

BIBLIA

SAU

SFÎNTA SCRIPTURĂ

A

VECHIULUI ȘI NOULUI TESTAMENT

*

CU TRIMETERI

**BIBLIA ROMÂNĂ
TRADUCERE NOUĂ**

VECHIUL TESTAMENT

	Capitole	Pagina
Genesa (Facerea)	50	1
Exodul (Eşirea)	40	59
Leviticul	27	107
Numeri	36	142
Deuteronomul (A doua lege)	34	190
Iosua	24	233
Judecătorii	21	260
Rut	4	287
Cartea întâi a lui Samuel	31	290
A doua carte a lui Samuel	24	325
Cartea întâi a Împăraţilor (1 Regi)	22	354
A doua carte a Împăraţilor (2 Regi)	25	388
Cartea întâi a Cronicilor	29	420
A doua carte a Cronicilor	36	451
Ezra	10	487
Neemia	13	497
Estera	10	513
Iov	42	521
Psalmi	150	554
Pildele sau Proverbele lui Solomon	31	639
Eclesiastul	12	669
Cîntarea cîntărilor	8	677
Isaia	66	682
Ieremia	52	736
Plîngerile lui Ieremia	5	797
Ezechiel	48	803
Daniel	12	857
Osea	14	874
Ioel	3	882
Amos	9	885
Obadia	1	892
Iona	4	893
Mica	7	895
Naum	3	899
Habacuc	3	901
Țefania	3	904
Hagai	2	906
Zaharia	14	908
Maleahi	4	917

NOUL TESTAMENT

	Capitole	Pagina
Evangelhia după Matei	28	923
Evangelhia după Marcu	16	961
Evangelhia după Luca	24	984
Evangelhia după Ioan	21	1025
Faptele Apostolilor	28	1055
Epistola lui Pavel către Romani	16	1093
Întîia epistolă a lui Pavel către Corinteni	16	1111
A doua epistolă a lui Pavel către Corinteni	13	1128
Epistola lui Pavel către Galateni	6	1139
Epistola lui Pavel către Efeseni	6	1144
Epistola lui Pavel către Filipeni	4	1150
Epistola lui Pavel către Coloseni	4	1154
Epistola întîii a lui Pavel către Tesaloniceni	5	1158
Epistola a doua a lui Pavel către Tesaloniceni	3	1162
Epistola întîii a lui Pavel către Timotei	6	1164
Epistola a doua a lui Pavel către Timotei	4	1168
Epistola lui Pavel către Tit	3	1172
Epistola lui Pavel către Filimon	1	1174
Epistola lui Pavel către Evrei	13	1174
Epistola sobornicească a lui Iacov	5	1187
Întîia epistolă sobornicească a lui Petru	5	1191
A doua epistolă sobornicească a lui Petru	3	1196
Întîia epistolă sobornicească a lui Ioan	5	1198
A doua epistolă a lui Ioan	1	1203
A treia epistolă a lui Ioan	1	1203
Epistola sobornicească a lui Iuda	1	1204
Apocalipsa lui Ioan	22	1205

VECHIUL TESTAMENT

GENESA (FACEREA)

SAU ÎNTÎIA CARTE A LUI MOISE

VREMURILE STRĂVECHI

DELA FACEREA LUMII PÎNĂ LA AVRAAM

CAPITOLELE 1—11. 9.

Facerea lumii.

1 La început*, Dumnezeu a făcut** cerurile și pământul.

◊ Ioan 1. 1, 2. Evr. 1. 10. ◊ Ps. 8. 3; 33. 6; 88. 11, 12; 102. 25; 136. 5; 146. 6. Isa. 44. 24. Ier. 10. 12; 51. 15. Zab. 12. 1. Fapt. 14. 16; 17. 24. Col. 1. 16, 17. Evr. 11. 3. Apoc. 4. 11; 10. 6.

Lumina.

2. Pământul era pustiu și gol; peste fața adîncului de ape era întunec, și* Duhul lui Dumnezeu se mișca pe deasupra apelor.

◊ Ps. 33. 6. Isa. 40. 13, 14.

3. Dumnezeu* a zis: „Să fie** lumină!“ Și a fost lumină.

◊ Ps. 33. 9. ◊ 2 Cor. 4. 6.

4. Dumnezeu a văzut că lumina era bună; și Dumnezeu a despărțit lumina de întunec.

5. Dumnezeu a numit lumina zi*, iar întunecul l-a numit noapte. Astfel, a fost o seară, și apoi a fost o dimineață: aceasta a fost ziua întâi.

◊ Ps. 74. 16; 104. 20.

Cerul.

6. Dumnezeu a zis: „Să fie* o întindere între ape, și ea să despartă apele de ape.“

◊ Iov. 37. 18. Ps. 136. 5. Ier. 10. 12; 51. 15.

7. Și Dumnezeu a făcut întinderea, și ea a despărțit* apele cari sînt dedesubtul întinderii de apele cari sînt deasupra** întinderii. Și așa a fost.

◊ Pilde 8. 28. ◊ Ps. 148. 4.

8. Dumnezeu a numit întinderea cer. Astfel, a fost o seară, și apoi a fost o dimineață: aceasta a fost ziua a doua.

Pământul.

9. Dumnezeu a zis: „Să* se strîngă la un loc apele cari sînt dedesubtul cerului, și să se arate uscatul!“ Și așa a fost.

◊ Iov. 28. 10; 38. 8. Ps. 33. 7, 26. 5; 104. 9; 136. 6. Pilde. 8. 29. Ier. 5. 22. 2 Pet. 3. 6.

10. Dumnezeu a numit uscatul pământ, iar grămada de ape a numit-o mări. Dumnezeu a văzut că lucrul acesta era bun.

11. Apoi Dumnezeu a zis: „Să dea* pământul verdeață, iarbă cu sămînță, pomi roditori**, cari să facă rod după soiul lor și cari să aibă în ei sămînța lor pe pământ.“ Și așa a fost.

◊ Evr. 6. 7. ◊ Luc. 6. 44.

12. Pământul a dat verdeață, iarbă cu sămînță după soiul ei, și pomi cari fac rod și cari își au sămînța în ei, după soiul lor. Dumnezeu a văzut că lucrul acesta era bun.

13. Astfel, a fost o seară, și apoi a fost o dimineață: aceasta a fost ziua a treia.

Soarele, luna și stelele.

14. Dumnezeu a zis: „Să fie niște luminători* în întinderea cerului, ca să despartă ziua de noapte; ei să fie niște semne** cari să arate vremile, zilele și anii; ◊ Deut. 4. 19. Ps. 74. 16; 136. 7. ◊ Ps. 74. 17; 104. 10.

15. și să slujească de luminători în întinderea cerului, ca să lumineze pământul.“ Și așa a fost.

16. Dumnezeu* a făcut cei doi mari luminători, și anume: luminătorul cel mai mare ca să stăpînească ziua, și** luminătorul cel mai mic ca să stăpînească noaptea; a făcut și ț stelele.

◊ Ps. 136. 7, 8, 9; 148. 3, 6. ◊ Ps. 8. 3. † Iov. 38. 7.

17. Dumnezeu i-a așezat în întinderea cerului, ca să lumineze pământul, 18. să stăpînească* ziua și noaptea, și să despartă lumina de întunec. Dumnezeu a văzut că lucrul acesta era bun.

◊ Ier. 31. 35.

19. Astfel, a fost o seară, și apoi a fost o dimineață: aceasta a fost ziua a patra.

Viețuitoarele mării.

20. Dumnezeu a zis: „Să mișune apele de viețuitoare, și să sboare păsări deasupra pământului pe întinderea cerului.”

21. Dumnezeu * a făcut peștii cei mari și toate viețuitoarele care se mișcă și de cari mișună apele, după soiurile lor; a făcut și orice pasăre înaripată după soiul ei. Dumnezeu a văzut că erau bune. * Cap. 8.20; 7.14; 8.19; Ps. 104.26.

22. Dumnezeu le-a binecuvîntat, și a zis: „Creșteți”, înmulți-vă, și umpleți apele mărilor; să se înmulțească și păsările pe pământ”. * Cap. 8.17.

23. Astfel a fost o seară, și apoi a fost o dimineață: aceasta a fost ziua a cincea.

Viețuitoarele pământului.

24. Dumnezeu a zis: „Să dea pământul viețuitoare după soiul lor, vite, tiritoare și fiare pămîntești, după soiul lor.” Și așa a fost.

25. Dumnezeu a făcut fiarele pământului după soiul lor, vitele după soiul lor și toate tiritoarele pământului după soiul lor. Dumnezeu a văzut că erau bune.

26. Apoi Dumnezeu a zis: „Să facem * om după chipul Nostru, după asemănarea Noastră; el să stăpînească ** peste peștii mării, peste păsările cerului, peste vite, peste tot pământul și peste toate tiritoarele care se mișcă pe pământ.” * Cap. 5.1; 9.6. Ps. 100.2. Ecl. 7.29. Fapt. 17.26, 28, 29. 1 Cor. 11.7. Efes. 4.24. Col. 3.10. Iac. 3.9. ** Cap. 9.2. Ps. 8.6.

27. Dumnezeu a făcut pe om după * chipul Său, l-a făcut după chipul lui Dumnezeu; parte bărbătească ** și parte femeiască i-a făcut.

* 1 Cor. 11.7. * Cap. 5.2. Mal. 2.16. Mat. 19.4. Marc. 10.6.

28. Dumnezeu i-a binecuvîntat, și Dumnezeu le-a zis: „Creșteți”, înmulți-vă, umpleți pământul, și supuneți-l; și stăpîniți peste peștii mării, peste păsările cerului, și peste orice viețuitoare care se mișcă pe pământ.”

* Cap. 9.1, 7. Lev. 26.9. Ps. 127.3; 128.3, 4.

29. Și Dumnezeu a zis: „Iată că v'am dat orice iarbă care face sămînță și care este pe fața întregului pământ, și orice pom, care are în el rod cu sămînță: aceasta să fie hrana * voastră.”

* Cap. 9.3. Iov. 38.31. Ps. 104.14, 15; 136.25; 146.7. Fapt. 14.17.

30. Iar tuturor * fiarelor pământului, tuturor păsărilor ** cerului, și tuturor viețaiilor care se mișcă pe pământ, cari au în ele o suflare de viață, le-am dat ca hrană toată iarbă verde.” Și așa a fost. * Ps. 145.15, 16; 147.9. ** Iov. 38.41.

31. Dumnezeu S'a uitat * la tot ce făcuse; și iată că erau foarte bune. Astfel a fost o seară, și apoi a fost odimineață: aceasta a fost ziua a șasea.

Ps. 104.24. 1 Tim. 4.4.

Ziua de odihnă.

2 1. Astfel au fost sfîrșite cerurile și pământul, și toată * oștirea lor.

* Ps. 33.6.

2. În ziua * a șaptea Dumnezeu Și-a sfîrșit lucrarea, pe care o făcuse; și în ziua a șaptea S'a odihnit de toată lucrarea Lui pe care o făcuse.

* Exod. 20.11; 31.17. Deut. 5.14. Evr. 4.4.

3. Dumnezeu a binecuvîntat * ziua a șaptea și a sfințit-o, pentru că în ziua aceasta S'a odihnit de toată lucrarea Lui, pe care o zidise și o făcuse.

* Neem. 9.14. Isa. 58.13.

Facerea omului.

4. Iată * istoria cerurilor și a pământului, cînd au fost făcute.

* Cap. 1.1. Ps. 90.1, 2.

5. În ziua cînd a făcut Domnul Dumnezeu un pămînt și ceruri, nu era încă pe pămînt nici un copăcel * de cîmp și nici o iarbă de pe cîmp nu încolțea încă: fiindcă Domnul Dumnezeu nu dăduse încă ploaie ** pe pămînt și nu era nici un om ca să lucreze ț pămîntul.

* Cap. 1.12. Ps. 104.14. ** Iov. 38.26, 27, 28. † Cap. 3.23.

6. Ci un abur se ridica de pe pămînt și uda toată fața pământului.

7. Domnul Dumnezeu a făcut pe om din țarina * pământului, i-a ** suflat în nări ț suflare de viață, și omul s'a făcut ț astfel un suflet viu. * Cap. 3.19, 23. Ps. 103.14. Ecl. 12.7. Isa. 64.8. 1 Cor. 15.47. ** Iov. 33.4. Fapt. 17.26. † Cap. 7.22. Isa. 2.22. †† 1 Cor. 15.45.

Raiul.

8. Apoi Domnul Dumnezeu a sădit o grădină * În Eden **, spre răsărit †; și a pus ț acolo pe omul pe care-l întocmise.

* Cap. 13.10. Isa. 51.3. Ezech. 28.13. Iecl. 2.3. ** Cap. 3.24. † Cap. 4.16. 2 Imp. 19.12. Ezech. 27.23. †† Vers. 15.

9. Domnul Dumnezeu a făcut să răsară din pămînt tot felul * de pomi, plăcuți la vedere și buni la mîncare, și pomul ** vieții în mijlocul grădinii,

și pomul 1 cunoștinței binelui și răului.

⊙ Ezech. 31. 8.
⊙ Cap. 3. 22. Pilde 3. 18; 1. 30. Apoc. 2. 7; 22. 14. † Vers. 17.

10. Un riu ieșea din Eden și uda grădina; și de acolo se împărțea și se făcea patru brațe.

11. Numele celui dintii este Pison; el înconjoară toată țara Havila, unde se găsește aur.

⊙ Cap. 26. 18.

12. Aurul din țara aceasta este bun; acolo se găsește și bedelion* și piatră de onix.

⊙ Num. 11. 7.

13. Numele riului al doilea este Ghihon; el înconjoară toată țara Cuș.

14. Numele celui de al treilea este Hidechel¹; el curge la răsăritul Asiriei. Al patrulea riu este Eufratul.

⊙ Dan. 10. 4.

15. Domnul Dumnezeu a luat pe om și l-a așezat* în grădina Edenului, ca s'o lucreze și s'o păzească.

⊙ Vers. 8.

16. Domnul Dumnezeu a dat omului porunca aceasta: „Poți să măninci după plăcere din orice pom din grădină;

17. dar* din pomul cunoștinței binelui și răului să** nu măninci, căci în ziua în care vei minca din el, vei muri 1 negreșit.“

⊙ Vers. 9. ⊙ Cap. 3. 1, 3.

11, 17. † Cap. 3. 3, 19. Rom. 6. 23. 1 Cor. 15. 56. Iac. 1. 15. 1 Ioan 6. 16.

Facerea femeii.

18. Domnul Dumnezeu a zis: „Nu este bine ca omul să fie singur; am* să-i fac un ajutor potrivit pentru el.“

⊙ Cap. 3. 12. 1 Cor. 11. 9. 1 Tim. 2. 13.

19. Domnul Dumnezeu* a făcut din pământ toate fiarele cimpului și toate păsările cerului; și le-a adus** la om, ca să vadă cum are să le numească; și orice nume pe care-l dădea omul fiecărei viețuitoare, acela-i era numele.

⊙ Cap. 1. 20, 24. ⊙ Ps. 8. 6. Cap. 6. 20.

20. Și omul a pus nume tuturor vitelor, păsărilor cerului și tuturor fiarelor cimpului; dar, pentru om, nu s'a găsit niciun ajutor, care să i se potrivească.

21. Atunci Domnul Dumnezeu a trimis un somn* adînc peste om, și omul a adormit; Domnul Dumnezeu a luat una din coastele lui și a închis carnea la locul ei.

⊙ Cap. 16. 12. 1 Sam. 26. 12.

22. Din coasta pe care o luase din om, Domnul Dumnezeu a făcut o femeie și a adus-o la* om.

⊙ Pilde 18. 22. Evr. 13. 4.

23. Și omul a zis: „Iată în sfîrșit

aceea care este os* din oasele mele și carne din carnea mea! Ea se va numi „femeie“¹, pentru că a fost luată din** om.“

⊙ Cap. 29. 14.

Jude. 9. 2. 2 Sam. 5. 1; 19. 13. Eies. 5. 30. † 1 Cor. 11. 8.

24. Deaceea* va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa, și se va lipi de nevasta sa, și se vor face un singur trup.

⊙ Cap. 31. 15.

Ps. 45. 10. Mat. 19. 5. Marc. 10. 7. 1 Cor. 6. 16. Eies. 5. 31.

Isplîirea femeii.

25. Omul și nevasta lui erau amindoi* goi, și nu le era** rușine.

⊙ Cap. 3. 7, 10, 11. ⊙ Exod. 32. 25. Isa. 47. 3.

3 1. Șarpele* era mai** șiret decît toate fiarele cimpului pe cari le făcuse Domnul Dumnezeu.

El a zis femeii: „Oare a zis Dumnezeu cu adevărat: „Să nu mincați din toți pomii din grădină?“

⊙ Apoc. 12. 9; 20. 2. ⊙ Mat. 10. 16. 2 Cor. 11. 3.

2. Femeia a răspuns șarpelui: „Putem să mîncăm din rodul tuturor pomilor din grădină.“

3. Dar* despre rodul pomului din mijlocul grădinii, Dumnezeu a zis: „Să nu mincați din el, și nici să nu vă atingeți de el, ca să nu muriți.“

⊙ Cap. 2. 17.

4. Atunci șarpele* a zis femeii: „Ho-tărît, că nu veți muri:

⊙ Vers. 13. 2 Cor. 11. 3. 1 Tim. 2. 14.

5. dar Dumnezeu știe că, în ziua cînd veți minca din el, vi* se vor deschide ochii, și veți fi ca Dumnezeu, cunoscînd binele și răul“.

⊙ Vers. 7. Fapt. 26. 18.

6. Femeia a văzut că pomul era bun de mincat și plăcut de privit, și că pomul era de dorit ca să deschidă cuiva mintea. A luat deci din rodul lui, și a mincat*; a dat și bărbatului ei, care era lingă ea, și bărbatul** a mincat și el.

⊙ 1 Tim. 2. 14. ⊙ Vers. 12. 17.

Păcatul lui Adam.

7. Atunci li s'au deschis* ochii la amindoi; au cunoscut** că erau goi, au cusut laolaltă frunze de smochin și și-au făcut șorturi² din ele.

⊙ Vers. 5. ⊙ Cap. 2. 26.

8. Atunci au auzit glasul* Domnului Dumnezeu, care umbla prin grădină în răcoarea zilei³; și omul și nevasta

1. În evreiește femeie (șea) vine dela un cuvînt care înseamnă bărbat (șei). 2. Sau: cingători. 3. Evreiește: vîntul.

lui s'au ascuns** de Fața Domnului Dumnezeu printre pomii din grădină.

o Iov 38. 1. o Iov 31. 33. Ier. 23. 24. Amos 9. 3.

9. Dar Domnul Dumnezeu a chemat pe om, și i-a zis: „Unde ești?”

10. El a răspuns: „Ți-am auzit glasul în grădină; și mi-a fost frică*, pentru că eram gol, și m'am ascuns.”

o Cap. 2. 25. Exod. 3. 6. 1 Ioan 3. 20.

11. Și Domnul Dumnezeu a zis: „Cine ți-a spus că ești gol? Nu cumva ai mincat din pomul din care îți poruncisem să nu măninci?”

12. Omul a răspuns: „Femeia* pe care mi-ai dat-o ca să fie lângă mine, ea mi-a dat din pom și am mincat.”

o Cap. 2. 18. Iov. 31. 33. Pilde 28. 13.

13. Și Domnul Dumnezeu a zis femeii: „Ce ai făcut?” Femeia a răspuns: „Șarpele* m'a amăgit, și am mincat din pom.”

o Vers. 4. 2 Cor. 11. 3. 1 Tim. 2. 14.

14. Domnul Dumnezeu a zis șarpeului: „Fiindcă ai făcut lucrul acesta, blestemat ești între toate vitele și între toate fiarele de pe cimp; în toate zilele vieții tale să te fîrăști pe pîn-tece, și să măninci țărîna*.”

o Isa. 65. 25. Mic. 7. 17.

15. Vrășmășie* voi pune între tine și femeie, între sămînta ta și sămînta** ci Ți. Aceasta Ți Ți va zdrobi capul, și tu Ți vei zdrobi călcîiul.”

o Mat. 3. 7; 13. 38; 23. 33. Ioan 8. 44. Fapt. 13. 10. 1 Ioan 3. 8. o Ps. 132. 11. Isa. 7. 14. Mic. 5. 3. Mat. 1. 23. 25. Luc. 1. 31. 34. 35. Gal. 4. 4. o Rom. 16. 20. Col. 2. 15. Ebr. 1. 14. 1 Ioan 5. 6. Apo. 12. 7, 17. o Ps. 48. 6. Isa. 13. 8; 21. 3. Iov. 16. 21. 1 Tim. 2. 15.

16. Femeii i-a zis: „Voi mări foarte mult suferința și însărcinarea ta; cu o durere vei naște copii, și dorințele** tale se vor ținea după bărbat l tău, iar el va stăpîni Ți peste tine.”

o Cap. 4. 7. o 1 Cor. 11. 3; 14. 34. Efes. 5. 22, 23, 24. 1 Tim. 2. 21, 22. Tit. 2. 5. 1 Pet. 3. 1, 5, 6. o 1 Sam. 15. 13.

17. Omului i-a zis: „Fiindcă* ai ascultat de glasul nevestei tale, și ai mincat** din pomul despre care Ți poruncisem: „Să nu măninci deloc din el,” blestemat Ți este acum pămîntul din pricina ta. Cu multă trudă* Ți să-Ți scoți hrana din el în toate zilele vieții tale;

o Vers. 6. o Cap. 2. 17. o Ecl. 1. 2, 3. Isa. 24. 5, 6. Rom. 8. 20. o Iov 5. 7. Ecl. 2. 23. o Iov 31. 40.

18. spini* și pălămidă să-Ți dea, și să măninci** iarba de pe cimp.

o Ps. 104. 14. o Ecl. 1. 13. 2 Tes. 3. 10.

19. În sudoarea* feței tale să-Ți măninci pînea, pînă te vei întoarce în

pămînt, căci din el ai fost luat; căci țărîna** ești, și în Ț țărîna te vei întoarce.”

o Cap. 2. 7. o Iov. 21. 26; 34. 15. Ps. 104. 29. Ecl. 3. 20; 12. 7. Rom. 8. 12. Ebr. 9. 27. o Vers. 6. Isa. 10. 12; 47. 12. 13. Ier. 22. 23.

20. Adam a pus nevestei sale numele Eva¹: căci ea a fost mama tuturor celor vii.

21. Domnul Dumnezeu a făcut lui Adam și nevestei lui haine de piele, și i-a îmbrăcat cu ele.

22. Domnul Dumnezeu a zis: „Iată* că omul a ajuns ca unul din Noi, cunoscînd binele și răul. Să-l impecăm dar acum ca nu cumva să-Ți întindă mina, să** ia și din pomul vieții, să mănince din el, și să trăiască în veci.”

o Cap. 2. 9. o Cap. 4. 2; 9. 3.

23. Deaceea Domnul Dumnezeu l-a izgonit din grădina Edenului, ca* să lucreze pămîntul, din care fusese luat.

o Cap. 2. 6.

24. Astfel a izgonit El pe Adam; și la răsăritul* grădinii Edenului a pus niște heruvimi**, cari să învîrtească o sabie învâpăiată, ca să păzească drumul care duce la pomul vieții.

o Ps. 104. 4. Ebr. 1. 7. o Ex. 25. 18—22. Ezech. 68. 11—16.

Cain și Abel.

4. 1. Adam s'a împreunat cu nevastă-sa Eva; ea a rămas însărcinată, și a născut pe Cain. Și a zis: „Am căpătat un om cu ajutorul Domnului!”

2. A mai născut și pe fratele său Abel. Abel era cioban, iar Cain era plugar*.

o Cap. 3. 23; 9. 20.

3. După o bucată de vreme, Cain a adus Domnului o jertfă de mincare² din roadele* pămîntului.

o Num. 18. 12.

4. Abel a adus și el o jertfă de mincare din oile întii* născute ale turmei lui și din grăsimea lor. Domnul a privit cu plăcere** spre Abel și spre jertfa lui;

o Num. 18. 17. Pilde 3. 9. o Ebr. 11. 4.

5. dar spre Cain și spre jertfa lui, n'a privit cu plăcere. Cain s'a miniat foarte tare, și* i s'a posomorit fața.

o Cap. 31. 2.

6. Și Domnul a zis lui Cain: „Pentru ce te-ai miniat, și pentru ce Ți s'a posomorit fața?”

7. Nu-i așa? Dacă faci bine, vei fi bine primit; dar dacă faci rău, păcatul pîndește* la ușă; dorința lui se ține după tine, dar t să-l stăpînești.”

o Iac. 1. 13.

8. Însă Cain a zis fratelui său Abel: „Haidem să ieșim la cîmp.” Dar pe cînd erau la cîmp, Cain s'a ridicat împotriva fratelui său Abel, și l-a omorît.*

* Mat. 23, 35. 1 Ioan 3, 12. Iuda 11.

Pedeapsa lui Cain.

9. Domnul a zis lui Cain: „Unde* este fratele tău Abel?” El a răspuns: „Nu știu”. Sînt eu păzitorul fratelui meu?”

* Ps. 9, 12. * Ioan 8, 44.

10. Și Dumnezeu a zis: „Ce ai făcut? Glasul* singelui fratelui tău strigă din pămînt la Mine.

* Evr. 12, 24. Apoc. 6, 10.

11. Acum blestemat ești tu, isgonit din ogorul acesta, care și-a deschis gura ca să primească din mina ta sîngele fratelui tău!

12. Cînd vei lucra pămîntul, să nu-ți mai dea bogăția lui. Pribeag și fugar să fii pe pămînt.”

13. Cain a zis Domnului: „Pedeapsa mea e prea mare ca s'o pot suferi.

14. Iată că Tu* mă izgonești azi de pe fața pămîntului; eu voi trebui să mă ascund de Fața** Ta, și să fiu pribeag și fugar pe pămînt; și oricine ț mă va găsi, mă va omori.”

* Iov. 15, 20-24.

** Ps. 51, 11. † Cap. 9, 6. Num. 35, 19, 21, 27.

15. Domnul i-a zis: „Nicidecum; ci dacă va omori cineva pe Cain, Cain să fie răzbunat de șapte* ori.” Și Domnul a hotărît** un semn pentru Cain, ca oricine îl va găsi, să nu-l omoare.

* Ps. 79, 12. ** Ezech. 9, 4, 6.

16. Apoi, Cain a ieșit* din Fața Domnului, și a locuit în țara Nod¹, la răsărit de Eden.

* 2 Reg. 13, 24; 24, 20. Ier. 23, 30; 52, 3.

Cain și urmașii lui.

17. Cain s'a împreunat cu nevastă-sa; ea a rămas însărcinată și a născut pe Enoh. El a început apoi să zidească o cetate, și a pus* acestei cetăți numele fiului său Enoh.

* Ps. 49, 11.

18. Enoh a fost tatăl lui Irad; Irad a fost tatăl lui Mehuiael; Mehuiael a fost tatăl lui Metușael; și Metușael a fost tatăl lui Lameh.

19. Lameh și-a luat două neveste: numele uneia era Ada, și numele celeilalte era Țila.

20. Ada a născut pe Iabal: el a fost tatăl celor ce locuiesc în corturi și păzesc vitele.

21. Numele fratelui său era Iubal:

1. Adică: Fagă.

el a fost tatăl* tuturor celor ce cîntă cu alăuta și cu cavatul.

* Rom. 4, 11, 12.

22. Țila, de partea ei, a născut și ea pe Tubal-Cain, făuritorul tuturor uneltelor de aramă și de fer. Sora lui Tubal-Cain era Naama.

23. Lameh a zis nevestelor sale:

„Ada și Țila, ascultați glasul meu! Nevестele lui Lameh, ascultați cuvîntul meu!

Am omorît un om pentru rana mea, Și un tînăr pentru vinățile mele.

24. Cain* va fi răzbunat de șapte ori,

Iar Lameh de șaptezeci de ori cîte șapte.”

* Vers. 16.

Nașterea lui Set.

25. Adam s'a împreunat iarăși cu nevastă-sa; ea a născut un fiu, și i-a pus numele Set¹; „căci”, a zis ea, „Dumnezeu mi-a dat o altă sămînță în locul lui Abel, pe care l-a ucis Cain.”

* Cap. 5, 3.

26. Lui Set i s'a născut* și lui un fiu, și i-a pus numele Enos. Atunci au început oamenii să cheme** Numele Domnului.

* Cap. 5, 6.

** 1 Reg. 18, 24. Ps. 116, 17. Ier. 2, 32. Țef. 3, 9. 1 Cor. 1, 2.

Urmașii

lui Adam prin Set pînă la Noe.

5. Iată cartea* neamurilor lui Adam. În ziua cînd a făcut Dumnezeu pe om, l-a făcut după asemănarea** lui Dumnezeu.

* 1 Cron. 1, 1. Luc. 3, 38. ** Cap. 1, 26. Efes. 4, 24. Col. 3, 10.

2. I-a făcut parte bărbătească* și parte femeiască, i-a binecuvîntat, și le-a dat numele de „om”, în ziua cînd au fost făcuți.

* Cap. 1, 27.

3. La vîrsta de o sută treizeci de ani, Adam a născut un fiu după chipul și asemănarea lui, și i-a pus* numele Set.

* Cap. 4, 25.

4. După nașterea lui Set, Adam* a trăit opt sute de ani; și a născut** fii și fiice.

* 1 Cron. 1, 1, etc. ** Cap. 1, 28.

5. Toate zilele pe cari le-a trăit Adam, au fost de nouă sute trei zeci de ani; apoi* a murit.

* Cap. 3, 19. Evr. 9, 27.

6. La vîrsta de o sută cincini ani, Set a născut* pe Enos.

* Cap. 4, 26.

7. După nașterea lui Enos, Set a mai trăit opt sute șapte ani, și a născut fii și fiice.

8. Toate zilele lui Set au fost de nouă sute doisprezece ani; apoi a murit.

1. Adică: Înclocuit

9. La vîrsta de nouăzeci de ani, Enos a născut pe Cainan.

10. După nașterea lui Cainan, Enos a mai trăit opt sute cincisprezece ani, și a născut fii și fiice.

11. Toate zilele lui Enos au fost de nouă sute cinci ani; apoi a murit.

12. La vîrsta de șapte zeci de ani, Cainan a născut pe Mahalaleel.

13. După nașterea lui Mahalaleel, Cainan a mai trăit opt sute patruzeci de ani; și a născut fii și fiice.

14. Toate zilele lui Cainan au fost de nouă sute zece ani; apoi a murit.

15. La vîrsta de șase zeci și cinci de ani, Mahalaleel a născut pe Jared.

16. După nașterea lui Jared, Mahalaleel a mai trăit opt sute treizeci de ani; și a născut fii și fiice.

17. Toate zilele lui Mahalaleel au fost de opt sute nouăzeci și cinci de ani; apoi a murit.

18. La vîrsta de o sută șasezeci și doi de ani, Jared a născut pe * Enoh.

¹ Iuda 14, 16.

19. După nașterea lui Enoh, Jared a mai trăit opt sute de ani; și a născut fii și fiice.

20. Toate zilele lui Jared au fost de nouă sute șase zeci și doi de ani; apoi a murit.

21. La vîrsta de șase zeci și cinci de ani, Enoh a născut pe Metusala.

22. După nașterea lui Metusala, Enoh a trăit în legătură* cu Dumnezeu trei sute de ani; și a născut fii și fiice.

¹ Cap. 6, 9; 17, 1; 24, 40. ² Reg. 20, 3. ³ Ps. 16, 8; 116, 9; 129, 1. ⁴ Mic. 6, 8. ⁵ Mal. 2, 6.

23. Toate zilele lui Enoh au fost trei sute șase zeci și cinci de ani.

24. Enoh* a trăit în legătură¹ cu Dumnezeu; apoi nu s'a mai văzut, pentru că l-a luat Dumnezeu.

² Reg. 2, 11. ³ Evr. 11, 6.

25. La vîrsta de o sută opt zeci și șapte de ani, Metusala a născut pe Lameh.

26. După nașterea lui Lameh, Metusala a mai trăit șapte sute optzeci și doi de ani; și a născut fii și fiice.

27. Toate zilele lui Metusala au fost de nouă sute șase zeci și nouă de ani; apoi a murit.

28. La vîrsta de o sută optzeci și doi de ani, Lameh a născut un fiu.

29. El i-a pus numele Noe², zicînd:

„Acesta ne va mîngîia pentru osteneala și truda minilor noastre, cari vin din acest pămînt, pe care * l-a blestemat Domnul.“

¹ Cap. 3, 17; 4, 11.

30. După nașterea lui Noe, Lameh a mai trăit cinci sute nouă zeci și cinci de ani; și a născut fii și fiice.

31. Toate zilele lui Lameh au fost de șapte sute șaptezeci și șapte de ani; apoi a murit.

32. Noe, la vîrsta de cinci sute de ani, a născut pe Sem*, Ham și Iafet*.

¹ Cap. 6, 10. ² Cap. 10, 2.

Stricăciunea oamenilor.

6. Cînd* au început oamenii să se înmulțească pe fața pămîntului, și li s'au născut fete,

¹ Cap. 1, 28.

2. fiii lui Dumnezeu au văzut că fetele oamenilor erau frumoase; și din toate și-au luat* de neveste pe acelea pe cari și le-au ales.

¹ Deut. 7, 3, 4.

3. Atunci Domnul a zis: „Duhul* Meu nu va rămînea¹ pururea în om, căci** și omul nu este decît carne păcătoasă: totuș² zilele lui vor fi de o sută douăzeci de ani.“

¹ Gen. 6, 16, 17. ² 1Pet. 3, 19, 20. ³ Ps. 78, 39.

4. Uriașii erau pe pămînt în vremurile acelea, și chiar și după ce s'au împreunat fiii lui Dumnezeu cu fetele oamenilor, și le-au născut ele copii: aceștia erau vitejii cari au fost în vechime, oameni cu nume.

5. Domnul a văzut că răutatea omului era mare pe pămînt, și că toate întocmirile gîndurilor* din inima lui erau îndreptate în fiecare zi numai spre rău.

¹ Cap. 8, 21. ² Deut. 29, 19. ³ Prov. 6, 18. ⁴ Mat. 15, 19.

6. I-a părut rău* Domnului că a făcut pe om pe pămînt, și S'a mîhnit** în inima Lui.

¹ Num. 23, 19. ² 1Sam. 16, 11, 29. ³ 2Sam. 24, 16. ⁴ Mal. 3, 6. ⁵ Iac. 1, 17. ⁶ Isa. 63, 10. ⁷ Efez. 4, 30.

7. Și Domnul a zis: „Am să șterg de pe fața pămîntului pe omul pe care l-am făcut, dela om pînă la vite, pînă la tiritoare și pînă la pasările cerului; căci lmi pare rău că i-am făcut“.

Noe.

8. Dar Noe a căpătat* milă înaintea Domnului.

¹ Cap. 19, 19. ² Exod. 33, 12, 13, 16, 17. ³ Luc. 1, 30. ⁴ Fapt. 7, 46.

9. Iată cari sînt urmașii lui Noe.

Noe* era un om după voia lui Dumnezeu și fără prihană, între cei din

1. Sau: a ținut pasul cu Dumnezeu. Evreileste: a umbiat. 2. Adică: mîngîiere.

1. Sau: Nu se va lupta, sau nu va stăpîni. 2. Sau: de aceea.

vremea lui: Noe** trăia¹ în legătură cu Dumnezeu.

Cap. 7. 1. Ezech. 14. 14, 20. Rom. 1. 17. Evr. 11. 7. 2 Pet. 2. 5. Cap. 6. 22.

10. Noe a născut trei fii: Sem*, Ham și Iafet.

Cap. 5. 32.

11. Pământul era stricat* înaintea lui Dumnezeu, pământul era plin** de silnicie.

Cap. 7. 1; 10. 9; 13. 13. 2 Cron. 34. 27. Luc. 1. 6. Rom. 2. 13; 3. 19. Ezech. 8. 17; 28. 16. Hab. 2. 8, 17.

12. Dumnezeu S'a uitat* spre pământ, și iată că pământul era stricat; căci orice făptură își stricase calea pe pământ.

Cap. 18. 21. Ps. 14. 2; 33. 13, 14, 53. 2. 3.

13. Atunci Dumnezeu a zis lui Noe: „Sfîrșitul* oricărei făpturi este hotărît înaintea Mea, fiindcă au umplut pământul de silnicie; iată, am** să-i nimicesc împreună cu pământul.

Jer. 61. 13. Ezech. 7. 2, 3. 6. Amos 8. 2. 1 Pet. 4. 7. Vers. 17.

14. Fă-ți o corabie din lemn de gofer (chiparos); corabia aceasta s'o împarti în cămăruțe, și s'o tencuiești cu smoală pe dinlăuntru și pe dinafară.

15. Iată cum s'o faci: corabia să aibă trei sute de coți în lungime, cincizeci de coți în lățime și treizeci de coți în înălțime.

16. Să faci corăbiei o fereastră², sus, lată de un cot; ușa s'o pui în lătura corăbiei; și să faci un rînd de cămări jos, altul la mijloc și altul sus.

17. Și, iată că Eu* am să fac să vină un potop de ape pe pământ, ca să nimicească orice făptură de supt cer, care are suflare de viață; tot ce este pe pământ va pieri.

Vers. 13. Cap. 7. 4, 21, 22, 23. 2 Pet. 2. 5.

18. Dar cu tine fac un legămint; să* intri în corabie, tu și fiii tăi, nevastă-ta și nevestele fiilor tăi împreună cu tine.

Cap. 7. 1. 7, 13. 1 Pet. 3. 20. 2 Pet. 2. 5.

19. Din tot ce trăiește, din orice făptură, să iei în corabie cîte două* din fiecare soi, ca să le ții vii cu tine: să fie o parte bărbătească și o parte femeiască.

Cap. 7. 8, 9, 15, 16.

20. Din păsări după soiul lor, din vite după soiul lor, și din toate tîrtoarele de pe pământ după soiul lor, să vină* la tine înlăuntru cîte două din fiecare soi, ca să le ții cu viață.

Cap. 7. 9, 15. Vezi cap. 2. 9.

21. Și tu, ia-ți din toate bucatele cari se mîncă, și fă-ți merinde din ele, ca să-ți slujească de hrană ție și lor.

22. Așa a și făcut Noe*: a făcut tot** ce-i poruncise Dumnezeu.

Evr. 11. 7. Ezech. 40. 16. Cap. 7. 5, 9, 16.

Noe intră în corabie.

7¹ Domnul a zis lui Noe: „Intră* în corabie, tu și toată casa ta; căci te-am** văzut fără prihană înaintea Mea în neamul acesta de oameni.

Vers. 7, 13. Mat. 24. 38. Luc. 17. 26. Evr. 11. 7. 1 Pet. 3. 20. 2 Pet. 2. 5. Cap. 6. 9. Ps. 33. 18, 19. Prov. 10. 9, 9. 2 Pet. 2. 9.

2. Ia cu tine cîte șapte perechi din toate dobitoacele curate*, cîte o parte bărbătească și cîte o parte femeiască; o pereche din dobitoacele cari nusint curate**, cîte o parte bărbătească și cîte o parte femeiască;

Vers. 8. Lev. cap. 11. Cap. 10. 10. Ezech. 44. 23.

3. și cîte șapte perechi de asemenea, din pasările cerului, cîte o parte bărbătească și cîte o parte femeiască, pentru ca să le ții vie sămînța pe toată fața pămîntului.

4. Căci după șapte zile, voi face să ploaie pe pământ patruzeci* de zile și patruzeci de nopți; și voi șterge astfel de pe fața pămîntului toate făpturile pe cari le-am făcut.

Vers. 12. 17

5. Noe* a făcut tot ce-i poruncise Domnul.

Cap. 6. 29.

6. Noe era de șase sute de ani, cînd a venit potopul pe pământ.

7. Și Noe* a intrat în corabie cu fiii săi, cu nevastă-sa și cu nevestele fiilor săi, din pricina apelor potopului.

Vers. 1.

8. Din dobitoacele curate și din dobitoacele necurate, din păsări și din tot ce se tirăște pe pământ,

9. au intrat în corabie la Noe, două cîte două, cîte o parte bărbătească și cîte o parte femeiască, așa cum poruncise Dumnezeu lui Noe.

Potopul.

10. După cele șapte zile, au venit apele potopului pe pământ.

11. În anul al șasesutelea al vieții lui Noe, în luna a doua, în ziua a șaptesprezecea a lunii, în ziua aceea, s'au rupt toate izvoarele* Adinului celui mare și s'au deschis stăvilarele** cerurilor.

Cap. 8. 3.

Prov. 8. 28. Ezech. 26. 19. Cap. 1. 7; 8. 2. Ps. 78. 28.

12. Ploaia a* căzut pe pământ patruzeci de zile și patruzeci de nopți.

Vers. 4, 17.

13. În aceeaşi zi au intrat * în corabie: Noe, Sem, Ham şi Iafet, fiii lui Noe. nevasta lui Noe şi cele trei neveste ale fiilor lui cu ei:

11 Vers. 1. 7. Cap. 6. 18. Evr. 11. 7. 1 Pet. 3. 20. 2 Pet. 2. 5.

14. ei*, şi toate fiarele cimpului, după soiul lor, toate vitele după soiul lor, toate tiritoarele cari se tirăsc pe pământ după soiul lor, toate păsările după soiul lor, toate păsărelele, tot ce are aripi.

10 Vers. 2, 3, 8, 9.

15. Au intrat * în corabie la Noe, două cite două, din orice făptură care are suflare de viaţă.

10 Cap. 6. 10.

16. Cele cari au intrat, erau cite o parte bărbătească şi cite o parte femeiască, din orice făptură, după cum * poruncise Dumnezeu lui Noe. Apoi Domnul a închis uşa după el.

10 Vers. 2, 3.

17. Potopul * a fost patruzeci de zile pe pământ. Apele au crescut şi au ridicat corabia, şi ea s'a înălţat deasupra pământului.

10 Vers. 4, 12.

18. Apele au ajuns mari şi au crescut foarte mult pe pământ, şi corabia plută * pe deasupra apelor.

10 Ps. 104. 26.

19. Apele au ajuns din ce în ce mai mari şi toţi munţii înalţi, cari sint supt cerul întreg, au fost * acoperiţi.

10 Ps. 104. 6. Ier. 3. 23.

20. Cu cincisprezece coţi s'au înălţat apele deasupra munţilor, cari au fost acoperiţi.

21. Şi a pierit * orice făptură care se mişca pe pământ, atît pasările cît şi vitele şi fiarele, tot ce se tira pe pământ, şi toţi oamenii.

10 Vers. 4. Cap. 6.

13, 17. Iov. 22. 16. Mat. 24. 30. Luc. 17. 27. 2 Pet. 3. 6.

22. Tot ce răsuflă *, tot ce avea suflare de duh de viaţă în nări, tot ce era pe pământul uscat, a murit.

10 Cap. 2. 7.

23. Toate făpturile cari erau pe faţa pământului au fost nimicite, dela om pînă la vite, pînă la tiritoare şi pînă la păsările cerului: au fost nimicite de pe pământ. N'a rămas decît Noe * şi cei cari erau cu el în corabie.

10 1 Pet. 3. 20. 2 Pet. 1. 5; 3. 6.

24. Apele * au fost mari pe pământ o sută cincizeci de zile.

10 Cap. 8. 3, 4. Vers. 11.

2. Izvoarele Adîncului şi stăvilarele cerurilor au fost închise *, şi ploaia ** din cer a fost oprită.

10 Cap. 7. 11. 10 Iov. 38, 37.

3. Apele au scăzut de pe faţa pământului, scurgîndu-se şi împuţîndu-se, şi, după o sutăcincizeci * de zile, apele s'au micşorat.

10 Cap. 7. 24.

4. În luna a şaptea, în ziua a şaptesprezecea a lunii, corabia s'a oprit pe munţii Ararat.

5. Apele au mers scăzînd pînă în luna a zecea. În luna a zecea, în ziua întîi a lunii, s'au văzut virfurile munţilor.

6. După patruzeci de zile, Noe a deschis fereastra * corăbiei pe care o făcuse.

10 Cap. 6. 16.

7. A dat drumul unui corb, care a ieşit, ducîndu-se şi întorcîndu-se, pînă cînd au secat apele de pe pământ.

8. A dat drumul * unui porumbel, ca să vadă dacă scăzuseră apele de pe faţa pământului.

9. Dar porumbelul n'a găsit nici un loc ca să-şi pună piciorul, şi s'a întors la el în corabie, căci erau ape pe toată faţa pământului. Noe a întins mina, l-a luat, şi l-a băgat la el în corabie.

10. A mai aşteptat alte şapte zile, şi iarăş a dat drumul porumbelului din corabie.

11. Porumbelul s'a întors la el spre seară; şi iată că în ciocul lui era o frunză de măslin ruptă de curînd. Noe a cunoscut astfel că apele scăzuseră pe pământ.

12. A mai aşteptat alte şapte zile; şi a dat drumul porumbelului. Dar porumbelul nu s'a mai întors la el.

13. În anul şase sute unu, în luna întîi, în ziua întîi a lunii, apele se-caseră pe pământ. Noe a ridicat învelitoarea corăbiei: s'a uitat, şi iată că faţa pământului se uscase.

14. În luna a doua, în a douăzeci şi şaptea zi a lunii, pământul era uscat de tot.

Isăirea lui Noe din corabie.

15. Atunci Dumnezeu a vorbit lui Noe, şi i-a zis:

16. „Ieşi din corabie, tu * şi nevastă-ta, fiii tăi şi nevestele fiilor tăi cu tine!

10 Cap. 7. 13.

17. Scoate afară împreună cu tine

8. 1. Dumnezeu Şi-a adus aminte * de Noe, de toate vieţuitoarele şi de toate vitele cari erau cu el în corabie; şi Dumnezeu ** a făcut să sufle un vînt pe pământ, şi apele s'au potolit.

10 Cap. 19. 29. Exod. 2. 24. 1 Sam. 2. 19. 10 Exod. 14. 21.

toate* viețuitoarele de tot felul cari sint cu tine, atît păsările cît și vitele și toate tiritoarele cari se tirăsc pe pămînt: să mișune pe pămînt, să crească** și să se înmulțească pe pămînt.“

* Cap. 7, 15. ** Cap. 1, 28.

18. Și Noe a ieșit afară cu fiii săi, cu nevastă-sa și cu nevestele fiilor săi.

19. Toate dobitoacele, toate tiritoarele, toate păsările, tot ce se mișcă pe pămînt, după soiurile lor, au ieșit din corabie.

20. Noe a zidit un altar Domnului; a luat din toate dobitoacele* curate și din toate păsările curate, și a adus arderi de tot pe altar.

* Lev. cap. 11.

21. Domnul a mirosit un miros* plăcut; și Domnul a zis în inima Lui: „Nu voi mai blestema** pămîntul, din pricina omului, pentru că întocmirile și gîndurile din inima omului sint rele din tinereța lui; și nu voi mai lovi†† tot ce este viu, cum am făcut.

* Lev. 1, 9. Ezech. 10, 41. 2 Cor. 2, 15. Efes. 5, 2. ** Cap. 8, 17; 6, 17. † Cap. 6, 5. Iov 14, 4; 15, 14. Ps. 51, 6. Ier. 17, 9. Mat. 15, 19. Rom. 1, 9; 3, 23. †† Cap. 9, 11, 15.

22. Cît va fi pămîntul*, nu va înceta sămănatul și seceratul, frigul și căldura, vara și iarna, ziua** și noaptea!“

* Isa. 54, 9. ** Ier. 33, 20, 25.

Dumnezeu binecuvintează pe Noe.

9.1. Dumnezeu a binecuvîntat pe Noe și pe fiii săi, și le-a zis: „Creșteți*, înmulțiți-vă, și umpleți pămîntul.

* Vers. 7, 19. Cap. 1, 28; 10, 32.

2. S'apuce groaza* și frica de voi pe orice dobotoc de pe pămînt, pe orice pasăre a cerului, pe tot ce se mișcă pe pămînt și pe toți peștii mării: vile-am dat în minile voastre! *Cap. 1, 58. Osea 2, 18.

3. Tot ce se mișcă* și are viață, să vă slujească de hrană: toate** acesteia vi le dau, ca și iarba† verde.

* Deut. 12, 15; 14, 3, 9, 11. Fapt. 10, 12, 13. ** Cap. 1, 19. † Rom. 14, 14, 20. 1 Cor. 10, 23, 28. Col. 2, 16. 1 Tim. 4, 3, 4.

4. Numai carne cu viață ei*, adică singele ei, să nu mincați. * Lev. 17, 10, 11, 14; 11, 28. Deut. 12, 23. 1 Sam. 14, 33. Fapt. 15, 20, 19.

5. Căci voi cere înapoi singele vieților voastre; îl voi cere înapoi dela orice dobotoc*; și voi cere înapoi viața omului din mina omului**, din mina oricărui om†, care este fratele lui.

* Exod. 21, 28. ** Cap. 4, 9, 10. Ps. 9, 12. † Fapt. 17, 28.

6. Dacă varsă* cineva singele omului, și singele lui să fie vărsat de

om; căci Dumnezeu a făcut pe om după chipul** Lui.

* Exod. 21, 12, 14. Lev. 24, 17. Mat. 28, 52. Apoc. 13, 10. ** Cap. 1, 27.

7. Iar voi, creșteți* și înmulțiți-vă; răspîndiți-vă pe pămînt, și înmulțiți-vă pe el!“

* Vers. 1, 19. Cap. 1, 28.

Legămîntul lui Dumnezeu cu Noe.

8. Dumnezeu a mai vorbit lui Noe și fiilor lui cari erau cu el, și a zis:

9. „Iată, Eu fac* un legămînt** cu voi, și cu sămînța voastră, care va veni după voi;

* Cap. 6, 18. ** Isa. 54, 9.

10. cu toate* viețuitoarele, cari sint cu voi, atît păsările cît și vitele, și toate fiarele de pe pămînt cari sint cu voi; cu toate cele cari au ieșit din corabie și cu orice alte dobitoace de pe pămînt.

* Ps. 115, 9.

11. Fac* un legămînt cu voi că nicio făptură nu va mai fi nimicită de apele potopului, și nu va mai veni potop ca să pustiască pămîntul.“

* Isa. 54, 9.

12. Și Dumnezeu a zis: „Iată semnul* legămîntului pe care-l fac între Mine și voi, și între toate viețuitoarele cari sint cu voi, pentru toate neamurile de oameni în veci:

* Cap. 17, 11.

13. curcubeul Meu, pe care l-am așezat* în nor, el va sluji ca semn al legămîntului dintre Mine și pămînt.

* Exod. 28, 12.

14. Cînd voi strînge nori deasupra pămîntului, curcubeul se va arăta în nor;

15. și Eu lmi voi aduce aminte* de legămîntul dintre Mine și voi și dintre toate viețuitoarele de orice trup; și apele nu se vor mai face un potop, ca să nimicească orice făptură.

* Lev. 26, 42, 46. Ezech. 16, 60.

16. Curcubeul va fi în nor; și Eu Mă voi uita la el, ca să-Mi aduc aminte de legămîntul cel vecinic* dintre Dumnezeu și toate viețuitoarele de orice trup de pe pămînt“.

* Cap. 17, 13, 19.

17. Și Dumnezeu a zis lui Noe: „Acesta este semnul legămîntului pe care l-am făcut între Mine și orice făptură de pe pămînt.“

Fiii lui Noe.

18. Fiii lui Noe, cari au ieșit din corabie, erau: Sem, Ham și Iafet: Ham* este tatăl lui Canaan.

* Cap. 10, 6.

19. Aceștia* au fost cei trei fii ai lui Noe, și din ei** s'au răspîndit oameni peste tot pămîntul.

* Cap. 5, 32. ** Cap. 10, 32. 1 Cron. 14.

20. Noe a început să fie lucrător* de pământ, și a sădit o vie.

* Cap. 9. 12. 23; 4. 2. Prov. 12. 11.

21. A băut vin, s'a îmbătat* și s'a desgolit în mijlocul cortului său.

* Prov. 20. 1. 1 Cor. 10. 12.

22. Ham, tatăl lui Canaan, a văzut goliciunea tatălui său, și a spus celor doi frați ai lui afară.

23. Atunci Sem* și Iafet au luat mantaua, au pus-o pe umeri, au mers de-a'ndăratelea și au acoperit goliciunea tatălui lor; fiindcă fețele le erau întoarse înapoi, n'au văzut goliciunea tatălui lor.

* Exod. 20. 12. Gal. 6. 1.

24. Noe s'a trezit din amețeala vinului, și a aflat ce-i făcuse fiul său cel mai tânăr.

25. Și a zis:

„Blestemat* să fie Canaan!

Să fie robul** robilor fraților lui!”

* Deut. 27. 16. ** Ios. 9. 23. 1 Reg. 9. 20, 21.

26. El a mai zis:

„Bindecuvântat* să fie Domnul, Dumnezeuul lui Sem, și Canaan să fie robul lui!”

* Ps. 144. 16. Evr. 11. 16.

27. Dumnezeu să lărgască locurile stăpinite de Iafet, Iafet să locuiască* în corturile lui Sem,

și Canaan să fie robul lor!”

* Efec. 2. 13, 14; 3. 6.

28. Noe a trăit, după potop, trei sute cincizeci de ani.

29. Toate zilele lui Noe au fost de nouă sute cincizeci de ani; apoi a murit.

Urmașii lui Iafet.

10. 1. Iată spița neamului fiilor lui Noe: Sem, Ham și Iafet. După potop li s'au* născut fii.

Cap. 9. 1, 7, 19.

2. Fiii* lui Iafet au fost: Gomer, Magog, Madai, Iavan, Tubal, Meșec și Tiras.

* 1 Cro. 1. 5, etc.

3. Fiii lui Gomer: Așchenaz, Rifat și Togarma.

4. Fiii lui Iavan: Elișă, Tarșis, Chitim, și Dodanim.

5. Dela ei se trag popoarele din țările* neamurilor de pe malul mării, după ținuturile lor, după limba fiecăruia, după familiile lor, după semințiile lor.

* Ps. 72. 10. Ier. 2. 10; 25. 22. Tef. 2. 11.

Urmașii lui Ham.

6. Fiii* lui Ham au fost: Cuș, Mitraim, Put și Canaan. —

* 1 Cro. 1. 8, etc.

7. Fiii lui Cuș: Seba, Havila, Sabta, Raema și Sabteca. Fiii lui Raema: Șeba și Dedan.

8. Cuș a născut și pe Nimrod: el este acela care a început să fie puternic pe pământ.

9. El a fost un viteaz* vânător înaintea** Domnului; iată de ce se zice: „Ca Nimrod, viteaz vânător înaintea Domnului.”

* Ier. 16. 16. Mic. 7. 2. ** Cap. 6. 11.

10. El a domnit la început* peste Babel, Erec, Acad și Calne, în țara Șinear.

* Mic. 6. 6.

11. Din țara aceasta a intrat în Asiria; a zidit Ninive, Rehobot-Ir, Calah

12. și Resen între Ninive și Calah; aceasta este cetatea cea mare. —

13. Mitraim a născut pe Ludimi, Anamimi, Lehabimi, Naftuhimi,

14. Patrusimi, Casluhimi, (din cari* au ieșit Filistenii) și pe Căftorimi.

* 1 Cro. 1. 12.

15. Canaan a născut pe Sidon, inițial lui născut, și pe Het;

16. și pe lebusiți, pe Amoriți, pe Ghirgasiți,

17. pe Heviți, pe Archiți, pe Siniți,

18. pe Arvadiți, pe Temariți, pe Hamatiți. În urmă, familiile Cananiților s'au împrăștiat.

19. Hotarele* Cananiților se întindeau dela Sidon, cum mergi spre Gherar, până la Gaza, și cum mergi spre Sodoma, Gomora, Adma și Teboim, până la Leșă.

* Cap. 13. 12, 14, 15, 17; 16. 18 — 21. Num. 34. 2 — 12. Ios. 12. 7, 8.

20. Aceștia sint fiii lui Ham, după familiile lor, după limbile lor, după țările lor, după neamurile lor.

Urmașii lui Sem.

21. Și lui Sem, tatăl tuturor fiilor lui Eber, și fratele cel mai mare al lui Iafet, i s'au născut fii.

22. Fiii lui Sem* au fost: Elam, Asur, Arpacșad, Lud și Aram. * 1 Cro. 1. 17, etc.

23. Fiii lui Aram: Ut, Hul, Ghetar și Maș.

24. Arpacșad a născut pe Șelah*; și Șelah a născut pe Eber. * Cap. 11. 12.

25. Lui Eber* i s'au născut doi fii: numele unuia era Peleg, numit așa pentru că pe vremea lui s'a împărțit pământul; iar numele fratelui său era loctan.

* 1 Cro. 1. 19.

26. Ioctan a născut pe Almodad, pe Șelef, pe Ațarmavet, pe Ierah,
27. pe Adoram, pe Uzal, pe Dicla,
28. pe Obal, pe Abimael, pe Seba,
29. pe Ofir, pe Havila, și pe Iobab.
Toți aceștia au fost fiii lui Ioctan.
30. Ei au locuit dela Meșu, cum merg spre Sefar, pînă la muntele răsăritului.

31. Aceștia sînt fiii lui Sem, după familiile lor, după limbile lor, după țările lor, după neamurile lor.

32. Acestea* sînt familiile fiilor lui Noe, după spița neamului lor, după neamurile lor. Și din ei** au ieșit neamurile cari s'au răspîndit pe pămînt după potop. *Vers. 1. **Cap. 9. 19.

Turnul Babel.

11 1. Tot pămîntul avea o singură limbă și aceleași cuvinte.

2. Pornind ei înspre răsărit, au dat peste o cîmpie în țara Șinear; și au descălecat acolo.

3. Și au zis unul către altul: „Haidem! să facem cărămizi, și să le ardem bine în foc.“ Și cărămida le-a ținut loc de piatră, iar smoala le-a ținut loc de var.

4. Și au mai zis: „Haidem! să ne zidim o cetate și un turn al cărui vîrf* să atingă cerul, și să ne facem un nume, ca să nu fim împrățiați pe toată fața pămîntului.“ *Deut. 1. 28.

5. Domnul* S'a pogorît să vadă cetatea și turnul, pe care-l zideau fiii oamenilor. *Cap. 18. 21.

6. Și Domnul a zis: „Iată, ei sînt un singur* popor, și toți au aceeași* limbă; și iacă de ce s'au apucat; acum nimic nu i-ar împedea să facă tot ce și-au pus în gînd.“

*Cap. 9. 19. Fapt. 17. 26. **Vers. 1. †Ps. 2. 1.

7. Haidem! să* Ne pogorîm și să le încurcăm acolo limba, ca să** nu-și mai înțeleagă vorba unii altora.“

*Cap. 1. 26. Ps. 2. 4. Fapt. 2. 4, 5, 6. **Cap. 42. 23. Deut. 28. 49. Ier. 5. 15. 1 Cor. 14. 2, 11.

8. Și Domnul* i-a împrăștiat de acolo pe** toată fața pămîntului; așa că au încetat să zidească cetatea.

*Luc. 1. 51. **Cap. 10. 26, 32.

9. De aceea cetatea a fost numită Babel¹, căci* acolo a încurcat Domnul limba întregului pămînt, și de acolo i-a împrăștiat Domnul pe toată fața pămîntului. *1 Cor. 14. 23.

1. Adică: Încurcătura.

STRĂMOȘII POPORULUI ISRAEL

DELA AVRAAM PÎNĂ LA IOSIF

Genesa 11. 10-50 Isaia 51. 1, 2. Evrei 11. 13, 16, 39, 40.

Urmașii lui Sem.

10. Iată* spița neamului lui Sem.

La vîrsta de o sută de ani, Sem a născut pe Arpacșad, la doi ani după potop. *Cap. 10. 22. 1 Cron. 1. 17.

11. După nașterea lui Arpacșad, Sem a trăit cincisute de ani; și a născut fii și fiice.

12. La vîrsta de treizeci și cinci de ani, Arpacșad a născut pe Șelah*.

*Luc. 3. 36.

13. După nașterea lui Șelah, Arpacșad a mai trăit patrusute trei ani; și a născut fii și fiice.

14. La vîrsta de treizeci de ani, Șelah a născut pe Eber.

15. După nașterea lui Eber, Șelah a mai trăit patrusute trei ani; și a născut fii și fiice.

16. La vîrsta de treizeci și patru de ani, Eber* a născut pe Peleg**.

*1 Cron. 1. 19. **Luc. 3. 36.

17. După nașterea lui Peleg, Eber a mai trăit patrusute treizeci de ani; și a născut fii și fiice.

18. La vîrsta de treizeci de ani, Peleg a născut pe Reu.

19. După nașterea lui Reu, Peleg a mai trăit două sute nouă ani; și a născut fii și fiice.

20. La vîrsta de treizeci și doi de ani, Reu a născut pe Serug*. *Luc. 3. 36.

21. După nașterea lui Serug, Reu a mai trăit două sute șapte ani; și a născut fii și fiice.

22. La vîrsta de treizeci de ani, Serug a născut pe Nahor.

23. După nașterea lui Nahor, Serug a mai trăit două sute de ani; și a născut fii și fiice.

24. La vîrsta de douăzeci și nouă de ani, Nahor a născut pe Terah*.

*Luc. 3. 34

25. După nașterea lui Terah, Nahor a mai trăit o sută nouăsprezece ani; și a născut fii și fiice.

26. La vîrsta de șaptezeci de ani, Terah a născut pe Avram*, pe Nahor și pe Haran. *Ios. 24. 2. 1 Cron. 1. 26.

Familia lui Terah.

27. Iată spița neamului lui Terah.

Terah a născut pe Avram, pe Nahor și pe Haran. — Haran a născut pe Lot.

28. Și Haran a murit în fața tatălui său Terah, în țara în care se născuse, în Ur în Haldea. —

29. Avram și Nahor și-au luat neveste. Numele nevestei lui Avram era Sarai*, și numele nevestei lui Nahor era Milcă**, fiica lui Haran, tatăl Milcăi și Iscăi. *Cap. 17.15; 20.12. **Cap. 22.20.

30. Sarai era* steepară: n'avea copii deloc. *Cap. 16.1, 2; 18.11, 12.

31. Terah a luat* pe fiul său Avram, și pe Lot, fiul lui Haran, fiul fiului său, și pe Sarai, noru-sa, nevasta fiului său Avram. Au ieșit împreună din Ur** din Haldea, ca să meargă în țara ț Canaan. Au venit pînă la Haran, și s'au așezat acolo.

*Cap. 12.1. **Neem.9.7. Fapt. 7.4. +Cap. 10.19.

32. Zilele lui Terah au fost de douăzeci cinci ani; și Terah a murit în Haran.

Plecarea și sosirea lui Avram în țara Canaan.

121. Domnul* zise lui Avram: „Ieși din țara ta, din rudenția ta, și din casa tatălui tău, și vino în țara pe care ți-o voi arăta.

*Cap. 12.1. 7. Ier. 41.2. Fapt. 7.3. Evr. 11.8.

2. Voi face* din tine un neam mare, și te voi** binecuvînta; îți voi face un nume mare, și ți vei fi o binecuvîntare.

*Cap. 17.6; 18.18. Deut. 28.5. 1 Reg. 3.8.8. **Cap. 24.35. +Cap. 28.4. Gal. 3.14.

3. Voi binecuvînta* pe cei ce te vor binecuvînta, și voi blestema pe cei ce te vor blestema; și toate familiile pămîntului vor fi binecuvîntate** în tine.

*Cap. 27.29. Exod. 23.22. Num. 24.9. **Cap. 18.18; 22.18; 26.4. Ps. 72.17. Fapt. 3.26. Gal. 3.8.

4. Avram a plecat, cum îi spusese Domnul, și a plecat și Lot împreună cu el. Avram avea șaptezeci și cinci de ani, cînd a ieșit din Haran.

5. Avram a luat pe Sarai, nevastă-sa, și pe Lot, fiul fratelui său, împreună cu toate averile, pe cari le strinseseră și cu toate slugile* pe cari le cîștigaseră în Haran**. Au plecat în țara Canaan, și au ajuns în țara Canaan.

*Cap. 14.14. **Cap. 11.31.

6. Avram a străbătut* țara pînă la locul numit Sihem, pînă la stejarul** lui More. Cananiții* erau atunci în țară. *Evr. 11.9. **Deut. 11.30. Judc. 7.1. +Cap. 10.18, 19; 18.7.

7. Domnul* S'a arătat lui Avram, și i-a zis: „Toată țăra aceasta o voi da seminței** tale.“ Și Avram a zidit acolo un altar† Domnului, care i Se arătasă.

*Cap. 17.1. **Cap. 13.15; 17.8. Ps. 106.9. 11. †Cap. 13.4.

8. De acolo a pornit spre munte, la răsărit de Betel, și și-a întins cortul, avînd Betelul la apus și Ai la răsărit. A zidit și acolo un altar Domnului, și a chemat* Numele Domnului.

*Cap. 13.4.

9. Avram și-a urmat* drumul, înaintînd mereu spre meazăzi.

*Cap. 13.3.

Avram în Egipt.

10. A venit însă o foamete* în țară; și Avram s'a pogorit** în Egipt, ca să locuiască pentru cităva vreme acolo; căci era mare† foamete în țară.

*Cap. 20.1. **Ps. 106.13. †Cap. 42.1.

11. Cînd era aproape să intre în Egipt, a zis nevestei sale Sarai: „Iată, știu că ești o femeie frumoasă* la față.

*Vtr. 14. Cap. 26.7.

12. Cînd te vor vedea Egiptenii, vor zice: „Aceasta este nevasta lui!“ Și pe mine mă vor omori*, iar pe tine te vor lăsa cu viață.

*Cap. 20.11; 26.7.

13. Spune*, rogu-te, că ești sora mea, ca să-mi meargă bine din pricina ta, și sufletul meu să trăiască datorită ție.“

*Cap. 20.5.13. Cap. 26.7.

14. Cînd a ajuns Avram în Egipt, Egiptenii au văzut* că nevasta lui era foarte frumoasă.

*Cap. 20.7. Mat. 5.28.

15. Slujbașii cei mai de frunte ai lui Faraon au văzut-o și ei, și au lăudat-o la Faraon; și femeia a fost adusă* în casa lui Faraon.

*Cap. 20.2.

16. Pe Avram l-a primit bine* din pricina ei; și Avram a căpătat oi, boi, măgari, robi și roabe, măgări și cămile.

*Cap. 20.14.

17. Dar Domnul a lovit* cu mari urgii pe Faraon și casa lui, din pricina nevestei lui Avram Sarai.

*Cap. 20.18. 1 Cron. 16.2. Ps. 105.14. Evr. 13.4.

18. Atunci Faraon a chemat pe Avram, și i-a zis: „Ce mi-ai făcut? Pentruce* nu mi-ai spus că este nevastă-ta?

*Cap. 20.9; 26.10.

19. De ce ai zis: „Este sora mea“, și am luat-o astfel de nevastă? Acum, iată-ți nevasta; ia-o, și pleacă!“

20. Și Faraon* a dat poruncă oamenilor lui să-l petreacă pe el, pe nevastă-sa și tot ce avea.

*Prov. 21.1.

*Intorcerea lui Avram în Canaan.
Despărțirea de Lot.*

13 1. Avram s'a suit din Egipt în țara dela meazăzi*, el, nevastă-sa, și tot ce avea, împreună cu Lot. ^{Cap. 12.9.}

2. Avram* era foarte bogat în vite, în argint, și în aur.

^{Cap. 24.35. Ps. 112.3. Prov. 10.22.}

3. Din țara dela meazăzi* s'a îndreptat și a mers pînă la Betel, pînă la locul unde fusese cortul lui la început, între Betel și Ai, ^{Cap. 12.8,9.}

4. în locul* unde era altarul, pe care-l făcuse mai înainte. Și acolo, Avram a chemat** Numele Domnului.

^{Cap. 12.7,8. Ps. 116.17.}

5. Lot, care călătorea împreună cu Avram, avea și el oi, boi și corturi.

6. Și ținutul* acela nu-i încăpea să locuiască împreună; căci averile lor erau așa de mari, încît nu puteau să locuiască împreună.

^{Cap. 36.7.}

7. S'a iscat* o ceartă între păzitorii vitelor lui Avram și păzitorii vitelor lui Lot. Cananiții* și Feresiții locuiau atunci în țară. ^{Cap. 26.20. Cap. 12.6.}

8. Avram a zis lui Lot: „Te rog, să nu fie ceartă între mine și tine, și între păzitorii mei și păzitorii tăi, căci sîntem frați.”

^{1 Cor. 6.7.}

9. Nu-i* oare toată țara înaintea ta? Mai bine desparte-te de mine: dacă** apuci tu la stînga, eu voi apuca la dreapta; dacă apuci tu la dreapta, eu voi apuca la stînga“.

^{Cap. 20.15; 34.10. Rom. 12.17. Evr. 12.14. Iac. 3.17.}

10. Lot și-a ridicat ochii, și a văzut că toată Cîmpia* Iordanului era bine udată în întregime. Înainte de a nimici** Domnul Sodoma și Gomora, pînă la Țoarț, era ca o grădină a Domnului, ca țara Egiptului.

^{Cap. 19.17. Deut. 34.3. Ps. 1.7. 34. Cap. 19.24, 26. Cap. 2.10. Isa. 51.3. Cap. 14.2,8; 19.22.}

11. Lot și-a ales toată Cîmpia Iordanului, și a mers spre răsărit. Astfel s'au despărțit ei unul de altul.

12. Avram a locuit în țara Canaan, iar Lot* a locuit în cetățile din Cîmpie, și și-a întins** corturile pînă la Sodoma. ^{Cap. 19.29. Cap. 14.12; 19.1. 2 Pet. 2.7,8.}

13. Oamenii din Sodoma erau* răi, și afară din cale de păcătoși** împotriva Domnului.

^{Cap. 18.24. Ezr. 6.10. 2 Pet. 2.7,8. Cap. 6.11.}

Făgăduința dată lui Avram.

14. Domnul a zis lui Avram, după ce s'a despărțit* Lot de el: „Ridică-ți

ochii, și, din locul în care ești, privește spre mează noapte** și spre mează zi, spre răsărit și spre apus;

^{Vers. 11. Cap. 28.14.}

15. căci toată țara pe care o vezi, ți-o voi da ție* și seminței** tale în veac. ^{Cap. 12.7; 15.18; 17.8; 24.7; 25.4. Num. 34.12. Deut. 34.4. Ps. 7.5. 2 Cor. 20.7. Ps. 37.22; 29; 112.2.}

16. Îți voi face sămînța* ca pulberea pămîntului de mare; așa că, dacă poate număra cineva pulberea pămîntului, și sămînța ta va putea să fie numărată.

^{Cap. 15.5; 22.17; 26.4; 28.14; 32.12. 2 Exod. 32.12. Num. 23.10. Deut. 1.10. 1 Reg. 4.20. 1 Cron. 7.23. Isa. 46.19. Ier. 33.22. Rom. 4.16; 17.18. Evr. 11.12.}

17. Scoală-te, străbate țara în lung și în lat; căci ție ți-o voi da“.

18. Avram și-a ridicat corturile, și a venit de a locuit* lîngă stejarii lui Mamre, cari sînt** lîngă Hebron. Și acolo a zidit un altar Domnului.

^{Cap. 14.13. Cap. 35.27; 37.11.}

Avram biruiește pe împărați.

14 1. Pe vremea lui Amrafel, împăratul Șinearului*, lui Arioc, împăratul Elasarului, lui Chedorlaomer, împăratul Elamului**, și lui Tideal, împăratul Goiimului, ^{Cap. 10.10; 11.2. Isa. 11.11.}

2. s'a întimplat că ei au făcut război cu Bera, împăratul Sodomei, cu Birsă, împăratul Gomorei, cu Șineab, împăratul Admei*, cu Șemeeber, împăratul Țeboomului și cu împăratul Belei sau Țoarului**.

^{Deut. 29.23. Cap. 19.22.}

3. Aceștia din urmă s'au adunat cu toții în valea Sidim, adică* Marea Sărată.

^{Num. 34.12. Deut. 3.17. Ier. 3.16. Ps. 107.34.}

4. Timp de doisprezece ani fuseseră supuși* lui Chedorlaomer; și în anul al treisprezecelea s'au răsculat.

^{Cap. 9.26.}

5. Dar, în anul al patrusprezecelea Chedorlaomer și împărații cari erau cu el au pornit, și au bătut pe Refaimi* la Așterot-Carnaim**, pe Zuzimi† la Ham, pe Emimi†† la Șave-Chiriataim,

^{Cap. 15.20. Deut. 3.11. Jos. 12.4; 13.13. Deut. 2.20. Deut. 2.10,11.}

6. și pe Horiți* în muntele Ior Seir, pînă la stejarul Paran, care este lîngă pustie.

^{Deut. 2.12,22.}

7. Apoi s'au întors, au venit la En-Mișpat, sau Cades, și au bătut pe Amaleciți pe tot ținutul lor, ca și pe Amoriți, cari locuiau la Hațaon-Tamar*.

^{2 Cron. 20.2.}

8. Atunci au ieșit împăratul Sodomei, împăratul Gomorei, împăratul Admei, împăratul Țeboomului și împăratul Be-

leisau Toarului, și s'au așezat în linie de bătae împotriva lor, în valea Sidim,

9. și anume: împotriva lui Chedorlaomer, împăratul Elamului, împotriva lui Tideal, împăratul Goiimului, împotriva lui Amrafel, împăratul Șinearului și împotriva lui Arioc, împăratul Elasarului: patru împărați împotriva a cinci.

10. Valea Sidim era acoperită cu finții de smoolă*. Împăratul Sodomei și împăratul Gomorei au luat-o la fugă, și au căzut în ele; ceilalți au fugit spre munte*. *Cap. 11. 3. **Cap. 19. 17, 21.

11. Biruitorii au luat toate* bogățiile Sodomei și Gomorei, și toate merindele lor, și au plecat. *Vers. 10, 21.

12. Au luat și pe Lot, fiul fratelui* lui Avram, care** locuia în Sodoma; au luat și averile lui, și au plecat.

*Cap. 12. 5. **Cap. 13. 12.

13. A venit unul, care scăpase, și a dat de știre lui Avram, Evreul; acesta locuia* lângă stejarii lui Mamre, Amoritul, fratele lui Eșcol, și fratele lui Aner, cari făcuseră legătură** de pace cu Avram.

*Cap. 13. 18. **Vers. 24.

14. Cum a auzit Avram că fratele* său fusese luat prins de război, a înarmat treisute optsprezece din cei mai viteji slujitori ai lui, născuți** în casa lui, și a urmărit pe împărații aceia pînă la Dan†.

*Cap. 13. 8. **Cap. 15. 3; 17. 12, 27. Ecl. 2. 7. †Deut. 34. 1. Judec. 18. 29.

15. Și-a împărțit oamenii în mai multe cete, s'a aruncat asupra lor noaptea, i-a bătut*, și i-a urmărit pînă la Hoba, care este la stînga Damascului.

*Ier. 41. 2, 3.

16. A adus înapoi toate* bogățiile; a luat înapoi și pe fratele său Lot, cu averile lui, precum și pe femei, și norodul.

*Vers. 11, 12.

Melhisedec binecuvintează pe Avram.

17. Dupăce* s'a întors Avram dela înfrîngerea lui Chedorlaomer și a împăraților cari erau împreună cu el, împăratul Sodomei i-a ieșit** în întîmpinare în valea Șave, sau Valea Împăratului†.

*Evr. 7. 1. **Judec. 11. 34. 1Sam. 18. 6. †2 Sam. 18. 18.

18. Melhisedec*, împăratul Salemului, a adus pine și vin: el era preot** al Dumnezeuului† Celui Prea Înalt.

*Evr. 7. 1. Ps. 110. 4. Evr. 6. 8. †Mic. 6. 8. Fapt. 16. 17.

19. Melhisedec a binecuvîntat pe Avram, și a zis: „Binecuvîntat* să fie

Avram de Dumnezeuul Cel Prea Înalt, Ziditorul** cerului și al pămîntului.

*Iut. 3. 19. 2 Sam. 2. 5. **Evr. 12. 22. Mat. 11. 23.

20. Binecuvîntat* să fie Dumnezeuul Cel Prea Înalt, care a dat pe vrăjmașii tăi în minile tale!†” Și Avram i-a dat zeciuială** din toate.

*Iut. 21. 27. **Evr. 7. 4.

21. Împăratul Sodomei a zis lui Avram: „Dă-mi oamenii, și țin bogățiile pentru tine.“

22. Avram a răspuns împăratului Sodomei: „Ridic* mîna spre Domnul, Dumnezeuul Cel Prea Înalt, Ziditorul cerului și al pămîntului,

*Exod. 6. 8. Dan. 12. 7. Apoc. 10. 5, 6. Vers. 19. Cap. 21. 33.

23. și jur că* nu voi lua nimic din tot ce este al tău, nici măcar un fir de ață, nici măcar o curea de încălțăminte, ca să un zici: „Am îmbogățit pe Avram.“ Nimic pentru mine!

*Evr. 9. 15, 16.

24. afară de ce au mîncat flăcăii, și partea oamenilor cari* au mers cu mine, Aner, Eșcol și Mamre: ei pot să-și ia partea lor!†”

*Vers. 13.

Sămînta lui Avram.

151. După aceste întîmplări, Cuvîntul Domnului a vorbit lui Avram într'o vedenie*, și a zis: „Avrame, nu te teme*; Eu sînt scutul† tău, și răsplata†† ta va fi foarte mare.“

*Dan. 10. 1. Fapt. 10. 10, 11. **Cap. 26. 24. Dan. 10. 12. Luc. 1. 13, 30. †Ps. 3. 3; 5. 12; 84. 11; 91. 4; 119. 114. ††Ps. 16. 5; 68. 11. Prov. 11. 18.

2. Avram a răspuns: „Doamne Dumnezeu, ce-mi vei da? Căci* mor fără copii, și moștenitorul casei mele este Eliezer din Damasc.“

*Fapt. 7. 6.

3. Și Avram a zis: „Iată că nu mi-ai dat sămîntă, și slujitorul născut* în casa mea va fi moștenitorul meu.“

*Cap. 14. 14.

4. Atunci Cuvîntul Domnului i-a vorbit astfel: „Nu el va fi moștenitorul tău, ci cel* ce va ieși din tine, acela va fi moștenitorul tău.“

*2 Sam. 7. 12; 18. 11; 2 Cron. 32. 21.

5. Și, după ce l-a dus afară, i-a zis: „Uită-te spre cer, și numără* stelele“, dacă poți să le numeri.“ Și i-a zis: „Așa† va fi sămînta ta.“

*Ps. 147. 4. **Ier. 33. 22. †Cap. 22. 17. Exod. 32. 13. Deut. 1. 10; 10. 22. 1 Cron. 27. 23. Rom. 4. 18. Evr. 11. 12. Cap. 13. 16.

6. Avram a crezut* pe Domnul, și Domnul i-a socotit** lucrul acesta ca o stare a omului după voia lui Dumnezeu†.

*Rom. 4. 3, 9, 22. Gal. 3. 6. Iac. 2. 23. **Ps. 106. 31.

1 Sau: dreptate.

Țara făgăduită semiței lui Avram.

7. Domnul i-a mai zis: „Eu sint Domnul, care te-am scos* din Ur** din Haldea, ca Ț să-ți dau în stăpînire țara aceasta.“

* Cap. 12. 1. ** Cap. 11, 28, 31. † Ps. 105, 44, 42. Rom. 4, 14.

8. Avram a răspuns: „Doamne Dumnezeu, prin ce* voi cunoaște că o voi stăpîni?“

* Cap. 24, 13, 14. Judec. 6, 17, 37. 1 Sam. 14, 9, 10. 2 Reg. 20, 6. Luc. 1, 18.

9. Și Domnul i-a zis: „Ia o juncănă de trei ani, o capră de trei ani, un herbec de trei ani, o turturea și un pui de porumb.“

10. Avram a luat toate dobitoacele acestea, le-a despicat* în două, și a pus fiecare bucată una în fața alteia; dar pasările** nu le-a despicat.

* Jer. 34, 18, 19. ** Lev. 1, 17.

11. Pasările răpitoare s'au năpustit peste stirvuri; dar Avram le-a izgonit.

12. La apusul soarelui, un somn adînc* a căzut peste Avram; și iată că l-a apucat o groază și un mare întunec.

* Cap. 2, 21. Iov. 4, 13.

13. Și Domnul a zis lui Avram: „Să știi hotărît că* sămînța ta va fi străină într-o țară, care nu va fi a ei; acolo va fi robită, și o vor** apăsa greu, timp de patru sute de ani.

* Exod. 12, 40. Ps. 105, 23. Fept. 7, 6. ** Exod. 1, 11. Ps. 106, 25.

14. Dar pe neamul căruia îi va fi roabă, îl voi judeca* Eu; și pe urmă va** ieși de acolo cu mari bogății.

* Exod. 6, 6. Deut. 6, 22. ** Exod. 12, 36. Ps. 105, 37.

15. Tu vei* merge în pace la pîrînții** tăi; vei Ț fi îngropat după o bătrîneță fericită.

* Iov. 5, 26. ** Fapl. 13, 36. † Cap. 25, 8.

16. În al patrulea neam*, ea se va întoarce aici; căci nelegiuirea Amoriților** nu și-a atîns Ț încă vîrful.“

* Exod. 12, 40. ** 1 Reg. 21, 26. † Den. 8, 23. Mat. 23, 32. 1 Tes. 2, 16.

17. După ce a asfințit soarele, s'a făcut un întunec adînc; și iată că a ieșit un fum ca dintr'un cuptor, și niște flăcări au trecut* printre dobitoacele despicate.

* Ier. 34, 18, 19.

18. În ziua aceea, Domnul a făcut* un legămint cu Avram, și i-a zis: „Sămînței** tale dau țara aceasta, dela riul Egiptului pînă la riul cel mare, riul Eufrat,

* Cap. 24, 7. ** Cap. 12, 7; 13, 15; 26, 4. Exod. 23, 31. Num. 34, 3. Deut. 1, 7; 11, 24; 34, 4. Ios. 1, 4. 1 Reg. 4, 21. 2 Cron. 9, 26. Neern. 9, 8. Ps. 105, 11. Isa. 27, 12.

19. și anume; țara Cheniților, a Cheniților, a Cadmoniților,

20. a Hetiților, a Fereziților, a Re-faimiților,

21. a Amoriților, a Cananiților, a Ghirgasiților și a Iebusiților.“

Sarai și Agar.

16. 1. Sarai, nevasta lui Avram, nu-i născuse* deloc copii. Ea avea o roabă** egipteană numită Agar Ț.

* Cap. 15, 2, 3. ** Cap. 21, 9. † Gal. 4, 24.

2. Și Sarai a zis* lui Avram: „Iată, Domnul m'a făcut* steapă; intră Ț, te rog, la roaba mea; poate că voi avea copii dela ea.“ Avram a ascultat Ț cele spuse de Sarai.

* Cap. 30, 3. ** Cap. 20, 18; 30, 2. 1 Sam. 1, 5, 6. † Cap. 30, 3, 9. † Cap. 3, 17.

3. Atunci Sarai, nevasta lui Avram, a luat pe Egipteanca Agar, roaba ei, și a dat-o de nevastă bărbatului său Avram, după ce Avram locuise* ca străin zece ani în țara Canaan.

* Cap. 12, 5.

4. El a intrat la Agar, și ea a rămas însărcinată. Cînd s'a văzut că însărcinată, a privit cu dispreț* pe stăpîna-sa.

* 2 Sam. 6, 16. Prov. 30, 21, 23.

5. Și Sarai a zis lui Avram: „Asupra ta să cadă batjocura aceasta, care mi se face! Eu insumi Ț-am dat în brațe pe roaba mea; și ea, cînd a văzut că a rămas însărcinată, m'a privit cu dispreț. Să judece* Domnul între mine și tine!“

* Cap. 31, 53. 1 Sam. 24, 12.

6. Avram* a răspuns Saraiei: „Iată*, roaba ta este în mîna ta; fă-i ce-Ț place!“ Atunci Sarai s'a purtat rău cu ea; și Agar a fugit Ț de ea.

* Prov. 15, 1. 1 Pet. 3, 7. ** Iov. 2, 6. Ps. 106, 41, 42. Ier. 38, 5. † Exod. 2, 15.

Fuga Agarei. — Nașterea lui Ismael.

7. Ingerul Domnului a găsit-o lingă un izvor de apă în pustie, și anume lingă izvorul* care este pe drumul ce duce la Șur**.

* Cap. 25, 18. ** Exod. 15, 22.

8. El a zis: „Agar, roaba Saraiei, de unde vii, și unde te duci?“ Ea a răspuns: „Fug de stăpîna mea Sarai.“

9. Ingerul Domnului i-a zis: „Întoarce-te la stăpîna-ta, și supune-te* supt mîna ei.“

* Tit. 2, 9. 1 Pet. 2, 18.

10. Ingerul Domnului i-a zis: „Ți voi înmulți* foarte mult sămînța, și ea va fi atît de multă la număr, că nu va putea fi numărată.“

* Cap. 17, 20; 21, 18; 25, 12.

11. Ingerul Domnului i-a zis: „Iată, acum ești însărcinată, și vei naște un fiu, căruia îi vei pune numele* Is-

mael¹; căci Domnul a auzit mîhnirea ta. ^{Cap. 17. 10. Mat. 1. 21. Luc. 1. 18, 81.}

12. El va fi ca² un măgar sălbatic printre oameni; mina lui va fi împotriva tuturor oamenilor, și mina tuturor oamenilor va fi împotriva lui; și va locui în³ fața tuturor fraților lui.^{Cap. 21. 20. Cap. 25. 18.}

13. Ea a numit Numele Domnului care-i vorbise: „Tu ești Dumnezeu care mă vede⁴!” Căci a zis ea: „Cu adevărat, am văzut⁵ aici spatele Celuie m'a văzut!” ^{Cap. 31. 42.}

14. De aceea fîntina aceea s'a numit „Fîntina⁶ Celui viu care mă vede⁷”; ea este între⁸ Cades și Bared.^{Cap. 24. 62; 25. 11. Num. 18. 20.}

15. Agar⁹ a născut lui Avram un fiu; și Avram a pus fiului, pe care i l-a născut Agar, numele Ismael¹⁰. ^{Gal. 4. 22. Vers 11.}

16. Avram era de optzeci și șase de ani, cînd i-a născut Agar pe Ismael.

Numele lui Avram schimbat în Avraam.

17. Cînd a fost Avram în vîrstă de nouăzeci și nouă de ani, Domnul i S'a aratat¹, și i-a zis: „Eu² sînt Dumnezeu Cel atotputernic. Umblă³ înaintea Mea, și fii fără prihană⁴!”

^{Cap. 12. 1. Cap. 28. 3; 35. 11. Exod. 6. 3. Deut. 10. 17. Cap. 6. 22; 48. 15. 1 Reg. 2. 4; 8. 25. 2 Reg. 20. 8. Cap. 6. 9. Deut. 18. 13. Iov. 1. 1. Mat. 6. 48.}

2. Voi face un legămînt între Mine și tine, și te voi înmulți⁵ nespus de mult⁶. ^{Cap. 12. 2; 13. 16; 22. 17.}

3. Avram s'a aruncat⁷ cu fața la pămînt; și Dumnezeu i-a vorbit astfel: ^{Vers 17.}

4. „Iată legămîntul Meu, pe care-l fac cu tine: vei fi tatăl⁸ multor neamuri. ^{Rom. 4. 11, 12, 16. Gal. 3. 29.}

5. Nu te vei mai numi Avram; ci numele⁹ tău va fi Avraam¹⁰; căci¹¹ te fac tatăl multor neamuri. ^{Necin. 9. 7. Rom. 4. 17.}

6. Te voi înmulți nespus de mult; voi face din tine neamuri¹² întregi; și din tine vor ieși împărați¹³.”

^{Cap. 35. 11. Vers 16. Cap. 35. 11. Mat. 1. 6, etc.}

7. Voi pune¹⁴ legămîntul Meu între Mine și tine și sămînța ta după tine din neam în neam; acesta va fi un legămînt vecinic, în puterea căruia, Eu

voi fi¹⁵ Dumnezeuul tău și al seminței¹⁶ tale după tine.

^{Gal. 3. 17. Cap. 26. 24; 29. 13. Ebr. 11. 16. Rom. 8. 4.}

8. Ție, și seminței tale după tine, îți voi¹⁷ da țara în care locuiești¹⁸ acum ca străin, și anume îți voi da toată țara Canaanului în stăpînire vecinică; și Eu voi fi¹⁹ Dumnezeuul lor.^{Cap. 12. 7; 13. 15. Ps. 105. 9, 11. Cap. 23. 4; 28. 1. Exod. 6. 7. Lev. 26. 12. Deut. 4. 37; 14. 2; 28. 18; 29. 13.}

Tăierea împrejur.

9. Dumnezeu a zis lui Avraam: „Să păzești legămîntul Meu, tu și sămînța ta după tine, din neam în neam.

10. Acesta este legămîntul Meu pe care să-l păziți între Mine și voi, și sămînța ta după tine: tot ce este de parte bărbătească²⁰ între voi să fie tăiat împrejur. ^{Fapt. 7. 8.}

11. Să vă tăiați împrejur în carnea prepuțului vostru: și acesta să fie semnul²¹ legămîntului dintre Mine și voi. ^{Fapt. 7. 8. Rom. 4. 11.}

12. La vîrstă de opt zile, orice copil de parte bărbătească dintre voi să fie tăiat împrejur²², neam după neam: fie că este rob născut în casă, fie că este cumpărat cu bani dela vreun străin, care nu face parte din neamul tău. ^{Lev. 12. 13. Luc. 2. 21. Iov. 7. 22. Filip. 3. 6.}

13. Va trebui tăiat împrejur atît robul născut în casă cît și cel cumpărat cu bani; și astfel legămîntul Meu să fie întărit în carnea voastră ca un legămînt vecinic.

14. Un copil de parte bărbătească netăiat împrejur în carnea prepuțului lui, să fie nimicit²³ din mijlocul neamului său: a călcat legămîntul Meu.^{Exod. 4. 24.}

Sarai se numește Sara.

15. Dumnezeu a zis lui Avraam: „Să nu mai chemi Sarai pe nevastă-ta Sarai; ci numele ei să fie Sara.

16. Eu o voi binecuvînta, și îți voi da²⁴ un fiu din ea; da, o voi binecuvînta, și ea va fi mama unor neamuri²⁵ întregi; chiar împărați de noroadă vor ieși din ea.”

^{Cap. 18. 10. Cap. 36. 11. Gal. 4. 31. 1 Pet. 3. 6.}

17. Avraam s'a aruncat cu fața la pămînt și a ris, căci a zis în inima lui: „Să i se mai nască oare un fiu unui bărbat de o sută de ani? Și să mai nască oare Sara la nouăzeci de ani?” ^{Cap. 18. 12; 21. 6.}

18. Și Avraam a zis lui Dumnezeu: „Să trăiască Ismael înaintea Ta!”

1. Ismael: din două cuvînte cari înseamnă: Dumnezeu aude. 2. Evrește: El-Roi. 3. Evrește: Lahai-Roi. 4. Avraam vine din două cuvînte cari înseamnă: tatăl al unei mulțimi.

19. Dumnezeu a zis: „Cu adevărat, nevastă-ta Sara* îți va naște un fiu; și-i vei pune numele Isaac. Eu voi încheia legământul Meu cu el, ca un legământ vecinic pentru sămînța lui după el.”

*Cap. 18, 10; 21, 2. Gal. 4, 28.

20. Dar și cu privire la Ismael te-am ascultat. Iată, îl voi binecuvînta, îl voi face să crească, și îl voi* înmulți neșpus de mult; doisprezece* voievozi va naște, și voi* face din el un neam mare.

10 Cap. 16, 10. 10 Cap. 26, 12, 16. 1 Cap. 21, 18.

21. Dar legământul Meu îl voi încheia cu Isaac, pe care* ți-l va naște Sara la anul pe vremea aceasta.”

10 Cap. 21, 2.

22. Cînd a isprăvit de vorbit cu el, Dumnezeu S'a înălțat dela Avraam.

Avraam și casa lui este tăiat împrejur.

23. Avraam a luat pe fiul său Ismael, pe toți ceice se născuseră în casa lui, și pe toți robii cumpărați cu bani, adică pe toți cei de parte bărbătească dintre oamenii din casa lui Avraam, și le-a tăiat împrejur carnea prepuțului, chiar în ziua aceea, după porunca, pe care i-o dăduse Dumnezeu.

24. Avraam era în vîrstă de nouăzeci și nouă de ani, cînd a fost tăiat împrejur în carnea prepuțului său.

25. Fiul său Ismael era în vîrstă de treisprezece ani, cînd a fost tăiat împrejur în carnea prepuțului său.

26. Avraam și fiul său Ismael au fost tăiați împrejur chiar în ziua aceea.

27. Și toți oamenii* din casa lui: robi născuți în casa lui, sau cumpărați cu bani dela străini, au fost tăiați împrejur împreună cu el.

10 Cap. 18, 19.

Isaac este făgăduit încă odată.

18 1. Domnul i S'a arătat la stejarii* lui Mamre, pe cînd Avraam ședea la ușa cortului, în timpul zădufului zilei.

*Cap. 13, 18; 14, 13.

2. Avraam a ridicat ochii*, și s'a uitat: și iată că trei bărbați stăteau în picioare lingă el. Cînd** i-a văzut, a alergat înaintea lor, dela ușa cortului, și s'a plecat pînă la pămînt.

10 Ebr. 13, 2. 10 Cap. 19, 1. 1 Pet. 4, 9.

3. Apoi a zis: „Doamne, dacă am căpătat trecere în ochii Tăi, nu trece, rogu-Te, pe lingă robul Tău.

4. Îngăduie să se aducă puțină* apă, ca să vi se spele picioarele; și odihniți-vă sub copacul acesta.

10 Cap. 19, 2; 23, 24.

5. Am să mă duc să iau o bucată de pîne, ca să prindeți la inimă**,” și după aceea vă veți vedea de drum; căci pentru aceasta* treceți pe lingă robul vostru.” „Fă cum ai zis”, i-au răspuns ei.

10 Judec. 6, 18; 13, 15. 10 Judec. 19, 6.

Ps. 104, 16. 10 Cap. 19, 8; 31, 10.

6. Avraam s'a dus repede în cort la Sara, și a zis: „la repede, trei măsuri de făină albă, frămîntă, și fă turte.”

7. Și Avraam a alergat la vite, a luat un vițel tînăr și bun, și l-a dat unei slugi să-l gătească în grabă.

8. Apoi a luat* unt și lapte, împreună cu vițelul pe care-l gătise, și l-a pus înaintea lor. El însuș a stătut lingă ei, sub copac, și le-a slujit pînă ce au mîncat.

10 Cap. 19, 3.

9. Atunci ei i-au zis: „Unde este nevastă-ta Sara?” „Uite-o în cort”, a răspuns el.

10 Cap. 24, 87.

10. Unul dintre ei a zis: „La anul pe vremea* aceasta, Mă voi întoarce” negreșit la tine; și iată că Sara*, nevastă-ta, va avea un fiu.” Sara asculta la ușa cortului, care era înapoia lui.

10 Vers. 14. 10 2 Reg. 4, 16. 10 Cap. 17, 19, 21; 21, 2. Rom. 9, 9.

11. Avraam* și Sara erau bătrîni, înaintați în vîrstă; și Sarei nu-i mai venea rînduială** femeilor.

10 Cap. 17, 17. Rom. 4, 19. Ebr. 11, 11, 12, 19. 10 Cap. 31, 36.

12. Sara* a ris în sine, zicînd: „Acum**,” cînd am îmbătrînit, să mai am poftă? Domnul meu bărbatul* deosemena este bătrîn.”

10 Cap. 17, 17. 10 Luc. 1, 18. 10 1 Pet. 3, 6.

13. Domnul a zis lui Avraam: „Pentru ce a ris Sara, zicînd: „Cu adevărat să mai pot avea copil eu, care sint bătrînă?”

14. Este* oare ceva prea greu pentru Domnul? La anul** pe vremea aceasta, Mă voi întoarce la tine, și Sara va avea un fiu.”

10 Jer. 32, 17. Zab. 8, 6. Mat. 3, 9; 19, 28. Luc. 1, 37. 10 Cap. 17, 21. Vers. 10. 2 Reg. 4, 16.

15. Sara a tăgăduit, și a zis: „N'am ris.” Căci i-a fost frică. Dar El a zis: „Ba da, ai ris.”

Avraam mijlocește pentru Sodoma.

16. Bărbații aceia s'au sculat să plece, și s'a uitat înspre Sodoma. Avraam a plecat cu ei, să-i petreacă*.

10 Rod. 16, 24. 3 Ioan 6.

17. Atunci Domnul a zis: „Să ascund* Eu oare de Avraam ce am să fac?... ”

10 Ps. 25, 14. Amos 3, 7. Ioan 16, 16.

18. Căci Avraam va ajunge negreșit un neam mare și puternic, și în el vor fi binecuvîntate* toate neamurile pămîntului. ^{Cap. 12, 3; 22, 18. Fapt. 3, 25. Gal. 3, 8.}

19. Căci Eu îl cunosc și știu că are să poruncească fiilor lui și casei lui după el să țină Calea Domnului, făcînd ce este drept și bine, pentruca astfel Domnul să împlinească față de Avraam ce i-a făgăduit*... ^{Deut. 4, 9, 10; 6, 7. Ios. 24, 15. Efes. 6, 4.}

20. Și Domnul a zis: „Strigătul* împotriva Sodomei și Gomorei s'a mărit, și păcatul lor într'adevăr este nespus de greu. ^{Cap. 4, 14; 19, 13. Iac. 5, 4.}

21. Deaceea Mă voi pogori* acum să văd dacă în adevăr au lucrat în totul după zvonul venit pînă la Mine; și dacă nu va fi așa, voi ști*... ^{Cap. 11, 5. Exod. 3, 8. Deut. 8, 2; 18, 9. Ios. 22, 22. Luc. 16, 15. 2 Cor. 11, 11.}

22. Bărbații* aceia s'au depărtat, și au plecat spre Sodoma. Dar Avraam stătea** tot înaintea Domnului. ^{Cap. 19, 1. Vers. 1.}

23. Avraam s'a* apropiat, și a zis: „Vei** nimici Tu oare și pe cel bun împreună cu cel rău?“ ^{Evr. 10, 22. Num. 16, 22. 2 Sam. 24, 17.}

24. Poate* că în mijlocul cetății sînt cincizeci de oameni buni: îi vei nimici oare și pe ei, și nu vei ierta locul acela din pricina celor cinci zeci de oameni buni, cari sînt în mijlocul ei? ^{Ier. 5, 1.}

25. Să omori pe cel bun împreună cu cel rău, așa ca* cel bun să aibă aceeași soartă ca cel rău, departe de Tine așa ceva! Departe de Tine! Cel ce judecă** tot pămîntul nu va face oare dreptate?“ ^{Iov. 8, 20. Isa. 3, 10, 11. Iov. 8, 3; 34, 17. Ps. 68, 11; 94, 2. Rom. 3, 6.}

26. Și Domnul a zis: „Dacă voi* găsi în Sodoma cincizeci de oameni buni în mijlocul cetății, voi ierta tot locul acela din pricina lor.“ ^{Ier. 5, 1. Ezech. 22, 30.}

27. Avraam a luat din nou cuvîntul, și a zis: „Iată*, am îndrăsnit să vorbesc Domnului, eu care nu sînt decît** praf și cenușă. ^{Luc. 18, 1. Cap. 3, 19. Iov. 4, 19. Ecl. 12, 7. 1 Cor. 15, 47, 48. 2 Cor. 5, 1.}

28. Poate că din cincizeci de oameni buni vor lipsi cinci: pentru cinci, vei nimici Tu oare toată cetatea?“ Și Domnul a zis: „N'o voi nimici, dacă voi găsi în ea patruzeci și cinci de oameni buni.“

29. Avraam l-a vorbit mai departe, și a zis: „Poate că se vor găsi în ea

numai patruzeci de oameni buni.“ Și Domnul a zis: „N'o voi nimici pentru cei patruzeci.“

30. Avraam a zis: „Să nu Te minii, Doamne, dacă voi mai vorbi. Poate că se vor găsi în ea numai treizeci de oameni buni.“ Și Domnul a zis: „N'o voi nimici, dacă voi găsi în ea treizeci de oameni buni.“

31. Avraam a zis: „Iată, am îndrăsnit să vorbesc Domnului. Poate că se vor găsi în ea numai douăzeci de oameni buni.“ Și Domnul a zis: „N'o voi nimici, pentru cei douăzeci.“

32. Avraam a zis: „Să* nu Te minii, Doamne, dacă voi mai vorbi numai de data aceasta. Poate că se vor găsi în ea numai zece oameni buni.“ Și Domnul** a zis: „N'o voi nimici, pentru cei zece oameni buni.“ ^{Judec. 6, 19. Iac. 5, 16.}

33. După ce a isprăvit de vorbit lui Avraam, Domnul a plecat. Și Avraam s'a întors la locuința lui.

Cei doi îngeri la Sodoma.

19. 1. Cei doi îngeri* au ajuns la Sodoma seară; și Lot** ședea la poarta Sodomei. Cînd i-a văzut Lot, s'a sculat, le-a ieșit înainte, și s'a plecat pînă la pămînt. ^{Cap. 18, 22. Cap. 18, 1.}

2. Apoi a zis: „Domnii mei*, intrați, vă rog, în casa robului vostru, ca să rămîneți peste noapte în ea și să vă spălați-vă** picioarele; mine vă veți scula de dimineață, și vă veți vedea de drum.“ „Nu“,† au răspuns ei, „ci vom petrece noaptea în uliță“.

^{Evr. 13, 3. Cap. 18, 4. Luc. 24, 28.}

3. Dar Lot a stăruit de ei pînă au venit și au intrat în casa lui. Le-a pregătit* o cină, a pus să coacă azimi și au mîncat. ^{Cap. 18, 8.}

4. Dar nu se culcaseră încă, și oamenii din cetate, bărbații din Sodoma, tineri și bătrîni, au înconjurat casa; tot norodul a alergat din toate colțurile.

5. Au* chemat pe Lot, și i-au zis: „Unde sînt oamenii cari au intrat la tine în noaptea aceasta? Scoate-i** afară la noi, ca să† ne împreunăăm cu ei.“ ^{Isa. 3, 9. Judec. 19, 22. Cap. 4, 1. Rom. 1, 24, 27. Iudec. 19, 21.}

6. Lot* a ieșit afară la ei la ușă, a încuiat ușa după el, ^{Judec. 19, 21.}

7. și a zis: „Fraților, vă rog, nu faceți o asemenea răutate!

8. Iată* că am două fete cari nu știu

de bărbat; am să vi le aduc afară, și le veți face ce vă va plăcea. Numai, nu faceți nimic acestor oameni, fiindcă** au venit supt umbra acoperișului casei mele.”

◊ Jude. 19. 21. ◊ Cap. 18. 5.

9. Ei au strigat: „Pleacă!“ Și au zis: „Omul acesta* a venit să locuiască aici ca un străin, și acum vrea să facă** pe judecătorul. Ei bine, o să-ți facem mai rău decât lor.“ Și împingînd pe Lot cu sila, s'au apropiat să spargă ușa.

◊ 2 Pet. 2. 7, 8. ◊ Exod. 2. 14.

10. Dar bărbații aceia au întins mîna, au tras pe Lot înăuntru la ei în casă, și au încuiat ușa.

11. Iar pe oamenii cari erau la ușa casei i-au lovit cu orbire*, dela cel mai mic pînă la cel mai mare, așa că degeaba se trudeau să găsească ușa.

◊ 2 Reg. 6. 18. Fapt. 13. 11.

Nimicirea Sodomei și Gomorei.

12. Bărbații aceia au zis lui Lot: „Pe cine mai ai aici? Ginerii, fii și fiice, și tot ce ai în cetate: scoate-i* din locul acesta.”

◊ Cap. 7. 1. 2 Pet. 2. 7, 9.

13. Căci avem să nimicim locul acesta, pentrucă* a ajuns mare plîngere înaintea Domnului împotriva locuitorilor lui. De aceea ne-a trimis** Domnul, ca să-l nimicim.”

◊ Cap. 18. 20. ◊ 1 Cron. 21. 15.

14. Lot a ieșit, și a vorbit cu ginerii săi, cari luaseră* pe fetele lui: „Sculați-vă**,” a zis el, „ieșiți din locul acesta; căci Domnul are să nimicească cetatea.” Dar ginerii Ț lui credeau că glumește.

◊ Mat. 1. 18.

◊ Num. 16. 21, 45. Ț Exod. 9. 21. Luc. 17. 28; 24. 11.

15. Cînd s'au crăpat de ziua, ingerii au stăruit de Lot, zicînd: „Scoală-te*, ia-ți nevasta și cele două fete, cari se află aici, ca să nu pieri și tu în nelegiuirea cetății.”

◊ Num. 16. 21, 26. Apoc. 18. 4.

16. Și fiindcă Lot zăbovea, bărbații aceia l-au apucat de mină, pe el, pe nevastă-sa și pe cele două fete ale lui, căci Domnul* voia să-l cruțe; l-au scos**, și l-au lăsat afară din cetate.

◊ Luc. 18. 12. Rom. 9. 15, 16. ◊ Ps. 34. 22.

17. După ce i-au scos afară, unul din ei a zis: „Scapă-ți* viața; să** nu te uiți înapoi, și să nu te oprești în vreun loc din Cîmpie: scapă la munte, ca să nu pieri.”

◊ 1 Reg. 10. 9.

◊ Vers. 26. Mat. 24. 16, 17, 18. Luc. 9. 62. Filip. 3. 13, 14.

18. Lot le-a zis: „O! nu*, Doamne!

◊ Fapt. 10. 14.

19. Iată că am căpătat trecere înain-

tea Ta, și ai arătat mare îndurare față de mine, păstrîndu-mi viața; dar nu pot să fug la munte, înainte ca să mă atingă prăpădul, și voi peri.

20. Iată, cetatea aceasta este destul de aproape ca să fug în ea, și este mică. O! de aș putea să fug acolo, .. este așa de mică... și să scap cu viața!”

21. Și El i-a zis: „Iată* că-ți fac și hatîrul acesta, și nu voi nimici cetatea de care vorbești.”

◊ 1ov. 42. 8. 9. Ps. 146. 10.

22. Grăbește-te de fugi în ea, căci nu* pot face nimic pînă nu vei ajunge acolo.” Pentru aceea s'a pus cetății aceleia numele** Toar¹.

◊ Cap. 32. 27, 28; Exod. 32. 10. Deut. 9. 14. Marc. 6. 6. ◊ Cap. 13. 10; 14. 2.

23. Răsărea soarele pe pămînt, cînd a intrat Lot în Toar.

24. Atunci Domnul* a făcut să ploaie peste Sodoma și peste Gomora pucioasă și foc dela Domnul din cer.

◊ Deut. 29. 23. Isa. 13. 19. 1er. 20. 16; 19. 40. Ezech. 18. 40, 50. Osee 11. 8. Amos 4. 11. Țef. 2. 9. Luc. 17. 29. 2 Pet. 2. 6. Iuda 7.

25. A nimicit cu desăvîrșire cetățile acelea, toată Cîmpia și pe toți locuitorii cetăților, și tot ce creștea* pe pămînt.

◊ Cap. 14. 3. Ps. 107. 31.

26. Nevasta lui Lot s'a uitat înapoi, și s'a prefăcut într'un stîlp* de sare.

◊ Luc. 17. 32.

27. Avraam s'a sculat a doua zi dis de dimineață, și s'a dus la locul unde stătuse* înaintea Domnului.

◊ Cap. 18. 22.

28. Și-a îndreptat privirile spre Sodoma și Gomora, și spre toată Cîmpia; și iată că a văzut ridicîndu-se de pe pămînt un fum*, ca fumul unui cuptor.

◊ Apoc. 18. 9.

29. Cînd a nimicit Dumnezeu cetățile Cîmpiei, Și-a adus aminte* de Avraam; și a scăpat pe Lot din mijlocul prăpădului, prin care a surpat din temelie cetățile unde își așezase Lot cuința.

◊ Cap. 8. 1; 18. 23.

Păcatul fetelor lui Lot.

30. Lot a ieșit din Toar și a rămas pe munte*, cu cele două fete ale lui, căci s'a temut să rămînă în Toar. A locuit într'o peșteră, cu cele două fete ale lui.

◊ Vers. 17, 19.

31. Cea mai mare a zis celei mai tinere: „Tatăl nostru este bătrîn; și nu mai este nici un bărbat în Ținutul acesta, ca să intre* la noi, după obiceiul tuturor Țărilor.

◊ Cap. 16. 2, 4; 38. 9. Deut. 25. 6.

32. Vino, să punem pe tatăl nostru să bea vin, și să ne culcăm cu el, ca să ne păstrăm sămînța* prin tatăl nostru.“

* Marc. 12. 19.

33. Au făcut dar pe tatăl lor de a băut vin în noaptea aceea; și cea mai mare s'a dus și s'a culcat cu tatăl ei. El n'a băgat de seamă nici cînd s'a culcat ea, nici cînd s'a sculat.

34. A doua zi, cea mai mare a zis celei mai tinere: „Iată, eu m'am culcat în noaptea trecută cu tatăl meu; hai-dem să-i dăm să bea vin și în noaptea aceasta, și du-te de te culcă și tu cu el, ca să ne păstrăm sămînța prin tatăl nostru.“

35. Au dat tatălui lor de a băut vin și în noaptea aceea; apoi cea mai tinără s'a dus și s'a culcat cu el. El n'a băgat de seamă nici cînd s'a culcat ea, nici cînd s'a sculat.

36. Cele două fete ale lui Lot au ră-mas astfel însărcinate de tatăl lor.

37. Cea mai mare a născut un fiu, căruia i-a pus numele Moab; el* este tatăl Moabiților din ziua de azi.

* Deut. 2. 9.

38. Cea mai tinără a născut și ea un fiu, căruia i-a pus numele Ben-Ammi: el* este tatăl Amoniților din ziua de azi.

* Deut. 2. 19.

Avraam în Gherar.

20 1. Avraam a plecat* de acolo în țara de meazăzi, s'a așezat între Cades** și Șur, și a locuit† ca străin în Gherar. * Cap. 18. 1. ** Cap. 16. 7, 14. † Cap. 26. 6.

2. Avraam zicea despre Sara, nevastă-sa: „Este* sora-mea!“ S'a temut să spună că este nevestă-sa, ca să nu-l omoare oamenii din cetate din pricina ei. Abimelec, împăratul Gherarei, a trimis și a luat** pe Sara.

* Cap. 12. 13; 26. 7. ** Cap. 12. 15.

3. Atunci Dumnezeu* S'a arătat noaptea în vis** lui Abimelec, și i-a zis: „Iată†, ai să mori din pricina femeii, pe care ai luat-o, căci este nevasta unui bărbat.“ * Ps. 106. 14. ** Iov 39. 15. † Vers. 7.

4. Abimelec, care nu se apropiase de ea, a răspuns: „Doamne, vei omori Tu oare chiar și un neam nevinovat?

* Cap. 18. 23. Vers. 18.

5. Nu mi-a spus el că este soră-sa? Și n'a zis ea însăși că el este frate-său? Eu am lucrat cu inimă curată* și cu mini nevinovate.“

* 2 Reg. 20. 3. 2 Cor. 1. 12.

6. Dumnezeu i-a zis în vis: „Știi și Eu că ai lucrat cu inimă curată: de-a-cea te-am* și ferit să păcătuiești împotriva** Mea. Iată de ce n'am îngăduit să te atingi de ea.

* Cap. 31. 7; 35. 5. Exod. 34. 4. 1 Sam. 25. 26, 34. * Cap. 20. 9. Lev. 6. 2. Ps. 51. 4.

7. Acum, dă omului nevasta înapoi; căci* el este prooroc, se va ruga pentru tine, și vei trăi. Dar, dacă n'o dai înapoi, să știi** că vei muri negreșit, tu și tot† ce-i al tău.“

* 1 Sam. 7. 5. 2 Reg. 5. 11. Iov 42. 8. Iac. 5. 14, 16. 1 Ioan. 5. 16. * Cap. 2. 17. † Num. 16. 32, 33.

8. Abimelec s'a sculat disdedimineață, a chemat pe toți slujitorii săi, și le-a spus tot ce se întimplase. Și oamenii aceia au fost cuprinși de o mare spaimă.

9. Abimelec a chemat și pe Avraam și i-a zis: „Ce ne-ai făcut? Și cu ce am păcătuit eu împotriva ta, de ai făcut să vină* peste mine și peste împărăția mea un păcat atât de mare? Ai făcut față de mine lucruri cari nu trebuiau** nicidecum făcute.“

* Cap. 26. 10. Exod. 32. 21. Jos. 7. 25. * Cap. 34. 7.

10. Și Abimelec a zis lui Avraam: „Ce ai văzut de ai făcut lucrul acesta?“

11. Avraam a răspuns: „Imi ziceam că, fără îndoială, nu-i nici o frică de Dumnezeu* în țara aceasta, și că au să mă omoare** din pricina nevestei mele.

* Cap. 42. 18. Ps. 36. 1. Prov. 16. 6. ** Cap. 12. 12; 26. 7.

12. Dealtfel este adevărat că este* sora mea, fiica tatălui meu; numai că nu-i fiica mamei mele; și a ajuns să-mi fie nevastă.

* Cap. 11. 29.

13. Cînd m'a scos Dumnezeu* din casa tatălui meu, am zis Sarei: „Iată hatirul pe care ai să-mi-l faci: în toate locurile unde vom merge, spune** despre mine că sint fratele tău.“

* Cap. 12. 1. 9, 11, etc. Evr. 11. 8. ** Cap. 12. 13.

14. Abimelec a luat* oi și boi, robi și roabe, și le-a dat lui Avraam; și i-a dat înapoi și pe Sara, nevastă-sa.

* Cap. 12. 16.

15. Abimelec a zis: „Iată, țara* mea este înaintea ta; locuiește unde-ți va plăcea.“

* Cap. 13. 9.

16. Și Sarei i-a zis: „Iată, dau fratelui* tău o mie de arginți; aceasta** să-ți fie o dovadă† de cinste, față de toți cei ce sint cu tine, așa că înaintea tuturor vei fi fără vină.“

* Vers. 5. ** Cap. 26. 11. † Cap. 24. 85.

17. Avraam* s'a rugat lui Dumnezeu, și Dumnezeu a însănoțat pe Abime-

lec, pe nevasta și roabele lui, așa că au putut să nască. ¹⁰ Iov. 42. 9, 10.

18. Fiindcă Domnul incuise * pîntecele tuturor femeilor din casa lui Abimelec, din pricina Sarei, nevasta lui Avraam. ¹¹ Cap. 12. 17.

Nașterea lui Isaac.

21. 1. Domnul Și-a adus aminte * de cele ce spusese Sarei, și Domnul a împlinit față de Sara ce ** făgăduise.

¹² 1 Sam. 2. 21. ¹³ Cap. 17. 19; 18. 10, 14. Gal. 4. 23, 28.

2. Sara * a rămas însărcinată, și a născut lui Avraam un fiu la bătrîneță, la vremea ** hotărîită, despre care-i vorbise Dumnezeu.

¹⁴ Fapt. 7. 8. Gal. 4. 22. Ebr. 11. 11. ¹⁵ Cap. 17. 21.

3. Avraam a pus fiului său nou născut, pe care i-l născuse Sara, numele Isaac *.

¹⁶ Cap. 17. 19.

4. Avraam a tăiat împrejur * pe fiul său Isaac, la vîrsta de opt zile, cum ** îi poruncise Dumnezeu.

¹⁷ Fapt. 7. 8. ¹⁸ Cap. 17. 10, 12.

5. Avraam * era în vîrstă de o sută de ani, la nașterea fiului său Isaac.

¹⁹ Cap. 17. 1, 17.

6. Și Sara a zis: „Dumnezeu * m'a făcut de ris: oricine va auzi, va ride de mine.“

²⁰ Ps. 126. 2. Isa. 64. 1. Gal. 4. 27. Luc. 1. 68.

7. Și a adăugat: „Cine s'ar fi gîndit să spună lui Avraam că Sara va da țiță la copii? Și totuș * i-am născut un fiu la bătrîneță!“

²¹ Cap. 18. 11, 12.

Izgonirea Agarei în pustie.

8. Copilul s'a făcut mare, și a fost intercat. Avraam a făcut un ospăț mare în ziua cînd a fost intercat Isaac.

9. Sara a văzut rîzind * pe fiul pe care-l ** născuse lui Avraam Egiptean-
ca ț Agar. ²² Cap. 16. 1. ²³ Cap. 16. 16. ²⁴ Gal. 4. 20.

10. Și a zis lui Avraam: „Izgonește * pe roaba aceasta și pe fiul ei; căci fiul roabei acesteia nu va moșteni împreună cu fiul meu, cu Isaac.“

²⁵ Gal. 4. 30. Cap. 25. 6; 36. 8, 7.

11. Cuvintele acestea n'au plăcut de loc lui Avraam, din pricina * fiului său.

²⁶ Cap. 17. 18.

12. Dar Dumnezeu a zis lui Avraam: „Să nu te mîhnești de cuvintele acestea, din pricina copilului și din pricina roabei tale: fă Sarei tot ce-ți cere; căci numai din Isaac * va ieși o sămînță, care va purta cu adevărat numele tău.“

²⁷ Rom. 9. 7, 8. Ebr. 11. 18.

13. Dar și pe fiul roabei tale îl voi face un neam *, căci este sămînță ta.“

²⁸ Vers. 18. Cap. 16. 10; 17. 20.

14. A doua zi, Avraam s'a sculat de dimineată; a luat pine și un burduf cu apă, pe care l-a dat Agarei și i-l-a pus pe umăr; i-a dat și copilul, și i-a dat drumul *. Ea a plecat, și a rătăcit prin pustia Beer-Seb.

²⁹ Ioan 8. 36.

15. Cînd s'a isprăvit apa din burduf, a aruncat copilul subț un tufiș,

16. Și s'a dus de a șezut în fața lui la o mică depărtare de el, ca la o aruncătură de arc; căci zicea ea: „Să nu văd moartea copilului!“ A șezut dar în fața lui la o parte, a ridicat glasul, și a început să plîngă.

17. Dumnezeu * a auzit glasul copilului; și îngerul lui Dumnezeu a strigat din cer pe Agar, și i-a zis: „Ce ai tu, Agar? Nu te teme, căci Dumnezeu a auzit glasul copilului în locul unde este.“

³⁰ Exod. 3. 7.

18. Scoală-te, ia copilul și ține-l de mînă; căci voi face * din el un neam mare.“

³¹ Vers. 13.

19. Și Dumnezeu * i-a deschis ochii, și ea a văzut un izvor de apă; s'a dus de a umplut burduful cu apă, și a dat copilului să bea.

³² Num. 22. 31. 2 Reg. 6. 17, 18, 20. Luc. 24. 16, 31.

20. Dumnezeu * a fost cu copilul, care a crescut, a locuit în pustie, și ** a ajuns vîntor cu arcul.

³³ Cap. 20. 15; 39. 2, 3, 21. ³⁴ Cap. 16. 12.

21. A locuit în pustii Parān, și mămăsa i-a luat o nevastă * din țara Egiptului.

³⁵ Cap. 24. 4.

Legămîntul lui Avraam cu Abimelec.

22. În vremea aceea, Abimelec *, însoțit de Picol, căpetenia oștirii lui, a vorbit astfel lui Avraam: „Dumnezeu ** este cu tine în tot ce faci.“

³⁶ Cap. 20. 2; 26. 28. ³⁷ Cap. 26. 28.

23. Jură-mi * acum aici, pe Numele lui Dumnezeu, că nu mă vei înșela nici odată, nici pe mine, nici pe copiii mei, nici pe nepoții mei, și că vei avea față de mine și față de țara, în care locuiești ca străin, aceeași bunăvoință pe care o am eu față de tine.“

³⁸ 1os. 2. 12. 1 Sam. 24. 21.

24. Avraam a zis: „Jur!“

25. Dar Avraam a băgat vină lui Abimelec pentru o fîntînă de apă, pe care pusese mina cu sila * robii lui Abimelec.

³⁹ Cap. 26. 15, 18, 20, 21, 22.

26. Abimelec a răspuns: „Nu știu cine a făcut lucrul acesta; nici tu nu mi-ai dat de știre, și nici eu nu aflu decît azi.“

27. Și Avraam a luat oi și boi, pe cari i-a dat lui Abimelec; și au făcut legămint * amindoi. * Cap. 26, 31.

28. Avraam a pus de o parte șapte mielusele din turmă.

29. Și Abimelec a zis lui Avraam: „Ce sint * aceste șapte mielusele, pe cari le-ai pus deoparte?” * Cap. 33, 8.

30. El a răspuns: „Trebuie să primești din mina mea aceste șapte mielusele, pentru ca să-mi slujească de măturic * că am săpat fîntina aceasta.” * Cap. 31, 48, 52.

31. Iată de ce locul acela se numește Beer-Şeba¹; căci acolo şi-au jurat ei credință unul altuia. * Cap. 26, 33.

32. Astfel au făcut ei legămint la Beer Şeba. După aceea, Abimelec s'a sculat împreună cu Picol, căpetenia oştirii sale, și s'au întors în țara Filistenilor.

33. Avraam a sădit un tamarisc la Beer-Şeba; și a chemat * acolo Numele Domnului, Dumnezeului celui vecinic **. * Cap. 4, 26.

* Deut. 3, 27. Isa. 40, 28. Rom. 16, 26. 1 Tim. 1, 17.

34. Avraam a locuit multă vreme ca străin în țara Filistenilor.

Jertfirea lui Isaac.

22 1. După aceste lucruri, Dumnezeu* a pus la încercare pe Avraam, și i-a zis: „Avraame!“ „Iată-mă“, a răspuns el. * 1 Cor. 10, 13. Evt. 11, 17. Iac. 1, 12. 1 Pet. 1, 7.

2. Dumnezeu i-a zis: „Ia pe fiul tău, pe singurul* tău fiu, pe care-l iubești, pe Isaac; du-te în țara** Moria, și adu-l ardere de tot acolo, pe un munte pe care ți-l voi spune.”

* Evt. 11, 17. ** 2 Cron. 3, 1.

3. Avraam s'a sculat dis de dimineață, a pus șaua pe măgar, și a luat cu el două slugi și pe fiul său Isaac. A tăiat lemne pentru arderea de tot, și a pornit spre locul, pe care i-l spusese Dumnezeu.

4. A treia zi, Avraam a ridicat ochii, și a văzut locul de departe.

5. Și Avraam a zis slugilor sale: „Rămîneți aici cu măgarul; eu și băiatul, ne vom duce pînă colo să ne închinăm, și apoi ne vom întoarce la voi.”

6. Avraam a luat lemnele pentru arderea de tot, le-a pus* în spinarea fiului său Isaac, și a luat în mînă focul și cuțitul. Și au mers astfel amindoi împreună. * Ioan. 19, 17.

7. Atunci Isaac, vorbind cu tatăl său Avraam, a zis: „Tată!“ „Ce este, fiule?“ i-a răspuns el. Isaac a zis din nou: „Iată focul și lemnele; dar unde este mielul pentru arderea de tot?“

8. „Fiule“, a răspuns Avraam, „Dumnezeu însuș va purta grijă de mielul pentru arderea de tot.“ Și au mers amindoi împreună înainte.

9. Cînd au ajuns la locul pe care i-l spusese Dumnezeu, Avraam a zidit acolo un altar, și a așezat lemnele pe el. A legat pe fiul său Isaac, și l-a pus pe altar*, deasupra lemnelor. * Evt. 11, 17. Iac. 2, 21.

10. Apoi Avraam a întins mîna, și a luat cuțitul, ca să junghe pe fiul său.

11. Atunci Ingerul Domnului l-a strigat din ceruri, și a zis: „Avraame! Avraame!“ „Iată-mă!“ a răspuns el.

12. Ingerul a zis: „Să* nu pui mîna pe băiat, și să nu-i faci nimic; căci știu acum** că te temi de Dumnezeu, întrucît n'ai cruțat pe fiul tău, pe singurul tău fiu, pentru Mine.”

* 1 Sam. 16, 22. Mic. 6, 7, 8. ** Cap. 26, 5. Iac. 2, 22.

13. Avraam a ridicat ochii, și a văzut înapoia lui un berbec, încurcat cu coarnele într'un tufiș; și Avraam s'a dus de a luat berbecul, și l-a adus ca ardere de tot în locul fiului său.

14. Avraam a pus locului acelaia numele: „Domnul va purta de grijă.” Deaceia se zice și azi: „La muntele unde Domnul va purta de grijă.”

15. Ingerul Domnului a chemat a doua oară din ceruri pe Avraam,

16. și a zis: „Pe* Mine însumi jur, zice Domnul: pentrucă ai făcut lucrul acesta, și n'ai cruțat pe fiul tău, pe singurul tău fiu, * Ps. 105, 9. Luc. 1, 73.

17. te voi binecuvînta foarte mult și-ți voi înmulți foarte mult sămînța, și anume: ca stelele* cerului și ca nisipul** de pe țărmul mării; și sămînța* ți va stăpîni** cetățile vrămașilor ei. * Cap. 16, 5.

Jer. 33, 22. ** Cap. 13, 16. † Cap. 24, 60. ‡ Mic. 1, 9.

18. Toate neamurile pămîntului vor fi binecuvîntate în* sămînța ta, pentrucă** ai ascultat de porunca Mea!“ * Cap. 12, 3; 18, 18; 26, 4. † Ps. 3, 25. Gal. 3, 8, 9, 16, 18. ** Vers. 3, 10. Cap. 26, 5.

19. Avraam s'a întors la slugile sale, și s'au sculat și au plecat împreună la Beer-Şeba*, căci Avraam locuia la Beer-Şeba. * Cap. 21, 31.

Spîta neamului lui Nahor.

20. După aceste lucruri, i s'a spus lui Avraam: „Iată, Milca * a născut și ea copii fratelui tău Nahor, ^{Cap. 11. 29.}

21. și anume pe Uț *, inițial său născut, pe Buz, fratele său, pe Chemuel, tatăl lui Aram, ^{Iov. 1. 1. Iov. 32. 2.}

22. pe Chesed, pe Hazo, pe Pildaș, pe Iidaf și pe Betuel.

23. Betuel * a născut pe Rebeca **. Aceștia sînt cei opt fii, pe cari i-a născut Milca lui Nahor, fratele lui Avraam. ^{Cap. 24. 15. Rom. 9. 10.}

24. Tiitoarea lui, numită Reuma, a născut și ea pe Tebah, Gaham, Tahaş și Maaca.

Moartea și îngroparea Sarei.

23 1. Viața Sarei a fost de o sută douăzeci și șapte de ani: aceștia sînt anii vieții Sarei.

2. Sara a murit la Chiriati-Arba *, adică Hebron **, în țara Canaan; și Avraam a venit să jălească pe Sara și s'o plîngă. ^{Ios. 14. 15. Iudc. 1. 10. Cap. 13. 18. Vers. 19.}

3. Avraam s'a sculat apoi dinaintea morții sale, și a vorbit astfel fiilor lui Het:

4. „Eu * sînt străin și venetic printre voi, dați-mi ** un ogor, ca loc de îngropare la voi, ca să-mi îngrop moarta și s'o ridic dinaintea mea.” ^{Cap. 17. 8.}

1 Cron. 29. 16. Ps. 106. 12. Ebr. 11. 9, 13. Fapt. 7. 6.

5. Fiii lui Het au răspuns astfel lui Avraam:

6. „Ascultă-ne, domnule! Tu ești ca un domnitor * al lui Dumnezeu în mijlocul nostru; îngroapă-ți moarta în cel mai bun din mormintele noastre! Niciunul din noi nu te va opri să-ți îngroapi moarta în mormintul lui.” ^{Cap. 13. 2; 14. 14; 24. 35.}

7. Avraam s'a sculat și s'a aruncat cu fața la pămînt înaintea norodului țării, adică înaintea fiilor lui Het.

8. Și le-a vorbit astfel: „Dacă găsiți cu cale să-mi îngrop moarta și s'o iau dinaintea ochilor mei, ascultați-mă, și rugați pentru mine pe Efron, fiul lui Iohar,

9. să-mi dea peștera Macpela, care-i a lui, și care este chiar la marginea ogorului lui; să mi-o dea în schimbul prețului ei, ca să-mi slujească drept loc pentru îngropare în mijlocul nostru.”

10. Efron era și el acolo în mijlocul

fiilor lui Het. Și Efron, Hetitul, a răspuns lui Avraam, în auzul fiilor lui Het și în auzul tuturor celor ce treceau * pe poarta cetății:

^{Cap. 31. 20, 24. Rut. 4. 4.}

11. „Nu *, domnul meu, ascultă-mă! Îți dăruiesc ogorul și-ți dăruiesc și peștera care este în el. Ți le dăruiesc în fața fiilor norodului meu: și îngroapă-ți moarta.” ^{2 Sam. 24. 21-24.}

12. Avraam s'a aruncat cu fața la pămînt înaintea norodului țării.

13. Și a vorbit astfel lui Efron, în auzul norodului țării: „Ascultă-mă, te rog! Îți dau prețul ogorului: primește-l dela mine; și-mi voi îngropa moarta în el.”

14. Și Efron a răspuns astfel lui Avraam:

15. „Domnul meu, ascultă-mă! O bucată de pămînt de patru sute de sicli * de argint, ce este aceasta între mine și tine? Îngroapă-ți dar moarta!” ^{Exod. 30. 13. Ezech. 45. 12.}

16. Avraam a înțeles pe Efron. Și Avraam a cîntărit * lui Efron prețul cumpărării despre care vorbește, în fața fiilor lui Het: patru sute de sicli de argint, cari mergeau la orice negustor. ^{Ier. 32. v.}

17. Ogorul * lui Efron din Macpela, care este față în față cu Mamre, ogorul și peștera din el, și toți copacii cari se aflau în ogor și în toate hotarele lui dejur împrejur,

^{Cap. 25. 9; 49. 30, 31, 32; 50. 13. Fapt. 7. 16.}

18. au fost întărite astfel ca moșie a lui Avraam, în fața fiilor lui Het și a tuturor celor ce treceau pe poarta cetății.

19. După aceea, Avraam a îngropat pe Sara, nevastă-sa, în peștera din ogorul Macpela, care este față în față cu Mamre, adică Hebron, în țara Canaan.

20. Ogorul și peștera din el au fost întărite * astfel lui Avraam ca ogor pentru înmormîntare, de către fiii lui Het. ^{Rut. 4. 7, 8, 9, 10. Ier. 32. 10, 11.}

Rebeca cerută în căsătorie pentru Isaac.

24 1. Avraam * era bătrîn, înaintat în vîrstă; și Domnul binecuvîntase ** pe Avraam în orice lucru. ^{Cap. 18. 11; 21. 6. Cap. 13. 2. Vers. 36. Ps. 112. 3. Prov. 10. 22.}

2. Avraam a zis celui mai bătrîn * rob din casa lui, care era îngrijito-

rul** tuturor averilor lui: „Pune-ți ț te rog, mîna sub coapsa mea;

* Cap. 15. 2. ** Vers. 10. Cap. 30. 4, 5, 6. † Cap. 47. 29. † Cron. 29. 24. Pînă 5. 6.

3. și te voi pune să juri*, pe Domnul, Dumnezeuul cerului și Dumnezeuul pămîntului, că** nu vei lua fiului meu o nevastă dintre fetele Cananiților, în mijlocul cărora locuiesc,

* Cap. 14. 22. Deut. 6. 13. Ios. 2. 12. ** Cap. 26. 35; 27. 46; 28. 2. Exod. 34. 16. Dent. 7. 3.

4. ci* te vei duce în țara** și la rudele mele să iei nevastă fiului meu Isaac.“

* Cap. 28. 2. ** Cap. 12. 1.

5. Robul i-a răspuns: „Poate că femeia n'are să vrea să mă urmeze în țara aceasta; va trebui să duc oare pe fiul tău în țara de unde ai ieșit tu?“

6. Avraam i-a zis: „Să nu care cumva să duci pe fiul meu acolo!

7. Domnul, Dumnezeuul cerului, care* m'a scos din casa tatălui meu și din patria mea, care mi-a vorbit și mi-a jurat, zicînd: „Seminței** tale voi da țara aceasta,“ va ț trimețe pe Îngerul Său înaintea ta; și de acolo vei lua o nevastă fiului meu.

* Cap. 12. 1. ** Cap. 12. 7; 13. 15; 15. 18; 17. 8. Exod. 32. 13. Deut. 1. 8; 34. 4. Fapt. 7. 5. † Exod. 23. 20; 23; 32. Evt. 1. 14.

8. Dacă femeia nu va vrea să te urmeze, vei* fi deslegat de jurămîntul acesta, pe care te pun să-l faci. Cu nici un chip să nu duci însă acolo pe fiul meu.“

* Ios. 2. 17, 20.

9. Robul și-a pus mîna sub coapsa stăpînului său Avraam, și i-a jurat că are să păzească aceste lucruri.

10. Robul a luat zece cîrnile dintre cîmilele stăpînului său, și a plecat, avînd* cu el toate lucrurile de preț ale stăpînului său. S'a sculat, și a plecat în Mesopotamia, în cetatea** lui Nahor.

* Vers. 2. ** Cap. 27. 43.

11. A lăsat cîmilele să se odihnească, în genunchi, afară din cetate, lîngă o fîntînă. Era seara, pe vremea cînd ies femeile* să scoată apă.

* Exod. 2. 16. 1 Sam. 9. 11.

12. Și a zis: „Doamne, Dumnezeu! stăpînului meu Avraam! Te rog, dă-mi izbîndă** astăzi, și îndură-Te de stăpînul meu Avraam.“

* Vers. 27. Cap. 26. 34; 29. 13; 32. 9. Exod. 3. 6, 15. ** Neem. 1. 11. Ps. 37. 5.

13. Iată, stau* lîngă izvorul acesta de apă, și fetele** oamenilor din cetate vin să scoată apă.

* Vers. 43. ** Cap. 29. 9. Exod. 2. 16.

14. Fă ca fata căreia îi voi zice: „Plecă-ți vadra, te rog, ca să beau,“ și care va răspunde: „Bea, și am să

dau de băut și cîmilelor tale,“ să fie aceea, pe care ai rînduit-o Tu pentru robul Tău Isaac! Și prin aceasta* voi cunoaște că Te-ai îndurat de stăpînul meu.“

* Judc. 6. 17, 37. 1 Sam. 6. 7; 14. 10; 20. 7.

15. Nu sfîrșise el încă de vorbit, și-a ieșit, cu vadra pe umăr, Rebeca, fata lui Betuel, fiul Milcâi*, nevasta lui Nahor, fratele lui Avraam.

* Cap. 11. 29; 22. 29.

16. Fata era* foarte frumoasă; era fecioară, și nici un bărbat n'avusese legături cu ea. Ea s'a pogorit la izvor, și-a umplut vadra și s'a suit iarăș.

* Cap. 26. 7.

17. Robul a alergat înaintea ei, și a zis: „Dă-mi, te rog, să beau puțină apă din vadra ta.“

18. „Bea, domnul meu,“ a răspuns* ea. Și s'a grăbit de a plecat vadra pe mină, și i-a dat să bea.

* 1 Pet. 3. 8; 4. 9.

19. După ce i-a dat și a băut de s'a săturat, a zis: „Am să scot apă și pentru cîmilele tale, pînă vor bea și se vor satura.“

20. A vîrsat în grabă vadra în adăpătoare, și a alergat iarăș la fîntînă ca să scoată apă; și a scos pentru toate cîmilele lui.

21. Omul o privea cu mirare și fără să zică nimic, ca să vadă dacă Domnul* a făcut să-i izbutească sau nu călătoria.

* Vers. 12, 56.

22. Cînd s'au săturat cîmilele de băut, omul a luat o verigă* de aur, de greutatea unei jumătăți de siclu și de două brățări, grele de zece sicli de aur.

* Exod. 32. 2, 9. Isa. 8. 10, 20, 21. Ezech. 16. 11, 12. 1 Pet. 3. 3.

23. Și a zis: „A cui fată ești? Spune-mi, te rog. Este loc pentru noi în casa tatălui tău, ca să rămînem peste noapte?“

24. Ea a răspuns: „Eu sînt* fata lui Betuel, fiul Milcâi și al lui Nahor.“

* Cap. 22. 23.

25. Și i-a zis mai departe: „Avem paie și nutreț din belșug, și este și loc de găzduit peste noapte.“

26. Atunci omul* a plecat capul, și s'a aruncat cu fața la pămînt înaintea Domnului,

* Vers. 62. Exod. 4. 31.

27. zicînd: „Binecuvîntat să fie Domnul, Dumnezeu! stăpînului meu Avraam, care n'a părăsit îndurarea** și credincioșia Lui față de stăpînul meu! Domnul m'a îndreptat ț în casa fraților stăpînului meu.“

* Exod. 18. 10. Rut. 4. 14. 1 Sam. 25. 32; 39. 2 Sam. 18. 28. Luc. 1. 68. ** Cap. 32. 10. Ps. 98. 3. † Vers. 48.

28. Fata a alergat și a istorisit mamei sale acasă cele întâmplate.

29. Rebeca avea un frate, numit Laban*. ^{Cap. 29. 5.}

30. Văzuse veriga și brățile în mîinile sorei sale, și auzise pe soru-sa Rebeca spunînd: „Așa mi-a vorbit omul acela.“ A venit dar la omul acela, care stătea lîngă cîmile la izvor.

31. și a zis: „Vino, binecuvîntatule Domnului! Pentruce stai afară? Am pregătît casa, și am pregătît un loc pentru cîmile.“ ^{Cap. 26. 29. Judec. 17. 2. Rut. 3. 10. Ps. 115. 16.}

32. Omul a intrat în casă. Laban a pus să descarce cîmilele, a dat* paie și nutreț cîmilor și a adus apă pentru spălat picioarele omului aceluia și ale oamenilor cari erau cu el. ^{Cap. 43. 24. Judec. 19. 21.}

33. Apoi, i-a dat să mînce. Dar el a zis: „Nu mînc* pînă nu voi spune ce am de spus.“ „Vorbește!“ a zis Laban. ^{Iov. 23. 12. Ioan 4. 34. Efes. 6. 6. 7.}

34. Atunci el a zis: „Eu sînt robul lui Avraam.“

35. Domnul a umplut* de binecuvîntări pe stăpînul meu, care a ajuns la mare propășire. I-a dat oi și boi, arginți și aur, robi și roabe, cîmile și măgari. ^{Vers. 1. Cap. 13. 2.}

36. Sara, nevasta stăpînului meu, a născut*, la bătrîneț, un fiu stăpînului meu; și lui** i-a dat el tot ce are. ^{Cap. 21. 2. Cap. 21. 10; 26. 6.}

37. Stăpînul* meu m'a pus să jur, și a zis: „Să nu iei fiului meu o nevastă dintre fetele Cananiților, în țara căroră locuiesc;“ ^{Vers. 3.}

38. ci* să te duci în casa tatălui meu și la rudele mele, ca de acolo să iei nevastă fiului meu.“ ^{Vers. 4.}

39. Eu* am zis stăpînului meu: „Poate că femeia n'are să vrea să mă urmeze.“ ^{Vers. 6.}

40. Și el mi-a răspuns*: „Domnul, înaintea** căruia umblu, va trimite pe Îngerul Său cu tine, și-ți va da izbîndă în călătorie, și vei lua fiului meu o nevastă din rudele și din casa tatălui meu.“ ^{Vers. 7. Cap. 17. 1.}

41. Vei* fi deslegat de jurămîntul pe care mi-l faci, dacă te vei duce la rudele mele; și dacă nu ți-o vor da, vei fi deslegat de jurămîntul pe care mi-l faci.“ ^{Vers. 8.}

42. Eu am ajuns azi la izvor, și am zis: „Doamne*, Dumnezeul stăpînului

meu Avraam, dacă binevoiești să-mi dai izbîndă în călătorie pe care o fac,“ ^{Vers. 12.}

43. iată, eu* stau la izvorul de apă, și fata care va ieși să scoată apă, și căreia îi voi zice: „Dă-mi, te rog, să beau puțină apă din vadra ta,“ ^{Vers. 13.}

44. și care îmi va răspunde: „Bea tu însuși, și voi da de băut și cîmilor tale,“ fata aceea să fie nevasta pe care a rînduit-o Domnul pentru fiul stăpînului meu!“

45. Înainte* de a sfîrși de vorbit** în inima mea, iată că a ieșit Rebeca, cu vadra pe umăr, s'a coborît la izvor, și a scos apă. Eu i-am zis: „Dă-mi să beau, te rog.“ ^{Vers. 15, etc. Sam. 1. 13.}

46. Ea s'a grăbit, și-a plecat vadra deasupra umărului, și a zis: „Bea, și voi da de băut și cîmilor tale.“ Am băut, și a dat de băut și cîmilor mele.

47. Eu am întrebat-o, și am zis: „A cui fată ești?“ Ea a răspuns: „Sînt fata lui Betuel, fiul lui Nahor și al Milcâi.“ I-am pus* veriga în nas, și brățile la mîni. ^{Ezec. 16. 11, 12.}

48. Apoi am plecat* capul, m'am aruncat cu fața la pămînt înaintea Domnului, și am binecuvîntat pe Domnul, Dumnezeul stăpînului meu Avraam, că m'a călăuzit pe calea cea dreaptă, ca să iau pe fata fratelui** stăpînului meu pentru fiul lui. ^{Vers. 26. Cap. 22. 23.}

49. Acum, dacă voiți să arătați bunăvoință*, și credincioșie față de stăpînul meu, spuneți-mi; dacă nu, spuneți-mi iarăși, ca să mă îndrept la dreapta sau la stînga.“ ^{Cap. 47. 29. Ios. 2. 14.}

50. Laban și Betuel, drept răspuns, au zis: „Dela Domnul* vine lucrul acesta; noi nu-ți mai putem spune** nici rău nici bine.“ ^{Ps. 118. 23. Mat. 21. 42. Marc. 12. 11. Cap. 31. 24.}

51. Iată, Rebeca este* înaintea ta; ia-o și du-te, ca să fie nevasta fiului stăpînului tău, cum a spus Domnul.“ ^{Cap. 20. 15.}

52. Cînd a auzit robul lui Avraam cuvintele lor, s'a aruncat* cu fața la pămînt înaintea Domnului. ^{Vers. 26.}

53. Și robul a scos scale* de argint, scule de aur, și îmbrăcăminte, pe cari le-a dat Rebecii; a dat de asemenea daruri bogate** fratelui său și mamei sale. ^{Exod. 3. 22; 11. 2; 12. 36. Cron. 21. 3. Ezra 1. 6.}

54. După aceea, au mîncat și au băut, el și oamenii cari erau împreună cu

el, și s'au culcat. Dimineața când s'au sculat, robul a zis: „Lăsați-mă* să mă întorc la stăpînul meu.“ *Vers. 56, 59.

55. Fratele și mama fetei au zis: „Fata să mai rămînă cîtva timp cu noi, măcar vreo zece zile: pe urmă, poate să plece.“

56. El le-a răspuns: „Nu mă opriți, fiindcă Domnul mi-a dat izbîndă în călătoria mea; lăsați-mă să plec, și să mă duc la stăpînul meu.“

57. Atunci ei au răspuns: „Să chemăm pe fată, și s'o întrebăm.“

58. Au chemat dar pe Rebeca, și i-au zis: „Vrei să te duci cu omul a-cesta?“ „Da, vreau,“ a răspuns ea.

59. Și au lăsat pe sora lor Rebeca să plece cu doica* ei, cu robul lui Avraam și cu oamenii lui. *Cap. 35. 8.

60. Au binecuvîntat pe Rebeca, și i-au zis: „O, sora noastră, să ajungi mama* a mii de zeci de mii, și sămînța** ta să stăpînească cetățile vrăjmașilor săi!“ *Cap. 17. 16. **Cap. 22. 17.

61. Rebeca s'a sculat, împreună cu slujnicele ei, au încălecat pe cămile, și au urmat pe omul acela. Robul a luat pe Rebeca, și a plecat.

62. Isaac se întorsese dela fîntina* „Lahai-Roi,“ căci locuia în țara de mezăzi. *Cap. 16. 14; 25. 11.

63. Intr'o seară, când Isaac ieșise să cugete în taină* pe cîmp, a ridicat ochii, și s'a uitat; și iată că veneau niște cămile. *Isa. 1. 8. Ps. 1. 2; 77. 12; 119. 15; 143. 5.

64. Rebeca a ridicat și ea ochii, a văzut pe Isaac, și s'a dat* jos de pe cămilă. *Isa. 15. 18.

65. Și a zis robului: „Cine este omul acesta, care vine înaintea noastră pe cîmp?“ Robul a răspuns: „Este stăpînul meu!“ Atunci ea și-a luat mărghama, și s'a acoperit.

66. Robul a istorisit lui Isaac toate lucrurile pe cari le făcuse.

67. Isaac a dus pe Rebeca în cortul mamei sale Sara; a luat pe Rebeca, ea a fost nevasta lui, și el a iubit-o. Astfel a fost mingîiat* Isaac pentru pierderea mamei sale. *Cap. 38. 12.

Moartea lui Avraam.

25 1. Avraam a mai luat o nevastă, numită Chetura.

2. Ea* i-a născut pe Zimran, pe locșan, pe Medan, pe Madian, pe Ișbac și Șuah. *1 Cron. 1. 32.

3. locșan a născut pe Seba și pe

Dedan. Fiii lui Dedan au fost Așurimii, Letușimii și Leumimii. —

4. Fiii lui Madian au fost: Efa, Efer, Enoh, Abida și Eldaa. Toți aceștia sînt fiii Cheturei.

5. Avraam* a dat lui Isaac toate averile sale. *Cap. 24. 36.

6. Dar a dat daruri fiilor țiitoarelor sale; și, pe cînd era încă în viață, i-a îndepărtat* de lingă fiul său Isaac înspre** răsărit, în țara Răsăritului. *Cap. 21. 14. **Jude. 6, 3.

7. Iată zilele anilor vieții lui Avraam: el a trăit o sută șaptezeci și cinci de ani.

8. Avraam și-a dat duhul, și a murit*, după o bătrîneță fericită, înaintat în vîrstă și sătul de zile; și a fost adăugat** la poporul său. *Cap. 15. 15; 49. 20. **Cap. 35. 29; 49. 30.

9. Isaac și Ismael, fiii* săi, l-au îngropat în peștera Macpela, în ogrorul lui Efron, fiul lui Tohar, Hetitul, care este față în față cu Mamre. *Cap. 35. 29; 60. 13.

10. Acesta este ogrorul*, pe care-l cumpărase Avraam dela fiii lui Het. Acolo** au fost îngropați Avraam și nevastă-sa Sara. *Cap. 23. 16. **Cap. 49. 31.

11. După moartea lui Avraam, Dumnezeu a binecuvîntat pe fiul său Isaac. El locuia lingă fîntina* „Lahai-Roi.“ *Cap. 16. 14; 24. 62.

Urmașii lui Ismael.

12. Iată spița neamului lui Ismael, fiul lui Avraam, pe care-l* născuse lui Avraam Egipteanca Agar, roaba Sarei. *Cap. 16. 15.

13. Iată* numele fiilor lui Ismael, după numele lor, după neamurile lor: Nebaiot, întiiul născut al lui Ismael; Chedar, Adbeel, Mibsam, 1 Cron. 1. 29.

14. Mișma, Duma, Masa;

15. Hadad, Tema, Ietur, Nafiș și Chedma.

16. Aceștia sînt fiii lui Ismael; aceștea sînt numele lor, după satele și taberele lor. Ei au fost cei doisprezece voievozi*, după neamurile lor. *Cap. 17. 20.

17. Și iată anii vieții lui Ismael: o sută treizeci și șapte de ani. El și-a dat* duhul, și a murit, și a fost adăugat la poporul său. *Vers. 8.

18. Fiii lui au locuit* dela Havila pînă la Șur, care este în fața Egiptului, cum mergi spre Asiria. El s'a așezat în fața** tuturor fraților lui. *1 Sam. 16. 7. **Cap. 16. 12.

Esau și Iacov.

19. Iată spița neamului lui Isaac, fiul lui Avraam.

20. Isaac era în vîrstă de patruzeci de ani, cînd a luat de nevastă pe Rebeca, fata * lui Betuel, Arameul din Padan-Aram¹, și sora** lui Laban, Arameul.

*Cap.22.23. **Cap.24.29.

21. Isaac s'a rugat Domnului pentru nevastă-sa, căci era stearpă; și Domnul * l-a ascultat: nevastă-sa Rebeca** a rămas însărcinată.

*1 Cron.5.20. 2Cron.33.13. Ezra8.23. **Rom.9.10.

22. Copiii se băteau în pîntecele ei; și ea a zis: „Dacă-i așa, pentru ce mai sînt însărcinată?“ Așa dus să întrebe * pe Domnul.

*1 Sam.9.9; 10.22.

23. Și Domnul i-a zis:

„Două neamuri * sînt în pîntecele tău,

Și două noroade se vor despărți la ieșirea din pîntecele tău.

Unul** din noroadele acestea va fi mai tare decît celalt.

Și cel mai mare Ț va sluji celui mai mic.“

*Cap.17.16; 24.60.
**2 Sam.8.14. ȚCap.27.29. Mal.1.3. Rom.9.12.

24. S'au împlinit zilele cînd avea să nască; și iată că în pîntecele ei erau doi gemeni.

25. Cel dintîi a ieșit roș de * tot: ca o manta de păr, și de aceea i-au pus numele Esau¹.

*Cap.27.11, 16, 29.

26. Apoi a ieșit fratele său, care * Ținea cu mîna de călcîi pe Esau; și de aceea i-au pus numele** Iacov³. Isaac era în vîrstă de șasezeci de ani, cînd s'au născut ei.

*Osea12.3. **Cap.27.36.

Esau își vinde dreptul de întîi născut.

27. Băieții aceștia s'au făcut mari. Esau a ajuns un vînat * îndemînat, un om care își petrecea vremea mai mult pe cîmp; dar Iacov era un om liniștit**, care stătea acasă Ț în corturi.

*Cap.27.35. **Iov.1.1, 3; 2.3. Ps.37.37. ȚEvr.11,9.

28. Isaac iubea pe Esau, pentru că minca * din vînatul lui; Rebeca** însă iubea mai mult pe Iacov.

*Cop.27.19, 25, 31. **Cap.27.6.

29. Odată, pe cînd ferbea Iacov o ciorbă, Esau s'a întors dela cîmp, rupt de oboseală.

30. Și Esau a zis lui Iacov: „Dă-mi, te rog, să mîncînc din ciorba aceasta

1. Adică: Mesopotamia.

2. Adică: Păros.

3. Adică: Cel cu Ține de călcîi.

roșiatică, fiindcă sînt rupt de oboseală.“ Pentru aceea s'a dat lui Esau numele Ešom¹.

31. Iacov a zis: „Vinde-mi azi dreptul tău de întîi născut!“

32. Esau a răspuns: „Iată-mă, sînt pe moarte; la ce-mi slujește dreptul acesta de întîi născut?“

33. Și Iacov a zis: „Jură-mi întîi.“ Esau i-a jurat, și astfel și-a vîndut * dreptul de întîi născut lui Iacov.

*Evr.12.16.

34. Atunci Iacov a dat lui Esau pine și ciorbă de linte. El a mîncat și a băut*; apoi s'a sculat și a plecat. Astfel și-a nesocotit Esau dreptul de întîi născut.

*Ecl.8.16. Isa.22.13. 1Cor.15.32.

Isaac în țara Filistenilor. — Legămîntul cu Abimelec.

26 1. În țară a venit o foamete, afară de foametea dinții*, care fusese pe vremea lui Avraam. Isaac s'a dus la Abimelec**, împăratul Filistenilor, la Gherar.

*Cap.12.10. **Cap.20.2.

2. Domnul i s'a arătat, și i-a zis: „Nu te pogori în Egipt! Rămii * în țara în care Ți voi spune.

*Cap.12.1.

3. Locuiește ca străin * în țara aceasta; Eu voi** fi cu tine, și te Ț voi binecuvînta; căci Ț toate Ținuturile acestea Ți le voi da Ție și seminței tale, și voi Ține** Ț jurămîntul pe care l-am făcut tatălui tău Avraam.“

*Cap.20.1. Ps.39.12. Ebr.11.9. **Cap.28.15. ȚCap.12.2. ȚCap.13.15; 16.13. *ȚCap.22.16. Ps.105.9.

4. Ți voi * înmulți sămînta, ca stelele cerului; voi da seminței tale toate Ținuturile acestea; și toate neamurile pămîntului vor fi binecuvîntate în sămînta** ta, ca răsplată

*Cap.15.5; 22.17. **Cap.12.3; 22.18.

5. pentru că Avraam * a ascultat de porunca Mea, și a păzit ce i-am cerut, a păzit poruncile Mele, orînduirile Mele, și legile Mele.“

*Cap.24.16, 18.

6. Astfel Isaac a rămas la Gherar.

7. Cînd îi puneau oamenii locului aceluia întrebări cu privire la nevasta lui, el * zicea: „Este sora mea.“ Căci îi era frică** să spună că este nevastă-sa, ca să nu-l omoare oamenii locului aceluia, fiindcă Rebeca Ț era frumoasă la chip.

*Cap.12.13; 20.2. Ț3. **Prov.20.25. ȚCap.24.16.

8. Fiindcă șederea lui acolo se lungise, s'a întîmplat că Abimelec, împăratul Filistenilor, uitîndu-se pe fe-

1. Adică: Roș.

reastră, a văzut pe Isaac jucindu-se cu nevastă-sa Rebecca.

9. Abimelec a trimis să cheme pe Isaac, și i-a zis: „Nu mai încapă în doială că e nevastă-ta. Cum ai putut zice: „E soru-mea?“ Isaac i-a răspuns: „Am zis așa, ca să nu mor din pricina ei.“

10. Și Abimelec a zis: „Ce ne-ai făcut? Ce ușor s'ar fi putut ca vreunul din norod să se culce cu nevastă-ta, și ne-ai fi* făcut vinovați.“ ^{Cap. 20. 9.}

11. Atunci Abimelec a dat următoarea poruncă întregului norod: „Cine se va atinge* de omul acesta sau de nevasta lui, va fi omorât.“ ^{Ps. 105. 15.}

Averea lui Isaac și certurile.

12. Isaac a făcut sămănături în țara aceea, și a strins rod însutit* în anul acela; căci Domnul l-a binecuvântat*. ^{Mat. 13. 8. Marc. 4. 8. Vers. 3. Cap. 24. 1, 36. Iov. 42. 12.}

13. Astfel omul acesta s'a îmbogățit*, și a mers îmbogățindu-se din ce în ce mai mult, până ce a ajuns foarte bogat. ^{Cap. 24. 35. Ps. 112. 3. Prov. 10. 22.}

14. Avea cirezi de vite și turme de oi, și un mare număr de robi: de aceea Filistenii îl pismuiau*. ^{Cap. 37. 11. Eccl. 4. 4.}

15. Toate fântinile, pe cari* le săpaseră robii tatălui său, pe vremea tatălui său Avraam, Filistenii le-au astupat și le-au umplut cu țărină. ^{Cap. 21. 30.}

16. Și Abimelec a zis lui Isaac: „Plea-că dela noi, căci ai ajuns* mult mai puternic decât noi.“ ^{Exod. 1. 9.}

17. Isaac a plecat de acolo și a tăbărit în valea Gherar, unde s'a așezat cu locuința.

18. Isaac a săpat din nou fântinile de apă, pe cari le săpaseră robii tatălui său Avraam, și pe cari le astupaseră Filistenii, după moartea lui Avraam; și le-a pus iarăși aceleași nume*, pe cari le pusesse tatăl său. ^{Cap. 21. 31.}

19. Robii lui Isaac au mai săpat în vale, și au dat acolo peste o fântină cu apă de izvor.

20. Păstorii din Gherar s'au certat* însă cu păstorii lui Isaac, zicînd: „Apa este a noastră.“ Și a pus fântinii numele Esec¹, pentru că se certaseră cu el. ^{Cap. 21. 25.}

21. Apoi au săpat o altă fântină, pentru care iar au făcut gilceavă, de aceea a numit-o Sitna².

22. Pe urmă s'a mutat de acolo, și

a săpat o altă fântină, pentru care nu s'au mai certat; și a numit-o Rehobot¹; „căci“, a zis el, „Domnul ne-a făcut loc larg, ca să ne putem întinde* în țară.“ ^{Cap. 17. 6; 24. 3; 41. 52. Exod. 1. 7.}

23. De acolo s'a suit la Beer-Seba.

24. Domnul i s'a arătat chiar în noaptea aceea, și i-a zis: „Eu* sînt Dumnezeu tatălui tău Avraam; nu te teme“, căci Eu sînt Ț* cu tine; te voi binecuvînta, și îți voi înmulți sămînta, din pricina robului Meu Avraam.“ ^{Cap. 17. 7; 24. 12; 28. 13. Exod. 3. 6. Fapt. 7. 32. Cap. 15. 1. Ț Vers. 3. 4.}

25. Isaac a zidit* acolo un altar, a chemat* Numele Domnului, și și-a întins cortul acolo. Robii lui Isaac au săpat acolo o fântină.

^{Cap. 12. 7; 13. 18. Cap. 116. 17.}

26. Abimelec a venit din Gherar la el, cu prietenul său Ahuzat, și cu Picol*, căpetenia oștirii lui. ^{Cap. 21. 22.}

27. Isaac le-a zis: „Pentru ce veniți la mine, voi* cari mă urîți și m'ati izgonit* dela voi?“ ^{Gen. 11. 7. Vers. 16.}

28. Ei au răspuns: „Vedem lămurit că Domnul este* cu tine. De aceea zicem: „Să fie un jurămint între noi, între noi și tine, și să facem un legămint cu tine!“ ^{Cap. 21. 22, 23.}

29. Anume, jură că nu ne vei face nici un rău, după cum nici noi nu ne-am atins de tine, ci Ț-am făcut numai bine, și te-am lăsat să pleci în pace. Tu acum* ești binecuvîntat de Domnul.“ ^{Cap. 24. 31. Ps. 116. 15.}

30. Isaac* le-a dat un ospăț, și au mîncat și au băut. ^{Cap. 19. 3.}

31. S'au sculat dis de dimineață, și s'au legat unul cu altul printr'un jurămint*. Isaac i-a lăsat apoi să plece, și ei l-au părăsit în pace. ^{Cap. 21. 31.}

32. În aceeași zi, niște robi ai lui Isaac au venit să-i vorbească de fîntina pe care o săpau, și i-au zis: „Am dat de apă!“

33. Și el a numit-o Siba². De aceea s'a pus cetății numele Beer-Seba* pînă în ziua de azi. ^{Cap. 21. 31.}

Iniția căsătorie a lui Esau.

34. La vîrsta de patruzeci* de ani, Esau a luat de nevastă pe Iudita, fata Hetitului Beer, și pe Basmat, fata Hetitului Elon. ^{Cap. 36. 2.}

35. Ele* au fost o pricină de mare amărăciune pentru Isaac și Rebecca.

^{Cap. 27. 46; 28. 1, 8.}

Binecuvîntarea lui Esau.

27 1. Isaac îmbătrînise, și ochii * îi slăbiseră, așa că nu mai vedea. Atunci a chemat pe Esau, fiul lui cel mai mare, și i-a zis: „Fiule!” „Iată-mă,” i-a răspuns el. * Cap. 48.10. 1. Sam. 9.2.

2. Isaac a zis: „Iacă am îmbătrînit, și nu * știu ziua morții mele.

* Prov. 27.1. Iac. 4.14.

3. Acum * dar, te rog, ia-ți armele, tolba și arcul, du-te la cîmp, și adu-mi vinat.

* Cap. 25.27, 28.

4. Fă-mi o mîncare, cum îmi place mie, și adu-mi s'o mîncînc, ca să te binecuvînteze sufletul * meu înainte de a muri.” * Vers. 27. Cap. 48.9, 15; 49.28. Deut. 33.1.

5. Rebeca a ascultat ce spunea Isaac fiului său Esau. Și Esau s'a dus la cîmp, ca să prindă vinatul și să-l aducă.

6. Apoi Rebeca a zis fiului său Iacov: „Iată, am auzit pe tatăl tău vorbind astfel fratelui tău Esau:

7. „Adu-mi vinat, și fă-mi o mîncare ca să mîncînc; și je voi binecuvînta înaintea Domnului, înainte de moartea mea.”

8. Acum, fiule, ascultă * sfatul meu, și fă ce îți poruncesc. * Vers. 13

9. Du-te de ia-mi din turmă doi iezi buni, ca să fac din ei tatălui tău o mîncare * gustoasă cum îi place; * Vers. 4.

10. tu ai s'o duci tatălui tău s'o mîncînce, ca să te binecuvînteze * înainte de moartea lui.” * Vers. 4.

11. Iacov a răspuns mamei sale: „Iată, fratele meu Esau * este păros, iar eu n'am păr deloc. * Cap. 25.26.

12. Poate că tatăl meu mă va pipăi *, și voi trece drept mincinos înaintea lui, și, în loc de binecuvîntare, voi face să vină peste mine blestemul **.” * Vers. 22. * Cap. 9.25. Deut. 27.18.

13. Mamă-sa i-a zis: „Blestemul acesta, fiule, să cadă peste mine! Ascultă numai sfatul meu, și du-te de adu-mi-i.”

* Cap. 43.9. 1 Sam. 26.24. 2 Sam. 14.9. Mat. 27.26.

14. Iacov s'a dus de i-a luat, și i-a adus mamei sale, care a făcut o mîncare *, cum îi plăcea tatălui său.

* Vers. 4.9.

15. În urmă, Rebeca a luat hainele cele bune * ale lui Esau, fiul ei cel mai mare, cari se găseau acasă, și le-a pus pe Iacov, fiul ei cel mai tînăr.

* Vers. 27.

16. I-a acoperit cu pielea iezielor mînile și gitul, care era fără păr.

17. Și a dat în mîna fiului său Iacov mîncarea gustoasă și pinea, pe cari le pregătise.

18. El a venit la tatăl său, și a zis: „Tată!” „Iată-mă,” a zis Isaac. „Cine ești tu, fiule?”

19. Iacov a răspuns tatălui său: „Eu sînt Esau, fiul tău cel mai mare; am făcut ce mi-ai spus. Scoală-te, rogu-te, sezi de mîncîncă din vinatul meu, pentru ca să mă binecuvînteze * sufletul tău!”

* Vers. 4.

20. Isaac a zis fiului său: „Cum, l-ai și găsit, fiule?” Și Iacov a răspuns: „Domnul, Dumnezeuul tău, mi l-a scos înainte.”

21. Isaac a zis lui Iacov: „Apropie-te dar, să te pipăi *, fiule, ca să știu dacă ești cu adevărat fiul meu Esau, sau nu.”

* Vers. 12.

22. Iacov s'a apropiat de tatăl său Isaac, care l-a pipăit, și a zis: „Glasul este glasul lui Iacov, dar mînile sînt minile lui Esau.”

23. Nu l-a cunoscut, pentru că mînile îi erau păroase *, ca mînile fratelui său Esau; și l-a binecuvîntat. * Vers. 16.

24. Isaac a zis: „Tu ești deci fiul meu Esau?” Și Iacov a răspuns: „Eu sînt.”

25. Isaac a zis: „Adu-mi să mîncînc din vinatul fiului meu, ca sufletul meu să te * binecuvînteze.” Iacov i-a adus, și el a mîncat; i-a adus și vin, și a băut.

* Vers. 4.

26. Atunci tatăl său Isaac i-a zis: „Apropie-te dar, și sărută-mă, fiule.”

27. Iacov s'a apropiat, și l-a sărutat. Isaac a simțit mirosul hainelor lui; apoi l-a binecuvîntat, și a zis:

„Iată, mirosul * fiului meu este ca mirosul unui cîmp, pe care l-a binecuvîntat Domnul. * Osea 14.6.

28. Să-ți dea * Dumnezeu rouă ** din cer,

Și grăsimă † pămîntului,
Griu și vin †† din belșug!

* Eyr. 11.20. * Deut. 33.13, 26. 2 Sam. 1.21. † Cap. 45.16

†† Deut. 33.28.

29. Să-ți fie supuse noroade *,
Și neamuri să se închine înaintea ta!
Să fii stăpînul fraților tăi,
Și fiii ** mamei tale să se închine înaintea ta!

Blestemat † să fie oricine te va blestema,
Și binecuvîntat să fie oricine te va binecuvînta.”

* Cap. 9.25; 26.23. ** Cap. 40.8. † Cap. 12.3. Num. 24.9.

30. Isaac sfîrşise de binecuvîntat pe Iacov, şi abea plecase Iacov dela tatăl său Isaac, cînd fratele său Esau s'a întors dela vînătoare.

31. A făcut şi el o mîncare gustoasă, pe care a adus-o tatălui său. Şi a zis tatălui său: „Tată, scoală-te şi mîncă* din vinatul fiului tău, pentruca să mă binecuvînteze sufletul tău!“ *Ver. 4.

32. Tatăl său Isaac i-a zis: „Cine eşti tu?“ Şi el a răspuns: „Eu sînt fiul tău cel mai mare, Esau.“

33. Isaac s'a spăimîntat foarte tare, şi a zis: „Cine este atunci cel ce a prins vînat, şi mi l-a adus? Eu am mîncat din toate, înainte de a veni tu, şi l-am binecuvîntat. Deaceea va rămînea* binecuvîntat.“

*Cap. 28. 3. 4. Rom. 11. 29.

34. Cînd a auzit Esau cuvintele tatălui său, a scos mari ţipete*, pline de amărăciune, şi a zis tatălui său: „Binecuvîntează-mă şi pe mine, tată!“

*Evr. 12. 17.

35. Isaac a zis: „Fratele tău a venit cu vicleşug, şi ţi-a luat binecuvîntarea.“

36. Esau a zis: „Da, nu degeaba* i-au pus numele Iacov; căci m'a înşelat de două ori. Mi-a luat** dreptul de întii născut, şi iată-l acum că a venit de mi-a luat şi binecuvîntarea!“ Şi a zis: „N'ai păstrat nici o binecuvîntare pentru mine?“

*Cap. 26. 26. **Cap. 26. 33.

37. Isaac a răspuns, şi a zis lui Esau: „Iată, l-am făcut stăpîn* peste tine, şi i-am dat ca slujitori pe toţi fraţii lui, l-am înzestrat cu griu** şi vin din belşug: ce mai pot face oare pentru tine, fiule?“

*2 Sam. 8. 14. Ver. 29. **Ver. 28.

38. Esau a zis tatălui său: „N'ai decît această singură binecuvîntare, tată? Binecuvîntează-mă şi pe mine, tată!“ Şi Esau a ridicat glasul şi a plîns*.

*Evr. 12. 17.

39. Tatăl său Isaac a răspuns, şi i-a zis:

„Iată! Locuinţa* ta va fi lipsită¹ de grăsimă pămîntului

Şi vei sluji* fratelui tău;

*Ver. 28. Evr. 11. 20.

40. Vei trăi din sabia ta,
Şi vei sluji* fratelui tău;
Dar cînd** te vei răscula,
Vei scutura jugul lui de pe gîtul tău!“

*Cap. 26. 23. 2 Sam. 8. 14. Obad. 18, 19, 20. **2 Reg. 8. 20.

Esau urăşte pe Iacov.

41. Esau a prins ură* pe Iacov, din pricina binecuvîntării, cu care-l binecuvîntase tatăl său. Şi Esau zicea în inima sa: „Zilele** de bocet pentru tatăl meu sînt aproape, şi apoi am[†] să ucid pe fratele meu Iacov.“

*Cap. 37. 4. †. **Cap. 50. 3, 4, 10. † Obad. 16.

42. Şi au spus Rebecii cuvintele lui Esau, fiul ei cel mai mare. Ea a trimis atunci de a chemat pe Iacov, fiul ei cel mai tînăr, şi i-a zis: „Iată, fratele tău Esau vrea să se răsbune* pe tine, omorîndu-te.“

*Ps. 64. 8.

43. Acum, fiule, ascultă sfatul meu: scoală-te, fugi la fratele meu Laban în* Haran;

*Cap. 11. 31.

44. şi rămii la el cîtăva vreme, pînă se va potoli minia fratelui tău,

45. pînă va trece dela tine urgia fratelui tău, şi va uita ce i-ai făcut. Atunci voi trimete să te cheme. Pentru ce s'a fiu lipsită de voi amîndoi într-o zi?“

46. Rebeca a zis lui Isaac: „M'am scîrbit de viaţă, din pricina fetelor lui Het. Dacă Iacov** va lua o asemenea nevastă, dintre fetele lui Het, dintre fetele ţării acesteia, la ce-mi mai este bună viaţa?“

*Cap. 26. 35; 28. 8. **Cap. 24. 3.

Fuga lui

Iacov în Mesopotamia.

28 1. Isaac a chemat pe Iacov, l-a binecuvîntat*, şi i-a dat porunca aceasta: „Să** nu-ţi iei nevastă dintre fetele lui Canaan.“

*Cap. 27. 33. **Cap. 24. 3.

2. Scoală-te*, du-te la Padan-Aram*, în casa lui Betuel†, tatăl mamei tale, şi ia-ţi de acolo o nevastă, dintre fetele lui Laban††, fratele mamei tale.

*Osea 12. 12. **Cap. 25. 20. †Cap. 22. 23. ††Cap. 24. 29.

3. Dumnezeu* cel atotputernic¹ să te binecuvînteze, să te facă să creşti şi să te înmulţeşti, ca să ajungi o ceaţă de noroade!

*Cap. 17. 4, 6.

4. Să-ţi dea binecuvîntarea* lui Avraam, ție şi seminţei tale cu tine, ca să stăpîneşti ţara în care locuieşti** ca străin, şi pe care a dat-o lui Avraam.“

*Cap. 12. 2. **Cap. 17. 8.

5. Şi Isaac a trimis pe Iacov, care s'a dus la Padan-Aram, la Laban, fiul lui Betuel, Arameul, fratele Rebecii, mama lui Iacov şi a lui Esau.

Esau mai ia o nevastă.

6. Esau a văzut că Isaac binecuvîntase pe Iacov, și-l trimisese la Padan-Aram, ca să-și ia nevastă de acolo, și că, binecuvîntîndu-l, îi dăduse porunca aceasta: „Să nu-ți iei nevastă dintre fetele lui Canaan.“

7. A văzut că Iacov ascultase de tatăl său și de mama sa, și plecase la Padan-Aram.

8. Esau a înțeles * astfel că fetele lui Canaan nu-i plăceau tatălui său Isaac. *Cap.24.3; 26.35.

9. Și Esau s'a dus la Ismael. El a mai luat de nevastă, pe lângă nevestele pe cari le avea, pe Mahalat *, fata lui Ismael, fiul lui Avraam, și sora lui Nebaiot *. *Cap.36.3. *Cap.25.13.

Scara cerului.

10. Iacov a plecat din Beer-Șeba *, și și-a luat drumul spre Haran *. *Osea.12.12. *Ept.7.2.

11. A ajuns într'un loc unde a rămas peste noapte, căci asfințise soarele. A luat o piatră de acolo, a pus-o căpătii, și s'a culcat în locul acela.

12. Și a visat * o scară rezemată de pămînt, al cărei vîrf ajungea pînă la cer. Ingerii ** lui Dumnezeu se suiau și se pogorau pe scara aceea. *Cap.41.1. Iov.33.16. *Ioan.1.51. Evr.1.14.

13. Și Domnul * stătea deasupra ¹ ei, și zicea: „Eu ** sînt Domnul, Dumnezeuul tatălui tău Avraam, și Dumnezeuul lui Isaac.“ Pămîntul † pe care ești culcat, ți-l voi da ție și seminței tale. *Cap.35.1; 48.3. *Cap.26.24. †Cap.13.15; 35.12.

14. Sămînța ta va fi ca pulberea * pămîntului; te vei întinde * la apus și la răsărit, la mează-noapte și la mează-zi; și toate familiile pămîntului vor fi binecuvîntate în tine și în sămînța ta. *Cap.13.16. *Cap.13.14. Deut.12.20.

15. Iată, Eu * sînt cu tine; te vei păzi ** pretutindeni pe unde vei merge, și te voi aduce † înapoi în țara aceasta; căci nu te voi părăsi ††, pînă †† nu voi împlini ce-ți spun.“

*Cap.12.3; 19.18; 22.18; 26.4. *Vers.20,21. Cap.26.24; 31.3. †Cap.48.16. Ps.121.5,7,8. ††Cap.35.6. ††Deut.31.6,8. Ios.1.5. 1Reg.8.57. Evr.13.5.

16. Iacov s'a trezit din somn, și a zis: „Cu adevărat, Domnul este în locul * acesta, și eu n'am știut.“

*Num.23.19.

17. I-a fost frică, și a zis: „Cît de înfricoșat este locul acesta! Aici este

casa lui Dumnezeu, aici este poarta cerurilor!“

18. Și Iacov s'a sculat dis de dimineață, a luat piatra pe care o pusese căpătii, a pus-o ca stîlp * de aducere aminte, și a turnat ** untdelemn pe vîrfurile ei.

*Exod.3.5. Ios.5.15. *Cap.31.13,45; 36.14.

19. A dat locului * acestuia numele Betel ¹; dar mai înainte cetatea se chema Luz. *Lev.8.10,11,12. Num.7.1.

20. Iacov * a făcut o juruință, și a zis: „Dacă ** va fi Dumnezeu cu mine și mă va păzi în timpul călătoriei pe care o fac, dacă-mi va da pine † să mănînc și haine să mă îmbrac,

*Judec.1.23,26. Osea.4.15. *Cap.31.13. Judec.11.30. 2Sam.15.8. †Vers.15.

21. și dacă mă voi întoarce * în pace în casa tatălui meu, atunci ** Domnul va fi Dumnezeul meu;

*1Tim.6.8. *Judec.11.31. 2Sam.19.24,30.

22. Pîna aceasta, pe care am pus-o ca stîlp de aducere aminte, va fi casa lui Dumnezeu *, și țiți voi da a zecea parte din tot ** ce-mi vei da.“

*Deut.26.17. 2Sam.15.8. 2Reg.5.17. *Cap.36.7,14. Lev.27.30.

Iacov la Laban.

29 1. Iacov a pornit la drum, și s'a dus în țara * celor ce locuiesc la Răsărit.

*Num.23.7. Osea.12.12.

2. S'a uitat înainte, și iată că pe cîmp era o fîntînă; și lingă ea erau trei turme de oi, cari se odihneau; căci la fîntina aceasta obicinuiau ciobanii să-și adape turmele. Și piatra de pe gura fîntinii era mare.

3. Toate turmele se strîngeau acolo; ciobanii prăvăleau piatra de pe gura fîntinii, adăpau turmele, și apoi puneau piatra iarăși la loc pe gura fîntinii.

4. Iacov a zis păstorilor: „Fraților, de unde sînteți?“ „Din Haran,“ au răspuns ei.

5. El le-a zis: „Cunoașteți pe Laban, fiul lui Nahor?“ „Il cunoaștem,“ i-au răspuns ei.

6. El le-a zis: „Este * sănătos?“ „Sănătos“, au răspuns ei. Și tocmai atunci venea Rahela, fata lui, cu oile.

*Cap.43.27.

7. El a zis: „Iată, soarele este încă sus, și-i prea de vreme ca să strîngeți vitele: adăpați oile, apoi duceți-vă și pașteți-le iarăși.“

8. Ei au răspuns: „Nu putem, pînă nu se vor strînge toate turmele; atunci se prăvăleşte piatra de pe gura fîntinii, şi vom adăpa oile.“

9. Pe cînd le vorbea el încă, vine Rahela * cu oile tatălui său; * cîci ea le părea. * Exod. 2: 16.

10. Cînd a văzut Iacov pe Rahela, fata lui Laban, fratele mamei sale, şi turma lui Laban, fratele mamei sale, s'a apropiat, a prăvălit * piatra de pe gura fîntinii, şi a adăpat turma lui Laban, fratele mamei sale. * Exod. 2: 17.

11. Apoi Iacov a sărutat * pe Rahela, şi a început să plîngă tare. * (ap. 38. 4; 46. 14, 15.

12. Iacov a spus Rahelei că este rudă cu tatăl * ei, că este fiul Rebecii. Şi ea a dat fuga * de a spus tatălui său. * Cap. 11. 8; 14. 14, 16. ** Cap. 24. 28.

13. Cum a auzit Laban de Iacov, fiul sorei sale, i-a * alergat înainte, l-a îmbrăţişat, l-a sărutat, şi l-a adus în casă. Iacov a istorisit lui Laban toate cele întimplate. * Cap. 24. 29.

14. Şi Laban i-a zis: „Cu adevărat *, tu eşti os din oasele mele, şi carne din carnea mea!“ Iacov a stat la Laban o lună. * Cap. 2. 23. Judc. 9. 2. 28am. 6. 1; 19. 12, 13.

Lea şi Rahela.

15. Apoi Laban a zis lui Iacov: „Fiindcă eşti rudă cu mine, să-mi slujeşti oare degeaba? Spune-mi ce simbric vrei?“

16. Laban însă avea două fete: cea mai mare se numea Lea, şi cea mai mică Rahela.

17. Lea avea ochii slabi; dar Rahela era frumoasă la statură şi mindră la faţă.

18. Iacov iubea pe Rahela, şi a zis: „Îţi voi * sluji şapte ani pentru Rahe-la, fata ta cea mai mică.“ * Cap. 31. 41. 28am. 3. 14.

19. Şi Laban a răspuns: „Mai bine să-ţi-o dau ţie, decît s'o dau altuia. Rămii la mine!“

20. Astfel Iacov a slujit * şapte ani pentru Rahela; şi anii aceştia i s'au părut ca vreo citeva zile, pentrucă o iubea. * Cap. 30. 26. Osea 12. 12.

21. În urmă Iacov a zis lui Laban: „Dă-mi nevasta, căci mi s'a împlinit sorocul, ca să intru * la ea.“ * Judc. 16. 1.

22. Laban a adunat pe toţi oamenii locului şi a făcut un ospăţ *. * Judc. 14. 10. Ioan 2. 1, 2.

23. Seara, a luat pe fiică-sa Lea, şi a adus-o la Iacov, care s'a culcat cu ea.

24. Şi Laban a dat ca roabă fetei sale Lea pe roaba sa Zilpa.

25. A doua zi dimineata, iată că era Lea. Atunci Iacov a zis lui Laban: „Ce mi-ai făcut? Nu ți-am slujit oare pentru Rahela? Pentru ce m'ai înşelat?“

26. Laban a răspuns: „În locul acesta nu-i obicei să se dea cea mai tinără înaintea celei mai mari.“

27. Isprăveşte * săptămîna cu aceasta, şi-ţi vom da şi pe cealaltă pentru slujba, pe care o vei mai face la mine alţi şapte ani. * Judc. 14. 12.

28. Iacov a făcut așa, şi a isprăvit săptămîna cu Lea; apoi Laban i-a dat de nevastă pe fiică-sa Rahela.

29. Şi Laban a dat ca roabă fetei sale Rahela, pe roaba sa Bilha.

30. Iacov a intrat şi la Rahela, pe care o iubea * mai mult decît pe Lea; şi a mai slujit la Laban * alţi şapte ani. * Vers. 26. Deut. 21. 15. ** Cap. 30. 20; 31. 41. Osea 12. 12.

Copiii făcuţi lui Iacov de Lea.

31. Domnul a văzut * că Lea nu era iubită; şi a făcut-o * să aibă copii, pe cînd Rahela era stearpă. * Ps. 127. 3. ** Cap. 30. 1.

32. Lea a rămas însărcinată, şi a născut un fiu, căruia i-a pus numele Ruben (*Vedeţi fiu*); * „căci“, a zis ea, „Domnul a văzut * mîhnirea mea, şi acum bărbatul meu are să mă iubească negreşit.“ * Exod. 3. 7; 4. 31. Deut. 26. 7. Ps. 26. 18; 108. 4.

33. A rămas iarăş însărcinată, şi a născut un fiu; şi a zis: „Domnul a auzit că nu eram iubită, şi mi-a dat şi pe acesta.“ De aceea, i-a pus numele Simeon (*Ascultare*).

34. Iar a rămas însărcinată, şi a născut un fiu; şi a zis: „De data aceasta, bărbatul meu se va alipi de mine, căci i-am născut trei fii.“ De aceea i-a pus numele Levi (*Alipire*).

35. A rămas iarăş însărcinată, şi a născut un fiu; şi a zis: „De data aceasta, voi lăuda pe Domnul.“ De aceea i-a pus numele * Iuda (*Lăudat fie Domnul*). Şi a încetat să mai nască. * Mat. 1. 2.

Copiii lui Iacov.

30. 1. Cînd a văzut Rahela că nu fa-ce * copii lui Iacov, a pismuit * pe soru-sa, şi a zis lui Iacov: „Dă-mi copii, ori ă mor!“ * Cap. 29. 31. ** Cap. 37. 11. 11ov. 6. 2.

2. Iacov s'a miniat pe Rahela, şi a

zis: „Sint eu oare * în locul lui Dumnezeu, care te-a oprit să ai copii?“

° Cap. 16. 2. 1 Sam. 1. 5. Ps. 128. 3.

3. Ea a zis: „Iată roaba mea Bilha *; culcă-te cu ea, ca să nască pe genunchii mei **, și să am ți și eu copii prin ea.“

° Cap. 16. 2. °° Cap. 30. 25. 1o v. 3. 12. + Cap. 16. 2.

4. Și i-a dat de * nevastă pe roaba ei Bilha; și Iacov s'a culcat cu ea.

° Cap. 16. 3; 35. 22.

5. Bilha a rămas însărcinată, și a născut lui Iacov un fiu.

6. Rahela a zis: „Mi-a făcut Dumnezeu dreptate *; mi-a auzit glasul, și mi-a dăruit un fiu.“ De aceea i-a pus numele Dan (*A judecat*).

° Ps. 35. 24; 43. 1. Pltn. 3. 69.

7. Bilha, roaba Rahelii, a rămas iar însărcinată, și a născut lui Iacov un al doilea fiu.

8. Rahela a zis: „Am luptat cu Dumnezeu împotriva sorei mele, și am biruit.“ De aceea i-a pus numele Nef-tali * (*Luptele lui Dumnezeu*). ° Mat. 4. 13.

9. Cînd a văzut Lea că nu mai naște, a luat pe roaba sa Zilpa, și a dat-o * lui Iacov de nevastă.

° Vers. 4.

10. Zilpa, roaba Leii, a născut lui Iacov un fiu.

11. „Cu noroc!“ a zis Lea. De aceea i-a pus numele Gad (*Noroc*).

12. Zilpa, roaba Leii, a născut un al doilea fiu lui Iacov.

13. „Ce fericită sint!“ a zis Lea; „căci femeile mă vor numi * fericită.“ De aceea i-a pus numele Așer (*Fericit*).

° Prov. 31. 28. Luc. 1. 48.

14. Ruben a ieșit odată afară, pe vremea seceratului griului, și a găsit mandragore pe cîmp. Le-a adus mamei sale Lea. Atunci Rahela a zis Leii: „Dă-mi *, te rog, din mandragorele fiului tău.“

° Cap. 25. 30.

15. Ea i-a răspuns: „Nu-ți ajunge * că mi-ai luat bărbatul, de vrei să ieși și mandragorele fiului meu?“ Și Rahela a zis: „Ei bine! poate să se culce cu tine în noaptea aceasta, pentru mandragorele fiului tău.“

° Num. 16. 9, 13.

16. Seara, pe cînd se întorcea Iacov dela cîmp, Lea i-a ieșit înainte, și a zis: „La mine ai să vii, căci te-am cumpărat cu mandragorele fiului meu.“ Și în noaptea aceea s'a culcat cu ea.

17. Dumnezeu a ascultat pe Lea, care a rămas însărcinată, și a născut lui Iacov al cincilea fiu.

18. Lea a zis: „M'a răsplătit Dumnezeu, pentru că am dat bărbatul meu

pe roaba mea.“ De aceea i-a pus numele Isahar (*Răsplătit*).

19. Lea a rămas iarăși însărcinată, și a născut un al șaselea fiu lui Iacov.

20. Lea a zis: „Frumos dar mi-a dat Dumnezeu! De data aceasta, bărbatul meu va locui cu mine, căci i-am născut șase fii.“ De aceea i-a pus numele Zabulon * (*Locuință*).

° Mat. 4. 13.

21. În urmă, a născut o fată, căreia i-a pus numele Dina (*Judecată*).

22. Dumnezeu Și-a adus aminte * de Rahela, a ascultat-o, și a făcut-o ** să aibă copii.

° Cap. 3. 1. 1 Sam. 1. 19. °° Cap. 29. 31.

23. Ea a rămas însărcinată, și a născut un fiu; și a zis: „Mi-a luat Dumnezeu ocara *!“

° 1 Sam. 1. 6. Isa. 4. 1. Luc. 1. 25.

24. Și i-a pus numele Iosif (*Adaos*), zicînd: „Domnul * să-mi mai adauge un fiu!“

° Cap. 35. 17.

Îmbogățirea lui Iacov.

25. După ce a născut Rahela pe Iosif, Iacov a zis lui Laban: „Lasă-mă * să plec, ca să mă duc * acasă, în țara mea.“

° Cap. 24. 54, 56. °° Cap. 18. 30; 31. 55. Deut. 28. 11.

26. Dă-mi nevestele și copiii, pentru cari ți-am slujit *, și voi pleca; fiindcă știi ce slujbă ți-am făcut.“

° Cap. 29. 20, 30.

27. Laban i-a zis: „Dacă am căpătat trecere înaintea ta, mai zăbovește; vād bine * că Domnul m'a binecuvîntat din ** pricina ta;

° Cap. 30. 3, 5. °° Cap. 16. 24.

28. hotărăște-mi simbria * ta, și ți-o voi da.“

° Cap. 29. 15.

29. Iacov i-a răspuns: „Știi * cum ți-am slujit, și cum ți-au propășit vitele cu mine;

° Cap. 31. 6, 28, 30, 40. Mat. 24. 45. Tit. 2. 10.

30. căci puținul pe care-l aveai înainte de venirea mea, a crescut mult, și Domnul te-a binecuvîntat ori încotro am mers eu. Acum, cînd am să muncesc * și pentru casa mea?“

° 1 Tim. 5. 8.

31. Laban a zis: „Ce să-ți dau?“ Și Iacov a răspuns: „Să nu-mi dai nimic. Dacă te învoiești cu ce-ți voi spune, îți voi paște turma și mai departe, și o voi păzi.

32. Azi am să trec prin toată turma ta; am să pun deoparte din ori orice miel sein și pești și orice miel negru, și din capre tot ce este pești și sein. Aceasta * să fie simbria mea.

° Cap. 31. 8.

33. Iată cum se va dovedi * cîntea mea: deacum încolo, cînd ai să vii să-mi vezi simbria, tot ce nu va fi

scin și peștriți între capre și negru între mici, și se va găsi la mine, să fie socotit ca furat.” Ps. 37, 6.

34. Laban a zis: „Bine! fie așa cum ai zis.”

35. În aceeași zi, a pus deoparte țapii bălțați și peștriți, toate caprele seine și peștrite, toate cele ce aveau alb pe ele, și toți miei cari erau negri. Le-a dat în minile fiilor săi.

36. Apoi a pus o depărtare de trei zile de drum între el și Iacov; și Iacov păștea celelalte oi ale lui Laban.

37. Iacov * a luat nuiele verzi de plop, de migdal și de platan; a despoiat de pe ele fâșii de coajă, și a făcut să se vadă albeața care era pe nuiele. Cap. 31, 9-12.

38. Apoi a pus nuielele, pe cari le despoiasă de coajă în jgheaburi, în adăpători, subț ochii oilor cari veneau să bea, ca atunci cind vor veni să bea, să zămislească.

39. Oile zămisleau uitindu-se la nuiele, și făceau miei bălțați, seini și peștriți.

40. Iacov despărțea miei aceștia, și abătea fețele oilor din turma lui Laban către cele seine și bălțate. Și-a făcut astfel turme deosebite, pe cari nu le-a împreunat cu turma lui Laban.

41. Oridecitori se înfăbintau oile cele mai tari, Iacov puneau nuielele în jgheaburi, subț ochii oilor, ca ele să zămislească uitindu-se la nuiele.

42. Cind oile erau slabe, nu puneau nuielele; așa că cele slabe erau pentru Laban, iar cele tari pentru Iacov.

43. Omul acesta s'a îmbogățit * astfel din ce în ce mai mult; a avut multe * turme, robi și roabe, cămile și măgari. Vers. 30. Cap. 13, 2; 24, 35; 26, 13, 14.

Plecarea lui Iacov în Canaan.

31 1. Iacov a auzit vorbele fiilor lui Laban, cari ziceau: „Iacov a luat tot ce era al tatălui nostru, și cu averea tatălui nostru și-a agonisit el toată bogăția * aceasta.” Ps. 49, 16.

2. Iacov s'a uitat și la fața * lui Laban; și iată că ea nu mai * era ca înainte. Cap. 4, 5. Deut. 28, 54.

3. Atunci Domnul a zis lui Iacov: „Întoarce-te * în țara părinților tăi și în locul tău de naștere; și Eu voi fi cu tine.” Cap. 28, 15; 20, 21; 32, 9.

4. Iacov a trimis de a chemat pe Rahela și pe Lea, la câmp la turma lui.

5. El le-a zis: „După fața tatălui

vostru, văd * bine că el nu mai este ca înainte; dar Dumnezeu! tatălui meu a fost * cu mine.” Vers. 2. Cap. 31.

6. Voi înșivă știți * că am slujit tatălui vostru cu toată puterea mea. Vers. 38-41. Cap. 30, 23.

7. Și tatăl vostru m'a înșelat: de zece * ori mi-a schimbat * simbria; dar Dumnezeu nu i-a îngăduit * să mă păgubească. Vers. 11. Gen. 11, 2; Neem. 4, 12. Job. 19, 3. Zah. 8, 22. Cap. 20, 6. Ps. 106, 11.

8. Ci cind zicea el: „Micii peștriți să fie simbria ta,” toate oile făceau miei peștriți. Și cind zicea: „Micii bălțați să fie simbria ta,” toate oile făceau miei bălțați. Cap. 30, 32.

9. Dumnezeu a luat astfel * toată turma tatălui vostru, și mi-a dat-o mie. Vers. 1, 16.

10. Pe vremea cind se înfăbintau oile, eu am ridicat ochii, și am văzut în vis că țapii și berbecii cari săreau pe capre și pe oi, erau bălțați, peștriți și seini.

11. Și Îngerul * lui Dumnezeu mi-a zis în vis: „Iacove!” „Iată-mă”, am răspuns eu. Cap. 48, 16.

12. El a zis: „Ridică ochii, și privește: toți țapii și berbecii, cari sar pe capre și pe oi, sint bălțați, peștriți și seini; căci am * văzut tot ce ți-a făcut Laban.” Exod. 3, 1.

13. Eu sint Dumnezeu! din Betel, unde * ai uns un stîlp de aducere a minți, unde Mi-ai făcut o juruință. Acum, scoală-te **, ieși din țara aceasta, și întoarce-te în țara ta de naștere.” Cap. 28, 18, 19, 20. Vers. 3. Cap. 32, 9.

14. Rahela și Lea au răspuns, și i-au zis: „Mai avem noi oare parte * și moștenire în casa tatălui nostru?” Cap. 2, 24.

15. Nu sintem noi oare privitye el ca niște străine, fiindcă ne-a * vin-
dut, și ne-a mîncat și banii? Cap. 29, 15, 27.

16. Toată bogăția, pe care a luat-o Dumnezeu dela tatăl nostru, este a noastră și a copiilor noștri. Fă acum tot ce ți-a spus Dumnezeu.”

17. Iacov s'a sculat, și a pus pe copiii și nevestele sale cărări pe cămile.

18. Și-a luat toată turma și toate averile pe cari le avea: turma, pe care o agonisise în Padan-Aram; și a plecat la tatăl său Isaac, în țara Canaan.

19. Pe cind Laban se dusese să-și tundă oile, Rahela a furat idoli * tatălui său; Cap. 36, 2.

20. și Iacov a înșelat pe Laban, Arameul, căci nu l-a înștiințat de fuga sa.

21. A fugit astfel cu tot ce avea; s'a sculat, a trecut Riul* (*Euftrat*), și s'a îndreptat spre muntele Galaad.

* Cap. 40, 28. 2 Reg. 12, 17. Luc. 9, 51, 53.

Urmărirea lui Iacov de către Laban.

22. A treia zi, au dat de veste lui Laban că Iacov a fugit.

23. Laban a luat cu el pe frații săi*, l-a urmărit cale de șapte zile, și l-a ajuns la muntele Galaad.

* Cap. 13, 8.

24. Dar Dumnezeu S'a arătat noaptea în vis* lui Laban, Arameul, și i-a zis: „Ferește-te să spui o vorbă** rea lui Iacov!”

* Cap. 20, 3. Iov. 33, 15. Mat. 1, 20. ** Cap. 2, 4, 50.

25. Laban a ajuns dar pe Iacov. Iacov își întinsese cortul pe munte; Laban și-a întins și el cortul cu frații lui, pe muntele Galaad.

26. Atunci Laban a zis lui Iacov: „Ce-ai făcut? Pentruce m'ai înșelat, și mi-ai luat fetele* ca pe niște roabe luate cu sabia?”

* 1 Sam. 30, 2.

27. Pentruce ai fugit pe ascuns, m'ai înșelat, și nu mi-ai dat de știre? Te-ai fi lăsat să pleci în mijlocul veseliei și al cîntecelor, în sunet de timpane și alăută.

28. Nu mi-ai îngăduit nici măcar să-mi sărut* nepoții și fetele! Ca un nebun** ai lucrat.

* Vers. 35. Rut. 1, 9, 14. 1 Reg. 19, 20. Fapt. 20, 37. ** 1 Sam. 13, 13. 2 Cron. 16, 9.

29. Mîna mea este destul de tare ca să vă fac rău; dar Dumnezeul* tatălui vostru mi-a zis în noaptea trecută**: „Ferește-te să spui o vorbă rea lui Iacov!”

* Vers. 33. Cap. 28, 13. ** Vers. 24.

30. Dar acum, odată ce ai plecat, pentrucă te topești de dor după casa tatălui tău, de ce mi-ai furat* dumnezeii mei?”

* Vers. 19. Iudc. 18, 24.

31. Drept răspuns, Iacov a zis lui Laban: „Am fugit, fiindcă mi-era frică, gîndindu-mă că poate îmi vei lua înapoi fetele tale.

32. Dar să piară* acela la care îți vei găsi dumnezeii tăi! În fața fraților noștri, cercetează și vezi ce-i la mine din ale tale, și ia-ți-l.” Iacov nu știa că Rahela îi furase.

* Cap. 44, 9.

33. Laban a intrat în cortul lui Iacov, în cortul Leii, în cortul celor două roabe, și n'a găsit nimic. A ieșit din cortul Leii, și a intrat în cortul Rahelii.

34. Rahela luase idolii, îi pusese subț samarul cămillei, și șezuse deasupra. Laban a scotocit tot cortul, dar n'a găsit nimic.

35. Ea a zis tatălui său: „Domnul meu, să nu te superi dacă nu mă pot scula* înaintea ta; căci mi-a venit rînduiala femeilor.” A căutat peste tot, dar n'a găsit idolii.

* Exod. 20, 12. Lev. 19, 32.

36. Iacov s'a miniat, și a certat pe Laban. A luat din nou cuvîntul, și i-a zis: „Care este nelegiuirea mea și care este păcatul meu, de mă urmărești cu atîta înverșunare?”

37. Mi-ai scormonit toate lucrurile, și ce ai găsit din lucrurile din casa ta? Scoate-le aici înaintea fraților mei și fraților tăi, ca să judece ei între noi amîndoi!

38. Iată, am stat la tine două zeci de ani; oile și caprele nu ți s'au stîrpit, și n'am mîncat berbeci din turma ta.

39. Nu ți-am adus acasă vite sfășiate* de fiare: eu însumi te-am despăgubit pentru ele; îmi cereai înapoi** ce mi se fura ziua, sau ce mi se fura noaptea.

* Exod. 22, 10, etc. ** Exod. 22, 12.

40. Ziua mă topeam de căldură, iar noaptea mă prăpădeam de frig, și-mi fugea somnul de pe ochi.

41. Iată, douăzeci de ani am stat în casa ta, ți-am slujit* patrușprezece ani pentru cele două fete ale tale, și șase ani pentru turma ta, și de zece ori mi-ai schimbat** simbria.

* Cap. 29, 27, 28. ** Vers. 7.

42. Dacă n'aș fi avut* cu mine pe Dumnezeul tatălui meu, pe Dumnezeul lui Avraam, pe Acela de care se teme** Isaac, mi-ai fi dat drumul acum cu minile goale. Dar Dumnezeu ți-a văzut suferința mea și osteneala minilor mele, și ieri noapte a rostit ți-a judecata.”

* Ps. 124, 1, 2. ** Vers. 53. Isa. 8, 13. † Cap. 29, 32. Exod. 3, 7. †† 1 Cron. 12, 17. Iud. 9.

43. Drept răspuns, Laban a zis lui Iacov: „Fiicele acestora sînt copiii mele, turma aceasta este turma mea, și tot ce vezi este al meu. Și ce pot face eu azi pentru fiicele mele, sau pentru copiii lor, pe cari i-au născut?”

44. Vino, să facem amîndoi un legămint*, și legămintul acesta să slujească de mărturie** între mine și tine!”

* Cap. 26, 28. ** Ios. 24, 27.

45. Iacov a luat* o piatră, și a pus-o ca stîlp de aducere aminte.

* Cap. 28, 18.

46. Iacov a zis fraților săi: „Strin-geți pietre.” Ei au strins petre, și au făcut o movilă; și au mâncat acolo pe movilă.

47. Laban a numit-o legar-Sahaduta (*Movila mărturiei*), și Iacov a numit-o Galed (*Movila mărturiei*).

48. Laban a zis: „Movila* aceasta să slujească azi de mărturie între mine și tine!” Deaceia i-au pus numele Galed. ^{104. 24. 27.}

49. Se mai numește și Mișpa* (*Veghiere*), pentru că Laban a zis: „Domnul să vegheze asupra mea și asupra ta, cînd ne vom pierde din vedere unul pe altul.” ^{104. 11. 20. 1 Sam. 7. 5.}

50. Dacă vei asupri pe fetele mele, și dacă vei mai lua și alte neveste afară de fetele mele, ia bine scama că nu un om va fi cu noi, ci Dumnezeu va fi martor între mine și tine.”

51. Laban a zis lui Iacov: „Iată movila aceasta, și iată stîlpul acesta, pe care l-am ridicat între mine și tine.”

52. Movila aceasta să fie martoră și stîlpul acesta să fie martor că nici eu nu voi trece la tine peste movila aceasta, și nici tu nu vei trece la mine peste movila aceasta și peste stîlpul acesta, ca să ne facem rău.

53. Dumnezeu lui Avraam și al lui Nahor, Dumnezeu tatălui lor să judece* între noi.” Iacov a jurat** pe Acela de care se temea† Isaac. ^{104. 16. 5. 100 Cap. 21. 23. † Vers. 42.}

54. Iacov a adus o jertfă pe munte, și a pofcit pe frații lui să mănînce; ei au mâncat, și au rămas toată noaptea pe munte.

55. Laban s'a sculat disdeditimeată, și-a sărutat nepoții și fetele, și i-a binecuvîntat*. Apoi a plecat și s'a întors** la locuința lui. ^{104. 28. 1. 100 Cap. 18. 33; 30. 25.}

Frica lui Iacov.

32 1. Iacov și-a văzut de drum; și l-au înîlțit ingerii* lui Dumnezeu. ^{104. 91. 11. Ebr. 1. 14.}

2. Cînd i-a văzut, Iacov a zis: „Aceasta este tabăra* lui Dumnezeu!” De aceea a pus locului acela numele Mahanaim (*Tabără îndoită*). ^{104. 5. 14. Ps. 103. 21; 148. 2. Luc. 2. 13.}

3. Iacov a trimes înainte niște soli la fratele său Esau, în țara Seir*, în ținutul lui** Edom. ^{104. 33. 14, 16. 100 Cap. 36. 6, 7, 8. Deut. 2. 5. 104. 24. 4.}

4. El le-a dat porunca următoare:

„Iată* ce să spuneti domnului meu Esau: „Așa vorbește robul tău Iacov: „Am locuit la Laban, și am rămas la el pînă acum;” ^{104. 15. 1.}

5. am* boi, măgari, oi, robi și roabe, și trimet să dea de știre lucrul acesta domnului meu, ca** să capăt trecere înaintea ta.” ^{104. 20. 13. 100 Cap. 34. 4, 6.}

6. Solii s'au întors înapoi la Iacov, și au zis: „Ne-am dus la fratele tău Esau; și el vine* înaintea ta, cu patru sute de oameni.” ^{104. 31. 1.}

7. Iacov s'a spăimîntat* foarte mult, și l-a apucat groaza. A împărțit în două tabere oamenii pe cari-i avea cu el, oile, boii și cămilele, ^{104. 33. 3.}

8. și a zis: „Dacă vine Esau împotriva uneia din tabere și o bate, tabăra care va rămînea, va putea să scape.”

Rugăciunea lui Iacov.

9. Iacov* a zis: „Dumnezeu** tatălui meu Avraam, Dumnezeu tatălui meu Isaac! Tu Doamne, care ți mi-ai zis: „Întoarce-te în țara ta și în locul tău de naștere, și voi îngriji ca să-ți meargă bine!” ^{104. 50. 15. 100 Cap. 28. 13. † Cap. 31. 3, 13.}

10. Eu sînt prea mic pentru toate îndurările* și pentru toată credincioșia, pe care ai arătat-o față de robul Tău; căci am trecut Iordanul acesta numai cu toiagul** meu, și iată că acum fac două tabere. ^{104. 24. 27. 100 Iov. 8. 7.}

11. Izbăvește-mă*, Te rog, din mîna fratelui meu, din mîna lui Esau! Căci mă tem de el, ca să nu vină și să mă lovească, pe mine, pe mame** și pe copii. ^{104. 28. 1, 2. 100 Osea 10. 14.}

12. Și Tu* ai zis: „Eu voi îngriji ca să-ți meargă bine, și-ți voi face sămînța ca nisipul mării, care, de mult ce este, nu se poate număra.” ^{104. 28. 13, 14, 15.}

Iacov caută să îmblînzească pe Esau.

13. Iacov a petrecut noaptea în locul acela. A luat din ce mai avea cu el, și a pus de-o parte, ca dar* pentru fratele său Esau: ^{104. 43. 11. Prov. 18. 16.}

14. două sute de capre și douăzeci de țapi, două sute de oi și douăzeci de berbeci,

15. treizeci de cămile alăptătoare cu mîinji lor, patruzeci de vaci și zece tauri, douăzeci de măgărite și zece măgăruși.

16. Le-a dat robilor săi, turmă cu turmă deosebit, și a poruncit robilor

săi: „Treceți înaintea mea, și lăsați-o depărtare între fiecare turmă.”

17. A dat celui dintii porunca următoare: „Cînd te va întâlni fratele meu Esau, și te va întreba: „Al cui ești? Unde te duci? Și a cui este turma aceasta dinaintea ta?”

18. Să răspunzi: „A robului tău Iacov; ea este un dar, trimes domnului meu Esau; și el însuș vine în urma noastră.”

19. A dat aceeaș poruncă celui de al doilea, celui de al treilea, și tuturor celor ce minau turmele: „Așa să vorbiți domnului meu Esau, cînd îl veți întâlni.

20. Să spuneți: „Iată, robul tău Iacov vine și el după noi.” Căci își zicea el: „Îl voi potoli* cu darul acesta, care merge înaintea mea; în urmă îl voi vedea față în față, și poate că mă va primi cu bunăvoință.”

*Prov. 21.14.

21. Astfel darul a trecut înainte, iar el a rămas în tabără în noaptea aceea.

22. Tot în noaptea aceea s'a sculat, a luat pe cele două neveste ale lui, pe cele două roabe, și pe cei unsprezece copii ai lui, și a trecut* vadul la-bocului.

*Deut. 3. 16.

23. I-a luat, i-a trecut pîriul, și a trecut tot ce avea.

Lupta lui Iacov: Israel.

24. Iacov însă a rămas singur. Atunci un om s'a luptat* cu el pînă în revărsatul zorilor.

*Osea 12. 3, 4. Efc. 6. 12.

25. Văzînd că nu-l poate birui, omul acesta l-a lovit la încheietura* coapsei, așa că i s'a scrintit încheietura coapsei lui Iacov, pe cînd se lupta cu el.

*Mat. 26. 41. 2Cor. 12. 7.

26. Omul acela* a zis: „Lasă-mă să plec, căci se revărsă zorile.” Dar Iacov a răspuns: „Nu Te** voi lăsa să pleci pînă nu mă vei binecuvînta.”

*Luc. 24. 28. **Osea 12. 4.

27. Omul acela i-a zis: „Cum îți este numele?” „Iacov,” a răspuns el.

28. Apoi a zis: „Numele* tău nu va mai fi Iacov, ci te vei chema Israel (Celce luptă cu Dumnezeu); căci ai luptat* cu Dumnezeu și cu oameni, și ai fost biruitor.”

*Cap. 35. 10. 2Reg. 17. 34. **Osea 12. 3, 4. †Cap. 25. 31. 33.

29. Iacov l-a întrebat: „Spune-mi, Te rog, numele Tău.” El a răspuns: „Pentru ce* îmi ceri numele?” Și l-a binecuvîntat acolo.

*Judc. 13. 18.

30. Iacov a pus locului acelaia numele Peniel (*Fata lui Dumnezeu*); „căci”, a zis el, „am* văzut pe Dumnezeu față în față, și totuș am scăpat cu viață.”

*Cap. 16. 13. Exod. 24. 11; 33. 20. Deut. 5. 24. Judc. 6. 22; 13. 21. Isa. 43. 5.

31. Răsărea soarele cînd a trecut pe lângă Peniel. Însă Iacov șchiopăta din coapsă.

32. Iată de ce, pînă în ziua de azi, Israelii nu mîncă vîna de la încheietura coapsei; căci Dumnezeu a lovit pe Iacov la încheietura coapsei în vîna.

Impăcarea lui Iacov cu Esau.

33 1. Iacov a ridicat ochii, și s'a uitat; și iată că Esau* venea cu patru sute de oameni. Atunci a împărțit copiii între Lea, Rahela, și cele două roabe.

*Cap. 32. 6.

2. A pus în frunte roabele cu copiii lor, apoi pe Lea cu copiii ei, și la urmă pe Rahela cu Iosif.

3. El însuș a trecut înaintea lor; și s'a aruncat* cu fața la pămînt de șapte ori, pînă ce s'a apropiat de tot de fratele său.

*Cap. 18. 2; 42. 6; 43. 26.

4. Esau* a alergat înaintea lui; l-a îmbrățișat, i s'a aruncat** pe grumaz, și l-a sărutat. Și au plîns.

*Cap. 32. 28. **Cap. 45. 14, 15.

5. Esau, ridicînd ochii, a văzut femeile și copiii, și a zis: „Cine sint aceia?” Și Iacov a răspuns: „Sînt copiii*, pe cari i-a dat Dumnezeu robului tău.”

*Cap. 48. 9. Ps. 127. 3. Isa. 8. 18.

6. Roabele s'au apropiat, cu copiii lor, și s'au aruncat cu fața la pămînt;

7. Lea și copiii ei deasemenea s'au apropiat, și s'au aruncat cu fața la pămînt; în urmă s'au apropiat Iosif și Rahela și s'au aruncat cu fața la pămînt.

8. Esau a zis: „Ce ai de gînd să faci cu toată* tabără aceea pe care am întîlnit-o?” Și Iacov a răspuns: „Voiesc să capăt** trecere cu ea înaintea domnului meu.”

*Cap. 32. 16. **Cap. 32. 5.

9. Esau a zis: „Eu am din belșug, păstază, frate, ce este al tău.”

10. Și Iacov a răspuns: „Nu; te rog, dacă am căpătat trecere înaintea ta, primește darul acesta din mîna mea; căci* m'am uitat la fața ta cum se uită cineva la Fața lui Dumnezeu, și tu m'ai primit cu bunăvoință.”

*Cap. 48. 3. 2Sam. 3. 14; 14. 24, 28. 32. Mat. 18. 10.

11. Primește deci darul* meu, care ți-a fost adus, fiindcă Dumnezeu m'a

umplut de bunătăți, și am de toate.“ Astfel a stăruit** de el, și Esau a primit. ^{o Jude. 1, 15, 1 Sam. 25, 27; 30, 20, 2 Reg. 5, 15, 2 Reg. 5, 23.}

12. Esau a zis: „Haidem să plecăm și să pornim la drum; cu voi merge înaintea ta.“

13. Iacov i-a răspuns: „Domnul meu vede că copiii sint micșori, și am oi și vaci fătate; dacă le-am sili la drum o singură zi, toată turma va pieri.“

14. Domnul meu s'o ia înaintea robului său; și cu voi veni încet pe urmă, la pas cu turma, care va merge înaintea mea, și la pas cu copiii, până voi ajunge la domnul meu în Seir*.^{o Cap. 22, 1.}

15. Esau a zis: „Vreau să las cu tine măcar o parte din oamenii mei.“ Și Iacov a răspuns: „Pentru ce aceasta? Mi-ajunge să capăt trecere* înaintea ta, domnul meu!“ ^{o Cap. 24, 11; 47, 25, Rut. 2, 12.}

16. În aceeași zi, Esau a luat drumul înapoi la Seir.

Iacov se așează la Sihem.

17. Iacov a plecat mai departe la Sucot*. Și-a zidit o casă, și a făcut colibi pentru turme. Deaceia s'a dat locului acelaia numele Sucot* (*Colibi*).^{o Ios. 18, 27, Jude. 8, 5, Ps. 69, 6, o Ioan. 1, 23.}

18. La întoarcerea lui din Padan-Aram, Iacov a ajuns cu bine în cetatea Sihem*, în țara Canaan, și a tăbărit înaintea cetății.^{o Ios. 24, 1, Jude. 9, 1.}

19. Partea de ogor, pe care își întinseșe cortul, a cumpărat-o* dela fiii lui Hamor, tatăl lui Sihem, cu o sută de chesita*.^{o Ios. 24, 32, Ioan. 4, 5.}

20. Și acolo, a ridicat un altar, pe care l-a numit* El-Elohe-Israel (*Domnul este Dumnezeu lui Israel*).^{o Cap. 25, 7.}

Dina și Sihem.

34 1. Dina*, fata pe care o născuse lui Iacov Lea, a ieșit** să vadă pe fetele țării.^{o Cap. 30, 21, o Tit. 2, 5.}

2. Ea a fost zărită* de Sihem, fiul Hevitului Hamor, domnitorul țării. El a pus** mina pe ea, s'a culcat cu ea și a necinstit-o. ^{o Cap. 6, 2, Jude. 14, 1, o Cap. 20, 2.}

3. S'a lipit cu toată inima de Dina, fata lui Iacov, a iubit fata, și a căutat s'o liniștească.

4. După aceea Sihem a zis* tatălui său Hamor: „Ia-mi de nevastă pe fata aceasta!“ ^{o Jude. 14, 2.}

5. Iacov a aflat că-i necinstise pe

fiică-sa Dina; și fiindcă fiii săi erau cu vitele la pășune, Iacov a tăcut* până la întoarcerea lor. ^{o Sam. 10, 27, 2 Sam. 13, 2.}

6. Hamor, tatăl lui Sihem, s'a dus la Iacov ca să-i vorbească.

7. Dar cînd s'au întors fiii lui Iacov dela pășune, și au auzit lucrul acesta, s'au supărat și s'au miniat foarte tare*; pentru că Sihem săvîrșise** o mișelie în Israel, culcîndu-se cu fata lui Iacov; așa ceva* n'ar fi trebuit să se facă niciodată. ^{o Cap. 49, 7, 2 Sam. 13, 21, o Ios. 7, 1, Jude. 20, 6, 1 Deut. 21, 17, 2 Sam. 13, 12.}

8. Hamor le-a vorbit astfel: „Fiul meu Sihem s'a lipit cu toată inima de fata voastră; vă rog, dați-i-o de nevastă,

9. și încuscriți-vă cu noi; voi dați-ne fetele voastre, și luați pentru voi pe ale noastre.

10. Locuiți cu noi; țara* vă stă înainte, rămîneți în ea, faceți negoț** și cumpărați* pămînturi în ea.“

^{o Cap. 19, 9; 20, 15, o Cap. 42, 34, 1 Cap. 47, 2.}

11. Sihem a zis tatălui și fraților Dinei: „Să capăt trecere înaintea voastră, și vă voi da ce-mi veți cere.

12. Cereți-mi o zestre* cît de mare și cît de multe daruri, și voi da tot ce-mi veți zice; numai dați-mi fata de nevastă.“ ^{o Exod. 22, 16, 17, Deut. 22, 29, 1 Sam. 18, 2.}

13. Fiii lui Iacov au răspuns, și au vorbit cu viclesug* lui Sihem și tatălui său Hamor, pentru că Sihem necinstise pe sora lor Dina. ^{o 2 Sam. 13, 24, etc.}

14. Ei i-au zis: „Este un lucru pe care nu-l putem face să dăm pe sora noastră unui om netăiat împrejur; căci* ar fi o ocară pentru noi.“ ^{o Ios. 5, 9.}

15. Nu ne vom învoi la așa ceva decît dacă vă faceți și voi ca noi, și dacă orice parte bărbătească dintre voi se va tăia împrejur.

16. Atunci vă vom da pe fetele noastre, și vom lua pentru noi pe ale voastre; vom locui cu voi, și vom face împreună un singur norod.

17. Dar dacă nu veți să ne ascultați și să vă tăiați împrejur, ne vom lua fata și vom pleca.“

18. Cuvintele lor au plăcut lui Hamor și lui Sihem, fiul lui Hamor.

19. Tînărul n'a pregetat să facă lucrul acesta, căci iubea pe fata lui Iacov, și era* cel mai bine văzut în casa tatălui său. ^{o 1 Cron. 4, 9.}

20. Hamor și fiul său Sihem s'au dus la poarta cetății, și au vorbit astfel oamenilor din cetatea lor:

1. Chesita, o măsură de bani.

bise Dumnezeu, un stîlp de piatră, pe care a adus o jertfă de băutură, și a turnat undelemn.

15. Iacov a numit locul unde îi vorbise Dumnezeu, Betel *.

Moartea Rahelui.

16. Apoi au plecat din Betel; și mai era o depărtare bunicică pînă la Efrata, cînd Rahelui i-au venit durerile nașterii. A avut o naștere grea;

17. și în timpul durerilor nașterii, moașa i-a zis: „Nu te teme, căci * mai ai un fiu!”

18. Și pe cînd își dădea ea sufletul, căci trăgea să moară, i-a pus numele Ben-Oni (*Fiul durerii mele*); dar tatăl său l-a numit Benjamin (*Fiul dreptei*).

19. Rahela * a murit, și a fost îngropată pe drumul care duce la Efrata **, sau Betleem.

20. Iacov a ridicat un stîlp pe mormîntul ei: acesta este stîlpul depe mormîntul Rahelui, care este * și azi.

Fiii lui Iacov.

21. Israel a plecat mai departe; și și-a întins cortul dincolo de Migdal-Eder *.

22. Pe cînd locuia Israel în ținutul acesta, Ruben s'a dus și s'a culcat * cu Bilha, țitoarea tatălui său. Și Israel a aflat.

Fiii lui Iacov erau în număr de doisprezece.

23. Fiii Leii: Ruben *, întîiul născut al lui Iacov, Simeon, Levi, Iuda, Isahar, și Zabulon. —

24. Fiii Rahelii: Iosif și Benjamin.

25. Fiii Bilhei, roaba Rahelii: Dan și Neftali. —

26. Fiii Zilpei, roaba Leii: Gad și Așer. Aceștia sînt fiii lui Iacov, cari i s'au născut în Padan-Aram.

Moartea lui Isaac.

27. Iacov a ajuns la tatăl său Isaac, la Mamre * la Chi-ia:-Arba **, care este tot una cu Hebronul, unde locuiseră ca străini Avraam și Isaac.

28. Zilele vieții lui Isaac au fost de o sutăoptzeci de ani.

29. Isaac și-a dat duhul și a murit, și a fost * adăugat la poporul său, bătrîn și sătul de zile. Fiii ** săi Esau și Iacov l-au îngropat.

Esau se așază în Seir.

36. 1. Iată spița neamului lui Esau, adică Edom *.

2. Esau și-a luat * neveste dintre fețele Canaanului pe: Ada, fata Hei-ului Elon, pe Cholibama **, fata Anei, fata Hevitului Tibeon, și pe Basmat *, fata lui Ismael, sora lui Nebaiot.

3. și pe Basmat *, fata lui Ismael, sora lui Nebaiot.

4. Ada * a născut lui Esau pe Elifaz; Basmat a născut pe Reuel;

5. și Oholibama a născut pe Ieșu, Iaelam și Core. Aceștia sînt fiii lui Esau, cari i s'au născut în țara Canaan. —

6. Esau și-a luat nevestele, fiii și fiicele, toată lumea din casă, turmele, toate vitele, și toată averea pe care și-o agonisise în țara Canaan, și s'a dus într-o altă țară, departe de fratele său Iacov.

7. Căci * bogățiile lor erau prea mari ca să poată locui împreună, și ținutul ** în care locuiau ca străini nu le mai putea ajunge din pricina turmelor lor.

8. Esau s'a așezat în muntele * Seir. Esau ** înseamnă Edom.

Cap. 13.6, 11. Cap. 17.8, 24.1. Cap. 22.3. Deut. 2.5. Ios. 24.4. Gen. 1.

Urmașii lui Esau.

9. Iată spița neamului lui Esau, tatăl Edomiților, în muntele Seir.

10. Iată numele fiilor lui Esau: Elifaz *, fiul Adei, nevasta lui Esau; Reuel, fiul Basmatei, nevasta lui Esau. —

11. Fiii lui Elifaz au fost: Teman, Omar, Teŧo, Gaetam și Chenaz.

12. Și Timna era țitoarea lui Elifaz, fiul lui Esau; ea a născut lui Elifaz pe Amalec *. Aceștia sînt fiii Adei, nevasta lui Esau.

13. Iată fiii lui Reuel: Nahat, Zerah, Sama și Miza. Aceștia sînt fiii Basmatei, nevasta lui Esau. —

14. Iată fiii Oholibamei, fata Anei, fata lui Tibeon, nevasta lui Esau: Ea a născut lui Esau pe Ieșu, Iaelam și Core.

15. Iată căpeteniile semințiilor ieșite din fiii lui Esau. — Iată fiii lui Elifaz, întîiul născut al lui Esau: căpetenia Teman, căpetenia Omar, căpetenia Teŧo, căpetenia Chenaz,

16. căpetenia Core, căpetenia Gaetam, căpetenia Amalec. Aceștia sînt că-

peteniile ieșite din Elifaz, în țara Edom. Aceștia sînt fiii Adei. —

17. Iată fiii lui Reuel, fiul lui Esau: căpetenia Nahat, căpetenia Zerah, căpetenia Șama, căpetenia Miza. Aceștia sînt căpeteniile ieșite din Reuel, în țara Edom. Aceștia sînt fiii Basmatei, nevasta lui Esau.

18. Iată fiii Oholibamei, nevasta lui Esau: căpetenia leuș, căpetenia laelam, căpetenia Core. Aceștia sînt căpeteniile ieșite din Oholibama, fata Anei, nevasta lui Esau.

19. Aceștia sînt fiii lui Esau, și aceștia sînt căpeteniile semințiilor lor. Esau înseamnă Edom.

Urmașii lui Seir.

20. Iată fiii lui Seir *, Horitul **, vechii locuitori ai țării: Lotan, Șobal, Tibeon, Ana, * 1 Cron. 1. 38. ** Cap. 14. 6. Deut. 2. 12, 22.

21. Dișon, Ețer și Dișan. Aceștia sînt căpeteniile Horiților, fiii lui Seir, în țara Edom. —

22. Fiii lui Lotan au fost: Hori și Hemam. Sora lui Lotan a fost Timna.

23. Iată fiii lui Șobal: Alvan, Manahat, Ebal, Șefo și Onam. —

24. Iată fiii lui Tibeon: Aia și Ana. Ana acesta a găsit izvoarele calde în pustie, cînd păștea măgarii tatălui său Tibeon.

25. Iată fiii lui Ana: Dișon și Oholibama, fata lui Ana. —

26. Iată fiii lui Dișon: Hemdan, Eșban, Itran și Cheran. —

27. Iată fiii lui Ețer: Bilhan, Zavan și Acan. —

28. Iată fiii lui Dișan: Uț și Aran.

29. Iată căpeteniile Horiților: căpetenia Lotan, căpetenia Șobal, căpetenia Tibeon, căpetenia Ana,

30. căpetenia Dișon, căpetenia Ețer, căpetenia Dișan. Aceștia sînt căpeteniile Horiților, căpeteniile pe cari le-au avut în țara lui Seir.

Împărații Edomului.

31. Iată împărații * cari au împărațit în țara Edom, înainte de a împărați un împărat peste copiii lui Israel. —

* 1 Cron. 1. 43.

32. Bela, fiul lui Beor, a împărațit peste Edom; și numele cetății lui era Dinhaba. —

33. Bela a murit; și în locul lui a împărațit Iobab, fiul lui Zerah din Boțra. —

34. Iobab a murit; și în locul lui, a

împărațit Hușam, din țara Temaniților. —

35. Hușam a murit; și, în locul lui, a împărațit Hadad, fiul lui Bedad. El a bătut pe Mađian în cîmpia Moabului. Numele cetății lui era Avit.

36. Hadad a murit; și, în locul lui, a împărațit Samla, din Masreca.

37. Samla a murit; și, în locul lui, a împărațit Saul, din Rehobot pe riul Eufrat.

38. Saul a murit; și, în locul lui a împărațit Baal-Hanan, fiul lui Acbor.

39. Baal-Hanan, fiul lui Acbor, a murit; și, în locul lui a împărațit Hadad *. Numele cetății lui era Pau; și numele nevastei lui era Mehetabeel, fata lui Matred, fata lui Mezahab.

* 1 Cron. 1. 50.

40. Iată numele căpeteniilor * ieșite din Esau, după semințiile lor, după ținuturile lor, și după numele lor: căpetenia Timna, căpetenia Alva, căpetenia letet,

* 1 Cron. 1. 61.

41. căpetenia Oholibama, căpetenia Ela, căpetenia Pinon,

42. căpetenia Chenaz, căpetenia Teman, căpetenia Mibțar,

43. căpetenia Magdiel, căpetenia Iram. Aceștia sînt căpeteniile lui Edom, după locuințele lor, în țara, pe care o aveau. Acesta este Esau, tatăl Edomiților.

Iosif vîndut de frații săi.

37 1. Iacov a locuit în țara Canaan, unde * locuise ca străin tatăl său.

* Cap. 17. 8; 23. 4; 28. 4; 36. 7. Evr. 11. 9.

2. Iată istoria lui Iacov.

Iosif, la vîrsta de șaptesprezece ani, păștea oile cu frații lui; băiatul acesta era cu fiii Bilhei și cu fiii Zilpei, nevestele tatălui său. Și Iosif spunea tatălui lor vorbele lor cele rele *.

* 1 Sam. 2. 22, 23, 24.

3. Israel iubea pe Iosif mai mult decît pe toți ceilalți fii ai săi, pentru că îl născuse * la bătrîneță; și l-a făcut o haină pestriță ¹.

* Cap. 44. 20.

4. Frații lui au văzut că tatăl lor îl iubea mai mult decît pe ei toți, și au început să-l urască. Nu puteau să-i spună nicio vorbă prietenească.

* Cap. 27. 41; 49. 23.

5. Iosif a visat un vis, și l-a istorisit fraților săi, cari l-au urît și mai mult.

6. El le-a zis: „În ascultați ce vis am visat!

1. Sau: O haină lungă cu mîncă.

7. Noi* eram la legatul snopilor în mijlocul cimpului; și iată că snopul meu s'a ridicat și a stătut în picioare; iar snopiile voștri l-au înconjurat, și s'au aruncat cu fața la pământ înaintea lui."

8. Frații lui i-au zis: „Doar n'ai să împărătești tu peste noi? Doar n'ai să ne cirmuiești tu pe noi?” Și l-au urit și mai mult, din pricina visurilor lui și din pricina cuvintelor lui.

9. Iosif a mai visat un alt vis, și l-a istorisit fraților săi. El a zis: „Am mai visat un vis! Soarele*, luna, și unsprezece stele se aruncă cu fața la pământ înaintea mea.”

10. L-a istorisit tatălui său și fraților săi. Tatăl său l-a mostrat, și i-a zis: „Ce înseamnă visul acesta, pe care l-ai visat? Nu cumva vom veni, eu, mama ta și frații* tăi, să ne aruncăm cu fața la pământ înaintea ta?”

11. Frații* săi au început să-l pismuiască; dar tatăl* său a ținut minte lucrurile acestea.

12. Frații lui Iosif se duseseră la Sihem, ca să pască oile tatălui lor.

13. Israel a zis lui Iosif: „Frații tăi pasc oile la Sihem! Vino, căci vreau să te trimet la ei.” „Iată-mă, sint gata,” a răspuns el.

14. Israel i-a zis: „Du-te, rogu-te, și vezi dacă frații tăi sint sănătoși, și dacă oile sint bine; și adu-mi vești.” L-a trimes astfel din valea Hebronului* și Iosif a ajuns la Sihem.

15. Pe cînd rătăcea pe cîmp, l-a întîlnit un om. Omul acela l-a întrebat: „Ce cauți?”

16. „Caut pe frații mei,” a răspuns Iosif; „spune-mi”, te rog, unde pasc ei oile?”

17. Și omul acela a zis: „Au plecat de aici; căci i-am auzit spunînd: „Hai-dem la Dotan.” Iosif s'a dus după frații săi, și i-a găsit la Dotan.

18. Ei l-au zărit de departe, și pînă să se apropie de ei, s'au sfătuit* să-l omoare.”

19. Ei au zis unul către altul: „Iată că vine făuritorul de visuri!”

20. Veniți acum, să-l* omorîm și să-l aruncăm într'una din aceste gropi; vom spune că l-a mîncat o fiară sălbatică, și vom vedea ce se va alege de visurile lui.”

21. Ruben* a auzit lucrul acesta, și

l-a scos din minile lor. El a zis: „Să nu-i luăm viața!”

22. Ruben le-a zis: „Să nu vărsăți sînge; ci mai bine aruncați-l în groapa aceasta care este în pustie, și nu puneți mina pe el.” Căci avea de gînd să-l scape din minile lor, și să-l aducă înapoi la tatăl său.

23. Cînd a ajuns Iosif la frații săi, aceștia l-au desbrăcat de haina lui, de haina cea pestriță, pe care o avea pe el.

24. L-au luat și l-au aruncat în groapă. Groapa aceasta era goală: nu era apă în ea.

25. „Apoi* au șezut să mănince. Ridicîndu-și ochii, au văzut o ceată* de Ismaeliți venind din Galaad; cămilele lor erau încărcate cu tămîie, cu leac alinător† și smîrnă, pe cari le duceau în Egipt.

26. Atunci Iuda a zis fraților săi: „Ce vom cîștiga să ucidem pe fratele nostru și să-i ascundem* singele?”

27. Veniți mai bine să-l vindem Ismaeliților, și să nu punem mina* pe el, căci este fratele* nostru, carne din carnea noastră.” Și frații lui l-au ascultat.

28. La trecerea negustorilor madianiți*, au tras și au scos pe Iosif afară din groapă, și l-au vîndut* cu douăzeci† de sicli de argint Ismaeliților, cari l-au dus în Egipt.

Jalea lui Iacov.

29. Ruben s'a întors la groapă; și iată că Iosif nu mai era în groapă. El și-a rupt* hainele,

30. s'a întors la frații săi, și a zis: „Băiatul nu mai este*! Ce mă voi face eu?”

31. Ei au luat atunci haina* lui Iosif; și junghiind un țap, i-au muiat haina în sînge.

32. Au trimes tatălui lor haina cea pestriță, punînd să-i spună: „Iată ce am găsit! Vezi dacă este haina fiului tău sau nu.”

33. Iacov a cunoscut-o, și a zis: „Este haina fiului meu! O fiară* sălbatică l-a mîncat! Da, Iosif a fost făcut bucăți!”

34. Și și-a rupt* hainele, și-a pus un sac pe coapse, și a jălit multă vreme pe fiul său.

35. Toți fiii și toate fiicele lui au venit* ca să-l mîngie; dar el nu voia să primească nici o mîngiere, ci zicea: „Plîngînd** mă voi pogori la fiul meu în locuința morților.“ Și plîngea astfel pe fiul său.

^{2 Sam. 12. 17.} ^{Cap. 12. 38; 41. 20, 31.}

36. Madianiții* l-au vîndut în Egipt lui Potifar, un dregător al lui Faraon, și anume căpetenia străjerilor.

^{Cap. 39. 1.}

Iuda și Tamar.

38 1. În vremea aceea, Iuda a parăsit pe frații săi, și a tras* la un om din Adulam, numit Hira.

^{Cap. 19. 13.} ^{2 Reg. 4. 8.}

2. Acolo, Iuda a văzut* pe fata unui Cananit, numit Șua*; a luat-o de nevastă, și s'a culcat cu ea.

^{Cap. 34. 2.} ^{1 Cron. 2. 3.}

3. Ea a rămas însărcinată, și a născut un fiu, pe care l-a numit Er*.

^{Cap. 46. 12.} ^{Num. 26. 19.}

4. A rămas iarăși însărcinată, și a mai născut un fiu, căruia i-a pus numele Onan*.

^{Cap. 46. 12.} ^{Num. 26. 19.}

5. A mai născut iarăși un fiu, căruia i-a pus numele Șela*; Iuda era la Czib, cînd a născutea.

^{Cap. 46. 12.} ^{Num. 26. 20.}

6. Iuda a luat* întîiului său născut Er, o nevastă numită Tamar.

^{Cap. 21. 21.}

7. Er*, întîiul născut al lui Iuda, era rău înaintea Domnului; și** Domnul l-a omorît.

^{Cap. 46. 12.} ^{Num. 26. 19.} ^{1 Cron. 2. 3.}

8. Atunci Iuda a zis lui Onan: „Du-te la nevasta fratelui* tău, ia-o de nevastă, ca cumnat, și ridică sămînță fratelui tău.“

^{Deut. 25. 5.} ^{Mat. 22. 24.}

9. Onan, știind că sămînța aceasta n'are să fie a* lui, vîrșa sămînța pe pămînt ori de cîte ori se culca cu nevasta fratelui său, ca să nu dea sămînță fratelui său.

^{Deut. 25. 6.}

10. Ce făcea el n'a plăcut Domnului, care l-a omorît și* pe el.

^{Cap. 46. 12.} ^{Num. 26. 19.}

11. Atunci Iuda a zis norei sale Tamar: „Rămii* văduvă în** casa tatălui tău, pînă va crește fiul meu Șela.“ Zicea așa ca să nu moară și Șela ca frații lui. Tamar s'a dus, și a locuit în casa tatălui ei.

^{Rut. 1. 13.} ^{Lev. 22. 13.}

Păcătuirea lui Iuda cu Tamar.

12. Au trecut multe zile, și fata lui Șua, nevasta lui Iuda, a murit. După ce au trecut* zilele de jale, Iuda s'a suit** la Timna, la cei ce-i tundeau

oile, el și prietenul său Hira, Adulamitul.

^{2 Sam. 11. 20.} ^{1 Jos. 15. 10, 57.} ^{Judec. 14. 1.}

13. Au dat de veste Tamarei despre lucrul acesta, și i-au zis: „Iată că socru-tău se suie la Timna, ca să-și tunde oile.“

14. Atunci ea și-a lepădat hainele de văduvă, s'a acoperit cu o mălramă, s'a îmbrăcat în alte haine, și a sezut* jos la intrarea în Enaim, pe drumul care duce la Timna; căci vedea că Șela se făcuse mare**, și ea nu-i fusese dată de nevastă.

^{Prov. 7. 12.} ^{Vers. 11, 26.}

15. Iuda a văzut-o, și a luat-o drept curvă, pentrucă își acoperise fața.

16. S'a abătut la ea din drum, și a zis: „Lasă-mă să mă culc cu tine!“ Căci n'a cunoscut-o că era noru-sa. Ea a zis: „Ce-mi dai ca să te culci cu mine?“

17. El a răspuns: „Am* să-ți trimet un ied din turma mea.“ Ea a zis: „Îmi dai un** zălog, pînă îl vei trimete?“

^{Ezec. 16. 33.} ^{Vers. 21.}

18. El a răspuns: „Ce zălog să-ți dau?“ Ea a zis: „Înelul* tău, lanțul tău, și toiagul pe care-l ai în mînă.“ El i le-a dat. Apoi s'a culcat cu ea; și ea a rămas însărcinată dela el.

^{Vers. 25.}

19. Ea s'a sculat, și a plecat; și-a scos mahrama*, și s'a îmbrăcat iarăși în hainele de văduvă.

^{Vers. 14.}

20. Iuda a trimes iedul prin prietenul său Adulamitul, ca să scoată zălogul din mînile femeii. Dar acesta n'a găsit-o.

21. A întrebat pe oamenii locului, și a zis: „Unde este curva aceea, care stătea aici la Enaim, pe drum?“ Ei au răspuns: „N'a fost nici o curvă aici.“

22. Adulamitul s'a întors la Iuda, și i-a spus: „N'am găsit-o; și chiar oamenii de acolo au zis: „N'a fost nici o curvă aici.“

23. Iuda a zis: „Țină ce a luat, numai să nu ne facem de ris. Iată, am trimes iedul acesta, și n'ai găsit-o.“

24. Cam după trei luni, au venit și au spus lui Iuda: „Tamar, noru-ta, a curvit*, și a rămas chiar însărcinată în urma curvirii ei.“ Și Iuda a zis: „Scoateți-o afară ca să fie** arsa.“

^{Judec. 19. 2.} ^{Lev. 21. 9.} ^{Deut. 22. 21.}

25. După ce au scos-o afară, ea a trimes să spună socrului său: „Dela omul acela, ale cui sînt lucrurile acestea, am rămas eu însărcinată; vezi*,

te rog, al cui este inelul * acesta, lan-
turile acestea, și toiagul acesta.”

^{Cap. 37, 32. * Vers. 18.}

26. Iuda le-a cunoscut *, și a zis: „Ea este mai puțin vinovată * decît mine, fiindcă n'am dat-o ț de nevastă fiu-
lui meu Șela.” Și nu s'a mai împreu-
nat ță cu ea deatunci.

^{* Cap. 37, 33. * 1 Sam. 24, 17. † Sam. 14. †† Iov. 34, 31, 32.}

27. Cînd i-a venit vremea să nască, iată că în pîntecele ei erau doi ge-
meni.

28. Și în timpul nașterii, unul a scos
mina înainte; moașa i-a apucat mina,
și a legat-o cu un fir roș, zicînd: „A-
cesta a ieșit cel dintîi.”

29. Dar el a tras mina înapoi, și a
ieșit frate-său. Atunci moașa a zis:
„Ce spărtură ai făcut!” De aceea i-a
pus numele Pereț * (*Spărtură*).

^{* Cap. 46, 12. Num. 26, 20. 1 Cron. 2, 4. Mat. 1, 3.}

30. În urmă a ieșit fratele lui, care
avea firul roș la mină; de aceea i-au
pus numele Zerah (*Cărmiziu*).

Iosif în Egipt.

39 1. Iosif a fost dus în Egipt; și
Potifar *, dregătorul lui Faraon,
căpetenia străjerilor, un Egiptean, l-a
cumpărat * dela Ismaeliții cari-l adu-
seseră acolo.

^{* Cap. 37, 36. † Ps. 105, 17. * Cap. 37, 28.}

2. Domnul * a fost cu Iosif, așa că
toate îi mergeau bine; el locuia în
casa stăpînului său, Egipteanul.

^{* Vers. 21. Cap. 21, 22; 26, 24, 28; 28, 15-18 sam. 16, 18; 18, 14, 28. Fapt. 7, 9.}

3. Stăpînul lui a văzut că Domnul era
cu el, și că Domnul făcea * să-i meargă
bine ori de ce se apuca.

^{* 1 Ps. 1, 3.}

4. Iosif * a căpătat mare trecere în-
aintea stăpînului său, care l-a luat în
slujba lui, l-a pus mai mare peste *
casa lui, și i-a încredințat tot ce avea.

^{* Cap. 18, 3; 19, 19. Vers. 21. * Cap. 24, 2.}

5. De îndată ce Potifar l-a pus mai
mare peste casa lui și peste tot ce
avea, Domnul a binecuvîntat * casa
Egipteanului, din pricina lui Iosif; și
binecuvîntarea Domnului a fost peste
tot ce avea el, fie acasă, fie la cîmp.

^{* Cap. 30, 27.}

6. Egipteanul a lăsat pe minile lui
Iosif tot ce avea, și n'avea altă grijă
decît să mînințe și să bea. Dar Iosif
era frumos la statură *, și plăcut la
chip.

^{* 1 Sam. 16, 12}

Fecioria lui Iosif.

7. După cităva vreme, s'a întîmplat
că nevasta stăpînului său a pus o-

chii pe Iosif, și a zis: „Culcă-te * cu
mine!”

^{* 2 Sam. 13, 11.}

8. El n'a voit, și a zis nevestei stă-
pînului său: „Vezi că stăpînul meu nu
mi cere socoteala de nimic din casă,
și mi-a dat pe mină tot ce are.

9. El nu este mai mare decît mine
în casa aceasta, și nu mi-a oprit ni-
mic, afară de tine, pentrucă ești ne-
vasta lui. Cum * aș putea să fac eu
un rău atît de mare și să păcătuiesc
împotriva lui Dumnezeu?”

^{* Cap. 20, 6. Lev. 6, 2. 2 Sam. 12, 13. Ps. 51, 4.}

10. Măcar că ea vorbea în toate zi-
lele lui Iosif, el n'a voit să se culce
și să se împreune cu ea.

11. Într-o zi, cînd intrase în casă, ca
să-și facă lucrul, și cînd nu era acolo
nici unul din oamenii casei,

12. ea * l-a apucat de haină, zicînd:
„Culcă-te cu mine!” El i-a lăsat hai-
na în mină, și a fugit afară din casă.

^{* Prov. 7, 13, etc.}

13. Cînd a văzut ea că-i lăsase haina
în mină, și fugise afară,

14. a chemat oamenii din casă, și
le-a zis: „Vedeți, ne-a adus un Evreu
ca să-și bată joc de noi! Omul acesta
a venit la mine ca să se culce cu mine,
dar eu am țipat în gura mare.

15. Și, cînd a văzut că ridic glasul
și strig, și-a lăsat haina lingă mine
și a fugit afară.”

16. Și a pus haina lui Iosif lingă ea
pînă s'a întors acasă stăpînul lui.

17. Atunci i-a vorbit * astfel: „Ro-
bul acela evreu, pe care ni l-ai adus,
a venit la mine ca să-și bată joc de
mine.

^{* Exod. 23, 1. Ps. 123, 3.}

18. Și cum am ridicat glasul și am
țipat, și-a lăsat haina lingă mine, și
a fugit afară.”

19. După ce a auzit cuvintele neve-
stei sale, care-i zicea: „Iată ce mi-a
făcut robul tău,” stăpînul lui Iosif
s'a miniat * foarte tare.

^{* Prov. 6, 34, 35.}

20. A luat pe Iosif, și l-a aruncat *
în temniță * în locul unde erau închi-
și intermițații împăratului; și astfel
Iosif a stat acolo, în temniță.

^{* Ps. 105, 18. 1 Pet. 2, 19. * Cap. 40, 3, 15; 41, 14.}

Iosif în temniță.

21. Domnul a fost cu Iosif, și Și-a
întins bunătatea peste el. L-a făcut *
să capete trecere înaintea mai mare-
lui temniței.

^{* Exod. 3, 21; 11, 3.}

12, 30. Ps. 106, 46. Prov. 16, 7. Dan. 1, 9. Fapt. 7, 9, 10.

22. Și mai marele temniței a pus* subț privegherea lui pe toți întemnițații cari erau în temniță. Și nimic nu se făcea acolo decît prin el. *Cap. 40, 3, 4.

23. Mai marele temniței nu se mai îngrijea de nimic din ce avea losif în mîna, pentru că Domnul* era cu el. Și Domnul îi dădea izbîndă în tot ce făcea. *Vers. 2, 3.

losif tilcuiește visurile în temniță.

40 1. După cităva vreme, s'a înîmplat că paharnicul* și pitarul împăratului Egiptului au supărat pe stăpinul lor, împăratul Egiptului. *Neom. 1, 11.

2. Faraon s'a miniat* pe cei doi dregători ai săi: pe mai marele paharnicilor și pe mai marele pitarilor. *Prov. 16, 14.

3. Și* i-a pus subț pază în casa căpeteniei străjerilor, în temniță, în locul unde fusese închis losif. *Cap. 19, 20, 21.

4. Căpetenia străjerilor i-a pus subț privegherea lui losif, care făcea de slujbă lingă ei; și au stat mai multă vreme în temniță.

5. Paharnicul și pitarul împăratului Egiptului, cari erau închiși în temniță, au visat într'o noapte amîndoi cite un vis, și anume fiecare cite un vis, care putea să capete o tîlmăcire deosebită.

6. losif, cînd a venit dimineața la ei, s'a uitat la ei; și i-a văzut triști.

7. Atunci a întrebat pe dregătorii lui Faraon, cari erau cu el în temniță stăpinului său, și le-a zis: „Pentru ce aveți o față așa de posomorită azi?”

8. Ei i-au răspuns: „Am* visat un vis, și nu este nimeni care să-l tîlmăcească.” losif le-a zis: „Tîlmăcirile** sînt ale lui Dumnezeu. Istorisii-mi dar visul vostru.”

*Cap. 41, 15. **Cap. 41, 16. Dan. 2, 11, 28, 47.

9. Mai marele paharnicilor și-a istorisit lui losif visul, și i-a zis: „În visul meu, se făcea că înaintea mea era o viță.

10. Vița aceasta avea trei mlădițe. Cînd a început să dea lăstari, i s'a deschis floarea, și ciorchinele au făcut struguri copți.

11. Paharul lui Faraon era în mîna mea. Eu am luat strugurii, i-am stors în paharul lui Faraon, și am pus paharul în mîna lui Faraon.”

12. losif i-a zis: „Iată* tîlmăcirea visului. Cele trei mlădițe** sînt trei zile.

*Vers. 18. Cap. 41, 12, 32. Judec. 7, 14. Dan. 2, 36; 4, 19. **Cap. 41, 26.

13. Peste trei zile Faraon te* va scoate din temniță, te va pune iarăș în slujbă ta, și vei pune iarăș paharul în mîna lui Faraon. Cîm ob cinu-ai mai înainte, cînd erai paharnicul lui.

*2 Reg. 25, 27. 1 Sam. 31, 12. Jer. 52, 31.

14. Dar adu-ți aminte* și de mine, cînd vei fi fericit, și arată, rogu-te, bunătate** față de mine; pune o vorbă bună pentru mine la Faraon, și scoate-mă din casa aceasta. *Ier. 23, 12.

**Ios. 2, 12. 1 Sam. 20, 14, 15. 2 Sam. 9, 1. 1 Reg. 2, 7.

15. Căci am fost luat cu sila din țara Evreilor, și chiar aici* n'am făcut nimic ca să fiu aruncat în temniță.”

*Cap. 39, 20.

16. Mai marele pitarilor, văzînd că losif dăduse o tîlmăcire îmbucurătoare, a zis: „Iată, și în visul meu, se făcea că port trei coșuri cu pine albă pe capul meu.

17. În coșul de deasupra de tot erau tot felul de bucate pentru Faraon: prăjituri coapte în cuptor; și pasările mincau din coșul care era deasupra de tot pe capul meu.”

18. losif a răspuns, și a zis: „Iată-i* tîlmăcirea. Cele trei coșuri sînt trei zile.

*Vers. 12.

19. Peste trei zile*, Faraon îți va lua capul, te va spinzura de un lemn, și carnea îți-o vor minca pasările.” *Vers. 13.

20. A treia zi, era ziua nașterii* lui Faraon. El a dat un ospăț** tuturor slujitorilor săi; și a scos ț afară din temniță pe mai marele paharnicilor și pe mai marele pitarilor, în fața slujitorilor săi:

*Mat. 14, 6. **Marc. 6, 21. †Vers. 13, 19. Mat. 25, 19.

21. pe mai marele paharnicilor l-a pus* iarăș în slujba lui de paharnic, ca să pună paharul** în mîna lui Faraon;

*Vers. 13. **Neom. 2, 1.

22. iar pe mai marele pitarilor l-a spinzurat*, după tîlmăcirea pe care le-o dăduse losif. *Vers. 19.

23. Mai marele paharnicilor nu* s'a mai gîndit însă la losif. L-a uitat.

*Iov. 19, 14. Ps. 31, 12. Eccl. 9, 15, 16. Amos 6, 6.

losif tilcuiește visurile lui Faraon.

41 1. După doi ani, Faraon a visat un vis. I se părea că stătea lingă rîu (Nil).

2. Și iată că șapte vaci frumoase la vedere și grase la trup s'au suit din rîu, și au început să pască prin mlăștini.

3. După ele s'au mai suit din riu alte șapte vaci urite la vedere și slabe la trup, și s'au așezat lângă ele pe marginea riului.

4. Vacile urite la vedere și slabe la trup au mîncat pe cele șapte vaci frumoase la vedere și grase la trup. Și Faraon s'a trezit.

5. A adormit din nou, și a visat un al doilea vis. Se făcea că șapte spice de griu grase și frumoase au crescut pe același pai.

6. Și după ele au răsărit alte șapte spice slabe și arse de vîntul de răsărit.

7. Spicele slabe au înghițit pe cele șapte spice grase și pline. Și Faraon s'a trezit. Iată visul.

8. Dimineața, Faraon s'a turburat*, și a trimis să cheme pe toți magii** și pe toți înțelepții† Egiptului. Le-a istorisit visurile lui. Dar nimeni n'a putut să le tîlmăcească lui Faraon.
* Dan. 2: 1, 7, 10. ** Exod. 7: 11, 22. Isa. 29: 16. Dan. 1: 20: 2, 21: 4, 7. † Mat. 2: 1.

9. Atunci mai marele paharnicilor a luat cuvîntul, și a zis lui Faraon: „Măduc aminte astăzi de greșala mea.

10. Faraon se miniaș* pe slujitorii lui; și mă aruncas** în temniță, în casa căpeteniei străjerilor, pe mine și pe mai marele pitarilor.

* Cap. 40: 2, 3. ** Cap. 20: 20.

11. Amîndoi am* visat cîte un vis în aceeași noapte; și anume, fiecare din noi a visat un vis, care a primit o tîlmăcire deosebită.

* Cap. 40: 6.

12. Era acolo cu noi un tînăr E-vreu, rob* al căpeteniei străjerilor. I-am istorisit visurile noastre, și el ni le-a tîlmăcit**, și ne-a spus întocmai ce înseamnă visul fiecăruia.

* Cap. 37: 36. ** Cap. 40: 12, etc.

13. Lucrurile s'au întîmplat întocmai după* tîlmăcirea pe care ne-o dăduse el. Pe mine Faraon m'a pus iarăș în slujba mea, iar pe mai marele pitarilor l-a spinzurat.

* Cap. 40: 22.

14. Faraon* a trimis să cheme pe Iosif. L-au scos** în grabă din temniță†. Iosif s'a ras, și-a schimbat hainele, și s'a dus la Faraon.

* Ps. 106: 20. ** Dan. 2: 25. † 1 Sam. 2: 8. Ps. 113: 7, 8.

15. Faraon a zis lui Iosif: „Am visat un vis. Nimeni nu l-a putut tîlmăci; și am* aflat că tu tîlmăcești un vis, îndată după ce l-ai auzit.”

* Vers. 12. Ps. 26: 14. Dan. 5: 18

16. Iosif a răspuns lui Faraon: „Nu-

eu*! Dumnezeu** este Acela care va da un răspuns prielnic lui Faraon!”

* Dan. 2: 30. Ept. 3: 12. 24 or. 1, 5. ** Cap. 40: 8. Dan. 2: 23, 24, 47: 4, 2.

17. Faraon a început să istorisească atunci lui Iosif: „În visul meu*, se făcea că stăteam pe malul riului.”

* Vers. 1

18. Și deodată șapte vaci grase la trup și frumoase la chip s'au suit din riu, și au început să pască prin mlaștini.

19. După ele s'au suit alte șapte vaci, slabe, foarte urite la chip, și sfrijite: n'am mai văzut altele așa de urite în toată țara Egiptului.

20. Vacile cele sfrijite și slabe au mîncat pe cele șapte vaci dintii, cari erau grase.

21. Le-au înghițit, fără să se poată cunoaște că intraseră în pîntecele lor; ba încă înfățișarea lor era tot așa de urită ca mai înainte. Și m'am deșteptat.

22. Am mai văzut în vis șapte spice pline și frumoase, cari creșteau pe același pai.

23. Și după ele au răsărit șapte spice goale, slabe, arse de vîntul de răsărit.

24. Spicele slabe au înghițit pe cele șapte spice frumoase. Am spus aceste lucruri magilor*, dar nimeni nu mi le-a putut tîlmăci.

* Vers. 8. Dan. 4: 7.

25. Iosif a zis lui Faraon: „Ce a visat Faraon însemnează un singur lucru: Dumnezeu* a arătat mai dinainte lui Faraon ce are să facă.

* Dan. 2: 23, 29, 45. Apoc. 4: 1.

26. Cele șapte vaci frumoase înseamnă șapte ani; și cele șapte spice frumoase înseamnă șapte ani: este un singur vis.

27. Cele șapte vaci sfrijite și urite, cari se suiau după cele dintii, înseamnă șapte ani; și cele șapte spice goale, arse de vîntul de răsărit, vor fi șapte ani* de foamete.

* 2 Reg. 8: 1.

28. Astfel, după cum am spus lui Faraon, Dumnezeu a arătat lui Faraon, ce are* să facă.

* Vers. 25.

29. Iată, vor fi șapte* ani de mare belșug în toată țara Egiptului.

* Vers. 4.

30. După ei vor veni* șapte ani de foamete, așa că se va uita tot belșugul acesta în țara Egiptului, și foamea** va topi țara.

* Vers. 54. ** Cap. 47: 15.

31. Foamea aceasta care va urma va fi așa de mare că nu se va mai cunoaște belșugul în țară.

32. Cît privește faptul că Faraon a visat visul de două ori, înseamnă că

lucrul este hotărît * din partea lui Dumnezeu, și că Dumnezeu se va grăbi să-l aducă la îndeplinire.

☞ Num. 23.19. Isa. 46.10, 11.

33. Acum, Faraon s'a alegea un om priceput și înțelept, și să-l pună în fruntea țării Egiptului..

34. Faraon s'a pusă perfect în țară, ca să ridice * o cincime din roadele Egiptului în timpul celor șapte ani de belșug.

☞ Prov. 6.6, 7, 8.

35. Să se strângă * toate bucatele din acești ani buni cari au să vină; să se facă, la îndemina lui Faraon, grămezi de griu, provizii în cetăți, și să le păzească.

☞ Vers. 48.

36. Bucatele acestea vor fi provizia țării, pentru cei șapte ani de foamete, cari vor veni în țara Egiptului, pentruca țara să nu fie prăpădită * de foamete.

☞ Cap. 47.15, 19.

Înălțarea lui Iosif.

37. Cuvintele * acestea au plăcut lui Faraon și tuturor slujitorilor lui.

☞ Ps. 105. 19. Fapt. 7. 10.

38. Și Faraon a zis slujitorilor săi: „Am putea noi oare să găsim un om ca acesta, care * să aibă în el Duhul lui Dumnezeu?”

☞ Num. 27.18. Iov. 32. 8. Prov. 2. 6. Dan. 4. 8, 18; 5. 11, 14; 6. 3.

39. Și Faraon a zis lui Iosif: „Fiindcă Dumnezeu ți-a făcut cunoscut toate aceste lucruri, nu este nimeni care să fie atât de priceput și atât de înțelept ca tine.

40. Te pun * mai mare peste casa mea, și tot poporul meu va asculta de poruncile tale. Numai scaunul meu de domnie mă va ridica mai pe sus de tine.”

☞ Ps. 105. 21, 22. Fapt. 7. 10.

41. Faraon a zis lui Iosif: „Uite, îți dau * stăpînire peste toată țara Egiptului.”

☞ Dan. 6. 3.

42. Faraon și-a scos * inelul din deget, și l-a pus în degetul lui Iosif; l-a îmbrăcat * cu haine de în subțire, și i-a pus * un lanț de aur la gît.

☞ Est. 3. 10; 8. 2, 8. ☞ Est. 8. 15. † Dan. 5. 7, 29.

43. L-a suit în carul care venea după al lui, și strigau * înaintea lui: „În genunchi!” Astfel i-a dat Faraon stăpînire peste toată țara Egiptului.

☞ Est. 6. 9. Cap. 42. 6; 45. 8, 26. Fapt. 7. 10.

44. Și a mai zis lui Iosif: „Eu sint Faraon! Dar fără tine nimeni nu va ridica mina nici piciorul în toată țara Egiptului.”

45. Faraon a pus lui Iosif numele:

Țafnat-Paeneah (*Descoperitor de tînie*), și i-a dat de nevastă pe Asnat, fata lui Poti-Fera, preotul lui On¹. Și Iosif a pornit să cerceteze țara Egiptului.

46. Iosif era în vîrstă de treizeci de ani cînd s'a înfățișat * înaintea lui Faraon, împăratul Egiptului, și a plecat de la Faraon și a străbătut toată țara Egiptului.

☞ 1 Sam. 16. 21. 1 Reg. 12. 6, 8. Dan. 1. 10.

47. În timpul celor șapte ani de rod, pămîntul a dat bucate din belșug.

48. Iosif a strîns toate bucatele din acești șapte ani de belșug în țara Egiptului. A făcut provizii în cetăți, punînd în fiecare cetate bucatele de pe cîmpul de primprejur.

49. Iosif a strîns griu, ca nisipul * mării, atât de mult, că au încetat să-l mai măsoare, pentru că era fără măsură.

☞ Cap. 22. 17. Iud. 7. 12. 1 Sam. 13. 5. Ps. 78. 27.

Iosif strînge bucate în Egipt.

50. Înaintea anilor de foamete, i s'au născut lui Iosif * doi fii, pe cari i-a născut Asnat, fata lui Poti-Fera, preotul lui On.

☞ Cap. 46. 20; 48. 5.

51. Iosif a pus întîiului născut numele Manase (*Uitare*); „căci”, a zis el, „Dumnezeu m'a făcut să uit toate necazurile mele și toată casa tatălui meu.”

52. Și celui de al doilea i-a pus numele Efraim (*Rodire*); „căci”, a zis el, „Dumnezeu m'a făcut * roditor în țara întristării mele.”

☞ Cap. 49. 22.

53. Cei șapte ani de belșug cari au fost în țara Egiptului, au trecut.

54. Și au început * să vină cei șapte ani de foamete, așa cum ** vestise Iosif. În toate țările era foamete; dar în toată țara Egiptului era pine.

☞ Ps. 105. 16. Fapt. 7. 11. ☞ Vers. 30.

55. Cînd a flămînzit, în sfîrșit, toată țara Egiptului, poporul a strigat la Faraon să-i dea pine. Faraon a spus tuturor Egiptenilor: „Duceți-vă la Iosif, și faceți ce vă va spune el.”

56. Foametea bîntuia în toată țara. Iosif a deschis toate locurile cu provizii, și a vîndut * griu Egiptenilor. Foametea creștea din ce în ce mai mult în țara Egiptului.

☞ Cap. 42. 6; 47. 14, 21.

57. Și din toate țările * venea lumea în Egipt, ca să cumpere griu dela Iosif; căci în toate țările era foamete mare.

☞ Deut. 9. 29.

Frații lui Iosif.

42 1. Cînd a auzit Iacov* că este griu în Egipt, a zis fiilor săi: „Pentruce stați și vă uitați unii la alții?”

* Fapt. 7. 12.

2. Și a zis: „Iată, aud că este griu în Egipt; pogoriți-vă, și cumpărați-ne griu de acolo, ca să trăim” și să nu murim.”

* Cap. 43. 8. Ps. 118. 17. Isai. 38. 1.

3. Zece frați ai lui Iosif s'au pogorît în Egipt, ca să cumpere griu.

4. Iacov n'a trimis cu ei pe Beniamin, fratele lui Iosif, de teamă să* nu i se întîmple vrco nenorocire.

* Vers. 38.

5. Fiii lui Israel au venit să cumpere și ei griu, împreună cu cei ce veneau pentru același lucru; căci în Canaan* era foamete.

* Fapt. 7. 11.

Întîia căldătorie a fiilor lui Iacov în Egipt.

6. Iosif era mai mare în țară; el vindea griu la tot poporul din țară*. Frații lui Iosif au venit, și s'au aruncat** cu fața la pămînt înaintea lui.

* Cap. 41. 41. ** Cap. 37. 7.

7. Iosif, cum a văzut pe frații săi, i-a cunoscut; dar s'a făcut că le este străin, le-a vorbit aspru, și le-a zis: „De unde veniți?” Ei au răspuns: „Venim din țara Canaan, ca să cumpărăm merinde.”

8. Iosif a cunoscut pe frații săi, dar ei nu l-au cunoscut.

9. Iosif și-a adus aminte* de visurile, pe cari le visase cu privire la ei, și le-a zis: „Voi sinteți iscoade; ați venit numai ca să cercetați locurile slabe ale țării.”

* Cap. 37. 6. 9.

10. Ei i-au răspuns: „Nu, domnul meu; robii tăi au venit să cumpere hrană.”

11. Noi toți sîntem fiii aceluiaș om; sîntem oameni de treabă, robii tăi nu sint iscoade.”

12. El le-a zis: „Ba nu; ați venit să cercetați locurile slabe ale țării.”

13. Ei au răspuns: „Noi, robii tăi, sîntem doisprezece frați, fii ai aceluiaș om, din țara Canaan; și iată, cel mai tînar este azi cu tatăl nostru, iar unul nu mai este* în viață.”

* Cap. 37. 30. Plin. 5. 7. Cap. 44. 20.

14. Iosif le-a zis: „V'am spus că sinteți iscoade.”

15. Iată cum veți fi încercați. Pe viața* lui Faraon că nu veți ieși de aici pînă nu va veni fratele vostru cel tînăr!

* 1 Sam. 1. 26; 17. 56.

16. Trimeteți pe unul din voi să aducă pe fratele vostru; iar voi, rămîneți la opreală. Cuvintele voastre vor fi puse astfel la încercare, și voi știți dacă adevărul este cu voi sau nu; altfel, pe viața lui Faraon că sinteți niște iscoade.”

17. Și i-a aruncat pe toți, trei zile în temniță.

18. A treia zi, Iosif le-a zis: „Faceți lucrul acesta, și veți trăi. Eu* mă tem de Dumnezeu!”

* Lev. 26. 43. Neem. 6. 13.

19. Dacă sinteți oameni de treabă, să rămînă unul din frații voștri închis în temnița voastră; iar ceilalți plecați, luați griu ca să vă hrăniți familiile,

20. și aduceți-mi* pe fratele vostru cel tînăr, pentru ca vorbele voastre să fie puse astfel la încercare și să scăpați de moarte.” Și așa au făcut.

* Vers. 34. Cap. 48. 5; 4. 20.

21. Ei au zis atunci unul către altul: „Da; am fost vinovați* față de fratele nostru; căci am văzut neliniștea sufletului lui, cînd ne ruga, și nu l-am ascultat! Pentru aceea* vine peste noi necazul acesta.”

* Iov. 36. 8. 9. Oseu. 3. 16. * Cap. 21. 13. Mat. 7. 2.

22. Ruben a luat cuvîntul, și le-a zis: „Nu vă spuneam* eu să nu faceți o astfel de nelegiuire față de băiatul acesta?” Dar n'ați ascultat. Acum iată că ni se cere** socoteală pentru singele lui.”

* Cap. 37. 21. ** Cap. 9. 6. 1 Reg. 2. 32. 2 Cron. 24. 22. Ps. 9. 12. Luc. 11. 50. 51.

23. Ei nu știau că Iosif îi înțelegea, căci vorbea cu ei printr'un tîlmaci.

24. Iosif a plecat la oparte dela ei, ca să plîngă. În urmă s'a întors, și le-a vorbit; apoi a luat dintre ei pe Simeon, și a pus să-l lege cu lanțuri în fața lor.

Întoarcerea fraților lui Iosif.

25. Iosif a poruncit să li se umple sacii cu griu, să pună argintul fiecăruia în sacul lui, și să li se dea merinde pentru drum. Și așa* s'a făcut.

* Mat. 5. 44. Rom. 12. 17. 20. 21.

26. Ei și-au încărcat griul pe măgari, și au plecat.

27. Unul* din ei și-a deschis sacul ca să dea nutreț măgarului în locul unde au mas peste noapte. A văzut argintul la gura sacului,

* Cap. 43. 21.

28. și a zis fraților săi: „Argintul meu mi s'a dat înapoi, și iată-l în sacul meu.” Atunci li s'a tăiat inima; și

au zis unul altuia, tremurind: „Ce ne-a făcut Dumnezeu?”

29. S'au întors la tatăl lor Iacov, în țara Canaan, și i-au istorisit tot ce li se întâmplase. Ei au zis:

30. „Omul acela, care este domnul țării, ne-a vorbit” aspru, și ne-a luat drept iscoade. ^{Cap. 37, 35; 44, 31.}

31. Noi i-am spus: „Sintem oameni de treabă, nu sintem iscoade.”

32. Sintem doisprezece frați, fii ai tatălui nostru; unul nu mai este, și cel mai tânăr este azi cu tatăl nostru în țara Canaan.”

33. Și omul acela, care este domnul țării, ne-a zis: „Iată cum * voi cunoaște dacă sinteți oameni de treabă. Lăsați la mine pe unul din frații voștri, luți-vă merinde pentru familiile voastre, plecați.” ^{Cap. 15, 19, 20.}

34. Și aduceți-mi pe fratele vostru cel tânăr. Voi ști astfel că nu sinteți iscoade, ci sinteți oameni de treabă; apoi vă voi da înapoi pe fratele vostru, și veți putea să străbateți * țara în voie.” ^{Cap. 34, 10.}

35. Când și-au golit sacii, iată că legătura * cu argintul fiecăruia era în sacul lui. Ei și tatăl lor au văzut legăturile cu argintul, și s'au temut. ^{Cap. 34, 21.}

36. Tatăl lor Iacov le-a zis: „Voi mă lipsiți * de copii: Iosif nu mai este, Simeon nu mai este, și voiți să luați și pe Benjamin. Toate acestea pe mine mă lovesc!” ^{Cap. 43, 14.}

37. Ruben a zis tatălui său: „Să-mi omori pe amindoi fiii mei, dacă nu-ți voi aduce înapoi pe Benjamin; dă-l în mîna mea, și ți-l voi aduce înapoi.”

38. Iacov a zis: „Fiul meu nu se poate pogori împreună cu voi; căci fratele * lui a murit, și el a rămas singur; dacă i s'ar împlini vreo nenorocire ** în călătoria pe care o faceți, cu durere îmi veți pogori perii mei cei albi în locuința morților.” ^{Vers. 13, Cap. 37, 39; 44, 28. Cap. 42, 38. Cap. 41, 29. Cap. 37, 35; 44, 31.}

A doua călătorie a fiilor lui Iacov în Egipt.

43 1. Foametea bintuia * greu în țară. ^{Cap. 41, 64, 57.}

2. Când au isprăvit de mîncat grîul, pe care-l aduseseră din Egipt, Iacov a zis fiilor săi: „Duceți-vă iarăși, și cumpărați-ne ceva merinde.”

3. Iuda i-a răspuns: „Omul acela ne-a spus curat: „Să nu-mi mai vedeți

fața, dacă fratele vostru * nu va fi cu voi.” ^{Cap. 42, 20; 41, 23.}

4. Dacă vrei deci să trimiți pe fratele nostru cu noi, ne vom pogori, și-ți vom cumpara merinde.

5. Dar dacă nu vrei să-l trimiți, nu ne vom pogori, căci omul acela ne-a spus: „Să nu-mi mai vedeți fața, dacă fratele vostru nu va fi cu voi!”

6. Israel a zis atunci: „Pentru ce mi-ați făcut un astfel de rău, și ați spus omului acela că mai aveți un frate?”

7. Ei au răspuns: „Omul acela ne-a întrebat despre noi și familia noastră, și a zis: „Mai trăiește tatăl vostru? Mai aveți vreun frate?” Și noi am răspuns la întrebările acestea. Putem noi să știm că are să zică: „Aduceți pe fratele vostru?”

8. Iuda a zis tatălui său Israel: „Trimete copilul cu mine, ca să ne sculăm și să plecăm, și vom trăi și nu vom muri, noi, tu și copiii noștri.”

9. Răspund eu pentru el; ai să-l ceri înapoi din mîna mea. Dacă * nu-l voi aduce înapoi la tine, și dacă nu-l voi pune înaintea ta, vinovat să fiu față de tine pentru totdeauna. ^{Cap. 44, 32. File. 18, 19.}

10. Căci dacă n'am mai fi zăbovit, de două ori ne-am fi întors pînă acum.”

11. Israel, tatăl lor, le-a zis: „Fiindcă trebuie, faceți așa. Luați-vă în saci ceva din cele mai bune roade ale țării, ca să duceți * un dar omului acela, și anume: puțin leac alinător **, și puțină miere, mirodenii, smîrnă, fisticuri și migdale. ^{Cap. 32, 20. Prov. 18, 16. Cap. 37, 25. 1er. 8, 22.}

12. Luați cu voi arginit indoit, și duceți înapoi argintul, pe * care vi-l pusese ră la gura sacilor: poate că a fost o greșală. ^{Cap. 42, 23, 35.}

13. Luați și pe fratele vostru, sculați-vă și întoarceți-vă la omul acela.

14. Dumnezeu Cel Atotputernic să vă facă să căpătați trecere înaintea omului acela, și să lase să se întorcă împreună cu voi pe celalt frate al vostru și pe Benjamin! Iar eu, dacă * trebuie să fiu lipsit de copiii mei, lipsit să fiu!” ^{Est. 4, 16.}

Venirea fraților lui Iosif în Egipt.

15. Au luat darul; au luat cu ei argint indoit, precum și pe Benjamin; s'au sculat, s'au pogorit în Egipt, și s'au înfățișat înaintea lui Iosif.

16. Cum a văzut Iosif pe Benjamin cu ei, a zis economului* său: „Baga pe oamenii aceştia în casă, taie vite şi găteşte; căci oamenii aceştia au să mănince cu mine la amează.“

*Cap. 42, 20. 1; 44, 1.

17. Omul acela a făcut ce-i poruncise Iosif, şi a dus pe oamenii aceia în casa lui Iosif.

18. Ei s'au temut cînd au văzut că-i bagă în casa lui Iosif, şi au zis: „Ne bagă înlăuntru din pricina argintului pus în sacii noştri data trecută; vor să ne năpustească peste noi, ca să ne ia robi, şi să puna mina pe măgarii noştri.“

19. S'au apropiat de economul casei lui Iosif, şi au intrat în vorbă cu el la uşa casei;

20. şi au zis: „Domnule*, noi ne-am mai pogorit odată aici, ca să cumpărăm merinde.“

*Cap. 42, 14, 19.

21. Apoi, cînd am ajuns* la locul unde trebuia să rămînem peste noapte, ne-am deschis sacii; şi iatăcă argintul fiecăruia era la gura sacului său, argintul nostru, după greutatea lui: şi l-am adus înapoi cu noi.

*Cap. 42, 27, 35.

22. Am adus şi alt argint, ca să cumpărăm merinde. Nu ştim cine a pus argintul în sacii noştri.“

23. Economul a răspuns: „Fiţi pe pace! Nu vă temeţi de nimic. Dumnezeu vostru, Dumnezeul tatălui vostru, v'a pus pe ascuns o comoară în saci. Argintul vostru a trecut prin minile mele.“ Şi le-a adus şi pe Simeon.

24. Omul acesta i-a băgat în casa lui Iosif; le-a dat apă* de şi-au spălat picioarele; a dat şi nutreţ măgarilor lor.

*Cap. 18, 4; 24, 32.

25. Ei şi-au pregătit darul pînă la venirea lui Iosif, la amează; căci aflaseră că au să mănince la el.

26. Cînd a ajuns Iosif acasă, i-au dat darul, pe care i-l aduseseră, şi s'au aruncat cu faţa la pămînt* înaintea lui.

*Cap. 37, 7, 10.

27. El i-a întrebat de sănătate; şi a zis: „Bătrînul vostru tată, de care aţi vorbit*, este sănătos? Mai trăieşte?“

*Cap. 42, 11, 13.

28. Ei au răspuns: „Robul tău, tatăl nostru, este sănătos; trăieşte încă“. Şi s'au plecat* şi s'au aruncat cu faţa la pămînt.

*Cap. 37, 7, 10.

29. Iosif a ridicat ochii; şi, aruncînd o privire spre frate-său Benjamin, fiul

mamei* sale, a zis: „Acesta este fratele vostru cel tînăr, despre care mi-aţi vorbit*“? Şi a adăugat: „Dumnezeu sa aiba milă de tine, fiule!“

*Cap. 37, 17, 18. *Cap. 42, 1.

30. Iosif a isprăvit repede, căci i se rupea inima* pentru fratele său, şi simţea nevoie să plîngă; a intrat de grab într'o odaie, şi a plîns* acolo.

*1 Reg. 4, 26. *Cap. 42, 24.

31. După ce s'a spălat pe faţă, a ieşit din odaie; şi, silindu-se să se stăpînească, a zis: „Aduceţi* de mincare!“

*Vers. 2.

32. Au adus de mincare lui Iosif deoparte, şi fraţilor lui de o parte; Egiptenilor, cari mincau cu el, le-au adus deasemenea mincare de o parte; căci Egiptenii nu puteau să mănince cu Evreii, fiindcă lucrul acesta pentru ei este o uriciune*.

*Cap. 46, 34. Exod. 8, 26.

33. Fraţii lui Iosif s'au aşezat la masă în faţa lui: dela întîiul născut, după dreptul lui de întîi născut, şi pînă la cel mai tînăr, aşezaţi după vîrstă; şi se uitau unii la alţii cu mirare.

34. Iosif a pus să le dea din bucatele cari erau înaintea lui; iar Benjamin a căpătat de cinci ori* mai mult decît ceilalţi. Şi au băut, şi s'au veselit împreună cu el.

*Cap. 46, 22.

Spaima fraţilor lui Iosif.

44 1. Iosifa dat următoarea poruncă economului casei lui: „Umple cu merinde sacii oamenilor acestora, cit vor putea să ducă, şi pune argintul fiecăruia la gura sacului său.

2. Să pui şi paharul meu, paharul de argint, la gura sacului celui mai tînăr, împreună cu argintul cuvenit pentru preţul griului lui“. Economul a făcut cum îi poruncise Iosif.

3. Dimineaţa, cum s'a crăpat de ziuă, au dat drumul oamenilor acestora împreună cu măgarii lor.

4. Dar abia ieşiseră din cetate, şi nu se depărtaseră deloc de ea, cînd Iosif a zis economului său: „Scoală-te, alege după oamenii aceia; şi, cînd îi vei ajunge, să le spui: „Pentru ce aţi răsplătit binele cu rău?“

5. De ce aţi furat paharul din care bea domnul meu, şi de care se slujeşte pentru ghicit? Rău aţi făcut că v'aţi purtat astfel.“

6. Economul i-a ajuns, şi le-a spus aceste cuvinte.

7. Ei i-au răspuns: „Domnule, pen- truce vorbești astfel? Să ferească Dumnezeu pe robii tăi să fi săvârșit o asemenea faptă!”

8. Iată, noi ț-am adus din țara Ca- naanului argintul*, pe care l-am gă- sit la gura saciilor noștri; cum am fi putut să furăm argint sau aur din casa domnului tău? Cap. 43. 21.

9. Să moară acela* dintre robii tăi la care se va găsi paharul, și noi înșine să fim robi ai domnului no- stru!” Cap. 31. 32.

10. El a zis: „Fie după cuvintele voastre! Acela la care se va găsi pa- harul, să fie robul meu; iar voi veți fi nevinovați.”

11. Iată, și-a pogorit fiecare sacul la pământ. Fiecare și-a deschis sacul.

12. Economul i-a scotocit, începînd cu cel mai în vîrstă și sfîrșind cu cel mai tinăr; și paharul a fost găsit în sacul lui Benjamin.

13. Ei și-au rupt* hainele, și-a în- cărcat fiecare măgarul, și s'au întors în cetate. Cap. 37. 29, 34. Num. 14. 6. 2 Sam. 1. 11.

14. Iuda și frații lui au ajuns la casa lui Iosif, pe cînd era el încă acolo, și s'au aruncat* cu fața la pământ înain- tea lui. Cap. 37. 7.

15. Iosif le-a zis: „Ce faptă ați fă- cut? Nu știți că un om ca mine are putere să ghidească?”

16. Iuda a răspuns: „Ce să mai spu- nem domnului nostru? Cum să mai vorbim? Cum să ne mai îndreptă- țim?” Dumnezeu a dat pe față nele- giuirea robilor tăi. Iată-ne robi* ai domnului nostru: noi, și acela la care s'a găsit paharul. Cap. 9.

17. Dar Iosif a zis: „Să mă* fereas- că Dumnezeu să fac așa ceva! Omul la care s'a găsit paharul, va fi robul meu; dar voi, suiți-vă înapoi în pace la tatăl vostru.” Cap. 18. 30, 32. Exod. 32. 22.

Iuda mijlocește pentru Benjamin.

18. Atunci Iuda s'a apropiat de Iosif, și a zis: „Te rog, domnul meu, dă voie robului tău să spună o vorbă domnului meu, și să nu te minii* pe robul tău! Căci tu ești ca Faraon.

Cap. 18. 30, 32. Exod. 32. 22.

19. Domnul meu a întrebat pe robii săi, zicînd: „Mai trăește tatăl vostru, și mai aveți vreun frate?”

20. Noi am răspuns: „Avem un tată bătrîn, și un frate tinăr, copil* făcut

la bătrîneța lui; băiatul acesta avea un frate care a murit, și care era dela aceeaș mamă; el a rămas singur, și tatăl lui îl iubeste.” Cap. 37. 3.

21. Tu ai spus robilor tăi: „Aduceți-l la mine* ca să-l văd cu ochii mei.” Cap. 42. 15, 20.

22. Noi am răspuns domnului meu: „Băiatul nu poate părăsi pe tatăl său; dacă-l va părăsi, tatăl său are sa moară.”

23. Tu ai spus robilor tăi: „Dacă* nu se va pogori și fratele vostru îm- preună cu voi, să nu-mi mai vedeți fața.” Cap. 43. 3, 5.

24. Cînd ne-am suit la tatăl meu, ro- bul tău, i-am spus cuvintele domnu- lui meu.

25. Tatăl nostru* a zis: „Duceți-vă iarăș să ne cumpărați ceva merinde.” Cap. 43. 2.

26. Noi am răspuns: „Nu putem să ne ducem; dar dacă fratele nostru cel tinăr va fi cu noi, ne vom duce; căci nu putem vedea fața omului aceluia, de cît dacă fratele nostru cel tinăr va fi cu noi.”

27. Robul tău, tatăl nostru, ne-a zis: „Voi știți că nevastă-mea* mi-a născut doi fii.” Cap. 46. 19.

28. Unul a ieșit dela mine, și cred că a fost sfîșiat negreșit* de fiare, că- ci nu l-am mai văzut pînă astăzi. Cap. 37. 33.

29. Dacă-mi mai luați și pe acesta*, și i se va întîmpla vreo nenorocire, cu durere îmi veți pogori bătrînețele în locuința morților.” Cap. 42. 36, 38.

30. Acum, dacă mă voi întoarce la robul tău, tatăl meu, fără să avem cu noi băiatul de sufletul căruia este ne- deslipit* sufletul lui, 1 Sam. 18. 1.

31. el are să moară, cînd va vedea că băiatul nu este; și robii tăi vor pogori cu durere în locuința morților bătrînețele robului tău, tatăl nostru.

32. Căci robul tău s'a pus chează pentru copil, și a zis tatălui meu: „Dacă* nu-l voi aduce înapoi la tine, vinovat să fiu pentru totdeauna față de tatăl meu.” Cap. 43. 9.

33. Îngăduie*, dar, te rog, robului tău să rămînă în locul băiatului, ca rob al domnului meu; iar băiatul să se suie înapoi cu frații săi. Exod. 32. 32.

34. Cum mă voi putea sui eu la ta- tăl meu, dacă băiatul nu este cu mine? Ah! să nu văd mîhnirea tatălui meu!”

Iosif se face cunoscut fraților săi.

45 1. Iosif nu s'a mai putut stăpini în inerea tu u-or celor ce-l înjurau. Și a strigat: „Scoateți afară pe toată lumea.” Și n'a mai rămas nimeni cu Iosif, cind s'a făcut cunoscut fraților săi.

2. A izbucnit într'un plins așa de tare că l-au auzit Egiptenii și casa lui Faraon.

3. Iosif a zis fraților săi: „Eu * sint Iosif! Mai trăiește tatăl meu?” Dar frații lui nu i-au putut răspunde, așa de incremeniți rămăseseră înaintea lui.

* Fapt. 7. 13.

4. Iosif a zis fraților săi: „Apropiați-vă de mine.” Și ei s'au apropiat. El a zis: „Eu sint fratele vostru Iosif, pe care * l-ați vindut ca să fie dus în Egipt.”

* Cap. 37. 28.

5. Acum, nu vă întristați * și nu fiți mihniți că m'ați vindut ca să fiu adus aici, căci ca să vă scap viața m'a trimis Dumnezeu ** înaintea voastră.

* Isa. 40. 2. 2 Cor. 2. 7. * Cap. 30. 20. Ps. 106. 16. 17. 2 Sam. 16. 10. 11. Fapt. 4. 27. 28.

6. Iată sint doi ani decind bîntuie foametea în țară; și încă cinci ani, nu va fi nici arătură, nici seceriș.

7. Dumnezeu m'a trimis înaintea voastră ca să vă rămînă sămînța vie în țară, și ca să vă păstreze viața printr'o mare izbăvire.

8. Așa că nu voi m'ați trimis aici, ci Dumnezeu; El m'a făcut ca un tată * al lui Faraon, stăpin peste toată casa lui, și cirmuitoarul întregii țări a Egiptului.

* Cap. 41. 43. Judec. 17. 10. Iov. 28. 16.

9. Grăbiți-vă de vă suiți la tatăl meu, și spuneți-i: „Așa a vorbit fiul tău Iosif: „Dumnezeu m'a pus domn peste tot Egiptul; pogoară-te la mine și nu zăbovi!”

10. Vezi locui * în ținutul Gosen, și vei fi lingă mine, tu, fiii tăi, și fiii fiilor tăi, oile tale și boii tăi, și tot ce este al tău.

* Cap. 47. 1.

11. Acolo te voi hrăni, căci vor mai fi încă cinci ani de foamete; și astfel nu vei pieri, tu, casa ta, și tot ce este al tău.

12. Voi vedeți cu ochii voștri, și fratele meu Benjamin vede cu ochii lui că eu însumi vă vorbesc *.

* Cap. 42. 23.

13. Istorisiți tatălui meu toată slava pe care o am în Egipt, și tot ce ați văzut; și aduceți * aici cit mai curind pe tatăl meu.”

* Fapt. 7. 14.

14. El s'a aruncat pe gitul fratelui

său Benjamin, și a plîns; și Benjamin a plîns și el pe gitul lui.

15. A îmbrățișat de asemenea pe toți frații lui, plîngînd. După aceea, frații lui au stat de vorba cu el.

Intorcerea fiilor lui Iacov la tatăl lor.

16. S'a răspindit vestea în casa lui Faraon că au venit frații lui Iosif; lucrul acesta a plăcut lui Faraon și slujitorilor lui.

17. Faraon a zis lui Iosif: „Spune fraților tăi: „Iată ce să faceți: „Încărcați-vă dobitoacele, și plecați în țara Canaanului;”

18. luați pe tatăl vostru și familiile voastre, și veniți la mine. Eu vă voi da ce este mai bun în țara Egiptului, și veți minca grăsimența * țării.

* Cap. 27. 26. Num. 18. 12, 29.

19. Ai poruncă să le spui: „Așa să faceți! Luați-vă din țara Egiptului cară pentru pruncii voștri și pentru nevestele voastre; aduceți pe tatăl vostru, și veniți.

20. Să nu vă pară rău de ceea ce veți lăsa; căci tot ce este mai bun în țara Egiptului va fi pentru voi.”

21. Fiii lui Israel au făcut așa. Iosif le-a dat cară, după porunca lui Faraon; le-a dat și merinde pentru drum.

22. Le-a dat la toți haine de schimb, iar lui Benjamin i-a dat trei sute de sicli de argint și cinci haine de schimb *.

* Cap. 43. 34.

23. Tatălui său i-a trimis zece măgari încărcati cu ce era mai bun în Egipt, și zece măgărițe încărcate cu griu, pine și merinde, pentru ca să aibă pe drum.

24. Apoi a dat drumul fraților săi, cari au plecat; și le-a zis: „Să nu vă certați pe drum.”

25. Ei au ieșit din Egipt, și au ajuns în țara Canaanului, la tatăl lor Iacov.

26. Și i-au spus: „Iosif tot mai trăiește, și chiar el cirmuiește toată țara Egiptului.” Dar inima * lui Iacov a rămas rece, pentru că nu-i credea.

* Iov. 29. 24. Ps. 125. 1. Luc. 24. 11, 41.

27. Cînd i-au istorisit însă tot ce le spusese Iosif, și a văzut carele pe cari le trimesese Iosif ca să-l ducă, duhul tatălui lor, Iacov, s'a înviorat.

28. Și Israel a zis: „Destul! Fiul meu Iosif tot mai trăiește! Vreau să mă duc să-l văd înainte de moarte.”

Sosirea și așezarea familiei lui Iacov în Egipt.

46 1. Israel a plecat, cu tot ce avea. A ajuns la Beer-Seba*, și a adus jertfe Dumnezeului** Iată ui său Isiac.

* Cap. 21. 31, 34; 26. 10. ** Cap. 26. 24, 25; 28. 13; 31. 42.

2. Dumnezeu a vorbit lui Israel, într'o vedenie* noaptea, și a zis: „Iacove! Iacove!“ Israel a răspuns: „Iată-mă!“

* Cap. 15. 1. Iov. 33. 14, 15.

3. Și Dumnezeu a zis: „Eu sint Dumnezeu, Dumnezeul* tatălui tău. Nu te teme să te pogori în Egipt, căci acolo te voi face** să ajungi un neam mare.

* Cap. 28. 13. ** Cap. 12. 2. Deut. 26. 5.

4. Eu însumi* Mă voi pogori cu tine în Egipt, și Eu însumi te voi scoate** iarăș de acolo; iar Iosif ți îți va închide ochii.“

* Cap. 28. 15; 48. 21. ** Cap. 15. 16; 50. 13, 24, 25. Exod. 3. 8. + Cap. 50. 1.

5. Iacov* a părăsit Beer-Seba; și fiii lui Israel au pus pe tatăl lor Iacov, cu copilașii și nevestele lor, în carele** pe cari le trimisese Faraon ca să-l ducă.

* Egipt. 7. 19. ** Cap. 45. 19, 21.

6. Și-au luat și turmele și averile, pe cari le agonisiseră în țara Canaanului. Și Iacov s'a dus în Egipt*, cu toată familia lui.

* Deut. 26. 5. Ios. 24. 4. Ps. 105. 23. Ier. 52. 4.

7. A luat cu el în Egipt pe fiii lui și pe fiii fiilor lui, pe fiicele lui și pe fiicele fiilor lui, și pe toată familia lui.

Copiii lui Israel.

8. Iată* numele fiilor lui Israel, cari au venit în Egipt.

Iacov și fiii lui.

Intiul născut al lui Iacov: Ruben**.

* Exod. 1. 1; 6. 14. ** Num. 26. 5. 1 Cron. 5. 1.

9. Fiii lui Ruben: Enoh, Palu, Hetron și Carmi.

10. — Fiii* lui Simeon: Iemuel, Iamin, Ohad, Iachin și Tohar; și Saul, fiu dintr'o femeie Cananită.

* Exod. 6. 15. 1 Cron. 4. 24.

11. — Fiii lui Levi*: Gherson, Chehat, și Merari. —

* 1 Cron. 6. 1, 16.

12. Fiii lui Iuda*: Er, Onan, Șela, Peret și Zarah; dar Er** și Onan au murit în țara Canaanului. Fiii lui Peret au fost: Hetron și Hamul. —

* 1 Cron. 2. 3; 4. 21. ** Cap. 38. 3, 7, 10. + Cap. 38. 29. 1 Cron. 2. 5.

13. Fiii lui* Isahar: Tola, Puva, Iov și Șimron. —

* 1 Cron. 7. 1.

14. Fiii lui Zabulon: Sered, Elon și Iahleel.

15. Aceștia sint fiii, pe cari i-a născut lui Iacov Lea în Padan-Aram, împreună cu fiică-sa Dina. Fiii și fiicele lui alcătuiau în totul treizeci și trei de inși.

16. Fiii lui Gad: Tifion*, Haggi, Șuni, Ețbon, Eri, Arodi și Areeli. —

* Num. 26. 15, etc.

17. Fiii lui Așer*: Imna, Ișva, Ișvi și Beria; și Serah, sora lor. Și fiii lui Beria: Heber și Malchiel. —

* 1 Cron. 7. 29.

18. Aceștia sint fiii Zilpei*, pe care o dăduse** Laban fetei sale Lea; pe aceștia i-a născut ea lui Iacov. În totul șaisprezece inși.

* Cap. 30. 19. ** Cap. 29. 24.

19. Fiii Rahelei, nevasta* lui Iacov: Iosif și Beniamin. —

* Cap. 44. 27.

20. Lui Iosif* i s'au născut, în țara Egiptului: Manase și Efraim, pe cari i-a născut Asnat, fata lui Poti-Fera, preotul lui On. —

* Cap. 41. 50.

21. Fiii* lui Beniamin: Bela, Becher, Așbel, Ghera, Naaman, Ehi**, Roș, Mupim†, Hupim și Ard.

* 1 Cron. 7. 6; 8. 1. ** Num. 26. 38. + Num. 26. 38.

22. Aceștia sint fiii Rahelei, pe cari i-a născut lui Iacov. În totul patru-sprezece inși.

23. Fiii* lui Dan: Hușim. —

* 1 Cron. 7. 12.

24. Fiii* lui Neftali: Iahșeel, Guni, Ieter și Șilem. —

* 1 Cron. 7. 13.

25. Aceștia* sint fiii Bilhei, pe care** o dăduse Laban fetei sale Rahela; și pe aceștia i-a născut ea lui Iacov. În totul, șapte inși.

* Cap. 30. 5, 7. ** Cap. 29. 29.

26. Sufletele* cari au venit cu Iacov în Egipt, și cari ieșiseră din el, erau în totul șasezeci și șase, fără să numărăm nevestele fiilor lui Iacov.

* Exod. 1. 5.

27. Și Iosif avea doi fii, cari i se născuseră în Egipt. — Toate sufletele* din familia lui Iacov, cari au venit în Egipt, erau în număr de șaptezeci.

* Deut. 10. 22. 1 Apt. 7. 14.

Primirea lui Iacov de către Iosif.

28. Iacov a trimes pe Iuda înainte la Iosif, ca să-i dea de știre să-i iasă înainte în Gosen*.

* Cap. 31. 21.

29. Și au venit în ținutul* Gosen. Iosif și-a pregătit carul și s'a suit ca să se ducă în Gosen, în întîmpinarea tatălui său Israel. Cum i-a văzut, s'a aruncat** pe gîtul lui, și a plîns multă vreme pe gîtul lui.

* Cap. 47. 1. ** Cap. 45. 14.

30. Israel a zis lui Iosif: „Acum* pot să mor, fiindcă ți-am văzut fața, și tu tot mai trăiești.“

* Luc. 2. 29, 30.

31. Iosif a zis fraților săi și familiei tatălui său: „Mă duc* să înștiințez pe Faraon, și să-i spun: „Frații mei și familia tatălui meu, cari erau în țara Canaan, au venit la mine.“

Cap. 47, 1.

32. Oamenii aceștia sînt păstori, căci cresc vite; ei și-au adus oile și boii, și tot ce este al lor.“

33. Și, cînd vă va chema Faraon și vă va întreba: „Cu ce vă îndeletniciți?“

Cap. 47, 2, 3.

34. voi să răspundeți: „Robii* tăi au crescut vite, din tinerețe* noastră pînă acum, atît noi cît și părinții noștri.“ În felul acesta, veți locui în ținutul Gosen, căci toți păstorii sînt o uriciune ț pentru Egipteni.“

Cap. 47, 2, 3. Exod. 8, 26.

Gosen. Iacov înaintea lui Faraon.

47 1. Iosif s'a dus* să înștiințeze pe Faraon, și i-a spus: „Frații mei și tatăl meu au sosit din țara Canaan, cu oile și boii, și cu tot avutul lor; și sînt în ținutul Gosen.“

Cap. 46, 31. Cap. 45, 10; 46, 28.

2. A luat pe cinci din frații lui, și i-a adus înaintea* lui Faraon.

Cap. 47, 13.

3. Faraon a întrebat pe frații lui Iosif: „Cu ce* vă îndeletniciți?“ Ei au răspuns lui Faraon: „Robii* tăi sînt păstori, cum erau și părinții noștri.“

Cap. 46, 31. Cap. 46, 34.

4. Și au mai zis lui Faraon: „Noi am venit ca să locuim* o vreme aici în țară, pentru că nu mai este pășune pentru oile robilor tăi, și este o mare foamete* în țara Canaanului; îngăduie dar robilor tăi să locuiască în ținutul ț Gosen.“

Cap. 15, 13. Deut. 26, 5. Cap. 43, 1. Fapt. 7, 11. Cap. 46, 34.

5. Faraon a zis lui Iosif: „Tatăl tău și frații tăi au venit la tine.

6. Țara Egiptului* este deschisă înaintea ta; așează pe tatăl tău și pe frații tăi în cea mai bună parte a țării. Să locuiască în ținutul* Gosen; și dacă găsești printre ei oameni destoinici, pune-i în fruntea turmelor mele.“

Cap. 20, 15. Vers. 4.

7. Iosif a adus pe tatăl său Iacov, și l-a înfățișat înaintea lui Faraon. Și Iacov a binecuvîntat pe Faraon.

8. Faraon a întrebat pe Iacov: „Care este numărul zilelor anilor vieții tale?“

9. Iacov a răspuns lui Faraon: „Zilele* anilor călătoriei mele sînt o sută treizeci de ani. Zilele anilor vieții

mele au fost puține* la număr și rele, și n'au ț atins zilele anilor părinților mei, în timpul călătoriei lor.“

10. Iacov a binecuvîntat* iarăș pe Faraon, și a plecat dinaintea lui Faraon.

Vers. 1.

11. Iosif a așezat pe tatăl său și pe frații săi, și le-a dat o moșie în țara Egiptului, în cea mai bună parte a țării, în ținutul lui Ramses*, cum* poruncise Faraon.

12. Iosif a hrănit cu pîine pe tatăl său, pe frații săi, și pe toată familia tatălui său, după numărul copiilor.

Scumpelea în Egipt.

13. Nu mai era pîine în toată țara, căci foametea era foarte mare; țara Egiptului* și țara Canaanului tinneau, din pricina foametei.

14. Iosif* a strîns tot argintul, care se găsea în țara Egiptului și în țara Canaanului, în schimbul griului, pe care-l cumpărau oamenii, și astfel a făcut ca tot argintul acesta să intre în casa lui Faraon.

Cap. 47, 16.

15. Cînd s'a sfîrșit argintul din țara Egiptului și din țara Canaanului, toți Egiptenii au venit la Iosif, și au zis: „Dă-ne pîine! Pentru ce* să murim în fața ta? Căci argint nu mai avem.“

Vers. 19.

16. Iosif a zis: „Dați vitele voastre, și vă voi da pîine în schimbul vitei voastre, dacă nu mai aveți argint.“

17. Și-au adus vitele la Iosif, și Iosif le-a dat pîine în schimbul cailor, în schimbul turmelor de oi și de boi, și în schimbul măgarilor. Le-a dat astfel pîine în anul acela în schimbul tuturor turmelor lor.

18. După ce a trecut anul acela, au venit la Iosif în anul următor, și i-au zis: „Nu putem să ascundem domnului nostru faptul că argintul s'a sfîrșit, și turmele de vite au trecut în stăpînirea domnului nostru; nu mai rămîn înaintea domnului nostru de cît trupurile și pămînturile noastre.

19. Pentru ce* să murim sub ochii tăi, noi și pămînturile noastre? Cumpără-ne împreună cu pămînturile noastre în schimbul pîinii, și vom fi ai domnului nostru, noi și pămînturile noastre. Dă-ne sămînță să sămănăm, ca să trăim și să nu murim, și să nu ne rămînă pămînturile pustii.“

20. Iosif a cumpărat pentru Faraon toate pământurile Egiptului; căci Egiptenii și-au vîndut fiecare ogorul, pentru că îi silea foametea. Și țara a ajuns în stăpînirea lui Faraon.

21. Cît despre popor, l-a mutat în cetăți, dela o margine a hotarelor Egiptului pînă la cealaltă.

22. Numai * pămînturile preoților nu le-a cumpărat, pentru că era o lege a lui Faraon, dată în folosul preoților, cari trăiau din venitul pe care li-l dădea Faraon: de aceea ei nu și-au vîndut pămînturile. ^{Cap. 1. 47. Evr. 11. 21.}

23. Iosif a zis poporului: „V'am cumpărat azi cu pămînturile voastre, pentru Faraon; iată, vă dau sămînță, ca să puteți sămăna pămîntul.

24. La vremea roadelor, veți da a cincea parte lui Faraon; iar celelalte patru părți vă vor rămînea vouă, ca să sămănați ogoarele, și să vă hrăniți împreună cu copiii voștri și cu cei ce sînt în casele voastre.“

25. Ei au zis: „Tu ne-ai scăpat viața! Să căpătăm * trecere înaintea domnului nostru, și vom fi robi ai lui Faraon.“ ^{Cap. 33. 15.}

26. Iosif a făcut din aceasta o lege, care a rămas în picioare pînă în ziua de azi, și după care, a cincea parte din venitul pămînturilor Egiptului este a lui Faraon; numai * pămînturile preoților nu sînt ale lui Faraon. ^{Vers. 22.}

Sfîrșitul lui Iacov se apropie.

27. Israel a locuit * în țara Egiptului, în ținutul Gosen. Ei s'au înstărit, au crescut ** și s'au înmulțit foarte mult.

^{Vers. 11. Cap. 46. 3.}

28. Iacov a trăit șaptesprezece ani în țara Egiptului; și zilele anilor vieții lui Iacov au fost de o sută patruzeci și șapte de ani.

29. Cînd s'a apropiat * Israel de clipa morții, a chemat pe fiul său Iosif, și i-a zis: „Dacă am căpătat trecere înaintea ta, pune *, rogu-te, mîna sub coapsa mea, și poartă-te Ț cu bunăte și credincioșie față de mine: să nu mă îngropi Ț în Egipt. ^{Deut. 31. 14. 1 Reg. 2. 1.}

^{Cap. 24. 2. Ț Cap. 24. 19. Ț Cap. 50. 25.}

30. Ci cînd mă voi * culca lîngă pîrîntii mei, să mă scoți afară din Egipt, și să nu mă îngropi ** în mormîntul lor.“ Iosif a răspuns: „Voi face după cuvîntul tău.“

^{2 Sam. 19. 37. Cap. 49. 20; 50. 5, 13.}

31. Iacov a zis: „Jură-mi.“ Și Iosif i-a jurat. Apoi Israel * s'a plecat cu fața pe căpătîiul patului.

^{Cap. 49. 2. 1 Reg. 1. 47. Evr. 11. 21.}

Iacov înfiază pe fiii lui Iosif.

48. 1. După aceea, au venit și au spus lui Iosif: „Tatăl tău este bolnav.“ Și Iosif a luat cu el pe cei doi fii ai săi, Manase și Efraim.

2. Au dat de știre lui Iacov, și i-au spus: „Iată că fiul tău Iosif vine la tine.“ Și Israel și-a adunat puterile, și s'a așezat pe pat.

3. Iacov a zis lui Iosif: „Dumnezeul Cel Atotputernic mi S'a arătat la Luz, în țara Canaan, și m'a binecuvîntat.

^{Cap. 28. 13, 19; 35. 6, 9, etc.}

4. El mi-a zis: „Te voi face să crești, te voi înmulți, și voi face din tine o ceață de popoare; voi da Țara aceasta seminței tale după tine, ca s'o stăpînească pentru totdeauna.“ ^{Cap. 17. 8.}

5. Acum, cei doi fii, cari Ți s'au născut în țara Egiptului, înaintea de venirea mea la tine în Egipt, vor fi ai mei *; Efraim și Manase vor fi ai mei. ca și Ruben și Simeon.

^{Cap. 41. 50; 46. 20. Ios. 13. 7; 14. 1.}

6. Dar copiii, pe cari i-ai născut după ei, vor fi ai tăi; ei vor purta numele fraților lor în partea lor de moștenire.

7. La întoarcerea mea din Padan, Rahela * a murit pe drum lîngă mine, în țara Canaan, la o depărtare bunică de Efrata; și am îngropat-o acolo, pe druinul care duce la Efrata, sau Betleem.“ ^{Cap. 35. 9, 16, 19.}

Binecuvîntarea celor doi fii ai lui Iosif.

8. Israel s'a uitat la fiii lui Iosif, și a zis: „Cine sînt acești?“

9. Iosif a răspuns tatălui său: „Sînt * fiii mei, pe cari mi i-a dat Dumnezeu aici.“ Israel a zis: „Apropie-i, te rog, de mine, ca să-i binecuvîntez.“

^{Cap. 33. 5. Cap. 47. 4.}

10. Ochii * lui Israel erau îngreuiați de bătrîneță, așa că nu mai putea să vadă. Iosif i-a apropiat de el; și Israel i-a sărutat **, și i-a îmbrățișat.

^{Cap. 27. 1. Cap. 27. 27.}

11. Israel a zis lui Iosif: „Nu credeam * că am să-Ți mai văd fața, și iată că Dumnezeu m'a făcut să-Ți văd și sămînța.“ ^{Cap. 45. 26.}

12. Iosif i-a dat la o parte de lîngă

genunchii tatălui său, și s'a aruncat cu fața la pământ înaintea lui.

13. Apoi Iosif i-a luat pe amândoi, pe Efraim cu mina dreaptă, la stînga lui Israel, și pe Manase cu mina stîngă, la dreapta lui Israel, și i-a adus aproape de el.

14. Israel și-a întins mina dreaptă și a pus-o pe capul lui Efraim, care era cel mai tînăr, iar mina stîngă a pus-o pe capul lui Manase; înadins și-a încrucișat* minile astfel, căci Manase era cel dintîi născut. ☞ Vers. 19.

15. A binecuvîntat* pe Iosif, și a zis: „Dumnezeu, înaintea** căruia au umblat părinții mei, Avraam și Isaac, Dumnezeu, care m'a călăuzit de cînd m'am născut, pînă în ziua aceasta, ☞ Ebr. 11. 21. ☞ Cap. 17. 1; 24. 40.

16. Ingerul*, care m'a izbăvit de orice rău, să binecuvînteze pe copiii aceștia! Ei să poarte numele** meu și numele părinților mei, Avraam și Isaac, și să se înmulțească foarte mult în mijlocul țării!“ ☞ Cap. 28. 15; 31. 11, 13, 21. 18. 34. 22; 121. 7. ☞ Amos. 9. 12. Fapt. 15. 17.

17. Lui Iosif nu i-a venit bine cînd a văzut că tatăl său își pune* mina dreaptă pe capul lui Efraim; deaceea a apucat mina tatălui său, ca s'o ia de pe capul lui Efraim, și s'o îndrepte pe al lui Manase. ☞ Vers. 14.

18. Și Iosif a zis tatălui său: „Nu așa, tată, căci acela este cel întîi născut; pune-ți mina dreaptă pe capul lui.“

19. Tatăl său n'a vrut, ci a zis: „Știu*, fiule, știu; și el va ajunge un popor, și el va fi mare; dar fratele lui cel mai mic** va fi mai mare decît el; și sămînța lui va ajunge o ceată de neamuri.“ ☞ Vers. 14. ☞ Num. 1. 33, 35; 2. 19, 21. Deut. 33. 17. Apoc. 7. 6, 8.

20. El i-a binecuvîntat în ziua aceea, și a zis: „Numele tău îl vor întrebuița Israelii cînd vor binecuvînta*, zicînd: „Dumnezeu să Se poarte cu tine cum S'a purtat cu Efraim și cu Manase!“ Și a pus astfel pe Efraim înaintea lui Manase. ☞ Rut 4. 11. 12.

21. Israel a zis lui Iosif: „Iată că în curînd am să mor! Dar Dumnezeu* va fi cu voi, și vă va aduce înapoi în țara părinților voștri. ☞ Cap. 46. 4; 50. 24.

22. Îți* dau, mai mult decît fraților tăi, o parte, pe care am luat-o din mîna Amoriților** cu sabia mea și cu arcul meu.“ ☞ Ios. 24. 32. 1 Cron. 6. 2. Ios. 4. 5. ☞ Cap. 15. 16; 34. 28. Ios. 17. 14, etc.

Binecuvîntarea dată de Iacov fiilor săi.

49. 1. Iacov a chemat pe fiii săi, și a zis: „Stringeți-vă, și vă voi vesti* ce vi se va împlini în vîrmele** cari vor veni. ☞ Deut. 33. 1. Amos. 3. 1. Deut. 1. 30. Num. 24. 14. Isa. 2. 2; 39. 6. Ier. 23. 39. Dan. 2. 28. 29. Fapt. 2. 17. Ebr. 1. 2.

2. „Stringeți-vă, și ascultați, fii ai lui Iacov!

Ascultați* pe tatăl vostru Israel! ☞ Ps. 31. 11.

3. Ruben, tu, întîiul* meu născut, Puterea mea și pirga** tăriei mele, Întîiul în vrednicie, și întîiul în putere, ☞ Cap. 29. 32. ☞ Deut. 21. 17. Ps. 78. 51.

4. Năvalnic ca apele, — tu nu vei mai avea întîietatea**!

Căci te-ai suit** în patul tatălui tău, Mi-ai spurcat patul, suindu-te în el ☞ 1 Cron. 6. 1. 1. ☞ Cap. 35. 22. Deut. 27. 20. 1 Cron. 5. 1.

5. Simeon* și Levi sînt frați**; Săbiile lor sînt niște unelte† de silnicie. ☞ Cap. 29. 33, 34. ☞ Prov. 18. 9. 1 Cron. 34. 25.

6. Nu vreau* să intre sufletul meu la sfaturile lor,

Nu vreau să se unească duhul** meu cu adunarea† lor!

Căci, în minia†† lor, au ucis oameni,

Și, în răutatea lor, au tăiat vinele taurilor. ☞ Prov. 1. 15, 16. ☞ Ps. 26. 9. Efez. 5. 11. 11. 18. 16. 9; 30. 12; 57. 8. 1 Cron. 34. 26.

7. Blestemată să fie minia lor, pen-trucă a fost prea turbată,

Și furia lor, căci a fost prea sălbatică!

!-i voi împărți* în Iacov,

Și-i voi risipi în Israel. ☞ Ios. 19. 1; 21. 5, 6, 7. 1 Cron. 4. 24, 30.

8. Iudo*, tu vei primi laudele fraților tăi;

Mina** ta va apuca de ceafă pe vrăjmașii tăi.

Fiii tatălui tău se vor închina† pînă la pământ înaintea ta. ☞ Cap. 29. 35. Deut. 33. 7. ☞ Ps. 18. 40. 1 Cron. 27. 29. 1 Cron. 5. 2.

9. Iuda este un pui* de leu.

Tu te-ai întors dela măcel, fiule!

Iuda își pleacă** genunchii, se culcă întocmai ca un leu,

Ca o leoaică: cine-l va scula?

10. Toiagul* de domnie nu se va de-părta din Iuda,

Nici toiagul** de cîrmuire dintre† picioarele lui,

Pînă†† va veni Silo¹,

Și de El*[†] vor asculta popoarele.

° Num. 24. 17. 1er. 10. 21. Zab. 10. 11. ° Ps. 60. 7; 108. 8. Num. 21. 18. † Deut. 28. 57. † Isa. 11. 1; 62. 11. Ezech. 21. 27. Dan. 9. 25. Mat. 21. 9. Luc. 1. 32. 33. ° Isa. 2. 2; 11. 10. 42. 1. 4; 49. 6. 7. 22. 23; 55. 4. 5; 60. 1. 3. 4. 5. Hag. 2. 7. Luc. 2. 30. 31. 32.

11. El* își leagă măgarul de viță,
Și de cel mai bun butuc de viță min-
zul măgăritei lui;

Își spală haina în vin,
Și mantaua în singele strugurilor.

° 2 Reg. 18. 32.

12. Are ochii* roși de vin,
Și dinții albi de lapte.

° Prov. 23. 29.

13. Zabulon* va locui pe țărmul mă-
rilor,

Lângă limanul corăbiilor,
Și hotarul lui se va întinde înspre
Sidon.

° Deut. 33. 18. 19. 1os. 19. 10. 11.

14. Isahar este un măgar osos,
Care se culcă în grajduri.

15. Vede că locul unde se odihnește
este plăcut,

Și că ținutul lui este măreț;
Își pleacă umărul* sub povară,
Și se supune birului.

° 1. Sam. 10. 9.

16. Dan* va judeca pe poporul său,
Ca una din seminciunile lui Israel.

° Deut. 33. 22. Judc. 18. 1. 2.

17. Dan va fi* un șarpe pe drum,
O năpîrcă pe cărare,
Mușcînd călcîiele calului,
Făcînd să cadă călărețul pe spate.

° Judc. 18. 27.

18. În ajutorul* Tău, nădăjduiesc,
Doamne!

° Ps. 25. 5; 119. 166; 174. Isa. 25. 9.

19. Peste Gad* vor da iuruș cete
înarmate,

Dar și el va da iuruș peste ele și
le va urmări.

° Deut. 33. 20. 1 Cron. 5. 18.

20. Așer* dă o hrană minunată;

El va da bucate alese împăraților.

° Deut. 33. 24. 1os. 19. 24.

21. Neftali* este o cerboaică slo-
bodă:

Rostește cuvinte frumoase.

° Deut. 33. 23.

22. Iosif este vlăstarul unui pom ro-
ditor,

Vlăstarul unui pom roditor sădit
lingă un izvor;

Ramurile lui se înalță deasupra zi-
dului.

23. Arcașii l-au ațîțat*, au aruncat
săgeți,

Și l-au urmărit cu ura lor.

° Cap. 37. 4, 24, 28; 39. 20; 42. 21. Ps. 118. 13.

24. Dar arcul* lui a rămas tare,

Și minile lui au fost întărite

De minile Puternicului* lui Iacov:

Și a ajuns astfel[†] păstorul ță, stin-
ca*[†] lui Israel.

° 1os. 25. 20; Ps. 137. 13; ° Ps. 132.

2. 5. † Cap. 45. 11. 47. 12. 50. 21. ° Ps. 80. 1. ° Isa. 28. 16.

25. Aceasta este lucrarea* Dumne-
zeului tatălui tău, care te va ajuta;

Aceasta este lucrarea* Celui Atot-

puternic, care[†] te va binecuvînta

Cu binecuvîntările cerurilor de sus,

Cu binecuvîntările apelor de jos,

Cu binecuvîntările țăitelor și ale pin-

tecelui mamei.

° Cap. 28. 13. 21; 35. 3; 10. 13.

° Cap. 17. 1; 35. 11. † Deut. 33. 13.

26. Binecuvîntările tatălui tău

întrec binecuvîntările părinților mei,

și se înalță

Pină în creștetul dealurilor veci-

nice*:

Ele** să vină peste capul lui Iosif,

Peste creștetul capului domnului

fraților săi!

° Deut. 33. 15. 1. Tab. 3. 6. ° Deut. 33. 16.

27. Benjamin* este un lup care sfă-

șie;

Dimineata, mîncă prada,

Iar seara*, împarte prada răpîită."

° Judc. 20. 21. 25. Ezech. 22. 25. 27. ° Num. 23. 24. Est. 8. 11.

Ezech. 39. 10. Zab. 14. 1. 7.

28. Aceștia sînt toți ceice alcătuiesc

cele douăsprezece seminții ale lui Is-

rael. Și acestea sînt lucrurile, pe cari

li le-a spus tatăl lor, cînd i-a bine-

cuvîntat. I-a binecuvîntat, pe fiecare

cu o binecuvîntare deosebită.

Moartea lui Iacov.

29. Apoi le-a dat porunca următoare:

„Eu am să fiu adăugat* la poporul

meu; deci să mă îngropați* împreu-

nă cu părinții mei, în peștera[†] care

este în ogorul Hetitului Efron,

° Cap. 15. 15; 25. 8. ° Cap. 47. 30. 2 Sam. 19. 37. † Cap. 50. 13.

30. în peștera din ogorul Macpela,

care este față în față cu Mamre, în țara

Canaan. Acesta este ogorul, pe care*

l-a cumpărat Avraam dela Hetitul E-

fron, ca moșie de înmormîntare.

° Cap. 23. 16.

31. Acolo* au îngropat pe Avraam

și pe Sara, nevasta lui; acolo au în-

gropat* pe Isaac și pe Rebeca, ne-

vasta lui; și acolo am îngropat eu pe

Lea.

° Cap. 23. 19; 25. 9. ° Cap. 36. 29.

32. Ogorul și peștera care se află a-

colo au fost cumpărate dela fiii lui

Het."

33. Cînd a isprăvit Iacov de dat po-

runci fiilor săi, și-a tras picioarele

în pat, și-a dat duhul, și a fost adău-

gat* la poporul său.

° Ven. 29.

Ingroparea lui Iacov.

50 1. Iosif s'a aruncat* pe fața tatălui său, l-a plins**, și l-a sărutat.

2. A poruncit doftorilor, cari erau în slujba lui, să îmbalsămeze* pe tatăl său; și doftorii au îmbalsămat pe Ișrael.

3. Patruzeci de zile au trecut astfel și au fost întrebuințate cu îmbalsamarea lui. Și Egiptenii l-au plins* șaptezeci de zile.

4. Dupăce au trecut zilele de jale, Iosif a vorbit oamenilor din casa* lui Faraon, și le-a zis: „Dacă am căpătat trecere înaintea voastră, spuneți, va rog, lui Faraon, ce vă spun eu.

5. Tatăl meu* m'a pus să jur, zicînd: „Iată, în cîrînd eu am să mor! Să mă îngropi în mormîntul, pe care** mi l-am săpat în țara Canaan.“ Aș vrea dar să mă sui acolo, ca să îngrop pe tatăl meu; și după aceea mă voi întoarce.“

6. Faraon a răspuns: „Suie-te, și îngroapă pe tatăl tău, după jurămîntul pe care te-a pus să-l faci.“

7. Iosif s'a suit, ca să îngroape pe tatăl său. Împreună cu el s'au suit toți slujitorii lui Faraon, bătrînii casei lui, toți bătrînii țării Egiptului,

8. toată casa lui Iosif, frații săi, și casa tatălui său; n'au lăsat în ținutul Gosen decît pruncii, oile și boii.

9. Împreună cu Iosif mai erau cară și călăreți, așa că alaiul era foarte mare.

10. Cînd au ajuns la aria lui Atad, care este dincolo de Iordan, au făcut plîngere* mare și jalnică; și Iosif a ținut în cîntec tatălui său un bocet** de șapte zile.

11. Locuitorii țării, Cananiții, au fost martori la bocetul acesta din aria lui Atad, și au zis: „Iată un mare bocet printre Egipteni!“ De aceea s'a dat acestei arii numele Abel-Mișraim (*Ialea Egiptenilor*); ea este dincolo de Iordan.

12. Astfel au împlinit fiii* lui Iacov poruncile tatălui lor.

13. L-au dus în țara Canaan și l-au îngropat în peștera din ogorul Macpela, pe care-l* cumpărase Avraam dela Hetitul Efron, ca moșie de înmormîntare, și care este față în față cu Mamre.

14. Iosif, după ce a îngropat pe tatăl

său, s'a întors în Egipt, împreună cu frații săi și cu toți cei ce s'au sîrseră cu el, ca să îngroape pe tatăl său.

Runatarea lui Iosif.

15. Cînd au văzut frații lui Iosif că tatăl lor a murit, au* zis: „Dacă va prinde Iosif ura pe noi, și ne va întoarce tot răul, pe care i l-am făcut?“

16. Și au trimes să spună lui Iosif: „Tatăl tău a dat porunca aceasta înainte de moarte:

17. „Așa să vorbiți lui Iosif: „Oh! iartă nelegiuirea fraților tăi și păcatul lor, căci ți-au făcut* rău!“ Iartă acum păcatul robilor Dumnezeului, tatălui tău!“ Iosif a plîns cînd a auzit cuvintele acestea.

18. Frații lui au venit și s'au aruncat* ei înșiși cu fața la pămînt înaintea lui, și i-au zis: „Sîntem robii tăi.“

19. Iosif le-a zis: „Fiți fără* teamă; căci sînt** eu oare în locul lui Dumnezeu?“

20. Voi*, negreșit, v'ați gîndit să-mi faceți rău: dar Dumnezeu** a schimbat răul în bine, ca să împlinească ceea ce se vede azi, și anume, să scape viața unui popor în mare număr.

21. Fiți dar fără teamă, căci eu vă voi hrăni*, pe voi și pe copiii voștri.“ Și i-a mîngăiat, și le-a îmbărbătat inimile.

Moartea lui Iosif.

22. Iosif a locuit în Egipt, el și casa tatălui său; și a trăit o sută zece ani.

23. Iosif a văzut pe fiii lui Efraim pînă la al treilea* neam; și fiii** lui Machir, fiul lui Manase, s'au născut† pe genunchii lui.

24. Iosif a zis fraților săi: „Eu am să mor! Dar Dumnezeu* vă va cerceta, și vă va face să vă suiți din țara aceasta în țara, pe care a jurat** că o va da lui Avraam, lui Isaac și lui Iacov.“

25. Iosif* a pus pe fiii lui Israel să jure, zicînd: „Cînd vă va cerceta Dumnezeu, să luați și oasele mele de aici.“

26. Iosif a murit, în vîrstă de o sută zece ani. L-au îmbalsămat*, și l-au pus într'un sicriu în Egipt.

EXODUL (EȘIREA)

SAU A DOUA CARTE A LUI MOISE

(Psalmul 103. 7. Neemia 9. 9—20.)

POPORUL ISRAEL ÎN EGIPT.

CAPITOLELE 1—15. 21.

(Gen. 15. 13, 14. Ps. 105. 23—30. 106. 7—12. Fapt. Ap. 7. 7—34.)

Înmulțirea Israelitelor în Egipt.

1. Iată* numele fiilor lui Israel, intrați în Egipt; au intrat cu Iacov fiecare cu familia lui: * Fac. 46. 2. Cap. 6. 14.

2. Ruben, Simeon, Levi, Iuda,

3. Isahar, Zabulon, Benjamin,

4. Dan, Neftali, Gad și Așer.

5. Sufletele ieșite din¹ Iacov erau șaptezeci* de toate. Iosif era atunci în Egipt. * Fac. 46. 26, 27. Stih. 20. Deut. 10. 22.

6. Iosif* a murit, și toți frații lui, și toată vîrsta aceea de oameni.

* Fac. 50. 26. Fapt. 7. 15.

7. Fiii* lui Israel s'au înmulțit, s'au înărit, au crescut și au ajuns foarte puternici. Și s'a umplut țara de ei.

* Fac. 46. 3. Deut. 26. 5. Ps. 105. 24. Fapt. 7. 17.

Suferințele Israelitelor.

8. Peste Egipt s'a ridicat* un nou împărat, care nu cunoscuse pe Iosif.

* Fapt. 7. 18.

9. El a zis poporului său: „Iată* că poporul copiilor lui Israel este mai mare și mai puternic decît noi.” * Ps. 105. 24.

10. Veniți să ne arătăm dibaci față de el, ca să nu crească, pentruca nu cumva, dacă se va întîmpla un război, să se unească și el cu vrăjmașii noștri, să ne bată și să iasă apoi din țară.” * Ps. 10. 2; 83. 3, 4. * Iov. 5. 13. Ps. 105. 25. Pil. 16. 25; 21. 30. Fapt. 7. 19.

11. Și au pus peste ei isprăvnice, ca* să-i asuprească prin** munci grele. Astfel a zidit el cetățile Pitom și Ramses†, ca să slujească de hambare lui Faraon.

* Fac. 15. 13. Cap. 3. 7. Deut. 26. 6. ** Cap. 2. 11; 5. 4, 5. Ps. 81. 6. † Fac. 47. 11.

12. Dar cu cit îl asupreau mai mult, cu atît se înmulțea și creștea; și s'au scrisbit de copii lui Israel.

13. Atunci Egiptenii au adus pe copiii lui Israel la o aspră robie.

14. Le-au făcut viața amară* prin lucrări grele de lut** și cărămizi, și prin tot felul de lucrări de pe cîmp: și în toate muncile acestea pe cari-i sileau să le facă, erau fără nici un pic de milă.

* Cap. 2. 23; 6. 9. Num. 20. 15. Fapt. 7. 19, 31. ** Ps. 81. 6.

1. Conșeile lui.

15. Împăratul Egiptului a poruncit moașelor Evreilor, numite una Șifra, și cealaltă Pua,

16. și le-a zis: „Cînd veți împlini slujba de moașe pe lângă femeile Evreilor, și le veți vedea pe scaunul de naștere, dacă este băiat, să-l omoriți; iar dacă este fată, s'o lăsați să trăiască.”

17. Dar moașele s'au temut* de Dumnezeu, și n'au făcut** ce le poruncise împăratul Egiptului: ci au lăsat pe copiii de parte bărbatească să trăiască. * Pil. 16. 6. * Dan. 3. 16. 18; 6. 13. Fapt. 5. 29.

18. Împăratul Egiptului a chemat pe moașe, și le-a zis: „Pentruca ați făcut lucrul acesta, și ați lăsat pe copiii de parte bărbatească să trăiască?”

19. Moașele* au răspuns lui Faraon: „Pentruca femeile Evreilor nu sint ca Egiptencele; ele sint vinjoase și nasc înainte de venirea moașei.”

* Ios. 2. 4, etc. 2. Sam. 17. 19, 20.

20. Dumnezeu* a făcut bine moașelor; și poporul s'a înmulțit și a ajuns foarte mare la număr.

* Pil. 11, 18. Ecl. 5. 12. Isa. 3. 10. Evi. 6. 10.

21. Pentrucă moașele se temuseră de Dumnezeu, Dumnezeu a făcut să le meargă bine casele*, dîndu-le belșug de copii¹.

* 1 Sam. 2. 35.

22. Atunci Faraon a dat următoarea poruncă la tot poporul lui: „Să aruncați în rîu pe orice băiat* care se va naște, și să lăsați pe toate fetele să trăiască.”

* Fapt. 7. 19.

Nașterea lui Moise.

2. 1. Un om* din casa lui Levi luase de nevastă pe o fată a lui Levi.

* Cap. 6. 20. Num. 26. 59. 1 Cron. 23. 14.

2. Femeia aceasta a rămas însărcinată, și a născut un fiu. A văzut* că este frumos, și l-a ascuns trei luni.

* Fapt. 7. 20. Evr. 11. 23.

3. Ne mai putînd să-l ascundă, a luat un sicriș de papură, pe care l-a uns

1. Sau: le-a făcut case.

cu lut și cu smoală; a pus copilul în el, și l-a așezat între trestii, pe malul riului.

4. Sora * copilului pindea la o depărtare oarecare, ca să vadă ce are să i se întâmple. ^{o Cap. 15, 20 Num. 26, 30.}

5. Fata * lui Faraon s'a pogorit la riu, să se sculze; și cele ce o însoțeau se plimbau pe marginea riului. Ea a zărit strâșul în mijlocul trestiiilor, și a trimis pe roaba ei să-l ia. ^{o Exod. 7, 21}

6. L-a deschis și a văzut copilul: era un băiețuș care plingea. L-a fost milă de el, și a zis: „Este un copil de al Evreilor!”

7. Atunci sora copilului a zis fetei lui Faraon: „Să mă duc să-ți chem o doică dintre femeile Evreilor, ca să-ți alăpteze copilul?”

8. „Du-te”, i-a răspuns fata lui Faraon. Și fata s'a dus și a chemat pe mama copilului.

9. Fata lui Faraon i-a zis: „Ia copilul acesta, alăptează-mă-l, și îți voi plăti.” Femeia a luat copilul, și l-a alăptat.

10. Copilul a crescut, și ea l-a adus fetei lui Faraon; și el i-a fost fiu*. L-a pus numele Moise (Scos); „căci”, a zis ea, „l-am scos din ape.” ^{o Exod. 7, 21.}

Fuga lui Moise în Madian.

11. În vremea aceea, Moise, crescând mare*, a ieșit pe la frații săi, și a fost martor la muncile lor grele. A văzut pe un Egiptean, care bătea pe un Evreu, unul dintre frații lui.

^{o Exod. 7, 23, 24. Evt. 11, 24, 25, 26. o Cap. 1, 11.}

12. S'a uitat în toate părțile, și, văzînd că nu este nimeni, a omorît* pe Egiptean și l-a ascuns în nisip. ^{o Exod. 7, 24.}

13. A ieșit* și în ziua următoare; și iată că doi Evrei se certau. A zis celui ce n'avea dreptate: „Pentru ce lovești pe semenul tău?” ^{o Exod. 7, 26.}

14. Și omul acela a răspuns: „Cine te-a pus pe tine mai mare și judecător peste noi? Nu cumva ai de gînd să mă omori și pe mine, cum ai omorît pe Egipteanul acela?” Moise s'a temut și a zis: „Nu mai încap eu încoială că faptul este cunoscut.” ^{o Exod. 7, 27, 28.}

15. Faraon a aflat ce se petrecuse, și căuta să omore pe Moise. Dar Moise* a fugit dinaintea lui Faraon, și a locuit în țara Madian. A șezut lângă o fîntînă.

^{o Exod. 7, 29. Evt. 11, 27. o Exod. 24, 11; 29, 2.}

16. Preotul* din Madian avea șapte fete*. Ele au venit să scoată apă, și au umplut jgîmburile ca să adape turma tatălui lor. ^{o Exod. 24, 11; 29, 2.}

17. Dar au venit păstorii, și le-au luat la goană. Atunci Moise s'a sculat, le-a ajutat, și le-a* adăpat turma. ^{o Exod. 29, 2.}

18. Cînd s'au întors ele la tatăl lor Reuel*, el a zis: „Pentru ce vă întoarceți așa de curînd azi?” ^{o Num. 10, 29.}

19. Ele au răspuns: „Un Egiptean ne-a scăpat din mina păstorilor, și chiar ne-a scos apă, și a adăpat turma.”

20. Și el a zis fetelor: „Unde este? Pentru ce ați lăsat acolo pe omul acela! Chemați-l* să mînceie pine!” ^{o Exod. 31, 54; 42, 25.}

21. Moise s'a hotărît să locuiască la omul acela, care i-a dat de nevastă pe fiică-sa* Sefora. ^{o Cap. 4, 25; 15, 2.}

22. Ea a născut un fiu, căruia el i-a pus numele* Ghersom (Sînt s'rdin oi ci); „căci”, a zis el, „locuiesc ca străin într-o țară străină.” ^{o Cap. 18, 3. o Exod. 7, 29. Evt. 11, 13, 14.}

Dumnezeu aude strigătul Israelitelor.

23. După* multă vreme, împăratul Egiptului a murit; și copiii lui Israel* gemeau încă din pricina robiei, și scoteau* strigăte desnădăjduite. Strigătele acestea, pe cari li le smulgea robia, s'au suit pînă la Dumnezeu.

^{o Cap. 7, 7. Exod. 7, 30. o Num. 20, 16. Deut. 26, 7. Ps. 123.}

24. Dumnezeu a* auzit gemetele lor, și Și-a adus* aminte de țegămîntul Său făcut cu Avraam, Isaac, și Iacov. ^{o Cap. 6, 5. o Cap. 6, 5. Ps. 105, 8, 42; 106, 45. o Exod. 15, 14, 46, 4.}

25. Dumnezeu a privit* spre copiii lui Israel, și l s'a făcut milă de ei.

^{o Cap. 4, 31. 1 Sam. 1, 11. 2 Sam. 16, 12. Luc. 1, 26. o Cap. 3, 7.}

Rugul aprins.

3 1. Moise păștea turma socrului său Ietro, preotul* Madianului. Odată a minat turma pînă dincolo de pustie, și a ajuns la muntele* lui Dumnezeu, la Horeb. ^{o Cap. 2, 16. o Cap. 18, 5. 1 Reg. 19, 8.}

2. Ingerul* Domnului i s'a arătat într-o flăcără de foc, care ieșea din mijlocul unui rug. Moise s'a uîtat; și iată că rugul era tot un foc, și rugul nu se mistuia deloc.

^{o Deut. 33, 16. Isa. 63, 9. Exod. 7, 30.}

3. Moise a zis: „Am să mă întorc și să văd ce este această vedenie * minună-tă, și pentru ce nu se mistuie rugul.“

☞ Ps. 111. 2. Fapt. 7. 31.

4. Domnul a văzut că el se întoarce să vadă; și Dumnezeu l-a chemat * din mijlocul rugului, și a zis: „Moise! Moise!“ El a răspuns: „Iată-mă!“

☞ Deut. 33. 16.

5. Dumnezeu a zis: „Nu te apropia de locul acesta; scoate-ți * încălțămin-tele din picioare, căci locul pe care calci este un pământ sfânt.“

☞ Cap. 19. 12. 108. 5, 15. Fapt. 7. 33.

6. Și a adăugat: „Eu sint * Dumne-zeul tatălui tău, Dumnezeu lui Avraam, Dumnezeu lui Isaac și Dumne-zeul lui Iacov.“ Moise și-a ascuns fa-ța, căci se temea * să privească pe Dumnezeu.

☞ Fac. 28. 13. Vers. 15. Cap. 4. 5. Mat. 22. 32. Marc. 12. 26. Luc. 20. 37. Fapt. 7. 32. ☞ 1 Reg. 19. 13. Isa. 6. 1, 5.

7. Domnul a zis: „Am * văzut asupri-rea poporului Meu, care este în Egipt, și am auzit strigătele pe care le scoa-te din pricina asupritorilor * lui; căci îi * cunosc durerile.

☞ Cap. 2. 23, 24, 25. Neem. 9. 9. Ps. 106. 44. Fapt. 7. 34. ☞ Cap. 1. 11. † Fac. 18. 21. Cap. 2. 25.

8. M'am pogorît * ca să-l izbăvesc * din mina Egiptenilor, și să-l scot din țara aceasta și să-l duc într-o țară * bună și întinsă, într-o țară unde cur-ge * lapte și miere, și anume, în lo-curile, pe cari le locuiesc Canani-ții *†, Hetiții, Amoriiți, Fereziții, He-viții și lebusiții.

☞ Fac. 11. 5, 7; 18. 21; 50. 24. ☞ Cap. 6. 6, 8; 12. 51. † Deut. 1. 25; 2. 7, 8, 9. †† Vers. 17. Cap. 13. 5; 33. 3. Num. 13. 27. Deut. 26. 9. 15. 1er. 11. 5; 32. 22. Ezech. 20. 6. ☞† Fac. 15. 15.

9. Iată * că strigătele Israelitelor au ajuns pînă la Mine, și am văzut chin-ul cu care îi chinuesc * Egiptenii.

☞ Cap. 2. 23. ☞ Cap. 1. 11, 13, 14, 22.

10. Acum *, vino, Eu te voi trimete la Faraon, și vei scoate din Egipt pe poporul Meu, pe copiii lui Israel.“

☞ Ps. 105. 26. Mic. 6. 4.

Trimeterea lui Moise.

11. Moise a zis lui Dumnezeu: „Ci-ne * sint eu, ca să mă duc la Faraon, și să scot din Egipt pe copiii lui Is-rael?“

☞ Cap. 6. 12. 1 Sam. 18. 18. Isa. 6. 5, 8. 1er. 1. 6.

12. Dumnezeu a zis: „Eu voi * fi ne-greșit cu tine; și îți dăruiesc va fi pentru tine semnul că Eu te-am trimes: după ce vei scoate pe popor din Egipt, vei slui lui Dumnezeu pe muntele acesta.“

☞ Fac. 31. 3. Deut. 31. 23. 1os. 1. 5. Rom. 8. 31.

13. Moise a zis lui Dumnezeu: „Iată, cînd mă voi duce la copiii lui Israel, și le voi spune: „Dumnezeul părinților voștri m'a trimes la voi“; și mă vor întreba: „Care este Numele Lui?“ ce le voi răspunde?“

14. Dumnezeu a zis lui Moise: „Eu sint Cel ce sint.“ Și a adăugat: „Vei răspunde copiilor lui Israel astfel: „Cel ce se numește „Eu * sint“, m'a trimes la voi.“

☞ Cap. 6. 3. Ioan. 8. 5. 2 Cor. 1. 20. Evr. 13. 8. Apoc. 1. 4.

15. Dumnezeu a mai zis lui Moise: „Așa să vorbești copiilor lui Israel: „Domnul, Dumnezeuul părinților vo-ștri, Dumnezeuul lui Avraam, Dumne-zeul lui Isaac și Dumnezeuul lui Iacov, m'a trimes la voi. Acesta este Numele * Meu pentru vecinicie, ace-sta este Numele Meu din neam în neam.

☞ Ps. 135. 13. Osea. 12. 5.

16. Du-te, strînge * pe bătrînii lui Israel, și spune-le: „Mi s'a arătat Domnul, Dumnezeuul părinților vo-ștri, Dumnezeuul lui Avraam, lui Isa-acă și lui Iacov. El a zis **: „V'am vă-zut, și am văzut ce vi se face în Egipt,

☞ Cap. 4. 29. ☞ Fac. 50. 24. Cap. 2. 25; 4. 31. Luc. 1. 68.

17. și am zis: „Vă * voi scoate din suferința Egiptului, și vă voi duce în țara Cananiților, Hetiților, Amoriti-lor, Fereziților, Heviților și lebusi-ților, într-o țară unde curge lapte și miere.“

☞ Fac. 15. 14, 16. Vers. 9.

18. Ei vor asculta * de glasul tău; și te vei duce, tu și bătrînii lui Is-rael, la împăratul Egiptului, și îi veți spune: „Domnul, Dumnezeuul Evreilor, s'a întîlnit * cu noi. Dă-ne voie să mer-gem cale de trei zile în pustie, ca să aducem jertfe Domnului, Dumnezeul nostru.“

☞ Cap. 4. 31. ☞ Cap. 5. 1, 3.

19. Știu că împăratul Egiptului n'are * să vă lase să plecați decît silit de o mină puternică.

☞ Num. 23. 3, 4, 15, 16.

20. Eu Imi voi întinde * mîna, și voi lovi Egiptul cu tot * felul de minuni, pe cari le voi face în mijlocul lui. Du-pă aceea *, are să vă lase să ple-cați.“

☞ Cap. 5. 2, 7, 4.

☞ Cap. 6. 6; 7. 6; 9. 15. † Cap. 7. 3; 11. 9. Deut. 6. 22. Neem. 9. 10. Ps. 105. 27; 135. 9. 1er. 32. 20. Fapt. 7. 36. Cap. 7—13.

21. Voi face * chiar ca poporul ace-sta să capete trecere înaintea Egipte-nilor; și, cînd veți pleca, nu veți ple-ca cu minile goale.

☞ Cap. 1. 31.

22. Fiecare femeie * va cere dela ve-cina ei, și dela cea care locuiește în casa ei, vase de argint, vase de aur, și

haine, pe cari le veți pune pe fiii și fiucele voastre. Și veți jăfui* astfel pe Egipteni.” ^{Cap. 11.3; 12.35; 19.10; 46. Prov. 16.7}
 * ^{Exod. 15. 14. Cap. 11.2; 12. 25, 36; 11ov. 27. 17. Prov. 13. 22. Ezec. 30. 10.}

Sovdirea lui Moise.

4. 1. Moise a răspuns, și a zis: „Iată că n'au să mă creadă, nici n'au să asculte de glasul meu. Ci vor zice: „Nu ți s'a arătat Domnul!”

2. Domnul i-a zis: „Ce ai în mină?” El a răspuns: „Un* toiag.” ^{Exod. 17. 20.}

3. Domnul a zis: „Aruncă-l la pământ.” El l-a aruncat la pământ, și toiagul s'a prefăcut într'un șarpe. Moise fugea de el.

4. Domnul a zis lui Moise: „Intinde-ți mina, și apucă-l de coadă.” El a întins mina și l-a apucat; și șarpele s'a prefăcut iarăși într'un toiag în mina lui.

5. „Iată”, a zis Domnul, „ce vei face, ca să creadă* că ți s'a arătat Domnul”, Dumnezeu părinților lor: Dumnezeu lui Avraam, Dumnezeu lui Isaac și Dumnezeu lui Iacov.” ^{Cap. 19. 9. Cap. 15. 15.}

6. Domnul i-a mai zis: „Bagă-ți mina în sin.” El și-a băgat mina în sin; apoi a scos-o, și iată că mina i se acoperise de lepră, și se făcuse albă ca* zăpada. ^{Num. 12. 10. 2 Reg. 5. 27.}

7. Domnul a zis: „Bagă-ți din nou mina în sin.” El și-a băgat din nou mina în sin; apoi a scos-o din sin; și iată că mina se făcuse* iarăși cum era carnea lui. ^{Num. 12. 13, 14. Deut. 32. 39. 2 Reg. 5. 14. Mat. 8. 3.}

8. „Dacă nu te vor crede”, a zis Domnul, „și nu vor asculta de glasul celui dintii semn, vor crede glasul celui de al doilea semn.

9. Dacă nu vor crede nici aceste două semne, și nu vor asculta de glasul tău, să iei apă din riu, și s'o torni pe pământ; și apa*, pe care o vei lua din riu, se va preface în singe pe pământ.” ^{Cap. 7. 19.}

10. Moise a zis Domnului: „Ah! Doamne, eu nu sint un om cu vorbirea ușoară; și cusurul acesta nu-i nici de ieri, nici de alaltăieri, nici măcar de cînd vorbești Tu robului Tău; căci vorba și limba* mi-este încurcată.” ^{Cap. 6. 12. Ier. 1. 6.}

11. Domnul i-a zis: „Cine* a făcut gura omului? Și cine face pe om mut sau surd, cu vedere sau orb? Oare nu Eu, Domnul?” ^{Ps. 94. 9.}

12. Du-te, dar; Eu voi fi cu gura ta, și te voi învăța ce vei avea de spus.” ^{Isa. 50. 4. Ier. 1. 9. Mat. 10. 19. Marc. 12. 11. Luc. 12. 11. 12. 21. 14. 15.}

13. Moise a zis: „Ah! Doamne*, trimete pe cine vei vrea să trimeti.” ^{1 Iona 1. 1.}

14. Atunci Domnul s'a miniat pe Moise, și a zis: „Nu-i oare acolo fraatele tău Aaron, Levitul? Știu că el vorbește ușor. Iată că el însuși vine* înaintea ta; și, cînd te va vedea, se va bucura în inima lui.” ^{Exod. 27. 1 Sam. 10. 2. 2. 2.}

15. Tu îi vei vorbi*, și vei pune* cuvintele în gura lui; și Eu voi fi cu gura ta și cu gura lui; și va voi ț învăța ce veți avea de făcut.” ^{Cap. 7. 1, 2. Num. 22. 38; 23. 5, 12, 16. Deut. 18. 18. Isa. 51. 16. Ier. 1. 9. 7. Deut. 5. 21.}

16. El va vorbi poporului pentru tine, îți va sluji drept gură, și tu vei ținea pentru el locul lui* Dumnezeu. ^{Cap. 7. 4; 18. 19.}

17. Ia în mină* toiagul acesta, cu care vei face semnele.” ^{Exod. 2.}

Moise în Egipt.

18. Moise a plecat; și, cînd s'a întors la socrul său letro, i-a zis: „Lasă-mă, te rog, să plec și să mă întorc la frații mei, cari sint în Egipt, ca să văd dacă mai trăiesc.” letro a zis lui Moise: „Du-te în pace!”

19. Domnul a zis lui Moise, în Madian: „Du-te, întoarce-te în Egipt: căci toți* ceice umblau să-ți ia viața, au murit.” ^{Cap. 2. 15, 23. Mat. 2. 20.}

20. Moise și-a luat nevasta și copiii, i-a pus călări pe măgari, și s'a întors în țara Egiptului. Și-a luat în mină toiagul* lui Dumnezeu. ^{Cap. 17. 9. Num. 20. 8, 9.}

21. Domnul a zis lui Moise: „Plecînd ca să te întorci în Egipt, vezi, toate minunile* pe cari ți le pun în mină, să le faci înaintea lui Faraon. Eu* îi voi împetri inima, și nu va lăsa pe popor să plece.” ^{Cap. 3. 20. Cap. 7. 3, 13; 9. 12, 35; 10. 1; 14. 8. Deut. 2. 30. 10. 11. 21. Isa. 63. 17. Ioan. 12. 40. Rom. 9. 18.}

22. Tu vei zice lui Faraon: „Așa vorbește Domnul: „Israel* este fiul Meu, întâiul* Meu născut.” ^{Osea 11. 1. Rom. 9. 4. 2 Cor. 6. 18. Jer. 31. 9. Iac. 1. 18.}

23. Îți spun: „Lasă pe fiul Meu să plece, ca să-Mi slujească; dacă nu vrei să-l lași să plece, voi uicide* pe fiul tău, pe întâiul tău născut.” ^{Cap. 11. 6; 12. 29.}

24. În timpul călătoriei, într'un loc unde a rămas Moise peste noapte, l-a

întîlnit* Domnul, și a vrut să-l** omoare.

☞ Num. 22. 22. ☞ Fac. 17. 14.

25. Sefora a luat o piatră ascuțită*, a tăiat prepuțul fiului său, și l-a aruncat la picioarele lui Moise, zicînd: „Tu ești un soț de singe pentru mine.”

☞ Ios. 5. 2. 3.

26. Și Domnul l-a lăsat. Atunci a zis ea: „Soț de singe!” din pricina tăierii împrejur.

Întîlnirea lui Moise cu Aaron.

27. Domnul a zis lui Aaron: „Du-te înaintea* lui Moise în pustie.” Aaron a plecat a întîlni pe Moise la muntele** lui Dumnezeu, și l-a sărutat.

☞ Vers. 14. ☞ Cap. 3. 1.

28. Moise a făcut* cunoscut lui Aaron toate cuvintele Domnului, care-l trimisese, și toate semnele**, pe cari-i poruncise să le facă. ☞ Vers. 15, 16. ☞ Vers. 8, 9.

29. Moise și Aaron și-au văzut de drum*, și au adunat pe toți bătrînii copiilor lui Israel.

☞ Cap. 3. 16.

30. Aaron* a istorisit toate cuvintele pe cari le spusese Domnul lui Moise; și Moise a făcut semnele înaintea poporului.

☞ Vers. 16.

31. Poporul a crezut*. Astfel au aflat că Domnul cercetase** pe copiii lui Israel, că le văzuse† suferința; și s'au plecat†† și s'au aruncat cu fața la pămînt*†.

☞ Cap. 3. 18. Vers. 8. 9. ☞ Cap. 3. 16. †Cap. 2. 25; 3. 7. ††Fac. 24. 26. Cap. 12. 27. ††1 Cron. 29. 24.

Moise și Aaron înaintea lui Faraon.

5. Moise și Aaron s'au dus apoi la Faraon, și i-au zis: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Lasă pe poporul Meu să plece, ca să prăznuiască* în pustie un praznic în cinstea Mea.”

☞ Cap. 10. 9.

2. Faraon a răspuns: „Cine* este Domnul, ca să ascult de glasul Lui, și să las pe Israel să plece?” Eu nu cunosc pe Domnul, și nu voi** lăsa pe Israel să plece.”

☞ 2Reg. 18. 35. Iov. 21. 15. ☞ Cap. 9. 19.

3. Ei au zis: „Ni S'a arătat* Dumnezeul Evreilor. Dă-ne voie să facem un drum de trei zile în pustie, ca să aducem jertfe Domnului, pentruca să nu ne bată cu ciumă sau cu sabie.” ☞ Cap. 3. 18.

4. Și împăratul Egiptului le-a zis: „Moise și Aaron, pentruce abateți poporul dela lucrul lui? Plecați la lucrările* voastre.”

☞ Cap. 1. 11.

Măierea muncilor.

5. Faraon a zis: „Iată că poporul acesta s'a* înmulțit acum în țară, și voi mai voți să-l faceti să-și înceteze lucrările?”

☞ Cap. 1. 7. 9.

6. Și chiar în ziua aceea, Faraon a dat următoarea poruncă isprăvniceilor* norodului și logofeților: ☞ Cap. 1. 11.

7. „Să nu mai dați poporului paie ca mai înainte pentru facerea cărămizilor; ci să se ducă singuri să strîngă paie.”

8. Totuș să le cereți acelaș număr de cărămizi, pe cari le făceau mai înainte; să nu le scădeți nimic din ele, căci sînt niște leneși; de aceea strigă mereu: „Haidem să aducem jertfe Dumnezeului nostru.”

9. Să se dea mult de lucru oamenilor acestora, ca să aibă de lucru, și să nu mai umble după năluci.”

10. Isprăvniceii poporului și logofeții au venit și au spus poporului: „Așa vorbește Faraon: „Nu vă mai dau paie;

11. duceți-vă singuri de vă luați paie de unde veți găsi; dar nu vi se scade nimic din lucrul vostru.”

12. Poporul s'a răspîndit în toată țara Egiptului, ca să strîngă miriște în loc de paie.

13. Isprăvniceii îi sileau, zicînd: „Isprăviți-vă lucrul, zi de zi, ca și atunci cînd erau paie!”

14. Au bătut chiar pe logofeții copiilor lui Israel, puși peste ei de isprăvniceii lui Faraon. „Pentruce”, li se zicea, „n'ați isprăvit ieri și azi, ca mai înainte, numărul de cărămizi, care vă fusese hotărît?”

15. Logofeții copiilor lui Israel s'au dus să se plîngă la Faraon, și i-au zis: „Pentruce te porți așa cu robii tăi?”

16. Robilor tăi nu li se mai dau paie ca mai înainte, și totuș ni se spune: „Faceți cărămizi!” Ba încă, robii tăi sînt și bătuti, ca și cînd poporul tău ar fi vinovat.”

17. Faraon a răspuns: „Sinteti niște leneși și niște trîntori! De aceea ziceți: „Haidem să aducem jertfe Domnului!”

18. Acum, duceți-vă îndată de lucruți; nu vi se vor da paie, și veți face acelaș număr de cărămizi.”

Cîrtirea Israelitilor.

19. Logofeții copiilor lui Israel au văzut în ce stare nenorocită erau, cînd

li se zicea: „Nu vi se scade nimic din numărul de cărămizi; ci în fiecare zi să faceți lucrul cuvenit unei zile.“

20. Cind au ieșit dela Faraon, au întâlnit pe Moise și pe Aaron, cari îi așteptau.

21. Și i-le-au zis: „Să vă vadă Domnul, și să judece! Voi ne-ați făcut urii lui Faraon și slujitorilor lui; ba încă le-ați dat sabia în mină ca să ne omoare.“

22. Moise s'a întors la Domnul, și a zis: „Doamne, pentrucă ai făcut un astfel de rău poporului acestuia? Pentrucă m'ai trimis?“

23. De cind m'am dus la Faraon ca să-i vorbesc în Numele Tău, el face și mai rău poporului acestuia; și n'ai izbăvit pe poporul Tău.“

Izbăvirea jăgăduită.

6. 1. Domnul a zis lui Moise: „Vei vedea acum ce voi face lui Faraon: o mină puternică* îl va sili să-i lase să plece; da, o mină puternică îl va sili să-i izgonească** din țara lui.“

*Cap. 3. 19. **Cap. 11. 1; 12. 31, 33, 39.

2. Dumnezeu a mai vorbit lui Moise, și i-a zis: „Eu sint Domnul.“

3. Eu M'am arătat lui Avraam, lui Isaac și lui Iacov, ca Dumnezeul* Cel Atotputernic; dar n'am fost cunoscut de el sub Numele Meu ca „Domnul**.“

*Fac. 17. 1; 35. 11; 48. 3. **Cap. 3. 14. Ps. 68. 4. 33. 18. Ioan. 8. 58. Apoc. 1. 4.

4. De asemenea Mi-am* încheiat legământul Meu cu ei, ca să** le dau țara Canaan, țara călătoriiilor lor sfinte, în care au locuit ca străini.

*Fac. 15. 18; 17. 4, 7. **Fac. 17. 8; 28. 4.

5. Acum însă am* auzit gemetele copiilor lui Israel, pe cari-i țin Egiptenii în robie, și Mi-am adus aminte de legământul Meu.

*Cap. 2. 24.

6. De aceea spune copiilor lui Israel: „Eu* sint Domnul: Eu vă voi** izbăvi din muncile cu cari vă apasă Egiptenii, vă voi izbăvi din robia lor, și vă voi scăpa† cu braț întins și cu mari judecăți.“

*Vers. 2, 8, 29. **Cap. 3. 17; 7. 4. Deut. 26. 8. 1. s. 21. 6; 136. 11, 12. †Cap. 15. 13. Deut. 7. 8. 1 Cron. 17. 21. Neem. 1. 10.

7. Vă voi* lua ca popor al Meu; Eu voi** fi Dumnezeul vostru, și veți cunoaște că Eu, Domnul, Dumnezeul vostru, vă izbăvesc de muncile† cu cari vă apasă Egiptenii.

*Deut. 4. 20; 7. 6; 14. 2; 26. 18. 2 Sam. 7. 24. **Fac. 17. 7, 8. Cap. 29. 45, 48. Deut. 29. 13. Apoc. 21. 7. †Cap. 4. 5, 6. Ps. 81. 6.

8. Eu vă voi aduce în țara, pe care am jurat* că o voi da lui Avraam, lui Isaac și lui Iacov; Eu vă voi da-o în stăpânire; Eu, Domnul.“

*Fac. 15. 17, 26. 3; 28. 13; 31. 12.

9. Astfel a vorbit Moise copiilor lui Israel. Dar desnădejden și robia aspră în care se aflau, i-au împedicat* să asculte pe Moise.

*Cap. 21.

10. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

11. „Du-te de vorbește lui Faraon, împăratul Egiptului, să lase pe copiii lui Israel să iasă afară din țara lui.“

12. Moise a răspuns în fața Domnului: „Iată că nici copiii lui Israel nu m'au* ascultat: cum are să m'asculte Faraon pe mine**, care n'am o vorbire ușoară?“

*Vers. 9. **Vers. 30. Cap. 4. 10. Ier. 1. 4.

13. Domnul a vorbit lui Moise și lui Aaron, și le-a dat porunci cu privire la copiii lui Israel și cu privire la Faraon, împăratul Egiptului, ca să scoată din țara Egiptului pe copiii lui Israel.

Spîța neamului lui Moise și Aaron.

14. Iată căpeteniile familiilor lor.

Fiii* lui Ruben, întâiu născut al lui Israel: Enoh, Palu, Hetron și Carmi. Acestea sint familiile lui Ruben.

*Fac. 46. 9. 1 Cron. 5. 1.

15. Fiii lui Simeon*: Iemuel, Iamin, Ohad, Iachin și Tohar; și Saul, fiu născut dintr'o femeie Cananită. Acestea sint familiile lui Simeon.

*Fac. 46. 10. 1 Cron. 4. 24.

16. Iată numele fiilor* lui Levi, după spîța neamului lor: Gherson, Chehat și Merari. Anii vieții lui Levi au fost o sută trezeci și șapte de ani. —

*Fac. 46. 11. Num. 3. 17. 1 Cron. 6. 1, 16.

17. Fiii* lui Gherson: Libni și Simi, și familiile lor. —

*1 Cron. 6. 17; 27.

18. Fiii lui Chehat*: Amram, Ițehar, Hebron și Uziel. Anii vieții lui Chehat au fost o sutătreizeci și trei de ani. —

*Num. 26. 57. 1 Cron. 6. 2, 16.

19. Fiii lui Merari*: Mahli și Muși. — Acestea sint familiile lui Levi, după spîța neamului lor.

*1 Cron. 6. 19; 23. 21.

20. Amram* a luat de nevastă pe mătusă-sa lochebed; și ea i-a născut pe Aaron și pe Moise. Anii vieții lui Amram au fost o sutătreizeci și șapte de ani. —

*Cap. 2. 1, 2. Num. 26. 59.

21. Fiii lui* Ițehar: Core, Nefeg și Zicri. —

*Num. 16. 1. 1 Cron. 6. 37, 38.

22. Fiii lui* Uziel: Mișael, Eltafan și Sitri. Lev. 10. 4. Num. 3. 30.

23. Aaron a luat de nevastă pe Elișeba, fata lui Aminadab*, sora lui Nahșon; și ea i-a născut pe Nadab**, Abihu, Eleazar și Itamar. Rut. 4. 19, 20. 1 Cron. 2. 10. Mat. 1. 4. Lev. 10. 1. Num. 3. 2; 26. 60. 1 Cron. 6. 3; 24. 1.

24. Fiii lui* Core: Asir, Elcana și Abiasaf. Acestea sint familiile Coriților. Num. 26. 11.

25. Eleazar, fiul lui Aaron, a luat de nevastă pe una din fetele lui Putiel; și ea* i-a născut pe Fineas.

Aceștia sint căpeteniile familiilor Leviților cu familiile lor. Num. 25. 7; 11. Ios. 24. 33.

26. Aceștia sint Aaron acela și Moise acela, cărora* le-a zis Domnul: „Scoateți din țara Egiptului pe copiii lui Israel, după oștirile** lor.“ Vers. 13. Cap. 7. 4; 12. 17, 51. Num. 33. 1.

27. Ei sint aceia cari au vorbit* lui Faraon, împăratul Egiptului, ca** să scoată din Egipt pe copiii lui Israel. Aceștia sint Moise acela și Aaron acela. Cap. 5. 1. 3; 7. 10. Vers. 13. Cap. 32. 7; 38. 1. Ps. 77. 20.

28. Cînd a vorbit Domnul lui Moise în țara Egiptului,

29. Domnul a zis lui Moise: „Eu* sint Domnul. Spune** lui Faraon, împăratul Egiptului, tot ce-ți spun.“ Vers. 2. Cap. 11. Cap. 7. 2.

30. Și Moise a răspuns înaintea Domnului: „Iată că eu* nu vorbesc ușor: cum are să m'asculte Faraon?“ Vers. 12. Cap. 4. 10.

Cele zece urgii.

7 1. Domnul a zis lui Moise: „Iată că te fac Dumnezeu* pentru Faraon; și fratele tău Aaron va fi proorocul** tău. Cap. 4. 16. Ier. 1. 10. Cap. 4. 16

2. Tu vei spune tot* ce-ți voi porunci Eu, iar fratele tău Aaron va vorbi lui Faraon, ca să lase pe copiii lui Israel să plece din țara lui. Cap. 4. 15.

3. Eu voi împietri* inima lui Faraon, și lmi voi înmulți** semnele † și minunile în țara Egiptului. Cap. 4. 21. Cap. 11. 9. Cap. 4. 7.

4. Totuș Faraon n'are să v'asculte. Apoi lmi voi întinde* mina asupra Egiptului, și voi scoate din țara Egiptului oștile Mele, pe poporul Meu, pe copiii lui Israel, prin** mari judecăți. Cap. 10. 1; 11. 9. Cap. 6. 6.

5. Egiptenii vor cunoaște* că Eu sint Domnul, cînd lmi voi întinde** mina

asupra Egiptului, și cînd voi scoate din mijlocul lor pe copiii lui Israel.“ Vers. 17. Cap. 8. 22; 14. 4, 18. 1'a. 9. 16. Cap. 3. 20.

6. Moise și Aaron au făcut* ce le poruncise Domnul: așa au făcut. Vers. 2.

7. Moise are în vîrstă de optzeci* de ani, iar Aaron de optzeci și trei de ani, cînd au vorbit lui Faraon. Dent. 20. 5; 31. 2; 34. 7. 1'apt. 7. 23, 30

Moise și Aaron fac minuni.

8. Domnul a zis lui Moise și lui Aaron:

9. „Dacă vă va vorbi Faraon, și vă va zice: „Faceți o minune!“ să zici lui Aaron: „Ia-ți** toiagul, și aruncă-l înaintea lui Faraon. Și toiagul se va preface într'un șarpe.“ Isa. 7. 11. Ioan 2. 18; 6. 30. Cap. 4. 2, 17.

10. Moise și Aaron s'au dus la Faraon, și au făcut cum* poruncise Domnul. Aaron și-a aruncat toiagul înaintea lui Faraon și înaintea slujitorilor lui; și toiagul s'a prefăcut** într'un șarpe. Vers. 9. Cap. 4. 3.

11. Dar Faraon a chemat pe niște înțelepți* și pe niște vrăjitori**, și vrăjitorii Egiptului au făcut † și ei la fel prin vrăjitoriile lor. Exa c. 41. 8. Tim. 3. 8. Vers. 22. Cap. 8. 7, 18.

12. Toți și-au aruncat toiegele, și s'au prefăcut în șerpi. Dar toiagul lui Aaron a înghițit toiegele lor.

13. Inima lui Faraon s'a împietrit, și n'a ascultat de Moise și de Aaron, după* cum spusese Domnul. Cap. 4. 21. Vers. 4.

Cea dintii urgii: prefacerea apei în sînge.

14. Domnul a zis lui Moise: „Faraon are inima* împietrită: nu vrea să lase poporul să plece. Cap. 8. 15; 10. 1, 20, 27.

15. Du-te la Faraon dis de dimineață, cînd are să iasă să se ducă la apă, și să te înfățișezi înaintea lui pe maul riului. Să-ți iei în mînă toiagul*, care a fost prefăcut în șarpe, Cap. 4. 2, 3. Vers. 10.

16. și să zici lui Faraon: „Domnul, Dumnezeu* Evreilor, m'a trimis la tine, să-ți spun: „Lasă pe poporul Meu să plece, ca** să-Mi slujească în pustie. Dar iată că pînă acum n'ai ascultat.“ Cap. 3. 18. Cap. 3. 12, 18; 5. 1, 3.

17. Acum, așa vorbește Domnul: „Iată cum vei cunoaște* că Eu sint Domnul. Am să lovesc apele riului cu toiagul din mîna mea; și ele se vor prefăce** în sînge †. Cap. 5. 2. Vers. 5. Cap. 4. 9. Apoc. 16. 4, 6.

18. Peștii din riu vor pieri, riul se va împuți, așa că le va fi greață* Egiptenilor să bea din apa riului.

☞ Vers. 24.

19. Domnul a zis lui Moise: „Spune lui Aaron: „Ia-ți toiagul, și întinde-ți* mina peste apele Egiptenilor, peste riurile lor, peste piraiele lor, peste iazurile lor, și peste toate bălțile lor. Ele se vor prefăce în singe; și va fi singe în toată țara Egiptului, atît în vasele de lemn cît și în vasele de piatră.”

☞ Cap. 8: 5, 6, 16; 9: 22; 10: 12, 21; 14: 21, 26.

20. Moise și Aaron au făcut cum le poruncise Domnul. Aaron a ridicat* toiagul, și a lovit apele riului, subț ochii lui Faraon și subț ochii slujitorilor lui; și toate apele** riului s'au prefăcut în singe.

☞ Cap. 17: 5. ☞ Ps. 78: 44; 105: 24.

21. Peștii din riu au pierit, riul s'a împuțit, așa că Egiptenii nu mai puteau* să bea apa riului, și a fost singe în toată țara Egiptului.

☞ Vers. 18.

22. Dar vrăjitorii* Egiptului au făcut și ei la fel prin vrăjitoriile lor. Inima lui Faraon s'a împietrit, și n'a ascultat de Moise și de Aaron, după cum** spusese Domnul.

☞ Vers. 11. ☞ Vers. 12.

23. Faraon s'a întors dela riu, și s'a dus acasă; dar nu și-a pus la inimă aceste lucruri.

24. Toți Egiptenii au săpat în împrejurimile riului, ca să găsească apă de băut; căci nu puteau să bea din apa riului.

25. Au trecut șapte zile, după ce a lovit Domnul riul.

Broaștele.

8 1. Domnul a zis lui Moise: „Du-te la Faraon, și spune-i: „Așa vorbește Domnul: „Lasă pe poporul Meu să plece, ca să-Mi* slujească.

☞ Cap. 3: 12, 18.

2. Dacă nu* vrei să-l lași să plece, am să aduc broaște** pe toată întinderea țării tale.

☞ Cap. 7: 14; 9: 2. ☞ Apoc. 16: 13.

3. Riul va mișuna de broaște; ele se vor sui, și vor intra în casa ta, în odaia* ta de dormit și în patul tău, în casa slujitorilor tăi și în casele poporului tău, în cuptoarele și în postăvile de frământat pinea.

☞ Ps. 105: 30.

4. Ba încă broaștele se vor sui și pe tine, pe poporul tău, și pe toți slujitorii tăi.”

5. Domnul a zis lui Moise: „Spune lui Aaron: „,Intinde-ți mina cu toia-

gul peste riuri, peste piraie și peste iazuri, și scoate broaște din ele peste țara Egiptului!”

☞ Cap. 7: 1.

6. Aaron și-a întins mina peste apele Egiptului; și au ieșit* broaște și au acoperit țara Egiptului.

☞ Ps. 78: 45; 105: 30.

7. Dar* și vrăjitorii au făcut la fel prin vrăjitoriile lor: au scos și ei broaște peste toată țara Egiptului.

☞ Cap. 7: 11.

8. Faraon a chemat pe Moise, și pe Aaron, și a zis*: „Rugați-vă Domnului, să depărteze broaștele dela mine și dela poporul meu; și am să las pe popor să plece să aducă jertfe Domnului.”

☞ Cap. 9: 28; 10: 17. Num. 21: 7. 1 Reg. 13: 6. Fapt. 8: 24.

9. Moise a zis lui Faraon: „Hotărâște-mi, cînd să mă rog Domnului pentru tine, pentru slujitorii tăi și pentru poporul tău, ca să îndepărteze broaștele dela tine și din casele tale: Nu vor mai rămînea decît în rîu.”

10. El a răspuns: „Mine”. Moise a zis: „Așa va fi, ca să știi că nimeni nu este ca Domnul, Dumnezeuul nostru.

☞ Cap. 9: 14. Deut. 33: 26. 29 am. 7: 22. 1 Cron. 17: 20. Ps. 95: 1. Isa. 46: 9. Ier. 10: 6, 7.

11. Broaștele se vor depărta dela tine și din casele tale, dela slujitorii tăi și dela poporul tău; nu vor mai rămînea decît în rîu.”

12. Moise și Aaron au ieșit dela Faraon. Și Moise a* strigat către Domnul cu privire la broaștele cu cari lovide pe Faraon.

☞ Vers. 30. Cap. 9: 33; 10: 18; 32: 11. Iac. 5: 16, 17. Is.

13. Domnul a făcut cum cerea Moise; și broaștele au pierit în case, în curți și în ogoare.

14. Le-au strîns grămezi, și țara s'a împuțit.

15. Faraon, văzînd că are* răgaz să răsufle în voie, și-a** împietrit inima, și n'a ascultat de Moise și de Aaron, după cum spusese Domnul.

☞ Ecl. 8: 11. ☞ Cap. 7: 14.

Păduchii.

16. Domnul a zis lui Moise: „Spune lui Aaron: „,Intinde-ți toiagul, și lovește țărîna pămîntului, și se va prefăce în păduchi*, în toată țara Egiptului.”

17. Așa au făcut. Aaron și-a întins mina cu toiagul, și a lovit țărîna pămîntului; și s'a prefăcut în* păduchi pe toți oamenii și pe toate dobitoacele. Toată țărîna pămîntului s'a

prefăcut în păduchi, în toată țara Egiptului.

18. Vrăjitorii* au căutat să facă și ei păduchi prin vrăjitoriile lor; dar n'au** putut. Păduchii erau pe oameni și pe dobitoace.

Cap. 7, 11. Luc. 10, 18. 2 Tim. 3, 8, 9.

19. Aici vrăjitorii au zis lui Faraon: „Aici este* degetul lui Dumnezeu!“ Dar inima** lui Faraon s'a împietrit, și n'a ascultat de Moise și de Aaron, după cum spusese Domnul.

1 Sam. 6, 3, 9. Ps. 8, 3. Mat. 12, 28. Luc. 11, 20. Vers. 15.

Musca cînească.

20. Domnul a zis lui Moise*: „Scoală-te dis de dimineață, și du-te înaintea lui Faraon, cînd are să iasă să se ducă la apă. Să-i spui: „Așa vorbește Domnul*: „Lasă pe poporul Meu să plece, ca să-Mi slujească.

Cap. 7, 15. Vers. 1.

21. Dacă nu vei lăsa pe poporul Meu să plece, am să trimet muște cinești împotriva ta, împotriva slujitorilor tăi, împotriva poporului tău și împotriva caselor tale; casele Egiptenilor vor fi pline de muște, și pămîntul va fi acoperit de ele.

22. Dar*, în ziua aceea voi deosebi ținutul Gosen, unde locuște poporul Meu, și acolo nu vor fi muște, pentru că să cunoști că Eu, Domnul, sînt în mijlocul ținutului acestuia.

Cap. 9, 4, 6, 26; 10, 23; 11, 6, 7; 12, 13.

23. Voi face o deosebire între poporul Meu și poporul tău. Semnul acesta va fi mine.“

24. Domnul a făcut așa. A venit* un roi de muște cinești în casa lui Faraon și a slujitorilor lui, și toată țara Egiptului a fost pustiită de muște cinești.

Ps. 78, 45; 106, 31.

25. Faraon a chemat pe Moise și pe Aaron, și le-a zis: „Duceți-vă de aduceți jertfe Dumnezeului vostru aici în țară.“

26. Moise a răspuns: „Nu este deloc potrivit să facem așa; căci am aduce Domnului, Dumnezeului nostru, jertfe, cari sînt o uriciune pentru Egipteni. Și dacă am aduce, sub ochii lor, jertfe cari sînt o uriciune pentru Egipteni, nu ne vor ucide ei oare cu pietre?“

Fac. 13, 32; 46, 34. Deut. 7, 25; 32, 13, 31.

27. Vom face mai bine un drum de* trei zile în pustie, și acolo vom aduce jertfe Domnului, Dumnezeului nostru, după cum** ne va spune.“

Cap. 3, 18. Cap. 3, 12.

28. Faraon a zis: „Vă voi lăsa să plecați, ca să aduceți jertfe Domnului, Dumnezeului vostru, în pustie; numai, să nu vă depărtați prea mult, decât plecați*. Rugați-vă pentru mine.“

Vers. 8. Cap. 9, 28. 1 Reg. 17, 6.

29. Moise a răspuns: „Am să ies dela tine, și am să mă rog Domnului. Mine, muștele se vor depărta dela Faraon, dela slujitorii lui, și dela poporul lui. Dar, să nu ne* mai înșele Faraon, ne vrînd să lase pe popor să plece, ca să aducă jertfe Domnului.“

Vers. 15.

30. Moise a ieșit dela Faraon, și s'a* rugat Domnului.

Vers. 12.

31. Domnul a făcut cum cerea Moise; și muștele s'au depărtat dela Faraon, dela slujitorii lui și dela poporul lui. N'a mai rămas una.

32. Dar Faraon, și de data aceasta, și-a împietrit* inima, și n'a lăsat pe popor să plece.

Vers. 15. Cap. 4, 21.

Ciuma vitelor.

1. Domnul a zis lui Moise*: „Du-te la Faraon, și spune-i: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeul Evreilor: „Lasă pe poporul Meu să plece, ca să-Mi slujească.“

Cap. 8, 1.

2. Dacă* nu vrei să-l lași să plece, și dacă-l mai oprești,

Cap. 8, 2.

3. iată*, mina Domnului va fi peste turmele tale de pe cîmp; peste cai, peste măgari, peste cămile, peste boi și peste oi; și anume va fi o ciumă foarte mare.

Cap. 7, 1.

4. Dar Domnul va* face deosebire între turmele lui Israel și turmele Egiptenilor, așa că nu va pieri nimic din tot ce este al copiilor lui Israel.“

Cap. 8, 22.

5. Domnul a hotărît vremea, și a zis: „Mine, va face Domnul lucrul acesta în țară.“

6. Și Domnul a făcut așa, chiar de a doua zi*. Toate turmele Egiptenilor au perit, dar n'a perit nici o vită din turmele copiilor lui Israel.

Ps. 78, 39.

7. Faraon a trimis să vadă ce se întimplase: și iată că nici o vită din turmele lui Israel nu pierise. Dar inima* lui Faraon s'a împietrit, și n'a lăsat pe popor să plece.

Cap. 7, 14; 8, 32.

Vărsatul negru.

8. Domnul a zis lui Moise și lui Aaron: „Umpleți-vă minile cu cenușă din

cuptor, și Moise s'o arunce spre cer, subț ochii lui Faraon.

9. Ea se va preface într'o țărăină, care va acoperi toată țara Egiptului; și va da naștere, în toată țara Egiptului, pe oameni și pe dobitoace, la niște bube* pricinuite de niște beșici ferbinți.^{o Apoc. 16. 2.}

10. Ei au luat cenușă din cuptor, și s'au înfățișat înaintea lui Faraon; Moise a aruncat-o spre cer, și ea a dat naștere, pe oameni și pe dobitoace, la niște* bube pricinuite de niște beșici ferbinți.^{o Deut. 28. 27.}

11. Vrajitorii* nu s'au putut arăta înaintea lui Moise, din pricina bubelor; căci bubele erau pe vrajitori, ca și pe toți Egiptenii.^{o Cap. 8. 18, 19. 2. Tim. 3. 9.}

12. Domnul a impietrit inima lui Faraon, și Faraon n'a ascultat de Moise și de Aaron*, după cum spusese Domnul lui Moise.^{o Cap. 4. 21.}

Piatra și focul.

13. Domnul a zis lui Moise*: „Scoală-te dis de dimineață, du-te înaintea lui Faraon, și spune-i: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeul Evreilor: „Lasă pe poporul Meu să plece, ca să-Mi slujească.^{o Cap. 8. 20.}

14. Fiindcă, de data aceasta, am să trimet toate urgiile Mele împotriva inimii tale, împotriva slujitorilor tăi și împotriva poporului tău, ca să* știi că nimeni nu este ca Mine pe tot pământul.^{o Cap. 8. 10.}

15. Dacă Mi-aș fi* întins mina, și te-aș fi lovit cu ciumă, pe tine și pe poporul tău, ai fi pierit de pe pământ.^{o Cap. 3. 20.}

16. Dar te-am lăsat să rămii în picioare*, ca să vezi puterea Mea, și Numele Meu să fie vestit în tot pământul.^{o Rom. 9. 17. Cap. 14. 17. Prov. 16. 4. 1 Petr. 2. 9.}

17. Dacă te mai ridici împotriva poporului Meu, și dacă nu-l lași să plece,

18. iată, mine, la ceasul acesta, voi face să bată o piatră așa de mare, cum n'a mai fost în Egipt, din ziua întemeierii lui și pînă azi.

19. Pune-ți dar la adăpost turmele și tot ce ai pe cîmp. Piatra are să bată pe toți oamenii și toate vitele de pe cîmp, cari nu vor fi intrat în case; și vor peri.^o

20. Aceia dintre slujitorii lui Faraon, cari s'au temut de Cuvîntul Domnului, și-au adunat în case robii și turmele.

21. Dar cei ce nu și-au pus la inimă Cuvîntul Domnului, și-au lăsat robii și turmele pe cîmp.

22. Domnul a zis lui Moise: „Întinde-ți mina spre cer; și are să bată* piatra în toată țara Egiptului pe oameni, pe vite, și pe toată iarba de pe cîmp în țara Egiptului!^{o Apoc. 16. 2.}

23. Moise și-a întins toiagul spre cer; și* Domnul a trimis tunete și piatră, de cădea foc pe pământ. Domnul a făcut să bată piatra peste țara Egiptului.^{o Ios. 10. 11. Ps. 18. 15. 78. 47; 105. 32; 148. 8. Isa. 30. 30. Ezech. 38. 22. Apoc. 8. 7.}

24. A bătut piatra, și focul se amesteca cu piatra; piatra era așa de mare încît nu mai bătuse piatră ca aceea în toată țara Egiptului de cînd este el locuit de oameni.

25. Piatra a nimicit, în toată țara Egiptului, tot ce era pe cîmp, dela oameni pînă la dobitoace; piatra a* nimicit și toată iarba de pe cîmp, și a frînt toți copacii de pe cîmp.^{o Ps. 106. 27.}

26. Numai* în tînutul Gosen, unde erau copiii lui Israel, n'a bătut piatra.^{o Cap. 8. 22; 9. 4, 6; 10. 23; 11. 7; 12. 13. Isa. 32. 15; 1.}

27. Faraon a trimis să cheme pe Moise și pe Aaron, și le-a zis: „De data aceasta*, am păcătuit*; Domnul are dreptate, iar eu și poporul meu sîntem vinovați.^{o Cap. 10. 16.}

^{o 2 Cron. 12. 6. Ps. 129. 4; 145. 17. Pînă. 1. 18. Dan. 9. 11.}

28. Rugați-vă* Domnului, ca să nu mai fie tunete și piatră; și vă voi lăsa să plecați, și nu veți mai fi oprii.^o

29. Moise i-a zis: „Cînd voi eși din cetate, voi ridica minile* spre Domnul, tunetele vor înceta și nu va mai bate piatra, ca să* știi că al Domnului este pământul!^{o 1 Reg. 8. 22, 3. Ps. 143. 6. Isa. 1. 15. o Ps. 24. 1. 1 Cor. 10. 23, 28.}

30. Dar știu* că tu și slujitorii tăi tot nu vă veți teme de Domnul Dumnezeu.^{o Isa. 26. 10.}

31. Inul și orzul* se prăpădiseră, pentru că orzul tocmai dăduse în spîc, iar inul era în floare;^{o Rut. 1. 22; 2. 23.}

32. griul și ovăzul nu se stricaseră, pentru că erau tîrzii.

33. Moise a plecat dela Faraon, și a eșit afară din cetate; și-a ridicat* minile spre Domnul, tunetele și piatra au încetat, și n'a mai căzut ploaia pe pământ.^{o Vers. 29. Cap. 8. 12.}

34. Faraon, văzînd că ploaia, piatra și tunetele încetaseră, n'a conținut să

păcătuiască și și-a împietrit inima, el și slujitorii lui.

35. Lui Faraon i s'a împietrit* inima și n'a lăsat pe copiii lui Israel să plece, după cum spusese Domnul prin Moise. ^{Cap. 4.21.}

Lăcustele.

10. Domnul a zis lui Moise: „Du-te la Faraon*, căci i-am împietrit inima lui și a slujitorilor lui**, ca să fac semnele Mele în mijlocul lor,

^{Cap. 4.21; 7.14. Cap. 7.4.}

2. și ca* să istorisești fiului tău și fiului fiului tău cum M'am purtat cu Egiptenii, și ce semne am făcut în mijlocul lor. Și veți cunoaște că Eu sint Domnul.“

^{Deut. 1.9. Ps. 44.1; 71.18; 78.5, etc. Ioel 1.3.}

3. Moise și Aaron s'au dus la Faraon, și i-au zis: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeul Evreilor: „Pînă cînd ai de gînd să nu vrei să* te smerești înaintea Mea? Lasă pe poporul Meu să plece, ca să-Mi slujească.

^{1 Reg. 21.20. 2 Cron. 7.14; 34.27. Iov. 42.6. Jer. 13. 18. Iac. 4.10. 1 Pet. 5.6.}

4. Dacă nu vrei să lași pe poporul Meu să plece, iată, voi trimite mine niște* lăcuste pe toată întinderea țării tale.

^{Prov. 30.27. Apoc. 9.3.}

5. Ele vor acoperi fața pămîntului, de nu se va mai putea vedea pămîntul*; vor minca ce a mai rămas nevătămat, vor minca ce v'a lăsat piatra, vor minca toți copacii, cari cresc pe cîmpiile voastre,

^{Cap. 10.12. Ioel. 1.4; 2.25.}

6. Îți vor* umplea casele tale, casele tuturor slujitorilor tăi și casele tuturor Egiptenilor. Părinții tăi și părinții părinților tăi n'au văzut așa ceva de cînd sint ei pe pămînt pînă în ziua de azi.“ Moise a plecat și a ieșit dela Faraon.

^{Cap. 8.3. 21.}

7. Slujitorii lui Faraon i-au zis: „Pînă cînd are să fie omul acesta o pacoste* pentru noi? Lasă pe oamenii aceștia să plece, și să slujească Domnului, Dumnezeului lor. Tot nu vezi că pierе Egiptul?“

^{Cap. 23.33. Ios. 23.13. 1 Sam. 18.21. Ecl. 7.26. 1 Cor. 7.16.}

8. Au întors la Faraon pe Moise și Aaron. „Duceți-vă,“ le-a zis el, „și sluiți Domnului, Dumnezeului vostru. Cari și cine sint cei ce vor merge?“

9. Moise a răspuns: „Vom merge cu copiii și cu bătrînii noștri, cu fiii și fiii-cele noastre, cu oile și boii noștri; că-

ci avem să ținem o sărbătoare* în cinstea Domnului.“ ^{Cap. 5.1.}

10. Faraon le-a zis: „Așa să fie Domnul cu voi, cum vă voi lăsa eu să plecați, pe voi și pe copiii voștri! Luați seama, căci este rău ce aveți de gînd să faceți!“

11. Nu, nu; ci duceți-vă, voi bărbății, și sluiți Domnului, căci așa ați cerut.“ Și i-au izgonit dinaintea lui Faraon.

12. Domnul a zis lui Moise*: „Întinde-ți mîna peste țara Egiptului, ca să vină lăcustele peste țara Egiptului, și să* mănînce toată iarba pămîntului, tot ce a lăsat piatra.“

^{Cap. 7.19. Vers. 1.5.}

13. Moise și-a întins toiagul peste țara Egiptului; și Domnul a făcut să sufle un vînt dinspre răsărit peste țara toată ziua și toată noaptea aceea. Dimineața, vîntul dinspre răsărit adusesе lăcustele.

14. Lăcustele* au venit peste țara Egiptului, și s'au așezat pe toată întinderea Egiptului; erau în număr atît de mare cum nu mai* fusese și nu va mai fi un astfel de roi de lăcuste.

^{Ps. 78.46; 105.34. Ioel. 2.2.}

15. Au acoperit* toată fața pămîntului, de nu se mai vedea pămîntul; au* mîncat toată iarba de pe pămînt și tot rodul pomilor, tot ce lăsease piatra; și n'a rămas nimic verde în copaci, nici în iarba de pe cîmp, în toată țara Egiptului.

^{Vers. 5. Ps. 105.35.}

16. Faraon a chemat îndată pe Moise și pe Aaron, și a zis: „Am* păcătuit împotriva Domnului, Dumnezeului vostru, și împotriva voastră.“

^{Cap. 9.27.}

17. Dar iartă-mi păcatul numai de data aceasta; și rugați* pe Domnul, Dumnezeul vostru, să depărteze dela mine și urgia aceasta de moarte!“

^{Cap. 9.28. 1 Reg. 13.6.}

18. Moise a* ieșit dela Faraon, și s'a rugat Domnului.

^{Cap. 8.30.}

19. Domnul a făcut să sufle un vînt foarte puternic dinspre apus, care a luat lăcustele, și le-a aruncat* în marea Roșie; n'a rămas o lăcustă pe toată întinderea Egiptului.

^{Ioel. 2.20.}

20. Domnul a* împietrit inima lui Faraon, și Faraon n'a lăsat pe copiii lui Israel să plece.

^{Cap. 4.21; 11.10.}

Întunecare de trei zile.

21. Domnul a zis lui Moise*: „Întinde-ți mîna spre cer, și va fi întunecare

peste țara Egiptului, așa de întunec de să se poată pipăi.” ^{Cap. 9: 22.}

22. Moise și-a întins mîna spre cer; și a fost* întunec beznă în toată țara Egiptului, timp de trei zile. ^{Cap. 10: 28.}

23. Nici nu se vedeau unii pe alții, și nimeni nu s'a sculat din locul lui timp de trei zile. Dar*, în locurile unde locuiau toți copiii lui Israel, era lumină. ^{Cap. 10: 22.}

24. Faraon a chemat pe Moise, și a zis: „Duceți-vă, și slujiți Domnului! Să nu rămînă în țară decît oile și boii voștri”; copiii voștri vor putea merge și ei împreună cu voi.” ^{Cap. 10: 28.}

25. Moise a răspuns: „Chiar să ne dai tu însuși jertfele și arderile de tot, pe cari le vom aduce Domnului, Dumnezeului nostru,

26. și turmele noastre tot trebuie să meargă cu noi, și să nu rămînă o unghie din ele; căci din ele vom lua ca să slujim Domnului, Dumnezeului nostru; iar pînă vom ajunge acolo, nu știm ce vom alege ca să aducem Domnului.” ^{Vers. 8, 10.}

27. Domnul a împietrit* inima lui Faraon, și Faraon n'a vrut să-i lase să plece. ^{Vers. 20, Cap. 4: 21; 14: 4, 8.}

28. Faraon a zis lui Moise: „Ieși de la mine! Să nu cumva să te mai arăți înaintea mea, căci în ziua în care te vei arăta înaintea mea, vei muri.”

29. „Da!” a răspuns Moise, „nu* mă voi mai arăta înaintea ta.” ^{Evr. 11: 27.}

Amenințarea cu urgia a zecea.

11 1. Domnul a zis lui Moise: „Voi mai aduce o urgie asupra lui Faraon și asupra Egiptului. După aceea, vă va lăsa să plecați de aici*. Cînd vă va lăsa să plecați de tot, chiar vă va izgoni de aici. ^{Cap. 12: 31, 33, 39.}

2. Vorbește cu poporul, ca atunci fiecare să ceară de la vecinul său și fiecare de la vecina ei*, vase de argint și vase de aur.” ^{Cap. 3: 22; 12: 35.}

3. Domnul* a făcut ca poporul să capete trecere înaintea Egiptenilor. Chiar Moise** era foarte bine văzut în țara Egiptului, înaintea slujitorilor lui Faraon și înaintea poporului. ^{Cap. 3: 21; 12: 36. Ps. 103: 46. 2 Sam. 7: 9. Est. 9: 4.}

4. Moise a zis: „Așa vorbește Domnul*: „Pela miezul nopții, voi trece prin Egipt; ^{Cap. 12: 12, 23, 29. Amos 5: 17.}

5. și toți întîii* născuți din țara Egiptului vor muri, dela întîiul născut al lui Faraon, care șade pe scaunul lui de domnie, pînă la întîiul-născut al roabei care stă la rîșniță, și pînă la toți întîii-născuți ai dobitoacelor. ^{Cap. 12: 12, 25. Amos 3: 17.}

6. În toată țara Egiptului vor fi țipete* mari, așa cum n'au fost și nu vor mai fi. ^{Cap. 12: 30. Amos 3: 17.}

7. Dar dintre toți* copiii lui Israel, dela oameni pînă la dobitoace, nici măcar un** cine nu va chelălăi cu limba lui, ca să știți ce deosebire face Domnul între Egipteni și Israel. ^{Cap. 12: 32. Amos 3: 17.}

8. Atunci toți* acești slujitori ai lui se vor pogori la mine și se vor închina pînă la pămînt înaintea mea, zicînd: „Ieși, tu și tot poporul care te urmează!” După aceea, voi ieși. Voi se a ieși dela Faraon, aprins de minie. ^{Cap. 12: 31.}

9. Domnul a zis lui Moise: „Faraon* n'are s'asculte de voi, pentru ca să se înmulțească** minunile Mele în țara Egiptului.” ^{Cap. 3: 19; 7: 10, 11. Cap. 12: 31.}

10. Moise și Aaron au făcut toate aceste minimi înaintea lui Faraon*; Domnul a împietrit inima lui Faraon, și Faraon n'a lăsat pe copiii lui Israel să plece din țara lui. ^{Cap. 10: 20, 27. Rom. 2: 5; 9: 2.}

Așezarea Paștelor.

12 1. Domnul a zis lui Moise și lui Aaron în țara Egiptului:

2. „Luna* aceasta va fi pentru voi cea dintîi lună; ea va fi pentru voi cea dintîi lună a anului. ^{Cap. 13: 4. Deut. 16: 1.}

3. Vorbiți întregii adunări a lui Israel, și spuneți-i: „În ziua a zecea a acestei luni, fiecare om să ia un miel de fiecare familie, un miel de fiecare casă.

4. Dacă sint prea puțini în casă pentru un miel, să-l ia cu vecinul lui cel mai de aproape, după numărul sufletelor; să faceți socoteala cît poate minca fiecare din mielul acesta.

5. Să fie un miel fără* cusur, de parte bărbătească, de un an; veți putea să luați un miel sau un ied. ^{Lev. 22: 19, 20, 21. Mal. 1: 8, 14. Evr. 9: 14. 1 Pet. 1: 19.}

6. Să-l păstrați pînă în ziua a* paștrezezece a lunii acesteia; și toată adunarea lui Israel să-l junghie între cele două seri. ^{Lev. 23: 5. Num. 9: 3; 28: 16. Deut. 16: 1-6.}

7. Să ia din singele lui, și să ungă amândoi stîlpii ușii și pragul ușii caselor unde îl vor minca.

8. Carnea s'o mănince chiar în noaptea aceea, friptă la foc; și anume s'o mănince cu azimi* și cu verdețuri amare.

Cap. 34, 26. Num. 9, 11. Deut. 16, 3. 1 Cor. 5, 8.

9. Să nu-l mincați crud sau fiert în apă; ci să fie* fript la foc: atît capul, cit și picioarele și măruntaiele.

Deut. 16, 7.

10. Să* nu lăsați nimic din el pînă a doua zi dimineța; și, dacă va rămîne ceva din el pe a doua zi dimineța, să-l ardeți în foc.

Cap. 23, 18; 34, 25.

11. Cînd îl veți minca, să aveți mijlocul încins, încălțăminte în picioare, și toiagul în mină; și să-l mincați în grabă; căci sint Paștele* Domnului.

Deut. 16, 5.

12. În noaptea aceea, Eu voi trece* prin țara Egiptului, și voi lovi pe toți întîii-născuți din țara Egiptului, dela oameni pînă la dobitoace; și voi face judecată împotriva tuturor zeilor* Egiptului: Eu Ț, Domnul.

Cap. 11, 4, 5. Amos. 5, 17. Num. 33, 4. Ț Cap. 6, 2.

13. Singele vă va sluji ca semn pe casele unde veți fi. Eu voi vedea singele, și voi trece pe lingă voi, așa că nu vă va nimici nici o urgie, atunci cînd voi lovi țara Egiptului.

14. Și pomenirea* acestei zile s'o păstrati, și s'o prăznuiți printr'o sărbătoare** în cinstea Domnului; s'o prăznuiți ca o Ț lege vecinică pentru urmașii voștri.

Cap. 13, 9. Lev. 23, 4, 6. 2 Reg. 23, 21. Ț Vers. 24, 43. Cap. 13, 10.

15. Timp de șapte* zile, veți minca azimi. Din cea dintîi zi veți scoate aluatul din casele voastre: căci oricine va minca pine dospită, din ziua întîii pînă în ziua a șaptea, va fi nimicit** din Israel.

Cap. 13, 6, 7; 23, 15; 34, 18, 26. Lev. 23, 5, 6. Num. 28, 17. Deut. 16, 3, 8, 1 Cor. 5, 7. Fac. 17, 14. Num. 9, 13.

16. În ziua dintîi veți avea o adunare de sărbătoare* sfîntă; și în ziua a șaptea, veți avea o adunare de sărbătoare sfîntă. Să nu faceți nici o muncă în zilele acelea; veți putea numai să pregătiți mîncarea fiecărui ins.

Lev. 23, 7, 8. Num. 28, 18, 25.

17. Să Țineți sărbătoarea azimilor, căci chiar* în ziua aceea voi scoate oștile voastre din țara Egiptului; să Țineți ziua aceea ca o lege vecinică pentru urmașii voștri.

Cap. 13, 3.

18. În luna întîii, din a patrusprezecea zi a lunii, seara, să mincați azimi, pînă în seara zilei a douăzeci și una a lunii*.

Lev. 23, 5. Num. 28, 16.

19. Timp de* șapte zile, să nu se găsească aluat în casele voastre; căci oricine va minca pine dospită, va fi nimicit** din adunarea lui Israel, fie străin, fie băstinas.

Cap. 23, 15; 34, 18. Deut. 16, 3. 1 Cor. 5, 7, 8. Num. 9, 13.

20. Să nu mincați pine dospită; ci, în toate locuințele voastre, să mincați azimi."

21. Moise a chemat pe toți bătrînii lui Israel, și le-a zis; „Duceți-vă de luați* un miel pentru familiile voastre, și junghiați Paștele.

Vers. 3. Num. 9, 4. Ios. 5, 10. 2 Reg. 23, 21. Ezra 6, 20. Mat. 26, 18, 19. Marc. 14, 12-16. Luc. 22, 7, etc.

22. Să luați* apoi un mănunchi de isop, să-l muiati în singele din strachină, și să ungeți** pragul și cei doi stîlpi ai ușii cu singele din strachină. Nimeni din voi să nu iasă din casă pînă dimineța.

Evr. 11, 28. Vers. 7.

23. Cînd* va trece Domnul ca să lovească Egiptul, și va vedea singele pe prag și pe cei doi stîlpi ai ușii, Domnul va trece pe lingă ușă, și nu** va îngădui Nimicitorului Ț să intre în casele voastre ca să vă lovească.

Vers. 12, 13. Ezech. 9, 6. Apoc. 7, 3; 9, 4. Ț Sam. 24, 16, 1 Cor. 10, 10. Evr. 11, 28.

24. Să păziți lucrul acesta ca o lege pentru voi și pentru copiii voștri în veac.

25. Cînd veți intra în țara, pe care v'o va da Domnul*, după făgăduința Lui, să Țineți acest obicei sfînt.

Cap. 3, 8, 17.

26. Și cînd* vă vor întreba copiii voștri: „Ce însemnează obiceiul acesta?"

Cap. 12, 8, 11. Deut. 32, 7. Ios. 4, 6. Ps. 78, 6.

27. să răspundeți: „Este jertfa de Paște în cinstea Domnului, care a trecut pe lingă casele copiilor lui Israel în Egipt, cînd a lovit Egiptul, și ne-a scăpat casele noastre." Poporul s'a** plecat, și s'a închinat pînă la pămînt.

Vers. 11. Cap. 4, 21.

28. Și copiii lui Israel au plecat, și au făcut* cum poruncise Domnul lui Moise și lui Aaron; așa au făcut.

Evr. 11, 28.

Moartea întîiilor-născuți.

29. La* miezul-noptii, Domnul a** lovit pe toți întîii născuți din țara Egiptului, dela Ț întîiul-născut al lui Faraon, care ședea pe scaunul lui de domnie, pînă la întîiul-născut al celui

închis în temniță, și pină la toți în-
tii-născuți ai dobitoacelor. Cap. 11, 4.

Num. 8, 17; 33, 4. Ps. 78, 51; 105, 36; 135, 8; 136, 10.

Cap. 4, 23; 11, 5.

30. Faraon s'a sculat noaptea, el și
toți slujitorii lui, și toți Egiptenii;
și au fost mari țipete* în Egipt, căci
nu era casă unde să nu fie un mort.

Cap. 11, 6. Prov. 21, 13. Amos 5, 17. Iac. 2, 13.

31. În aceeaș noapte Faraon a che-
mat* pe Moise și pe Aaron, și le-a
zis: „Sculăți-vă“, ieșiți din mijlocul
poporului meu, voi și** copiii lui Is-
rael. Duceți-vă de slujiți Domnului,
cum ați zis. Cap. 11, 1. Ps. 135, 38. Cap. 10, 9.

32. Luați-vă* și oile și boii, cum ați
zis, duceți-vă, și** binecuvințați-mă.

Cap. 10, 26. Fac. 27, 34.

33. Egiptenii* zoreau poporul, și se
grăbeau să-i scoată din țară, căci zi-
ceau: „Altfel, toți** vom pieri.“

Cap. 11, 8. Ps. 105, 35. Fac. 20, 3.

34. Poporul și-a luat plămădeala (co-
ca), înainte de a se dospi. Și-au înve-
lit postavile cu plămădeala în haine,
și le-au pus pe umeri.

35. Copiii lui Israel au făcut ce spu-
sesse Moise, și au cerut Egiptenilor*
vase de argint, vase de aur și haine.

Cap. 3, 22; 11, 2.

36. Domnul a* făcut ca poporul să
capete trecere înaintea Egiptenilor,
cari le-au împlinit cererea. Și astfel
au** jăfuit pe Egipteni.

Cap. 3, 21; 11, 3. Fac. 15, 14. Cap. 3, 22. Ps. 105, 37.

Plecarea din Egipt.

37. Copiii* lui Israel au plecat din**
Ramses spre Sucot, în număr de a-
proape† șase sute de mii de oameni
cari mergeau pe jos, afară de copii.

Num. 33, 3, 5. Fac. 47, 11. † Fac. 12, 2; 46, 3. Cap. 38, 26. Num. 1, 46; 11, 21.

38. O mulțime de oameni de tot so-
lul s'au suit împreună cu ei; aveau și
turme însemnate de oi și boi.

39. Cu plămădeala, pe care o lua-
seră din Egipt și care nu se dospise
încă, au făcut turte fără aluat; căci
fuseseră izgoniți* de Egipteni, fără să
mai poată zăbovi, și fără să-și ia me-
rindă cu ei.

Cap. 6, 1; 1, 11. Vers. 39.

40. Șederea copiilor lui Israel în
Egipt a fost de patru sute treizeci* de
ani.

Fac. 16, 13. Fapt. 7, 6. Gal. 3, 17.

41. Și, după patru sute treizeci de
ani, tocmai în ziua aceea, toate oștile*
Domnului au ieșit din țara Egiptului.

Cap. 7, 4. Vers. 51.

42. Noaptea* aceea trebuie prăznuită
în cinstea Domnului, pentru că atun-
ci i-a scos din țara Egiptului; noap-
tea aceea trebuie prăznuită în cinstea
Domnului de toți copiii lui Israel și
de urmașii lor.

Vezi Deut. 16, 1.

Chipul cum să se prăznuiască Paștele.

43. Domnul a zis lui Moise și lui
Aaron: „Iată porunca* privitoare la
Paște: niciun străin să nu mănince
din ele.

Num. 9, 14.

44. Să tai împrejur* pe orice rob
cumpărat cu bani, și apoi să mănince
din ele.

Fac. 17, 12, 13.

45. Veneticul* și simbriașul să nu
mănince.

Lev. 22, 10.

46. Să nu le mănince decit într'o sin-
gură casă; să nu luați deloc carne
afară din casă, și să nu zdrobiți* ni-
ciun os.

Num. 9, 12. Ioan. 19, 33, 36.

47. Toată* adunarea lui Israel să fa-
că Paștele.

Vers. 6. Num. 9, 13.

48. Dacă un străin*, care va locui
la tine, va vrea să facă Paștele Dom-
nului, orice parte bărbătească din ca-
sa lui va trebui tăiată împrejur; apoi
se va apropia să le facă, și va fi ca
și băștinașul; dar niciun netăiat im-
prejur să nu mănince din ele.

Num. 9, 14.

49. Aceeaș lege* va fi pentru băști-
naș ca și pentru străinul, care va lo-
cui în mijlocul vostru.

Num. 9, 14; 15, 15, 16. Gal. 3, 26.

50. Toți copiii lui Israel au făcutcum
poruncise Domnul lui Moise și lui Aa-
ron; așa au făcut.

51. Și chiar în ziua aceea*, Domnul
a scos din țara Egiptului pe copiii lui
Israel, după** oștile lor.

Vers. 41. Cap. 6, 26.

Paștele și întii născuți.

13 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a
zis:

2. „Pune-Mi deoparte ca sfînt* pe
orice întii — născut, pe orice întii
născut dintre copiii lui Israel, atît
dintre oameni cît și dintre dobitoace:
este al Meu.“

Vers. 12, 13, 15. Cap. 22, 29, 30; 34, 19. Lev. 27, 26. Num. 3, 13; 8, 16, 17; 18, 15. Deut. 15, 19. Luc. 2, 23.

3. Moise a zis poporului: „Aduceți-
vă* aminte de ziua aceasta, cînd ați
ieșit din Egipt, din casa robiei; căci
cu mină** puternică v'a scos Domnul
de acolo. Să nu mincați† pine dos-
pită.

Cap. 12, 42. Deut. 16, 3. Cap. 6, 1. † Cap. 12, 1.

4. Astăzi* ieșiți, în luna spicelor!.

Cap. 23, 15; 34, 18. Deut. 16, 1.

5. Cînd te va duce* Domnul în țara Cananiților, Hetiților, Amoriților, Heviților și lebusiților, pe care a** jurat părinților tăi că ți-o va da, țară unde curge lapte și miere, să aduci ț Domnului următoarea slujbă de închinare în luna aceasta.

Cap. 3, 8. Cap. 6, 8. † Cap. 12, 25, 26.

6. Timp de șapte zile*, să mănînci azimi; și în ziua a șaptea, să fie o sărbătoare în cinstea Domnului.

Cap. 12, 15, 16.

7. În timpul celor șapte zile, să mîncați azimi; să nu se* vadă la tine nimic dospit, nici aluat, pe toată întinderea țărilor tale.

Cap. 12, 19.

8. Să spui* atunci fiului tău: „Aceasta este spre pomenirea celor ce a făcut Domnul pentru mine, cînd am ieșit din Egipt.“

Vers. 14. Cap. 12, 26.

9. Să-ți fie ca un* semn pe mină și ca un semn de aducere aminte pe frunte între ochii tăi, pentruca legea Domnului să fie totdeauna în gura ta; căci cu mină puternică te-a scos Domnul din Egipt.

Vers. 16. Cap. 12, 14. Num. 15, 39. Deut. 6, 6; 11, 18. Pilde 1, 9. Isa. 49, 16. Ier. 22, 24. Mat. 23, 5.

10. Să ții* porunca aceasta la vremea hotărîtă, din an în an.

Cap. 12, 14, 24.

11. Cînd te va aduce Domnul în țara Cananiților, cum a jurat ție și părinților tăi, și cînd ți-o va da,

12. să* închini Domnului pe orice întîi-născut, chiar pe orice întîi-născut din vitele, pe cari le vei avea: orice parte bărbătească este a Domnului.

Vers. 2. Cap. 22, 29; 34, 19. Lev. 27, 26. Num. 8, 17; 18, 15. Deut. 15, 19. Ezech. 44, 30.

13. Să răscumperi cu un miel pe orice întîi-născut* al măgăritei; iar dacă nu-l vei răscumpăra, să-i frîngi gîtul. Să răscumperi** de asemenea pe orice întîi-născut de parte bărbătească dintre fiii tăi.

Cap. 34, 20. Num. 18, 15, 16. Num. 3, 46, 47; 18, 15, 16.

14. Și cînd te va* întreba fiul tău într-o zi: „Ce înseamnă lucrul acesta?“ să-i răspunzi: „Prin mină** Lui cea atotputernică, Domnul ne-a scos din Egipt, din casa robiei;

Cap. 12, 26. Deut. 6, 20. Ios. 4, 6, 21. Vers. 3.

15. Și, fiindcă Faraon se încăpățîna și nu voia să ne lase să plecăm, Dom-

1. Luna spicelor (Abib), numită multirziu Nisan, tocpea cu luna nouă care vine după echinocliul de primăvară (Martie-Aprilie); era întia lună a anului religios. Anul civil începea din luna Tisri, și anume începea cu luna nouă care urma după echinocliul de toamnă (Septembrie-Octombrie).

nul* a omorît pe toți întîii-născuți din țara Egiptului, dela întîii-născuți ai oamenilor pînă la întîii-născuți ai dobitoacelor. Iată de ce aduc jertfa Domnului pe orice întîi-născut de parte bărbătească, și răscumpăr pe orice întîi-născut dintre fiii mei.

Cap. 12, 26.

16. Să-ți fie ca un semn* pe mină și ca un semn de aducere aminte pe frunte între ochi; căci prin mina Lui atotputernică ne-a scos Domnul din Egipt.“

Vers. 5.

Călătoria spre pustie.

17. După ce a lăsat Faraon pe popor să plece, Dumnezeu nu l-a dus pe drumul care dă în țara Filistenilor. Măcar că era mai aproape; căci a zis Dumnezeu: „S'ar putea să-i pară* rău poporului văzînd războiul, și să se întoarcă** în Egipt.“

Cap. 14, 11, 12. Num. 14, 1—4. Deut. 17, 16.

18. Ci Dumnezeu a pus* pe popor să facă un ocol pe drumul care duce spre pustie, spre marea Roșie. Copiii lui Israel au eșit înarmați din țara Egiptului.

Cap. 14, 2. Num. 33, 6, etc.

19. Moise a luat cu el oasele lui Iosif; căci Iosif pusese pe fiii lui Israel să jure, zicînd: „Cînd vă va cerceta Dumnezeu*, să luați cu voi oasele mele de aici.“

Fac. 50, 25. Ios. 24, 32. Fapt. 7, 16.

20. Au plecat* din Sucot, și au tăbărit la Etam, la marginea pustiei.

Num. 33, 6.

21. Domnul* mergea înaintea lor, ziua într'un stîlp de nor, ca să-i călăuzească pe drum, iar noaptea într'un stîlp de foc, ca să-i lumineze, pentru ca să meargă și ziua și noaptea.

Cap. 14, 19, 24; 40, 38. Num. 9, 15; 10, 34; 14, 14. Deut. 1, 33. Neem. 9, 12, 19. Ps. 78, 14; 99, 7; 105, 39. Isa. 4, 5, 1 Cor. 10, 1.

22. Stîlpul de nor nu se depărta dinaintea poporului în timpul zilei, nici stîlpul de foc în timpul nopții.

Trecerea mării Roșii.

14. 1. Domnul a vorbit lui Moise, și i-a zis:

2. „Spune copiilor lui Israel să se întoarcă*, și să tăbărească înaintea Pihihirotului**, între Migdol† și mare, față în fața cu Baal-Tefon: în dreptul locului acestuia să tăbărești, lingă mare.

Cap. 13, 18. Num. 33, 7. Ier. 44, 1.

3. Faraon va zice despre copiii lui Israel: „S'au* rătăcit prin țară; îi închide pustia.“

Ps. 71, 11.

4. Eu* voi împietri inima lui Faraon, și-i va urmări; dar Faraon și toa-

14. Oastea lui vor face să se arate slava²² Mea, și²³ Egiptenii vor ști că Eu²⁴ sînt Domnul.²⁵ Copiii lui Israel au făcut așa.

5. S'a dat de știre împăratului Egiptului că poporul a luat fuga. Atunci inima²⁶ lui Faraon și inima slujitorilor lui s'a schimbat față de popor. Ei au zis: „Ce am făcut de am lăsat pe Israel să plece și să nu ne mai slujească?”

6. Faraon și-a pregătit carul de război, și și-a luat oamenii de război cu el.

7. A luat²⁷ șase sute de cară de luptă cu oameni aleși, și toate carăle Egiptului; în toate erau luptători.

8. Domnul a împietrit²⁸ inima lui Faraon, împăratul Egiptului, și Faraon a urmărit pe copiii lui Israel. Copiii lui²⁹ Israel ieșiseră gata de luptă.

9. Egiptenii³⁰ i-au urmărit; și toți caii, carăle lui Faraon, călăreții lui și oștirea lui, i-au ajuns tocmai cînd erau tăbăriți lingă mare lingă Pi-Hahiroth, față în față cu Baal-Tefon.

10. Faraon se apropia. Copiii lui Israel și-au ridicat ochii, și iată că Egiptenii veneau după ei. Și copiii lui Israel s'au spăimîntat foarte tare, și au strigat³¹ către Domnul după ajutor.

11. Ei au zis³² lui Moise: „Nu erau oare morminte în Egipt, ca să nu mai fi fost nevoie să ne aduci să murim în pustie? Ce ne-ai făcut de ne-ai scos din Egipt?”

12. Nu-ți³³ spuneam noi în Egipt: „Lasă-ne să slujim ca robi Egiptenilor, căci vrem mai bine să slujim ca robi Egiptenilor decît să murim în pustie?”

13. Moise a răspuns poporului: „Nu vă temeți³⁴ de nimic, stați pe loc, și veți vedea izbăvirea, pe care v'o va da Domnul în ziua aceasta; căci pe Egiptenii aceștia, pe cari-i vedeți azi, nu-i veți mai vedea niciodată.

14. Domnul³⁵ Se va lupta pentru voi; dar voi, stați³⁶ liniștiți.”

15. Domnul a zis lui Moise: „Ce roșt au strigătele acestea? Spune copiilor lui Israel să pornească înainte.

16. Tu³⁷, ridică-ți totașul, întinde-ți mîna spre mare, și despica-o; și copiii lui Israel vor trece prin mijlocul mării ca pe uscat.

17. Eu voi împietri³⁸ inima Egiptenilor, ca să intre în mare după ei. Și Faraon și toata oastea lui, carăle și călăreții lui, vor face să se arate slava³⁹ Mea.

18. Și vor ști⁴⁰ Egiptenii că Eu sînt Domnul cînd Faraon, carăle și călăreții lui, vor face să se arate slava Mea.”

19. Ingerul lui Dumnezeu, care⁴¹ mergea înaintea taberei lui Israel, și-a schimbat locul, și a mers înapoia lor, și stîlpul de nor care mergea înaintea lor, și-a schimbat locul, și a stat înapoia lor.

20. El s'a așezat între tabăra Egiptenilor și tabăra lui Israel. Norul acesta⁴² pe o parte era întunecos, iar pe cealaltă lumina noaptea. Și toată noaptea cele două tabere nu s'au apropiat una de alta.

21. Moise și-a întins⁴³ mîna spre mare. Și Domnul a pus marea în mișcare printr'un vînt dinspre răsărit, care a suflat cu putere toată noaptea; și el a uscat⁴⁴ marea, și apele s'au despărțit⁴⁵ în două.

22. Copiii⁴⁶ lui Israel au trecut prin mijlocul mării ca pe uscat, și apele stăteau ca un zid⁴⁷ la dreapta și la stînga lor.

23. Egiptenii i-au urmărit; și toți caii lui Faraon, carăle și călăreții lui au intrat după ei în mijlocul mării.

24. În straja dimineții, Domnul⁴⁸, din stîlpul de foc și de nor, S'a uitat spre tabăra Egiptenilor, și a aruncat învîlmășala în tabăra Egiptenilor.

25. A scos roatele carălor și le-a îngreuiat mersul. Egiptenii au zis atunci: „Haidem să fugim dinaintea lui Israel, căci Domnul Se⁴⁹ luptă pentru el împotriva Egiptenilor.”

26. Domnul a zis lui Moise: „Întinde-ți⁵⁰ mîna spre mare; și apele au să se întoarcă peste Egipteni, peste carăle lor și peste călăreții lor.”

27. Moise și-a întins mîna spre mare. Și în spre dimineată, marea și-a luat iarăși repezițiunea cursului, și la apro-

pierea ei Egiptenii au luat-o la fugă ;
dar Domnul a năpustit** pe Egipteni
în mijlocul mării. ⁹Ios. 1.18. ¹⁰Cap. 15.1, 7.

28. Apele s'au* întors, și au** acoperit
carăle, călăreții și toată oastea
lui Faraon, cari intraseră în mare după
copiii lui Israel; niciunul măcar
n'a scapat. ¹¹Hab. 3.9, 13. ¹²Ps. 106.11.

29. Dar copiii* lui Israel au trecut
prin mijlocul mării ca pe uscat, în
timp ce apele stăteau ca un zid la
dreapta și la stînga lor. ¹³Vers. 22. ¹⁴Ps. 77.20; 78.52, 58.

30. În ziua aceea, Domnul a izbăvit*
pe Israel din mina Egiptenilor; și Israel
a văzut** pe Egipteni morți pe
țărîm mării. ¹⁵Ps. 106.8, 10. ¹⁶Ps. 58.10; 79.10.

31. Israel a văzut mina puternică,
pe care o îndreptase Domnul împotriva
Egiptenilor. Și poporul s'a temut de
Domnul, și a crezut* în Domnul și în
robul Său Moise. ¹⁷Cap. 4.31; 10.9. ¹⁸Ps. 106.12. Ioan. 2.11; 11.45.

Cîntarea de laudă.

15. 1. Atunci* Moise și copiii lui Israel
au cîntat Domnului cîntarea
aceasta. Ei au zis:

„Voi cînta** Domnului, căci Și-a
arătat slava:

A năpustit în mare pe cal și pe călăreț.
¹⁹Jude. 5.1. ²⁰2Sam. 22.1. ²¹Ps. 106.12. ²²Vers. 21.

2. Domnul este tăria mea și temeiul
cîntărilor mele de* laudă:

El m'a scăpat.

El este Dumnezeuul meu: pe El îl
voi lăuda;

El este Dumnezeuul tatălui** meu:
pe El îl voi ț preamări. ²³Deut. 10.21.

²⁴Ps. 18.2; 22.3; 59.17; 82.6; 109.1; 118.14; 140.7. ²⁵Isa. 12.2.
²⁶Hab. 3.18, 19. ²⁷Cap. 3.15, 16. ²⁸2Sam. 22.47. ²⁹Ps. 99.5;
118.28. ³⁰Isa. 25.1.

3. Domnul este un războinic* viteaz:
Numele** Lui este Domnul.

³¹Ps. 24.8. ³²Apoc. 19.11. ³³Cap. 6.3. ³⁴Ps. 83.16.

4. El a aruncat în mare carăle* lui
Faraon și oastea lui;

Luptătorii lui aleși** au fost înghițiți
în marea Roșie. ³⁵Cap. 14.28. ³⁶Cap. 14.7.

5. I-au acoperit* valurile,
și s'au pogorit** în fundul apelor,
ca o piatră. ³⁷Cap. 14.28. ³⁸Neem. 9.11.

6. Dreapta* Ta, Doamne, și-a făcut
vestită tăria;

Mina Ta cea dreaptă, Doamne, a
zdrobit pe vrăjmași. ³⁹Ps. 118.13, 16.

7. Prin mărirea măreției* Tale,
Tu trîntești la pămînt pe vrăjmașii
Tăi;

Îți deslănuiești minia,
și ea-i mistuie** ca pe ț o trestie.
⁴⁰Deut. 15.26. ⁴¹Ps. 10.13. ⁴²Isa. 5.24; 45.14.

8. La suflarea* nărilor Tale, s'au
îngrămădit apele,

S'au ridicat talazurile** ca un zid,
și s'au încheag valurile în mijlocul
mării. ⁴³Cap. 11.21. ⁴⁴2Sam. 22.16. ⁴⁵Iov. 1.9. ⁴⁶2Pet. 2.8.

⁴⁷Ps. 78.13. ⁴⁸Hab. 3.10.

9. Vrăjmașul* zicea: „li voi urmări,
ii voi ajunge,

Voi împărți** prada de război;
îmi voi răzbuna pe ei,

Voi scoate sabia, și-i voi nimici cu
mina mea!“ ⁴⁹Jude. 5.30. ⁵⁰Fac. 49.27. ⁵¹Isa. 58.12. ⁵²Luc. 11.22.

10. Dar Tu ai* suflat cu suflarea Ta:
și marea** i-a acoperit;

Ca plumbul s'au afundat
în adîncimea apelor.

⁵³Cap. 11.21. ⁵⁴Ps. 117.18. ⁵⁵Vers. 5. ⁵⁶Cap. 11.28.

11. Cine* este ca Tine între dumnezei,
Doamne?

Cine este ca Tine minunat** în sfințenie,

Bogat în fapte de laudă,
și făcător ț de minuni? ⁵⁷2Sam. 7.22.

⁵⁸1Reg. 8.23. ⁵⁹Ps. 71.19; 61.9; 89.6, 8. ⁶⁰Ier. 10.6; 49.19.

⁶¹Isa. 6.3. ⁶²Ps. 77.14.

12. Tu Ți-ai întins mina* dreaptă:
și i-a înghițit pămîntul. ⁶³Vers. 6.

13. Prin îndurarea Ta, Tu ai* călăuzit,

și ai izbăvit pe poporul acesta;
lar prin puterea Ta îl îndrepti

Spre** locașul sfințeniei Tale.
⁶⁴Ps. 77.15, 20; 78.52; 80.1; 106.9. ⁶⁵Isa. 63.12. ⁶⁶Ier. 2.6.

⁶⁷Ps. 78.54.

14. Popoarele* vor afla lucrul acesta,
și se vor cutremura:

Apucă groaza** pe Flisteni,

⁶⁸Num. 14.14. ⁶⁹Deut. 2.25. ⁷⁰Ios. 2.9, 10. ⁷¹Ps. 18.6.

15. Se înpăimîntă* căpeteniile** E-domnului,

și un tremur apucă pe ț războinicii
lui Moab;

Toți ț locuitorii Canaanului leșină
dela inimă. ⁷²Fac. 36.40. ⁷³Deut. 2.4.

⁷⁴Num. 22.3. ⁷⁵Hab. 3.7. ⁷⁶Ios. 5.1.

16. Ii va apuca* teama și spaima;
lar văzînd măreția brațului Tău,

Vor sta muți ca** o piatră,
Pînă va trece poporul Tău, Doamne!

Pînă va trece
Poporul, pe care Ți l-ai ț răs-cum-
părat. ⁷⁷Deut. 2.25; 11.25. ⁷⁸Ios. 2.9. ⁷⁹1Sam. 25.37.

⁸⁰Cap. 19.5. ⁸¹Deut. 32.9. ⁸²2Sam. 7.23. ⁸³Ps. 74.2. ⁸⁴Isa. 43.1, 3;
51.10. ⁸⁵Ier. 31.11. ⁸⁶Tit. 2.14. ⁸⁷1Pet. 2.9. ⁸⁸2Pet. 2.1.

17. Tu îi vei aduce și-i vei așeza* pe
muntele moștenirii Tale,

În locul, pe care Ți l-ai pregătit
ca locaș, Doamne,

La Templul **, pe care minile Tale
l-au întemeiat, Doamne!

18. Și Domnul* va împărăți în veac
și în veci de veci.

19. Căci caii* lui Faraon, cărăle și
calăreții lui au intrat în mare,

Și Domnul** a adus peste ei apele
mării;

Dar copiii lui Israel au mers ca pe
uscăt prin mijlocul mării.

20. Maria*, proorocița**, sora lui
Aaron, a ținut în mână o timpană, și
toate femeile au venit după ea, cu ținut
timpane și jucind.

21. Maria răspundea* copiilor lui Is-
rael:

„Cântați Domnului, căci Și-a ară-
tat slava:

A năpustit în mare pe cal și pe
calăreț.”

Apele dela Mara.

22. Moise a pornit pe Israel dela
marea Roșie. Au apucat înspre pus-
tia* Sur; și, după trei zile de mers
în pustie, n'au găsit apă.

23. Au ajuns la* Mara; dar n'au pu-
tut să bea apă din Mara, pentru că era
amară. De aceea locul acela a fost
numit Mara (*Amărăciune*).

24. Poporul a cîrțit* împotriva lui
Moise, zicînd: „Ce avem să bem?”

25. Moise a strigat* către Domnul;
și Domnul i-a arătat un lemn, pe care
l-a aruncat** în apă. Și apa s'a făcut
dulce. Acolo a dat Domnul Ți poporu-
lui legi și porunci, și acolo l-a pus
la ținut încercare.

26. El a zis: „Dacă* vei asculta cu
luare aminte glasul Domnului, Dum-
nezeului tău, dacă vei face ce este bine
înaintea Lui, dacă vei asculta de po-
runcile Lui, și dacă vei păzi toate le-
gile Lui, nu te voi lovi cu niciuna din
bolile** cu cari am lovit pe Egipteni;

căci Eu sînt Domnul Ți, care te vin-
decă.”

27. Au ajuns la* Elim, unde erau
douăsprezece izvoare de apă și șap-

tezeci de finici. Și au tabărit acolo,
lingă apă.

*Cîrțirile în Sin. — Prepelețele și mana.
Sabatul.*

16. 1. Toată adunarea copiilor lui Is-
rael a* plecat din Elim; și au
ajuns în pustia Sin**, care este între
Elim și Sinai, în a cincisprezecea zi a
lunii a doua după ieșirea lor din țara
Egiptului.

2. Și toată adunarea copiilor lui Is-
rael a cîrțit* în pustia aceea împotri-
va lui Moise și Aaron.

3. Copiii lui Israel le-au zis: „Cum
de* n'am murit loviți de mîna Dom-
nului în țara Egiptului, cînd** ședeam
lingă oalele noastre cu carne, cînd
mîncam pine de ne săturam? Căci ne-
ați adus în pustia aceasta ca să fa-
ceți să moară de foame toată mul-
țimea aceasta.”

4. Domnul a zis lui Moise: „Iată
că voi face să vă ploaie pine* din ce-
ruri. Poporul va ieși afară, și va strin-
ge, cît îi trebuie pentru fiecare zi, ca
să-l pun la** încercare, și să văd dacă
va umbla sau nu după legea Mea.

5. În ziua a șasea, cînd vor pregăt
ce au adus acasă, vor avea* de două
ori mai mult de cît vor stringe în
fiecare zi.”

6. Moise și Aaron au zis tuturor co-
piilor lui Israel: „Astăseară*, veți în-
țelege că Domnul este Acela, care v'a
scos din țara Egiptului.

7. Și mine dimineată*, veți vedea sla-
va* Domnului; pentru că v'a auzit cîr-
țirile împotriva Domnului; căci ce**
sîntem noi, ca să cîrțim împotriva no-
astră?”

8. Moise a zis: „Domnul vă va da
astăseară carne de mîncat, și mine di-
mineată* vă va da pine să vă săturați,
pentru că a auzit Domnul cîrțirile, pe
cari le-ați rostit împotriva Lui; căci
ce sîntem noi? Cîrțirile voastre nu se
îndreaptă împotriva noastră, ci împo-
triva* Domnului.”

9. Moise a zis lui Aaron: „Spune
întregii adunări a copiilor lui Israel:
„Apropiati-vă* înaintea Domnului;
căci v'a auzit cîrțirile.”

10. Și, pe cînd vorbea Aaron întregei adunări a lui Israel, s'au uitat în sprîc pustie, și iată că slava Domnului s'a* arătat în nor.

¹⁰Vers. 7. Cap. 13.21. Num. 16. 19. 1 Reg. 8.10.11.

11. Domnul, vorbind lui Moise, a zis:

12. „Am* auzit cîntirile copiilor lui Israel. Spune-le: „Între cele** două seri aveți să mîncăți carne, și dimineața* vă veți sătura de pine; și veți ști că Eu sînt Domnul, Dumnezeuul vostru.“

¹²Vers. 8. ¹³Vers. 6. ¹⁴Vers. 7.

13. Seara, au venit niște* prepelițe și au acoperit tabăra; și, dimineața, s'a așezat un strat gros de rouă* în jurul taberii.

¹⁵Num. 11.31. Ps. 78.27,28; 105.40. ¹⁶Num. 11.9.

14. Cînd s'a luat roua aceasta, pe fața pustiei era ceva* mărunț ca niște grăunțe, mărunț ca bobitele de ghiață albă pe pămînt.

¹⁷Num. 11.7. Deut. 8.3. Neem. 9.15. 1^a Reg. 21; 105.40.

15. Copiii lui Israel s'au uitat la ea, și au zis unul către altul: „Ce este aceasta?“ căci nu știau ce este. Moise le-a zis: „Este* pinea, pe care v'o dă Domnul ca hrană.“

¹⁸Ioan. 6.31,49,58. 1 Cor. 10.3.

16. Iată ce a poruncit Domnul: „Fiecare din voi să strîngă cît îi trebuie pentru hrană, și anume un* omer de cap, după numărul sufletelor voastre; fiecare să ia din ea pentru cei din cortul lui.“

¹⁹Vers. 36.

17. Israeliiți au făcut așa; și au strîns unii mai mult, alții mai puțin.

18. În urmă o măsurau cu omerul, și cine* strînsese mai mult, n'avea nimic de prisos, iar cine strînsese mai puțin, nu ducea lipsă de loc. Fiecare strîngea tocmai cît îi trebuia pentru hrană.

²⁰2 Cor. 8.15.

19. Moise le-a zis: „Nimeni să nu lase ceva din ea pînă a doua zi dimineață.“

20. N'au ascultat de Moise, și s'au găsit unii, cari au lăsat ceva din ea pînă dimineață; dar a făcut viermi și s'a împutit. Moise s'a miniat pe oamenii aceia.

21. Astfel, în toate diminețile, fiecare strîngea cît îi trebuia pentru hrană; și, cînd venea căldura soarelui, se topea.

22. În ziua a șasea, au strîns hrană îndoit, și anume doi omeri de fiecare. Toți frunțași adunării au venit și au spus lui Moise lucrul acesta.

23. Și Moise le-a zis: „Domnul a poruncit așa. Mine este ziua de odihnă, Sabatul închinat Domnului; coaceți ce aveți de copt, fierbeți ce aveți de fierț, și păstrați pînă a doua zi dimineață tot ce va rămînea!“

²⁴Fac. 2.3. Cap. 20.8; 31. 1 Reg. 3.1. Lev. 23.3.

24. Au lăsat-o pînă a doua zi dimineață, cum poruncise Moise; și nu s'a* împutit, și n'a făcut viermi.

²⁵Vers. 20.

25. Moise a zis: „Mîncăți-o azi, căci este ziua Sabatului; azi nu veți găsi mană pe cîmp.“

26. Veți strînge timp* de șase zile; dar în ziua a șaptea, care este Sabatul, nu va fi.“

²⁷Cap. 20.9,10.

27. În ziua a șaptea, unii din popor au ieșit să strîngă mană, și n'au găsit.

28. Atunci Domnul a zis lui Moise: „Pînă cînd aveți de gînd să nu păziți* poruncile și legile Mele?“

²⁹2 Reg. 17.14. Ps. 78.10,22; 106.13.

29. Vedeți că Domnul v'a dat Sabatul; de aceea v'dă în ziua a șasea hrană pentru două zile. Fiecare să rămînă la locul lui, și, în ziua a șaptea, nimeni să nu iasă din locul în care se găsește.“

30. Și poporul s'a odihnit în ziua a șaptea.

31. Casa lui Israel a numit hrana aceasta „mană“. Ea semăna* cu bobul de coriandru; era albă, și avea un gust de turtă cu miere.

³²Num. 11.7,8.

32. Moise a zis: „Iată ce a poruncit Domnul: „Să se păstreze un omer plin cu mană pentru urmașii voștri, ca să vadă și ei pinea pe care v'am dat-o s'o mîncăți în pustie, după ce v'am scos din țara Egiptului.“

33. Și Moise a zis lui Aaron*: „Ia un vas, pune în el un omer plin cu mană, și așează-l înaintea Domnului, ca să fie păstrat pentru urmașii voștri.“

³⁴Evr. 9.4.

34. După porunca dată de Domnul lui Moise, Aaron l-a pus* înaintea chivotului mărturie, ca să fie păstrat.

³⁵Cap. 25.16,21; 40.20. Num. 17.10. Deut. 10.5. 1 Reg. 8.9.

35. Copiii lui Israel au mîncat mană patruzeci* de ani, pînă** la sosirea lor într-o țară locuită; au mîncat mană pînă la sosirea lor la hotarele țării Canaanului.

³⁶Num. 33.38. Deut. 8.2,3. Neem. 9.20,21. Ioan. 6.31,49. ³⁷1^a Cor. 10.6,12. Neem. 9.15.

1. MANA; numită așa pentru că Israeliiți, cînd au văzut-o totuși dată, au strigat: „Mană hu = ce este aceasta?“ (alt. 15).

36. Omerul este a zecea parte dintr-o efa.

Refidim. — Stinca din Horeb.

17 1. Toată* adunarea copiilor lui Israel a plecat din pustia Sin, după călătoriile zilnice, pe cari poruncise Domnul să le facă; și au tăbărit la Refidim. Acolo poporul n'a găsit apă de băut.

Cap. 16, 1. Num. 12, 14.

2. Atunci poporul* a căutat ceartă cu Moise. El au zis: „Dă-ne apă să hem!“ Moise le-a răspuns: „Pentru ce căutați ceartă cu mine? Pentru ce ispițiți* pe Domnul?“

Num. 20, 3, 4.

3. Poporul stătea acolo, chinuit de sete, și cirtea* împotriva lui Moise. El zicea: „Pentru ce ne-ai scos din Egipt, ca să ne faci să murim de sete aici cu copiii și turmele noastre?“

Cap. 16, 2.

4. Moise a strigat* către Domnul, și a zis: „Ce să fac cu poporul acesta? Încă puțin, și au să mă* ucidă cu pietre.“

Cap. 14, 15. Num. 18, 30, 31. Ioan 8, 50; 10, 31.

5. Domnul a zis lui Moise: „Treci* înaintea poporului, și ia cu tine vreo cițiva din bătrînii lui Israel; ia-ți în mînă și toiagul cu care ai* lovit riul, și pornește.“

Ezech. 2, 6. Cap. 7, 20. Num. 20, 8.

6. Iată*, Eu voi sta înaintea ta pe stinca Horebului; vei lovi stinca, și va ieși apă din ea, și poporul va bea.“ Moise a făcut așa, în fața bătrînilor lui Israel.

Num. 20, 10, 11. Ps. 78, 15, 20; 105, 41; 114, 8. 1 Cor. 10, 4.

7. El a numit locul acela „Casa* și Meriba“ (*Ispită și ceardă*), căci copiii lui Israel se certaseră, și ispitiseră pe Domnul, zicind: „Este oare Domnul în mijlocul nostru, sau nu este?“

Num. 20, 13. Ps. 81, 7; 95, 8. Ezech. 3, 8.

Infrîngerea lui Amalec.

8. Amalec* a venit să bată pe Israel la Refidim.

Fac. 36, 12. Num. 21, 20. Deut. 25, 17. 1 Sam. 15, 2.

9. Atunci Moise a zis lui* Iosua: „Alege niște bărbați, și ieși de luptă împotriva lui Amalec. Iar eu voi sta mîne pe vîrfurile dealului cu toiagul* lui Dumnezeu în mînă.“

Fapt. 7, 45. Ezech. 4, 8. Cap. 4, 20.

10. Iosua a făcut ce-i spusese Moise, și a ieșit să lupte împotriva lui Amalec. Iar Moise, Aaron și Hur s'au suit pe vîrfurile dealului.

11. Cînd își ridica* Moise mîna, era

mai tare Israel; și cînd își lăsa mîna în jos, era mai tare Amalec.

Fac. 5, 16.

12. Mîinile lui Moise fiind trude, ei au luat o piatră, au pus-o sub el, și el a șezut pe ea. Aaron și Hur îi sprijineau mîinile, unul deoparte, iar altul de alta; și mîinile lui au rămas întinse pînă la asfințitul soarelui.

13. Și Iosua a biruit pe Amalec și poporul lui, cu tăișul sabiei.

14. Domnul a zis lui Moise: „Scrie lucrul acesta în carte, ca să se păstreze aducerea aminte, și spune lui Iosua că voi* șterge pomenirea lui Amalec de sub ceruri.“

Cap. 34, 27. Num. 24, 3.

Deut. 25, 19. 1 Sam. 15, 8, 7, 30, 1, 17. 2 Sam. 8, 12. Ezech. 9, 11.

15. Moise a zidit un altar, și i-a pus numele „Domnul, steagul meu“.

16. El a zis: „Pentru că și-a ridicat mîna împotriva scaunului de domnie al Domnului, Domnul va purta război împotriva lui Amalec, din neam în neam!“

Ietro la Moise.

18 1. Ietro*, preotul Madianului, socru lui Moise, a aflat tot ce făcuse Dumnezeu* pentru Moise și poporul Său Israel; a aflat că Domnul scosese pe Israel din Egipt.

Cap. 2, 16; 3, 1. Ps. 44, 1; 77, 14, 15; 78, 4; 105, 5, 43; 106, 2, 8.

2. Ietro, socrul lui Moise, a luat pe Sefora, nevasta lui Moise, care fusese trimisă acasă.

3. A luat și pe cei doi* fii ai Seforei; unul se numea Gherșon* (*Străin*), căci Moise zise: „Locuiesc ca străin într-o țară străină.“

Fapt. 7, 20. Cap. 2, 22.

4. Iar cel alt se numea Eliezer (*Ajutorul lui Dumnezeu*), căci zise: „Dumnezeul tatălui meu mi-a ajutat, și m'a scăpat de sabia lui Faraon.“

5. Ietro, socrul lui Moise, a venit cu fiii și nevasta lui Moise în pustie unde tăbăra el, la muntele* lui Dumnezeu.

Cap. 3, 1, 12.

6. A trimes vorba lui Moise să-i spună: „Eu, socrul tău Ietro, vin la tine cu nevastă-ta și cu cei doi fii ai tăi.“

7. Moise a ieșit* înaintea socrului său, s'a aruncat cu fața la pămînt, și i-a sărutat*. S'au întrebat unul pe altul de sănătate, și au intrat în cortul lui Moise.

Fac. 14, 17; 18, 2; 19, 1. 1 Reg. 2, 19. Cap. 20, 13; 33, 4.

8. Moise a istorisit socrului său tot ce făcuse Domnul împotriva lui Fa-

1. Evreiește: Jehova-nist.

5. Acum*, dacă veți asculta glasul Meu, și dacă veți păzi legământul Meu, veți fi ai Mei** dintre toate popoarele, căci tot pământul* este al Meu; *Deut. 6. 2. ** Deut. 4. 20; 7. 6. 11. 2. 21. 26. 18. 32. 9. 9. 1. Reg. 9. 53. 1. Ps. 135. 4. 1. Sam. 12. 1. Is. 41. 1. 43. 1. Jer. 10. 14. Mal. 3. 17. Tii 2. 14. *Cap. 9. 20. Deut. 10. 14. Jer. 41. 11. Ps. 24. 1. 50. 12. 1. Cor. 10. 26. 26.

6. Imi veți fi o împărăție* de preoți și un neam sfânt**. Acestea sînt cuvintele pe cari le vei spune copiilor lui Israel. *Deut. 33. 2. 3. 4. 1. Pet. 2. 5. 9. Apoc. 1. 6. 5. 10. 20. 8. ** Deut. 20. 21. 26. Deut. 7. 6. 10. 19; 28. 9. Is. 62. 12. 1. Cor. 13. 17. 1. Tim. 5. 27.

7. Moise a venit de a chemat pe bătrînii poporului, și le-a pus înainte toate cuvintele acestea, cum îi poruncise Domnul.

8. Tot* poporul a răspuns: „Vom face tot ce a zis Domnul!“ Moise a spus Domnului cuvintele poporului.

*Cap. 34. 3. 7. Deut. 6. 27; 29. 17.

9. Și Domnul a zis lui Moise: „Iată, voi veni la tine într'un nor* gros, pentruca** să audă poporul cînd îți voi vorbi, și să albă totdeauna încredere* în tine.“ Moise a spus Domnului cuvintele poporului. *Vers. 16. Cap. 20. 21; 24. 16. 18. Deut. 4. 11. Ps. 18. 11. 12; 97. 2. Mat. 17. 5. ** Deut. 4. 12. 26. Iosif 12. 29. 30. † Cap. 14. 31.

Pregătirea pentru primirea Legii.

10. Și Domnul a zis lui Moise: „Du-te la popor, sfințește-l* azi și mine, și pune-i să-și spele** hainele.

*Lev. 11. 44. 45. Eyr. 10. 22. ** Vers. 14. Fac. 35. 2. Lev. 15. 5.

11. Să fie gata pentru a treia zi; căci a treia zi Domnul Se* va pogori, în fața întregului popor, pe muntele Sinai.

*Vers. 16, 18. Cap. 34. 36. Deut. 33. 2.

12. Să hotărâști poporului anumite margini dejurîmprejur, și să spui: „Să nu cumva să vă suiți pe munte sau să vă atingeți de poalele lui. Oricine se* va atinge de munte, va fi pedepsit cu moartea.

*Eyr. 12. 20.

13. Nici o mină să nu se atingă de el; ci pe oricine se va atinge, să-l omoare cu pietre, sau să-l strîpungă cu săgeți: dobitoc sau om, nu va trăi.“ Cînd va suna trimbița*, ei vor înainta spre munte.

*Vers. 16, 19

14. Moise s'a pogorit de pe munte la popor: a sfințit* poporul, și ei și-au spălat hainele.

*Vers. 10.

15. Și a zis poporului: „Fiți gata* în trei zile; să nu vă apropiați de vreo** femeie.“

*Vers. 11. ** 1 Sam. 21. 4, 5. Zah. 7. 3. 1 Cor. 7. 5.

16. A treia zi dimineața, au fost* tunete, fulgere, și un nor** gros pe

munte; trimbița rasuna* cu putere, și tot poporul din tabăra a fost* apucat de spaimă.

*Ps. 77. 16. Eyr. 12. 15, 19. Apoc. 4. 5. 4. 5; 11. 19. ** Vers. 10. Cap. 9. 34. 24. 26. 11. * Apoc. 1. 10. 1. 1. ** Eyr. 12. 21.

17. Moise* a scos poporul din tabără, spre întîmpinarea lui Dumnezeu, și s'au așezat la poalele muntelui.

*Deut. 4. 10.

18. Muntele* Sinai era tot numai fum, pentrucă Domnul Se pogorise pe el în mijlocul focului*. Fumul* acesta se înalță ca fumul unui cuptor, și tot* muntele se cutremura cu putere.

*Deut. 4. 11. 38. 2. Judec. 5. 5. Ps. 68. 7. Is. 6. 4. Hab. 3. 3. * Cap. 3. 2; 24. 17. 2 Cron. 7. 1, 2, 3. † Fac. 15. 17. Ps. 144. 5. Apoc. 15. 8. -- 19. 68. 8; 77. 15; 111. 7. Jer. 4. 24. Eyr. 12. 26.

19. Trimbița răsuna* tot mai puternic. Moise** vorbea, și Dumnezeu* îi răspundea cu glas tare.

*Vers. 13. ** Eyr. 12. 21. * Nesc. 10. 11. Ps. 81. 7.

20. Domnul S'a pogorit pe muntele Sinai, și anume pe virful muntelui. Domnul a chemat pe Moise pe virful muntelui. Și Moise s'a suit sus.

21. Domnul a zis lui Moise: „Pogoră-te și poruncește poporului cu totdinadinsul să nu dea busna spre Domnul, ca* să se uite, pentru ca nu cumva să piară un mare număr dintre ei.

*Cap. 3. 5. 1 Sam. 6. 19.

22. Preoții, cari se apropie de Domnul, să se sfințească* și ei, ca nu cumva să-i lovească** Domnul cu moartea.

*Lev. 10. 10. ** 2 Sam. 6. 7. 8.

23. Moise a zis Domnului: „Poporul nu va putea să se suie pe muntele Sinai, căci ne-ai oprit cu totdinadinsul, zicînd: „Hotărâște* anumite margini în jurul muntelui, și sfințește-l.“

*Vers. 12. Ios. 2. 1.

24. Domnul i-a zis: „Du-te, pogoră-te, și suie-te apoi iarăș cu Aaron; dar preoții și poporul să nu dea busna să se suie la Domnul, ca nu cumva să-i lovească cu moartea.

25. Moise s'a pogorit la popor, și i-a spus aceste lucruri.

Cele 10 porunci.

20. 1. Atunci Dumnezeu a rostit toate* aceste cuvinte, și a zis:

*Deut. 5. 22.

2. „Eu* sînt Domnul, Dumnezeul tău, care te-a scos** din țara Egiptului, din casa robiei.

*Lev. 26. 1, 13. Deut. 5. 6. Ps. 81. 10. Osea 13. 4. ** Cap. 13. 3.

3. Să* nu ai alți dumnezei afară de Mine. *Deut. 5. 7; 6. 14. 2 Reg. 17. 35. Jer. 25. 6; 35. 15.

4. Să* nu-ți faci chip cioplit, nici vreo înfățișare a lucrurilor cari sînt sus în ceruri, sau jos pe pămînt, sau în apele mai de jos de cît pămîntul.

◊ Lev. 26. 1. Deut. 4. 16; 5. 8; 27. 15. 18. 97. 7.

5. Să nu* te închini pînă la pămînt înaintea lor, și să nu le slujești; căci Eu, Domnul, Dumnezeuul tău, sînt un Dumnezeu gelos**, care țe pedepesc nelegiuirea părinților în copii pînă la al treilea și la al patrulea neam al celor ce Mă urăsc,

◊ Cap. 23. 24. Ios. 23. 7. 2 Reg. 17. 35. Isa. 41. 15, 19. ◊ Cap. 34. 14. Deut. 4. 24; 6. 15. Ios. 24. 19. Nah. 1. 2. † Cap. 34. 7. Lev. 26. 5; 26. 39, 40. Num. 14. 18, 33. 1 Reg. 21. 29. Iov. 5. 4; 21. 19. Ps. 79. 8; 109. 14. Isa. 14. 20, 31; 65. 6, 7. Ier. 2. 9; 32. 18.

6. Și Mă îndur* pînă la al miilela neam de cei ce Mă iubesc și păzesc poruncile Mele.

◊ Cap. 34. 7. Deut. 7. 9. Ps. 89. 34. Rom. 11. 28.

7. Să* nu iei în deșert Numele Domnului, Dumnezeului tău; căci Domnul** nu va lăsa nepedepsit pe cel ce va lua în deșert Numele Lui.

◊ Cap. 23. 1. Lev. 19. 12. Deut. 5. 11. Ps. 15. 4. Mat. 5. 33. ◊ Mic. 6. 11.

8. Adu-ți* aminte de ziua de odihnă, ca s'o sfințești.

◊ Cap. 31. 13, 14. Lev. 19. 3, 30; 26. 2. Deut. 5. 12.

9. Să lucrezi* șase zile, și să-ți faci lucrul tău.

◊ Cap. 23. 12; 31. 15; 34. 21. Lev. 23. 3. Ezech. 20. 12. Luc. 13. 14.

10. Dar ziua a* șaptea este ziua de odihnă închinată Domnului, Dumnezeului tău: să nu faci nicio lucrare în ea, nici tu, nici fiul tău, nici fiica ta, nici robul tău, nici roaba ta, nici vîta ta, nici străinul** care este în casa ta.

◊ Fac. 2. 2, 3. Cap. 16. 26; 31. 15. ◊ Neem. 13. 16, 17, 18, 19.

11. Căci în șase zile* a făcut Domnul cerurile, pămîntul și marea, și tot ce este în ele, iar în ziua a șaptea S'a odihnit: de aceea a binecuvîntat Domnul ziua de odihnă și a sfințit-o.

◊ Fac. 2. 2.

12. Cînsteste* pe tatăl tău și pe mama, pentruca să ți se lungească zîlele în țara, pe care ți-o dă Domnul, Dumnezeul tău.

◊ Cap. 23. 26. Lev. 19. 3. Deut. 6. 16. Ier. 36. 7, 18, 19. Mat. 15. 4; 19. 19. Marc. 7. 10; 10. 19. Lu. c. 18. 20. Efec. 6. 2.

13. Să* nu ucizi.

◊ Deut. 5. 17. Mat. 5. 21. Rom. 13. 9.

14. Să* nu preacurvești.

◊ Deut. 5. 18. Mat. 5. 27.

15. Să* nu furi.

◊ Lev. 19. 11. Deut. 5. 19. Mat. 19. 18. Rom. 13. 9. 1 Tes. 4. 6.

16. Să* nu mărturisești strîmb împotriva aproapelui tău.

◊ Cap. 23. 1. Deut. 5. 20; 19. 16. Mat. 19. 18.

17. Să* nu poțestești casa aproapelui tău; să** nu poțestești nevasta aproapelui tău, nici robul lui, nici roaba

lui, nici boul lui, nici măgarul lui, nici vreun alt lucru, care este al aproapelui tău. ◊ Deut. 5. 21. Mic. 2. 2. Hab. 2. 9. Luc. 12. 15. Fapt. 20. 26. Rom. 7. 7; 13. 9. Efec. 6. 3, 5. Ebr. 18. 5. ◊ Iov. 31. 9. Prov. 6. 29. Ier. 6. 8. Mat. 5. 28.

Spaima poporului; legea altarului.

18. Tot* poporul auzea** tunetele și sunetul trîmbiței și vedea flăcările muntelui, care fumegea†. La priveliștea aceasta, poporul tremura, și stătea în depărtare.

◊ Ebr. 12. 18. ◊ Apoc. 1. 10, 12. ◊ Cap. 19. 16.

19. Ei au zis lui Moise: „Vorbește-ne* tu însuși, și te vom asculta: dar să** nu ne mai vorbească Dumnezeu, ca să nu murim.“

◊ Deut. 5. 27; 18. 16. Gal. 3. 19, 20. Ebr. 12. 19. ◊ Deut. 5. 27.

20. Moise a zis poporului: „Nu vă* spăimîntați; căci** Dumnezeu a venit tocmai ca să vă pună la încercare, și ca să aveți frică† lui înaintea ochilor voștri, pentru ca să nu păcătuiți.“

◊ 1 Sam. 12. 20. Isa. 41. 10, 13. ◊ Fac. 22. 1. Deut. 13. 3. † Deut. 4. 10; 6. 2; 10. 12; 17. 18, 19; 19. 20; 28. 6. 8. Prov. 8. 7; 16. 6. Isa. 8. 13.

21. Poporul stătea în depărtare; iar Moise s'a apropiat de norul* în care era Dumnezeu†.

◊ Cap. 19. 16. Deut. 5. 5. 1 Reg. 8. 12.

22. Domnul a zis lui Moise: „Așa să vorbești copiilor lui Israel: „Ați văzut că v'am vorbit din* ceruri,

◊ Deut. 4. 26. Neem. 9. 13.

23. Să nu faceți dumnezei de argint și dumnezei de aur, ca să-i puneți alături* de Mine; să nu vă faceți alți dumnezei.

◊ Cap. 32. 1, 2, 4. 1 Sam. 5. 4, 5. 2 Reg. 17. 33. Ezech. 20. 39; 43. 8. Dan. 5. 4, 23. Tef. 1. 5. 2 Cor. 6. 14, 15, 16.

24. Să-Mi ridici un altar de pămînt, pe care să-ți aduci arderile-de-tot și jertfele de mulțămire, oile* și boii. În orice** loc în care Imi voi aduce aminte de Numele Meu, voi veni la tine, și te voi țe binecuvînta.

◊ Lev. 1. 2. ◊ Deut. 12. 5, 11, 21; 14. 23; 16. 8, 11; 26. 2. 1 Reg. 8. 43; 9. 3. 2 Cron. 6. 6; 7. 16; 12. 13. Ezech. 12. Neem. 1. 9. Ps. 74. 7. Ier. 7. 10, 12. † Fac. 12. 2. Deut. 7. 13.

25. Dacă-Mi* vei ridica un altar de piatră, să nu-l zidești din pietre cioplite; căci cum îți vei pune dalta în piatră, o vei pîngări.

◊ Deut. 27. 6. Ios. 8. 31.

26. Să nu te sui la altarul Meu pe trepte, ca să nu ți se descopere goliciunea înaintea lui.“

Despre slobozenie și viață.

21. „Iată legile, pe cari le vei* pune înaintea lor. ◊ Cap. 24. 3. 4. Deut. 4. 14; 6. 1.

2. Dacă* vei cumpăra un rob evreu, să slujească șase ani ca rob; dar în

al șaptelea, să iasă slobod, fără să plătească nimic ca despăgubire.

Lev. 26: 39, 40, 41. Deut. 16: 12. Ier. 34: 14.

3. Dacă a intrat singur, să iasă singur; dacă era înșurat, să iasă și nevastă-sa împreună cu el.

4. Dacă stăpînul lui i-a dat o nevastă, și a avut fii și fiice cu ea, nevasta și copiii să fie ai stăpînului lui, iar el să iasă singur.

5. Dacă robul* va zice: „Eu iubesc pe stăpînul meu, pe nevastă-mea și copiii mei, și nu vreau să ies slobod,”

Deut. 15: 16, 17.

6. atunci stăpînul lui să-l ducă înaintea* lui Dumnezeu, să-l apropie de ușă sau de stîlpul ușii, și stăpînul lui să-i** găurească urechea cu o sulă, și robul să rămînă pentru totdeauna în slujba lui.

1. ap. 12: 12; 22: 8, 29. Ps. 10: 6.

7. Dacă un om își va* vinde fata ca roabă, ea să nu iasă cum** ies robii.

Neem. 5: 5. 1. Vers. 8, 9.

8. Dacă nu va plăcea stăpînului ei, care o luase de nevastă, el să-i înlesnească răscumpărarea; dar nu va avea dreptul s'o vindă unor străini, dacă nu-și va ținea cuvîntul.

9. Dacă o dă de nevastă fiului său, să se poarte cu ea după dreptul fiilor.

10. Dacă-i va lua o altă nevastă, nu va scădea nimic pentru cea dintîi din hrană, din îmbrăcăminte, și din dreptul* ei de soție.

1. Cor. 7: 6.

11. Dacă nu-i face aceste trei lucruri, ea va putea ieși, fără nicio despăgubire, fără să dea bani.

Legi în privința uciderii.

12. Cine va lovi* pe altul cu o lovitură de moarte, să fie pedepsit cu moartea.

Fac. 9: 6. Lev. 24: 17. Num. 35: 30, 31. Mat. 23: 52.

13. Dacă nu* i-a întins lațuri, și dacă Dumnezeu l-a făcut** să-i cadă în mină, iți voi ține hotărî un loc unde va putea să fugă.

Num. 35: 22. Deut. 19: 4, 5. 1. Sam. 24: 4, 10, 18. Num. 35: 11. Deut. 19: 9. Ios. 20: 2.

14. Dar dacă lucrează* cineva cu răutate împotriva apropiatului său, folosindu-se de viclenie ca să-l omoare, chiar și dela** altarul Meu să-l smulgă, ca să fie omorît.

Num. 15: 30; 36: 20. Deut. 19: 11, 12. Ex. 10: 26. 1. Reg. 2: 28-34. 2. Reg. 11: 16.

Necinstirea părinților.

15. Cine va lovi pe tatăl său sau pe mama sa, să fie pedepsit cu moartea.

16. Cine* va fura un om, și-l va**

vinde sau îl va ținea în minile* lui, să fie pedepsit cu moartea.

Deut. 24: 7. Fac. 37: 28. 1. ap. 2: 4.

17. Cine* va blestema pe tatăl său sau pe mama sa, să fie pedepsit cu moartea.

Lev. 20: 9. Prov. 20: 20. Mat. 15: 4. Marc. 7: 10.

Legi privitoare la vătămarea trupului.

18. Dacă se vor certa doi oameni, și unul din ei va lovi pe celalt cu o piatră sau cu pumnul, fără să-i pricinuiască moartea, dar silindu-l să stea în pat,

19. cel ce l-a lovit să nu fie pedepsit, dacă celalt se va scula și se va plimba afară, sprijinit pe un toiag*. Numai să-l despăgubească pentru încetarea lucrului lui și să-l îngrijească pînă la vindecare.

2. Sam. 3: 2.

20. Dacă un om va lovi cu bățul pe robul său, fie bărbat fie femeie, și robul moare subț mină lui, stăpînul să fie pedepsit.

21. Dar dacă mai trăiește o zi sau două, stăpînul să nu fie pedepsit; căci este argintul* lui.

1. Lev. 25: 15, 16.

22. Dacă se ceartă doi oameni, și lovesc pe o femeie însărcinată, și o fac doar să nască înainte de vreme, fără altă nenorocire, să fie pedepsiți cu o gloabă*, pusă de bărbatul femeii, și pe care o vor plăti după hotărîrea judecătorilor.

1. Vers. 30. Deut. 22: 18, 19.

23. Dar dacă se întimplă o nenorocire, vei da viață pentru viață,

24. ochi* pentru ochi, dinte pentru dinte, mină pentru mină, picior pentru picior,

Lev. 24: 20. Deut. 19: 21. Mat. 5: 38.

25. arsură pentru arsură, rană pentru rană, vinătaie pentru vinătaie.

26. Dacă un om lovește ochiul robului său, fie bărbat fie femeie, și-l face să-și piardă ochiul, să-i dea drumul, ca despăgubire pentru ochiul lui.

27. Și dacă face să cadă un dinte robului său, fie bărbat fie femeie, ca despăgubire pentru dintele lui, să-i dea drumul.

28. Dacă un bou va împunge și va omori pe un bărbat sau pe o femeie*, boul să fie ucis cu pietre, carnea să nu i se mănince, iar stăpînul boului să nu fie pedepsit.

1. Fac. 9: 5.

29. Dar dacă boul avea obicei mai înainte să împungă, și stăpînul fusese înștiințat de lucrul acesta, și nu l-a închis, boul să fie ucis cu pietre, dacă va ucide un bărbat sau o femeie, și stăpînul lui să fie pedepsit cu moartea.

30. Dacă i se pune stăpînului un preț pentru răscumpărarea* vieții lui, va plătitotce i se va cere. *Vers. 22. Num. 35, 31.

31. Cînd boul va împunge pe un băiat sau pe o fată, i se va face după legea aceasta;

32. dar dacă boul împunge pe un rob, fie bărbat fie femeie, să se dea trei* sicli de argint stăpînului robului, și boul** să fie ucis cu pietre.

*Zah. 11, 12, 13. Mat. 26, 15. Filip. 2, 7. **Vers. 28.

33. Dacă un om descopere o groapă, sau dacă un om sapă o groapă și n'o acopere, și cade în ea un bou sau un măgar,

34. stăpînul gropii să plătească stăpînului lor prețul vitei în argint, iar vita moartă să fie a lui.

35. Dacă boul unui om împunge boul unui alt om, și boul acesta moare, vor vinde boul cel viu și prețul lui îl vor împărți; vor împărți și boul mort.

36. Dar dacă se știa că boul avea obicei mai înainte să împungă, și stăpînul lui nu l-a închis, stăpînul acesta să dea bou pentru bou, iar boul cel mort să-l ia el.

Legi privitoare la avere.

22 1. Dacă un om fură un bou sau o oaie, și-l taie sau îl vinde, să dea cinci boi pentru bou furat și patru* oi pentru oaia furată.

*2Sam. 12, 6. Prov. 6, 31. Luc. 19, 8.

2. Dacă hoțul este prins spărgînd*, și e lovit și moare, cel ce l-a lovit nu** va fi vinovat de omor față de el;

*Mat. 24, 43. **Num. 35, 27.

3. dar dacă a răsărit soarele, va fi vinovat de omor față de el. Hoțul trebuie să dea înapoi ce este dator să dea; dacă n'are nimic, să fie vîndut* rob, ca despăgubire pentru furtul lui;

*Cap. 21, 2.

4. dacă ceeace a furat, fie bou, fie măgar, sau oaie, se găsește încă viu* în minile lui, să dea îndoît** înapoi.

*Cap. 21, 16. **Vers. 1, 7. Prov. 6, 31.

5. Dacă cineva face stricăciune într'un ogor sau într'o vie, și își lasă vita să pască pe ogorul altuia, să dea ca despăgubire cel mai bun rod din ogorul și via lui.

6. Dacă izbucnește un foc și întîlnește mărăcini în cale, și arde griul în snopi sau în picioare, sau cîmpul, cel ce a pus foc să fie silit să dea o despăgubire deplină.

7. Dacă un om dă altuia bani sau uelte spre păstrare, și le fură cineva din casa acestuia din urmă, hoțul* trebuie să întoarcă îndoît, dacă va fi găsit.

*Vers. 4.

8. Dacă hoțul nu se găsește, stăpînul casei să se înfățișeze* înaintea lui Dumnezeu, ca să spună că n'a pus mina pe avutul aproapelui său.

*Cap. 21, 6. Vers. 28.

9. În orice pricină de înșelăciune cu privire la un bou, un măgar, o oaie, o haină, sau un lucru pierdut, despre care se va zice: „Uite-l!“ ... pricina* amindoror părților să meargă pînă la Dumnezeu; acela, pe care-l va osîndi Dumnezeu, trebuie să întoarcă îndoît aproapelui său.

*Deut. 25, 1. 2Cron. 19, 10.

10. Dacă un om dă altuia un măgar, un bou, o oaie, sau un dobitoc oarecare să i-l păstreze, și dobitocul moare, își strică un mădular, sau e luat cu sila dela el, fără să fi văzut cineva,

11. să se facă un jurămint* în Numele Domnului între cele două părți; și cel ce a păstrat dobitocul, va mărturisi că n'a pus mina pe avutul aproapelui său; stăpînul dobitocului va primi jurămintul acesta, și celalt nu va fidator să i-l înlocuiască.

*Evr. 6, 16.

12. Dar dacă dobitocul a fost furat* dela el, va fi dator față de stăpînul lui să i-l înlocuiască.

*Fac. 34, 39.

13. Dacă dobitocul a fost sfășiat de fiare sălbatiche, îl va aduce ca dovadă, și nu va fi dator să-i înlocuiască dobitocul sfășiat.

14. Dacă un om împrumută altuia o vită, și vita își strică un mădular sau moare în lipsa stăpînului ei, va trebui s'o plătească.

15. Dacă stăpînul e de față, nu i-o va plăti. Dacă vita a fost dată cu chirie, prețul chiriei va fi deajuns.

Necinstirea unei fete.

16. Dacă* un om înșală pe o fată nelogodită, și se culcă cu ea, îi va plăti zestrea și o va lua de nevastă.

*Deut. 22, 28, 29.

17. Dacă tatăl nu vrea să i-o dea, el va plăti în argint prețul zestrei* cuvenitefetelor.

*Evr. 34, 12. Deut. 22, 29. 1Sam. 18, 25.

18. Pe vrăjitoare* să n'o lași să trăiască.

*Lev. 19, 28, 31; 20, 27. Deut. 18, 10, 11. 1Sam. 28, 3, 9.

19. Oricine * se culcă cu un dobitoc, să fie pedepsit cu moartea.

◦ Lev. 18.23; 20.15.

20. Cine * aduce jertfe altor dumnezei decît Domnului singur, să fie nimicit cu desăvîrșire.

Num. 25.2, 7, 8. Deut. 13.1, 2, 5, 6, 9, 13, 14, 15; 17.2, 3, 5.

Legi privitoare la asuprirea celor săraci.

21. Să nu chiniești pe străin *, și să nu-l asuprești, căci și voi ați fost străini în țara Egiptului.

◦ Cap. 23.9. Lev. 19.33; 23.35. Deut. 10.19. Ier. 7.6. Zah. 7.10. Mal. 3.5.

22. Să nu asuprești pe văduvă *, nici pe orfan.

◦ Deut. 10.18; 24.17; 27.19. Ps. 94.6. Job. 1.17, 24; 10.2. Ezech. 22.7. Zah. 7.10. Iac. 1.27.

23. Dacă-i asuprești, și ei strigă * la Mine după ajutor, Eu le voi * auzi strigătele;

◦ Deut. 15.9; 24.15. Iov. 35.9. Luc. 18.7. ◦ Vers. 27. Iov. 34.28. Ps. 18.6; 145.19. Iac. 5.4.

24. minia * Mea se va aprinde, și vă voi nimici cu sabia; nevestele voastre * vor rămînea văduve, și copiii voștri vor rămînea orfani.

◦ Iov. 31.23. Ps. 69.24. ◦ Ps. 109.9. Plin. 5.3.

25. Dacă * împrumuți bani vreunui din poporul Meu, săracului care este cu tine, să nu fii față de el ca un cămătar, și să nu ceri camătă dela el.

◦ Lev. 25.35, 36, 37. Deut. 23.19, 20. Neem. 5.7. Ps. 15.5. Ezech. 18.8, 17.

26. Dacă ie * zălog haina aproapelui tău, să i-o dai înapoi înainte de apusul soarelui;

◦ Deut. 24.6, 10, 13, 17. Iov. 22.6; 24.8, 9. Prov. 20.16; 22.27. Ezech. 18.7, 16. Amos. 2.8.

27. căci este singura lui învelitoare, este haina cu care își înveleşte trupul: cu ce are să se culce? Dacă strigă * spre Mine după ajutor, Eu îl voi auzi, căci Eu * sint milostiv.

◦ Vers. 23. ◦ Cap. 34.6. 2 Cron. 30.9. Ps. 86.15.

Intîii născuți.

28. Să nu hulești pe Dumnezeu *, și să nu blestemi pe mai marele poporului tău.

◦ Ecl. 10.20. Fapt. 21.5. Iuda 8.

29. Să nu pregeți să-Mi aduci pirga * secerîșului tău și a culesului viei tale. Să-Mi dai pe întîiul născut * din fiii tăi.

◦ Cap. 23.16, 19. Prov. 3.9. ◦ Cap. 13.2, 12; 34.19.

30. Să-Mi dai * și întîiul născut al vacii tale și al oii tale; să rămînă șapte * zile cu mamă-sa, iar în ziua a opta să Mi-l aduci.

◦ Deut. 15.19. ◦ Lev. 22.27.

31. Să-Mi fiți niște oameni sfinți *. Să nu * mîncăți carne sfîșiată de fiare pe cîmp, ci s'o aruncați la cîini.

◦ Cap. 19.6. Lev. 10.2. Deut. 14.21. ◦ Lev. 22.8. Ezech. 4.14; 44.31.

Legi privitoare la dreptate.

23. 1. Să nu răspîndești zvonuri * neadevărate *. Să nu te unești cu cel rău, ca să faci o mărturisire mincinoasă pentru el.

◦ Vers. 7. Lev. 19.16. Ps. 15.3; 101.3. Prov. 10.18. 2 Sam. 19.27. cu 16.3. ◦ Cap. 20.16. Deut. 19.16, 17, 18. Ps. 35.11. Prov. 19.6, 9, 28; 24.28. 1 Reg. 21.10, 13. Mat. 26.69, 60, 61. Fapt. 6.11, 13.

2. Să * nu te iei după mulțime ca să faci rău; și la judecată * să nu mărturisești trecînd de partea celor mulți, ca să abatei dreptatea.

◦ Fac. 7.1; 19.4, 7. Cap. 32.1, 2. Ios. 24.15. 1 Sam. 15.9. 1 Reg. 19.10. Iov. 31.34. Prov. 1.10, 11, 15; 4.14. Mat. 27.24, 26. Marc. 15.15. Luc. 23.23. Fapt. 27.26; 28.9. ◦ Vers. 6, 7. Lev. 19.15. Deut. 1.17. Ps. 72.2.

3. Să nu pîrtinești pe sărac la judecată.

4. Dacă * intilnești boul vrăjmașului tău sau măgarul lui rătăcit, să i-l aduci acasă.

◦ Deut. 22.1. Iov. 31.29. Prov. 24.17; 25.21. Mat. 5.44. Rom. 12.20. 1 Tes. 5.16.

5. Dacă vezi * măgarul vrăjmașului tău căzut sub povara lui, să nu treci pe lingă el, ci să-i ajuti să ia povara de pe măgar.

◦ Deut. 22.4.

6. La judecată, să nu te atingi de dreptul * săracului.

◦ Vers. 2. Deut. 27.19. Iov. 31.13, 21. Ecl. 6.8. Isa. 10.1, 2. Ier. 5.28; 7.6. Amos. 5.12. Mal. 3.5.

7. Ferește-te de o invinuire * nedreaptă, și să nu omori pe cel nevinovat, și pe cel drept; căci nu voi ierta * pe cel vinovat.

◦ Vers. 1. Lev. 19.11. Luc. 3.14. Ezech. 4.26. ◦ Deut. 27.25. Ps. 94.21. Prov. 17.15, 33. Ier. 7.6. Mat. 27.4. † Cap. 34.7. Rom. 1.18.

8. Să nu primești * daruri; căci darurile orbesc pe ceice au ochii deschiși, și sucesc hotărîrile celor dreți.

◦ Deut. 16.19. 1 Sam. 8.3; 12.3. 2 Cron. 19.7. Ps. 26.10. Prov. 15.27; 17.8, 23; 29.4. Isa. 1.23; 5.23; 33.15. Ezech. 22.12. Amos. 5.12. Fapt. 24.26.

9. Să nu asuprești pe străin *, știți ce simte străinul, căci și voi ați fost străini în țara Egiptului.

◦ Cap. 22.21. Deut. 10.24, 14, 17; 27.19. Ps. 94.6. Ezech. 22.7. Mal. 3.5.

Dragostea de aproapele.

10. Timp de șase * ani, să sameni pămîntul, și să-i stringi rodul.

◦ Lev. 25.3, 4. 11. Dar în al șaptelea, să-i dai răgaz, și să-l lași să se odihnească; din rodul lui să mîncească săracii poporului tău, iar ce va mai rămînea, să mîncească fiarele de pe cîmp.

Tot așa să faci cu via și măslinii tăi.

12. Timp de șase * zile, să-ți faci lucrarea. Dar în ziua a șaptea să te odihnești, pentruca boul și măgarul tău să aibă odihnă, pentru ca fiul roabei

tale și străinul să aibă răgaz și să răsuflă.

Cap. 20. 8, 9. Deut. 5. 13. Luc. 13. 14.

13. Să păziți* tot ce v'am spus, și să nu rostiți numele** altor dumnezei: numele lor să nu se audă ieșind din gura voastră.

Deut. 4. 9. Ios. 22. 5. Ps. 39. 1. Efes. 5. 15. 1. Tim. 4. 10. Num. 32. 38. Deut. 12. 3. Ios. 23. 7. Ps. 16. 4. Deut. 2. 17. Zah. 13. 2.

Păzirea sărbătorilor.

14. De trei* ori pe an, să prăznuiești sărbători în cinstea Mea.

Cap. 34. 23. Lev. 23. 4. Deut. 16. 16.

15. Să ții sărbătoarea* azimilor; timp de șapte zile, la vremea hotărâtă, în luna spicelor, să măninci azimi, cum ți-am poruncit; căci în luna aceasta ai ieșit din Egipt; și să nu** vii cu minile goale înaintea Mea.

Cap. 12. 16; 13. 6; 34. 18. Lev. 23. 6. Deut. 16. 8. Cap. 34. 20. Deut. 16. 16.

16. Să ții sărbătoarea* secerișului¹, a celor dintii roade din munca ta, din ceace vei sămăna pe câmp; și să ții sărbătoarea stringerii² roadelor, la sfârșitul anului, când vei strânge depe câmp rodul muncii tale.

Cap. 34. 22. Lev. 23. 10. Deut. 16. 13.

17. De trei ori* pe an toată partea bărbătească să se înfățișeze înaintea Domnului, Dumnezeu.

Cap. 34. 23. Deut. 16. 16.

18. Să n'aduci cu pine* dospită singele dobitocului jertfit în cinstea Mea; și grăsimea lui să nu fie păstrată în timpul nopții pînă dimineața.

Cap. 12. 8; 34. 25. Lev. 2. 11. Deut. 16. 4.

19. Să aduci în casa Domnului, Dumnezeului tău, pîrga* celor dintii roade ale pămîntului.

Cap. 22. 29; 34. 26. Lev. 23. 10. Num. 18. 12, 13. Deut. 26. 10. Num. 10. 35.

Să** nu fierbi un ied în laptele mamei lui.

Cap. 34. 26. Deut. 14. 21.

Dumnezeu izgonește pe Cananiți.

20. Iată*, Eu trimet un Inger înaintea ta, ca să te ocrotească pe drum, și să te ducă în locul, pe care l-am pregătit.

Cap. 14. 19; 32. 34; 33. 2. 14. Num. 20. 16. Ios. 5. 13; 6. 2. Ps. 91. 11. Isa. 63. 9.

21. Fii cu ochii în patru înaintea Lui, și ascultă glasul Lui; să nu te împotrivești* Lui, pentru că nu vă va** ierta păcatele, căci Numele Țeu este în El.

Num. 14. 11. Ps. 78. 40, 56. Efes. 4. 30. Ebr. 3. 10, 16. Cap. 32. 34. Num. 14. 36. Deut. 18. 19. Ios. 24. 19. Ier. 5. 7. Ebr. 3. 11. Ioan. 5. 18. Țsa. 9. 6. Ier. 23. 6. Ioan. 10. 30, 38.

22. Dar dacă vei asculta glasul Lui, și dacă vei face tot ce-ți voi spune, Eu

voi fi vrăjmașul* vrăjmașilor tăi și protivnicul protivnicilor tăi.

Fac. 12. 3. Deut. 30. 7. Ier. 30. 20.

23. Ingerul* Meu va merge înaintea ta, și te va** duce la Amoriți, Heteiți, Fereziți, Cananiți, Heviți și Iebusiți, și-i voi nimici.

Vers. 20. Cap. 33. 2. Ios. 24. 8, 11.

24. Să nu* te închini aruncîndu-te cu fața la pămînt înaintea dumnezeilor lor, și să nu le slujești; să nu te iei** după popoarele acestora, în purtarea lor, ci să le Ți nimicești cu desăvîrșire, și să le dărimi cașetele.

Cap. 20. 5. Lev. 18. 3. Deut. 12. 30, 31. Ț Cap. 34. 13. Num. 33. 52. Deut. 7. 6, 25; 12. 3.

25. Voi să slujiți* Domnului, Dumnezeului vostru, și El vă va binecuvînta** pinea și apele, și voi Ț depărta boala din mijlocul tău.

Deut. 6. 13; 10. 12, 20; 11. 13, 14; 13. 4. Ios. 22. 5; 24. 14, 15, 21, 24. 1Sam. 7. 9; 12. 20, 24. Mat. 4. 10. Deut. 7. 13; 28. 5, 8. Ț Cap. 15. 26. Deut. 7. 16.

26. Nu* va fi în țara ta nici femeie care să-și lepede copilul, nici femeie stearpă. Numărul zilelor tale îl voi face să fie** deplin.

Deut. 7. 14; 28. 4. Iov. 21. 10. Mat. 3. 10, 11. Fac. 25. 8; 35. 29. 1 Cron. 23. 1. Iov. 5. 26; 42. 17. Ps. 65. 23; 90. 10.

27. Voi trimete groaza* Mea înaintea ta, voi pune pe** fugă pe toate popoarele la cari vei ajunge, și voi face ca toți vrăjmașii tăi să dea dosul înaintea ta.

Fac. 35. 6. Cap. 15. 14, 16. Deut. 2. 25; 11. 25. Ios. 2. 9, 11. 1Sam. 14. 15. 2 Cron. 14. 14. Deut. 7. 23.

28. Voi trimete* viespile bondărești înaintea ta, și vor izgoni înaintea ta pe Heviți, Cananiți și Heteiți.

Deut. 7. 20. Ios. 24. 12.

29. Nu-i* voi izgoni într'un singur an dinaintea ta, pentru că țara să n'ajungă o pustie și să nu se înmulțească împotriva ta fiarele de pe câmp.

Deut. 7. 22.

30. Ci le voi izgoni încetul cu încetul dinaintea ta, pînă vei crește la număr și vei putea să intri în stăpînirea țării.

31. Îți voi întinde* hotarele dela marea Roșie pînă la marea Filistenilor, și dela pustie pînă la Rîu (Eufrat). Căci voi** da în minile voastre pe locuitorii țării, și-i vei izgoni dinaintea ta.

Fac. 16. 18. Num. 34. 3. Deut. 11. 24. Ios. 1. 4. 1 Reg. 4. 21, 24. Ps. 72. 8. Ios. 21. 44. Judc. 1. 4; 11. 21.

32. Să* nu faci legămint cu ei, nici cu dumnezeii lor.

Cap. 34. 12, 15. Deut. 7. 2.

33. Ei să nu locuiască în țara ta, ca să nu te facă să păcătuiești împotriva Mea; căci atunci ai sluji dumnezeilor lor, și aceasta ar fi o* cursă pentru tine.

Cap. 34. 12. Deut. 7. 16; 12. 30. Ios. 23. 1. Judc. 2. 9. 1Sam. 18. 21. Ps. 106. 36.

1. Sau sărbătoarea săptămîntilor, cincizecîmii. 2. Sau sărbătoarea corturilor.

Moise pe muntele Sinai.

24 1. Dumnezeu a zis lui Moise: „Suie-te la Domnul, tu și Aaron, Nadab* și Abihu, și** șaptezeci de bătrini ai lui Israel, și să vă închinați de departe, aruncându-vă cu fața la pământ.“ ^{Cap. 24. 1. Lev. 10. 1. 2. Cap. 15. Num. 11. 16.}

2. Numai Moise să se apropie* de Domnul; ceilalți să nu se apropie și poporul să nu se suie cu el.“ ^{Vers. 13. 14. 15.}

3. Moise a venit și a spus poporului toate cuvintele Domnului și toate legile. Tot poporul a răspuns într'un glas: „Vom face tot* ce a zis Domnul.“ ^{Vers. 2. Cap. 10. 1. Deut. 10. 27. Gal. 3. 19. 20.}

4. Moise a* scris toate cuvintele Domnului. Apoi s'a sculat dis de dimineată, a zidit un altar la poalele muntelui, și a ridicat douăsprezece pietre** pentru cele douăsprezece semintii ale lui Israel. ^{Deut. 31. 9. 1. Par. 28. 19. 31. 45.}

5. A trimes pe niște tineri dintre copiii lui Israel, să aducă Domnului ardere-de-tot, și să junghie tauri ca jertfe de mulțămire.

6. Moise a luat jumătate* din singe, și l-a pus în străchini, iar cealaltă jumătate a stropit-o pe altar. ^{Exr. 9. 18.}

7. A luat* cartea legământului, și a citit-o în fața poporului. Ei au zis: „Vom face și vom asculta tot** ce a zis Domnul.“ ^{Exr. 9. 19. Vers. 1.}

8. Moise a luat singe, și a stropit poporul, zicind: „Iată* singele legământului, pe care l-a făcut Domnul cu voi pe temeiul tuturor acestor cuvinte.“ ^{Exr. 9. 20; 11. 20. 1 Pet. 1. 2.}

Vederea lui Dumnezeu.

9. Moise* s'a suit împreună cu Aaron, Nadab și Abihu, și cu șaptezeci de bătrini ai lui Israel. ^{Vers. 1.}

10. Ei au* văzut pe Dumnezeu lui Israel; sub picioarele Lui era un fel de lucrare de safir** străveziu, întocmai* ca cerul în curăția lui. ^{Fac. 39. 30. Cap. 3. 6. Jude. 19. 22. Isa. 6. 1. 5. Cap. 33. 20. 23. Ioan. 1. 18. 1 Tim. 6. 16. 1 Ioan. 4. 12. Ezei. 1. 26; 10. 1. Apoc. 4. 3. * Mat. 17. 2.}

11. El nu și-a intins* mina împotriva aleșilor copiilor lui Israel. Ei au** văzut pe Dumnezeu, și totuș au* mîncat și au băut. ^{Cap. 19. 21. * Fac. 16. 13; 32. 30. Vers. 10. Cap. 38. 20. Deut. 4. 8. Jude. 13. 22. * Fac. 81. 54. Cap. 18. 12. 1 Cor. 10. 18.}

Moise se suie iardș pe munte.

12. Domnul a zis lui Moise: „Suie-te* la Mine pe munte, și rămii acolo.

Eu îți voi da niste table** de piatră, cu Legea și poruncile, pe cari le-am scris pentru învățătura lor.“ ^{Vers. 2. 15. 16. Cap. 31. 18; 32. 16. 18. Deut. 10. 2.}

13. Moise s'a sculat, împreună cu Iosua, care-i* slujea; și Moise s'a suit pe muntele lui Dumnezeu. ^{Cap. 32. 17. 18. 19. Vers. 1.}

14. El a zis bătrînilor: „Așteptați-ne aici, pînă ne vom întoarce la voi; Iată, Aaron și Hur vor rămînea cu voi; dacă va avea cineva vreo neînțelegere, să meargă la ei.“

15. Moise s'a suit pe munte, și norul a acoperit muntele. ^{Cap. 19. 9. 16. Mat. 17. 4.}

16. Slava* Domnului s'a așezat pe muntele Sinai, și norul l-a acoperit timp de șase zile. În ziua a șaptea, Domnul a chemat pe Moise din mijlocul norului. ^{Cap. 16. 10. Num. 11. 1.}

17. Infățișarea slavei Domnului era ca un foc* mistuitor pe virful muntelui, înaintea copiilor lui Israel. ^{Cap. 3. 2; 19. 18. Deut. 4. 36. Exr. 12. 18. 2.}

18. Moise a intrat în mijlocul norului, și s'a suit pe munte. Moise* a rămas pe munte patruzeci de zile și patruzeci de nopți. ^{Cap. 34. 28. Deut. 10. 1.}

Porunci pentru facerea cortului.

25 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Vorbește copiilor lui Israel: Să-Mi aducă un dar; să-l primiți pentru Mine dela orice* om care-l va da cu tragere de inimă. *Cap. 36. 5. 21. 1 Cron. 29. 4. 5. 9. 14. Ezra 2. 68; 3. 5; 7. 16. Neem. 11. 2. 2 Cor. 8. 12. 9. 1.”

3. Iată ce veți primi dela ei ca dar: aur, argint și aramă;

4. materii vopsite în albastru, purpuriu, cirmiziu, pinză de în subțire și pîr de capră;

5. piei de berbeci vopsite în roș și piei de vițel de mare; lemn de salcîm;

6. untdelemn* pentru sfeșnic, mirodenii** pentru untdelemnul ungerii și pentru tămîia* mirositoare.

7. pietre de onix și alte pietre pentru efod* (umăr) și pieptar*. ^{Cap. 27. 20. * Cap. 30. 23. † Cap. 30. 34. * Cap. 28. 4. 6. * Cap. 28. 15.}

8. Să-Mi facă un* locaș sfînt, și Eu voi** locui în mijlocul lor. ^{Cap. 30. 1. 3. 4. Lev. 1. 6; 10. 4; 21. 12. Exr. 9. 1. 2. * Cap. 29. 45. 1 Reg. 6. 13. 2 Cor. 8. 18. Exr. 3. 6. Apoc. 21. 3.}

9. Să faceți cortul și toate vasele lui după* chipul pe care ți-l voi arăta.“ ^{Vers. 10.}

Chivotul și capacul ispășirii.

10. Să faci* un chivot de lemn de salcîm; lungimea lui să fie de două coturi și jumătate, lățimea de un cot și jumătate, și înălțimea de un cot și jumătate. Cap. 37. 1. Deut. 10. 3. Evr. 9. 4.

11. Să-l poleiești cu aur curat, să-l poleiești pe din lăuntru și pe din afară, și să-i faci un chenar de aur de jur împrejur.

12. Să torni pentru el patru verigi de aur, și să le pui la cele patru colțuri ale lui: două verigi deoparte și două verigi de cealaltă parte.

13. Să faci niște drugi de lemn de salcîm, și să-i poleiești cu aur.

14. Să viri drugii în verigile de pe laturile chivotului, ca să slujească la ducerea chivotului;

15. drugii* vor rămînea în verigile chivotului, și nu vor fi scoși din ele. 1 Reg. 8. 8.

16. Să pui în chivot mărturia*, pe care ți-o voi da. Cap. 16. 34; 31. 18. Deut. 10. 2, 5; 31. 26. 1 Reg. 8. 9. 2 Reg. 11. 12. Evr. 9. 4.

17. Să faci un* capac al ispășirii de aur curat; lungimea lui să fie de doi coți și jumătate, și lățimea lui de un cot și jumătate. Cap. 37. 6. Rom. 3. 26. Evr. 9. 5.

18. Să faci doi heruvimi de aur, să-i faci de aur bătut, la cele două capete ale capacului ispășirii;

19. să faci un heruvim la un capăt și un heruvim la celalt capăt; să faci heruvimii aceștia ieșind din capacul ispășirii la cele două capete ale lui.

20. Heruvimii* să fie cu aripile întinse pedeeasupra, acoperind cu aripile lor capacul ispășirii, și cu fețele întoarse una spre alta; heruvimii să aibă fața întoarsă spre capacul ispășirii. 1 Reg. 8. 7. 1 Cron. 28. 18. Evr. 9. 5.

21. Să pui capacul* ispășirii pe chivot*, și în chivot să pui mărturia, pe care ți-o voi da. Cap. 26. 34. Vers. 16.

22. Acolo* Mă voi întîlni cu tine; și dela înălțimea capacului ispășirii, dintre* cei doi heruvimi așezați pe chivotul mărturie, îți voi da toate poruncile Mele pentru copiii lui Israel. Cap. 29. 42, 43; 30. 6, 36. Lev. 16. 2. Num. 17. 4. Num. 7. 89. 1 Sam. 4. 4. 2 Sam. 6. 2. 2 Reg. 19. 16. Ps. 80. 1; 90. 1. Isa. 37. 16.

Masa cu pinile pentru punerea înainte.

23. Să faci* o masă de lemn de salcîm; lungimea ei să fie de doi coți,

lățimea de un cot, și înălțimea de un cot și jumătate.

Cap. 37. 10. 1 Reg. 7. 48. 2 Cron. 4. 8. Evr. 9. 2.

24. S'o poleiești cu aur curat, și să-i faci un chenar de aur de jur împrejur.

25. Să-i faci împrejur un pervaz de un lat de mină; peste el să pui un chenar de aur de jur împrejur.

26. Să faci pentru masă patru verigi de aur, și să pui verigile în cele patru colțuri, cari vor fi la cele patru picioare ale ei.

27. Verigile să fie lingă pervaz, și în ele se vor viri drugii ca să ducă masa.

28. Drugii să-i faci din lemn de salcîm, și să-i acoperi cu aur; și ei vor sluji la ducerea mesei.

29. Să-i faci* farfurii, cățui, potire și cești, ca să slujească la jertfele de băutură: să le faci de aur curat. Cap. 37. 16. Num. 4. 7.

30. Să pui* pe masă pinile pentru punerea înainte, ca să fie necurmat înaintea Mea. Lev. 24. 5, 6.

Sfeșnicul.

31. Să faci* un sfeșnic de aur curat: sfeșnicul acesta să fie făcut de aur bătut: piciorul, fusul, potirașele, gămăliorele și florile lui să fie dintr'o bucată. Cap. 37. 17. 1 Reg. 7. 49. Zah. 4. 2. Evr. 9. 2. Apoc. 1. 12; 4. 6.

32. Din laturile lui să iasă șase brațe; trei brațe ale sfeșnicului dintr'o parte, și trei brațe ale sfeșnicului din cealaltă parte.

33. Pe un braț să fie trei potirașe în chip de floare de migdal, cu gămăliorele și florile lor, și pe celalt braț trei potirașe în chip de floare de migdal, cu gămăliorele și florile lor; tot așa să fie și cele șase brațe cari ies din sfeșnic.

34. Pe fusul sfeșnicului, să fie patru potirașe în chip de floare de migdal, cu gămăliorele și florile lor.

35. Să fie o gămălioră subt cele două brațe cari ies din fusul sfeșnicului, o gămălioră subt alte două brațe, și o gămălioră subt alte două brațe; tot așa să fie și subt cele șase brațe, cari ies din sfeșnic.

36. Gămăliorele și brațele sfeșnicului să fie dintr'o singură bucată; totul să fie de aur bătut, de aur curat.

37. Să faci cele șapte candelă, cari

vor fi * puse¹ deasupra, așa ca să lumineze² în fața.

¹ Cap. 27, 21; 30, 8. Lev. 24, 3, 4. 2 Croa. 13, 11. ² Num. 8, 2.

38. Mucările și cenușarele lui să fie de aur curat.

39. Se va întrebuița un talant de aur curat pentru facerea sfeșnicului cu toate uneltele lui.

40. Vezi* să faci după chipul, care ți s'a arătat pe munte.

¹ Cap. 26, 30. Num. 8, 4. 1 Croa. 28, 11, 19. Fapt. 7, 44. Evr. 8, 5.

Cortul.

26 1. Cortul* să-l faci din zece covoare de in subțire răsucit, și din materii vopsite în albastru, purpuriu și cărmiziu; pe el să faci heruvimi lucrați cu măiestrie.

¹ Cap. 36, 8.

2. Lungimea unui covor să fie de douăzeci și opt de coți, iar lățimea unui covor să fie de patru coți; toate covoarele să aibă aceeași măsură.

3. Cinci din aceste covoare să fie prinse împreună, iar celelalte cinci covoare să fie de asemenea prinse împreună.

4. La marginea covorului cu care se sfîrșește cea dintîi împreunare de covoare, să faci niște chiotori albastre; tot așa să faci și la marginea covorului cu care se sfîrșește a doua împreunare de covoare.

5. La cel dintîi covor să faci cincizeci de chiotori, iar la marginea covorului cu care se sfîrșește a doua împreunare de covoare să faci tot cincizeci de chiotori. Chiotorii aceștia să se potrivească unele cu altele și să vină față în față.

6. Apoi să faci cincizeci de copci de aur, și cu copcile acestea să prinzi covoarele unul de altul, așa încît cortul să alcătuiască un întreg.

7. Să* mai faci niște covoare de păr de capră, ca să slujească de acoperiș peste cort; să faci unsprezece covoare de acestea.

¹ Cap. 36, 14.

8. Lungimea fiecărui covor să fie de treizeci de coți, și lățimea fiecărui covor să fie de patru coți; toate cele unsprezece covoare să aibă aceeași măsură.

9. Pe cinci din aceste covoare să le legi împreună deosebit, și pe celelalte șase deosebit, iar pe al șaselea covor să-l îndoiești în fața cortului.

10. Să pui apoi cincizeci de chiotori la marginea covorului cu care se sfîr-

șește cea dintîi împreunare de covoare, și cincizeci de chiotori la marginea covorului cu care se sfîrșește a doua împreunare de covoare.

11. Să faci cincizeci de copci de aramă, și să pui copcile în chiotori. Să împreuni astfel acoperișul cortului, așa încît să alcătuiască un întreg.

12. Fiindcă va mai trece ceva din covoarele acoperișului cortului, jumătate din ce trece dintr'un covor, să acopere partea dinapoi a cortului;

13. iar ce mai trece din lungimea celorlalte covoare ale acoperișului cortului, să cadă cite un cot de o parte, și un cot de cealaltă parte, peste cele două laturi ale cortului, așa încît să le acopere.

14. Să* mai faci apoi pentru acoperișul cortului o învelitoare de piei de berbeci vâpsite în roș, și peste ea o învelitoare de piei de vițel de mare.

¹ Cap. 36, 15.

15. Apoi să faci niște scinduri pentru cort; scindurile acestea să fie de lemn de salcim, puse în picioare.

16. Lungimea fiecărei scinduri să fie de zece coți, și lățimea fiecărei scinduri să fie de un cot și jumătate.

17. Fiecare scindură să aibă două urechi unite una cu alta; așa să faci la toate scindurile cortului.

18. Să faci douăzeci de scinduri pentru cort, înspre latura de miazăzi.

19. Supt cele douăzeci de scinduri, să pui patruzeci de picioare de argint, cite două picioare sub fiecare scindură pentru cele două urechi ale ei.

20. Pentru a doua latură a cortului, latura de miază noapte, de asemenea să faci douăzeci de scinduri,

21. împreună cu cele patruzeci de picioare de argint ale lor: cite două picioare sub fiecare scindură.

22. Pentru fundul cortului, înspre latura de apus, să faci șase scinduri.

23. Să mai faci două scinduri pentru unghiurile din fundul cortului;

24. să fie cite două la un loc, începînd de jos, și bine legate la vîrf cu un cerc; amîndouă aceste scinduri, cari sînt puse în cele două unghiuri, să fie la fel.

25. Vor fi astfel opt scinduri, cu picioarele lor de argint, adică șaisprezece picioare, cite două picioare sub fiecare scindură.

26. Să faci apoi cinci drugi de lemn

de salcîm pentru scîndurile uneia din părțile cortului,

27. cinci drugii pentru scîndurile din a doua parte a cortului, și cinci drugii pentru scîndurile din partea din fundul cortului din spre apus.

28. Drugul dela mijloc să ajungă dela un capăt pînă la celalt al scîndurilor.

29. Să poleiești scîndurile cu aur, și verigile în cari vor intra drugii, să le faci de aur, iar drugii să-i poleiești tot cu aur.

30. Cortul să-l faci* după chipul care ți s'a arătat pe munte.

Cap. 25, 9, 40; 27, 8. Fapt. 7, 14. Evr. 8, 5.

Cele două perdele.

31. Să faci* apoi o perdea albastră, purpurie și cărmizie, și de în subțire răsucit; să fie lucrată cu măiestrie, și să aibă pe ea heruvimi.

Cap. 36, 35. Lev. 16, 2. 2 Cron. 3, 14. Mat. 27, 54. Evr. 9, 3.

32. S'o prinzi de patru stîlpi de salcîm, poleiți cu aur; stîlpii aceștia să aibă niște cirlige de aur, și să stea pe patru picioare de argint.

33. Să atîrni perdeaua de copci, și în dosul perdelei să viri chivotul* mărturie; perdeaua să facă despărțirea între Locul** sfînt și Locul prea sfînt.

Cap. 25, 16; 40, 21. Lev. 16, 2. Evr. 9, 2, 3.

34. Să pui* capacul ispășirii pe chivotul mărturie, în Locul prea sfînt.

Cap. 25, 21; 40, 20. Evr. 9, 6.

35. Masa* s'o pui dincoace de perdea, și sfeșnicul** în fața mesei, în partea dinspre miazăzi a cortului; iar masa s'o pui înspre partea de miază noapte.

Cap. 40, 22. Evr. 9, 2. Cap. 40, 24.

36. La intrarea cortului să* mai faci o perdea albastră, purpurie și cărmizie, și de în subțire răsucit; aceasta să fie o lucrare de cusătură la gherghef.

Cap. 36, 37.

37. Pentru perdeaua aceasta să faci cinci stîlpi* de salcîm și să-i îmbraci cu aur; stîlpii aceștia să aibă cirlige de aur, și să torni pentru ei cinci picioare de aramă.

Cap. 36, 38.

Altarul pentru arderile de tot.

27 1. Altarul* să-l faci din lemn de salcîm; lungimea lui să fie de cinci coți, și lățimea lui de cinci coți. Altarul să fie în patru colțuri, și înălțimea lui să fie de cinci coți.

Cap. 38, 1. Ezech. 43, 13.

2. În cele patru colțuri, să faci niște

coarne cari să fie dintr'o bucată cu altarul; și să-l acoperi cu aramă*.

Num. 16, 38.

3. Să faci pentru altar oale de scoasă cenușă, lopeți, lighene, furculițe și tigăi pentru cărbuni; toate uneltele lui să le faci de aramă.

4. Să faci altarului un grătar de aramă, în chip de rețea, și să pui patru verigi de aramă la cele patru colțuri ale rețelei.

5. Grătarul să-l pui sub strașina altarului, începînd de jos, așa că grătarul să vină pînă la jumătatea altarului.

6. Să faci apoi niște drugii pentru altar, drugii de lemn de salcîm, și să-i acoperi cu aramă.

7. Să viri drugii în verigi; și drugii să fie de amîndouă părțile altarului, cînd îl vor purta.

8. Să-l faci din scînduri și gol pe din launtru. Să fie făcut așa* cum ți s'a arătat pe munte.

Cap. 25, 40; 26, 30.

Curtea cortului.

9. Curtea cortului* s'o faci astfel. În spre partea de miazăzi, pentru alcătuirea curții, să fie niște pînze de în subțire răsucit, pe o lungime de o sută de coți pentru această întîie latură,

Cap. 38, 9.

10. cu douăzeci de stîlpi, cari să stea pe douăzeci de picioare de aramă; cirligile stîlpilor și bețele lor de legătură, să fie de argint.

11. Înspre partea de miază noapte să fie deasemenea niște pînze, pe o lungime de o sută de coți, cu douăzeci de stîlpi și cu cele douăzeci de picioare ale lor de aramă; cirligile stîlpilor și bețele lor de legătură, să fie de argint.

12. În spre partea de apus, să fie pentru lățimea curții niște pînze de cincizeci de coți, cu zece stîlpi și cele zece picioare ale lor.

13. Înspre partea de răsărit, pe lîngă cei cincizeci de coți pentru lățimea curții,

14. să mai fie cincisprezece coți de pînză pentru o aripă, cu trei stîlpi și cele trei picioare ale lor,

15. și cincisprezece coți de pînză pentru a doua aripă, cu trei stîlpi și cele trei picioare ale lor.

16. Pentru poarta curții cortului, să fie o perdea lăță de douăzeci de coți, albastră, purpurie și cărmizie, și de în

subțire rasucit, lucrată la gherghef, cu patru stilpi și cele patru picioare ale lor.

17 Toți stilpii curții de jur împrejur să aibă bete de legătură de argint, circlice de argint, și picioare de aramă.

18. Lungimea curții, să fie de o sută de coți, lățimea de cincizeci de coți de fiecare parte, și înălțimea de cinci coți; pinzele să fie de în subțire răsucit, iar picioarele să fie de aramă.

19. Toate uneltele rinduite pentru slujba cortului, toți țărșii lui, și toți țărșii curții, să fie de aramă.

Untdelemnul sfânt.

20. Să* poruncești copiilor lui Israel să-ți aducă pentru sfeșnic untdelemn curat de măsline fără drojdii, ca să ardă în candelă necurmat.

° Lev. 24.2.

21. Aaron* și fiii săi să-l pregătească în cortul întîlnirii**, dincoace de perdeaau care este înaintea chivotului mărturiei, pentru ca să ardă de seara pînă dimineața înaintea Domnului. Aceasta* este o lege vecinică pentru urmașii lor, și pe care copiii lui Israel vor trebui să o țină. =Cap. 28. 31, 33. °Cap. 30. 8. 1 Sam. 3. 3. 2 Cron. 13. 11. †Cap. 28. 43; 29. 9, 24. Lev. 3. 17; 16. 34; 24. 9. Num. 18. 23; 19. 21. 1 Sam. 30. 26.

Imbrăcămintea profească.

28 1. Apropie de tine pe fratele tău Aaron* și pe fiii săi, și ia-i dintre copiii lui Israel și pune-i deoparte în slujba Mea ca preoți: pe Aaron și pe fiii lui Aaron: Nadab, Abihu, Eleazar și Itamar.

° Num. 18.7. Evr. 5. 1, 4.

2. Fratelui* tău Aaron, să-i faci haine sfinte, ca să-i slujească de cînte și podoabă.

° Cap. 29. 6, 29; 31.10; 39. 1, 2. Lev. 8.7, 30. Num. 20. 26, 28.

3. Vorbește* cu toți cei destoinici, cărora** le-am dat un duh de pricepere, să facă veșmintele lui Aaron, ca să fie sfințit, și să-Mi împlinească slujba de preot.

° Cap. 31.6; 36. 1. °Cap. 31.8; 36. 30, 31.

4. Iată veșmintele pe cari le vor face: un* pieptar**, un efod, o țîmăne, o tunică†† lucrată la gherghef, o mîtră și un briu. Să facă fratelui tău Aaron și fiilor săi, veșmintele sfinte, ca să-Mi împlinească slujba de preot.

° Vers. 15. ° Vers. 6. † Vers. 31. †† Vers. 39.

5. Să întrebuițeze aur, materii vâpsite în albastru, în purpuriu, în cărmiziu și în subțire.

Efodul și briul.

6. Efodul* să-l faci de aur, de fir albastru, purpuriu și cărmiziu, și de în subțire răsucit; să fie lucrat cu măiestrie.

° Cap. 30. 2.

7. Să aibă doi umerari uniți cu el; la cele două capete ale lui, să fie legat de ei.

8. Briul să fie de aceeaș lucrătură ca efodul și prins pe el; să fie de aur, de fir albastru, purpuriu și cărmiziu, și de în subțire răsucit.

9. Să iei apoi două pietre de onix, și să sapi pe ele numele fiilor lui Israel:

10. șase din numele lor pe o piatră, și alte șase pe a doua piatră, după șirul nașterilor.

11. Pe cele două pietre să sapi numele fiilor lui Israel, cum se face săpătura pe pietre și pe peceti; să le legi într'o ferecătură de aur.

12. Amîndouă aceste pietre să le pui pe umerarii efodului, ca aducere aminte de fiii lui Israel; și Aaron* le va purta numele înaintea Domnului, pe cei doi umeri ai lui, ca** aducere aminte de ei.

° Vers. 29. Cap. 30. 7. ° Ios. 4. 7. Zab. 6.14.

13. Să faci apoi niște ferecături de aur,

14. și două lîntșoare de aur curat, pe cari să le împletești în chip de sfiori; și lîntșurile acestea, împletite astfel, să le pui în ferecături.

Pieptarul.

15. Să faci* apoi pieptarul judecătii, lucrat cu măiestrie, să-l faci din aceeaș lucrătură ca efodul; să-l faci de aur, de fir albastru, purpuriu și cărmiziu, și de în subțire răsucit.

° Cap. 30. 8.

16. Să fie în patru colțuri și îndoit; lungimea lui să fie de o palmă, și lățimea tot de o palmă.

17. În el să* țeși o țesătură de pietre, și anume patru rînduri de pietre: în rîndul întîi, un sardonix, un topaz, și un smaragd;

° Cap. 30. 10, etc.

18. în al doilea rînd, un rubin, un safir, și un diamant;

19. în al treilea rînd, un opal, un agat, și un ametist;

20. în al patrulea rînd, un hrisolit, un onix, și un iaspis. Aceste pietre să fie legate în ferecătura lor de aur.

21. Să fie douăsprezece, după numele fiilor lui Israel, săpate ca niște

peceti, fiecare cu numele uneia din cele douăsprezece seminții. —

22. Pentru pieptar să faci niște lăntișoare de aur curat, împletite ca niște sfiori.

23. Să faci pentru pieptar două verigi de aur, și aceste două verigi de aur să le pui la cele două capete ale pieptarului.

24. Cele două lănturi de aur împletite să le prinzi de cele două verigi dela cele două capete ale pieptarului.

25. Iar celelalte două capete ale celor două lănturi împletite să le prinzi de cele două ferecături, și să le pui peste umerarii efodului, în partea dinainte.

26. Să mai faci două verigi de aur, și să le pui la celelalte două capete de jos ale pieptarului, pe marginea din lăuntru care este îndreptată spre efod.

27. Și să mai faci alte două verigi de aur, pe cari să le pui jos la cei doi umărari ai efodului pe partea dinainte a lui, tocmai acolo unde se îmbracă efodul cu umărarii, deasupra briului efodului.

28. Pieptarul cu verigile lui, să-l lege de verigile efodului cu o sfoară albastră, pentruca pieptarul să stea țapăn deasupra briului efodului, și să nu poată să se miște de pe efod.

29. Cînd va intra Aaron în sfîntul locaș, va purta pe inima lui numele fiilor lui Israel, săpate pe pieptarul judecății, ca să păstreze totdeauna* aducerea aminte de ei înaintea Domnului. —

30. Să pui* în pieptarul judecății Urim și Tumim¹, cari să fie pe inima lui Aaron, cînd se va înfățișa el înaintea Domnului. Astfel, Aaron va purta necurmat pe inima lui judecata copiilor lui Israel, cînd se va înfățișa înaintea Domnului.

¹ Lev. 8. 8. Num. 27. 21. Deut. 33. 8. 1 Sam. 28. 6. Ezra 2. 63. Neem. 7. 65.

Mantia albastră.

31. Mantia de supt efod s'o* faci întreagă de materie albastră. ² Cap. 39. 22.

32. La mijloc, să aibă o gură pentru intrarea capului; și gura aceasta să aibă de jur împrejur o tivitură țesută, ca gura unei platoșe, ca să nu se rupă.

1. Urim și Tumim, adică lumină și desăvîrșire. Prin Urim și Tumim întreba marele preot pe Domnul, și afla astfel voia, hotărîrea și judecata lui Dumnezeu, pe care o apunea poporului. Ce era însă acest Urim și Tumim și cum dădea Dumnezeu răspunsul, nu se știe.

33. Pe margine, de jur împrejurul tiviturii, să pui niște rodii de culoare albastră, purpurie și cărmizie, presărate cu clopoței de aur:

34. un clopoțel de aur și o rodie, un clopoțel de aur și o rodie, pe toată marginea mantiei de jur împrejur.

35. Aaron se va îmbrăca cu ea ca să facă slujba; cînd va intra în locașul sfînt înaintea Domnului, și cînd va ieși din el, se va auzi sunetul clopoțelilor, așa că el nu va muri.

Tabla de aur, tunica, mitra și briul.

36. Să faci* și o tablă de aur curat, și să sapi pe ea, cum se sapă pe o pecete: „Sfînt Domnului.“

² Cap. 39. 30. Zah. 14. 20.

37. S'o legi cu o sfoară albastră de mitră, în partea dinainte a mitrei.

38. Ea să fie pe fruntea lui Aaron; și Aaron va* purta fărădelegile săvîrșite de copiii lui Israel cînd își aduc toate darurile lor sfînte; ea va fi necurmat pe fruntea lui înaintea Domnului, pentruca ei să fie plăcuți** înaintea Lui.

² Vers. 43. Lev. 10. 17; 22. 9. Num. 18. 1. Isa. 63. 11. Ezech. 4. 4, 5, 6. Ioan. 1. 29. Evr. 9. 28. 1 Pet. 2. 24. ³ Lev. 1. 4; 22. 27; 23. 11. Isa. 56. 7.

39. Tunica s'o faci de în subțire; și faci o mitră de în subțire, și să faci un briu lucrat la gherghef.

40. Fiilor lui Aaron să le* faci tunici, să le faci brine, și să le faci scufii, spre cinste și podoabă.

² Vers. 4. Cap. 39. 27, 28, 29, 41. Ezech. 44. 17, 18.

41. Să îmbraci cu ele pe fratele tău Aaron, și pe fiii lui împreună cu el. Să-i ungi*, să-i inchini** în slujbă, să-i sfîntești, și-Mi vor sluji ca preoți.

² Cap. 29. 7; 30. 30; 40. 15. Lev. 10. 7. ³ Cap. 29. 9, etc. Lev. 8. Evr. 7. 28.

42. Fă-le ismene* de in, ca să-și acopere goliciunea, dela briu pînă la glesne.

² Cap. 30. 28. Lev. 6. 10; 16. 4. Ezech. 44. 18.

43. Aaron și fiii lui le vor purta, cînd vor intra în cortul întîlnirii, sau cînd se vor apropia de altar*, ca să facă slujba în locașul sfînt; astfel ei nu se vor face vinovați**, și nu vor înuri. Această† este o lege vecinică pentru Aaron și pentru urmașii lui după el.

² Cap. 20. 26. ³ Lev. 5. 1, 17; 20. 19, 20; 22. 9. Num. 9. 13; 18. 22. ⁴ Cap. 17. 21. Lev. 17. 7.

Sfînșirea preoților.

29 I. Iată ce vei face pentruca să-i sfîntești și să-Mi împlinescă slujba de preoți.

la* un vițel și doi berbeci fără cusur.

² Lev. 5. 2.

2. Fă, cu făină aleasă de griu, niște azimi*, turte nedospite, frământate cu untdelemn, și plăcinte nedospite, strope cu untdelemn. ^{Cap. 2. 4; 6. 20; 21. 22.}

3. Să le pui într'un coș, și să le aduci împreună cu vițelul și cei doi berbeci.

4. Să aduci apoi pe Aaron și pe fiii lui la ușa cortului întîlnirii, și să-i speli cu apă. ^{Cap. 40. 12. Lev. 8. 6. Evr. 10. 22.}

5. Să iei* veșmintele; să îmbraci pe Aaron cu tunica, cu mantia efodului, cu efodul* și cu pieptarul, și să-l încingi cu brîul efodului.

^{Cap. 28. 2. Lev. 8. 7. Cap. 28. 8.}

6. Să-i pui* mitra pe cap, și pe mitră să pui tabla sfințeniei. ^{Lev. 8. 9.}

7. Să iei untdelemnul* pentru unge-re, să i-l torni pe cap, și să-l ungi.

^{Cap. 28. 41; 30. 25. Lev. 8. 12; 10. 7; 21. 10. Num. 35. 25.}

8. Să aduci* apoi pe fiii lui, și să-i îmbraci cu tunicile. ^{Lev. 8. 13.}

9. Să încingi pe Aaron și pe fiii lui cu un brîu, și să pui scufiile pe capetele fiilor lui Aaron. Preoția* va fi a lor printr'o lege vecinică. Astfel să închini pe** Aaron și pe fiii lui în slujba Mea.

^{Num. 16. 7. Cap. 28. 41. Lev. 8. 22, etc. Evr. 7. 28.}

10. Să aduci vițelul înaintea cortu-lui întîlnirii, și Aaron* și fiii lui să-și pună minile pe capul vițelului.

^{Lev. 1. 4; 8. 14.}

11. Să junghii vițelul înaintea Dom-nului, la ușa cortului întîlnirii.

12. Să iei* cu degetul tău din singele vițelului, să pui pe** coarnele alta-ru-lui, iar celalt singe să-l verși la pi-cioarele altarului. ^{Lev. 8. 15. Cap. 27. 2; 30. 2.}

13. Să iei* toată grăsimea care acopere măruntaiele și prapurul ficatu-lui, cei doi rărunchi cu grăsimea ca-re-i acopere, și să le arzi pe altar.

^{Lev. 3. 3.}

14. Dar carnea* vițelului, pielea și balega lui să le arzi în foc, afară din tabără: aceasta este o jertfă pentru păcat. ^{Lev. 4. 11, 12, 21. Evr. 13. 11.}

15. Să iei* pe unul din cei doi berbeci; și Aaron și fiii lui să-și pună** minile pe capul berbecului.

^{Lev. 8. 18. Cap. 1. 4—9.}

16. Să junghii berbecule; să-i iei singele, și să-l stropești pe altar de-jur împrejur.

17. Apoi să tai berbecule în bucăți, și să-i speli măruntaiele și picioarele, și să le pui lîngă celelalte bucăți și lîngă capul lui.

18. Berbecule să-l arzi de tot pe al-

tar; aceasta este o ardere-de-tot pen-tru Domnul, este o jertfă mistuită de foc, de un miros* plăcut Domnului.

^{Fac. 8. 7.}

19. Să* iei apoi pe celalt berbec și Aaron și fiii lui să-și pună minile pe capul berbecului. ^{Vers. 3. Lev. 8. 2.}

20. Să junghii berbecule; să iei din singele lui, să pui pe virful urechii drepte a lui Aaron și pe virful urechii drepte a fiilor lui, pe degetul ce mare al minii lor drepte și pe dege-tul cel mare al piciorului lor drept iar celalt singe să-l stropești pe alta-de jur împrejur.

21. Să iei* din singele de pe altar și din untdelemnul pentru ungere, și să stropești pe Aaron și veșmintele lui, pe fiii lui și veșmintele lor. Astfel vor fi închinați**, Aaron și veș-mintele lui, fiii lui și veșmintele lor în slujba Domnului.

^{Cap. 30. 25, 31. Lev. 8. 30. Vers. 1. Evr. 9. 2.}

22. Să iei apoi grăsimea berbecului coada, grăsimea care acopere mărun-taiele, prapurul ficatului, cei doi ră-runchi cu grăsimea care-i acopere; spata dreaptă, căci acesta este un ber-bece de închinare în slujba Domnu-lui;

23. din* coș să iei din azimile, pus înaintea Domnului, o turtă de pine, o turtă cu untdelemn și o plăcintă.

^{Lev. 3. 3.}

24. Toate acestea să le pui în mi-nile lui Aaron și în minile fiilor lui, și să le legeni* într'o parte și în-tr'alta, ca un dar legănat înaintea Domnului.

^{Lev. 7. 3.}

25. Să le* iei apoi din minile lor, și să le arzi pe altar, deasupra arderii-de-tot; aceasta este o jertfă mistuită de foc înaintea Domnului, de un mi-ros plăcut Domnului.

^{Lev. 8. 2.}

26. Să iei și* pieptul berbecului ca-re va sluji la închinarea lui Aaron în slujba Domnului, și să-l legeni într'o parte și în alta, ca un dar legănat în-aintea Domnului: aceasta va fi** par-tea ta.

^{Lev. 8. 20. Cap. 13. 9, 10.}

27. Să sfințești pieptul* legănat și spata ridicată din berbecule care va sluji la închinarea lui Aaron și a fi-ilor lui în slujba Domnului, pieptul le-gănîndu-l într'o parte și într'alta, spa-ta înfățișînd-o înaintea Domnului prin ridicare. ^{Lev. 7. 31, 34. Num. 18. 11, 18. Deut. 18. 3.}

28. Ele vor fi ale lui Aaron și ale fiilor lui, printr'o* lege vecinică, pe

care o vor ținea copiii lui Israel; căci este o jertfă adusă prin ridicare** și, în jertfele de multămire ale copiilor lui Israel, jertfa adusă prin ridicare va fi a Domnului. ¹Lev. 10, 15. ²Lev. 7, 31.

29. Veșmintele sfinte ale lui Aaron vor fi după* el ale fiilor lui, cari le vor pune cind vor fi unși și cind vor fi închinați în** slujbă.

¹Num. 20, 26, 28. ²Num. 18, 8; 35, 25.

30. Vor fi purtate timp de* șapte zile de acela** din fiii lui, care îi va urma în slujba preoției, și care va intra în cortul întîlnirii, ca să facă slujba în sfîntul locaș.

¹Lev. 8, 35; 9, 1, 8. ²Num. 20, 28.

31. Să iei apoi berbecule pentru închinarea în slujba Domnului, și să pui să-i fiarbă* carnea într'un loc sfînt.

¹Lev. 8, 31.

32. Aaron și fiii lui să mănînce, la ușa cortului întîlnirii, carnea berbecului și pînea* din coș.

¹Mat. 12, 4.

33. Să mănînce* astfel tot ce a slujit la facerea ispășirii, ca să fie închinați în slujbă și sfințiți; nimeni** altul să nu mănînce din ele, căci sînt lucruri sfinte.

¹Lev. 10, 14, 15, 17. ²Lev. 22, 10.

34. Dacă va rămînea ceva din carnea întrebuintată pentru închinarea în slujbă și din pîne pină dimineața, să arzi în foc ce va* rămînea; să nu se mănînce, căci este un lucru sfînt.

¹Lev. 8, 32.

35. Să urmezi, cu privire la Aaron și la fiii lui, toate poruncile, pe cari ti le-am dat. În șapte zile* să-i închini în slujbă.

¹Exod. 40, 12. ²Lev. 8, 33, 34, 35.

36. În fiecare zi* să mai aduci un vițel ca jertfă pentru păcat, pentru ispășire; să curățești altarul, făcînd ispășirea aceasta, și să-l ungi** ca să-l sfințești.

¹Evr. 10, 11. ²Cap. 10, 26, 28, 29; 40, 10.

37. Timp de șapte zile, să faci ispășire pentru altar, și să-l sfințești; și astfel* altarul va fi prea sfînt, și oricine** se va atinge de altar, va fi sfințit.

¹Cap. 40, 10. ²Cap. 30, 29. ³Mat. 23, 19.

Jertfa necurmată.

38. Iată ce să jertfești pe altar: doi* miei de un an, în fiecare** zi, necurmat.

¹Num. 28, 3. ²1 Cron. 16, 40. ³2 Cron. 2, 4; 13, 11; 31, 3. ⁴Ezra 3, 3. ⁵Dan. 9, 27; 12, 11.

39. Un miel să-l jertfești dimineața*, iar celalt miel între cele două seri.

¹2 Reg. 16, 15. ²Ezec. 40, 13, 14, 15.

40. Împreună cu cel dintîi miel, să aduci a zecea parte dintr'o efa de floare de făină, frămîntată într'un sfert

de hin¹ de untdelemn de măsline fără drojdii, și o jertfă de băutură de un sfert de hin de vin.

41. Pe al doilea miel să-l jertfești între cele* două seri, și să aduci împreună cu el o jertfă de mîncare și o jertfă de băutură ca cele de dimineață; aceasta este o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului.

¹Reg. 16, 29, 36. ²Reg. 16, 15. ³Ezra 9, 4, 5. ⁴Ps. 141, 2. ⁵Dan. 9, 21.

42. Aceasta este* arderea de tot necurmată, care va fi adusă de urmașii voștri, la ușa cortului întîlnirii, înaintea Domnului; acolo* Mă voi întîlni cu voi, și îți voi vorbi.

¹Vers. 38. ²Cap. 30, 8. ³Num. 28, 6. ⁴Dan. 8, 11, 12, 13. ⁵Cap. 25, 22, 30, 6, 36. ⁶Num. 17, 1.

43. Acolo Mă voi întîlni cu copiii lui Israel, și locul acela va fi sfințit* de slava Mea.

¹Cap. 40, 34. ²1 Reg. 8, 11.

44. Voi sfinți cortul întîlnirii și altarul; voi* sfinți pe Aaron și pe fiii lui, ca să fie în slujba Mea ca preoți.

¹Lev. 21, 15; 22, 9, 16.

45. Eu voi locui* în mijlocul copiilor lui Israel, și voi fi Dumnezeu lor.

¹Exod. 25, 8. ²Lev. 26, 12. ³Zah. 2, 10. ⁴Ioan. 14, 17, 23. ⁵2 Cor. 6, 16. ⁶Apoc. 21, 3.

46. Ei vor cunoaște că Eu* sint Domnul Dumnezeu lor, care i-am scos din țara Egiptului, ca să locuiesc în mijlocul lor. Eu sint Domnul, Dumnezeu lor.

¹Cap. 20, 2.

Altarul tămiierii.

30. 1. Să faci apoi un* altar** pentru arderea tămiei, și anume să-l faci din lemn de salcîm.

¹Cap. 37, 25; 40, 5. ²Vers. 7, 8, 10. ³Lev. 4, 7, 18. ⁴Apoc. 8, 3.

2. Lungimea lui să fie de un cot, iar lățimea tot de un cot; să fie în patru colțuri, și înălțimea lui să fie de doi coți. Coarnele altarului să fie dintr'o bucată cu el.

3. Să-i poleiești cu aur curat, atît partea de sus, cît și părțile lui de jur împrejur și coarnele; și să-i faci o cunună de aur de jur împrejur.

4. Dedesubt cununii să-i faci două verigi de aur de amîndouă laturile, în cele două unghiuri, pentru punerea drugilor, cari vor sluji la ducerea lui.

5. Drugii să-i faci din lemn de salcîm, și să-i poleiești cu aur.

6. Să așezi altarul în fața perdelei dinlăuntru, care este înaintea chivotului mărturiei, în fața capacului* is-

1. O măsură = cam 3 litri.

pașirii, care este deasupra mărturie, și unde Mă voi întâlni cu tine. ^{Cap. 25. 21, 22.}

7. Aaron va arde pe el tămâie* mirositoare; și va arde tămâie în fiecare dimineață, când va** pregăti candelale; ^{Vers. 34. 1 Sam. 2. 29. 1 Cron. 23. 13. Luc. 1. 9. Cap. 27. 21.}

8. va arde și între cele două seri, când va așeza candelale. Astfel se va arde necurmat din partea voastră tămâie înaintea Domnului din neam în neam.

9. Să nu aduceți pe altar altfel* de tămâie, nici ardere de tot, nici jertfă de mincare, și să nu turnați pe el nici o jertfă de băutură. ^{Lev. 10. 1.}

10. Numai odată pe fie care an, Aaron* va face ispășire pe coarnele altarului. Ispășirea aceasta o va face odată pe an cu singele dobitocului adus ca jertfă pentru ispășirea păcatului, printre urmașii voștri. Acesta va fi un lucru prea sfânt înaintea Domnului. ^{Lev. 16. 18; 23. 27.}

Darurile pentru locaș.

11. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

12. „Când* vei socoti pe copiii lui Israel și le vei face numărătoarea, fiecare din ei să dea Domnului un dar în bani, pentru răscumpărarea** sufletului lui, ca să nu fie loviți de nici o urgie ț, cu prilejul acestei numărători. ^{Cap. 38. 26. Num. 1. 2, 5; 26. 2. 2 Sam. 24. 2. Cap. Num. 31. 60. 10v. 33. 24; 36. 18. Ps. 40. 7. Mat. 20. 28. Marc. 10. 45. 1 Tim. 2. 6. 1. Pet. 1. 18, 19. 12 Sam. 24. 15.}

13. Iată ce* vor da toți ceice vor fi cuprinși în numărătoarea aceasta: o jumătate de siclu, după siclul sfintului locaș, care este** de douăzeci de ghere; o jumătate ț de siclu va fi darul ridicat pentru Domnul. ^{Mat. 17. 24. Cap. Lev. 27. 25. Num. 3. 47. Ezech. 45. 12. 1 Cap. 38. 26.}

14. Orice om cuprins în numărătoare, dela virsta de douăzeci de ani în sus, va plăti darul ridicat pentru Domnul.

15. Bogatul* să nu plătească mai mult, și săracul să nu plătească mai puțin de o jumătate de siclu, ca dar ridicat pentru Domnul, pentru răscumpărarea** sufletelor.

^{10v. 34. 19. Prov. 22. 2. Efes. 6. 9. Col. 3. 25. Cap. Vers. 12.}

16. Să ridici dela copiii lui Israel argintul pentru răscumpărare, și să-l întrebuințezi* pentru slujba cortului întâlnirii; aceasta va fi pentru copiii lui Israel o aducere aminte** înaintea Domnului pentru răscumpărarea sufletelor lor. ^{Cap. 18. 25. Cap. Num. 16. 40.}

Ligheanul de aramă.

17. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

18. „Să faci* un lighean de aramă, cu piciorul lui de aramă, pentru spălt; să-l așezi între cortul** întâlnirii și altar, și să torni apă în el, ^{Cap. 38. 8. 1 Reg. 7. 38. Cap. 40. 7, 30.}

19. ca să-și spele în el Aaron* și fiii lui minile și picioarele. ^{Cap. 40. 31, 32. Ps. 26. 6. Isa. 52. 11. Ioan. 13. 10. Evr. 10. 22.}

20. Când vor intra în cortul întâlnirii, se vor spăla cu apa aceasta, ca să nu moară; și se vor spăla și când se vor apropia de altar, ca să facă slujba și ca să aducă Domnului jertfe arse de foc.

21. Iși vor spăla minile și picioarele ca să nu moară*. Aceasta va fi o lege necurmată pentru Aaron, pentru fiii lui și pentru urmașii lor. ^{Cap. 38. 8.}

Untdelemnul sfânt și tămâia.

22. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

23. „Ia* din cele mai bune mirodenii, cinci sute de sicli de smirnă** foarte curată, jumătate, adică două sute cincizeci de sicli, de scorțișoară mirositoare, două sute cincizeci de sicli de trestie ț mirositoare, ^{Cint. 1. 4. Ezech. 27. 22. Cap. Ps. 45. 8. Prov. 7. 17. 1 Cint. 4. 14. 1er. 6. 3.}

24. cincisute de sicli de* casia, după siclul sfintului locaș, și un hin** de untdelemn de măsline. ^{Ps. 45. 8. Cap. 29. 8.}

25. Cu ele să faci un untdelemn pentru ungerea sfântă, o amestecătură mirositoare, făcută după meșteșugul făcătorului de mir; aceasta va fi untdelemnul* pentru ungerea sfântă. ^{Cap. 37. 29. Num. 35. 25. Ps. 89. 20; 131. 2.}

26. Cu el să ungi* cortul întâlnirii și chivotul mărturie, ^{Cap. 40. 9. Lev. 8. 10. Num. 1. 1.}

27. masa și toate uneltele ei, sfeșnicul și uneltele lui, altarul tămâierii, 28. altarul arderilor de tot cu toate uneltele lui și ligheanul cu piciorul lui.

29. Să sfințești aceste lucruri, și ele vor fi prea sfinte; oricine* se va atinge de ele, va fi sfințit. ^{Cap. 29. 37.}

30. Să ungi* de asemenea pe Aaron și pe fiii lui, și să-i sfințești, ca să fie în slujba Mea ca preoți. ^{Cap. 29. 7, etc. Lev. 6. 12, 30.}

31. Să vorbești copiilor lui Israel, și să le spui: „Acesta Imi va fi unt-

delemnul pentru ungerea sfintă, printr-urmașii voștri.

32. Să nu se ungă cu el trupul niciunui om, și să nu faceți un alt untdelemn ca el după aceeaș întocmire; el este* sfint, și voi să-l priviți ca sfint.

°Vers.25,37.

33. Oricine* va face un untdelemn ca el, sau va unge cu el pe altul, va fi nimicit** din poporul lui."

°Vers.38, °°Fac.17,14. Cap.12,15. Lev.7,30,21.

34. Domnul a zis lui Moise: „Ia* mirodenii, stacte, onice mirositoare, halvan, și tămîie curată, în aceeaș măsură.

°Cap.25,6; 37,29.

35. Cu ele să faci tămîie, o amestecătură mirositoare, alcătuită* după meșteșugul făcătorului de mir; să fie sărată, curată și sfintă.

°Vers.25.

36. S'o pisezi mărunț, și s'o pui înaintea mărturie, în cortul întîlnirii, unde* Mă voi întîlni cu tine. Acesta va fi pentru voi un lucr* prea sfint.

°Cap.29,42. Lev.16,2. °°Vers.32. Cap.29,37. Lev.2,3.

37. Tămîie ca aceasta, în aceeaș întocmire, să nu* vă faceți, ci s'o priviți ca sfintă, și păstrată pentru Domnul.

°Vers.32.

38. Oricine* va face tămîie ca ea, ca s'o miroase, va fi nimicit din poporul lui."

°Vers.33.

Rînduirea meșterilor.

31. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Să* știi că am ales pe Bețaleel, fiul** lui Uri, fiul lui Hur, din seminția lui Iuda, °Cap.37,30; 36,1. °°1 Cron.2,20.

3. L-am umplut* cu Duhul lui Dumnezeu, i-am dat un duh de înțelepciune, pricepere, și știință pentru tot felul de lucrări,

°Cap.35,31. 1 Reg.7,14.

4. i-am dat putere să nascocoască tot felul de lucrări meșteșugite, să lucreze în aur, în argint și în aramă,

5. să sape în piatră și să le lege, să lucreze în lemn, și să facă tot felul de lucrări.

6. Și iată că i-am dat ca ajutor pe* Oholiab, fiul lui Ahisamac, din seminția lui Dan. Am dat pricepere** în mintea tuturor celor ce sînt iscușiți, ca să facă tot ce ți-am poruncit:

°Cap.35,34. °°Cap.28,3; 36,10,35; 36,1.

7. cortul* întîlnirii**, chivotul mărturie, capacul ispășirii care va fi deasupra lui, și toate uneltele cortului;

°Cap.36,8. °°Cap.37,1. †Cap.37,6.

8. masa* cu uneltele ei**, sfeșnicul

de aur curat cu toate uneltele lui, altarul tămîierii;

°Cap.37,10. °°Cap.37,17.

9. altarul* arderilor de tot cu toate uneltele lui, ligheanul** cu piciorul lui;

°Cap.38,1. °°Cap.38,8.

10. veșmintele* pentru slujbă, veșmintele sfinte ale preotului Aaron, veșmintele fiilor lui pentru slujbele preoțești;

°Cap.39,1,41. Num.1,5,6,etc.

11. untdelemnul* pentru ungere, și tămîia** mirositoare pentru sfîntul locaș. Le vor face după toate poruncile, pe cari ți le-am dat."

°Cap.30,25; 31,17,29. °°Cap.30,34; 37,26.

Ținerea Sabatului.

12. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

13. „Vorbește copiilor lui Israel, și spune-le: „Să* nu care cumva să nu țiineți sabbatele Mele, căci acesta va fi între Mine și voi, și urmașii voștri, un semn după care se va cunoaște că Eu sînt Domnul, care vă sfințeșc.

°Lev.19,3,30; 26,2. Eze.20,12,20,44,21.

14. Să țiineți* Sabatul, căci el va fi pentru voi ceva sfînt. Cine** îl va călca, va fi pedepsit cu moartea; cine va face vreo lucrare în ziua aceasta, va fi nimicit din mijlocul poporului său.

°Cap.20,8. Deut.5,12. Eze.20,12.

°°Cap.35,2. Num.15,35.

15. Să lucrezi șase* zile; dar a** șaptea este Sabatul, ziua de odihnă, închinată Domnului. Cine va face vreo lucrare în ziua Sabatului, va fi pedepsit cu moartea.

°Cap.20,9. °°Fac.2,2. Cap.16,26; 20,10.

16. Copiii lui Israel să păzească Sabatul, prăznuindu-l, ei și urmașii lor, ca un legămint necurmat.

17. Aceasta va fi între Mine și copiii lui Israel un semn* vecinic; căci în șaze** zile a făcut Domnul cerurile și pămîntul, iar în ziua a șaptea S'a odihnit și a răsuflat."

°Vers.13. Eze.20,12,20. °°Fac.1,31; 2,2.

Tablele legii.

18. Cînd a isprăvit Domnul de vorbit cu Moise pe muntele Sinai, i-a dat cele* două table ale mărturie, table de piatră, scrise cu degetul lui Dumnezeu.

°Cap.21,12; 32,15,16; 34,28,29. Deut.4,13;

5,2; 9,10,11. 2 Cor.3,3.

Vișelul de aur.

32. 1. Poporul, văzînd că Moise* zăbovese să se pogore de pe munte, s'a strîns înjurul lui Aaron, și i-a zis**: „Haide! fă-ne un dumnezeu ca-

re să Ț mearga înaintea noastră; căci Moise, omul acela care ne-a scos din țara Egiptului, nu știm ce s'a făcut."

Cap. 21. 14. Deut. 9. 19. * Fapt. 7. 36. + Cap. 13. 21.

2. Aaron le-a răspuns: „Scoateți* cerceii de aur din urechile nevestelor, fiilor și fiicelor voastre, și aduceți-i la mine."

* Judec. 8. 21. 25. 28. 27.

3. Și toți și-au scos cerceii de aur din urechi, și i-au adus lui Aaron.

4. El* i-a luat din minile lor, a bătut aurul cu dalta, și a făcut un vițel turnat. Și ei au zis: „Israele! iată dumnezeul tău, care te-a scos din țara Egiptului."

* Cap. 20. 23. Deut. 9. 16. Judec. 17. 13. 4. 1 Rex. 12. 28. Neem. 9. 18. Ps. 106. 19. Isa. 46. 6. Fapt. 7. 41. Rom. 1. 23.

5. Când a văzut Aaron lucrul acesta, a zidit un altar înaintea lui, și a* strigat: „Mine, va fi o sărbătoare în cinstea Domnului!"

* Lev. 23. 2, 4. 21. 37. 2 Reg. 10. 29. 2 Cron. 30. 5.

6. A doua zi, s'au sculat dis de dimineată, și au adus arderi de tot și jertfe de mulțămire*. Poporul a șezut de a mincat și a băut; apoi s'au sculat să joace.

* 1 Cor. 10. 7.

Minia lui Dumnezeu.

7. Domnul a zis lui Moise*: „Scoală șipogoară-te; căci poporul tău, pe care l-ai scos din țara Egiptului, s'a* stricat."

* Vers. 1. Cap. 33. 1. Deut. 9. 12. Dan. 9. 24. * Fac. 6. 11, 12. Deut. 4. 16; 12. 5. Judec. 2. 19. * Gen. 9. 9.

8. Foarte curînd s'au abătut dela calea, pe care le-o* poruncisem Eu; și-au făcut un vițel turnat, s'au închinat pînă la pămînt înaintea lui, i-au adus jertfe, și au zis: „Israele**! iată dumnezeul tău, care te-a scos din țara Egiptului!"

* Cap. 20. 3, 4, 23. Deut. 9. 16. * 1 Reg. 12. 28.

9. Domnul a zis lui Moise: „Văd* că poporul acesta este un popor încăpățînat."

* Cap. 33. 5; 34. 9. Deut. 9. 6, 13; 31. 27. 2 Cron. 30. 8. Isa. 48. 4. Fapt. 7. 51.

10. Acum*, lasă-Mă; minia* Mea are să se aprindă împotriva lor: și-i voi mistui; dar pe Ț tine te voi face strămoșul unui neam mare."

* Deut. 9. 14, 19. * Cap. 22. 24. † Num. 14. 12.

11. Moise* s'a rugat Domnului, Dumnezeuului său, și a zis: „Pentru ce să se aprindă, Doamne, minia Ta împotriva poporului Tău, pe care l-ai scos din țara Egiptului cu mare putere și cu minătare?"

* Deut. 9. 18, 26-29. Ps. 74. 1, 2; 106. 23.

12. Pentruce* să zică Egiptenii: „Spre nenorocirea lor i-a scos, ca să-i omoare prin munți, și ca să-i șteargă de pe

fața pămîntului?" Intoarce-Te din iurmea miniei Tale și** lasă-Te de răul acesta, pe care vrei să-l faci poporului Tău.

Num. 14. 11. Deut. 9. 26; 32. 27. * Vers. 12.

13. Adu-ți aminte de Avraam, de Isaac și de Israel, robii Tai, cărora le-ai spus, jurîndu-Te* pe Tine însuși: „Voi** înmulți sămînta voastră ca stelele cerului, voi da urmașilor voștri toată țara aceasta, de care am vorbit și ei o vor stăpîni în veac."

Evr. 6. 13. * Fac. 12. 7. 13. 15. 17. 18. 26. 4. 28. 13. 15. 16.

14. Și Domnul S'a* lasat de răul, pe care spusese că vrea să-l facă poporului Său.

* Deut. 32. 26. 2 Sam. 21. 16. 1 Cron. 10. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 14. 2. 13. Iona 3. 10. 4. 2.

Minia lui Moise.

15. Moise* s'a întors și s'a pogorît de pe munte, cu cele două table ale mărturiei în mină. Tablele erau scrise pe amîndouă părțile, pe o parte și pe alta.

* Deut. 9. 11.

16. Tablele* erau lucrarea lui Dumnezeu, și scrisul era scrisul lui Dumnezeu, săpat pe table.

* Cap. 31. 18.

17. Iosua a auzit glasul poporului, care scotea strigăte, și a zis lui Moise: „In tabără este un strigăt de război!"

18. Moise a răspuns: „Strigăt! acesta nu-i nici strigăt de biruitori, nici strigăt de biruîți; ce aud eu, este glasul unor oameni cari cîntă!"

19. Și, pe cînd se apropia de tabără, a văzut* vițelul și jocurile. Moise s'a aprins de minie, a aruncat tablele din mină, și le-a sfărîmat de piciorul muntelui.

* Deut. 9. 16, 17.

20. A luat* vițelul, pe care-l făcuseră ei, și l-a ars în foc; l-a prefăcut în cenușă, a presărat cenușa pe fața apei, și a dat-o copiilor lui Israel s'o bea.

* Deut. 9. 21.

21. Moise a zis lui Aaron*: „Ce Ț-ai făcut poporul acesta, de ai adus asupra lui un păcat atît de mare?"

* Fac. 20. 9; 26. 10.

22. Aaron a răspuns: „Să nu se aprindă de minie domnul meu! Tu singur* știi că poporul acesta este pornit la rău."

23. Ei mi-au zis*: „Fă-ne un dumnezeu, care să meargă înaintea noastră; căci Moise, omul acela care ne-a scos din țara Egiptului, nu știm ce s'a făcut!"

* Vers. 1.

24. Eu le-am zis: „Cine are aur, să-l scoată!" Și mi l-au dat; l-am aruncat în foc, și din el a ieșit vițelul acesta."

* Vers. 1.

Măcelul.

25. Moise a văzut că poporul era fără friu, căci Aaron îl făcuse să fie fără friu*, spre batjocura vrăjmașilor săi; —

26. S'a așezat la ușa taberii, și a zis: „Cine este pentru Domnul, să vină la mine!” Și toți copiii lui Levi s'au strîns la el.

27. El le-a zis: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu lui Israel: „Fiecare din voi să se încingă cu sabia; mergeți și străbateți tabăra dela o poartă la alta, și fiecare să* omoare pe fratele, pe prietenul și pe ruda sa.”

* Num. 25.5. Deut. 33.9.

28. Copiii lui Levi au făcut după porunca lui Moise; și aproape trei mii de oameni au pierit în ziua aceea din popor.

29. Moise* a zis: „Predați-vă azi în slujba Domnului, chiar cu jertfa fiului și fratelui vostru, pentruca binecuvîntarea Lui să vină astăzi peste voi!”

* Num. 25.11, 12, 13. Deut. 13.6—11; 33.9, 10. 18am. 16, 18, 22. Prov. 21.3. Zah. 13.3. Mat. 10.37.

Moise se roagă pentru popor.

30. A doua zi, Moise a zis poporului*: „Ați făcut un păcat foarte mare. Amsă mă sui acum la Domnul: poate** că voi ține capăta iertare pentru păcatul vostru.”

* 1 Sam. 12.20, 23. Luc. 15.18. ** 2 Sam. 16.12. Amos 6.15. † Num. 25.13.

31. Moise s'a* întors la Domnul, și a zis: „Ah! poporul acesta a făcut un păcat foarte mare! Și-au făcut un dumnezeu** de aur.”

* Deut. 9. 18. ** Cap. 20.2.

32. Iartă-le acum păcatul! Dacă nu, atunci, șterge-mă* din** cartea Ta, pe care ai scris-o!”

* Ps. 69. 28. Rom. 9. 3. ** Ps. 56. 8; 139. 16. Dan. 12.1. Filip. 4. 3. Apoc. 3.5; 13.8; 17.8; 20.12, 15; 21.27; 22.19.

33. Domnul a zis lui Moise: „Pe* cel ce a păcătuit împotriva Mea, pe acela îl voi șterge din cartea Mea.”

* Lev. 23.30. Ezech. 18.4.

34. Du-te dar, și du poporul unde ți-am spus. Iată*, Ingerul Meu va merge înaintea ta, dar în ziua** răzbunării Mele, îi voi pedepsi pentru păcatul lor!”

* Cap. 33. 2, 14, etc. Num. 20.16. ** Deut. 32.35. Amos 3.14. Rom. 2.5, 6.

35. Domnul a lovit cu urgie poporul, pentru că* făcuse vițelul făurit de Aaron.

* 2 Sam. 12.9. Fapt. 7.41.

Moise se roagă pentru poporul amărit.

33. 1. Domnul a zis lui Moise: „Du-te, și pornește de aici cu* poporul, pe care l-ai scos din țara Egiptului; suie-te în țara, pe care am jurat că o voi da lui Avraam, lui Isaac și lui Iacov, zicînd: „Seminței** tale o voi da!”

* Cap. 32.7. ** Fac. 12.7. Cap. 32. 13.

2. Voi* trimite înaintea ta un inger, și voi** izgoni pe Cananiți, Amoriți, Hetiți, Fereziți, Heviți și lebusiți.

* Cap. 32. 3, 4; 34. 11. ** Deut. 7. 22. Ios. 24. 11.

3. Suie-te în* țara aceasta unde curge lapte și miere. Dar** Eu nu Mă voi sui în mijlocul tău, ca să nu te prăpădesc pe drum, căci ești un popor ținut încăpăținat.”

* Cap. 3. 8. ** Vers. 15, 17. † Cap. 32.9; 34. 9. Deut. 9. 6, 13. †† Cap. 23. 21; 32. 10. Num. 16. 21, 45.

4. Cînd a auzit poporul aceste triste cuvinte, toți s'au* intristat; și** nimeni nu și-a pus podoabele pe el.

* Num. 14. 1, 38. ** Lev. 10. 6. 2 Sam. 19. 24. 1 Reg. 21. 27. 2 Reg. 19. 1. Ezra 9. 3. Est. 4. 1, 4. Iov. 1. 20; 2. 12. Isa. 32. 11. Ezech. 24. 17, 23; 26. 16.

5. Și Domnul a zis lui Moise: „Spune copiilor lui Israel: „Voi* sinteți un popor încăpăținat; numai o clipă dacă M'aș sui în** mijlocul tău, te-aș prăpădi. Aruncă-ți acum podoabele depe tine, și voi ține vedea ce-ți voi face.”

* Vers. 3. ** Num. 16. 45, 46. † Deut. 8. 2. Ps. 139. 23.

6. Copiii lui Israel și-au scos de pe ei podoabele, și au plecat dela muntele Horeb.

Moise mergînd la cort.

7. Moise a luat cortul lui și l-a* întins afară din tabără, la o depărtare oare care; l-a numit cortul întîlnirii. Și toți ceice** întrebau pe Domnul, se duceau la cortul întîlnirii, care era afară din tabără.

* Cap. 29. 42, 43. ** Deut. 4. 29. 2 Sam. 21.1.

8. Cînd se ducea Moise la cort, tot poporul se scula în picioare; fiecare stătea la* ușa cortului său, și urmărea cu ochii pe Moise, pînă intra el în cort.

* Num. 16. 27.

9. Și cînd intra Moise în cort, stîlpul de nor se pogora și se oprea la ușa cortului, și Domnul* vorbea cu Moise.

* Cap. 25. 22; 31. 18. Ps. 99. 7.

10. Tot poporul vedea stîlpul de nor oprindu-se la ușa cortului; tot poporul se scula și se arunca* cu fața la pămînt la ușa cortului lui.

* Cap. 4. 31.

11. Domnul* vorbea cu Moise față în față, cum vorbește un om cu prietenul lui. Apoi Moise se întorcea în

tăbără, dar tinărul lui slujitor, Iosua, fiul lui Nun, nu ieșea deloc din mijlocul cortului.

• Fac. 32.30. Num. 12. 8. Deut. 31.10.

Moise cere să vadă slava lui Dumnezeu.

12. Moise a zis Domnului: „Iată*, Tu îmi zici: „Du pe poporul acesta!“ Și nu-mi arăți pe cine vei trimite cu mine. Însă, Tu ai zis: „Eu** te cunosc pe nume, și ai căpătat trecere înaintea Mea!“

• Cap. 32.34. •• Vers. 17. Fac. 18.19. Ps. 1.6. Ier. 1.6. Ioan. 10.14, 15. 2Tim. 2.19.

13. Acum, dacă am căpătat trecere înaintea Ta, arată-mi** căile Tale; atunci Te voi cunoaște, și voi avea trecere înaintea Ta. Și gîndește-Te că neamul acesta este poporul Țău!“

• Cap. 34.9. •• Ps. 25.4; 27.11; 86.11; 119.33. † Deut. 9.26, 29. Ieol 2.17.

14. Domnul a răspuns: „Voi merge Eu însumi* cu tine, și îți voi da** odihnă.“

• Cap. 13.21; 40.34—38. Isa. 63.9. •• Deut. 3.20. Ios. 21.44; 22.4; 23.1. 1.Ps. 95.11.

15. Moise i-a zis: „Dacă* nu mergi Tu însuși cu noi, nu ne lăsa să plecăm de aici.“

• Vers. 3. Cap. 34.9.

16. Cum se va ști că am căpătat trecere înaintea Ta, eu și poporul Țău? Oare nu* cînd vei merge Tu cu noi, și cînd prin aceasta vom fi** deosebiți, eu și poporul Țău, de toate popoarele de pe fața pămîntului?“

• Num. 14.14. •• Cap. 34.10. Deut. 4.7, 34. 2Sam. 7.23. 1Reg. 8.63. Ps. 147.20.

17. Domnul a zis lui Moise: „Voi* face și ceea ce-mi ceri acum, căci ai** căpătat trecere înaintea Mea, și te cunosc pe nume!“

• Fac. 19.21. Iac. 5.16. •• Vers. 16.

18. Moise a zis: „Arată-mi* slava Ta!“

• Vers. 20. 1Tim. 6.16.

19. Domnul a răspuns: „Voi* face să treacă pe dinaintea ta toată frumusețea Mea, și voi chema Numele Domnului înaintea ta; Eu Mă** îndur de cine vreau să Mă îndur, și am milă de cine vreau să am milă!“

• Cap. 34.5, 6, 7. Ier. 31.14. •• Rom. 9.15, 16, 18.

20. Domnul a zis: „Fața nu vei putea să Mi-o vezi, căci nu poate* omul să Mă vadă și să trăiască!“

• Fac. 32.30. Deut. 5.24. Iudc. 6.22; 13.22. Isa. 6.5. Apoc. 1.16, 17. Cap. 24.10.

21. Domnul a zis: „Iată un loc lângă Mine; vei sta pe stîncă.“

22. Și cînd va trece slava Mea, te voi pune în* crăpătura stîncii, și te voi acoperi** cu mîna Mea, pînă voi trece.

• Isa. 2.21. •• Ps. 91.1, 4.

23. Iar cînd Îmi voi trage mîna la o parte dela tine, Mă vei vedea pe di-

napoi; dar Fața Mea nu* se poate vedea.“

• Vers. 20. Ioan. 1.18.

Noile table.

34 1. Domnul a zis lui Moise: „Țău două table de piatră ca cele dintii, și Eu** voi scrie pe ele cuvintele cari erau pe tablele dintii pe cari le-ai sfărîmat.“

• Cap. 32.16, 19. Deut. 10.1. •• Vers. 28. Deut. 10.2, 3.

2. Fii gata disdedimineață și slujește de dimineață pe muntele Sinai*; să stai acolo înaintea Mea, pe vârful muntelui.

• Cap. 10.20; 24.12.

3. Nimeni să nu se suie cu tine, și nimeni să nu se arate pe tot muntele; și nici boi, nici oi să nu pășcă pe lângă muntele acesta.“

• Cap. 19.12, 13, 21.

4. Moise a tăiat două table de piatră ca și cele dintii; s'a sculat dis de dimineață, și s'a suit pe muntele Sinai, după cum îi poruncise Domnul; și a luat în mînă cele două table de piatră.

5. Domnul S'a pogorît într'un nor, a stătut acolo lingă el, și a rostii* Numele Domnului.

• Cap. 33.19. Num. 14.10.

6. Și Domnul a trecut pe dinaintea lui, și a strigat: „Domnul, Dumnezeu este un Dumnezeu* plin de îndurare și milostiv, încet la minie, plin de bunătate** și credincioșie†,“

• Num. 14.18. 2Cron. 30.9. Neem. 9.17. Ps. 86.15; 103.8; 111.4; 112.4; 116.5; 145.8. Ieol 2.13. •• Ps. 31.8. Rom. 2.4. † Ps. 57.10; 108.4.

7. care* Își ține dragostea pînă în mii de neamuri de oameni, iartă** fărădelegea, răzvrătirea și păcatul, dar nu socotește† pe cel vinovat drept nevinovat, și pedepsește fărădelegea părinților în copii și în copiii copiilor lor pînă la al treilea și al patrulea neam!“

• Cap. 20.6. Deut. 5.10. Ps. 86.15. Ier. 32.15. Dan. 9.4. •• Ps. 103.3; 30.4. Dan. 9.9. Efec. 4.32. 1Ios. 1.9. † Cap. 23.7, 21. Ios. 24.19. Iov. 10.14. Mic 6.11. Neh. 13.1.

Inoirea legămîntului.

8. Imdată Moise s'a plecat* pînă la pămînt și s'a închinat.

• Cap. 4.20.

9. El a zis: „Doamne, dacă am căpătat trecere înaintea Ta, Te rog să mergi în mijlocul* nostru, Doamne; poporul acesta este în adevăr un popor încăpățînat**, dar iartă-ne fărădelegile și păcatele noastre, și ia-ne în stăpînire† Ta!“

• Cap. 33.16, 18. •• Cap. 33.3. † Deut. 32.9. Ps. 28.9; 33.12; 78.62; 94.14. Ier. 10.16. Zah. 2.12.

10. Domnul a răspuns: „Iată, Eu fac* un legămînt. Voi face, în fața întregului popor, minuni** cari n'au avut loc

în nicio țară și la niciun neam; tot poporul care este în jurul tău, va vedea lucrarea Domnului, și prin tine voi face lucruri înfricoșate Ț.

°Deut. 5.2; 29.12,14. °°Deut.4.32. 2Sam.7.23. Ps.77.14; 78.12; 147.20. †Deut.10.21. Ps.145.6. Isa.64.3.

11. Ia seama la ceea ce-ți poruncesc* azi. Iată, voi** izgoni dinaintea ta pe Amoriți, Cananiți, Hetiți, Fereziți, Heviți și Iebusiți.

°Deut.5.32; 6.3,25; 12.28,32; 28.1. °°Cap.33.2.

12. Să nu cumva să* faci legământ cu locuitorii țării unde ai să intri, ca să nu fie o cursă* pentru tine, dacă vor locui în mijlocul tău.

°Cap.23.32. Deut.7.2. Judc.2.2. °°Cap.23.33.

13. Dimpotrivă să le dărâmați* altarele, să le sfărâmați stilpii idolești și să le trîntești la pământ* idolii.

°Cap.23.24. Deut.12.3. Judc.2.2. °°Deut.7.5; 12.2. Judc.6.25. 2Reg.18.4; 23.14. 2Cron.31.1; 34.3,4.

14. Să nu te închini* înaintea unui alt dumnezeu; căci Domnul se numește gelos**, este un Dumnezeu Ț gelos.

°Cap.20.3,5. °°Isa.9.6; 57.15. †Cap.20.5.

15. Ferește-te* să faci legământ cu locuitorii țării, ca nu cumva, curvind** înaintea dumnezeilor lor, și, aducîndu-le jertfe, să te poftască Ț și pe tine, și să mîncîni Ț din jertfele lor,

°Vers.12. °°Deut.31.16. Judc.2.17. Ier.3.9. Ezech.6.9. †Num.26.2. 1Cor.10.27. ††Ps.106.28. 1Cor.8.4,7,10.

16. ca nu cumva să iei din fetele* lor neveste fiilor tăi, și astfel, fetele lor, curvind** înaintea dumnezeilor lor, să tirască și pe fiii tăi să curvească înaintea dumnezeilor lor.

°Deut.7.3. 1Reg.11.2. Ezra9.2. Neem.13.25. °°Num.26.1,2. 1Reg.11.4.

17. Să nu-ți faci* un dumnezeu turnat.

°Cap.32.8. Lev.19.4.

Sărbătorile.

18. „Să ții sărbătoarea azimilor* : timp de șapte zile, la vremea hotărîră, în luna spicelor, să mîncîni azimi, cum Ț-am poruncit, căci în luna spicelor** ai ieșit din Egipt.

°Cap.12.15; 23.15. °°Cap.13.4.

19. Orice întîi* născut este al Meu, chiar orice întîi născut de parte bărbătească din turmele de vaci sau de oi.

°Cap.13.2,12; 22.29. Ezech.44.30. Luc.2.23.

20. Să răscumperi cu un miel pe întîiul născut* al măgăriței; iar dacă nu-l răscumperi, să-i frîngi gîtul. Să răscumperi pe orice întîi născut al fiilor tăi; și să nu te înfățișezi cu minile** goale înaintea Mea.

°Cap.13.13. Num.19.15. °°Cap.23.15. Deut.16.16. 1Sam.9.7,8. 2Sam.24.24.

21. Șase zile* să lucrezi, iar în ziua a șaptea să te odihnești; și să te odihnești, chiar în vremea aratului și seceratului.

°Cap.20.9; 23.12; 35.2. Deut.6.12,13. Luc.13.14.

22. Să ții* sărbătoarea săptămînilor, a celor dintîi roade din secerișul grîului, și sărbătoarea strîngerii roadelor la sfîrșitul anului.

°Cap.23.16. Deut.16.10,13.

23. De trei* ori pe an, toți cei de parte bărbătească să se înfățișeze înaintea Domnului Dumnezeu, Dumnezeul lui Israel.

°Cap.23.14,17. Deut.16.16.

24. Căci voi* izgoni neamurile dinaintea ta, și-ți voi** întinde hotarele; și nimeni nu-ți va Ț pofti țara, în timpul cînd te vei sui de trei ori pe an, ca să te înfățișezi înaintea Domnului, Dumnezeului tău.

°Cap.33.2. Lev.18.24. Deut.7.1. Ps.78.55; 80.8. °°Deut.12.20; 19.8. †Fac.35.5. 2Cron.17.10. Prov.16.7. Fapt.18.10.

25. Să n'aduci* cu pine dospită singele dobîtocului jertfit în cinstea Mea; și carnea din** jertfa praznicului Paștelor să nu fie Ținută în timpul nopții pînă dimineața.

°Cap.23.18. °°Cap.12.10.

26. Să aduci în casa Domnului, Dumnezeului tău, pîrga* celor dintîi roade ale pămîntului.

Iedul** să nu-l fierbi în laptele mamei lui.

°Cap.23.19. Deut.26.2,10. °°Cap.23.19. Deut.11.21.

27. Domnul a zis lui Moise : „Scrie-Ți cuvintele* acestea, căci pe temeiul acestor cuvinte închei legământ cu tine și cu Israel!“

°Vers.10. Deut.4.13; 31.9.

28. Moise* a stat acolo cu Domnul patruzeci de zile și patruzeci de nopți. N'a mîncat deloc pine, și n'a băut deloc apă. Și Domnul a** scris pe table cuvintele legămîntului, cele zece porunci.

°Cap.24.18. Deut.9.9,18. °°Vers.1. Cap.31.18; 32.16. Deut.4.13; 10.2,4.

Slava lui Moise.

29. Moise s'a pogorît de pe muntele Sinai, cu cele două* table ale mîrturiei în mină. Cînd se pogora de pe munte, nu știa că pielea** feței lui strălucea, pentrucă vorbise cu Domnul.

°Cap.32.15. °°Mat.17.2. 2Cor.3.7,13.

30. Aaron și toți copiii lui Israel s'au uitat la Moise, și iată că pielea feței lui strălucea; și se temeau să se apropie de el.

31. Moise i-a chemat; Aaron și toți frunțașii adunării s'au întors la el, și el le-a vorbit.

32. După aceea, toți copiii lui Israel s'au apropiat, și el* le-a dat toate po-

runcile, pe cari le primise dela Domnul, pe muntele Sinai.

33. Când a încetat să le vorbească, și-a pus o măhramă* pe față. *Cap. 21.3. *2Cor. 3.13.

34. Când intra* Moise înaintea Domnului, ca să-l vorbească, își scotea măhrama până ce ieșea; iar când ieșea, spunea copiilor lui Israel ce i se poruncise. *2Cor. 3.16.

35. Copiii lui Israel se uitau la fața lui Moise, și vedeau că pielea feței lui strălucea; și Moise își puneia iarăși măhrama pe față până ce intra ca să vorbească cu Domnul.

Sabatul.

35. 1. Moise a strins toată adunarea copiilor lui Israel, și le-a zis: „Iată* lucrurile, pe cari a poruncit Domnul să le faceți. *Cap. 34.32.

2. Șase* zile să lucrați, dar ziua a șaptea să vă fie sfântă; acesta este Sabatul, ziua de odihnă, închinată Domnului. Cine va face vreo lucrare în ziua aceea, să fie pedepsit cu moartea. *Cap. 20.9; 31.14, 15. Lev. 23.3. Num. 15.32, 36. Deut. 5.12. Luc. 13.14.

3. Să n'aprinzi* foc, în niciuna din locuințele voastre, în ziua Sabatului. *Cap. 16.23.

Daruri pentru facerea cortului.

4. Moise a vorbit întregii adunări a copiilor lui Israel, și a zis: „Iată* ce a poruncit Domnul. *Cap. 25.1, 2.

5. Luați din ce aveți și aduceți un prinos Domnului. — Fiecare* să aducă prinos Domnului ce-l lasă inima: aur, argint, și aramă; *Cap. 25.2.

6. materii vopsite în albastru, în purpuriu, în cărmiziu, în subțire și păr de capră;

7. piei de berbeci vopsite în roș și piei de vițel de mare; lemn de salcîm,

8. untdelemn pentru sfeșnic, mirosdenii* pentru untdelemnul ungerii și pentru tămia mirositoare; *Cap. 26.6.

9. pietre de onix și alte pietre pentru împodobirea efodului și a pieptarului.

10. Toți* cei iscusiți dintre voi să vină și să facă tot ce a poruncit Domnul: *Cap. 31.6.

11. locașul*, cortul și acoperișul lui, copcile, scindurile, drugii, stîlpii și picioarele lui; *Cap. 26.1, 2, etc.

12. chivotul* și drugii lui, capacul ispășirii și perdeaua dinlăuntru pentru acoperirea chivotului; *Cap. 26.10, etc.

13. masa* și drugii ei, cu toate uneltele ei, și pinile** pentru punerea înaintea Domnului;

14. sfeșnicul* cu uneltele lui, candelele lui, și** untdelemnul pentru sfeșnic; *Cap. 25.23, etc. *Cap. 30.1.

15. altarul* pentru tămii și drugii lui, untdelemnul pentru ungere și tămia** mirositoare, și perdeaua ușii de afară dela intrarea cortului;

16. altarul* pentru arderile de tot, grătarul lui de aramă, drugii lui, și toate uneltele lui, ligheanul cu piciorul lui, *Cap. 27.1.

17. pinzele* curții, stîlpii ei, picioarele ei, și perdeaua dela poarta curții; *Cap. 27.3.

18. țărșii cortului, țărșii curții, și funiile lor;

19. veșmintele* preoțești pentru slujba sfîntului locaș, veșmintele sfînte ale preotului Aaron, și veșmintele fiilor lui pentru slujbele preoțești. *Cap. 31.10-30.1, 41. Num. 4.6, etc.

20. Toată adunarea copiilor lui Israel a ieșit dinaintea lui Moise.

21. Toți cei cu tragere* de inimă și bunăvoință au venit și au adus un prinos Domnului pentru lucrarea cortului întîlnirii, pentru toată slujba lui, și pentru veșmintele sfînte. *Vers. 5, 22, 26, 33. Cap. 25.2, 36.2. 1 Cron. 28.2, 9:29.9. Ezra. 7.27. 2 Cor. 8.12, 3.1.

22. Au venit îndată bărbații și femeile, toți cei cu tragere de inimă, și au adus belciuge de nas, inele, cercei, brățări, salbe și tot felul de lucruri de aur; fiecare a adus prinosul de aur, pe care-l închinase Domnului.

23. Toți* cei ce aveau ștofe (materii) vopsite în albastru, în purpuriu, în cărmiziu, în subțire și păr de capră, piei de berbeci vopsite în roș, și piei de vițel de mare, le-au adus. *1 Cron. 29.8.

24. Toți cei ce puteau aduce prin ridicare un prinos de argint și de aramă, au adus prinosul Domnului. Toți cei ce aveau lemn de salcîm bun pentru lucrările rînduite pentru slujbă, l-au adus.

25. Toate femeile* iscusite au tors cu minile lor, și au adus lucrul lor, și anume: tort vâpsit în albastru, în purpuriu, în cărmiziu și în subțire. *Cap. 29.3; 31.6; 36.1. 2Reg. 23.7. Prov. 31.19, 22, 24.

26. Toate femeile cu tragere de inimă și iscusite au tors păr de capră.

27. Frunțașii* poporului au adus

pietre de onix și alte pietre pentru efod și pieptar; ¹ Cron. 29, 6. Ezra 3, 68.

28. mironidenii* și untdelemn, pentru sfeșnic, pentru untdelemnul ungerii și pentru tămâia mirositoare. ² Cap. 30, 23.

29. Toți copiii lui Israel, bărbați și femei, pe cari-i trăgea* inima să ajute la lucrul poruncit de Domnul prin Moise, au adus Domnului daruri de bună voie. ³ Vers. 21. 1 Cron. 29, 9.

Chemarea meșterilor.

30. Moise a zis copiilor lui Israel: „Să știți că Domnul* a ales pe Bețaleel, fiul lui Uri, fiul lui Hur, din seminția lui Iuda. ⁴ Cap. 31, 2, etc.

31. L-a umplut cu Duhul lui Dumnezeu, duh de înțelepciune, pricepere, și știință, pentru tot felul de lucrări.

32. I-a dat putere să nascocască planuri, să lucreze în aur, în argint și în aramă,

33. să sape în pietre și să le lege, să lucreze lemnul cu meșteșug, și să facă tot felul de lucrări meșteșugite.

34. I-a dat și darul să învețe pe alții, atît lui cît și lui Oholiab*, fiul lui Ahisamac, din seminția lui Dan. ⁵ Cap. 31, 6.

35. I-a umplut* cu pricepere, ca să facă toate lucrările de săpătură în piatră, de cioplitură meșteșugită, de lucrat la gherghef și de țesut materii vopsite în albastru, în purpuriu, în cărmiziu și în subțire, să facă tot felul de lucrări și nascociri de planuri. ⁶ Vers. 31. Cap. 31, 3, 6. 1 Reg. 7, 14. 2 Cron. 2, 14. Isa. 28, 26.

Dărnicia poporului.

36 1. Bețaleel, Oholiab, și toți bărbații iscusiți* în cari puseseră Domnul înțelepciune și pricepere, ca să știe să facă lucrările rînduite pentru slujba sfîntului locaș*, au făcut totul după cum poruncise Domnul.

⁷ Cap. 28, 3; 31, 6; 36, 10, 36. ⁸ Cap. 26, 8.

2. Moise a chemat pe Bețaleel, Oholiab, și pe toți bărbații iscusiți în mintea* cărora puseseră Domnul pricepere, și anume pe toți cei cu tragere de inimă la lucrul acesta ca să-l facă.

⁹ Cap. 35, 21, 26. 1 Cron. 29, 6.

3. Ei au luat dinaintea lui Moise toate prinoasele, pe cari le aduseră* copiii lui Israel ca să facă lucrările rînduite pentru slujba sfîntului locaș. Chiar și după ce se începuse lucrarea, tot se mai aduceau lui Moise, în fiecare dimineață, daruri de bună voie. ¹⁰ Cap. 36, 27.

4. Atunci toți bărbații iscusiți, prinși la toate lucrările sfîntului locaș, și-au lăsat fiecare lucrul pe care-l făceau, 5. și au venit de au spus lui Moise: „Poporul* aduce mult mai mult decît trebuie pentru facerea lucrărilor, pe cari a poruncit Domnul să le facem.” ¹¹ 2 Cor. 8, 2, 3.

6. Moise a pus să strige în tabără că nimeni, fie bărbat fie femeie, să nu mai aducă daruri pentru sfîntul locaș. Au oprit astfel pe popor să mai aducă daruri.

7. Materialul adus era de ajuns pentru toate lucrările cari trebuiau făcute, ba încă mai și trecea.

Clădirea cortului.

8. Toți* bărbații iscusiți și lucrătorii au făcut cortul din zece covoare de în subțire și răsucit din fir albastru, purpuriu și cărmiziu; pe ele au țesut heruvimi lucrați cu măiestrie. ¹² Cap. 26, 1.

9. Lungimea unui covor era de douăzeci și opt de coți; iar lățimea unui covor era de patru coți. Toate covoarele aveau aceeași măsură.

10. Cinci din aceste covoare au fost prinse la un loc; celelalte cinci de asemenea au fost prinse la un loc.

11. Au făcut chiotori albastre la marginea covorului cu care se sfîrșea cea dintîi împreunare; tot așa au făcut și la marginea covorului cu care se sfîrșea a doua împreunare de covoare.

12. Au făcut cincizeci* de chiotori la cel dintîi covor, și cincizeci de chiotori la marginea covorului cu care se sfîrșea a doua împreunare de covoare; chiotorile acestea erau una în fața alteia. ¹³ Cap. 26, 5.

13. Au făcut cincizeci de copii de aur, și au prins covoarele unul de altul cu copcile, așa în cît cortul alcătuia un întreg.

14. Au făcut* niște covoare din păr de capră, ca să slujească de acoperiș de patru coți: cele unsprezece covoare de acestea au făcut. ¹⁴ Cap. 26, 7.

15. Lungimea unui covor era de treizeci de coți, și lățimea unui covor era de patru coți: cele unsprezece covoare aveau aceeași măsură.

16. Au prins împreună deoparte cinci din aceste covoare, iar pe celalalte șase de altă parte.

17. Au făcut cincizeci de chiotori la marginea covorului cu care se sfîrșea o împreunare de covoare, și cincizeci

de chiotori la marginea covorului cu care se sfârșea a doua împreunare de covoare.

18. Au mai făcut și cincizeci de copii de aramă, cu cari să se împreune acoperișul cortului, ca să alcătuiască un întreg.

19. Au făcut * pentru acoperișul cortului o învelitoare de piei de berbeci vâpsite în roș, și o învelitoare de piei de vițel de mare, care trebuia pusă deasupra.

* Cap. 26. 14.

20. Scindurile * pentru cort, le-au făcut din lemn de salcîm, așezate în picioare.

* Cap. 26. 15.

21. Lungimea unei scînduri era de zece coți, și lățimea unei scînduri era de un cot și jumătate.

22. Fiecare scîndură avea două urechi, unite una cu alta; tot așa au făcut la toate scîndurile cortului.

23. Au făcut douăzeci de scînduri pentru cort, înșpre partea de miază-zi.

24. Au pus patruzeci de picioare de argint sub cele douăzeci de scînduri, cîte două picioare sub fiecare scîndură, pentru cele două urechi ale ei.

25. Au făcut apoi douăzeci de scînduri pentru a doua latură a cortului, latură dinspre miazănoapte,

26. cu cele patruzeci de picioare de argint ale lor, cîte două picioare sub fiecare scîndură.

27. Au făcut apoi șase scînduri pentru fundul cortului, înșpre apus.

28. Au făcut două scînduri pentru cele două unghiuri ale cortului în partea din fund;

29. acestea erau făcute din două bucăți, începînd dela partea de jos, și bine legate la vîrf printr'un cerc; la fel au făcut pentru amîndouă scîndurile din cele două unghiuri.

30. Erau astfel opt scînduri, cu picioarele lor de argint, adică șasesprezece picioare, cîte două picioare sub fiecare scîndură.

31. Au făcut cinci drugii * din lemn de salcîm pentru scîndurile uneia din laturile cortului,

* Cap. 26. 26.

32. cinci drugii pentru scîndurile celei de a doua laturi a cortului, și cinci drugii pentru scîndurile laturii cortului din fundul dinspre apus;

33. drugul dela mijloc l-au făcut așa ca să treacă prin mijlocul scîndurilor, dela un capăt la celalt.

34. Au poleit scîndurile cu aur, și verigile lor de aur le-au făcut așa ca

să se poată petrece drugii prin ele, și drugii i-au poleit cu aur.

Cele două perdele:

35. Perdeaua * din lăuntru au făcut-o de fir albastru, purpuriu și cîrmiziu, și de in subțire răsucit; au lucrat-o cu măiestrie; și au făcut heruvimi pe ea.

* Cap. 26. 32.

36. Au făcut patru stilpi de salcîm pentru ea, și i-au poleit cu aur; cirlele lor erau de aur, și au turnat pentru stilpii aceștia patru picioare de argint.

37. Pentru ușa cortului au făcut o perdea * de fir albastru, purpuriu și cîrmiziu, și de in subțire răsucit; aceasta era o lucrare făcută la gherghief.

* Cap. 26. 33.

38. Au făcut cei cinci stilpi ai ei cirlele lor, iar căpătiele și bețele lor de legătură le-au poleit cu aur; cele cinci picioare ale lor erau de aramă.

Facerea chivotului.

37. 1. Apoi Bețaleel * a făcut chivotul din lemn de salcîm; lungimea lui era de doi coți și jumătate, lățimea de un cot și jumătate și înălțimea tot de un cot și jumătate.

* Cap. 26. 34.

2. L-a poleit cu aur curat pe dinlăuntru și pe din afară, și i-a făcut un chenar de jur împrejur.

3. A turnat pentru el patru verigi de aur, pe cari le-a pus la cele patru colțuri ale lui: două verigi de o parte și două verigi de cealaltă parte.

4. A făcut niște drugii de lemn de salcîm, și i-a poleit cu aur.

5. A virit drugii în verigile dela cele două laturi ale chivotului, ca să ducă chivotul.

6. A făcut și capacul ispășirii * de aur curat; lungimea lui era de doi coți și jumătate, și lățimea de un cot și jumătate.

* Cap. 26. 35.

7. A făcut doi heruvimi de aur bălul la cele două capete ale capacului ispășirii;

8. un heruvim la un capăt, și un heruvim la celalt capăt; heruvimii i-a făcut pe capacul ispășirii la cele două capete ale lui.

9. Heruvimii erau cu aripile întinse deasupra, acoperind capacul ispășirii cu aripile lor, și uitîndu-se unul la altul. Heruvimii stăteau cu fața întoarsă spre capacul ispășirii.

Facerea mesei.

10. A făcut masa* din lemn de salcîm; lungimea ei era de doi coți, lățimea de un cot, și înălțimea de un cot și jumătate. Cap. 25, 23.

11. A poleit-o cu aur curat, și i-a făcut un chenar de jur împrejur.

12. I-a făcut împrejur un pervaz de un lat de mină, pe care a făcut un chenar de jur împrejur.

13. A turnat pentru masă patru verigi de aur, și a pus verigile în cele patru colțuri, cari erau la cele patru picioare ale ei.

14. Verigile erau lîngă pervaz, și în ele erau vîrîți drugii pentru ducerea mesei.

15. A făcut drugii de lemn de salcîm, și i-a poleit cu aur; ei slujeau la ducerea mesei.

16. A făcut apoi uneltele, cari trebuiau puse pe masă, farfuriile*, cătușile, potirele, și ceștile ei, cari slujeau la jertfele de băutură; le-a făcut de aur curat. Cap. 25, 29.

Facerea sfeșnicului.

17. A făcut sfeșnicul* de aur curat; a făcut sfeșnicul de aur curat, bătut; piciorul, fusul, potirașele, gămălioarele, și florile lui erau dintr'o bucată cu el. Cap. 25, 31. Zah. 4, Ap. 1, 12-20; 4, 6.

18. Din amîndouă părțile lui ieșeau șase brațe: trei brațe dintr'o latură, și trei brațe din cealaltă latură.

19. Pe un braț erau trei potirașe în chip de floare de migdal, cu gămălioarele și florile lor, și pe un alt braț alte trei potirașe în chip de floare de migdal, cu gămălioarele și florile lor; așa era la toate cele șase brațe, cari ieșeau din sfeșnic.

20. Pe fusul sfeșnicului erau patru potirașe în chip de floare de migdal, cu gămălioarele și florile lor.

21. Era o gămălioară sub două brațe cari ieșeau din sfeșnic, o gămălioară subt alte două brațe, și o gămălioară subt alte două brațe; așa era la toate cele șase brațe cari ieșeau din sfeșnic.

22. Gămălioarele și brațele sfeșnicului erau dintr'o bucată cu el, bătut în întregime dintr'o bucată de aur curat.

23. A făcut apoi cele șapte candelale lui, mucările și cenușarele lui, toate de aur curat.

24. A întrebuițat un talant de aur curat pentru facerea sfeșnicului cu toate uneltele lui.

Altarul pentru tămîie.

25. Apoi a făcut* altarul pentru tămîie din lemn de salcîm; lungimea lui era de un cot, și lățimea de un cot; era în patru muchi, și înălțimea lui era de doi coți. Coarnele erau dintr'o bucată cu el. Cap. 30, 1. Ap. 8, 3, 4.

26. L-a poleit cu aur curat, atît partea de sus cît și laturile de jur împrejur și coarnele. Și i-a făcut o cunună de jur împrejur.

27. Subt cunună a făcut două verigi de aur, pe cari le-a pus în cele două unghiuri din cele două laturi, ca să se vire în ele drugii, cari slujeau la ducerea lui.

28. A făcut niște drugi din lemn de salcîm, și i-a poleit cu aur.

29. A făcut untdelemnul* pentru ungerea sfîntă, și tămîia mirositoare, curată, alcătuită după meșteșugul făcătorului de mir. Cap. 30, 21, 34.

Altarul pentru orderile de tot și ligheanul de aramă.

38 1. A făcut* altarul pentru orderile de tot din lemn de salcîm; lungimea lui era de cinci coți, și lățimea de cinci coți; era în patru muchi, și înălțimea lui era de trei coți. Cap. 27, 1.

2. La cele patru colțuri i-a făcut niște coarne dintr'o bucată cu el, și i-a poleit cu aramă.

3. A făcut toate uneltele altarului: oalele pentru cenușă, lopețile, ligheanele, furculițele și tîgăile pentru cărbuni; toate uneltele acestea le-a făcut de aramă.

4. A făcut pentru altar un grătar de aramă, ca o rețea, pe care a pus-o subt pervazul altarului, începînd de jos, așa că venea pînă la jumătatea altarului.

5. A turnat apoi patru verigi, pe cari le-a pus în cele patru colțuri ale grătarului de aramă, ca să vire drugii în ele.

6. A făcut drugii din lemn de salcîm, și i-a poleit cu aramă.

7. A vîrît drugii în verigile de pe laturile altarului ca să-l ducă. L-a făcut din scinduri, gol pe dinlăuntru.

8. A făcut ligheanul* de aramă, cu piciorul lui de aramă, din oglinzii femeilor, cari slujeau la ușa cortului întîlnirii. Cap. 30, 18.

Facerea curții.

9. Apoi a făcut curtea*. Înspre partea de miazăzi, pentru curte, erau niște pinze de în subțire răsucit, pe o lungime de o sută de coți, ^{* Cap. 27. 9.}

10. cu douăzeci de stilpi așezați pe douăzeci de picioare de aramă; cîrligele stilpilor și bețele lor de legătură erau de argint.

11. În spre partea de miazănoapte, erau o sută de coți de pinză, cu douăzeci de stilpi și cu cele douăzeci de picioare de aramă ale lor; cîrligele stilpilor și bețele lor de legătură erau de argint.

12. Înspre partea de apus, erau cinci zeci de coți de pinză, cu zece stilpi și cele zece picioare ale lor; cîrligele stilpilor și bețele lor de legătură erau de argint.

13. Înspre partea de răsărit, pe cei cincizeci de coți lățime, erau:

14. pentru o aripă, cincisprezece coți de pinză, cu trei stilpi și cele trei picioare ale lor,

15. și, pentru a doua aripă, care era în fața ei, de cealaltă parte a porții curții, cincisprezece coți de pinză cu trei stilpi și cele trei picioare ale lor.

16. Toate pinzele de jur împrejurul curții erau de în subțire răsucit.

17. Picioarele stilpilor erau de aramă, cîrligele stilpilor și bețele lor de legătură erau de argint, și căpătiele lor erau poleite cu argint. Toți stilpii curții erau legați între ei cu bețe de argint.

18. Perdeaua dela poarta curții cortului era o lucrătură făcută la gherghef din fir albastru, purpuriu, cărmiziu, și din în subțire răsucit; avea o lungime de douăzeci de coți, și înălțimea era de cinci coți, ca lățimea pinzelor curții;

19. cei patru stilpi ai ei și cele patru picioare ale lor erau de aramă; cîrligele și bețele lor de legătură erau de argint; iar căpătiele erau poleite cu argint.

20. Toți țărșii din jurul cortului și curții erau de aramă*. ^{* Cap. 27. 10.}

Socoteala Cortului.

21. Iată socoteala locașului* cortului întîlnirii, făcută după porunca lui Moise, prin îngrijirea Leviților, sub cîrmuirea lui Itamar, fiul preotului Aaron. ^{* Num. 1. 60, 68; 9. 18; 10. 11; 11. 7, 8; 18. 2. 2 Cron. 24. 6. ** Cap. 6. 21. Num. 4. 28, 29.}

22. Bețaleel*, fiul lui Uri, fiul lui Hur, din semînția lui Iuda, a făcut tot ce poruncise lui Moise Domnul. ^{* Cap. 27. 11.}

23. El a avut ca ajutor pe Oholiab fiul lui Ahisamac, din semînția lui Dan, meșter la săpat în pietre, la cioplit cu meșteșug, și la lucrul la gherghef în materiile văpsite în albastru, în purpuriu, în cărmiziu, și în subțire.

24. Tot aurul întrebuintat la lucru pentru toate lucrările sfîntului locaș aur ieșit din daruri, se suia la douăzeci și nouă de talanți și șapte sute trezeci de sicli, după siclu* cortului. ^{* Cap. 20. 13, 24. Lev. 5. 15; 27. 3, 25. Num. 3. 47; 10. 1.}

25. Argintul celor ieșiți la număr, toare, din adunare, se suia la o seze de talanți și o mie șapte sute șaptezeci și cinci de sicli, după siclu sfîntului locaș:

26. Cîte o jumătate de siclu de ca o jumătate de siclu, după siclu sfîntului locaș, pentru fiecare om cuprins în numărătoare, dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, adică pentru șase sute trei mii cinci sute cincizeci oameni. ^{* Cap. 30. 12, 15. ** Num. 1. 2.}

27. Din cei o sută de talanți de argint s'au turnat picioarele* sfîntului locaș și picioarele perdelei din lăuntru, adică o sută de picioare la cei o sută de talanți, cîte un talant de picior. ^{* Cap. 28. 19, 21, 22.}

28. Și cu cei o mie șapte sute șezeci și cinci de sicli s'au făcut cîrligele și bețele de legătură dintreștii și le-au poleit căpătiele.

29. Arama dăruită se suia la șaptezeci de talanți și două mii patru sute de sicli.

30. Din ea au făcut picioarele de la ușa cortului întîlnirii; altarul de aramă cu grătarul lui, și toate uneltele altarului;

31. picioarele stilpilor curții, de jur împrejur, și picioarele stilpilor dela poarta curții; și toți țărșii din jurul cortului și ai curții.

Facerea veșmintelor preoțești.

39. 1. Cu materiile văpsite în albastru*, în purpuriu și în cărmiziu au făcut veșmintele** preoților pentru slujba sfîntului locaș, și au făcut veșminte sfînte lui Aaron, cum ț poruncise lui Moise Domnul. ^{* Cap. 35. 28. ** Cap. 31. 10; 35. 19. 1 Cap. 31.}

2. Au făcut efodul* de aur, de fir albastru, purpuriu și cărmiziu, și de in subțire răsucit. *Cap.28.6.

3. Au întins niște plăci de aur, și le-au tăiat în fire subțiri, pe cari le-au țesut în materiile vopsite în albastru, în purpuriu și în cărmiziu, și în in subțire; era lucrat cu măiestrie.

4. I-au făcut niște umărari cari se împreunau cu el, așa că la cele două capete ale lui, efodul era legat cu ei.

5. Briul era de aceeași lucrătură ca efodul și prins de el; era de aur, de fir albastru, purpuriu și cărmiziu, și de in subțire răsucit, cum poruncise lui Moise Domnul.

6. Au pregătit pietrele* de onix, le-au prins în legături de aur și au săpat pe ele numele fiilor lui Israel, cum se sapă pecețile. *Cap.28.9.

7. Le-au pus pe umărarii efodului, ca pietre de aducere aminte* pentru fiii lui Israel, cum poruncise lui Moise Domnul. *Cap.28.12.

Facerea pieptarului.

8. Au făcut* apoi pieptarul, lucrat cu măiestrie, din aceeași lucrătură ca efodul: de aur, de fir albastru, purpuriu și cărmiziu, și de in subțire răsucit. *Cap.28.15.

9. Era în patru colțuri. Pieptarul l-au făcut indoit; lungimea lui era de o palmă, și lățimea de o palmă; era indoit.

10. Au pus în el patru șiruri* de pietre: în șirul întâi era: un sardonix, un topaz și un smaragd; *Cap.28.17, etc.

11. În al doilea șir: un rubin, un safir și un diamant;

12. în al treilea șir: un opal, un agat și un ametist;

13. iar în al patrulea șir: un hrisolit, un onix și un iaspis. Pietrele acestea erau legate în ferecăturile lor de aur.

14. Erau douăsprezece, după numele fiilor lui Israel; erau săpate ca niște peceți, fiecare cu numele uneia din cele douăsprezece seminții.

15. Pe pieptar au făcut apoi niște lăntșoare de aur curat, împletite ca niște sfori.

16. Au făcut două ferecături de aur și două verigi de aur, și au pus cele două verigi la cele două capete ale pieptarului.

17. Apoi cele două lăntșoare împletite, de aur, le-au vîrit în cele două

verigi dela cele două capete ale pieptarului;

18. iar celelalte două capete ale celor două lăntșoare le-au agățat de cele două ferecături și le-au pus pe umărarii efodului în partea dinainte. —

19. Au mai făcut două verigi de aur, pe cari le-au pus la cele două capete de jos ale pieptarului, pe marginea dinlăuntru dinspre efod.

20. Apoi au făcut alte două verigi de aur, pe cari le-au pus la cei doi umărari ai efodului, jos, pe partea dinainte a lui, tocmai acolo unde se împreună efodul cu umărarii, deasupra briului efodului.

21. Au legat pieptarul cu verigile lui de verigile efodului cu o sfoară albastră, așa ca pieptarul să stea țapăn deasupra briului efodului, și să nu se poată mișca de pe efod, cum poruncise lui Moise Domnul.

Facerea mantiei efodului.

22. Au făcut* mantia de subt efod, țesută toată cu meșteșug din materie albastră. *Cap.28.31.

23. La mijlocul mantiei, sus, era o gură ca gura unei platoșe; gura aceasta era tivită de jur împrejur, ca să nu se rupă.

24. Pe marginea mantiei au făcut niște rodii de culoare albastră, purpurie și cărmizie, din fir răsucit;

25. au făcut și niște clopoței* de aur curat, și clopoței i-au pus între rodii, de jur împrejurul mantiei: *Cap.28.33.

26. venea un clopoțel și o rodie, un clopoțel și o rodie pe toată marginea dimprejurul mantiei, pentru slujbă, cum poruncise lui Moise Domnul.

Tunicile și placa de aur.

27. Au făcut* și tunicile de in subțire țesute cu măiestrie, pentru Aaron și fiii lui; *Cap.28.39, 40.

28. mitra* de in subțire, și scufiile de in subțire cari slujeau ca podoabă; ismenele** de in subțire răsucit;

*Cap.28.4, 39. Ezech. 44.18. **Cap.28.42.

29. briul* de in subțire răsucit, lucrat la gherghef, și de culoare albastră, purpurie și cărmizie, cum poruncise lui Moise Domnul. *Cap.28.30.

30. Au făcut apoi și placa* de aur curat, cununa împărătească sfîntă, și au săpat pe ea, cum se sapă pe o pecete: „Sfînt Domnului“. *Cap.28.36, 37.

31. Au legat-o de mitră sus, cu o

sfoară albastră, cum poruncise lui Moise Domnul.

Lucrarea este sfârșită.

32. Astfel au fost isprăvite toate lucrările locașului cortului întîlnirii. Copiii lui Israel au făcut tot ce poruncise lui Moise Domnul: așa au făcut.

* Vers. 42, 43. Cap. 25, 40.

33. Au adus locașul la Moise: cortul și toate uneltele lui, copile, scindurile, drugii, stîlpii și picioarele lui;

34. învelitoarea de piei de berbec vâpsite în roș, învelitoarea de piei de vițel de mare, și perdeaua de despărțire;

35. chivotul mărturie și drugii lui, și capacul ispășirii;

36. masa cu toate uneltele ei, și pînie pentru punerea înaintea Domnului;

37. sfeșnicul de aur curat, candelile lui așezate în rînd și toate uneltele lui, și undelemnul pentru sfeșnic;

38. altarul de aur, undelemnul pentru ungere și tămîia mirositoare, și perdeaua dela ușa cortului;

39. altarul de aramă, grătarul lui de aramă, drugii lui și toate uneltele lui; ligheanul cu piciorul lui;

40. pînzele curții, stîlpii ei și picioarele lor, perdeaua dela poarta curții, funiile ei, țărșii ei, și toate uneltele pentru slujba locașului cortului întîlnirii;

41. veșmintele pentru slujbă, pentru făcut slujba în Locul sfînt, veșmintele sfînte pentru preotul Aaron, și veșmintele fiilor lui pentru slujbele preoțești.

42. Copiii lui Israel au făcut* toate aceste lucrări după toate poruncile pe cari le dăduse lui Moise Domnul.

* Cap. 36, 10.

43. Moise a cercetat toate lucrările; și iată, le făcuseră cum poruncise Domnul, așa le făcuseră. Și Moise i-a binecuvîntat*.

* Lev. 9, 22, 23. Num. 6, 23.

10s. 22, 6. 2Sam. 6, 18. 1 Reg. 8, 14. 2 Cron. 30, 27.

Așezarea și sfințirea cortului.

40 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „În ziua întîia a lunii* întîii, să întinzi locașul* cortului întîlnirii.

* Cap. 12, 2; 13, 4. ** Vers. 17. Cap. 26, 1, 80.

3. Să pui în el* chivotul mărturie, și înaintea chivotului să atîrni perdeaua dinlăuntru. * Vers. 21. Cap. 26, 33. Num. 4, 5.

4. Apoi să aduci masa*, și să pui**

pe ea cele rînduite. După aceea, să aduci* sfeșnicul, și să-l așezi candelile.

* Vers. 22. Cap. 26, 2. ** Vers. 23. Cap. 25, 30. Lev. 24, 5, 6. * Vers. 24, 25.

5. Altarul* de aur pentru tămîie să-l așezi înaintea chivotului mărturie, și să atîrni perdeaua la ușa cortului.

* Vers. 24.

6. Să așezi altarul pentru arderile de tot înaintea ușii locașului cortului întîlnirii.

7. Ligheanul* să-l așezi între cortul întîlnirii și altar, și să pui apă în el.

* Vers. 30. Cap. 30, 13.

8. Să așezi curtea de jur împrejur, și să pui perdeaua la poarta curții.

9. Să iei undelemnul pentru ungere, să ungi* cu el cortul și tot ce cuprinde el, și să-l sfințești, cu toate uneltele lui; și va fi sfînt. * Cap. 36, 2.

10. Să ungi altarul pentru arderile de tot și toate uneltele lui, și să sfințești altarul; și altarul va fi* prea sfînt.

* Cap. 29, 36, 2.

11. Să ungi ligheanul cu piciorul lui și să-l sfințești.

12. Apoi să aduci* pe Aaron și pe fiii lui la ușa cortului întîlnirii, și să-și speli cu apă.

* Lev. 8, 1-11.

13. Să îmbraci pe Aaron cu veșmintele sfînte, să-l ungi*, și să-l sfințești, ca să-Mi faci slujba de preot. * Cap. 28, 4.

14. Să chemi și pe fiii lui, să-i îmbraci cu tunicile,

15. și să-i ungi cum ai uns pe tatăl lor, ca să-Mi faci slujba de preot. În puterea acestei ungeri, ei vor avea pururea dreptul preoției printre urmașii* lor.”

* Num. 25, 12.

16. Moise a făcut întocmai cum îi poruncise Domnul; așa a făcut.

17. În ziua întîia a lunii întîia a anului al doilea, cortul* era așezat.

* Vers. 1. Num. 7, 1.

18. Moise a așezat cortul; i-a pus picioarele, a așezat scindurile și veștile, și a ridicat stîlpii.

19. A întins învelitoarea care slujea de acoperiș deasupra cortului, și pe deasupra a pus învelitoarea acoperișului cortului, cum poruncise lui Moise Domnul.

20. Apoi a luat mărturia*, și a pus-o în chivot; a pus drugii la chivot, și a așezat capacul ispășirii deasupra chivotului.

* Cap. 25, 16.

21. A adus chivotul în cort; a atîrnat* perdeaua despărțitoare înaintea lui, și a acoperit astfel chivotul măr-

turiei, cum poruncise lui Moise Domnul.

•Cap. 26.33; 35.12.

22. A așezat masa* în cortul întinirii, în partea de miazănoapte a cortului, dincoace de perdeaua dinlăuntru;

•Cap. 26.36.

23. și a pus* pe ea pînile, înaintea Domnului, cum poruncise lui Moise Domnul.

•Vers. 4.

24. Apoi a așezat* sfeșnicul în cortul întinirii, în fața mesei, în partea de miazăzi a cortului;

•Cap. 26.35.

25. și i-a așezat* candelile, înaintea Domnului, cum poruncise lui Moise Domnul.

•Vers. 4. Cap. 26.37.

26. Apoi a așezat altarul* de aur în cortul întinirii în fața perdelei dinlăuntru;

•Vers. 6. Cap. 30.6.

27. a ars pe el* tămîie mirositoare, cum poruncise lui Moise Domnul.

•Cap. 30.7.

28. A așezat* perdeaua la ușa cortului.

•Vers. 5. Cap. 26.30.

29. A așezat altarul* pentru arderile de tot la ușa locașului cortului întinirii; și a adus pe* el arderea de tot și jertfa de mîncare, cum poruncise lui Moise Domnul.

•Vers. 6. •Cap. 29.38, etc.

30. A așezat ligheanul* între cortul întinirii și altar, și a pus în el apă pentru spălat.

•Vers. 7. Cap. 30.18.

31. Moise, Aaron și fiii lui și-au spălat mîinile și picioarele în el;

32. cînd intrau în cortul întinirii și se apropiau de altar, se spălau, cum* poruncise lui Moise Domnul.

•Cap. 30.19, 20.

33. Apoi* a ridicat curtea împrejurul cortului și altarului, și a pus perdeaua la poarta curții. Astfel a isprăvit Moise lucrarea.

•Vers. 8. Cap. 27.5, 16.

Slava Domnului.

34. Atunci norul* a acoperit cortul întinirii, și slava Domnului a umplut

cortul. •Cap. 29.43. Lev. 16.2. Num. 9.16. 1 Reg. 8.10, 11. 2 Cron. 6.13; 7.2. Isa. 6.4. Hag. 2.7, 9. Apoc. 16.8.

35. Moise nu putea* să intre în cortul întinirii, pentru că norul stătea deasupra lui, și slava Domnului umplea cortul.

•Lev. 16.2. 1 Reg. 8.11. 2 Cron. 6.14.

36. Cît au ținut călătoriile lor, copii lui Israel porneau numai cînd* se ridica norul deasupra cortului.

•Num. 9.17; 10.11. Num. 9.19.

37. Și cînd* nu se ridica norul, nu porneau, pînă ce nu se ridica.

•Num. 9.19-22.

38. Norul Domnului* era deasupra cortului ziua; iar noaptea, era un toc, înaintea întregii case a lui Israel, în timpul tuturor călătoriilor lor.

•Cap. 13.21. Num. 9.15.

LEVITICUL

SAU A TREIA CARTE A LUI MOISE

(Ezechiel 20. 11. Deuteronom 33. 10.)

Arderile de tot.

1. Domnul a* chemat pe Moise; i-a vorbit din cortul* întinirii, și a zis:

•Exod. 19.3. Exod. 40.34, 36. •Num. 12.4, 6.

2. „Vorbește copiilor lui Israel, și spune-le:

Cînd* cineva dintre voi va aduce un dar Domnului, să-l aducă din vite, fie din cireadă fie din turmă.

•Cap. 22.18, 19.

3. Dacă darul lui va fi o ardere de tot din cireadă, să-l aducă din partea bărbătească fără* cusur; și anume să-l aducă la ușa cortului întinirii, înaintea Domnului, ca să fie plăcut Domnului.

•Exod. 12.6. Cap. 3.1; 22.20, 21. Deut. 15.21. Mal. 1.14. Ezech. 6.27. Ezech. 9.14. 1 Pet. 1.19.

4. Să-și pună* mîna pe capul dobtocului adus ca ardere de tot, și va

fi primit** de Domnul, ca să facă țispășire pentru el.

•Exod. 29.10, 16, 19. Cap. 3.2, 8, 13; 4.15; 8.14, 22; 10.21. •Cap. 22.21, 27. 1 Isa. 60.7. Rom. 12.1. Filip. 4.18. †Cap. 4.20, 26, 31, 35; 9.7; 16.24. Num. 15.26. 2 Cron. 29.23, 24. Rom. 6.11.

5. Să junghie* vițelul înaintea Domnului; și preoții**, fiii lui Aaron, să aducă singele, și să-l stropască țde jur împrejur pe altarul dela ușa cortului întinirii.

•Mtc. 6.6. •2 Cron. 36.11. Ezech. 10.11. †Cap. 3.8. Ezech. 12.24. 1 Pet. 1.2.

6. Să jupoie vițelul adus ca ardere de tot, și să-l taie în bucăți.

7. Fiii preotului Aaron să facă foc pe altar și să pună* lemne pe foc.

•Fac. 22.9.

8. Preoții, fiii lui Aaron, să așeze bucățile, capul și grăsimea, pe lemnele puse pe focul de pe altar.

9. Să spele cu apă măruntaiele și pi-

cioarele; și preotul să le ardă toate pe altar. Aceasta este o ardere de tot, o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului.

* Exod. 29, 4. 21. Elzev. 29, 20, 41. 2Cor. 2, 15. Efr. 5, 2. Filip. 4, 18.

10. Dacă darul lui va fi o ardere de tot din turmă, de miei sau capre, să aducă o parte bărbătească fără* cușur.

* Vers. 3.

11. Să-l* junghie în partea de miazănoapte a altarului, înaintea Domnului; și preoții, fiii lui Aaron, să-i stropască singele pe altar de jur împrejur.

* Vers. 5.

12. El să-l taie în bucăți; și preotul să le pună, împreună cu capul și grăsimea, pe lemnele din focul de pe altar.

13. Să spele cu apă măruntaiele și picioarele, și preotul să le aducă pe toate, și să le ardă pe altar. Aceasta este o ardere de tot, o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului.

Arderea de tot din păsări.

14. Dacă darul adus de el Domnului va fi o ardere de tot din păsări, să-l aducă din turturele* sau din pui de porumbel.

* Cap. 5, 7: 12, 8. Luc. 2, 24.

15. Preotul să aducă pasărea pe altar; și să-i despică capul cu unghia, și s'o ardă pe altar, iar singele să i se scurgă pe un perete al altarului.

16. Să scoată gușa cu penele ei, și s'o arunce lângă* altar, spre răsărit, în locul unde se stringe cenușa.

* Cap. 6, 10.

17. Să-i frângă aripile, fără să le deslipească; și preotul să ardă pasărea pe altar, pe lemnele de pe foc. Aceasta** este o ardere de tot, o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului.

* Fac. 15, 10. ** Vers. 9, 13.

Jertfele de mâncare.

2. Cînd va aduce cineva Domnului un dar* ca jertfă de mâncare, darul lui să fie din floarea făinii: să toarne untdelemn peste ea, și să adauge și tămie.

* Cap. 6, 14; 9, 17. Num. 15, 4.

2. S'o aducă preoților, fiilor lui Aaron; preotul să ia un pumn din această floare a făinii, stropită cu untdelemn, împreună cu toată tămia, și s'o ardă pe altar ca jertfă de aducere* aminte. Acesta este un dar de mâncare de un miros plăcut Domnului.

* Vers. 9. Cap. 5, 12; 6, 15; 24, 7. Isa. 60, 8. Fapt. 10, 4.

3. Ce va rămînea* din darul acesta

de mâncare, să fie al lui Aaron și a fiilor lui; acesta este un lucru** sfînt între jertfele de mâncare, mistuit de foc înaintea Domnului.

* Cap. 7, 9, 10, 12, 13. 1Cor. 10, 29, 30. Num. 15, 4.

4. Dacă vei aduce ca jertfă de mâncare un dar din ceea ce se coace în cuptor, să aduci niște turte nedospite, făcute din floare de făină, frîmțate cu untdelemn, și niște plăcinte nedospite, stropite cu untdelemn*.

* Exod. 23, 17.

5. Dacă darul tău, adus ca jertfă de mâncare, va fi o turtă coaptă în tigău, să fie făcută din floarea făinii, nedospită și frîmțată cu untdelemn.

6. S'o frîngi în bucăți, și să torni untdelemn pe ea; acesta este un dar adus ca jertfă de mâncare.

7. Dacă darul tău adus ca jertfă de mâncare va fi o turtă coaptă pe grătar, să fie făcută din floarea făinii, frîmțată cu untdelemn.

8. Darul de mâncare făcut din aceste lucruri să-l aduci Domnului; și anume, să fie dat preotului, care-l va aduce pe altar.

9. Preotul va lua din darul de mâncare partea care trebuie adusă ca aducere* aminte, și o va arde pe altar. Acesta este un dar adus ca** jertfă de mâncare, de un miros plăcut Domnului.

* Vers. 2. ** Exod. 29, 13.

10. Ce va rămînea* din darul acesta de mâncare, să fie al lui Aaron și a fiilor lui; acesta este un lucru preșfînt între darurile mistuite de foc înaintea Domnului.

* Vers. 1.

Totul fără aluat și cu sare.

11. Niciunul din darurile, pe cari le vei aduce ca jertfă de mâncare înaintea Domnului, să nu fie făcut* cu aluat; căci nu trebuie să ardeți nimic cu aluat sau cu miere, ca jertfă de mâncare mistuită de foc înaintea Domnului.

* Cap. 6, 17. Mat. 12, 12.

Marc. 8, 15. Luc. 12, 1. 1Cor. 5, 8. Gal. 5, 9.

12. Ca jertfă* de mâncare din cele dintîi roade, vei putea să le aduci Domnului; dar ca dar de mâncare de un miros plăcut, să nu fie aduse pe altar.

* Exod. 22, 29. Cap. 23, 10, 11.

13. Toate darurile tale de mâncare să le sărezi* cu sare; să nu lași să lipsească niciodată de pe darurile tale de mâncare sarea**, care este semnul legămîntului Dumnezeuului tău; la

toate $\dagger$ darurile tale de mâncare să aduci sare. $\circ$ Marc. 9.49. Col. 4.6. $\circ$ Num. 18.19. $\dagger$ Ezech. 43.24.

Pirga.

14. Dacă vei aduce Domnului un dar ca jertfă de mâncare din cele dintii roade, să aduci* ca dar de mâncare din cele dintii roade ale tale, spice** coapte de curînd, prăjite la foc și boabe noi pisate. $\circ$ Cap. 23.10, 14. $\circ$ 2 Reg. 4.42.

15. Să torni untdelemn* pe ele, și să adaugi și tămiile; acesta este un dar de mâncare. $\circ$ Vers. 1.

16. Preotul să ardă ca aducere aminte* o parte din boabele pisate și din untdelemn, cu toată tămiia. Acesta este un dar adus ca jertfă de mâncare, mistuită de foc înaintea Domnului. $\circ$ Vers. 2.

Jertfele de mulțămire.

3 1. Cînd cineva va aduce Domnului un dar ca jertfă* de mulțămire:

Dacă îl va aduce din cireadă, fie parte bărbătească, fie parte femeiască, s'o aducă fără** cusur, înaintea Domnului. $\circ$ Cap. 7.11, 29; 22.21. $\circ$ Cap. 1.3.

2. Să pună* mîna pe capul dobito-cului, să-l junghie la ușa cortului întîlnirii; și preoții, fiii lui Aaron, să stropască singele pe altar de jur împrejur. $\circ$ Exod. 29.10. Cap. 1.4, 5.

3. Din această jertfă de mulțămire, să aducă drept jertfă mistuită de foc înaintea Domnului: grăsimia* care acopere măruntaiele și toată grăsimia care ține de măruntaie;

$\circ$ Exod. 29.13, 22. Cap. 4.8, 9.

4. cei doi rărunchi, și grăsimia de pe ei și de pe coapse, și prapurul de pe ficat, pe care-l va deslipi delîngă rărunchi.

5. Fiii lui Aaron să le ardă* pe altar, deasupra arderii de tot care va fi pe lemnele de foc. Aceasta este o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului. $\circ$ Exod. 29.13. Cap. 6.12.

6. Dacă darul pe care-l aduce ca jertfă de mulțămire Domnului, va fi din turmă, fie parte bărbătească fie parte femeiască, s'o aducă fără* cusur. $\circ$ Vers. 1, etc.

7. Dacă va aduce jertfă un miel, să-l aducă înaintea Domnului.

8. Să-și pună mîna pe capul dobito-cului, și să-l junghie înaintea cortului întîlnirii; fiii lui Aaron să-i stropască singele pe altar dejur împrejur.

9. Din această jertfă de mulțămire, să aducă o jertfă mistuită de foc

înaintea Domnului, și anume: grăsimia, coada întreagă, pe care o va desface dela $\bullet$ spinării, grăsimia care acopere măruntaiele și toată grăsimia care ține de măruntaie,

10. cei doi rărunchi și grăsimia de pe ei, de pe coapse, și prapurul ficatului, pe care-l va deslipi de lîngă rărunchi.

11. Preotul să le ardă pe altar. Aceasta este mâncarea* unei jertfe mistuite de foc înaintea Domnului.

$\circ$ Cap. 21.6, 8, 17, 21, 22; 22.25. Ezech. 44.7. Mal. 1.7, 12.

12. Dacă darul lui va fi o capră, s'o aducă* înaintea Domnului. $\circ$ Vers. 1, 7, etc.

13. Să-și pună mîna pe capul vitei, și s'o junghie înaintea cortului întîlnirii; și fiii lui Aaron să-i stropască singele pe altar dejur împrejur.

14. Apoi din ea, să aducă drept jertfă mistuită de foc înaintea Domnului: grăsimia care acopere măruntaiele și toată grăsimia care ține de ele,

15. cei doi rărunchi și grăsimia de pe ei, de pe coapse, și prapurul ficatului, pe care-l va deslipi de lîngă rărunchi.

16. Preotul să le ardă pe altar. Aceasta este mâncarea unei jertfe mistuite de foc, de un miros plăcut Domnului. Toată* grăsimia este a Domnului. $\circ$ Cap. 7.23, 25. 1 Sam. 2.15. 2 Cron. 7.7.

17. Aceasta este o lege* vecinică pentru urmașii voștri, în toate locurile unde veți locui: cu nici un chip să nu mâncați nici grăsimie**, nici sînge $\dagger$. $\circ$ Cap. 6.18; 7.36; 17.7; 23.14. $\circ$ Vers. 16; Cap. 7.23. Deut. 32.14. Neam. 8.10. $\dagger$ Fac. 9.4. Cap. 7.26; 17.10, 14. Deut. 12.16. 1 Sam. 14.33. Ezech. 44.7, 15.

Jertfele pentru ispășire.

4 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Vorbește copiilor lui Israel, și spune:

„Cînd* va păcătuî cineva fără v.rie împotriva vreunei din poruncile Domnului, făcînd lucruri cari nu trebuie făcute; și anume:

$\circ$ Cap. 5.15, 17. Num. 16.22, etc. 1 Sam. 14.27. Ps. 19.12.

3. Dacă a păcătuî preotul* care a primit ungerea, și prin aceasta a adus vina asupra poporului, să aducă Domnului un vițel** fără cusur, ca jertfă de ispășire pentru păcatul pe care l-a făcut. $\circ$ Cap. 8.12. $\circ$ Cap. 9.2.

4. Să aducă vițelul* la ușa cortului întîlnirii, înaintea Domnului, să-și pu-

nă mina pe capul vițelului, și să-l junghie înaintea Domnului. ^{Cap. 1.3, 4.}

5. Preotul, care a primit ungerea, să ia din singele vițelului, și să-l aducă în cortul întîlnirii: ^{Cap. 16. 11. Num. 19. 4.}

6. să-și moaie degetul în singe, și să stropască de șapte ori înaintea Domnului, în fața perdelei dinlăuntru a sfîntului locaș.

7. Apoi preotul să ungă* cu singe coarnele altarului pentru tîmîia mirositoare, care este înaintea Domnului în cortul întîlnirii; iar tot** celalt singe al vițelului să-l verse la picioarele altarului pentru arderile de tot, care este la ușa cortului întîlnirii. ^{Cap. 8. 15; 9. 9; 16. 18. Cap. 6. 9.}

8. Să ia toată grăsimea vițelului adus ca jertfă de ispășire, și anume: grăsimea care acopere măruntaiele și toată grăsimea care ține de ele,

9. cei doi rărunchi, și grăsimea de pe ei, de pe coapse, și prapurul ficatului, pe care-l va deslipi de lingă rărunchi. Preotul să ia aceste părți,

10. cum* se iau de la vițelul adus ca jertfă de mulțămire, și să le ardă pe altarul pentru arderile de tot. ^{Cap. 3. 9, 4. 6.}

11. Dar pielea* vițelului, toată carnea lui, cu capul, picioarele, măruntaiele și balega lui, ^{Exod. 29. 14. Num. 19. 6.}

12. adică tot vițelul care a mai rămas, să-l scoată afară din tabără, într'un loc curat, unde* se aruncă cenușa, și să-l ardă cu lemne pe foc; să fie** ars pe grămada de cenușă. ^{Cap. 6. 11. Evr. 13. 11.}

Cînd toată adunarea a păcătuit.

13. Dacă* toată adunarea lui Israel a păcătuit fără voie și fără să știe, făcînd împotriva uneia din poruncile Domnului lucruri cari nu trebuie să facute, și făcîndu-se astfel vinovați, ^{Num. 16. 24. Ios. 7. 11.}

14. și dacă păcatul săvîrșit s'a* descoperit, adunarea să aducă un vițel ca jertfă de ispășire, și anume să-l aducă înaintea cortului întîlnirii. ^{Cap. 5. 2, 9, 4, 17.}

15. Bătrîinii adunării să-și* pună minile pe capul vițelului înaintea Domnului, și să junghie vițelul înaintea Domnului. ^{Cap. 1. 4.}

16. Preotul* care a primit ungerea, să aducă din singele vițelului în cortul întîlnirii; ^{Vers. 5. Evr. 9. 12, 13, 14.}

17. să-și moaie degetul în singe, și

să stropască cu el de șapte ori înaintea Domnului, în fața perdelei dinlăuntru.

18. Să ungă cu singele aceste coarnele altarului care este înaintea Domnului în cortul întîlnirii; și să verse tot singele care a mai rămas la picioarele altarului pentru arderile de tot, care este la ușa cortului întîlnirii.

19. Toată grăsimea vițelului s'o ia și s'o ardă pe altar.

20. Cu vițelul* acesta să facă întocmai cum a făcut cu vițelul adus ca jertfă de ispășire; să facă la fel. Astfel să facă preotul** ispășire pentru ei, și li se va ierta. ^{Vers. 3. Num. 15. 25. Ios. 9. 24. Rom. 6. 11. Evr. 2. 17; 10. 10, 11, 12. I Ion. 1. 7; 2. 2.}

21. Vițelul rămas, să-l scoată apoi afară din tabără, și să-l ardă ca și pe vițelul dintîi. Aceasta este o jertfă de ispășire pentru adunare.

Cînd păcătuieste o căpetenie.

22. Dacă o căpetenie a păcătuit, făcînd* fără voie împotriva uneia din poruncile Domnului, Dumnezeului său, lucruri cari nu trebuie să facute și s'a făcut astfel vinovat, ^{Vers. 2, 13.}

23. și ajunge să descopere* păcatul pe care l-a făcut, să aducă jertfă un țap fără cusur! ^{Vers. 11.}

24. Să-și* pună mina pe capul țapului, și să-l junghie în locul unde se junghie arderile de tot înaintea Domnului. Aceasta este o jertfă de ispășire. ^{Vers. 4, etc.}

25. Preotul* să ia cu degetul din singele jertfei de ispășire, să ungă cu el coarnele altarului pentru arderile de tot, iar celalt singe să-l verse la picioarele altarului pentru arderile de tot. ^{Vers. 30.}

26. Toată grăsimea* s'o ardă pe altar, cum a ars grăsimea de la jertfa de mulțămire. Astfel va face preotul** pentru căpetenia aceea ispășirea păcatului lui, și i se va ierta. ^{Cap. 3. 5. Vers. 20. Num. 15. 28.}

27. Dacă cineva* din poporul de rînd a păcătuit fără voie, făcînd împotriva uneia din poruncile Domnului lucruri cari nu trebuie să facute și s'a făcut astfel vinovat, ^{Vers. 2. Num. 15. 27.}

28. și ajunge să descopere păcatul* pe care l-a făcut, să aducă jertfă o iadă fără cusur, pentru păcatul pe care l-a făcut. ^{Vers. 23.}

29. Să-și* pună mina pe capul jertfă

fei de ispășire, și s'o junghie în locul unde se junghie arderile de tot.

•Vers.11, 24.

30. Preotul să ia cu degetul din singele jertfei, să ungă coarnele altarului pentru arderile de tot, iar tot celalt sînge să-l verse la picioarele altarului.

31. Preotul* să ia toată grăsimea, cum** se ia grăsimea jertfei de mulțămire, și s'o ardă pe altar, și ea va fi de un miros plăcut ț Domnului. Astfel va face preotul ispășirea ț ț pentru omul acesta, și i se va ierta.

•Cap. 3, 14. ••Cap. 3, 3. †Exod. 29, 18. Cap. 1, 9. ††Vers. 26.

32. Dacă va aduce ca jertfă de ispășire un miel, să aducă o parte femească* fără cusur.

*Vers. 28.

33. Să-și pună mina pe capul jertfei, și s'o junghie ca jertfă de ispășire în locul unde se junghie arderile de tot.

34. Preotul să ia cu degetul din singele jertfei, să ungă cu el coarnele altarului pentru arderile de tot, iar tot celalt sînge să-l verse la picioarele altarului.

35. Preotul să ia toată grăsimea, cum se ia grăsimea mielului adus ca jertfă de mulțămire, și s'o ardă pe altar*, peste jertfele mistuite de foc înaintea Domnului. Astfel** va face preotul pentru omul acesta ispășirea păcatului pe care l-a săvîrșit, și i se va ierta.

•Cap. 3, 5. ••Vers. 26, 31.

Tot jertfele pentru ispășirea păcător.

5. 1. Cînd cineva, fiind pus sub jurămînt ca martor, va păcătuî, nespunînd* ce a văzut sau ce știe, și va cădea astfel sub vină**,

•1 Reg. 8, 31. Mat. 26, 63. •Vers. 17. Cap. 7, 18; 17, 16; 19, 8; 20, 17. Num. 9, 13.

2. sau cînd cineva, fără să știe, se va* atinge de ceva necurat, fie de hoitul unei fiare sălbatice necurate, fie de hoitul unei vite de casă necurate, și va băga apoi de seamă și se va face astfel** vinovat;

*Cap. 11, 24, 28, 31, 39. Num. 19, 11, 13, 16. ••Vers. 17.

3. sau cînd cineva, fără să ia seama, se va atinge de vreo* spurcăciune omenească, de orice spurcăciune care face pe cineva necurat, și va băga de seamă mai tîrziu, și se va face astfel vinovat;

*Cap. 12; 13, 15.

4. sau cînd cineva, vorbind cu ușu-

rință, jură că are să* facă ceva rău sau bine**, și nebăgînd de seamă la început, bagă de seamă mai tîrziu, și se va face astfel vinovat:

•1 Sam. 25, 22. Ept. 23, 12. ••Marc. 6, 23.

5. Cînd cineva, deci, se va face vinovat de unul din aceste lucruri, trebuie să-și mărturisească* păcatul.

•Cap. 16, 21; 26, 40. Num. 5, 7. Ezer. 10, 11, 12.

6. Apoi să aducă lui Dumnezeu ca jertfă de vină, pentru păcatul pe care l-a făcut, o parte femească din turmă, și anume, o oaie sau o capră, ca jertfă ispășitoare. Și preotul să facă pentru el ispășirea păcatului lui.

7. Dacă nu va* putea să aducă o oaie sau o capră, să aducă Domnului ca jertfă de vină pentru păcatul lui două turturele** sau doi pui de porumbel, unul ca jertfă de ispășire, iar celalt ca ardere de tot.

•Cap. 12, 8; 14, 21. ••Cap. 1, 14.

8. Să le aducă preotului, care va jertfi întîi pe cea care are să slujească drept jertfă de ispășire. Preotul să-i frîngă* cu unghia capul dela grumaz, fără să-l despartă;

•Cap. 1, 15.

9. să stropească un perete al altarului cu singele jertfei de ispășire, iar celalt* sînge să-l stoarcă la picioarele altarului: aceasta este o jertfă de ispășire.

•Cap. 4, 7, 18; 30, 34.

10. Cealaltă pasăre s'o pregătească drept ardere de tot, după* rîndu-ielile așezate. Astfel va face preotul** pentru omul acesta ispășirea păcatului pe care l-a făcut, și i se va ierta.

•Cap. 1, 11. ••Cap. 4, 26.

11. Dacă nu poate să aducă nici două turturele sau doi pui de porumbel, să aducă pentru păcatul lui, ca dar, a zecea parte dintr'o efă de floarea făinii, și anume ca dar de ispășire; să nu pună untdelemn* pe ea, și să n'adauge nici tămîie, căci este un dar de ispășire.

*Num. 5, 15.

12. S'o aducă la preot, și preotul să ia din ea un pumn plin, ca aducere aminte*, și s'o ardă pe altar, ca și pe** darurile de mîncare mistuite de foc înaintea Domnului: acesta este un dar de ispășire.

•Cap. 2, 2. ••Cap. 4, 35.

13. Astfel va face preotul* pentru omul acela ispășirea păcatului pe care l-a făcut față de unul din aceste lucruri, și i se va ierta. Cealaltă parte care va mai rămînea** din darul acesta, să fie a preotului, ca și la darul de mîncare.

•Cap. 4, 26. ••Cap. 2, 3.

Jertfele pentru vină.

14. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

15. „Cînd* cineva va face o nelegiuire și va păcătui fără voie față de lucrurile închinat Domnului, să aducă** Domnului ca jertfă de vină pentru păcatul lui un berbecu fără cusur din turmă, după prețuirea ta, în sicli de argint, după siclul sfîntului locaș.

*Cap. 22. 14. **Exod. 10. 19. †Exod. 30. 13. Cap. 27. 25.

16. Să mai adauge* a cincea parte la prețul lucrului, cu care a înșelat sfîntul locaș, și să-l încredințeze preotului. Și preotul** să facă ispășire pentru el cu berbecu adus ca jertfă pentru vină, și i se va ierta.

*Cap. 6. 6; 22. 14; 27. 13, 15, 27, 31. Num. 5. 7. **Cap. 4. 26.

17. Cînd va păcătui cineva* făcînd, fără să** știe, împotriva uneia din poruncile Domnului, lucruri cari nu trebuiesc făcute, și se va face vinovat †, purtîndu-și astfel vina,

*Cap. 4. 2. **Vers. 15. Cap. 4. 2, 19, 22, 27. Ps. 19. 12. Luc. 12. 48. †Vers. 1, 2.

18. Să* aducă preotului ca jertfă pentru vină un berbecu fără cusur, luat din turmă, după prețuirea ta. Și preotul** să facă pentru el ispășirea greșelii pe care a făcut-o fără să știe; și i se va ierta.

*Vers. 15. **Vers. 16.

19. Aceasta este o jertfă pentru vină. Omul acesta se făcuse vinovat față de Domnul*.

*Exod. 10. 3.

6 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Cînd va păcătui cineva și va* săvîrși o nelegiuire față de Domnul, tăgăduind** aproapelui său un lucru încredințat lui, sau dat † în păstrarea lui, sau luat cu sila, sau va înșela †† pe aproapele lui,

*Num. 6. 6. **Cap. 19. 11. Fapt. 5. 4. Col. 3. 9. †Exod. 22. 7, 10. ††Prov. 24. 28; 26. 19.

3. tăgăduind că a găsit* un lucru pierdut, sau făcînd** un jurămint strîmb cu privire la un lucru oarecare pe care-l face omul și păcătuiește;

*Deut. 22. 1, 2, 3. **Exod. 22. 11. Cap. 19. 12. Ier. 7. 9. Zah. 5. 4.

4. cînd va păcătui astfel și se va face vinovat, să dea înapoi lucrul luat cu sila sau luat prin înșelăciune, sau încredințat lui, sau lucrul pierdut pe care l-a găsit,

5. sau lucrul pentru care a făcut un jurămint strîmb — ori care ar fi — să-l dea înapoi* întreg, să mai adauge a cincea parte din prețul lui, și să-l

dea în mina stăpînului lui, chiar în ziua cînd își va aduce jertfa lui pentru vină.

6. Iar ca jertfă pentru vină, să aducă Domnului pentru păcatul lui un berbecu* fără cusur, luat din turmă, după prețuirea ta, și să-l dea preotului.

7. Și preotul* va face pentru el ispășirea înaintea Domnului, și i se va ierta, ori care ar fi greșala, de care se va fi făcut vinovat.

*Cap. 5. 15. **Cap. 4. 26.

Legea arderii de tot.

8. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

9. „Dă următoarea poruncă lui Aaron și fiilor săi, și zi:

„Iată legea arderii de tot. Arderea de tot să rămînă pe vatra altarului toată noaptea pînă dimineața, și în felul acesta focul să ardă pe altar.

10. Preotul* să se îmbrace cu tunica de in, să-și acopere goliciunea cu ismenele, să ia cenușa făcută de focul, care va mistui arderea de tot de pe altar, și s'o verse lingă** altar.

*Exod. 28. 39, 40, 41, 43. Cap. 16. 4. Ezech. 44. 17, 18. **Cap. 1. 16.

11. Apoi să se desbrace* de veșmintele lui și să se îmbrace cu altele, ca să scoată cenușa afară din tabără, într'un loc** curat.

*Ezech. 44. 19. **Cap. 4. 12.

12. Focul să ardă pe altar și să nu se stingă deloc: în fiecare dimineață, preotul să aprindă lemne pe altar, să așeze arderea de tot pe ele, și să ardă deasupra grăsimii* jertfelor de mulțămire.

*Cap. 3. 3, 9, 14.

13. Focul să ardă necurmat pe altar și să nu se stingă deloc.

Legea darului de mîncare.

14. „Iată legea* darului adus ca jertfă de mîncare. Fiii lui Aaron s'o aducă înaintea Domnului, înaintea altarului.

*Cap. 2. 1. Num. 15. 4.

15. Preotul să ia un pumn din floarea făinii și din untdelemn, cu toată tămia adăugată la darul de mîncare, și s'o ardă pe altar ca aducere aminte* de un miros plăcut Domnului.

*Cap. 2. 2, 9.

16. Aaron și fiii lui să mănînce ce va mai rămînea* din darul de mîncare; s'o mănînce fără aluat*, într'un loc sfînt, în curtea cortului întîlnirii.

*Cap. 2. 3. Ezech. 44. 29. **Vers. 26. Cap. 10. 12, 13. Num. 16. 10.

17. Să* n'o coacă cu aluat. Aceasta este partea pe care le-am** dat-o Eu

din darurile Mele de mâncare mistuite de foc. Ea este un lucru prea sfânt, ca și jertfa de ispășire și ca și jertfa pentru vină.

Cap. 2. 11. Num. 18. 9, 10. Exod. 29. 37. Vers. 25. Cap. 2. 3; 7. 1.

18. Toată* partea bărbătească dintre copiii lui Aaron să mănince din ea. Aceasta este o lege* vecinică pentru urmașii voștri, cu privire la darurile de mâncare mistuite de foc înaintea Domnului: oricine ț se va atinge de ele va fi sfințit.

Vers. 29. Num. 18. 10. Cap. 3. 17. Exod. 29. 37. Cap. 22. 3-7.

Darul de mâncare al preotului.

19. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

20. „Iată* darul pe care îl vor face Domnului Aaron și fiii lui, în ziua când vor primi ungerea: a zecea parte dintr'o efă* de floarea făinii, ca dar de mâncare vecinic, jumătate dimineața și jumătate seara.

Exod. 29. 2. Exod. 16. 36.

21. Să fie pregătită în tîgaie cu untdelemn, și s'o aduci prăjită; s'o aduci coaptă și tăiată în bucăți, ca un dar de mâncare de un miros plăcut Domnului.

22. Preotul dintre fiii lui Aaron*, care va fi uns în locul lui, să aducă darul acesta ca jertfă de mâncare. Aceasta este o lege vecinică înaintea Domnului: să fie arsă** întregă.

Cap. 4. 3. Exod. 29. 25.

23. Orice dar de mâncare al unui preot să fie ars în întregime: să nu se mănince.“

Legea jertfei de ispășire.

24. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

25. „Vorbește lui Aaron și fiilor lui, și zi:

„Iată* legea jertfei de ispășire. Vita pentru jertfa de ispășire să fie junghiată înaintea Domnului în locul* unde se junghie arderea de tot: ea este un lucru prea sfânt.

Cap. 4. 2. Cap. 1. 3, 6, 11; 4. 24, 29, 39. Vers. 17. Cap. 21. 22.

26. Preotul* care va aduce jertfa de ispășire, acela s'o mănince; și anume să fie mincată într'un* loc sfânt, în curtea cortului întîlnirii.

Cap. 10. 17, 18. Num. 18. 9, 10. Ezech. 44. 28, 29. Vers. 16.

27. Oricine* se va atinge de carnea ei va fi sfințit. Dacă va sări sînge din ea pe vre un veșmînt, locul stropit cu sînge să fie spălat într'un loc sfânt.

Exod. 29. 32; 30. 29.

28. Vasul de pămînt în care se va fierbe, să se* spargă; dacă s'a fiert într'un vas de aramă, vasul să fie frecat și spălat cu apă.

Cap. 11. 33; 15. 12.

29. Toată partea* bărbătească dintre preoți să mănince din ea: ea este un lucru* prea sfînt.

Vers. 18. Num. 18. 10. Vers. 25.

30. Dar să nu se mănince nici o jertfă* de ispășire din al cărei sînge se va aduce în cortul întîlnirii pentru facerea ispășirii în sfîntul locaș: ci aceea să fie arsă în foc.

Cap. 4. 7, 11, 12, 18, 21; 10. 18; 16. 27. Ezech. 13. 11.

Legea jertfei pentru vină.

1. Iată* legea jertfei pentru vină: ea este un lucru prea sfînt.

Cap. 5; 6. 1-7. Cap. 6. 17, 24; 21. 22.

2. În* locul unde se junghie arderea de tot, să se junghie și vita care slujește ca jertfă pentru vină. Sîngele ei să se stropească pe altar dejur împrejur.

Cap. 1. 3, 5, 11; 4. 21, 29, 33.

3. Să i se aducă toată grăsimea*, coada, grăsimea care acopere măruntălele.

Exod. 29. 13. Cap. 3. 4, 9, 10, 14, 15, 16; 4. 8, 9.

4. cei doi rărunchi și grăsimea de pe ei, de pe coapse, și prapurul ficatului,

care va fi deslipit de lingă rărunchi.

5. Preotul să le ardă pe altar ca jertfă mistuită de foc înaintea Domnului. Aceasta este o jertfă pentru vină.

6. Toată* partea bărbătească dintre preoți să mănince din ea; și anume s'o mănince într'un loc sfînt, căcieste un lucru* prea sfînt.

Cap. 6. 16, 17, 18. Num. 18. 9, 10. Cap. 2. 3.

7. Cu jertfa pentru vină este ca și cu jertfa* de ispășire; aceeași lege este pentru amîndouă aceste jertfe: vita jertfită va fi a preotului care va face ispășirea.

Cap. 6. 25, 26; 14. 13.

8. Preotul care va aduce arderea de tot a cuiva, să aibă pentru el pielea arderii de tot pe care a adus-o.

9. Orice jertfă de mâncare*, coaptă în cuptor, gătită pe grătar sau în tîgaie, să fie a preotului care a adus-o.

Cap. 2. 3, 10. Num. 18. 9. Ezech. 44. 21.

10. Iar orice jertfă de mâncare, frămîntată cu untdelemn și uscată, să fie a tuturor fiilor lui Aaron, a unuia ca și a celuilalt.

Legea jertfei de mulțămire.

11. Iată* legea jertfei de mulțămire, care se va aduce Domnului.

Cap. 3. 1; 12. 28, 21.

12. Dacă cineva o aduce ca jertfă de laudă, să aducă, împreună cu jertfa de mulțămire, niște turt nedospite, frământate cu untdelemn, niște plăcinte nedospite, stropite* cu untdelemn, și niște turt din floarea de făină, prăjite și frământate cu untdelemn.

*Cap. 2.4. Num. 6.15.

13. Pe lângă aceste turt, să aducă și pine* dospită pentru darul lui de mâncare, împreună cu jertfa lui de laudă și de mulțămire.

*Amos. 4.5.

14. Din toate acele daruri să aducă Domnului cite o bucată, ca dar ridicat; ea* să fie a preotului care stropște singele jertfei de mulțămire.

*Num. 18.8, 11, 19.

15. Carnea* jertfei de laudă și de mulțămire să fie mîncată chiar în ziua în care este adusă; să nu se lase nimic din ea pînă dimineața.

*Cap. 22.30.

16. Dacă aduce* cineva o jertfă pentru împlinirea unei juriuine, sau ca dar de bună voie, jertfa să fie mîncată chiar în ziua cînd o va aduce; iar ce va rămînea din ea, să se mănince a doua zi.

*Cap. 19.6, 7, 8.

17. Ce va mai rămînea din carnea vitei pînă a treia zi, să fie ars în foc.

18. Dacă s'ar întîmpla să mănince cineva a treia zi din carnea jertfei lui de mulțămire, jertfa lui nu va fi primită, și nu se va ținea* în seamă celui ce a adus-o: ci va fi un lucru uricios*, și oricine va mîncă din ea își va purta vina.

19. Nici carnea care s'a atins de ce va necurat nu trebuie mîncată: ci trebuie arsă în foc. Orice om curat poate să mănince carne;

20. dar acela care, găsindu-se în stare de necurătenie*, va mîncă din carnea jertfei de mulțămire, care este a Domnului, să fie* nimicit din poporul său.

*Cap. 15.3. *Fac. 17.14.

21. Și cine se va atinge de ceva necurat, fie de vreo spurcăciune* omenească, fie de* un dobitoc necurat, fie de o altă spurcăciune†, și va mîncă din carnea jertfei de mulțămire care este a Domnului, să fie†† nimicit din poporul său.

*Cap. 12; 13; 15. *Cap. 11.24, 28. †Ezec. 4.14. ††Vers. 20.

Să nu mănince grăsimea și singele.

22. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

23. „Vorbește copiilor lui Israel, și spune:

„Să nu mîncăți grăsime* de bou, de miel sau de capra.

*Cap. 3.17; 17.15. Deut. 11.21. Ezech. 4.14; 44.24.

24. Grăsimea unui dobitoc mort sau sfîșiat de fiară va putea să fie întrebuințată la orice alt ceva, numai să n'o mîncăți.

25. Căci cine va minca din grăsimea dobitoacelor din cari se aduc Domnului jertfe mistuite de foc, va fi nimicit din poporul său.

26. Să nu mîncăți* singe, nici de pasăre, nici de vită, în toate locurile în cari veți locui.

*Fac. 9.4. Cap. 3.17; 17.10-11.

27. Cine va mîncă vreun fel de singe, va fi nimicit din poporul său!“

Darul de mulțămire.

28. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

29. „Vorbește copiilor lui Israel, și spune-le:

„Cine* va aduce Domnului jertfa lui de mulțămire, să aducă Domnului darul lui, luat din jertfa lui de mulțămire.

*Cap. 3.1.

30. Să aducă cu minile* lui ceea ce trebuie mistuit de foc înaintea Domnului; și a nume să aducă grăsimea cu pieptul, pieptul* ca să-l legene într-o parte și într'alta, ca dar legănat înaintea Domnului.

*Cap. 3.3, 4, 9, 11. *Exod. 29.21, 27. Cap. 8.27; 9.21. Num. 6.20.

31. Preotul* să ardă grăsimea pe altar, iar pieptul* să fie al lui Aaron și al fiilor lui.

*Cap. 3.5, 11, 16. *Vers. 31.

32. Din jertfele voastre de mulțămire, să dați preotului și spata dreaptă*, aducînd-o ca dar luat prin ridicare.

*Vers. 34. Cap. 9.21. Num. 6.20.

33. Spata aceea dreaptă să fie partea aceluia dintre fiii lui Aaron, care va aduce singele și grăsimea jertfei de mulțămire.

34. Căci Eu iau din jertfele de mulțămire, aduse de copiii lui Israel, pieptul* care va fi legănat într-o parte și într'alta, ca dar legănat, și spata, care va fi adusă ca dar luat prin ridicare, și le dau preotului Aaron și fiilor lui, printr-o lege vecinică, pe care o vor păzi totdeauna copiii lui Israel.

*Exod. 29.28. Cap. 10.14, 15. Num. 18.18, 19. Deut. 16.3.

35. Acesta este dreptul, pe care li-l va da ungerea lui Aaron și a fiilor lui asupra jertfelor mistuite de foc înaintea Domnului, din ziua cînd vor fi

înfățișați ca să fie în slujba Mea ca preoți.

36. Iată ce poruncește Domnul să le dea copiii lui Israel din * ziua ungerii lor; aceasta va fi o lege vecinică printre urmașii lor. ^{Exod. 40.13, 15. Cap. 8.12, 30.}

37. Aceasta este legea arderii * de tot, a darului ** de mâncare, a jertfei † de ispașire, a jertfei †† pentru vină, a închinării *† în slujba Domnului, și a jertfei de mulțămire †*.

^{Cap. 6. 9, ** Cap. 8. 14. † Cap. 25. †† Vers. 1. *† Exod. 29. 1. Cap. 6. 20. †† Vers. 11.}

38. Domnul a dat-o lui Moise pe muntele Sinai, în ziua când a poruncit copiilor lui Israel să-și aducă * darurile înaintea Domnului, în pustia Sinai. ^{Cap. 1. 2.}

Sfințirea

lui Aaron și a fiilor lui.

8. 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Ia * pe Aaron și pe fiii lui împreună cu el, veșmintele **, undelemnul † pentru ungere, vițelul pentru jertfa de ispașire, cei doi berbeci și coșul cu azimile,

^{Exod. 29. 1, 2, 3. ** Exod. 28. 2, 4. † Exod. 30. 24, 25.}

3. și cheamă toată adunarea la ușa cortului întâlnirii.”

4. Moise a făcut cum îi poruncise Domnul; și adunarea s'a strins la ușa cortului întâlnirii.

5. Moise a zis adunării: „Iată * ce a poruncit Domnul să se facă.” ^{Exod. 29. 4.}

6. Moise a adus pe Aaron și pe fiii lui, și i-a spălat * cu apă. ^{Exod. 29. 4.}

7. A pus * tunica ** pe Aaron, l-a încins cu briul, l-a îmbrăcat cu mantia, și a pus pe el efodul, pe care l-a strins cu briul efodului cu care l-a îmbrăcat. ^{Exod. 29. 5. ** Exod. 28. 4.}

8. l-a pus pieptarul *, și a pus în pieptar Urim și Tumim. ^{Exod. 28. 30.}

9. l-a pus * mitra pe cap, iar pe partea dinainte a mitrei a așezat placa de aur, cununa împărătească sfință, cum ** poruncise lui Moise Domnul. ^{Exod. 29. 6. ** Exod. 28. 37, etc.}

10. Moise * a luat undelemnul pentru ungere, a uns sfântul locaș și toate lucrurile, cari erau în el, și le-a sfințit. ^{Exod. 29. 26 - 29.}

11. A stropit cu el altarul de șapte ori, și a uns altarul și toate uneltele lui, și ligheanul cu piciorul lui, ca să le sfințească.

12. Din undelemnul * pentru ungere

a turnat pe capul lui Aaron, și l-a uns, ca să-l sfințească.

^{Exod. 29. 7; 30. 30. Cap. 21. 10, 12. Ps. 123. 2.}

13. Moise * a adus și pe fiii lui Aaron; i-a îmbrăcat cu tunicile, l-a încins cu briiele, și le-a legat scufile, cum poruncise lui Moise Domnul. ^{Exod. 29. 8, 9.}

Vițelul ispașitor și arderea de tot.

14. A apropiat * apoi vițelul adus ca jertfă de ispașire; și Aaron și fiii lui și-au pus ** minile pe capul vițelului adus ca jertfă de ispașire.

^{Exod. 29. 10. Ezech. 43. 19. ** Cap. 1. 4.}

15. Moise l-a junghiat, a luat singe *, și a uns cu degetul coarnele altarului de jur împrejur, și a curățit altarul; celalt singe l-a turnat la picioarele altarului, și l-a sfințit astfel, făcând ispașire pentru el.

^{Exod. 29. 12, 30. Cap. 4. 7. Ezech. 43. 20, 26. Lev. 9. 22.}

16. A * luat apoi toată grăsimea care acopere măruntaiele, prapurul ficatului, cei doi rărunchi cu grăsimea lor, și le-a ars pe altar. ^{Exod. 29. 13. Cap. 4. 8.}

17. Iar cealaltă parte care a mai rămas din vițel și anume: pielea, carnea și balega, le-a ars în foc, afară din tabără, cum * poruncise lui Moise Domnul. ^{Exod. 29. 14. Cap. 4. 11, 12.}

18. A apropiat * apoi berbecelul pentru arderea de tot; și Aaron și fiii lui și-au pus minile pe capul berbecelului. ^{Exod. 29. 15.}

19. Moise l-a junghiat, și a stropit singele pe altar de jur împrejur.

20. A tăiat berbecelul în bucăți, și a ars capul, bucățile și grăsimea.

21. A spălat cu apă măruntaiele și picioarele, și a ars tot berbecelul pe altar: aceasta a fost arderea de tot, o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului, cum * poruncise lui Moise Domnul. ^{Exod. 29. 18.}

Sfințirea în slujba preoției.

22. A adus * apoi celalt berbecel, adică berbecelul pentru închinarea în slujba Domnului; și Aaron și fiii lui și-au pus minile pe capul berbecelului. ^{Exod. 29. 19, 31.}

23. Moise a junghiat berbecelul, a luat din singele lui, și a pus pe marginea urechii drepte a lui Aaron, pe degetul cel mare al minii drepte și pe degetul cel mare de la piciorul lui cel drept.

24. A adus pe fiii lui Aaron, a pus singe pe marginea urechii lor drepte,

pe degetul cel mare al minii drepte și pe degetul cel mare dela piciorul lor cel drept, iar singele rămas l-a stropit pe altar de jur împrejur.

25. A luat* grăsimea, coada, toată grăsimea care acopere măruntaiele, prapurul ficatului, cei doi rărunchi cu grăsimea lor, și spata dreaptă;

* Exod. 29. 22.

26. a luat de asemenea din coșul* cu azimi, pus înaintea Domnului, o turtă fără aluat, o turtă de pine făcută cu untdelemn și o plăcintă, și le-a pus pe grăsime și pe spata dreaptă.

* Exod. 29. 23.

27. Toate aceste lucruri le-a pus în minile lui Aaron și în minile fiilor săi, și le-a legănat într-o parte și într'alta, ca dar legănat înaintea Domnului.

* Exod. 29. 24. etc.

28. Apoi Moise* le-a luat din minile lor, și le-a ars pe altar, deasupra arderii de tot; aceasta a fost jertfa de închinare în slujba Domnului, o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului.

* Exod. 29. 25.

29. Moise a luat pieptul berbecului de închinare în slujba Domnului și l-a legănat într-o parte și într'alta ca dar legănat înaintea Domnului; aceasta a fost partea* lui Moise, cum poruncise lui Moise Domnul.

* Exod. 29. 26.

30. Moise* a luat din untdelemnul pentru ungere și din singele de pe altar; a stropit cu el pe Aaron și veșmintele lui, pe fiii lui Aaron și veșmintele lor; și a sfințit astfel pe Aaron și veșmintele lor împreună cu el.

* Exod. 29. 21; 30. 30. Num. 3. 3.

31. Moise a zis lui Aaron și fiilor lui: „Fierbeți* carnea la ușa cortului întîlnirii; acolo s'o mincați, împreună cu pinea care este în coș pentru jertfa de închinare în slujba Domnului, cum am poruncit, zicînd: „Aaron și fiii lui s'o mănince.“

* Exod. 29. 31, 32.

32. Iar* partea care va mai rămînea din carne și din pine, s'o ardeți în foc.

* Exod. 29. 34.

33. Timp de șapte zile*, să nu ieșiți de loc din ușa cortului întîlnirii, pînă se vor împlini zilele pentru închinarea voastră în slujba Domnului; căci șapte zile* se vor întrebuița pentru închinarea voastră în slujba Domnului.

* Exod. 29. 30, 35. Ezech. 43. 26, 28.

34. Ce* s'a făcut azi, Domnul a po-

runcit să se facă și deacum încolo ca ispășire pentru voi.

* Evr. 7. 28

35. Să rămîneți dar șapte zile la ușa cortului întîlnirii, zi și noapte, și să păziți* poruncile Domnului, ca să nu muriți; căci așa mi s'a poruncit.“

* Num. 3. 7, 9, 10. 1. Out. 11. 1. 1 Reg. 2. 1

36. Aaron și fiii lui au făcut toate cele poruncite de Domnul prin Moise

Jertfele lui Aaron și fiilor lui.

9. 1. În ziua* a opta, Moise a chemat pe Aaron și pe fiii lui, și pe bătrînii lui Israel.

* Ezech. 4. 2.

2. Și a zis lui Aaron: „Ia* un vițel pentru jertfa de ispășire, și** un berbec pentru arderea de tot, amîndoi fără cusur, și adu-i înaintea Domnului.

* Exod. 29. 1. Cap. 4. 3; 8. 14. * Cap. 8. 18

3. Să vorbești copiilor lui Israel, și să le spui: „Luați* un țap, pentru jertfa de ispășire, un vițel și un miel de un an și fără cusur, pentru arderea de tot;

* Cap. 4. 23. Ezra. 6. 17; 10. 13

4. un taur și un berbec, pentru jertfa de mulțămire, ca să-i jertfiți înaintea Domnului, și un* dar de mincare, frămîntat cu untdelemn. Căci azi vi se** va arăta Domnul.“

* Cap. 2. 4. * Vers. 6, 23. Exod. 29. 4

5. Ei au adus înaintea cortului întîlnirii tot ce poruncise Moise; și toată adunarea s'a apropiat, și a stătut înaintea Domnului.

6. Moise a zis: „Să faceți ce a poruncit Domnul; și vi se va arăta slava Domnului.“

* Vers. 23. Exod. 24. 16

7. Moise a zis lui Aaron: „Apropiete de altar; adu-ți* jertfa ta de ispășire și arderea ta de tot, și fă ispășire pentru tine și pentru popor; adu* și jertfa poporului și fă ispășire pentru el, cum a poruncit Domnul.“

* Cap. 4. 3. 1 Sam. 3. 14. Evr. 5. 3; 7. 27; 9. 7. * Cap. 4. 16, 20. Evr. 5. 1.

8. Aaron s'a apropiat de altar, și a junghiat vițelul pentru jertfa lui de ispășire.

9. Fiii* lui Aaron i-au adus singele la el; el și-a muiat degetul în singe, a uns* coarnele altarului, iar celălalt singe l-a turnat la picioarele altarului.

* Cap. 8. 15. * Cap. 4. 7.

10. A ars pe altar grăsimea*, rărunchii, și prapurul ficatului dela vițel pentru jertfa de ispășire, cum** poruncise lui Moise Domnul.

* Cap. 8. 16. * Cap. 4. 8

11. Iar carnea* și pielea le-a ars în foc afară din tabără. Cap. 4. 11; 8. 17.

12. A junghiat apoi arderea de tot. Fiii lui Aaron i-au adus singele la el, și el l-a stropit* pe altar dejur împrejur. Cap. 1. 5; 8. 19.

13. I-au adus* și arderea de tot tăiată în bucăți, cu cap cu tot, și le-a ars pe altar. Cap. 8. 20.

14. A spălat* măruntaiele și picioarele, și le-a ars pe altar, deasupra arderii de tot. Cap. 8. 21.

15. În urmă, a adus* jertfa pentru popor. A luat țapul pentru jertfa de ispășire a poporului, l-a junghiat, și l-a adus jertfă de ispășire, ca și pe cea dintîi jertfă. Vers. 3. 18a-33. 10. Evr. 2. 17; 6. 3.

16. A adus apoi arderea de tot, și a jertfit-o, după* rinduilele așezate. Cap. 1. 3, 10.

17. A adus și jertfa de mincare*, a umplut un pumn din ea, și a ars-o pe altar, afară de* arderea de tot de dimineată. Vers. 4. Cap. 2. 1, 2. Cap. 20. 38.

18. A junghiat apoi taurul și berbecelul, ca jertfă* de mulțămire pentru popor. Fiii lui Aaron au adus singele la el, și el l-a stropit pe altar de jur împrejur. Cap. 3. 1, etc.

19. I-au adus apoi grăsimile taurului și a berbecelului, coada, grăsimile care acopere măruntaiele, rărunchiul, și prapul ficatului;

20. au pus grăsimile acestea deasupra piepturilor, și el a ars* grăsimile pe altar. Cap. 3. 5, 16.

21. Aaron a legănat într-o parte și într-alta, ca dar* legănat înaintea Domnului, piepturile și spata dreaptă, cum poruncise lui Moise Domnul. Exod. 29. 24, 26. Cap. 7. 30-34.

Foc din cer.

22. Aaron și-a ridicat minile spre popor, și l-a binecuvîntat*. Apoi, după ce a adus jertfa de ispășire, arde-redetot și jertfa de mulțămire, s'a pogorît. Num. 6. 23. Deut. 21. 5. Luc. 24. 50.

23. Moise și Aaron au intrat în cortul întîlnirii. Cînd au ieșit din el, au binecuvîntat poporul. Și slava* Domnului s'a arătat întregului popor. Vers. 6. Num. 14. 10; 16. 19, 42.

24. Un foc* a eșit dinaintea Domnului, și a mistuit pe altar arderea de tot și grăsimile. Tot po orul a văzut lucrul acesta; au scos strigăte* de bucurie, și s'au aruncat cu fața la pămînt. Pac. 4. 4. Judec. 6. 21. 1 Reg. 18. 38. 2 Cron. 7. 1. Ps. 20. 3. 1 Reg. 18. 39. 2 Cron. 7. 3. Ezra. 3. 11.

Doi fii ai lui Aaron arși.

10. 1. Fiii lui Aaron, Nadab* și Abihu, și-au luat* fiecare cadelnița, au pus foc în ea, și au pus tămiile pe foc; și au adus astfel înaintea Domnului foc străin*, lucru pe care El nu li-l poruncise. Cap. 16. 1; 22. 9. Num. 3. 3, 4; 26. 61. 1 Cron. 24. 2. Cap. 16. 12. Num. 16. 18. Exod. 30. 9.

2. Atunci a ieșit un foc* dinaintea Domnului, i-a mistuit și au murit înaintea Domnului. Cap. 9. 24. Num. 16. 35. 2 Sam. 6. 7.

3. Moise a zis lui Aaron: „Aceasta este ce a spus Domnul, cînd a zis: „Voi fi sfințit de cei ce se aproprie* de Mine, și voi fi proslăvit* în fața întregului popor.“ Aaron* a tăcut. Exod. 19. 22; 29. 43. Cap. 21. 6, 17, 21. Isa. 62. 11. Ezech. 20. 41; 42. 13. Isa. 49. 3. Ezech. 28. 22. Ioan. 13. 31, 32; 14. 13. 2 Tes. 1. 10; 1 Pet. 3. 9.

4. Și Moise a chemat pe Mișael și Elțafan, fiii lui Uziel*, unchiul lui Aaron, și le-a zis: „Apropiați-vă, scoateți* pe frații voștri din sfîntul locaș, și duceți-i afară din tabără.“ Exod. 6. 18, 22. Num. 3. 19, 30. Luc. 7. 12. Fapt. 6. 9, 10; 8. 2.

5. Ei s'au apropiat, și i-au scos afară din tabără, îmbrăcați în tunicile lor, cum zisese Moise.

6. Moise a zis lui Aaron, lui Eleazar și lui Itamar, fiii lui Aaron: „Să nu vă descoperiți capetele*, și să nu vă rupeți hainele, ca nu cumva să muriți, și să Se minie* Domnul împotriva întregii adunări. Lăsați pe frații voștri, pe toată casa lui Israel, să plîngă arderea care a venit dela Domnul. Exod. 33. 5. Cap. 13. 45; 21. 1, 10. Num. 6. 6, 7. Deut. 33. 9. Ezech. 24. 16, 17. Num. 16. 22, 46. Isa. 7. 1; 22. 18, 20. 2 Sam. 24. 1.

7. Voi să nu ieșiți din* ușa cortului întîlnirii, ca să nu muriți; căci untdelemnul* ungerii Domnului este peste voi.“ Ei au făcut cum zisese Moise. Cap. 21. 12. Exod. 28. 41. Cap. 8. 30.

Părțile cuvenite lui Aaron și fiilor lui.

8. Domnul a vorbit lui Aaron, și a zis: 9. „Tu și fiii tăi împreună cu tine, să nu beți* vin, nici băutură ametoare, cînd veți intra în cortul întîlnirii, ca să nu muriți: acestea va fi o lege vecinică printre urmașii voștri. Ezech. 44. 21. Luc. 1. 15. 1 Tim. 3. 3. Tit. 1. 7.

10. ca să puteți deosebi* ce este sfînt de ce nu este sfînt, ce este necurat de ce este curat,

11. și să* puteți învăța pe copii Cap. 11. 47; 20. 25. Ier. 15. 19. Ezech. 22. 26; 44. 23.

lui Israel toate legile, pe cari li le-a dat Domnul prin Moise.”

* Deut. 21, 8. Num. 33, 2, 8, 9, 11. Jer. 18, 18. Mal. 2, 7.

12. Moise a zis lui Aaron, lui Eleazar și lui Itamar, cei doi fii cari mai rămăseseră lui Aaron: „Luați partea din darul de mincare* rămasă din jertfele mistuite de foc înaintea Domnului, și mâncați-o fără aluat lângă altar: căci este un lucru** prea sfânt.

* Exod. 29, 2. Cap. 6, 16. Num. 18, 9, 10. * Cap. 21, 22.

13. S'o mîncați într'un loc sfînt; acesta este dreptul tău și dreptul fiilor tăi, ca parte din darurile de mincare mistuite de foc înaintea Domnului; căci așa mi-a* fost poruncit. * Cap. 2, 3; 6, 16.

14. Să mâncați de asemenea într'un loc curat, tu, fiii tăi și fiicele tale împreună cu tine, pieptul* care a fost legănat într'o parte și alta, și spata care a fost adusă ca jertfă prin ridicare; căci ele vă sînt date, ca un drept cuvenit fie și ca un drept cuvenit fiilor tăi, din jertfele de mulțămire ale copiilor lui Israel.

* Exod. 29, 24, 26, 27. Cap. 7, 31, 34. Num. 18, 11.

15. Impreună cu grăsimile rînduite să fie mistuite de foc, ei vor aduce spata adusă* ca jertfă prin ridicare, și pieptul care se leagă într'o parte și alta înaintea Domnului; ele vor fi ale tale și ale fiilor tăi împreună cu tine, printr'o lege vecinică, așa cum a poruncit Domnul.” * Cap. 7, 20, 30, 34.

16. Moise a căutat țapul* adus ca jertfă de ispășire; și iată că fusese ars. Atunci s'a miniat pe Eleazar și Itamar, fiii cari mai rămăseseră lui Aaron, și a zis:

* Cap. 9, 8, 15.

17. „Pentru* ce n'ați mîncat jertfa de ispășire într'un loc sfînt? Ea este un lucru prea sfînt; și Domnul v'a dat-o, ca să purtați nelegiuirea adunării, și să faceți ispășire pentru ea înaintea Domnului.

* Cap. 6, 20, 29.

18. Iată că singele* jertfei n'a fost dus în lăuntru sfîntului locaș; trebuia s'o mîncați în sfîntul locaș, cum** am poruncit.”

* Cap. 6, 30. ** Cap. 6, 26.

19. Aaron a răspuns lui Moise: „Iată*, ei și-au adus azi jertfa de ispășire și arderea lor de tot înaintea Domnului; și, după cele ce mi s'au întimplat, dacă aș fi mîncat azi jertfa de ispășire, ar fi fost bine** oare înaintea Domnului?”

* Cap. 9, 8, 12. ** Jer. 6, 20; 14, 12. Osea 9, 4. Mal. 1, 10, 13.

20. Moise a auzit și a fost mulțămît cu aceste cuvinte.

Dobitoacele curate și necurate.

11. Domnul a vorbit lui Moise și lui Aaron, și le-a zis:

2. „Vorbiți copiilor lui Israel, și spuneți-le:

„Iată* dobitoacele pe cari le veți mîncă dintre toate dobitoacele de pe pămînt.

* Deut. 14, 4. Fapt. 10, 12, 11

3. Să mâncați orice dobitoc care are unghia despicată, copita depărțită și rumegă.

4. Dar să nu mâncați din cele ce rumegă numai, sau cari au numai unghia despicată. Astfel, să nu mâncați cămila, care rumegă, dar n'are unghia despicată: s'o priviți ca necurat.

5. Să nu mâncați iepurele de casă care rumegă, dar n'are unghia despicată: să-l priviți ca necurat.

6. Să nu mâncați iepurele, care rumegă, dar n'are unghia despicată: să-l priviți ca necurat.

7. Să nu mâncați porcul, care are unghia despicată și copita depărțită, dar nu rumegă; să-l priviți ca necurat*.

* Isa. 66, 4; 66, 3, 17.

8. Să nu mâncați din carnea lor, și să nu vă atingeți de trupurile lor moarte: să le priviți ca necurate*.

* Isa. 52, 11. Mat. 15, 11, 20. Marc. 7, 2, 16, 18. Fapt. 10, 14, 15, 15, 29. Rom. 14, 14, 17. 1 Cor. 8, 8. Col. 2, 16, 21. Ebr. 9, 10.

9. Iată* viețuitoarele, pe cari să le mâncați dintre toate cele ce sînt în ape. Să mâncați din toate cele ce au aripi (înotătoare) și solzi, și cari sînt în ape, fie în mări, fie în riuri. * Deut. 14, 9.

10. Dar să priviți ca o uriciune* pe toate cele ce n'au aripi și solzi, din tot ce mișună în ape și tot ce trăiește în ape, fie în mări, fie în riuri.

* Cap. 7, 18. Deut. 14, 3.

11. Să le priviți ca o uriciune, să nu mâncați din carnea lor, și trupurile lor moarte să le priviți ca o uriciune.

12. Să priviți ca o uriciune pe toate cele cari n'au aripi și solzi în ape.

13. Iată* dintre păsări, cele pe cari le veți privi ca o uriciune, și din cari să nu mâncați: vulturul, gripsorul și vulturul de mare;

* Deut. 14, 12.

14. șorecarul, șoimul și tot ce este din neamul lui;

15. corbul și toate soiurile lui;

16. struțul, bufnița, pescărelul, coroiul și tot ce ține de neamul lui;

17. huhurezul, heretele și cocostîrcul;

18. lebăda, pelicanul și corbul de mare;

19. barza, bitlanul, și ce este din neamul lui, pupăza și liliacul.

20. Să priviți ca o uriciune orice tiritoare care zboară și umblă pe patru picioare.

21. Dar, dintre toate tiritoarele cari zboară și umblă pe patru picioare, să mincați pe cele ce au fluierul picioarelor dinapoi mai lung, ca să poată sări pe pământ.

22. Iată pe cari să le mincați: lăcusta*, lăcusta solam, lăcusta hargol și lăcusta hagab, după soiurile lor.

*Mat. 3. 4. Marc. 1. 6.

23. Pe toate celelalte tiritoare cari zboară și cari au patru picioare să le priviți ca o uriciune.

24. Ele vă vor face necurați: oricine se va atinge de trupurile lor moarte, va fi necurat până seara,

25. și oricine va purta trupurile lor moarte, să-și spele* hainele, și va fi necurat până seara.

*Cap. 14. 8; 15. 5. Num. 19. 10, 22; 31. 24.

26. Să priviți ca necurat orice dobitoac cu unghia despicată, dar care n'are copita despărțită și nu rumegă: oricine se va atinge de el va fi necurat.

27. Să priviți ca necurate toate acele dobitoace cu patru picioare, cari umblă pe labele lor: ori cine se va atinge de trupurile lor moarte, va fi necurat până seara;

28. și ori cine le va purta trupurile moarte, își va spăla hainele și va fi necurat până seara.

29. Iată, din vietățile cari se tirăsc pe pământ, cele pe cari le veți privi ca necurate: cirtăța, șoarecele* și șopîrla, după soiurile lor;

*Isa. 66. 17.

30. Orice ciur, broasca, broasca țestoasă, melcul și cameleonul.

31. Să le priviți ca necurate dintre toate tiritoarele: oricine se va atinge de ele moarte, va fi necurat până seara.

32. Orice lucru pe care va cădea ceva din trupurile lor moarte, va fi necurat, fie vas de lemn, fie haină, fie piele, fie sac, fie orice alt lucru care se întrebuințează la ceva; să fie pus* în apă, și va rămânea necurat până seara; după aceea va fi curat.

*Cap. 15. 12.

33. Tot ce se va găsi într'un vas de pământ în care va cădea ceva din aceste trupuri moarte, va fi necurat, și veți sparge* vasul.

*Cap. 6. 28; 15. 12.

34. Orice lucru de mâncare, pe care va cădea ceva din apa aceasta, va fi

necurat; și orice băutură care se întrebuințează la băut, oricare ar fi vasul în care se va găsi, va fi necurat.

35. Orice lucru, pe care va cădea ceva din trupurile lor moarte, va fi necurat; cuptorul și vatra să se dărîne: vor fi necurate, și le veți privi ca necurate.

36. Numai izvoarele și fîntinile, cari alcătuiesc grămezi de ape, vor rămîne curate; dar cine se va atinge de trupurile lor moarte, va fi necurat.

37. Dacă se întîmplă să cadă ceva din trupurile lor moarte pe o sămînță care trebuie sămănată, ea va rămîne curată.

38. Dar dacă se pusese apă pe sămînță, și cade pe ea ceva din trupurile lor moarte, va fi necurată.

39. Dacă moare una din vitele cari vă slujesc ca hrană, cine se va atinge de trupul ei mort, va fi necurat până seara;

40. cine* va minca din trupul ei mort, își va spăla hainele și va fi necurat până seara; și cine va purta trupul ei mort, își va spăla hainele și va fi necurat până seara.

*Cap. 17. 15; 22. 8. Deut. 1. 4. 21. Ezech. 4. 14; 44. 31.

41. Pe orice tiritoare care se tirăște pe pământ, s'o priviți ca necurată; să nu se mănince.

42. Din toate tiritoarele cari se tirăsc pe pământ, din toate cele ce se tirăsc pe pîntece, să nu mincați; nici din toate cele ce umblă pe patru picioare sau pe un mare număr de picioare; ci să le priviți ca o uriciune.

43. Să nu vă faceți uricioși* prin toate aceste tiritoare cari se tirăsc; să nu vă faceți necurați prin ele, să nu vă spurcați prin ele.

*Cap. 20. 25.

44. Căci Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru; voi să vă sfîșitiți, și fiți sfîinți*, căci Eu sînt sfînt; și să nu vă faceți necurați prin toate aceste tiritoare cari se tirăsc pe pământ.

*Exod. 19. 6. Cap. 19. 2; 20. 7, 26. 1 Tes. 4. 7. 1 Pet. 1. 16, 16.

45. Căci* Eu sînt Domnul, care v'am scos din țara Egiptului, ca să fiu Dumnezeul vostru, și să fiți sfîinți**;

*Exod. 6. 7. **Vers. 44.

46. Aceasta este legea privitoare la dobitoacele, păsările, toate viețuitoarele cari se mișcă în ape, și toate vietățile cari se tirăsc pe pământ,

47. ca să* faceți deosebire între ce este necurat și ce este curat, între dobitocul care se mănîncă și dobitocul care nu se mănîncă.

*Cap. 10. 10.

Curățirea femeilor după naștere.

12 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Vorbește copiilor lui Israel, și spune-le:

„Cînd o femeie * va rămînea însărcinată, și va naște un copil de parte bărbătească, să fie necurată* șapte zile; și să fie necurată ca în vremea sorocului ei. ^{Cap. 15, 19. Luc. 2, 22. Cap. 15, 19.}

3. În ziua a opta*, copilul să fie tăiat împrejur. ^{Fac. 17, 12. Luc. 1, 16; 2, 21. Ioan 7, 22, 23.}

4. Femeia să mai rămînă încă trei-zeci și trei de zile, ca să se curățe de singele ei; și să nu se atingă de nici un lucru sfînt, și să nu se ducă la sfîntul locaș, pînă nu se vor împlini zilele curățirii ei.

5. Dacă naște o fată, să fie necurată două săptămîni, ca pe vremea cînd i-a venit sorocul; și să rămînă șase zeci și șase de zile ca să se curățească de singele ei.

6. Cînd se vor împlini* zilele curățirii ei, pentru un fiu sau pentru o fiică, să aducă preotului, la ușa cortului întîlnirii, un miel de un an pentru arderea de tot, și un pui de porumbel sau o turturea pentru jertfa de ispășire. ^{Luc. 2, 22.}

7. Preotul să le jertfească înaintea Domnului, și să facă ispășire pentru ea; și astfel, ea va fi curățită de curgerea singelui ei. Aceasta este legea pentru femeia care naște un băiat sau o fată.

8. Dacă * nu poate să aducă un miel, să ia două turturele sau doi pui de porumbel, unul pentru arderea de tot, altul pentru jertfa de ispășire. Preotul* să facă ispășire pentru ea, și va fi curată.“ ^{Cap. 5, 7. Luc. 2, 24. Cap. 4, 26.}

Lepra de oameni.

13 1. Domnul a vorbit lui Moise și lui Aaron, și a zis:

2. „Cînd un om va avea pe pielea trupului o umflătură, o pecingine*, sau o pată albă, care va semăna cu o rană de lepră pe pielea trupului lui, trebuie adus* la preotul Aaron, sau la unul din fiii lui, cari sînt preoți.

^{Deut. 28, 27. Deut. 17, 8, 9; 24, 8. Luc. 17, 14.}

3. Preotul să cerceteze rana de pe pielea trupului. Dacă părul din rană s'a făcut alb, și dacă rana se arată mai adîncă decît pielea trupului, este o rană de lepră: preotul care va face

cercetarea, să declare pe omul acela necurat.

4. Dacă pe pielea trupului va fi o pată albă, care nu se arată mai adîncă decît pielea, și dacă părul nu s'a făcut alb, preotul să închidă șapte zile pe cel cu rana.

5. A șaptea zi preotul să-l cerceteze iarăș. Dacă i se pare că rana a stat pe loc și nu s'a întins pe piele, preotul să-l închidă a doua oară încă șapte zile.

6. Preotul să-l cerceteze a doua oară în ziua a șaptea. Dacă rana a mai scăzut și nu s'a întins pe piele, preotul va spune că omul acesta este curat: este o pecingine; el să-și spele* hainele, și va fi curat. ^{Cap. 11, 25; 14, 5.}

7. Dar dacă pecinginea s'a întins pe piele, după ce s'a arătat el preotului și după ce acesta l-a declarat curat, să se mai supună încă odată cercetării preotului.

8. Preotul îl va cerceta. Dacă pecinginea s'a întins pe piele, preotul îl va declara necurat: este lepră.

9. Cînd se va arăta o rană de lepră pe un om, să-l aducă la preot.

10. Preotul să-l* cerceteze. Și dacă are pe piele o umflătură albă, dacă umflătura aceasta a făcut ca părul să albească, și în umflătură este și o urmă de carne vie, ^{Num. 12, 10, 12. 2 Reg. 5, 27. 2 Cron. 26, 20.}

11. atunci pe pielea trupului omului acestuia este o lepră învechită: preotul să-l declare necurat; să nu-l închidă, căci este necurat.

12. Dacă lepra va face o spuzeală pe piele, și va acoperi toată pielea celui cu rana, din cap pînă în picioare, pretutindeni pe unde-și va arunca preotul privirile,

13. preotul să-l cerceteze; și dacă va vedea că lepra a acoperit tot trupul, să declare curat pe cel cu rana: fiindcă s'a făcut toată albă, el este curat.

14. Dar în ziua cînd se va vedea în el carne vie, va fi necurat;

15. cînd preotul va vedea carnea vie, să-l declare necurat: carnea vie este necurată, este lepră.

16. Dacă se schimbă carnea vie și se face albă, să se ducă la preot;

17. preotul să-l cerceteze, și dacă rana s'a făcut albă, preotul să declare curat pe cel cu rana: el este curat.

18. Cînd un om va avea pe pielea

trupului său o bubă* care a fost tămăduită,

19. și pe locul unde era buba se va arăta o umflătură albă sau o pată de un alb roșietic, omul acela să se arate preotului.

20. Preotul să-l cerceteze. Dacă pata pare mai adâncă decît pielea, și dacă părul s'a făcut alb, preotul să-l declare necurat: este o rană de lepră, care a dat în bubă.

21. Dacă preotul vede că nu este păr alb în pată, că ea nu este mai adâncă decît pielea, și că a mai scăzut, să închidă pe omul acela șapte zile.

22. Dacă s'a întins pata pe piele, preotul să-l declare necurat: este o rană de lepră.

23. Dar dacă pata a rămas pe loc și nu s'a întins, este semnul rănii uscate unde a fost buba; preotul să-l declare curat.

24. Cînd un om va avea pe pielea trupului o arsură pricinuită de foc, și se va arăta pe urma arsurii o pată albă sau de un alb roșietic,

25. preotul să-l cerceteze. Dacă părul din pată s'a făcut alb, și ea pare mai adâncă decît pielea, este lepră, care a dat în arsură; preotul să declare pe omul acela necurat: este o rană de lepră.

26. Dacă preotul vede că nu este păr alb în pată, că ea nu este mai adâncă decît pielea, și că a mai scăzut, să închidă pe omul acela șapte zile.

27. Preotul să-l cerceteze a șaptea zi. Și dacă pata s'a întins pe piele, preotul să-l declare necurat: este o rană de lepră.

28. Dar dacă pata a rămas pe loc, nu s'a întins pe piele, și a mai scăzut, este o rană pricinuită de umflătura arsurii; preotul să-l declare curat, căci este semnul rănii vindecate a arsurii.

29. Cînd un bărbat sau o femeie va avea o rană pe cap sau la barbă,

30. preotul să cerceteze rana. Dacă pare mai adâncă decît pielea și are păr gălbui și subțire, preotul să declare pe omul acela necurat: este rîie de cap, este lepră de cap sau de barbă.

31. Dacă preotul vede că rana rîiei nu pare mai adâncă decît pielea, și n'are păr negru, să închidă șapte zile pe cel cu rana de rîie la cap.

32. Preotul să cerceteze rana a șaptea zi. Dacă rîia nu s'a întins, dacă n'are păr gălbui, și dacă nu pare mai adîncă decît pielea,

33. cel cu rîia la cap să se radă, dar să nu radă locul unde este rîia; și preotul să-l închidă a doua oară șapte zile.

34. Preotul să cerceteze rîia a șaptea zi. Dacă rîia nu s'a întins pe piele, și nu pare mai adîncă decît pielea, preotul să-l declare curat; el să-și spele hainele, și va fi curat.

35. Dar dacă rîia s'a întins pe piele, după ce a fost declarat curat,

36. preotul să-l cerceteze. Și dacă rîia s'a întins pe piele, preotul n'are să mai caute să vadă dacă are păr gălbui: este necurat.

37. Dacă i se pare că rîia a stătut pe loc, și că din ea a crescut păr negru, rîia este vindecată: este curat, și preotul să-l declare curat.

38. Cînd un bărbat sau o femeie va avea pete pe pielea trupului, și anume pete albe,

39. preotul să-l cerceteze. Dacă pe pielea trupului lui sînt pete de un alb gălbui, acestea nu sînt decît niște pete cari au făcut spuzeală pe piele: este curat.

40. Cînd unui om îi va cădea părul de pe cap, este pleșuv; este curat.

41. Dacă i-a căzut părul de pe cap numai în partea dinainte, este pleșuv în partea dinainte: este curat.

42. Dar dacă în partea pleșuvă dinainte sau dinapoi este o rană de un alb roșietic, este lepră, care a făcut spuzeală în partea pleșuvă dinainte pielea trupului,

43. Preotul să-l cerceteze. Dacă în partea pleșuvă dinapoi sau dinainte este o umflătură de rană de un alb roșietic, asemănătoare cu lepra de pe pielea trupului.

44. este leproș, este necurat: preotul să-l declare necurat; rana lui este pe cap.

45. Leproșul, atins de această rană, să-și poarte hainele sfîșiate, și să umble cu capul gol; să-și acopere* barba, și să strige: „Necurat!! Necurat!!“

*Ezec. 24.17.22. Mic. 3.7. Ps. 119.4.16.

46. Cită vreme va avea rana, va fi necurat: este necurat. Să locuiască singur; locuința lui să fie afară* din tabără.

*Num. 5.2; 12.14. 2Reg. 7.3; 15.5.

2Cor. 26.21. Luc. 17.12.

Semnele leprei de pe haine.

47. Când se va arăta o rană de lepră pe o haină, fie haină de lână, fie haină de in,

48. în urzeală sau în bățatură de in sau de lână, pe o piele sau pe vreun lucru de piele,

49. și rana va fi verzuie sau roșietică pe haină sau pe piele, în urzeală sau în bățatură, sau pe vreun lucru de piele, este o rană de lepră, și trebuie arătată preotului.

50. Preotul să cerceteze rana, și să închidă șapte zile lucrul cu rana.

51. Să cerceteze a șaptea zi rana. Dacă rana s'a întins pe haină, în urzeală sau în bățatură, pe piele sau pe lucrul acela de piele, este o rană de lepră* învechită: lucrul acela este necurat. Cap. 14. 44.

52. Să ardă haina, urzeala sau bățatura de lână sau de in, sau lucrul de piele pe care se găsește rana, căci este o lepră învechită: să fie ars în foc.

53. Dar dacă preotul vede că rana nu s'a întins pe haină, pe urzeală sau pe bățatură, sau pe lucrul acela de piele,

54. să poruncească să se spele partea atinsă de rană, și să-l închidă a doua oară șapte zile.

55. Preotul să cerceteze rana, după ce se va spăla. Și dacă rana nu și-a schimbat înfățișarea și nu s'a întins, lucrul acela este necurat: să fie ars în foc, căci o parte din față sau din dos a fost roasă.

56. Dacă preotul vede că rana a mai scăzut, după ce a fost spălată, s'o rupă din haină sau din piele, din urzeală sau din bățatură.

57. Și dacă se mai ivește pe haină, în urzeală sau în bățatură, sau pe lucrul de piele, înseamnă că este o spuzeală de lepră: lucrul atins de rană să fie ars în foc.

58. Haina, urzeala sau bățatura, sau vreun lucru de piele, care a fost spălat, și de unde a pierit rana, să se mai spele a doua oară, și va fi curat.

59. Aceasta este legea privitoare la rana leprei, când lovește hainele de lână sau de in, urzeala sau bățatura, sau un lucru oarecare de piele, și după care vor fi declarate curate sau necurate."

Curățirea leprei de pe om.

14. 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Iată care va fi legea cu privire la cel leproș, în ziua curățirii lui. Să-l* aducă înaintea preotului.

Cap. 13. 2, 4. Marc. 1. 40, 11. Luc. 5. 12, 14, 17, 18.

3. Preotul să iasă afară din tabără, și să cerceteze pe cel leproș. Dacă leproșul este tămăduit de rana leprei,

4. preotul să poruncească să se ia, pentru cel ce trebuie curățit, două păsări vii și curate, lemn de cedru*, cărmiz* și isop †.

Num. 19. 6. Evr. 9. 19. † Ps. 51. 7.

5. Preotul să poruncească să se junghie una din aceste păsări într'un vas de pământ, în apă curgătoare.

6. Să ia pasărea cea vie, lemnul de cedru, cărmizul și isopul, și să le moaie, împreună cu pasărea cea vie, în singele păsării junghiate în apa curgătoare.

7. Să stropească* de șapte ori** pe cel ce trebuie curățit de lepră. Apoi să-l declare curat, și să dea drumul păsării celei vii pe cîmp.

Evr. 9. 13. Cap. 2 Reg. 5. 10, 14.

8. Cel ce se curățește, trebuie să-și spele hainele, să-și radă tot părul, și să se scalde** în apă; și va fi curat. În urmă va putea să intre în tabără, dar să rămână † șapte zile afară din cort.

Cap. 13. 6. Cap. 11. 25. † Num. 12. 15.

9. În ziua a șaptea, să-și radă tot părul, capul, barba și sprincenele: tot părul să-și radă; și-și spele hainele și să-și scalde trupul în apă, și va fi curat.

10. A opta zi*, să ia doi miei fără cusur, și o oaie de un an fără cusur, trei zecimi dintr'o efă de floarea făinii, ca dar** de mincare frământat cu untdelemn, și un log (pahar) de untdelemn.

Mat. 8. 4.

Marc. 1. 44. Luc. 5. 14. Cap. 2. 1. Num. 15. 4, 16.

11. Preotul care face curățirea să aducă înaintea Domnului pe omul care se curățește și toate lucrurile acestea, la ușa cortului înțînirii.

12. Preotul să ia unul din miei, și să-l* aducă jertfă pentru vină, împreună cu logul de untdelemn; să le legene** într'o parte și într'alta înaintea Domnului, ca dar legănat.

Cap. 5. 2, 18; 6. 6, 7. Exod. 29. 24.

13. Să junghie mielul în locul* unde se junghie jertfele de ispășire și ar-

derile de tot, adică în locul sfânt; căci, la jertfa pentru vină, ca și la jertfa de ispășire*, dobitocul pentru jertfă va fi al preotului: el este un lucru ținut prea sfânt.

* Exod. 29. 11. Cap. 1. 5, 11; 4. 4, 24. * Cap. 7. 7. † Cap. 2. 3; 7. 6; 21. 22.

14. Preotul să ia din singele jertfei de ispășire; să pună pe marginea* urechii drepte a celui ce se curățește, pe degetul cel mare dela mîna dreaptă a lui, și pe degetul cel mare dela piciorul drept.

* Exod. 29. 20. Cap. 8. 23.

15. Preotul să ia untdelemn din log, și să toarne în palma minii stîngi.

16. Preotul să-și moaie degetul minii drepte în untdelemnul din palma minii stîngi, și să stropască din untdelemn de șapte ori cu degetul înaintea Domnului.

17. Din untdelemnul care-i mai rămîne în mînă, preotul să pună pe (moalele) marginea urechii drepte a celui ce se curățește, pe degetul cel mare al minii drepte și pe degetul cel mare al piciorului drept, deasupra singelui dela jertfa pentru vină.

18. Iar untdelemnul care-i mai rămîne în mînă, preotul să-l pună pe capul celui ce se curățește; și preotul să facă* ispășire pentru el înaintea Domnului.

* Cap. 4. 26.

19. Apoi preotul să aducă jertfa de ispășire*; și să facă ispășire pentru cel ce se curățește de întinăciunea lui. În urmă să junghie arderea de tot.

* Cap. 5. 1; 12. 7.

20. Preotul să aducă pe altar arderea de tot și darul de mîncare; și să facă ispășire pentru omul acesta, și va fi curat.

21. Dacă* este sărac și nu poate să aducă toate aceste lucruri, atunci să ia un singur miel, care să fie adus ca jertfă pentru vină, după ce a fost legănat într-o parte și într'alta, ca dar legănat, și să facă ispășire pentru el. Să ia o zecime din floarea făinii, frămîntată cu untdelemn, pentru darul de mîncare, și un log de untdelemn.

* Cap. 6. 7; 12. 8.

22. Să ia și două turturele* sau doi pui de porumbel, după mijloacele lui, unul ca jertfă de ispășire, celalt ca ardere de tot.

* Cap. 12. 8; 15. 14, 15.

23. În ziua a opta, să aducă* pentru curățirea lui toate aceste lucruri la preot, la ușa cortului întîlnirii, înaintea Domnului.

* Vers. 10, 11.

24. Preotul* să ia mielul pentru jert-

fa de vină, și logul cu untdelemn; și să le legeze într-o parte și într'alta, ca dar legănat, înaintea Domnului.

* Vers. 12.

25. Să junghie mielul jertfei pentru vină. Preotul să ia* din singele jertfei pentru vină; să pună pe marginea urechii drepte a celui ce se curățește, pe degetul cel mare al minii drepte și pe degetul cel mare al piciorului drept.

* Vers. 14.

26. Preotul să toarne untdelemn în palma minii stîngi.

27. Preotul să stropască de șapte ori cu degetul de la mîna dreaptă înaintea Domnului din untdelemnul care este în mîna stîngă a lui.

28. Iar din untdelemnul din mîna lui, preotul să pună pe marginea urechii drepte a celui ce se curățește, pe degetul cel mare al minii drepte, și pe degetul cel mare al piciorului drept, în locul unde a pus din singele jertfei pentru vină.

29. Ce mai rămîne din untdelemn în mînă, preotul să-l pună pe capul celui ce se curățește, ca să facă ispășire pentru el înaintea Domnului.

30. Apoi să aducă una* din turturele sau un pui de porumbel, cum va putea,

* Vers. 22. Cap. 15. 15.

31. unul ca jertfă de ispășire, și altul ca ardere de tot, împreună cu darul de mîncare; și preotul să facă ispășire înaintea Domnului pentru cel ce se curățește.

32. Aceasta este legea pentru curățirea celui ce are o rană de lepră, și nu poate să aducă tot ce este rînduit pentru* curățirea lui.

* Vers. 10.

Curățirea leprei de pe case.

33. Domnul a vorbit lui Moise și lui Aaron, și a zis:

34. „După ce veți intra în țara Canaanului, pe care v'oi dau în* stăpînire, dacă voi trimite o rană de lepră pe vreo casă din țara pe care o veți stăpîni,

* Fac. 17. 8. Num. 32. 22. Deut. 7. 1; 32. 49.

35. cel cu casa să se ducă să spună preotului, și să zică: „Mi se pare că este ceva ca o rană* în casa mea.”

* Prov. 3. 33. Zah. 5. 4.

36. Preotul, înainte de a intra ca să cerceteze rana, să poruncească să se deșerte casa, ca nu cumva tot ce este în ea să se facă necurat. După aceea să intre preotul și să cerceteze casa.

37. Preotul să cerceteze rana. Dacă

vede că pe zidurile casei sînt niște gropișoare verzui sau roșietice, pîrind mai adînci decît zidul,

38. să iasă din casă, și, cînd va ajunge la ușă, să pună să încuie casa șapte zile.

39. În ziua a șaptea, preotul să se întoarcă în ea. Și dacă va vedea că rana s'a întins pe zidurile casei,

40. să poruncească să se scoată pietrele atinse de rană, și să le arunce afară din cetate într'un loc necurat.

41. Să pună să răzăluască toată partea din lăuntru a casei, și tencuiala răzăluită să se arunce afară din cetate, într'un loc necurat.

42. Să ia alte pietre și să le pună în locul celor dintii; și să se ia altă tencuială ca să se tencuiască din nou casa.

43. Dacă rana se va întoarce și va izhucni din nou în casă, după ce au scos pietrele, după ce au răzăluit și tencuit din nou casa,

44. preotul să se întoarcă în ea. Și dacă vede că rana s'a întins în casă, este o lepră învechită* în casă: casa este necurată. ^{Cap. 13. 51. Zab. 5. 4.}

45. Să dărime casa, lemnele, și toată tencuiala casei; și să scoată aceste lucruri afară din cetate, într'un loc necurat.

46. Cine va intra în casă în tot timpul cînd era închisă, va fi necurat pînă seara.

47. Cine se va culca în casă, să-și spele hainele. Cine va mîncă în casă, deasemenea să-și spele hainele.

48. Dacă preotul, care s'a întors în casă, vede că rana nu s'a întins, după ce a fost tencuită din nou casa, să declare casa curată, căci rana este vindecată.

49. Pentru curățirea casei să ia* două păsări, lemn de cedru, cărmiz și isop. ^{Ver. 4.}

50. Să junghie una din păsări într'un vas de pămînt, într'o apă curgătoare.

51. Să ia lemnul de cedru, isopul, cărmizul și pasărea cea vie; să le moaie în singele păsării junghiate și în apa curgătoare, și să stropească de șapte ori casa.

52. Să curățe casa cu singele pasării, cu apa curgătoare, cu pasărea cea vie, cu lemnul de cedru, cu isopul și cărmizul.

53. Să dea drumul pasării celei vii afară din cetate, pe cîmp. Să facă* ast-

fel ispășire pentru casă, și ea va fi curată. ^{Ver. 31.}

54. Aceasta este legea pentru orice rană de lepră și pentru rîia* de cap, ^{Cap. 13. 31.}

55. pentru lepră* de pe haine și de pe case, ^{Cap. 13. 47. Ver. 34.}

56. pentru* umflături, pentru pecinagini și pentru pete: ^{Cap. 13. 2.}

57. ea arată* cînd un lucru este necurat, și cînd este curat. Aceasta este legea pentru lepră. ^{Deut. 24. 8. Ezech. 44. 23.}

Necurățiile bărbatului.

15. 1. Domnul a vorbit lui Moise și lui Aaron, și a zis:

2. „Vorbiți copiilor lui Israel, și spuneți-le:

„Orice* om care are o scurgere din trupul lui, prin chiar faptul acesta este necurat. ^{Cap. 22. 1. Num. 5. 2. 2Sam. 3. 29. Mat. 9. 20. Marc. 5. 25. Luc. 8. 43.}

3. Din pricina scurgerii lui este necurat: fie că trupul lui lasă să se facă scurgerea, fie că o oprește, este necurat.

4. Orice pat în care se va culca, va fi necurat; și orice lucru pe care va ședea, va fi necurat.

5. Cine se va atinge de patul lui, să-și spele hainele, să se scalde* în apă, și va fi necurat pînă seara. ^{Cap. 11. 26; 17. 16.}

6. Cine va ședea pe lucrul pe care a șezut el, să-și spele hainele, să se scalde în apă, și să fie necurat pînă seara.

7. Cine se va atinge de trupul lui, să-și spele hainele, să se scalde în apă, și va fi necurat pînă seara.

8. Dacă omul acela scuipă pe un om curat, acesta să-și spele hainele, să se scalde în apă, și va fi necurat pînă seara.

9. Ori ce șea pe care va călări el, va fi necurată.

10. Cine se va atinge de vreun lucru care a fost sub el, va fi necurat pînă seara; și cine va ridica lucrul acela, să-și spele hainele, să se scalde în apă, și va fi necurat pînă seara.

11. Cine va fi atins de cel cu scurgerea, și nu-și va spăla minile în apă, să-și spele hainele, să se scalde în apă, și va fi necurat pînă seara.

12. Orice vas* de pămînt care va fi atins de el, să fie spart, și orice vas de lemn să fie spălat în apă. ^{Cap. 6. 28; 11. 32, 33.}

13. După ce va fi curățit de scurgerea lui, omul acela să numere* șapte

zile pentru curățirea lui; să-și spele hainele, să-și scalde trupul în apă curgătoare, și va fi curat. ^{•Vers. 28. Cap. 14.8.}

14. În ziua a opta, să ia două* turturele sau doi pui de porumbel, să se ducă înaintea Domnului, la ușa cortului întâlnirii, și să-i dea preotului. ^{•Cap. 14.22, 23.}

15. Preotul să-i aducă, unul ca jertfă* de ispășire, și celalt ca ardere de tot; și preotul să facă ispășire** pentru el înaintea Domnului, pentru scurgerea lui. ^{•Cap. 14.30, 31. ••Cap. 14.10, 31.}

16. Omul care va avea o scurgere* a semînței în somn să-și scalde tot trupul în apă, și va fi necurat pînă seara. ^{•Cap. 22.4. Deut. 23.10.}

17. Orice haină și ori ce piele cari vor fi atinse de scurgerea lui, vor fi spălate cu apă, și vor fi necurate pînă seara.

18. Dacă o femeie s'a culcat cu un astfel de om, să se scalde amîndoi în apă, și vor fi necurați* pînă seara. ^{•1Sam. 21.4.}

Necurăția femeii.

19. Femeia* care va avea o scurgere, și anume o scurgere de sînge din trupul ei, să rămînă șapte zile în necurăția ei. Oricine se va atinge de ea, va fi necurat pînă seara. ^{•Cap. 12.2.}

20. Orice pat în care se va culca ea în timpul necurăției ei, va fi necurat; și orice lucru pe care va ședea ea, va fi necurat.

21. Oricine se va atinge de patul ei, să-și spele hainele, să se scalde în apă, și va fi necurat pînă seara.

22. Oricine se va atinge de un lucru pe care a șezut ea, să-și spele hainele, să se scalde în apă, și va fi necurat pînă seara.

23. Dacă este ceva pe patul sau pe lucrul pe care a șezut ea, cine se va atinge de lucrul acela, va fi necurat pînă seara.

24. Dacă* se culcă cineva cu ea, și vine peste el necurăția femeii aceleia, el va fi necurat timp de șapte zile, și orice pat în care se va culca, va fi necurat. ^{•Cap. 20.18.}

25. Femeia care* va avea o scurgere de sînge timp de mai multe zile, afară de soroacele ei obicinuie, sau a cărei scurgere va ținea mai mult ca de obicei, va fi necurată tot timpul scurgerii ei, ca pe vremea cînd îi vine sorocul. ^{•Mat. 9.20. Marc. 5.25. Luc. 8.43.}

26. Orice pat în care se va culca în

timpul cît va ținea scurgerea aceasta, va fi ca și patul din timpul cînd ea este la scurgerea dela soroc; și orice lucru pe care va ședea, va fi necurat ca atunci cînd este ea la scurgerea dela soroc.

27. Oricine se va atinge de ele, va fi necurat; să-și spele hainele, să se scalde în apă, și va fi necurat pînă seara.

28. După* ce va fi curățită de scurgerea ei, să numere șapte zile, și apoi va fi curată. ^{•Vers. 13.}

29. A opta zi, să ia două turturele sau doi pui de porumbel, și să-i ducă preotului, la ușa cortului întâlnirii.

30. Preotul să aducă unul ca jertfă de ispășire, și altul ca ardere de tot; și preotul să facă ispășire pentru ea înaintea Domnului, pentru scurgerea care o făcea necurată.

31. Așa să depărtați* pe copiii lui Israel de necurățiile lor, ca să nu moară din pricina necurățiilor lor, dacă pîngăresc** cortul Meu, care este în mijlocul lor. ^{•Cap. 11.47. Deut. 24.8. Ezech. 44.23. ••Num. 5.3; 19.13,20. Ezech. 5.11; 23.38.}

32. Aceasta* este legea pentru cel ce are o scurgere sau este înținat** printr'o lepădare de sămînță în somn, ^{•Vers. 2. ••Vers. 16.}

33. pentru cea* care este la scurgerea dela soroc, pentru bărbatul sau** femeia care are o scurgere, și pentru bărbatul† care se culcă cu o femeie necurată. ^{•Vers. 19. ••Vers. 25. †Vers. 24.}

Legea pentru sîrbătoarea de peste an a ispășirii.

16.1. Domnul a vorbit lui Moise, după moartea* celor doi fii ai lui Aaron, morți cînd s'au înfățișat înaintea Domnului. ^{•Cap. 10.1, 2.}

2. Domnul a zis lui Moise: „Vorbește fratelui tău Aaron, și spune-i să nu intre* în tot timpul în sfîntul locaș, dincolo de perdeaua din lăuntru, înaintea capacului ispășirii, care este pe chivot, ca să nu moară; căci deasupra capacului ispășirii Mă voi arăta** în nor. ^{•Exod. 30.10. Cap. 23.27. Ezech. 9.7; 10.19. ••Exod. 25.22; 40.34. 1Reg. 8.10, 11, 12.}

3. Iată cum să intre* Aaron în sfîntul locaș. Să ia un vițel** pentru jertfa de ispășire și un berbec pentru arderea de tot. ^{•Ezech. 9.7, 12, 24, 25. ••Cap. 4.3.}

4. Să se îmbrace cu tunica* sfințită de in, și să-și pună pe trup ismenele de in; să se încingă cu briul de in, și

să-și acopere capul cu mitra de in; acestea sînt veșmintele sfințite, cu cari se va îmbrăca el după ce își va spăla trupul** în apă. *Exod. 28, 30, 42, 43. Cap. 10, 10. Ezecc. 44, 17, 18. **Exod. 30, 20. Cap. 8, 6, 7.

5. Să ia, dela* adunarea copiilor lui Israel, doi țapi pentru jertfa de ispășire. și un berbec pentru arderea de tot.

*Cap. 4, 14. Num. 20, 11. 2Cron. 22, 21. Ezra. 6, 17. Ezecc. 45, 22, 23.

6. Aaron să-și aducă vițelul lui pentru jertfa de ispășire, și să facă ispășire*, și un berbec pentru arderea de tot.

*Cap. 9, 7. Evr. 5, 2; 7, 27, 28; 9, 7.

7. Să ia cei doi țapi, și să-i pună înaintea Domnului, la ușa cortului întîlnirii.

8. Aaron să arunce sorți pentru cei, doi țapi: un sort pentru Domnul, și un sort pentru Azazel¹.

9. Aaron să ia țapul care a ieșit la sorți pentru Domnul, și să-l aducă jertfă de ispășire.

10. Iar țapul care a ieșit la sorți pentru Azazel, să fie pus viu înaintea Domnului, ca să slujească pentru facerea ispășirii*, și să i se dea drumul în pustie pentru Azazel. *1 Ioan. 2, 2.

11. Aaron să-și aducă vițelul lui pentru jertfa de ispășire, și să facă ispășire pentru el și pentru casa lui. Să-și junghie vițelul pentru jertfa lui de ispășire.

12. Să ia o cădelniță* plină cu cărbuni aprinși de pe altar dinaintea Domnului, și doi pumni de tămîie** mirositoare pisată mărunț; să ducă aceste lucruri dincolo de perdeaua dinlăuntru;

*Cap. 10, 1. Num. 16, 18, 46. Apoc. 8, 5. **Exod. 30, 34.

13. Să pună tămîia* pe foc înaintea Domnului, pentru ca norul de fum de tămîie să acopere capacul ispășirii** depe chivotul mărturie, și astfel nu va muri.

*Exod. 30, 1, 7, 8. Num. 16, 7, 18, 40. Apoc. 9, 3, 4. **Exod. 25, 21.

14. Să ia* din singele vițelului și să stropească** cu degetul pe partea dinaintea a capacului ispășirii spre răsărit; să stropească din singe de șapte ori cu degetul lui înaintea capacului ispășirii. *Cap. 4, 5. Evr. 9, 13, 25; 10, 4. **Cap. 4, 6.

15. Să junghie* țapul adus ca jertfă de ispășire pentru popor, și să-i ducă singele dincolo** de perdeaua dinlăuntru. Cu singele acesta să facă întocmai cum a făcut cu singele vițelului, să

stropească cu el spre capacul ispășirii și înaintea capacului ispășirii.

*Evr. 2, 17; 5, 2; 9, 7, 28. **Vers. 1. Evr. 6, 19; 9, 3, 7, 12.

16. Astfel să facă* ispășire pentru sfîntul locaș, pentru necurățiile copiilor lui Israel și pentru toate călcările de lege, prin cari au păcătuit ei. Să facă la fel pentru cortul întîlnirii, care este cu ei în mijlocul necurățiilor lor.

*Exod. 20, 30. Ezecc. 45, 18. Evr. 9, 22, 23.

17. Să* nu fie nimeni în cortul întîlnirii cînd va intra Aaron să facă ispășirea în sfîntul locaș, pînă va ieși din el. Să facă ispășire pentru el și pentru casa lui, și pentru toată adunarea lui Israel.

*Exod. 34, 3. Luc. 1, 6.

18. După ce va ieși, să se ducă la altarul care este înaintea Domnului, și să facă* ispășire pentru altar; să ia din singele vițelului și țapului, și să pună pe coarnele altarului de jur împrejur.

*Exod. 30, 10. Cap. 4, 7, 18. Evr. 9, 22, 23.

19. Să stropească* pe altar cu degetul lui de șapte ori din singe, și astfel să-l curățe* și să-l sfințească de necurățiile copiilor lui Israel.

*Ezecc. 43, 2.

Țapul pentru Azazel.

20. Cînd va isprăvi de făcut ispășirea* pentru sfîntul locaș, pentru cortul întîlnirii și pentru altar, să aducă țapul cel viu.

*Vers. 16. Ezecc. 43, 2.

21. Aaron să-și pună amîndouă minile pe capul țapului celui viu, și să mărturisească peste el toate fărădelegile copiilor lui Israel și toate călcările lor de lege cu cari au păcătuit ei; să le pună* pe capul țapului, apoi să-l izgonească în pustie, printr'un om care va avea însărcinarea aceasta.

*Isa. 38, 4.

22. Țapul acela va duce* asupra lui toate fărădelegile lor într'un pămînt pustiit; în pustie, să-i dea drumul.

*Isa. 63, 11, 12. Ioan. 1, 29. Evr. 9, 28. 1Pet. 2, 24.

23. Aaron să intre în cortul întîlnirii: să-și lepede* veșmintele de in, pe cari le îmbrăcase la intrarea în sfîntul locaș, și să le pună acolo.

*Ezecc. 22, 14; 44, 6.

24. Să-și spele trupul cu apă într'un loc sfînt, și să-și ia din nou veșmintele. Apoi să iasă afară, să-și aducă arderea* lui de tot și arderea de tot a poporului, și să facă ispășire pentru el și pentru popor.

*Vers. 5, 6.

25. Iar grăsimea* jertfei de ispășire s'o ardă pe altar.

*Cap. 4, 10.

26. Cel ce va izgoni țapul pentru Azazel, să-și spele hainele, și să-și

1. Numele unui duh necurat din pustie.

scalde* trupul în apă; după aceea, să intre iarăși în tabără. *Cap. 15, 6.

27. Să scoată afară din tabără vite-lul* ispășitor și țapul ispășitor, al căror sînge a fost dus în sfîntul locaș pentru facerea ispășirii, și să le ardă în foc pieile, carnea și balega.

*Cap. 4, 12, 21; 6, 30. Evr. 13, 11.

28. Cel ce le va arde, să-și spele hainele și să-și scalde trupul în apă; după aceea, să intre iarăși în tabără.

Sărbătoarea ispășirii.

29. Aceasta să fie o lege vecinică: în luna a șaptea, în a zecea zi a lunii, să vă smeriți sufletele, să nu faceți nici o lucrare, nici bășinașul, nici străinul care locuiește în mijlocul vostru.

*Exod. 30, 10. Cap. 23, 27. Num. 29, 7. Isa. 68, 3, 5.

Dan. 10, 3, 12.

30. Căci în ziua aceasta se va face ispășire pentru voi, ca să vă curățiți: veți fi curățiți* de toate păcatele voastre înaintea Domnului.

*Ps. 61, 2.

Ier. 33, 8. Efes. 5, 26. Evr. 9, 13, 14; 10, 1, 2. 1 Ioan. 1, 7, 9.

31. Aceasta să fie pentru voi o zi de Sabat*, o zi de odihnă, în care să vă smeriți sufletele. Aceasta să fie o lege vecinică.

*Cap. 23, 32.

32. Ispășirea* să fie făcută de preotul care a primit ungerea și care a fost închinat* în slujba Domnului, ca să urmeze tatălui său în slujba preoției; să se îmbrace cu veșmintele de în, cu veșmintele sfînte.

*Cap. 4, 3, 5, 16.

*Exod. 29, 29, 30. Num. 20, 26, 28, †Evr. 4.

33. Să facă* ispășire pentru Locul prea sfînt, să facă ispășire pentru cortul întîlnirii și pentru altar, și să facă ispășire pentru preoți și pentru tot poporul adunării.

*Vers. 6, 16, 17, 18, 24.

34. Aceasta* să fie pentru voi o lege vecinică: odată* pe an să se facă ispășire pentru copiii lui Israel, pentru păcatele lor. Aaron a făcut întocmai cum poruncise lui Moise Domnul.

*Cap. 23, 31. Num. 29, 7. *Exod. 30, 10. Evr. 9, 7, 25.

Locul pentru jertfe.

17 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Vorbește lui Aaron și fiilor lui, și tuturor copiilor lui Israel, și spune-le: „Iată ce a poruncit Domnul.

3. Dacă cineva din casa lui Israel junghie* în tabără sau afară din tabără un bou, un miel sau o capră,

*Deut. 12, 5, 15, 21.

4. și* nu-l aduce la ușa cortului întîl-

nirii, ca să-l aducă dar Domnului înaintea cortului Domnului, sîngele acesta va fi pus în socoteala omului aceluia: a vărsat sînge; omul acela va fi* nimicit din mijlocul poporului său.

*Deut. 12, 5, 6, 13, 14. *Fac. 17, 14.

5. De aceea copiii lui Israel, în loc să-și junghie* jertfele pe cîmp, trebuie să le aducă la preot, înaintea Domnului, la ușa cortului întîlnirii, și să le aducă Domnului ca jertfe de mulțămire.

*Fac. 21, 33; 22, 2; 31, 54. Deut. 12, 21 Reg. 14, 23. 2 Reg. 16, 4; 17, 10. 2 Cron. 28, 4. Ezech. 20, 28; 22, 9.

6. Preotul să le stropescă* sîngele pe altarul Domnului, la ușa cortului întîlnirii; și să ardă* grăseala, care va fi de un miros plăcut Domnului.

*Cap. 1, 2. *Exod. 29, 18. Cap. 3, 5, 11, 16; 4, 31. Num. 18, 17.

7. Să nu-și mai aducă jertfele lor la idoli* cu cari curvesc*. Aceasta va fi o lege vecinică pentru ei și pentru urmașii lor.

*Deut. 32, 17. 2 Cron. 11, 15. Ps. 106, 37. 1 Cor. 10, 20. Apoc. 9, 20. *Exod. 34, 15. Cap. 20, 6.

Deut. 31, 16. Ezech. 23, 8.

8. Să le spui dar: Dacă un om din casa lui Israel sau dintre străinii cari locuiesc în mijlocul lor, aduce* o ardere de tot sau vreo altă jertfă,

*Cap. 1, 2, 3.

9. și n'o aduce* la ușa cortului întîlnirii, ca s'o aducă jertfă Domnului, omul acela să fie nimicit din poporul lui.

*Vers. 4.

Să nu mănînce sînge.

10. Dacă un om* din casa lui Israel sau din străinii cari locuiesc în mijlocul lor, mănîncă sînge de orice fel, lui voi* întoarce Fața împotriva celui ce mănîncă sîngele, și-l voi nimici din mijlocul poporului său.

*Fac. 9, 4.

Cap. 3, 17; 7, 26, 27; 19, 26. Deut. 12, 16, 23; 15, 23.

1 Sam. 14, 33. Ezech. 44, 7. *Cap. 20, 3, 6, 6; 26, 17. Ier. 44, 11. Ezech. 14, 8; 16, 7.

11. Căci* viața¹ trupului este în sînge. Vi l-am dat ca să-l puneți pe altar, ca să slujească de ispășire* pentru sufletele voastre, căci prin viața din el tace sîngele ispășire.

*Vers. 14.

*Mat. 26, 28. Marc. 14, 24. Rom. 3, 25; 5, 9. Efes. 1, 7. Col. 1, 14, 20. Evr. 13, 12. 1 Pet. 1, 2. 1 Ioan. 1, 7. Apoc. 1, 6.

†Evr. 9, 22.

12. De aceea am zis copiilor lui Israel: „Nimeni dintre voi să nu mănînce sînge, și nici străinul care locuiește în mijlocul vostru să nu mănînce sînge.

13. Dacă vreunul din copiii lui Israel sau din străinii cari locuiesc în mijlo-

1. Să nu suflăm.

cul lor vinează* o fiară sau o pasăre care se mănincă, să-i verse** singele și să-l acopere † cu țărină.

◀Cap. 7.26. ▶Deut. 12.16, 24; 15.23. †Ezec. 24.7.

14. Căci viața* oricărui trup stă în singele lui, care este în el. De aceea am zis copiilor lui Israel: „Să nu mâncați singele niciunui trup; căci viața oricărui trup este singele lui: oricine va mânca din el, va fi nimicit.

*Vers.11,12. Fac.9.4. Deut.12.23.

15. Oricine*, fie băștinăș, fie străin, care va mânca dintr-o fiară moartă sau sfîșiată, să-și** spele hainele, să se ște scalde în apă, și va fi necurat pînă seara; apoi va fi curat. ◀Exod. 22.31. Cap. 22.8. Deut. 14.21. Ezech. 4.14; 44.31. ▶Cap. 11.25. †Cap. 15.5.

16. Dacă nu-și spală hainele, și nu-și scaldă trupul, își va purta* fărâdele-gea lui.”

◀Cap. 6.1; 7.18; 19.3. Num. 19.20.

Oprirea însoțirilor nelegiuite.

18 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Vorbește copiilor lui Israel și spune-le: „Eu” sînt Domnul, Dumnezeu vostru. ▶Vers. 4. Exod. 6.7. Cap. 11.44; 19.4, 10, 34; 20.7. Ezech. 20.6, 7, 19, 20.

3. Să nu faceți ce* se face în țara Egiptului unde ați locuit, și să nu faceți ce se** face în țara Canaanului unde vă duc Eu: să nu vă luați după obiceiurile lor.

◀Ezech. 20.7,8; 23.8.

◀Exod. 23.24. Cap. 20.29. Deut. 12.4, 30, 31.

4. Să împliniți poruncile* Mele, și să țineți legile Mele: să le urmați. Eu sînt Domnul, Dumnezeu vostru.

◀Deut. 4.1, 2; 6.1. Ezech. 20.10.

5. Să păziți legile și poruncile Mele: omul care* le va împlini, va trăi prin ele. Eu sînt Domnul!

◀Ezech. 20.11, 13, 21. Luc. 10.28. Rom. 10.5. Gal. 3.12.

6. Nici unul din voi să nu se apropie de ruda lui de singe, ca să-i descopere goliiciunea. Eu* sînt Domnul.

◀Exod. 6.2, 6, 29. Mal. 3.6.

7. Să nu descoperi goliiciunea* tatălui tău, nici goliiciunea mamei tale. Ți-este mamă: să nu-i descoperi goliiciunea.

◀Cap. 20.11.

8. Să nu descoperi goliiciunea* nevastei tatălui tău. Este goliiciunea tatălui tău.

◀Fac. 49.4. Cap. 20.11. Deut. 22.30; 27.20. Ezech. 22.10. Amos. 2.7. 1Cor. 5.1.

9. Să nu descoperi goliiciunea* sorei tale, fata tatălui tău, sau fata mamei tale, născută în casă sau afară din casă.

◀Cap. 20.17. 2Sam. 13.12. Ezech. 22.11.

10. Să nu descoperi goliiciunea fetei fiului tău sau a fetei fetei tale. Căci este goliiciunea ta.

11. Să nu descoperi goliiciunea fetei nevastei tatălui tău, născută din tatăl tău. Ți-este soră.

12. Să nu descoperi goliiciunea* sorei tatălui tău. Este rudă de aproape cu tatăl tău.

◀Cap. 20.19.

13. Să nu descoperi goliiciunea sorei mamei tale. Este rudă de aproape cu mama ta.

14. Să nu descoperi goliiciunea* fratelui tatălui tău. Să nu te apropii de nevasta lui. Ți-este** mătușă.

◀Cap. 20.20. ▶Fac. 38.18, 26. Cap. 20.12. Ezech. 22.11.

15. Să nu descoperi goliiciunea nurei tale. Este nevasta fiului tău: să nu-i descoperi goliiciunea.

16. Să nu descoperi goliiciunea* nevastei fratelui tău. Este goliiciunea fratelui tău.

◀Cap. 20.21. Mat. 14.1. Deut. 25.4.

Mat. 22.24. Marc. 12.19.

17. Să nu descoperi goliiciunea* unei femei și a fetei ei. Să nu iei pe fata fiului ei, nici pe fata fetei ei, ca să le descoperi goliiciunea. Iți sînt rude de aproape: este o nelegiuire.

◀Cap. 20.14.

18. Să nu iei pe sora nevastei tale, ca să-i faci în necaz*, descoperindu-i goliiciunea alături de nevastă-ta, cît timp ea este încă în viață.

◀1 Sam. 1.4, 8.

19. Să nu te apropii de o femeie* în timpul necurației ei, cînd este la soroc, ca să-i descoperi goliiciunea.

◀Cap. 20.18. Ezech. 18.6; 22.10.

20. Să nu te împreuni cu nevasta* semenului tău, ca să te pingărești cu ea.

◀Cap. 20.10. Exod. 20.14. Deut. 5.18; 22.22. Prov. 6.29, 32. Mal. 3.5. Mat. 5.27. Rom. 2.22. 1Cor. 6.9. Ebr. 13.4.

21. Să nu* dai pe nici unul din copiii tăi ca să fie adus jertfă lui** Moloh¹, și să nu pingărești † Numele Dumnezeului tău. Eu sînt Domnul.

◀Cap. 20.2. 2Reg. 16.3; 21.6; 23.10. Ier. 19.5. Ezech. 30.31; 23.37, 39. ▶1Reg. 11.7, 33. Fapt. 7.43. Cap. 19.12; 20.3; 21.6; 22.2, 32. †Ezech. 36.20, etc. Mal. 1.12.

22. Să nu te culci cu un bărbat* cum se culcă cineva cu o femeie. Este o uriciune.

◀Cap. 20.13. Rom. 1.27. 1Cor. 6.9. 1Tim. 1.10.

23. Să nu te culci* cu o vită, ca să te pingărești cu ea. Femeia să nu searpie de o vită, ca să curvească cu ea. Este o mare mișelie**.

◀Cap. 20.15, 16. Ezech. 22.19. ▶Cap. 20.12.

24. Să nu vă spurcați cu nici* unul din aceste lucruri, căci prin** toate aceste lucruri s'au spurcat neamurile

1. Zeitate a Amonitilor, în cinstea căreia se jertfau prunci.

pe cari le voi izgoni dinaintea voastră. ¹Cor. 3.17. ²Cap. 20.23. ³Deut. 18.12.

25. Țara* a fost spurcată prin ele; Eu îi voi pedepsi** fărădelegea, și pământul va fi vărsat din gura lui pe locuitorii lui. ¹Num. 35.34. ²Ier. 2.7; 16.18. ³Ezec. 36.17. ⁴Ps. 69.32. ⁵Isa. 26.21. ⁶Ier. 5.9,29; 9.9; 14.10; 23.2. ⁷Osea 2.13; 8.13; 9.9. ⁸†Vers. 28.

26. Păziți* dar legile și poruncile Mele, și nu faceți niciuna din aceste spurcăciuni, nici băștinășul, nici străinul care locuiește în mijlocul vostru.

¹Vers. 3,30. ²Cap. 20.22, 23.

27. Căci toate aceste spurcăciuni le-au făcut oamenii din țara aceasta, cari au fost înaintea voastră în ea; și astfel țara a fost pingărită.

28. Luați seama ca nu cumva să vă verse și pe voi țara* din gura ei, dacă o spurcați, cum a vărsat pe neamurile cari erau în ea înaintea voastră.

¹Cap. 20.22. ²Ier. 9.19. ³Ezec. 36.13, 17.

29. Căci toți cei ce vor face vreuna din aceste spurcăciuni, vor fi nimiciți din mijlocul poporului lor.

30. Păziți poruncile Mele, și* nu faceți niciunul din obiceiurile urite cari se făceau înaintea voastră, ca să nu** vă spurcați cu ele. Eu Ț sunt Domnul Dumnezeu vostru."

¹Vers. 3,36. ²Cap. 20.23. ³Deut. 18.9. ⁴**Vers. 2.4. ⁵†Vers. 2,4.

Felurite legi ca tilcuire a poruncilor.

19 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Vorbește întregii adunări a copiilor lui Israel, și spune-le:

Fiți* sfinți, căci Eu sunt sfânt, Eu, Domnul, Dumnezeu vostru.

¹Cap. 11.44; 20.7,26. ²1Pet. 1.16.

3. Fiecare* din voi să cinstască pe mamă-sa și pe tatăl său, și să păzească Sabatele** Mele. Eu sunt Domnul, Dumnezeu vostru.

¹Exod. 20.12. ²**Exod. 20.8; 31.13.

4. Să* nu vă întoarceți spre idoli**, și să nu vă faceți dumnezei turnați. Eu sunt Domnul, Dumnezeu vostru.

¹Exod. 20.4. ²Cap. 26.1. ³1 Cor. 10.14. ⁴1 Ioan 5.21. ⁵**Exod. 34.17. ⁶Deut. 27.13.

Porunci privitoare la jertfa de mulțămire.

5. Când* veți aduce Domnului o jertfă de mulțămire, s'o aduceți așa ca să fie primită.

¹Cap. 7.16.

6. Jertfa să fie mincată în ziua cînd o veți jertfi, sau a doua zi; ce va mai

rămînea pînă a treia zi, să se ardă în foc.

7. Dacă va minca cineva din ea a treia zi, faptul acesta va fi un lucru urit: jertfa nu va fi primită.

8. Cine va minca din ea, își va purta vina păcatului său, căci necinstește ce a fost închinat Domnului: omul acela va fi nimicit din poporul lui.

9. Cînd* veți secera holdele țării, să lași neseccat un colț din cîmpul tău, și să nu stringi spicele rămase pe urma secerătorilor.

¹Cap. 23.22. ²Deut. 24.19,20,21. ³Rut 2.15,16.

10. Nici să nu culegi strugurii rămași după cules în via ta, și să nu stringi boabele cari vor cădea din ei. Să le lași săracului și străinului. Eu sînt Domnul, Dumnezeu vostru.

11. Să nu* furați, și să nu mințiți, nici să nu vă** înșelați unui pe altii.

¹Exod. 20.15; 22.1,7,10-12. ²Deut. 5.19. ³Cap. 6.2. ⁴Efes. 4.25. ⁵Col. 3.9.

12. Să* nu jurați strîmb pe Numele Meu, căci ai** necinstești astfel Numele Dumnezeului tău. Eu sînt Domnul.

¹Exod. 20.7. ²Cap. 6.3. ³Deut. 6.11. ⁴Mat. 5.33. ⁵Iac. 5.12. ⁶Cap. 18.21.

13. Să nu asuprești pe aproapele* tău, și să nu storci nimic dela el prin silă.

Să nu oprești pînă a doua zi plata** celui tocmit cu ziua.

¹Marc. 10.19. ²1 Tes. 4.6. ³Deut. 24.14,15. ⁴Mal. 3.5.

14. Să nu vorbești de rău pe un surd, și să nu pui înaintea unui orb* nimic care să-l poată face să cadă; ci să te temi** de Dumnezeu tău. Eu sînt Domnul.

¹Deut. 27.18. ²Rom. 14.13. ³**Vers. 32. ⁴Fac. 42.16. ⁵Cap. 23.17. ⁶Ecl. 5.7. ⁷1Pet. 2.17.

15. Să* nu faceți nedreptate la judecată: să nu cauți la fața săracului, și să nu pîrtinești pe nimeni din cei mari, ci să judeci pe aproapele tău după dreptate.

¹Exod. 23.2,3. ²Deut. 1.17; 16.19; 27.19. ³Ps. 82.2. ⁴Prov. 24.23. ⁵Iac. 2.9.

16. Să* nu umbli cu birfeli în poporul tău. Să nu te ridici** împotriva vieții aproapei tău. Eu sînt Domnul.

¹Exod. 23.1. ²Ps. 15.3; 50.20. ³Prov. 11.13; 20.19. ⁴Ezec. 22.9. ⁵**Exod. 23.1. ⁶1 Reg. 21.13. ⁷Mat. 26.60,61; 27.4.

17. Să nu* urăști pe fratele tău în inima ta; să mustri** pe aproapele tău, dar să nu te încarci cu un păcat din pricina lui.

¹1 Ioan 2.9,11; 3.15. ²Mat. 18.15. ³Luc. 17.3. ⁴Gal. 6.1. ⁵Efes. 5.11. ⁶1 Tim. 6.20. ⁷2 Tim. 4.2. ⁸Tit. 1.13; 2.15.

18. Să nu* te răsbuni, și să nu ții necaz pe copiii poporului tău. Să** iu-

bești pe aproapele tău ca pe tine însuși. Eu sint Domnul.

Prov. 20, 22. Iona. 12, 17, 10. Gnl. 6, 20. Efec. 4, 31. Iac. 5, 9. 1 Pet. 2, 1. 1 Tim. 2, 43; 22, 30. Rom. 13, 9. Gal. 6, 14. Iac. 2, 8.

19. Să păziți legile Mele.

Să nu împreună vite de două soiuri deosebite; să nu sămeni în ogorul tău două feluri de semințe; și să nu porți o haină** țesută din două feluri de fire.

Deut. 22, 9, 10. Deut. 22, 11.

20. Cind un om se va culca cu o femeie, roabă logodită cu un alt bărbat, și ea n'a fost răscumpărată de tot sau slobozită, să fie pedepsiți amândoi, dar nu pedepsiți cu moartea, pentru că ea nu era slobodă.

21. El* să aducă Domnului pentru vina lui, la ușa cortului întinerii, un berbec ca jertfă pentru vină.

Cap. 6, 15; 6, 6.

22. Preotul să facă ispășire pentru el înaintea Domnului, pentru păcatul pe care l-a făcut, cu berbecule adus ca jertfă pentru vină; și păcatul pe care l-a făcut, îi va fi iertat.

23. Cind veți intra în țară, și veți sădi tot felul de pomi roditori, roadele lor să le priviți ca netăiate împrejur; timp de trei ani să fie netăiate împrejur pentru voi; să nu mincați din ele.

24. În al patrulea an, toate roadele să fie închinat Domnului, spre lauda* Lui.

Deut. 12, 17, 18. Prov. 3, 9.

25. În al cincilea an, să mincați roadele, ca ele să vi se înmulțească din ce în ce mai mult: Eu sint Domnul, Dumnezeul vostru.

26. Să* nu mincați nimic cu singe. Să nu ghiciți** după vircolaci, nici după nori.

27. Să nu vă tăiați rotund colțurile* părului, și să nu-ți razi colțurile bărbii.

Cap. 19, 5. Iac. 1, 2. Ier. 9, 26; 48, 37.

28. Să nu vă faceți tăieturi* în carne pentru un mort, și să nu vă faceți slove săpate pe voi. Eu sint Domnul.

Cap. 21, 5. Deut. 14, 1. Ier. 16, 6; 48, 37.

29. Să* nu-ți necinstești fata, dind-o să fie curvă, pentru că nu cumva țara să ajungă un loc de curvie, și să se umple de fărădelegi.

Deut. 23, 17.

30. Să păziți Sabatele* Mele, și să** cinstiți locașul Meu cel sfânt. Eu sint Domnul.

Vers. 3. Cap. 26, 2. Eccl. 5, 1.

31. Să nu vă duceți la ceice cheamă* duhurile morților, nici la vrăjitori: să

nu-î întrebați, ca să nu vă spurcați cu ei. Eu sint Domnul, Dumnezeul vostru.

32. Să te scoli înaintea* perilor albi, și să cinstești pe bătrîn. Să te** temi de Dumnezeul tău. Eu sint Domnul.

Prov. 20, 29. 1 Tim. 5, 1. Vers. 14.

33. Dacă un* străin vine să locuiască împreună cu voi în țara voastră, să nu-l asupriți.

Exod. 22, 21; 23, 4.

34. Să vă purtați cu străinul care locuiește între voi ca și cu un băștinat din mijlocul vostru; să-l* iubiți ca pe voi înșivă, căci și voi ați fost străini în țara Egiptului. Eu sint Domnul, Dumnezeul vostru.

Exod. 12, 45, 49. Deut. 10, 19.

35. Să nu faceți* nedreptate la judecată, nici în măsurile de lungime, nici în greutate, nici în măsurile de înăpădere.

Vers. 35.

36. Să aveți cumpene* drepte, greutate drepte, efe drepte, și hine drepte. Eu sint Domnul, Dumnezeul vostru, care v'am scos din țara Egiptului.

Deut. 25, 13, 16. Prov. 11, 1; 16, 11; 20, 10.

37. Să păziți* toate legile Mele și toate poruncile Mele, și să le împliniți. Eu sint Domnul.

Cap. 18, 4, 6. Deut. 4, 6, 9; 5, 1; 6, 3.

Pedepse.

20. 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Spune* copiilor lui Israel: „Dacă un** om dintre copiii lui Israel sau dintre străinii cari locuiesc în Israel, dă lui Moloh pe unul din copiii lui, omul acela să fie pedepsit cu moartea: poporul din țară să-l ucidă cu pietre.

3. Și Eu* lmi voi întoarce Fața împotriva omului celuiui, și-l voi nimici din mijlocul poporului său, pentru că a dat lui Moloh pe unul din copiii săi, a spurcat** locașul Meu cel sfânt, și a necinstit† Numele Meu cel sfânt.

4. Dacă poporul țării închide ochii față de omul acela, care dă lui Moloh copii de ai săi, și nu-l* omoară,

Deut. 17, 2, 3.

5. lmi* voi întoarce Eu Fața împotriva omului celuiui și-l voi nimici din mijlocul poporului lui, împreună cu toți cei ce curviesc† ca el cu Moloh.

Cap. 17, 10. Exod. 20, 5. † Cap. 17, 1.

1. Măsură pentru cereale = cam 20 litri.

6. Dacă* cineva se duce la cei ce cheamă pe morți și la ghicitori, ca să curvească după ei, Imi voi întoarce Fața împotriva omului aceluia, și-l voi nimici din mijlocul poporului lui.

Cap. 10. 31.

7. Voi*, să vă sfințiți, și să fiți sfinți, căci Eu sint Domnul, Dumnezeuul vostru.

Cap. 11. 44; 19. 2, 1 Pet. 1. 16.

8. Să păziți* legile Mele, și să le împliniți. Eu sint Domnul, Dumnezeuul vostru. Să păziți legile Mele, și să le împliniți. Eu** sint Domnul, care vă sfințesc.

Cap. 19. 37. *Exod. 31. 13. Cap. 21. 8. Ezech. 37. 28.

9. Dacă* un om oarecare blastămă pe tatăl său sau pe mama sa, să fie pedepsit cu moartea; a blestemat pe tatăl său sau pe mama sa: singele** lui să cadă asupra lui. *Exod. 21. 17. Deut. 27. 16. Prov. 20. 20. Mat. 15. 4. *Vers. 11, 12, 13, 16, 27. 2 Sam. 1. 16.

10. Dacă* un om preacurvește cu o femeie măritată, dacă preacurvește cu nevasta apropielui său, omul acela și femeia aceea să fie pedepsiți cu moartea.

Cap. 18. 20. Deut. 22. 22. Ioan 8. 4, 5.

11. Dacă un* om se culcă cu nevasta tatălui său, și descopere astfel goliciunea tatălui său, omul acela și femeia aceea să fie pedepsiți cu moartea; singele lor să cadă asupra lor.

Cap. 18. 8.

12. Dacă* un om se culcă cu noru-sa, amindoi să fie pedepsiți cu moartea; au făcut o* amestecătură de singe: singele lor să cadă asupra lor.

Cap. 18. 15. **Cap. 18. 23.

13. Dacă* un om se culcă cu un om cum se culcă cineva cu o femeie, amindoi au făcut un lucru scîrbos; să fie pedepsiți cu moartea, singele lor să cadă asupra lor.

Cap. 18. 22. Deut. 23. 17. Fac. 19. 5. Jude. 19. 22.

14. Dacă* un om ia de nevastă pe fată și pe mama ei, este o nelegiuire: să-i ardă în foc, pe el și pe ele, ca nelegiuirea aceasta să nu fie în mijlocul vostru.

Cap. 18. 17. Deut. 27. 23.

15. Dacă* un om se culcă cu o vită, să fie pedepsit cu moartea; și vita s'o omoriți.

Cap. 16. 23. Deut. 27. 21.

16. Dacă o femeie se apropie de o vită, ca să curvească cu ea, să uciți și pe femeie și pe vită; să fie omorîte: singele lor să cadă asupra lor.

17. Dacă* un om ia pe soru-sa, fata tatălui său sau fata mamei lui, dacă îi vede goliciunea ei și ea îi vede pe a lui, este o mișelie; și fie nimiciți sub ochii copiilor poporului lor; el a des-

coperit goliciunea sorei lui, își va lua pedeapsa pentru păcatul lui.

Cap. 18. 9. Deut. 27. 22. Fac. 20. 12.

18. Dacă un* om se culcă cu o femeie care este la sorocul femeilor, și-i descopere goliciunea, dacă-i descopere scurgerea, și ea își descopere scurgerea singelui ei, amindoi să fie nimiciți din mijlocul poporului lor.

Cap. 18. 19. Cap. 15. 24.

19. Să nu* descopere goliciunea sorei mamei tale, nici a sorei tatălui tău, căci înseamnă să descopere** pe rudă ta de aproape: amindoi aceștia își vor lua pedeapsa păcatului.

Cap. 18. 12, 13. *Cap. 18. 6.

20. Dacă* un om se culcă cu mătura-sa, a descoperit goliciunea unchiului său; își vor lua pedeapsa păcatului lor: vor muri fără copii.

Cap. 18. 14.

21. Dacă* un om ia pe nevasta fratelui său, este o necurăție; a descoperit goliciunea fratelui său: nu vor avea copii.

Cap. 18. 16.

22. Să păziți toate* legile Mele și toate poruncile Mele, și să le împliniți, pentruca țara în care vă duc să vă așez, să nu vă verse** din gura ei.

Cap. 18. 26; 19. 37. *Cap. 18. 25, 28.

23. Să nu trăiți* după obiceiurile neamurilor, pe cari le voi izgoni dinaintea voastră; căci ele au făcut toate aceste lucruri, și Mi-este scîrbă** de ele.

Cap. 18. 3, 24, 30. *Cap. 18. 27. Deut. 9. 6.

24. V'am* spus: „Voi le veți stăpîni țara; Eu vă voi da-o în stăpînire: este o țară în care curge lapte și miere.“

Eu sint Domnul, Dumnezeuul vostru, care** v'am pus de o parte dintre popoare. *Exod. 3. 17; 6. 8. *Vers. 26. Exod. 19. 5; 38. 16. Deut. 7. 6; 14. 2. 1 Reg. 8. 53.

25. Să* faceți deosebire între dobitoacele curate și necurate, între păsările curate și necurate, ca să nu vă spurcați** prin dobitoacele, prin păsările, prin toate tiritoarele de pe pămînt, pe cari v'am învățat să le deosebiți ca necurate.

Cap. 11. 47. Deut. 14. 4. **Cap. 11. 43.

26. Voi să-Mi fiți sfinți, căci Eu* sint sfînt, Eu, Domnul; Eu v'am** pus de o parte dintre popoare, ca să fiți ai Mei. *Vers. 7. Cap. 19. 2. 1 Pet. 1. 16. *Vers. 24. Tit. 2. 14.

27. Dar dacă un om* sau o femeie cheamă duhul unui mort, sau se în-deletnicește cu ghicirea, să fie pedepsiți cu moartea; să-i uciideți cu pietre: singele** lor să cadă asupra lor.

*Exod. 22. 18. Cap. 19. 31. Deut. 18. 10, 11. 1 Sam. 28. 7, 8. *Vers. 9.

Porunci privilegiate la preoți.

21 1. Domnul a zis lui Moise: „Vorbește preoților, fiilor lui Aaron, și spune-le:

„Un preot* să nu se atingă de un mort din poporul său, ca să nu se facă necurat;”

2. afară de rudele lui cele mai de aproape, de mama lui, de tatăl lui, de fiul lui, de fratele lui,

3. și de soru-sa care-i încă fecioară, stă lângă el și nu este măritată, afară de aceștia, să nu se atingă de niciun alt mort.

4. Ca unul care este fruntaș în poporul lui, să nu se facă necurat, atingându-se de un mort.

5. Preoții* să nu-și facă un loc pleșuv în cap, pentru un mort, să nu-și radă colțurile bărbii, și să nu-și facă tăieturi în carne.

6. Să fie sfinți pentru Dumnezeu lor, și să nu necinstească* Numele Dumnezeului lor; căci ei aduc Domnului jertfele mistuite de foc mîncarea Dumnezeului lor: de aceea să fie sfinți.

7. Să nu-și ia de nevastă o curvă* sau o spurcată, nici o femeie lăsată** de bărbatul ei, căci ei sînt sfinți pentru Dumnezeu lor;

8. Să-l socotești ca sfînt, căci el aduce mîncarea Dumnezeului tău; el să fie sfînt pentru tine, căci Eu* sînt sfînt, Eu, Domnul, care vă sfințesc.

9. Dacă fata* unui preot se necinstește curvind, necinstește pe tatăl ei: să fie arsă în foc.

Marele preot.

10. Preotul* care este mare preot între frații lui, pe capul căruia a fost turnat untdelemnul pentru ungere, și care** a fost închinat în slujba Domnului și îmbrăcat în veșminte sfînte, să nu-și descopere* capul, și să nu-și sfîșie veșmintele.

11. Să nu se ducă la niciun* mort; să nu se facă necurat, și să nu se atingă nici chiar de tatăl său sau de mama sa.

12. Să nu iasă* din sfîntul locaș, și să nu necinstească sfîntul locaș al Dumnezeului său; căci untdelemnul ungerii Dumnezeului său este o** cunună pe el. Eu sînt Domnul.

13. Femeia* pe care o va lua el de nevastă, să fie fecioară.

14. Să nu ia nici o văduvă, nici o femeie despărțită de bărbat, nici o femeie spurcată sau curvă; ci femeia pe care o va lua de nevastă din poporul său, să fie fecioară.

15. Să nu-și necinstească sămînța în poporul lui; căci Eu* sînt Domnul, care-l sfințesc.

Insușirile preotului.

16. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

17. „Vorbește lui Aaron, și spune-i: „Niciun om din neamul tău și din urmașii tăi care va avea o meteahnă trupească, să nu se apropie* ca să aducă mîncarea Dumnezeului lui.

18. Ni iun om care va avea o meteahnă trupească nu va putea să se apropie: și anume nici un om orb, șchiop cu nasul clăn sau cu un mădular* mi-lung;

19. nici un om cu piciorul frînt sau cu mîna frîntă;

20. nici un om ghebos sau pîcernic, cu albeață în ochi, care are rîie pecingine sau* boșit.

21. Niciun om din neamul preotului Aaron, care va avea vreo meteahnă trupească, să nu se apropie ca să aducă* Domnului jertfele mistuite de foc; are o meteahnă trupească: să nu se apropie ca să aducă mîncarea Dumnezeului lui.

22. Din mîncarea Dumnezeului lui fie lucruri prea* sfinte, fie lucruri sfînte**, va putea să mîncece.

23. Dar să nu se ducă la perdeaua dinlăuntru, și să nu se apropie de altar, căci are o meteahnă trupească; să nu-Mi necinstească* locașurile Mîei cele sfînte, căci Eu sînt Domnul, care îi sfințesc.

24. Astfel a vorbit Moise lui Aaron și fiilor săi, și tuturor copiilor lui Israel.

Cînd să mînce din jertfe.

22 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. Vorbește lui Aaron și fiilor lui, ca să* se ferească de lucrurile sfînte, cari lmi sînt închinat** de copiii lui Israel, și să nu* necinstească Numele Meu cel sfînt. Eu sînt Domnul.

3. Spune-le:

„Orice om dintre urmașii voștri și din neamul vostru, care se va apropia de lucrurile sfinte pe cari le închină Domnului copiii lui Israel, și care va avea pe el o necurăție*, omul acela să fie nimicuit dinaintea Mea. Eu sînt Domnul.
*Cap. 7, 20.

4. Orice om din neamul lui Aaron, care va avea lepră sau scurgere* de sămînță, să nu mănînce din lucrurile sfinte pînă nu** va fi curat. Tot așa și cel Ț ce se va atinge de cineva spurcat prin atingerea de vreun mort, de cel Ț ce va avea o lepadare de sămînță în somn,
*Cap. 16, 2.
**Cap. 14, 2; 15, 13. † Num. 19, 11, 22. ‡ Cap. 15, 16.

5. cel* ce se va atinge de o tiritoare și se va spurca, sau un** om atins de vreo necurăție oarecare și care se va fi făcut necurat prin ea.
*Cap. 11, 24, 43, 44. **Cap. 16, 7, 10.

6. Cine se va atinge de aceste lucruri, va fi necurat pînă seara; să nu mănînce din lucrurile sfinte, decît după ce* își va scărda trupul în apă;
*Cap. 15, 6. † Lev. 10, 22.

7. după asfințitul soarelui, va fi curat; și în urmă va minca din lucrurile sfinte, căci aceasta este hrana* lui.
*Cap. 21, 22. Num. 18, 11, 18.

8. Să nu mănînce dintr'o vită* moartă sau sfîșiată, ca să nu se spurce cu ea. Eu sînt Domnul.
*Exod. 22, 31. Cap. 17, 15. † Lev. 4, 81.

9. Să păzească poruncile Mele, ca să nu-și ia* pedeapsa pentru păcatul lor și să nu moară, pentru că au necinstit lucrurile sfinte. Eu sînt Domnul, care îi sfințesc.
*Exod. 28, 48. Num. 18, 22, 28.

Cine

să nu mănînce din lucrurile sfinte.

10. Nici* un străin să nu mănînce din lucrurile sfinte; cel ce locuiește la un preot ca oaspe, și cel tocmît cu ziua, să nu mănînce din lucrurile sfinte.
*1 Sam. 21, 6.

11. Dar robul cumpărat de preot cu preț de argint, va putea să mănînce, tot așa și cel născut în casa lui; ci* să mănînce din hrana lui.
*Num. 18, 11, 12.

12. Fata unui preot, măritată după un străin, să nu mănînce din lucrurile sfinte aduse jertfă prin ridicare.

13. Dar fata unui preot, care va fi rămas văduvă sau despărțită de bărbat, fără să aibă copii, și care se va întoarce* în casa tatălui său, ca atunci

cînd** era fată, va putea să mănînce din hrana tatălui ei. Dar niciun străin să nu mănînce din ea.
*Exod. 28, 11. † Num. 18, 11, 12.

14. Dacă un* om mănîncă dintr'un lucru sfînt, fără să bage de seamă, să dea preotului prețul lucrului sfînt, adăugînd încă o cincime la el.
*Cap. 5, 15, 18.

15. Preoții să nu* necinstească lucrurile sfinte aduse de copiii lui Israel, pe cari le-au adus ei Domnului ca jertfă prin ridicare;
*Num. 19, 22.

16. ei vor face să apese* astfel asupra lor păcatul de care s'ar face vinovați mîncînd din lucrurile sfinte: căci Eu sînt Domnul, care îi sfințesc.
*Vern. 9.

Jertfele să fie fără cusur.

17. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

18. „Vorbește lui Aaron și fiilor lui, și tuturor copiilor lui Israel, și spune-le:

„Orice* om din casa lui Israel sau dintre străinii din Israel, care va aduce o ardere de tot Domnului, fie dar de împlinirea unei juruințe, fie ca dar de bună voie,
*Cap. 1, 2, 3, 10. Num. 15, 14.

19. să ia* o parte bărbătească fără cusur din boi, miei sau capre, pentru ca jertfa să fie primită.
*Cap. 1, 3.

20. Să nu aduceți niciuna* care să aibă vreun cusur, căci n'ar fi primită.
*Deut. 15, 21; 17, 1. Mal. 1, 8, 14. Ezech. 5, 27. Ezech. 9, 14. 1 Pet. 1, 19.

21. Dacă un* om aduce Domnului din boi sau din oi o jertfă de mulțămire, fie pentru împlinirea* unei juruințe, fie ca dar de bună voie, vita pentru jertfă să fie fără cusur, ca să fie primită; să n'aibă niciun cusur în ea.
*Cap. 1, 3, 8. **Cap. 7, 16. Num. 15, 3, 8. Deut. 23, 21, 23. Ps. 61, 8, 9. 1. Pet. 5, 4, 5.

22. Să n'aduceți niciuna* care să fie oarbă, slută, sau ciuntită, care să aibă bube, rîie sau pecingine; din acestea să n'aduceți pe altar ca jertfă mistuită** de foc înaintea Domnului.
*Vern. 20. Mal. 1, 8. **Cap. 1, 2, 3, 3, 5.

23. Ca dar de bună voie vei putea să jertfești un bou sau un miel cu un mădular* prea lung sau prea scurt; dar, ca dar pentru împlinirea unei juruințe, nu va fi primit.
*Cap. 21, 14.

24. Să n'aduceți Domnului un dobitoc cu boabele frînte, stricate, smulse sau tăiate; să nu-l aduceți ca jertfă în țara voastră.

25. Nici să nu luați dela străin* vreunul din aceste dobitoace, ca să-l aduceți ca mîncare** Dumnezeuului vostru; căci sînt slușite †, au metehne: și n'ar fi primite.“

° Num. 16. 16. 16. ° Cap. 21. 6, 17. † Mal. 1. 14.

26. Domnul a zis lui Moise:

27. „Vițelul*, mielul sau iedul, după naștere, să mai rămînă șapte zile cu mamă-sa, și apoi, dela a opta zi înainte, va fi primit să fie adus Domnului ca jertfă mistuită de foc. ° Exod. 22. 30.

28. Vaca, oaia sau capra, să n'o junghiați ca jertfă în aceeași zi* cu fătul lor. ° Deut. 22. 6.

29. Cînd veți aduce Domnului o jertfă* de mulțămire, s'o aduceți așa ca să fie primită.

° Cap. 7. 12. Ps. 107. 22; 116. 17. Amos. 4. 5.

30. Vita să se mănince în aceeași zi; să nu lăsați nimic* din ea pînă a doua zidimineața. Eu sînt Domnul. ° Cap. 7. 16.

31. Să păziți* poruncile Mele, și să le împliniți. Eu sînt Domnul.

° Cap. 19. 37. Num. 15. 40. Deut. 4. 40.

32. Să nu necinstiți* Numele Meu cel sfînt, ca să** fiu sfînit în mijlocul copiilor lui Israel. Eu sînt Domnul, care vă † sfîntesc, ° Cap. 18. 21.

° Cap. 10. 3. Mat. 6. 9. Luc. 11. 2. † Cap. 20. 8.

33. și care* v'am scos din țara Egiptului, ca să fiu Dumnezeuul vostru. Eu sînt Domnul.“

° Exod. 6. 7. Cap. 11. 45; 19. 36; 25. 38. Num. 15. 41.

Sărbătorile. Sabatul.

23 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Vorbește copiilor lui Israel, și spune-le:

„Iată sărbătorile* Domnului, pe cari le veți vesti ca adunări** sfînte, iată sărbătorile Mele:

° Vers. 4. 37. ° Exod. 22. 6. 2 Reg. 10. 20. Ps. 81. 3.

3. Șase* zile să lucrați; dar ziua a șaptea este Sabatul, ziua de odihnă, cu o adunare sfîntă. Să nu faceți nici o lucrare în timpul ei: este Sabatul Domnului, în toate locuințele voastre. ° Exod. 20. 9; 23. 12; 31. 15; 34. 21. Cap. 19. 3. Deut. 5. 13. Luc. 13. 14.

Paștele.

4. Iată sărbătorile* Domnului, cu adunări sfînte, pe cari le veți vesti la vremile lor hotărîte. ° Vers. 2. 37. Exod. 23. 14.

5. În luna* întâia, în a patrusprezecea zi a lunii, între cele două seri, vor fi Paștele Domnului. ° Exod. 12. 6, 14, 18; 13. 3, 10; 23. 15; 34. 18. Num. 9. 2, 3; 28. 14, 17. Deut. 16. 1—8. 10. 5. 10.

6. Și în* a cinsprezecea zi a lunii acesteia, va fi sărbătoarea azimilor: cîntea Domnului; șapte zile să mîncați azimi. ° Exod. 12. 16. Num. 28. 1, 2.

7. În ziua întâia, să aveți o adunare sfîntă: atunci să nu faceți nici o lucrare de slugă.

8. Șapte zile să aduceți Domnului jertfe mistuite de foc. În ziua a șapte: să fie o adunare sfîntă: atunci să nu faceți nici o lucrare de slugă.“

9. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

10. „Vorbește copiilor lui Israel, și spune-le:

„Cînd* veți intra în țara pe care v'au dau, și cînd veți secera sămănăturile: să aduceți preotului un snop, ca pînă gă** a secerișului vostru. ° Exod. 23. 14; 34. 22, 26. Num. 15. 2, 18; 28. 26. Deut. 16. 9. 10. 3, 4. ° Rom. 11. 16. 1 Cor. 15. 20. 1. 18. Apoc. 15. 4.

11. El să legene* snopul într'o parte și într'alta înaintea Domnului, ca să fie primit: preotul să-l legene într' parte și într'alta, a doua zi după Saba

° Exod. 28.

12. În ziua cînd veți legăna snopul să aduceți, ca ardere de tot Domnului un miel de un an fără cusur;

13. să adăugați la el două zecimi de efă din floarea făinii, frămîntată cu untdelemn, ca dar* de mîncare mistuit de foc, de un miros plăcut Domnului și să aduceți o jertfă de băutură de unsfert de hin de vin. ° Cap. 2. 14. 15.

14. Să nu mîncați nici pine, nici spîr prăjite sau pisate, pînă în ziua această cînd veți aduce un dar de mîncare Dumnezeuului vostru. Aceasta este lege vecinică pentru urmașii voștri, în toate locurile în cari veți locui.

Rusalile.

15. De a doua zi* după Sabat, din ziua cînd veți aduce snopul ca să-l legănat într'o parte și într'alta, să n'mărați șapte săptămîni întregi.

° Exod. 34. 22. Cap. 2. 5. 8. Deut. 16.

16. Să numărați cincizeci de zile pînă în ziua care vine după al șaptelea Sabat; și atunci să aduceți Domnului un nou** dar de mîncare.

° Fapt. 2. 1. ° Num. 28.

17. Să aduceți din locuințele voastre două pîni, ca să fie legănată într' parte și într'alta; să fie făcute cu două zecimi de efă din floarea făinii, coapte cu aluat: acestea sînt cele două roade* pentru Domnul. ° Exod. 23. 19; 22. 29; 34. 22, 26. Num. 15. 17—21; 28. 26. Deut. 26. 1.

18. Afară de aceste pini, să aduceți ca ardere de tot Domnului șapte miei de un an fără cusur, un vițel și doi berbeci; să adăugați la ei darul de mincare și jertfa de băutură obișnuite, ca dar de mincare mistuit de foc, de un miros plăcut Domnului.

19. Să aduceți și un țap* ca jertfă de ispășire, și doi miei de un an ca jertfă de** mulțămire.

*Cap.4.23,28. Num.28.30. **Cap.3.1.

20. Preotul să legene aceste dobitoace într-o parte și într'alta ca dar legănat înaintea Domnului, împreună cu pinea adusă ca pîrgă și cu cei doi miei: ele să fie închinat* Domnului, și să fie ale preotului. *Num.18.12. Deut.18.4.

21. În aceeași zi, să vestiți sărbătoarea, și să aveți o adunare sfântă: atunci să nu faceți nici o lucrare de slugă. Aceasta este o lege vecinică pentru urmașii voștri, în toate locurile în cari veți locui.

22. Cînd* veți secera sămănăturile din țara voastră, să lăși nescerat un colț din cîmpul tău, și să nu stringi ce rămîne** de pe urma secerătorilor. Să lăși săracului și străinului aceste spice. Eu sint Domnul, Dumnezeuul vostru.

*Cap.19.9. **Deut.24.19.

Anul nou.

23. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

24. „Vorbește copiilor lui Israel, și spune-le:

„În luna a șaptea*, în cea dintîi zi a lunii, să aveți o zi de odihnă**, vestită cu sunet de trîmbițe, și o adunare sfîntă.

*Num.29.1. **Cap.25.9.

25. Atunci să nu faceți nici o lucrare de slugă, și să aduceți Domnului jertfe mistuite de foc.”

Ziua ispășirii.

26. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

27. „În ziua* a zecea a acestei a șaptea luni, va fi ziua ispășirii: atunci să aveți o adunare sfîntă, să vă smeriți sufletele, și să aduceți Domnului jertfe mistuite de foc. *Cap.16.30. Num.29.7.

28. Să nu faceți nici o lucrare în ziua aceea, căci este ziua ispășirii, cînd trebuie făcută ispășire pentru voi înaintea Domnului, Dumnezeuului vostru.

29. Oricine nu se va smeri în ziua aceea, va fi nimicit* din poporul lui.

*Fac.17.14.

30. Pe oricine va face în ziua aceea vre-o lucrare oarecare, îl voi* nimici din mijlocul poporului lui. *Cap.20.3,5,6.

31. Să nu faceți nici o lucrare atunci. Aceasta este o lege vecinică pentru urmașii voștri, în toate locurile în cari veți locui.

32. Aceasta să fie pentru voi o zi de Sabat, o zi de odihnă, și să vă smeriți sufletele în ziua aceasta; din seara zilei a noua pînă în seara următoare, să prăznuiți Sabatul vostru.”

Corturile.

33. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

34. „Vorbește copiilor lui Israel și spune-le:

„În* a cincisprezecea zi a acestei a șaptea luni, va fi sărbătoarea corturilor, în cinstea Domnului, timp de șapte zile. *Exod.23.16. Num.29.12. Deut.16.13. Ezr.3.4. Neem.8.14. Zab.14.16. Ioan.7.2.

35. În ziua întîi să fie o adunare sfîntă: să nu faceți nici o lucrare de slugă în timpul ei.

36. Timp de șapte zile, să aduceți Domnului jertfe mistuite de foc. A opta* zi, să aveți o adunare sfîntă, și să aduceți Domnului jertfe mistuite de foc; aceasta să fie o adunare** de sărbătoare: să nu faceți nici o lucrare de slugă în timpul ei.

*Num.29.35. Neem.8.18. Ioan.7.37. **Deut.16.6. 2 Cron.7.9. Neem.8.18. Ioel.1.14;2.15.

37. Acestea* sint sărbătorile Domnului, în cari veți vesti adunări sfînte, ca să se aducă Domnului jertfe mistuite de foc, ardere de tot, daruri de mincare, jertfe de vite și jertfe de băutură, fiecare lucru la ziua hotărîtă.

*Vers.2,4.

38. Afară de aceasta* să păziți Sabatele Domnului, și să vă aduceți darurile voastre Domnului, să aduceți toate jertfele făcute pentru împlinirea unei juriințe și toate darurile voastre făcute de bună voie.

*Num.29.39.

39. În a cincisprezecea zi a lunii acestei a șaptea, cînd veți strînge rodurile* țării, să prăznuiți o sărbătoare în cinstea Domnului, timp de șapte zile: cea dintîi zi să fie o zi de odihnă, și a opta să fie tot o zi de odihnă.

*Exod.23.16. Deut.16.13.

40. În ziua întîi* să luați poame din pomii cei frumoși, ramuri de finici, ramuri de copaci stufoși și de sălcii de rîu, și să vă bucurați** înaintea

Domnului, Dumnezeuului vostru, șapte zile.

• Neem. 8. 14. • 1 Leut. 16. 14, 15.

41. În fiecare an să prăznuiți* sărbătoarea aceasta în cinstea Domnului, timp de șapte zile. Aceasta este o lege vecinică pentru urmașii voștri. În luna a șaptea s'o prăznuiți.

• Num. 29. 12. • Neem. 8. 18.

42. Șapte zile să locuiți în* corturi; toți băștinașii din Israel să locuiască în corturi,

• Neem. 8. 14, 15, 16.

43. pentruca* urmașii voștri să știe că am făcut pe copiii lui Israel să locuiască în corturi, după ce i-am scos din țara Egiptului. Eu sint Domnul, Dumnezeuul vostru.

• Deut. 31. 13. Ps. 78. 5, 6.

44. Așa a spus* Moise copiilor lui Israel cari sint sărbătorile Domnului.

• Vers. 2.

Rinduieli privitoare la sfșșnic.

24 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Poruncește* copiilor lui Israel să-ți aducă pentru sfșșnic untdelemn curat de mășline tescuite, ca să țină candelile aprinse neîncetat.

• Exod. 27. 20, 21.

3. Aaron să-l pregătească dincoace de perdeaua dñlăuntru, care este înaintea mărturie, în cortul întilnirii, pentruca să ardă neîncetat de seara pînă dimineața în fața Domnului. Aceasta este o lege vecinică pentru urmașii voștri.

4. Să așeze candelile în sfșșnicul de aur curat, ca să ardă neîncetat înaintea Domnului.

• Exod. 31. 8; 30. 37.

Pînile pentru punerea înainte.

5. Să iei floare de făină, și să faci din ea douăsprezece turte*; fiecare turță să fie făcută din două zecimi de efă.

• Exod. 25. 20.

6. Să le pui în două șiruri, cite șase în fiecare șir, pe masa* de aur curat, înaintea Domnului.

• 1 Reg. 7. 48. 2 Cron. 4. 19; 13. 11. Evr. 9. 2.

7. Peste fiecare șir să pui tămle curată, care să fie pe pine ca aducere aminte, ca un dar de mîncare mistuit de foc înaintea Domnului.

8. În* fiecare zi de Sabat să se pună aceste pini înaintea Domnului, neîncetat: acesta este un legămînt vecinic pe care-l vor ținea copiii lui Israel.

• Num. 4. 7. 1 Cron. 9. 32. 2 Cron. 2. 4.

9. Pînile acestea* să fie ale lui Aaron și ale fiilor lui, și** să le mînce într'un loc sfșnt; căci ele sint pentru

ei un lucru prea sfșnt, o parte din darurile de mîncare mistuite de foc înaintea Domnului. Aceasta este o lege vecinică.

• 1 Sam. 21. 6. Mat. 12. 4. Marc. 2. 23. Luc. 6. 4. • Exod. 29. 30. Cap. 2. 31; 21. 22.

Pedeapsa împotriva hultilor și ucigașilor.

10. Fiul unei femei israelite și al unui bărbat egiptean, venind în mijlocul copiilor lui Israel, s'a certat în tabără cu un bărbat israelit.

11. Fiul femeii israelite a hulit* și a blestemat** Numele lui Dumnezeu. L-au ă adus la Moise. Mamă-sa se numea Șelomit, fata lui Dibri, din semînția lui Dan.

• Vers. 2.

12. L-au aruncat* în temniță, pînă va spune Moise ce va porunci Domnul.

• Num. 15. 34. • Exod. 12. 15, 16. Num. 35. 5, 26, 27.

13. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

14. „Scoate din tabără pe cel ce a hulit; toți ceice l-au auzit, să-și pună minile* pe capul lui, și toată adunarea să-l ucidă cu pietre.

• Deut. 13. 9, 10.

15. Să vorbești copiilor lui Israel și să le spui: „Oricine va blestema pe Dumnezeu lui, își va lua* pedeapsă pentru păcatul lui.

• Cap. 5. 1; 29. 17. Num. 15. 1.

16. Cine va blestema* Numele Domnului, va fi pedepsit cu moartea: toată adunarea să-l ucidă cu pietre. Fie străin, fie băștinaș, să moară, pentru că a hulit Numele lui Dumnezeu.

• 1 Reg. 21. 10, 13. Ps. 74. 10, 18. Mat. 12. 31. Marc. 3. 28, 29.

17. Cine* va da unui om o lovitură de moarte, să fie pedepsit cu moartea.

• Exod. 21. 12. Num. 35. 31. Deut. 19. 11, 12.

18. Cine* va da unui dobitoc o lovitură de moarte, să-l înlocuiască: viață pentru viață.

• Vers. 2.

19. Dacă cineva rănește pe aproapele lui, să i se facă așa cum a făcut* și el:

• Exod. 21. 24. Deut. 19. 21. Mat. 5. 38, 39.

20. frîntură pentru frîntură, ochi pentru ochi, dinte pentru dinte; să i se facă aceeaș rană pe care a făcut el aproapei lui său.

21. Cine va* ucide un dobitoc, să-l înlocuiască; dar cine** va ucide un om, să fie pedepsit cu moartea.

• Vers. 18. Exod. 21. 28. • Vers. 17.

22. Să aveți aceeaș* lege pentru străin ca și pentru băștinaș; căci Eu sint Domnul, Dumnezeuul vostru.

• Exod. 12. 49. Cap. 19. 34. Num. 15. 16.

23. Moise a vorbit copiilor lui Israel; au scos* afară din tabără pe cel ce hulise, și l-au ucis cu pietre. Copiii lui Israel au făcut după porunca pe care o dăduse lui Moise Domnul. ^{oV^{ers}.14.}

Anul sabatic.

25 1. Domnul a vorbit cu Moise pe muntele Sinai, și a zis:

2. „Vorbește copiilor lui Israel, și spune-le:

„Cînd veți intra în țara pe care v'o dau, pămîntul să se odihnească, și țină un Sabat* în cinstea Domnului. ^{oExod. 23.10. Cap. 26.34, 35. 2Cron. 36.21.}

3. Șase ani să-ți semeni ogorul, șase ani să-ți tai via, și să stringi roadele.

4. Dar anul al șaptelea să fie un Sabat, o vreme de odihnă pentru pămînt, un Sabat ținut în cinstea Domnului: în anul acela să nu-ți semeni ogorul, și să nu-ți tai via.

5. Să nu seceri ce* va ieși din grăunțele căzute dela secerși, și să nu culegi strugurii din via ta netăiată: acesta să fie un an de odihnă pentru pămînt. ^{*2Reg. 19.29.}

6. Ceeace va ieși dela sine din pămînt în timpul Sabatului lui, să vă slujească de hrană, ție, robului și roabei tale, celui tocmît de tine cu ziua și străinului care locuiește cu tine.

7. vitelor tale și fiarelor din țara ta; tot venitul pămîntului să slujească de hrană.

Anul de veselie.

Răscumpărarea averilor și robilor.

8. Să numeri șapte săptămîni de ani, de șapte ori șapte ani, și zilele acestor șapte săptămîni de ani vor face patruzeci și nouă de ani.

9. În a zecea zi a lunii a șaptea. să pui să sune cu trîmbița răsunătoare; în ziua* ispășirii, să sunați cu trîmbița în toată țara voastră. ^{*Cap. 23.24, 27.}

10. Și să sfințiți astfel anul al cincizecelea, să vestiți* slobozenia în țară pentru toți locuitorii ei: acesta să fie pentru voi anul de veselie; fiecare** din voi să se întoarcă la moșia lui, și fiecare din voi să se întoarcă în familia lui. ^{oIsa. 61.2; 63.4. 1er. 34.8, 15, 17. Luc. 4.18. oV^{ers}. 18. Num. 36.4.}

11. Anul al cincizecelea să fie pentru voi anul de veselie; atunci să nu sămănați*, să nu secerați ce vor aduce ogoarele dela ele, și să nu culegeți via netăiată. ^{oV^{ers}. 5.}

12. Căci este anul de veselie: să-l priviți ca ceva sfînt. Să mincați ce vă vor da ogoarele* voastre. ^{oV^{ers}. 6, 7.}

13. În anul* acesta de veselie, fiecare din voi să se întoarcă la moșia lui. ^{oV^{ers}. 10. Cap. 27.24. Num. 36.4.}

14. Dacă vindeți ceva aproapei vostru, sau dacă cumpărați ceva dela aproapele vostru, niciunul din voi să nu* înșele pe fratele lui. ^{oV^{ers}. 17. Cap. 19.13. 1Sam. 12.3, 4. Mic. 2.2. 1Cor. 6.9.}

15. Să cumperi dela aproapele tău, socotind* anii dela anul de veselie, și el să-ți vindă socotind anii de rod. ^{oCap. 27.18, 23.}

16. Cu cît vor fi mai mulți ani, cu atît să ridici prețul; și cu cît vor fi mai puțini ani, cu atît să-l scazi; căci el îți vinde numai numărul secerșurilor.

17. Niciunul din voi să nu înșele* deci pe aproapele lui, și să te** temi de Dumnezeuul tău; căci Eu sint Domnul, Dumnezeul vostru. ^{oV^{ers}. 14. oV^{ers}. 43. Cap. 19.14, 32.}

18. Împliniți* legile Mele, păziți poruncile Mele și împliniți-le; și veți locui fără frică** în țară. ^{oCap. 19.37. oV^{ers}. 26.5. Deut. 12.10. Ps. 4.8. Prov. 1.38. 1er. 23.8.}

19. Țara își va da rodirile, veți minca din ele și vă veți satura*, și veți locui fără frică în ea. ^{oCap. 26.5. Ezech. 34.25, 27, 28.}

20. Dacă veți zice: „Ce vom* minca în anul al șaptelea, fiindcă nu** vom sămăna și nu vom strînge rodirile?“ ^{oMat. 6.26, 31. oV^{ers}. 4, 5.}

21. Eu vă voi* da binecuvîntarea Mea în anul al șaselea, și pămîntul va da roade pentru trei ani. ^{oExod. 16.29. Deut. 28.8.}

22. Cînd* veți sămăna în anul al optulea, veți minca tot din vechile** rodiri; pînă la al nouălea an, pînă la noile rodiri, veți minca tot din cele vechi. ^{o21Reg. 19.29. oV^{ers}. 5. 11, 12.}

23. Pămînturile să nu se vindă de veci; căci țara* este a Mea, iar voi sînteți la Mine ca niște** străini și venetici. ^{*Deut. 32.43. 2Cron. 7.20. Ps. 85.1. 1er. 18; 3.2. oV^{ers}. 1 Cron. 29.15. Ps. 30.12; 119.19. 1Pet. 2.11.}

24. De aceea în toată țara pe care o veți stăpîni, să dați dreptul de răscumpărare pentru pămînturi.

25. Dacă fratele* tău sărăcește și vinde o bucată din moșia lui, cel ce are dreptul de răscumpărare, ruda** lui cea mai de aproape, să vină și să răscumpere ce a vîndut fratele său. ^{oRot. 2.20; 4.4, 6. oV^{ers}. 3. 2, 9, 12. 1er. 32.7, 8.}

26. Dacă un om n'are pe nimeni care să aibă dreptul de răscumpărare, și-i stă în putință lui singur să facă răscumpărarea,

27. să * socotească anii dela vânzare, să dea înapoi cumpărătorului ce prisoșește, și să se întoarcă la moșia lui.

o Vers. 16, 31, 32.

28. Dacă n'are cu ce să-i dea înapoi, lucrul vindut să rămână în minile cumpărătorului pînă la anul de veselie; la anul de veselie*, el să se întoarcă la moșia lui, și cumpărătorul să iasă din ea.

o Vers. 13.

29. Dacă un om vinde o casă de locuit într-o cetate înconjurată cu ziduri, să aibă drept de răscumpărare pînă la împlinirea unui an dela vânzare; dreptul lui de răscumpărare să țină un an.

30. Dar dacă această casă, așezată într-o cetate înconjurată cu ziduri, nu este răscumpărată înainte de împlinirea unui an întreg, ea va rămînea de veci cumpărătorului și urmașilor lui; iar în anul de veselie să nu iasă din ea.

31. Casele din sate, cari nu sînt înconjurate cu ziduri, să fie privite ca țărini de pămînt: ele vor putea fi răscumpărate, și cumpărătorul va ieși din ele în anul de veselie.

32. Cît privește cetățile Leviților* și casele pe cari le vor avea ei în aceste cetăți, Leviții să aibă un drept necurmat de răscumpărare.

o Num. 35. 2. 104. 21. 2, etc.

33. Cine va cumpăra dela Leviți o casă, să iasă în anul* de veselie din casa vindută lui și din cetatea în care o avea; căci casele din cetățile Leviților sînt averea lor în mijlocul copiilor lui Israel.

o Vers. 28.

34. Ogoarele așezate în* jurul cetăților Leviților nu se vor putea vinde; căci ei le vor stăpîni de veci.

o Psal. 4. 20. 37.

35. Dacă fratele tău sărăcește, și nu mai poate munci lîngă tine, să-l sprijinești*, fie ca străin, fie ca venetic, ca să trăiască împreună cu tine.

o Deut. 15. 7. 8. Ps. 37. 26; 41. 1; 112. 6. 9. Prov. 14. 31. Luc. 6. 35. Psal. 11. 29. Rom. 12. 10. 1 Ioan 3. 17.

36. Să nu* iei dela el nici dobîndă nici camătă: să te temi* de Dumnezeu, și fratele tău să trăiască împreună cu tine.

o Exod. 22. 26. Deut. 23. 19. Num. 6. 7. Ps. 15. 5. Prov. 28. 8. Eccl. 10. 4. 12. 17; 22. 12. o Vers. 17. Num. 6. 9.

37. Să nu-i împrumuți banii tăi cu

dobîndă, și să nu-i împrumuți merinde tale pe camătă.

38. Eu* sînt Domnul, Dumnezeu tău, care v'am scos din țara Egiptului, ca să vă dau țara Canaanului, ca să fiu Dumnezeuul vostru.

o Cap. 22. 2, 3.

39. Dacă* fratele tău sărăcește lîngă tine, și se vinde ție, să nu-l pui să-l facă muncă de rob.

o Exod. 21. 2. Deut. 15. 12. 1 Reg. 9. 22. 21 Reg. 4. 1. Num. 5. 6. 10. 34. 14.

40. Ci să fie la tine ca un om locuind cu ziua, ca un venetic; să stea în slujba ta pînă la anul de veselie.

41. Atunci să iasă dela tine, el și copiii lui cari vor fi* cu el, și să se întoarcă în familia lui, la moșia* părinților lui.

o Exod. 21. 3. o Vers. 2.

42. Căci ei sînt* slujitorii Mei, pe cari i-am scos din țara Egiptului; și nu fie vinduți cum se vind robii.

o Vers. 16. Rom. 9. 22. 1 Cor. 7. 2.

43. Să nu-l stăpînești* cu asprime, și să te temi* de Dumnezeu tău.

o Ezech. 6. 9. Col. 4. 1. o Vers. 46. Exod. 1. 13. 1 Vers. 1. Exod. 1. 17. 21. Deut. 26. 18. Mat. 6. 6.

44. Dacă vrei să ai robi și roabe, să-iei dela neamurile* cari vă înconjoară; dela ele să cumpărați robi și roabe.

o Isa. 46. 2.

45. Veți putea să-i cumpărați și din tre copiii străinilor cari vor locui la tine, și din familiile lor, pe cari le vor naște în țara voastră; ei vor fi averea voastră.

46. Li puteți lăsa moștenire* copiilor voștri după voi, ca pe o moșie; și puteți să-i țineți astfel robi pe veci. Dar cît despre frații voștri, copiii lui Israel, niciunul* din voi să nu sărăcească pe fratele său cu asprime.

o Isa. 14. 2. o Vers. 6.

47. Dacă un străin, sau un venetic* îmbogățește, și fratele* tău sărăcește lîngă el, și se vinde străinului cari locuiește la tine sau vreunui din familia străinului,

o Vers. 2, 3.

48. el să aibă dreptul de răscumpărare, după ce se va fi vindut; unul din frații lui să poată să-l* răscumpească.

o Num. 3. 1.

49. Unchiul lui, sau fiul unchiului lui sau una din rudele lui de aproape, va putea să-l răscumpească; sau, dacă are mijloace, să se răscumpească singur*.

o Vers. 5.

50. Să facă socoteala cu cel ce l-a cumpărat, din anul cînd s'a vindut pînă în anul de veselie; și prețul de plătit va atîrna de numărul anilor, cari

vor fi prețuiți ca ai unui* om tocmit cu plată.

*Iov. 7. 1. Isa. 16. 14; 21. 16.

51. Dacă mai sînt încă mulți ani până la anul de veselie, își va plăti răscumpărarea după prețul anilor aceluia și să-l scadă din prețul cu care a fost cumpărat;

52. dacă mai rămîn puțini ani pînă la anul de veselie, să le facă socoteala, și să-și plătească răscumpărarea după acești ani.

53. Să fie la el ca unul tocmit cu anul; și acela la care va fi, să nu se poarte cu asprime cu el subț ochii tăi.

54. Iar dacă nu este răscumpărat în niciunul din aceste feluri, să-l lase de la el în anul de veselie, el și copiii lui cari vor fi împreună cu el.

*Vers. 41. Exod. 21. 2, 8.

55. Căci copiii lui Israel sînt* robii Mei; ei sînt robii Mei, pe cari i-am scos din țara Egiptului. Eu sînt Domnul, Dumnezeuul vostru.

*Vers. 42.

Binecuvîntarea.

26 1. Să nu vă faceți idoli*, să nu vă ridicați nici chip cioplit, nici stilp de aducere aminte; să nu puneți în țara voastră nici o piatră împodobită cu chipuri, ca să vă închinați înaintea ei; căci Eu sînt Domnul, Dumnezeuul vostru.

*Exod. 20. 4, 5. Deut. 5. 8; 18. 22; 27. 16. Ps. 97. 7.

2. Să păziți Sabatele* Mele, și să cinștiți locașul Meu cel sfînt. Eu sînt Domnul.

*Cap. 19. 30.

3. Dacă* veți urma legile Mele, dacă veți păzi poruncile Mele și le veți împlini,

*Deut. 11. 13; 14. 15; 28. 1—14.

4. vă voi trimite* ploii la vreme, pămîntul* își va da roadele, și pomii de pe cîmp își vor da rodurile.

*Ier. 50. 23. Ezech. 34. 26. Ier. 2. 23; 24. *Ps. 87. 8; 85. 12. Ezech. 34. 27; 36. 30. Zach. 9. 12.

5. Abea veți treiera* grîul, și veți începe culesul vici, și culesul vici va ținea pînă la sămîntură; veți avea pine* din țara belșug, veți mîncă și vă veți satura și veți locui fără frică în țara voastră.

*Amos 9. 13. *Cap. 25. 10. Deut. 11. 15. Ier. 2. 10; 28. *Cap. 25. 18. Iov. 11. 18. Ezech. 34. 26; 27. 28.

6. Voi* da pace în țară, și nimeni nu vă va turbura* somnul; voi face să piară din țară fiarele țîsălbatic, și sabia* nu va trece prin țara voastră.

*1 Cron. 22. 9. Ps. 29. 11; 147. 14. Isa. 45. 7. Hag. 2. 9.

*Iov. 11. 19. Ps. 3. 5; 4. 8. Isa. 35. 9. Ier. 31. 10. Ezech. 34. 28. Ier. 2. 18. T. of. 8. 18. 2 Reg. 17. 28. Ezech. 5. 17; 14. 15.

*1 Cron. 14. 17.

7. Veți urmări pe vrăjmașii voștri, și ei vor cădea uciși de sabie înaintea voastră.

8. Cinci* din voi vor urmări o sută, și o sută din voi vor urmări zece mii, și vrăjmașii voștri vor cădea uciși de sabie înaintea voastră.

*Deut. 32. 36. Ier. 23. 10.

9. Eu Mă voi întoarce* spre voi, vă voi** face să creșteți, vă voi înmulți, și lmi voi ținea legămîntul Meu cu voi.

*Exod. 2. 25. 2 Reg. 13. 24. *Ps. 17. 6, 7. Neem. 0. 28. Ps. 117. 19.

10. Veți mîncă* din roadele cele vechi, și veți scoate afară pe cele vechi, ca să faceți loc celor noi.

*Cap. 25. 22.

11. lmi voi* așeza locașul Meu în mijlocul vostru, și sufletul Meu nu** vă va urla.

*Exod. 25. 8; 26. 45. Ier. 2. 2. 10. Ps. 76. 2. Ier. 17. 26; 21. 28. Apon. 21. 8. *Cap. 20. 28. Deut. 32. 19.

12. Voi* umbla în mijlocul vostru; Eu** voi fi Dumnezeuul vostru, și voi veți fi poporul Meu.

*2 Cor. 6. 16. *Exod. 6. 7. Ier. 7. 23; 11. 4; 19. 22. Ezech. 11. 20; 36. 28.

13. Eu* sînt Domnul, Dumnezeuul vostru, care v'am scos din țara Egiptului, care v'am scos din** robie; Eu am rupt legăturile jugului vostru, și v'am făcut să mergeți cu capul ridicat.

*Cap. 25. 28; 42. 56. *Ier. 2. 30. Ezech. 34. 27.

Blestemul.

14. Dar* dacă nu Mă ascultați și nu împliniți toate aceste porunci,

*Deut. 28. 15. 1 Tim. 2. 17. Mal. 2. 2.

15. dacă nesocotiți* legile Mele, și dacă sufletul vostru urăște rînduicile Mele, așa încît să nu împliniți toate poruncile Mele și să rupeți legămîntul Meu,

*Vers. 43. 2 Reg. 17. 16.

16. iată ce vă voi face atunci. Voi trimite peste voi groaza*, lingoarea** și frigurile, cari vor face să vi se stingă ț ochii, și să piară viața din voi. Sămînța*ț o veți sămăna în zădar, căci o vor mîncă vrăjmașii voștri.

*Deut. 28. 38, 39, 41; 32. 26. Ier. 16. 8. *Deut. 28. 22. † 1 Sam. 2. 38. † Deut. 28. 51, 51. Iov. 31. 8. Ier. 17. 12; 18. Mic. 6. 16.

17. lmi* voi întoarce Fața împotriva voastră, și veți fi** bătuți și veți fugi dinaintea vrăjmașilor voștri; cei ce vă urăsc*ț vă vor subjugă, și veți fugi*ț fără să fiți urmăriți chiar.

*Gal. 3. 10. *Deut. 28. 25. Ier. 2. 14. Ier. 17. 7. † Ps. 110. 41. † Vers. 26. Ps. 110. 5. Prov. 28. 1.

18. Dacă, cu toate acestea, nu Mă veți asculta, vă voi pedepsi de șapte ori* mai mult pentru păcatele voastre.

*1 Sam. 2. 6. Ps. 119. 194. Prov. 24. 10.

LEVITICUL 26, 27.

42. Atunci Îmi voi^{*} aduce aminte de
legământul Meu cu Iacov, Îmi voi a-
duce aminte de legământul Meu cu
Isaac și de legământul Meu cu Avraam,
și Îmi voi aduce aminte de^{**} țară.
^{*}Exod. 2. 24; 6. 6. Ps. 108. 4b. Ezech. 16. 60. ^{**}Ps. 136. 23.

43. Țara însă va* trebui să fie părăsită de ei, și se va bucura de Sabatele ei în timpul cînd va rămînea pustii! departe de ei; și ei vor plăti datoria fărădelegilor lor, pentrucă au nescotit** poruncile Mele, și pentrucă sufletul lor a urît legile Mele.

44. Dar, și cînd vor fi în țara vrăjmașilor lor, nu-i voi lepăda* de tot, și nu-i voi urla până acolo încît să-i nimicească de tot, și să rup legămîntul Meu cu ei; căci Eu sînt Domnul, Dumnezeu lor. *Deut. 4. 31. 2 Reg. 13. 23. Rom. 11. 2.

45. Ci Imi voi aduce aminte* spre
binele lor de vechiul legământ, prin**
care i-am scos din țara Egiptului, în†
fața neamurilor, ca să fiu Dumnezeu
lor. Eu sunt Domnul.“

46. Acestea* sînt rînduielele, poruncile și legile, pe cari le-a statornicit Domnul între El și copiii lui Israel, pe muntele Sinai**, prin Moise.

Jurwintele.

27 1. Domnul a vorbit lui Moise, și
a zis:
„Vorbește copiilor lui Israel, și spu-
ne-le:

2. „Cînd se vor face juruințe Domnului, dacă e vorba de oameni, ei să fie ai Domnului, după pretuirea ta.

3. Iar prețuirea pe care o vei face
unui bărbat dela douăzeci pînă la șase-
zeci de ani, să fie de cincizeci de sicli
de argint, după* siclul sfintului locaș:

4. dacă este femeie, prețuirea să fie de treizeci de sicli

5. Dela cinci pînă la douăzeci de ani, prețuirea să fie de douăzeci de sicli pentru un băiat, și de zece sicli pentru o fată.

6. Dela o lună pînă la cinci ani, prețuirea să fie de cinci sicli de argint pentru un băiat, și de trei sicli de argint pentru o fată.

7. De la şasezeci de ani în sus, pre-
ţuirea să fie de cincisprezece sicli

pentru un barbat, și de zece sicli
pentru o femeie.

8. Dacă cel ce a făcut juruimă este prea sărac ca să plătească prețuirea aceasta făcută de tine, să-l aduci la preot, să-l prețuiască; și preotul să facă o prețuire potrivit cu mijloacele omului aceluia.

9. Dacă este vorba de debitoarele cari pot fi aduse ca jertfă Domnului, orice dobitor care se va da Domnului, va fi ceva sfânt.

10. Să nu-l schimbe, și să nu pună unul rău în locul unuia bun, nici unul bun în locul unuia rău; dacă s'ar întâmpla să se înlocuiască un dobitoc cu altul, și unul și celalt va fi sfânt.

11. Dacă este vorba de dobitoacele necurate, cari nu pot fi aduse ca jertfă Domnului, să aducă dobitocul la preot,

12. care-i va face prețuirea după cum va fi bun sau rău, și va rămînea la prețuirea preotului.

13. Dacă* vrea să-l răscumpere, să mai adauge o cincime la prețuirea lui.

Predarea lucrurilor.

14. Dacă cineva își închină Domnului casa, hărăzind-o Domnului ca un dar sfânt, preotul să-i facă prețuirea după cum va fi bună sau rea, și să rămână la prețuirea făcută de preot.

15. Dacă * cel ce și-a închinat Domnului casa, vrea s'o răscumpere, să adauge o cincime la prețul prețuirii ei, și va fi a lui. * Vers. 13.

16. Dacă cineva închină Domnului un
ogor din moșia lui, prețuirea ta să
fie după cîtimea de sămînță pe care
o dă, și anume cincizeci de sicli de
argint pentru un omer de sămînță de
orz.

17. Dacă își închină Domnului ogorul, cu începere chiar din anul de veselie, să rămână la prețuirea ta;

18. dar dacă își închină Domnului
ogorul după anul de veselie, atunci
preotul să-i socotească * prețul după
numărul anilor cari mai rămân pînă la
anul de veselie, și să-l scadă din pre-
țuirea ta. * Cap. 25, 15-16

19. Dacă* cel ce și-a închinat Domnului ogorul, vrea să-l răscumpească, atunci să mai adauge o cincime la argintul prețuit de tine, și ogorul să rămână al lui.

20. Dacă nu-și răscumpără ogorul,

și-l vinde altui om, nu va mai putea fi răscumpărat.

21. Și cînd va ieși cumpărătorul din el la anul de veselie*, ogorul acela să fie închinat** Domnului, ca ogor hărăzit Lui; să fie moșia ț preotului.

* Cap. 25. 10, 20; cf. ** Vers. 28. + Num. 18. 14. Ezech. 44. 10.

22. Dacă cineva închină Domnului un ogor cumpărat de el, care nu face parte din moșia* lui,

* Cap. 25. 10, 25.

23. preotul* să-i socotească prețul după cît face prețuirea pînă la anul de veselie, și omul acela să plătească în aceeași zi prețul hotărît de tine, ca lucru închinat Domnului.

* Vers. 18.

24. În anul de* veselie, ogorul să se întoarcă la acela dela care fusese cumpărat și din moșia căruia făcea parte.

* Cap. 25. 28.

25. Toate prețuirile să se facă în siclii sfîntului locaș: siclul are douăzeci de ghere*.

* Exod. 30. 13. Num. 3. 47; 18. 16. Ezech. 45. 12.

Ce nu se poate închina.

26. Nimeni nu va putea să închine Domnului pe întiul* născut din vita lui, care chiar este al Domnului ca întii născut; fie bou, fie miel, este al Domnului.

* Exod. 13. 2, 12; 22. 30. Num. 18. 17. Deut. 15. 19.

27. Dacă este vorba însă de un dobitoec necurat, să-l răscumpere cu prețul prețuit de tine, mai adăugînd* încă o cincime; dacă nu este răscumpărat, să fie vîndut după prețuirea ta.

* Vers. 11, 12, 13.

28. Tot* ce va dărui un om Domnului prin făgăduință, din ce are, nu va putea nici să se vîndă, nici să se răscumpere: fie om, fie dobitoec, fie un ogor din moșia lui; tot ce va fi dăruit Domnului prin făgăduință, va fi un lucru prea sfînt pentru Domnul.

* Vers. 21. 10. 6, 17, 18, 19.

29. Niciun* om închinat Domnului prin făgăduință nu va putea fi răscumpărat, ci va fi omorît.

* Num. 21. 2, 3.

Zecuielile.

30. Orice* zecuiuală din pămînt, fie din roadele pămîntului, fie din rodul pomilor, este a Domnului; este un lucru închinat Domnului.

* Fac. 28. 22. Num. 18. 21, 24. 2 Cron. 31. 5, 6, 12. Neem. 13. 12. Mal. 3. 8, 10.

31. Dacă vrea cineva să răscumpere ceva din zecuiuala lui, să mai adauge o* cincime.

* Vers. 13.

32. Orice zecuiuală din cirezi și din turme, din tot ce trece* sub toiag, să fie o zecuiuală închinată Domnului.

* 1er. 33. 13. Ezech. 29. 37. Mic. 7. 14.

33. Să nu se cerceteze dacă dobitoecul este bun sau rău, și să nu* se schimbe; dacă se înlocuiește un dobitoec cu un altul, și unul și celalt va fi sfînt, și nu vor putea fi răscumpărați*.

* Vers. 10.

34. Acestea* sînt poruncile, pe care le-a dat lui Moise Domnul pentru copiii lui Israel, pe muntele Sinai.

* Cap. 26. 40.

NUMERI

SAU A PATRA CARTE A LUI MOISE

(Deuteronom 8. 15; 32. 9—14. Neemia 9. 19—21.)

Numărătoarea Israelitilor.

1. Domnul a vorbit lui Moise în pustia* Sinai, în cortul întîlnirii**, în cea dintîi zi a lunii a doua, în al doilea an după ieșirea lor din țara Egiptului. El a zis:

* Exod. 19. 1. Cap. 10. 11, 12. ** Exod. 26. 22.

2. „Faceți numărătoarea* întregii adunări a copiilor lui Israel, după familiile lor, după casele părinților lor, numărînd pe cap numele tuturor bărbaților,

* Exod. 30. 12; 38. 26. Cap. 26. 2, 63, 64. 2 Sam. 24. 2. 1 Cron. 21. 2.

3. dela vîrsta de douăzeci de ani în

sus, pe toți cei din Israel cari sînt în stare să poarte armele; să le faceți numărătoarea după cetele lor, tu și Aaron.

4. Să fie cu voi cite un bărbat de fiecare semînie, căpetenie a casei părinților săi.

5. Iată numele bărbaților cari for fi împreună cu voi.

Pentru Ruben: Elițur, fiul lui Șe-deur;

6. pentru Simeon: Șelumiel, fiul lui Turișadai;

7. pentru Iuda: Nahșon, fiul lui Aminadab;

NUMERI 1.

8. pentru Isahar: Netaneel, fiul lui Tuar;

9. pentru Zabulon: Eliab, fiul lui Helon;

10. pentru fiii lui Iosif, — pentru Efraim: Elişama, fiul lui Amihud;

pentru Manase: Gamliel, fiul lui Pe-dahtur;

11. pentru Benjamin: Abidan, fiul lui Ghideoni;

12. pentru Dan: Ahiczer, fiul lui Amişadai;

13. pentru Aşer: Paguiel, fiul lui Ocran;

14. pentru Gad: Eliasaf, fiul lui Deuel*;

15. pentru Neftali: Ahira, fiul lui Enan.

16. Aceştia sînt* cei ce au fost aleşi de adunare, mai marii seminţiilor pă-rinţilor lor, căpeteniile** miilor lui Israel. * Cap. 7. 2. 1 Cron. 27. 16. ** Exod. 18. 21, 26.

17. Moise şi Aaron au luat pe bărbaţii aceştia cari fuseseră chemaţi pe nume,

18. şi au strîns toată adunarea, în cea dintîi zi a lunii a doua. I-au trecut în cărţile cari cuprindeau spiţa neamului, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd pe cap numele bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus.

19. Moise a făcut numărătoarea în pustia Sinai, cum îi poruncise Domnul.

20. Au trecut în cărţile neamului pe fiii lui Ruben, întîiul născut al lui Israel, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd pe cap numele tuturor bărbaţilor, dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele:

21. bărbaţii din seminţia lui Ruben ieşiţi la numărătoare, au fost patruzeci şi şase de mii cinci sute.

22. Au trecut în cărţile neamului pe fiii lui Simeon, după familiile lor, după casele părinţilor lor; le-au făcut numărătoarea, numărînd pe cap numele tuturor bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, toţi cei în stare să poarte armele:

23. bărbaţii din seminţia lui Simeon ieşiţi la numărătoare, au fost cincizeci şi nouă de mii trei sute.

24. Au trecut în cărţile neamului pe fiii lui Gad, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de

ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele:

25. bărbaţii din seminţia lui Gad ieşiţi la numărătoare, au fost patruzeci şi cinci de mii şase sute cincizeci.

26. Au trecut în cărţile neamului pe fiii lui Iuda, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele:

27. bărbaţii din seminţia lui Iuda ieşiţi la numărătoare, au fost şaptezeci şi patru de mii şase sute.

28. Au trecut în cărţile neamului pe fiii lui Isahar, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele:

29. bărbaţii din seminţia lui Isahar, ieşiţi la numărătoare, au fost cincizeci şi patru de mii patru sute.

30. Au trecut în cărţile neamului pe fiii lui Zabulon, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele:

31. bărbaţii din seminţia lui Zabulon ieşiţi la numărătoare, au fost cincizeci şi şapte de mii patru sute.

32. Au trecut în cărţile neamului dintre fiii lui Iosif, pe fiii lui Efraim, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele:

33. bărbaţii din seminţia lui Efraim ieşiţi la numărătoare, au fost patruzeci de mii cinci sute.

34. Au trecut în cărţile neamului pe fiii lui Manase, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele:

35. bărbaţii din seminţia lui Manase ieşiţi la numărătoare, au fost treizeci şi două de mii două sute.

36. Au trecut în cărţile neamului pe fiii lui Benjamin, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele:

37. bărbaţii din seminţia lui Benjamin ieşiţi la numărătoare, au fost treizeci şi cinci de mii patru sute.

38. Au trecut în cărțile neamului pe fiii lui Dan, după familiile lor, după casele părinților lor, numărând numele bărbaților dela vârsta de douăzeci de ani în sus, pe toți cei în stare să poarte armele:

39. bărbații din seminția lui Dan ieșiți la numărătoare, au fost șasezeci și două de mii șapte sute.

40. Au trecut în cărțile neamului pe fiii lui Așer, după familiile lor, după casele părinților lor, numărând numele bărbaților dela vârsta de douăzeci de ani în sus, pe toți cei în stare să poarte armele:

41. bărbații din seminția lui Așer, ieșiți la numărătoare, au fost patruzeci și una de mii cinci sute.

42. Au trecut în cărțile neamului pe fiii lui Neftali, după familiile lor, după casele părinților lor, numărând numele bărbaților dela vârsta de douăzeci de ani în sus, pe toți cei în stare să poarte armele:

43. bărbații din seminția lui Neftali ieșiți la numărătoare, au fost cincizeci și trei de mii patru sute.

44. Aceștia* sint aceia a căror numărătoare a fost făcută de Moise și Aaron, și de cei doisprezece bărbați, mai mari ai lui Israel; era cite un bărbat pentru fiecare din casele părințilorlor.

* Cap. 26, 64.

45. Toți aceia dintre copiii lui Israel ieșiți la numărătoare, după casele părinților lor, dela vârsta de douăzeci de ani în sus, toți aceia din Israel cari erau în stare să poarte armele,

46. toți cei ieșiți la numărătoare, au fost șase* sute trei mii cincisute cincizeci.

* Exod. 38, 26; 12, 37. Cap. 2, 32; 26, 61.

Deosebirea Leviților.

47. Leviții*, după seminția părinților lor, n'au intrat în numărătoare acestea.

* Cap. 2, 30. Cap. 3; 4; 26, 67. 1 Cron. 6; 21, 6.

48. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

49. „Să nu* faci numărătoare seminției lui Levi, și să nu-i numeri capetele în mijlocul celorlalți copii ai lui Israel.

* Cap. 2, 33; 26, 62.

50. Dă* în grija Leviților cortul întîlnirii, toate uneltele lui și tot ce ține de el. Ei vor duce cortul și toa te uneltele lui, vor face slujba în el, și vor tăbări* în jurul cortului.

* Exod. 38, 21.

Cap. 3, 7, 8; 4, 15, 26, 26, 27, 33. * Cap. 3, 23, 26, 38.

51. Cînd va* porni cortul, Leviții să-l

desfacă; și cînd se va opri cortul, Leviții să-l întîndă; iar străinul* care se va apropia de el, să fie pedepsit cu moartea.

* Cap. 10, 17, 21. * Cap. 3, 10, 28; 18, 20.

52. Copiii lui Israel* să tăbărăscă fiecare în tabăra lui, fiecare lingă steagul lui, după cetele lor.

* Cap. 2, 24.

53. Dar Leviții* să tăbărăscă în jurul cortului întîlnirii, pentru ca să nu izbucnească* minia Mea împotriva adunării copiilor lui Israel; și Leviții să aibă paza cortului întîlnirii.

* Lev. 10, 5. Cap. 8, 19; 18, 46; 18, 5. 1 Sam. 4, 11. * Cap. 3, 7, 8; 24, 25, 26; 18, 8, 4, 5; 31, 30; 47, 1 Cron. 23, 22. 2 Cron. 13, 11.

54. Copiii lui Israel au făcut întotdeauna după toate poruncile, pe cari le dăduse lui Moise Domnul; așa au făcut.

Așezarea taberilor.

21. Domnul a vorbit lui Moise și lui Aaron, și a zis:

2. „Copiii lui Israel au să tăbărăscă fiecare* lingă steagul lui, sub semnele casei părinților lui; să tăbărăscă în fața* și împrejurul cortului întîlnirii.

* Cap. 1, 52. * Lev. 3, 1.

3. La răsărit, tabăra lui Iuda, cu steagul ei, și cu oștirile sale. Acolo să tăbărăscă mai marele fiilor lui Iuda, Nahșon*, fiul lui Aminadab, *Cap. 10, 14. Rut 4, 21. 1 Cron. 2, 10. Mat. 1, 4. Luc. 3, 32, 33.

4. cu oștirea lui, alcătuită din șaptezeci și patru de mii șase sute de oameni, ieșiți la numărătoare.

5. Lingă el să tăbărăscă seminția lui Isahar, și mai marele fiilor lui Isahar, Netaneel, fiul lui Tuar,

6. cu oștirea lui, alcătuită din cincizeci și patru de mii patru sute de oameni, ieșiți la numărătoare;

7. apoi seminția lui Zabulon, și mai marele fiilor lui Zabulon, Eliab, fiul lui Helon,

8. cu oștirea lui, alcătuită din cincizeci și șapte de mii patru sute de oameni, ieșiți la numărătoare.

9. Toți cei din tabăra lui Iuda, ieșiți la numărătoare, sint o sută optzeci și șase de mii patru sute de bărbați, după oștirea lor. Ei să* pornească cei dintîi.

* Cap. 10, 14.

10. La miazăzi, tabăra lui Ruben, cu steagul ei, și cu oștirile ei. Acolo să tăbărăscă mai marele fiilor lui Ruben, Elițur, fiul lui Ședeur,

11. cu oștirea lui, alcătuită din patruzeci și șase de mii cincisute de bărbați, ieșiți la numărătoare.

12. Lingă el să tăbărească seminția lui Simeon și mai marele fiilor lui Simeon, Selumiel, fiul lui Turișadai,

13. cu ostirea lui, alcătuită din cincizeci și nouă de mii trei sute de oameni, ieșiți la numărătoare;

14. apoi seminția lui Gad, și mai marele fiilor lui Gad, Elisa, fiul lui Deuel,

15. cu ostirea lui, alcătuită din patruzeci și cinci de mii șase sute cincizeci de oameni, ieșiți la numărătoare.

16. Toți cei din tabăra lui Ruben, ieșiți la numărătoare, sînt o sută cincizeci și unu de mii patru sute cincizeci de oameni, după ostirile lor. Ei* să pornească în al doilea rînd. * Cap. 10. 18.

17. Apoi* va porni cortul întîlnirii, împreună cu tabăra Leviților, așezată în mijlocul celorlalte tabere. Pe drum vor ținea șirul în care au tăbărit, fiecare la rîndul lui, după steagul lui. * Cap. 10. 17, 21.

18. La apus, tabăra lui Efraim, cu steagul său, și cu ostirile sale. Acolo să tăbărească mai marele fiilor lui Efraim, Elișama, fiul lui Amihud,

19. cu ostirea lui, alcătuită din patruzeci de mii cinci sute de oameni, ieșiți la numărătoare.

20. Lingă el să tăbărească seminția lui Manase și mai marele fiilor lui Manase, Gamliel, fiul lui Pedahtur,

21. cu ostirea lui, alcătuită din treizeci și două de mii două sute de oameni, ieșiți la numărătoare;

22. apoi seminția lui Beniamin și mai marele fiilor lui Beniamin, Abidan, fiul lui Ghideoni,

23. cu ostirea lui, alcătuită din treizeci și cinci de mii patru sute de oameni, ieșiți la numărătoare.

24. Toți cei din tabăra lui Efraim, ieșiți la numărătoare, sînt o sută opt mii o sută de oameni, după ostirile lor. Ei* să pornească în al treilea rînd. * Cap. 10. 22.

25. La miez de noapte, tabăra lui Dan, cu steagul ei, și cu ostirile ei. Acolo să tăbărească mai marele fiilor lui Dan, Ahiezer, fiul lui Amișadai,

26. cu ostirea lui, alcătuită din șasezeci și două de mii șapte sute de oameni, ieșiți la numărătoare.

27. Lingă el să tăbărească seminția lui Așer și mai marele fiilor lui Așer. Paguiel, fiul lui Ocran,

28. cu ostirea lui, alcătuită din pa-

truzeci și unu de mii cinci sute de oameni, ieșiți la numărătoare;

29. apoi seminția lui Neftali, și mai marele fiilor lui Neftali, Ahira, fiul lui Enan,

30. cu ostirea lui, alcătuită din cincizeci și trei de mii patru sute de oameni, ieșiți la numărătoare.

31. Toți cei din tabăra lui Dan, ieșiți la numărătoare, sînt o sută cincizeci și șapte de mii șase sute de oameni. Ei să pornească* cei din urmă, după steagul lor. * Cap. 10. 25.

32. Aceștia sînt copiii lui Israel ieșiți la numărătoare, după casele părinților lor. Toți* cei ieșiți la numărătoare, și cari au alcătuit taberile, după ostirile lor, au fost șase sute trei mii cinci sute cincizeci. * Exod. 38. 20. Cap. 1. 49. 11. 21.

33. Leviții*, după porunca pe care o dăduse lui Moșe Domnul, n'au intrat la numărătoare în mijlocul copiilor lui Israel. * Cap. 1. 47.

34. Și copiii lui Israel au făcut întocmai după toate poruncile, pe cari le dăduse lui Moșe Domnul. Așa* tăbărau ei, după steagurile lor; și astfel porneau la drum, fiecare după familia lui, după casa părinților lui. * Cap. 24. 2. 5. 9.

Familia lui Aaron.

3. Iată sămînța lui Aaron și a lui Moșe, pe vremea cînd a vorbit Domnul cu Moșe, pe muntele Sinai.

2. Iată numele fiilor lui Aaron: Nadab*, întîiul născut, Abihu, Eleazar și Itamar. * Exod. 6. 21.

3. Aceștea sînt numele fiilor lui Aaron, cari au primit ungerea* preoțească, și cari au fost închinați în slujba preoției. * Exod. 28. 41. Lev. 9.

4. Nadab* și Abihu au murit înaintea Domnului, cînd au adus înaintea Domnului foc străin, în pustia Sinai; ei n'aveau fii. Eleazar și Itamar au împlinit slujba preoției, în fața tatălui lor Aaron. * Lev. 10. 1. Cap. 28. 61. 1 Cron. 24. 2.

Slujba Leviților.

5. Domnul a vorbit lui Moșe, și a zis:

6. „Apropie* seminția lui Levi, și pune-o înaintea preotului Aaron, ca să fie în slujba lui. * Cap. 8. 6; 18. 2.

7. Ei să aibă grijă de tot ce este dat în paza lui și de tot ce este poruncit

intregii adunări, înaintea cortului întâlnirii: să facă slujba* cortului.

8. Sa* aibă grijă de toate uneltele cortului întâlnirii, și de tot ce este poruncă copiilor lui Israel: ei să facă slujba cortului.

9. Să dai pe Leviți lui Aaron și fiii lor lui; ei să-i fie dați lui în totul, din partea copiilor lui Israel.

10. Pe Aaron și pe fiii lui să-i pui să* păzească slujba preoției lor; iar străinul** care se va apropia, să fie pedepsit cu moartea.

11. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

12. „Iată* că am luat pe Leviți din mijlocul copiilor lui Israel, în locul tuturor întâilor născuți, cari se nasc întâi dintre copiii lui Israel; și Leviții vor fi ai Mei.

13. Căci* orice întâi născut este al Meu; în ziua** cînd am lovit pe toți întâii născuți din țara Egiptului, Mi-am închinat Mie pe toți întâii născuți din Israel, atât din oameni cît și din dobitoace: ei vor fi ai Mei. Eu sînt Domnul.“

* Exod. 19. 2. Lev. 27. 26. Cap. 8. 10. Luc. 2. 21. * Exod. 13. 12. 15. Cap. 8. 17.

Familiiile Leviților.

14. Domnula vorbit lui Moise, în pustia Sinai, și a zis:

15. „Fă numărătoarea copiilor lui Levi, după casele părinților lor, după familiile lor; și anume, fă numărătoarea tuturor celor de parte bărbătească*, dela vîrsta de o lună în sus.

* Vers. 30. Cap. 26. 62.

16. Moise le-a făcut numărătoarea, după porunca Domnului, întocmai cum poruncise.

17. Iată* cari sînt fiii lui Levi, după numele lor: Gherșon, Chehat și Merari. —

* Fac. 40. 11. Exod. 6. 16. Cap. 26. 57. 1 Cron. 6. 1. 16. 28. 6.

18. Iată numele fiilor lui Gherșon, după familiile lor: Libni și* Șimei.

* Exod. 0. 17.

19. Iată fiii lui Chehat, după familiile lor: Amram*, Ițehar, Hebron și Uziel;

* Exod. 6. 18.

20. și fiii lui* Merari, după familiile lor: Mahli și Muși. Acestea sînt familiile lui Levi, după casele părinților lor.

* Exod. 6. 19.

21. Din Gherșon se pogoară familia lui Libni și familia lui Șimei, alcătuind familiile Gherșoniților.

22. Cei ieșiți la numărătoare, cînd au numărat pe toți bărbații dela vîrsta de o lună în sus, au fost șapte mii cîci sute.

23. Familiile* Gherșoniților tăbărau înapoia cortului la apus.

* Cap. 1. 32.

24. Căpetenia casei părintești a Gherșoniților era Elisaf, fiul lui Lael.

25. În ce privește cortul întâlnirii, în grija fiilor lui* Gherșon era dat: cortul** și acoperișul* cortului, înveltoarea** acoperișului cortului și perdeaua** de la ușa cortului întâlnirii;

* Cap. 4. 24. 25. 26. ** Exod. 25. 9. * Exod. 26. 1. ** Exod. 26. 7. 14. * Exod. 1. 35. 30.

26. apoi pinzele curții* și perdeaua* de la poarta curții cortului dejur împrejurul cortului și altarului, și toate funiile* pentru slujba cortului.

* Exod. 27. 9. ** Exod. 27. 16. † Exod. 26. 1.

27. Din Chehat* se pogoară familia Amramiților, familia Ițehariților, familia Hebronților și familia Uzeiților, alcătuind familiile Chehatiților.

* 1 Cron. 26. 2.

28. Numărînd pe toți bărbații dela vîrsta de o lună în sus, s'au găsit opt mii șase sute de bărbați, însărcinați cu îngrijirea sfîntului locaș.

29. Familiile* fiilor lui Chehat tăbărau în partea de miazăzi a cortului.

* Cap. 1. 2.

30. Căpetenia casei părintești a familiilor Chehatiților era Elișafan, fiul lui Uziel.

31. În grija* lor au dat chivotul*, masa*, sfeșnicul** și altarele**, uneltele sfîntului locaș, cu cari își făceau slujba, perdeaua** dinlăuntru, și tot ce ține de ea.

* Cap. 4. 16. ** Exod. 25. 10. † Exod. 25. 23. † Exod. 25. 31. * Exod. 27. 1. 30. 1. † Exod. 26. 2.

32. Căpetenia căpeteniilor Leviților era Eleazar, fiul preotului Aaron; el avea privigherea asupra celor însărcinați să îngrijească de sfîntul locaș.

33. Din Merari se pogoară familia lui Mahli și familia lui Muși, alcătuind familiile Merariților.

34. Cei ieșiți la numărătoare, cînd au numărat pe toți bărbații de la vîrsta de o lună în sus, au fost șase sute de mii două sute.

35. Căpetenia casei părintești a familiilor lui Merari era Turiel, fiul lui Abihail. Ei tăbărau* în partea de miazănoapte a cortului.

* Cap. 1. 3.

36. În paza* și grija fiilor lui Merari au dat: scindurile cortului, drugii, stil

NUMERI 3, 4.

pui și picioarele lor, toate uneltele și tot ce ține de ele;

° Cap. 4, 31, 32.

37. apoi stîlpii curții de jur împrejur, picioarele lor, țărșușii lor și funiile lor.

38. Moise, Aaron și fiii lui tăbărau înaintea cortului, la răsărit, înaintea cortului întîlnirii, spre răsăritul soarelui; ei aveau să îndeplinească la sfîințirea lui; tot ce fusese poruncit cotul locaș, iar străinul care se apropiase, să fie pedepsit cu moartea.

° Cap. 1, 53. ° Cap. 18, 5. † Vers. 7, 8. †† Vers. 10.

39. Toți Leviții* a căror numărătoare au făcut-o Moise și Aaron, după porunca Domnului, după familiile lor, toți bărbații, dela vîrsta de o lună în sus, au fost douăzeci și două de mii.

° Cap. 26, 62.

Răscumpărarea întîilor născuți.

40. Domnul a zis lui Moise: „Fă numărătorează* tuturor întîilor născuți de parte bărbătească dintre copiii lui Israel, dela vîrsta de o lună în sus, și numără-i după numele lor.

° Vers. 16.

41. Să* iei pe Leviți pentru Mine, Domnul, în locul tuturor întîilor născuți din copiii lui Israel, și vitele Leviților în locul tuturor întîilor născuți din vitele copiilor lui Israel!”

° Vers. 12, 45.

42. Moise a făcut numărătorează tuturor întîilor născuți dintre copiii lui Israel, după porunca pe care i-o dăduse Domnul.

43. Toți întîii născuți de parte bărbătească, a căror numărătoare au făcut-o, numărîndu-le numele, dela vîrsta de o lună în sus, au fost douăzeci și două de mii două sute șapte zeci și trei.

44. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

45. „Ia* pe Leviți în locul tuturor întîilor născuți din copiii lui Israel, și vitele Leviților în locul vitelor lor; și Leviții vor fi ai Mei. Eu sînt Domnul.

° Vers. 12, 41.

46. Pentru răscumpărarea* celor două sute șaptezeci și trei, cari* trec peste numărul Leviților, dintre întîii născuți ai copiilor lui Israel,

° Exod. 13, 13. Cap. 18, 15. ° Vers. 39, 43.

47. să iei cîte* cinci sicli de cap, după siclul sfîntului locaș, care este de douăzeci de ghere*.

° Lev. 27, 6. Cap. 18, 16. ° Exod. 39, 13. Lev. 27, 25. Cap. 18, 16. Ezech. 45, 12.

48. Să dai argintul acesta lui Aaron și fiilor lui, pentru răscumpărarea celor ce trec peste numărul Leviților.”

49. Moise a luat argintul pentru răscumpărarea celor ce treceau peste numărul celor răscumpărați de Leviți;

50. a luat argintul întîilor născuți din copiii lui Israel: o mie trei* sute șasezeci și cinci de sicli, după siclul sfîntului locaș.

° Vers. 46, 47.

51. Și Moise a dat* argintul de răscumpărare lui Aaron și fiilor lui, după porunca Domnului, cum poruncise lui Moise Domnul.

° Vers. 48.

Slujbele Chehatîilor.

1. Domnul a vorbit lui Moise și lui Aaron, și a zis:

2. „Numără pe fiii lui Chehat dintre copiii lui Levi, după familiile lor, după casele părinților lor.

3. dela vîrsta* de treizeci de ani în sus, pînă la vîrsta de cincizeci de ani, pe toți cei destoinici să facă vreo slujbă la cortul întîlnirii.

° Cap. 8, 24. 1 Cron. 23, 3, 24, 27.

4. Iată slujbele* fiilor lui Chehat, în cortul întîlnirii: ele privesc Locul prea sfînt*.

° Vers. 15. ° Vers. 12.

5. La pornirea taberii, Aaron și fiii lui să vină să dea jos* perdeaua dinlăuntru, și să acopere cu ea chivotul* mîrturie;

° Exod. 26, 31. ° Exod. 26, 19, 16.

6. să pună deasupra ei o învelitoare de piele de vițel de mare, și să întindă pe deasupra un covor făcut în întregime din materie albastră; apoi să pună drugii* chivotului.

° Exod. 25, 13.

7. Să întindă un covor albastru peste masa* pinilor pentru punerea înaintea, și deasupra să pună străchinile, cătușile, ceștile și potirele pentru jertfele de băutură; deasupra să fie și pînea care se pune necurmat înaintea Domnului;

° Exod. 25, 23, 29, 30. Lev. 24, 6, 8.

8. peste toate aceste lucruri să întindă un covor cărmiziu, și să-l acopere cu o învelitoare de piele de vițel de mare; apoi să pună drugii mesei.

9. Să ia un covor albastru, și să acopere sfîșnicul*, candelarele* lui, mîcările lui, cenușarele lui și toate vasele lui pentru untdelemn, cari se întrebuințează pentru slujba lui;

° Exod. 25, 31. ° Exod. 25, 37, 39.

10. să-l pună cu toate uneltele lui într'o învelitoare de piele de vițel de mare; apoi să-l pună pe targă.

11. Peste altarul* de aur să întindă un covor albastru, și să-l acopere cu o învelitoare de piele de vițel de mare; apoi să-i pună drugii.

° Exod. 30, 1, 3.

12. Să ia apoi toate uneltele întrebunătate pentru slujbă în sfântul locaş, şi să le pună într'un covor albastru, şi să le acopere cu o învelitoare de piele de viţel de mare; apoi să le pună pe targă.

13. Să ia cenuşa din altar, şi să întindă peste altar un covor de purpură;

14. să pună deasupra toate uneltele pentru slujba lui, tigăile pentru cărbuni, furculiţele, lophele, ligheanele, toate uneltele altarului, şi deasupra să întindă o învelitoare de piele de viţel de mare; apoi să-i pună drugii.

15. După ce Aaron şi fiii lui vor isprăvi de acoperit sfântul locaş şi toate uneltele sfântului locaş, fiii lui Chehat* să vină, la pornirea taberii, ca să le ducă; dar să nu se atingă** de lucrurile sfinte, ca să nu moară. Acestea† sînt lucrurile pe cari au să le ducă fiii lui Chehat din cortul întîlnirii.

* Cap. 7. 9; 10. 21. Deut. 31. 9. 2 Sam. 6. 13. 1 Cron. 16. 2. 15. ** 2 Sam. 6. 6, 7. 1 Cron. 13. 9, 10. † Cap. 3. 31.

16. Eleazar, fiul preotului Aaron, să aibă sub privigherea lui unîdelemn* pentru sfeşnic, tămîia** mirositoare, darul† de pine de toate zilele şi unîdelemnul ‡ pentru ungere; să aibă în grija lui tot cortul şi tot ce cuprinde el, sfîntul locaş şi uneltele lui.

* Exod. 27. 6. Lev. 24. 2. ** Exod. 30. 34. † Exod. 29. 40. ‡ Exod. 30. 23.

17. Domnul a vorbit lui Moise şi lui Aaron, şi a zis:

18. „Să nu cumva să puneţi neamul familiilor Chehatiţilor în primejdie să fie nimicît din mijlocul Leviţilor.

19. Iată ce să faceţi pentru ei, ca să trăiască şi să nu moară cînd se vor apropia de Locul prea sfînt*: Aaron şi fiii lui să vină, şi să pună pe fiecare din ei la slujba şi sarcina lui.

* Vers. 4.

20. Să nu* între ei să învelescă lucrurile sfinte, ca să nu moară.**

* Exod. 19. 21. 1 Sam. 6. 19.

Slujbele Gherşoniţilor.

21. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

22. „Numără şi pe fiii lui Gherşon, după casele părinţilor lor, după familiile lor:

23. şi anume, să faci numărătoarea, începînd dela vîrsta de treizeci* de ani în sus pînă la vîrsta de cincizeci de ani, a tuturor celor ce sînt în stare

să împlinescă vreo slujbă în cortul întîlnirii.

24. Iată slujbele familiilor Gherşoniţilor, slujba pe care vor trebui s'o facă şi ce vor trebui să ducă.

25. Să ducă* covoarele cortului şi cortul întîlnirii, învelitoarea lui şi învelitoarea de piele de viţel de mare, care se pune deasupra, perdeaua de la uşa cortului întîlnirii;

26. pinzele curţii şi perdeaua dela uşa porţii curţii, dejur împrejurul cortului şi altarului, funiile lor şi toate uneltele cari ţin de ele. Şi ei să facă toată slujba privitoare la aceste lucruri.

27. În slujbele lor, fiii Gherşoniţilor să fie sub poruncile lui Aaron şi fiilor lui, pentru tot ce vor duce şi pentru toată slujba pe care vor trebui s'o facă; în grija lor să daţi tot ce au de dus.

28. Acestea sînt slujbele familiilor fiilor Gherşoniţilor în cortul întîlnirii, şi ce au ei de păzit sub cîrmuirea lui Itamar, fiul preotului Aaron.

Slujbele fiilor lui Merari.

29. Să faci numărătoarea fiilor lui Merari, după familiile lor, după casele părinţilor lor;

30. şi anume, să faci numărătoarea începînd dela vîrsta de treizeci* de ani în sus pînă la vîrsta de cincizeci de ani, a tuturor celor ce sînt în stare să facă vreo slujbă în cortul întîlnirii.

* Vers. 1.

31. Iată* ce este dat în grija lor şi ce au ei de dus, pentru toate slujbele din cortul întîlnirii: scîndurile** cortului, drugii lui, stîlpii lui, picioarele lui;

32. stîlpii curţii de jur împrejur, picioarele lor, ţăruşii lor, funiile lor, toate uneltele cari ţin de ei şi tot ce este rînduit pentru slujba lor. Să spuneţi pe* nume lucrurile cari sînt date în grija lor şi pe cari le au ei de purtat.

* Exod. 3. 2.

33. Acestea sînt slujbele familiilor fiilor lui Merari, toate slujbele pe cari au să le facă ei în cortul întîlnirii sub cîrmuirea lui Itamar, fiul preotului Aaron.

34. Moise*, Aaron şi mai mari adunării au făcut numărătoarea fiilor Chehatiţilor, după familiile lor şi după casele părinţilor lor,

* Vers. 1.

35. şi anume a tuturor acelor care dela vîrsta de treizeci de ani în sus

pină la vîrsta de cincizeci de ani, erau în stare să facă vreo slujbă în cortul întîlnirii.

36. Cei ieșiți la numărătoare, după familiile lor, au fost două mii șapte sute cinci zeci.

37. Aceștia sînt cei ieșiți la numărătoare din familiile Chehatîților, toți cei ce făceau vreo slujbă în cortul întîlnirii; Moise și Aaron le-au făcut numărătoare, după porunca Domnului dată prin Moise.

38. Fiii lui Gherson ieșiți la numărătoare, după familiile lor și după casele părinților lor,

39. dela vîrsta de treizeci de ani în sus pină la vîrsta de cincizeci de ani, și anume toți cei ce erau în stare să facă vreo slujbă în cortul întîlnirii,

40. cei ieșiți la numărătoare, după familiile lor, după casele părinților lor, au fost două mii șase sute treizeci.

41. Aceștia* sînt cei ieșiți la numărătoare din familiile fiilor lui Gherson, toți cei ce făceau vreo slujbă în cortul întîlnirii; Moise și Aaron le-au făcut numărătoare după porunca Domnului.

*Vers. 22.

42. Cei ieșiți la numărătoare dintre familiile fiilor lui Merari, după familiile lor, după casele părinților lor,

43. dela vîrsta de treizeci de ani în sus pină la vîrsta de cincizeci de ani, toți cei ce erau în stare să facă vreo slujbă în cortul întîlnirii,

44. cei ieșiți la numărătoare, după familiile lor, au fost trei mii două sute.

45. Aceștia sînt cei ieșiți la numărătoare din familiile fiilor lui Merari; Moise și Aaron le-au făcut numărătoare după* porunca Domnului dată prin Moise.

*Vers. 29.

46. Toți aceia dintre Leviți a căror numărătoare au făcut-o Moise, Aaron și mai marii lui Israel, după familiile lor și după casele părinților lor,

47. dela vîrsta* de treizeci de ani în sus pină la vîrsta de cinci zeci de ani, toți cei ce erau în stare să facă vreo slujbă și să ducă cortul întîlnirii,

*Vers. 3, 23, 30.

48. toți cei ieșiți la numărătoare, au fost opt mii cincisute optzeci.

49. Le-au făcut numărătoare după porunca Domnului dată prin Moise, arătînd fiecarea* slujba pe care trebuia s'o facă și ce trebuia să ducă; le-

au făcut numărătoare după porunca** pe care o dăduse lui Moise Domnul.

*Vers. 15, 24, 31. **Vers. 1, 21.

Izgonirea celor necurați.

5. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Poruncește copiilor lui Israel să izgonească din tabără pe orice leproș*, și pe oricine are o lepadare** de sămîntă, sau este întinat prin atingerea de Ț un mort.

*Lev. 13, 3, 46. Cap. 12, 14.

**Lev. 15, 2. + Lev. 21, 1. Cap. 9, 8, 10; 19, 11, 13; 31, 19.

3. Fie bărbați fie femei, să-i scoateți afară din tabără; să-i scoateți afară, ca să nu spurce tabăra în mijlocul* căreia lmi am Eu locuința.”

*Lev. 26, 11, 12. 2Cor. 6, 16.

4. Copiii lui Israel au făcut așa, și i-au scos afară din tabără; cum poruncise lui Moise Domnul, așa au făcut copiii lui Israel.

Despăgubirea pentru furt.

5. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

6. „Spune copiilor lui Israel: Cînd* un bărbat sau o femeie va păcătui împotriva aproapelui său, făcînd o călcare de lege față de Domnul, și se va face astfel vinovat,

*Lev. 6, 2, 3.

7. să-și* mărturisească păcatul, și să dea înapoi în întregime** prețul lucrului cîștigat prin mijloace necinstite, adăugînd a cincea parte; să-l dea aceleia față de care s'a făcut vinovat.

*Lev. 5, 5; 26, 40. Ios. 7, 19. **Lev. 6, 5.

8. Dacă nu este nimeni care să aibă drept să ia înapoi lucrul cîștigat prin mijloace necinstite, lucrul acela să se întoarcă la Domnul, la preot, afară de berbecule* adus ca jertfă de ispășire cu care se va face ispășire pentru cel vinovat.

*Lev. 6, 6; 7, 7.

9. Orice dar* ridicat din lucrurile închinete Domnului de copiii lui Israel, să fie al preotului, căruia îi sînt aduse.

*Exod. 29, 28. Lev. 6, 17, 18, 26; 7, 6, 7, 9, 10, 14. Cap. 18, 8, 9, 19. Dent. 18, 3, 4. Ezec. 44, 29, 30.

10. Lucrurile închinete Domnului vor fi ale preotului: tot ce i se va da la preotului, al* lui să fie.”

*Lev. 10, 13.

Apa de gelozie.

11. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

12. „Vorbește copiilor lui Israel, și spune-le: Dacă păcătuiește nevasta cui-va față de bărbatul ei, și-i necredincioasă;

13. dacă altul se* culcă cu ea, și lucrul este ascuns de bărbatul ei; dacă ea s'a pingărit în ascuns, fără să fie vreun martor împotriva ei, și fără să fie prinsă asupra faptului; — ^{o Lev. 18.20.}

14. și dacă bărbatul este apucat de un duh de gelozie și are bănuiele asupra nevastei lui, care s'a pingărit, sau dacă este cuprins de un duh de gelozie și are bănuiele asupra nevastei lui, care nu s'a pingărit; —

15. omul acela să-și aducă nevasta la preot, și, ca dar de mîncare pentru ea, să aducă a zecea parte dintr'o efa de floare de făină de orz; să nu toarne untdelemn pe ea, și să nu pună tămîie pe ea, căci acesta este un dar de mîncare adus pentru gelozie, un dar de descoperire, care descopere* o fără-delege. ^{o 1 Reg. 17.18. Ezech. 29.16.}

16. Preotul s'o apropie, și s'o pună să stea în picioare înaintea Domnului.

17. Preotul să ia apă sfințită într'un vas de pămînt; să ia țărînă de pe podeala cortului și s'o pună în apă.

18. Preotul să pună pe femeie să stea în picioare înaintea Domnului; să descopere capul femeii, și să-i pună în mini darul de mîncare adus pentru descoperire, darul de mîncare adus pentru gelozie; preotul să aibă înmînă apele amare aducătoare de blestem.

19. Preotul să pună pe femeie să jure, și să-i zică: „Dacă niciun om nu s'a culcat cu tine, și dacă, fiind sub puterea bărbatului tău, nu te-ai abătut dela el ca să te pingărești cu altul, să nu-ți faci niciun rău aceste ape amare aducătoare de blestem!

20. Dar dacă, fiind sub puterea bărbatului tău, te-ai abătut dela el și te-ai pingărit, și dacă un alt om decît bărbatul tău s'a culcat cu tine, —

21. și preotul* să pună pe femeie să jure cu un jurămint de blestem, și să-i zică: — „Domnul să** te facă să ajungi de blestem și de urgie în mijlocul poporului tău, făcînd să ți se usu-
ce coapsa și să ți se umfle pîntecele, ^{o 10s. 6.26. 1 Sam. 14.24. Neem. 10.29. o 1er. 20.22.}

22. și apele acestea aducătoare de blestem să intre* în măruntaiele tale, ca să facă să ți se umfle pîntecele și să ți se usu-
ce coapsa!“ Și** femeia să zică: „Amin! Amin!“ ^{o Ps. 100.18. o Deut. 27.16.}

23. Preotul să scrie blestemurile ace-
stea într'o carte, apoi să le șteargă cu
apele cele amare.

24. Și să dea femeii să bea apele
amare aducătoare de blestem; și apele
aducătoare de blestem vor intra în ea
și-i vor pricinui amărăciunea.

25. Preotul să ia din minile femeii
darul de mîncare adus pentru gelozie,
să legene* darul într'o parte și în-
tr'alta înaintea Domnului, și să-l aducă
pe altar. ^{o Lev. 6.2.}

26. Apoi* preotul să ia un pumn din
darul acesta, ca aducere aminte, și să-l
ardă pe altar. După aceea, să dea fe-
meii să bea apele. ^{o Lev. 22.9.}

27. După ăi va da să bea apele,
dacă ea s'a pingărit și a fost necredin-
cioasă bărbatului ei, apele aducătoare
de blestem vor intra în ea, și-i vor pri-
cinue amărăciunea; pîntecele i se va
umfla, coapsa i se va usca, și femeia
aceasta va fi de blestem* în mijlocul
poporului ei. ^{o Deut. 20.2.}

28. Dar dacă femeia nu s'a pingărit
și este curată, va rămînea neatinșă și
va avea copii. ^{o 1er. 24.0; 20.18,22; 42.18. Zab. 8.13.}

29. Aceasta este legea asupra gelo-
ziei, pentru împrejurarea cînd o fe-
meie, care este sub puterea bărbatu-
lui ei, se abate* și se pingărește, ^{o Ven. 3.}

30. și pentru împrejurarea cînd un
bărbat, apucat de un duh de gelozie,
are bănuiele asupra nevastei lui: preotul
s'o pună să stea în picioare înain-
tea Domnului, și să-i facă întocmai
după legea aceasta.

31. Bărbatul va fi scutit de vină, dar
femeia aceea își va lua* pedeapsa ne-
legiurii ei.“ ^{o Lev. 20.17, 19.}

Legea Nazireatului.

6 1. Domnul a vorbit lui Moise, și i
zis:

2. „Vorbește copiilor lui Israel, și
spune-le: „Cînd un bărbat sau o fe-
meie se va despărți* de ceilalți, făcînd
o juruință de nazireat, ca să se în-
chine Domnului,

^{o Lev. 27.2. Judc. 13.6. Fapt. 21.23. Rom. 1.1.}

3. să se* ferească de vin și de bău-
tură îmbătătoare; să nu bea nici oțet
făcut din vin, nici oțet făcut din vîn
băutură îmbătătoare; să nu bea nicio
băutură stoarsă din struguri, și să nu
mănînce struguri proaspeți nici uscați. ^{o Amos 2.12. Luc. 1.15.}

4. În tot timpul nazireatului lui, să

1. Nazireat înseamnă a se despărți de cel-
lalt, a se supune la înfrînări.

nu mănince nimic care vine din viță, delă simburi pînă la pielea strugurelui.

5. În tot timpul nazireatului, briciul* să nu treacă pe capul lui; pînă la împlinirea zilelor pentru cari s'a închinat Domnului, va fi sfînt; și-și lase părul să crească în voie.

• Judc. 13. 6; 10. 17. 1 Sam. 1. 11.

6. În tot timpul cît s'a făgăduit Domnului prin jurămint, să nu se apropie de* un mort;

• Lev. 21. 1. Cap. 19. 11, 19.

7. să nu se pîngărească nici la moartea tatălui* său, nici a mamei sale, nici a fratelui său, nici a soriei sale, căci poartă pe cap închinarea Dumnezeului lui.

• Lev. 21. 1, 2, 11. Cap. 9. 6, 8.

8. În tot timpul nazireatului, să fie închinat Domnului.

9. Dacă moare cineva de moarte năpraznică lingă el, și capul lui închinat se face astfel necurat, să-și radă* capul în ziua curățirii, și anume să și-l radă a șaptea zi.

• Fapt. 18. 18; 21. 24.

10. În ziua a opta,* să aducă preotului două turturele sau doi pui de porumbel, la ușa cortului întîlnirii.

• Lev. 6. 7; 14. 22; 15. 14, 29.

11. Preotul să jertfească pe unul ca jertfă de ispășire, iar pe celalt ca ardere de tot, și să facă pentru el ispășirea păcatului lui, făcut cu prilejul mortului. Nazireul să-și sfințească apoi capul chiar în ziua aceea.

12. Să închine din nou Domnului zilele nazireatului lui dinainte, și să aducă un miel de un an ca* jertfă pentru vină; zilele dinainte nu vor fi socotite, pentrucă nazireatul lui a fost pîngărit.

• Lev. 6. 6.

După isprăvirea nazireatului.

13. Iată legea nazireului. În ziua* cînd se va împlini vremea nazireatului lui, să fie adus la ușa cortului întîlnirii.

• Fapt. 21. 28.

14. Ca dar, să aducă Domnului: un miel de un an fără cusur, pentru arderea de tot, o oaie de un an și fără cusur pentru jertfă* de ispășire, și un berbec fără cusur, pentru jertfă** de mulțămire;

• Lev. 4. 2, 27, 32. • Lev. 3. 6.

15. un coș cu azimi, turtă făcute din floarea* făinii, frămîntată** cu untdelemn, și plăcinte fără aluat, stropite cu untdelemn, împreună cu darul de mincare și jertfa de* băutură obicinuite.

• Lev. 2. 4. • Exod. 29. 2. †Cap. 15. 6, 7, 10.

16. Preotul să aducă aceste lucruri înaintea Domnului și să aducă jertfa lui de ispășire și arderea de tot;

17. să pregătească berbecule ca jertfă de mulțămire Domnului, împreună cu coșul cu azimi, și să pregătească și darul lui de mincare și jertfa lui de băutură.

18. Nazireul* să-și radă, la ușa cortului întîlnirii, capul închinat Domnului; și să ia părul capului său închinat Domnului, și să-l pună pe focul care este sub jertfa de mulțămire.

• Fapt. 21. 24.

19. Preotul să ia* spata dreaptă fiartă a berbecelui, o turtă nedospită din coș, și o plăcintă nedospită; și să le pună** în minile Nazireului, după ce acesta și-a ras capul închinat Domnului.

• 1 Sam. 2. 15. • Exod. 29. 23, 24.

20. Preotul să le legene într-o parte și într'alta înaintea Domnului: acesta* este un lucru sfînt, care este al preotului, împreună cu pieptul legănat și spata adusă jertfă prin ridicare. Apoi, nazireul va putea să bea vin.

• Exod. 29. 27, 28.

21. Aceasta este legea pentru cel ce a făcut juruința de nazireat: acesta este darul lui, care trebuie adus Domnului pentru nazireatul lui, afară de ce-i vor îngădui mijloacele lui. Să împlinească tot ce este poruncit pentru juruința pe care a făcut-o, după legea nazireatului."

Binecuvîntarea.

22. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

23. „Vorbește lui Aaron și fiilor lui, și spune-le: „Așa să binecuvîntați* pe copiii lui Israel, și să le ziceți:

• Lev. 9. 22. 1 Cron. 23. 13.

24. „Domnul să te binecuvînteze, și să te păzească*!

• Ps. 121. 7. Ioan. 17. 11.

25. Domnul să facă să lumineze* Fața Lui peste tine, și să Se îndure** de tine!

• Ps. 31. 16; 67. 1; 80. 3, 7, 10; 119. 135. Dan. 9. 17.

• Fac. 43. 20.

26. Domnul să-Și înalțe* Fața peste tine, și-și dea** pacea!

• Ps. 4. 6. • Ioan. 14. 27. 2 Tes. 3. 16.

27. Astfel să pună* Numele Meu peste copiii lui Israel, și Eu** îi voi binecuvînta."

• Deut. 28. 10. 2 Cron. 7. 14. Isa. 43. 7. Dan. 9. 18, 19. • Ps. 115. 12.

Darurile căpeteniilor semințiilor.

71. Cînd a isprăvit Moise de așezat* cortul, l-a uns și l-a sfințit împreună cu toate uneltele lui, precum și altarul cu toate uneltele lui; l-a uns și l-a sfințit.

• Exod. 40. 18. Lev. 8. 10, 11.

2. Atunci mai* marii lui Israel, căpeteniile caselor părinților lor, și-au adus darurile lor: aceștia erau mai marii semințiilor, cari luaseră parte la numărătoare.

* Cap. 1. 4, etc.

3. Ei și-au adus ca dar înaintea Domnului: șase cară acoperite și doisprezece boi, adică un car la două căpetenii, și un bou de fiecare căpetenie; și le-au adus înaintea cortului.

4. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

5. „la dela ei aceste lucruri, și să le întrebuințezi pentru slujba cortului înțînării; să le dai Leviților, fiecăruia după cum cere slujba lui.”

6. Moise a luat carăle și boii, și le-a dat Leviților.

7. A dat* două cară și patru boi fiilor lui Gherson, după cum cereau slujbele lor;

* Cap. 4. 26.

8. a dat* patru cară și opt boi fiilor lui Merari, după cum cereau slujbele lor, subț cirmuirea** lui Itamar, fiul preotului Aaron.

* Cap. 4. 31. ** Cap. 4. 28. 33.

9. Dar n'a dat niciunul fiilor lui Chehat, pentrucă, după cum cereau slujbele* lor, ei trebuiau să ducă lucrurile sfinte pe umeri.

* Cap. 1. 15. Cap. 1. 6. 8. 10. 12. 14. 2 Sam. 6. 13.

Darurile pentru tîrnosirea altarului.

10. Căpeteniile și-au adus darurile pentru tîrnosirea* altarului, în ziua cînd l-au uns; căpeteniile și-au adus darurile înaintea altarului.

* Deut. 20. 5. 1 Reg. 8. 63. 2 Cron. 7. 5. 9. Ezra 6. 16. Neem. 12. 27. Ps. 30. 1.

11. Domnul a zis lui Moise: „Căpeteniile să vină unul cîte unul, și anume fiecare în cîte o zi deosebită, ca să-și aducă darul pentru tîrnosirea altarului.”

12. Cel ce și-a adus darul în ziua întîi, a fost Nahșon*, fiul lui Aminadab, din seminția lui Iuda.

* Cap. 2. 3.

13. El a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după siclul* sfîntului locaș, amîndouă pline cu floare de făină, frămîntată cu untdelemn, pentru darul** de mîncare;

* Exod. 30. 13. ** Lev. 2. 1.

14. o cătuie de aur de zece sicli, plină* cu tămîie,

* Exod. 30. 34.

15. un vițel*, un berbec, un miel de un an, pentru arderea de tot;

* Lev. 1. 2.

16. un țap*, pentru jertfa de ispășire;

* Lev. 4. 23.

17. și, pentru jertfa* de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui

Nahșon, fiul lui Aminadab.

* Lev. 2. 1.

18. A doua zi, și-a adus darul Netaneel, fiul lui Tuar, căpetenia lui Isahar.

19. El a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după siclul sfîntului locaș, amîndouă pline cu floare de făină, frămîntată cu untdelemn, pentru darul de mîncare;

20. o cătuie de aur de zece sicli, plină cu tămîie;

21. un vițel, un berbec, un miel de un an, pentru arderea de tot;

22. un țap, pentru jertfa de ispășire;

23. și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui

Netaneel, fiul lui Tuar.

24. A treia zi, căpetenia fiilor lui Zabulon, Eliab, fiul lui Helon,

25. a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli,

după siclul sfîntului locaș, amîndouă pline cu floare de făină, frămîntată cu untdelemn, pentru darul de mîncare;

26. o cătuie de aur de zece sicli, plină cu tămîie;

27. un vițel, un berbec, un miel de un an, pentru arderea de tot;

28. un țap, pentru jertfa de ispășire;

29. și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui

Eliab, fiul lui Helon.

30. A patra zi, căpetenia fiilor lui Ruben, Elișur, fiul lui Ședeur,

31. a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli,

după siclul sfîntului locaș, amîndouă pline cu floare de făină, frămîntată cu untdelemn, pentru darul de mîncare;

32. o cătuie de aur de zece sicli plină cu tămîie;

33. un vițel, un berbec, un miel de un an, pentru arderea de tot;

34. un țap pentru jertfa de ispășire;

35. și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui

Elișur, fiul lui Ședeur.

36. A cincea zi, căpetenia fiilor lui Simeon, Șelumiel, fiul lui Turișadai,

37. a adus: o farfurie de argint în

greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după siclul sfântului locaș, amîndouă pline cu floare de făină, frămîntată cu untdelemn, pentru darul de mincare;

38. o cătuie de aur de zece sicli, plină cu tămîie;

39. un vițel, un berbece, un miel de un an, pentru arderea de tot;

40. un țap, pentru jertfa de ispășire;

41. și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul de mincare al lui Șelumiel, fiul lui Turișadai.

42. A șasea zi, căpetenia fiilor lui Gad, Eliasaf, fiul lui Deuel,

43. a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după siclul sfântului locaș, amîndouă pline cu floare de făină frămîntată cu untdelemn, pentru darul de mincare;

44. o cătuie de aur de zece sicli, plină cu tămîie;

45. un vițel, un berbece, un miel de un an, pentru arderea de tot;

46. un țap, pentru jertfa de ispășire;

47. și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui Eliasaf, fiul lui Deuel.

48. A șaptea zi, căpetenia fiilor lui Efraim, Elișama, fiul lui Amihud,

49. a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după siclul sfântului locaș, amîndouă pline cu floare de făină, frămîntată cu untdelemn, pentru darul de mincare;

50. o cătuie de aur de zece sicli, plină cu tămîie;

51. un vițel, un berbece, un miel de un an, pentru arderea de tot;

52. un țap, pentru jertfa de ispășire;

53. și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui Elișama, fiul lui Amihud.

54. A opta zi, căpetenia fiilor lui Manase, Gamliel, fiul lui Pedahtur,

55. a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după siclul sfântului locaș, amîndouă pline cu floare de făină, frămîntată cu untdelemn, pentru darul de mincare;

56. o cătuie de aur de zece sicli, plină cu tămîie;

57. un vițel, un berbece, un miel de un an, pentru arderea de tot;

58. un țap pentru jertfa de ispășire;

59. și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui Gamliel, fiul lui Pedahtur.

60. A noua zi, căpetenia fiilor lui Benjamin, Abidan, fiul lui Ghideoni,

61. a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șapte zeci de sicli, după siclul sfântului locaș, amîndouă pline cu floare de făină, frămîntată cu untdelemn, pentru darul de mincare;

62. o cătuie de aur de zece sicli, plină cu tămîie;

63. un vițel, un berbece, un miel de un an, pentru arderea de tot;

64. un țap, pentru jertfa de ispășire;

65. și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui Abidan, fiul lui Ghideoni.

66. A zecea zi, căpetenia fiilor lui Dan, Ahiezer, fiul lui Amișadai,

67. a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după siclul sfântului locaș, amîndouă pline cu floare de făină, frămîntată cu untdelemn, pentru darul de mincare;

68. o cătuie de aur, plină cu tămîie;

69. un vițel, un berbece, un miel de un an, pentru arderea de tot;

70. un țap, pentru jertfa de ispășire;

71. și pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui Ahiezer, fiul lui Amișadai.

72. A unsprezecea zi, căpetenia fiilor lui Așer, Paguiel, fiul lui Ocran,

73. a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după siclul sfântului locaș, amîndouă pline cu floare de făină, frămîntată cu untdelemn, pentru darul de mincare;

74. o cătuie de aur de zece sicli, plină cu tămîie;

75. un vițel, un berbece, un miel de un an, pentru arderea de tot;

76. un țap, pentru jertfa de ispășire;

77. și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui Paguiel, fiul lui Ocran.

78. A douăsprezecea zi, căpetenia fiilor lui Neftali, Ahira, fiul lui Enan,

79. a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighian de argint de șaptezeci de sicli, după siclul sfântului locaș, amindouă pline cu floare de făină, frământată cu untdelemn, pentru darul de mincare;

80. o cătuie de aur de zece sicli, plină cu tămii;

81. un vițel, un berbec, un miel de un an, pentru arderea de tot;

82. un țap, pentru jertfa de ispășire;

83. și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui Ahira, fiul lui Enan.

84. Acestea au fost darurile aduse de căpeteniile lui Israel pentru tirnosirea altarului, în ziua cînd l-au uns. Au fost douăsprezece farfurii de argint, douăsprezece ligheane de argint, douăsprezece cătuși de aur;

85. fiecare farfurie de argint cîntărea o sută treizeci de sicli, și fiecare lighian cîntărea șaptezeci de sicli, așa că argintul acestor unelte se ridica în totul la două mii patru sute de sicli, după siclul sfântului locaș.

86. Au fost douăsprezece cătuși de aur pline cu tămii, cîte zece sicli cătușii, după siclul sfântului locaș; aurul cătușiiilor se ridica în totul la o sută douăzeci de sicli.

87. Toate dobitoacele pentru arderea de tot au fost doisprezece viței, doisprezece berbeci, doisprezece miei de un an, cu darurile de mincare obicnuite, doisprezece țapi, pentru jertfa de ispășire.

88. Toate dobitoacele pentru jertfa de mulțămire: douăzeci și patru de boi, șasezeci de berbeci, șasezeci de țapi, șasezeci de miei de un an. Acestea au fost darurile aduse pentru tirnosirea altarului, după ce l-au uns. • Vers. 1.

89. Cînd intra Moise în cortul întîlnirii ca să vorbească cu Domnul, auzea glasul care-i vorbea de pe capacul ispășirii care era așezat pe chivotul mărturie, între cei doi heruvimi. Și vorbea cu Domnul.

• Cap. 12, 8. Exod. 33, 9, 11. • Exod. 25, 22.

Așezarea candelelor.

8. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Vorbește lui Aaron, și spune-i: Cînd vei așeza candelile în sfeșnic,

cele șapte candelile vor trebui să lumineze în partea dinaintea a sfeșnicului.”

• Exod. 25, 37; 40, 2.

3. Aaron a făcut așa; a așezat candelile în partea dinaintea a sfeșnicului, cum poruncise lui Moise Domnul.

4. Sfeșnicul era de aur bătut; alți piciorul cit și florile lui, erau de aur bătut. Moise făcuse sfeșnicul după chipul, pe care i-l arătase Domnul.

• Exod. 25, 31. • Exod. 25, 18. • Exod. 25, 4.

Inchinarea Leviților.

5. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

6. „Ia pe Leviți din mijlocul copiilor lui Israel, și curățește-i.

7. Iată cum să-i curățești: Stropește-i cu apă ispășitoare; să lase să treacă briciul peste tot trupul lor, să-și spele hainele, și să se curățească.

• Cap. 19, 9, 17, 18. • Lev. 14, 8, 9.

8. Să ia apoi un vițel, cu darul de mincare obicnuit, făcut din floare de făină, frământată cu untdelemn; și să mai iei un alt vițel pentru jertfa de ispășire.

• Lev. 2, 1.

9. Să apropie pe Leviți înaintea cortului întîlnirii, și să stringi toată adunarea copiilor lui Israel.

• Exod. 29, 4; 40, 12. • Lev. 8, 1.

10. Să apropie pe Leviți înaintea Domnului; și copiii lui Israel să-și pună minile pe Leviți.

• Lev. 1, 1.

11. Aaron să legene pe Leviți într-o parte și într-alta înaintea Domnului, ca un dar legănat din partea copiilor lui Israel; și să fie închinați astfel în slujba Domnului.

12. Leviții să-și pună minile pe capul vițelilor, și să aduci unul ca jertfă de ispășire, și altul ca ardered tot, ca să faci ispășire pentru Leviți.

• Exod. 29, 10.

13. Să pui pe Leviți în picioare înaintea lui Aaron și înaintea fiilor lui, și să-i legeni într-o parte și într-alta, ca un dar legănat Domnului.

14. Așa să desparți pe Leviți din mijlocul copiilor lui Israel; și Leviții vor fi ai Mei.

• Cap. 3, 4; 18, 9.

15. După aceea, Leviții să vină să facă slujba în cortul întîlnirii. Astfel să-i curățești și să-i legeni într-o parte și într-alta, ca un dar legănat.

• Vers. 11, 13.

16. Căci ei îmi sînt dați cu totul din mijlocul copiilor lui Israel: Eu i-am luat pentru Mine în locul întîilor nă-

cuți, din toți întâii născuți ai copiilor lui Israel.

17. Căci orice întâi născut al copiilor lui Israel este al Meu*, atât din oameni cît și din dobitoace; Mie Mi i-am în-cit și din dobitoace; Mie Mi i-am lovit pe toți chinat în ziua cînd am lovit pe toți întâii născuți în țara Egiptului.

*Exod. 19.2, 12, 13, 15. Cap. 3. 13. Luc. 2. 28.

18. Și Eu am luat pe Leviți în locul tuturor întâilor născuți ai copiilor lui Israel.

19. Am dat* pe Leviți în totul lui Aaron și fiilor lui, din mijlocul copiilor lui Israel, ca să facă slujbă pentru copiii lui Israel în cortul întîlnirii, să facă ispășire pentru copiii lui Israel, și astfel copiii lui Israel să nu fie lo-viți cu nici* o urgie, cînd se vor apro-pia de sfîntul locaș.

*Cap. 3. 9. **Cap. 1. 5. 3. 16. 46; 18. 5. 2 Cron. 26. 16.

20. Moise, Aaron și toată adunarea copiilor lui Israel, au făcut cu Leviții tot ce poruncise lui Moise Domnul despre Leviți; așa au făcut copiii lui Israel cu ei.

21. Leviții s'au curățit, și și-au spă-lat hainele. Aaron s'au legănat într'o parte și într'alta, ca un dar legănat înaintea Domnului, și a făcut ispășire pentru ei, ca să-i curățască.

*Vers. 7. **Vers. 11, 12.

22. După aceea*, Leviții au venit să-și facă slujba în cortul întîlnirii, în fața lui Aaron și a fiilor lui. Intocmai cum poruncise* lui Moise Domnul cu pri-vire la Leviți, așa s'a făcut cu ei.

*Vers. 15. **Vers. 5, etc.

Timpul cît trebuie să slujească Leviții.

23. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

24. „Iată legea privitoare la Leviți. Dela vîrsta de douăzeci* și cinci de ani în sus, orice Levit va intra în slujba cortului întîlnirii ca să îndeplinească o slujbă acolo.

*Cap. 4. 3. 1 Cron. 23. 3, 24, 27.

25. Dela vîrsta de cincizeci* de ani încolo, să iasă din slujbă, și să nu mai slujească.

26. Va putea să ajute pe frații lui în cortul întîlnirii, să păzească* ce le este dat în grijă; dar să nu mai facă sluj-bă. Așa să faci cu Leviții înce privește slujbele lor.

*Cap. 1. 53.

Paștele în pustia Sinai.

9. Domnul a vorbit lui Moise, în pustia Sinai, în luna întâi a anului al doilea, după ieșirea lor din țara Egiptului. Și a zis:

2. „Copiii lui Israel să prăznuiască Paștele* la vremea hotărîtă.

*Exod. 12. 1, etc. Lev. 2. 3. 7. Cap. 28. 16. Deut. 16. 1, 2.

3. Să le prăznuieți la vremea hotărîtă, în a patrusprezecea zi a lunii acesteia, între cele două seri; să le prăznuieți după toate legile, și după toate porun-cile privitoare la ele.

4. Moise a vorbit copiilor lui Israel, să prăznuiască Paștele.

5. Și au* prăznuit Paștele în a pa-trusprezecea zi a lunii întâi, între cele două seri, în pustia Sinai; copiii lui Israel au făcut intocmai după toate poruncile, pe cari le dăduse lui Moise Domnul.

*Jos. 5. 10.

6. S'a întîmplat că niște oameni, fiind necurați* din pricină că se atînseseră de un mort, nu puteau prăznui Paștele în ziua aceea. Ei s'au* înfățișat în ace-aș zi înaintea lui Moise și înaintea lui Aaron.

*Cap. 5. 2; 19. 11, 16. Ioan 18. 28.

*Exod. 18. 15, 19, 26. Cap. 27. 2.

7. Și oamenii aceia au zis lui Moise: „Noi sîntem necurați din pricina unui mort; de ce să fim nevoiți să nu ne aducem la vremea hotărîtă darul cu-venit Domnului în mijlocul copiilor lui Israel?“

8. Moise le-a răspuns: „Așteptați* să văd ce vă poruncește Domnul.“

*Cap. 27. 6.

9. Și Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

10. „Vorbește copiilor lui Israel, și spune-le: „Dacă cineva dintre voi sau dintre urmașii voștri este necurat din pricina unui mort, sau este într'o călă-torie lungă, totuș să prăznuiască Pa-ștele în cinstea Domnului.

11. Și anume, să le prăznuiască în lu-na a doua*, în ziua a patrusprezecea, între cele două seri; să le mănince** cu azimi și ierburii amare.

*2 Cron. 30. 2, 15. **Exod. 12. 8.

12. Să nu lase din* ele nimic pînă a doua zi dimineață, și să nu frîgă** ni-ciun os din ele. Să le prăznuiască după toate* poruncile privitoare la Paște.

*Exod. 12. 10. **Exod. 12. 46. Ioan 19. 36. †Exod. 12. 43.

13. Dacă cineva nu este necurat, nici nu este în călătorie, și totuș nu prăz-nuiește Paștele, acela să fie nimicit* din poporul lui; pentru că n'a adus** darul cuvenit Domnului la vremea ho-tărîtă, omul acela să-și ia* pedeapsa pentru păcatul lui.

*Fac. 17. 14. Exod. 12. 16. **Vers. 7. †Cap. 6. 31.

14. Dacă un străin, care locuiește în-voi, prăznuiește Paștele Domnului, să

se țină de legile și poruncile privitoare la Paște. Această lege să fie între voi, pentru străin ca și pentru băstinaș.”

Exod. 12, 49.

Norul.

15. În ziua* când a fost așezat cortul, norul a acoperit locașul cortului întinării; și, de seara** până dimineața deasupra cortului era ca înfățișarea unui foc.

Exod. 40, 34. Neem. 9, 12, 10. Ps. 78, 14.

16. Totdeauna era așa: ziua, norul acoperea cortul, iar noaptea avea înfățișarea unui foc.

17. Când se* ridica norul de pe cort, porneau și copiii lui Israel; și acolo unde se oprea norul, tăbărau și copiii lui Israel.

18. Copiii lui Israel porneau după porunca Domnului și tăbărau după porunca Domnului; tăbărau atâta vreme* cât rămânea norul deasupra cortului.

1 Cor. 10, 1.

19. Când norul rămânea mai multă vreme deasupra cortului, copiii lui Israel ascultau* de porunca Domnului, și nu porneau.

Cap. 1, 63; 3, 8.

20. Când norul rămânea mai puține zile deasupra cortului, ei tăbărau după porunca Domnului, și porneau după porunca Domnului.

21. Dacă norul se oprea de seara până dimineața, și se ridica dimineața, atunci porneau și ei. Dacă norul se ridica după o zi și o noapte, atunci porneau și ei.

22. Dacă norul se oprea deasupra cortului două zile, sau o lună, sau un an, copiii lui* Israel rămăneau tăbăriți, și nu porneau; și când se ridica, porneau și ei.

Exod. 40, 36, 37.

23. Tăbărau după porunca Domnului, și porneau după porunca Domnului; ascultau* de porunca Domnului, și porneau după porunca Domnului dată prin Moise.

Vers. 19.

Trîmbițele de argint.

10. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Fă-ți două trîmbițe de argint; să le faci de argint bătut. Ele să-ți slujească pentru chemarea* adunării și pentru pornirea taberilor.

Isa. 1, 13.

3. Când se va suna* cu ele, toată adunarea să se strîngă la tine, la ușa cortului întinării.

Jer. 4, 6. 1012, 15.

4. Când se va suna numai cu o trîm-

biță, să se strîngă la tine căpeteniile, mai marii* peste miile lui Israel.

Exod. 18, 21. Cap. 1, 16; 7, 2.

5. Când veți suna cu vilvă, să pornească ceice tăbăresc* la răsărit;

Cap. 2, 3.

6. când veți suna a doua oară cu vilvă, să pornească ceice tăbăresc* la miază-zi: pentru plecarea lor, să se sune cu vilvă.

Cap. 2, 19.

7. Când va fi vorba de stringerea adunării, să sunați*, dar să nu* sunați cu vilvă.

Vers. 3. 1012, 1.

8. Din trîmbițe* să sune fiii lui Aaron, preoții. Aceasta să fie o lege vecinică pentru voi și pentru urmașii voștri.

Cap. 31, 6. Isa. 6, 4. 1 Cron. 15, 24. 2 Cron. 13, 12.

9. Când veți merge* la război, în țara voastră, împotriva vrăjmașului** care va lupta împotriva voastră, să sunați cu vilvă din trîmbițe, și Domnul, Dumnezeul vostru, își va aduce aminte de voi, și veți fi izbăviți de vrăjmașii voștri.

Cap. 31, 6. Isa. 6, 6. 2 Cron. 13, 12. Judc. 2, 18; 1, 3; 8, 9; 10, 8, 12. 1 Sam. 10, 18. Ps. 106, 4.

10. În zilele* voastre de bucurie, la sărbătorile voastre, și la lunile noi ale voastre, să sunați din trîmbițe, cînd vă veți aduce arderile de tot și jertfele de mulțămire; și ele vor face ca Dumnezeul vostru să-Și aducă* aminte de voi. Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru.

Cap. 29, 1. Lev. 23, 24. 1 Cron. 15, 24. 2 Cron. 5, 12; 7, 6; 29, 26. Ezra. 3, 10. Neem. 12, 35. Ps. 81, 9.

Plecarea din Sinai.

11. În ziua a douăzecea a lunii a doua a anului al doilea, s'a ridicat* norul de pe cortul întinării.

Cap. 9, 12.

12. Și copiii lui Israel au pornit* din pustia Sinai** după taberile lor. Norul s'a oprit în pustia* Paran.

Cap. 2, 9, 16, 24, 31. Exod. 19, 1. Cap. 1, 1; 9, 6. 1 Fac. 3, 21. Cap. 12, 16; 13, 3, 26. Deut. 1, 1.

13. Această întie plecare au făcut-o după porunca* Domnului dată prin Moise.

Vers. 5, 6. Cap. 2, 3.

14. Întai* a pornit steagul taberii fiilor lui Iuda, împreună cu oștirile lui. Peste oștirea lui Iuda era mai mare Nahșon**, fiul lui Aminadab;

Cap. 2, 3, 8. Cap. 1, 1.

15. peste oștirea semînției fiilor lui Isahar era Netaneel, fiul lui Ţuar;

16. peste oștirea semînției fiilor lui Zabulon, era Eliab, fiul lui Helon.

17. Când a fost desfăcut cortul*, au

NUMERI 10, 11.

pornit întâi fiii lui Gherșon și fiii lui Merari, ducînd** cortul.

Cap. 1. 51. Cap. 4. 24, 31; 7. 6, 7, 8.

18. Apoi a pornit steagul* taberii lui Ruben, împreună cu oștirile lui. Peste oștirea lui Ruben era mai mare Elițur, fiul lui Ședeur; Cap. 2. 10, 16.

19. peste oștirea semînței fiilor lui Simeon, era Șelumiel, fiul lui Turișadai;

20. peste oștirea semînței fiilor lui Gad era Elișaf, fiul lui Deuel.

21. Apoi au pornit Chehatții, ducînd sfîntul* locaș; pînă la venirea lor ceiștia întîlniseră cortul. Cap. 4. 4, 15; 7. 9.

22. Apoi a pornit steagul* taberii fiilor lui Efraim, împreună cu oștirile lor. Peste oștirea lui Efraim era mai mare Elișama, fiul lui Amihud; Cap. 2. 18, 24.

23. peste oștirea semînței fiilor lui Manase era Gamliel, fiul lui Pedahțur;

24. peste oștirea semînței fiilor lui Benjamin era Abidan, fiul lui Ghideoni.

25. Apoi a pornit steagul* taberii fiilor lui Dan, împreună cu oștirile lui: ei erau coada tuturor taberilor. Peste oștirea lui Dan era mai mare Ahiezer, fiul lui Amișadai; Cap. 2. 25, 31. 10. 6, 9.

26. peste oștirea semînței fiilor lui Așer era Paquiel, fiul lui Ocran;

27. peste oștirea semînței fiilor lui Neftali era Ahira, fiul lui Enan.

28. Acesta* a fost șirul în care au pornit copiii lui Israel, după oștirile lor; așa au plecat. Cap. 2. 34.

Moise și socrul său.

29. Moise a zis lui Hobab, fiul lui Reuel*, Madianitul, socrul lui Moise: „Noi plecăm spre locuri despre care Domnul a zis: „Eu vi-l** voi da.“ Vino cu noi, și îți vom face ț bine, căci Domnul ți a făgăduit că va face bine lui Israel.“

Cap. 2. 18. Fac. 12. 7. + Judec. 1. 16; 4. 11. + Fac. 32. 12. Exod. 3. 8; 6. 7, 8.

30. Hobab i-a răspuns: „Nu pot să merg; ci mă voi duce în țara mea și în locul meu de naștere.“

31. Și Moise a zis: „Nu ne părăsi, te rog; fiindcă tucunoști locurile unde putem să tăbărim în pustie; deci tu să ne fii* călăuză. Iov. 29. 16.

32. Și dacă vii cu noi, te vom face să te bucuri de binele*, pe care ni-l va face Domnul.“ Judec. 1. 10.

33. Ei au plecat dela muntele* Domnului, și au mers trei zile; chivotul

legămîntului Domnului a pornit înaintea lor**, și a făcut un drum de trei zile, ca să le caute un loc de odihnă. Exod. 3. 1. Deut. 1. 31. Ios. 3. 3, 4, 6. Ps. 132. 8. Ier. 31. 2. Ezech. 20. 6.

34. Norul* Domnului era deasupra lor în timpul zilei, cînd porneau din tabără. Exod. 13. 21. Num. 9. 12, 19.

35. Cînd pornea chivotul, Moise zicea: „Scoală-Te*, Doamne, ca să se imprăște vrăjmașii Tăi, și să fugă dinaintea Feței Tale cei ce Te urăsc!“ Ps. 68. 1, 2; 132. 8.

36. Iar cînd îl așezau, zicea: „Întoarce-Te, Doamne, la zecile de mii ale miilor lui Israel!“

Focul Domnului.

11. 1. Poporul* a cîrît în gura mare împotriva Domnului, zicînd că-i merge rău. Cînd a auzit Domnul, S'a miniat**. S'a aprins* între ei focul Domnului și a mistuit o parte din marginea taberii. Deut. 9. 22. Ps. 78. 21. + Lev. 10. 2. Cap. 16. 35. 2 Reg. 1. 12. Ps. 106. 18.

2. Poporul a strigat către Moise. Moise s'a rugat* Domnului, și focul s'a stins. 10. 6, 16.

3. Locului aceluia i-au pus numele Tabeera (Ardere), pentru că se aprinsese focul Domnului printre ei.

Prepelițele.

4. Adunăturii* de oameni, cari se aflau în mijlocul lui Israel, i-a venit poftă, ba chiar și copiii lui Israel au început să plîngă, și să zică: „Cine** ne va da carne să mîncăm?“ Exod. 12. 35. Ps. 78. 18; 106. 14. 1 Cor. 10. 6.

5. Ne aducem* aminte de peștii pe cari-i mîncam în Egipt, și cari nu ne costau nimic, de castraveți, de pepeni, de praji, de ceapă și de usturoi. Exod. 10. 3.

6. Acum ni s'a uscat* sufletul: nu mai este nimic! Ochii noștri nu văd decît mana aceasta.“ Cap. 21. 5.

7. Mana* semăna cu grăuntele de coriandru, și la vedere era ca bedeliu-mul**. Exod. 16. 14, 31. Fac. 2. 12.

8. Poporul se risipea și o strîngea, o măcina la rîșniță, sau o pisa într'o piuă; o fierbea în oală, și făcea turte din ea. Mana avea gustul* unei turte făcute cu untdelemn. Exod. 16. 31.

9. Cînd cădea roua* noaptea în tabără, cădea și mana. Exod. 16. 13, 14.

10. Moise a auzit pe popor plîngînd, fiecare în familia lui și la ușa cortului

lui. Minia* Domnului s'a aprins cu tărie. Moise s'a intristat. * Ps. 78. 21.

11. Și a zis* Domnului: „Pentru ce mînhești Tu pe robul Tău, și pentru ce n'am căpătat eu trecere înaintea Ta, de ai pus peste mine sarcina acestui popor întreg? * Deut. 1. 12.

12. Oare eu am zămislit pe poporul acesta? Oare eu l-am născut, ca să-mi zici: „Poartă-l* la sinul tău, cum poartă doica** pe copil,“ pînă în țara pe care ai jurat țării părinților lui că i-o vei da? * Isa. 40. 11. * Isa. 49. 23. 1 Tes. 2. 7. * Fac. 26. 3; 50. 24. Exod. 13. 5.

13. De unde* să iau carne, ca să dau la tot poporul acesta? Căci ei plîng la mine, zicînd: „Dă-ne carne ca să mîncăm!“ * Mat. 15. 33. Marc. 8. 4.

14. Eu* singur nu pot să port pe tot poporul acesta, căci este prea greu pentru mine. * Exod. 18. 18.

15. Decît să Te porți așa cu mine, mai bine omoară-mă*, Te rog, dacă mai am vreo trecere înaintea Ta, ca să nu-mi mai văd** nenorocirea. * 1 Reg. 19. 4. Iona 4. 3. * 1 Tes. 3. 15.

16. Domnul a zis lui Moise: „Adună la Mine șaptezeci* de bărbați, dintre bătrînii lui Israel, din cei pe cari-i cunoști ca bătrîni ai poporului și cu putere** asupra lor; adu-i la cortul în tîlîlurii, și să se infățișeze acolo împreună cu tine. * Exod. 21. 1. 9. * Deut. 16. 18.

17. Eu* Mă voi pogori, și îți voi vorbi acolo; voi lua din duhul** care este peste tine, și-l voi pune peste ei ca să poarte împreună cu tine sarcina poporului, și să n'o porți tu singur. * Vers. 25. * Fac. 11. 5; 18. 21. Exod. 19. 20. * 1 Sam. 10. 6. 2 Reg. 2. 15. Neem. 9. 20. Isa. 44. 3. Iecl. 2. 28.

18. Să spui poporului: „Sfințiți-vă* pentru mine, și aveți să mîncăți carne, fiindcă ați plîns în** auzul Domnului, și ați zis: „Cine ne va da carne să mîncăm? Căci noi ținem* să ducem bine în Egipt!“ Domnul vă va da carne, și veți mîncă. * Exod. 19. 10. * Exod. 16. 7. * Vers. 5. * Fapt. 7. 39.

19. Aveți să mîncăți carne, nu o zi, nici două zile, nici cinci zile, nici zece zile, nici două zeci de zile,

20. ci o lună* întreagă, pînă vă va ieși pe nări, și vă veți scribi de ea, pentrucă n'ați ascultat de Domnul care este în mijlocul vostru, și pentrucă ați plîns înaintea Lui, zicînd: „Pentru ce** am ieșit noi oare din Egipt?“ * Ps. 78. 28; 106. 15. * Cap. 21. 5.

21. Moise a zis: „Șase sute de mii

de oameni cari merg pe jos alcătuiesc poporul în mijlocul* căruia sînt eu, și Tu zici: „Le voi da carne, și vor mîncă o lună întreagă!“

* Fac. 12. 2. Exod. 12. 37; 28. 26. Cap. 1. 4. 22. Puteți tăia* oare atîtea oi și alți ția boi, ca să le ajungă? Sau nu cumva avem să prindem toți peștii mării, ca să le ajungă?“

* 2 Reg. 7. 2. Mat. 15. 33. Marc. 8. 4. Iona 4. 3. 23. Domnul a răspuns lui Moise: „Nu cumva* s'a scurtat oare mina Domnului? Vei vedea acum dacă ceea ce ți-am spus se va** întîmpla sau nu.“

* Isa. 50. 2; 58. 1. * Cap. 23. 19. Ezech. 12. 26; 24. 11. 24. Moise a ieșit, și a spus poporului cuvintele Domnului. A adunat* șaptezeci de bărbați din bătrînii poporului, și i-a pus în jurul cortului. * Vers. 16.

25. Domnul S'a pogorit* în nor, și a vorbit lui Moise; a luat din duhul care era peste el, și l-a pus peste cei șaptezeci de bătrîni. Și de îndată ce duhul s'a așezat** peste ei, au început să proorocască; dar după aceea n'au mai proorocit. * Vers. 17. * Cap. 12. 5. * 2 Reg. 1. 5. * 1 Sam. 10. 6; 10. 10; 20. 21, 23. Iecl. 2. 28. * Fapt. 2. 14; 1 Cor. 14. 1. etc.

26. Doi oameni, unul numit Eldad, și altul Medad, rămăseseră în tabără, și duhul s'a așezat și peste ei; căci erau dintre cei scriși, măcar că nu se duseseră la cort. Și au început să proorocască și ei în tabără.

* 1 Sam. 20. 28. Ier. 23. 1.

27. Un tinăr a alergat și a dat de știre lui Moise, zicînd: „Eldad și Medad proorocesc în tabără.“

28. Și Iosua, fiul lui Nun, care slujea lui Moise din tineretea lui, a luat cîvîntul, și a zis: „Domnule Moise*, prește-i.“ * Marc. 9. 38. Luc. 9. 40. Iona 3. 2.

29. Moise i-a răspuns: „Ești gelos pentru mine? Să dea Dumnezeu* ca tot poporul Domnului să fie alcătuit din prooroci, și Domnul să-și pună Duhul Lui peste ei!“ * 1 Cor. 14. 5.

30. Apoi Moise s'a întors în tabără, el și bătrînii lui Israel.

31. Domnul a făcut să sufle de peste mare un vînt*, care a adus prepelele, și le-a răspîndit peste tabără caile cam de o zi într-o parte și caile cam de o zi de cealaltă parte în jurul taberii. Aveau o înălțime de aproape doi coți dela fața pămîntului. * Exod. 16. 13. * Ps. 78. 26; 27; 106. 4.

32. În tot timpul zilei aceleia și toată noaptea, și toată ziua următoare, poporul s'a sculat și a strîns prepelele;

cel ce strinsese cel mai puțin avea zece omeri. Ei și le-au întins în jurul taborii.

33. Pe cînd carnea* era încă în dinții lor, fără să fie mestecată, Domnul S'a aprins de minie împotriva poporului; și Domnul a lovit poporul cu o urgie foarte mare.
*Ps. 78, 30, 31.

34. Au pus locului aceluia numele Chibrot-Hataava (*Mormintele lăcomiei*), pentru că acolo au îngropat pe poporul apucat de poftă.

35. Dela Chibrot-Hataava, poporul a plecat* la Hațerot, și s'a oprit la Hațerot.
*Cap. 33, 17.

Lepra Mariei.

12 1. Maria și Aaron au vorbit împotriva lui Moise din pricina femeii etiopiane* pe care o luase el de nevastă; căci luase o femeie etiopiană.
*Exod. 2, 21.

2. Și au zis: „Oare numai prin Moise vorbește Domnul? Nu vorbește oare* și prin noi?“ Și Domnul** a auzit-o.
*Exod. 16, 20. Mic. 6, 4. **Exod. 20, 33. Cap. 11, 1. 2Reg. 19, 1. Isa 37, 4. Ezech. 35, 12, 13.

3. Moise însă era un om foarte blind, mai blind decît orice om de pe fața pămîntului.

4. Deodată Domnul* a zis lui Moise, lui Aaron și Mariei: „Duceți-vă, citești trei la cortul întîlnirii.“ Și s'au dus cîteși trei.
*Ps. 76, 9.

5. Domnul S'a pogorît* în stîlpul de nor, și a statut la ușa cortului. A chemat pe Aaron și pe Maria, și ei s'au apropiat amîndoi.
*Cap. 11, 25; 16, 19.

6. Și a zis: „Ascultați bine ce vă spun! Cînd va fi printre voi un prooroc, Eu, Domnul, Mă voi descoperi lui într'o vedenie* sau îi voi vorbi într'un** viș. *Fac. 15, 1; 46, 2. Iov. 33, 15. Ezech. 1, 1. Dan. 8, 2; 10, 16, 17. Luc. 1, 11, 22. Fapt. 10, 11, 17; 22, 17, 18. **Fac. 31, 10, 11. 1Reg. 3, 5. Mat. 1, 20.

7. Nu* tot așa este însă cu robul Meu Moise. El este** credincios în toată casa* Mea.
*Ps. 105, 26. **Evr. 3, 2, 5. †1Tim. 3, 15.

8. Eu îi vorbesc gură către* gură, Mă descopăr lui nu** prin lucruri grele de înțeles, ci el vede chipul* Domnului. Cum de†† nu v'ați temut deci să vorbiți împotriva robului Meu, împotriva lui Moise?“ *Exod. 38, 11. Deut. 34, 10. **1Cor. 13, 12. †Exod. 38, 19. ††2Pet. 2, 10. Iuda 8.

9. Domnul S'a aprins de minie împotriva lor. Și a plecat.

10. Norul s'a depărtat de pe cort. Și iată că Maria* era plină de** lepră,

albă ca zăpada. Aaron s'a întors spre Maria; și iată că ea avea lepră.

*Deut. 24, 9. **2Reg. 5, 27; 15, 5. 2Cron. 26, 19, 20.

11. Atunci Aaron a zis lui Moise: „Ah, domnul meu, nu ne face să purtăm pedeapsa* păcatului pe care l-am făcut ca niște nechibzuți, și de care ne-am făcut vinovați!“

*2Sam. 19, 35; 24, 10. Prov. 30, 32.

12. Să nu fie Maria ca un copii născut* mort, a cărui carne este pe jumătate putredă cînd iese din pîntecele mamei lui**!

*1Is. 66, 1.

13. Moise a strigat către Domnul, zicînd: „Dumnezeule, Te rog, vindecă-o!“

14. Și Domnul a zis lui Moise: „Dacă* ar fi scuipat-o tatăl ei în obraz, n'ar fi fost ea oare de ocară timp de șapte zile? Să fie închisă** deci șapte zile afară din tabără; după aceea, să fie primită în tabără.“

*Evr. 12, 9. **Lev. 13, 46. Cap. 12, 3.

15. Maria* a fost închisă șapte zile afară din tabără. Și poporul n'a pornit, pînă ce a intrat din nou Maria în tabără.

*Deut. 24, 9. 2Cron. 26, 20, 21.

16. După aceea, poporul a plecat din Hațerot*, și a tăbărit în pustia Paran.

*Cap. 11, 35; 33, 18.

Cele douăsprezece iscoade trimise în Canaan.

13 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Trimete* niște oameni să iscoadească țara Canaanului, pe care o dau copiilor lui Israel. Să trimeti cîte un om pentru fiecare din semințiile părinților lor, toți să fie dintre frunțașii lor.“

*Cap. 32, 8. Deut. 1, 22.

3. Moise i-a trimis din pustia* Paran, după porunca Domnului; toți oamenii aceștia erau căpetenii ale copiilor lui Israel.

*Cap. 12, 16; 32, 8. Deut. 1, 19; 9, 23.

4. Iată numele lor: pentru seminția lui Ruben: Șamua, fiul lui Zacur;

5. pentru seminția lui Simeon: Șafat, fiul lui Hori;

6. pentru seminția lui Iuda*: Caleb**, fiul lui Iefune;

*Cap. 34, 19. 1Cron. 4, 15. **Vers. 30. Cap. 14, 6, 30. Ioan. 14, 6, 7, 13, 14. Iudic. 1, 12.

7. pentru seminția lui Isahar: Igual, fiul lui Iosif;

8. pentru seminția lui Efraim: Hosea, fiul lui Nun;

*Vers. 16.

9. pentru seminția lui Benjamin: Paliti, fiul lui Rafu;

10. pentru seminția lui Zabulon: Gadiel, fiul lui Sodî;

11. pentru seminția lui Iosif, seminția lui Manase: Gadi, fiul lui Susî;

12. pentru seminția lui Dan: Amiel, fiul lui Ghemali;

13. pentru seminția lui Așer: Setur, fiul lui Micael;

14. pentru seminția lui Neftali: Nahbi, fiul lui Vofsi;

15. pentru seminția lui Gad: Gheuel, fiul lui Machi.

16. Acestea sînt numele bărbaților, pe cari i-a trimis Moise să iscodească țara. Lui Hosea, fiul lui Nun, Moise i-a pus numele Iosua.

17. Moise i-a trimis să iscodească țara Canaanului. El le-a zis: „Mergeți de aici spre miazăzi”, și apoi să vă suiți** pe munte.

18. Vedeți țara, vedeți cum este ea, cum este poporul care o locuiește, dacă este tare sau slab, dacă este mic sau mare la număr;

19. vedeți cum este țara în care locuiește: dacă este bună sau rea; cum sînt cetățile în cari locuiește: dacă sînt deschise sau întărite;

20. cum este pămîntul: dacă este gras* sau sterp, dacă șînt sau nu copaci pe el. Fiți** cu inimă, și luați cu voi roade din țară.” Era pe vremea cînd încep să se coacă strugurii.

21. Ei s’au suit, și au iscodit țara, dela pustia* Țin pînă la Rehob**, pe drumul care duce la Hamat.

22. S’au suit pe la miazăzi, și au mers pînă la Hebron, unde se aflau Ahiman*, Șeșai și Talmai, copiii lui Anac**. Hebronul ăi fusese zidit cu șapte ani înainte de cetatea Toan ăi din Egipt.

23. Au ajuns* pînă la valea Eșcol; acolo au tăiat o ramură de viță cu un strugur, și l-au dus cîte doi cu ajutorul unei prăjini, au luat și rodii și smochine.

24. Locul acela l-au numit valea Eșcol (*Strugure*), din pricina strugurelui pe care l-au tăiat de acolo copiii lui Israel.

25. S’au întors dela iscodirea țării după patruzeci de zile împlinite,

26. Au plecat și au ajuns la Moise și la Aaron, și la toată adunarea copiilor

lui Israel, la Cades*, în pustia** Paran. Le-au adus știri, lor și întregii adunări, și le-au arătat roadele țării.

27. Iată ce au istorisit lui Moise: „Ne-am dus în țara în care ne-ai trimis. Cu adevărat, este o țară în care curge lapte* și miere, și iată-i** roadele.

28. Dar poporul* care locuiește în țara aceasta este puternic, cetățile sînt întărite și foarte mari. Ba încă am văzut acolo și pe fiii** lui Anac.

29. Amaleciții* locuiesc ținutul deli miază-zi; lebusiții și Amorii ăi locuiesc muntele; și Cananiții și Hetii ăi locuiesc lingă mare și dealungul lordului.”

30. Caleb* a potolit poporul, căreia împotriva lui Moise. El a zis: „Hădem să ne suim, și să punem mina pe țară, căci vom fi biruitori!”

31. Dar* bărbații cari fuseseră împreună cu el au zis: „Nu putem să ne suim împotriva poporului acestuia, căci este mai tare decît noi.”

32. Și au negrit* înaintea copiilor lui Israel țara pe care o iscodiseră. Ei a zis: „Țara pe care am străbătut-o, a s’o iscodim, este o țară care mîntine pe locuitorii ei; toți aceia** pe cari-am văzut acolo sînt oameni de statură înaltă.

33. Apoi am mai văzut în ea pe urși, și pe copiii lui Anac*, cari se trag din neamul uriașilor: înaintea noastră y fată** de ei parcă eram niște lăcuste.”

Patruzeci de ani în pustie.

14. Toată adunarea a ridicat glasul și a început să țipe. Și poporul* a plîns în noaptea aceea.

2. Toți copiii* lui Israel au cîntat împotriva lui Moise și Aaron, și toată adunarea le-a zis: „De** ce n’om fi murit noi în țara Egiptului, sau de ce n’om fi murit în pustia aceasta?”

3. Pentru ce ne duce Domnul în țara aceasta, în care vom cădea ucși de sabie, iar nevestele noastre și copiii noștri vor fi de jaf? Nu este oare mai bine să ne întorcem în Egipt?”

4. Și au zis unul altuia: „Să* ne alegem o căpetenie, și să ne** întoarcem în Egipt.” *Nem. 9. 17. ** Deut. 17. 16. Expt. 7. 39.

5. Moise* și Aaron au căzut cu fața la pământ, în fața întregii adunări a copiilor lui Israel care era strânsă la o laltă. *Cap. 16. 4. 22.

6. Și, dintre cei ce iscodiseră țara, Iosua*, fiul lui Nun, și Caleb, fiul lui Iefune, și-au rupt hainele, *Vers. 24. 30. 39. Cap. 19. 6. 8.

7. și au vorbit astfel întregii adunări a copiilor lui Israel: „Țara pe* care am străbătut-o noi ca s'o iscodim, este o țară foarte bună, minunată. *Cap. 13. 27. Deut. 1. 25.

8. Dacă Domnul* va fi binevoitor cu noi, ne va duce în țara aceasta, și ne-o va da: este o țară** în care curge lapte și miere. *Deut. 10. 15. 2 Sam. 15. 25. 26. 22. 20. 1 Reg. 10. 9. Ps. 22. 8; 147. 10. 11. Isa. 62. 4. ** Cap. 13. 27.

9. Numai, nu vă* răzvrățiți împotriva Domnului, și nu** vă temeți de oamenii din țara aceea, căci îi vom minca. Ei nu mai au niciun sprijin: Domnul Ț este cu noi, nu vă temeți de ei!” *Deut. 9. 7. 23. 24. ** Deut. 7. 18; 20. 3. † Cap. 24. 8. †† Fac. 48. 21. Exod. 33. 16. Deut. 20. 1, 3, 4; 31. 6, 8. Isa. 1. 5. Judec. 1. 22. 2 Cron. 13. 12; 15. 2; 20. 17; 32. 8. Ps. 46. 7, 11. Isa. 41. 10. Amos. 5. 14. Zab. 8. 23.

10. Toată* adunarea vorbea să-i ucidă cu pietre, cind slava** Domnului s'a arătat peste cortul înălțării, înaintea tuturor copiilor lui Israel. *Exod. 17. 4. ** Exod. 16. 10; 24. 10, 17; 40. 34. Lev. 9. 23. Cap. 16. 19, 42; 20. 6.

11. Și Domnul a zis lui Moise: „Pînă* cind Mă va nesocoti poporul acesta? Pînă cind nu** va crede el în Mine, cu toate minunile pe cari le fac în mijlocul lui?” *Vers. 21. Deut. 9. 7, 8, 22. Ps. 85. 4. Ebr. 3. 8, 10. ** Deut. 1. 32; 9. 23. Ps. 78. 22, 32, 42; 106. 24. Ioan. 12. 37. Evr. 13. 18.

12. De aceea, îl voi lovei cu ciumă, și-l voi nimici, dar pe tine* te voi face un neam mai mare și mai puternic decît el.” *Exod. 32. 10.

13. Moise* a zis Domnului: „Egiptenii vor auzi lucrul acesta, ei, din mijlocul cărora ai scos pe poporul acesta prin puterea Ta. *Exod. 32. 12. Ps. 106. 23. Deut. 9. 26, 27, 28; 32. 27. Ezech. 20. 9, 14.

14. Și vor spune locuitorilor țării aceleia. Ei știu* că Tu, Domnul, ești în mijlocul poporului acestuia; că Te arătai în chip văzut, Tu, Domnul; că norul** Tău stă peste el; că Tu mergi înaintea lui ziua într'un stîlp de nor, și noaptea într'un stîlp de foc. *Exod. 15. 14. Isa. 2. 9, 10; 5. 1. ** Exod. 13. 21; 40. 38. Cap. 10. 34. Nem. 9. 12. Ps. 78. 14; 106. 30.

15. Dacă omori pe poporul acesta ca pe un singur om, neamurile, cari au auzit vorbindu-se de Tine, vor zice:

16. „Domnul n'avea* putere să ducă pe poporul acesta în țara pe care jurase că i-o va da: de aceea l-a omorît în pustie!” *Deut. 9. 24. Isa. 7. 9.

17. Acum, să se arate puterea Domnului în mărirea ei, cum ai spus cind ai zis:

18. „Domnul este încet* la minie și bogat în bunătate, iartă fărădelegea și răsvrătirea; dar nu ține pe cel vinovat drept nevinovat, și pedepsește* fărădelegea părinților în copii pînă la al treilea și la al patrulea neam. *Exod. 31. 6, 7. Ps. 103. 8; 146. 8. Iona. 4. 2. ** Exod. 20. 5; 34. 7.

19. Iartă* dar fărădelegea poporului acestuia*, după mărirea îndurării Tale, cum ai iertat poporului acestuia din Egipt pînă aici.” *Exod. 32. 10. ** Ps. 106. 45. † Ps. 78. 28.

20. Și Domnul a zis: „Iert cum ai cerut. *Ps. 106. 23. Ezech. 5. 16. 1 Ioan. 5. 14, 15, 16.

21. Dar cît este de adevărat că Eu sînt viu și că slava Domnului va umplea tot* pămîntul, *Ps. 72. 19.

22. Atît este de adevărat că toți* ceice au văzut cu ochii lor slava Mea, și minunile pe cari le-am făcut în Egipt și în pustie, și totuș M'au ispitit de zece** ori acum, și n'au ascultat glasul Meu, *Deut. 1. 35. Ps. 95. 11; 103. 20. Evr. 3. 17, 18. ** Fac. 31. 7.

23. Toți aceia* nu vor vedea țara pe care am jurat părinților lor că le-o voi da, și anume, toți cei ce M'au nesocotit, n'o vor vedea. *Cap. 32. 11. Ezech. 20. 15.

24. Iar pentru că robul Meu Caleb* a fost insuflețit de un alt duh, și a urmat în** totul calea Mea, îl voi face să intre în țara în care s'a dus, și urmașii lui o vor stăpîni. *Deut. 1. 36. Isa. 14. 6, 8, 9, 14. ** Cap. 32. 12.

25. Amaleciții și Canaanii locuiesc valea aceasta: deci mine, întoarceți-vă, și plecați* în pustie, pe calea care duce spre Marea Roșie.” *Deut. 1. 40.

26. Domnul a vorbit lui Moise și lui Aaron, și a zis:

27. „Pînă cind* voi lăsa această rea adunare să cîrtească împotriva Mea? Am auzit cîrțirile** copiilor lui Israel, cari cîrteau împotriva Mea. *Vers. 11. Exod. 16. 28. Mat. 17. 17. ** Exod. 16. 12.

28. Spune-le: „Pe* viața Mea!” zice Domnul, „că vă voi face întocmai**

cum ați vorbit în auzul urechilor Mele. *Vers. 23. Cap. 26, 65; 32, 11. Deut. 1, 35. Exod. 17, 1. **Vers. 2.

29. Trupurile voastre moarte vor cădea în pustia aceasta. Voi toți*, a căror numărătoare s'a făcut, numărându-vă dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, și cari ați cîrît împotriva Mea,

*Cap. 1, 45; 26, 64.

30. nu veți intra în țara pe care jurasem că vă voi da-o s'o locuiți, afară de Caleb, fiul lui Iefune, și Iosua, fiul lui Nun. *Vers. 28. Cap. 26, 65; 32, 12. Deut. 1, 36, 38.

31. Pe* copilașii voștri însă, despre cari ați zis că vor fi de jaf, îi voi face să intre în ea, ca să cunoască țara pe care ați* nesocotit-o voi.

*Deut. 1, 39. **Ps. 106, 24.

32. Iar cît despre voi, trupurile* voastre moarte vor cădea în pustie.

*1 Cor. 10, 5. Evr. 3, 17.

33. Și copiii voștri vor rătăci* patruzeci* de ani în pustie, și vor ispăși astfel păcatele voastre, pînă ce toate trupurile voastre moarte vor cădea în pustie.

*Cap. 32, 13. Ps. 107, 40. **Deut. 2, 14. †Ezec. 23, 35.

34. După cum* în patruzeci de zile* ați iscodit țara, tot așa, patruzeci de ani veți purta pedeapsa fărădelegilor voastre; adică un an de fiecare zi: și veți ști atunci ce înseamnă să-Mi trag Eu mina de la voi.

*Cap. 13, 25. **Ps. 95, 10. Exec. 4, 6.

35. Eu*, Domnul, am vorbit! În adevăr, așa voi face acestei rele* adunări, care s'a unit împotriva Mea; vor fi nimiciți în pustia aceasta și în ea vor muri."

*Cap. 21, 19. **Vers. 27, 29. Cap. 26, 65. 1 Cor. 10, 5.

36. Bărbații* pe cari îi trimisese Moise să iscodească țara, și cari, la întoarcerea lor, făcuseră ca toată adunarea să cătească împotriva lui, înegrind țara;

*Cap. 13, 31, 32.

37. oamenii aceștia, cari îngriseră țara, au murit* acolo înaintea Domnului, loviți de o moarte năpraznică.

*1 Cor. 10, 10. Evr. 3, 17. Iuda 5.

38. Numai Iosua, fiul* lui Nun, și Caleb, fiul lui Iefune, au rămas cu viață dintre oamenii aceia cari se duseseră să iscodească țara.

*Cap. 26, 66. Ios. 14, 6, 10.

Neascultarea poporului pedepsit.

39. Moise a spus aceste lucruri tuturor copiilor lui Israel; și poporul a fost într'o mare* jale.

*Exod. 33, 4.

40. S'au sculat dis de dimineață a

două zi, și s'au suit pe vârful muntelui, zicînd: „Iată-ne*! sîntem gata să ne suim în locul de care a vorbit Domnul, căci am păcătuit."

*Deut. 1, 41.

41. Moise a zis: „Pentru călcați porunca* Domnului? Nu veți izbuti.

*Vers. 25. 2 Croa. 24, 20.

42. Nu vă suiți*, căci Domnul nu este în mijlocul vostru! Nu căutați să fiți bătuti de vrăjmașii voștri.

*Deut. 1, 42.

43. Căci Amaleciții și Cananiții sînt înaintea voastră, și veți cădea ucisi de sabie; odată ce v'ați abătut* de la Domnul, Domnul nu va fi cu voi."

*2 Croa. 15, 2.

44. Ei s'au îndărătnicit* și s'au suit pe vârful muntelui; dar chivotul legământului și Moise n'au ieșit din mijlocul taberii.

*Deut. 1, 43.

45. Atunci* s'au pogorit Amaleciții și Cananiții, cari locuiau pe muntele acela, i-au bătut, și i-au tăiat în bucăți pînă la** Horma.

*Vers. 43. Deut. 1, 44. **Cap. 21, 3. Jude. 1, 17.

Legi asupra jertfelor.

15. 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Vorbește* copiilor lui Israel, și spune-le:

„Cînd veți intra în țara pe care v'o dau ca să vă așezați locuințele în ea

*Vers. 18. Lev. 23, 10. Deut. 1, 1.

3. și* veți aduce Domnului o jertfă mistuită de foc, fie o ardere de tol, fie o jertfă adusă pentru împlinirea unei juruințe sau ca dar de bunăvoie, sau la sărbătorile voastre, ca să faceți din cirezile sau turmele voastre un miros plăcut Domnului, —

*Lev. 12, 3. **Lev. 7, 16; 22, 18, 21. †Lev. 23, 8, 12, 38. Cap. 29, 19, 27; 29, 2, 8, 13. Deut. 16, 10. ††Fac. 8, 21. Exod. 29, 18.

4. cel* ce își va aduce darul său Domnului să aducă Domnului ca** dar de mincare a zecea parte* dintr'o efă de floare de făină frămîntată într'un sfer de hin de untdelemn;

*Lev. 24; 6, 14. **Exod. 29, 40. Lev. 23, 13. †Lev. 14, 10. Cap. 28, 5.

5. iar* vin pentru jertfa de băutură la arderea de tot sau la jertfă, să aducă un sfer de hin de fiecare miel.

*Cap. 28, 7, 11.

6. Pentru un berbec*, să aduci ca dar de mincare două zecimi de efă din floarea făinii frămîntată într'o treime de hin de untdelemn.

*Cap. 28, 12, 14.

7. și să faci o jertfă de băutură de o treime de hin de vin, ca dar de mincare de un miros plăcut Domnului.

8. Dacă aduci un vițel, fie ca ardere de tot, fie ca jertfă pentru împlinirea unei juriințe, sau ca jertfă de mulțămire* Domnului.

9. Să* aduci ca dar de mincare, împreună cu vițelul, trei zecimi de efă din floarea făinii, frământată într'o jumătate de hin de untdelemn, *Cap. 28, 12-14.

10. Și să faci o jertfă de băutură de o jumătate de hin de vin: aceasta este o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului.

11. Așa să se facă pentru fiecare bou, pentru fiecare berbec, pentru fiecare miel sau ied.

12. După numărul vițelor, așa să faci pentru fiecare, după numărul lor.

13. Așa* să facă lucrurile acestea orice băștinaș, cînd va aduce o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului. *Exod. 12, 49. Cap. 9, 14. Vers. 29.

14. Dacă un străin care locuiește la voi, sau care se va găsi în viitor în mijlocul vostru, aduce o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului, s'o aducă în același fel ca voi.

15. Să fie o singură lege pentru toată adunarea, atît pentru voi cît și pentru străinul care locuiește în mijlocul vostru; aceasta să fie o lege necurmată printre urmașii voștri: cu străinul să fie ca și cu voi, înaintea Domnului.

16. O singură lege și o singură poruncă să fie atît pentru voi cît și pentru străinul care locuiește printre voi."

Pirga plămădelii.

17. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis: 18. „Vorbește* copiilor lui Israel, și spune-le:

„Cînd veți intra în țara în care vă voi duce, *Vers. 2. Deut. 26, 1.

19. Și cînd veți minca pîne* din țara aceea, să luați întîi un dar ridicat pentru Domnul. *Ios. 5, 11, 12.

20. Ca dar ridicat să aduceți o turtă din pirga plămădelii voastre; s'o aduceți cum aduceți darul** care se ia întîi din arie. *Deut. 26, 2, 10. Prov. 3, 9, 10.

** Lev. 2, 14; 23, 10, 16.

21. Din pirga plămădelii voastre să luați întîi un dar ridicat pentru Domnul din neam în neam.

Păcatele fără voie.

22. Dacă* păcătuiești fără voie, și nu păziți toate poruncile pe cari le-a făcut cunoscut lui Moise Domnul, *Lev. 4, 2.

23. tot ce v'a poruncit Domnul prin Moise, din ziua cînd a dat Domnul porunci și mai tirziu din neam în neam;

24. dacă* păcatul a fost făcut fara voie, și fără să știe adunarea, toată adunarea să aducă un vițel ca ardere de tot de un miros plăcut Domnului, împreună cu darul** sau de mincare și cu jertfa sa de băutură, după rînduielele așezate; să mai aducă și un țap† ca jertfă de ispășire. *Lev. 4, 3, 14. **Vers. 8, 9, 10. †Lev. 1, 23. Cap. 29, 15. Ezech. 4, 15. S. 1.

25. Preotul* să facă ispășire pentru toată adunarea copiilor lui Israel și li se va ierta; căci au păcătuit fără voie, și și-au adus darul lor, o jertfă mistuită de foc în cinstea Domnului și o jertfă de ispășire înaintea Domnului, pentru păcatul pe care l-au săvîrșit fără voie. *Lev. 1, 20.

26. Se va ierta întregii adunări a copiilor lui Israel, și străinului care locuiește în mijlocul lor, căci tot poporul a păcătuit fără voie.

27. Dacă* unul singur a păcătuit fără voie, să aducă o capră de un an ca jertfă pentru păcat. *Lev. 4, 27, 28.

28. Preotul* să facă ispășire pentru cel ce a păcătuit fără voie înaintea Domnului; cînd va face ispășire pentru el, i se va ierta. *Lev. 4, 35.

29. Atît pentru băștinașul dintre copiii lui Israel, cît și pentru străinul care locuiește în mijlocul lor, să fie aceeași lege*, cînd va păcătui fără voie. *Vers. 15.

30. Dar* dacă cineva, fie băștinaș fie străin, păcătuiește cu voie, hulește pe Domnul: acela va fi nimicit din mijlocul poporului său, *Deut. 17, 12. Ps. 19, 13. Evr. 10, 26. 2Pet. 2, 10.

31. căci a nesocotit* cuvîntul Domnului, și a călcat porunca Lui; va fi nimicit și își va lua astfel pedeapsa** pentru nelegiuirea lui. *2Sam. 12, 9. Prov. 13, 13. **Lev. 5, 1. Ezech. 18, 20.

Pedepsirea omului pentru cîlcarea Sabatului.

32. Cînd erau copiii lui Israel în pustie, au găsit* pe un om stringînd lemne în ziua Sabatului. *Exod. 31, 14, 15; 35, 2, 3.

33. Cei ce-l găsiseră stringînd lemne, l-au adus la Moise, la Aaron și la toată adunarea.

34. L-au aruncat în temniță*, căci nu se spusese ce trebuiau să-i facă. *Lev. 24, 12.

35. Domnul a zis lui Moise: „Omul acesta* să fie pedepsit cu moartea, toată adunarea** să-l ucidă cu pietre afară din tabără.”

* Lev. 24. 14. 1 Reg. 21. 13. Fapt. 7. 58. * Exod. 31. 14, 15.

36. Toată adunarea l-a scos afară din tabără și l-a ucis cu pietre; și a murit, cum poruncise lui Moise Domnul.

Clucurii dela veșminte.

37. Domnul a zis lui Moise:

38. „Vorbește copiilor lui Israel, și spune-le să-și facă*, din neam în neam, un ciucure la colțurile veșmintelor lor, și să pună un fir albastru peste ciucurile acesta din colțurile veșmintelor lor.”

* Deut. 22. 12. Mat. 23. 5.

39. Când veți avea ciucurile acesta, să vă uitați la el, și să vă aduceți aminte de toate poruncile Domnului, ca să le împliniți și să nu urmați* după poftele inimilor voastre și după poftele ochilor voștri, ca să vă lăsați tirii** la curvie.

* Deut. 29. 19. 1ov. 31. 7. Jer. 9. 14. Ezech. 6. 9. ** Ps. 73. 27; 106. 39. 1nc. 4. 4.

40. Să vă aduceți astfel aminte de poruncile Mele, să le împliniți, și să fiți sfinți* pentru Dumnezeu vostru.

* Lev. 11. 44, 45. Rom. 12. 1. Col. 1. 22. 1 Pet. 1. 16, 16.

41. Eu sint Domnul, Dumnezeu vostru, care v'am scos din țara Egiptului, ca să fiu Dumnezeu vostru.”

Core, Datan și Abiram.

16. 1. Core*, fiul lui Ițehar, fiul lui Chehat, fiul lui Levi, s'a răsculat împreună cu Datan și Abiram, fiii lui Eliab, și On, fiul lui Pelet, cîteși trei fiii lui Ruben, *Exod. 6. 21. Cap. 26. 9; 27. 3. Judat. 1.

2. S'au răsculat împotriva lui Moise, împreună cu două sute cincizeci de oameni din copiii lui Israel, din fruntașii adunării, din ceice erau chemați* la sfat, și cari erau oameni cu nume.

* Cap. 26. 9.

3. Ei s'au adunat* împotriva lui Moise și Aaron, și le-au zis: „Destul! căci toată** adunarea, toți sint sfinți, și Domnul este în mijlocul lor. Pentru ce vă ridicați voi mai pesus de adunarea Domnului?”

* Ps. 106. 16. ** Exod. 19. 6. † Exod. 29. 46. Cap. 14. 14; 35. 34.

4. Cînd a auzit Moise lucrul acesta, a căzut* cu fața la pămînt.

* Cap. 14. 6; 20. 6.

5. A vorbit lui Core și la toată ceata lui, și a zis: „Mine, Domnul va arăta cine este al Lui și cine este sfînt*, și-l va lăsa să se apropie** de El; va

lăsa să se apropie de El pe acela pe care-l va țalege.”

* Vers. 3. Lev. 21. 6, 7, 8, 12, 16. ** Exod. 29. 1. Cap. 17. 6. 1 Num. 2. 28. Ps. 106. 26.

* Cap. 10. 10. Lev. 10. 2; 21. 17, 18. Ezech. 40. 46; 44. 15, 16.

6. Iată ce să faceți. Luați cădelnițe, Core și toată ceata lui.

7. Mine, puneți foc în ele, și puneți tămîie pe el înaintea Domnului. Acela pe care-l va alege Domnul, va fi sfînt. Destul, copiii lui Levi.”

8. Moise a zis lui Core: „Ascultați dar, copiii lui Levi!”

9. Poca puțin* lucru este oare pentru voi că Dumnezeu lui Israel v'a ales** din adunarea lui Israel, lăsîndu-vă să vă apropiați de El, ca să fiți întrebunțați la slujba cortului Domnului, și să vă înfățișați înaintea adunării ca să-i slujiți?

* 1 Sam. 18. 23. Isa. 7. 13.

** Cap. 3. 41, 45; A. 14. Deut. 10. 8.

10. V'a lăsat să vă apropiați de El, pe tine, și pe toți frații tăi, pe copiii lui Levi, și acum mai voiiți și preotia!

11. De aceea te aduni tu și ceata la împotriva Domnului! Căci cine este Aaron*, ca să cîrțiți împotriva lui?”

* Exod. 16. 8. 1 Cor. 3. 6.

12. Moise a trimes să cheme pe Datan și pe Abiram, fiii lui Eliab. Dar ei au zis: „Nu ne suim.

13. N'ajunge* că ne-ai scos dintr'o țară, unde curge lapte și miere, ca să ne faci să murim în pustie, de vrei să mai și** stăpînești peste noi?”

* Vers. 9. ** Exod. 2. 14. Fapt. 7. 27, 35.

14. Ce bine ne-ai mai dus într'o țară unde curge lapte și miere, și ce bine ne-ai mai dat în stăpînire ogoare și vii! Crezi că poți să iei ochii oamenilor? Nu ne suim!”

* Exod. 3. 8. ** 1 Lev. 30. 24.

15. Moise s'a miniat foarte tare, și a zis Domnului: „Nu căuta* la darul lor. Nu le-am luat nici** măcar un măgar, și n'am făcut rău niciunui din ei.”

* Fac. 4. 4, 6. ** 1 Sam. 12. 3. Fapt. 20. 38. 2 Cor. 7. 2.

16. Moise a zis lui Core: „Tu* și toată ceata ta, mine să fiți** înaintea Domnului, tu și ei, împreună cu Aaron.

* Vers. 6, 7. ** 1 Sam. 12. 3, 7.

17. Luați-vă fiecare cădelnița lui, puneți tămîie în ea, și aduceți fiecare înaintea Domnului cădelnița lui: două sute cincizeci de cădelnițe; tu și Aaron, să vă luați și voi fiecare cădelnița lui.”

18. Și-au luat fiecare cădelnița, au pus foc în ea, au pus tămîie în foc, și au stătut la ușa cortului înîtîlirii, împreună cu Moise și Aaron.

19. Și Core a chemat toată adunarea împotriva lui Moise și Aaron, la ușa cortului întîlnirii. Atunci slava* Domnului s'a arătat întregii adunări.

*Vers. 42. Exod. 16. 7, 10. Lev. 9. 6, 23. Cap. 14. 10.

20. Și Domnul a vorbit lui Moise și lui Aaron, și a zis:

21. „Despărțiți-vă* din mijlocul acestei adunări, și-i voi topi într-o* clipă.”

*Vers. 45. Fac. 19. 17, 22. Ier. 51. 6. Fapt. 2. 40. Apoc. 18. 4. **Vers. 45. Exod. 32. 10; 33. 5.

22. Ei au* căzut cu fețele la pămînt, și au zis: „Dumnezeule, Dumnezeule duhurilor** oricărui trup! Un singur om a păcătuit, și să Te minii împotriva întregii adunări?”

*Cap. 27. 16. Iov. 12. 10. Fel. 12. 7. Isa. 57. 16. Zah. 12. 1. Evr. 12. 9.

23. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

24. „Vorbește adunării, și spune-i: „Dați-vă la o parte din preajma locuinței lui Core, Datan și Abiram!”

25. Moise s'a sculat, și s'a dus la Datan și Abiram; și bătrînii lui Israel au mers după el.

26. A vorbit adunării, și a z'is: „Despărtați-vă* de corturile acestor oameni răi, și nu vă atingeți de nimic din ce este al lor, ca să nu periți odată cu pedepsirea lor pentru toate păcatele lor.”

*Fac. 19. 12, 14. Isa. 52. 11. 2Cor. 6. 17. Apoc. 18. 4.

27. Ei s'au depărtat din preajma locuinței lui Core, Datan și Abiram. Datan și Abiram au ieșit afară, și au stăut la ușa corturilor lor, cu nevestele, copiii și pruncii lor.

28. Moise a zis: „Iată cum* veți cunoaște că Domnul m'a trimis să fac toate aceste lucruri, și că nu lucrez din** capul meu.

*Exod. 3. 12. Deut. 18. 22. Zah. 2. 9, 11; 4. 9. Iom. 5. 36. **Cap. 24. 13. Ier. 23. 10. Ezech. 13. 17. Ioan. 5. 30; 6. 38.

29. Dacă oamenii aceștia vor muri cum mor toți oamenii și dacă vor avea aceeaș soartă ca toți oamenii, nu m'a trimis Domnul;

30. dar dacă Domnul va face un lucru ne mai auzit*, dacă pămîntul își va deschide gura ca să-i înghită cu tot ce au, așa încît se vor pogori de** vii în locuința morților, — atunci veți ști că oamenii aceștia au hulit pe Domnul.”

*Iov. 31. 3. Isa. 28. 21. **Vers. 33. Ps. 55. 15.

31. Pe cînd* isprăvea el de spus toate aceste vorbe, pămîntul de sub ei s'a despicat în două.

*Cap. 26. 10; 27. 3. Deut. 11. 8. Ps. 106. 17.

32. Pămîntul și-a deschis gura, și i-a înghitît, pe ei și casele lor, împreună

cu toți* oamenii lui Core și toate averile lor.

*Vers. 17. Cap. 26. 11. 1 Cron. 6. 22, 37.

33. Și s'au pogorît astfel de vii în locuința morților, ei și tot ce aveau; pămîntul i-a acoperit de tot, și au perit din mijlocul adunării.

34. Tot Israelul, care era în jurul lor, cînd au țipat ei, a fugit; cîci ziceau: „Să fugim ca să nu ne înghită pămîntul!”

35. Un foc* a ieșit dela Domnul, și a mistuit pe cei două** sute cinci zeci de oameni cari aduceau tîmnia.

*Lev. 10. 2. Cap. 11. 1. Ps. 106. 18. **Vers. 17.

36. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

37. „Spune lui Eleazar, fiul preotului Aaron, să scoată cădelnițele din foc și să lepede focul din ele, căci sint* sfințite.

*Lev. 27. 28.

38. Cu cădelnițele acestor oameni* cari au păcătuit și au ispășit păcatul cu viața lor, să se facă niște plăci întinse, cu cari să se acopere altarul. Fiindcă au fost aduse înaintea Domnului și sint sfințite, să slujească de aducere** aminte copiilor lui Israel.

*Prov. 20. 2. Hab. 2. 10. **Cap. 17. 10; 26. 10. Ezech. 14. 8.

39. Preotul Eleazar a luat cădelnițele de aramă, pe cari le aduseseră cei arși, și a făcut din ele niște plăci pentru acoperirea altarului.

40. Acesta este un semn de aducere aminte pentru copiii lui Israel, pentru* ca niciun străin, care nu este din neamul lui Aaron, să nu se apropie să aducă tîmnie înaintea Domnului, și să nu i se întîmple ca lui Core și cetei lui, după cum spusese Domnul prin Moise.

*Cap. 3. 10. 2 Cron. 26. 18.

O nouă răzvrătire a poporului.

41. A doua zi, toată adunarea* copiilor lui Israel a cîrît împotriva lui Moise și împotriva lui Aaron, zicînd: „Voi ați omorît pe poporul Domnului!”

*Cap. 14. 2. Ps. 106. 25.

42. Pe cînd se strîngea adunarea împotriva lui Moise și împotriva lui Aaron, și pe cînd își îndreptau privirile spre cortul întîlnirii, iată că l-a acoperit* norul, și s'a arătat slava Domnului.

*Exod. 40. 31.

43. Atunci Moise și Aaron* au venit înaintea cortului întîlnirii.

*Vers. 19. Cap. 20. 6.

44. Și Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

45. „Dați-vă* la o parte din mijlocul

acestei adunări, și-i voi topi într-o clipă!" ¹ Ei** au căzut cu fețele la pământ;

46. Și Moise a zis lui Aaron: „În cădelniță, pune foc în ea de pe altar, pune tămâie în ea, du-te repede la adunare, și fă ispășire pentru ei; căci a izbucnit mînia Domnului, și a început urgia.”

¹ Lev. 10, 6. ² Cap. 1, 38. 8, 19. 11, 33; 15, 1. ³ Gen. 27, 21. Ps. 106, 29.

47. Aaron a luat cădelnița, cum zisese Moise, și a alergat în mijlocul adunării; și iată că începuse urgia printre popor. El a tămâiat și a făcut ispășire pentru norod.

48. S'a așezat între cei morți și între cei vii, și urgia a încetat.

49. Patrusprezece mii șapte sute de inși au murit de urgia aceasta, afară de cei ce muriseră din pricina lui Core.

50. Aaron s'a întors la Moise, la ușa cortului întîlnirii. Urgia încetase.

Toiagul lui Aaron.

17 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Vorbește copiilor lui Israel, și ia dela ei un toiag, după casele părinților lor, adică douăsprezece toiage din partea căpeteniilor lor, după casele părinților lor. Să scrii numele fiecăruia pe toiagul lui;

3. și să scrii numele lui Aaron pe toiagul lui Levi; căci va fi cite un toiag de fiecare căpetenie a caselor părinților lor.

4. Să le pui în cortul întîlnirii, înaintea mărturiei, unde Mă* întîlnesc cu voi.

¹ Exod. 25, 22; 29, 42, 43; 39, 30.

5. Bărbatul pe care-l* voi alege, va fi acela al cărui toiag va înflori, și voi pune capăt dinaintea Mea cîrtirilor pe cari le ridică** împotriva voastră copiii lui Israel.”

¹ Cap. 16, 5. ² Cap. 16, 11.

6. Moise a vorbit copiilor lui Israel; și toate căpeteniile lor i-au dat cite un toiag, fiecare căpetenie cite un toiag, după casele părinților lor, adică douăsprezece toiage. Toiagul lui Aaron era în mijlocul toiagelor lor.

7. Moise a pus toiagele înaintea Domnului, în cortul* mărturiei.

¹ Exod. 38, 21. Cap. 18, 2. Fapt. 7, 44.

8. A doua zi, cînd a intrat Moise în cortul mărturiei, iatăcă toiagul lui Aaron, care era pentru casa lui Levi, înverzise, făcuse muguri, înflorise, și copleșise migdale.

9. Moise a luat dinaintea Domnului toate toiagele, și le-a dus tuturor copiilor lui Israel, ca să le vadă și să ia fiecare toiagul lui.

10. Domnul a zis lui Moise: „Pune toiagul* lui Aaron înapoi înaintea turii, și să fie păstrat ca un** semn pentru cei răzvrătiți, ca să pui astă capăt înaintea Mea cîrtirilor ț lor, să nu moară.”

11. Moise a făcut așa; și a făcut înțelegere mai după porunca pe care i-o dădu Domnul.

12. Copiii lui Israel au zis lui Moise: „Iată că murim, perim, perim cu toți!”

13. Oricine* se apropie de cortul Domnului, moare. Va trebui oare să murim cu toții?”

¹ Cap. 15, 32; 16, 1.

Preoții și Leviții.

18 1. Domnul a zis lui Aaron: „Tu și fiii tăi, și casa tatălui tău cîntec, să purtați** pedeapsa fărădelegilor făcute în sfîntul locaș; tu și fiii tăi împreună cu tine, să purtați pedeapsa fărădelegilor făcute în împărăția slujbei voastre preoțești.

¹ Cap. 17, 13. ² Exod. 3,

2. Apropie de asemenea de tine, frații tăi, semînția lui Levi, semînția tatălui tău, ca să fie legați* de tine și** să-ți slujească, atunci cînd tu și fiii tăi împreună cu tine, veți fi înaintea cortului întîlnirii.

¹ Fapt. 20, 34. ² Cap. 3, 6, 7. ³ Cap. 2,

3. Ei să păzească* ce le vei porunci și cele privitoare la tot cortul; și să** nu se apropie nici de unel sfîntului locaș, nici de altar, ca să-ți muriți, și ei și voi.

¹ Cap. 3, 25; 31, 36. ² Cap. 16, 10. ³ Cap. 1,

4. Ei să se alipească de tine, și să păzească tot ce privește cortul întîlnirii pentru toată slujba cortului. Nici străin să nu se apropie de voi.

5. Să păziți cele privitoare* la sfîntul locaș și altar, ca** să nu mai fie împotriva copiilor lui Israel.

¹ Exod. 27, 21; 30, 7. ² Lev. 24, 3. ³ Cap. 8, 2. ⁴ Cap. 18,

6. Iată că am luat pe frații voștri Leviți, din mijlocul copiilor lui Israel, care unii cari sunt dați* Domnului: ei și sînt încredințați vouă în dar, ca să i dai slujba cortului întîlnirii.

¹ Cap. 3, 12, 45. ² Cap. 3, 1,

7. Tu, și fiii* tăi, împreună cu toți să păziți slujbele preoției voastre tot ce privește altarul și tot ce e

dincolo** de perdeaua din lăuntru: aceasta este slujba pe care o veți face. Vă dau în dar slujba preoției. Străinul care se va apropia, va fi omorât.

* Vers. 5. Cap. 3. 10. ** Evr. 9. 3, 6.

Intreținerea preoților.

8. Domnul a zis lui Aaron: „Iată, din toate lucrurile pe* cari Mi le închină copiii lui Israel, îți dau pe cele cari îmi sînt aduse prin ridicare; ți le dau, ție și fiilor tăi, ca drept** al ungerii, printr'o lege vecinică. * Lev. 6. 16, 18, 20; 7. 6, 32. Cap. 6. 9. ** Exod. 29. 20; 40. 13, 15.

9. Iată ce va fi al tău dintre lucrurile prea sfinte cari nu sînt mistuite de foc: toate darurile din jertfele lor* de mincări, toate jertfele** lor de ispășire, și toate jertfele† pentru vină, pe cari Mi le vor aduce; lucrurile acestea prea sfinte să fie ale tale și ale fiilor tăi. * Lev. 2. 2, 3; 10. 12, 13. ** Lev. 4. 22, 27; 6. 25, 26. † Lev. 5. 1; 7. 7, 10. 12; 14. 13.

10. Să le mincați într'un* loc prea sfînt; orice bărbat să mănince din ele; să le privescă sfînte. * Lev. 6. 18, 20; 29. 7. 6.

11. Iată ce va mai fi al tău: toate darurile pe cari le vor aduce copiii lui Israel* prin ridicare și legăindu-le într'o parte și în alta, ți** le dau ție, fiilor tăi și fiicelor tale împreună cu tine, printr'o lege vecinică. Oricine† va fi curat în casa ta să mănince din ele. * Exod. 29. 27, 28. Lev. 7. 30, 31. ** Lev. 10. 14. Deut. 18. 3. † Lev. 22. 2, 3, 11, 12, 13.

12. Îți dau cele dintîi roade pe cari le vor aduce Domnului: tot* ce va fi mai bun din untdelemn, tot ce va fi mai bun din must și griu.

* Exod. 2. 10. Deut. 18. 4. Neem. 10. 35, 36. 13. Cele dintîi* roade ale pămîntului lor, pe** cari le vor aduce Domnului, să fie ale tale. Oricine† va fi curat în casa ta să mănince din ele.

* Exod. 22. 29. ** Exod. 22. 29; 24. 19; 34. 24. Lev. 2. 14. Cap. 16. 19. Deut. 26. 2. † Vers. 11.

14. Tot ce* va fi închinat Domnului prin făgăduință în Israel, să fie al tău.

* Lev. 27. 28.

15. Orice întîi născut* din orice trup, pe care-l vor aduce Domnului, atît din oameni cît și din dobitoace, să fie al tău. Numai, să lași să se răscumpere întîiul născut** al omului, și să lași să se răscumpere și întîiul născut al unui dobitoc necurat.

* Lev. 27. 26. Cap. 3. 13. ** Exod. 13. 13; 34. 20.

16. Să lași să se răscumpere întăii născuți ai oamenilor, dela vîrsta de o lună, după* prețuirea ta, cu prețel de

cinci sicli de argint, după siclul sfîntului locaș, care este** de douăzeci de ghere.

* Lev. 27. 6. Cap. 3. 17. ** Exod. 30. 13. Lev. 27. 25. Cap. 3. 17. Evr. 45. 12.

17. Dar* să nu lași să se răscumpere întîiul născut al vacii, nici întîiul născut al oii, nici întîiul născut al caprei: acestea sînt lucruri sfînte. Singele lor** să-l stropiești pe altar, și să le arzi grăsimea: aceasta va fi o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului.

* Deut. 15. 19. ** Lev. 3. 2, 5. 18. Carnea lor să fie a ta, ca și pieptul* care se leagă într'o parte și în alta și ca și spata dreaptă.

* Exod. 20. 26, 28. Lev. 7. 31, 32, 34.

19. Îți dau ție, fiilor tăi și fiicelor tale împreună cu tine, printr'o lege vecinică, toate darurile sfînte* pe cari le vor aduce Domnului copiii lui Israel prin ridicare. Acesta este un** legămint de necălcăt și pe vecie înaintea Domnului, pentru tine și pentru sămînța ta împreună cu tine.

* Vers. 11. ** Lev. 2. 13. 2 Cron. 13. 5.

Intreținerea Leviților.

20. Domnul a zis lui Aaron: „Tu să n'ai nici o moștenire în țara lor, și să n'ai nici o parte de moșie în mijlocul lor. Eu* sînt moștenirea și partea ta de moșie, în mijlocul copiilor lui Israel.

* Deut. 10. 9. 12. 12; 14. 27, 29; 18. 1, 2. Ios. 13. 14, 33; 14. 3; 18. 7. Ps. 16. 6. Exod. 44. 28.

21. Fiilor lui* Levi le dau ca moștenire orice zeciuială în Israel, pentru slujba pe care o fac ei, pentru** slujba cortului întîlnirii.

* Lev. 27. 30, 32. Vers. 24, 26. Neem. 10. 37; 12. 44. Evr. 7. 6, 8, 9. ** Cap. 3. 7, 8.

22. Copiii* lui Israel să nu se mai apropie de cortul întîlnirii, ca să nu** se facă vinovați de vreun păcat și să moară.

* Cap. 1. 51. ** Lev. 22. 9. 23. Ci* Leviții să facă slujba cortului întîlnirii, și să rămînă încărcăți cu fă-rădelegile lor. Ei să n'aibă nici o moștenire în mijlocul copiilor lui Israel: aceasta să fie o lege vecinică printre urmașii voștri.

* Cap. 3. 7. 24. Leviților* le dau de moștenire zeciuile pe cari le vor aduce copiii lui Israel Domnului prin ridicare; de aceea zic cu privire la ei: „Să n'aibă** nici o moștenire în mijlocul copiilor lui Israel.”

* Vers. 21. ** Vers. 20. Deut. 10. 9; 14. 27, 29; 18. 1.

Darul Leviților din ce primesc.

25. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

26. „Să vorbești Leviților, și să le spui: „Cînd veți primi de la copiii lui Israel zeciuiala* pe care v-o dau din partea lor, ca înștenire a voastră, să luați întîi din ea un dar pentru Domnul, și anume: a zecea parte din zeciuială;”

27. și darul* vostru vi se va socoti ca griul care se ia întîi din arie și ca mustul care se ia întîi din teasc.

28. Astfel să luați și voi întîi un dar pentru Domnul, din toate zeciuielele pe cari le veți primi de la copiii lui Israel, și să dați preotului Aaron darul pe care-l veți lua întîi din ele pentru Domnul.

29. Din toate darurile cari vi se vor da, să luați întîi toate darurile pentru Domnul; din tot ce va fi mai bun, să luați întîi partea închinată Domnului.

30. Să le spui: „După ce veți lua din ele partea cea mai bună*, zeciuiala va fi socotită Leviților ca venitul de la arie și ca venitul de la teasc.

31. Să-l mincați într'un loc oarecare, voi și casa voastră; căci aceasta este plata* voastră pentru slujba pe care o faceți în cortul întîlnirii.

32. Nu vă veți* face vinovați pentru aceasta de niciun păcat, dacă veți lua din ele pentru Domnul ce este mai bun, nici nu veți* pingări darurile sfinte ale copiilor lui Israel, și nu veți muri.“

Vaca roșie, apa de curățire.

19. Domnul a vorbit lui Moise și lui Aaron, și a zis:

2. „Iată ce poruncește legea pe care a dat-o Domnul, zicînd: „Vorbește copiilor lui Israel să-ți aducă o vacă roșie, fără pată, fără vreun cusur trupesc, și care să nu* fi fost pusă la jug.“

3. S'o dați preotului Eleazar; el s'o scoată* din tabără, și să fie junghiată înaintea lui.

4. Preotul Eleazar să ia cu degetul din singele vacii, și să* stropască de șapte ori înaintea cortului întîlnirii.

5. Vaca să fie arsă subt ochii lui; să-i ardă pielea*, carnea și singele, împreună cu baliga.

6. Preotul să ia* lemn de cedru, isop și cîrmîz, și să le arunce în mijlocul flăcărilor cari vor mistui vaca.

7. Preotul* să-și spele hainele, și să-și scalde trupul în apă; apoi să meargă în tabără, și să fie necurat pînă seara.

8. Celce va arde vaca, să-și spele hainele în apă, și să-și scalde trupul în apă; și să fie necurat pînă seara.

9. Un om curat să strîngă cenușa* a cîi, și s'o pună într'un loc curat alră din tabără; s'o păstreze pentru dunarea copiilor lui Israel, ca să ia apa de curățire*. Aceasta este o apă ispășire.

10. Celce va stringe cenușa vacii, și spele hainele, și să fie necurat pînă seara. Aceasta să fie o lege vecinată pentru copiii lui Israel cit și pentru străinul care locuiește în mijlocul lor.

11. Cine* se va atinge de vreun me de vreun trup omenesc mort, să fie necurat timp de șapte zile.

12. Să* se curățe cu apa aceas treia zi și a șaptea zi, și va fi curat, dacă nu se curățește a treia zi a șaptea zi, nu va fi curat.

13. Cine se va atinge de un mort, trupul unui om mort, și nu se va curăți, pingărește* cortul Domnului; și să fie nimicit din Israel. Fiindcă: s'a stropit peste el apa* de curățire necurat, și necurăția* lui esteia peste el.

14. Iată legea cînd va muri un om într'un cort: oricine va intra în casă și oricine se va afla în cort, va fi curat șapte zile.

15. De asemenea, orice* va descoperit, care nu va avea un capac la strîns pe el, va fi necurat.

16. Oricine* se va atinge, pe din de un om ucis de sabie, sau de un mort, sau de oase omenești, sau de un mormînt, va fi necurat timp de șapte zile.

17. Pentru cel necurat, să se ia* cenușa dela jertfa de ispășire care fost arsă, și să toarne peste ea apă izvor într'un vas.

18. Un om curat să ia* isop, și simoaie* în apă; să stropască apoi el cortul, toate uneltele, oamenii cînt acolo, pe cel ce s'a atins de o omenești, sau de vreun om ucis, sau de vreun mort, sau de vreun mînt.

19. Cel curat să stropască pe cel necurat, a treia zi și a șaptea zi, și să-l curățe în ziua* a șaptea. Să-și spele hainele, și să se scalde în apă; și seara, va fi curat.

Lev. 14. 9.

20. Un om care va fi necurat, și nu se va curăți, va fi nimerit din mijlocul adunării, căci a spurcat* sfântul locaș al Domnului; fiindcă n'a fost stropită peste el apa de curățire, este necurat.

Vers. 13.

21. Aceasta să fie o lege vecinică pentru ei. Cel ce va stropi pe altul cu apa de curățire, să-și spele hainele, și cel ce se va atinge de apa de curățire, să fie necurat pînă seara.

22. Orice* lucru de care se va atinge cel necurat, va fi necurat; și cine se va atinge de el, să fie necurat pînă seara.

Hag. 2. 13. Lev. 15. 5.

Moartea Mariei, Apele dela Meriba, Pedepsirea lui Moise.

20 1. Toată adunarea copiilor* lui Israel a ajuns în pustia Tin în luna întâi. Și poporul s'a oprit la Cades. Acolo a murit* și a fost îngropată Maria.

Cap. 33. 36. Exod. 15. 20. Cap. 26. 59.

2. Adunarea* n'avea apă. Și s'au răscoală împotriva lui Moise și împotriva lui Aaron.

Exod. 11. 1. Cap. 16. 19, 42.

3. Poporul a căutat* ceartă cu Moise. Ei au zis: „Ce bine ar fi fost să fi murit noi, cînd* au murit frații noștri înaintea Domnului!

Exod. 17. 2.

Cub. 14. 2. Cap. 11. 1, 83; 14. 37; 16. 32, 35, 49.

4. Pentruce* ați adus adunarea Domnului în pustia aceasta, ca să murim în ea, noi și vitele noastre?

Exod. 17. 3.

5. Pentruce ne-ați scos din Egipt, și ne-ați adus în acest loc rău, unde nu este nici loc de sămănat, nici smochin, nici viță, nici rodii, nici apă de băut?

6. Moise și Aaron au plecat dela adunare și s'au dus la ușa cortului întîlnirii. Au căzut* cu fața la pămînt, și li s'a arătat slava* Domnului.

Cap. 14. 6; 16. 4, 22, 46. Cap. 14. 10.

7. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

8. „Ia* toiagul, și cheamă adunarea, tu și fratele tău Aaron. Să vorbiți stîncii acesteia în fața lor, și ea va da apă. Să le scoți* astfel apă din stîncă, și să adăpi adunarea și vitele lor.

Exod. 17. 6. Num. 9. 15. Ps. 78. 15. 16; 105. 41; 114. 6. Isa. 43. 20; 48. 21.

9. Moise a luat toiagul dinaintea* Domnului, cum îi poruncise Domnul.

Cap. 17. 10.

10. Moise și Aaron au chemat adunarea înaintea stîncii. Și Moise le-a zis: „Ascultați*, răsvrațiților! Vom putea noi oare să vă scoatem apă din stîncă aceasta?

Ps. 106. 33.

11. Apoi Moise a ridicat mîna, și a lovit stîncă de două ori cu toiagul. Și a ieșit apă* din belșug, așa în cît a băut și adunarea, și au băut și vitele.

Exod. 17. 6. Deut. 8. 15; 1 Cor. 10. 1.

12. Atunci Domnul a zis lui Moise: „Pentrucă n'ați* crezut în Mine, ca să Măsfîntîți* înaintea copiilor lui Israel, nu voi veți duce adunarea aceasta în țara pecarei* o dau.

Cap. 27. 14. Deut. 1. 37; 3. 28; 32. 51. Lev. 10. 3. Ezec. 20. 41; 38. 23; 39. 16. 1 Pet. 3. 15.

13. Acestea sint* apele Meriba (*Cear-tă*), unde s'au certat copiii lui Israel cu Domnul care a fost sfîntit între ei.

Deut. 33. 8. Ps. 95. 8; 106. 32, etc.

Edomiții și Israelii.

14. Dela Cades, Moise* a trimis niște soli la împăratul Edomului, ca să-i spună: „Așa* vorbește fratele tău Israel. Tu știi toate suferințele prin cări am trecut.

Jude. 11. 16, 17. Deut. 2. 4, etc.; 23. 7. Obad. 10, 12.

15. Părinții* noștri s'au pogorit în Egipt, și am* locuit acolo multă vreme. Darț Egiptenii ne-au chinuit, pe noi și pe părinții noștri.

Fac. 46. 6. Fapt. 7. 15. Exod. 12. 40. Exod. 1. 11, etc. Deut. 26. 6. Fapt. 7. 19.

16. Am* strigat către Domnul, și El ne-a auzit glasul. A trimis* un înger, și ne-a scos din Egipt. Și iată că sintem la Cades, cetate care se află la marginea ținutului tău.

Exod. 2. 23; 3. 7. Exod. 3. 2; 14. 16; 23. 20; 33. 2.

17. Lasă-ne* să trecem prin țara ta; nu vom trece nici prin ogoare, nici prin vii, și nici nu vom bea apă din fîntîni; vom merge pe drumul împărătesc, fără să ne abatem la dreapta sau la stînga, pînă vom trece de ținutul tău.

Cap. 21. 22. Deut. 2. 27.

18. Edom i-a răspuns: „Să nu cumva să treci pela mine, căci altfel îți voi ieși înainte cu sabia.”

19. Copiii lui Israel i-au zis: „Vom merge pe drumul cel mare; și, dacă vom bea din apa ta, eu și turmele mele, îți voi plăti prețul; nu-ți cer altceva decît să trec cu picioarele!”

Deut. 2. 6, 29.

20. El a răspuns: „Să nu cumva* să treci!” Și Edom i-a eșit înainte cu multă gloată și cu minătare.

Jude. 11. 17.

21. Astfel* Edom n'a vrut să lase pe Israel să treacă prin ținutul lui. Și Israel s'a abătut* dela el.

Deut. 2.27, 29. Deut. 2.4, 5, 8, Jude. 11.18.

Morțea lui Aaron. Eleazar.

22. Toată adunarea copiilor lui Israel a plecat dela Cades*, și a ajuns* la muntele Hor.

Cap. 33.37. Cap. 21.4.

23. Domnul a zis lui Moise și lui Aaron, lângă muntele Hor, la hotarele țării lui Edom:

24. Aaron are să fie adăugat* la poporul lui; căci nu va intra în țara pe care o dau copiilor lui Israel, pentru că v'ați* împotrivit poruncii Mele, la apele Meriba.

Fac. 25.8. Cap. 27.13, 31.2. Deut. 32.50. Vers. 12.

25. Ia pe Aaron și pe fiul său Eleazar, și suie-i pe muntele Hor.

Cap. 33.34. Deut. 32.50.

26. Desbracă pe Aaron de veșmintele lui, și îmbracă pe fiul său Eleazar cu ele. Acolo va fi adăugat Aaron la poporul lui și va muri.*

27. Moise a făcut ce-i poruncise Domnul. S'au suit pe muntele Hor, în fața întregii adunări.

28. Moise* a desbrăcat pe Aaron de veșmintele lui, și a îmbrăcat cu ele pe fiul său Eleazar. Aaron* a murit acolo, pe vârful muntelui. Moise și Eleazar s'au pogorit de pe munte.

Exod. 29.29, 30. Cap. 33.38. Deut. 10.6; 32.60.

29. Toată adunarea a văzut că Aaron murise, și toată casa lui Israel a plîns pe Aaron treizeci* de zile.

Deut. 34.8.

Israeliiți în luptă cu Cananiții.

21. Împăratul Aradului, un Cananit, care locuia la miazăzi, a auzit* că Israel vine pe drumul Atarim. El s'a luptat împotriva lui Israel, și a luat mai mulți prînși de război.

Cap. 33.40. Jude. 1.16.

2. Atunci* Israel a făcut Domnului o juruință, și a zis: „Dacă vei da pe poporul acesta în minile mele, îi voi nimici cu desăvîrșire cetățile.”

Fac. 28.20. Jude. 11.30.

3. Domnul a auzit glasul lui Israel, și a dat pe Cananiți în minile lui. Israeliiți i-au nimicit cu desăvîrșire, pe ei și cetățile lor; și locul acela l-au numit Horma (Nimicire deplină).

Șerpii înfocați.

4. Au* plecat de la muntele Hor pe drumul care duce spre Marea Roșie,

ca să** ocolească țara Edomului. Poporul și-a pierdut răbdarea pe drum.

Cap. 20.22; 33.41. Jude. 11.1.

5. Și a vorbit* împotriva lui Dumnezeu și împotriva lui Moise: „Pentru ce ne-ai scos din Egipt, ca să murim în pustie? Căci nu este nici pînc, nici apă, și ni s'a scrisit în sufletul de acesă hrană proastă.”

Ps. 78.19. Exod. 16.3; 17.3. Cap. 11.

6. Atunci Domnul* a trimis împotriva poporului niște** șerpi înfocați, cari au mușcat poporul, așa încît a murit mulți oameni în Israel.

1 Cor. 10.9. Deut. 32.

7. Poporul* a venit la Moise, și a zis: „Am** păcătuit, căci am vorbit împotriva Domnului, și împotriva ta. Răgă-te ț Domnului, ca să depărteze de la noi acești șerpi.” Moise s'a rugat pentru popor.

Ps. 78.11. Vers. 5. Exod. 8.8, 28. 1 Sam. 12.10. 1 Reg. 13.6. Fapt. 8.24.

8. Domnul a zis lui Moise: „Fă-ți un șarpe înfocat, și spinzură-l de o prăjină; oricine este mușcat, și va prinși spre el, va trăi.”

9. Moise* a făcut un șarpe de aramă, și l-a pus într-o prăjină; și oricine era mușcat de un șarpe, și privea spre șarpele de aramă, trăia.

2 Reg. 18.4. 1 Ioan. 3.12.

Alte călătorii ale Israelitilor.

10. Copiii lui Israel au plecat, și au tăbărit la Obot.

Cap. 33.6.

11. Au plecat* din Obot, și au tăbărit** la Iie-Abarim, în pustia din fața Moabului, spre răsăritul soarelui.

Cap. 33.44. Deut. 2.1.

12. De acolo au plecat, și au tăbărit în valea Zered.

13. De acolo au plecat și au tăbărit dincolo de Arnon, care curge prin pustie, ieșind din ținutul Amoriților; și ci Arnonul* face hotarul Moabului, între Moab și Amoriți.

Cap. 22.36. Jude. 11.

14. De aceea se zice în cartea Războaielor Domnului:

15. „Vaheb în Sufa, Șivaoaiele Arnonului, Și scurgerile șivaoaelor, Cari se întind înspre Ar și se ating cu hotarul lui Moab.”

Deut. 2.14.

16. De acolo s'au dus* la Beer (Fîntînă). La această fîntînă Domnul a zis lui Moise: „Stringe poporul, și le va da apă.”

Jude. 8.3.

17. Atunci a cîntat* Israel cîntarea* aceasta:

- „Țișnește, fîntină! Cîntăci în cîntec
ei!
18. Fîntina, pe care au săpat-o că-
peteniile,
Pe care au săpat-o mai inarii popo-
rului,
Cu toiagul de cîrmuire*, cu toiegele
lor!
Din pustia aceasta s'au dus la Ma-
tana;
19. din Matana, la Nahaliel; din Na-
haliel, la Bamot;
20. din Bamot, la valea din cîmpia
Moabului, în virful muntelui Pisga,
care caută spre* pustie.

Sihon și Og.

21. Israel* a trimis soli la Sihon,
împăratul Amoriților, ca să-i spună:
22. „Lasă-mă* să trec prin țara ta;
nu vom intra nici în ogoare, nici în
vii, și nu vom bea apă din fîntini; vom
ținea drumul împărătesc, pînă vom tre-
ce de ținutul tău.”
23. Sihon* n'a îngăduit lui Israel să
treacă prin ținutul lui. Sihon a strîns
tot poporul, și a ieșit înaintea lui Is-
rael în pustie. A venit la lahaț**, și
s'a luptat împotriva lui Israel.

24. Israel* l-a bătut cu ascuțișul să-
biei și i-a cucerit țara dela Arnon pî-
nă la Iaboc, pînă la hotarul copiilor lui
Amon; căci hotarul copiilor lui Amon
era întărit.

25. Israel a luat toate cetățile acelea,
și s'a așezat în toate cetățile amori-
ților, în Hesbon și în toate satele de
prim împrejurimi.

26. Căci Hesbonul era cetatea lui Si-
hon, împăratul Amoriților. El pornise
cu război împotriva împăratului di-
nainte al Moabului, și-i luase toată țara
pînă la Arnon.

27. De aceea zic poeții:
„Veniți la Hesbon!
Să se zidească din nou și să se în-
tărească cetatea lui Sihon.

28. Căci a ieșit* un foc din Hesbon,
O flacără din cetatea lui Sihon,
Și a mistuit pe* Ar-Moab,
Pe locuitorii înălțimilor Arnonului.

29. Vai de tine, Moab!
Ești pierdut, poporul lui Chemoș*!
El a făcut pe fiii lui fugari,

Și pe fetele lui le-a dat roabe
Lui Sihon, împăratul Amoriților.

30. Noi am aruncat cu săgețile asu-
pra lor:

Din Hesbon pînă la* Dibon totul
este nimicit;
Am pustiit pînă la Nofah,
Care se întinde pînă la** Medeba.

31. Israel s'a așezat astfel în țara
Amoriților.

32. Moise a trimis să iscodească Iae-
zerul*. Au luat satele care țineau de
el, și au isgonit pe Amoriții cari erau
în ele.

33. Au* schimbat* apoi drumul, și
s'au suit pe drumul care duce la Ba-
san. Og, împăratul Basanului, le-a ieșit
înainte, cu tot poporul lui, ca să lupte
împotriva lor la** Edrei.

34. Domnul a zis lui Moise: „Nu*
te teme de el; căci îl dau în mîile
tale, pe el și tot poporul lui, și toată
țara lui; să-i* faci cum ai făcut lui
Sihon, împăratul Amoriților, care lo-
cuia la Hesbon.”

35. Și ei l-au* bătut, pe el și pe fiii
lui, și tot poporul lui, de n'au lăsat să
scape unul măcar, și au pus mina pe
țara lui.

Balac trimete după Balaam.

22 1. Copiii* lui Israel au pornit, și
au tăbărit în șesurile Moabului,
dincolo de Iordan, în fața Ierihonului.

2. Balac, fiul lui Tipor*, a văzut tot
ce făcuse Israel Amoriților.

3. Și Moab* a rămas foarte îngrozit
în fața unui popor atît de mare la nu-
măr; l-a apunat groaza în fața copii-
lor lui Israel.

4. Moab a zis bătrînilor* lui Madian:
„Mulțimea aceasta are să înghită tot
ce este în jurul nostru, cum paște boul
verdeața de pe cîmp.” Balac, fiul lui
Tipor, era pe atunci împărat al Moa-
bului.

5. El a trimis* soli la Balaam, fiul
lui Beor, la** Petor pe Riu (*Euftrat*),
în țara fiilor poporului său, ca să-l
cheme, și să-i spună: „Iată, un popor
a ieșit din Egipt; acopere fața pămîn-
tului, și s'a așezat în fața mea.

1. O zeltate a Monbîților.

2 Pet. 2. 16. Iuda II. A poc. 2. 14. 30 Cap. 23.7. Deut. 28.4.

6. Vino, te rog, să-mi blastămi* pe poporul acesta, căci este mai puternic decât mine; poate că așa, îl voi putea bate și-l voi izgoni din țară, căci știu că pe cine binecuvintezi tu este binecuvântat, și pe cine blastămi tu este blăstămat.“

*Cap. 23, 7.

7. Bătrînii lui Moab și bătrînii lui Madian au plecat, avînd cu ei daruri* pentru ghicitor. Au ajuns la Balaam, și i-au spus cuvintele lui Balac.

*1 Sam. 9, 7, 8.

8. Balaam le-a zis: „Rămîneți* aici peste noapte, și vă voi da răspuns, după cum îmi va spune Domnul.“ Și căpeteniile Moabului au rămas la Balaam.

*Vers. 19.

9. Dumnezeu* a venit la Balaam, și a zis: „Cine sînt oamenii aceștia pe cari-i ai la tine?“

*Fac. 30, 3. Vers. 20.

10. Balaam a răspuns lui Dumnezeu: „Balac, fiul lui Tipor, împăratul Moabului, i-a trimis să-mi spună:

11. „Iată, un popor a ieșit din Egipt, și acopere fața pămîntului; vino dar, și blastă-mă-l; poate că așa îl voi putea bate, și-l voi izgoni.“

12. Dumnezeu a zis lui Balaam: „Să nu te duci cu ei; și nici să nu blastă-mi poporul acela, căci* este binecuvîntat.“

*Cap. 23, 20. Rom. 11, 29.

13. Balaam s'a sculat dimineața, și a zis căpeteniilor lui Balac: „Duceți-vă înapoi în țara voastră, căci Domnul nu vrea să mă lase să merg cu voi.“

14. Și mai marii Moabului s'au sculat, s'au întors la Balac, și i-au spus: „Balaam n'a vrut să vină cu noi.“

Măgărița lui Balaam vorbește.

15. Balac a trimis din nou mai multe căpetenii mai cu vază decât cele dinainte.

16. Au ajuns la Balaam, și i-au zis: „Așa vorbește Balac, fiul lui Tipor: „Nu mai pune piedici, și vino la mine;

17. căci îți voi da multă cinste, și voi face tot ce-mi vei spune; numai vino“, te rog, și blastă-mă-mi poporul acesta!“

*Vers. 6.

18. Balaam a răspuns și a zis slujitorilor lui Balac: „Să-mi* dea Balac chiar și casa lui plină de argint și de aur, și tot* n'aș putea să fac niciun lucru, fie mic fie mare, împotriva poruncii Domnului, Dumnezeului meu.

*Cap. 24, 13. *1 Reg. 22, 14. 2 Cron. 18, 13.

19. Totuș vă rog, rămîneți* aici la

noapte, și voi vedea ce-mi va mai spune Domnul.“

20. Dumnezeu* a venit la Balaam în timpul nopții, și i-a zis: „Fiindcă oamenii aceștia au venit să te cheame, scoală-te, și du-te cu ei; dar** să faci numai ce-ți voi spune.“

*Vers. 9. *Vers. 15. Cap. 23, 12, 26; 24, 12.

21. Balaam s'a sculat dimineața, a pus șaua pe măgăriță, și a plecat cu căpeteniile lui Moab.

22. Dumnezeu S'a aprins de minie, pentru că plecase. Și Ingerul* Domnului S'a așezat în drum, ca să i se împotrivească. Balaam era călare pe măgărița lui, și cei doi slujitori ai lui erau cu el.

*Exod. 4, 11.

23. Măgărița* a văzut pe Ingerul Domnului stînd în drum, cu sabia scoasă din teacă în mînă, s'a abătut din drum, și a luat-o pe cîmp. Balaam și-a bătut măgărița ca s'o aducă la drum.

*2 Reg. 6, 17. Dan. 10, 7. Fapt. 22, 9. 2 Pet. 2, 16. Indult.

24. Ingerul Domnului S'a așezat într-o cărare dintre vii, și de fiecare parte a cărării era cite un zid.

25. Măgărița a văzut pe Ingerul Domnului; s'a strîns spre zid, și a strîns piciorul lui Balaam de zid. Balaam a bătut-o din nou.

26. Ingerul Domnului a trecut mai departe, și S'a așezat într'un loc unde nu era chip să te întorci nici la dreapta nici la stînga.

27. Măgărița a văzut pe Ingerul Domnului, și s'a culcat sub Balaam. Balaam s'a aprins de minie, și a bătut măgărița cu un băț.

28. Domnul a* deschis gura măgăriței, și ea a zis lui Balaam: „Ce ți-am făcut, de m'ai bătut de trei ori?“

*2 Pet. 2, 16.

29. Balaam a răspuns măgăriței: „Pentru că ți-ai bătut joc de mine; dacă ai avea o sabie în mînă, te-aș ucide“ pe loc.“

*Prov. 12, 11.

30. Măgărița* a zis lui Balaam: „Nu sînt eu oare măgărița ta, pe care ai călărit în tot timpul pînă în ziua de azi? Am eu oare obicei să-ți fac așa?“ Și el a răspuns: „Nu.“

*2 Pet. 2, 18.

31. Domnul a deschis* ochii lui Balaam, și Balaam a văzut pe Ingerul Domnului stînd în drum, cu sabia scoasă în mînă. Și s'a plecat**, și s'a runcat cu fața la pămînt.

*Fac. 21, 19. 2 Reg. 6, 17. Luc. 24, 16, 31. *Exod. 34, 5.

32. Ingerul Domnului i-a zis: „Pentru ce ți-ai bătut măgărița de trei ori?“

Iată, Eu am ieșit ca să-ți stau împotrivă, căci drumul pe care mergi, este un drum care duce la perzare", înaintea Mea.
*2 Pet. 2. 11, 15.

33. Măgărița M'a văzut, și s'a abătut de trei ori dinaintea Mea; dacă nu s'ar fi abătut dinaintea Mea, pe tine te-aș fi omorât, iar pe ea ăș fi lăsat-o vie."

34. Balaam a zis Ingerului Domnului: „Am* păcătuit, căci nu știam că te-ai așezat înaintea mea în drum; și acum, dacă nu găsești că e bine ce fac eu, mă voi întoarce.”
*1 Sam. 15. 24. 30; 26. 21. 2 Sam. 12. 13. Iov. 34. 31. 52.

35. Ingerul Domnului a zis lui Balaam: „Du-te cu oamenii aceștia; dar* să spui numai cuvintele pe cari ți le voi spune Eu.” Și Balaam a plecat înainte cu căpeteniile lui Balac. *Vers. 20.

Înîmpinarea lui Balaam.

36. Balac a auzit că vine Balaam, și i-a ieșit* înainte pînă la cetatea Moabului, care** este la hotarul Arnonului, la hotarul cel mai depărtat.
*Fac. 14. 17. *Cap. 21. 13.

37. Balac a zis lui Balaam: „N'am trimes eu oare la tine să te cheme? Pentru ce n'ai venit la mine? Cum, nu pot eu oare să-ți* dau cînte?”
*Vers. 17. Cap. 24. 11.

38. Balaam a răspuns lui Balac: „Iată că am venit la tine; acum, îmi va fi oare îngăduit să spun ceva? Voi spune cuvintele* pe cari mi le va pune Dumnezeu în gură.”
*Cap. 23. 26; 24. 13. 1 Reg. 22. 14. 2 Cron. 18. 13.

39. Balaam a mers cu Balac, și au ajuns la Chiriathușot.

40. Balac a jertfit boi și oi, și a trimes din ei lui Balaam și căpeteniilor cari erau cu el.

41. Dimineată, Balac a luat pe Balaam, și i-a suit* pe Bimot-Baal, de unde Balaam putea să vadă o parte din popor.
*Deut. 12. 2.

Balaam binecuvîntează.

23 1. Balaam a zis lui Balac: „Zidește-mi* aici ș' p'e altare, și pregătește-mi aici șapte vite și șapte berbeci.”
*Vers. 29.

2. Balac a făcut cum spusese Balaam; și Balac și Balaam au adus cite* un vițel și cite un berbec pe fiecare altar.
*Vers. 14. 30.

3. Balaam a zis lui Balac: „Stai lângă* arderea ta de tot, și eu mă voi

depărta de ea; poate că Domnul îmi** va ieși înainte; și ce-mi va descoperi, îți voi spune.” Și s'a dus pe un loc înalt.
*Vers. 15. *Cap. 24. 1.

4. Dumnezeu* a venit înaintea lui Balaam, și Balaam i-a zis: „Am ridicat șapte altare, și pe fiecare altar am adus cite un vițel și cite un berbec.”
*Vers. 16.

5. Domnul a pus* cuvinte în gura lui Balaam, și a zis: „Întoarce-te la Balac, și așa să-i vorbești.”
*Cap. 22. 35. Vers. 16. Deut. 18. 18. Ier. 1. 9.

6. Balaam s'a întors la Balac; și iată că Balac stătea lingă arderea lui de tot, el și toate căpeteniile Moabului.

7. Balaam și-a* rostit proorocia, și a zis:

„Balac m'a adus din Aram (*Mesopotamia*).

Împăratul Moabului m'a chemat din munții Răsăritului, zicînd:

„Vino **, și blastămă-mi pe Iacov!
Vino, și defaimă-mi pe Israel!”

*Vers. 18. Cap. 24. 3, 15, 23. Iov. 27. 1; 29. 1. Ps. 78. 2. Eze. 17. 2. Mic. 2. 4. Hab. 2. 6. *Cap. 22. 6, 11, 17.

8. Cum* să blastăm eu pe cel ce nu-l blastămă Dumnezeu?

Cum să defaim eu pe cel ce nu-l defaimă Domnul?
*Isa. 47. 12, 13.

9. Îl văd din virful stîncilor,
Îl privesc de pe înălțimea dealurilor:

Este* un popor care locuiește deoparte,

Și nu** face parte dintre neamuri.

*Deut. 33. 28. *Exod. 33. 16. Ezra 9. 2. Efea. 2. 11.

10. Cine* poate să numere pulberea lui Iacov,

Și să spună numărul unui sfert din Israel?

O, de aș muri de moartea** celor după voia lui Dumnezeu,

Și sfîrșitul meu să fie ca al lor!“
*Fac. 13. 16; 22. 17. *Ps. 116. 15.

Balaam binecuvîntează a doua oară.

11. Balac a zis lui Balaam: „Ce mi-ai făcut? Te-am* luat să blestemi pe vrăjmașul meu, și iată că tu-l binecuvîntezi!“
*Cap. 22. 11, 17; 24. 10.

12. El a răspuns, și a zis: „Nu* trebuie oare să spun ce-mi pune Domnul în gură?”
*Cap. 22. 38.

13. Balac i-a zis: „Vino, te rog, cu mine în alt loc, de unde îl poți vedea; căci aici nu vezi decît o parte din el, nu-l vezi întreg. Și de acolo să mi-l blastăm-mi.”

14. L-a dus în cîmpul Tofim, spre virful muntelui Pisga; a zidit* șapte altare, și a adus cîte un vițel și un berbec pe fiecare altar.

o Vers. 1, 2.

15. Balaam a zis lui Balac: „Stai aici, lingă arderea ta de tot, și eu mă voi duce înaintea lui Dumnezeu.”

16. Domnul a venit înaintea lui Balaam; i-a pus* cuvinte în gură, și a zis: „Întoarce-te la Balac, și așa să-i vorbești.”

o Cap. 22, 36. Vers. 5.

17. Balaam s'a întors la el; și iată că Balac stătea lingă arderea lui de tot, cu căpeteniile Moabului. Balac i-a zis: „Ce ți-a spus Domnul?”

18. Balaam și-a rostit proorocia, și a zis:

„Scoală-te*, Balac, și ascultă!

Ia aminte la mine, fiul lui Tîpor!

o Jude. 3, 20.

19. Dumnezeu* nu este un om ca să mintă,

Nici un fiu al omului, ca să-l pară rău.

Ce a spus, oare nu va face?

Ce a făgăduit oare, nu va împlini?

* 1 Sam. 15, 29. Mal. 3, 6. Rom. 11, 29. Tit. 1, 2. Iac. 1, 17.

20. Iată că am primit poruncă să binecuvîntez.

Da, El* a binecuvîntat, și eu nu pot întoarce.

o Fac. 12, 2; 22, 17. Cap. 22, 12.

21. El nu vede* nici o fărâdelege în Iacov,

Nu vede nici o răutate în Israel.

Domnul**, Dumnezeul lui, este cu el, El este Împăratul lui, veselia lui.

o Rom. 4, 7, 8. o Exod. 13, 21; 29, 45, 46; 31, 14.

22. Dumnezeu* i-a scos din Egipt. Tăria lui este pentru el** ca a bivoliului.

* Cap. 24, 8. o Deut. 33, 17. Iov. 39, 10, 11.

23. Descîntecul nu poate face nimic împotriva lui Iacov,

Nici vrăjitoria împotriva lui Israel; Acum se poate spune despre Iacov și Israel:

Ce lucruri* mari a făcut Dumnezeu!

o Ps. 31, 19; 41, 1.

24. Da, poporul acesta se scoală ca o* leoaică,

Și se ridică întocmai ca un leu;

Nu se culcă** pînă ce n'a mîncat prada,

Și n'a băut singele celor uciși.

o Ezech. 49, 9. o Fac. 41, 27.

Balaam proorocește iarăși bine.

25. Balac a zis lui Balaam: „Nu-l blestema, dar măcar nici nu-l binecuvînta!”

26. Balaam a răspuns, și a zis lui Balac: „Nu ți-am spus că voi face tot ce va* spune Domnul?”

o Cap. 22, 38. Vers. 12, 1 Reg. 22, 14.

27. Balac a zis lui Balaam: „Vino, te rog, te voi duce într'un alt loc; poate că Dumnezeu va găsi cu cale să-mi blestemi de acolo pe poporul acesta!”

o Vers. 13.

28. Balac a dus pe Balaam pe virful muntelui Peor, care este cu fața spre puslic*.

o Cap. 21, 21.

29. Balaam a zis lui Balac: „Zidește-mi* aici șapte altare, și pregătește-mi aici șapte viței și șapte berbeci!”

o Vers. 1.

30. Balac a făcut cum zisese Balaam, și a adus cîte un vițel și cîte un berbec pe fiecare altar.

24 1. Balaam a văzut că Domnul găsește cu cale să binecuvînteze pe Israel, și n'a mai alergat ca în celelalte rinduri* la descîntece; ci și-a întors fața spre puslie.

o Cap. 23, 3, 12.

2. Balaam a ridicat ochii, și a văzut pe Israel tăbărit în corturi*, după semînțiile lui. Atunci Duhul lui Dumnezeu a venit** peste el.

o Cap. 2, 2 etc.

o Cap. 11, 25. 1 Sam. 10, 10; 19, 20, 23. 2 Cron. 15, 1.

3. Balaam și-a* rostit proorocia, și a zis:

„Iată ce zice Balaam, fiul lui Beor, Omul cu ochii deschiși, *Cap. 23, 13.

4. Celce aude cuvintele lui Dumnezeu,

Celce vede vedenia Celui Atotputernic,

Celce cade* cu fața la pămînt, și ai cărui ochi sînt deschiși:

o 1 Sam. 18, 21. Ezech. 1, 24. Dan. 8, 18; 10, 15, 16. 2 Cor. 12, 2, 3, 4. Apoc. 10, 17.

5. „Ce frumoase sînt corturile tale, Iacove!

Locuințele tale, Israele!

6. Ele se întind ca niște văi, Ca niște grădini lingă un rîu,

Ca niște copaci* de aloe pe cari i-a** sădit Domnul,

Ca niște cedri pe lingă ape.

o 1 Ps. 1, 3. Ier. 17, 8. o Ps. 104, 16.

7. Apa curge din gălețile lui, Și sămînța lui este udată de ape mari*.

Împăratul lui se înalță mai pe sus de Agag**.

Și împărăția* lui ajunge puternică.

o Ier. 51, 13. Apoc. 17, 1, 15. o 1 Sam. 15, 9. 12 Sam. 5, 2. 1 Cron. 14, 2.

8. Dumnezeu* l-a scos din Egipt,

Tăria lui este ca a bivolului pentru el.
El nimicește** neamurile cari se ridică împotriva lui,
Le sfarmă oasele†, și le prăpădește†† cu săgețile lui.

Cap. 23, 22.
Cap. 14, 9; 23, 24. † Ps. 2, 9. Isa. 30, 13. Jer. 50, 17.
† Ps. 45, 5. Jer. 50, 9.

9. Indoaie genunchii*, se culcă întocmai ca un leu,

Ca o leoaică:

Cine-l va scula?

Binecuvîntat** să fie oricine te va binecuvînta,

Și blestemat să fie oricine te va blestema!

Fac. 49, 9. † Fac. 12, 3; 27, 29.

10. Balac s'a aprins de minie împotriva lui Balaam; a bătut din* mini, și a zis lui Balaam: „Eu te-am** chemat să-mi blestemi vrăjmașii, și iată că de trei ori tu i-ai binecuvîntat!

Ezec. 21, 14, 17; 22, 13. † Cap. 23, 11. Deut. 23, 4, 5. Jos. 24, 9, 10. Neem. 13, 2.

11. Fugi acum, și du-te acasă! Spusesem* că-ți voi da cinste, dar Domnul te-a împedecat s'o primești.

Cap. 22, 17, 37.

12. Balaam a răspuns lui Balac: „Eh! n'am spus eu oare solilor pe cari mi i-ai trimes,

13. că dacă* mi-ar da Balac chiar și casa lui plină cu argint și cu aur, tot n'aș putea să fac dela mine însumi nici bine nici rău împotriva poruncii Domnului, ci voi spune întocmai ce va zice Domnul?

Cap. 22, 18.

14. Și acum iată că mă duc la poporul meu. Vino, și-ți voi vesti* ce va face poporul acesta poporului tău în vremile** cari vor urma.

Mic. 6, 5. Apoc. 2, 14. † Fac. 49, 1. Dan. 2, 28; 10, 14.

Steaua din Iacov.

15. Balaam și-a rostit* proorocia, și a zis:

„Așa zice Balaam, fiul lui Beor,

Așa zice omul care are ochii deschși,

Vers. 9, 4.

16. Așa zice cel ce aude cuvintele lui Dumnezeu,

Cel ce cunoaște planurile Celui Prea Înalt,

Cel ce vede vedenia Celui Atotputernic,

Cel ce cade cu fața la pămînt și ai cărui ochi sînt deschși:

17. Il văd*, dar nu acum,

Il privesc, dar nu de aproape.

O stea răsare din Iacov,

Un toiag** de cirmuire se ridică din Israel.

El străpunge laturile Moabului, Și prăpădește pe toți copiii lui Set.

Apoc. 1, 7. † Mat. 2, 2. Apoc. 22, 16. † Fac. 40, 10. Ps. 110, 12.

18. Se face stăpîn pe Edom*,

Se face stăpîn pe Seir, vrăjmașii lui.

Israel face fapte mari.

2 Sam. 8, 14. Ps. 69, 8, 9, 12.

19. Cel ce se naște din Iacov domnește* ca stăpînitor,

Și pierde pe cei ce scapă din cetăți.

Fac. 49, 10.

20. Balaam a văzut pe Amalec, și a rostit următoarea proorocie:

„Amalec este cel dintîi dintre neamuri;

Dar într'o zi va fi nimicîit.”

21. Balaam a văzut pe Cheneiți, și a rostit următoarea proorocie:

„Locuința ta este tare de tot,

Și cuibul tău este pus pe stîncă.

22. Dar Cain va fi pustiit,

Pînă ce te va lua prins Asur.”

23. Balaam a rostit următoarea proorocie:

„Vai! cine va mai putea trăi cînd va face Dumnezeu acest lucru?

24. Dar niște corăbii vor veni din Chitim*,

Vor smeri pe Asur, vor smeri pe Eber**,

Și la urmă vor fi nimicite și ele.”

Fac. 10, 4. Dan. 11, 30. † Fac. 10, 27, 28.

25. Balaam s'a sculat, a plecat, și s'a* întors acasă. Balac a plecat și el acasă.

Cap. 31, 8.

Inchinarea la idoli.

25 1. Israel locuia în Sitim*; și poporul** a început să se dea la curvie cu fetele lui Moab.

Cap. 33, 49. Jos. 2, 1. Mic. 6, 5. † Cap. 31, 10. 1 Cor. 10, 8.

2. Ele au pofțit* poporul la jertfele** dumnezeilor lor; și poporul a mîncat, și s'a închinat* pînă la pămînt înaintea dumnezeilor lor.

Jos. 22, 17. Ps. 106, 28. Osea 9, 10. † Exod. 34, 13, 16. 1 Cor. 10, 20. † Exod. 20, 5.

3. Israel s'a alipit de Baal-Peor, și Domnul S'a* aprins de minie împotriva lui Israel.

Ps. 106, 29.

4. Domnul a zis lui Moise: „Stringe* pe toate căpeteniile poporului, și spinzură pe cei vinovați înaintea Domnului în fața soarelui, pentru ca să se întoarcă dela Israel minia aprinsă** a Domnului.”

Deut. 4, 3. Jos. 22, 17. † Vers. 11. Deut. 13, 17.

5. Moise a zis judecătorilor* lui Is-

rael: „Fiecare” din voi să ucidă pe
acea dintre ai lui cari s’au lipit de
Baal-Peor.”

² Exod. 18, 21, 25; Exod. 32, 27; Deut. 13, 6, 9, 12, 15.

6. Și iată că un bărbat dintre copiii
lui Israel a venit și a adus la frații lui
pe o Madianită, sub ochii lui Moise și
sub ochii întregii adunări a copiilor
lui Israel, pe cînd plîngeau* la ușa
cortului înțîlnirii.

7. La vederea acestui* lucru, Fincas, fiul** lui Eleazar, fiul preotului Aaron, s'a sculat din mijlocul adunării, și a luat o sulită în mână.

8. S'a luat după omul acela din Israel pînă în cortul lui, i-a străpuns prin pîntece pe amîndoi: atît pe bărbatul acela din Israel, cît și pe femeia aceea. Și a încetat astfel urgia* care izbucnise printre copiii lui Israel.

9. Douăzeci și patru de mii au murit*
loviti de urgia aceea. * Deut. 4, 3. 1 Cor. 10, 8.

10. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

11. „Fineas*, fiul lui Eleazar, fiul preotului Aaron, a abătut minia Mea dela copiii lui Israel, prin rîvna pe care a avut-o pentru Mine în mijlocul lor; şi n'am nimicit, în minia** Mea, pe copiii lui Israel.

Deut. 32, 16, 21. 1 Reg. 14, 22. Ps. 78, 59. Ezech. 16, 38. Tef. 1, 18; 3, 8.

12. De aceea să spui că inchei* cu el un legământ de pacc. *Mal. 2, 4; 6; 3.

14. Bărbatul acela din Israel, care a fost ucis împreună cu Madianita, se numea Zimri, fiul lui Salu; el era căpetenia unei case părintești a Simeonitilor.

15. Femeia care a fost ucisă, se numea Cozbi, fata lui Tur*, căpetenia semințiilor ieșite dintr'o casă părintească din Madian. *Cap. 31. 8. 10a. 13. 21

Omorirea Madianiților.

16. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis :

17. „Priviți pe * Madianiți ca vrăj
masi și ucideti-i: * Cap. 31.2

18. căci și ei vi s'au arătat vrăjmași

amăgindu-vă prin vicleșugurile lor, în fața lui Peor, și în fața Cozbi, fața unei căpetenii a lui Madian, sora lor, ucisă în ziua urgiei care a avut loc cu prilejul faptei lui Peor.

A doua numărătoare.

26 1. În urma acestei urgii, Domnul a zis lui Moise și lui Eleazar, fiul preotului Aaron:

2. „Faceți* numărătorea întregii
adunări a copiilor lui Israel, dela
sta de** douăzeci de ani în sus, după
casele părinților lor, a tuturor celor
din Israel cari sînt în stare să poartă
armele.”[†] Exod. 30, 12; 3, 24, 28, Cap. 1, 2. [†] Exod. 30, 12; 3, 24, 28, Cap. 1, 2.

3. Moise și preotul Eleazar le-au vorbit în câmpia* Moabului, lângă Iordan în fața Ierihonului. Și au zis:

^c Vers. 63, Cap. 2, 1; 31.12; 33.48; 34.12.

4. „Să se facă numărătoarea, dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, cum poruncise* lui Moise și copiilor lui Israel Domnul, cînd au ieșit din țara Egiptului “

5. Ruben*, întiiul născut al lui Israel.
Fiii lui Ruben au fost: Enoh, din care se coboară familia Enohiților; Palu, din care se coboară familia Paluiților ;

6. Hetron, din care se coboară familia Hetroniților; Carmi, din care se coboară familia Carmiților.

7. Acestea sînt familiile Rubeniților
cei ieșiți la numărătoare au fost patru
zeci și trei de mii șapte sute treizeci

8. Fiii lui Palu au fost: Eliab.

9. Fiii lui Eliab au fost: Nemuel, Datan și Abiram. Datan acesta și Abiram acesta au fost din ceice erau chemați la adunare*, și cari s'au răscolit împotriva lui Moise și Aaron, în adunarea lui Core, cînd cu răscoala lor împotriva Domnului.

10. Pământul* și-a deschis gura, i-a înghițit împreună cu Core, cind murit ceice se adunaseră, și cind mistuit focul pe cei două sute cizeci de oameni: ei au slujit poporului ca** pildă.

11. Fijii* lui Core n'au murit.

12. Fiii lui Simeon, după familiile lor: din Nemuel* se pogorâră familiile Nemueliților; din lămin, familiile lăminiților; din lachin**, familia lachiniților;
* Exod. 6.24. 1 Cron. 4.18.
** Fac. 46.10. Exod. 6.16. 1 Cron. 4.19.

13. din Zerah*, familia Zerahitilor; din Saul, familia Saulitilor. ^oFac. 46. 10.
14. Acestea sint familiile Simeonitilor: douazeci si doua de mii doua sute.
15. Fiii lui Gad, dupa familiile lor: din Tefon* se pogoara familia Tefonitilor; din Haghi, familia Haghitilor; din Suni, familia Sunitilor; ^oFac. 46. 16.
16. din Ozni, familia Oznitilor; din Eri, familia Eritilor;
17. din Arod*, familia Aroditilor; din Areli, familia Arelitilor. ^oFac. 46. 16.
18. Acestea sint familiile fiilor lui Gad, dupa cei iesiti la numaratoare: patruzeci de mii cinci sute*. ^oFac. 38. 2, etc.: 46. 12.
19. Fiii lui Iuda: Er si Onan; dar Er si Onan au murit in tara Canaanului.
20. Iata fiii* lui Iuda, dupa familiile lor: din Sela se pogoara familia Selanitilor; din Perei, familia Peretitilor; din Zerah, familia Zerahitilor. ^o1 Cron. 2. 3.
21. Fiii lui Perei au fost: Hetron, din care se pogoara familia Hetronitilor; Hamul, din care se pogoara familia Hamulitilor.
22. Acestea sint familiile lui Iuda, dupa numaratoarea lor: saptezeci si sase de mii cinci sute.
23. Fiii* lui Isahar, dupa familiile lor: din Tola se pogoara familia Tola- itilor; din Puva, familia Puvitilor; ^oFac. 46. 13. 1 Cron. 7. 1.
24. din Iasub, familia Iasubitilor; din Simron, familia Simronitilor.
25. Acestea sint familiile lui Isahar, dupa numaratoarea lor: sasezeci si patru de mii trei sute.
26. Fiii* lui Zabulon, dupa familiile lor: din Sered se pogoara familia Sereditilor; din Elon, familia Elonitilor; din Iahleel, familia Iahleelitilor. ^oFac. 46. 14.
27. Acestea sint familiile Zabulonitilor, dupa numaratoarea lor: sasezeci de mii cinci sute.
28. Fiii* lui Iosif, dupa familiile lor: Manase si Efraim. ^oFac. 46. 20.
29. Fiii lui Manase: din Machir* se pogoara familia Machiritilor. — Machir a nascut pe Galaad. Din Galaad se pogoara familia Galaaditilor. ^oIos. 17. 1. 1 Cron. 7. 14, 15.
30. Iata fiii lui Galaad: Iezer*, din care se pogoara familia Iezeritilor; Helec, familia Helechitilor; ^oIos. 17. 2. Jude. 6. 11, 24, 34.
31. Asriel, familia Asrielitilor; Sihem, familia Sihemitilor;
32. Semida, familia Semida- itilor; Hefer, familia Heferitilor.
33. Telofhad*, fiul lui Hefer, n'a avut fii, dar a avut fete. Iata numele fetelor lui Telofhad: Mahla, Noa, Hogla, Milca si Tirta. ^oCap. 27. 1; 26. 11.
34. Acestea sint familiile lui Manase, dupa numaratoarea lor: cincizeci si doua de mii sapte sute.
35. Iata fiii lui Efraim, dupa familiile lor: din Sutelah se pogoara familia Sutelahitilor; din Becher, familia Becheritilor; din Tahan, familia Tahanitilor.
36. Iata fiii lui Sutelah: din Eran se pogoara familia Eranitilor.
37. Acestea sint familiile fiilor lui Efraim, dupa numaratoarea lor: treizeci si doua de mii cinci sute. Acestea sint fiii lui Iosif, dupa familiile lor.
38. Fiii* lui Beniamin, dupa familiile lor: din Bela se pogoara familia Belaitilor; din Asbel, familia Asbelitilor; din Ahiiram, familia Ahiiramitilor; ^oFac. 46. 21. 1 Cron. 7. 6.
39. din Sufam, familia Sufamitilor; din Hufam, familia Hufamitilor. —
40. Fiii lui Bela au fost: Ard si Naaman. Din Ard se pogoara familia Ard- itilor; din Naaman, familia Naamanitilor.
41. Acestea sint fiii lui Beniamin, dupa familiile lor si dupa numaratoarea lor: patruzeci si cinci de mii sase sute.
42. Iata fiii* lui Dan, dupa familiile lor: din Suham se pogoara familia Suhamitilor. Acestea sint familiile lui Dan, dupa familiile lor. ^oFac. 46. 23.
43. Toate familiile Suhamitilor, dupa numaratoarea lor: sasezeci si patru de mii patru sute.
44. Fiii* lui Aser, dupa familiile lor: din Imna se pogoara familia Imnitilor; din Isvi, familia Isvitilor; din Beria, familia Beritilor. — ^oFac. 46. 17. 1 Cron. 7. 30.
45. Din fiii lui Beria se pogoara: din Heber, familia Heberitilor; din Malchiel, familia Malchielitilor.
46. Numele fetei lui Aser era Serah.
47. Acestea sint familiile fiilor lui Aser, dupa numaratoarea lor: cincizeci de mii patru sute.
48. Fiii* lui Neftali, dupa familiile lor: din Iahleel se pogoara familia

laheceliților; din Gunî, familia Guniților;

49. din Ieter, familia Ieteriților; din Șilem, familia Șilemiților.

50. Acestea sînt familiile lui Neftali, după familiile lor și după număratoarea lor: patruzeci și cinci de mii patru sute.

51. Aceștia * sînt cei ieșiți la număratoarea dintre copiii lui Israel: șase sute una de mii șapte sute treizeci.

52. Domnul a vorbit lui Moise, și i-a zis:

53. „Țara să se împartă între * ei, ca să fie moștenirea lor, după numărul numelor.

54. Celor * ce sînt în număr mai mare să le dai o parte mai mare, și celor ce sînt în număr mai mic să le dai o parte mai mică; să se dea fiecăruia partea lui după cei ieșiți la număratoarea.

55. Dar împărțirea țării să se facă prin * sorti; s'o ia în stăpînire după numele semînțîilor părinților lor.

56. Țara să fie împărțită prin sorti între cei ce sînt în mare număr și între cei ce sînt în mic număr.

Număratoarea Leviților.

57. Iată * Leviții a căror număratoare s'a făcut după familiile lor: din Gherșon se pogoară familia Gherșoniților; din Chehat, familia Chehatiților; din Merari, familia Merariților. —

58. Iată familiile lui Levi: familia Libniților, familia Hebroniților, familia Mahliților, familia Mușiților, familia Coriților. Chehat a născut pe Amram.

59. Numele nevestei lui Amram era lochebed *, fata lui Levi, care i s'a născut lui Levi, în Egipt; ea a născut lui Amram: pe Aaron, pe Moise, și pe Maria, sora lor.

60. Lui Aaron * i s'au născut: Nadab și Abihu, Eleazar și Itamar.

61. Nadab * și Abihu au murit, cînd au adus înaintea Domnului foc străin.

62. Cei ieșiți * la număratoarea, toți bărbații dela vîrsta de o lună în sus, au fost de douăzeci și trei de mii. Ei n'au * fost cuprinși în număratoarea copiilor lui Israel, pentru că nu li s'a

dat * moștenire în mijlocul copiilor lui Israel.

63. Aceștia sînt aceia dintre copiii lui Israel a căror număratoare au făcut Moise și preotul Eleazar în cîmpul Moabului, lingă Iordan, în fața Ierihului.

64. Intre ei *, nu era niciunul din copiii lui Israel a căror număratoare facuse Moise și preotul Aaron în țaria Sinai.

65. Căci Domnul zisese: „Vor murii în pustie”, și nu va rămînea niciunul din ei, afară * de Caleb, fiul lui Iosue, și Iosua, fiul lui Nun.”

Legea asupra moștenirilor.

27 1. Fetele lui Telof ad *, fiul lui Hefer, fiul lui Galaad, fiul lui Machir, fiul lui Manase, din familia lui Manase, fiul lui Iosif, și ale căror nume erau: Mahla, Noa, Hogla, Mile și Tirta,

2. s'au apropiat și s'au înfățișat înaintea lui Moise, înaintea preotului Eleazar, înaintea mai marilor și înaintea întregii adunări, la ușa cortului întînirii. Ele au zis:

3. „Tatăl nostru a murit * în pustie, el nu era în mijlocul cetei celorce s'au răsărit împotriva Domnului, în mijlocul cetei * lui Core, ci a murit pentru păcatul lui, și n'a avut fii.

4. Pentru ce să se stingă numele lui nostru din mijlocul familiei lui pentru că n'a avut fii? Dă-ne * și nouă deci o moștenire între frații tatălui nostru.”

5. Moise a adus * pricina lor înaintea Domnului.

6. Și Domnul a zis lui Moise:

7. „Fetele lui Telofhad au dreptate. Să le * dai de moștenire o moșie între frații tatălui lor, și să treci asupra lor moștenirea tatălui lor.

8. Iar copiilor lui Israel, să le vorbești și să le spui: „Cînd un om va muri fără să lase fii, să treceți moștenirea lui asupra fetei lui.

9. Dacă n'are nici o fată, moștenirea lui s'o dați fraților lui.

10. Dacă n'are nici frați, moștenirea lui s'o dați fraților tatălui său.

11. Și dacă nici tatăl lui n'are frați, moștenirea lui s'o dați rudei celei mai

apropiate din familia lui, și ea s'o stă-
pinească. Aceasta să fie o lege* și un
drept pentru copiii lui Israel, cum a
poruncit lui Moise Domnul.” ^{Cap. 30, 20.}

Iosua armaș lui Moise.

12. Domnul a zis lui Moise: „Sui-
te* pe muntele acesta Abarim, și pri-
vește țara pe care am dat-o copiilor
lui Israel.” ^{Cap. 33, 47; Deut. 3, 27; 32, 49; 34, 1.}

13. S'o privești, dar și tu vei fi adău-
gat* la poporul țării, cum a fost adău-
gat fratele tău Aaron;

^{Cap. 20, 24, 28; 31, 2; Deut. 10, 6.}

14. Pentrucă v'ați* împotrivit porun-
cii Mele, în pustia Țin, când cu cearta
adunării, și nu M'ați sfințit înaintea lor
cu prilejul apelor.” (Acestea sint* a-
pele de ceartă, la Cades, în pustia
Țin.) <sup>Cap. 20, 12, 24; Deut. 1, 37; 32, 51. 1^a, 100, 32.
Exod. 17, 7.</sup>

15. Moise a vorbit Domnului, și a zis:

16. „Domnul, Dumnezeul* duhurilor
oricărui trup, să rinduiască peste adu-
nare un om” ^{Cap. 10, 22; Evr. 12, 9.}

17. care să iasă* înaintea lor, și să in-
tre înaintea lor, care să-i scoată afară
și să-i vire înăuntru, pentru ca aduna-
rea Domnului să nu fie ca niște oi**
cari n'au păstor.” <sup>Deut. 31, 2; 1 Sam. 8, 20;
18, 13; 2 Cron. 1, 10. 1 Reg. 22, 17; Zab. 10, 2; Mat. 9, 30.
Marc. 9, 34.</sup>

18. Domnul a zis lui Moise: „Ia-ți pe
Iosua, fiul lui Nun, bărbat în* care
este Duhul Meu, și să-ți pui* mina
peste el.” <sup>Euc. 41, 38; Judec. 3, 10; 11, 29; 1 Sam.
16, 13, 18. 99 Deut. 31, 9.</sup>

19. Să-l așezi înaintea preotului Elea-
zar și înaintea întregii adunări, și să-i
dai porunci* subț ochii lor. ^{Deut. 31, 7.}

20. Să-l faci părtaş* la dregătoria ta,
pentruca toată adunarea copiilor lui
Israel să-l** asculte.” <sup>Cap. 11, 17, 26; 1 Sam.
10, 6, 9; 2 Reg. 2, 15. 99 Ios. 1, 16, 17.</sup>

21. Să* se înfățișeze înaintea preotu-
lui Eleazar, care să întrebe pentru el
judecata lui Urim** înaintea Domnu-
lui; și Iosua, toți copiii lui Israel, îm-
preună cu el, și toată adunarea, să ia-
să după porunca lui Eleazar și să între
după porunca țării lui. <sup>Ios. 9, 14; Judec. 1, 1;
20, 18, 23, 26; 1 Sam. 23, 9; 30, 7. 99 Exod. 28, 30. † Ios. 9,
11; 1 Sam. 22, 10, 13, 15.</sup>

22. Moise a făcut cu ii poruncise
Domnul. A luat pe Iosua, și l-a pus
înaintea preotului Eleazar și înaintea
întregii adunări.

23. Și-a pus minile peste el, și i-a dat
porunci*, cum spusese Domnul prin
Moise.

* Deut. 3, 28; 31, 7.

Jertfa zilnică.

28 1. Domnul a vorbit lui Moise, și
a zis:

2. „Poruncește copiilor lui Israel, și
spune-le: „Să aveți grija să-Mi adu-
ceți la vremea hotărâtă, darul Meu* de
mîncare, hrana jertfelor Mele mistuite
de foc, cari îmi sint de un plăcut mi-
ros.” <sup>1 Lev. 9, 11; 21, 6, 8; Mal. 1, 7, 12.
13.</sup>

3. Să le spui: „Iată* jertfa mistuită
de foc pe care o veți aduce Domnului:
în fiecare zi, cite doi miei de un an
fără cusur, ca ardere de tot necur-
mată.” ^{Exod. 29, 38.}

4. Să aduci un miel dimineața, și ce-
lalt miel între cele două seri¹;

5. iar, ca dar de mîncare*, să aduci
a zecea parte** dintr'o efă de floarea
făinii, frămîntată într'un sfert de hin †
de untdelemn de masline sfărîmate.

^{Exod. 29, 40. 99 Exod. 16, 36; Cap. 15, 1. † Lev. 2, 1.}

6. Aceasta este arderea* de tot necur-
mată, care a fost adusă la muntele Si-
nai; o jertfă mistuită de foc, de un ni-
ros plăcut Domnului. ^{Exod. 29, 12; Amos 5, 2.}

7. Jertfa de băutură să fie de un sfert
de hin pentru fiecare miel; jertfa de
băutură de vin s'o faci Domnului în
locul sfînt.

8. Al doilea miel să-l aduci între cele
două seri¹, cu un dar de mîncare și o
jertfă de băutură ca cele de diminea-
ță; aceasta este o jertfă mistuită prin
foc, de un miros plăcut Domnului.

Jertfele de Sabat și de lună nouă.

9. În ziua Sabatului, să aduceți doi
miei de un an fără cusur, și ca dar de
mîncare, două zecimi de efă din floa-
rea făinii, frămîntată cu untdelemn,
împreună cu jertfa de băutură.

10. Aceasta este arderea* de tot pen-
tru fiecare zi de Sabat, afară de ar-
derea de tot necurmată și jertfa ei de
băutură. ^{Exod. 46, 1.}

11. La începutul* lunilor voastre, să
aduceți ca ardere de tot Domnului:
doi viței, un berbec, și șapte miei de
un an fără cusur; <sup>Cap. 10, 10; 1 Sam. 20, 5;
1 Cron. 23, 31; 2 Cron. 2, 4; Ezra 3, 5; Neem. 10, 33; Isa. 1,
13, 14; Ezec. 45, 17; 46, 6; Osea 2, 11; Col. 2, 15.</sup>

12. și, ca dar de mîncare pentru fie-
care vițel, trei zecimi* de efă din floa-
rea făinii, frămîntată cu untdelemn;
ca dar de mîncare pentru berbec, să
aduceți două zecimi de efă din floarea
făinii, frămîntată cu untdelemn;

^{Cap. 15, 4—12.}

1. Adică: seara.

13. ca dar de mâncare pentru fiecare miel, să aduceți o zecime* de efă din floarea făinii, frământată cu untdelemn. Aceasta este o ardere de tot, o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului.

14. Jertfele de băutură să fie de o jumătate de hin de vin pentru un vitel, a treia parte dintr'un hin pentru un berbec, și un sfert de hin pentru un miel. Aceasta este arderea de tot pentru începutul lunii, în fiecare lună, în toate lunile anului.

15. Să se aducă Domnului un țap*, ca jertfă de ispășire, afara de arderea de tot necurmată și jertfă ci de băutură. * Exod. 12, 6, 13. Lev. 23, 5. Cap. 9, 3. Deut. 16, 1. Ezech. 45, 21.

Jertfe de Paște.

16. În luna* întâi, în ziua a patrusprezecea a lunii, vor fi Paștele Domnului.

17. Ziua* a cincisprezecea a acestei luni să fie o zi de sărbătoare. Timp de șapte zile să se mănince azimi.

18. În ziua* dintii, să fie o adunare sfântă: să nu faceți nici o lucrare de slugă în ea.

19. Să aduceți ca ardere de tot Domnului o jertfă mistuită de foc: doi viței, un berbec, și șapte miei de un an fără* cusur.

20. Să mai adăugați și darul lor de mîncare din floarea făinii, frământată cu untdelemn, trei zecimi de efă pentru un vitel, două zecimi pentru un berbec,

21. și o zecime pentru fiecare din cei șapte miei.

22. Să aduceți* un țap ca jertfă de ispășire, ca să facă ispășire pentru voi.

23. Să aduceți aceste jertfe, afara de arderea de tot de dimineață, care este o ardere de tot necurmată.

24. Să le aduceți în fiecare zi, timp de șapte zile, ca hrana unei jertfe mistuite de foc, de un miros plăcut Domnului. Să fie aduse afara de arderea de tot necurmată și jertfă ei de băutură.

25. În ziua* a șaptea să aveți o adunare sfântă: să nu faceți nici o lucrare de slugă în ea.

Jertfele de Rusalii.

26. În ziua* celor dintii roade, cînd veți aduce Domnului un dar de mîn-

care, la sărbătoarea încheierii săpăturilor (Cincizecimea), să aveți adunare sfântă; să nu faceți nici o lucrare de slugă în ea.

27. Să aduceți ca ardere de tot, de miros plăcut Domnului: doi viței*, o berbec, și șapte miei de un an.

28. Să mai adăugați darul lor de mîncare din floarea făinii, frământată cu untdelemn, cîte trei zecimi de fiecare vitel, două zecimi pentru berbec,

29. și o zecime pentru fiecare din cei șapte miei.

30. Să aduceți și un țap, ca să facă ispășire pentru voi.

31. Să aduceți aceste jertfe, afara de arderea de tot necurmată și darul de mîncare. Miei să fie fără cusur, să adăugați și jertfele lor de băutură.

Jertfe în ziua trîmbiței.

29 I. În luna a șaptea, în cea dintia zi a lunii, să aveți o adunare sfântă: atunci să nu faceți nicio lucrare de slugă. Ziua aceasta să fie vestită între voi* cu sunet de trîmbiță.

2. Să aduceți ca ardere de tot, de miros plăcut Domnului, un vitel, o berbec, și șapte miei de un an fără cusur.

3. Să mai adăugați și darul lor de mîncare din floarea făinii, frământată cu untdelemn, trei zecimi pentru vitel, două zecimi pentru berbec,

4. și o zecime pentru fiecare din cei șapte miei.

5. Să aduceți și un țap ca jertfă de ispășire, ca să facă ispășire pentru voi.

6. Să aduceți aceste jertfe, afara de arderea* de tot și darul ei de mîncare din fiecare lună, afara de arderea de tot necurmată, darul ei de mîncare, jertfele de băutură, cari se adăugă la ele, după ț rînduile așezate. Acestea sînt niște jertfe mistuite de foc, de un miros plăcut Domnului.

* Cap. 28, 11. ** Cap. 28, 3. † Cap. 15, 14.

Jertfe pentru ziua împăcării.

7. În ziua* a zecea a acestei luni a șaptea, să aveți o adunare sfântă, și să vă smeriți* sufletele; atunci să nu faceți nicio lucrare.

8. Să aduceți ca ardere de tot, de miros plăcut Domnului: un vitel,

berbeci, și șapte miei de un an fără*
cusur.

o Cap. 28, 19.

9. Să mai adăugați și darul lor de mincare din floarea făinii, frământată cu untdelemn, trei zecimi pentru viței, două zecimi pentru berbeci,

10. și o zecime pentru fiecare din cei șapte miei.

11. Să aduceți și un țap ca jertfă* de ispășire, afară de jertfa de ispășire, afară de arderea de tot necurmată cu darul ei de mincare, și jertfele de băutură obicinuite.

o Lev. 16, 1, 5.

Jertfele pentru sărbătoarea Colibelor.

12. În ziua* a cincisprezece a lunii a șaptea, să aveți o adunare sfântă; atunci să nu faceți nicio lucrare de slugă. Să prăznuiți o sărbătoare în cinstea Domnului, timp de șapte zile.

o Lev. 23, 34. Deut. 16, 13. Ezech. 45, 25.

13. Să aduceți ca* ardere de tot, o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului: treisprezece viței, doi berbeci, și patrusprezece miei de un an fără cusur.

o Ezech. 3, 4.

14. Să mai adăugați și darul lor de mincare din floarea făinii, frământată cu untdelemn, trei zecimi pentru fiecare din cei treisprezece viței, două zecimi pentru fiecare din cei doi berbeci,

15. și o zecime pentru fiecare din cei patrusprezece miei.

16. Să aduceți și un țap ca jertfă de ispășire, afară de arderea de tot necurmată, darul ei de mincare și jertfa sa de băutură.

17. A doua zi, să aduceți doisprezece viței, doi berbeci, și patrusprezece miei de un an fără cusur,

18. împreună cu darul lor de mincare și jertfele lor de băutură pentru viței, berbeci și miei, după numărul lor, după rânduilele* așezate.

o Vers. 3, 1, 9, 10. Cap. 15, 12: 28, 7, 14.

19. Să aduceți și un țap ca jertfă de ispășire, afară de arderea de tot necurmată, darul ei de mincare și jertfele de băutură.

20. A treia zi, să aduceți unsprezece viței, doi berbeci, și patrusprezece miei de un an fără cusur,

21. împreună cu darul lor de mincare și jertfele lor de băutură pentru viței, berbeci și miei, după numărul lor, după rânduilele* așezate.

o Vers. 18.

22. Să aduceți și un țap ca jertfă de ispășire, afară de arderea de tot ne-

curmată, darul ei de mincare și jertfa de băutură.

23. A patra zi, să aduceți zece viței, doi berbeci, și patrusprezece miei de un an fără cusur,

24. împreună cu darul lor de mincare și jertfele lor de băutură pentru viței, berbeci și miei, după numărul lor, după rânduilele așezate.

25. Să aduceți și un țap ca jertfă de ispășire, afară de arderea de tot necurmată, darul ei de mincare și jertfa de băutură.

26. În ziua a cincea, să aduceți nouă viței, doi berbeci, și patrusprezece miei de un an fără cusur,

27. împreună cu darul lor de mincare și jertfele lor de băutură pentru viței, berbeci și miei, după numărul lor, după rânduilele așezate.

28. Să aduceți și un țap ca jertfă de ispășire, afară de arderea de tot necurmată, darul ei de mincare și jertfa de băutură.

29. În ziua a șasea, să aduceți opt viței, doi berbeci și patrusprezece miei de un an fără cusur,

30. împreună cu darul lor de mincare și jertfele lor de băutură pentru viței, berbeci și miei, după numărul lor, după rânduilele așezate.

31. Să aduceți și un țap ca jertfă de ispășire, afară de arderea de tot necurmată, darul ei de mincare și jertfele de băutură.

32. În ziua a șaptea, să aduceți șapte viței, doi berbeci, și patrusprezece miei de un an fără cusur,

33. împreună cu darul lor de mincare și jertfele lor de băutură pentru viței, berbeci și miei, după numărul lor, după rânduilele așezate.

34. Să aduceți și un țap ca jertfă de ispășire, afară de arderea de tot necurmată, darul ei de mincare și jertfă de băutură.

35. În ziua a opta, să aveți o adunare* de sărbătoare: atunci să nu faceți nici o lucrare de slugă.

o Lev. 23, 36.

36. Să aduceți ca ardere de tot o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului: un vițel, un berbec, și șapte miei de un an fără cusur,

37. împreună cu darul lor de mincare și jertfele lor de băutură pentru vițel, berbeci și miei, după numărul lor, după rânduilele așezate.

38. Să aduceți și un țap ca jertfă de ispășire, afară de arderea de tot necur-

mata, darul ei de mâncare și jertfa de băutura.

30. Acestea sînt jertfele pe cari să le aduceți Domnului la* sărbătorile voastre, afara de arderile voastre de tot, de darurile voastre de mâncare și de jertfele voastre de băutura, și de jertfele voastre de mulțămire, ca împlinire a unei juruințe** sau ca daruri de bună voie.“ Lev. 23, 2; 1 Cron. 23, 31; 2 Cron. 31, 1; Ezr. 1, 5; Neem. 10, 33; Isa. 1, 11; Lev. 7, 11, 16; 22, 12, 23.

40. Moise a spus copiilor lui Israel tot ce-i poruncise Domnul.

Lege asupra juruințelor.

30 1. Moise a vorbit căpeteniilor* semințiilor copiilor lui Israel, și a zis: „Iată ce poruncește Domnul.

Cap. 1, 4, 16; 7, 2.

2. Cînd un* om va face o juruință** Domnului, sau un jurămint prin care se va lega printr'o făgăduială, să nu-și calce cuvîntul, ci să facă† potrivit cu tot ce i-a ieșit din gură. Lev. 27, 2; Deut. 23, 21; Judec. 11, 30, 35; Eccl. 5, 4; Lev. 5, 4; Mat. 14, 9; Fapt. 23, 14; † Job. 22, 27; 1 Ps. 22, 25; 60, 14; 66, 13, 14; 116, 14, 18; Naum. 1, 15.

Juruința femeilor.

3. Cînd o femeie va face o juruință Domnului și se va lega printr'o făgăduială, în tinerețea ei și în casa tatălui ei,

4. și tatăl ei va afla de juruința pe care a făcut-o ea și de făgăduiala cu care s'a legat, — dacă nu-i zice nimic în ziua cînd află de juruința ei, toate juruințele ei vor fi primite, și orice făgăduială cu care s'a legat ea, va fi primită;

5. dar dacă tatăl ei nu-i dă voie în ziua cînd ia cunoștință de juruința ei, toate juruințele ei și toate făgăduielile cu cari se va fi legat ea, nu vor avea nici o tărie; și Domnul o va ierta, pentrucă nu i-a dat voie tatăl ei.

6. Cînd se va mărita, după ce a făcut juruințe sau după ce s'a legat printr'un cuvînt ieșit de pe buzele ei,

7. și bărbatul ei va lua cunoștință de lucrul acesta, și nu-i va zice nimic în ziua cînd va lua cunoștință de ele, juruințele ei vor rămînea în picioare; și făgăduielile cu cari se va fi legat ea vor rămînea în picioare;

8. dar dacă bărbatul ei nu-i* dă voie în ziua cînd ia cunoștință de juruința ei, el va desființa juruința pe care a făcut-o și cuvîntul scăpat de pe bu-

zele ei, cu care s'a legat ea; și Domnul o va ierta.

9. Juruința unei femei văduve sau desparțite de bărbat, făgăduința cu care se va fi legat ea, va rămînea în picioare pentru ea.

10. Cînd o femeie, fiind încă în casă bărbatului ei, va face juruințe sau se va lega cu vreun jurămint,

11. și bărbatul ei va afla de lucrul acesta, — dacă nu-i zice nimic și nu oprește, toate juruințele ei vor rămînea în picioare, și toate făgăduielile prin cari se va fi legat ea, vor rămînea în picioare;

12. dar dacă bărbatul ei nu le primește în ziua cînd află de ele, orice juruința și orice făgăduială ieșite de pe buzele ei nu vor avea nici un preț, bărbatul ei nu le-a primit; și Domnul o va ierta.

13. Bărbatul ei poate întări și bărbatul ei poate desființa orice juruința, orice jurămint cu care se leagă ea cu sa-și mihnească sufletul.

14. Și anume, dacă nu-i zice nimic în zi, după ce află de lucrul acesta, el întărește astfel toate juruințele și toate făgăduielile cu cari s'a legat ea; le întărește pentru că nu i-a zis nimic în ziua cînd a aflat de ele.

15. Dar dacă nu le primește, după ce a trecut ziua în care le-a aflat, va fi vinovat de păcatul nevastei lui.“

16. Acestea sînt legile pe cari le-a dat lui Moise Domnul, ca să aibă putere între un bărbat și nevasta lui, între un tată și fata lui, cînd ea este în tinereță și acasă la tatăl ei.

Biruința asupra Madianiților.

31 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Răsbună* pe copiii lui Israel împotriva Madianiților, apoi vei** li adăugat la poporul tău.“

Cap. 25, 17. Cap. 37, 31.

3. Moise a vorbit poporului și a zis: „Înarmați dintre voi niște bărbați pentru oștire, și să meargă împotriva Madianului, ca să aducă la îndeplinire răzburarea Domnului împotriva Madianului.

4. Să trimiteți la oaste cite o mie de oameni de seminție, din toate semințiile lui Israel.“

5. Au luat dintre miile lui Israel cite

o mie de oameni de seminție, adică douăsprezece mii de oameni înarmați pentru oaste.

6. Moise a trimis la oaste pe acești o mie de oameni de seminție, și a trimis cu ei pe fiul preotului Eleazar, Fineas, care ducea unelele sfinte și trîmbițele * răsunătoare.

7. Au înaintat împotriva Madianului, după porunca pe care o dăduse lui Moise Domnul; și au omorît pe toți * bărbații.

8. Împreună cu toți ceilalți, au omorît și pe împărații Madianului: Evi*, Rechem, Tur, Hur și Reba, cei cinci împărați ai Madianului; au ucis cu sabia și pe Balaam **, fiul lui Beor.

9. Copiii lui Israel au luat prinse pe femeile Madianiților cu pruncii lor, și le-au jăfuit toate vitele, toate turmele și toate bogățiile.

10. Le-au ars toate cetățile pe cari le locuiau și toate ocoalele lor.

11. Au * luat toată prada și toate jafurile de oameni și dobitoace;

12. și pe cei prinși, prada și jafurile, le-au adus lui Moise, preotului Eleazar, și adunării copiilor lui Israel, cari erau tabăriți în cîmpia Moabului, lângă Iordan, în fața Ierihonului.

13. Moise, preotul Eleazar, și toți mai marii adunării, le-au ieșit înainte, afară din tabără.

14. Și Moise s'a miniat pe căpeteniile oștirii, pe căpeteniile peste o mie și pe căpeteniile peste o sută, cari se înforțeau dela război.

15. El le-a zis: „Cum? Ați lăsat cu viață pe toate * femeile?”

16. Iată *, ele sînt acele cari, după cuvîntul * lui Balaam, au tirît pe copiii lui Israel să păcătuiască împotriva Domnului, în fapta lui Peor; și atunci a izbucnit urgia în adunarea Domnului.

17. Acum, dar, omoriți * pe orice prunc de parte bărbătească, și omoriți pe orice femeie care a cunoscut pe un bărbat culcîndu-se cu el;

18. dar lăsați cu viață pentru voi pe toți pruncii de parte femeiască și pe toate fetele cari n'au cunoscut împreunarea cu un bărbat.

Curățirea căpeteniilor și oștilor.

19. Iar voi, tabăriți * șapte zile afară din tabără; toți aceia dintre voi cari au ucis pe cineva, și toți cei ce s'au atîns ** de vre un mort, să se curățe a treia și a șaptea zi, ei și cei prinși de voi.

20. Să curățiți deasemenea orice haină, orice lucru de piele, orice lucru de pîr de capră și orice uncalta de lemn.

21. Preotul Eleazar a zis ostașilor, cari se duseseră la război: „Iată ce este poruncit prin legea pe care a dat-o lui Moise Domnul.

22. Aurul, argintul, arama, ferul, cositorul și plumbul,

23. orice lucru care poate suferi focul, să-l treceți prin foc ca să se curățească. Dar tot ce nu poate suferi focul, să fie curățit cu apă * de curățire; să-l treceți prin apă.

24. Să * vă spălați hainele în ziua a șaptea și veți fi curați; apoi, veți putea intra în tabără.”

Împărțirea prăzii.

25. Domnul a zis lui Moise:

26. „Fă, împreună cu preotul Eleazar și cu căpeteniile caselor adunării, socoteala prăzii luate, fie oameni fie dobitoace.

27. Împarte prada * între luptătorii cari s'au dus la oaste și între toată adunarea.

28. Să ieși întâi din partea ostașilor cari s'au dus la oaste o dare pentru Domnul, și anume: unul * din cinci sute, atît din oameni cît și din boi, măgari și oi.

29. Să le luați din jumătatea cunună lor, și să le dai preotului Eleazar ca un dar ridicat pentru Domnul.

30. Și din jumătatea care se cuvine copiilor lui Israel să * ieși unul din cincizeci, atît din oameni cît și din boi, măgari și oi, din orice dobitoc; și să le dai Leviților, cari ** păzesc cortul Domnului.”

31. Moise și preotul Eleazar au făcut ce poruncește lui Moise Domnul.

32. Prada de război, rămasă din jaful celor ce făcuseră parte din oaste, era de șase sute șaptezeci și cinci de mii de oi,

33. șaptezeci și două de mii de boi,

34. șasezeci și una de mii de măgari,

35. și treizeci și două de mii de su-

flete, adică femei cari nu cunoscuseră împreunarea cu un bărbat.

36. Jumătatea care alcătuia partea celor ce se duseseră la oaste, a fost de trei sute treizeci și șapte de mii cinci sute de oi,

37. din cari șase sute șaptezeci și cinci au fost luați ca dare Domnului;

38. treizeci și șase de mii de boi, din cari șaptezeci și doi luați ca dare Domnului;

39. treizeci de mii cinci sute de măgari, din cari șasezeci și unu luați ca dare Domnului;

40. și șasesprezece mii de inși, din cari treizeci și doi luați ca dare Domnului.

41. Moise a dat preotului Eleazar darea luată ca dar ridicat pentru Domnul, după cum* îi poruncise Domnul.

^o Vers. 30.

42. Jumătatea cuvenită copiilor lui Israel, pe care a despărțit-o Moise de a bărbaților cari merseseră la oaste,

43. și care era partea adunării, a fost de trei sute treizeci și șapte de mii cinci sute de oi,

44. treizeci și șase de mii de boi,

45. treizeci de mii cinci sute de măgari,

46. și șasesprezece mii de suflete.

47. Din această jumătate care se cuvenea copiilor lui Israel, Moise a luat unul din cincizeci, atît din oameni cît și din dobitoace; și le-a dat Leviților, cari păzesc cortul Domnului, după cum îi poruncise Domnul.

48. Căpeteniile oșirii, căpeteniile peste o mie și căpeteniile peste o sută, s'au apropiat de Moise,

49. și i-au zis: „Robii tăi au făcut socoteala ostașilor cari erau sub poruncile noastre, și nu lipsește niciun om dintre noi.

50. Noi aducem deci, ca dar Domnului, fiecare ce a găsit ca scule de aur, și anume: lăntșoare, brățări, inele, cercei și salbe, ca să se facă ispășire* pentru sufletele noastre înaintea Domnului.”

^o Exod. 30. 12, 16.

51. Moise și preotul Eleazar au primit de la ei toate aceste scule lucrate în aur.

52. Tot aurul, pe care l-au adus Domnului căpeteniile peste o mie și căpeteniile peste o sută, ca dar ridicat, cîntărea șasesprezece mii șapte sute cincizeci de sicli.

53. Oamenii din oaste au păstrat fie-

care pentru sine prada* pe care o făcuse.

^o Deut. 20. 14.

54. Moise și preotul Eleazar au luat aurul de la căpeteniile peste o mie și de la căpeteniile peste o sută, și l-au adus în cortul înfîlîririi, ca aducere* a mînte pentru copiii lui Israel înaintea Domnului.

^o Exod. 30. 16.

Galaadul dat lui Gad și Ruben.

32. 1. Fiii lui Ruben și fiii lui Gad aveau o mare mulțime de vite, și au văzut că țara lui Iazez* și țara Galaadului erau un loc bun pentru vite.

^o Cap. 21. 32. Ios. 13. 25. 2 Sam. 21. 3.

2. Atunci fiii lui Gad, și fiii lui Ruben au venit la Moise, la preotul Eleazar și la mai marii adunării, și le-au zis:

3. „Atarot, Dibon, Iaczer, Nimra*, Hesbon, Eleale, Sebam*, Nebo și Be-on†,

^o Vers. 36. — Vers. 38. † Vers. 38.

4. țara aceasta pe care* a lovit-o Domnul înaintea adunării lui Israel, este un loc bun pentru vite, și robii tăi au vite.”

^o Cap. 21. 24, 34.

5. Apoi au adăugat: „Dacă am căpatat trecere înaintea ta, să se dea țara aceasta în stăpînirea robilor tăi, și să nu ne treci peste Iordan.”

6. Moise a răspuns fiilor lui Gad și fiilor lui Ruben: „Frații voștri să meargă oare la război, și voi să rămîneți aici?

7. Pentru ce voiți să muiați inima copiilor lui Israel și să-i faceți să nu treacă în țara pe care le-o dă Domnul?

8. Așa au făcut și părinții voștri cînd i-am* trimes din Cades-Barnea să** iscodească țara.

^o Cap. 13. 3, 26. ^o Deut. 1. 22.

9. S'au suit* pînă la valea Eșcol, și, după ce au iscodit țara, au muiat inimile copiilor lui Israel, și i-au făcut să nu intre în țara pe care le-o dădea Domnul.

^o Cap. 13. 24, 31. Deut. 1. 24, 38.

10. Și Domnul* S'a aprins de mînie în ziua aceea, și a jurat zicînd:

^o Cap. 11. 11, 21. Deut. 1. 34.

11. „Oamenii aceștia cari s'au suit din Egipt, de la vîrsta* de douăzeci de ani în sus, nu vor vedea țara pe care am jurat că o voi da lui Avraam, lui Isaac și lui Iacov, căci n'au** urmat în totul calea Mea,

^o Cap. 14. 28, 29. Deut. 1. 35. ^o Cap. 14. 24, 30.

12. afară de Caleb, fiul lui Iefune, Chenizitul, și Iosua, fiul lui Nun, cari au urmat în totul calea Domnului.

^o Cap. 14. 24. Deut. 1. 36. Ios. 14. 8, 9.

13. Domnul S'a aprins de mînie împotriva lui Israel, și i-a făcut să rătaască* în pustie timp de patruzeci de ceasă* pînă la stingerea întregului* armă, pînă la stingerea rău înaintea Domnului. ^{Cap. 14. 33, 34, 35. Cap. 26. 64, 65.}

14. Și iată că voi luați locul părinților voștri, ca niște odrasle de oameni lor, ca să faceți pe Domnul să Se aprindă* și mai tare de mînie împotriva lui Israel. ^{Deut. 1. 34.}

15. Căci, dacă vă întoarceți* de la El, El va lăsa mai departe pe Israel să rătaască în pustie, și veți aduce pierdere poporului acestuia întreg.* ^{Deut. 30. 17. Ios. 22. 16, 18. 2 Cron. 7. 19; 15. 2.}

16. Ei s'au apropiat de Moise, și au zis: „Vom face aici ocoale pentru vitele noastre și cetăți pentru pruncii noștri:”

17. apoi ne vom* înarma în grabă și vom merge înaintea copiilor lui Israel, pînă îi vom duce în locul care le este rînduit; și pruncii noștri vor locui în aceste cetăți întărite, din pricina locuitorilor țării acesteia. ^{Ios. 4. 13, 15.}

18. Nu ne* vom întoarce în casele noastre mai înainte ca fiecare din copiii lui Israel să fi pus stăpînire pe moștenirea lui, ^{Ios. 22. 4.}

19. și nu vom stăpîni nimic cu ei dincolo de Iordan, nici mai departe, pentru că noi ne vom avea moștenirea* noastră dincoace de Iordan, la răsărit.* ^{Vers. 30. Ios. 12. 1; 13. 8.}

20. Moise* le-a zis: „Dacă faceți așa, dacă vă înarmați ca să luptați înaintea Domnului, ^{Deut. 3. 18. Ios. 1. 14; 4. 12, 13.}

21. dacă toți aceia dintre voi cari se vor înarma trec Iordanul înaintea Domnului, pînă ce va izgoni pe vrăjmașii Lui dinaintea Lui,

22. și dacă vă veți întoarce* înapoi numai după ce țara** va fi supusă înaintea Domnului, — atunci veți fi fără vină înaintea Domnului și înaintea lui Israel, și ținutul acesta va fi moșia* voastră înaintea Domnului. ^{Deut. 3. 20. Ios. 11. 23; 18. 1. Ios. 22. 4. Deut. 3. 12, 15, 16, 18. Ios. 1. 15; 13. 8, 32; 22. 4, 9.}

23. Dar dacă nu faceți așa, păcătuiți împotriva Domnului, și să știți că păcatul* vostru vă va ajunge. ^{Fac. 4. 7; 44. 16. Isa. 59. 12.}

24. Zidiți* cetăți pentru pruncii voștri și ocoale pentru vitele voastre, și faceți ce ați spus cu gura voastră.* ^{Vers. 16, 31, etc.}

25. Fiii lui Gad și fiii lui Ruben au

zis lui Moise: „Robii tăi vor face tot ce poruncește domnul nostru.”

26. Pruncii* noștri, nevestele, turmele noastre și toate vitele noastre, vor rămînea în cetățile Galaadului; ^{Ios. 1. 11.}

27. iar robii* tăi, toți înarmați pentru război, vor merge să se lupte înaintea Domnului, cum zice domnul nostru.* ^{Ios. 1. 12.}

28. Moise a dat* porunci cu privire la ei preotului Eleazar, lui Iosua, fiul lui Nun, și capilor de familie din semințiile copiilor lui Israel. ^{Ios. 1. 12.}

29. El le-a zis: „Dacă fiii lui Gad și fiii lui Ruben trec cu voi Iordanul, înarmați cu toții ca să lupte înaintea Domnului, după ce țara va fi supusă înaintea voastră, să le dați în stăpînire ținutul Galaadului.”

30. Dar dacă nu vor merge înarmați împreună cu voi, să se așeze în mijlocul vostru în țara Canaanului.*

31. Fiii lui Gad și fiii lui Ruben au răspuns: „Vom face tot ce a spus robilor tăi Domnul.”

32. Vom trece înarmați înaintea Domnului în țara Canaanului; dar noi să ne avem moștenirea noastră dincoace de Iordan.*

Luarea în stăpînire a Galaadului.

33. Moise* a dat fiilor lui Gad și fiilor lui Ruben, și la jumătate din seminția lui Manase, fiul lui Iosif, împărăția** lui Sihon, împăratul Amoritilor, și împărăția lui Og, împăratul Basanului, țara cu cetățile ei, cu ținuturile cetăților țării de jur împrejur. ^{Deut. 3. 12—17; 29. 8. Ios. 12. 6; 13. 8; 22. 4. Cap. 21. 24, 33, 35.}

34. Fiii lui Gad au zidit Dibonul*, Ataratul, Aroerul**,

^{Cap. 33. 45, 46. Deut. 2. 36.}

35. Atrot-Șofan, Iaezer*, Iogbeha, ^{Vers. 1, 3.}

36. Bet-Nimra* și Bet-Haran, cetăți întărite**, și au făcut staule pentru turme. ^{Vers. 3. Vers. 21.}

37. Fiii lui Ruben au zidit* Hesbonul, Eleale, Chiriataim, ^{Cap. 21. 27.}

38. Nebo* și Baal-Meon**, ale căror nume au fost schimbate*, și Sibma, și au pus alte nume cetăților pe cari le-au zidit. ^{Isa. 46. 1. Cap. 22. 41. Vers. 3. Exod. 23. 13. Ios. 23. 7.}

39. Fiii lui Machir*, fiul lui Manase, au mers împotriva Galaadului, și au pus mîna pe el; au izgonit pe Amoritii cari erau acolo. ^{Fac. 60. 25.}

40. Moise a dat* Galaadul lui Maclur, fiul lui Manase, care s'a așezat acolo. ^{Deut. 3, 12, 13, 15, Jos. 13, 31; 17, 1.}

41. Iair*, fiul lui Manase, a pornit și el, și a luat țigurile, și le-a numit țigurile lui Iair*. ^{Deut. 3, 14.}

42. Nobah a pornit și el și a luat Cehatul împreună cu cetățile cari țineau de el, și l-a numit Nobah, după numele lui. ^{Jos. 13, 30, 1 Cron. 2, 21, 22, 23, Judec. 10, 4, 1 Reg. 4, 13.}

Popasurile Israelitilor.

33 1. Iată popasurile copiilor lui Israel cari au ieșit din țara Egiptului, după oștirile lor, sub povățuirea lui Moise și lui Aaron.

2. Moise a scris călătoriile lor din popas în popas, după porunca Domnului. Și iată popasurile lor, după călătoriile lor.

3. Au pornit* din Ramses în luna întâi*, în ziua a cincisprezecea a lunii întâi. A doua zi după Paște, copiii lui Israel au ieșit gata de luptă în fața tuturor Egiptenilor, ^{Exod. 12, 37. Exod. 12, 2; 19, 4. Exod. 14, 8.}

4. În timp ce Egiptenii își îngropau pe toți înții lor născuți, pe cari-i lovisese* Domnul dintre ei. Căci Domnul făcuse chiar și pe dumnezeii* lor să simtă puterea Lui. ^{Exod. 12, 29. Exod. 12, 12; 18, 11. Isa. 19, 1. Apoc. 12, 8.}

5. Copiii* lui Israel au pornit din Ramses și au tăbărit la Sucot. ^{Exod. 12, 37.}

6. Au pornit din Sucot*, și au tăbărit la Etam, care este la marginea pustiei. ^{Exod. 13, 20.}

7. Au pornit din Etam*, s'au întors înapoi la Pi-Hahiro, față în față cu Baal-Tefon, și au tăbărit înaintea Migdolului. ^{Exod. 14, 2, 9.}

8. Au pornit dinaintea Pi-Hahiro, și au trecut* prin mijlocul mării în spre pustie; au făcut un drum de trei zile în pustia Etamului, și au tăbărit la Mara. ^{Exod. 14, 22; 15, 22, 23.}

9. Au pornit dela Mara, și au ajuns la* Elin; la Elin erau douăsprezece izvoare de apă și șaptezeci de finici: acolo au tăbărit. ^{Exod. 15, 27.}

10. Au pornit din Elin, și au tăbărit lângă marea Roșie.

11. Au pornit dela marea Roșie, și au tăbărit în pustia* Sin. ^{Exod. 16, 1.}

12. Au pornit din pustia Sin, și au tăbărit la Dofca.

13. Au pornit din Dofca, și au tăbărit la Aluș.

14. Au pornit din Aluș, și au tăbărit la Refidim*, unde poporul n'a găsit apă de băut. ^{Exod. 17, 1; 10, 2.}

15. Au pornit din Refidim, și au tăbărit în pustia* Sinai. ^{Exod. 10, 1; 10, 2.}

Dela Sinai la Cades.

16. Au pornit din pustia Sinai, și au tăbărit la* Chibrot-Hataava. ^{Cap. 11, 34.}

17. Au pornit dela Chibrot-Hataava, și au tăbărit la* Hațerot. ^{Cap. 11, 35.}

18. Au pornit din Hațerot, și au tăbărit la Ritma.

19. Au pornit dela* Ritma, și au tăbărit la Rimon-Peret. ^{Cap. 12, 16.}

20. Au pornit din Rimon-Peret, și au tăbărit la Libna.

21. Au pornit din Libna, și au tăbărit la Risa.

22. Au pornit din Risa, și au tăbărit la Chelata.

23. Au pornit din Chelata, și au tăbărit la muntele Șafer.

24. Au pornit dela muntele Șafer, și au tăbărit la Harada.

25. Au pornit din Harada, și au tăbărit la Machelot.

26. Au pornit din Machelot, și au tăbărit la Tahat.

27. Au pornit din Tahat, și au tăbărit la Tarah.

28. Au pornit din Tarah, și au tăbărit la Mitca.

29. Au pornit din Mitca, și au tăbărit la Hașmona.

30. Au pornit din Hașmona, și au tăbărit la Moserot.

31. Au pornit din Moserot, și au tăbărit la Bene-Iaacan.

32. Au pornit din Bene-Iaacan*, și au tăbărit la** Hor-Ghidgad. ^{Fac. 36, 27. Deut. 10, 6. 1 Cron. 1, 12. Deut. 10, 7.}

33. Au pornit din Hor-Ghidgad, și au tăbărit la Iotbata.

34. Au pornit din Iotbata, și au tăbărit la Abrona.

35. Au pornit din Abrona, și au tăbărit la Ețion-Gheber*.

36. Au pornit din Ețion-Gheber, și au tăbărit în pustia Țin*, adică la Cades. ^{Deut. 2, 8. 1 Reg. 9, 26; 22, 18.}

37. Au pornit din Cades*, și au tăbărit la muntele Hor, la marginea țării Edomului. ^{Cap. 20, 22, 23; 21, 4.}

38. Preotul Aaron* s'a suit pe muntele Hor, după porunca Domnului; și

Dela Cades la cimpia Moabului.

37. Au pornit din Cades*, și au tăbărit la muntele Hor, la marginea țării Edomului. ^{Cap. 20, 22, 23; 21, 4.}

38. Preotul Aaron* s'a suit pe muntele Hor, după porunca Domnului; și

a murit acolo, în al patruzecilea an după ieșirea copiilor lui Israel din țara Egiptului, în luna a cincea, în cea dintâi zi a lunii. *Cap. 20, 28. Deut. 10, 6; 32, 50.

39. Aaron era în vîrstă de o sută douăzeci și trei de ani cînd a murit pe muntele Hor.

40. Împăratul Aradului*, Cananitul, care locuia în partea de miazăzi a țării Canaanului, a aflat de sosirea copiilor lui Israel. *Cap. 21, 1, etc.

41. Au pornit dela muntele Hor*, și au tăbărit la Talmona. *Cap. 21, 4.

42. Au pornit din Talmona, și au tăbărit la Punon.

43. Au pornit din Punon, și au tăbărit la* Obot. *Cap. 21, 10.

44. Au pornit* din Obot, și au tăbărit la lie**Abarim, la hotarul Moabului. *Cap. 21, 11. *Cap. 21, 11.

45. Au pornit din lie-Abarim, și au tăbărit la Dibon-Gad*. *Cap. 32, 34.

46. Au pornit din Dibon-Gad, și au tăbărit la Almon-Diblataim*. *Ier. 48, 22.

47. Au pornit din Almon-Diblataim, și au tăbărit la munții* Abarim, înaintea muntelui Nebo. *Cap. 21, 20. Deut. 32, 49.

48. Au pornit dela muntele Abarim, și au tăbărit în cîmpia* Moabului, lingă Iordan, în fața Ierihonului. *Cap. 22, 1.

49. Au tăbărit lingă Iordan, dela Betleșimot pînă la Abel-Sitim*, în cîmpia Moabului. *Cap. 25, 1. Ios. 2, 1.

Cananiții trebuie să nimiciți.

50. Domnul a vorbit lui Moise în cîmpia Moabului, lingă Iordan în fața Ierihonului. Și a zis:

51. „Vorbește copiilor lui Israel, și spune-le: „Dupăce* veți trece Iordanul și veți intra în țara Canaanului, *Deut. 7, 1, 2; 9, 1. Ios. 5, 17.

52. să izgoniți dinaintea voastră pe toți locuitorii* țării, să le dărîmați toți idolii de piatră, să le nimiciți toate icoanele turnate, și să le nimiciți toate înălțimile pentru jertfe. *Exod. 23, 21, 33; 34, 13. Deut. 7, 2, 6; 12, 3. Ios. 11, 12. Judc. 2, 2.

53. Să luați țara în stăpînire, și să vă așezați în ea; căci Eu v'am dat țara aceasta, ca să fie moșia voastră.

54. Să împărțiți* țara prin sorti, după familiile voastre. Celor ce sînt în număr mai mare, să le dați o parte mai mare, și celor ce sînt în număr mai mic, să le dați o parte mai mică. Fiecare să stăpînească cei-vă cădea la sorti; s'o luați în stăpînire, după semînțiile părinților voștri. *Cap. 26, 58, 64, 56.

55. Dar dacă nu veți izgoni dinaintea voastră pe locuitorii țării, aceia dintre ei pe cari îi veți lăsa, vă vor fi ca niște spini în ochi* și ca niște ghimpi în coaste: vă vor fi vrăjmași în țara în care veți merge să vă așezați.

*Ios. 23, 13. Judc. 2, 3. Ps. 135, 30. Exod. 21, 30. Ezech. 28, 24.

56. Și vă voi face și vouă cum hotărisem să le fac lor.*

Hotarele Canaanului.

34. 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Dă porunca aceasta copiilor lui Israel, și spune-le: „Cînd veți intra în țara* Canaanului, țara aceasta va fi moștenirea voastră, țara Canaanului, ale cărei hotare iată-le:

*Fac. 17, 8. Deut. 1, 7. Ps. 75, 53. Ios. 11, 1. Ezech. 47, 14.

3. Hotarul* din partea de miazăzi va începe din pustia Țin, lingă Edom. Astfel, hotarul vostru de miazăzi va începe dela marginea mării** Sărate, spre răsărit;

*Ios. 15, 1. Ezech. 47, 13, etc. *Fac. 14, 3. Ios. 15, 2.

4. se va întoarce la miazăzi de înălțimea* Acrabim, va trece prin Țin, și se va întinde pînă la miazăzi de Cades-Barnea*; va urma mai departe prin Hațar-Adarț, și va trece spre Ațmon: *Ios. 15, 3. *Cap. 13, 26; 32, 8. *Ios. 15, 3, 4.

5. dela Ațmon, se va întoarce pînă la pîriul* Egiptului, și va ieși la mare. *Fac. 15, 18. Ios. 15, 4, 47. 1 Reg. 8, 65. Isa. 27, 12.

6. Hotarul vostru dinspre apus va fi Marea cea Mare (Mediterrana): aceasta va fi hotarul vostru la apus,

7. lată care va fi hotarul vostru spre miază-noapte: începînd dela Marea cea Mare să trageți hotarul pînă la muntele* Hor; *Cap. 33, 37.

8. dela muntele Hor, să-l trageți prin* Hamat, și să ajungă pînă la** Tedad; *Cap. 13, 21. 2 Reg. 14, 25. *Ezech. 47, 15.

9. să urmeze mai departe prin Zifron, ca să ajungă la Hațar-Enan*: acesta să vă fie hotarul înspre miază-noapte. *Ezech. 47, 17.

10. Să vă trageți hotarul spre răsărit dela Hațar-Enan pînă la Șefam;

11. să se pogoare din Șefam spre Ribla*, la răsărit de Ain; se va pogori, și se va întinde dealungul mării Chineret* (Ghenezaret), la răsărit; *2 Reg. 23, 33. Ier. 39, 5, 8. *Deut. 3, 17. Ios. 11, 2; 19, 35. Mat. 14, 34. Luc. 5, 1.

12. se va pogori iarăș spre Iordan, ca

să ajungă la marea Sarată*. Aceasta va fi țara voastră, cu hotarele ei de jur împrejur.”

13. Moise a dat porunca aceasta copiilor lui Israel, și a zis: „Aceasta este țara* pe care o veți împărți prin sorti, și pe care a poruncit Domnul s'o dea celor nouă seminții și jumătate.

14. Căci* seminția fiilor lui Ruben, după casele lor părintești, și seminția fiilor lui Gad, după casele părinților lor, precum și jumătate din seminția lui Manase și-au luat moștenirea.

15. Aceste două seminții și jumătate și-au luat moștenirea dincoace de Iordan, în fața Ierihonului, în spre răsărit.”

Cum și prin cine să se împartă țara.

16. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

17. „Iată numele bărbaților cari vor împărți țara între voi: preotul Eleazar*, și Iosua, fiul lui Nun.

18. Să mai luați cite o căpetenie* din fiecare seminție, ca să facă împărțirea țării.

19. Iată numele bărbaților acestora. Pentru seminția lui Iuda: Caleb, fiul lui Iefune;

20. pentru seminția fiilor lui Simeon: Samuel, fiul lui Amihud;

21. pentru seminția lui Beniamin: Elidad, fiul lui Chislon;

22. pentru seminția fiilor lui Dan: căpetenia Buchi, fiul lui logli;

23. pentru fiii lui Iosif, — pentru seminția fiilor lui Manase: căpetenia Haniel, fiul lui Efod; —

24. și pentru seminția fiilor lui Efraim: căpetenia Chemuel, fiul lui Șitan;

25. pentru seminția fiilor lui Zabulon: căpetenia Elițafan, fiul lui Parnac;

26. pentru seminția fiilor lui Isahar: căpetenia Paltiel, fiul lui Azan;

27. pentru seminția fiilor lui Așer: căpetenia Ahihud, fiul lui Șelomi;

28. pentru seminția fiilor lui Nefțali: căpetenia Pedahel, fiul lui Amihud.”

29. Aceștia sint aceia cărora le-a poruncit Domnul să împartă țara Canaanului între copiii lui Israel.

Cetățile Levitilor.

35. 1. Domnul a vorbit lui Moise, în cimpia Moabului, lângă Iordan, în fața Ierihonului. Și a zis:

2. „Poruncește* copiilor lui Israel, sa dea Levitilor, din moștenirea pe care o vor avea, niște cetăți în cari să poată locui. Să mai dați Levitilor și un loc gol împrejurul acestor cetăți.

3. Cetățile să fie ale lor, ca să locuiască în ele; iar locurile goale să fie pentru vitele lor, pentru avrile lor și pentru toate dobitoacele lor.

4. Locurile goale din jurul cetăților pe cari le veți da Levitilor, să aibă, începînd dela zidul cetății în afară, o mie de coti de jur împrejur.

5. Să măsurați afară din cetate, două mii de coti în partea de răsărit, două mii de coti în partea de miazăzi, două mii de coti în partea de apus, și două mii de coti în partea de miază noapte, așa în cît cetatea să fie la mijloc. Acestea să fie locurile goale din jurul cetăților lor.

6. Dintre cetățile pe cari le veți da Levitilor, șase* să fie cetăți de scăpare unde va putea să fugă ucigașul, și afară de acestea, să le mai dați alte patruzeci și două de cetăți.

7. Toate cetățile pe cari le veți da Levitilor să fie patruzeci și opt* de cetăți, împreună cu locurile lor goale.

8. Cetățile pe cari le veți da din moșiile copiilor lui Israel să fie date mai multe de** cei ce au mai multe, și mai puține de ceice au mai puține; fiecare să dea Levitilor din cetățile lui după moștenirea pe care o va avea.”

Cetățile de scăpare.

9. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

10. „Vorbește copiilor lui Israel și spune-le: „Cînd* veți trece Iordanul și veți intra în țara Canaanului,

11. să vă* alegeți niște cetăți cari să vă fie cetăți de scăpare, unde să poată scăpa ucigașul care va omorî pe cineva fără voie.

12. Aceste* cetăți să vă slujească drept cetăți de scăpare împotriva răzbunătorului singelui, pentruca uciga-

șul să nu fie omorât înainte de a se înfățișa în fața adunării ca să fie judecat.
Deut. 19. 6. Ios. 20. 3, 6, 6.

13. Din cetățile pe cari le veți da, șase* să vă fie cetăți de scăpare.
Deut. 19. 6.

14. Să dați trei cetăți dincoace* de Iordan, și trei cetăți în țara Canaanului: acestea să vă fie cetăți de scăpare.
Deut. 4. 41. Ios. 20. 8.

15. Aceste șase cetăți să fie cetăți de scăpare pentru copiii lui Israel, pentru străin* și pentru cel ce locuiește în mijlocul vostru: acolo va putea să scape orice om care va ucide pe cineva fără voie.
Cap. 15. 16.

16. Dacă* un om lovește pe aproapele său cu o unealtă de fer, și acesta moare, este un ucigaș: ucigașul să fie pedepsit cu moartea.
Exod. 21. 12, 14. Lev. 24. 17. Deut. 19. 11, 12.

17. Dacă-l lovește cu o piatră pe care o ține în mână, de care poate muri, și moare, este un ucigaș: ucigașul să fie pedepsit cu moartea.

18. Dacă-l lovește cu vreo unealtă de lemn pe care o ține în mână, de care poate muri, și moare, este un ucigaș; ucigașul să fie pedepsit cu moartea.

19. Răzbunătorul* singelui să omoare pe ucigaș; cînd îl va întîlni, să-l omoare.
Vers. 21, 24, 27. Deut. 19. 6, 12. Ios. 20. 3, 6.

20. Dacă* un om împinge pe aproapele său din ură, sau dacă-l pîndește** și aruncă ceva asupra lui și moare, Fac. 4. 8. 2 Sam. 3. 27; 20. 10. 1 Reg. 2. 31, 32. Exod. 21. 14. Deut. 19. 11.

21. sau dacă-l lovește cu mîna* din vrăjmășie, și moare, cel ce l-a lovit să fie pedepsit cu moartea; este un ucigaș: răzbunătorul singelui să omoare pe ucigaș, cînd îl va întîlni.
Exod. 21. 13.

22. Dar dacă un om împinge pe aproapele lui fără veste și nu din vrăjmășie, sau dacă aruncă ceva asupra lui fără să-l fi pîndit,

23. sau dacă aruncă asupra lui din nebagăre de seamă o piatră care-i poate pricinui moartea, și moare, fără să-l urască și fără să caute să-i facă rău:

24. Iată legile după cari va judeca adunarea* între cel ce l-a lovit și răzbunătorul singelui.
Vers. 12. Ios. 20. 6.

25. Adunarea va izbăvi pe ucigaș din mîna răzbunătorului singelui, și-l va face să se întoarcă în cetatea de scăpare unde fugise. Să locuiască acolo*

pină la moartea marelui preot care este uns** cu untdelemn sfînt.
Ios. 20. 6. Exod. 29. 7. Lev. 4. 3; 21. 10.

26. Dacă ucigașul iese din hotarul cetății de scăpare unde fugise,

27. și dacă răzbunătorul singelui îl întîlnește afară din hotarul cetății de scăpare și ucide pe ucigaș, nu va fi vinovat de omor.

28. Căci ucigașul trebuia să locuiască în cetatea lui de scăpare pină la moartea marelui preot; și după moartea marelui preot, putea să se întoarcă la moșia lui.

29. Iată poruncile* de drept pentru voi și pentru urmașii voștri, în toate locurile în cari veți locui.
Cap. 27. 11.

Pedeapsa pentru omor.

30. Dacă un om omoară pe cineva, ucigașul să fie omorît, pe* mărturia martorilor. Un singur martur nu va fi deajuns ca să fie osîndit cineva la moarte.

Deut. 17. 6; 19. 15. Mat. 18. 16. 2 Cor. 13. 1. Ebr. 10. 28.

31. Să nu primiți răscumpărare pentru viața unui ucigaș vinovat de moarte, ci să fie pedepsit cu moartea.

32. Să nu primiți răscumpărare pentru cel ce trebuie să fugă în cetatea lui de scăpare, ca să se întoarcă să locuiască în țară pină la moartea preotului.

33. Să nu* pîngăriți țara unde veți fi, căci singele celui nevinovat pîngărește țara; și ispășirea singelui vărsat în țară nu se va putea face decît prin singele** celui ce-l va vărsa.

Ps. 106. 38. Mic. 4. 11. Fac. 9. 6.

34. Să* nu pîngăriți deci țara în care veți merge să locuiți, și în mijlocul căreia voi locui și Eu, căci Eu** sînt Domnul, care locuiește în mijlocul copiilor lui Israel.

Lev. 18. 25. Deut. 24. 23. Exod. 20. 45, 16.

Măritarea fiicelor moștenitoare.

36 1. Căpeteniile familiei lui* Ga-laad, fiul lui Machir, fiul lui Manase, dintre familiile fiilor lui Iosif, s'au apropiat și au vorbit înaintea lui Moise și înaintea mai marilor peste casele părintești ale copiilor lui Israel.
Cap. 26. 29.

2. Ei au zis: „Domnule, ție ți-a poruncit Domnul* să dai copiilor lui Israel țara ca moștenire prin sorți. Tu, domnule**, ai primit deasemenea poruncă de la Domnul ca moștenirea fra-

telui nostru Telofohad, s'o dai fetelor lui.

¹Cap. 26. 56; 33. 54. ²Is. 17. 3. ³Cap. 27. 1. 7. ⁴Is. 17. 3. 4.

3. Dar dacă ele se mărită după unul din fiii altei seminții a copiilor lui Israel, moștenirea lor va fi ștearsă din moștenirea părinților noștri, și adăugată la a seminției din care vor face parte; și astfel moștenirea care ne-a* căzut nouă la sorți se va micșora.

⁵Lev. 25. 10.

4. Și cînd va veni anul de veselie pentru copiii lui Israel, moștenirea lor va rămînea adăugată la a seminției din care vor face parte, și va fi ștearsă astfel din moștenirea seminției părinților noștri.

5. Moise a poruncit copiilor lui Israel din partea Domnului, și a zis: „Seminția fiilor lui Iosif are* dreptate.

⁶Cap. 27. 7.

6. Iată ce poruncește Domnul cu privire la fetele lui Telofohad: să se mărite după cine vor vrea, numai să se mărite* într'o familie din seminția părinților lor.

⁷Vers. 12.

7. Nici o moștenire a copiilor lui Israel să nu treacă de la o seminție la

alta, ci fiecare din copiii lui Israel să se țină* lipit de moștenirea seminției părinților lui.

⁸1 Reg. 2.

8. Și orice fată*, care are o moștenire în semințiile copiilor lui Israel, să se mărite după cineva dintr'o familie din seminția tatălui ei, pentru ca fiecare din copiii lui Israel să-și aibă moștenirea părinților săi.

⁹1 Cor. 2.

9. Nici o moștenire să nu treacă de la o seminție la alta, ci semințiile copiilor lui Israel să se țină fiecare la moștenirea sa.

10. Fetele lui Telofohad au făcut tocmai după porunca pe care o dădă lui Moise Domnul.

11. Mahla*, Tirtî*, Hogla, Milca Noa, fetele lui Telofohad, s'au mărit după fiii unchilor lor;

¹²Cap. 2.

12. s'au măritat în familiile fiilor lui Manase, fiul lui Iosif, și moștenirea lor a rămas în seminția familiei tatălui lor.

13. Acestea sînt poruncile și legile pe cari le-a dat Domnul prin Moise copiilor lui Israel, în cîmpla* Moabă, la Iordan, în fața Ierihonului.

¹⁴Cap. 26. 3. 2.

DEUTERONOMUL (A DOUA LEGE)

SAU A CINCEA CARTE A LUI MOISE

(Psalmul 119. 1, 2. Ecclesiastul 12. 15.)

ADUCERI AMINTE ȘI ÎNDEMNURI

CAPITOLELE 1—11. DEUTERONOM 8. 2, 3.

Moise vorbește dincolo de Iordan.

1. Iată cuvintele pe cari le-a spus Moise întregului Israel, dincoace* de Iordan, în pustie, într'o cîmpie, față în față cu Suf, între Paran, Tofel, Laban, Hațerot și Di-Zahab.

²108. 9. 1, 10; 22. 4. 7.

2. (Dela Horeb pînă* la Cades-Barnea, pe drumul care duce la muntele Seir, este o depărtare de unsprezece zile).

³Num. 13. 26. Cap. 9. 23.

3. În al patruzecilea* an, în luna unsprezecea, în ziua întâi a lunii, Moise a vorbit copiilor lui Israel și le-a spus tot ce-i poruncise Domnul să le spună.

⁴Num. 33. 38.

4. Aceasta era după ce a bătut* pe Sihon, împăratul Amoriților, care locuia la Hesbon, și pe Og, împăratul Basanului, care locuia la Aștarot și la Edrei**.

⁵Num. 21. 24, 33. ⁶Num. 21. 33. 108. 13. 12.

5. Dincoace de Iordan, în țara Moabă

lui, Moise a început să lămurească gea aceasta și a zis:

6. Domnul, Dumnezeul nostru, ne-a vorbit la Horeb*, zicînd: „Ați locuit destulă* vreme în muntele acesta

⁷Exod. 31. ⁸Exod. 19. 1. Num. 8.

7. Intoarceți-vă, și plecați; duceți la muntele Amoriților și în toate le prejurimile: în cîmpie, pe munte, vale, în partea de miază-zi, pe lîngă mări, în țara Cananiților și în Liban pînă la riul cel mare, riul Eufrat.

8. Vedeți, v'am pus țara înaintea; trați și luați în stăpînire țara pe care Domnul a jurat părinților voștri, Avram*, Isaac și Iacov, că o va da lor seminției lor după ei.

⁹Fac. 12. 7; 15. 18; 17. 7, 8; 28. 4. 2.

Cum a pus judecători.

9. În vremea aceea, v'am spus*, nu vă pută purta singur.

¹⁰Exod. 18. 18. Num. 1.

10. Domnul, Dumnezeul vostru, v'a înmulțit, și azi sînteți foarte* mulți la număr, ca stelele cerului.

11. Domnul*, Dumnezeul părinților voștri, să vă mărească de o mie de ori pe ațit, și să vă binecuvînteze, după** cum a făgăduit!

12. Cum* aș putea să port eu signur pricinile voastre, povara voastră și certurile voastre?

13. Luați* din semințiile voastre niște bărbați înțelepți, pricepuți și cunoscuți, și-i voi pune în fruntea voastră.

14. Voi mi-ați răspuns, și ați zis: „Ceea ce spui tu să facem este un lucru bun.“

15. Am luat atunci pe căpeteniile semințiilor voastre, bărbați înțelepți și cunoscuți, și i-am pus* în fruntea voastră drept căpetenii peste o mie, căpetenii peste o sută, căpetenii peste cincizeci, și căpetenii peste zece, ca dregători în semințiile voastre.

16. Am dat, în același timp, următoarea poruncă judecătorilor voștri: „Să ascultați pe frații voștri, și să judecați* după dreptate neînțelegerile fiecăruia cu fratele** lui sau cu străinul.“

17. Să nu* căutați la fața oamenilor în judecățile voastre; să ascultați pe cel mic ca și pe cel mare; să nu vă temeți de nimeni, căci Dumnezeu** e Cel care face dreptate. Și cînd veți găsi o pricină prea grea, s'o aduceți înaintea mea, ca s'o aud.“

18. Așa v'am poruncit, în vremea aceea, tot ce aveai de făcut.

Dela Horeb la Cades-Barnea.

19. Am plecat din Horeb, și am* străbătut toată pustia aceea mare și grozavă pe care ați văzut-o; am luat drumul care duce în muntele Amoriților, cum ne poruncise Domnul, Dumnezeul nostru, și am** ajuns la Cades-Barnea.

20. Și eu v'am zis: „Ați ajuns la muntele Amoriților pe care ni-l dă Domnul, Dumnezeul nostru.“

21. Iată că Domnul, Dumnezeul tău, îți pune țara înaintea; suie-te, ia-o în stăpînire, cum ți-a spus Domnul Dum-

nezeul părinților tăi; nu te teme*, și nu te înspăimînta.“

22. Voi v'ați apropiat cu toții de mine, și ați zis: „Să trimetem niște oameni înaintea noastră, ca să iscodească țara, și să ne aducă răspuns cu privire la drumul pe care ne vom sui în ea și asupra cetăților în cari vom ajunge.“

23. Părerea aceasta mi s'a părut bună; și am luat* doisprezece oameni dintre voi, cite un om de fiecare semîinție.

24. Ei au* plecat, au trecut muntele, și au ajuns pînă la valea Eșcol, și au iscodit țara.

25. Au luat în mini din roadele țării și ni le-au adus; ne-au făcut o dare de seamă, și au zis: „Bună* țară ne dă Domnul, Dumnezeul nostru.“

26. Dar* voi n'ați vrut să vă suiți în ea, și v'ați răsvrătit împotriva poruncii Domnului, Dumnezeului vostru.

27. Ați cîrît în corturile voastre, și ați zis: „Pentru că ne urăște*, de aceea ne-a scos Domnul din țara Egiptului, ca să ne dea în minile Amoriților și să ne nimicească.“

28. Unde să ne suim? Frații noștri ne-au muțat inima, zicînd: „Poporul* acela este un popor mai mare și mai înalt la statură decît noi; cetățile sînt mari și întărite pînă la cer; ba încă, am văzut acolo și copii** de ai lui Anac.“

29. Eu v'am zis: „Nu vă spăimîntați, și nu vă fie frică de ei.“

30. Domnul, Dumnezeul* vostru, care merge înaintea voastră, se va lupta El însuș pentru voi, potrivit cu tot ce a făcut pentru voi sub ochii voștri în Egipt.

31. Apoi în pustie, ai văzut că Domnul, Dumnezeul tău, te-a purtat* cum poartă un om pe fiul său, pe tot drumul pe care l-ați făcut pînă la sosirea voastră în locul acesta.“

32. Cu toate acestea, voi* n'ați avut încredere în Domnul, Dumnezeul vostru,

33. care* mergea înaintea voastră pe drum, ca** să vă caute un loc de poposire: noaptea într'un foc, ca să vă arate drumul pe care trebuiați să mergeți, și ziua într'un nor.

* Exod. 13. 21. Ps. 78. 14. ** Num. 10. 33. Ezech. 2. 6.

31. Domnul a auzit glasul cuvintelor voastre. S'a miniat, și a jurat*, zicînd.

* Cap. 2, 16, 17.

35. „Niciunul* din bărbații cari fac parte din acest neam rău nu va vedea țara aceea bună pe care am jurat că o voi da părinților voștri,

* Num. 11, 24, 25, 19, 95, 11.

36. afară* de Caleb, fiul lui Iefune. El o va vedea, și țara în care a mers, o voi da lui și copiilor lui, pentru că a** urmat în totul calea Domnului.”

* Num. 14, 24, 30, 108, 11, 9. ** Num. 14, 24.

37. Domnul S'a miniat și pe mine*, din pricina voastră, și a zis: „Nici tu nu vei intra în ea.

* Num. 20, 12; 27, 14. * Cap. 1, 26; 1, 31; 34, 4. * Ps. 68, 32.

38. Iosua*, fiul lui Nun, slujitorul** tău, va intra în ea; întărește-l ți, căci el va pune pe Israel în stăpînirea țării aceleia.

* Num. 11, 30. ** Exod. 24, 13, 20, 11. 1 Sam. 16, 22. † Num. 27, 18, 19. * Cap. 31, 7, 29.

39. Și pruncii* voștri, despre cari ați** zis: „Vor fi de jaf!“ și fiii voștri, cari nu cunosc azi nici binele nici răul, ei vor intra în ea; da, lor le-o voi da, și ei o vor stăpîni.

* Num. 14, 31. ** Num. 14, 31. † Isa. 7, 16, 16. Rom. 9, 11.

40. Dar voi, întoarceți-vă* înapoi, și plecați în pustie, în spre marea Roșie.”

* Num. 14, 25.

41. Voi ați răspuns, și mi-ați zis: „Am păcătuit* împotriva Domnului; ne vom sui și ne vom bate, cum ne-a poruncit Domnul, Dumnezeu nostru.” Și v'ați incins fiecare armele, și v'ați încumetat să vă suiți pe munte.

* Num. 14, 40.

42. Domnul mi-a zis: „Spune-le: „Nu* vă suiți și nu vă luptați, căci Eu nu sînt în mijlocul vostru; nu căutați să fiți bătuți de vrăjmașii voștri.”

* Num. 14, 42.

43. Eu v'am spus, dar n'ați ascultat; ci v'ați răzvrătit împotriva poruncii Domnului, și v'ați suit semeți* pe munte.

* Num. 14, 44, 45.

44. Atunci Amoriții, cari locuiesc pe muntele acesta, v'au ieșit înainte, și v'au urmărit ca albinele*; v'au bătut din Seir, pînă la Horma.

* Ps. 118, 12.

45. La întoarcerea voastră, ați plins înaintea Domnului; dar Domnul nu v'a ascultat glasul, și n'a luat aminte la voi.

46. Și așa* ați rămas la Cades, unde ați stat multă vreme.

* Num. 13, 26; 20, 1, 22. * Iud. 11, 17.

Întorcerea în pustie.

2. 1. Ne-am întors, și am plecat în pustie, pe drumul care duce la marea Roșie, cum* am poruncise Domnul, și am ocolit multă vreme munte Seir.

* Num. 14, 25. * Cap. 1.

2. Domnul mi-a zis:

3. „Va ajunge* de cînd ocoliți muntele acesta, întoarceți-vă spre marea Roșie.”

* Ver. 1.

4. Dă următoarea poruncă poporului: „Acum aveți* să treceți prin hotarele fraților voștri, copiii lui Esau, cari locuiesc în Seir. Ei se vor teme de voi, dar să vă pașiți bine.”

* Num. 20.

5. Sa nu vă încierăți cu ei; căci a vă voi da în țara lor nici măcar palmă de loc: muntele Seir l-am dat în stăpînire lui Esau.

* Ps. 82, 8. * Isa. 63, 1.

6. Să cumpărați de la ei cu preț de argint, hrana pe care o veți mîncă, să cumpărați dela ei cu preț de argint, chiar și apa pe care o veți bea.

7. Căci Domnul, Dumnezeul tău, te binecuvîntat în tot lucrul minilor tale și ți-a cunoscut călătoria în această mare pustie. Iată, de patruzeci de ani de cînd, Domnul, Dumnezeul tău cu tine, și n'ai dus lipsă de nimic.”

* Cap. 11.

8. Am* trecut pe departe de frații noștri, copiii lui Esau, cari locuiesc în Seir, și pe departe de drumul care duce în cîmpie, departe de Elat** și de Etion-Gheber; apoi ne-am întors și am apucat spre pustia Moabului.

* Iud. 11, 18. ** 1 Reg. 11.

Pribegirea în pustie.

9. Domnul mi-a zis: „Nu face război cu Moab, și nu te apuca la luptă cu el, căci nu-ți voi da nimic să stăpînești în țara lui: „Arul* l-am dat în stăpînire copiilor** lui Lot.

* Num. 21, 28. ** Ps. 135, 1.

10. (Mai înainte aici locuiau Emiții*: un popor mare, mult la număr și de statură înaltă, ca Anachimii*.)

* Ps. 14, 6. ** Num. 19, 22, 33. * Cap. 1.

11. Ei treceau drept Refaimiți, ca și Anachimii; dar Moabiții îi numeau Emiții.

12. Seir era locuit altă* dată de Horiti; copiii lui Esau i-au izgonit, și nimicit dinaintea lor, și s'au așezat în locul lor, cum a făcut Israel în țara

* 1 Ar, cetate de căpetenie a Moabiților, armașii lui

pe care o stăpânește și pe care i-a dat-o Domnul.) *Fac. 14, 6, 26, 30, Vers. 22

13. Acum sculați-vă și treceți pîrîul* Zered."

Am trecut pîrîul Zered. *Num. 21, 12

14. Vremea cit au ținut călătoriile noastre dela Cades-Barnea* pînă la trecerea pîrîului Zered a fost de treizeci și opt de ani, pînă** a perit din mijlocul taberei tot neamul oamenilor de război, cum ț le jurase Domnul.

*Num. 13, 26. **Num. 14, 33; 26, 64. *Num. 14, 33. Cap. 1, 34, 36, Ezech. 20, 16.

15. Mîna Domnului* a fost împotriva lor ca să-i nimicească din mijlocul taberei, pînă ce au perit. *Ps. 78, 28, 106, 26.

16. După ce au perit toți bărbații de război, murind în mijlocul poporului,

17. Domnul mi-a vorbit și a zis:

18. „Să treci azi hotarul Moabului, la cetatea Ar,

19. și să te apropii de copiii lui Amon. Să nu faci război cu ei, și să nu te iei la luptă cu ei; căci nu-ți voi da nimic de stăpînit în țara copiilor lui Amon: am dat-o în stăpînire copiilor* lui Lot. *Fac. 19, 38.

20. Țara aceasta trecea deasemenea ca o țară a lui Refaim; mai înainte locuiau în ea Refaimiții; și Amonii îi numeau* Zamzumimi: *Fac. 14, 6.

21. un popor* mare, mult la număr și de statură înaltă, ca Anachimii. Domnul i-a nimicit dinaintea Amoniților, cari i-au izgonit și s'au așezat în locul lor. *Vers. 10.

22. (Așa a făcut Domnul și pentru copiii lui Esau cari* locuiesc în Seir, cînd a nimicit pe Horiți** dinaintea lor; ei i-au izgonit și s'au așezat în locul lor, pînă în ziua de azi.

*Ezech. 36, 8. **Fac. 14, 6; 36, 20—30, Vers. 12.

23. Deasemenea, Aviții*, cari locuiau în sate pînă la Gaza**, au fost nimiciți de Caftoriți†, ieșiți din Caftor, cari s'au așezat în locul lor.)

*Ios. 13, 3. **Jer. 26, 20. †Fac. 10, 14. Amos. 9, 7.

24. Sculați-vă, plecați, și treceți* pîrîul Arnon. Iată, îți dau în mîni pe Sihon, împăratul Hesbonului, Amoritul, și țara lui. Incepe cucerirea, fă război cu el! *Num. 21, 13, 14. Judec. 11, 18, 21.

25. De azi* incolo voi băga groaza și frica de tine în toate popoarele de sub cer; și, la auzul faimei tale, vor tremura și se vor îngrozi de tine."

*Ezech. 16, 14, 16, Cap. 11, 26. Ios. 2, 9, 10.

țării lui Sihon, împăratul Hesbonului.

26. Din pîrîul Cherbonat, am trecut soli la Sihon, împăratul Hesbonului*, cu vorbe de pace. Am vorbit cu el și pînă:

27. „Lasă-mă* să trec prin țara ta, voi ținea drumul mare, și nu voi abate nici la dreapta nici la stînga.

28. Să-mi vinzi pe preț de hrană pe care o voi minca, și să-mi dai cu preț de argint apă pe care o voi bea; nu voi face altceva decît să trec* cu piciorul, —

*Num. 21, 21.

29. Iucru pe care mi l-au îngăduit* copiii lui Esau cari locuiesc în Seir, și Moabiții cari locuiesc în Ar — îngăduiesc-mi și tu lucrul acesta, pînă voi trece Iordanul ca să intru în țara pe care ne-o da Domnul, Dumnezeul nostru."

*Num. 21, 16. Cap. 23, 4. Judec. 11, 17, 18.

30. Dar Sihon*, împăratul Hesbonului, n'a vrut să ne lase să trecem pe la el; căci Domnul**, Dumnezeul tau, i-a făcut† duhul neînduplecat, și i-a împietrit inima, ca să-l dea în mîinile tale, cum vezi azi.

*Num. 21, 23. **Ios. 11, 20. †Ezech. 4, 21.

31. Domnul mi-a zis: „Vezi, acum începe să-ți dau* pe Sihon și țara lui; începe și tu dar să-i iei în stăpînire țara ca s'o moștenești."

*Cap. 1, 8.

32. Sihon* ne-a ieșit înainte, cu tot poporul lui, ca să lupte împotriva noastră, la lahat.

Num. 21, 21

33. Domnul*, Dumnezeul nostru, ni l-a dat în mîni, și l-am** bătut, pe el, și pe fiii lui, și pe tot poporul lui.

*Cap. 7, 2; 20, 16. **Num. 21, 24, Cap. 28, 7.

34. I-am luat atunci toate cetățile, și le-am nimicit* cu desăvîrsire: bărbați, femei și prunci i-am nimicit cu desăvîrsire, și n'am lăsat să scape nici unul măcar.

*Cap. 7, 2, 26.

35. Numai vitele le-am răpit pentru noi, precum și prada din cetățile pe care le luaserăm.

36. Dela Aroer*, care este pe malurile pîrîului Arnon, și dela cetatea care este în vale, pînă la Galaad, n'a fost nici o cetate prea tare pentru noi: Domnul, Dumnezeul nostru, ni le-a dat pe toate** în mîni.

*Cap. 8, 12; 4, 48. Ios. 13, 9. **Ps. 44, 3.

37. Dar de țara copiilor lui Amon nu te-ai apropiat, de toate malurile pîrîului Iaboc*, de cetățile dela munte, și

de toate** locurile pe cari te-ai oprit Domnul, Dumnezeul tău, să le lovești.

° Fac. 32. 21. Num. 21. 24. Cap. 3. 16. °° Vers. 9, 19.

Cucerirea țării lui Og.

3. 1. Ne-am întors, și ne-am suit pe drumul care duce la Basan. Og*, împăratul Basanului, ne-a ieșit înainte, cu tot poporul lui, ca să lupte împotriva noastră la Edrei**.

° Num. 21. 33, etc. Cap. 29. 7. °° Cap. 1. 4.

2. Domnul mi-a zis: „Nu te teme de el; căci îl dau în minile tale, pe el și tot poporul lui, și țara lui; să te porți cu el cum te-ai purtat cu Sihon*, împăratul Amoriților, care locuia la Hesbon.“

° Num. 21. 34.

3. Și Domnul, Dumnezeul nostru, a mai dat în minile noastre și pe Og, împăratul Basanului, cu tot poporul lui*; l-am bătut și n'am lăsat să scape niciunul din oamenii lui.

° Num. 21. 35.

4. l-am luat atunci toate cetățile, și n'a fost una care să nu cadă în stăpânirea noastră: șasezeci de cetăți, tot ținutul* Argob, împărăția lui Og din Basan.

° 11 Ier. 4. 13.

5. Toate cetățile acestea erau întărite, cu ziduri înalte, cu porți și zăvoare, afară de cetățile fără ziduri cari erau foarte multe la număr.

6. Le-am nimicit cu desăvîrșire, cum făcusem cu Sihon, împăratul Hesbonului*; am nimicit cu desăvîrșire toate cetățile împreună cu bărbații, femeile și pruncii.

° Cap. 2. 24. Ps. 135. 10, 11, 12: 136. 19, 20, 21.

7. Iar toate vitele și prada din cetăți le-am luat pentru noi.

8. Astfel în vremea aceea am cucerit dela cei doi împărați ai Amoriților țara de dincoace de Iordan, dela pîrîul Arnon pînă la muntele Hermon,

9. (Sidoniții zic Hermonului* Sirion, și Amoriții îl numesc Senir**),

° Cap. 4. 48. Ps. 26. 6. °° 1 Cron. 5. 23.

10. toate cetățile din* cîmpie, tot Galaadul și tot Basanul* pînă la Salca și Edrei, cetăți din împărăția lui Og în Basan.

° Cap. 4. 49. °° 10. 12. 5; 13. 11.

11. (Numal* Og, împăratul Basanului, mai rămăsese din neamul* Refaimiților. Patul lui, un pat de fer, este la Raba†, cetatea copiilor lui Amon. Lungimea lui este de nouă coți, și lățimea de patru coți, după cotul unui om.)

° Amos 2. 9. °° Fac. 14. 5. † 2 Sam. 12. 26. 1. 10. 2. Ezech. 21. 20.

Impărțirea țării de dincolo de Iordan.

12. Atunci am luat în stăpînire țara aceasta. Am dat Rubeniților și Gaditilor ținutul de la Aroer*, care este pîrîul Arnon, și jumătatea muntelui Galaad cu cetățile** lui.

° Cap. 2. 24. 10. 12. 2. ° Num. 32. 23. 10. 12. 6; 13. 10.

13. Am dat la jumătate* din semîntului Manase ce mai rămînea din Galaad și toată împărăția lui Og din Basan: tot ținutul Argob, cu tot Basanul, care purta numele de țara Refaimiților.

14. Iair*, fiul lui Manase, a luat ținutul Argob pînă la* hotarul Gherișurilor și Maacatiților, și a pus numele lui tîrgurilor Basanului, numite și azi tîrgurile lui Iair.

° 10. 13. 2. ° 1 Cron. 2. 2.

15. Am dat* Galaadul lui Machir.

° Num. 2. 1.

16. Rubeniților și Gaditilor le-am dat o parte din Galaad pînă la pîrîul Arnon, al cărui mijloc slujește ca hotar și pînă la pîrîul Iaboc, hotarul* copiilor lui Amon;

° Num. 21. 24. 10. 12.

17. le-am mai dat cîmpia, mîrginile de Iordan, dela Chineret* pînă la marea* cîmpiei, Marea† Sărată, la picioarele muntelui Pisga spre răsărit

° Num. 34. 11. °° Num. 34. 12. Cap. 4. 49. 10. 12.

† Fac. 11. 3.

18. În vremea aceea, v'am dat prunca aceasta: „Domnul, Dumnezeul vostru, vă dă în mînă țara aceasta ca s'o stăpîniți. Voi* toți, cei buni de luptă, să mergeți înarmați înaintea cîpiilor lui Israel.“

° Num. 32. 2. 6.

19. Numai femeile voastre, pruce și vitele voastre — știu că aveți multe vite — să rămînă în cetățile pe care vi le-am dat,

20. pînă ce Domnul va da odihna fraților voștri ca și vouă, și vor le da și ei în stăpînire țara pe care le-a dat Domnul, Dumnezeul vostru, dela colo de Iordan. După aceea vă va întoarce fiecare în moștenirea pe care v'am dat-o.

° 10. 2.

21. În vremea aceea, am poruncit lui Iosua*, și i-am zis: „Ochii tăi au văzut tot ce a făcut Domnul, Dumnezeul vostru, acestor doi împărați: așa îi face Domnul tuturor împăraților în potriva cărora vei merge.“

° Num. 2. 1.

22. Nu te teme de ei; căci Domnul, Dumnezeul vostru, va lupta El însuși pentru voi.“

° Exod. 14. 14. Cap. 1. 30. 2.

Moise cere să vadă țara.

23. În vremea aceea, m'am rugat* Domnului, și am zis: *2 Cor. 12, 8, 9.

24. „Stăpîne Doamne! Tu ai început să arăți robului Tău mărirea* Ta și mina Ta cea puternică; căci care este dumnezeul* acela, în cer și pe pământ, care să poată face lucrări ca ale Tale și să aibă o putere ca a Ta?

*Cap. 11.2. *Exod. 15. 11. 2 Sam. 7.22. Ps. 71.19; 80.8; 89. 6, 8.

25. Lasă-mă, Te rog, să trec, și să văd* țara aceea bună de dincolo de Iordan, munții aceia frumoși și Libanul!“

*Exod. 3.8. Cap. 4.22.

26. Dar Domnul* S'a mîniat pe mine, din pricina voastră, și nu m'a ascultat. Domnul mi-a zis: „Destul! Nu-Mi mai vorbi de lucrul acesta. *Num. 20. 12; 27. 14. Cap. 1.37; 31.2; 32.61, 62; 34. 4. Ps. 106.32.

27. Suie-te* pe virful muntelui Pisga, uită-te spre apus, spre miază noapte, spre miază zi și spre răsărit, și privește-o doar cu ochii; căci nu vei trece Iordanul acesta. *Num. 27. 12.

28. Dă* porunci lui Iosua, întărește-l, și îmbărbătează-l; căci el va merge înaintea poporului acestuia și-l va pune în stăpînire țării pe care o vei vedea.“ *Num. 27.18, 23. Cap. 1.38; 31.9, 7.

29. Și am rămas astfel în* vale, în dreptul Bet-Peorului. *Cap. 4.43; 34.6.

Indemn.

4. Acum, Israele, ascultă legile* și poruncile pe cari vă învăț să le păziți. Împliniți-le, pentru a să trăiți, și să intrați în stăpînire țării pe care v'o dă Domnul, Dumnezeuul părinților voștri. *Lev. 19. 37; 20.9; 22.31. Cap. 6.1; 8.1. Ezec. 20. 11. Roun. 10. 5.

2. Să* n'adaugați nimic la cele ce vă poruncesc eu, și să nu scădeți nimic din ele; ci să păziți poruncile Domnului, Dumnezeului vostru, așa cum vi le dau eu. *Cap. 12.32-10s. 1.7. Prov. 30. 6. Ecl. 12. 13. Apoc. 22. 18, 19.

3. Ați văzut cu ochii voștri ce a făcut Domnul cu prilejul faptei lui Baal-Peor*: Domnul, Dumnezeuul tău, a nimicit din mijlocul tău pe toți aceia cari se duseseră după Baal-Peor.

*Num. 25. 4, etc. Ios. 22. 17. Ps. 106. 28, 29.

4. Iar voi, cari v'ați alipit de Domnul, Dumnezeuul vostru, sinteți toți vii astăzi.

5. Iată, v'am învățat legi și porunci, cum mi-a poruncit Domnul, Dumne-

zeul meu, ca să le împliniți în țara pe care o veți lua în stăpînire.

6. Să le păziți și să le împliniți; căci aceasta* va fi înțelepciunea și pricperea voastră înaintea popoarelor, cari vor auzi vorbindu-se de toate aceste legi și vor zice: „Acest neam mare este un popor cu totul înțelept și priceput!“ *1 Iov. 28. 28. Ps. 19. 7; 111. 10. 1 Iov. 1. 7.

7. Care este, în adevăr, neamul* acela așa de mare încît să fi avut pe dumnezeii* lui așa de aproape cum avem noi pe Domnul, Dumnezeul nostru, ori de cîte ori îl chemăm?

*2 Sam. 7. 23. *Ps. 46. 1; 145. 18; 148. 14. Isa. 55. 6.

8. Și care este neamul acela așa de mare încît să aibă legi și porunci așa de drepte, cum este toată legea aceasta pe care v'o pun astăzi înaintea?

9. Numai, ia seama asupra ta, și veghează* cu luare aminte asupra sufletului tău, în toate zilele vieții tale, ca nu* cumva să uiți lucrurile pe cari ti le-au văzut ochii, și să-ți iasă din inimă; fă-le* cunoscut copiilor tăi și copiilor copiilor tăi. *Prov. 4. 23. *Prov. 3. 1, 3; 4. 21. *Fac. 18. 19. Cap. 6. 7; 11. 19. Ps. 78. 6, 6. Mes. 6. 4.

10. Adu-ți aminte de ziua* cînd te-ai înfățișat înaintea Domnului, Dumnezeului tău, la Horeb, cînd Domnul mi-a zis: „Stringe poporul la Mine! Căci vreau să-i fac să audă cuvintele Mele, ca să învețe să se teamă de Mine tot timpul cît vor trăi pe pământ; și să învețe și pe copiii lor să le păzească.“ *Exod. 19. 9, 18; 20. 18. Ebr. 12. 18, 19.

11. Voi v'ați apropiat și ați stătut la poalele muntelui. Muntele* era aprins, și flăcările se ridicau pînă în inima cerului. Era întunec, nori și negură deasă. *Exod. 19. 18. Cap. 5. 23.

12. Și Domnul* v'a vorbit din mijlocul focului; voi ați auzit sunetul* cuvintelor Lui, dar n'ați văzut nici un chip, ci ați auzit doar *un glas.

*Cap. 6. 4, 22. *Vern. 33, 36. *Exod. 20. 22. 1 Ier. 19. 12.

13. El Și-a vestit *legămîntul Său, pe care v'a poruncit să-l păziți, cele zece* porunci; și le-a scris pe *două table de piatră.

*Cap. 9. 9, 11. *Exod. 34. 28. *Exod. 24. 12; 31. 18.

14. În vremea aceea, Domnul mi-a poruncit* să vă învăț legi și porunci, ca să le împliniți în țara pe care o veți lua în stăpînire. *Exod. 21. 1. Cap. 22; 23.

15. Fiindcă n'ați văzut nici un chip* în ziua cînd v'a vorbit Domnul din mijlocul focului, la Horeb, vegheați*

cu luare aminte asupra sufletelor voastre,

Isa. 40. 18. 10 Ios. 23. 11.

16. ca nu cumva să vă* stricați, și să vă faceți** un chip cioplit, sau o înfățișare a vreunui idol, sau chipul vreunui om sau chipul vreunei femei,

Exod. 32. 7. 10 Exod. 20. 4, 5. Vers. 23. Cap. 5. 8. *Rom. 1. 23.

17. sau chipul vreunui dobitoc de pe pământ, sau chipul vreunei păsări care zboară în ceruri,

18. sau chipul vreunui dobitoc care se trăiește pe pământ, sau chipul vreunui pește care trăiește în apele dedesubtul pământului.

19. Veghează asupra sufletului tău, ca nu cumva, ridicându-ți* ochii spre cer, și văzind soarele, luna și stelele, toată ostirea** cerurilor, să fii tirat să te închini* înaintea lor și să le slujești: căci acestea sînt lucruri pe cari Domnul, Dumnezeuul tău, le-a făcut și le-a împărțit ca să slujească tuturor popoarelor, subț cerul întreg.

Cap. 17. 3. Iov. 31. 26, 27. 10 Fac. 2. 1. 2 Reg. 17. 16; 21. 5. †Rom. 1. 25.

20. Dar pe voi, Domnul v'a luat, și v'a scos* din cuptorul de fer al Egiptului, ca** să-l fiți un popor pus de o parte, cum sinteți azi.

1 Reg. 8. 51. Ier. 11. 4. 10 Exod. 19. 6. Cap. 9. 29; 32. 9.

21. Și Domnul S'a miniat* pe mine, din pricina voastră: și a jurat că eu să nu trec Iordanul, și să nu intru în țara aceea bună pe care ți-o dă ca moștenire Domnul, Dumnezeuul tău.

Num. 20. 12. Cap. 1. 37; 3. 26.

22. Eu* voi muri deci în țara aceasta de aici, nu** voi trece Iordanul; dar voi lî veți trece, și veți stăpîni țara* aceea bună.

2 Pet. 1. 13, 14, 15. 10 Cap. 3. 27. †Cap. 3. 25.

23. Vegheați asupra voastră, ca* să nu dați uitării legămîntul pe care l-a încheiat cu voi Domnul, Dumnezeuul vostru, și să** nu faceți vreun chip cioplit, nici vreo înfățișare oarecare, pe care ți-a oprit Domnul, Dumnezeuul tău, s'o faci.

Vers. 9. 10 Vers. 16. Exod. 20. 4, 5.

24. Căci Domnul*, Dumnezeuul tău, este un foc mistuitor, un** Dumnezeu gelos.

Exod. 24. 17. Cap. 9. 3. Isa. 33. 14. Evt. 12. 29. 10 Exod. 20. 5. Cap. 6. 46. Isa. 42. 8.

Pedeapsa pentru închinarea la idoli.

25. Cînd vei avea copii*, și copii din copiii tăi, și vei fi de multă vreme în țară, dacă vă veți strica, dacă vă veți face chipuri cioplite, înfățișeri ale vreunui lucru, dacă veți face** ce este

rău înaintea Dumnului Dumnezeuul vostru, ca să-L miniați, —

Vers. 16. 10 2 Reg. 17. 17, 18.

26. iau astăzi martor* împotriva voastră cerul și pămîntul, — că veți perde o moarte repede din țara pe care o veți lua în stăpînire dîncolo de Iordan, și nu veți avea zile multe în ea căci veți fi nimiciți de tot.

Cap. 20. 18. 19. Isa. 1. 2. Mic. 6.

27. Domnul vă va împrăstia* printre popoare, și nu veți rămînea decît un mic număr în mijlocul neamurilor unde de vă va duce Domnul.

Lev. 26. 33. Cap. 28. 22, 64. Neem. 1.

28. Și acolo* veți sluji unor dumnezei, cari sînt o lucrare făcută de mîni omenesti, de lemn și de piatră cari nu pot** nici să vadă, nici să auză, nici să mînice, nici să simtă.

Cap. 29. 64. 1 Sam. 26. 19. Ier. 16. 13. 10 Ps. 115. 4, 5; 15. 16. Isa. 44. 9; 46. 7.

29. Și dacă de acolo* vei căuta Domnul, Dumnezeuul tău, îl vei găsi; dacă-L vei căuta din toată inima ta din tot sufletul tău.

Lev. 26. 39, 40. Cap. 1. 2, 3. 2 Cron. 15. 4. Neem. 1. 9. Isa. 65. 6, 7. Ier. 29. 13, 14.

30. Și după ce ți se vor întîmpina toate aceste lucruri în strîmtoare în zilele de* pe urmă, te vei întoarce** la Domnul, Dumnezeuul tău, și vei asculta glasul Lui;

Enc. 49. 1. Cap. 31. 29. Ier. 33. 20. Osea 3. 5. 10 Ier. 12.

31. căci Domnul, Dumnezeuul tău este un Dumnezeu plin de îndurare care nu te va părăsi și nu te va nimici; El nu va uita legămîntul pe care l-a încheiat prin jurămint cu părinții tăi.

2 Cron. 30. 9. Neem. 9. 31. Ps. 116. 5. Ier. 31.

Domnezeu

lui Israel mai pe sus de orice.

32. Întreabă* vremurile străvechi, și ri au fost înaintea ta, din ziua cînd făcîtu Dumnezeu pe om pe pămînt, cercetează dela o margine** a cerului la cealaltă: a fost vreodată vreo înțelegere așa de mare, și s'a auzit vreodată așa ceva?

Iov. 8. 8. 10 Mat. 23.

33. A fost* vreodată vreun popor care să fi auzit glasul lui Dumnezeu și să se lege de mijlocul focului, cum l-ai zis tu, și să fi rămas viu?

Exod. 24. 17; 33. 20. Cap. 5. 24.

34. A fost vreodată vreun dumnezeu care să fi căutat să ia un neam din mijlocul altui neam, prin încercări semne**, minuni și lupte, cu minuni și braț întins, și cu minun

infricoșate, cum a făcut cu voi Domnul, Dumnezeul vostru, în Egipt și subț ochii voștri? ^oCap. 7, 19; 29, 3. ^oExod. 7, 1. [†]Exod. 1, 13. ^{††}Exod. 6, 6. ^oCap. 26, 8; 34, 12.

35. Numai tu ai fost martor la aceste lucruri, ca să cunoști că numai Domnul este Dumnezeu și că nu este alt Dumnezeu afară de El.

^oCap. 32, 39. 1 Sam. 2, 2. Isa. 45, 5, 18, 22. Marc. 12, 29, 32.

36. Din cer*, te-a făcut să auzi glasul Lui, ca să te învețe; și, pe pământ, te-a făcut să vezi focul Lui cel mare, și ai auzit cuvintele Lui din mijlocul focului. ^oExod. 19, 9, 19; 20, 18, 22; 24, 16. Ebr. 12, 18.

37. El a* iubit pe părinții tăi, și de aceea a ales sămînța lor după ei; El însuș te-a scos* din Egipt, prin puterea Lui cea mare.

^oCap. 10, 15. ^oExod. 13, 5, 9, 14.

38. El* a izgonit dinaintea ta neamuri mai mari la număr și mai tari decît tine, ca să te ducă în țara lor, și să ți-o dea în stăpînire, cum vezi azi.

^oCap. 7, 1; 9, 1, 4, 6.

39. Să știi dar în ziua aceasta, și pune-ți în inimă că numai Domnul* este Dumnezeu, sus în cer și jos pe pământ, și că nu este alt Dumnezeu afară de El.

^oVers. 36. Ios. 2, 11.

40. Păzește* dar legile și poruncile Lui, pe cari ți le dau azi, ca** să fii fericit, tu și copiii tăi după tine, și să ai zile multe în țara pe care ți-o dă Domnul, Dumnezeul tău.

^oLev. 22, 31. ^oCap. 5, 16; 6, 3, 18; 12, 25, 28; 22, 7. Ebra. 6, 3.

Cetățile

de scăpare dela răsăritul Iordanului.

41. Atunci Moise a ales* trei cetăți dincoace de Iordan, la răsărit,

^oNum. 35, 6, 14.

42. pentruca* să slujească de scăpare ucigașului care ar fi omorît fără voie pe aproapele lui, fără să-i fi fost vrăjmaș mai dinainte, și să-și poată scăpa astfel viața, fugind într-una din aceste cetăți.

^oCap. 19, 4.

43. Aceste cetăți erau: Bețer*, în pustie, în cîmpie, la Rubeniți; Ramot, în Galaad, la Gaditi, și Golan, în Basan, la Manasiți.

^oIos. 20, 8.

Cele zece porunci.

44. Aceasta este legea pe care a dat-o Moise copiilor lui Israel.

45. Iată învățăturile, legile și poruncile pe cari le-a dat Moise copiilor lui Israel, după ieșirea lor din Egipt.

46. Aceasta era dincoace de Iordan, în vale*, față în față cu Bet-Peor, în țaratul Sihon, împăratul Amoriților, ca-

re locuia la Hesbon, și care a fost bătut* de Moise și copiii lui Israel, după ieșirea lor din Egipt.

^oCap. 3, 29. ^oNum. 21, 24. Cap. 1, 4.

47. Ei au pus mîna pe țara lui și pe țara lui* Og, împăratul Bașanului. Acești doi împărați ai Amoriților erau dincoace de Iordan, la răsărit.

^oNum. 21, 35. Cap. 3, 3, 4.

48. Ținutul lor se întindea dela Aroer*, care este pe malurile pîrului Arnon, pînă la muntele Sionului care este* Hermonul,

^oCap. 2, 36; 3, 12. ^oCap. 3, 9. Ps. 133, 3.

49. și cuprîndea toată cîmpia de dincoace de Iordan, la răsărit, pînă la marea cîmpiei, supt poalele* muntelui Pisga.

^oCap. 3, 17.

5. 1. Moise a chemat pe tot Israelul, și i-a zis:

„Ascultă, Israele, legile și poruncile pe cari vi le spun astăzi în auzul vostru. Învățați-le, și împliniți-le cu scumpătate.

2. Domnul*, Dumnezeul nostru, a încheiat cu noi un legămînt la Horeb.

^oExod. 19, 6. Cap. 4, 23.

3. Nu* cu părinții noștri a încheiat Domnul legămîntul acesta, ci cu noi, cari sintem toți vii astăzi aici.

^oMat. 13, 17. Ebr. 8, 9.

4. Domnul v'a vorbit față* în față pe munte, din mijlocul focului.

^oExod. 19, 9, 19; 20, 22. Cap. 4, 33, 36; 34, 10.

5. Eu am stat* atunci între Domnul și voi, ca să vă vestesc cuvîntul Domnului; căci* vă era frică de foc, și nu v'ați supt pe munte. El a zis:

^oExod. 20, 21. Gal. 3, 19. ^oExod. 19, 16; 20, 18; 24, 2.

6. „Eu sint* Domnul, Dumnezeul tău, care te-am scos din țara Egiptului, din casa robiei.

^oExod. 20, 2, etc. Lev. 26, 1. Cap. 6, 4. Ps. 81, 10.

7. Să* n'ai alți dumnezei afară de Mine.

^oExod. 20, 3.

8. Să nu-ți* faci chip cioplit, nici vreo înfățișare a lucrurilor cari sint sus în ceruri, sau jos pe pământ, sau în ape supt pământ.

^oExod. 20, 4.

9. Să nu te închini înaintea lor, și să nu le slujești; căci Eu, Domnul, Dumnezeul tău, sint un Dumnezeu gelos, care* pedepsesc fărădelegea părinților în copii pînă la al treilea și la al patrulea neam al celor ce Mă urăsc;

^oExod. 34, 7.

10. și Mă îndur* pînă la al miilea neam de ceice Mă iubesc și păzesc poruncile Mele.

^oIer. 32, 18. Dan. 9, 4.

11. Să nu* iei în deșert Numele Dom-

nului, Dumnezeului tău; căci Domnul nu va lăsa nepedepsit pe cel ce va lua în deșert Numele Lui.

Exod. 20. 7. Lev. 19. 12. Mat. 5. 33.

12. Ține ziua* de odihnă, ca s'o sfințești, cum ți-a poruncit Domnul, Dumnezeul tău.

Exod. 20. 8.

13. Șase zile* să lucrezi, și să-ți faci toate treburile.

Exod. 23. 12; 35. 2. Ezech. 20. 12.

14. Dar ziua a șaptea este ziua* de odihnă a Domnului, Dumnezeului tău: să nu faci nicio lucrare în ea, nici tu, nici fiul tău, nici fiica ta, nici robul tău, nici roaba ta, nici boul tău, nici măgarul tău, nici vreunul din dobitoacele tale, nici străinul care este în locurile tale, pentru ca și robul și roaba tășă se odihnească întocmai ca tine.

Fac. 2. 2. Exod. 16. 29, 30. Ebr. 4. 4.

15. Adu-ți* aminte că și tu ai fost rob în țara Egiptului, și Domnul, Dumnezeul tău, te-a scos din ea cu** mină tare și cu braț întins: de aceea ți-a poruncit Domnul, Dumnezeul tău, să ții ziua de odihnă.

Cap. 15. 15; 16. 12; 24. 18, 22. Cap. 4. 34, 37.

16. Cinstește* pe tatăl tău și pe mama ta, cum ți-a poruncit Domnul, Dumnezeul tău, ca să ai zile** multe și să fii fericit în țara pe care ți-o dă Domnul, Dumnezeul tău.

Exod. 20. 12. Lev. 19. 3. Cap. 27. 16. Efes. 6. 2, 3. Col. 3. 20. Cap. 4. 40.

17. Să nu ucizi*.

Exod. 20. 13. Mat. 5. 21.

18. Să nu preacurvești*.

Exod. 20. 14. Luc. 18. 20. Iac. 2. 11.

19. Să nu furi*.

Exod. 20. 15. Rom. 13. 9.

20. Să* nu mărturisești strîmb împotriva aproapelui tău.

Exod. 20. 16.

21. Să* nu poțestești nevasta aproapelui tău; să nu poțestești casa aproapelui tău, nici ogorul lui, nici robul lui, nici roaba lui, nici boul lui, nici măgarul lui, nici un alt lucru care este al aproapelui tău.

Exod. 20. 17. Mic. 2. 2. Hab. 2. 9. Luc. 12. 15. Rom. 7. 7; 13. 9.

22. Acestea sînt cuvintele pe cari le-a rostit Domnul cu glas tare pe munte, din mijlocul focului din nori și din negură deasă, și le-a spus la toată adunarea voastră, fără să adauge ceva. Le-a scris* pe două table de piatră, și mi le-a dat.

Exod. 24. 12; 31. 18. Cap. 4. 13.

23. Cînd ați auzit* glasul acela din mijlocul întunerecului, și pe cînd tot muntele era aprins, căpeteniile seminiilor voastre și bătrînii voștri s'au apropiat toți de mine,

Exod. 20. 18, 19.

24. și ați zis: „Iată că Domnul, Dumnezeul nostru, ne-a arătat slava și mă-

rimea Lui și noi l-am auzit glasul* din mijlocul focului; astăzi, am văzut că Dumnezeu a vorbit unor oameni, și totuș au** rămas vii.

Exod. 19. 19. Cap. 4. 33. Judec. 13. 22.

25. Și acum pentru ce să murim? Căci acest foc mare ne va mistui; dacă vom* auzi și mai departe glasul Domnului, Dumnezeului nostru, vom muri

Cap. 18. 15.

26. Cine este*, în adevăr, omul acela, care să fi auzit vreodată, ca noi, glasul Dumnezeului celui viu vorbind din mijlocul focului, și totuș să fi rămas viu?

Cap. 4. 32.

27. Apropie-te* mai bine tu, și ascultă tot ce-ți va spune Domnul, Dumnezeul nostru; apoi să ne spui tu însuși tot ce-ți va spune Domnul, Dumnezeul nostru, și noi vom asculta, și vom face.

Exod. 20. 19. Ebr. 12. 19.

28. Domnul a auzit cuvintele pe cari mi le-ați spus. Și Domnul mi-a zis: „Am auzit cuvintele pe cari ți le-a spus poporul acesta: tot ce au* zis este bine.

Cap. 18. 17.

29. O! de* ar rămînea ei cu aceeași inimă ca să se teamă de Mine și să păzească toate poruncile** Mele, ca să țin fericirii pe vecie, ei și copiii lor!

Cap. 32. 29. Ps. 81. 13. Isa. 48. 18. Mat. 23. 35. Luc. 19. 42. Cap. 11. 1. Cap. 4. 10.

30. Du-te de spune-le: „Întoarceți-vă în corturile voastre.”

31. Dar tu, rămîi aici cu Mine, și-ți voi spune* toate poruncile, legile și rînduielele, pe cari să-i înveți să le împlinească în țara pe care le-o dau în stăpînire.

Gal. 3. 19.

32. Luați seama dar, să faceți așa cum v'a poruncit Domnul, Dumnezeul vostru; să nu* vă abateți de la cele ce a poruncit El nici la dreapta, nici la stînga.

Cap. 17. 20; 28. 14. Isa. 1. 7; 28. 6. Prov. 4. 27.

33. Să urmați în totul calea* pe care v'a poruncit Domnul Dumnezeul vostru, să umblați, ca să trăiți și să fiți fericiti, și să aveți zile multe în țara pe care o veți lua în stăpînire.

Cap. 10. 12. Ps. 119. 6. Ier. 7. 23. Luc. 1. 6. Cap. 4. 40.

Ținerea poruncilor Domnului.

6. 1. Iată poruncile*, legile și rînduielele pe cari a poruncit Domnul, Dumnezeul vostru, să vă învăț să le împliniți în țara pe care o veți lua în stăpînire;

Cap. 4. 1; 6. 9; 12. 1.

2. ca* să te temi de Domnul, Dumnezeul tău, păzind, în toate zilele vieții

tale, tu, fiul tău, și fiul fiului tău, toate legile și toate poruncile Lui pe cari ți le dau, și să ai** zile multe.

Exod. 20. 20. Cap. 10. 12, 13. Ps. 111. 10; 128. 1. Ecl. 12. 13.
Exod. 4. 40. Prov. 3. 1, 2.

3. Ascultă-le dar, Israele, și caută să le împlinesti, ca să fii fericit și să vă înmulțiți mult, cum* ți-a spus Domnul, Dumnezeuul părinților tăi, când ți-a făgăduit țara** în care curge lapte și miere.

Fac. 15. 5, 22. 17. Exod. 3. 8.

4. Ascultă*, Israele! Domnul, Dumnezeuul nostru, este singurul Domn.

Isa. 42. 8. Marc. 12. 29, 32. Ion. 17. 3. 1 Cor. 8. 4, 6.

5. Să iubești* pe Domnul, Dumnezeuul tău, cu toată inima** ta, cu tot sufletul tău și cu toată puterea ta.

Cap. 10. 12. Mat. 22. 37. Marc. 12. 30. Luc. 10. 27.
Reg. 23. 25.

6. Și poruncile acestea*, pe cari ți le dau astăzi, să le ai în inima ta.

Cap. 11. 18; 32. 46. Ps. 37. 31; 40. 8; 119. 11, 98. Prov. 3. 3. Isa. 51. 7.

7. Să le înpărești* în mintea copiilor tăi, și să vorbești de ele când vei fi acasă, când vei pleca în călătorie, când te vei culca și când te vei scula.

Cap. 4. 9; 11. 19. Ps. 78. 4, 5, 6. Efes. 6. 4.

8. Să le legi* ca un semn de aducere aminte la mini, și să-ți fie ca niște fruntării între ochi.

Exod. 13. 9, 16. Cap. 11. 18. Prov. 8. 3; 6. 21; 7. 3.

9. Să le* scrii pe ușorii casei tale și pe porțile tale.

Cap. 11. 20. Isa. 57. 8.

Tilcuirea poruncii despre dragostea de Dumnezeu.

10. Domnul, Dumnezeuul tău, te va face să intri în țara pe care a jurat părinților tăi, lui Avraam, lui Isaac și lui Iacov, că ți-o va da. Vei stăpîni cetăți mari și bune pe cari nu tu le-ai* zidit,

Ios. 24. 13. Ps. 105. 44.

11. case pline de tot felul de bunuri pe cari nu tu le-ai umplut, pături de apă săpate pe cari nu tu le-ai săpat, vii și măslini pe cari nu tu i-ai sădit. Când vei minca și te vei* sătura,

Cap. 8. 10, etc.

12. vezi să nu uiți pe Domnul, care te-a scos din țara Egiptului, din casa robiei.

13. Să te temi* de Domnul, Dumnezeuul tău, să-l slujești, și pe Numele Lui să juri.

Cap. 10. 12, 20; 13. 4. Mat. 4. 10. Luc. 4. 8.

14. Să nu* vă duceți** după alți dumnezei, dintre dumnezeii* popoarelor din jurul vostru;

Ps. 63. 11. Isa. 46. 23; 66. 16, 17. Jer. 4. 2; 5. 7, 12. 16. Cap. 8. 19; 11. 28. Jer. 26. 6. Cap. 13. 7.

15. căci Domnul*, Dumnezeuul tău,

este un Dumnezeu gelos în mijlocul tău. Altfel**, Domnul, Dumnezeuul tău, S'ar aprinde de minie împotriva ta, și te-ar nimici de pe fața pământului.

Exod. 20. 5. Cap. 4. 21. Cap. 7. 4; 11. 17.

16. Să* nu ispitii pe Domnul, Dumnezeuul vostru, cum** L-ați ispitit la Masa.

Mat. 4. 7. Luc. 4. 12. Exod. 17. 2, 7. Num. 20. 3, 4; 21. 4, 5. 1 Cor. 10. 9.

17. Ci să păziți* poruncile Domnului, Dumnezeuului vostru, poruncile Lui și legile Lui pe cari vi le-a dat.

Cap. 11. 13, 22. Ps. 119. 4.

18. Să faci* ce este plăcut și bine înaintea Domnului, ca să fii fericit, și să intri în stăpînirea țării acelea bune, pe care Domnul a jurat părinților tăi că ți-o va da,

Exod. 15. 26. Cap. 12. 25; 13. 18.

19. după ce va* izgoni pe toți vrămașii tăi dinaintea ta, cum a spus Domnul.

N um. 33. 54, 63.

20. Când fiul* tău te va întreba într-o zi: „Ce însemnează învățăturile acestea, legile acestea și poruncile acestea, pe cari vi le-a dat Domnul, Dumnezeuul nostru?“

Exod. 13. 11.

21. să răspunzi fiului tău: „Noi eram robi ai lui Faraon în Egipt, și Domnul ne-a scos din Egipt cu mîna Lui* cea puternică.

Exod. 3. 19; 13. 3.

22. Domnul* a făcut, subț ochii noștri, minuni și semne mari și nenorocite împotriva Egiptului, împotriva lui Faraon și împotriva întregii luicase;

Exod. 7. 8; 9; 10; 11; 12. Ps. 136. 9.

23. și ne-a scos de acolo, ca să ne aducă în țara pe care jurase părinților noștri că ne-o va da.

24. Domnul ne-a poruncit atunci să împlinim toate aceste legi și să ne temem* de Domnul, Dumnezeuul nostru, ca să fim** totdeauna fericiti, și să ne țină în viață, cum face astăzi.

Vers. 2. Cap. 10. 13. Iov. 35. 7, 8. Jer. 32. 39. Cap. 1. 1; 8. 1. Ps. 41. 2. Luc. 10. 28.

25. Vom avea parte* de îndurarea Lui, dacă vom împlini cu scumpătate toate aceste porunci înaintea Domnului, Dumnezeuului nostru, cum ne-a poruncit El.

Lev. 18. 5. Cap. 24. 13. Rom. 10. 3, 5.

Nimicirea Cananiților și a idolilor lor.

7. 1. Când Domnul, Dumnezeuul tău, te* va aduce în țara în care vei intra și o vei lua în stăpînire, și va izgoni dinaintea ta multe neamuri: pe Hetiți**, pe Ghirgasiți, pe Amoriți, pe Cananiți, pe Fereziți, pe Heviți și pe

lebusiți, șapte neamuri mai mari $\dagger$ la număr și mai puternice decît tine;

$\circ$ Cap. 31, 34. $\circ$ Ps. 44, 2, 3. $\circ$ $\circ$ Fac. 15, 19, etc. $\circ$ Exod. 31, 2.

2. cînd Domnul, Dumnezeul tău, $\dagger$ te va da în mîni*, și le vei bate, să** le nimicești cu desăvîrșire, să nu închei legămînt $\dagger$ cu ele, și să n'ai milă de ele.

$\circ$ Vers. 23. $\circ$ Cap. 20, 14. $\circ$ $\circ$ Num. 33, 52. $\circ$ Cap. 20, 16, 17. $\circ$ Jos. 6, 17; 8, 24; 9, 24; 10, 28, 30, 31, 33, 35. $\circ$ Exod. 23, 32; 34, 12, 15, 16. $\circ$ Jude. 2, 2. $\circ$ Cap. 20, 10, etc. $\circ$ Jos. 2, 14, 9, 18. $\circ$ Jude. 1, 21.

3. Să nu* te încuscrești cu popoarele acestea, să nu măriti pe fetele tale după fiii lor, și să nu iei pe fetele lor de neveste pentru fiii tăi;

$\circ$ Jos. 23, 12. $\dagger$ Reg. 11, 2. $\circ$ Ezei 9, 2.

4. căci ar abate dela Mine pe fiii tăi, și ar sluji astfel altor dumnezei; Domnul S'ar aprinde* de minie împotriva voastră și te-ar nimici îndată. $\circ$ Cap. 6, 15.

5. Dimpotrivă, iată cum să vă purtați cu ele: să le surpați altarele*, să le sfărîmați stîlpii idolești, să le tăiați pomii închinați dumnezeilor lor și să ardeți în foc chipurile lor cioplite.

$\circ$ Exod. 23, 24; 34, 13. $\circ$ Cap. 12, 2, 3.

Israel este un popor sfînt.

6. Căci* tu ești un popor sfînt pentru Domnul, Dumnezeul tău; Domnul Dumnezeul tău te-a ales**, ca să fii un popor al Lui dintre toate popoarele de pe fața pămîntului. $\circ$ Exod. 19, 6. $\circ$ Cap. 11, 2; 26, 19. $\circ$ Ps. 10, 6. $\circ$ 1er. 2, 3. $\circ$ Exod. 19, 5. $\circ$ Amos 3, 2. $\dagger$ 1 Pet. 2, 9.

7. Nu doar pentrucă întreceți la număr pe toate celelalte popoare S'a alipit Domnul de voi și v'a ales, căci voi sînteți cel mai* mic dintre toate popoarele. $\circ$ Cap. 10, 22.

8. Ci, pentru că* Domnul vă iubește, pentru că a vrut să** țină jurămîntul pe care l-a făcut părinților voștri, pentru aceea $\dagger$ v'a scos Domnul cu mina Lui puternică, și v'a izbăvit din casa robiei, din mina Lui Faraon, împăratul Egiptului. $\circ$ Cap. 10, 15. $\circ$ Exod. 32, 13. $\circ$ Ps. 100, 8, 9, 10. $\circ$ Luc. 1, 55, 72, 73. $\dagger$ Exod. 13, 3, 14.

9. Să știi dar că Domnul, Dumnezeul tău, este singurul Dumnezeu. El este un Dumnezeu credincios* și lși** ține legămîntul și îndurarea pînă la al mii-lea neam de oameni față de cei ce-L iubesc și păzesc poruncile Lui. $\circ$ Isa. 40, 7. $\circ$ 1 Cor. 1, 9; 10, 13. $\circ$ 2 Cor. 1, 18. $\circ$ 1 Tes. 5, 24. $\circ$ 2 Tes. 3, 3. $\circ$ 2 Tim. 2, 13. $\circ$ Evr. 11, 11. $\circ$ Ioan. 1, 9. $\circ$ Exod. 20, 6. $\circ$ Cap. 5, 10. $\circ$ Neem. 1, 5. $\circ$ Dan. 9, 4.

10. Dar răsplătește* îndată pe ceice-L urășe, și-i perde; nu dă nici o păsurire** celui ce-L urăște, ci-l răsplătește îndată. $\circ$ Isa. 7, 18. $\circ$ Num. 1, 2. $\circ$ Cap. 32, 35.

11. De aceea păzește poruncile, legile și rînduielele pe cari $\dagger$ le dau azi, și împlinește-le.

Nu-i indemnuri.

12. Dacă* veți asculta aceste porunci, dacă le veți păzi și împlini, Domnul, Dumnezeul tău, va ținea față de tine legămîntul** și îndurarea cu care S'a jurat părinților tăi.

$\circ$ Lev. 26, 3. $\circ$ Cap. 28, 1. $\circ$ $\circ$ Ps. 105, 8, 9. $\circ$ Luc. 1, 55, 72, 73.

13. El te va iubi*, te va binecuvînta și te va înmulți; va** binecuvînta rodul trupului tău și rodul pămîntului tău, grîul tău, mustul și untdelemnul tău, rodul cirezilor tale de vite și rodul turmelor tale de oi, în țara pe care a jurat părinților tăi că ți-o va da.

$\circ$ Ioan. 14, 21. $\circ$ Cap. 2, 4.

14. Vei fi binecuvîntat mai mult decît toate popoarele; și la tine nu va* fi nici bărbat, nici femeie stearpă, nici vită stearpă în turmele tale.

$\circ$ Exod. 23, 28, etc.

15. Domnul va depărta de tine orice boală; nu-ți va trimite niciuna din acele molime* rele din Egipt pe cari le cunoști, ci va lavi cu ele pe toți ceie te urăsc. $\circ$ Exod. 9, 14; 15, 26. $\circ$ Cap. 28, 27, 28.

16. Să nimicești* toate popoarele pe cari $\dagger$ te va da în mînă Domnul, Dumnezeul tău; să n'arunci nici o privire** de milă spre ele, și să nu slujești dumnezeilor lor, căci aceasta va fi o cur-să $\dagger$ pentru tine. $\circ$ Vers. 3. $\circ$ Cap. 13, 8; 19, 11, 21; 25, 12. $\dagger$ Exod. 23, 38. $\circ$ Cap. 12, 30. $\circ$ Jude. 8, 27. $\circ$ Ps. 106, 8.

17. Poate că vei zice în inima ta: „Neamurile acestea sînt mai mari la număr decît mine; cum voi putea să le izgonesc?“

18. Să nu* te temi de ele. Adu-ți** aminte ce a făcut Domnul, Dumnezeul tău, lui Faraon și întregului Egipt;

$\circ$ Cap. 31, 6. $\circ$ Ps. 103, 3.

19. adu-ți aminte de marile încercări* pe cari $\dagger$ le-au văzut ochii, de minunile și semnele, de mina tare și de brațul întins, cu cari te-a scos Domnul, Dumnezeul tău. Așa va face Domnul, Dumnezeul tău, tuturor popoarelor de cari te temi.

$\circ$ Cap. 4, 34; 25, 5.

20. Domnul, Dumnezeul tău, va trimete chiar și vespîi* bondărești împotriva lor pînă la deplina nimicire a celor ce vor scăpa și se vor ascunde de tine. $\circ$ Exod. 23, 28. $\circ$ Jos. 24, 12.

21. Să nu te înspăimînti de ei; cînd Domnul, Dumnezeul tău, este în mij

locul* tău, Dumnezeu cel** mare și înfricoșat.

^o Num. 11.20; 14. 9, 14. 42; 16. 8. ^o Ios. 3. 10. ^o Cap. 10. 17. ^o Neem. 1. 5; 4. 14; 9. 32.

22. Și Domnul*, Dumnezeul tău, va izgoni încetul cu încetul aceste neamuri dinaintea ta: nu le vei putea nimici îndată, ca să nu se înmulțească fiarele câmpului împotriva ta.

^o Exod. 23. 29, 30.

23. Dar Domnul, Dumnezeul tău, le va da în mina ta; și le va pune cu totul pe fugă, până vor fi nimicite.

24. Pe împărații* lor îi va da în minile tale, și le vei șterge numele de sub** ceruri; niciunul* Ț din aceste popoare nu va putea să stea împotriva ta, până le vei nimici.

^o Ios. 10. 24, 25, 42; 12. 1, etc. ^o Exod. 17. 14. ^o Cap. 9. 14; 25. 10; 29. 20. ^o Cap. 11. 26. ^o Ios. 1. 6; 10. 8; 23. 9.

25. Chipurile cioplite ale dumnezeilor lor să le* ardeți în foc. Să** nu poftesti și să nu iei pentru tine argintul și aurul de pe ele, ca nu cumva aceste lucruri să ajungă pentru tine o cursă; căci ele sînt o uricune* Ț înaintea Domnului, Dumnezeului tău.

^o Vers. 5. ^o Exod. 32. 20. ^o Cap. 12. 3. ^o 1 Cron. 11. 12. ^o Ios. 7. 1, 21. ^o Iudic. 8. 27. ^o Cap. 17. 1.

26. Să nu aduci nici un lucru urîcios în casa ta, ca să nu fii nimicit cu desăvîrșire, tu și lucrul acela; să-ți fie groază de el, să-ți fie scîrbă de el, căci este* un lucru blestemat.

^o Lev. 27. 28. ^o Cap. 13. 17. ^o Ios. 6. 17; 18. 7. 1.

Pămîntul Țădăduit și mulțămirea către Dumnezeu.

8. 1. Să* păziți și să împliniți toate poruncile pe cari vi le dau astăzi, ca să trăiți, să vă înmulțiți, și să intrați în stăpînirea țării pe care a jurat Domnul că o va da părinților voștri.

^o Cap. 4. 1; 5. 32; 33; 6. 1, 2, 3.

2. Adu-ți aminte de tot drumul pe care te-a călăuzit* Domnul, Dumnezeul tău, în timpul acestor patruzeci de ani în pustie, ca să te smerească și să te încerce**, ca să-ți cunoască pornirile inimii și să vadă dacă ai să păzești sau nu poruncile Lui.

^o Cap. 1. 3; 2. 7; 29. 5. ^o 1. 38. ^o 16. ^o Amos. 2. 10. ^o Exod. 16. 4. ^o Cap. 13. 3. ^o 2 Cron. 32. 31. ^o Ionat. 2. 25.

3. Astfel, te-a smerit, te-a lăsat* să suferi de foame, și te-a hrănit** cu mană, pe care nici tu n'o cunoșteai și nici părinții tăi n'o cunoscuseră, ca să te învețe că omul nu trăiește Ț numai cu pine, ci cu orice poruncește Domnul să trăiască.

^o Exod. 16. 2, 3. ^o Exod. 16. 12, 14, 35. ^o Ț Ps. 14. 20. ^o Mat. 4. 4. ^o Luc. 4. 4.

4. Haina* nu ți s'a învechit pe tine, și nici nu ți s'au umflat picioarele, în timpul acestor patruzeci de ani.

^o Cap. 29. 5. ^o Neem. 9. 21.

5. Recunoaște* dar în inima ta că Domnul, Dumnezeul tău, te mustră cum mustră un om pe copilul lui.

^o 2 Sam. 7. 14. ^o Ps. 80. 32. ^o Prov. 3. 12. ^o Ezech. 3. 19. ^o Apoc. 3. 19.

6. Să păzești poruncile Domnului, Dumnezeului tău, ca* să umbli în căile Lui, și să te temi de El.

^o Cap. 3. 31.

7. Căci Domnul, Dumnezeul tău, are să te ducă într-o țară* bună, țară cu piraie de apă, cu izvoare și cu lacuri, cari Țisnesc din văi și munți;

^o Cap. 11. 10, 11, 12.

8. Țară cu grîu, cu orz, cu vii, cu smochini și cu rodii; țară cu măsline și cu miere;

9. țară unde vei minca pine din belșug, unde nu vei duce lipsă de nimic: țară*, ale cărei petre sînt de fier, și din ai cărei munți vei scoate aramă.

^o Cap. 33. 25.

10. Cînd* vei minca și te vei sătura, să binecuvintezi pe Domnul, Dumnezeul tău, pentru țara cea bună pe care Ți-a dat-o.

^o Cap. 6. 11, 12.

11. Vezi să nu uiți pe Domnul, Dumnezeul tău, pînă acolo încît să nu păzești poruncile, rînduielele și legile Lui, pe cari Ți le dau azi.

12. Cînd vei minca* și te vei sătura, cînd vei zidi și vei locui în case frumoase,

^o Cap. 28. 47; 32. 15. ^o Prov. 30. 9. ^o Osea 13. 6.

13. cînd vei vedea înmulțindu-Ți-se cirezile de boi și turmele de oi, mărindu-Ți-se argintul și aurul, și crescîndu-Ți tot ce ai,

14. ia seama să nu Ți se umfle inima* de mindrie și să nu** uiți pe Domnul, Dumnezeul tău, care te-a scos din țara Egiptului, din casa robiei;

^o 1 Cor. 4. 7. ^o Ps. 106. 21.

15. care te-a* dus în acea pustie mare și grozavă, unde erau șerpi** infocați și scorpioni, în locuri uscate și fără apă, care a făcut să-Ți Țisnească Ț apă din stîncă cea mai tare,

^o 13. 14. ^o Ier. 2. 6. ^o Num. 21. 6. ^o Osea 13. 6. ^o Ț Num. 20. 11. ^o Ps. 78. 15; 114. 8.

16. și care Ți-a dat să măninci în pustie mană* aceea necunoscută de părinții tăi, ca să te smerească și să te încerce, și să-Ți facă** bine apoi.

^o Vers. 3. ^o Exod. 16. 15. ^o Ier. 24. 5, 6. ^o Ezech. 12. 11.

17. Vezi să* nu zici în inima ta: „Țăria mea și puterea minii mele mi-au cîștigat aceste bogății.”

^o Cap. 9. 4. ^o 1 Cor. 4. 7.

18. Ci adu-ți aminte de Domnul, Dumnezeul tău, căci El* îți va da putere să le cîștigi, ca să** întărească legămîntul încheiat cu părinții voștri prin jurămînt, cum face astăzi.

* Prov. 10.22. Osea 2.8. ** Cap. 7.8, 12.

19. Dacă vei uita pe Domnul, Dumnezeul tău, și vei merge după alți dumnezei, dacă le vei sluji și te vei închina înaintea lor, vă* spun hotărît azi că veți peri.

* Cap. 4.26; 30.18.

20. Veți peri ca* și neamurile pe cari le-a pierdut Domnul dinaintea voastră, pentru că nu veți asculta glasul Domnului, Dumnezeului vostru.

* Dan. 9.11, 12.

Aducerea aminte de răzvrătirile lui Israel.

9. 1. Ascultă, Israele! Astăzi vei trece* Iordanul, ca să te faci stăpîn pe niște neamuri** mai mari și mai puternice decît tine, pe cetăți mari și întărite† pînă la cer,

* Cap. 11.51. Ios. 3.16; 4.19. ** Cap. 4.38; 7.1; 11.23. † Cap. 1.29.

2. pe un popor mare și înalt la statură, pe copiii* lui Anac, pe cari-i cunoști și despre cari ai auzit zicîndu-se: „Cine va putea să stea împotriva copiilor lui Anac!“

* Num. 13.22, 28, 32, 33.

3. Să știi azi că Domnul, Dumnezeul tău, va merge* El însuși înaintea ta, ca un foc** mistuitor; El îi va ține în urmă, El îi va smeri înaintea ta; și tu îi vei izgoni††, îi vei pierde curînd, cum ți-a spus Domnul.

* Cap. 31.3. Ios. 3.11.

** Cap. 4.24. Evr. 12.29. † Cap. 7.23. †† Exod. 23.81.

Cap. 7.24.

4. Cînd îi va izgoni Domnul, Dumnezeul tău, dinaintea ta, să nu* zici în inima ta: „Pentru bunătatea mea m'a făcut Domnul să intru în stăpînirea țării acesteia.“ Căci din pricina răutății** neamurilor acelora le izgonește Domnul dinaintea ta.

* Cap. 8.17. Rom. 11.6.

20. 1 Cor. 4.4, 7. ** Fac. 16.16. Lev. 18.24, 25. Cap. 18.12.

5. Nu, nu pentru* bunătatea ta, nici pentru curăția inimii tale intri tu în stăpînirea țării lor; ci din pricina răutății acestor neamuri le izgonește Domnul, Dumnezeul tău, dinaintea ta, și ca să împlinească astfel cuvîntul** prin care Domnul S'a jurat părinților tăi, lui Avraam, lui Isaac și lui Iacov.

* Tit. 2.5. ** Fac. 12.7; 18.16; 15.7; 17.8; 20.4; 28.18.

6. Să știi dar că nu din pricina bunătății tale îți dă Domnul, Dumnezeul tău, acea țară bună ca s'o stăpînești; căci tu ești un popor tare încăpățînat*.

* Vers. 13. Exod. 32.9; 33.8; 34.9.

7. Adu-ți aminte, și nu uita cum ai atîțat minia Domnului, Dumnezeului tău, în pustie. Din ziua* cînd ai ieșit din țara Egiptului pînă la sosirea voastră în locul acesta, tot răsvrăți împotriva Domnului ați fost!

* Exod. 14.11; 16.2; 17.2. Num. 11.4; 20.2; 26.2. Cap. 31.27.

8. La Horeb*, atîta ați atîțat minia Domnului, încît Domnul S'a miniat pe voi și voia să vă nimicească.

* Exod. 32.4. Ps. 106.1.

9. Cînd m'am* suit pe munte, ca să iau table de piatră, tablele legămîntului pe care l-a făcut Domnul cu voi, am rămas** pe munte patruzeci de zile și patruzeci de nopți, fără să mînine pine și fără să beau apă;

* Exod. 24.12, 15. ** Exod. 24.16; 34.28.

10. și* Domnul mi-a dat cele două table de piatră, scrise cu degetul lui Dumnezeu, și cuprinzînd toate cuvintele pe cari vi le spusese Domnul pe munte, din mijlocul focului, în ziua cînd tot poporul era** adunat.

* Exod. 31.18. ** Exod. 19.17; 20.1. Cap. 4.10; 10.4; 18.1.

11. După acele patruzeci de zile și patruzeci de nopți Domnul mi-a dat cele două table de piatră, tablele legămîntului.

12. Domnul mi-a zis atunci: „Scoală-te* și pogoară-te în grabă de aici; căci poporul tău, pe care l-ai scos din Egipt, s'a stricat. S'au abătut* curînd dela calea pe care le-am arătat-o; și-au făcut un chip turnat.“

* Exod. 32.7. ** Cap. 31.29. Iudc. 2.1.

13. Domnul mi-a zis: „Eu văd* că poporul acesta este un popor tare încăpățînat.“

* Exod. 32.9. ** Vers. 6. Cap. 10.16; 31.27. 2Reg. 17.14.

14. Lasă-mă* să-i nimicesc și să le șterg numele** de sub ceruri; iar pe tine te voi face un neam mai puternic și mai mare la număr decît poporul acesta.“

* Exod. 32.11. ** Cap. 29.20. Ps. 9.5; 109.19. † Num. 14.12.

15. M'am întors* și m'am pogorît de pe munte care era** tot numai foc, cu cele două table ale legămîntului în amîndouă minile mele.

* Exod. 32.15. ** Exod. 19.18. Cap. 4.11; 5.5.

16. M'am uitat*, și iată că păcătiserăți împotriva Domnului, Dumnezeului vostru, vă făcuserăți un vițel turnat, vă depărtaserăți curînd dela calea pe care v'o arătase Domnul.

* Exod. 32.8.

17. Am apucat atunci cele două table, le-am aruncat din minile mele, și le-am sfărîmat sub ochii voștri.

18. M'am aruncat* cu fața la pământ înaintea Domnului, ca mai înainte, patruzeci de zile și patruzeci de nopți, fără să măninc și fără să beau apă, din pricina tuturor păcatelor pe cari le săvîrșiserăți, făcînd ce este rău înaintea Domnului, ca să-L miniați.

Exod. 34. 28. Ps. 108. 23.

19. Căci mă* îngrozisem la vederea miniei și urgiei de care era cuprins Domnul împotriva voastră, pînă acolo încît voia să vă nimicească. Dar Domnul** m'a ascultat și de data aceasta.

Exod. 32. 10, 11. Exod. 32. 14; 33. 17. Cap. 10. 10. Ps. 108. 23.

20. Domnul de asemenea era foarte miniat și pe Aaron, așa încît voia să-l piardă, și eu m'am rugat atunci și pentru el.

21. Am luat vitelul pe care-l făcuse-răți, isprava* păcatului vostru, l-am ars în foc, l-am sfărîmat pînă s'a făcut praf, și am aruncat praful acela în pîrîul care curgea din munte.

Exod. 32. 20. Isa. 31. 7.

22. Apoi la* Tabera, la Masa**, și la Chibrot-Hataava†, voi iarăși ați ațîțat minia Domnului.

Num. 11. 1, 3, 5. Exod. 17. 7. Num. 11. 4, 34.

23. Și cînd* v'a trimes Domnul de la Cades-Barnea, zicînd: „Suiți-vă, și luați în stăpînire țara pe care v'o dau!” voi v'ați răvrătit împotriva poruncii Domnului, Dumnezeului vostru, n'ați avut** credință în El, și n'ați ascultat glasul Lui. Num. 13. 3; 14. 1. Ps. 106. 24, 26.

24. V'ați tot* răvrătit împotriva Domnului de cînd vă cunosc.

Cap. 31. 27.

25. M'am aruncat* cu fața la pământ înaintea Domnului: patruzeci de zile și patruzeci de nopți, m'am aruncat cu fața la pământ, pentru că Domnul spusese că vrea să vă nimicească.

Vers. 18.

26. M'am rugat* Domnului, și am zis: „Stăpîne Doamne, nu nimici pe poporul Tău, moștenirea Ta, pe care ai răscumpărat-o, în mărimea Ta, pe care ai scos-o din Egipt, prin mîna Ta cea puternică.

Exod. 32. 11, etc.

27. Adu-ți aminte de robii tăi, Avram, Isaac și Iacov. Nu căuta la îndărătnicia acestui popor, la răutatea lui și la păcatul lui,

28. ca nu cumva țara din care ne-ai scos să zică: „Pentru că” Domnul n'avea putere să-i ducă în țara pe care le-o făgăduise și pentru că-i ura, de aceea i-a scos ca să-i omoare în pustie.”

Exod. 32. 12. Num. 14. 16.

29. Totuș ei* sînt poporul Tău și moștenirea Ta, pe care ai scos-o din Egipt cu mîna Ta cea puternică și cu brațul Tău cel întins.”

Cap. 4. 24. 1 Reg. 8. 51. Neem. 1. 10. Ps. 95. 7.

Tablele cele noi.

10 1. „În vremea aceea, Domnul mi-a zis: „Taie* două table de piatră ca cele dintîi, și suie-te la Mînc pe munte; fă și** un chivot de lemn.

Exod. 34. 1, 2. Exod. 25. 10.

2. Eu voi scrie pe aceste două table cuvintele cari erau scrise pe tablele dintîi pe cari le-ai sfărîmat, și să* le pui în chivot.”

Exod. 26. 16, 21.

3. Am făcut un chivot de lemn de salcîm*, am tăiat** două table de piatră ca cele dintîi, și m'am suit pe munte, cu cele două table în mînă.

Exod. 25. 3, 10; 37. 1. Exod. 34. 1.

4. Domnul a scris* pe table ce fusese scris pe cele dintîi, cele zece porunci cari vă fuseseră** spuse pe munte, din mijlocul focului†, în ziua adunării; și Domnul mi-le-a dat.

Exod. 34. 28. Exod. 20. 1.

5. M'am întors apoi și m'am pogorît* de pe munte, am pus** tablele în chivotul pe care-l făcusem, și ele au rămas† acolo, cum îmi poruncise Domnul.

Exod. 34. 29. Exod. 40. 20. 1 Reg. 8. 9.

6. Copiii lui Israel au plecat din Beerot-Bene-laacan* la Mosera. Acolo** a murit Aaron, și a fost îngropat; Eleazar, fiul lui, i-a urmat în slujba preoției.

Num. 33. 31. Num. 20. 28; 33. 38.

7. Apoi deacolo* au pornit la Gudgoda, și dela Gudgoda la Iotbata, țară unde sînt pîraie de ape.

Num. 33. 32, 33.

8. În vremea aceea, Domnul a despărțit* seminția lui Levi, și i-a poruncit să** ducă chivotul legămîntului Domnului, să stea înaintea† Domnului ca să-l slujească, și să binecuvînteze poporul în Numele†† Lui; lucru pe care l-a făcut pînă în ziua de azi.

Num. 3. 6; 4. 4; 8. 14; 16. 9. Num. 4. 15. Cap. 18. 5.

† Lev. 9. 22. Num. 6. 23. Cap. 21. 5.

9. Deaceea* Levi n'are nici parte de moșie, nici moștenire cu frații lui: Domnul este moștenirea lui, cum i-a spus Domnul, Dumnezeul tău.

Num. 18. 20, 24. Cap. 18. 1, 2. Ezech. 44. 28.

10. Eu am rămas* pe munte, ca și mai înainte, patruzeci de zile și patruzeci de nopți. Domnul** m'a ascultat și de data aceasta; Domnul n'a voit să vă nimicească.

Exod. 34. 23.

Cap. 9. 18, 25. Exod. 32. 14, 33, 34; 33. 17. Cap. 9. 19.

11. Domnul mi-a zis: „Scoală-te, du-te, și mergi în fruntea poporului. Să se ducă să ia în stăpînire țara pe care am jurat părinților lor că le-o voi da.“

Exod. 22, 34; 23, 1.

Ce cere Dumnezeu.

12. Acum, Israele, ce alta cere* delatine Domnul, Dumnezeuul tău, decît să te temi** de Domnul, Dumnezeuul tău, să ți umbli în toate căile Lui, să iubești Ț și să slujești Domnului, Dumnezeuul tău, din toată inima ta și din tot sufletul tău,

Cap. 6, 33. Ț Cap. 6, 7; 11, 18; 30, 16, 20. Mat. 22, 37. Mic. 6, 8. Cap. 5, 13.

13. Să păzești poruncile Domnului și legile Lui pe cari ți le dau astăzi, ca* să fii fericit?

Cap. 6, 24.

14. Iată, ale Domnului, Dumnezeuul tău, sint cerurile* și cerurile cerurilor, pămîntul** și tot ce cuprinde el.

1 Reg. 8, 27. Ps. 115, 16; 148, 4. Fac. 14, 19. Exod. 19, 5. Ps. 24, 1.

15. Și numai de* părinții tăi S'a alipit Domnul ca să-i iubească; și după ei, pe sămînța lor, pe voi v'a ales El dintre toate popoarele, cum vedeți azi.

Cap. 4, 37.

16. Să vă tăiați dar inima* împrejur, și să nu vă mai înțepeniiți gîtul**.

Lev. 26, 41. Cap. 30, 6. Ier. 4, 4. Rom. 2, 28. Col. 2, 11. Cap. 9, 6, 13.

17. Căci Domnul, Dumnezeuul vostru, este Dumnezeu* dumnezeilor, Domnul** domnilor, Dumnezeuul Ț cel mare, puternic și înfricoșat, care nu Ț caută la fața oamenilor și nu primește daruri;

Ios. 22, 22. Ps. 136, 2. Dan. 2, 47; 11, 36. Apoc. 17, 14; 19, 16. Ț Cap. 7, 21. Ț 2 Cron. 19, 7. Iov. 34, 19. Fapt. 10, 34. Rom. 2, 11. Gal. 2, 6. Efes. 6, 9. Col. 3, 25. 1 Pet. 1, 17.

18. care face dreptate* orfanului și văduvei, care iubește pe străin și-i dă hrană și îmbrăcăminte.

Ps. 68, 5; 146, 9.

19. Să* iubiți pe străin, căci și voi ați fost străini în țara Egiptului.

Lev. 19, 33, 34.

20. Să te temi* de Domnul, Dumnezeuul tău, să-l slujești, să te** alipești de El, și pe Numele Ț Lui să juri.

Cap. 6, 13. Mat. 4, 10. Luc. 4, 8. Cap. 11, 22; 13, 4. Ț Ps. 63, 11.

21. El* este slava ta, El este Dumnezeuul tău. El** a făcut în mijlocul tău aceste lucruri mari și grozave pe cari ți le-au văzut ochii.

Exod. 15, 2. Ps. 22, 3. Ier. 17, 14. Ț 1 Sam. 12, 24. 2 Sam. 7, 23. Ps. 106, 21, 22.

22. Părinții tăi s'au pogorît în Egipt în număr* de șaptezeci de inși; acum Domnul, Dumnezeuul tău, a făcut din tine o mulțime ca** steelele cerului.

Fac. 46, 27. Exod. 1, 5. Fapt. 7, 14. Fac. 15, 5. Cap. 1, 10; 28, 62.

Aducerea aminte de minunile făcute de Dumnezeu cu poporul Său.

11. Să iubești* dar pe Domnul, Dumnezeuul tău, și să păzești** totdeauna învățăturile Lui, legile Lui, rînduiele Lui și poruncile Lui.

Cap. 10, 12; 30, 16, 20. Zah. 3, 1.

2. Recunoașteți astăzi — ce n'au putut recunoaște și vedea copiii voștri — pedepsele* Domnului, Dumnezeuului vostru, mărirea** Lui, mîna Ț Lui cîntare și brațul Lui cel întins,

Cap. 8, 5. Cap. 5, 24. Ț Cap. 1, 3.

3. semnele* Lui și faptele pe cari le-a săvîrșit în mijlocul Egiptului împotriva lui Faraon, împăratul Egiptului și împotriva întregii lui țări.

Ps. 78, 12; 135, 1.

4. Recunoașteți ce a făcut El oștirii Egiptului, cailor lui și carălor lui, cum* a făcut să vină peste ei apele mării Roșii,

Exod. 14, 27, 28; 15, 9, 10. Ps. 106, 10.

5. cînd v'a urmăreau, și i-a nimicit pentru totdeauna;

6. ce v'a făcut în pustie, pînă la venirea voastră în locul acesta; ce a făcut* lui Datan și lui Abiram, fiii lui Eliab, fiul lui Ruben, cum pămîntul și-a deschis gura și i-a înghițit, cu casele și corturile lor, și cu tot ce aveau în mijlocul întregului Israel.

Num. 16, 1, 31; 27, 3. Ps. 106, 10.

7. Căci ați văzut cu ochii* voștri toate lucrurile mari pe cari le-a făcut Domnul.

Cap. 5, 3; 7, 1.

8. Astfel, să păziți toate poruncile pe cari vi le dau eu astăzi, ca să puteți pune mîna pe țara în care veți trece și o luați în stăpînire,

Ios. 1, 6.

9. și să aveți zile* multe în țara pe care** Domnul a jurat părinților voștri că le-o va da, lor și seminței lor țară Ț în care curge lapte și miere.

Cap. 4, 40; 5, 16. Prov. 10, 27. Cap. 9, 5. Ț Exod. 3, 8.

10. Căci țara în stăpînirea căreia vi intra, nu este ca țara Egiptului, din care ați ieșit, unde* Ți aruncați sămînța în ogoare și le udai cu piciorul pe o grădină de zarzavat.

Zah. 14, 1.

11. Țara* pe care o veți stăpîni este o țară cu munți și văi, care se adăpă din ploaia cerului;

Cap. 8, 5.

12. este o țară de care îngrîșează Domnul, Dumnezeuul tău, și asupra căreia Domnul, Dumnezeuul tău, a neîncetat ochii, dela începutul pînă la sfîrșitul anului.

1 Reg. 5, 1.

13. Dacă veți asculta* de poruncile mele pe cari vi le dau astăzi, dacă veți iubi** pe Domnul, Dumnezeuul vostru

și dacă-l veți sluji din toată inima voastră și din tot sufletul vostru,

°Vers. 22, Cap. 6. 17. °°Cap. 10. 12.

14. El* va da țării voastre ploaie la vreme, ploaie** timpurie și ploaie târzie, și-ți vei stringe griul, mustul și untdelemnul;

°Lev. 26. 4. Cap. 28. 12. °°Isa. 2. 23. Isa. 5. 7.

15. de asemenea va* da iarbă în câmpiile tale pentru vite, și vei mânca** și te vei sătura. °Ps. 104. 14. °°Cap. 6. 11. Isa. 2. 19.

16. Vedeți să nu vi se amăgească inima*, și să vă abateți, ca să slujiți** altor dumnezei și să vă închinați înaintea lor. °Cap. 29. 18. 10v. 31. 27. °°Cap. 8. 19; 30. 17.

17. Căci atunci Domnul S'ar aprinde* de minie împotriva voastră; ar închide cerurile**, și n'ar mai fi ploaie; pământul nu și-ar mai da roadele, și ați pieri curînd din țara aceea bună pe care v'o da Domnul. °Cap. 6. 16. °°1 Reg. 8. 35. 2 Cron. 6. 26; 7. 13. †Cap. 4. 28; 6. 19, 20; 30. 18. Isa. 28. 13, 15, 16.

Indemn la păzirea poruncilor.

18. Puneți-vă* dar în inimă și în suflet aceste cuvinte pe cari vi le spun. Să le legați** ca un semn de aducere aminte pe minile voastre, și să fie ca niște fruntarii între ochii voștri.

°Cap. 6. 6; 32. 46. °°Cap. 6. 8.

19. Să învățați* pe copiii voștri în ele, și să le vorbești despre ele cînd vei fi acasă, cînd vei merge în călătorie, cînd te vei culca și cînd te vei scula.

°°Cap. 4. 9, 10; 6. 7.

20. Să le* scrii pe ușorii casei tale și pe porțile tale.

°Cap. 6. 9.

21. Și atunci zilele voastre* și zilele copiilor voștri, în țara pe care Domnul a jurat părinților voștri că le-o va da, vor fi tot atît de multe cît** vor fi zilele cerurilor deasupra pământului.

°Cap. 4. 40; 6. 2. Prov. 3. 2; 4. 10; 9. 11. °°Ps. 72. 5; 89. 29.

22. Căci dacă veți* păzi toate aceste porunci pe cari vi le dau, și dacă le veți împlini, dacă veți iubi pe Domnul, Dumnezeuul vostru, veți umbla în toate căile Lui și vă veți alipi** de El,

°Vers. 13. Cap. 6. 17. °°Cap. 10. 20; 30. 20.

23. Domnul va izgoni* dinaintea voastră pe toate aceste neamuri, și vă veți face stăpîni pe toate aceste neamuri** cari sînt mai mari și mai puternice decît voi.

°Cap. 4. 38; 9. 5. °°Cap. 9. 1.

24. Orice loc* pe care-l va călca talpa piciorului vostru, va fi al vostru: hotarul vostru se va întinde din** pustie pînă la Liban, și de la riul Eufrat pînă la marea de apus.

°Isa. 1. 5; 14. 9. °°Fac. 16. 18. Exod. 23. 31. Num. 34. 3, etc.

25. Nimeni* nu va putea să stea împotriva voastră. Domnul, Dumnezeuul vostru, va răspîndi, cum** v'a spus, fricaș și groaza de tine peste toată țara în care veți merge.

°Cap. 24. °°Cap. 2. 25. †Exod. 23. 27.

Binecuvîntarea și blestemul.

26. Iată*, pun azi înaintea voastră binecuvîntarea și blestemul:

°Cap. 30. 1, 15, 19.

27. binecuvîntarea*, dacă veți asculta de poruncile Domnului, Dumnezeuului vostru, pe cari vi le dau în ziua aceasta;

°Cap. 24. 2.

28. blestemul*, dacă nu veți asculta de poruncile Domnului, Dumnezeuului vostru, și dacă vă veți abate dela calea pe care v'o dau în ziua aceasta, și vă veți duce după alți dumnezei pe cari nu-i cunoașteți.

°Cap. 28. 15.

29. Și cînd Domnul, Dumnezeul tău, te va aduce în țara pe care o vei lua în stăpînire, să rostești binecuvîntarea* pe muntele Garizim, și blestemul pe muntele Ebal.

°Cap. 27. 12, 13. Isa. 8. 33.

30. Munții aceștia sînt dincolo de Iordan, înapoia drumului care merge spre apus, în țara Cananiților cari locuiesc în cîmpie, față în față cu Ghilgal, lingă stejarii* More.

°Fac. 12. 6. Jude. 7. 1.

31. Căci veți* trece Iordanul și veți intra în stăpînirea țării pe care v'o da Domnul, Dumnezeul vostru, ca s'o stăpîniți, și să locuiți în ea.

°Cap. 9. 1. Isa. 1. 11.

32. Să păziți și* să împliniți toate legile și poruncile pe cari vi le dau eu astăzi.

°Cap. 5. 32; 12. 32.

REPETAREA LEGILOR ȘI PORUNCILOR

(Capitolele 12—26. Neem. 9. 13, 14.

Psalmul 119. 1—4.)

Stîrpirea închinării la idoli.

12. Iată* legile și poruncile pe cari să le păziți și să le împliniți, cît** veți trăi, în țara pe care v'o dă în stăpînire Domnul, Dumnezeul părinților voștri.

°Cap. 8. 1. °°Cap. 4. 10. 1 Reg. 8. 40.

2. Să* nimiciți toate locurile în cari slujesc dumnezeilor lor neamurile pe cari le veți izgoni, fie pe munți** înalți, fie pe dealuri, și sub orice copac verde.

°Exod. 34. 13. Cap. 7. 5. °°2 Reg. 16. 4; 17. 10, 11. Ier. 3. 6.

3. Să le surpați* altarele, să le sfărîmați stîlpii idolești, să le ardeți în foc

copacii închinăți idolilor lor, să dărimați chipurile cioplite ale dumnezeilor lor, și să faceți să le piara numele din locurile acelea.

Num. 33, 52. Ier. 2, 2.

Locul și

chipul adevăratei slujbe dumnezeiești.

4. Voi să nu* faceți așa față de Domnul, Dumnezeul vostru!

* Vers. 31.

5. Ci să-L căutați la locașul Lui, și să mergeți la locul pe care-l va* alege Domnul Dumnezeul vostru, din toate seminciile voastre, ca să-Și așeze acolo Numele Lui.

* Vers. 11. Cap. 26, 2. Jos. 9, 27. 1 Reg. 8, 29. 2 Cron. 7, 12. Ps. 74, 64.

6. Acolo* să vă aduceți arderile voastre de tot, jertfele voastre, zecuiile** voastre, cele dintii roade, darurile aduse ca împlinire a unei juruințe, darurile de bună voie, și întâii-născuți din cirezile și turmele voastre.

* Lev. 17, 3, 4. ** Vers. 17. Cap. 14, 22, 3, 3; 15, 10, 20.

7. Acolo* să mâncați înaintea Domnului, Dumnezeului vostru, și să vă** bucurați, împreună cu familiile voastre, de toate bunurile cu cari vă va fi binecuvîntat Domnul, Dumnezeul vostru.

* Cap. 14, 26. ** Vers. 12, 15. Lev. 23, 40. Cap. 16, 11, 14, 15; 26, 11; 27, 7.

8. Să nu faceți dar cum facem noi acum aici, unde fiecare face* ce-i place,

* Jude. 17, 6; 21, 26.

9. fiindcă n'ați ajuns încă în locul de odihnă și în moștenirea pe care v'o dă Domnul, Dumnezeul vostru.

10. Dar veți trece* Iordanul, și veți locui în țara pe care v'o va da în stăpînire Domnul, Dumnezeul vostru. El vă va da odihnă, după ce vă va izbăvi de toți vrăjmașii voștri cari vă înconjoară, și veți locui fără frică.

* Cap. 11, 31.

11. Atunci va fi un loc*, pe care-l va alege Domnul, Dumnezeul vostru, ca să facă să locuiască Numele Lui acolo. Acolo să aduceți tot ce vă poruncesc, arderile voastre de tot, jertfele, zecuielile, cele dintii roade, și darurile a-llese pe cari le veți face Domnului pentru împlinirea juruințelor voastre.

* Vers. 5, 14, 13, 21, 26. Cap. 14, 23; 15, 20; 16, 2, etc.; 17, 8; 18, 6; 23, 16; 26, 2; 31, 11. Jos. 18, 1. 1 Reg. 8, 29. Ps. 78, 64.

12. Acolo să vă* bucurați înaintea Domnului, Dumnezeului vostru, voi, fiii voștri și ficele voastre, robii și roabele voastre, și Levitul care va fi în locurile voastre, căci el n'are** nici parte de moșie, nici moștenire cu voi.

* Vers. 7. ** Cap. 10, 9; 14, 29.

13. Vezi să* n'aduci arderile tale, tot în toate locurile pe cari le vei alege;

14. ci să-ți* aduci arderile de tot locul pe care-l va alege Domnul în din seminciile tale, și acolo să faci ce-ți poruncesc eu.

15. Totuși, cînd vei* dori, vei putea junghii vite și să mîncîci carne toate cetățile tale, cît îți va fi dat pe binecuvîntarea Domnului, Dumnezeului tău; cel ce va fi** necurat și cel ce va fi curat vor putea să mîncească, cum se mîncea* din căprioară din cerb.

16. Numai* singele să nu-l mînci ci să-l vărsați pe pămînt ca apa.

* Fac. 9, 4. Lev. 7, 24; 17, 10. Cap. 15, 23. Vers. 21.

17. Nu vei putea să mîncîci în cetățile tale zecuiiala din griul tău, cîmăștii tău și din untdelemnul tău; ci întâii născuți din cirezile și turmele tale, nici vreunul din darurile aduse tîne pentru împlinirea unei jurințe, nici darurile tale de bună voie, nici cele dintii roade ale tale.

18. Ci pe acestea să le* mîncîci înaintea Domnului, Dumnezeului tău, locul pe care-l va alege Domnul, Dumnezeul tău, tu, fiul tău și fiica ta, și bul și roaba ta, și Levitul care va fi în cetățile tale; și să te bucuri înaintea Domnului, Dumnezeului tău, de toate bunurile pe cari le vei avea.

* Vers. 11, 12. Cap. 14, 26.

19. Cît vei trăi în țara ta, vezi să cum va* să părăsești pe Levit.

20. Cînd Domnul, Dumnezeul tău, va lărgi hotarele, cum* ți-a făgăduit și dorința să mîncîci carne te va face să zici: „Aș vrea să mîncînc carne!” și să puteți să mîncîci după dorința ta.

* Cap. 15, 18; 28, 14. Exod. 34, 24. Cap. 11, 22.

21. Dacă locul pe care-l va alege Domnul, Dumnezeul tău, ca să-Și așeze acolo Numele, este departe de tine, vei putea să tai vite din cireadă și din turmă, cum ți-am poruncit, și vei putea să mîncîci din ele în cetățile tale după dorința ta.

22. Să mîncîci din ele cum* se mîncă din căprioară și cerb; cel ce nu este necurat și cel ce va fi curat vor putea să mîncîci și ei amîndoi.

23. Numai*, vezi să nu cumva să mîncîci singele**, căci singele este suflet (sufletul); și să nu mîncîci suflet împreună cu carnea.

* Vers. 16. ** Fac. 9, 4. Lev. 17, 13.

24. Să nu-l măninci, ci să-l verși pe pământ ca apa.

25. Să nu-l măninci, ca* să fii fericit, tu și copiii tăi după tine, făcînd** ce este plăcut înaintea Domnului. *Cap. 4. 40. Isa. 3. 10. **Exod. 15. 26. Cap. 13. 18. 1 Reg. 11. 38.

26. Dar lucrurile pe cari vei voi să* le închini Domnului și darurile pe cari le vei aduce pentru împlinirea unei jurnești**, să te duci să le aduci în locul pe care-l va alege Domnul.

*Num. 5. 9, 10; 18. 19. **1 Sam. 1. 21, 22, 24.

27. Să-ți aduci* arderile de tot, carnea și singele, pe altarul Domnului, Dumnezeuul tău: în celelalte ferte ale tale, singele să fie versat pe altarul Domnului, Dumnezeuul tău, iar carnea s'o măninci.

*Lev. 1. 5, 9, 13; 17. 11.

28. Păzește și ascultă toate aceste lucruri pe cari ți le poruncesc, ca* să fii fericit, tu și copiii tăi după tine, pe vecie, făcînd ce este bine și ce este plăcut înaintea Domnului, Dumnezeuul tău.

*Vers. 26.

Israel să nu se ia după Cananiți.

29. După ce Domnul*, Dumnezeul tău, va nimici toate neamurile pe cari le vei izgoni dinaintea ta, după ce le vei izgoni și te vei așeza în țara lor,

*Exod. 23. 23. Cap. 19. 1. Isa. 23. 4.

30. vezi să nu* te lași prins în cursă, călcînd pe urmele lor, după ce vor fi nimicite dinaintea ta. Ferește-te să nu cercetezi despre dumnezeii lor și să zici: „Cum slujeau neamurile acestor dumnezeilor lor? Și eu vreau să fac la fel.“

*Cap. 7. 16.

31. Tu* să nu faci așa față de Domnul, Dumnezeuul tău; căci ele slujeau dumnezeilor lor, făcînd toate uriciunile pe cari le urăște Domnul, și ele chiar își ardeau** în foc fiii și fiicele lor în cinstea dumnezeilor lor. *Vers. 4. Lev. 18. 3, 26, 30. 2 Reg. 17. 16. **Lev. 18. 21; 20. 2. Cap. 18. 10. 1er. 32. 35. Ezech. 23. 37.

32. Voi să păziți și să împliniți toate lucrurile pe cari vi le poruncesc eu; să n'adăugați* nimic la ele, și să nu scoateți nimic din ele.

*Cap. 4. 2; 13. 18. Isa. 1. 7. Prov. 30. 6. Apoc. 22. 18.

Pedepsirea proorocilor mincinoși.

13. 1. Dacă se va ridica în mijlocul tău un prooroc sau un visător* de vise care-ți** va vesti un semn sau o minune, *Zab. 10. 2. **Mat. 24. 24. 2 Tes. 2. 9.

2. și se va împlini semnul* sau minunea aceea de care ți-a vorbit el zi-

cînd: „Haidem după alți dumnezei“, — dumnezei pe cari tu nu-i cunoști, — „și să le slujim!“!

*Cap. 18. 22. 1er. 24. 9. Mat. 7. 22.

3. să n'ascuți cuvintele celui prooroc sau visator de vise, căci Domnul, Dumnezeuul vostru, vă pune la încercare* ca să știți dacă iubiți pe Domnul, Dumnezeuul vostru, din toată inima voastră și din tot sufletul vostru.

*Cap. 8. 2. Mat. 24. 24. 1 Cor. 11. 19. 2 Tes. 2. 11. Apoc. 1. 3. 14.

4. Voi să mergeți după* Domnul, Dumnezeuul vostru, și de El să vă temeți; poruncile Lui să le păziți; de glasul Lui să ascultați; Lui să-l slujiți, și de El să vă* alipiți.

*2 Reg. 20. 3. 2 Cron. 24. 31. **Cap. 10. 20; 30. 20.

5. Proorocul* sau visătorul acela de vise să fie pedepsit cu moartea, căci a vorbit de răsvărire împotriva Domnului, Dumnezeuului vostru, care v'a scos din țara Egiptului și v'a izbăvit din casa robiei, și a voit să te abată dela calea în care ți-a poruncit Domnul, Dumnezeuul tău, să umblî. Să scoți astfel* răul din mijlocul tău.

*Cap. 18. 20. 1er. 14. 15. Zab. 13. 3. **Cap. 17. 7; 22. 21, 22. 1 Cor. 5. 13.

Pedeapsa pentru

cel ce ațîță la închinarea la idoli.

6. Dacă* fratele tău, fiul mamei tale, sau fiul tău, sau fiica ta, sau nevasta** care se odihnește la sinul tău, sau prietenul tău pe care-l iubești ca pe tine însuși, te ațîță în taină, zicînd: „Haidem, și să slujim altor dumnezei!“ — dumnezei pe cari nici tu, nici părinții tăi nu i-ai cunoscut,

*Cap. 17. 2. **Fac. 16. 6. Cap. 28. 64. Prov. 5. 20. Mic. 7. 5. †1 Sam. 18. 1, 3; 20. 17.

7. dintre dumnezeii popoarelor cari vă înconjoară, lingă tine sau departe de tine, dela o margine a pămîntului până la cealaltă —

8. să nu te* învoiești și să nu-l ascuți; să n'arunci spre el o privire de milă, să nu-l cruți, și să nu-l ascunzi.

*Prov. 1. 10.

9. Ci să-l omori*; întăi mîna** ta să se ridice asupra lui ca să-l omoare, și apoi mîna întregului popor;

*Cap. 17. 5. **Cap. 17. 7. Fapt. 7. 58.

10. să-l ucizi cu pietre, și să moară, pentru că a căutat să te abată dela Domnul, Dumnezeuul tău, care te-a scos din țara Egiptului, din casa robiei.

11. Să se facă așa, pentru că tot* Israelul să audă și să se teamă, și să

nu se mai săvârșească o faptă așa de nelegiuată în mijlocul tău. ^{Cap. 17, 13; 19, 20.}

Pedeapsa
pentru o cetate din care ies afitători.

12. Dacă vei* auzi spunându-se despre una din cetățile pe cari ți le-a dat ca locuință Domnul, Dumnezeuul tău:

13. „Niște oameni răi* au ieșit din mijlocul tău, și au amăgit* pe locuitorii din cetatea lor zicînd: „Haidem ți și să slujim altor dumnezei!“ — dumnezei pe cari tu nu-i cunoști —

^{1 Ioan 2, 19; Iuda 19. 2 Reg. 17, 21 + Vers. 2, 6.}

14. să faci cercetări, să cauți și să întrebi cu deamănuntul. Dacă este adevărat, dacă lucrul este întemeiat, dacă uriciunea aceasta a fost făcută în mijlocul tău,

15. atunci să treci prin ascuțișul săbiei pe locuitorii din cetatea aceea, s'o nimicești cu desăvîrșire* împreună cu tot ce va fi în ea, și să-i treci chiar și vitele prin ascuțișul săbiei.

^{Exod. 22, 20. Ios. 6, 17, 21.}

16. Să stringi toată prada în mijlocul pieței, și să arzi de* tot cu foc cetatea și toată prada ei, înaintea Domnului, Dumnezeului tău: să rămînă pentru totdeauna un morman* de dărîmături, și nici o dată să nu fie zidită din nou.

^{Ios. 6, 24. 10 Ios. 8, 28. Isa. 17, 1; 25, 2. Ier. 49, 2.}

17. Nimic* din ce va fi blestemat ca să fie nimicit cu desăvîrșire, să nu se lipească de mina ta, pentruca Domnul să Se întoarcă* din iușimea miniei Lui, să Se îndure de tine, să te ierte, și să te înmulțească, după cum ți a jurat lucrul acesta părinților tăi, *Cap. 7. 28. Ios. 6, 18. 10 Ios. 6, 26. + Fac. 22, 17; 26, 4, 24; 28, 14.

18. dacă vei asculta de glasul Domnului, Dumnezeului tău, păzînd* toate poruncile Lui pe cari ți le dau astăzi, și făcînd ce este plăcut înaintea Domnului, Dumnezeului tău.

^{Cap. 12, 25, 28, 32.}

Oprirea creștăturilor.
Dobitoacele curate și necurate.

14. 1. Voi sinteți* copiii Domnului, Dumnezeului vostru. Să nu vă* faceți creștături și să nu vă radeți între ochi pentru un mort. ^{Rom. 8, 10; 9, 8, 26. Gal. 3, 26. 10 Lev. 19, 28; 21, 6. Ier. 16, 6; 41, 6; 47, 5. 1 Tes. 4, 13.}

2. Căci tu* ești un popor sfînt pentru Domnul, Dumnezeul tău, și Domnul Dumnezeuul tău te-a ales, ca să fii

un popor al Lui dintre toate popoarele pe fața pămîntului.

3. Să nu mîncîci niciun lucru necios*.

4. Iată* dobitoacele pe cari să le mîncîți: boul, oaia și capra;

5. cerbul, căprioara și bivolul; zebreul, capra neagră, capra sălbatică girafa.

6. Să mîncîți din orice dobitoac care are copita despicată, unghia despărțită în două și rumegă.

7. Dar să nu mîncîți din cele ce rumegă numai, sau cari au numai copita despicată și unghia despărțită două. Astfel, să nu mîncîți cămila, purele și iepurele de casă, cari rumegă, dar n'au copita despicată: să privești ca necurate.

8. Să nu mîncîți porcul, care are copita despicată, dar nu rumegă: să privești ca necurat. Să nu mîncîți carnea lor, și să nu vă atingeți de trupurile lor* moarte.

9. Iată* dobitoacele din cari veți mîca, din toate cele ce sînt în ape: mîncîți din toate cele ce au înotătoare și solzi.

10. Dar să nu mîncîți din niciun din cele ce n'au înotătoare și solzi: le privești ca necurate.

11. Să mîncîți orice pasăre curată

12. Dar* iată pe acelea pe cari nu puteți mîncă: vulturul, griporul, vulturul de mare;

13. șorecarul, șoimul, gaia și tot ține de neamul său;

14. corbul și toate soiurile lui;

15. struțul, bufnița, pescărețul, corul și ce ține de neamul lui;

16. huhurezul, cocostîrcul și lebăda

17. pelicanul, corbul de mare și heretele,

18. barza, bătlanul și ce ține de neamul lui, pupăza și liliacul.

19. Să privești ca necurată orice fiară* care sboară: să nu mîncîți din ea.

20. Să mîncîți orice pasăre curată.

21. Să nu* mîncîți din nici o mortăciune; s'o dai străinului care va fi cetăție tale, s'o mîncînce, sau s'o vîndă unui străin; căci* tu ești un popor sfînt pentru Domnul, Dumnezeul tău.

Să ți nu fierbi iedul în laptele mamei lui.

^{Lev. 17, 15; 22, 8. Ezech. 14, 17 + Exod. 23, 19; 34, 26.}

Zeciuilele.

22. Să iei zeciuiala * din tot ce-ți va aduce sămînța, din ce-ți va aduce ogorul în fiecare an.

* Lev. 27. 30. Cap. 12. 6, 17. Neom. 10. 87.

23. Și să măninci * înaintea Domnului Dumnezeuului tău, în locul pe care-l va alege ca să-Și așeze Numele acolo, zeciuiala din grîul tău, din mustul tău și din untdelemnul tău, și întîii născuți ** din cireada și turma ta, ca să te înveți să te temi în totdeauna de Domnul, Dumnezeuul tău.

* Cap. 12. 6, 7, 17, 18. ** Cap. 16. 19, 20.

24. Poate cînd te va binecuvînta Domnul, Dumnezeuul tău, drumul va fi prea lung ca să-ți poți duce zeciuiala acolo, din pricina * depărtării tale de locul pe care-l va alege Domnul, Dumnezeuul tău, ca să-Și pună acolo Numele Lui.

* Cap. 12. 21.

25. Atunci, să-ți prefaci zeciuiala în argint, să stringi argintul acela în mînă, și să te duci la locul pe care-l va alege Domnul, Dumnezeuul tău.

26. Acolo, să cumperi cu argintul acela tot ce vei dori: boi, oi, vin și băuturi tari, tot ce-ți va plăcea, să * le măninci înaintea Domnului, Dumnezeuului tău, și să te bucuri tu și familia ta.

* Cap. 12. 7, 18; 26. 11.

27. Să nu părăsești pe Levitul * care va fi în cetățile tale, căci n'are ** nici parte de moșie, nici moștenire cu tine.

* Cap. 12. 12, 19, 19. ** Num. 18. 20. Cap. 18. 1, 2.

28. După * trei ani, să scoți toată zeciuiala din venitul tău din anul al treilea, și s'o pui în cetățile tale.

* Cap. 26. 12. Amos. 4. 4.

29. Atunci * să vină Levitul, care n'are ** nici parte, nici moștenire cu tine, străinul, orfanul și văduva, cari vor fi în cetățile tale, și să mănince și să se sature, pentrucă Domnul Ț, Dumnezeuul tău, să te binecuvînteze în toate lucrările pe cari le vei face cu minile tale.

* Cap. 26. 12. ** Vers. 27. Cap. 12. 12. * Cap. 15. 10. Prov. 3. 9, 10. Mal. 3. 10.

Anul de iertare.

15. La fiecare * șapte ani, să dai iertare.

* Exod. 21. 2; 23. 10, 11. Lev. 25. 2, 4. Cap. 31. 10. Ier. 34. 14.

2. Și iată cum se va face iertarea. Cînd se va vesti iertarea în cîntea Domnului, orice creditor care va fi împrumutat pe aproapele său, să-i ierte împrumutul, să nu silească pe aproapele său și pe fratele său să-i plătească datoria.

3. Vei putea să silești pe străin * să-ți plătească; dar să ierți ce ai la frațele tău.

* Cap. 24. 20.

4. Totuș, la tine să nu fie niciun sărac, căci Domnul te va * binecuvînta în țara pe care ți-o va da de moștenire Domnul, Dumnezeuul Țiu; * Cap. 28. 7.

5. numai * să ascuți de glasul Domnului, Dumnezeuului tău, împlinind cu scumpătate toate aceste porunci pe cari ți le dau astăzi.

* Cap. 28. 1.

6. Domnul, Dumnezeuul tău, te va binecuvînta, cum ți-a spus, așa încît vei da * cu împrumut multor neamuri, dar tu nu vei lua cu împrumut dela ele; tu vei stăpîni ** peste multe neamuri, dar ele nu vor stăpîni peste tine.

* Cap. 28. 12, 44. ** Cap. 28. 13. Prov. 22. 7.

7. Dacă va fi la tine vreun sărac dintre frații tăi, în vreuna din cetățile tale, în țara pe care ți-o dă Domnul, Dumnezeuul tău, să nu-ți * împietrești inima și să nu-ți închizi mîna înaintea fratelui tău celui lipsit.

* 1 Ioan. 3. 17.

8. Ci să-i * deschizi mîna, și să-l împrumuți cu ce-i trebuie ca să facă față nevoilor lui.

* Lev. 26. 36. Mat. 6. 42. Luc. 6. 34, 36.

9. Vezi să nu fii așa de rău ca să zici în inima ta: „Ah! se apropie anul al șaptelea, anul iertării!” Vezi să n'ai un ochi * fără milă pentru fratele tău cel lipsit și să nu-i dai. Căci atunci el ar ** striga către Domnul împotriva ta, și te-ai face vinovat de un Ț păcat.

* Cap. 28. 54, 56. Prov. 23. 6; 28. 22. Mat. 20. 16.

** Cap. 24. 15. † Mat. 26. 41, 42.

10. ci să-i dai și să * nu dai cu părere de rău în inimă; căci pentru ** aceasta te va binecuvînta Domnul, Dumnezeuul tău, în toate lucrările de cari te vei apuca.

* 2 Cor. 9. 6, 7. ** Cap. 14. 29; 24. 10. 1 Pē. 4. 1. Prov. 22. 9.

11. Totdeauna vor fi săraci * în țară; de aceea îți dau porunca aceasta: „Să-ți deschizi mîna față de fratele tău, față de sărac și față de cel lipsit din țara ta.”

* Mat. 26. 11. Marc. 14. 7. Ioan. 12. 8.

Slobozirea robilor cumpărați.

12. Dacă * unul din frații tăi evrei, bărbat sau femeie, se vinde ție, să-ți slujească șase ani; dar în anul al șaptelea, să-i dai drumul dela tine și să fie slobod.

* Exod. 21. 2. Lev. 25. 39. Ier. 34. 14.

13. Și cînd îi vei da drumul ca să se ducă slobod dela tine, să nu-i dai drumul cu mîna goală;

14. să-i dai daruri din cireada ta, din aria ta, din teascul tău, din ce vei avea.

prin binecuvîntarea* Domnului, Dumnezeului tău.

☞ Prov. 10. 22.

15. Să-ți aduci* amînte că și tu ai fost rob în țara Egiptului, și că Domnul, Dumnezeul tău, te-a răscumpărat: de aceea îți dau astăzi porunca aceasta.

☞ Cap. 6. 15; 16. 12.

16. Dacă însă robul tău* îți va zice: „Nu vreau să ies dela tine,“ — pentru că te iubește, pe tine și casa ta, și se simte bine la tine, —

☞ Exod. 21. 5, 6.

17. atunci să iei o sulă și să-i găurești urechea de ușă, și să-ți fie rob pentru totdeauna. Tot așa să faci și cu roaba ta.

18. Să nu-ți pară rău cînd îl vei lăsa să plece slobod dela tine, căci ți-a slujit șase ani, ceea ce face de două* ori cît simbria unui om tocmît cu plată; și Domnul, Dumnezeul tău, te va binecuvînta în tot ce vei face.

☞ Isa. 16. 14; 21. 16.

Sfințirea întîiului născut din vite.

19. Să închini Domnului, Dumnezeului tău, pe orice întîi* născut de parte bărbătească din cireada și turma ta. Să nu muncești cu întîiul născut al vacii tale, să nu tunzi pe întîiul născut al oilor tale.

☞ Exod. 13. 2; 34. 19. Lev. 27. 26. Num. 3. 13.

20. Să-l mîنینci în fiecare an, tu și familia ta înaintea* Domnului, Dumnezeului tău, în locul pe care-l va alege El.

☞ Cap. 12. 5, 6, 7, 17; 14. 23; 16. 11, 14.

21. Dacă* are vreun cusur, dacă este șchiop sau orb, sau are vreo meteahnă trupească, să nu-l aduci ca jertfă Domnului, Dumnezeului tău.

☞ Lev. 22. 20. Cap. 17. 1.

22. Să-l mîنینci în cetățile tale: cel ce va fi necurat* și cel ce va fi curat vor putea să-l mîنینce amîndoi, cum se mîنینcă acum căprioara sau cerbul.

☞ Cap. 12. 15, 22.

23. Numai* singele să nu i-l mîنینci, ci să-l verși pe pămînt ca apa.

☞ Cap. 12. 16, 23.

Paștele.

16 1. Păzește luna* spicelor, și prăznuiește sărbătoarea Paștelor în cinstea Domnului, Dumnezeului tău; căci în luna spicelor** te-a scos Domnul, Dumnezeul tău, din Egipt, noaptea.

☞ Exod. 12. 2, etc. ☞ Exod. 13. 4; 34. 18. † Exod. 12. 29, 42.

2. Să jertfești Paștele în cinstea Domnului, Dumnezeului tău, jertfele tale de oi și boi*, în locul** pe care-l va alege Domnul ca să-Și așeze Numele acolo.

☞ Num. 28. 19. ** Cap. 12. 6, 26.

3. În timpul sărbătorii, să nu mîنینci* pine dospită, ci șapte zile să mîنینci azimi, pînea intristării, căci ai ieșit în grabă din țara Egiptului: așa să faci, ca să-ți aduci aminte toată viața ta de ziua cînd ai ieșit din țara Egiptului.

☞ Exod. 12. 1, 19, 30; 13. 3, 6, 7, 34. 12.

4. Să nu se vadă aluat* la tine, pe toată întinderea țării tale, timp de șapte zile; și nicio parte din** vitele pe care le vei jertfi în seara celei dintîi zile să nu fie păstrată peste noapte pînă dimineața.

☞ Exod. 13. 7. ☞ Exod. 12. 10; 34. 26.

5. Nu vei putea să jertfești Paștele în vreunul din locurile pe cari ți le da Domnul, Dumnezeul tău, ca locuință;

6. ci în locul pe care-l va alege Domnul, Dumnezeul tău, ca să-Și așeze Numele în el, acolo să jertfești Paștele, seara*, la apusul soarelui, pe vremea ieșirii tale din Egipt.

☞ Exod. 12. 4.

7. Să* fierbi vita tăiată, și s'o mîنینci** în locul pe care-l va alege Domnul, Dumnezeul tău. Și dimineața, vei putea să te întorci și să te duci în corturile tale.

☞ Exod. 12. 8, 9. 2 Cron. 35. 12.

☞ 2 Reg. 23. 23. Ioan. 2. 13, 23; 11. 55.

8. Șase zile, să mîنینci azimi, și a șaptea zi* să fie o adunare de sărbătoare în cinstea Domnului, Dumnezeului tău: să nu faci nici o lucrare în ea.

☞ Exod. 12. 16; 13. 6. Lev. 23. 8.

Sărbătoarea săptămînilor.

9. Să numeri șapte* săptămîni; de cînd vei începe seceratul grîului, și începi să numeri șapte săptămîni.

☞ Exod. 23. 16; 34. 22. Lev. 23. 15. Num. 28. 26. Fapt. 2. 1.

10. Apoi să prăznuiești sărbătoarea săptămînilor, și să aduci daruri de bună voie, după* binecuvîntarea pe care ți-o va da Domnul, Dumnezeul tău.

☞ Vers. 17. 1 Cor. 16. 2.

11. Să te* bucuri înaintea Domnului, Dumnezeului tău, în locul pe care-l va alege Domnul, Dumnezeul tău, ca să locuiască Numele Lui acolo, tu, fiul tău și fiica ta, robul și roaba ta, Levitul care va fi în cetățile tale, și străinul, orfanul și văduva cari vor fi în mijlocul tău.

☞ Cap. 12. 7, 12, 18. Vers. 14.

12. Să-ți aduci* aminte că ai fost rob în Egipt, și să păzești și să împlinești legile acestea.

☞ Cap. 15. 1.

Sărbătoarea corturilor.

13. Să prăznuiești* sărbătoarea corturilor șapte zile, după ce îți vei strînge roadele din arie și din teasc.

☞ Exod. 23. 16. Lev. 23. 34. Num. 29. 12.

14. Să te* bucuri la sărbătoarea aceasta, tu, fiul tău și fiica ta, robul și roaba ta, și Levitul, străinul, orfanul și văduva cari vor fi în cetățile tale.

•Nem. 8. 9, etc.

15. Să prăznuiești sărbătoarea șapte* zile în cinstea Domnului, Dumnezeului tău, în locul pe care-l va alege Domnul; căci Domnul, Dumnezeul tău, te va binecuvînta în toate rodurile tale și în tot lucrul minilor tale, și de aceea să fii vesel.

•Lev. 23. 39, 40.

16. De trei* ori pe an, toți bărbații să se înfățișeze înaintea Domnului, Dumnezeului tău, în locul pe care-l va alege El: la sărbătoarea azimilor, la sărbătoarea săptămînilor, și la sărbătoarea corturilor. Să nu** se înfățișeze cu minile goale înaintea Domnului.

•Exod. 23. 14, 17; 34. 23. •Exod. 23. 16; 34. 20.

17. Fiecare să dea ce va putea, după binecuvîntarea* pe care i-o va da Domnul, Dumnezeul tău.

•Vers. 10.

Așezarea judecătorilor.

18. Să pui judecători* și dregători în toate cetățile pe cari ți le dă Domnul, Dumnezeul tău, după semințiile tale; și ei să judece poporul cu dreptate.

•Cap. 1. 16. 1 Cron. 23. 4; 26. 29. 2 Cron. 19. 6, 8.

19. Să n'atingi* niciun drept, să nu** cauți la fața oamenilor, și să nu iei daruri, căci darurile orbesc ochii înțelepților și sucsesc cuvintele celor drepti.

•Exod. 23. 2. 6. Lev. 19. 15. •Cap. 1. 17. Prov. 24. 23. †Exod. 23. 8. Prov. 17. 23. Ecl. 7. 7.

20. Să urmezi cu scumpătate dreptatea, ca să* trăiești și să stăpînești țara pe care ți-o dă Domnul, Dumnezeul tău.

•Ezec. 18. 5, 9.

Idolii și stîlpii.

21. Să nu-ți* așezi niciun idol de lemn lingă altarul pe care-l vei ridica Domnului, Dumnezeului tău.

22. Să nu* ridici nici stîlpi idolești, cari sînt urîți de Domnul, Dumnezeul tău.

•Lev. 26. 1.

Inchinarea la idoli.

17. 1. Să n'aduci* jertfă Domnului, Dumnezeului tău, vreun bou, sau vreun miel care să aibă vreun cusur sau vreo meteahnă trupească; căci ar fi o urlicune înaintea Domnului, Dumnezeului tău.

•Cap. 16. 21. Mal. 1. 8, 13, 14.

Pedeapsa pentru închinarea la idoli.

2. Se* va găsi poate în mijlocul tău, într-una din cetățile pe cari ți le dă

Domnul, Dumnezeul tău, un bărbat sau o femeie care să facă ce este rău înaintea Domnului, Dumnezeului tău, și care să calce* legămîntul Lui;

•Cap. 13. 6. •Ios. 7. 11, 15; 23. 16. Judec. 2. 20. 2 Reg. 18. 12. Oseas 6. 1.

3. care să meargă după alți dumnezei ca să le slujească și să se incline înaintea lor, după soare*, lună sau toată ostirea cerurilor, așa cum eu** n'am poruncit.

•Cap. 4. 19. Iov. 31. 26. •Ier. 7. 22, 23, 31; 19. 5; 32. 35.

4. De îndată ce vei* lua cunoștință și vei afla lucrul acesta, să faci cercetări amănunțite. Dacă lucrul este adevărat, dacă faptul este întemeiat, dacă uriciunea aceasta a fost săvîrșită în Israel,

•Cap. 13. 12, 14.

5. atunci să aduci la porțile cetății tale pe bărbatul sau femeia care va fi vinovat de această faptă rea, și să ucizi cu pietre* sau să pedepsești cu moartea pe bărbatul acela sau pe femeia aceea.

•Lev. 24. 14, 16. Cap. 19. 10. Ios. 7. 25.

6. Cel vinovat de moarte să fie omorît pe mîrturia* a doi sau trei martori; să nu fie omorît pe mîrturia unui singur martor.

•Num. 35. 30. Cap. 19. 15. Mat. 18. 16. Ioan. 8. 17. 2 Cor. 13. 1. 1 Tim. 5. 19. Evr. 10. 28.

7. Întîi mină* martorilor să se ridice asupra lui ca să-l omoare, și apoi mină întregului popor. Să scoți* astfel răul din mijlocul tău.

•Cap. 13. 9. Fapt. 7. 58. •Vers. 12. Cap. 13. 5; 19. 19.

Scaunul de judecată.

8. Dacă ți* se va părea prea greu de judecat o pricină privitoare la un omor**, la o neînțelegere, sau la o rănire, și va da prilej la ceartă în lăuntrul cetății tale, să te scoli și să te ții în locul pe care-l va alege Domnul, Dumnezeul tău.

•2 Cron. 19. 10. Hag. 2. 11. Mal. 2. 7.

•Exod. 21. 13, 20, 22, 26; 22. 2. Num. 35. 11, 16, 19. Cap. 19. 4, 10, 11. †Cap. 12. 5; 19. 17. Ps. 122. 5.

9. Să te* duci la preoți, Leviți, și la cel ce va împlini atunci slujba de judecător**, să-i întrebi, și ei îți vor spune hotărîrea legii.

•Ier. 18. 18. •Cap. 19. 17. †Ezec. 44. 24.

10. Să faci cum îți vor spune ei în locul pe care-l va alege Domnul, și să ai grijă să faci cum te vor învăța ei.

11. Să faci după legea pe care te vor învăța și după hotărîrea pe care o vor rosti ei, să nu te abăți dela ce-ți vor spune ei, nici la dreapta nici la stînga.

12. Omul* care, din mindrie, nu va asculta de preotul pus** acolo ca să slujească Domnului, Dumnezeuul tău, sau care nu va asculta de judecător, omul acela să fie pedepsit cu moartea. Să scoți* astfel răul din mijlocul lui Israel, *Num. 16. 30. Ezr. 10. 9. Ose. 4. 4. **Cap. 18. 6, 7. †Cap. 13. 5.

13. pentruca tot* poporul să audă și să se teamă, și să nu se mai îngimfe. *Cap. 13. 11; 19. 20.

Lege pentru împărat.

14. Dupăce vei intra în țara pe care ți-o dă Domnul, Dumnezeuul tău, și o vei stăpini, după ce-ți vei așeza locuința, și vei zice: „Vreau să pun pește* mine un împărat, ca toate neamurile cari mă înconjoară,“ —

*1 Sam. 8. 5, 19, 20.

15. să pui peste tine ca împărat pe acela pe care-l* va alege Domnul, Dumnezeuul tău, și anume să iei un împărat din** mijlocul fraților tăi; nu vei putea să pui împărat pe un străin, care să nu fie fratele tău.

*1 Sam. 9. 15; 10. 24; 16. 12. 1 Cron. 22. 10. **Ier. 30. 21.

16. Dar să n'aibă mulți cai*, și să nu întorcă** pe popor în Egipt ca să aibă mulți cai; căci Domnul* ți v'a zis: „Să nu vă mai* ți întorceți pe drumul acela.“

*1 Reg. 4. 26; 10. 26, 28. Ps. 20. 7. **Isa 31. 1. Ezec. 17. 15. †Exod. 13. 17. Num. 14. 3, 4. ††Cap. 28. 88. Ose. 11. 5. Ier. 42. 15.

17. Să n'aibă un mare număr de neveste, ca să nu i se abată* inima; și să nu strângă mari grămezi de argint și aur. *1 Reg. 11. 3, 4.

18. Când se va așeza* pe scaunul de domnie al împărăției lui, să scrie pentru el, într'o carte, o copie a acestei legi, pe care s'o ia dela preoții** din neamul Leviților.

*2 Reg. 11. 12. **Cap. 31. 9, 26. 2 Reg. 22. 8.

19. Va trebui* s'o aibă cu el și s'o citească în toate zilele vieții lui, ca să învețe să se teamă de Domnul, Dumnezeuul lui, să păzească și să împlinească toate cuvintele din legea aceasta și toate poruncile acestea,

*Ios. 1. 8. Ps. 119. 97, 98.

20. pentruca inima lui să nu se înalțe mai pe sus de frații lui, și să nu se abată* dela poruncile acestea nici la dreapta nici la stînga, și să aibă astfel multe zile în împărăția lui, el și copiii lui, în mijlocul lui Israel.

*Cap. 5. 32. 1 Reg. 15. 5.

Drepturile preoților și Leviților.

18. 1. Preoții, Leviții, și toată seminția lui Levi, să n'aibă* nici parte de moșie, nici moștenire în Israel; să se hrănească din jertfele mistuite de foc** în cinstea Domnului și din darurile aduse Domnului. *Num. 18. 20; 26. 62. Cap. 10. 3. **Num. 18. 9. 1 Cor. 9. 13.

2. Să n'aibă moștenire în mijlocul fraților lor: Domnul va fi moștenirea lor, cum le-a spus.

3. Iată care va fi dreptul preoților dela popor: cei ce vor aduce o jertfă, fie bou, fie miel, să dea* preotului spata, falcile și pîntecele. *Lev. 7. 30-34.

4. Să-i dai cele dintii* roade din grîni tău, din mustul tău și din untdelemnul tău, și pîrga din lîna oilor tale; *Exod. 22. 29. Num. 18. 12, 21.

5. căci pe el* l-a ales Domnul, Dumnezeuul tău, dintre toate semințiile, ca să facă** slujba în Numele Domnului, el și fiii lui, în toate zilele.

*Exod. 28. 1. Num. 3. 10. **Cap. 10. 8; 17. 12.

6. Când va pleca un Levit din una din cetățile tale, din locul unde locuiește* el în Israel, ca să se ducă, după deplina dorință a sufletului său, în locul pe care-l va alege** Domnul,

*Num. 35. 2, 3. **Cap. 12. 3.

7. și va face slujbă în Numele Domnului, Dumnezeuului tău, ca* toți frații lui Leviți cari stau înaintea Domnului:

*2 Cron. 31. 2.

8. va primi ca hrană o parte* la fel cu a lor, și, pe lîngă ea, se va bucura și de veniturile ieșite din vînzarea averii lui pîrintești.

*2 Cron. 31. 4. Neem. 12. 44.

Ghicirea și vrăjitoria.

9. Dupăce vei intra în țara pe care ți-o dă Domnul, Dumnezeuul tău, să nu te* înveți să faci după uriciunile neamurilor aceluia.

*Lev. 18. 26, 27, 30. Cap. 12. 3, 31.

10. Să nu fie la tine nimeni care să și treacă* pe fiul sau pe fiica lui prin foc, nimeni care să aibă meșteșugul* de ghicitor, de cititor în stele, de vestitor al viitorului, de vrăjitor,

*Lev. 18. 21. Cap. 12. 31. **Lev. 19. 26, 31; 20. 27. Isa. 31. 19.

11. de descîntător*, nimeni care să întrebe pe cei ce cheamă duhurile sau dau cu ghiocul, nimeni care să întrebe** pe morți.

*Lev. 20. 27. **1 Sam. 28. 7.

12. Căci oricine face aceste lucruri este o uriciune înaintea Domnului; și din pricina* acestor lucruri va izgoni

Domnul, Dumnezeul tău, pe aceste neamuri dinaintea ta. ^{o Lev. 18, 24, 26. Cap. 9, 4.}

13. Tu să te ții în totul totului tot, numai de Domnul Dumnezeul tău.

14. Căci neamurile acelea pe cari le vei izgoni, ascultă de cel ce citeșc în stele și de ghicitori; dar ție, Domnul, Dumnezeul tău, nu-ți îngăduie lucrul acesta.

Un mare prooroc.

15. Domnul, Dumnezeul tău, îți va ridica din mijlocul tău, dintre frații tăi, un prooroc* ca mine: să ascultați de el!

^{o Vers. 18. Ioan 1 46. Fapt. 3 22; 7, 37.}

16. Astfel el va răspunde la cererea pe care ai făcut-o Domnului, Dumnezeului tău, la Horeb, în ziua adunării* poporului, când ziceai: „Să nu* mai aud glasul Domnului, Dumnezeului meu, și să nu mai văd acest foc mare, ca să nu mor.” ^{o Cap. 9, 10. o Exod. 20, 19. Evr. 12, 10.}

17. Atunci Domnul mi-a zis: „Ce au zis ei, este bine.” ^{o Cap. 5, 28.}

18. Le voi ridica din mijlocul fraților lor un* prooroc ca tine, voi pune* cuvintele Mele în gura lui, și el ți le va spune tot ce-i voi porunci Eu. ^{o Vers. 15. Ioan 1, 46. Fapt. 3, 22; 7, 37. o Isa 51, 16. Ioan 17, 8. 1 Ioan 4, 20; 5, 25; 12, 40, 50.}

19. Și dacă cineva* nu va asculta de cuvintele Mele, pe cari le va spune el în Numele Meu, Eu îi voi cere socoteală. ^{o Fapt. 3, 23.}

20. Dar proorocul* care va avea îndrăzneala să spună în Numele Meu un cuvânt pe care nu-i voi porunci să-l spună, sau care va vorbi* în numele altor dumnezei, proorocul acela să fie pedepsit cu moartea.” ^{o Cap. 19, 5. 1 Ier. 14, 16. 2a b. 13, 3. o Cap. 13, 1, 2. 1 Ier. 2, 8.}

21. Poate că vei zice în inima ta: „Cum vom cunoaște cuvântul pe care nu-l va spune Domnul?”

22. Când ceace* va spune proorocul acela în Numele Domnului nu va avea loc și nu se va întâmpla*, va fi un cuvânt pe care nu l-a spus Domnul. Proorocul acela l-a spus din îndrăzneală ți: să n'ai teamă de el. ^{o 1 Ier. 28, 9. o Cap. 13, 2. 1 Vers. 20.}

Cetățile de scăpare.

19. 1. După ce Domnul, Dumnezeul tău, va* nimici toate neamurile acelea a căror țară ți-o dă Domnul, Dumnezeul tău, după ce le vei izgoni și vei locui în cetățile și în casele lor, ^{o Cap. 12, 20.}

2. să desparți trei cetăți în mijlocul

țării pe care ți-o dă în stăpânire Domnul, Dumnezeul tău.

^{o Exod. 21, 13. Num. 35, 10, 14. 1 Ios. 20, 4.}

3. Să faci drumuri, și să împarți în trei părți ținutul țării pe care ți-o va da ca moștenire Domnul, Dumnezeul tău. Să faci așa, pentruca orice neigaș să poată fugi în cetățile acestea.

4. Legea* aceasta să fie pentru neigașul care va fugi acolo ca să-și scape viața, când va omori fără voie pe aproapele său, fără să-i fi fost vrăjmaș mai înainte. ^{o Num. 35, 15. Cap. 4, 42.}

5. Așa, de pildă, un om se va duce să taie lemne în pădure cu un alt om; ridică securea cu mina, ca să taie copacul, ferul scapă din coadă, lovește pe tovarășul său, și-l omoară. Atunci el să fugă într-una din cetățile acestea ca să-și scape viața;

6. pentru că* nu cumva răsunătorul singelui, aprins de minie și urmărind pe ucigaș, să-l ajungă, fiind prea lung drumul, și să lovească de moarte pe cel ce nu era vinovat de moarte, fiindcă mai înainte nu fusese vrăjmaș aproapei lui. ^{o Num. 35, 12.}

7. De aceea îți dau porunca aceasta: Să desparți trei cetăți.

8. Cind Domnul, Dumnezeul tău, îți va lărgi* hotarele, cum a jurat părinților tăi, și-ți va da toată țara pe care a făgăduit părinților tăi că ți-o va da, ^{o Fac. 15, 18. Cap. 12, 20.}

9. — numai să păzești și să împlinești toate aceste porunci pe cari ți le dau astăzi, ca să iubești pe Domnul, Dumnezeul tău, și să umbli totdeauna pe căile Lui — atunci* să mai adaugi trei cetăți la cele trei, ^{o Ios. 20, 7, 8.}

10. pentruca să nu fie vărsat singele celui nevinovat în mijlocul țării pe care ți-o dă de moștenire Domnul, Dumnezeul tău, și astfel să fii vinovat de omor.

11. Dar dacă* un om fuge într-una din aceste cetăți, după ce a întins lațuri aproapei lui sau din vrăjmașie împotriva lui, după ce s'a aruncat asupra lui și l-a lovit așa încât i-a pricinuit moartea, ^{o Exod. 21, 12, etc. Num. 35, 10, 24. Cap. 27, 24. 1 Iov. 29, 17.}

12. bătrînii din cetatea lui să trimeată să-l prindă și să-l dea în minile răzbunătorului singelui, ca să moară.

13. Să n'ai milă de* el, și să* ștergi din Israel singele celui nevinovat, ca să fii fericit. ^{o Cap. 19, 8; 27, 12. o Num. 35, 30, 34. Cap. 21 9. 1 Reg. 2, 31.}

Martorii mincinoși.

14. Să * nu muți hotarele aproapelui tău, puse de strămoșii tăi, în moștenirea pe care vei avea-o în țara pe care ție-o dă în stăpânire Domnul, Dumnezeul tău.

* Cap. 17, 17. Iov. 24, 2. Prov. 22, 28. Osea 5, 10.

15. Un singur * martur nu va fi deajuns împotriva unui om, ca să adeverească vreo neleguire sau vreun păcat oarecare; un fapt nu va putea fi întemeiat decât pe mărturia a doi sau trei marturi. * Num. 36, 30. Cap. 17, 6. Mat. 18, 16. Ioan 8, 17. 2 Cor. 13, 1. 1 Tim. 5, 19. Evr. 10, 28.

16. Cînd * un martor mincinos se va ridica împotriva cuiva ca să-l invinuiască de vreo neleguire, * Ps. 27, 12; 36, 11.

17. cei doi oameni cu pricina să se înfățișeze înaintea Domnului, înaintea * preoților și judecătorilor cari vor fi atunci în slujbă. * Cap. 17, 9; 21, 5.

18. Judecătorii să facă cercetări amănunțite. Dacă se va afla că martorul acela este un martor mincinos, și că a făcut o mărturisire mincinoasă împotriva fratelui său,

19. atunci * să-i faciți cum avea el de gînd să facă fratelui său. Să scoți * astfel răul din mijlocul tău. * Prov. 19, 5; 9, Dan. 6, 24. * Cap. 13, 6; 17, 7; 21, 21; 22, 21, 24; 24, 7.

20. În felul acesta, ceilalți vor * auzi și se vor teme, și nu se va mai face o faptă așa de nelegiuită în mijlocul tău. * Cap. 17, 13; 21, 21.

21. Să n'ai * nici o milă, ci să ceri: viață * pentru viață, ochi pentru ochi, dinte pentru dinte, mîină pentru mîină, picior pentru picior.

* Vers. 13, * Exod. 21, 23, 24. Lev. 24, 20. Mat. 5, 38.

Scutirile de militărie.

20 1. Cînd vei merge la război împotriva vrăjmașilor tăi, și vei vedea căi și cară *, și un popor mai mare la număr de cit tine, să nu te temi de ei, căci Domnul, Dumnezeul tău, care te-a scos din țara Egiptului, este cu tine *. * Ps. 20, 7. Isa. 31, 1. * Num. 23, 21. Cap. 31, 6, 8. 2 Cron. 13, 12; 32, 7, 8.

2. La apropierea luptei, preotul să vină și să vorbească poporului.

3. Să le spună: „Ascultă, Israele! Voi astăzi sinteți aproape de luptă împotriva vrăjmașilor voștri. Să nu vi se turbure inima, fiți fără teamă, nu vă spăimîntați, nu vă îngroziți dinaintea lor.

4. Căci Domnul, Dumnezeul vostru,

merge cu voi, ca să bată * pe vrăjmașii voștri, ca să vă mintuiască.

* Cap. 1, 30; 3, 22. Ios. 1, 6.

5. Mai marii oștirii să vorbească cu poporul și să zică: „Cine a război o casă nouă, și nu s'a așezat * încă, ea, să plece și să se întoarcă acasă, ca să nu moară în luptă și să se aștepte altul în ea. * Neem. 12, 27. Ps. 30, 2.

6. Cine a sădit o vie, și n'a mîncat încă din ea, să plece și să se întoarcă acasă, ca să nu moară în luptă și să rămînce altul din ea.

7. Cine * s'a logodit cu o femeie, n'a luat-o încă, să plece și să se întoarcă acasă, ca să nu moară în luptă, s'o ia altul. * Cap. 1, 10.

8. Mai marii oștirii să vorbească cu departe poporului, și să spună: „Cine este * fricos și slab la inimă, să plece și să se întoarcă acasă, ca să nu moară inima fraților lui. * Job. 1, 17.

9. După ce mai marii oștirii vor isprăvi de vorbit poporului, să așeze pe căpeteniile oștirii în fruntea poporului.

Cum să se poarte cu cetățile vrăjmașilor.

10. Cînd te vei apropia de o cetate ca să te bați împotriva ei, s'o învingi cu pace. * 2 Sam. 2, 13.

11. Dacă primește pacea și-ți dă de porțile, tot poporul care se va afla în ea să-ți dea bir și să-ți fie supus.

12. Dacă nu primește pacea cu tine și vrea să facă război cu tine, alina s'o impresori.

13. Și după ce Domnul, Dumnezeul tău, o va da în minile tale, să trec prin ascuțișul săbiei pe toți cei de pe te bărbătească. * Num. 2, 14.

14. Dar să iei pentru tine nevesti copii, vitele *, și tot ce va mai fi în cetate, toată prada, și să mînuiești toată prada vrăjmașilor tăi, pe a ții-i va da în mîna Domnului, Dumnezeul tău. * Ios. 8, 2, * 1 Sam. 11, 2.

15. Așa să faci cu toate cetățile care vor fie foarte departe de tine, și care nu fac parte din cetățile neamurilor acestora.

16. Dar în cetățile * popoarelor străine, a căror țară ții-o dă ca moștenire Domnul, Dumnezeul tău, să lași cu viață nimic care suflă.

* Num. 21, 2, 3, 36; 33, 62. Cap. 7, 1, 2. Ios. 1, 2.

17. Ci să nimicești cu desăvîrșire popoarele acelea, pe Hetiți, pe Amoriti, pe Cananiți, pe Fereziți, pe Hevii,

lebusiți, cum ți-a poruncit Domnul, Dumnezeul tău,

18. ca * să nu vă învețe să faceți după toate uriciunile pe cari le fac ele pentru dumezeii lor, și să păcătuțiți** astfel împotriva Domnului, Dumnezeului vostru. Cap. 7, 4; 12, 90, 31; 18, 9. ↔ Exod. 28, 33.

19. Dacă vei impresura multe zile o cetate cu care ești în război, ca s'o cucerești, pomii să nu-i strici, tăindui cu securea; să măninci din ei și să nu-i tai; căci pomul de pe cîmp este oare un om ca să fie nimicit prin impresurare de tine?

20. Numai copacii pe cari-i vei ști că nu sînt pomi buni de mîncat, vei putea să-i strici și să-i tai, și vei putea să faci cu ei întărituri împotriva cetății care este în război cu tine, pînă va cădea.

*Omoriile
ai căror făptuitori sînt necunoscuți.*

21. Dacă, în țara pe care ți-o dă în stăpînire Domnul, Dumnezeul tău, se găsește întins în mijlocul unui cîmp un om ucis, fără să se știe cine l-a lovit,

2. bătrîni și judecătorii tăi să se ducă să măsoare depărtarea dela trupul mort pînă în cetățile de primprejur.

3. Cînd se va hotări cetatea cea mai apropiată de trupul mort, bătrîni din cetatea aceea să ia o vițea care să nu fi fost pusă la muncă și care să nu fi tras la jug.

4. Să ducă vițeaua aceea într'o vale cu apă care nu seacă niciodată și unde nu se ară nici nu se seamănă; și acolo, să taie capul vițelei în vale.

5. Atunci să se apropie preoții, fiii lui Levi; căci pe * ei i-a ales Domnul, Dumnezeul tău, ca să-l slujească și să binecuvinteze în Numele Domnului, și ei trebuie să hotărăscă** în orice cearță și în orice rănire.

*Cap. 10, 8. 1 Cron. 23, 13. **Cap. 17, 8, 0.

6. Toți bătrîni din cetatea aceea cea mai apropiată de trupul mort să-și spele* minile pe vițeaua căreia i-au tăiat capul în vale. Ps. 19, 12; 28, 6. Mat. 27, 24.

7. Și, luînd cuvîntul, să zică: „Minile noastre n'au vărsat sîngele acesta, și ochii noștri nu l-au văzut vărsîndu-se.

8. Iartă, Doamne, pe poporul Tău Israel, pe care l-ai răscumpărat; nu* pune sîngele nevinovat în socoteala poporului Tău Israel.“ Și sîngele acela nu-i va fi pus în socoteală.

1 Ion. 1, 14.

9. Astfel trebuie să curăți* din mijlocul tău sîngele nevinovat, făcînd ce este plăcut înaintea Domnului.

*Cap. 10, 13.

Prinșii de război. Drepturile înfîilor născuți.

10. Cînd vei merge la război împotriva vrăjmașilor tăi, dacă Domnul îi dă în minile tale, și vei lua prinși din ei,

11. poate că printre cei prinși vei vedea o femeie frumoasă, și vei dori s'o iei de nevastă.

12. Atunci s'o aduci înlăuntrul casei tale. Ea să-și radă capul și să-și taie unghiile,

13. să-și lepede hainele pe cari le purta cînd a fost prinsă, să locuiască în casa ta, și să plîngă* pe tatăl și pe mama ei o lună de zile. După aceea, să te duci la ea, să-i fii bărbat, și ea să-ți fie nevastă. Ps. 45, 10.

14. Dacă nu-ți va mai place, s'o lași să plece unde va voi, dar nu vei putea s'o vinzi pe argint, nici să te porți cu ea ca cu o roabă, pentru că ai înjosit-o*.

*Fac. 34, 2. Cap. 22, 29. Judc. 19, 24.

15. Dacă un om, care are două neveste, iubește pe una și nu iubește* pe cealaltă, și dacă are copii cu ele, din cari întîiul născut este dela nevasta pe care n'o iubește, Fac. 29, 30.

16. cînd își* va împărți averile fiii lui, nu va putea face întîi născut pe fiul aceleia pe care o iubește, în locul fiului aceleia pe care n'o iubește, și care este întîiul născut.

*1 Cron. 5, 2: 26, 10. 2 Cron. 11, 19, 22.

17. Ci să recunoască de întîi născut pe fiul aceleia pe care nu o iubește, și să-i dea o parte îndoită* din averea lui; căci fiul acesta este cel dintîi rod** al puterii lui, și lui i se cuvine dreptul* de întîi născut.

*1 Cron. 5, 1. **Fac. 49, 3. †Fac. 26, 31, 33.

Fiii neascultători.

18. Dacă un om are un fiu neascultător și îndărătnic, care n'ascultă nici de glasul tatălui său, nici de glasul mamei lui, și nu-i ascultă nici chiar după ce l-au pedepsit,

19. tatăl și mama să-l ia, și să-l ducă la bătrîni cetății lui și la poarta locului în care locuiește.

20. Să spună bătrînilor cetății lui: „Iată, fiul nostru este neascultător și îndărătnic, n'ascultă de glasul nostru, și este lacom și bețiv.“

21. Și toți oamenii din cetatea lui să-l ucidă cu pietre, și să moară. Astfel să curăți* răul din mijlocul tău, pentru că ** tot Israelul s'a ucidă și s'a se teamă. ¹Cap. 13.5; 19.19, 20; 22.21, 24. ²Cap. 13.11.

Despre cei spinzurați.

22. Dacă se va omori un om care a săvârșit o nelegiuire vrednică de pedeapsă* cu moartea, și l-ai spinzurat de un lemn,

¹Cap. 19.6; 21.21. Fapt. 23.29; 25.11, 26; 26.31.

23. trupul lui* mort să nu stea noaptea pe lemn; ci să-l îngropi în aceeași zi, căci cel spinzurat** este blestemat înaintea lui Dumnezeu, și să nu spurci țara pe care ți-o dă de moștenire Domnul, Dumnezeul tău. ¹Isa. 8.20; 10.26, 27. Ioan 19.31. ²Gal. 3.13. ³Lev. 18.26. Num. 35.34.

Dobitoacele și lucrurile rădăcite.

22. 1. Dacă vezi* rădăcindu-se boul sau oaia fratelui tău, să nu le ocolești, ci să le aduci la fratele tău.

¹Exod. 23.4.

2. Dacă fratele tău nu locuiește lângă tine, și nu-l cunoști, să iei dobitocul la tine acasă, și să rămână la tine până ce-l cere fratele tău; și atunci să i-l dai.

3. Tot așa să faci și cu măgarul lui, tot așa să faci și cu haina lui, și tot așa să faci cu orice lucru pierdut de el și găsit de tine: să nu le ocolești.

4. Dacă* vezi măgarul fratelui tău sau boul lui căzut pe drum, să nu-l ocolești, ci să-i ajuti să-l ridice. ¹Exod. 23.5.

Amestecul semințelor și țesăturilor.

5. Femeia să nu poarte îmbrăcăminte bărbătească, și bărbatul să nu se îmbrace cu haine femeiești; căci oricine face lucrurile acestea este o uriciune înaintea Domnului, Dumnezeului tău.

6. Dacă întâlnești pe drum un cuib de pasăre, într'un copac sau pe pământ, or pui sau ouă și mama lor șezind peste pui sau peste ouă, să nu iei* și pe mama și pe puii ei,

¹Lev. 24.28.

7. ci să dai drumul mamei și să nu iei dedat puii, ca* să fii fericit și să ai zile multe.

¹Cap. 4.40.

8. Când zidești o casă nouă, să-ți faci un pâlmar împrejurul acoperișului, ca să nu aduci vină de sînge asupra casei tale, dacă s'ar întîmpla să cadă cineva de pe ea.

9. Să nu* sameni în via ta două feluri de seminte, ca nu cumva să întînezi și

rodul seminței pe care ai sămănat și rodul viei.

10. Să nu ari* cu un bou și un măgar înjugăți împreună.

11. Să nu* porți o haină țesută de felurite fire, din lînă și în unite în preună.

12. Să faci ciucuri* la cele patru colțuri ale hainei cu care te vei înveli.

¹Num. 15.28. Mat. 23.1.

Pedeapsa pentru curvie.

13. Dacă un om, care și-a luat o nevastă și s'a împreunat* cu ea, o urăște

¹Fac. 29.21. Judc. 19.1.

14. apoi, o invinuieste de lucruri nelegiuite și-i scoate nume rău, zicînd „Am luat pe femeia aceasta, m'am apropiat de ea, și n'am găsit-o fecioară“, —

15. atunci tatăl și mama fetei să ia semnele fecioriei ei și să le aducă înaintea bătrînilor cetății, la poartă.

16. Tatăl fetei să spună bătrînilor „Am dat pe fiică-mea de nevastă omului acestuia, și el a început s'o urască

17. acum o invinuieste de lucruri nelegiuite, zicînd: „N'am găsit fecioară pe fiică-ta.“ Dar iată semnele fecioriei fetei mele.“ Și să desfacă haina înaintea bătrînilor cetății.

18. Bătrîinii cetății să ia atunci pe mul acela și să-l pedepsească;

19. și, pentru că a scos nume rău unei fecioare din Israel, să-l osindească la gloabă de o sută sicli de argint, pe cari să-i dea tatălui fetei. Ea să rămână nevastă lui,* și el nu va putea s'o gînească, toată viața lui.

20. Dar dacă faptul este adevărat, dacă fata nu s'a găsit fecioară,

21. să scoată pe fată la ușa casei tatălui ei; și să fie ucisă cu pietre de oamenii din cetate, și să moară, pentru că a săvîrșit* o mișelie în Israel, om vind în casa tatălui ei. Să curăți* astfel răul din mijlocul tău.

¹Fac. 34.7. Judc. 20.6, 10. ²Sam. 13.12, 13. ³Cap. 13.

Pedeapsa pentru preacurvie.

22. Dacă* se va găsi un bărbat cu o femeie măritată, să moară amândoi: și bărbatul care s'a culcat cu femeia, și femeia. Să curăți astfel răul din mijlocul lui Israel.

23. Dacă o fată fecioară* este logodită, și o întâlnește un om în cetate și se culcă cu ea,

¹Mat. 1.18.

24. să-i aduceți pe amîndoi la poartă.

cețaii, să-i uciideți cu pietre, și să moară amindoi: fata, pentru că n'a tipat în cetate, și omul, pentru că a necinstit* pe nevasta aproapelui său. Să curăți* astfel răul din mijlocul tău.

• Cap. 21. 14. • Vers. 21. 22.

25. Dar dacă omul acela întâlnește în câmp pe fata logodită, o apucă cu sila și se culcă cu ea, numai omul care s'a culcat cu ea să fie pedepsit cu moartea.

26. Fetei să nu-i faci nimic; ea nu este vinovată de o nelegiuire vrednică de pedeapsa cu moarte, căci e ca și cu un om care se aruncă asupra aproapelui lui și-l omoară.

27. Fata logodită, pe care a întâlnit-o omul acela pe câmp, a putut să strige fără să fie cineva să-i sară în ajutor.

28. Dacă un* om întâlnește o fată fecioară nelogodită, o apucă cu sila și se culcă cu ea, și se împlinșă să fie prinși,

• Exod. 22. 16, 17.

29. omul care s'a culcat cu ea să dea tatălui fetei cincizeci de sicli de argint; și, pentru că a necinstit-o*, s'o ia de nevastă, și nu va putea s'o gonească, toată viața lui.

• Vers. 24.

30. Nimeni* să nu ia pe nevasta tatălui său, și nici să nu ridice învelitoarea* tatălui său.

• Lev. 18. 8; 20. 11. Cap. 27. 20. 1 Cor. 5. 1. • Rut. 3. 9. Exec. 16. 8.

Cei primiți în adunare.

23 1. Cel scopit sau famenul să nu intre în adunarea Domnului.

2. Cel născut din curvie să nu intre în adunarea Domnului, nici chiar al zecilei neam al lui să nu intre în adunarea Domnului.

3. Amonitul* și Moabitul să nu intre în adunarea Domnului, nici chiar al zecilei neam, pe vecie,

• Num. 13. 1, 2.

4. pentru că* nu v'au ieșit înainte cu pine și apă, pe drum, la ieșirea voastră din Egipt, și pentru că* au adus, pe preț de argint, împotriva ta pe Balaam, fiul lui Beor, din Petor din Mesopotamia, ca să te blesteme.

• Cap. 1. 29. • Num. 23. 5, 6.

5. Dar Domnul, Dumnezeul tău, n'a voit să asculte pe Balaam; și Domnul, Dumnezeul tău, a schimbat blestemul acela în binecuvîntare, pentru că tu ești iubit de Domnul, Dumnezeul tău.

6. Să* nu-ți pese nici de propășirea lor, nici de bună starea lor, toată viața ta, pe vecie.

• Exod. 9. 12.

7. Să nu urăști pe Edomit, căci* este

fratele tău; și nu urăști pe Egiptean, căci ai fost străin** în țara lui: • Fac. 23. 24, 25, 26. Obad. 10. 12. • Exod. 22. 21; 23. 9. Lev. 19. 34. Cap. 10. 19.

8. fiii cari li se vor naște, în al treilea neam, să intre în adunarea Domnului.

Curăția în tabără.

9. Cînd vei ieși cu oastea împotriva vrăjmașilor tăi, ferește-te de orice lucru rău.

10. Dacă va* fi la tine cineva care să nu fie curat, în urma vreunei întîmplări din timpul nopții, să iasă din tabără, și să nu intre în tabără;

• Lev. 15. 10.

11. spre seară, să se scalde* în apă, și după asfințitul soarelui va putea să se întoarcă în tabără.

• Lev. 15. 5.

12. Să ai un loc afară din tabără, și acolo să ieși afară.

13. Între uneltele tale să ai o lopată, cu care să sapi și să-ți acoperi murdăriile ieșite din tine, cînd vei ieși afară.

14. Căci Domnul Dumnezeul tău, merge* în mijlocul taberei tale, ca să te ocrotească și să-ți dea în mină pe vrăjmașii tăi dinaintea ta; tabăra ta va trebui deci să fie sfîntă, pentru că Domnul să nu vadă la tine nimic necurat, și să nu Se abată dela tine.

• Lev. 26. 12.

Robii fugiți. Darurile din curvie.

15. Să nu dai înapoi stăpînului său pe un rob* care va fugi la tine după ce l-a părăsit.

• 1 Sam. 30. 15.

16. Să rămîna la tine, în mijlocul tău, în locul pe care-l va alege el, într'una din cetățile tale, unde îi va plăcea: să nu-l asuprești*.

• Exod. 22. 21.

17. Să nu fie nicio curvă din fetele* lui Israel, și să nu fie niciun sodomit** din fiii lui Israel.

• Lev. 19. 29. Prov. 2. 16. • Fac. 19. 5. 2 Reg. 23. 7.

18. Să n'aduci în casa Domnului, Dumnezeului tău, cîștigul unei curve, nici prețul unui cine, ca împlinire a unei juruințe oarecare; căci și unul și altul sînt o uriciune înaintea Domnului, Dumnezeului tău.

Imprumuturile cu dobîndă.

19. Să nu* ceri nicio dobîndă dela fratele tău: nici pentru argint, nici pentru merinde, pentru nimic care se imprumută cu dobîndă.

• Exod. 22. 25. Lev. 25. 36, 37. Num. 3. 2, 7. Ps. 15. 5. Luc. 6. 34, 35.

20. Dela străin* vei putea să iei dobindă, dar dela fratele tău să nu iei, pentruca Domnul**, Dumnezeul tău, să te binecuvinteze în tot ce vei face în țara pe care o vei lua în stăpânire.

* Lev. 19.34; Cap. 15.3. ** Cap. 15.10.

Juruințele. — Strugurii și spicele.

21. Dacă* faci o juruință Domnului, Dumnezeului tău, să nu pregeți s'o împlinești; căci Domnul, Dumnezeul tău, îți va cere socoteala, și te vei face vinovat de un păcat.

* Num. 30.2. Ecl. 5.4, 5.

22. Dacă te ferești să faci o juruință, nu faci un păcat.

23. Dar să păzești și să împlinești ce-ți va ieși* de pe buze, și anume juru- ințele pe cari le vei face de bună voie Domnului, Dumnezeului tău, și pe cari le vei rosti cu gura ta.

* Num. 30.2. Ps. 66.13, 14.

24. Dacă intri în via aproapelui tău, vei putea să măninci struguri, după plac, pînă te vei sătura; dar în vas să nu iei.

25. Dacă intri în holdele aproapelui tău, vei putea să culegi spice* cu mi- na, dar secerea în holdele aproapelui tău, să n'o pui. * Mat. 12.1. Marc. 2.23. Luc. 6.1.

Cartea de despărțire.

24 1. Cînd cineva* își va lua o ne- vastă și se va însura cu ea, și s'ar întimpla ca ea să nu mai aibă tre- cere înaintea lui, pentru că a descoperit ceva rușinos în ea, să-i scrie o carte de despărțire, ei, după ce-i va da-o în mînă, să-i dea drumul din casa lui.

* Mat. 5.31; 19.7. Marc. 10.4.

2. Ea să iasă de la el, să plece, și va putea să se mărite după un alt bărbat.

3. Dacă și acesta din urmă începe s'o urască, îi scrie o carte de despărțire, și după ce i-o dă în mînă, îi dă drumul din casa lui; sau, dacă acest bărbat din urmă care a luat-o de nevastă, moare,

4. atunci bărbatul* dintîi, care îi dă- duse drumul, nu va putea s'o ia ia- răș de nevastă, după ce s'a pîngărit ea, căci lucrul acesta este o uriciune înaintea Domnului, și să nu faci vino- vată de păcat țara pe care ți-o dă de moștenire Domnul, Dumnezeul tău.

* Ier. 3.1.

Furarea unui om. — Leproșii.

5. Cînd un* om va fi înșurat de cu- rind, să nu se ducă la oaste, și să nu se pună nici o sarcină peste el; și să fie scutit, din pricina familiei, timp de un an, și să veselească** astfel pe ne- vasta pe care și-a luat-o.

* Cap. 20.7. ** Prov. 3.1.

6. Să nu iei zălog cele două pietre de rîșniță¹, nici chiar piatra de rîș- niță de deasupra; căci ar însemna ca iei zălog însăși viața cuiva.

7. Dacă se* va găsi cineva care să fi furat pe vreunul din frații lui, pe vre- nul din copiii lui Israel, și să-l fi tă- cut rob sau să-l fi vîndut, hoțul acela să fie pedepsit cu moartea. Să cura- ți** astfel răul din mijlocul tău.

* Exod. 21.16. ** Cap. 19.12.

8. la seama bine și păzește-te de ra- na* leprei; și să faceți tot ce vă vor învăța preoții dintre Leviti, să aveți grijă să luați după poruncile pe cari li le-am dat.

* Lev. 13.2; 14.1.

9. Adu-ți aminte* ce a făcut Domnul, Dumnezeul tău, Mariei**, pe drum, la ieșirea voastră din Egipt.

* Luc. 17.32. 1 Cor. 10.6. ** Num. 12.1.

Simbriașii.

10. Dacă ai vreo datorie la aproa- pele tău, să nu intri în casa lui ca să iei lucrul pus zălog;

11. ci să stai afară, și cel pe care l-ai împrumutat să-ți aducă afară lucrul pus zălog.

12. Dacă omul acela este sărac, să nu te culci cu lucrul luat zălog dela el la tine;

13. să i-l dai* înapoi la apusul soa- relui, ca să se culce în haina lui, și să te binecuvinteze**; și lucrul ăsta li se va socoti ca un lucru bun înaintea Domnului, Dumnezeului tău. * Exod. 22.8. ** Iov. 20.11, 13; 31.20. 2 Cor. 9.13. 2 Tim. 1.18. * Cap. 25. Ps. 106.31; 112.9. Dan. 4.27.

14. Să nu nedreptățești* pe simbria- șul sărac și nevoiaș, fie că este unul din frații tăi, fie că este unul din stră- inii cari locuiesc în țara ta, în cetățile tale.

* Mal. 3.5.

15. Să-i dai plata* pentru ziua lui înainte de apusul soarelui; căci e să- rac, și o dorește mult. Altfel, ar strî- ga** către Domnul împotriva ta, și te-ai face vinovat de un păcat.

* Lev. 19.13. Ier. 22.13. Iac. 5.4. ** Iac. 5.4.

1. Rîșnița era alcătuită din două pietre: cea de pe- su și cea de mîșca, iar cea deasupra era mîșca. Se întrebau pentru pregătirea pîinii zilnice.

16. Să nu omori* pe părinți pentru copii, și să nu omori pe copii pentru părinți; fiecare să fie omorât pentru păcatul lui.

• 2 Reg. 14. 6. 2 Cron. 25. 4. Ier. 31. 20, 30. Ezec. 18. 20.

17. Să nu te atingi* de dreptul străinului și al orfanului, și să nu iei zălog haina** văduvei. • Exod. 22. 11, 22. Prov. 22. 22. Isa. 1. 23. Ier. 5. 28; 22. 3. Ezec. 22. 29. Zab. 7. 10. Mul. 3. 5. • Exod. 22. 26.

18. Să-ți aduci aminte* că ai fost rob în Egipt, și că Domnul, Dumnezeuul tău, te-a răscumpărat de acolo; de aceea îți dau aceste porunci ca să le împlinești. • Vers. 22. Cap. 16. 12.

Drepturile

străinului, orfanului și văduvei.

19. Cînd* îți vei secera ogorul, și vei uita un snop pe cîmp, să nu te întorci să-l iei: să fie al străinului, al orfanului și al văduvei, pentruca Domnul, Dumnezeuul tău, să te binecuvinteze** în tot lucrul minilor tale.

• Lev. 19. 9, 10; 23. 22. • Cap. 16. 10. Ps. 41. 1. Prov. 19. 17.

20. Cînd îți vei scutura măslinii, să nu culegi a două oară roadele rămase pe ramuri: ele să fie ale străinului, ale orfanului și ale văduvei.

21. Cînd îți vei culege via, să nu culegi a doua oară ciorchinele cari rămîn pe urma ta: ele să fie ale străinului, ale orfanului și ale văduvei.

22. Adu-ți aminte* că ai fost rob în țara Egiptului; de aceea îți dau poruncile acestea, ca să le împlinești.

Vers. 18.

Certurile.

25 1. Cînd doi oameni vor avea o ceartă* între ei, și se vor înfățișa înaintea judecății ca să fie judecați, celui nevinovat** să-i dea drumul, iar pe cel vinovat să-l osindească.

• Cap. 19. 17. Ezec. 44. 24. • Prov. 17. 16.

2. Dacă cel vinovat este osîndit să fie bătut*, judecătorul să pună să-l întindă la pămînt și să-i dea** în fața lui un număr de lovituri potrivit cu greutatea vinei lui. • Luc. 12. 48. • Mat. 10. 17.

3. Să nu pună să-i dea mai mult de patruzeci* de lovituri, ca nu cumva, dîndu-i mai multe lovituri decît atît, fratele tău să fie înjosit** înaintea ta.

• 2 Cor. 11. 24. • Lev. 19. 3.

4. Să* nu legi gura boului, cînd treieră griul. • Prov. 12. 10. 1 Cor. 9. 9. 1 Tim. 5. 18.

Căsdatoria între cumnat și cumnată.

5. Cînd frații vor locui împreună, și

unul din ei va muri fără să lase copii, nevasta mortului să nu se mărite afară cu un străin, ci cumnatul ei să se ducă la ea, s'o ia de nevastă, și să se însoare cu ea ca cumnat.

• Mat. 22. 24. Marc. 12. 19. Luc. 20. 28.

6. Intiul născut, pe care-l va naște, să moștenească* pe fratele cel mort și să-i poarte numele, pentruca numele acesta să nu** fie șters din Israel.

• Fac. 38. 9. • 1 Tim. 4. 10.

7. Dacă omul acesta nu vrea să ia pe cumnată-sa, ea să se suie la poartă cetății, la bătrîni, și să spună: „Cumnatul-meu nu vrea să ridice în Israel numele fratelui său, nu vrea să mă ia de nevastă după dreptul de cumnat.“

• Rut 4. 1, 2.

8. Bătrîinii cetății să-l cheme, și să-i vorbească. Dacă el stăruiește, și zice: „Nu vreau* s'o iau“,

• Rut 4. 6.

9. atunci cumnată-sa să se apropie de el în fața bătrînilor, să-i* scoată încălțămîntea din picior, și să-l scuie în față. Și luînd cuvîntul, să zică: „Așa să se facă omului care nu voiește să ridice** casa fratelui său.“

• Rut 4. 7. • Rut 4. 11.

10. Și casa lui se va numi în Israel „casa celui descălțat“.

11. Cînd doi oameni se vor certa unul cu altul, și nevasta unuia se va apropia să scoată pe bărbatul său din mîna celui ce-l lovește, dacă întinde mîna și apucă pe acesta din urmă de părțile rușinoase,

12. să-i tai mîna: să n'ai nicio mîlă* de ea.

• Cap. 19. 13.

Cîntăreala dreptă.

13. Să n'ai* în sacul tău două feluri de greutateți, una mare și alta mică.

• Lev. 19. 35, 36. Prov. 11. 1. Ezec. 46. 10. Mic. 6. 11.

14. Să n'ai în casă două feluri de efă, una mare și alta mică.

15. Cî să ai o greutate adevărată și dreptă, să ai o efă adevărată și dreptă, pentruca să ai zile* multe în țara pe care ți-o dă Domnul, Dumnezeuul tău.

• Exod. 20. 12.

16. Căci oricine face aceste lucruri, oricine săvîrșește o nedreptate, este o urciune* înaintea Domnului, Dumnezeului tău.

• Prov. 11. 1. 1 Tes. 4. 6.

Nimicirea Amaleciților.

17. Adu-ți* aminte ce ți-a făcut Amalec pe drum, la ieșirea voastră din Egipt:

• Exod. 17. 8.

18. cum te-a întâlnit pe drum, și, fără nici o teamă* de Dumnezeu, s'a aruncat asupra ta pe dinapoi, asupra tuturor celor ce se tirau la coadă, când e-ai oboșit și sleit de puteri.

*Ps. 36.1. Prov. 16.6. Rom. 3.18.

19. Când îți va* da Domnul, Dumnezeul tău, odihnă, după ce te va izbăvi de toți vrăjmașii cari te înconjoară, în țara pe care Domnul, Dumnezeul tău, ți-o dă ca moștenire și spre stăpânire, să ștergi** pomenirea lui Amalec de sub ceruri: să nu uiți lucrul acesta.

*1 Sam. 15.3. **Exod. 17.14.

Cele dintii roade.

26 1. Când vei intra în țara pe care ți-o dă de moștenire Domnul, Dumnezeul tău, când o vei stăpâni și te vei așeza în ea,

2. să* iei cele dintii roade din toate rodurile pe cari le vei scoate din pământ, în țara pe care ți-o dă Domnul Dumnezeul tău, să le pui într'un coș, și să te duci la** locul pe care-l va alege Domnul, Dumnezeul tău, ca să faci să locuiască Numele Lui acolo.

*Eod. 23.19; 34.26. Num. 18.13. Cap. 16.10. Prov. 3.9. **Cap. 12.5.

3. Să te duci la preotul care va fi în zilele acelea, și să-i spui: „Mărturisesc astăzi înaintea Domnului, Dumnezeului tău, că am intrat în țara pe care Domnul a jurat părinților noștri că ne-o va da.”

4. Preotul să ia coșul din mână ta, și să-l pună înaintea altarului Domnului, Dumnezeului tău.

5. Apoi să iei iarăș cuvîntul, și să spui înaintea Domnului, Dumnezeului tău:

„Tatăl meu era un Arameu* pribeag, gata să piară; s'a pogorit** în Egipt cu puținii inși, și s'a așezat acolo pentru o vreme. Acolo, a ajuns un neam mare, puternic și mare la număr.

*Osea. 12.12. **Fac. 46.1,6. Fapt. 7.15. †Fac. 46.27. ‡Cap. 10.22.

6. Egiptenii* ne-au chinuit, ne-au asuprit, și ne-au supus la grea robie.

*Exod. 1.11.

7. Noi am strigat* către Domnul, Dumnezeul părinților noștri. Domnul ne-a auzit glasul, și a văzut asuprirea, chinurile și necazurile noastre.

*Exod. 2.23,24,25; 3.9; 4.31.

8. Și Domnul* ne-a scos din Egipt, cu mină tare și cu braț întins, cu arătări înfricoșătoare**, cu semne și minuni.

*Exod. 12.37,51; 13.3,14,16. Cap. 5.15. **Cap. 4.34.

9. El ne-a adus în locul acesta, și ne-a dat țara aceasta*, țară în care curge lapte și miere.

10. Acum iată, aduc cele dintii roade din rodurile pământului pe care ți l-ai dat Tu, Doamne!

Să le pui înaintea Domnului, Dumnezeului tău, și să te închini înaintea Domnului Dumnezeului tău.

11. Apoi să te* bucuri, cu Levitul, cu străinul care va fi în mijlocul tău, de toate bunurile pe cari ți le-a dat Domnul, Dumnezeul tău, ție și cas-tale.

*Cap. 12.7,12,18,19.

Zeciuilele din anul al treilea.

12. După ce vei isprăvi* de luat zeciuiala din rodurile tale, în anul al treilea, anul** zeciuiei, s'o dai Levitului, străinului, orfanului și văduvei și ei să mănînce și să se sature, în câmpurile tale.

13. Să spui înaintea Domnului, Dumnezeului tău: „Am scos din casa mea ce este sfîntit, și l-am dat Levitului, străinului, orfanului și văduvei, după toate poruncile pe cari mi le-ai dat Tu; n'am călcat, nici n'am uitat* ciuina din poruncile Tale.

*Ps. 119.141,180.

14. N'am mîncat nimic* din aceste lucruri în timpul meu de jale, n'z îndepărtat nimic din ele pentru vre întrebuintare necurată, și n'am dat mic din ele cu preilejul unui mort; z ascultat de glasul Domnului, Dumnezeului meu, am lucrat după toate poruncile pe cari mi le-ai dat.

*Lev. 7.20; 21.1,11. Osea.

15. Privește* din locașul Tău o sfînt, din ceruri, și binecuvîntează* poporul Tău Israel, și țara pe care o ai dat-o, cum ai jurat părinților noștri țara aceasta în care curge lapte și miere.”

*Isa. 63.15. Zab. 2.

Indemn la ascultarea de Domnul.

16. Astăzi, Domnul, Dumnezeul tău, îți poruncește să împlinești legile poruncile acestea; să le păzești și să împlinești din toată inima ta și din sufletul tău.

17. Astăzi, tu ai mărturisit* înaintea Domnului că El va fi Dumnezeul tău, că vei umbla în căile Lui, vei păzi legile, poruncile și înduielile Lui, și vei asculta de glasul Lui.

*Exod. 26.

18. Și azi, Domnul* ți-a mărturisit

vei fi un popor al Lui, cum ți-a spus, dacă vei păzi toate poruncile Lui,

Exod. 6. 7; 10. 5. Cap. 7. 6; 14. 2; 28. 9.

19. și îți va da asupra * tuturor neamurilor pe cari le-a făcut: întietate în slavă, în faimă și în măreție, și vei fi un popor sfânt ** pentru Domnul, Dumnezeuul tău, cum ți-a spus. * Cap. 4. 7, 8; nezeul tău, cum ți-a spus. * Cap. 7. 6; 28. 9. 1 Pet. 2. 9.

28. 1. Ps. 148. 14. * Exod. 19. 6. Cap. 7. 6; 28. 9. 1 Pet. 2. 9.

BINECUVÎNTĂRI ȘI BLESTEMURI

(Capitolele 27-30)

Legea să se scrie și să se citească.

27. 1. Moise și bătrînii lui Israel au dat următoarea poruncă poporului: „Păziți toate poruncile pe cari vi le dau astăzi.

2. Dupăce veți trece * Iordanul, ca să intrați în țara pe care ți-o dă Domnul, Dumnezeuul tău, să ridici ** niște pietre mari, și să le tencuiești cu var.

† Ios. 4. 1. * Ios. 8. 32.

3. Să scrii pe pietrele acestea toate cuvintele din legea aceasta, dupăce vei trece Iordanul, ca să intri în țara pe care ți-o dă Domnul, Dumnezeuul tău, țară în care curge lapte și miere, cum ți-a spus Domnul, Dumnezeuul părinților tăi.

4. Dupăce veți trece Iordanul, să ridicăți pe muntele * Ebal pietrele acestea, pe cari vă poruncesc azi să le ridicăți, și să le tencuiți cu var.

† Cap. 11. 29. Ios. 8. 30.

5. Acolo, să zidești un altar Domnului, Dumnezeului tău, un altar de pietre, peste cari să nu treacă * ferul;

† Exod. 20. 25. Ios. 8. 31.

6. din pietre întregi să zidești altarul Domnului, Dumnezeului tău. Să aduci pe altarul acesta ardere de tot Domnului, Dumnezeului tău;

7. să aduci jertfe de mulțămire, și să măninci acolo și să te bucuri înaintea Domnului, Dumnezeului tău.

8. Să scrii pe aceste pietre toate cuvintele legii acesteia, săpîndu-le foarte deslușit. *

9. Moise și preoții din neamul Leviților au vorbit întregului Israel, și au zis: „Israel, ia aminte și ascultă! Astăzi *, tu te-ai făcut poporul Domnului, Dumnezeului tău. * Cap. 26. 18.

10. Să ascuți de glasul Domnului, Dumnezeului tău, și să împlinești poruncile și legile Lui pe cari ți le dau astăzi. *

Binecuvîntările de pe muntele Garizim, și blestemurile de pe muntele Ebal.

11. În aceeași zi, Moise a mai dat următoarea poruncă poporului:

12. „După ce veți trece Iordanul, Simeon, Levi, Iuda, Isahar, Iosif și Beniamin, să stea pe muntele * Garizim, ca să binecuvînteze poporul;

† Cap. 11. 29. Ios. 8. 32. Ios. 24. 1.

13. iar Ruben, Gad, Așer, Zabulon, Dan și Neftali, să stea pe muntele Ebal, ca să rostească * blestemul.

† Cap. 11. 29. Ios. 8. 32.

14. Și Leviții * să ia cuvîntul, și să spună cu glas tare întregului Israel:

† Cap. 33. 10. Ios. 8. 33. Dan. 9. 11.

15. „Blestemat să fie omul care va face un chip cioplit sau un chip turnat, căci este o uriciune înaintea Domnului, un lucru ieșit din minți de meșter, și care-l va pune într'un * loc ascuns! "

— Și * tot poporul să răspundă: „Amin! † " * Exod. 20. 4, 23; 34. 17. Lev. 19. 4; 26. 1. Cap. 4. 16, 23; 5. 8. Isa. 44. 9. Osea 13. 2. * Num. 5. 22. Ier. 11. 5. 1 Cor. 14. 16. † Exod. 20. 12; 21. 17. Lev. 19. 3. Cap. 21. 18.

16. „Blestemat să fie cel ce va nescoti pe tatăl său și pe mama sa! " — Și * tot poporul să răspundă: „Amin! "

† Cap. 19. 14. Prov. 22. 26.

17. „Blestemat să fie cel ce va muta hotarele aproapelui său! " — Și tot poporul să răspundă: „Amin! "

18. „Blestemat * să fie cel ce va face pe un orb să rățăcească pe drum! " — Și tot poporul să răspundă: „Amin! "

† Lev. 19. 14.

19. „Blestemat * să fie cel ce se atinge de dreptul străinului, orfanului și văduvei! " — Și tot poporul să răspundă: „Amin! "

† Exod. 22. 21, 22. Cap. 10. 18; 24. 17. Mal. 3. 6.

20. „Blestemat * să fie cel ce se va culca cu nevasta tatălui său, căci ridică învelitoarea tatălui său! " — Și tot poporul să răspundă: „Amin! "

† Lev. 18. 6; 20. 11. Cap. 22. 30.

21. „Blestemat * să fie cel ce se va culca cu vreo vită oarecare! " — Și tot poporul să răspundă: „Amin! "

† Lev. 18. 23; 20. 15.

22. „Blestemat * să fie cel ce se va culca cu soru-sa, fiica tatălui său sau fiica mamei sale! " — Și tot poporul să răspundă: „Amin! "

† Lev. 18. 9; 20. 17.

23. „Blestemat * să fie cel ce se va culca cu soacră-sa! " — Și tot poporul să răspundă: „Amin! "

† Lev. 18. 17; 20. 14.

24. „Blestemat* să fie cel ce va lopi pe aproapele lui în ascuns!“ — Și tot poporul să răspundă: „Amin!“

⊙ Exod. 20. 13; 21. 12, 14. Lev. 24. 17. Num. 35. 31. Cap. 19. 11.

25. „Blestemat* să fie cel ce va primi un dar ca să verse sîngele celui nevinovat!“ — Și tot poporul să răspundă: „Amin!“

⊙ Exod. 23. 7, 8. Cap. 10. 17; 16. 19. Ezech. 22. 12.

26. „Blestemat* să fie cine nu va împlini cuvintele legii acesteia, și cine nu le va face!“ — Și tot poporul să răspundă: „Amin!“

⊙ Cap. 28. 15. Ps. 119. 21. Ier. 11. 3. Gal. 3. 10.

Binecuvîntările.

28 1. Dacă* vei asculta de glasul Domnului, Dumnezeului tău, păzind și împlinind toate poruncile Lui pe cari ți le dau astăzi, Domnul, Dumnezeul tău, îți va** da înțietate asupra tuturor neamurilor de pe pămînt.

⊙ Exod. 15. 26. Lev. 26. 3. Isa. 55. 2. ⊙ Cap. 26. 19.

2. Iată toate binecuvîntările cari vor veni* peste tine și de cari vei avea parte, dacă vei asculta de glasul Domnului, Dumnezeului tău: ⊙ Vers. 15. Zah. 1. 6.

3. Vei fi binecuvîntat* în cetate, și vei fi binecuvîntat la** cîmp.

⊙ Ps. 128. 1, 4. ⊙ Fac. 39. 5.

4. Rodul pîntecelui* tău, rodul pămîntului tău, rodul turmelor tale, fățul vacilor și oilor tale, toate acestea vor fi binecuvîntate.

⊙ Vers. 11. Fac. 2. 2. 17. 49. 26. Cap. 7. 13. Ps. 107. 38; 127. 8; 128. 8. Prov. 10. 22. 1 Tim. 4. 8.

5. Coșnița și postava ta vor fi binecuvîntate.

6. Vei fi binecuvîntat* la venirea ta, și vei fi binecuvîntat la plecarea ta.

Ps. 121. 8.

7. Domnul* îți va da biruință asupra vrăjmașilor tăi cari se vor ridica împotriva ta; pe un drum vor ieși împotriva ta, dar pe șapte drumuri vor fugi dinaintea ta.

⊙ Lev. 26. 7, 8. 2 Sam. 22. 38, 39, 41. Ps. 89. 23. Vers. 25.

8. Domnul va* face ca binecuvîntarea să fie cu tine în grîinarele tale și în toate lucrurile pe cari vei** punemîna. Te va binecuvînta în țara pe care ți-o dă Domnul, Dumnezeul tău.

⊙ Lev. 25. 21. ⊙ Cap. 16. 10.

9. Vei fi pentru Domnul* un popor sfîint, cum ți-a jurat El, dacă vei păzi poruncile Domnului, Dumnezeului tău, și vei umbla pe căile Lui.

⊙ Exod. 19. 5, 6. Cap. 7. 6; 26. 18, 19; 29. 13.

10. Toate popoarele vor vedea că tu

porți Numele* Domnului, și se vor teme de tine. ⊙ Num. 6. 27. 2 Cron. 7. 14. Isa. 66. 19. Dan. 9. 18, 19. ⊙ Cap. 11. 25.

11. Domnul* te va coplesi cu bună-tăți, înmulțind rodul trupului tău, rodul turmelor tale și rodul pămîntului tău, în țara pe care Domnul a jurat părinților tăi că ți-o va da.

⊙ Vers. 4. Cap. 30. 9. Prov. 10. 22

12. Domnul îți va deschide comoara Lui cea bună, cerul, ca să* trimeată țării tale ploaie la vreme și ca să** binecuvînteze tot lucrul minilor tale: vei da cu țî împrumut multor neamuri, dar tu nu vei lua cu împrumut.

⊙ Lev. 26. 4. Cap. 11. 14. ⊙ Cap. 14. 29. † Cap. 15. 6.

13. Domnul te va face să fii cap*, nu coadă; totdeauna vei fi sus, și niciodată nu vei fi jos, dacă vei asculta de poruncile Domnului, Dumnezeului tău, pe cari ți le dau astăzi, dacă le vei păzi și le vei împlini,

⊙ Isa. 9. 14, 15.

14. Și nu* te vei abate nici la dreapta nici la stînga dela toate poruncile pe cari vi le dau astăzi, ca să vă duceți după alți dumnezei și să le slujiți.

⊙ Cap. 5. 32; 11. 16.

Blestemurile.

15. Dar dacă* nu vei asculta de glasul Domnului, Dumnezeului tău, dacă nu vei păzi și nu vei împlini toate poruncile Lui și toate legile Lui, pe cari ți le dau astăzi, iată toate blestemurile cari vor veni peste tine și de cari vei avea parte**.

⊙ Lev. 26. 14. Plin. 2. 11. Dan. 9. 11, 13. Mal. 2. 2. ⊙ Vers. 2.

16. Vei fi blestemat în* cetate, și vei fi blestemat pe cîmp.

⊙ Vers. 3. etc.

17. Coșnița și postava ta vor fi blestemate.

18. Rodul trupului tău, rodul pămîntului tău, fățul vacilor tale și fățul oilor tale, toate vor fi blestemate.

19. Vei fi blestemat la venirea ta, și vei fi blestemat la plecarea ta.

20. Domnul va trimite împotriva ta blestemul*, turburarea** și amenințarea †, în mijlocul tuturor lucrurilor de cari te vei apuca, pînă vei fi nimicuit, pînă vei pieri curînd, din pricina răutății faptelor tale, care te-a făcut să Mă părăsești.

⊙ Mal. 2. 2. ⊙ Zab. 14. 13. † Ps. 16. Isa. 30. 17; 51. 20; 66. 15.

21. Domnul va trimite peste tine ciurma*, pînă te va nimici în țara pe care o vei lua în stăpînire.

⊙ Lev. 26. 25. Ier. 24. 14.

22. Domnul* te va lopi cu lingoare, cu friguri, cu obrinteală, cu căldură arzătoare.

toare, cu secetă, cu rugină** în griu și cu tăciune, cari te vor urmări până vei pieri.

Lev. 26, 16. * Amos. 4. 9.

23. Cerul* deasupra capului tău va fi de aramă, și pământul sub tine va fi de fer.

Lev. 26, 19.

24. Domnul va trimite țării tale în loc de ploaie praf și pulbere, care va cădea din cer peste tine până vei fi nimicit.

25. Domnul* te va face să fii bătut de vrăjșii tăi; pe un drum vei ieși împotriva lor, dar pe șapte drumuri vei fugi dinaintea lor; și vei fi** o groază pentru toate împărățiile pământului.

vers. 7. Lev. 26, 17, 37. Cap. 32, 30. Isa. 30, 17. 1 Sam. 15, 4; 24, 9. Ezech. 23, 46.

26. Trupul tău* mort va fi hrana tuturor păsărilor cerului și fiarelor pământului; și nu va fi nimeni care să le sperie.

1 Sam. 17, 44, 46. Ps. 79, 2. Ier. 7, 33; 16, 4; 34, 20.

27. Domnul te va bate cu* buba rea a Egiptului, cu bube rele** la șezut, cu rîie și cu pecingine, de cari nu vei putea să te vindeci.

vers. 35. Exod. 9, 9; 15, 26. 1 Sam. 5, 6. Ps. 78, 60.

28. Domnul te va lovi cu nebulie*, cu orbire, cu rătăcire a minții, * Ier. 4, 9.

29. Și vei bijbăi* pe întunec ziuă nameaza mare, ca orbul pe întunec; nu vei avea noroc în treburile tale, și în toate zilele vei fi apăsător, prădat, și nu va fi nimeni care să-ți vină în ajutor.

Iov. 5, 14. Isa. 59, 10.

30. Vei avea logodnică*, și altul se va culca cu ea; vei zidi** casă, și n'o vei locui; vei sădi vie ț, și nu vei minca din ea.

Iov. 31, 10. Ier. 8, 10. * Iov. 31, 8. Ier. 12, 13. Amos. 6, 11. Mic. 6, 15. Tef. 1, 13. † Cap. 20, 6.

31. Boul tău va fi junghiat sub ochii tăi, și nu vei minca din el; și se va răpi măgarul dinaintea ta, și nu ți se va da înapoi; oile tale vor fideate vrăjmașilor tăi, și nu va fi nimeni care să-ți vină în ajutor.

32. Fiii tăi și fiicele tale vor fi date ca roabe pe mina altui popor; și se vor topi* ochii de dor, uitîndu-te toată ziua după ei, și mina ta va fi fără putere.

Ps. 119, 82.

33. Un popor*, pe care nu-l cunoști, va minca rodul pământului tău și tot venitul lucrului tău, și în toate zilele vei fi apăsător și sdobit.

vers. 51. Lev. 26, 16. Ier. 5, 17.

34. Priveliștea pe care o vei avea sub ochi* te va face să înnebunești.

vers. 67.

35. Domnul te va* lovi cu o bubă rea

la genunchi și la coapse, și nu te vei putea vindeca de ea, te va lovi dela talpa piciorului până în creștetul capului.

vers. 27.

36. Domnul te va* duce, pe tine și împăratul pe care-l vei pune peste tine, la un neam pe care nu l-ai cunoscut, nici tu, nici părinții tăi. Și acolo, vei sluji** altor dumnezei, de lemn și de piatră.

2 Reg. 17, 4; 24, 12, 14; 25, 7, 11. 2 Cron. 33, 11; 36, 6, 20. * Cap. 4, 28. Vers. 64. Ier. 16, 13.

37. Și vei fi de pomină*, de batjocură** și de ris, printre toate popoarele la cari te va duce Domnul.

1 Reg. 9, 7, 8. Ier. 24, 9; 25, 9. Zah. 8, 13. * Ps. 44, 14.

38. Vei sămăna* multă sămînță pe cîmpul tău, și vei strînge puțin; căci o vor minca toată lăcustele**.

Mic. 6, 15. Hag. 1, 6. * Ier. 1, 4.

39. Vei sădi vie și le vei lucra, dar vin nu vei bea, ba nici n'o vei culege, căci o vor minca viermii.

40. Vei avea măslini, pe toată întinderea țării tale; și nu te vei unge cu untdelemn, căci măslinile vor cădea.

41. Vei naște fii și fiice; dar nu vor fi ai tăi, căci se vor duce* în robie.

Plin. 1, 5.

42. Omizile îți vor minca toți pomii și rodul pământului.

43. Străinul care va fi în mijlocul tău se va ridica tot mai sus peste tine, iar tu te vei pogori tot mai jos;

44. el îți va da* cu împrumut, și tu nu-i vei da cu împrumut; el va fi fruntea** și tu vei fi coada.

vers. 12. * vers. 13. Plin. 1, 5.

45. Toate* blestemurile acestea vor veni peste tine, te vor urmări și te vor ajunge până vei fi nimicit, pentru că n'ai ascultat de glasul Domnului, Dumnezeului tău, pentru că n'ai păzit poruncile Lui și legile Lui, pe cari ți le-a dat.

vers. 15.

46. Ele vor fi vecinic ca niște semne* și minuni pentru tine și sămînța ta.

Isa. 8, 18. Ezech. 14, 8.

47. Pentru că*, în mijlocul belșuului** tuturor lucrurilor, n'ai slujit Domnului, Dumnezeului tău, cu bucurie și cu dragă inimă,

Neem. 9, 35, 36, 37. * Cap. 32, 15.

48. vei sluji în mijlocul foamei, setei, goliciunii și lipsei de toate, vrăjmașilor tăi, pe cari-i va trimite Domnul împotriva ta. El îți va pune pe grumaz un jug* de fer, până te va nimici.

Ier. 28, 14.

49. Domnul va* aduce de departe,

dela marginile pământului, un neam care va cădea peste tine cu sbor de vultur*, un neam a cărui limbă n'o vei înțelege, ^{o Jer. 5. 16; 6. 22, 23. Luc. 19. 41. o Jer. 48. 40. 22. 1. Plin. 4. 19. Ezech. 17. 3. 12. Oseas. 1.}

50. un neam cu înfățișarea sălbatică*, și care nu se va sfii de cel bătrîn, nici nu va avea mila de copii. ^{o 2 Cron. 26. 17. 18. 47. 6.}

51. El va mânca rodul* turmelor tale și rodul pământului tău, pînă vei fi nimicit; nu-ți va lăsa nici griu, nici must, nici untdelemn, nici vițelii dela vaci, nici miei de la oi, pînă te va face să pieri. ^{o Vers. 31. Isa. 1. 7. 62. 8.}

52. Te va* impresura în toate cetățile tale, pînă îți vor cădea zidurile, aceste ziduri înalte și tari, în cari îți pusesesi încrederea pe toată întinderea țării tale; te va impresura în toate cetățile tale, în toată țara pe care ți-o dă Domnul, Dumnezeuul tău. ^{o 2 Reg. 26. 1, 2, 4.}

53. În strimtorarea și necazul în care te va aduce vrăjmașul tău, vei mânca* rodul trupului tău, carnea fiilor și fiicelor tale, pe cari ți-i va da Domnul, Dumnezeuul tău. ^{o Lev. 26. 29. 2 Reg. 6. 28. 29. Jer. 19. 9. Plin. 2. 20; 4. 10.}

54. Omul cel mai gingaș și cel mai milos dintre voi se va* uita rău la fratele său, la nevasta care se odihnește* pe sinul lui, la copiii pe cari i-a cruțat: ^{o Cap. 16. 8. o Cap. 13. 6.}

55. nu va da nici unuia din ei din carnea copiilor lui cu care se hrănește, fiindcă nu-i va mai rămînea nimic în mijlocul strimtorării și necazului în care te va aduce vrăjmașul tău în toate cetățile tale.

56. Femeia cea mai gingașă și cea mai miloasă dintre voi, care, de gingașă și miloasă ce era, nu știa cum să calce mai ușor cu piciorul pe pămînt, va* privi fără milă pe bărbatul care se odihnește la sinul ei, pe fiul și pe fiica ei: ^{o Vers. 64.}

57. nu le va da nimic din pieleț* noului născut, pieleț ieșită dintre picioarele ei și din copiii pe cari-i va naște, căci, ducînd lipsă de toate, îi va mânca în ascuns, din pricina strimtorării și necazului în care te va aduce vrăjmașul tău în cetățile tale. ^{o Fac. 49. 10.}

58. Dacă nu vei păzi și nu vei împlini toate cuvintele legii acesteia, scrise în cartea aceasta, dacă nu te vei teme de acest Nume slăvit* și înfricoșat, adică de Domnul, Dumnezeuul tău, ^{o Exod. 6. 3.}

59. Domnul* te va lovi în chip minu-

nat, pe tine și sămînta ta, cu răni marcate și îndelungate, cu boli grele și necurmate.

60. Va aduce peste tine toate bolile* Egiptului de cari tremurai, și ele se vor lipi de tine. ^{o Dan. 9. 17. o Cap. 7. 15.}

61. Ba încă, Domnul va aduce peste tine, pînă vei fi nimicit, toate felurile de boli și de răni cari nu sînt pomenite în cartea legii acesteia.

62. Dupăce ai fost atît de mulți ca stelele cerului, nu veți mai* rămînea decît un mic număr, pentrucă n'ai ascultat de glasul Domnului, Dumnezeului tău. ^{o Cap. 4. 27. o Cap. 10. 22. Neem. 9. 2.}

63. După cum Domnul Se bucura* să vă facă bine și să vă înmulțească, tot așa Domnul Se va bucura* să vă piardă și să vă nimicească; și veți fi smulși din țara pe care o vei lua în stăpînire. ^{o Cap. 30. 9. Jer. 32. 41. o Prov. 1. 26. Isa. 1. 3.}

64. Domnul te va împrăstia* printre toate neamurile, dela o margine a pămîntului pînă la cealaltă; și acolo* vei sluji altor dumnezei pe cari nu i-ai cunoscut nici tu, nici părinții tăi, dumnezei de lemn și de piatră. ^{o Lev. 26. 3. Cap. 4. 27, 28. Neem. 1. 8. Jer. 16. 13. o Vers. 36.}

65. Între aceste neamuri*, nu vei fi liniștit, și nu vei avea un loc de odihnă pentru talpa picioarelor tale. Domnul* îți va face inima fricoasă, ochii lîncezi, și sufletul* îndurerat. ^{o Amos 9. 4. o Lev. 26. 36. o Lev. 26. 38.}

66. Viața îți va sta nehotărîtă înainte, vei tremura zi și noapte, nu vei fi sigur de viața ta.

67. În groaza care-ți va umplea inima și în fața lucrurilor pe care ți le vor vedea ochii*, dimineața* vei zice: „O, de ar veni seara!“ și seara vei zice: „O, de ar veni dimineața!“ ^{o Iov. 7. 4. o Vers. 5.}

68. Și Domnul* te va întoarce pe corăbii în Egipt, și vei face drumul acesta despré care-ți spusese: „Sănu-l mai* vezi!“ Acolo, vă veți vinde vrăjmașilor voștri, ca robi și roabe; și nu va fi nimeni să vă cumpere.“ ^{o Oseas. 13; 9. 3. o Cap. 17. 14.}

Inoirea legămîntului.

29. 1. Iată cuvintele legămîntului* pe care a poruncit lui Moise Domnul să-l încheie cu copiii lui Israel în țara Moabului, afară de legămîntul pe care-l încheiasă cu ei la Horeb.

2. Moise a chemat pe tot Israelul și le-a zis:

„Ați* văzut tot ce a făcut Domnul subț ochii voștri, în țara Egiptului, lui Faraon, tuturor supușilor lui, și împeregi lui țări:

3. marile* încercări pe cari ți le-au văzut ochii, minunile și semnele acelea mari

4. Dar Domnul* nu v'a dat minte să pricepeți, nici ochi să vedeți, nici urechi să auziți, până în ziua de azi.

• Isa. 6, 9, 10; 63. 17. Ioan 8.43. Fapt. 23. 26, 27. Efes. 4. 18. 2 Tes. 2. 11, 12.

5. Totuș El zice: „Eu v'am* călăuzit patruzeci de ani în pustie; hainele** nu vi s'au învechit pe voi, și încălțăminte nu vi s'a învechit în picior:

• Cap. 1. 3; 8. 2. • Cap. 8. 4.

6. pine n'ați mâncat*, și n'ați băut nici vin, nici băutură tare, ca să cunoașteți că Eu sint Domnul, Dumnezeuul vostru.“

• Exod. 16. 12. Cap. 8. 3. Ps. 78. 24, 25.

7. Ați* ajuns în locul acesta; Sihon, împăratul Hesbonului, și Og, împăratul Basanului, ne-au ieșit înainte, ca să ne bată, și i-am bătut.

• Num. 21. 23, 24, 33. Cap. 2. 32; 3. 1.

8. Le-am luat țara, și am dat-o în* stăpânire Rubeniților, Gaditilor și la jumătate din seminția Manasiților.

• Num. 32. 33. Cap. 3. 12, 13.

9. Să păziți* dar cuvintele legământului acestuia, și să le împliniți, ca** să izbutiți în tot ce veți face.

• Cap. 4. 6. Ios. 1. 7. 1 Reg. 2. 3. • Ios. 1. 7.

10. Astăzi stați înaintea Domnului, Dumnezeului vostru, voi toți, căpeteniile semicțiilor voastre, bătrînii voștri, mai marii oștirii voastre, toți bărbații din Israel,

11. copiii voștri, nevestele voastre, și străinul care este în mijlocul taberii tale, dela cel* ce-ți taie lemne, pînă la cel ce-ți scoate apă.

• Ios. 0. 21, 23, 27.

12. Stai ca să intri în legămint cu Domnul, Dumnezeul tău, în legămintul acesta încheiat cu jurămint, și pe care Domnul, Dumnezeul tău, îl încheie cu tine în ziua aceasta, • Neem. 10. 29.

13. ca să te faci azi* poporul Lui și El să fie Dumnezeul tău, cum ți-a spus**, și cum a jurat ți părinților tăi, Avraam, Isaac și Iacov.

• Cap. 28. 9. • Exod. 6. 7. † Fac. 17. 7.

14. Nu numai cu voi închei* legămintul acesta încheiat cu jurămint,

• Ier. 31. 31, 32. 34. Eyr. 8. 7, 8.

15. ci atît cu cei ce sint aici printre

noi, de față în ziua aceasta înaintea Domnului, Dumnezeului nostru, cit* și cu cei ce nu sint aici printre noi în ziua aceasta.

• Fapt. 2. 39. 1 Cor. 7. 14.

Bindecuvîntarea și blestemul înnoite.

16. Știți cum am locuit în țara Egiptului și cum am trecut prin mijlocul neamurilor pe cari le-ați străbătut.

17. Ați văzut uriciunile și idoli lor, lemnul și piatra, argintul și aurul, cari erau la ele.

18. Să nu fie între voi nici bărbat, nici femeie, nici familie, nici seminție, a căror inimă* să se abată azi de la Domnul, Dumnezeul nostru, ca să se ducă să slujească dumnezeilor neamurilor acelor. Să** nu fie printre voi nici o rădăcină care să aducă otravă și pelin.

• Cap. 11. 16. • Fapt. 8. 23. Eyr. 12. 15.

19. Nimeni, după ce a auzit cuvintele legămintului acestuia încheiat cu jurămint, să nu se laude în inima lui și să zică: „Voi avea pacea, chiar dacă aș urma după pornirile* inimii mele, și chiar dacă aș adăuga* bctia la septe.“

• Num. 15. 39. Ecl. 11. 9. • Isa. 30. 1.

20. Pe acela* Domnul nu-l va ierta. Ci atunci minia** și gelozia ți Domnului se vor aprinde împotriva omului aceuia, toate blestemurile scrise în cartea aceasta vor veni peste el, și Domnul îi va șterge ți nemele de subț ceruri.

• Ezech. 14. 7, 8. • Ps. 74. 1. † Ps. 79. 6. Ezech. 23. 25. †† Gen. 9. 14.

21. Domnul îl va* despărți, spre peira lui, din toate semințiile lui Israel, și-i va face după toate blestemurile legămintului scris în această carte a legii.

• Mat. 24. 61.

22. Virsta de oameni care va veni, copiii voștri cari se vor naște după voi și străinul care va veni dintr'o țară depărtată, — la vederea urgiilor și bolilor cu cari va lovi Domnul țara aceasta,

23. la vederea pucioasei*, sării, și arderii întregului ținut, unde nu va fi nici sămință, nici rod, nici o iarbă care să crească, întocmai ca** la surparea Sodomei, Gomorei, Admei și Teboimului, pe cari le-a nimicit Domnul, în minia și urgia Lui, —

• Ps. 107. 34. Ier. 17. 6. Tef. 2. 9. • Fac. 19. 24, 25. Ier. 20. 16.

24. toate neamurile vor zice: „Pentruce* a făcut Domnul astfel țării a-cesteia? Pentruce această minie aprinsă, această mare urgie?“

• 1 Reg. 9. 8, 9. Ier. 22. 8, 9.

25. Și li se va răspunde: „Pentru că au părăsit legământul încheiat cu ei de Domnul, Dumnezeul părinților lor, cînd i-a scos din țara Egiptului;

26. pentru că s'au dus să slujească altor dumnezei și să se închine înaintea lor, dumnezei pe cari ei nu-i cunoșteau și pe cari nu li-i dăduse Domnul.

27. De aceea S'a aprins Domnul de minie împotriva acestei țări, și a adus* peste ea toate blestemurile scrise în cartea aceasta. ^{1 Reg. 9. 11, 13, 14.}

28. Domnul i-a smuls* din țara lor cu minie, cu urgie, cu o mare iuțime, și i-a aruncat într'o altă țară, cum se vede azi.“

^{1 Reg. 14. 15. 2 Cron. 7. 20. Ps. 52. 5. Prov. 2. 22.}

29. Lucrurile ascunse sînt ale Domnului, Dumnezeului nostru, iar lucrurile descoperite sînt ale noastre și ale copiilor noștri, pe vecie, ca să împlinim toate cuvintele legii acesteia.

Făgăduințe.

30 1. „Cînd* se vor împlini toate** aceste lucruri, binecuvîntarea și blestemul pe cari le pun înaintea ta, dacă le vei pune la țîmna în mijlocul tuturor neamurilor între cari te va risipi Domnul, Dumnezeul tău,

^{1 Lev. 26. 40. 22. Cap. 28. 1 Reg. 8. 47, 48.}

2. dacă* te vei întoarce la Domnul, Dumnezeul tău, și dacă vei asculta de glasul Lui din toată inima ta și din tot sufletul tău, tu și copiii tăi, potrivit cu tot ce-ți poruncesc azi,

^{1 Neem. 1. 9. Isa. 65. 7. Plin. 3. 40. Ioel. 2. 12, 13.}

3. atunci* Domnul, Dumnezeul tău, va aduce înapoi robii tăi și va avea milă de tine, te va** strînge iarăși din mijlocul tuturor popoarelor la cari te va împrăști Domnul, Dumnezeul tău.

^{1 Ps. 106. 45; 126. 1, 4. Ier. 29. 14. Plin. 3. 22, 32. 40 Ps. 147. 2. Ier. 32. 37. Ezech. 34. 13; 36. 24.}

4. Chiar dacă ai* fi risipit pînă la ceaaltă margine a cerului, chiar și de acolo te va strînge Domnul, Dumnezeul tău, și acolo Se va duce să te caute.

^{1 Cap. 28. 64. Neem. 1. 9.}

5. Domnul, Dumnezeul tău*, te va aduce în țara pe care o stăpîneau părinții tăi, și o vei stăpîni; îți va face bine, și te va înmulți mai mult decît pe părinții tăi.

^{1 Cap. 10. 16. Ier. 32. 39. Ezech. 11. 19; 36. 28.}

6. Domnul, Dumnezeul tău, îți va tăia împrejur inima ta și inima seminței tale, și vei iubi pe Domnul Dumnezeul tău, din toată inima ta și din tot sufletul tău, ca să trăiești.

7. Domnul, Dumnezeul tău, va tăia peste vrăjmașii tăi, peste cei ce te vor urî și te vor prigoni.

8. Și tu, te vei întoarce la Domnul, vei asculta de glasul Lui, și vei împlini toate aceste porunci pe cari li le dau astăzi.

9. Domnul*, Dumnezeul tău, te va umplea de bunătăți, făcînd să progresească tot lucrul minilor tale, rodul trupului tău, rodul turmelor tale și rodul pămîntului tău; căci Domnul se va bucura** din nou de fericirea ta, cum se bucura de fericirea părinților tăi,

^{1 Cap. 28. 11. 40 Cap. 23. 63. Ier. 32. 4.}

10. dacă vei asculta de glasul Domnului, Dumnezeului tău, păzînd poruncile și rînduielele Lui scrise în cartea aceasta a legii, dacă te vei întoarce la Domnul, Dumnezeul tău, din toată inima ta și din tot sufletul tău.

Porunca nu este departe.

11. Porunca aceasta pe care ți-o dau eu azi, nu este mai pesud* puterii tale, nici departe de tine.

^{1 Isa. 40. 2.}

12. Nu* este în cer, ca să zici: „Cine se va sui pentru noi în cer și să ne aducă, pentru ca s'o auzim și s'o ne împlinim?“

^{1 Rom. 10. 4.}

13. Nu este nici dincolo de mare, ca să zici: „Cine va trece pentru noi dincolo de mare și să ne-o aducă, pentru ca s'o auzim și s'o împlinim?“

14. Dimpotrivă, este foarte aproape de tine, în gura ta și în inima ta, și s'o îplinești.

Alegerea.

15. Iată, îți pun azi înaintea viața* binele, moartea și răul.

^{1 Vers. 1. 10. Cap. 10.}

16. Căci îți poruncesc azi să iubești pe Domnul, Dumnezeul tău, să umbrești pe căile Lui, și să păzești poruncile Lui, legile Lui și rînduielele Lui, ca să trăiești și să te înmulțești, și ca Domnul, Dumnezeul tău să te binecuvînteze în țara pe care o vei lua în stăpînire.

17. Dar dacă inima ta se va abate, dacă nu vei asculta, și te vei lăsa amăgii să te închini înaintea altor dumnezei și să le slujești,

18. vă* spun astăzi că veți peri, nu veți avea zile multe în țara pe care o veți lua în stăpînire, după ce veți trece Iordanul.

^{1 Cap. 4. 3; 5.}

19. Iau azi cerul* și pământul mar-
tori împotriva voastră că** ți-am pus
înainte viața și moartea, binecuvânta-
rea și blestemul. Alege viața, ca să
trăiești, tu și sămînța ta,

oCap. 4, 26; 31, 28. oVers. 15.

20. Iubind pe Domnul, Dumnezeul
tău, ascultînd de glasul Lui, și lipin-
du-te de El: căci de aceasta atîrnă
viața* ta și lungimea zilelor tale, și
numai așa vei putea locui în țara pe
care a jurat Domnul că o va da părin-
ților tăi, lui Avraam, Isaac și Iacov**.

oPs. 27, 1; 66, 9. Ioan 11, 25.

CELE DIN URMĂ CUVINTE ALE LUI MOISE

(Capitolele 31—34. Ioan 14—17)

Iosua.

31 1. Moise s'a dus și a mai spus
următoarele cuvinte întregului Is-
rael:

2. „Astăzi“, le-a zis el, „eu sînt* în
vîrstă de o sută douăzeci de ani: nu
voi mai putea merge** în fruntea voa-
stră și Domnul m'a zis: „Tu să Ț nu
treci Iordanul!“

oExod. 7, 7. Cap. 34, 7.
oNum. 27, 17. 1 Reg. 3, 7. ȚNuru. 20, 12; 27, 13. Cap. 3, 27.

3. Domnul, Dumnezeul tău, va
merge* El însuș înaintea ta, va nimi-
ci neamurile acestea dinaintea ta, și vei
pune stăpînire pe ele. Iosua va merge
înaintea ta, cum a spus** Domnul.

oCap. 9, 3. oNum. 27, 21. Cap. 3, 28.

4. Domnul* va face neamurilor ace-
stora cum** a făcut lui Sihon și Og,
împărații Amoriților și țării lor, pe
cari i-a nimicit. oCap. 3, 21. oNum. 21, 24, 33.

5. Domnul* vi le va da în mină, și
le veți face după poruncile pe care vi
le-am dat. oCap. 7, 2.

6. Întăriți-vă* și îmbărbătați-vă! Nu
vă temeți** și nu vă înspăimîntați de
ei, căci Domnul, Dumnezeul tău, va
merge El însuș cu tine, nu Ț te va pă-
răsi și nu te va lăsa**.

oIos. 10, 25. 1 Cron. 22,
15. oCap. 1, 28; 7, 18. ȚCap. 20, 4. ȚȚIos. 1, 5. Evr. 18, 5.

7. Moise a chemat pe Iosua, și i-a zis
în fața întregului Israel: „Întărește-te*
și îmbărbătează-te. Căci tu vei intra cu
poporul acesta în țara pe care Domnul
a jurat părinților lor că le-o va da, și
tu îi vei pune în stăpînire ei.

oVers. 23. Cap. 1, 38; 3, 28. Ios. 1, 6.

8. Domnul* însuș va merge înaintea
ta, El însuș va fi cu** tine, nu te va

părăsi și nu te va lăsa; nu te teme, și
nu te spăimînta!“

oExod. 13, 21, 22; 33, 14.
Cap. 19, 3. oIos. 1, 5, 9. 1 Cron. 28, 20.

Să citească legea.

9. Moise a scris legea aceasta, și a
încredințat-o* preoților, fiii lui Levi,
cari** duceau chivotul legămîntului
Domnului, și tuturor bătrînilor lui Is-
rael. oVers. 25. Cap. 17, 18. oNum. 4, 15. Ios. 1, 1,
1 Cron. 15, 12, 15.

10. Moise le-a dat porunca aceasta:
„La fiecare șapte ani, pe vremea anu-
lui* iertării, la** sărbătoarea corturi-
lor,

oCap. 15, 1. oLev. 23, 31.

11. cînd tot Israelul va veni să se*
înfățișeze înaintea Domnului, Dumne-
zeului tău, în locul pe care-l va alege
El, să citești** legea aceasta înaintea
întregului Israel, în auzul lor.

oCap. 16, 16. oIos. 9, 10, 32. 2 Reg. 23, 2. Neem. 8, 1, 2, 3, etc.

12. Să stringi poporul, bărbații, fe-
meile, copiii și străinul care va fi în
cetățile tale, ca să audă, și să învețe să
se teamă de Domnul, Dumnezeul vo-
stru, să păzească și să împlinească
toate cuvintele legii acesteia.

13. Pentruca și copiii lor, cari* n'o
vor cunoaște, s'o audă**, și să învețe
să se teamă de Domnul, Dumnezeul
vostru, în tot timpul cît veți trăi în țara
pe care o veți lua în stăpînire, du-
păce veți trece Iordanul.“

oCap. 11, 2. oPs. 78, 6, 7.

14. Domnul a zis lui Moise: „Iată*
că se apropie clipa cînd vei muri.
Cheamă pe Iosua, și înfățișăți-vă în
cortul întîlnirii. Eu îi voi da** porun-
cile Mele.“ Moise și Iosua s'au dus
și s'au înfățișat în cortul întîlnirii.

oNum. 27, 13. Cap. 34, 5. oVers. 23. Num. 27, 19.

15. Și Domnul* S'a arătat în cort, în-
tr'un stilp de nor: și stilpul de nor
s'a oprit la ușa cortului.

oExod. 33, 9.

16. Domnul a zis lui Moise: „Iată*,
tu vei adormi împreună cu părinții tăi.
Și poporul acesta se va scula* și va
curvi** după dumnezeii străini ai țării
în care intră. Pe Mine Ț Mă va pă-
răsi, și va călca Ț legămîntul Meu,
pe care l-am încheiat cu el. oExod. 32, 6,
oExod. 34, 15. Judec. 2, 17. ȚCap. 32, 15. Judec. 2, 12; 10,
6, 13. ȚȚJud. 2, 20.

17. În ziua aceea, Mă voi aprinde de
minie împotriva lui. Ii voi* părași,
și-Mi voi ascunde Fața** de ei. El
va fi prăpădit, și-l vor ajunge o mul-
țime de rele și neazuri; și atunci va
zice: „Oare Ț nu m'au ajuns aceste ȚȚ

rele din pricina că Dumnezeu meu nu este în mijlocul meu?*

° 2 Cron. 16, 2.
° Cap. 32, 26. 1 Ps. 104, 29. Isa. 8, 17; 64, 7. Ezei. 10, 23.
† Num. 14, 42. † Judic. 6, 13.

18. Și Eu lmi* voi ascunde Fața în ziua aceea, din pricina tot răului pe care-l va face, întorcându-se spre alți dumnezei.

° Vers. 17.

19. Acum, scrieți-vă cîntarea aceasta. Învață pe copiii lui Israel s'o cînte, pune-le-o în gură, și cîntarea aceasta să-Mi fie martoră* împotriva copiilor lui Israel.

° Vers. 26.

20. Căci voi duce pe poporul acesta în țara pe care am jurat părinților lui că i-o voi da, țară unde curge lapte și miere; el va minca, se va satura și se va îngrășa*; apoi se va întoarce** la alți dumnezei și le va sluji, iar pe Mine Mă va nesocoti și va călca legămîntul Meu.

* Cap. 32, 15. Neem. 9, 25, 26. Osea 13, 6. ° Vers. 16.

21. Cînd va fi lovit* atunci cu o mulțime de rele și necazuri, cîntarea aceasta, care nu va fi uitată și pe care uita-rea n'o va șterge din gura urmașilor, va sta ca martoră împotriva acestui popor. Căci Eu îi cunosc** pornirile, cari se arată† și azi, înainte chiar ca să-l fi dus în țara pe care am jurat că i-o voi da**.

° Vers. 17. ° Osea 5, 3; 13, 6. † Amos 5, 26, 28.

22. În ziua aceea, Moise a scris cîntarea aceasta, și a învățat pe copiii lui Israel s'o cînte.

23. Domnul* a poruncit lui Iosua, fiul lui Nun, și a zis: „Întărește-te** și îmbărbătează-te, căci tu vei duce pe copiii lui Israel în țara pe care am jurat că le-o voi da; și Eu însumi voi fi cu tine**.”

° Vers. 14. ° Vers. 7. Ios. 1, 6.

24. Dupăce a isprăvit Moise în totul de scris* într'o carte cuvintele legii acesteia.

° Vers. 9.

25. a dat următoarea poruncă Leviților, cari duceau chivotul legămîntului Domnului:

26. „Luați cartea aceasta a legii, și puneți-o* lingă chivotul legămîntului Domnului, Dumnezeului vostru, ca să fie acolo ca martoră** împotriva ta.

° 2 Reg. 22, 8. ° Vers. 10.

27. Căci eu* îți cunosc duhul tău de răzvrătire** și încăpățînarea ta cea mare. Dacă vă răzvrățiți voi împotriva Domnului cit trăiesc eu încă în mijlocul vostru, cu cit mai răzvrățiți veți fi după moartea mea!

° Cap. 9, 24; 32, 20. ° Exod. 32, 9. Cap. 9, 6.

28. Stringeți înaintea mea pe toți bă-

trînii semințiilor voastre și pe căpeteniile oștirii voastre; voi spune cuvintele acestea în fața lor, și voi lua mar- tor împotriva lor cerul* și pămîntul.

° Cap. 30, 19; 32, 1.

29. Căci știu că după moartea mea vă* veți strica, și vă veți abate de la calea pe care v'am arătat-o; și în cele din urmă** vă va ajunge† nenorocirea, dacă veți face ce este rău înaintea Domnului, pînă acolo încît să-L miniați prin lucrul minilor voastre**.

Indic. 2, 19. Osea 9, 0. ° Cap. 28, 15. † Fac. 49, 1. Cap. 32, 3.

30. Moise a rostit toate cuvintele cîntării acesteia, în fața întregii adunări a lui Israel:

Cîntarea lui Moise.

32 1. „Luați aminte* ceruri, și voi vorbi;

Ascultă, pămîntule, cuvintele gurii mele.

° Cap. 4, 26; 30, 10; 31, 28. Ps. 80, 4. Isa. 1, 2. Ier. 2, 12; 14, 4.

2. Ca ploaia să curgă* învățăturile mele,

Ca roua să cadă cuvîntul meu,

Ca ploaia** repede pe verdeață,

Ca picăturile de ploaie pe iarbă!

* Isa. 46, 10, 11. 1 Cor. 3, 6, 7, 8. ° Ps. 72, 6. Mic. 5, 1.

3. Căci voi vesti Numele Domnului Dați* slavă Dumnezeului nostru!

° 1 Cron. 29, 11.

4. El este* Stînca; lucrările** Lui

sînt desăvîrșite,

Căci toate† căile Lui sînt drepte;

El este un Dumnezeu†† credincios

și fără nedreptate††.

El este drept și curat.

° 2 Sam. 2, 3.

23, 3. Ps. 18, 2; 31, 46. Hab. 1, 12. ° 2 Sam. 22, 31. † Dan. 37. Apoc. 15, 3. †† Ier. 10, 10. †† Iov. 34, 10. Ps. 92, 15.

5. Ei s'au stricat*;

Netrebnicia copiilor Lui, este ruș-

nea lor!

Neam îndărătnic** și stricat!

° Cap. 31, 20. ° Mt. 17, 17. Luc. 9, 41. Fil. 2, 8.

6. Pe Domnul il* răsplățiți astfel Popor nechibzuit și fără înțelepciune!

Nu este El oare Tatăl** tău, care

te-a făcut†,

Te-a întocmit††, și ți-a dat ființă†

° Ps. 110, 12. ° Isa. 43, 16. † Ps. 74, 2. †† Vers. 15. Isa. 44, 2.

7. Adu-ți aminte de zilele din ve-

chime,

Socotește anii, vîrstă de oameni du-

pă vîrstă de oameni,

Întreabă pe tatăl* tău, și te va le-

văța,

- Pe bătrînii tăi, și îți vor spune.
* Exod. 13.14. 1^a Sa. 44.1; 78.3,4.
8. Cînd Cel Prea Înalt a dat * o moștenire neamurilor,
 Cînd a despărțit ** pe copiii oamenilor,
 A pus hotare popoarelor,
 După numărul copiilor lui Israel,
* Zah. 2.2. Fapt. 17.26. ** Fuc. 11.8.
9. Căci partea * Domnului, este poporul Lui,
 Iacov este partea Lui de moștenire.
* Exod. 13.16; 19.5. 1 Sam. 10.1. Ps. 79.71.
10. El l-a găsit într'un ținut pustiu *,
 Într'o singurătate plină de urlete înfricoșate;
 L-a înconjurat, l-a îngrijit **,
 Și l-a păzit † ca lumina ochiului Lui.
* Cap. 8.16. Ier. 2.6. Osea 13.6. ** Cap. 4.36. † 1^a Sa. 17.8. Prov. 7.2. Zah. 2.8.
11. Ca vulturul * care își scutură cui-bul,
 Sboară deasupra puilor,
 Își întinde aripile, îi ia,
 Și-i poartă pe penele lui:
* Exod. 19.4. Cap. 1.31. Isa. 31.5; 46.4; 63.9. Osea 11.9.
12. Așa a călăuzit Domnul singur pe poporul Său,
 Și nu era niciun dumnezeu străin cu El.
13. L-a suit * pe înălțimile țării,
 Și Israel a mîncat roadele cîmpului,
 L-a dat să sugă ** miere din stîncă.
 Untdelemnul care iese din stîncă cca mai tare,
* Cap. 33.20. Isa. 58. 14. Ezech. 30.2. ** Iov. 29.6. Ps. 81.18.
14. Untul dela vaci și laptele oilor,
 Cu grăsimea mieilor,
 A berbecilor din Basan și a țapilor,
 Cu grăsimea griului *,
 Și ai băut vinul, singele ** strugurilor lui.
* Ps. 81.16; 147. 14. ** Fuc. 49. 11.
15. Israel * s'a îngrașat, și a asvirlit ** din picior;
 — Te-ai † îngrașat, te-ai îngroșat și te-ai lătit! —
 Și a părăsit †† pe Dumnezeu, Ziditorul *† lui,
 A nesocotit Stîncă † mintuirii lui,
* Cap. 33. 5, 26. Ier. 44. 2. ** 1 Sam. 2. 29. † Cap. 31. 20. Neveu. 9. 25. Ps. 17. 10. Ier. 2. 7; 5. 7, 28. Osea 13. 9. †† Cap. 31. 16. Isa. 1. 4. * Vers. 6. Isa. 61. 13. † 2 Sam. 22. 47. Ps. 69. 26; 95. 1.
16. L-au * întăritat la gelozie prin dumnezei străini,
 L-au miniat prin uriciuni;
* Reg. 14. 22. 1^a Cor. 10. 22.
17. Au adus jertfe * dracilor, unor idoli cari nu sînt dumnezei,
 Unor dumnezei pe cari nu-i cunoșteau,

- Dumnezei noi, veniți de curînd,
 De cari nu se temuseră părinții voștri.
* Lev. 17. 7. Ps. 106. 37. 1 Cor. 10. 20. Apoc. 9. 20.
18. Ai părăsit Stîncă * cea care te-a născut,
 Și ai uitat ** pe Dumnezeu, care te-a întocmit.
* Ier. 17. 10. ** Ier. 2. 32.
19. Domnul a văzut lucrul * acesta,
 Și S'a miniat,
 S'a supărat ** pe fiii și pe fiicele Lui.
* Judec. 2. 14. ** Isa. 1. 2.
20. El a zis: „Imi * voi ascunde Fața de ei,
 Și voi vedea care le va fi sfîrșitul,
 Căci sînt un neam stricat,
 Sînt niște copii ** necredincioși.
* Cap. 31. 17. ** Isa. 30. 9. Mat. 17. 17.
21. Mi-au * întăritat gelozia prin ceea ce nu este Dumnezeu,
 M'au miniat ** prin idolii lor deșerți;
 Și Eu îi voi întărita la gelozie printr'un popor care nu este un popor.
 Îi voi minia printr'un neam fără pricepere.
* Vers. 16. Ps. 78. 59. ** 1 Sa. 12. 21. 1 Reg. 10. 13, 26. Ps. 31. 6. Ier. 8. 19; 10. 8; 14. 22. Iona 2. 8. Fapt. 14. 15. † Osea 1. 10. Rom. 10. 10.
22. Căci * focul miniei Mele s'a aprins,
 Și va arde pînă în fundul locuinței morților,
 Va nimici pămîntul și roadele lui,
 Va arde temeliiile munților.
* Ier. 16. 14; 17. 4. Plin. 4. 11.
23. Voi * îngrămădi toate nenorocirile peste ei,
 Imi voi ** arunca toate săgețile împotriva lor.
* Isa. 26. 15. ** Ps. 7. 12, 13. Ezech. 5. 16.
24. Vor fi topiți de foame, stinși de friguri,
 Și de boli cumplite;
 Voi trimete în ei dinții fiarelor * sălbătice
 Și otrava șerpilor.
* Lev. 26. 22.
25. Afară *, vor peri de sabie,
 Și înăuntrul, vor peri de groază:
 Și tinărul și fata,
 Și copilul de țîță ca și bătrînul.
* Plin. 1. 20. Ezech. 7. 15. 2 Cor. 7. 5.
26. Voi am să zic: „li voi lua cu o suflare“,
 Le voi șterge pomenirea dintre oameni!
* Ezech. 20. 13, 14, 23.
27. Dar Mă tem de ocările vrăjmașului,
 Mă tem ca nu cumva vrăjmașii lor să se amăgească,

- Și să * zică: „Mina noastră cea pu-
 ternică,
 Și nu Domnul a făcut toate aceste
 lucruri“.
 28. Ei sînt un neam care și-a perdut
 bunul simț,
 Și nu-i pricepere în ei *.
 29. Dacă ar fi fost * înțelepți, ar în-
 telege,
 Și s'argîndi** la cei li se va întimpla.
 30. Cum ar urmări unul * singur o
 mie din ei,
 Și cum ar pune doi pe fugă zece mii,
 Dacă nu i-ar fi vindut** Stînca,
 Dacă nu i-ar fi vindut Domnul?
 31. Căci * stînca lor nu este ca Stînca
 noastră,
 Vrăjmașii noștri înșiși sînt judecă-
 tori în această privință**.
 32. Ci vița * lor este din sadul Sodo-
 mei
 Și din ținutul Gomorei;
 Strugurii lor sînt struguri otrăviți,
 Bobițele lor sînt amare;
 33. Vinul lor este venin * de șerpi,
 Este otravă** cumplită de aspidă.
 34. Oare nu este ascuns * lucrul a-
 cesta la Mine,
 Pecetluit în comorile Mele?
 35. A Mea * este răsunarea și Eu voi
 răsplăti,
 Cînd va începe să le alunece picio-
 rii!
 Căci ziua nenorocirii lor** este a-
 proape,
 Și ceea ce-i așteaptă nu va zăbovi.“ —
 36. Domnul * va judeca pe poporul
 Său,
 Dar va avea milă** de robii Săi,
 Văzînd că puterea le este sleită,
 Și că nu Ț mai este nici rob nici slo-
 bod.
 37. El va zice: „Unde sînt dumne-
 zeii * lor,
 Stînca aceea care le sluzea de adă-
 post,
 38. Dumnezeii aceia cari mîncău gră-
 simea jertfelor lor,
 Cari beau vinul jertfelor lor de bău-
 tură?
- Să se scoale, să vă ajute,
 Și să vă ocrotească!
 39. Să știți dar că Eu sînt * Du-
 nezeu,
 Și că nu** este alt dumnezeu afară
 de Mine;
 Eu dau Ț viața și Eu omor,
 Eu rînesc și Eu tămăduiesc,
 Și nimeni nu poate scoate pe cineva
 din mina Mea.
 40. Căci Imi * ridic mina spre cer,
 Și zic: „Cit este de adevărat că în-
 iesc în veci,
 41. Atit este de adevărat că atur-
 cînd voi * ascuți fulgerul săbiei Mele!
 Și voi pune mina să fac judecată,
 Mă voi răzbuna** împotriva pro-
 nicilor Mei,
 Și voi pedepsi pe cei ce Mă urăsc.
 42. Sabia Mea le va înghiți carnea,
 Și-Mi voi îmbăta * săgețile de sînge
 De singele celor uciși și prinși,
 Din capetele frunțășilor** vrăjma-
 șului.“
 43. Neamuri, cîntați * laudele popo-
 lui Lui!
 Căci Domnul răzbună** singele fi-
 bilor Săi,
 El Se răzbună Ț împotriva pro-
 nicilor Săi,
 Și face ispășire pentru Ț țara Lă
 pentru poporul Lui.“
 44. Moise a venit și a rostit toate c-
 vintele cîntării acesteia în fața popo-
 lui; Iosua, fiul lui Nun, era cu el.
 45. După ce a isprăvit Moise de ros-
 toate cuvintele acestea înaintea in-
 gului Israel,
 46. le-a zis: „Puneți-vă la * în-
 toate cuvintele pe cari vă jur astăzi
 le porunciți copiilor voștri, ca să p-
 zească și să împlinească toate c-
 tele legii acesteia.
 47. Căci nu este un lucru fără înse-
 nătate pentru voi; este viața * voastră
 și prin aceasta vă veți lungi zilele:
 țara pe care o veți lua în stăpîn-
 după ce veți trece Iordantul.
 Domnul vorbește lui Moise.
 48. În aceeaș zi, Domnul * a vor-
 lui Moise, și a zis:

49. „Suie-te pe muntele* acesta Aba-rim, pe muntele Nebo în țara Moabu-lui, în fața Ierihonului; și privește țara Canaanului pe care o dau în stăpînire copiilor lui Israel.

◊ Num. 32, 47.48. Cap. 34.1.

50. Tu vei muri pe muntele pe care te vei sui, și vei fi adăugat la poporul tău, după cum Aaron*, fratele tău, a murit pe muntele Hor și a fost adău-gat la poporul lui,

◊ Num. 20.23, 28, 33.38.

51. pentru că ați* păcătuit împotriva Mea în mijlocul copiilor lui Israel, lângă apele Meriba, la Cades, în pustia Țin, și nu M'ați sfințit** în mijlocul copiilor lui Israel.

◊ Num. 20.11, 12, 13; 27.14. ◊ Lev. 10.3.

52. Tu vei* vedea doar de departe țara dinaintea ta; dar nu vei intra în țara pe care o dau copiilor lui Israel."

◊ Num. 27.12. Cap. 34.4.

Bindecuvîntarea rostită de Moise.

33 1. Iată bindecuvîntarea* cu care Moise, omul** lui Dumnezeu, a bindecuvîntat pe copiii lui Israel, înainte de moartea lui.

◊ Fac. 49.26. ◊ Ps. 90, titlu.

2. El a zis:

„Domnul* a venit din Sinai,
Și a răsărit peste ei din Seir,
A strălucit din muntele Paran,
Și a ieșit din mijlocul zecilor de mii** de sfinți,

Avînd în dreapta Lui focul legii.

◊ Exod. 19.18, 20. Judec. 5. 4, 5. Hab. 3.3. ◊ Ps. 68.17.
Dan. 7.10. Fap. 7.33. Gal. 3.19. Evr. 2.2. Apoc. 5.11; 9.15.

3. Da, El iubește* popoarele;

Toți* sfinții sînt în mina Ta.
Ei au stătut Ț la picioarele Tale,
Au primit Ț cuvintele Tale.

◊ Exod. 19.5. Cap. 7.7.8. Ps. 47.4. Oseu 11.1. Mal. 1.2.
◊ Cap. 7.6. 1 Sam. 2.9. Ps. 50.5. + Luc. 10.39. Fapt. 22.3.
+ Prov. 2.1.

4. Moise* ne-a dat legea,

Moștenirea** adunării lui Iacov.

◊ Ioan. 1.17; 7.19. ◊ Ps. 119.111.

5. El era împărat* în Israel**,

Cînd se adunau căpeteniile popo-rului

Și semințiile lui Israel.

◊ Fac. 36.31. Judec. 9.2; 17.6. ◊ Cap. 32.15.

6. Trăiască Ruben și să nu moară,
Și bărbații lui să fie mulți la nu-măr!"

7. Iată ce a zis despre Iuda:

„Ascultă, Doamne, glasul lui Iuda,
Și adu-l la poporul lui.
Puternice să-i fie minile*,

Și să-i fii în ajutor** împotriva vrăj-mașilor lui!"

◊ Fac. 49.8. ◊ Ps. 110.5.

8. Despre Levi a zis:

„Tumim* și uring am fost încredin-țați bărbatului sfînt,
Pe care l-ai** ispitit la Masa,
Și cu care Te-ai certat la apele Me-riba."

◊ Exod. 24.20. ◊ Exod. 17.7.

Num. 20.13. Cap. 8.2, 3, 16. Ps. 81.7.

9. Levi a zis despre tatăl său și despre mama sa: „Nu i-am văzut!"

Și despre frații lui: „Nu vă* cu-nosc!"

Iar de copii n'a vrut să mai știe."
Căci ei păzesc** Cuvîntul Tău,
Și țin legămîntul Tău;

◊ Exod. 32.26.27, 28. ◊ Ier. 18.18. Mal. 1.2.5, 6.

10. Ei învață* pe Iacov poruncile Tale,

Și pe Israel legea Ta;

Ei pun** tîmiele sub nările Tale,

Și ardere Ț de tot pe altarul Tău.

◊ Lev. 10.11. Cap. 17.9, 10, 11; 24.8. Ezech. 44.23, 24. Mal. 2.7.
◊ Exod. 30.7, 8. Num. 16.40. 1 Sam. 2.28. + Lev. 1.9, 13.
17. Ps. 51.19. Ezech. 43.27.

11. Bindecuvîntează țaria lui, Doamne!
Primește lucrarea* minilor lui!

Fringe saiele protivnicilor lui,

Și vrăjmașii lui să nuse maiscoale!"

◊ 2 Sam. 24.23. Ps. 30.3. Ezech. 20.40, 41; 43.27.

12. Despre Benjamin a zis:

„El este prea iubitul Domnului,

El va locui la adăpost lângă Dînsul.

Domnul îl va ocroti totdeauna,

Și se va odihni între umerii Lui."

13. Despre Iosif a zis:

„Țara lui va primi dela Domnul, ca

semn de bindecuvîntare*,

Cel mai bun dar al cerului, roua**,

Cele mai bune ape cari sînt jos,

◊ Fac. 49.25. ◊ Fac. 27.28.

14. Cele mai bune roade ale soarelui,

Cele mai bune roade ale fiecărei

luni,

15. Cele mai bune roduri din munții*

cei vechi,

Cele mai bune roade de pe dealu-

rile** cele vecinice,

◊ Fac. 49.26. ◊ Hab. 3.6.

16. Cele mai bune roade ale pămîntu-

lui și din tot ce cuprinde el.

Bunăvoința* Celui ce S'a arătat în

rug

Să vină peste capul** lui Iosif,

Pe creștetul capului domnului frați-

lor lui!

◊ Exod. 3.2, 4. Fapt. 7.30, 35. ◊ Fac. 49.26.

17. El are frumuseța întîiului născut*

al taurului;

Coarnele** lui sînt cum sînt coarnele bivolului;
Cu ele va împunge† pe toate popoarele,
Pînă la marginile pămîntului;
Ele sînt zecile de†† mii ale lui Efraim,
Ele sînt miile lui Manasch.“

• 1 Cron. 5. 1. • Num. 23. 22. Ps. 92. 10. † 1 Reg. 22. 11. Ps. 44. 5. †† Fac. 48. 10.

18. Despre Zabulon a zis:
„Bucură-te*, Zabuloane, de alergările tale,
Și tu, Isahar, de corturile tale!

• Fac. 49. 13, 14, 15.

19. Ei vor chema* popoarele pe munte;
Acolo, vor** aduce jertfe de dreptate,
Căci vor suga bogăția mării,
Și comorile ascunse în nisip.“

• Isa. 2. 3. • Ps. 1. 7.

20. Despre Gad a zis:
„Bindecuvîntat să fie cine lărgește* pe Gad:
Gad se odihnește ca un leu,
Și sfîșie la brațe și capete.

• Isa. 13. 10, etc. 1 Cron. 12. 8, etc.

21. El a ales* cea dintîi parte a țării,
Căci acolo stă ascunsă moștenirea legiitorului;
El a mers cu frunzașii** poporului,
Aadus la îndeplinire dreptatea Domnului,
Și poruncile Lui față de Israel.“

• Num. 32. 16, 17, etc. • 1 Jos. 4. 12.

22. Despre Dan a zis:
„Dan este un pui de leu,
Care s'aruncă* din Basan.“

• 1 Jos. 19. 47. Judc. 18. 27.

23. Despre Neftali a zis:
„Neftali, sătul* de hunăvoință,
Și copleșit cu binecuvîntări dela Domnul,
La în stăpînire partea de** apus și miazăzi!“

• Fac. 49. 21. • 1 Jos. 19. 32, etc.

24. Despre Așer a zis:
„Bindecuvîntat* să fie Așer între copiii lui Israel!
Plăcut să fie fraților lui,
Și să-și moaie** piciorul în untdelemn!

• Fac. 40. 20. • 1 Iov. 29. 6.

25. Zăvoarele tale să fie de fier și de aramă*,
Și puterea ta să țină cît zilele tale!“

• Gen. 4. 9.

26. Nimeni* nu este ca Dumnezeu lui Israel**,
El trece pe ceruri ca să-ți vină în ajutor,

Trece† cu măreție pe nori.
• Exod. 15. 11. Ps. 86. 8. 1er. 10. 6. • Cap. 32. 15, † Ps. 4. 33, 34; 104. 3. Hab. 3. 8.

27. Dumnezeu cel vecinic este un loc de adăpost*,
Și sub brațele Lui cele vecinice este un loc de scăpare.
El a izgonit** pe vrăjmaș dinaintea ta,
Și a zis: „Nimicește-l.“

• 1 Ps. 90. 1. • Cap. 9. 3, 4, 5.

28. Israel* este fără frică în locu ința lui,
Isvorul** lui Iacov este deoparte
Într-o țară plină de griu și de must,
Și cerul† lui picură roua.

• 1er. 23. 6; 33. 16. • Cap. 8. 7, 8. † Fac. 27. 28. Cap. 11. 6.

29. Ferice* de tine, Israele! Cine este ca tine,
Un popor mintuit de Domnul,
Scutul† care îți dă ajutor,
Și sabia care te face slăvit?
Vrăjmașii tăi vor face pe prietenii†† înaintea ta,
Și tu† vei călca peste înălțimile lor.“

• Ps. 144. 1, 5. • 2 Sam. 7. 23. † Ps. 115. 10, 11. †† 2 Sam. 22. 45. Ps. 18. 44; 66. 3; 81. 15. • Cap. 32. 11.

Moartea lui Moise.

34. 1. Moise s'a suit din cîmpia Moabului pe* muntele Nebo, pe vârful muntelui Pisga, în fața Ierihonului. Și Domnul i-a arătat** toată țara: dela Galaad pînă† la Dan, • Num. 27. 12, 33, 47. Cap. 32. 49. • Cap. 3. 27. † Fac. 14. 14.

2. tot ținutul lui Neftali, țara lui Efraim și Manase, toată țara lui Iuda pînă la marea* de apus, • Cap. 11. 3.
3. partea de miază-zi, împrejurimile Iordanului, valea Ierihonului, cetatea finicilor, pînă la Țoar.

• Judc. 1. 16; 3. 13. 2 Cron. 28. 5.

4. Domnul i-a zis: „Aceasta* este țara pe care am jurat că o voi da lui Avraam, lui Isaac și lui Iacov, zicînd: „O voi da seminței tale.“ Ți-am arătat** ca s'o vezi cu ochii tăi; dar nu vei intra în ea.“

• Fac. 12. 7; 13. 15; 16. 18; 26. 3; 28. 13. • Cap. 3. 27; 32. 8.

5. Moise*, robul Domnului, a murit acolo, în țara Moabului, după porunca Domnului.

• Cap. 32. 50. 1 Jos. 1. 1, 2.

6. Și Domnul l-a îngropat în vale, în țara Moabului, față în față cu Bel-Peor. Nimeni* nu i-a cunoscut mormîntul pînă în ziua de azi.

• Judc. 1.

7. Moise* era în vîrstă de o sută douăzeci de ani cînd a murit; vederea** nu-i slăbise, și puterea nu-i trecuse.

• Cap. 31. 2. • Fac. 27. 1; 48. 10, 10a, 14, 16, 17.

8. Copiii lui Israel au plîns pe Moise treizeci* de zile, în cîmpia Moabului; și zilele acelea de plîns și de jale pentru Moise s'au sfîrșit. *Fac. 50. 3 10 Num. 20. 20.

9. Iosua, fiul lui Nun, era plin* de duhul înțelepciunii, căci Moise** își pusese minile peste el. Copiii lui Israel au ascultat de el, și au făcut porocurile pe cari le dăduse lui Moise Domnul.

* Ien. 11. 2. Dan. 6. 3. ** Num. 27. 18, 28.

10. În Israel nu s'a mai ridicat* pro-

poroc ca Moise, pe care** Domnul să-l fi cunoscut față în față.

* Cap. 18. 17, 18. ** Exod. 33. 11, Num. 12. 6, 8, Cap. 6. 4.

11. Niciunul nu poate fi pus alături de el, în ce privește toate* semnele și minunile pe cari l-a trimis Dumnezeu să le facă în țara Egiptului împotriva lui Faraon, împotriva supușilor lui și împotriva întregii țări,

* Cap. 4. 34; 7. 19.

12. și în ce privește toate semelele înfricoșătoare pe cari le-a făcut Moise cu mină tare înaintea întregului Israel.

IOSUA

SAU ISUS NAVI

(Psalmul 111. 6. 1 Timotei 6. 12. Evrei 4. 1—11.)

CUCERIREA ȚĂRII CANAANULUI.

CAPITOLELE 1—12.

Iosua în fruntea poporului.

1. După moartea lui Moise, robul Domnului, Domnul a zis lui Iosua, fiul lui Nun, slujitorul* lui Moise:

* Exod. 24. 13. Deut. 1. 38.

2. „Robul Meu Moise* a murit: acum, scoală-te, treci Iordanul acesta, tu și tot poporul acesta, și intrați în țara pe care o dau copiilor lui Israel. *Deut. 34. 6.

3. Orice loc* pe care-l va călca talpa piciorului vostru, vi-l dau, cum am spus lui Moise. *Deut. 11. 24. Cap. 14. 9.

4. Ținutul vostru* se va întinde dela pustie și Liban pînă la riul cel mare, riul Eufrat, toată țara Hetiților, și pînă la marea cea mare, spre apusul soarelui. *Fac. 15. 18. Exod. 23. 31. Num. 34. 3—12.

5. Nimeni* nu va putea să stea împotriva ta, cît vei trăi. Eu voi fi** cu tine, cum am fost cu Moise; nu te ții voi lăsa, nici nu te voi părăsi. *Deut. 7. 24.

* Exod. 3. 12. † Deut. 31. 8, 23. Vers. 9, 17. Cap. 3. 7; 6. 27. Ien. 49. 2, 6. †† Deut. 31. 6, 8. Ebr. 13. 6.

6. Întărește-te* și îmbărbătează-te, căci tu vei da în stăpînire poporului acestuia țara pe care am jurat părinților lor că le-o voi da. *Deut. 31. 7, 23.

7. Întărește-tenumai, și îmbărbătează-te, lucrînd cu credincioșie după toată legea* pe care ți-a dat-o robul Meu Moise; nu** te abate dela ea nici la dreapta nici la stînga, ca să isbutești în tot ce vei face.

* Num. 27. 21. Deut. 31. 7. Cap. 11. 16. ** Deut. 5. 32; 28. 14.

8. Cartea aceasta a legii să nu se*

depărteze de gura ta; cugetă** asupra ei zi și noapte, căutînd să faci tot ce este scris în ea; căci atunci vei izbîndi în toate lucrările tale, și atunci vei lucra cu înțelepciune. *Deut. 17. 18, 19. ** Ps. 1. 2.

9. Nu* ți-am dat Eu oare porunca aceasta: „Întărește-te și îmbărbătează-te? Nu** te înspăimînta și nu te îngrozi, căci Domnul, Dumnezeuul tău, este cu tine în tot ce vei face.“

* Deut. 31. 7, 8, 23. ** Ps. 27. 1. Ier. 1. 8.

Poporul făgăduiește ascultare.

10. Iosua a dat căpeteniilor ostirii poporului următoarea poruncă:

11. „Treceți prin tabără, și iată ce să porunciți poporului: „Pregătiți-vă merinde, căci peste trei* zile veți trece Iordanul acesta ca să mergeți să cucerii țara, pe care v'o dă în stăpînire Domnul, Dumnezeuul vostru.“

* Cap. 3. 2. Deut. 9. 1; 11. 31.

12. Iosua a zis Rubeniților, Gaditilor și jumătății din seminția lui Manase:

13. „Aduceți-vă aminte* ce v'a poruncit Moise, robul Domnului, cînd a zis: „Domnul, Dumnezeuul vostru, v'a dat odihnă, și v'a dat țara aceasta.

* Num. 32. 20—28. Cap. 22. 2, 3, 4.

14. Nevestele voastre, pruncii voștri și vitele voastre să rămînă în țara pe care v'a dat-o Moise dincoace de Iordan; dar voi toți bărbații voinici, să treceți înarmăți înaintea fraților voștri, și să-i ajutați,

15. pînă ce Domnul va da odihnă fraților voștri ca și vouă, și pînă ce vor fi și ei în stăpînirea țării pe care le-o dă Domnul, Dumnezeul vostru. Apoi* să vă întoarceți să stăpîniți țara care este moșia voastră, și pe care v'a dat-o Moise, robul Domnului, dincoace de Iordan, spre răsăritul soarelui."

* Cap. 22, 4, etc.

16. Ei au răspuns lui Iosua, și au zis: „Vom face tot ce ne-ai poruncit, și ne vom duce ori unde ne vei trimite.

17. Te vom asculta în totul, cum am ascultat pe Moise. Numai Domnul, Dumnezeul tău, să fie* cu tine, cum a fost cu Moise! * Vers. 5. 1 Sam. 20. 13. 1 Reg. 1. 37.

18. Orice om care se va răzvrăti împotriva poruncii tale, și care nu va asculta de tot ce-i vei porunci, să fie pedepsit cu moartea! Întărește-te numai, și îmbărbătează-te!"

Cele două iscoade la Ierihon.

2 1. Iosua, fiul lui Nun, a trimis în ascuns din* Sitim doi oameni, ca iscoade, zicîndu-le: „Duceți-vă de cercetați țara, și mai ales Ierihonul."

Cei doi oameni au plecat, și au ajuns** în casa unei curve, care se che-
ma Rahav ♀, și s'au culcat acolo.

* Num. 25. 1. * Evr. 11. 31. Iac. 2. 25. * Mat. 1. 5.

2. S'a dat* de știre împăratului din Ierihon, și i-au spus: „Iată că niște oameni dintre copiii lui Israel au venit aici, astă noapte, ca să iscodească țara."

* Ps. 127. 1. Prov. 21. 30.

3. Împăratul Ierihonului a trimis la Rahav să-i spună: „Scoate afară pe bărbații cari au venit la tine, și cari au intrat în casa ta; căci au venit să iscodească țara."

4. Femeia* a luat pe cei doi bărbați, și i-a ascuns; și a zis: „Este adevărat că bărbații aceștia au venit la mine, dar nu știam de unde sînt; * 2 Sam. 17. 19, 20.

5. și, fiindcă poarta a trebuit să se închidă noaptea, bărbații aceștia au ieșit afară; nu știu unde s'au dus: grăbiți-vă de-i urmăriți, și-i veți ajunge."

6. Ea îi suise* pe acoperiș, și-i ascunsesse sub niște mănunchiuri de in, pe care-l întinsese pe acoperiș.

* Exod. 1. 17. 2 Sam. 17. 19.

7. Oamenii aceia i-au urmărit pe drumul care duce la vadul Iordanului, și după ce au ieșit ei, s'a închis poarta.

8. Înainte de a se culca iscoadele, Rahav s'a suit la ei pe acoperiș,

9. și le-a zis: „Știu că Domnul v'a

dat țara aceasta, căci ne-a apucat groaza* de voi, și toți locuitorii țării tremură înaintea voastră.

* Fac. 37. 5. Exod. 23. 27. Deut. 2. 24; 14. 2.

10. Fiindcă am auzit cum, la ieșirea voastră din Egipt, Domnul a secat* înaintea voastră apele mării Roșii, și am auzit ce ați făcut** celor doi împărați ai Amoritilor dincolo de Iordan, lui Sihon și Og, pe cari i-ați nimicit cu desăvîrșire.

* Exod. 14. 21. Cap. 14. 23. * Num. 21. 24. 31. 32.

11. De cînd am* auzit lucrul acesta, mi s'a tăiat inima**, și toți ne-am pierdut nădejdea înaintea voastră; căci Domnul ♀, Dumnezeul vostru, este Dumnezeu sus în ceruri și jos pe pămînt.

* Exod. 15. 14, 15. * Cap. 1. 17, 18.

Isa. 13. 7. * Deut. 1. 30.

12. Și acum, vă rog, jurăți-mi* pe Domnul că veți avea față de casa* tatălui meu aceeași bunăvoință pe care am avut-o eu față de voi. Dați-mi un semn ♄ de încredințare

* 1 Sam. 20. 14, 15, 17. * 1 Tim. 5. 8. * Vers. 13.

13. că veți lăsa cu viață pe tatăl meu, pe mama mea, pe frații mei, pe surorile mele, și pe toți ai lor, și că ne veți scăpa dela moarte."

14. Bărbații aceia i-au răspuns: „Sintem gata să murim pentru voi, dacă nu ne dați pe față; și cînd Domnul ne va da țara aceasta, ne vom purta cu tine cu bunăvoință* și credincioșie."

* Jude. 1. 24. Mat. 23.

15. Ea i-a pogorît* cu o funie pe fereastră, căci casa în care locuia era lingă zidul cetății.

* Fap. 9. 5.

16. Și le-a zis: „Duceți-vă spre munte, ca să nu vă întîlnească ceice vă urmăresc, ascundeți-vă acolo trei zile, pînă se vor întoarce; după aceea, si vă vedeți de drum."

17. Bărbații aceia i-au zis: „Iată cum vom fi deslegați* de jurămîntul pe care ne-ai pus să-l facem."

* Exod. 22. 1.

18. La intrarea* noastră în țară, lega funia aceasta de fir cîrmiziu la fereastra prin care ne-ai pogorît, și strînge** la tine în casă pe tatăl tău, pe mama ta, pe frații tăi, și pe toată familia tatălui tău.

* Vers. 12. * Cap. 6. 2.

19. Dacă vreunul din ei va ieși pe poarta casei tale, ca să meargă afară pe uliță, singele* lui va cădea asupra capului lui, și noi vom fi nevinovați: dar dacă va pune cineva mina pe vreunul din ceice vor fi cu tine în casă

singele lui va cădea asupra capului nostru. ^{Mat. 27.26.}

20. Și dacă ne vei da pe față, vom fi deslegați de jurământul pe care ne-ai pus să-l facem."

21. Ea a răspuns: „Fie după cuvintele voastre.” Și-a luat rămas bun dela ei, și ei au plecat. Ea a legat funia cărmizie la fereastră.

22. Ei au plecat, și au ajuns la munte, unde au rămas trei zile, pînă s'au întors cei cari-i urmăreau. Cei cari-i urmăreau i-au căutat pe tot drumul, dar nu i-au găsit.

23. Cei doi oameni s'au întors, s'au pogorît din munte, și au trecut Iordanul. Au venit la Iosua, fiul lui Nun, și i-au istorisit tot ce li se întimplase.

24. Ei au zis lui Iosua: „Cu adevărat, Domnul* a dat totă țara în minile noastre, și toți locuitorii țării tremură înaintea noastră.” ^{Exod. 23.31. Cap. 6. 2; 21.44.}

Trecerea Iordanului.

3 1. Iosua, sculindu-se disdeditimea-tă, a pornit din Sitim* cu toți copiii lui Israel. Au ajuns la Iordan; și au rămas acolo peste noapte, înainte de a trece. ^{Cap. 2. 1.}

2. După trei* zile, căpeteniile oastei au trecut prin tabără, ^{Cap. 1.10, 11.}

3. Și au dat poporului următoarea poruncă: „Cînd* veți vedea chivotul legămîntului Domnului, Dumnezeului vostru, dus de preoți*, cari sînt din neamul Leviților, să plecați din locul în care sînteți, și să porniți după el. ^{Num. 10.33. Deut. 31.9, 25.}

4. Dar* între voi și el să fie o depărtare de aproape două mii de coți: să nu vă apropiați de el. El vă va arăta drumul pe care trebuie să-l urmați, căci n'ați mai trecut pe drumul acesta.” ^{Exod. 19. 12.}

5. Iosua a zis poporului: „Sfințiți-vă*, căci mine Domnul va face lucruri minunate în mijlocul vostru.” ^{Exod. 19. 10, 14, 15. Lev. 20. 7. Num. 11. 8. Cap. 7. 13. 1 Sam. 16. 5. Iecl. 2. 10.}

6. Și Iosua a zis preoților: „Luați* chivotul legămîntului, și treceți înaintea poporului.” Ei au luat chivotul legămîntului, și au pornit înaintea poporului. ^{Num. 4. 15.}

7. Domnul a zis lui Iosua: „Astăzi, voi începe să te înalț* înaintea între-

gului Israel, ca să știe că voi fi cu tine cum** am fost cu Moise.

^{Cap. 1. 14. 1 Cron. 29. 25. 2 Cron. 1. 1. Cap. 1. 5.}

8. Să dai următoarea poruncă preoților* cari duc chivotul legămîntului: „Cînd veți ajunge la marginea apelor Iordanului, să vă** opriți în Iordan.” ^{Vers. 3. Vers. 17.}

9. Iosua a zis copiilor lui Israel: „Apropiați-vă, și ascultați cuvintele Domnului, Dumnezeului vostru.”

10. Iosua a zis: „Prin aceasta veți cunoaște că Dumnezeul* cel viu este în mijlocul vostru, și că va izgoni** dinaintea voastră pe Cananiți, pe Hețiți, pe Heviți, pe Fereziți, pe Ghirgasiți, pe Amoriți și pe Iebusiți: ^{Deut. 5. 26. 1 Sam. 17. 26. 2 Reg. 19. 1. Osea 1. 10. Mat. 16. 16. 1 Tes. 1. 9. Exod. 33. 7. Deut. 7. 1. Ps. 44. 2.}

11. Iată, chivotul legămîntului Domnului* întregului pămînt va trece înaintea voastră în Iordan. ^{Vers. 13. Mic. 4. 13. Zah. 4. 14; 6. 7.}

12. Acum, luați* doisprezece bărbați din semințiile lui Israel, cite un bărbat de fiecare seminție. ^{Cap. 4. 2.}

13. Și de îndată* ce preoții cari duc chivotul Domnului**, Dumnezeului întregului pămînt, vor pune talpa picio-rului în apele Iordanului, apele Iordanului se vor despică în două, și anume apele cari se pogoră din sus, se vor opri ț grămadă.” ^{Vers. 15, 16. Vers. 11. † Ps. 78. 13; 114. 3.}

14. Poporul a ieșit din corturi, ca să treacă Iordanul, și preoții cari duceau chivotul* legămîntului au pornit înaintea poporului. ^{Exod. 7. 45.}

15. Cînd preoții, cari duceau chivotul, au ajuns la Iordan, și cînd li s'au muiat picioarele* în marginea apei, — căci** Iordanul se varsă peste toate malurile lui în ț tot timpul secerișului, ^{Vers. 13. 1 Cron. 12. 15. Ier. 12. 5; 49. 19. † Cap. 4. 18; 5. 10, 12.}

16. — apele cari se pogoră din sus s'au oprit, și s'au înălțat grămadă, la o foarte mare depărtare de lingă cetatea Adam, care este lingă Tārtan*; iar celece se pogorau spre** marea cîmpiei, care este marea Sărātā, s'au scurs de tot. Poporul a trecut în fața Ierihonului. ^{1 Reg. 4. 12; 7. 46. Deut. 3. 17. † Fac. 14. 3. Num. 34. 12.}

17. Preoții cari duceau chivotul legămîntului Domnului s'au oprit pe uscat, în mijlocul Iordanului, în timp ce tot Israelul* trecea pe uscat, pînă a isprăvit tot poporul de trecut Iordanul. ^{Exod. 14. 29.}

Petre de aducere aminte.

4 1. După ce a isprăvit tot poporul de trecut* Iordanul, Domnul a zis lui Iosua:

^o Deut. 27. 2 Cap. 3. 17.

2. „Ia* doisprezece bărbați din popor, cite un bărbat din fiecare semintie.

^o Cap. 3. 12.

3. Dă-le porunca următoare: „Luați de aici, din mijlocul Iordanului, din locul unde s'au oprit* preoții, douăsprezece pietre, pe cari să le duceți cu voi, și să le puneți în locul** unde veți petrece noaptea aceasta.“

^o Cap. 3. 13. ^o Vers. 19, 20.

4. Iosua a chemat pe cei doisprezece bărbați, pe cari i-a ales dintre copiii lui Israel, cite un bărbat de fiecare semintie.

5. Și le-a zis: „Treceți înaintea chivotului Domnului, Dumnezeului vostru, în mijlocul Iordanului, și fiecare din voi să ia o piatră pe umăr, după numărul semintțiilor copiilor lui Israel,

6. pentru ca acesta să fie un semn de aducere aminte în mijlocul vostru. Cînd* vor întreba copiii voștri într'o zi: „Ce însemnează pietrele acestea pentru voi?“

^o Vers. 21. Exod. 12. 26; 13. 14. Deut. 6. 20. Ps. 44. 1; 76. 3, 4, 5, 6.

7. să le spuneti: „Apele Iordanului* s'au despicat în două înaintea chivotului legămîntului Domnului; cînd a trecut chivotul Iordanul, apele Iordanului s'au despicat în două, și pietrele acestea să fie totdeauna o aducere aminte** pentru copiii lui Israel.“

^o Cap. 3. 13, 16. ^o Exod. 12. 14. Num. 16. 40.

8. Copiii lui Israel au făcut așa cum le poruncise Iosua. Au luat douăsprezece pietre din mijlocul Iordanului, cum spusese lui Iosua Domnul, după numărul semintțiilor copiilor lui Israel, le-au luat cu ei, și le-au pus în locul unde aveau să rămîna peste noapte.

9. Iosua a ridicat și el douăsprezece pietre în mijlocul Iordanului, în locul unde se oprișeră picioarele preoților cari duceau chivotul legămîntului; și ele au rămas acolo pînă în ziua de azi.

10. Preoții cari duceau chivotul au stătut în mijlocul Iordanului pînă la deplina împlinire a celor ce poruncise lui Iosua Domnul să spună poporului, potrivit cu tot ce poruncise Moise lui Iosua. Și poporul s'a grăbit să treacă.

11. După ce a isprăvit de trecut tot poporul, chivotul Domnului și preoții au trecut înaintea poporului.

12. Fiii lui Ruben, fiii lui Gad, și jumătate din semintia lui Manase, au trecut* înarmați înaintea copiilor lui Israel, cum le spusese Moise.

^o Num. 32. 20, 27, 32.

13. Aproape patruzeci de mii de bărbați, pregătiți de război, au trecut gata de luptă înaintea Domnului în cîmpia Ierihonului.

14. În ziua aceea, Domnul a înălțat pe Iosua înaintea întregului Israel; și s'au temut de el, cum se temuseră de Moise, în toate zilele vieții lui. ^o Cap. 3. 17.

15. Domnul a zis lui Iosua:

16. „Poruncește preoților cari duc chivotul mărturie, să iasă din Iordan.“

^o Exod. 28. 14, 25.

17. Și Iosua a poruncit preoților: „Ieșiți din Iordan.“

18. Cînd au ieșit preoții, cari duceau chivotul legămîntului Domnului, din mijlocul Iordanului, și cînd au călcat cu talpa picioarelor pe uscat, apele Iordanului s'au întors la locul lor, și s'au revărsat* ca mai înainte peste toate malurile lui. ^o Cap. 3. 15.

19. Poporul a ieșit din Iordan în ziua a zecea a lunii întii, și a tăbărit la Ghilgal*, la marginea de răsărit a Ierihonului.

^o Cap. 3. 5.

20. Iosua a ridicat la Ghilgal cele douăsprezece pietre pe cari le luaseră din Iordan.

^o Vers. 1.

21. El a zis copiilor lui Israel: „Cînd vor* întreba copiii voștri într'o zi pe părinții lor: „Ce însemnează pietrele acestea?“

^o Vers. 1.

22. să învățați pe copiii voștri, și să le spuneti: „Israel* a trecut Iordanul acesta pe uscat.“

^o Cap. 3. 1.

23. Căci Domnul, Dumnezeul vostru, a secat înaintea voastră apele Iordanului pînă ce ați trecut, după cum făcuse Domnul, Dumnezeul vostru, la Marea Roșie, pe care a secat-o* înaintea noastră pînă am trecut,

^o Exod. 14. 2.

24. pentru ca* toate popoarele pămîntului să știe că mina Domnului este* puternică, și să vă țemeți totdeauna de Domnul, Dumnezeul vostru.“

^o 1 Reg. 8. 42, 43. 2 Reg. 10. 10. Ps. 108. 5. ^o Exod. 16. 16. 1 Cron. 29. 12. Ps. 69. 13. † Exod. 14. 2. Deut. 6. 2. Ps. 80. 7. Ier. 10. 7.

Tăierea împrejur.

5 1. Cînd au auzit* toți împărații A moriților dela apusul Iordanului, și toți împărații Cananiților de lingă* mare că Domnul secase apele Iorda-

nului înaintea copiilor lui Israel pînă am trecut, li s'a tăiat inima și au rămas îngroziți înaintea copiilor lui Israel. *Exod. 15, 14, 15. *Num. 13, 29. Cap. 2, 9, 10, 11. Ps. 48, 6. Ezech. 21, 7. † 1 Reg. 10, 5.

2. În vremea aceea, Domnul a zis lui Iosua: „Fă-ți niște cuțite* de piatră, și taie împrejur pe copiii lui Israel, a doua oară.” *Exod. 4, 25.

3. Iosua și-a făcut niște cuțite de piatră și a tăiat împrejur pe copiii lui Israel pe dealul Aralot.

4. Iată pricina pentru care i-a tăiat Iosua împrejur. Tot* poporul ieșit din Egipt, bărbații, toți oamenii de luptă muriseră în pustie, pe drum, după ieșirea lor din Egipt. *Num. 14, 20; 26, 64, 65. Deut. 2, 16.

5. Tot poporul acela ieșit din Egipt era tăiat împrejur; dar tot poporul născut în pustie, pe drum, după ieșirea din Egipt, nu fusese tăiat împrejur.

6. Căci copiii lui Israel umblaseră patruzeci* de ani prin pustie pînă la nimicirea întregului neam de oameni de război cari ieșiseră din Egipt și cari nu ascultaseră de glasul Domnului. Domnul le-a jurat că nu-i** va lăsa să vadă țara pe care jurase părinților lor că ne-o va da, țară în care curge lapte și miere. *Num. 14, 33. Deut. 1, 3; 2, 7, 14. Ps. 35, 10. *Num. 14, 23. Ps. 95, 11. Ezech. 3, 11. † Exod. 3, 8.

7. În locul lor a ridicat pe* copiii lor; și Iosua i-a tăiat împrejur, căci erau ne tăiați împrejur, pentru că nu-i tăiaseră împrejur pe drum. *Num. 14, 31. Deut. 1, 30.

8. După ce a isprăvit de tăiat împrejur pe tot poporul, au rămas pe loc în tabără pînă la vindecare*. *Fac. 34, 26.

Prăznuirea

Paștelor. — Mana încetează.

9. Domnul a zis lui Iosua: „Astăzi, am ridicat ocară* Egiptului de deasupra voastră.” Și locului acela i-au pus numele** Ghilgal (Prăvălire) pînă în ziua de azi. *Fac. 34, 14. 1 Sam. 14, 6. Lev. 18, 3. Cap. 24, 14. Ezech. 20, 7; 23, 3, 8. *Cap. 4, 19.

10. Copiii lui Israel au tăbărit la Ghilgal; și au prăznuit Paștele în a patru-sprezecea* zi a lunii, spre seară, în cîmpia Ierihonului. *Exod. 12, 6. Num. 9, 5.

11. A doua zi de Paște au mîncat din griul țării, azimi și boabe prăjite; chiar în ziua aceea au mîncat.

12. Mana* a încetat a doua zi de Paște, cînd au mîncat din griul țării. Copiii lui Israel n'au mai avut mană,

ci au mîncat din roadele țării Canaanului în anul acela. *Exod. 16, 35.

Descoperirea dumnezeiască.

13. Pe cînd Iosua era lingă Ierihon, a ridicat ochii, și s'a uitat. Și iată că un om* stătea în picioare înaintea lui, cu sabia scoasă** din teacă în mînă. Iosua s'a dus spre el, și i-a zis: „Ești dintre ai noștri sau dintre vrăjmașii noștri?” *Fac. 18, 2; 32, 24. Exod. 23, 23. Zab. 1, 8. Fapt. 1, 10. *Num. 22, 23.

14. El a răspuns: „Nu, ci Eu sînt Căpetenia oștirii Domnului, și acum am venit.” Iosua s'a aruncat cu fața la pămînt, s'a închinat, și i-a zis: „Ce spune Domnul meu robului Său?” *Fac. 17, 3.

15. Și Căpetenia oștirii Domnului a zis lui Iosua: „Scoate-ți* încălțămintele din picioare, căci locul pe care stai este sfînt.” Și Iosua a făcut așa. *Exod. 3, 5. Fapt. 7, 33.

Luarea Ierihonului. —

Nelegiuirea și pedepsirea lui Acan.

6. Ierihonul era închis și întărit de teamă copiilor lui Israel. Nimeni nu ieșea din el și nimeni nu intra în el.

2. Domnul a zis lui Iosua: „Iată, dau* în mîinile tale Ierihonul și pe împăratul** lui, pe vitejii lui ostași. *Cap. 2, 9, 24; 8, 1. *Deut. 7, 24.

3. Inconjurați cetatea, voi toți bărbații de război, dînd ocol cetății odată. Așa să faci șase zile.

4. Șapte preoți să poarte înaintea chivotului șapte trîmbițe de corn de berbece; în ziua a șaptea, să inconjurați cetatea de șapte ori, și preoții* să sune din trîmbițe. *Num. 10, 8.

5. Cînd vor suna lung din cornul de berbece, și cînd veți auzi sunetul trîmbiței, tot poporul să scoată mari strigăte. Atunci zidul cetății se va prăbuși, și poporul să se suie, fiecare drept înainte.”

6. Iosua, fiul lui Nun, a chemat pe preoți, și le-a zis: „Luați chivotul legămîntului, și șapte preoți să poarte cele șapte trîmbițe de corn de berbece înaintea chivotului Domnului.”

7. Și a zis poporului: „Porniți, inconjurați cetatea, și bărbații înarmați să treacă înaintea chivotului Domnului.”

8. După ce a vorbit Iosua poporului, cei șapte preoți cari purtau înaintea

Domnului cele șapte trîmbițe de corn de berbeci au pornit și au sunat din trîmbițe. Chivotul legămîntului Domnului mergea în urma lor.

9. Bărbații înarmați mergeau înaintea preoților, cari sunau din trîmbițe, și coada* oștirii mergea după chivot; în timpul mersului, preoții sunau din trîmbițe.

* Num. 10, 27.

10. Iosua dăduse porunca aceasta poporului: „Voi să nu strigați, să nu vi se audă glasul, și să nu vă însă o vorbă din gură, pînă în ziua cînd vă voi spune: „Strigați!“ Atunci să strigați.”

11. Chivotul Domnului a înconjurat cetatea, și i-a dat ocol odată; apoi au intrat în tabără, și au rămas în tabără peste noapte.

12. Iosua s'a sculat cu noaptea'n cap, și preoții* au luat chivotul Domnului.

* Deut. 31, 26.

13. Cei șapte preoți, cari purtau cele șapte trîmbițe de corn de berbeci înaintea chivotului Domnului, au pornit și au sunat din trîmbițe. Bărbații înarmați mergeau înaintea lor, și coada oștirii venea după chivotul Domnului; în timpul mersului, preoții sunau din trîmbițe.

14. Au înconjurat cetatea odată, a doua zi; apoi s'au întors în tabără. Au făcut acelaș lucru timp de șase zile.

15. În ziua a șaptea, s'au sculat în zorii zilei, și au înconjurat în acelaș fel cetatea de șapte ori; aceasta a fost singura zi cînd au înconjurat cetatea de șapte ori.

16. A șaptea oară, pe cînd preoții sunau din trîmbițe, Iosua a zis poporului: „Strigați, căci Domnul v'a dat cetatea în mînă!”

17. Cetatea să fie dată Domnului spre nimicire, ea și tot ce se află în ea; dar să lăsați cu viață pe curva Rahav și pe toți cei ce vor fi cu ea în casă, pentru că a ascuns* pe solii pe cari-i trimiseserăm noi.

* Cap. 2, 4.

18. Feriți-vă numai de cecace va fi dat spre nimicire; căci dacă veți lua ceva din cecace va fi dat spre nimicire, veți face ca tabăra lui Israel să fie dată spre nimicire și o veți** nenoroci.

* Deut. 7, 26; 13, 17. Cap. 7, 1, 11, 12.

** Cap. 7, 25. 1 Reg. 18, 17, 18. Iona 1, 12.

19. Tot argintul și tot aurul, toate lucrurile de aramă și de fer, să fie închinare Domnului, și să intre în vistieria Domnului.

20. Poporul a scos strigăte, și preoții

au sunat din trîmbițe. Cînd a auzit poporul sunetul trîmbiței, a strigat tare, și zidul* s'a prăbușit; poporul s'a suit în cetate, fiecare drept înainte. Au pus mina pe cetate,

* Ver. 5, Ezer 11, 2.

21. și au nimicit-o* cu desăvîrșire, trecînd prin ascuțișul sabiei tot ce era în cetate, bărbați și femei, copii și bătrîni, pînă la boi, oi și măgari.

* Deut. 2, 2.

22. Iosua a zis celor doi bărbați cari iscodiseră țara: „Intrați în casa curvei, și scoateți din ea pe femeia aceea și pe toți ai ei, cum* i-ați jurat.”

* Cap. 2, 14. Ezer 11, 2.

23. Tinerii, iscoadele, au intrat și au scos pe Rahav, pe tatăl* ei, pe mama ei, pe frații ei, și pe toți ai ei; au scos afară pe toți cei din familia ei, și i-au așezat afară din tabăra lui Israel.

* Cap. 2, 13.

24. Cetatea au ars-o împreună cu tot ce se afla în ea; numai argintul*, aurul, și toate lucrurile de aramă și de fier le-au pus în vistieria casei Domnului.

* Ver. 19.

25. Iosua a lăsat cu viață pe curva Rahav, casa tatălui ei, și pe toți ai ei; ea a locuit* în mijlocul lui Israel pînă în ziua de azi, pentru că ascunsese solii, pe cari-i trimisese Iosua să iscodească Ierihonul.

* Mat. 1, 5.

Blestemul

lui Iosua asupra Ierihonului.

26. Atunci a jurat Iosua, și a zis: „Blestemat* să fie înaintea Domnului omul care se va scula să zidească din nou cetatea aceasta a Ierihonului! Cu prețul întiului său născut îi va pune temeliiile și cu prețul celui mai tînră fiu al lui îi va așeza porțile!”

* 1 Reg. 16, 31.

27. Domnul* a fost cu Iosua, și i s'a dus vestea** în toată țara.

* Cap. 1, 5. ** Cap. 9, 1, 11.

Nelegiuirea lui Acan.

7. Copiii lui Israel au păcătuit cu privire la lucrurile date spre nimicire. Acan*, fiul lui Carmi, fiul lui Iuda, a luat din lucrurile date spre nimicire. Și Domnul S'a aprins de minie împotriva copiilor lui Israel.

* Cap. 22, 20.

2. Iosua a trimes din Ierihon niște bărbați la Ai, care este lîngă Bet-Aven, la răsărit de Betel. Și le-a zis: „Suiviți-vă, și iscodiți țara.” Și oamenii aceia s'au suit, și au iscodit cetatea Ai.

3. S'au întors la Iosua, și i-au spus:

„Degeaba mai faci să mai meargă tot poporul; două sau trei mii de oameni vor ajunge ca să bați cetatea Ai; nu osteni tot poporul; căci oamenii aceia sînt puțini la număr.“

4. Aproape trei mii de oameni au pornit, dar au luat-o la* fugă dinaintea oamenilor din Ai. ⁹ Lev. 26.17, Deut. 28.25.

5. Oamenii din Ai le-au omorît aproape treizeci și șase de oameni; i-au urmărit dela poartă pînă la Șebarim, și i-au bătut la vale. Poporul a rămas încremenit și cu inima moale* ca apa. ⁹ Cap. 2.9, 11. Lev. 26.36, Ps. 22.14.

Miluirea și rugăciunea lui Iosua.

6. Iosua și-a sfișiat* hainele, și s'a aruncat cu fața la pămînt pînă seara înaintea chivotului Domnului, el și bătrînii lui Israel, și și-au* presărat capul cu țărînă. * Fuc. 37.20, 34. ⁹ 1 Sam. 4.12, 2 Sam. 1.2; 13.19, Neem. 9.1, Iov. 2.12.

7. Iosua a zis: „Ah! Doamne Dumnezeu!”, pentru că ai trecut pe poporul acesta Iordanul, ca să ne dai în minile Amoriților și să ne prăpădești? De am fi știut să rămînem de cealaltă parte a Iordanului! ⁹ Exod. 5.22, 2 Reg. 3.10.

8. Dar Doamne, ce voi zice, după ce Israel a dat dosul înaintea vrăjmașilor lui?

9. Cananiții și toți locuitorii țării vor afla; ne vor înconjuia, și ne vor șterge* numele de pe pămînt. Și ce vei face Tu** Numelui Tău celui mare?“ ⁹ Ps. 81.4. ⁹ Exod. 22.12. Num. 14.13.

Descoperirea și pedepsirea lui Acan.

10. Domnul a zis lui Iosua: „Scoală-te! Pentruce stai culcat astfel pe fața ta?”

11. Israel* a păcătuit; au călcat legămîntul Meu pe care li l-am dat, au luat din lucrurile** date spre nimicire, le-au furat și au mințit ț, și le-au ascuns printre lucrurile lor.

⁹ Vers. 1. ⁹ Cap. 6.17, 18. ⁹ Fapt. 5.1, 2.

12. De aceea* copiii lui Israel nu pot să țină piept vrăjmașilor lor: vor da dosul în fața vrăjmașilor lor, căci sînt dați* spre nimicire; Eu nu voi mai fi cu voi, dacă nu nimiciți ce este dat spre nimicire din mijlocul vostru.

⁹ Num. 11.46. Jude. 2.14. ⁹ Deut. 7.26. Cap. 6.18.

13. Scoală-te, sfințește* poporul. Spune-le: „Sfințiți-vă** pentru mine. Căci așa zice Domnul, Dumnezeu lui Israel: „În mijlocul tău este un lucru dat spre nimicire, Israele; nu vei putea să îți piept vrăjmașilor tăi, pînă

nu veți scoate lucrul dat spre nimicire din mijlocul vostru.

⁹ Exod. 15.10. ⁹ Cap. 3.5.

14. Să vă apropiați mine dimineață după semințiile voastre; și seminția pe care o va arăta Domnul* prin sorți se va apropia pe familii, și familia pe care o va arăta Domnul prin sorți se va apropia pe case, și casa pe care o va arăta Domnul prin sorți se va apropia pe bărbați. ⁹ Prov. 16.33.

15. Cine* va fi arătat prin sorți că a luat din ce era dat spre nimicire, va fi ars în foc, el și tot ce este al lui, pentru că a călcat** legămîntul Domnului și a făcut o ț mișelie în Israel.“ ⁹ 1 Sam. 11.28, 29. ⁹ Vers. 11. ⁹ Fuc. 34.7. Jude. 20.6.

16. Iosua s'a sculat disdimeineață, și a apropiat pe Israel, după semințiile lui, și a fost arătată prin sorți seminția lui Iuda.

17. A apropiat familiile lui Iuda, și a fost arătată prin sorți familia lui Zerah. A apropiat familia lui Zerah pe case, și a fost arătată prin sorți casa lui Zabdi.

18. A apropiat casa lui Zabdi pe bărbați, și a fost arătat prin sorți Acan*, fiul lui Carmi, fiul lui Zabdi, fiul lui Zerah, din seminția lui Iuda. ⁹ 1 Sam. 14.42.

19. Iosua a zis lui Acan: „Fiule*, dă slavă Domnului, Dumnezeu lui Israel, mărturisește* și spune-mi ț ce ai făcut, nu-mi ascunde nimic!“

⁹ 1 Sam. 6. 5. Ier. 13. 10. Ioan 9. 24. ⁹ Num. 6. 6, 7. 2 Cron. 30. 22. Ps. 51. 3. Dau. 9. 4. ⁹ 1 Sam. 14. 43.

20. Acan a răspuns lui Iosua, și a zis: „Este adevărat că am păcătuit împotriva Domnului, Dumnezeului lui Israel, și iată ce am făcut.

21. Am văzut în pradă o manta frumoasă de Șinear, două sute de sicli de argint, și o placă de aur în greutate de cincizeci de sicli; le-am pofțit, și le-am luat; iată, sînt ascuse în pămînt în mijlocul cortului meu, și argintul este pus subț ele“.

22. Iosua a trimes niște oameni, cari au alergat în cort; și iată că lucrurile erau ascuse în cortul lui Acan, și argintul era subț ele.

23. Le-au luat din mijlocul cortului, le-au adus lui Iosua și tuturor copiilor lui Israel, și le-au pus înaintea Domnului.

24. Iosua și tot Israelul împreună cu el au luat pe Acan, fiul lui Zerah, argintul, mantaua, placa de aur, pe fiii și fiicele lui Acan, boii lui, măga-

rii, oile, cortul lui și tot ce era al lui; și i-au suit în valea Acor*.

* Ver. 26, Cap. 15, 7.

25. Iosua a zis: „Pentruce ne-ai* nenorocit? Și pe tine te va nenoroci Domnul azi“. Și tot Israelul** i-a ucis cu pietre. I-au ars în foc, i-au ucis cu pietre.

* Cap. 6, 18. 1 Cron. 2, 7. ** Deut. 17, 6.

26. și au ridicat* peste Acan un morman mare de pietre, care se vede până în ziua de azi. Și Domnul** S'a întors din iuțimea miniei Lui. Din pricina acestei împliniri s'a dat până în ziua de azi locului același numele de valea Acor † (*Turburare*).

* Cap. 8, 29. 2 Sam. 18, 17. Plin. 3, 53. ** Deut. 13, 17. 2 Sam. 21, 14. † Ver. 24. Gnl. 4, 12. Iza. 65, 10. Iosef 2, 15.

Luarea cetății Ai.

8 I. Domnul a zis lui Iosua: „Nu* te teme, și nu te spăimînta! Ia cu tine pe toți oamenii de război, scoală-te, suie-te împotriva cetății Ai. Iată** că îți dau în minile tale pe împăratul din Ai și pe poporul lui, cetatea lui și țara lui.“ Deut. 1, 21; 7, 18; 31, 8, Cap. 1, 9. ** Cap. 6, 2.

2. Să faci cetății Ai cum ai făcut* Ierihonului și împăratului lui: să păstrați pentru voi numai** prada de război și vitele. Pune niște oameni la pîndă înapoia cetății“.

* Cap. 6, 21. ** Deut. 20, 14.

3. Iosua s'a sculat cu toți oamenii de război ca să se suie împotriva cetății Ai. A ales treizeci de mii de bărbați viteji, pe cari i-a pornit noaptea,

4. și le-a dat următoarea poruncă: „Ascultați! Să* vă puneți la pîndă înaintea cetății; să nu vă depărtați mult de cetate, și toți să fiți gata.

* Iudc. 20, 29.

5. Iar eu și tot poporul care este cu mine ne vom apropia de cetate. Și cînd vor ieși înaintea noastră, ca întîia dată, noi o s'o luăm la fugă* dinaintea lor.

* Iudc. 20, 32.

6. Ei ne vor urmări pînă cînd îi vom trage departe de cetate, căci vor zice: „Fug dinaintea noastră, ca întîia dată!“ Și vom fugi dinaintea lor.

7. Voi să ieșiți atunci dela pîndă și să puneți mîna pe cetate, și Domnul, Dumnezeul vostru, o va da în minile voastre.

8. După ce veți lua cetatea, să-i puneți foc, să faceți cum a zis Domnul: aceasta este porunca* pe care v'o dau“.

* 2 Sam. 18, 28.

9. Iosua i-a pornit, și s'au dus de s'au

asezat la pîndă între Betel și Ai, la apus de Ai. Iar Iosua a petrecut noaptea aceea în mijlocul poporului.

10. Iosua s'a sculat dis de dimineață, a cercetat poporul, și a pornit împotriva cetății Ai, în fruntea poporului, el și bătrînii lui Israel.

11. Toți* oamenii de război cari erau cu el s'au suit și s'au apropiat de cetate; cînd au ajuns în fața cetății, au tăbarit la miază noapte de Ai, de care erau despărțiți prin vale.

12. Iosua a luat aproape cinci mii de oameni, și i-a pus la pîndă între Betel și Ai, la apus de cetate.

13. După ce s'a așezat toată tabăra la miază noapte de cetate, și cei de pîndă la apus de cetate, Iosua a înaintat în noaptea aceea în mijlocul văii.

14. Cînd a văzut împăratul cetății Ai lucrul acesta, oamenii din Ai s'au sculat în grabă disdimineată, și au ieșit înaintea lui Israel, ca să-l bată. Împăratul s'a îndreptat, cu tot poporul lui, spre un loc hotărît, înspre cîmpie, și nu știa* că înapoia cetății o mîna de oameni stăteau la pîndă împotriva lui.

* Iudc. 20, 34. Ier. 9, 12.

15. Iosua și tot Israelul s'au prelungit* că sint bătuiți, și au fugit pe drumul dinspre pustie.

* Iudc. 20, 35.

16. Atunci tot poporul care era în cetate s'a strîns ca să-i urmărească. Au urmărit pe Iosua și au fost trași de parte din cetate.

17. N'a rămas niciun om în Ai și în Betel care să nu fi ieșit împotriva lui Israel. Au lăsat cetatea deschisă, și au urmărit pe Israel.

18. Domnul a zis lui Iosua: „Intinde spre Ai sulița pe care o ai în mînă, căci am s'o dau în mîna ta!“ Și Iosua a întins spre cetate sulița pe care o avea în mînă.

19. Deîndată ce și-a întins mîna, bărbații, cari stăteau la pîndă, au ieșit repede din locul unde erau; au pătruns în cetate, au luat-o, și s'au grăbit de i-au pus foc.

20. Oamenii din Ai, uitîndu-se înapoi, au văzut fumul cetății suindu-se spre cer, și n'au mai putut să scape în nici o parte. Poporul care fugea spre pustie s'a întors împotriva celor ce-l urmăreau;

21. căci Iosua și tot Israelul, văzînd cetatea luată de cei ce stăteau la pîndă,

și fumul cetății suindu-se în sus, s'au întors și au bătut pe oamenii din Ai.

22. Ceilalți deasemenea le-au ieșit înainte din cetate, și oamenii din Ai au fost înconjurați de Israel din toate părțile. Israel i-a bătut, fără să lase unul cu viață*, nici vreun fugar;

Deut. 7,2.

23. pe împăratul din Ai, l-au prins viu, și l-au adus la Iosua.

24. După ce a isprăvit Israel de ucis pe toți locuitorii din Ai, în cîmp și în pustie, unde îi urmăriseră ei, și după ce toți au fost trecuți în totul prin ascuțișul săbiei, tot Israelul s'a întors la Ai și a trecut cetatea prin ascuțișul săbiei.

25. În totul au fost douăsprezece mii de inși uciși în ziua aceea, bărbați și femei, toți oameni din Ai.

26. Iosua nu și-a tras mîna pe care o ținea întinsă cu sulița, pînă ce toți locuitorii au fost nimiciți cu desăvîrșire.

27. Israel* a păstrat pentru sine doar vitele și prada din cetatea aceasta, după porunca** pe care o dăduse lui Iosua Domnul.

Num. 31,22, 26. Vers. 2.

28. Iosua a ars cetatea Ai, și a făcut* din ea pentru totdeauna un morman de dărîmături, care se vede pînă în ziua de azi.

Deut. 13, 16.

29. A spînzurat* de un lemn pe împăratul din Ai, și l-a lăsat pe lemn pînă seara. La apusul** soarelui, Iosua a poruncit să i se pogoare trupul de pe lemn; l-au aruncat la intrarea porții cetății, și au ridicat ț pe el o mare grămadă de pietre, care este pînă în ziua de azi.

Cap. 10, 26. Ps. 107, 40: 110, 5.

Deut. 21, 23. Cap. 10, 27. †Cap. 7, 26; 10, 27.

Altarul de pe muntele Ebal.

30. Atunci Iosua a zidit un altar Domnului, Dumnezeuului lui Israel, pe muntele Ebal*,

Deut. 27, 4, 5.

31. cum poruncise copiilor lui Israel Moise, robul Domnului, și cum este scris în cartea* legii lui Moise: era un altar de pietre necioplite, peste cari nu trecuse ferul. Pe altarul acesta au adus Domnului ardere de tot, și jertfe** de mulțămiri.

Exod. 20, 25. Deut. 27, 5, 6. Exod. 20, 24.

32. Și acolo Iosua a scris* pe pietre o copie a legii pe care o scrisese Moise înaintea copiilor lui Israel.

Deut. 27, 2, 8.

33. Tot Israelul, bătrîni, mai marii oastei și judecătorii lui, stăteau de amîndouă părțile chivotului, înaintea

preoților, din neamul Leviților, cari* duceau chivotul legămîntului Domnului; erau de față atît străinii** cit și copiii lui Israel, jumătate în dreptul muntelui Garizim, și jumătate în dreptul muntelui Ebal, după ț porunca pe care o dăduse mai înainte Moise, robul Domnului, ca să binecuvinteze pe poporul lui Israel.

Deut. 31, 9, 25. Deut. 31, 12. †Deut. 11, 20: 27, 12.

34. Iosua a citit* apoi toate cuvintele legii, binecuvîntările** și blestemurile, după cum este scris în cartea legii.

Deut. 31, 11. Neem. 5, 3. Deut. 28, 2, 15, 43; 29, 20, 21; 30, 19.

35. N'a rămas nimic din tot ce poruncise Moise, pe care să nu-l fi citit Iosua în fața întregii adunări a lui Israel, în fața femeilor*, copiilor și străinilor** cari mergeau în mijlocul lor.

Deut. 31, 12. Vers. 33.

Impărații țării se unesc.

91. La auzul acestor lucruri, toți împărații cari erau dincoace de Iordan, în munte și în vale, și pe toată coasta* mării celei mari, pînă lîngă Liban, Hetiții**, Amoriiți, Cananiții, Fezeziții, Heviții și Iebusiții,

Num. 34, 6. Exod. 3, 17; 23, 23.

2. s'au unit* împreună într'o înțelegere ca să lupte împotriva lui Iosua și împotriva lui Israel.

Ps. 63, 3, 5.

Violența Gabaoniților.

3. Locuitorii* din Gabaon**, de partea lor, cînd au auzit ce făcuse Iosua Ierihonului și cetății Ai,

Cap. 10, 2. 2Sam. 21, 1, 2. Cap. 6, 27.

4. au întrebuintat un vicleșug, și au pornit la drum cu merinde pentru călătorie. Au luat niște saci vechi pe măgarii lor, și niște burdufuri vechi pentru vin, rupte și cirpite,

5. iar în picioare purtau încălțăminte veche și cirpită, și erau îmbrăcați cu niște haine vechi pe ei; iar toată pînea pe care o aveau pentru hrană era uscată și mucegăise.

6. S'au dus la Iosua în* tabără la Ghilgal, și i-au zis lui și tuturor celor din Israel: „Noi venim dintr'o țară depărtată, acum deci faceți legămint cu noi”.

Cap. 5, 10.

7. Bărbații lui Israel au răspuns Heviților* acestora: „Poate că voi locuiți în mijlocul nostru, cum să** facem noi legămint cu voi?”

Cap. 11, 19. Exod. 23, 32. Deut. 7, 2; 20, 16. Jude. 2, 2.

8. Ei au zis lui Iosua: „Noi * sîntem robii tăi.“ Și Iosua le-a zis: „Cine sînteți voi, și de unde veniți?“

Deut. 20, 11. 2 Reg. 10, 5.

9. Ei i-au răspuns: „Robii tăi vin dintr-o țară foarte * depărtată, pentru faima Domnului, Dumnezeului tău; căci am auzit * vorbindu-se de El, de tot ce a făcut în Egipt,

Deut. 20, 15. Exod. 15, 14. Ios. 2, 10.

10. și de ce a * făcut celor doi împărați ai Amoriților dincolo de Iordan, lui Sihon, împăratul Hesbonului, și lui Og, împăratul Basanului, care era la Astarot.

Num. 21, 24, 39.

11. Și bătrînii noștri și toți locuitorii din țara noastră ne-au zis: „Luați cu voi merinde pentru călătorie, duceți-vă înaintea lor, și spuneți-le: „Noi sîntem robii voștri; acum deci faceți legămînt cu noi.

12. Iată pinea noastră: era caldă cînd am luat-o ca merinde de acasă, în ziua cînd am plecat să venim la voi, și acum s'a uscat și s'a mucegăit.

13. Burdufurile acestea de vin, cînd le-am umplut, erau noi de tot, și iată-le s'au rupt; hainele și încălțămînta noastră s'au învechit de lungimea prea mare a drumului“.

14. Bărbații lui Israel au luat din merindele lor, și n'au * întrebat pe Domnul.

15. Iosua a făcut pace * cu ei, și a încheiat un legămînt prin care trebuia să-i lase cu viață, și căpeteniile adunării le-au jurat lucrul acesta.

Cap. 11, 10. 2 Sam. 21, 2.

16. La trei zile după încheierea acestui legămînt, copiii lui Israel au aflat că erau vecini cu ei, și că locuiau în mijlocul lor.

17. Căci copiii lui Israel au plecat, și a treia zi au ajuns la cetățile lor; cetățile lor erau * Gabaon, Chefira, Beerot și Chiriat-learim.

Cap. 18, 25, 26, 28. Ezr. 2, 25.

18. Dar nu i-au bătut, pentru că * frunțașii adunării le juraseră pe Domnul, Dumnezeul lui Israel, că-i vor lăsa cu viață.

Și toată adunarea a cîrît împotriva căpeteniilor.

Ps. 15, 4. Ecl. 5, 2.

19. Toate căpeteniile au zis întregii adunări: „Le-am jurat pe Domnul, Dumnezeul lui Israel, și acum nu putem să ne atingem de ei.

20. Iată ce le vom face: îi vom lăsa

cu viață, ca să n'aducem peste * minia Domnului, din pricina jurămîntului pe care li l-am făcut“.

2, 6. Ezech. 17, 13, 15, 18, 19. Zah. 5, 3, 4. Mal. 3, 4.

21. „Să trăiască“, le-au zis căpeteniile. Dar au fost întrebuițați la tăiat lemne * și la scos apă pentru toată adunarea, cum * le spusese * căpeteniile.

Deut. 20, 11. Vers. 1.

22. Iosua i-a chemat, și le-a vorbit astfel: „Pentru ce ne-ați înșelat zicînd: „Sîntem * foarte departe de voi“, cînd voi * locuiți în mijlocul nostru?“

Vers. 6, 9. Vers. 1.

23. Acum sînteți blestemați *, și nu veți înceta să fiți în robie, să tăiați lemne și să scoateți apă pentru casa Dumnezeului meu“.

Fac. 9, 25. Vers. 21, 2.

24. Ei au răspuns lui Iosua, și au zis: „Robii tăi au auzit de poruncile * date de Domnul, Dumnezeul tău, robule Său Moise, ca să vă dea în mînă toată țara și să nimicească dinaintea voastră pe toți locuitorii ei; și venire voastră a băgat mare frică * în noi, cînd privim la viața noastră: iată de ce am lucrat așa.

Exod. 23, 32. Deut. 7, 1, 2. Exod. 15, 1.

25. Și acum iată-ne în mînile * tale fă cu noi ce vei crede că este bine și drept să faci“.

Fac. 18, 1.

26. Iosua le-a făcut așa cum hotărîse i-a izbăvit din mîna copiilor lui Israel, cari nu i-au omorît;

27. dar din ziua aceea i-a pus să taie lemne * și să scoată apă pentru adunare, și pentru altarul Domnului în locul pe care l-ar alege Domnul: cea ce fac până în ziua * de azi.

Vers. 21, 23. Deut. 12, 1.

Marca luptă dela Gabaon.

10. 1. Adoni-Tedec, împăratul Ierusalimului, a aflat că Iosua * pusese mîna pe Ai și o nimicea cu desăvîrșire, că făcuse cetăți Ai * și împăratului cum făcuse Ierihonului și împăratului lui, și că locuitorii Gabaonului făcuseră pace cu Israel și erau în mijlocul lor.

Cap. 6, 21. Cap. 8, 22, 26, 28. 1 Cap. 9, 15.

2. Atunci i-a fost foarte mare * frică fiindcă Gabaon era o cetate mare și una din cetățile împărătești, mai mare chiar decît Ai, și toți bărbații ei erau viteji.

Exod. 15, 14, 16, 10. Deut. 1, 2.

3. Adoni-Tedec, împăratul Ierusalimului, a trimis să spună lui Hohab, împăratul Hebronului, lui Piream, împăratul Iarmutului, lui Iafia, împăratul

tul Lachisului, și lui Debir, împăratul Eglonului:

4. „Suiți-vă la mine, și ajutați-mă, ca să batem Gabaonul, căci a făcut pace* cu Iosua și cu copiii lui Israel“.

°Vers. 1. Cap. 9. 16.

5. Cei cinci împărați ai Amoriților: împăratul Ierusalimului, împăratul Hebronului, împăratul Iarmutului, împăratul Lachisului, și împăratul Eglonului, s'au adunat* astfel și s'au suit împreună cu toate oștile lor; au venit și au tăbărit lângă Gabaon, și au început să lupte împotriva lui.

°Cap. 9. 2.

6. Oamenii din Gabaon au trimis să spună lui Iosua, în tabăra* din Ghilgal: „Nu părăsi pe robii tăi, suie-te la noi în grabă, izbăvește-ne, dă-ne ajutor; căci toți împărații Amoriților, cari locuiesc pe munte, s'au strâns împotriva noastră“.

°Cap. 6. 10; 9. 6.

7. Iosua s'a suit din Ghilgal, el și toțioamenii de război* cu el, și toți cei viteji.

°Cap. 9. 1.

8. Domnul a zis lui Iosua: „Nu te teme de ei, căci îi dau în minile tale, și niciunul* din ei nu va putea să stea împotriva ta“.

°Cap. 11. 6. Judec. 4. 14. °Cap. 1. 5.

9. Iosua a venit fără veste peste ei, după ce a mers toată noaptea dela Ghilgal.

10. Domnul i-a pus* în învălmășeală dinaintea lui Israel; și Israel le-a pricinuit o mare înfringere la Gabaon, i-a urmărit pe drumul care suie la Bet-Horon,** și i-a bătut pînă la Azeca† și pînă la Macheda.

°Judec. 4. 15. 1 Sam. 7. 10. 17. Ps. 18. 14. Isa. 28. 21. °Cap. 16. 3. 6. +Cap. 15. 35.

11. Pe cînd fugeau ei dinaintea lui Israel, și se pogorau din Bet-Horon, Domnul* a făcut să cadă din cer peste ei niște pietre mari pînă la Azeca, și au perit; cei ce au murit de pietrele grindinei au fost mai mulți decît cei uciși cu sabia de copiii lui Israel.

°Ps. 18. 13. 14. 7. 7. Isa. 30. 30. Apoc. 10. 21.

Soarele și luna se opresc.

12. Atunci Iosua a vorbit Domnului, în ziua cînd a dat Domnul pe Amoriți în minile copiilor lui Israel, și a zis în fața lui Israel:

„Oprește-te, soare*, asupra Gabaonului,

Și tu, lună, asupra văii** Aialonului!“

°Isa. 28. 21. Hab. 3. 11. °Judec. 12. 12.

13. Și soarele s'a oprit, și luna și-a întrerupt mersul, Pînă ce poporul și-a răzbunat pe vrăjmașii lui.

Lucrul acesta nu* este scris oare în Cartea Dreptului?

Soarele s'a oprit în mijlocul cerului, și nu s'a grăbit să apună, aproape o zi întreagă.

°2 Sam. 1. 18.

14. N'a mai* fost nici o zi ca aceea, nici înainte nici după aceea, cînd Domnul să fi ascultat glasul unui om; căci Domnul** lupta pentru Israel.

°Isa. 38. 8. °Deut. 1. 30. Vers. 42. Cap. 21. 1.

15. Și Iosua* și tot Israelul împreună cu el, s'a întors în tabără la Ghilgal.

°Vers. 13.

Uciderea celor cinci împărați.

16. Cei cinci împărați au fugit, și s'au ascuns într'o peșteră la Macheda.

17. S'a spus lucrul acesta lui Iosua, zicînd: „Cei cinci împărați se află ascunși într'o peșteră la Macheda“.

18. Iosua a zis: „Prăvăliți niște petre mari la intrarea peșterii, și puneți niște oameni să-i păzească.

19. Și voi nu vă opriți, ci urmăriți pe vrăjmașii voștri, și batceți-i pe dinapoi; nu-i lăsați să intre în cetățile lor, căci Domnul, Dumnezeuul vostru, i-a dat în minile voastre.“

20. După ce Iosua și copiii lui Israel le-au pricinuit o foarte mare înfringere, și i-au bătut cu desăvîrșire, ceice au putut scăpa au intrat în cetățile întărite,

21. și tot poporul s'a întors liniștit în tabără la Iosua în Macheda, fără ca cineva să fi crîcnit* cu limba lui împotriva copiilor lui Israel.

°Exod. 11. 7.

22. Iosua a zis atunci: „Deschideți intrarea peșterii, scoateți afară din ea pe cei cinci împărați, și aduceți-i la mine.“

23. Ei au făcut așa, și au adus la el pe cei cinci împărați, pe cari-i scosese din peșteră: pe împăratul Ierusalimului, pe împăratul Hebronului, pe împăratul Iarmutului, pe împăratul Lachisului, și pe împăratul Eglonului.

24. După ce au adus pe acești împărați înaintea lui Iosua, Iosua a chemat pe toți bărbaii lui Israel, și a zis căpeteniilor oamenilor de război, cari merseseră cu el: „Apropiați-vă și puneți-vă picioarele* pe grumajii împăraților acestora.“ Ei s'au apropiat, și au pus picioarele pe grumajii lor.

°Ps. 107. 40; 110. 5; 149. 8. 9. Isa. 26. 6. 6. Mal. 4. 3.

25. Iosua le-a zis: „Nu vă temeți* și nu vă spăimîntați, ci întăriți-vă și îmbăbătați-vă, căci așa** va face Dom-

nul tuturor vrăjmașilor voștri împotriva cărora vă veți lupta“.

• Dent. 31, 6, 8. Cap. 1, 9. • Dent. 3, 21; 7, 19.

26. După aceea, Iosua i-a lovit, și i-a omorât; i-a spânzurat de cinci copaci, și au rămas spânzurați* de copaci până seara.

• Cap. 8, 23.

27. Pela apusul soarelui, Iosua a poruncit să-i pogoare* din copaci, i-au aruncat în peștera în care se ascunseră, și n'a pus la intrarea peșterii niște pietre mari, cari au rămas acolo pînă în ziua de azi. • Dent. 21, 23. Cap. 8, 29.

Alte izbînzii ale lui Iosua.

28. Iosua a luat Macheda chiar în ziua aceea, și a trecut-o prin ascuțișul săbiei; a nimicit cu desăvîrșire pe împărat, cetatea și pe toți cei ce se aflau în ea; n'a lăsat să scape niciunul, și împăratului din Macheda i-a făcut cum* făcuse împăratului Ierihonului.

• Cap. 8, 21.

29. Iosua, și tot Israelul împreună cu el, a trecut din Macheda la Libna, și a dat luptă împotriva Libnei.

30. Domnul a dat-o și pe ea, împreună cu împăratul ei, în minile lui Israel, și a trecut-o prin ascuțișul săbiei, pe ea și pe toți cei ce se găseau în ea; n'a lăsat să scape niciunul, și a făcut împăratului ei cum făcuse împăratului Ierihonului.

31. Iosua, și tot Israelul împreună cu el, a trecut din Libna în Lachis, a tăbărit înaintea ei, și a început lupta împotriva ei.

32. Domnul a dat cetatea Lachis în minile lui Israel, care a luat-o a doua zi, și a trecut-o prin ascuțișul săbiei, pe ea și pe toți cei ce se aflau în ea, cum făcuse cu Libna.

33. Atunci Horam, împăratul Ghezerului, s'a suit ca să dea ajutor Lachisului. Iosua l-a bătut, pe el și pe poporul lui, fără să lase pe cineva să scape.

34. Iosua, și tot Israelul împreună cu el, a trecut din Lachis la Eglon; au tăbărit înaintea ei, și au început lupta.

35. Au luat-o în aceeași zi, și au trecut-o prin ascuțișul săbiei, pe ea și pe toți cei ce se aflau în ea; Iosua a nimicit-o cu desăvîrșire chiar în ziua aceea, cum făcuse cu Lachis.

36. Iosua, și tot Israelul împreună cu el, s'a suit din Eglon la Hebron*, și au început lupta împotriva lui.

• Cap. 14, 18; 15, 13. Judec. 1, 10.

37. L-au luat, și l-au trecut prin ascu-

țișul săbiei, pe el, pe împăratul și toate cetățile cari țineau de el, și toți cei ce se aflau în el; Iosua n'a lăsat pe niciunul să scape, cum făcuse cu Eglonul, și l-a nimicit cu desăvîrșire împreună cu toți cei ce se aflau în el.

38. Iosua, și tot Israelul împreună cu el, s'a îndreptat împotriva Debirului și a început lupta împotriva lui.

• Cap. 15, 15. Judec. 1, 11.

39. L-a luat, pe el, pe împăratul și toate cetățile cari țineau de el; l-a trecut prin ascuțișul săbiei, și au nimicit cu desăvîrșire pe toți cei ce se aflau în ele, fără să lase să scape vreunul. Iosua a făcut Debirului și împăratului cum făcuse Hebronului și cum făcuse Libnei și împăratului ei.

40. Iosua a bătut astfel toată țara muntele, partea de miazăzi, cîmpia costișele, și a bătut pe toți împărații; n'a lăsat să scape nimeni, și a nimicit cu desăvîrșire tot ce avea cîmpie, cum poruncise* Domnul, Dumnezeul lui Israel.

• Dent. 20, 15.

41. Iosua i-a bătut dela Cades-Benea pînă la Gaza*, a bătut toată țara Gosen pînă la Gabaa.

• Fac. 10, 19. • Cap. 12, 1.

42. Iosua a luat în același timp pe toți împărații aceia și țara lor, că Domnul*, Dumnezeul lui Israel, lupta pentru Israel.

• Ver. 14.

43. Și Iosua, și tot Israelul împreună cu el, s'a întors în tabără la Ghilgal.

Mare bătălie la apele Merom.

11 1. Iabin, împăratul Hațorului, zind de aceste lucruri, a trimis soli la Iobab, împăratul Madonului la împăratul Șimronului,** la împăratul Acașului,

• Cap. 10, 3. • Cap. 19, 2.

2. la împărații cari erau la miazănoapte de munte, în cîmpia dela miazăzi de Chineret*, în vale, și pe țărmurile Dōrului** la apus,

• Num. 34, 11. • Cap. 17, 11. Judec. 1, 27. 1 Reg. 4, 15.

3. Cananiților dela răsărit și dela apus, Amoriților, Hetiților, Fereziților, lebusiților în munte, și Heviților la poalele Hermonului** în țara Mitpa.

• Judec. 3, 3. • Cap. 13, 11. • Fac. 31, 8.

4. Au ieșit, ei și toate oștirile lor împreună cu ei, alcătuiind un popor foarte număr, ca nisipul* care este pe marginea mării, și avînd cai și cară foarte mare număr.

• Fac. 22, 17; 32, 12. Judec. 7, 12. 1 Sam. 17, 1.

5. Toți împărații aceștia au hotărât un loc de întâlnire, și au venit de au tăbărit împreună la apele Merom, ca să lupte împotriva lui Israel.

6. Domnul a zis lui Iosua: „Nu te teme de ei, căci mine, pe vremea aceasta, îi voi da bătuți pe toți înaintea lui Israel. Cailor** să le tai vinele picioarelor, iar carăle lor să le arzi în foc!”

* Cap. 10, 8. ** 2 Sam. 8, 4.

7. Iosua, cu toți oamenii lui de război, au venit pe neașteptate peste ei la apele Merom, și s-au năpustit în mijlocul lor.

8. Domnul i-a dat în minile lui Israel; ei i-au bătut și i-au urmărit până la Sidonul cel mare, până la Misrefot—Maim*, și până în valea Mitpa la răsărit; i-au bătut, fără să lase să scape vreunul.

* Cap. 13, 6.

9. Iosua le-a făcut cum* îi spusese Domnul: cailor le-a tăiat vinele picioarelor, iar carăle lor le-a ars în foc.

** Vers. 6.

Cuceriri făcute la mieză noapte și în cealaltă parte a țării.

10. La întocmire, și în același timp, Iosua a luat Hațorul, și a trecut prin sabie pe împăratul lui. Hațorul era mai înainte capi: a lui: uror acestor împărații.

11. Au trecut prin ascuțișul săbiei și au nimicit cu desăvîrșire pe toți ceice se găseau în el: n'a rămas nimic din ce avea suflare de viață, și au pus foc Hațorului.

12. Iosua a luat deasemenea toate cetățile împăraților acelor, și pe toți împărații lor i-a trecut prin ascuțișul săbiei, și i-a nimicit cu desăvîrșire, cum* poruncise Moise, robul Domnului.

* Num. 31, 52. Deut. 7, 2; 20, 16, 17.

13. Dar Israel n'a ars niciuna din cetățile așezate pe dealuri, afară numai de Hațor, care a fost ars de Iosua.

14. Copiii lui Israel au păstrat pentru ei toată prada cetăților acelor și vitele; dar au trecut prin ascuțișul săbiei pe toți oamenii, până i-au nimicit, fără să lase ceva din ce are suflare de viață.

15. Iosua* a împlinit poruncile date de Domnul robului Său** Moise, și de Moise lui Iosua; n'a lăsat nimic neîmplinit din tot ce poruncise lui Moise Domnul.

* Exod. 34, 11, 12. ** Deut. 7, 2. + Cap. 1, 7.

16. Astfel Iosua a luat toată țara aceasta, muntele*, toată partea de

miazăzi, toată** țara Gosen, valea, cimpia, muntele lui Israel și văile lui,

* Cap. 12, 8. ** Cap. 10, 41.

17. dela muntele cel* pleșug care se înalță spre Seir până la Baal-Gad, în valea Libanului, la poalele muntelui Hermon. A luat pe toți împărații** lor, i-a bătut și i-a omorât.

* Cap. 12, 7. ** Deut. 7, 24. Cap. 12, 7.

18. Războiul, pe care l-a purtat Iosua împotriva tuturor acestor împărați, a ținut multă vreme.

19. N'a rămas nicio cetate, care să fi făcut pace cu copiii lui Israel, afară de Heviți*, cari locuiau în Gaboon; pe toate le-au luat prin luptă.*

* Cap. 9, 3, 7.

20. Căci Domnul* a îngăduit ca popoarele acelea să-și împietrească inima și să lupte împotriva lui Israel, pentru că Israel să le nimicească cu desăvîrșire, fără să aibă milă de ele, și să le nimicească, după cum** poruncise lui Moise Domnul.

* Deut. 2, 30. Jude. 14, 4.

1 Sam. 2, 25. 1 Reg. 12, 15. Rom. 9, 8. ** Deut. 20, 16, 17.

21. În același timp, Iosua a pornit, și a nimicit pe Anachimi* din muntele Hebronului, din Debir, din Anab, din tot muntele lui Iuda și din tot muntele lui Israel; Iosua i-a nimicit cu desăvîrșire, împreună cu cetățile* lor.

* Num. 13, 22, 33. Deut. 1, 28. Cap. 15, 13, 14.

22. N'au rămas deloc Anachimi în țara copiilor lui Israel; n'au rămas decât la Gaza, la Gat* și la** Asdod.

* 1 Sam. 17, 4. ** Cap. 15, 46.

23. Iosua a pus stăpînire deci pe toată țara, potrivit* cu tot ce spusese lui Moise Domnul. Și Iosua a dat-o de moștenire lui Israel, fiecăruia i-a dat partea lui**, după semințiile lor. Apoi țara* s'a odihnit de război.

* Num. 34, 2, etc. ** Num. 26, 53. Cap. 14; 16; 17; 18; 19. + Cap. 14, 16; 21, 44; 22, 4; 23, 1.

Împărații biruiți.

12. Iată împărații pe cari i-au bătut toți copiii lui Israel, și a căror țară au luat-o în stăpînire de cealaltă parte a Iordanului, spre răsăritul soarelui, dela pîrîul Arnon* pînă la** muntele Hermonului, cu toată cimpia de la răsărit:

* Num. 21, 24. ** Deut. 3, 8, 9.

2. Pe Sihon*, împăratul Amoriților, care locuia la Hesbon. Stăpînirea lui se întindea dela Aroer, care este pe malul pîrîului Arnon, și, dela mijlocul pîrîului, peste jumătate din Galaad, pînă la pîrîul Iaboc, hotarul copiilor lui Amon;

* Num. 21, 24. Deut. 2, 33, 36; 3, 6, 10.

3. dela* cimpie pina la marea Chine-
ret la răsărit, și pină la marea cimpiei,
care este marea Sărata, la răsărit,
spre** Bet-leșimot; și dela miazăzi,
subt poalele muntelui Pisga.

4. Pe Og*, împăratul Basanului, singu-
ră rămășiță* a Refaimiților, cari
locuiau în Aștarot și la Edrei. * Num. 21, 35.
Deut. 3, 4, 10. * Deut. 3, 11. Cap. 13, 12. + Deut. 3, 4.

5. Stăpinirea lui se întindea peste
muntele* Hermonului, peste Salca**,
peste tot Basanul, pină la hotarul
Gheșuriților și Maacatiților, și peste
jumătate din Galaad, hotarul lui Si-
hon, împăratul Hesbonului.

* Deut. 3, 8. * Deut. 3, 10. Cap. 13, 11. + Deut. 3, 14.

6. Moise*, robul Domnului, și copiii
lui Israel, i-au bătut, și Moise**, robul
Domnului, le-a dat țara lor în stăpi-
nirea Rubeniților, Gaditiților, și la ju-
mătate din seminția lui Manase.

* Num. 21, 2, 31. * Num. 32, 29, 30. Deut. 3, 11, 12. Cap. 13, 8.

Impărații biruiți dincoace de Iordan.

7. Iată împărații pe cari* i-au bătut
Iosua și copiii lui Israel dincoace de
Iordan, la apus, dela Baal-Gad în va-
lea Libanului pină la muntele cel ple-
șuv, care se înalță spre Seir**. Iosua
a ținut țara lor în stăpinire seminiților
lui Israel, fiecareia i-a dat partea ei.

* Cap. 11, 17. * Fac. 14, 6, 32, 33. Deut. 2, 1, 4. + Cap. 11, 21.

8. în munte*, în vale, în cimpie, pe
costișe, în pustie, și în partea de miază-
zi țara Hetiților**, Amoriților, Ca-
naniților, Fereziților, Heviților și le-
busiților.

* Cap. 10, 40; 11, 16. * Exod. 3, 8; 23, 23. Cap. 9, 1.

9. Împăratul* Ierihonului, unul; îm-
păratul** din Ai, lingă Betel, unul;

* Cap. 6, 2. * Cap. 8, 29.

10. împăratul* Ierusalimului, unul;
împăratul Hebronului, unul; * Cap. 10, 23.

11. împăratul Iarmutului, unul; îm-
păratul din Lachis, unul;

12. împăratul Eglonului, unul; îm-
păratul Ghezerului*, unul; * Cap. 10, 33.

13. împăratul Debirului* unul; îm-
păratul Ghederului, unul; * Cap. 10, 36.

14. împăratul din Horma, unul; îm-
păratul Aradului, unul;

15. împăratul Libnei*, unul; îm-
păratul Adulamului, unul; * Cap. 10, 29.

16. împăratul din Macheda*, unul;
împăratul Betelului**, unul;

* Cap. 10, 28. * Cap. 8, 17. Jude. 1, 22.

17. împăratul Tapuahului, unul; îm-
păratul Heferului*, unul; * 1 Reg. 4, 10.

18. împăratul Afecului, unul; îm-
păratul Lașaronului, unul;

19. împăratul Madonului, unul; îm-
păratul Hațorului*, unul; * Cap. 10, 4.

20. împăratul Șimron-Meronului*,
unul; împăratul Așafului, unul;

21. împăratul Taanacului, unul; îm-
păratul din Meghido, unul;

22. împăratul din Chedeș*, unul; îm-
păratul Iocneamului, la Carmel, unul;

23. împăratul Dorului, pe înălțimile
Dorului*, unul; împăratul Goimului*,
lingă Ghilgal, unul;

24. împăratul din Tirța, unul. Peste
tot treizeci și unu de împărați.

IMPĂRȚIREA

ȚĂRII CANAANULUI

(Capitolele 13--24. Mica 4, 4.)

Țara care mai rămîne de cucerit.

13. Iosua era* bătrîn, înaintat în
vîrstă. Domnul i-a zis atunci: „Îi
ai îmbătrînit, ai înaintat în vîrstă, și
țara care-ți mai rămîne de supus este
foarte mare.”

2. Iată* țara care mai rămîne: toate
ținuturile Filistenilor și tot ținutul
Gheșuriților†,

* Jude. 3, 1. * Joel 3, 4. † Vers. 13. 2 Sam. 3, 3; 13, 2.

3. dela Șihor*, care curge înaintea
Egiptului, pină la hotarul Ecronului
la miazănoapte, ținut care trebuie so-
cotit drept cananit, și care este stăpî-
nit de cei cinci** domnitori ai Filisten-
ilor: cel din Gaza, cel din Asdod, cel
din Ascalon, cel din Gat și cel din
Ecron, și de† Aviți; * 1er. 2, 18. * Judec. 1,
1 Sam. 6, 4, 16. Tef. 2, 5. † Deut. 2, 23.

4. începînd dela miazăzi, toată țara
Canaanților, și Meara, care este a Șe-
doniților, pină la Afec*, pină la hotaru
Amoriților**;

5. țara Ghibliților* și tot Libanu
spre răsăritul soarelui, dela** Baal
Gad, la poalele muntelui Hermon, pî-
nă la intrarea Hamatului;

* 1 Reg. 5, 18. Ps. 83, 7. Eze. 27, 9. * Cap. 10, 31.

6. toți locuitorii de pe munte, delu
Liban pină la Misrefot-Maim*, toți
Sidoniții. Eu îi voi izgoni** dinaintea
copiilor lui Israel. Dă numai țara ace-
sta de moștenire prin sorți lui Israel
cum ți-am poruncit;

* Cap. 11, 8. * Cap. 23, 13. Jude. 2, 3.

7. și împarte* acum țara aceasta ca moștenire între cele nouă seminții și între jumătate din seminția lui Manase*.
*Cap. 14.1, 2.

*Impărțirea
țării dela răsăritul Iordanului.*

8. Rubeniții și Gaditii, cu cealaltă jumătate din seminția lui Manase, și-au primit moștenirea, pe care le-a* dat-o Moise de cealaltă parte a Iordanului, la răsărit, cum le-a dat-o Moise, robul Domnului: *Num. 32.33. Deut. 3.12-13. Cap. 22.4.

9. dela Aroer, care este pe malurile piriului Arnon, și dela cetatea care este în mijlocul văii, toată cimpia Medeba*, până la Dibon; *Vers. 16. Num. 21.30.

10. toate* cetățile lui Sihon, împăratul Amoriților, care domnea la Hesbon, până la hotarul copiilor lui Amon; *Num. 21.24, 25.

11. Galaadul*, ținutul Gheșuriților și al Maacatiților, tot muntele Hermonului, și tot Basanul, până la Salca; *Cap. 12.5.

12. toată împărăția lui Og în Basan, care domnea în Aștarot și în Edrei, și care era singura rămășiță a* Refaimiților. Moise a bătut pe acești** împărați, și i-a izgonit.

*Deut. 3.11. Cap. 12.4. *Num. 21.24, 25.

13. Dar copiii lui Israel n'au izgonit* pe Gheșuriți și pe Maacatiți, cari au locuit în mijlocul lui Israel până în ziua de azi. *Vers. 11.

14. Seminția lui Levi* a fost singura căreia Moise nu i-a dat parte de moștenire; jertfele mistuite de foc înaintea Domnului, Dumnezeuului lui Israel, aceasta a fost moștenirea lui, cum** îi spusese El.

*Num. 18.20, 23, 24. Cap. 14.3, 4. *Vers. 33.

15. Moise* a dat parte de moștenire, după familiile lor.

16. Ei au avut ca ținut al lor: dela Aroer*, care este pe malurile piriului Arnon, și cetatea** care este în mijlocul văii, toată cimpia* de lângă Medeba,

*Cap. 12.2. *Num. 21.28. †Num. 21.30. Vers. 9.

17. Hesbonul, și toate cetățile lui din cimpie, Dibonul, Bamot-Baal, Bet-Baal-Meon,

18. Iahat*, Chedemot, Mefaat,
*Num. 21.33.

19. Chiriataim*, Sibma*, Teret-Hașahar, pe muntele văii,

*Num. 32.37. *Num. 32.38.

20. Bet-Peor, poalele muntelui* Pisga, Bet-Ieșimot, *Deut. 3.17. Cap. 12.3.

21. toate* cetățile cimpiei, și toată împărăția lui Sihon, împăratul Amoriților, care domnea la Hesbon: Moise îl bătuse**, pe el și pe domnitoriile* Madianului, pe Evi, Rechem, Tur, Hur și Reba, domnitori cari se trăgeau din Sihon, și cari locuiau în țară.

*Deut. 3.10. *Num. 21.21. †Num. 31.8.

22. Între cei pe cari i-au ucis copiii lui Israel, nimiciseră cu sabia și pe ghicitorul Balaam*, fiul lui Beor.

*Num. 22.5; 31.8.

23. Hotarul ținutului fiilor lui Ruben era Iordanul. Aceasta este moștenirea fiilor lui Ruben, după familiile lor: cetățile și satele lor.

24. Moise* a dat parte de moștenire, după familiile lor.

25. Ținutul lor* a fost Iaezerul, toate cetățile Galaadului, jumătate din* țara copiilor lui Amon până la Aroer, față în față cu Raba†, *Num. 32.34.

*Num. 21.26, 28, 29. Deut. 2.19. Jude. 11.13, 15, etc. †2Sam. 11.1; 12.26.

26. dela Hesbon până la Ramat-Mitpe și Betonim, dela Mahanaim până la hotarul Debirului,

27. și, în vale, Bet-Haram*, Bet-Nimra, Sucot** și Tafon, rămășiță din împărăția lui Sihon, împăratul Hesbonului, avind ca hotar Iordanul până la marginea mării Chineret†, de cealaltă parte a Iordanului, la răsărit.

*Num. 32.36. *Fac. 33.17. †Reg. 7.46. †Num. 34.18.

28. Aceasta este moștenirea fiilor lui Gad, după familiile lor: cetățile și satele lor.

29. Moise* a dat parte de moștenire din seminția lui Manase, fiilor lui Manase, o parte de moștenire după familiile lor.

30. Ținutul lor a fost: dela Mahanaim, tot Basanul, toată împărăția lui Og, împăratul Basanului, și toate tirgușoarele* lui Iair în Basan, șasezeci de cetăți. *Num. 32.41. 1 Cron. 2.23.

31. Jumătate din Galaad, Aștarot* și Edrei, cetăți din împărăția lui Og, în Basan, au căzut fiilor** lui Machir, fiul lui Manase, adică la jumătate din fiii lui Machir, după familiile lor.

*Cap. 12.4. *Num. 32.39, 40.

32. Acestea sînt părțile de moștenire pe cari le-a dat Moise, cînd era în cimpia Moabului, de cealaltă parte a Iordanului, în fața Ierihonului, la răsărit.

33. Moise n'a dat nici o moștenire seminției* lui Levi; Domnul, Dumnezeu lui Israel, este moștenirea lui, cum** îi spusese El.

* Vers. 14. Cap. 18. 7. ** Num. 18. 20. Deut. 10. 9; 18. 1. 2.

Impărțirea țării dela apus de Iordan.

14 1. Iată locurile pe cari le-au primit copiii lui Israel ca moștenire în țara Canaanului, pe cari li le-au* împărțit între ei preotul Eleazar, Iosua, fiul lui Nun, și căpeteniile de familie ale semințiilor copiilor lui Israel.

* Num. 34. 17, 18.

2. Impărțirea s'a făcut prin sorți*, cum poruncise Domnul prin Moise, pentru cele nouă seminții și jumătate.

* Num. 26. 55; 33. 54; 34. 13.

3. Căci* Moise dăduse o moștenire celor două seminții și jumătate de cealaltă parte a Iordanului; dar Leviților nu le dăduse moștenire printre ei.

* Cap. 13. 8, 32, 33.

4. Fiii lui* Iosif, alcătuiau două seminții: Manase și Efraim; și Leviților nu li s'a dat parte în țară, afară de cetățile pentru locuit, cu locurile goale dimprejurul lor pentru turmele și averile lor.

* Fac. 48. 5. 1 Cron. 5. 1, 2.

5. Copiii lui Israel au făcut întocmai după poruncile* pe cari le dăduse lui Moise Domnul, și au împărțit țara.

* Num. 35. 2. Cap. 21. 2.

Caleb câștigă Hebronul.

6. Fiii lui Iuda s'au apropiat de Iosua, la Ghilgal; și Caleb, fiul lui Iefune, Chenizitul*, i-a zis: „Știi ce** a spus Domnul lui Moise, omul lui Dumnezeu, cu privire la mine și cu privire la tine, la Cades-Barnea?”

* Num. 32. 12. Cap. 15. 17. ** Num. 14. 24, 30. Deut. 1. 36, 38. † Num. 13. 26.

7. Eram în vîrstă de patruzeci de ani cînd m'a trimes* Moise, robul Domnului, din Cades-Barnea, ca să iscodesc țara, și i-am adus știri așa cum îmi spunea inima mea curată.

* Num. 13. 6; 14. 6.

8. Frații mei* cari se suiseră împreună cu mine au tăiat inima poporului, dar eu am urmat** în totul calea Domnului, Dumnezeului meu.

* Num. 13. 31, 32. Deut. 1. 28. ** Num. 14. 24. Deut. 1. 36.

9. Și în ziua aceea Moise a jurat, și a zis: „Țara* în care** a călcat piciorul tău, va fi moștenirea ta pe vecie, pentru tine și pentru copiii tăi, pentru că ai urmat în totul voia Domnului, Dumnezeului meu“.

* Num. 14. 23, 24. Deut. 1. 36. Cap. 1. 9. ** Num. 13. 22.

10. Acum iată că Domnul m'a iubit în viață, cum* a spus. Sint patruzeci și cinci de ani decînd vorbea Domnul astfel lui Moise, cînd umbla Israel prin pustie; și acum iată că azi sînt în vîrstă de optzeci și cinci de ani.

* Num. 11. 9.

11. Și astăzi*, sint tot așa de tare în ziua cînd m'a trimes Moise; tot atîta putere cît aveam atunci, pentru luptă, fie pentru ca să merg în fruntea voastră.

* Deut. 34. 7. ** Deut. 34. 7.

12. Dă-mi dar muntele acesta despectat care a vorbit Domnul pe vremea aceea; căci ai auzit atunci că acolo sînt Anachimi*, și că sint cetăți mari și întărite. Domnul va fi, poate**, cu mine, și-i voi izgoni ț, cum a spus Domnul“.

* Num. 21. 23, 33. ** Ps. 137. 34, 35; Rom. 8. 31. † Cap. 15. 14. Judec. 1. 20.

13. Iosua a binecuvîntat* pe Caleb, fiul lui Iefune, și i-a** dat ca moștenire Hebronul.

* Cap. 22. 6. ** Cap. 10. 37; Judec. 1. 20. Cap. 21. 11, 12. 1 Cron. 6. 55, 56.

14. Astfel Caleb, fiul lui Iefune, Chenizitul, a avut de moștenire pînă în ziua de azi Hebronul*, pentru că a mase** în totul calea Domnului, Dumnezeu lui Israel.

* Cap. 21. 12. ** Vers. 15. Hebronul se chema* mai înainte Chiriati-Arba: Arba fusese omul cel mai mare dintre Anachimi. Și țara s'a odihnit de război.

* Fac. 23. 2. Cap. 15. 13. ** Cap. 11.

Ținutul seminției lui Iuda.

15 1. Partea căzută prin sorți seminției fiilor lui Iuda, după familiile lor, se întindea spre hotarul* Edonului pînă la pustia**. Țin, la miază. Acesta a fost hotarul cel mai de miază.

* Num. 31. 3. ** Num. 31.

2. Astfel, hotarul lor de miazăzi punea dela capătul mării Sărate, din sinul care caută spre miazăzi.

3. Ieșea spre miazăzi de sușul* Abim, trecea prin Țin, și se suia la miazăzi de Cades-Barnea; de acolo trecea înainte prin Hetron, suia spre Adar și întorcea la Carcaa;

* Num. 31.

4. trecea apoi prin Ațmon*, mergea pînă la pîrîul Egiptului, și ieșea la mare. Acesta să va fie hotarul de miazăzi.

* Num. 31.

5. Hotarul de răsărit era marea rată pînă la îmbrăcătura Iordanului. Hotarul de miazănoapte pornea din sinul mării care este la îmbrăcătura Iordanului.

6. Suia spre Bet-Hogla*, trecea pe la miazănoapte de Bet-Araba, și se ridica până la piatra lui Bohan**, fiul lui Ruben;
*Cap. 18, 19. **Cap. 18, 17.

7. Suia mai departe la Debir, la o depărtare bunică de valea Acor*, și se îndrepta spre miazănoapte înspre Ghilgal, care este în fața sușului A-dumim la miazăzi de pîriu. Trecea pe lângă apele En-Şemeş, și mergea pînă la ** En-Roguel.
*Cap. 7, 26. **2Sam. 17, 17. 1 Reg. 1, 9.

8. Suia deacolo prin valea Ben-Hinom* în spre miazăzi de lebus**, care este Ierusalimul; apoi se ridica pînă în vârful muntelui, care este în dreptul văii Hinom la apus, și la capătul văii Refaimiților † la miazănoapte. *Cap. 18, 16. 2 Reg. 24, 10. Jer. 19, 2, 6. **Cap. 18, 28. Jude. 1, 21; 19, 10. † Cap. 18, 16.

9. Din vârful muntelui, hotarul se întindea pînă la izvorul apelor* Neftoah, ieșea la cetățile muntelui Efron, și trecea prin Baala**, sau Chiriati-learim†. *Cap. 18, 15. **1 Cron. 13, 6. † Jude. 18, 12.

10. Din Baala se întorcea la apus spre muntele Seir, trecea prin partea de miazănoapte a muntelui Iearim, sau Chesalon, se pogora la Bet-Şemeş, și trecea prin Timna*. *Fac. 38, 18. Jude. 14, 1.

11. Apoi ieșea în lătura de miazănoapte a Ecronului*, se întindea spre Şicron, trecea prin muntele Baala, ajungea pînă la labneel și ieșea la mare.
*Cap. 19, 43.

12. Hotarul de apus era marea cea mare* și ţărmlul ei. Acestea au fost, dejur împrejur, hotarele fiilor lui Iuda, după familiile lor. *Vers. 47. Num. 34, 6, 7.

Caleb ia Hebronul și Debirul.

13. Lui Caleb*, fiul lui Iefune, i-au dat o parte în mijlocul fiilor lui Iuda, cum poruncise lui Iosua Domnul; lui i-au dat Chiriati-Arba**, adică Hebronul: Arba era tatăl lui Anac.
*Cap. 14, 13. **Cap. 14, 15.

14. Caleb a izgonit de acolo pe cei* trei fii ai lui Anac: Şeşai**, Ahiman și Talmi, copiii lui Anac.
*Jude. 1, 10, 20. **Num. 13, 22.

15. De acolo* s'a suiat împotriva locuitorilor Debirului: Debirul se numea mai înainte Chiriati-Sefer.
*Cap. 10, 38. Jude. 1, 11.

16. Caleb* a zis: „Celui ce va bate cetatea Chiriati-Sefer și o va lua, îi voi da de nevastă pe fiică-mea Acsa.“
*Jude. 1, 12.

17. Otniel*, fiul** lui Chenaz, fratele lui Caleb, a pus mina pe ea; și Caleb i-a dat de nevastă pe fiică-sa Acsa.
*Jude. 1, 13. 3, 9. **Num. 32, 12. Cap. 14, 6.

18. După* ce a intrat ea la Otniel, i-a sfătuit să ceară dela tatăl ei un ogor. Ea s'a pogorît** de pe măgarul ei, și Caleb i-a zis: „Ce vrei?“
*Jude. 1, 14. **Fac. 24, 61. 1 Sam. 25, 23.

19. Ea a răspuns: „Fă-mi un dar*, căci mi-ai dat un pământ secetos; dă-mi și izvoare de apă.“ Și el i-a dat izvoarele de sus și izvoarele de jos.
*Fac. 33, 11.

20. Aceasta a fost moștenirea fiilor lui Iuda, după familiile lor.

Cetățile din ținutul lui Iuda.

21. Cetățile așezate în ținutul dela miazăzi, la marginea cea mai depărtată a seminției fiilor lui Iuda, spre hotarul Edomului, erau: Cabteel, Eder, Iagur,

22. China, Dimona, Adada,

23. Chedeş, Haţor, Itnan,

24. Zif, Telem, Bealot,

25. Haţor-Hadata, Cheriote-Hetron, care este Haţor,

26. Amam, Şema, Molada,

27. Haţar-Gada, Heşmon, Bet-Palet,

28. Haţar-Şual, Beer-Şeba, Biziotia,

29. Baala, Iim, Aţem,

30. Eltolad, Chesil, Horma,

31. Ticiag*, Madmana, Sansana,
*1 Sam. 27, 6.

32. Lebaot, Şilhim, Ain, și Rimon.

Toate cetățile: douăzeci și nouă, împreună cu satele lor.

33. În cimpie: Eştaol*, Toarea, Aşna,
*Num. 13, 23.

34. Zanoah, En-Ganim, Tapuah, Ennam,

35. Iarmut, Adulam, Soco, Azeca,

36. Şaaraim, Aditaim, Ghedera, și Ghederotaim; patruzeci de cetăți, și satele lor.

37. Tenan, Hadaşa, Migdal-Gad,

38. Dilean, Miţpe, Iocteel*, *2 Reg. 14, 7.

39. Lachis, Boţcat, Eglon,

40. Cabon, Lahmas, Chitliş,

41. Ghederot, Bet-Dagon, Naama, și Macheda; şasesprezece cetăți, și satele lor.

42. Libna, Eter, Aşan,

43. Iiftah, Aşna, Neţib,

44. Cheila, Aczib, și Mareşa; nouă cetăți, și satele lor.

45. Ecron, cetățile și satele lui;

46. dela Ecron și la apus, toate cetățile de lângă Asdod, și satele lor,

47. Asdod, cetățile și satele lui; Gaza, cetățile și satele ei, până la piriul Egiptului*, și la marea** cea mare, care slujește ca hotar. ^o Vers. 4. ^o Num. 34.6.

48. În munte: Șamir, latir, Soco,

49. Dana, Chiriati-Sana, care este Debirul,

50. Anab, Eștemo, Anim,

51. Gosen*, Holon, și Ghilo, unsprezece cetăți și satele lor. ^o Cap. 10. 41; 11. 16.

52. Arab, Duma, Eșean,

53. Janum, Bet-Tapuah, Afeca,

54. Humta, Chiriati-Arba*, care este Hebronul, și Tior; două cetăți, și satele lor. ^o Vers. 12. ^o Cap. 14. 15.

55. Maon, Carmel, Zif, Iuta,

56. Iizreel, Iocdeam, Zanoah,

57. Cain, Ghibea, și Timna; zece cetăți și satele lor.

58. Halhul, Bet-Tur, Ghedor,

59. Maarat, Bet-Anot, și Eltecon; șase cetăți și satele lor.

60. Chiriati-Baal*, care este Chiriati-Iearim, și Raba; două cetăți, și satele lor. ^o Cap. 18. 11.

61. În pustie: Bet-Araba, Midin, Secaca,

62. Nibșan, Ir-Hamelah, și En-Ghedli; șase cetăți și satele lor.

63. Fiii lui Iuda* n'au putut izgoni pe Iebusiții cari locuiau la Ierusalim; și Iebusiții** au locuit cu fiii lui Iuda la Ierusalim până în ziua de azi.

^o Jude. 1. 8, 21. 2 Sam. 5. 8. ^o Jude. 1. 21.

Ținutul seminției lui Efraim.

16 1. Partea căzută a sorții fiilor lui Iosif se întindea dela Iordan, lângă Ierihon, spre apele Ierihonului, la răsărit. Hotarul urma pustia care se ridică dela Ierihon la Betel prin munte.

2. Mergea mai departe dela Betel la Luz*, și trecea spre hotarul Archiilor prin Atarot. ^o Cap. 18. 13. Jude. 1. 26.

3. Apoi se pogora la apus spre hotarul lafletitilor, până la hotarul Bet-Horonului* de jos și până la Ghezer**, ieșind la mare.

^o Cap. 18. 13. 2 Cron. 8. 6. ^o 1 Cron. 7. 28. 1 Reg. 9. 15.

4. Acolo și-au primit moștenirea fiii* lui Iosif: Manase și Efraim. ^o Cap. 17. 14.

5. Iată hotarele fiilor lui Efraim, după familiile lor.

Hotarul moștenirii lor era, la răsărit, Atarot-Adar* până la Bet-Horonul** de sus. ^o Cap. 18. 18. ^o 2 Cron. 8. 6.

6. Ieșea spre mare la Micmetat*, partea de miazănoapte, se întorcea la răsărit până la Taanat-Silo, și trecea în spre răsărit prin Ianoah.

7. Din Ianoah pogora la Atarot*, și Naarata, atinge Ierihonul, și mergea până la Iordan. ^o Cap. 17. 15.

8. Din Tapuah mergea spre apus până la piriul Cana*, și ieșea la mare.

Aceasta a fost moștenirea seminției fiilor lui Efraim, după familiile lor. ^o Cap. 17. 16.

9. Fiii lui Efraim aveau și cetăți deosebite în mijlocul moștenirii fiilor lui Manase, toate cu satele lor. ^o Cap. 17. 17.

10. Ei n'au izgonit* pe Cananiții cari locuiau în Ghezer, și Cananiții au rămas cuit în mijlocul lui Efraim până în ziua de azi, dar au fost puși să plătească un bir. ^o Jude. 1. 29. 1 Reg. 3. 15.

Ținutul căzut jumătății lui Manase.

17 1. O parte a căzut prin sorția minției lui Manase, căci el era întâiul născut al lui Iosif. Machir* întâiul născut al lui Manase și tatăl lui Galaad, avusese Galaadul† și Basanul, pentru că era un bărbat de război. ^o Fac. 41. 51; 46. 20; 48. 18. ^o Fac. 50. 28. Num. 26. 32. 39. 40. 1 Cron. 7. 14. † Deut. 3. 15.

2. Au dat prin sorții o parte celorlalți* fii ai lui Manase, după familiile lor, fiilor lui Abiezer*, fiilor lui Hilec, fiilor lui Asriel†, fiilor lui Sihem fiilor†† lui Hefer, fiilor lui Șemid aceștia sînt copiii de parte bărbătească ai lui Manase, fiul lui Iosif, după familiile lor. ^o Num. 26. 29—32. ^o 1 Cron. 7. 14.

3. Șelofhad*, fiul lui Hefer, fiul lui Galaad, fiul lui Machir, fiul lui Manase, n'a avut fii, dar a avut fiice ale căror nume sînt acestea: Mahla, Noa, Hogla, Milca și Tirța. ^o Num. 26. 33; 27. 1; 3.

4. Ele s'au înfățișat înaintea preotului lui Eleazar*, înaintea lui Iosua, fiului lui Nun, și înaintea mai marilor, și zis: „Domnul** a poruncit lui Moise să ne dea o moștenire între frașii noștri.“ Și li s'a dat, după porunca Domnului, o moștenire între frașii tatălui lor. ^o Cap. 14. 1. ^o Num. 32. 7.

5. Au căzut zece părți lui Manase afară de țara Galaadului și a Basanului, care este de cealaltă parte a Iordanului.

6. Căci fetele lui Manase au avut moștenire între fiii lui, și țara Galaadului.

dului a fost pentru ceilalți fii ai lui Manase.

7. Hotarul lui Manase se întindea de la Așer pînă la Micmetat*, care este la răsărit de Sihem, și ducea la dreapta pînă la locuitorii din En-Tapuah.

*Cap. 16, 6.

8. Țara Tapuahului era a fiilor lui Manase, dar Tapuahul* de pe hotarul lui Manase era al fiilor lui Efraim.

*Cap. 16, 8.

9. Hotarul se pogora pînă* la pîrîul Cana, la miazăzi de pîriu. Cetățile** acestea ale lui Efraim erau în mijlocul cetăților lui Manase. Hotarul lui Manase era pe partea de miazănoapte a pîrîului și ieșea la mare.

*Cap. 16, 8. **Cap. 16, 9.

10. Ținutul dela miazăzi era al lui Efraim, cel dela miazănoapte al lui Manase, și marea le slujea ca hotar; la miazănoapte se întîlneau cu Așer și la răsărit cu Isahar.

11. Manase* stăpînea în Isahar și în Așer: Bet-Șean** cu satele lui, Ibleam cu satele lui, locuitorii Dorului cu satele lui, locuitorii din En-Dor cu satele lui, locuitorii din Taanac cu satele lui, și locuitorii din Meghidu cu satele lui, cele trei înălțimi.

*1 Cron. 7, 29. **1 Sam. 31, 10. 1 Reg. 4, 12.

12. Fiii* lui Manase n'au putut să izgonească pe locuitorii din aceste cetăți, și Cananiții au izbutit astfel să rămînă în țara aceasta.

*Judc. 1, 27, 28.

13. Cînd copiii lui Israel au fost desul de tari, au supus pe Cananiți la un* bir, dar nu i-au izgonit.

*Cap. 16, 10.

14. Fiii* lui Iosif au vorbit lui Iosua, și i-au zis: „Pentru ce ne-ai dat de moștenire numai** un sorț și numai o parte, cînd noi sîntem un ț popor mare la număr și Domnul ne-a binecuvîntat pînă acum?“

*Cap. 16, 1. **Fac. 48, 22. †Fac. 48, 19. Num. 26, 34, 37.

15. Iosua le-a zis: „Dacă sînteți un popor mare la număr, suiți-vă în pădure, și tăiați-o, ca să vă faceți loc în țara Fereziților și a Refaimiților, fiindcă muntele lui Efraim este prea strîmt pentru voi.“

16. Fiii lui Iosif au zis: „Muntele nu ne va ajunge, și toți Cananiții cari locuiesc în vale, ceice sînt la Bet-Șean și în satele lui, și cei ce sînt în valea lui Izreel* au cară** de fier.“

*Judc. 1, 10; 4, 3. **Cap. 19, 18. 1 Reg. 4, 12.

17. Iosua a zis casei lui Iosif, lui Efraim și lui Manase: „Voi sînteți un

popor mare la număr, și puterea voastră este mare, nu veți avea un singur sorț.

18. Ci veți avea muntele, căci veți tăia pădurea, și ieșirile ei vor fi ale voastre, și veți izgoni pe Cananiți, cu toate* carăle lor de fer și cu toată tăria lor.“

*Deut. 20, 1.

Măsurarea și împărțirea pămîntului rămas.

18 1. Toată adunarea copiilor lui Israel s' aștrîn sîla Silo*, și au așezat** acolo cortul întîlnirii. Țara era supusă înaintea lor.

*Cap. 19, 51; 21, 2; 22, 9. Jer. 7, 12. **Judc. 18, 31. 1 Sam. 1, 3, 24; 4, 3, 4.

2. Mai rămîneau șapte seminții ale copiilor lui Israel, cari nu-și primisera încă partea de moștenire.

3. Iosua a zis copiilor lui Israel: „Pînă cînd* vă veți lenevi să mergeți să luați în stăpînire țara pe care v'a dat-o Domnul, Dumnezeuul părinților voștri?“

*Judc. 18, 9.

4. Alegeți trei bărbați de fiecare seminție, și-i voi porni. Să se scoale, să străbată țara, să facă un plan în vederea împărțelii, și să se întoarcă la mine.

5. S'o împartă în șapte părți; Iuda să rămînă* în hotarele lui la miazăzi, și casa lui** Iosif să rămînă în hotarele ei la miază noapte.

*Cap. 15, 1. **Cap. 16, 1, 4.

6. Voi dar, să faceți un plan al țării împărțite în șapte părți, și să-mi aduceți aici. Voi arunca sorțul* pentru voi înaintea Domnului, Dumnezeului nostru.

*Cap. 14, 2. Vers. 10.

7. Dar Leviții* să n'aibă parte în mijlocul vostru, căci moștenirea lor este preotia Domnului; și Gad**, Ruben și jumătate din seminția lui Manase, și-au primit moștenirea, pe care le-a dat-o Moise, robul Domnului, de cealaltă parte a Iordanului, la răsărit.

*Cap. 13, 33. **Cap. 13, 8.

8. Cînd s'au sculat bărbații și au pornit să facă planul țării, Iosua le-a dat porunca aceasta: „Duceți-vă, străbateți țara, faceți-mi un plan, și întoarceți-vă la mine; apoi eu voi arunca pentru voi sorțul înaintea Domnului, la Silo.“

9. Bărbații aceștia au plecat, au străbătut țara, și au făcut planul după cetăți, într'o carte, împărțind-o în șapte părți, și s'au întors la Iosua în tabără la Silo.

10. Iosua a aruncat înaintea Domnului sorți pentru ei la Silo, și a împărțit țara între copiii lui Israel, dînd fiecăruia partea lui.

Partea lui Beniamin.

11. Sorțul a căzut pe semîntia fiilor lui Beniamin, după familiile lor, și partea care le-a căzut prin sorți își avea hotarele între fiii lui Iuda și fiii lui Iosif.

12. În spre miază-noapte, hotarul lor pornea dela Iordan. Suia pela miază-noapte de Ierihon, se ridica în munte spre apus, și ieșea în pustia Bet-Aven.

Cap. 16. 1.

13. De acolo trecea prin Luz, la miazăzi de Luz, adică Betel*, și se pogora la Atarot—Adar, peste muntele care este la miazăzi de Bet-Horonul** de Jos†.

* Fac. 28. 19. Jude. 1. 23. ** Cap. 16. 3.

14. Înspre apus, hotarul mergea și se întorcea pela miazăzi de muntele care este în fața Bet-Horonului; mergea spre miazăzi, și ieșea la Chiriati-Baal*, care este Chiriati-learim, cetatea fiilor lui Iuda. Aceasta era partea de apus.

Cap. 15. 9.

15. Partea de miazăzi începea dela capătul Chiriati-learimului. Hotarul mergea spre apus pînă la izvorul apelor Neftoahului.

Cap. 15. 9.

16. Se pogora pela capătul muntelui care este în fața văii* Ben-Hinom, în valea Refaimiților la miazănoapte. Se pogora prin valea Hinom, pe partea de miazăzi a lebusiților, pînă la En-Roguel**.

Cap. 15. 8. ** Cap. 15. 7.

17. Se îndrepta spre miază noapte la En-Semeș, apoi la Ghelilot, care este în fața sușului Adumim, și se pogora pela piatra lui Bohan*, fiul lui Ruben.

Cap. 15. 6.

18. Trecea pe partea de miazănoapte în fața* Arabei, se pogora pela Araba,

Cap. 15. 6.

19. mergea înainte pe partea de miazănoapte de Bet-Hogla, și ieșea la sinul de miazănoapte al mării Sărate, spre îmbucătura Iordanului la miazăzi. Acesta era hotarul de miazăzi.

20. Înspre răsărit hotarul îl făcea Iordanul.

Acesta a fost moștenirea fiilor lui Beniamin, după familiile lor, cu hotarele ei de jur împrejur.

21. Cetățile semîntiei fiilor lui Beniamin, după familiile lor, erau: Ierihonul, Bet-Hogla, Emec-Chețit,

22. Bet-Araba, Temaraim, Belet,
23. Avim, Para, Ofra,
24. Chefar-Amonai, Ofni și Gheba;
douăsprezece cetăți, și satele lor.
25. Gabaon, Rama, Beerot,
26. Mitpe, Chefira, Moța
27. Rechem, Iirpeel, Tareala,
28. Tēla, Elef, Iebus*, adică Ierusalimul, Ghibeat și Chiriati; patrusprezece cetăți, și satele lor.

Acesta a fost moștenirea fiilor lui Beniamin, după familiile lor.

Partea lui Simeon.

19. 1. A doua parte a căzut prin sorți lui Simeon, semîntiei fiilor lui Simeon, după familiile lor. Moștenirea lor* era în mijlocul moștenirii fiilor lui Iuda.

Gen. 3.

2. Ei au avut* în moștenirea lor: Beer-Seba, Seba, Molada,
3. Hațar-Sual, Bala, Ațem,
4. Eltolad, Betul, Horma,
5. Tīclag, Bet-Marcabot, Hațar-Susa,
6. Bet-Lebaot, și Șaruhen, treisprezece cetăți și satele lor;

7. Ain, Rimon, Eter, și Așan, patru cetăți, și satele lor;

8. și toate satele din împrejurimile acestor cetăți, pînă la Baalat-Beer, care este Ramatul de miazăzi,

Acesta a fost moștenirea semîntiei fiilor lui Simeon, după familiile lor.

9. Moștenirea fiilor lui Simeon a fost luată din partea de moștenire a fiilor lui Iuda; căci partea fiilor lui Iuda era prea mare pentru ei, și de aceea fiii lui Simeon și-au primit pe a lor în mijlocul moștenirii lor.

Gen. 1.

Partea lui Zabulon.

10. A treia parte a căzut prin sorți fiilor lui Zabulon după familiile lor.

11. Hotarul moștenirii* lor se întindea pînă la Sarid. La apus se suia spre Mareala, și atingea Dabeșet, apoi pîrîul care curge înaintea locneamului**.

Fac. 49. 13. ** Cap. 12. 2.

12. Din Sarid se întorcea spre răsărit, spre răsăritul soarelui, pînă la hotarul Chislot-Taborului, mergea înainte la Dabrat, și suia la Iafia.

13. De acolo trecea la răsărit prin Ghita-Hefer, prin Ita-Catîn, mergea la Rimon, și se întorcea pînă la Nea.

14. Se întorcea apoi înspre miazănoapte spre Hanaton, și ieșea la valea Iiftah-Ei.

15. Coprindea Catat, Nahalal, Şimron, Iideala, Betleem: douăsprezece cetăţi, şi satele lor.

16. Aceasta a fost moştenirea fiilor lui Zabulon, după familiile lor, cetăţile acestea şi satele lor.

Partea lui Isahar.

17. A patra parte a căzut prin sorţi lui Isahar, fiilor lui Isahar, după familiile lor.

18. Hotarul lor trecea prin Iizreel, Chesulot, Sunem,

19. Hafaraim, Şion, Anaharat,

20. Rabet, Chişion, Abeţ,

21. Remet, En-Ganim, şi En-Hada, Bet-Paţet;

22. atingea Taborul, Şahaţima, Bet-Semeş, şi ieşea la Iordan: şasesprezece cetăţi, şi satele lor.

23. Aceasta a fost moştenirea seminţiei fiilor lui Isahar, după familiile lor, cetăţile acestea şi satele lor.

Partea lui Aşer.

24. A cincea parte a căzut prin sorţi seminţiei fiilor lui Aşer, după familiile lor.

25. Hotarul lor trecea prin Helcat, Hali, Beten, Acşaf,

26. Alamelec, Ameid şi Mişcal; atinge, spre apus, Carmelul şi Şihor-Libnat;

27. apoi se întorcea în spre răsărit la Bet-Dagon, se atinge de Zabulon şi de valea Iiftah-El la miazănoapte de Bet-Emec şi Neiel, şi se întindea spre Cabul, la stînga,

28. şi spre Ebron, Rehob, Hamon şi Cana, pînă la Sidonul* cel mare.

*Cap. 11.8. Judec. 1.31.

29. Se întorcea apoi spre Rama pînă la cetatea cea tare a Tirului, şi spre Hosa, şi ieşea la mare, prin ţinutul Aczib*.

*Fae. 38.5. Judec. 1.31. Mic. 1.14.

30. Cuprindea: Uma, Afec şi Rehob; douăzeci şi două de cetăţi, şi satele lor.

31. Aceasta a fost moştenirea seminţiei fiilor lui Aşer, după familiile lor, cetăţile acestea şi satele lor.

Partea lui Neftali.

32. A şasea parte a căzut prin sorţi fiilor lui Neftali, după familiile lor.

33. Hotarul lor se întindea dela Helel, dela Alon, prin Taananim, Adami-Necheb şi Iabneel, pînă la Lacum, şi ieşea la Iordan.

34. Se întorcea* spre apus la Aznot-Tabor, şi de acolo mergea înainte la Hucoc; se atinge de Zabulon, în spre miazăzi, de Aşer în spre apus, şi de Iuda; în spre răsărit era Iordanul.

*Deut. 23.33.

35. Cetăţile tari erau: Tidim, Ter, Hamat, Racat, Chineret,

36. Adam, Rama, Haţor,

37. Chedeş, Edrei, En-Haţor,

38. Iireon, Migdal-El, Horem, Bet-Anat şi Bet-Semeş: nouăsprezece cetăţi, şi satele lor.

39. Aceasta a fost moştenirea seminţiei fiilor lui Neftali, după familiile lor, cetăţile acestea şi satele lor.

Partea lui Dan.

40. A şaptea parte a căzut prin sorţi seminţiei fiilor lui Dan, după familiile lor.

41. Hotarul moştenirii lor era Torea, Eştaol, Ir-Semeş,

42. Şaalabin*, Aialon, litla, *Judec. 1.35.

43. Elon, Timnata, Ecron,

44. Elteche, Ghibeton, Baalat,

45. Iehud, Bene-Berac, Gat-Rimon,

46. Me-Iarcon şi Racon, cu hotarul care este faţă în faţă cu Iafu.

47. Ținutul* fiilor lui Dan se întindea şi în afară de acestea. Fiii lui Dan s'au suit şi s'au luptat împotriva lui Leşem; au pus mîna pe el şi l-au trecut prin ascuţişul săbiei; au pus stăpînire pe el, s'au aşezat în el şi l-au numit Dan**, după numele tatălui lor Dan.

*Judec. 18. **Judec. 18.29.

48. Aceasta a fost moştenirea seminţiei fiilor lui Dan, după familiile lor, cetăţile acestea şi satele lor.

Partea lui Iosua.

49. După ce au isprăvit de împărţit ţara, după hotarele ei, copiii lui Israel au dat lui Iosua, fiul lui Nun, o moştenire în mijlocul lor.

50. După porunca Domnului, i-au dat cetatea pe care o cerea el: Timnat-Serah*, în muntele lui Efraim. El a zidit cetatea din nou, şi şi-a aşezat locuinţa acolo.

*Cap. 24.30.

51. Acestea* sînt moştenirile pe cari le-au împărţit preotul Eleazar, Iosua, fiul lui Nun, şi căpeteniile de familie ale seminţiilor copiilor lui Israel, prin sorţi înaintea Domnului, la Silo**, la uşa cortului în Iîlnirii. Astfel au isprăvit ei împărţirea ţării.

*Nutu. 34.17. Cap. 14.1. **Cap. 18.1, 10.

Cele șase cetăți de scăpare.

20 1. Domnul a vorbit lui Iosua, și a zis:

2. „Vorbește copiilor lui Israel, și spune-le: Hotărâți-vă* cum v'am poruncit prin Moise, cetăți de scăpare,
Exod. 21. 13. Num. 35. 6, 11, 14. Deut. 19. 2, 3.

3. unde să poată fugi ucigașul care va omori pe cineva fără voie, fără să aibă de gînd să-l omoare; ele să va fie un loc de scăpare împotriva răzbunătorului singelui.

4. Ucigașul să fugă într'una din aceste cetăți, să se oprească la intrarea porții cetății*, și să spună întimplarea lui bătrînilor cetății acelea; ei să-l primească la ei în cetate, și să-i dea o locuință, ca să locuiască împreună cu ei.
Rut 4. 1, 2.

5. Dacă* răzbunătorul singelui îl va urmări, ei să nu dea pe ucigaș în minile lui; căci fără să vrea a omorît pe aproapele lui, și fără să-i fi fost vrăjmaș mai înainte.
Num. 35. 12.

6. El să rămînă în cetatea aceasta pînă* se va înfățișa înaintea adunării ca să fie judecat, pînă la moartea marelui preot care va fi atunci în slujbă. Atunci, ucigașul să se întoarcă și să intre iarăș în cetatea și în casa lui, în cetatea de unde fugise*.
Num. 35. 12, 15.

7. Ei au pus deoparte Chedeșul*, în Galileia, în muntele lui Neftali; Sihemul** în muntele lui Efraim; și Chiriati-Arba†, sau Hebronul, în muntele†† lui Iuda.
Cap. 21. 12. 1 Cron. 6. 76. Cap. 21. 21. 2 Cron. 10. 1. Cap. 11. 15; 21. 11, 13. Luc. 1. 39.

8. Și de cealaltă parte a Iordanului, la răsăritul Ierihonului, a ales Bețerul*, în pustie, în cîmpie, în semînția lui Ruben; Ramot** în Galaad, în semînția lui Gad; și Golan†, în Basan, în semînția lui Manase.
Deut. 4. 43. Cap. 21. 30. 1 Cron. 6. 78. Cap. 21. 39. 1 Reg. 22. 33. Cap. 21. 27.

9. Acestea* au fost cetățile hotărîte pentru toți copiii lui Israel și pentru străinul care locuiește în mijlocul lor, pentru ca cel ce va ucide pe cineva fără voie să poată fugi în ele, și să nu moară ucis de mîna răzbunătorului singelui, înainte** de a se înfățișa înaintea adunării.
Num. 35. 15. Vers. 8.

Cetățile Leviților.

21 1. Căpeteniile de familie ale Leviților s'au apropiat de preotul Eleazar*, de Iosua, fiul lui Nun, și de căpeteniile de familie ale semințiilor copiilor lui Israel.
Cap. 14. 1; 17. 4.

2. Le-au vorbit la Silo*, în țara Canaanului, și au zis: „Domnul** a poruncit prin Moise ca să ni se dea cetăți de locuit, cu împrejurimile lor pentru vitele noastre.“

3. Copiii lui Israel au dat atunci Leviților, din moștenirea lor, cetățile următoare și împrejurimile lor, după porunca Domnului.
Cap. 18. 1. Num. 35. 2.

4. Au tras la sorți pentru familiile Chehatiților; și Leviții, fiii preotului Aaron, au avut* prin sorți treisprezece cetăți din semînția lui** lui din semînția lui Simeon și din semînția lui Beniamin;
Vers. 8, 19. Cap. 21.

5. ceilalți fiii* ai lui Chehat au avut prin sorți zece cetăți ale familiilor din semînția lui Efraim, din semînția lui Dan, și din jumătate din semînția lui Manase.
Vers. 20.

6. Fiii* lui Gherșon au avut prin sorți treisprezece cetăți ale familiilor din semînția lui Isahar, din semînția lui Așer, din semînția lui Neftali din jumătate din semînția lui Manase în Basan.
Vers. 21.

7. Fiii* lui Merari, după familiile lor, au avut douăsprezece cetăți din semînția lui Ruben, din semînția lui Gad, și din semînția lui Zabulon.
Vers. 22.

8. Copiii* lui Israel au dat Leviților prin sorți, aceste cetăți și împrejurimile lor, cum** poruncise lui Moise Domnul.
Vers. 3. Num. 35.

9. Au dat din semînția fiilor lui Iuda și din semînția fiilor lui Simeon următoarele cetăți numite pe numele lor;

10. și cari au fost ale fiilor lui Aaron* dintre familiile Chehatiților ale fiilor lui Levi, căci ei au ieșit din țara dinții la sorți.
Vers. 23.

11. Le-au dat* Chiriati-Arba, sau Hebronul, în muntele** lui Iuda, și Bețerul* din împrejur: Arba era tatăl lui†† Aza.
1 Cron. 6. 65. Cap. 15. 13, 14. Cap. 20. 7. Luc. 1.

12. Cimpia* cetății și satele ei au fost date în stăpînire lui Caleb, fiul Iefune.
Cap. 14. 14. 1 Cron. 8.

13. Au dat deci* fiilor preotului Aaron: cetatea de scăpare pentru Eleazar, Hebronul** și împrejurimile lui Libna† și împrejurimile ei,
1 Cron. 6. 67, etc. Cap. 15. 64; 20. 7. Cap. 1.

14. Iatirul* și împrejurimile lui Ștemoa** și împrejurimile ei,
Cap. 16. 48. Cap. 17.

15. Holonul* și împrejurimile lui, Debirul** și împrejurimile lui,

• 1 Cron. 6. 59. •• Cap. 15. 49.

16. Ainul* și împrejurimile lui, luta** și împrejurimile ei, și Bet-Semeșul† și împrejurimile lui: noua cetăți din aceste două seminții;

• 1 Cron. 6. 59. •• Cap. 15. 55. † Cap. 10.

17. și din seminția lui Beniamin: Gabonul* și împrejurimile lui, Gheba** și împrejurimile ei,

• Cap. 18. 26. •• Cap. 18. 24.

18. Anatot și împrejurimile lui, și Almonul* și împrejurimile lui: patru cetăți.

• 1 Cron. 6. 60.

19. Toate cetățile preoților, fiii lui Aaron, au fost treisprezece cetăți și împrejurimile lor.

20. Leviții* din familiile celorlalți fii ai lui Chehat au avut prin sort cetăți din seminția lui Efraim.

• Vers. 6. 1 Cron. 6. 66.

21. Le-au dat cetatea de scăpare pentru ucigași, Sihemul* și împrejurimile lui, în muntele lui Efraim, Ghezerul și împrejurimile lui,

• Cap. 30. 7.

22. Chibțaim și împrejurimile lui, și Bet-Horon și împrejurimile lui, patru cetăți;

23. din seminția lui Dan: Elteche și împrejurimile ei, Ghibeton și împrejurimile lui,

24. Aialon și împrejurimile lui, și Gat-Rimon și împrejurimile lui, patru cetăți;

25. și din jumătate din seminția lui Manase: Taanac și împrejurimile lui, și Gat-Rimon și împrejurimile lui, două cetăți.

26. Toate cetățile erau zece, și împrejurimile lor, pentru familiile celorlalți fii ai lui Chehat.

27. Au dat fiilor* lui Gherșon, dintre familiile Leviților: din cealaltă jumătate a seminției lui Manase, cetatea de scăpare pentru ucigași Golan** din Basan și împrejurimile ei, și Beștra și împrejurimile ei, două cetăți;

• Vers. 6. 1 Cron. 6. 71. •• Cap. 20. 8.

28. din seminția lui Isahar: Chişion și împrejurimile lui, Dabrat și împrejurimile lui,

29. Iarmutul și împrejurimile lui și En-Ganim și împrejurimile lui, patru cetăți;

30. din seminția lui Așer: Mișeal și împrejurimile lui, Abdonul și împrejurimile lui,

31. Helcat și împrejurimile lui, și Rehob și împrejurimile lui, patru cetăți;

32. și din seminția lui Neftali: cetatea de scăpare pentru ucigași Chedș* din Galilea și împrejurimile ei, Hamot-Dor și împrejurimile lui, și Cartanul și împrejurimile lui, trei cetăți.

• Cap. 20. 7.

33. Toate cetățile Gherșoniților, după familiile lor, erau treisprezece cetăți, și împrejurimile lor.

34. Celorlalți* Leviți, cari făceau parte din familiile fiilor lui Merari, le-au dat: din seminția lui Zabulon: Iocneamul și împrejurimile lui, Carta și împrejurimile ei,

• Vers. 7. 1 Cron. 6. 77.

35. Dimna și împrejurimile ei, și Nahalal, și împrejurimile lui, patru cetăți;

36. din seminția lui Ruben: Bețerul* și împrejurimile lui, lahta și împrejurimile ei,

• Cap. 20. 8.

37. Chedemot și împrejurimile lui, și Mefaat și împrejurimile lui, patru cetăți;

38. și din seminția lui Gad: cetatea de scăpare pentru ucigași, Ramot* din Galaad și împrejurimile lui, Mahanaim și împrejurimile lui,

• Cap. 20. 8.

39. Hesbonul și împrejurimile lui, și Iaezerul și împrejurimile lui, de toate: patru cetăți.

40. Toate cetățile cari au căzut la sorti fiilor lui Merari, după familiile lor, alcătuind celelalte familii ale Leviților, erau douăsprezece cetăți.

41. Toate* cetățile Leviților din mijlocul moșilor copiilor lui Israel erau patruzeci și opt de cetăți, și împrejurimile lor.

• Num. 35. 7.

42. Fiecare din aceste cetăți își avea împrejurimile ei de jur împrejur; așa erau toate cetățile acestea.

Făgăduința împlinită.

43. Astfel, Domnul a dat lui Israel toată țara* pe care jurase că o va da părinților lor; ei au luat-o în stăpînire și s'au așezat în ea.

• Fac. 13. 15; 15. 18; 26. 3; 28. 4, 13.

44. Domnul* le-a dat odihnă dejur împrejur, cum jurase părinților lor; niciunul** din vrăjmașii lor nu putuse să le stea împotriva, și Domnul i-a dat pe toți în minile lor.

• Cap. 11. 23; 22. 4. •• Deut. 7. 21.

45. Din toate vorbele bune pe cari le spusese casei lui Israel Domnul, niciuna n'a rămas* neîmplinită: toate s'au împlinit.

• Cap. 23. 14.

*Trimiterea celor două
seminții și jumătate acasă.*

22 1. Atunci Iosua a chemat pe Rubeniți, pe Gaditi și jumătatea din seminția lui Manase.

2. Și le-a zis: „Voi ați păzit tot* ce v'a poruncit Moise, robul Domnului, și** ați ascultat de glasul meu în tot ce v'am poruncit.

* Num. 32.20. Deut. 3.18. ** Cap. 1.16, 17.

3. N'ați părăsit pe frații voștri, de o bună bucată de vreme pînă în ziua de azi; și ați păzit rînduielele și poruncile Domnului, Dumnezeului vostru.

4. Acum cînd Domnul, Dumnezeul vostru, a dat odihnă fraților voștri, cum le spusese, întoarceți-vă și duceți-vă la corturile voastre, în țara dată în stăpînirea voastră, pe* care v'a dat-o Moise, robul Domnului, dincolo de Iordan.

* Num. 32.31. Deut. 20.8. Cap. 13.8.

5. Aveți grijă numai* să păziți și să împliniți poruncile și legile pe cari v'i le-a dat Moise, robul Domnului: să** iubiți pe Domnul, Dumnezeul vostru, să umblați în toate căile Lui, să țineți poruncile Lui, să vă alipiți de El, și să-l slujiți din toată inima voastră și din tot sufletul vostru.“

* Deut. 6, 8, 17; 11.22. ** Deut. 10.12.

6. Și Iosua i-a binecuvîntat* și le-a dat drumul; și ei au plecat la corturile lor.

* Fac. 47.7. Exod. 39.43. Cap. 14.13. 2 Sam. 6.18. Luc. 24.40.

7. Moise dăduse unei jumătăți din seminția lui Manase o moștenire în Basan, și Iosua a dat celelalte* jumătăți o moștenire lingă frații lor, dincoace de Iordan, la apus.

* Cap. 17.6.

8. Cînd i-a trimis Iosua la corturile lor, i-a binecuvîntat, și le-a zis: „Voi vă întoarceți la corturile voastre cu mari bogății, cu foarte multe turme, și cu o mare mulțime de argint, de aur, de aramă, de fer, și de îmbrăcăminte. Împărțiți* cu frații voștri prada luată dela vrăjmașii voștri.“

* Num. 31.27. 1 Sam. 30.24.

9. Fiii lui Ruben, fiii lui Gad, și jumătate din seminția lui Manase, s'au întors acasă, lăsînd pe copiii lui Israel la Silo, în țara Canaanului, ca să se ducă în țara Galaadului*, care era moșia lor și unde se așezaseră, cum poruncise lui Moise Domnul.

* Num. 32.1, 20.23.

Ei zidesc un alt altar.

10. Cînd au ajuns pe malurile Iordanului, cari fac parte din țara Ca-

naanului, fiii lui Ruben, fiii lui Gad și jumătate din seminția lui Manase, au zidit acolo un altar lingă Iordan, un altar a cărui mărime izbea priverile.

11. Copiii lui Israel au auzit* zicîndu-se: „Iată că fiii lui Ruben, fiii lui Gad și jumătate din seminția lui Manase, au zidit un altar în fața țării Canaanului, pe malurile Iordanului, la părțile copiilor lui Israel.“

* Deut. 13.12, etc. Judec. 20.21.

12. Cînd au auzit copiii lui Israel lucrul acesta, toată adunarea* copiilor lui Israel s'a strîns la Silo, ca să se suie împotriva lor și să se bătă cu ei.

* Judec. 20.1.

13. Copiii lui Israel au trimis* la fiii lui Ruben, la fiii lui Gad și la jumătatea din seminția lui Manase, în țara Galaadului, pe Fineas**, fiul preotului Eleazar,

* Deut. 13.14. Judec. 20.12. ** Exod. 6.25. Num. 25.

14. și zece căpetenii cu ei, cite o căpetenie de fiecare casă părăsească pentru fiecare din semințiile lui Israel; toți erau căpetenii* de casă părăsească între miile lui Israel.

* Num. 1.1.

15. Ei au venit la fiii lui Ruben, la fiii lui Gad și la jumătate din seminția lui Manase, în țara Galaadului, și le-au vorbit, astfel:

16. „Așa vorbește toată adunarea Domnului: „Ce înseamnă păcatul acesta pe care l-ați săvîrșit față de Dumnezeul lui Israel, și pentru ce vă abateți acum dela Domnul, zidindu-vă un altar ca să vă răzvrățiți* azi împotriva Domnului?“

* Lev. 17.4, 9. Deut. 12.13, 14.

17. Privim oare ca o nimica nelegiuirea lui Peor*, a cărui pată n'am rădicat-o pînă acum de peste noi, cu toată urgia pe care a adus-o ea asupra adunării Domnului?“

* Num. 25.3, 4. Deut. 32.1.

18. Și voi vă abateți astăzi dela Domnul! Dacă vă răzvrățiți azi împotriva Domnului, mine El Se va minia* împotriva întregii adunări a lui Israel.

* Num. 16.2.

19. Dacă priviți ca necurat țara care este moșia voastră, treceți în țara care este moșia Domnului, unde este așezată locuința* Domnului, și așezal-vă în mijlocul nostru; dar nu vă răzvrățiți împotriva Domnului, și nu vă despărțiți de noi, zidindu-vă un alt altar de altarul Domnului, Dumnezeul nostru!

* Cap. 18.1.

20. Acan*, fiul lui Zerah, n'a săvîrșit

IOSUA 22, 23.

oare un păcat cu privire la lucrurile date spre nimicire, și nu s'a aprins de minie Domnul împotriva întregii adunări a lui Israel? Și el n'a fost singurul care a pierit din pricina nelegiuirii lui.”

Apărarea lor.

21. Fiii lui Ruben, fiii lui Gad și jumătate din seminția lui Manase, au răspuns astfel căpeteniilor peste miile lui Israel:

22. „Domnul Dumnezeu, Cel atot puternic, Domnul Dumnezeu”, Cel atot puternic, știe”, și Israel însuș să știe lucrul acesta! Dacă din răsvrătire și păcătuire împotriva Domnului am făcut lucrul acesta, să nu ne vină în ajutor Domnul în ziua aceasta! Deut. 10, 17. 1 Reg. 6, 39. Iov. 10, 7; 23, 10. Ps. 44, 21; 139, 1, 2. Ier. 12, 3. 2 Cor. 11, 11, 31.

23. Dacă ne-am zidit un altar ca să ne abatem dela Domnul, ca să aducem pe el ardere de tot și daruri de mincare, și ca să aducem pe el jertfe de mulțămiri, Domnul să ne ceară socoteală de aceasta! Deut. 18, 19. 1 Sam. 20, 16.

24. Am făcut lucrul acesta mai degrabă de frică, gândindu-ne că într-o zi s'ar putea ca fiii voștri să zică fiilor noștri: „Ce legătură este între voi și Domnul, Dumnezeul lui Israel?”

25. Domnul a pus Iordanul hotar între noi și voi, fii ai lui Ruben și fii ai lui Gad: voi n'aveți parte de Domnul! — Și fiii voștri ar face astfel ca fiii noștri să nu se mai teamă de Domnul.

26. De aceea am zis: „Să ne zidim deci un altar, nu pentru ardere de tot și pentru jertfe:

27. ci ca o mărturie între noi și voi, între urmașii noștri și ai voștri, ca voim să slujim” Domnului, înaintea Fetei Lui, prin arderile noastre de tot și prin jertfele noastre de ispășire și de mulțămiri, ca să nu zică fiii voștri într-o zi fiilor noștri: „Voi n'aveți parte de Domnul!” Fac. 31, 48. Cap. 24, 27. Vers. 34. Deut. 12, 5, 6, 11, 12, 17, 18, 26, 27.

28. Noi am zis: „Dacă mai târziu ne vor vorbi astfel nouă sau urmașilor noștri, vom răspunde: „Priviți chipul altarului Domnului, pe care l-au făcut părinții noștri, nu pentru ardere de tot și pentru jertfe, ci ca mărturie între noi și voi.

29. Departe de noi gândul să ne răzvrătim împotriva Domnului și să ne

abatem astăzi dela Domnul, zidind * un altar pentru ardere de tot, pentru daruri de mincare și pentru jertfe, afară de altarul Domnului, Dumnezeului nostru, care este înaintea locașului Lui!” 1 Reg. 12, 13, 14.

30. Cînd au auzit preotul Fineas, și căpeteniile adunării, căpeteniile peste miile lui Israel, cari erau cu el, cuvintele pe cari le-au rostit fiii lui Ruben, fiii lui Gad și fiii lui Manase, au rămas mulțămii.

31. Și Fineas, fiul preotului Eleazar, a zis fiilor lui Ruben, fiilor lui Gad, și fiilor lui Manase: „Cunoaștem acum că Domnul este în mijlocul * nostru, fiindcă n'ați săvîrșit păcatul acesta împotriva Domnului; și ați izbăvit astfel pe copiii lui Israel din mina Domnului!” Lev. 26, 11, 12. 2 Cron. 15, 2.

32. Fineas, fiul preotului Eleazar, și căpeteniile, au părăsit pe fiii lui Ruben și pe fiii lui Gad, și s'au întors din țara Galaadului în țara Canaanului, la copiii lui Israel, cărora le-au făcut o dare de seamă,

33. Copiii lui Israel au rămas mulțămii, și au binecuvîntat * pe Dumnezeu, și n'au mai vorbit să se suie înarmați ca să pustiască țara pe care o locuiau fiii lui Ruben și fiii lui Gad.

1 Cron. 29, 20. Num. 5, 6. Dan. 2, 19. Luc. 2, 28.

34. Fiii lui Ruben și fiii lui Gad au numit altarul acela *Ed (Martor)*, „căci”, au zis ei, „el este martor între noi că Domnul este Dumnezeu”.

Adunarea lui Israel. Sfaturile lui Iosua.

23 1. De multă vreme Domnul dăduse * odihnă lui Israel, izbăvind-l de toți vrăjmașii cari-l înconjurau. Iosua era bătrîn *, înaintat în vîrstă. Cap. 21, 44; 22, 4. Cap. 13, 1.

2. Atunci Iosua o chemat * pe tot Israelul, pe bătrînii lui, pe căpeteniile lui, pe judecătorii lui, și pe căpeteniile oastei. Și le-a zis:

„Eu sint bătrîn, înaintat în vîrstă.

Deut. 31, 28. Cap. 24, 11. 1 Cron. 28, 1.

3. Ați văzut tot ce a făcut Domnul, Dumnezeul * vostru, tuturor neamurilor aceloră dinaintea voastră; căci Domnul, Dumnezeul vostru, a luptat pentru voi. Exod. 14, 14. Cap. 10, 14, 42.

4. Vedeți, v'am * dat ca moștenire prin sort, după semințiile voastre, neamurile acestea cari au rămas, începînd dela Iordan, și toate neamurile pe ca-

ri le-am nimicit, pînă la marea cea mare spre apusul soarelui.

◊ Cap. 13.2, 6; 18.10.

5. Domnul, Dumnezeul* vostru, le va izgoni dinaintea voastră și le va alunga dinaintea voastră; și voi le veți stăpîni țara, cum** a spus Domnul, Dumnezeul vostru.

◊ Exod. 23.30; 33.2; 34.11. Deut. 11.23. Cap. 13.6. ◊ Num. 33.53.

6. Puneți-vă toată puterea* ca să păziți și să împliniți tot ce este scris în cartea legii lui Moise, fără să vă** abateți nici la dreapta nici la stînga.

◊ Cap. 1.7. ◊ Deut. 5.32; 28.14.

7. Să nu* vă amestecați cu neamurile acestea cari au rămas printre voi; să nu rostiți** numele dumnezeilor lor, și să nu-l întrebuințați în jurămînt; să nu le slujiți, și să nu vă închinați înaintea lor. ◊ Exod. 23.33. Deut. 7.23. Prov. 4.14. Efes. 6.11. ◊ Exod. 23.13. Ps. 16.4. Ier. 5.7. Tef. 1.5. Num. 32.38.

8. Ci alipiți-vă* de Domnul Dumnezeu vostru, cum ați făcut pînă în ziua aceasta.

◊ Deut. 10.20; 11.22; 13.4. Cap. 22.5.

9. Domnul* a izgonit dinaintea voastră neamuri mari și puternice; și nimeni** pînă în ziua aceasta, n'a putut să vă stea împotriva.

◊ Deut. 1.23. ◊ Cap. 1.6.

10. Unul* singur dintre voi urmărea o mie din ei, căci Domnul, Dumnezeul vostru, lupta pentru voi, cum** v'a spus.

◊ Lev. 26.8. Deut. 32.30. Judec. 3.31; 16.15. 2Sam. 23.8. ◊ Exod. 14.14; 23.27. Deut. 3.22.

11. Vegheați* dar cu luare aminte asupra sufletelor voastre, ca să iubiți pe Domnul, Dumnezeul vostru.

◊ Cap. 22.6.

12. Dacă vă veți* abate și vă veți alipi de neamurile acestea cari au rămas printre voi, dacă vă veți uni cu ele** prin căsătorii, și dacă veți intra în legături cu ele,

◊ Eivr. 10.38. 39. 2Pet. 2.20, 21. ◊ Deut. 7.3.

13. să fiți incredințați că Domnul* Dumnezeu vostru, nu va mai izgoni aceste neamuri dinaintea voastră; ci** ele vă vor fi o cursă și un laț, un bici în coaste, și niște spini în ochi, pînă veți pieri de pe fața acestei țări bune, pe care v'a dat-o Domnul, Dumnezeul vostru.

◊ Judec. 2.3. ◊ Exod. 23.33. Num. 33.56. Deut. 7.16. 1Reg. 11.4.

14. Iată că astăzi eu mă duc* pe calea pe care merge tot ce este pămîntesc. Recunoașteți dar din toată inima voastră și din tot sufletul vostru, că niciunul din toate cuvintele bune, rostiți asupra voastră de Domnul, Dumnezeul vostru, n'a rămas** neîmplinit;

toate vi s'au împlinit, niciunul n'a rămas neîmplinit.

◊ 1Reg. 2.2. Eivr. 9.27. ◊ Cap. 21.46. Luc. 21.31.

15. Și după* cum toate cuvintele bune, pe cari vi le spusese Domnul, Dumnezeu vostru, s'au împlinit pentru voi, tot așa Domnul va împlini față de voi toate cuvintele rele**, pînă vă va nimici de pe fața acestei țări bune pe care v'a dat-o Domnul, Dumnezeu vostru.

◊ Deut. 28.63. ◊ Lev. 26.16. Deut. 28.16, 18, 48.

16. Dacă veți călca legămîntul pe care vi l-a dat Domnul, Dumnezeul vostru, și dacă vă veți duce să slujiți altor dumnezei și să vă închinați înaintea lor, Domnul Se va aprinde de minie împotriva voastră, și veți pieri de grab din țara cea bună pe care v'a dat-o El**.

Cea din urmă adunare.

24 1. Iosua a adunat toate semințiile lui Israel la Sihem*, și a chemat** pe bătrînii lui Israel, pe căpeteniile lui, pe judecătorii lui și pe căpeteniile oastei. Ei s'au înfățișat înaintea lui Dumnezeu.

◊ Fac. 35.4. ◊ Cap. 23.2. † Sam. 10.1.

2. Iosua a zis întregului popor:

„Așa vorbește Domnul, Dumnezeu lui Israel: „Părinții voștri Terah, tatăl lui Avraam și tatăl lui Nahor, locuiau în vechime de cealaltă parte a Rîului* (Eufrat), și slujeau** altor dumnezei

◊ Fac. 11.26, 31. ◊ Fac. 31.9.

3. Eu am* luat pe tatăl vostru Avraam din cealaltă parte a Rîului, și l-am purtat prin toată țara Canaanului; i-am înmulțit sămînța, și i-am dat pe Isaac.

◊ Fac. 12.1. Fapt. 7.2, 3. ◊ Fac. 21.2, 3. Faj. 12.1.

4. Lui Isaac i-am dat pe Iacov* și pe Esau: lui Esau** i-am dat în stăpînire muntele Seir, iar Iacov ț și lui s'au pogorit în Egipt.

◊ Fac. 26.24, 26, 28. ◊ Fac. 36.8. Deut. 2.6. † Fac. 46.1, 6. Fapt. 7.13.

5. Am trimes* pe Moise și pe Aaron și am lovit** Egiptul cu minunile pe cari le-am făcut în mijlocul lui; apoi v'am scos afară din el.

◊ Exod. 3.10. ◊ Exod. 7.8; 9.10; 10.1.

6. Am scos* pe părinții voștri din Egipt, și ați ajuns** la mare. Egiptenii ț au urmărit pe părinții voștri pînă la marea Roșie, cu cară și călăreți.

◊ Exod. 12.37, 51. ◊ Exod. 14.2. † Exod. 14.3.

7. Părinții voștri au strigat* către Domnul. Și Domnul a pus** întune

rec între voi şi Egipteni, a adus ȋ marea inapoi peste ei, şi i-a acoperit. Aȋi văzut cu ochii ȋȋ voştri ce am făcut Egiptenilor. Şi aȋi rămas multă vreme ȋ in pustie. Exod. 14. 10. Exod. 14. 20. Exod. 14. 27, 28. ȋȋ Deut. 4. 34; 29. 2. ȋȋ Cap. 6. 6.

8. V'am adus în ȋara Amoriȋilor, cari locuiau dincolo de Iordan, şi ei au luptat* împotriva voastră. I-am dat în minile voastre; aȋi pus stăpînire pe ȋara lor, şi i-am nimicit dinaintea voastră. Num. 21. 21; 33. Deut. 2. 32; 3. 1.

9. Balac*, fiul lui Tipor, împăratul Moabului, s'a sculat şi a pornit la luptă împotriva lui Israel. A chemat** pe Balaam, fiul lui Beor, ca să vă blăstăme. ȋȋ Deut. 11. 25. ȋȋ Num. 22. 5. Deut. 23. 4.

10. Dar n'am vrut* să ascult pe Balaam: el v'a** binecuvîntat, şi v'am izbăvit din mina lui Balac. Deut. 23. 5. Num. 23. 11, 20; 24. 10.

11. Aȋi trecut* Iordanul, şi aȋi ajuns la Ierihon. Locuitorii Ierihonului au luptat** împotriva voastră: Amoriȋii, Ferezitii, Cananiȋii, Hetitii, Ghirgasitii, Hevitii şi Iebusitii. I-am dat în minile voastre, Cap. 3. 14, 17; 4. 10, 11, 12. ȋȋ Cap. 6. 1; 10. 1; 11. 1.

12. Am trimes* înaintea voastră vieşpe bondărească, şi i-a izgonit dinaintea voastră, ca pe cei doi împăraȋi ai Amoriȋilor: nu cu sabia**, nici cu arcul tău. Exod. 23. 28. Deut. 7. 20. ȋȋ Ps. 44. 3, 6.

13. V'am dat o ȋară pe care n'o munciserăȋi, cetăȋi* pe cari nu le zidiserăȋi, dar pe cari le locuiȋi, vii şi măslini pe cari nu-i sădiserăȋi, dar cari v'ajutau ca hrană. Deut. 6. 10. 11. Cap. 11. 13.

Făgăduinȋele poporului.

14. Acum, temeȋi-vă* de Domnul, şi sluȋiȋi-l cu scumpătate** şi credincioşie. Depărtaȋi ȋ dumnezeii căroră le-au sluȋit părinȋii voştri dincolo de Riu şi în ȋȋ Egipt, şi sluȋiȋi Domnului. Deut. 10. 12. 1 Sam. 12. 24. ȋȋ Fac. 17. 1; 20. 5. Deut. 18. 13. Ps. 119. 1. 2 Cor. 1. 12. Efes. 6. 24. ȋȋ Vers. 2, 23. Lev. 17. 7. Ezech. 20. 18. ȋȋ Ezech. 20. 7, 8; 23. 3.

15. Şi dacă nu găsiȋi cu cale să sluȋiȋi Domnului, alegeȋi* astăzi cui vreȋi să sluȋiȋi: sau dumnezeilor** căroră le slujeau părinȋii voştri dincolo de Riu, sau dumnezeilor ȋ Amoriȋilor în a căror ȋară locuiȋi. Cit ȋȋ despre mine, eu şi casa mea vom sluȋi Domnului**. ȋȋ 1. 15. 1 Reg. 18. 21. Ezech. 20. 30. Ioan. 6. 67. ȋȋ Vers. 14. ȋȋ Deut. 23. 24, 32, 33; 34. 16. Deut. 13. 7; 29. 18. Judc. 6. 10. ȋȋ Fac. 16. 19.

16. Poporul a răspuns, şi a zis: „De parte de noi gîndul să părăsim pe

Domnul, şi să sluȋim altor dumnezei.

17. Căci Domnul este Dumnezeul nostru. El ne-a scos din ȋara Egiptului, din casa robiei, pe noi şi pe părinȋii noştri; El a făcut înaintea ochilor noştri acele minuni mari, şi ne-a păzit în tot timpul drumului pe care l-am urmat şi în mijlocul tuturor popoarelor, pela cari am trecut.

18. El a izgonit dinaintea noastră pe toate popoarele, şi pe Amoriȋii cari locuiau ȋara aceasta. Şi noi vom sluȋi Domnului, căci El este Dumnezeul nostru“.

19. Iosua a zis poporului: „Voi nu* veȋi putea să sluȋiȋi Domnului, căci este un Dumnezeu** sfînt, un Dumnezeu ȋ gelos; El nu ȋȋ v'ajută ierta fărădelegile şi păcatele. Mat. 6. 24. ȋȋ Lev. 19. 2. 1 Sam. 6. 20. Ps. 99. 5, 9. Isa. 5. 16. ȋȋ Exod. 20. 5. ȋȋ Exod. 21. 21.

20. Cînd* veȋi părăsi pe Domnul, şi veȋi sluȋi unor dumnezei străini, El Se va** întoarce şi v'ajută face rău, şi v'ajută nimici, după ce v'a făcut bine“. ȋȋ 1 Cron. 28. 9, 2 Cron. 15. 2. Ezec. 22. Isa. 1. 28; 65. 11, 12. Jer. 17. 13. ȋȋ Cap. 23. 15. Isa. 63. 10. Fapt. 7. 42.

21. Poporul a zis lui Iosua: „Nu! căci vom sluȋi Domnului“.

22. Iosua a zis poporului: „Voi sînteȋi martori împotriva voastră înşivă că aȋi ales* pe Domnul, ca să-l sluȋiȋi.“

Ei au răspuns: „Sîntem martori!“ ȋȋ Ps. 119. 173.

23. „Scoateȋi* dar dumnezeii străini cari sînt în mijlocul vostru, şi întoarceȋi-vă inima spre Domnul, Dumnezeul lui Israel!“

ȋȋ Vers. 14. Fac. 35. 2. Judc. 10. 16. 1 Sam. 7. 3.

24. Şi poporul a zis lui Iosua: „Noi vom sluȋi Domnului, Dumnezeului nostru, ȋi vom asculta glasul Lui“.

25. Iosua a făcut în ziua aceea un* legămint cu poporul, şi i-a dat legi şi porunci, la** Sihem.

ȋȋ Exod. 15. 25. 2 Reg. 11. 17. ȋȋ Vers. 26.

26. Iosua a scris* aceste lucruri în cartea legii lui Dumnezeu. A luat o** piatră mare, şi a ridicat-o ȋ acolo subȋ ȋȋ stejarul care era în locul închinat Domnului. ȋȋ Deut. 31. 24. ȋȋ Judc. 9. 6. ȋȋ Fac. 28. 18. Cap. 4. 3. ȋȋ Fac. 35. 4.

27. Şi Iosua a zis întregului popor: „Iată, piatra aceasta va fi martoră* împotriva noastră, căci a auzit* toate cuvîntele pe cari ni le-a spus Domnul, ea va fi martoră împotriva voastră, ca

să nu fiți necredincioși Dumnezeuului vostru⁴⁴.

Cap. 22. 27, 28, 34. ⁴⁴Fac. 31. 48, 52. Deut. 31. 19, 21, 26. Dent. 32. 1.

28. Apoi Iosua* a dat drumul poporului, și s'a dus fiecare în moștenirea lui.

⁴⁵Jude. 2. 11.

Moarlea lui Iosua.

29. După aceste* lucruri, Iosua, fiul lui Nun, robul Domnului, a murit, în vîrstă de o sută zece ani.

⁴⁶Jude. 2. 8.

30. L-au înmormîntat în ținutul care-i căzuse la împărțeală, la Timnat-Serah*, în muntele lui Efraim, la miază-noapte de muntele Gaaș.

⁴⁷Cap. 19. 50. Jude. 2. 9.

31. Israel* a slujit Domnului în tot

timpul vieții lui Iosua, și în tot timpul vieții bătrînilor cari au trăit după Iosua și cari cunoșteau** tot ce făcuse Domnul pentru Israel.

⁴⁸Jude. 2. 7. ⁴⁹Deut. 31. 2; 31. 11.

32. Oasele* lui Iosif, pe cari le aduseseră copiii lui Israel din Egipt, au fost îngropate la Sihem, în partea țării pe care o cumpărase** Iacov dela fiii lui Hamor, tatăl lui Sihem, cu o sută de chesita, și care a ajuns moștenirea fiilor lui Iosif.

⁵⁰Fac. 49. 25. Exod. 13. 19. ⁵¹Fac. 33. 19.

33. Eleazar, fiul lui Aaron, a murit, și a fost îngropat la Chibeat-Fineaș, care fusese dat fiului său Fineaș, în muntele* lui Efraim.

⁵²Exod. 6. 25. Jude. 30. 5.

JUDECĂTORII

(Psalmul 106. 34—36. Faptele Apostolilor 13. 20. Ieremia 50. 6.)

Iuda bate pe Cananiți și Fereziți.

1. După moartea lui Iosua, copiii lui Israel au întrebat* pe Domnul, și au zis: „Cine dintre noi să se suie întîi împotriva Cananiților, ca să pornească lupta cu ei?”

2. Domnul a răspuns: „Iuda* să se suie; iată că am dat țara în minile lui⁴⁴.”

⁴⁵Fac. 40. 8.

3. Și Iuda a zis fratelui său Simeon: „Suie-te împreună cu mine în țara care mi-a căzut la sorț, și să luptăm împotriva Cananiților; și voi merge* și eu cu tine în țara care ți-a căzut la sorț.” Și Simeon s'a dus cu el.

⁴⁶Vers. 17.

4. Iuda s'a suit, și Domnul a dat pe Cananiți și pe Fereziți în minile lor; au ucis zece mii de oameni la Bezec*.

⁴⁷1 Sam. 11. 8.

5. Au găsit pe Adoni-Bezec la Bezec; au pornit lupta împotriva lui, și au bătut pe Cananiți și Fereziți.

6. Adoni-Bezec a luat fuga; dar ei l-au urmărit și l-au prins, și i-au tăiat degetele cele mari dela mini și dela picioare.

7. Adoni-Bezec a zis: „Șapte zeci de împărați, cu degetele cele mari dela mini și dela picioare tăiate, strîngeau mîncare subț masa mea; Dumnezeu îmi răsplătește și mie* cum am făcut⁴⁸.” L-au dus la Ierusalim și a murit acolo.

⁴⁹Lev. 24. 19. 1 Sam. 16. 89. Iac. 2. 13.

8. Fiii* lui Iuda au pornit lupta im-

potriva Ierusalimului și l-au luat; l-au trecut prin așuțișul săbiei și au dat foc cetății.

⁵⁰Ios. 15. 63.

9. Fiii* lui Iuda s'au pogorît apoi, ca să bată pe Cananiți, cari locuiau muntele, ținutul de miazăzi și cîmpia.

⁵¹Ios. 10. 36; 11. 21; 15. 12.

10. Iuda a pornit împotriva Cananiților cari locuiau la Hebron, numit mai înainte Chiriati-Arba*; și a bătut pe Șeșai, pe Ahiman și Talmai.

⁵²Ios. 14. 15; 15. 13, 14.

11. De acolo* a pornit împotriva locuitorilor Debirului: Debirul se numea mai înainte Chiriati-Sefer.

⁵³Ios. 16. 13.

12. Caleb* a zis: „Voi da pe fiică-mea Acșa de nevastă cui va bate Chiriati-Seferul și-l va lua.”

⁵⁴Ios. 15. 16, 17.

13. Otniel, fiul lui Chenaz, fratele cel mai* mic al lui Caleb, a pus mîna pe cetate; și Caleb i-a dat de nevastă pe fiică-sa Acșa.

⁵⁵Cap. 3. 9.

14. Cînd* a intrat ea la Otniel, la îndemnat să ceară un ogor dela tatăl ei. Ea s'a pogorît depe mîgar; și Caleb i-a zis „Ce vrei?”

⁵⁶Ios. 15. 18, 19.

15. Ea i-a răspuns: „Dă-mi un dar*, căci mi-ai dat un pămînt secetos; dă-mi și izvoare de apă.” Și Caleb i-a dat Izvoarele de sus și Izvoarele de jos.

⁵⁷Fac. 33. 11.

16. Fiii* Chenitului, socrul lui Moise, s'au suit din cetatea Fincilor*, împreună cu fiii lui Iuda, în pustia lui

Iuda la miazăzi de Arad†, și s'au dus†† de s'au așezat între popor.

↪ Cap. 4, 11, 17. 1 Sam. 16. 8. 1 Cron. 2. 55. Ier. 35. 2. ↪ Deut. 34. 3. † Num. 21. 1. †† Num. 10. 32.

17. Iuda* a pornit cu fratele său Simeon, și au bătut pe Cananiții cari locuiau la Tefat; au nimicit cetatea cu desăvârșire, și au numit-o Horma** (Nimicire). ↪ Vers. 1. ↪ Num. 21. 3. Ios. 19. 4.

18. Iuda a mai pus mîna pe Gaza* și pe ținutul ei, pe Ascalon și pe ținutul lui, și pe Ecron și pe ținutul lui.

↪ Ios. 11. 22.

19. Domnul* a fost cu Iuda; și Iuda a pus stăpînire pe munte, dar n'a putut să izgonească pe locuitorii din cîmpie, pentrucă aveau cară** de fer.

↪ Vers. 2. 2 Reg. 18. 7. ↪ Ios. 17. 16-18.

20. Au dat* Hebronul lui Caleh, cum spusese Moise; și el a izgonit de-acolo pe cei trei fii ai lui Anac."

↪ Num. 14. 24. Deut. 1. 36. Ios. 14. 9, 13; 16. 13, 14.

Cruțarea Cananiților.

21. Fiii* lui Benjamin n'au izgonit pe Iebusiții cari locuiau la Ierusalim; și Iebusiții au locuit în Ierusalim cu fiii lui Benjamin pînă în ziua de azi.

↪ Ios. 16. 6, 13; 18. 28.

22. Casa lui Iosif s'a suit și ea împotriva Betelului, și Domnul* a fost cu ei.

↪ Vers. 19.

23. Cei din casa lui Iosif au iscodit* Betelul, care mai înainte se chema Luz**.

↪ Ios. 2. 1; 7. 2. Cap. 18. 2. ↪ Fac. 28. 19.

24. Străjerii au văzut pe un om ieșind din cetate, și i-au zis: „Arată-ne pe unde putem intra în cetate, și vom avea milă* de tine.“

↪ Ios. 2. 12, 14.

25. El le-a arătat pe unde ar putea să intre în cetate. Și au trecut cetatea prin ascuțișul săbiei; dar pe omul acela l-au lăsat să plece cu toată familia lui.

26. Omul acela s'a dus în țara Hetiților; a zidit o cetate, și i-a pus numele Luz, nume pe care l-a purtat pînă în ziua de azi.

27. Manase* n'a izgonit nici el pe locuitorii din Bet-Șean și din satele dimprejurul lui, din Taanac și satele lui, din Dor și satele dimprejurul lui, din Iiblcam și satele dimprejurul lui; din Meghilo și s'ele dimprejurul lui; așa încît Cananiții au izbutit să rămînă în țara aceasta.

↪ Ios. 17. 11, 12, 13.

28. Cînd Israel a fost destul de tare, a supus pe Cananiți la un bir, dar nu i-a izgonit.

29. Efraim* n'a izgonit pe Cananiții cari locuiau la Ghezer, și Cananiții au locuit în mijlocul lui Efraim la Ghezer.

↪ Ios. 11. 10, 1 Reg. 9. 16.

30. Zabulon n'a izgonit nici el pe locuitorii din Chitron, nici pe locuitorii din Nahalol*; și Cananiții au locuit în mijlocul lui Zabulon, dar au fost supuși la un bir.

↪ Ios. 19. 15.

31. Nici Așer* n'a izgonit pe locuitorii din Aco, nici pe locuitorii din Sidon, nici pe cei din Ahlal, din Aczib, din Helba, din Afic și din Rehob;

↪ Ios. 19. 24-30.

32. și i Așeriții* au locuit în mijlocul Cananiților, locuitorii țării, căci nu i-au izgonit.

↪ Ps. 106. 34, 35.

33. Neftali* n'a izgonit pe locuitorii din Bet-Șemeș, nici pe locuitorii din Bet-Anat, și a locuit** în mijlocul Cananiților, locuitorii țării; dar locuitorii din Bet-Șemeș și din Bet-Anat au fost supuși la un bir†.

↪ Ios. 19. 38. ↪ Vers. 32. † Vers. 30.

34. Amoriții au dat înapoi în munte pe fiii lui Din, și nu i-au lăsat să se coboare în cîmpie.

35. Amoriții au izbutit să rămînă la Har-Heres, la Aialon* și la Șaalbim; dar mîna casei lui Iosif a apăsât asupra lor, și au fost supuși la un bir.

↪ Ios. 19. 42.

36. Ținutul Amoriților se întindea dela sușișul* Acrabim, dela Sela, și în sus.

↪ Num. 34. 4. Ios. 15. 3.

Ingerul Domnului mustră.

2 1. Ingerul Domnului S'a suit din Ghilgal la Bochim*, și a zis: „Eu v'am scos din Egipt, și v'am adus în țara pe care am jurat părinților voștri că v'o voi da. Am zis**: „Niciodată nu voi rupe legămîntul Meu cu voi;

↪ Vers. 6. ↪ Fac. 17. 7.

2. și voi* să nu încheiați legămînt cu locuitorii din țara aceasta, ci să le surpați** altarele.“ Dar voi† n'ați ascultat de glasul Meu. Pentruce ați făcut lucrul acesta?

↪ Deut. 7. 2. ↪ Deut. 12. 3. † Vers. 20. Ps. 106. 34.

3. Am zis atunci: „Nu-i voi izgoni dinaintea voastră; ci vă vor sta în coaste“, și dumnezeii** lor vă vor fi o† cursă.“

↪ Ios. 23. 13. ↪ Cap. 3. 6. † Exod. 23. 33; 34. 12. Deut. 7. 16. Ps. 106. 36.

4. După ce a spus Ingerul Domnului aceste vorbe tuturor copiilor lui Israel, poporul a ridicat glasul și a plîns.

5. Au pus locului aceluia numele Bochim (*Ceice plîng*); și au adus jertfe Domnului acolo.

*Poporul slujește
Domnului în timpul lui Iosua.*

6. Iosua* a dat drumul poporului, și copiii lui Israel au plecat fiecare în moștenirea lui, ca să ia țara în stăpînire. ° Ios. 22. 6; 24. 28.

7. Poporul* a slujit Domnului în tot timpul vieții lui Iosua, și în tot timpul vieții bătrînilor cari au trăit după Iosua și cari văzuseră toate lucrurile mari, pe cari le făcuse Domnul pentru Israel. ° Ios. 24. 31.

8. Iosua*, fiul lui Nun, robul Domnului, a murit, în vîrstă de o sută zece ani. ° Ios. 24. 29.

9. L-au îngropat* în ținutul pe care-l avea de moștenire, la Timnat-Heres**, în muntele lui Efraim, la miazănoapte de muntele Gaas. ° Ios. 24. 30. ° Ios. 19. 50; 24. 30.

Judecătorii.

10. Tot neamul acela de oameni a fost adăugat la părinții lui, și s'a ridicat după el un alt neam de oameni, care nu cunoștea* pe Domnul, nici ce făcuse El pentru Israel. ° Exod. 6. 2. 1 Sam. 2. 12. 1 Cron. 28. 9. Jer. 9. 3; 22. 16. Gal. 1. 4. 2 Tes. 1. 8. Tit. 1. 16.

11. Copiii lui Israel au făcut atunci ce nu plăcea Domnului, și au slujit Baalilor.

12. Au* părăsit pe Domnul, Dumnezeul părinților lor, care-i scosese din țara Egiptului, și au mers** după alți dumnezei, dintre dumnezeii popoarelor cari-i înconjurau; s'au închinat† înaintea lor, și au miniat pe Domnul. † Deut. 31. 16. ° Deut. 6. 14. † Exod. 20. 5.

13. Au părăsit pe Domnul, și au slujit* lui Baal și Astarteelor.

14. Domnul S'a aprins de minie* împotriva lui Israel. El i-a dat** în minile unor prădători cari i-au prădat, i-a vîndut† în minile vrăjmașilor lor de jurîmprejur, și nu s'au mai putut†† împotrivi vrăjmașilor lor. ° Cap. 3. 8. Ps. 106. 40, 41, 42. ° 2 Reg. 17. 20. † Cap. 3. 8; 4. 2. Ps. 44. 12. Isa. 50. 1. †† Lev. 26. 37. Ios. 7. 12, 13.

15. Ori unde mergeau, mîna Domnului era împotriva lor ca să le facă rău, cum spusese Domnul, și cum le* jurase Domnul. Au ajuns astfel într'o mare strîmtoare. ° Lev. 26. Deut. 28.

16. Domnul* a ridicat judecători, ca

să-i izbăvească din mîna celor ce-i prădau. ° Cap. 3. 9, 10, 15. 1 Sam. 12. 11. Ps. 13. 2.

17. Dar ei n'au ascultat nici de judecatorii lor, căci au curvit* cu alți dumnezei și s'au închinat înaintea lor. În curînd s'au abătut dela calea pe care o urmaseră părinții lor, și n'au ascultat de poruncile Domnului, ca și ei. ° Exod. 24. 15, 16. Lev. 17. 2.

18. Cînd le ridica Domnul judecatori, Domnul era cu judecătorul*, și izbăvea din mîna vrăjmașilor lor în tot timpul vieții judecătorului, Căci Domnului** I se făcea milă de suspînurile scoase de ei împotriva celor ce-i apăsau și-i chiniau. ° Ios. 1. 5. ° Fac. 6. 6. Deut. 32. 36. Ps. 106. 44.

19. Dar, după moartea* judecătorului, se stricau din nou, mai mult decît părinții lor, ducîndu-se după alți dumnezei, ca să le slujească și să se închine înaintea lor, și stăruiau în această purtare și împetrire. ° Cap. 3. 12; 4. 1; 5. 2.

20. Atunci Domnul S'a aprins de minie împotriva lui Israel, și a zis: „Fiindcă neamul acesta a călcat legămintul* Meu pe care-l poruncisem părinților lor, și fiindcă n'au ascultat de glasul Meu, ° Vers. 14. ° Ios. 24. 3.

21. nu voi mai izgoni* dinaintea lor niciunul din neamurile pe cari le* lăsat Iosua cînd a murit. ° Ios. 24. 1.

22. Astfel, prin ele*, voi pune pe Israel la încercare**, ca să știu dacă voi căuta sau nu să urmez calea Domnului, cum au căutat părinții lor.“ ° Deut. 8. 2, 16; 13. 3. ° Cap. 14.

23. Și Domnul a lăsat în pace pe popoarele acelea pe cari nu le dăduse în minile lui Iosua, și nu S'a grăbit să le isgonească.

Slujirea Israelitelor la Idoli.

3. Iată neamurile* pe cari le-a lăsat Domnul ca să încerce pe Israel prin ele, pe toți cei ce nu cunoscuseră toate războaiele Canaanului. ° Cap. 2. 21, 22.

2. El voia numai ca vîrstele de oameni ale copiilor lui Israel să cunoască și să învețe războiul, și anume cei ce nu cunoscuseră mai înainte.

3. Neamurile acestea erau cei* cîni domnitori ai Filistenilor, toți Cananiții, Sidoniții, și Heviții cari locuiau în muntele Liban, dela muntele Baal Hermon pînă la intrarea Hamatului. ° Ios. 13.

4. Neamurile* acestea au slujit ca

pună pe Israel la încercare, pentruca Domnul să vadă dacă vor asculta de poruncile pe cari le dăduse părinților lor prin Moise. ^{Cap. 2. 22.}

5. Și copiii* lui Israel au locuit în mijlocul Cananiților, Hetiților, Amoriților, Fereziților, Heviților și lebușitelor; ^{Ps. 106. 35.}

6. au luat* de neveste pe fetele lor, și au dat de neveste fiilor lor pe fetele lor, și au slujit dumnezeilor lor. ^{Exod. 34. 16. Deut. 7. 3.}

Otniel.

7. Copiii* lui Israel au făcut ce nu plăcea Domnului, au uitat pe Domnul, și au slujit** Bălilor și idolilor ț.

^{Cap. 2. 11. Cap. 2. 13. Exod. 34. 13. Deut. 16. 21. Cap. 6. 25.}

8. Domnul S'a aprins de minie împotriva lui Israel, și i-a vindut* în minile lui Cușan-Rișeatim**, împăratul Mesopotamiei. Și copiii lui Israel au fost supuși opt ani lui Cușan-Rișeatim. ^{Cap. 2. 14. Hab. 3. 7.}

9. Copiii lui Israel au strigat* către Domnul, și Domnul le-a ridicat un izbăvitor**, care i-a izbăvit: pe Otniel ț, fiul lui Chenaz, fratele cel mai mic al lui Caleb. ^{Vers. 15. Cap. 4. 3; 6. 7; 10. 1 Sam. 12. 10. Neem. 9. 27. Ps. 22. 5; 106. 4; 107. 13, 19. Cap. 2. 16. Cap. 1. 13.}

10. Duhul* Domnului a fost peste el. El a ajuns judecător în Israel, și a pornit la război. Domnul a dat în minile lui pe Cușan-Rișeatim, împăratul Mesopotamiei, și mina Lui a fost puternică împotriva lui Cușan-Rișeatim. ^{Num. 27. 18. Cap. 6. 34; 11. 29; 13. 26; 14. 6, 19. 1 Sam. 11. 6. 2 Cron. 15. 1.}

11. Țara a avut odihnă patruzeci de ani. Și Otniel, fiul lui Chenaz, a murit.

Ehud.

12. Copiii* lui Israel au făcut iarăș ce nu plăcea Domnului; și Domnul a întărit pe Eglon**, împăratul Moabului, împotriva lui Israel, pentrucă făcuseră ce nu plăcea Domnului. ^{Cap. 2. 19. 1 Sam. 12. 9.}

13. Eglon a strins la el pe fiii lui Amon și pe Amaleciți*, și a pornit. A bătut pe Israel, și a luat cetatea Fenicilor**. ^{Cap. 6. 14. Cap. 1. 16.}

14. Și copiii lui Israel au fost supuși* optsprezece ani lui Eglon, împăratul Moabului. ^{Deut. 28. 48.}

15. Copiii lui Israel au* strigat către Domnul, și Domnul le-a ridicat un

izbăvitor, pe Ehud, fiul lui Ghera, Beniamitul, care nu se slujea de mina dreaptă. Copiii lui Israel au trimis prin el un dar lui Eglon, împăratul Moabului. ^{Vers. 5. Ps. 78. 34.}

16. Ehud și-a făcut o sabie cu două tășuri, lungă de un cot, și a incins-o pe sub haine, în partea dreaptă.

17. A dat darul lui Eglon, împăratul Moabului: Eglon era un om foarte gras.

18. Cînd a isprăvit de dat darul, a dat drumul oamenilor cari-l aduseseră.

19. El însuș s'a întors* dela petărrile de lingă Ghilgal, și a zis: „Împărate, am să-ți spun ceva în taină.” Împăratul a zis: „Tăcere!” Și toți cei ce erau lingă el au ieșit afară. ^{108. 4. 20.}

20. Ehud a început vorba cu el pe cînd stătea singur în odaia lui de vară, și a zis: „Am un cuvînt din partea lui Dumnezeu pentru tine.” Eglon s'a sculat de pe scaun.

21. Atunci Ehud a întins mina stîngă, a scos sabia din partea dreaptă, și i-a împlîntat-o în pîntece.

22. Chiar și minerul a intrat după fer, și grăsimia s'a strîns în jurul ferului; căci n'a putut scoate sabia din pîntece, ci a lăsat-o în trup așa cum o înfipsea.

23. Ehud a ieșit prin tindă, a închis ușile dela odaia de sus după el, și a tras zăvorul.

24. Dupăce a ieșit el, au venit slujitorii împăratului și s'au uitat; și iată că ușile odăii de sus erau închise cu zăvorul. Ei au zis: „Fără îndoială, își acopere picioarele în odaia de vară.”

25. Au așteptat multă vreme; și fiindcă el nu deschidea ușile odăii de sus, au luat cheia și au descuiat; și iată că stăpînul lor era mort, întins pe pămînt.

26. Pînă să se dumirească ei, Ehud a luat-o la fugă, a trecut de pietrării, și a scăpat în Seira.

27. Cum a ajuns, a sunat* din trîmbiță în muntele** lui Efraim. Copiii lui Israel s'au pogorit cu el din munte, și el s'a pus în fruntea lor. ^{Cap. 5. 14; 6. 34. 1 Sam. 13. 3. 108. 17. 15. Cap. 7. 24; 17. 1; 19. 1.}

28. El le-a zis: „Veniți după mine, căci Domnul* a dat în minile voastre pe vrăjmașii voștri Moabiți.” Ei s'au pogorit după el, au pus stăpînire pe vadurile** Iordanului, în fața Moabului, și n'au lăsat pe nimeni să treacă.

^{Cap. 7. 9, 16. 1 Sam. 17. 47. 108. 2. 7. Cap. 12. 6.}

29. Au ucis atunci aproape zece mii de oameni din Moab, toți voinici și viteji, și n'a scăpat unul.

30. În ziua aceea Moabul a fost smărit subțmina lui Israel. Și țara* a avut odihă optzeci de ani.

©Vers. 11.

Şamgar.

31. După el, a urmat Şamgar*, fiul lui Anat. El a ucis şase sute de oameni dintre Filistenii cu un otig** de plug. Şi el a fost un izbăvitor al lui Israel.

†† Cap. 6. 6, 8. 1 Sam. 13. 10, 22. * 1 Sam. 17. 47, 50. † Cap. 2. 16. †† Cap. 4. 1, 3, etc.; 10. 7, 17; 11. 4, etc. 1 Sam. 4. 1.

Debora şi Barac.

4. 1. Copiii* lui Israel iarăşi au făcut ce nu place Domnului, după moartea lui Ehud.

©Cap. 2. 19.

2. Şi Domnul i-a vîndut* în minile lui Iabin, împăratul Canaanului, care domnea la Haţor*. Căpetenia oştirii lui era Sisera†, şi locuia la Haroşet-Goim††.

©Cap. 2. 14. ©Jos. 11. 1, 10; 19. 36. † 1 Sam. 12. 9. †† Ps. 83. 9. †† Vers. 13, 16.

3. Copiii lui Israel au strigat către Domnul, căci Iabin avea nouă sute de cară de fer*, şi de douăzeci de ani apăsă** cu putere pe copiii lui Israel.

©Cap. 1. 10. ©Cap. 6. 8. 1 s. 106. 42.

4. Pe vremea aceea judecător în Israel era Debora, proorociţa, nevasta lui Lapidot.

5. Ea şedea* subţ finicul Deborei, între Rama şi Betel, în muntele lui Efraim; şi copiii lui Israel se isiau la ea ca să fie judecaţi.

©Fao. 36. 8.

6. Ea a trimis să cheme pe Barac*, fiul lui Abinoam, din Chedeş-Neftali**, şi i-a zis: „Iată porunca pe care a dat-o Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Du-te, îndreaptă-te spre muntele Taborului, şi ia cu tine zece mii de oameni din copiii lui Neftali şi din copiii lui Zabulon;”

©Evr. 11. 32. ©Jos. 19. 37.

7. voi trage* spre tine, la pîrîul Chison**, pe Sisera, căpetenia oştirii lui Iabin, împreună cu carăle şi oştile lui, şi-l voi da în minile tale“.

*Exod. 14. 4. ©Cap. 5. 21. 1 Reg. 18. 40. Ps. 83. 9, 10.

8. Barac i-a zis: „Dacă vii tu cu mine, mă voi duce; dar dacă nu vii cu mine, nu mă voi duce“.

9. Ea a răspuns: „Voi merge cu tine; dar nu vei avea slavă în calea pe care mergi, căci Domnul va da* pe Sisera în minile unei femei“. Şi Debora s'a sculat, şi s'a dus cu Barac la Chedeş.

©Cap. 2. 11.

10. Barac a chemat pe Zabulon*, Neftali la Chedeş; zece mii de oameni mergeau în** urma lui, şi Debora plecat cu el.

©Cap. 5. 18. ©Exod. 11. 8. 1 Reg. 21.

11. Heber, Chenitul*, se despărţise de Cheniţi, fiii lui Hobab**, soacra lui Moise, şi îşi întinse cortul pe la stejarul Taanaim, lângă† Chedeş.

©Cap. 1. 16. ©Num. 10. 20. 1 Reg.

12. Au dat de ştire lui Sisera, că Barac, fiul lui Abinoam, s'a îndreptat spre muntele Taborului.

13. Şi, dela Haroşet-Goim, Sisera s'a strîns spre pîrîul Chisonului toate carăle: nouă sute de cară de fer, şi întregul popor care era cu el.

14. Atunci Debora a zis lui Barac: „Scoală-te, căci iată ziua cînd dă Domnul pe Sisera în minile tale. Întrădevăr, Domnul*, merge înaintea ta“. Barac s'a repezit de pe muntele Taborului, cu zece mii de oameni după el.

©Deut. 9. 3. 2 Sam. 5. 24. Ps. 68. 7, 18. 2.

15. Domnul* a pus pe fugă dinaintea lui Barac, prin ascuţişul săbiei, pe Sisera, toate carăle lui şi toată tabăra: Sisera s'a dat jos din carul lui, şi fugit pe jos.

©Ps. 83. 9, 10. Jos. 8.

16. Barac a urmărit carăle şi oştile, pînă la Haroşet-Goim; şi toată oştile lui Sisera a căzut subţ ascuţişul săbiei fără să fi rămas un singur om.

Sisera este ucis de Iael.

17. Sisera a fugit pe jos în cortul Iael, nevasta lui Heber, Chenitul: căci între Iabin, împăratul Haţorului, şi casa lui Heber, Chenitul, era pace.

18. Iael a eşit înaintea lui Sisera, şi i-a zis: „Intră, domnul meu, intră la mine, şi nu te teme“. El a intrat la el în cort, şi ea l-a ascuns subţ o învelitoare.

19. El i-a zis: „Dă-mi, te rog, puţin apă să beau, căci mi-e sete“. Ea deschis burduful* cu lapte, i-a dat să bea, şi l-a acoperit.

©Cap. 5.

20. El i-a mai zis: „Stai la uşa cortului, şi dacă vine cineva şi te întreabă: „Este cineva aici?“ să răspunzi: „Nu“.

21. Iael*, nevasta lui Heber, a luat un ţăruş de al cortului, a pus mîna în ciocan, s'a apropiat încet de el, şi a bătut ţăruşul în tîmplă, aşă că a răpus pînă în pîmînt. El adormi, adînc şi era rupt de oboseală; şi murit.

©Cap. 5.

22. Pe cînd Barac urmărea pe Sisera, Iael i-a ieșit înainte și i-a zis: „Vino, și-ți voi arăta pe omul pe care-l cauți”. El a intrat la ea, și iată că Sisera stătea întins, mort, cu țărșul bătut în tîmbla.

23. În ziua aceea, Dumnezeu a smerit * pe Iabin, împăratul Canaanului, înaintea copiilor lui Israel. ^{1 Ps. 18. 47.}

24. Și mina copiilor lui Israel a apăsătorit greu asupra lui Iabin, împăratul Canaanului, pînă ce au nimicit pe Iabin, împăratul Canaanului.

Cîntarea de laudă a Deborei.

5 1. În ziua aceea, Debora a cîntat * această cîntare, cu Barac, fiul lui Abinoam: ^{2 Exod. 16. 1. Ps. 18, titlu.}

2. „Niște căpetenii s'au pus în fruntea poporului în Israel, Și poporul * s'a arătat gata de luptă: Binecuvîntați pe Domnul! ^{2 Cron. 17. 16.}

3. Ascultați *, împărați!

Luați aminte, domnitori!

Voi cînta, da, voi cînta Domnului, Voi cînta din alăută Domnului, Dumnezeu lui Israel. ^{2 Deut. 32. 1, 3. Ps. 2. 10.}

4. Doamne *, cînd ai ieșit din Seir, Cînd ai plecat din cîmpiile Edomului,

Pămîntul ** s'a cutremurat, cerurile au picurat,

Și norii au turnat ape cu găleata;

^{2 Deut. 33. 2. Ps. 68. 7. 2 Sam. 22. 8. Ps. 68. 8. Isa. 64. 3. Hab. 3. 3, 10.}

5. Munții * s'au clătina înaintea Domnului, Sinaul ** acela s'a clătina înaintea Domnului, Dumnezeu lui Israel.”

^{2 Deut. 4. 11. Ps. 97. 6. 2 Exod. 10. 18.}

6. „Pe vremea lui * Șamgar, fiul lui Anat,

Pe vremea laelei ** drumurile ț erau părăsite,

Și călătorii apucau pe căi strimbe.

^{2 Cap. 3. 31. 2 Cap. 4. 17. 1 Lev. 26. 22. 2 Cron. 15. 5. Isa. 37. 8. Plîn. 1. 4; 4. 18.}

7. Căpeteniile erau fără putere în Israel, fără putere,

Pînă cînd m'am sculat eu, Debora, Pînă cînd m'am ridicat eu, ca o mamă * în Israel. ^{2 Isa. 49. 23.}

8. El își alesese noi dumnezei: *

Atunci războiul era la porți;

Dar nu vedeai ** nici scut, nici sulită La patruzeci de mii în Israel.

^{2 Deut. 32. 16. Cap. 2. 12. 17. 1 Sam. 13. 19. 22. Cap. 4. 3.}

9. Inima mea se îndreaptă spre căpeteniile lui Israel,

Spre aceia din popor cari * s'au arătat gata să lupte.

Binecuvîntați pe Domnul! ^{2 Ps. 124. 2.}

10. Voi, cari * călăriți pe măgărițe albe,

Voi, cari ** ședeți pe covoare,

Și voi, cari umblați pe drum, — cîntați! †

^{2 Ps. 105. 2; 145. 5. 2 Cap. 10. 4; 12. 14. 1 Ps. 107. 32.}

11. Arcașii, din mijlocul adăpătoarelor,

Să laude cu glasul lor binefacerile * Domnului,

Binefacerile cîrmuirii Sale în Israel.

Atunci poporul Domnului s'a pogorît la porți: ^{2 1 Sam. 12. 7. Ps. 145. 7.}

12. Trezește-te *, trezește-te, Debora! Trezește-te, trezește-te și zi o cîntare!

Scoală-te, Barac,

Și adu-ți robii ** de război,

Fiul lui Abinoam! ^{2 Ps. 67. 6. 2 Ps. 68. 18.}

13. Atunci o rămășiță din popor a biruit * pe cei puternici, Domnul mi-a dat biruința asupra celor viteji. ^{2 Ps. 49. 14.}

14. Din Efraim * au venit locuitorii lui ** Amalec.

După tine a mers Benjamin în oștire ta.

Din Machir † au venit căpeteniile,

Și din Zabulon cîrmuitorii.

^{2 Cap. 3. 13. 2 Cap. 3. 27. 1 Num. 32. 39, 40.}

15. Mai marii lui Isahar au fost cu Debora,

Și Isahar a venit după Barac *,

A fost trimis pe urma lui în vale.

La piraiele lui Ruben,

Au fost mari hotărîri!

^{2 Cap. 4. 14.}

16. Pentruce ai rămas în mijlocul * staulelor

^{2 Num. 32. 1.}

Să ascuți behăitul turmelor? La piraiele lui Ruben

Mari au fost sfaturile!

17. Galaadul * de dincolo de Iordan nu și-a părăsit locuța.

Pentruce a stat Dan pe corăbii?

Așez ** a stat pe malul mării,

Și s'a odihnit în limanurile lui.

^{2 Jos. 13. 26, 31. 2 Jos. 19. 29, 31.}

18. Zabulon * este un popor care a înfruntat moartea,

Și Neftali la fel, pe înălțimile din cîmpie. ^{2 Cap. 4. 10.}

19. Împărații au venit, s'au luptat; Atunci au luptat împărații Canaanului,

La Tanaac, la apele Meghido;
N'au luat nicio pradă, nici argint*.

^oCap. 4. 10. Ps. 44. 12. ^oVern. 30.

20. Din ceruri* se luptau,
De pe cărările lor stelele** se luptau împotriva lui Sisera,

^oIos. 10. 11. Ps. 77. 11, 18. ^oCap. 4. 15.

21. Piriul* Chison i-a luat,
Piriul din vremile străvechi, piriul Chison!

Suflete, calcă-n picioare pe viteji!

^oCap. 4. 7.

22. Atunci copitele cailor au răsunat
De goana, de goana năbădăioasă a războinicilor lor.

23. Blestemați pe Meroza, a zis Ingerul Domnului,
Blestemați, blestemați pe locuitorii lui;

Căci* n'au venit în ajutorul** Domnului,
În ajutorul Domnului, printre oamenii viteji**.

^oCap. 21. 9, 10. ^oNerm. 9. 5. ^o1 Sam. 17. 47; 18. 17; 26. 28.

24. Binecuvîntată să fie între femei Iael*,

Nevasta lui Heber, Chenitul!
Binecuvîntată** să fie ea între femeile cari locuiesc în corturi!

^oCap. 4. 17. ^oLuc. 1. 28.

25. El a cerut* apă, și ea i-a dat lapte;

În pahar împăralesc i-a adus unt.

^oCap. 4. 19.

26. Cu o mină* a luat țărșul,
Și cu dreapta ciocanul lucrătorilor,
A lovit pe Sisera, i-a despicat capul,
Ia sfărîmat și străpuns tîmpla.

^oCap. 4. 21.

27. El s'a ghemuit: a căzut și s'a culcat la picioarele ei;

S'a ghemuit și a căzut la picioarele ei;

Acolo unde s'a ghemuit, acolo a căzut fără viață.

28. Pe fereastră, prin zăbrele,
Se uită mama lui Sisera, și strigă:
„Pentruce zăbovește carul lui să vină?”

Pentruce vin carăle lui așa de încet?*

29. Cele mai înțelepte dintre femeile ei îi răspund,

Și ea își răspunde singură:

30. „Negreșit, au găsit pradă!* Și-o împăralesc:

O fată, două fete de fiecare om;
Pradă de haine vâpsite pentru Sisera;

Pradă de haine vâpsite cusule la gherghef,

Două haine vâpsite și cusute la gherghef,

De pus pe grumazul biruitorului**

^oExod. 15. 8.

31. Așa* să piară toți vrăjmașii Tăi, Doamne!

Dar cei ce-l iubesc sînt ca soarele, cînd se arată în puterea lui**.

Țara a avut odihnă patruzeci de ani.

^oPs. 43. 9, 10. ^o2 Sam. 23. 4. ^o1 Ps. 132.

Apăsarea Madianiților.

6. 1. Copiii* lui Israel au făcut ce nu plăcea Domnului; și Domnul i-a dat în minile lui Madian*, timp de șapte ani.

^oCap. 2. 19. ^oHeb. 3. 2.

2. Mina lui Madian a fost puternică împotriva lui Israel. Ca să scape de Madian, copiii lui Israel fugeau în văgăunile* munților, în peșteri și pe stînci întărite.

^o1 Sam. 13. 6. ^oEx. 11. 2.

3. După ce sămăna Israel, Madian și suia cu Amalec* și fiii Răsăritului* și porneau împotriva lui.

^oCap. 3. 11.

^oFac. 29. 1. ^oCap. 7. 12; 8. 10. ^o1 Reg. 4. 30. ^oIov. 1. 3.

4. Tăbărau în fața lui, nimiceau* toate țările pînă spre Gaza; și nu lăsu în Israel nici merinde, nici oi, nici boi, nici măgari.

^oLev. 26. 16. ^oDeut. 28. 30, 33, 51. ^oMic. 6. 6.

5. Căci se suiau împreună cu turmele și corturile lor, soseau ca o mulțime de lăcuste*, erau fără număr, ei și cămilele lor, și veneau în țară ca să pustiască.

^oCap. 1. 2.

6. Israel a ajuns foarte nenorocit din pricina lui Madian, și copiii lui Israel au strigat* către Domnul.

^oCap. 3. 15. ^oOsai. 6.

7. Cînd copiii lui Israel au strigat către Domnul din pricina lui Madian,

8. Domnul a trimis copiilor lui Israel un proroc. El le-a zis: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeuul lui Israel: „Eu v'am scos din Egipt, Eu v'am scos din casa robiei.

9. V'am scăpat din mîna Egiptenilor și din mîna tuturor celor ce v'au apăsau; i-am* izgonit dinaintea voastră, și v'am dat vouă țara lor.

^oPs. 44. 2.

10. V'am zis: „Eu sînt Domnul, Dumnezeuul vostru; să nu vă* temeți de dumnezeii Amoriților, în a căror țară locuiți. Dar voi n'ați ascultat glasul Meu.”

^o2 Reg. 17. 36, 37, 38. ^oIer. 17. 2.

Ghedeon.

11. Apoi a venit Ingerul Domnului, și S'a așezat subț stejarul din Ofra, care era al lui loas, din familia lui Abiezer*. Ghedeon*, fiul său, bătea griu în teasc, ca să-l ascundă de Madian.

12. Ingerul Domnului i S'a arătat*, și i-a zis: „Domnul este” cu tine, vi-teazule!“

13. Ghedeon I-a zis: „Rogu-te, domnul meu, dacă Domnul este cu noi, pentru ce ni s'au întâmplat toate aceste lucruri? Și unde* sînt toate minunile acelea” pe cari ni le istorisesc părinții noștri cînd spun: „Nu ne-a scos oare Domnul din Egipt?” Acum Domnul ne părăsește, și ne dă în mîinile lui Madian!“

* Ps. 69. 40. Isa. 69. 1. 63. 15. * Ps. 44. 1. † 2 Cron. 16. 2.

14. Domnul S'a uitat la el, și a zis: „Du-te cu puterea* aceasta pe care o ai, și izbăvește pe Israel din mîna lui Madian; oare** nu te trimet Eu?“

* 1 Sam. 12. 11. Evt. 11. 32. 31. * Jos. 1. 9. Cap. 4. 6.

15. Ghedeon I-a zis: „Rogu-te, domnul meu, cu ce să izbăvesc pe Israel? Iată că familia mea este cea mai săracă* din Manase, și eu sînt cel mai mic din casa tatălui meu.“

* 1 Sam. 9. 21.

16. Domnul i-a zis: „Eu* voi fi cu tine, și vei bate pe Madian ca pe un singur om!“

* Exod. 3. 12. Jos. 1. 5.

17. Ghedeon I-a zis: „Dacă am căpatat trecere înaintea Ta, dă-mi un semn* ca să-mi arăți că Tu îmi vorbești.“

* Exod. 4. 1-8. Verr. 30. 37. 2 Reg. 20. 8. Ps. 86. 17. Isa. 7. 11.

18. Nu Te depărta de aici* pînă mă voi întoarce la Tine, să-mi aduc darul, și să-l pun înaintea Ta“. Și Domnul a zis: „Voi rămînea pînă te vei întoarce.“

* Fac. 18. 3. 6. Cap. 13. 15.

19. Ghedeon* a intrat în casă, a pregătit un ied, și a făcut azimi dintr'o eafă de făină. A pus carnea într'un coș și zeama a turnat-o într'o oală, le-a adus subț stejar, și I le-a pus înainte.

* Fac. 18. 6, 7, 8.

20. Ingerul lui Dumnezeu i-a zis: „la carnea și azimile, pune-le* pe stîncă aceasta și varsă** zeama“. Și el a făcut așa.

* Cap. 13. 19. * 1 Reg. 18. 33, 34.

21. Ingerul Domnului a întins virful toiagului pe care-l avea în mînă, și a atins carnea și azimile. Atunci, s'a ridicat din stîncă un foc* care a mistuit carnea și azimile. Și Ingerul Domnului S'a făcut nevăzut dinaintea lui.

* 1. ev. 9. 24. 1 Reg. 18. 38. 2 Cron. 7. 1.

22. Ghedeon, văzînd* că fusese Ingerul Domnului, a zis: „Vai de mine, Stăpîne Doamne! Am văzut** pe Ingerul Domnului față-n față“.

* Cap. 13. 21. * Fac. 16. 13. 22. 30. Exod. 33. 20. Cap. 13. 22.

23. Și Domnul i-a zis: „Fii pe pace*, nu te teme, căci nu vei muri“.

* Dan. 10. 10.

24. Ghedeon a zidit acolo un altar Domnului, și i-a pus numele „Domnul păcii“: altarul acesta este și astăzi la Ofra*, care era a familiei lui Abiezer.

* Cap. 8. 7.

Dărîmarea altarului lui Baal.

25. În aceeaș noapte, Domnul a zis lui Ghedeon: „Ia vițelul tatălui tău, și un alt taur de șapte ani. Dărîmă altarul lui Baal, care este al tatălui tău, și taie parul închinat* Astartei, care este deasupra.“

* Exod. 34. 13. Deut. 7. 5.

26. Să zidești apoi și să întocmești, pe virful acestei stînci, un altar Domnului, Dumnezeului tău. Să iei taurul al doilea, și să aduci o ardere de tot, cu lemnul din stîlpul idolului pe care-l vei tăia“.

27. Ghedeon a luat zece oameni dintre slujitorii lui, și a făcut ce spusese Domnul; dar fiindcă se temea de casa tatălui său, și de oamenii din cetate, a făcut lucrul acesta noaptea, nu ziua.

28. Cînd s'au sculat oamenii din cetate dis de dimineață, iată că altarul lui Baal era dărîmat, parul închinat idolului deasupra lui era tăiat; și al doilea taur era adus ca ardere de tot pe altarul care fusese zidit.

29. Ei și-au zis unul altuia: „Cine a făcut lucrul acesta?“ Și au întrebat și au făcut cercetări. Li s'a spus: „Ghedeon, fiul lui loas, a făcut lucrul acesta“.

30. Atunci oamenii din cetate au zis lui loas: „Scoate pe fiul tău, ca să moară, căci a dărîmat altarul lui Baal și a tăiat parul sfînt care era deasupra lui“.

31. Ioas a răspuns tuturor celor ce s'au înfățișat înaintea lui: „Oare datoria voastră este să apărați pe Baal? Voi trebuie să-i veniți în ajutor? Oricine va lua apă* area lui Baal, să moară pînă dimineață. Dacă Baal este un Dumnezeu, să-și apere el pricina, fiindcă i-au dărîmat altarul“.

32. În ziua aceea au pus lui Ghedeon numele Ierubaal* (Apere-se Baal), că-

ci au zis: „Aperc-se Baal împotriva lui, fiindcă i-a dărimat altarul“.

33. Tot Madianul*, Amalec și filii Răsaritului, s'au strins împreună, au trecut Iordanul, și au tăbărit în valea* Isreel.

34. Ghedeon a fost îmbrăcat cu Du-hul* Domnului; a sunat* din trimbiță, și Abiezer a fost chemat ca să meargă după el.

35. A trimis soli în tot Manase, care deasemenea a fost chemat să meargă după el. A trimis soli în Așer, în Zabulon și în Neftali, cari s'au suit să le iese înainte.

Semnul cu lina.

36. Ghedeon a zis lui Dumnezeu: „Dacă vrei să izbăvești pe Israel prin mîna mea, cum ai spus,

37. iată*, voi pune un val de lînă în arie; dacă numai lina va fi acoperită de rouă, și tot pămîntul va rămînea uscat, voi cunoaște că vei izbăvi pe Israel prin mîna mea, cum ai spus“.

38. Și așa s'a întîmplat. În ziua următoare, el s'a sculat disdedimează, a stors lîna, și a scos roua din ea, care a dat un pahar plin cu apă.

39. Ghedeon a zis lui Dumnezeu: „Să nu Te aprinzi* de minie împotriva mea, și nu voi mai vorbi decît de data aceasta. Aș vrea numai să mai fac o încercare cu lina: numai lina să rămînă uscată, și tot pămîntul să se acopere cu rouă“.

40. Și Dumnezeu a făcut așa în noaptea aceea. Numai lina a rămas uscată, și tot pămîntul s'a acoperit cu rouă.

Biruința asupra Madianiților.

7. 1. Ierubaal*, sau Ghedeon, și tot poporul care era cu el, s'au sculat disdedimează, și au tăbărit la izvorul Harod. Tabăra lui Madian era la miazănoapte de Ghedeon, spre dealul More, în vale.

2. Domnul a zis lui Ghedeon: „Poporul pe care-l ai cu tine este prea mult, pentru ca să dau pe Madian în mîinile lui; el ar putea să se laude* împotriva Mea, și să zică: „Mîna mea m'a izbăvit“.

3. Vesteste dar lucrul acesta în auzul poporului: „Cine este* fricos și se teme, să se întoarcă și să se depărteze

de muntele Gaaladului“. Douăzeci și două de mii de oameni din popor s'au întors, și au mai rămas zece mii.

4. Domnul a zis lui Ghedeon: „Poporul este încă prea mult. Pogoară-i la apă, și acolo ți-i voi alege; acela despre care îți voi spune: „Acesta să meargă cu tine“, va merge cu tine; și acela despre care îți voi spune: „Acesta să nu meargă cu tine“, nu va merge cu tine“.

5. Ghedeon a pogorit poporul la apă, și Domnul a zis lui Ghedeon: „Pe toți cei ce vor limpăi apă cu limba, cum limpăește cîinele, să-i desparti de toți cei ce vor bea apă din gînunchi“.

6. Ceice au limpăit apa, ducînd-o la gură cu mîna, au fost în număr de trei sute de oameni; și tot poporul celălalt a ingenunchiat ca să bea.

7. Și Domnul a zis lui Ghedeon: „Cu* cei trei sute de oameni cari au limpăit, vă voi mîntui, și voi da pe Madian în mîinile tale. Toți ceilalți din popor să se ducă fiecare acasă.“

8. Au luat merindele poporului și trimbițele lui. Apoi Ghedeon a trimis pe toți bărbații lui Israel, pe fiecare în cortul lui, și a ținut pe cei trei sute de oameni. Tabăra lui Madian era jos în vale.

9. Domnul a zis lui Ghedeon în tîmpul* nopții: „Scoală-te, și pogoară-te în tabără, căci am dat-o în mîinile tale.“

10. Dacă ți-e frică să te pogori, pogoară-te cu Pura, slujitorul tău.

11. Să ascuți* ce vor zice, și după aceea ți se vor întări mîinile: pogoară-te dar în tabără.“ „El s'a pogorit cu Pura, slujitorul lui, pînă la întîia străjă a taberii.

12. Madian, Amalec, și toți filii Răsaritului*, erau răspîndiți în vale, ca o mulțime de lăcuste, și cămilele lor erau fără număr, ca nisipul de pe marginea mării.

13. Ghedeon a sosit; și iată că un om istorisea tovarășului său un vis. El zicea: „Am visat un vis: și se făcea că o turtă de orz se rostogolea în tabăra lui Madian; a venit de s'a lovit pînă la cort, și cortul a căzut; l-a răsturnat cu susul în jos, și cortul a fost dărimat.“

14. Tovarășul lui a răspuns, și a zis:

„Aceasta nu este altceva decît sabia lui Ghedeon, fiul lui loas, barbatul lui Israel; Dumnezeu a dat în minile lui pe Madian și toată tabăra.”

15. Cînd a auzit Ghedeon istorisirea visului și filcuirea lui, s'a aruncat cu fața la pămînt, s'a întors în tabăra lui Israel, și a zis: „Sculați-vă, căci Domnul a dat în minile voastre tabăra lui Madian.”

16. A împărțit în trei cete pe cei trei sute de oameni, și le-a dat tuturor trîmbițe și ulcioare goale, cu niște făclii în ulcioare.

17. El le-a zis: „Să vă uitați la mine, și să faceți ca mine. Cum voi ajunge în tabără, să faceți ce voi face eu ;

18. și cînd voi suna din trîmbiță, eu și toți ceice vor fi cu mine, să sunați și voi din trîmbiță de jur împrejurul taberii, și să ziceți: „Sabia Domnului și a lui Ghedeon !”

19. Ghedeon și cei o sută de oameni cari erau cu el au ajuns la capătul taberii la începutul străii dela mijlocul nopții, îndată după ce puseseră pe pășitori.

Au sunat din trîmbiță, și au spart ulcioarele pe cari le aveau în mînă.

20. Cele trei cete au sunat din trîmbiță și au spart ulcioarele; au apucat făcliile cu mîna stîngă și trîmbițele cu mîna dreaptă ca să sune, și au strigat: „Sabia Domnului și a lui Ghedeon !”

21. Au rămas * fiecare la locul lui în jurul taberii, și toată ** tabăra a început să alerge, să țipe, și să fugă.

☞ Exod. 14. 13, 14. 2 Cron. 20. 17. ☞ 2 Reg. 7. 7.

22. Cei trei sute de oameni au sunat * iarăș din trîmbiță; și în toată tabăra, Domnul ** i-a făcut să întoarcă sabia ț unii împotriva altora. Tabăra a fugit pînă la Bet-Șita spre Terera, pînă la hotarul dela Abel-Mehola lîngă Tabat.

☞ Jos. 6. 4, 16, 20. 2 Cor. 4. 7. ☞ Ps. 83. 0. Ier. 9. 4. † 1 Sam. 14. 20. 2 Cron. 20. 23.

23. Bărbații lui Israel s'au strîns, cei din Neftali, din Așer și din tot Manase, și au urmărit pe Madian.

24. Ghedeon a trimis soli în tot muntele * lui Efraim, ca să spună: „Pogoriți-vă înaintea lui Madian, și tăiați-le trecerea apelor pînă la Bet-Bara și Iordan.” Toți bărbații lui Efraim s'au strîns, și au pus stăpînire pe trecerea ** apelor pînă la Bet-Bara † și Iordan.

☞ Cap. 3. 27. ☞ Cap. 3. 28. † Ioan. 1. 28.

25. Au pus mîna pe două * căpetenii ale

lui Madian: Oreb și Zeeb; au ucis pe Oreb la stîncă ** lui Oreb, și au ucis pe Zeeb la teascul lui Zeeb. Au urmărit pe Madian, și au adus capetele lui Oreb și Zeeb la Ghedeon de cealaltă parte Ța Iordanului.

☞ Cap. 8. 3. Ps. 83. 11. ☞ Isa. 10. 26. † Cap. 8. 4.

Cearla cu bărbății lui Efraim.

8. Bărbații * lui Efraim au zis lui Ghedeon: „Ce înseamnă felul acesta de purtare față de noi? Pentru ce nu ne-ai chemat, cînd ai plecat să te lupți împotriva lui Madian?” Și au avut o mare ceartă cu el.

☞ Cap. 12. 1. 2 Sam. 10. 41.

2. Ghedeon le-a răspuns: „Ce-am făcut eu pe lîngă voi? Oare nu face mai mult culesul ciorchinelor rămase în via lui Efraim de cît culesul întregii viei a lui Abiezer?”

3. În minile voastre * a dat Dumnezeu pe căpeteniile lui Madian: Oreb, și Zeeb. Ce-am putut face eu deci pe lîngă voi?” După ce le-a vorbit astfel, li s'a potolit minia **.

☞ Cap. 7. 24, 25. Filip. 2. 3. ☞ Prov. 15. 1.

Urmărirea vrăjmașului dincolo.

4. Ghedeon a ajuns la Iordan, și l-a trecut, el și cei trei sute de oameni cari erau cu el, obosiți, dar urmărind mereu pe vrăjmaș.

5. El a zis celor din * Sucot: „Dați, vă rog, citeva pini poporului care mă însoțește, căci sînt obosiți, și sînt în urmărirea lui Zebah și Talmuna, împărații Madianului.”

☞ Fac. 33. 17. Ps. 60. 16.

6. Căpeteniile din Sucot au răspuns: „Este oare mîna lui Zebah * și Talmuna în stăpînirea ta, ca să dăm pine ** oștirii tale?”

☞ 1 Reg. 20. 11. ☞ 1 Sam. 25. 11.

7. Și Ghedeon a zis: „Ei bine! după ce Domnul va da în minile noastre pe Zebah și pe Talmuna, vă voi scărpină * carnea cu spini din pustie și cu mărăcini.”

☞ Vers. 16.

8. De acolo s'a suit la Penuel *, și a făcut celor din Penuel aceeaș rugămintă. Ei i-au răspuns cum îi răspundeseră cei din Sucot.

☞ Fac. 32. 30. 1 Reg. 12. 25.

9. Și a zis și celor din Penuel: „Cînd * mă voi întoarce în pace, voi dărîma ** turnul acesta.”

☞ 1 Reg. 22. 27. ☞ Vers. 17.

10. Zebah și Talmuna erau la Carcor împreună cu oștirea lor de aproape cîncisprezece mii de oameni; toți ceice mai rămăseseră din toată * oștirea

fiilor Răsăritului: o sută douăzeci de mii de oameni cari scoteau sabia, fuseseră uciși.

Cap. 7. 12.

11. Ghedeon s'a suit pe drumul celor ce locuiesc în corturi, la răsărit de Nobah* și de logbeha, și a bătut oștirea care se credea la adăpost**.

* Num. 32. 35, 42. * Cap. 18. 27. 1 Tes. 5. 3.

12. Zebah și Talmuna au luat fuga; Ghedeon i-a urmărit, a prins* pe cei doi împărați ai Madianului: Zebah și Talmuna, și a pus pe fugă toată oștirea.

Ps. 83. 11.

13. Ghedeon, fiul lui loas, s'a întors dela luptă prin sușul Heres.

14. A prins dintre cei din Sucot un tinăr pe care l-a întrebat, și care i-a dat în scris numele căpeteniilor și bătrînilor din Sucot; erau șaptezeci și șapte de bărbați.

15. Apoi a venit la cei din Sucot, și a zis: „Iată pe Zebah și Talmuna, pentru cari m'ați batjocorit*, zicînd: „Oare mina lui Zebah și Talmuna este în stăpînirea ta, ca să dăm pine oamenilor tăi obosiți?“

Vers. 6.

16. Și a luat* pe bătrînii cetății, și a pedepsit pe oamenii din Sucot cu spini din pustie și cu mărăcini.

Vers. 7.

17. A dărimat* și turnul** din Penuel, și a ucis pe oamenii cetății.

Vers. 9. * 1 Reg. 12. 25.

18. El a zis lui Zebah și lui Talmuna: „Cum erau oamenii pe cari i-ați ucis la Tabor*?“ Ei au răspuns: „Erau ca tine, fiecare avea înfățișarea unui fiu de împărat.“

Cap. 4. 6. Ps. 80. 12.

19. El a zis: „Erau frații mei, fiii mamei mele. Viu este Domnul că, dacă i-ați fi lăsat cu viață, nu v'aș ucide.“

20. Și a zis lui Ieter, întîiul lui născut: „Scoală-te, și ucide-i!“ Dar tinărul nu și-a scos sabia, pentru că-i era teamă, căci era încă un copil.

21. Zebah și Talmuna au zis: „Scoală-te tu însuși și ucide-ne! Căci cum e omul așa e și puterea lui.“ Și Ghedeon s'a sculat, și a ucis* pe Zebah și Talmuna. A luat apoi lunișoarele dela gîtul cămilelor lor.

Ps. 83. 11.

Moartea lui Ghedeon.

22. Bărbații lui Israel au zis lui Ghedeon: „Domnește peste noi, tu, și fiul tău, și fiul fiului tău, căci ne-ai izbăvit din mîna lui Madian.“

23. Ghedeon le-a zis: „Eu nu voi domni peste voi, nici fiii mei nu vor

domni peste voi, ci Domnul* va domni peste voi.“

1 Sam. 8. 7; 10. 19; 12. 12.

24. Ghedeon le-a zis: „Am să vă fac o rugăminte: dați-mi fiecare verigile de nas pe cari le-ați luat ca pradă.“ — Vrajașii aveau verigi de aur, căci erau Ismaeliți. —

Fac. 25. 13; 37. 23, 26.

25. Ei au zis: „Ți le vom da cu plăcere.“ Și au întins o manta, pe care a aruncat fiecare verigile pe cari le prădase.

26. Greutatea verigilor de aur pe cari le-a cerut Ghedeon, a fost de o mie șapte sute de sicli de aur, afară de lunișoare, de cerceii de aur, și hainele de purpură, pe cari le purtau împărații Madianului, și afară de lănișoarele dela gîtul cămilelor lor.

27. Ghedeon a făcut* din ele un efod, și l-a pus în cetatea lui, la Ofra, unde a ajuns o pricină de curvie pentru tot Israelul; și a fost o cursă țt pentru Ghedeon și pentru casa lui.

* Cap. 17. 5. * Cap. 6. 24. † Ps. 106. 39. †† Deut. 7. 16.

28. Madianul a fost smerit înaintea copiilor lui Israel, și n'a mai ridicat capul. Și țara* a avut odihnă patruzeci de ani, în timpul vieții lui Ghedeon.

Cap. 8. 3.

29. Ierubaal, fiul lui loas, s'a întors și a locuit în casa lui.

30. Ghedeon a avut șaptezeci* de fii, ieșiți din el, căci a avut mai multe neveste.

Cap. 9. 23.

31. Țiitoarea* lui, care era la Sihem, i-a născut de asemenea un fiu, căruia i-au pus numele Abimelec.

Cap. 9. 1.

32. Ghedeon, fiul lui loas, a murit după o bătrîneț* fericită; și a fost îngropat în mormîntul tatălui său loas. la Ofra**, care era a familiei lui Abiezer.

* Fac. 25. 8. Iov. 5. 26. * Vers. 27. Cap. 6. 34.

Israelii se închină iarăș la idoli.

33. După moartea lui Ghedeon*, copiii lui Israel au început iarăș să curvească** cu Baalii și au luat țt pe Baal-Berit ca dumnezeu al lor.

* Cap. 2. 19. * Cap. 2. 17. † Cap. 9. 4. 6.

34. Copiii lui Israel nu* și-au adus aminte de Domnul, Dumnezeuul lor, care-i izbăvise din mîna tuturor vrăjmașilor cari-i înconjurau.

Ps. 78. 11, 42; 106. 13, 20.

35. Și* n'au ținut la casa lui Ierubaal, a lui Ghedeon, după tot binele pe care-l făcuse el lui Israel.

* Cap. 9. 16, 17, 19. Ed. 9. 14, 15.

Uneltirea lui Abimelec.

9. Abimelec, fiul lui Ierubaal, s'a dus la Sihem la frații* mamei lui, și iată cum le-a vorbit atît lor cît și la toată familia casei tatălui mamei sale: ^{Cap. 8. 31.}

2. „Spuneți, vă rog, în auzul tuturor locuitorilor din Sihem: „Este mai bine pentru voi ca șaptezeci de oameni, toți fiii ai lui Ierubaal, să stăpînescă peste* voi, sau un singur om să stăpînescă peste voi?“ Și aduceți-vă aminte că eu sint os** din oasele voastre și carne din carnea voastră.” ^{Cap. 8. 30. 32. Fac. 29. 14.}

3. Frații mamei lui au spus toate cuvintele acestea pentru el în auzul tuturor locuitorilor din Sihem, și inima lor s'a plecat spre Abimelec; căci își ziceau: „El este frate* cu noi.” ^{Fac. 29. 15.}

4. I-au dat șaptezeci de sicli de argint, pe cari i-au ridicat din casa lui Baal-Berit*. Abimelec a cumpărat cu ei pe niște oameni fără căpătii** și neastîmpărați, cari au mers după el. ^{Cap. 8. 33. 34. Cap. 11. 3. 2 Cron. 13. 7. Prov. 12. 11. Fapt. 17. 6.}

5. A venit în casa tatălui său la Ofra*, și a ucis** pe frații săi, fiii lui Ierubaal, șaptezeci de oameni, pe aceeaș peatră. N'a scăpat decît Iotam, cel mai tînăr fiu al lui Ierubaal, căci se ascunse. ^{Cap. 6. 24. 2 Reg. 11. 1. 2.}

6. Toți locuitorii din Sihem și toată casa lui Milo s'au strîns la olaltă, și au venit de au făcut împărat pe Abimelec, lnga stejarul sădit în Sihem.

Pilda lui Iotam.

7. Iotam a aflat despre lucrul acesta. S'a dus și s'a așezat pe virful muntelui Garizim*, și iată ce le-a strigat el cu glas tare:

„Ascultați-mă, locuitorii Sihemului, și Dumnezeu să vă asculte!

^{Deut. 11. 29; 27. 12. Ios. 8. 33. Ioan 4. 20.}

8. Copacii* au plecat să ungă un împărat și să-l pună în fruntea lor. Ei au zis măslinului: „Împărătește** peste noi!“ ^{2 Reg. 14. 9. Cap. 8. 22, 23.}

9. Dar măslinul le-a răspuns: „Să-mi părăsesc eu untdelemnul meu, care* imi aduce laude din partea lui Dumnezeu și a oamenilor, ca să mă duc să domnesc peste copaci?“ ^{Ps. 104. 16.}

10. Și copacii au zis smochinului: „Vino, tu, de împărătește peste noi!“

11. Dar smochinul le-a răspuns: „Să-mi părăsesc eu dulceța mea și rodul

meu cel minunat, ca să mă duc să domnesc peste copaci?“

12. Și copacii au zis viței: „Vino, tu, și domnește peste noi.“

13. Dar vița le-a răspuns: „Să-mi părăsesc eu vinul, care înveselește* pe Dumnezeu și pe oameni, ca să mă duc să domnesc peste copaci?“ ^{Ps. 104. 15.}

14. Atunci toți copacii au zis spinului: „Vino, tu, și împărătește peste noi.“

15. Și spinul a răspuns copacilor: „Dacă în adevăr vreți să mă ungeți ca împărat al vostru, veniți și adăpostiți-vă sub* umbra mea; și altfel, să iasă un foc** din spin, și să mistuie ț cedrii Libanului.“ ^{Ios. 30. 2. Dan. 4. 12. Osea 14. 7. 22. 23. Num. 21. 28. Ezech. 10. 14. 2 Reg. 14. 9. Ps. 101. 35. Isa. 1. 13; 37. 24. Ezech. 31. 3.}

16. Acum, oare cu adevărat și cu toată curăția ați lucrat voi, făcînd împărat pe Abimelec? Ați arătat voi bunăvoință față de Ierubaal și de casa lui? V'ați purtat voi oare cu el potrivit cu slujba* pe care v'a făcut-o? — ^{Cap. 8. 35.}

17. Căci tatăl meu s'a luptat pentru voi; și-a pus viața în primejdie, și v'a izbăvit din mina lui Madian;

18. și voi v'ați* ridicat împotriva casei tatălui meu, i-ați ucis fiii, șaptezeci de oameni, pe aceeaș piatră, și ați făcut împărat peste locuitorii din Sihem pe Abimelec, fiul roabei lui, pentru că este fratele vostru. — ^{Vers. 5, 6.}

19. Dacă în adevăr și cu toată curăția v'ați purtat voi astăzi față de Ierubaal și casa lui, bine! Abimelec să fie bucuria* voastră, și voi să fiți bucuria lui! ^{Ios. 8. 6. Filip. 3. 3.}

20. Dacă nu, să iasă un foc* din Abimelec, și să mistuie pe locuitorii din Sihem și casa lui Milo; și un foc să iasă din locuitorii Sihemului și din casa lui Milo, și să mistuie pe Abimelec!“ ^{Vers. 15, 16, 17.}

21. Iotam s'a dat înlături, și a luat-o la fugă; s'a dus la Beer* unde a locuit departe de fratele său Abimelec. ^{2 Sam. 20. 14.}

Sfîrșitul rușinos al lui Abimelec.

22. Abimelec stăpînise trei ani peste Israel.

23. Atunci Dumnezeu* a trimes un duh rău între Abimelec și locuitorii Sihemului, și locuitorii Sihemului au fost necredincioși** lui Abimelec,

^{1 Sam. 16. 14; 18. 9, 10. 1 Reg. 12. 15; 22. 22. 2 Cron. 10. 15; 18. 18, etc. Isa. 19. 2, 14. 33. 1.}

24. pentru ca* și cruzimea săvârșită cu cei șaptezeci de fii ai lui Ierubaa! să-și ia pedeapsa, și singele lor să cadă asupra fratelui lor Abimelec, care-i ucisese, și asupra locuitorilor Sihemului, cari-l ajutasera să ucidă pe frații săi.

25. Locuitorii Sihemului au pus la pîndă împotriva lui, pe virfurile munților, niște oameni, cari jăfuiau pe toți cei ce treceau pe lângă ei, pe drum. Și lucrul acesta a fost adus la cunoștință lui Abimelec.

26. Gaal, fiul lui Ebed, a venit cu frații săi, și au trecut la Sihem. Locuitorii Sihemului au avut încredere în el!

27. Au ieșit la cîmp, le-au cules viile, le-au călcat strugurii, și au început să se veselească; au intrat în casa* dumnezeului lor, au mîncat și au băut, și au blestemat pe Abimelec.

28. Ji Gaal, fiul lui Ebed, zicea: „Cine* este Abimelec, și cine este Sihem, ca să slujim lui Abimelec? Nu este el fiul lui Ierubaa!, și nu este Zebul, îngrijitorul lui? Slujiți bărbaților lui Hamor**, tatăl lui Sihem; de ce să slujim lui Abimelec?”

29. Oh! dacă* aș fi cu stăpînul acestui popor, aș răsturna pe Abimelec“. Și despre Abimelec zicea: „Stringe-ți ostirea și ieși“!

30. Zebul, cîrmuitorul cetății, a auzit ce zicea Gaal, fiul lui Ebed, și s'a aprins de minie.

31. A trimis pe ascuns niște soli la Abimelec, ca să-i spună: „Iată, Gaal, fiul lui Ebed, și frații lui, au venit la Sihem, și au răscurat cetatea împotriva ta.

32. Acum, pleacă noaptea, tu și poporul care este cu tine, și stai la pîndă în cîmp.

33. Dimineața, la răsăritul soarelui, să te arunci cu năvală asupra cetății. Și cînd Gaal și poporul care este cu el vor ieși împotriva ta, să-i faci ce-ți vor îngădui puterile.

34. Abimelec și tot poporul care era cu el au plecat noaptea, și s'au pus la pîndă lângă Sihem, împărțiți în patru cete.

35. Gaal, fiul lui Ebed, a ieșit, și a stăcut la intrarea porții cetății. Abimelec și tot poporul care era cu el s'au sculat atunci dela pîndă.

36. Gaal a zărit poporul, și a zis lui Zebul: „Iată un popor care se pogoa-

ră din virful munților.“ Zebul i-a răspuns: „Este umbra munților pe cari-iei drept oameni.“

37. Gaal, luînd iarăși cuvîntul, a zis: „Este chiar un popor care se pogoa de pe înălțimile țării, și o cetate vine pe drumul Stejarului Ghicitorilor.“

38. Zebul i-a răspuns: „Unde îți este acum gura, cu care* ziceai: „Cine este Abimelec, ca să-i slujim? Nu este oare acesta poporul pe care-l disprețuiai tu? Mergi acum, și luptă-te cu el!“

39. Gaal a înaintat în fruntea locuitorilor Sihemului, și s'a luptat cu Abimelec.

40. Urmărit de Abimelec, a luat-o la fugă dinaintea lui, și mulți oameni au căzut morți pînă la intrarea porții.

41. Abimelec s'a oprit la Aruma. Și Zebul a izgonit pe Gaal și pe frații lui, cari n'au putut să rămînă la Sihem.

42. A doua zi, poporul, a ieșit la cîmp. Abimelec, căruia i s'a dat de știre,

43. și-a luat ceata, a împărțit-o în trei părți, și s'a pus la pîndă în cîmp. Văzînd că poporul ieșea din cetate, s'a sculat împotriva lor, și i-a bătut.

44. Abimelec și cetele cari erau cu el au pornit înainte și s'au așezat la intrarea porții cetății: două din aceste cete s'au aruncat asupra tuturor celor ce erau în cîmp, și i-au bătut.

45. Abimelec a bătut cetatea toată ziua; a luat-o*, și a ucis poporul care se afla în ea. Apoi a dărîmat* cetatea pînă în temelie, și a presărat sare peste ea.

46. La auzul acestui lucru, toți locuitorii turnului Sihemului s'au dus în cetățuia casei dumnezeului* Berit.

47. S'a dat de știre lui Abimelec că toți locuitorii turnului Sihemului s'au strîns acolo.

48. Atunci Abimelec s'a suit pe muntele Talmon*, el și tot poporul care era cu el. A luat o secure în mînă, a tăiat o ramură de copac, a luat-o și a pus-o pe umăr. Apoi a zis poporului care era cu el: „Ați văzut ce am făcut? Grăbiți-vă și faceți și voi ca mine.“

49. Și au tăiat fiecare cîte o ramură, și au mers după Abimelec; au așezat ramurile lângă cetățuie, și i-au dat foc ei și celor ce se aflau în ea. Așa au perit toți oamenii din turnul Sihemu-

lui, în număr de aproape o mie, bărbați și femei.

50. Abimelec a pornit împotriva Tebețului. A impresurat Tebețul, și l-a luat.

51. În mijlocul cetății era un turn tare, unde au fugit toți locuitorii cetății, bărbați și femei; au încuiat ușile după ei, și s'au suit pe acoperișul turnului.

52. Abimelec a ajuns pînă la turn; l-a bătut, și s'a apropiat de ușa turnului ca să-i pună foc.

53. Atunci o femeie a aruncat* o piatră de rîșniță pe capul lui Abimelec, și i-a sfărîmat feasta capului. *1 Sam. 11. 21.

54. Îndată el* a chemat pe tinărul care-i purta armele, și i-a zis: „Scoate-ți sabia, și omorâ-mă, ca să nu se zică de mine: „L-a omorît o femeie.“ Tinărul l-a străpuns cu sabia, și a murit. *1 Sam. 31. 4.

55. Cînd au văzut bărbații lui Israel că Abimelec a murit, au plecat fiecare acasă.

56. Astfel* a făcut Dumnezeu să cadă asupra lui Abimelec răul pe care-l făcuse tatălui său, ucizînd pe cei șaptezece de frați ai lui; *Vers. 24. Iov. 31. 9. Ps. 94. 23. Prov. 5. 22.

57. Și Dumnezeu a făcut să cadă asupra capului oamenilor din Sihem tot răul pe care-l făcuseră. Astfel s'a împlinit față de ei blestemul* lui Iotam, fiul lui Ierubaal. *Vers. 20.

Tota și Iair, judecători în Israel.

10. După Abimelec, s'a sculat* Tola, fiul lui Pua, fiul lui Dodo, bărbat din Isahar, ca să izbăvească pe Israel; el locuia la Șamir, în muntele lui Efraim. *Cap. 2. 16.

2. Tola a fost judecător în Israel douăzeci și trei de ani; apoi a murit, și a fost îngropat la Șamir.

3. După el, s'a sculat Iair, Galaaditul, care a fost judecător în Israel douăzeci și doi de ani.

4. El avea treizeci de fii, cari călăreau pe treizeci* de minji de măgari, și stăpîneau treizeci de cetăți, numite** și azi cetățile lui Iair, și așezate în țara Galaadului. *Cap. 5. 10; 12. 14. **Deut. 3. 14.

5. Și Iair a murit, și a fost îngropat la Camon.

Filistenii și Amoniții apasă pe Israel.

6. Copiii* lui Israel au făcut iarăș ce nu plăcea Domnului; au** slujit Baa-

lilor și Astarteeleor, dumnezeilor† Siriei, dumnezeilor Sidonului††, dumnezeilor Moabului, dumnezeilor fiilor lui Amon, și dumnezeilor Filistenilor, și au părăsit pe Domnul, și nu l-au mai slujit. *Cap. 2. 11; 3. 7. 4. 1; 6. 1; 13. 1. **Cap. 2. 13. †Cap. 2. 12. ††1 Reg. 11. 34. Ps. 106. 36.

7. Domnul S'a aprins de minie împotriva lui Israel, și i-a vindut* în minile Filistenilor și în minile fiilor lui Amon. *Cap. 2. 14. 1 Sam. 12. 9.

8. Ei au apăsă și au asuprit pe copiii lui Israel în vremea aceea optsprezece ani, și anume: pe toți copiii lui Israel cari erau de cealaltă parte a Iordanului în țara Amoriților în Galaad.

9. Fiii lui Amon au trecut Iordanul ca să se bată și împotriva lui Iuda, împotriva lui Beniamin și împotriva casei lui Efraim. Și Israel era într'o mare strîmtoare.

10. Copiii* lui Israel au strigat către Domnul, și au zis: „Am păcătuit împotriva Ta, căci am părăsit pe Dumnezeu nostru și am slujit Baalilor.“ *1 Sam. 12. 10.

11. Domnul a zis copiilor lui Israel: „Nu v'am izbăvit* Eu de Egipteni, de Amoriți*, de fiii lui Amon†, și de Filistenii††?” *Exod. 14. 30. **Num. 21. 21, 24, 25. †Cap. 3. 12, 13. ††Cap. 3. 31.

12. Și cînd v'au apăsă* Sidoniții**, Amalec† și Maon, și ați strigat către Mine, nu v'am izbăvit Eu din minile lor? *Ps. 106. 42, 43. **Cap. 6. 10. †Cap. 6. 8.

13. Dar voi M'ați părăsit*, și ați slujit altor dumnezei. De aceea nu vă voi mai izbăvi. *Deut. 32. 16. 1er. 2. 13.

14. Duceți-vă și chemați* pe dumnezeii pe cari i-ați ales; ei să vă izbăvească în vremea strîmtoării voastre!“ *Deut. 32. 37, 38. 2 Reg. 3. 13. 1er. 2. 28.

15. Copiii lui Israel au zis Domnului: „Am păcătuit, fă-ne* ce-Ți va plăcea. Numai izbăvește-ne astăzi!“ *1 Sam. 3. 18. 2 Sam. 15. 26.

16. Și au* scos dumnezeii străini din mijlocul lor, și au slujit Domnului. El S'a îndurat** de suferințele lui Israel. *2 Cron. 7. 14; 15. 8. 1er. 18. 7, 8. **Ps. 106. 44, 45. Isa. 63. 5.

17. Fiii lui Amon s'au strîns și au tăbărit în Galaad, și copiii lui Israel s'au strîns și au tăbărit la* Mitpa. *Fac. 31. 49. Cap. 11. 11, 21.

18. Poporul, și căpeteniile Galaadului și-au zis unul altuia: „Cine este omul care va începe lupta împotriva

fiilor lui Amon? El va* fi căpetenia tuturor locuitorilor Galaadului.

*Cap. 11.8, 11.

11. Iefta, judecător în Israel.

11 1. Iefta*, Galaaditul, era un om viteaz*. El era fiul unei curve. Galaad născuse pe Iefta.

*Ex. 11.32. *Cap. 9. 12. 2 Reg. 6. 1.

2. Nevasta lui Galaad i-a născut fii, cari, făcându-se mari, au izgonit pe Iefta, și i-au zis: „Tu nu vei avea moștenire în casa tatălui nostru, căci ești fiul unei alte femei.”

3. Și Iefta a fugit de la frații lui, și a locuit în țara Tob. Niște oameni* fără capatii s'au strins la Iefta, și făceau plimbări cu el. *Cap. 9. 4. 1 Sam. 22. 2.

4. După citva timp, fiii lui Amon au pornit cu război împotriva lui Israel.

5. Și pe cind fiii lui Amon făceau război cu Israel, bătrînii Galaadului s'au dus să caute pe Iefta din țara Tob.

6. Ei au zis lui Iefta: „Vino de fii căpetenia noastră, și să batem pe fiii lui Amon.”

7. Iefta a răspuns bătrînilor Galaadului: „Nu m'ați* urit voi, și nu m'ați izgonit voi din casa tatălui meu? Pentru ce veniți la mine acum cind sinteți în strîmtorare?” *Fac. 26. 27.

8. Bătrînii Galaadului au zis lui Iefta: „Ne întorcem* la tine acum, ca să mergi cu noi, să bați pe fiii lui Amon, și să fii căpetenia* noastră, căpetenia tuturor locuitorilor Galaadului.” *Cap. 10. 18. *Luc. 17. 4. †Cap. 10. 18.

9. Iefta a răspuns bătrînilor Galaadului: „Dacă mă aduceți înapoi ca să bat pe fiii lui Amon, și dacă Domnul îi va da înaintea mea, voi fi eu oare căpetenia voastră?”

10. Bătrînii Galaadului au zis lui Iefta: „Domnul* să ne audă, și să judece, dacă nu vom face ce spui.” *Ier. 42. 6.

11. Și Iefta a pornit cu bătrînii Galaadului. Poporul l-a pus în fruntea lui, și l-a așezat căpetenie*, și Iefta a spus din nou înaintea* Domnului, la Mițpa, toate cuvintele pe cari le rostise. *Gen. 8. *Cap. 10. 17; 20. 1. 1 Sam. 10. 17; 11. 17.

Înfrîngerea Amoniților.

12. Iefta a trimis soli împăratului fiilor lui Amon, ca să-i spună: „Ce ai cu mine de vil împotriva mea să faci război împotriva țării mele?”

13. Împăratul fiilor lui Amon a răspuns solilor lui Iefta: „Pentru că* Israel, cind s'a suit din Egipt, a pus mina pe țara mea, dela Arnon pînă la Iaboc* și Iordan. Dă-mi-o înapoi a cum de bună voie.”

*Num. 21. 24, 25, 26. *Fac. 20.

14. Iefta a trimis iarăși soli împăratului fiilor lui Amon,

15. ca să-i spună: „Așa vorbește Iefta: „Israel* n'a pus mina pe țara Moabului, nici pe țara fiilor lui Amon.”

*Deut. 1. 19.

16. Căci, cind s'a suit Israel din Egipt, a mers* în pustie pînă la marea Roșie și a ajuns la Cades*.”

*Num. 1. 25. Deut. 1. 40. Ios. 5. 8. *Num. 19. 28; 21. Deut. 1. 46.

17. Atunci Israel a trimis* soli împăratului Edomului, ca să-i spună: „Lasa-mă să trec prin țara ta.” Dar împăratul Edomului n'a voit. A mes și la împăratul Moabului, și nici el n'a vrut. Și Israel a rămas la Cades.

*Num. 20. 14. *Num. 20. 18, 21. †Num. 21.

18. Apoi a mers prin pustie, a ocolit* țara Edomului și țara Moabului, și a venit* la răsăritul țării Moabului; au tăbărit* dincolo de Arnon, și ră să intre pe ținutul Moabului, de Arnonul era hotarul Moabului.

*Num. 21. 1. 8. *Num. 21. 11. †Num. 21. 13; 22. 36.

19. Israel a trimis* soli lui Sihon, împăratul Amoriților, împăratul Hebonului.

Și Israel i-a zis: „Lasă-mă să trec prin* țara ta pînă la locul spre care mergem.”

*Num. 21. 21. Deut. 2. 26. *Num. 21. 22. Deut. 13.

20. Dar Sihon* n'a avut încredere în Israel, ca să-l lase să treacă pe ținutul lui; și-a strîns tot poporul, a tăbărit la Iahat, și a luptat împotriva lui Israel.

*Num. 21. 23. Deut. 13.

21. Domnul, Dumnezeu lui Israel, i dat pe Sihon și pe tot poporul lui în minile lui Israel, care i-a bătut*. Israel a pus mina pe toată țara Amoriților, cari erau așezați în țara aceea.

*Num. 21. 24, 25. Deut. 2. 34.

22. Au pus mina pe tot ținutul Amoriților*, dela Arnon pînă la Iaboc, și dela pustie pînă la Iordan.

*Deut. 3. 9.

23. Și acum, cind Domnul, Dumnezeu lui Israel, a izgonit pe Amoriți dinaintea poporului Său Israel, tu să le stăpînești țara?

24. Oare ce-ți dă în stăpînire Dumnezeu tău Chemoș*, nu vei stăpîni?

Și tot ce ne-a dat în stăpînire Domnul*, Dumnezeul nostru, înaintea noastră, noi să nu stăpînim!

1 Reg. 11, 7. Ier. 48, 7. * Două, 10, 4, 5; 18, 12. Ios. 3, 10.

25. Ești tu mai bun decît Bilac*, fiul lui Tipor, împăratul Moabului? S'a certat el cu Israel sau a făcut el război împotriva lui?

* Num. 22, 2. Ios. 24, 9.

26. Iată că sînt trei sute de ani de cînd locuiește Israel la Hesbon* și în satele din jurul lui, la Aroer* și în satele din jurul lui și în toate cetățile cari sînt pe malul Arnonului: pînă truce nu i le-ai luat în tot timpul acesta?

* Num. 21, 25. * Deut. 2, 30.

27. Eu nu te-am supărat deloc, și rău te-ai purtat cu mine, făcîndu-mi război. Domnul să judece* lucrul acesta. El să fie astăzi judecător* între fiii lui Israel și fiii lui Amon.*

* Fac. 18, 25. * Fac. 10, 6; 31, 68. 1 Sam. 24, 12, 15.

28. Împăratul fiilor lui Amon n'a ascultat cuvintele pe cari a trimis lefta să i le spună.

Fiica lui lefta.

29. Duhul* Domnului a venit peste lefta. lefta a străbătut Galaadul și Manase; a trecut la Mitpe în Galaad; și din Mitpe din Galaad, a pornit împotriva fiilor lui Amon.

* Cap. 8, 10.

30. lefta a făcut o juruință* Domnului, și a zis: „Dacă vei da în minile mele pe fiii lui Amon,

* Fac. 28, 20. 1 Sam. 1, 11.

31. ori cine va ieși pe porțile casei mele înaintea mea, la întorcerea mea fericită dela fiii lui Amon, va* fi închinat Domnului, și-l voi* aduce ca ardere de tot.“

* Lev. 27, 2, 3, etc. 1 Sam. 1, 11, 28; 2, 18. * Ps. 68, 19. Lev. 27, 11, 12.

32. lefta a pornit împotriva fiilor lui Amon, și Domnul i-a dat în minile lui.

33. Le-a pricinuit o foarte mare înfrîngere, dela Aroer pînă spre* Minnit, loc care cuprindea douăzeci de cetăți, și pînă la Abel-Cheranim. Și fiii lui Amon au fost smeriți înaintea copiilor lui Israel.

* Exec. 27, 17.

34. lefta s'a întors acasă la Mitpa*. Și iată că fiică-sa* i-a ieșit înainte cu timpane și jocuri. Ea era singurul lui copil; n'avea fii și nici altă fată.

* Cap. 10, 17. Vers. 11. * Exod. 15, 20. 1 Sam. 18, 6. Ps. 68, 26. Ier. 31, 4.

35. Cum a văzut-o, el și-a rupt* hainele, și a zis: „Ah! fata mea! adînc mă lovești și mă turburi! Am făcut o*

juruință Domnului, și n'o pot* întoarce.“

* Fac. 37, 29, 31. * Ier. 6, 2. † Num. 30, 2. Ps. 16, 4. Ecl. 6, 4, 5.

36. Ea i-a zis: „Tată, ai făcut o juruință Domnului, fă-mi* potrivit cu ce-ace ți-a ieșit din gură, acum cînd* Domnul te-a răzbunat pe vrăjmașii tăi, pe fiii lui Amon.“

* Num. 30, 2. * 2 Sam. 18, 19, 31.

37. Și ea a zis tatălui său: „Atît în-găduie-mi: lasă-mă slobodă două luni, ca să mă duc să mă pogor în munți, și să-mi plîng fecioria cu tovarășele mele.“

38. El a răspuns: „Du-te!“ Și a lăsat-o slobodă două luni. Ea s'a dus cu tovarășele ei, și și-a plîns fecioria pe munți.

39. După cele două luni, s'a întors la tatăl ei, și el a împlinit* cu ea juruința pe care o făcuse. Ea nu cunoscuse împreunarea cu bărbat. De atunci s'a făcut în Israel obiceiul

* Vers. 31. 1 Sam. 1, 22, 24; 2, 18.

40. că, în toți anii, fetele lui Israel se duc să prăznuiască pe fiica lui lefta, Galaaditul, patru zile pe an.

Războiul dintre Efraimiți și Galaadiți.

12. 1. Bărbații* lui Efraim s'au strîns, și au pornit spre miază noapte, și au zis lui lefta: „Pentruce te-ai dus să bați pe fiii lui Amon, fără să ne fi chemat și pe noi să mergem cu tine? Vrem să-ți dăm foc casei și să te ardem împreună cu ea.“

* Cap. 8, 1.

2. lefta le-a răspuns: „Eu și poporul meu am avut mari certuri cu fiii lui Amon; și cînd v'am chemat, nu m'ați scăpat din minile lor.“

3. Văzînd că nu-mi vîi în ajutor, mi-am pus viața* în joc, și am pornit împotriva fiilor lui Amon. Domnul i-a dat în minile mele. Pentruce v'a suîti dar azi împotriva mea ca să-mi faceți război?“

* 1 Sam. 10, 5; 28, 21. Iov. 13, 14. Ps. 119, 103.

4. lefta a strîns pe toți bărbații Galaadului, și a început lupta cu Efraim. Bărbații Galaadului au bătut pe Efraim, pentrucă Efraimiții ziceau: „Sînteți niște fugari* ai lui Efraim! Galaadul este în mijlocul lui Efraim, în mijlocul lui Manase!“

* 1 Sam. 26, 10. Ps. 78, 9.

5. Galaadiții au pus mîna pe vadurile* Iordanului dinspre Efraim. Și cînd unul din fugarii lui Efraim zicea: „Lasă-mă să trec!“ bărbații Galaadului îl întrebau: „Ești Efraimit?“ Dacă răspundea: „Nu,“

* Ios. 7, 11. Cap. 8, 28; 7, 24.

6. atunci li ziceau: „Ei bine, zi Și-
holet.” Și el zicea: „Șiholet”, caci
nu putca să-l spună bine. Atunci băr-
bații Galaadului îl apucau, și-l jun-
gheau lângă vadurile Iordanului. Astfel
au pierit în vremea aceea patruzeci și
două de mii de bărbați din Efraim.

7. Iefta a fost judecător în Israel
zece ani; apoi Iefta, Galaaditul, a mur-
rit, și a fost îngropat într-una din ca-
tăile Galaadului.

Ibțan, Elon, Abdon.

8. După el, a fost judecător în Israel
Ibțan din Betleem.

9. El a avut treizeci de fii, a măritat
treizeci de fete în afară, și a adus pen-
tru fiii lui treizeci de fete de afară.
El a fost judecător în Israel șapte
ani;

10. apoi Ibțan a murit, și a fost în-
gropat în Betleem.

11. După el a fost judecător în Israel
Elon din Zabulon. El a fost judecător
în Israel zece ani;

12. apoi Elon din Zabulon a murit, și
a fost îngropat la Aialon, în țara lui
Zabulon.

13. După el, a fost judecător în Is-
rael, Abdon, fiul lui Hilel, Piratoni-
tul.

14. El a avut patruzeci de fii și trei-
zeci de nepoți, cari călăreau* pe șap-
tezeci de minji de măgari. El a fost
judecător în Israel opt ani; *Cap. 6: 10; 10: 4.

15. apoi Abdon, fiul lui Hilel, Pira-
tonitul, a murit și a fost îngropat la
Piraton, în țara lui Efraim, pe mun-
tele* Amaleciților. *Cap. 8: 13, 27; 6: 14.

Vestirea nașterii lui Samson.

13 1. Copiii lui Israel au făcut iarăș*
ce nu plăcea Domnului; și Dom-
nul i-a dat în minile** Filistenilor,
timp de patruzeci de ani.

*Cap. 2: 11; 3: 7; 4: 1; 6: 1; 10: 6. **1 Sam. 12: 9.

2. Era un om în Țorea*, din familia
Daniților, care se chema Manoah. Ne-
vastă-sa era stearpă, și nu naștea.

*Jos. 19: 41.

3. Ingerul* Domnului S'a arătat fe-
meii, și i-a zis: „Iată că tu ești stear-
pă, și n'ai copii; dar vei rămânea în-
sărcinată, și vei naște un fiu.

*Cap. 6: 12. Lue. 1: 11, 13, 26, 31.

4. Acum ia bine seama, să nu bei* nici
vin, nici băutură tare, și să nu măninci
nimic necurat. *Vers. 14. Num. 6: 2, 3. Luc. 1: 15.

5. Căci vei rămânea însărcinată, și ve-
naște un fiu. Briciul* nu va trece pe-
ste capul lui, pentru că acest copil va
fi închinat** lui Dumnezeu din tin-
tecele mamei lui; și el va începe să
izbăvească pe Israel din mina Filiste-
nilor.“

*Num. 6: 5. 1 Sam. 1: 11. **Num. 6: 1. 1 Sam. 7: 13. 2 Sam. 8: 1. 1 Cron. 10: 1.

6. Femeia s'a dus și a spus bărbatului ei: „Un om* al lui Dumnezeu
venit la mine, și avea înfățișarea
unui inger al lui Dumnezeu, o înfă-
șare înfricoșată. Nu l-am întrebat
unde este, și nici nu mi-a spus care
este numele.

*Deut. 33: 1. 1 Sam. 2: 27. 1 Reg. 17: 24. **Mat. 28: 3. Luc. 9: 29. Fapt. 6: 15. 19 cor. 11.

7. Dar mi-a zis: „Tu vei rămânea
însărcinată, și vei naște un fiu; ac-
um să nu bei nici vin nici bănu-
tare, și să nu măninci nimic necurat
pentru că acest copil va fi închinat
lui Dumnezeu din pîntecele mamei
lui; și nă în ziua morții lui.”

Ingerul se arată din nou.

8. Manoah a făcut Domnului ură-
toarea rugăciune: „Doamne, Te rog
să mai vină odată la noi omul
lui Dumnezeu pe care l-ai trimis, și să
învete ce să facem pentru copilul ce
se va naște!”

9. Dumnezeu a ascultat rugăciune
lui Manoah, și Ingerul lui Dumnezeu
venit iarăș la femeie. Ea ședea într-o
ogor, și Manoah, bărbatul ei, mergea
cu ea.

10. Ea a alergat repede să dea
veste bărbatului ei, și i-a zis: „Iată
că omul care venise în cealaltă zi
la mine, mi s'a arătat iarăș.”

11. Manoah s'a sculat, a mers după
nevastă-sa, s'a dus la omul acela, și
i-a zis: „Tu ai vorbit femeii acesteia?
El a răspuns: „Eu.”

12. Manoah a zis: „Acum, dacă se
împlini cuvîntul Tău, ce va trebui să
păzim cu privire la copil, și ce va fi de
făcut?”

13. Ingerul Domnului a răspuns lui
Manoah: „Femeia să se ferească de
tot ce i-am spus.

14. Să nu guste niciun rod din viță
să nu bea nici vin*, nici băutură tare
și să nu mănince nimic necurat; și
păzească tot ce i-am poruncit.”

15. Manoah a zis Ingerului Dom-
nului: „Îngăduiește-mi să Te opresc;
să-ți pregătesc un ied.”

*Fapt. 18: 5. Cap. 13.

16. Ingerul Domnului a răspuns lui Manoah: „Chiar dacă M'ai opri, n'aș minca din bucatele tale; dar dacă vrei să aduci o ardere de tot, s'o aduci Domnului“. Manoah nu știa că este Ingerul Domnului.

17. Și Manoah a zis Ingerului Domnului: „Care-Ți este numele, ca să-Ți aducem slavă, când se va împlini cuvântul Tău?“

18. Ingerul Domnului i-a răspuns: „Pentruce* Imi ceri Numele? El este minunat.“

19. Manoah a luat iedul și darul de mâncare, și a adus* jertfă Domnului pe stîncă. S'a făcut o minune, în timp ce Manoah și nevastă-sa priveau.

20. Pe cînd flacăra se suia de pe altar spre cer, Ingerul Domnului S'a suit în flacăra altarului. Văzînd lucrul acesta, Manoah și nevastă-sa au căzut* cu fața la pămînt.

21. Ingerul Domnului nu S'a mai arătat lui Manoah și nevestei lui. Atunci* Manoah a înțeles că este Ingerul Domnului,

22. și a zis nevestei sale: „Vom muri*, căci am văzut pe Dumnezeu.“

23. Nevastă-sa i-a răspuns: „Dacă ar fi vrut Domnul să ne omoare, n'ar fi primit din minile noastre arderea de tot și darul de mâncare, nu ne-ar fi arătat toate acestea, și nu ne-ar fi făcut să auzim acum asemenea lucruri“.

Nașterea lui Samson.

24. Femeia a născut un fiu, și i-a pus numele Samson*. Copilul** a crescut, și Domnul l-a binecuvîntat.

25. Și Duhul* Domnului a început să-l miște la Mahane—Dan, între** Torrea și Eștaol. *Cap. 8. 10. 1 Sam. 11. 6. Mat. 4. 1. *Jos. 16. 33. Cap. 18. 11.

Lupta lui Samson cu leul.

14. Samson s'a pogorît la Timna*, și a văzut** acolo o femeie din fetele Filistenilor.

2. Cînd s'a suit înapoi, a spus lucrul acesta tatălui său și mamei sale, și a zis: „Am văzut la Timna o femeie din fetele Filistenilor; luați-mi-o acum* de nevastă“. *Fac. 21. 21; 34. 4.

3. Tatăl său și mama sa i-au zis: „Nu este nici o femeie între fetele frăți-

lor* tăi și în tot poporul nostru, de te duci să-ți ieși nevastă de la Filistenii, cari sînt nețîiați** împrejur?“ Și Samson a zis tatălui său: „la-mi-o, căci îmi place.“

4. Tatăl său și mama sa nu știau că lucrul acesta venea de la* Domnul: căci Samson căuta un prilej de ceartă din partea Filistenilor. În vremea aceea Filistenii stăpîneau** peste Israel.

*Jos. 11. 20. 1 Reg. 12. 15. 2 Itg. 6. 33. 2 Cron. 10. 15; 2. 27; 26. 20. *Cap. 13. 1, Deut. 28. 48.

5. Samson s'a pogorît împreună cu tatăl său și cu mama sa la Timna. Cînd au ajuns la vilele din Timna, iată că i-a ieșit înainte un leu finăr mugind.

6. Duhul* Domnului a venit peste Samson; și, fără să aibă ceva în mînă, Samson a sfișiat pe leu cum se sfișie un ied. N'a spus tatălui său și mamei sale ce făcuse.

7. S'a pogorît și a vorbit cu femeia aceea, și ea i-a plăcut.

8. După cîtva timp, s'a dus iarăși la Timna ca s'o ia, și s'a abătut să vadă hoitul leului. Și iată că în trupul leului era un roi de albine și miere.

9. A luat mierea în mînă, și a mîncat-o pe drum; și cînd a ajuns la tatăl său și la mama sa, le-a dat, și au mîncat și ei din ea. Dar nu le-a spus că luase mierea aceasta din trupul leului.

Căsătoria lui Samson și ghicitorile.

10. Tatăl lui Samson s'a pogorît la femeia aceea. Și acolo Samson a făcut un ospăț, căci așa făceau tinerii.

11. Cum l-au văzut, au poftit treizeci de tovarăși, cari au stat împreună cu el.

12. Samson le-a zis: „Am să vă spun o ghicitoare*. Dacă mi-o veți ghici în cele șapte** zile ale ospățului, și dacă o veți deslega, vă voi da treizeci de cămăși și treizeci de haine* de schimb.

*1 Reg. 10. 1. Ezech. 17. 2. Luc. 14. 7. *Fac. 29. 27. †Fac. 46. 22. 2 Reg. 5. 22.

13. Dar dacă n'o veți ghici, să-mi dați voi treizeci de cămăși și treizeci de haine de schimb“. „Ei i-au zis: „Spune-ne ghicitoria ta s'o auzim“.

14. Și el le-a zis: „Din cel ce mîncă a ieșit ce se mîncă,

Și din cel tare a ieșit dulceață“.

15. Trei zile, n'au putut deslega ghicitoria. În ziua a șaptea, au zis ne-

vestei lui Samson: „Induplecă* pe bărbatul tău să ne deslege ghicitoarea; altfel, te vom arde”, pe tine și casa tatălui tău. Ne-ai adunat aici ca să ne jăfuiți, nu-i așa?” ^{Cap. 10, 5. Cap. 10, 6.}

16. Nevasta lui Samson plîngea lingă el și zicea: „Tu n'ai* decît ură pentru mine, și nu mă iubești; ai spus o ghicitoare copiilor poporului meu, și nu mi-ai deslegat-o!” Și el i-a răspuns: „N'am deslegat-o nici tatălui meu, nici mamei mele: să ți-o desleg ție?” ^{Cap. 16, 17.}

17. Ea a plîns lingă el tot timpul celor șapte zile cît a ținut ospătul; și în ziua a șaptea, i-a deslegat-o, căci îl necăjea. Și ea a dat copiilor poporului ei deslegarea ghicitoriei.

18. Oamenii din cetate au zis lui Samson în ziua a șaptea, înainte de apusul soarelui: „Ce este mai dulce de cît mierea, și ce este mai tare decît leul?” Și el le-a zis:

„Dacă n'ați fi arat cu juncana mea, Nu mi-ați fi deslegat ghicitoarea.”

19. Duhul Domnului a venit* peste el, și s'a pogorit la Ascalon. Acolo a ucis treizeci de oameni, le-a luat hainele și a dat hainele de schimb celor ce deslegaseră ghicitoarea. Era aprins de minie, și s'a suit la casa tatălui său. ^{Cap. 8 10; 18, 26.}

20. Nevastă-sa a* fost dată unuia din tovarășii lui, cu care era prieten* el. ^{Cap. 16, 2. Ioan 3, 29.}

Strîcăciunea făcută holdelor Filistenilor cu vulpile.

15 1. După cîtva timp, pe vremea seceratului grîului, Samson s'a dus să-și vadă nevasta, și i-a dus un ied. El a zis: „Vreau să intru la nevastă-mea în odaia ei.”

2. Dar tatăl nevastei nu i-a îngăduit să intre. „Am crezut că o* urăști”, a zis el, „și am dat-o tovarășului tău. Nu este soru-sa cea tinăra (mai frumoasă ca ea? la-o dar în locul ei.” ^{Cap. 14, 20.}

3. Samson le-a zis: „De data aceasta nu voi fi vinovat față de Filistenii, dacă le voi face rău.”

4. Samson a plecat. A prins trei sute de vulpi, și a luat niște făclii: apoi a legat vulpile coadă de coadă, și a pus câte o făclie între cele două cozi, la mijloc.

5. A aprins făcliile, a dat drumul vulpilor în grînele Filistenilor, și a aprins astfel atît stogurile de snopi, cît și

grîul care era în picioare, ba încă și grădinile de măsline.

6. Filistenii au zis: „Cine a făcut lucrul acesta?” Li s'a răspuns: „Samson, ginerele Timneanului, pentru că acesta i-a luat nevasta și a dat-o tovarășului lui.” Și* Filistenii s'au supt, și au ars-o pe ea și pe tatăl ei. ^{Cap. 14, 15.}

7. Samson le-a zis: „Așa faceți? Nu voi înceta decît după ce-mi voi răzbuna pe voi.”

8. I-a bătut aspru, pe spate și pe pîntece; apoi s'a pogorit și a locuit în crăpătura stîncii Etam.

Samson ucide o mie de Filistenii.

9. Atunci Filistenii au pornit, au țărînit în luda, și s'au întins pînă la Lehi. ^{Gen. 11.}

10. Bărbații din luda au zis: „Pentru ce v'ați suit împotriva noastră?” Ei au răspuns: „Ne-am suit să legăm pe Samson, ca să-i facem așa cum ne-a făcut el nouă.”

11. Atunci trei mii de bărbați din luda s'au pogorit la crăpătura stîncii Etam, și au zis lui Samson: „Nu știi că Filistenii stăpînesc* peste noi? Ce ne-ai făcut deci?” El le-a răspuns: „Le-am făcut așa cum mi-au făcut și ei mie.” ^{Cap. 14, 1.}

12. Ei i-au zis: „Noi ne-am pogorit să te legăm, ca să te dăm în minile Filistenilor.” Samson le-a zis: „Jurați-mi că nu mă veți omori.”

13. Ei i-au răspuns: „Nu; vrem numai să te legăm și să te dăm în minile lor, dar nu te vom omori.” Și i-au legat cu două funii noi, și i-au scos din stîncă.

14. Cînd a ajuns la Lehi, Filistenii au început să strige de bucurie înaintea lui. Atunci Duhul* Domnului a venit peste el. Funiile pe cari le avea la brațe s'au făcut ca niște fire de in ars în foc, și legăturile i-au căzut de pe mină. ^{Cap. 9, 10; 14, 1.}

15. El a găsit o falcă de măgar neuscă încă, a întins mina și a luat-o și a ucis* cu ea o mie de oameni. ^{Lev. 20, 8. Ios. 23, 10. Cap. 3, 31.}

16. Și Samson a zis: „Cu o falcă de măgar, o grămadă, două grămezi; Cu o falcă de măgar, am ucis o mie de oameni.”

17. După ce a isprăvit de vorbit, a aruncat falca din mînă. Și locul acela

s'a numit Ramat-Lehi (*Aruncarea făt-rii*).

Samson bea apă din sîncă.

18. Fiindu-i foarte sete, a strigat către Domnul, și a zis: „Tu ai îngaduit*, prin mina robului Tău, această mare izbăvire; și acum să mor de sete, și să cad în minile celor netăiați împrejur!“

◊ Ps. 9, 7.

19. Dumnezeu a despicat crăpătura stîncii din Lehi, și a ieșit apă din ea. Samson a băut, duhul i s'a* întremat, și s'a înviorat. De aceea s'a numit izvorul acela En-Hacore (*Izvorul ce-lui ce strigă*); el este și astăzi la Lehi.

◊ Fac. 46-27, 1-a, 40, 29.

20. Samson a fost douăzeci de ani judecător în Israel, pe vremea Filistenilor*.

◊ Cap. 13, 1.

Dalila.

16 1. Samson a plecat la Gaza; acolo a văzut o curvă, și a intrat la ea.

2. S'a spus oamenilor din Gaza: „Samson a venit aici“. Și l-au înconjurat*, și au pîndit toată noaptea la poarta cetății. Au stat liniștiți toată noaptea, și au zis: „Cînd se va lumina de ziuă, îl vom omori“.

◊ 1 Sam. 28, 26. Ps. 118, 10, 11, 12. Fapt. 9, 24.

3. Samson a rămas culcat pînă la miezul nopții. Pela miezul nopții, s'a sculat, și a apucat porțile cetății cu amîndoi stîlpii, le-a scos împreună cu zăvorul, le-a pus pe umeri, și le-a dus pe virful muntelui din fața Hebronului.

4. După aceea, a iubit pe o femeie în valea Sorec. Ea se numea Dalila.

5. Domnitorii Filistenilor s'au suit la ea, și i-au zis: „Induplecă-l*, și află de unde-i vine puterea lui cea mare și cum am putea să-l biruim, ca să-l legăm și să-l slăbim, și-ți vom da fiecare cite o mie o sută de sicli de argint.“

◊ Cap. 14, 15. Prov. 2, 16-10; Is. 3-11; 6, 24, 25, 20; 7, 21, 22, 23.

6. Dalila a zis lui Samson: „Spune-mi, te rog, de unde-ți vine puterea ta cea mare, și cu ce ar trebui să fii legat ca să fii biruit“.

7. Samson i-a zis: „Dacă aș fi legat cu șapte funii noi, cari să nu fie uscate încă, aș slăbi și aș fi ca orice alt om“.

8. Domnitorii Filistenilor au adus Dalilei șapte funii noi, neuscate încă*. Și ea l-a legat cu funiile acestea.

9. Iar niște oameni stăteau la pîndă la ea, într'o odaie. Ea i-a zis: „Fili-

stenii sînt asupra ta Samson!“ Și el a rupt funiile, cum se rupe o ată de cîlți cînd se atinge de foc. Și astfel n'au știut de unde-i venea puterea.

10. Dalila a zis lui Samson: „Vezi, ți-ai bătut joc de mine, mi-ai spus minciuni. Acum, te rog, arată-mi cu ce trebuie să fii legat“.

11. El i-a zis: „Dacă aș fi legat cu funii noi, cari să nu fi fost întrebuintate niciodată, aș slăbi și aș fi ca orice alt om“.

12. Dalila a luat niște funii noi, și l-a legat cu ele. Apoi i-a zis: „Filistenii sînt asupra ta, Samson!“ Iar niște oameni stăteau la pîndă într'o odaie. Și el a rupt funiile de la brațe ca pe o ată.

13. Dalila a zis lui Samson: „Pînă acuma ți-ai bătut joc de mine, și mi-ai spus minciuni. Spune-mi cu ce trebuie să fii legat“. El i-a zis: „N'ai decît să împletești cele șapte șuvițe de păr din capul meu în urzeala țăsăturii“.

14. Și ea le-a pironit cu un cui de lemn în pămînt. Apoi i-a zis: „Filistenii sînt asupra ta, Samson!“ Și el s'a trezit din somn, și a smuls cuiul de lemn din pămînt cu urzeală cu tot.

15. Ea i-a zis: „Cum poți* spune: „Te iubesc!“ cînd inima ta nu este cu mine? Iată că de trei ori ți-ai bătut joc de mine, și nu mi-ai spus de unde-ți vine puterea ta cea mare.“

◊ Cap. 14, 16.

16. Fiindcă ea îl necăjea și-l chinuia în fiecare zi cu stăruințele ei, sufletul i s'a umplut de o neliniște de moarte,

17. și-a deschis* toată inima față de ea, și i-a zis: „Briciul* n'a trecut peste capul meu, pentru că sînt închinat Domnului din pîntecele maicii mele. Dacă aș fi ras, puterea m'ar părăsi, aș slăbi, și aș fi ca orice alt om“.

◊ Mic. 7, 3. ◊ Num. 8, 6. Cap. 18, 6.

18. Dalila, văzînd că își deschisese toată inima față de ea, a trimes să cheme pe domnitorii Filistenilor, și a pus să le spună: „Suiți-vă de data aceasta, căci mi-a deschis toată inima lui“. Și domnitorii Filistenilor s'au suit la ea, și au adus argintul în mîni.

19. Ea* l-a adormit pe genunchii ei. Și chemînd un om, a ras cele șapte șuvițe de pe capul lui Samson, și a pierdut puterea.

◊ Prov. 7, 26, 27.

20. Atunci ea a zis: „Filistenii sînt asupra ta, Samson!“ Și el s'a trezit

din somn, și a zis: „Voi face ca și mai înainte, și mă voi scutura“. Nu știa că Domnul Se *departase de el. * Num. 14, 9, 23, 12. 1 Sam. 16, 14; 17, 12; 24, 15, 16. 2 Cron. 15, 2.

21. Filistenii l-au apucat, și i-au scos ochii; l-au pogorit la Gaza, și l-au legat cu niște lanțuri de aramă. El învîrtea la rîșniță în temniță.

Răzbunarea și moartea lui Samson.

22. Dar părul capului lui a început iarăși să crească, după ce fusese ras.

23. Și domnitorii Filistenilor s'au strîns ca să aducă o mare jertfă dumnezeului lor Dagon, și ca să se veselească. Ei ziceau: „Dumnezeul nostru a dat în minile noastre pe Samson, vrăjmașul nostru.“

24. Și cînd l-a văzut poporul, au lăudat * pe dumnezeul lor, zicînd: „Dumnezeul nostru a dat în minile noastre pe vrăjmașul nostru, pe acela care ne pustiia țara, și ne înmulțea morții.“ * Dan. 5, 4.

25. În bucuria * inimii lor, au zis: „Chemați pe Samson, ca să ne desfăteze!“ Au scos pe Samson din temniță, și el a jucat înaintea lor. L-au așezat între stîlpi. * Cap. 9, 27.

26. Și Samson a zis tînărului care-l ținea de mină: „Lasă-mă, ca să mă pot atinge de stîlpii pe cari se reazimă casa, și să mă razim de ei.“

27. Casa era plină de bărbați și de femei; toți domnitorii Filistenilor erau acolo, și pe * acoperiș erau aproape trei mii de inși, bărbați și femei, cari priveau la Samson, cum juca. * Deut. 22, 8.

28. Atunci Samson a strigat către Domnul, și a zis: „Doamne, Dumnezeule! Adu-ți * aminte de mine, Te rog; Dumnezeule, dă-mi putere numai de data aceasta, și cu o singură lovitură să-mi răzbun pe Filistenii pentru cei doi ochi ai mei!“ * 1er. 16, 16.

29. Și Samson a îmbrățișat amîndoi stîlpii dela mijloc pe cari se sprijinea casa, și s'a rezezat de ei; unul era la dreapta lui, și altul la stînga.

30. Samson a zis: „Să mor împreună cu Filistenii!“ S'a plecat cu toată puterea, și casa a căzut peste domnitori și peste tot poporul care era acolo. Cei pe cari i-a prăpădit la moartea lui au fost mai mulți decît cei pe cari-i omorîse în timpul vieții.

31. Frații lui și toată casa tatălui său s'au pogorit, și l-au luat. Cînd s'au suit înapoi, l-au îngropat * între To-

rea și Eștaol, în mormîntul tatălui său Manoah. El fusese judecător în Israel douăzeci de ani.

* Cap. 13, 26.

Mica.

17 1. Era un om din muntele lui Efraim, numit Mica.

2. El a zis mamei sale: „Cei o mie o sută de sicli de argint, cari ți s'au luat, și pentru cari ai blestemat chiar în auzul urechilor mele, argintul acesta este în minile mele, eu îl luasem.“ Și mamă-sa a zis: „Binecuvîntat * să fie fiul meu de Domnul!“ * Fac. 14, 10. Rut. 3, 13.

3. El a dat înapoi mamei sale cei o mie o sută sicli de argint; și mamă-sa a zis: „Închin cu mina mea argintul acesta Domnului, ca să fac * cu el fiului meu un chip cioplit și un chip turnat; și astfel ți-l voi da înapoi.“ * Exod. 20, 4, 23. Lev. 19, 4.

4. El a dat argintul înapoi mamei sale. Mamă-sa a luat * două sute sicli de argint, și a dat argintul la argintar, care a făcut din el un chip cioplit și un chip turnat. Chipurile au fost aduse în casa lui Mica. * 1er. 44, 4.

5. Mica acesta avea o casă a lui Dumnezeu; a făcut un efod * și terafimi * și i-a sfințit pe unul din fiii lui ca preot. * Cap. 8, 27. * Fac. 31, 19, 30. Gen. 3, 1.

6. În vremea aceea *, nu era împărat în Israel. Fiecare * făcea ce-i plăcea. * Cap. 18, 1; 19, 1; 21, 25. Deut. 33, 5. * Deut. 12, 3.

7. Era un tînăr în Betleemul lui Iuda, din familia lui Iuda; era Levit și locuia pentru o vreme acolo.

8. Omul acesta a plecat din cetatea Betleemul lui Iuda, să-și caute o locuință potrivită. Urmîndu-și drumul, a ajuns în muntele lui Efraim la casa lui Mica.

* 1er. 19, 15. Cap. 19, 1. Rut. 1, 2. Mic. 5, 2. Mal. 2, 14.

9. Mica i-a zis: „De unde vii?“ El i-a răspuns: „Eu sint Levit, din Betleemul lui Iuda, și merg să-mi caut o locuință potrivită.“

10. Mica i-a zis: „Rămîi la mine; tu să-mi * fii tată * și preot, și eu ți voi da zece sicli de argint pe an, hainele de cari vei avea nevoie, și mijloace de trai.“ * Cap. 16, 19. * Fac. 45, 8. 1er. 29, 10.

11. Și Levitul a intrat la el. S'a hotărît astfel să rămînă la omul acesta, care a privit pe tînăr ca pe unul din fiii lui.

12. Mica a sfințit * pe Levit, și tînărul acesta i-a slujit ca * preot și a locuit în casa lui. * Vers. 5. * Cap. 13, 3.

13. Și Mica a zis: „Acum, știu că Domnul îmi va face bine, fiindcă am ca preot pe Levitul acesta.“

Fiii lui Dan ridică lucruri pentru slujbă din casa lui Mica.

18 1. În vremea* aceea, nu era împărat în Israel; și seminția** Daniților își căuta o moșie ca să se așeze în ea, căci pînă în ziua aceea nu-i căzuse la sorți nici o moștenire în mijlocul semințiilor lui Israel.

*Cap. 17, 6; 21, 25. **1os. 19, 47.

2. Fiii lui Dan au luat dintre ei toți, din familiile lor, cinci oameni viteji, pe cari i-au trimis din Toreā* și din Eștaol, să iscodească** țara și s'o cerceteze. Ei le-au zis: „Duceți-vă și cercetați țara.“ Ei au ajuns în muntele lui Efraim, la casa Ț lui Mica, și au rămas peste noapte acolo.

*Cap. 13, 25. **Num. 13, 17. 1os. 2, 1. †Cap. 17, 1.

3. Cînd erau aproape de casa lui Mica, au cunoscut glasul tinărului Levit, s'au apropiat și i-au zis: „Cine te-a adus aici? Ce faci tu în locul acesta? Și ce ai aici?“

4. El le-a răspuns: „Mica face cutare și cutare lucru pentru mine, îmi* dă o simbirie, și eu îi sint preot.“ *Cap. 17, 10.

5. El i-au zis: „Întrebă* pe Dumnezeu“, ca să știm dacă vom avea noroc în călătoria noastră.“

*1 Reg. 22, 5. Isa. 30, 1. Omer. 4, 12. **Cap. 17, 13; Vers. 14.

6. Și preotul le-a răspuns: „Duceți-vă* în pace; călătoria pe care o faceți este subț privirea Domnului.“ *1 Reg. 22, 6.

7. Cei cinci oameni au plecat, și au ajuns în Lais*. Au văzut poporul de acolo trăind** la adăpost, în felul Sidoniților, liniștit și fără grijă; în țară nu era nimeni care să le facă cel mai mic neajuns stăpînind peste ei; erau departe de Sidoniți, și n'aveau nici o legătură cu alți oameni.

*1os. 19, 47. **Vers. 27, 28.

8. S'au întors la frații lor în Toreā* și Eștaol, și frații lor le-au zis: „Ce veste ne aduceți?“ *Vers. 2.

9. „Haidem“, au răspuns ei, „să ne suim împotriva lor; căci am văzut țara, și iată că era foarte bună. Ce! Stați** și nu ziceți nimic? Nu fiți leneși și porniți să puneți stăpînire pe țara aceasta.“ *Num. 13, 30. 1os. 2, 23, 24. **1 Reg. 22, 1.

10. Cînd veți intra în ea, veți da peste un popor care stă fără* frică. Țara este mare, și Dumnezeu a dat-o în minile voastre; este un loc** unde nu

lipsește nimic din tot ce este pe pămînt.“

*Vers. 7, 27. **Deut. 8, 9.

11. Șase sute de oameni din familia lui Dan au pornit din Toreā și Eștaol, închinși cu armele lor de război.

12. S'au suit, și au tăbărit la Chiriatarim* în Iuda; de aceea locul acesta, care este înapoia lui Chiriatarim, a fost chemat pînă în ziua de azi** Mahane-Dan (*Tabăra lui Dan*).

*1os. 15, 60. **Cap. 13, 25.

13. Au trecut de acolo în muntele lui Efraim și au ajuns pînă la casa lui* Mica.

*Vers. 2

14. Atunci* cei cinci oameni cari se duseseră să iscodească țara Lais, au luat cuvîntul și au zis fraților lor: „Știți că în** casele acestea este un cfod, terafimi, un chip cioplit și un chip turnat? Vedeți acum ce aveți de făcut.“

*1 Sam. 14, 28. **Cap. 17, 5.

15. Ei s'au abătut pe acolo, au intrat în casa tinărului Levit, în casa lui Mica, și l-au întrebat de sănătate!

16. Cei șase* sute de oameni din fiii lui Dan, închinși cu armele lor de război, stăteau la intrarea porții. *Vers. 11.

17. Și cei cinci* oameni cari se duseseră să iscodească țara, s'au suit și au intrat în casă; au luat chipul** cioplit, efodul, terafimii, și chipul turnat, în timp ce preotul era la intrarea porții cu cei șase sute de oameni, închinși cu armele lor de război.

*Vers. 2, 14. **Cap. 17, 4, 6.

18. Cînd au intrat în casa lui Mica, și au luat chipul cioplit, efodul, terafimii, și chipul turnat, preotul le-a zis: „Ce faceți?“

19. Ei au răspuns: „Taci, pune-ți* mîna la gură, și vino cu noi; să ne fii părinte** și preot. Mai bine este să fii preot la casa unui singur om, sau să fii preotul unei seminții și unei familii din Israel?“

*Iov. 21, 5; 29, 9; 40, 4. Prov. 30, 82. Mic. 7, 16. **Cap. 17, 10.

20. Preotul s'a bucurat în inima lui; a luat efodul, terafimii, și chipul cioplit, și s'a unit cu ceata poporului.

21. Au pornit iarăși la drum și au plecat, punînd înaintea lor copiii, vitele și calabalcurile.

22. După ce se depărtaseră bine de casa lui Mica, oamenii cari locuiau în casele vecine cu a lui Mica s'au strîns și au urmărit pe fiii lui Dan.

23. Au strigat după fiii lui Dan, cari s'au întors și au zis lui Mica: „Ce ai,

și ce înseamna gloata aceasta de oameni?"

24. El a răspuns: „Dumnezeii mei, pe cari mi-i facusem, mi i-ai luat împreună cu preotul și ai plecat: ce-mi mai rămâne? Cum puteți dar să-mi spuneți: „Ce ai?“

25. Fiii lui Dan l-au zis: „Să nu-ți auzim glasul; căci altfel niște oameni amărați se vor arunca asupra voastră, și te vei pierde și pe tine și pe cei din casa ta.“

26. Și fiii lui Dan și-au văzut mai departe de drum. Mica, văzînd că sînt mai tîrî decît el, s'a întors și a venit acasă.

Cucerirea cetății Lais.

27. Au ridicat dar ce facuse Mica, și au luat pe preotul care era în slujba lui, și s'au năpustit* asupra Laisului, asupra unui popor liniștit și în pace; l-au trecut* prin ascuțișul săbiei, și au ars cetatea.

* Vers. 7, 10. Deut. 18.22. * Io. 10. 47.

28. Nimeni n'a izbăvit-o, căci era departe* de Sidon, și locuitorii ei n'aveau nicio legătură cu alți oameni: ea era în valea care se întinde spre Beth-Rehob*. Fiii lui Dan au zidit din nou cetatea, și au locuit în ea;

* Vers. 7. * Num. 13.21. 2 Sam. 10. 6.

29. au numit-o* Dan*, după numele lui Dan, tatăl lor, care se născuse lui Israel; dar cetatea se chema mai înainte Lais.

* Ios. 19. 47. * Fac. 14. 14. Cap. 20. 1. Reg. 12. 28, 30; 15. 20.

30. Au înălțat pentru ei chipul cioplit; și Ionatan, fiul lui Gherșom, fiul lui Moise, el și fiii lui au fost preoții seminției Daniților, pînă* pe vremea robirii țării.

* Cap. Et. I. 1 Sam. 4. 2, 3, 10, 11. Ps. 78. 60, 61.

31. Au așezat pentru ei chipul cioplit pe care-l făcuse Mica, în tot* timpul cît a fost casa lui Dumnezeu la Silo.

* Ios. 18. 1. Cap. 19. 18; 21. 12.

Rădăcina oamenilor din Ghibea din Benjamin.

19 1. Pe vremea cînd* nu era împărat în Israel, un Levit, care locuia la marginea muntelui lui Efraim, și-a luat ca țiuțoare o femeie din Betleemul lui Iuda.

* Cap. 17. 6; 18. 1; 21. 25.

2. Țiuțoarea nu i-a fost credincioasă, și l-a părăsit ca să se ducă în casa tatălui ei în Betleemul* lui Iuda, unde a rămas timp de patru luni.

* Cap. 17. 7.

3. Bărbatul ei s'a sculat și s'a dus la ea, ca să-i vorbească inimii și s'a aducă înapoi. Avea cu el pe sluga lui și doi măgari. Ea l-a adus în casa tatălui ei; și cînd l-a văzut tatăl femeii, aceleia tinere, l-a primit cu bucurie.

4. Socrul său, tatăl femeii aceleia tinere, l-a ținut la el trei zile. Au mințat și au bătut, și au rămas noaptea acolo.

5. A patra zi, s'au sculat dis de dimineață, și Levitul se pregătea să plece. Dar tatăl tinerei femeii a zis ginerelei său: „Ia o bucată de pine, ca să prinzi la inimă*; și apoi veți pleca.“

* Fac. 18. 1.

6. Și au șezut de au mîncat și au bătut amîndoi. Apoi tatăl tinerei femeii a zis bărbatului: „Hotărăște-te dar să rămii aici la noapte, și să îți se veselească inima.“

7. Bărbatul se scula să plece; dar în urma stăruințelor socrului său, a rămas acolo și noaptea aceea.

8. În ziua a cincea, s'a sculat dis de dimineață să plece. Atunci tatăl tinerei femeii a zis: „Întărește-ți mai înții inima, te rog; și rămii pînă ce se va pleca ziua spre seară.“ Și au mințat amîndoi.

9. Bărbatul se scula să plece, cu țiuțoarea și sluga lui; dar socrul său, tatăl tinerei femeii, i-a zis: „Iată ci ziua a trecut, e tirziu, rămii dar peste noapte aici; iată că ziua se pleacă spre noapte, rămii aici peste noapte și să îți se veselească inima; mine îți veți scula disde dimineață ca să porți la drum, și te vei duce la cortul tău.“

10. Bărbatul n'a vrut să mai rămîie și în noaptea aceea, ci s'a sculat și a plecat.

A ajuns pînă în fața lebusului*, adică Ierusalimul, cu cei doi măgari înșălați și cu țiuțoarea lui.

* Ios. 18. 5.

11. Cînd s'au apropiat de lebus, ziua se plecase mult spre seară. Sluga i zis atunci stăpînului său: „Haidem să ne îndreptăm spre cetatea* aceasta a lebusiților, și să rămîinem în ea peste noapte.“

* Ios. 18. 8. 23. Cap. 1. 21. 2 Sam. 11.

12. Stăpînul său i-a răspuns: „Nu potem să intrăm într'o cetate străină unde nu sînt copii de ai lui Israel, ci să mergem pînă la* Ghibea.“

* Ios. 18. 2.

13. A mai zis slugii sale: „Haidem să ne apropiem de unul din locurile acestea, Ghibea sau Rama*, și să rămîinem acolo peste noapte.“

* Ios. 18. 2.

14. Au mers mai departe, și apunea soarele când s'au apropiat de Ghibea, care este a lui Beniamin.

15. S'au îndreptat într'acolo ca să se ducă să rămână peste noapte în Ghibea.

Levitul a intrat, și s'a oprit în piața cetății. Nu s'a găsit nimeni care să-i primească în casă să rămână peste noapte.

Mat. 25. 43. Evr. 13. 2.

16. Și iată că un bătrîn se întorcea seara dela munca* cîmpului; omul acesta era din muntele lui Efraim, locuia pentru o vreme la Ghibea, și oamenii din locul acela erau Beniamiti.

Pa. 104. 23.

17. El a ridicat ochii și a văzut pe călător în piața cetății. Și bătrînul i-a zis: „Încotro mergi, și de unde vii?”

18. El i-a răspuns: „Venim din Betleemul lui Iuda și mergem pînă la marginea muntelui lui Efraim, de unde sînt. Mă dusesem la Betleemul lui Iuda, și acum mă duc la* casa Domnului. Dar nu se găsește nimeni să mă primească în casă.

Ioas. 18. 1. Cap. 18. 31; 20. 18. 1 Sam. 1. 3. 7

19. Avem însă paie și nutreț pentru măgarii noștri; avem și pine și vin pentru mine, pentru roaba ta, și pentru băiatul care este cu robii tăi. Nu ducem lipsă de nimic.”

20. Bătrînul a zis: „Pacea să fie* cu tine! Toate nevoile tale le iau asupra mea, numai** să nu rămîi în piață peste noapte.”

Fac. 43. 23. Cap. 6. 23. Fac. 19. 2.

21. L-a* dus în casa lui, și a dat nutreț măgarilor. Călătorii** și-au spălat picioarele; apoi au mîncat și au băut.

Fac. 24. 32; 43. 24. Fac. 18. 4. Ioan 13. 6.

22. Pe cînd se veseleau ei, iată că oamenii* din cetate, niște fii ai lui Belial**, oameni stricați, au înconjurat casa, au bătut la poartă, și au zis bătrînului, stăpînul casei: „Scoate-ți pe omul acela care a intrat la tine, ca să ne împreună cu el.”

Fac. 19. 4. Cap. 20. 5. Osea 9. 10. 9. Deut. 13. 13. Fac. 19. 6. Rom. 1. 26. 27.

23. S'ăpînul* casei a ieșit la ei, și le-a zis: „Nu, fraților, vă rog să nu faceți un lucru așa de rău; fiindcă omul acesta a intrat în casa mea, nu săvîrșiți** mișelia aceasta.”

Fac. 19. 6. 7. 2 Sam. 13. 12.

24. Iată* că am o fată fecioară, și omul acesta are o țiitoare; vi le voi aduce afară: necinstiți-le**, și faceți-le ce vă va plăcea. Dar nu săvîrșiți cu

omul acesta o faptă așa de nelegiuită“.

Fac. 10. 8. Fac. 3. 1. 2. Deut. 21. 14.

25. Oamenii aceia n'au vrut să-l asculte. Atunci omul și-a luat țiitoarea, și le-a adus-o afară. Ei s'au împreunat* cu ea, și și-au bătut joc de ea toată noaptea pînă dimineața: și i-au dat drumul cînd se lumina de ziua.

Fac. 4. 1.

26. Către ziua, femeia aceasta a venit și a căzut la ușa casei omului la care era bărbatul ei, și a rămas acolo pînă la ziua.

27. Și dimineața, bărbatul ei s'a sculat, a deschis ușa casei, și a ieșit ca să-și urmeze drumul mai departe. Dar iată că femeia, țiitoarea lui, era întinsă la ușa casei, cu minile pe prag.

28. El i-a zis: „Scoală-te, și haidem să mergem!“ Ea n'a* răspuns. Atunci bărbatul a pus-o pe măgar, și a plecat acasă.

Cap. 20. 5.

29. Cînd a ajuns acasă, a luat un cutiț, a apucat pe țiitoarea lui, și a tăiat-o mădular cu mădular în douăsprezece bucăți, pe cari le-a trimis în tot ținutul lui Israel.

Cap. 20. 6. 1 Sam. 11. 7.

30. Toți cei ce au văzut lucrul acesta, au zis: „Niciodată nu s'a întîmplat și nu s'a văzut așa ceva, decînd s'au suit copiii lui Israel din Egipt pînă în ziua de azi; luați aminte dar la lucrul acesta, sfătuiți-vă* și vorbiți!“

Cap. 20. 7. Prov. 13. 10.

Poporul la Mițpa.

20. 1. Toți copiii* lui Israel au ieșit dela Dîn** pînă la Beer-Șeba și țara Galaadului, și adunarea s'a strîns ca un singur om înaintea Domnului, la Mițpa*.

Deut. 13. 12. Ioas. 22. 12. Cap. 21. 5. 1 Sam. 11. 7. Cap. 18. 29. 1 Sam. 3. 20. 2 Sam. 3. 10. 24. 2. Cap. 10. 17. 11. 11. 1 Sam. 7. 5. 10. 17.

2. Căpeteniile întregului popor, toate semînțele lui Israel, au venit în adunarea poporului lui Dumnezeu: erau patru sute de mii de oameni pedestri, cari scoteau* sabia.

Cap. 8. 10.

3. Și fiii lui Beniamin au auzit că se suiseră copiii lui Israel la Mițpa.

Copiii lui Israel au zis: „Spuneți, cum s'a întîmplat această nelegiuire?”

4. Atunci Levitul, bărbatul femeii care fusese ucisă, a luat cuvîntul, și a zis: „Ajunsesem, împreună cu țiitoarea mea, la Ghibea* lui Beniamin, ca să rămînem peste noapte acolo.

Cap. 19. 16.

5. Locuitorii* din Ghibea s'au sculat împotriva mea, și au înconjurat noa-

ptea casa în care eram. Aveau de gînd să mă omoare, au siluit pe țiitoarea mea, pînă cînd a murit.

* Cap. 19, 22. ** Cap. 19, 25, 26.

6. Mi-am luat țiitoarea, și am tăiat-o în bucăți, pe cari le-am trimis în tot tîinutul moștenirii lui Israel; căci au săvîrșit o nelegiuire și o mișelie în Israel.

* Cap. 19, 25. ** Jos. 7, 15.

7. Iată-vă pe toți, copii ai lui Israel; sfătuiți-vă, și luați o hotărîre aici!

* Cap. 19, 31.

8. Tot poporul s'a sculat ca un singur om, și a zis: „Niciunul din noi să nu se ducă în cortul lui, și nimeni să nu se întoarcă acasă.

9. Iată acum ce vom face cetății Ghibea: să mergem împotriva ei după cum vom ieși la sorț.

10. Să luam din toate semințiile lui Israel zece oameni din o sută, o sută dintr'o mie, și o mie din zece mii; ei să se ducă să caute merinde pentru popor, pentruca, la întoarcerea lor, să facem cetății Ghibea din Benjamin potrivit cu toată mișelia pe care a făcut-o ea în Israel.

11. Astfel toți bărbații lui Israel s'au strîns împotriva cetății, uniți ca un singur om.

12. Semințiile lui Israel au trimis niște oameni în toate familiile lui Benjamin, ca să-i spună: „Ce înseamnă nelegiuirea aceasta care s'a făcut între voi?

* Deut. 13-14. Jos. 22, 13, 16.

13. Scoateți afară acum pe oamenii aceia stricați din Ghibea, ca să-i o-morîm și să curățăm răul din mijlocul lui Israel.“ Dar Beniamitiții n'au vrut să asculte glasul fraților lor, copiii lui Israel.

* Deut. 13, 13. Cap. 19, 22. ** Deut. 17, 12.

14. Beniamitiții au ieșit din cetățile lor, și s'au strîns la Ghibea, ca să lupte împotriva copiilor lui Israel.

15. Numărul Beniamitiților ieșiți în ziua aceea din cetăți a fost de douăzeci și șase de mii de oameni, cari scoteau sabia, fără să se mai socotească și locuitorii din Ghibea, cari alcătuiau șapte sute de oameni aleși.

16. În tot poporul acesta, erau șapte sute de oameni aleși cari nu se slujeau de mîna dreaptă; toți aceștia, aruncînd o piatră cu praștia, puteau să ochească un fir de păr, și nu dădeau greș.

* Cap. 3, 15. 1 Cron. 12, 2.

17. S'a făcut și numărătura bărbaților lui Israel, afară de ai lui Be-

niamin, și s'a găsit patru sute de mii cari scoteau sabia, toți bărbați de răz.

18. Și copiii lui Israel s'au sculat, s'au suit la Betel, și au întrebat pe Dumnezeu, zîcind: „Cine din noi să se suie întîi ca să lupte împotriva fiilor lui Benjamin? Domnul a răspuns: „Iuda să se suie întîi.“

* Vers. 23, 26. ** Num. 27, 21. Cap. 1, 1.

Seminția

lui Benjamin este aproape nimicită.

19. Copiii lui Israel au pornit dimineață, și au tăbărit la Ghibea.

20. Și bărbații lui Israel au înaintat ca să înceapă lupta împotriva bărbaților lui Benjamin, și s'au așezat în linie de bătaie împotriva lor înaintea cetății Ghibea.

21. Fiii lui Benjamin au ieșit din Ghibea, și în ziua aceea au culcat la pămînt douăzeci și două de mii de oameni din Israel.

* Pac. 0, 2.

22. Poporul, bărbații lui Israel, s'au îmbărbătat, și s'au așezat din nou în linie de bătaie în locul unde se așezaseră în ziua întîi.

23. Și copiii lui Israel s'au suit, și au plîns înaintea Domnului pînă seara; au întrebat pe Domnul, și au zis: „Să mă mai sui la luptă împotriva fiilor fratelui meu Benjamin? Domnul a răspuns: „Suiți-vă împotriva lui.“

* Vers. 26, 2.

24. Copiii lui Israel au înaintat împotriva fiilor lui Benjamin, în ziua a doua.

25. Și în aceeași zi, Beniamitiții le-au ieșit înaintea din Ghibea, și iarăși au culcat la pămînt optsprezece mii de oameni din copiii lui Israel, toți în stare să poarte armele.

* Vers. 21.

26. Toți copiii lui Israel și tot poporul s'au suit și au venit la Betel; au plîns și au rămas acolo înaintea Domnului, au postat în ziua aceea pînă seara, și au adus arderi de tot și jertfe de mulțămire înaintea Domnului.

* Vers. 15.

27. Și copiii lui Israel au întrebat pe Domnul — acolo se găsea atunci chivutul legămîntului lui Dumnezeu,

* Jos. 18, 1. 1 Sam. 4, 3, 4.

28. și Fineas, fiul lui Eleazar, fiul lui Aaron, stătea pe vremea aceea înaintea lui Dumnezeu, — și au zis: „Să mai pornesc la luptă împotriva fiilor fratelui meu Benjamin, sau să mă las?“ Domnul a răspuns: „Suiți-

vă, căci mine îi voi da în minile voastre.”

◦ Ios. 24. 33. ◦ Deut. 10. 6; 18. 6.

29. Atunci Israel a pus niște oameni la* pindă în jurul cetății Ghîbea. ◦ Ios. 8. 4.

30. Copiii lui Israel s'au suit împotriva fiilor lui Benjamin, a treia zi, și s'au așezat în linie de bătaie înaintea cetății Ghîbea, ca și în celelalte dați.

31. Și fiii lui Benjamin au ieșit înaintea poporului, și au fost trași departe de cetate. Au început să lovească de moarte în popor, ca și în celelalte dați, pe drumurile cele mari, cari suie: unul la Betel și altul la Ghîbea prin cîmpie, și au ucis aproape treizeci de bărbați din Israel.

32. Fiii lui Benjamin ziceau: „Iată-i bătuți înaintea noastră ca și mai înainte!” Dar copiii lui Israel ziceau: „Să fugim, și să-i tragem departe de cetate la drumul mare.”

33. Toți bărbații lui Israel și-au părăsit locurile, și s'au înșiruit de bătaie la Baal-Tamar; și oamenii lui Israel, cari stăteau la pindă, s'au aruncat din locul în care erau, din Maare-Ghîbea.

34. Zece mii de oameni aleși din tot Israelul au ajuns înaintea cetății Ghîbea. Lupta a fost aprigă, și Beniaminii* nu-și închipuiau prăpădul prin care au să treacă. ◦ Ios. 8. 14. Isa. 47. 11.

35. Domnul a bătut pe Benjamin înaintea lui Israel, și copiii lui Israel au ucis în ziua aceea douăzeci și cinci de mii o sută de oameni din Benjamin, toți în stare să poarte armele.

36. Fiii lui Benjamin credeau că bărbații* lui Israel sînt bătuți, căci aceștia făceau loc Beniaminilor și se bizuiau pe oamenii pe cari-i pusese la pindă împotriva cetății Ghîbea.

◦ Ios. 8. 15.

37. Oamenii dela pindă* s'au aruncat repede asupra cetății Ghîbea, au pornit înainte și au trecut toată cetatea prin ascuțișul săbiei.

◦ Ios. 8. 19.

38. După un semn asupra căruia se învoiseră cu bărbații lui Israel, cei dela pindă aveau să facă să se înalțe din cetate un fum gros.

39. Atunci bărbații lui Israel s'au întors în luptă. Beniaminii le omoriseră aproape treizeci de oameni, și ziceau: „Negreșit, iată-i bătuți înaintea noastră ca în cea dintîi luptă!”

40. Dar un fum gros începea să se înalțe atunci din cetate. Beniaminii s'au

uitat* înapoi; și iată că flacărele se ridicau din cetatea întreagă spre cer.

◦ Ios. 8. 20.

41. Bărbații lui Israel se întorseseră; și bărbații lui Benjamin s'au înspăimîntat, văzînd prăpădul care avea să-i ajungă.

42. Au dat dosul înaintea bărbaților lui Israel, și au fugit pe calea care duce în pustie. Dar năvălitorii s'au luat după ei, iar pe cei ce ieșiseră din cetate i-au culcat la pămînt, căci îi prinseseră la mijloc.

43. Au înconjurat pe Benjamin, l-au gonit și l-au zdrobit de îndată ce voia să se odihnească, pînă în fața cetății Ghîbea înspre soare răsare.

44. Optsprezece mii de bărbați au căzut din Benjamin, toți voinici.

45. Din ceice au dat dosul ca să fugă spre pustie la stîncă Rimon*, bărbații lui Israel au nimicit cinci mii pe drumuri; i-au urmărit pînă la Ghîdeom, și au ucis din ei două mii.

◦ Ios. 15. 32.

46. Întreg numărul Beniaminilor cari au perit în ziua aceea a fost de douăzeci și cinci de mii de oameni în stare să poarte armele, toți voinici.

47. Șase sute de oameni erau ceice dăduseră* dosul și fugiseră spre pustie la stîncă Rimon; acolo au rămas patru luni.

* Cap. 21. 13.

48. Bărbații lui Israel s'au întors la fiii lui Benjamin, și i-au trecut prin ascuțișul săbiei, dela oamenii din cetăți pînă la dobitoace, și tot ce au găsit. Au pus de asemenea foc tuturor cetăților pe cari le-au găsit în cale.

Înmulțirea din nou a seminției lui Benjamin.

21 1. Bărbații* lui Israel juraseră la Mițpa, zicînd: „Niciunul din noi să nu-și dea fata după un Beniamin!”

◦ Cap. 20. 1.

2. Poporul a venit la Betel*, și a stat înaintea lui Dumnezeu pînă seara. Au ridicat glasul, au vărsat multe lacrimi,

◦ Cap. 20. 18, 26.

3. și au zis: „Doamne, Dumnezeul lui Israel, pentruce s'a întîmplat așa ceva în Israel, să lipsească astăzi o seminție întreagă din Israel?”

4. A doua zi, poporul s'a sculat disdedimineată; și au zidit* acolo un altar, și au adus arderi de tot și jertfe de mulțămire.

◦ 2 Sam. 24. 26.

5. Copiii lui Israel au zis: „Cine dintre toate semințiile lui Israel nu s'a suit la adunare înaintea Domnului?“ Căci făcuseră* un jurămint mare împotriva oricui nu s'ar sui la Domnul la Mițpa, și ziseră: „Să fie pedepsit cu moartea.“

* Cap. 6, 23.

6. Copiilor lui Israel le părea rău de fratele lor Benjamin, și ziceau: „Astăzi a fost nimicită o seminție din Israel.“

7. Cum să facem rost de neveste celor ce au rămas cu viață, fiindcă am jurat pe Domnul nu să nu le dăm fetele noastre de neveste?“

8. Ei au zis deci: „Este cineva dintre semințiile lui Israel care să nu se fi suit la Domnul la Mițpa?“ Și nimeni din labes* din Galaad nu venise în tabără, la adunare.

* 1 Sam. 11. 1; 31. 11.

9. Au făcut numărătoarea poporului, și nu era acolo nici unul din locuitorii din labes din Galaad.

10. Atunci adunarea a trimis împotriva lor douăsprezece mii de ostași, dându-le porunca aceasta: „Duceți-vă*, și treceți prin ascuțișul săbiei pe locuitorii din labes din Galaad, cu femeile și copiii.“

* Vers. 6; Cap. 6, 29. 1 Sam. 11. 7.

11. Iată ce să faceți: să nimiciți cu desăvîrșire orice bărbat* și orice femeie care a cunoscut împreunarea cu bărbat*.

* Num. 31. 17.

12. Au găsit între locuitorii din labes din Galaad patru sute de fete fecioare, cari nu se culcaseră cu bărbat, și le-au adus în tabără la Silo*, care este în țara Canaanului*.

* Ios. 18. 1.

13. Toată adunarea a trimis soli să vorbească fiilor lui Benjamin cari erau* la stinca Rimon, și să le vestească pacea.

* Cap. 20. 47.

14. În timpul acela Beniamitiții s'au întors și li s'au dat de neveste acelea pe cari le lăseseră cu viață din femeile din labes din Galaad. Dar nu erau destule.

15. Poporului îi* părea rău de Benia-

min, căci Domnul facuse o spărtură în semințiile lui Israel.

16. Bătrînii adunării au zis: „Cum să facem rost de neveste pentru cei rămași, căci femeile lui Benjamin au fost nimicite?“

17. Și au zis: „Cei ce au mai rămas din Benjamin, să-și păstreze moștenirea, ca să nu se șteargă o seminție din Israel.“

18. Dar noi nu putem să dăm pe fetele noastre după ei, căci copiii lui Israel* au jurat, zicînd: „Blestemat să fie cine va da o nevestă unui Beniamit!“

* Vers. 1. Cap. 12. 2.

19. Și au zis: „Iată, în fiecare an este o sărbătoare a Domnului la Silo, care este la miază noapte de Betel, la răsăritul drumului care suie din Betel la Sihem, și la miază-zi de Lebona*.”

20. Apoi au dat următoarea poruncă fiilor lui Benjamin: „Duceți-vă și stați la pîndă în vii.“

21. Uitați-vă, și cînd veți vedea pe fetele din Silo ieșind să joace*, să ieșiți din vii, să vă luați fiecare cîte o nevestă din fetele din Silo, și să vă duceți în țara lui Benjamin.

* Exod. 16. 20. Cap. 11. 34. 1 Sam. 18. 6. Ier. 31. 21.

22. Dacă părinții sau frații lor veni să se plîngă la noi, le vom spune: „Dați-ni-le nouă, căci n'am luat cîte o nevestă de fiecare în război. Nu veți li le-ați dat: numai atunci, ați vi vine vați.“

23. Fiii lui Benjamin au făcut așa și-au luat neveste, după numărul lor dintre jucătoarele pe cari le-au răpit; apoi au plecat și s'au întors în moștenirea lor; au zidit* iarăși, cetățile, și au locuit acolo.

* Cap. 28. 2.

24. Și în același timp copiii lui Israel au plecat de acolo fiecare în seminția lui și în familia lui, și s'au întors fiecare în moștenirea lui.

25. Pe vremea aceea*, nu era împărțire în Israel, fiecare** făcea ce-i plăcea.

* Cap. 17. 6; 18. 1; 19. 1. ** Dent. 32. 8. Cap. 21.

RUT

(Ro. 9. 25, 26. Fap. 10. 35.) Ro. 4. 7. 1 Tim. 5. 4. 14. Ps. 113. 5—9.)

Naomi.

1. Pe vremea judecătorilor*, a fost o foamete** în țară. Un om din Betleemul † lui Iuda a plecat cu nevastă-sa și cu cei doi fii ai lui, să locuiască pentru o vreme în țara Moabului.

† Judec. 2. 16. †† Fac. 12. 10; 26. 1. 2 Reg. 8. 1. †† Judec. 17. 8.

2. Numele omului acela era Elimelec, numele nevastei lui era Naomi, și cei doi fii ai lui se numeau Mahlon și Chilion: erau Efratiți*, din Betleemul lui Iuda. Ajungând în țara** Moabului, și-au așezat locuința acolo.

†† Fac. 35. 19. †† Judec. 3. 30.

3. Elimelec, bărbatul Naomei, a murit, și ea a rămas cu cei doi fii ai ei.

4. Ei și-au luat nevaste Moabite. Una se numea Orpa, și cealaltă Rut, și au locuit acolo aproape zece ani.

5. Mahlon și Chilion au murit și ei amândoi, și Naomi a rămas fără cei doi fii ai ei și fără bărbat.

Rut se ține de Naomi.

6. Apoi s'a sculat, ea și nurorele ei, ca să se întoarcă în țara ei din țara Moabului, căci aflase în țara Moabului că Domnul cercetase* pe poporul Său și-i dăduse* pine.

†† Exod. 4. 31. Luc. 1. 68. †† Ps. 132. 15. Mat. 6. 11.

7. Ea a ieșit din locul în care locuia însoțită de cele două nurore ale ei, și a pornit ca să se întoarcă în țara lui Iuda.

8. Naomi a zis atunci celor două nurore ale ei: „Duceți-vă și întoarceți-vă fiecare* la casa mamei ei! Domnul să Se** îndure de voi, cum v'ați îndurat† și voi de cei ce au murit și de mine!

†† Jos. 24. 15. †† 2 Tim. 1. 16, 17. †† Vers. 5. Cap. 2. 20.

9. Să vă dea Domnul să găsiți odihnă* fiecare în casa unui bărbat!† Să le-a sărutat. Ele au ridicat glasul, și au plîns;

†† Cap. 3. 1.

10. și i-au zis: „Nu; noi vom merge cu tine la poporul tău.”

11. Naomi a zis: „Întoarceți-vă, fiicele mele! Pentru ce să veniți voi cu mine? Mai am eu oare fii în pîntecele meu, ca să poată fi bărbaii* voștri?

†† Fac. 88. 11. Deut. 35. 5.

12. Întoarceți-vă, fiicele mele, și duceți-vă! Eu sînt prea bătrînă ca să

mă mărit din nou. Și chiar dacă aș zice că trag nădejde; chiar dacă în noaptea aceasta aș fi cu un bărbat, și aș naște fii,

13. ați mai aștepta voi pînă să se facă mari și ați vrea voi să nu vă măritați din pricina lor? Nu, fiicele mele! Eu sînt mult mai amărîtă decît voi, pentru că mina Domnului s'a întins* împotriva mea.”

†† Judec. 2. 15. Iov. 19. 21. Ps. 32. 4; 88. 2; 90. 9, 10.

14. Și ele au ridicat glasul, și iarăș au plîns. Orpa a sărutat pe soacră-sa și a plecat, dar Rut s'a ținut* de ea.

†† Prov. 17. 17; 18. 24.

15. Naomi a zis către Rut: „Iată, cumnată-ta s'a întors la poporul ei și la dumnezeii* ei; întoarce-te** și tu după cumnată-ta.”

†† Judec. 11. 24. †† Jos. 24. 16, 19. 2 Reg. 2. 2. Luc. 24. 28.

16. Rut a răspuns: „Nu sta* de mine să te las, și să mă întorc dela tine! Încotro vei merge tu voi merge și eu, unde vei locui tu, voi locui și eu; poporul** tău va fi poporul meu, și Dumnezeul tău va fi Dumnezeul meu;

†† 2 Reg. 2. 2, 4, 6. †† Cap. 2. 11, 12.

17. unde vei muri tu, voi muri și eu, și voi fi îngropată acolo. Facă-mi Domnul* ce o vrea, dar nimic nu mă va despărți de tine de cit moarte!”

†† 1 Sam. 9. 17; 27. 22. 2 Sam. 19. 13. 2 Reg. 6. 31.

18. Naomi, văzînd-o* hotărîtă să meargă cu ea, n'a mai stăruit.

†† Fapt. 21. 14.

19. Au călătorit împreună pînă ce au ajuns la Betleem. Și cînd au intrat în Betleem, toată cetatea s'a pus* în mișcare din pricina lor și femeile ziceau: „Naomi” (Plăcintă) este aceasta?”

†† Mat. 21. 10. †† Isa. 23. 7. Filp. 2. 15.

20. Ea le-a zis: „Nu-mi mai ziceți Naomi; ziceți-mi Mara (Amărăciune), căci Cel Atotputernic m'a umplut de amărăciune.

21. La plecare eram în belșug, și acum Domnul mă aduce înapoi cu minile* goale. De ce să-mi mai ziceți Naomi, cînd Domnul S'a rostit împotriva mea, și Cel Atotputernic m'a întristat?”

†† Iov. 1. 21.

22. Astfel s'au întors din țara Moabului Naomi și noru-sa Rut, Moabita. Au ajuns la Betleem la începutul* seceratului orzurilor.

†† Exod. 9. 31, 32. Cap. 2. 23. 2 Sam. 21. 9.

Rut. Boaz.

2. 1. Naomi avea o rudă* după bărbat. Aceasta era un om foarte bogat, din familia lui Elimelec, și se numea Boaz*.

*Cap. 3, 2, 12. *Cap. 1, 21.

2. Rut, Moabita, a zis către Naomi: „Lasă-mă, te rog, să mă duc să string spice de pe cimpul aceluia înaintea căruia voi căpăta trecere.” Ea i-a răspuns: „Du-te, fiica mea.”

*Lev. 19, 9. Deut. 24, 19.

3. Ea s'a dus într'un ogor să strângă spice pe urma secerătorilor. Și s'a întimplat că ogorul acela era al lui Boaz, care era din familia lui Elimelec.

4. Și iată că Boaz a venit din Betleem, și a zis secerătorilor: „Domnul* să fie cu voi!” Ei i-au răspuns: „Domnul să te binecuvinteze!”

*Ps. 129, 7, 8. Luc. 1, 28. 2 Cor. 3, 16.

5. Și Boaz a zis slujitorului însărcinat cu privegherea secerătorilor: „A cui este tinăra aceasta?”

6. Slujitorul însărcinat cu privegherea secerătorilor a răspuns: „Este o tinăra Moabită, care s'a întors* cu Naomi din țara Moabului.”

*Cap. 1, 22.

7. Ea a zis: „Dă-mi voie să string și să culeg spice dintre snopi, rămase pe urma secerătorilor.” Și de azi dimineață, de când a venit, a stat în picioare pînă acum, și mi s'a odihnit decît o clipă în casă.”

8. Boaz a zis către Rut: „Ascultă, fiică, să nu te duci să culegi spice în alt ogor; să nu te depărtezi de aici, și rămii cu slujnicele mele.”

9. Uită-te unde vor seceră pe cîmp, și du-te după ele. Am poruncit slugilor mele să nu se atingă de tine. Și cînd îți va fi sete, să te duci la vase, și să bei din ce vor scoate slugile.”

10. Atunci ea s'a aruncat* cu fața la pămînt, și i-a zis: „Cum am căpătat eu trecere înaintea ta, ca să te îngrijești de mine, o străină?”

*1 Num. 25, 23.

11. Boaz i-a răspuns: „Mi s'a spus tot* ce ai făcut pentru soacră-ta, dela moartea bărbatului tău, și cum ai părăsit pe tatăl tău și pe mama ta și țara în care te-ai născut, ca să mergi la un popor pe care nu-l cunoșteai mai înainte.”

*Cap. 1, 14, 16, 17.

12. Domnul să-ți răsplătească* ce ai făcut, și plata să-ți fie deplină din partea Domnului, Dumnezeului lui Israel, subț ale* cărui aripi ai venit să te adăpostești!”

*1 Sam. 24, 10. *Cap. 1, 16. Ps. 17, 8; 96, 7; 97, 1; 68, 7.

13. Și ea a zis: „O! să* capăt trecere înaintea ta, domnul meu! Căci tu m'ai mîngîiat, și vorbele tale au mîntuit inima slujnicei tale. Și totuș cu mine sînt nici măcar ca una din slujnice tale.”

*Ecc. 31, 8. 1 Num. 1, 18. *1 Sam. 24, 1.

14. La vremea prinzului, Boaz a zis către Rut: „Apropie-te, mîncă pîine, și moaie-ți bucată în oțet.” Ea a geară lingă secerătorii. I-au dat grăunțe prajite; a mîncat și s'a săturat* și ce i-a rămas a strîns.

15. Apoi s'a sculat să culegă spice. Boaz a dat următoarea poruncă slugilor săi: „Lăsați-o să culegă spice și între snopi, și să n'o opriți;”

16. și chiar voi să-i scoateți din snopi cîteva spice; s'o lăsați să culegă spice, și să n'o înfrunțați.”

17. Ea a cules spice de pe cîmp pînă scara, și a bătut ce culesese. A ieșit aproape o efă de orz.

18. A luat-o și a intrat în cetate, și soacră-sa a văzut ce culesese. Rut a scos și rămășițele dela prînz și* i le-a dat.

*Vers. 10.

19. Soacră-sa i-a zis: „Unde ai culeg astăzi spice, și unde ai muncit? Binecuvîntat să fie celce s'a îngrijit de tine!” Și Rut a spus soacrei sale la cine muncise: „Omul la care am muncit azi”, a zis ea, „se numește Boaz.”

*Vers. 10. Ps. 6.

20. Naomi a zis nurei sale: „Să fie binecuvîntat* de Domnul, care este plin de îndurare** pentru cei vii, care a fost și pentru cei ce au murit. „Omul acesta este rudă cu noi”, îi mai spus Naomi, „este din cele au drept de rîscumpărare asupra noastră.”

*Cap. 3, 10. 2 Sam. 2, 5. 1ov. 23, 18. *Prov. 11, 8. *Cap. 8, 9, 4, 6.

21. Rut, Moabita, a adăugat: „Ei mi-a mai zis: „Rămii cu slugile mele pînă vor isprăvi de secerat.”

22. Și Naomi a zis către noru-sa Rut: „Este bine, fiica mea, să ieși cu slugile lui, și să nu te întîlnească cineva în alt ogor.”

23. Ea s'a ținut dar de slujnicele lui Boaz, ca să culegă spice, pînă la sfîrșitul seceratului orzurilor și seceratului griului. Și locuia cu soacră-sa

Rut ascultă de sfatul soacrei ei.

3. Soacră-sa Naomi i-a zis: „Fie mea, și vrea* să-ți dau un loc de odihnă”, ca să fii fericită.

*1 Cor. 7, 36. 1 Tim. 6, 8. *Cap. 1.

2. Și acum Boaz, cu ale cărui slujnice* ai fost, nu este el rudă cu noi? Iată, el are să vinture la noapte orzurile în arie.

*Cap. 2, 9.

3. Spală-te și unge-te*, apoi îmbracă-te cu hainele tale, și pogoară-te la arie. Să nu te faci cunoscută lui, până va isprăvi de mîncat și de băut.

*2 Sam. 14, 2.

4. Și cînd se va duce să se culce, înseamnă-ți locul unde se culcă. Apoi du-te, descoperi-picioarele, și culcă-te. Și el însuși îți va spune ce să faci."

5. Ea i-a răspuns: „Voi face tot ce ai spus."

6. Rut s'a pogorît la arie, și a făcut tot ce poruncise soacră-sa.

7. Boaz a mîncat și a băut, și inima-i era* veselă. S'a dus și s'a culcat la marginea unui stog. Rut a venit atunci încet de tot, i-a descoperit picioarele, și s'a culcat.

8. La miezul nopții, omul s'a speriat; s'a plecat, și iată că o femeie era culcată la picioarele lui.

9. El a zis: „Cine ești tu?" Ea a răspuns: „Eu sînt Rut, slujnica ta; întinde-ți poala hainei* peste slujnica ta, căci ai drept** de răscumpărare."

*Ezec. 16, 8. **Cap. 2, 20; Vers. 12.

10. Și el a zis: „Fii binecuvîntată* de Domnul, fiică! Această faptă de pe urmă mărturisește și mai mult pentru tine decît cea dintîi**, că n'ai umblat după tineri, săraci sau bogați.

*Cap. 2, 20. **Cap. 1, 8.

11. Acum, fiică, nu te teme, îți voi face tot ce vei zice, căci toată cetatea știe că ești o femeie* cinstită.

*Prov. 4, 12.

12. Este adevărat că am drept* de răscumpărare, dar este o altă** rudă mai aproape decît mine.*

*Vers. 9. **Cap. 4, 1.

13. Rămîi în noaptea aceasta aici. Și mîne, dacă vrea să te răscumpere*, bine, să te răscumpere; dar dacă nu-i place să te răscumpere, te voi răscumpăra eu, viu** este Domnul! Culcă-te aici pînă dimineată."

*Deut. 25, 5. Cap. 4, 5. Mat. 22, 24. **Jude. 8, 19. Ier. 4, 2.

14. Ea a rămas culcată la picioarele lui pînă dimineată, și s'a sculat mai înainte de a se putea cunoaște unul pe altul. Boaz a zis: „Să nu știe nimeni că a intrat o femeie* în arie!"

*Rom. 12, 17; 14, 16. 1 Cor. 10, 32. 2 Cor. 8, 21. 1 Tes. 5, 22.

15. Și a adăugat: „Adu mantaua de pe tine, și ține-o." Ea a ținut-o, și el a măsurat șase măsuri de orz, și le-a pus pe ea. Apoi a intrat în cetate.

19

16. Rut s'a întors la soacră-sa, și Naomi a zis: „Tu ești, fiica mea?" Rut i-a istorisit tot ce-i făcuse omul acela.

17. Ea a zis: „Mi-a dat aceste șase măsuri de orz, zicînd: „Să nu te întorci cu minile goale la soacră-ta."

18. Și Naomi a zis: „Fii liniștită*, fiica mea, pînă vei ști cum se va isprăvi lucrul acesta, căci omul acesta nu va avea odihnă pînă nu va sfîrși lucrul chiar astăzi."

*Ps. 117, 3, 5.

Căsditoria lui Boaz cu Rut.

4. 1. Boaz s'a suit la poarta cetății, și s'a oprit acolo. Și iată că cel* ce avea drept de răscumpărare, și despre care vorbise Boaz, trecea. Boaz i-a zis: „Hei, cutare, apropiere-te, stai aici." Și el s'a apropiat, și s'a oprit.

*Cap. 3, 12.

2. Boaz a luat atunci zece oameni dintre bătrînii* cetății, și a zis: „Ședeți aici." Și ei au șezut jos.

*1 Reg. 21, 8. Prov. 31, 21.

3. Apoi a zis celui ce avea drept de răscumpărare: „Naomi, întorcîndu-se din țara Moabului, a vîndut bucată de pămînt care era a fratelui nostru Eliamelec.

4. Am crezut de datoria mea să te întîițiez despre aceasta, și să-ți spun: „Cumpără-o*", în fața** locuitorilor și în fața bătrînilor poporului meu. Dacă vrei s'o răscumperi, răscumpără-o; dar dacă nu vrei, spune-mi, ca să știu. Căci nu este nimeni înaintea ta care să aibă dreptul de răscumpărare, și după tine eu am dreptul acesta." Și el a răspuns: „O voi răscumpăra."

*Ier. 32, 7, 8. **Fac. 23, 18. † Lev. 25, 25.

5. Boaz a zis: „În ziua în care vei cumpăra țarina din mina Naomei, o vei cumpăra în același timp și dela Rut, Moabita, nevasta* celui mort, ca să ridici numele mortului în moștenirea lui."

*Fac. 33, 8. Deut. 25, 5, 6. Cap. 3, 13. Mat. 22, 24.

6. Și* cel ce avea drept de răscumpărare a răspuns: „Nu pot s'o răscumpăr pe socoteala mea, de frică să nu-mi stric moștenirea mea; ia tu dreptul de răscumpărare, căci eu nu pot s'o răscumpăr."

*Cap. 8, 12, 13.

7. Odinioară în Israel, pentru întărirea unei* răscumpărări sau unui schimb, omul își scotea încălțămintea și o dădea celui alt: aceasta slujea ca mărturie în Israel.

*Deut. 25, 7, 9.

8. Cel ce avea drept de răscumpărare

a zis dar lui Boaz: „Cumpără-o pe socoteala ta!“ Şi şi-a scos încălţăminte.

9. Atunci Boaz a zis bătrînilor şi întregului popor: „Voi sinteţi martori azi că am cumpărat din mina Naomei tot ce era al lui Elimelec, al lui Chilion şi al lui Mahlon,

10. şi că mi-am cumpărat deasemenea de nevastă pe Rut, Moabita, nevasta lui Mahlon, ca să ridice numele mortului în moştenirea lui, şi pentru ca numele mortului să nu fie şters* dintre fraţii lui şi din poarta locului lui. Voi sinteţi martori azi despre aceasta!“

11. Tot poporul care era la poartă şi bătrîni au zis: „Sintem martori! Domnul să facă* pe femeia care intră în casa ta ca Rahela şi ca Lea, cari amîndouă au zidit* casa lui Israel! A rată-ţi puterea în Efrata ă, şi fă-ţi un nume în Betleem!

*Ps. 127. 3; 128. 3. **Deut. 25. 9. †Fac. 35. 16, 19.

12. Sămînţa* pe care ţi-o va da Domnul, prin această tinăra femeie, să-ţi facă o casă asemenea casei lui Pereţ, care s'a născut lui Iuda din Tamar!“

*Fac. 38. 29. 1 Cron. 2. 4. Mal. 1. 3. **1 Sam. 2. 20.

Naşterea lui Obed, strămoşul lui David.

13. Boaz a luat* pe Rut, care i-a fost nevastă, şi el a intrat la ea. Dom-

nul* a făcut-o să zămislească, şi ea a născut un fiu. *Cap. 3. 11. **Fac. 29. 31. 21.

14. Femeile au* zis Naomei: „Binecuvîntat să fie Domnul, care nu te-a lăsat lipsită azi de un bărbat cu drept de răscumpărare, şi al cărui nume va fi lăudat în Israel!“

15. Copilul acesta îţi va înjiora sufletul, şi va fi sprijinul bătrîneţelor tale; căci l-a născut noru-ta, care te iubeşte, şi care face pentru tine mult* decît şapte fii.“

16. Naomi a luat copilul, l-a ţinut în braţe, şi a văzut de el.

17. Vecinele* i-au pus nume, zicînd: „Un fiu s'a născut Naomei!“ Şi l-a numit Obed. Acesta a fost tatăl lui Isai, tatăl lui David.

Sămînţa lui Pereţ.

18. Iată sămînţa lui Pereţ.

Pereţ* a fost tatăl lui Heţron;

*1 Cron. 2. 4, etc. Mal. 1.

19. Heţron a fost tatăl lui Ram; Ram a fost tatăl lui Aminadab;

20. Aminadab a fost tatăl lui Nahşon*: Nahşon a fost tatăl lui Salmon;

*Num. 1. 7. **Mat. 1. 6.

21. Salmon a fost tatăl lui Boaz; Boaz a fost tatăl lui Obed;

22. Obed a fost tatăl lui Isai; şi Isai a fost tatăl lui David*. *1 Cron. 2. 15. Mat. 1.

CARTEA ÎNTÎII A LUI SAMUEL

SAU ÎNTÎII A ÎMPĂRAŢILOR

(Osea 13. 1.)

ELI ŞI SAMUEL, CEI DIN URMA DOI JUDECATORI ÎN ISRAEL

CAPITOLUL 1—12. (Psalmul 99. 6.)

Penina necăjeşte pe Ana.

1. Era un om din Ramataim-Tofim, din muntele lui Efraim, numit Elcana*, fiul lui Ierothan, fiul lui Elihu, fiul lui Tohu, fiul lui Tuf, Efratit**.

*1 Cron. 6. 27, 34. **Rut. 1. 2.

2. El avea două neveste; una se numea Ana, iar cealaltă Penina. Penina avea copii, dar Ana n'avea.

3. Omul acesta se suia în fiecare an* din cetatea sa la Silo**, ca să se închine înaintea Domnului oştirilor şi să-l aducă jertfe. Acolo se aflau cei

doi fii ai lui Eli, Hofni şi Fineas preoţi ai Domnului.

*Exod. 23. Deut. 16. 16. Luc. 2. 41. **1 Ios. 18. 1. †Deut. 12. 4, 5.

4. În ziua cînd îşi aducea Elcana jertfa*, dădea părţi nevestei sale Penina tuturor fiilor, şi tuturor fiicelor pe cari le avea de la ea. *Deut. 12. 17, 18, 19.

5. Dar Anei îi dădea o parte îndoită: căci iubea pe Ana. Dar Domnul* i-a făcut stearpă.

6. Protivnica ei o întepa* dese ori, ca să o facă să se minie, pentru că Domnul o făcuse stearpă.

*1 Ios. 10.

7. Și în toți anii era așa. Orice câteori se suia Ana la casa Domnului, Penina o înțepa la fel. Atunci ea plingea și nu mânca.

8. Elcana, bărbatul ei, îi zicea: „Ano, pentru ce plingi, și nu mă înști? Pentru ce ți este întristată inima? Oare nu prețuiesc eu pentru tine mai mult* decât zece fii?”
*Rut. 4. 15.

Rugăciunea Anei.

9. Ana s'a sculat, după ce au mâncat și au băut ei la Silo. Preotul Eli ședea pe un scaun, lângă unul din ușorii Templului* Domnului.
*Cap. 3. 3.

10. Și Ana se ruga Domnului cu sufletul amărît* și nu plingea!
*Iov. 7. 11; 10. 1.

11. Ea a făcut o juruință*, și a zis: „Doamne, Dumnezeu al oștirilor! Dacă vei binevoi să cauți spre* întristarea roabei Tale, dacă-ți vei aduce ț aminte de mine și nu vei uita pe roaba Ta, și dacă vei da roabei Tale un copil de parte bărbătească, îl voi închina Domnului pentru toate zilele vieții lui, și brici țin nu va trece peste capul lui.”

*Fac. 28. 20 Num. 30. 3. Judec. 11. 30. *Fac. 29. 32. Exod. 4. 31. 2 Sam. 18. 12. Ps. 26. 18. *Fac. 6. 1; 30. 22. †Num. 6. 5. Judec. 13. 6.

12. Fiindcă ea stătea multă vreme în rugăciune înaintea Domnului, Eli se uita cu băgare de seamă la gura ei.

13. Ana vorbea în inima ei, și numai buzele și le mișca, dar nu i se auzea glasul. Eli credea că este beată,

14. și i-a zis: „Până când vei fi beată? Du-te de te trezește.”

15. Ana a răspuns: „Nu, domnul meu, eu sint o femeie care suferă în inima ei, și n'am băut nici vin, nici băutură ametoitoare; ci îmi vărsam* sufletul înaintea Domnului.”
*Ps. 62. 8; 142. 2.

16. Să nu îei pe roaba ta drept o femeie stricăță*, căci numai prea multa mea durere și supărare m'a făcut să vorbesc până acum.”
*Deut. 13. 13.

17. Eli a luat din nou cuvîntul, și a zis: „Du-te* în pace, și Dumnezeu* lui Israel să asculte rugăciunea pe care l-ai făcut-o!”

*Judec. 18. 6. Marc. 5. 34. Luc. 7. 60; 8. 48. *Ps. 20. 4, 5.
18. Ea a zis: „Să capete* roaba ta trecere înaintea ta!” Și femeia a plecat*. A mâncat, și fața ei n'a mai fost aceeași.
*Fac. 33. 15. Rut. 2. 19. *Ecl. 9. 7.

19. S'au sculat disdeminăte, și, după ce s'au închinat pină la pămînt înaintea Domnului, s'au întors și au venit acasă la Rama.

Nașterea lui Samuel.

Elcana s'a culcat* cu nevastă-sa Ana, și Domnul Și-a adus** aminte de ea.
*Fac. 4. 1, 20. 1 Cor. 20. 22

20. Cînd i s'au împlinit zilele, Ana a rămas însărcinată, și a născut un fiu, căruia i-a pus numele Samuel (*Dumnezeu a ascultat*), „căci,” a zis ea, „dela Domnul l-am cerut.”

21. Bărbatul său Elcana s'a suit* apoi cu toată casa lui, să aducă Domnului jertfa de peste an, și să-și împlinească juruința.
*Vers. 11

22. Dar Ana nu s'a suit, și a zis bărbatului ei: „Cînd voi înțerca copilul, îl voi duce*, ca să fie pus înaintea Domnului și să rămînă* acolo pentru totdeauna.”

*Luc. 2. 22. *Vers. 11, 28. Cap. 2. 11, 18; 3. 1. †Exod. 21. 6.

23. Elcana*, bărbatul ei, i-a zis: „Fă ce vei crede, așteaptă pină-l vei înțerca. Numai* împlinească Și Domnul cuvîntul Lui!” Și femeia a rămas acasă, și a dat țiță fiului ei, pină l-a înțercat.
*Num. 30. 7. *2 Sam. 7. 25.

24. Cînd l-a înțercat, l-a suit cu ea, și a luat trei tauri, o eță de faină, și un burduf cu vin. L-a dus* în casa* Domnului la Silo: copilul iera încă mic de tot.
*Deut. 12. 6, 6, 11. *2 Jos. 18. 1.

25. Au junghiat taurii, și au dus* copilul la Eli.
*Luc. 2. 22.

26. Ana a zis: „Domnul meu, iartă-mă! Cît este de adevărat că sufletul tău* trăiește, domnul meu, atît este de adevărat că eu sint femeia aceea care stăteam aici lingă tine și mă rugam Domnului.”
*Fac. 12. 18. 2 Reg. 2. 2, 4, 6.

27. Pentru* copilul acesta mă rugam, și Domnul a ascultat rugăciunea pe care l-o făceam.
*Mat. 7. 7.

28. De aceea vreau să-l dau* Domnului: toată viața lui să fie dat Domnului.” Și s'au** închinat acolo înaintea Domnului.
*Vers. 11, 22. *Fac. 24. 26, 32.

Cîntarea Anei.

2. 1. Ana s'a rugat*, și a zis: „Mi se bucură inima** în Domnul, Puterea mea ț a fost înălțată de Domnul; Mi s'a deschis larg gura împotriva vrăjmașilor mei, Căci mă bucur țin de ajutorul Tău.”
*Filp. 4. 6. *Luc. 1. 48, etc. †Ps. 92. 10; 112. 9. †Ps. 9. 14; 13. 6; 20. 6; 36. 9.

2. Nimeni* nu este sfînt ca Domnul; Nu este alt** Dumnezeu decît Tine;

Nu este stincă așa ca Dumnezeuul nostru. ^{Ps. 135. 11. Deut. 7. 24; 32. 4. Ps. 96. 8; 10. 6, 8. Deut. 4. 7. 2 Sam. 22. 32.}

3. Nu mai vorbiți cu atîta îngimfare, Să nu vă mai iasă din gură cuvinte de mindrie*;

Căci Domnul este un Dumnezeu care știe totul, Și toate faptele sînt cîntărite de El. ^{Ps. 94. 4. Mal. 3. 13. Iuda 16.}

4. Arcul* celor puternici s'a sfărîmat, Și cei slabi sînt încinși cu putere. ^{Ps. 137. 17, 18; 78. 3.}

5. Cei ce* erau sături, se închiriază pentru pînă, Și cei ce erau flămînzi se odihnesc; Chiar cea* steapă naște de șapte ori, Și cea care ă avea mulți copii stă lîncezită. ^{Ps. 84. 10. Luc. 1. 62. Ps. 113. 9. 1 Sam. 1. 1. Jer. 16. 9.}

6. Domnul omoară* și învie, El pogoară în locuința morților și El scoate de acolo. ^{Deut. 32. 39. Iov. 5. 18. Osea 6. 1.}

7. Domnul sărăcește* și El îmbogățește, El smerește* și El înalță ^{Iov. 1. 21. Ps. 76. 7.}

8. El ridică* din pulbere pe cel sărac, Ridică din gunoi pe cel lipsit. Ca să-i pună* să șadă alături cu cei mari. Și le dă de moștenire un scaun de domnie îmbrăcat cu slavă; Căci ai Domnului sînt stîlpii țămîntului, Și pe ei a așezat El lumea. ^{Ps. 113. 7, 8. Dan. 4. 17. Luc. 1. 62. Iov. 30. 7. Ps. 108. 4, 5, 6. Ps. 24. 2; 102. 26; 104. 5. Ebr. 1. 8.}

9. El va păzi pașii* prea iubiților Lui, Dar cei răi vor fi nimiciți în întunec;

Căci omul nu va birui prin putere. ^{Ps. 91. 11; 121. 3.}

10. Vrajmașii Domnului vor tremura*, Din înălțimea* cerului El își va arunca tunetul asupra lor; Domnul ță va judeca marginile pămîntului.

El va da împăratului Său putere, Și El va înălța tîria ță Unsului Lui*. ^{Ps. 2. 9. Cap. 7. 10. Ps. 18. 18. Ps. 106. 10; 108. 9. Ps. 90. 24.}

11. Elcana s'a dus acasă, la Rama, și copilul a rămas în slujba* Domnului, înaintea preotului Eli. ^{Vers. 19. Cap. 8. 1.}

Răutatea Jiilor lui Eli.

12. Fiii lui Eli erau niște oameni răi*. Nu* cunoșteau pe Domnul. ^{1 Sam. 13. 13. Judec. 2. 10. Jer. 22. 16. Rom.}

13. Și iată care era felul de purt al acestor preoți față de popor. Că aducea cineva o jertfă, venea al preotului în clipa cînd se fierbea, ănea. ăinînd în mină o furculiță cu coarne,

14. o vîră în cazan, în căldare, în gaie sau în oală; și tot ce apuca furculița, lua preotul pentru el. Și făceau ei tuturor acelora din ăi cari veneau la Silo.

15. Chiar înainte de a arde* grămea, venea sluga preotului și zicea lui ce aducea jertfa: „Dă pentru mine carnea de fript; el nu va lua dela ă carne fiartă, ci vrea carne crudă“. ^{Lev. 3. 3, 4, 5.}

16. Și dacă omul zicea: „După se va arde grămea, vei lua ce-ă plăcea“, sluga răspundea: „Nu! c mi acum, căci altfel iau cu sîla“.

17. Tinerii aceștia se făceau vinova înaintea Domnului de un foarte* păcat, pentrucă nesocoteau* darul Domnului. ^{Ps. 5. 11. Mal.}

Samuel în slujba Domnului.

18. Samuel* făcea slujba înaint Domnului; și copilul acesta era în brăcat* cu un efod de în. ^{Vers. 11. Exod. 28. 4, 28. 11.}

19. Mamă-sa îi făcea pe fiecare o mantie mică, și i-o aducea cînd suia* cu bărbatul ei ca să aducă jertfa din fiecare an. ^{Cap. 11.}

20. Eli a binecuvîntat* pe Elcana; pe nevastă-sa, și a zis: „Să dea Domnul să ai copii din femeia acestă, cari să înlocuiască pe acela pe care l-ă împrumutat* ea Domnului“. Și s'au întors acasă. ^{Ps. 14. 19. Cap. 13.}

21. Cînd a cercetat* Domnul pe Elcana a rămas însărcinată, și a născut trei fii și două fiice. Și tînrul Samuel creștea* înaintea Domnului. ^{Ps. 21. 1. Judec. 19. 24. Vers. 26. Cap. 8. 19. Luc. 10; 2. 40.}

Eli își mustră copiii.

22. Eli era foarte bătrîn, și a zis cum se purtau fiii lui cu tot Israelul a aflat și că se culcau cu femeile cari slujeau afară la ușa cortului ătilnirii. ^{Exod. 28.}

23. El le-a zis: „Pentru ce face

astfel de lucruri? Căci află dela tot poporul despre faptele voastre rele.

24. Nu, copii, ce aud spunându-se despre voi, nu este bine; voi faceți pe poporul Domnului să păcătuiască.

25. Dacă un om păcătuiește împotriva altui om, îl va judeca Dumnezeu; dar dacă păcătuiește împotriva Domnului, cine se va ruga pentru el? Toți ei n'au ascultat de glasul tatălui lor, căci Domnul voia să-i omoare.

Num. 16.30. Jos. 11.20. Prov. 16.10.

26. Tînărul Samuel creștea mereu*, și era plăcut* Domnului și oamenilor.

*Vers. 21. Prov. 3.4. Luc. 2.52. Fapt. 2.47. Rom. 14.19.

Vestirea pedepsei împotriva casei lui Eli.

27. Un om* al lui Dumnezeu a venit la Eli, și i-a zis: „Așa vorbește Domnul: „Nu M'am descoperit” Eu casei tatălui tău, cînd erau în Egipt, în casa lui Faraon?”

*1 Reg. 13.1. Exod. 4.14,27.

28. Eu l-am ales* dintre toate semințiile lui Israel ca să fie în slujba Mea, în preoție, ca să se suie la altarul Meu, să ardă tîmția, și să poarte efordul înaintea Mea; și am dat* casei tatălui tău toate jertfele mistuite de foc și aduse de copiii lui Israel.

*Exod. 28.1. Num. 16.6; 19.1,7. Lev. 2.3,10; 6.16; 7.7,8,34,50; 10.14,16. Num. 6.9,10; 19.8-10.

29. Pentruce călcați* voi în picioare jertfele Mele și darurile Mele, cari am poruncit să se facă în locașul* Meu? Și cum se face că tu cinstești pe fiii tăi mai mult decît pe Mine, ca să vă îngrășați din cele dintîi roade luate din toate darurile poporului Meu Israel?”

*Deut. 32.15. Deut. 12.6,8.

30. De aceea, iată cî zice Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Spusesem* că și casa ta și casa tatălui tău au să umble totdeauna înaintea Mea”. Și acum, zice Domnul, departe* de Mine lucrul acesta! Căci voi cinstiți pe cine Mă cinstește, dar ceice Mă disprețuiesc, îi vor fi disprețuiți.

*Exod. 20.9.

*Jer. 18.0,10. Ps. 18.20; 11.14. Mal. 2.9.

31. Iată că vine vremea* cînd voi tăia brațul tău și brațul casei tatălui tău, așa încît nu va mai fi niciun bătrîn în casa ta.

*1 Reg. 2.27. Ezech. 44.10. Cap. 4.11,18,20; 14.9; 22.18,etc.

32. Vei vedea un protivnic al tău în locașul Meu, în timp ce Israel va fi copleșit de bunătăți de Domnul; și nu va mai fi niciodată niciun bătrîn în casa ta.

*Zab. 8.4.

33. Voi lăsa să rămînă la altarul Meu numai unul dintr'ai tăi, ca să îți se topească ochii de durere și să îți se întristeze sufletul; dar toți ceilalți din casa ta vor muri în floarea vîrstei.

34. Și iată semnul* celor ce se vor întîmpla celor doi fii ai tăi Hofni și Fineas: amîndoi vor muri* într'o zi.

*1 Reg. 13.3. Cap. 4.11.

35. Eu* Imi voi pune un preot credincios, care va lucra după inima Mea și după sufletul Meu; îi voi zidi* o casă stătătoare, și va umbla totdeauna înaintea Unsului* Meu.

*1 Reg. 2.36. 1 Cron. 20.22. Ezech. 44.15. 2 Sam. 7.11,27. 1 Reg. 11.38. Ps. 2.2; 18.60.

36. Și* oricine va mai rămînea din casa ta va veni să se arunce cu fața la pămînt înaintea lui, pentru un ban de argint și pentru o bucată de pine, și va zice: „Pune-mă, te rog, în una din slujbele preoției, ca să am o bucată de pine să mîncînc”.

*1 Reg. 2.27.

Domnul Se descoperă.

31. Tînărul* Samuel slujea Domnului înaintea lui Eli. Cuvîntul* Domnului era rar în vremea aceea, și vedeniile nu erau dese.

*Cap. 2.11. Ps. 74.9. Amos 8.11. Vers. 21.

2. Tot pe vremea aceea, Eli începea să aibă ochii tulburi*, și nu mai putea să vadă. El stătea culcat la locul lui,

*Fac. 27.1; 48.10. Cap. 2.22; 4.16.

3. iar candelă* lui Dumnezeu nu se stinsese încă; și Samuel era culcat în Templul* Domnului, unde era chivotul lui Dumnezeu.

*Exod. 27.21. Lev. 24.3. 2 Cron. 19.11. Cap. 1.0.

4. Atunci Domnul a chemat pe Samuel. El a răspuns: „Iată-mă!”

5. Și a alergat la Eli, și i-a zis: „Iată-mă, căci m'ai chemat”. Eli a răspuns: „Nu te-am chemat; întoarce-te și te culcă”.

6. Domnul a chemat din nou pe Samuel. Și Samuel s'a sculat, s'a dus la Eli, și i-a zis: „Iată-mă, căci m'ai chemat.” Eli a răspuns: „Nu te-am chemat, fiule, întoarce-te și te culcă”.

7. Samuel nu cunoștea* încă pe Domnul, și Cuvîntul Domnului nu-i fusese încă descoperit.

*Fapt. 10.2.

8. Domnul a chemat din nou pe Samuel, pentru a treia oară. Și Samuel s'a sculat, s'a dus la Eli, și i-a zis: „Iată-mă, căci m'ai chemat”. Eli a înțeles că Domnul cheamă pe copil,

9. și i-a zis lui Samuel: „Du-te, de

te culcă; și dacă vei mai fi chemat, să spui: „Vorbește, Doamne, căci robul Tău ascultă“. Și Samuel s'a dus să se culce la locul lui.

10. Domnul a venit, S'a înfățișat și l-a chemat ca și în celelalte dăți: „Samuele, Samuele!“ Și Samuel a răspuns: „Vorbește, căci robul Tău ascultă“.

11. Atunci Domnul a zis lui Samuel: „Iată că voi face în Israel un lucru care va asurzi urechile oricui* îl va auzi.

*2 Reg. 21. 12, Jer. 19. 3.

12. În ziua aceea voi împlini asupra lui Eli tot* ce am rostit împotriva casei lui; voi începe și voi isprăvi.

*Cap. 2. 30—36.

13. I-am* spus că vreau să pedepesc** casa lui pentru totdeauna, din pricina fărădelegii de care are cunoștință, și prin care fiii lui Ț s'au făcut vrednici de lepădat, fără Ț ca el să-i fi oprit. *Cap. 2. 29, 30, 31, etc. **Ezec. 7. 3; 18. 30. †Cap. 2. 12, 17, 22. ††Cap. 2. 23, 25.

14. De aceea jur casei lui Eli că niciodată fărădelegea casei lui Eli nu* va fi ispășită, nici prin jertfe, nici prin daruri de mîncare“. *Num. 15. 30, 31. Isa. 22. 14.

15. Samuel a rămas culcat pînă dimineața, apoi a deschis ușile casei Domnului. Samuel s'a temut să istorisească lui Eli vedenia aceea.

16. Dar Eli a chemat pe Samuel, și a zis: „Samuele, fiule!“ El a răspuns: „Iată-mă!“

17. Și Eli a zis: „Care este cuvîntul pe care Ți l-a vorbit Domnul? Nu-mi ascunde nimic. Dumnezeu să Se poarte* cu tine cu toată asprimea, dacă-mi ascunzi ceva din tot ce Ți-a spus!“

*Rut. 1. 17.

18. Samuel i-a istorisit tot, fără să-i ascundă nimic. Și Eli a zis: „Domnul* este acesta, să faci ce va crede!“

*Iov. 1. 21; 2. 10. Ps. 39. 9. Isa. 39. 6.

19. Samuel creștea*, Domnul** era cu el, și n'a lăsat să cadă la pămînt niciunul Ț din cuvintele Sale.

*Cap. 2. 21. **Fac. 39. 2, 21, 23. †Cap. 9. 6.

20. Tot Israelul, dela Dan* pînă la Beer-Șeba, a cunoscut că Domnul pusese pe Samuel proroc al Domnului.

*Jude. 20. 1.

21. Domnul nu înceta să Se arate în Silo; căci Domnul Se descoperea lui Samuel, în Silo, prin cuvîntul* Domnului.

*Vers. 1, 4.

Israel bătut de Filistenii.

4. 1. Chemarea lui Samuel a ajuns la cunoștința întregului Israel. Israel a ieșit înaintea Filistenilor, ca să lupte împotriva lor. Au tăbărit lângă Eben-Ezer*, și Filistenii tabăriseră la Afez.

*Cap. 3. 7, 12.

2. Filistenii s'au așezat în linie de bătaie împotriva lui Israel, și lupta a început. Israel a fost bătut de Filistenii, cari au omorît pe cîmpul de bătaie aproape patru mii de oameni.

3. Poporul s'a întors în tabără, și bătrînii lui Israel au zis: „Pentru ce ne-a lăsat Domnul să fim bătuți astăzi de Filistenii? Haidem să luăm dela Silo chivotul legămîntului Domnului, ca să vină în mijlocul nostru, și să ne izbăvească din mîna vrăjmașilor noștri.

4. Poporul a trimis la Silo, de unde au adus chivotul legămîntului Domnului oștirilor, care* s'ade între heruvimi“. Cei doi fii ai lui Eli, Hofni și Fineas, erau acolo, împreună cu chivotul legămîntului lui Dumnezeu.

*2 Sam. 6. 2 Ps. 80. 1; 99. 1. **Exod. 25. 18, 22. Num. 3. 9.

5. Cînd a intrat chivotul legămîntului Domnului în tabără, tot Israelul a scos strigăte de bucurie, de s'a cîntărat pămîntul.

6. Răsunetul acestor strigăte a fost auzit de Filistenii, și au zis: „Ce înseamnă strigătele acestea cari răsună în tabăra Evreilor?“ Și au auzit că sosisse chivotul Domnului în tabără.

7. Filistenii s'au temut, pentru că au crezut că Dumnezeu venise în tabără. „Vai de noi!“ au zis ei, „căci n'a fost așa ceva pînă acum.

8. Vai de noi! Cine ne va izbăvi din mîna acestor dumnezei puternici? Dumnezeii acestia au lovit pe Egipteni cu tot felul de urgii în pustie.

9. Întăriți-vă*, și fiți oameni, Filistenilor, ca nu cumva să fiți robi Evreilor, cum v'au fost ei robi** vouă: fiți oameni și luptați!“

*1 Cor. 16. 13. *Jude. 1. 1.

10. Filistenii au început lupta, și Israel a fost bătut*. Fiecare a fugit în cortul lui. Înfrîngerea a fost foarte mare, și din Israel au căzut treizeci de mii de oameni pedestri.

*Vers. 2. Lev. 26. 17. Deut. 28. 25. Ps. 78. 9.

11. Chivotul* lui Dumnezeu a fost luat, și cei doi** fii ai lui Eli, Hofni și Fineas, au murit.

*Cap. 2. 32. Ps. 78. 61. **Cap. 2. 34. Ps. 84.

12. Un om din Beniamin a alergat

din tabara de bătaie și a venit la Silo* în aceeași zi cu hainele sfîșiate, și cu capul acoperit** cu țărînă. ^{2 Sam. 1. 2.}

13. Cînd a ajuns, Eli, aștepta, stînd pe un scaun* lîngă drum, căci inima îi era neliniștită pentru chivotul lui Dumnezeu. La intrarea lui în cetate, omul acesta a dat de veste, și toată cetatea a strigat. ^{Cap. 1. 9.}

14. Eli, auzind aceste strigăte, a zis: „Ce însemnează zarva aceasta?“ Și îndată omul a venit și a adus lui Eli vestea aceasta.

15. Și Eli era în vîr stă de nouăzeci și opt de ani, avea ochii* întunecați și nu mai putea să vadă. ^{Cap. 3. 2.}

16. Omul a zis lui Eli: „Vin de pe cîmpul de bătaie, și din cîmpul de bătaie am fugit astăzi.“ Eli a zis: „Ce s'a întîmplat*, fiule?“ ^{2 Sam. 1. 4.}

17. Cel ce aducea vestea aceasta, ca răspuns, a zis: „Israel a fugit dinaintea Filistenilor, și poporul a suferit o mare înfrîngere; și chiar cei doi fiu ai tăi, Hofni și Fineas, au murit, și chivotul Domnului a fost luat.“

18. Abea a pomenit de chivotul lui Dumnezeu, și Eli a căzut de pe scaun pe spate, lîngă poartă; și-a rupt ceafa și a murit, căci era om bătrîn și greu. El fusese judecător în Israel patruzeci de ani.

19. Noru-sa, nevasta lui Fineas, era însărcinată, și sta să nască. Cînd a auzit vestea despre luarea chivotului lui Dumnezeu, despre moartea socrului ei și despre moartea bărbatului ei, s'a încovoiat și a născut, căci au apucat-o durerile nașterii.

20. Cînd trăgea să moară, femeile* cari erau lîngă ea i-au zis: „Nu te teme, căci ai născut un fiu!“ Dar ea n'a răspuns și n'a luat seama la ce i se spunea. ^{Cap. 35. 17.}

21. A pus copilului numele I-Cabod*! (Nu mai e slavă), zicînd: „S'a dus slavă* din Israel!“ Spunea lucrul acesta din pricina lui chivotului lui Dumnezeu, și din pricina socrului și bărbatului ei. ^{Cap. 14. 3. 1 Pe. 26. 8; 7. 61.}

22. Ea a zis: „S'a dus slavă din Israel, căci chivotul lui Dumnezeu este luat.“

Căderea lui Dagon înaintea chivotului.

5 I. Filistenii au luat chivotul lui Dumnezeu, și l-au dus din Eben-Ezer* la Asdod ^{Cap. 1. 7. 12.}

2. După ce au pus mina pe chivotul

lui Dumnezeu, Filistenii l-au dus în casa lui Dagon* (*Zeul pește*) și l-au așezat lîngă Dagon. ^{Jude. 16. 21.}

3. A doua zi, Asdodenii, cari se sculară dis de dimineată, au găsit pe Dagon întins* cu fața la pămînt, înaintea chivotului Domnului. Au luat pe Dagon, și l-au pus* înapoi la locul lui. ^{Isa. 19. 1; 46. 1, 2. 1 Sa. 46. 7.}

4. Și a doua zi, sculîndu-se disdimineată, au găsit pe Dagon întins cu fața la pămînt, înaintea chivotului Domnului; capul* lui Dagon și cele două mini ale lui erau tăiate pe prag, și nu-i rămăsese decît trunchiul. ^{Jer. 50. 2. Eze. 6. 4, 6. Mic. 1. 7.}

5. De aceea, pînă în ziua de azi, preoții lui Dagon și toți ceie intră* în casa lui Dagon, la Asdod, nu calcă pe prag. ^{Tef. 1. 9.}

Pedeapsa Filistenilor.

6. Mina* Domnului a apăsut asupra celor din Asdod, și i-a pustiit*; i-a lovit cu bube* la sezut, atît în Asdod cît și în ținutul lui. ^{Vers. 7, 11. Exod. 9. 3. Ps. 32. 4. Fapt. 13. 11. 2 Cap. 6. 5. 1 Deut. 28. 27. Ps. 74. 66.}

7. Cînd au văzut că așa stau lucrurile, oamenii din Asdod au zis: „Chivotul Dumnezeului lui Israel s'a nu rămină la noi, căci mina Lui apasă asupra noastră și asupra lui Dagon, dumnezeul nostru.“

8. Și au trimes și au adunat la ei pe toți domnitorii Filistenilor, și au zis: „Ce să facem cu chivotul Dumnezeului lui Israel? Domnitorii au răspuns: „Să se ducă la Gat chivotul Dumnezeului lui Israel.“ Și au adus acolo chivotul Dumnezeului lui Israel.“

9. Dar după ce a fost dus acolo, mina* Domnului a apăsut asupra cetății, și a fost o mare* groază; a lovit pe oamenii cetății dela mic pînă la mare, și au avut o spuzenie de bube la sezut. ^{Deut. 2. 16. Cap. 7. 13; 12. 16. 1 Vers. 11. 1 Vers. 6. Ps. 78. 66.}

10. Atunci au trimes chivotul lui Dumnezeu la Ecron. Cînd a intrat chivotul lui Dumnezeu în Ecron, Ecronitii au strigat: „Au adus la noi chivotul Dumnezeului lui Israel, ca să ne omoare, pe noi și poporul nostru.“

11. Și au trimes și au strîns pe toți domnitorii Filistenilor, și au zis: „Trimeteți înapoi chivotul Dumnezeului lui Israel; să se întoarcă la locul lui, ca să nu ne omoare, pe noi și poporul nostru.“ Căci în toată cetatea era o

groază de moarte, și mina* lui Dumnezeu apăsa cu putere. ^{*Vers. 6, 9.}

12. Oamenii cari nu mureau, erau loviți cu bube la șezut, și țipetele cetății se înălțau pînă la cer.

Filistenii trimet chivotul înapoi.

6 1. Chivotul Domnului a fost șapte luni în țara Filistenilor.

2. Și Filistenii au chemat* pe preoți și pe ghicitori, și au zis: „Ce să facem cu chivotul Domnului? Arătați-ne cum trebuie să-l trimetem înapoi la locul lui.”

^{*Fac. 41, 8. Exod. 7, 11. Dan. 2, 2; 5, 7. Mat. 2, 4.}

3. Ei au răspuns: „Dacă trimeteți înapoi chivotul Dumnezeului lui Israel, să nu-l trimeteți cu mina goală*, ci aduceți lui Dumnezeu o jertfă** pentru vină; atunci vă veți vindeca, și veți ști ț pentru ce nu s'a îndepărtat mina Lui de peste voi.”

^{*Exod. 23, 15. Deut. 16, 16. †Lev. 5, 15, 16. ‡Vers. 9.}

4. Filistenii au zis: „Ce jertfă pentru vină să-l aducem?” Ei au răspuns: „Cinci umflături de aur și cinci șoareci de aur, după* numărul domnitorilor Filistenilor, căci aceeaș urgie a fost peste voi toți și peste domnitorii voștri. ^{*Vers. 17, 18. 1os. 13, 3. Judc. 3, 3.}

5. Faceți niște chipuri după umflăturile* voastre și niște chipuri după șoarecii voștri cari pustiesc țara, și dați** slavă Dumnezeului lui Israel: poate că va înceta ț să-și apese mina peste voi, peste dumnezeii ț voștri, și peste țara voastră. ^{*Cap. 5, 8. †1os. 7, 19. Isa. 42, 12. Mal. 2, 2. Ioan. 9, 24. ‡Cap. 5, 6, 11. Ps. 39, 10. ††Cap. 5, 3, 4, 7.}

6. Pentru ce să vă împietriți inima, cum* și-au împietrit inima Egiptenii și Faraon? Nu i-a pedepsit El și n'au lăsat** ei atunci pe copiii lui Israel să plece? ^{*Exod. 7, 13; 8, 15; 14, 17. †Exod. 12, 31.}

7. Acum, faceți un* car nou de tot, și luați două vaci tinere cari dau țită și cari n'au tras** la jug; înjuțați vacile la car, și mînați înapoi acasă viteii lor cari se țin după ele.

^{*2Sam. 6, 3. **Num. 19, 2.}

8. Să luați chivotul Domnului, și să-l puneți în car; să puneți alături de el, într'o ladă, lucrurile de aur* pe cari le dați Domnului ca dar pentru vină; apoi să-l trimeteți, și va pleca. ^{*Vers. 4, 5.}

9. Să-l urmăriți cu privirea; și dacă se va sui pe drumul hotarului său spre Bet-Şemeș*, Domnul ne-a făcut a-

cest mare rău; dacă nu, vom ști** că nu mina Lui ne-a lovit, ci lucrul acesta a venit peste noi din întîmplare.” ^{*1os. 15, 10. **Vers. 2.}

10. Oamenii au făcut așa. Au luat două vaci cari alăptau, le-au înjugat la car, și le-au închis viteii acasă.

11. Au pus în car chivotul Domnului, și lada cu șoarecii de aur și chipurile umflăturilor lor.

12. Vacile au apucat drept pe drum spre Bet-Şemeș; au ținut mereu acelaș drum, mugind, și nu s'au abătut nici la dreapta nici la stînga. Domnitorii Filistenilor au mers după ele pînă la hotarul Bet-Şemeșului.

Chivotul la Bet — Şemeș.

13. Locuitorii din Bet-Şemeș se cerau grînele în vale: au ridicat ochii, au zărit chivotul, și s'au bucurat cînd l-au văzut.

14. Carul a ajuns în cîmpul lui Iosua din Bet-Şemeș, și s'a oprit acolo. Acolo era o piatră mare. Au despicat lemnele carului, și vacile le-au adus ca ardere de tot Domnului.

15. Leviții au pogorit chivotul Domnului, și lada de lingă el în care se aflau lucrurile de aur, și le-au pus pe toate pe piatra cea mare. Oamenii din Bet-Şemeș au adus Domnului în ziua aceea ardere de tot și jertfe.

16. Cei cinci* domnitori ai Filistenilor, după ce au văzut lucrul acesta, s'au întors la Ecron în aceeaș zi. ^{*1os. 12, 2.}

17. Iată* umflăturile de aur pe cari le-au dat Domnului Filistenii, ca dar pentru vină: una pentru Asdod, una pentru Gaza, una pentru Ascalon, una pentru Gat, una pentru Ecron. ^{*Vers. 4.}

18. Erau și niște șoareci de aur, după numărul tuturor cetăților Filistenilor, cari erau ale celor cinci căpetenii, atît cetăți întărite cît și cetăți fără ziduri. Lucrul acesta îl adevărește piatra cea mare pe care au pus chivotul Domnului, și care este și astăzi în cîmpul lui Iosua din Bet-Şemeș.

19. Domnul a lovit* pe oamenii din Bet-Şemeș, cînd s'au uitat în chivotul Domnului; a lovit (cincizeci de mii) șaptezeci de oameni din popor. Și poporul a plîns, pentru că Domnul îl lovea cu o mare urgie.

^{*Exod. 19, 21. Num. 4, 5, 15, 20. 2Sam. 4, 1.}

20. Oamenii din Bet-Şemeș au zis: „Cine poate sta înaintea Domnului înaintea acestui Dumnezeu sfînt? Să

la cine trebuie să se suie chivotul, dacă se depărtează dela noi?" ^{2 Sam. 6.9. Mel. 3.2.}

21. Au trimis soli la locuitorii din Chiriat—learim*, ca să le spună: „Filistenii au adus înapoi chivotul Domnului; pogoriți-vă și suiți-l la voi.“ ^{1 Jos. 15. 11. Judec. 18. 12. 1 Crov. 13. 6, 8.}

Chivotul la Chiriat—learim.

7 1. Locuitorii din Chiriat—learim* au venit, și au suit chivotul Domnului; l-au dus în casa lui Abinadab**, pe deal, și au sfințit pe fiul său Eleazar ca să păzească chivotul Domnului. ^{2 Cap. 6. 21. Ps. 172. 6. 2 Sam. 6. 4.}

2. Trecuse destulă vreme din ziua cînd fusese pus chivotul în Chiriat—learim. Trecuseră douăzeci de ani. Atunci toată casa lui Israel a plîns după Domnul.

3. Samuel a zis întregi case a lui Israel: „Dacă din toată inima voastră vă întoarceți* la Domnul, scoateți** din mijlocul vostru dumnezeii străini și Astarteele†, îndreptați-vă inima†† spre Domnul, și sluiți-l numai*† Lui; și El vă va izbăvi din mina Filistenilor.“ ^{1 Deut. 30. 2—10. 1 Reg. 8. 48. Isa. 65. 7. Osea 6. 1. Ioel 2. 12. 2 Fac. 35. 2. Jos. 24. 14. 23. † Judec. 2. 13. †† 2 Cron. 30. 10. Iov. 11. 13, 14. †† Deut. 6. 13; 10. 20; 18. 4. Mat. 4. 10. Luc. 4. 8.}

4. Și copiii lui Israel au scos din mijlocul lor Baalii* și Astarteele, și au slujit numai Domnului. ^{1 Judec. 2. 11.}

5. Samuel a zis: „Stringeți* pe tot Israelul la Mițpa, și eu mă voi ruga Domnului pentru voi.“ ^{1 Judec. 20. 1. 2 Reg. 25. 23.}

6. Și s'au strîns la Mițpa. Au scos* apă și au vărsat-o înaintea Domnului, și au postit** în ziua aceea, zicînd: „Am păcătuit† împotriva Domnului!“ Samuel judeca pe copiii lui Israel la Mițpa. ^{2 Sam. 14. 14. 2 Neem. 9. 1, 2. Dan. 9. 3, 4, 5. Ioel 2. 12. † Judec. 10. 10. 1 Reg. 8. 47. Ps. 108. 9.}

Israel se cădește.

7. Filistenii au aflat că fiii lui Israel se adunaseră la Mițpa, și domnitorii Filistenilor s'au suit împotriva lui Israel. La vestea aceasta copiii lui Israel s'au temut de Filistenii,

8. și au zis lui Samuel: „Nu înceta* să strigi pentru noi către Domnul, Dumnezeul nostru, ca să ne scape din mina Filistenilor.“ ^{1 Isa. 37. 4.}

9. Samuel a luat un miel sugar, și l-a adus întreg ca ardere de tot Domnului. A strigat* către Domnul pentru Israel, și Domnul l-a ascultat. ^{1 Ps. 90. 6. 1er. 15. 1.}

10. Pe cînd aducea Samuel arderea de tot, Filistenii s'au apropiat ca să bată pe Israel. Domnul a tunat* în ziua aceea cu mare vîiet împotriva Filistenilor, și i-a pus pe fugă. Au fost bătuti dinaintea lui Israel. ^{1 Jos. 10. 10. Judec. 4. 15; 6. 20. Cap. 2. 10. 2 Sam. 22. 14. 15.}

11. Bărbații lui Israel au ieșit din Mițpa, au urmărit pe Filistenii, și i-au bătut pînă sub Bet-car.

12. Samuel a luat* o piatră pe care a pus-o între Mițpa și Șen, și i-a pus numele Eben-Ezer (*Piatră de ajutor*), zicînd: „Pînă aici Domnul ne-a ajutat.“ ^{1 Fac. 28. 18; 31. 45; 34. 14. Jos. 4. 9; 24. 26.}

13. Astfel* au fost smeriți Filistenii, și n'au mai** venit pe ținutul lui Israel. Mina Domnului a fost împotriva Filistenilor în tot timpul vieții lui Samuel. ^{1 Judec. 13. 1. 2 Cap. 13. 6.}

14. Cetățile pe cari le luaseră Filistenii dela Israel, s'au întors la Israel, dela Ecron pînă la Gat, cu ținutul lor; Israel le-a smuls din mina Filistenilor. Și a fost pace între Israel și Amoriți.

Samuel judecător.

15. Samuel a fost judecător* în Israel în tot timpul vieții lui. ^{1 Vers. 6. Cap. 12. 11. Judec. 2. 16.}

16. El se ducea în fiecare an de făcea înconjurul Betelui, Ghilgalului și Mițpei, și judeca pe Israel în toate locurile acestea.

17. Apoi se întorcea* la Rama, unde era casa lui; și acolo judeca pe Israel. Și a zidit** acolo un altar Domnului. ^{1 Cap. 8. 4. 2 Judec. 21. 4.}

Israelii cer un împărat.

8 1. Cînd a îmbătrînit Samuel, a pus* pe fiii săi** judecători peste Israel. ^{1 Deut. 18. 2 Cron. 19. 5. 2 Judec. 10. 4; 12. 14. Judec. 6. 10.}

2. Fiul său înfii născut se numea Ioel, și al doilea Abia; ei erau judecători la Beer-Seba.

3. Fiii lui Samuel n'au* călcat pe urmele lui; ci se dădeau* la lăcomie, luau mită† și călcau dreptatea. ^{1 1er. 22. 15, 16, 17. 2 Exod. 18. 21. 1 Tim. 3. 3; 6. 10. † Deut. 16. 19. Ps. 15. 5.}

4. Toți bătrînii lui Israel s'au strîns și au venit la Samuel la Rama.

5. Ei au zis: „Iată că tu ești bătrîn, și copiii tăi nu călcă pe urmele tale; acum pune* un împărat peste noi să ne judece, cum au toate neamurile.“ ^{1 Vers. 19, 20. Deut. 17. 14. Osea 13. 10. Fapt. 13. 21.}

6. Samuel n'a văzut cu plăcere faptul că ziceau: „Dă-ne un împărat ca să ne judece.“ Și Samuel s'a rugat Domnului.

7. Domnul a zis lui Samuel: „Ascultă glasul poporului în tot ce-ți va spune; căci nu pe tine te leapădă, ci pe Mine mă leapădă, ca să nu mai domnesc peste ei.“

• Exod. 16, 8. • Cap. 10, 10; 12, 17, 19. Oseu 13, 10, 11.

8. Ei se poartă cu tine cum s'au purtat totdeauna, decind i-am scos din Egipt pînă în ziua de astăzi; M'au părăsit și au slujit altor dumnezei.

9. Ascultă-le glasul deci; dar înștiințează-i, și fă-le cunoscut dreptul împăratului care va domni peste ei.“

• Vers. 11.

10. Samuel a spus toate cuvintele Domnului poporului care-i cerea un împărat.

11. El a zis: „Iată care va fi dreptul împăratului care va domni peste voi. El va lua pe fiii voștri, îi va pune la carăle sale și între călăreții lui, ca să alerge înaintea carului lui;“

• Deut. 17, 16, etc. Cap. 16, 25. • Cap. 14, 22.

12. Îi va pune căpetenii peste o mie și căpetenii peste cincizeci, și-i va întrebuința la aratul pămînturilor lui, la seceratul bucatelor lui, la facerea armelor lui de război și a uneltelor carărilor lui.

13. Va lua pe fetele voastre să-i facă miresme, de mîncare și pîne.

14. Va lua cea mai bună parte din cîmpiile voastre, din viile voastre și din mîslinii voștri, și o va da slujitorilor lui.

• 1 Reg. 21, 7. Ezei. 40, 18.

15. Va lua zeciuială din rodul semîntor și viilor voastre, și o va da slujitorilor lui.

16. Va lua pe robii și roabele voastre, cei mai buni boi și măgari al voștri, și-i va întrebuința la lucrările lui.

17. Va lua zeciuială din oile voastre, și voi înșivă veți fi slugile lui.

18. Și atunci veți striga împotriva împăratului vostru pe care-l veți alege, dar Domnul nu vă va asculta.“

• Prov. 1, 26, 27, 28. Isa. 1, 16. Mic. 3, 4.

19. Poporul n'a vrut să asculte glasul lui Samuel. „Nu!“ au zis ei, „ci să fie un împărat peste noi.“

20. Ca să fim și noi ca toate neamurile; împăratul nostru ne va judeca, va merge în fruntea noastră și ne va cîrmui în războaiele noastre.“

• Vers. 6.

21. Samuel, după ce a auzit toate cu-

vintele poporului, le-a spus în auzul Domnului.

22. Și Domnul a zis lui Samuel: „Ascultă-le glasul, și pune un împărat peste ei.“ Și Samuel a zis bărbatilor lui Israel: „Duceți-vă fiecare în cetatea lui.“

Vers. 7. Oseu 13, 11.

Saul la Samuel.

1. Era un om din Beniamin, numit Chis, fiul lui Abiel, fiul lui Teror, fiul lui Becorat, fiul lui Afiah, fiul unui Beniamit, un om tare și voinic.

• Cap. 11, 6. 1 Cron. 8, 29, 30.

2. El avea un fiu cu numele Saul, tinăr și frumos, mai frumos decît orice din copiii lui Israel. Și-i întrecă pe toți în înălțime dela umăr în sus.

• Cap. 10, 23.

3. Măgărițele lui Chis, tatăl lui Saul, s'au rătăcit; și Chis a zis fiului său Saul: „Ia cu tine o slugă, scoală-te și du-te de caută măgărițele.“

4. Saul a trecut prin muntele lui Efraim, și a străbătut țara Șaliș, fără să le găsească; au trecut prin țara Saalim, și nu erau acolo; au străbătut țara lui Beniamin, și nu le-au găsit.

• 1 Reg. 1, 6.

5. Ajunseseră în țara Tuf, cînd Saul a zis slugii care îl însoțea: „Haideți ne întoarcem, ca nu cumva tatăl meu, lăsînd măgărițele, să fie îngrijorat de noi.“

6. Sluga i-a zis: „Iată că în cetatea aceasta este un om al lui Dumnezeu, un om cu vază; tot ce spune el, nu se poate să nu se întîmple. Haideți la el dar; poate că ne va arăta drumul pe care trebuie să apucăm.“

• Deut. 33, 1. 1 Reg. 13, 1. • Cap. 3, 9.

7. Saul a zis slugii sale: „Dar dacă mergem acolo, ce să aducem omului lui Dumnezeu? Căci nu mai avem merinde în saci și n'avem niciun dar adus omului lui Dumnezeu. Ce să vem?“

• Jude. 6, 18; 13, 17. 1 Reg. 14, 3. 2 Reg. 4, 2, 3.

8. Sluga a luat din nou cuvîntul, și a zis lui Saul: „Uite eu am la mine un sfert de siclu de argint; îl voi da omului lui Dumnezeu, și ne va arăta drumul.“

9. Odinioară în Israel, cînd se ducea cineva să întrebă pe Dumnezeu, zicea: „Haideți, să mergem la vîzător!“ Căci acela care se numește azi prooroc, se numea odinioară vîzător.

• Psu. 26, 22. • 2 Sam. 24, 11. 2 Reg. 17, 13. 1 Cron. 28, 9.

2 Sam. 2, 20. 2 Cron. 10, 7, 10. Isa. 10, 10. Amos 7, 12.

10. Saul a zis slugii: „Ai dreptate; haidem să mergem!” Și s'au dus în cetatea unde era omul lui Dumnezeu.

11. Pe cînd se suiau ei spre cetate, au întîlnit niște fete* cari ieșiseră să scoată apă; și le-au zis: „Aici este vazătorul?”

12. Ele le-au răspuns: „Da, iacă-l înaintea ta; dar du-te repede, astăzi* a venit în cetate, pentrucă poporul aduce jertfă** pe înălțime.

* Fac. 31, 64. Cap. 16, 2. ** 1 Reg. 3, 2.

13. Cînd veți intra în cetate, îl veți găsi înainte ca să se suie la locul înalt să mînce; căci poporul nu mîncă pînă nu vine el, fiindcă el trebuie să binecuvînteze jertfa; după aceea, mîncă și cei poștiți. Suiți-vă dar, căci acum îl veți găsi.”

14. Și s'au suit în cetate. Tocmai cînd intrau pe poarta cetății, au fost întîlniți de Samuel, care ieșea să se suie pe înălțime.

15. Dar, cu o zi mai înainte de venirea lui Saul, Domnul* înștiințase pe Samuel, și-i zicse: *

* Cap. 16, 1. * Exod. 2, 26; 6, 7, 9.

16. „Mîne, la ceasul acesta, îți voi trimite un om din țara lui Beniamin, și să-l* ungi drept căpetenie a poporului Meu Israel. El va scăpa poporul Meu din mîna Filistenilor; căci am căutat** cu îndurare spre poporul Meu, pentrucă strigătul lui a ajuns pînă la Mine.”

17. Cînd a zărit Samuel pe Saul, Domnul i-a zis: „Iată* omul, despre care ți-am vorbit; el va domni peste poporul Meu.”

* Cap. 16, 12. Osos 13, 11.

18. Saul s'a apropiat de Samuel la mijlocul porții, și a zis: „Arată-mi, te rog, unde este casa vazătorului.”

19. Samuel a răspuns lui Saul: „Eu sînt vazătorul. Suie-te înaintea mea pe înălțime, și veți mînce astăzi cu mine. Mîne te voi lăsa să pleci, și-ți voi spune tot ce se petrece în inima ta.

20. Nu te neliști de măgărițele* pe cari le-ai pierdut acum trei zile, căci s'au găsit. Și pentru cine este păstrat** tot ce este mai de preț în Israel? Oare nu pentru tine și pentru toată casa tatălui tău?”

* Veru. B. ** Cap. 8, 5, 10; 12, 18.

21. Saul a răspuns: „Oare nu sînt eu Beniamit*, din una din cele mai mici* seminții ale lui Israel? Și familia* mea nu este cea mai mică dintre toate familiile din seminția lui Benia-

min? Pentruce dar îmi vorbești astfel?”

* Cap. 15, 17. * Judec. 20, 16, 47, 48. Ps. 68, 27. * Judec. 6, 16.

22. Samuel a luat pe Saul și pe sluga lui, i-a vîrit în odara de mîncare, le-a dat locul cel dinții între cei poștiți, cari erau aproape treizeci de inși.

23. Samuel a zis bucătarului: „Adu porția pe care ți-am dat-o, cînd ți-am zis: „Pune-o deoparte.”

24. Bucătarul a dat spata* și ce era pe ea, și a pus-o înaintea lui Saul. Și Samuel a zis: „Iată ce a fost păstrat, pune-o înainte, și mîncă, fiindcă pentru tine s'a păstrat cînd am poștit poporul.” Astfel Saul a mîncat cu Samuel în ziua aceea. *

* Lev. 7, 32, 33. Exod. 24, 4.

25. S'au pogorît apoi de pe înălțime în cetate, și Samuel a stat de vorbă cu Saul pe acoperișul* casei.

* Deut. 22, 8. 2 Sam. 11, 2. Fapt. 10, 9.

26. Apoi s'au sculat disdedimineață; și în revărsatul zorilor, Samuel a chemat pe Saul de pe acoperiș, și a zis: „Scoală-te, și te voi însoți.” Saul s'a sculat, și au ieșit amîndoi, el și Samuel.

27. Cînd s'au pogorît la marginea cetății, Samuel a zis lui Saul: „Spune slugii tale să treacă înaintea noastră.” Și sluga a trecut înainte. „Oprește-te acum”, a zis iarăș Samuel, „și-ți voi face cunoscut cuvîntul lui Dumnezeu.”

Saul este uns de Samuel ca împărat.

10. 1. Samuel* a luat sticleuța cu untdelemn, și a turnat-o pe capul lui Saul. Apoi l-a sărutat*, și a zis: „Nu te-a uns Domnul† ca să fii căpetenia moștenirii†† Lui?”

* Cap. 9, 16; 10, 13. 2 Reg. 9, 3, 6. * 1 Pe. 2, 12. † Fapt. 18, 21. †† Deut. 32, 9. Ps. 78, 71.

2. Astăzi, după ce mă vei părăsi, vei găsi doi oameni la mormîntul* Raheli, în hotarul lui Beniamin la Telhah**. Ei îți vor zice: „Măgărițele pe cari te-ai dus să le cauți s'au găsit; și iată că tatăl tău nu se mai gîndește la măgărițe, ci este îngrijorat de voi, și zice: „Ce să fac pentru fiul meu?”

* Psal. 75, 10, 20. ** Ion. 18, 28.

3. De acolo vei merge mai departe, și vei ajunge la stejarul din Tabor, unde vei fi întîmpinat de trei oameni suindu-se la* Dumnezeu, în Betel, și ducînd unul trei iezi, altul trei turte de pine, iar altul un burduf cu vin.

* Fac. 28, 22; 35, 1, 7.

300

4. Ei te vor întreba de sănătate, și-ți vor da două pini, pe cari le vei lua din mîna lor.

5. După aceea, vei ajunge la Ghibea Elohîm*, unde** se află garnizoana Filiștenilor. Cînd vei intra în cetate, vei întîlni o ceată de prooroci pogorîni, du-se-ți de pe înălțimea pentru jertfă, cu lăute, timpene, fluere și cobze înainte, și ții proorocind.

* Vers. 10.
** Cap. 13, 9. † Cap. 9, 12. †† Exod. 16, 20, 21. 2 Reg. 3, 15.
1 Cor. 14, 1.

6. Duhul* Domnului va veni peste tine, vei prooroci** cu ei, și vei fi prefăcut într'alt om.

* Num. 11, 25. Cap. 16, 13. ** Vers. 10. Cap. 19, 23, 24.

7. Cînd ți se vor împlini semnele* acestea, fă ce vei găsi de făcut, căci Dumnezeu** este cu tine.

* Exod. 4, 8. Luc. 2, 12. ** Jude. 6, 12.

8. Apoi să te pogori înaintea mea la* Ghilgal; și eu mă voi pogori la tine, ca să aduc arderi de tot și jertfe de mulțămire. Să mă aștepți șapte** zile acolo, pînă voi ajunge eu la tine și-ți voi spune ce ai să faci*.

* Cap. 11, 14, 15; 13, 1. ** Cap. 13, 8.

9. De îndată ce Saul a întors spatele ca să se despărță de Samuel, Dumnezeu i-a dat o altă inimă, și toate semnele acestea s'au împlinit în aceeași zi.

10. Cînd au ajuns* la Ghibea, iată că i-a ieșit înainte o ceată de** prooroci. Duhul† lui Dumnezeu a venit peste el, și el a proorocit în mijlocul lor.

* Vers. 5. ** Cap. 19, 20. † Vers. 6.

11. Toți cei ce-l cunoscuseră mai înainte, au văzut că proorocia împreună cu proorocii, și își ziceau unul altuia în popor: „Ce s'a întîmplat cu fiul lui Chis? Oare și Saul este între prooroci?“

12. Cîineva din Ghibea a răspuns: „Și cine este tatăl lor?“ Deacolo zicala: „Oare și Saul* este între prooroci?“ —

* Cap. 19, 24. Mat. 13, 54, 55. Ioan. 7, 15. Fapt. 4, 13.

13. Cînd a sfîrșit de proorocit, s'a dus pe înălțime.

14. Unchiul lui Saul a zis lui Saul și slugii lui: „Unde v'ați dus?“ Saul a răspuns: „Să căutăm măgărițele; dar cînd am văzut că nu le găsim, ne-am dus la Samuel.“

15. Unchiul lui Saul a zis din nou: „Istoriște-mi dar ce v'a spus Samuel.“

16. Și Saul a răspuns unchiului său: „Ne-a spus că măgărițele s'au găsit.“

Și nu i-a spus nimic despre împărăția despre care vorbise Samuel.

Saul ales împărat prin sorți.

17. Samuel a chemat poporul înaintea* Domnului la Mițpa**.

* Jude. 11, 11; 20, 1. Cap. 11, 15. ** Cap. 7, 3, 4.

18. Și a zis copiilor lui Israel: „Așa vorbește* Domnul, Dumnezeu lui Israel: „Eu am scos din Egipt pe Israel, și v'am izbăvit din mîna Egiptenilor și din mîna tuturor împărățiilor cari v'a apăsau.“

* Jude. 6, 8, 9.

19. Și astăzi, voi* lepădați pe Dumnezeu vostru, care v'a izbăvit din toate relele și din toate suferințele voastre, și-l ziceți: „Pune un împărat peste noi!“ Înfațișați-vă acum înaintea Domnului, după semințiile voastre și după miile voastre*.

* Cap. 8, 7, 19; 12, 12.

20. Samuel a apropiat* toate semințiile lui Israel, și a ieșit la sorți seminția lui Beniamin.

* Ios. 7, 14, 16, 17. Fapt. 1, 24, 26.

21. A apropiat seminția lui Beniamin pe familii, și a ieșit la sorț familia lui Matri. Apoi a ieșit la sorț Saul, fiul lui Chis. L-au căutat, dar nu l-au găsit.

22. Au întrebat* din nou pe Domnul: „A venit oare omul acesta aici?“ Și Domnul a zis: „Iată că este ascuns între vase.“

* Cap. 23, 2, 4, 10, 11.

23. Au alergat și l-au scos de acolo, și el s'a înfațișat în mijlocul poporului. Ii întrecă pe toți în înălțime*, dela umăr în sus.

* Cap. 9, 2.

24. Samuel a zis întregului popor: „Vedeți pe cel pe care l-a ales* Domnul? Nu este nimeni în tot poporul care să fie ca el“. Și tot poporul a strigat: „Trăiască** împăratul!“

* 2 Sam. 21, 6. ** 1 Reg. 1, 25, 39. 2 Reg. 11, 12.

25. Samuel a făcut cunoscut poporului dreptul* împărăției, și l-a scris într'o carte, pe care a pus-o înaintea Domnului. Apoi a dat drumul întregului popor, trimetînd pe fiecare acasă.

* Deut. 17, 14, etc. Cap. 8, 11.

26. Și Saul s'a dus acasă în* Ghibea, însoțit de o parte din ostași a căror inimă o mișcase Dumnezeu.

* Jude. 20, 14. Cap. 11, 4.

27. S'au găsit însă* și oameni răi**, cari ziceau: „Ce ne poate ajuta acesta?“ Și l-au disprețuit, și nu ți-au adus niciun dar. Dar Saul s'a făcut că nu-i aude.

* Cap. 11, 12. ** Deut. 13, 13. † 2 Sam. 8, 2. 1 Reg. 4, 21; 10, 25. 2 Cron. 17, 5. Ps. 72, 10. Mat. 2, 11.

Înfringerea Amoniților.

11 1. Nahaș*, Amonitul, a venit și a împresurat labesul** din Galaad. Toți locuitorii din labes au zis lui Nahaș: „Fă Ț legământ cu noi, și-ți vom fi supuși.“

* Cap. 12. 42. * Judec. 21. 8. † Fac. 20. 29. Exod. 23. 32. 1 Reg. 10. 34. 10v. 41. 1. Ezech. 17. 13.

2. Dar Nahaș, Amonitul, le-a răspuns: „Voi face legământ cu voi dacă mă lăsați să vă scot la toți ochiul drept, și să arunc astfel o ocară* asupra întregului Israel.“

* Fac. 34. 14. Cap. 17. 26.

3. Bătrînii din Iabes i-au zis: „Dă-ne un răgaz de șapte zile, ca să trimetem soli în tot ținutul lui Israel; și dacă nu va fi nimeni să ne ajute, ne vom supune ție“.

4. Solii au ajuns la* Ghibea, cetatea lui Saul, și au spus aceste lucruri în auzul poporului. Și tot poporul** a ridicat glasul, și a plîns.

* Cap. 10. 26; 16. 34. 2 Sam. 21. 8. * Judec. 2. 4; 21. 2.

5. Saul tocmai se întorcea dela cîmp, în urma boilor, și a întrebat: „Ce are poporul de plînge?“ I-au istorisit ce spusesea cei din Iabes.

6. Cum a auzit Saul aceste lucruri, Duhul* lui Dumnezeu a venit peste el, și s'a miniat foarte tare.

* Judec. 9. 10; 6. 34; 11. 20; 13. 25; 14. 6. Cap. 10. 10; 16. 13.

7. A luat o păreche de boi, i-a tăiat* în bucăți, și le-a trimes prin soli în tot ținutul lui Israel, zicînd: „Ori cine** nu va merge după Saul și Samuel, își va vedea boii tăiați la fel“. Groaza Domnului a apucat pe popor, care a pornit ca un singur om.

* Judec. 19. 29. * Judec. 21. 6, 8, 10.

8. Saul le-a făcut numărătoarea la Bezec*; copiii lui Israel** erau trei sute de mii, și bărbații lui Iuda treizeci de mii.

* Judec. 1. 5. * 2 Sam. 24. 9.

9. Ei au zis solilor cari veniseră: „Așa să vorbiți locuitorilor labesului din Galaad: Mine, cînd va dogori soarele, veți avea ajutor“. Solii au dus vestea aceasta celor din Iabes, cari s'au umplut de bucurie,

10. și au zis Amoniților: „Mine ne vom* supune vouă, și ne veți face ce vă va plăcea“.

* Vers. 3.

11. A doua zi, Saul* a împărțit poporul în trei** cete. Au pătruns în tabăra Amoniților în straja dimineții, și i-au bătut pînă la căldura zilei. Cei ce au scăpat, au fost risipiți, și n'au mai rămas doi laolaltă dintre ei.

* Cap. 31. 11. * Judec. 7. 18.

Bunătatea lui Saul. Jertfa din Ghilgal.

12. Poporul a zis lui Samuel: „Cine* zicea: „Saul să domnească peste noi?“ Dați** încoace pe oamenii accia, ca să-i omorîm.“

* Cap. 10. 27. * Luc. 19. 27.

13. Dar Saul a zis: „Nimeni* nu va fi omorît în ziua aceasta, căci astăzi Domnul a dat o izbăvire** lui Israel“.

* 2 Sam. 19. 22. * Exod. 14. 13, 30. Cap. 19. 5.

14. Și Samuel a zis poporului: „Veniți, și să mergem la Ghilgal, ca să întărim acolo împărăția.“

15. Tot poporul s'a dus la Ghilgal*, și au pus pe Saul împărat, înaintea** Domnului, la Ghilgal. Acolo, au adus jertfe Ț de mulțămire înaintea Domnului; și Saul și toți oamenii lui Israel s'au veselit foarte mult acolo.

* Cap. 10. 8. * Cap. 10. 17. † Cap. 10. 8.

Curăția de inimă a lui Samuel.

12 1. Samuel a zis întregului Israel: „Iată că v'am ascultat glasul* în tot ce mi-ați zis, și am pus un împărat** peste voi.

* Cap. 8. 6, 19, 20. * Cap. 10. 24; 11. 14, 15.

2. De acum, iată împăratul* care va merge înaintea voastră. Cît despre mine, eu** sînt bătrîn, am albit, așa că fiii mei sînt cu voi; am umblat înaintea voastră, din tineretă pînă în ziua de azi.

* Num. 27. 17. Cap. 8. 20. * Cap. 8. 1, 15.

3. Iată-mă! Mărturisii împotriva mea, în fața Domnului și în fața unsului* Lui: Cui i-am** luat bou, sau cui i-am luat măgarul? Pe cine am apăsă, și pe cine am năpăstuit? De la cine am luat mită ca să închid ochii Ț asupra lui? Mărturisii, și vă voi da înapoi.“

* Vers. 5. Cap. 10. 1; 24. 6. 2 Sam. 1. 14, 16. * Num. 16. 15. Fapt. 20. 33. 1 Tes. 2. 5. † Deut. 16. 19.

4. Ei au răspuns: „Nu ne-ai apăsă, nu ne-ai năpăstuit, și nici n'ai primit nimic din mîna nimănu“.

5. El le-a mai zis: „Domnul este martor împotriva voastră, și unsul Lui este martor, în ziua aceasta, că n'a-ți* găsit nimic în** minile mele“. Și ei au răspuns: „Sînt martori!“

* Ioan 18. 39. Fapt. 23. 9; 24. 16, 20. * Exod. 22. 4.

Samuel nu mai e judecător.

6. Atunci Samuel a zis poporului: „Domnul* a pus pe Moise și pe Aaron, și a scos pe părinții voștri din Egipt.

* Mic. 6. 4.

7. Acum, înfățișați-vă, ca să vă judec* înaintea Domnului pentru toate

binefacerile pe cari vi le-a făcut Domnul, vouă și părinților voștri.

o Isa. 1.18; 5.3, 4. Mic. 6.2, 3.

8. Dupăce* a venit Iacov în Egipt, părinții voștri au strigat* către Domnul, și Domnul a trimis* pe Moise și pe Aaron, cari au scos pe părinții voștri din Egipt și i-au adus să locuiască în locul acesta.

o Exod. 2.23. † Exod. 3.10; 4.16.

9. Dar ei au uitat* pe Domnul Dumnezeuul lor; și El i-a vîndut* în minile lui Sisera, căpetenia ostirii Haneorului, în minile Filistenilor, și în minile împăratului Moabului, cari au început lupta împotriva lor.

o Exod. 14.2. † Judc. 10.7; 13.1. † Judc. 3.12.

10. Au strigat iarăși către Domnul, și au zis: „Am păcătuit*, căci am părăsit pe Domnul, și am* slujit Baalilor și Astarteelor; izbăvește-ne* acum din mâna vrăjmașilor noștri, și-Ți vom sluji“.

o Judc. 10.10. o Judc. 2.13. † Judc. 10.16, 10.

11. Și Domnul a trimis pe Ierubaal*, și pe Barac și pe Iefta*, și pe Samuei*, și v-a izbăvit din mâna vrăjmașilor voștri cari vă înconjurau, și ați locuit în liniște.

o Judc. 6.14, 32. o Judc. 11.1. † Cap. 7.13.

12. Apoi, cînd ați văzut că Nahaș*, împăratul fiilor lui Amon, mergea împotriva voastră, mi-ați* zis: „Nu!“ ci un împărat să domnească peste noi.“

„Și totuși Domnul, Dumnezeul vostru, era Împăratul vostru.“

o Cap. 11.1.

13. Iată* dar împăratul pe care* l-ați ales, și pe care l-ați cerut; iată că Domnul Ți-a pus un împărat peste voi.

o Cap. 10.24. o Cap. 8.5; 9.20. † Osea 13.11.

14. Dacă vă veți teme* de Domnul, dacă-l veți sluji, dacă veți asculta de glasul Lui, și dacă nu vă veți împotrivi cuvîntului Domnului, vă veți alipi de Domnul, Dumnezeul vostru, atît voi cît și împăratul care domnește peste voi.

* Ios. 24.14. Ps. 81.13, 14.

15. Dar dacă nu veți asculta* de glasul Domnului, și vă veți împotrivi cuvîntului Domnului, mina Domnului va fi împotriva voastră, cum* a fost împotriva părinților voștri.

o Lev. 26.14, 15, etc. Deut. 28.15, etc. Ios. 24.20. o Vers. 9.

16. Acum mai așteptați* aici, ca să vedeți minunea pe care o va face Domnul subț ochii voștri.

* Exod. 14.13, 31.

17. Nu sîntem noi la seceratul* grînelor? Voi* striga către Domnul, și va trimite tunete și ploaie. Să știți atunci

și să vedeți cît de rău Ți-ați făcut înaintea Domnului cînd ați cerut un împărat pentru voi“.

o Ios. 10.12. Cap. 7.9, 10. Iac. 5.16, 17, 18. † Prov. 2.1.

18. Samuel a strigat către Domnul, și Domnul a trimis chiar în ziua aceea tunete și ploaie. Tot poporul* a avut o mare frică de Domnul și de Samuel.

o Exod. 11.31. Ezra 10.5.

19. Și tot poporul a zis lui Samuel: „Roagă-te* Domnului, Dumnezeului tău, pentru robii tăi, ca să nu murim, căci la toate păcatele noastre am mai adăugat și pe acela de a cere un împărat pentru noi“.

o Exod. 9.28. 10.17. Iac. 5.15. † Ios. 5.14.

20. Samuel a zis poporului: „Nu vă temeți! Ați făcut tot răul acesta; dar nu vă abateți de la Domnul, și slujiți Domnului din toată inima voastră.“

21. Nu vă abateți* de la El; altfel, ați* merge după lucruri de nimic, cari n'aduc nici folos nici izbăvire, pentru că sînt lucruri de nimic.

o Deut. 11.16. o Ios. 16.19. Hab. 2.18. 1 Cor. 9.4.

22. Domnul* nu va părăsi pe poporul Lui, din pricina numelui* Lui celui mare, căci Domnul a hotărît să facă din voi poporul Lui.

o Reg. 8.13. Ps. 91.14. o Ios. 7.9. Ps. 106.8. Ier. 14.21. Ezech. 20.9, 14. † Deut. 7.7, 8; 14.2. Mal. 1.2.

23. Departe iarăși de mine să păcătuiesc împotriva Domnului, încetînd* să mă rog pentru voi! Vă voi* învăța calea Ți-cea bună și cea dreaptă.

o Fapt. 12.5. Rom. 1.9. Col. 1.9. 2 Tim. 1.3. o Ps. 34.11.

Prov. 4.11. † Reg. 8.36. 2 Cron. 6.27. Ier. 6.16.

24. Temeți-vă numai* de Domnul, și slujiți-l cu credincioșie din toată inima voastră; căci vedeți* ce putere desfășură Ți-El printre voi.

o Ecl. 12.13. o Ios. 5.12. † Deut. 10.21. Ps. 136.3, 4.

25. Dar dacă veți face răul, veți* peri, voi* și împăratul vostru“.

* Ios. 24.20. o Deut. 28.20.

DOMNIA LUI SAUL

(Capitolele 13—31. Osea 13.11).

Războiul cu Filistenii.

131. Saul era în vîrstă de treizeci de ani, cînd a ajuns împărat, și a domnit doi ani peste Israel.

2. Saul și-a ales trei mii de bărbați din Israel: două mii erau cu el la Micmaș și pe muntele Betel, iar o mie erau cu Ionatan la Ghibea* lui Beniamin. Pe ceilalți din popor i-a trimis pe fiecare la cortul lui.

* Cap. 10.26.

3. Ionatan a bătut tabăra * Filistenilor care era la Gheba, și Filistenii au auzit lucrul acesta. Saul a pus să sune cu trîmbița prin toată țara, zicînd: „Să audă Evreii lucrul acesta!” * Cap. 10, 6.

4. Tot Israelul a auzit zicîndu-se: „Saul a bătut tabăra Filistenilor, și Israel s'a făcut urît Filistenilor”. Și poporul a fost adunat la Saul în Ghilgal.

5. Filistenii s'au strîns să lupte cu Israel. Aveau o mie de cară și șase mii de călăreți; și poporul acesta era fără număr: ca nisipul depe țărmul mării. Au venit și au tăbărit la Micmaș, la răsarît de Bet-Aven.

6. Bărbații lui Israel s'au văzut la strîmtoare, căci erau strînși de aproape și s'au ascuns * în peșteri, în stufiguri, în slînci, în turnuri și în gropile pentru apă. * Jude. 2, 6.

7. Unii Evrei au trecut Iordanul, ca să se ducă în țara lui Gad și Galaad. Saul era tot la Ghilgal, și tot poporul de lingă el tremura.

8. A așteptat * șapte zile, după timpul hotărît de Samuel. Dar Samuel nu venea la Ghilgal, și poporul se împrăștiă de lingă Saul. * Cap. 10, 8.

9. Atunci Saul a zis: „Aduceți-mi arderea de tot și jertfele de mulțămire.” Și a jertfit arderea de tot.

10. Pe cînd s'afîrșea de adus arderea de tot, a venit Samuel, și Saul i-a ieșit înainte să-i urreze de bine.

11. Samuel a zis: „Ce-ai făcut?” Saul a răspuns: „Cînd am văzut că poporul se împrăștiă de lingă mine, că nu vii la timpul hotărît, și că Filistenii sînt strînși la Micmaș,

12. mi-am zis: Filistenii se vor pogori împotriva mea la Ghilgal, și eu nu m'am rugat Domnului! Atunci am îndrăznit și am adus arderea de tot.”

13. Samuel a zis lui Saul: „Ai lucrat ca un nebun * și n'ai păzit * porunca pe care ți-o dăduse Domnul, Dumnezeul tău. Domnul ar fi întărit pe vecie domnia ta peste Israel; * 2 Cron. 10, 9. * Cap. 15, 11.

14. dar acum *, domnia ta nu va dăinui. Domnul * Și-a ales un om după inima Lui, și Domnul l-a rînduit să fie căpetenia poporului Său, pentru că n'ai păzit ce-ți poruncise Domnul.” * Cap. 16, 28. * Ps. 89, 20. Fapt. 13, 22.

15. Apoi Samuel s'a sculat, și s'a suit din Ghilgal la Ghibea lui Beniamin. Saul a făcut numărătoarea po-

porului care se afla cu el: erau aproape * șase sute de oameni. * Cap. 14, 2.

16. Saul, fiul său Ionatan, și poporul care se afla cu ei, se așezaseră la Gheba lui Beniamin, și Filistenii tăbărau la Micmaș.

17. Din tabăra Filistenilor au ieșit trei cete ca să pustiască: una a luat drumul spre Ofra *, spre țara Șual; * Jos. 18, 23.

18. alta a luat drumul spre Bet-Horon *; și a treia a luat drumul spre hotarul care caută spre valea Teboim, * înspre pustie.” * Jos. 16, 3; 19, 13, 14. * Neem. 11, 34.

19. În toată țara lui Israel nu * se găsea niciun fierar; căci Filistenii ziseră: „Să împedecăm pe Evrei să-și facă săbii sau sulite.” * 2 Reg. 21, 14. 1. Ker. 21, 1.

20. Și fiecare om din Israel se pogora la Filistenii ca să-și ascută fierul plugului, coasa, securea și sapa,

21. cînd se tocea sapa, coasa, furca cu trei coarne și securea, și ca să facă vîrf țepușului cu care mîna boii.

22. Și așa s'a împlinit că în ziua luptei nu * era nici sabie, nici sulită în minile întregului popor care era cu Saul și Ionatan: nu avea decît Saul și fiul său Ionatan. * Jude. 5, 8.

23. O ceată * de Filistenii a venit și s'a așezat la trecătoarea Micmașului. * Cap. 14, 1, 4.

Vitejia lui Ionatan.

14. 1. Intr-o zi, Ionatan, fiul lui Saul, a zis tînărului care-i purta armele: „Vino, și să pătrundem pînă la straja Filistenilor, care este dincolo de locul acesta.” Și n'a spus nimic tătului său.

2. Saul stătea la marginea cetății Ghibea, subt rodiul din Migron, și poporul care era cu el era aproape * șase sute de oameni. * Cap. 13, 15.

3. Ahia *, fiul lui Ahitub, fratele lui I-Cabod *, fiul lui Fincas, fiul lui Eli, preotul Domnului la Silo, purta Ț efo-dul. Poporul nu știa că Ionatan s'a dus. * Cap. 22, 9, 11, 20. * Cap. 4, 21. * Cap. 2, 28.

4. Între trecătorile prin cari căuta Ionatan să ajungă la straja * Filistenilor, era un pisc de stîncă de o parte și un pisc de stîncă de cealaltă parte; și unul purta numele Boțet și celalt Sene. * Cap. 13, 23.

5. Unul din aceste piscuri este la miazănoapte, față în față cu Micmaș, și celalt la miazăzi, față în față cu Gheba.

6. Ionatan a zis tinărului care-i purta armele: „Vino, și să pătrundem pînă la straja acestor nețăiați împrejur. Poate că Domnul va lucra pentru noi, căci nimic nu împiedică pe Domnul să dea izbăvire printr'un mic număr ca și printr'un mare număr.”

• Judc. 7. 4, 7, 2 Cron. 14. 11.

7. Cel ce-i ducea armele i-a răspuns: „Fă tot ce ai în inimă, n'asculta decît de simțimintul tău, și lată-mă cu tine, gata să te urmez oriunde.”

8. „Ei bine!” a zis Ionatan, „haidem la oamenii aceștia și să ne arătăm lor.”

9. Dacă ne vor zice: „Opriti-vă pînă vom veni noi la voi!” vom rămînea pe loc, și nu ne vom sui la ei.

10. Dar dacă vor zice: „Suiți-vă la noi!” ne vom sui, căci Domnul îi dă în minile noastre. Acesta * să ne fie semnul.”

* Fac. 24. 14. Judc. 7. 11.

11. S'au arătat amîndoi străzii Filistenilor, și Filistenii au zis: „Lată că Evreii ies din găurile în cari s'au ascuns.”

12. Și oamenii cari erau de strajă au vorbit astfel lui Ionatan și celui ce-i ducea armele: „Suiți-vă la noi, ca să vă arătăm ceva.” Ionatan a zis celui ce-i ducea armele: „Suiete după mine, căci Domnul îi dă în minile lui Israel.”

13. Și Ionatan s'a suit ajutîndu-se cu minile și picioarele, și cel ce-i ducea armele a mers după el. Filistenii au căzut înaintea lui Ionatan, și cel ce-i ducea armele arunca moartea în urma lui.

14. În această întie înfrîngere, Ionatan și cel ce-i ducea armele au ucis douăzeci de oameni, pe întindere de aproape o jumătate de pogon de pămînt.

15. A intrat groaza * în tabără, în țară și în tot poporul; straja și chiar și prădătorii ** s'au spăimîntat; țara s'a îngrozit. Era groaza țării lui Dumnezeu.

16. Străjerii lui Saul, cari erau la Ghibea lui Beniamin, au văzut că mulțimea se împrăștie și fugă * în toate părțile.

* Vers. 20.

17. Atunci Saul a zis poporului care era cu el: „Numărați, vă rog, și vedeți cine a plecat din mijlocul nostru.” Au numărat, și lată că lipsea Ionatan și cel ce-i purta armele.

18. Și Saul a zis lui Ahia: „Adu încoace chivotul lui Dumnezeu!” — Că-

ci pe vremea aceea chivotul lui Dumnezeu era cu copiii lui Israel. —

19. Pe cînd vorbea * Saul cu preotul zarva în tabăra Filistenilor se făcea tot mai mare; și Saul a zis preotului: „Trage-ți mîna!”

* Num. 27. 21.

20. Apoi Saul și tot poporul care era cu el s'au strîns, și au înaintat pînă la locul luptei; și Filistenii au întors * sabia, unii împotriva altora, și înval-mășala era nespus de mare.

* Judc. 7. 22. 2 Cron. 28. 20.

21. Evreii cari erau mai dinainte la Filistenii, și cari se suiseră cu ei în tabără de pe unde erau împrăștiați, s'au unit cu Israelii cari erau cu Saul și Ionatan.

22. Toți bărbații lui Israel cari se ascunseseră * în muntele lui Efraim, aflînd că Filistenii fugeau, au început să-i urmărească și ei în bătaie.

* Cap. 13. 6.

23. Domnul a izbăvit pe Israel în ziua * aceea, și lupta s'a întins pînă dincolo ** de Bet-Aven.

* Exod. 14. 30. Ps. 44. 6. 7. Osea 1. 7. ** Cap. 13. 5.

Ionatan în primejdie.

24. Ziua aceea a fost obositoare pentru bărbații lui Israel. Saul pusese pe popor să jure *, zicînd: „Blestemat să fie omul care va minca pîne pînă seara, pînă mă voi răzbuna pe vrăjmașii mei!” Și nimeni nu mincase.

* Ios. 6. 25.

25. Tot * poporul ajunsese într'o pădure, unde se găsea miere ** pe fața pămîntului.

26. Cînd a intrat poporul în pădure, a văzut mierea curgînd; dar niciunul n'a dus mierea la gură, căci poporul ținea jurămîntul.

27. Ionatan nu știa de jurămîntul pe care pusese tatăl său pe popor să-l facă; a întins virful toiagului pe care-l avea în mînă, l-a vîrît într'un fagure de miere, și a dus mîna la gură; și ochii i s'au luminat.

28. Atunci cineva din popor, vorbindu-i, i-a zis: „Tatăl tău a pus pe popor să jure, zicînd: „Blestemat să fie omul care va minca astăzi!” Și poporul era sleit de puteri.

29. Și Ionatan a zis: „Tatăl meu turbură poporul; vedeți dar cum mi s'au luminat ochii, pentru că am gustat puțin din mierea aceasta!”

30. Negreșit, dacă poporul ar fi mincat azi din prada pe care a găsit-o la vrăjmașii lui, n'ar fi fost înfrîngerea Filistenilor mai mare?”

31. În ziua aceea au bătut pe Filistenii dela Micmaș pînă la Aialon. Poporul era foarte obosit,

32. și s'a aruncat asupra prăzii. A luat oi, boi și viței, i-a junghiat pe pămînt și i-a mîncat cu * singe cu tot.

• Lev. 3. 17; 7. 26; 17. 10; 28. Deut. 12. 16, 23, 24.

33. Au spus lucrul acesta lui Saul, și i-au zis: „Iată că poporul păcătuiește împotriva Domnului, mîncînd cu singe.” Saul a zis: „Voi faceți o nelegiuire; rostogoliți îndată o piatră mare încoace.”

34. Apoi a adăugat: „Imprăștiati-vă printre popor, și spuneți fiecăruia să-și aducă boul sau oaia, și să-l junghie aici. Apoi să mîncați, și nu păcătuiți împotriva Domnului, mîncînd cu singe.” Și peste noapte, fiecare din popor și-a adus boul cu mina, ca să-l junghie pe piatră.

35. Saul a zidit un altar * Domnului: acesta a fost cel dintîi altar pe care l-a zidit Domnul.

• Cap. 7. 17.

36. Saul a zis: „Să ne pogorîm în noaptea aceasta după Filistenii, să-i jefuim pînă la lumina zilei, și să nu lăsăm să rămînă unul măcar.” Ei au zis: „Fă tot ce vei crede.” Atunci preotul a zis: „Să ne apropiem aici de Dumnezeu.”

37. Și Saul a întrebat pe Dumnezeu: „Să mă pogor după Filistenii? Li veida în minile lui Israel?” Dar în clipa aceea nu i-a dat niciun răspuns.

• Cap. 28. 6.

38. Saul a zis: „Apropiati-vă * aici, toate căpeteniile poporului; căutați și vedeți de cine și cum a fost săvîrșit păcatul acesta astăzi.”

• Io 9. 7. 14. Cap. 10. 19.

39. Căci viu * este Domnul, izbăvitorul lui Israel: chiar dacă l-ar fi săvîrșit fiul meu Ionatan, va muri. * Și nimeni din tot poporul nu i-a răspuns.

• 2 Sam. 12. 15.

40. Atunci a zis întregului Israel: „Așezați-vă voi deoparte; și eu și fiul meu Ionatan vom sta de cealaltă.” Și poporul a zis lui Saul: „Fă ce vei crede.”

41. Saul a zis Domnului: „Dumnezeul lui Israel, arată * adevărul.” Sorțul * a căzut pe Ionatan și pe Saul, și poporul a scăpat.

• Prov. 16. 33. Fapt. 1. 24. • Io 7. 16. Cap. 10. 20, 21.

42. Saul a zis: „Aruncați sorțul între mine și fiul meu Ionatan.” Și sorțul a căzut pe Ionatan.

43. Saul a zis lui Ionatan: „Spu-

1. 8. au: Pe viața Domnului...

ne-mi * ce-ai făcut”. Ionatan i-a spus și a zis: „Am * gustat puțină miere, cu vrful toiagului pe care-l aveam în mînă: iată-mă, voi muri.”

• Io 7. 19. • Vers. 27.

44. Și Saul a zis: „Dumnezeu * să Se poarte cu toată asprimea față de mine, dacă * nu vei muri, Ionatane!”

• Rut. 1. 17. • Vers. 38.

45. Poporul a zis lui Saul: „Ce! Să moară Ionatan, el, care a făcut această mare izbăvire în Israel? Niciodată! Viu * este Domnul, că un păr din capul lui nu va cădea la pămînt, căci cu Dumnezeu a lucrat el în ziua aceasta.” Astfel poporul a scăpat pe Ionatan dela moarte.

• 2 Sam. 14. 11. 1 Reg. 1. 62. Luc. 21. 16.

46. Saul a încetat să mai urmărească pe Filistenii, și Filistenii s'au dus acasă.

Războaiele lui Saul și neamul lui.

47. După ce a luat Saul domnia peste Israel, a făcut război în toate părțile cu toți vrăjmașii lui: cu Moab, cu copiii lui Amon *, cu Edom, cu împărații din Toba **, și cu Filistenii; și ori încotro se întorcea, era biruitor.

• Cap. 11. 11. • 2 Sam. 10. 6

48. S'a arătat viteaz, a bătut * pe Amalec, a scăpat pe Israel din mîna celor ce-l jăfuiau.

• Cap. 15. 3, 7.

49. Fiii * lui Saul au fost: Ionatan, Ișvi și Malchișua. Cele două fete ale lui se numeau: cea mai mare Merab, iar cea mai mică Mical.

• Cap. 31. 2. 1 Cron. 8. 33.

50. Numele nevestei lui Saul era Ahinoam, fata lui Ahimaaz. Numele căpeteniei oștirii lui era Abner, fiul lui Ner, unchiul lui Saul.

51. Chis *, tatăl lui Saul, și Ner, tatăl lui Abner, erau fiii lui Abiel.

• Cap. 9. 1.

52. În tot timpul vieții lui Saul a fost un război înverșunat împotriva Filistenilor; și de îndată ce Saul zărea vreun om tare și voinic, îl lua * cu el.

• Cap. 8. 11.

Război cu Amaleciții.

15. Samuel a zis lui Saul: „Pe * mine m'a trimes Domnul să te ung împărat peste poporul Lui, peste Israel: Ascultă dar ce zice Domnul.

• Cap. 9. 16.

2. Așa vorbește Domnul oștirilor: „Mi-aduc aminte de cecea a făcut Amalec lui Israel, cînd i-a * astupat drumul la ieșirea lui din Egipt.

• Exod. 17. 8, 14. Num. 24. 20. Deut. 25. 17, 18, 19.

306

3. Du-te acum, bate pe Amalec, și nimicește* cu desăvîrșire tot ce-i al lui; să nu-i cruți, și să omori bărbalul; și femeile, copiii și pruncii, cămilele și măgarii, boii și oile.“
*Ios. 6. 17, 21.

4. Saul a adunat poporul, și l-a numărat la Telaim: erau două sute de mii de oameni pedestri, și zece mii de oameni din Iuda.

5. Saul a mers pînă la cetatea lui Amalec, și a pus niște oameni la pîndă în vale.

6. Și a zis Cheniților*: „Duceți-vă**, plecați și ieșiți din mijlocul lui Amalec, ca să nu vă prăpădesc împreună cu el; căci ț voi v'ați purtat cu bunăvoință fața de copiii lui Israel, cînd s'au suit din Egipt“. Și Cheniții au plecat din mijlocul lui Amalec.

*Num. 24. 21. Iudc. 1. 16; 4. 11. **Fac. 18. 25; 19. 12, 14. Apoc. 18. 4. †Exod. 18. 10, 19. Num. 10. 29, 32.

7. Saul* a bătut pe Amalec, dela Havila** pînă la Șur†, care este în fața Egiptului. *Cap. 14. 48. **Fac. 2. 11; 25. 18. †Fac. 16. 7.

8. A prins* viu pe Agag, împăratul lui Amalec, și a nimicit cu desăvîrșire tot poporul, trecîndu-l** prin ascuțitul săbiei. *1 Reg. 20. 34, 35, etc. **Cap. 30. 1.

9. Dar Saul și poporul au cruțat* pe Agag, și oile cele mai bune, boii cei mai buni, vitele grase, miei, grași, și tot ce era mai bun; n'a vrut să le nimicească cu desăvîrșire și au nimicit numai tot ce era prost și nebagat în seamă.
*Vers. 3, 15.

Neascultarea lui Saul.

10. Domnul a vorbit lui Samuel, și i-a zis:

11. „Imi pare* rău că am pus pe Saul împărat, căci se abate** dela Mine și nu păzește† cuvintele Mele“. Samuel s'a mîhnit††, și toată noaptea a strigat către Domnul.
*Vers. 25. Fac. 6. 6, 7. 2 Sam. 24. 16. **Ios. 22. 5. 1 Reg. 9. 6. †Cap. 13. 13. Vers. 3, 9. ††Vers. 35. Cap. 16. 1.

12. S'a sculat dis de dimineață, ca să se ducă înaintea lui Saul. Și au venit și i-au spus: „Saul s'a dus la Carmel*, și iată că și-a înălțat un semn de biruință, apoi s'a întors, și, trecînd mai departe, s'a pogorît la Ghilgal“.
*Ios. 15. 55.

13. Samuel s'a dus la Saul, și Saul i-a zis: „Fii binecuvîntat* de Domnul! Am păzit cuvîntul Domnului“.

*Fac. 14. 19. Iudc. 17. 2. Rut. 3. 10.

14. Samuel a zis: „Ce înseamnă be-
hăitul acesta de oi care ajunge la ure-

chile mele, și mugetul acesta de boi pe care-l aud?“

15. Saul a răspuns: „Le-au adus dela Amaleciți, pentrucă poporul a* cruțat oile cele mai bune și boii cei mai buni, ca să-i jertfească Domnului, Dumnezeului tău; iar pe celelalte, le-am nimicit cu desăvîrșire“.

*Vers. 9, 21. Fac. 3. 12. Prov. 28. 12.

16. Samuel a zis lui Saul: „Stai, și-ți voi spune ce mi-a zis Domnul astănoapte“. Și Saul i-a zis: „Vorbește“.

17. Samuel a zis: „Cînd* erai mic în ochii tăi, n'ai ajuns tu căpetenia semințiilor lui Israel, și nu te-a uns Domnul ca să fii împărat peste Israel?“
*Cap. 9. 2.

18. Domnul te trimisese, zicînd: „Du-te, și nimicește cu desăvîrșire pe păcătoșii aceia, pe Amaleciți; războiește-te cu ei pînă îi vei nimici“.

19. Pentruce n'ai ascultat glasul Domnului? Pentruce te-ai aruncat asupra prăzii, și ai făcut ce este rău înaintea Domnului?“

20. Saul a răspuns lui Samuel: „Am ascultat glasul Domnului, și m'am dus în calea pe care mă trimetea Domnul. Am adus pe Agag, împăratul lui Amalec, și am nimicit cu desăvîrșire pe Amaleciți;“
*Vers. 13.

21. dar* poporul a luat din pradă oi și boi, ca pîrgă din ceea ce trebuia nimicit cu desăvîrșire, ca să le jertfească Domnului, Dumnezeului tău, la Ghilgal“.
*Vers. 15.

22. Samuel a zis: „Ii plac* Domnului mai mult arderile de tot și jertfele decît ascultarea de glasul Domnului? Ascultarea** face mai mult decît jertfele, și păzirea cuvîntului Său face mai mult decît grăsimia berbecilor.“
*Ps. 50. 8, 9. Prov. 21. 3. Isa. 1. 11, 12, 13, 16, 17. Ier. 7. 22, 23. Mic. 6. 6, 7, 8. Ebr. 10. 6, 7, 8, 9. **Ed. 5. 1. Osea. 6. 6. Mat. 5. 24; 9. 13; 12. 7. Marc. 12. 33.

23. Căci neascultarea este tot atît de vinovată ca ghicirea, și împotrivirea nu este mai puțin vinovată decît închinarea la idoli și terafimii. Fiîndcă ai lepădat cuvîntul Domnului, te* lea-
pădă și El ca împărat“.
*Cap. 13. 14.

24. Atunci Saul* a zis lui Samuel: „Am păcătuit, căci am călcat porunca Domnului, și n'am ascultat cuvintele tale; mă temeam** de popor, și i-am ascultat glasul.“

*2 Sam. 12. 13. **Exod. 23. 2. Prov. 29. 25. Isa. 51. 12, 13.

25. Acum, te rog, iartă-mi păcatul,

întoarce-te cu mine, ca să mă închin
pină la pământ înaintea Domnului.”

26. Samuel a zis lui Saul: „Nu mă
voi întoarce cu tine: fiindcă ai lepă-
dat* cuvîntul Domnului, și Domnul te
leapădă, ca să nu mai fii împărat peste
Israel.”

27. Și pe cînd se întorcea Samuel să
plece, Saul l-a apucat* de pulpana hai-
nei, și s'a rupt.

28. Samuel i-a zis: „Domnul rupe
astăzi* domnia lui Israel deasupra ta,
și o dă altuia mai bun decît tine.

29. Cel ce este tîria lui Israel nu*
minte și nu se căiește, căci nu este
un om ca să-l pară rău.”

30. Saul a zis iarăș: „Am păcătuit!
Acum, te rog, cinstește-mă* în fața bă-
trînilor poporului meu, și în fața lui
Israel; întoarce-te cu mine, ca să mă
închin înaintea Domnului, Dumneze-
ului tău.”

31. Samuel s'a întors și a mers după
Saul, și Saul s'a închinat înaintea
Domnului.

32. Apoi Samuel a zis: „Adu-mi pe
Agag, împăratul lui Amalec.” Și Agag
a înaintat vesel spre el, căci zicea:
„Negreșit, a trecut amărăciunea mor-
ții!”

33. Samuel a zis: „După* cum sabia
ta a lăsat femeii fără copii, tot așa și
mama ta va fi lăsată fără copii între
femei.” Și Samuel a tăiat pe Agag în
bucăți înaintea Domnului, la Gihgal.

34. Samuel a plecat la Rama, și Saul
s'a suit acasă la Ghibea* lui Saul.

35. Samuel* nu s'a mai dus să vadă
pe Saul pînă în ziua morții sale. Dar
Samuel plîngea** pe Saul, pentru că
Domnul † Se căise că pusese pe Saul
împărat peste Israel.

David uns împărat.

16. Domnul a zis lui Samuel:
„Cînd* vei înceta să plîngi pe
Saul, pentru că l-am** lepădat, ca să
nu mai domnească peste Israel? Um-
ple-ți † cornul cu untdelemn, și du-te;
te voi trimite la Isai, Betleemitul, căci
pe unul din fiii lui Mi l-am ales †† ca
împărat.”

2. Samuel a zis: „Cum să mă duc?
Saul are să afle, și mă va ucide.”

Și Domnul a zis: „Să iei cu tine un
vițel, și să zici: „Vin să aduc o jert-
fă* Domnului.”

3. Să poțestești pe Isai la jertfă; Eu
îți voi arăta* ce trebuie să faci, și lmi
vei unge** pe acela pe care-ți voi spu-
ne să-l ungi.”

4. Samuel a făcut ce ziseșe Domnul,
și s'a dus la Betleem. Bătrînii cetății
au alergat înspăimîntați* înaintea lui
și au zis: „Ce vestește venirea ta: ce-
va bun**?”

5. El a răspuns: „Da; vin să aduc
o jertfă Domnului. Sfințiți-vă*, și veniți
cu mine la jertfă.” A sfințit și pe Isai
cu fiii lui, și i-a poțit la jertfă.

6. Cînd au intrat ei, Samuel, văzînd
pe Eliab*, și-a zis**: „Negreșit, un-
sul Domnului este aici înaintea Lui.”

7. Și Domnul a zis lui Samuel: „Nu
te uita la înfățișarea* și înălțimea sta-
turii lui, căci l-am lepădat. Domnul**
nu se uită la ce se uită omul; omul
se uită la ceea ce izbește ochii †, dar
Domnul se uită la inimă ††.”

8. Isai a chemat pe Abinadab*, și l-a
trecut pe dinaintea lui Samuel; și Sa-
muel a zis: „Nici pe acesta nu l-a a-
les Domnul.”

9. Isai a trecut pe Șama*; și Samuel
a zis: „Nici pe acesta nu l-a ales Do-
mnul.”

10. Și așa a trecut Isai pe cei șapte
fii ai lui pe dinaintea lui Samuel; și
Samuel a zis lui Isai: „Domnul n'a a-
les pe niciunul din ei.”

11. Apoi Samuel a zis lui Isai: „A-
ceștia sînt toți fiii tăi?” Și el a răs-
puns: „A mai rămas* cel mai tînăr,
dar paște oile.” Atunci Samuel a zis
lui Isai: „Trimete** să-l aducă, fiind-
că nu vom șede la masă pînă nu va
veni aici.”

12. Isai a trimis să-l aducă. Și el era
cu păr bălai*, cu ochi frumoși și fa-
ță frumoasă. Domnul** a zis lui Sa-
muel: „Scoală-te, și unge-l, căci el e-
ste †!”

13. Samuel a luat cornul cu untde-
lemn, și l-a uns* în mijlocul fraților
lui. Duhul** Domnului a venit peste
David, începînd din ziua aceea și în
cele următoare.

Samuel s'a sculat, și s'a dus la Ra-
ma.

Samuel s'a sculat, și s'a dus la Ra-
ma.

Samuel s'a sculat, și s'a dus la Ra-
ma.

Samuel s'a sculat, și s'a dus la Ra-
ma.

David cîntă din arfă lui Saul.

14. Duhul* Domnului S'a depărtat de la Saul; și a fost muncit de un* duh rău care venea dela Domnul.

*Cap. 11. (1); 18. 12; 28. 16. Judec. 16. 20. Ps. 131. 11. *Judec. 8. 28. Cap. 18. 10; 19. 9.

15. Slujitorii lui Saul i-au zis: „Iată că un duh rău dela Dumnezeu te muncеște.

16. Poruncească numai domnul nostru! Robii tăi sînt înaintea* ta. Ei vor căuta un om care să știe să cînte cu arfa; și, cînd duhul rău trimes de Dumnezeu, va fi peste tine, el va cînta cu mina** și vei fi ușurat.“

*Fnc. 41. 46. Vers. 21, 22. 1 Reg. 10. 8. *Vers. 28. 2 Reg. 3. 15. *Fnc. 41. 46. Vers. 21, 22. 1 Reg. 10. 8. *Vers. 28. 2 Reg. 3. 15.

17. Saul a răspuns slujitorilor săi: „Găsiți-mi dar un om care să cînte bine, și aduceți-l la mine.“

18. Unul din slujitori a luat cuvîntul, și a zis: „Iată, am văzut pe un fiu al lui Isai, Betleemitul, care știe să cînte; el este și un om tare și voinic*, un războinic, vorbește bine, este frumos la chip, și Domnul** este cu el.“

*Cap. 17. 32, 34, 35, 38. *Cap. 3. 19; 18. 12. 14.

19. Saul a trimes niște oameni la Isai, să-i spună: „Trimete-mi pe fiul tău David, care este cu* oile.“

*Vers. 11. Cap. 17. 15. 14.

20. Isai a luat* un măgar, l-a încărcat cu pine, cu un burduf cu vin și cu un ied, și a trimes lui Saul aceste lucruri, prin fiul său David.

*Cap. 10. 27; 17. 18. Fnc. 43. 11. Prov. 19. 16.

21. David a ajuns la Saul, și s'a* înfățișat înaintea lui; i-a plăcut mult lui Saul, și a fost pus să-i poarte armele.

*Fnc. 41. 46. 1 Reg. 10. 8. Prov. 22. 29.

22. Saul a trimes vorbă lui Isai, zicînd: „Te rog să lași pe David în slujba mea, căci a căpătat trecere înaintea mea.“

23. Și cînd duhul* trimes de Dumnezeu venea peste Saul, David lua arfa și cînta cu mina lui; Saul răsufleta atunci mai ușor, se simțea ușurat, și duhul cel rău pleca dela el. *Vers. 14, 16.

Războiul cu Filistenii.

17. Filistenii și-au strîns* oștile ca să facă război, și s'au adunat la Soco, o cetate a lui Iuda; au tăbărit între Soco** și Azeca, la Efes-Damim.

*Cap. 13. 5. *Jos. 16. 35. 2 Cron. 28. 18.

2. Saul și bărbății lui Israel s'au strîns și ei; au tăbărit în Valea terebinților, și s'au așezat în linie de bătaie împotriva Filistenilor.

3. Filistenii se așezaseră pe un munte deoparte, și Israel pe un munte de cealaltă parte: doar valea îi despărțea.

4. Atunci a ieșit un om din tabăra Filistenilor și a înaintat între cele două oștiri. El se numea Goliat*, era din* Gat, și avea o înălțime de șase coți și o palmă.

*2 Sam. 21. 19. *Jos. 11. 22.

5. Pe cap avea un coif de aramă, și purta niște zale de solzi în greutate de cinci mii de sicli de aramă.

6. Avea niște tureci de aramă peste fluierile picioarelor, și o pavăză de aramă între umeri.

7. Coadă* suliței lui era ca un sul de țesut, și ferul suliței cîntărea șase sute de sicli de fer. Cel ce-i purta scutul mergea înaintea lui.

*2 Sam. 21. 19.

8. Filisteanul s'a oprit; și, vorbind oștilor lui Israel așezate în șiruri de bătaie, le-a strigat: „Pentruce ieșiți să vă așezați în șiruri de bătaie? Nu sînt eu Filistean, și nu sinteți voi slujitorii* lui Saul? Alegeți un om care să se pogoare împotriva mea!

*Cap. 8. 17.

9. Dacă va putea să se bată cu mine și să mă omoare, noi vom fi robii voștri; dar dacă-l voi biruî și-l voi omorî eu, voi ne veți fi robii nouă și ne veți* sluji.“

*Cap. 11. 1.

10. Filisteanul a mai zis: „Aruncă stăzi o ocară* asupra oștirii lui Israel! Dați-mi un om, ca să mă lupt cu el.“

*Vers. 26. 2 Sam. 21. 2.

11. Saul și tot Israelul au auzit aceste cuvinte ale Filisteanului, și s'au înspăimîntat și au fost cuprinși de o mare frică.

David și Goliat.

12. Și David era fiul* Efratitului* aceleuia din Betleemul lui Iuda, numit Isai, care avea opt* fii. Pe vremea lui Saul el era bătrîn înaintat în vîrstă.

*Vers. 68. Rut. 4. 22. Cap. 16. 1, 18. *Fnc. 35. 19. *Cap. 16. 10, 11. 1 Cron. 2. 13, 14, 15.

13. Cei trei fii mai mari ai lui Isai urmaseră pe Saul la război; întîiul născut din cei trei fii ai lui, cari porniseră la război, se numea* Eliab, al doilea Abinadab, și al treilea Șama.

*Cap. 16. 6, 8, 9. 1 Cron. 2. 13.

14. David era cel mai tînăr. Și cînd cei trei mai mari au urmat pe Saul,

15. David a plecat dela Saul și s'a întors la Betleem ca să pască* oile tatălui său.

*Cap. 16. 19.

16. Filisteanul înainta dimineata și seara, și s'a înfățișat astfel timp de patruzeci de zile.

17. Isai a zis fiului său David: „Ia pentru frații tăi efa aceasta de griu prăjit și aceste zece pini, și aleargă în tabără la frații tăi;

18. du și aceste zece cașuri de brinză căpeteniici care este peste mlaștina lor. Să vezi dacă frații tăi sînt bine*, și să-mi aduci vești temeinice. *Fac. 37. 14.

19. Ei sînt cu Saul și cu toți bărbaiții lui Israel în valea terebinților, în război cu Filistenii.“

20. David s'a sculat dis de dimineată. A lăsat olle în seama unui paznic, și-a luat lucrurile, și a plecat, cum îi poruncise Isai. Cînd a ajuns în tabără, oșterea pornise să se așeze în șiruri de bătaie și scotea strigăte de război.

21. Israel și Filistenii s'au așezat în șiruri de bătaie, oștire către oștire.

22. David a dat lucrurile pe cari le avea în minile celui ce păzea calabali-curile, și a alergat la șirurile de bătaie. Cum a ajuns, a întrebat pe frații săi de sănătate.

23. Pe cînd vorbea cu ei, iată că Filisteanul din Gat, numit Goliat, a înaintat între cele două oștiri, ieșind afară din șirurile Filistenilor. A rostit aceleași cuvinte* ca mai înainte, și David le-a auzit. *Vers. 8.

24. La vederea acestui om toți cei din Israel au fugit dinaintea lui, și i-a apucat o mare frică.

25. Fiecare zicea: „Ați văzut pe omul acesta înaintînd? A înaintat ca să arunce ocară asupra lui Israel! Dacă-l va omori cineva, împăratul îl va umplea de bogății, îi va da de nevastă* pe fiica-sa, și va scuti de dări casa tatălui său în Israel.“ *10s. 15. 16.

26. David a zis oamenilor de lîngă el: „Ce se va face aceluia care va omori pe Filisteanul acesta, și va lua ocară* deasupra lui Israel? Cine este Filisteanul acesta, acest netăiat împrejur**, ca să ocărăscă†† oșterea†† Dumnezeului celui viu?“

*Cap. 11. 2. **Cap. 14. 6. †Vers. 10. ††Deut. 5. 20.

27. Poporul, spunînd din nou aceleași lucruri, i-a zis: „Așa* și așa se va face aceluia care-l va omori.“ *Vers. 25.

28. Eliab, fratele lui cel mai mare, care-l auzise vorbind cu oamenii aceștia, s'a aprins* de minie împotriva lui David. Și a zis: „Pentru ce te-ai pogorit tu, și cui ai lăsat acele puține

oi în pustie? Îți cunosc eu mîndria și răutatea inimii. Te-ai pogorit ca să vezi lupta.“

29. David a răspuns: „Ce-am făcut oare? Nu pot să vorbesc* astfel?“

*Vers. 17.

30. Și s'a întors dela el ca să vorbească cu altul, și i-a pus aceleași* întrebări. Poporul i-a răspuns că și în-tîiaș dată.

*Vers. 26. 27.

31. Cînd s'au auzit cuvintele rostite de David, au fost spuse înaintea lui Saul, care a trimis să-l caute.

32. David a zis lui Saul: „Nimeni* să nu-și piardă nădejdea din pricina Filisteanului acestuia! Robul** tău va merge să se bată cu el.“

*Deut. 20. 1, 8. **Cap. 16. 18.

33. Saul a zis lui David: „Nu poți* să te duci să te bați cu Filisteanul acesta, căci tu ești un copil, și îl este un om războinic din tinereța lui.“

*Num. 13. 31. Deut. 9. 2.

34. David a zis lui Saul: „Robul tău păștea oile tatălui său. Și cînd un leu sau un urs venea să-i ia o oaie din turmă,

35. alergam după el, îl loveam, și-i smulgeam oaia din gură. Dacă se ridica împotriva mea, îl apucam de falcă, îl loveam, și-l omoram.

36. Așa a doborît robul tău leul și ursul; și cu Filisteanul acesta, cu acest netăiat împrejur, va fi ca și cu unul din ei, căci a ocărit oșterea Dumnezeului celui viu.“

37. David a mai zis: „Domnul*, care m'a izbăvit din ghiara leului, și din laba ursului, mă va izbăvi și din mîna acestui Filistean.“ Și Saul a zis lui David: „Du-te, și Domnul** să fie cu tine!“

*Ps. 18. 16, 17; 63. 7; 77. 11. 2 Cor. 1. 10. 2 Tim. 4. 17, 18. **Cap. 20. 13. 1 Cron. 22. 11, 16.

38. Saul a îmbrăcat pe David cu hainele lui, i-a pus pe cap'un coif de aramă, și l-a îmbrăcat cu o platoșă.

39. David a încins sabia lui Saul peste hainele lui, și a vrut să meargă, căci nu încercase încă să meargă cu ele.

Apoi a zis lui Saul: „Nu pot să merg cu armătura aceasta, căci nu sînt obi-cinuit cu ea.“ Și s'a desbrăcat de ea.

40. Și-a luat toiagul în mînă, și-a ales din pîrau cinci pietre netede, și le-a pus în traista lui de păstor și în buzunarul hainei. Apoi, cu praștia în mînă, a înaintat împotriva Filisteanului.

41. Filisteanul s'a apropiat puțin cîte puțin de David, și omul care-i ducea scutul mergea înaintea lui.

310

42. Filisteanul s'a uitat, și cînd a ză-
rit pe David, a ris* de el, căci nu ve-
dea în el decît un copil, cu păr bălai**
și cu fața frumoasă.

43. Filisteanul a zis lui David: Ce! Întinde-
am de vii la mine cu toiege?"

43. ¹ ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶

44. a adăugat*: „Vino la mine, și-
voi da carnea ta păsărilor cerului și
fiarelor cimpului.”
* 1 Reg. 20, 10, 11.

45. David a zis Filisteanului: „Tu vii împotriva mea cu sabie, cu suliță și cu pavăză; iar * eu vin împotriva ta în Numele Domnului oștirilor, în Numele Dumnezeului oștirii lui Israel, pe care ai ** ocărit-o. e 2 Sam. 22, 33-35. Ps. 124, 8; 125, 1. 2 Cor. 10, 4. Evr. 11, 31. 34. e e Vers. 10.

46. Astăzi Domnul te va da în mîinile mele, te voi doborî, și-ți voi tăia capul; astăzi voi da stîrvurile* taberei Filistenilor păsărilor cerului și fiarelor pămîntului. Și tot pămîntul va ști** că Israel are un Dumnezeu.

47. Și toată mulțimea aceasta va ști că Domnul nu mintește nici prin sabie* nici prin sulită. Căci biruința este** a Domnului. Și El vă dă în minile noastre."

48. Îndată ce Filisteanul a pornit să meargă înaintea lui David, David a alergat pe câmpul de bătaie înaintea Filisteanului.

49. Și-a virit mina în traistă, a luat o piatră, și a aruncat-o cu praștia; a lovit pe Filistean în frunte, și piatra a intrat în fruntea Filisteanului, care a căzut cu fața la pământ.

50. Astfel, cu o praştie şi cu o piatră, David a fost mai tare decât Filisteaul; l-a trînit la pămînt şi l-a omorît, fără să aibă sabie în mină.

51. A alergat, s'a oprit lângă Fili-
stean, i-a luat sabia, pe care i-a scos-o
din teacă, l-a omorît și i-a tăiat capul

Filistenii, cînd au văzut că uriașul
lor a murit, au luat-o la* fugă. *Ev. 11.34.

52. Și bărbații lui Israel și Iuda au dat chioțe, și au pornit în urmărirea Filistenilor pînă în vale și pînă la porțile Ecronului. Filistenii, răniți de moarte, au căzut pe drumul care duce la Șaaraim* pînă la Gat și pînă la Ecron.

53. Și copiii lui Israel s'au întors de la urmărirea Filistenilor, și le-au jă. fuit tabăra.

54. David a luat capul Filisteanului și l-a dus la Ierusalim, și a pus armele Filisteanului în cortul său.

55. Când a văzut Saul pe David mergând împotriva Filisteanului, a zis lui Abner, căpetenia oștirii: „Al^o cu^o s^o este tinărul acesta, Abner?” Abner a răspuns: „Pe sufletul tău, împărate, c^o nu știu.”

56. „Întreabă dar al cui fiu este li-
nărul acesta“, a zis împăratul.

57. Și cînd s'a întors David după ce omorise pe Filistean, Abner l-a luat și l-a adus înaintea lui Saul. David avea în mînă capul* Filisteanului.

58. Saul i-a zis: „Al cui fiu ești, tinere?” Și David a răspuns: „Sint fiul robului* tău Ișai, Betleemitul.”

Ionatan și David.

18 1. David s'îrîşise de vorbit cu Saul. Şi de atunci sufletul* lui Ionatan s'a alipit de sufletul lui David, şi Ionatan** l-a iubit ca pe sufletul din el.

2. În aceeași zi, Saul a oprit pe David, și nu l-a lăsat să se întoarcă în casa tatălui său.

3. Ionatan a făcut legămînt cu David, pentrucă-l iubea ca pe sufletul lui.

4. A scos mantaua pe care o purta, ca s'o dea lui David ; și i-a dat hainele sale, chiar sabia, arcul și încingătoarea lui.

5. David se ducea și izbutea ori unde-l trimetea Saul; a fost pus de Saul în fruntea oamenilor de război, și era plăcut întregului popor, chiar și slujitorilor lui Saul.

Cîntarea de biruință a femeilor.

6. Pe cînd veneau ei, la întoarcerea lui David dela omorirea Filisteanelui, femeile * au ieșit din toate cetățile lui Israel înaintea împăratului Saul, cîntînd și jucînd, în sunetul timpanelor și alăutelor, și scoțînd strigăte de bucurie.

7. Femeile cari cîntau își răspun-
deau unele altora, și ziceau:
„Saul” a bătut miile lui, —
iar David zecile lui de mii.“

8. Saul s'a mîniat foarte tare, și nu'

i-a plăcut vorba aceasta. El a zis: „Lui David îi dau zece mii și mie-mi dau mii! Nu-i mai lipsește” decît împărăția.”

® Ecl. 4. 4. ® Cap. 15. 28.

9. Și din ziua aceea Saul a privit cu ochi răi pe David.

10. A doua zi, duhul * cel rău, trimise de Dumnezeu, a apucat pe Saul, care s'a * infuriat în mijlocul casei. David cînta, ca și în celelalte zile, și Saul era cu sulița * în mînă.

® Cap. 16. 14.

® Cap. 19. 24. 1 Reg. 18. 20. Fapt. 16. 16. † Cap. 19. 9.

11. Saul a ridicat * sulița, zicîndu-și în sine: „Voi pironi pe David de perele”. Dar David s'a ferit de el de două ori.

® Cap. 19. 10; 20. 33. Prov. 27. 4.

12. Saul se temea * de David, pentru că Domnul * era cu David și Se depărtaș * dela el.

® Vers. 16. 29. ® Cap. 18. 13, 18. † Cap. 16. 14; 28. 16.

13. L-a îndepărtat de lingă el, și l-a pus mai înre peste o mie * de oameni. David ieșea * și intra în fruntea poporului;

® Vers. 16. Num. 27. 17. 2 Sam. 5. 2.

14. izbutea în tot ce făcea, și Domnul * era cu el.

® Fnc. 39. 2, 3, 23. Ios. 6. 27.

15. Saul, văzînd că izbutea totdeauna, se temea de el;

16. dar tot * Israelul și Iuda iubeau pe David, pentru că ieșea și intra în fruntea lor.

® Vers. 6.

David, ginerele împăratului.

17. Saul a zis lui David: „Iată, îți voi da de nevastă * pe fiică-mea cea maimare Merab: numai să-mi slujești cu vitejie, și să porți războaiele” Domnului”. Dar Saul își zicea: „Nu vreau să-mi pun mîna * mea pe el, ci mîna Filistenilor să fie asupra lui”.

® Cap. 17. 25. ® Num. 32. 20, 27, 29. Cap. 25. 28. † Vers. 21. 25. 2 Sam. 12. 9.

18. David a răspuns lui Saul: „Cine sînt * eu, și ce este viața mea, ce este familia tatălui meu în Israel, ca să fiu ginerele împăratului?”

® Vers. 23. Cap. 9. 21. 2 Sam. 7. 18.

19. Venind vremea cînd Merab, fata lui Saul, avea să fie dată lui David, ea a fost dată de nevastă lui Adriel *, din Mehola *.

® 2 Sam. 21. 8. ® Judc. 7. 22.

20. Mical *, fata lui Saul, iubea pe David. Au spus lui Saul, și lucrul i-a plăcut.

® Vers. 28.

21. El își zicea: „I-o voi da ca să-i fie o cursă *, și să cadă sub * mîna Filistenilor”. Și Saul a zis lui David pentru a doua oară: „Astăzi îmi vei fi * ginere”.

® Exod. 10. 7. ® Vers. 17. † Vers. 26.

22. Saul a dat slujitorilor săi următoarea poruncă: „Vorbiți în taină lui David, și spuneți-i: „Iată că împăratul e binevoitor față de tine, și toți slujitorii lui te iubesc; fii acum gine-rele împăratului”.

23. Slujitorii lui Saul au spus aceste lucruri la urechile lui David. Și David a răspuns: „Credeți că este ușor să fii ginerele împăratului? Eu sînt un om sărac și de puțină însemnătate.”

24. Slujitorii lui Saul i-au spus ce răspunsese David.

25. Saul a zis: „Așa să vorbiți lui David: „Împăratul nu cere nicio * zestre; ci dorește o sută de prepuțuri de ale Filistenilor, ca să-și răzbune” pe vrăjmașii lui”. Saul avea de gînd * să facă pe David să cadă în mîinile Filistenilor.

® Fnc. 34. 12. Exod. 22. 17. ® Cap. 14. 24. † Vers. 17.

26. Slujitorii lui Saul au spus aceste cuvinte lui David, și David a primit ce i se ceruse, pentru ca să fie ginerele împăratului. Înainte de vremea * hotărîită,

® Vers. 21.

27. David s'a sculat, a plecat cu oamenii * lui, și a ucis două sute de oameni dintre Filistenii; le-a adus * prepuțurile, și a dat împăratului numărul întreg, ca să fie ginerele împăratului. Atunci Saul i-a dat de nevastă pe fiică-sa Mical.

® Vers. 13. ® 2 Sam. 3. 14.

28. Saul a văzut și a înțeles că Domnul era cu David; și fiică-sa, Mical, iubea pe David.

29. Saul s'a temut din ce în ce mai mult de David, și toată viața i-a fost vrăjmaș.

30. Domnitorii Filistenilor ieșeau la * luptă; și oridecîteori ieșeau, David avea mai multă izbîndă * decît toți slujitorii lui Saul, și numele lui a ajuns foarte vestit. * 2 Sam. 11. 1. ® Vers. 6.

David este prigonit de Saul.

19 1. Saul a vorbit fiului său Ionatan, și tuturor slujitorilor lui, să omoare pe David.

2. Dar Ionatan, fiul lui Saul, care iubea * mult pe David, i-a dat de știre, și i-a zis: „Tatăl meu Saul caută să te omoare. Păzește-te dar mîine dimineață, stai într'un loc tănuț, și ascunde-te.”

® Cap. 18. 1.

3. Eu voi ieși și voi sta lingă tatăl meu în cîmpul în care vei fi; voi vor-

312

312
bi tatălui meu despre tine, voi vedea
ce va zice, și-ți voi spune".

4. Ionațu i a vorbit: „bine de Dă-
tăluu său Saul: „Să nu faci împăra-
tul“, a zis el, „un păcat“ față de ro-
bul său David, căci el n'a făcut niciun
păcat față de tine. Dimpotrivă, a lu-
crat pentru binele tău; * Prov. 31.8,9.

5. și-a pus în joc viața*, a ucis** pe
Filistean, și Domnul† a dat o mare
bătălie pentru tot Israelul. Tu ai vă-
zută, și te-ai bucurat. Pentru ce†† s-
năpăcăuiești†† împotriva unui singe ne-
vinovat, și să omori fără pricină pe
David?*

6. Saul a ascultat glasul lui Ionatan, și a jurat, zicînd: „Viu¹ este Domnul, că David nu va muri!”

7. Ionatan a chemat pe David, și i-a spus toate cuvintele acestea; apoi l-a adus la Saul; și David a fost înaintea lui ca mai înainte*. Cap. 16.21; 18.2,13.

David scăpat de Mical.

8. Războiul urma înainte. David a mers împotriva Filistenilor, și s'a bătut cu ei, le-a pricinuit o mare înfrângere, și au fugit dinaintea lui.

9. Atunci duhul* cel rău, trimis de Domnul, a venit peste Saul, care şedea în casă, cu suliţa în mână. David cânta.

10. și Saul a vrut să-l pirotească cu
sulița de perete. Dar David s'a ferit
de el, și Saul a lovit cu sulița în pe-
rete. David a fugit, și a scăpat noaptea.

11. Saul a trimis* niște oameni acasă la David, ca să-l pîndească și să-l omoare dimineța. Dar Mical, nevasta lui David, i-a dat de știre și i-a zis: „Dacă nu fugi în noaptea aceasta, mine vei fi omorît“.

12. Ea l-a pogorît* pe fereastră, și David a plecat și a fugit. Așa a scăpat.

13. În urmă Mical a luat terafimul² și l-a pus în pat; i-a pus o piele de capră în jurul capului, și l-a învelit cu o haină.

14. Cînd a trimis Saul oamenii să ia pe David, ea a zis: „Este bolnav!”

15. Saul i-a trimis înapoi să-l vadă, și a zis: „Aduceți-l la mine în patul lui, ca să-l omor“.

16. Oamenii aceia s'au întors, și iată

că terafimul era în pat, și în jurul capului era o piele de capră.

17. Saul a zis către Mical: „Pe-
ce m'ai înșelat în felul acesta, și ai
dat drumul vrăjmașului meu, și ai
pat“? Mical a răspuns lui Saul: „Se-
mi-a zis: „Lasă-mă să plec, ori te
omor!“

Fuga lui David la Samuel la Rama

18. Aşa a fugit şi a scăpat David.
El s'a dus la Samuel la Rama, şi i-a
istorisit tot ce-i făcuse Saul. Apoi s'a
dus cu Samuel şi a locuit în Najot.

19. Au spus lucrul acesta lui Saul și au zis: „Iată că David este în Naioț lângă Rama.“

20. Saul a trimis niște oameni să ia pe David. Ei au văzut o adunare de prooroci cari proorocneau, cu Samuel în frunte. Duhul lui Dumnezeu a venit peste trimișii lui Saul, și au început și ei să proorocască. * Ioan 7: 32

21. Au spus lui Saul lucrul acesta; el a trimis alți oameni, și au proorocit și ei. A mai trimis alții a treia oară, și au proorocit și ei.

22. Atunci Saul s'a dus el însuși la Rama. Ajungînd la fîntîna cea mare fără apă, care este la Secu, a întrebat: „Unde este Samuel și David?” I s'a răspuns: „Sînt în Naiot, lângă Rama.”

23. Și s'a îndreptat spre Naiot, lângă Rama. Duhul* lui Dumnezeu a venit peste el; și Saul și-a vă zut de drum prorocind pînă la sosirea lui în Naiot, lângă Rama. *Cap. 10-10.

24. S'a desbrăcat* de haine și a proorocit și el înaintea lui Samuel; și s'a runcat desbrăcat** la pământ toată ziua aceea și toată noaptea. De aceea se zice: „Oare † și Saul este între prooroci?”

*Isa.20.2. **Mic.1.8. †2Sam.6.14,20. Cop.10.11.

David înștiințat de Ionatan.

20 1. David a fugit din Naiot, de lângă Rama. S'a dus la Ionatan, și a zis: „Ce-am făcut eu? Care este nelegiuirea mea, care este păcatul meu înaintea tatălui tău, de vrea să-mi ia viața?”

2. Ionatan i-a răspuns: „Ferească Dumnezeu! Nu vei muri. Tatăl meu nu face niciun lucru, fie mare, fie mic, fără să-mi dea de știre; pentru că mi-ar ascunde el lucrul acesta? Nu este nimic.”

3. David a zis iarăș, jurînd: „Tatăl tău știe bine că am căpătat trecere înaintea ta, și va fi zis: „Să nu știe Ionatan, căci s'ar intrista.“ Dar viu este Domnul și viu este sufletul tău, că nu este decît un pas între mine și moarte“.

4. Ionatan a zis lui David: „Pentru tine voi face tot ce vei vrea.“

5. Și David i-a răspuns: „Iată că mine este lună nouă*, și ar trebui să șed să mănînc cu împăratul; lasă-mă să mă duc, și să mă ascund** în cîmpii pînă în seara zilei a treia.

* Num. 10.10; 28.11. ** Cap. 19.2.

6. Dacă tatăl tău va băga de seamă lipsa mea, să-i spui: „David m'a rugat să-l las să se ducă pînă la Betleem* în cetatea lui, pentru că acolo se aduce pentru toată familia o jertfă de peste an“.

* Cap. 16.4.

7. Și dacă* va zice: „Bine!“ atunci robul tău n'are nimic de temut; dar dacă-l va apuca minia, să știi că pieirea mea** este lucru hotărît din partea lui.

* Deut. 1.23; 2 Sam. 17.4. ** Cap. 25.17; Est. 7.7.

8. Arată-ți* dar dragostea pentru robul tău, căci ai făcut cu robul tău un legămînt** înaintea Domnului. Și dacă este vreo nelegiuire † în mine, ia-mi tu viața, de ce să mă mai duci pînă la tatăl tău?“

* Jos. 2.14. ** Vers. 16. Cap. 18.3; 23.18. † 2 Sam. 1.4.32.

9. Ionatan i-a zis: „Departe de tine gîndul să nu-ți dau de știre, dacă voi afla că pieirea ta este lucru hotărît din partea tatălui meu și amenință să te ajungă!“

10. David a zis lui Ionatan: „Cine-mi va da de știre dacă tatăl tău îi-ar răspunde cu asprime?“

11. Și Ionatan a zis lui David: „Vino, să ieșim pe cîmp.“ Și au ieșit amîndoi pe cîmp.

12. Ionatan a zis lui David: „Iau maritor pe Domnul, Dumnezeul lui Israel, că voi cerceta de aproape pe tatăl meu mine sau poimine; și de va gîndi bine de David,

13. Domnul* să Se poarte cu Ionatan cu toată asprimea, dacă nu voi trimite pe nimeni să-ți dea de știre! Dacă tatăl meu va găsi cu cale să-ți facă rău, iarăș îți voi da de știre, și te voi lăsa să pleci, ca să te duci în pace; și Domnul** să fie cu tine, cum a fost cu tatăl meu!

* Rut. 1.17. ** Ios. 1.6. Cap. 17.37. † Cron. 22. 11.18.

14. Dacă voi mai trăi, să te porți față de mine cu o bunătate ca a Domnului; și dacă voi muri,

15. să nu îți îndepărtezi* niciodată bunătatea față de casa mea, nici chiar cînd Domnul va nimici pe fiecare din vrăjmașii lui David de pe fața pămîntului.

* 2 Sam. 9.1, 3, 7; 21.7.

16. Căci Ionatan a făcut legămînt cu casa lui David! Domnul să se răsbune* pe vrăjmașii lui David!“

* Cap. 25.22. Cap. 31.2. 2 Sam. 4.7; 21.8.

17. Ionatan a întărit și mai mult față de David dragostea pe care o avea pentru el, căci îl iubea ca pe sufletul* lui.

* Cap. 18.1.

18. Ionatan i-a zis: „Mine* este luna nouă; se va băga de seamă lipsa ta, căci locul tău va fi gol.

* Vers. 6.

19. Să te pogori a treia zi pînă în fundul locului* în care te ascusesesi în ziua cînd cu împlinirea aceea, și să rămii lingă piatra Ezel.

* Cap. 19.2.

20. Eu voi trage trei săgeți în spre piatra aceasta, ca și cînd aș lovi la țintă.

21. Și voi trimite un tînăr, și-i voi zice: „Du-te de găsește săgețile!“ Dacă-i voi zice: „Iată că săgețile sînt dincoace de tine, ia-le!“ atunci să vii, căci este pace pentru tine, și n'ai să te temi de nimic, viu* este Domnul! * Jer. 4.2.

22. Dar dacă voi zice tînărului: „Iată că săgețile sînt dincolo de tine!“ atunci să p'eci, căci Domnul te trimete.

23. Domnul este maritor pe vecie pentru cuvîntul* pe care ni l-am dat unul altuia.“

* Vers. 14, 15, 42.

24. David s'a ascuns în cîmp. A venit luna nouă, și împăratul a luat loc la ospăț ca să mănînce.

25. Împăratul a șezut ca de obicei pe scaunul lui lingă perete. Ionatan s'a sculat, și Abner a șezut lingă Saul; dar locul lui David a rămas gol.

26. Saul n'a zis nimic în ziua aceea; „căci“, zicea el, „s'a întîmplat: el nu este curat*, negreșit nu este curat“.

* Lev. 7.21; 15.6, etc.

27. A doua zi, ziua a doua a lunii noi, locul lui David era tot gol. Și Saul a zis fiului său Ionatan: „Pentru ce n'a venit fiul lui Isai la masă nici eri nici azi?“

28. Ionatan a răspuns* lui Saul: „David mi-a cerut voie să se ducă la Betleem.

* Vers. 8.

29. El a zis: „Dă-mi drumul, te rog, căci avem în cetate o jertfă de familie,

314

și frate-meu mi-a spus lucrul acesta; deci dacă am căpătat trecere înaintea ta, dă-mi voie să mă duc în grabă să-ți mi văd frații. Pentru aceea n'a venit la masa împăratului¹⁴.

30. Atunci Saul s'a aprins de minie împotriva lui Ionatan, și i-a zis: „Fiu rău și neascultător, nu știu eu că ți-ai luat ca prieten pe fiul lui Isai, spre rușinea ta și spre rușinea mamei tale?”

31. Căci cită vreme va trăi fiul lui Isai pe pământ, nu va fi liniște nici pentru tine, nici pentru împărăția ta. Și acum trimete să-l caute, și să mi-l aducă, fiindcă este vrednic de moarte¹⁵.

32. Ionatan a răspuns tatălui său Saul, și i-a zis: „Pentru ce să fie omorât? Ce a făcut?” ^{Cap. 19. 5. Mat. 27. 23. Luc. 23. 22.}

33. Și Saul și-a îndreptat¹⁶ sulița spre el, ca să-l lovească. Ionatan a înțeles că era lucru hotărât din partea tatălui său să omoare pe David.

^{Cap. 18. 11. Cap. Vers. 7.}

34. S'a sculat de la masă într-o minie aprinsă, și n'a luat deloc parte la masă în ziua a doua a lumii noi; căci era mîhnit din pricina lui David, pentru că tatăl său îl ocărise.

35. A doua zi de dimineață, Ionatan s'a dus pe cîmp în locul în care se învoise cu David, și era însoțit de un băiețuș.

36. El i-a zis: „Dă fuga și găsește săgețile pe cari le voi trage”. Băiatul a alergat, și Ionatan a tras o săgeată care a trecut dîncolo de el.

37. Cînd a ajuns băiatul la locul unde era săgeata pe care o trăsese Ionatan, Ionatan a strigat după el: „Iată că săgeata este dîncolo de tine¹⁷”.

38. I-a strigat iarăși: „Iute, grăbește-te, nu te opri!” Și băiatul lui Ionatan a strîns săgețile, și s'a întors la stăpînul lui.

39. Băiatul nu știa nimic: numai Ionatan și David înțelegeau lucrul acesta.

40. Ionatan a dat băiatului armele, și i-a zis: „Du-te și du-le în cetate.”

41. După plecarea băiatului, David s'a sculat din partea de mijăzi, apoi s'a aruncat cu fața la pământ și s'a închinat de trei ori. Cei doi prieteni s'au îmbrățișat și au plîns împreună. David mai ales se prăpădea plîngînd.

42. Și Ionatan a zis lui David: „Du-te în pace, acum cînd am jurat amîn-

doi, în Numele Domnului, zicînd: „Domnul să fie pe vecie între mine și tine, între sămînța mea și sămînța ta!”¹⁸ David s'a sculat și a plecat, iar Ionatan s'a întors în cetate.

^{Cap. 1. 17.}

Fuga lui David la Nob.

21. David s'a dus la Nob, la preotul Ahimelec¹⁹, care a alergat speriat înaintea lui, și i-a zis: „Pentru ce ești singur și nu este nimeni cu tine?”

^{Cap. 14. 3. Cap. 18. 4.}

2. David a răspuns preotului Ahimelec: „Împăratul mi-a dat o poruncă și mi-a zis: „Nimeni să nu știe nimic de pricina pentru care te trimet și de porunca pe care ți-am dat-o.” Am hotărît un loc de întîlnire cu oamenii mei.

3. Acum ce ai la îndemînă? Dă-mi cinci pîni, sau ce se va găsi.”

4. Preotul a răspuns lui David: „N'am pîne obicinuită la îndemînă, ci numai pîne sfințită²⁰”; doar dacă oamenii tăi s'au²¹ ferit de împreunarea cu femeii!”

^{Exod. 29. 30. Lev. 24. 5. Mat. 12. 4. Exod. 19. 16. Zab. 7. 3.}

5. David a răspuns preotului: „N'am ferit de împreunarea cu femeii de trei zile decînd am plecat, și toți oamenii²² mei sînt curați; de altfel, dacă aceasta este o faptă necurată, va fi sfințită negreșit azi de acela²³ care o va face.”

^{1 Tes. 4. 4. 1 Tes. 8. 3.}

6. Atunci preotul i-a dat²⁴ pînea sfințită, căci nu era acolo altă pîne decît pînea pentru punerea înaintea, care fusese luată dinaintea²⁵ Domnului ca să fie înlocuită cu pîne caldă, în clipa cînd luaseră pe cealaltă.

^{Mat. 12. 3, 4. Marc. 2. 25, 26. Luc. 6. 3, 4. Cap. 24. 8, 9.}

7. Chiar în ziua aceea, se afla acolo închis înaintea Domnului un om dintre slujitorii lui Saul; era un Edomit, numit Doeg²⁶, căpetenia păstorilor lui Saul.

^{Cap. 22. 9. Ps. 32. 10.}

8. David a zis lui Ahimelec: „N'ai la îndemînă o suliță sau o sabie? Căci nu mi-am luat cu mine nici sabia nici armele, pentru că porunca împăratului era grabnică.”

9. Preotul a răspuns: „Iată sabia lui Goliat, Filisteanul, pe care l-ai omorît în valea²⁷ terebinților; este învelită într'un covor, în dosul efodului; dacă vrei s'o iei, ia-o, căci nu este alta aici.” Și David a zis: „Nu-i alta cu ea; dă-mi-o.”

^{Cap. 17. 2, 60. Cap. 31. 1.}

David fuge la Gal, la împăratul Achis.

10. David s'a sculat și a fugit chiar în ziua aceea de Saul. A ajuns la Achis, împăratul Gatului.

11. Slujitorii * lui Achis i-au zis: „Nu este acesta David, împăratul țării? Nu este el acela pentru care se cînta, jubila, „Saul” și-a bătut miile lui, cînd: „David zecile lui de mii?”

☞ Ps. 66, titlu. ☞ Cap. 18, 7; 20, 5.

12. David a pus la * inimă aceste cuvinte, și a avut o mare frică de Achis, împăratul Gatului.

☞ Luc. 2, 19.

13. A făcut pe nebulun * înaintea lor; făcea năzdrăvănii înaintea lor; făcea zgîrîieturi pe ușile porților, și lăsa să-i curgă balele pe barbă.

☞ Ps. 34, titlu.

14. Achis a zis slujitorilor săi: „Vedeți bine că omul acesta și-a pierdut mințile; pentru ce mi-l aduceți?”

15. Oare duc lipsă de nebuni, de-mi aduceți pe acesta și mă faceți martor la năzdrăvăniile lui? Să intre el în casa mea?”

David fuge în peștera Adulam și la Mișpe.

22 1. David a plecat de acolo, și a scăpat * în peștera * Adulam. Frații lui și toată casa tatălui său au aflat, și s'au pogorit la el.

☞ Ps. 57, titlu; 112, titlu. ☞ 2 Sam. 23, 13.

2. Toți * ceice se aflau în nevoie, cari aveau datorii, sau cari erau nemulțumiți, s'au strîns la el, și el a ajuns căpetenia lor. Astfel, s'au unit cu el aproape patru sute de oameni. ☞ Jude. 11, 3.

3. De acolo David s'a dus la Mișpe în țara Moabului. El a zis împăratului Moabului: „Dă voie, te rog, tatălui meu și mamei mele să vină la voi, pînă voi ști ce va face Dumnezeu cu mine.”

4. Și i-a adus înaintea împăratului Moabului, și au locuit cu el în tot timpul cît a stat David în cetățuie.

5. Proorocul Gad * a zis lui David: „Nu zădărnici în cetățuie, ci du-te, și intră în țara lui Iuda.” Și David a plecat și a ajuns la pădurea Heret.

☞ 2 Sam. 24, 11. 1 Cron. 21, 9. 2 Cron. 29, 25.

Saul ucide preoții din Nob.

6. Saul a aflat că David și oamenii lui au fost descoperiți. Saul ședea sub tamarisc, la Ghibea, pe înălțime; avea sulita în mină, și toți slujitorii lui stăteau lingă el.

7. Și Saul a zis slujitorilor săi de Jin-

gă el: „Ascultați, Beniamiți! Vă va da * fiul lui Isai la toți ogoare și vii? Va face el din voi toți căpetenii peste o mie și căpetenii peste o sută?”

☞ Cap. 5, 11.

8. Dacă nu, de ce v'ați unit toți împotriva mea, și nimeni nu mi-a dat de știre despre legămîntul fiului * meu cu fiul lui Isai? Pentru ce n'a fost nimeni dintre voi pe care să-l doră inima pentru mine, și să mă înștiințeze ca fiul meu a răscolat pe robul meu împotriva mea, ca să-mi întindă curse, cum face astăzi?”

☞ Cap. 18, 3; 20, 30.

9. Doeg *, Edomitul, care era și el printre slujitorii lui Saul, a răspuns: Eu am văzut pe fiul lui Isai venind la Nob, la Ahimelec *, fiul lui Ahitub †.

☞ Cap. 21, 7. 1 Ps. 52, titlu; Vers. 1, 2, 3. ☞ Cap. 21, 1. † Cap. 14, 3.

10. Ahimelec a * întrebat pe Dornul pentru el, i-a dat merinde * și i-a dat sabia lui Goliath, Filisteanul.”

☞ Num. 27, 21. ☞ Cap. 21, 6, 9.

11. Împăratul a trimis după Ahimelec, fiul lui Ahitub, preotul, și după toată casa tatălui său, după preoții cari erau la Nob. Ei au venit toți la împărat.

12. Saul a zis: „Ascultă, fiul lui Ahitub!” El a răspuns: „Iată-mă, domnul meu!”

13. Saul i-a zis: „Pentru ce v'ați unit împotriva mea, tu și fiul lui Isai? Pentru ce i-ai dat pine și o sabie, și ai întrebat pe Dumnezeu pentru el, ca să se ridice împotriva mea și să-mi întindă curse, cum face astăzi?”

14. Ahimelec a răspuns împăratului: „Care dintre slujitorii tăi poate fi pus alături cu credinciosul David, ginerele împăratului, gata la poruncile lui, și înconjurat cu cinste în casa ta?”

15. Oare de astăzi am început eu să întreb pe Dumnezeu pentru el? De parte de mine așa ceva! Să nu arunce împăratul nici o vină asupra robului său, nici asupra nimănui din casa tatălui meu, căci robul tău nu știe nimic din toate acestea, nici lucru mic nici lucru mare.”

16. Împăratul a zis: „Trebuie să mori, Ahimelec, tu și toată casa tatălui tău.”

17. Și împăratul a zis alergătorilor cari stăteau lingă el: „Întoarceți-vă, și omorîți pe preoții Domnului; căci s'au învoit cu David: au știut bine că fuge, și nu mi-au dat de veste.” Dar

316

slujitorii împăratului n'au * voit să înslujind mîna ca să lovească pe preoții Domnului.

18. Atunci împăratul a zis lui Doeg: „Întoarce-te, și lovește pe preoți.” Și Doeg, Edomitul, s'a întors, și a lovit pe preoți; a omorît * în ziua aceea optzeci și cinci de oameni, cari purtau efodul de in.

19. Saul a mai trecut prin ascuțișul săbiei cetatea preotească Nob; bărbai și femei, copii și prunci, boi, măbati și oi: toți au căzut supt ascuțișul săbiei.

20. Un fiu * al lui Ahimelec, fiul lui Ahitub, a scăpat **. Numele lui era Abiatar. A fugit la David,

21. și i-a spus că Saul a ucis pe preoții Domnului.

22. David a zis lui Abiatar: „M'am gândit chiar în ziua aceea că Doeg, Edomitul, fiind acolo, nu se putea să nu spună lui Saul. Eu sint pricina morții tuturor sufletelor din casa tatălui tău.

23. Rămii cu mine, nu te teme de nimic, căci cel * ce caută să ia viața mea, caută s'o ia și pe a ta; lingă mine vei fi bine păzit.”

David scapă Cheila.

23. 1. Au venit și au spus lui David: „Iată că Filistenii au început lupta împotriva Cheilei *, și au jăfuit ariile.”

2. David a întrebat * pe Domnul, și a zis: „Să mă duc, și să bat pe Filistenii acestia?” Și Domnul i-a răspuns: „Du-te, bate pe Filistenii, și izbăvește Cheila.”

3. Dar oamenii lui David i-au zis: „Iată că noi ne temem chiar aici în Iuda; ce va fi cînd vom merge la Cheila, împotriva oștilor Filistenilor?”

4. David a întrebat iarăș pe Domnul. Și Domnul i-a răspuns: „Scoală-te și pogoară-te la Cheila, căci dau pe Filistenii în mîinile tale.”

5. David s'a dus dar cu oamenii lui la Cheila, și s'a bătut împotriva Filistenilor; le-a luat vitele, și le-a pricinuit o mare înfrîngere. Astfel a izbăvit David pe locuitorii din Cheila.

6. Cînd a fugit * Abiatar, fiul lui Ahimelec, la David în Cheila, s'a pogorît cu efodul în mînă,

7. Saul a fost înștiințat de sosirea lui

David la Cheila, și a zis: „Dumnezeu îl dă în mîinile mele, căci a venit și s'a închinat într'o cetate cu porți și zăvoare.”

8. Și Saul a chemat tot poporul la război ca să se pogoare la Cheila și să împresoare pe David și pe oamenii lui.

9. David, luînd cunoștință de acest plan rău pe care-l punea la cale Saul împotriva lui, a zis * preotului Abiatar: „Adu efodul!”

10. Și David a zis: „Doamne, Dumnezeu lui Israel, robul Tău a aflat că Saul vrea să vină la Cheila ca să nimicească * cetatea din pricina mea.

11. Mă vor da în mîinile lui locuitorii din Cheila? Se va pogori Saul aici cum a aflat robul Tău? Doamne, Dumnezeu lui Israel binevoiește și descopere lucrul acesta robului Tău!” Și Domnul a răspuns: „Se va pogori.”

12. David a mai zis: „Mă vor da locuitorii din Cheila pe mine și pe oamenii mei, în mîinile lui Saul?” Și Domnul a răspuns: „Te vor da.”

13. Atunci David s'a sculat cu oamenii lui în număr * de aproape șase sute de inși; au ieșit din Cheila, și s'au dus unde au putut. Saul, aflînd că David a scăpat din Cheila, s'a oprit din mers.

14. David a locuit în pustie, în locuri întărite, și a rămas pe muntele * din pustia Zif **. Saul îl căuta și mereu, dar Dumnezeu nu l-a dat în mîinile lui.

David în pustia Zif și Maon.

15. David, văzînd că Saul a pornit să-i ia viața, a stătut în pustia Zif, în pădure.

16. Atunci Ionatan, fiul lui Saul, s'a sculat și s'a dus la David în pădure. El i-a întărit încrederea în Dumnezeu.

17. și i-a zis: „Nu te teme de nimic, căci mîna tatălui meu Saul nu te va atinge. Tu vei domni peste Israel, și eu voi fi al doilea după tine; tatăl meu Saul știe * și el bine lucrul acesta.”

18. Au făcut iarăș amîndoi legămint * înaintea Domnului, și David a rămas în pădure, iar Ionatan s'a dus acasă.

19. Zifiții * s'au suit la Saul la Gibeon, și au zis: „Nu-i David ascuns

între noi în locuri întărite, în pădure, pe dealul Hachila, care este la miazăzi de pustie? ^{Cap. 26. 1. Ps. 64, titlu.}

20. Pogoaară-te dar, împărate, fiindcă aceasta este toată dorința sufletului tău; lasă pe noi dacă* e vorba să-l dăm în minile împăratului.“ ^{Ps. 54. 3.}

21. Saul a zis: „Domnul să vă binecuvinteze că aveți milă de mine!”

22. Duceți-vă, vă rog, de mai cercetați, ca să știți și să descoperiți în ce loc și-a îndreptat pașii, și cine l-a văzut, căci mi s'a spus că este foarte și-ret.

23. Cercetați și vedeți toate locurile unde se ascunde, veniți apoi la mine cu ceva temelnic, și voi porni cu voi. Dacă este în țară, îl voi căuta printre toate miile lui Iuda.“

24. S'au sculat dar și s'au dus la Zif înaintea lui Saul. David și oamenii lui erau în pustia Maon*, și anume în cîmpia din spre miazăzi de pustie. ^{Ios. 15. 55. Cap. 25. 2.}

25. Saul a plecat cu oamenii săi în căutarea lui David. Despre lucrul acesta s'a dat de veste lui David, care s'a pogorît la stîncă și a rămas în pustia Maon. Saul, cînd a auzit, a urmărit pe David în pustia Maon.

26. Saul mergea pe o parte a muntelui, și David cu oamenii lui pe cealaltă parte a muntelui. David fugea* repede ca să scape de Saul. Dar Saul și oamenii lui chiar înconjuraseră** pe David și pe ai lui, ca să pună mîna pe ei. ^{Ps. 31. 22. Ps. 17. 9.}

27. cînd un sol* a venit și a spus lui Saul: „Grăbește-te să vii, căci au năvălit Filistenii în țară.“ ^{2 Reg. 19. 9.}

28. Saul a încetat să urmărească pe David, și s'a întors să iasă înaintea Filistenilor. De aceea locul acela s'a numit Sela-Hamahlecot (*Stîncă împărțirii*).

29. De acolo David s'a suit spre locurile întărite din En-Ghedi*, și a locuit acolo. ^{2 Cron. 20. 2.}

David în peștera En-Ghedi. Saul cruțat de David.

24 1. Cînd s'a întors Saul* de la urmărirea Filistenilor, au venit și i-au spus: „Iată că David este în pustia En-Ghedi.“ ^{Cap. 23. 28.}

2. Saul a luat trei mii de oameni aleși din tot Israelul, și s'a dus* să caute pe David și pe oamenii lui pînă pe stîncile țărilor sălbatici. ^{Ps. 38. 12.}

3. A ajuns la niște stîne de oi, cari erau lîngă drum; și acolo era o peșteră, în care a intrat* să doarmă*. David și oamenii lui erau în fundul peșterii.

^{Ps. 141. 6. Judec. 3. 21. Ps. 57, titlu; 142, titlu.}

4. Oamenii lui* David i-au zis: „Iată ziua în care Domnul îți zice: „Dau pe vrăjmașul tău în minile tale; fă-ice-ți va plăcea.“ David s'a sculat, și a tăiat încet colțul hainei lui Saul.

5. După aceea, inima* îi bătea, pentru că tăiasse colțul hainei lui Saul. ^{Cap. 26. 8.}

6. Și a zis oamenilor săi: „Să mă* ferească Domnul să fac împotriva domnului meu, care este unsul Domnului, o așa faptă ca să pun mîna pe el! Căci el este unsul Domnului.“ ^{2 Sam. 24. 10.}

7. Cu aceste cuvinte David a oprit* pe oamenii săi, și i-a împedecat să se arunce asupra lui Saul. Apoi Saul s'a sculat să iasă din peșteră, și și-a văzut înainte de drum. ^{Cap. 26. 11.}

8. După aceea, David s'a sculat și a ieșit din peșteră. El a început să strige atunci după Saul: „Împărate, domnul meu!“ Saul s'a uitat înapoi, și David s'a plecat cu fața la pămînt și s'a închinat. ^{Ps. 7. 4. Mat. 5. 44. Rom. 12. 17, 19.}

9. David a zis lui Saul: „De ce asculti* tu de vorbele oamenilor cari zic: „David îți vrea răul?“

10. Vezi acum cu ochii tăi că Domnul te dăduse astăzi în minile mele în peșteră. Oamenii mei mă îndemnau să te omor; dar te-am cruțat, și am zis: „Nu voi pune mîna pe domnul meu, căci este unsul Domnului.“ ^{Ps. 111. 6. Prov. 16. 28; 17. 9.}

11. Uite, părintele meu, uite colțul hainei tale în mîna mea. Fiindcă ți-am tăiat colțul hainei, și nu te-am ucis, să știi și să vezi că în purtarea mea nu este nici răutate* nici răzvrătire, și că n'am păcătuit împotriva ta. Toțuș tu îmi întinzi curse*, ca să-mi iei viața. ^{Ps. 7. 3; 35. 7. Cap. 26. 20.}

12. Judece* Domnul între mine și tine, și Domnul să mă răzbune pe tine; dar eu nu voi pune mîna pe tine. ^{Fac. 16. 5. Judec. 11. 27. Cap. 26. 10. Iov. 6. 8.}

13. Răul dela cei răi vine, zice vechea zicală. De aceea eu nu voi pune mîna pe tine.

14. Împotriva cui a pornit împăratul

318

lui Israel? Pe cine urmărești tu? Un cine* mort, un** purice.

*Cap. 17, 43. 2 Sam. 9, 8. **Cap. 26, 21.

15. Domnul* va judeca și va hotărî între mine și tine, El va** vedea, El îmi va ține apărarea și El îmi va face dreptate, izbăvind-mă din mâna ta.

*Vers. 12. **2 Cron. 24, 22. †Ps. 36, 1: 43, 1; 119, 134. Mic. 7, 9.

16. Când a sfârșit David de spus aceste vorbe lui Saul, Saul a zis: „Glasul tău este, fiule David?” Și Saul a ridicat glasul și a plins.

*Cap. 26, 17.

17. Și a zis* lui David: „Tu ești mai bun** decât mine; căci tu mi-ai făcut bine, iar eu ți-am făcut rău.

*Cap. 26, 21. **Fac. 38, 29. †Mat. 5, 44.

18. Tu îți arăți azi bunătațea cu care te porți față de mine, căci Domnul* mă dăduse în minile tale, și nu m'ai omorât.

*Cap. 26, 23.

19. Dacă întâlnește cineva pe vrăjmașul lui, îl lasă oare să-și urmeze drumul în liniște? Domnul să-ți răsplătească pentru ce mi-ai făcut în ziua aceasta!

20. Acum iată, știu* că tu vei domni, și că împărăția lui Israel va rămânea în minile tale.

*Cap. 21, 17.

21. Jură-mi* dar pe Domnul că** nu-mi vei nimici sămînța mea după mine, și că nu-mi vei șterge numele din casa tatălui meu.

*Fac. 21, 23. **2 Sam. 21, 6, 8.

22. David a jurat lui Saul. Apoi Saul a plecat acasă, iar David și oamenii lui s-au suit în locul întărit*.

*Cap. 21, 29.

Asprimea lui Nabal față de David.

25 1. Samuel* a murit. Tot Israelul s'a adunat și l-a plins**, și l-au îngropat în locuința lui la Rama. Atunci David s'a sculat și s'a pogorît în pustia Paran.

*Cap. 28, 3. **Num. 20, 29. Deut. 34, 8. †Fac. 21, 21. Ps. 120, 5.

2. In Maon* era un om foarte bogat, a cărui avere era în Carmel; avea trei mii de oi și o mie de capre, și se afla la Carmel** pentru tunderea oilor lui.

*Cap. 23, 24. **Jos. 15, 65.

3. Numele acestui om era Nabal, și uavasta lui se chema Abigail; era o femeie cu judecată și frumoasă la chip, dar bărbatul ei era aspru și rău în faptele lui. El se trăgea din Caleb.

4. David a aflat în pustie că Nabal își tunde* oile.

*Fac. 38, 13. 2 Sam. 13, 23.

5. A trimis la el zece tineri, cărora le-a zis: „Suiți-vă la Carmel, și du-

ceți-vă la Nabal. Întrebați-l de sănătate în numele meu,

6. și să-i vorbiți așa: „Să trăiești în pace, și pacea să fie cu casa ta și cu tot ce este al tău.

*1 Cron. 12, 18. 1 Sa. 122, 7. Luc. 10, 5.

7. Și acum, am auzit că tunzi oile. Pastorii tăi au fost cu noi; nu i-am ocărit, și nu li s'a luat* nimic în tot timpul cât au fost la Carmel.

*Vers. 17, 20.

8. Întreabă pe slujitorii tăi, și-ți vor spune. Să capete trecere dar tinerii aceștia înaintea ta, fiindcă venim într-o zi* de bucurie. Dă dar, te rog, robilor tăi și fiului tău David, ce te lasă inima.”

*Neem. 8, 10. Est. 9, 19.

9. Când au ajuns oamenii lui David, au spus lui Nabal toate aceste cuvinte, în numele lui David. Apoi au tăcut.

10. Nabal a răspuns slujitorilor lui David: „Cine* este David, și cine este fiul lui Isai? Astăzi sint mulți slujitori cari fug dela stăpîni.

*Jude. 9, 28. Ps. 73, 7, 8; 123, 3, 4.

11. Și să-mi iau eu* pinea, apa, și vitele mele, pe cari le-am tăiat pentru tunzătorii mei, și să le dau unor oameni cari sint de nu știu unde?”

*Jude. 8, 4.

12. Oamenii lui David și-au luat drumul înapoi; s'au întors, și au spus, la sosirea lor, toate aceste cuvinte lui David.

13. Atunci David a zis oamenilor săi: „Fiecare din voi să-și încingă sabia!” Și fiecare și-a încins sabia. David și-a încins și el sabia, și aproape patru sute de inși s'au suit după el. Au mai rămas* doar două sute la calabalicuri.

*Cap. 30, 21.

14. Unul din slujitorii lui Nabal a venit și a zis către Abigail, nevasta lui Nabal: „Iată că David a trimis din pustie niște soli să întrebe de sănătatea pe stăpînul nostru, și el s'a purtat rău cu ei.

15. Și totuși oamenii aceștia au fost foarte buni cu noi; nu ne-au* ocărit, și nu ni s'a luat nimic, în tot timpul cât am fost cu ei în cîmp.

*Vers. 1.

16. Ne-au fost zid* și zi și nopțe, în tot timpul cât am fost cu ei, la păscutul turmelor.

*Exod. 14, 22. 1 Cor. 10, 11.

17. Să știi acum și vezi ce ai de făcut, căci pierderea* stăpînului nostru, și a întregii lui case este hotărîtă, și el este așa de rău** încît nimeni nu îndrăznește să-i vorbească.

*Cap. 20, 7. **Deut. 19, 13. Jude. 19, 2.

18. Abigail a luat* îndată două sute

de pîni, două burdufuri cu vin, cinci oi pregătite, cinci măsuri de grîu prăjit, o sută de turte de stafide, și două sute de legături de smochine. Le-a pus pe măgar,

19. și a zis slujitorilor săi: „Luați-o înaintea* mea, și eu voi veni după voi. N'a spus nimic bărbatului ei Nabal.

*Fac. 32, 16, 20.

20. Ea a încălecat pe un măgar, a pogorit muntele pe un druin tufos, și iată că David și oamenii lui se pogorau în fața ei, așa că i-a întilnit. —

21. David zisese: „În zădar am păzît tot ce are omul acesta în pustie, de nu s'a luat nimic din tot ce are, căci mi-a întors* rău pentru bine.

*Ps. 109, 5. Prov. 17, 13.

22. Dumnezeu să pedepsească* pe robul său David cu toată asprimea, dacă voi mai lăsa să rănină pînă la lumina zilei pe cineva** de parte bărbatească țî din tot ce este al lui Nabal!“

*Rut. 1, 17. Cap. 3, 17; 20, 13, 16. *Vers. 31. †1 Reg. 4, 10; 21, 21. 2 Reg. 9, 8.

23. Cînd a zărit Abigail pe David, s'a dat jos* repede de pe măgar, a căzut cu fața la pămînt înaintea lui David, și s'a închinat pînă la pămînt.

*Jos. 15, 18. Judc. 1, 14.

24. Apoi, aruncîndu-se la picioarele lui, a zis: „Eu sînt de vină, domnul meu! Îngăduie roabei tale să-ți vorbească la urechi, și ascultă cuvintele roabei tale.

25. Să nu-și pună domnul meu mintea cu omul acela rău, cu Nabal, căci, cum îi este numele, așa este și el; Nabal (*Nebun*) îi este numele, și este plin de nebulie. Și eu, roaba ta, n'am văzut pe oamenii trimiși de domnul meu.

26. Acum, domnul meu, pe cît este de adevărat că viu* este Domnul și că viu este sufletul tău, pe atît este de adevărat că Domnul te-a oprit** să verși și sînge și să te ajutî țî cu mîna ta. Vrajmașii tăi, cei ce vor răul domnului meu, să fie ca țî țî Nabal!“

*2 Reg. 2, 2. *Fac. 20, 6. Vers. 33. †Rom. 12, 19. ††2 Sam. 18, 32.

27. Primește darul acesta* pe care-l aduce roaba ta domnului meu, și să se împartă oamenilor cari merg după domnul meu.

*Fac. 33, 11. Cap. 30, 26. 2 Reg. 6, 15.

28. Iartă, te rog, vina roabei tale, căci Domnul* va face domnului meu o casă trainică; irtă, căci domnul meu poartă războaiele** Domnului, și niciodată nu va fi răutăta țî în tine.

*2 Sam. 7, 11, 27. 1 Reg. 9, 6. 1 Cron. 17, 10, 25. *Vers. 32. †Cap. 18, 17. †Cap. 21, 11.

29. Dacă se va ridica cineva care să te urmărească și să vrea să-ți ia viața, sufletul domnului meu va fi legat în mănunchiul celor vii la Domnul, Dumnezeul tău, și să arunce cu praștia* sufletul vrăjmașilor tăi.

*Ter. 10, 18.

30. Cînd va face Domnul domnului meu tot binele pe care țî-l-a făgăduit, și te va pune înai mare peste Israel,

31. atunci nu va avea domnul meu nici mustrări de cuget și nici nu-l va durea inima că a vărsat sînge degeaba și că s'a răzbunat singur. Și cînd va face Domnul bine domnului meu, adu-ți aminte de roaba ta.“

32. David a zis Abigailei: „Binecuvîntat* să fie Domnul, Dumnezeu lui Israel, care te-a trimis astăzi înaintea mea!“

*Fac. 21, 27. Exod. 18, 10. Ps. 41, 11; 72, 18. Luc. 1, 68.

33. Binecuvîntată să fie judecata ta, și binecuvîntată să fii tu, că m'ai oprit* în ziua aceasta să vărs sînge, și mi-ai oprit mîna!“

*Vers. 26.

34. Dar viu* este Domnul, Dumnezeul lui Israel, care m'ai oprit* să-ți fac rău, că, dacă nu te-ai fi grăbit să vii înaintea mea, n'ar mai fi rămas** nimic din ce este al lui Nabal, pînă la lumina zilei de mine.“

*Vers. 26. *Vers. 22.

35. Și David a luat din mîna Abigailei ce-i adusese, și i-a zis: „Suie-te* în pace acasă; vezi, că țî-am ascultat glasul, și te-am** primit bine.“

*Cap. 20, 42. 2 Sam. 15, 9. 2 Reg. 5, 19. Luc. 7, 50; 8, 18. *Fac. 19, 21.

David ia pe Abigail.

36. Abigail a ajuns la Nabal. Și tocmai el dădea în casa lui un ospăț* ca un ospăț împărătesc; inima îi era veselă, și era beat mort. Ea nu i-a spus nimic, nimic, pînă la lumina zilei.

*2 Sam. 13, 24.

37. Dar dimineața, după ce trecuse beția lui Nabal, nevastă-sa i-a istorisit ce se întimplase. Inima lui Nabal a primit o lovitură de moarte, și s'a făcut ca o piatră.

38. Cam după zece zile, Domnul a lovit pe Nabal, și a murit.

39. David a aflat că murise Nabal, și a zis: „Binecuvîntat* să fie Domnul, că mi-a apărât pricina** în ocara pe care mi-a făcut-o Nabal, și a împiedecat țî pe robul său să facă rău! Domnul a făcut ca răutatea lui Nabal să cadă țî asupra capului lui.“

David a trimis vorba Abigailei că vrea s'o ia de nevastă. *Vers. 32. *Prov. 22, 23. †Vers. 26, 34. ††1 Reg. 2, 44. Ps. 7, 16.

320

40. Slujitorii lui David au ajuns la Abigail la Carmel, și i-au vorbit așa: „David ne-a trimis la tine, ca să te ia de nevastă.”

41. Ea s'a sculat, s'a aruncat cu fața la pământ, și a zis: „Iată, roaba ta se socotește ca o roabă”, gata să spele picioarele slujitorilor domnului meu.”

42. Și îndată Abigail a plecat, călare pe un măgar, și însoțită de cinci fete; a mers după solii lui David, și i-a fost nevastă.

43. David luase și pe Ahinoam din Izreel, și amindouă** au fost nevestele lui.

44. Și Saul dăduse pe fiică — sa Mical*, nevasta lui David, lui Palti din Gathim**, fiul lui Laiș. *2 Sam. 3.14. *1 Sa. 10.30.

David în tabăra lui Saul.

26. 1. Zifiții s'au dus la Saul la Ghibeon, și au zis: „Iată că David* este ascuns pe dealul Hachila, în fața pustiei.”

2. Saul s'a sculat și s'a pogorit în pustia Zif, cu trei mii de oameni aleși din Israel, ca să caute pe David în pustia Zif.

3. A tăbărit pe dealul Hachila, în fața pustiei, lângă drum. David era în pustie; și, înțelegând că Saul merge în urmărire la el în pustie,

4. a trimis niște iscoade, și a aflat că în adevăr Saul venise.

5. Atunci David s'a sculat și a venit la locul unde tăbărise Saul, și a văzut locul unde era culcat Saul, cu Abner*, fiul lui Ner, căpetenia oștirii lui. Saul era culcat în cort în mijlocul taberii și poporul era tăbărit în jurul lui.

6. David a luat cuvîntul, și vorbind lui Ahimelec, Hetitul, și lui Abișai, fiul lui Teruia* și fratele lui Ioab, a zis: „Cine vrea să se pogoare** cu mine în tabără la Saul?” Și Abișai a răspuns: „Eu, mă voi pogori cu tine.”

7. David și Abișai s'au dus noaptea la popor. Și iată că Saul era culcat și dormea în cort în mijlocul taberii, și sulița lui era înfiptă în pământ la capul lui. Abner și poporul erau culcați în jurul lui.

8. Abișai a zis lui David: „Dumnezeu dă astăzi pe vrăjmașul tău în minile tale; lasă-mă, te rog, să-l lovesc

cu sulița mea, și să-l pironesc dintr-o lovitură în pământ, ca să n'am nevoie să-i mai dau alta.”

9. Dar David a zis lui Abișai: „Nu! omori! Căci cine* ar putea pune mina pe unsul Domnului și să rămână nepe-desit?”

10. Și David a zis: „Viu este Domnul, că numai Domnul* îl poate lovi; fie că-i va veni ziua** să moară, fie că se va pogori într'un cîmp de bătaie și va peri.”

11. Să* mă ferească Domnul, să pun mina pe unsul Domnului! Ia numai sulița dela căpățiul lui, cu urciorul cu apă, și să plecăm.”

12. David a luat dar sulița și urciorul cu apă de la căpățiul lui Saul, și au plecat. Nimeni nu i-a văzut, nici n'a băgat de seamă nimic, și nimeni nu s'a deșteptat, căci Domnul îi culundase pe toți într'un somn adînc.

13. David a trecut de cealaltă parte, și a ajuns departe pe virful muntelui, la o mare depărtare de tabără.

14. Și a strigat poporului și lui Abner, fiul lui Ner: „N'auzi tu, Abner?” Abner a răspuns: „Cine ești tu care strigi către împăratul?”

15. Și David a zis lui Abner: „Oare nu ești tu bărbat? Și cine este ca tine în Israel? Pentruce atunci n'ai păzit pe împărat, stăpînul tău? Căci cineva din popor a venit să omoare pe împăratul, stăpînul tău.

16. Ce ai făcut tu nu este bine. Viu este Domnul, că sinteți vrednici de moarte, căci n'ați vegheat asupra stăpînului vostru, asupra unsului Domnului. Uită-te acum unde este sulița împăratului și ulciorul de apă, cari erau la căpățiul lui.”

17. Saul a cunoscut glasul lui David, și a zis: „Glasul tău* este, fiul meu David?” Și David a răspuns: „Glasul meu, împărate, domnul meu.”

18. Și a zis: „Pentruce* urmărește domnul meu pe robul său? Ce-am făcut, și cu ce sint vinovat? *Cap. 24.3.11.

19. Să binevoiască acum împăratul, domnul meu, să asculte cuvintele robului său: „Dacă Domnul este Cel ce te ațită* împotriva mea, să primească mirsul unui dar de mincare dela noi; dar dacă oamenii te ațită,

blestemați să fie înaintea Domnului,

fiindcă ei mă izgonesc* azi ca să mă deslășească de moștenirea Ț Domnului, zicându-mi: „Du-te de slujește unor dumnezei străini!“

20. Oh! să nu-mi cadă singele pe pământ departe de Fața Domnului! Căci împăratul lui Israel a pornit să mă caute ca pe un purice*, cum ar urmări o potirnicie în munți.“

21. Saul a zis: „Am păcătuit*; în-țoarse-te, fiul meu David, căci nu-ți voi mai face rău, fiindcă în ziua a-cesta viața mea a fost scumpă** înă-înțea ta. Am lucrat ca un nebun, și am făcut o mare greșală.“

22. David a răspuns: „Iată sulița împăratului; să vină unul din oamenii tăi s'o ia.“

23. Domnul va* răsplăti fiecăruia după dreptatea lui și după credințioșia lui; căci Domnul te dăduse azi în minile mele, și eu n'am vrut să pun mîna pe unsul Domnului.

24. Și după cum azi viața ta a avut un mare preț înaintea mea, tot așa și viața mea va avea un mare preț înaintea Domnului, și El mă va izbăvi din orice necaz.“

25. Saul a zis lui David: „Fii binecuvîntat, fiul meu David! Tu vei face lucruri mari și vei* birui.“ David și-a văzut de drum, și Saul s'a întors acasă.

David în țara Filistenilor; șederea lui la Tlclag.

27. David și-a zis în sine: „Voi peri într-o zi ucis de mîna lui Saul; nu este nimic mai bine pentru mine decît să fug în țara Filistenilor, pentru ca Saul să înceteze să mă mai caute în tot ținutul lui Israel; așa voi scăpa de mîna lui.“

2. Și David s'a sculat, el și cei șase sute de oameni cari erau împreună cu el, și* au trecut la Achiș**, fiul lui Maoc, împăratul Gatului.

3. David și oamenii lui au rămas în Gat la Achiș; își aveau fiecare familia lui, și David își avea cele două* neveste: Ahinoam din Izreel și Abigail din Carmel, nevasta lui Nabal.

4. Saul, cînd a aflat că David fugise la Gat, a încetat să-l mai caute.

5. David a zis lui Achiș: „Dacă am căpătat trecere înaintea ta, rogu-te să

mi se dea într-una din cetățile țării un loc unde să pot locui; căci pentru-ce să locuiască robul tău cu tine în cetatea împărătească?“

6. Și chiar în ziua aceea, Achiș i-a dat Tlclagul*. De aceea Tlclagul a fost al împăraților lui Iuda pînă în ziua de azi.

7. Timpul cît a locuit David în țara Filistenilor a fost de un an și patru luni.

8. David și oamenii lui se suiau și năvăleau asupra Gheșuriților*, Ghiriziților** și Amaleciților†; căci neamurile acestea locuiau din vremuri vechi în ținutul acela pînă la Șur†† și pînă în țara Egiptului.

9. David pustia ținutul acesta; nu lăsa cu viață nici bărbat nici femeie, le lua oile, boii, măgarii, cămilele, haitele, și apoi se întorcea și se ducea la Achiș.

10. Achiș zicea: „Unde ați năvălit azi?“ Și David răspundea: „Spre miazăzi de Iuda, spre miazăzi de Ierah-meeliți* și spre miazăzi de** Cheniți.“

11. David nu lăsa cu viață nici bărbat, nici femeie ca să vină la Gat; „căci“, se gîndea el, ei „ar putea să vorbească împotriva noastră și să zică: „Așa a făcut David.“ Și acesta a fost felul lui de purtare în tot timpul cît a locuit în țara Filistenilor.

12. Achiș se încredea în David, și zicea: „S'a făcut urît poporului său Israel, și va rămînea în slujba mea pe vecie.“

Războiul cu Filistenii.

28. Pe vremea aceea*, Filistenii și-au strîns taberile și au făcut o oștire ca să pornească cu război împotriva lui Israel. Achiș a zis lui David: „Să știi că vei veni cu mine la oștire, tu și oamenii tăi.“

2. David a răspuns lui Achiș: „Ei bine, vei vedea ce va face robul tău.“ Și Achiș a zis lui David: „De aceea te voi pune pîzitorul capului meu în tot timpul.“

3. Samuel* murise. — Tot Israelul îl plînsese, și-l îngropaseră la Rama în cetatea lui. Saul îndepărtase din țară pe cei ce chemau morții** și pe cei ce ghiceau.

Lev. 19.31; 20.27. Deut. 18.10,11.

322

4. Filistenii s'au strins, și au venit de au tăbărit la Sunem*: Saul a strins pe tot Israelul, și au tăbărit la Ghilboa**.

o Jos. 19, 14, 2 Reg. 4, 8. o Cap. 31, 1-10.

5. La vederea taberii Filistenilor, Saul a fost cuprins de frică*, și un tremur puternic i-a apucat inima.

o Iov. 18, 11.

6. Saul a întrebat pe Domnul și Domnul nu i-a răspuns* nici prin** vise, nici prin urim†, nici prin prooroci.

o Cap. 14, 37. Prov. 1, 28. PŃn. 2, 9. o Num. 12, 6. † Exod. 28, 30. Num. 27, 21. Deut. 33, 8.

7. Atunci Saul a zis slujitorilor lui: „Căutați-mi o femeie care să cheme morții, ca să mă duc s'o întreb.“ Slujitorii lui i-au zis: „Iată că în En-Dor este o femeie care cheamă morții.“

8. Atunci Saul s'a schimbat, a luat alte haine, și a plecat cu doi oameni. Au ajuns la femeia aceea noaptea. Saul i-a zis: „Spune-mi viitorul chemind un mort, și scoală-mi pe cine-ți* voi spune.“

o Deut. 18, 11. 1 Cron. 10, 13. Isa. 8, 19.

9. Femeia i-a răspuns: „Știi ce a făcut Saul, cum a nimicit* din țară pe ceice cheamă morții și pe ceice ghi-cesc viitorul: pentruce dar întinzi o cursă vieții mele, ca să mă omori?“

o Vers. 3.

10. Saul i-a jurat pe Domnul, și a zis: „Viu† este Domnul, că nu ți se va întâmpla niciun rău pentru aceasta.“

11. Femeia a zis: „Pe cine vrei să-ți scoi?“ Și el a răspuns: „Scoală-mi pe Samuel.“

12. Când a văzut femeia pe Samuel, a scos un țipăt mare, și a zis lui Saul: „Pentruce m'ai înșelat? Tu ești Saul!“

13. Împăratul i-a zis: „Nu te teme de nimic; dar ce vezi?“ Femeia a zis lui Saul: „Văd o ființă dumnezeiască sculindu-se din pământ.“

14. El i-a zis: „Cum e la chip?“ Și ea a răspuns: „Este un bătrîn care se scoală, și este învelit cu o mantie*.“ Saul a înțeles că era Samuel, și s'a plecat cu fața la pământ, și s'a închinat.

o Cap. 15, 27. 2 Reg. 2, 9, 13.

15. Samuel a zis lui Saul: „Pentruce m'ai turburat, chemîndu-mă?“ Saul a răspuns: „Sînt* într'o mare strîmtoare: Filistenii îmi fac război, și Dumnezeu** S'a depărtat dela mine; nu mi-a† răspuns nici prin prooroci, nici prin vise. Și te-am chemat să-mi arăți ce să fac.“

o Prov. 4, 11, 12, 13. 14. 15. o Cap. 15, 12. † Vers. 6.

1. Sau: P'e viața Domnului...

16. Samuel a zis: „Pentruce mă întreb pe mine cînd Domnul S'a depărtat de tine și S'a făcut vrăjmașul tău?“

17. Domnul îți face așa cum îți vestisem din partea Lui; Domnul a rupt împărăția din minile tale, și i-a dat-o altuia, lui David.

o Cap. 16, 28.

18. N'ai ascultat* de glasul Domnului, și n'ai făcut pe Amalec să simtă aprinderea miniei Lui: de aceea îți face Domnul așa astăzi.

o Cap. 15, 9. 1 Reg. 20, 42. 1 Cron. 10, 13. Ier. 48, 10.

19. Și chiar Domnul va da pe Israel împreună cu tine în minile Filistenilor. Mine, tu și fiii tăi, veți fi împreună cu mine, și Domnul va da tabăra lui Israel în minile Filistenilor.“

20. Îndată Saul a căzut la pămînt cîl era de lung, și cuvintele lui Samuel l-au umplut de groază; nu mai avea nici o putere, căci nu mîncase toată ziua și toată noaptea.

21. Femeia a venit la Saul, și, văzîndu-l foarte înpăimîntat, i-a zis: „Iată că roaba ta ți-a ascultat glasul; mi-am pus viața* în primejdie, ascultînd de cuvintele pe care mi le-ai spus.“

o Judec. 12, 3. Cap. 19, 6. Iov. 13, 11.

22. Ascultă acum, și tu, glasul roabei tale, și lasă-mă să-ți dau o bucată de pine, ca să mîncînci și să prinzi putere ca să pornești la drum.“

23. Dar el n'a vrut, și a zis: „Nu mîncînc nimic!“ Slujitorii lui și femeia au stăruit de el pînă i-a ascultat. S'a sculat dela pămînt, și a șezut pe pat.

24. Femeia avea la ea un vitel gras, pe care l-a tăiat în grabă; a luat făină, a frămîntat-o, și a copt azimi.

25. Le-a pus înaintea lui Saul și înaintea slujitorilor lui, și au mîncat.

Apoi, s'au sculat, și au plecat chiar în noaptea aceea.

David e trimes înapoi.

29 1. Filistenii* își strînseseră toate oștile la**. Afec, și Israel tăbărise la fîntîna lui Izreel.

o Cap. 28, 1. o Cap. 4, 1.

2. Domnii Filistenilor au înaintat cu sutele și miile lor; și David și oamenii lui mergeau mai la coadă cu Achiș.

o Cap. 28, 1, 2.

3. Domnii Filistenilor au zis: „Ce caută Evreii aceștia aici?“ Și Achiș a răspuns domnitorilor Filistenilor: „Acesta este David, slujitorul lui Saul, împăratul lui Israel. De mult* este cu mine, și n'am găsit* nici cel mai mic

lucru de care să-l învinuiesc, dela venirea lui și pînă în ziua de azi.”

• Cap. 27, 7. •• Dan. 6, 6.

4. Dar domnitorii Filistenilor s'au miniat pe Achis, și i-au zis: „Trimete înapoi* pe omul acesta, ca să se întoarcă în locul unde l-ai așezat; să nu se pogoare cu noi pe cîmpul de bătaie, ca să nu ne fie vrăjmași în timpul luptei”. Și cum ar putea să se facă omul acesta plăcut stăpînului său, decît cu capetele oamenilor noștri?

• 1 Cron. 12, 19. •• Cap. 14, 21.

5. Nu este acesta David pentru care cîntau jucînd:

„Saul și-a bătut miile lui*,
Iar David zecile lui de mii?”

• Cap. 18, 7; 21, 11.

6. Achis a chemat pe David, și i-a zis: „Viu* este Domnul că ești un om curat la suflet, și-mi place să te văd mergînd* și venind cu mine în tabără, căci n'am găsit* nimic rău în tine, dela venirea ta la mine pînă în ziua de azi; dar nu ești pe placul domnitorilor.”

• 2 Sam. 3, 25. 2 Reg. 19, 27. •• Vers. 3.

7. Întoarce-te dar și mergi în pace, ca să nu faci nimic neplăcut înaintea domnitorilor Filistenilor.”

8. David a zis lui Achis: „Dar ce am făcut, și ce ai găsit în robul tău, de cînd sînt la tine pînă în ziua de azi, ca să nu merg să lupt împotriva vrăjmașilor domnului meu, împăratul?”

9. Achis a răspuns lui David: „Știu că ești plăcut înaintea mea ca* un înger al lui Dumnezeu; dar domnitorii* Filistenilor au zis: „Să nu se suie cu noi la luptă.” • 2 Sam. 14, 17, 20; 19, 27. •• Vers. 4.

10. Astfel, scoală-te dis de dimineată, tu și slujitorii stăpînului tău, cari au venit cu tine; sculați-vă dis de dimineată, și plecați de îndată ce se va lumina.”

11. David și oamenii lui s'au sculat de noapte de tot, ca să plece dimineața, și să se întoarcă în țara Filistenilor. Și Filistenii* s'au suit la Izreel.

• 2 Sam. 4, 4.

Întoarcerea lui David la Tîclag.

30 1. Cînd a ajuns David cu oamenii lui a treia zi la Tîclag, Amaleciții* năvăliseră în partea de miazăzi și în Tîclag. Ei nimiciseră și arseseră Tîclagul.

• Cap. 15, 7; 27, 8.

2. după ce luaseră prinși pe femei și pe toți cei ce se aflau acolo, mici și mari. Nu omoriseră pe nimeni, dar luaseră totul și plecaseră.

1. Sau: Pe viața Domnului, ...

3. David și oamenii lui au ajuns în cetate, și iată că era arsă; și nevestele, fiții și fiicele lor, fuseseră luate prinse.

4. Atunci David și poporul care era cu el au ridicat glasul, și au plîns pînă n'au mai putut plînge.

5. Cele două* neveste ale lui David: Ahinoam din Izreel, și Abigail din Carmel, nevasta lui Nabal, fuseseră luate și ele.

• Cap. 25, 42, 43. 2 Sam. 2, 2.

6. David a fost în mare strîmtoare, căci poporul vorbea* să-l ucidă cu pietre, pentru că toți erau amăriți în suflet, fiecare din pricina fiilor și fetelor lui. Dar* David s'a îmbărbătat, sprijinindu-se pe Domnul, Dumnezeuul lui.

• Exod. 17, 4. •• Ps. 42, 5; 56, 3, 4, 11. Hab. 3, 17, 18.

7. El* a zis preotului Abiatar, fiul lui Ahimelec: „Adu-mi efodul!” Abiatar a adus efodul la David.

• Cap. 23, 6, 9.

8. Și David* a întrebat pe Domnul: „Să urmăresc oastea aceasta? O voi ajunge?” Domnul i-a răspuns: „Urmărește-o, căci o vei ajunge și vei izbăvi totul.”

• Cap. 23, 2, 4.

9. Și David a pornit, el și cei șase sute de oameni cari erau cu el. Au ajuns la pîriul Besor, unde s'au oprit cei ce rămîneau la coadă.

10. David i-a urmărit mai departe, cu patru sute de oameni; dar două* sute de oameni s'au oprit, fiind prea obosiți ca să mai treacă pîriul Besor.

• Vers. 21.

11. Pe cîmp au dat peste un om Egiptean, pe care l-au adus la David. I-au dat să mănînce pine și să bea apă,

12. și i-au mai dat și o legătură de smochine și două legături de stafide. După ce a mîncat*, i-au venit iarăș puterile, căci nu mîncase și nu băuse apă de trei zile și trei nopți.

• Jude. 15, 19. Cap. 14, 27.

13. David i-a zis: „Al cui ești, și de unde ești?” El a răspuns: „Sînt un băiat Egiptean, în slujba unui Amalecit, și de trei zile stăpînul meu m'a părăsit pentrucă eram bolnav.

14. Am năvălit în partea de miazăzi a Cheretiților*, pe tînutul lui Iuda și la miazăzi de Caleb*, și am ars Tîclagul.”

• Vers. 16. 2 Sam. 8, 18. 1 Reg. 1, 38, 44.

Ezec. 25, 16. Tef. 2, 5. •• Ios. 14, 13; 15, 13.

15. David i-a zis: „Vrei să mă duci la oastea aceasta?” Și el a zis: „Jurăm pe Numele lui Dumnezeu că nu mă vei omorî și nu mă vei da pe mîna stăpînului meu, și te voi pogori la oastea aceasta.”

324

324

16. El i-a slujit astfel de călăuză. Şi Amaleciţii erau risipiţi pe tot ţinutul, mincind*, bind şi jucind, de bucuria prăzii celei mari pe care o luase-
ră din ţara Filistenilor şi din ţara lui
Iuda. *1 Tes. 6.3.

17. David i-a bătut din zornă
nă a doua zi seara, și n'a scăpat nici-
unul din ei, afară de patru sute de ti-
neri, cari au încălecat pe cămile și au
fugit.

18. David a scăpat astăzi de
seră Amaleciții, și a scăpat și pe cele
două neveste ale lui.

19. Nu le-a lipsit nimic, nici un
pînă la mare, nici fiu, nici fiică, nici un
lucru din pradă, nimic din ce li se luase :
David a adus înapoi totul *.

20. Și David a luat toate oile și
boii; și cei ce mînau turma aceasta
și mergeau în fruntea ei, ziceau: „A-
ceasta este prada lui David!”

21. David a ajuns la cei două sute de oameni cari fuseseră prea obosiți să mai meargă după el și pe cari-l lășase la pîrîul Besor. Ei au ieșit înaintea lui David și înaintea poporului care era cu el. David s'a apropiat de ei, și i-a întrebat de sănătate. * Vers. 10.

22. Toți oamenii răi și de nimic
între cei ce merseră cu David au
putut cuvîntul și au zis: „Fiindcă n’au
venit cu noi, să nu le dăm nimic din
trăda pe care am scăpat-o, ci doar să-
i ia fiecare nevasta și copiii, și să
lece.”

• Deut. 13,13. Iudc. 10, 22.

23. Dar David a zis: „Să nu faceți
șă, fraților, cu ce ne-a dat Domnul;
ăci El ne-a păzit, și a dat în minile
noastre ceata care venise împotriva
noastră.

24. Și cine v'ar asculta în privința
aceasta? Partea trebuie să fie aceeași
pentru cel ce s'a pogorît pe cim-
bul de bătaie cît și pentru cel ce a
împins la calabalicuri: s'o împărta deo-
trivă.

25. Lucrul acesta a rămas de atunci
până în ziua de azi o lege și un
păcătoarei în Israel.

26. Cînd s'a întors la Tîclag, David trimise o parte din pradă bătrînilor i luda, prietenilor săi, spunîndu-le aceste cuvinte: „Iată darul pe care vi-l cîdin pradă luată dela vrăjmaşii omnului!”

27. A trimes celor din Betel, celor
n Ramot* dela miază zi, celor din
tir",
*Ios.19.8. **Ios.15.48

28. celor din Aroer *, celor din Sit.
mot, celor din Eștemoa **, din Sit.

29. celor din Racal, celor din cetățile
lerahmeeliților *, celor din cetățile
Chenitilor **, *

30. celor din Horma *, celor din Cor-
Aşan, celor din Atac, *

31. celor din Hebron*, și în toate locurile pe cari le străbătuse David în pomenii lui.

Israeliții biruiți de Filisteni.

31 1. Filistenii* s'au luptat cu Israel, și bărbații lui Israel au luat-o la fugă dinaintea Filistenilor, și au căzut uciși pe muntele Ghilboa**.

2. Filistenii au urmarit pe Saul și pe fiii lui, și au ucis pe Ionatan, Abinadab și Malchișua, fiii lui Saul

3. Saul a fost prins în toiul* luptei;
arcașii l-au ajuns și l-au rănit greu.

4. Saul * a zis atunci celui ce-i ducea
armele: „Scoate-ți sabia, și străpung
te-mă, ca nu cumva acești străpăiați
să-măprejur să vină să mă străpungă și
să-și bată joc de mine.” Cel ce-i ducea
armele n'a voit, căci îi era ȋ teamă. Și
Saul și-a luat sabia, și s'a aruncat ȋn
ea.

25. Cel ce ducea armele lui Saul, văzându-l mort, s'a aruncat și el în sabia lui, și a murit împreună cu el.

6. Astfel au perit în acelaș timp și în aceeaș zi, Saul și cei trei fii ai lui, el ce-i purta armele, și toți oamenii lui.

7. Cei din Israel, cari erau dincolo de vale și dincolo de Iordan, văzînd că oamenii lui Israel fugeau și că Saul și fiii lui muriseră, și-au părăsit cetățile și au luat-o și ei la fugă. Și Fiștenii au venit și s'au așezat în ele.

8. A doua zi, Filistenii au venit să sărbătorească pe cei morți, și au găsit pe Saul și pe cei trei fii ai lui căzuți pe muntele Ghilboa.

9. Au tăiat capul lui Saul, și i-au luat
mele. Apoi au trimis să dea de ve-
e * prin toată țara Filistenilor în ca-
le idolilor lor și în popor. * 2 Sam. 1: 20

10. Au pus* armele lui Saul în casa
starteelor**, și i-au atârnat trupul
e zidurile Bet-Șanului††. *Cap. 21.9.
††1 Sam. 31.13.

11. Cînd au auzit* locuitorii labesului din Galaad ce au făcut Filistenii lui Saul,
 12. toți vitejii s'au sculat*, au mers toată noaptea și au luat de pe zidurile Bet-Șanului trupul lui Saul și trupu-

rile fiilor lui. Apoi s'au întors la labes, unde le-au ars**;
 2Sam. 2. 4-7. **2Cron. 18. 14. Ier. 34. 5. Amos 6. 10.

13. le-au luat oasele, și le-au îngropat* sub stejarul din labes. Și au postit** șapte zile.
 *2Sam. 2. 4, 5; 21. 12, 13, 14. **Ier. 34. 5; 21. 12, 13, 14.

A DOUA CARTE A LUI SAMUEL

SAU A DOUA A ÎMPĂRĂȚILOR

DOMNIA LUI DAVID

(Faptele Apostolilor 13. 22.)

Știrea morții lui Saul.

1. După moartea lui Saul, David, după ce bătuse* pe Amaleciți, se întorsese de două zile la Tielag.

*1Sam. 30. 17, 26.

2. A treia zi, a venit un om* din tabăra lui Saul, cu hainele sfîșiate** și cu capul presărat cu țărînă. Cînd a ajuns în fața lui David, s'a aruncat cu fața la pămînt, și s'a închinat.

*Cap. 4. 10. **1Sam. 4. 12.

3. David i-a zis: „De unde vii?” Și el i-a răspuns: „Am scăpat din tabăra lui Israel.”

4. David i-a zis: „Spune-mi ce s'a întâmplat?” Și el a răspuns: „Poporul a fugit de pe cîmpul de bătaie, și un mare număr de oameni au căzut și au perit; chiar și Saul și fiul său Ionatan, au murit.”

5. David a zis tînărului care-i aducea aceste vești: „De unde știi că Saul și fiul său Ionatan au murit?”

6. Și tînărul care-i aducea aceste vești, a răspuns: „Am venit din întîmplare pe muntele Ghilboa*”; și Saul** sta rezămat în sulita lui, și cărele și călăreții erau aproape să-l ajungă.

*1Sam. 31. 1. **1Sam. 31. 2, 3, 4.

7. Intorcîndu-se, m'a văzut și m'a chemat. Eu am zis: „Iată-mă!”

8. Și el mi-a zis: „Cine ești?” I-am răspuns: „Eu sînt Amalecit.”

9. Și a zis: „Apropie-te dar, și omoară-mă; căci m'a apucat amețea, măcar că sînt încă plin de viață.”

10. M'am apropiat de el, și l-am omorît*, știind bine că n'avea să mai rămînă cu viață în urma înfrîngerii. Am luat cununa împărătească de pe capul lui și brățara pe care o avea la braț, și le-am adus aici domnului meu.”

*Jude. 9. 54.

11. David și-a apucat hainele și le-a sfîșiat*, și toți oamenii cari erau lîngă el au făcut acelaș lucru.* Cap. 3. 31; 13. 31.

12. Au jălit, au plîns și au postit pînă seara, de durere pentru Saul, pentru fiul său Ionatan, pentru poporul Domnului, fiindcă fuseseră tăiați cu sabia.

13. David a zis tînărului care-i aducea aceste vești: „De unde ești?” Și el a răspuns: „Sînt fiul unui străin, unui Amalecit.”

14. David i-a zis: „Cum* nu ți-a fost frică** să pui mîna ți pe unsul Domnului și să-l omori?”

*Num. 12. 8.

**1Sam. 31. 4. †1Sam. 24. 6; 26. 9. Ps. 106. 15.

15. Și David* a chemat pe unul din oamenii lui, și a zis: „Apropie-te, și omoară-l!” Omul acela a lovit pe Amalecit, care a murit.

*Cap. 4. 10, 12.

16. Și David i-a zis: „Sîngele* tău să cadă asupra capului tău, căci gura** ta a mărturisit împotriva ta, fiindcă ai zis: „Am omorît pe unsul Domnului!”

*1Sam. 26. 9. 1Reg. 2. 32, 33, 37. **Ver. 10. Luc. 19. 22.

Cîntarea de jale a lui David pentru Saul și Ionatan.

17. Iată cîntarea de jale pe care a alcătuit-o David pentru Saul și fiul său Ionatan,

18. și pe care a poruncit s'o învețe copiii lui Iuda. Este numită cîntarea arcului și se află scrisă în Cartea* Dreptului.

*Ios. 10. 13.

19. „Fala ta, Israele, zace ucisă pe dealurile tale!

Cum* au căzut vitejii!

*Vers. 27.

20. Nu* spuneți lucrul acesta în Gat, nu răspîndiți vestea aceasta în ulițele Ascalonului,

ca să nu se bucure fetele** Filistenilor,

ca să nu se laude fetele celor netăia-
ti* împrejur. * 1 Sam. 31, 9; Mic. 1, 10; Jude. 16, 28.
* Exod. 15, 20; Jude. 11, 34. 1 Sam. 19, 6. * 1 Sam. 31, 4.

21. Munți* din Ghilboa! Nici rouă**
nici ploaie să nu cadă pe voi!
Să nu fie pe voi nici cimpii cari să
dea pirgă pentru darurile de min-
cere!

Căci acolo au fost aruncate scuturile
vitejilor,
scutul lui Saul, ca și cînd n'ar fi
fost uns* cu untdelemn. * 1 Sam. 31, 1.
** Jude. 5, 28; Iov. 3, 3, 4; Ier. 20, 14. † 1 Sam. 10, 1.

22. Dela sîngele celor răniți,
dela grăsimea celor mai voinici,
arcu* lui Ionatan nu da înapoi nici-
odată,
și sabia lui Saul nu se învîrtea ni-
ci odată în vînt. * 1 Sam. 19, 4.

23. Saul și Ionatan, cari s'au plăcut și
s'au jubit în timpul vieții lor,
n'au fost despărțiți nici la moarte;
erau mai ușori decît vulturii,
mai tari* decît lei. * Jude. 14, 18.

24. Fiicele lui Israel! plingeți pe Saul,
care vă îmbrăca în stacojiu și alte
podoabe,
care vă puneă găteli de aur pe hai-
nele voastre!

25. Cum au căzut vitejii în mijlocul
luptei!
Cum a murit Ionatan pe dealurile
tale!

26. Mă doare după tine, frate Iona-
tane!
Tu erai plăcerea mea;
dragostea* ta pentru mine era minu-
nată:
mai pe sus de dragostea femeiască.

* 1 Sam. 18, 1, 8; 19, 2; 20, 17, 4; 23, 16.

27. Cum* au căzut vitejii!
Cum li s'au pierdut armele!" * Vers. 19.

David, împărat al lui Iuda la Hebron.

2. După aceea, David a întrebat*
pe Domnul: „Să mă sui în vreuna din
cetățile lui Iuda?” Domnul i-a răspuns:
„Sui-te”. David a zis: „Unde să mă
sui?” Și Domnul a răspuns: „La”
Hebron!”

* Jude. 1, 1. 1 Sam. 23, 2, 4, 9; 30, 7, 8.
** 1 Sam. 30, 31. Vers. 11. Cap. 5, 1, 3. 1 Reg. 2, 11.

2. David s'a suit acolo, cu cele două
neveste* ale sale: Ahinoam din Izreel,
și Abigail din Carmel, nevasta lui Na-
bal. * 1 Sam. 30, 5.

3. David a luat cu el și pe oamenii*
cari erau la el, pe fiecare cu casa lui;
și au locuit în cetățile Hebronului.

* 1 Sam. 27, 2, 3; 30, 1. 1 Cron. 12, 1.

4. Bărbații lui Iuda au* venit, și au
uns acolo pe David ca împărat peste
casa lui Iuda.

Au dat de știre lui David că oame-
nii** din labesul Galaadului au ingro-
pat pe Saul. * Vers. 11. Cap. 5, 5. ** 1 Sam. 31, 11, 12.

5. David a trimis niște soli oamenilor
din labesul Galaadului, să le spună:
„Binecuvîntați* să fiți de Domnul,
fiindcă ați arătat astfel bunăvoință fa-
ță de Saul, stăpînul vostru, și l-ați
îngropat!”

* 1 Reg. 2, 20; 3, 10. Ps. 115, 12.
6. Și acum, Domnul* să vă arăte bu-
nătate și credincioșie! Vă voi face și
eu bine, pentrucă v'ați purtat astfel.

* 2 Tim. 1, 16, 17.

7. Să vi se întărească minile, și fiți
viteji; căci stăpînul vostru Saul a mu-
rit, și pe mine m'a uns casa lui Iuda
împărat peste ea”.

*Iș-Boșet,
împărat al lui Israel la Mahanaim.*

8. Însă Abner*, fiul lui Ner, căpe-
tenia oștirii lui Saul, a luat pe Iș-Bo-
șet, fiul lui Saul, și l-a trecut la Ma-
hanaim. * 1 Sam. 14, 3.

9. L-a pus împărat peste Galaad,
peste Gheșuriti, peste Izreel, peste E-
fraim, peste Benjamin, peste tot Is-
raelul.

10. Iș-Boșet, fiul lui Saul, era în vir-
stă de patruzeci de ani, cînd s'a făcut
împărat al lui Israel, și a domnit doi
ani. Numai casa lui Iuda a rămas fi-
pită de David.

11. Timpul* cît a domnit David la
Hebron peste casa lui Iuda a fost de
șapte ani și șase luni. * Cap. 5, 5. 1 Reg. 2, 11.

Abner ucide pe Asael.

12. Abner, fiul lui Ner, și oamenii
lui Iș-Boșet, fiul lui Saul, au ieșit din
Mahanaim ca să meargă asupra Ga-
baonului*. * 1 Sam. 18, 2.

13. Ioab, fiul Teruiei, și oamenii lui
David, au pornit și ei. S'au întîlnit la
iazul* din Gabaon, și s'au oprit unii
dincoace de iaz, și ceilalți dincolo.

* 1 Reg. 4, 1.

14. Abner a zis lui Ioab: „Să se
scoale tinerii aceștia, și să se bată
înaîntea noastră!” Ioab a răspuns: „Să
se scoale!”

15. S'au sculat și au înaintat în ace-
las număr, doisprezece din Benjamin,
pentru Iș-Boșet, fiul lui Saul; și doi
sprezece înși ai lui David.

16. Fiecare, apucînd pe protivnicul

lui de cap, i-a împlîntat sabia în coa-
stă, și au căzut toți deodată. Și locul
acela de lângă Gabaon, s'a numit Hel-
cat-Haturim (Locul Săbiilor).

17. În ziua aceea a fost o luptă foarte
aprigă, în care Abner și bărbații lui
Israel au fost bătuti de oamenii lui
David.

18. Acolo se aflau cei* trei fii ai Te-
rului: Ioab, Abișai și Asael. Asael era
iute** de picioare, ca ț o căprioară de
cîmp:

*1 Cron. 2. 16. **1 Cron. 12. 8, †Ps. 18. 33, Cant. 2. 17; 8. 14.

19. el a urmărit pe Abner, fără să se
abată la dreapta sau la stînga.

20. Abner s'a uitat înapoi, și a zis:
„Tu ești Asael?“ Și el a răspuns:
„Eu.“

21. Abner i-a zis: „Abate-te la dreap-
ta sau la stînga, pune mîna pe unul
din tinerii aceștia, și ia-i armele.“ Dar
Asael n'a vrut să se abată dindărătul
lui.

22. Abner a zis iarăși lui Asael: „A-
bate-te dinapoia mea; pentrucă să te
lovesc și să te trînesc la pămînt? Cum
voi ridica apoi fața înaintea fratelui
tău Ioab?“

23. Și Asael n'a vrut să se abată. At-
unci Abner l-a lovit în pîntece* cu ca-
pătul de jos al suliței, și sulița a
ieșit pe dinapoi. A căzut și a murit pe
loc. Toți cei ce ajungeau în locul unde
căzuse Asael mort, se opreau,

*Cn.p. 3. 27; 4. 6; 20. 10.

24. Ioab și Abișai au urmărit pe Ab-
ner. Și la asfințitul soarelui, au a-
juns la coasta Ama, care este în drep-
tul Ghiahului, pe drumul care duce
în pustia Gabaonului.

25. Fiii lui Benjamin s'au adunat în
urma lui Abner, au făcut o ceată, și
s'au oprit pe virful unui deal.

26. Abner a chemat pe Ioab, și a zis:
„Oare mereu are să sfîșie sabia? Nu
știi că la sfîrșit va fi amar? Pînă
cînd vei pregeta să spui poporului să
nu mai urmărească pe frații lui?“

27. Ioab a răspuns: „Viu¹ este Dum-
nezeu că, dacă n'ai* vi vorbit, popo-
rul n'ar fi încetat pînă mine diminea-
ță să urmărească pe frații lui.“

*Vers. 14. Prov. 17. 14.

28. Și Ioab a sunat din trîmbiță, și
tot poporul s'a oprit; n'au mai urmă-
rit pe Israel și nici nu s'au mai bătut.

29. Abner și oamenii lui au mers toa-
tă noaptea în cîmpie; au trecut lor-

danul, au străbătut în întregime Bitro-
nul, și au ajuns la Mahanaim.

30. Ioab s'a întors dela urmărire la
Abner, și a adunat tot poporul: lip-
seau nouăsprezece inși din oamenii lui
David și Asael.

31. Dar oamenii lui David omoriseră
treisute șasezeci de inși din bărbații
lui Benjamin și ai lui Abner.

32. Au luat pe Asael, și l-au îngropat
în mormîntul tatălui său la Betleem.
Ioab și oamenii lui au mers toată noa-
ptea, și li s'au revărsat zorile în He-
bron.

Puterea lui David crește; familia lui.

3. 1. Războiul a ținut mult între casa lui
Saul și casa lui David. David era tot
mai tare, și casa lui Saul mergea slă-
bind.

2. Lui David* i s'au născut fii la
Hebron. Intîiul lui născut a fost Am-
non, din Ahinoam** din Izrael;

*1 Cron. 3. 1-4. **1 Sam. 25. 43.

3. al doilea, Chilcab, din Abigail din
Carmel, nevasta lui Nabal; al treilea,
Absalom, fiul Maachei, fata lui Tal-
mai, împăratul Gheșurului*;

*1 Sam. 27. 8. Cap. 19. 37.

4. al patrulea, Adonia*, fiul Hagitei;
al cincilea, Șefatia, fiul Abitalei;

*1 Reg. 1. 5.

5. și al șaselea, Itream, din Eglă, ne-
vasta lui David. Aceștia i s'au născut
lui David la Hebron.

Abner pentru David.

6. În timpul războiului dintre casa lui
Saul și casa lui David, Abner a ținut
cu tărie la casa lui Saul.

7. Dar Saul avusese o țiitoare, numi-
tă Rițpa*, fata lui Aia. Și Iș-Boșet a
zis lui Abner: „Pentru ce ai intrat la
țiitoarea** tatălui meu?“

*Cap. 21. 8, 10. **Cap. 16. 21.

8. Abner s'a mîniat foarte rău de cu-
vințele lui Iș-Boșet, și a răspuns:
„Oare* cap de cine sînt eu, și țin cu
luda? Eu dau astăzi dovadă de bună-
voință față de casa tatălui tău Saul,
față de frații și prietenii lui, nu te-am
dat în mîinile lui David, și astăzi îmi
bagi vină pentru un păcat făcut cu
femeia aceasta?“

*Deut. 23. 18. 1 Sam. 24. 14. Cap. 9. 8; 16. 9.

9. Dumnezeu să pedepsească* cu toa-
tă asprimea pe Abner, dacă nu voi
face cum a jurat** Domnul lui David,

*Rut. 1. 17. 1 Reg. 19. 2. **1 Sam. 15. 28; 16. 1, 12; 28. 17.
1 Cron. 12. 23.

10. cind i-a spus că împărăția va fi luată dela casa lui Saul, și că scaunul de domnie al lui David va fi ridicat peste Israel și peste Iuda, dela Dan pînă la Beer-Sheba¹.

¹ Juc. 20. 1. Cap. 17. 11. 1 Reg. 4. 25.

11. Iș-Boșet n'a îndrăznit să mai răspundă o vorbă lui Abner, pentrucă se temea de el.

12. Abner a trimes soli la David, să-i spună din partea lui: „A cui este țara? Fă legămînt cu mine, și mîna mea te va ajuta să întorci la tine pe tot Israelul²“.

13. El a răspuns: „Bine! voi face legămînt cu tine, dar îți cer un lucru: s'anu-mi vezi fața³ decît dacă-mi vei aduce mai întîi pe Mișal⁴, fata lui Saul cind vei veni la mine⁵“.

² Fac. 43. 3. ³ 1 Sam. 18. 20.

14. Și David a trimes soli lui Iș-Boșet, fiul lui Saul, să-i spună: „Dă-mi pe nevastă-mea Mical, cu care m'am logodit pentru⁶ o sută de prepuțuri dela Filistenii⁷“.

⁶ 1 Sam. 18. 25, 27.

15. Iș-Boșet a trimes s'o ia dela bărbatul ei Paltiel⁸, fiul lui Laiș⁹.

⁹ 1 Sam. 20. 44.

16. Și bărbatul ei a mers după ea plîngînd pînă la Bahurim¹⁰. Atunci Abner i-a zis: „Pleacă, și întoarce-te!“¹¹. Și el s'a întors.

¹¹ Cap. 19. 18.

17. Abner a stat de vorbă cu bătrînii lui Israel, și le-a zis: „Odinioară voi doream să aveți împărat pe David;

18. puneți-l acum, căci Domnul¹² a zis despre el: „Prin robul Meu David voi izbăvi pe poporul Meu Israel din mîna Filistenilor și din mîna tuturor vrăjmașilor lui!“¹³.

¹³ Vers. 9.

19. Abner a vorbit și lui Beniamin, și s'a dus să spună în auzul lui David la Hebron ce hotărîse Israel și toată casa lui¹⁴ Beniamin.

¹⁴ 1 Cr. 12. 29.

20. A ajuns la David în Hebron, însoțit de douăzeci de oameni; și David a dat un ospăț în cinstea lui Abner și acelor cari erau cu el.

21. Abner a zis lui David: „Mă voi scula, și voi pleca să¹⁵ string tot Israelul la domnul meu împăratul, ca să facă legămînt cu tine, și să domnești¹⁶ în totul după dorința ta¹⁷“. David a dat drumul lui Abner, care a plecat în pace.

¹⁶ Vers. 10, 12. ¹⁷ 1 Reg. 11. 37.

Abner este omorît de Ioab.

22. Ioab și oamenii lui David s'au întors dela urmărirea unei cete, și au adus cu ei o mare pradă. Abner nu

mai era la David în Hebron, căci David îi dăduse drumul, și plecase în pace.

23. Cînd a venit Ioab cu toată ceata lui, i s'a spus: „Abner, fiul lui Ner, a venit la împărat, care i-a dat drumul, și s'a dus în pace.“

24. Ioab s'a dus la împărat, și a zis: „Ce ai făcut? Abner a venit la tine; pentrucă i-ai dat drumul și l-ai lăsat să plece?“

25. Tu cunoști pe Abner, fiul lui Ner! A venit să te înșele, ca să-ți ph-dească pașii¹⁸, și să știe tot ce faci¹⁹“.

¹⁸ 1 Sam. 29. 6. Isa. 37. 36.

26. Și Ioab, după ce a plecat dela David, a trimes pe urmele lui Abner n'ște soli cari l-au adus înapoi dela fîntîna fără apă Sira: David nu știa nimic.

27. Cînd s'a întors Abner la Hebron, Ioab l-a tras deoparte²⁰ în mijlocul porții, ca să-i vorbească în taină, și l-a lovit acolo în pîntece²¹ și l-a omorît. ca să răzbune moartea fratelui său Asael²².

²⁰ 1 Reg. 2. 5. Cap. 20. 9, 10. ²¹ Cap. 4. 6. ²² Cap. 2. 3.

Plîngerea lui David pentru Abner.

28. David a aflat apoi, și a zis: „Nevinovat sînt eu și împărăția mea pe vecie, înaintea Domnului, de sîngele lui Abner, fiul lui Ner.“

29. Sîngele acesta s'a cadă²³ asupra lui Ioab și asupra întregii case a tatălui său! Totdeauna să fie în casa lui Ioab cineva, atîns de o scurgere²⁴ de sămîntă sau de lepră, sau care să se razi-ze în cîrjă, sau să cadă ucis de sa-bie, sau să ducă lipsă de pine!²⁵

²³ 1 Reg. 2. 32, 33. ²⁴ Lev. 15. 2.

30. Astfel Ioab și fratele său Abișai, au omorît pe Abner, pentrucă omorise pe fratele lor Asael²⁶ în lupta dela Ga-baon.

²⁶ Cap. 2. 5.

31. David a zis lui Ioab și întregu-lui popor care era cu el: „Rupeți-vă²⁷ hainele, încingeți-vă²⁸ cu saci, și bo-ciți-vă înaintea lui Abner!“²⁹ Și împăra-tul David mergea în urma sicriului.

²⁷ Ios. 7. 6. Cap. 1. 2, 11. ²⁸ Fac. 37. 34.

32. Au îngropat pe Abner la Hebron. Împăratul a ridicat glasul, și a plîns la mormîntul lui Abner, și tot poporul plîngea.

33. Împăratul a făcut următoarea cin-tare de jale pentru Abner, și a zis:

„Să moară Abner cum moare³⁰ un mișel?“

³⁰ Cap. 13. 12, 13.

34. N'aveai nici mîinile legate, Nici picioarele puse în lanțuri

Ai căzut cum cade cineva înaintea celor răi!"

Și tot poporul a plîns și mai mult după Abner.

35. Tot poporul s'a apropiat de David ca* să-l facă să mînce ceva, cît era încă ziuă; dar David a jurat, zicînd: „Să mă pedepsească** Dumnezeu cu toată asprimea, dacă voi gusta pîne sau alt ceva înainte de ț apusul soarelui!"

*Cap. 12, 17. Ier. 16, 7. **Rut 1, 17. †Cap. 1, 12.

36. Lucrul acesta a fost cunoscut și plăcut la tot poporul; toți au găsit că era bine ce făcuse împăratul.

37. Tot poporul și tot Israelul au înțeles în ziua aceea că Abner, fiul lui Ner, nu fusese ucis din porunca împăratului.

38. Împăratul a zis slujitorilor săi: „Nu știți că o căpetenie, un om mare, a căzut astăzi în Israel?"

39. Eu sînt încă slab, măcar că am primit ungerea împărătească; și oamenii aceștia, fiii Teruiei, sînt* prea puternici pentru mine. Domnul** să răsplătească după răutatea lui celui ce a făcut răul!"

*Cap. 19, 7. **Cap. 19, 13. 1 Reg. 2, 6, 8, 33, 34. Ps. 28, 4; 62, 12. 2 Tim. 4, 14.

Iș-Boșet este ucis.

4. Cînd a auzit fiul lui Saul că Abner a murit la Hebron, minile i-au rămas fără* putere, și tot Israelul s'a** spăimîntat.

*Ezra 4, 4. Isa. 13, 7. **Mat. 2, 3.

2. Fiul lui Saul avea doi capi peste cetele de război, dintre cari unul se numea Baana iar altul Recab; erau fiii lui Rimon din Beerot, dintre fiii lui Beniamin. — Căci Beerot* era privit ca făcînd parte din Beniamin, *Ios. 18, 26.

3. și Beerotiții fugiseră la Ghitaim*, unde au locuit pînă în ziua de azi.

*Neem. 11, 33.

4. Ionatan*, fiul lui Saul, avea un fiu olog de picioare, și în vîrstă de cinci ani, cînd a venit din Izreel** vestea morții lui Saul și a lui Ionatan; doica lui l-a luat și a fugit, și fiindcă se grăbea să fugă, a căzut și a rămas olog; numele lui era Mefiboșet.

*Cap. 9, 3. **1 Sam. 29, 1, 11.

5. Și fiii lui Rimon din Beerot, Recab și Baana, s'au dus în timpul zădufului zilei în casa lui Iș-Boșet, care își făcea somnul de amieză.

6. Au pătruns pînă în mijlocul casei, dîndu-se drept negustori de grîu, și

l-au lovit în pîntece*; apoi Recab și Baana, fratele său, au scăpat. *Cap. 2, 23.

7. Au intrat în casă, pe cînd el era culcat pe pat în odaia lui de dormit, l-au lovit, l-au omorît, și i-au tăiat capul. l-au luat capul, și au mers toată noaptea prin cîmpie.

8. Au adus capul lui Iș-Boșet la David în Hebron, și au zis împăratului: „Iată capul lui Iș-Boșet, fiul lui Saul, vrăjmașul tău, care voia să-ți ia* viața; Domnul răzbună azi pe împărat, domnul meu, împotriva lui Saul și împotriva neamului lui."

*1 Sam. 19, 2, 10, 11; 23, 15; 25, 29.

9. David a răspuns lui Recab și lui Baana, fratele său, fiii lui Rimon din Beerot: „Viu¹ este Domnul* care m'a izbăvit din orice primejdie,

*Fac. 48, 16. 1 Reg. 1, 29. Ps. 31, 7.

10. că pe cel ce a venit să-mi spună*: „Iată, Saul a murit", și care credea că-mi aduce o veste bună, l-am prins și l-am omorît la Tîclag, ca să-l răsplătesc pentru știrea lui;

*Cap. 1, 2, 4, 15.

11. și cînd niște răi au ucis pe un om nevinovat în casa lui și în patul lui, cu cît mai mult îi voi cere* singele din minile voastre și vă voi nimici de pe pămînt."

*Fac. 9, 5, 6.

12. Și David a poruncit* oamenilor lui să-i omoare; le-au tăiat minile și picioarele, și i-au spînzurat la marginea iazului din Hebron. Au luat apoi capul lui Iș-Boșet, și l-au îngropat în mormîntul** lui Abner la Hebron.

*Cap. 1, 15. **Cap. 3, 32.

David împărat peste tot Israelul.

5. Toate semîințele lui Israel au venit* la David, în Hebron, și au zis: „Iată că noi sîntem os** din oasele tale și carne din carnea ta.

*1 Cron. 11, 1; 12, 23. **Fac. 29, 14.

2. Chiar odinioară, cînd Saul era împăratul nostru, tu* povățuiai și strîngeai pe Israel. Domnul ți-a zis: „Tu vei paște** pe poporul Meu Israel, și vei fi căpetenia lui Israel."

*1 Sam. 13, 13. **1 Sam. 16, 1, 12. Ps. 78, 71. Cap. 7, 7.

3. Astfel toți bătrînii lui Israel au* venit la împărat în Hebron, și împăratul** David a făcut legămînt cu ei la Hebron, înaintea* Domnului. Și au uns pe David împărat peste Israel.

*1 Cron. 11, 3. **2 Reg. 11, 17. †Jude. 11, 11. 1 Sam. 23, 18.

4. David era în vîrstă de treizeci de ani cînd s'a făcut împărat, și a domnit* patruzeci de ani. *1 Cron. 20, 31; 29, 27.

1. Sau: Pe viața Domnului...

330

5. La Hebron a domnit peste Iuda șapte ani și șase luni, și la Ierusalim a domnit treizeci și trei de ani peste tot Israelul și Iuda.

* Cap. 2. 11. 1 Cron. 3. 4.

Cucerirea Ierusalimului.

6. Împăratul a mers cu oamenii lui asupra Ierusalimului * împotriva lebusiților **, locuitorii țării. Ei au zis lui David: „Să nu intri aici, căci și orbii și ologii ți se vor împotrivi! Prin aceasta voiau să spună că David nu va intra cu niciun chip aici.

* Jude. 1. 21. ** Ios. 15. 63. Jude. 1. 8; 10. 13, 12.

7. Dar David a pus mîna pe cetățuia Sionului: aceasta * este cetatea lui Davionului: aceasta * este cetatea lui Davionului.

* Vers. 9. 1 Reg. 2. 10; 8. 1.

8. David zisese în ziua aceea: „Oricine va bate pe lebusiți, să arunce în canal pe șchiopii și pe orbii aceia cari sînt vrăjmașii lui David“. — De aceea se zice: „Orbul și șchiopul să nu intre în casa Domnului.“

* 1 Cron. 11. 8-9.

9. David s'a așezat în cetățuie, pe care a numit-o cetatea * lui David. A făcut întărituri de jur împrejur, în afară și înlăuntrul lui Milo (Cetățuie).

* Vers. 7.

10. David ajungea tot mai mare, și Domnul, Dumnezeuul oștirilor, era cu el.

Casa lui David.

11. Hiram *, împăratul Tirului, a trimis soli lui David, și lemn de cedru și timplari și cioplitori de piatră, cari au zidit o casă lui David.

* 1 Reg. 5. 2. 1 Cron. 14. 1.

12. David a cunoscut că Domnul îl întărea ca împărat al lui Israel, și că-i ridica împărăția din pricina poporului Său Israel.

13. David * și-a mai luat fiitoare și neveste din Ierusalim, după ce a venit din Hebron, și i s'au născut iarăș fii și fiice.

* Deut. 17. 17. 1 Cron. 3. 9; 14. 3.

14. Iată * numele celor ce i s'au născut la Ierusalim: Șamua, Șobab, Natan, Solomon.

* 1 Cron. 3. 6; 14. 4.

15. Ibhar, Elișua, Nefeg, Iafia,
16. Elișama, Eliada, și Elifelet.

Biruințele asupra Filistenilor.

17. Filistenii au aflat * că David fusese uns împărat peste Israel, și s'au suit toți să-l caute. David, căruia i s'a dat de știre, s'a pogorit * în cetățuie.

* 1 Cron. 11. 18; 14. 8. ** Cap. 23. 14.

18. Filistenii au venit, și s'au răspîndit în valea * Refaim.

* Ios. 15. 6; 18. 16, 15a; 17. 13.

19. David a * întrebat pe Domnul: „Să mă sui împotriva Filistenilor? Ii vei da în minile mele?“ Și Domnul a zis lui David: „Suiete-te, căci voi da pe Filistenii în minile tale.“

* Cap. 2. 1. 1 Sam. 23. 2, 4; 30. 8.

20. David a venit la Baal-Perațim *, unde i-a bătut. Apoi a zis: „Domnul a risipit pe vrăjmașii mei dinaintea mea, ca niște ape cari se rup.“ De aceea s'a dat locului aceluia numele Baal-Perațim (Șesul rupturii).

* Ios. 23. 21.

21. Ei și-au lăsat idolii acolo și David și oamenii lui i-au luat *.

* Deut. 7. 5, 25. 1 Cron. 14. 12.

22. Filistenii * s'au suit din nou, și s'au răspîndit în valea Refaim.

* 1 Cron. 14. 13.

23. David a întrebat * pe Domnul. Și Domnul a zis: „Să nu te sui; ci ia-i pe la spate, și mergi asupra lor în dreptul duzilor.“

* Vers. 10.

24. Cînd vei auzi * un vuiet de pași în virfurile duzilor, atunci să te grăbești, căci Domnul * merge înaintea ta ca să bată oștirea Filistenilor.“

* 2 Reg. 7. 6. ** Jude. 4. 14.

25. David a făcut cum îi poruncise Domnul, și a bătut pe Filistenii dela Gheba * pînă la Ghezer **.

* 1 Cron. 14. 16. ** Ios. 17. 10.

Chivotul la Obed-Edom.

6. 1. David a strîns iarăș pe toți a-leșii lui Israel, în număr de treizeci de mii de oameni.

2. Și David *, cu tot poporul care era cu el, a pornit dela Baale-Iuda, ca să suie de acolo chivotul lui Dumnezeu, înaintea căruia este chemat Numele Domnului oștirilor, care * stă între Heruvimi deasupra chivotului.

* 1 Cron. 13. 5, 6. ** 1 Sam. 4. 4. Ps. 81. 1.

3. Au pus chivotul lui Dumnezeu * într'un car nou, și l-au ridicat din casa lui Abinadab, de pe deal; Uza și Ahio, fiul lui Abinadab, cîrmuiau carul cel nou.

* Num. 7. 9. 1 Sam. 6. 7.

4. L-au luat dar din * casa lui Abinadab de pe deal; Uza mergea alături de chivotul lui Dumnezeu, și Ahio mergea înaintea chivotului.

* 1 Sam. 7. 1.

5. David și toată casa lui Israel cîntau înaintea Domnului cu tot felul de instrumente de lemn de chiparos, cu arfe, cu lăute, cu timpane, cu fluere și cu țîmbale.

6. Când au ajuns la aria lui Nacon*, Uza a întins** mîna spre chivotul lui Dumnezeu și l-a apucat, pentru că erau sa-l răstoarne boii.* 1 Cron.13.9. ** Num.4.15.

7. Domnul S'a aprins de minie împotriva lui Uza, și Dumnezeu* l-a lovit pe loc pentru păcatul lui, și a murit acolo lîngă chivotul lui Dumnezeu.

* 1 Sam. 6. 19.

8. David s'a întristat că Dumnezeu lovise pe Uza cu o astfel de pedeapsă, rupîndu-l pe loc. Și locul acesta a fost numit pînă în ziua de azi Pereș-Uza (*Ruperea lui Uza*).

9. David* s'a temut de Domnul în ziua aceea, și a zis: „Cum să intre chivotul Domnului la mine?“

* Ps. 119.120. Luc. 5.8, 9.

10. N'a vrut să aducă chivotul Domnului la el în cetatea lui David, și l-a dus în casa lui Obed-Edom din* Gat.

* 1 Cron. 13. 13.

11. Chivotul* Domnului a rămas trei luni în casa lui Obed-Edom din Gat, și Domnul a binecuvîntat** pe Obed-Edom și toată casa lui.

* 1 Cron. 13.14. ** Fac. 30.27; 30.5.

Aducerea chivotului la Ierusalim.

12. Au venit și au spus împăratului David: „Domnul a binecuvîntat casa lui Obed-Edom și tot ce avea, din pricina chivotului lui Dumnezeu.“ Atunci* David a pornit, și a suit chivotul lui Dumnezeu din casa lui Obed-Edom în cetatea lui David, în mijlocul veseliei.

* 1 Cron. 15. 25.

13. Cînd ceice duceau* chivo'tul Domnului au făcut șase pași, au jertfit un bou** și un vițel gras. * Num. 4.15. Ioe. 3.3. 1 Cron. 15.2, 15. ** 1 Reg. 8.5. 1 Cron. 15.26.

14. David juca* din răspuțeri înaintea Domnului, și era încins cu efodul** de în subțire.

* Exod. 15.20. Ps. 30.11. ** 1 Sam. 2.15. 1 Cron. 15.27.

15. Astfel* au suit David și toată casa lui Israel chivotul Domnului, în strigăte de bucurie și în sunet de trîmbițe.

* 1 Cron. 15. 28.

16. Pe cînd* chivotul Domnului intra în cetatea lui David, Mical, fata lui Saul, se uita pe fereastră; și, văzînd pe împăratul David sărînd și jucînd înaintea Domnului, l-a disprețuit în inima ei.

* 1 Cron. 15.29.

17. După ce au adus* chivotul Domnului, l-au pus la locul** lui în mijlocul cortului pe care-l ridicase David pentru chivot; și David a adus† înain-

tea Domnului arderi de tot și jertfe de mulțămire. * 1 Cron. 16.1. ** 1 Cron. 15.1. Ps. 132.8. † 1 Reg. 8.5, 6, 2, 63.

18. Cînd a isprăvit David de adus arderile de tot și jertfele de mulțămire, a binecuvîntat* poporul în Numele Domnului oștirilor. * 1 Reg. 8.66. 1 Cron. 16.2.

19. Apoi a împărțit* la tot poporul, la toată mulțimea lui Israel, bărbați și femei, fiecăruia cîte o pîne, o bucată de carne și o turtă de stafide. Și tot poporul a plecat, fiecare la casa lui.

* 1 Cron. 16.3.

20. David* s'a întors să-și binecuvînteze casa. Mical, fata lui Saul, i-a ieșit înainte, și a zis: „Cu cîtă cinste s'a purtat azi împăratul lui Israel descoperindu-se** înaintea slujnicilor supușilor lui, cum s'ar descoperi un om† de nimic!“

* Ps. 30, titlu. ** Vers. 14, 16. 1 Sam. 19.24. † Judc. 9.4.

21. David a răspuns Micalei: „Înaintea Domnului, care* m'a ales mai pe sus de tatăl tău și de toată casa lui, ca să mă pună căpetenie peste poporul Domnului, peste Israel, înaintea Domnului am jucat.

* 1 Sam. 13.14; 15.28.

22. Vreau să mă arăt și mai de nimic de cît de data asta, și să mă înjosesc în ochii mei; totuși voi fi în cinste la slujnicele de cari vorbești.“

23. Și Mical, fata lui Saul, n'a avut copii pînă în ziua morții ei.

David dorește să zidească o casă lui Dumnezeu.

71. Cînd* a locuit împăratul în casa lui, și cînd i-a dat odihnă Domnul, după ce l-a izbăvit de toți vrăjmașii cari-l înconjurau, * 1 Cron. 17. 1, etc.

2. a zis proorocului Natan: „Iată! Eu locuiesc într'o casă* de cedru, și** chivotul lui Dumnezeu locuiește într'un† cort.“

* Cap. 6. 11. ** Fapt. 7.46. † Exod. 26.1; 40.21.

3. Natan a răspuns împăratului: „Du-te și fă tot ce ai în inimă*, căci Domnul este cu tine.“

* 1 Reg. 8.17, 18. 1 Cron. 22.7; 23.2.

4. În noaptea următoare, cuvîntul Domnului a vorbit lui Natan:

5. „Du-te și spune robului meu David: „Așa vorbește Domnul: „Oare tu îmji vei* zidi o casă ca să locuiesc în ea?“

* 1 Reg. 5.3; 8.19. 1 Cron. 22.8; 28.3.

6. Dar Eu n'am locuit într'o casă, din* ziua cînd am scos pe copiii lui Israel din Egipt pînă în ziua aceasta;

332

ci am călătorit într'un cort ** drept locuință. *1 Reg. 8.16. ** Exod. 40.18, 19, 34.

7. Pretutindeni pe unde am mers * cu toți copiii lui Israel, am spus Eu oare vreo vorbă vreuncea din seminarele lui Israel, căreia îi poruncisem să zică: „Pentru ce nu-Mi zidiți o casă cind: „Pentru ce nu-Mi zidiți o casă cind?” * Lev. 26.11, 12. Deut. 28.14. *1 Cap. 5.2. Ps. 78.71, 72. Mat. 2.6. Fapt. 20.28.

8. Acum să spu robului Meu David: „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Te-am luat * dela pășune, dela oi, ca să fii căpetenie peste poporul Meu, peste Israel;” * 1 Sam. 16.11, 12. Ps. 78.70.

9. am fost * cu tine pretutindeni pe unde ai mers, am nimicit pe toți vrăjmașii ** tăi dinaintea ta, și ți-am făcut numele mare * ca numele celor mari de pe pământ; * 1 Sam. 18.14. *1 Sam. 31.6. Ps. 89.23. * Fac. 12.2.

10. am dat un loc poporului Meu, lui Israel, și l-am sădit * ca să locuiască în el, și să nu mai fie turburat, ca să nu-l mai apese cei răi ** ca mai înainte. * Ps. 44.2; 80.8. Ier. 24.6. Amos 9.15. ** Ps. 89.22.

11. și ca pe vremea cind * pusese judecatori peste poporul Meu Israel. Ți-am dat odihnă ** izbăvind-te de toți vrăjmașii tăi. Și Domnul îți vestește că-ți * va zidi o casă. * Judc. 2.14, 15, 16. 1 Sam. 12.9, 11. Ps. 106.40. ** Vers. 1. * Exod. 1.21. Vers. 27. 1 Reg. 11.38.

12. Cind * ți se vor împlini zilele și vei fi culcat ** cu părinții tăi, Eu îți voi ridica * un urmaș după tine, care va ieși din trupul tău, și-i voi întări împărăția. * 1 Reg. 2.1. ** Deut. 31.16. 1 Reg. 1.21. Fapt. 13.36. * 1 Reg. 8.20. Ps. 132.11.

13. El * va zidi Numelui Meu o casă, și voi ** întări pe vecie scaunul de domnie al împărăției lui. * 1 Reg. 6.5; 6.12; 8.9. 1 Cron. 22.10; 28.6. ** Vers. 16. Ps. 89.4, 29, 36, 37.

14. Eu * îi voi fi Tată și el îmi va fi fiu. Dacă va face răul **, îl voi pedepsi cu o noia omenească și cu lovituri omenești; * Ps. 80.26, 27. Eyr. 1.5. ** Ps. 80.30, 31, 32, 33.

15. dar harul Meu nu se va depărta dela el, cum * l-am depărtat dela Saul, pe care l-am îndepărtat dinaintea ta. * 1 Sam. 16.23, 28; 16.14. 1 Reg. 11.34.

16. O casa ta și împărăția ta vor dăinui * vecinic înaintea Mea, și scaunul tău de domnie va fi întărit pe vecie. * Vers. 13. Ps. 89.36, 37. Ioan 12.34.

Rugăciunea lui David.

17. Natan a spus lui David toate aceste cuvinte și toată vedenia aceasta.

18. Și împăratul David s'a dus și s'a înfățișat înaintea Domnului, și a zis: „Cine * sint eu, Doamne Dumnezeule, și ce este casa mea, de m'ai făcut să ajung unde sint?” * Fac. 22.10.

19. Și încă atît este puțin înaintea Ta, Doamne Dumnezeule! Tu vorbești despre * casa robului Tău și în viitor. Și binevoiești să înveți ** pe un om cu privire la aceste lucruri, Doamne Dumnezeule! * Vers. 12, 13. ** Is. 50.8.

20. Ce Ți-ar putea spune David mai mult? Tu cunoști * pe robul Tău, Doamne Dumnezeule! * Fac. 18.19. Ps. 139.1.

21. După cuvîntul Tău, și după inima Ta, Tu ai făcut toate aceste lucruri mari, ca să le descoperi robului Tău!

22. Ce mare * ești Tu, Doamne Dumnezeule! Căci nimeni ** nu este ca Tine, și nu este alt Dumnezeu afară de Tine, după tot ce am auzit cu urechile noastre. * 1 Cron. 16.25. 2 Cron. 2.5. Ps. 48.1; 66.10; 66.4; 135.6; 145.3. Ier. 10.6. ** Deut. 3.24; 4.35; 32.38. 1 Sam. 2.2. Ps. 86.8; 89.6, 8. Isa. 45.5, 18, 22.

23. Este oare pe pământ un singur neam * care să fie ca poporul Tău, ca Israel, pe care a venit să-l răscumpere Dumnezeu, ca să facă din el poporul Lui, ca să-și facă un Nume și ca să facă pentru el, pentru țara Ta, minuni și semne, izgonind dinaintea poporului ** Tău, pe care l-ai răscumpărat din Egipt, neamuri și pe dumnezeii lor? * Deut. 4.7, 32, 34; 33.29. Ps. 147.20. ** Deut. 9.26. Neem. 1.10.

24. Tu ai întărit * pe poporul Tău Israel, ca să fie poporul Tău pe vecie; și Tu **, Doamne, Te-ai făcut Dumnezeul lui. * Deut. 28.18. ** Ps. 48.14.

25. Acum, Doamne Dumnezeule, fă să rămînă în veci cuvîntul pe care l-ai rostit asupra robului Tău și asupra casei lui, și lucrează după cuvîntul Tău.

26. Slăvit să fie Numele Tău pe vecie, și să se zică: „Domnul oștirilor este Dumnezeu lui Israel”. Și casa robului Tău David, să rămînă înaintea Ta!”

27. Căci Tu însuși, Doamne al oștirilor, Dumnezeul lui Israel, Te-ai descoperit robului Tău, zicînd: „Eu îți voi întemeia o casă!” De aceea a îndrăznit robul Tău să-Ți facă această rugăciune.

28. Acum, Doamne Dumnezeule, Tu ești Dumnezeu, și cuvintele * Tale sînt adevăr, și Tu ai vestit harul acesta robului Tău. * Ioan 17.11.

29. Binecuvintează dar casa robului Tău, ca să dăinuiască pe vecie înaintea Ta! Căci Tu, Doamne Dumnezeule, ai vorbit, și, prin binecuvîntarea Ta, ai casa robului Tău va fi binecuvîntată pe* vecie“.

* Cap. 22. 61.

Biruințele lui David.

8. După* aceea, David a bătut pe Filistenii și i-a smerit, și a luat din mina Filistenilor cîrmuirea capitalei lor.

* 1 Cron. 18. 1, etc.

2. A bătut* pe Moabiți, și i-a măsurat cu o frînghie, punindu-i să se culce la pămînt; a măsurat două frînghii ca să-i omoare, și o frînghie plină, ca să-i lase vii. Și Moabiții** au fost supuși lui David, și i-au plătit 1 un bir.

* Num. 24. 17. ** Vers. 6, 14. † Ps. 72. 10. 1 Sam. 10. 27.

3. David a bătut pe Hadadezer¹, fiul lui Rehob, împăratul din Toba*, cînd s'a dus să-și așeze iarăș stăpînirea** peste riul Eufrat.

* Cap. 10. 6. Ps. 60. titlu. ** Fac. 16. 18.

4. David i-a luat o mie șapte sute de călăreți și douăzeci de mii de pedestri; a tăiat* vinele cailor de trăsura și n'a păstrat cai decît pentru o sută de cară.

* Ios. 11. 6, 9.

5. Sirienii* din Damasc au venit în ajutorul lui Hadadezer, împăratul din Toba, și David a ucis douăzeci și două de mii de Sirieni.

* 1 Reg. 11. 23, 24, 25.

6. David a pus strajă în Siria Damascului. Și Sirienii au fost* supuși lui David, și i-au plătit un bir. Domnul ocrotea** pe David ori unde se ducea.

* Vers. 2. ** Vers. 14. Cap. 7. 9.

7. Și David a luat* scuturile de aur, pe carele aveau slujitorii lui Hadadezer, și le-a adus la Ierusalim.

* 1 Reg. 10. 16.

8. Împăratul David a mai luat multă aramă din Betah și din Berotai, cetățile lui Hadadezer.

9. Toi, împăratul Hamatului, a auzit că David bătuse toată oștirea lui Hadadezer,

10. și a trimis pe fiul său Ioram* la împăratul David, ca să-i ureze de bine, și să-l laude că a pornit lupta împotriva lui Hadadezer și că l-a bătut. Căci Toi era în război cu Hadadezer. Ioram a adus vase de argint, vase de aur, și vase de aramă.

* 1 Cron. 18. 10.

11. Împăratul David le-a închinat* Domnului, cum închinase și argintul și aurul luat dela toate neamurile pe cari le biruise.

* 1 Reg. 7. 51. 1 Cron. 18. 11; 26. 26.

1. Sau: Hadadezer.

12. din Siria, din Moab, dela fiii lui Amon, dela Filistenii, dela Amalec, și din prada dela Hadadezer, fiul lui Rehob, împăratul din Toba.

13. La întoarcerea dela biruința lui asupra Sirienilor, David și-a făcut iarăș un nume, bătînd în Valea Sării* optsprezece** mii de Edomiți.

* 1 Cron. 18. 12. Ps. 60. titlu. ** 2 Reg. 14. 7.

14. A pus străji în Edom, a pus străji în tot Edomul. Și tot* Edomul a fost supus lui David. Domnul ocrotea** pe David pretutîndeni pe unde mergea.

* Fac. 27. 29, 37, 40. Num. 24. 18. ** Vers. 6.

Înalți slujbași ai lui David.

15. David a împărțit peste Israel, și făcea judecată și dreptate la tot poporul lui.

16. Ioab*, fiul Teruiei, era mai mare peste oștire; Iosafat**, fiul lui Ahilud, era mai mare peste scriitorii;

* Cap. 19. 13; 20. 23. 1 Cron. 11. 6; 18. 15. ** 1 Reg. 4. 3.

17. Tadoc*, fiul lui Ahitub, și Ahimelec, fiul lui Abiatar, erau preoți; Seraia era logofăt;

* 1 Cron. 24. 3.

18. Benaia*, fiul lui Iehoiada, era căpetenia Cheretiților** și a Peletiților; și fiii lui David erau mari dregători.

* 1 Cron. 18. 17. ** 1 Sam. 30. 14.

David și Mefișoșet.

9. David a zis: „A mai rămas cineva din casa lui Saul, ca să-i fac bine* din pricina lui Ionatan?“

* 1 Sam. 18. 3; 20. 14, 15, 16, 17, 42. Prov. 27. 10.

2. Era un slujitor din casa lui Saul, numit Tiba*, pe care l-au adus la David. Împăratul i-a zis: „Tu ești Tiba?“ Și el a răspuns: „Robul tău, da!“

* Cap. 16. 1; 19. 17, 20.

3. Împăratul a zis: „Nu măi este nimeni din casa lui Saul, ca să mă port cu el cu o bunătate ca bunătatea* lui Dumnezeu?“ Și Tiba a răspuns împăratului: „Mai este un fiu al lui Ionatan, olog** de picioare“.

* 1 Sam. 20. 14. ** Cap. 4. 4.

4. Împăratul a zis: „Unde este?“ Și Tiba a răspuns împăratului: „Este în casa lui Machir* fiul lui Amiel, la Lodebar“.

* Cap. 17. 27.

5. Împăratul David l-a trimis să-l ia din casa lui Machir, fiul lui Amiel, din Lodebar.

6. Și Mefișoșet, fiul lui Ionatan, fiul lui Saul, a venit la David, a căzut cu fața la pămînt, și s'a închinat. David a zis: „Mefișoșet!“ Și el a răspuns: „Iată robul tău!“

7. David i-a zis: „Nu te teme, căci vreau să-ți fac bine” din pricina tăvraii tău Ionatan. Îți voi da înapoi toate pământurile tatălui tău Saul, și vei minca totdeauna la masa mea.”

* Vers. 1, 3.

8. El s'a închinat, și a zis: „Cine este robul tău, ca să te uiți la un cine mort” ca mine?”

* 1 Sam. 24. 14. Cap. 16. 9.

9. Împăratul a chemat pe Ițba, slujbașul lui Saul, și i-a zis: „Dau fiului tău stăpînului tău tot ce” era al lui Saul și tot ce avea toată casa lui.”

* Cap. 16. 4; 19. 20.

10. Tu să lucrezi pământurile pentru el, tu, fiii tăi, și robii tăi, și să stringi rodurile, ca fiul stăpînului tău să aibă pine de mîncare; și Mefiboșet, fiul stăpînului tău, va minca” totdeauna la masa mea”. Și Ițba avea” cinsprezece fii și douăzeci de robi.

* Vers. 7, 11, 13. Cap. 19. 28. * Cap. 19. 17.

11. El a zis împăratului: „Robul tău va face tot ce poruncește împăratul, domnul meu, robului său”. Și Mefiboșet a mincat la masa lui David, ca unul din fiii împăratului.

12. Mefiboșet avea un fiu mic, numit” Mica, și toți ceice locuiau în casa lui Ițba erau robii lui Mefiboșet.

* 1 Cron. 8. 34.

13. Mefiboșet locuia la Ierusalim, căci minca” totdeauna la masa împăratului. El era olog” de amîndouă picioarele.

* Vers. 7. 10. * 1 Vers. 3.

Războiul cu Amonii.

10. După aceea, împăratul” fiilor lui Amon a murit, și în locul lui a domnit fiul său Hanun.

* 1 Cron. 19. 1, etc.

2. David a zis: „Voi arăta bunăvoință lui Hanun, fiul lui Nahaș, cum a arătat și tatăl lui față de mine”. Și David a trimis pe slujitorii săi să-l mîngie pentru moartea tatălui său. Cînd au ajuns slujitorii lui David în țara fiilor lui Amon,

3. căpeteniile fiilor lui Amon au zis stăpînului lor Hanun: „Crezi că David îți trimete oameni să te mîngie, ca să cîntească pe tatăl tău? Ori ca să cunoască și să cerceteze cetatea, ca s'o nimicească își trimete el slujitorii la tine?”

4. Atunci Hanun a luat pe slujitorii lui David, le-a ras barba pe jumătate, și le-a tăiat hainele pe jumătate pînă la coapse”. Apoi le-a dat drumul.

* Isa. 20. 4; 47. 2.

5. David, înștiințat de lucrul acesta, a trimis niște oameni înaintea lor, căci oamenii aceia erau foarte batjocorîți; și împăratul a spus să le spună: „Rămîneți la Ierihon pînă vă va crește barba, și pe urmă să vă întorceti.”

6. Fiii lui Amon, văzînd că se făcuseră urîți” lui David, au tocmît douăzeci de mii de pedestri dela Sirienii” din Bet-Rehob și dela Sirienii din Tobba, o mie de oameni dela împăratul din Maaca, și douăsprezece mii de oameni dela oamenii din Tob.

* Fac. 34. 30. Exod. 5. 21. 1 Sam. 13. 4. * Cap. 8. 3, 4.

7. La auzul acestei vești, David a trimis împotriva lor pe Ioab și toată oștirea, numai” oameni viteji.

* Cap. 23. 8.

8. Fiii lui Amon au ieșit, și s'au așezat în șiruri de bătaie la intrarea porții; Sirienii” din Tobba și din Rehob, și oamenii din Tob și din Maaca, erau deoparte în cîmpie.

* Vers. 6.

9. Ioab a văzut că avea să lupte și înainte și înapoi. A ales atunci din toți aleșii lui Israel o ceată, pe care a așezat-o împotriva Sirienilor;

10. și a pus sub porunca fratelui său Abișai ce mai rămăsese din popor, ca să țină piept fiilor lui Amon.

11. El a zis: „Dacă Sirienii vor fi mai tari decît mine, să vii în ajutorul meu; și dacă fiii lui Amon vor fi mai tari decît tine, voi veni eu să te ajut.”

12. Fii tare”, și să ne arătăm plini” de bărbăție pentru poporul nostru și pentru cetățile Dumnezeului nostru; și Domnul” să facă ce va crede!”

* Dvut. 31. 6. * 1 Sam. 4. 9. 1 Cor. 16. 13. * 1 Sam. 3. 19.

13. Ioab cu poporul lui a înaintat la luptă împotriva Sirienilor, și ei au luat-o la fugă dinaintea lui.

14. Și cînd au văzut fiii lui Amon, că Sirienii o luaseră la fugă, au fugit și ei dinaintea lui Abișai, și au intrat în cetate. Ioab a plecat dela fiii lui Amon, și s'a întors la Ierusalim.

15. Sirienii, văzînd că fuseseră bătuti de Israel, și-au strîns puterile.

16. Hadarezer a trimis după Sirienii, cari erau de cealaltă parte a Rîului; și au venit la Helam, în frunte cu Șobac, căpetenia oștirii lui Hadarezer.

17. Au dat de veste lui David care a strîns tot Israelul, a trecut Iordanul, și a venit la Helam: Sirienii s'au pregătit de au ieșit înaintea lui David, și au început lupta cu el.

18. Dar Sirienii au fugit dinaintea lui Israel. Și David le-a tăiat șapte

sute de cai de trăsură și patruzeci de mii de călăreți*; și a lovit și pe căpetenia oștirii lor Șobac, care a murit pe loc. *1 Cron. 19. 18.

19. Toți împărații supuși lui H. Adarezer, văzându-se bătute de Israel, au făcut pace cu Israel, și i s'au supus*. Și Sirienii n'au mai îndrăznit să ajute pe fiii lui Amon. *Cap. 8. 6.

Păcătuirea lui David cu Bat-Șeba și Urie.

11. În anul următor, pe vremea când porneau împărații la război, David a trimis* pe Ioab, cu slujitorii lui și tot Israelul, să pustiască țara lui Amon și să impresoare Raba. Dar David a rămas la Ierusalim. *1 Cron. 20. 1.

2. Într-o după amiază spre seară, David s'a sculat de pe pat; și pe cînd se plimba* pe acoperișul casei împărătești, a zărit** de acolo o femeie care se scălda și care era foarte frumoasă la chip.

*Deut. 22. 6. **Fac. 34. 2. Iov. 31. 1. Mat. 5. 28.

3. David a întrebat cine este femeia aceasta, și i-au spus: „Este Bat-Șeba, fata lui Eliam, nevasta lui Urie”, Hetitul.“ *Cap. 23. 39.

4. Și David a trimis niște oameni s'o aducă. Ea a venit la el, și el s'a culcat* cu ea. După ce s'a curățit** de necurăția ei, ea s'a întors acasă.

*Ps. 61, titlu. Lev. 1. 14. **Lev. 15. 19, 28; 18. 19.

5. Femeia a rămas însărcinată și a trimis vorbă lui David, zicînd: „Sînt însărcinată.“

6. Atunci David a trimis următoarea poruncă lui Ioab: „Trimete-mi pe Urie, Hetitul.“ Și Ioab a trimis pe Urie la David.

7. Urie a venit la David, care l-a întrebat despre starea lui Ioab, despre starea poporului, și despre mersul războiului.

8. Apoi David a zis lui Urie: „Pogoară-te acasă, și spală-ți* picioarele.“ Urie a ieșit din casa împărătească, și a fost urmat de un dar din partea împăratului. *Fac. 18. 4; 19. 2.

9. Dar Urie s'a culcat la poarta casei împărătești, cu toți slujitorii stăpînului său, și nu s'a pogořit acasă la el.

10. Au dat de știre lui David despre aceasta, și i-au spus: „Urie nu s'a pogořit la el acasă.“ Și David a zis lui Urie: „Nu vii tu oare din călătorie? Pentru ce nu te-ai pogořit acasă?“

11. Urie a răspuns lui David: „Chi-

votul* și Israel și Iuda locuiesc în corturi, domnul* meu Ioab și slujitorii domnului meu sînt tăbăriți în cîmp, și eu să intru în casă să mîncînc și să beau și să mă culc cu nevastă-mea! Viu¹ ești tu și viu este sufletul tău că nu voi face lucrul acesta.“

*Cap. 7. 2, 6. **Cap. 20. 6.

12. David a zis lui Urie: „Mai rămii și astăzi aici, și mine îți voi da drumul.“ Și Urie a rămas la Ierusalim în ziua aceea și a doua zi.

13. David l-a pofțit să mînce și să bea cu el, și l-a îmbătat*; și seara Urie a ieșit și s'a culcat cu slujitorii** stăpînului său, dar nu s'a pogořit acasă. *Fac. 19. 33, 35. **Vers. 9.

14. A doua zi dimineața, David a scris* o scrisoare lui Ioab, și a trimis-o prin Urie. *1 Reg. 21. 8, 9.

15. În scrisoarea aceastascrisia: „Puneți pe Urie în locul cel mai greu al luptei, și trageți-vă înapoi dela el, ca să fie lovit* și să moară.“ *Cap. 12. 9.

16. Ioab, impresurînd cetatea, a pus pe Urie în locul pe care-l știa apărât de ostași viteji.

17. Oamenii din cetate au făcut o ieșire și s'au bătut împotriva lui Ioab; au căzut muți din popor, din slujitorii lui David, și a fost ucis și Urie, Hetitul.

18. Ioab a trimis un sol să istorisească lui David tot ce se petrecuse în luptă.

19. Și a dat solului următoarea poruncă: „Cînd vei isprăvi de istorisit împăratului toate amănuntele luptei,

20. poate că se va mînia și va zice: „Pentru ce v'ați apropiat de cetate să luptați împotriva ei? Nu știati că se aruncă săgeți din virful zidului?“

21. Cine a omorît pe Abimelec*, fiul lui Ierubeșet**? Nu o femeie, care a aruncat peste el din virful zidului o piatră de moară, și n'a murit el la Tebeț? Pentru ce v'ați apropiat de zid?“ Atunci să-i spui: „A murit și robul tău Urie, Hetitul.“

*Judc. 9. 58. **Judc. 6. 32.

22. Solul a plecat; și, la sosire, a istorisit lui David tot ce-i poruncise Ioab.

23. Solul a zis lui David: „Oamenii aceia au fost mai tari decît noi; făcuseră o ieșire împotriva noastră în cîmp, și i-am dat înapoi pînă la intrarea porții,

24. dar arcașii au tras de pe virful

336

zidului asupra slujitorilor tăi, și mulți din slujitorii împăratului au fost uciși, și a murit și robul tău Urie, Hetitul.”

25. David a zis solului: „Iată ce să spui lui Ioab: „Nu te munci pentru întimplarea aceasta, căci sabia doboară cînd pe unul, cînd pe altul; bate ceta-tea cu putere, dărîmă-o. Și tu, îmbăr-tează-l!”

26. Nevasta lui Urie a aflat că bărbatul ei murise, și a plîns pe bărbatul ei.

27. După ce au trecut zilele de jale, David a trimis s'o ia, și a primit-o în casa lui. Ea i-a fost nevastă*, și i-a născut un fiu.

Fapta lui David n'a plăcut Domnu-lui. *Cap. 12,9.

*Dumnezeu
muștră pe David prin Natan.*

12. Domnul a trimis pe Natan la David. Și Natan a venit* la el, și i-a zis**:

„Într-o cetate erau doi oameni, unul bogat și altul sărac.

* Ps. 51, 10. ** Cap. 14, 5, etc. 1 Reg. 20, 35-41. Isa. 5, 9.

2. Bogatul avea foarte multe oi și foarte mulți boi.

3. Săracul n'avea nimic decît o mie-lușă, pe care o cumpărase; o hrănea, și o creștea la el împreună cu copiii lui; ea minca din aceeași bucată de pîne cu el, bea din același pahar cu el, dormea la sinul lui, și o privea ca pe fata lui.

4. A venit un călător la omul acela bogat. Și bogatul nu s'a îndurat să se atingă de oile sau de boii lui, ca să pregătească un prînz călătorului care venise la el; ci a luat oia săracului, și a gătit-o pentru omul care venise la el.”

5. David s'a aprins foarte tare de mînie împotriva omului acestuia, și a zis lui Natan: „Viu* este Domnul că omul care a făcut lucrul acesta este vrednic de moarte.

6. Și să dea înapoi patru oi*, pentru-că a săvîrșit fapta aceasta, și n'a avut milă.”

7. Și Natan a zis lui David: „Tu ești omul acesta!” Așa vorbește Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Eu te-am uns* împărat peste Israel, și te-am scăpat din mîna lui Saul;

8. te-am făcut stăpîn pe casa stăpî-nului tău, am pus la sinul tău neve-

stele stăpînului tău, și ți-am dat casa lui Israel și Iuda. Și dacă ar fi fost puțin atîta, aș mai fi adăugat.

9. Pentru-că* dar ai disprețuit* bu-cuvîntul Domnului, făcînd ce este rău înaintea Lui? Ai lovit cu sabia pe U-rie†, Hetitul; ai luat de nevastă pe nevastă-sa, și pe el l-ai ucis cu sabia fiilor lui Amon.

* 1 Sam. 16, 19. ** Num. 15, 31. † Cap. 11-15, 18, 17, 27.

10. Acum niciodată nu se va depărta sabia* din casa ta, pentru-că M'ai di-sprețuit, și pentru-că ai luat de neva-stă pe nevasta lui Urie, Hetitul.”

11. Așa vorbește Domnul. „Iată, din casa ta voi ridica nenorocirea împo-triva ta, și voi lua subț ochii tăi, pe nevestele tale* și le voi da altuia care se va culca cu ele în fața soarelui a-cestuia.

12. Căci ai lucrat pe ascuns; Eu însă* voi face lucrul acesta în fața întregului Israel și în fața soarelui.”

13. David* a zis lui Natan: „Am păcătuit împotriva Domnului!” Și Na-tan a zis lui David: „Domnul îți iar-tă păcatul†, nu vei muri.

14. Dar, pentru-că ai făcut pe vrăj-mașii Domnului să-L hulească*, săvîr-sînd fapta aceasta, fiul care ți s'a năs-cut, va muri.”

Moartea copilului. — Solomon.

15. Și Natan a plecat acasă. Domnul a lovit copilul pe care-l născuse lui David nevasta lui Urie, și a fost greu bolnav.

16. David s'a rugat lui Dumnezeu pentru copil, și a postit; și cînd a ve-nit acasă, toată noaptea a stat culcat* pe pămînt.

17. Bătrînii casei au stăruit de el să se scoale dela pămînt; dar n'a voit, și n'a mîncat nimic cu ei.

18. A șaptea zi, copilul a murit. Slu-jitorii lui David s'au temut să-i dea de veste că a murit copilul. Căci zi-ceau: „Cînd copilul trăia încă, i-am vor-bit, și nu ne-a ascultat: cum să îndrăznim să-i spunem: „A murit co-pilul?” Are să se întristeze și mai mult.”

19. David a băgat de seamă că sluji-torii lui vorbeau în șoaptă între ei, și a înțeles că murise copilul. El a zis

1. Saul: Pe viața Domnului...

slujitorilor săi: „A murit copilul?”
 Și ei au răspuns: „A murit.”

20. Atunci David s'a sculat de la pămînt. S'a spălat, s'a uns*, și și-a schimbat hainele; apoi s'a dus în casa Domnului, și s'a închinat**. Intorcîndu-se acasă, a cerut să i se dea să mănînce, și a mîncat. * Rut 3. 3. ** 1 Iov. 1. 20.

21. Slujitorii lui i-au zis: „Ce însemnează ceceae faci? Cînd trăia copilul, posteai și plîngeai; și acum, cînd a murit copilul, te scoli și mînînci!”

22. El a răspuns: „Cînd trăia copilul, posteam și plîngeam, căci” ziceam: „Cine știe dacă nu Se va îndura Domnul de mine și dacă nu va trăi copilul?” * Isa. 38. 1, 5. Iona 3. 9.

23. Acum, cînd a murit, pentruce să mai postesc? Pot să-l întorc în viață? Eu mă voi duce la el, dar el nu se va întoarce la mine.” * 1 Iov. 7. 8, 9, 10.

24. David a mîngîiat pe nevastă-sa Bat-Seba, și a intrat la ea și s'a culcat cu ea. Ea* a născut un fiu, pe care l-a numit** Solomon, și care a fost iubit de Domnul. * Mat. 1. 6. ** 1 Cron. 22. 9.

25. El l-a încredințat în minile proorocului Natan, și Natan i-a pus numele Iedidia (*Iubitul Domnului*), pentru Domnul.

Luarea Rabei și supunerea Amoniților.

26. Ioaab*, care împresura Raba** fiilor lui Amon, a pus mîna pe cetatea împărătească, * 1 Cron. 20. 1. ** Deut. 3. 11.

27. și a trimes soli lui David să-i spună: „Am început lupta împotriva Rabei, și am și pus stăpînire pe cetatea apelor;

28. strînge acum cealaltă parte a poporului, tăbărăște împotriva cetății, și ia-o, ca să n'o iau eu și să vină asupra mea cîntea.”

29. David a strîns tot poporul, și a mers asupra cetății Raba; a bătut-o și a luat-o.

30. A* luat cununa de pe capul împăratului ei, care cîntărea un talant de aur și era împodobită cu pietre scumpe. Au pus-o pe capul lui David, care a luat o foarte mare pradă din cetate. * 1 Cron. 20. 2.

31. A scos pe locuitori, și i-a trecut prin ferestraie, prin grape de fer și securi de fer, și i-a pus în cuptoarele de cărămizi; așa a făcut tuturor cetăților fiilor lui Amon. David s'a întors la Ierusalim cu tot poporul.

Amnon curvește cu soră-sa.

13. După aceea, iată ce s'a întîmplat. Absalom*, fiul lui David, avea o soră frumoasă, numită Tamar*; și Amnon, fiul lui David, a iubit-o. * Cap. 3. 2, 3. ** 1 Cron. 3. 9.

2. Amnon era atît de chinuit din această pricină, încît a căzut bolnav după soră-sa Tamar; căci era fecioară, și-i venea greu lui Amnon să-i facă ceva.

3. Amnon avea un prieten, numit Ionadab, fiul lui Șimea*, fratele lui David. Și Ionadab era un om foarte șiret. * 1 Sam. 16. 9.

4. El i-a zis: „Pentruce te usuci din zi în zi, tu, fiul împăratului? Nu vrei să-mi spui?” Amnon i-a răspuns: „Iubesc pe Tamar, sora fratelui meu Absalom.”

5. Ionadab i-a zis: „Culcă-te în pat, și fă-te bolnav. Cînd va veni tatăl tău să te vadă, să-i spui: „Dă voie sorei mele Tamar, să vină să-mi dea să mănînc; să-mi pregătească subț ochii mei o mîncare, ca s'o văd și s'o iau din mîna ei.”

6. Amnon s'a culcat și s'a făcut bolnav. Împăratul a venit să-l vadă, și Amnon a zis împăratului: „Te rog, să vină soru-mea Tamar să facă două* turte subț ochii mei și să le mănînc din mîna ei.” * Fac. 18. 6.

7. David a trimes să spună Tamarei înălăuntrul odăilor ei: „Du-te în casa fratelui tău Amnon, și pregătește-i o mîncare.”

8. Tamar s'a dus în casa fratelui ei Amnon, care era culcat. A luat plămădeală, a frămîntat-o, a pregătit turte înaintea lui, și le-a copt;

9. luînd apoi tîgia, le-a răsturnat înaintea lui.” Dar Amnon n'a vrut să mănînce. El a zis: „Scoateți* pe toată lumea afară.” Și toată lumea a ieșit afară dela el. * Fac. 45. 1.

10. Atunci Amnon a zis Tamarei: „Adu-mi mîncarea în odaie, și s'o mănînc din mîna ta.” Tamar a luat turtele pe cari le făcuse, și le-a dus fratelui său Amnon, în odaie.

11. Pe cînd i le dădea ea să le mănînce, el a apucat-o* și i-a zis: „Vino, soro, și culcă-te cu mine.” * Fac. 39. 12.

12. Ea i-a răspuns: „Nu, frate, nu mă necinsti, căci nu se face așa* în Israel; nu face mișelia** aceasta.

* Lev. 18. 9, 11; 20. 17. ** Fac. 34. 7. Iudc. 19. 23; 20. 6.

13. Unde mă voi duce eu cu rușinea

338

mea? Și tu vei trece drept un mișel în Israel. Acum, vorbește, te rog, împăratului, și nu* se va împotrivi să fiu a ta.”

14. Dar el n'a vrut s'o asculte; a silit-o, a necinstit-o* și s'a culcat cu ea.

15. Apoi Amnon a urît-o foarte mult, mai mult decât o iubise. Și i-a zis: „Scoală-te, și du-te!”

16. Ea i-a răspuns: „Nu mai mări răul pe care l-ai făcut, izgonindu-mă.”

17. El n'a vrut s'o asculte și, chemând băiatul care-i slujea, a zis: „Izgonește dela mine pe femeia aceasta, scoate-o afară, și încuie ușa după ea!”

18. Ea avea o rochie pestriță*; căci aceasta era haina pe care o purtau fetele împăratului, cită vreme erau fecioare. Slujitorul lui Amnon a scos-o afară, și a încuiat ușa după ea.

* Lev. 18. 9, 11. * Deut. 22. 26. Cap. 12. 11. * Fac. 37. 3. Judec. 6. 30. Ps. 45. 14.

19. Tamar și-a presărat cenușă* pe cap, și și-a sfîșiat haina pestriță; a pus mina** în cap, și a plecat tipind.

* Ios. 7. 6. Cap. 1. 2. Iov. 2. 12. ** Ier. 2. 37.

20. Fratele ei Absalom, i-a zis: „A stat fratele tău Amnon cu tine? Acum, soro, taci, căci este fratele tău; nu te prea trece cu firea din pricina aceasta.” Și Tamar, nemîngîiată, a locuit în casa fratelui ei Absalom.

21. Împăratul David a aflat toate aceste lucruri, și s'a miniat foarte tare.

22. Absalom n'a vorbit nici bine nici rău* cu Amnon; dar a început să-l urască**, pentru că necinstise pe sora-sa Tamar.

* Fac. 21. 50; 31. 24. ** Lev. 19. 17, 18.

Amnon omorît.

23. După doi ani, pe cînd Absalom avea tunsul oilor* la Baal-Hațor, lângă Efraim, a poftit pe toți fiii împăratului.

* Fac. 38. 12, 13. 1 Sam. 25. 4, 36.

24. Absalom s'a dus la împărat, și a zis: „Iată, robul tău are tunsul oilor; să vină împăratul și slujitorii lui la robul tău.”

25. Și împăratul a zis lui Absalom: „Nu, fiule, nu vom veni toți, ca să nu-ți fie greu.” Absalom a stăruit de el; dar împăratul n'a vrut să se ducă, și l-a binecuvîntat.

26. Absalom a zis: „Dă voie măcar fratelui meu Amnon să vină cu noi.” Împăratul i-a răspuns: „Pentru ce să vină el cu tine?”

27. În urma stăruințelor lui Absa-

lom, împăratul a lăsat să meargă cu el pe Amnon și toți fiii săi.

28. Absalom a dat următoarea poruncă slujitorilor săi: „Luați seama cînd se va veseli* inima lui Amnon de vin, și cînd vă voi zice: „Loviți pe Amnon!” atunci să-l omoriți; să nu vă temeți de nimic: oare nu vă poruncese eu? Fiți tari, și arătați-vă oameni de inimă!”

* Judec. 19. 6, 9, 22. Rut. 2. 1 Sam. 25. 36. Est. 1. 10. Ps. 104. 16.

29. Slujitorii lui Absalom au făcut lui Amnon cum le poruncise Absalom. Și toți fiii împăratului s'au sculat, au încălecat fiecare pe catirul lui, și au fugit.

30. Pe cînd erau pe drum, a ajuns zvonul la David că Absalom a ucis pe toți fiii împăratului, și că n'a mai rămas niciunul din ei.

31. Împăratul s'a sculat, și-a rupt hainele*, și s'a culcat** pe pămînt, și toți slujitorii lui stăteau acolo cu hainele sfîșiate.

* Cap. 1. 11. ** Cap. 12. 16.

32. Ionadab*, fiul lui Șimea, fratele lui David, a luat cuvîntul și a zis: „Să nu creadă domnul meu că toți tinerii, fiii împăratului, au fost uciși, căci numai Amnon a murit; aceasta este urmarea unei hotărîri a lui Absalom, din ziua cînd Amnon a necinstit pe sora-sa Tamar.”

* Vers. 2.

33. Să nu* se mai muncească dar împăratul, domnul meu, cu gîndul că toți fiii împăratului au murit, căci numai Amnon a murit.

* Cap. 19. 12.

34. Absalom* a fugit.

Și tinărul pus de strajă a ridicat ochii și s'a uitat. Și iată că o mare ceată venea pe drumul dinapoia lui, dinspre munte.

* Vers. 28.

35. Ionadab a zis împăratului: „Iată că vin fiii împăratului! Astfel se adevărește ce spunea robul tău.”

36. Pe cînd isprăvea el vorba, iată că fiii împăratului au venit. Au ridicat glasul, și au plîns; și împăratul și toți slujitorii lui au plîns mult.

37. Absalom fugise, și s'a dus la Talmai*, fiul lui Amihur, împăratul Gheșurului. Și David jălea în fiecare zi pe fiul său.

* Cap. 3. 5.

38. Absalom a stat trei ani la Gheșur*, unde se dusesese, după ce fugise.

* Cap. 14. 23, 32; 15. 5.

39. Împăratul David a încetat să urmărească pe Absalom, căci se min-
giase* de moartea lui Amnon.

* Fac. 38. 17.

Ioab trimete pe o femeie din Tecoa la David.

14 1. Ioab, fiul Teruiei, a băgat de seama că inima împăratului era aprinsă de dor după Absalom.

* Cap. 13. 30.

2. A trimes să aducă din Tecoa o femeie iscusită, și i-a zis: „Fă-te că plingi, și îmbracă-te” în haine de jale; nu te unge cu untdelemn, și fii ca o femeie care de multă vreme plinge după un mort.

* 2 Cron. 11. 6. ** Rut. 3. 3.

3. Să te duci astfel la împărat, și să-i vorbești așa și așa. Si Ioab i-a spus ce trebuia să zică.

* Vers. 19. Exod. 4. 6.

4. Femeia aceea din Tecoa s'a dus să vorbească împăratului. A căzut cu fața la pământ, s'a închinat, și a zis: „Împărate, scapă-mă”.

* 1 Sam. 20. 41. Cap. 1. 2. ** 2 Reg. 6. 26, 28.

5. Împăratul i-a zis: „Ce ai?” Ea a răspuns: „Da, sînt văduvă”, bărbatul mi-a murit!

* Cap. 12. 1.

6. Roaba ta avea doi fii; amindoi s'au certat pe cîmp, și n'a fost nimeni să-i despartă; unul a lovit pe celalt, și l-a omorît.

7. Și iată că toată familia s'a ridicat împotriva roabei tale, zicînd: „Scoate încoace pe ucigașul fratelui său! Vrem să-l omorim, pentru viața fratelui său pe care l-a ucis; vrem să nimicim chiar și pe moștenitor!” Ei ar sînge astfel și tăciunele care-mi mai rămîne, ca să nu lase bărbatului meu nici nume nici urmaș viu pe fața pămîntului.

* Num. 35. 19. Deut. 19. 12.

8. Împăratul a zis femeii: „Du-te acasă. Voi da porunci cu privire la tine.”

9. Femeia din Tecoa a zis împăratului: „Asupra mea”, împărate, domnul meu, și asupra casei tatălui meu să cadă pedeapsa; împăratul și scaunul lui de domnie să nu aibă nimic de suferit.

* Fac. 27. 13. 1 Sam. 25. 24. Mat. 27. 25. ** Cap. 3. 29. 1 Reg. 2. 35.

10. Împăratul a zis: „Dacă va vorbi cineva împotriva ta, să-l aduci la mine, și nu se va mai atinge de tine.”

11. Ea a zis: „Să-și aducă aminte împăratul de Domnul, Dumnezeul tău, pentruca răzbunătorul singelui* să nu mărească prăpădul, și să nu mi se nimicească fiul!” Și el a zis: „Viu este” Domnul, că un păr din capul fiului tău nu va cădea la pământ!

* Num. 35. 19. ** 1 Sam. 14. 45. Fapt. 27. 34.

12. Femeia a zis: „Dă voie roabei tale să spună o vorbă domnului meu, împăratul.” Și el a zis: „Vorbește!”

13. Femeia a zis: „Pentruce gîndești tu astfel cu privire la poporul lui Dumnezeu, căci nu iese chiar din cuvintele împăratului că împăratul este ca și vinovat cînd nu cheamă înapoi pe acela pe care l-a gonit?”

* Jude. 20. 2. ** Cap. 13. 37, 38.

14. Trebuie negreșit să murim*, și vom fi ca niște ape vărsate pe pămînt, cari nu se mai adună. Dumnezeu nu ia viața, ci dorește* ca fugarul să nu rămînă izgonit dinaintea Lui.

* Iov. 34. 15. Evr. 9. 27. ** Num. 35. 16, 26, 28.

15. Acum, dacă am venit să spun aceste lucruri împăratului, domnului meu, am venit pentruca poporul m'a înspăimîntat. Și roaba ta a zis: „Vreau să vorbesc împăratului; poate că împăratul va face ce va zice roaba sa.

16. Da, împăratul va asculta pe roaba sa, ca să scape din mina celor ce caută să ne nimicească, pe mine și pe fiul meu, din moștenirea lui Dumnezeu.”

17. Roaba ta a zis: „Cuvîntul domnului meu împăratul să-mi dea odihnă. Căci domnul meu împăratul este ca un înger* al lui Dumnezeu, gata să audă binele și răul. Și Domnul, Dumnezeul tău, să fie cu tine.”

* Vers. 20. Cap. 19. 27.

18. Împăratul a răspuns, și a zis femeii: „Nu-mi ascunde ce te voi întreba.” Și femeia a zis: „Să vorbească domnul meu împăratul!”

19. Împăratul a zis atunci: „Oare mina lui Ioab nu este ea cu tine în toată treaba aceasta?” Și femeia a răspuns: „Viu este sufletul tău, împărate, domnul meu, că nu este cu puțință nici o abatere nici la dreapta nici la stînga dela tot ce a zis domnul meu împăratul. În adevăr, robul tău Ioab mi-a poruncit, și a pus în gura roabei tale toate aceste cuvinte.

* Vers. 8.

20. Ca să dea o altă înfățișare lucrului, a făcut robul tău Ioab lucrul acesta. Dar domnul meu este tot atît de înțelept* ca și un înger al lui Dumnezeu, ca să cunoască tot ce se petrece pe pămînt.”

* Vers. 17. Cap. 19. 27.

Absalom este tertat și adus înapoi.

21. Împăratul a zis lui Ioab: „Iată, vreau să fac lucrul acesta; du-te dar, de adu înapoi pe tinărul Absalom.”

22. Ioab a căzut cu fața la pămînt, s'a

340

Inchinat, și a binecuvîntat pe împăratul. Apoi a zis: „Robul tău cunoaște azi că am căpătat trecere înaintea ta, împărate, domnul meu, fiindcă împăratul lucrează după cuvîntul robului său.”

23. Ioab s'a sculat, a plecat în Gheșur*, și a adus pe Absalom înapoi la Ierusalim. *Cap. 13.37.

24. Dar împăratul a zis: „Să se ducă în casa lui, și să nu-mi vadă* fața.” Și Absalom s'a dus în casa lui, și n'a văzut fața împăratului. *Fac. 43.3. Cap. 3.19.

25. Nu era om în tot Israelul așa de vestit ca Absalom în privința frumuseței lui; din talpa* piciorului pînă în creștetul capului, n'avea niciun cusur. *Isa. 1.6.

26. Cînd își tunde capul — și-l tunde în fiecare an, pentrucă părul îi era greu — greutatea părului de pe capul lui era de două sute de sicli, după greutatea împăratului.

27. Lui Absalom i s'au născut* trei fii, și o fiică, numită Tamar, care era o femeie frumoasă la chip. *Cap. 18.18.

28. Absalom a locuit doi ani la Ierusalim, fără să vadă* fața împăratului. *Vers. 24.

29. Apoi a chemat pe Ioab, să-l trimeată la împăratul: dar Ioab n'a voit să vină la el. L-a chemat a doua oară; și Ioab tot n'a vrut să vină.

30. Absalom a zis atunci slujitorilor lui: „Vedeți, ogorul lui Ioab este lingă al meu; are orz pe el; duceți-vă și puneți-i foc.” Și slujitorii lui Absalom au pus foc cîmpului.

31. Ioab s'a sculat și s'a dus la Absalom acasă. Și i-a zis: „Pentruce au pus slujitorii tăi foc cîmpului meu?”

32. Absalom a răspuns lui Ioab: „Iată, ți-am trimis vorbă și ți-am zis: „Vino aici, și te voi trimete la împărat să-i spui: „Pentruce m'am întors din Gheșur? Ar fi fost mai bine pentru mine să fiu și acum acolo. Doresc acum să văd fața împăratului; și dacă este vreo nelegiuire în mine, să mă omoare.”

33. Ioab s'a dus la împărat, și i-a spus lucrul acesta. Și împăratul a chemat pe Absalom, care a venit la el și s'a aruncat cu fața la pămînt înaintea lui. Împăratul a sărutat* pe Absalom. *Fac. 33.4; 45.15. Luc. 15.20.

Răscoala lui Absalom.

15. După* aceea, Absalom și-a pregătit care** și cai, și cinci zeci de oameni cari alergau înaintea lui. *Cap. 12.11. **1 Reg. 1.1.

2. Se scula disdedimineață, și stătea la marginea drumului la poartă. Și o-rieciteori avea cineva vreo neînțelegeri și se ducea la împărat la judecată, Absalom îl chema și zicea: „Din ce cetate ești?” După ce-i răspundea: „Sînt din cutare semînție a lui Israel,”

3. Absalom îi zicea: „Iată, pricina ta este bună și dreaptă; dar nimeni din partea împăratului nu te va asculta.”

4. Absalom zicea: „De* m'ar pune pe mine judecător în țară! Orice om care ar avea o neînțelegere și o judecată, ar veni la mine, și i-aș face dreptate.” *Jude. 1.2.

5. Și cînd se apropia cineva să se închine înaintea lui, el îl întîndea mîna, îl apuca, și-l săruta.

6. Absalom se purta așa cu toți aceia din Israel cari se duceau la împărat să ceară dreptate. Și Absalom cîștiga* inima oamenilor lui Israel. *Rom. 16.18.

7. După trecere de patruzeci de ani, Absalom a zis împăratului: „Dă-mi voie să mă duc la Hebron să împlinesc o juruință pe care am făcut-o Domnului.

8. Căci robul* tău a făcut o juruință**, cînd ți locuiam la Gheșur în Siria; și am zis: „Dacă mă va aduce Domnul înapoi la Ierusalim, voi da cîntec Domnului.” *Fac. 28.20,21. **1 Sam. 16.2. †Cap. 13.3.

9. Împăratul i-a zis: „Du-te în pace.” Absalom s'a sculat, și a plecat la Hebron.

10. Absalom a trimis iscoade în toate semînțiile lui Israel, să spună: „Cînd veți auzi sunetul trimbiței, să ziceți: „Absalom s'a făcut împărat la Hebron!”

11. Două sute de oameni din Ierusalim, cari fuseseră poftiți*, au însoțit pe Absalom; și i-au însoțit în prostia* lor, fără să știe nimic. *1 Sam. 9.13; 16.3,5. **Fac. 23.1.

12. Pe cînd aducea Absalom jertfele, a trimis în cetatea Ghilo după Ahiofel, Ghilonitul*, sfetnicul** lui David. Uneltirea căpăta putere, și poporul se

indrepta în număr tot mai mare [†] de partea lui Absalom.

*Ios. 15.51. **1^a e. 41.9; 55. 12, 13, 14. †Ps. 3. 1.

Fuga lui David.

13. Cineva a venit și a dat de știre lui David, și a zis: „Inimă* oamenilor lui Israel s'a întors spre Absalom.“

*Vers. 6. Judc. 9. 3.

14. Și David a zis tuturor slujitorilor lui cari erau cu el la Ierusalim: „Sculati-vă să fugim*, căci nu vom scăpa dinaintea lui Absalom. Grăbiți-vă de plecare; altfel, nu va întârzia să ne ajungă, și va arunca nenorocirea peste noi, și va trece cetatea prin ascuțișul săbiei.“

*Cap. 19. 9. Ps. 3, titlu.

15. Slujitorii împăratului i-au zis: „Slujitorii tăi vor face tot ce va voi domnul nostru împăratul.“

16. Împăratul* a ieșit, și toată casa lui mergea după el; și a lăsat zece** ținătoare pentru paza casei.

*Ps. 3, titlu. **Cap. 16. 21, 22.

17. Împăratul a ieșit astfel, și tot poporul îl urma. Și s'au oprit la cea din urmă casă.

18. Toți slujitorii lui, toți Cheretiții* și toți Peletiții, au trecut alături de el; și toți Gatiții, în număr de șase sute de oameni, veniți din Gat după el, au trecut înaintea împăratului.

*Cap. 8. 18.

19. Împăratul a zis lui Itai* din Gat: „Pentru ce să vii și tu cu noi? Întoarce-te, și rămii cu împăratul, căci ești străin, și ai fost luat chiar din țara ta.“

*Cap. 18. 2.

20. De ieri ai venit, și azi să te fac să rătăcești cu noi încoace și încolo, când nici eu însumi nu știu unde* mă duc! Întoarce-te, și ia și pe frații tăi cu tine. Domnul să se poarte cu tine cu bunăte și credințioșie!“

*1 Sam. 28. 13.

21. Itai a răspuns împăratului, și a zis: „Viu* este Domnul și viu¹ este domnul meu împăratul, că în locul unde va fi domnul meu împăratul, fie ca să moară, fie ca să trăiască, acolo va fi și robul tău.“

*Rut. 1. 16, 17. Prov. 17. 17; 18. 24.

22. David a zis atunci lui Itai: „Du-te și treci!“ Și Itai din Gat a trecut înainte, cu toți oamenii lui și toți copiii cari erau cu el.

23. Tot ținutul plingea și scotea țipete mari, la trecerea întregului popor. Împăratul a trecut apoi și el pîrlul Chedron, și tot poporul a apucat pe drumul care duce în* pustie.

*Cap. 16. 2.

24. Tadoc era și el acolo, și cu el toți Leviții, ducînd* chivotul legămîntului lui Dumnezeu; și au așezat jos chivotul lui Dumnezeu, și Abiatar se suia. În timp ce tot poporul isprăvea de ieșit din cetate.

*Num. 4. 15.

25. Împăratul a zis lui Tadoc: „Du chivotul lui Dumnezeu înapoi în cetate. Dacă voi căpăta trecere înaintea Domnului, mă va aduce înapoi* și mă va face să văd chivotul și locașul lui.“

*Ps. 43. 3.

26. Dar dacă va zice: „Nu-mi place* de tine“, iată-mă, să facă ce va crede cu** mine.

*Num. 14. 8. Cap. 22. 20. 1 Reg. 10. 9. 2 Cron. 9. 8. Isa. 62. 4. **1 Sam. 3. 18.

27. Împăratul a mai zis preotului Tadoc: „Înțelegi? Întoarce-te* în pace în cetate, cu fiul tău Ahimaat*, și cu Ionatan, fiul lui Abiatar, cei doi fii** ai voștri.“

*1 Sam. 9. 9. **Cap. 17. 17.

28. Vedeți, voi aștepta* în cîmpiile pustiei, pînă ce-mi vor veni vești din partea voastră.“

*Cap. 17. 16.

29. Astfel Tadoc și Abiatar au dus înapoi chivotul lui Dumnezeu la Ierusalim, și au rămas acolo.

30. David a suit dealul măslinilor. Suia plîngînd și cu capul* acoperit, și mergea cu picioarele goale**; și toți ceice erau cu el și-au acoperit [†] și ei capul, și suiau plîngînd ^{††}.

*Cap. 9. 4. Est. 6. 12. **Isa. 20. 2, 4. †Ier. 14. 3, 4. ††Ps. 126. 6.

31. Au venit și au spus lui David: „Ahitofel* este împreună cu Absalom printre uneltitori.“ Și David a zis: „Doamne, nimicește** sfaturile lui Ahitofel!“

*Ps. 3. 1, 2; 55. 12, etc. **Cap. 16. 23; 17. 14, 23.

32. Cînd a ajuns David pe virf, unde s'a închinat înaintea lui Dumnezeu, iată că Hușai, Architul, a venit înaintea lui, cu haina sfîșiată* și capul acoperit cu țărînă.

*Cap. 1. 2.

33. David i-a zis: „Dacă vei veni cu mine, îmi vei fi o* povară.“

*Cap. 19. 35.

34. Dimpotrivă, vei nimici pentru mine sfaturile lui Ahitofel, dacă te vei întoarce în cetate, și vei zice lui Absalom: „Împărate, eu voi fi robul* tău; odinioară am fost robul tatălui tău, dar acum sînt robul tău.“

*Cap. 16. 19.

35. Preenții Tadoc și Abiatar nu vor fi acolo cu tine? Tot ce vei afla din casa împăratului spune* preoților Tadoc și Abiatar.

*Cap. 17. 15, 16.

36. Și fiindcă ei au acolo la* ei pe cei doi fii ai lor, pe Ahimaat, fiul lui Tadoc, și pe Ionatan, fiul lui Abiatar,

prin ei imi veți trimete tot ce veți
afla. *Vers. 27.

37. Hușai, prietenul * lui David, s'a
întors dar în cetate. Și Absalom** a
intrat în Ierusalim.

* Cap. 16. 16. 1 Cron. 27. 33. ** Cap. 16. 15.

Țiba înegrește pe Mefiboșet.

16. 1. Când * trecuse David puțin de
virf, iată că Țiba** slujitorul lui
Mefiboșet, a venit înaintea lui cu doi
măgari înșalați, pe cari erau două
sute de pini, o sută de turte de stafide,
o sută de roade de vară, și un burduf
cu vin.

* Cap. 15. 30. 32. ** Cap. 9. 2.

2. Împăratul a zis lui Țiba: „Ce vrei
să faci cu acestea?” Și Țiba a răs-
puns „Măgarii sint pentru casa îm-
păratului, pentru călărie, pinile și roa-
dele de vară sint pentru hrana tineri-
lor, și vinul pentru potolirea setei ce-
lor * ce vor fi oboșiți în p Ție.”

* (p. 15. 23; 17. 20.)

3. Împăratul a zis: „Unde este fiul
stăpînului tău?” Și * Țiba a răspuns
împăratului: „Iată, a rămas la Ierusa-
lim, căci a zis: „Astăzi casa lui Israel
imi va da înapoi împărăția tatălui
meu.”

* Cap. 19. 27.

4. Împăratul * a zis lui Țiba: „Tot
ce este al lui Mefiboșet este al tău.”
Și Țiba a zis: „Mă închin cu plecă-
ciune! Să capăt trecere înaintea ta,
împărate, domnul meu!”

* Prov. 18. 13.

Șimei blastămă.

5. David ajunsese pînă la Bahurim.
Și de acolo a ieșit un om din familia
și din casa lui Saul, numit Șimei*,
fiul lui Ghera. El înainta blestemînd,

* Cap. 19. 16. 1 Reg. 2. 4, 44.

6. și a aruncat cu pietre după David
și după toți slujitorii împăratului Da-
vid, în timp ce tot poporul și toți vi-
tejii stăteau la dreapta și la stînga îm-
păratului.

7. Șimei vorbea astfel cînd blestema:
„Du-te, du-te, om al singelui, om
rău!”

* Deut. 13. 13.

8. Domnul face să cadă asupra ta
pedeapsa * pentru tot singele** casei
lui Saul, al cărui scaun de domnie l-ai
luat, și Domnul a dat împărăția în
minile fiului tău Absalom; și iată-te
nenorocit, căci ești un om al singe-
lui!”

* Judc. 9. 24, 56, 57. 1 Reg. 2. 32, 33.
** Cap. 1. 16; 3. 24, 28; 4. 11, 12.

9. Atunci Abişai, fiul Teruiei, a zis
împăratului: „Pentruce bleastă* a-
cest cine** mort pe domnul meu îm-

păratul? Lasă-mă, te rog, să mă duc
să-i tai capul.”

* 1 Sam. 24. 14. Cap. 9. 8. ** Exod. 22. 28.

10. Dar împăratul a zis: „Ce * aveți
voi cu mine, fiii Teruiei? Dacă blea-
stămă, înseamnă că Domnul** i-a zis:
„Bleastă* pe David!” Cine-iț va
zice dar: „Pentruce faci așa?”

11. Și David a zis lui Abişai și tu-
turor slujitorilor săi: „Iată că fnul
meu*, care** a ieșit din trupul meu,
vrea să-mi ia viața; cu cît mai mult
Beniamitul acesta! Lăsați-l să bleste-
me, căci Domnul i-a zis.”

* Cap. 12. 11. ** Fac. 15. 4.

12. Poate că Domnul se va uita la
necazul meu, și-mi va* face bine în
locul blestemelor de azi.”

* Rom. 8. 28.

13. David și oamenii lui și-au văzut
de drum. Șimei mergea pe coș a mun-
telui, în dreptul lui David, și mergînd,
blestema, arunca cu pietre împotriva
lui, și vîntura praf.

14. Împăratul și tot poporul care era
cu el au ajuns la Aiefig, și acolo s'au
odîhnit.

Hușai la Absalom.

15. Absalom * și tot poporul, bărbații
lui Israel, intraseră în Ierusalim. A-
hitofel era și el cu Absalom.

* Cap. 15. 37.

16. Cînd a ajuns Hușai, Architul,
prietenul * lui David, la Absalom, i-a
zis: „Trăiască împăratul! Trăiască îm-
păratul!”

* Cap. 15. 37.

17. Și Absalom a zis lui Hușai: „A-
tă cit de mult îți tu la prietenul tău!”
Pentru ce nu * te-ai dus cu prietenul
tău?”

* Cap. 19. 25. Prov. 17. 11.

18. Hușai a răspuns lui Absalom:
„Pentru că vreau să fiu al aceluia pe
care l-a ales Domnul și tot poporul a-
cesta și toți bărbații lui Israel, și cu
el vreau să rămîn.”

19. De altfel, cui * îi voi sluji? Nu
fiului său? Cum am sluji tatălui tău,
așa îți voi sluji și ție.”

* Cap. 15. 34.

Absalom ascultă de Ahitofel.

20. Absalom a zis lui Ahitofel: „Sfă-
tuieți-vă împreună; ce avem de făcut?”

21. Și Ahitofel a zis lui Absalom:
„Întră la fiitoarele * pe cari le-a lăsat
tatăl tău pentru paza casei; astfel,
tot Israelul va ști că te-ai făcut urît”
tatălui tău, și minile tuturor celor
ce sînt cu tine se vor întări.”

* Cap. 16. 20, 23. ** Fac. 34. 30, 1 Sam. 13. 4. † Cap. 27. Zab. 8. 1.

22. Au întins un cort pentru Absalom pe acoperiș, și Absalom a intrat la fiitoarele tatălui său, în fața întregului* Israel. *Cap. 12. 11, 12.

23. Sfatul dat pe vremea aceea de Ahitofel avea tot atita putere ca și cum ar fi întreat chiar pe Dumnezeu. Tot așa era cu toate sfaturile lui Ahitofel, fie pentru* David, fie pentru Absalom. *Cap. 15. 12.

Sfatul lui Ahitofel zădărnicit de Hușai.

17. Ahitofel a zis lui Absalom: „Lasă-mă să aleg douăsprezece mii de oameni! Mă voi scula, și voi urmări pe David chiar în noaptea aceasta.

2. Il voi lua pe neașteptate, când va fi obosit* și va avea minile slăbite, îl voi înspăimînta, și tot poporul care este cu el va fugi. Voi lovi numai pe împărat**.

3. și voi aduce înapoi la tine pe tot poporul; moartea omului pe care-l urmărești va face ca toți să se întoarcă, și tot poporul va fi în pace.“

4. Cuvintele acestea au plăcut lui Absalom și tuturor bătrînilor lui Israel.

5. Dar Absalom a zis: „Chemăți și pe Hușai, Architul, și să auzim și ce va zice el.“

6. Hușai a venit la Absalom, și Absalom i-a zis: „Iată cum a vorbit Ahitofel; trebuie să facem ce a zis el, sau nu? Spune tu!“

7. Hușai a răspuns lui Absalom: „De data aceasta, sfatul pe care ți l-a dat Ahitofel nu este bun.“

8. Și Hușai a zis: „Tu cunoști vitejia tatălui tău și a oamenilor lui; sint infuriati ca o ursoaică* de pe cîmp, căreia i s'au răpit puii. Tatăl tău este un om de război, și nu va petrece noaptea cu poporul;”

9. iată, acum, stă ascuns în vreo groapă sau în vreun alt loc. Și dacă, dela început, vor cădea unii sub loviturile lor, se va auzi îndată, și se va zice: „Poporul care urma pe Absalom a fost înfrînt!“

10. Atunci cel mai viteaz, chiar dacă ar fi avut o inimă de leu, se va înspăimînta*; căci tot Israelul știe că tatăl tău este un viteaz, și că are niște viteji cu el.

11. Sfatul meu este dar ca tot Israelul să se strîngă la tine, dela Dan* pînă la Beer-Sheba, o mulțime ca nispul** de pe marginea mării. Și tu însuși să mergi la luptă.

* Jude. 20. 1. ** 1'ac. 22. 17.

12. Dacă vom ajunge la el în vreun loc unde l-am găsi, vom cădea peste el cum cade roua pe pămînt; și nu va scăpa niciunul, nici el, nici vreunul din oamenii cari sint cu el.

13. Dacă va fugi într'o cetate, tot Israelul va duce funii la cetatea aceea, și o vom trage în pîriu, pînă cînd nu va mai rămînea nici o piatră în ea.“

14. Absalom și toți oamenii lui Israel au zis: „Sfatul lui Hușai, Architul, este mai bun decît sfatul lui Ahitofel.“ Dar Domnul* hotărîse să nimicească bunul sfat al lui Ahitofel, ca să aducă nenorocirea peste Absalom.

* Cap. 15. 31, 34.

Moartea lui Ahitofel.

15. Hușai* a zis preoților Tadó și Abiatar: „Ahitofel a dat cutare și cutare sfat lui Absalom și bătrînilor lui Israel, și eu i-am sfătuit cutare și cutare lucru.”

* Cap. 15. 36.

16. Acum trimeteți îndată știre lui David, și spuneți-i: „Nu sta noaptea în cîmpiile* pustiei, ci du-te mai departe, ca nu cumva împăratul și tot poporul care este cu el să fie în primejdie să piară.“

* Cap. 15. 28.

17. Ionatan* și Ahimaat stăteau lîngă ființa Roguel*. Slujnica venea și le aducea știri, iar ei se duceau să dea de veste împăratului David; căci nu îndrăzneau să se arate și să intre în cetate.

* Cap. 15. 27, 36. ** 1os. 15. 7; 18. 16.

18. Dar odată i-a zărit un tînăr, și a spus lui Absalom. Ei au plecat amîndoi în grabă, și au ajuns la Bahurim*, la casa unui om care avea o fințînă în curte, și s'au pogorit în ea.

* Cap. 16. 5.

19. Femeia* a luat o învelitoare, a întins-o peste gura finții, și a împraștiat urluială pe ea, ca să nu dea nimic de bănuir.

* 1os. 2. 6.

20. Slujitorii lui Absalom au intrat în casă la femeia aceasta, și au zis: „Unde sint Ahimaat și Ionatan?“ Femeia* le-a răspuns: „Au trecut pîriul.“ Au căutat, și negăsindu-i, s'au întors la Ierusalim.

* Exod. 1. 19. 1os. 2. 4. 5.

21. După plecarea lor, Ahimaat și Ionatan au ieșit din fințînă, și s'au dus să dea de știre împăratului David. Au zis lui David: „Sculați-vă* și grăbiți-vă de treceți apa, căci Ahitofel a

344

plănuit cutare și cutare lucru imposibil^{* Vers. 16, 16.} triva voastră.

22. David și tot poporul care era cu el s'au sculat și au trecut Iordanul; cînd se lumina de ziua, nu rămăsese nici unul care să nu fi trecut Iordanul^{* Cap. 21, 1.}.

23. Ahitofel, cînd a văzut că sfatul lui n'a fost urmat, a pus șaua pe măgar, și a plecat acasă în cetate^{* lui.} și a pus casa în rînduială, și s'a spînzurat^{**.} Cînd a murit, l-au îngropat în mormîntul tatălui său.

* Cap. 15, 12. ** Mat. 27, 5.

David la Mahanaim.

24. David ajunsese la Mahanaim^{*}, cînd a trecut Absalom Iordanul, însoțit de toți bărbații lui Israel.

* Fac. 32, 2. Ios. 13, 26. Cap. 2, 8.

25. Absalom a pus pe Amasa în fruntea oștirii, în locul lui Ioab. Amasa era fiul unui om numit Itra, Israelitul, care intrase la Abigail^{*}, fata lui Nahaș și sora Teruiei, mama lui Ioab.

* 1 Cron. 2, 17.

26. Israel și Absalom au tăbărit în țara Galaadului.

27. Cînd a ajuns David la Mahanaim, Șobi^{*}, fiul lui Nahaș, din Raba fiilor lui Amon, Machir^{**}, fiul lui Amiel, din Lodebar, și Barzilai[†] Galaaditul, din Roghelim,

* Cap. 10, 1; 12, 20. ** Cap. 9, 4. † Cap. 19, 31, 32. 1 Reg. 2, 7.

28. au adus paturi, lighene, vase de pămînt, griu, orz, făină, griu prăjit, bob, linte, uscături,

29. miere, unt, oi, și brînză de vacă. Au adus aceste lucruri lui David și poporului care era cu el, ca să mîncească; căci ziceau: „Poporul acesta trebuie să fi suferit de foame, de oboseală și de sete, în pustie.”^{*} * Cap. 16, 2.

Absalom ucis de Ioab.

18. David a numărat poporul care era cu el, și a pus peste ei căpetenii peste mii și căpetenii peste sute.

2. A pus o treime din popor sub porunca lui Ioab, o treime^{*} sub Abișai, fiul Teruiei, fratele lui Ioab, și o treime sub Itai din Gat. Și împăratul a zis poporului: „Vreau să ies și eu împreună cu voi.”^{* Cap. 16, 19.}

3. Dar poporul a zis: „Să nu ieși! Căci dacă vom lua-o la fugă, luarea aminte nu se va îndrepta asupra noastră; și cînd vor cădea jumătate din

noi, nu vor lua seama la noi; dar tu ești ca zece mii dintre noi, și acum este mai bine să ne vii în ajutor din cetate.”^{* Cap. 21, 1.}

4. Împăratul le-a răspuns: „Voi face ce credeți că este mai bine.” Și împăratul a stat lîngă poartă, în timp ce tot poporul ieșea cu sutele și miile.

5. Împăratul a dat următoarea poruncă lui Ioab, lui Abișai și lui Itai: „Pentru dragostea pe care o aveți față de mine, purtați-vă blînd cu tinărul Absalom!” Și tot poporul^{*} a auzit porunca împăratului, dată tuturor căpeteniilor cu privire la Absalom. * Vers. 12.

6. Poporul a ieșit în cîmp înaintea lui Israel, și bătălia a avut loc în pădurea^{*} lui Efraim.

* Ios. 17, 15, 15.

7. Acolo, poporul lui Israel a fost bătut de slujitorii lui David, și a fost o mare înfrîngere în ziua aceea, ca douăzeci de mii de oameni.

8. Lupta s'a întins pe tot ținutul, și pădurea a mîncat mai mult popor în ziua aceea decît a mîncat sabia.

9. Absalom s'a pomenit în fața oamenilor lui David. Era călare pe un câțir. Câțirul a pătruns sub ramurile încalcite ale unui mare stejar, și capul lui Absalom s'a prins de stejar; a rămas astfel spînzurat între cer și pămînt, și câțirul care era sub el a trecut înaintea.

10. Un om, văzînd lucrul acesta, a venit și a spus lui Ioab: „Iată, am văzut pe Absalom spînzurat de un stejar.”

11. Și Ioab a zis omului care i-a adus știrea aceasta: „L-ai văzut! Dece dar nu l-ai tăiat pe loc? Ți-aș fi dat zece sicli de argint și un briu.”

12. Dar omul acela a zis lui Ioab: „Chiar dacă aș cîntări în mina mea o mie de sicli de argint, n'aș pune mina pe fiul împăratului; căci noi am auzit^{*} următoarea poruncă pe care ți-a dat-o împăratul ție, lui Abișai și lui Itai: „Luați seama fiecărei la tinărul Absalom!”^{* Vers. 3.}

13. Și dacă l-aș fi omorît mișelește, nimic n'ar fi rămas ascuns împăratului, și tu însuși ai fi fost împotriva mea.”

14. Ioab a zis: „Nu voi zăbovi atîta cu tine!” Și a luat trei săgeți în mînă, și le-a înfipt în inima lui Absalom, care era încă plin de viață în mijlocul stejarului.

15. Zece tineri, cari duceau armele

lui Ioab, au înconjurat pe Absalom, l-au lovit și l-au omorât.

16. Ioab a sunat din trîmbiță; și poporul s'a întors, încetînd astfel să mai urmărească pe Israel, oprit de Ioab.

17. Au luat pe Absalom, l-au aruncat într-o groapă mare din mijlocul pădurii, și au pus* peste el o grămadă foarte mare de petre. Tot Israelul a fugit, fiecare în cortul lui. * Ios. 7, 26.

18. Pe cînd trăia, Absalom își ridicase un stîlp de aducere aminte în valea împăratului*. Căci zicea: „N'am** fii, prin care să se poată păstra aducerea aminte a numelui meu.“ Și a pus numele său stîlpului, care și astăzi se numește stîlpul lui Absalom.

* Fac. 14, 17. ** Cap. 14, 27.

Solia lui Cuși.

19. Ahimaat, fiul lui Iadoc, a zis: „Lasă-mă, să dau fuga, și să duc împăratului vestea cea bună că Domnul i-a făcut dreptate, scăpîndu-l din mîna vrăjmașilor săi.“

20. Ioab i-a zis: „Nu tu ai să duci veștile azi; le vei duc într-o altă zi, dar nu astăzi; fiindcă fiul împăratului a murit.“

21. Și Ioab a zis lui Cuși: „Du-te și vestește împăratului ce ai văzut.“ Cuși s'a închinat înaintea lui Ioab, și a dat fuga.

22. Ahimaat, fiul lui Iadoc, a zis iarăși lui Ioab: „Orice s'ar întîmpla, lasă-mă să alerg după Cuși.“ Și Ioab a zis: „Pentruce vrei să alergi, fiule? Nu este o solie care-ți va fi de folos.“

23. „Orice s'ar întîmpla, vreau să alerg“, a zis din nou Ahimaat. Și Ioab i-a zis: „Dă fuga!“ Ahimaat a alergat pe drumul care duce în cîmpie, și a luat-o înaintea lui Cuși.

24. David ședea între cele două porți. Caraula* s'a dus pe acoperișul porții spre zid; a ridicat ochii și s'a uitat. Și iată că un om alerga singur singurel. * 2 Reg. 9, 17.

25. Caraula a strigat, și a dat de știre împăratului. Împăratul a zis: „Dacă este singur, aduce vești.“ Și omul acela se apropia din ce în ce mai mult.

26. Caraula a văzut un alt om alergînd; a strigat la portar: „Iată un om alergă singur singurel.“ Împăratul a zis: „Și el aduce vești.“

27. Caraula a zis: „Alergătura celui dintîi pare că e a lui Ahimaat,

fiul lui Iadoc.“ Și împăratul a zis: „Este un om de bine, și aduce vești bune.“

28. Ahimaat a strigat, și a zis împăratului: „Este bine de tot!“ S'a închinat înaintea împăratului cu fața pînă la pămînt, și a zis: „Binecuvîntat să fie Domnul, Dumnezeul tău, care a dat în minile noastre pe cei ce ridicau mîna împotriva domnului nostru împăratul.“

29. Împăratul a zis: „Tînărul Absalom este bine, sănătos?“ Ahimaat a răspuns: „Am văzut o mare învălmășală, cînd a trimis Ioab pe slujitorul împăratului și pe mine, slujitorul tău: dar nu știu ce era.“

30. Și împăratul a zis: „Stai colea la o parte.“ Și Ahimaat a stătut deoparte.

31. Idată a sosit Cuși. Și a zis: „Să afle domnul meu, împăratul, vestea cea bună! Astăzi Domnul ți-a făcut dreptate, scăpîndu-te din mîna tuturor celor ce se ridicau împotriva ta.“

32. Împăratul a zis lui Cuși: „Tînărul Absalom este bine, sănătos?“ Cuși a răspuns: „Ca tînărul acesta să fie vrăjmașii domnului meu, împăratul, și toți cei ce se ridică împotriva ta, ca să-ți faci rău!“

33. Atunci împăratul, cutremurîndu-se, s'a suit în odaia de sus a porții, și a plîns. Pe cînd mergea, zicea: „Fiul* meu Absalom! Fiul meu, fiul meu Absalom! Cum n'am murit eu în locul tău! Absalom, fiul meu, fiul meu!“ * Cap. 19, 4.

Jalea împăratului.

19. Au venit și au spus lui Ioab: „Iată că împăratul plînge și se jălește din pricina lui Absalom.“

2. Și în ziua aceea, biruința s'a prefăcut în jale pentru tot poporul, căci în ziua aceea, poporul auzea zicîndu-se: „Împăratul este mîhnit din pricina fiului său.“

3. În aceeași zi, poporul a intrat în cetate* pe furie, ca niște oameni rușinați că au fugit din luptă. * Vers. 32.

4. Împăratul își acoperise* fața, și striga în gura mare: „Fiul** meu Absalom! Absalom, fiul meu, fiul meu.“

* Cap. 15, 30. ** Cap. 18, 33.

5. Ioab a intrat în odaia unde era împăratul, și a zis: „Tu acoperi azi de rușine fața tuturor slujitorilor tăi, cari au scăpat azi viața ta, a fiilor tăi

și a fetelor tale, a nevestelor tale și a țiitoarelor tale.

6. Tu iubești pe ceice te urăsc, și urăști pe ceice te iubesc, căci arăți azi că pentru tine nu sînt nici căpetenii nici slujitori; și văd acum că, dacă ar trăi Absalom și noi toți am fi murit în ziua aceasta, lucrul acesta ți-ar fi plăcut.

7. Scoală-te dar, leși și vorbește după inima slujitorilor tăi! Căci jur pe Domnul că, dacă nu ieși să te arăți, omul va rămîne un om cu tine în noaptea aceasta; și aceasta va fi o nenorocire mai rea pentru tine decît toate nenorocirile cari ți s'au întîmplat din tinereță pînă acum."

8. Atunci împăratul s'a sculat, și a sezut la poartă. Au spus tot poporul lui: „Iată că împăratul stă la poartă." Și tot poporul a venit înaintea împăratului.

Întoarcerea împăratului la Ierusalim.

Însă Israel fugise, fiecare în cortul lui.

9. Și în toate semîințele lui Israel, tot poporul se certa, zicînd: „Împăratul ne-a izbăvit din mîna vrăjmașilor noștri, el ne-a scăpat din mîna Filiștenilor; și acum a trebuit să fugă" din țară dinaintea lui Absalom. *Cap. 15. 14.

10. Și Absalom, pe care-l unseam să domnească peste noi, a murit în bătălie: de ce nu puneți o vorbă pentru întoarcerea împăratului?"

11. La rîndul său, împăratul David a trimis să spună preoților Tadic și Abiatar: „Vorbiți bătrînilor lui Iuda, și spuneți-le: „Pentruce ați fi voi cei din urmă pentru întoarcerea împăratului în casa lui?" — Căci ce se spunea în tot Israelul ajunsesse pînă la împărat. —

12. Voi sînteți frații mei, sînteți os* din oasele mele și carne din carnea mea; pentruce ați fi voi cei din urmă pentru aducerea împăratului înapoi? *Cap. 5. 1.

13. Și lui Amasa* spuneți-i așa: „Nu ești tu oare os din oasele mele și carne din carnea mea? Să mă pedepsească" Dumnezeu cu toată asprimea, dacă nu vei fi înaintea mea pentru totdeauna căpetenia oștirii în locul lui Iobab!" *Cap. 17. 25. *Rut. 1. 17.

14. David a înmuiat inima tuturor celor din Iuda, de parcă ar fi fost un singur* om; și au trimis să spună

împăratului: „Întoarce-te, tu și toți slujitorii tăi." *Jud. 20. 1.

15. Împăratul s'a întors, și a ajuns pînă la Iordan. Și Iuda s'a dus la Chibgal*, ca să iasă înaintea împăratului, și să-l facă să treacă Iordanul. *Ios. 3. 4.

Bunătatea lui David față de Șimei.

16. Șimei*, fiul lui Ghera, Beniamitul, care era din Bahurim, s'a grăbit să se pogoare cu cei din Iuda înaintea împăratului David. *Cap. 16. 5. 1 Reg. 2. 3.

17. Avea cu el o mie de oameni din Beniamin, și pe Tiba*, mai marele casei lui Saul, și pe cei cincisprezece fii și pe cei douăzeci de robi ai lui Tiba. Au trecut Iordanul în fața împăratului. *Cap. 9. 2. 10; 16. 1, 2.

18. Luntrea, pusă la îndemina împăratului, tocmai pornise ca să-i treacă și casa dincolo; și în clipa cînd era să treacă împăratul Iordanul, Șimei, fiul lui Ghera, s'a închinat înaintea lui.

19. Și a zis împăratului: „Să nu țină seamă* domnul meu de nelegiuirea mea", să uite că robul tău l-a ocărit în ziua cînd împăratul, domnul meu, ieșea din Ierusalim, și să nu țină seamă ț împăratul de lucrul acesta!

* 1 Sam. 22. 15. ** Cap. 16. 5, 6, etc. † Cap. 13. 2.

20. Căci robul tău mărturisese că a păcătuit. Și iată, vin astăzi, cel dinții din toată casa lui Iosif*, înaintea împăratului, domnul meu." *Cap. 16. 5.

21. Atunci Abişai, fiul Teruiei, a luat cuvîntul, și a zis: „Nu trebuie oare să moară Șimei pentrucă a blestemat* pe unsul Domnului?" *Exod. 22. 28.

22. Dar David a zis: „Ce* am eu cu voi, fiii Teruiei, și pentruce vă arătați astăzi protivnicii mei? Astăzi să se omoare* oare vreun om în Israel? Nu știu eu că împărățesc azi peste Israel?" *Cap. 16. 10. ** 1 Sam. 11. 13.

23. Și împăratul* a zis lui Șimei: „Nu vei muri!" Împăratul i-a jurat că nu-l va omori. *1 Reg. 2. 8, 9, 31, 46.

Bunătatea

lui David față de Mefiboșet.

24. Mefiboșet*, fiul¹ lui Saul, s'a pogorit și el înaintea împăratului. Nu-și îngrijise nici picioarele, nici barba, nici nu-și spălase hainele, din ziua cînd plecase împăratul pînă în ziua cînd se întorcea în pace. *Cap. 9. 6.

25. Cînd s'a dus înaintea împăratu-

lui la Ierusalim, împăratul i-a zis: „Pen-
truce n'ai venit* cu mine, Mefiboșet?”

* Cap. 16, 17.

26. Și el a răspuns: „Împărate,
domnul meu, slujitorul meu m'a înse-
lat, căci robul tău, care este olog, zi-
se: „Voi pune șaua pe măgar, voi în-
căleca pe el, și voi merge cu împăra-
tul.”

27. Și el a* înegrit pe robul tău la
domnul meu împăratul. Dar domnul
meu** împăratul este ca un inger al
lui Dumnezeu. Fă ce vei crede.

* Cap. 16, 3. ** Cap. 14, 17, 20.

28. Căci toți cei din casa tatălui meu
au fost niște oameni vrednici de moar-
te înainte împăratului domnul meu;
și totuș*, tu ai pus pe robul tău în
rîndul celor ce mîncă la masă cu
tine. Ce drept mai pot avea eu, și ce
amsăceru împăratului?” * Cap. 9, 7, 10, 13.

29. Împăratul i-a zis: „Ce mai vor-
bești atîta? Am spus: „Tu și Tiba,
veți împărți pămînturile.”

30. Și Mefiboșet a zis împăratului:
„Să ia chiar totul, căci împăratul dom-
nului meu se întoarce în pace acasă.”

Mulțămirea

lui David față de Barzilai.

31. Barzilai*, Galaaditul, s'a pogorît
din Roghelim, și a trecut Iordanul îm-
preună cu împăratul, ca să-l petreacă
pînă dincolo de Iordan. * 1 Reg. 2, 7.

32. Barzilai era foarte bătrîn, în vir-
stă de optzeci de ani. El îngrijise* de
împărat în timpul șederii lui la Maha-
naim, căci era un om foarte bogat.

* Cap. 17, 27.

33. Împăratul a zis lui Barzilai: „Vi-
no cu mine, și te voi hrăni la mine
în Ierusalim.”

34. Dar Barzilai a răspuns împăra-
tului: „Cîți ani voi mai trăi, ca să mă
sui cu împăratul la Ierusalim?”

35. Eu sînt astăzi în vîrstă de optzeci
de ani*. Pot eu să mai cunosc ce este
bun și ce este rău? Poate robul tău
să mai aibă vreun gust pentru ce mî-
nîncă și bea? Pot eu să mai aud gla-
sul cîntăreților și cîntărețelor? Și pen-
tru ce să mai fie robul tău o povară
pentru domnul meu, împăratul?

* Ps. 90, 10.

36. Robul tău va merge puțin dinco-
lo de Iordan cu împăratul. Dealtfel,
pentru ce mi-ar face împăratul această
binefacere?

37. Să se întoarcă robul tău, și să

mor în cetatea mea, lângă mormîntul
așăului meu și mamei mele! Dar iată că
robul tău Chimham* va trece cu îm-
păratul, domnul meu; fă ce vei crede
pentru el.” * 1 Reg. 2, 7. Ier. 41, 17.

38. Împăratul a zis: „Chimham să
treacă împreună cu mine, și voi face
pentru el ce vei vrea: tot ce vei dori
dela mine, îți voi da!”

39. După ce tot poporul a trecut Ior-
danul și după ce l-a trecut și împăra-
tul, împăratul a sărutat* pe Barzilai,
și l-a binecuvîntat. Și Barzilai s'a în-
tors acasă. * Fac. 31, 55.

40. Împăratul s'a îndreptat spre Ghil-
gal, însoțit de Chimham.

Tot poporul lui Iuda și jumătate din
poporul lui Israel petrecuse pe împă-
rat dincolo de Iordan.

41. Dar toți bărbații lui Israel au ve-
nit la împărat, și i-au zis: „Pentru-
ce-au furat frații noștri, bărbații lui
Iuda, și au trecut* pe împărat peste
Iordan, împreună cu casa lui, și cu toți
oamenii lui David?” * Vers. 15.

42. Toți bărbații lui Iuda au răspuns
bărbaților lui Israel: „Fiindcă împă-
ratul ne este* rudă; și ce ați găsit
aici, ca să vă miniați? Am trăit noi
pe cheltuiala împăratului? Ne-a făcut
el daruri?” * Vers. 12.

43. Și bărbații lui Israel au răspuns
bărbaților lui Iuda: „Împăratul este
de zece ori mai mult al nostru, și chiar
la David avem mai mult drept decît
voi. Pentruce ne-ați nesocotit? N'am
fost noi cei dinții cari am spus să
se întoarcă împăratul nostru?” Și băr-
bații lui Iuda au vorbit* cu mai multă
asprime decît hărbații lui Israel.

* Jude. 8, 1; 12, 1

Ioab omoară pe Amasa.

20 1. Acolo era un om de nimic, nu-
mit Șeba, fiul lui Bicri, Beniami-
tul. El a sunat din trîmbiță, și a zis:
„Noi* n'avem nicio parte cu David,
nicio moștenire cu fiul lui Isai! Fie-
care** la cîntul său, Israele!”

* Cap. 19, 43. ** 1 Reg. 12, 16. 2 Cron. 10, 16.

2. Și toți bărbații lui Israel s'au de-
părțat de David, și au urmat pe Șe-
ba, fiul lui Bicri. Dar bărbații lui Iu-
da au rămas credincioși împăratului
Ior, și l-au însoțit dela Iordan pînă la
Ierusalim.

3. David a intrat iarăși în casa lui la
Ierusalim. Împăratul a luat cele zece
țiuțoare* pe cari le lăsase pentru paza

348

casei, și le-a pus într-o casă subț pază, casele, și le-a pus într-o casă subț pază, a îngrijit de ele, dar n'a intrat la ele. Și au fost închise pînă în ziua morții lor, trăind în văduvie. *Cap. 16. 16; 16. 21, 22.

4. Împăratul a zis lui Amasa: „Cheamă-mi* peste trei zile pe bărbaii lui Iuda; și tu să fii de față aici.” *Cap. 19. 13.

5. Amasa a plecat să cheme pe Iuda; dar a zăbovit peste vremea pe care i-o hotărîse împăratul.

6. David a zis atunci lui Abişai: „Şeba, fiul lui Bicri, ne va face acum mai mult rău decît Absalom. Ia tu însuși pe slujitorii* stăpînului tău, și urmărește-l, ca nu cumva să găsească cetăți întărite, și să se ascundă dinaintea noastră.” *Cap. 11. 11. 1 Reg. 1. 33.

7. Și Abişai a plecat, urmat de oamenii lui Iobab, de Cheretiții* și de Peletiții, și de toți vitejii; au ieșit din Ierusalim, ca să urmărească pe Şeba, fiul lui Bicri. *Cap. 8. 18. 1 Reg. 1. 38.

8. Cînd au fost lîngă piatra cea mare care este la Gabao, Amasa a ajuns înaintea lor. Iobab era încins cu o sabie pe deasupra hainelor de război, cu cari era îmbrăcat; ea era legată la coapsă și sta în teacă, și cînd a înaintat Iobab, sabia a alunecat.

9. Iobab a zis lui Amasa: „Ești sănătos, frate?” Și cu mina dreaptă a apucat* pe Amasa de barbă să-l sărute. *Mat. 26. 49. Luc. 22. 47.

10. Amasa n'a luat seamă la sabia care era în mîna lui Iobab; și Iobab l-a lovit* cu ea în** pîntece, și i-a vărsat măruntaiele pe pămînt, fără să-i mai dea o a doua lovitură. Și Amasa a murit.

Iobab și fratele său Abişai au urmărit pe Şeba, fiul lui Bicri.

*1 Reg. 2. 5. **Cap. 2. 23.

11. Un bărbat dintre oamenii lui Iobab a rămas lîngă Amasa, și zicea: „Cine vrea pe Iobab și cine este pentru David? Să urmeze pe Iobab!”

12. Amasa se rostogolea în sînge în mijlocul drumului; și omul acela, văzînd că tot poporul se oprește, a tras pe Amasa din drum, pe un cîmp, și a aruncat o haină pe el, cînd a văzut că toți cei ce ajungeau lîngă el se opreau.

13. După ce a fost luat din drum, fiecare a urmat pe Iobab, ca să urmărească pe Şeba, fiul lui Bicri.

Omorirea lui Şeba.

14. Iobab a străbătut toate semîințele lui Israel înspre Abel*—Bet—Maaca, și

toți bărbații de seamă s'au strîns și l-au urmat. *2 Reg. 15. 20. 20 roa. 16. 1

15. Au venit și au împresurat pe Şeba în Abel—Bet—Maaca, și au ridicat* împotriva cetății un val care atîngea întăritura. Tot poporul care era cu Iobab săpa zidul ca să-l facă să cadă. *2 Reg. 19. 12.

16. Atunci o femeie înțeleaptă a început să strige din cetate: „Ascultați, ascultați! Spuneți, vă rog, lui Iobab: „Apropie-te pînă aici, căci vreau să-ți vorbesc!”

17. El s'a apropiat de ea, și femeia a zis: „Tu ești Iobab?” El a răspuns: „Eu sînt.” Și ea i-a zis: „Ascultă vorbele roabei tale.” El a răspuns: „Ascult.”

18. Și ea a zis: „Ominioară era obiceiul să se spună: „Să întrebăm în Abel!” Și totul se isprăvea astfel.

19. Eu sînt una din cetățile liniștite și credincioase din Israel; și tu cauți să pierzi o cetate care este o mamă în Israel! Pentru că ai înimici tu moștenirea* Domnului?” *1 Sam. 26. 19. Cap. 21. 3

20. Iobab a răspuns: „Depart, de parte de mine gîndul să nimicesc sau să dărim!”

21. Nu este așa! Dar un om din muntele lui Efraim, numit Şeba, fiul lui Bicri, a ridicat mîna împotriva împăratului David; dați-l încoace numai pe el, și mă voi depărta de cetate.” Femeia a zis lui Iobab: „Iată, capul lui îți va fi aruncat peste zid.”

22. Și femeia s'a dus și a înduplecat pe tot poporul cu înțelepciunea* ei: au tăiat capul lui Şeba, fiul lui Bicri, și l-au aruncat lui Iobab. Iobab a sunat din trîmbiță; s'au împrăștiat de lîngă cetate, și fiecare s'a dus în cortul lui. Și Iobab s'a întors la Ierusalim, la împărat. *Eccl. 9. 14, 15.

Dregătorii lui David.

23. Iobab* era mai mare peste toată oștirea lui Israel; Benaia, fiul lui Iehoiada, era în fruntea Cheretiților și a Peletiților; *Cap. 8. 16. 17.

24. Adoram era mai mare* peste dări; Iosafat*, fiul lui Ahilud, era scriitor (arhivar);

*1 Reg. 4. 6. **Cap. 8. 16. 1 Reg. 4. 3

25. Şeia era logofăt: Tadoc* și Abiatar erau preoți; *Cap. 8. 17. 1 Reg. 4. 1

26. Și Ira* din Iair era slujbaş de stat al lui David. *Cap. 23. 38.

Foamete de trei ani.

21. Pe vremea lui David, a fost o foamete care a ținut trei ani. David a întrebat pe Domnul, și Domnul a zis: „Din pricina lui Saul și a casei lui singeroase, pentru că a ucis pe Gabaoniți este foametea aceasta.“
2. Împăratul a chemat pe Gabaoniți să le vorbească. — Gabaoniții nu erau dintre copiii lui Israel, ci erau o rămășiță* a Amoriților; copiii lui Israel se legaseră față de ei cu un jurământ, și totuși Saul voise să-i ucidă, în rivna lui pentru copiii lui Israel și Iudă. —

* Ios. 9. 3, 15, 16, 17.

3. David a zis Gabaoniților: „Ce pot face eu pentru voi, și cu ce să fac ispășire, ca să binecuvîntați moștenirea* Domnului?“

* Cap. 20. 19.

4. Gabaoniții i-au răspuns: „Nu voim nici argint nici aur dela Saul și dela casa lui, și nici nu este treaba noastră să omorim pe cineva din Israel.“ Și împăratul a zis: „Ce voiți dar să vă fac?“

5. Ei au răspuns împăratului: „Fiindcă omul acela ne-a slăbit și își pusese de gînd să ne nimicească pentru că să ne facă să perim din tot ținutul lui Israel,

6. să ni se dea șapte bărbați din fiii lui, și-i vom spînzura înaintea Domnului, la Ghibea* lui Saul, alesul* Domnului.“ Și împăratul a zis: „Vi-i voi da.“

* 1 Sam. 10. 26; 11. 4. ** 1 Sam. 10. 24.

7. Împăratul a cruțat pe Mefiboșet, fiul lui Ionatan, fiul lui Saul, pentru jurămîntul* pe care-l făcuseră între ei, înaintea Domnului, David și Ionatan, fiul lui Saul. * 1 Sam. 18. 3; 20. 8, 15, 42; 23. 16.

8. Dar împăratul a luat pe cei doi fii, pe cari-i născuse lui Saul Rițpa*, fata lui Aiia, și anume: Armoni și Mefiboșet, și pe cei cinci fii, pe cari-i născuse Merab, fata lui Saul, lui Adriel din Mehola, fiul lui Barzilai; * Cap. 3. 7.

9. i-a dat în minile Gabaoniților, cari i-au spînzurat pe munte, înaintea* Domnului. Toți cei șapte au perit împreună; au fost omorîți în cele dintîii zile ale seceratului, la începutul seceratului orzurilor. * Cap. 6. 17.

10. Rițpa*, fata lui Aiia, a luat un sac și l-a întins subț ea peste stîncă, dela începutul* seceratului pînă cînd a căzut peste ei ploaie din cer; și a oprit păsările cerului să se apropie de ei în timpul zilei, și fiarele cîmpului în timpul nopții. * Vers. 8. Cap. 3. 7. ** Deut. 21. 23.

11. Au înștiințat pe David despre ce făcuse Rițpa, fata lui Aiia, țiitoarea lui Saul.

12. Și David s'a dus și a luat oasele lui Saul și oasele fiului său Ionatan, dela locuitorii din Iabesul Galaadului*, cari le luaseră din piața Bet-Șan, unde îi spînzuraseră Filistenii** cînd au bătut pe Saul la Ghilboa.

* 1 Sam. 31. 11, 12, 13. ** 1 Sam. 31. 10.

13. A luat de acolo oasele lui Saul și oasele fiului său Ionatan; și s'au strîns și oasele celor ce fuseseră spînzurați.

14. Au îngropat oasele lui Saul și fiului său Ionatan în țara lui Beniamin, la Tēla*, în mormîntul lui Chis, tatăl lui Saul. Și au făcut tot ce poruncise împăratul.

După aceea, Dumnezeu* a fost tolit față de țară.

* Ios. 18. 28. ** Ios. 7. 26. Cap. 24. 25.

Războiul împotriva Filistenilor.

15. Filistenii au pornit iarăși cu război împotriva lui Israel. David s'a pogorît cu slujitorii lui, și a luptat împotriva Filistenilor. David era obosit.

16. Și Ișbi-Benob, unul din copiii lui Rafa, a voit să omoare pe David; avea o sulită în greutate de treisute de sicli de aramă, și era încins cu o sabie nouă.

17. Abisai, fiul Teruiei, a venit în ajutorul lui David, a lovit pe Filistean, și l-a omorît. Atunci oamenii lui David, i-au jurat, zicînd: „Să* nu mai ieși cu noi la luptă, ca să nu stingi lumina** lui Israel!“

* Cap. 18. 3. ** 1 Reg. 11. 36; 15. 4. Ps. 132. 17.

18. După aceea, a mai fost* o bătălie la Gob cu Filistenii. Atunci Sibecai**, Hușatitul, a omorît pe Saf, care era unul din copiii lui Rafa.

* 1 Cron. 20. 4. ** 1 Cron. 11. 29.

19. A mai fost o bătălie la Gob cu Filistenii. Și Elhanan, fiul lui Iaare-Oreghim, din Betleem, a omorît pe Goliat* din Gat, care avea o sulită, al cărei miner era ca sulul de țesut.

* 1 Cron. 20. 5.

20. A mai fost o bătălie la Gat*. Acolo era un om de statură înaltă, care avea șase degete la fiecare mînă și la fiecare picior, în totul douăzeci și patru, și care se trăgea tot din Rafa.

* 1 Cron. 20. 6.

21. El a batjocorit pe Israel; și Io-

natan, fiul lui Șimea*, fratele lui Davi-
vid, l-a omorât. * 1 Sam. 16. 9.
22. Acești patru* oameni erau copiii
lui Rafa născuți la Gat. Au perit uciși
de mina lui David și de mina slujitori-
lor lui. * 1 Cron. 20. 8.

Cântarea lui David.

22. 1. David a îndreptat către Dom-
nul cuvintele* acestei cântări,
după ce Domnul l-a izbăvit** din mina
tuturor vrăjmașilor lui și din mina
lui Saul. * Exod. 15. 1. Judc. 6. 1. ** Ps. 18, titlu; 34. 19.

2. El a zis:

„Domnul* este stîncă mea, cetățuia
mea, izbăvitorul meu.

* Deut. 32. 4. Ps. 18. 2, etc.; 31. 3; 71. 3; 91. 2; 144. 2.

3. Dumnezeu este stîncă mea,
la care* găsesc un adăpost,
scutul** meu și puterea† care mă
mîntuiește,
turnul †† meu cel înalt și scăparea*†
mea.

Mîntuitorule! Tu mă scapi de sil-
nicie. * Evt. 2. 13. ** Fac. 15. 1. † Luc. 1. 69.
†† Prov. 18. 10. †† Ps. 9. 9; 14. 6; 69. 16; 71. 7. Ier. 16. 19.

4. Eu chem pe Domnul cel vrednic de
lauda, și sînt izbăvit de vrăjmașii
mei.

5. Căci valurile morții mă înconju-
raseră,
șivoaiele nimicirii mă înspăimînta-
seră;

6. legăturile* mormîntului mă încon-
jurașeră,
lațurile morții mă prinseseră. * Ps. 116. 3.

7. În strîmtoarea mea, am chemat*
pe Domnul,
am chemat pe Dumnezeul meu;
din locașul Lui, El mi-a auzit** glasul,
și strigătul meu a ajuns la urechile
Lui.

* Ps. 116. 4; 120. 1. Iona 2. 2. ** Exod. 3. 7. Ps. 34. 6; 15. 17.

8. Atunci pămîntul s'a cutremurat*
și s'a clătinaț,
temeliile** cerului s'au mișcat
și s'au zguduit, pentru că El Se mi-
niase. * Judc. 5. 4. Ps. 77. 18; 97. 4. ** Iov. 26. 11.

9. Fum se ridica din nările Lui,
și un foc* mistuitor ieșea din gura
Lui:
cărbbuni aprinși țîșneau din ea.

* Ps. 97. 3. Hab. 3. 5. Evt. 12. 29.

10. A plecat* cerurile, și S'a pogorît:
un nor gros** era sub picioarele
Lui.

* Ps. 144. 5. Isa. 64. 1. ** Exod. 20. 21. 1 Reg. 8. 12. Ps. 97. 2.

11. Călărea pe un heruvim, și sbura,
venea pe aripile* vîntului; * Ps. 104. 3.

12. era înconjurat cu întunecurel* ca
și cu un cort,
era înconjurat cu grămezi de ape
și cu nori întunecoși. * Vers. 10. Ps. 97. 2.

13. Din strălucirea care era înaintea
Lui

schinteiau cărbuni* de foc. * Vers. 5.

14. Domnul a tunat* din ceruri,
Cel Prea Înalt a făcut să-l răsun-
glasul;

* Judc. 5. 20. 1 Sam. 2. 10; 7. 10. Ps. 29. 3. Isa. 30. 30.

15. a aruncat săgeți* și a risipit pe
vrăjmașii mei,
a aruncat fulgerul, și i-a pus pe
fugă. * Deut. 32. 23. Ps. 7. 13; 77. 17; 144. 6. Hab. 3. 12.

16. Fundul mării s'a văzut,
temeliile lumii au fost descoperite,
de muștrarea* Domnului,
de vîietul suflării nărilor Lui.

* Exod. 16. 8. Ps. 106. 9. Nab. 1. 4. Mat. 6. 3.

17. El* și-a întins mina de sus din
înălțime, m'a apucat,
m'a scos din apele cele mari; * Ps. 144. 1.

18. m'a izbăvit* de protivnicul meu
cel puternic,
de vrăjmașii mei

carierau mai tari decît mine. * Vers. 1.

19. Ei mă prinseseră în ziua strîm-
tării mele,
dar Domnul a fost spijinatorul meu.

20. El m'a scos la loc* larg.
El m'a mintuit, pentru că mă** în-
bește. * Ps. 31. 8; 118. 5. ** Cap. 15. 26. Ps. 2. 3.

21. Domnul mi-a* răsplătit după ne-
vinovăția mea,
mi-a făcut după curăția** minilor
mele;

* Vers. 25. 1 Sam. 26. 23. 1 Reg. 8. 32. Ps. 7. 9. ** Ps. 24. 1.

22. căci am păzit* căile Domnului,
nu m'am făcut vinovat față de Dum-
nezeul meu.

* Fac. 16. 19. Ps. 119. 3; 128. 1. Prov. 8. 21.

23. Toate poruncile* Lui au fost**
înaintea mea,
și nu m'am depărtat dela legile Lui.

* Deut. 7. 12. Ps. 119. 30, 102. ** Fac. 6. 9; 17. 1. Iov. 1. 1.

24. Am fost fără vină înaintea Lui,
m'am păzit de fărădelegea mea.

25. De aceea Domnul mi-a răsplătit
nevinovăția* mea,
după curăția mea înaintea Lui. * Vers. 2.

26. Cu cel bun* Tu ești bun,
cu omul drept Te porți după drep-
tate, * Mat. 5. 1.

27. cu cel curat ești curat,
cu cel îndărătnic* Te porți după în-
dărătnicia Lui. * Lev. 26. 23, 24, 25.

28. Tu mintuiești pe poporul * care
se smerește,
și cu privirea Ta,
scorbi pe cei mindri **. * Exod. 3. 7, 8.
scorbi pe cei mindri **. * Exod. 3. 7, 8.

29. Da, Tu ești lumina mea, Doamne!
Domnul luminează întunerecul meu.

30. Cu Tine mă năpustesc asupra
unei oști înarmate,
cu Dumnezeul meu sar peste zid.

31. Căile lui Dumnezeu sint * desăvir-
șite,
cuvîntul Domnului este ** curățit;
El este un scut pentru toți cei ce
caută adăpost în El. * Deut. 32. 4.

32. Căci cine * este Dumnezeu, afară
de Domnul?

Și cine este o stîncă, afară de Dum-
nezeul nostru? * 1 Sam. 2. 2. Isa. 45. 5, 6.

33. Dumnezeu este cetățuia mea * cea
tare,
și El mă călăuzește pe ** calea cea
dreaptă ț. * Exod. 15. 2. Ps. 27. 1; 28. 7, 8; 31. 4.

34. El îmi face picioarele ca * ale cer-
boaicelor,
și El mă așează pe locurile mele
cele înalte **. * Exod. 15. 2. Ps. 27. 1; 28. 7, 8; 31. 4.

35. Imi * deprinde minile la luptă,
și brațele mele întind arcul de aramă.

36. Tu îmi dai scutul mîntuirii Tale,
și ajung mare prin bunătatea Ta.

37. Lărgesci * drumul supt pașii mei,
și picioarele mele nu se clatină.

38. Urmăresc pe vrăjmașii mei, și-i
nimicesc,
nu mă întorc pînă nu-i nimicesc.

39. Ii nimicesc, îi zdrobesc, de nu se
mai scoală;
cad * sub picioarele mele. * Mal. 4. 3.

40. Tu mă încingi * cu putere pentru
luptă,
răpui subț mine pe protivnicii ** mei.

41. Faci pe vrăjmașii mei să dea do-
sul * înaintea mea,
și nimicesc pe cei ce mă urăsc.

42. Se uită în jurul lor, și nu-i cine
să-i scape.

Strigă către Domnul * dar nu le ră-
spunde! * Iov. 27. 9. Prov. 1. 28. Isa. 1. 15. Mic. 3. 4.

43. Ii pisez ca * pulberea pămîntului,
ii zdrobesc, îi calc în picioare, ca
noroiul ** de pe ulițe. * 2 Reg. 13. 7.

44. Mă scapi * din neînțelegerile popo-
rului meu;
mă păstrezi drept căpetenie ** a nea-
murilor;
un popor ț pe care nu-l cunoșteam
îmi este supus. * Cap. 3. 1; 5. 1; 19. 9, 14; 20.

45. Fiii străinului mă linguesc;
mă ascultă la cea dintîi poruncă.

46. Fiii străinului leșină dela inimă,
tremură cînd ies afară din * cetățuia.

47. Trăiască Domnul,
și binevîntată să fie Stîncă mea!
Înălțat să fie Dumnezeu, Stîncă mîn-
tuirii * mele, * Ps. 89. 26.

48. Dumnezeu, care este răzbunătorul
meu,
care-mi supune * popoarele, * Ps. 144. 2

49. și care mă face să scap de vrăj-
mașii mei!
Tu mă înalți mai pesus de protiv-
nicii mei,
mă izbăvești de omul * asupritor.

50. De aceea Te voi lăuda printre *
neamuri, Doamne!
Și voi cînta spre slava Numelui Tău.

51. El dă * mari izbăviri împăratu-
lui Său,
și arată milă unsului ** Său:
lui David, și seminței ț lui, pentru
totdeauna. * Ps. 144. 10. * Ps. 89. 20. † Cap. 7. 12, 13. Ps. 89. 29.

Cele din urmă cuvinte ale lui David.

23 1. Iată cele din urmă cuvinte ale
lui David.

Cuvîntul lui David, fiul lui Isai,
cuvîntul omului * care a fost înălțat
sus de tot,
cuvîntul unsului ** Dumnezeului lui

Iacov,
cuvîntul cîntărețului plăcut al lui Is-
rael. * Cap. 7. 8, 9. Ps. 78. 70, 71; 89. 27.

2. Duhul * Domnului vorbește prin
mine,
și cuvîntul Lui este pe limba mea.

3. Dumnezeu lui Israel a vorbit. Stîn-
ca * lui Israel mi-a zis:
„Cel ce împărățește între oameni cu
dreptate, celce împărățește ** în fri-
că de Dumnezeu,

4. este * ca lumina dimineții, cînd ră-
sare soarele

in dimineata fără nori;
ca razele soarelui după ploai, cari
fac să incoltească din pământ ver-
deața.

* Judec. 5. 31. Ps. 89. 36. Prov. 4. 18. Osea 6. 5. Ps. 110. 3.

5. Măcar că nu este așa casa mea
înaintea lui Dumnezeu,
totuș El a * făcut cu mine un legă-
mint vecinic,
bine întărit în toate privințele și
tare.

Nu va face El oare să răsară din el
tot ce este spre mintuirea și bucuria
mea?

* Cap. 7. 16, 16. Ps. 89. 29. Isa. 55. 3.

6. Dar cei răi sînt toți ca niște spini
pe cari-i arunci,
și nu-i iei cu mîna;
7. cine se atinge de ei,
se înarmează cu un fer sau cu mîne-
rul unei sulțe,
și-l arde în foc pe loc.

Vitejii lui David.

8. Iată numele vitejilor cari erau în
slujba lui David.

Ioseb-Basșebet, Tahchemonitul, unul
din frunțașii căpeteniilor. El și-a în-
virtit sulța peste opt sute de oameni,
pe cari i-a omorît dintr'o dată.

9. După el, Eleazar *, fiul lui Dodo,
fiul lui Ahohi. El era unul din cei trei
războinici cari au finit pept împreună
cu David împotriva Filistenilor strîn-
și pentru luptă, cînd bărbații lui Israel
se dadeau înapoi pe înălțimi.

* 1 Cron. 11. 12; 27. 4.

10. El s'a sculat, și a lovit pe Fili-
steni pînă ce i-a oboșit mîna și a rămas
lipită de sabie. Domnul a dat o mare
îzbăvire în ziua aceea. Poporul s'a în-
tors după Eleazar, numai ca să ia
prada.

11. După el, Șama *, fiul lui Aghe,
din Harar. Filistenii ** se strinseseră
la Lehi. Acolo era o bucată de pămînt
sămănată cu linte; și poporul fugea
dinaintea Filistenilor.

* 1 Cron. 11. 27. ** 1 Cron. 11. 13, 14.

12. Șama s'a așezat în mijlocul ogo-
rului, l-a apărât și a bătut pe Filisteni.
Și Domnul a dat o mare izbăvire.

13. Trei* dintre cei treizeci de căpe-
tenii s'au pogorît pe vremea secera-
tului și au venit la David, în peștera **
Adulam, cînd o ceată de Filiseni tă-
bărise în valea † Refaim.

* 1 Cron. 11. 15. ** 1 Sam. 22. 1. † Cap. 5. 18.

14. David era atunci în * cetățuie,
și o strajă a Filistenilor era la Betleem.

* 1 Sam. 22. 4. 5.

15. David a avut o dorință, și a zis:
„Cine-mi va da să beau apă din fin-
tina de la poarta Betleemului?”

16. Atunci cei trei viteji ai lui David
prin tabăra Filistenilor, și au scos apă
din fîntina dela poarta Betleemului.
Au adus-o și au dat-o lui David; dar
el n'a vrut s'o bea și a vărsat-o înain-
tea Domnului.

17. El a zis: „Departe de mine,
Doamne, gîndul să fac lucrul acesta!
Să beau singele* oamenilor acestora
cari s'au dus cu primejdia vieții lor?”
Și n'a vrut s'o bea. Iată ce au făcut
acești trei viteji.

* Lev. 17. 13.

18. Abișai*, fratele lui Ioab, fiul Te-
ruiei, era căpetenia celor trei. El și-a
învîrtit sulța peste trei sute de oame-
ni, și i-a omorît, și a fost vestit între
cei trei.

* 1 Cron. 11. 30.

19. Era cel mai cu vază din cei trei,
și a fost căpetenia lor; dar n'a fost
la înălțimea celor trei dintii.

20. Benaia, fiul lui Iehoiada, fiul unui
om din Cabteel*, om viteaz și vestit
prin faptele lui mari. El** a ucis pe
cei doi lei¹ din Moab. S'a pogorît în
mijlocul unei gropi pentru apă unde
a ucis un leu, într'o zi cînd căzuse
zăpadă.

* Ios. 15. 21. ** Exod. 15. 15. 1 Cron. 11. 22.

21. A omorît pe un Egiptean groaz-
nic la înfățișare, care avea o sulță
în mină; s'a pogorît împotriva lui cu
un toiag, a smuls sulța din mîna
Egipteanului, și l-a omorît cu ea.

22. Iată ce a făcut Benaia, fiul lui Ie-
hoiada; și a fost vestit printre cei trei
viteji.

23. Era cel mai cu vază din cei trei-
zeci; dar n'a ajuns la înălțimea celor
trei dintii. David l-a primit între sfel-
nicii lui* de aproape.

* Cap. 8. 18; 20. 2.

24. Asael*, fratele lui Ioab, din nu-
mărul celor treizeci, Elhanan, fiul lui
Dodo, din Betleem.

* Cap. 2. 14.

25. Șama* din Harod. Elica din Ha-
rod.

* 1 Cron. 11. 27.

26. Helet, din Pelet. Ira, fiul lui
Icheș, din Tecoa.

27. Abiezer din Anatot. Mebunai, din
Hușa.

28. Talmon, din Ahoah. Maharai, din
Netofa.

29. Heleb, fiul lui Baana, din Netofa.

Itai, fiul lui Ribai, din Ghibea fiilor
lui Beniamin.

30. Benaia, din Piraton. Hidai, din
Nahale-Gaaș*.

* Judec. 2. 9.

1. Vorbă cu vorbă: Ieși lui Dumnezeu.

31. Abi-Albon, din Araba. Azmavet, din Barhum.

32. Eliaha, din Şaalbon. Bene-Iaşen. Ionatan.

33. Şama, din Harar. Ahiam, fiul lui Şarar, din Arar.

34. Elifelet, fiul lui Ahasbai, fiul unui Maacatit. Eliam, fiul lui Ahitofel, din Ghilo.

35. Hetrai, din Carmel. Paarai, din Arab.

36. Igheal, fiul lui Natan, din Ţoba. Bani, din Gad.

37. Telec, Amonitul. Naharai din Beerot, care ducea armele lui Ioab, fiul Teruiei.

38. Ira*, din Ieter. Gareb, din Ieter.

* Cap. 20, 26.

39. Urie*, Hetitul. De toţi: treizeci şi şapte.

* Cap. 11, 3, 6.

Numărătoarea poporului.

24 1. Domnul S'a aprins de minie* din nou împotriva lui Israel; şi a stîrnit pe David împotriva lor, zicînd: „Du-te** şi fă numărătoarea lui Israel şi a lui Iuda“.

* Cap. 21. 1. ** 1 Cron. 27, 23, 24.

2. Şi împăratul a zis lui Ioab, căpetenia oştirii, care se afla lingă el: „Străbate toate seminţiile lui Israel, dela Dan* pînă la Beer-Şeba; să se facă numărătoarea poporului, şi să ştiu** la cit se ridică numărul lor.“

* Judec. 20. 1. ** 1er. 17. 5.

3. Ioab a zis împăratului: „Domnul, Dumnezeuul tău, să facă poporul de o sută de ori mai mare, şi împăratul, domnul meu, să vadă cu ochii lui lucrul acesta! Dar pentru ce vrea împăratul, domnul meu, să facă lucrul acesta?“

4. Împăratul a stăruit în porunca pe care o dădea lui Ioab şi căpeteniilor oştirii; şi Ioab şi căpeteniile oştirii au plecat dela împărat, ca să facă numărătoarea poporului Israel.

5. Au trecut Iordanul, şi au tăbărit la Aroer*, la dreapta cetăţii care este în mijlocul văii Gad, şi lingă laezer**.

* Deut. 2. 38. 1os. 13. 9, 16. ** Num. 22. 1, 3.

6. Au venit pînă în Galaad şi în ţara lui Tahtim-Hodşi. S'au dus pînă la Din-Iaan*, şi în împrejurimile Sidonului**.

* 1os. 19. 47. Judec. 18. 29. ** 1os. 19. 28. Judec. 18. 28.

7. Au venit pînă la cetăţuia Tir, şi în toate cetăţile Heviţilor şi ale Cana-

niţilor. Au ieşit spre partea de miază a lui Iuda, la Beer-Şeba.

8. Au străbătut astfel toată ţara, şi au ajuns la Ierusalim, după nouă luni şi douăzeci de zile.

9. Ioab a dat împăratului numărul poporului: erau* în Israel opt sute de mii de oameni de război cari scoteau sabia, şi în Iuda cinci sute de mii de oameni.

* 1 Cron. 21. 5.

Ciuma.

10. David a simţit cum îi bătea* inima, dupăce făcuse numărătoarea poporului. Şi a zis Domnului: „Am săvîrşit un mare** păcat, făcînd lucrul acesta! Acum, Doamne, binevoieşte şi iartă nelegiuirea robului Tău, căci am lucrat în totul ca un ű nebul!“

* 1 Sam. 24. 5. ** Cap. 12. 13. † 1 Sam. 13. 13.

11. A doua zi, cînd s'a sculat David, cuvîntul Domnului a vorbit astfel proorocului Gad*, văzătorul** lui David:

* 1 Sam. 22. 5. ** 1 Sam. 9. 9. 1 Cron. 29. 29.

12. „Du-te şi spune lui David: „Aşa vorbeşte Domnul: „Îţi pun înaintea trei nenorociri; alege una din ele, şi te voi lavi cu ea.“

13. Gad s'a dus la David, şi i-a făcut cunoscut lucrul acesta, zicînd: „Vrei şapte ani de foamete* în ţara ta, sau să fugi trei luni dinaintea vrăjmaşilor tăi, cari te vor urmări, sau să bîntuie ciuma trei zile în ţară? Acum alege, şi vezi ce trebuie să răspund Celui ce mă trimite.“

* 1 Cron. 21. 13.

14. David a răspuns lui Gad: „Sînt într'o mare strîmtoare! Oh! mai bine să cădem în minile Domnului, căci îndurările* Lui sînt nemărginite; dar să nu** cad în minile oamenilor!“

* Ps. 103. 8, 13, 14; 119. 156. ** 1sa. 47. 6. Zab. 1. 16.

15. Domnul* a trimis ciuma în Israel, de dimineaţă pînă la vremea hotărîită. Şi, din Dan pînă la Beer-Şeba, au murit şaptezeci de mii de oameni din popor.

* 1 Cron. 21. 14; 27. 24.

16. Pe* cînd ingerul întindea mîna peste Ierusalim ca să-l nimicească, Domnul S'a căit** de răul acela, şi a zis ingerului care ucidea poporul: „Destul! Trage-ţi mîna acum.“ Ingerul Domnului era lingă aria lui Aravna†, lebusitul.

* Exod. 12. 23. 1 Cron. 21. 16.

** Fac. 6. 6. 1 Sam. 15. 11. 1oel 2. 13, 14. † 1 Cron. 21. 15.

Vers. 18. 2 Cron. 3. 1.

17. David, văzînd pe ingerul care lovea pe popor, a zis Domnului: „Iată că am* păcătuit! Eu sînt vinovat:

nia, fiul Haghitei*, s'a făcut împărat, fără să știe domnul nostru David?

* 2 Sam. 8, 4.

12. Vino dar acum, și-ți voi da un sfat, ca să-ți scapi viața ta și viața fiului tău Solomon.

13. Du-te, intră la împăratul David, și spune-i: „Împăra'te, domnul meu, n'ai jurat tu roabei tale, zicind: „Fiul tău Solomon* va împăra'ti după mine, și va ședea pe scaunul meu de domnie?“ „Pentruce dar împăra'tește Adonia?“

* 1 Cron. 22, 9.

14. Și în timp ce tu vei vorbi cu împăratul, eu însumi voi intra după tine, și-ți voi întări cuvintele.“

15. Bat-Șeba s'a dus în odaia împăratului. El era foarte bătrîn; și Abișag, Sunamita, îi slujea.

16. Bat-Șeba s'a plecat și s'a închinat înaintea împăratului. Și împăratul a zis: „Ce vrei?“

17. Ea i-a răspuns: „Domnul meu, tu ai jurat* roabei tale pe Domnul, Dumnezeuul tău, zicind: „Solomon, fiul tău, va împăra'ti după mine, și va ședea pe scaunul meu de domnie.“

* Vers. 13, 30.

18. Și acum iată că Adonia împăra'tește! Și tu nu știi, împăra'te, domnul meu!

19. El a* junghiat boi, viței grași și oi în mare număr; și a pofțit pe toți fiii împăratului, pe preotul Abiatar, și pe loab, căpetenia oștirii, dar pe robul tău Solomon nu l-a pofțit.

* Vers. 7, 8, 9, 25.

20. Împăra'te, domnul meu, tot Israelul are ochii îndreptați spre tine, ca să-i faci cunoscut cine va ședea pe scaunul de domnie al împăratului, domnului meu, după el.

21. Și cînd împăratul, domnul meu, va fi culcat* împreună cu pămîntii săi, se va întîmpla că eu și fiul meu Solomon vom fi priviți ca niște vinovați.“

* Deut. 31, 16. Cap. 2, 10.

22. Pe cînd încă vorbea ea cu împăratul, iată că a sosit proorocul Natan.

23. Au dat de ști'e împăratului, și au zis: „Iată că a venit proorocul Natan!“ El a intrat înaintea împăratului, și s'a închinat înaintea împăratului cu fața pînă la pămînt.

24. Și Natan a zis: „Împăra'te, domnul meu, oare tu ai zis: „Adonia va împăra'ti după mine, și va ședea pe scaunul meu de domnie?“

25. Căci el s'a pogorît astăzi, a tăiat boi, viței grași și oi, în mare număr; și a pofțit pe toți fiii împăratului, pe

căpeteniile oștirii, și pe preotul Abiatar. Și ei mănîncă și beau înaintea lui, și zic: „Trăiască împăratul** Adonia!“

* Vers. 19. ** 1 Sam. 10, 21.

26. Dar nu m'a pofțit nici pe mine, care sînt robul tău, nici pe preotul Tadic, și pe Benaia, fiul lui Iehoiada, nici pe robul tău Solomon.

27. Oare din porunca domnului meu, împăratul, are loc lucrul acesta, și fără să fi făcut cunoscut robului tău cine are să se suie pe scaunul de domnie al împăratului, domnului meu, după el?“

28. Împăratul David a răspuns: „Chemăți-mi pe Bat-Șe. a.“ Ea a intrat, și s'a înfățișat înaintea împăratului.

29. Și împăratul a jurat, și a zis: „Viu* este Domnul, care m'a izbăvit din toate necazurile,

* 2 Sam. 4, 9.

30. că, așa* cum am jurat pe Domnul, Dumnezeuul lui Israel, zicind: „Fiul tău Solomon va împăra'ti după mine, și va ședea pe scaunul meu de domnie în locul meu,“ — așa voi face azi.“

* Vers. 17.

31. Bat-Șeba s'a plecat cu fața la pămînt, și s'a închinat înaintea împăratului. Și a zis: „Trăiască pe vecie domnul meu, împăratul David!“

* Neem. 2, 3. Dan. 2, 4.

Solomon împărat.

32. Împăratul David a zis: „Chemăți-mi pe preotul Tadic, pe proorocul Natan și pe Benaia, fiul lui Iehoiada.“ Ei au intrat și s'au înfățișat înaintea împăratului.

33. Și împăratul le-a zis: „Luați* cu voi pe slujitorii stăpînului vostru, puneți pe fiul meu Solomon călare pe catirul meu, și pogoriți-l la** Ghihon.

* 2 Sam. 10, 6. ** 2 Cron. 32, 30.

34. Acolo, preotul Tadic și proorocul Natan să-l* ungă împărat peste Israel. Să sunați** din trîmbiță, și să ziceți: „Trăiască împăratul Solomon!“

* 1 Sam. 10, 1; 16, 3, 12. 2 Sam. 2, 4; 5, 3. Cap. 19, 16. 2 Reg. 9, 3; 11, 12. ** 2 Sam. 15, 10. 2 Reg. 9, 13; 11, 14.

35. Să vă suiți apoi după el ca să vină să se așeze pe scaunul meu de domnie. Căci porunca mea, este ca el să fie căpetenia lui Israel și Iuda“.

36. Benaia, fiul lui Iehoiada, a răspuns împăratului: „Amin! Așa s'a vrea Domnul, Dumnezeuul domnului meu, împăratul:

37. Domnul să fie cu Solomon cum* a fost cu domnul meu, împăratul, ca să-și înalțe** scaunul de domnie mai

pe sus de scaunul de domnie al domnului meu, împăratul David!"

38. Atunci preotul Tadoc s'a pogorît împreună cu proorocul Natan, cu Cheretii năia*, fiul lui Iehoiada, cu Cheretii Peletiti*; au pus pe Solomon călare pe catirul împăratului David, și l-au dus la Ghilion.

39. Preotul Tadoc a luat cornul cu untdelemn* din cort, și a uns* pe Solomon. Au sunat din trîmbiță, și tot ț Solomon. Auzind împăratul Solomon i-a zis: „Trăiască împăratul Solomon!"

40. Tot poporul s'a suit după el, și poporul cînta din fluier și se desfăta cu mare bucurie; se clătina pămîntul de strigătele lor.

Adonia aude.

41. Zvonul acesta a ajuns pînă la Adonia și la toți cei poftiți cari erau cu el, tocmai în clipa cînd s'însărau de mincat. Ioab, auzind sunetul trîmbiței, a zis: „Ce este cu vuietul acesta de care răsună cetatea?"

42. Pe cînd vorbea el încă, a venit Ionatan, fiul preotului Abiatar. Și Adonia a zis: „Apropie-te, că ești un om* viteaz, și aduci vești bune."

43. „Da", a răspuns Ionatan lui Adonia, „domnul nostru împăratul David a făcut împărat pe Solomon."

44. A trimis cu el pe preotul Tadoc, pe proorocul Natan, pe Benaia, fiul lui Iehoiada, pe Cheretii și Peletiti, și l-au pus călare pe catirul împăratului.

45. Preotul Tadoc și proorocul Natan l-au uns împărat la Ghilion. De acolo s'au suit veselindu-se, și cetatea a fost pusă în mișcare: acesta este vuietul pe care l-ați auzit.

46. Solomon s'a și așezat* pe scaunul de domnie al împăratului.

47. Și slujitorii împăratului au venit să binecuvînteze pe domnul nostru împăratul David, zicînd: „Dumnezeul tău să facă numele lui Solomon mai* vestit decît numele tău, și el să-și înalțe scaunul de domnie mai pe sus de scaunul tău de domnie!" Și împăratul s'a închinat** pe patul său.

48. Iată ce a zis și împăratul: „Binecuvîntat să fie Domnul, Dumnezeu lui Israel, care mi-a dat* astăzi un urmaș pe scaunul meu de domnie, și mi-a îngăduit să-l văd!"

49. Toți cei poftiți de Adonia s'au umplut de spaimă; s'au sculat și au plecat care încotro.

50. Adonia s'a temut de Solomon; s'a sculat și el, a plecat, și s'a apucat* de coarnele altarului.

51. Au venit și au spus lui Solomon: „Iată că Adonia se teme de împăratul Solomon, și s'a apucat de coarnele altarului, zicînd: „Să-mi jure împăratul Solomon azi că nu va omori pe robul său cu sabia!"

52. Solomon a zis: „Dacă va fi om cinstit, un* păr din cap nu-i va cădea la pămînt; dar dacă se va găsi răutate în el, va muri."

53. Și împăratul Solomon a trimis niște oameni, cari l-au pogorît de pe altar. El a venit și s'a închinat înaintea împăratului Solomon, și Solomon i-a zis: „Du-te acasă."

Învățăturile

date lui Solomon la moarte.

21. David se apropia de clipa* morții, și a dat îndrumări fiului său Solomon, zicînd:

2. „Eu* plec pe calea pe care merge toată lumea. Întrește-te*, și fii om!"

3. Păzește poruncile Domnului, Dumnezeului tău, umblînd în căile Lui, și păzînd legile Lui, poruncile Lui, hotărîrile Lui și învățăturile Lui, după cum este scris în legea lui Moise, ca să izbutești* în tot ce vei face și ori încotro te vei întoarce,

4. și pentruca Domnul să împlinească* următoarele cuvinte pe cari le-a rostit pentru mine: „Dacă* fiii tăi vor lua seama la calea lor, umblînd cu credincioșie înaintea Mea, din toată inima lor și din tot sufletul lor, nu vei fi lipsit** niciodată de un urmaș pe scaunul de domnie al lui Israel."

5. Știi ce mi-a făcut* Ioab, fiul Teruici, ce a făcut celor două căpetenii ale oștirii lui Israel, lui Abner*, fiul lui Ner, și lui Amasa*, fiul lui Ieter.

I-a omorît; a vărsat în timp de pace sînge de război, și a pus sîngele de război pe cingătoarea cu care era încins la mijloc și pe încălșămînta din picioare.

6. Fă după înțelepciunea * ta, și să nu lași ca peril lui cei albi să se poartare în pace în locuința morților.

^o Vers. 9. Prov. 20, 26.

7. Să te porți cu bunăvoință cu fiii lui Barzilai *, Galaaditul, și ei să mănânce * la masă cu tine; căci tot așa s'au purtat și ei Ț cu mine, ieșindu-mi înainte, cind fugeam de fratele tău Absalom.

^o 2 Sam. 19, 31, 38. ^o 2 Sam. 9, 7, 10; 10, 28. ^o 2 Sam. 17, 27.

8. Iată că ai lângă tine pe Simei *, fiul lui Gheera. Beniamitul, din Bahurim. El a rostit împotriva mea mari blesteme în ziua cind mă duceam la Mahanaim. Dar s'a pogorit înaintea mea la Iordan, și i-am jurat Ț pe Domnul, zicind: „Nu te voi omori cu sabia.“

^o 2 Sam. 16, 5. ^o 2 Sam. 10, 18. ^o 2 Sam. 19, 23.

9. Acum, tu să nu-l lași nepedepsit *; căci ești un om înțelept, și știi cum trebuie să te porți cu el. Să-i pogori perii albi însingerați * în locuința morților.

^o Exod. 20, 7. Lev. 9, 28. ^o Ezech. 42, 38; 44, 31.

10. David a adormit * cu părinții lui, și a fost îngropat în cetate a * lui David.

^o Cap. 1, 21. Fapt. 2, 29; 13, 36. ^o 2 Sam. 6, 7.

11. Vremea cînt a împărățit * David peste Israel a fost de patruzeci de ani: la Hebron a împărățit șapte ani, iar la Ierusalim a împărățit treizeci și trei de ani.

^o 2 Sam. 6, 4. 1 Cron. 20, 20, 27.

12. Solomon a șezut * pe scaunul de domnie al tatălui său David, și împărăția lui s'a întărit foarte mult.

^o 1 Cron. 29, 21. 2 Cron. 1, 1.

Solomon omoară pe Adonia.

13. Adonia, fiul Haghittei, s'a dus la Bat-Șeba, mama lui Solomon. Ea i-a zis: „Vii * cu gânduri pacinice? “ El a răspuns: „Da.“

^o 1 Sam. 16, 4, 6.

14. Și a adăugat: „Am să-ți spun o vorbă.“ Ea a zis: „Vorbește!“

15. Și el a zis: „Știi că împărăția era * a mea, și că tot Israelul își îndrepta privirile spre mine ca să fiu împărat. Dar împărăția s'a întors, și a căzut fratelui meu, pentru că Domnul i-a * dat-o.“

^o Cap. 1, 6. ^o 1 Cron. 22, 9, 10; 28, 6, 7. Prov. 21, 30. Dan. 2, 21.

16. Acum îți cer un lucru: nu-ți întoarce fața!“ Ea i-a răspuns: „Vorbește!“

17. Și el a zis: „Spune, te rog, împăratului Solomon — căci nu se poate să nu te asculte — să-mi den de nevastă pe * Abișag, Sunamita.“

^o Cap. 1, 8, 4.

18. Bat-Șeba a zis: „Bine! voi vorbi împăratului pentru tine.“

19. Bat-Șeba s'a dus la împăratul Solomon, să-i vorbească pentru Adonia. Împăratul s'a sculat s'o întîmpine, s'a înclinat * înaintea ei, și a șezut pe scaunul său de domnie. Au pus un scaun pentru mama împăratului, și ea a șezut * la dreapta lui.

^o Exod. 20, 12. ^o Ps. 45, 9.

20. Apoi a zis: „Am să-ți fac o mică rugăminte: să mă ascuți!“ Și împăratul i-a zis: „Cere, mamă, căci te voi asculta.“

21. Ea a zis: „Abișag, Sunamita, să fie dată de nevastă fratelui tău Adonia.“

22. Împăratul Solomon a răspuns mamei sale: „Pentru că ceri numai pe Abișag, Sunamita, pentru Adonia? Cere și împărăția pentru el — căci este fratele meu mai mare decît mine — pentru el, pentru preotul Abiatar *, și pentru Ioab, fiul Teruiei.“

^o Cap. 1, 7.

23. Atunci împăratul a jurat pe Domnul, zicind: „Să mă pedepsească Dumnezeu cu toată * asprimea, dacă nu-l vor costa viața pe Adonia cuvintele acestea!“

^o Rut 1, 17.

24. Acum, viu este Domnul, care m'a întărit și m'a suit pe scaunul de domnie al tatălui meu David, și care mi-a făcut o casă, după făgăduința * Lui, că astăzi va muri Adonia!“

^o 2 Sam. 7, 11, 13. 1 Cron. 22, 10.

25. Și împăratul Solomon a trimis pe Benaia, fiul lui Iehoiada, care l-a lovit; și Adonia a murit.

Abiatar scos din slujbă.

26. Împăratul a zis apoi preotului Abiatar: „Du-te la Anatot * la moșiile tale, căci ești vrednic de moarte; dar nu te voi omori azi, pentru că ai purtat * chivotul Domnului Dumnezeu înaintea tatălui meu David, și pentru că ai luat Ț parte la toate suferințele tatălui meu.“

^o Ios. 21, 18. ^o 1 Sam. 21, 6. 2 Sam. 16, 24, 29. ^o 1 Sam. 22, 20, 23. 2 Sam. 15, 24.

27. Astfel Solomon a scos pe Abiatar din slujba de preot al Domnului, ca să împlinească * cuvîntul rostit de Domnul asupra casei lui Eli în Silo.

^o 1 Sam. 2, 31 — 36.

Omorirea lui Ioab.

28. Vestea aceasta a ajuns pînă la Ioab, care luase partea * lui Adonia, măcar că nu luase partea lui Absalom. Și Ioab a fugit la cortul Domnului, și s'a apucat * de coarnele altarului.

^o Cap. 1, 7. ^o Cap. 1, 60.

5. La Gabaon*, Domnul S'a arătat în vis** lui Solomon noaptea, și Dumnezeu i-a zis: „Cere ce vrei să-ți dau.”

*Cap. 9. 2. 2 Cron. 1. 7. ** Num. 12. 6. Mat. 1. 20; 2. 13, 10.

6. Solomon* a răspuns: „Tu ai arătat o mare bunăvoință față de robul Tău David, tatăl meu, pentru că umbla** înaintea Ta în credințioșie, în dreptate și în curăție de inimă față de Tine; i-ai păstrat această mare bunăvoință, și i-ai dat un fiu Ț, care șade pe scaunul lui de domnie, cum se vede astăzi.”

*2 Cron. 1. 8, etc. ** Cap. 2. 4; 9. 4. 2 Reg. 20. 3. Ps. 15. 2. †Cap. 1. 48.

7. Acum Doamne, Dumnezeul meu, Tu ai pus pe robul Tău să împărătească în locul tatălui meu David; și eu nu sint decât un tinăr*, nu sint încercat**.

*1 Cron. 29. 1. ** Num. 27. 17.

8. Robul Tău este în mijlocul poporului pe care l-ai* ales, popor foarte mare, care nu poate fi nici** socotit, nici numărât, din pricina mulțimii lui.

*Deut. 7. 6. ** Fac. 13. 10; 15. 6.

9. Dă dar* robului Tău o inimă pricepută, ca să judece** pe poporul Tău, să deosebească Ț binele de rău! Căci cine ar putea să judece pe poporul Tău, pe poporul acesta așa de mare la număr!*

*2 Cron. 1. 10. Prov. 2. 3—9. Iac. 1. 5. **Ps. 72. 1, 2. †Evr. 5. 14.

10. Cererea aceasta a lui Solomon a plăcut Domnului.

11. Și Dumnezeu a zis: „Fiindcă lucrul acesta îl ceri, fiindcă nu ceri* pentru tine nici viață lungă, nici bogății, nici moartea vrăjmașilor tăi, ci ceri pricepere, ca să faci dreptate, c”

Iac. 4. 3.

12. voi* face după cuvîntul tău. Îți voi** da o inimă înțeleaptă și pricepută, așa cum n'a fost nimeni înaintea ta și nu se va scula nimeni niciodată ca tine.

*1 Ioan 6. 14, 15.

**Cap. 4. 20, 30, 31; 5. 12; 10. 24. Ecl. 1. 16.

13. Mai mult, îți voi da* și ce n'ai cerut: bogății** și slavă, așa încît în tot timpul vieții tale nu va fi niciun împărat ca tine.

*Mat. 6. 33. Efes. 3. 20. **Cap. 4. 21, 24; 10. 23, 25, etc. Prov. 3. 16.

14. Și dacă vei umbla în căile Mele, păzind legile și poruncile Mele, cum* a făcut David, tatăl tău, îți voi lungi** zilele.”

*Cap. 15. 5. **Ps. 91. 16. Prov. 3. 2.

15. Solomon s'a* deșteptat. Acesta a fost visul. Solomon s'a întors la Ierusalim, și s'a înfățișat înaintea chivotului legămîntului Domnului. A adus ardere de tot și jertfe de mulțămire,

și a dat un ospăț** tuturor slujitorilor lui.

*Fac. 41. 7. **Fac. 40. 20. Cap. 8. 05. Est. 1. 3. Dan. 5. 1. Marc. 6. 21.

Judecata lui Solomon.

16. Atunci au venit două femei curve la împărat, și s'au înfățișat* înaintea lui.

*Num. 27. 2.

17. Una din femei a zis: „Rogu-mă, domnul meu, eu și femeia aceasta locuim în aceeași casă, și am născut lingă ea în casă.”

18. După trei zile, femeia aceasta a născut și ea. Locuim împreună, niciun străin nu era cu noi în casă, nu eram decât noi amîndouă.

19. Peste noapte, fiul acestei femei a murit, pentru că se culcase peste el.

20. Ea s'a sculat pela mijlocul nopții, a luat pe fiul meu de lingă mine, pe cînd dormea roaba ta, și l-a culcat la sinul ei: iar pe fiul ei, care murise, l-a culcat la sinul meu.

21. Dimineța, m'am sculat să dau țîță copilului; și iată că era mort. M'am uitat cu luare-aminte la el dimineța; și iată că nu era fiul meu, pe care-l născusem.”

22. Cealaltă femeie a zis: „Ba nu; fiul meu este cel viu, iar fiul tău cel mort.” Dar cea dintîi a răspuns: „Ba nicidecum! fiul tău este cel mort, iar fiul meu este cel viu.” Așa au vorbit ele înaintea împăratului.

23. Împăratul a zis: „Una zice: „Fiul meu este cel viu, iar fiul tău este cel mort.” Și cealaltă zice: „Ba nicidecum! fiul tău este cel mort, iar fiul meu este cel viu.”

24. Apoi a adăugat: „Aduceți-mi o sabie.” Au adus o sabie înaintea împăratului.

25. Și împăratul a zis: „Tăiați în două copilul cel viu, și dați o jumătate uneia și o jumătate celeilalte.”

26. Atunci femeia al cărei copil era viu, a simțit că i* se rupe inima pentru copil, și a zis împăratului: „Ah! domnul meu, dă-i mai bine ei copilul cel viu, și nu-l omori!” Dar cealaltă a zis: „Să nu fie nici al meu nici al tău; tăiați-l!”

*Fac. 43. 30. Ien. 49. 15. Ier. 31. 20. Ose. 11. 8.

27. Și împăratul, luînd cuvîntul, a zis: „Dați celei dintîi copilul cel viu, și nu-l omoriți. Ea este mama lui.”

28. Tot Israelul a auzit de hotărîrea pe care o rostise împăratul. Și s'au temut de împărat, căci au văzut că în-

1 IMPĂRĂȚI (1 Regi) 4.

360

telepciunea * lui Dumnezeu era în el, povătuindu-l în judecățile lui.

☞ Vers. 9, 11, 12.

Slujbașii cei mai înalți ai lui Solomon.

4. 1. Împăratul Solomon era împărat peste tot Israelul.

2. Iată căpeteniile pe cari le avea în slujba lui: Azaria, fiul preotului Tadódoc,

3. Elihorefi și Ahia, fiii lui Șişa, erau logofeți; Iosafat *, fiul lui Ahilud, era scriitor;

☞ 2 Sam. 8. 16; 20. 24.

4. Benaia *, fiul lui Iehoiada, era peste oștire; Tadódoc * și Abiatar * erau preoți.

☞ Cap. 2. 35. ☞ Cap. 2. 27.

5. Azaria, fiul lui Natan, era mai mare * peste îngrijitori. Zabud, fiul lui Natan era slujbaş * de stat, cirac * al împăratului;

☞ Vers. 7. ☞ 2 Sam. 8. 18; 20. 26.

☞ 2 Sam. 15. 37; 16. 16. 1 Cron. 27. 33.

6. Ahișar era mai mare peste casa împăratului; și Adoniram *, fiul lui Abda, era mai mare peste dări.

☞ Cap. 6. 14.

Numele celor doisprezece îngrijitori.

7. Solomon avea doisprezece îngrijitori peste tot Israelul. Ei îngrijeau de hrana împăratului și a casei lui, fiecare timp de o lună din an.

8. Iată-le numele:

Fiul lui Hur, în muntele lui Efraim.

9. Fiul lui Decher, la Macaș, la Saalbim, la Bet-Șemeș, la Elon și la Bet-Hanan.

10. Fiul lui Hesed, la Arubot; el avea Soco și toată țara Hefer.

11. Fiul lui Abinadab avea tot ținutul Dorului. Tafaț, fata lui Solomon, era nevasta lui.

12. Baana, fiul lui Ahilud, avea Taanac și Meghido, și tot Bet-Șeanul de lângă Tartan sub Izreel, dela Bet-Șean până la Abel-Mehola, până dincolo de locmeam.

13. Fiul lui Gheber, la Ramot din Galaad; el avea tirgurile * lui Iair, fiul lui Manase, în Galaad; mai avea și ținutul * Argob în Basan, șasezeci cetăți mari cu ziduri și zăvoare de aramă.

☞ Num. 32. 41. ☞ Deut. 3. 4.

14. Ahinadab, fiul lui Ido, la Mahanaim.

15. Ahimaș, în Neftali. El luase de nevastă pe Basmat, fata lui Solomon.

16. Baana, fiul lui Hușai, în Așer și la Bealot.

17. Iosafat, fiul lui Paruah, în Isahar.

18. Șimei, fiul lui Ela, în Benjamin. 19. Gheber, fiul lui Uri, în țara Galaadului; el avea ținutul * lui Șihon, împăratul Amoriților și al lui Og, împăratul Basanului. Era un singur îngrijitor în țara aceasta.

☞ Deut. 3. 4.

Mărirea lui Solomon.

20. Iuda și Israel erau în număr foarte mare, ca nisipul * de pe țărmul mării. Ei mincau *, beau și se veseleau.

☞ Fac. 22. 17. Cap. 3. 8. Prov. 14. 28. ☞ Ps. 72. 3, 7. Mic. 4. 1.

21. Solomon * mai stăpinea și toate împărățiile dela Riu * până în țara Filistenilor și până la hotarul Egiptului. Ei îi aduceau * daruri, și au fost supuși lui Solomon tot timpul vieții lui.

☞ 2 Cron. 9. 26. Ps. 72. 8. ☞ Fac. 15. 18. Ios. 1. 4.

† Ps. 68. 29; 72. 10, 11.

22. În fiecare zi Solomon minca: treizeci de cori de floare de făină, și șasezeci de cori de altă făină,

23. zece boi grași, douăzeci de boi de păscut, și o sută de oi, afară de cerbi, câprioare, ciute și păsări îngrășate.

24. Stăpinea peste toată țara de dincoace de Riu, dela Tifsah până la Gaza, peste toți împărații * de dincoace de Riu. Și avea pace * pretutindeni de jur împrejur.

☞ Ps. 72. 11. ☞ 1 Cron. 22. 9.

25. Iuda și Israel, dela Dan * până la Beer-Șeba, au locuit * în liniște fiecare * subț via lui și subț smochinul lui, în tot timpul lui Solomon.

☞ 1er. 23. 6. ☞ Mic. 4. 4. Zah. 3. 10. † Iudc. 20. 1.

26. Solomon * avea patruzeci de mii de iese pentru caii * de la carăle lui, și douăsprezece mii de călăreți.

☞ Cap. 10. 26. 2 Cron. 1. 14; 9. 25. ☞ Deut. 17. 16.

27. Îngrijitorii * îngrijeau de hrana împăratului Solomon și a tuturor celor ce se apropiau de masa lui, fiecare în luna lui; și nu lăsau să fie vreo lipsă.

☞ Vers. 7.

28. Aduceau și orz și paie pentru armăsari și fugari, în locul unde se afla împăratul, fiecare după poruncile pe cari le primise.

Faima și înțelepciunea lui Solomon.

29. Dumnezeu * a dat lui Solomon înțelepciune, foarte mare pricepere, și cunoștințe multe ca nisipul de pe țărmul mării.

☞ Cap. 3. 12.

30. Înțelepciunea lui Solomon întrecea înțelepciunea tuturor fiilor Răsăritului * și toată înțelepciunea * Egiptenilor.

☞ Fac. 25. 8. ☞ Eapl. 7. 2.

31. El era mai înțelept * decât * orice

om, mai mult decât Etan, Ezrahitul, mai mult decât Heman, Calcol și Darda, fiii lui Mahol; și faima lui se răspândise printre toate neamurile, deprimprejur. *Cap. 3. 12. *1 Cron. 15. 19. Ps. 89. 11. *1 Cron. 2. 6; 6. 33; 15. 19. Ps. 88. 18. 19.

32. A rostit* trei mii deilde, și a alcătuit o mie cinci* cîntări.

*Prov. 1. 1. Ecl. 12. 9. *Cînt. 1. 1.

33. A vorbit despre copaci, dela cedrul din Liban pînă la isopul care crește pe zid, a vorbit deasemenea despre dobitoace, despre păsări, despre tiritoare și despre pești.

34. Veneau* oameni din toate popoarele să aculte înțelepciunea lui Solomon, din partea tuturor împăraților pămîntului cari auziseră vorbindu-se de înțelepciunea lui. *Cap. 10. 1. 2 Cron. 9. 1, 23.

Zidirea Templului.

5. Hiram*, împăratul Tirului, a trimes pe slujitorii săi la Solomon; căci auzise că fusese uns împărat în locul tatălui său, și el iubise* totdeauna pe David. *Vers. 10, 18. 2 Cron. 2. 3. *2 Sam. 5. 11. 1 Cron. 14. 1. Amos. 9. 1. 9.

2. Solomon* a trimes vorbă lui Hiram:

*2 Cron. 2. 3.

3. „Știi că tatăl meu David n'a putut să zidească o casă Domnului, Dumnezeului lui, din pricina războaielor* cu cari l-au înconjurat vrăjmașii lui, pînă ce Domnul i-a pus sub talpa picioarelor lui.

*1 Cron. 22. 8; 28. 3.

4. Acum Domnul, Dumnezeul meu, mi-a dat odihnă* din toate părțile; nu mai am nici protivnic, nici nenorociri!

*Cap. 4. 24. 1 Cron. 22. 9.

5. Iată* că am de gînd să zidesc o casă Numelui Domnului, Dumnezeului meu, cum** a spus Domnul tatălui meu David, zicînd: „Fiul tău, pe care-l voi pune în locul tău, pe scaunul tău de domnie, el va zidi o casă Numelui Meu.“

*2 Cron. 2. 4. *2 Sam. 7. 13. 1 Cron. 17. 12; 22. 10.

6. Poruncește acum să se taie pentru mine cedri* din Liban. Slujitorii mei vor fi cu ai tăi, și-ți voi plăti simbria slujitorilor tăi așa cum o vei hotărî tu; căci știi că dintre noi nimeni nu se pricepe să taie lemne ca Sidonienii.“

*2 Cron. 2. 8, 10.

7. Cînd a auzit Hiram cuvintele lui Solomon, a avut o mare bucurie, și a zis: „Binecuvîntat să fie astăzi Domnul, care a dat lui David un fiu înțelept, drept căpetenie a acestui mare popor!“

8. Și Hiram a trimes răspuns lui Solomon: „Am auzit ce ai trimes să mi se spună. Voi face tot ce vei vrea în ce privește lemnele de cedru și lemnele de chiparos.

9. Slujitorii mei le vor pogori din Liban la mare, și* le voi trimite pe mare în plute pînă la locul pe care mi-l vei arăta: acolo, voi pune să le deslege, și le vei lua. Ceea ce cer în schimb, este să trimiteți merinde** casei mele.“

*2 Cron. 2. 16. *Ezra 3. 7. Ezech. 27. 17. Fapt. 12. 20.

10. Hiram a dat lui Solomon lemne de cedru și lemne de chiparos cît a voit.

11. Și Solomon* a dat lui Hiram douăzeci de mii de cori de griu pentru hrana casei lui și douăzeci de cori de untdelemn curat; iată ce a dat Solomon în fiecare an lui Hiram.

*2 Cron. 2. 10.

12. Domnul a dat înțelepciune lui Solomon, cum* îi făgăduise. Între Hiram și Solomon a fost pace, și au făcut legămint împreună.

*Cap. 3. 12.

13. Împăratul Solomon a luat din tot Israelul oameni de corvoadă, în număr de treizeci de mii.

14. I-a trimes în Liban, cîte zece mii pe lună, cu schimbul; o lună erau în Liban, și două luni erau acasă. Adoniram era mai mare peste oamenii de corvoadă.

*Cap. 4. 6.

15. Solomon* mai avea șaptezeci de mii de oameni cari purtau poverile și optzeci de mii cari tăiau pietrele în munți,

*Cap. 5. 21. 2 Cron. 2. 17, 18.

16. afară de căpeteniile, în număr de trei mii trei sute, puse de Solomon peste lucrări și însărcinate cu privegherea lucrătorilor.

17. Împăratul a poruncit să se scoată pietre mari și mărețe, cioplite* pentru temeliiile casei.

*1 Cron. 22. 2.

18. Lucrătorii lui Solomon, ai lui Hiram, și Ghibliții, le-au cioplit, și au pregătit lemnele și pietrele pentru zidirea casei.

Zidirea Templului.

6. 1. In* al patru sute optzecilea an după ieșirea copiilor lui Israel din țara Egiptului, Solomon a** zidit casa Domnului, în al patrulea an al domniei lui peste Israel, în luna Ziv, care este luna a doua. *2 Cron. 3. 1, 2. *Fapt. 7. 47.

2. Casa* pe care a zidit-o împăratul Solomon Domnului, era lungă de șase-

zeci de coți, lată de douăzeci, și înălță de treizeci.
Exec. 41. 1, etc.

3. Pridvorul dinaintea Templului casei avea o lungime de douăzeci de coți, în lățimea casei, și zece coți largime în fața casei.

4. Împăratul a făcut casei ferestre* largi înlăuntru și strimte afară.
Exec. 40. 16; 41. 16.

5. A zidit lipite de zidul casei mai multe rînduri* de odăi, unul peste altul, de jur împrejur, cari înconjurau zidurile casei, Templul** și sfîntul locaș; și a făcut astfel odăi lăturalnice de jur împrejur.
Exec. 41. 6. Exod. 16. 19, 20, 21, 31.

6. Catul de jos era lat de cinci coți, cel dela mijloc de șase coți, iar al treilea de șapte coți; căci pe partea deafară a casei a făcut arcade strimte împrejur ca grinzile să nu fie prinse în zidurile casei.

7. Cînd s'a zidit casa*, s'au întrebuințat pietre cioplite gata înainte de a fi aduse acolo, așa că nici ciocan, nici secure, nici o unealtă de fer nu s'au auzit în casă în timpul zidirii.
Deut. 27. 5, 6. Cap. 5. 18.

8. Intrarea odăilor din catul de jos era în partea dreaptă a casei; în catul dela mijloc te sui ai pe o scară cotită, și tot așa dela catul de mijloc la al treilea.

9. După ce a isprăvit* de zidit casa, Solomon a acoperit-o cu scinduri și cu grinzii de cedru.
Vers. 14. 38.

10. A făcut de cinci coți de înalte fiecare din caturile dimprejurul întregii case, și le-a legat de casă prin lemne de cedru.

11. Domnul a vorbit lui Solomon, și i-a zis:

12. „Tu zidești casa aceasta! Dacă vei* umbla după legile Mele, dacă vei împlini orînduirile Mele, dacă vei păzi și vei urma toate poruncile Mele, voi împlini față de tine făgăduința** pe care am făcut-o tatălui tău David,
Cap. 2. 4; 9. 4. Exod. 2. 24. 1. 13. 1 Cron. 22. 10.

13. voi* locui în mijlocul copiilor lui Israel, și nu voi părăsi** pe poporul Meu Israel.“
Exod. 26. 8. Lev. 26. 11. 2 Cor. 6. 16. Apoc. 21. 3. Deut. 31. 6.

14. După ce a isprăvit* de zidit casa,
Vers. 38.

15. Solomon i-a îmbrăcat zidurile pe din lăuntru cu scinduri de cedru, dela pardoseală pînă la tavan; a îmbrăcat astfel în lemn partea dinlăuntru, și

a acoperit pardoseala casei cu scinduri de chiparos.

16. A îmbrăcat cu scinduri de cedru cei douăzeci de coți ai fundului casei, dela pardoseală pînă în creștetul zidurilor, și a păstrat locul acesta ca să facă din el Sfînta Sfintelor*, Locul prea sfînt.
Exod. 26. 33. Lev. 16. 2. Cap. 8. 6. 2 Cron. 3. 1. Ezech. 45. 8. Evr. 9. 3.

17. Cei patruzece de coți de dinaintea alcătuiau Casa, adică Templul.

18. Lemnul de cedru din lăuntru avea săpături de colocinți, și flori deschise; totul era de cedru, nu se vedea nicio piatră.

19. Solomon a pregătit Locul prea sfînt înlăuntru în mijlocul casei, ca să așeze acolo chivotul legămîntului Domnului.

20. Locul prea sfînt avea douăzeci de coți lungime, douăzeci de coți lățime, și douăzeci de coți înălțime. Solomon l-a căptușit cu aur curat. A făcut înaintea Locului prea sfînt un altar de lemn de cedru, și l-a acoperit cu aur.

21. Partea dinlăuntru a casei a căptușit-o cu aur, și a prins perdeaua dinlăuntru în lăntsoare de aur înaintea Locului prea sfînt, pe care l-a acoperit cu aur.

22. A căptușit toată casa cu aur, casa întreagă, și a acoperit cu aur tot altarul* care era înaintea Locului prea sfînt.
1. Cor. 13. 1, 3, 6.

23. În Locul prea sfînt a făcut* doi heruvimi de lemn de măsline sălbatic, înalți de zece coți.
Exod. 37. 7, 8, 9. 2 Cron. 3. 10, 11, 12.

24. Fiecare din cele două aripi ale unuia din heruvimi avea cinci coți, ceea ce făcea zece coți dela capătul uneia din aripile lui pînă la capătul celeilalte.

25. Al doilea heruvim avea tot zece coți. Măsura și chipul erau aceleași pentru amîndoi heruvimii.

26. Înălțimea fiecăruia din cei doi heruvimi era de zece coți.

27. Solomon a așezat heruvimii în mijlocul casei, în partea dinlăuntru. Aripile lor erau întinse*; aripa celui dintîi atîngea un zid, și aripa celui de al doilea atîngea celalt zid; iar celelalte aripi ale lor se întîlneau la capete în mijlocul casei.
Exod. 26. 20; 37. 9. 2 Cron. 3. 8.

28. Solomon a acoperit și heruvimii cu aur.

29. Pe toate zidurile casei de jur

împrejur, în partea din fund și în față, a pus să sape chipuri de heruvimi, de finici și de flori deschise.

30. A acoperit pardoseala casei cu aur, în partea din fund și în față.

31. La intrarea Locului prea sfânt a făcut două uși din lemn de măslein sălbatic; pragul de sus și ușorii ușilor erau în cinci muchi.

32. Cele două uși erau făcute din lemn de măslein sălbatic. A pus să sape pe ele chipuri de heruvimi, de finici, și de flori deschise, și le-a acoperit cu aur, a întins aurul și peste heruvimi și peste finici.

33. A făcut deasemenea pentru poarta Templului, niște ușori de lemn de măslein sălbatic, în patru muchi,

34. și cu două uși de lemn de chiparos; fiecare * ușa era făcută din două scinduri despărțite. ²Ezec. 41. 23, 24, 25.

35. A pus să sape pe ele chipuri de heruvimi, de finici și de flori deschise, și le-a acoperit cu aur, pe care l-a întins pe săpătura de chipuri.

36. A zidit și curtea dinlăuntru din trei rânduri de pietre cioplite și dintr'un rând de grinzi de cedru.

37. În anul al * patrulea, în luna Ziv, s'au pus temelile casei Domnului;

² Vers. 1.

38. și în anul al unsprezecelea, în luna Bul, care este a opta lună, casa a fost isprăvită în toate părțile ei și așa cum trebuia să fie. În timp de șapte * ani a zidit-o Solomon. ² Vers. 1.

Zidirea casei lui Solomon.

71. Solomon și-a mai zidit și casa lui, și a ținut treizeci * de ani până cînda isprăvit-o de tot. ² Cap. 9, 10. ² Cron. 8, 1.

2. A zidit mai întîi casa din pădurea Libanului, lungă de o sută de coți, lată de cincizeci de coți, și înaltă de treizeci de coți. Se sprijinea pe patru rânduri de stâlpi de cedru, și pe stâlpi erau grinzi de cedru.

3. A acoperit cu cedru odăile cari erau sprijinite de stâlpi și cari erau în număr de patruzeci și cinci, cîte cincisprezece de fiecare cat.

4. Erau trei caturi, și fiecare din ele avea ferestrele față în față.

5. Toate ușile și toți ușorii erau din birne în patru muchi, și la fiecare din cele trei caturi, ușile erau față în față.

6. A făcut un pridvor de stâlpi, lung de cincizeci de coți și lat de treizeci de

coți, și un alt pridvor înainte cu stâlpi și trepte în față.

7. A făcut pridvorul scaunului de domnie, unde judeca, pridvorul judecătii; și l-a acoperit cu cedru, dela pardoseală pînă în tavan.

8. Casa lui de locuit a fost zidită în acelaș fel, într'o altă curte, în dosul pridvorului. Și a făcut o casă la fel cu pridvorul acesta pentru fata lui Fa-raon, pe care * o luase de nevastă.

² Cap. 3, 1. ² Cron. 8, 11.

9. Pentru toate aceste clădiri a întrebuințat pietre minunate, cioplite după măsură, ferestruite cu ferestralul, înlăuntru și în afară; și acestea din temelii pînă la strașină, și afară pînă la curtea cea mare.

10. Temeliile erau de pietre foarte de preț, și mari, pietre de zece coți și pietre de opt coți.

11. Deasupra erau iarăș pietre foarte de preț, tăiate după măsură, și lemn de cedru.

12. Curtea cea mare avea de jur împrejurul ei trei șiruri de pietre cioplite și un șir de birne de cedru, ca și curtea dinlăuntru a casei Domnului, și * ca și pridvorul casei.

² Ioan 10, 23. ² Fapt. 3, 11.

Cei doi stâlpi de aramă.

13. Împăratul Solomon a trimis și a adus din Tir pe Hiram *, ² 2Cron. 4, 11.

14. fiul * unei văduve din semînția lui Neftali, și al unui tată ** din Tir, care lucra în aramă. Hiram era plin țin de înțelepciune, de pricepere și de știință în săvîrșirea oricărei lucrări de aramă. El a venit la împăratul Solomon, și i-a făcut toate lucrările.

² 2Cron. 2, 14. ² 2Cron. 4, 16. [†] Exod. 31, 3; 36, 1.

15. A turnat cei doi * stâlpi de aramă. Cel dintîi avea optsprezece coți în înălțime, și un fir de doisprezece coți măsura grosimea celui de al doilea.

² 2 Reg. 25, 17. ² Cron. 3, 16; 4, 12. [†] Jer. 52, 21.

16. A turnat două coperișuri de aramă, ca să le pună pe virfurile stîlpilor; cel dintîi era înalt de cinci coți, și al doilea era înalt de cinci coți.

17. A mai făcut niște împletituri în chip de rețea, niște ciucuri făcuți cu lăntșoare, pentru coperișurile de pe virful stîlpilor, șapte pentru coperișul dintîi, și șapte pentru coperișul al doilea.

18. A făcut cîte două șiruri de rodii împrejurul uneia din rețele, ca să aco-

pere coperișul de pe virful unuia din stilpi; tot așa a făcut și pentru al doilea.

19. Coperișurile depe virful stilpilor, în pridvor, erau lucrate așa de parcă erau niște crini și aveau patru coți.

20. Coperișurile depe cei doi stilpi erau înconjurate de două sute de rodii, sus, lângă umflătura care era peste rețea; de asemenea erau două sute de rodii înșirate în jurul celui de al doilea coperiș. ^{2 Cron. 3. 16; 4. 13, 1er. 62. 23.}

21. A așezat* stilpii în pridvorul Templului; a așezat stilpul din dreapta, și l-a numit lachin; apoi a așezat stilpul din stînga, și l-a numit Boaz. ^{2 Cron. 3. 17. Cap. 6. 3.}

22. În virful stilpilor era o lucrătură în chip de crini. Astfel s'a isprăvit lucrarea stilpilor.

Marea de aramă, lighenele de aramă.

23. A făcut marea* turnată din aramă. Avea zece coți dela o margine pînă la cealaltă, era rotundă de tot, înaltă de cinci coți, și de jur împrejur se putea măsura cu un fir de treizeci de coți. ^{2 Reg. 25. 13. 2 Cron. 4. 2. 1er. 62. 17.}

24. Subt buza ei erau săpați niște colociții, cite zece la fiecare cot, de jur* împrejurul mării; colociții, așezați pe două rînduri, erau turnați împreună cu ea dintr'o singură bucată. ^{2 Cron. 4. 3.}

25. Era așezată pe doisprezece boi, din cari trei întorși spre miază noapte, trei întorși spre apus; trei întorși spre miază zi, și trei întorși spre răsărit; marea era deasupra lor, și toată partea dinapoi a trupurilor lor era înăuntru. ^{2 Cron. 4. 4, 5. 1er. 62. 20.}

26. Grosimea ei era de un lat de mînă; și marginea ei era ca marginea unui potir, făcută ca floarea crinului. Avea încăpere de două* miide vedre. ^{2 Cron. 4. 5.}

27. A mai făcut zece temelii de aramă. Fiecare temelie era lungă de patru coți, lată de patru coți, și înaltă de trei coți.

28. Iată cum erau temeliele acestea. Erau făcute din tăblii, legate la colțuri cu încheieturi.

29. Pe tăbliile dintre încheieturi erau niște lei, boi și heruvimi; și pe încheieturi, deasupra și dedesuptul leilor și boilor, erau niște impletituri cari atîrnau în chip de ciucuri.

30. Fiecare temelie avea patru roate

de aramă cu osii de aramă; și la cele patru colțuri erau niște polițe turnate, subt lighean, și lângă ciucuri.

31. Gura temeliei dinăuntru coperișului pînă sus era de un cot; gura aceasta era rotundă, ca pentru lucrările de felul acesta, și era lată de un cot și jumătate; avea și săpături. Tăbliile erau în patru muchi, nu rotunde.

32. Cele patru roți erau subt tăblii; și osiile roților erau prinse de temelie; fiecare era înaltă de un cot și jumătate.

33. Roatele erau făcute ca ale unui car. Osiile, obezile, spițele și butucii lor erau toate turnate.

34. La cele patru colțuri ale fiecărei temelii erau niște polițe dintr'o bucată cu temelia.

35. Partea de sus a temeliei se sfîrșea cu un cerc înalt de o jumătate de cot, și își avea proptelele cu tăbliile ei făcute dintr'o bucată cu ea.

36. Pe plăcile proptelelor, și pe tăblii, a săpat heruvimi, lei și finici, după locurile goale, și ciucuri de jur împrejur.

37. Așa a făcut cele zece temelii; turnătura, măsura și chipul erau la fel pentru toate.

38. A mai* făcut zece lighene de aramă. Fiecare lighean avea o încăpere de patruzeci de bați, fiecare lighean avea patru coți, fiecare lighean era pe cite una din cele zece temelii. ^{2 Cron. 4. 6.}

39. A pus cinci temelii pe partea dreaptă a casei, și cinci temelii pe partea* stîngă a casei; iar marea de aramă a pus-o în partea dreaptă a casei la miazăzi răsărit.

40. Hiram a făcut cenușarele, lopețile și lighenele.

Sfîrșitul lucrării.

Așa a sfîrșit Hiram toată lucrarea pe care i-o dăduse împăratul Solomon s'o facă pentru Casa Domnului;

41. doi stilpi cu cele două coperișuri și cu cununile lor de pe virful stilpilor; cele două rețele* ca să acopere cele două cununi ale coperișurilor de pe virful stilpilor; ^{2 V. 17. 18.}

42. cele patru sute de rodii pentru cele două rețele, cite două rînduri de rodii de fiecare rețea, ca să acopere cele două cununi ale coperișurilor de pe virful stilpilor;

43. cele zece temelii, și cele zece lighene de pe temelii;

44. marea, și cei doisprezece boi de subț mare;

45. cenușarele*, lopețile și lighenele. Toate aceste unelte, pe cari le-a dat împăratul Solomon lui Hiram să le facă pentru Casa Domnului, erau de aramă lustruită. ^{Exod. 27.3. 2Cron. 4.16.}

46. Împăratul a pus să le toarne în câmpia* Iordanului, într'un pământ humos, între Sucot** și Țartan†. ^{2Cron. 4.17. †Fac. 33.17. †Ios.3.16.}

47. Solomon a lăsat toate aceste unelte necintărite, căci erau foarte multe, și greutatea aramei nu se putea socoti.

48. Solomon a mai făcut toate celelalte unelte pentru Casa Domnului: altarul* de aur; masa** de aur, unde se puneau pinile† pentru punerea înaintea Domnului; ^{Exod. 37.25, etc. †Exod. 37.10, etc. †Exod. 25.30. Lev. 24.6-8.}

49. sfeșnicele de aur curat, cinci la dreapta și cinci la stînga, înaintea Locului prea sfînt, cu florile, candelile și mucările de aur;

50. lighenele, cuțitele, potirele, ceștile și căuile de aur curat; și țișinile de aur curat pentru ușa dinlăuntrul casei la intrarea în Locul prea sfînt, și pentru ușa casei dela intrarea Templului.

51. Astfel s'a isprăvit toată lucrarea, pe care a făcut-o împăratul Solomon pentru Casa Domnului. Apoi a adus argintul, aurul și uneltele, pe cari le hărăzise* tatăl său David, și le-a pus în vistieriile Casei Domnului. ^{2Sam. 8.11. 2Cron. 5.1.}

Mutarea chivotului și cortului.

81. Atunci împăratul Solomon* a adunat la el la Ierusalim pe bătrînii lui Israel și pe toate căpeteniile semințiilor, pe căpeteniile familiilor copiilor lui Israel, ca să mute din cetatea** lui David, adică Sionul, chivotul† legămîntului Domnului. ^{2Cron. 5.2, etc. †2Sam. 6.17. †2Sam. 5.7.9; 6.12, 16.}

2. Toți bărbații lui Israel s'au strîns la împăratul Solomon, în luna lui Etanim, care este a șaptea lună, în timpul praznicului*. ^{Lev. 23.34. 2Cron. 7.8.}

3. Cînd au venit toți bătrînii lui Israel, preoții* au ridicat chivotul.

^{Num. 4.15. Deut. 31.9. Ios. 3.3. 6.1. 1Cron. 15.14, 16.}

4. Au adus chivotul Domnului, cortul* întîlnirii, și toate uneltele sfînte, cari erau în cort: preoții și Leviții le-au adus. ^{Cap. 3.4. 2Cron. 1.3.}

5. Împăratul Solomon și toată adunarea lui Israel chemată la el au stătut înaintea chivotului. Au jertfit* oi și

boi, cari n'au putut fi nici numărați, nici socotiți, din pricina mulțimii lor. ^{2Sam. 6.13.}

6. Preoții au dus* chivotul legămîntului Domnului la** locul lui, în Locul prea sfînt al casei, în Sfînta Sfîntelor, subț* aripile heruvimilor. ^{2Sam. 6.17. †Exod. 26.33, 34. Cap. 6.10. †Cap. 6.27.}

7. Căci heruvimii aveau aripile întinse peste Locul chivotului, și acoperau chivotul și drugii lui pedesupra.

8. Se dăduse drugilor* o așa lungime încît capetele lor se vedeau din Locul sfînt dinaintea Locului prea sfînt, dar nu se vedeau deafară. Ei au fost acolo pînă în ziua de azi. ^{Exod. 25.14, 16.}

9. În chivot* nu erau decît** cele două table de piatră, pe cari le-a† pus Moise în el la Horeb, cînd †† a făcut Domnul legămînt cu copiii lui Israel, la ieșirea lor din țara Egiptului. ^{Exod. 25.21. Deut. 10.2. ††Deut. 10.6. Evt. 9.4. ††Exod. 40.20. ††Exod. 34.27, 28. Deut. 4.13. Vers. 21.}

10. În clipa cînd au ieșit preoții din Locul sfînt, norul a umplut* casa Domnului. ^{Exod. 40.34. 2Cron. 5.13, 14; 7.2.}

11. Preoții n'au putut să rămînă acolo să facă slujba, din pricina norului; căci slava Domnului umpluse Casa Domnului.

Solomon binecuvîntează adunarea.

12. Atunci* Solomon a zis: „Domnul a zis că vrea să locuiască în întunec**!† ^{2Cron. 6.1, etc. †Lev. 16.2. Ps. 18.11; 97.2.}

13. Eu am zidit* o casă care va fi locuința Ta, un loc** unde vei locui pe vecie!† ^{2Sam. 7.13. †Ps. 132.14.}

14. Împăratul și-a întors fața, și a binecuvîntat* pe toată adunarea lui Israel. Toată adunarea lui Israel era în picioare. ^{2Sam. 6.18.}

15. Și el a zis: „Binecuvîntat* să fie Domnul, Dumnezeu lui Israel, care a vorbit** cu gura Lui tatălui meu David, și care împlinește, prin puterea Lui, ce spusese, cînd a zis: ^{Luc. 1.68. †2Sam. 7.5, 26.}

16. „Din* ziua cînd am scos din Egipt pe poporul Meu Israel, n'am ales nici o cetate dintre toate semințiile lui Israel ca să Mi se zidească în ea o casă unde** să locuiască Numele Meu, ci am ales pe David† să împărească peste poporul Meu Israel!† ^{2Sam. 7.6. 2Cron. 6.6, etc. †Vers. 29. Deut. 12.11. †1Sam. 16.1. 2Sam. 7.8. 1Cron. 28.4.}

17. Tatăl meu David avea de gînd* să zidească o casă Numelui Domnului, Dumnezeului lui Israel.

^{2Sam. 7.2. 1Cron. 17.1.}

366

18. Și Domnul* a zis tatălui meu David: „Fiindcă ai avut de gînd să zid-
desti o casă Numelui Meu, bine ai
făcut că ai avut acest gînd.” 2 Cron. 6, 8, 9.
19. Numai că nu tu* vei zidi casa;
ci fiul tău ieșit din trupul tău, va zidi
casa Numelui Meu.” 2 Sam. 7, 6, 12, 13. Cap. 6, 3, 5.

20. Domnul a împlinit cuvintele pe
cari* le rostise. Eu m'am ridicat în
locul tatălui meu David, și am șezut
pe scaunul de domnie al lui Israel,
cum vestise Domnul, și am zidit casa
Numelui Domnului, Dumnezeul lui Is-
rael. 1 Cron. 28, 6, 6.

21. Am rînduit un loc pentru chivot,
unde este legămîntul* Domnului, le-
gămîntul pe care l-a făcut El cu părin-
ții noștri, cînd i-a scos din țara Egi-
ptului. 1 Vers. 9. Deut. 31, 26.

Rugăciunea lui Solomon.

22. Solomon s'a așezat înaintea alta-
rului* Domnului, în fața întregii adu-
nări a lui Israel. Și-a întins* minile
spre cer, 2 Cron. 6, 12, etc. 1 Cron. 28, 2.

23. Și a zis:
„Doamne, Dumnezeul lui Israel!
Nu* este Dumnezeu ca Tine, nici al-
tă în ceruri, nici jos pe pămînt: Tu ții*
legămîntul și îndurarea față de robii
Tăi, cari umblă înaintea Ta din toată
inima lor!” Exod. 15, 11. 2 Sam. 7, 22. 1 Cron. 28, 2.

24. Astfel, ai ținut cuvîntul dat ro-
bului tău David, tatăl meu; și ce ai
spus cu gura Ta, îplinești în ziua a-
ceasta cu puterea Ta.

25. Acum, Doamne, Dumnezeul lui
Israel, ține făgăduința pe care ai fă-
cut-o tatălui meu David, cînd ai zis:
„Nu* vei fi lipsit nicicdată înaintea
Mea de un urmaș care să șadă pe scau-
nul de domnie al lui Israel, numai fiii
tăi să ia seamă la calea lor, și să um-
ble înaintea Mea cum ai umblat tu
înaintea Mea.” 2 Sam. 7, 12, 16. Cap. 2, 4.

26. Oh, Dumnezeul lui Israel, împli-
nească-se făgăduința* pe care ai fă-
cut-o robului tău David, tatăl meu!

27. Dar ce! Va locui* oare cu adevă-
rat Dumnezeu pe pămînt? Iată că ce-
rurile și cerurile* cerurilor nu pot
să Te cuprindă: cu cît mai puțin casa
aceasta pe care Ți-am zidit-o eu!

2 Cron. 2, 6. Isa. 66, 1. Ier. 23, 24. Euphr. 7, 40; 17, 24.

2 Cron. 2, 6. Isa. 66, 1. Ier. 23, 24. Euphr. 7, 40; 17, 24.

28. Totuș, Doamne, Dumnezeul meu,

ia aminte la rugăciunea robului Țău și
la cererea lui; ascultă strigătul și ru-
găciunea pe care Ți-o face astăzi ro-
bul Țău.

29. Ochii tăi să fie zi și noapte des-
chiși asupra casei acestuia, asupra lo-
cului despre care ai zis: „Acolo va fi
Numele Meu!” Ascultă rugăciunea pe
care Ți-o face robul Țău în locul
acesta. 2 Cron. 20, 9. Neem. 1, 6.

30. Binevoiește și ascultă* cererea
robului Țău și a poporului Țău Israel,
cînd se vor ruga în locul acesta! As-
cultă-i din locul locuinței Tale, din
ceruri, ascultă-i și iartă-i!

31. Dacă va păcătui cineva împotriva
apropelului său și va fi silit să* iacă
un jurămint, și va veni să jure înaintea
altarului Țău, în casa aceasta, —

32. ascultă-l din ceruri, lucrează, și
fă dreptate robilor Tăi; osîndește* pe
cel vinovat, și întoarce vina purtării
lui asupra capului lui; dă dreptate ce-
lui nevinovat, și fă-i după nevinovăția
lui! Exod. 22, 11. Deut. 2, 1.

33. Cînd* poporul Țău Israel va fi
bătut de vrăjmaș, pentru că a păcătuit
împotriva Ta: dacă se vor întoarce*
la Tine și vor da slavă Numelui Țău,
dacă Ți vor face rugăciuni și cereri în
casa aceasta. —

34. ascultă-i din ceruri, iartă păcatul
poporului Țău Israel, și întoarce-i în
țara pe care ai dat-o părinților lor!

35. Cînd* se va închide cerul, și nu
va fi ploaie, din pricina păcatelor fă-
cute de ei împotriva Ta: dacă se vor
ruga în locul acesta și vor da slavă
Numelui Țău, și dacă se vor abate dela
păcatele lor, pentru că-i vei pedepsi —

36. ascultă-i din ceruri, iartă păcatul
robilor Tăi și al poporului Țău Israel,
învață-l* calea cea* bună pe care tre-
buie să umble, și să trimiți ploaie pe
pămîntul pe care l-ai dat de moștenire
poporului Țău!

37. Cînd foametea*, ciuma, rugina,
tăciunile, lăcustele, de un fel sau altul,
vor fi în țară, cînd vrăjmașul va îm-
presura pe poporul Țău în țara lui, în
cetățile lui, cînd vor fi urgii sau boli
de orice fel: —

38. dacă un om, dacă tot poporul Țău
Israel va face rugăciuni și cereri, și

fiecare își va cunoaște mustrarea cugetului lui și va întinde minile spre casa aceasta, —

39. ascultă-l din ceruri, din locul locuinței Tale, și iartă-l; lucrează, și răsplătește fiecăruia după căile lui, Tu cunoști inima fiecăruia, căci numai Tu cunoști* inima tuturor copiilor oamenilor,

*1 Sam. 16. 7. 1 Cron. 28. 9. Ps. 11. 4. Ier. 17. 10. Fapt. 1. 24.

40. ca să se teamă* de Tine în tot timpul cit vor trăi în țara pe care ai dat-o părinților noștri! *Ps. 130. 4.

41. Când străinul, care nu este din poporul Tău Israel, va veni dintr'o țară depărtată, pentru Numele Tău,

42. căci se va ști că Numele Tău este mare, mina* Ta este tare, și brațul Tău este întins, când va veni să se roage în casa aceasta, — *Deut. 3. 24.

43. ascultă-l din ceruri, din locul locuinței Tale, și dă străinului acelaui tot ce-ți va cere, pentruca toate popoarele pământului să cunoască* Numele Tău, să se teamă** de Tine, ca și poporul Tău Israel, și să știe că Numele Tău este chemat peste casa aceasta pe care am zidit-o eu!

*1 Sam. 17. 46. 2 Reg. 19. 19. Ps. 67. 2. **Ps. 102. 15.

44. Când poporul Tău va ieși la luptă împotriva vrăjmașului său, urmînd calea pe care i-o vei porunci Tu: dacă vor face rugăciuni Domnului, cu privirile întoarse spre cetatea pe care ai ales-o Tu, și spre casa pe care am zidit-o eu Numelui Tău, —

45. ascultă din ceruri rugăciunile și cererile lor, și fă-le dreptate!

46. Când vor păcăui împotriva Ta, — căci* nu este om care să nu păcătuiască, — și Te vei minia împotriva lor și-i vei da în mina vrăjmașului, care-i va duce robi într'o țară** vrăjmașă, depărtată sau apropiată:

*2 Cron. 6. 36. Prov. 20. 9. Ecl. 7. 20. Iac. 3. 2. 1 Ioan. 1. 8. 10. *Lev. 26. 34. 44. Deut. 28. 36, 64.

47. dacă* se vor coborî în ei înșiși, în țara unde vor fi robi, dacă se vor întoarce la Tine, și-ți vor face cereri în țara celor ce-i vor duce în robie, și vor** zice: „Am păcătuat, am săvîrșit fărâdelegi, am făcut rău!“;

*Lev. 26. 40. **Nem. 1. 6. Ps. 106. 6. Dan. 9. 5.

48. dacă se vor întoarce la Tine din toată inima lor și din tot sufletul lor, în țara vrăjmașilor lor cari i-au luat robi, dacă-ți vor face rugăciuni**, cu privirile întoarse spre țara lor, pe care ai dat-o părinților lor, spre cetatea

pe care ai ales-o, și spre casa pe care am zidit-o eu Numelui Tău, —

*Ier. 29. 12, 13, 14. **Dan. 8. 10.

49. ascultă din ceruri, din locul locuinței Tale, rugăciunile și cererile lor: și fă-le dreptate;

50. iartă poporului Tău păcatele lui și toate fărâdelegile făcute împotriva Ta; trezește* mila celor ce-i vor ținea robi, ca să se îndure de ei,

*Ezra 7. 6. Ps. 106. 46.

51. căci sint* poporul Tău și moștenirea Ta, și Tu i-ai scos din Egipt, din mijlocul unui cuptor** de fer!

*Ier. 9. 22. Nem. 1. 10. **Deut. 4. 20. Ier. 11. 4.

52. Ochii Tăi să fie deschiși la cererea robului Tău și la cererea poporului Tău Israel, ca să-i ascuți în tot ce-ți vor cere!

53. Căci Tu i-ai ales din toate celelalte popoare ale pământului, ca să faci din ei moștenirea Ta, cum ai* spus prin robul Tău Moise, când ai scos din Egipt pe părinții noștri, Doamne, Dumnezeu! *Exod. 19. 5. Deut. 9. 26, 29; 14. 2.

54. Când a isprăvit Solomon de spus Domnului toată rugăciunea aceasta și cererea aceasta, s'a sculat dinaintea altarului Domnului, unde ingenunchia, cu minile întinse spre cer.

55. Și stînd în picioare, a binecuvîntat* cu glas tare toată adunarea lui Israel, zicînd:

*2 Sam. 6. 18.

56. „Binecuvîntat să fie Domnul, care a dat odihnă poporului Său Israel, după toate făgăduințele Lui! Din toate bunele cuvinte pe cari le rostise prin robul Său Moise, niciunul n'a rămas* neîmplinit.

*Deut. 12. 10. Ios. 21. 45; 23. 14.

57. Domnul, Dumnezeu nostru, să fie cu noi, cum a fost cu părinții noștri; să* nu ne părăsească și să nu ne lase,

*Deut. 31. 6. Ios. 1. 5.

58. ci să* ne plece inimile spre El, ca să umblăm în toate căile Lui, și să păzim poruncile Lui, legile Lui și rînduiele Lui, pe cari le-a poruncit părinților noștri!

*Ps. 119. 36.

59. Cuvintele acestea, cuprinse în cererile mele înaintea Domnului, să fie zi și noapte înaintea Domnului, Dumnezeului nostru, și să facă în tot timpul dreptate robului Său și poporului Său Israel,

60. pentruca toate popoarele pământului să poată cunoaște* că Domnul** este Dumnezeu și că nu este alt Dumnezeu afară de El!

*Ios. 4. 24. 1 Sam. 17. 46. 2 Reg. 19. 19. **Deut. 4. 36, 39.

61. Inima * voastră să fie în totul a Domnului, Dumnezeului nostru, cum este astăzi, ca să urmați legile Lui și să păziți poruncile Lui.”
o Cap. 11. 4; 15. 9, 14. 2 Reg. 20. 3.

Sfințirea Templului.

62. Împăratul * și tot Israelul împreună cu el au adus jertfe înaintea Domnului.
o 2 Cron. 7. 4, etc.

63. Solomon a junghiat douăzeci și două de mii de boi și o sută douăzeci de mii de oi pentru jertfa de mulțămire, pe care a adus-o Domnului. Așa a făcut împăratul și toți copiii lui Israel sfințirea Casei Domnului.

64. În ziua * aceea, împăratul a sfințit mijlocul curții, care este înaintea Casei Domnului; căci acolo a adus arderile de tot, darurile de mincare, și grăsimile jertfelor de mulțămire, pentru că altarul de aramă * care este înaintea Domnului era prea mic, ca să cuprindă arderile de tot, darurile de mincare, și grăsimile jertfelor de mulțămire.
o 2 Cron. 7. 7. o 2 Cron. 4. 1.

65. Solomon a prăznuit atunci sărbătoarea *, și tot Israelul a prăznuit împreună cu el. O mare multime, venită dela împrejurimile * Hamatului până la pîrîișul Egiptului, s'a strîns înaintea Domnului, Dumnezeului nostru, timp de șapte zile țî, și alte șapte zile, adică patrusprezece zile. * Vers. 2.
Lev. 23. 34. o Num. 34. 8. Jos. 13. 5. Judec. 3. 3. 2 Reg. 14. 25. † Fac. 15. 18. Num. 34. 5. † 2 Cron. 7. 8.

66. În ziua a opta *, a dat drumul poporului. Și ei au binecuvîntat pe împărat, și s'au dus în corturile lor, vesele și cu inima mulțămîită pentru tot binele pe care-l făcuse Domnul robului Său David, și poporului Său Israel.
o 2 Cron. 7. 9, 10.

Dumnezeu Se arată a doua oară.

9. 1. Cînd a isprăvit * Solomon de zidit Casa Domnului, casa * împăratului, și tot țce a găsit cu cale să facă, * 2 Cron. 7. 11, etc. o Cap. 7. 1. † 2 Cron. 8. 6.

2. Domnul S'a arătat a doua oară lui Solomon, cum i Se arătase la * Gaboon. * Cap. 3. 6.

3. Și Domnul i-a zis: „Îți * ascult rugăciunea și cererea pe care Mi-ai făcut-o, sfințesc casa aceasta pe care ai zidit-o ca * să pui în ea pentru totdeauna Numele Meu, și ochii * Mei și inima Mea vor fi acolo pe vecie.”
o 2 Reg. 30. 6. Ps. 10. 17. o Cap. 8. 29. † Deut. 11. 12.

4. Și tu, dacă vei umbra * înaintea Mea, cum * a umblat tatăl tău David, cu inimă curată și cu neprihănire, făcînd tot ce ți-am poruncit, dacă vei păzi legile și poruncile Mele,
o Fac. 17. 1. o Cap. 11. 4, 6, 38; 14. 9; 15. 4.

5. voi întări pe vecie scaunul de domnie al împărăției tale în Israel, cum * am spus tatălui tău David, cînd am zis: „Nu vei fi lipsit niciodată de un urmaș pe scaunul de domnie al lui Israel.”
o 2 Sam. 7. 12, 16. Cap. 2. 4; 6. 12. 1 Cron. 22. 10. Ps. 132. 12.

6. Dar * dacă vă veți abate dela Mine, voi și fiii voștri, dacă nu veți păzi poruncile Mele și legile Mele pe cari vi le-am dat, și dacă vă veți duce să slujiți altor dumnezei și să vă închinați înaintea lor,
o 2 Sam. 7. 14. 2 Cron. 7. 19, 20. Ps. 80. 30, etc.

7. voi * nimici pe Israel din țara pe care i-am dat-o, voi lepăda dela Mine casa pe care am sfințit-o Numele * Meu, și Israel va ajunge de ris ț și de pomină printre toate popoarele. * Deut. 4. 26.
2 Reg. 17. 33; 25. 21. o Jer. 7. 14. † Deut. 28. 37. Ps. 44. 14.

8. Și oricît de înaltă este casa * aceasta, oricine va trece pe lingă ea, va rămînea încremenit și va fluiera. Și va zice: „Pentruce * a făcut Domnul așa țării acesteia și casei acesteia?”
o 2 Cron. 7. 21. o Deut. 29. 24, 25, 26. Jer. 22. 8, 9.

9. Și i se va răspunde: „Pentru că au părăsit pe Domnul, Dumnezeul lor, care a scos pe pîrinții lor din țara Egiptului, pentru că s'au alipit de alți dumnezei, s'au închinat înaintea lor și le-au slujit; de aceea a făcut Domnul să vină peste ei toate aceste rele.”

Cetățile zidite de Solomon.

10. După douăzeci * de ani Solomon zidise cele două case, Casa Domnului și casa împăratului.
o Cap. 6. 37, 38; 7. 1. 1 Cron. 8. 1.

11. Atunci, fiindcă Hiram *, împăratul Tirului, dăduse lui Solomon lemne de cedru și lemne de chiparos, și aur, cit a voit, împăratul Solomon a dat lui Hiram douăzeci de cetăți în țara Galileii.
o 2 Cron. 8. 1.

12. Hiram a ieșit din Tir, să vadă cetățile pe cari i le dădea Solomon. Dar nu i-au plăcut,

13. și a zis: „Ce cetăți mi-ai dat, frate?” Și le-a numit * țara Cabul, nume pe care l-au păstrat pînă în ziua de azi.
o Jos. 19. 7.

14. Hiram trimisese împăratului o sută douăzeci de talanți de aur.

15. Iată cum stau lucrurile cu privire la oamenii de corvoadă * pe cari i-a luat împăratul Solomon pentru zidirea Casei Domnului și a casei sale Milo **, și a zidului Ierusalimului, Hatorului †, Meghidoului †† și Ghezerului ††.

* Cap. 6.13. † Vers. 24. 2 Sam. 5.9. † Jos. 10.36. † Jos. 17.11. † Jos. 16.10. Judc. 1.29.

16. Faraon, împăratul Egiptului, venise și cucerise Ghezerul, îi dăduse foc, și omorise pe Cananiții * cari locuiau în cetate. Apoi îl dăduse de zece fetei lui, nevasta lui Solomon.

* Jos. 16.10.

17. Și Solomon a zidit Ghezerul, Beth-Horonul * de jos; * Jos. 16.3; 21.22. 2 Cron. 8.6.

18. Baalatul * și Tadmorul, în pustia * Jos. 19.44. 2 Cron. 8.4-6, etc.

19. toate cetățile slujindu-i ca magazii și fiind ale lui, cetățile pentru * cară, cetățile pentru călărimă, și tot ce a găsit cu ** cale Solomon să zidească la Ierusalim, la Liban, și în toată țara peste care împărătea.

* Cap. 4.26. ** Vers. 1.

20. Iar * pe tot poporul care mai rămăsese din Amoriți, Hetiți, Fereziți, Heviți și lebusiți, ne făcând parte din copiii lui Israel,

* 2 Cron. 8.7, etc.

21. pe urmașii lor, cari mai rămăsese * după ei în țară și pe cari ** copiii lui Israel nu-i putuseră nimici cu desăvîrșire, Solomon i-a luat † ca robi de corvoadă ††, și așa au fost pînă în ziua de astăzi.

* Judc. 1.21, 27, 29;

3.1. ** Jos. 15.63; 17.12. † Judc. 1.28. †† Fac. 9.25, 26. Ezra 2.65, 68. Neem. 7.57; 11.3.

22. Dar Solomon n'a întrebuințat ca robi * de corvoadă pe copiii lui Israel; căci ei erau oameni de război, slujitorii lui, căpeteniile lui, căpitaniii lui, cirmuitoarii carălor și călărimii lui.

* Lev. 25.39.

23. Căpeteniile puse de Solomon peste lucrări erau în număr de cinci sute cincizeci *, însărcinați să privegheze pe lucrători.

* 2 Cron. 8.10.

24. Fata * lui Faraon s'a suiat din cetatea lui David în casa ** ei, pe care i-o zidise Solomon. Atunci a zidit el Milo †.

* Cap. 3.1. 2 Cron. 8.11. ** Cap. 7.8. 2 Sam. 6.9. † Cap. 11.2. 2 Cron. 32.6.

25. Solomon aducea * de trei ori pe an arderi de tot și jertfe de mulțămire pe altarul pe care-l zidise Domnului, și ardea tămîie pe cel care era înaintea Domnului. Și a isprăvit astfel casa.

* 2 Cron. 8.12, 13, 16.

26. Împăratul * Solomon a mai făcut și corăbii la Etion-Gheber **, lângă

Elot, pe țărmurile mării Roșii, în țara Edomului.

* 2 Cron. 8.17, 18. ** Num. 33.35. Deut. 2.8. Cap. 22.48.

27. Și Hiram * a trimis cu aceste corăbii, la slujitorii lui Solomon, pe înșiși slujitorii lui, marinari cari cunoșteau marea.

* Cap. 10.11.

28. S'au dus la Ofir *, și au luat de acolo aur, patru sute douăzeci de talanți, pe cari i-au adus împăratului Solomon.

* Iov. 22.24.

Impărăteasa din Seba la Ierusalim.

10. Împărăteasa * din Seba a auzit de faima lui Solomon, în ce privește slava Domnului, și a venit să-l încerce ** prin întrebări grele.

* 2 Cron. 9.1, etc. Mat. 12.42. Luc. 11.31. ** Judc. 14.12. Prov. 1.6.

2. A sosit la Ierusalim cu un alai foarte mare, și cu cămile cari aduceau mirodenii, aur foarte mult, și pietre scumpe. S'a dus la Solomon și i-a spus tot ce avea pe inimă.

3. Solomon i-a răspuns la toate întrebările, și n'a fost nimic, pe care împăratul să nu fi știut să i-l lămurească.

4. Împărăteasa din Seba a văzut toată înțelepciunea lui Solomon, și casa pe care o zidise,

5. și bucatele dela masa lui, și locuința slujitorilor lui, și slujbele și hainele celor ce-i slujeau, și paharnicii lui, și arderile de tot * pe cari le aducea în Casa Domnului.

* 1 Cron. 26.16.

6. Uimită, a zis împăratului: „Deci era adevărat ce am auzit în țara mea despre faptele și înțelepciunea ta!

7. Dar nu credeam, pînă n'am venit și n'am văzut cu ochii mei. Și iată că nici pe jumătate nu mi s'a spus. Tu ai mai multă înțelepciune și proșpire de cît am auzit mergindu-ți faima.

8. Ferice * de oamenii tăi, ferice de slujitorii tăi, cari sînt necurmat înaintea ta, cari aud înțelepciunea ta!

* Prov. 8.34.

9. Binecuvîntat * să fie Domnul, Dumnezeuul tău, care a binevoit să te pună pe scaunul de domnie al lui Israel! Pentru că Domnul iubește pentru totdeauna pe Israel, de aceea te-a pus împărat, ca să ** judeci și să faci dreptate.

* Cap. 5.7. ** 2 Sam. 8.15. Ps. 72.2. Prov. 8.15.

10. Ea a dat împăratului * o sută douăzeci de talanți de aur, foarte multe mirodenii, și pietre scumpe. N'au mai venit niciodată în urmă atî-

tea mirodenii cîte a dat împărăteasa din Seba împăratului Solomon.

o Ps. 72, 10, 15.

11. Corăbiile * lui Hiram, cari au adus aur din Ofir, au adus din Ofir și foarte mult lemn de santal și pietre scumpe.

o Cap. 9, 27.

12. Împăratul * a făcut cu lemnul mirositor ** pămînt pentru Casa Domnului și pentru casa împăratului, și arse și alăute pentru cîntăreți. N'a mai venit de atunci lemn de acesta mirositor, și nu s'a mai văzut pînă în ziua de azi.

o 2 Cron. 9, 11. o 2 Cron. 9, 10.

13. Împăratul Solomon a dat împărătesei din Seba tot ce a dorit, tot ce a cerut, și i-a mai dat și pe deasupra daruri vrednice de un împărat ca Solomon. Apoi ea s'a întors și s'a dus în țara ei, cu slujitorii ei.

Bogățiile lui Solomon.

14. Greutatea aurului care venea lui Solomon pe fiecare an, era de șase sute șase zeci și șase de talanți de aur,

15. afară de ce scotea dela negustorii cei mari și din negotul * cu mărfuri, dela toți împărații Arabiei, și dela dregătorii țării.

o 2 Cron. 9, 24. Ps. 72, 10.

16. Împăratul Solomon a făcut două sute de scuturi mari de aur bătut, și pentru fiecare din ele a întrebuițat șase sute de sicli de aur,

17. și alte trei * sute de scuturi mici de aur bătut, și pentru fie care din ele a întrebuițat trei mine de aur; și împăratul le-a pus în casa ** numită Pădurea Libanului.

o Cap. 14, 26. o Cap. 7, 2.

18. Împăratul * a făcut un mare scaun de domnie de fildeș, și l-a acoperit cu aur curat.

o 2 Cron. 9, 17, etc.

19. Scaunul acesta de domnie avea șase trepte, și partea de sus era rotundă pe dinapoi, de fiecare parte a scaunului erau răzîmători: lingă răzîmători stăteau doi lei,

20. și pe cele șase trepte stăteau doisprezece lei de o parte și de alta. Așa ceva nu s'a făcut pentru nici o împărăție.

21. Toate paharele * împăratului Solomon erau de aur, și toate vasele din casa pădurii Libanului erau de aur curat. Nimic nu era de argint: pe vremea lui Solomon argintul n'avea nici o trecere.

o 2 Cron. 9, 20, etc.

22. Căci împăratul avea pe mare corăbii * din Tars cu ale lui Hiram;

și corăbiile din Tars veneau la fiecare trei ani, aducînd aur și argint, fildeș, maimuțe și păuni.

o Fnc. 10, 4. 2 Cron. 20, 26.

23. Împăratul Solomon a întrecut * pe toți împărații pămîntului în bogății și înțelepciune.

o Cap. 3, 12, 13, 4, 30.

24. Toată lumea căuta să vadă pe Solomon, ca să audă înțelepciunea pe care o pusese Dumnezeu în inima lui.

25. Și fie care își aducea darul lui: lucruri de argint și lucruri de aur, haine, arme, mirodenii, cai și catini; așa era în fiecare an.

26. Solomon * a strîns ** cară și călărimă; avea o mie patru sute de cară și douăsprezece mii de călăreți, pe cari i-a pus în cetățile unde își făcea carăle și la Ierusalim lingă împărat.

o Cap. 4, 26. 2 Cron. 1, 11; 9, 25. o Deut. 17, 16.

27. Împăratul * a făcut ca argintul să fie tot așa de obicinuit la Ierusalim ca pietrele, și cedrii tot așa de mulți ca smochinii din Egipt cari cresc pe cîmpie.

o 2 Cron. 1, 15-17.

28. Solomon își aducea * caii din Egipt; o ceată de negustori de ai împăratului se ducea să-i ia cu grămadă pe un preț hotărît:

o Deut. 17, 16. 2 Cron. 1, 16; 9, 26.

29. un car se aducea din Egipt cu șase sute de sicli de argint, și un cal cu o sută cincizeci de sicli. Deasemenea * aduceau cai cu ei pentru toți împărații Hetiților și pentru împărații Siriei.

o Ios. 1, 4. 2 Reg. 7, 4.

Femeile străine.

11. Împăratul * Solomon a iubit * multe femei străine, afară de fata lui Faraon; Moabite, Amonite, Edomite, Sidoniene, Heteite,

o Neem. 13, 26. o Deut. 17, 17.

2. cari făceau parte din neamurile despre cari Domnul zisese copiilor lui Israel: „Să nu intrați * la ele, și nici ele să nu intre la voi; căci v'ar întoarce negreșit inimile înspre dumnezeii lor.“ De aceste neamuri s'a alipit Solomon, tirît de iubire.

o Exod. 34, 16. Deut. 7, 3, 4.

3. A avut de neveste șapte sute de crăiese împărătești și trei sute de fiitoare; și nevestele i-au abătut inima.

4. Cînd a îmbătrînit Solomon, nevestele * i-au plecat inima spre alți dumnezei; și inima ** nu i-a fost în totul a Domnului, Dumnezeului său, cum fusese inima tatălui său David.

o Deut. 17, 17. Neem. 13, 26. o Cap. 8, 81. o Cap. 9, 4.

5. Solomon s'a dus după Astartea*, zeita Sidonienilor, și după Milcom, uriciunea Amoniților.

* Vers. 33, Judec. 2. 13. 2 Reg. 23. 13.

6. Și Solomon a făcut ce este rău înaintea Domnului, și n'a urmat în totul pe Domnul, ca tatăl său David.

7. Atunci* Solomon a zidit pe muntele** din fața Ierusalimului un loc înalt pentru Chemoș †, uriciunea Moabului, pentru Moloc, uriciunea fiilor lui Amon.

* Num. 33. 52, 66 2 Reg. 23. 13, † Num. 21. 29, Judec. 11. 24.

8. Așa a făcut pentru toate nevestele lui străine, cari aduceau tămîie și jertfe dumnezeilor lor.

9. Domnul S'a miniat pe Solomon, pentru că își abătuse inima* dela Domnul, Dumnezeuul lui Israel, care i Se arătase** de două ori. * Ver. 2, 3. ** Cap. 3. 6; 9. 2.

10. În privința aceasta îi spusese* să nu meargă după alți dumnezei; dar Solomon n'a păzit poruncile Domnului.

* Cap. 6. 12; 9. 6.

11. Și Domnul a zis lui Solomon: „Fiindcă ai făcut așa, și n'ai păzit legământul Meu și legile Mele pe cari ți le-am dat, voi rupe* împărăția dela tine și o voi da slujitorului tău.

* Vers. 31, Dan. 12. 15, 16.

12. Numai, nu voi face lucrul acesta în timpul vieții tale, pentru tatăl tău David. Ci din mîna fiului tău o voi rupe.

13. Nu voi* rupe însă toată împărăția; voi lăsa o seminție** fiului tău, din pricina robului Meu David, și din pricina Ierusalimului, pe † care l-am ales. * 2 Sam. 7. 15, Ps. 69. 33. ** Cap. 12. 20. † Deut. 12. 11.

Vrăjmășia lui Hadad și Rezon.

14. Domnul* a ridicat un vrăjmaș lui Solomon: pe Hadad, Edomitul, din neamul împărătesc al Edomului.

* 1 Cron. 6. 26.

15. Pe vremea cînd a bătut David Edomul*, loab, căpetenia oștirii, suindu-se să îngroape morții, a ucis toată partea** bărbătească din Edom;

* 2 Sam. 8. 14. 1 Cron. 18. 12, 13. ** Num. 24. 10. Deut. 20. 13.

16. A rămas acolo șase luni cu tot Israelul, pîna ce a nimicit toată partea bărbătească.

17. Atunci Hadad a fugit cu niște Edomiți, slujitori ai tatălui său, și s'a dus în Egipt.

Hadad era încă un băiat pe atunci. 18. Plecînd din Madian, s'au dus la Paran, au luat cu ei niște oameni din

Paran, și au ajuns în Egipt la Faraon, împăratul Egiptului. Faraon a dat o casă lui Hadad, i-a purtat grijă de mincare, și i-a dat moșii.

19. Hadad a căpătat trecere înaintea lui Faraon, pînă acolo încît Faraon i-a dat de nevastă pe sora nevestei lui, sora împărătesei Tahpenes.

20. Sora Tahpenci i-a născut pe fiul său Ghenubat. Tahpenes l-a înțercat în casa lui Faraon; și Ghenubat a fost în casa lui Faraon, în mijlocul copiilor lui Faraon.

21. Cînd a auzit* Hadad în Egipt că David a adormit cu părinții lui, și că loab, căpetenia oștirii, murise, a zis lui Faraon: „Lasă-mă să mă duc în țara mea.”

* Cap. 2. 10, 34.

22. Și Faraon i-a zis: „Ce-ți lipsește la mine, de dorești să te duci în țara ta?” El a răspuns: „Nimic, dar lasă-mă să plec.”

23. Dumnezeu a ridicat un alt vrăjmaș lui Solomon: pe Rezon, fiul lui Eliada, care fugise dela stăpînul său Hadadezer*, împăratul din Toba.

* 2 Sam. 8. 3.

24. El strinsese niște oameni la el, și se făcuse capul cetei, cînd* a măcelărit David oștile stăpînului său. S'au dus la Damasc, și s'au așezat acolo și au domnit la Damasc.

* 2 Sam. 8. 3; 10. 8, 18.

25. El a fost un vrăjmaș al lui Israel în tot timpul vieții lui Solomon, în același timp cînd îi făcea rău Hadad, și ura pe Israel. El a împărățit peste Siria.

Proorocul

Ahia vestește lui Ieroboam desbinarea.

26. Și Ieroboam*, slujitorul lui Solomon, a ridicat mîna împotriva împăratului. El era fiul lui Nebat, Efrațit din Tereda, și avea ca mamă pe o văduvă numită Terua. * Cap. 12. 2. 2 Cron. 13. 6.

27. Iată cu ce prilej a ridicat* el mîna împotriva împăratului. Solomon** zidea Milo, și închidea spărturile cetății tatălui său David. * 2 Sam. 20. 21. ** Cap. 9. 24.

28. Ieroboam era tare și viteaz; și Solomon, vîzînd pe tînărul acesta la lucru, i-a dat privigherea peste toți oamenii de corvoadă din casa lui Iosif.

29. În vremea aceea, Ieroboam, ieșînd din Ierusalim, a fost întîlnit pe drum de proorocul Ahia* din Silo, îmbrăcat cu o haină nouă. Erau amîndoi singuri pe cîmp.

* Cap. 14. 2.

1. Sau: Hadadezar.

372

30. Ahia a apucat haina nouă pe care o avea pe el, a rupt-o* în două sprezece bucăți,
* 1 Sam. 15.27; 24.5.

31. și a zis lui Ieroboam: „Ia-ți zece bucăți! Căci așa vorbește* Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Iată, voi rupe împărăția din mîna lui Solomon, și-ți voi da zece semînții.
* Vers. 11, 13.

32. Dar el va avea o semînție, din pricina robului Meu David, și din pricina Ierusalimului, cetatea pe care am ales-o din toate semînțiile lui Israel.

33. Și aceasta, pentru că* M'au părăsit, și s'au închinat înaintea Astarteei, sit, și s'au închinat înaintea Chezeiți Sidonienilor, înaintea lui Amon, dumnezeul Moabului, și înaintea lui Milcom, dumnezeul fiilor lui Amon, și pentru că n'au umblat în căile Mele, ca să facă ce este drept înaintea Mea, și să păzească legile și poruncile Mele, cum a făcut David, tatăl lui Solomon.
* Vers. 5, 6, 7.

34. Nu voi lua din mîna lui toată împărăția, căci îl voi ține domn în tot timpul vieții lui, pentru robul Meu David, pe care l-am ales, și care a păzit poruncile și legile Mele.

35. Dar* voi lua împărăția din mîna fiului său, și-ți voi da zece semînții din ea;
* Cap. 12. 16, 17.

36. voi lăsa o semînție fiului său, pentru ca robul Meu David* să aibă totdeauna o lumină înaintea Mea la Ierusalim, cetatea pe care am ales-o să pun în ea Numele Meu.
* Cap. 15. 4. 2 Reg. 8.19. Ps. 132. 17.

37. Pe tine te voi lua, și vei domni peste tot ce-ți va dori sufletul, vei fi împăratul lui Israel.

38. Dacă vei asculta de tot ce-ți voi porunci, dacă vei umbla în căile Mele, și dacă vei face ce este drept înaintea Mea, păzind legile și poruncile Mele, cum a făcut robul Meu David, vei fi* cu tine, îți voi** zidi o casă trăinică, așa cum am zidit lui David, și-ți voi da ție pe Israel.
* 10s. 1.6. * 2 Sam. 7.11, 27.

39. Voi smeri prin aceasta sămînța lui David, dar nu pentru totdeauna.“

40. Solomon a căutat să omoare pe Ieroboam. Și Ieroboam s'a sculat, și a fugit în Egipt la Șisac, împăratul Egiptului; a locuit în Egipt pînă la moartea lui Solomon.

Moartea lui Solomon.

41. Celelalte* fapte ale lui Solomon, tot ce a făcut el, și înțelepciunea lui,

nu sînt scrise oare în cartea faptelor lui Solomon?

42. Solomon a domnit patruzeci de ani* la Ierusalim peste tot Israelul.
* 2 Cron. 9.30. * 2 Cron. 9.30.

43. Apoi Solomon a adormit* cu părintii lui, și a fost îngropat în cetatea tatălui său David. În locul lui a domnit fiul său Roboam**.

* 2 Cron. 9.31. ** Mal. 1.1.

ÎMPĂRAȚII LUI IUDA ȘI ÎMPĂRAȚII LUI ISRAEL, DE LA DESBINAREA ÎMPĂRAȚIEI PÎNĂ LA IOSAFAT, ÎMPĂRATUL LUI IUDA, ȘI AHAB, ÎMPĂRATUL LUI ISRAEL.

(Capitolele 12-22. 2 Cronici 10-20. Osea 4. 15, 17; 6 10, 11)

Desbinarea împărăției.

12. 1. Roboam* s'a dus la Sihem, căci tot Israelul venise la Sihem să-l facă împărat.
* 2 Cron. 10. 1, etc.

2. Cînd a auzit lucrul acesta Ieroboam*, fiul lui Nebat, era tot în Egipt*, unde fugise de împăratul Solomon, și în Egipt locuia.

* Cap. 11. 28. ** Cap. 11. 40.

3. Au trimis să-l cheme. Atunci Ieroboam, și toată adunarea lui Israel au venit la Roboam și i-au vorbit așa:

4. „Tatăl tău ne-a îngreuiat jugul*; acum tu ușurează această aspră robie și jugul greu pe care l-a pus peste noi tatăl tău. Și îți vom sluji.“

* 1 Sam. 8. 11-18. Cap. 4.7.

5. El le-a zis: „Duceți-vă, și întoarceți-vă la mine peste trei zile.“ Și poporul a plecat.

6. Împăratul Roboam s'a sfătuit cu bătrînii cari fuseseră pe lîngă tatăl său Solomon, în timpul vieții lui, și a zis: „Ce mă sfătuți să răspund poporului acestuia?“

7. Și iată ce i-au zis ei: „Dacă* vei îndatora astăzi pe poporul acesta, dacă le faci ce cer, și dacă le vei răspunde cu vorbe binevoitoare, îți vor sluji pe vecie.“
* 2 Cron. 10. 7. Prov. 15.1.

8. Dar Roboam a lăsat sfatul pe care i-l dădeau bătrînii, și s'a sfătuit cu tinerii cari crescuseră cu el și cari erau împrejurul lui.

9. El a zis: „Ce mă sfătuți să răspund poporului acestuia, care-mi vorbește așa: „Ușurează-ne jugul pe care l-a pus peste noi tatăl tău?“

10. Și iată ce i-au zis tinerii cari crescuseră cu el: „Să spui așa poporului acestuia care ți-a vorbit astfel: „Tatăl tău ne-a îngreuiat jugul, tu ușurează-ni-l!“ Să le vorbești așa: „Degetul meu cel mic va fi mai gros decât coapsele tatălui meu.

11. Acum, tatăl meu a pus peste voi un jug greu, dar eu vi-l voi face și mai greu; tatăl meu v'a bătut cu bice, dar eu vă voi bate cu scorioane.“

12. Ieroboam și tot poporul au venit la Roboam a treia zi, după cum zisese împăratul: „Întoarceți-vă la mine peste trei zile!“

13. Împăratul a răspuns aspru poporului. A lăsat sfatul pe care i-l dăduseră bătrînii,

14. și le-a vorbit astfel, după sfatul tinerilor: „Tatăl meu v'a îngreuiat jugul, dar eu vi-l voi face și mai greu; tatăl meu v'a bătut cu bice, dar eu vă voi bate cu scorioane.“

15. Astfel împăratul n'a ascultat pe popor; căci lucrul acesta a fost cîrmuit de Domnul, în vederea împlinirii cuvîntului, pe care-l spusese Domnul prin Ahia din Silo lui Ieroboam, fiul lui Nebat. 2 Cron. 10. 15; 22. 7; 26. 20. *Cap. 11. 11, 31.

16. Cînd a văzut tot Israelul că împăratul nu-l ascultă, poporul a răspuns împăratului: „Ce parte avem noi cu David? Noi n'avem moștenire cu fiul lui Isai! La corturile tale, Israele! Acum vezi-ți de casă, Davide!“ Și Israel s'a dus în corturile lui. *2. Sam. 20. 1.

17. Copiii lui Israel cari locuiau în cetățile lui Iuda, au fost singurii peste cari a domnit Roboam. *Cap. 11. 13, 36.

18. Atunci împăratul Roboam a trimis la ei pe Adoram, care era mai mare peste biruri. Dar Adoram a fost ucis cu pietre de tot Israelul, și a murit. Și împăratul Roboam s'a grăbit să se suie într'un car, ca să fugă la Ierusalim. *Cap. 4. 6; 5. 14.

19. Astfel s'a deslipit Israel de casa lui David pînă în ziua de azi. *2 Reg. 17. 21.

20. Tot Israelul, auzind că Ieroboam s'a întors, au trimis să-l cheme în adunare, și l-au făcut împărat peste tot Israelul. Semînția lui Iuda a fost singura care a mers după casa lui David. *Cap. 11. 13, 32.

21. Roboam a ajungînd la Ierusalim, a strîns toată casa lui Iuda și semînția lui Beniamin, o sută optzeci de mii de

oameni aleși, buni pentru război, ca să lupte împotriva casei lui Israel și s'o aducă înapoi sub stăpînirea lui Roboam, fiul lui Solomon. *2 Cron. 11. 1.

22. Dar cuvîntul lui Dumnezeu a vorbit astfel lui Șemaia, omul lui Dumnezeu: *Cron. 11. 2.

23. „Vorbește lui Roboam, fiul lui Solomon, împăratul lui Iuda, și întregii case a lui Iuda și a lui Beniamin, și celuiului popor, și spune-le:

24. „Așa vorbește Domnul: „Nu vă suiți, și nu faceți război împotriva fraților voștri, copiii lui Israel! Fiecare din voi să se întoarcă acasă, căci de la Mine s'a întimplat lucrul acesta.“ Ei au ascultat de cuvîntul Domnului, și s'au întors acasă, după cuvîntul Domnului. *Vers. 16.

Cei doi viței de aur.

25. Ieroboam a zidit Sihemul* pe muntele lui Efraim, și a locuit acolo; apoi a ieșit de acolo, și a zidit** Penuel. *Jude. 9. 45. **Jude. 8. 17.

26. Ieroboam a zis în inima sa: „Împărăția s'ar putea acum să se întoarcă la casa lui David.

27. Dacă poporul acesta se va* sui la Ierusalim să aducă jertfe în Casa Domnului, inima poporului acestuia se va întoarce la domnul său, la Roboam, împăratul lui Iuda, și mă vor omori și se vor întoarce la Roboam, împăratul lui Iuda.“ *Deut. 12. 5, 6.

28. După ce s'a sfătuit, împăratul a făcut doi viței de aur, și a zis poporului: „Destul v'ați suit la Ierusalim; Israele! Iată** Dumnezeuul tău care te-a scos din țara Egiptului.“ *2 Reg. 10. 29; 17. 16. **Exod. 32. 4. 8.

29. A așezat unul din acești viței la Betel*, iar pe celalt l-a pus în Dan. *Fac. 28. 19. Osea 4. 15.

30. Și fapta aceasta a fost un prilej* de păcătuire. Poporul se ducea să se închine înaintea unuia din viței pînă la** Dan. *Jude. 18. 29. **Cap. 13. 34. 2 Reg. 17. 21.

31. Ieroboam a făcut o casă* de înălțimi și a pus** preoți luați din tot poporul, cari nu făceau parte din fiii lui Levi. *Cap. 13. 32. **Num. 3. 10. Cap. 13. 33. 2 Reg. 17. 32. 2 Cron. 11. 14, 15. Ezech. 44. 7, 8.

32. A rînduit o sărbătoare în luna a opta, în ziua a cincisprezecea a lunii, ca sărbătoarea* care se prăznuia în Iuda, și a adus jertfe pe altar. Iată ce a făcut la Betel, ca să se aducă jertfe vițelor pe cari-i făcuse el. A pus**

în slujbă la Betel pe preoții înălțimi-
lor ridicade de el.

33. Și a jertfit pe altarul pe care-l fă-
cuse la Betel, în ziua a cincisprezece
a lunii a opta, lună pe care o alesese
a bunului lui plac. A hotărât-o ca
după bunul lui plac. A hotărât-o ca
sărbătoare pentru copiii lui Israel, și
s'a suit la altar să ardă tămâie.*

* Num. 15, 39. * Cap. 13, 1.

*Un om al lui Dumnezeu vorbește im-
potriva altarului.*

13 1. Dar iată că un om al lui Dum-
nezeu a venit* din Iuda la Betel,
trimesc de cuvântul Domnului, tocmai
pe cind stătea* Ieroboam la altar să
ardă tămâie.

* 2 Reg. 23, 17. * Cap. 12, 32, 33.

2. El a strigat împotriva altarului,
după cuvântul Domnului, și a zis: „Al-
tarule! Altarule! Așa vorbește Dom-
nul: „Iată că se va naște un fiu casei
lui David; numele lui va fi Iosia*; el
va junghia pe tine, pe preoții înălțimi-
lor, cari ard tămâie pe tine, și pe tine
se vor arde osăminte omenestii!“

* 2 Reg. 23, 15, 16.

3. Și în aceeași zi a dat un* semn, zi-
cînd: „Acesta este semnul care arată
că Domnul a vorbit: Altarul se va des-
pica, și cenușa de pe el se va vărsa.“

* Isa. 7, 14. Ioan 2, 18. 1 Cor. 1, 22.

4. Cînd a auzit împăratul cuvîntul
pe care-l strigase omul lui Dumnezeu
împotriva altarului din Betel, a întins
mina de pe altar, zicînd: „Prindeți-l!“
Și mina, pe care o întinsese Ieroboam
împotriva lui, s'a uscat, și n'a putut
s'o întoarcă înapoi.

5. Altarul s'a despicat, și cenușa de
pe el s'a vărsat, după semnul pe care-l
dăduse omul lui Dumnezeu, potrivit
cu cuvîntul Domnului.

6. Atunci împăratul a luat cuvîntul,
și a zis omului lui Dumnezeu: „Roa-
gă-te* Domnului, Dumnezeului tău, și
cere-î să-mi pot trage mina înapoi.“
Omul lui Dumnezeu s'a rugat Do-
mnului și împăratul a putut să-și tragă
înapoi mîna, care s'a făcut sănătoasă
ca mai înainte.

* Exod. 8, 9, 28; 10, 17. Num. 21, 7. Fopl. 8, 24. Iac. 5, 16.

7. Împăratul a zis omului lui Dum-
nezeu: „Intră cu mine în casă, să iei
ceva de mîncare, și-ți voi da* un dar.“

* 1 Sam. 9, 7. 2 Reg. 5, 15.

8. Omul lui Dumnezeu a zis împăra-
tului: jumătate* din casa ta să-mi dai,
și n'aș intra cu tine. Nu voi mîncă

pine, și nu voi bea apă în locul ace-
sta;

* Num. 22, 18; 24, 13.

9. căci iată ce poruncă mi-a fost dată,
prin cuvîntul Domnului: „Să* nu mî-
ninci pine nici să bei apă, și nici să nu
te întorci pe drumul pe care te vei
duce.“

* 1 Cor. 3, 11.

10. El a plecat pe un alt drum, și nu
s'a întors pe drumul pe care venise la
Betel.

Omul lui Dumnezeu, omorît de un leu.

11. În Betel locuia un prooroc bătrîn.
Fiii săi au venit și i-au istorisit toate
lucrurile pe care le făcuse omul lui
Dumnezeu la Betel în ziua aceea, pre-
cum și cuvintele pe cari le spusese
împăratului. După ce au istorisit ta-
lălui lor toate,

12. el le-a zis: „Pe ce drum a ple-
cat?“ Fiii săi văzuseră pe ce drum ple-
case omul lui Dumnezeu, care venise
din Iuda.

13. Și a zis fiilor săi: „Puneți-mi
șaua pe măgar.“ I-au pus șaua pe mă-
gar, și a încălecat pe el.

14. S'a dus după omul lui Dumnezeu,
și l-a găsit stînd supt un stejar. Și i-a
zis: „Tu ești omul lui Dumnezeu care
a venit din Iuda?“ El a răspuns: „Eu
sînt.“

15. Atunci el i-a zis: „Vino cu mine
acasă, și să iei ceva să mîncînci.“

16. Dar el a răspuns: „Nu pot* nici
să mă întorc cu tine, nici să intru la
tine. Nu voi mîncă pine și nici nu voi
bea apă cu tine în locul acesta;“

* Vers. 8, 9.

17. căci mi s'a spus, prin cuvîntul*
Domnului: „Să nu mîninci pine nici
să nu bei apă acolo, și nici să nu te
întorci pe drumul pe care te veiduce.“

* Cap. 20, 35. 1 Tes. 4, 15.

18. Și el i-a zis: „Și eu sînt prooroc
ca tine; și un înger mi-a vorbit din
partea Domnului, și mi-a zis: „Adu-
l acasă cu tine ca să mînce pine și
să bea apă.“ Il mintea.

19. Omul lui Dumnezeu s'a întors cu
el, și a mîncat pine și a băut apă în
casa lui.

20. Pe cînd stăteau ei la masă, cu-
vîntul Domnului i-a vorbit proorocului,
care-l adusese înapoi.

21. Și el a strigat omului lui Dum-
nezeu care venise din Iuda: „Așa vor-
bește Domnul: „Pentru că n'ai ascu-
tat porunca Domnului, și n'ai păzit
porunca pe care ți-o dăduse Domnul
Dumnezeul tău;

22. pentru că te-ai întors, și ai mâncat pine și ai băut apă, în locul despre care^{*} îți spusese: „Să nu măninci pine și să nu bei apă acolo“, — trupul tău mort nu va intra în mormintul părinților tăi.“^{* Vers. 9.}

23. Și, după ce a mâncat pine și a băut apă proorocul pe care-l întorsese, i-a pus șaua pe măgar.

24. Omul lui Dumnezeu a plecat; și a fost înfilit pe drum de un leu^{*} care l-a omorât. Trupul lui mort era întins pe drum; măgarul a rămas lângă el, și leul stătea și el lângă trup.^{* Cap. 20, 36.}

25. Și niște oameni cari treceau pe acolo, au văzut trupul întins în drum și leul stînd lângă trup; și au spus lucrul acesta, la venirea lor în cetatea în care locuia proorocul cel bătrîn.

26. Cînd a auzit lucrul acesta proorocul care întorsese depe drum pe omul lui Dumnezeu, a zis: „Este omul lui Dumnezeu care n'a ascultat de porunca Domnului, și Domnul l-a dat în ghiarele leului, care l-a sfîrșiat și l-a omorât, după cuvîntul pe care i-l spusese Domnul.“

27. Apoi, îndreptîndu-se către fiii săi, a zis: „Puneți-mi șaua pe măgar.“ Au pus șaua pe măgar,

28. și el a plecat. A găsit trupul întins în drum, și măgarul și leul stînd lângă trup. Leul nu mîncase trupul și nu sfîșiasse pe măgar.

29. Proorocul a ridicat trupul omului lui Dumnezeu, l-a pus pe măgar, și l-a adus înapoi; și bătrînul prooroc s'a întors în cetate să-l jălească și să-l îngroape.

30. I-a pus trupul în mormînt și l-au jălit, zicînd: „Vai^{*}, frate!“^{* Jer. 22, 18.}

31. După ce l-a îngropat, a zis fiilor săi: „Cînd voi muri, să mă îngroapeți în mormîntul în care este îngropat omul lui Dumnezeu; să-mi puneți oasele^{*} lângă oasele lui.“^{* 2 Reg. 23, 17, 18.}

32. Căci se^{*} va împlini cuvîntul pe care l-a strigat el din partea Domnului împotriva, altarului din Betel, și împotriva tuturor capîștelor de înălțimi din cetățile^{**} Samariei.“^{* Vers. 2. 2 Reg. 23, 16, 19. ** Cap. 16, 34.}

Neascultarea lui Ieroboam.

33. După întîmplarea^{*} aceasta, Ieroboam nu s'a abătut de pe calea lui cea rea. A pus iarăși preoți pentru înălțimi, luați din tot poporul: pe ori-

cine dorea, în sfînștea preot al înălțimilor.^{* Cap. 12, 31, 32. 2 Cron. 11, 15; 13, 9.}

34. Și fapta aceasta a fost^{*} un prilej de păcătuire pentru casa lui Ieroboam, și pentru aceasta a fost nimicită^{**} ea și stearsă de pe fața pămîntului.^{* Cap. 12, 30. ** Cap. 14, 10.}

Nevasta lui Ieroboam la proorocul Ahia.

14. 1. În vremea aceea, s'a îmbolnăvit Abiia, fiul lui Ieroboam.

2. Și Ieroboam a zis nevestei sale: „Scoală-te, te rog, și schimbă-ți hainele, ca să nu se știe că ești nevasta lui Ieroboam și du-te la Silo. Iată că acolo este Ahia, proorocul; el mi-a spus că voi^{*} fi împăratul poporului acestuia.“^{* Cap. 11, 31.}

3. Ia^{*} cu tine zece pini, turte, și un vas cu miere, și intră la el: el îți va spune ce va fi cu copilul.“^{* 1 Sam. 9, 7, 8.}

4. Nevasta lui Ieroboam a făcut așa; s'a sculat, s'a dus^{*} la Silo, și a intrat în casa lui Ahia. Ahia nu mai putea să vadă, căci ochii i se întunecaseră de bătrîneță.^{* Cap. 11, 29.}

5. Domnul spusese lui Ahia: „Nevasta lui Ieroboam are să vină să te întrebde de fiul ei, pentru că este bolnav. Să vorbești așa și așa. Ea cînd va veni, se va da drept alta.“

6. Cînd a auzit Ahia vietul pașilor ci, în clipa cînd intra pe ușă, a zis: „Intră, nevasta lui Ieroboam; pentruce vrei să te dai drept alta? Sint însărcinat să-ți vestesc lucruri aspre.“

7. Du-te, și spune lui Ieroboam: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Te-am^{*} ridicat din mijlocul poporului, te-am pus căpetenie peste poporul Meu Israel,“^{* 2 Sam. 12, 7, 8. Cap. 16, 2.}

8. am^{*} rupt împărăția dela casa lui David, și ți-am dat-o ție, și n'ai fost ca robul Meu David, care^{**} a păzit poruncile Mele și a umblat după Mine din toată inima lui, nefăcînd decît ce este drept înaintea Mea.^{* Cap. 11, 31. ** Cap. 11, 33, 38; 16, 6.}

9. Tu ai făcut^{*} mai rău decît toți ceice au fost înaintea ta: te-ai dus să-ți faci alți dumnezei și chipuri turnate ca să Mă minii, și M'ai lepădat^{**} înapoia ta!^{* Cap. 12, 28. 2 Cron. 11, 15. ** Num. 9, 26. Ps. 50, 17. Ezech. 23, 36.}

10. De aceea, voi trimete nenorocirea^{*} peste casa lui Ieroboam, voi nimici^{**} pe oricine este al lui Ieroboam, fie rob, fie slobod în Israel, și voi

mătura casa lui Ieroboam, cum se mătură murdăriile, pînă va peri. ^{Cap. 15. 29.}
tură murdăriile, pînă va peri. ^{Cap. 15. 29.}
^{Cap. 21. 21, 2 Reg. 9. 8, † Deut. 32. 36, 2 Reg. 14. 36.}

11. Cel * ce va muri în cetate din casa lui Ieroboam, va fi mîncat de cîini, și cel ce va muri pe cîmp va fi mîncat de păsările cerului. Căci Domnul a vorbit. ^{Cap. 16. 4; 21. 24.}

12. Tu, scoală-te și du-te acasă. Și cum îți vor pași * picioarele în cetate, copilul va muri. ^{Vers. 17.}

13. Tot Israelul îl va plînge, și-l vor îngropa; căci el este singurul din casa lui Ieroboam care va fi pus într'un mormînt, pentru că este singurul * din casa lui Ieroboam în care s'a găsit ceva bun înaintea Domnului, Dumnezului lui Israel. ^{2 Cron. 12. 12; 19. 3.}

14. Domnul va pune peste Israel un împărat *, care va nimici casa lui Ieroboam în ziua aceea. Și nu se întîmplă oare chiar acum lucrul acesta? ^{Cap. 15. 27, 28, 29.}

15. Domnul va lovi pe Israel, și Israel va fi ca trestia clătînată în ape; va smulge * pe Israel din această țară bună * pe care o dăduse părinților lor, și-i va împrăștiă dincolo de Rîu, pentru că †† și-au făcut idoli, minîind pe Domnul. ^{2 Reg. 17. 6, Ps. 52. 5, †† Jos. 23. 16, 16, † 2 Reg. 15. 29, †† Exod. 34. 13, Deut. 12. 3, 4.}

16. Va părăsi pe Israel, din pricina păcatelor * pe cari le-a făcut Ieroboam și în cari a tirît și pe Israel. ^{Cap. 12. 30; 13. 34; 15. 30, 34; 16. 2.}

17. Nevasta lui Ieroboam s'a sculat, și a plecat. A ajuns la Tirța *; și cum * a atîns pragul casei, copilul a murit. ^{Cap. 16. 6, 8, 15, 23, Cînt. 6. 4, †† Vers. 12.}

18. L-au îngropat, și tot Israelul l-a plîns, după cuvîntul * Domnului, pe care-l spusese prin robul Său Ahia, proorocul. ^{Vers. 13.}

Moartea lui Ieroboam.

19. Celelalte fapte ale lui Ieroboam, cum a făcut * război și cum a domnit, sînt scrise în cartea Cronicilor Împăraților lui Israel. ^{2 Cron. 13. 2, etc.}

20. Ieroboam a împărățit douăzeci și doi de ani; apoi a adormit cu părinții săi. Și în locul lui a împărățit fiul său Nadab.

Domnia lui Roboam.

21. Roboam, fiul lui Solomon, a împărățit peste Iuda. Avea patruzeci * și unu de ani cînd s'a făcut împărat, și a împărățit șaptesprezece ani la Ieru-

salim, cetatea * pe care o alesese Domnul din toate semințiile lui Israel, ca să-și pună Numele în ea. Mamă-sa se chema † Naama, Amonita. ^{2 Cron. 12. 13, †† Cap. 11. 36, †† Gen. 3.}

22. Iuda * a făcut ce este rău înaintea Domnului; și, prin păcatele pe cari le-au săvîșit, l-au stîrnit * gelozia mai mult decît părinții lor. ^{2 Cron. 12. 1, †† Deut. 32. 21, Ps. 78. 68, 1 Cor. 10. 22.}

23. Și-au zidit și ei înălțimi * cu stilpi închinăți idoloilor și Astartee * pe orice deal înalt și supt † orice copac verde. ^{Deut. 12. 2, Ezech. 16. 24, 25, †† 2 Reg. 17. 9, 10, †† 1 Sam. 5. 7, 5.}

24. Au fost chiar și sodomiti * în țară. Au făcut de toate uriciunile neamurilor pe cari le izgonise Domnul dinaintea copiilor lui Israel. ^{Deut. 23. 17, Cap. 15. 12; 22. 46, 2 Reg. 23. 7.}

25. În al cincilea an * al împărăției lui Roboam, Șisac, împăratul Egiptului, s'a suit împotriva Ierusalimului. ^{Cap. 11. 40, 2 Cron. 12. 2.}

26. A luat vistierile * Casei Domnului și vistierile casei împăratului, a luat tot. A luat toate scuturile de aur pe cari le facuse * Solomon. ^{2 Cron. 12. 9, 10, 11, †† Cap. 10. 17.}

27. Împăratul Roboam a făcut în locul lor niște scuturi de aramă, și le-a dat în grija căpeteniilor alergătorilor, cari păzeau intrarea casei împăratului.

28. Oricîte ori se ducea împăratul la Casa Domnului, alergătorii le purtau; apoi le aduceau iarăși în odaia alergătorilor.

29. Celelalte * fapte ale lui Roboam, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor Împăraților lui Iuda? ^{2 Cron. 12. 15.}

30. Totdeauna a fost război * între Roboam și Ieroboam. ^{Cap. 12. 24; 15. 6, 2 Cron. 12. 15.}

31. Roboam * a adormit cu părinții lui, și a fost îngropat cu părinții lui în cetatea lui David. Mamă-sa se numea * Naama, Amonita. Și în locul lui a împărățit fiul său Abiam. ^{2 Cron. 12. 16, †† Vers. 21, † 2 Cron. 12. 16.}

Abiam.

15. În al optsprezecelea * an al domniei lui Ieroboam, fiul lui Nebat, a început să împărățească peste Iuda Abiam. ^{2 Cron. 13. 1.}

2. A împărățit trei ani la Ierusalim. Mamă-să * se chema Maaca *, fata lui Abisalom. ^{2 Cron. 11. 20, 21, 22, †† 2 Cron. 13. 2.}

3. El s'a dat la toate păcatele pe care le făcuse tatăl său înaintea lui; și înimă * lui n'a fost întreagă a Domnului, Dumnezeu lui său, cum fusese înimă tatălui său David. * Cap. 11. 4. 1^a s. 119. 80

4. Dar din pricina * lui David, Domnul Dumnezeu lui i-a dat o lumină la Ierusalim, punind pe fiul lui după el și lăsând Ierusalimul în picioare. * Cap. 11. 32, 36. 2 Cron. 21. 7.

5. Căci David făcuse * ce este plăcut înaintea Domnului, și nu se abătuse dela niciuna din poruncile Lui în tot timpul vieții lui, afară * de întâmplarea cu Urie, Hetitul. * Cap. 14. 8. * 2 Sam. 11. 4, 15; 12. 9.

6. Între Roboam și Ieroboam a fost război * tot timpul cât a trăit Roboam. * Cap. 14. 30.

7. Celelalte * fapte ale lui Abiam, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Iuda? Între Abiam și Ieroboam a fost război. * 2 Cron. 13. 2, 3, 22.

8. Abiam * a adormit cu părinții lui, și i-l au îngropat în cetatea lui David. Și în locul lui a domnit fiul său Asa. * 2 Cron. 14. 1.

Asa.

9. În al douăzecilea an al lui Ieroboam, împăratul lui Israel, a început să domnească peste Iuda Asa.

10. El a domnit patruzeci și unu de ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Maaca, fata lui Abisalom.

11. Asa * a făcut ce este plăcut înaintea Domnului, ca tatăl său David. * 2 Cron. 14. 2.

12. A scos * din țară pe sodomii, și a îndepărtat toți idolii pe cari-i făcuseră părinții lui. * Cap. 14. 24; 22. 46.

13. Și chiar pe mama * sa Maaca n'a mai lăsat-o să fie împărăteasă, pentru că făcuse un idol Astarteei. Asa i-a sfărîmat idolul, și i-a ars * în pîrul Chedron. * 2 Cron. 15. 16. * Exod. 32. 20.

14. Dar înălțimile * n'au perit, măcar că inima * lui Asa a fost în totul a Domnului în tot timpul vieții lui. * Cap. 22. 43. 2 Cron. 15. 17, 18. * Vers. 3.

15. El a pus în Casa Domnului lucrurile hărăzite de tatăl său și de el însuși: argint, aur și vase.

Războiul dintre Asa și Baeșa.

16. Între Asa și Baeșa, împăratul lui Israel, a fost război în tot timpul vieții lor.

17. Baeșa *, împăratul lui Israel, s'a

suit împotriva lui Iuda; și a întărit Rama *, ca să țină împedecă pe ai lui Asa, împăratul lui Iuda, să iasă și să intre. * 2 Cron. 16. 1, etc. * Ios. 18. 25. † Cap. 12. 27.

18. Asa a luat tot argintul și tot aurul cari rămăseseră în vistieriile Casei Domnului și vistieriile casei împăratului, și le-a pus în minile slujitorilor lui, pe care i-a trimis la Ben-Hadad *, fiul lui Tabrimon, fiul lui Hezion, împăratul Siriei, care locuia la Damasc *. Împăratul Asa a trimis să-i spună: * 2 Cron. 16. 2. * Cap. 11. 23, 24.

19. „Să fie un legămint între mine și tine, cum a fost între tatăl meu și tatăl tău. Iată, îți trimet un dar în argint și în aur. Du-te, rupe legămintul tău cu Baeșa, împăratul lui Israel, ca să se depărteze de la mine.”

20. Ben-Hadad a ascultat pe împăratul Asa; a trimis pe căpeteniile oștirii lui împotriva cetăților lui Israel, și au pustiit Iionul *, Dan *, Abel-Bet-Maaca †, tot Chinerotul, și toată țara lui Neftali.

* 2 Reg. 15. 29. * Judec. 18. 29. † 2 Sam. 20. 14.

21. Cînd a auzit Baeșa lucrul acesta, a încetat să mai întărească Rama, și s'a întors la Tirța.

22. Împăratul Asa a chemat * pe tot Iuda, fără să lase la o parte pe cineva, și au ridicat pietrele și lemnul pe care-l întrebuița Baeșa la întărirea Ramei; și împăratul Asa le-a întrebuițat la întărirea Ghebei * lui Beniamin și Mitpei †.

* 2 Cron. 16. 6. * Ios. 21. 17. † Ios. 18. 26.

23. Toate celelalte fapte ale lui Asa, toate isprăvile lui și tot ce a făcut, și cetățile pe cari le-a zidit, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Iuda? Totuși, la bătrînețe *, a fost bolnav de picioare. * 2 Cron. 16. 12.

24. Asa a adormit cu părinții lui, și a fost îngropat cu părinții lui în cetatea tatălui său David. Și în * locul lui a domnit fiul său Iosafat *. * 2 Cron. 17. 1. * Mat. 1. 8.

Domnia lui Nadab.

25. Nadab, fiul lui Ieroboam, a început să domnească peste Israel, în al doilea an al lui Asa, împăratul lui Iuda. El a domnit doi ani peste Israel.

26. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, și a umblat pe calea tatălui său, săvîrșind păcatele * în cari tirise tatăl său pe Israel. * Cap. 12. 30; 14. 16.

27. Baeșa *, fiul lui Ahia, din casa

378

378
lui Isahar, a uneltit împotriva lui, și
Baeș a-l-a omorît la Ghibeton **, care
era al Filistenilor, pe cînd Nadab și
tot Israelul împresurau Ghibetonul.

28. Baeşa l-a omorît în al treilea an al lui Asa, împăratul lui Iuda, şi a domnit el în locul lui.

29. Cînd s'a făcut împărat, a ucis toată casa lui Ieroboam, n'a lăsat să scape nimeni cu viață, ci a nimicit totul, după cuvîntul * pe care-l spusese Domnul prin robul său Ahia din Silo, ^{Cap. 14. 10, 14.} * căscător * pe cari le

30. din pricina păcatelor pe care le
făcuse Ieroboam și în cari tirise și
pe Israel, minîind astfel pe Domnul,
Dumnezeul lui Israel.

31. Celelalte fapte ale lui Nadab, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Israel?

32. Intre Asa și Baeșa, împăratul lui Israel, a fost război* în tot timpul vieții lor.

Domnia lui Baeşa.

33. În al treilea an al lui Asa, împăratul lui Iuda, a început să domnească peste tot Israelul la Tirta, Baeşa, fiul lui Ahia. A domnit douăzeci şi patru de ani.

34. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, și a umblat pe calea¹ lui Ieroboam, săvârșind păcatele în cari tirise Ieroboam pe Israel.

16 1. Cuvîntul Domnului a vorbit astfel lui Iehu*, fiul lui Hanani, împotriva lui Baesa: * Vers. 7, 2Cron. 19.2; 20.34.

2. „Eu te-am ridicat* din țărână, și te-am pus mai mare peste poporul Meu Israel; dar pentru că ai umblat pe calea** lui Ieroboam, și ai făcut pe poporul Meu Israel să păcătuiască, pentru că să Mă minii prin păcatele lor,

3. iată că voi mătura* pe Baeşa şi
casa lui, şi casa ta o voi face ca şi
casa lui** Ieroboam, fiul lui Nebat.

4. Cine* va muri în cetate din casa lui Baeşa, va fi mincat de cîni, şi cine va muri pe cîmp dintr'ai lui, va fi mincat de păsările cerului." ♦ Cap.14, 11.

5. Celelalte fapte ale lui Baeşa, ce a făcut el, şi isprăvile lui, nu sînt scrise* oare în cartea Croniclei împăraţilor lui Israel? *2Cron. 16.1

6. Baeşa a adormit cu părinţii săi.

și a fost îngropat la Tirța*. Și în locul
lui a domnit fiul său Ela. ♦ Cap. 14, 17, 18, 20

7. Cuvîntul Domnului vorbise prin
proorocul lehu*, fiul lui Hanani,
potrivă lui Bașa, și împotriva
lui, pe deoparte pentru tot răul pe
care-l făcuse supt ochii Domnului,
niîndu-L prin lucrul minilor lui și a-
jungînd ca și casa lui Ieroboam, la
pe de alta pentrucă lovise** casa lui
Ieroboam. ¹Vers. 1. ²Cap. 13, 17, 27, 29. Oseia 1.

Domnia lui Ela.

8. În al douăzeci și șaselea an al lui
Asa, împăratul lui Iuda, a început să
domnească Ela, fiul lui Bașa. El a
domnit peste Israel la Tirța. A domnit
doi ani.

9. Slujitorul său Zimri, care era mare peste jumătate din carăle lui, a uneltit* împotriva lui. Ela era la Tirta, chefuind și îmbătându-se în casa lui Arta, căpetenia casei împăratului la Tirta.

10. Zimri a intrat, l-a lovit și l-a ucis,
în al douăzeci și șaptelea an al lui Așa,
împăratul lui Iuda. Și a domnit el în
locul lui.

11. Cînd s'a făcut împărat și a șezut pe scaunul lui de domnie, a omorît toată casa lui Baesa, n'a lăsat să scape nimeni * din ai lui: nici rudă nici prieten.

12. Zimri a nimicit toată casa lui
Baeša, după* cuvîntul pe care-l spu-
sesse Domnul împotriva lui Baeša prin
proorocul** lehu, *Vers.3, **Vers.1

13. din pricina tuturor păcatelor pe
cari le săvîrşise Baeşa şi fiul său Eia,
şi în cari tiriseră şi pe Israel, minîind
prin idolii* lor pe Domnul, Dumne-
zeul lui Israel.

14. Celelalte fapte ale lui Ela, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Israel?

Zimri.

15. În al douăzeci și șaptelea an al lui Asa, împăratul lui Iuda, Zimri a domnit șapte zile la Tirța.

Poporul tăbăra împotriva Ghibeto-
nului * care era al Filistenilor. Cap. I. 2.

16. Și poporul a auzit în tabără veștea aceasta: „Zimri a uneltit, și chiar a ucis pe împărat!” Și în ziua aceea, tot Israelul a pus în tabără ca împărat al lui Israel pe Omri, căpetenia oștirii.

17. Omri, și tot Israelul cu el, au por-
nit din Ghibeton, și au împresurat Tirța.

18. Zimri, văzînd că cetatea este lua-
tă, a intrat în cetățuia casei împăra-
tului, și a dat foc casei împăratului peste
el. Astfel a murit el,

19. din pricina păcatelor pe cari le
săvîrșise, făcînd ce este rău înaintea
Domnului, umblînd* pe calea lui Iero-
boam, săvîrșind păcatele pe cari le
făcuse Ieroboam, și făcînd și pe Is-
rael să păcătuiască.

*Cap. 12. 28; 15. 26-34.

20. Celelalte fapte ale lui Zimri, și
unelelalte pe care a făcut-o el nu sînt
scrise oare în cartea Cronicilor împă-
raților lui Israel?

21. Atunci poporul lui Israel s'a des-
binat în două părți; jumătate din po-
por voia să facă împărat pe Tibni,
fiul lui Ghinat, și jumătate era pentru
Omri.

22. Ceice urmau pe Omri au biruit pe
ceice urmau pe Tibni, fiul lui Ghinat.
Tibni a murit, și Omri a domnit.

Domnia lui Omri.

23. În al treizeci și unulea an al lui
Asa, împăratul lui Iuda, a început să
domnească peste Israel Omri. A dom-
nit doisprezece ani. După ce a domnit
șase ani la Tirța,

24. a cumpărat dela Șemer muntele
Samariei, cu doi talanți de argint; a
întărit muntele, și a pus cetății pe care
a zidit-o, numele Samaria*, după* nu-
mele lui Șemer, domnul muntelui.

*Cap. 13. 32. 2 Reg. 17. 21. Ioan 4. 4.

25. Omri* a făcut ce este rău înaintea
Domnului, și a lucrat mai rău decît
toți ceice fuseseră înaintea lui. *Mic. 6. 16.

26. A umblat* în toată calea lui Iero-
boam, fiul lui Nebat, și s'a datat la
păcatele în cari tirise Ieroboam pe Is-
rael, minîind prin idolii** lor pe Dom-
nul, Dumnezeul lui Israel.

*Vers. 19. **Vers. 13.

27. Celelalte fapte ale lui Omri, ce a
făcut el, și isprăvile lui, nu sînt scrise
oare în cartea Cronicilor împăraților
lui Israel?

28. Omri a adormit cu părinții săi,
și a fost îngropat la Samaria. Și în
locul lui a domnit fiul său Ahab.

Ahab și Izabela.

29. Ahab, fiul lui Omri, a început să
domnească peste Israel, în al treizeci
și optulea an al lui Asa, împăratul lui
Iuda. Ahab, fiul lui Omri, a domnit

douăzeci și doi de ani peste Israel la
Samaria.

30. Ahab, fiul lui Omri, a făcut ce
este rău înaintea Domnului, mai mult
decît toți ceice fuseseră înaintea lui.

31. Și, ca și cum ar fi fost puțin
lucru pentru el să se dedea la păca-
tele lui Ieroboam, fiul lui Nebat, a mai
luat de* nevestă și pe Izabela, fata
lui Etbaal, împăratul Sidoniților**, și
a ținut slujit lui Baal și s'a închinat înain-
tea lui.

*Deut. 7. 3. **Jude, 18. 7. †Cap. 21. 25, 28.

2 Reg. 10. 18; 17. 16.

32. A ridicat un altar lui Baal în tem-
plul* lui Baal pe care l-a zidit la Sa-
maria,

*2 Reg. 10. 21, 26, 27.

33. și a făcut* un idol Astarteei. A-
hab** a făcut mai multe rele decît
toți împărații lui Israel cari fuseseră
înaintea lui, ca să minie pe Domnul
Dumnezeul lui Israel.

*2 Reg. 13. 6; 17. 10; 21. 3. 1er. 17. 2. **Vers. 30. Cap. 21. 25.

34. Pe vremea lui, Hiel din Betel a
zidit iarăș Ierihonul; i-a pus temeliiile
cu prețul lui Abiram, întîiul lui născut,
și i-a pus porțile cu prețul lui Segub,
cel mai tînar fiu al lui, după* cuvîntul
pe care-l spusese Domnul prin Iosua,
fiul lui Nun.

*Ios. 6. 26.

Proorocul Ilie.

17 1. Ilie, Tișbitul, unul din locuitorii
Ga'laadului, a zis lui Ahab: „Viu*
este Domnul, Dumnezeul lui Israel,
al** căruia slujitori sînt, că în 40 ani
aceștia nu țin va fi nici rouă, nici ploaie,
decît după cuvîntul meu.“

*2 Reg. 3. 14. **Deut. 10. 8. †Luc. 3. 25. ††Inc. 4. 17.

2. Și cuvîntul Domnului a vorbit lui
Ilie, cu aceste vorbe:

3. „Plecă de aici, îndreaptă-te spre
răsărit, și ascunde-te lingă pîriul Cherit,
care este în fața Iordanului.

4. Vei bea apă din pîriu, și am porun-
cit corbilor să te hrănească acolo.“

5. El a plecat și a făcut după cuvîntul
Domnului. S'a dus și s'a așezat lingă
pîriul Cherit, care este în fața Ior-
danului.

6. Corbii îi aduceau pîne și carne
dimineața, și pîne și carne seara, și
bea apă din pîriu.

7. Dar după cîtăva vreme pîriul a se-
cat, căci nu căzuse ploaie în țară.

Văduva din Sarepta.

8. Atunci cuvîntul Domnului i-a vor-
bit astfel:

1. Sau: Pe viața Domnului...

9. „Scoală-te, du-te la Sarepta* care ține de Sidon, și rămi acolo. Iată că am poruncit acolo unei femei văduve să se hrănească.”

*Obad. 20. Luc. 4.26.

10. Ilie s'a sculat, și s'a dus la Sarepta. Cînd a ajuns la poarta cetății, acolo era o femeie văduvă care strîngea lemne. El a chemat-o, și a zis: „Du-te și adu-mi, te rog, puțină apă într'un vas, ca să beau.”

11. Pe cînd se ducea ea să-i aducă, a chemat-o din nou, și a zis: „Adu-mi, te rog, și o bucată de pine în mina ta.”

12. Și ea a răspuns: „Viu este Domnul, Dumnezeul tău, că n'am nimic copt, n'am decît un pumn de făină într'o oală și puțin untdelemn într'un ulcior. Și iată, string două bucăți de lemne, apoi mă voi întoarce și voi pregăti ce am pentru mine și pentru fiul meu: vom minca și apoi vom muri.”

13. Ilie i-a zis: „Nu te teme, întoarce-te și fă cum ai zis. Numai, pregătește-mi întîi mie cu untdelemnul și făina aceea o mică turtă, și adu-mi-o; pe urmă să faci și pentru tine și pentru fiul tău.”

14. Căci așa vorbește Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Făina din oală nu va scădea și untdelemnul din ulcior nu se va împușina, pînă în ziua cînd va da Domnul ploaie pe fața pămîntului.”

15. Ea s'a dus, și a făcut după cuvîntul lui Ilie. Și multă vreme a avut ce să mănînce, ea și familia ei, și Ilie.

16. Făina din oală n'a scăzut, și untdelemnul din ulcior nu s'a împușinat, după cuvîntul pe care-l rostise Domnul prin Ilie.

Învieria fiului văduvei.

17. După aceea, fiul femeii, stăpîna casei, s'a îmbolnăvit. Și boala lui a fost atît de cumplită încît n'a mai rămas suflare în el.

18. Femeia a zis atunci lui Ilie: „Ce am eu a face cu tine, omule al lui Dumnezeu? Ai venit la mine doar ca să aduci aminte lui Dumnezeu de nelegiuirea mea, și să-mi omori astfel fiul?”

*Luc. 5.8.

19. El i-a răspuns: „Dă-mi încoace pe fiul tău.” Și l-a luat dela sinul femeii, l-a suit în odaia de sus unde locuia el, și l-a culcat pe patul lui.

20. Apoi a chemat pe Domnul, și a zis: „Doamne, Dumnezeule, oare atît de mult să mîhnești Tu chiar pe vă-

duva aceasta, la care am fost primit ca oaspete, încît să-i omori fiul?”

21. Și s'a întins* de trei ori peste copil, a chemat pe Domnul, și a zis: „Doamne, Dumnezeule, Te rog, fă să se întoarcă sufletul copilului în el!”

*2 Reg. 4.34, 35.

22. Domnul a ascultat glasul lui Ilie, și sufletul copilului s'a întors în el, și a înviat.

23. Ilie a luat* copilul, l-a pogorît jos în casă din odaia de sus, și l-a dat mamei sale. Și Ilie a zis: „Iată, fiul tău este viu.”

*Ex. 11.35.

24. Și femeia a zis lui Ilie: „Cunosc acum că ești un om al lui Dumnezeu, și cuvîntul Domnului în gura ta este adevăr!”

*Ioan 3.2: 16.30.

Ilie înaintea lui Ahab.

18 1. Au trecut multe* zile, și cuvîntul Domnului a vorbit astfel lui Ilie, în al treilea an: „Du-te, și înfățișază-te înaintea lui Ahab, ca să dau ploaie pe fața pămîntului.”

*Luc. 4.25. Iac. 5.17. *Deut. 28.12.

2. Și Ilie s'a dus să se înfățișeze înaintea lui Ahab.

Era mare foamete în Samaria.

3. Și Ahab a trimis să cheme pe Obadia, mai marele casei lui. — Obadia se temea mult de Domnul.

4. De aceea cînd a nimicit Izabela pe proorocii Domnului, Obadia a luat o sută de prooroci, i-a ascuns cîte cincizeci într'o peșteră, și i-a hrănit cu pine și cu apă. —

5. Ahab a zis lui Obadia: „Haidem prin țară pe la toate izvoarele de apă și pe la toate pîrîurile; poate că vom găsi iarbă ca să păstrăm viața cailor și catirilor, și să n'avem nevoie să omorim vitele.”

6. Și-au împărțit țara ș'o cutreere, Ahab a plecat singur pe un drum, și Obadia a plecat singur pe un alt drum.

7. Pe cînd era Obadia pe drum, iată că l-a întîlnit Ilie. Obadia, cunoscîndu-l, a căzut cu fața la pămînt, și a zis: „Tu ești, domnul meu Ilie?”

8. El i-a răspuns: „Eu sînt; du-te și spune stăpînului tău: „Iată că a venit Ilie!”

9. Și Obadia a zis: „Ce păcat am săvîrșit eu, ca să dai pe robul tău în minile lui Ahab, ca să mă omoare?”

10. Viu este Domnul, că n'a rămas popor sau împărăție unde să nu fi trimis stăpînul meu să te caute; și cînd

se spunea că nu ești acolo, pune-a pe împărăția și poporul acela să jure că nu te-a găsit.

11. Și acum zici: „Du-te, și spune stăpînului tău: „Iată că a venit Ilie!“!

12. Și apoi, cînd voi pleca de la tine, Duhul * Domnului te va duce nu știu unde. Dacă m'aș duce să dau de stire lui Ahab, și nu te-ar găsi, mă va omori. Și totuși robul tău se teme de Domnul din tinereța lui.

2 Reg. 2. 16. Ezech. 3. 12, 14. Mat. 4. 1. Fapt. 8. 39.

13. Nu s'a spus oare domnului meu ce am făcut cînd a ucis Izabela pe proorocii Domnului? Cum am ascuns o sută de prooroci ai Domnului, cite cincizeci într'o peșteră și i-am hrănit cu pine și cu apă?

14. Și acum tu zici: „Du-te și spune stăpînului tău: „Iată că a venit Ilie!“! El mă va ucide.“

15. Dar Ilie a zis: „Viu este Domnul oștirilor, al cărui slujitor sînt, că astăzi mă voi înfățișa înaintea lui Ahab.“

Ilie și proorocii lui Baal.

16. Obadia, ducîndu-se înaintea lui Ahab, l-a înștiințat despre lucrul acesta. Și Ahab s'a dus înaintea lui Ilie.

17. Abia a zărit Ahab pe Ilie, și i-a zis: „Tu ești * acela care nenorocești pe Israel?“

2 Cap. 21. 20. 22 Ios. 7. 25. Fapt. 16. 20.

18. Ilie a răspuns: „Nu eu nenorocesc pe Israel; ci tu, și casa tatălui tău, fiindcă * ați părăsit poruncile Domnului și te-ai dus după Baali.“

2 Cron. 15. 2.

19. Strînge acum pe tot Israelul la mine, la muntele Carmel *, pe cei părăsite cincizeci de prooroci ai lui Baal și pe cei patru sute ** de prooroci ai Astarteei, cari mănîncă la masa Izabelei“.

2 Ios. 19. 26. 23 Cap. 16. 33.

20. Ahab a trimis soli la toți copiii lui Israel, și a strîns * pe prooroci la muntele Carmel.

2 Cap. 22. 6.

21. Atunci Ilie s'a apropiat de tot poporul, și a zis: „Pînă * cînd vreți să schiopătați de amîndouă picioarele? Dacă Domnul este Dumnezeu, mergeți după El; iar dacă este Baal, mergeți ** după Baal!“ Poporul nu i-a răspuns nimic.

2 Reg. 17. 41. Mat. 6. 24. 22 Ios. 24. 15.

22. Și Ilie a zis poporului: „Eu singur * am rămas din proorocii Domnului, pe cînd proorocii ** ai lui Baal sînt patru sute cincizeci.“

2 Cap. 19. 10, 14. 22 Vers. 19.

23. Să ni se dea doi junci. Ei să-și alegă un junc, pe care să-l taie în

bucăți, și să-l pună pe lemne, fără să pună foc. Și eu voi pregăti celalt junc, și-l voi pune pe lemne fără să pun foc.

24. Apoi voi să chemați numele dumnezeului vostru; și eu voi chema Numele Domnului. Dumnezeu care va răspunde prin * foc, acela să fie adevăratul Dumnezeu. Și tot poporul a răspuns, și a zis: „Bine!“

2 Vers. 38. 1 Cron. 21. 26.

25. Ilie a zis proorocilor lui Baal: „Alegeți-vă un junc din cei doi, pregătiți-l voi înții, căci sînteți mai mulți, și chemați numele dumnezeului vostru; dar să nu puneți foc.“

26. Ei au luat juncul pe care li l-au dat, și l-au pregătit. Și au chemat numele lui Baal, de dimineață pînă la amiază, zicînd: „Baale, auzi-ne!“ Dar nu s'a auzit nici glas *, nici răspuns. Și săreau împrejurul altarului pe care-l făcuseră. * Ps. 115. 5. Ier. 10. 5. 1 Cor. 8. 4; 12. 2.

27. La amiază, Ilie și-a bătut joc de ei, și a zis: „Strigați tare, fiindcă este Dumnezeu; se gindește la ceva, sau are treabă, sau este în călătorie, sau poate că doarme, și se va trezi.“

28. Ei au strigat tare, și, după obiceiul lor, și-au făcut tăieturi * cu săbiile și cu sulite, pînă ce a curs sînge pe ei.

2 Lev. 19. 28. Deut. 14. 1.

29. Cînd a trecut ameză, au aiurat, pînă în clipa cînd se aducea jertfa de seară. Dar nu s'a auzit nici glas *, nici răspuns, nici semn de luare aminte.

2 Vers. 26.

30. Ilie a zis atunci întregului popor: „Apropiati-vă de mine!“ Tot * poporul s'a apropiat de el. Și Ilie a dres altarul Domnului care fusese sfărîmat.

2 Cap. 19. 10.

31. A luat douăsprezece pietre, după numărul semînților fîului lui Iacov, căruia Domnul îi zisese: „Israel * îți va fi numele“,

2 Fac. 32. 28; 35. 10. 2 Reg. 17. 34.

32. și a zidit cu pietrele acestea un altar în Numele Domnului. A făcut împrejurul altarului un șanț, în care încăpeau două măsuri de sămînță.

33. A așezat * apoi lemnele, a tăiat juncul în bucăți, și l-a pus pe lemne. Apoi a zis: „Umpleți patru vedre cu apă, și vărsați-le ** pe arderea de tot și pe lemne.“ Și au făcut așa.

2 Lev. 1. 6, 7, 8. 22 Judc. 6. 20.

34. Apoi a zis: „Mai faceți lucrul acesta odată.“ Și l-au făcut încă odată. Apoi a zis: „Mai faceți-l și a treia oară.“ Și l-au făcut și a treia oară.

35. Apa curgea în jurul altarului, și au umplut* cu apă și șantul. ^{o Vers. 32, 38.} În clipa cînd se aducea jerfa de seară, proorocul Ilie s'a apropiat și a zis: „Doamne, Dumnezeu! lui Avra- a zis: „Isaac și Israel! Fă să se** știe am, Isaac și Israel! Fă să se** știe am, astăzi că Tu ești Dumnezeu în Israel, că eu sînt slujitorul Tău, și că toate aceste lucruri le-am făcut țin după po- runca Ta. ^{o Exod. 3. 6. o Cap. 8. 43. 2 Reg. 19. 19. Ps. 81. 18. † Num. 16. 29.}

37. Ascultă-mă, Doamne, ascultă-mă, pentruca să cunoască poporul acesta că Tu, Doamne, ești adevăratul Dum- nezeu, și să le întorci astfel inima spre bine!“

38. Atunci a căzut foc* dela Domnul, și a mistuit arderea de tot, lemnele, pietrele și pămîntul, și a supt și apa care era în șant. ^{o Lev. 9. 24. Juc. 6. 21. 1 Cron. 21. 26. 2 Cron. 7. 1. o Lev. 9. 24. Juc. 6. 21. 1 Cron. 21. 26. 2 Cron. 7. 1.}

39. Cînd a văzut tot poporul lucrul acesta, au căzut cu fața la pămînt, și au zis: „Domnul* este adevăratul Dumnezeu! Domnul este adevăratul Dumnezeu!“ ^{o Vers. 24.}

40. „Puneți* mina pe proorocii lui Baal“, le-a zis Ilie: „niciunul să nu scape!“ Și au pus mina pe ei. Ilie i-a pogorit la pîrul Chison și i-a jun- ghiat** acolo. ^{o 2 Reg. 10. 25. o Deut. 13. 5; 18. 20.}

Ploaia.

41. Apoi Ilie a zis lui Ahab: „Suiete de mîncă și bea; căci se aude vuiet de ploaie.“

42. Ahab s'a suit să mînce și să bea. Dar Ilie s'a suit pe virful Carmelului, și plecîndu-se* la pămînt, s'a așezat cu fața între genunchi,

43. și a zis slujitorului său: „Suiete și uită-te înspre mare.“ Slujitorul s'a suit, s'a uitat, și a zis: „Nu este nimic!“ Ilie a zis de șapte ori: „Dute iarăși.“ ^{o 1. 17. 18.}

44. A șaptea oară, slujitorul a zis: „Iată că se ridică un mic nor din mare, ca o palmă de om.“ Ilie a zis: „Suiete, și spune lui Ahab: „Inhamă, și pogoară-te, ca să nu te oprească ploaia.“

45. Peste cîteva clipe, cerul s'a în- grît de nori, a început vîntul, și a venit o ploaie mare. Ahab s'a suit în car*, și a plecat la Izrael.

46. Și mina Domnului a venit peste Ilie, care și-a incîș* mijlocul, și a alergat înaintea lui Ahab pînă la intrarea în Izrael. ^{o 2 Reg. 4. 29; 9. 1.}

Fuga lui Ilie în pustie.

19. 1. Ahab a spus Izebelei tot ce făcuse Ilie, și cum ucisese* cu sabia pe toți proorocii. ^{o Cap. 18. 40.}

2. Izebela a trimis un sol la Ilie, să-i spună: „Să mă* pedepsească zeu! cu toată asprimea lor, dacă mine, la ceasul acesta, nu voi face cu viața la ce ai făcut tu cu viața fiecăruia din ei.“ ^{o Rut. 1. 17. Cap. 20. 10. 2 Reg. 6. 20.}

3. Ilie, cînd a văzut lucrul acesta, s'a sculat și a plecat, ca să-și scape viața. A ajuns la Beer-Seba, care ține de Iuda, și și-a lăsat slujitorul acolo.

4. El s'a dus în pustie unde, după un drum de o zi, a șezut sub un ienuper, și dorea* să moară, zicînd: „Destul! Acum, Doamne, ia-mi sufletul, căci nu sînt mai bun decît părinții mei.“ ^{o Num. 11. 15. Iona 4. 3.}

5. S'a culcat și a adormit sub un ienuper. Și iată, l-a atins un înger și i-a zis: „Scoală-te și mîncă.“

6. El s'a uitat, și la căpătiul lui era o turtă coaptă pe niș'e pietre încă- zite și un ulcior cu apă. A mîncat și a băut, apoi s'a culcat din nou.

7. Ingerul Domnului a venit a doua oară, l-a atins, și a zis: „Scoală-le și mîncă, fiindcă drumul pe care-l ai de făcut este prea lung pentru tine.“

8. El s'a sculat, a mîncat și a băut; și, cu puterea pe care i-a dat-o min- cerea aceasta, a mers patruzeci* de zile și patruzeci de nopți pînă la mun- tele lui Dumnezeu, Horeb**.

^{o Exod. 34. 28. Deut. 9. 9, 18. 3. 1. 4. 2. o Exod. 3. 1}

Dumnezeu Se arată.

9. Și acolo, Ilie a intrat într'o pe- șteră, și a rămas în ea peste noapte. Și cuvîntul Domnului i-a vorbit astfel: „Ce faci tu aici, Ilie?“

10. El a răspuns: „Am* fost plin de rivnă** pentru Domnul, Dumnezeu! oștirilor; căci copiii lui Israel au părăsit legămîntul Tău, au sfărîmat alia- rele Tale, și au ucis cu sabia pe pro- roci țin Tăi; am rămas țin numai eu sin- gur, și caută să-mi ia viața!“ ^{o Rom. 11. 3. o Num. 25. 11, 13. Ps. 69. 9. † Cap. 18. 1}

^{†† Cap. 18. 22. Rom. 11. 3.}

11. Domnul i-a zis: „Ieși, și stai pe munte* înaintea Domnului!“ Și iată că Domnul a trecut pe lingă peșteră. Și înaintea Domnului a trecut un vînt** tare și puternic, care despică munții și sfărîma stîncile. Domnul nu era în vîntul acela. Și după vînt,

venit un cutremur de pământ. Domnul nu era în cutremurul de pământ.
 * Exod. 24. 12. * Eccl. 1. 4; 37. 7.

12. Și după cutremurul de pământ, a venit un foc: Domnul nu era în focul acela. Și după foc, a venit un sur-sor blind și supțire.

13. Când l-a auzit Ilie, și-a acoperit fața * cu manta, a ieșit și a stătut la gura peșterii.
 * Exod. 3. 6. Isa. 6. 2.

Și * un glas i-a vorbit, zicînd: „Ce faci tu aici, Ilie?”
 * Vers. 9.

14. El a * răspuns: „Am fost plin de rivnă pentru Domnul, Dumnezeu al oștirilor; căci copiii lui Israel au părăsit legămîntul Tău, au sfărîmat altarele Tale, și au ucis cu sabia pe proorocii Tăi; am rămas numai eu singur, și caută să-mi ia viața.”
 * Vers. 10.

15. Domnul i-a zis: „Du-te, întoarce-te pe drumul tău prin pustie pînă la Damasc; și cînd * vei ajunge, să ungi pe Hazael ca împărat al Siriei.”
 * 2 Reg. 8. 12, 13.

16. Să ungi și pe lehu *, fiul lui Nim-și, ca împărat al lui Israel; și să ungi pe Elisei **, fiul lui Șafat, din Abel-Mehola, ca prooroc în locul tău.
 * 2 Reg. 9. 1-3. * Luc. 4. 27.

17. Și se va întîmpla * că pe cel ce va scăpa de sabia lui Hazael îl va omori lehu; și pe cel ce va scăpa de sabia lui lehu, îl va omori * Elisei.
 * 2 Reg. 8. 12; 9. 14, etc.; 10. 6, etc. 13. 3. * Oseu 6. 5.

18. Dar voi lăsa în Israel * șapte mii de bărbați, și anume pe toți cei ce nu și-au plecat genunchii înaintea lui Baal, și a căror gură * nu l-au sărutat.”
 * Rom. 11. 4. * Oseu 13. 2.

Elisei, ucenicul lui Ilie.

19. Ilie a plecat de acolo, și a găsit pe Elisei, fiul lui Șafat, arînd. Înaintea lui erau douăsprezece părechi de boi, și el era cu a douăsprezecea. Ilie s'a apropiat de el, și și-a aruncat manta pe el.

20. Elisei a părăsit boii, a alergat după Ilie, și a zis: „Lasă-mă să sărut * pe tatăl meu și pe mama mea, și te voi urma.” Ilie i-a răspuns: „Du-te, și apoi întoarce-te: dar gîndește-te la ce ți-am făcut.”
 * Mat. 8. 21, 22. Luc. 9. 61, 62.

21. După ce s'a depărtat de Ilie, s'a întors și a luat o păreche de boi pe cari i-a adus jertfă; cu uneltele boilor le-a fiert * carnea, și a dat-o oamenilor s'o mănince. Apoi s'a sculat, a urmat pe Ilie, și a fost în slujba lui.

* 2 Sam. 24. 22.

Biruința lui Ahab.

20. 1. Ben-Hadad, împăratul Siriei, și-a strîns toată oștirea: avea cu el treizeci și doi de împărați, cai și cară. S'a suit, a impresurat Samaria și a început lupta împotriva ei.

2. A trimis în cetate soli la Ahab, împăratul lui Israel, să-i spună: „Așa vorbește Ben-Hadad:

3. „Argintul și aurul tău sînt ale mele, nevestele și cei mai frumoși copii ai tăi sînt tot ai mei.”

4. Împăratul lui Israel a răspuns: „Împărate, domnul meu, fie cum zici! Sînt al tău cu tot ce am.”

5. Solii s'au întors, și au zis: „Așa vorbește Ben-Hadad: „Am trimis să-ți spună: „Să-mi dai argintul și aurul tău, nevestele și copiii tăi.

6. De aceea, voi trimete mine, la ceasul acesta, pe slujitorii mei la tine. Ei îți vor scormoni casa ta și casele slujitorilor tăi, vor pune mina pe tot ce ai mai scump, și vor lua.”

7. Împăratul lui Israel a chemat pe toți bătrînii țării și a zis: „Vedeți bine și înțelegeți că omul acesta ne vrea răul; căci a trimis să-mi ceară nevestele și copiii, argintul și aurul, și n'am zis că nu i le dau!”

8. Toți bătrînii și tot poporul au zis lui Ahab: „Nu-l asculta și nu te în-voi.”

9. Și el a zis solilor lui Ben-Hadad: „Spuneți domnului meu, împăratul: „Voi face tot ce ai trimis să ceri robului tău înțîia dată; dar lucrul acesta, nu-l pot face.” Solii au plecat și i-au dus răspunsul.

10. Ben-Hadad a trimis să spună lui Ahab: „Să * mă pedepsească zeii cu toată asprimea lor, de va ajunge praful Samariei să umele mina întregului popor care mă urmează!”
 * Cap. 19. 2.

11. Și împăratul lui Israel a răspuns: „Cine învinge armele, să nu se laude ca cel ce le pune jos!”

12. Cînd a primit Ben-Hadad răspunsul acesta, stătea la băut * cu împărații în corturi, și a zis slujitorilor lui: „Pregătiți-vă!” Și ei s'au pregătit de năvală împotriva cetății.
 * Vers. 16.

13. Dar iată că un prooroc s'a apropiat de Ahab, împăratul lui Israel, și a zis: „Așa vorbește Domnul: „Vezi toată această mulțime mare? O voi da * astăzi în minile tale, ca să cunoști că Eu sînt Domnul.”
 * Vers. 28.

14. Ahab a zis: „Prin cine?” Și el a

leu. Și cînd a plecat dela el, l-a întilnit un leu* și l-a omorît. ^{Cap. 13. 24.}

37. A găsit pe un alt om, și a zis: „Lovește-mă, te rog!“ Omul acela l-a lovit, și l-a rănit.

38. Proorocul s'a dus și s'a așezat pe drumul împăratului, și s'a legat la ochi.

39. Cînd a trecut împăratul* proorocul a strigat, și i-a zis: „Robul tău era în mijlocul luptei; și iată că un om se apropie și-mi aduce pe un alt om, zicînd: „Păzește pe omul acesta; dacă va fugi, viața ta va răspunde pentru viața“ lui, sau vei plăti un talant de argint!“ ^{2 Sam. 12. 1, etc. 2 Reg. 10. 24.}

40. Și pe cînd robul tău făcea cite ceva încoace și încolo, omul s'a făcut nevăzut.“ Împăratul lui Israel i-a zis: „Aceasta îți este osînda; tu însuși ai rostit-o.“

41. Iată proorocul și-a scos legătura dela ochi, și împăratul lui Israel l-a cunoscut că făcea parte din prooroci.

42. El a zis atunci împăratului: „Așa vorbește Domnul: „Pentru că“ ai lăsat să-ți scape din mîni omul pe care-l sortisem nimicirii, viața ta va răspunde pentru viața lui, și poporul tău pentru poporul lui.“ ^{Cap. 22. 31-37.}

43. Împăratul lui Israel s'a dus* acasă, trist și minios, și a ajuns la Samaria. ^{Cap. 21. 4.}

Via lui Nabot.

21. După aceste lucruri, iată ce s'a întîmplat. Nabot, din Izreel, avea o vie la Izreel, lingă casa lui Ahab, împăratul Samariei.

2. Și Ahab a vorbit astfel lui Nabot: „Dă-mi mie via* ta, să fac din ea o grădină de verdeturi, căci este foarte aproape de casa mea. În locul ei îți voi da o vie mai bună, sau dacă-ți vine mai bine, îți voi plăti prețul ei în argint.“ ^{1 Sam. 8. 14.}

3. Dar Nabot a răspuns lui Ahab: „Să mă ferească Domnul să-ți dau moștenirea părinților mei!“

4. Ahab a intrat în casă, trist și înmînat, din pricina cuvintelor, pe cari i le spusese Nabot din Izreel: „Nu-ți voi da o moștenire părinților mei!“ Și s'a culcat pe pat, și-a întors fața, și n'a mîncat nimic.

^{Lev. 25. 23. Num. 36. 7. Ezech. 46. 18.}

5. Nevastă-sa Izabela a venit la el, și i-a zis: „Pentru ce îți este tristă inima și nu mîncîci?“

25

6. El i-a răspuns: „Am vorbit cu Nabot din Izreel, și i-am zis: „Dă-mi viața pe preț de argint; sau, dacă vrei, îți voi da o altă vie în locul ei.“ Dar el a zis: „Nu pot să-ți dau viața mea!“

7. Atunci Izabela, nevasta lui, i-a zis: „Oare nu domnești tu acum peste Israel? Scoală-te, ia și mîncîncă și fii cu inima veselă, căci eu îți voi da viața lui Nabot din Izreel!“

8. Și ea a scris niște scrisori în numele lui Ahab, le-a pecetluit cu pecetea lui Ahab, și le-a trimis bătrînilor și dregătorilor cari locuiau cu Nabot în cetatea lui.

9. Iată ce a scris în aceste scrisori: „Vestiți un post; puneți pe Nabot în fruntea poporului.“

10. și puneți-i în față doi oameni de nimic, cari să mărturisească astfel împotriva lui: „Tu ai blestemat* pe Dumnezeu și pe împăratul!“ Apoi scoateți-l afară, improșcați-l* cu pietre, și să moară.“ ^{Exod. 22. 28. Lev. 24. 16, 18. Fapt. 6. 11. 1 Cor. 14. 14.}

11. Oamenii din cetatea lui Nabot, bătrîni și dregătorii cari locuiau în cetate, au făcut cum le spusese Izabela, după cum era scris în scrisorile pe cari li le trimisese ea.

12. Au vestit* un post, și au pus pe Nabot în fruntea poporului. ^{Isa. 58. 4.}

13. Cei doi oameni de nimic au venit și s'au așezat în fața lui; și acești oameni rai au mărturisit așa înaintea poporului, împotriva lui Nabot: „Nabot a blestemat pe Dumnezeu și pe împăratul!“ Apoi l-au scos* afară din cetate, l-au improșcat cu pietre, și a murit. ^{2 Reg. 9. 26.}

14. Și au trimis să spună Izabelei: „Nabot a fost improșcat cu pietre, și a murit.“

15. Cînd a auzit Izabela că Nabot fusese improșcat cu pietre și că murise, a zis lui Ahab: „Scoală-te și ia în stăpînire via lui Nabot din Izreel, care n'a vrut să ți-o dea pe preț de argint; căci Nabot nu mai trăiește, a murit.“

16. Ahab, auzind că a murit Nabot, s'a sculat să se pogoare la via lui Nabot din Izreel ca s'o ia în stăpînire.

Vestirea pedepsei.

17. Atunci cuvîntul* Domnului a vorbit lui Ilie, Tișbitul, astfel: ^{Ps. 9. 12.}

18. „Scoală-te și pogoară-te înaintea lui Ahab, împăratul lui Israel la Salu maria”; iată-l, este în via lui Nabot, unde s'a pogorît s'o ia în stăpânire.
*Cap. 19. 32. 2 Cron. 22. 9.

19. Să-i spui: „Așa vorbește Domnul: „Nu ești tu un ucigaș și un hoț?” Și să-l mai spui: „Așa vorbește Domnul: „Chiar în locul* unde au lins cinii singele lui Nabot, vor linge cinii și singele tău.”
*Cap. 22. 38.

20. Ahab a zis lui Ilie: „M'ai găsit, vrăjmașule?” Și el a răspuns: „Te-am găsit, pentru că te-ai vindut* ca să faci ce este rău înaintea Domnului.”
*Cap. 18. 17. *2 Reg. 17. 17, Rom. 7. 14.

21. „Iată ce zice Domnul: „Voi aduce nenorocirea* peste tine; te voi mătura, voi nimici pe oricine este” al lui Ahab, fie rob ț, fie slobod în Israel,
*Cap. 14. 10, 2 Reg. 9. 8. *1 Sam. 23. 22. †Cap. 14. 10.

22. și voi face casei tale cum am făcut casei* lui Ieroboam, fiul lui Nebat, și casei lui Bașa*, fiul lui Ahia, pentru că M'ai miniat și ai făcut pe Israel să păcătuiască.”
*Cap. 15. 29. *Cap. 16. 3, 11.

23. Domnul a vorbit și despre Izabela*, și a zis: „Cinii vor minca pe Izabela lingă întărită Izreelului.”
*2 Reg. 9. 36.

24. Cine* va muri în cetate din casa lui Ahab, va fi mîncat de cîni, iar cine va muri pe cîmp va fi mîncat de păsările cerului.”
*Cap. 14. 11; 16. 4.

25. N'a fost nimeni* care să se fi vindut pentru că să facă ce este rău înaintea Domnului, ca Ahab, pe care nevastă-sa Izabela îl ațîța* la aceasta.
*Cap. 16. 30, etc. *Cap. 16. 31.

26. El a lucrat în chipul cel mai urfios, mergînd după idoli, cum* făceau Amoriții, pe cari-i izgonise Domnul dinaintea copiilor lui Israel.
*Fac. 15. 16, 2 Reg. 21. 11.

Smerirea lui Ahab.

27. După ce a auzit cuvintele lui Ilie, Ahab și-a rupt hainele, și-a pus* un sac pe trup, și a postit: se culca cu sacul acesta, și mergea încet. *Fac. 37. 34.

28. Și cuvîntul Domnului a vorbit lui Ilie, Tișbitul, astfel:

29. „Ai văzut cum s'a smerit Ahab înaintea Mea? Pentru că s'a smerit înaintea Mea, nu voi aduce nenorocirea în timpul vieții lui; ci în timpul vieții* fiului său voi aduce nenorocirea casei lui!”
*2 Reg. 9. 25.

Legămîntul cu Iosafat

22. 1. Au stat trei ani liniștiți, fără să fie război între Siria și Israel.
2. În anul al treilea, Iosafat*, împăratul lui Iuda, s'a pogorît la împăratul lui Israel.
*2 Cron. 18. 2, etc.

3. Împăratul lui Israel a zis slujitorilor săi: „Știți că Ramot din* Galaad este al nostru. Și noi stăm fără grijă, în loc să-l luăm înapoi din minile împăratului Siriei.”
*Deut. 4. 4.

4. Și a zis lui Iosafat: „Vrei să vii cu mine să luptăm împotriva Ramothului din Galaad?” Iosafat a răspuns împăratului lui Israel: „Eu* voi fi ca tine, poporul meu ca poporul tău, caii mei ca ai tăi.”
*2 Reg. 3. 7.

5. Apoi Iosafat a zis împăratului lui Israel: „Întrebă acum, te rog, cuvîntul Domnului.”

6. Împăratul lui Israel a strîns* pe prooroci, în număr de aproape patru sute, și le-a zis: „Să merg să lupt împotriva Ramothului din Galaad, sau să mă las?” Și ei au răspuns: „Suie-te, și Domnul îl va da în minile împăratului.”
*Cap. 18. 19.

7. Dar Iosafat* a zis: „Nu mai este aici niciun prooroc al Domnului, ca să-L putem întreba?”
*2 Reg. 3. 11.

8. Împăratul lui Israel a răspuns lui Iosafat: „Mai este un om prin care am putea să întrebăm pe Domnul; dar îl urăsc, căci nu-mi proorocește nimic bun, nu proorocește decît rău: este Mica, fiul lui Imla.” Și Iosafat a zis: „Să nu vorbească împăratul așa!”

9. Atunci împăratul lui Israel a chemat un dregător, și a zis: „Trimele și adu îndată pe Mica, fiul lui Imla.”

10. Împăratul lui Israel și Iosafat, împăratul lui Iuda, sebeau fiecare pe scaunul lui de domnie, îmbrăcați cu hainele lor împărătești, în locul dela intrarea porții Samariei. Și toți proorocii prooroceau înaintea lor.

11. Zedechia, fiul lui Chenaana, își făcuse niște coarne de fer, și a zis: „Așa vorbește Domnul: „Cu coarnele acestea vei bate pe Sirieni pînă îi vei nimici.”

12. Și toți proorocii prooroceau la fel, zîcînd: „Suie-te la Ramot din Galaad! Căci vei izbîndi, și Domnul îl va da în minile împăratului.”

13. Solul care se duse să cheme pe Mica i-a vorbit așa: „Iată, că proorocii, într'un glas, proorocesc bine îm-

păratului; să fie dar și cuvîntul tău ca al fiecăruia din ei! Vesteste-i bine!”

14. Mica a răspuns: „Viu este Domnul, că voi vesti ce-mi* va spune Domnul.” * Num. 22. 38.

15. Cînd a ajuns la împărat, împăratul i-a zis: „Mica, să mergem să luptăm împotriva Ramotului din Galaad, sau să ne lăsăm?” El a răspuns: „Suie-te, căci vei izbîndi, și Domnul îl va da în minile împăratului.”

16. Și împăratul i-a zis: „De cîteori trebuie să te pun să juri că nu-mi vei spune decît adevărul în Numele Domnului?”

17. Mica a răspuns: „Văd* tot Israelul risipit pe munți, ca niște oi cari n’au păstor. Și Domnul zice: „Oamenii aceștia n’au stăpin; și se întorcă fiecare acasă în pace.” * Mat. 9. 36.

18. Împăratul lui Israel a zis lui Iosafat: „Nu ți-am spus că el nu proorocește nimic bun despre mine, ci proorocește numai rău?”

19. Și Mica a zis: „Ascultă dar cuvîntul Domnului! Am văzut* pe Domnul stînd pe scaunul Lui de domnie, și toată oștirea** cerurilor stînd lîngă El, la dreapta și la stînga Lui. * Isa. 6. 1. Mat. 7. 9. ** Iov. 1. 6; 2. 1. Ps. 103. 20, 21. Dan. 7. 10. Dan. 10. 10. Evr. 1. 7, 14.

20. Și Domnul a zis: „Cine va amăgi pe Ahab, ca să se suie la Ramot din Galaad și să piară acolo?” Și au răspuns unul într’un fel, altul într’altul.

21. Și un duh a venit și s’a înfățișat înaintea Domnului, și a zis: „Eu îl voi amăgi.”

22. Domnul i-a zis: „Cum?” „Voi ieși”, a răspuns el, „și voi fi un duh de minciună în gura tuturor proorocilor lui.” Domnul a zis: Il vei* amăgi, și-ți vei ajunge ținta; ieși, și fă așa!” * Jude. 9. 23. Iov. 12. 16. Eze. 14. 9. 2 Tes. 2. 11.

23. Și acum, iată că Domnul a pus un duh de minciună în gura tuturor proorocilor tăi cari sînt de față. Dar Domnul a hotărît lucruri rele împotriva ta.” * Eze. 14. 9.

24. Atunci Zedechia, fiul lui Che-naana, apropiindu-se, a lovit pe Mica peste obraz, și a zis: „Pe unde* a ieșit Duhul Domnului din mine ca să-ți vorbească?” * 2 Cron. 18. 23.

25. Mica a răspuns: „Vei vedea în ziua cînd vei umbla din odaie în odaie ca să te ascunzi.”

26. Împăratul lui Israel a zis: „Ia

pe Mica, du-l la Amon, mai marele cetății, și la Ioas, fiul împăratului,

27. și să le spui: „Așa vorbește împăratul: „Puneți pe omul acesta la închisoare, și hrăniți-l cu pînea și cu apa întristării, pînă cînd mă voi întoarce în pace.”

28. Și Mica a zis: „Dacă te vei întoarce în pace, Domnul n’a* vorbit prin mine.” Apoi a mai zis: „Auziți, popoare, toate.” * Num. 16. 29. Deut. 18. 20, 21, 22.

Moartea lui Ahab.

29. Împăratul lui Israel și Iosafat, împăratul lui Iuda, s’au suiat la Ramot din Galaad.

30. Împăratul lui Israel a zis lui Iosafat: „Vreau să-mi schimb* hainele ca să merg la luptă; dar tu, îmbracă-te cu hainele tale împărătești.” Și împăratul lui Israel și-a schimbat hainele, și s’a dus la luptă. * 2 Cron. 35. 22.

31. Împăratul Siriei dăduse următoarea poruncă celor treizeci și două de căpetenii ale carălor lui: „Să nu vă luptați nici cu cei mici nici cu cei mari, ci să vă luptați numai cu împăratul lui Israel.”

32. Cînd au zărit căpeteniile carălor pe Iosafat, au zis: „Negreșit, acesta este împăratul lui Israel.” Și s’au apropiat de el să-l lovească. Iosafat a scos* un țipăt. * 2 Cron. 18. 31. Prov. 13. 20.

33. Căpeteniile carălor, văzînd că nu este împăratul lui Israel, s’au depărtat de el.

34. Atunci un om a tras cu arcul la întimplare, și a lovit pe împăratul lui Israel la încheietura platoșei. Împăratul a zis cărașului său: „Întoarce, și scoate-mă din cîmpul de bătaie, căci sînt greu rănit.”

35. Lupta a fost din ce în ce mai crîncenă în ziua aceea. Împăratul a stat drept în carul lui în fața Sirienilor, și seara a murit. Singele a curs din rană în lăuntru carului.

36. La apusul soarelui, s’a strigat prin toată tabăra: „Să plece fiecare în cetatea lui și să plece fiecare în țara lui,

37. căci a murit împăratul.” S’au întors la Samaria, și împăratul a fost îngropat la Samaria.

38. Cînd au spălat carul în iazul Samariei, cîinii au lins singele lui Ahab, și curvele s’au scăldat în el, după* cuvîntul pe care-l spusese Domnul. * Cap. 21. 19.

39. Celelalte fapte ale lui Ahab, tot ce a făcut el, casa * de fildes pe care a zidit-o, și toate cetățile pe cari le-a zidit, nu sînt scrise oare în cartea Cronichilor împăraților lui Israel? * Amos 3.16.

40. Ahab a adormit cu părinții săi. Și în locul lui, a domnit fiul său Ahazia.

Iosafat, împăratul lui Iuda.

41. Iosafat*, fiul lui Asa, a început să domnească peste Iuda, în al patrulea an al lui Ahab, împăratul lui Israel. * 2 Cron. 20. 31.

42. Iosafat era de treizeci și cinci de ani cînd s'a făcut împărat, și a domnit douăzeci și cinci de ani la Ierusalim. Mamă-sa se numea Azuba, fata lui Șilhi.

43. El a umblat * în toată calea tatălui său Asa, și nu s'a abătut deloc dela ea, făcînd ce este plăcut înaintea Domnului. Numai că înălțimile ** n'au fost îndepărtate: poporul tot mai aducea jertfe și tămîie pe înălțimi. * 2 Cron. 17. 3. * Cap. 14. 23; 15. 14. 2 Reg. 12. 3.

44. Iosafat * a trăit în pace cu împăratul lui Israel. * 2 Cron. 19. 2. 2 Cor. 6. 14.

45. Celelalte fapte ale lui Iosafat, isprăvile și războaiele lui, nu sînt scrise oare în cartea Cronichilor împăraților lui Iuda?

46. El a scos din țară pe sodomitii * cari mai rămăseseră de pe vremea tatălui său Asa. * Cap. 14. 24; 15. 12.

47. În Edom * nu era împărat pe atunci: cirnuia un dregător.

* Fac. 25. 23. 2 Sam. 8. 14. 2 Reg. 3. 9; 8. 30.

48. Iosafat * a ** făcut corăbii din Tars ca să meargă la Ofir să aducă aur; dar ț nu s'au dus, căci corăbiile s'au sfărîmat la Etion-Gheber ††.

* 2 Cron. 20. 35, etc. ** Cap. 10. 22. †† 2 Cron. 20. 37. †† Cap. 9. 26.

49. Atunci Ahazia, fiul lui Ahab, a zis lui Iosafat: „Vrei ca slujitorii mei să meargă împreună cu ai tăi pe corăbii?” Dar Iosafat n'a voit.

50. Iosafat * a adormit cu părinții săi, și a fost îngropat cu părinții săi, în cetatea tatălui său David. Și în locul lui a domnit fiul său Ioram. * 2 Cron. 21. 1.

Domnia lui Ahazia.

51. Ahazia*, fiul lui Ahab, a început să domnească peste Israel la Samaria, în al șaptesprezecelea an al lui Iosafat, împăratul lui Iuda. A domnit doi ani peste Israel. * Vers. 40.

52. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, și a umblat în calea * tatălui său și în calea mamei sale, și în calea lui Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască. * Cap. 15. 24.

53. A slujit * lui Baal și s'a închinat înaintea lui, și a miniat pe Domnul, Dumnezeul lui Israel, cum făcuse și tatăl său. * Iud. 2. 11. Cap. 16. 31.

A DOUA CARTE A ÎMPĂRAȚILOR

SAU A PATRA CARTE A ÎMPĂRAȚILOR¹

(Deuteronom 21. 18—28. 1 Samuel 12. 25. Isaia 23.)

ȘIRUL ÎMPĂRAȚILOR LUI IUDA ȘI ÎMPĂRAȚILOR LUI ISRAEL, DE LA IOSAFAT ȘI MOARTEA LUI AHAB PÎNA LA NIMICIREA ÎMPĂRAȚIEI LUI ISRAEL.

(Capitolele 1—17. 2 Cronici 21—28. Ier. 3. 6, 7; Osea 7; 10. 1—11; 13. 1—13.)

Boala lui Ahazia și moartea lui.

1. Moab s'a răzvrătit * împotriva lui Israel, după moartea ** lui Ahab.

* Cap. 3. 5. ** 2 Sam. 8. 2.

2. Ahazia a căzut prin zăbrelele odăii lui de sus în Samaria, și s'a îmbolnăvit. A trimis niște soli, și le-a zis: „Duceți-vă și întrebați pe Baal-Zebub, dumnezeul Ecronului”, ca să știu dacă mă voi vindeca de boala aceasta.”

* 1 Sam. 6. 10.

3. Dar ingerul Domnului a zis lui Ilie, Tișbitul: „Scoală-te, suie-te înaintea solilor împăratului Samariei, și spune-le: „Oare nu este Dumnezeu în Israel, de vă duceți să întrebați pe Baal-Zebub, dumnezeul Ecronului?”

4. De aceea, așa vorbește Domnul: „Nu te vei mai da jos din patul în care te-ai suit, ci vei muri.” Și Ilie a plecat.

1. Așa se numește în Septuaginta.

5. Solii s'au întors la Ahazia. Și el le-a zis: „Pentru ce v'ați întors?”
Unul a răspuns: „Un om s'a sutt

6. Ei i-au răspuns: „Omul ăsta s'a suit înaintea noastră, și ne-a zis: „Întoarceți-vă la împăratul care v'a trimis și spuneți-i: „Așa vorbește Domnul: „Oare nu este Dumnezeu în Israel, de trimiteți să întrebe pe Baal-Zebub, dumnezeul Ecronului? De aceea nu te vei mai da jos din patul în care te-ai suit, ci vei muri.”

7. Ahazia le-a zis: „Ce înfățișare avea omul acela care s'a suiat înaintea voastră și v'a spus aceste cuvinte?”

8. Ei au răspuns: „Era un om îmbrăcat cu o manta de păr • și încins cu o curea la mijloc.” Și Ahazia a zis: „Este Ilie, Tișbitul.” • Zeb. 13. 4. Mat. 3. 4.

9. A trimes la el pe o căpetenie de cincizeci cu cei cincizeci de oameni ai lui. Căpetenia aceasta s'a suit la Ilie, care şedea pe vârful muntelui, şi i-a zis: „Omule al lui Dumnezeu, împăratul a zis: „Pogoară-te!“

10. Iile a răspuns căpeteniei peste cincizeci: „Dacă sînt un om al lui Dumnezeu, să se pogorî * foc din cer și să te mistuie, pe tine și pe cei cincizeci de oameni ai tăi!” Și s'a pogorît foc din cer și l-a mistuit pe el și pe cei cincizeci de oameni ai lui. * Luc. 9.54.

11. Ahazia a trimis din nou la el altă căpetenie peste cincizeci cu cei cincizeci de oameni ai lui. Căpetenia aceasta a luat cuvîntul, și a zis lui Ilie: „Omule al lui Dumnezeu, așa a zis împăratul: „Grăbește-te de te pogoară!“

12. Ilie l-a răspuns: „Dacă sânt un om al lui Dumnezeu, să se pogoare foc din cer și să te mistuiescă, pe tine și pe cei cincizeci de oameni ai tăi!”
Și s'a pogorit foc din cer și l-a mistuit, pe el și pe cei cincizeci de oameni ai lui.

13. Ahazia a trimis din nou o a treia
câpetenie peste cincizeci, împreună cu
cei cincizeci de oameni ai săi. Această
a treia câpetenie peste cincizeci s'a
suiț și, la sosire, și-a plecat genunchiul
înaintea lui Ilie, și i-a zis, rugându-l: „Omule
al lui Dumnezeu, te rog, viața mea
și viața acestor cincizeci de
oameni, slujitorii tăi, să fie scumpă
înaintea ta!”

14. Iată, s'a pogorît foc din cer şi a mistuit pe cele dintii două căpetenii peste cincizeci şi pe cei cincizeci de oameni ai lor: dar acum, viaţa mea să fie scumpă înaintea ta!"

15. Ingerul Domnului a zis lui Ilie: „Pogoară-te împreună cu el, n'ai nicio frică de el.“ Ilie s'a sculat și s'a pogorât cu el la împăratul.

16. El i-a zis: „Așa vorbește Domnul: „Pentru că ai trimis soli să întreb pe Baal-Zebub, dumnezeii Ecronului, ca și cum n'ar fi în Israel Dumnezeu al cărui cuvânt să-l poți întreba, nu te vei mai da jos din patul în care te-ai suit, ci vei muri.”

17. Ahazia a murit, după cuvîntul Domnului, rostit prin Ilie. Și în locul lui, a început să domnească Ioram, în al doilea an al lui Ioram, fiul lui Iosafat, împăratul lui Iuda; căci n'avea fiu.

18. Celelalte fapte ale lui Ahazia, și ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Israel?

Inălțarea lui Ilie la cer.

2 1. Cînd a voit Domnul să ridice*
pe Ilie la cer într'un vârtej de vînt,
Ilie pleca din Ghilgal cu** Elisei.

¹⁹ Fac. 5.24. ²⁰ 1 Reg. 19. 21.

2. Iile a zis lui Elisei: „Rămii aici¹, te rog, căci Domnul mă trimete pînă la Betel.“ Elisei a răspuns: „Viu¹ este Domnul și viu este sufletul² tău că nu te voi părăsi.“ Și s’au pogorît la Betel.

¹ Rut. 1. 15, 16. ² 1 Sam. 1. 26. Vers 4, 6. Cap 4, 30.

⁶ Rut. 1. 15, 16. *† 1 Sam. 1. 26. Vers. 4, 6. Cap. 4. 30).

3. Fiii proorocilor *, cari erau la Betel, au ieșit la Elisei, și i-au zis: „Știi că Domnul răpește astăzi pe stăpinul tău deasupra capului tău?” Și el a răspuns: „Știu și eu, dar tăceți.”

¹1 Reg. 20. 35. Vers. 6, 7, 15. Cap. 4. 1, 38; 9. 1.

4. Ilie i-a zis: „Eliseie, rămii aici, te rog, căci Domnul mă trimete la Ierihon.” El a răspuns: „Viu este Domnul și viu este sufletul tău că nu te voi părăsi!” Și au ajuns la Ierihon.

5. Fiii proorocilor, cari erau la Ierihon, s'au apropiat de Elisei, și i-au zis: „Știi că Domnul răpește azi pe stăpînul tău deasupra capului tău?“ Și el a răspuns: „Știu și eu; dar tăceți.“

6. Ilie i-a zis: „Rămii aici, te rog, căci Domnul mă trimete la Iordan.“ El a răspuns: „Viu este Domnul și viu este sufletul tău că nu te voi părăsi.“ Și amindoi și-au văzut de drum.

7. Cincizeci de inși dintre fiii proorocilor au sosit și s'au oprit la o depărtare oarecare în fața lor, și ei amindoi s'au oprit pe malul Iordanului.

8. Atunci Ilie și-a luat mantaua, a făcut-o sul, și a lovit cu ea apele, cari s'au despărțit * într-o parte și în'alta, și au trecut amândoi pe uscat.

◊ Exod. 14, 21. Ios. 3, 16. Vers. 14.

9. După ce au trecut, Ilie a zis lui Elisei: „Cere ce vrei să-ți fac, înaintea mea: ca să fii răpit dela tine.” Elisei a răspuns: „Te rog să vină peste mine o indoiță măsură din duhul tău!”

10. Ilie a zis: „Greu lucru ceri. Dar dacă mă vei vedea când voi fi răpit dela tine, așa ți se va întimpla; dacă nu, nu ți se va întimpla așa.”

11. Pe cînd mergeau ei vorbind, iată că un car * de foc și niște cai de foc i-au despărțit pe unul de altul, și Ilie s'a înălțat la cer într'un vârtej de vînt.

◊ Cap. 6, 17. Ps. 104, 4.

12. Elisei se uita și striga: „Părinte! Părinte! Carul lui Israel și călărima lui!” Și nu l-a mai văzut. Apu- cîndu-și hainele, le-a sfîșiat în două bucăți.

◊ Cap. 13, 14.

13. Și a ridicat mantaua, a căreia îi dăduse drumul Ilie. Apoi s'a întors, și s'a oprit pe malul Iordanului;

14. a luat mantaua, a căreia îi dăduse Ilie drumul, și a lovit apele cu ea, și a zis: „Unde este acum Domnul, Dumnezeu lui Ilie?” Și a lovit apele, cari s'au despărțit * într-o parte și în alta, și Elisei a trecut.

◊ Vers. 8.

Fiii proorocilor trimet să caute pe Ilie.

15. Fiii proorocilor cari erau în fața * Ierihonului, cînd l-au văzut, au zis: „Duhul lui Ilie a venit peste Elisei.” Și i-au ieșit înainte, și s'au închinat pînă la pămînt înaintea lui.

◊ Vers. 7.

16. El i-a zis: „Iată că între slujitorii tăi sînt cincizeci de oameni viteji; vrei să se ducă să caute pe stăpînul tău? Poate * că Duhul Domnului l-a dus și l-a aruncat pe vreun munte sau în vreo vale.” El a răspuns: „Nu-i trimiteți!”

◊ 1 Reg. 18, 12. Eze. 3, 3. Fajd. 8, 20.

17. Dar ei au stăruit multă vreme de el. Și el a zis: „Trimeteți-i.” Au trimes pe cei cincizeci de oameni, cari au căutat pe Ilie trei zile și nu l-au găsit.

18. Cînd s'au întors la Elisei, care era la Ierihon, el le-a zis: „Nu v'am spus să nu vă duceți?”

Vîndecarea apelor dela Ierihon.

19. Oamenii din cetate au zis lui Elisei: „Iată, așezarea cetății este bună,

după cum vede domnul meu; dar apele sînt rele, și țara este stearpă.”

20. El a zis: „Aduceți-mi un blid nou și puneți sare în el.” Și i-au adus.

21. Apoi s'a dus la izvorul apelor, și a aruncat * sare în el, și a zis: „Așa vorbește Domnul: „Vîndec apele acestea; nu va mai veni din ele nici moarte, nici sterpiciune.”

◊ Exod. 15, 25. Cap. 4, 41; 6, 6. Ioan. 4.

22. Și apele au fost vîndecate pînă în ziua aceasta, după cuvîntul pe care-l rostise Domnul.

Pedepsirea copiilor.

23. De acolo s'a suit la Betel. Și pe cînd mergea pe drum, niște băieți au ieșit din cetate, și și-au bătut joc de el. Ei îi ziceau: „Suie-te, pleșuvule! Suie-te, pleșuvule!”

24. El s'a întors să-i privească, și i-a blestemat în Numele Domnului. Atunci au ieșit doi urși din pădure, și au sfîșiat patruzeci și doi din acești copii.

25. De acolo s'a dus pe muntele Carmel, de unde s'a întors la Samaria.

Ioram, împăratul lui Israel.

31. Ioram *, fiul lui Ahab, a început să domnească peste Israel la Samaria, în al optsprezecelea an al lui Iosafat, împăratul lui Iuda. A domnit doisprezece ani.

◊ Cap. 1, 17.

2. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, totuși nu ca tatăl său și ca mama sa. A răsturnat stîlpii lui Baal, pe cari-i făcuse tatăl său;

◊ 1 Reg. 16, 31, 32.

3. dar s'a dat la păcatele * lui Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască, și nu s'a abătut dela ele.

◊ 1 Reg. 12, 28, 31, 32.

4. Meșa, împăratul Moabului, avea turme mari și plătea împăratului lui Israel un bir de o sută de mii de miei * și de o sută de mii de berbeci cu lîna lor.

◊ Isa. 16, 1.

5. La moartea * lui Ahab, împăratul Moabului s'a răsculat împotriva împăratului lui Israel.

◊ Cap. 1, 1.

6. Împăratul Ioram a ieșit atunci din Samaria, și a numărat pe tot Israelul.

7. A pornit, și a trimes să spună lui Iosafat, împăratul lui Iuda: „Împăratul Moabului s'a răsculat împotriva mea; vrei să vii cu mine să lupăm împotriva Moabului?” Iosafat a răspuns: „Voi merge, eu ca * tine, popo-

rul meu ca poporul tău, caii mei ca ai tăi.”
1 Reg. 22, 4.

8. Și a zis: „Pe care drum să ne suim?” Ioram a zis: „Pe drumul care duce în pustia Edomului.”

9. Împăratul lui Israel, împăratul lui Iuda și împăratul Edomului, au plecat; și, după un drum de șapte zile, n'au avut apă pentru oștire și pentru vitele cari veneau după ea.

10. Atunci împăratul lui Israel a zis: „Vai! Domnul a chemat pe acești trei împărați ca să-i dea în minile Moabului!”

11. Dar Iosafat* a zis: „Nu este aici nici un prooroc al Domnului, prin care să putem întreba pe Domnul?” Unul din slujitorii împăratului lui Israel a răspuns: „Este aici Elisei, fiul lui Șafat, care turna apă pe minile lui Ilie.”
1 Reg. 22, 7.

12. Și Iosafat a zis: „Cuvîntul Domnului este cu el.” Împăratul lui Israel, Iosafat, și împăratul Edomului s'au pogorit* la el.
Cap. 2, 25.

13. Elisei a zis împăratului lui Israel: „Ce am* eu a face cu tine? Du-te” la proorocul tatălui tău și la proorocul mamei tale.” Și împăratul lui Israel i-a zis: „Nu! căci Domnul a chemat pe acești trei împărați ca să-i dea în minile Moabului!”
Exe. 14, 3. Jude. 10, 14. Rut. 1, 15. 1 Reg. 18, 19.

14. Elisei a zis: „Viu este* Domnul oștirilor, al cărui slujitor sînt, că, dacă n'aș avea în vedere pe Iosafat, împăratul lui Iuda, pe tine nu te-aș băga de loc în seamă, și nici nu m'aș uita la tine.”
1 Reg. 17, 1. Cap. 5, 16.

15. Acum aduceți-mi un cîntăreț* cu arfa.” Și pe cînd cîntărețul din arfa, mina Domnului a fost* peste Elisei.
1 Sam. 10, 5. Exe. 1, 3; 3, 14; 22, 8, 1.

16. Și a zis: „Așa vorbește Domnul: „Faceți gropi” în valea aceasta, groapă lingă groapă!”
Cap. 4, 3.

17. Căci așa vorbește Domnul: „Nu veți vedea vînt și nu veți vedea ploaie, dar totuș valea aceasta se va umplea de apă, și veți bea, voi, turmele voastre și vitele voastre.”

18. Dar aceasta este puțin lucru înaintea Domnului. El va da pe Moab în minile voastre;

19. veți sfărîma toate cetățile întărite și toate cetățile alese, veți tăia toți copacii cei buni, veți astupa toate izvoarele de apă, și veți strica cu pietre toate ogoarele cele mai bune.”

20. Și dimineată, în clipa cînd se aducea* jertfa, iată că a venit apa de pe drumul Edomului, și s'a umplut țara de apă.
E. sol. 29, 20, 40.

21. Însă, toți Moabiții, auzind că împărații se suie să lupte împotriva lor, au chemat pe toți cei în vîrstă să poarte armele și mai mari chiar, și au stătut la hotar.

22. S'au sculat disdimeineață, și cînd a strălucit soarele peste ape, Moabiții au văzut în fața lor apele roșii ca sîngele.

23. Ei au zis: „Este sînge! Împărații au scos sabia între ei, s'au tăiat unii pe alții; acum, la pradă, Moabiți!”

24. Și au mers împotriva taberei lui Israel. Dar Israel s'a sculat, și a bătut pe Moab, care a luat-o la fugă dinaintea lor. Au pătruns în țară, și au bătut pe Moab.

25. Au sfărîmat cetățile, au aruncat fiecare pietre în toate ogoarele cele mai bune și le-au umplut cu pietre, au astupat toate izvoarele de apă, și au tăiat toți copacii cei buni; prăstiașii au înconjurat și au bătut Chir-Hareset*, din care n'au lăsat decît pietrele.
Isa. 16, 7, 11.

26. Împăratul Moabului, vîzînd că fusese înfrînt în luptă, a luat cu el șapte sute de oameni, cari scoteau sabia, să-și croiască drum pînă la împăratul Edomului; dar n'au putut.

27. A luat atunci pe fiul său întîi născut, care trebuia să domnească în locul lui, și l-a adus ca ardere de tot pe zid. Și o mare minie a cuprins pe Israel, care s'a depărtat de împăratul Moabului, și s'a întors în țară.

Înmulțirea untdelemnului.

4 1. O femeie dintre nevestele fiilor* proorocilor a strigat lui Elisei: „Robul tău, bărbatul meu, a murit, și știu că robul tău se teme de Domnul; și cel ce l-a împrumutat a venit să ia cei doi” copii ai mei și să-i facă robi.”
1 Reg. 20, 35. Lev. 25, 39. Mat. 18, 25.

2. Elisei i-a zis: „Ce pot să fac pentru tine? Spune-mi ce ai acasă?” Ea a răspuns: „Roaba ta n'are acasă decît un vas cu untdelemn.”

3. Și el a zis: „Du-te de cere vase de afară dela toți vecinii tăi, vase goale, și nu cere” puțin.

4. Cînd te vei întoarce, închide ușa după tine și după copiii tăi; toarnă

Cap. 3, 16.

din untdelemn în toate aceste vase, și pune deoparte pe cele pline."

5. Atunci ea a plecat dela el. A închis ușa după ea și după copiii ei; ei îi apropiu vasele, și ea turna din untdelemn în ele.

6. Când s'au umplut vasele, ea a zis fiului său: „Mai dă-mi un vas." Dar el i-a răspuns: „Nu mai este niciun vas." Și n'a mai curs untdelemn.

7. Ea s'a dus de a spus omului lui Dumnezeu lucrul acesta. Și el a zis: „Du-te de vinde untdelemnul, și plătește-ți datoria; iar cu ce va rămânea, vei trăi tu și fiii tăi."

Fiul Sunamitei.

8. Intr-o zi Elisei trecea prin Sunem*. Acolo era o femeie bogată. Ea a stăruit de el să primească să mănince la ea. Și ori de câte ori trecea, se ducea să mănince la ea.

*10s. 19. 18.

9. Ea a zis bărbatului ei: „Iată, știu că omul acesta care trece totdeauna pela noi, este un om sfânt al lui Dumnezeu."

10. Să facem o mică odaie sus cu ziduri, și să punem în ea un pat pentru el, o masă, un scaun și un sfeșnic, ca să stea acolo când va veni la noi.

11. Elisei, întorcându-se la Sunem, s'a dus în odaia de sus și s'a culcat acolo.

12. El a zis slujitorului său Ghehazi: „Cheamă pe Sunamita aceasta!" Ghehazi a chemat-o, și ea a venit înaintea lui.

13. Și Elisei a zis lui Ghehazi: „Spune-i: „Iată, pentru noi tu ți-ai făcut toată turburarea aceasta, noi ce putem face pentru tine? Trebuie să vorbim pentru tine împăratului sau căpeteniei oștirii?" Ea a răspuns: „Eu locuiesc liniștită în mijlocul poporului meu."

14. Și el a zis: „Ce să fac pentru ea?" Ghehazi a răspuns: „Ea n'are fiu, și bărbatul ei este bătrîn."

15. Și el a zis: „Cheamă-o!" Ghehazi a chemat-o, și ea a venit la ușă.

16. Elisei i-a zis: „La anul* pe vremea aceasta, vei ținea în brațe un fiu." Și ea a zis: „Nu! domnul meu, omule al lui Dumnezeu, nu amăgi** pe roaba ta!"

*Fac. 18. 10, 14. **Vers. 28.

17. Femeia a rămas însărcinată, și a născut un fiu chiar pe vremea aceea, în anul următor, cum îi spusese Elisei.

18. Copilul s'a făcut mare. Și într-o zi când se dusese pela tatăl său la secerători,

19. a zis tatălui său: „Capul meu! Capul meu!" Tatăl a zis slujitorului său: „Du-l la mamă-sa!"

20. Slujitorul l-a luat și l-a dus la mamă-sa. Și copilul a stat pe gemenchii mamei sale până la amiază, și apoi a murit.

21. Ea s'a suit, l-a culcat pe patul omului lui Dumnezeu, a închis ușa după ea, și a ieșit.

22. A chemat pe bărbatul ei, și a zis: „Trimete-mi, te rog, un slujitor și o măgăriță; vreau să mă duc în grabă la omul lui Dumnezeu, și apoi mă voi întoarce."

23. Și el a zis: „Pentruce vrei să te duci astăzi la el? Doar nu este nici lună nouă, nici Sabat." Ea a răspuns: „Fii pe pace!"

24. Apoi a pus șaua pe măgăriță, și a zis slujitorului său: „Mină, și pleacă, să nu oprești pe drum decât când ți-oi spune."

25. Ea a plecat deci și s'a dus la omul lui Dumnezeu pe muntele* Carmel.

Omul lui Dumnezeu a văzut-o de departe, și a zis slujitorului său Ghehazi: „Iată pe Sunamita aceea!"

*Cap. 2. 25.

26. Acum, aleargă dar înaintea ei, și spune-i: „Ești bine? Bărbatul tău și copilul sînt bine?" Ea a răspuns: „Bine."

27. Și cum a ajuns la omul lui Dumnezeu pe munte, i-a îmbrățișat picioarele. Ghehazi s'a apropiat s'o dea înăpoi. Dar omul lui Dumnezeu a zis: „Lasă-o, căci este tare amărâtă, și Domnul mi-a ascuns lucrul acesta, și nu mi l-a făcut cunoscut."

28. Atunci ea a zis: „Am cerut eu oare domnului meu un fiu? N'am zis eu: „Nu mă amăgi?"

*Vers. 16.

29. Și Elisei a zis lui Ghehazi: „Încinge-ți* mijlocul, ia toiagul meu în mină, și pleacă. Dacă vei întîlni pe cineva, să nu-l întrebi** de sănătate; și dacă te va întreba cineva de sănătate, să nu-i răspunzi. Să pui toiagul meu pe fața copilului."

*1 Reg. 18. 46. Cap. 2. 1. **Luc. 10. 4. †Exod. 7. 19; 14. 16. Cap. 2. 8, 14. Fapt. 19. 12.

30. Mama copilului a zis: „Viu* este Domnul și viu este sufletul tău că nu te voi părăsi."

Și el s'a sculat și a mers după ea.

*Cap. 2. 2.

31. Ghehazi le-o luase înainte, și pusese toiagul pe fața copilului; dar n'a

dat nici glas, nici semn de simțire. S'a întors înaintea lui Elisei, i-a spus lucrul acesta, și a zis: „Copilul nu s'a trezit.“

32. Când a ajuns Elisei în casă, iată că murise copilul, culcat în patul lui.

33. Elisei a intrat și a închis ușa după ei amândoi, și s'a rugat: „Domnule!“

34. S'a suit, și s'a culcat pe copil; și-a pus gura pe gura lui, ochii lui pe ochii lui, minile lui pe minile lui, și s'a întins peste el. Și trupul copilului s'a încălzit.

35. Elisei a plecat, a mers înapoi și încolo prin casă, apoi s'a suit iarăși și s'a întins peste copil. Și copilul a strănutat de șapte ori, și a deschis ochii.

36. Elisei a chemat pe Ghehazi, și a zis: „Cheamă pe Sunamita.“ Ghehazi a chemat-o, și ea a venit la Elisei, care a zis: „Ia-ți fiul!“

37. Ea s'a dus și s'a aruncat la picioarele lui, și s'a închinat până la pământ. Și și-a luat fiul, și a ieșit afară.

Moartea în oală.

38. Elisei s'a întors la Ghilgal, și în țară bîntuia o foamete. Pe cînd fiii proorocilor ședeau înaintea lui, a zis slujitorului său: „Pune oala cea mare, și fierbe o ciorbă pentru fiii proorocilor!“

39. Unul din ei a ieșit pe cîmp să culeagă verdeturi; a găsit viță sălbatică și a cules din ea curcubeie sălbatice, pînă și-a umplut haina. Cînd s'a întors, le-a tăiat în bucăți în oala cu ciorbă, căci nu le cunoștea.

40. Au dat oamenilor aceloră să mănînce. Dar, cum au mîncat din ciorba aceea, au strigat: „Omule al lui Dumnezeu, moartea este în oală!“ Și n'au putut să mănînce.

41. Elisei a zis: „Luați făină.“ A aruncat făină în oală, și a zis: „Dă oamenilor acestora să mănînce.“ Și nu mai era nimic vătămător în oală.

42. A venit un om din Baal-Șalișa. A adus pîne din cele dintîi roade omului lui Dumnezeu, și anume douăzeci de pîni de orz, și spice noi în sac.

43. Elisei a zis: „Dă oamenilor acestora să mănînce.“

Cele douăzeci de pîni de orz.

44. A venit un om din Baal-Șalișa. A adus pîne din cele dintîi roade omului lui Dumnezeu, și anume douăzeci de pîni de orz, și spice noi în sac.

Elisei a zis: „Dă oamenilor acestora să mănînce.“

45. Slujitorul său a răspuns: „Cum pot să dau din ele la o sută de inși?“

46. Dar Elisei a zis: „Dă oamenilor să mănînce; căci așa vorbește Domnul: „Vor mînca, și va mai rămînea.“

47. Atunci le-a pus pînile înaintea; și au mîncat și le-a mai rămas, după cuvîntul Domnului.

Naaman, vindecat de lepră.

5. Naaman, căpetenia oștirii împăratului Siriei, avea trecere înaintea stăpînului său și mare vază; căci prin el izbăviseră Domnul pe Sirieni. Dar omul acesta tare și viteaz era lepros.

6. Și Sirienii ieșiseră în cete la o luptă, și aduseseră roabă pe o fetiță din țara lui Israel. Ea era în slujba nevastei lui Naaman.

7. Și ea a zis stăpînei sale: „Oh, dacă domnul meu ar fi la proorocul acela din Samaria, proorocul l-ar tămădui de lepra lui!“

8. Naaman s'a dus și a spus stăpînului său: „Fata aceea din țara lui Israel a vorbit așa și așa.“

9. Și împăratul Siriei a zis: „Du-te la Samaria, și voi trimete o scrisoare împăratului lui Israel.“ A plecat, luînd cu el zece talanți de argint, șase mii de sicli de aur, și zece haine de schimb.

10. A dus împăratului lui Israel scrisoarea, care glăsuia așa: „Acum, cînd vei primi scrisoarea aceasta, vei ști că îți trimet pe slujitorul meu Naaman, ca să-l vindeci de lepra lui.“

11. După ce a citit scrisoarea, împăratul lui Israel și-a rupt hainele, și a zis: „Oare sînt eu Dumnezeu, ca să omor și să înviez, de-mi spune să vindec pe un om de lepra lui? Să știți dar și să înțelegeți că el caută prilej de ceartă cu mine.“

12. Cînd a auzit Elisei, omul lui Dumnezeu, că împăratul lui Israel și-a sfișiat hainele, a trimis să spună împăratului: „Pentru ce ți-ai sfișiat hainele? Lasă-l să vină la mine, și va ști că este un prooroc în Israel.“

13. Naaman a venit cu caii și cu carul lui, și s'a oprit la poarta casei lui Elisei.

10. Elisei a trimis să-î spună printr'un sol: „Du-te, și scaldă-te” de șapte ori în Iordan; și carnea ți se va face sănătoasă, și vei fi curat.” ^{Cap. 4, 41. Ioan 9, 7.}

11. Naaman s'a miniat, și a plecat, zicind: „Eu credeam că va ieși la mine. Se va înfățișa el însuși, va chema Numele Domnului, Dumnezeuului lui, și va duce mina pe locul răni, și va vindeca lepra.”

12. Nu sînt oare riurile Damascului, Abana și Parpar, mai bune decît toate apele lui Israel? N'aș fi putut oare să mă spăl în ele și să mă fac curat?”

13. Dar slujitorii lui s'au apropiat și s'a întors și a plecat plin de minie. ^{Cap. 4, 42.} „Părinte, dacă proorocul ți-ar fi cerut un lucru greu, nu l-ai fi făcut? Cu atît mai mult trebuie să faci ce ți-a spus: „Scaldă-te, și vei fi curat.”

14. S'a pogorit atunci și s'a cufundat de șapte ori în Iordan, după cuvîntul omului lui Dumnezeu; și carnea” lui s'a făcut iarăș cum este carnea unui copilăș, și s'a” curățit.

^{Cap. 33, 25. Luc. 4, 27.}

15. Naaman s'a întors la omul lui Dumnezeu cu tot alaiul lui. Cînd a ajuns, s'a înfățișat înaintea lui, și a zis: „Iată, cunosc acum că nu este Dumnezeu” pe tot pămîntul, decît în Israel. Și acum, primește, rogu-te, un dar” din partea robului tău.”

^{Cap. 2, 47; 3, 29; 6, 26, 27. Fac. 33, 11.}

16. Elisei a răspuns: „Viu este” Domnul, al cărui slujitor sînt, că nu” voi primi.” Naaman a stăruit de el să primească, dar el n'a vrut.

^{Cap. 3, 14. Fac. 14, 23. Mat. 10, 8. Fapt. 8, 18, 20.}

17. Iată Naaman a zis: „Fiindcă nu vrei să primești tu, înghăduie să se dea robului tău pămînt cît pot duce doi cățiri; căci robul tău nu mai vrea să mai aducă altor dumnezei nici ardere de tot, nici jertfă, ci va aduce numai Domnului.”

18. Iată totuș ce rog pe Domnul să ierte robului tău: cînd stăpînul meu intră în casa lui Rimon să se închine acolo și se sprijinește” pe mina mea, mă închin și eu în casa lui Rimon: să ierte Domnul pe robul tău, cînd mă voi închina în casa lui Rimon!”

^{Cap. 7, 2, 17.}

19. Elisei i-a zis „Du-te în pace.”

Ghehazi lovit cu lepra.

După ce a plecat Naaman dela Elisei și a fost la o depărtare bunicică,

20. Ghehazi, slujitorul lui Elisei, omul lui Dumnezeu, a zis în sine: „Iată că stăpînul meu a cruțat pe Sirianul acela Naaman, și n'a primit din mina lui ce adusese. Viu este Domnul că voi alerga după el, și voi căpăta ceva dela el.”

21. Și Ghehazi a alergat după Naaman. Naaman, cînd l-a văzut alergînd după el, s'a dat jos din car ca să-i iasă înainte, și a zis: „Este bine totul?”

22. El a răspuns: „Totul este bine. Stăpînul meu mă trimite să-ți spun: „Iată că au venit la mine doi tineri din muntele lui Efraim, dintre fiii proorocilor; dă-mi pentru ei, te rog, un talant de argint și două haine de schimb.”

23. Naaman a zis: „Fă-mi plăcerea și ia doi talanți.” A stăruit de el, și a legat doi talanți de argint în doi saci, împreună cu două haine de schimb. și a pus pe doi din slujitorii săi să le ducă înaintea lui Ghehazi.

24. Ajungînd la deal, Ghehazi le-a luat din minile lor, și le-a pus în casă. Apoi a dat drumul oamenilor aceloră cari au plecat.

25. După aceea s'a dus și s'a înfățișat înaintea stăpînului său. Elisei i-a zis: „De unde vii, Ghehazi?” El a răspuns: „Robul tău nu s'a dus nicăieri.”

26. Dar Elisei i-a zis: „Oare n'a fost duhul meu cu tine, cînd a lăsat omul acela carul și a venit înaintea ta? Este oare acum vremea de luat argint, haine, măsline, vii, oi, boi, robi și roabe?”

27. Lepra lui Naaman se va lipi” de tine și de sămînța ta pentru totdeauna.” Și Ghehazi a ieșit dinaintea lui Elisei plin” de lepră, alb ca zăpada.

^{1 Tim. 6, 10. Exod. 4, 10. Num. 12, 10. Cap. 15, 5.}

Securea unui fiu al proorocilor.

6. 1. Fiii” proorocilor au zis lui Elisei: „Iată că locul unde locuim noi cu tine este prea strîmt pentru noi.”

^{Cap. 4, 38.}

2. Haidem pînă la Iordan; ca să luăm de acolo fiecare cîteo birnă, și să ne facem acolo un loc de locuit.” Elisei a răspuns: „Duceți-vă.”

3. Și unul din ei a zis: „Fii bun și vino cu slujitorii tăi.” El a răspuns: „Voi merge!”

4. A plecat deci cu ei. Ajungînd la Iordan, au tăiat lemne.

5. Și pe cînd tăia unul din ei o birnă,

a căzut ferul dela secure în apă. El a strigat: „Ah! domnul meu, era imprumutat!”

6. Omul lui Dumnezeu a zis: „Unde a căzut?” Și i-a arătat locul. Atunci Elisei a tăiat o bucată de lemn, a aruncat-o în locul acela, și ferul dela secure a plutit pe apă. ^{Cap. 2. 21.}

7. Apoi a zis: „Ridică-l!” Și a întins mina, și l-a luat.

Orbirea Sirienilor.

8. Împăratul Siriei era în război cu Israel. Și, într'un sfat pe care l-a ținut cu slujitorii săi, a zis: „Tabăra mea va fi în cutare loc.”

9. Dar omul lui Dumnezeu a trimis să spună împăratului lui Israel: „Ferește-te să treci pe lângă locul acela, căci acolo sînt ascunși Sirienii.”

10. Și împăratul lui Israel a trimis niște oameni să stea 'la pîndă spre locul pe care i-l spusese și despre care îl înștiințase omul lui Dumnezeu. Aceasta s'a întimplat nu odată, nici de două ori.

11. Împăratului Siriei i s'a turburat inima. A chemat pe slujitorii săi, și le-a zis: „Nu voiți să-mi spuneți care din voi este pentru împăratul lui Israel?”

12. Unul din slujitorii săi a răspuns: „Nimeni, împărate, domnul meu; dar proorocul Elisei, care este în Israel, spune împăratului lui Israel cuvintele pe cari le rostești în odaia ta de culcare.”

13. Și împăratul a zis: „Duceți-vă și vedeți unde este, ca să trimet să-l prindă.” Au venit și i-au spus: „Iată că este la * Dotan.” ^{Cap. 37. 17.}

14. A trimis acolo cai, cară și o oaste puternică. Au ajuns noaptea, și au înconjurat cetatea.

15. Slujitorul omului lui Dumnezeu s'a sculat disdeditineată și a ieșit. Și iată că o oaste înconjură cetatea, cu cai și cară. Și slujitorul a zis omului lui Dumnezeu: „Ah! domnul meu, cum vom face?”

16. El a răspuns: „Nu te teme, căci mai mulți sînt cei cu noi decît cei cu ei.” ^{2 Cron. 32. 7. Ps. 86. 18. Rom. 8. 31.}

17. Elisei s'a rugat, și a zis: „Doamne, deschide-i ochii să vadă.” Și Domnul a deschis ochii slujitorului, care a văzut muntele plin de cai și de cară* de foc împrejurul lui Elisei.

^{Cap. 2. 11. Ps. 34. 7; 69. 17. Zah. 1. 8; 6. 1—7.}

18. Sirienii s'au pogorît la Elisei. El a făcut atunci următoarea rugăciune către Domnul: „Lovește, rogu-Te, pe poporul acesta cu orbire.” Și Domnul i-a lovit* cu orbire, după cuvîntul lui Elisei. ^{Cap. 19. 11.}

19. Elisei le-a zis: „Nu este aceasta calea, și nu este aceasta cetatea; veniți după mine, și vă voi duce la omul pe care-l căutați.” Și i-a dus la Samaria.

20. Cînd au intrat în Samaria, Elisei a zis: „Doamne, deschide ochii oamenilor acestora, să vadă!” Și Domnul le-a deschis ochii, și au văzut că erau în mijlocul Samariei.

21. Împăratul lui Israel, văzîndu-i, a zis lui Elisei: „Să-i măcelăresc, să-i măcelăresc, părinte?”

22. „Să nu-i măcelărești”, a răspuns Elisei. „Obicinuești tu oare să măcelărești pe aceia pe cari îi iei prinși cu sabia și cu arcul tău? Dă-le* pine și apă, ca să mănîce și să bea; apoi să se ducă la stăpînul lor.” ^{Rom. 12. 20.}

23. Împăratul lui Israel le-a dat un prînz mare, și ei au mîncat și au băut; apoi le-a dat drumul, și au plecat la stăpînul lor. Și oștile Sirienilor nu s'au* mai întors pe ținutul lui Israel. ^{Cap. 5. 2. Vers. 8, 9.}

Impresurarea Samariei.

24. După aceea, Ben-Hadad, împăratul Siriei, strîngîndu-și toată oștirea, s'a suit și a impresurat Samaria.

25. În Samaria a fost o mare foamete, și atît de mult au strîmtoat-o încît un cap de măgar prețuia optzecl de sicli de argint, și un sfert de cab de găinaț de porumbel cinci sicli de argint.

26. Și pe cînd trecea împăratul pe zid, o femeie i-a strigat: „Scapă-mă, împărate, domnul meu!”

27. El a răspuns: „Dacă nu te scapă Domnul, cu ce să te scapeu? Cu venitul ariei sau al teascului?”

28. Și împăratul i-a zis: „Ce ai?” Ea a răspuns: „Femeia aceea mi-a zis: „Dă-mi pe fiul tău să-l mîncăm astăzi, și mine vom minca pe fiul meu.”

29. Noi am* fiert pe fiul meu, și l-am mîncat. Și în ziua următoare i-am zis: „Dă pe fiul tău să-l mîncăm.” Dar ea a ascuns pe fiul ei.” ^{Lev. 26. 29. Deut. 28. 53, 57.}

30. Cum a auzit împăratul cuvintele acestei femei, și-a rupt* hainele, cînd

să stătea pe zid. Și poporul a văzut că se dinlăuntru avea un sac de păr pe pe ^{1 Reg. 21. 27.}

31. Împăratul a zis: „Să mă * pedepsească Dumnezeu cu toată asprimea, dacă va rămânea astăzi capul lui Elisei, fiul lui Șafat, pe trupul lui!” ^{1 Rut. 1. 17. 1 Reg. 19. 2.}

32. Elisei ședea în casă, și bătrînii * ședeau lângă el. Împăratul a trimis pe cineva înaintea. Dar înaintea ca să ajungă solul, Elisei a zis bătrînilor: „Vegeți * că acest fiu de ucigaș * trimite de pe cineva să-mi ia capul? Ascultați! Cînd va veni solul, închideți ușa, și opriți-l la ușă; nu se aude oare sunețul pașilor stăpînului său în urma lui?” ^{1 Ezech. 8. 1; 20. 1. 1 Luc. 13. 32. 1 Reg. 13. 4.}

33. Pe cînd le vorbea el încă, solul se și pogorise la el, și împăratul a zis: „Iată, răul acesta vine dela Domnul; ce mai am * de nădăjduit dela Domnul?” ^{1 Iov. 2. 9.}

Vestire-a lui Elisei.

7. 1. Elisei a zis: „Ascultați cuvîntul Domnului! Așa vorbește Domnul: „Mine * la ceasul acesta, se va vinde la poarta Samariei o măsură de floare de făină cu un siclu și două măsuri de orz cu un siclu.” ^{1 Vers. 18, 19.}

2. Călărețul pe brațul căruia se reze-ma împăratul a răspuns * omului lui Dumnezeu: „Chiar * dacă ar face Domnul ferestre în cer, cum s'ar putea în-țimpla un asemenea lucru?” Și Elisei a zis: „Vei vedea cu ochii tăi: dar tu nu vei minca din ele.” ^{1 Vers. 17, 19, 20. 1 Mal. 3. 10.}

3. La intrarea * porții erau patru leproși, cari au zis unul către altul: „La ce să ședem aici pînă vom muri?” ^{1 Lev. 13. 46.}

4. Dacă ne vom gîndi să intrăm în cetate, în cetate este foamete, și vom muri; și dacă vom sta aici, deasemenea vom muri. Haidem dar să ne aruncăm în tabăra Sirienilor; dacă ne vor lăsa cu viață, vom trăi, iar dacă ne vor omori, vom muri.”

5. Au plecat dar în amurg, să se ducă în tabăra Sirienilor. Și cînd au ajuns la intrarea taberii Sirienilor, iată că nu era nimeni.

6. Domnul făcuse să se audă * în tabăra Sirienilor un vuiet de cară și un vuiet de cai, vuietul unei mari oștiri, și își zisese unu către altul: „Împăratul lui Israel a tocmit împotriva

noastră pe împărații Hetiților * și pe împărații Egiptenilor, ca să vină să lupte împotriva noastră.” ^{1 2 Sam. 5. 24. Cap. 19. 7. Iov. 15. 21. 1 Reg. 10. 2.}

7. Și s'au sculat * și au luat-o la fugă în amurg. Și-au lăsat corturile, caii și măgarii, tabăra așa cum era și au fugit ca să-și scape viața. ^{1 Ps. 45. 4, 5, 6. Prov. 28. 1.}

8. Leproșii, ajungînd la intrarea taberii, au pătruns într'un cort, au mîncat și au băut, au luat din el argint, aur și haine, și s'au dus și le-au ascuns. S'au întors iarăși, au pătruns într'un alt cort și au luat și de acolo lucruri pe cari s'au dus și le-au ascuns.

9. Apoi, și-au zis unul altuia: „Nu facem bine! Ziua aceasta este o zi de veste bună. Dacă vom tăcea și dacă vom aștepta pînă la lumina zilei de mine, vom fie pedepsiți. Veniți acum și haidem să dăm de știre casei împăratului.”

10. Au plecat, și au chemat pe străjerii de la poarta cetății, și le-au spus așa: „Am intrat în tabăra Sirienilor, și iată că nu este nimeni, nu se aude niciun glas de om; n'am găsit decît cai legați și măgari legați, și corturile așa cum erau.”

11. Străjerii dela poartă au strigat, și au trimis vestea aceasta înlăuntru la casei împăratului.

12. Împăratul s'a sculat noaptea, și a zis slujitorilor săi: „Vreau să vă spun ce ne fac Sirienii. Fiindcă știu că sîntem flămînzi, au părăsit tabăra ca să se ascundă în ogoare, și și-au zis: „Cînd vor ieși din cetate, îi vom prinde vii, și vom intra în cetate.”

13. Unul din slujitorii împăratului a răspuns: „Să se ia cinci din caii cari au mai rămas în cetate, — li se va întimpla doar cum s'a întimplat la toată mulțimea lui Israel care a mai rămas, toată mulțimea lui Israel care se istovește, — și să trimitem să vedem ce se petrece.”

14. Au luat două cară cu caii lor, și împăratul a trimis niște soli pe urmele oștirii Sirienilor, zicînd: „Duceți-vă și vedeți.”

15. S'au dus după ei pînă la Iordan; și iată că tot drumul era plin cu haine și lucruri pe cari le aruncasera Sirienii în goana lor. Solii s'au întors, și au spus împăratului.

16. Poporul a ieșit, și a jăfuit tabăra Sirienilor. Și s'a vîndut o măsură de

floare de făină cu un siclu și două măsururi de orz cu un siclu, după* cumăsurul Domnului.

17. Împăratul încredințase paza porții în mîna călărețului pe brațul căruia se rezemase atunci. Dar călărețul se acesta a fost călcat în picioare de poartă la poartă și a murit, după cuvîntul* pe care-l rostise omul lui Dumnezeu, cînd se pogorise împăratul la el.

*Vers. 1.
*Cap. 6. 32. Vers. 2.

18. Omul lui Dumnezeu spusese atunci împăratului: „Mine, la ceasul acesta, se vor vinde la poarta Samariei două* măsururi de orz cu un siclu și o măsură de floare de făină cu un siclu.”

19. Iar călărețul răspunsese omului lui Dumnezeu: „Chiar dacă ar face Domnul ferestre în cer, cum s'ar putea împlini un asemenea lucru?” Și Elisei zisese: „Vei ve dea cu ochii tăi; dar tu nu vei minca din ele.”

20. În adevăr așa i s'a și întîmplat: a fost călcat în picioare la poartă de popor, și a murit.

Sanamita e ajutată de Elisei.

8. 1. Elisei a zis femeii pe al cărei* fiu îl înviașe: „Scoală-te, du-te, tu și casa ta, și locuiește pentru o vreme unde vei putea; căci Domnul va trimete o foamete** de șapte ani peste țară, și foametea a și început.”

*Cap. 4. 35. **Ps. 105. 16. Hg. 1. 11.

2. Femeia s'a sculat, și a făcut după cuvîntul omului lui Dumnezeu: a plecat, ea și casa ei, și a locuit șapte ani în țara Filistenilor.

3. După șapte ani, femeia s'a întors din țara Filistenilor, și s'a dus să roage pe împărat pentru casa și ogorul ei.

4. Împăratul stătea de vorbă cu Ghehazi*, slujitorul omului lui Dumnezeu, și zicea: „Istorisește-mi, te rog, toate lucrurile mari pe cari le-a făcut Elisei.”

*Cap. 5. 27.

5. Și pe cînd istorisea împăratului cum înviașe* pe un mort, tocmai a venit femeia pe al cărei fiu îl înviașe Elisei să roage pe împărat pentru casa și ogorul ei. Ghehazi a zis: „Împărate, domnul meu, iată femeia, și iată fiul ei pe care l-a înviat Elisei.”

*Cp. 4. 35.

6. Împăratul a întrebat pe femeie, și ea i-a istorisit faptul. Apoi împăratul i-a dat un dregător, căruia i-a zis: „Vezi să se dea înapoi tot ce este al femeii acesteia, cu toate veniturile

ogorului, din ziua cînd a părăsit țara și pînă acum!”

Hazael, împărat al Siriei.

7. Elisei s'a întors la Damasc. Ben-Hadad, împăratul Siriei, era bolnav. Și l-au înștiințat, zicînd: „Omul lui Dumnezeu a venit aici!”

8. Împăratul a zis lui Hazael*: „Ia cu tine** un dar, și du-te înaintea omului lui Dumnezeu. Intreabă prin el pe Domnul, și zi: „Mă voi tămădui de boala aceasta?”

*1 Reg. 19. 15. **1 Sam. 9. 7.

1 Reg. 14. 3. Cap. 5. 5. †Cap. 1. 2.

9. Hazael s'a dus înaintea lui Elisei, luînd cu el un dar, tot ce era mai bun în Damasc, patruzeci de cămile încărcate. Cînd a ajuns, s'a înfățișat înaintea lui, și a zis: „Fiul tău Ben-Hadad, împăratul Siriei, mă trimete la tine să te întreb: „Mă voi tămădui de boala aceasta?”

10. Elisei i-a răspuns: „Du-te și spune-i: „Te vei tămădui”, măcar că Domnul mi-a descoperit că va* muri.”

*Vers. 15.

11. Omul lui Dumnezeu și-a pironit privirea asupra lui Hazael, și s'a uitat țintă la el multă vreme; apoi a* plîns.

*Luc. 19. 41.

12. Hazael a zis: „Pentru ce plînge domnul meu?” Și Elisei a răspuns: „Pentru că știu răul* pe care-l vei face copiilor lui Israel; vei pune foc cetăților întărite ale lor; vei ucide cu sabia pe tinerii lor, vei zdrobi pe pruncii** lor, și vei spinteca pîntecele femeilor însărcinate.”

*Cap. 10. 32; 12. 17; 13. 3, 7. Amos 1. 3. **Cap. 15. 16. Osea 13. 16. Amos 1. 13.

13. Hazael a zis: „Dar ce este robul tău*, cînele acesta, ca să facă lucruri așa de mari?” Și Elisei a zis: „Domnul** mi-a descoperit că vei fi împărat al Siriei.”

*1 Sam. 17. 43. **1 Reg. 19. 15.

14. Hazael a plecat de la Elisei, și s'a întors la stăpînul său, care i-a zis: „Ce ți-a spus Elisei?” Și el a răspuns: „Mi-a spus că te vei tămădui!”

15. A doua zi, Hazael a luat o înveli-toare, pe care a muiat-o în apă, și a întins-o pe fața împăratului, care a murit. Și, în locul lui, a domnit Hazael.

Domnia lui Ioram.

16. În al cincilea an al lui Ioram, fiul lui Ahab, împăratul lui Israel, a început să domnească Ioram*, fiul lui Iosafat, împăratul lui Iuda.

*2 Cron. 21. 3, 4.

398

398 17. Avea treizeci și doi • de ani cînd s'a făcut împărat, și a domnit opt ani la Ierusalim. • 2 Cron. 21.5, etc.

18. El a umblat în calea împăra-
lui Israel, cum facuse casa lui Ahab,
căci avea de nevastă pe o fată * a lui
Ahab, și a făcut ce este rău înaintea
Domnului. * Vers. 28.

19. Dar Domnul n'a voit să nimicească pe Iuda, din pricina robului Său David, după făgăduința* pe care i-o făcuse că-i va da totdeauna o lumină printre fiii săi.

20. Pe vremea sa, Edom * s'a răscu-
lat împotriva stăpînirii lui Iuda, și au
pus ** un împărat peste ei.

21. Ioram a trecut la Tair, cu toate
carele lui. Sculindu-se noaptea, a bătut
pe Edomiți, cari-l înconjurau, și pe
căpeteniile carălor, și poporul a fugit
în corturi.

22. Răscoala Edomului împotriva stăpînirii lui Iuda a ţinut pînă în ziua de azi. Libna * s'a răscolat tot în acelaş imp.

23. Celelalte fapte ale lui Ioram, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Iuda?

24. Ioram a adormit cu părinții săi, i a fost îngropat cu părinții săi în cetatea lui David. Și, în locul lui, a domnit fiul său Ahazia. *2Cron. 22. 1.

Ahazia.

25. În al doisprezecelea an al lui Ioram, fiul lui Ahab, împăratul lui Israel, a început să domnească Ahazia, fiul lui Ioram, împăratul lui Iuda.

26. Ahazia * avea douăzeci și doi de ani când a ajuns împărat, și a domnit un an la Ierusalim. Mamă-sa se cheama Ațalia, fata lui Omri, împăratul lui Israel.

27. El a umblat * în calea casei lui Ahab, și a făcut ce este rău înaintea Domnului, ca și casa lui Ahab, căci era ginerele casei lui Ahab. ^a 2 Cron. 22, 3, 4.

28. El a mers cu Ioram*, fiul lui
hab, la război împotriva lui Hazael,
păratul Siriei, la Ramot din Galaad.
Sirienii au rănit pe Ioram. 2 Cron. 22.5.

29. Împăratul Ioram s'a întors * să se
măduiască la Izreel de rănilor pe cari
le făcuseră Sirienii la Rama, când se
lupta împotriva lui Hazael, împăra-
l Siriei. Ahazia **, fiul lui Ioram,

împăratul lui Iuda, s'a pogorît să vadă
pe Ioram, fiul lui Ahab, la Izreel, pen-
tru că era bolnav.

*Cap.9.15. ** Cap.9.16. 2Cron.22.6,7

*Impărații lui Israel și Iuda uciși de
lehur.*

9 1. Proorocul Elisei a chemat pe unul din fiii • proorocilor, și i-a zis: „Încinge-ți • mijlocul, ia cu tine sticluța aceasta cu untdelemn, și du-te la Ramot în Galaad.

*1 Reg. 20.35. *Cap. 4.20. Jer. 1.17. †Cap. 8.20.

2. Cînd vei ajunge acolo, să cauți să
vezi pe lehu, fiul lui Iosafat, fiul lui
Nimsi. Să te duci să-l ridici din mij-
locul fraților săi*, și să-l aduci într-o
odăie deoparte.

3. Să iei * sticlă cu untdelemn, să-
torni pe capul lui, și să zici: „Așa”
zice Domnul: „Te ung împărat al lui
Israel!” Apoi să deschizi ușa, și să
fugi fără să te oprești.”

4. Tînărul, slujitorul proorocului, a plecat în Ramot din Galaad.

5. Cînd a ajuns, căpeteniile oștirii
se așezau jos. El a zis: „Căpetenie, am
să-ți spun o vorbă.” Și lehu a zis:
„Căruia dintre noi toți?” El a răs-
puns: „Tie, căpetenie.”

6. Iehu s'a sculat și a intrat în casă, și tânărul i-a turnat untdelemnul pe cap, zicându-i: „Așa zice Domnul, Dumnezeuul lui Israel: „Te ung împărat al lui Israel, al poporului Domnului.

7. Să nimicești casa stăpînului tău Ahab, și voi răzbuna asupra Izebelei' inelele robilor Mei, proorocii, și sînerele tuturor slujitorilor Domnului.

8. Toată casa lui Ahab va peri; voi
inimici * pe oricine ține ** de Ahab, fie
obș, fie slobod în Israel.

9. și voi face casa lui Ahab asemenea
casei lui Ieroboam*, fiul lui Nebat,
îi casei lui Baesa**, fiul lui Ahia.

10. Cîinii vor mîncă pe Izabela* în
gorul din Izreel, și nu va fi cine s'o
îngroape." Apoi tînărul a deschis ușa,
și a fugit.

11. Cînd a ieșit lehu la slujitorii stă-
nului său, ei i-au zis: „Toate bune?
De ce a venit nebunul? acesta la
ne?” lehu le-a răspuns: „Voi cu-

noașteți bine pe omul acesta și ce poa-
te spune.”

↳ Jer. 29. 26. Ioan 10. 20. Fapt. 26. 24. 1 Cor. 4. 10.

12. Dar ei au zis: „Minciună! Spu-
ne-ne dar!” Și el a zis: „Mi-a vorbit
așa și așa, zicînd: „Așa zice Domnul:

„Te ung împărat al lui lsrael.”
13. Imdată și-au luat fiecare* hainele
și le-au pus subț lehu pe treptele
goale. Apoi au sunat din trîmbiță, și
au zis: „lehu este împărat!”

↳ Mat. 21. 7.

14. Astfel a uneltit lehu, fiul lui Iosa-
fat, fiul lui Nimși, împotriva lui Ior-
am. — Și Ioram și tot Israelul apă-
rau Ramotul din Galaad împotriva lui
Hazeel, împăratul Siriei.

15. Dar împăratul Ioram* se întor-
se să se vindece la Izreel de rănilor
pe cari i le făcuseră Sirienii, cînd se
bătea împotriva lui Hazeel, împăratul
Siriei. — lehu a zis: „Dacă voiți, să
nu lăsați pe nimeni să scape din ce-
tate, ca să se ducă să dea de veste la
Izreel.”

↳ Cap. 8. 29.

16. Și lehu s'a suit în carul lui și a
plecat la Izreel; căci Ioram era bol-
nav în pat acolo, și Ahazia*, împă-
ratul lui Iuda, se pogorise să-l vadă.

↳ Cap. 8. 29.

17. Caraula pusă pe turnul lui Izreel
a văzut ceata lui lehu venind, și a
zis: „Văd o ceată de oameni.” Ioram a
zis: „Ia un călăreț, și trimete-l înaintea
lor să întrebe dacă este pace.”

18. Călărețul s'a dus înaintea lui lehu,
și a zis: „Așa zice împăratul: „Veniți
cu pace?” Și lehu a răspuns: „Ce-ți
pasă de pace? Treci înapoia mea.”
Caraula a dat de știre, și a zis: „So-
lul s'a dus pînă la ei, și nu se mai
întoarce.”

19. Ioram a trimis un al doilea călă-
reț, care a ajuns la ei, și a zis: „Așa
zice împăratul: „Veniți cu pace?” Și
lehu a răspuns: „Ce-ți pasă de pace?
Treci înapoia mea.”

20. Caraula a dat de știre, și a zis:
„S'a dus pînă la ei, și nu se întoarce.
Și alaiul este ca al lui lehu, fiul lui
Nimși, căci mină ca un nebun.”

21. Atunci Ioram a zis: „Înhmă!” Și
au pus caii la car. Ioram*, împăratul
lui Israel, și Ahazia, împăratul lui Iuda,
au ieșit fiecare, în carul lui, înaintea
lui lehu; și l-au întîlnit în ogrorul lui
Nabot din Izreel.

↳ 2 Cron. 22. 7.

22. Cum a văzut Ioram pe lehu, a zis:
„Pace, lehu?” lehu a răspuns: „Ce,
pace! Cîtă vreme dăinuiesc curviile ma-

mei tale Izabela, și mulțimea vrăjito-
riilor ei!”

23. Ioram a sucit frinele și a fugit,
zicînd lui Ahazia: „Vinzare, Ahazia!”

24. Dar lehu a pus mina pe arc, și a
lovit pe Ioram între umeri. Săgeata a
ieșit prin inimă, și Ioram a căzut în car.

25. lehu a zis căpeteniei sale Bid-
car: „Ia-l și aruncă-l în ogrorul lui Na-
bot din Izreel; căci adu-ți aminte că
atunci cînd stăteam împreună, eu și
tu, călări pe cai înapoia tatălui său
Ahab, Domnul* a rostit împotriva lui
hotărîrea aceasta: ”

↳ 1 Reg. 21. 23.

26. „Am văzut ieri singele lui Nabot
și singele fiilor lui,” zice Domnul,
„și-ți voi face la fel chiar în ogrorul*
acesta,” zice Domnul!” Ia-l dar, și
aruncă-l în ogor, după cuvîntul Dom-
nului.”

↳ 1 Reg. 21. 19.

27. Ahazia, împăratul lui Iuda, cînd
a văzut lucrul acesta, a fugit pe dru-
mul care duce la casa din grădină.
lehu l-a urmărit, și a zis: „Lovește-l
și pe el în car!” Și l-au lovit la
suișul Gur, linga Ibleam. El a fugit
la Meghido*, și a murit acolo.

↳ 2 Cron. 22. 9.

28. Slujitorii lui l-au dus într'un car
la Ierusalim, și l-au îngropat în mor-
mîntul lui, cu părinții lui, în cetatea
lui David.

29. Ahazia se făcuse împărat al lui
Iuda în anul al unsprezecelea al lui
Ioram, fiul lui Ahab.

Izabela aruncată de pe fereastră.

30. lehu a intrat în Izreel. Izabela,
auzind lucrul acesta, și-a uns sprin-
cenele*, și-a împodobit capul, și se
uita pe fereastră.

↳ Eze. 23. 40.

31. Pe cînd intra lehu pe poartă, ea
a zis: „Pace*, noule Zimri, ucigașul
stapinului său?”

↳ 1 Reg. 16. 9—20.

32. El a ridicat fața spre fereastră, și
a zis: „Cine este pentru mine? Cine?”
Și doi sau trei dregători s'au uitat la
el, apropiindu-se de fereastră.

33. El a zis: „Aruncați-o jos!” Ei
au aruncat-o jos, și i-a țîșnit singele
pe zid și pe cai. lehu a călcat-o în
picioare.

34. Apoi a intrat, a mîncat și a băut,
și a zis: „Duceți-vă de vedeți pe ble-
stemata aceea, și îngropați-o, căci este
fată* de împărat.”

↳ 1 Reg. 16. 31.

35. S'au dus s'o îngroape; dar n'au
găsit din ea decît țeastă capului, pi-
cioarele și palmele minilor.”

36. S'au întors și au spus lui Iehu, care a zis: „Așa spusese Domnul prin robul său Ilie, Tișbitul: „Cinii vor minca în ogorul din Izreel” carnea Izabelei;”

37. și hoitul Izabelei va fi ca goul nou! pe fața ogoarelor, în ogorul din Izreel, așa încât nu se va mai putea zice: „Aceasta este Izabela!”

Iehu, împărat al lui Israel.

10. 1. În Samaria erau șaptezeci de fii ai lui Ahab. Iehu a scris scrisori, și le-a trimis la Samaria căpeteniilor din Izreel, bătrînilor, și îngrijitorilor copiilor lui Ahab. În ele zicea:

2. „Acum, cînd veți primi scrisoarea aceasta, — fiindcă aveți cu voi pe fiii stăpînului vostru, carăle și caii, o cetate întărită și arme, —

3. vedeți care din fiii stăpînului vostru este cel mai bun și mai vrednic, puneți-l pe scaunul de domnie al tatălui său, și luptați pentru casa stăpînului vostru!”

4. Ei s'au temut foarte mult, și au zis: „Iată că doi împărați n'au putut să-i stea împotriva; cum îi vom sta noi împotriva?”

5. Și căpetenia casei împărătești, căpetenia cetății, bătrînii, și îngrijitorii copiilor, au trimis să spună lui Iehu: „Noi sîntem slujitorii tăi, și vom face tot ce ne vei spune; nu vom pune pe nimeni împărat, fă ce vei crede.”

6. Iehu le-a scris o a doua scrisoare, în care spunea: „Dacă sînteți ai mei, și dacă ascultați de glasul meu, luați capetele oamenilor acelora, fiii stăpînului vostru, și veniți la mine mine la ceasul acesta, la Izreel.” Și cei șaptezeci de fii ai împăratului erau la mai marii cetății, cari-i creșteau.

7. Cînd au primit scrisoarea, au luat pe fiii împăratului, și au tăiat* pe acești șaptezeci de oameni; apoi le-au pus capetele în coșuri, și le-au trimis lui Iehu, la Izreel.

8. Solul a venit să-i spună, zicînd: „Au adus capetele fiilor împăratului.” Și el a zis: „Faceți-le două grămezi la intrarea porții, pînă dimineață.”

9. Dimineața a ieșit; și venind înaintea întregului popor, a zis: „Voi sînteți fără vină! Eu am* uneltit împotriva stăpînului meu și l-am omorît; dar cine a lovit pe toți aceștia?”

*Cap. 9, 14, 24.

10. Să știți* dar că nu va cădea nimic la pămînt din cuvîntul Domnului, din cuvîntul pe care l-a rostit Domnul împotriva casei lui Ahab; Domnul împlinește ce a spus prin robul** Său Ilie.”

11. Și Iehu a lovit pe toți cei ce mai rămăseseră din casa lui Ahab la Izreel, pe toți mai marii lui, pe prietenii și pe preoții lui, și n'a lăsat să scape nici unul.

12. Apoi s'a sculat, și a plecat la Samaria. Cînd a ajuns la coliba de întîlnire a unor ciobani, pe drum,

13. Iehu a dat* peste frații lui Ahazia, împăratul lui Iuda, și a zis: „Cine sînteți voi?” Ei au răspuns: „Sîntem frații lui Ahazia, și ne pogorim să urăm de bine fiilor împăratului și fiilor împărătesei.”

14. Iehu a zis: „Prindeți-i de vîi.” Și i-au prins de vîi, și i-au tăiat în număr de patruzeci și doi, la fîntîna colibe de întîlnire. Iehu n'a lăsat să scape niciunul.

15. Plecînd de acolo, a întîlnit pe Ionadab*, fiul lui Recab**, care venea înaintea lui. L-a întrebat de sănătate, și i-a zis: „Inima ta este tot așa de curată, cum este inima mea față de a ta?” Și Ionadab a răspuns: „Este.” „Dacă este,” a zis Iehu, „dă-mi țina.” Ionadab i-a dat țina. Și Iehu l-a suit la el în car,

*Ier. 35, 6, etc. **1 Cron. 2, 55. †Ezra 10, 19.

16. și a zis: „Vino cu mine, și vei vedea rîvna mea pentru Domnul.” L-a luat astfel în carul său.

Familia lui Ahab și proorocii lui Baal nimiciți.

17. Cînd a ajuns Iehu la Samaria, a ucis* pe toți cei rămași din Ahab în Samaria, și i-a nimicit cu desăvîrșire, după cuvîntul pe** care-l spusese lui Ilie Domnul.

*Cap. 9, 8. 2 Cron. 22, 6. **1 Reg. 21, 21.

18. Apoi a strîns tot poporul, și le-a zis: „Ahab* a slujit puțin lui Baal, Iehu însă îi va sluji mult.”

19. Acum chemați la mine pe toți proorocii* lui Baal, pe toți slujitorii lui și pe toți preoții lui, fără să lipsească unul, căci vreau să aduc o mare jertfă lui Baal: oricine va lipsi va muri.” Iehu lucra cu viclenie, ca să omoare pe toți slujitorii lui Baal.

*1 Reg. 22, 6.

20. El a zis: „Vestiți o sărbătoare în cinstea lui Baal!” Și au vestit-o.

21. A trimis soli în tot Israelul. Și au venit toți slujitorii lui Baal; n'a fost unul care să nu fi venit. Au intrat în templul lui Baal* așa încît templul lui Baal s'a umplut dela un capăt pînă la celalt.

22. Lehu a zis celui ce păzea odaia cu veșmintele: „Scoate veșminte pentru toți slujitorii lui Baal.” Și omul acela a scos veșminte pentru ei.

23. Atunci lehu a venit în templul lui Baal cu Ionadab, fiul lui Recab, și a zis slujitorilor lui Baal: „Căutați și vedeți, să nu fie niciun slujitor al Domnului aici, ci să fie numai slujitori de ai lui Baal.”

24. Și au intrat să aducă jertfe și ardere de tot.

Lehu pusese afară optzeci de oameni, și le zisese: „Cine va lăsa să scape vreunul din oamenii pe cari-i dau pe mîna voastră, va răspunde de viața lui cu a sa.”

25. Cînd au isprăvit de adus arderile de tot, lehu a zis alergătorilor și căpetenilor: „Intrați, și loviți-i: unul să nu iasă.” Și i-au lovit cu ascuțișul săbiei. Alergătorii și căpeteniile i-au aruncat acolo, și s'au dus pînă la odaia din fund a templului lui Baal.

26. Au scos afară stîlpii* Astarteei dincasa lui Baal, și i-au ars.

27. Au sfărîmat stîlpul lui Baal, au dărîmat și templul lui Baal, și l-au prefăcut într'o hazna* de gunoi, care a rămas în picioare pînă în ziua de azi.

Lehu și închinarea la idoli.

28. Lehu a nimicit pe Baal din mijlocul lui Israel,

29. dar nu s'a abătut dela păcatele lui Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască, n'a părăsit vîitei* de aur din Betel și Dan.

30. Domnul a zis lui Lehu: „Pentru că ai adus bine la îndeplinire ce este plăcut înaintea Mea, și ai făcut casei lui Ahab tot ce era după voia Mea, fiii tăi* pînă la al patrulea neam vor ședea pe scaunul de domnie al lui Israel.”

31. Totuș lehu n'a luat seama să umble din toată inima lui în legea Domnului, Dumnezeuul lui Israel; și

nu s'a abătut de la păcatele* în cari tîrîse Ieroboam pe Israel.

32. Pe vremea aceea, Domnul a început să taie cite o bucată din ținutul lui Israel; și Hazael* i-a bătut la toate hotarele lui Israel.

33. Dela Iordan, spre soare — răsare, a bătut toată țara Galaadului, pe Gadit, Rubenit și Manasiți, dela Aroer, care este pe pîrîul Arnon, pînă la Galaad* și Basan.

34. Celelalte fapte ale lui lehu, tot ce a făcut el, și toate isprăvile lui, nu sint scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Israel?

35. Lehu a adormit cu părinții săi, și a fost îngropat la Samaria. Și, în locul lui, a domnit fiul său Ioahaz.

36. Lehu domnise douăzeci și opt de ani peste Israel la Samaria.

Uneltirea Ataliei.

11 1. Atalia*, mama** lui Ahazia, văzînd că fiul ei a murit, s'a sculat și a omorît pe toți cei de neam împărațesc.

2. Dar Ioseba, fata împăratului Ioram, sora lui Ahazia, a luat pe Ioas, fiul lui Ahazia, și l-a ridicat din mijlocul fiilor împăratului, cînd i-au omorît: l-a pus împreună cu doica lui în odaia paturilor. Astfel a fost ascuns de privirile Ataliei, și n'a fost omorît.

3. A stat șase ani ascuns cu Ioseba în Casa Domnului. Și în țară domnea Atalia.

Ioas este uns împărat.

4. În anul* al șaptelea, lehoiada a trimis și a luat pe sutașii Cheretiților și alergătorilor, și i-a adus la el în Casa Domnului. A făcut legămînt cu ei, i-a pus să jure în Casa Domnului, și le-a arătat pe fiul împăratului.

5. Apoi le-a poruncit astfel: „Iată ce aveți să faceți. O treime din voi, cari intră de slujbă în ziua Sabatului*, să facă de strajă la casa împăratului,

6. o treime la poarta Sur, și o treime la poarta dinapoia alergătorilor: să păziți bine casa, așa încît să nu lăsați pe nimeni să intre.

7. Celelalte două cete ale voastre, toți cei ce ies din slujbă în ziua Sabatului, vor păzi Casa Domnului de lingă împărat;

8. să înconjurați pe împărat de toate

402

părțile, fiecare cu armele în mină, și să omoriți pe oricine va intra în șirurile voastre; să fiți lângă împărat cînd va ieși și cînd va intra.”

9. Sutași * au îndeplinit toate poruncile pe cari le dăduse preotul lehoiada. Și-au luat fiecare oamenii, pe cei ce intrau în slujbă și pe cei ce ieșeau din slujbă în ziua Sabatului, și s’au dus la preotul lehoiada. ^{o 2 Cron. 23. 8.}

10. Preotul a dat sutașilor sulitele și scuturile cari veneau dela împăratul David, și cari se aflau în Casa Domnului.

11. Alergătorii, fiecare cu armele în mină, au înconjurat pe împărat, așezîndu-se dela latura dreaptă pînă la latura stîngă a casei, lângă altar și lângă casă.

12. Preotul a adus înainte pe fiul împăratului, și i-a pus cununa împărătească și mărturia. L-au pus împărat, l-au uns, și bătînd din palme, au zis: „Trăiască * împăratul!” ^{o 1 Sam. 10. 24.}

13. Atalia a auzit * vuietul alergătorilor și poporului, și a venit la popor în Casa Domnului. ^{o 2 Cron. 23. 12, etc.}

14. S’a uitat. Și iată că împăratul stătea pe scaunul împărătesc*, după datină. Căpeteniile și trîmbițele erau lângă împărat: tot poporul țării se bucura, și sunau din trîmbițe. Atalia și-a sfîșiat hainele, și a strigat: „Vinzare!” ^{o Cap. 23. 3. 2 Cron. 34. 31.}

15. Atunci preotul lehoiada a dat următoarea poruncă sutașilor, cari erau în fruntea oștirii: „Scoateți-o afară din șiruri, și uciideți cu sabia pe oricine va merge după ea.” Căci preotul zisese: „Să nu fie omorîtă în Casa Domnului!”

16. I-au făcut loc, și s’a dus la casa împăratului pe drumul pe care intrau caii: acolo a fost omorîtă.

17. lehoiada * a făcut un legămînt între Domnul, împărat și popor, prin care ei aveau să fie poporul Domnului; a încheiat și un legămînt între împărat * și popor. ^{o 2 Cron. 23. 16. o 2 Sam. 5. 3.}

18. Tot poporul țării a intrat în templul lui Baal *, și l-au dărîmat, i-au sfărîmat * cu desăvîrșire altarele și icoanele, și au ucis înaintea altarelor pe Matan, preotul lui Baal. Preotul lehoiada a pus străjeri în Casa Domnului. ^{o Cap. 10. 26. o Deut. 12. 3. 2 Cron. 23. 17. + 2 Cron. 23. 18, etc.}

19. A luat pe sutași, pe Cheretiți și alergători, și pe tot poporul țării, au

pogorît pe împărat din Casa Domnului, și au intrat în casa împăratului, pe drumul care duce la poarta alergătorilor. Și loas a șezut pe scaunul de domnie al împăraților.

20. Tot poporul țării se bucura, și cetatea era liniștită. Pe Atalia o omoriseră cu sabia în casa împăratului.

Domnia lui loas.

21. loas avea șapte * ani cînd a ajuns împărat. ^{o 2 Cron. 24. 1.}

12 1. loas * s’a făcut împărat în al șaptelea an al lui Iehu, și a domnit patruzeci de ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Tibia, din Beer-Seba. ^{o 2 Cron. 24. 1.}

2. loas a făcut ce este plăcut înaintea Domnului, în tot timpul cît a urmat îndrumările preotului lehoiada.

3. Numai, că înălțimile * n’au început; poporul tot mai aducea jertfe și tămie pe înălțimi. ^{o 1 Reg. 15. 14; 22. 43. Cap. 14. 1.}

4. loas a zis preoților: „Tot argintul * închinat și adus în Casa Domnului, argintul ieșit la numărătoare, și anume argintul * pentru răscumpărarea oamenilor, după prețurile făcute, și tot argintul pe care-i spune cuiva inimă să-l aducă la Casa * Domnului, ^{o Cap. 22. 4. o Exod. 30. 13. + Exod. 35. 5. 1 Cron. 23. 9.}

5. preoții să-l ia fiecare dela cei pe cari-i cunoaște, și să-l întrebuițeze la dregerea casei, ori unde se va găsi ceva de dres.”

6. Dar s’a întîmplat că, în al douăzeci și treilea an al împăratului loas, preoții * încă nu dreseseră stricăciunile casei. ^{o 2 Cron. 24. 5.}

7. Împăratul loas * a chemat pe preotul lehoiada și pe ceilalți preoți, și le-a zis: „Pentru ce n’ați dres stricăciunile casei?” Acum, să nu mai luați argint dela cunoscuții voștri, ci să-l dați pentru dregerea stricăciunilor casei. ^{o 2 Cron. 24. 6.}

8. Preoții s’au învoit să nu mai ia argint dela popor, și să nu mai fie însărcinați cu dregerea stricăciunilor casei.

9. Atunci preotul lehoiada a luat o ladă *, i-a făcut o gaură în capac, și a pus-o lângă altar, la dreapta, în drumul pe unde se intra în Casa Domnului. Preoții cari păzeau pragul puneau în ea tot argintul care se aducea în Casa Domnului. ^{o 2 Cron. 24. 8, etc.}

10. Cînd vedeau că este mult argint în ladă, se suia logofătul împăratului

cu marele preot, și stringeau și numărău argintul care se afla în Casa Domnului.

11. Incredințau argintul cântărit în minile celor însărcinați cu facerea lămpilor în Casa Domnului. Și dădeau crărilor în Casa Domnului. Și dădeau argintul acestor teslarilor și lucrătorilor cari lucrau la Casa Domnului.

12. zidarilor și cioplitorilor de pietre, pentru cumpărarea lemnelor și pietrelor cioplite, trebuitoare la dregerea stricăciunilor Casei Domnului, și pentru toate cheltuielile privitoare la stricăciunile casei.

13. Dar, cu argintul care se aducea în Casa Domnului, n'au făcut * pentru Casa Domnului nici lighene de argint, nici mucări, nici potire, nici trâmbițe, nici un vas de aur sau de argint:

2Cron.24.14.

14. ci îl dădeau celor ce făceau lucrarea, ca să-l întrebuințeze pentru dregerea Casei Domnului.

15. Nu * se cerea socoteală oamenilor în minile cărora dădeau argintul ca să-l împartă lucrătorilor, căci lucrau cinstiți.

Cap.22.7.

16. Argintul * jertfelor pentru vină și al jertfelor de ispășire nu era adus în Casa Domnului: ci era pentru * preoți.

Lev.6.15,18. Lev.7.7. Num.18.9.

Hazael spre Ierusalim. Ioas omorât.

17. Atunci Hazael *, împăratul Siriei, s'a suit și s'a bătut împotriva Gatului, și l-a cucerit. Hazael ** avea de gînd să se suie împotriva Ierusalimului.

Cap.8.12. 2Cron.24.23.

18. Ioas *, împăratul lui Iuda, a luat toate lucrurile închinat Domnului, și anume ce fusese închinat Domnului de Iosafat, de Ioram și de Ahazia, părinții săi, împărații lui Iuda, ce închinase el însuși, și tot aurul care se găsea în visteriile Casei Domnului și casei împăratului. Și a trimis totul lui Hazael, împăratul Siriei, care nu s'a suit împotriva Ierusalimului.

1Reg.15.18. Cap.18.15,16.

19. Celelalte fapte ale lui Ioas, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Iuda?

20. Slujitorii * lui s'au răsculat, au făcut o uvertură și au lovit pe Ioas în casa Milo, care este la pogorișul dela Sila.

Cap.14.5. 2Cron.24.25.

21. Iozacar *, fiul lui Șimeat, și Iozabad, fiul lui Șomer, slujitorii lui, l-au lovit și a murit. Apoi l-au îngropat

cu părinții săi, în cetatea lui David. Și, în locul lui a domnit fiul său Amația **.

2Cron.24.25. 2Cron.24.27.

Domnia lui Ioahaz în Israel.

13. In al douăzeci și treilea an al lui Ioas, fiul lui Ahazia, împăratul lui Iuda, a început să domnească peste Israel la Samaria Ioahaz, fiul lui Iehu. A domnit șaptesprezece ani.

2. El a făcut ce este rău înaintea Domnului; a săvîrșit aceleași păcate ca Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască, și nu s'a abătut de la ele.

3. Domnul S'a aprins * de minie împotriva lui Israel, și i-a dat în minile lui Hazael *, împăratul Siriei, și în minile lui Ben-Hadad, fiul lui Hazael, tot timpul cît au trăit împărații aceștia.

Jude.2.14. Cap.8.12.

4. Ioahaz * s'a rugat Domnului. Domnul l-a ascultat, căci a văzut apăsarea ** subț care ținea împăratul Siriei pe Israel,

Ps.78.34. Exod.3.7. Cap.14.26.

5. și Domnul * a dat un izbăvitor lui Israel. Copiii lui Israel au scăpat din minile Sirienilor, și au locuit în corăturile lor ca mai înainte.

Vers.25. Cap.14.25,27.

6. Dar nu s'au abătut dela păcatele casei lui Ieroboam, care făcuse pe Israel să păcătuiască; s'au datat și ei la ele, și chiar idolul Astarteei * sta încă în picioare la Samaria.

1Reg.16.13.

7. Din tot poporul lui Ioahaz Domnul nu-i lăsase decît cincizeci de călăreți, și zece mii de pedestrași; căci împăratul Siriei îi prăpădisese și-i făcuse ca pulberea * pe care o calci în picioare.

Amos1.3.

8. Celelalte fapte ale lui Ioahaz, tot ce a făcut el, și isprăvile lui, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Israel?

9. Ioahaz a adormit cu părinții săi, și l-au îngropat la Samaria. Și, în locul lui, a domnit fiul său Ioas.

Ioas.

10. In al treizeci și șaptelea an al lui Ioas, împăratul lui Iuda, a început să domnească peste Israel la Samaria Ioas, fiul lui Ioahaz. A domnit șasesprezece ani.

11. El a făcut ce este rău înaintea Domnului; nu s'a abătut dela niciunul din păcatele lui Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască, și s'a datat la ele ca și el.

12. Celelalte * fapte ale lui Ioaș, tot * ce a făcut el, isprăvile * lui, și războiul pe care l-a avut cu Amafia, împăratul pe care l-a luat, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Israel?

^oCap. 14.15. ^ooVer. 14.25. ^oCap. 14.9, etc. 2Cron. 25.17, etc.

13. Ioaș a adormit cu părinții săi. Și pe scaunul lui de domnie s'a supt lero-boam. Ioaș a fost îngropat la Samaria cu împărații lui Israel.

Moartea lui Elisei.

14. Elisei s'a îmbolnăvit de o boală de care a murit. Ioaș, împăratul lui Israel, s'a pogorit la el, a plîns pe fața lui, și a zis: „Părinte, părinte! Carul * lui Israel și călărima lui!“ ^oCap. 2.12.

15. Elisei i-a zis: „Ia un arc și săge-ți!“ Și a luat un arc și niște săgeți!

16. Apoi Elisei a zis împăratului lui Israel: „Încordează arcul cu mina ta.“ Și după ce l-a încordat cu mina lui, Eli-sei și-a pus minile pe minile împăra-tului.

17. Și a zis: „Deschide fereastra din spre răsărit.“ Și a deschis-o. Elisei a zis: „Trage.“ Și a tras. Elisei a zis: „Aceasta este o săgeată de izbăvire din partea Domnului, o săgeată de izbă-vire împotriva Sirienilor: vei bate pe Sirieni la Afec* pînă îi vei nimici.“ ^o1 Reg. 20.26.

18. Elisei a mai zis: „Ia săgeți.“ Și a luat. Elisei a zis împăratului lui Is-rael: „Lovește în pămînt!“ Și a lovit de trei ori; apoi s'a oprit.

19. Omul lui Dumnezeu s'a miniat pe el, și a zis: „Trebuie să lovești de cinci sau șase ori: atunci ai fi bătut pe Sirieni pînă i-ai fi nimicit, acum * îi vei bate numai de trei ori.“ ^ooVer. 20.

20. Elisei a murit, și a fost îngropat. În anul următor, au intrat în țara niște cete de Moabiți.

21. Și, pe cînd îngropau un om, iată ca au zărit una din aceste cete, și au aruncat pe omul acela în mormîntul lui Elisei. Omul s'a atîns de oasele lui Elisei, și a înviat și s'a sculat pe pi-cioare.

22. Hazael *, împăratul Siriei, asupri-se pe Israel tot timpul vieții lui Ioaș.

^oCap. 8.12.

23. Dar Domnul * S'a îndurat de ei, și a avut milă de ei, Și-a întors Fața * spre ei din pricina legămîntului * Său cu Avraam, Isaac și Iacov, n'a vrut să-i

nimicească, și pînă acum nu i-a lepădat dela Fața Lui.

^oCap. 14.27. ^ooExod. 2.24,25. ^oExod. 2.12.

24. Hazael, împăratul Siriei, a mu-rit, și, în locul lui, a domnit fiul său Ben-Hadad.

25. Ioaș, fiul lui Ioașaz, a luat împoi-din minile lui Ben-Hadad, fiul lui Ha-zael, cetățile luate de Hazael dela Ioa-haz, tatăl său, în timpul războiului. Ioaș l-a bătut de trei ori *, și a luat îna-poi cetățile lui Israel.

^ooVer. 18.25.

Amafia, împăratul lui Iuda.

14.1. În al doilea * an al lui Ioaș, fiul lui Ioașaz, împăratul lui Israel, a început să domnească Amafia *, fiul lui Ioaș, împăratul lui Iuda.

^oCap. 13.10. ^oo2 Cron. 25.1.

2. Avea douăzeci și cinci de ani cînd s'a făcut împărat, și a domnit două-zeci și nouă de ani la Ierusalim. Ma-mă-sa se chema Ioadan, din Ierusalim.

3. El a făcut ce este plăcut înaintea Domnului, totuș nu ca tatăl său Da-vid; ci a lucrat în totul cum lucrase tatăl său Ioaș.

4. Numai că înălțimile * nu le-a stricat; poporul tot mai aducea jertfe și tămie pe înălțimi.

^oCap. 12.3.

5. Cînd s'a întărit împărăția în minile lui, a lovit pe slujitorii săi cari ucise-ră * pe tatăl său împăratul.

^oCap. 12.30.

6. Dar n'a omorît pe fiii ucigașilor, căci așa este scris în cartea legii lui Moise, unde Domnul dă următoarea poruncă: „Să nu se omoare părinții pentru copii, și să nu se omoare copiii pentru părinți; ci fiecare să fie omorît pentru păcatul lui.“ ^oDeut. 24.16. Ezech. 18.4,20.

7. A bătut * zece mii de Edomiți în Valea * Sării. Și, în tot timpul răz-boiului, a luat Sela, și a numit-o loc-teel, nume pe care l-a păstrat pînă în ziua de azi.

^o2Cron. 25.11. ^oo2Sam. 8.13. Ps. 60, titlu. ^ooIs. 15.3.

8. Atunci * Amafia a trimis niște soli la Ioaș, fiul lui Ioașaz, fiul lui Iehu, împăratul lui Israel, să-i spună: „Vino, să ne vedem fața!“

^o2Cron. 25.17, 18, etc.

9. Și Ioaș, împăratul lui Israel, a trim-să spună lui Amafia, împăratul lui Iuda: „Spinul * din Liban a trim-să spună cedrului * din Liban: „Dă pe fiică-ta de nevastă fiului meu!“ Și fiarele sălbătice din Liban au trecut și au călcat spinul în pi-cioare.

^oJude. 9.8. ^oo1 Reg. 4.38.

10. Ai bătut * pe Edomiți, și a lăce-

put să ți se înalte inima. Bucură-te mai bine de slava ta, și stai acasă. Pentruce să stîrnești un rău, care ar aduce căderea ta și a lui Iuda?"

11. Dar Amația nu l-a ascultat. Și Ios, împăratul lui Israel, s'a suit; și și-au văzut fața, el și Amația, împărații lui Iuda, la Bet-Şemeş * lui Iuda.

12. Iuda a fost bătut de Israel, și a fugit fiecare în cortul său.

13. Ios, împăratul lui Israel, a prins la Bet-Şemeş, pe Amația, împăratul lui Iuda, fiul lui Ios, fiul lui Ahazia. Apoi a venit la Ierusalim, și a făcut o spărtură de patru sute de coți în zidul Ierusalimului, dela poarta * lui Efraim pînă la poarta * unghiului.

14. A luat tot * aurul și argintul și toate vasele cari se aflau în Casa Domnului și în vistierile casei împăratului; și a luat și ostatici, și s'a întors în Samaria.

15. Celelalte * fapte ale lui Ios, ce a făcut el, isprăvile lui, și războiul pe care l-a avut cu Amația, împăratul lui Iuda, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Israel?

16. Ios a adormit cu părinții săi, și a fost îngropat la Samaria cu împărații lui Israel. Și, în locul lui, a domnit fiul său Ieroboam.

17. Amația * fiul lui Ios, împăratul lui Iuda, a trăit cincisprezece ani după moartea lui Ios, fiul lui Ioahaz, împăratul lui Israel.

18. Celelalte fapte ale lui Amația, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Iuda?

19. Impotriva lui s'a făcut o unelire * la Ierusalim. El a fugit la * Lachis, dar l-au urmărit și la Lachis, unde l-au omorît.

20. L-au dus pe cai, și a fost îngropat la Ierusalim cu părinții săi, în cetatea lui David.

21. Și tot poporul lui Iuda a luat pe Azaria *, în vîrstă de șasesprezece ani, și l-a pus împărat în locul tatălui său Amația.

22. Azaria a zidit iarăși Elatul *, și l-a adus din nou sub stăpînirea lui Iuda, după ce a adormit împăratul cu părinții săi.

23. În al cincisprezecelea an al lui Amația, fiul lui Ios, împăratul lui Iu-

da, a început să domnească la Samaria, Ieroboam, fiul lui Ios, împăratul lui Israel. A domnit patruzeci și unu de ani.

24. El a făcut ce este rău înaintea Domnului; nu s'a abătut dela niciunul din păcatele lui Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască.

25. A luat înapoi hotarele lui Israel, dela intrarea * Hamatului pînă la marea * cîmpiei, după cuvîntul pe care-l rostise Domnul, Dumnezeu lui Israel, prin robul Său Ionaț, proorocul, fiul lui Amitai, din țara Gat-Hefer.

26. Căci Domnul * a văzut că necazul lui Israel ajunsese prea mare, a văzut și strîmtoarea în care se aflau și robii * și oamenii slobozi, fără să fie cineva care să vină în ajutorul lui Israel.

27. Domnul * nu hotărîse să șteargă numele lui Israel de sub ceruri, și i-a izbăvit prin Ieroboam, fiul lui Ios.

28. Celelalte fapte ale lui Ieroboam, tot ce a făcut el, isprăvile lui la război, și cum a adus iarăși sub stăpînirea lui Israel Damascul și Hamatul *, cari fuseseră ale lui Iuda, nu sînt scrise oare toate acestea în cartea Cronicilor împăraților lui Israel?

29. Ieroboam a adormit cu părinții săi, cu împărații lui Israel. Și, în locul lui, a domnit fiul său Zaharia *.

Azaria, împăratul lui Iuda.

15. 1. În al douăzeci și șaptelea an al lui Ieroboam, împăratul lui Israel, a început * să domnească Azaria *, fiul lui Amația, împăratul lui Iuda.

2. Avea șasesprezece ani cînd a ajuns împărat, și a domnit cinci zeci și doi de ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Iecolia din Ierusalim.

3. El a făcut ce este plăcut înaintea Domnului, întocmai cum făcuse tatăl său Amația.

4. Numai că înălțimile * nu le-a stricat; poporul tot mai aducea jertfe și tămie pe înălțimi.

5. Domnul a lovit * pe împărat cu lepra și el a fost leproș pînă în ziua morții, și a locuit * într-o casă deosebită. Și Iotam, fiul împăratului, era în fruntea casei și judeca poporul țării.

406

6. Celelalte fapte ale lui Azaria¹, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Iuda?

7. Azaria a adormit cu părinții săi în cea-lau îngropat* cu părinții săi în ceteata lui David. Și, în locul lui, a domnit fiul său Iotam.

* 2 (1) 26, 23.

Zaharia, împăratul lui Israel.

8. În al treizeci și optulea an al lui Azaria, împăratul lui Iuda, a început să domnească peste Israel la Samaria Zaharia, fiul lui Ieroboam. A domnit șase luni.

9. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, ca și părinții lui; nu s'a abătut dela păcatele lui Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască.

10. Șalum, fiul lui Iabeș, a uneltit împotriva lui, l-a lovit* înaintea popoului, și l-a omorît; și, în locul lui, a domnit el.

* Amos 7, 9.

11. Celelalte fapte ale lui Zaharia sînt scrise în cartea Cronicilor împăraților lui Israel.

12. Astfel s'a împlinit ce spusese* lui Iehu Domnul, cînd zisese: „Fiii tăi pînă în al patrulea neam vor ședea pe scaunul de domnie al lui Israel.”

* Cap. 10, 30.

Șalum, împăratul lui Israel.

13. Șalum, fiul lui Iabeș, a început să domnească în al treizeci și nouălea an al lui Ozia*, împăratul lui Iuda. A domnit o lună la Samaria.

* Mat. 1, 8, 9. Vers. 1.

14. Menahem, fiul lui Gadi, s'a suit din Tirța* și a venit la Samaria, a lovit în Samaria pe Șalum, fiul lui Iabeș, și l-a omorît; și, în locul lui, a domnit el.

* 1 Reg. 14, 17.

15. Celelalte fapte ale lui Șalum, și uneltirea pe care a făcut-o, sînt scrise în cartea Cronicilor împăraților lui Israel.

16. Atunci Menahem a bătut Tifsahul* și pe toți ceice erau în el, cu ținutul lui dinspre Tirța; l-a bătut pentru că nu-și deschisese porțile. Și a spintecat pîntecele tuturor femeilor** însărcinate.

* 1 Reg. 4, 24. ** Cap. 8, 12.

Menahem, împăratul lui Israel.

17. În al treizeci și nouălea an al lui Azaria, împăratul lui Iuda, a început să domnească peste Israel Menahem, fiul lui Gadi. A domnit zece ani la Samaria.

1. Cunoscut mai mult sub numele de Ozia.

18. El a făcut ce este rău înaintea Domnului; nu s'a abătut, cît a trăit, dela păcatele lui Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască.

19. Pul*, împăratul Asiriei, a venit în țară. Și Menahem a dat lui Pul o mie de talanți de argint, ca să-l ajute să-și întărească** domnia.

* 1 Cro. 5, 26. Isr. 9, 1. Osea 8, 9. ** Cap. 14.

20. Menahem a ridicat argintul acesta dela toți cei cu avere din Israel, ca să-l dea împăratului Asiriei; i-a plătit să dea fiecare cite cincizeci de sicli de argint. Împăratul Asiriei s'a întors la țară, și nu s'a oprit atunci în țară.

21. Celelalte fapte ale lui Menahem, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Israel?

22. Menahem a adormit cu părinții săi. Și, în locul lui, a domnit fiul său Pecahia.

Pecahia, împăratul lui Israel.

23. În al cincizecelea an al lui Azaria, împăratul lui Iuda, a început să domnească peste Israel la Samaria, Pecahia, fiul lui Menahem. A domnit doi ani.

24. El a făcut ce este rău înaintea Domnului; nu s'a abătut dela păcatele lui Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască.

25. Pecah, fiul lui Remalia, slujbașul lui, a uneltit împotriva lui; l-a lovit la Samaria, în palatul casei împăratului, ca și pe Argob și Arie; avea cu el cincizeci de oameni dintre fiii Galaaditilor. A omorît astfel pe Pecahia, și a domnit în locul lui.

26. Celelalte fapte ale lui Pecahia, și tot ce a făcut el, sînt scrise în cartea Cronicilor împăraților lui Israel.

Pecah, împăratul lui Israel.

27. În al cincizeci și doilea an al lui Azaria, împăratul lui Iuda, a început să domnească peste Israel la Samaria, Pecah*, fiul lui Remalia. A domnit douăzeci de ani.

* 1 Isr. 7, 1.

28. El a făcut ce este rău înaintea Domnului; nu s'a abătut dela păcatele lui Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască.

29. Pe vremea lui Pecah, împăratul lui Israel, a venit* Tiglat-Pileser, împăratul Asiriei, și a luat lionul**, Abel-Bet — Maaca, Ianoah, Chedeș, Hațor.

Galaad și Galileia, toată țara lui Nef-tali, și pe locuitorii i-a dus în prinsonoare în Asiria.
1 Cron. 6. 26. Isa. 9. 1. ♦♦ 1 Reg. 15. 20.

30. Osea, fiul lui Ela, a făcut o nel-tire împotriva lui Pecah, fiul lui Remalia, l-a lovit și l-a omorât și a dom-nit el în locul lui, în al douăzecilea an al lui Iotam, fiul lui Ozia.
♦ Cap. 17. 1. Osea 10. 3, 7, 15.

31. Celelalte fapte ale lui Pecah, și tot ce a făcut el, sînt scrise în cartea Cronicilor împăraților lui Israel.

Iotam, împăratul lui Iuda.

32. În al doilea an al lui Pecah, fiul lui Remalia, împăratul lui Israel, a început să domnească Iotam*, fiul lui Ozia, împăratul lui Iuda.
♦ 2 Cron. 27. 1.

33. Avea douăzeci și cinci de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit șasesprezece ani la Ierusalim. Mamă-sa se che-ma Ieruşa, fata lui Iadoc.

34. El a făcut ce este plăcut înaintea Domnului; a lucrat întocmai* ca tatăl său Ozia.
♦ Vers. 3.

35. Numai* că înălțimile nu le-a stricat; poporul tot mai aducea jertfe și tămie pe înălțimi. Iotam a zidit poar-ta* cea mai înaltă a Casei Domnului.
♦ Vers. 4. ♦♦ 2 Cron. 27. 3, etc.

36. Celelalte fapte ale lui Iotam, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Iuda?

37. În vremea aceea, Domnul a început să trimeată împotriva lui Iuda pe Rețin*, împăratul Siriei, și pe Pecah**, fiul lui Remalia.
♦ Cap. 16. 5. Isa. 7. 1. ♦♦ Vers. 27.

38. Iotam a adormit cu părinții săi, și a fost îngropat cu părinții săi în cetatea tatălui său David. Și, în locul lui a domnit fiul său Ahaz.

Ahaz, împăratul lui Iuda.

16. 1. În al șaptesprezecelea an al lui Pecah, fiul lui Remalia, a început să domnească Ahaz*, fiul lui Iotam, împăratul lui Iuda.
♦ 2 Cron. 28. 1, etc.

2. Ahaz avea douăzeci de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit șasesprezece ani la Ierusalim.

El n'a făcut ce este plăcut înaintea Domnului, Dumnezeuului său, cum făcuse tatăl său David.

3. Ci a umblat în calea împăraților lui Israel; și chiar a trecut* pe fiul său prin foc, după urciunile** neamu-rilor pe cari le isgonise Domnul di-naintea copiilor lui Israel.

♦ Lev. 18. 21. 2 Cron. 28. 8 Ps. 106. 37, 38. ♦♦ Deut. 12. 31.

4. A adus jertfe și tămie pe înălțimi*, pe dealuri și supt toți copacii verzi.
♦ Deut. 12. 2. 1 Reg. 14. 23.

5. Atunci* Rețin, împăratul Siriei, și Pecah, fiul lui Remalia, împăratul lui Israel, s'au suit împotriva Ierusalimu-lui ca să lupte împotriva lui. Au îm-presurat pe Ahaz, dar n'au putut să-l biruiască.
♦ Isa. 7. 1, 4, etc.

6. În acelaș timp, Rețin, împăratul Siriei, a adus iarăș Elatul* subț pănirea Sirienilor; a izgonit pe Evrei din Elat, și Sirienii au venit la Elat, unde au locuit pînă în ziua de azi.
♦ Cap. 14. 22.

7. Ahaz a trimes soli lui* Tiglat-Pileser, împăratul Asiriei, să-i spună: „Eu sînt robul tău și fiul tău; suie-te, și izbăvește-mă din mîna împăratului Siriei, și din mîna împăratului lui Is-rael, care se ridică împotriva mea.”
♦ Cap. 15. 20.

8. Și Ahaz* a luat argintul și aurul din Casa Domnului și din vistierile ca-sei împăratului, și l-a trimes ca dar împăratului Asiriei.
♦ Cap. 12. 18. 2 Cron. 28. 21.

9. Împăratul Asiriei l-a ascultat. S'a suit împotriva Damascului, l-a* luat, a dus pe locuitorii în robie la Chir, și a omorît pe Rețin.
♦ Amos 1. 5.

10. Împăratul Ahaz s'a dus la Damasc înaintea lui Tiglat-Pileser, împăratul Asiriei. Și, văzînd altarul din Damasc, împăratul Ahaz a trimes preotului Urie chipul și înfățișarea acestui altar, întocmai cum era făcut.

11. Preotul Urie a făcut un altar întocmai după chipul trimis din Damasc de împăratul Ahaz, și preotul Urie l-a făcut mai înainte ca să se întoarcă împăratul Ahaz din Damasc.

12. La venirea lui din Damasc, împăratul a văzut altarul, s'a apropiat* de el, și s'a suit pe el.
♦ 2 Cron. 26. 16, 19.

13. A ars pe el arderea de tot și darul de mîncare, a vărsat jertfele de băutură, și a stropit pe altar singele jertfelor de mulțămire.

14. A îndepărtat dinaintea casei altarului* de aramă care era înaintea Domnului, ca să nu fie între noul altar și Casa Domnului; l-a pus lingă noul altar, spre miazănoapte.
♦ 2 Cron. 4. 1.

15. Și împăratul Ahaz a dat următoarea poruncă preotului Urie: „Să arzi pe altarul cel mare arderea* de tot de dimineață și darul de mîncare de seară, arderea de tot a împăratului și darul lui de mîncare, arderile de tot ale

408

întregului popor din țară și darurile lor de mincare, să torni pe el jertfele lor de băutură, și să stropеști pe el tot singele arderilor de tot și tot singele jertfelor; cît despre altarul de aramă, nu-mi pasă de el.”

Exod. 29, 30, 40, 41.

16. Preotul Urie a făcut întocmai cum poruncise împăratul Ahaz.

17. Și împăratul* Ahaz a sfărîmat tăbliile** dela temelie, și a scos lighenele de pe ele. A dat jos marea† de pe boii de aramă cari erau supt ea, și a pus-o pe o pardoseală de piatră.

2Cron. 28, 24, 1Reg. 7, 27, 28, 1Reg. 7, 23, 25.

18. De hatirul împăratului Asiriei, a schimbat în Casa Domnului pridvorul Sabatului care fusese zidit acolo, precum și intrarea de afară a împăratului.

19. Celelalte fapte ale lui Ahaz, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise în cartea Cronicilor împăraților lui Iuda?

20. Ahaz a adormit cu părinții săi, și a fost îngropat* cu părinții săi în cetatea lui David. Și, în locul lui, a domnit fiul său Ezechia.

2Cron. 28, 27.

Osea, cel din urmă împărat al lui Israel.

17. În al doisprezecelea an al lui Ahaz, împăratul lui Iuda, a început să domnească peste Israel la Samaria, Osea*, fiul lui Ela. A domnit nouă ani.

Cap. 15, 30.

2. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, totuș nu ca împărații lui Israel dinaintea lui.

3. Salmanasar*, împăratul Asiriei, s'a suit împotriva lui; și Osea i s'a supus, și l-a plătit un bir.

Cap. 16, 9.

4. Dar împăratul Asiriei a descoperit o ueltire la Osea, căci trimesese soli lui So, împăratul Egiptului, și nu mai plătea pe fiecare an birul împăratului Asiriei. Împăratul Asiriei l-a închis și l-a pus în lanțuri într-o temniță.

5. Și împăratul* Asiriei a străbătut toată țara, și s'a suit împotriva Samariei, pe care a impresurat-o timp de trei ani.

Cap. 18, 9.

6. În al nouălea* an al lui Osea, împăratul Asiriei a luat Samaria, și a dus pe** Israel în robie în Asiria, l-a pus† să locuiască la Halah și la Habor, lângă riul Gozan, și în cetățile Mezilor.

Cap. 18, 10, 11. Osea 13, 16. Lev. 26, 32, 33. Deut. 28, 36, 64; 29, 27, 28. 1Cron. 6, 26.

Robia asiriană.

7. Lucrul acesta s'a întimplat pentrucă copiii lui Israel au păcătuit îm-

potriva Domnului, Dumnezeului lor, care-i scosese din țara Egiptului, de supt mina lui Faraon, împăratul Egiptului, și pentrucă s'au închinat la alți dumnezei.

8. Au urmat* obiceiurile neamurilor pe cari Domnul le izgonise dinaintea copiilor lui Israel, și obiceiurile rinduite de împărații lui Israel.

Lev. 18, 3. Deut. 18, 9. Cap. 12.

9. Copiii lui Israel au făcut pe acuns împotriva Domnului, Dumnezeului lor, lucruri cari nu sînt bune. Și au zidit înălțimi în toate cetățile lor dela turnurile* străjerilor pînă la cetățile întărite.

Cap. 15.

10. Și-au ridicat* stîlpi idolești și Astartee** pe orice† deal și sub orice copac verde. 11 Reg. 14, 23. Isa. 57, 5. Exod. 13. Deut. 16, 21. Mic. 5, 14. 1 Reg. 12, 2. Cap. 16, 4.

11. Și acolo au ars tîmii pe toate înălțimile, ca și neamurile pe cari le izgonise Domnul dinaintea lor, și au făcut lucruri rele, prin cari au mîniat pe Domnul.

12. Au slujit idolilor*, despre cari Domnul le zisese: „Să** nu faceți lucrul acesta!“

Exod. 20, 3, 4. Lev. 26, 1. Deut. 5, 7, 8. Deut. 4, 9.

13. Domnul a înștiințat pe Israel și Iuda prin toți proorocii Lui, prin toți văzătorii*, și le-a zis: „Întoarceți-vă* dela căile voastre cele rele, și păziți poruncile și rinduiriile Mele, urmînd în totul legea pe care am dat-o părinților voștri și pe care v'am trimis-o prin robii Mei proorocii.“

1 Sam. 9, 9. Jer. 18, 11; 25, 3, 4.

14. Dar ei n'au ascultat, și-au înjăpenit* grumazul, ca și părinții lor, cari nu crezuseră în Domnul, Dumnezeul lor.

Deut. 31, 27. Prov. 9, 1.

15. N'au vrut să știe de legile Lui, de legămîntul* pe care-l făcuse cu părinții lor, și de înștiințările pe cari li le dăduse. S'au luat după lucruri de nimic**, și ei înșiși nu fost decît nimic, și după neamurile în mijlocul cărora trăiau, măcar că Domnul le poruncise să nu țină se ia după ele.

Deut. 29, 26. Deut. 32, 21. 1 Reg. 16, 13. 1Cor. 1, 1. Ps. 115, 8. Rom. 1, 21. 1 Reg. 12, 30, 31.

16. Au părăsit toate poruncile Domnului, Dumnezeului lor, și-au făcut* viței turnați, au făcut idoli de ai Astarteei**, s'au închinat înaintea întregii oștiri a cerurilor, și au slujit† lui Baal. Exod. 32, 8. 1 Reg. 12, 28. 1 Reg. 14, 15, 23, 13; 16, 33. 1 Reg. 16, 33; 22, 63. Cap. 11, 18.

2 IMPARAȚI (2 Regi) 18.

410

Domnul și slujeau și chipurilor lor cioplite; și copiii lor și copiii copiilor lor fac pînă în ziua de azi ce au făcut părinții lor.

CEI DIN URMĂ ÎMPĂRAȚI AI LUI IUDA, DE LA EZECHIA PÎNĂ LA NIMICIREA ÎMPĂRAȚIEI LUI IUDA.

(Capitolele 18-25. 2Cr. 29-36. Ier. 3. 8-10. Am 2. 4. 5. Țefania 3. 1-4.)

Ezechia, împăratul lui Iuda.

18. 1. În al treilea an al lui Osea, fiul lui Ela, împăratul lui Israel, a început să domnească Ezechia*, fiul lui Ahaz, împăratul lui Iuda.

2 Cron. 28. 27; 29. 1. Mat. 1. 9.

2. Avea douăzeci și cinci de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit douăzeci și nouă de ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Abi*, fata lui Zaharia.

2 Cron. 29. 1.

3. El a făcut ce este plăcut înaintea Domnului, întocmai cum făcuse tatăl său David.

4. A îndepărtat* înălțimile, a sfărîmat stîlpii idolești, a tăiat Astarteele, și a sfărîmat în bucăți șarpele** de aramă, pe care-l făcuse Moise, căci copiii lui Israel arseseră pînă atunci tămie înaintea lui: îl numeau Nehuștan.

2 Cron. 31. 1. Num. 21. 9.

5. El și-a pus* încrederea în Domnul, Dumnezeul lui Israel; și dintre toți împărații lui Iuda, cari au venit după el sau cari au fost înaintea de el, n'a fost* niciunul ca el.

Cap. 19. 10. Iov. 13. 16. Ps. 13. 5. Cap. 23. 25.

6. El s'a* alipit de Domnul, nu s'a abătut dela El, și a păzit poruncile pe cari le dăduse lui Moise Domnul.

Dent. 10. 20. Is. 23. 8.

7. Și Domnul* a fost cu Ezechia, care a izbutit* în tot ce a făcut. El s'a răsculat* împotriva împăratului Asiriei, și nu i-a mai fost supus.

2 Cron. 15. 2. Is. 54. 14. Ps. 60. 12. Cap. 16. 7.

8. A bătut* pe Filistenii pînă la Gaza, și le-a pustiit ținutul, dela toate turnurile** de pază pînă la cetățile înfrînte.

1 Cron. 4. 41. Is. 14. 29. Cap. 17. 9.

Luarea Samariei de Asirieni.

9. În al* patrulea an al împăratului Ezechia, care era al șaptelea an al lui Osea, fiul lui Ela, împăratul lui Israel, Salmanasar, împăratul Asiriei,

s'a suit împotriva Samariei, și a împresurat-o.

10. După trei ani, a luat-o, în al șaselea an al lui Ezechia, care era al nouălea* an al lui Osea, împăratul lui Israel: atunci a fost luată Samaria.

Cap. 17. 1.

11. Împăratul* Asiriei a dus pe rob în Asiria, și i-a așezat la Halah* și Habor, lângă riul Gozan, și în cetățile Mezilor,

Cap. 17. 6. 1 Cron. 5. 2.

12. Pentrucă n'ascultaseră* de glasul Domnului, Dumnezeului lor, și călășă legămîntul Lui; pentrucă nici n'ascultaseră, nici nu împliniseră* ce poruncise Moise, robul Domnului.

Cap. 17. 7. Dan. 9. 11.

Năvălirea lui Sanherib.

13. În al* patrușprezecelea an al împăratului Ezechia, Sanherib, împăratul Asiriei, s'a suit împotriva tuturor cetăților întărite din Iuda, și a pus stăpînire pe ele.

2 Cron. 32. 1, etc. Is. 37. 36.

14. Ezechia, împăratul lui Iuda, a trimis să spună împăratului Asiriei la Lachis: „Am greșit! Depărtează-te de mine. Ce vei pune asupra mea, voi purta.“ Și împăratul Asiriei a cerut lui Ezechia, împăratul lui Iuda, trei sute de talanți de argint și treizeci de talanți de aur.

15. Ezechia* a dat tot argintul care se afla în Casa Domnului și în vistiriile casei împăratului.

Cap. 18. 1.

16. Atunci a luat Ezechia, împăratul lui Iuda, și a dat împăratului Asiriei aurul cu care acoperise ușile și ușoriile Templului Domnului.

Împresurarea Ierusalimului.

17. Împăratul Asiriei a trimis din Lachis la Ierusalim, la împăratul Ezechia, pe Tartan, Rab-Saris, și pe Rabșache cu o oștire puternică. S'au suit și au ajuns la Ierusalim. Cînd s'au suit și au ajuns, s'au oprit la canalul de apă al iazului de sus, pe drumul* care duce în ogorul nălbitorului.

Is. 22. 5.

18. Au chemat pe împărat; și Eliachim, fiul lui Hilchia, mai marele peste casa împăratului, s'a dus la el, cu Șebna, logofătul, și cu Ioah, fiul lui Asaf, arhivarul.

19. Rabșache le-a zis: „Spuneți lui Ezechia: „Așa vorbește marele împărat, împăratul Asiriei: „Ce este încrederea* aceasta pe care te bazești?”

2 Cron. 32. 10. 19.

neți stăpînului vostru: „Așa vorbește Domnul: „Nu te speria de cuvintele pe cari le-ai auzit și prin cari M'au batjocorit slujitorii” împăratului A-bațjocorit slujitorii”
o Ps. 116. 4. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

7. Voi pune în el un duh * care îl va face ca, la auzul unei vesti pe care o va primi, să se întoarcă în țara lui; și-l va voi face să cadă ucis de sabie în țara lui.”
o Vers. 35, 36, 37. Jer. 51. 1.

8. Rabșache, plecînd, a găsit pe împăratul Asiriei luptînd împotriva Libnei, căci aflate de plecarea lui din * Lachis.
o Cap. 18. 11.

9. Atunci împăratul Asiriei a primit o veste * cu privire la Tihaca, împăratul Etiopiei. I s'a spus: „Iată că acela a pornit cu război împotriva ta.” Și împăratul Asiriei a trimis soli din nou lui Ezechia, zicînd:
o 1 Sam. 23. 27.

10. „Așa să vorbești lui Ezechia, împăratul lui Iuda: „Să nu te înșele Dumnezeu tău, în care * te încrezi, zicînd: „Ierusalimul nu va fi dat în minile împăratului Asiriei.”
o Cap. 18. 5.

11. Iată, ai auzit ce au făcut împărații Asiriei tuturor țărilor, și cum le-au nimicit; și tu, să fii izbăvit!

12. Dumnezeuii * neamurilor pe cari le-au nimicit părinții mei, au izbăvit ei pe Gozan, Haran, Rețef, și pe fiii lui * Eden din Telasar?
o Cap. 18. 33. o Ezech. 27. 23.

13. Unde * este împăratul Hamatului, împăratul Arpadului, și împăratul cetății Sefarvaimului, Henei și Ivei?
o Cap. 18. 34.

14. Ezechia * a luat scrisoarea din mina solilor, și a citit-o. Apoi s'a suit la Casa Domnului, și a întins-o înaintea Domnului,
o Isa. 37. 14. etc.

15. căruia i-a făcut următoarea rugăciune: „Doamne, Dumnezeul lui Israel, care șezi * pe heruvimi! Tu * ești singurul Dumnezeu al tuturor împăraților pămîntului! Tu ai făcut cerurile și pămîntul.
o 1 Sam. 4. 4. Ps. 80. 1. o 1 Reg. 18. 39. Isa. 44. 6. Jer. 10. 10, 11, 12.

16. Doamne, pleacă-Ti * urechea, și ascultă! Doamne, deschide-Ti * ochii, și privește. Auzi cuvintele lui Sanherib, care a trimis * pe Rabșache să batjocorească pe Dumnezeul cel viu.
o Ps. 31. 2. o 2 Cron. 6. 40. † Vers. 4.

17. Da, Doamne, este adevărat că împărații Asiriei au nimicit neamurile și le-au pustiit țărilor,

18. și că au aruncat în foc pe dumnezeii lor; dar ei nu erau dumnezei, ci

erau lucrări * făcute de mina omului, erau lemn și piatră; și i-au nimicit.
o Ps. 116. 4. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

19. Acum, Doamne, Dumnezeul nostru, izbăvește-ne din mina lui Sanherib, ca să știe toate împărățiile * pămîntului că numai Tu ești Dumnezeu.
o Ps. 136. 1.

20. Atunci Isaia, fiul lui Amot, a trimis să spună lui Ezechia: Așa vorbește Domnul, Dumnezeul lui Israel „Am auzit * rugăciunea * pe care Mi-a făcut-o cu privire la Sanherib, împăratul Asiriei.
o Isa. 37. 21, etc. o Cap. 18. 11.

21. Iată cuvîntul pe care l-a rostit Domnul împotriva lui:

„Fecioara, fiica * Sionului, te desprinde și ride de tine;

fata Ierusalimului dă * din cap de pămînt.
o Pslm. 2. 13. o 1 Cor. 16. 4. Ps. 22. 7, 8. Psa. 21.

22. Pe cine ai batjocorit și ai ocărîtu? Impotriva cui ai ridicat glasul? Și impotriva cui îți ai ridicat ochii? Impotriva Sfîntului * lui Israel!
o Ps. 71. 22. Isa. 6. 24. Jer. 17. 19.

23. Prin solii * tăi ai batjocorit pe Domnul, și ai zis:

„Cu * mulțimea carălor mele, am suit vîrful munților, coastele Libanului. Voi tăia cei mai înalți cedri ai lui, cei mai frumoși chiparoși ai lui, și voi atinge creasta lui cea mai înaltă, pămîntul lui care este ca o grădină de poame;
o Cap. 18. 17. o Ps. 28.

24. am săpat, și am băut ape străine, și voi seca cu talpa picioarelor mele toate rîurile Egiptului.

25. N'ai auzit că Eu de mult am pregătit aceste lucruri *, și că le-am hotărît din vremurile vechi? Acum însă am îngăduit să se împlinescă, și să prefaci * cetăți întărite în mor-mane de dărîmături.
o Isa. 45. 7. o 1 Cor. 10. 13.

26. Locuitorii lor sint neputincioși, îngroziiți și înmărmuriți; au ajuns ca iarba * de pe cîmp și ca verdeța fragedă,

</

și zabala Mea între buzele tale,
și te voi face să te întorci pe dru-
mul** pe care ai venit.“

mul** pe care ai venit.“
*1 Sam. 41. 2. *Ezec. 20. 4; 39. 4. *Amos 4. 2. *Vers. 39, 30, 37.

29. Acesta să-ți fie* semnul:
Anul acesta veți mînca ce crește de-
la sine,
și al doilea an ce va răsări din rădă-
cunile rămase;

dar în al treilea an veți sămăna,
veți secera,

veți sădi vii, și veți mînca din rodul
veți sădi vii, și veți mînca din rodul
lor.
*1 Sam. 2. 34. Cap. 20. 8, 9. Isa. 7. 11, 14. Luc. 2. 12

30. Rămășița* din casa lui Iuda, ce
va mai rămînea,

va prinde iarăș rădăcini de desupt,
și deasupra va da rod. *2 Cron. 32. 22, 23.

31. Căci din Ierusalim va ieși o rămă-
șiță,

și din muntele Sionului cei scăpați.
Iată ce va face rivna* Domnului

oștirilor.
*Isa. 9. 7.

32. De aceea, așa vorbește Domnul
asupra împăratului Asiriei:

„Nu va intra în cetatea aceasta, nici
nu va arunca săgeți în ea,

nu va sta înaintea ei cu scuturi, și
nu va ridica întărituri de șanțuri îm-
potriva ei.

33. Se va întoarce pe drumul pe care
a venit,

și nu va intra în cetatea aceasta,
zice Domnul.

34. Căci Eu voi ocroti* cetatea acea-
sta ca s'o mîntuiesc,

din pricina Mea, și din pricina robu-
lui** Meu David.“ *Cap. 20. 6. *1 Reg. 11. 12, 13.

35. În noaptea* aceea, a ieșit îngerul
Domnului, și a ucis în tabăra Asirienilor
o sută optzeci și cinci de mii de oame-
ni. Și cînd s'au sculat dimineața,
iață că toți erau niște trupuri moarte.

36. Atunci Sanherib, împăratul Asi-
riei, și-a ridicat tabăra, a plecat și s'a
întors, și a locuit la Ninive*.

37. Și, pe cînd se închina în casa dum-
nezeului său Nisroc, Adramelec* și Șa-
reter, fiii săi, l-au** ucis cu sabia, și
au fugit în țara Ararat. Și, în locul lui,
a domnit fiul său Esar-Hadon†.

38. *2 Cron. 32. 21. *Vers. 7. †Ezra 4. 2.

Boala și însăndătoșirea lui Ezechia.

20. În vremea* aceea, Ezechia a
fost bolnav pe moarte. Prooro-
cul Isaia, fiul lui Amot, a venit la el,
și i-a zis: „Așa vorbește Domnul:

„Rînduiește ce ai de rînduit casei tale,
căci vei muri, și nu vei mai trăi.“

*2 Cron. 32. 21, etc. Isa. 38. 1, etc.

2. Ezechia s'a întors cu fața la pă-
rete, și a făcut Domnului următoarea
rugăciune:

3. „Doamne, adu-Ți* aminte că am
umblat** înaintea Feței Tale cu cre-
dincioșie și curăție de inimă, și am
făcut ce este bine înaintea Ta!“ Și
Ezechia a vărsat multe lacrimi.

*Nem. 13. 22. *Pier. 17. 1. 1 Reg. 3. 6.

4. Isaia, care ieșise, n'ajunsesese încă în
curtea din mijloc, cînd cuvîntul Dom-
nului i-a vorbit astfel:

5. „Întoarce-te și spune lui Ezechia,
căpetenia* poporului Meu: „Așa vor-
bește Domnul, Dumnezeul tatălui tău
David: „Ți-am auzit** rugăciunea, și
ți-am văzut lacrimile†. Iată că te voi
face sănătos; a treia zi, te vei sui la
Casa Domnului.“

*1 Sam. 9. 16; 10. 1. *Cap. 19. 20.
Ps. 65. 2. †Ps. 39. 12; 56. 8.

6. Voi mai adăuga cincisprezece ani
la zilele tale. Te voi izbăvi, pe tine și
cetatea aceasta, din mîna împăratului
Asiriei, și voi ocroti* cetatea aceasta,
din pricina Mea, și din pricina robu-
lui Meu David.“

*Cap. 19. 34.

7. Isaia* a zis: „Luați o turtă de
smochine.“ Au luat-o și au pus-o pe
umflătură. Și Ezechia s'a vindecat.

*Isa. 38. 21.

8. Ezechia zisese lui Isaia: „După
care semn* voi cunoaște că mă va vin-
deca Domnul, și că mă voi sui a treia
zi la Casa Domnului?“

*Jude. 6. 17, 37, 39. Isa. 7. 11, 14; 39. 22.

9. Și Isaia a zis: „Iată, din partea
Domnului, semnul* după care vei cu-
noaște că Domnul va împlini cuvîntul
pe care l-a ros'it: „Cum vrei: să treacă
umbra peste zece trepte înainte, sau să
dea înapoi cu zece trepte“

*Isa. 38. 7, 8.

10. Ezechia a răspuns: „Nu este mare
lucru ca umbra să treacă înainte peste
zece trepte; ci mai bine să se dea îna-
poi cu zece trepte.“

11. Atunci Isaia, proorocul, s'a rugat
Domnului, și Domnul a dat cu zece*
trepte înapoi umbra din locul în care
se pogorise pe cadranul soarelui lui
Ahaz.

*Isa. 38. 8.

Fudulia lui Ezechia.

12. În acelaș* timp, Berodac-Bala-
dan, fiul lui Baladan, împăratul Babi-
lonului, a trimis o scrisoare și un dar

lui Ezechia, căci auzise de boala lui Ezechia. ^{o Isa. 39, 1, etc.}

13. Ezechia a ascultat * pe soli, și le-a arătat locul unde erau lucrurile lui de preț, argintul și aurul, mirodelele și untdelemnul cel scump, casa niile și untdelemnul cel scump, casa lui cu arme și tot ce se afla în vistierile lui: n'a fost nimic pe care să nu-l fi arătat Ezechia în casa lui și în toate moșiiile lui. ^{o 2 Cron. 32, 27, 31.}

14. Proorocul Isaia a venit în urmă la împăratul Ezechia, și i-a zis: „Ce au zis oamenii aceia, și de unde au venit la tine?” Ezechia a răspuns: „Au venit dintr-o țară depărtată, din Babilon.”

15. Isaia a mai zis: „Ce au văzut în casa ta?” Ezechia a răspuns: „Au văzut * tot ce este în casa mea: n'a fost nimic în vistierile mele pe care să nu li-l fi arătat.” ^{o Vers. 13.}

16. Atunci Isaia a zis lui Ezechia: „Ascultă cuvântul Domnului!”

17. Iată că vor veni vremuri cînd vor duce în Babilon * tot ce este în casa ta și ce au strîns părinții tăi pînă în ziua de azi; nu va rămînea nimic, — zice Domnul. — ^{o Cap. 24, 13; 25, 13. 1er. 27, 21, 22; 52, 17.}

18. Și vor * lua din fiii tăi, cari vor ieși din tine, pe cari-i vei naște, și-i vor face fameni slujitori în casa împăratului Babilonului.” ^{o Cap. 24, 12. 2 Cron. 33, 11.}

19. Ezechia a răspuns lui Isaia: „Cuvîntul Domnului, pe care l-ai rostit, este * bun.” Și a adăugat: „Căci va fi pace și liniște în timpul vieții mele!” ^{o 1 Sam. 3, 18. 1ov. 1, 21. Ps. 39, 9.}

20. Celelalte * fapte ale lui Ezechia, toate isprăvile lui, și cum a făcut iazul * și canalul de apă, și a adus apele în cetate, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Iuda? ^{o 2 Cron. 32, 32. * o Neem. 3, 16. 2 Cron. 32, 30.}

21. Ezechia * a adormit cu părinții săi. Și, în locul lui, a domnit fiul său Manase. ^{o 2 Cron. 32, 33.}

Manase, împăratul lui Iuda.

21 1. Manase avea doisprezece * ani cînd a ajuns împărat, și a domnit cincizeci și cinci de ani la Ierusalim. Mamă-sa se numea Heftiba. ^{o 2 Cron. 33, 1, etc.}

2. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, după uriciunile * neamurilor pe cari le izgonise Domnul dinaintea copiilor lui Israel. ^{o Cap. 16, 3.}

3. El a zidit din nou înălțimile, pe

cari * le dărimase tatăl său Ezechia, a ridicat altare lui Baal, a făcut un idol al Astarteei, cum făcuse Ahab * împăratul lui Israel, și s'a închinat înaintea întregii oștiri a cerurilor și i-a slujit. ^{o Cap. 18, 4. o 1 Reg. 16, 32. 33. 1 Deut. 19, 17, 3. Cap. 17, 16.}

4. A * zidit astfel altare în Casa Domnului, măcar că Domnul spusese: „In Ierusalim * Imi voi pune Numele.” ^{o 1er. 32, 34. o 2 Sam. 7, 13. 1 Reg. 8, 29; 9, 3.}

5. A zidit altare întregii oștiri a cerurilor în cele două curți ale Casei Domnului.

6. Și-a * trecut pe fiul său prin foc; se îndeletnicea cu ghicirea * și vrăjitoria, și a ținut la el oameni cari cheamau duhurile și ghiceau viitorul. A făcut din ce în ce mai mult ce este rău înaintea Domnului, minîindu-l. ^{o Lev. 19, 21; 20, 2. Cap. 16, 3; 17, 17. o Lev. 19, 26, 31. Deut. 18, 10, 11. Cap. 17, 17.}

7. A pus idolul Astarteei, pe care-l făcuse, în casa despre care Domnul spusese lui David și fiului său Solomon: „In casa * aceasta, și în Ierusalim, pe care l-am ales din toate semințiile lui Israel, vreau să pun pentru totdeauna Numele Meu.” ^{o 2 Sam. 7, 11. 1 Reg. 8, 29; 9, 3. 1 Cron. 22, 27. 1 Ps. 132, 13, 14. 1er. 32, 34.}

8. Nu voi * mai muta piciorul lui Israel afară din țara pe care am dat-o părinților lui, numai să aibă grijă să împlinească tot ce le-am poruncit și toată legea pe care le-a dat-o robul Meu Moise.” ^{2 Sam. 7, 10.}

9. Dar ei n'au ascultat; și Manase a fost pricina pentru * care s'au rătăcit și au făcut rău mai mult decît neamurile, pe cari le nimicise Domnul dinaintea copiilor lui Israel. ^{o Prov. 29, 11.}

10. Atunci Domnul a vorbit astfel prin robii Săi proorocii:

11. „Pentru că * Manase, împăratul lui Iuda, a săvîrșit aceste uriciuni, pentru că a făcut mai * rău decît tot ce făcuseră înaintea lui Amoriții, și pentru că a făcut * și pe Iuda să păcătuiască prin idolii lui, ^{o Cap. 23, 26, 27.}

24, 3, 4. 1er. 15, 4. o 1 Reg. 21, 26. 1 Vers. 9.

12. Iată ce zice Domnul, Dumnezeu lui Israel: „Voi aduce peste Ierusalim și peste Iuda nenorociri cari vor asurzii * urechile oricui va auzi vorbindu-se de ele.” ^{o 1 Sam. 3, 11. 1er. 19, 3.}

13. Voi întinde asupra Ierusalimului frînghia * ca asupra Samariei și cum-păna ca asupra casei lui Ahab: și voi curăți Ierusalimul, ca o farfurie, care

se curățește, și se răstoarnă cu fața în jos, după ce a fost curățită.

1. Is. 34. 11. Pilo. 2. 8. Amos 7. 7, 8.

14. Voi părăsi rămășița moștenirii Mele, și-i voi da în minile vrăjmașilor lor; și vor ajunge de jaful și prada tuturor vrăjmașilor lor,

15. pentru că au făcut ce este rău înaintea Mea și M'au miniat din ziua când au ieșit părinții lor din Egipt pînă în ziua de azi!

16. Manase* a vărsat deasemenea mult sînge nevinovat, pînă acolo încît a umplut Ierusalimul dela un capăt la altul, afară de păcatele pe cari le-a sălăvirșit și în cari a tîrît și pe Iuda, făcînd ce este rău înaintea Domnului.

* Cap. 24. 4.

17. Celelalte* fapte ale lui Manase, tot ce a făcut el, și păcatele la cari s'a datat, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Iuda?

* 2 Cron. 33. 11—19.

18. Manase a adormit* cu părinții săi, și a fost îngropat în grădina casei, în grădina lui Uza. Și, în locul lui, a domnit fiul său Amon.

* 2 Cron. 33. 20.

Amon, împăratul lui Iuda.

19. Amon avea douăzeci și doi* de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit doi ani la Ierusalim. Mamă-sa se cheama Meșulemet, fata lui Haruț, din Iotba.

* 2 Cron. 33. 21—23.

20. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, cum* făcuse tatăl său Manase;

* Vers. 2, etc.

21. a umblat în toată calea în care umblase tatăl său, a slujit idolilor căroră slujise și tatăl său, și s'a închinat înaintea lor;

22. a părăsit* pe Domnul, Dumnezeuul părinților săi, și n'a umblat în calea Domnului.

* 1 Reg. 11. 33.

23. Slujitorii lui Amon au uneltit* împotriva lui, și au omorît pe împărat în casa lui.

* 2 Cron. 33. 24, 25.

24. Dar poporul țării a lovit pe toți cei ce uneltiseră împotriva împăratului Amon; și poporul țării a pus împărat, în locul său, pe fiul său Iosia.

25. Celelalte fapte ale lui Amon, și ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Iuda?

26. L-au îngropat în mormîntul său, în grădina lui Uza. Și, în locul lui, a domnit fiul său Iosia.

Iosia, împăratul lui Iuda.

22. 1. Iosia avea opt* ani cînd s'a făcut împărat, și a domnit treizeci și unu de ani la Ierusalim. Mamă-sa se cheama Iedida, fata lui Adaia, din Boțcat**.

* 2 Cron. 34. 1. * 2 Is. 15. 39.

2. El a făcut ce este bine înaintea Domnului, și a umblat în toată calea tatălui său David; nu* s'a abătut dela ea nici la dreapta, nici la stînga.

* Deut. 5. 32.

3. În anul* al optsprezecelea al împăratului Iosia, împăratul a trimis în Casa Domnului pe Șafan, logofătul, fiul lui Ațalia, fiul lui Meșulam. El i-a zis:

* 2 Cron. 34. 8, etc.

4. „Suie-te la marele preot Hilchia, și spune-i să strîngă argintul adus* în Casa Domnului, pe care l-au primit dela popor ceice păzesc** pragul.

* Cap. 12. 4. * Cap. 12. 9. Ps. 84. 10.

5. Să se dea argintul acesta în minile* meșterilor însărcinați cu lucrarea în Casa Domnului. Și să-l dea celor ce lucrează la dregerea stricăciunilor Casei Domnului,

* Cap. 12. 11, 12, 14.

6. anume: dulgherilor, zidarilor și petrarilor, pentru cumpărăturile de lemn și de pietre cioplite, trebuitoare pentru dregerea stricăciunilor casei.

7. Dar să* nu li se ceară socoteala de argintul dat în minile lor, căci ei lăcrează cîstit.“

* Cap. 12. 15.

Cartea legii găsită.

8. Atunci marele preot Hilchia a zis lui Șafan, logofătul: „Am găsit* cartea legii în Casa Domnului.“ Și Hilchia a dat cartea lui Șafan, și Șafan a citit-o.

* Deut. 31. 24, etc. 2 Cron. 34. 14, etc.

9. Apoi logofătul Șafan s'a dus să dea socoteala împăratului, și a zis: „Slujitorii tăi au strîns argintul care se afla în casă, și l-au dat în minile meșterilor însărcinați cu facerea lucrării în Casa Domnului.“

10. Șafan, logofătul, a mai spus împăratului: „Preotul Hilchia mi-a dat o carte.“ Și Șafan a citit-o înaintea împăratului.

11. Cînd a auzit împăratul cuvintele din cartea legii, și-a sfîșiat hainele.

12. Și împăratul a dat porunca aceasta preotului Hilchia, lui Ahicam, fiul lui Șafan, lui Acbor*, fiul lui Mica, lui Șafan, logofătul, și lui Asaia, slujitorul împăratului:

* 2 Cron. 34. 20.

13. „Duceți-vă și întrebați pe Dom-

416

416
nul pentru mine, pentru popor și pen-
tru Iuda, cu privire la cuvintele că-
rei acesteia care s'a găsit; căci mare
este minia Domnului, care s'a aprins
impotriva noastră, pentrucă părinții
noștri n'au ascultat de cuvintele cărții
acesteia, și n'au împlinit tot ce ne este
poruncit în ea." Deut. 29, 27.
...ul Hilchia, Ahicam, Achob,

* Deut. 29. 27.

14. Preotul Hilchia, Ahicam, Acbor, Șafan și Asaia, s'au dus la proorocița Hulda, nevasta lui Șalum, fiul lui Ticeva*, fiul lui Harhas, păzitorul vestimentelor. Ea locuia la Ierusalim, în cetățile marelui Ierusalim.
După ce au vorbit, Acbor vorbește Domnului:

в Свод. 34, 22.

15. ea le-a zis: „Aşa vorbeşte Dom-
nului, Dumnezeul lui Israel: „Spuneţi
mă, ce v-a trimis la mine: „Iată

16. „Așa vorbește Domnul: „Iată, voi trimite nenorociri asupra locuitorilor lui Iuda și asupra locuitorilor lui, după toate cuvintele cărții, pe care a citit-o împăratul lui Iuda.

tu lui Iuda.
 & Deut. 29. 27. Dan. 9. 11, 12, 13, 14.

17. Pentru că M'au * părăsit și mi-au
dus tămie altor dumnezei, înalindu-
Mă prin toate lucrările minilor lor,
minia Mea s'a aprins împotriva locu-
iui acestuia, și nu se va stinge.”

Deut. 29, 25, 26, 27.

18. Dar să spuneți împăratului • lui Iuda, care v'a trimis să întrebați pe Domnul: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeul lui Israel, despre cuvintele pe cari le-ai auzit: *2Cron. 34. 26, etc.

2Cor. 34. 26. etc.

19. „Pentru că ți s'a mișcat* inima,
pentru că te-ai smerit** înaintea Dom-
nului când ai auzit ce am spus împo-
triva acestui loc și împotriva locuito-
rilor lui, cari vor ajunge de spaimă †
și de blestem††, și pentru că ți-ai sfîșiat
hainele, și ai plîns înaintea Mea, și
Eu am auzit, — zice Domnul. —

* Ps. 61. 17. Isa. 67. 16. ** 1 Reg. 21. 29. † Lev. 26. 31, 32.
†† Jer. 26. 6; 44. 22.

20. De aceea, iată, te voi adăuga la părinții tăi, vei fi adăugat* în pace în mormintul tău, și nu-ți vor vedea ochii toate nenorocirile pe cari le voi aduce asupra locului acestuia."

Ei au dus împăratului răspunsul acesta. *I's.37.37. Lsa.57.1,2.

Nimicirea închinării la idoli.

23 1. Impăratul Iosia a strins * la el
pe toți bătrînii lui Iuda și ai Ie-
rusalimului. *2 Cron. 34:29, 30 etc.

2. Apoi s'a suit în Casa Domnului, cu toți bărbații lui luda și cu toți lo-

cuitorii Ierusalimului, preoții, proorocii, și tot poporul, dela cel mai mic pînă la cel mai mare. A citit înaintea lor toate cuvintele din cartea legământului, pe care o găsiseră în Casa Domnului.

• **Case**

3. Împăratul stătea * pe scaunul lui
împăresc, și a făcut legămint în
numele Domnului, îndatorindu-se să urme-
ze pe Domnul, și să păzească porun-
cile, învățăturile și legile Lui, din toată
inima și din tot sufletul lui, ca să se
împlinescă astfel cuvintele legămint
datului acestuia, scrise în cartea aceasta.
Și tot poporul a intrat în legămint.

egāmint.

4. Împăratul a poruncit marelui preot
Hilchia, preoților de al doilea rând,
și celor ce păzeau pragul, să scoată
din Templul Domnului toate sculele
care fuseseră făcute pentru Baal, pen-
tru Astartea *, și pentru toată ostre-
cerilor; și le-a ars afară din Ierusa-
lim, în ogoarele Chedronului, și a pu-
să le ducă cenușa la Betel. * Cap. 11, 14, 15

5. A izgonit pe preoții idolilor, pu
și de împărații lui Iuda să ardă tămâie
pe înălțimi în cetățile lui Iuda și în
împrejurimile Ierusalimului, și pe c
ce aduceau tămâie lui Baal, soare
lunei, zodoilor și întregii oștiri^o a c
rurilor.

6. A scos din Casa Domnului idolul Astarteei*, și l-a dus afară din Ierusalim la piriul Chedron; l-a ars la piriul Chedron și l-a prefăcut în cenușă, iar cenușa i-a aruncat-o pe mormintele copiilor poporului. ^{Cap. 21,7. *2 Cron. 34}

7. A rămas casele sodomitilor* care erau lângă Casa Domnului, și unde femeile împleteau corturi pentru Astartea.

8. A adus pe toți preoții din cetățile lui Iuda; a pîngărit înălțimile unde aveau preoții tămie, dela Gheba * pînă la Beer-Seba; și a dărimat înălțimile dela porți, cea care era la intrarea porții lui Iosua, căpetenia cetății și cea care era la stînga porții cetății.

9. Toțiș preoții înălțimilor* nu
suiau la altarul Domnului în Ierusa-
lim, ci mâncau** azime în mijlocul fr-
ților lor.

10. Împăratul a pingărit Tofetul
valeurii fiilor lui Hinom, ca nimeni
să nu-și mai treacă fiul sau fiica pr
foc în cinstea lui Moloh. *Ier. 30.3

Ier. 7. 31; 19. 6, 11, 12, 13. ^o Jos. 15. 8. † Lev. 18. 1.
Deut. 18. 10. Ezech. 23. 37, 39.

11. A îndepărtat dela intrarea casei Domnului caii, pe cari împărații lui Iuda îi închinaseră soarelui, lângă odaia dregătorului Netan-Melec, care locuia în mahala; și a ars în foc cărările soarelui.

12. Împăratul a dărimat altarele de pe acoperișul odăii de sus a lui Ahaz, pe cari le făcuseră împărații lui Iuda, și altarele pe cari le făcuse Manase în cele două curți ale Casei Domnului; după ce le-a sfărâmat și le-a luat de acolo, le-a aruncat țărina în piriul Chedron. ¹ Jer. 19, 13. ² T. 1, 5. ³ Cap. 21, 5.

13. Împăratul a pingărit înălțimile cari erau în fața Ierusalimului, pe partea dreaptă a muntelui Pierzării¹, și pe cari le zidise Solomon, împăratul lui Israel, Astarteei, uriciunea Sidonienilor, lui Chemoș, uriciunea Moabului, și lui Milcom, uriciunea fiilor lui Amon. ¹ Reg. 11, 7.

14. A sfărâmat stilpii idolești și a dărimat Astarteele, și locul lor l-a umplut cu oase omenești. ¹ Exod. 23, 24. ² Deut. 7, 5, 25.

15. A dărimat și altarul dela Betel, și înălțimea² făcută de Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască; a ars înălțimea și a prefăcut-o în țărină, și a ars idolul Astarteei. ¹ Reg. 12, 28, 33.

Mormîntul proorocului din Iuda.

16. Iosia, întorcîndu-se și văzînd mormintele cari erau acolo în munte, a trimis să ia oasele din morminte, și le-a ars pe altar și l-a pingărit, după cuvîntul¹ Domnului, rostit prin omul lui Dumnezeu, care vestise aceste lucruri. ¹ Reg. 13, 2.

17. El a zis: „Ce este mormîntul acesta pe care-l văd?” Oamenii din cetate i-au răspuns: „Este mormîntul² omului lui Dumnezeu, care a venit din Iuda, și a strigat împotriva altarului din Betel, lucrurile acestea pe cari le împlinești tu.” ¹ Reg. 13, 1, 30.

18. Și el a zis: „Lăsați-l; nimeni să nu-i miște oasele!” Astfel, au păstrat oasele lui împreună cu ale proorocului³ care venise din Samaria. ¹ Reg. 13, 31.

19. Iosia a mai înlăturat toate templele idolești ale înălțimilor cari se aflau în cetățile⁴ Samariei, și pe cari le făcuseră împărații lui Israel ca să minie pe Domnul; a făcut cu ele întocmai cum făcuse în Betel. ² Cron. 34, 6, 7.

20. A junghiat⁵ pe altare⁶ pe toți preoții înălțimilor, cari erau acolo, și a ars pe ele oasele de oameni. Apoi s'a întors la Ierusalim. ¹ Reg. 13, 2. ² Exod. 22, 20. ³ Reg. 18, 40. ⁴ Cap. 11, 18. ⁵ 2 Cron. 31, 5.

Prăznuirea Paștelor.

21. Împăratul a dat următoarea poruncă întregului popor: „Prăznuți¹ Paștele în cinstea Domnului, Dumnezeului vostru, cum² este scris în această carte a legămîntului.” ¹ 2 Cron. 35, 1. ² Exod. 12, 3. ³ Lev. 23, 5. ⁴ Num. 9, 2. ⁵ Deut. 16, 2.

22. Paște ca acestea nu³ se prăznuiseră din vremea cînd judecau judecătorii pe Israel și în tot timpul împăraților lui Israel și împăraților lui Iuda. ¹ 2 Cron. 35, 18, 19.

23. Ci abia în al optsprezecelea an al împăratului Iosia s'au prăznuit aceste Paște în cinstea Domnului, la Ierusalim.

24. Mai mult, Iosia a stîrpit pe cei ce chemau⁴ duhurile, pe cei ce spuneau viitorul, terafimii⁵, idoli, și toate urciunile cari se vedeau în țara lui Iuda și la Ierusalim, ca să împlinească astfel cuvintele legii⁶, scrise în cartea pe care o găsisese preotul Hilchia în Casa Domnului. ¹ Cap. 21, 8. ² Lev. 19, 31; 20, 27. ³ Deut. 18, 11.

25. Înainte de Iosia⁷, n'a fost niciun împărat care să se întoarcă la Domnul, ca el, din toată inima, din tot sufletul și din toată puterea lui, în tocmai după toată legea lui Moise; și chiar după el, n'a fost niciunul ca el. ¹ Cap. 18, 5.

26. Totuș Domnul nu S'a întors din iuțimea miniei Lui celei mari, de care era aprins împotriva lui Iuda, din pricina⁸ tuturor celor ce făcuse Manase ca să-L minie. ¹ Cap. 21, 11, 12; 24, 9. ² Jer. 15, 4.

27. Și Domnul a zis: „Voi lepăda și pe Iuda dinaintea Mea, cum am lepădat⁹ pe Israel, și voi lepăda cetatea aceasta a Ierusalimului, pe care o aleseam, și ca să despre care zisesem: „Acolo va fi Numele¹⁰ Meu.”” ¹ Cap. 17, 18, 20; 19, 11; 21, 13. ² 1 Reg. 8, 29; 9, 3. ³ Cap. 21, 4, 7.

28. Celelalte fapte ale lui Iosia, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Iuda?

29. Pe vremea¹¹ sa, Faraon Neco, împăratul Egiptului, s'a suit împotriva împăratului Asiriei, la riul Eufratului. Împăratul Iosia i-a ieșit înainte; și Faraon l-a omorît la Meghido¹², cum ț l-a văzut. ¹ 2 Cron. 35, 20. ² Zah. 12, 11. ³ Cap. 14, 8.

1. Numele mormîntului.

1. Idoli din casă, spre deosebire de cei din templu.

30. Slujitorii * lui I-lau luat mort întru un car; I-lau adus din Meghido la Ierusalim, și I-lau îngropat în mormin-
 2 Cron. 35, 24. 1 Cron. 36, 1.

Ioahaz, împăratul lui Iuda.

31. Ioahaz avea douăzeci și trei de ani cînd s'a făcut împărat, și a dom-
 nit trei luni la Ierusalim. Mamă-sa se
 chema Hamutal *, fata lui Ieremia, din
 Libna. 1 Cron. 34, 16.

32. El a făcut ce este rău înaintea
 Domnului, în ocmai cum făcuseră pă-
 rinții lui.

33. Faraon Neco I-a pus în lanțuri la
 Ribla *, în țara Hamatului, ca să nu
 mai domnească la Ierusalim; și a pus
 asupra țării o gloabă de o sută de ta-
 lanți de argint și de un talant de aur.
 2 Cron. 36, 4. 1 Cron. 36, 4.

34. Și Faraon Neco * a pus împărat
 pe Eliachim, fiul lui Iosia, în locul
 tatălui său Iosia, și i-a schimbat * nu-
 mele în Ioachim *. A luat pe Ioahaz,
 care a mers în Egipt și a murit
 acolo. 2 Cron. 36, 4. 1 Cron. 36, 4.

35. Ioachim a dat lui Faraon argin-
 tul * și aurul; dar a trebuit să pună
 bir asupra țării ca să scoată argintul
 acesta, cerut de Faraon; a hotărît par-
 tea fiecăruia, și a cerut dela poporul
 țării argintul și aurul pe care trebuia
 să-l dea lui Faraon Neco. 1 Cron. 36, 4.

Ioachim, împăratul lui Iuda.

36. Ioachim * avea douăzeci și cinci
 de ani cînd a ajuns împărat, și a dom-
 nit unsprezece ani la Ierusalim. Ma-
 mă-sa se chema Zebuda, fata lui Pe-
 daia, din Ruma. 2 Cron. 36, 5.

37. El a făcut ce este rău înaintea
 Domnului, întocmai cum făcuseră pă-
 rinții săi.

24 1. Pe vremea * sa, Nebucadnețar,
 împăratul Babilonului, a pornit
 cu război. Ioachim i-a fost supus trei
 ani; dar s'a răsculat din nou împotri-
 va lui. 2 Cron. 36, 6. 1 Cron. 36, 6.

2. Atunci Domnul * a trimes împotri-
 va lui Ioachim cete de Haldei, cete de
 Sirieni, cete de Moabiți și cete de
 Amonii; le-a trimes împotriva lui Iu-
 da, ca să-l nimicească, după cuvîntul *

pe care-I spusese Domnul prin robii Săi
 proorocii. 1 Cron. 36, 6. 2 Cron. 36, 6.

3. Lucrul acesta s'a întîmplat numai
 după porunca Domnului, care voia să
 lepede pe Iuda dinaintea Lui, din pri-
 cina tuturor păcatelor * săvîrșite de
 Manase, 2 Cron. 36, 6.

4. și din pricina singelui * nevinovat
 pe care-l vărsase Manase, și de care
 umpluse Ierusalimul. De aceea, lucrul
 acesta Domnul n'a vrut să-l ierte. 2 Cron. 36, 6.

5. Celelalte fapte ale lui Ioachim, și
 tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în
 cartea Cronicilor împăraților lui Iuda?

6. Ioachim a adormit * cu părinții săi.
 Și în locul lui, a domnit fiul său
 Ioachim. 2 Cron. 36, 6. 1 Cron. 36, 6.

7. Împăratul * Egiptului n'a mai ieșit
 din țara lui, căci împăratul * Babilo-
 nului luase tot ce era al împăratului
 Egiptului, dela pîrîul Egiptului pînă
 la riul Eufratului. 1 Cron. 36, 6. 2 Cron. 36, 6.

Ioachim. — Impresurarea Ierusa- limului.

8. Ioachim avea optsprezece * ani cînd
 a ajuns împărat, și a domnit trei luni
 la Ierusalim. Mamă-sa se chema Ne-
 hușta, fata lui Elnatan, din Ierusalim.
 2 Cron. 36, 7.

9. El a făcut ce este rău înaintea Dom-
 nului, întocmai cum făcuse tatăl său.

10. În vremea aceea *, slujitorii lui
 Nebucadnețar, împăratul Babilonului,
 s'au suit împotriva Ierusalimului, și
 cetatea a fost impresurată. 2 Cron. 36, 7.

11. Nebucadnețar, împăratul Babilo-
 nului, a venit înaintea cetății pe cînd
 o impresurau slujitorii lui.

12. Atunci Ioachim, împăratul lui Iu-
 da, s'a dus * la împăratul Babilonului,
 cu mamă-sa, cu slujitorii, căpeteniile
 și dregătorii lui. Și împăratul * Babilo-
 nulului I-a luat prins *, în al optulea
 an * al domniei lui. 2 Cron. 36, 7. 1 Cron. 36, 7.

13. A luat * de acolo toate vîstierile
 Casei Domnului și vîstierile casei îm-
 păratului; și a sfărîmat * toate va-
 sele de aur pe cari le făcuse Solomon,
 împăratul lui Israel, în Templul Dom-
 nului, cum * spusese Domnul. 2 Cron. 36, 7. 1 Cron. 36, 7.

14. A dus * în robie tot Ierusalimul,
 toate căpeteniile și toți oamenii vî-
 teji, în număr de zece * mii, cu toți

teslarii și ferarii: n'a mai rămas decât poporul și sărac al țării. *Jer. 21. 1. *Jer. 52. 28. †1 Sam. 13. 19, 22. †† Cap. 25. 12. Jer. 40. 7.

15. A strămutat* pe Ioiachin la Babilon; și a dus robii din Ierusalim la Babilon pe mama împăratului, pe nevastele împăratului și pe dregătorii lui, și pe mai marii țării, *2 Cron. 36. 10. Est. 2. 6. Jer. 22. 24, etc.

16. pe toți* războinicii, în număr de șapte mii, și pe teslari și ferari, în număr de o mie, toți numai oameni viteji și buni pentru război. Împăratul Babilonului i-a luat robii în Babilon. *Jer. 52. 28.

17. Și împăratul* Babilonului a pus împărat, în locul lui Ioiachin, pe unchiul* său Matania, căruia i-a schimbat* numele în Zedechia. *Jer. 37. 1. *1 Cron. 3. 15. 2 Cron. 36. 10. † Cap. 23. 34. 2 Cron. 36. 4.

Zedechia.

18. Zedechia avea douăzeci și unu de ani* cînd a ajuns împărat, și a domnit unsprezece ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Hamutal*, fata lui Ieremia, din Libna.

*2 Cron. 36. 11. Jer. 37. 1; 52. 1. *Cap. 23. 31.

19. El a făcut ce este rău* înaintea Domnului, întocmai cum făcuse Ioiachim. *2 Cron. 36. 12.

20. Și lucrul acesta s'a întîmplat din pricina miniei Domnului împotriva Ierusalimului și împotriva lui Iuda, pe cari voia să-i lepede dinaintea Lui. Și Zedechia* s'a răsculat împotriva împăratului Babilonului. *2 Cron. 36. 13. Ezech. 17. 15.

25. 1. În al nouălea* an al domniei lui Zedechia, în a zecea zi a lunii a zecea, Nebucadnețar, împăratul Babilonului, a venit cu toată oștirea lui împotriva Ierusalimului; a tăbărit înaintea lui, și a ridicat întărituri de jur împrejur.

*2 Cron. 36. 17. Jer. 34. 2; 39. 1; 52. 4, 5. Ezech. 24. 1.

2. Cetatea a fost impresurată pînă la al unsprezecelea an al împăratului Zedechia.

3. În ziua a noua a lunii a patra*, era mare foamete în cetate, și nu era pine pentru poporul țării. *Jer. 39. 2; 52. 6.

4. Atunci s'a făcut o spărtură* în cetate; și toți oamenii de război au fugit noaptea, pe drumul porții dintre cele două ziduri de lingă grădina împăratului, pe cînd Haldeii înconjurau cetatea. Fugarii au apucat pe drumul* care duce în cîmpie.

*Jer. 39. 2; 52. 7, etc. ** Jer. 39. 4—7; 52. 7. Ezech. 12. 12.

5. Dar oștirea Haldeilor a urmărit pe împărat, și l-a ajuns în cîmpiile Ierihonului, și toată oștirea lui s'a risipit dela el.

6. Au prins pe împărat, și l-au suit la împăratul Babilonului la Ribla; și s'a rostit o hotărîre împotriva lui.

*Cap. 21. 33. Jer. 52. 9.

7. Fiii lui Zedechia au fost junghiați în fața lui; apoi lui Zedechia i-au scos ochii*, l-au legat cu lanțuri de aramă, și l-au dus la Babilon. *Jer. 39. 7. Ezech. 12. 13.

*Dărîmarea Ierusalimului și Templului.
Poporul este dus în robie.*

8. În ziua a șaptea* a lunii a cincea, — era în anul** al nouăsprezecelea al domniei lui Nebucadnețar, împăratul Babilonului, — a venit în Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, slujitorul împăratului Babilonului, și a intrat în Ierusalim.

*Jer. 52. 12—14. ** Cap. 24. 12; Vers. 27. † Jer. 39. 9.

9. A ars* Casa Domnului, casa împăratului, și** toate casele Ierusalimului; a pus foc tuturor caselor cari aveau vreo însemnătate oarecare.

2 Cron. 36. 19. Ps. 79. 1. *Jer. 39. 8. Amos 2. 5.

10. Toată oștirea Haldeilor, care era cu căpetenia străjerilor, a* dărîmat zidurile dimprejurul Ierusalimului.

*Neem. 1. 3. Jer. 52. 14.

11. Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, a luat robii pe ceice mai* rămăseră în cetate din popor, pe cei ce fugiseră la împăratul Babilonului, și pe cealaltă mulțime.

*Jer. 39. 9; 52. 15.

12. Însă căpetenia străjerilor a lăsat ca vieri și lucrători de pămînt cițiva din cei mai săraci* din țară.

*Cap. 24. 14. Jer. 39. 10; 40. 7; 52. 16.

13. Haldeii au sfărîmat stîlpii* de aramă** din Casa Domnului, temeliiile ț, marea ț de aramă care era în Casa Domnului, și au dus arama în Babilon. *Cap. 20. 17. Jer. 27. 19, 22; 52. 17, etc. *1 Reg. 7. 15. † 1 Reg. 7. 27. †† 1 Reg. 7. 23.

14. Au luat cenușarele*, lopețile, mucările, ceștile și toate uneltele de aramă cu cari se făcea slujba.

*Exod. 27. 3. 1 Reg. 7. 45, 50.

15. Căpetenia străjerilor a mai luat și tigăile pentru cărbuni și lighenele, tot ce era de aur și tot ce era de argint.

16. Cei doi stîlpi, marea, și temeliiile, pe cari le făcuse Solomon pentru Casa Domnului, toate uneltele acestea de aramă* aveau o greutate necunoscută.

*1 Reg. 7. 47

17. Înălțimea * unui stilp era de optsprezece coti, și deasupra avea un coperiș de aramă, a cărui înălțime era de trei coti; împrejurul coperișului era o impletitură în chip de rețea și rodii, toate de aramă; tot așa avea și al doilea stilp cu impletitura în chip de rețea.

18. Căpetenia * străjerilor a luat pe marele preot Seraia **, pe Tefania **, al doilea preot, și pe cei trei păzitori ai pragului.

^o Jer. 52. 24, etc. ^o 1 Cron. 6. 14. Ezra 7. 1. ⁺ Jer. 21. 1; 29. 25.

19. Și din cetate a luat un dregător care avea supt porunca lui pe oamenii de război, cinci * oameni cari făceau parte din sfetnicii împăratului și cari au fost găsiți în cetate, pe logofătul căpeteniei oștirii, însărcinat să scrie la oaste pe poporul țării, și șasezeci de oameni din poporul țării, cari se aflau în cetate.

20. Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, i-a luat, și i-a dus la împăratul Babilonului la Ribla.

21. Împăratul Babilonului i-a lovit și i-a omorât la Ribla, în țara Hamatului.

Ghedalia, dregător;uciderea lui.

Astfel * a fost dus în robie Iuda, de parte de țara lui.

^o Lev. 26. 33. Deut. 28. 36, 64. Cap. 23. 27.

22. Și Nebucadnețar, împăratul Babilonului, a pus pe poporul * care mai rămăsese, și pe care-l lăsase în țara lui Iuda, supt porunca lui Ghedalia, fiul lui Ahicam, fiul lui Șafan.

23. Cînd au auzit toate căpeteniile * oștilor, ei și oamenii lor, că împăratul Babilonului a pus dregător pe Ghedalia, s'au dus la Ghedalia la Mițpa, și anume: Ismael, fiul lui Netania, Ioha-

nan, fiul lui Careah, Seraia, fiul lui Tanhumet, din Netofa, și Iazania, fiul lui Maacatitul, ei și oamenii lor.

^o Jer. 40. 7, 8, 9.

24. Ghedalia le-a jurat, lor și oamenilor lor, și le-a zis: „Să nu vă temeți de nimic din partea slujitorilor Haldeilor; rămineți în țară, sluiți împăratului Babilonului, și veți duce-o bine.”

25. Dar în luna * a șaptea, Ismael, fiul lui Netania, fiul lui Elișama, din neamul împărătesc, a venit, însoțit de zece oameni, și au lovit de moarte pe Ghedalia, ca și pe ludeii și Haldeii cari erau cu el la Mițpa.

26. Atunci tot poporul, dela cel mai mic pînă la cel mai mare, și căpeteniile oștilor, s'au sculat și au plecat în * Egipt, pentru că le era frică de Haldei.

^o Jer. 40. 4, 7.

*Robia lui Ioiachin
ușurată de Evil-Merodac.*

27. În * al treizeci și șaptelea an al robiei lui Ioiachin, împăratul lui Iuda, în a douăzeci și șaptea zi a lunii a douăsprezecea, Evil-Merodac, împăratul Babilonului, în cel dintîi an al domniei lui, a înălțat * capul lui Ioiachin, împăratul lui Iuda, și i-a scos din temniță,

^o Jer. 52. 31, etc. ^o Fac. 40. 13, 20.

28. i-a vorbit cu bunătațe, și a pus scaunul lui de domnie mai pesus de scaunul de domnie al împăraților cari erau cu el la Babilon.

29. I-a schimbat hainele de temniță, și Ioiachin a mîncat * totdeauna la masa lui, în tot timpul vieții lui.

^o 2 Sam. 9. 7.

30. Împăratul i-a îngrijit necurmat de hrana de toate zilele, în tot timpul vieții lui.

CARTEA ÎNTÎI A CRONICILOR

SAU ÎNTÎIA PARALIPOMENE¹

SPIȚELE NEAMURILOR.

(Capitolele 1-9. Faptele Apostolilor 17. 26.)

Cei zece patriarhi dela Adam pînă la Noe.

1. Adam, Set *, Enoș, ^o Fac. 4. 25, 26; 5. 3, 6.
2. Chenan, Mahalaleel, Iered,
3. Enoh, Metușelah, Lemec,

1. Așa se numește în Septuaginta.

Fiii lui Noe. — Urmașii lui Iafet și Ham.

4. Noe. Sem, Ham și Iafet.
5. Fiii * lui Iafet: Gomer, Magog, Madai, Iavan, Tubal, Meșec și Tiras.

^o Fac. 10. 2, etc.

6. Fiii lui Gomer: Aşchenaz, Difat şi Togarma. —

7. Fiii lui Iavan: Elişa, Tarsisa, Chitim şi Rodanimi.

8. Fiii lui Ham: Cuş, Mişraim, Put şi Canaan. — ^{Fac. 10. 6, etc.}

9. Fiii lui Cuş: Saba, Havila, Sabta, Raema şi Sabteca. — Fiii lui Raema: Seba şi Dedan.

10. Cuş * a născut pe Nimrod; el a început să fie puternic pe pământ. — ^{Fac. 10. 8, etc.}

11. Mişraim a născut pe Ludimi, Ananimi, Lehabimi, Naftuhimi,

12. Patrusimi, Casluhimi, din cari au ieşit Filistenii şi Caftorimii * — ^{Deut. 2. 23.}

13. Canaan * a născut pe Sidon, înfiul lui născut, şi pe Het, ^{Fac. 10. 15, etc.}

14. şi pe lebusiţi, Amoriţi, Ghirgasiti,

15. Heviţi, Archiţi, Siniţi,

16. Arvadiţi, Temariţi, Hamatiţi.

Fiii lui Sem.

17. Fiii lui Sem *: Elam, Asur, Arpacşad, Lud şi Aram; Uţ, Hul, Gheter şi Meşec. — ^{Fac. 10. 22; 11. 10.}

18. Arpacşad a născut pe Şelah; şi Şelah a născut pe Eber.

19. Lui Eber i s'au născut doi fii: numele unuia era Peleg, pentru că pe vremea lui s'a împărţit pământul, iar numele fratelui său era Ioctan.

20. Ioctan * a născut pe Almodad, pe Şelef, pe Haşarmavet, pe Ierah, ^{Fac. 10. 26.}

21. pe Hadoram, pe Uzal, pe Dicla,

22. pe Ebal, pe Abimael, pe Seba,

23. pe Ofir, pe Havila şi pe Iobab.

Toţi aceştia au fost fii ai lui Ioctan.

Cei zece patriarhi dela Sem la Avraam.

24. Sem *, Arpacşad, Şelah, ^{Fac. 11. 10, etc. Luc. 3. 36, etc.}

25. Eber *, Peleg, Rehu, ^{Fac. 11. 13.}

26. Serug, Nahor, Terah,

27. Avram *, adică Avraam. ^{Fac. 17. 5.}

Fiii lui Avraam.

28. Fiii lui Avraam: Isaac * şi Ismael *. ^{Fac. 21. 2, 3. Fac. 16. 11, 16.}

29. Iată sămînţa lor:

Nebaiot, întiiul născut * al lui Ismael, Chedar, Adbeel, Mişsam, ^{Fac. 25. 13—16.}

30. Mişma, Duma, Masa, Hadad, Tema,

31. Ietur, Nafiş şi Chedma. Aceştia

sînt fiii lui Ismael.

32. Fiii Cheturei *, ţiitoarea lui Avraam. Ea a născut pe Zimran, locşan, Medan, Maclian, Işbac şi Şuah. — Fiii lui locşan: Seba şi Dedan. — ^{Fac. 25. 1, 2.}

33. Fiii lui Madian: Efa, Efer, Enoh, Abida şi Eldaa. — Aceştia sînt toţi fiii Cheturei.

Fiii lui Isaac şi Esau.

34. Avraam * a născut pe Isaac. —

Fiii lui Isaac **: Esau şi Israel. ^{Fac. 21. 2. 3. Fac. 25. 25, 26.}

35. Fiii lui * Esau: Elifaz, Reuel, Ieuş, Iaelam şi Core. — ^{Fac. 36. 0, 10.}

36. Fiii lui Elifaz: Teman, Omar, Teŋi, Gaetam, Chenaz, Timna, şi Amalec. —

37. Fiii lui Reuel: Nahat, Zerah, Şama şi Miza.

38. Fiii * lui Seir: Lotan, Şobal, Ţibeon, Ana, Dişon, Eter, şi Dişan — ^{Fac. 36. 20.}

39. Fiii lui Lotan: Hori şi Homam.

Sora lui Lotan: Timna. —

40. Fiii lui Şobal: Alian, Manahat, Ebal, Şefi şi Onam. — Fiii lui Ţibeon: Aia şi Ana. —

41. Fiul lui Ana: Dişon *. Fiii lui Dişon: Hamran, Eşban, Itran şi Cheran. — ^{Fac. 36. 20.}

42. Fiii lui Eter: Bilhan, Zaavan şi Iaacan. Fiii lui Dişan: Uţ şi Aran.

Impăraţii Edomului.

43. Iată împăraţii * cari au domnit în ţara Edomului, înainte ca să fi domnit un împărat peste copiii lui Israel. — Bela, fiul lui Beor; numele cetăţii lui era Dinhaba. — ^{Fac. 36. 31, etc.}

44. Bela a murit; şi în locul lui, a domnit Iobab, fiul lui Zerah, din Boŋra. —

45. Iobab a murit; şi, în locul lui, a domnit Huşam, din ţara Temaniŋilor. —

46. Huşam a murit; şi, în locul lui, a domnit Hadad, fiul lui Bedad. El a bătut pe Madian în cimpia Moabului.

Numele cetăţii lui era Avit. —

47. Hadad a murit; şi, în locul lui, a domnit Samla din Masreca. —

48. Samla a * murit; şi, în locul lui, a domnit Saul, din Rehobot pe Riu. — ^{Fac. 36. 37.}

49. Saul a murit; şi, în locul lui, a domnit Baal — Hanan, fiul lui Acbor. —

50. Baal — Hanan a murit; şi, în lo-

cul lui, a domnit Hadad. Numele cetății lui era Pahi; și numele nevestei lui era Mehatabeel, fata lui Matred, fata lui Mezahab. —
51. Hadad a murit.

Căpeteniile Edomului.

Căpeteniile Edomului* au fost: căpetenia Timna, căpetenia Alia, căpetenia Ietet,
52. căpetenia Oholibama, căpetenia Ela, căpetenia Pinon,
53. căpetenia Chenaz, căpetenia Teman, căpetenia Mibtar,
54. căpetenia Magdiel, căpetenia Iram. Acestea sînt căpeteniile Edomului.

Fiii lui Iacov.

2. Iată fiii lui Israel:

1. Ruben*, Simeon, Levi, Iuda, Ișahar, Zabulon, *Fac. 29, 32; 30, 14, etc.; 35, 18, 22; 46-8, etc.

2. Dan, Iosif, Beniamin, Neftali, Gad și Așur.

3. Fiii lui* Iuda: Er, Onan, Șela; acești trei i s'au născut din fata lui Șua*, Cananita. Er†, întiiul născut al lui Iuda, era rău înaintea Domnului, care l-a omorît. *Fac. 38, 3; 46, 12. Num. 26, 19. †Fac. 38, 2. ‡Fac. 38, 7.

4. Tamar*, nora lui Iuda, i-a născut pe Pereș și Zerah. Toți fiii lui Iuda au fost cinci. *Fac. 38, 29, 30. Mat. 1, 3.

5. Fiii lui Pereș*: Hețron și Hamul. *Fac. 46, 12. Rut. 1, 18.

6. Fiii lui Zerah: Zimri, Etan*, Heman, Calcol și Dara. De toți: cinci. *1 Reg. 4, 91.

7. — Fiii lui* Carmi au fost: Acar, care a turburat pe Israel cînd a săvîrșit o fărâdelege cu privire la lucrurile cari trebuiau nimicite** cu desăvîrșire. — *Cap. 4, 1. **Ios. 6, 18; 7, 1.

8. Fiul lui Etan: Azaria.

9. Fiii cari s'au născut lui Hețron au fost Ierahmeel, Ram și Chelubai (Caleb).

10. Ram a născut* pe Aminadab. Aminadab a născut pe Nahșon, domnul** fiilor lui Iuda.

*Rut. 4, 19, 20. Mat. 1, 4. **Num. 1, 7; 2, 9.

11. Nahșon a născut pe Salma. Salma a născut pe Boaz.

12. Boaz a născut pe Obed. Obed a născut pe Isai.

13. Isai* a născut pe Eliab, întiiul lui născut, pe Abinadab, al doilea, pe Șimea, al treilea, *1 Sam. 16, 6.

14. pe Netaneel, al patrulea, pe Radai, al cincilea,

15. pe Oțem, al șaselea, pe David, al șaptelea.

16. Surorile lor erau: Teruia și Abigail. Fiii Teruiei* au fost: Abișai, Ioab și Asael, trei. *2 Sam. 2, 13.

17. Abigail* a născut pe Amasa; tatăl lui Amasa a fost Ieter, Ismaeliul. *2 Sam. 17, 25.

Fiii lui Caleb.

18. Caleb, fiul lui Hețron, a avut copii cu nevastă-sa Azuba, și cu Ierlot. Iată fiii pe cari i-a avut cu Azuba: Ieșer, Șobab și Ardon.

19. Azuba a murit; și Caleb a luat pe Efrat*, care i-a născut pe Hur. *Vers. 30.

20. Hur a născut pe Uri, și Uri a născut pe Bețaleel*. — *Exod. 31, 2.

21. În urmă, Hețron a intrat la fiica lui Machir*, tatăl lui Galaad, și avea șasezeci de ani cînd a luat-o; ea i-a născut pe Segub. *Num. 27, 1.

22. Segub a născut pe Iair, care a avut douăzeci și trei de cetăți în țara Galaadului.

23. Gheșuriții* și Sirienii le-au luat tirgurile lui Iair cu Chenatul și cetățile cari țineau de el: șasezeci de cetăți. Toți aceștia erau fiii lui Machir, tatăl lui Galaad. *Num. 32, 41. Deut. 3, 11. Ios. 13, 31.

24. După moartea lui Hețron la Caleb-Efrata, Abia, nevasta lui Hețron, i-a născut pe Așhur, tatăl lui Tecoa*. *Cap. 4, 5.

25. Fiii lui Ierahmeel, întiiul născut al lui Hețron, au fost: Ram, întiiul născut, Buna, Oren și Oțem, născuți din Ahia.

26. Ierahmeel a avut o altă nevastă, numită Atara, care a fost mama lui Onam. —

27. Fiii lui Ram, întiiul născut al lui Ierahmeel, au fost: Maat, Iamin și Echer. —

28. Fiii lui Onam au fost: Șamai și Iada. Fiii lui Șamai: Nadab și Abișur.

29. Numele nevestei lui Abișur era Abihail, și ea i-a născut pe Ahban și Molid.

30. Fiii lui Nadab: Seléd și Apaim. Seléd a murit fără fii.

31. Fiul lui Apaim: Ișei. Fiul lui Ișei: Șeșan. Fiul* lui Șeșan: Ahlai. *Vers. 34, 35.

32. Fiii lui Iada, fratele lui Șamai: Ieter și Ionatan. Ieter a murit fără fiu.

33. Fiii lui Ionatan: Pelet și Zaza.
— Aceștia sînt fiii lui Ierahmeel.

34. Șeșan n'a avut fii, dar a avut fete.
Șeșan avea un rob Egiptean numit Iarha.

35. Și Șeșan a dat pe fiică-sa de nevastă robului său Iarha; ea i-a născut pe Atai.

36. Atai a născut pe Natan; Natan a născut pe * Zabad; ^{Cap. 11. 41.}

37. Zabad a născut pe Eflal; Eflal a născut pe Obed;

38. Obed a născut pe Iehu; Iehu a născut pe Azaria;

39. Azaria a născut pe Haleț; Haleț a născut pe Elasa.

40. Elasa a născut pe Sismai; Sismai a născut pe Șalum;

41. Șalum a născut pe Iecamia; Iecamia a născut pe Elișama.

42. Fiii lui Caleb, fratele lui Ierahmeel: Meșă, întiiul său născut, care a fost tatăl lui Zif, și fiii lui Mareșă, tatăl lui Hebron.

43. Fiii lui Hebron: Core, Tapuah, Rechem și Șema.

44. Șema a născut pe Raham, tatăl lui Iorcheam. Rechem a născut pe Șamai.

45. Fiul lui Șamai: Maon; și Maon, tatăl lui Bet-Tur.

46. Efa, țitoarea lui Caleb, a născut pe Haran, Moță și Gazez. Haran a născut pe Gazez.

47. Fiii lui Iahdai: Reghem, Iotam, Gheșan, Pelet, Efa și Șaaf.

48. Maaca, țitoarea lui Caleb, a născut pe Șeber și Tirhana.

49. Ea a mai născut pe Șaaf, tatăl lui Madmana, și pe Șeva, tatăl lui Macbena și tatăl lui Ghibea. Fata lui Caleb era Acsa *.

50. Aceștia au fost fiii lui Caleb: Șobal, fiul lui Hur, întiiul născut al Efratei, și tatăl lui Chiriati-learim;

51. Salma, tatăl lui Betleem; Haref, tatăl lui Bet-Gader.

52. Fiii lui Șobal, tatăl lui Chiriati-learim, au fost: Haroe, Hați-Hamenuhot.

53. Familiile lui Chiriati-learim au fost: Ietriții, Putiții, Șumatiții și Mișrații; din aceste familii au ieșit Toreatiții și Eștaoliții.

54. Fiii lui Salma: Betleem și Neto-fatiții. Atrot-Bet-loab, Hați-Hamanahti, Toreiții;

55. și familiile cărturarilor cari locuiau la Iabeb, Tireatiții, Șimeatiții

și Sucatiții. Aceștia sînt Cheniții*, ieșiți din Hamat, tatăl casei lui Recab**.

* Jude. 1. 16. ** Ier. 35. 2.

Familia lui David.

3. Iată fiii lui David, cari i s'au născut la Hebron:

Intiiul născut, Amnon*, cu Ahinoan din Izreel**; al doilea, Daniel, cu Abigail din Carmel; ^{2 Sam. 3. 2. * Jos. 15. 66.}

2. al treilea: Absalom, fiul Maachei, fata lui Talmi, împăratul Gheșurului; al patrulea: Adonia, fiul Haghitei;

3. al cincilea Șefatia, cu Abital; al șaselea, Itream cu nevastă-sa Egla*.

* 2 Sam. 3. 5.

4. Acești șase i s'au născut la Hebron. El a domnit* acolo șapte ani și șase luni, iar la Ierusalim** a domnit treizeci și trei de ani.

* 2 Sam. 2. 11. ** 2 Sam. 5. 6.

5. Iată cei ce i s'au născut* la Ierusalim:

Șimea, Șobab, Natan și Solomon**, patru cu Bat-Șua, fata lui Amiel;

* 2 Sam. 5. 14. Cap. 14. 4. ** 2 Sam. 12. 24.

6. Ibhar, Elișama, Elifelet,

7. Noga, Nefeg, Iafia,

8. Elișama, Eliada și Elifelet, nouă*.

* 2 Sam. 5. 14, 16, 16.

9. Aceștia sînt toți fiii lui David, afară de fiii țitoarelor. Și Tamar* era sora lor.

* 2 Sam. 13. 1.

Urmașii lui Solomon.

10. Fiul lui Solomon: Roboam*. Ahia, fiul său; Asa, fiul său; Iosafat, fiul său;

* 1 Reg. 11. 43; 15. 6.

11. Ioram, fiul său; Ahazia, fiul său; Ioas, fiul său;

12. Amația, fiul său; Azaria, fiul său; Iotam, fiul său;

13. Ahaz, fiul său; Ezechia, fiul său; Manase, fiul său;

14. Amon, fiul său; Iosia, fiul său.

15. Fiii lui Iosia: întiiul născut, Iohanan: al doilea, Ioiachim; al treilea, Zedechia; al patrulea, Șalum.

16. Fiii lui Ioiachim: Ieconia, fiul său; Zedechia, fiul său.

17. Fiii lui Ieconia: Asir, al cărui fiu a fost Șealtiel;

18. Malchiram, Pedaia, Șenațar, Iecamia, Hoșama și Nedabia.

19. Fiii lui Pedaia: Zorobabel și Șimei. Fiii lui Zorobabel: Meșulam și Hanania; Șelomit, sora lor;

20. și Hașuba, Ohel, Berechia, Hașadia, Iușab-Hesed, cinci.

21. Fiii lui Hanania: Pelatia și Isaia; fiii lui Refaia, fiii lui Arnan, fiii lui Obadia, fiii lui Șecania.

22. Fiul lui Șecania: Șemaia. Fiii lui Șemaia: Hatus*, Igheal, Bariah, Nea-
ria și Șafat, șase. • Ezra 9, 2.

23. Fiii lui Nearia: Elioenai, Ezechia și Azricam, trei.

24. Fiii lui Elioenai: Hodavia, Eliasib, Pelaia, Acub, Iohanen, Delaia și Anani, șapte.

Urmașii lui Iuda.

4. 1. Fiii lui Iuda: Pereț*, Hețron, Carmi, Hur și Șobal. • Fac. 38, 29; 46, 12.

2. Reaia, fiul lui Șobal, a născut pe Iahat; Iahat a născut pe Ahumai și Lahad. Acestea sînt familiile Toreatiților.

3. Iată scoboritorii tatălui lui Etam: Izreel, Ișma și Iddab; numele sorei lor era Hațelelponi.

4. Penuel era tatăl lui Ghedor, și Ezer tatăl lui Hușa. Aceștia sînt fiii lui Hur*, întîiul născut al Efratei, tatăl lui Betleem. • Cap. 2, 50.

5. Așhur*, tatăl lui Tecoa, a avut două neveste, Helea și Naara. • Cap. 2, 24.

6. Naara i-a născut pe Ahuzam, pe Hefer, pe Temeni și pe Ahaștari: aceștia sînt fiii Naarei.

7. Fiii Heleei: Teret, Tohar și Etnan.

8. Coț a născut pe Anub și Hațobeba, și familiile lui Aharhel, fiul lui Harum.

9. Iaebeț era mai cu vază* decît frații săi; mamă-sa i-a pus numele Iaebeț (*Trist*), zicînd: „Pentru că l-am născut cu durere.” • Fac. 34, 19.

10. Iaebeț a chemat pe Dumnezeu lui Israel, și a zis: „Dacă mă vei binecuvînta și-mi vei întinde hotarele, dacă mîna Ta va fi cu mine, și dacă mă vei feri de nenorocire, așa încît să nu fiu în suferință!...” Și Dumnezeu i-a dat ce ceruse.

11. Chelub, fratele lui Șuha, a născut pe Mechir, care a fost tatăl lui Eșton.

12. Eșton a născut casa lui Rafa, Pa-seah și Techina, tatăl cetății lui Na-haș. Aceștia sînt bărbații dela Reca.

13. Fiii lui Chenaz: Otniel* și Seraia. Fiul lui Otniel: Hatat. • Ios. 15, 17.

14. Meonotai a născut pe Ofra. Seraia a născut pe Ioaab, tatăl vâii* lucrătorilor; căci erau lucrători. • Neem. 11, 9.

15. Fiii lui Caleb, fiul lui Iefune: Iru, Ela și Naam, și fiii lui Ela, și Chenaz.

16. Fiii lui Iehaleleel: Zif, Zifa, Taria și Asareel.

17. Fiii lui Ezra: Ieter, Mered, Efer și Ialon. Nevasta lui Mered a născut pe Miriam, pe Șamai, și pe Ișbah, tatăl lui Eștemoa.

18. Nevastă-sa, Iudeica, a născut pe Iered, tatăl lui Ghedor, pe Eber, tatăl lui Soco, și pe Iecutiel, tatăl lui Zanoah. Aceștia sînt fiii Bietiei, fata lui Faraon, pe care a luat-o Mered de nevastă.

19. Fiii nevestei lui Hodia, sora lui Naham; tatăl lui Chehila, Garmitul și Eștemoa, Maacatitul.

20. Fiii lui Simon: Amnon, Rina, Ben-Hanan și Tilon. Fiii lui Ișei: Zohet și Ben-Zohet.

21. Fiii lui Șela, fiul* lui Iuda: Er, tatăl lui Leca, Laeda, tatăl lui Mareș, și familiile casei unde se lucrează pînă, din casa lui Așbea. • Fac. 38, 1, 5; 46, 12.

22. și Iochim, și oamenii lui Cozeba, și Ioaș și Saraf, cari au stăpînit asupra Moabului și Iașubi-Lehem. Aceste lucruri sînt vechi.

23. Ei erau olari și locuiau în livezi și în lunci; locuiau acolo lîngă împărat și lucrau pentru el.

Urmașii lui Simeon.

24. Fiii lui Simeon: Nemuel, Iamin, Iarib, Zerah, Saul.

25. Fiul lui Saul: Șalum, Mibsam, fiul său; Mișma, fiul său.

26. Fiii lui Mișma: Hamuel, fiul său. Zacur, fiul său; Șimei, fiul său.

27. Șimei a avut șasesprezece fii și șase fiice. Frații săi n'au avut mulți fii. Și toate familiile lor nu s'au înmulțit atît cît fiii lui Iuda.

28. Ei locuiau la Beer-Șeba*, la Molada, la Hațar-Șual, • Ios. 13, 2.

29. la Bilha, la Ețem, la Tolad,

30. la Betuel, la Horma, la Tielag,

31. la Bet-Marcabot, la Hațar-Susim,

la Bet-Birei și la Șaaraim. Aceștia au

fost cetățile lor pînă la domnia lui David,

32. și satele lor. Ei mai aveau și E-tam, Ain, Rimon, Tochen și Așan, cinci cetăți;

33. și toate satele din împrejurimile acestor cetăți, pînă la Baal. Iată locuințele lor și spița neamului lor.

34. Meșobab; Iamlec; Ioaș, fiul lui Amația;

35. Ioel; Iehu, fiul lui Ioșibia, fiul lui Seraia, fiul lui Așiel;

36. Elioenai; Iacoba; Ieșohaia; A-
saia; Adiel; Iesimiel; Benaia;

37. Ziza, fiul lui Șifei, fiul lui Alon,
fiul lui Iedaia, fiul lui Șimri, fiul lui
Șemaia.

38. Aceștia, numiți pe nume, erau
domni în familiile lor, și casele lor
părîntești au crescut mult.

39. Ei s'au dus înspre Ghedor pînă
la răsăritul văii, să caute pășune pen-
tru turmele lor.

40. Au găsit pășune grase și bune,
și o țară întinsă, liniștită și pachuică,
fiindcă ceice o locuiau mai înainte se
pogorau din Ham.

41. Oamenii aceștia, scriși pe nume,
au venit pe vremea lui Ezechia, îm-
păratul lui Iuda; au sfărîmat* cortu-
rile lor și pe Maoniți, cari se aflau
acolo, i-au nimicit cu desăvîrșire pînă
în ziua de azi, și s'au așezat în locul
lor, căci acolo erau pășune pentru tur-
mele lor.

42. Și dintre fiii lui Simeon s'au dus
la muntele Seir, în număr de cinci sute
de oameni. Aveau în frunte pe Pelatia,
Nearia, Refaia și Uziel, fiii lui Ișei.

43. Au bătut rămășița* de Amaleciți
care scăpase cu viață și s'au așezat
acolo pînă în ziua de azi.

☞ 1 Sam. 15. 8; 30. 17. 2 Sam. 9. 12.

Urmașii lui Ruben.

5. Fiii lui Ruben, întîiul născut al
lui Israel. — Căci el era întîiul*
născut, dar, pentru că a spurcat** pa-
tul tatălui său, dreptul† lui de întîi
născut a fost dat fiilor lui Iosif, fiul
lui Israel; totuși Iosif n'a fost scris în
spitele de neam ca întîi născut.

☞ Fac. 29. 32; 49. 3. ☞ Fac. 35. 22; 49. 4. † Fac. 48. 15. 22.

2. Iuda* a fost în adevăr puternic**
printre frații săi, și din el a ieșit un
domnitor; dar dreptul de întîi născut
este al lui Iosif.

☞ Fac. 49. 8, 10. Ps. 60. 7; 108. 9. ☞ Mic. 5. 2. Mat. 2. 6.

3. Fiii lui Ruben*, întîiul născut al
lui Israel: Enoh, Palu, Hețron și Carmi.

☞ Fac. 46. 9. Exod. 6. 14. Num. 26. 6.

4. Fiii lui Ioei: Șemaia, fiul său;
Gog, fiul său; Șimei, fiul său;

5. Mica, fiul său; Reaia, fiul său;
Baal, fiul său;

6. Beera, fiul său, pe care l-a luat rob
Tilgat-Pilneser, împăratul Asiriei; el
era domnul Rubeniților. —

7. Frații lui Beera, după familiile lor,
așa cum* sînt înscriși în spitele nea-
mului după neamurile lor: cel dintîi,
Ieiei; Zaharia;

☞ Vers. 17.

8. Bela, fiul lui Azaz, fiul lui Șema,
fiul lui Ioei. Bela locuia la Aroer*, și
pînă la Nebo și la Baal-Meon;

☞ Ios. 13. 15. 16.

9. la răsărit, locuia pînă la intrarea
pustiei, dela riul Euftrat, căci turmele
lor erau în mare număr în țara* Gala-
adului.

☞ Ios. 22. 9.

10. Pe vremea lui Saul, au făcut răz-
boi cu Hagareniții*, cari au căzut în
mîinile lor, și au locuit în corturile lor,
pe toată partea de răsărit a Gala-
adului.

☞ Fac. 26. 12.

Urmașii lui Gad.

11. Fiii lui Gad locuiau în fața lor, în
țara Basanului*, pînă la Salca.

☞ Ios. 13. 11. 24.

12. Ioei, cel dintîi, Șafam, al doilea,
Iaenai, și Șafat, în Basan.

13. Frații lor, după casele părinților
lor: Micael, Meșulam, Șeba, Iorai, Iae-
can, Zia și Eber, șapte.

14. Iată fiii lui Abihail, fiul lui Huri,
fiul lui Iaroah, fiul lui Galaad, fiul
lui Micael, fiul lui Ieșisai, fiul lui
Iahdo, fiul lui Buz;

15. Ahi, fiul lui Abdiel, fiul lui Gu-
ni, era căpetenia caselor părinților lor.

16. Ei locuiau în Galaad, în Basan,
și în cetățile lor, și în toate împre-
jurimile Saronului* pînă la marginile
lor.

☞ Cap. 27. 29.

17. Toți au fost scriși în spitele de
neamuri, pe vremea lui Iotam*, împă-
ratul lui Iuda, și pe vremea lui Iero-
boam**, împăratul lui Israel.

☞ 2 Reg. 15. 6, 32. ☞ 2 Reg. 14. 16. 28.

18. Fiii lui Ruben, Gadiții și jumă-
tate din seminția lui Manase, aveau
oameni viteji, cari purtau scut și sa-
bie, trăgeau cu arcul, și erau deprinși
cu războiul, în număr de patruzeci și
patru de mii șapte sute șase zeci în
stare să meargă la oaste.

19. Au făcut război cu Hagareniții,
cu Ietur*, cu Nafiș și cu Nodab.

☞ Fac. 25. 15. Cap. 1. 31.

20. Au* primit ajutor împotriva lor,
și Hagareniții și toți ceice erau cu ei
au fost dați în mîinile lor. Căci, în
timpul luptei, strigaseră către Dumne-
zeu, care i-a ascultat, pentru că se în-
crezuseră** în El.

☞ Vers. 22. ☞ Ps. 22. 4. 5.

21. Și le-au luat turmele, cincizeci de
mii de cămile, două sute cincizeci de
mii de oi, două mii de măgari, și o
sută de mii de inși;

22. căci au fost mulți morți, pen-

truca lupta venea dela Dumnezeu. Și s'au așezat în locul lor pînă în vremea cînd au fost luați în robie *.

2 Reg. 16.20; 17.6.

Jumătatea seminției lui Manase.

23. Fiii jumătății seminției lui Manase locuiau în țară, dela Basan pînă la Baal-Hermon și Senir, și pe muntele Hermon; erau mulți la număr.

24. Iată căpeteniile caselor părinților lor: Efer, Ișei, Eliel, Azriel, Iere-lor lor: Efer, Ișei, Eliel, Azriel, Iere-mia, Hodavia și Iahdiel, oameni vi-meți, oameni vestiți, căpeteniile case-lor părinților lor.

25. Dar au păcătuit împotriva Dum-nezeului părinților lor, și au curvit * după dumnezeii popoarelor țării, pe cari Dumnezeu le nimicise dinaintea lor.

2 Reg. 17.7.

26. Dumnezeu lui Israel a așîțat du-hul lui Pul *, împăratul Asiriei, și du-hul lui * Tilgat-Pilneser, împăratul Asiriei; și Tilgat-Pilneser a luat robi pe Rubeniți, Gadiți și jumătate din se-minția lui Manase și i-a dus la Ha-lahț, la Habor, la Hara și la riul Gozan, unde au rămas pînă în ziua de azi.

2 Reg. 15.19, 20; 2 Reg. 15.29, 30; 2 Reg. 17.6; 18.11.

Urmașii lui Levi.

6. Fiii lui Levi: Gherșom *, Chehat și Merari.

* Fac. 46.11, Exod. 6.16, Num. 26.57, Cap. 23.6.

2. Fiii lui Chehat: Amram, Ițehar, Hebron și Uziel.

3. Fiii lui Amram: Aaron și Moise, și Maria. Fiii lui Aaron: Nadab *, Abihu, Eleazar și Itamar.

Lev. 10.1.

4. Eleazar a născut pe Fineas; Fi-neas a născut pe Abişua:

5. Abişua a născut pe Buchi; Buchi a născut pe Uzi;

6. Uzi a născut pe Zerahia; Zerahia a născut pe Meraiot;

7. Meraiot a născut pe Amaria: Ama-ria a născut pe Ahitub;

8. Ahitub * a născut pe Tadoc; Ta-doc * a născut pe Ahimaat:

2 Sam. 8.17, 20; 2 Sam. 15.27.

9. Ahimaat a născut pe Azaria; A-zaria a născut pe Iohanen;

10. Iohanen a născut pe Azaria, care a fost preot * în casa * pe care a zi-dit-o Solomon la Ierusalim;

2 Cron. 26.17, 18, 20; 1 Reg. 6. 2 Cron. 3.

11. Azaria * a născut pe Amaria; A-maria a născut pe Ahitub;

2 Ezra 7.3.

12. Ahitub a născut pe Tadoc; Ta-doc a născut pe Şalum;

13. Şalum a născut pe Hilchia, Hil-chia a născut pe Azaria;

14. Azaria a născut pe Seraia *. Se-raia a născut pe Iehoşadac.

2 Neem. 11.11.

15. Iehoşadac a plecat și el cînd a dus Domnul în robie * pe Iuda și Ierusalimul prin Nebucadnetar.

2 Reg. 23.17.

Urmașii fiilor lui Levi.

16. Fiii lui Levi: Gherșom *, Che-hat și Merari.

Exod. 6.18.

17. Iată numele fiilor lui Gherșom: Libni și Şimei.

18. Fiii lui Chehat: Amram, Ițehar, Hebron și Uziel.

19. Fiii lui Merari: Mahli și Muși. — Acestea sînt familiile lui Levi, după părinții lor.

20. Din Gherșom: Libni, fiul său; Iahat, fiul său; Zima *, fiul său;

1 Vers. 2.

21. Ioah, fiul său; Ido, fiul său; Ze-rah, fiul său; Ieatrai, fiul său.

22. Fiii lui Chehat: Aminadab, fiul său; Core, fiul său; Asir, fiul său;

23. Elcana, fiul său; Ebiasaf, fiul său; Asir, fiul său;

24. Tahat, fiul său; Uriel, fiul său; Ozia, fiul său; Saul, fiul său.

25. Fiii lui Elcana: Amasai * și Ahi-mot;

1 Vers. 13.3.

26. Elcana, fiul său; Elcana — Tojai, fiul său; Nahat, fiul său;

27. Eliab, fiul său; Ieroham, fiul său; Elcana, fiul său;

28. și fiii lui Samuel, întîiul născut: Vașni și Abia. —

29. Fiii lui Merari: Mahli; Libni, fiul său; Şimei, fiul său; Uza, fiul său;

30. Şimea, fiul său; Haghia, fiul său; Asaia, fiul său.

Leviții cîntăreți: Heman, Asaf și Etan.

31. Iată aceia pe cari i-a pus David pentru cîrmuirea cîntării în Casa Dom-nului, de cînd a avut chivotul un loc * de odihnă:

1 Cap. 16.1.

32. ei împlineau slujba de cîntăreți înaintea locașului cortului întîlnirii, pînă cînd a zidit Solomon Casa Domnu-lui la Ierusalim, și își făceau slujba după rînduiala care le era poruncită.

33. Iată cei ce slujeau cu fiii lor. Dintre fiii Chehatiților: Heman, cîntărețul, fiul lui Ioel, fiul lui Samuel,

34. fiul lui Elcana, fiul lui Ieroham, fiul lui Eliel, fiul lui Toah,

35. fiul lui Tuf, fiul lui Elcana, fiul lui Mahat, fiul lui Amasai,
 36. fiul lui Elcana, fiul lui Ioel, fiul lui Azaria, fiul lui Tefania,
 37. fiul lui Tahat, fiul lui Asir, fiul lui Ebiasaf*, fiul lui Core, ^{Exod. 6. 24.}
 38. fiul lui Ithar, fiul lui Chehat, fiul lui Levi, fiul lui Israel. —
 39. Fratele său Asaf, care stătea la dreapta sa, Asaf, fiul lui Berechia, fiul lui Simea,
 40. fiul lui Micael, fiul lui Baaseia, fiul lui Malchia,
 41. fiul lui Etni, fiul lui Zerah, fiul lui Adaia,
 42. fiul lui Etan, fiul lui Zima, fiul lui Simei,
 43. fiul lui Iahat, fiul lui Gherșom, fiul lui Levi. —
 44. Fiii lui Merari, frații lor, la stînga: Etan, fiul lui Chiși, fiul lui Abdi, fiul lui Maluc,
 45. fiul lui Hașabia, fiul lui Amația, fiul lui Hilchia,
 46. fiul lui Amți, fiul lui Bani, fiul lui Șemer,
 47. fiul lui Mahli, fiul lui Muși, fiul lui Merari, fiul lui Levi.

Familia lui Aaron.

48. Frații lor, Leviții, erau însărcinați cu toată slujba locașului Casei lui Dumnezeu.
 49. Aaron și fiii săi aduceau jertfe pe altarul* arderilor de tot și tămii pe altarul* tămiei, împlineau toate slujbele în Locul sfînt, și făceau ispășire pentru Israel, potrivit cu tot ce poruncise Moise, robul lui Dumnezeu.

^{Lev. 1. 9.} ^{Exod. 30. 7.}

50. Iată fiii lui Aaron: Eleazar, fiul său; Fineas, fiul său; Abişua, fiul său;
 51. Buchi, fiul său; Uzi, fiul său; Zerahia, fiul său;
 52. Meraiot, fiul său; Amaria, fiul său; Ahitub, fiul său;
 53. Tadoc, fiul său; Ahimaaț, fiul său.

Locurile date Leviților.

54. Iată locuințele* lor, după satele lor, în hotarele cari le-au fost însemnate. Fiilor lui Aaron din familia Chehatiților, ieșiți cei dintii la sort,

^{Ios. 21.}

55. li s'a dat Hebronul* în țara lui Iuda, și locurile lui de pășunat;

^{Ios. 21. 11, 12.}

56. dar cîmpia* cetății și satele ei au fost date lui Caleb, fiul lui Iefune.

^{Ios. 14. 13; 15. 13.}

57. Fiilor lui Aaron* li s'a dat cetatea de scăpare Hebron, Libna, și locurile ei de pășunat, Iatir, Eștemoa cu locurile ei de pășunat,

^{Ios. 21. 13.}

58. Hilen cu locurile lui de pășunat, Debir cu locurile lui de pășunat,

59. Așan cu locurile lui de pășunat, Bet-Șemeș cu locurile lui de pășunat;

60. și din seminția lui Beniamin: Gheba cu locurile lui de pășunat, Alemet cu locurile lui de pășunat, Anatot cu locurile lui de pășunat. Toate cetățile lor erau treisprezece cetăți, după familiile lor.

61. Celorlalți fii ai lui Chehat li s'au dat prin sorti* zece cetăți din familiile seminției lui Efraim, din seminția lui Dan, și din jumătatea* seminției lui Manase.

^{Vers. 58.} ^{Ios. 21. 6.}

62. Fiii lui Gherșom, după familiile lor, au căpătat treisprezece cetăți din seminția lui Isahar, din seminția lui Așer, din seminția lui Neftali și din seminția lui Manase în Basan.

63. Fiii lui Merari, după familiile lor, au căpătat prin sorti douăsprezece* cetăți din seminția lui Ruben, din seminția lui Gad și din seminția lui Zabulon.

^{Ios. 21. 7, 34.}

64. Copiii lui Israel au dat astfel Leviților cetățile și locurile lor de pășunat.

65. Au dat prin sorti, din seminția fiilor lui Iuda, din seminția fiilor lui Simeon și din seminția fiilor lui Beniamin, aceste cetăți, pe cari le-au numit pe nume.

66. Cît pentru celelalte* familii ale fiilor lui Chehat, cetățile ținutului lor au fost luate din seminția lui Efraim.

^{Vers. 61.}

67. Le-au* dat cetatea de scăpare Sihem cu locurile lui de pășunat, în muntele lui Efraim, Ghezer cu locurile lui de pășunat,

^{Ios. 21. 21.}

68. Iocmeam* cu locurile lui de pășunat, Bet-Horon cu locurile lui de pășunat,

^{Ios. 21. 22-36.}

69. Aialon cu locurile lui de pășunat, și Gat-Rimon cu locurile lui de pășunat;

70. și din jumătatea seminției lui Manase, au dat: Aner cu locurile lui de pășunat, și Bileam cu locurile lui de pășunat, pentru familia celorlalți fii ai lui Chehat.

71. Fiilor lui Gherșom le-au dat: din familia jumătății seminției lui Manase, Golan în Basan cu locurile lui de pășunat, și Aștarot cu locurile lui de pășunat;

72. din seminția lui Isahar: Chedeș cu locurile lui de pășunat, Dobrat cu locurile lui de pășunat,

73. Ramot cu locurile lui de pășunat, și Anem cu locurile lui de pășunat;

74. din seminția lui Așer, Mașal cu locurile lui de pășunat, Abdon cu locurile lui de pășunat,

75. Hucoc cu locurile lui de pășunat și Rehob cu locurile lui de pășunat;

76. și din seminția lui Neftali: Chedeș din Galilea cu locurile lui de pășunat, Hamon cu locurile lui de pășunat, și Chiriataim cu locurile lui de pășunat.

77. Celorlalti Leviți, fiilor lui Merari, le-au dat, din seminția lui Zabulon: Rimono cu locurile lui de pășunat, și Taborul cu locurile lui de pășunat,

78. iar de cealaltă parte a Iordanului, în fața Ierihonului, la răsărit de Iordan: din seminția lui Ruben, Befer, în pustie, cu locurile lui de pășunat, Iahta cu locurile lui de pășunat,

79. Chedemot cu locurile lui de pășunat, și Mefaat cu locurile lui de pășunat;

80. și din seminția lui Gad, Ramot din Galaad cu locurile lui de pășunat, Mahanaim cu locurile lui de pășunat,

81. Hesbonul cu locurile lui de pășunat, și Iaezer cu locurile lui de pășunat.

Urmașii lui Isahar.

71. Fiii lui Isahar: Tola *, Pua, Iașub și Șimron, patru.

* Fnc. 46. 13. Num. 26. 23.

2. Fiii lui Tola: Uzi, Refaia, Ieriel, Iahmai, Ibsam și Samulei, căpeteniile caselor părinților lor, anume ai lui Tola, oameni viteji în neamul lor; pe vremea lui David numărul * lor era de douăzeci și două de mii șase sute.

* 2 Sam. 24. 1, 2. Cap. 27. 1.

3. Fiul lui Uzi: Izrahia. Fiii lui Izrahia: Micael, Obadia, Ioel, Ișia, de toți cinci căpetenii;

4. aveau cu ei, după neamurile lor, după casele părinților lor, treizeci și șase de mii de oameni, ostași înarmați pentru război, căci aveau multe neveste și fii.

5. Frații lor, după toate familiile lui Isahar, oameni viteji, erau de toți opt-

zeci și șapte de mii, scriși în spitale de neam.

Urmașii lui Benjamin.

6. Fiii lui Benjamin *: Bela, Becher și Iediel, trei.

* 1. Luc. 46. 21. Num. 26. 39. Cap. 8. 1. etc.

7. Fiii lui Bela: Etbon, Uzi, Uziel, Ierimot, și Iri, cinci căpetenii ai caselor părinților lor, oamenii viteji, și scriși în spitale de neam în număr de douăzeci și două de mii treizeci și patru.

8. Fiii lui Becher: Zemira, Ioas, Eliezer, Elieonai, Omri, Ieremot, Abia, Anatot și Alamet; toți aceștia erau fii ai lui Becher,

9. și scriși în spitale de neam, după neamurile lor, drept căpetenii ale caselor părinților lor, oameni viteji, în număr de douăzeci de mii două sute.

10. Fiul lui Iediel: Bilhan. Fiii lui Bilhan: leuș, Benjamin, Ehud, Che-naana, Zetan, Tarsis și Ahișahar;

11. toți aceștia erau fii ai lui Iediel, căpetenii ale caselor părinților lor, oameni viteji, în număr de șaptesprezece mii două sute, în stare să poarte armele și să meargă la război.

12. Șupim * și Hupim, fiii lui Iri; Hupim, fiul lui Aher.

* Num. 26. 39.

Urmașii lui Neftali.

13. Fiii lui Neftali: Iahtiel, Guni, Ieter și Șalum *, fiii Bilhei.

* Fnc. 46. 21.

Urmașii lui Manase.

14. Fiii lui Manase: Asriel, pe care l-a născut fiitoarea sa siriacă; ea a născut pe Machir, tatăl lui Galaad.

15. Machir a luat de nevastă pe sora lui Hupim și Șupim. Numele sorei lui era Maaca. Numele celui de al doilea fiu era Telofhad; și Telofhad a avut fete.

16. Maaca, nevasta lui Machir, a născut un fiu, și i-a pus numele Pereș; numele fratelui său era Șereș, și fiii săi erau Ulam și Rechem.

17. Fiul lui Ulam: Bedan *. Aceștia sint fiii lui Galaad, fiul lui Machir, fiul lui Manase.

* 1 Sam. 12. 11.

18. Soru-sa Hamolechet a născut pe Ișhod, pe Abiezer * și pe Mahla.

* Num. 26. 30.

19. Fiii lui Șemida erau: Ahian, Sihem, Lichi și Aniam.

Urmașii lui Efraim.

20. Fiii lui Efraim *: Șutelah; Bered, fiul său; Tahat, fiul său; Eleada, fiul său; Tahat, fiul său;

* Num. 26. 35.

21. Zabad, fiul său; Șutelah, fiul său; Ezer și Elead. Oamenii din Gat, născuți în țară, i-au omorât, pentru că se pogoriseră să le ia turmele.

22. Efraim, tatăl lor, s'a jălit multă vreme, și frații săi au venit să-l mîngîie.

23. Apoi a intrat la nevastă-sa, și ea a zămislit și a născut un fiu; el i-a pus munele Beria (*In nenorocire*), pentru că nenorocirea era în casă.

24. A avut ca fiică pe Șeera care a zidit Bet-Horonul de jos și Bet-Horonul de sus și pe Uzen-Șeera.

25. Refah, fiul său, și Reșef; Telah, fiul său; Iahan, fiul său.

26. Laedan, fiul său; Amihud, fiul său; Elișama, fiul său;

27. Nun, fiul său; Iosua, fiul său.

28. Ei aveau în stăpînire și ca locuință Betelul cu satele lui; la răsărit: Naaran*; la apus: Ghezer cu satele lui, Sihemul cu satele lui, pînă la Gaza cu satele ei.

* Ios. 10. 7.

29. Fiii lui Manase* stăpîneau Bet-Șeanul cu satele lui, Taanacul cu satele lui, Meghidoul** cu satele lui, Dorul cu satele lui. În aceste cetăți au locuit fiii lui Iosif, fiul lui Israel.

* Ios. 17. 7. ** Ios. 17. 11.

Urmașii lui Așer.

30. Fiii lui Așer*: Imna, Ișva, Ișvi, și Beria; și Serah, sora lor.

* Fac. 40. 17. Num. 26. 44.

31. Fiii lui Beria: Eber și Malchiel.

32. Malchiel a fost tatăl lui Birzavit. Și Eber a născut pe Iaflet, pe Șomer și pe Hotam, și pe sora lor Șua. —

33. Fiii lui Iaflet: Pasac, Bimhal, și Așvat. Aceștia sînt fiii lui Iaflet. —

34. Fiii lui Șamer: Ahi, Rohega, Huba și Aram. —

35. Fiii lui Helem, fratele său: To-fah, Imna, Șeleș și Amal.

36. Fiii lui To-fah: Suah, Harnefer, Șual, Beri, Imra,

37. Bețer, Hod, Șama, Șilșa, Itran și Beera.

38. Fiii lui Ieter: Iefune, Pispă și Ara. —

39. Fiii lui Ula: Arah, Haniel și Riția. —

40. Toți aceștia erau fiii lui Așer, căpeteniile caselor părinților lor, oameni aleși și viteji, căpeteniile domnilor, scriși în număr de douăzeci și șase de mii de oameni, în stare să poarte armele și să meargă la război.

Urmașii lui Beniamin.

8. 1. Beniamin a născut pe Bela*, în-tîiul lui născut, pe Așbel, al doilea, Ahrăh, al treilea,

* Fac. 46. 21. Num. 26. 38. Cap. 7. 6.

2. Noha, al patrulea, și Rafa, al cincilea.

3. Fiii lui Bela au fost: Adar, Ghera, Abihud,

4. Abișua, Naaman, Ahoah,

5. Ghera. Șefufan și Huram.

6. Iată fiii lui Ehud, cari erau capi de familie între locuitorii din Gheba, și cari i-au strămutat la Manahat*:

* Cap. 2. 62.

7. Naaman, Ahia și Ghera. Ghera, care i-a strămutat, a născut pe Uza și pe Ahidud.

8. Șaharaim a avut copii în țara Moabului, după ce a îndepărtat pe nevestele sale: Hușim și Baara.

9. Cu nevastă-sa Hodeș a avut pe: Iobab, Tibia, Meșa, Malcam,

10. Ieuf, Șochia și Mirma. Aceștia sînt fiii săi, capii de familie.

11. Cu Hușim a avut pe: Abitub și Elpaal.

12. Fiii lui Elpaal: Eber, Mișeam, și Șemer, care a zidit Ono, Lod și satele lui.

13. Beria și Șema, cari erau capi de familie între locuitorii Aialonului, au pus pe fugă pe locuitorii din Gat.

14. Ahio, Șașac, Ieremot,

15. Zebadia, Arad, Eder,

16. Micael, Ișfa și Ioha erau fiii lui Beria. —

17. Zebadia, Meșulam, Hizchi, Eber, 18. Ișmerai, Izlia și Iobab erau fiii lui Elpaal. —

19. Iachim, Zicri, Zabdi,

20. Elienai, Tiltai, Eliel,

21. Adaia, Beraia și Șimrat erau fiii lui Șimei.

22. Ișpan, Eber, Eliel,

23. Abdon, Zicri, Hanan,

24. Hanania, Elam, Antotia,

25. Ifdeia și Penuel erau fiii lui Șașac. —

26. Șamșerai, Șeharia, Atalia,

27. Iaareșia, Elia și Zicri erau fiii lui Ieroham. —

28. Aceștia sînt capi de familie, capi după neamurile lor. Ei locuiau la Ierusalim.

Spîta neamului lui Saul.

29. Tatăl lui Gabaon locuia la Gabaon, și numele nevestei* lui era Maaca.

* Cap. 9. 36.

430

30. Abdon era fiul său întâi născut, apoi Tur, Chis, Baal, Nadab,

31. Ghedor, Ahio, și Zecher.

32. Miclot a născut pe Șimea. Și ei locuiau tot la Ierusalim lângă frații lor, împreună cu frații lor. —

33. Ner * a născut pe Chis; Chis a născut pe Saul; Saul a născut pe Ionatan, pe Malchi-Șua, pe Abinadab și

pe Eșbaal. ^{1 Sam. 14.51.}

34. Fiul lui Ionatan: Merib-Baal. Me-

rib-Baal a născut pe Mica *. ^{2 Sam. 9.12.}

35. Fiii lui Mica: Piton, Melec, Ta-

erea și Ahaz.

36. Ahaz a născut pe Iehoada; Iehoada a născut pe Alemet, Azmavet și

Zimri; Zimri a născut pe Moța;

37. Moța a născut pe Binea. Fiul acestuia a fost Rafa *; Eleasa a fost fiul

acestuia; Ațel a fost fiul acestuia; ^{Cap. 9.45.}

38. Ațel a avut șase fii, ale căror nume iată-le: Azricam, Bocru, Ismael, Șearia, Obadia și Hanan. Toți aceștia erau fiii lui Ațel. —

39. Fiii fratelui său Eșec: Ulam, întâiul lui născut, Ieus, al doilea, și Elifelet, al treilea.

40. Fiii lui Ulam au fost oameni viteji, cari trăgeau cu arcul și au avut mulți fii și nepoți, o sută cinci zeci.

Toți aceștia sînt fiii lui Benjamin.

Locuitorii Ierusalimului după întoarcerea din robie.

9 1. Tot * Israelul este scris în spițele de neam și trecut în cartea împărășilor lui Israel. Și Iuda a fost luat rob în Babilon, din pricina fărâdelegilor lui. ^{Ezra 2.59.}

2. Cei dintii * locuitori cari au locuit în moșile lor, în cetățile lor, erau Israeliiți, preoții, Leviții și Netiniții **. ^{Ezra 2.70. Neem. 7.73. 10s. 9.27. Ezra 2.43; 8.20.}

3. La Ierusalim * locuiau fii de ai lui Iuda, fii de ai lui Benjamin, și fii de ai lui Efraim și Manase. — ^{Neem. 11.1.}

4. Fii de ai lui Peret, fiul lui Iuda: Utai, fiul lui Amihud, fiul lui Omri, fiul lui Imri, fiul lui Bani.

5. Dintre Șiloniți: Asaia, întâiul născut, și fiii săi.

6. Fii de ai lui Zerah: Ieuel, și frații săi, șase sute nouăzeci. —

7. Fii de ai lui Benjamin: Salu, fiul lui Meșulam, fiul lui Hodavia, fiul lui Așenua;

8. Ibneia, fiul lui Ieroham; Ela, fiul lui Uzi, fiul lui Micri; Meșulam, fiul

lui Șefatia, fiul lui Reuel, fiul lui Ibneia;

9. și frații lor, după neamurile lor, nouă sute cincizeci și șase. Toți oamenii aceștia erau capi de familie în casele părinților lor.

Preoții.

10. Din * preoți: Iedaeia; Iehoiarib; Iachin; ^{Neem. 11.10, etc.}

11. Azaria, fiul lui Hilchia, fiul lui Meșulam, fiul lui Iadoc; fiul lui Meraiot, fiul lui Ahitub, mai marele Casei lui Dumnezeu;

12. Adaia, fiul lui Ieroham, fiul lui Pașhur, fiul lui Malchia; Maesai, fiul lui Adiel, fiul lui Iahzera, fiul lui Meșulam, fiul lui Meșilemit, fiul lui Imer;

13. și frații lor, căpetenii ale caselor părinților lor, o mie șapte sute șasezeci, oameni viteji, puși în slujba Casei lui Dumnezeu.

Leviții și slujbele sfîntului locaș.

14. Din Leviți: Șemaia, fiul lui Hașub, fiul lui Azricam, fiul lui Hașabia, din fiii lui Merari;

15. Bacbacar; Hereș; Galal; Matania, fiul lui Mica, fiul lui Zicri, fiul lui Asaf;

16. Obadia, fiul lui Șemaia, fiul lui Galal, fiul lui Iedutun; Berechia, fiul lui Asa, fiul lui Elcana, care locuia în satele Netofaților.

17. Și ușierii: Șalum, Acub, Talmon, Ahiman, și frații lor; Șalum era căpetenia lor,

18. și pînă în ziua de azi el este la ușa împăratului, la răsărit. Aceștia sînt ușierii taberei fiilor lui Levi.

19. Șalum, fiul lui Core, fiul lui Ebiasaf, fiul lui Core, și frații săi din casa tatălui său, Coreiții, împlineau slujba de păzitori ai pragurilor cortului; părinții lor păziseră intrarea în tabăra Domnului,

20. și Fineas *, fiul lui Eleazar, fuse-se odinioară capetenia lor, și Domnul era cu el. ^{Num. 31.6.}

21. Zaharia, fiul lui Meșelema, era ușier la intrarea cortului în întîlnirii.

22. De toți erau două sute doisprezece, aleși ca ușieri ai pragurilor, și scriși în spițele de neam, după satele lor. David și * văzătorul ** Samuel îi puseseră în slujba lor. ^{1 Sam. 9.9. Cap. 16.12.}

23. Ei și copiii lor păzeau ușile Casei Domnului, adică ale casei cortului.

24. Erau uşieri în cele patru vînturi: la răsărit, la apus, la mieznoapte şi la miezăzi.

25. Fraţii lor, cari locuiau în satele lor, trebuiau să vină din timp în timp la ei* şapte zile. *2 Reg. 11, 5.

26. Căci aceste patru căpetenii ale uşierilor, aceşti Leviţi, erau totdeauna în slujbă, şi mai aveau privigherea asupra odăilor şi vistierilor Casei lui Dumnezeu;

27. petreceau noaptea în jurul Casei lui Dumnezeu, a cărei pază o aveau, şi pe care trebuiau s'o deschidă în fiecare dimineaţă.

28. Unii din Leviţi aveau grijă de uneltele pentru slujbă, pe cari le numărau la intrare şi le numărau şi la ieşire.

29. Alţii îngrijeau de unelte, de toate uneltele sfîntului locaş, şi de floarea făinii, de vin, de untdelemn, de tămîie şi de miresme.

30. Fii de ai preoţilor pregăteau tămîia* mirositoare. *Exod. 30, 23.

31. Matitia, unul din Leviţi, înfiul născut al lui Şalum Coreitul, avea grijă de* turtele coapte în tîgaie. *Lev. 2, 5; 6, 21.

32. Şi unii din fraţii lor, dintre Chehatiţi, erau însărcinaţi să pregătească pentru fiecare Sabat pînile* pentru punerea înaintea Domnului. *1. ev. 24, 8.

33. Aceştia sînt cîntăreţii*, capii de familie ai Leviţilor, cari locuiau în odăi, scutiţi de alte slujbe, pentru că lucrau zi şi noapte. *Cap. 6, 31; 26, 1.

34. Aceştia sînt capii de familie ai Leviţilor, capi după neamurile lor. Ei locuiau la Ierusalim.

Locuitorii din Gabaon şi casa lui Saul.

35. Tatăl lui Gabaon, Ieiel, locuia la Gabaon, şi numele nevestei lui era Maaca*. *Cap. 8, 29.

36. Abdon a fost fiul său întîi născut, apoi Ţur, Chis, Baal, Ner, Nadab,

37. Ghedor, Ahio, Zaharia şi Miclot.

38. Miclot a născut pe Şimeam. Şi ei locuiau tot la Ierusalim lîngă fraţii lor, cu fraţii lor.

39. Ner* a născut pe Chis; Chis a născut pe Saul; Saul a născut pe Ionatan, pe Malchi-Şua, pe Abinadab, şi pe Eşbaal. *Cap. 8, 33.

40. Fiul lui Ionatan: Merib-Baal. Merib-Baal a născut pe Mica.

41. Fiii lui Mica: Piton, Melec şi Tahrea.

42. Ahaz* a născut pe Iaera; Iaera a născut pe Alemet, Azmavet şi Zimri; Zimri a născut pe Moţa; *Cap. 8, 35.

43. Moţa a născut pe Binea. Fiul acestuia a fost Refaia; Eleasa a fost fiul acestuia; Aţel a fost fiul acestuia.

44. Aţel a avut şase fii, ale căror nume iată-le: Azricam, Bocru, Ismael, Şearia, Obadia şi Hanan. Aceştia sînt fiii lui Aţel.

ISTORIA LUI DAVID

(Capitolele 10—29. 2 Samuel 23. 3—5.)

Moartea lui Saul.

10 1. Filistenii* s'au luptat cu Israel, şi oamenii lui Israel au luat-o la fugă înaintea Filistenilor şi au căzut morţi pe muntele Ghilboa. *1 Sam. 31, 1, 2.

2. Filistenii au urmărit pe Saul şi pe fiii lui, şi au ucis pe Ionatan, Abinadab şi Malchi-Şua, fiii lui Saul.

3. Învălmăşeala luptei a prins şi pe Saul; arcaşii l-au ajuns şi l-au rănit.

4. Saul a zis atunci celui ce-i ducea armele: „Scoate-ţi sabia, şi străpunge-mă cu ea, ca nu cumva să vină aceşti netăiaţi împrejur să mă batjocorească.” Cel ce-i ducea armele n'a voit, căci se temea. Şi Saul şi-a luat sabia şi s'a aruncat în ea.

5. Cel ce ducea armele lui Saul, văzînd-l mort, s'a aruncat şi el în sabia lui, şi a murit.

6. Astfel a perit Saul şi cei trei fii al lui, şi toată casa lui a perit în acelaş timp.

7. Toţi bărbaţii lui Israel, cari erau în vale, văzînd fuga şi văzînd că Saul şi fiii lui au murit, şi-au părăsit cetăţile şi au fugit şi ei. Şi Filistenii au venit şi s'au aşezat acolo.

8. A doua zi, Filistenii au venit să jăfuiască morţii, şi au găsit pe Saul şi pe fiii lui, căzuţi pe muntele Ghilboa.

9. L-au jăfuit, şi i-au luat capul şi armele. Apoi au trimes să dea de ştire prin toată ţara Filistenilor, idolilor lor şi poporului.

10. Au pus* armele lui Saul în casa dumnezeului lor, şi i-au atîrnat ţeasta capului în templul lui Dagon. *1 Sam. 31, 10.

11. Cînd au auzit toţi locuitorii din Iabesul din Galaad tot ce au făcut Filistenii lui Saul,

432

12. S'au sculat toți oamenii viteji, au luat trupul lui Saul și trupurile fiilor lui, și le-au dus la labes. Le-au îngro-lui, și le-au dus la labes. Le-au îngro-lui, și le-au dus la labes, și au pat oasele supt stejar, la labes, și au postit șapte zile.

13. Saul a murit, pentru că s'a făcut vinovat de fărădelege față de Domnul, al cărui cuvânt * nu l-a păzit, și pentru că a întrebat * și cerut sfatul celor ce cheamă morții.

© 1 Sam. 13, 13; 15, 23. © 1 Sam. 28, 7.

14. N'a întrebat pe Domnul: deaceea Domnul l-a omorât, și împărăția a dat-o * lui David, fiul lui Isai.

© 1 Sam. 15, 28 2 Sam. 3, 9, 10; 5, 3.

David împărat.

11 1. Tot Israel * s'a strâns la David la Hebron, zicînd: „Iată că noi simtem os din oasele tale și carne din carnea ta.

© 2 Sam. 5, 1.

2. Odinioară, chiar cînd era Saul împărat, tu duceai și aduceai pe Israel înapoi. Domnul, Dumnezeul tău, ți-a zis: „Tu vei paște * pe poporul Meu Israel și tu vei fi căpetenia poporului Meu Israel.“

© Ps. 78, 71.

3. Astfel toți bătrînii lui Israel au venit la împărat la Hebron, și David a făcut legămînt cu ei la Hebron înaintea Domnului. Au uns * pe David împărat peste Israel, după cuvîntul Domnului, spus prin Samuel**.

© 2 Sam. 5, 3. © 1 Sam. 16, 1, 12, 13.

4. David a mers * cu tot Israelul asupra Ierusalimului, adică Iebus. Acolo ** erau Iebusiții, locuitorii țării.

© 2 Sam. 5, 6. © Jode. 1, 21; 19, 10.

5. Locuitorii Iebusului au zis lui David: „Nu vei intra aici.“ Dar David a luat cetățuia Sionului: aceasta este cetatea lui David.

6. David zisese: „Oricine va bate cel dintîi pe Iebusiți va fi căpetenie și domn.“ Iobab, fiul Teruiei, s'a suit cel dintîi, și a ajuns căpetenie.

7. David s'a așezat în cetățuie; deaceea au numit-o cetatea lui David.

8. A făcut zid împrejurul cetății, dela Milo de jur împrejur; și Iobab a dres cealaltă parte a cetății.

9. David ajungea din ce în ce mai mare, și Domnul oștirilor era cu el.

Vitejii lui David.

10. Iată * căpeteniile vitejilor cari erau în slujba lui David, și cari l-au ajutat împreună cu tot Israelul să-și întărească stăpînirea, ca să-l pună im-

părat, după cuvîntul * Domnului, cu privire la Israel. © 2 Sam. 23, 8. © 1 Sam. 16, 12.

11. Iată, după numărul lor, vitejii cari erau în slujba lui David.

Iașobeam, fiul lui Hacmoni, unul din căpitanii de seamă. El și-a învîrtit su-lița peste trei sute de oameni, pe cari i-a omorît dintr'o singură dată.

12. După el, Eleazar, fiul lui Dodo, Ahohitul, unul din cei trei războinici.

13. El era cu David la Pas-Damin, unde se strinseseră Filistenii pentru luptă. Acolo era o bucată de pămînt plină cu orz: și poporul fugea dinaintea Filistenilor.

14. S'au așezat în mijlocul ogorului, l-au ocrotit, și au bătut pe Filisten. Și Domnul a dat o mare izbăvire.

15. Trei din cele treizeci de căpetenii s'au * pogorît la David pe stîncă în peștera Adulam, cînd tabăra Filistenilor era în valea * Refaimiților.

© 2 Sam. 23, 13. © Cap. 14, 3.

16. David era atunci în cetățuie, și o ceată a Filistenilor era la Betleem.

17. David a avut o dorință, și a zis: „Cine-mi va aduce apă de băut din fîntina de la poarta Betleemului?“

18. Atunci cei trei bărbați au trecut prin tabăra Filistenilor, și au scos apă din fîntina dela poarta Betleemului. Au adus-o și au dat-o lui David; dar David n'a vrut s'o bea, ci a vărsat-o înaintea Domnului.

19. El a zis: „Să mă ferească Dumnezeuul meu să fac una ca aceasta! Să beau eu singele acestor oameni, cari s'au dus cu primejdia vieții lor? Căci cu primejdia vieții lor au adus-o.“ Și n'a voit s'o bea. Iată ce au făcut acești trei viteji.

20. Abișai *, fratele lui Iobab, era căpetenia celor trei. El și-a învîrtit su-lița peste trei sute de oameni, și i-a omorît; și i-a mers fama între cei trei.

© 2 Sam. 23, 18.

21. El * era cel mai cu vază din cei trei din rîndul al doilea, și a fost căpetenia lor; dar n'a ajuns pe cei trei dintîi.

© 2 Sam. 23, 19.

22. Benaia, fiul lui Iehoiada, fiul unui om din Cabteel, om de preț și vestit prin isprăvile lui. El * a ucis cei doi lei ai Moabului. S'a pogorît în mijlocul unei gropi pentru apă, unde a ucis un leu, într'o zi cînd căzuse zăpada.

© 2 Sam. 23, 20.

23. El a ucis pe un Egiptean, care avea o statură de cinci coți și avea

în mână o sulită, ca sulul unui țesător; s'a pogorît împotriva lui cu un toiag, a smuls sulita din mîna Egipteanului, și l-a ucis cu ea.

24. Iată ce a făcut Benaia, fiul lui Iehoiada; și i-a mers fama printre cei trei viteji.

25. Era cel mai cu vază din cei treizeci; dar n'a ajuns pe cei trei dintii. David l-a primit în sfatul celor mai aproape de el.

26. Vitejii oștirii:

Asael*, fratele lui Ioab. Elhanan, fiul lui Dodo, din Betleem. * 2 Sam. 23, 21.

27. Samot, din Haror. Helet, din Paltion.

28. Ira, fiul lui Icheș, din Tecoa, Abiezzer, din Anatot.

29. Sibecai, Hușatitul. Ilai, din Ahoah.

30. Maharai, din Netofa, Heled, fiul lui Baana, din Netofa.

31. Itai, fiul lui Ribai, din Ghîbea fiilor lui Beniamin. Benaia, din Piraton.

32. Hurai, din Nahale-Gaaș. Abiel, din Araba.

33. Azmavet, din Baharum. Eliahba, din Șaalbon.

34. Bene-Hașem, din Ghizon. Ionatan, fiul lui Șaghe, din Harar.

35. Ahiam, fiul lui Sacar, din Harar. Elifak, fiul lui Ur.

36. Hefer din Mechera. Ahia, din Paltion.

37. Hețro, din Carmel. Naarai, fiul lui Ezbai.

38. Ioel, fratele lui Natan. Mibhar, fiul lui Hagri.

39. Telec, Amonitul, Nahrari, din Berot, care ducea armele lui Ioab, fiul Teruiei.

40. Ira, din Ieter. Gareb, din Ieter. 41. Urie, Hetitul. Zabad, fiul lui Ahlai.

42. Adina, fiul lui Șiza, Rubenitul, căpetenia Rubeniților, și treizeci împreună cu el.

43. Hanan, fiul lui Maaca. Iosafat, din Mitni.

44. Ozia, din Aștarot. Șama și Iehiel, fiii lui Hotam, din Aroer.

45. Iediael, fiul lui Șimri. Ioha, fratele său, Tițitul.

46. Eliel, din Mahavim, Ieribai și Iosavia, fiii lui Elnaam. Itma, Moabitul.

47. Eliel, Obed și Iaasiel-Mețobaia.

Războinicii lui David în timpul lui Saul.

12. Iată* cei ce s'au dus la David la Tıclag**, pe cînd se ținea el departe de fața lui Saul, fiul lui Chis. Ei făceau parte din vitejii cari i-au dat ajutor în timpul războiului.

* 1 Sam. 27, 2. ** 1 Sam. 27, 6.

2. Erau arcași, cu mina dreaptă și cu mina stîngă* aruncau pietre, iar cu arcul trăgeau săgeți: erau din Beniamin, din numărul fraților lui Saul.

* Judec. 20, 16.

3. Căpetenia Ahiezer și Ioas, fiii lui Șemaa, din Ghîbea; Ieziel și Pelet, fiii lui Azmavet; Beraca; Iehu, din Anatot;

4. Ișmaia, din Gabaon, viteaz între cei treizeci, și căpetenie peste treizeci; Ieremia; Iahaziel; Iohanani; Iozabad, din Ghedera;

5. Eluzai; Ierimot; Bealia; Șemaria; Șefatia, din Harof;

6. Elcana, Ișia, Azareel, Ioezer și Iașobeam, Coreiți;

7. Ioela și Zebadia, fiii lui Ieroham, din Ghedor.

8. Dintre Gadiți, niște viteji au plecat să se ducă la David în cetățuia din pustie, ostași deprinși la război, înarmați cu scut și cu sulită, ca niște lei, și iuți ca niște căprioare* de pe munți.

* 2 Sam. 2, 18.

9. Ezer, căpetenia; Obadia, al doilea; Eliab, al treilea;

10. Mișmaia, al patrulea; Ieremia, al cincilea;

11. Atai, al șaselea; Eliel, al șaptelea;

12. Iohanani, al optulea; Elzabad, al nouălea;

13. Ieremia, al zecelea; Macbanai, al unsprezecelea.

14. Aceștia erau fiii lui Gad, căpetenii ale oștirii; unul singur, cel mai mic, putea să se lupte cu o sută de oameni, și cel mai mare cu o mie.

15. Aceștia au trecut Iordanul în luna întii, cînd ieșea* din matcă, pe tot cursul lui, și ei sînt aceia cari au pus pe fugă pe toți locuitorii din vâi, la răsărit și la apus.

* Ios. 3, 15.

16. Și din fiii lui Beniamin și ai lui Iuda au fost unii cari s'au dus la David în cetățuia.

17. David le-a ieșit înainte, și le-a vorbit astfel: „Dacă veniți la mine cu gînduri bune, ca să mă ajutați, inima mea se va uni cu voi; dar dacă veniți

434

să mă înșelați, în folosul vrăjmașilor mei, cind nu fac nicio silnicie, Dumnezeuul părinților noștri să vadă și să judece!"

18. Amasai *, unul din căpitani de seamă, a fost apucat de Duhul, și a zis: „Sintem cu tine, Davide, și cu tine, fiul lui Isai! Pace, pace tie, și pace celor ce te ajută, căci Dumnezeuul tău ți-a ajutat!" Și David i-a primit, și i-a pus între căpeteniile oștirii.

* 2 Sam. 17. 25.

19. Niște oameni din Manase s'au unit cu David, cind * a pornit cu război împotriva lui Saul cu Filistenii. Dar n'au fost de ajutor Filistenilor; căci, după ce s'au sfătuit, domnii Filistenilor au trimis înapoi pe David, zicind: „S'ar putea ca el să treacă de partea stăpînului său Saul, și să ne pună astfel în primejdie capetele."

* 1 Sam. 29. 2. ** 1 Sam. 29. 4.

20. Cind s'a întors la Tielag, iată cei ce s'au unit cu el din Manase: Adnah, Iozabad, Iediel, Micael, Iozabad, Elihu și Tiltai, căpetenia miilor lui Manase.

21. Au dat ajutor lui David împotriva cetei * (jăfuitorilor Amaleciți), căci toți erau oameni viteji, și au ajuns căpetenii în oștire. * 1 Sam. 30. 1, 9, 10.

22. Și din zi în zi veneau oameni la David să-l ajute, pînă ce a avut o tabără mare, ca o tabără a lui Dumnezeu.

Războinicii celor douăsprezece semînții.

23. Iată numărul oamenilor înarmați pentru război, cari s'au dus * la David în Hebron, ca să treacă** asupra lui domnia lui Saul, după ț porunca Domnului.

* 2 Sam. 2. 4; 5. 1. Cap. 11. 1. ** Cap. 10. 14. † 1 Sam. 16. 1, 3.

24. Fiii lui Iuda, cari purtau scutul și sulița, șase mii opt sute, înarmați pentru război.

25. Din fiii lui Simeon, oameni viteji la război, șapte mii o sută.

26. Din fiii lui Levi, patru mii șase sute;

27. și Iehoiada, mai marele Aaroniților, și cu el trei mii șapte sute;

28. și Tadoc *, tînăr viteaz, și casa tatălui său, douăzeci și două de căpetenii.

* 2 Sam. 8. 17.

29. Din fiii lui Benjamin, frații lui Saul, trei mii; căci pînă atunci cea mai mare * parte dintre ei rămăseseră credincioși casei lui Saul.

* 2 Sam. 2. 8, 9.

30. Din fiii lui Efraim, douăzeci de mii opt sute, oameni viteji, oameni cu faimă, după casele părinților lor.

31. Din jumătatea semînției lui Manase, optsprezece mii, cari au fost numiți pe nume să se ducă să pună împărat pe David.

32. Din fiii lui Isahar, cari se pricepeau * în înțelegerea vremurilor și știau ce trebuia să facă Israel, două sute de căpetenii, și toți frații lor erau puși supt porunca lor.

* Est. 1. 12.

33. Din Zabulon, cincizeci de mii, în stare să meargă la oștire, înarmați pentru luptă cu toate armele de război, și gata să se lupte cu o inimă hotărîtă.

34. Din Neftali, o mie de căpetenii, și cu ei treizeci și șapte de mii, cari purtau scutul și sulița.

35. Din Daniș, înarmați pentru război, douăzeci și opt de mii șase sute.

36. Din Așer, în stare să meargă la oaste, și gata de luptă: patru zeci de mii.

37. Și de cealaltă parte a Iordanului, din Rubeniți, din Gadiți, și din jumătatea semînției lui Manase, cu toate armele de război, o sută douăzeci de mii.

38. Toți acești bărbați, oameni de război, gata de luptă, au venit la Hebron cu inima neprefăcută, ca să pună pe David împărat peste tot Israelul. Și toți ceilalți din Israel erau tot cu un gînd să facă împărat pe David.

39. Au stat acolo trei zile cu David, mîncînd și bînd, căci frații lor le pregătiseră de mîncare.

40. Și chiar ceice locuiau lîngă ei pînă la Isahar, la Zabulon și Neftali, aduceau merinde pe măgari, pe cămile, pe catiri și pe boi: alături, turte de smochine și de stafide, vin, untdelemn, boi și oi din belșug, căci era bucurie în Israel.

Chivotul adus de David în casa lui Obed-Edom.

13 1. David a ținut sfat cu căpeteniile peste mii și peste sute, cu toți mai marii.

2. Și David a zis întregii adunări a lui Israel: „Dacă găsiți cu cale, și dacă lucrul acesta vine de la Domnul, Dumnezeuul nostru, să trimetem în toate părțile la frații noștri cari au rămas* în toate ținuturile lui Israel, și la preoți și Leviți în cetățile și împrejurimile lor, ca să se strîngă la noi,

* 1 Sam. 31. 1. Is. 7. 1.

3. și să aducem la noi chivotul Dumnezeului nostru, căci* nu ne-am mai îngrijit de el de pe vremea lui Saul.”
 1 Sam. 7. 1, 2.

4. Toată adunarea a hotărât să facă așa, căci lucrul acesta a părut bun întregului popor.

5. David a strins* pe tot Israelul, dela Silhor* în Egipt, pînă la intrarea Hamatului, ca să aducă din țara Chiriathairim chivotul lui Dumnezeu.

1 Sam. 7. 5, 2 Sam. 6. 1. 1 Os. 1. 11. 1 Sam. 6. 21; 7. 1.

6. Și David, împreună cu tot Israelul, s'a suit la Baala*, la Chiriathairim, care este al lui Iuda, ca să ridice de acolo chivotul lui Dumnezeu, înaintea căruia este chemat Numele Domnului care șade* între heruvimi.

1 Os. 15. 9, 60. 1 Sam. 4. 4. 2 Sam. 6. 2.

7. Au pus într'un car* nou chivotul lui Dumnezeu, pe care l-au luat din casa* lui Abinadab: Uza și Ahio circumeiau carul.

8. David* și tot Israelul jucau înaintea lui Dumnezeu cu toată puterea lor, cîntînd și zicînd din arfe, din lăute, din tobe, din chimvale și din trîmbițe.

2 Sam. 6. 5.

9. Cînd au ajuns la aria lui Chidon, Uza a întins mîna să apuce chivotul, pentru că boii erau să-l răstoarne.

10. Domnul S'a aprins de minie împotriva lui Uza, și Domnul l-a lovit, pentru că* întinse mîna pe chivot. Uza a murit* acolo înaintea lui Dumnezeu.

Num. 4. 15. Cap. 15. 13, 16. Lev. 10. 2.

11. David s'a miniat că Domnul făcuse o spărtură, lovind pe Uza cu o asemenea pedeapsă. De aceea locul acesta a fost numit pînă în ziua de azi Pereț-Uza*.

12. David s'a temut de Dumnezeu în ziua aceea, și a zis: „Cum să aduc chivotul lui Dumnezeu la mine?“

13. David n'a tras chivotul la el în cetatea lui David, ci l-a dus în casa lui Obed-Edom din Gat.

14. Chivotul* lui Dumnezeu a rămas trei luni la familia lui Obed-Edom, în casa lui. Și Domnul a binecuvîntat casa lui Obed-Edom* și tot ce era al lui.

2 Sam. 6. 11. Fac. 30. 27. Cap. 26. 5.

Casa lui David și copiii lui.

14. Hiram*, împăratul Tirului, a trimis soli lui David, și lemn de cedru, și cioplituri de piatră și timplari, să-i zidească o casă.

2 Sam. 5. 11, etc.

1. Sau: Spărtura lui Uza.

2. David a cunoscut că Domnul îl întărea ca împărat al lui Israel, și că împărăția lui s'a născut foarte mult, din pricina poporului Său Israel.

3. David a mai luat nevastă și la Ierusalim: și a mai născut fii și fiice.

4. Iată numele celor* ce i s'au născut la Ierusalim; Șamua, Șobab, Natan, Solomon,

Cap. 3. 5.

5. Ibhar, Elișua, Elfelet,

6. Noga, Nefeg, Iafia,

7. Elișama, Beeliada și Elifelet.

Bîruițele lui David asupra Filistenilor.

8. Filistenii au auzit că David* fusese uns împărat peste tot Israelul, și s'au suit cu toții să-l caute. David a fost înștiințat de acest lucru, și le-a ieșit înainte.

2 Sam. 5. 17.

9. Filistenii au venit, și s'au răspîndit în valea* Refaimiților.

Cap. 11. 15.

10. David a întrebat pe Dumnezeu, zicînd: „Să mă sui împotriva Filistenilor, și îi vei da în minile mele?“ Și Domnul i-a zis: „Sui-te, și-i voi da în minile tale.“

11. S'au suit la Baal-Perațim, unde David i-a bătut. Apoi a zis: „Dumnezeu a risipit pe vrăjmașii mei prin mîna mea, ca pe niște ape cari se scurg. De aceea s'a dat locului acestuia numele Baal-Perațim.“

12. Ei și-au lăsat acolo dumnezeii, cari au fost arși în foc, după porunca lui David.

13. Filistenii* s'au răspîndit din nou în vale.

2 Sam. 5. 22.

14. David a întrebat iarăși pe Dumnezeu. Și Dumnezeu i-a zis: „Să nu te sui după ei; întoarce-te dela ei, și mergi* asupra lor prin fața duzilor.“

2 Sam. 6. 23.

15. Cînd vei auzi un vuiet de pași în virfurile duzilor, atunci să ieși la luptă, căci Dumnezeu merge înaintea ta, ca să bată oastea Filistenilor.“

16. David a făcut cum îi poruncise Dumnezeu, și oastea Filistenilor a fost bătută dela Gabaon* pînă la Ghezer.

2 Sam. 5. 25.

17. Faima* lui David s'a răspîndit în toată țara, și Domnul l-a făcut de* temut pentru toate neamurile.

1 Os. 6. 27. 2 Cron. 26. 8. Deut. 2. 25; 11. 25.

David aduce Chivotul la Ierusalim.

15. David și-a zidit case în cetatea lui David; a pregătit un loc chivotului lui Dumnezeu, și a ridicat un cort* pentru el.

Cap. 16. 1.

2. Atunci David a zis: „Chivotul* lui Dumnezeu nu trebuie purtat decît de Leviți, căci pe ei i-a ales Domnul să ducă chivotul lui Dumnezeu și să-l slujească pe vecie.

* Num. 4. 2, 15. Deut. 10. 8; 31. 9.

3. Și David a strîns* tot Israelul la Ierusalim ca să suie chivotul Domnului la locul pe care i-l pregătise.

* 1 Reg. 8. 1. Cap. 13. 5.

4. David a strîns pe fiii lui Aaron și pe Leviți:

5. din fiii lui Chehat: pe căpetenia Uriel și pe frații săi, o sută douăzeci;

6. din fiii lui Merari: pe căpetenia Asaia și pe frații săi, două sute douăzeci;

7. din fiii lui Gherșom: pe căpetenia Ioel și pe frații săi, o sută treizeci;

8. din fiii lui Elișafan*: pe căpetenia Șemaia și pe frații săi, două sute;

* Exod. 6. 22.

9. din fiii lui Hebron*: pe căpetenia Eliel și pe frații săi, optzeci;

* Exod. 6. 18.

10. din fiii lui Uziel, pe căpetenia Aminadab și pe frații săi, o sută doisprezece.

11. David a chemat pe preoții Iadoc și Abiatar, și pe Leviții Uriel, Asaia, Ioel, Șemaia, Eliel și Aminadab.

12. Și le-a zis: „Voi sînteți capii de familie ai Leviților, sfințiți-vă, voi și frații voștri, și suiți chivotul Domnului, Dumnezeului lui Israel, la locul pe care i-l am pregătit.

13. Pentru că* n'ați fost întîias dată, deaceia ne-a lovit Domnul** Dumnezeu nostru, căci nu l-am căutat după lege.“

* 2 Sam. 6. 9. Cap. 13. 7. ** Cap. 13. 10, 11.

14. Preoții și Leviții s'au sfințit ca să suie chivotul Domnului, Dumnezeului lui Israel.

15. Fiii Leviților au dus chivotul lui Dumnezeu pe umeri cu niște drugi, cum poruncise* Moise, după cuvîntul Domnului.

* Exod. 25. 14. Num. 4. 15; 7. 9.

16. Și David a zis căpeteniilor Leviților să așeze pe frații lor cîntăreți cu instrumente de muzică, cu lăute, arfe și țîmbale, și să sune din ele cîntări răsunătoare, în semn de bucurie.

17. Leviții au așezat pe Heman*, fiul lui Ioel; dintre frații lui, pe Asaf**, fiul lui Berechia; și dintre fiii lui Merari, frații lor, pe Etan †, fiul lui Cușaia;

* Cap. 6. 33. ** Cap. 6. 39. † Cap. 6. 44.

18. apoi împreună cu ei pe frații lor de a doua mină: pe Zaharia, Ben, Iahziel, Șemiramot, Iehiel, Uni, Eliab,

Benaia, Maaseia, Matitia, Elifele și Micneia, și Obed-Edom și Ieiel, ușieri.

19. Cîntăreții Heman, Asaf și Etan, aveau țîmbale de aramă, ca să sune din ele.

20. Zaharia, Aziel, Șemiramot, Iehiel, Uni, Eliab, Maaseia și Benaia aveau lăute pe* alamot¹;

* Ps. 46. 1, 4.

21. și Matitia, Elifele, Micneia, Obed-Edom, Ieiel și Azazia, aveau arfe cu opt coarde, ca să sune tare.

22. Chenania, căpetenia muzicii între Leviți, cîrnuia muzica, fiindcă era meșter.

23. Berechia și Elcana erau ușierii chivotului.

24. Șebania, Iosafat, Netaneel, Amasai, Zaharia, Benaia și Eliezer, preoții, sunau din trîmbițe* înaintea chivotului lui Dumnezeu. Obed-Edom și Iehia erau ușierii chivotului.

* Num. 10. 8. Ps. 81. 2.

25. David*, bătrîni lui Israel, și căpeteniile miilor au pornit astfel să suie chivotul legămîntului Domnului de la casa lui Obed-Edom, în mijlocul bucuriei.

* 2 Sam. 6. 12, 13, etc. 1 Reg. 8. 1.

26. Cînd a ajutat Dumnezeu pe Leviți să ridice chivotul legămîntului Domnului, au jertfit șapte viței și șapte berbeci.

27. David era îmbrăcat cu o manta de în suptire; tot așa erau îmbrăcați toți Leviții, cari duceau chivotul, cîntăreții, și Chenania, căpetenia muzicii între cîntăreți, și David avea pe el un efod de în.

28. Tot Israelul a suit* chivotul legămîntului Domnului cu strigăte de bucurie, cu sunete de goarne, de trîmbițe, și de chimvale, și făcînd să răsunе lăutele și arfele.

* Cap. 12. 4.

29. Pe cînd* intra în cetatea lui David chivotul legămîntului Domnului. Mical, fata lui Saul, se uita pe fereastră, și cînd a văzut pe împăratul David sîrînd și jucînd, l-a disprețuit în inima ei.

* 2 Sam. 6. 16.

Orînduirile privitoare la slujbă.

16. 1. Dupăce au adus* chivotul lui Dumnezeu, l-au pus în mijlocul cortului pe care-l întînse David pentru el, și au adus înaintea lui Dumnezeu arderi de tot și jertfe de mulțămiri.

* 2 Sam. 6. 17-18.

2. Cînd a isprăvit David de adus

1. Cobze răsunătoare.

arderile de tot și jertfele de mulțămire, a binecuvîntat poporul în Numele Domnului.

3. Apoi a împărțit tuturor celor din Israel bărbați și femei, fiecăruia cite o pine, o bucată de carne și o turtă de stafide.

4. A dat Leviților sarcina să facă slujba înaintea chivotului Domnului, să chieме*, să laude și să slăvească pe Domnul, Dumnezeuul lui Israel.

© Ps. 38, 70, titlu.

5. Aceștia erau: Asaf, căpetenia; Zaharia, al doilea după el, Ieiel, Șemiramot, Iehiel, Matitia, Eliab, Benaia, Obed-Edom și Ieiel. Ei aveau instrumente de muzică, alăute și arfe, și Asaf suna din țimbale.

6. Preoții Benaia și Iahaziel sunau mereu din trîmbețe înaintea chivotului legămîntului lui Dumnezeu.

7. În ziua aceea David a însărcinat pentru întiaș dată pe Asaf și frații săi să vestească* laudele Domnului.

© 2 Sam. 23, 1.

Cîntare de laudă.

8. Lăudați* pe Domnul, chemați Numele Lui:

faceți cunoscut printre popoare faptele Lui înalte!

© Ps. 105, 1—16.

9. Cîntați, cîntați în cîntea Lui!

Vorbiți despre toate minunile Lui!

10. Făliți-vă cu Numele Lui cel sfînt! Să se bucure inima celor ce caută pe Domnul!

11. Căutați pe Domnul și sprijinul Lui, căutați necurmat Fața Lui!

12. Aduceți-vă aminte de minunile pe cari le-a făcut, de minunile Lui și de judecățile rosite de gura Lui,

13. voi, sămînța lui Israel, robul Său, copiii lui Iacov, aleșii Lui!

14. Domnul este Dumnezeuul nostru; judecățile Lui se împlinesc pe tot pămîntul.

15. Aduceți-vă aminte totdeauna de legămîntul Său;

de făgăduințele Lui, făcute pentru o mie de neamuri de oameni,

16. de legămîntul pe care l-a făcut* cu Avraam,

și de jurămîntul pe care l-a făcut lui Isaac;

© Fac. 17, 2; 26, 3; 28, 13; 35, 11.

17. El l-a făcut o lege pentru Iacov, un legămînt vecinic pentru Israel,

18. zicînd: „Îți voi da țara Canaanului,

ca moștenire care v'a căzut la împărțeală.”

19. Ei erau puțini la număr atunci, foarte* puțini la număr, și străini în țara aceea.

© Fac. 3, 1, 30.

20. Și mergeau dela un neam la altul, și dela o împărăție la un alt popor;

21. dar El n'a îngăduit nimănui să-i asuprească,

și a pedepsit* împărați din prețurile lor,

© Fac. 12, 17; 20, 3. Exod. 7, 15—18.

22. zicînd: „Nu* vă atingeți de unșii Mei,

și nu faceți nici un rău proorocilor mei!”

© Ps. 105, 15.

23. Cîntați* Domnului, toți locuitorii pămîntului!

Vestiți din zi în zi mîntuirea Lui;

© Ps. 96, 1, etc.

24. povestiți printre neamuri slava Lui,

printre toate popoarele minunile Lui!

25. Căci Domnul este mare și foarte vrednic de laudă,

El este de temut mai pesus de toți dumnezeii;

26. căci toți dumnezeii popoarelor sint* idoli,

dar Domnul a făcut cerurile.

© Lev. 19, 4.

27. Măreția și strălucirea sint înaintea Feței Lui,

tăria și bucuria sint în locașul Lui.

28. Familii de popoare, dați Domnului,

dați Domnului slavă și cînte!

29. Dați Domnului slavă pentru Numele Lui!

Aduceți daruri și veniți înaintea Lui, închinati-vă înaintea Domnului cu poadoabe sfinte.

30. Tremurați înaintea Lui, toți locuitorii pămîntului!

Căci lumea este întărită, și nu se clatină.

31. Să se bucure cerurile, și să se veselească pămîntul!

Să se spună printre neamuri că Domnul împărătește!

32. Să urle marea cu tot ce este în ea!

Cîmpia să se veselească împreună cu tot ce este pe ea!

33. Să chiuie copacii din pădure înaintea Domnului! Căci El vine să judece pămîntul.

34. Lăudați* pe Domnul, căci este bun,

căci îndurarea Lui ține în veac!

© Ps. 106, 1; 107, 1; 118, 1; 136, 1.

35. Ziceți *: „Mintuiește-ne, Dumnezeul mintuirii, stringe-ne și scoate-ne din mijlocul neamurilor, ca să laudăm Numele Tău cel sfânt, și să ne punem slava în a Te lauda!”
◊ Ps. 106, 47, 48.

36. Binecuvîntat să fie Domnul, Dumnezeul lui Israel, din vecinicie în vecinicie!

Și tot * poporul ** a zis: „Amin!”
 și lauda pe Domnul!
◊ 1 Reg. 8, 15. ◊ Deut. 27, 15.

37. David a lăsat acolo, înaintea chivotului legămîntului Domnului, pe Asaf și pe frații lui, ca să slujească necurmat înaintea chivotului, împlinindu-și datoria zi de zi.

38. A lăsat pe Obed-Edom și pe Hosa cu frații lor, în număr de șasezeci și opt, pe Obed-Edom, fiul lui Iedutun, și pe Hosa, ca ușieri.

39. A pus pe preotul Tadoc și pe preoții, frații săi, înaintea * locașului Domnului, pe înălțimea ** din Gabaon,
◊ Cap. 21, 29. 2 Cron. 1, 3. ◊ 1 Reg. 3, 4.

40. ca să aducă necurmat Domnului arderi de tot, dimineața și seara *, pe altarul arderilor de tot, și să împlinească tot ce este scris în legea Domnului, poruncită lui Israel de Domnul.
◊ Exod. 29, 39. Num. 28, 3.

41. Cu ei erau Heman și Iedutun, și ceilalți cari fuseseră aleși și numiți pe nume ca să laude pe Domnul, căci îndurarea * Lui ține în veac.
◊ Vers. 24. 2 Cron. 5, 13; 7, 3. Ezra. 3, 11. Ier. 33, 11.

42. Cu ei erau Heman și Iedutun, cari aveau trîmbițe și țîmbale pentru cei ce sunau din ele, și instrumente pentru cîntări în cîntea lui Dumnezeu. Fiii lui Iedutun erau ușieri.

43. Tot poporul * s'a dus fiecare la casa lui, și David s'a întors să-și binecuvînteze casa.
◊ 2 Sam. 6, 19, 20.

David vrea să zidească Templul.

17 1. Pe cînd * locuia David în casa lui, a zis prorocului Natan: „Iată, eu locuiesc într-o casă de cedru, și chivotul legămîntului Domnului este într'un cort.”
◊ 2 Sam. 7, 1, etc.

2. Natan a răspuns lui David: „Fă tot ce-ți spune inima, căci Dumnezeu este cu tine.”

3. În noaptea următoare, cuvîntul Domnului a vorbit lui Natan:

4. „Du-te și spune robului Meu David: „Așa vorbește Domnul: „Nu tu Imi vei zidi o casă de locuit,

5. Căci Eu n'am locuit într-o casă din ziua cînd am scos pe Israel din Egipt pînă în ziua de azi; ci am mers din cort în cort, și din locaș în locaș.

6. Pretutindeni pe unde am mers cu tot Israelul, am spus Eu o vorbă vrea-nuia din judecătorii lui Israel, cărora le poruncisem să pască pe poporul Meu, am zis Eu: „Pentru ce pe poporul diți o casă de cedru?”

7. Acum să spui robului Meu David: „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Te-am luat dela pășune, dinapoia oilor, ca să fii căpetenia poporului Meu Israel;

8. a m fost cu tine pretutindeni pe unde ai mers, am nimicit pe toți vrăjmașii tăi dinaintea ta, și ți-am făcut nume ca numele celor mari de pe pămînt;

9. am dat o locuință poporului Meu Israel, și l-am sădit ca să fie statornic acolo și să nu mai fie turburat, pentru că cel răi să nu-l mai nimicească așa cum îl nimiceau mai înainte

10. și pe vremea cînd pusesem judecări peste poporul Meu Israel. Am smerit pe toți vrăjmașii tăi. Și ți vestesc că Domnul îți va zidi o casă.

11. Cînd ți se vor împlini zilele, și cînd te vei duce la pămîntul tăi, voi ridica sămînta ta după tine, și amine pe unul din fiii tăi, și-i voi întări domnia.

12. El Imi va zidi o casă, și-i voi întări pe vecie scaunul lui de domnie.

13. Eu îți voi * fi Tată și el Imi va fi fiu; și nu voi îndepărta bunătatea Mea dela el, cum am îndepărtat-o dela cei dinaintea ta.
◊ 2 Sam. 7, 14, 15.

14. Îl * voi așeza pentru totdeauna în Casa Mea, și în împărăția Meascaunului lui de domnie va fi întîrit pe vecie.”
◊ Luc. 1, 33.

Rugăciunea lui David.

15. Natan a spus lui David toate aceste cuvînte și toată vedenia aceasta.

16. Și împăratul David * s'a dus și s'a înfățișat înaintea Domnului, și a zis: „Cine sint eu, Doamne Dumnezeule, și ce este casa mea, de m'ai făcut să ajung unde sint?”
◊ 2 Sam. 7, 16.

17. Și atîta este puțin lucru înaintea ta, Dumnezeule! Tu vorbești și de casa robului Tău pentru vremile viitoare. Și binevoiești să-Ți îndrepti privirile asupra mea în felul oamenilor, Tu care ești înălțat, Doamne Dumnezeule!

18. Ce ar putea să-Ți mai spună David față de slava dată robului Tău? Tu cunoști pe robul Tău.

19. Doamne, din pricina robului Tău, și după inima Ta, ai făcut aceste lucruri mari, și i le-ai descoperit.

20. Doamne! nimeni nu este ca Tine, și nu este alt Dumnezeu afară de Ti, după tot ce am auzit cu urechile noastre.

21. Este oare pe pământ un singur popor, care să fie ca poporul Tău Israel, pe care Dumnezeu a venit să-l răscumpere, ca să facă din el poporul Lui, ca să-Ți faci un nume și să săvârșești minuni și semne mari, izgonind neamuri dinaintea poporului Tău, pe care l-ai răscumpărat din Egipt?

22. Tu ai pus pe poporul Tău Israel, ca să fie poporul Tău pe vecie; și Tu, Doamne, Te-ai făcut Dumnezeul lui.

23. Acum, Doamne, cuvântul pe care l-ai rostit asupra robului Tău și asupra casei lui să rămână în veac, și fă după cuvântul Tău!

24. Să rămână, pentruca Numele Tău să fie slăvit pe vecie și să se spună: „Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel, este un Dumnezeu pentru Israel!“ Și casa robului Tău David să fie întărită înaintea Ta!

25. Căci Tu însuși, Dumnezeule, ai descoperit robului Tău că îi vei zidi o casă. De aceea a îndrăznit robul Tău să se roage înaintea Ta.

26. Acum, Doamne, Tu ești adevăratul Dumnezeu, și Tu ai vestit harul acesta robului Tău.

27. Binecuvintează dar casa robului Tău, ca să rămână pe vecie înaintea Ta! Căci ce binecuvintezi Tu, Doamne, este binecuvântat pentru vecinicie!“

Biruințele lui David.

18. După aceea, David a bătut* pe Filistenii și i-a smerit, și a luat din mâna Filistenilor Gatul și satele lui. ^{2 Sam. 8.1, etc.}

2. A bătut pe Moabiții, și Moabiții au fost supuși lui David și i-au plătit un bir.

3. David a bătut pe Hadarezer, împăratul Tobei, spre Hamat, când s'a dus să-și așeze stăpânirea peste riul Eufratului.

4. David i-a luat o mie de cară, șapte mii* de călăreți, și două zeci de mii de

pedestrași; a tăiat vinele tuturor cailor de trăsuri, și n'a păstrat decât o sută de cară. ^{2 Sam. 8.4.}

5. Sirienii din Damasc au venit în ajutorul lui Hadarezer, împăratul Tobei, și David a bătut douăzeci și două de mii de Sirieni.

6. David a pus o strajă de oști în Siria Damascului. Și Sirienii au fost supuși lui David, și i-au plătit bir.

Domnul ocrotea pe David ori unde mergea.

7. Și David a luat scuturile de aur pe cari le aveau slujitorii lui Hadarezer, și le-a adus la Ierusalim.

8. David a mai luat multă aramă din Tibhat și din Cun, cetățile lui Hadarezer. Solomon a făcut* din ea marea de aramă, stîlpii și uneltele de aramă. ^{1 Reg. 7.15, 23. 2 Cron. 4.12, 15, 16.}

9. Tohu, împăratul Hamatului, a auzit că David bătuse toată oștirea lui Hadarezer, împăratul Tobei,

10. și a trimis pe fiul său Hadoram la împăratul David să-i ureze de bine, și să-l laude că a luptat împotriva lui Hadarezer și l-a bătut. Căci Tohu era în război cu Hadarezer. A trimis de asemenea tot felul de vase de aur, de argint și de aramă.

11. Împăratul David le-a închinat Domnului, împreună cu argintul și aurul pe care-l luase dela toate popoarele, dela Edom, dela Moab, dela fiii lui Amon, dela Filistenii și dela Amalec.

12. Așași, fiul Teruiei, a bătut în Valea Sării optsprezece mii* de Edoimiți. ^{2 Sam. 8.11.}

13. A pus* oști de strajă în Edom, și tot Edomul a fost supus lui David. Domnul ocrotea pe David ori pe unde mergea. ^{2 Sam. 8.14, etc.}

Înalții slujbași ai lui David.

14. David a domnit peste tot Israelul, și făcea judecată și dreptate tot poporului său.

15. Ioab, fiul Teruiei, era mai mare peste oștire; Iosafat, fiul lui Ahilud, era scriitor;

16. Tadoc, fiul lui Ahitub, și Abimelec, fiul lui Abiatar, erau preoți; Șavșa era logofăt;

17. Benaia*, fiul lui Iehoiada, era căpetenia Cheretiților și a Peletiților; și fiii lui David erau cei dintii pe lângă împărat. ^{2 Sam. 8.18.}

Război împotriva Amonitilor.

19. După aceea *, Nahaș, împăratul fiilor lui Amon, a murit, și în locul lui a domnit fiul său. 2 Sam. 10. 1. etc.

2. David a zis: „Voi arăta bunăvoință lui Hanun, fiul lui Nahaș, căci tatăl lui a arătat bunăvoință față de mine.” Și David a trimis soli să-l minime. Cînd gîie pentru moartea tatălui său. Cînd au ajuns slujitorii lui David în țara fiilor lui Amon, la Hanun, ca să-l minime,

3. căpeteniile fiilor lui Amon au zis lui Hanun: „Crezi că David îți trimete oameni să te mîngie, ca să cinstească pe tatăl tău? — Oare n'au venit slujitorii lui la tine ca să cunoască cetatea și s'o nimicească, și ca să isco-dească țara?”

4. Atunci Hanun a luat pe slujitorii lui David, a pus să-i radă, și să le taie hainele pela mijloc pînă la briu. Apoi le-a dat drumul.

5. David, căruia au venit și i-au dat de știre despre cele întîmplate cu oamenii aceștia, a trimis niște oameni înaintea lor, căci li se făcuse mare rușine; și împăratul a trimis să le spună: „Rămîneți la Ierihon pînă vă va crește barba, și apoi să vă întoarceți.”

6. Fiii lui Amon au văzut că se făcuseră urîți lui David, și Hanun și fiii lui Amon au trimis o mie de talanți de argint să tocmească în slujba lor cară și călăreți dela Sirienii din Mesopotamia și dela Sirienii din Maaca și din Toba *. Cap. 18. 5, 9.

7. Au tocmit treizeci și două de mii de cară și pe împăratul din Maaca împreună cu poporul lui, cari au venit și au tăbărit înaintea Medebe. Fiii lui Amon s'au strins din cetățile lor, și au mers la luptă.

8. La auzul acestei vești, David a trimis împotriva lor pe loab și toată oștirea de oameni viteji.

9. Fiii lui Amon au ieșit, și s'au înșirat în linie de bătaie la intrarea cetății; împărații cari veniseră au tăbărit deosebit pe cîmp.

10. Loab a văzut că avea de luptat și înainte și înapoi. A ales atunci din toți voinicii de frunte ai lui Israel o ceată, pe care a așezat-o împotriva Sirienilor;

11. și a pus supt porunca fratelui său Abișai cealaltă parte a poporului, ca să țină piept fiilor lui Amon.

12. El a zis: „Dacă Sirienii vor fi mai tari decît mine, să-mi vii tu în ajutor; și dacă fiii lui Amon vor fi mai tari decît tine, îți voi veni eu în ajutor.”

13. Fii tare, și să ne îmbărbătăm pentru poporul nostru și pentru cetățile Dumnezeului nostru, și Domnul să facă ce va crede!”

14. Loab, cu poporul lui, a înaintat la luptă împotriva Sirienilor, și ei au fugit dinaintea lui.

15. Și cînd au văzut fiii lui Amon că Sirienii o luaseră la fugă, au fugit și ei dinaintea lui Abișai, fratele lui loab, și s'au întors în cetate. Și loab s'a întors la Ierusalim.

16. Sirienii, văzînd că fuseseră bătuti de Israel, au trimis și au adus pe Sirienii cari erau de cealaltă parte a Riului; și Șofah, căpetenia oștirii lui Hadarezer, era în fruntea lor.

17. Au dat de știre lui David, care a strîns pe tot Israelul, a trecut Iordanul, a mers împotriva lor, și s'a pregătit de luptă împotriva lor. David s'a înșiruit în linie de bătaie împotriva Sirienilor. Dar Sirienii, după ce se bătuseră cu el,

18. au fugit dinaintea lui Israel. David le-a ucis oamenii dela șapte mii de cară și patruzeci de mii de pedestrași, și a omorît pe Șofah, căpetenia oștirii.

19. Slujitorii lui Hadarezer, văzîndu-se bătuti de Israel, au făcut pace cu David, și i s'au supus. Și Sirienii n'au vrut să mai ajute pe fiii lui Amon.

Cucerirea cetății Raba.

20. 1. În anul următor *, pe vremea cînd porneau împărății la război, loab ** a pornit, în fruntea unei puternice oștiri, să pustiască țara fiilor lui Amon și să impresoare Raba. Dar David a rămas la Ierusalim. Loab a bătut Raba și a nimicit-o. 2 Sam. 11. 1. * 2 Sam. 12. 31

2. David a luat * cununa de pe capul împăratului ei, și a găsit-o în greutate de un talant de aur: era împodobită cu petre scumpe. Au pus-o pe capul lui David, care a luat o mare pradă din cetate. 2 Sam. 12. 31, 32

3. A scos afară pe locuitorii, și i-a tăiat în bucăți cu fereastră, cu securi, și cu topoare; tot așa a făcut tuturor cetăților fiilor lui Amon. David s'a întors la Ierusalim cu tot poporul.

Biruințele asupra Filistenilor.

4. După aceea, a avut loc * o bătălie la Ghezer cu Filistenii. Atunci Sibe-
la, Ghezer cu Filistenii. Atunci Sibe-
la, Hușatitul, a ucis pe Sipai, unul
dintre copiii lui Rafa. 2 Sam. 21. 18. 2 Cron. 11. 29.
smeriți.

5. A mai fost o bătălie cu Filistenii.
Și Elhanan, fiul lui Iair, a ucis pe fra-
tele lui Goliat, Lahmi din Gat, care
avea o suliță al cărei miner era ca un
sul de țesut.

6. A mai fost * o bătălie la Gat.
Acolo a fost un om de statură înal-
tă, care avea șase degete la fiecare
mină și la fiecare picior, douăzeci și
patru de toate, și care se trăgea și el
din Rafa. 2 Sam. 21. 20.

7. El a batjocorit pe Israel; și Io-
natan, fiul lui Șimea, fratele lui Da-
vid, l-a ucis.

8. Oamenii aceștia erau dintre copiii
lui Rafa la Gat. Ei au perit uciși de
mina lui David și de mina slujitorilor
lui.

Numărătoarea poporului.

21. Satana * s'a sculat împotriva
lui Israel, și a atârșat pe David să
facă numărătoarea lui Israel.

2 Sam. 21. 1. etc.

2. Și David a zis lui Ioaș și căpe-
teniilor poporului: „Duceți-vă, de fa-
ceti numărătoarea lui Israel, dela Beer-
Șeba pînă la Dan, și spuneți-mi ca să
știu la cît se ridică * numărul poporu-
lui.” 2 Cron. 27. 23.

3. Ioaș a răspuns: „Domnul să facă
pe poporul Lui încă de o sută de
ori pe atîta! Împărate, domnul meu,
nu sînt ei toți slujitori ai domnului
meu? Dar pentrucă cere domnul meu
lucrul acesta? Pentrucă să faci pe Is-
rael să păcătuiască astfel?”

4. Împăratul a stăruit în porunca pe
care o dădea lui Ioaș. Și Ioaș a plecat,
și a străbătut tot Israelul; apoi s'a în-
tors la Ierusalim.

5. Ioaș a dat lui David cartea numă-
rătorii poporului: în tot Israelul erau
o mie de mii și o sută de mii de băr-
bați în stare să scoată sabia, iar în lu-
da erau patru sute șaptezeci de mii de
bărbați în stare să scoată sabia.

6. Între ei n'a numărat și pe Levi și
Beniamin *, căci porunca împăratului
i se părea o urîciune. 2 Cron. 27. 24.

Ciuma.

7. Porunca aceasta n'a plăcut lui
Dumnezeu, care a lovit pe Israel.

8. Și David a zis lui Dumnezeu: „Am
săvîrșit un mare păcat * făcînd lucrul
acesta! Acum, iartă ** fărădelegea ro-
bului Tău, căci am lucrat în totul ca
un nebul!” 2 Sam. 24. 10. 2 Sam. 12. 13.

9. Domnul a vorbit astfel lui Gad,
văzătorul * lui David: 1 Sam. 9. 9.

10. „Du-te și spune lui David: „Așa
vorbește Domnul: „Îți pun înaintea trei
urgii; alege una din ele, și te voi
lovi cu ea.”

11. Gad s'a dus la David, și i-a zis:
„Așa vorbește Domnul: „Primește:

12. sau trei * ani de foamete, sau trei
luni în timpul cărora să fii nimicit
de protivnicii tăi și atins de sabia vrăj-
mașilor tăi, sau trei zile în timpul că-
rora sabia Domnului și ciuma să fie în
țară și ingerul Domnului să ducă ni-
micirea în tot tîinutul lui Israel. Vezi
acum ce trebuie să răspund Celui ce
mă trimite.” 2 Sam. 24. 13.

13. David a răspuns lui Gad: „Sînt
într'o mare strîmtoare! Să cad în mi-
nile Domnului, căci îndurările Lui sînt
nemărginite; dar să nu cad în minile
oamenilor!”

14. Domnul a trimis ciuma în Is-
rael, și au căzut șaptezeci de mii de
oameni din Israel.

15. Dumnezeu a trimis un inger * la
Ierusalim, ca să-l nimicească; și, pe
cînd îl nimicea, Domnul S'a uitat, și
l-a părut ** rău de răul acesta; și a
zis ingerului care nimicea: „Destul!
Acum, trage-ți mina înapoi!” Ingerul
Domnului stătea lingă aria lui Ornan,
lebusitul. 2 Sam. 24. 16. 2 Fac. 6. 6.

16. David a ridicat ochii, și a văzut *
pe ingerul Domnului stînd între pămînt
și cer, și ținînd în mînă sabia
scoasă și întoarsă împotriva Ierusalim-
ului. Atunci David și bătrînii, înve-
liți cu saci, au căzut cu fața la pămînt.
2 Cron. 3. 1.

17. Și David a zis lui Dumnezeu:
„Oare n'am poruncit eu numărătoarea
poporului? Eu am păcătuit și am făcut
răul acesta; dar oile acestea, ce au fă-
cut oare? Doamne, Dumnezeul meu,
mina Ta să fie dar peste mine și peste
casa tatălui meu și să nu peardă pe
poporul Tău!”

18. Ingerul * Domnului a spus lui Gad
să vorbească lui David, să se suie să
ridice un altar Domnului în aria lui
Ornan, lebusitul. 2 Cron. 3. 1.

19. David s'a suit, după cuvîntul pe

care-l spusese Gad în Numele Domnului.

20. Ornan s'a întors și a văzut îngurul, și cei patru fii ai lui s'au ascuns împreună cu el: treiera grul atunci.

21. Când a ajuns David la Ornan, Ornan s'a uitat, și s'a zărit pe David; apoi a ieșit din arie, și s'a închinat înaintea lui David, cu fața la pământ.

22. David a zis lui Ornan: „Dă-mi locul ariei să zidesc în el un altar Domnului; dă-mi-l pe prețul lui în argint, ca să se depărteze urgia deasupra poporului.”

23. Ornan a răspuns lui David: „Ia-l, și să facă domnul meu împăratul ce va crede; iată eu dau boii pentru arderea de tot, carăle în loc de lemne, și grul pentru darul de mincare, toate le dau.”

24. Dar împăratul David a zis lui Ornan: „Nu! Vreau să-l cumpăr pe prețul lui în argint, căci nu voi da Domnului ce este al tău, și nu voi aduce o ardere de tot care să nu mă coste nimic.”

25. Și David a dat* lui Ornan șase sute de sicli de aur pentru locul ariei.

^{2 Sam. 24. 24.}

26. David a zidit acolo un altar Domnului, și a adus ardere de tot și jertfe de mulțămire. A chemat pe Domnul, și Domnul i-a răspuns prin foc*, care s'a pogorât din cer pe altarul arderii de tot.

^{Lev. 9. 24. 2 Cron. 8. 1; 7. 1.}

27. Atunci Domnul a vorbit îngerului, care și-a virit iarăș sabia în teacă.

28. Pe vremea aceasta, David, văzind că Domnul îl ascultase în aria lui Ornan, lebusitul, aducea jertfe acolo.

29. Dar locașul* Domnului, făcut de Moise în pustie, și altarul arderilor de tot, erau atunci pe înălțimea Gabaoanului.

^{Cap. 16. 39.}

30. David* nu putea să meargă înaintea acestui altar să caute pe Dumnezeu, pentru că îl înșălmintase sabia îngerului Domnului.

^{1 Reg. 3. 4. Cap. 16. 39. 2 Cron. 1. 3.}

22 1. Și David a zis: „Aici* să fie Casa Domnului Dumnezeu, și aici să fie altarul arderilor de tot pentru Israel.”

^{Deut. 12. 5. 2 Sam. 24. 18. Cap. 21. 18, 19, 26, 28. 2 Cron. 3. 1.}

Pregătirile

lui David pentru zidirea Templului.

2. David a strâns pe străinii* din țara lui Israel, și a însărcinat pe ciopl-

torii de piatră să pregătească pietre cioplite pentru zidirea Casei lui Dumnezeu.

^{1 Reg. 5. 21.}

3. A pregătit și fer din belșug pentru cuiele dela aripile ușilor și pentru scoabe, aramă atît de multă încît nu

^{1 Vers. 14. 1 Reg. 7. 2.}

puteau s'o numere*, și lemn de cedru fără număr, căci Sidonienii* și Tirienii aduseseră lui David lemn de cedru din belșug.

^{1 Reg. 5. 4.}

5. David zicea: „Fiul meu Solomon* este tînăr și plăpînd, și casa care va fi zidită Domnului trebuie să fie de mare faimă și slavă în toate țările; de aceea vreau să-i pregătesc cele de trebuință pentru zidirea ei.” Și David a făcut mari pregătiri înainte de moarte.

^{Cap. 20. 1.}

Sfaturile date lui Solomon.

6. David a chemat pe fiul său Solomon, și i-a poruncit să zidească o casă Domnului, Dumnezeul lui Israel.

7. David a zis lui Solomon: „Fiul meu, aveam de gînd* să zidesc o casă Numelui* Domnului, Dumnezeului meu.

^{2 Sam. 7. 2. 1 Reg. 8. 17. Cap. 17. 1; 28. 2. 1 Reg. 12. 3. 1.}

8. Dar cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel: „Tu ai vărsat mult sînge*, și ai făcut mari războaie; de aceea nu vei zidi o casă Numelui Meu, căci ai vărsat înaintea Mea mult sînge pe pămînt.

^{1 Reg. 5. 3. Cap. 23.}

9. Iată* că ți se va naște un fiu, care va fi un om al odihnei, și căruia îi voi da odihnă*, izbăvind-l din mîna tuturor vrăjmașilor lui de jur împrejur; căci numele lui va fi Solomon (Pace), și voi aduce peste Israel pacea și liniștea în timpul vieții lui.

^{Cap. 28. 6. 1 Reg. 4. 25; 5. 4.}

10. El* va zidi o casă Numelui Meu. El* Imi va fi fiu, și Eu îi voi fi Tată; și voi întări pe vecie scaunul de domnie al împărăției lui în Israel.”

^{2 Sam. 7. 13. 1 Reg. 5. 6. Cap. 17. 12, 13; 28. 6. 1 Reg. 1. 5.}

11. Acum, fiule, Domnul* să fie cu tine, ca să propășești și să zidești Casa Domnului, Dumnezeului tău, cum a spus El despre tine!

^{1 Vers. 18.}

12. Numai să-ți dea* Domnul înțelepciune și pricepere, și să te faci să domnești peste Israel în pămîntul legii Domnului, Dumnezeului tău!

^{1 Reg. 3. 9, 12. Ps. 72. 1.}

13. Atunci* vei propăși, dacă vei căuta să împlinești legile și poruncile pe

24. Aceștia sînt fiii lui Levi*, după casele lor pămîntesti, capii caselor pămîntesti, după număratoarea făcută numărînd numele pe cap. Ei erau întrebuințați în slujba Casei Domnului, de la vîrsta de douăzeci* de ani în sus.

25. Căci David a zis: „Domnul, Dumnezeul lui Israel, a dat* odihnă poporului Său, și va locui pe vecie la Ierusalim;”

26. și Levitii nu vor mai avea să poarte* cortul și toate uneltele pentru slujba lui.”

27. După cele din urmă porunci ale lui David, număratoarea fiilor lui Levi s'a făcut de la vîrsta de douăzeci de ani în sus.

28. Puși lîngă fiii lui Aaron pentru slujba Casei Domnului, ei aveau să îngrijească de curți și de odăi, de curățirea tuturor lucrurilor sfînte, de împlinirea slujbei în Casa lui Dumnezeu,

29. de pinile* pentru punerea înaintea Domnului, de floarea* de făină pentru darurile de mîncare, de plăcintele fără*ț aluat, de turtele coapte în tîgăe și de turtele ț ț prăjite, de toate măsurile*ț de încăpere și de lungime;

30. ei aveau să stea în fiecare di-
+ Lev. 2, 5. 7. 17. 19. 35.

nească și în fiecare seară, ca să laude și să mărească pe Domnul,

31. și să aducă neîncetat înaintea Domnului toate arderile de tot Domnului, în zilele de Sabat*, de lună nouă și de sărbători*, după numărul și obiceiurile rînduite.

* Num. 10. 10. Ps. 81. 3. * Lev. 23. 4.

32. Îngrijeau* de cortul întîlnirii, de sfîntul locaș și de fiii* lui Aaron, frații lor, pentru slujba Casei Domnului.

* Num. 1. 33. * Num. 3. 6—9.

Preoții împărțiți în douăzeci patru cete.

24 1. Iată cetele fiilor lui Aaron. Fiii* lui Aaron: Nadab, Abihu, Eleazar și Itamar. * Lev. 10. 1, 6. Num. 26. 60.

2. Nadab* și Abihu au murit înaintea tatălui lor, fără să aibă fii; și Eleazar și Itamar au împlinit slujba de preoți.

* Num. 3. 4; 26. 61.

3. David a împărțit pe fiii lui Aaron, rîndindu-i după slujba pe care aveau s'o facă: Jadoc făcea parte din urmașii lui Eleazar, și Ahimelec din urmașii lui Itamar.

4. Printre fiii lui Eleazar s'au găsit

mai multe căpetenii decît printre fiii lui Itamar, și i-au împărțit așa că fiii lui Eleazar aveau șasesprezece căpetenii de case pămîntesti, și fiii lui Itamar opt căpetenii de case pămîntesti.

5. I-au împărțit prin sort, între unii și alții, căci căpeteniile sfîntului locaș și căpeteniile lui Dumnezeu erau din fiii lui Eleazar și din fiii lui Itamar.

6. Șemaia, fiul lui Netaneel, scriitorul, din seminția lui Levi, i-a scris înaintea împăratului și mai marilor, înaintea preotului Jadoc și Ahimelec, fiul lui Abiatar, și înaintea căpetenilor caselor pămîntesti ale preoților și Levitilor.

Au tras la sorti cîte o casă pămîntescă pentru Eleazar, și au tras și cîte una pentru Itamar.

7. Cel dintîi sort a ieșit pentru Iehoiarib; al doilea pentru Iedaia;

8. al treilea pentru Harim; al patrulea, pentru Seorim;

9. al cincilea, pentru Malchia; și al șaselea, pentru Miamin;

10. al șaptelea, pentru Hacoț; al optulea, pentru Abia*;

11. al nouălea, pentru Iosua; al zecelea, pentru Șecania;

12. al unsprezecelea, pentru Eliașib; al doisprezecelea, pentru Iachim;

13. al treisprezecelea, pentru Hupa; al patrusprezecelea, pentru Ieșebeab;

14. al cincisprezecelea, pentru Bilga; al șasesprezecelea, pentru Imer;

15. al șaptesprezecelea, pentru Hazi; al optsprezecelea pentru Hapitel;

16. al nouăsprezecelea, pentru Pélahia; al douăzecilea, pentru Ezechiel;

17. al douăzeci și unulea, pentru Iachin; al douăzeci și doilea, pentru Gamul;

18. al douăzeci și treilea, pentru Delaia; al douăzeci și patrulea, pentru Maazia.

19. Acesta era șirul în care aveau să-și facă slujba, ca să intre* în Casa Domnului, după rînduiala pusă de Aaron, tatăl lor, potrivit cu poruncile pe cari i le dăduse Domnul, Dumnezeul lui Israel.

* Cap. 9. 25.

Căpeteniile Levitilor.

20. Iată căpeteniile celorlalți Leviti. — Din fiii lui Amram: Șubael*;

din fiii lui Șubael: Iehdia;

din Rehabia*, din fiii lui Rehabia: căpetenia Ișia.

* Cap. 23. 16.

* Cap. 23. 17.

22. Din Itehariti: Şelomot; din fiii lui Şelomot: Iahat.

23. Fiii lui • Hebron: Ieria, Amaria, al doilea, Iahaziel, al treilea, Iecameam, al patrulea.

24. Fiul lui Uziel: Mica; din fiii lui Mica: Şamir;

25. fratele lui Mica: Işia; din fiii lui Işia: Zaharia.

26. Fiii lui Merari: Mahli şi Muşi, şi fiii fiului său Iaaia.

27. Fiii lui • Merari, ai fiului său Iaaia: Şoham, Zacur şi Ibrî.

28. Din Mahli: Eleazar, care • n'a avut fii;

29. din Chis, fiii lui Chis: Ierahmeel.

30. Fiii lui • Muşi: Mahli, Eder şi Ierimot.

Aceştia sînt fiii lui Levi, după casele lor pîrîntestî.

31. Şi ei, ca şi fraţii lor, fiii lui Aaron, au tras la sorţ înainte împîrîtatului David, înaintea lui Tadop şi Ahimelec, şi înaintea căpeteniilor caselor pîrîntestî ale preoţilor şi Leviţilor, şi anume fiecare cap de casă întocmai ca cel mai mic din fraţii săi.

Cîntăreţii

împărţiţi în douăzeci şi patru de cete.

25. 1. David şi căpeteniile oştirii au pus de o parte pentru slujbă pe aceia din fiii lui Asaf: Zacur, Iosif, Netania şi Aşareela, fiii lui Asaf, subţ cîrmuirea lui Asaf, care proorocea după poruncile împîrîtatului.

2. Din Iedutun, fiii lui Iedutun: Ghedalia, Teri, Isaia, Haşabia, Matitia şi Şimei, şase, subţ cîrmuirea tatălui lor Iedutun, care proorocea cu arfa, ca să laude şi să mărească pe Domnul.

3. Din Heman, fiii lui Heman: Buchia, Matania, Uziel, Şebuel, Ierimot, Hanania, Hanani, Eliata, Ghidalti, Romamti-Ezer, Ioşbecaşa, Maloti, Hotir, Mahaziot,

4. toţi fii ai lui Heman, care era văzătorul împîrîtatului, ca să descopere cuvintele lui Dumnezeu şi să înalţe puterea Lui; Dumnezeu dăduse lui Heman patrusprezece fii şi trei fete.

5. Toţi aceştia erau subţ cîrmuirea pîrîntilor lor pentru cîntarea în Casa

Domnului, şi aveau chimvale, alăute şi arfe pentru slujba Casei lui Dumnezeu. Asaf, Iedutun şi Heman lucrau subţ poruncile împîrîtatului.

7. Erau în număr de două sute optzeci şi opt, cuprinzîndu-se în acest număr şi fraţii lor deprînşi la cîntarea Domnului, toţi cei ce erau meşteri.

8. Au tras la sorţ pentru slujbele lor, mici şi mari, învăţatori • şi ucenici.

9. Cel dintîi sorţ ieşit, a fost din Asaf, pentru Iosif; al doilea, pentru Ghedalia, el, fraţii şi fiii lui, doisprezece;

10. al treilea, Zacur, fiii şi fraţii săi, doisprezece;

11. al patrulea, pentru Iteri, fiii şi fraţii săi, doisprezece;

12. al cincilea, pentru Netania, fiii săi şi fraţii săi, doisprezece;

13. al şaselea, pentru Buchia, fiii şi fraţii săi, doisprezece;

14. al şaptelea, pentru Iesareela, fiii şi fraţii săi, doisprezece;

15. al optulea, pentru Isaia, fiii şi fraţii săi, doisprezece;

16. al nouălea, pentru Matania, fiii şi fraţii săi, doisprezece;

17. al zecelea, pentru Şimei, fiii şi fraţii săi, doisprezece;

18. al unsprezecelea, pentru Azareel, fiii şi fraţii săi, doisprezece;

19. al doisprezecelea, pentru Haşabia, fiii şi fraţii săi, doisprezece;

20. al treisprezecelea, pentru Şubael, fiii şi fraţii săi, doisprezece;

21. al patrusprezecelea, pentru Matitia, fiii şi fraţii săi, doisprezece;

22. al cincisprezecelea, pentru Ierimot, fiii şi fraţii săi, doisprezece;

23. al şasesprezecelea, pentru Hanania, fiii şi fraţii săi, doisprezece;

24. al şaptesprezecelea, pentru Ioşbecaşa, fiii şi fraţii săi, doisprezece;

25. al optsprezecelea, pentru Hanani, fiii şi fraţii săi, doisprezece;

26. al nouăsprezecelea, pentru Maloti, fiii şi fraţii săi, doisprezece;

27. al douăzecile, pentru Eliata, fiii şi fraţii săi, doisprezece;

28. al douăzeci şi unulea, pentru Hotir, fiii şi fraţii săi, doisprezece;

29. al douăzeci şi doilea, pentru Ghidalti, fiii şi fraţii săi, doisprezece;

30. al douăzeci şi treilea, pentru Mahaziot, fiii şi fraţii săi, doisprezece;

31. al douăzeci şi patrulea, pentru Romamti-Ezer, fiii şi fraţii săi, doisprezece.

Uşierii Templului şi vistierii.

26. 1. Iată cetele uşierilor.
Din Coreiţi: Meşelemia, fiul lui Core, dintre fiii lui Asaf.

2. Fiii lui Meşelemia: Zaharia, întâiul născut, Iedaiel, al doilea, Zebadia, al treilea, latniel, al patrulea.

3. Elam, al cincilea, Iohanah, al şaselea, Eloenai, al şaptelea.

4. Fiii lui Obed-Edom: Şemaia, întâiul născut, Iozabad, al doilea, Ioah al treilea, Sacar al patrulea, Netaneel, al cincilea,

5. Amiel, al şaselea, Isahar al şaptelea, Peultai al optulea; căci Dumnezeu îl binecuvântase.

6. Fiului său Şemaia i s'au născut fii, cari au stăpinit în casa tatălui lor, căci erau oameni viteji;

7. fiii lui Şemaia: Otni, Refael, Obed, Elzabad şi fraţii săi, oameni viteji, Elihu şi Şemaia.

8. Toţi aceştia erau fiii lui Obed-Edom, ei, fiii şi fraţii lor; erau oameni plini de vlagă şi de putere pentru slujbă, şasezeci şi doi de ai lui Obed-Edom.

9. Fiii şi fraţii lui Meşelemia, oameni viteji, erau în număr de optsprezece.

10. Din fiii lui Merari: Hosa*, care avea ca fii pe: Şimri, căpetenia, pus căpetenie de tatăl său, măcar că nu era el întâiul născut:

11. Hilchia, al doilea; Tebalia, al treilea; Zaharia, al patrulea. Toţi fiii şi fraţii lui Hosa erau în număr de treisprezece.

12. Acestor cete de uşieri, căpeteniilor acestor oameni şi fraţilor lor, a fost încredinţată paza pentru slujba Casei Domnului.

13. Au tras la sort, pentru fiecare uşă, mici şi mari, după casele lor părinteşti.

14. Sortul a căzut pe Şelemia pentru partea de răsărit. Au tras la sort pentru fiul său Zaharia, care era un sfetnic înţelept, şi i-a căzut la sort partea de miază-noapte.

15. Partea de miazăzi a căzut lui Obed-Edom, iar casa magaziiilor a căzut fiilor săi.

16. Partea de apus a căzut lui Şupim şi lui Hosa, cu uşa Şalechet, pe drumul care suia sus: o strajă era în faţa alteia.

17. La răsărit erau şase Leviţi, la miazănoapte, patru pe zi, la miazăzi

patru pe zi, şi patru la magazii, câte doi în două locuri deosebite;

18. spre mahala, la apus: patru spre drum, doi spre mahala.

19. Acestea sînt cetele uşierilor, dintre fiii Coreiţilor şi dintre fiii lui Merari.

20. Unul din Leviţi, Ahia, avea grija vistieriiilor * Casei lui Dumnezeu şi vistieriiilor lucrurilor sfinte.

21. Dintre fiii lui Laedan, fiii Gherşoniţilor ieşiţi din Laedan, căpeteniile caselor părinteşti ale lui Laedan, Gherşonitul, erau: Iehieli,

22. şi fiii lui Iehieli, Zetam şi fratele său Iael, cari păzeau vistieriiile Casei Domnului.

23. Dintre Amramiţi, Itharîi Hebronîi şi Uzeliţi,

24. era* Şebuel, fiul lui Gherşom, fiul lui Moise, care îngrijea de vistierii.

25. Dintre fraţii lui, ieşiţi din Eliezer, al cărui fiu a fost Rehabia, al cărui fiu a fost Isaia, al cărui fiu a fost Ioram, al cărui fiu a fost Zicri, al cărui fiu a fost * Şelomit,

26. erau Şelomit şi fraţii săi, cari păzeau toate vistieriiile lucrurilor sfinte, pe cari le închinaseră împăratul David, capii caselor părinteşti, căpeteniile peste mii şi sute, şi căpeteniile ostirii: le închinaseră

27. din prada luată la război, pentru întreţinerea Casei Domnului.

28. Tot ce fusese închinat de Samuel, văzătorul*, de Saul, fiul lui Chis, de Abner, fiul lui Ner, de Ioab, fiul Teruiei, toate lucrurile închinat erau sub paza lui Şelomit şi a fraţilor săi.

Orinduirea judecătorilor.

29. Dintre Ithariţi: Chenania şi fraţii săi erau întrebuinţaţi pentru treburile de afară, ca dregători* şi judecători în Israel.

30. Dintre Hebronîi: Haşabia şi fraţii săi, oameni viteji, în număr de o mie şapte sute, aveau privigherea asupra lui Israel, dincoace de Iordan, la apus, pentru toate treburile Domnului şi pentru slujba împăratului.

31. În ce priveşte pe Hebronîi, a căror căpetenie era Ieria*, s'au făcut, în al patruzecilea an al domniei lui David, cercetări cu privire la ei, după spittele lor de neam, şi după casele lor

părintești, și s'au găsit între ei la lae-
zer** în Galaad oameni viteji.

*Cap. 23. 19. **Ios. 21. 39.

32. Frații lui Ieria, oameni viteji, erau în număr de două mii șapte sute capi de case părintești. Împăratul David i-a pus peste Rubeniți, peste Gaditi și peste jumătatea seminției lui Manase, pentru toate treburile lui Dumnezeu și pentru treburile împăra-
tului*.

*2 Crod. 19. 11.

Căpeteniile oștirii.

27. Aceștia sint copiii lui Israel, după numărul lor, capii caselor părintești, căpeteniile peste mii și peste sute, și slujbași în slujba împăratului pentru tot ce privea șirul cete-
lor, sosirea și plecarea lor, lună după lună, în toate lunile anului; fiecare ceată era de douăzeci și patru de mii de oameni.

2. În fruntea celei dintii cete, pentru luna întâi, era Iașobeam*, fiul lui Zabdiel: și avea o ceată de douăzeci și patru de mii de oameni.

*2 Sam. 23. 8. Cap. 11. 11.

3. El era din fiii lui Peret, și era capul tuturor căpeteniilor oștirii în luna întâi.

4. În fruntea cetei din luna a doua era Dodai, Ahohitul; Miclot era unul din capii cetei sale. El avea o ceată de douăzeci și patru de mii de oameni.

5. Capul cetei a treia, pentru luna a treia, era Benaia, fiul preotului Iehoiada, capul; și el avea o ceată de douăzeci și patru de mii de oameni.

6. Acest Benaia* era un viteaz dintre cei treizeci și în fruntea celor treizeci. Fiul său Amizabad era una din căpeteniile cetei sale.

*2 Sam. 23. 20, 22, 23. Cap. 11. 22, etc.

7. Al patrulea, pentru luna a patra, era Asael*, fratele lui Ioab; și, după el, fiul său Zebadia. El avea o ceată de douăzeci și patru de mii de oameni.

*2 Sam. 23. 24. Cap. 11. 26.

8. Al cincilea, pentru luna a cincea, era căpetenia Șamehut, Izrahitul. El avea o ceată de douăzeci și patru de mii de oameni.

9. Al șaselea, pentru luna a șasea, era Ira*, fiul lui Icheș, Tecoitul. El avea o ceată de douăzeci și patru de mii de oameni.

*Cap. 11. 28.

10. Al șaptelea, pentru luna a șaptea, era Helet*, Pelonitul, din fiii lui Efraim. El avea o ceată de douăzeci de mii de oameni.

*Cap. 11. 27.

11. Al optulea, pentru luna a opta, era Sibecai*, Hușatitul, din familia Zerahitilor. El avea o ceată de douăzeci și patru de mii de oameni.

*2 Sam. 21. 18. Cap. 11. 29.

12. Al nouălea, pentru luna a noua, era Abiezer*, din Anatot, din Beniamiti. El avea o ceată de douăzeci și patru de mii de oameni.

*Cap. 11. 28.

13. Al zecelea, pentru luna a zecea, era Maharai*, din Netofa, din familia Zerahitilor. El avea o ceată de douăzeci și patru de mii de oameni.

*2 Sam. 23. 28. Cap. 11. 30.

14. Al unsprezecelea, pentru luna a unsprezecea, era Benaia*, din Piraton, din fiii lui Efraim. El avea o ceată de douăzeci și patru de mii de oameni.

*Cap. 11. 31.

15. Al doisprezecelea, pentru luna a douăsprezecea, era Heldai* din Netofa, din familia lui Otniel. El avea o ceată de douăzeci și patru de mii de oameni.

*Cap. 26. 30.

Capii semințiilor.

16. Iată capii semințiilor lui Israel. Capul Rubeniților: Eliezer, fiul lui Zicri; al Simeoniților: Șefatia, fiul lui Maaca;

17. al Leviților: Hașabia, fiul lui Chemuel; al familiei lui Aaron: Ta-
doc;

18. al lui Iuda: Elihu*, din frații lui David; al lui Isahar: Omri, fiul lui Micael;

*1 Sam. 16. 6.

19. al lui Zabulon: Ișemaia, fiul lui Obadia; al lui Neftali: Ierimot, fiul lui Azriel;

20. al fiilor lui Efraim: Hosea, fiul lui Azazia;

21. al jumătății seminției lui Manase: Ioel, fiul lui Pedaia; al jumătății seminției lui Manase din Galaad: Ido, fiul lui Zaharia; al lui Beniamin: Ia-
siel, fiul lui Abner;

22. al lui Dan: Azareel, fiul lui Iero-
ham. Aceștia sint capii semințiilor lui Israel.

23. David n'a făcut numărătoarea celor în vîrstă dela douăzeci de ani în jos din Israel, căci Domnul* făgăduise că va înmulți pe Israel ca stelele cerului.

*Fac. 15. 5.

24. Ioab, fiul Teruiei, începuse numărătoarea, dar n'a isprăvit-o, căci Domnul Se miniașă* pe Israel, din pricina acestei numărători, care n'a fost trecută în Cronicile împăratului David.

*2 Sam. 24. 15. Cap. 21. 7.

Slujitorii și slujbașii curții.

25. Azmavet, fiul lui Adiel, era pus peste visteriile împăratului; Ionatan, fiul lui Ozia, peste merindele din ogoare, cetăți, sate și turnuri;

26. Ezri, fiul lui Chelub, peste lucrătorii dela țară, cari lucrau pământul;

27. Șimeî, din Rama, peste vii: Zabdi, din Șefam, peste pivnițele cu vin din vii;

28. Baal-Hanan, din Gheder, peste măslini și sicomori în câmpie; Ioșaf, peste magazinele de untdelemn;

29. Șitrai, din Saron, peste boii cari pășteau în Saron; Șafat, fiul lui Adlai, peste boii din văi;

30. Obil, Ismaelitul, peste cămile; Iehdia, din Meronot, peste măgărite; 31. Iaziz, Hagarenitul, peste oi. Toți aceștia erau îngrijitori puși peste averile împăratului David.

32. Ionatan, unchiul lui David, era sfetnic, om cu minte și învățat; Iehiel, fiul lui Hacmoni, era lingă fiii împăratului;

33. Ahitofel* era sfetnicul împăratului; Hușai**, Architul, era prietenul împăratului; *2Sam. 15. 12. **2Sam. 15. 37; 16. 16.

34. după Ahitofel au fost sfetnici: Iehoiada, fiul lui Benaia, și Abiatar*; Ioab** era căpetenia oștirii împăratului. *1Reg. 1. 7. **Cap. 11. 6.

David înfățișează pe Solomon.

28 1. David a chemat la Ierusalim toate căpeteniile lui Israel, căpeteniile* semintțiilor, căpeteniile** cetenilor din slujba împăratului, căpeteniile peste mii și căpeteniile peste sute, pe cei mai mari și peste toate averile și turmele împăratului și ale fiilor săi, pe dregători, pe viteji și pe toți voinicii.

*Cap. 27. 16. **Cap. 27. 1, 2. †Cap. 27. 25. ††Cap. 11. 10.

2. Împăratul David s'a sculat în picioare și a zis: „Ascultați-mă, fraților și poporul meu! Aveam de gînd* să zidesc o casă de odihnă pentru chivotul legămîntului Domnului și pentru așternutul** picioarelor Dumnezeului nostru, și mă pregăteam s'o zidesc.

*2Sam. 7. 2. Ps. 132. 3, 4, 5. **Ps. 99. 5; 132. 7.

3. Dar Dumnezeu mi-a zis: „Să nu zidești* o casă Numelui Meu, căci ești un om de război și ai vărsat sînge.”

*2Sam. 7. 6, 13. 1Reg. 6. 3. Cap. 17. 4; 22. 8.

4. Domnul, Dumnezeul lui Israel, m'a ales* din toată casa tatălui meu, pen-

truca să fiu împărat al lui Israel pe vecie; căci pe Iuda** l-a ales căpetenie, casa tatălui meu a ales-o din casa lui Iuda, și dintre toți fiii tatălui meu pe mine m'a pus să domnesc peste tot Israelul. *1Sam. 16. 7-13. **Fac. 48. Cap. 6. 2. Ps. 60. 7; 88. 18. †1Sam. 16. 1. ††1Sam. 16. 21.

5. Dintre* toți fiii mei — căci Domnul mi-a dat mulți fii — a ales pe fiul meu Solomon*, ca să-l pună pe scaunul de domnie al împărăției Domnului, peste Israel. *Cap. 3. 1 etc.; 23. 1. **Cap. 28. 1.

6. El mi-a zis: „Fiul tău Solomon* îmi va zidi casa și curțile; căci l-am ales ca fiu al Meu; și-i voi fi Tată.”

*2Sam. 7. 13. 14. Cap. 22. 9, 10. 2Cron. 13.

7. Ii voi întări împărăția pe vecie, dacă se va* ținea, ca astăzi, de împlinirea poruncilor și rinduierilor Mele.”

*Cap. 22. 12.

8. Acum, înaintea întregului Israel, înaintea adunării Domnului, și în fața Dumnezeului nostru care va aude, pazați și puneți-vă la inimă toate poruncile Domnului, Dumnezeului vostru, ca să stăpîniți această bună țară, și să lăsați de moștenire fiilor voștri după voi pe vecie.

9. Și tu, fiule Solomoane, cunoaște* pe Dumnezeul tatălui tău, și slujește-l cu toată** inima și cu un suflet binevoitor; căci Domnul țî cercetează toate inimile și pătrunde toate închipuirile și toate gîndurile. Dacă-l ții vei căuta, Se va lăsa găsit de tine; dar dacă-l vei părăsi, te va lepăda și El pe vecie. *Ier. 9. 24. Osea 4. 1. Ioan. 17. 3. **2Reg. 20. 3. Ps. 101. 1. †1Sam. 16. 7. 1Reg. 8. 30. Cap. 29. 17. Ps. 7. 9; 13. 9. 2. Prov. 17. 3. Ier. 11. 20; 17. 10; 20. 12. Apoc. 2. 23. ††2Cron. 15. 2.

10. Vezi acum că Domnul* te-a ales, ca să zidești o casă care să-l slujească de locaș sfînt. Întărește-te și lucrează.“

*Ver. 4.

David dă lui Solomon tot ce strînsese pentru Templu.

11. David a dat fiului său Solomon, chipul* prispei și clădirilor, odăilor visteriei, odăilor de sur, odăilor dinlăuntru, și al odăii pentru scaunul îndurării.

*Exod. 26. 40. Ver. 19.

12. I-a dat planul a tot ce avea în minte cu privire la curțile Casei Domnului, și toate odăile dejur împrejur pentru visteriile* Casei lui Dumnezeu și visteriile sfîntului locaș,

*Cap. 28. 23.

13. și cu privire la cetele preoților și Leviților, la tot ce privea slujba Casei Domnului, și la toate unelte pentru slujba Casei Domnului.

14. I-a dat chipul uneltelor de aur, cu greutatea celor ce trebuiau să fie de aur pentru toate uneltele fiecărei slujbe; și chipul tuturor uneltelor de argint, cu greutatea lor, pentru toate uneltele fiecărei slujbe.

15. A dat greutatea sfeșnicelor de aur și a candelor lor de aur cu greutatea fiecărui sfeșnic și a candelor lui; și greutatea sfeșnicelor de argint, cu greutatea fiecărui sfeșnic și a candelor lui, după întrebuințarea fiecărui sfeșnic.

16. I-a dat greutatea de aur pentru mesele pînilor pentru punerea înaintea, pentru fiecare masă; și greutatea de argint pentru mesele de argint.

17. I-a dat chipul furculițelor, ligheinelor și cestilor de aur curat; chipul potirelor de aur, cu greutatea fiecărui potir, și a potirelor de argint, cu greutatea fiecărui potir;

18. și chipul altarului tămîi în aur curățit, cu greutatea lui. I-a mai dat și chipul carului heruvimilor* de aur, cari își întind aripile și acopăr chivotul legămîntului Domnului.

19. „Toate acestea”, a zis David, „toate lucrările izvodului acestuia, mi le-a făcut cunoscut Domnul, însemnindu-le* în scris cu mîna Lui.”

20. David a zis fiului său Solomon: „Întărește-te*, îmbărbătează-te, și lucrază; nu te teme, și nu te spăimînta. Căci Domnul Dumnezeu, Dumnezeul meu, va fi cu tine. El nu te va lăsa**, nîd nu te va părăsi, pînă se va isprăvi toată lucrarea pentru slujba Casei Domnului.

*Dent. 31. 7, 8. Ios. 1. 6, 7, 9. Cap. 22. 13. **Ios. 1. 5.

21. Iată, ai lîngă tine cetele* preoților și Levitiilor pentru toată slujba Casei lui Dumnezeu; și iată că ai lîngă tine, pentru toată lucrarea, toți oamenii binevoitori și indemnatici în tot felul de lucrări**, și căpeteniile și tot poporul, supuși la toate poruncile tale.”

*Cap. 24; 25; 26. **Exod. 35. 25, 26; 36. 1, 2.

Dările bogate pentru zidirea Templului.

29 1. Împăratul David a zis întregii adunări: „Fiul meu Solomon, singurul pe care l-a ales Dumnezeu, este tînăr și plîpînd*, și lucrarea este însemnată, căci casa aceasta nu este pentru un om, ci este pentru Domnul Dumnezeu.

29

*1 Reg. 3. 7. Cap. 22. 5. Prov. 4. 3.

2. Mi-am întrebuințat toate puterile să pregătesc pentru Casa Dumnezeului meu aur pentru ceea ce trebuie să fie de aur, argint pentru ceea ce trebuie să fie de argint, aramă pentru ceea ce trebuie să fie de arama, fer pentru ceea ce trebuie să fie de fer, și lemn pentru ceea ce trebuie să fie de lemn, pietre de onix* și pietre scumpe de legat, pietre strălucitoare și de felurite colori, tot felul de pietre scumpe, și marmoră albă multă.

*Isa. 54. 11, 12. Apoc. 21. 18, etc.

3. Mai mult, în dragostea mea pentru Casa Dumnezeului meu, dau Casei Dumnezeului meu aurul și argintul pe care-l am, afară de tot ce am pregătît pentru casa sfîntului locaș:

4. trei mii de talanți de aur, de aur de Ofir*, și șapte mii de talanți de argint curățit, pentru îmbrăcarea pereților clădirilor,

*1 Reg. 9. 28.

5. aurul pentru ceea ce trebuie să fie de aur, și argintul pentru ceea ce trebuie să fie de argint, și pentru toate lucrările pe cari le vor face lucrătorii. Cine vrea să-și mai aducă de bunăvoie astăzi darurile înaintea Domnului?*

6. Căpeteniile* caselor părintești, căpeteniile semînțiilor lui Israel, căpeteniile peste mii și peste sute, și îngrijitorii averii** împăratului au adus daruri de bunăvoie.

*Cap. 27. 1. **Cap. 27. 25, etc.

7. Au dat pentru slujba Casei lui Dumnezeu: cinci mii de talanți de aur, zece mii de darici, zece mii de talanți de argint, optsprezece mii de talanți de aramă, și o sută de mii de talanți de fer.

8. Cei ce aveau pietre scumpe le-au dat pentru vistieria Casei Domnului în mîinile lui Iehiel*, Gherșonitul.

*Cap. 26. 21.

9. Poporul s'a bucurat de darurile lor de bunăvoie*, căci le dădeau cu dragă inimă Domnului; și împăratul David deasemenea s'a bucurat mult.

*2 Cor. 9. 7.

Rugăciunea lui David.

10. David a binecuvîntat pe Domnul în fața întregii adunări. El a zis: „Binecuvîntat să fii Tu din veac în veac, Doamne, Dumnezeul părintelui nostru Israel!

11. A Ta* este, Doamne, mărirea, puterea și măreția, vecinicia și slava, căci tot ce este în cer și pe pămînt este

al Tău; a Ta, Doamne, este domnia, căci Tu Te înalți ca un stâlp mai presus de orice! * ^{Mat. 6, 13, 1 Tim. 1, 17, Apoc. 1, 13.}

12. Dela Tine vine bogăția * și slava, Tu stăpânești peste tot, în mina Ta este tăria și puterea, și mina Ta poate să mărească și să întărească toate lucrurile. ^{1 Cor. 11, 36.}

13. Acum, Dumnezeul nostru, Te lăudăm, și prea mărim Numele Tău cel slăvit.

14. Căci ce sînt eu, și ce este poporul meu, ca să putem să-Ți aducem daruri de bună voie? Totul vine dela Tine, și din mina Ta primim ce-Ți aducem.

15. Înaintea Ta noi sîntem niște străini * și locuitori, ca toți părinții noștri. Zilele noastre * pe pămînt sînt ca umbra, și fără nici o nădejde.

^{c Ps. 39, 12, Ebr. 11, 13, 1 Pet. 2, 11, * 1 Cor. 14, 2, Ps. 103, 11, 144, 4.}

16. Doamne, Dumnezeul nostru, din mina Ta vin toate aceste bogății, pe cari le-am pregătit ca să-Ți zidim o casă, Ție, Numelui Tău celui sfînt, și ale Tale sînt toate.

17. Știi, Dumnezeule, că Tu cercezezi * inima, și că iubești ** curăția de inimă; de aceea Ți-am adus toate aceste daruri de bunăvoie în curăția inimii mele, și am văzut acum cu bucurie pe poporul Tău, care se află aici, aducîndu-Ți de bunăvoie darurile lui.

^{* 1 Sam. 16, 7 Cap. 28, 9, ** Prov. 11, 20.}

18. Doamne, Dumnezeul părinților noștri Avraam, Isaac și Israel! Ține totdeauna în inima poporului Tău aceste porniri și aceste gînduri, și întărește-i inima în Tine.

19. Dă fiului meu Solomon * o inimă bună, ca să păzească poruncile Tale, învățăturile Tale, și legile Tale, ca să împlinească toate aceste lucruri, și să zidească el casa pentru care am făcut * pregătiri. ^{* Ps. 72, 1, ** Vers. 2, Cap. 22, 14.}

Ungerea lui Solomon.

20. David a zis întregii adunări: „Binecuvîntați pe Domnul, Dumnezeul vostru.” Și toată adunarea a binecuvîntat pe Domnul, Dumnezeul părin-

ților lor. Ei s'au plecat și s'au închinat înaintea Domnului și înaintea împăratului.

21. A doua zi după aceasta, au adus ca jertfă și ardere de tot Domnului o mie de vite, o mie de berbeci și o mie de miei, împreună cu jertfele de băutură obicinuite, și alte jertfe în mare număr pentru tot Israelul.

22. Au mîncat și au baut în ziua aceea înaintea Domnului cu mare bucurie, au făcut a doua oară împărat pe Solomon, fiul lui David, l-au uns * înaintea Domnului ca domn, și au uns pe Taddoc ca preot. ^{* 1 Reg. 1, 38, 39.}

23. Solomon a șezut pe scaunul de domnie al Domnului, ca împărat în locul tatălui său David. El a propășit, și tot Israelul l-a ascultat.

24. Toate căpeteniile și vitejii, și chiar toți fiii împăratului David s'au supus * împăratului Solomon. ^{* Ez. 1, 8, 2.}

25. Domnul a înălțat tot mai mult pe Solomon, supt ochii întregului Israel, și i-a făcut domnia mai strălucită * decît a fost a oricărui împărat al lui Israel înaintea lui.

^{* 1 Reg. 3, 13, 2 Cron. 1, 12, Ecl. 2, 9.}

Moartea lui David.

26. David, fiul lui Isai, a domnit peste tot Israelul.

27. Vremea * cît a domnit peste Israel a fost de patruzeci de ani: la Hebron a domnit șapte ani, și la Ierusalim a domnit treizeci și trei de ani. ^{* 2 Sam. 5, 4, 1 Reg. 2, 11, ** 2 Sam. 5, 5.}

28. A murit * la o bătrîneță fericită, sătul ** de zile, de bogăție și de slavă. Și în locul lui, a domnit fiul său Solomon. ^{* Fac. 25, 8, ** Cap. 21, 1.}

29. Faptele împăratului David, cele cîntii și cele depe urmă, sînt scrise în cartea lui Samuel văzătorul, și în cartea proorocului Natan și în cartea proorocului Gad,

30. împreună cu toată domnia și toate * isprăvile lui, precum și ce s'a petrecut pe vremea lui, fie în Israel, fie în toate împărățiile celorlalte țări.

^{* Dan. 2, 1.}

A DOUA CARTE A CRONICILOR

SAU CARTEA A DOUA PARALIPOMENE¹

ISTORIA LUI SOLOMON

(Capitolele 1—9. Faptele Apostolilor 7. 47.)

Solomon împărat.

1. Solomon*, fiul lui David, s'a înălțat în domnie; Domnul*, Dumnezeu lui, a fost cu el; și l-a înălțat în ce în ce mai mult.

*1 Reg. 2. 46. *2 Fac. 19. 2. †1 Cron. 29. 25.

2. Solomon a poruncit întregului Israel, căpeteniilor* peste mii și sute, judecătorilor, mai marilor întregului Israel, căpeteniilor caselor părintești;

*1 Cron. 27. 1.

3. și Solomon s'a dus cu toată adunarea la înălțimea dela Gabaon*. Acolo se afla cortul întâlnirii lui Dumnezeu, făcut în pustie de Moise, robul Domnului.

*1 Reg. 3. 4. 1 Cron. 16. 39; 21. 29.

4. Dar chivotul* lui Dumnezeu fusese mutat de David din Chiriat-Iearim la locul pe care i-l pregătise, căci îi întinse un cort la Ierusalim.

*2 Sam. 6. 2; 17. 1 Cron. 15. 1.

5. Tot acolo se afla, înaintea cortului Domnului, altarul de aramă* pe care-l făcuse Betaleel*, fiul lui Uri, fiul lui Hur.

*Exod. 27. 1, 2; 38. 1, 2. *Exod. 31. 2.

6. Solomon și adunarea au căutat pe Domnul. Și acolo, pe altarul de aramă care era înaintea cortului întâlnirii, a adus* Solomon Domnului o mie de arderi de tot.

*1 Reg. 3. 4.

7. În timpul nopții*, Dumnezeu S'a arătat lui Solomon și i-a zis: „Cere ce vrei să-ți dau.“

*1 Reg. 3. 5, 6.

8. Solomon a răspuns lui Dumnezeu: „Tu ai arătat o mare bunăvoință tatălui meu David, și m'ai pus* să domnesc în locul lui.

*1 Cron. 28. 5.

9. Acum, Doamne Dumnezeule, îmi plinească-se făgăduința Ta, făcută tatălui meu David, fiindcă m'ai* pus să domnesc peste un popor mare la număr ca pulberea pământului!“

*1 Reg. 3. 7, 8.

10. Dă-mi dar* înțelepciune și pricepere, ca să știu cum să mă port* în fruntea acestui popor! Căci cine ar putea să judece pe poporul Tău, pe poporul acesta atât de mare?“

*1 Reg. 3. 9. *2 Num. 27. 17. Deut. 31. 2.

11. Dumnezeu* a zis lui Solomon: „Fiindcă dorința aceasta este în inima ta, fiindcă nu ceri nici bogății, nici

averi, nici slavă, nici moartea vrăjmașilor tăi, nici chiar o viață lungă, ci ceri pentru tine înțelepciune și pricepere ca să judeci pe poporul Meu, peste care te-am pus să domnești,

*1 Reg. 3. 11, 12, 13.

12. înțelepciunea și priceperea îți sint date. Ți voi da, pe deasupra, bogății, averi și slavă, cum n'a mai avut niciodată niciun împărat* înaintea ta, și cum nici nu va mai avea după tine.“

*1 Cron. 29. 25. Cap. 9. 22. Ecl. 2. 9.

Avuția lui Solomon.

13. Solomon s'a întors la Ierusalim, după ce a părăsit înălțimea de la Gabaon și cortul întâlnirii. Și a domnit peste Israel.

14. Solomon* a strins cară și călări-me; avea o mie patru sute de cară și douăsprezece mii de călăreți, pe cari i-a așezat în cetățile unde ținea carăle și la Ierusalim lângă împărat.

*1 Reg. 4. 26; 10. 26, etc. Cap. 9. 25.

15. Împăratul* a făcut argintul și aurul tot atât de obicinuite la Ierusalim ca pietrele, și cedrii tot atât de obicinuți ca sicomorii* cari cresc în câmpie.

*1 Reg. 10. 27, Cap. 9. 27. Iov. 22. 24.

16. Solomon* își aducea caii din Egipt; o ceată de negustori ai împăratului se duceau și-i luau în cete pe un preț hotărât;

*1 Reg. 10. 28. 29. Cap. 9. 28.

17. se duceau și aduceau din Egipt un car cu șase sute de sicli de argint, și un cal cu o sută cincizeci de sicli. Tot așa aduceau și pentru toți împărații Hetiților și pentru împărații Siriei.

Pregătirile

lui Solomon pentru zidirea Templului.

21. Solomon a poruncit* să se zidească o casă Numelui Domnului și o casă împă:ăască pentru el.

*1 Reg. 5. 5.

2. Solomon* a numărat șapte zeci de mii de oameni, ca să ducă sarcinile, optzeci de mii ca să taie pietre pe munte, și trei mii șase sute ca să-i privegheze.

*1 Reg. 5. 15. Vera. 18.

3. Solomon a trimis să spună lui Hiram, împăratul Tirului: „Fă-mi și mie

1. Așa se numește în Septuaginta.

1. Smochinul sălbatic.

452

cum * ai făcut tatălui meu David, că-
ruia i-ai trimis cedri, ca să-și zidească
o casă de locuit. ^{o 1 Cron. 14. 1.}

4. Iată, eu înalț * o casă Numelui
Domnului, Dumnezeului meu, ca să
l-o închin Lui, să ard înaintea Lui tă-
mie * mirositoare, să aduc necurmat f
în ea pinile pentru punerea înaintea, și
să aduc arderile f de tot de dimineață
și de seară, în zilele de Sabat, de lună
nouă, și de sârbătoare ale Domnului,
Dumnezeului nostru, după o lege veci-
nică pentru Israel. ^{o Vers. 1. o Exod. 30. 7.}
^{† Exod. 25. 30, Lev. 24. 8. † Num. 28. 3, 9, 11.}

5. Casa pe care o voi zidi trebuie să
fie mare, căci Dumnezeu nostru este
mai mare decât toți dumnezeii. ^{o Ps. 135. 5.}

6. Dar cine * poate să-l zidească o ca-
să, cînd cerurile și cerurile cerurilor
nu-l pot cuprinde? Și cine sînt eu,
ca să-l zidesc o casă, decât doar ca să
ard tămîie înaintea Lui?

^{o 1 Reg. 8. 27. Cap. 6. 18. Isa. 66. 1.}

7. Trimete-mi dar un om iscusit în
lucrarea aurului, argintului, aramei și
ferului, a materiilor vâpsite în purpu-
ră, a materiilor de colorarea cîrmizului
și de colorare albastră, și care să cu-
noască săpătura în lemn, ca să lucre-
ze cu meșterii iscușiți cari sînt la mine
în Iuda și la Ierusalim și pe cari * i-a
ales tatăl meu David. ^{o 1 Cron. 22. 15.}

8. Trimete-mi * din Liban și lemn de
cedru, de chiparos și de santal; căci
știu că slujitorii tăi se pricep să taie
lemn din Liban. Iată că slujitorii mei
vor fi cu ai tăi. ^{o 1 Reg. 5. 6.}

9. Să mi se pregătească lemn din bel-
șug, căci casa pe care o voi zidi, va
fi mare și măreață.

10. Slujitorilor tăi cari vor tăia *, cari
vor doborî jos lemnele, le voi da două-
zeci de mii de cori de grîu treierat,
douăzeci de mii de cori de orz, două-
zeci de mii de bați de vin, și douăzeci
de mii de bați de untdelemn. ^{o 1 Reg. 5. 11.}

11. Hiram, împăratul Tirului, a răs-
puns astfel, printr'o scrisoare, pe care
a trimis-o lui Solomon: „Pentru-
că * Domnul iubește pe poporul Său,
de aceea te-a pus împărat peste ei.”

^{o 1 Reg. 10. 9. Cap. 9. 8.}

12. Hiram a mai zis: „Bindecuvîntat * să
fie Domnul, Dumnezeul lui Israel, care
** a făcut cerurile și pămîntul, că a
dat împăratului David un fiu înțelept,
priceput, cuminte, care va zidi o ca-
să Domnului și o casă împărătească
pentru el! ^{o 1 Reg. 5. 7. o Fac. 1. 2. Ps. 73. 6; 102. 25.}
^{† 24. 9; 136. 5, 6. Fapt. 4. 24; 14. 15. Apoc. 10. 6.}

13. Îți trimet dar un om meșter și
priceput, pe Hiram-Abi,

14. fiul * unei femei dintre fetele lui
Dan, și al unui tată Tirian. El este me-
șter pentru lucrările în aur, în argint,
în aramă și în fer, în piatră și în
lemn, în materii vâpsite, în purpură și
în albastru, în materii de vîson și în
miz, și pentru orice fel de săpături și
lucruri meșteșugite, cari i se dau de
făcut. El va lucra cu oamenii tăi iscu-
șiți și cu oamenii iscușiți ai domnului
meu David, tatăl tău. ^{o 1 Reg. 7. 13, 14.}

15. Acum, domnul meu * să trimeata
slujitorilor tăi griul, orzul, untdelemnul
și vinul de care a vorbit. ^{o Vers. 10.}

16. Și noi * vom taia lemne din Liban
atît cît vei avea nevoie; și te le vom tri-
mete pe mare în plute pînă la Iafô, și
de acolo tu le vei sui la Ierusalim. ^{o 1 Reg. 5. 9.}

17. Solomon * a numărat pe toți stră-
nii cari erau în țara lui Israel, și a
căror numărătoare fusese făcută de ta-
tăl său David *. S'au găsit o sută cin-
cizeci și trei de mii șase sute. ^{o Vers. 2}
^{1 Reg. 5. 13, 15, 16; 9. 20, 21. Cap. 8. 7. 8. o 1 Cron. 22. 2.}

18. Și a luat din ei șaptezeci de mii *,
ca să poarte sarcinile, optzeci de mii
să taie pietre în munte, și trei mii șase
sute, ca să privegheze și să îndemne
pe popor la lucru. ^{o Vers. 2.}

Zidirea Templului.

3 1. Solomon * a început zidirea Casei
Domnului la Ierusalim **, pe mun-
tele Moria, care fusese arătat tatălui
său David, în locul pregătit de David
în aria lui Ornan †, lebusitul.

^{o 1 Reg. 6. 1, etc. o Fac. 22. 2, 14. † 1 Cron. 21. 18; 2. 1.}

2. A început să zidească în a doua zi
a lunii a doua, în al patrulea an al
domniei lui.

3. Iată pe ce temelii * a zidit Solo-
mon Casa lui Dumnezeu. Lungimea, în
coți de măsura cea veche a coților, era
de șasezeci de coți, iar lățimea de
douăzeci de coți. ^{o 1 Reg. 6. 2.}

4. Pridvorul * dinainte avea douăzeci
de coți lungime, cît era de lăță casa.
și o sută douăzeci de coți înălțime;
Solomon l-a acoperit pe dinlăuntru cu
aur curat. ^{o 1 Reg. 6. 3.}

5. A îmbrăcat cu lemn de chiparosca-
sa * cea mare, a acoperit-o cu aur cu-
rat, și a săpat pe ea finici și împle-
turi de lăntșoare. ^{o 1 Reg. 6. 1.}

6. A acoperit casa cu pietre scumpe

ca podoabă; și aurul era aur din Parvaim.

7. A acoperit cu aur casa, birnele, pragurile, pereții și ușile, și a pus să sape heruvimi pe pereți.

8. A făcut casa Locului prea sfânt. Ea era lungă de douăzeci de coți, cît lărgimea casei, și largă de douăzeci de coți. A acoperit-o cu aur curat, care prețuia șase sute de talanți.

9. Greutatea aurului pentru cuie se ridica la cincizeci de sicli. A îmbrăcat cu aur și odăile de sus.

10. A făcut în casa* Locului prea sfânt doi heruvimi săpați, și i-a acoperit cu aur.

1 Reg. 6.23, etc.

11. Aripile heruvimilor aveau o lungime de douăzeci de coți. Aripa celui dintîi, lungă de cinci coți, atîngea zidul casei; și cealaltă aripă, lungă tot de cinci coți, atîngea aripa celui de al doilea heruvim.

12. Aripa celui de al doilea heruvim, lungă de cinci coți, atîngea zidul casei; și cealaltă aripă, lungă tot de cinci coți, se unea cu aripa celui dintîi heruvim.

13. Aripile acestor heruvimi, întinse, aveau douăzeci de coți. Ei stăteau în picioare, cu fața întoarsă spre casă.

14. A făcut perdeaua* albastră, purpurie și cărmizie, și de in suptire, și a lucrat heruvimi pe ea.

Exod. 26.31. Mat. 27.1. Evr. 9.3.

Cei doi stîlpi de aramă.

15. A făcut înaintea casei doi* stîlpi de treizeci și cinci de coți înălțime, cu un cap de cinci coți în vîrfurile lor.

1 Reg. 7.15 - 21. Ier. 52.21.

16. A făcut niște rețele ca acelea cari erau în Locul prea sfînt, și le-a pus pe vîrfurile stîlpilor. Apoi a făcut o sută* de rodii pe cari le-a pus pe rețele.

1 Reg. 7.20.

17. A așezat* stîlpii în partea dinaintea a Templului, unul la dreapta și altul la stînga; a numit pe cel dela dreapta Iachin, și pe cel dela stînga Boaz.

1 Reg. 7.21.

Altarul de aramă, marea, și lighenele.

1. A făcut un altar* de aramă, lung de douăzeci de coți, lat de douăzeci de coți, și înalt de zece coți.

Exod. 27.1, 2. 2 Reg. 16.14. Ezech. 43. 13, 16.

2. A făcut marea* turnată. Ea avea zece coți dela o margine la alta, era rotundă de tot, înaltă de cinci coți, și

un fir de treizeci de coți ar fi înconjurat-o.

1 Reg. 7.23.

3. Supt* marginea ei, de jur împrejur, erau niște chipuri de boi, cite zece de fiecare cot, de jur împrejurul mării; boii așezați pe două rînduri, erau turnați dintr'o singură bucată cu ea.

1 Reg. 7.24, 25, 26.

4. Era așezată pe doisprezece boi, dintre cari trei întorși spre miazănoapte, trei întorși spre apus, trei întorși spre miazăzi, și trei întorși spre răsărit; marea era așezată pe ei, și toată partea dindărăt a trupurilor lor era înlăuntru.

5. Grosimea ei era de un lat de mînă, și marginea, ca marginea unui pahar, era făcută în felul unei flori de crin. Puteau să încapă în ea trei mii de bați*.

1 Reg. 7.21.

6. A făcut zece* lighene, și a pus cinci la dreapta și cinci la stînga, ca să slujească la curățiri: în ele se spălau felurile părți ale arderilor de tot. Marea era pentru spălarea preoților.

1 Reg. 7.38.

Celelalte lucruri și unelte pentru Templu.

7. A mai* făcut zece sfeșnice de aur, după* porunca privitoare la ele, și le-a așezat în Templu, cinci la dreapta și cinci la stînga.

1 Reg. 7.49. Exod. 25.31, 40. 1 Cron. 28.12, 19.

8. A mai făcut* zece mese, și le-a așezat în Templu, cinci la dreapta și cinci la stînga.

1 Reg. 7.48.

A mai făcut o sută de potire de aur.

9. A mai făcut* curtea preoților, și curtea cea mare, cu porțile ei, ale căror aripi le-a acoperit cu aramă.

1 Reg. 6.36.

10. A așezat marea* în partea dreaptă, la miazăzi-răsărit.

1 Reg. 7.30.

11. Hiram* a făcut cenușarele, lopețile și potirele.

Astfel a isprăvit Hiram lucrarea pe care i-a dat-o împăratul Solomon s'o facă pentru Casa lui Dumnezeu:

1 Reg. 7.40.

12. doi stîlpi, cu cele două capete* și coperișurile lor cu cununi de pe vîrfurile stîlpilor; cele două rețele pentru acoperirea celor două coperișuri ale capetelor de pe vîrfurile stîlpilor; 1 Reg. 7.41.

13. cele patru sute* de rodii pentru cele două rețele, cite două șiruri de rodii pentru fiecare rețea, pentru acoperirea celor două coperișuri cu cu-

nuni ale capetelor de pe virful stîlpilor;
14. cele zece temelii*, și cele zece lighene de pe temelii;

15. marea, și cei doisprezece boi de subț ea;

16. cenușarele, lopoțile și furculite. Toate aceste unelte, pe cari le-a dat împăratul Solomon lui Huram-Abi* să le facă pentru Casa Domnului, erau de aramă lustruită.

17. Împăratul a pus să le toarne în cîmpia* Iordanului, într'un pămînt cleios, între Sucot și Tereda.

18. Solomon* a făcut toate aceste unelte în număr atît de mare, încît nu s'a putut cerceta greutatea aramei.

19. Solomon* a mai făcut toate celelalte unelte pentru Casa lui Dumnezeu: altarul de aur, mesele pe cari se puneau pinile** pentru punerea mîntei Domnului;

20. sfeșnicile și candelarele lor de aur curat, cari trebuiau aprinse, după poruncă* înaintea Locului prea sfînt,

21. florile*, candelarele, și mucările de aur, de aur foarte curat;

22. cușitele, potirele, ceștile și căuștile de aur curat; și aripile de aur pentru ușa dinlăuntru a casei, dela intrarea Locului prea sfînt, și pentru ușa casei dela intrarea Templului.

5 1. Astfel a fost isprăvită toată* lucrarea pe care a făcut-o Solomon pentru Casa Domnului. Apoi a adus argintul, aurul și toate uneltele pe cari le închinase Domnului tatăl său David, și le-a pus în vistierile Casei lui Dumnezeu.

Sfințirea Templului.

2. Atunci* Solomon a strîns la Ierusalim pe bătrînii lui Israel și pe toate căpeteniile semințiilor, pe capii familiilor copiilor lui Israel, ca să mute din cetatea** lui David, adică din Sion, chivotul legămîntului Domnului.

3. Toți bărbații lui Israel s'au adunat* la împărat, pentru sărbătoarea** din luna a șaptea.

4. Cînd au ajuns toți bătrînii lui Israel, Leviți au ridicat chivotul.

5. Au adus chivotul, cortul întîlnirii, și toate uneltele sfînte cari erau în cort: preoții și Leviții le-au dus.

6. Împăratul Solomon și toată aduna-

rea lui Israel, chemată la el, a stătu înaintea chivotului. Au jertfit oi și boi, cari nu se pot nici socoti, nici număra, din pricina mulțînii lor.

7. Preoții au dus chivotul legămîntului Domnului la locul lui, în sfîntul locaș al casei, în Locul prea sfînt, supă aripile heruvimilor.

8. Heruvimii aveau aripile întinse peste locul chivotului, și acopereau chivotul și drugii lui pe deasupra.

9. Drugilor li se dăduse o astfel de lungime încît capetele lor se vedeau la o depărtare de chivot dinaintea sfîntului locaș, dar nu se vedeau de afară. Chivotul a fost acolo pînă în ziua de azi.

10. În chivot nu erau decît cele două table, pe cari le pusese* acolo Moise, în Horeb, cînd a făcut Domnul legămint cu copiii lui Israel, la ieșirea lor din Egipt.

11. În clipa cînd au ieșit preoții din Locul sfînt, — căci toți preoții de față se sfințiseră fără să mai țină șirul cetelor,

12. și toți Leviții* cari erau cîntareți: Asaf, Heman, Jedutun, fiii și frații lor, îmbrăcați în in supțire, stăteau la răsăritul altarului cu chimvale, alăute și arfe, și aveau cu** ei o sută douăzeci de preoți cari sunau din trîmbițe; —

13. și cînd cei ce sunau din trîmbițe și ceice cîntau, unindu-se într'un gîs ca să mărească și să laude pe Domnul, au sunat din trîmbițe, chimvale și celelalte instrumente, și au mărit pe Domnul prin aceste cuvinte: „Căci este bun*, căci îndurarea Lui ține în veci!“ în clipa aceea, casa, și anume Casa Domnului, s'a umplut cu un nor.

14. Preoții n'au putut să mai stea acolo ca să facă slujba, din pricina norului; căci* slava Domnului umpluse Casa lui Dumnezeu.

Binecuvîntarea rostită de Solomon.

6 1. Atunci Solomon* a zis: „Domnul a zis că vrea să locuiască în întunerec**!“

2. Și eu am zidit o casă care-Ți va fi locuința, un loc unde vei locui în veci!“

3. Împăratul și-a întors fața, și a binecuvîntat toată adunarea lui Israel. Și toată adunarea lui Israel stătea în picioare.

4. Și el a zis: „Binecuvîntat să fie Domnul, Dumnezeuul lui Israel, care a vorbit cu gura Sa tatălui meu David, și a împlinit prin puterea Sa ce spusese, cînd a zis:

5. „Din ziua cînd am scos pe poporul Meu din țara Egiptului, n'am ales nicio cetate dintre toate semîințele lui Israel, ca să se zidească acolo o casă în care să locuiască Numele Meu, și n'am ales pe niciun om, care să fie căpetenia poporului Meu Israel.

6. Ci • Ierusalimul l-am ales, pentru că în el să locuiască Numele Meu, și pe David • l-am ales, ca să domnească peste poporul Meu Israel!“

• Cap. 12, 13. • 1 Cron. 28, 4.

7. Tatăl meu David avea • de gînd să zidească o casă Numelui Domnului, Dumnezeului lui Israel.

• 2 Sam. 7, 2. 1 Cron. 17, 1; 28, 2.

8. Și Domnul a zis tatălui meu David: „Fiindcă ai avut de gînd să zidești o casă Numelui Meu, bine ai făcut că ai avut gîndul acesta.

9. Numai că nu tu vei zidi casa; ci fiul tău, ieșit din tine, va zidi Numele Meu o casă.“

10. Domnul a împlinit cuvîntul pe care-l spusese. Eu m'am ridicat în locul tatălui meu David, și am șezut pe scaunul de domnie al lui Israel, cum vestise Domnul, și am zidit o casă Numelui Domnului, Dumnezeului lui Israel.

11. Am așezat în ea chivotul, în care • este legămîntul Domnului, legămîntul pe care l-a făcut El cu copiii lui Israel.“

• Cap. 5, 10.

Rugăciunea lui Solomon.

12. Solomon s'a așezat • înaintea altarului Domnului, în fața întregii adunări a lui Israel, și a întins minile.

• 1 Reg. 8, 22.

13. Căci Solomon făcuse o treaptă de aramă, și o pusese în mijlocul curții. Ea era lungă de cinci coți, lată de cinci coți, și înaltă de trei coți; a șezut pe ea, s'a așezat în genunchi în fața întregii adunări a lui Israel, și a întins minile spre cer.

14. Și a zis:

„Doamne, Dumnezeuul lui Israel! Nu • este Dumnezeu ca Tine, în ceruri și pe pămînt: Tu ții legămîntul și îndurarea Ta față de robii Tăi, cari umblă înaintea Ta cu toată inima lor!“

• Exod. 15, 11. Deut. 4, 30; 7, 9.

15. Astfel, Ți-ai ținut cuvîntul • dat robului Tău David, tatăl meu; și ce ai spus cu gura Ta, împlinești astăzi prin puterea Ta.

• 1 Cron. 22, 9.

16. Acum, Doamne, Dumnezeul lui Israel, ține făgăduința pe care ai făcut-o tatălui meu David, cînd ai zis: „Niciodată • nu vei fi lipsit înaintea Mea de un urmaș care să șadă pe scaunul de domnie al lui Israel, numai • fiii tăi să ia seama la calea lor și să meargă în legea Mea, cum ai mers tu înaintea Mea.“

• 2 Sam. 7, 12, 16. 1 Reg. 2, 4; 6, 12. Cap. 7, 18. • 1 Sam. 132, 12.

17. Împlinească-se dar, Doamne, Dumnezeul lui Israel, făgăduința pe care ai făcut-o robului Tău David!

18. Dar ce! Să locuiască Dumnezeu cu adevărat împreună cu omul pe pămînt? Iată • că cerurile, și cerurile cerurilor nu Te pot cuprinde: cu cit mai puțin această casă, pe care am zidit-o eu!

• Cap. 2, 6. Isa. 66, 1. Ept. 7, 49.

19. Totuș, Doamne, Dumnezeul meu, ia aminte la rugăciunea robului Tău și la cererea lui! Ascultă strigătul și rugăciunea pe care Ți-o face robul Tău.

20. Ochii Tăi să fie zi și noapte deschși peste casa aceasta, peste locul despre care ai zis că acolo va fi Numele Tău! Ascultă rugăciunea pe care o face robul Tău în locul acesta!

21. Ascultă cererile robului Tău și ale poporului Tău Israel, cînd se vor ruga în locul acesta! Ascultă din locul locuinței Tale, din ceruri, ascultă și iartă!

22. Dacă va păcătui cineva împotriva aproapelui său, și se va pune peste el un jurămint ca să-l facă să jure, și dacă va veni să jure înaintea altarului Tău, în casa aceasta, —

23. ascultă-l din ceruri, lucrează, și judecă pe robii Tăi: osîndește pe cel vinovat, și fă ca purtarea lui să cadă asupra capului lui; și dreptate celui nevinovat, și răsplătește-i, după nevinovăția lui!

24. Cînd poporul tău Israel va fi bătut de vrăjmaș, pentru că a păcătuit împotriva Ta: dacă se vor întoarce la Tine și vor da slavă Numelui Tău, dacă Ți vor face rugăciuni și cereri în casa aceasta, —

25. ascultă-i din ceruri, iartă păcatul poporului Tău Israel, și adu-i înapoi în țara pe care ai dat-o lor și părinților lor.

26. Cînd cerul • va fi închis, și nu va

456

fi ploaie, din pricina păcatelor lor împotriva Ta: dacă se vor ruga în acest loc, și vor da slavă Numelui Tău, și dacă se vor întoarce dela păcatele lor (pentru că-ți vei fi pedeștit),

1 Reg. 17, 1.

27. ascultă-i din ceruri, iartă păcatul robilor Tăi și al poporului Tău Israel, învață-i calea cea bună în care trebuie să meargă, și trimete ploaie pe pământul pe care l-ai dat de moștenire poporului Tău!

28. Cînd vor fi în țară foamea, lacrima, rugina în grâu, și mătura, lăcustele de un soi sau altul, cînd vrăjmașul va impresura pe poporul Tău, în țara lui, în cetățile lui, cînd vor fi urgii sau boli de vreun fel: *

Cap. 20, 9.

29. dacă un om, dacă tot poporul Tău Israel va face rugăciuni și cereri, și fiecare își va cunoaște rana și durerea și va întinde minile spre casa aceasta, —

30. ascultă-l din ceruri, din locul locuinței Tale, și iartă-l; răsplătește fiecăruia după căile lui, Tu care cunoști inima fiecăruia, — căci numai Tu cunoști inima copiilor oamenilor, —

1 Cron. 28, 9.

31. ca să se teamă de Tine, și să umble în căile Tale tot timpul cît vor trăi în țara, pe care ai dat-o părinților noștri!

32. Cînd străinul, care * nu este din poporul tău Israel, va veni dintr-o țară depărtată, din pricina Numelui Tău celui mare, din pricina minii Tale celei tari și din pricina brațului Tău întins, cînd va veni să se roage în casa aceasta, —

Ioan. 12, 20. Fapt. 8, 27.

33. ascultă-l din ceruri, din locul locuinței Tale, și dă străinului acelaia tot ce-ți va cere, pentruca toate popoarele pământului să cunoască Numele Tău, să se teamă de Tine, ca poporul Tău Israel, și să știe că Numele Tău este chemat peste casa aceasta, pe care am zidit-o!

34. Cînd va ieși poporul Tău la luptă împotriva vrăjmașilor lui, urmînd calea pe care îi vei porunci s'o urmeze: dacă îți vor face rugăciuni, cu privirile îndreptate spre cetatea aceasta pe care ai ales-o și spre casa pe care am zidit-o în Numele Tău, —

35. ascultă din ceruri rugăciunile și cererile lor, și fă-le dreptate!

36. Cînd vor păcătuî împotriva Ta, — căci nu * este om care să nu păcătuiască, — și cînd vei fi mîniat îm-

potriva lor și-ți vei da în mîna vrăjmașului, care-i va duce robi într-o țară depărtată sau apropiată:

Prov. 20, 9. Ecl. 7, 20. Iac. 3, 2. 1 Iac. 1, 4.

37. dacă își vor veni în fire în țara unde vor fi robi, dacă se vor întoarce la Tine și îți vor face cereri în țara robiei lor, și vor zice: „Am păcătuit, am săvîrșit fărădelegi, am făcut rău!“

38. dacă se vor întoarce la Tine din toată inima lor și din tot sufletul lor, în țara robiei lor, unde au fost duși robi, dacă-ți vor face rugăciuni, cu privirile întoarse spre țara lor, pe care ai dat-o părinților lor, spre cetatea pe care ai ales-o și spre casa pe care am zidit-o Numelui Tău, —

39. ascultă din ceruri, din locul locuinței Tale, rugăciunile și cererile lor, și fă-le dreptate: iartă poporului Tău păcatele făcute împotriva Ta!

40. Acum, Dumnezeuule, ochii Tăi să fie deschiși, și urechile să-ți fie ca luare aminte la rugăciunea făcută în locul acesta!

41. Acum *, Doamne, Dumnezeuule, scoală-Te, vino la locul * Tău de odihnă, Tu și chivotul măreției Tale. Preoții Tăi, Doamne Dumnezeuule, să fie îmbrăcați cu mîntuirea, și prea iubiții Tăi să se bucure de fericele!

Ps. 132, 8, 9, 10, 16. 1 Cron. 28, 2. 1 Neem. 3, 5.

42. Doamne Dumnezeuule, nu îndepărta pe unsul Tău, adu-ți * aminte de bunățile făgăduite robului Tău David!“

Ps. 132, 1. 1 Im. 5, 1.

Sfîrșitul sfințirii.

7 1. Cînd * și-a isprăvit Solomon rugăciunea, s'a pogorît * foc din cer și a mistuit arderea de tot și jertilele, și slava * Domnului a umplut casa.

1 Reg. 8, 54. * Lev. 9, 24. Jude. 6, 21. 1 Reg. 15, 3. 1 Cron. 21, 26. † 1 Reg. 8, 10, 11. Cap. 5, 13, 14. Ezech. 43, 4.

2. Preoții * nu puteau să intre în Casa Domnului, căci slava Domnului umplea Casa Domnului.

Cap. 5, 11.

3. Toți copiii lui Israel au văzut pogorîndu-se focul și slava Domnului peste casă; ei și-au plecat fața la pîmînt pe pardoseală, s'au înclinat, și au lăudat pe Domnul, zicînd: „Căci este bun, căci îndurarea lui ține în * veac!“

* Cap. 5, 13. Ps. 136, 1. 1 Cron. 16, 41. Cap. 28, 2.

4. Impăratul * și tot poporul au adus jertfe înaintea Domnului.

1 Reg. 8, 25.

5. Impăratul Solomon a junghiat două-

zeci și două de mii de boi și o sută-douăzeci de mii de oi. Astfel au făcut împăratul și tot poporul sfințirea Casei lui Dumnezeu.

6. Preoții* stăteau la locul lor, și tot astfel și Leviții, cu instrumentele făcute în cinstea Domnului de împăratul David pentru cîntarea laudelor Domnului, cînd i-a însărcinat David să mărească pe Domnul, zicînd: „Căci îndurarea lui ține în veac!” Preoții su-nau ** din trîmbițe în fața lor. Și tot Israelul era de față. *1 Cron. 15, 16. **Cap. 5, 12.

7. Solomon a sfințit* și mijlocul curții, care este înaintea Casei Domnului; căci acolo a adus arderile de tot și grăsimile jertfelor de mulțămire, pentru că altarul de aramă, pe care-l făcuse Solomon, nu putea cuprinde arderile de tot, darurile de mîncare și grăsimile. *1 Reg. 8, 64.

8. Solomon a prăznuit sărbătoarea în vremea aceea* șapte zile, și tot Israelul a prăznuit împreună cu el; venise o mare mulțime de oameni, dela intrarea Hamatului pînă la pîriul** Egiptului. *1 Reg. 8, 65. **10e. 13, 3.

9. În ziua a opta, au avut o adunare de sărbătoare; căci sfințirea altarului au făcut-o șapte zile, și sărbătoarea tot șapte zile.

10. În a douăzeci și treia* zi a lunii a șaptea, Solomon a trimis înapoi în corturi pe popor, care era vesel și mulțămît de binele pe care-l făcuse Domnul lui David, lui Solomon și poporului Său Israel. *1 Reg. 8, 66.

Dumnezeu Se arată lui Solomon.

11. Cînd a isprăvit* Solomon Casa Domnului și casa împăratului, și a izbit în tot ce-și pusese de gînd să facă în Casa Domnului și în casa împăratului, *1 Reg. 9, 1, etc.

12. Domnul S'a arătat lui Solomon noaptea, și i-a zis: „Îți ascult rugăciunea, și aleg locul* acesta drept casa unde va trebui să Mi se aducă jertfe.”

*Deut. 12, 5.

13. Cînd voi* închide cerul, și nu va fi ploaie, cînd voi porunci lăcustelor să mînce țara, cînd voi trimite ciurma în poporul Meu: *Cap. 6, 26, 28.

14. dacă poporul Meu peste care este chemat Numele Meu se va* smeri, se va ruga, și va căuta Fața Mea, și se va abate dela căile lui rele, — îl** voi asculta din ceruri, îi voi ierta păcatul, și-l voi tămădui țara. *fac. 4, 10. **Cap. 6, 27, 30.

15. Ochii* Mei vor fi deschiși de acum, și urechile Mele vor fi cu luare aminte la rugăciunea făcută în locul acesta. *Cap. 6, 40.

16. Acum, aleg* și sfințesc casa aceasta, pentruca Numele Meu să locuiască în ea pe vecie, și voi avea totdeauna ochii și inima Mea acolo. *1 Reg. 8, 49. *Cap. 6, 40.

17. Și tu*, dacă vei umbla înaintea Mea cum a umblat tatăl tău David, făcînd tot ce ți-am poruncit, și dacă vei păzi legile și poruncile Mele,

*1 Reg. 9, 4, etc.

18. voi întări scaunul de domnie al împărăției tale, cum am făgăduit tatălui tău David, cînd am zis: „Niciodată nu* vei fi lipsit de un urmaș, care să domnească peste Israel.” *Cap. 6, 16.

19. Dar dacă vă* veți abate, dacă veți părăsi legile și poruncile Mele, pe cari vi le-am dat, și dacă vă veți duce să slujiți altor dumnezei și să vă închinați înaintea lor, *Lev. 26, 14, 33. Deut. 28, 15, 36, 37.

20. vă voi smulge din țara Mea, pe care v'am dat-o, voi lepăda dela Mine casa aceasta, pe care am închinat-o Numelui Meu, și o voi face de pomină și de batjocură printre toate popoarele.

21. Și cit de înaltă este casa aceasta, oricine va trece pe lingă ea, va rămînea incremenit, și va zice: „Pentru ce* a făcut Domnul așa țării și casei acesteia?” *Deut. 28, 24. Jer. 22, 8, 9.

22. Și se va răspunde: „Pentru că au părăsit pe Domnul, Dumnezeul părinților lor, care i-a scos din țara Egiptului, pentru că s'au alipit de alți dumnezei, s'au închinat înaintea lor și le-au slujit; iată de ce a trimis, peste ei toate aceste rele.”

Cetățile zidite de Solomon.

8. După douăzeci de ani*, în timpul cărora Solomon a zidit Casa Domnului și casa lui însuși, *1 Reg. 9, 10, etc.

2. a întărit cetățile, pe cari i le-a dat Hiram și a așezat în ele pe copiii lui Israel.

3. Solomon a mers împotriva Hamatului, la Toba, și a pus stăpînire pe ea.

4. A întărit* Tadmorul în pustie, și toate cetățile cari slujeau ca cetăți pentru merinde în Hamat. *1 Reg. 9, 17, etc.

5. A întărit apoi Bet-Horonul de sus și Bet-Horonul de jos, ca cetăți întărite cu ziduri, porți și zăvoare;

6. Baalatul, și toate cetățile cari slujeau ca cetăți pentru merinde și cari țineau de el, toate cetățile pentru cară,

cetățile pentru călărimie, și tot ce a găsit cu cale Solomon să zidească la Ierusalim, la Liban, și în toată țara al cărei stăpîn era.

7. Pe tot poporul care mai rămăsese din Hetiți, din Amoriți, din Fereziți, din Heviți și din Iebusiți, care nu făceau parte din Israel, ^{1 Reg. 9, 20, etc.}

8. pe urmașii lor cari rămăseseră după ei în țară și pe cari nu-i nimiciseră copiii lui Israel, Solomon i-a ridicat ca oameni de corvoadă, ceea ce au fost pînă în ziua de azi.

9. Solomon n'a întrebuințat ca robi pentru lucrările lui, pe niciunul din copiii lui Israel; căci ei erau oameni de război, căpeteniile lui, slujbașii lui, mai marii carălor și călărimii lui.

10. Căpeteniile puse de împăratul Solomon în fruntea poporului, și însărcinați să privegheze peste el, erau în număr de două sute cincizeci * ^{1 Reg. 9, 21.}

11. Solomon * a suit pe fata lui Faraon din cetatea lui David în casa pe care i-o zidise; căci a zis: „Nevastă-mea să nu locuiască în casa lui David, împăratul lui Israel, pentru că locurile în cari a intrat chivotul Domnului sînt sfinte.“ ^{1 Reg. 3, 1; 7, 8; 9, 21.}

Rînduiala slujbei.

12. Atunci Solomon a adus arderi de tot Domnului pe altarul Domnului, pe care-l zidise înaintea pridvorului.

13. Aducea ce era poruncit de Moise pentru fiecare zi *, pentru zilele de Sabat, pentru zilele de lună nouă, și pentru sărbători, de trei ori ** pe an, la sărbătoarea azimilor, și la sărbătoarea săptămînilor, și la sărbătoarea corturilor. * Exod. 29, 33. Num. 28, 3, 9, 11, 28; 29, 1, etc. ** Exod. 23, 14. Deut. 16, 16.

14. A pus în slujbele lor, așa cum le rînduise tatăl său David, cetele * preoților, după slujba lor, pe Leviți ** după însărcinarea lor, care era să murească pe Domnul și să facă zi de zi de slujbă în fața preoților, și pe ușierii, împărțiți la fiecare ușă, după cetele lor: căci așa poruncise David, omul lui Dumnezeu.

^{1 Cron. 24, 1. 2 Cron. 25, 1. 1 Cron. 9, 17; 26, 1.}

15. Nu s'au abătut dela porunca împăratului cu privire la preoți și Leviți, nici cu privire la vreun alt lucru, nici în privința vistierilor.

16. Așa s'a înfăptuit toată lucrarea lui Solomon, din ziua cînd s'a pus temelie Casei Domnului și pînă în ziua

cînd a fost isprăvită. Casa Domnului a fost deci isprăvită.

17. Solomon a plecat atunci la Egipt. — Gheber * și la Elot, pe țărîm mării, în țara Edomului. ^{1 Reg. 9, 22.}

18. Și * Hiram i-a trimis, prin slujtorii săi, corăbii și slujitori cari cunoșteau marea. Ei s'au dus cu slujtorii lui Solomon la Ofir, și au luat de acolo patru sute cincizeci de talanți de aur, pe cari i-au adus împăratului Solomon. ^{1 Reg. 9, 27. Cap. 9, 10, 11.}

Împărăteasa din Seba.

9. 1. Împărăteasa * din Seba a auzit de faima lui Solomon, și a venit la Ierusalim ca să-l încerce prin întrebări grele. Ea avea un alai foarte mare, și cămile încărcate cu mirodenii, aur mult de tot și pietre scumpe. S'a dus la Solomon, și i-a spus tot ce avea pe inimă.

^{1 Reg. 10, 1, etc. Mat. 12, 42. Luc. 11, 8.}

2. Solomon i-a răspuns la toate întrebările, și n'a fost nimic pe care să nu fi știut Solomon să i-l lămurească.

3. Împărăteasa din Seba a văzut înțelepciunea lui Solomon, și casa pe care o zidise,

4. și bucatele dela masa lui, și locuința slujitorilor lui, și slujbele și hainele celor ce-i slujeau, și paharnicii lui și hainele lor, și treptele pe cari se suia la Casa Domnului. Uimită,

5. ea a zis împăratului: „Era adevărat deci ce am auzit eu în țara mea despre faptele și înțelepciunea ta!“

6. Nu credeam tot ce se zicea, pînă n'am venit și am văzut cu ochii mei. Și iată că nu mi s'a istorisit nici jumătate din mărirea și înțelepciunea ta. Tu întreci faima pe care am auzit-o despre tine.

7. Ferice de oamenii tăi, ferice de slujitorii tăi, cari sînt pururea înaintea ta, și cari aud înțelepciunea ta!

8. Binecuvîntat să fie Domnul, Dumnezeuul tău, care S'a îndurat de tine, și te-a pus pe scaunul Lui de domnie ca împărat pentru Domnul, Dumnezeuul tău! Pentru că Dumnezeuul tău iubește pe Israel și vrea să-l facă să rămînă în picioare pe vecie, pentru aceea te-a pus împărat peste el, ca să faci judecată și dreptate.“

9. Ea a dat împăratului o sută douăzeci de talanți de aur, foarte multe mirodenii, și pietre scumpe. N'au mai

foșt mironenij ca cele date împăratului Solomon de împărăteasa din Seba.

10. Slujitorii lui Hiram și slujitorii lui Solomon, cari * au adus aur din Ofir, au adus și lemn mirositor** și pietre scumpe. *Cap. 8. 18. **1 Reg. 10. 11.

11. Împăratul a făcut cu lemnul mironenitor scări pentru Casa Domnului și pentru casa împăratului, și arfe și pălăute pentru cîntăreți. Nu se mai vălăuze așa ceva în țara lui Iuda.

12. Împăratul Solomon a dat împărătesei din Seba tot ce a dorit ea, ce a cerut, mai mult decît adusesse ea împăratului. Apoi s'a întors și s'a dus în țara ei, ea și slujitorii ei.

Avuția, înțelepciunea și mărimea lui Solomon.

13. Greutatea aurului care venea pe fiecare an lui Solomon era de șase sute șasezeci și șase de talanți de aur,

14. afară de ce lua dela negustorii cei mari și dela cei mici, dela toți împărații Arabiei și dela dregătorii țării, cari aduceau aur și argint lui Solomon.

15. Împăratul Solomon a făcut două sute de scuturi mari de aur bătut, și pentru fiecare din ele a întrebuițat șase sute de sicli de aur bătut,

16. și alte trei sute de scuturi de aur bătut, și pentru fiecare din ele a întrebuițat trei sute de sicli de aur; și împăratul le-a pus în casa pădurii Libanului.

17. Împăratul a făcut un mare scaun de domnie de fildeș, și l-a acoperit cu aur curat.

18. Scaunul acesta de domnie avea șase trepte, și un așternut pentru picioare, de aur, care se ținea de scaunul de domnie; de fiecare parte a scaunului erau răzămători, lingă răzămători erau doi lei,

19. și pe cele șase trepte, de o parte și de alta, erau doisprezece lei. Așa ceva nu s'a făcut pentru nici o împărăție.

20. Toate paharele împăratului Solomon erau de aur, și toate vasele din casa pădurii Libanului erau de aur curat. Nu era nimic de argint: argintului nu i se dădea niciun preț, pe vremea lui Solomon.

21. Căci împăratul avea corăbii din Tarsis cari călătoreau cu slujitorii lui Hiram; și la fiecare trei ani veneau

corăbiile din Tarsis, aducînd aur și argint, fildeș, maimuțe și păuni.

22. Împăratul Solomon a întrecut pe toți împărații pămîntului prin bogățiile și înțelepciunea lui.

23. Toți împărații pămîntului căutau să vadă pe Solomon, ca să audă înțelepciunea pe care o pusese Dumnezeu în inima lui.

24. Și fiecare din ei își aducea darul lui, lucruri de argint și lucruri de aur, haine, arme, mironenii, cai și cătîri; așa era în fiecare an.

25. Solomon * avea patru mii de iesle pentru caii dela carăle lui, și douăsprezece mii de călăreți pe cari i-a așezat în cetățile unde își ținea carăle și la Ierusalim lingă împărat.

* 1 Reg. 4. 26; 10. 26, Cap. 1. 14.

26. El stăpînea * peste toți împărații, dela Riu ** pînă la țara Filistenilor și pînă la hotarul Egiptului.

* 1 Reg. 4. 21. ** Fac. 15. 18. Ps. 72. 8.

27. Împăratul * a făcut argintul tot așa de obicinuit la Ierusalim ca pietrele, și cedrii tot atît de mulți ca smochinii sălbatici, cari cresc pe cîmpie.

* 1 Reg. 10. 27. Cap. 1. 16.

28. Din Egipt și din toate țările se aduceau * cai pentru Solomon.

* 1 Reg. 10. 28. Cap. 1. 16.

Moartea lui Solomon.

29. Celelalte * fapte ale lui Solomon, cele dintîi și cele depe urmă, nu sînt scrise oare în Cartea proorocului Natan, în proorocia lui Ahia ** din Silo, și în descoperirile proorocului Țeodo despre Ieroboam, fiul lui Nebat?

* 1 Reg. 11. 41. ** 1 Reg. 11. 29. † Cap. 12. 15; 13. 22.

30. Solomon * a domnit patruzeci de ani la Ierusalim peste tot Israelul.

* 1 Reg. 11. 42, 43.

31. Apoi Solomon a adormit cu părintîii lui, și l-au îngropat în cetatea tatălui său David. Și, în locul lui, a domnit fiul său Roboam.

ISTORIA

IMPĂRĂȚIEI LUI IUDA, DELA DESBINARE PÎNĂ LA ROBIE.

(Capitolele 10—36. Ieremia 25. 4—11.)

Desbinarea împărăției.

10 1. Roboam * s'a dus la Sihem, căci tot Israelul venise la Sihem să-l facă împărat.

* 1 Reg. 12. 1, etc.

2. Cînd a auzit lucrul acesta, Iero-boam, fiul lui Nebat, era în Egipt,

460

unde * fugise de împăratul Solomon; și s'a întors din Egipt.

3. Au trimis să-l cheme. Atunci Ieroboam și tot Israelul au venit la Roboam și i-au vorbit așa:

4. „Tatăl tău ne-a îngreuiat jugul: acum ușurează această aspră robie și jugul greu pe care l-a pus peste noi tatăl tău. Și îți vom sluji.”

5. El le-a zis: „Întoarceți-vă la mine după trei zile.” Și poporul a plecat.

6. Împăratul Roboam a întrebat pe bătrînii cari fuseseră cu tatăl său Solomon, în timpul vieții lui, și a zis: „Ce mă sfătuiți să răspund poporului acestuia?”

7. Și iată ce i-au zis ei: „Dacă vei fi bun cu poporul acesta, dacă-i vei primi bine, și dacă le vei vorbi cu bunăvoință, îți vor sluji pe vecie.”

8. Dar Roboam a lăsat sfatul pe care i-l dădeau bătrînii, și a întrebat pe tinerii cari crescuseră cu el și cari-l înconjurau.

9. El le-a zis: „Ce mă sfătuiți să răspund poporului acestuia care-mi vorbește astfel: „Ușurează jugul pe care l-a pus tatăl tău peste noi?”

10. Și iată ce i-au zis tinerii cari crescuseră cu el: „Așa să vorbești poporului acestuia care ți-a vorbit așa: „Tatăl tău ne-a îngreuiat jugul, iar tu ușurează-ni-l!” să le vorbești așa: „Degetul meu cel mic este mai gros decît coapsele tatălui meu.”

11. Acum, tatăl meu a pus peste voi un jug greu, dar eu îl voi face și mai greu: tatăl meu v'a pedepsit cu bice, dar eu vă voi pedepsi cu scorpioane.”

12. Ieroboam și tot poporul au venit la Roboam a treia zi, după cum le spusese împăratul: „Întoarceți-vă la mine peste trei zile.”

13. Împăratul le-a răspuns aspru. Împăratul Roboam a lăsat sfatul bătrînilor,

14. și le-a vorbit așa, după sfatul tinerilor: „Tatăl meu v'a îngreuiat jugul, dar eu îl voi îngreui și mai mult; tatăl meu v'a pedepsit cu bice, dar eu vă voi pedepsi cu scorpioane.”

15. Astfel împăratul n'a ascultat pe popor: căci * așa rînduise Dumnezeu, în vederea împlinirii cuvîntului, pe care-l spusese Domnul prin Ahia * din Silo lui Ieroboam, fiul lui Nebat.

16. Cînd a văzut tot Israelul că împăratul nu-l ascultă, poporul a răspuns

împăratului: „Ce parte avem noi cu David? Noi n'avem nicio moștenire cu fiul lui Isai! La corturile tale, Israele! Acum, vezi-ți de casă, Davide!”

17. Copiii lui Israel, care locuiau în cetățile lui Iuda, au fost singurii peste cari a domnit Roboam.

18. Atunci împăratul Roboam a trimis pe Hadoram, care era mai mare peste dări. Hadoram a fost împroșcat cu pietre de copiii lui Israel, și a murit. Și împăratul Roboam s'a * grăbit și s'a suit într'un car, ca să fugă la Ierusalim.

19. Astfel s'a deslipit Israel de casa lui David pînă în ziua de azi.

Măsurile luate de Roboam.

11. Roboam, venind * la Ierusalim, a strîns casa lui Iuda și a lui Beniamin, o sută optzeci de mii de oameni de frunte, buni pentru război, ca să lupte împotriva lui Israel și să-l aducă iarăș sub stăpînirea lui Roboam.

2. Dar cuvîntul Domnului a vorbit astfel lui Șemaia *, omul lui Dumnezeu:

3. „Vorbește lui Roboam, fiul lui Solomon, împăratul lui Iuda, și întregului Israel din Iuda și din Beniamin. Și spune-le:

4. „Așa vorbește Domnul: „Să nu vă suiți și să nu faceți război împotriva fraților voștri! Fiecare din voi să se întoarcă acasă, căci dela Mine s'a întimplat lucrul acesta.” Ei au ascultat de cuvintele Domnului, s'au întors acasă, și nu s'au mai dus împotriva lui Ieroboam.

5. Roboam a locuit la Ierusalim, și a zidit cetăți întărite în Iuda.

6. A zidit Betleemul, Etamul, Tecoa,

7. Bet-Tur, Soco, Adulam,

8. Gat, Mareșă, Zif,

9. Adoraim, Lachis, Azeca,

10. Torea, Aialon și Hebronul, cari erau în Iuda și în Beniamin, și a făcut din ele niște cetăți întărite.

11. Le-a întărit, a pus în ele căpitani și magazii de bucate, de untdelemn și vin.

12. A pus în fiecare din aceste cetăți scuturi și sulite, și le-a făcut foarte tari. Iuda și Beniamin erau ai lui.

13. Preoții și Leviții, cari se aflau în tot Israelul, și-au părăsit locuințele și s'au dus la el;

* 1 Reg. 11. 40.

* 1 Reg. 12. 19.

* 1 Reg. 12. 21, etc.

* Cap. 12. 15.

* 1 Sam. 2. 25, 1 Reg. 12. 16, 24. * 1 Reg. 11. 29.

14. căci Leviții și-au părăsit * ținuturile și moșiile și au venit în Iuda și în Ierusalim, pentru că le roboam ** și fiii săi i-au împedecat să-și împlinescă slujbele ca preoți ai Domnului.

* Num. 35: 2. ** Cap. 13: 9.

15. Ieroboam a pus * preoți pentru înălțimile, pentru tapii ** și pentru vitetii * pe cari îi făcuse.

* 1 Reg. 12: 31; 13: 34; 14: 9. ** Osea 13: 2. *** Lev. 17: 7. 1 Cor. 10: 20. † 1 Reg. 12: 28.

16. Aceia din toate semințiile lui Israel, cari aveau pe inimă să caute pe Domnul, Dumnezeul lui Israel, au urmat * pe Leviți la Ierusalim, ca să jertfească Domnului, Dumnezeului părinților lor.

* Cap. 15: 9; 30: 11, 18.

17. Ei au dat astfel tărie * împărăției lui Iuda, și au întărit pe Roboam, fiul lui Solomon, timp de trei ani; căci trei ani au umblat în calea lui David și a lui Solomon.

* Cap. 12: 1.

Nevestele și copiii lui Roboam.

18. Roboam a luat de nevastă pe Mahalat, fata lui Ierimot, fiul lui David și al Abihailei, fata lui Eliab, fiul lui Isai.

19. Ea i-a născut fii pe: Ieuș, Șemaria și Zaham.

20. După ea, a luat pe Maaca *, fata lui Absalom. Ea i-a născut pe Abia, pe Atai, pe Ziza și pe Șelomit.

* 1 Reg. 15: 2. Cap. 13: 2.

21. Roboam iubea pe Maaca, fata lui Absalom, mai mult de cât pe toate nevestele și țiitoarele lui; căci a avut optsprezece neveste și șasezeci de țiitoare, și a născut douăzeci și opt de fii și șasezeci de fete.

22. Roboam a dat cel dintâi loc lui Abia, fiul Maachei, și i-a pus * căpetenie peste frații lui, căci voia să-l facă împărat.

* Deut. 21: 15, 16, 17.

23. El a lucrat cu minte, împrăștiind pe toți fiii săi în toate ținuturile lui Iuda și lui Beniamin, în toate cetățile întărite; le-a dat de mîncare din belșug, și le-a căutat o mulțime de neveste.

Năvălirea lui Șişac.

12 1. Cînd * s'a întărit Roboam în domnie și a căpătat putere, a părăsit ** legea Domnului, și tot Israelul a părăsit-o împreună cu el.

* Cap. 11: 17. ** 1 Reg. 14: 22, 23, 24.

2. În al cincilea * an al domniei lui Roboam, Șişac, împăratul Egiptului, s'a suit împotriva Ierusalimului, pen-

trucă păcătuiseră împotriva Domnului.

* 1 Reg. 14: 24, 25.

3. Avea o mie două sute de cară și șasezeci de mii de călăreți; și împreună cu el a venit din Egipt un popor fără număr, dintre Libieni *, Su-chieni și Etiopieni.

* Cap. 16: 8.

4. A luat cetățile întărite ale lui Iuda, și a ajuns pînă la Ierusalim.

5. Atunci prorocul * Șemaia s'a dus la Roboam și la căpeteniile lui Iuda, cari se adunaseră în Ierusalim, la apropierea lui Șişac, și le-a zis: „Așa vorbește Domnul: „Voi * M'ați părăsit; vă părăsesc și Eu, și vă dau în minile lui Șişac.”

* Cap. 11: 2. ** Cap. 15: 2.

6. Căpeteniile lui Israel și împăratul s'au smerit *, și au zis: „Domnul este * drept!”

* Iac. 4: 10. ** Exod. 9: 27.

7. Și cînd a văzut Domnul că s'au smerit, cuvîntul Domnului a * vorbit astfel lui Șemaia: „S'au smerit, nu-i voi nimici, nu voi zăbovi să le vin în ajutor, și minia Mea nu va veni asupra Ierusalimului prin Șişac;”

* 1 Reg. 21: 28, 29.

8. dar îi vor fi supuși *, și vor ști ce înseamnă să-Mi slujească Mie ** sau să slujească împărățiilor altor țări.”

* Isa. 26: 13. ** Deut. 28: 47, 48.

9. Șişac, împăratul Egiptului, s'a suit * împotriva Ierusalimului. A luat vistierile Casei Domnului și vistierile casei împăratului, a luat tot. A luat scuturile de aur pe cari le făcuse ** Solomon.

* 1 Reg. 14: 25, 26. ** 1 Reg. 10: 16, 17. (Cap. 9: 15, 16.

10. Împăratul Roboam a făcut în locul lor niște scuturi de aramă, și le-a dat în grija căpeteniilor * alergătorilor, cari păzeau intrarea casei împăratului.

* 2 Sam. 8: 18.

11. Oricîtorii se ducea împăratul la Casa Domnului, alergătorii veneau și le purtau înaintea lui; apoi le aduceau iarăși în odaia alergătorilor.

12. Pentru că Roboam se smerise, Domnul Și-a abătut minia dela el, și nu l-a nimicit de tot. Și tot mai era ceva bun în Iuda.

13. Împăratul Roboam s'a întărit în Ierusalim și a domnit. Avea patruzeci și unu * de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit șaptesprezece ani la Ierusalim, cetatea ** pe care o alesese Domnul din toate semințiile lui Israel, ca să-și pună Numele în ea. Mamă-sa se numea Naama, Amonita.

* 1 Reg. 14: 21. ** Cap. 6: 6.

14. El a făcut lucruri rele, pentru că nu și-a pus inima să caute pe Domnul.

15. Faptele lui Roboam, cele dintii și cele depe urmă, nu sînt scrise oare în cartea prorocului Șemaia, și a prorocului Ido*, în cărțile spițelor de neam?

Totdeauna a fost război** între Roboam și Ieroboam.

*Cap. 9. 29; 13. 22. **1 Reg. 14. 50.

16. Roboam a adormit cu părinții săi, și a fost îngropat în cetatea lui David. Și, în locul lui, a domnit fiul său Abia*.

*1 Reg. 14. 31.

Abia, împăratul lui Iuda.

13 1. În* al optsprezecelea an al domniei lui Ieroboam, peste Iuda a început să domnească Abia.

*1 Reg. 15. 1, etc.

2. El a domnit trei ani la Ierusalim. Mamă-sa se numea Micaia*, fata lui Uriel, din Ghibea. Între Abia și Ieroboam a fost război.

*Cap. 11. 20.

3. Abia a început lupta cu o oaste de războinici viteji, patrusute de mii de oameni aleși; și Ieroboam s'a înșiruit de bătaie împotriva lui cu opt sute de mii de oameni aleși, războinici viteji.

4. Depe virful muntelui Temaraim*, care face parte din muntele lui Efraim, Abia s'a sculat și a zis: „Ascultă-mă, Ieroboame, și tot Israelul!

*10s. 18. 22.

5. Nu trebuie oare să știți că Domnul, Dumnezeuul lui Israel, a dat* pe vecie domnia peste Israel lui David și fiilor lui printr'un legămint** care nu se poate călca?

*2Sam. 7. 12, 13, 16. **Num. 18. 19.

6. Dar Ieroboam, fiul lui Nebat, slujitorul lui Solomon, fiul lui David, s'a sculat* și s'a răzvrătit împotriva stăpînului său.

*1 Reg. 11. 26; 12. 20.

7. Niște oameni* de nimic, oameni răi, s'au strîns la el și s'au împotrivit lui Roboam, fiul lui Solomon. Roboam era tînar și fricos, și nu putea să li se împotrivească.

*Jude. 9. 4.

8. Și acum, voi credeți că puteți ieși biruitori asupra împărăției Domnului, care este în minile fiilor lui David; și voi sinteți o mare mulțime, și aveți cu voi viteji de aur pe cari vi i-a făcut* Ieroboam ca dumnezei.

*1 Reg. 12. 28; 14. 9. Osea 8. 6.

9. N'ați* îndepărtat voi pe preoții Domnului, pe fiii lui Aaron și pe Leviți, și nu v'ați făcut voi preoți ca și popoarele celorlalte țări? Oricine** venea cu un vitel și șapte ber-

beci, ca să fie sfințit, se făcea preot al celui ce nu este Dumnezeu.

*Cap. 11. 14, 15. **Exod. 28. 3.

10. Dar cît despre noi, Domnul este Dumnezeuul nostru, și noi nu L-am părăsit, preoții din slujba Domnului sînt fiii ai lui Aaron, și Leviții stau și își implinesc slujbele.

11. Noi aducem* în fiecare dimineață și în fiecare seară arderi de tot Domnului, ardem tămii mirositoare, punem pinile** pentru punerea înaintea Domnului pe masa cea curată, și aprindem† în fiecare seară sfeșnicul de aur cu candelile lui; căci păzim poruncile Domnului, Dumnezeului nostru. Dar voi L-ați părăsit.

*Cap. 2. 4. **Lev. 24. 6. †Exod. 27. 20, 21. Lev. 24. 2, 3.

12. Iată că Dumnezeu și preoții Lui* sînt cu noi, în fruntea noastră, și avem și trîmbițele răsunătoare ca să sunăm din ele împotriva voastră. Copiii ai lui Israel! nu faceți** război împotriva Domnului, Dumnezeului părinților voștri, căci nu veți avea nicio izbîndă!

*Num. 10. 8. **Popl. 5. 3.

13. Ieroboam i-a luat pe din apoi, cu ajutorul unor oameni puși la pîndă, așa că oștile lui erau în fața lui Iuda, iar cei ce stăteau la pîndă erau înăpoia lor.

14. Cei din Iuda, întorcîndu-se, au avut de luptat înainte și înapoi. Au strigat către Domnul, și preoții au sunat din trîmbițe.

15. Oamenii lui Iuda au scos un strigăt de război și, la strigătul de război al oamenilor lui Iuda, Domnul a lovit* pe Ieroboam și pe tot Israelul dinaintea lui Abia și a lui Iuda.

*Cap. 14. 12.

16. Copiii lui Israel au fugit dinaintea lui Iuda, și Dumnezeu i-a dat în minile lui.

17. Abia și poporul lui le-au pricinuit o mare înfrîngere, și cinci sute de mii de oameni aleși au căzut morți printre cei din Israel.

18. Copiii lui Israel au fost smeriți în vremea aceea, și copiii lui Iuda au cîștigat biruința, pentru că se sprijiniseră* pe Domnul, Dumnezeul părinților lor.

*1 Cron. 5. 20. Ps. 2. 3.

19. Abia a urmărit pe Ieroboam și i-a luat cetăți: Betelul cu satele lui, leșana cu satele ei, și Efronul* cu satele lui.

*10s. 15. 9.

20. Ieroboam n'a mai avut putere pe vremea lui Abia, și Domnul l-a* lovit și a** murit.

*1 Sam. 25. 38. **1 Reg. 14. 30.

21. Dar Abia a ajuns puternic; a avut patrusprezece neveste, și a născut douăzeci și doi de fii și șasesprezece fete.

22. Celelalte fapte ale lui Abia, ce a făcut și ce a spus el, sint scrise în cartea proorocului Ido*.

* Cap. 12, 15.

14 1. Abia a adormit cu părinții lui, și a fost îngropat în cetatea lui David. Și, în locul lui, a domnit fiul său Asa. Pe vremea lui, țara a avut odihnă zece ani.

Asa, împăratul lui Iuda.

2. Asa* a făcut ce este bine și plăcut înaintea Domnului, Dumnezeului său.

* 1 Reg. 15, 8, etc.

3. A îndepărtat altarele dumnezeilor străini și înălțimile*, a sfăișmat** stilpii idolești și a tăiat† Astarteele.

* 1 Reg. 15, 14. Cap. 15, 17. † Exod. 34, 13. † 1 Reg. 11, 7.

4. A poruncit lui Iuda să caute pe Domnul, Dumnezeul părinților săi, și să împlinescă legea și poruncile.

5. A îndepărtat din toate cetățile lui Iuda înălțimile și stilpii închinăți soarelui. Și împărăția a avut pace supt el.

6. A zidit cetăți întărite în Iuda; căci țara a fost liniștită, și împotriva lui n'a fost război în anii aceia, pentrucă Domnul i-a dat odihnă.

7. El a zis lui Iuda: „Să zidim aceste cetăți, și să le înconjurăm cu ziduri, cu turnuri, cu porți și cu zăvoare; țara este încă a noastră, căci am căutat pe Domnul, Dumnezeul nostru. L-am căutat, și El ne-a dat odihnă de toate părțile.“ Au zidit dar, și au izbutit.

8. Asa avea o oștire de trei sute de mii de oameni din Iuda, cari purtau scut și sulită, și două sute optzeci de mii din Beniamin, cari purtau scut și trăgeau cu arcul, toți oameni viteji.

Asa biruiește pe Etiopieni.

9. Zerah*, Etiopianul, a ieșit împotriva lor cu o oștire de un milion de oameni și trei sute de cară, și a înaintat până la Mareșa**.

* Cap. 16, 8. ** 1os. 15, 44.

10. Asa a mers înaintea lui, și s'au înșiruit de bătaie în valea Tefata, lângă Mareșa.

11. Asa* a chemat pe Domnul, Dumnezeul lui, și a zis: „Doamne, numai Tu poți veni în ajutor** celui slab ca și celui tare: vino în ajutorul nostru, Doamne Dumnezeul nostru! Căci pe Tine ne sprijinim, și în Numele Tău†

am venit împotriva acestei mulțimi. Doamne, Tu ești Dumnezeul nostru: să nu iasă biruitor omul împotriva Ta!“

* Exod. 14, 10. Cap. 13, 14. Ps. 22, 5. * 1 Sam. 14, 6. † 1 Sam. 17, 45. Prov. 18, 10.

12. Domnul a lovit* pe Etiopieni dinaintea lui Asa și dinaintea lui Iuda, și Etiopienii au luat-o la fugă.

* Cap. 13, 15.

13. Asa și poporul care era cu el i-a urmărit până la Gherar*, și Etiopienii au căzut fără să-și poată scăpa viața, căci au fost nimiciți de Domnul și de oștirea Lui. Asa și poporul lui au făcut o pradă mare;

* Fac. 10, 19; 20, 1.

14. au bătut toate cetățile din împrejurimile Gherarului, căci groaza* Domnului căzuse peste ele, și au jăfuit toate cetățile, a căror pradă era mare.

* Fac. 35, 5. Cap. 17, 10.

15. Au lovit și corturile turmelor, și au luat cu ei o mare mulțime de oi și de cămile. Apoi s'au întors la Ierusalim.

Cuvîntul lui Dumnezeu către Asa.

15 1. Duhul* lui Dumnezeu a venit peste Azaria, fiul lui Oded,

* Num. 24, 2. Judec. 3, 10. Cap. 30, 14; 24, 20.

2. și Azaria s'a dus înaintea lui Asa, și i-a zis: „Ascultați-mă, Asa, și tot Iuda și Beniamin! Domnul* este cu voi cînd sinteți cu El; dacă-L** căutați, El veți găsi; iar dacă-L† părăsiți, și El vă va părăsi.“

* Iac. 4, 8. ** Vers. 4, 16. † 1 Cron. 28, 9. Cap. 34, 12, 13. 1er. 29, 13. Mat. 7, 7. † Cap. 24, 20.

3. Multă vreme* Israel a fost fără Dumnezeu cel adevărat, fără** preot care să învețe pe oameni, și fără lege.

* Osea 3, 4. ** Lev. 10, 11.

4. Dar în mijlocul strîmtorării lor s'au întors* la Domnul, Dumnezeul lui Israel, L-au căutat, și L-au găsit.

* Deut. 4, 29.

5. În vremile* acelea, nu era liniște pentru cei ce se duceau și veneau, căci erau mari turburări printre toți locuitorii țării;

* Judec. 5, 6.

6. un* popor se bătea împotriva altui popor, o cetate împotriva altei cetăți, pentrucă Dumnezeu le turbura cu tot felul de strîmtorări:

* Mat. 24, 7.

7. voi dar, întăriți-vă, și nu lăsați să vă slăbească minile, căci faptele voastre vor avea o răsplată.“

Rîvnă lui Asa.

8. Dupăce a auzit aceste cuvinte și proorocia lui Oded, proorocul, Asa s'a întărit și a îndepărtat uriciunile din

464

toată țara lui Iuda și Benjamin și din cetățile pe* cari le luase în muntele lui Efraim, și a înnoit altarul Domnului care era înaintea pridvorului Domnului.^{o Cap. 13. 19.}

9. A strins pe tot Iuda și Benjamin, și pe cei din Efraim, din Manase și din Simeon, cari locuiau* printre ei, căci un mare număr dintre oamenii lui Israel au trecut la el cînd au văzut că Domnul, Dumnezeul lui, era cu el.^{o Cap. 11. 16.}

10. S'au adunat la Ierusalim în luna a treia a anului al cincisprezecelea al domniei lui Asa. În ziua aceasta,

11. au* jerfit Domnulul, din prada** pe care o aduseseră: șapte sute de boi și șapte mii de oi.^{o Cap. 14. 15. o Cap. 14. 13.}

12. Au făcut* legămînt să caute pe Domnul, Dumnezeul părinților lor, din toată inima și din tot sufletul lor;^{o 2 Reg. 23. 3. Cap. 34. 31. Neem. 10. 29.}

13. și oricine* nu căuta pe Domnul, Dumnezeul lui Israel, trebuia** omorît, fie mic fie mare, fie bărbat fie femeie.^{o Exod. 22. 20. o Deut. 13. 5, 9, 15.}

14. Au jurat credință Domnului, cu glas tare, cu strigăte de bucurie, și cu sunet de trîmbițe și de buciume;

15. tot Iuda s'a bucurat de jurămîntul acesta, căci juraseră din toată inima lor, căutaseră pe Domnul de bună voia* lor, și-L găsiseră. Și Domnul le-a datodihnă de jur împrejur.^{o Vers. 2.}

16. Împăratul Asa n'a lăsat nici chiar pe mamă-sa Maaca* să mai fie împărăteasă, pentrucă făcuse un idol Astartei. Asa i-a dărimat idolul, pe care l-a făcut praf, și l-a ars lingă piriul Chedron.^{o 1 Reg. 15. 13.}

17. Dar înălțimile* tot n'au fost îndepărtate din Israel, măcar că inima lui Asa fîst în totul a Domnului în tot timpul vieții lui.^{o Cap. 14. 3, 5. 1 Reg. 15. 14 etc.}

18. A pus în Casa lui Dumnezeu lucrurile închinat Domnului de tatăl său și de el însuși: argint, aur și vase.

19. N'a fost niciun război pînă la al treizeci și cincilea an al domniei lui Asa.

Asa face legămînt cu împăratul Siriei.

16 1. În al treizeci și șaselea an al domniei lui Asa, Bașa*, împăratul lui Israel, s'a suit împotriva lui Iuda; și a întărit Rama, ca să** nu lase pe ai lui Asa, împăratul lui Iuda, să iasă și să intre.^{o 1 Reg. 15. 17. etc. o Cap. 15. 9.}

2. Asa a scos argint și aur din vistiriile Casei Domnului și ale casei împăratului, și a trimis soli la Ben-Hadad, împăratul Siriei, care locuia la Damasc. Și a pus să-i spună:

3. „Să fie un legămînt între mine și tine, cum a fost unul între tatăl meu și tatăl tău. Iată, îți trimet argint și aur. Du-te, și rupe legămîntul tău cu Bașa, împăratul lui Israel, ca să se depărteze dela mine.“

4. Ben-Hadad a ascultat pe împăratul Asa; a trimis pe căpeteniile oștirii sale împotriva cetăților lui Israel, și a udat bătut Lionul, Dan, Abel-Maim, și toate locurile pentru merinde din cetățile lui Neftali.

5. Cînd a auzit Bașa, a încetat să mai întărească Rama, și a pus capul lucrărilor sale.

6. Împăratul Asa a pus pe tot Iuda să ridice pietrele și lemnele, pe cari le întrebuița Bașa la întărirea Ramei, și le-a întrebuițat la întărirea Ghebei și Mițpei.

Mustrearea lui Asa.

7. În vremea aceea, Hanani*, văzătorul, s'a dus la Asa, împăratul lui Iuda, și i-a zis: „Pentrucă** te-ai sprijinit pe împăratul Siriei, și nu te-ai sprijinit pe Domnul, Dumnezeul tău, de aceea a scăpat oastea împăratului Siriei din minile tale.“

^{o 1 Reg. 16. 1. Cap. 19. 2. o Isa. 31. 1. 1er. 47. 1.}

8. Etiopienii* și Libienii** nu călătauau oare o oaste mare, cu o mulțime de cară și călărați? Și totuși Domnul i-a dat în minile tale, pentrucă te sprijinisei pe El.^{o Cap. 14. 9. o Cap. 12. 3.}

9. Căci Domnul își întinde* privirile peste tot pămîntul, ca să sprijinească pe aceia a căror inimă este întreagă a Lui. Ai lucrat ca un** nebul în privința aceasta, căci deacum vei avea războaie.“^{o 1ov. 34. 21. Prov. 6. 21; 15. 3. 1er. 16. 1; 32. 19. Zah. 4. 10. o 1 Sam. 13. 13. o 1 Reg. 15. 32.}

10. Asa s'a miniat pe văzător, și l-a pus la închisoare, pentrucă era infuriat împotriva lui. Tot în același timp Asa a apăsă și pe unii din popor.

^{o Cap. 18. 26. 1er. 20. 2. Mal. 1. 1.}

11. Faptele* lui Asa, cele dinții și cele depe urmă, sînt scrise în cartea împăraților lui Iuda și Israel.^{o 1 Reg. 15. 25.}

12. În al treizeci și nouălea an al domniei sale, Asa s'a îmbolnăvit de picioare așa încît avea mari dureri:

chiar în timpul boalei lui, n'a * căutat pe Domnul, ci a întrebat pe doftori.

☞ 1er. 17. 6.

13. Așa a adormit * cu părintii săi, și a murit în al patruzeci și unulea an al domniei lui;

☞ 1 Reg. 15. 24.

14. I-au îngropat în mormintul pe care și-l săpase în cetatea lui David. L-au culcat pe un pat pe care-l umpluseră cu mirodenii*, și mirosuri pregătite după meșteșugul celui ce pregătește mirul, și au ars** în cinstea lui foarte multe mirodenii.

☞ Fac. 50. 2.

Murc. 16. 1. Ion. 19. 20, 40. ☞ Cyp. 21. 19. Ter. 34. 6.

Iosafat, împăratul lui Iuda.

17. 1. În locul lui a domnit fiul său Iosafat*. El s'a întărit împotriva lui Israel:

☞ 1 Reg. 15. 24.

2. a pus oști în toate cetățile întărite ale lui Iuda, și a rinduit căpetenii în țara lui Iuda și în cetățile lui Efraim, pecarile luase* tatăl său Asa.

☞ Cap. 15. 8.

3. Domnul a fost cu Iosafat, pentru că a umblat în cele dintii căi ale tatălui său David, și n'a căutat pe Baali;

4. căci a alergat la Dumnezeu tatălui său, și a urmat poruncile lui, fără să facă * ce făcea Israel.

* 1 Reg. 12. 28.

5. Domnul a întărit domnia în minile lui Iosafat, căruia tot Iuda îi aducea daruri*. Și a avut** o mulțime de bogății și slavă.

☞ 1 Sam. 10. 27. 1 Reg. 10. 25. ☞ 1 Reg. 10. 27. Cap. 18. 1.

6. Inima lui s'a întărit din ce în ce în căile Domnului, și a îndepărtat* din Iuda chiar și înălțimile și idolii.

1 Reg. 22. 43. Cap. 15. 17; 19. 3; 20. 33.

7. În al treilea an al domniei lui, a însărcinat pe căpeteniile sale Ben-Hail, Obadia, Zaharia, Netaneel și Mica, să se ducă* să învețe pe oameni în cetățile lui Iuda.

☞ Cap. 15. 8.

8. A trimis cu ei pe Leviții Șemaia, Netania, Zebadia, Asael, Șemiramot, Ionatan, Adonia, Tobia și Tob-Adonia, Leviți, și pe preoții Elișama și Ioram.

9. Ei* au învățat pe oameni în Iuda, avind cu ei cartea legii Domnului. Au străbătut toate cetățile lui Iuda, și au învățat pe oameni în mijlocul poporului.

☞ Cap. 35. 3. Neem. 8. 7.

10. Groaza* Domnului a apucat toate împărățiile țărilor dimprejurul lui Iuda, și n'au făcut război împotriva lui Iosafat.

☞ Fac. 35. 5.

11. Niște Filistenii* au adus lui Iosafat daruri și un bir în argint; și Ara-

bii i-au adus și ei vite, șapte mii șapte sute de berbeci și șapte mii șapte sute de țapi.

☞ 2 Sam. 8. 2.

12. Iosafat se ridicase la cea mai înaltă treaptă de mărire. A zidit în Iuda cetății și cetăți pentru merinde.

13. A strâns multe merinde în cetățile lui Iuda, și avea la Ierusalim o ceată de oameni viteji ca ostași.

14. Iată numărul lor, după casele părinților lor.

Din Iuda, căpetenii peste o mie: Adna, căpetenia, cu trei sute de mii de viteji;

15. după el, Iohanan, căpetenia, cu două sute optzeci de mii de oameni;

16. după el, Amasia, fiul lui Zicri, care se predase* de bunăvoie Domnului, cu două sute de mii de viteji.

☞ Jude. 5. 2, 10.

17. Din Beniamin: Eliada, om viteaz, cu două sute de mii de oameni înarmați cu arc și cu scut,

18. și după el, Zozabad, cu o sută optzeci de mii de oameni înarmați pentru război.

19. Aceștia sint cei ce erau în slujba împăratului, afară de aceia* pe cari îi pusese împăratul în toate cetățile întărite ale lui Iuda.

☞ Vers. 2.

Ahab și Iosafat împotriva Sirienilor.

18. 1. Iosafat a avut* bogății și slavă din belșug, și s'a încusrit** cu Ahab.

☞ Cap. 17. 5. ☞ 2 Reg. 8. 18.

2. După cițiva* ani, s'a pogorît la Ahab în Samaria. Ahab a tăiat pentru el și pentru poporul care era cu el un mare număr de oi și boi, și l-a rugat să se suie la Ramot din Galaad.

☞ 1 Reg. 22. 2, etc.

3. Ahab, împăratul lui Israel, a zis lui Iosafat, împăratul lui Iuda: „Vrei să vii cu mine la Ramot în Galaad?” Iosafat i-a răspuns: „Eu ca tine, și poporul meu ca poporul tău, vom merge la luptă împotriva lui cu tine.”

4. Apoi Iosafat a zis împăratului lui Israel: „Întreabă* acum, te rog, cuvântul Domnului.”

☞ 1 Sam. 23. 2, 4, 9. 2 Sam. 2. 1.

5. Împăratul lui Israel a strâns pe prooroci, în număr de patru sute, și le-a zis: „Să ne ducem la luptă împotriva Ramotului din Galaad, sau să-mi văd de treabă?” Și ei au răspuns: „Suie-te, și Dumnezeu o va da în minile împăratului.”

6. Dar Iosafat a zis: „Nu mai este

aici nici un prooroc al Domnului, prin care să-L putem întreba?"

7. Împăratul lui Israel a răspuns lui Iosafat: „Mai este un om prin care am putea să întrebăm pe Domnul; dar îl urăsc, căci nu-mi proorocește nimic bun, nu proorocește niciodată decât rău: este Mica, fiul lui Imla." Şi Iosafat a zis: „Să nu vorbească așa împăratul!"

8. Atunci împăratul lui Israel a chemat un dregător, şi i-a zis: „Trimete să vină îndată Mica, fiul lui Imla."

9. Împăratul lui Israel şi Iosafat, împăratul lui Iuda, şedeau fiecare pe scaunul lui de domnie, îmbrăcaţi cu hainele lor împărăteşti; şedeau în locul de la intrarea porţii Samariei. Şi toţi proorocii prooroceau înaintea lor.

10. Zedechia, fiul lui Chenaana, îşi făcuse nişte coarne de fer, şi a zis: „Aşa vorbeşte Domnul: „Cu aceste coarne, vei bate pe Sirieni pînă îi vei nimici."

11. Şi toţi proorocii au proorocit la fel, zicînd: „Suie-te la Ramot în Galaad, căci vei avea izbîndă şi Domnul o va da în minile împăratului."

12. Solul care se dusesese să cheme pe Mica, i-a vorbit așa: „Iată, proorocii cu un gînd proorocesc de bine împăratului; cuvîntul tău să fie dar ca şi cuvîntul fiecăruia din ei! Vesteşte de bine!"

13. Mica a răspuns: „Viu este Domnul¹ că voi vesti* ce va spune Dumnezeu meu."

* Num. 22.18, 20, 35; 23.12, 26; 24.13. 1Reg. 22.14.

14. Cînd a venit la împărat, împăratul i-a zis: „Mica, să ne ducem la luptă împotriva Ramotului din Galaad, sau să-mi văd de treabă?" El a răspuns: „Suiţi-vă! Căci veţi avea izbîndă, şi vor fi daţi în minile voastre."

15. Şi împăratul i-a zis: „De cite ori va trebui să te pun să juri că nu-mi vei spune decât adevărul în Numele Domnului?"

16. Mica a răspuns: „Văd tot Israelul risipit pe munţi, ca nişte oi cari n'au păstor; şi Domnul a zis: „Oamenii aceştia n'au stăpin, fiecare să se întoarcă în pace acasă!"

17. Împăratul lui Israel a zis lui Iosafat: „Nu ţi-am spus eu? El nu-mi prooroceşte nimic bun, nu-mi prooroceşte decât rău."

18. Şi Mica a zis: „Ascultaţi dar cu-

1. Sau: Pe viaa Domnului...

vîntul Domnului! Am văzut pe Domnul stînd pe scaunul Său de domnie, şi toată oastea cerurilor stînd la dreapta şi la stînga Lui.

19. Şi Domnul a zis: „Cine va amăgi pe Ahab, împăratul lui Israel, ca să se suie la Ramot în Galaad şi să pearsă altul într'altul.

20. Şi un duh* a venit şi s'a înfăţişat înaintea Domnului, şi a zis: „Eu îl voi amăgi." Domnul i-a zis: „Cum?"

21. „Voi ieşi," a răspuns el, ^{10v.14.} „Şi voi fi un duh de minciună în gura tuturor proorocilor lui." Domnul a zis: „Il vei amăgi, şi vei izbuti; ieşi, şi fă așa!"

22. Şi acum, iată că Domnul a pus* un duh de minciună în gura proorocilor tăi cari sînt de faţă. Dar Domnul a vorbit rău împotriva ta."

* 10v.12, 16. Isa. 19.14. Ezech. 14.9.

23. Atunci Zedechia, fiul lui Chenaana, apropiindu-se, a lovit pe Mica peste obraz, şi a zis: „Pe ce drum a ieşit duhul Domnului din mine ca să-ţi vorbească?"

* Jer. 20.2. Marc. 14.66. Fapt. 20.2.

24. Mica a răspuns: „Vei vedea în ziua cînd vei umbla, din odaie în odaie, ca să te ascunzi."

25. Împăratul lui Israel a zis: „Luaţi pe Mica, şi duceţi-l la Amon, căpetenia cetăţii, şi la Iosaf, fiul împăratului.

26. Şi spuneţi: „Aşa vorbeşte împăratul: „Băgaţi* pe omul acesta în temniţă, şi hrăniţi-l cu pinea şi cu apa întristării, pînă mă voi întoarce în pace."

* Cap. 16.10.

27. Şi Mica a zis: „Dacă te vei întoarce în pace, n'a vorbit Domnul prin mine!" Apoi a mai zis: „Voi, toate popoarele, auziţi!"

Moartea lui Ahab.

28. Împăratul lui Israel şi Iosafat, împăratul lui Iuda, s'au suit la Ramot în Galaad.

29. Împăratul lui Israel a zis lui Iosafat: „Vreau să-mi schimb hainele ca să mă duc la luptă; dar tu, îmbracă-te cu hainele tale." Şi împăratul lui Israel şi-a schimbat hainele, şi s'au dus la luptă.

30. Împăratul Siriei dăduse următoarea poruncă mai marilor peste cările lui: „Să nu vă luptaţi nici cu cel mic nici cu cel mare, ci să vă luptaţi numai cu împăratul lui Israel."

31. Cînd au zărit mai marii carălor

pe Iosafat, au zis: „Este împăratul lui Israel.“ Și l-au înconjurat ca să lupte cu el. Iosafat a scos un tipăt. Domnul i-a ajutat, și Dumnezeu i-a îndepărtat dela el.

32. Mai marii carălor, văzind că nu era împăratul lui Israel, s'au depărtat de el.

33. Atunci un om a tras cu arcul la întimplare, și a lovit pe împăratul lui Israel între încheieturile armăturii. Impăratul a zis celui ce-i mîna carul: „Întoarce, și scoate-mă din cîmpul de bătaie, căci sînt rănit.“

34. Lupta a fost înverșunată în ziua aceea. Impăratul lui Israel a stat în car, în fața Sirienilor, pînă seara, și a murit pela apusul soarelui.

Hanani mustră pe Iosafat.

19 1. Iosafat, împăratul lui Iuda, s'a întors în pace acasă la Ierusalim. 2. Iehu, fiul proorocului * Hanani, i-a ieșit înainte, și a zis împăratului Iosafat: „Cum de ai ajutat tu pe cel rău, și ai iubit** pe cei ce urăsc pe Domnul? Din pricina aceasta este miniat† Domnul pe tine.

* 1 Sam. 9.9. ** Ps. 139.21. † Cap. 32.26.

3. Dar tot se mai găsește și ceva* bun în tine, căci ai înlăturat din țară idolii, și ți-ai pus** inima să caute pe Dumnezeu.“

* Cap. 17.4, 6. Cap. 12.12. ** Cap. 90.19. Ezra 7.10.

Măsurile pentru împărțirea dreptății.

4. Iosafat a rămas la Ierusalim.

Apoi a mai făcut o călătorie prin mijlocul poporului, dela Beer-Seba, pînă la muntele lui Efraim, și i-a adus înapoi la Domnul, Dumnezeul părinților lor.

5. A pus judecători în toate cetățile întărite din țara lui Iuda, în fiecare cetate.

6. Și a zis judecătorilor: „Luați seama la ce veți face, căci nu pentru oameni* veți rosti judecăți; ci pentru Domnul**, care va fi lingă voi cînd le veți rosti.

* Deut. 1.17. ** Ps. 82.1. Eccl. 5.6.

7. Acum, frica Domnului să fie peste voi; vegheați asupra faptelor voastre, căci la Domnul*, Dumnezeul nostru, nu este nici o nelegiuire, nici nu se are** în vedere fața oamenilor, nici nu se primesc daruri.“

* Deut. 10.17. Ier. 34.19. Fap. 10.34. Rom. 2.11. Gal. 2.6. Efes. 6.9. Col. 3.25. 1 Pet. 1.17.

8. Cînd s'a întors la Ierusalim, Iosafat* a pus și aici, pentru judecățile

Domnului și pentru neînțelegeri, Leviți, preoți și căpetenii peste casele părințești ale lui Israel. * Deut. 16.18. Cap. 17.8.

9. Și iată poruncile pe cari li le-a dat: „Voi să lucrați în frica* Domnului, cu credință și curăție de inimă.

* 2 Sam. 23.3.

10. În orice* neînțelegeri, care vă va fi supusă de frații voștri, cari locuiesc în cetățile lor, și anume: cu privire la un omor, la o lege, la o poruncă, la învățătură și rînduiești, să-i lăminați, ca să nu se facă vinovați față de Domnul, și să nu izbucnească minia**. Lui peste voi† și peste frații voștri. Așa să lucrați, și nu veți fi vinovați.

* Deut. 17.8, etc. ** Num. 16.46. † Eze. 3.18.

11. Și iată că aveți în frunte pe marele preot Amaria, pentru toate treburile*. Domnului, și pe Zebadia, fiul lui Ismael, căpetenia casei lui Iuda, pentru toate treburile împăratului, și aveți înainte ca dregători pe Leviți. Întăriți-vă și lucrați, și Domnul să fie cu cel ce va face** binele!“

* 1 Cron. 26.30. ** Cap. 15.2.

Biruința lui Iosafat asupra Moabiților și Amonților.

20 1. După aceea, fiii lui Moab și fiii lui Amon, și cu ei niște Maoniți, au pornit cu război împotriva lui Iosafat.

2. Au venit și au dat de știre lui Iosafat, zicînd: „O mare mulțime înaintază împotriva ta de dincolo de mare, din Siria, și sînt la* Hațaton-Tamar, adică** En-Ghedî.“

* Fac. 14.7. ** Ios. 16.62.

3. În spaima sa, Iosafat și-a îndreptat fața să caute* pe Domnul, și a vestit** un post pentru tot Iuda.

* Cap. 19.3. ** Ezra 8.21. Ier. 36.9. Iona 3.5.

4. Iuda s'a adunat să cheme pe Domnul, și au venit din toate cetățile lui Iuda să caute pe Domnul.

5. Iosafat a venit în mijlocul adunării lui Iuda și a Ierusalimului, în Casa Domnului, înaintea curții celei noi.

6. Și a zis: „Doamne, Dumnezeul părinților noștri, nu ești Tu Dumnezeu în ceruri* și nu stăpînești** Tu peste toate împărățiile neamurilor? Oare n'ai Tu în mînă† tăria și puterea, așa că nimeni nu Ți se poate împotrivi?

* Deut. 4.39. Ios. 2.11. 1 Reg. 8.23. Mt. 6.9. ** Ps. 47.2, 6. Dan. 4.17, 25, 32. † 1 Cron. 29.12. Ps. 82.11. Mt. 6.13.

7. Oare n'ai izgonit* Tu, Dumne-

468

zeul* nostru, pe locuitorii țării ace-
steia dinaintea poporului Tău Israel,
și n'ai dat-o Tu pentru totdeauna de
moștenire seminței lui Avraam care
Te ținea? *Ps. 44. 2. Fac. 17. 7. *Exod. 6. 7.

*Isa. 41. 8. Iac. 2. 23.

8. Ei au locuit-o și Ți-au zidit în ea
un locaș sfânt pentru Numele Tău, zi-
cînd:

9. „Dacă* va veni peste noi vreo ne-
norocire, sabia, judecata, ciuma sau
foametea, ne vom înfățișa înaintea ca-
seii acesteia și înaintea Ta, căci* Nu-
mele Tău este în casa aceasta; vom
striga către Tine din mijlocul strîmto-
rării noastre, și Tu ne vei asculta și
ne vei mîntui! *1 Reg. 8. 33, 37. Cap. 6. 28, 29. 30.

*Cap. 6. 20.

10. Acum iată, fiii lui Amon, și ai
lui Moab și cei din muntele Seir, la
cari n'ai îngăduit* lui Israel să intre,
cînd venea din țara Egiptului, — căci
s'a abătut* de la ei și nu i-a nîmi-
cit, —

*Deut. 2. 4, 9, 19. *Num. 20. 21.

11. iată-i cum ne răsplătesc acum, ve-
nînd* să ne izgonească din moștenirea
Ta, pe care ne-ai dat-o în stăpînire!

*Ps. 63. 12.

12. O, Dumnezeul nostru, nu-i vei
judeca* Tu pe ei? Căci noi șîntem
fără putere înaintea acestei mari mul-
țimi, care înaintează împotriva no-
astră, și nu știm ce să facem, dar ochii
noștri sînt îndreptați* spre Tine!“

*1 Sam. 3. 13. *Ps. 26. 15; 121. 1, 2; 123. 1, 2; 141. 8.

13. Tot luda stătea în picioare înain-
tea Domnului, cu pruncii, nevestele și
fiii lor.

14. Atunci Duhul* Domnului a venit
în mijlocul adunării peste Iahaziel, fiul
lui Zaharia, fiul lui Benaia, fiul lui
Ieiel, fiul lui Matania, Levitul, dintre
fiii lui Asaf. *Num. 11. 25, 26; 24. 2. Cap. 15. 1; 24. 20.

15. Și Iahaziel a zis: „Ascultați, tot
luda și locuitorii din Ierusalim, și tu,
împărate Iosafat! Așa vă vorbește Dom-
nul: „Nu* vă temeți și nu vă spăi-
mîntați dinaintea acestei mari mulți-
mi, căci nu voi veți lupta, ci Dumne-
zeu. *Exod. 14. 13, 14. Deut. 1. 29, 30; 31. 6, 8. Cap. 32. 7.

16. Mine pogoriți-vă împotriva lor.
Ei se vor sui pe dealul Țîț, și-i veți
găsi la capătul văii, în fața pustiei Ie-
ruei.

17. Nu veți* avea de luptat în lupta
aceasta: așezați-vă, stați acolo, și ve-
ți vedea izbăvirea pe care v'o va da
Domnul. Iuda și Ierusalim, nu vă te-

meți și nu vă spăimîntați; mine, ieși-
ți-le înainte, și Domnul* va fi cu voi!“

*Exod. 14. 13, 14. *Num. 14. 9. Cap. 15. 2; 32. 7.

18. Iosafat s'a plecat* cu fața la pă-
mînt, și tot luda și locuitorii Ierusa-
limului s'au aruncat înaintea Domnu-
lui să se închine înaintea Lui. *Exod. 4. 3.

19. Leviții dintre fiii Chehațților și
dintre fiii Coreiților s'au sculat și au
lăudat cu glas tare și puternic pe
Domnul, Dumnezeul lui Israel.

20. A doua zi, a u pornit disdedimi-
nea spre pustia Tecoa. La plecarea
lor, Iosafat a venit și a zis: „Asculta-
ți-mă, Iuda și locuitorii Ierusalimului!
Încredeți-vă* în Domnul, Dumnezeul
vostru, și veți fi întăriți; încredeți-vă
în proorocii Lui, și veți izbuti.“ *Isa. 7. 9.

21. Apoi în învoire cu poporul, a nu-
mit niște cîntăreți cari, îmbrăcați cu
podoabe sfinte, și mergînd înaintea
oștirii, lăudau* pe Domnul și ziceau:
„Lăudați* pe Domnul, căci țî îndura-
rea Lui țîne în veac!“

*1 Cron. 16. 20.

*1 Cron. 16. 34. Ps. 135. 1. *1 Cron. 16. 41. Cap. 5. 13; 21. 4.

22. În clipa cînd au început cîntările
și laudele, Domnul a pus* o pîndă îm-
potriva fiilor lui Amon și ai lui Moab
și împotriva celor din muntele Seir,
cari veniseră împotriva lui Iuda. Și
au fost bătûți.

*Jude. 7. 22. 1 Sam. 14. 20.

23. Fiii lui Amon și ai lui Moab s'au
aruncat asupra locuitorilor din mun-
tele Seir ca să-i nimicească cu desăvîr-
șire și să-i prăpădească. Și, după ce au
isprăvit cu locuitorii din Seir, s'au aju-
tat unii pe alții să se nimicească.

24. Cînd a ajuns luda pe înălțimea
de unde se zărește pustia, s'au uîtat
înspre mulțime, și iată că ei erau niște
trupuri moarte întinse pe pămînt, și
nimeni nu scăpase.

25. Iosafat și poporul său s'au dus să
ia prăzile; au găsit printre trupuri
multe bogății și lucruri scumpe, și au
luat atît de multe că n'au putut să le
ducă pe toate. Trei zile au prădat, căci
era multă pradă.

26. A patra zi, s'au strîns în valea
Beraca (*Binecuvîntare*), unde au bine-
cuvîntat pe Domnul; de aceea au nu-
mit locul acesta valea Beraca, nume
care i-a rămas pînă în ziua de azi.

27. Toți oamenii din Iuda și din Ie-
rusalim, în frunte cu Iosafat, au ple-
cat veseli și s'au întors la Ierusalim,
căci Domnul îi umpluse de bucurie*,
izbăvindu-i de vrăjmașii lor. *Nem. 12. 6.

28. Au intrat în Ierusalim și în Casa

Domnului, în sunete de alăute, și de arfe și trîmbițe.

29. Gîoaza * Domnului a apucat toate împărățiile celorlalte țări, cînd au auzit că Domnul luptase împotriva vrăjmașilor lui Israel. ^{Cap.17.10.}

30. Și împărăția lui Iosafat a fost liniștită, și Dumnezeu * lui i-a dat pace de cle jur împrejur. ^{Cap.15.16. Iov.34.29.}

Sfîrșitul domniei lui Iosafat.

31. Iosafat * a domnit peste Iuda. Avea treizeci și cinci de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit douăzeci și cinci de ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Azuba, fata lui Șilhi. ^{1Reg.22.41, etc.}

32. El a mers pe calea tatălui său Asa, și nu s'a abătut deloc, făcînd ce este bine înaintea Domnului.

33. Numai cîă înălțimile * n'au fost îndepărtate, și poporul tot n'avea inima * strîns lipită de Dumnezeu * părinților săi. ^{Cap.17.6. Cap.12.14; 19.3.}

34. Celelalte fapte ale lui Iosafat, cele dintii și cele de pe urmă, sînt scrise în istoria lui Iehu, fiul lui Hanani, care * este cuprinsă în cartea împăraților lui Israel. ^{1Reg.16.1, 7.}

35. După aceea, Iosafat, împăratul lui Iuda, s'a unit * cu împăratul lui Israel, Ahazia, a cărui purtare era nelegiuită. ^{1Reg.22.48,49.}

36. S'a unit cu el ca să zidească niște corăbii, cari să meargă la Tarsis, și au făcut corăbii la Etion-Gheber.

37. Atunci Eliezer, fiul lui Dodava, din Mareșă, a proorocit împotriva lui Iosafat, și a zis: „Pentru că te-ai unit cu Ahazia, Domnul îți nimicește lucrarea.“ Și corăbiile * au fost sfărîmate, și n'au putut să se ducă la Tarsis. ^{1Reg.22.48. Cap.9.21.}

21. Iosafat * a adormit cu părinții săi, și a fost îngropat cu părinții săi în cetatea lui David. Și, în locul lui, a domnit fiul său Ioram. ^{1Reg.22.50.}

Ioram, împăratul lui Iuda.

2. Ioram avea ca frați, fiii ai lui Iosafat, pe: Azaria, Iehiel, Zaharia, Azaria, Micael și Șefatia, toți fiii ai lui Iosafat, împăratul lui Israel.

3. Tatăl lor le dăduse daruri însemnate în argint, în aur și în lucruri scumpe, împreună cu cetăți întărite în Iuda; dar împărăția a lăsat-o lui Ioram, pentru că el era înțiuul născut.

4. Cînd a luat Ioram în stăpînire îm-

părăția tatălui său, și cînd s'a întărit, a omorît cu sabia pe toți frații săi și pe vreo cîțiva din capii lui Israel.

5. Ioram avea treizeci și doi * de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit opt ani la Ierusalim. ^{2Reg.8.17, etc.}

6. El a umblat în calea împăraților lui Israel, cum făcuse casa lui Ahab *, căci avea de nevastă pe o fată a lui Ahab, și a făcut ce este rău înaintea Domnului. ^{Cap.22.2.}

7. Dar Domnul n'a voit să peardă casa lui David, din pricina legămîntului pe care-l făcuse cu David, și din pricina făgăduinței pe care o făcuse că îi va da totdeauna o lumină, lui și fiilor * lui.

^{2Sam.7.12, 13. 1Reg.11.36. 2Reg.8.19. Ps.132.11, etc.}

8. Pe vremea * sa, Edom s'a răscolat împotriva stăpînirii lui Iuda, și și-a pus un împărat. ^{2Reg.9.20, etc.}

9. Ioram a pornit cu căpeteniile și cu toate carăle sale. Sculîndu-se noaptea, a bătut pe Edomiți, cari-l înconjurau și pe căpeteniile carălor lor.

10. Răscoala lui Edom împotriva stăpînirii lui Iuda a ținut pînă în ziua de azi. În același timp s'a răscolat și Libna împotriva stăpînirii lui, pentru că părăsise pe Domnul, Dumnezeu * părinților săi.

11. Ioram a făcut chiar înălțimi în munții lui Iuda. A tirît pe locuitorii Ierusalimului la curvie *, și a amăgît pe Iuda. ^{Lev.17.7; 20.5. Vers.13.}

12. I-a venit o scrisoare dela proorocul Ilie, care zicea: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu * tatălui tău David: „Pentru că n'ai umblat în căile tatălui tău Iosafat, și în căile lui Asa, împăratul lui Iuda,

13. ci ai umblat în calea împăraților lui Israel; pentru că ai tirît * la curvie * pe Iuda și locuitorii Ierusalimului, cum a făcut * casa lui Ahab față de Israel: și pentru că ai omorît pe frații ții tăi, cari erau mai buni decît tine, și cari făceau parte din însăși casa tatălui tău; — ^{Vers.11. Exod.34.15. Deut.31.16. 1Reg.16.31-33. 2Reg.9.22. 1Reg.4.}

14. Iată, Domnul va lovi cu o mare urgie pe poporul tău, pe fiii tăi, pe nevestele tale, și tot ce este al tău.

15. Iar pe tine, te va lovi cu o boală grea, cu o boală de măruntaie *, care se va îngreua din zi în zi pînă cînd îți vor ieși măruntaiele din pricina tăriei bolii.“ ^{Vers.18,19.}

16. Și Domnul a ațîțat * împotriva lui

loram duhul Filistenilor și al Arabilor, cari sînt în vecinătatea Etiopienilor. ^{o 1 Reg. 11. 14, 23.}

17. S'au suit împotriva lui Iuda, au năvălit în el, au jăfuit toate bogățiile cari se aflau în casa împăratului, și i-au luat fiii* și nevestele, așa încît nu i-a mai rămas alt fiu decît Ioahaz¹, cel mai tînăr dintre fiii săi. ^{o Cap. 24. 7.}

18. După toate acestea, Domnul l-a lovit cu o boală de măruntaie* care era fără leac. ^{o Vers. 15.}

19. Ea s'a îngreuiat din zi în zi, și pela sfîrșitul anului al doilea i-au ieșit lui Ioram măruntaiele din pricina tării bolii. A murit în dureri grele. Și poporul lui n'a ars tămiile în cinstea lui, cum făcuse pentru părinții* lui. ^{o Cap. 16. 14.}

20. Avea treizeci și doi de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit opt ani la Ierusalim. A murit fără să lase păreră de rău în urmă, și l-au îngropat în cetatea lui David, dar nu în mormintele împăraților.

Ahazia, împăratul lui Iuda,

22 1. Locuitorii Ierusalimului au pus împărat, în locul lui, pe Ahazia*, fiul lui cel mai tînăr; căci oastea venită în tabără cu Arabii omorîse pe toți cei* mai mari în vîrstă. Astfel a început să domnească Ahazia, fiul lui Ioram, împăratul lui Iuda.

^{o 2 Reg. 8. 24, etc. Cap. 21. 17. Vers. 6. o Cap. 21. 17.}

2. Ahazia avea patruzeci și doi de ani*, cînd a ajuns împărat, și a domnit un an la Ierusalim. Mamă-sa se chema Atalia*, fata lui Omri.

^{o 2 Reg. 8. 26. o Cap. 21. 6.}

3. El a umblat în căile casei lui Ahab, căci mamă-sa îi dădea sfaturi nelegiuite.

4. A făcut ce este rău înaintea Domnului, ca și casa lui Ahab, căci după moartea tatălui său ei îi erau sfetnici, spre perzarea lui.

5. Tirît de sfatul lor, s'a dus cu Ioram*, fiul lui Ahab, împăratul lui Israel, la război împotriva lui Hazael, împăratul Siriei, la Ramot în Galaad, Sirienii au rănit pe Ioram. ^{o 2 Reg. 8. 28, etc.}

6. Ioram s'a întors* să se vindece la Izreel de rănilile, pe cari i le făcuseră Sirienii la Rama, cînd se bătea împotriva lui Hazael, împăratul Siriei. Azaria, fiul lui Ioram, împăratul lui Iuda, s'a pogorît să vadă pe Ioram, fiul lui Ahab, la Izreel, pentru că era bolnav.

^{o 2 Reg. 19. 15.}

1. Ioahaz numit Ahazia în Cap. 23. 1.

7. Prin voia* lui Dumnezeu, și spre perzarea lui a venit Ahazia la Ioram. Cînd a ajuns, a ieșit* cu Ioram să se ducă înaintea lui Iehu, fiul lui Nimși, pe care-l ț unse Domnul, ca să părădă casa lui Ahab. ^{o Judec. 14. 4. 1 Reg. 12. 14. Cap. 10. 15. o 2 Reg. 9. 21. 7 Itg. 9. 6, 7.}

8. Și pe cînd se răzbuna* Iehu împotriva casei lui Ahab, a dat peste* capii lui Iuda și peste fiii fraților lui Ahazia, cari erau în slujba lui Ahazia, și l-a omorît. ^{o 2 Reg. 10. 10, 11. o 2 Reg. 11. 1, 14.}

9. A căutat pe Ahazia*, și l-au prins în Samaria, unde se ascunsese. L-au adus la Iehu, și l-au omorît. L-au adus îngropat, căci ziceau: „Este fiul lui Iosafat, care căuta pe* Domnul din toată inima lui.“ Și n'a mai rămas nimeni din casa lui Ahazia care să fi fost în stare să domnească. ^{o 2 Reg. 9. 27. o Cap. 17. 1.}

Atalia, împărăteasa lui Iuda.

10. Atalia, mama lui Ahazia, văzînd că fiul ei a murit, s'a sculat și a omorît tot neamul împărătesc al casei lui Iuda. ^{o 2 Reg. 11. 1, etc.}

11. Dar Iosabeat*, fata împăratului, a luat pe Iosafat, fiul lui Ahazia, l-a ridicat din mijlocul fiilor împăratului, cînd au fost omorîți: și l-a pus cu doica lui în odaia paturilor. Astfel l-a ascuns Iosabeat, fata împăratului Ioram, nevasta preotului Iehoiada, și sora lui Ahazia, de privirile Ataliei, care nu l-a omorît. ^{o 2 Reg. 11. 2.}

12. A stat șase ani ascuns cu ei în Casa lui Dumnezeu. Și în țara domnea Atalia.

Iosafat se încununază împărat.

23 1. În* al șaptelea an, Iehoiada s'a îmbărbătat, și a făcut legămînt cu căpeteniile peste sute. Aceștia erau: Azaria, fiul lui Ieroham, Ismael, fiul lui Iohanan, Azaria, fiul lui Obed, Maaseia, fiul lui Adaia, și Elișafat, fiul lui Zicri. ^{o 2 Reg. 11. 4, etc.}

2. Au străbătut toată țara lui Iuda, și au strîns pe Leviții din toate cetățile lui Iuda și pe capii de familii din Israel; și au venit la Ierusalim.

3. Toată adunarea a făcut legămînt cu împăratul în Casa lui Dumnezeu. Și Iehoiada le-a zis: „Iată că fiul împăratului va domni, cum a spus* Domnul cu privire la fiii lui David.“

^{o 2 Sam. 7. 12. 1 Reg. 2. 4; 9. 5. Cap. 6. 16; 7. 18; 21. 7.}

4. Iată ce veți face. A treia parte din voi, cari intră* de slujbă în ziua Sa-

batului, preoți și Leviti, să facă paza
pragurilor;
treime să stea în casa împăra-

5. altă treime să stea în casa împăra-
tului, și o treime la poarta lesod. Tot
poporul să fie în curțile Casei Dom-
nului.

6. Nimeni să nu intre în Casa Domnului, afară de preoții și Leviții* de slujbă: ei să intre, căci sînt sfinți. Și să poruncească poporului să facă de strajă cu privire la porunca Domnului. * 1 Cor. 14, 20, 29

7. Leviții să înconjoare pe împărat de toate părțile, fiecare cu armele în mână, și oricine va intra în casă să fie omorât. Voi să fiți pe lângă împărat, când va intra și când va ieși."

8. Leviții și tot luda au împlinit toate poruncile pe cari le dăduse preotul lehoiada. Și-au luat fiecare oamenii lui, pe cei ce intrau în slujbă și pe cei ce ieșeau din slujbă în ziua Sabatului; căci preotul lehoiada nu scutise niciuna din cete. * 1 Cron. 24:26.

9. Preotul lehoiada a dat sutaşilor sulilete şi scuturile, mari şi mici, cari veneau dela împăratul David, şi cari se aflau în Casa lui Dumnezeu.

10. A așezat tot poporul, fiecare cu arma în mână, dela partea dreaptă până la partea stângă a casei, lângă altar și lângă casă de jur împrejurul împăratului.

11. Au adus înainte pe fiul împăratului, i-au pus cununa împărătească și mărturia*, și l-au făcut împărat. Și lehoiada și fiii săi l-au uns, și au zis: „Traiască împăratul.“ *Deut.17.18.

"12. Atalia a auzit zarva poporului care alerga și marea pe împărat, și a venit la popor în Casa Domnului.

venit la popor în Casa Domniilor.
13. S'a uitat. Și iată că, împăratul
stătea pe scaunul său împărațesc la
intrare. Căpeteniile și trîmbițele erau
lingă împărat; tot poporul țării se
bucura, și sunau din trîmbițe, iar cîntă-
reții cu instrumentele de muzică zi-
ceau cîntările* de laudă. Atalia și vi-
sfeiau hainele, și a zis: „Vînzare! Vin-
zare!”

14. Atunci preotul Iehoiada, scoțind pe sutași, cari erau în fruntea oștirii, le-a zis: „Scoateți-o afară din șiruri, și oricine o va urma, să fie ucis.“ Căci preotul zisese: „N'o omoriți în Casa Domnului.“

15. I-au făcut loc, și s'a dus la casa împăratului pe intrarea porții* cailor: și au omorît-o acolo. * Neem. 3. 28.

16. lehoiada a făcut între el, tot po-

porul și împărat, un legământ prin care aveau să fie poporul Domnului.

17. Tot poporul a intrat în casa lui Baal, și au dărimat-o; i-au sfărâmat altarele și chipurile, și au ucis înaintea altarelor pe Matan*, preotul lui Baal.

18. Iehoiada a încredințat slujbele Casei Domnului în minile preoților, Levitiilor, pe cari-i împărțise * David în Casa Domnului, ca să aducă arderi de tot Domnului, cum este scris în legea * lui Moise, în mijlocul bucuriilor și cântărilor, după rânduiala lui David.

19. A pus uşieri* la porţile Casei
Domnului, ca să nu intre nimeni spur-
cat prin ceva. * 1 Cron. 28. 1, etc.

20. A luat pe sutiași*, pe oamenii cu vază, pe cei ce aveau putere peste popor, și pe tot poporul țării, și a pororît pe împărat din Casa Domnului.

Au intrat în casa împăratului pe poarta de sus, și au pus pe împărat pe scaunul de domnie al împărăției. * 2 Reg. 11. 19.

21. Tot poporul țării se bucura, și cetatea era liniștită. Pe Atalia o omorâseră cu sabia.

Ioas începe să domnească și dreghe Templul.

24 1. Ioas avea șapte* ani, când a ajuns împărat, și a domnit patruzeci de ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Tibia, din Beer-Seba.

2 Reg. 11.21; 12.1, etc

2. Ioas a făcut ce este bine* înaintea Domnului în tot timpul vieții preotului Iehoiada.

3. Iehoiada a luat pentru Ioas două neveste, și Ioas a născut fii și fiice.

4. După aceea, Ioan și-a pus de gînd să dreagă Casa Domnului.

5. A strins pe preoți și pe Leviti, și le-a zis: „Duceți-vă prin cetățile lui Iuda, și strângeți bani* din tot Israelul, pe fiecare an, pentru dregerea Casei Dumnezeului vostru. Și grăbiți-vă cu lucrul acesta.” Dar Levitii nu s'au grăbit.

6. Împăratul* a chemat pe marele preot Iehoiada, și i-a zis: „Pentru că n'ai vegheat ca Leviii să stringă“ din Iuda și din Ierusalim darea poruncită de Moise**, robul Domnului, și pusă pe adunarea lui Israel pentru cortul tău muritorie? [†] **Exod. 12.7. • Exod. 30. 12, 13, 14, 16.**
† Num. 1.50. **Ps. 7.41.**

7. Căci nelegiuita aceea de Atalia și fiii * ei au pustiit Casa lui Dumnezeu,

și au întrebuințat în slujba Baalilor toate lucrurile* închinate Casei Domnului.”

8. Atunci împăratul a poruncit* să se facă o ladă, și să se pună afară la poarta Casei Domnului.

9. Și s'a dat de veste în Iuda și în Ierusalim ca să se aducă Domnului darea* pusă de Moise, robul Domnului, pe Israel în pustie.

10. Toate căpeteniile și tot poporul s'au bucurat de lucrul acesta, și au adus și au aruncat în ladă tot ce aveau de plătit.

11. Cînd* vedeau Leviții că e mult argint în ladă și că era vremea ca s'o dea în minile dregătorilor împăratului, venea logofatul împăratului și slujbașul marelui preot și goleau lada. Apoi o luau și o puneau iarăși la loc. Așa făceau în fiecare zi, și au strîns mult argint.

12. Împăratul și Iehoiada îl dădeau meșterilor însărcinați cu facerea lucrării în Casa Domnului, cari tocneau cioplitori de piatră și timplari, ca să dreagă Casa Domnului, precum și lucrători în fier și aramă, ca să dreagă Casa Domnului.

13. Lucrătorii s'au apucat de lucru, și au isprăvit ce era de dres; au pus casa lui Dumnezeu iarăși în stare bună și au întărit-o.

14. Cînd au isprăvit, au adus înaintea împăratului și înaintea lui Iehoiada argintul care mai rămăsese. Și cu el* au făcut unelte pentru casa Domnului, unelte pentru slujbă și pentru arderile de tot, pahare și alte scule de aur și de argint. Și, în tot timpul vieții lui Iehoiada, au adus necurmat arderi de tot în Casa Domnului.

15. Iehoiada a murit bătrîn și sătul de zile. La moarte, avea o sută treizeci de ani.

16. L-au îngropat în cetatea lui David la un loc cu împărații, pentru că făcuse bine în Israel, și față de Dumnezeu și față de Casa Lui.

Ioaș și închinarea la idoli.

17. După moartea lui Iehoiada, căpeteniile lui Iuda au venit și s'au închinat înaintea împăratului. Atunci împăratul i-a ascultat.

18. Și au părăsit Casa Domnului, Dumnezeul părinților lor, și au slujit Astarteelor* și idolilor. Mînia* Domnului a venit asupra lui Iuda și

asupra Ierusalimului, pentru că se lăcuseră vinovați în felul acesta.

19. Domnul a trimis* la ei proroci să-i întoarcă înapoi la El, dar n'au ascultat de înștiințările pe cari le-au primit.

20. Zaharia, fiul preotului Iehoiada, a fost îmbrăcat cu Duhul* lui Dumnezeu. El s'a înfățișat înaintea poporului și i-a zis: „Așa vorbește Dumnezeu: „Pentru că* călcați poruncile Domnului? Nu veți propăși. Pentru că* ați părăsit pe Domnul, și El va va părăsi.”

21. Și au uneltit împotriva lui, și l-au ucis* cu pietre, din porunca împăratului, în curtea Casei Domnului.

22. Împăratul Ioaș nu și-a adus aminte de bunăvoința pe care o avusese față de el Iehoiada, tatăl lui Zaharia, și a omorît pe fiul lui. Zaharia a zis cînd a murit: „Domnul să vadă, și să judece!”

23. După trecerea anului, oastea* Sirienilor s'a suit împotriva lui Ioaș, și a venit în Iuda și la Ierusalim. Au omorît din popor pe toate căpeteniile poporului, și au trimis împăratului toată prada la Damasc.

24. Oastea Sirienilor a venit cu un mic* număr de oameni. Totuși, Domnul a dat* în minile lor o oaste foarte însemnată, pentru că părăsiseră pe Domnul, Dumnezeul părinților lor. Astfel au pedepsit* Sirienii pe Ioaș.

†Cap. 22. 8. Isa. 10. 4.

25. Cînd au plecat dela el, după ce-l lăseseră în mari suferințe, slujitorii* lui au uneltit împotriva lui din pricina singelui fiului* preotului Iehoiada. L-au omorît în patul lui, și a murit. L-au îngropat în cetatea lui David, dar nu l-au îngropat în mormintele împăraților.

26. Iată pe ceice au uneltit împotriva lui: Zabab, fiul Șimeatei, o femeie Amonită, și Iozabab, fiul Șimritei, o femeie Moabită.

27. Cît despre fiii lui, despre marele număr de prorocii* făcute cu privire la el, și despre dregerea Casei lui Dumnezeu, toate acestea sînt scrise în istoria din cartea împăraților.

În locul lui a domnit fiul său Amon.

†2Reg. 12. 18. †2Reg. 12. 21.

Amația, împăratul lui Iuda.

25. Amația a ajuns împărat la vârsta de douăzeci și cinci* de ani, și a domnit douăzeci și nouă de ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Ioadan, din Ierusalim. *2 Reg. 14. 1, etc.

2. El a făcut ce este bine înaintea Domnului, dar cu o inimă care nu * era în totul dată Lui. *2 Reg. 14. 4. Vers. 14.

3. Cînd s'a întărit * domnia în minile lui, a omorît pe slujitorii cari uciseră pe împăratul, tatăl său. *2 Reg. 14. 5, etc.

4. Dar n'a omorît pe fiii lor, căci a lucrat potrivit cu ceea ce este scris în Lege, în cartea lui Moise, unde Domnul dă porunca aceasta: „Să nu se omoare părintii* pentru copii, și să nu se omoare copiii pentru părinți; ci fiecare să fie omorît pentru păcatul lui.” *Deut. 24. 16. 2 Reg. 14. 6. 1er. 31. 30. Eze. 18. 20.

5. Amația a strîns pe oamenii din Iuda și i-a pus după casele părinților, căpetenii peste mii și căpetenii peste sute, pentru tot Iuda și Beniamin. Le-a făcut numărătoarea dela * vârsta de douăzeci de ani în sus, și a găsit trei sute de mii de oameni aleși, în stare să poarte armele, minuind suhița și scutul. *Num. 1. 3.

6. A mai tocit cu plată din Israel o sută de mii de viteji, cu o sută de talanți de argint.

7. Un om al lui Dumnezeu a venit la el, și i-a zis: „Împărate, să nu meargă cu tine oastea lui Israel, căci Domnul nu este cu Israel, nu este cu toți acești fii ai lui Efraim.”

8. Dacă mergi cu ei, chiar dacă ai face la luptă fapte de vitejie, să știi că Dumnezeu te va face să cazi înaintea vrăjmașului. Căci Dumnezeu are putere * să te ajute și să te facă să cazi.” *Cap. 20. 6.

9. Amația a zis omului lui Dumnezeu: „Dar ce să fac cu cei o sută de talanți pe cari i-am dat oastei lui Israel?” Omul lui Dumnezeu a răspuns: „Domnul poate * să-ți dea mult mai mult decît atît.” *Prov. 10. 22.

10. Atunci Amația a despărțit ceata care-i venise din Efraim, și a poruncit ca oamenii aceștia să se întoarcă acasă. Dar ei s'au miniat foarte tare pe Iuda, și au plecat acasă cu mare furie.

11. Amația s'a îmbărbătat, și și-a dus poporul în Valea Sării*, unde a bătut zece mii de oameni din fiii lui Seir. *2 Reg. 14. 7.

12. Și fiii lui Iuda au prins din ei zece mii de inși vii, pe cari i-au dus pe virful unei stînci, de unde i-au prăvălit în vale așa încît toți au fost zdrobiți.

13. Însă, oamenii din ceata căreia îi dăduse drumul ca să nu meargă la război cu el, au năvălit în cetățile lui Iuda, dela Samaria pînă la Bet-Horon, au ucis acolo trei mii de inși, și au luat multe prăzi.

Războiul cu Ioaș.

14. Cînd s'a întors Amația dela înfrîngerea Edomiților, a adus * pe dumnezeii fiilor lui Seir, și i-a pus dumnezei pentru * el; s'a închinat înaintea lor, și le-a adus tămîie.

*Cap. 28. 23. *Exod. 20. 3, 5.

15. Atunci Domnul S'a aprins de minie împotriva lui Amația, și a trimis la el pe un prooroc, care i-a zis: „Pentru ce ai căutat pe dumnezeii * poporului acestuia, cînd ei n'au * putut să-și izbăvească poporul din mina ta?” *Ps. 96. 5. *Vers. 11.

16. Pe cînd vorbea el, Amația i-a zis: „Oare te-am făcut sftetic al împăratului? Pleacă! Pentru ce vrei să fii lovit?” Proorocul a plecat, zicînd: „Știu acum că Dumnezeu * a hotărît să te nimicească, pentru că ai făcut lucrul acesta și n'ai ascultat sfatul meu.” *1 Sam. 2. 25.

17. După ce s'a sfătuit *, Amația, împăratul lui Iuda, a trimis să spună lui Ioaș, fiul lui Ioaș, fiul lui Ioaș, împăratul lui Israel: „Vino, să ne vedem față în față!” *2 Reg. 14. 8, 9, etc.

18. Și Ioaș, împăratul lui Israel, a trimis să spună lui Amația, împăratul lui Iuda: „Spinul din Liban a trimis să spună cedrului din Liban: „Dă pe fiică-ta de nevastă fiului meu!” Și fiiarele sălbaticie din Liban au trecut și au călcat în picioare spinul.

19. Tu te gîndești că ai bătut pe Edomiți, și de aceea ți se înalță inima ca să te mindrești. Acum stai mai bine acasă. Pentru ce să stîrnești un rău, care ți-ar aduce peirea ta și a lui Iuda?”

20. Dar Amația nu l-a ascultat, fiindcă Dumnezeu * hotărîse să-i dea în minile vrăjmașului, căci căutasera * pe dumnezeii Edomului.

*1 Reg. 12. 16. Cap. 22. 7. *Vers. 14.

21. Și Ioaș, împăratul lui Israel, s'a suit: și s'au văzut în față, el și Ama-

474

ția, împăratul lui Iuda, la Bet-Şeme-
şul lui Iuda.

22. Iuda a fost bătut de Israel, şi
fiecare a fugit în cortul lui.

23. Ioas, împăratul lui Israel, a luat
la Bet-Şemeş pe Amaţia, împăratul lui
Iuda, fiul lui Ioas, fiul lui Ioahaz.
L-a adus la Ierusalim, şi a făcut o
spărtură de patru sute de coţi în zidul
Ierusalimului, dela poarta lui Efraim
pînă la poarta unghiului. ^{Cap. 21. 17; 22. 1. 6.}

24. A luat tot aurul şi argintul, şi
toate vasele, cari se aflau în Casa lui
Dumnezeu, la Obed-Edom, şi vistie-
riile casei împăratului. A luat şi osta-
teci, şi s'a întors la Samaria.

25. Amaţia*, fiul lui Ioas, împăratul
lui Iuda, a trăit cincisprezece ani după
moartea lui Ioas, fiul lui Ioahaz, îm-
păratul lui Israel. ^{2 Reg. 14. 17.}

26. Celelalte fapte ale lui Amaţia,
cele dintii şi cele de pe urmă, nu sînt
scrise oare în cartea împăraţilor lui
Iuda şi Israel?

27. De cînd s'a abătut Amaţia dela
Domnul, s'a făcut împotriva lui o
uneltire la Ierusalim, şi el a fugit la
Lachis. Dar l-au urmărit la Lachis şi
l-au omorît.

28. L-au adus pe cai, şi l-au îngropat
cu părinţii săi în cetatea lui Iuda.

Domnia lui Ozia.

26 1. Tot poporul din Iuda a luat
pe Ozia*, care era în vîrstă de
şasesprezece ani, şi l-a pus împărat
în locul tatălui său Amaţia.

^{2 Reg. 14. 21; 22. 15. 1, etc.}

2. Ozia a întărit Elotul şi l-a adus ia-
răş supt stăpînirea lui Iuda, după ce a
adormit împăratul cu părinţii săi.

3. Ozia avea şasesprezece ani cînd
a ajuns împărat, şi a domnit cincizeci
şi doi de ani la Ierusalim. Mamă-sa
se chema Iecolia, din Ierusalim.

4. El a făcut ce este bine înaintea
Domnului, întocmai cum făcuse tatăl
său Amaţia.

5. A căutat* pe Dumnezeu în timpul
vieţii lui Zaharia, care pricepea** ve-
deniile lui Dumnezeu. Şi în timpul
cînd a căutat pe Domnul, Dumnezeu
l-a făcut să propăşească.

^{Cap. 24. 2. * 1 Reg. 41. 15. Dan. 1. 17; 2. 10; 1. 1.}

6. A pornit cu război* împotriva Fi-
listenilor. A dărimat zidurile Gatului,
zidurile Iabnei, şi zidurile Asdodului,
şi a zidit cetăţi în ţinutul Asdodului,
şi între Filisteni.

^{1 Sa. 14. 29.}

7. Dumnezeu l-a ajutat împotriva Fi-
listenilor*, împotriva Arabilor cari lo-
cuiau la Gur-Baal, şi împotriva Mo-
niţilor.

8. Amoniţii aduceau* daruri lui Ozia,
şi faima lui s'a întins pînă la hotarele
Egiptului, căci a ajuns foarte puternic.

^{2 Sam. 8. 2. Cap. 17. 11.}

9. Ozia a zidit turnuri la Ierusalim
pe poarta* unghiului, pe poarta vîi,
şi pe unghiu, şi le-a întărit.

^{2 Reg. 14. 13. Neem. 3. 13, 19, 32. Zah. 14. 10.}

10. A zidit turnuri în pustie, şi a
săpat multe fîntini, pentru că avea
multe turme în vîi şi în cîmpie, şi
plugari şi vieri în munţi şi la Car-
mel, căci îi plăcea lucrarea pămîntului.

11. Ozia avea o oaste de ostaşi cari
mergeau la război în cete, socotite du-
pă numărătoarea făcută de logofătul
leiei şi dregătorul Maaseia, şi puse
supt poruncile lui Hanania, una din
căpeteniile împăratului.

12. Tot numărul capilor caselor pa-
rinteşti, al vitejilor, era de două mi
şase sute.

13. Ei porunceau peste o oaste de
trei sute şapte mii cinci sute de ostaşi,
în stare să ajute pe împărat împotriva
vrămaşului.

14. Ozia le-a dat pentru toată oştirea
scuturi, suliţi, coifuri, platoşe, arcui
şi praştii.

15. A făcut la Ierusalim maşini isco-
dite de un meşter, cari aveau să fie
aşezate pe turnuri şi pe unghiuri, ca
să arunce săgeţi şi pietre mari. Faima
lui s'a întins pînă departe, căci a fost
ajutat în chip minunat pînă ce a ajuns
foarte puternic.

Semeţia lui Ozia.

16. Dar cînd a ajuns* puternic, ini-
ma i s'a** înălţat şi l-a dus la pietre
A păcătuit împotriva Domnului, Dum-
nezeului său, intrînd în Templul Dom-
nului† ca să ardă tămîie pe altarul
tămîierii.

^{Deut. 32. 15. * 1 Deut. 8. 14. Cap. 25. 19. † 2 Reg. 16. 12, 13.}

17. Preotul Azaria* a intrat după el,
cu optzeci de preoţi ai Domnului, oa-
meni de inimă,

^{1 Cron. 6. 10.}

18. cari s'au împotrivit împăratului
Ozia, şi i-au zis: „N'ai drept* Ozia,
să aduci tămîie Domnului! Dreptul
acesta îl au preoţii**, fiii lui Aaron,
cari au fost sfinţiţi ca s'o aducă. Ieşi
din sfîntul locaş, căci faci un păcat!

Și lucrul acesta nu-ți va face cinste înaintea Domnului Dumnezeu.”

Num. 16, 40; 18, 7. Exod. 30, 7, 8.

19. Ozia s'a miniat. În mină avea o cădelniță. Și cum s'a miniat pe preoți, i-a izbucnit lepra* pe frunte, în fața preoților, în Casa Domnului, lângă altarul tămâierii.

Num. 12, 10. 2 Reg. 5, 27.

20. Ma:e le preot Azaria și toți preoții și-au îndreptat privirile spre el, și iată că era plin de lepră pe frunte. L-au scos repede afară, și el însuși s'a grăbit* să iasă, pentru că Domnul îl lovise.

Est. 6, 12.

21. Împăratul Ozia* a fost leproș până în ziua morții, și a locuit într-o casă deosebită* ca leproș, căci a fost izgonit din Casa Domnului. Și fiul său Iotam era în fruntea casei împăratului și judeca poporul țării.

2 Reg. 15, 6. Lev. 13, 46. Num. 5, 2.

22. Celelalte fapte ale lui Ozia, cele dintii și cele de pe urmă, au fost scrise de Isaia*, fiul lui Amot, proorocul.

Isa. 1, 1.

23. Ozia* a adormit cu părinții săi. Și l-au îngropat cu părinții săi în ogrul de înmormintare al împăraților, căci ziceau: „Este leproș.” În locul lui, a domnit fiul său Iotam.

2 Reg. 15, 7. Isa. 6, 1.

Iotam, împăratul lui Iuda.

27. 1. Iotam avea douăzeci și cinci* de ani când a ajuns împărat, și a domnit șasesprezece ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Ierusa, fata lui Iadoc.

2 Reg. 15, 32, etc.

2. El a făcut ce este bine înaintea Domnului, întocmai cum făcuse tatăl său Ozia. Numai că n'a intrat în Templul Domnului. Totuși, poporul* se strica mereu.

2 Reg. 15, 35.

3. Iotam a zidit poarta de sus a Casei Domnului, și a făcut multe clădiri pe zidurile depe deal.

4. A zidit cetăți în muntele lui Iuda, și cetăți și turnuri în dumberăvi.

5. A fost în război cu împăratul fiilor lui Amon, și i-a biruit. Fiii lui Amon i-au dat în anul acela o sută de talanți de argint, zece mii de cori de grâu, și zece mii de orz; și i-au plătit tot atît pe anul al doilea și al treilea.

6. Iotam a ajuns puternic, pentru că și-a urmat necurmat căile înaintea Domnului, Dumnezeului său.

7. Celelalte fapte ale lui Iotam, toate războaiele lui, și tot ce a făcut el, sînt

scrise în cartea împăraților lui Israel și Iuda.

8. El avea douăzeci și cinci de ani cînd a ajuns împărat și a domnit șasesprezece ani la Ierusalim.

9. Iotam a adormit* cu părinții săi, și l-au îngropat în cetatea lui David. Și, în locul lui, a domnit fiul său Ahaz.

2 Reg. 15, 38

Ahaz, împăratul lui Iuda.

28. 1. Ahaz avea douăzeci de ani* cînd a ajuns împărat, și a domnit șasesprezece ani la Ierusalim.

El n'a făcut ce este bine înaintea Domnului, cum făcuse tatăl său David.

2 Reg. 16, 2.

2. A umblat în căile împăraților lui Israel; și a făcut chiar chipuri* turnate pentru* Baali,

Exod. 34, 17. Lev. 19, 4. Judec. 2, 11.

3. a ars tîmii în valea* fiilor lui Hinnom, și a trecut pe fiii* săi prin foc, după urciunile neamurilor pe cari le izgonise Domnul dinaintea copiilor lui Israel.

2 Reg. 23, 10. Lev. 19, 21. 2 Reg. 16, 3. Cap. 33, 6.

4. Aducea jertfe și tîmii pe înălțimi, pe dealuri și supt orice copac verde.

5. Domnul*, Dumnezeul său, l-a dat în minile împăratului Siriei. Sirienii l-au* bătut și i-au luat un mare număr de prînși de război, pe cari i-au dus la Damasc. A fost dat și în minile împăratului lui Israel, care i-a pricinuit o mare înfrîngere.

Isa. 7, 1. 2 Reg. 16, 6, 8.

6. Pecah*, fiul lui Remalia, a ucis într-o singură zi în Iuda o sută douăzeci de mii de oameni, toți viteji, pentru că părăsiseră pe Domnul, Dumnezeul părinților lor.

2 Reg. 16, 27.

7. Zicri, un războinic din Efraim, a ucis pe Maaseia, fiul împăratului, pe Azricam, căpetenia casei împărătești, și pe Elcana, care era al doilea după împărat.

8. Copiii lui Israel au luat dintre frații* lor două sute de mii de prînși de război, femei, fii și fiice, și le-au luat multă pradă, pe care au adus-o la Samaria.

Cap. 11, 4.

9. Acolo era un prooroc al Domnului, numit Oded. El a ieșit înaintea oștirii care se întorcea la Samaria, și le-a zis: „În minia Sa împotriva lui Iuda i-a dat* Domnul, Dumnezeul părinților voștri în minile voastre, și voi

i-ați ucis cu o furie, care s'a ridicat până la ceruri. <sup>o 1's. 69. 26. Isa. 10. 5; 47. 6.
 2 Reg. 25. 12, 16; 26. 2. Oba. 1. 10, etc. Zeb. 1. 15. ^o Exra 9. 6.
 Apoc. 18. 5.</sup>

10. Și credeți acum că veți face din copiii lui Iuda și din Ierusalim robii și roabele voastre? Dar voi nu simteți vinovați înaintea Domnului, Dumnezeului vostru? ^{o Lev. 25. 39, 42, 43, 46.}

11. Ascultați-mă dar, și dați drumul acestor prinși pe cari i-ați luat dintre frații voștri; căci minia aprinsă a Domnului este peste voi. ^{o Jac. 2. 13.}

12. Unii dintre capii fiilor lui Efraim: Azaria, fiul lui Iohanan, Berechia, fiul lui Meșilemot, Ezechia, fiul lui Șalum, și Amasa, fiul lui Hadlai, s'au ridicat împotriva celor ce se întorceau dela ostire,

13. și le-au zis: „Să nu aduceți aici pe acești prinși de război. Căci, după ce că sîntem vinovați înaintea Domnului, voi vreți să mai și adăugați la păcatele și la greseliile noastre. Sîntem foarte vinovați, și minia aprinsă a Domnului este peste Israel.“

14. Ostașii au lăsat pe prinșii de război și prada înaintea căpeteniilor și înaintea întregii adunări.

15. Și oamenii numiți pe nume pentru aceasta, s'au sculat și au luat pe prinșii de război, au îmbrăcat cu prada pe toți cei ce erau goi, le-au dat haine și încălțăminte, le-au dat să mănînce și să bea, i-au uns, au încălecat pe măgari pe toți cei osteniți, și i-au adus la Ierihon, cetatea finicilor ț, la frații lor. Apoi s'au întors la Samaria. ^{o 1's. 12. 20. ^o 2 Reg. 6. 22. Pro. 25. 21, 22. Luc. 6. 27. Rom. 12. 20. ^o Deut. 34. 3. Judec. 1. 16.}

Pedepsele asupra lui Ahaz.

16. Pe vremea aceea, împăratul Ahaz a trimis să ceară ajutor dela împărăția Asiriei. ^{o 2 Reg. 16. 7.}

17. Edomiții au venit iarăși, au bătut pe Iuda, și le-au luat prinși de război.

18. Filistenii au năvălit în cetățile din cimpie și din partea de miazăzi a lui Iuda; au luat Bet-Șemeșul, Aialonul, Ghederotul, Soco și satele lui, Timna și satele ei, Ghimzo și satele lui, și s'au așezat acolo. ^{o Eze. 16. 27, 57.}

19. Căci Domnul a smerit pe Iuda, din pricina lui Ahaz, împăratul lui Israel, care avusese o purtare fără frîu în Iuda și păcătuse împotriva Domnului. ^{o Cap. 21. 2. ^o Exod. 32. 25.}

20. Tilgat Pilneser, împăratul Asiriei, a venit împotriva lui, s'a purtat cu el cum s'ar purta cu un vrăjmaș, și nu l-a ajutat. ^{o 2 Reg. 15. 29; 16. 7, 8.}

21. Căci Ahaz a prădat Casa Domnului, casa împăratului și a mai marilor, ca să facă daruri împăratului Asiriei; dar nu i-a ajutat la nimic.

22. Pe vremea aceea, chiar cînd era la strîmtoare, a păcătuit și mai mult împotriva Domnului, el, împăratul Ahaz.

23. A adus jertfă dumnezeilor Damascului, cari-l bătuseră, și a zis: „Fiindcă dumnezeii împăraților Siriei le vin în ajutor, le voi aduce și eu jertfe, ca să-mi ajute.“ Dar ei au fost prilejul căderii lui și a întregului Israel. ^{o Cap. 26. 14. ^o 1's. 4. 17, 18.}

24. Ahaz a strîns uneltele din Casa lui Dumnezeu, și a făcut bucatii uneltele din Casa lui Dumnezeu. A închis ușile Casei Domnului, și-a făcut altare în toate colturile Ierusalimului. ^{o Cap. 29. 3, 4.}

25. și a ridicat înălțimi în fiecare cetate a lui Iuda, ca să aducă tămîie altor dumnezei. Și a miniat astfel pe Domnul, Dumnezeul părinților săi.

26. Celelalte fapte ale lui și toate căile lui, cele dintii și cele de pe urmă, sînt scrise în cartea împăraților lui Iuda și Israel. ^{o 2 Reg. 16. 19, 20.}

27. Ahaz a adormit cu părinții săi, și a fost îngropat în cetatea Ierusalimului, căci nu l-au pus în mormintele împăraților lui Israel. Și în locul lui, a domnit fiul său Ezechia.

Ezechia, împăratul lui Iuda.

29. 1. Ezechia a ajuns împărat la vîrsta de douăzeci și cinci de ani, și a domnit douăzeci și nouă de ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Abia, fata lui Zaharia. ^{o 2 Reg. 18. 1. ^o Cap. 36. 5.}

2. El a făcut ce este bine înaintea Domnului, întocmai cum făcuse tatăl său David.

3. În anul întîi al domniei lui, în luna întîi, a deschis ușile Casei Domnului, și le-a dres. ^{o Cap. 28. 24. Ver. 1.}

4. A adus pe preoți și pe Leviți, pe cari i-a strîns în locul deschis dinspre răsărit,

5. și le-a zis: „Ascultați-mă, Leviți! Acum sfințiți-vă, sfințiți Casa Domnului, Dumnezeului părinților voștri, și scoateți afară din sfîntul locaș ce este necurat. ^{o 1 Cron. 15. 12. Cap. 36. 8.}

6. Căci părinții noștri au păcătuit, au făcut ce este rău înaintea Domnului, Dumnezeului nostru. L-au părăsit, și-au abătut privirile * dela cortul Domnului, și i-au întors spatele.

◊ Ier. 2. 27. Ezech. 8. 16.

7. Au * închis chiar ușile pridvorului și au stins candelarele, și n'au adus Dumnezeului lui Israel nici tămâie, nici arderi de tot în sfântul locaș. * Cap. 28. 24.

8. De aceea minia Domnului a fost * peste Iuda și peste Ierusalim, și i-a făcut de groază, de spaimă și de bătaie * de joc, cum vedeți cu ochii voștri.

◊ Cap. 24. 18. ◊ I Reg. 9. 8. Ier. 18. 16; 19. 8; 25. 9, 18; 29. 18.

9. Și din pricina aceasta au căzut părinții * noștri uciși de sabie, și fiii noștri, fiicele noastre și nevestele noastre sînt în robie.

◊ Cap. 28. 5, 6, 8, 17.

10. Am de gînd dar să fac legămînt * cu Domnul, Dumnezeul lui Israel, pentru că minia Lui aprinsă să se abată de la noi.

◊ Cap. 15. 12.

11. Acum, fiilor, nu mai stați nepăsători; căci voi ați fost aleși * de Domnul ca să stați în slujbă înaintea Lui, să fiți slujitorii Lui, și să-l aduceți tă-mîie.

◊ Num. 3. 6; 8. 14; 18. 2, 6.

12. Și Leviții s'au sculat: Mahat, fiul lui Amasai, Ioel, fiul lui Azaria, din fiii Chehatîților; și din fiii Merariților: Chis, fiul lui Abdi, Azaria, fiul lui Iehalelel; și din Gherșoniți: Ioah, fiul lui Zima, Eden, fiul lui Ioah;

13. și din fiii lui Elișafan: Șimri și Ieiel; și din fiii lui Asaf: Zaharia și Matania;

14. și din fiii lui Heman: Iehiel și Șimei, și din fiii lui Iedutun: Șemaia și Uziel.

15. Au adunat pe frații lor, și, după ce s'au * sfințit, au venit să curățească * și Casa Domnului, după porunca împăratului, și după cuvintele Domnului.

◊ Vers. 5. ◊ 1 Cron. 1. 23. 28.

16. Preoții au intrat în lăuntru Casei Domnului ca s'o curățească; au scos toate necurățiile pe cari le-au găsit în Templul Domnului, și le-au pus în curtea Casei Domnului, unde le-au adunat Leviții ca să le ducă afară în piriul Chedron.

17. Au început aceste curățiri în ziua întâi a lunii întâi; în a opta zi a lunii, au intrat în pridvorul Domnului, și opt zile au curățit Casa Domnului; în a șasesprezecea zi a lunii întâi, isprăviseră.

18. S'au dus apoi la împăratul Ezechia, și au zis: „Am curățit toată Casa Domnului, altarul arderilor de tot cu toate uneltele lui, și masa pinilor pentru punerea înaintea cu toate uneltele ei.

19. Am adus iarăși în bună stare și am curățit toate uneltele, pe * cari le pingărise împăratul Ahaz în timpul domniei lui, cînd cu fărădelegile lui: sînt înaintea altarului Domnului.“

◊ Cap. 28. 24.

Jertfele de ispășire.

20. Împăratul Ezechia s'a sculat disdiminează, a strîns pe mai marii cetății și s'a suit la Casa Domnului.

21. Au adus șapte viței, șapte berbeci, șapte miei, și șapte țapi, ca jertfă de ispășire * pentru împărăție, pentru sfîntul locaș, și pentru Iuda. Împăratul a poruncit preoților, fiii lui Aaron, să le aducă pe altarul Domnului.

◊ Lev. 4. 3, 11.

22. Preoții au junghiat boii, și au strîns singele, pe care l-au stropit * pe altar; au junghiat berbecii, și au stropit singele pe altar; au junghiat miei, și au stropit singele pe altar.

◊ Lev. 8. 14, 15, 19, 24. Ebr. 9. 21.

23. Au adus apoi țapii ispășitori înaintea împăratului și înaintea adunării, cari și-au pus minile * peste ei.

◊ Lev. 4. 15, 24.

24. Preoții i-au junghiat, și au turnat singele la piciorul altarului, ca ispășire * pentru păcatele întregului Israel; căci pentru tot Israelul poruncise împăratul să se aducă arderea de tot și jertfa de ispășire.

◊ Lev. 14. 20.

25. A pus * pe Leviți în Casa Domnului cu chimvale, alăute și arfe, după rînduiala * lui David, lui Gadț, vîzătorul împăratului, și proorocului Natan; căci țt astfel era porunca Domnului, dată prin proorocii Săi.

◊ 1 Cron. 16. 4; 25. 6. ◊ 1 Cron. 23. 6; 25. 1. Cap. 8. 14. † 2 Sam. 24. 11. † Cap. 30. 12.

26. Leviții au luat loc cu instrumentele lui David *, și preoții cu * trimbițele. ◊ 1 Cron. 23. 6. Amos 6. 5. ◊ Num. 10. 8, 10. 1 Cron. 15. 24; 16. 6.

27. Ezechia a poruncit să aducă arderea de tot pe altar; și, în clipa cînd a început arderea de tot, a început * și cîntarea Domnului, în sunetul trimbițelor și instrumentelor lui David, împăratul lui Israel.

◊ Cap. 23. 18.

28. Toată adunarea s'a închinat, au cîntat cîntarea, și au sunat din trim-

bite, pînă s'a isprăvit arderea de tot. 29. Și cînd au isprăvit de adus arderea de tot, împăratul* și toți ceie-
o Cap. 20, 18.
 erau cu el au ingenunchiat și s'au în-
 chinat.

30. Apoi împăratul Ezechia și căpe-
 teniile au zis Leviților să laude pe
 Domnul cu cuvintele lui David și ale
 proorocului Asaf. L-au lăudat cu bu-
 curie, și s'au plecat și s'au închinat.

31. Ezechia a luat atunci cuvîntul, și
 a zis: „Acum, după ce v'ați sfințit în
 slujba Domnului, apropiați-vă, aduceți
 dobitoacele pentru jertfă, și aduceți
 jertfe de multămire la Casa Domnului.
 Și adunarea a adus dobitoacele pentru
 jertfă, și a adus jertfe* de multămire;
 și toți cei pe cari-i îndemna inima au
 adus aderi de tot.
o Lev. 7, 12.

32. Numărul arderilor de tot aduse
 de adunare a fost de șaptezeci de boi,
 o sută de berbeci, și două sute de
 miei; toate aceste vite au fost jertfite
 ca ardere de tot Domnului.

33. Și au mai închinat Domnului șase
 sute de boi și trei mii de oi.

34. Dar preoții erau în număr mic, și
 n'au putut să despoaie toate arderile de
 tot; i-au ajutat frații* lor, Leviții, pînă
 s'a isprăvit lucrarea, și pînă s'au sfin-
 țit și ceilalți preoți; căci** Leviții s'au
 sfințit mai de grabă decît preoții.
o Cap. 35, 11. o Cap. 30, 3.

35. De altfel era u foarte multe arderi
 de tot, cu grăsimile* jertfelor de mul-
 țămire, și cu jertfele** de băutură ale
 arderilor de tot.

Astfel a fost așezată din nou slujba
 Casei Domnului. o Lev. 3, 16. o Num. 15, 5, 7, 10.

36. Ezechia și tot poporul s'au bucu-
 rat că Dumnezeu făcuse pe popor cu
 voie bună, căci lucrul s'a făcut pe nea-
 șteptate.

Prăznuirea Paștelor.

30 1. Ezechia a trimis soli în tot
 Israelul și Iuda, și a scris scri-
 sori și lui Efraim și lui Manase, ca
 să vină la Casa Domnului la Ierusalim
 să prăznuiască Paștele în cinstea Dom-
 nului, Dumnezeu lui Israel.

2. Împăratul, căpeteniile lui, și toată
 adunarea ținuseră sfat la Ierusalim,
 ca Paștele să fie prăznuite în luna* a
 doua;
o Num. 9, 10, 11.

3. căci nu puteau fi prăznuite la vre-
 mea* lor, pentru că preoții nu** se
 sfințiseră în număr destul de mare și
 poporul nu se adunase la Ierusalim.
o Exod. 12, 6, 18. o Cap. 20, 34.

4. Lucrul avînd incuviințarea împă-
 ratului și a întregii adunări,

5. au hotărît să dea de veste în tot
 Israelul, dela Beer-Sheba pînă la Dan,
 ca să vină la Ierusalim să prăznuiască
 Paștele în cinstea Domnului, Dumne-
 zeului lui Israel. Căci de mult nu mă-
 fuseră prăznuite după cum era scris.

6. Alergătorii s'au dus cu scrisorile
 împăratului și căpeteniilor lui în tot
 Israelul și Iuda. Și, după porunca împă-
 ratului, au zis: „Copii ai lui Is-
 rael, întoarceți-vă* la Domnul, Dum-
 nezeul lui Avraam, lui Isaac și Israel,
 ca să Se întoarcă și El la voi, rămă-
 șită scăpată din mina împărăților*
 Asiriei.
o Ier. 4, 1. Joel 2, 13. o 2 Reg. 16, 10, 3.

7. Nu fiți* ca părinții voștri și ca
 frații voștri, cari au păcătuit împo-
 triva Domnului, Dumnezeuiui părinți-
 lor lor, și pe cari de aceea i-a dat pra-
 dă pustiirii*, cum vedeți.

o Ezech. 20, 18. o Cap. 3, 4.
 8. Nu vă întepenii grumazul*, ca pă-
 rinții voștri; dați mina Domnului, ve-
 niți la sfîntul Lui locaș, pe care l-a
 sfîntit pe vecie, și slujii Domnului,
 Dumnezeului vostru, pentru că minia*
 Lui aprinsă să se abată dela voi.

o Ezech. 10, 16. o Cap. 3, 1.
 9. Dacă vă întoarceți la Domnul, fra-
 ții voștri și fiii voștri vor găsi milă*
 la ceie i-au luat robi, și se vor întoar-
 ce în țară. Căci Domnul, Dumnezeu
 vostru, este milostiv* și îndurător, și
 nu-și va întoarce Fața dela voi, dacă
 vă întoarceți* la El.
o Ps. 106, 46. o Exod. 34, 6. o Ia. 4, 1.

10. Alergătorii au mers astfel din
 cetate în cetate prin țara lui Efraim
 și Manase, pînă la Zabulon. Dar ei
 rideau și își băteau* joc de ei.

o Cap. 3, 16.
 11. Însă cîțiva oameni* din Așer, din
 Manase și Zabulon, s'au smerit și au
 venit la Ierusalim.
o Cap. 11, 16. Ven. 18, 2.

12. În Iuda, deasemenea, mina* lui
 Dumnezeu a lucrat și le-a dat o sin-
 gură inimă ca să-i facă să împlinească
 porunca împăratului și a căpeteni-
 lor, după cuvîntul** Domnului.
o Filip. 2, 13. o Cap. 3, 2.

13. Un popor în mare număr s'a adu-
 nat la Ierusalim să prăznuiască sâr-
 bătoarea azimilor în luna a doua: a
 fost o adunare foarte mare.

14. S'au sculat, și au îndepărtat alta-
 rele* pe cari se jertfea în Ierusalim
 și pe toate acelea pe cari se aducea tă-

mie, și le-au aruncat în piriul Chedron.

15. Au jertfit apoi Paștele în ziua a patrusprezecea a lunii a doua. Preoții și Leviții, plini de rușine*, s'au fii și au adus ardere de tot în sfânt, și au adus ardere de tot în Casa Domnului.

16. Ei ședeau în locul lor obicinuit, după Legea lui Moise, omul lui Dumnezeu, și preoții stropeau singele, pe care-l luau din mîna Leviților.

17. Fiindcă în adunare erau mulți inși, cari nu se sfîntiseră, Leviții* au jertfit ei jertfele de Paște pentru junghiat ei care nu erau curați, ca să le închine Domnului.

18. Căci o mare parte din popor, mulți* din Efraim, Manase, Isahar și Zabulon nu se curățiseră, și au** mincat Paștele nu după cele scrise. Dar Ezechia s'a rugat pentru ei, zicînd: „Domnul, care este bun, să ierte pe toți”

19. cei ce și-au* pus inima să caute pe Domnul, Dumnezeul părinților lor, măcar că n'au făcut sfînta curățire !”

20. Domnul a ascultat pe Ezechia, și a jertat poporul.

21. Astfel copiii lui Israel, cari se aflau la Ierusalim, au prăznuit sărbătoarea* azimilor, șapte zile, cu mare bucurie. Și, în fiecare zi, Leviții și preoții laudau pe Domnul cu instrumente cari răsuna în cîntecul Lui.

22. Ezechia a vorbit inimii tuturor Leviților, cari arătau o mare* pricepere pentru slujba Domnului. Șapte zile au mincat dobitoacele jertfite, aducînd jertfe de mulțămire, și laudînd** pe Domnul, Dumnezeul părinților lor.

23. Toată adunarea a fost de părere să mai prăznuiască alte* șapte zile. Și au prăznuit cu bucurie încă șapte zile.

24. Căci Ezechia, împăratul lui Iuda, dăduse* adunării o mie de viței și șapte mii de oi, iar căpeteniile i-au dat o mie de viței și zece mii de oi, și mulți preoți se** sfîntiseră.

25. Și s'a bucurat toată adunarea lui Iuda, și preoții și Leviții, și tot poporul venit* din Israel, și străinii veniți din țara lui Israel sau așezați în Iuda.

26. A fost mare veselie la Ierusalim.

De pe vremea lui Solomon, fiul lui David, împăratul lui Israel, nu mai fusese la Ierusalim așa ceva.

27. Preoții și Leviții s'au sculat și au binecuvîntat* poporul. Glasul lor a fost auzit, și rugăciunea lor a ajuns pînă la ceruri, pînă la locuința sfîntă a Domnului.

Orînduiri cu privire la slujbe.

31. Cînd s'au isprăvit toate acestea, toți cei din Israel cari erau de față au plecat în cetățile lui Iuda, și au sfărîmat* stîlpii idolești, au tăiat Astarteele, și au surpat de tot înălțimile și altarele din tot Iuda și Beniamin și din Efraim și Manase. Apoi toți copiii lui Israel s'au întors în cetățile lor, fiecare la moșia lui.

2. Ezechia a așezat din nou celele* preoților și Leviților, după șirul lor, fiecare după slujbele sale, preoți și Leviți, pentru** ardere de tot și jertfele de mulțămire, pentru slujbă, pentru cîntări și laude, la porțile taberii Domnului.

3. Împăratul a dat o parte din averile lui pentru ardere de tot, pentru ardere de tot de dimineață și de seară, și pentru ardere de tot din zilele de Sabat, de lună nouă și de sărbători, cum este scris în legea* Domnului.

4. Și a poruncit poporului, locuitorilor Ierusalimului, să dea preoților și Leviților partea* cuvenită lor, ca să țină cu scumpătate legea* Domnului.

5. Cînd a ieșit porunca aceasta, copiii lui Israel au dat din belșug cele dinții roade* de grîu, de must, de untdelemn, de miere, și din toate roadele de pe cîmp; au adus din belșug și zeciuiala din toate.

6. Tot odată, copiii lui Israel și Iuda, cari locuiau în cetățile lui Iuda, au dat zeciuiala* din boi și oi, și zeciuiala din lucrurile sfînte cari erau închinare Domnului, Dumnezeului lor, și i-au făcut mai multe grămezi.

7. Au început să facă grămezile în luna a treia, și au isprăvit în luna a șaptea.

8. Ezechia și căpeteniile au venit să vadă grămezile, și au binecuvîntat pe Domnul și pe poporul Său Israel.

9. Și Ezechia a întrebat pe preoți și pe Leviți de grămezile acestea.

480

10. Atunci marile preot Azaria, din casa lui Iadoc, i-a răspuns: „De când * au început să se aducă darurile în Casa Domnului, noi am mincat, ne-am săturat, și a mai rămas mult, căci Domnului a binecuvîntat pe poporul Său. Și nădărnica ce mare grămadă a mai rămas!“

*Mal. 3. 10.

11. Ezechia a dat poruncă să pregătească niște cămări în Casa Domnului; și le-au pregătit.

12. Au adus în ele cu credincioșie darurile de mîncare, zeciuiala, și lucrurile sfinte. Levitul Conania avea grija * lor, și fratele său Șimei era al doilea după el.

*Nem. 19. 19.

13. Iehiel, Azazia, Nahat, Asael, Ierimot, Iozabad, Eliel, Israhia, Mahat și Benaia erau întrebuințați după cîrmuirea lui Conania și a fratelui său Șimei, după porunca împăratului Ezechia și a lui Azaria, căpetenia Casei lui Dumnezeu.

14. Levitul Core, fiul lui Imna, ușier în partea de răsărit, avea grijă de darurile de bună voie aduse lui Dumnezeu, ca să împartă ce era adus Domnului prin ridicare și lucrurile prea sfinte.

15. În cetățile * preoțești, Eden, Miniamin, Iosua, Șemaia, Amaria și Șecania erau puși după cîrmuirea lui ca să împartă cu credincioșii fraților lor, mari și mici, partea cuvenită lor, după cecele lor:

*Isa. 21. 9.

16. celor de parte bărbătească înscrși dela vîrsta de trei ani în sus; tuturor celor ce intrau zilnic în Casa Domnului ca să-și facă slujba după însărcinările și după cecele lor;

17. preoților înscrși după casele lor pîrintești, și Leviților dela * douăzeci de ani în sus, după slujbele și după cecele lor:

*1 Cron. 23. 24, 27.

18. la toată adunarea preoților și Leviților înscrși cu toți pruncii lor, cu nevestele lor, cu fiii și fiicele lor, căci erau fără prihană în împărțirea lucrurilor sfinte.

19. Și pentru fiii lui Aaron, preoții, cari locuiau la țară în împrejurimile * cetăților lor, erau în fiecare cetate oameni numiți anume **, ca să împartă părțile cuvenite tuturor celor de parte bărbătească din preoți și tuturor Leviților înscrși.

* Lev. 25. 34. Num. 35. 2. **Vers. 12, 13, 14, 15.

20. Iată ce a făcut Ezechia în tot Iuda. El a făcut * ce este bine, ce este

drept, ce este adevărat, înaintea Domnului, Dumnezeului său.

21. A lucrat cu toată inima, și a izbutit în tot ce a făcut pentru Casa lui Dumnezeu, pentru lege și pentru porunci, ca să caute pe Dumnezeul său.

*2 Reg. 21. 1.

Năvîrrea

lui Sanherib, împăratul Asiriei.

32. După * aceste lucruri și după aceste fapte de credincioșie, a venit Sanherib, împăratul Asiriei, care a pătruns în Iuda, și a împresurat cetățile întărite, cu gînd să pună mîna pe ele.

*2 Reg. 18. 13, etc. Isa. 36. 1, etc.

2. Ezechia, văzînd că a venit Sanherib și că are de gînd să înceapă lupta împotriva Ierusalimului,

3. s'a sfătuit cu căpeteniile sale și cu oamenii lui cei viteji, ca să astupe izvoarele de apă cari erau afară din cetate. Și ei au fost de părerea lui.

4. S'au strîns o mulțime de oameni, și au astupat toate izvoarele și pîrîul care curge prin mijlocul ținutului aceleia. „Pentruce!“, ziceau ei, „să găsim că împărații Asiriei, la venirea lor, ape din belșug?“

5. Ezechia s'a * îmbărbătat; a zidit * din nou zidul care era stricat și l-a ridicat pînă la turnuri. A mai zidit un alt zid în afară, a întărit Miloș în cetatea lui David, și a pregătit o mulțime de arme și de scuturi.

*Isa. 22. 9, 10.

6. A pus căpeteniile de război peste popor, și l-a adunat la el pe locul deschis dela poarta cetății. Vorbindu-le inimii, a zis:

7. „Întăriți-vă * și îmbărbătați-vă. Nu vă * temeți și nu vă spăimîntați înaintea împăratului Asiriei și înaintea înfrîngerii multimi care este cu el; căci cu noi * sînt mai mulți decît cu el.

*Deut. 31. 6. **Cn p. 20. 16. †2 Reg. 6. 16.

8. Cu el este un braț de carne *, dar cu * noi este Domnul, Dumnezeul nostru, care ne va ajuta și va lupta pentru noi.“ Poporul a avut încredere în cuvintele lui Ezechia, împăratul lui Iuda.

*Ier. 17. 5. 1 Ioan 4. 4. ††Cap. 13. 12. Rom. 8. 31.

Trimesii lui Sanherib.

9. După aceea *, Sanherib, împăratul Asiriei, a trimis pe slujitorii săi la Ierusalim, pe cînd era înaintea Lachisului cu toate puterile lui; i-a trimes la Ezechia, împăratul lui Iuda, și la

toți cei din Iuda cari erau la Ierusalim, să le spună:

•2 Reg. 18. 17.

10. „Așa” vorbește Sanherib, împăratul Asiriei: „Pe ce se bizue încrederea voastră, de stați impresurați la Ierusalim?”

•2 Reg. 18. 10.

11. Oare nu vă amăgește Ezechia, ca să vă dea morții prin foamete și prin sete, cînd zice: „Domnul”, Dumnezeu nostru, ne va scăpa din mina împăratului Asiriei?”

•2 Reg. 18. 30.

12. Oare nu* Ezechia a îndepărtat înălțimile și altarele Domnului, și a dat porunca aceasta lui Iuda și Ierusalimului: „Să vă închinați numai unui altar, și să aduceți tîmțic numai pe el?”

•2 Reg. 18. 22.

13. Nu știți ce am făcut noi, eu și părinții mei, tuturor popoarelor celorlalte țări? Dumnezeuii neamurilor acestor țări au putut* ei să le izbăvească țările din mina mea?

•2 Reg. 18. 28, 34, 35.

14. Care dintre toți dumnezeii acestor neamuri pe cari le-au nimicit părinții mei, a putut să izbăvească pe poporul lui din mina mea, pentru că să vă poată izbăvi Dumnezeuul vostru din mina mea?

15. Să* nu vă amăgească Ezechia dar și să nu vă înșele astfel; nu vă încredeți în el! Căci Dumnezeuul niciunui neam, niciunei împărății n'a putut să izbăvească pe poporul lui din mina mea și din mina părinților mei: cu cît mai puțin vă va izbăvi Dumnezeuul vostru din mina mea!

•2 Reg. 18. 29.

16. Slujitorii lui Sanherib au mai vorbit și alte lucruri împotriva Domnului Dumnezeu, și împotriva robului Său Ezechia.

17. Și a trimis o scrisoare* batjocitoare pentru Domnul, Dumnezeuul lui Israel, vorbind astfel împotriva Lui: „După cum” dumnezeii neamurilor celorlalte țări n'au putut să izbăvească pe poporul lor din mina mea, tot așa nici Dumnezeuul lui Ezechia nu va izbăvi pe poporul Său din mina mea.

•2 Reg. 19. 0. •2 Reg. 19. 12.

18. Slujitorii lui Sanherib au strigat* cu glas tare în limba evreiască, pentru să arunce groaza și spaima în poporul din Ierusalim, care* era pe zid, și să poată pune astfel stăpînire pe cetate.

•2 Reg. 18. 28. •2 Reg. 18. 26, 27, 28.

19. Au vorbit despre Dumnezeuul Ierusalimului ca despre dumnezeii po-

oarelor pămîntului, cari sînt lucrarea* minilor omenești.

•2 Reg. 19. 18.

Nimicirea lui Sanherib.

20. Împăratul Ezechia* și proorocul Isaia**, fiul lui Amot, au început să se roage pentru lucrul acesta și au strigat către cer.

•2 Reg. 19. 16. •2 Reg. 19. 2, 4.

21. Atunci Domnul a trimis* un inger care a nimicit în tabăra împăratului Asiriei pe toți vitejii, domnitorii și căpeteniile. Și împăratul s'a întors rușinat în țara lui. A intrat în casa dumnezeului său, și cei ce ieșiseră din coapsele lui l-au ucis acolo cu sabia.

•2 Reg. 19. 35, etc.

22. Astfel a scăpat Domnul pe Ezechia și pe locuitorii Ierusalimului din mina lui Sanherib, împăratul Asiriei, și din mina tuturor, și i-a ocrotit împotriva celor ce-i impresurau.

23. Mulți au adus Domnului daruri în Ierusalim, și au adus daruri bogate* lui Ezechia, împăratul lui Iuda, care de atunci s'a înălțat** în ochii tuturor popoarelor.

•Cap. 17. 6. •Cap. 1. 1.

Boala și moartea lui Ezechia.

24. În vremea* aceea, Ezechia a fost bolnav de moarte. El a făcut o rugăciune Domnului. Domnul i-a vorbit, și i-a dat un semn.

•2 Reg. 20. 1. Isa. 38. 1.

25. Dar Ezechia n'a răsplătit* binefacerea pe care a primit-o, căci i s'a îngimfat** inima. Minia* Domnului a venit peste el, peste Iuda și peste Ierusalim.

•Is. 116. 12. •Cap. 26. 16. Abac. 2. 4. •Cap. 24. 18.

26. Atunci Ezechia* s'a smerit din înîndria lui, împreună cu locuitorii Ierusalimului, și minia Domnului n'a venit peste ei în timpul* vieții lui Ezechia.

•Ier. 20. 18. 19. •2 Reg. 20. 19.

27. Ezechia a avut multe bogății și multă slavă. Și-a făcut vistierii de argint, de aur, de pietre scumpe, de mirodenii, de scuturi, și de toate lucrurile cari se pot dori;

28. hambare pentru roadele de griu, de must și de untdelemn, grajduri pentru tot felul de vite, și staule pentru oi.

29. Și-a zidit cetăți, și a avut belșug de boi și de oi; căci Dumnezeu îi dăduse multe* avuții.

•1 Cron. 28. 12.

30. Tot Ezechia* a astupat și gura de sus a apelor Ghion, și le-a adus în jos spre apus de cetatea lui David.

Ezechia a izbutit în toate lucrările
↳ Isa. 22.9, 11. lui.

31. Înșă, cînd au trimis căpeteniile Babilonului soli la* el să întrebe de minunea care avusese loc în țară, Dumnezeu l-a pîrșit să-l încerce*, pentru că să cunoască tot ce era în inima lui.
↳ 2 Reg. 20. 12. Isa. 38. 1. ↳ Deut. 8. 2.

32. Celelalte fapte ale lui Ezechia, și faptele lui evlavioase, sînt scrise în vedenia* prorocului Isaia, fiul lui Avedenia* prorocului lui Iuda moț, în cartea** împărăților lui Iuda și Israel.
↳ Isa. 36. 37. 38. 39. ↳ 2 Reg. 18. 19; 20.

33. Ezechia a adormit* cu părinții săi, și l-au îngropat în cel mai bun loc al mormintelor fiilor lui David. Tot Iuda și locuitorii Ierusalimului i-au dat** cinste la moarte. Și, în locul lui, a domnit fiul său Manase.

↳ 2 Reg. 20. 21. ↳ Prov. 10. 7.

Manase, împăratul lui Iuda.

33 1. Manase avea doisprezece* ani cînd a ajuns împărat, și a domnit cincizeci și cinci de ani la Ierusalim.
↳ 2 Reg. 21. 1, etc.

2. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, după uriciunile* neamurilor pe cari le izgonise Domnul dinaintea copiilor lui Israel.
↳ Deut. 18. 9. 2 Cron. 28. 1.

3. A zidit iarăș înălțimile pe cari le dărimase* tatăl său Ezechia. A ridicat altare Baalilor, a făcut idoli** Astarteei, și s'a închinat înaintea întregiei oștiri† a cerurilor și i-a slujit.
↳ 2 Reg. 18. 4. Cap. 30. 14; 31. 1; 32. 12. ↳ Deut. 16. 21. † Deut. 17. 3.

4. A zidit altare în Casa Domnului, măcar că Domnul zisese: „În Ierusalim* va fi Numele Meu pe vecie.”
↳ Deut. 12. 11. 1 Reg. 8. 29; 9. 3. Cap. 6. 6; 7. 16.

5. A zidit altare întregiei oștiri a cerurilor, în* cele două curți ale Casei Domnului.
↳ Cap. 4. 9.

6. Și-a trecut* fiii prin foc în valea fiilor lui Hinom; umbla cu** descâlțecete și vrăjitorii, și ținea la el oameni cari chemau† duhurile și cari-i spuneau viitorul. A făcut din ce în ce mai mult ce este rău înaintea Domnului, ca să-L minie.
↳ Lev. 19. 21. Deut. 18. 10. 2 Reg. 23. 10. Cap. 28. 3. Ezech. 23. 37, 38. ↳ Deut. 18. 10, 11. ↳ 2 Reg. 21. 6.

7. A pus* chipul cioplit al idolului pe care-l făcuse, în Casa lui Dumnezeu, despre care Dumnezeu spusese lui David și fiului său Solomon: „În casa** aceasta, și în Ierusalim, pe care l-am ales din toate semînjîliile lui Israel îmi voi pune Numele pe vecie.”
↳ 2 Reg. 21. 7. ↳ Ps. 132. 14.

8. Nu voi mai strămuta pe Israel din țara pe care am dat-o părinților voștri, numai să caute să împlinescă tot ce le-am poruncit, după toată legea, învățăturile și poruncile date prin Moise.”

9. Dar Manase a fost pricina că Iuda și locuitorii Ierusalimului s'au răstăcit și au făcut rău mai mult decît neamurile pe cari le nimicise Domnul dinaintea copiilor lui Israel.

10. Domnul a vorbit lui Manase și poporului său, dar ei n'au vrut să asculte.

11. Atunci Domnul* a trimis împotriva lor pe căpeteniile oștii împăratului Asiriei, cari au prins pe Manase și l-au pus în** lanțuri. L-au legat cu lanțuri de aramă, și l-au dus la Babilon.
↳ Deut. 19. 16. ↳ 1 Reg. 22. 3. 1 Reg. 22. 3.

12. Cînd a fost la strîmtoare, s'a rugat Domnului, Dumnezeului lui, și s'a smerit* adînc înaintea Dumnezeului părinților săi.
↳ 1 Pet. 3. 12.

13. I-a făcut rugăciuni; și Domnul, lăsîndu-Se înduplecat, i-a* ascultat cererile, și l-a adus înapoi la Ierusalim în împărăția lui. Și Manase a cunoscut** că Domnul este Dumnezeu.
↳ 1 Cron. 5. 20. Ezech. 8. 23. ↳ Ps. 9. 16. Dan. 4. 37.

14. După aceea, a zidit afară din cetatea lui David, la apus, spre Ghion* în vale, un zid care se întindea pînă la poarta peștilor și cu care a înconjurat** dealul, și l-a făcut foarte înalt. A pus și căpetenii de război în toate cetățile întărite ale lui Iuda.

15. A înlăturat din Casa Domnului dumnezeii străini* și idolul Astarteei, a dărimat toate altarele pe cari le zidise pe muntele Casei Domnului și la Ierusalim, și le-a aruncat afară din cetate.
↳ 1 Reg. 1. 9. ↳ Cap. 23. 2.

16. A așezat din nou altarul Domnului, a adus pe el jertfe de mulțămire și de laudă*, și a poruncit lui Iuda să slujească Domnului, Dumnezeului lui Israel.
↳ Lev. 7. 12.

17. Poporul* jertfea tot pe înălțimi, dar numai Domnul Dumnezeu lui său.
↳ Cap. 32. 1.

18. Celelalte fapte ale lui Manase, rugăciunea lui către Dumnezeu, și cuvintele prorocilor*, cari i-au vorbit în Numele Domnului, Dumnezeu lui Israel, sînt scrise în faptele împărăților lui Israel.
↳ 1 Sam. 9. 5.

19. Rugăciunea lui și felul în care

1-a ascultat Dumnezeu, păcatele și nelegiuirile lui, locurile unde a zidit înălțimi și a înălțat idoli Astarteei și chipuri cioplite, înainte de a se smeri, sint scrise în cartea lui Hozai.

20. Manase a adormit* cu părinții săi, și a fost îngropat în casa lui. Și, în locul lui, a domnit fiul său Amon. 2 Reg. 21, 18.

Amon, împăratul lui Iuda.

21. Amon avea douăzeci și doi* de ani când a ajuns împărat, și a domnit doi ani la Ierusalim. 2 Reg. 21, 19, etc.

22. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, cum făcuse tatăl său Manase. A adus jertfe tuturor chipurilor cioplite pe cari le făcuse tatăl său Manase, și le-a slujit.

23. Și nu s'a smerit înaintea Domnului, cum* se smerise tatăl său Manase, căci Amon s'a făcut din ce în ce mai vinovat. 2 Vers. 12.

24. Slujitorii lui au uneltit* împotriva lui, și l-au omorât în casa lui. 2 Reg. 21, 23, 24.

25. Dar poporul țării a ucis pe toți cei ce uneltiseră împotriva împăratului Amon. Și, în locul lui, poporul țării a pus împărat pe fiul său Iosia.

Iosia, împăratul lui Iuda.

34 1. Iosia avea opt* ani când a ajuns împărat, și a domnit treizeci și unu de ani la Ierusalim. 2 Reg. 22, 1, etc.

2. El a făcut ce este bine înaintea Domnului și a umblat în căile tatălui său David: nu s'a abatut dela ele nici la dreapta nici la stînga.

3. În al optulea an al domniei lui, pe cînd era încă tînăr, a început să caute* pe Dumnezeul tatălui său David. Și în al doisprezecelea an, a început să curătească* Iuda și Ierusalimul de înălțimi, de idoli Astarteei, de chipuri cioplite și de chipuri turnate. 2 Cap. 15, 2. 2 Reg. 13, 2. 1 Cap. 13, 17, 22.

4. Au dărîmat* înaintea lui altarele Baalilor, și au tăiat stîlpii închinați soarelui, cari erau deasupra lor; a sfărîmat idoli Astarteei, chipurile cioplite și chipurile turnate, le-a făcut praf, a presărat praful pe mormintele* celor ce le aduseseră jertfe, 2 Lev. 26, 10. 2 Reg. 23, 4. 2 Reg. 23, 6.

5. și a ars* oasele preoților pe altarele lor. Astfel a curățit Iuda și Ierusalimul. 1 Reg. 13, 2.

6. În cetățile lui Manase, lui Efraim, lui Simeon, și chiar lui Neftali, pretutindeni, în mijlocul dărîmăturilor lor,

7. a dărîmat altarele, a făcut bucăți idoli Astarteei și chipurile cioplite, le-a făcut praf*, și a tăiat toți stîlpii închinați soarelui în toată țara lui Israel. Apoi s'a întors la Ierusalim. Deut. 9, 21.

8. În al* optsprezecelea an al domniei lui, după ce a curățit țara și casa, a trimis pe Șafan, fiul lui Atalia, pe Maaseia, căpetenia cetății și pe Ioah, fiul lui Ioahaz, arhivarul, să dregă casa Domnului, Dumnezeului său. 2 Reg. 22, 3.

9. S'au dus la marele preot Hilchia, și au dat argintul* adus în Casa lui Dumnezeu, pe care-l strinseseră Leviții păzitori ai pragului, dela Manase și Efraim și dela toată cealaltă parte a lui Israel, și dela tot Iuda și Beniamin și dela locuitorii Ierusalimului. 2 Reg. 12, 4, etc.

10. L-au dat în minile meșterilor însărcinați cu facerea lucrării în Casa Domnului. Aceștia l-au dat lucrătorilor cari munciau la dregerea Casei Domnului,

11. iar ei l-au dat timplărilor și zidărilor, ca să cumpere pietre cioplite și lemne pentru grinzi și pentru căptușitul clădirilor pe cari le stricaseră împărații lui Iuda.

12. Oamenii aceștia au lucrat cîntît în lucrul lor. Erau puși supt privegherea lui Iahat și Obadia, Leviți din fiii lui Merari, și a lui Zaharia și Meșulam, din fiii Chehatiților. Toți aceia dintre Leviți, cari știau să cînte bine,

13. vegheau asupra lucrărilor și cirnuiau pe toți lucrătorii cari aveau de făcut felurite lucrări. Mai erau și alți Leviți*, logofeți, dregători și ușieri. 1 Cron. 23, 1, 5.

Găsirea cărții Legii.

14. În clipa cînd au scos argintul care fusese adus în Casa Domnului, preotul Hilchia a găsit* cartea Legii Domnului, dată prin Moise. 2 Reg. 22, 8, etc.

15. Atunci Hilchia a luat cuvîntul și a zis logofătului Șafan: „Am găsit cartea Legii în Casa Domnului.” Și Hilchia a dat lui Șafan cartea.

16. Șafan a adus împăratului cartea. Și cînd a dat socoteală împăratului, a zis: „Slujitorii tăi au făcut tot ce li s'a poruncit.

17. Au strins argintul care se afla în Casa Domnului, și l-au dat în minile priveghetorilor și lucrătorilor."

18. Logofătul Șafan a mai spus împăratului: "Preotul Hilchia mi-a dat o carte." Și Șafan a citit-o înaintea împăratului.

19. Când a auzit împăratul cuvintele Legii, și-a sfișiat hainele.

20. Și împăratul a dat următoarea poruncă lui Hilchia, lui Ahicam, fiul lui Șafan, lui Abdon, fiul lui Mica, lui Șafan, logofătul, și lui Asaia, slujitorul împăratului:

21. „Duceți-vă și întrebați pe Domnul pentru mine și pentru rămășița lui Israel și Iuda, cu privire la cuvintele cărții acesteia care s'a găsit. Căci mare minie s'a vărsat peste noi din partea Domnului, pentru că părinții noștri n'au ținut cuvîntul Domnului, și n'au împlinit tot ce este scris în cartea aceasta.

22. Hilchia și cei trimiși de împărat s'au dus la proorocița Hulda, nevasta lui Șalum, fiul lui Tochehat*, fiul lui Hasra, străjerul veșmintelor. Ea locuia la Ierusalim, în cealaltă mahala a cetății. După ce au spus ce aveau de spus,

23. ea le-a răspuns: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu lui Israel: „Spuneți omului care v'a trimis la mine:

24. „Așa vorbește Domnul: „Iată, voi trimite nenorociri peste locul acesta și peste locuitorii lui, și anume toate blestemele scrise în cartea care s'a citit înaintea împăratului lui Iuda.

25. Pentru că M'au părăsit și au adus tămiiile altor dumnezei, miniindu-Mă prin toate lucrările minilor lor, minia Mea s'a vărsat asupra acestui loc, și nu se va stinge."

26. Dar să spuneți împăratului lui Iuda care v'a trimis să întrebați pe Domnul: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu lui Israel, cu privire la cuvintele pe cari le-ai auzit:

27. „Pentru că ți s'a înduișat inima, pentru că te-ai smerit înaintea lui Dumnezeu, cînd ai auzit cuvintele roștite de El împotriva acestui loc și împotriva locuitorilor lui, pentru că te-ai smerit înaintea Mea, pentru că ți-ai sfișiat hainele și ai plîns înaintea Mea, și Eu, am auzit, — zice Domnul. —

28. Iată, te voi strînge lîngă părinții tăi, vei fi adăugat în pace în mormîntul tău și nu vei vedea cu ochii tăi

toate nenorocirile pe cari le voi trimite peste locul acesta și peste locuitorii lui."

Ei au adus împăratului răspunsul acesta.

Inoarea legămîntului.

29. Împăratul* a strins pe toți bătrînii din Iuda și din Ierusalim.

30. Apoi s'a suit la Casa Domnului, cu toți oamenii lui Iuda și cu locuitorii Ierusalimului, cu preoții și Leviții, și cu tot poporul, dela cel mai mare pînă la cel mai mic. A citit înaintea lor toate cuvintele cărții legămîntului, care se găsisse în casa Domnului.

31. Împăratul stătea* pe scaunul lui împărețesc, și a încheiat legămînt înaintea Domnului, îndatorindu-se să urmeze pe Domnul și să păzească poruncile Lui, învățăturile Lui, și legile Lui, din toată inima și din tot sufletul Lui, și să îplinească cuvintele legămîntului, scrise în cartea aceasta.

32. Și a făcut să intre în legămînt toți cei ce se aflau la Ierusalim și în Beniamin. Și locuitorii Ierusalimului au lucrat după legămîntul lui Dumnezeu, legămîntul Dumnezeului părinților lor.

33. Iosia a îndepărtat toate uriciunile* din toate țările copiilor lui Israel, și a făcut ca toți cei ce se aflau în Israel să slujească Domnului, Dumnezeului lor. În tot timpul* vieții lui, nu s'au abătut dela Domnul, Dumnezeul părinților lor.

Prăznuirea Paștelor.

35. Iosia a prăznuit* Paștele în cinstea Domnului la Ierusalim, și au jertfit Paștele în a patrusprezecea* zi a lunii întîii.

* 2 Reg. 23, 21, 22. * Exod. 12, 6. Ezra. 6, 19.

2. A pus pe preoți în slujbele* lor, și i-a îmbărbătat* la slujba Casei Domnului. * Cap. 23, 18. Ezra 6, 18. * Cap. 29, 11.

3. A zis Leviților, cari* învățau pe tot Israelul și cari erau închinății Domnului: „Puneți chivotul sfînt* în casa pe care a zidit-o Solomon, fiul lui David, împăratul lui Israel. N'aveți să-l mai purtați pe umeri. Sluiți acum Domnului, Dumnezeului vostru, și poporului Său Israel. * Deut. 3, 10. Cap. 30, 2. Mai. 2, 7. * Cap. 6, 7. † 1 Cron. 23, 26.

4. Pregătiți-vă, după* casele voastre

părintești, după cetele voastre, cum au rinduit prin scris** David, împăratul lui Israel, și fiul său Solomon.

^o 1 Cron. 9. 10. ^o 1 Cron. 23. 24 25; 26. [†] Cap. 8. 14.

5. Luați-vă* locurile în sfântul locaș, după felurile case părintești ale fraților voștri, fiii poporului, și după înșiruirea caselor părintești ale Leviților.

^o Ps. 134. 1.

6. Jertfiți Paștele, sfințiți-vă*, și pregătiți-le pentru frații voștri, întocmai după cuvîntul Domnului, rostit prin Moise.

^o Cap. 29. 5, 15; 30. 3, 15. ^o Exod. 6. 20.

7. Iosia a dat* oamenilor poporului, tuturor celor ce se aflau acolo, miei și capre în număr de treizeci de mii, toți pentru Paște, și trei mii de boi. Aceștia au fost luați din averile împăratului.

^o Cap. 30. 24.

8. Capeteniiile lui au făcut de bunăvoie un dar poporului, preoților și Leviților. Hilchia, Zaharia și Iehiel, mai marii Casei lui Dumnezeu, au dat preoților, pentru Paște, două mii șase sute de miei și trei sute de boi.

9. Conania, Șemaia și Netaneel, frații săi, Hașabia, Ieiel și Iozabad, capii Leviților, au dat Leviților, pentru Paște, cinci mii de miei și cinci sute de boi.

10. Astfel s'a întocmit slujba, și preoții* și Leviții și-au luat locul, după cetele lor, după porunca împăratului.

^o Ezra 6. 18.

11. Au jertfit Paștele. Preoții au stropit* singele pe care-l luau din mîna Leviților, și Leviții au jupuit** vitele de piele.

^o Cap. 29. 22. ^o Cap. 29. 34.

12. Au pus deoparte arderile de tot, ca să le dea cetelor caselor părintești ale oamenilor din popor, ca să le aducă Domnului, cum este scris în cartea* lui Moise. Tot așa au făcut și cu boii.

^o Lev. 3. 3

13. Au fierț* Paștele la foc, după orînduială, și au fierț lucrurile sfinte în cazane**, căldări și tigăi. Și le-au împărțit în grabă la tot poporul.

^o Exod. 12. 8, 9. Deut. 16. 7. ^o 1 Sam. 2. 13, 14, 15.

14. Apoi au pregătit ce era: pentru ei și pentru preoți, căci preoții, fiii lui Aaron, au avut treabă pînă noaptea cu aducerea arderilor de tot și a grăsimilor. De aceia au pregătit Leviții pentru ei și pentru preoți, fiii lui Aron.

15. Cîntăreții, fiii lui Asaf, stăteau la locul lor, după rînduiala lui* David, lui Asaf, lui Heman, și lui Iedutun,

văzătorul împăratului. Ușierii** deasemenea erau la fiecare ușă. N'au avut nevoie să se abată dela slujba lor, căci frații lor Leviții au pregătit ce era pentru ei.

^o 1 Cron. 25. 1, etc. ^o 1 Cron. 9. 17, 18; 26. 14, etc.

16. Astfel a fost întocmită în ziua aceea toată slujba Domnului, ca să prăznuiască Paștele și să aducă arderile de tot pe altarul Domnului, după porunca împăratului Iosia.

17. Copiii lui Israel, cari se aflau acolo, au prăznuit Paștele în același timp și sărbătoarea azimilor* șapte zile.

^o Exod. 12. 15; 13. 6. Cap. 30. 21.

18. Nicio sărbătoare a Paștelor nu* mai fusese prăznuită ca aceasta în Israel din zilele proorocului Samuel. Și niciunul din împărații lui Israel nu mai prăznuise Paște ca cele pe cari le-au prăznuit Iosia, preoții și Leviții, tot luda și Israelul cari se aflau acolo, și locuitorii Ierusalimului.

^o 2 Reg. 23. 22, 23.

19. În al optsprezecelea an al domniei lui Iosia au fost prăznuite Paștele acestea.

Iosia ucis.

20. După toate aceste* lucruri, după ce a dres Iosia Casa Domnului, Neco, împăratul Egiptului, s'a suit să lupte împotriva Carchemișului pe Eufrat. Iosia i-a ieșit înainte.

^o Reg. 23. 29. Ier. 46. 2.

21. Și Neco i-a trimis soli să-i spună: „Ce am eu cu tine, împăratul lui Iuda? Nu împotriva ta vin astăzi; ci împotriva unei case cu care sînt în război. Și Dumnezeu mi-a spus să mă grăbesc. Nu te împotrivi lui Dumnezeu, care este cu mine, ca să nu te nimicească.“

22. Dar Iosia nu s'a întors dela el, ci și-a schimbat hainele, ca să lupte* împotriva lui, fără să asculte cuvintele lui Neco, cari veneau din gura lui Dumnezeu. A înaintat la luptă în valea Meghido.

^o 1 Reg. 22. 30.

23. Arcașii au tras asupra împăratului Iosia, și împăratul a zis slujitorilor săi: „Luați-mă, căci sînt greu rănit.“

24. Slujitorii l-au luat din car, l-au pus într'un alt car al lui, și l-au adus* la Ierusalim. A murit, și a fost îngropat în mormîntul părinților săi.

Tot Iuda** și Ierusalimul au plîns pe Iosia.

^o 2 Reg. 23. 30. ^o Zah. 12. 11.

25. Ieremia a făcut un cîntec de jale* pentru Iosia. Toți cîntăreții și toate

cîntăretele au vorbit de losia în cîntecele lor de jale pînă în ziua de azi, tecele lor de jale pînă în ziua de azi, și au ajuns o datină** în Israel. Cîntările acestea sînt scrise în „Cîntecele de jale.”

◦ Plin. 4.20. ◦ 1er. 22.20.

26. Celelalte fapte ale lui losia, și faptele lui evlavioase, făcute așa cum poruncește Legea Domnului,

27. cele dintîi și cele de pe urmă fapte ale lui, sînt scrise în cartea împăraților lui Israel și Iuda.

Domnia lui Ioahaz.

36. 1. Poporul* țării a luat pe Ioahaz, fiul lui losia, și l-a pus împărat în locul tatălui său la Ierusalim.

◦ 2 Reg. 23.30, etc.

2. Ioahaz avea douăzeci și trei de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit trei luni la Ierusalim.

3. Împăratul Egiptului l-a dat jos de pe scaunul de domnie în Ierusalim, și a pus peste țară un bir de o sută de talanți de argint și de un talant de aur.

4. Împăratul Egiptului a pus împărat peste Iuda și peste Ierusalim pe Eliachim, fratele lui Ioahaz, și l-a schimbat numele în Ioachim. Neco a luat pe fratele său Ioahaz, și l-a dus în Egipt.

Ioachim.

5. Ioachim avea douăzeci și cinci* de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit unsprezece ani la Ierusalim.

El a făcut ce este rău înaintea Domnului, Dumnezeului său.

◦ 2 Reg. 23.36, 37.

6. Nebucadnețar, împăratul Babilonului, s'a suit împotriva* lui, și l-a legat cu lanțuri de aramă ca să-l ducă** la Babilon.

◦ 2 Reg. 24.1. ◦ 21 Reg. 24.6. 1er. 22.18, 19; 36.30.

7. Nebucadnețar a dus la Babilon unelte* din Casa Domnului, și le-a pus în casa lui în Babilon.

◦ 21 Reg. 21.13. Dau. 1.1, 2; 5.2.

8. Celelalte fapte ale lui Ioachim, uriciunile pe cari le-a săvîrșit, și răul ce se afla în el, sînt scrise în cartea împăraților lui Israel și Iuda. Și, în locul lui, a domnit fiul său Ioachim.

Ioachim.

9. Ioachim* avea opt¹ ani cînd a ajuns împărat, și a domnit trei luni și zece zile la Ierusalim.

El a făcut ce este rău înaintea Domnului.

◦ 2 Reg. 24.8.

1. În 2 Împărați 24.8, citim: optșprezece ani.

10. În anul următor, împăratul Nebucadnețar l-a* dus la Babilon împreună** cu unelte scumpe ale Casei Domnului. Și a pus împărat peste Iuda și peste Ierusalim pe Zedechia, fiul lui Ioachim.

◦ 2 Reg. 24.10-17.

◦ Dan. 1.1, 2; 5.2. ◦ 1er. 51.

Zedechia.

11. Zedechia avea douăzeci și unu* de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit unsprezece ani la Ierusalim.

◦ 2 Reg. 24.18. 1er. 52.1, 4.

12. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, Dumnezeului său; și nu s'a smerit înaintea proorocului Ieremi, care-i vorbea din partea Domnului.

13. S'a răscolat* chiar împotriva împăratului Nebucadnețar, care-l puse să jure pe Numele lui Dumnezeu. Și înțepenit grumazul** și și-a insușit inima, pînă acolo încît nu s'a întors la Domnul, Dumnezeul lui Israel.

◦ 1er. 52.3. Eze. 17.15, 18. ◦ 2 Reg. 24.10.

14. Toate competenile preoților și poporul au înmîțit și ei fărădelegile, după toate uriciunile neamurilor; și au pîngărit Casa Domnului, pe care o sfîințise El în Ierusalim.

15. Domnul, Dumnezeul* părinților lor, a dat din vreme trimișilor Săi în sarcinarea să-i înștiințeze, căci voia să cruțe pe poporul Său și locașul Său.

◦ 1er. 26.14; 35.15, 16.

16. Dar ei și-au bătut joc* de trimișii lui Dumnezeu, l-au nesocotit** cuvintele, și au ris* de proorocii Lui, pînă cînd minia** Domnului împotriva poporului Său a ajuns fără leac.

◦ 1er. 5.12, 13. ◦ Prov. 1.24, 30. ◦ 1er. 32.3; 38.6; 39.24. ◦ Ps. 74.1: 79.5.

17. Atunci Domnul a făcut* să se suie împotriva lor împăratul Haldelor, și a ucis** cu sabia pe tinerii lor în casa locașului lor celui sfînt. Nu cruțat nici pe tinăr, nici pe tinără, nici pe bătrîn, nici pe omul gîrboș, supt povara perilor albi, ci a dat totul în mîna lui.

◦ Deut. 28.49. 2 Reg. 25.10. Ezra 9.7. ◦ Ps. 74.20-79.2, 3.

18. Nebucadnețar a dus la Babilon toate unelte* din Casa Domnului, mari și mici, vistieriile Casei Domnului, și vistieriile împăratului și ale competenilor lui.

◦ 2 Reg. 25.13 etc.

19. Au ars* Casa lui Dumnezeu, au dărîmat zidurile Ierusalimului, au pus foc tuturor caselor lui și au nimicit toate lucrurile scumpe.

◦ 2 Reg. 25.9. Ps. 136.1, 2, 3, 4.

20. Pe cei ce au scăpat* de sabie, Nebucadnețar i-a dus prinși la Babilon. Ei i-au fost supuși**, lui și fiilor lui, pînă la stăpînirea împărăției Persilor,

2 Reg. 25. 11. * 1er 27. 7.

21. ca să se împlinească cuvîntul Domnului rostit prin gura lui* Ieremia; pînă ce țara și-a ținut** Saba-mia; pînă ce s'a odihnit ȋ tot timpul cît a fost pustiită, pînă la împlinirea celor șaptezeci de ani.

1er. 25. 9, 11, 12; 36. 6, 7; 2. 10. * 1er. 25. 34, 35, 43. Dan. 9. 2. * 1er. 25. 4, 5.

Porunca lui Cir.

22. În cel dintîi an* al lui Cir, împă-

ratul Persilor, ca să se împlinească cuvîntul Domnului rostit prin gura lui Ieremia**, Domnul a trezit duhul lui Cir ȋ, împăratul Persilor, care a pus să se facă prin viu grai și prin scris această vesteire în toată împărăția lui:

23. „Așa* vorbește Cir, împăratul Persilor: „Domnul, Dumnezeuul cerurilor, mi-a dat toate împărățiile pămîntului, și mi-a poruncit să-l zidesc o casă la Ierusalim în Iuda. Cine dintre voi este din poporul Lui? Domnul, Dumnezeuul lui, să fie cu el, și să plece!“

* Ezra 4. 1, 2, 3.

EZRA

(Psalmul 85. 2-4).

Porunca

lui Cir. — Întoarcerea din robie.

1. În cel dintîi an al lui Cir, împăratul Persilor, ca să se împlinească cuvîntul Domnului rostit prin gura* lui Ieremia, Domnul a trezit duhul lui Cir, împăratul Persilor, care a pus să se facă prin viu grai și prin scris vestirea** aceasta în toată împărăția lui:

2 Cron. 36. 22, 23. 1er. 25. 11; 29. 10. * 2 Cron. 36. 13, 14.

2. Așa vorbește Cir, împăratul Persilor: „Domnul, Dumnezeuul cerurilor mi-a dat toate împărățiile pămîntului, și mi-a poruncit* să-l zidesc o casă la Ierusalim în Iuda.

* Isa. 44. 28; 45. 1, 13.

3. Cine dintre voi este din poporul Lui? Dumnezeuul lui să fie cu el, și să se suie la Ierusalim în Iuda și să zidească acolo Casa Domnului, Dumnezeuul lui Israel! El este adevăratul Dumnezeu*, care locuiește la Ierusalim.

* Dan. 6. 20.

4. Ori unde locuiesc rămășițe din poporul Domnului, oamenii din locul acela să le dea argint, aur, avere, și vite, pe lingă daruri de bunăvoie pentru Casa lui Dumnezeu, care este la Ierusalim!“

5. Capii de familie din Iuda și Beniamin, preoții și Leviții, și anume toți aceia al căror duh l-a trezit* Dumnezeu, s'au sculat să meargă să zidească la Ierusalim Casa Domnului.

* Filip. 2. 13.

6. Și toți cei dimprejurul lor le-au dat lucruri de argint, de aur, avere, vite, și lucruri scumpe, afară de toate darurile de bună voie.

7. Împăratul Cir a dat* înapoi uneltele Casei Domnului, pe cari le luase** Nebucadnețar din Ierusalim și le puse în casa dumnezeului său.

* Cap. 5. 14; 6. 5. ** 2 Reg. 24. 13. 2 Cron. 36. 7.

8. Cir, împăratul Persilor, le-a scos prin Mitredat, vistiernicul, care le-a dat lui Șeșbațar* (Zorobabel), voevodul lui Iuda.

* Cap. 5. 14.

9. Iată-le numărul: treizeci de lighe-ne de aur, o mie de lighe-ne de argint, douăzeci și nouă de cuțite,

10. treizeci de potire de aur, patru-sute zece potire de argint de mina a doua, și o mie de alte unelte.

11. Toate lucrurile de aur și de argint erau în număr de cinci mii patru-sute. Șeșbațar a adus tot din Babilon la Ierusalim, împreună cu cei ce s'au întors din robie.

Numărul

Israelitilor întorși în țara lui Iuda.

2. Iată* oamenii din țară, cari s'au întors din robie, și anume aceia pe cari îi luase Nebucadnețar**, împăratul Babilonului, robi la Babilon, și cari s'au întors la Ierusalim și în Iuda, fiecare în cetatea lui.

* Neem. 7. 6, etc. ** 2 Reg. 24. 14, 15, 16; 25. 11. 2 Cron. 36. 20.

2. Au plecat cu Zorobabel, Iosua, Neemia, Seraia, Reelaia, Mardoheu, Bilșan, Mispar, Bigvai, Rehun, Baana.

Numărul bărbaților din poporul lui Israel:

3. fiii lui Pareos, două mii o sută șaptezeci și doi;

4. fiii lui Șefatia, trei sute șaptezeci și doi;
 5. fiii lui Arah, șapte sute șaptezeci și cinci*;
 6. fiii lui Pahat-Moab*, din .iii lui Iosua și lui Ioab, două mii opt sute doisprezece;
 7. fiii lui Elam, o mie două sute cincizeci și patru;
 8. fiii lui Zatu, nouă sute patruzeci și cinci;
 9. fiii lui Zacai, șapte sute șasezeci;
 10. fiii lui Bani, șase sute patruzeci și doi;
 11. fiii lui Bebai, șase sute douăzeci și trei;
 12. fiii lui Azgad, o mie două sute douăzeci și doi;
 13. fiii lui Adonicam, șase sute șasezeci și șase;
 14. fiii lui Bigvai, două mii cincizeci și șase;
 15. fiii lui Adin, patru sute cincizeci și patru;
 16. fiii lui Ater, din familia lui Ezechia, nouăzeci și opt;
 17. fiii lui Bețai, trei sute douăzeci și trei;
 18. fiii lui Iora, o sută doisprezece;
 19. fiii lui Hașum, două sute douăzeci și trei;
 20. fiii lui Ghibar, nouăzeci și cinci;
 21. fiii lui Betleern, o sută douăzeci și trei;
 22. oamenii din Netofa, cincizeci și șase;
 23. oamenii din Anatot, o sută douăzeci și opt;
 24. fiii lui Azmavet, patruzeci și doi;
 25. fiii lui Chiriati-Arim, Chefirei și Beerotului, șapte sute patruzeci și trei;
 26. fiii Ramei și ai Ghebei, șase sute douăzeci și unu;
 27. oamenii din Micmas, o sută douăzeci și doi;
 28. oamenii din Betel și Ai, două sute douăzeci și trei;
 29. fiii lui Nebo, cincizeci și doi;
 30. fiii lui Magbiș, o sută cincizeci și șase;
 31. fiii celui-alt Elam*, o mie două sute cincizeci și patru;
 32. fiii lui Harim, treisute douăzeci;
 33. fiii lui Lod, lui Hadid și lui Ono, șapte sute douăzeci și cinci;
 34. fiii Ierihonului, trei sute patruzeci și cinci;
 35. fiii lui Senaa, trei mii șase sute treizeci;
36. Preoți: fiii lui Iedaia*, din casa lui Iosua, nouă sute șaptezeci și trei;
 37. fiii lui Imer*, o mie cincizeci și doi;
 38. fiii lui Pașhur*, o mie două sute patruzeci și șapte;
 39. fiii lui Harim*, o mie șaptesprezece.
 40. Leviți: fiii lui Iosua și Cadmiel, din fiii lui Hodavia, șaptezeci și patru;
 41. Cântăreți: fiii lui Asaf, o sută douăzeci și opt.
 42. Fiii ușierilor: fiii lui Șalum, fiii lui Ater, fiii lui Talmon, fiii lui Acub, fiii lui Hatita, fiii lui Șobai, de toți o sută treizeci și nouă.
 43. Slujitorii* Templului: fiii lui Tihai, fiii lui Hasufa, fiii lui Tabaot,
 44. fiii lui Cheros, fiii lui Siaha, fiii lui Padon,
 45. fiii lui Lebana, fiii lui Hagab, fiii lui Acub,
 46. fiii lui Hagab, fiii lui Șamlai, fiii lui Hanan,
 47. fiii lui Ghidel, fiii lui Gahar, fiii lui Reaia,
 48. fiii lui Rețin, fiii lui Necoda, fiii lui Gazam,
 49. fiii lui Uza, fiii lui Paseah, fiii lui Besai,
 50. fiii lui Asna, fiii lui Mehunim, fiii lui Nefusim,
 51. fiii lui Bacbuc, fiii lui Hacufa, fiii lui Harhur,
 52. fiii lui Bațlut, fiii lui Mehida, fiii lui Harșa,
 53. fiii lui Barcos, fiii lui Sisera, fiii lui Tamah,
 54. fiii lui Nețiah, fiii lui Hatifa.
 55. Fiii robilor* lui Solomon: fiii lui Sotai, fiii lui Soferet, fiii lui Peruda,
 56. fiii lui Iaala, fiii lui Darcon, fiii lui Ghidel,
 57. fiii lui Șefatia, fiii lui Hatil, fiii lui Pocheret-Hatebaim, fiii lui Ami.
 58. Toți slujitorii* Templului și fiii robilor** lui Solomon erau trei sute nouăzeci și doi.
 59. Iată cece au plecat din Tel-Melah, din Tel-Harșa, din Cherub-Adan, și cari n'au putut să-și arate casa lor părintească și neamul, ca să facă dovadă că erau din Israel.
 60. Fiii lui Delaia, fiii lui Tobia, fiii lui Necoda, șase sute cincizeci și doi.

61. Și dintre fiii preoților: fiii lui Habaila, fiii lui Hacoți, fiii lui Barzilai*, care luase de nevastă pe una din fetele lui Barzilai, Galaaditul, și a fost numit cu numele lor. 2 Sam. 17. 27.

62. Și-au căutat însemnarea în cărțile spițelor de neam, dar n'au găsit-o. De aceea*, au fost îndepărtați dela preoție. Num. 3. 10.

63. Și dregătorul le-a spus să nu mănânce lucruri prea sfinte, pînă cînd preot va întreba pe Urim** și Tu-miri. Lev. 22. 10, 15, 16. Exod. 28. 30. Num. 27. 21.

64. Toată* adunarea era de patruzeci și două de mii trei sute șasezeci de mii. Neem. 7. 66, etc.

65. Afară de robii și roabele lor, în număr de șapte mii trei sute treizeci și șapte. Între ei se aflau două sute de cîntăreți și cîntărețe.

66. Aveau șapte sute treizeci și șase de cai, două sute patruzeci și cinci de cățiri,

67. patru sute treizeci și cinci de cămile, și șase mii șapte sute douăzeci de măgari.

68. Unii* capi de familie, la venirea lor la Casa Domnului în Ierusalim, au adus daruri de bună voie pentru Casa lui Dumnezeu, ca s'o așeze din nou pe locul unde fusese. Neem. 7. 70.

69. Au dat la vistieria* lucrării, după mijloacele lor, șasezeci și una de mii de darici de aur, cinci mii de mine de argint, și o sută de haine preoțești. 1 Cron. 26. 20.

70. Preoții* și Leviții, oamenii din popor, cîntăreții, ușierii și slujitorii Templului s'au așezat în cetățile lor. Tot Israelul a locuit în cetățile lui. Cap. 6. 16, 17. Neem. 7. 73.

Altarul arderilor.

3 I. Cînd a venit luna a șaptea, copiii lui Israel erau în cetățile lor. Atunci poporul s'a strîns ca un singur om la Ierusalim.

2. Iosua, fiul lui Iotadac, cu frații săi preoți și Zorobabel, fiul lui Șealtiel*, cu frații săi, s'au sculat și au zidit altarul Dumnezeului lui Israel, ca să aducă pe el arderi de tot, după cum este scris** în Legea lui Moise, omul lui Dumnezeu. Mat. 1. 12. Luc. 3. 27. Deut. 12. 5.

3. Au așezat din nou altarul pe temelile lui, măcar că au avut să se teamă de popoarele țării, și au adus arderi* de tot Domnului, arderile de tot de dimineată și de seară. Num. 28. 3, 4.

4. Au prăznuit* sărbătoarea corturilor, cum** este scris, și au adus ț z de zi arderi de tot, după numărul poruncit pentru fiecare zi. Neem. 6. 14, 17. Znh. 14. 16, 17. Exod. 23. 16. Num. 29. 12, etc.

5. După aceea au adus arderea de tot* necurmată, arderile de tot pentru fiecare lună nouă și pentru toate sărbătorile închinat Domnului, afară de cele pe cari le aducea fiecare, ca daruri de bună voie Domnului. Exod. 29. 38. Num. 28. 3, 11, 19, 26; 29. 2, 8, 13.

6. Din cea dintîi zi a lunii a șaptea, au început să aducă Domnului arderi de tot. Însă temelile Templului Domnului nu erau încă puse.

7. Au dat argint cioplitorilor de piatră și timplarilor, și merinde*, băuturi și untdelemn Sidonienilor și Tirienilor, ca să aducă pe mare pînă la Iafos* lemne de cedru din Liban, după ț învoirea dată de Cir, împăratul Persilor. 1 Reg. 5. 6, 9. 2 Cron. 2. 10. Fapt. 12. 20. 2 Cron. 2. 16. Fapt. 9. 36. Cap. 0. 3.

Punerea temelilor Templului.

8. În al doilea an dela venirea lor la Casa lui Dumnezeu la Ierusalim, în luna a doua, Zorobabel, fiul lui Șealtiel, Iosua, fiul lui Iotadac, cu ceilalți frați ai lor, preoți și Leviți, și toți ceice se întorseseră din robie la Ierusalim, s'au pus pe lucru și au însărcinat* pe Leviții dela douăzeci de ani în sus să vegheze asupra lucrărilor Casei Domnului. 1 Cron. 23. 24, 27.

9. Și Iosua*, cu fiii și frații săi, Cadmiel, cu fiii săi, fiii lui Iuda, fiii lui Henadac, cu fiii și frații lor Leviții, s'au pregătit toți, ca un om, să vegheze asupra celor ce lucrau la casa lui Dumnezeu. Cap. 2. 40.

10. Cînd au pus lucrătorii temelile Templului Domnului, au așezat* pe preoți în veșminte, cu trîmbițe, și pe Leviți, fiii lui Asaf, cu chimvale, ca să laude pe Domnul, după rînduiala lui David**, împăratul lui Israel. 1 Cron. 16. 5, 6, 42. 1 Cron. 6. 31; 16. 4; 26. 1.

11. Cîntau*, mîrînd și lăudînd pe Domnul prin aceste cuvinte: „Căci** este bun, căci îndurarea Lui pentru Israel ține ț în veac!“ Și tot poporul scotea mari strigăte de bucurie, lăudînd pe Domnul, pentru că puneau temelile Casei Domnului. Exod. 15. 21. 2 Cron. 7. 3. Neem. 12. 24. 1 Cron. 16. 34. Ps. 136. 1. 1 Cron. 16. 41. Ier. 33. 11.

12. Dar mulți* din preoți și Leviți,

și din capii de familie mai în vîrstă, cari văzuseră casa dîntîi, plîngeau tare, cînd se puneau supt ochii lor temelile casei acesteia. Mulți alții își arătau bucuria prin strigăte, ^{cf. Hag. 2, 3.}

13. așa încît nu se putea deosebi glasul strigătelor de bucurie de glasul plînsetelor poporului; căci poporul scotea mari strigăte, al căror sunet se auzea de departe.

Aminarea zidirii Templului.

4. Vrajmașii * lui Iuda și Benjamin au auzit că fiii robiei zidesc un Templu Domnului, Dumnezeuului lui Israel. ^{cf. Vers. 7, 8, 9.}

2. Au venit la Zorobabel și la capii de familie, și le-au zis: „Să zidim și noi cu voi; căci, și noi chemăm ca și voi pe Dumnezeuul vostru, și-l aducem jertfe din vremea lui Esar-Hadon *, împăratul Asiriei, care ne-a adus aici.” ^{cf. 2 Reg. 17, 24, 32, 33-19, 37. Vers. 10.}

3. Dar Zorobabel, Iosua, și ceilalți capi ai familiilor lui Israel, le-au răspuns: „Nu * se cuvine să zidiți împreună cu noi Casa Dumnezeuului nostru; ci noi singuri o vom zidi Domnului, Dumnezeuului lui Israel, cum ne-a poruncit * împăratul Cir, împăratul Persilor.” ^{cf. Neem. 2, 20. cf. Cap. 1, 1-3.}

4. Atunci oamenii * țării au muiat inima poporului lui Iuda; și l-au înfricoșat ca să-l împedeze să zidească, ^{cf. Cap. 3, 3.}

5. și au mituit cu preț de argint pe sfetnici ca să-i zădărnicească lucrarea. Așa a fost tot timpul vieții lui Cir, împăratul Persilor, pînă la domnia lui Darius, împăratul Persilor.

6. Supt domnia lui Asuerus, la începutul domniei lui, au scris o piră împotriva locuitorilor din Iuda și din Ierusalim.

7. Și pe vremea lui Artaxerxe, Bislam, Mitredat, Tabeel, și ceilalți tovarăși de slujbă ai lor, au scris lui Artaxerxe, împăratul Persilor. Scrisoarea a fost scrisă cu slove aramaice și tălmăcită în limba aramaică.

8. Dregătorul Rehum și logofătul Șimșai au scris împăratului Artaxerxe scrisoarea următoare la Ierusalim.

9. Dregătorul Rehum, logofătul Șimșai, și ceilalți tovarăși de slujbă ai lor, cei din Din *, din Arfarsat, din Tarpel, din Afaras, din Erec, din Babilon, din Susa, din Deha, din Elam,

^{cf. 2 Reg. 17, 30, 31.}

10. și celelalte popoare pe cari le-a mutat marea și vestitul Osnapar, și le-a așezat în cetatea Samariei, și în celelalte locuri de dincoace de Rîu, și așa mai departe.

11. Iată cuprinsul scrisorii pe care au trimis-o împăratului Artaxerxe: „Robii tăi, oamenii de dincoace de Rîu, și așa mai departe...”

12. Să știe împăratul că Iudeii pleacă de la tine și veniți printre noi la Ierusalim zidesc din nou cetatea aceea răzvrătită și rea, și ridică zidurile și dreg temelile.

13. Să știe dar împăratul că, dacă se va zidi cetatea aceasta și i se vor ridica zidurile, nu vor mai plăti nici bir *, nici dare, nici drept de trecere, și viștieria împărătească va suferi din pricina aceasta. ^{cf. Cap. 7.}

14. Și, fiindcă noi mîncăm sarea curții domnești și nu ne șade bine să vedem pe împărat pagrubit, trimetem împăratului aceste știri.

15. Să se facă cercetări în cartea cronicilor părinților tăi; și vei găsi și vei vedea în cartea cronicilor că cetatea aceasta este o cetate răzvrătită, vătămătoare împăraților și ținuturilor, și că s'au datat la răscoală încă din vremuri străbune. De aceea a fost nimicită cetatea aceasta.

16. Facem cunoscut împăratului că dacă va fi zidită din nou cetatea aceasta, și dacă i se vor ridica zidurile, prin chiar faptul acesta nu vei mai avea stăpînire dincoace de Rîu.”

17. Iată răspunsul trimis de împărat dregătorului Rehum, logofătului Șimșai, și celorlalți tovarăși ai lui de slujbă, cari locuiau la Samaria și în alte locuri de cealaltă parte a Rîului.

„Sănătate, și așa mai departe.

18. Scrisoarea pe care ne-ai trimis-o a fost citită întocmai înaintea mea.

19. Am dat poruncă să se facă cercetări; și s'a găsit că din vremuri vechi cetatea aceasta s'a răscolat împotriva împăraților, și s'a datat la răscoală și la răzvrătire.

20. Au fost la Ierusalim împărați puternici, stăpîni * peste toată țara de dincolo * de Rîu, și cărora li se plătea bir, dare, și drept de trecere pe drum. ^{cf. 1 Reg. 4, 21. Ps. 72, 8. cf. Fac. 15, 18. Jos. 1, 1.}

21. Ca urmare, porunciți să înceteze lucrările oamenilor acelora, și să nu se mai zidească cetatea aceasta pînă

ce nu vor avea o învoire din partea mea.

22. Vedeți să nu vă abateți dela porunca aceasta, ca să nu crească răul acela spre paguba împăraților."

23. Îndată ce s'a citit cuprinsul scrisorii împăratului Artaxerxe înaintea lui Rehum, înaintea logofătului Șinșai, și înaintea tovarășilor lor de slujbă, s'au dus în grabă la Ierusalim la Iudei, și i-au oprit cu silă și cu putere dela lucrările lor.

24. Atunci s'a oprit lucrarea Casei lui Dumnezeu la Ierusalim, și a fost oprită până în anul al doilea al domniei lui Darius, împăratul Persilor.

Zidirea Templului începe iarăș.

5. Proorocii: Hagai *, proorocul, și Zaharia **, fiul lui Ido, au proorocit Iudeilor cari erau în Iuda și la Ierusalim, în Numele Dumnezeului lui Israel.

* Hag. 1. 1. * Zah. 1. 1.

2. Atunci Zorobabel *, fiul lui Șealtiel, și Iosua, fiul lui Ioțadac, s'au sculat și au început zidirea Casei lui Dumnezeu la Ierusalim. Și împreună cu ei erau și proorocii lui Dumnezeu cari-i ajutau.

* Cap. 3. 1. 2.

3. În aceeaș vreme, Tatnai *, dregătorul de dincoace de Rîu, Șetar-Boznai, și tovarășii lor de slujbă au venit la ei și le-au vorbit așa: „Cine ** v'a dat învoire să zidiți casa aceasta și să ridicăți zidurile acestea?"

* Vers. 6. Cap. 6. 6. * Vers. 9.

4. Ei le-au mai * zis: „Cari sînt numele oamenilor cari zidesc clădirea aceasta?"

* Vers. 10.

5. Dar ochiul * lui Dumnezeu veghea asupra bătrînilor Iudeilor. Și au lăsat să meargă înainte lucrările pînă la trimeterea unei înștiințări către Darius, și pînă la primirea unei scrisori ** dela el în această privință.

* Cap. 7. 6, 28. Ps. 33. 18. ** Cap. 6. 6.

6. Iată cuprinsul scrisorii trimese împăratului Darius de Tatnai, dregătorul de dincoace de Rîu, de Șetar-Boznai *, și tovarășii lor din Afarsac, cari locuiau dincoace de Rîu.

* Cap. 4. 9.

7. I-au trimis o scrisoare cu următorul cuprins:

„Către împăratul Darius, sănătate!

8. Să știe împăratul că ne-am dus în ținuturile lui Iuda, la Casa Dumnezeului celui mare. Ea se zidește din pietre cioplite, și în pereți se pune lemn;

lucrul merge repede și izbutește în mințile lor.

9. Am întrebat pe bătrîni, și le-am vorbit așa: „Cine v'a dat * învoire să zidiți casa aceasta și să ridicăți zidurile acestea?"

* Vers. 3, 1.

10. Le-am cerut și numele lor ca să și le facem cunoscut, și am pus în scris numele oamenilor cari sînt în fruntea lor.

11. Iată răspunsul pe care ni l-au dat: „Noi sîntem slujitorii Dumnezeului cerurilor și al pămîntului, și zidim din nou casa care fusese zidită acum mulți ani. Un mare împărat * al lui Israel o zidise și o isprăvisse.

* 1 Reg. 6. 1.

12. Dar, după ce * părinții noștri au miniat pe Dumnezeul cerurilor, El i-a dat în minile lui Nebucadnețar **, împăratul Babilonului, Haldeianul, care a nimicit casa aceasta și a luat pe popor rob la Babilon.

* 2 Cron. 36. 16, 17. ** 2 Reg. 24. 2; 25. 8, 9, 11.

13. Totuș, în cel dintîi an al lui Cir *, împăratul Babilonului, împăratul Cir a dat poruncă să se zidească din nou această casă a lui Dumnezeu.

* Cap. 1. 1.

14. Și chiar împăratul Cir a scos din templul din Babilon unelte de aur * de argint ale Casei lui Dumnezeu, pe cari le luase Nebucadnețar din Templul dela Ierusalim și le dusesese în templul din Babilon, le-a dat în mîna așa zisului ** Șeșbatar, pe care l-a pus dregător,

* Cap. 1. 7, 8; 6. 5. ** Hag. 1. 14; 2. 2.

15. și i-a zis: „la unelte acestea, du-te de le pune în Templul din Ierusalim, și să se zidească din nou Casa lui Dumnezeu pe locul unde era."

16. Acest Șeșbatar a venit dar, și a pus * temelile Casei lui Dumnezeu la Ierusalim. De atunci pînă acum se zidește ea, și nu s'a ** isprăvit."

* Cap. 3. 8, 10. ** Cap. 6. 15.

17. Acum, dacă împăratul găsește cu cale, să se facă cercetări * în casa vîstierilor împăratului la Babilon, ca să vadă dacă s'a dat din partea împăratului Cir o poruncă pentru zidirea Casei acesteia a lui Dumnezeu la Ierusalim. Apoi, să ne trimeată împăratul voința lui asupra acestui lucru.

* Cap. 6. 1, 2.

Porunca lui Darius.

6. 1. Atunci împăratul Darius a dat poruncă să se facă cercetări * în casa scrisorilor unde se puneau vîstierile în Babilon.

* Cap. 5. 17.

492

2. Și s'a găsit la Ahmeta, capitala Țării Mediei, un sul pe care era scrisă această aducere aminte:

3. — În anul întâi al domniei împăratului Cir, împăratul Cir a dat porunca să se poruncă privitoare la Casa lui Dumnezeu din Ierusalim: „Casa să fie zidită iarăși, ca să fie un loc unde să se aducă jertfe, și să aibă temelii tari. Să aibă o înălțime de șasezeci de coți, o lățime de șasezeci de coți,

4. trei rânduri * de pietre cioplite și un rând de lemn nou. Cheltuielile vor fi plătite din casa împăratului. * 1 Reg. 6. 36.

5. Mai mult, unelte de aur * și de argint ale Casei lui Dumnezeu, pe cari le luase Nebucadnetar din Templul din Ierusalim și le adusese la Babilon, să fie date înapoi, duse în Templul din Ierusalim la locul unde erau, și puse în Casa lui Dumnezeu. —

Cap. 1. 7, 8; 5. 14.

6. Acum, Tatnai, dregătorul de dincolo de Riu, Șetar-Boznai, și tovarășii voștri de slujbă din Afarsac, cari locuiți dincolo de Riu, depărtați-vă * de locul acesta.

Cap. 6. 3.

7. Lăsați să meargă înainte lucrările acestei case a lui Dumnezeu; dregătorul ludeilor și bătrînii ludeilor s'o zidească iarăși pe locul unde era.

8. Iată porunca pe care o dau cu privire la ce veți avea de făcut față de acești bătrîni ai ludeilor, pentru zidirea acestei Case a lui Dumnezeu: cheltuielile, luate din averile împăratului venite din birurile de dincolo de Riu, să fie plătite îndată oamenilor acestora, ca să nu înceteze lucrul.

9. Lucrurile trebuincioase pentru arderile de tot ale Dumnezeului cerurilor, viței, berbeci și miei, grâu, sare, vin și untdelemn, să li se dea, la cerere, preoților din Ierusalim, zi de zi, și fără nicio lipsă,

10. ca să aducă jertfe de bun miros * Dumnezeului cerurilor, și să se ** roage pentru viața împăratului și a fiilor lui.

Cap. 7. 23. 1er. 29. 7. * 1 Tim. 2. 1, 2.

11. Și iată porunca pe care o dau cu privire la oricine va călca porunca aceasta: să se scoată din casa lui o birnă, s'o ridice ca să fie spînzurat pe ea, și casa * să i se prefacă într'o grămadă de gunoi.

Dan. 2. 6; 3. 29.

12. Dumnezeul care a pus să locuiască în locul acela Numele Lui * să răstoarne pe orice împărat și pe orice popor, care ar întinde mîna să calce

cuvîntul meu, ca să nimicească această Casă a lui Dumnezeu din Ierusalim! Eu, Dariu, am dat porunca aceasta. Să fie împlinit întocmai. * 1 Reg. 1.

13. Tatnai, dregătorul de dincoace de Riu, Șetar-Boznai, și tovarășii lor de slujbă, au împlinit întocmai porunca aceasta pe care le-a trimis-o împăratul Dariu.

14. Și bătrînii * ludeilor au zidit cu izbîndă, după prorociile prorocului Hagai, și ale lui Zaharia, fiul lui Ido; au zidit și au isprăvit, după porunca Dumnezeului lui Israel, și după porunca lui Cir **, lui Dariu **, și după porunca Artaxerxe, împăratul Persilor. * Cap. 5. 1. * Cap. 1. 1; 5. 13. Ver. 3. † Cap. 4. 24. † Cap. 7. 1.

15. Casa a fost isprăvită în ziua a treia a lunii Adar, în al șaselea an al domniei împăratului Dariu.

Sfințirea Templului.

16. Copiii lui Israel, preoții și Leviții, și ceilalți fii ai robiei, au făcut cu bucurie sfințirea * acestei Case a lui Dumnezeu.

1 Reg. 8. 63. 2 Cron. 5. 1.

17. Au adus *, pentru sfințirea acestei Case a lui Dumnezeu, o sută de viței, două sute de berbeci, patru sute de miei, și, ca jertfe ispășitoare pentru tot Israelul, doisprezece țapi, după numărul semîințiilor lui Israel.

Cap. 9. 3.

18. Au pus pe preoți, după cetele lor, și pe Leviți, după împărțirile lor, pentru slujba lui Dumnezeu la Ierusalim, cum este scris în cartea lui Moise. * 1 Cron. 24. 1. * 1 Cron. 23. 6. † Num. 3. 6, 8.

19. Fiii robiei au prăznuit Paștele în a patrusprezecea zi a lunii întâi.

Exod. 12. 6.

20. Preoții și Leviții se curățiseră * cu toții, așa că toți erau curați; au jertfit Paștele ** pentru toți fiii robiei, pentru frații lor preoți, și pentru ei înșiși.

2 Cron. 30. 15. * 2 Cron. 35. 11.

21. Copiii lui Israel, întorși din robie, au mîncat Paștele, împreună cu toți cei ce se depărtaseră de necurăția * neamurilor țării și cari s'au unit cu ei ca să caute pe Domnul, Dumnezeul lui Israel.

Cap. 9. 11.

22. Au prăznuit cu bucurie șapte zile sărbătoarea azimilor *, căci Domnul îi invseselise, făcînd ** pe împăratul Asiriei să i sprijinească în lucrarea Casei lui Dumnezeu, Dumnezeul lui Israel. * Exod. 12. 15; 13. 6. 2 Cron. 30. 21; 35. 17. * 1 Cron. 23. 29. 2 Cron. 33. 11. Cap. 1. 1; Ver. 6. 6.

Venirea lui Ezra la Ierusalim.

71. După aceste lucruri, supt domnia lui* Artaxerxe, împăratul Persilor, a venit Ezra, fiul** lui Seraia, fiul lui Azaria, fiul lui Hilchia,

* Neem. 2.1. ** 1 Cron. 6.14.

2. fiul lui Şalum, fiul lui Tadoc, fiul lui Ahitub,

3. fiul lui Amaria, fiul lui Azaria, fiul lui Meraiot,

4. fiul lui Zerahia, fiul lui Uzi, fiul lui Buchi,

5. fiul lui Abişua, fiul lui Fineas, fiul lui Eleazar, fiul lui Aaron, marele preot.

6. Acest Ezra a venit din Babilon: era un cărturar iscusit* în Legea lui Moise, dată de Domnul, Dumnezeu lui Israel. Şi, fiindcă mina** Domnului, Dumnezeului său, era peste el, împăratul i-a dat tot ce ceruse.

* Vers. 11, 12, 21. ** Vers. 9. Cap. 8.22, 31.

7. Mulţi din copiii lui Israel, din preoţi şi din Leviţi*, din cîntăreţi, din uşieri, şi din slujitorii** Templului, au venit* şi ei la Ierusalim, în al şaptelea an al împăratului Artaxerxe.

* Cap. 2.43; 8.20. ** Cap. 8.1. † Cap. 8.15. etc.

8. Ezra a venit la Ierusalim în a cincea lună a anului al şaptelea al împăratului.

9. Plecase din Babilon în ziua întâi a lunii întâi, şi a ajuns la Ierusalim în ziua întâi a lunii a cincea, mina bună* a Dumnezeului său fiind peste el.

* Vers. 6. Neem. 2. & 18.

10. Căci Ezra îşi pusese inima să adîncească şi să îplinească* Legea Domnului, şi să înveţe** pe oameni în mijlocul lui Israel legile şi poruncile.

* Ps. 119. 46. ** Vers. 6. 25. Deut. 32.10. Neem. 8. 1—8. Mal. 2.7.

11. Iată cuprinsul scrisorii date de împăratul Artaxerxe preotului şi cărturarului Ezra, care învăţa poruncile şi legile Domnului cu privire la Israel:

12. „Artaxerxe, împăratul* împărăţilor, către Ezra, preotul şi cărturarul iscusit în Legea Dumnezeului cerurilor, şi aşa mai departe:

* Ezech. 28.7. Dan. 2.37.

13. Am dat poruncă să se lase să plece aceia din poporul lui Israel, din preoţii şi din Leviţii lui, cari se află în împărăţia mea, şi cari vor să plece cu tine la Ierusalim.

14. Tu eşti trimis de împăratul şi de cei şapte sfetnici* ai lui să cercetezi

în Iuda şi Ierusalim, după Legea Dumnezeului tau, care este în minile tale,

* Est. 1.14.

15. şi să duci argintul şi aurul pe care împăratul şi sfetnicii săi l-au dăruit cu dragă inimă Dumnezeului lui Israel, a cărui locuinţă* este la Ierusalim,

* 2 Cron. 6.2. Ps. 135. 21.

16. tot argintul şi aurul* pe care-l vei găsi în tot ţinutul Babilonului, şi darurile de bunăvoie făcute de popor** şi preoţi pentru Casa Dumnezeului lor la Ierusalim.

* Cap. 8.26. ** 1 Cron. 29. 6, 9.

17. Ca urmare, vei avea grijă să cumperi cu argintul acesta viţei, berbeci, miei, şi ce trebuie pentru darurile* de mincare şi jertfele de băutură, şi să** le aduci pe altarul Casei Dumnezeului vostru la Ierusalim.

* Num. 15.—19. ** Deut. 12.6, 11.

18. Cu celalt argint şi aur să faceţi ce veţi crede de cuviinţă, tu şi fraţii tăi, potrivit cu voia Dumnezeului vostru.

19. Pune înaintea Dumnezeului din Ierusalim uneltele cari-ţi vor fi încredinţate pentru slujba Casei Dumnezeului tău.

20. Să scoţi din casa vistieriiilor împăratului ce va trebui pentru celelalte cheltuieli pe cari le vei avea de făcut cu privire la Casa Dumnezeului tău.

21. Eu, împăratul Artaxerxe, dau poruncă tuturor vistiernicilor de dincolo de Rîu să dea îndată lui Ezra, preot şi cărturar iscusit în Legea Dumnezeului cerurilor, tot ce vă va cere.

22. Pînă la o sută de talanţi de argint, o sută de cori de grîu, o sută de baţi de vin, o sută de baţi de untdelemn, şi sare cîtă va vrea.

23. Tot ce este poruncit de Dumnezeul cerurilor să se facă întocmai pentru Casa Dumnezeului cerurilor, pentru că să nu vie minia Lui asupra împărăţiei, asupra împăratului şi asupra fiilor săi.

24. Vă facem cunoscut că nu puteţi pune nici bir, nici dare, nici vamă de trecere, peste niciunul din preoţi, din Leviţi, din cîntăreţi, din uşieri, din slujitorii Templului şi din slujitorii acestei Case a lui Dumnezeu.

25. Şi tu, Ezra, după înţelepciunea lui Dumnezeu pe care o ai, pune* judecători şi dregători cari să facă dreptate la tot poporul de dincolo de Rîu, tuturor celorce cunosc legile Dumne-

zeului tău; și fa-le cunoscut celor ce nu le cunosc **.

26. Oricine nu va păzi întocmai Legea Dumnezeului tău și legea împăratului, să fie osindit la moarte, la surghiun, la o gloabă, sau la temniță.

27. Binecuvântat * să fie Domnul, Dumnezeul părinților noștri, care ** a pregătit inima împăratului ca să slăvească astfel Casa Domnului la Ierusalim,

28. și a îndreptat * asupra mea bunăvoința împăratului, a sfetnicilor săi, și a tuturor căpeteniilor puternice ale lui! Întărit de mină ** Domnului, Dumnezeului meu, care era asupra mea, am strins pe căpeteniile lui Israel, ca să plece cu mine.

* Cap. 9, 3. ** Cap. 5, 5. Vers. 6, 9. Cap. 8, 18.

Tovarășii lui Ezra.

8. Iată capii de familie și spițele de neam ale celor ce s'au suit cu mine din Babilon, sub domnia împăratului Artaxerxe.

2. Din fiii lui Fineas, Gherșom; din fiii lui Itamar, Daniel; din fiii lui David, Hatuș *.

3. Din fiii lui Șecania; din fiii lui Pareoș *, Zaharia, și cu el o sută cincizeci de bărbați înscrisi; *

4. din fiii lui Pahat-Moab, Elioenai, fiul lui Zerahia, și cu el două sute de bărbați;

5. din fiii lui Șecania, fiul lui Iahazi, și cu el trei sute de bărbați;

6. din fiii lui Adin, Ebed, fiul lui Ionatan, și cu el cincizeci de bărbați;

7. din fiii lui Elam, Isaia, fiul Ataliei, și cu el șaptezeci de bărbați;

8. din fiii lui Șefatia, Zebadia, fiul lui Micael, și cu el optzeci de mii de bărbați;

9. din fiii lui Ioab, Obadia, fiul lui Iehiel, și cu el două sute optsprezece bărbați;

10. din fiii lui Șelomit, fiul lui Iosifia, și cu el o sută șasezeci de bărbați;

11. din fiii lui Bebai, Zaharia, fiul lui Bebai, și cu el douăzeci și opt de bărbați;

12. din fiii lui Azgad, Iohanan, fiul lui Hacatan, și cu el o sută zece bărbați;

13. din fiii lui Adonîcam, cei din urmă, ale căror nume iată-le: Elife-

let, Ieiel și Șemaia, și cu ei șasezeci de bărbați;

14. din fiii lui Bigvai, Utai și Zabud, și cu ei șaptezeci de bărbați.

15. I-am strins la rîul care curge spre Ahava, și am tăbarit acolo trei zile. Am căutat între popor și preoți, și n'am găsit acolo pe niciunul din fiii lui * Levi.

16. Atunci am trimis să cheme pe căpeteniile Eliezer, Ariel, Șemaia, Elnatan, Iarib, Elnatan, Natan, Zaharia și Meșulam, și pe învățătorii Ioarib și Elnatan.

17. I-am trimis la căpetenia Ido, care locuia la Casifia, și am pus în gura lor ce trebuiau să spună lui Ido și fraților săi slujitori ai Templului cari erau la Casifia, ca să ne aducă slujitori pentru Casa Dumnezeului nostru.

18. Și, fiindcă mina cea bună a Dumnezeului nostru era peste noi, ne-au adus * pe Serebia, bărbat cu mințe, dintre fiii lui Mahli, fiul lui Levi, fiul lui Israel, și cu el pe fiii și frații lui, în număr de optsprezece; *

19. pe Hașabia, și cu el pe Isaia, dintre fiii lui Merari, frații săi și fiii lor, în număr de douăzeci;

20. și dintre slujitorii * Templului, pe cari David și căpeteniile îi pusese ră în slujba Leviților, două sute douăzeci de slujitori ai Templului, toți numiți pe nume.

21. Acolo, la rîul Ahava, am vestit * un post de smerie ** înaintea Dumnezeului nostru, ca să cerem dela El o țară călătorie fericită pentru noi, pentru copiii noștri, și pentru tot ce era al nostru.

* 2 Cron. 20, 31. ** Lev. 16, 29; 23, 29. Isa. 38, 3, 5. * Ps. 5, 5.

22. Mi-era rușine * să cer împăratului o oaste de însoțire și călăreți, ca să ne ocrotească împotriva vrăjmașului pe drum, căci spuseseam împăratului: „Mina ** Dumnezeului nostru este, spre binele țării lor, peste toți cei ce-l caută, dar puterea și minia țării lor sînt peste toți cei ce-l părăsesc *.”

* 1 Cor. 9, 15. ** Cap. 7, 6, 9, 28. † Ps. 13, 18, 19; 34, 5, 22. Rom. 8, 28. ‡ Ps. 34, 16. †† 2 Cron. 16, 2.

23. Pentru aceasta am postit și am chemat pe Dumnezeul nostru. Și El ne-a ascultat *.

24. Am ales douăsprezece căpetenii dintre preoți, pe Șerebia, Hașabia, și zece din frații lor.

25. Am cîntărit înaintea lor argintul *, aurul, și uneltele, date în dar pentru

Casa Dumnezeului nostru de împărat, sfetnicii și căpeteniile lui, și de toți cei din Israel carise aflau acolo. ^{Cap. 7, 15, 16.}

26. Am dat în minile lor șase sute cincizeci de talanți de argint, unelte de argint de o sută de talanți, o sută de talanți de aur,

27. douăzeci de pahare de aur de o mie de darici, și două vase de aramă frumoasă poleită, tot atât de scumpă ca aurul.

28. Apoi le-am zis: „Sinteti închi-nați * Domnului. Vasele acestea sint lucruri sfinte **, și argintul și aurul acesta sint un dar de bună voie făcut Domnului, Dumnezeului părinților voștri.

^{Lev. 21, 6, 7, 8. Deut. 33, 8. Ex. 22, 2, 3. Num. 4, 1, 16, 19, 20.}

29. Fiți cu ochii în patru, și luați lucrurile acestea supt paza voastră, pînă le veți cîntări înaintea căpeteniilor preoților și înaintea Leviților, și înaintea capilor de familie ai lui Israel, la Ierusalim, în cămarile Casei Domnului.”

30. Și preoții și Leviții au luat greutatea argintului, aurului și vaselor, ca să le ducă la Ierusalim, în Casa Dumnezeului nostru.

31. Am plecat dela riul Ahava, ca să ne ducem la Ierusalim, în a douăsprezecea zi a lunii întia. Mîna * Dumnezeului nostru a fost peste noi, și ne-a pîzit de loviturile vrăjmașului și de orice piedică pe drum. ^{Cap. 7, 6, 9, 28.}

32. Am ajuns * la Ierusalim, și ne-am odihnit acolo trei zile. ^{Neem. 2, 11.}

33. În ziua a patra, am cîntărit * în Casa Dumnezeului nostru argintul, aurul, și vasele, pe cari le-am încredințat lui Meremot, fiul lui Urie, preotul. Cu el era Eleazar, fiul lui Fineas, și împreună cu ei Leviții Iozabad, fiul lui Iosua, și Noadia, fiul lui Binui. ^{Vers. 20, 30.}

34. Fiind cercetate toate după număr și greutate, au pus atunci în scris greutatea tuturor.

35. Fiii robiei, întorși din robie, au adus, ca ardere de tot * Dumnezeului lui Israel, doisprezece viței pentru tot Israelul, nouăzeci și șase de berbeci, șaptezeci și șapte de miei, și doisprezece țapi, ca jertfe ispășitoare, toate ca ardere de tot Domnului. ^{Cap. 6, 17.}

36. Au dat poruncile * împăratului dregătorilor împăratului și cîrmuito-rilor de dincoace de Riu, cari au ajutat pe popor și Casa lui Dumnezeu.

^{Cap. 7, 21.}

Rugăciunea lui Ezra.

9. După ce s'a sfîrșit lucrul acesta, căpeteniile s'au apropiat de mine, și au zis: „Poporul lui Israel, preoții și Leviții nu s'au despărțit * de popoarele acestor țări, și au făcut * uriciunile lor, ale Cananiților, Hetiților, Fereziților, lebusiților, Amonitilor, Moabiților, Egiptenilor și Amoritilor.

^{Cap. 6, 21. Neem. 9, 2. Deut. 12, 30, 31.}

2. Căci și-au * luat neveste din fetele lor pentru ei și pentru fiii lor, și au amestecat * neamul * sfînt cu popoarele țărilor acestora. Și căpeteniile și dregătorii au fost cei dintii cari au săvîrșit păcatul acesta.”

^{Exod. 34, 16. Deut. 7, 3. Neem. 13, 23. Exod. 19, 6, 22, 31. Deut. 7, 6, 11, 2. 2 Cor. 6, 11.}

3. Cînd am auzit lucrul acesta, mi-am sfîșiat * hainele și mantaua, mi-am smuls părul din cap și perii din barbă, și am stat jos mîhnit **.

^{Isa. 1, 20. Ps. 143, 1.}

4. Atunci s'au strîns la mine toți ceice se temeau * de cuvintele Dumnezeului lui Israel, din pricina păcatului fiilor robiei. Și eu, am stat jos mîhnit, pînă la jertfa de seară **.

^{Cap. 10, 3. Isa. 66, 2. Exod. 29, 39.}

5. Apoi, în clipa jertfei de seară, m'am sculat din smerirea mea, cu hainele și mantaua sfîșiate, am căzut în genunchi, am întins * minile spre Domnul, Dumnezeul meu, și am zis:

^{Exod. 9, 29, 33.}

6. „Dumnezeule, sint uluit, și mi-e * rușine, Dumnezeule, să-mi ridic fața spre Tine. Căci fărădelegile * noastre s'au înmulțit deasupra capetelor noastre, și greșelile noastre au ajuns * pînă la ceruri.

^{Dan. 9, 7, 8. Ps. 38, 4. 2 Cron. 28, 9. Apoc. 18, 5.}

7. Din zilele părinților noștri, am fost foarte * vinovați pînă în ziua de azi, și din pricina fărădelegilor noastre am * fost dați, noi, împărații noștri și preoții noștri, în minile împăraților străini, pradă săbiei, robiei, jafului, și rușinii * care ne acopere astăzi fața. ^{Ps. 106, 6. Dan. 9, 5, 6, 8. Deut. 28, 36, 61. Neem. 9, 30. Dan. 9, 7, 8.}

8. Și totuș Domnul, Dumnezeul nostru, S'a îndurat de noi, lăsîndu-ne ci-tiva oameni scăpați, și dîndu-ne un adăpost în locul Lui cel sfînt, ca să ne lumineze * ochii și să ne dea puțină răsuflare în mijlocul robiei noastre.

^{Ps. 13, 3; 14, 5.}

9. Căci * sîntem robi, dar Dumnezeu ** nu ne-a părăsit în robia noastră. A îndreptat spre noi bunăvoința Țî împăraților Persilor și ei ne-au dat o nouă putere de viață, ca să putem zidi Casa Dumnezeului nostru, și să-i dregem dărmăturile, făcîndu-ne astfel rost de un loc de adăpost Țî în Iuda și la Ierusalim.

• Neem. 9, 36. • Ps. 136, 23. † Cap. 7, 29. † Is. 6, 6, 2.

10. Acum, ce să mai zicem noi după aceste lucruri, Dumnezeule? Căci am părăsit poruncile Tale,

11. pe cari ni le poruncisei prîn robii Țîi proorocii, zicînd: „Țara în care intrați s'o stăpîniți este o țară întinată * de necurățiile popoarelor din aceste ținuturi, de uriciunile cu cari au umplut-o, dela un capăt la altul, cu necurățiile lor.

• Cap. 6, 21.

12. Să nu * dați deci pe fetele voastre după fiii lor, nici să nu luați pe fetele lor de neveste pentru fiii voștri, și să nu vă pese ** niciodată nici de proșăirea lor nici de bună starea lor. În chipul acesta veți ajunge tari, veți minca cele mai bune roade ale țării, și o veți lăsa Țî pe veci moștenire fiilor voștri.”

• Exod. 23, 32; 34, 16. Deut. 7, 3. • Deut. 21, 6. † Prov. 13, 22; 20, 7.

13. După tot ce mi s'a întimplat din pricina faptelor rele și marilor greșeli pe cari le-am făcut, măcar că, Tu, Dumnezeule, nu ne-ai pedepsit * după fărădelegile noastre, se cuvine ca, acum, cînd ne-ai păstrat pe acești oameni scăpați,

• Ps. 103, 10.

14. să începem iarăși să călcăm * poruncile Tale, și să ne incuscrim ** cu aceste popoare uricioase? N'ar Țî izbucni atunci iarăși minia Ta împotriva noastră, pînă acolo încît ne-ar nimici, fără să lase nici rămășiță nici robi izbăviți?

• Ioan. 6, 14; 2 Pet. 2, 20, 21. • Vers. 2. Neem. 13, 25, 27. † Deut. 9, 8.

15. Doamne, Dumnezeul lui Israel, Tu ești drept *; căci astăzi noi sîntem o rămășiță de robi izbăviți. Iată-ne înaintea ** Ta ca niște Țî vinovați, și din această pricină nu putem sta Țî înaintea Ta.”

• Neem. 9, 33. Dan. 9, 14. • Rom. 3, 19. † Cor. 16, 17. † Ps. 130, 3.

Trimeterea femeilor străine.

10. 1. Pe cînd * sta Ezra, plîngînd și cu fața la pămînt înaintea ** Casei lui Dumnezeu, și făcea această rugăciune și mărturisire, se strînsese

la el o mulțime foarte mare de oameni din Israel, bărbați, femei și copii, și poporul vărsa multe lacrimi.

• Dan. 9, 20. • 2 Cron. 20, 1.

2. Atunci Șecania, fiul lui Iehiel, dîndu-Țî fiii lui Elam, a luat cuvîntul și a zis lui Ezra: „Am păcătuit * împotriva Dumnezeului nostru, ducîndu-ne la femei străine cari fac parte din popoarele țării. Dar Israel n'a rămas fără nădejde în această privință.

• Neem. 13, 27.

3. Să facem acum un legămint * cu Dumnezeul nostru pentru izgonirea tuturor acestor femei și a copiilor lor, după părerea domnului meu și a celor ce se tem ** de poruncile Țî Dumnezeului nostru. Și facă-se după Lege.

• 2 Cron. 34, 31. • Cap. 9, 4. † Deut. 7, 2, 3.

4. Scoală-te, căci treaba aceasta Țî privește. Noi vom fi cu tine. Îmbăbățează-te * și lucrează.”

• 1 Cron. 28, 10.

5. Ezra s'a sculat, și a pus pe căpeteniile preoților, Levitilor și întregului Israel, să jure * că vor face ce se spusese. Și ei au jurat.

• Neem. 5, 12.

6. Apoi Ezra a plecat dinaintea Casei lui Dumnezeu, și s'a dus în odaia lui Iohanani, fiul lui Eliașib. Cînd a intrat, n'a mincat pine * și n'a băut apă, pentru că era mîhnit din pricina păcatului fiilor robiei.

• Deut. 9, 15.

7. S'a dat de veste în Iuda și la Ierusalim că toți fiii robiei trebuie să se adune la Ierusalim,

8. și că, după părerea căpeteniilor și bătrînilor, oricui nu va veni în trei zile i se vor lua averile, și el însuși va fi izgonit din adunarea fiilor robiei.

9. Toți bărbații lui Iuda și Beniamin s'au strîns la Ierusalim în trei zile. Era a douăzecea zi a lunii a noua. Tot poporul * stătea pe locul deschis dinaintea Casei lui Dumnezeu, tremurînd din pricina împrejurării acelea și de ploaie.

• 1 Sam. 12, 18.

10. Preotul Ezra s'a sculat și le-a zis: „Ați păcătuit luînd femei străine, și ați făcut pe Israel și mai vinovat.

11. Mărturisiți-vă acum * greșala înaintea Domnului, Dumnezeului părinților voștri, și faceți voia Lui! Despărțiți-vă ** de popoarele țării și de femeile străine.”

• Ios. 7, 19. Prov. 23, 13. • Vers. 3.

12. Toată adunarea a răspuns cu glas tare: „Trebuie să facem cum ai zis!

13. Dar poporul este în mare număr, vremea este ploioasă, și nu poate să

rămână afară. De altfel, aceasta nu este treabă de o zi sau două, căci sînt mulți printre noi cari au păcătuit în privința aceasta.

14. Să rămînă dar toate căpeteniile noastre în locul întregii adunări. Și toți cei din cetățile noastre, cari s'au însurat cu femei străine, să vină la împurii hotărîte, cu bătrînii și judecătorii din fiecare cetate, pînă se va abate dela noi mînia * aprinsă a Dumnezeuului nostru din pricina împlinirii acestuia.”

2 Cron. 30, 8.

15. Ionatan, fiul lui Asael, și Iahzia, fiul lui Ticva, ajutați de Meșulam, și de Levitul Șabtai, au fost singurii împotriva acestei părări,

16. pe care au primit-o fiii robiei. Au ales pe preotul Ezra, și capi de familie după casele lor părătești, toți numiți pe nume, și au stătut în ziua întâi a lunii a zecea să cerceteze lucrul acesta.

17. În ziua întâi a lunii întâia, au isprăvit cu toți bărbații cari se însuraseră cu femei străine.

18. Între fiii preoților, s'au găsit unii cari se însuraseră cu femei străine: dintre fiii lui Iosua, fiul lui Iofadac, și dintre frații săi: Maaseia, Eliezer, Iarib și Ghedalia, cari s'au îndatorat,

19. dînd * mîna, să-și izgonească nevestele și să aducă un berbec ca jertfă pentru vină;

2 Reg. 10, 15. 1 Cron. 29, 24. 2 Cron. 30, 8.

20. din fiii lui Imer: Hanani și Zebadia;

21. din fiii lui Harim: Maaseia, Ilie, Șemaia, Iehiel și Ozia;

22. din fiii lui Pașhur: Elioenai,

Maaseia, Ismael, Netaneel, Iozabad și Eleasa.

23. Dintre Leviți: Iozabad, Șimeii, Chelaia sau Chelita, Petahia, Iuda și Eliezer.

24. Dintre cîntăreți: Eliașib.

Dintre ușieri: Șalum, Telem și Uri.

25. Dintre cei din Israel: din fiii lui Pareos, Ramia, Izia, Malchia, Miamin, Eleazar, Malchia și Benaia;

26. din fiii lui Elam: Matania, Zaharia, Iehiel, Abdi, Ieremot și Ilie;

27. dintre fiii lui Zatu: Elioenai, Eliașib, Matania, Ieremot, Zabad și Aziza;

28. dintre fiii lui Bebai: Iohanani, Hanania, Zabai și Atlai;

29. dintre fiii lui Bani: Meșulam, Maluc, Aclai, Iașub, Șeal și Ramot;

30. dintre fiii lui Pahat-Moab: Adna, Chelal, Benaia, Maaseia, Matania, Betaleel, Binui și Manase;

31. dintre fiii lui Harim: Eliezer, Ișia, Malchia, Șemaia, Șimeon,

32. Benjamin, Maluc și Șemaria;

33. dintre fiii lui Hașum: Matnai, Matata, Zabad, Elifelet, Ieremai, Manase și Șimeii;

34. dintre fiii lui Bani: Maadai, Amram, Uel,

35. Benaia, Bedia, Cheluhi,

36. Vania, Meremot, Eliașib,

37. Matania, Matnai, Iaasai,

38. Bani, Binui, Șimeii,

39. Șelemia, Natan, Adaia,

40. Macnadbai, Șașai, Șarai,

41. Azareel, Șelemia, Șemaria,

42. Șalum, Amaria și Iosif;

43. dintre fiii lui Nebo: Ieiel, Matitia, Zabad, Zebina, Iadai, Ioel și Benaia.

44. Toți aceștia luaseră femei străine,

și mulți avuseseră copii cu ele.

NEEMIA

(Isaia 58, 12.)

Rugăciunea lui Neemia.

1. Istorisirea lui Neemia *, fiul lui Hachalia.

În luna Chișleu, în al douăzecilea an¹, pe cînd eram în capitala Susa,

Cap. 10, 1.

2. a venit Hanani, unul din frații mei, și cîțiva oameni din Iuda. I-am

1. Al domniei lui Artaxerxes.

întrebat despre ludeii scăpați cari mai rămăseseră din robie, și despre Ierusalim.

3. Ei mi-au răspuns: „Ceice au mai rămas din robie sînt acolo în țară, în cea mai mare nenorocire și ocară; zidurile * Ierusalimului sînt dărîmate”, și porțile sînt arse de foc.”

Cap. 2, 17. 2 Reg. 25, 10.

4. Cînd am auzit aceste lucruri, am

șezut jos, am plîns, și m'am jălit multe zile. Am postit și m'am rugat înaintea Dumnezeului cerurilor,

5. și am zis: „Doamne, Dumnezeul cerurilor, Dumnezeule mare și înfricoșat, Tu ** care îți legămîntul Tău și ești plin de îndurare față de ceice Te iubesc și păzesc poruncile Tale!

6. Să ia aminte urechea Ta și ochii să-Ți fie * deschiși: ascultă rugăciunea pe care ți-o face robul Tău acum, zi și noapte, pentru robii Tăi copiii lui Israel, mărturisind ** păcatele copiilor lui Israel, păcatele făcute de noi împotriva Ta; căci eu și casa tatălui meu am păcătuit.

Ⓢ 1 Reg. 8, 28, 29. 2 Cron. 6, 40. Dan. 9, 17, 18. Ⓢ Dan. 9, 20.

7. Te-am supărat *, și m'am păzit ** poruncile Tale, legile și orînduirile, pe cari le-ai dat robului Tău Moise.

Ⓢ Ps. 106, 6. Dan. 9, 5. Ⓢ Deut. 28, 15.

8. Adu-Ți aminte de cuvintele acestea pe cari le-ai dat robului Tău Moise să le spună: „Cînd veți păcătui *, vă voi risipi printre popoare;

Ⓢ Lev. 26, 33. Deut. 4, 27, 28, 64.

9. dar * dacă vă veți întoarce la Mine, și dacă veți păzi poruncile Mele și le veți împlini, atunci, chiar ** dacă veți fi izgoniți la marginea cea mai depărtată a cerului, de acolo vă voi aduna și vă voi aduce iarăș în locul pe care l-am ales ca să locuiască Numele Meu acolo.”

Ⓢ Lev. 26, 39, etc. Deut. 4, 29, 30, 31; 30, 2. Ⓢ Deut. 30, 1.

10. Ei * sînt robii Tăi și poporul Tău, pe care l-ai răscumpărat prin puterea Ta cea mare și prin mina Ta cea tare.

Ⓢ Deut. 9, 29. Dan. 9, 15.

11. Ah! Doamne, să * ia aminte urechea Ta la rugăciunea robului Tău, și la rugăciunea robilor Tăi, cari vor ** să se teamă de Numele Tău! Dă astăzi izbîndă robului Tău, și fă-l să capete trecere înaintea omului acestuia!“ Pe atunci eram paharnicul Ț împăratului.

Ⓢ Vers. 6. Ⓢ Isa. 26, 9. Eyr. 13, 18. + Cap. 2, 1.

Neemia la Ierusalim.

21. În luna Nisan, anul al douăzecelea al împăratului Artaxerxe *, pe cînd vinul era înaintea lui, am ** luat vinul și l-am dat împăratului. Niciodată nu fusesem trist înaintea lui.

Ⓢ Ezra 7, 1. Ⓢ Cap. 1, 11.

2. Împăratul mi-a zis: „Pentru ce ai fața tristă? Totuș nu ești bolnav; nu

poate fi decît o întristare * a inimii. Atunci m'a apucat o mare frică,

3. și am răspuns împăratului: „Trăiască împăratul * în veac! Cum să n'am fața tristă, cînd cetatea * în care sînt mormintele părinților mei este micșinată și porțile ei sînt arse de foc?”

Ⓢ 1 Reg. 1, 31. Dan. 2, 4; 5, 10, 6, 21. Ⓢ Cap. 1, 3.

4. Și împăratul mi-a zis: „Ce ceri?” Eu m'am rugat Dumnezeului cerurilor,

5. și am răspuns împăratului: „Dacă găsește cu cale împăratul, și dacă robul tău îi este plăcut, trimete-mă în Iuda, la cetatea mormintelor părinților mei, ca s'o zidesc din nou.”

6. Împăratul, lînga care seșea și împărateasa, mi-a zis atunci: „Cît va ține călătoria ta, și cînd te vei întoarce?” Împăratul a găsit cu cale să mă lase să plec, și i-am hotărît o * vreme.

Ⓢ Cap. 3, 16; 18.

7. Apoi am zis împăratului: „Dacă găsește împăratul cu cale, să mi se dea scrisori pentru dregătorii de dincolo de Riu, ca să mă lase să trec și să intru în Iuda,

8. și o scrisoare pentru Asaf, părtorul pădurii împăratului, ca să-mi dea lemne să fac grinzi pentru porțile cetății de lîngă casă *, pentru zidul cetății, și pentru casa în care voi locui.” Împăratul mi-a dat aceste scrisori, căci * mina cea bună a Dumnezeului meu era peste mine.

Ⓢ Cap. 3, 7. Ⓢ Ezra 5, 7; 7, 6, 9, 28. Vers.

9. M'am dus la dregătorii de dincolo de Riu, și le-am dat scrisorile împăratului, care pusese să mă însoțească niște mai mari ai oastei și niște călăreți.

10. Sanbalat, Horonitul, și Tobia, slujitorul Amonit, cînd au auzit lucrul acesta, nu le-a plăcut deloc că venea un om să caute binele copiilor lui Israel.

Neemia îmbărbătează pe popor.

11. Am * ajuns la Ierusalim, și am rămas acolo trei zile.

12. După aceea, m'am sculat noaptea cu cîțiva oameni, fără să fi spus cuiva ce-mi pusese Dumnezeul meu în inimă să fac pentru Ierusalim. Nu era cu mine nicio altă vită, afară de vîta pe care călăream.

13. Am ieșit noaptea pe poarta * vîntului și spre poarta gunoaiului, uitînd

du-mă cu băgare de seamă la zidurile clădite** ale Ierusalimului și la porțile lui arse de foc.

2 Cron. 26, 9; Cap. 3, 13. 40 Cap. 1, 3; Vers. 17.

14. Am trecut pela poarta * izvorului și pela iazul împăratului, și nu era loc pe unde să treacă vita care era supt mine.

40 Cap. 3, 15.

15. M'am suit noaptea pe la * pirău, și m'am uitat iarăș, cu băgare de seamă la zid. Apoi am intrat pe poarta văii, și astfel m'am întors.

12 Sam. 15, 23; Ier. 31, 40.

16. Dregătorii nu știau unde fusesem, și ce făceam. Până în clipa aceea nu spusese nimic ludeilor, nici preoților, nici mai marilor, nici dregătorilor, nici vreunui din ceie vedeau de treburi.

17. Le-am zis atunci: „Vedeți starea nenorocită în care sintem! Ierusalimul este dărîmat, și porțile sînt arse de foc. Veniți să zidim iarăș zidul Ierusalimului, și să nu mai fim de * ocară!“

40 Cap. 1, 3; Ps. 4, 13; 79, 4; Ier. 24, 9. Ezech. 5, 14, 15; 22, 4.

18. Și le-am istorisit cum mina * cea bună a Dumnezeului meu fusese peste mine, și ce cuvînte îmi spusese împăratul. Ei au zis: „Să ne sculăm, și să zidim!“ Și s'au întărit** în această hotărîre bună.

40 Vers. 8. 40 2 Sam. 2, 7.

19. Sanbalat, Horonit, Tobia, slujitorul Amonit, și Oheșem, Arabul, fiind înștiințați, și-au bătut joc * de noi și ne-au disprețuit. Ei au zis: „Ce faceți voi acolo? Vă răscălați** împotriva împăratului?“

40 Ps. 14, 13; 79, 4; 80, 6. 40 Cap. 6, 5.

20. Și eu le-am răspuns: „Dumnezeul cerurilor ne va da izbînda. Noi, robii Săi, ne vom scula și vom zidi; dar voi *, n'aveți nici parte, nici drept, nici aducere aminte în Ierusalim.“

40 Ezra 1, 3.

Dregerea zidurilor Ierusalimului.

31. Marele preot Eliașib * s'a sculat împreună cu frații săi, preoții, și au zidit** poarta oilor. Au sfințit-o, și i-au pus ușile; au sfințit-o dela turnul Meaț, pînă la turnul țăf lui Hana-neel.

40 Cap. 12, 10. 40 Ioan 5, 2. 40 Cap. 12, 30. 40 Ier. 31, 38; Zah. 14, 10.

2. Alături de Eliașib au zidit și oamenii * din Ierihon; alături de el a zidit și Zacur, fiul lui Imri.

40 Ezra 2, 34.

3. Fiii lui Senaa au zidit poarta * pe-

știlor. Au acoperit-o cu scinduri, și i-au pus ușile, incuietorile și zăvoarele.

40 2 Cron. 33, 11; Cap. 12, 39; 1, 4; 1, 10. 40 Cap. 6, 1; 7, 1.

4. Alături de ei a lucrat la dregerea zidului Meremot, fiul lui Urie, fiul lui Hacoț; alături de ei a lucrat Meșulam, fiul lui Berechia, fiul lui Meșezabeel; alături de ei a lucrat Tađoc, fiul lui Baana;

5. alături de ei au lucrat Tecoiți, ai căror frunți nu s'au supus în slujba * Domnului.

40 Jude. 5, 21.

6. Ioiađa, fiul lui Paseah, și Meșulam, fiul lui Besodia, au dres poarta * cea veche. Au acoperit-o cu scinduri, și i-au pus ușile, incuietorile și zăvoarele.

40 Cap. 12, 39.

7. Alături de ei au lucrat Melatia, Gabaonitul, Iadon, Meronotitul, și oamenii din Gabaon și Mițpa, pînă la scaunul * dregătorului de dincoace de riul Eufrat;

40 Cap. 2, 8.

8. alături de ei a lucrat Uzziel, fiul lui Harhaia, dintre argintari, și alături de el a lucrat Hanania, dintre făcătorii de mir. Au întărit Ierusalimul pînă la zidul cel lat*.

40 Cap. 12, 38.

9. Alături de ei a lucrat Refaia, fiul lui Hur, care era mai mare peste jumătate din ținutul Ierusalimului.

10. Alături de ei a lucrat, în fața casei sale, Iedaia, fiul lui Harumaf, și alături de el a lucrat Hataș, fiul lui Hașabnia.

11. O altă parte a zidului și turnul * cuptoarelor au fost drese de Malchia, fiul lui Harim, și de Hașub, fiul lui Pahat-Moab.

40 Cap. 12, 38.

12. Alături de ei a lucrat, cu fetele sale, Șalum, fiul lui Haloheș, mai mare peste jumătate din ținutul Ierusalimului.

13. Hanun și locuitorii Zanoahului au dres poarta * văii. Au zidit-o, și i-au pus ușile, incuietorile și zăvoarele. Ei au făcut o mie de coți de zid pînă la poarta * gunoiiului.

40 Cap. 2, 13. 40 Cap. 2, 13.

14. Malchia, fiul lui Recab, mai mare peste ținutul Bet-Hacheremului, a dres poarta gunoiiului. A zidit-o, și i-a pus ușile, incuietorile și zăvoarele.

15. Șalum, fiul lui Col-Hoze, mai mare peste ținutul Mițpa, a dres poarta * izvorului. A zidit-o, a acoperit-o cu scinduri, și i-a pus ușile, incuietorile și zăvoarele. A făcut zidul iazului Siloe** lingă grădina împăratului, pînă la treptele cari pogoară din ceta-tea lui David.

40 Cap. 2, 14. 40 Ioan 9, 7.

16. După el Neemia, fiul lui Azbuc, mai marele peste jumătate din ținutul Bet-Turului, a lucrat la dregerea zidului pînă în fața mormintelor lui Dadului pînă la iazul * care fusese zidit, și pînă la casa vitejilor.

o 2 Reg. 20, 20. Isa. 22, 11.

17. După el au lucrat Leviții, Rehum, fiul lui Bani, și alături de el a lucrat, pentru ținutul său, Hașabia, mai marele peste jumătate din ținutul Cheila.

18. După el au lucrat frații lor, Bavaï, fiul lui Henadad, mai marele peste jumătate din ținutul Cheila;

19. și alături de el Ezer, fiul lui Iosua, mai marele Mitpei, a dres o altă parte a zidului, în fața suișului casei armelor, în unghi *.

o 2 Cron. 26, 9.

20. După el Baruc, fiul lui Zabai, a dres cu rîvnă o altă parte, dela unghi pînă la poarta casei marelui preot Eliașib.

21. După el Meremot, fiul lui Urie, fiul lui Hacoț, a dres o altă parte, dela poarta casei lui Eliașib, pînă la capătul casei lui Eliașib.

22. După el au lucrat preoții din împrejurimile Ierusalimului.

23. După ei Benjamin și Hașub au lucrat în dreptul casei lor. După ei Azaria, fiul lui Maaseia, fiul lui Anania, a lucrat lîngă casa lui.

24. După el Binui, fiul lui Henadad, a dres o altă parte, dela casa lui Azaria pînă la unghi * și pînă la colț.

o Vers. 19.

25. Palai, fiul lui Uzai, a lucrat în fața unghiului și în fața turnului de sus care iese înainte din casa împăratului, lîngă curtea * temniței. După el a lucrat Pedaia, fiul lui Pareoș.

o 1er. 32, 2; 33, 1; 37, 21.

26. Slujitorii * Templului, cari locuiesc pe deal **, au lucrat pînă în dreptul porții * apelor, la răsărit, și pînă în dreptul turnului care iese în afară.

* Ezra 2, 43. Cap. 11, 21. o 2 Cron. 27, 3. † Cap. 8, 1; 3, 12, 37.

27. După ei Tecoții au dres o altă parte, în dreptul turnului celui mare, care iese înafară pînă la zidul dealului.

28. Deasupra porții * cailor, preoții au lucrat fiecare înaintea casei lui.

o 2 Reg. 11, 16. 2 Cron. 23, 15. 1er. 31, 40.

29. După ei Tadoc, fiul lui Imer, a lucrat înaintea casei lui. După el a lucrat Șemaia, fiul lui Șecania, păzitorul porții dela răsărit.

30. După el Hanania, fiul lui Șele-mia, și Hanun, al șaselea fiu al lui Talaï, au dres o altă parte a zidului. După ei Meșulam, fiul lui Berechia, a lucrat în fața odăii lui.

31. După el Malchia, dintre argintarii, a lucrat pînă la casele slujitorilor Templului și negustorilor, în dreptul porții Mifcad, și pînă la odaia de sus din colț.

32. Argintarii și negustorii au lucrat între odaia de sus din colț și poarta oilor.

Lucrările urmează.

4. 1. Cînd a auzit Sanbalat * că zidim iarăș zidul, s'a miniat și s'a supărat foarte tare. Și-a bătut joc de ludei,

o Cap. 2, 10, 12.

2. și a zis înaintea fraților săi și înaintea ostașilor Samariei: „La ce lucrează acești ludei neputincioși? Oare vor fi lăsați să lucreze? Oare vor jerfi? Oare vor ispravi? Oare vor da ei viață unor pietre înmormîtate supt mormane de praf și arse de foc?”

3. Tobia *, Amonitul, era lîngă el, și a zis: „Să zidească numai! Dacă se va sui o vulpe, le va dărîma zidul lor de piatră.”

o Cap. 2, 10, 12.

4. „Ascultă *, Dumnezeul nostru, cum sîntem batjocoriți! Fă să cadă * ocările lor asupra capului lor, și dă-i pradă pe un pămînt unde să fie robi.

o Ps. 123, 3, 4. o Ps. 79, 12. Prov. 3, 3.

5. Nu le ierta * fărădelegea, și păcatul lor să nu fie șters dinaintea Ta; căci au necăjit pe cei ce zidesc.”

o Ps. 69, 27, 28; 109, 14, 15. 1er. 18, 2.

6. Am zidit zidul, care a fost isprăvit pretutindeni pînă la jumătate din înălțimea lui. Și poporul lucra cu inimă.

7. Dar Sanbalat *, Tobia, Arabii, Amoniții și Asdodiții, s'au supărat foarte tare cînd au auzit că dregerea zidurilor înainta și că spărturile începeau să se astupe.

o Vers. 1.

8. S'au * unit toți împreună ca să vină împotriva Ierusalimului, și să-i facă stricăciuni.

o Ps. 83, 4, 5.

9. Ne-am * rugat Dumnezeului nostru, și am pus o strajă zi și noapte ca să ne apere împotriva loviturilor lor.

o Ps. 50, 15.

10. Însă Iuda zicea: „Putețile celor ce duc poverile slăbesc, și dărîmăturile sînt multe; nu vom putea să zidim zidul.”

11. Și vrăjmașii noștri ziceau: „Nu

vor ști și nu vor vedea nimic pînă vom ajunge în mijlocul lor; îi vom ucide și vom face astfel să înceteze lucrarea."

12. Și ludeii, cari locuiau lîngă ei, au venit de zece ori și ne-au înștiințat despre toate locurile pe unde veneau la noi.

13. De aceea am pus, în locurile cele mai de jos, dinapoia zidului, și în locurile tari, poporul pe familii, i-am așezat pe toți cu săbiile, sulitele și arcurile lor.

14. M'am uitat, și sculîndu-mă, am zis mai marilor, dregătorilor și celui-lalt popor: „Nu vă temeți* de ei! Aduceți-vă aminte de Domnul cel mare** și înfricoșat, și luptați* pentru frații voștri, pentru fiii voștri și fetele voastre, pentru nevestele voastre, și pentru casele voastre!"

15. Cînd au auzit vrăjmașii noștri că am fost înștiințați, Dumnezeu le-a nimicit* planul, și ne-am întors cu toții la zid, fiecare la lucrarea lui.

16. Din ziua aceea, jumătate din oamenii mei lucrau, iar cealaltă jumătate era înarmată cu sulite, cu scuturi, cu arcuri și cu platoșe. Căpeteniile erau înapoia întregii case a lui luda.

17. Ceice zideau zidul, și cei ce duceau sau încărcau poverile, cu o mină lucrau, iar cu alta țineau arma.

18. Fiecare din ei, cînd lucra, își avea sabia încinsă la mijloc. Cel ce suna din trimbiță stătea lîngă mine.

19. Am zis mai marilor, dregătorilor și celui-lalt popor: „Lucrarea este mare și întinsă, și noi sîntem risipiți pe zid, departe unii de alții.

20. La sunetul trimbiței, să vă strîngeți la noi, spre locul de unde o veți auzi. Dumnezeu* nostru va lupta pentru noi."

*Exod. 14.14,26. Deut. 1.30; 3.22; 20.4. Ios. 23.10.

21. Așa făceam lucrarea: jumătate din noi stînd cu sulita în mină din zorii zilei pînă la ivirea stelilor.

22. În acelaș timp, am mai zis poporului: „Fiecare să petreacă noaptea în Ierusalim cu slujitorul lui; noaptea să facem de strajă, iar ziua să lucrăm."

23. Și nu ne-am desbrăcat de haine, nici eu, nici frații mei, nici slujitorii mei, nici oamenii de strajă, cari erau

subt porunca mea. Fiecare se ducea cu armele la apă.

Plîngerile poporului.

5.1. Din partea oamenilor din popor și din partea nevestelor lor s'au ridicat mari plîngeri* împotriva fraților** lor ludei.

*Isa. 6.7. *Lev. 25.35, 36, 37. Deut. 16.7.

2. Unii ziceau: „Noi, fiii noștri și fetele noastre, sîntem mulți; să ni se dea griu ca să mîncăm și să trăim."

3. Alții ziceau: „Punem zălog ogoarele, viile și casele noastre, ca să avem griu în timpul foametei."

4. Alții ziceau: „Am împrumutat argint punînd zălog ogoarele și viile noastre pentru birul împăratului.

5. Și totuș carnea* noastră este ca și carnea fraților noștri, copiii noștri sînt ca și copiii lor; și iată, supunem la robie** pe fiii noștri și pe fetele noastre, și multe din fetele noastre au și fost supuse la robie; sîntem fără putere, căci ogoarele și viile noastre sînt ale altora."

*Isa. 58.7. *Exod. 21.7. Lev. 25.39.

6. M'am supărat foarte tare cînd le-am auzit plîngerile și cuvintele acestea.

7. Am hotărît să mustru pe cei mari și pe dregători, și le-am zis: „Ce! voi împrumutați cu* camătă fraților voștri?" Și am strîns în jurul meu o mare mulțime,

*Exod. 22.25. Lev. 25.36. Ezec. 22.12.

8. și le-am zis: „Noi am răscumpărat*, după puterea noastră, pe frații noștri ludei, vinduți neamurilor; și voi să vindeți pe frații voștri? Și încă nouă să ne fie vinduți?" Ei au tăcut, ne avînd ce să răspundă. *Lev. 25.48.

9. Apoi am zis: „Ce faceți voi nu este bine. N'ar trebui să umbrați în frica* Dumnezeului nostru, ca** să nu fiți de ocara neamurilor vrăjmașe nouă?"

*Lev. 25.36. **2Sam. 12.14. Rom. 2.24. 1Pet. 2.12.

10. Și eu, și frații mei și slujitorii mei, le-am împrumutat argint și griu. Să le lăsăm dar datoria aceasta!

11. Dați-le înapoi astăzi ogoarele, viile, măslinii și casele, și a suta parte din argintul, din griul, din mustul și din untdelemnul, pe care l-ați cerut dela ei ca dobîndă."

12. Ei au răspuns: „Le vom da înapoi, și nu le vom cere nimic, vom face cum ai zis." Atunci am chemat pe

preoți, înaintea cărora i-am pus să jure* că își vor ținea cuvântul.

•Ezra 10, 5. Jer. 34, 8, 9.

13. Și mi-am* scuturat mantaua, zicînd: „Așa să scuture Dumnezeu afară din Casa Lui și de averile lui pe orice om care nu-și va ținea cuvîntul, și așa să fie scuturat omul acela și lăsat cu minile goale!“ Toată adunarea a zis: „Amin.“ Și au lăudat pe Domnul. Și poporul s'a** ținut de cuvînt.

•Mat. 10, 14. Fapt. 13, 51; 18, 6. •2 Reg. 23, 3.

Neemia ca dregător.

14. Din ziua cînd m'a pus împăratul dregător peste ei în țara lui Iuda, dela al douăzecilea an pînă la al treizeci și doilea* an al împăratului Artaxerxe, timp de doisprezece ani, nici eu, nici frații mei n'am trăit din veniturile cuvenite** dregătorului.

•Cap. 13, 6. •1 Cor. 9, 4, 15.

15. Înainte de mine, cei dinții dregători împovărau poporul, și luau dela el pîne și vin, afară de cei patruzeci de sicli de argint; chiar și slujitorii lor apăsau poporul. Eu* n'am făcut așa, din frică** de Dumnezeu.

•2 Cor. 11, 9; 12, 13. •Vers. 9.

16. Ba, mai mult, am lucrat la dregerea zidului acestuia, n'am cumpărat niciun ogor, și toți slujitorii mei erau la lucru.

17. Aveam la masă* o sută cincizeci de oameni, ludei și dregători, afară de ceice veneau la noi din neamurile deprimprejur.

•2 Sam. 9, 7. 1 Reg. 18, 19.

18. Mi se pregătea* în fiecare zi un bou, șase berbeci aleși, și păsări, și la fiecare zece zile se pregătea din belșug tot vinul care era de trebuință. Cu toate acestea, n'am cerut** veniturile cuvenite dregătorului, pentru că lucrările apăsau greu asupra poporului acestuia.

•1 Reg. 4, 22. •Vers. 14, 15.

19. Adu-Ți* aminte de mine, spre bine, Dumnezeule, pentru tot ce am făcut pentru poporul acesta!

•Cap. 13, 22.

Noi piedici.

6. 1. Nu pusesem* încă ușile porților cînd Sanbalat, Tobia, Gheșem, Arabul, și ceilalți vrăjmași ai noștri au auzit** că zidisem zidul și că n'a mai rămas nicio spărtură.

•Cap. 3, 1, 3. •Cap. 2, 10, 19; 4, 1, 7.

2. Atunci Sanbalat și Gheșem au trimes* să-mi spună: „Vino, și să ne

întîlnim în satele din valea •Mo•••••
Își puseseră† de gînd să-mi facă rău.

•Prov. 26, 24, 25. •1 Cron. 5, 12. Cap. 11, 34. †Ps. 37, 12, 22.

3. Le-am trimes solii cu următorul răspuns: „Am o mare lucrare de făcut, și nu pot să mă pogor; cit timp l-aș lăsa ca să vin la voi, lucrul ar înceta.“

4. Mi-au făcut în patru rînduri aceeaș cerere, și le-am dat acelaș răspuns.

5. Sanbalat mi-a trimes solia aceasta a cincea oară prin slujitorul său, care ținea în mînă o scrisoare deschisă.

6. În ea era scris: „Se răspîndește zvonul printre popoare, și Gasmu spune că tu* și Iudeii aveți de gînd să vă răsculați, și că în acest scop zidești zidul. Se zice că tu vei ajunge împăratul lor,“

•Cap. 2, 10.

7. Și că ai pus chiar prooroci, ca să te numească la Ierusalim împărat al lui Iuda. Și acum lucrurile acestea vor ajunge la cunoștința împăratului. Vino dar, și să ne sfătuim împreună.“

8. Am trimes următorul răspuns lui Sanbalat: „Ce ai spus tu în scrisoare nu este; tu dela tine le născoci!“

9. Toți oamenii aceștia voiau să ne înfricoșeze, și își ziceau: „Li se va muia inima, și lucrarea nu se va face.“

Acum, Dumnezeule, întărește-mă!

10. M'am dus la Șemaia, fiul lui Delaia, fiul lui Mehetabeel. El se închisese, și a zis: „Haidem împreună în Casa lui Dumnezeu, în mijlocul Templului, și să închidem ușile Templului: căci vin să te omoare, și ai să vină noaptea să te omoare.“

11. Eu am răspuns: „Un om ca mine să fugă? Și care om ca mine ar putea să intre în Templu și să trăiască? Nu voi intra!“

12. Și am cunoscut că nu Dumnezeu îl trimetea. Ci a proorocit* așa pentru mine, fiindcă Sanbalat și Tobia îi dăduseră argint.

•Ezec. 13, 21.

13. Și cîștigîndu-l astfel, nădăjduiau că am să mă tem, și că am să urmez sfaturile lui și să fac un păcat. Ei s'ar fi folosit de această atingere a bunului meu nume, ca să mă uple de ocara.

14. Adu-Ți aminte, Dumnezeule, de Tobia și de Sanbalat, și de faptele lor! Adu-Ți aminte și de Noadiah, proorocița**, și de ceilalți prooroci cari căutau să mă sperie!

*Cap. 11, 29. **Ezec. 13, 17.

15. Zidul a fost isprăvit în a douăzeci

și cincea zi a lunii Elul, în cincizeci și două de zile.

16. Cînd * au auzit toți vrăjmașii noștri, s'au temut toate popoarele din prejurul nostru; s'au smerit foarte mult, și au cunoscut ** că lucrarea se făcuse prin voia Dumnezeuului nostru.

* Cap. 2, 10; 1, 1, 7; 6, 1. ** Ps. 126, 2.

17. În vremea aceea erau unii fruntași din Iudeia, cari trimiteau deseori scrisori lui Tobia și primeau și ei scrisori dela el.

18. Căci mulți din Iuda erau legați cu el prin jurămint, pentru că era ginerile lui Șecania, fiul lui Arah, și fiul său Iohanan luase pe fata lui Meșulam, fiul lui Berechia.

19. Vorbeau bine de el chiar în fața mea, și-i spuneau cuvintele mele. Tobia trimetea scrisori ca să mă înfricoșeze.

Numărul

Israelitilor întorși supt Zorobabel.

71. După ce s'a zidit zidul și am pus * ușile porților, au fost puși în slujbele lor ușierii, cîntăreții și Levii.

* Cap. 6, 1.

2. Am poruncit fratelui meu Hanani, și lui Hanania, căpetenia cetății Ierusalimului, om care întrecia pe mulți prin credincioșia și prin frica * lui de Dumnezeu,

* Exod. 18, 21.

3. și le-am zis: „Să nu se deschidă porțile Ierusalimului înainte de căldura soarelui, și ușile să fie închise cu incuietorile, în fața voastră. Locuitorii Ierusalimului să facă de strajă, fiecare la locul lui, înaintea casei lui.”

4. Cetatea era încăpătoare și mare, dar popor era puțin în ea, și casele nu erau zidite.

5. Dumnezeuul meu mi-a pus în inimă gîndul să adun pe mai mari, pe dregători și poporul, ca să-i număr. Am găsit o carte cu spițele de neam ale celor ce se suiseră întii din robie, și am văzut scris în ea cele ce urmează.

6. Iată pe cei * din țară cari s'au întors din robie, din aceia pe cari îi luase robii Nebucadnețar, împăratul Babilonului, și cari s'au întors la Ierusalim și în Iuda, fiecare în cetatea lui.

* Ezra 2, 1, etc.

7. Au plecat cu Zorobabel, Iosua, Neemia, Azaria, Raamia, Nahamani, Mardoheu, Bilșan, Misperet, Bigvai, Nehum, Baana.

Numărul bărbaților din poporul lui Israel:

8. fiii lui Pareoș, două mii o sută șaptezeci și doi;

9. fiii lui Șefatia, trei sute șaptezeci și doi;

10. fiii lui Arah, șase sute cincizeci și doi;

11. fiii lui Pahat-Moab, din fiii lui Iosua și ai lui Ioab, două mii opt sute optsprezece;

12. fiii lui Elam, o mie două sute cincizeci și patru;

13. fiii lui Zatu, opt sute patruzeci și cinci;

14. fiii lui Zacai, șapte sute șasezeci;

15. fiii lui Binui, șase sute patruzeci și opt;

16. fiii lui Bebai, șase sute douăzeci și opt;

17. fiii lui Azgad, două mii trei sute douăzeci și doi;

18. fiii lui Adoniam, șase sute șasezeci și șapte;

19. fiii lui Bigvai, două mii șasezeci și șapte;

20. fiii lui Adin, șase sute cincizeci și cinci;

21. fiii lui Ater, din familia lui Ezechia, nouăzeci și opt;

22. fiii lui Hașum, trei sute douăzeci și opt;

23. fiii lui Bețai, trei sute douăzeci și patru;

24. fiii lui Harif, o sută doisprezece;

25. fiii lui Gabaon, nouăzeci și cinci;

26. oamenii din Betleem și din Netofa, o sută optzeci și opt;

27. oamenii din Anatot, o sută douăzeci și opt;

28. oamenii din Bet-Azmavet, patruzeci și doi;

29. oamenii din Chiriat-Iearim, din Chefira și din Beerot, șapte sute patruzeci și trei;

30. oamenii din Rama și din Gheba, șase sute douăzeci și unu;

31. oamenii din Micmas, o sută douăzeci și doi;

32. oamenii din Betel și din Ai, o sută douăzeci și trei;

33. oamenii din celalt Nebo, cincizeci și doi;

34. fiii celuilalt Elam *, o mie două sute cincizeci și patru;

* Vers. 12.

35. fiii lui Harim, trei sute douăzeci;

36. fiii lui Ierihon, trei sute patruzeci și cinci;

504

37. fiii lui Lod, lui Hadid și lui Ono, șapte sute douăzeci și unu;

38. fiii lui Senaa, trei mii nouă sute treizeci.

39. Preoți: fiii lui Iedaia*, din casa lui Iosua, nouă sute șapte zeci și trei;

*1 Cron. 24, 7.

40. fiii lui Imer*, o mie cinci zeci și doi;

*1 Cron. 24, 14.

41. fiii lui Pașhur*, o mie două sute patruzeci și șapte;

*1 Cron. 9, 12; 24, 9.

42. fiii lui Harim*, o mie șaptesprezece.

*1 Cron. 24, 8.

43. Leviți: fiii lui Iosua și lui Cadmiel, din fiii lui Hodva, șaptezeci și patru.

44. Cântăreți: fiii lui Asaf, o sută patruzeci și opt.

45. Ușieri: fiii lui Șalum, fiii lui Ater, fiii lui Talmon, fiii lui Acub, fiii lui Hatita, fiii lui Șobai, o sută treizeci și opt.

46. Slujitori ai Templului: fiii lui Tiha, fiii lui Hasufa, fiii lui Tabaot,

47. fiii lui Cheros, fiii lui Sia, fiii lui Padon,

48. fiii lui Lebana, fiii lui Hagaba, fiii lui Salmai,

49. fiii lui Hanan, fiii lui Ghidel, fiii lui Gahar,

50. fiii lui Reaia, fiii lui Rețin, fiii lui Necoda,

51. fiii lui Gazam, fiii lui Uza, fiii lui Paseah,

52. fiii lui Besai, fiii lui Mehunim, fiii lui Nefișim,

53. fiii lui Bacbuc, fiii lui Hacufa, fiii lui Harhur,

54. fiii lui Bațlit, fiii lui Mehida, fiii lui Harșa,

55. fiii lui Barcos, fiii lui Sisera, fiii lui Tamah,

56. fiii lui Nețiah, fiii lui Hatifa.

57. Fiii robilor lui Solomon: fiii lui Sotai, fiii lui Soferet, fiii lui Perida,

58. fiii lui Iaala, fiii lui Darcon, fiii lui Ghidel,

59. fiii lui Șefatia, fiii lui Hatil, fiii lui Pocheret-Hatebaim, fiii lui Amon.

60. Toți slujitorii Templului și fiii robilor lui Solomon: trei sute nouăzeci și doi.

61. Iată* pe ceice au plecat din Tel-Melah, din Tel-Harșa, din Cherub-Adon, și din Imer, și cari n'au putut să-și arate casa părintească și neamul, ca dovadă că erau din Israel.

*Ezra 2, 69.

62. Fiii lui Delaia, fiii lui Tobia, fiii

lui Necoda, șase sute patruzeci și doi. 63. Și dintre preoți: fiii lui Hobaia, fiii lui Hacoț, fiii lui Barzilai, care luase de nevastă pe una din fetele lui Barzilai, Galaaditul, și a fost numit cu numele lor.

64. Și-au căutat cartea spițelor neamului lor, dar n'au găsit-o. De aceea au fost dați afară din preoție,

65. și dregătorul le-a spus să nu mănince din lucrurile prea sfinte pînă nu va întreba un preot pe Urim și Tumim.

66. Adunarea întregă era de patruzeci și două de mii trei sute șasezeci de inși,

67. afară de robii și roabele lor, în număr de șapte mii trei sute treizeci și șapte. Printre ei se aflau două sute patruzeci și cinci de cântăreți și cîntărețe.

68. Aveau șapte sute treizeci și șase de cai, două sute patruzeci și cinci de catiri,

69. patru sute treizeci și cinci de cămile, și șase mii șapte sute douăzeci de măgari.

70. Mulți din capii de familie au făcut daruri pentru lucrare. Dregătorul* a dat vistieriei o mie de darici de aur, cincizeci de potire, cinci sute treizeci de veșminte preoțești.

*Cap. 8, 9.

71. Capii de familie au dat în vistieria lucrării douăzeci de mii de darici* de aur și două mii două sute de mine de argint.

*Ezra 2, 69.

72. Celalt popor a dat douăzeci de mii de darici de aur, două mii de mine de argint, și șasezeci și șapte de veșminte preoțești.

73. Preoții și Leviții, ușierii, cîntăreții, oamenii din popor, slujitorii Templului și tot Israelul s'au așezat în cetățile lor*.

*Ezra 3, 1.

Citirea Legii.

8. 1. Cînd a venit luna a șaptea, copiii lui Israel erau în cetățile lor.

Atunci tot poporul* s'a strîns ca un singur om pe locul deschis dinaintea** porții apelor. Au zis cărturarului Ezra să se ducă să ia cartea Legii lui Moise, dată de Domnul lui Israel.

*Ezra 3, 1. **Cap. 3, 26. †Ezra 7, 6.

2. Și preotul Ezra a adus Legea înaintea adunării, alcătuită din bărbați* și femei și din toți cei ce erau în stare s'o înțeleagă. Era în ziua a lunii a șaptea.

*Lev. 23, 24. **Deut. 31, 11, 12.

3. Ezra a citit în carte de dimineață pînă la amiază, pe locul deschis dinaintea porții apelor, în fața bărbaților și femeilor și în fața celor ce erau în stare să înțeleagă. Tot poporul a fost cu luare aminte la citirea cărții Legii.

4. Cărturarul Ezra stătea pe un scaun de lemn, ridicat cu prilejul acesta. Lîngă el, la dreapta, stăteau Matitia, Șema, Anaia, Urie, Hilchia și Maaseia, și la stînga: Pedaia, Mișael, Malchia, Hașum, Hașbadana, Zaharia și Meșulam.

5. Ezra a deschis cartea înaintea întregului popor, căci stătea mai sus decît tot poporul. Și cînd a deschis-o, tot poporul s'a sculat. ^{*Jude. 3. 20.}

6. Ezra a binecuvîntat pe Domnul, Dumnezeu cel mare, și tot poporul a răspuns * ridicînd minile **: „Amin ! Amin !” Și s'au plecat și s'au închinat înaintea Domnului, cu fața la pămînt. ^{*1 Cor. 14. 16. ** Plin. 3. 41. 1 Tim. 2. 8. † Exod. 4. 31; 12. 27. 2 Cron. 20. 18.}

7. Iosua, Bani, Șerebia, Iamin, Acub, Șabetai, Hodia, Maaseia, Chelita, Azaria, Iozabad, Hanan, Pelaia, și Leviții, lămuriau poporului Legea *, și fiecare stătea la locul lui.

^{* Lev. 10. 11. Deut. 33. 10. 2 Cron. 17. 7, 8, 9. Mal. 2. 7.}

8. Ei citeau deslușit în cartea Legii lui Dumnezeu, și-i arătau înțelesul, ca să-i facă să înțeleagă ce citiseră.

Prăznuirea sărbătorii corturilor.

9. Dregătorul Neemia *, preotul și cărturarul Ezra, și Leviții ** cari învățau pe popor, au zis întregului popor : „Ziua aceasta este închinată Domnului, Dumnezeului vostru ; să nu vă boțiți și să nu plîngeți !” Căci tot poporul plîngea cînd a auzit cuvintele Legii. ^{* Ezra 2. 63. Cap. 7. 65; 10. 1. ** 2 Cron. 35. 3. Vers. 8. † Lev. 23. 24. Num. 29. 1. †† Deut. 16. 14, 15. Ecl. 3. 4.}

10. Ei le-au zis : „Duceți-vă de mîncări cîrnuri grase și beți băuturi dulci, și trimeteți cite o parte * și celor ce n'au nimic pregătît, căci ziua aceasta este închinată Domnului nostru ; nu vă mîhniți, căci bucuria Domnului va fi tăria voastră.” ^{* Est. 9. 19, 22. Apoc. 11. 10.}

11. Leviții potoleau pe tot poporul, zicînd : „Tăceți, căci ziua aceasta este sfîntă ; nu vă mîhniți !”

12. Și tot poporul s'a dus să mînnice și să bea. Și au trimes cite o parte * și altora, și s'au veselit mult. Căci

înțeleseseră ** cuvintele cari li se tilcuiseră. ^{*Vers. 10. **Vers. 7. 8.}

13. A doua zi, capii de familie din tot poporul, preoții și Leviții, s'au strîns la cărturarul Ezra, ca să audă tilcuirea cuvintelor Legii.

14. Și au găsit scris în Lege că Domnul poruncise prin Moise, că fiii lui Israel trebuie să locuiască în corturi *, în timpul sărbătorii lunii a șaptea. ^{* Lev. 23. 34, 42. Deut. 16. 13.}

15. Atunci au trimes să răspîndească vestea * aceasta în toate cetățile lor și la Ierusalim **: „Duceți-vă la munte și aduceți ramuri de măslin, ramuri de măslin sălbatic, ramuri de mîr, ramuri de finic, și ramuri de copaci stufoși, ca să faceți corturi, cum este scris.” ^{* Lev. 23. 4. ** Deut. 16. 16. † Lev. 23. 40.}

16. Atunci poporul s'a dus și a adus ramuri, și au făcut corturi pe acoperișul * caselor lor, în curțile lor, în curțile Casei lui Dumnezeu, pe locul deschis dinaintea porții apelor ** și pe locul deschis dela poarta lui Efraim. ^{* Deut. 22. 8. ** Cap. 12. 37. † 2 Reg. 14. 13. Cap. 12. 39.}

17. Toată adunarea celor ce se întorseseră din robie a făcut corturi și au locuit în aceste corturi. Din vremea lui Iosua, fiul lui Nun, pînă în ziua aceasta, nu mai făcuseră copii lui Israel așa ceva. Și a fost foarte mare veselie *. ^{* 2 Cron. 30. 21.}

18. Au citit în cartea Legii lui Dumnezeu în fiecare zi *, din cea dintîi zi pînă la cea din urmă. Au prăznuit sărbătoarea șapte zile, și a fost o adunare de sărbătoare în ziua a opta, cum este poruncit **. ^{* Deut. 31. 10, etc. ** Lev. 23. 36. Num. 29. 35.}

Postul și mărturisirea păcatelor.

9 1. În a douăzeci și patra zi a aceleiași luni, copiii lui Israel s'au adunat, îmbrăcați în saci ** și presărați cu țărînă, pentru ținerea unui post. ^{* Cap. 8. 2. ** Ios. 7. 6. 1 Sam. 4. 12. 2. Sam. 1. 2. Iov 2. 12.}

2. Cei ce erau din neamul lui Israel, despărțindu-se * de toți străinii, au venit și și-au mărturisit păcatele lor și fărădelegile părinților lor. ^{* Ezra 10. 11. Cap. 13. 9, 30.}

3. După ce au șezut jos, au cetit * în cartea Legii Domnului, Dumnezeului lor, a patra parte din zi ; și altă a patra parte din zi și-au mărturisit păcatele și s'au închinat înaintea Domnului, Dumnezeului lor. ^{* Cap. 8. 7, 8.}

4. Iosua, Bani, Cadmiel, Șebania, Bu-

306

ni, Șerebia, Bani și Chenani s'au suit pe scaunul Leviților și au strigat cu glas tare către Domnul, Dumnezeul lor.

5. Și Leviții Iosua, Cadmiel, Bani, Hașabnia, Șerebia, Hodia, Șebania și Petahia, au zis:

„Sculți-vă și bincuvințați pe Domnul, Dumnezeul vostru, din vecinicie în vecinicie!

„Bincuvintat să fie Numele Tău cel slăvit”, care este mai pe sus de orice bincuvintare și de orice laudă!

1 Cron. 29. 13.

6. Tu, Doamne, numai * Tu, ai făcut ** cerurile, cerurile Ț cerurilor și toată Ț Ț ostirea lor, și pământul cu tot ce este pe el, mările cu tot ce cuprind ele. Tu dai * Ț viață tuturor acestor lucruri, și ostirea cerurilor se închină înaintea Ta. 2 Reg. 19. 15. 19. Ps. 66. 10. Isa. 37. 16. 20. 22. Fac. 1. 1. Exod. 20. 11. Apoc. 14. 7. Deut. 10. 14. 1 Reg. 8. 27. 22. Fac. 2. 1. 22. Ps. 30. 6.

7. Tu, Doamne Dumnezeule, ai ales pe Avram *, l-ai scos din Ur din Haldia, și i-ai pus numele Avraam **.

Fac. 11. 31. 12. 1. 22. Fac. 17. 5.

8. Tu ai găsit inima lui credincioasă * înaintea Ta, ai făcut legământ ** cu el, și ai făgăduit că vei da seminței lui țara Cananiților, Hetiților, Amoritilor, Fereziților, lebusiților și Ghirgasiților. Și Ți-ai ținut Ț cuvântul, căci ești drept. 2 Fac. 15. 6. 22. Fac. 12. 7. 15. 18. 17. 18. 22. Jos. 23. 14.

9. Tu ai văzut * necazul părinților noștri în Egipt, și le-ai auzit ** strigătele la Marea Roșie.

Exod. 2. 25. 3. 7. 22. Exod. 14. 10.

10. Ai făcut * semne și minuni împotriva lui Faraon, împotriva tuturor slujitorilor lui și împotriva întregului popor din țara lui, pentru că știai cu cită îngîmfare ** se purtasera față de părinții noștri, și Ți-ai arătat Ț slava Ta cum se vede astăzi. Exod. 7. 8, 9, 10, 12, 14, capuri. 22. Exod. 18. 11. 22. Exod. 9. 16. Isa. 63. 12. 14. Ier. 32. 20. Dan. 10. 15.

11. Ai despărțit * marea înaintea lor, și au trecut pe uscat prin mijlocul mării: dar ai prăbușit în adînc, ca o piatră ** în fundul apelor, pe cei ce-i urmăreau.

Exod. 14. 21, 22, 27, 28. Ps. 78. 13. 22. Exod. 15. 5, 10.

12. I-ai călăuzit * ziua printr'un stîlp de nor, și noaptea printr'un stîlp de foc, care le lumina drumul pe care aveau să-l urmeze. Exod. 13. 21.

13. Te-ai pogorît * pe muntele Sinai, le-ai vorbit din înălțimea cerurilor, și le-ai dat porunci drepte **, legi ade-

vărate, învățături și orînduiri minunate. Exod. 19. 20. 20. 1. 22. Ps. 103. 8, 9. Rom. 7. 12.

14. Le-ai făcut cunoscut Sabatul * Țău cel sfînt, și le-ai dat prin robul Tău Moise, porunci, învățături și o lege. Fac. 2. 3. Exod. 20. 8, 11.

15. Le-ai dat, dela înălțimea cerurilor, pine *, cînd le era foame, și ai scos apă ** din stîncă, atunci cînd le era sete. Și le-ai spus să între Ț în stăpînirea țării pe care jurasei că le-o vei da. Exod. 16. 14, 15. Ioan. 6. 31. 22. Exod. 17. 5. Num. 20. 9, etc. 22. Deut. 1. 8.

16. Dar părinții noștri * s'au îngîmfat și și-au înțepenit ** grumazul. N'au urmat poruncile Tale, Vers. 29. Ps. 106. 8.

22. Deut. 31. 27. 22. Reg. 17. 14. 22. Cron. 30. 8. Ier. 19. 15.

17. n'au vrut să asculte, și au dat uitării * minunile pe cari le făcusei pentru ei. Și-au înțepenit grumazul; și, în răzvrătirea lor, și-au pus o căpetenie ** ca să se întoarcă în robia lor. Dar Tu, ești un Dumnezeu gata să ierți, îndurător Ț și milostiv, încet la mînie și bogat în bunătate.

Și nu i-ai părăsit, 22. Ps. 78. 11, 42. 43. 22. Num. 14. 4. 22. Exod. 34. 5. Num. 11. 18. Ps. 81. 5. 22. Ier. 10. 13.

18. nici chiar atunci cînd * și-au făcut un vițel turnat, și au zis: „Iată Dumnezeul tău care te-a scos din Egipt!” și s'au dedat la mari ocări față de Tine. Exod. 32. 4.

19. În îndurarea * Ta fără margini, nu i-ai părăsit în pustie, și stîlpul ** de nor n'a încetat să-i călăuzească ziua pe druin, nici stîlpul de foc să le lumineze noaptea drumul, pe care aveau să-l urmeze. Vers. 27. Ps. 106. 8.

22. Exod. 13. 21, 22. Num. 11. 14. 22. Cor. 10. 1.

20. Le-ai dat Duhul Tău * cel bun, ca să-i facă înțelepți; n'ai îndepărtat mana ** Ta dela gura lor, și le-ai dat apă Țăi potoleasca setea. 22. Num. 11. 17. Isa. 63. 11. 22. Exod. 16. 15. Jos. 3. 12. 22. Exod. 17. 6.

21. Patruzeci * de ani, ai avut grija să-i hrănești în pustie, și n'au dus lipsă de nimic, hainele ** nu li s'au învechit, și picioarele nu li s'au umflat. Deut. 2. 7. 22. Deut. 8. 4; 29. 5.

22. Le-ai dat în mină împărății și popoare, ale căror ținuturi le-ai împărțit între ei, și au stăpînit țara lui Sihon *, împăratul Hesbonului, și țara lui Og, împăratul Basanului. Num. 21. 21, etc.

23. Le-ai înmulțit * fiii ca stelele cerurilor, și i-ai adus în țara despre care spusesei părinților lor că au să o ia în stăpînire. Fac. 22. 17.

24. Și fiii lor au intrat * și au luat țara în ** stăpînire; ai smerit înaintea lor pe locuitorii țării, Cananiții, și i-ai dat în minile lor, împreună cu împărații și popoarele țării, ca să le facă ce le place. Exod. 1. 2, etc. Ps. 44. 2. 3.

25. Au ajuns stăpîni pe cetăți întărite și pe pămînturi roditoare *; au stăpînit case ** pline de tot felul de bună-meni, pături săpate, vii, măslini, și pomi roditori din belșug; au mîncat, s'au săturat, s'au îngrășat ț, și au trăit în desfătări, prin bunătatea Ț. Ta cea mare. Exod. 35. Num. 13. 27. Deut. 7. 8. Ezech. 20. 6. Deut. 6. 11. Deut. 32. 15. Ps. 137. 3. 5.

26. Totuș, ei s'au răscolit * și s'au răzvrătit împotriva Ta. Au aruncat Legea ** Ta la spatele lor, au ucis pe proorocii Ț Tăi, cari-l rugau ferbinte să se întoarcă la Tine, și s'au dedat la mari ocări față de Tine. Exod. 2. 11. 12. Ezech. 20. 21. Ps. 119. 9. Ps. 50. 17. 1 Reg. 18. 4. 19. 10. 2 Cron. 24. 26. 21. Mat. 23. 37. Fapt. 7. 52.

27. Atunci * i-ai lăsat în minile vrăjmașilor lor, cari i-au apăsă. Dar, în vremea necazului lor, au strigat către Tine; și Tu i-ai auzit dela înălțimea cerurilor **, și, în îndurarea Ta cea mare, le-ai dat izbăvitori Ț cari i-au scăpat din minile vrăjmașilor lor. Exod. 2. 14; 3. 8, etc. Ps. 106. 41. 42. 1 Reg. 18. 4. 19. 10. 2 Cron. 24. 26. 21. Mat. 23. 37. Fapt. 7. 52.

28. Cînd au avut odihnă, au început iarăși să facă rău *, înaintea Ta. Atunci i-ai lăsat în minile vrăjmașilor lor, cari i-au stăpînit. Dar, din nou au strigat către Tine; și Tu i-ai auzit dela înălțimea cerurilor, și, în marea Ta îndurare, i-ai izbăvit de mai multe ** ori. Exod. 3. 11, 12, 30; 4. 1; 5. 31; 6. 1. Ps. 106. 43.

29. I-ai rugat fierbinte să se întoarcă la Legea Ta; dar ei au stăruit în îngîmfarea * lor, n'au ascultat de poruncile Tale, au păcătuit împotriva orînduirilor Tale, cari fac viu pe celce ** le împlinește, Ți-au întors spatele cu îndărătnicie, și-au înțepenit grumazul, și n'au ascultat. Exod. 3. 11, 12, 30; 4. 1; 5. 31; 6. 1. Ps. 106. 43.

30. I-ai îngăduit astfel mulți ani, le-ai dat înștiințări * prin Duhul tău, prin prooroci **, și tot n'au luat aminte. Atunci i-ai dat în minile Ț unor popoare străine. 2 Reg. 17. 13. 2 Cron. 36. 15. Ier. 7. 25; 24. 1. Fapt. 7. 51. 1 Pet. 1. 11. 2 Pet. 1. 21. + Isai. 5. 5, 42. 24.

31. Dar, în marea Ta îndurare, nu i-ai nimicit *, și nu i-ai părăsit, căci Tu ești un Dumnezeu milostiv ** și îndurător. Ier. 4. 27; 5. 10, 18. Ps. 137. 3. 5.

32. Și acum, Dumnezeul nostru, Dumnezeule mare, puternic * și înfricoșat, Tu care Ți ții legămîntul Tău de îndurare, nu privi ca puțin lucru toate suferințele prin cari am trecut noi, împărații noștri, căpeteniile noastre, preoții noștri, proorocii noștri, părinții noștri și tot poporul Tău, din vremea ** împăraților Asiriei pînă în ziua de azi. Exod. 34. 6, 7. Cap. 1. 3. 2 Reg. 17. 3.

33. Tu * ai fost drept în tot ce ni s'a întîmplat, căci Te-ai arătat credincios, iar noi am făcut ** rău. 1 Ps. 119. 137. Dan. 9. 14. 1 Ps. 106. 6, 8. 9. 5, 6, 8.

34. Împărații noștri, căpeteniile noastre, preoții noștri, și părinții noștri n'au păzit Legea, și n'au dat ascultare nici poruncilor, nici înștiințărilor pe cari li le dădeai.

35. Cînd erau stăpîni, în mijlocul multelor * binefaceri pe cari li le dădeai, în țara ** întinsă și roditoare, pe care le-o dădusei, nu Ți-au Ț slujit și nu s'au abătut dela faptele lor rele. Deut. 28. 47. Ps. 25. 4. Vers. 25.

36. Și astăzi, iată-ne robi *! Iată-ne robi pe pămîntul pe care l-ai dat părinților noștri, pentruca să se bucure de roadele și de bunurile lui! Deut. 28. 47. Ps. 25. 4. Vers. 25.

37. El își înmulțește * roadele pentru împărații cărora ne-ai supus, din pricina păcatelor noastre; ei stăpînesc ** după plac asupra trupurilor noastre și asupra vitelor noastre, și sîntem într'o mare stîmătorare! Deut. 28. 47, 51. Ps. 25. 4.

Deut. 28. 47, 51. Ps. 25. 4.

Inoirea legămîntului.

38. Pentru toate acestea, noi am încheiat * un legămînt, pe care l-am făcut în scris. Și căpeteniile noastre, Leviții noștri și preoții noștri și-au pus pecetea ** pe el. 2 Reg. 23. 3. 2 Cron. 29. 10. 34. 31. Ezra 10. 3. Cap. 10. 29. Ps. 106. 43.

10 1. Iată pe cei ce si-au pus pecetea : Dregătorul Neemia *, fiul lui Hachalia *.

Zedechia,

Cap. 8. 9. Ps. 137. 3. 5.

2. Seraia *, Azaria, Ieremia, Cap. 12. 1. 2. 3.

3. Pașhur, Amaria, Malchia,

4. Hatus, Șebania, Maluc,

5. Harim, Meremot, Obadia,

6. Daniel, Ghineton, Baruc,

7. Meșulam, Abia, Miiamin,

8. Maazia, Bilgai, Șemaia, preoți.

9. Leviții: Iosua, fiul lui Azania, Binui, din fiii lui Henadad, Cadmiel, 10. și frații lor, Șebania, Hodia, Chelita, Pelaia, Hanan,

11. Mica, Rehob, Hașabia,

12. Zacur, Șerebia, Șebania,

13. Hodia, Bani, Beninu.

14. Căpeteniile poporului: Pareoș*, Pahat-Moab, Elam, Zatu, Bani,

* Ezr 2. 3, etc. Cap. 7. 8, etc.

15. Buni, Azgad, Bebai,

16. Adonia, Bigvai, Adin,

17. Ater, Ezechia, Azur,

18. Hodia, Hașum, Bețai,

19. Harif, Anatot, Nebai,

20. Magpiaș, Meșulam, Hezir,

21. Meșezabeel, Tađoc, Iadua,

22. Pelatia, Hanan, Anaia,

23. Hosea, Hanania, Hașub,

24. Haloheș, Pilha, Șobec,

25. Rehum, Hașabna, Maaseia,

26. Ahia, Hanan, Anan,

27. Małuc, Harim, Baana.

28. Cealaltă* parte a poporului, preoții, Leviții, ușierii, cîntăreții, slujitorii Templului, și toți** ceice se despărțiseră de popoarele străine, ca să urmeze Legea lui Dumnezeu, nevestele lor, fiii și fetele lor, toți cei ce aveau cunoștință și pricepere, *

* Ezr 2. 36-43.

** Ezr 9. 1; 10. 11, 12, 19. Cap. 13. 3.

29. s'au unit cu frații lor mai cu vază dintre ei. Au făgăduit cu jurămint* și au jurat să umble** în Legea lui Dumnezeu, dată prin Moise, robul lui Dumnezeu, să păzească și să implinească toate poruncile Domnului, Stăpînului nostru, orînduirile și legile Lui.

* Deut. 29. 12, 14. Cap. 6. 12, 13. Pe. 119. 106.

** 2 Reg. 23. 3. 2 Cron. 34. 31.

30. Am făgăduit să nu dăm pe fetele* noastre după popoarele țării și să nu luăm pe fetele lor de neveste pentru fiii noștri;

* Exod. 34. 16. Deut. 7. 3. Ezr 9. 12, 14.

31. să nu cumpărăm nimic, în ziua Sabatului, și în zilele de sărbătoare, dela popoarele* țării cari ar aduce de vinzare în ziua Sabatului mărfuri sau altceva de cumpărat, și să lăsăm nelucră pămîntul în anul al șaptelea** și să nu cerem plata nici unei datorii.

* Exod. 20. 10. Lev. 23. 3. Deut. 5. 12. Cap. 13. 16, etc.

** Exod. 23. 10, 11. Lev. 25. 4. † Deut. 15. 1, 2. Cap. 6. 12.

Hotărîri pentru întreținerea slujbei.

32. Am luat asupra noastră îndatorirea să dăm a treia parte dintr'un si-

clu pe an pentru slujba Casei Dumnezeului nostru,

33. pentru pinile* pentru punerea înaintea Domnului, pentru darul** de mincare necurmat, pentru arderea de tot necurmată din zilele de Sabat, din zilele de lună nouă și din zilele de sărbători, pentru lucrurile închinăte Domnului, pentru jertfele de ispășire pentru Israel, și pentru tot ce se face în Casa Dumnezeului nostru.

* Lev. 24. 5, etc. 2 Cron. 2. 4. ** Num. 28. 20.

34. Am tras la sorți, preoți, Leviți și popor, pentru lemnele cari trebuiau aduse pe fiecare an, ca dar*, la Casa Dumnezeului nostru, după casele noastre părintești, la vremi hotărîte, ca să fie ars pe altarul Domnului, Dumnezeului nostru, cum este scris** în Lege.

* Cap. 13. 31. Isa. 40. 16. ** Lev. 6. 12.

35. Am hotărît să aducem în fiecare an* la Casa Domnului cele dintii roade ale pămîntului nostru și cele dinții roade din toate roadele tuturor popo-
milor;

* Exod. 23. 19; 34. 26. Lev. 19. 23. Num. 18. 12. Deut. 26. 2.

36. să aducem la Casa Dumnezeului nostru, preoților cari fac slujba în Casa Dumnezeului nostru, pe întii născuți ai fiilor noștri și ai vitelor noastre, cum este scris în Lege*, pe întii născuți ai vacilor și oilor noastre;

* Exod. 13. 2, 12, 13. Lev. 27. 26, 27. Num. 18. 15, 16.

37. să* aducem preoților, în camerele Casei Dumnezeului nostru, cele dintii roade din plămădeală și darurile noastre de mincare, din roadele tuturor pomilor, din must și din untdelemn; și să dăm zeciuială** din pămîntul nostru Leviților, cari trebuie s'o ia ei înșiși în toate cetățile așezate pe pămînturile pe cari le lucrăm.

* Lev. 23. 17. Num. 15. 19; 18. 12, etc. Deut. 18. 4; 26. 2.

** Lev. 27. 30. Num. 18. 21, etc.

38. Preotul, fiul lui Aaron, va fi cu Leviții cînd* vor ridica zeciuiala; și Leviții vor aduce zeciuială din zeciuială la Casa Dumnezeului nostru, în camerele** casei vistieriei.

* Num. 18. 26. ** 1 Cron. 9. 26. 2 Cron. 31. 11.

39. Căci copiii lui Israel și fiii lui Levi vor aduce* în camerele acestea darurile de grîu, de must și de untdelemn; acolo sînt unelte sfîntului locaș, și acolo stau preoții cari fac slujba, ușierii și cîntăreții. Astfel ne-am hotărît să nu părăsim** Casa Dumnezeului nostru.

* Deut. 12. 6, 11. 2 Cron. 31. 12. Cap. 13. 12. ** Cap. 13. 11.

33. la Haŝor, la Rama, la Ghitaim,
34. la Hadid, la Teboim, la Nebalaŝ,
35. la Lod, și la Ono, valea * lucră-
torilor. ^{1 Cron. 4. 11.}
36. Au fost unii Leviți cari s'au unit
cu Beniamin, măcar că făceau parte
din cetele lui Iuda.

Număratoarea preoților și Leviților.

12 1. Iată preoții * și Leviții cari s'au
întors cu Zorobabel, fiul lui Șeal-
tiel, și cu Iosua: Seraia **, Ieremia,
Ezra, ^{Ezra 2. 1, 2. Cap. 10. 2-8.}

2. Amaria, Maluc, Haŝuș,
3. Șecania, Rehun, Meremet,
4. Ido, Ghinetoi, Abia *. ^{Luc. 1. 5.}
5. Miiamin, Maadia, Bilga,
6. Șemaia, Ioiarib, Iedaia,
7. Salu, Amoc, Hilchia, Iedaia. Ace-

știa au fost căpeteniile preoților și a
fraților lor, pe vremea lui Iosua *. —
^{Ezra 3. 2. Hag. 1. 1. Zab. 3. 1.}

8. Leviți: Iosua, Binui, Cadmiel, Șe-
rebia, Iuda, Matania, care cîrnuia îm-
preună cu frații săi cîntarea * laude-
lor; ^{Cap. 11. 17.}

9. Bacbuchia și Uni, cari își impli-
neau slujbele lingă frații lor.

10. Iosua a născut pe Ioiachim, Ioi-
achim a născut pe Eliașib, Eliașib a
născut pe Ioiada,

11. Ioiada a născut pe Ionatan, și Io-
natan a născut pe Iadua.

12. Iată, cari erau pe vremea lui Ioi-
achim, preoții, capi de familii: pentru
Seraia, Meraia; pentru Ieremia, Ha-
nania;

13. pentru Ezra, Meșulam; pentru
Amaria, Iohanani;

14. pentru Meluchi, Ionatan, pentru
Șebania, Iosif;

15. pentru Harim, Adna; pentru Me-
raiot, Helcai;

16. pentru Ido, Zaharia; pentru Ghi-
neton, Meșulam;

17. pentru Abia, Zicri; pentru Mi-
niamin și Moadia, Piltai;

18. pentru Bilga, Șamua; pentru Șe-
maia, Ionatan;

19. pentru Ioiarib, Matnai; pentru
Iedaia, Uzi;

20. pentru Salai, Calai; pentru Amoc,
Eber;

21. pentru Hilchia, Hașabia; pentru
Iedaia, Netaneel.

22. Pe vremea lui Eliașib, lui Ioiada,
lui Iohanani și lui Iadua, Leviții, capi
de familii, și preoții, au fost scriși,
supt domnia lui Dariu, Persanul.

23. Fiii lui Levi, capi de familii, au
fost scriși în cartea * Cronicilor pînă
pe vremea lui Iohanani, fiul lui Elia-
șib. ^{1 Cron. 9. 11, 16.}

24. Căpeteniile Leviților, Hașabia, Șe-
rebia, și Iosua, fiul lui Cadmiel, și
frații lor împreună cu ei, stînd unii în
fața * altora, erau însărcinați să ma-
rească și să laude pe Domnul, după
întindiala ** lui David, omul lui Dum-
nezeu. ^{Ezra 3. 11. 1 Cron. 23. 25, 26.}

25. Matania, Bacbuchia, Obadia, Me-
șulam, Talmon și Acub, ușieri, făceau
de strajă la cămările dela porți.

26. Ei trăiau pe vremea lui Ioiachim,
fiul lui Iosua, fiul lui Iotadac, și pe
vremea lui Neemia, dregătorul *, și pe
vremea preotului și cărturarului ** Ez-
ra. ^{Cap. 8. 9. Ezra 7. 11.}

Sfîntirea zidurilor.

27. La sfîntirea * zidurilor Ierusal-
imului, au chemat pe Leviți din toate
locurile în cari locuiau, și i-au adu-
la Ierusalim, ca să prăznuiască sfîn-
țirea și sărbătoarea cu laude **, și cîn-
tări, în sunet de chimvale, alăute și
arfe. ^{Deut. 20. 5. Ps. 30. titlu. 1 Cron. 23. 6. 2 Cron. 5. 12, 13.}

28. Fiii cîntăreților s'au strîns din
împrejurimile Ierusalimului, din satele
slujitorilor Templului,

29. din Bet-Ghilmal, și din tinutul
Ghebei și din Azmavet; căci cîntăreții
își zidiseră sate împrejurul Ierusal-
imului.

30. Preoții și Leviții s'au curățit, și
au curățit și pe popor, porțile și zidul.

31. Am suit pe zid pe căpeteniile lui
Iuda, și am făcut două coruri mari.
Cel dintîi a pornit pe partea * dreapta
a zidului, spre ** poarta gunoierului.
^{Vers. 32. Cap. 2. 13, 14.}

32. În urma acestui cor mergeau Ho-
sea și jumătate din căpeteniile lui
Iuda,

33. Azaria, Ezra, Meșulam,

34. Iuda, Beniamin, Șemaia, și Iere-
mia,

35. unii din fiii preoților cu trimbi-
te *, Zaharia, fiul lui Ionatan, fiul lui
Șemaia, fiul lui Matania, fiul lui Mica,
fiul lui Zaccur, fiul lui Asaf, ^{Nam. 10. 2.}

36. și frații săi, Șemaia, Azareel, Mi-
lalai, Ghilalai, Maai, Netaneel, Iuda
și Hanani, cu instrumentele * de muzică
că ale lui David, omul lui Dumnezeu.
Cărturarul Ezra era în fruntea lor. ^{1 Cron. 25. 7.}

37. La poarta * izvorului, s'au suit drept înainte pe treptele * cetății lui David pe ridicătura zidului, deasupra casei lui David, pînă la poarta țapeilor, spre răsărit.

8 Cap. 2, 11; 3, 15. 9 Cap. 3, 15. 10 Cap. 3, 20; 8, 1, 3, 16.

38. Al doilea cor * a pornit spre stînga. În urma lui veneam eu cu cealaltă jumătate din popor, pe zid. Trecînd pe deasupra turnului * cupatoarelor, au mers pînă la zidul ț cel lat;

11 Vers. 31. 12 Cap. 3, 11. 13 Cap. 3, 8.

39. apoi pe deasupra * porții lui Efraim, pedesupra porții * celei vechi, pe deasupra porții ț peștilor, pe deasupra turnului ț ț lui Hananeel și pe deasupra turnului Mea, pînă la poarta ț ț oilor. Și s'au oprit la poarta ț ț temitei.

14 2 Reg. 14, 13. Cap. 8, 16. 15 Cap. 3, 6. 16 Cap. 3, 3. 17 Cap. 3, 32. 18 1er. 32, 2.

40. Cele două coruri s'au oprit în Casa lui Dumnezeu; și tot așa și eu și dregătorii cari erau cu mine.

41. și preoții Eliachim, Maaseia, Miniamin, Mica, Elioenai, Zaharia, Hanania, cu trîmbițe,

42 și Maaseia, Șemaia, Eleazar, Uzi, Iohanan, Malchia, Elam și Ezer. Cîntăreții și-au înălțat glasul, cîrmuiți de Izharia.

43. În * ziua aceea s'au adus multe jertfe, și a fost mare bucurie, căci Dumnezeu dăduse poporului o mare pricină de bucurie. Se bucurau și femeile și copiii, și strigătele de bucurie ale Ierusalimului se auzeau pînă departe.

19 2 Cron. 31, 11, 12. Cap. 13, 5, 12, 13.

Așezarea dregătorilor Templului.

44. În ziua aceea, s'au rînduit oameni cari să privegheze asupra odăilor cari slujeau de camere pentru darurile de mîncare, cele dinții roade și zeciuiele. Ei au fost însărcinați să adune în ele, din ținutul cetăților, părțile hotărâte de Lege preoților și Leviților. Căci Iuda se bucura că preoții și Leviții erau la locul lor,

45. pîzînd tot ce privea slujba lui Dumnezeu și a curățirilor. Cîntăreții și ușierii își împlineau și ei slujbele, după * rînduiala lui David și a fiului său Solomon.

20 1 Cron. 25, 26.

46. Căci odinioară, pe vremea lui David și * lui Asaf, erau căpetenii peste cîntăreți și cîntări de laudă și de mulțămire în cinstea lui Dumnezeu.

21 1 Cron. 25, 1, etc. 2 Cron. 20, 30.

47. Tot Israelul a dat pe vremea lui

Zorobabel și Neemia, părțile cuvenite cîntăreților și ușierilor, zi de zi; au dat * Leviților lucrurile sfințite, iar Leviții * au dat fiilor lui Aaron lucrurile sfințite cuvenite lor.

22 Num. 18, 21, 24. 23 Num. 18, 26.

Calcarea de lege a lui Elișib.

13. În vremea aceea, s'a cetit * în fața poporului în cartea lui Moise, și s'a găsit scris că Amonitul * și Moabitul nu trebuiau să intre niciodată în adunarea lui Dumnezeu,

14 2 Reg. 23, 2. Cap. 8, 3; 9, 3. Isai. 1, 10. 15 Deut. 23, 3, 4. 16 2 Reg. 23, 2. Cap. 8, 3; 9, 3. Isai. 1, 10. 17 Deut. 23, 3, 4. 18 2 Reg. 23, 2. Cap. 8, 3; 9, 3. Isai. 1, 10. 19 Deut. 23, 3, 4.

2. pentrucă nu veniseră înaintea copiilor lui Israel cu pîne și apă, și pentrucă tocmiseră * împotriva lor cu preț de argint pe Balaam ca să-i blesteme. Dar * Dumnezeu nostru a prefăcut blestemul în binecuvîntare.

3. Cînd au auzit Legea, au deosebit * din Israel pe toți străinii, * Cap. 9, 2; 10, 28.

4. Înainte de aceasta, preotul Elișib, care era pus peste camerele Casei Dumnezeului nostru, și rudă cu Tobia,

5. pregătise pentru el o cămară mare, unde * puneau mai înainte darurile de mîncare, tîmnia, uneltele, zeciuiala din oriu, din must, și din untdelemn, părțile rînduite * pentru Leviți, cîntăreți și ușieri, și darurile ridicate pentru preoți.

10 Cap. 12, 41. 11 Num. 18, 21, 24.

6. Eu nu eram la Ierusalim cînd s'au petrecut toate acestea, căci mă întorsesem la împărat în al treizeci și doilea an * al lui Artaxerxe, împăratul Babilonului. La sfîrșitul anului am căpătat de la împărat învoire

12 Cap. 5, 11.

7. să mă întorc la Ierusalim, și am văzut răul pe care-l făcuse Elișib, pregătînd * o cămară pentru Tobia, în curțile Casei lui Dumnezeu.

13 Vers. 1, 5.

8. Mi-a părut foarte rău, și am aruncat afară din cămară toate lucrurile lui Tobia.

9. Apoi am poruncit să se curățească * odăile, și am pus iarăși în ele uneltele Casei lui Dumnezeu, darurile de mîncare și tîmnia.

14 2 Cron. 29, 3, 15, 16, 18.

Zeciuielele aduse din nou.

10. Am auzit deasemenea că părțile Leviților nu * li se dăduseră, și că Leviții și cîntăreții, însărcinați cu slujba, fugiseră fiecare din * ținutul lui.

11 Num. 1, 3, 8. 12 Num. 35, 2.

11. Am mustrat * pe dregători, și am

zis: „Pentruce** a fost părăsită Casa lui Dumnezeu?“ Și am strâns pe Leviți și pe cîntăreți, și i-am pus iarăș în slujba lor.

*Vers. 17, 26. Prov. 28.4. **Cap. 10. 39.

12. Atunci * tot luda a adus în cămări zeciuiala din griu, din must și din untdelemn.

*Cap. 10. 38, 39; 12. 44.

13. Am dat cămările * în grija preotului Șelemia, cărturarului Tădoc, și lui Pedaia, unul din Leviți, și le-am adaos și pe Hanan, fiul lui Zacur, fiul lui Matania, căci le mergea numele că sint credincioși*. Ei au fost însărcinați să facă împărțirile cuvenite fraților lor.

*2Cron. 31.12. Cap. 12. 44. **Cap. 7. 2. 1Cor. 4. 2.

14. Adu-Ți aminte * de mine, Dumnezeu, pentru aceste lucruri, și nu uita faptele mele evlavioase făcute pentru Casa Dumnezeului meu și pentru lucrurile cari trebuiesc pázite în ea!

*Vers. 22, 31. Cap. 5. 19.

Sfîntirea Sabatului.

15. Pe vremea aceasta am văzut în luda niște oameni călcînd la teasc în ziua Sabatului*, aducînd snopi, încărînd măgarii cu vin, struguri și smochine, și cu tot felul de lucruri, și aducîndu-le** la Ierusalim în ziua Sabatului. Și i-am mustrat chiar în ziua cînd își vindeau mărfurile.

*Exod. 20. 10. **Cap. 10. 31. 1er. 17. 21, 22.

16. Mai erau și niște Tirieni, așezați în Ierusalim, cari aduceau pește și tot felul de mărfuri, și le vindeau fiilor lui luda în ziua Sabatului și în Ierusalim.

17. Am mustrat * pe mai marii lui luda, și le-am zis: „Ce însemnează această faptă rea pe care o faceți, pîngărînd ziua Sabatului?“

*Vers. 11.

18. Oare n'au lucrat * așa părinții voștri, și nu din pricina aceasta a trimis Dumnezeu nostru toate aceste nenorociri peste noi și peste cetatea aceasta? Și voi aduceți din nou minia Lui împotriva lui Israel, pîngărînd Sabatul!“

*1er. 17. 21, 22, 23.

19. Apoi am poruncit să se închidă porțile Ierusalimului înainte de Sabat, de îndată ce le va ajunge umbra*, și să nu se deschidă decît după Sabat. Și am pus cîțiva din slujitorii mei la porți**, să oprească intrarea sarcinilor de mărfuri în ziua Sabatului.

*Lev. 23. 32. **1er. 17. 21, 22.

20. Și așa negustorii și vînzătorii de

tot felul de lucruri au petrecut noaptea odată și de două ori afară din Ierusalim.

21. I-am mustrat, și le-am zis: „Pentruce stați noaptea înaintea zidului? Dacă veți mai face încă odată lucrul acesta, voi pune mina pe voi.“ Din clipa aceea, n'au mai venit în timpul Sabatului.

22. Am poruncit și Leviților să se curățească*, și să vină să păzească porțile, ca să sfințească ziua Sabatului.

*Cap. 12. 39.

Adu-Ți aminte * de mine, Dumnezeu, și pentru aceste lucruri, și ocrotește-mă după marea Ta îndurare!

*Vers. 14. 2.

Mustrea pentru femeile străine.

23. Tot pe vremea aceea, am văzut pe niște ludei, cari își luaseră neveste * Asdodiene, Amonite și Moabite.

*Ezra 9. 2.

24. Jumătate din fiii lor vorbeau limba asdodiană, și nu știau să vorbească limba evreiască; nu cunoșteau decît limba cutărui sau cutărui popor.

25. I-am mustrat*, și i-am blestemat; am lovit pe unii din ei, le-am smuls părul, și i-am pus să jure** în Numele lui Dumnezeu, zicînd: „Să nu vă dați fetele după fiii lor, și să nu luați fetele lor de neveste nici pentru fiii voștri, nici pentru voi.“

*Vers. 11. Prov. 28. 4. **Ezra 10. 5. Cap. 10. 3, 33.

26. Oare nu în aceasta a păcătuit* Solomon, împăratul lui Israel? Nu era alt împărat ca el, în mulțimea** popoarelor; el era iubit și de Dumnezeu lui, și Dumnezeu îl pusese împăral peste tot Israelul. Totuși, femeile străine l-au tîrît și pe el în păcat.

*1 Reg. 11. 1, etc. **1 Reg. 3. 13. 2Cron. 1. 12. 12Sam. 7. 24. ††1 Reg. 6. 11. 4, etc.

27. Și acum trebuie să auzim despre voi că săvîrșiți o nelegiuire aflată de mare și că păcătuiți* împotriva Dumnezeului nostru, luînd neveste străine?“

*Ezra 10. 2.

28. Unul din fiii lui Ioiada*, fiul marelui preot Eliașib, era ginerele lui Sanbalat, Horonitul. L-am izgonit dela mine.

*Cap. 12. 10, 21.

29. Adu-Ți aminte * de ei, Dumnezeu, căci au spurcat preoția și legămîntul** încheiat de preoți și Leviți.

*Cap. 6. 14. **1al. 2. 4. 11. 2.

30. I-am curățit* de orice străin, și

am pus rînduială în tot ce trebuiau să
păzească preoții și Leviții, fiecare în
slujba lui,
31. în ce privea atît darul lemnelor *

Cap. 10, 30.

la vremi hotărîte, cît și cele dinți
roade.

Adu-Ți aminte de mine *, spre bine,
Dumnezeule!

Cap. 30, 34.
Viz. 14, 22.

ESTERA

(Psalmul 7. 15—17; 37. 34; 124. 2 Petru 2. 9.)

Ospățul lui Ahașveroș.

1. Era pe vremea lui Ahașveroș *, al
acelui Ahașveroș care domnea dela
India ** pînă în Etiopia peste ȧ o sută
douăzeci și șapte de ȧnuturi.

Ezra 4. 6. Dan. 9. 1. Cap. 8. 9. † Dan. 6. 1.

2. Împăratul Ahașveroș ședea * atun-
ci pe scaunul lui împărătesc la Susa **,
în capitală.

1 Reg. 1. 46. Neem. 1. 1.

3. În al treilea an al domniei lui, a
dat * un ospăț tuturor domnitorilor și
slujitorilor săi. Căpeteniile oștirii Per-
șilor și Mezilor, mai marii și capii ȧ-
nuturilor, s'au strîns înaintea lui.

Fac. 40, 20. Cap. 2. 18. Marc. 6. 21.

4. El le-a arătat bogăȧia strălucită a
împărăȧiei lui și slava mirunată a mă-
rimii lui, în multe zile, timp de o su-
tă optzeci de zile.

5. După ce au trecut aceste zile, îm-
păratul a dat întregului popor care se
afila în capitala Susa, dela cel mai
mare pînă la cel mai mic, un ospăț,
care a ȧinut șapte zile, în curtea gră-
dinii casei împărătești.

6. Covoare albe, verzi și albastre,
erau legate cu funii de în suptire și
de purpură de niște verigi de argint și
de niște stîlpi de marmoră. Paturi de
aur * și de argint stăteau pe o podeală
de porfir, de marmoră, de sîdef și de
pietre negre.

Cap. 7. 8. Ezech. 23. 41. Amos 6. 4.

7. Iar de băut turnau în vase de aur,
de felurite soiuri. Era belșug de vin
împărătesc, multămită dărnicii împă-
ratului.

8. Dar nimeni nu era silit să bea, căci
împăratul poruncise tuturor oamenilor
din casa lui să facă după voia fiecă-
ruia.

9. Împărăteasa Vasti a dat și ea un
ospăț femeilor, în casa împărătescă a
împăratului Ahașveroș.

Neascultarea împărătesei Vasti.

10. A șaptea zi, pe cînd inima împă-
ratului era veselă * de vin, a poruncit
lui Mehuman, Bizta, Harbona ** Big-

ta, Abagta, Zetar și Carcas, cei șapte
fameni cari slujeau înaintea împăra-
tului Ahașveroș,

2 Sam. 13. 28. Cap. 7. 9.

11. să aducă în faȧa lui pe împărătea-
sa Vasti, cu cununa împărătească, pen-
truca să arate frumuseȧa ei popoarelor
și mai marilor săi, căci era frumoasă
la chip.

12. Dar împărăteasa Vasti n'a vrut
să vină, cînd a primit prin fameni po-
runca împăratului. Și împăratul s'a
supărat foarte tare, s'a aprins de mî-
nie.

13. Atunci împăratul a vorbit cu în-
țelepȧii * cari ** cunoșteau obiceiurile
vremii. Căci așa se puneau la cale
treburile împăratului: înaintea tutu-
rîor celor ce cunoșteau legile și drep-
tul.

Jer. 10. 7. Dan. 2. 12. Mat. 2. 1. Cron. 12. 32.

14. Avea lingă el pe Carșena, pe
Șetar, pe Admata, pe Tarsis, pe Me-
res, pe Marsena, pe Memucan, șapte *
domnitori ai Persiei și Mediei, cari **
vedeau faȧa împăratului și cari aveau
locul întîi în împărăȧie.

Ezra 7. 14. Reg. 25. 19.

15. „Ce trebuie“, a zis el, „să se facă
împărătesei Vasti, după lege, pentru-
că n'a împlinit ce i-a poruncit împă-
ratul Ahașveroș prin fameni?“

16. Memucan a răspuns înaintea îm-
păratului și domnitorilor: „Nu nu-
mai faȧa de împărat s'a purtat rău îm-
părăteasa Vasti; ci și faȧa de toȧi
domnitorii și de toate popoarele cari
sînt în toate ȧinuturile împăratului A-
hașveroș.

17. Căci fapta împărătesei va ajunge
la cunoșȧinȧa tuturor femeilor, și le va
face să-și nesocotească * bărbăȧii. Ele
vor zice: „Împăratul Ahașveroș a po-
runcit să i se aducă înainte împăra-
teasa Vasti, și ea nu s'a dus.“

Efes. 5. 33.

18. Și din ziua aceasta crăieșele Per-
siei și Mediei, cari vor afla de fapta
împărătesei, vor vorbi tot așa tuturor
căpeteniilor împăratului: de aici va
veni mult dispreȧ și minie.

19. Dacă împăratul găsește cu cale, să se dea poruncă din partea lui și să se scrie în legile Persilor și Mezilor, se scrie că nu trebuie să se calce, cu arătarea că nu trebuie să se calce, o poruncă împărătească, după care Vasti să nu se mai arate înaintea împăratului Ahașveroș. Iar împăratul să dea vrednicia de împărăteasă alteia, mai bună decît ea.

20. Porunca împăratului se va vesti astfel în toată împărăția lui, — căci este mare — și toate femeile vor da * cinste bărbaților lor, dela mare pînă la mic.^{o Efec. 5, 33. Col. 3, 18. 1 Pet. 3, 1.}

21. Păreră aceasta a fost primită de împărat și de domnitori, și împăratul a lucrat după cuvîntul lui Memucan.

22. A trimis scrisori tuturor ținuturilor din împărăția lui, fiecărui ținut * după scrierea lui, și fiecărui popor după limba lui; ele spuneau că orice bărbat trebuie să fie stăpîn ** în casa lui, și că va vorbi limba poporului său.^{o Cap. 8, 9. o Efec. 1, 22, 23, 24. 1 Tim. 2, 12.}

Estera împărăteasă.

2. După aceste lucruri, cînd s'a potolit minia împăratului Ahașveroș, s'a gîndit la Vasti, la ce făcuse ea, și la hotărîrea * luată cu privire la ea.^{o Cap. 1, 19, 20.}

2. Atunci cei ce slujeau împăratului au zis: „Să se caute pentru împărat niște fete, fecioare și frumoase.

3. Împăratul să pună în toate ținuturile din împărăția lui dregători însărcinați să strîngă pe toate fetele, fecioare și frumoase, în capitala Susa, în casa femeilor, supt privegherea lui Hegai, famenul împăratului și păzitorul femeilor, care să le dea cele trebuincioase pentru gătît.

4. Și fata care-i va plăcea împăratului, să fie împărăteasă în locul Vastii.“ Păreră aceasta a fost primită de împărat, și așa a făcut.

5. În capitala Susa era un ludeu numit Mardoheu, fiul lui Iair, fiul lui Șimei, fiul lui Chis, bărbat din Beniamin,

6. care * fusese luat din Ierusalim printre robii strămutați împreună cu leconia, împăratul lui Iuda, de Nebucadnezar, împăratul Babilonului.^{o 2 Reg. 24, 14, 15. 2 Cron. 36, 10, 20. Jer. 24, 1.}

7. El creștea pe Hadasa, adică Estera, fata * unchiului său; căci ea n'avea nici tată nici mamă. Fata era fru-

moasă la statură și plăcută la vedere. După moartea tatălui și a mamei sale, Mardoheu o luase de sufler.^{o Ven. 13.}

8. Cînd s'a auzit porunca împăratului și hotărîrea lui, au fost strînse * un mare număr de fete în capitala Susa, supt privegherea lui Hegai. Odată cu ele a fost luată și Estera, și adusă în casa împăratului, supt privegherea lui Hegai, păzitorul femeilor.^{o Ven. 1.}

9. Fata i-a plăcut, și a căpătat trecere înaintea lui. El s'a grăbit să-i dea cele de trebuință pentru găteală * și hrană, i-a dat șapte slujnice alese din casa împăratului, și a pus-o împreună cu slujnicile ei în cea mai bună încăpere din casa femeilor.^{o Ven. 3, 12.}

10. Estera * nu și-a făcut cunoscut nici poporul, nici nașterea, căci Mardoheu o oprișe să vorbească despre aceste lucruri.^{o Ven. 3.}

11. Și în fiecare zi Mardoheu se ducea și venea înaintea curții casei femeilor, ca să afle cum îi merge Esterei și ce se face cu ea.

12. Fiecare fată se ducea la rîndul ei la împăratul Ahașveroș, după ce timp de douăsprezece luni împlinea ce era poruncit femeilor. În timpul acestă, aveau grijă să se gătească, ungîndu-se șase luni cu untdelemn de mîrt, și șase luni cu miresme de mirozne femeiești.

13. Așa se ducea fiecare fată la împărat. Și, cînd trecea din casa femeilor în casa împăratului, o lăsausă să ia cu ea tot ce voia.

14. Se ducea seara; și a doua zi dimineața trecea în a doua casă a femeilor, supt privegherea lui Șașgaz, famenul împăratului și păzitorul ținuturilor împăratului. Nu se mai întorcea la împărat, decît cînd ar fi dorit împăratul și ar fi chemat-o pe nume.

15. Cînd i-a venit rîndul să se ducă la împărat, Estera, fata * lui Abihail, unchiul lui Mardoheu, care o înfiase, n'a cerut decît ce a fost rînduit de Hegai, famenul împăratului și păzitorul femeilor. Estera căpăta trecere înaintea tuturor celor ce o vedeau.^{o Ven. 1.}

16. Estera a fost dusă la împăratul Ahașveroș, în casa împărătească, în luna a zecea, adică luna Tebet, în al șaptelea an al domniei lui.

17. Împăratul a iubit pe Estera mai mult decît pe toate celelalte femei, și ea a căpătat trecere și iubire înaintea

lui mai mult decât toate celelalte fete. I-a pus cununa împărătească pe cap, și a făcut-o împărăteasă în locul Vastii.
18. Împăratul a dat * un mare ospăț tuturor domnitorilor și slujitorilor lui, un ospăț în cinstea Esterei. Cu prilejul acesta a ușurat sarcinile ținuturilor, și a împărțit daruri cu o dărnicie împărătească.

Cap. 1, 3.

Mardoheu descopere

o uneltire împotriva împăratului.

19. A doua oară, când s'au strîns fețele împăraților ședea la * poarta împăratului.

Vers. 21, Cap. 3, 2.

20. Estera * nu-și spusese nici nașterea nici poporul, căci o opriese Mardoheu. Și ea urma acum poruncile lui Mardoheu cu tot atîta scumpătate ca atunci cînd o creștea el.

Vers. 10.

21. În același timp, pe cînd Mardoheu stătea la poarta împăratului, Bigtan și Tereș, doi fameni ai împăratului, păzitorii pragului, s'au lăsat biruți de o supărare și au vrut să întindă mina împotriva împăratului Așașveroș.

22. Mardoheu a avut cunoștință de lucrul acesta, și a dat de știre * împărătesei Estera, care l-a spus împăratului din partea lui Mardoheu.

Cap. 6, 2.

23. Faptul fiind cercetat și găsit înlocmai, cei doi fameni au fost spînzurați de un lemn. Și lucrul acesta a fost scris în cartea * Cronichilor în fața împăratului.

Cap. 6, 2.

Haman capătă omorîrea ludeilor.

31. După aceste lucruri, împăratul Așașveroș a ridicat la putere pe Haman, fiul lui Hamedata, Agaghitul. L-a ridicat în cinste, și a pus scaunul lui mai pe sus de scaunele tuturor căpeteniilor cari erau lîngă el.

Num. 24, 7. 1 Sam. 15, 8.

2. Toți slujitorii împăratului, cari stăteau la poarta * împăratului, plecau genunchiul și se închinau înaintea lui Haman, căci așa era porunca împăratului cu privire la el. Dar Mardoheu nu-și pleca * genunchiul și nu se închina.

Cap. 2, 19. Vers. 5. Ps. 15, 4.

3. Și slujitorii împăratului, cari stăteau la poarta împăratului, au zis lui Mardoheu: „Pentru ce * calci porunca împăratului?”

Vers. 2.

4. Fiindcă ei îi spuneau în fiecare zi lucrul acesta, și el nu-i asculta, l-au spus lui Haman, ca să vadă dacă Mar-

doheu are să se țină de hotărîrea lui; căci el spusese că este ludeu.

5. Și Haman a văzut că Mardoheu nu-și * pleca genunchiul și nu se închina înaintea lui. S'a umplut de * minie;

Vers. 2, Cap. 5, 9. Dan. 3, 19.

6. dar a crezut prea puțin pentru el să pună mina numai pe Mardoheu, căci i se spusese din ce popor era Mardoheu, și a voit * să nimicească pe poporul lui Mardoheu, pe toți ludeii cari se aflau în toată împărăția lui Așașveroș.

Ps. 83, 1.

7. În luna întii, adică luna Nisan, în al doisprezecelea an al împăratului Așașveroș, au aruncat Pur *, adică sortul, înaintea lui Haman, pentru fiecare zi și pentru fiecare lună, pînă în luna a douăsprezecea, adică luna Adar.

Cap. 9, 24.

8. Atunci Haman a zis împăratului Așașveroș: „În toate ținuturile împărăției tale este risipit un popor deosebit între popoare, care are legi * deosebite de ale tuturor popoarelor și nu ține legile împăratului. Nu este în folosul împăratului să-l lase liniștit.

Ezra 4, 13. Fapt. 16, 20.

9. Dacă împăratul găsește cu cale, să se scrie o poruncă pentru ca ei să fie nimiciți, și eu voi cîntări zece mii de talanți de argint în minile slujbașilor, ca să-i ducă în vistieria împăratului.”

10. Împăratul și-a scos * inelul din deget, și l-a dat lui Haman, fiul lui Hamedata, Agaghitul, vrăjmașul ludeilor.

Fac. 41, 42. Cap. 8, 2, 8.

11. Și împăratul a zis lui Haman: „Îți dăruiesc și argintul și pe poporul acesta; fă cu el ce vei voi.”

12. Logofetii împăratului au fost chemați * în a treisprezecea zi a lunii întii, și au scris în totul cum a poruncit Haman, mai marilor oștirii, dregătorilor fiecărui ținut și căpeteniilor fiecărui popor, fiecărui ținut după scrierea * lui și fiecărui popor după limba lui. Au scris în numele * împăratului Așașveroș, și au pecetluit scrisorile cu inelul împăratului.

Cap. 8, 9. Cap. 1, 22; 8, 9. 1 Reg. 21, 8. Cap. 8, 10.

13. Scrisorile au fost trimise * prin alergători în toate ținuturile împăratului, ca să nimicească, să omoare și să peardă pe toți ludeii, tineri și bătrîni, prunci și femei, și anume într-o singură zi **, în ziua a treisprezecea

a lunii a douăsprezecea, adică luna Adar, și să li se prade averile.

° Cap. 8, 10. °° Cap. 5, 12, etc. + Cap. 8, 11.

14. Aceste scrisori * cuprindeau porunca împăratului care trebuia vestită în fiecare ținut, și îndemnau pe toate popoarele să fie gata pentru ziua aceea.

° Cap. 8, 13, 14.

15. Alergătorii au plecat în grabă mare, după porunca împăratului.

Porunca a fost vestită și în capitala Susa. Și pe cind împăratul și Haman stăteau și beau, cetatea Susa * era îngrozită.

° Cap. 8, 16. Prov. 29, 2.

Groaza și postul Iudeilor.

4. Mardoheu, aflind tot ce se petrecea, și-a sfișiat * hainele, s'a îmbrăcat cu un sac și s'a presărat cu cenușă. Apoi s'a dus în mijlocul cetății, scoțind cu putere strigăte amare,

° 2 Sam. 1, 11. °° 1 os. 7, 6. Ezech. 27, 30. † Fac. 27, 34.

2. și a mers pînă la poarta împăratului, a cărei intrare era oprită oricui era îmbrăcat cu un sac.

3. În fiecare ținut unde ajungea porunca împăratului și hotărîrea lui, a fost o mare jale printre ludei; poșteau, plingeau și se boceau, și mulți se culcau în sac și cenușă.

4. Slujnicele Esterei și famenii ei au venit și i-au spus lucrul acesta. Și împărăteasa a rămas îngrozită. A trimis haine lui Mardoheu ca să-l îmbrace, și să ia sacul de pe el, dar el nu le-a primit.

5. Atunci Estera a chemat pe Hatac, unul din famenii pe cari-i pusese împăratul în slujba ei, și i-a însărcinat să se ducă să întrebe pe Mardoheu ce înseamnă lucrul acesta și de unde vine.

6. Hatac s'a dus la Mardoheu în locul deschis al cetății, înaintea porții împăratului.

7. Și Mardoheu i-a istorisit tot ce i se întimplase, și i-a spus suma * de argint pe care făgăduise Haman că o va da vistieriei împăratului în schimbul măcelării Iudeilor.

° Cap. 3, 9.

8. I-a dat și cuprinsul * poruncii vestite în Susa în yederea nimicirii lor, ca s'o arate Esterei și să-i spună totul. Și a poruncit ca Estera să se ducă la împărat să-l roage și să stăruiască de el pentru poporul său.

° Cap. 3, 14, 16.

9. Hatac a venit și a spus Esterei cuvintele lui Mardoheu.

10. Estera a însărcinat pe Hatac să se ducă să spună lui Mardoheu:

11. „Toți slujitorii împăratului și poporul din ținuturile împăratului știu că este o lege * care pedepsește cu moartea pe oricine, fie bărbat fie femeie, care intră la împărat, în curtea dinlăuntru, fără să fie chemat. Numai acele scapă cu viață, căruia ț ț li întinde împăratul toiagul lui împărătesc de aur. Și eu n'am fost chemată la împărat de treizeci de zile.”

° Dan. 2, 9. °° Cap. 5, 1. + Cap. 5, 2, 8, 4.

12. Cînd s'au spus cuvintele Esterei lui Mardoheu,

13. Mardoheu a trimis următorul răspuns Esterei: „Să nu-ți inchipui că numai tu vei scăpa dintre toți Iudeii, pentru că ești în casa împăratului.

14. Căci, dacă vei tăcea acum, ajutorul și izbăvirea vor veni din altă parte pentru ludei, și tu și casa tatălui tău veți peri. Și cine știe dacă nu pentru o vreme ca aceasta ai ajuns la împărăție?”

15. Estera a trimis să spună lui Mardoheu:

16. „Du-te, stringe pe toți Iudeii cari se află în Susa, și poștiți pentru mine, fără să mincați nici să beți, trei zile *, nici noaptea, nici ziua. Și eu voi posti odată cu slujnicile mele; apoi voi intra la împărat, în ciuda legii; și, dacă * va fi să per, voi peri.”

° Cap. 5, 1. °° Fac. 43, 14.

17. Mardoheu a plecat, și a făcut tot ce-i poruncise Estera.

Estera merge la împărat.

5. 1. A treia * zi, Estera s'a îmbrăcat cu hainele împărătești și a venit în curtea dinlăuntru * a casei împăratului, înaintea casei împăratului. Împăratul ședea pe scaunul lui împărătesc, în casa împărătească, în fața ușii casei.

° Cap. 4, 16. °° Cap. 4, 11; 5, 1.

2. Cînd a văzut împăratul pe împărăteasa Estera în picioare în curte, ea a căpătat trecere * înaintea lui. Și împăratul * a întins Esterei toiagul împărătesc, pe care-l ținea în mînă. Estera s'a apropiat, și a atins virful toiagului.

° Prov. 21, 1. °° Cap. 4, 11; 5, 1.

3. Împăratul i-a zis: „Ce ai tu, împărăteasă Estero, și ce ceri? Chiar dacă ai cere jumătate * din împărăție, îți voi da.”

° 1 Mac. 6, 2.

4. Estera a răspuns: „Dacă împăratul găsește cu cale, să vină împăratul

astăzi cu Haman la ospățul pe care i l-am pregătit.”

5. Și împăratul a zis: „Duceți-vă îndată și aduceți pe Haman, cum dorește Estera.”

Împăratul s'a dus cu Haman la ospățul pe care-l pregătise Estera.

6. Și pe cînd beau* vin, împăratul a zis Esterei: „Care** este cererea ta? Ea îți va fi împlinită. Ce dorești? Chiar dacă ai cere jumătate din împărăție, ovei căpăta.” *Cap. 7.2. **Cap. 9.12.

7. Estera a răspuns: „Iată ce cer și ce doresc.

8. Dacă am căpătat trecere înaintea împăratului, și dacă găsește cu cale, împăratul să-mi îplinească cererea și să-mi facă dorința, să mai vină împăratul cu Haman și la ospățul pe care li-l voi pregăti, și mine voi da răspuns împăratului după porunca lui.”

Planul lui Haman.

9. Haman a ieșit în ziua aceea, vesel și cu inima mulțumită. Dar, cînd a văzut, la poarta împăratului, pe Mardoheu care nu se scula* nici nu se mișca înaintea lui, s'a umplut de minie împotriva lui Mardoheu. *Cap. 3.5.

10. A știut totuș să se stăpînească*, și s'a dus acasă. Apoi a trimis să aducă pe prietenii săi și pe nevastă-sa Zereș. *28 am. 13.22.

11. Haman le-a vorbit despre strălucirea bogățiilor lui, despre numărul fiilor* săi, despre tot ce făcuse împăratul ca să-l ridice în vrednicie, și despre locul pe care i-l dăduse mai pesus** de căpeteniile și slujitorii împăratului. *Cap. 9.7, etc. **Cap. 3.1.

12. Și a adăugat: „Eu sînt chiar singurul pe care împărăteasa Estera l-a primit împreună cu împăratul la ospățul pe care l-a făcut, și sînt poftit și pe mine la ea cu împăratul.

13. Dar toate acestea n'au niciun preț pentru mine, cită vreme voi vedea pe Mardoheu, ludeul acela, șezînd la poarta împăratului.”

14. Nevastă-sa Zereș, și toți prietenii lui i-au zis: „Să se pregătească o spînzurătoare* înaltă de cincizeci de coți, și mine dimineață cere** împăratului ca Mardoheu să fie spînzurat. Apoi vei merge vesel la ospățul cu împăratul.” Păreră aceasta a plăcut lui Haman, și a pus să pregătească† spînzurătoare. *Cap. 7.9. **Cap. 6.4. †Cap. 7.10.

Cinstea dată lui Mardoheu.

6. 1. În noaptea aceea, împăratul n'a putut să doarmă, și a poruncit să-i aducă lingă el cartea* aducerilor aminte, Cronicile. Le-au citit înaintea împăratului, *Cap. 2.23.

2. și s'a găsit scris ce descoperise Mardoheu cu privire la Bigtan și Tereș, cei doi fameni ai împăratului, păzitorii pragului, cari voiseră să întindă mina asupra împăratului Ahasveros.

3. Împăratul a zis: „Ce cinste și mărire i s'a făcut lui Mardoheu pentru aceasta?” „Nu i s'a făcut nimic,” au răspuns cei ce slujeau împăratului.

4. Atunci împăratul a zis: „Cine este în curte?” — Haman venise în curtea de afară* a casei împăratului, să** ceară împăratului să spînzure pe Mardoheu pe lemnul pe care-l pregătise pentru el. — *Cap. 5.1. **Cap. 5.14.

5. Slujitorii împăratului i-au răspuns: „Haman este în curte.” Și împăratul a zis: „Să intre.”

6. Haman a intrat, și împăratul i-a zis: „Ce trebuie făcut pentru un om pe care vrea să-l cinstească împăratul?” Haman și-a zis în sine: „Pe cine altul decît pe mine ar vrea împăratul să-l cinstească?”

7. Și Haman a răspuns împăratului: „Omului pe care vrea împăratul să-l cinstească,

8. trebuie să i se aducă haina împărătească, aceea cu care se îmbracă împăratul, și calul* pe care călărește împăratul, și să i se pună cununa împărătească pe cap. *1 Reg. 1.33.

9. Să se dea haina și calul uneia din căpeteniile de seamă ale împăratului, apoi să îmbrace cu haina pe omul acela pe care vrea să-l cinstească împăratul, să-l plimbe călare pe cal prin locul deschis al cetății, și să se strige* înaintea lui: „Așa se face omului pe care vrea împăratul să-l cinstească!” *Fac. 41.43.

10. Împăratul a zis lui Haman: „Ia îndată haina și calul, cum ai zis, și fă așa ludeului Mardoheu, care șade la poarta împăratului. Nu lăsa nefăcut nimic din ce ai spus.”

11. Și Haman a luat haina și calul, a îmbrăcat pe Mardoheu, l-a plimbat călare pe cal prin locul deschis al cetății, și a strigat înaintea lui: „Așa se face omului pe care vrea împăratul să-l cinstească!”

518

12. Mardoheu s'a întors la poarta împăratului, și Haman s'a dus în grabă * acasă, mihnit și ** cu capul acoperit.

2 Cron. 36. 20. 2 Sam. 15. 30. Ier. 14. 3. 4.

13. Haman a istorisit nevestei sale Zereș și tuturor prietenilor săi tot ce i se întâmplase. Și înțelepții lui, și nevastă-sa Zereș, i-au zis: „Dacă Mardoheu, înaintea căruia ai început să cazi, este din neamul ludeilor, nu vei putea face nimic împotriva lui, ci vei cădea înaintea lui.”

14. Pe cînd îi vorbeau ei încă, au venit famenii împăratului și au luat îndată pe Haman la ospățul * pe care-l pregătise Estera.

Cap. 5. 8.

Haman dat de gol.

7 1. Împăratul și Haman s'au dus la ospăț la împărăteasa Estera.

2. În această a doua zi, împăratul a zis iarăș Esterei, pe cînd beau * vin: „Care este cererea ta, împărăteasă Estero? Ea îți va fi împlinită. Ce dorești? Chiar dacă ai cere jumătate din împărăție, o vei căpăta.”

Cap. 5. 6.

3. Împărăteasa Estera a răspuns: „Dacă am căpătat trecere înaintea ta, împărate, și dacă găsește cu cale împăratul, dă-mi viața: iată cererea mea; și scapă pe poporul meu: iată dorința mea!”

4. Căci eu și poporul meu sîntem vinduți * să fim nimiciți, junghiați și prăpădiți. Măcar dacă am fi vinduți să fim robi și roabe, aș tăcea, dar vrăjmașul n'ar putea să înlocuiască perdelea făcută împăratului.”

Cap. 3. 9; 4. 7.

5. Împăratul Ahașveros a luat cuvîntul, și a zis împărătesei Estera: „Cine și unde este acela care are de gînd să facă așa?”

6. Estera a răspuns: „Apăsătorul, vrăjmașul, este Haman, răul acesta!” Haman a rămas îngrozit în fața împăratului și a împărătesei.

7. Și împăratul, în minia lui, s'a sculat și a părăsit ospățul, și s'a dus în grădina casei împărătești. Haman a rămas să-și ceară viața dela împărăteasa Estera, căci vedea bine că perderea lui era hotărîtă în mintea împăratului.

8. Cînd s'a întors împăratul din grădina casei împărătești în odaia ospățului, a văzut pe Haman că se aruncase spre * patul pe care era Estera, și i-a zis: „Cum, să mai și silești pe

împărăteasă, la mine, în casa împărătească?”

Cum au ieșit cuvintele acestea din gura împăratului, i-au și acoperit * fața lui Haman.

Cap. 4. 1.

9. Și Harbona *, unul din famenii, a zis în fața împăratului: „Iată, spinzrătoarea * pregătită de Haman pentru împăratului, este ridicată în casa lui Haman, la o înălțime de cincizeci de coți.” Împăratul a zis: „Haman să fie spinzurat pe ea!”

10v. 3. 34

Cap. 1. 10.

Cap. 5. 14. 1v. 7. 16. Prov. 11. 5. 4

10. Și au spinzurat * pe Haman pe spinzrătoarea pe care o pregătise el pentru Mardoheu. Și minia împăratului s'a potolit.

1s. 37. 35, 36. Dan. 6. 21.

Porunca pentru ludei.

8 1. În aceeași zi, împăratul Ahașveros a dat împărătesei Estera casa lui Haman, vrăjmașul ludeilor. Și Mardoheu a venit înaintea împăratului, căci Estera arătase legătura ei de rudenie * cu el.

Cap. 2. 1.

2. Împăratul și-a scos inelul *, pe care-l luase înapoi dela Haman, și l-a dat lui Mardoheu. Estera, din partea ei, a pus pe Mardoheu peste casa lui Haman.

Cap. 3. 10

3. Apoi Estera a vorbit din nou înaintea împăratului. S'a aruncat la picioarele lui, a plîns, l-a rugat să oprească urmările răutății lui Haman, Agaghitul, și izbînda planurilor lui împotriva ludeilor.

4. Împăratul a întins toiagul * împărătesc de aur Esterei, care s'a ridicat și a stat în picioare înaintea împăratului.

Cap. 4. 11; 5. 2.

5. Ea a zis atunci: „Dacă împăratul găsește cu cale și dacă am căpătat trecere înaintea lui, dacă lucrul pare potrivit împăratului, și dacă eu sînt plăcută înaintea lui, să se scrie ca să se întoarcă scrisorile făcute de Haman, fiul lui Hamedata, Agaghitul, și scrise de el cu gînd să peardă pe ludeii cari sînt în toate ținuturile împăratului.

6. Căci cum aș putea eu să văd nenorocirea *, care ar atinge pe poporul meu, și cum aș putea să văd nimicirea neamului meu?”

Neem. 2. 3. Cap. 7. 1.

7. Împăratul Ahașveros a zis împărătesei Estera și ludeului Mardoheu: „Iată, am * dat Esterei casa lui Haman, și el a fost spinzurat pe spin-

zurătoare, pentru că întinsese mîna împotriva ludeilor. * Vers. 1. Prov. 13, 22.

8. Scrieți dar în folosul ludeilor cum vă va plăcea, în numele împăratului, și pecetluiți cu inelul împăratului. Căci o scrisoare scrisă în numele împăratului și pecetluită cu inelul împăratului nu poate fi * desființată. * Cap. 1, 19. Dan. 6, 8, 12, 15.

9. Logofetii împăratului au fost chemați * în vremea aceea, în a douăzeci și treia zi a lunii a treia, adică luna Sivan, și au scris, după tot ce a poruncit Mardoheu, ludeilor, căpeteniilor oștirii, dregătorilor și mai marilor celor o sută douăzeci și șapte de ținuturi așezate de la India** la Etiopia, fiecărui ținut după scrierea lui, fiecărui popor după limba lui, și ludeilor după scrierea și limba lor. * Cap. 3, 12. * Cap. 1, 1. † Cap. 1, 22; 3, 12.

10. Au scris * în numele împăratului Ahașveros, și au pecetluit cu inelul împăratului. Au trimis scrisorile prin alergători, călări pe cai și catiri născuți din iepe. * 1 Reg. 21, 8. Cap. 3, 12, 13.

11. Prin aceste scrisori, împăratul dădea voie ludeilor, ori în care cetate ar fi fost, să se adune și să-și apere viața, să nimicească, să omoare și să peardă, împreună cu pruncii și femeile lor, pe toți aceia din fiecare popor și din fiecare ținut cari ar lua armele să-i lovească, și să le prădeze * averile. * Cap. 9, 10, 15, 16.

12. Aceasta să se facă într-o singură zi*, în toate ținuturile împăratului Ahașveros, și anume în a treisprezecea zi a lunii a douăsprezecea, adică luna Adar. * Cap. 3, 13, etc.; 9, 1.

13. Aceste scrisori cuprindeau hotărîrea * care trebuia vestită în fiecare ținut, și dădea de știre tuturor popoarelor că ludeii stau gata pentru ziua aceea ca să se răzbune pe vrăjmașii lor. * Cap. 3, 14, 15.

14. Alergătorii, călări pe cai și pe catiri, au plecat îndată și în toată graba, după porunca împăratului.

Hotărîrea a fost vestită și în capitala Susa.

15. Mardoheu a ieșit dela împărat, cu o haină împărătească albastră și albă, cu o mare cunună de aur, și cu o mantie de în subțire și de purpură. Cetatea Susa * striga și se bucura. * Cap. 3, 16. Prov. 29, 2.

16. Pentru ludei nu era decît fericire și bucurie, veselie și slavă. * Ps. 97, 11.

17. În fiecare ținut și în fiecare cetate, pretutindeni unde ajungea porunca împăratului și hotărîrea lui, a fost între ludei bucurie și veselie, ospete și zile * de sărbătoare. Și mulți oameni dintre popoarele țării s'au făcut * ludei, căci îi apucase frica * de ludei. * 1 Sam. 25, 8. Cap. 9, 19, 22. * Ps. 18, 12. † Fac. 35, 5. Exod. 15, 16. Deut. 2, 25; 11, 25. Cap. 9, 2.

Răzbunarea ludeilor.

9. 1. În luna * a douăsprezecea, adică luna Adar, în a treisprezecea zi a lunii, ziua în care ** avea să se aducă la îndeplinire porunca și hotărîrea împăratului, și cînd vrăjmașii ludeilor năclăduiseră să stăpînească * peste ei, s'a întimplat tocmai dimpotrivă, că ludeii au stăpînit asupra vrăjmașilor lor. * Cap. 8, 12. * Cap. 3, 13. * 2 Sam. 7, 2, 41.

2. Ludeii s'au strîns * în cetățile lor, în toate ținuturile împăratului Ahașveros, ca să pună mîna pe ceice căutau să-i peardă **. Nimeni n'a putut să le stea împotriva, căci frica * de ei apucase pe toate popoarele! * Cap. 8, 11; Vers. 18. * Ps. 71, 13, 24. † Cap. 8, 17.

3. Și toți mai marii ținuturilor, căpeteniile oștirii, dregătorii, slujbașii împăratului, au sprijinit pe ludei, din pricina fricei pe care le-o însufla Mardoheu.

4. Căci Mardoheu era puternic în casa împăratului, și faima lui se răspîndea în toate ținuturile, pentru că ajungea din ce în ce mai puternic *. * 2 Sam. 3, 1. 1 Cron. 11, 9. Prov. 4, 18.

5. Ludeii au ucis cu lovituri de sabie pe toți vrăjmașii lor, i-au omorît și i-au prăpădit. Au făcut ce au vrut cu vrăjmașii lor.

6. În capitala Susa, ludeii au ucis și au prăpădit cinci sute de oameni.

7. și au junghiat pe Parșandata, Dafon, Aspata,

8. Porata, Adalia, Aridata,

9. Parmașta, Arizai, Aridai, și Vaiezata,

10. cei zece * fii ai lui Haman, fiul lui Hamedata, vrăjmașul ludeilor. Dar n'au pus mîna ** pe averile lor. * Cap. 5, 11. Iov. 18, 19; 27, 13, 14, 15. Ps. 21, 10. * Cap. 8, 11.

11. În ziua aceea, numărul celor ce fuseseră uciși în capitala Susa a ajuns la cunoștința împăratului.

12. Și împăratul a zis împărătesei Estera: „Ludeii au ucis și au prăpădit în capitala Susa cinci sute de oameni și pe cei zece fii ai lui Haman. Ce vor

fi făcut în celelalte ținuturi ale împăratului?... Care-ți* este cererea? Ea îți va fi împlinită. Ce mai dorești? Vei căpăta.”

13. Estera a răspuns: „Dacă împăratul găsește cu cale, să fie îngăduit ludeilor cari sint la Susa să facă sămine după* porunca de azi, și să spînzure** pe cei zece fii ai lui zecur** pe lemn pe cei zece fii ai lui Haman.”

14. Și împăratul a poruncit să se facă așa. Porunca a fost adusă la cunoștința poporului din Susa. Au spînzurat pe cei zece fii ai lui Haman.

15. Ludeii cari se aflau în Susa s'au strîns* din nou în a patrusprezecea zi a lunii Adar, și au ucis în Susa trei sute de oameni. Dar n'au pus* mîna pe averile lor.

16. Ceilalți ludei din celelalte ținuturi ale împăratului s'au strîns* și și-au apărât viața. Au căpătat astfel odihnă, scăpînd de vrăjmașii lor, și au ucis șaptezeci și cinci de mii din cei ce le erau vrăjmași. Dar** n'au pus mîna pe averile lor.

◊ Vers. 2; Cap. 8. 11. ◊◊ Cap. 8. 11.

Sărbătoarea Purim.

17. Aceste lucruri s'au întîmplat în a treisprezecea zi a lunii Adar. În ziua a patrusprezecea, ludeii s'au odihnit, și au făcut din ea o zi de ospăț și de bucurie.

18. Ceice se aflau la Susa, s'au strîns în ziua a treisprezecea* și a patrusprezecea, dar în ziua a cincisprezecea s'au odihnit, și au făcut din ea o zi de ospăț și de bucurie.

19. De aceea ludeii dela țară, cari locuiesc în cetăți fără ziduri, au făcut din ziua a patrusprezecea a lunii Adar o zi* de bucurie, de ospăț și de** sărbătoare, în care își trimet țaruri unii altora.

◊ Deut. 16. 11, 14. ◊◊ Cap. 8. 17. † Vers. 22. Neem. 8. 10, 12.

20. Mardoheu a scris aceste lucruri, și a trimis scrisori tuturor ludeilor din toate ținuturile împăratului Ahașveroș, de aproape și din depărtare.

21. Le porunca să prăznuiască în fiecare an ziua a patrusprezecea și a cincisprezecea a lunii Adar,

22. ca zile în cari căpătaseră odihnă, scăpînd de vrăjmașii lor. Le-a poruncit să prăznuiască luna în care întristarea lor se prefăcuse* în bucurie și jalea lor în zi de sărbătoare, și să facă din aceste zile niște zile de ospăț

și de bucurie, cînd să-și trimețar daruri de mincare unii altora și să împartă daruri celor lipsiți.

◊ Ps. 30. 11. ◊◊ Vers. 19. Neem. 8. 11.

23. Ludeii s'au îndatorat să facă ce se eace și începuseră să facă și ce le scriesese Mardoheu.

24. Căci Haman, fiul lui Hamedata, Agaghitul, vrăjmașul tuturor ludeilor, făcuse planul* să-i peardă, și aruncase Pur, adică sorțul, ca să-i omoare și să-i nimicească.

25. Dar Estera, venind* înaintea împăratului, împăratul a poruncit în scris să întoarcă** asupra capului lui Haman planul cel rău pe care-l făcuse împotriva ludeilor, și să-l spînzure pe lemn, pe el și pe fiii lui.

26. De aceea zilele aceștea s'au numit Purim, dela numirea Pur.

Potrivit cu tot cuprinsul acestei scrisori*, potrivit cu cele ce văzuseră ei înșiși și potrivit cu cele ce li se întimplaseră,

27. Ludeii au luat pentru ei, pentru sămînța lor, și pentru toți ceice se vor lîpi* de ei, hotărîrea și îndatorîrea neschimbăcioasă ca să prăznuiască în fiecare an aceste două zile, în felul rînduit, și la vremea hotărîtă.

◊ Cap. 8. 17. 1 Sam. 6. 3, 6. Zab. 2. 11.

28. Zilele acestea trebuiau să fie pomenite și prăznuite din neam în neam, în fiecare familie, în fiecare ținut și în fiecare cetate. Și zilele acestea Purim nu trebuiau desființate niciodată din mijlocul ludeilor, nici să se ștergă aducerea aminte de ele printre urmașii lor.

29. Împărăteasa Estera, fata lui Abihail*, și ludeul Mardoheu au scris stăruitor a doua oară pentruca să întărească scrisoarea** privitoare la Purim.

◊ Cap. 2. 16. ◊◊ Cap. 8. 10; Vers. 21.

30. Au trimis scrisori tuturor ludeilor, în cele o sută douăzeci și șapte* de ținuturi ale împăratului Ahașveroș. Ele cuprindeau cuvinte de pace și de credincioșie,

◊ Cap. 1. 1.

31. întărînd ținerea acestor zile Purim, la vremea hotărîtă, cum le rînduiseră ludeul Mardoheu și împărăteasa Estera pentru ei, și cum și le rînduiseră și pentru ei înșiși și pentru sămînța lor, cu prilejul postului lor și țipetelor lor.

◊ Cap. 4. 3, 16.

32. Porunca Esterei a întărit așeză-

rea acestei sărbători Purim, și lucrul acesta a fost scris în carte.

Lauda lui Mardoheu.

10. 1. Împăratul Ahașveroș a pus un bir asupra țării și asupra ostroavelor * mării.
2. Toate faptele privitoare la puterea lui și isprăvile lui, și amănuntele despre mărirea la care * a ridicat împă-

ratul pe Mardoheu, nu sînt scrise în cartea Cronicilor împăraților Mezilor și Perșilor?

* Cap. 8. 15; 9. 14

3. Căci ludeul Mardoheu era cel dinții * după împăratul Ahașveroș. El era cu vază între ludei și iubit de mulțimea fraților săi, căci a căutat** binele poporului său și a vorbit pentru fericirea întregului său neam.

* Fac. 41. 40. 2 Cron. 28. 7. ** Neem. 2. 10. Ps. 122. 5, 9.

IOV

(Psalmul 73. Ecclesiast 8. 14. Ioan 9. 3. Romani 9. 20. 1 Cor. 4. 3-5, 9.)

Propășirea lui Iov.

1. Era în țara * Uț un om care se numea Iov**. Și omul acesta era fără prihană † și curat la suflet. El se temea †† de Dumnezeu, și se abatea de la rău.

* Fac. 22. 20, 21. ** Ezech. 14. 14. Iac. 5. 11.

† Fac. 6. 9; 17. 1. Cap. 2. 3. †† Prov. 8. 13; 16. 6.

2. I s'au născut șapte fii și trei fete.
3. Avea șapte mii de oi, trei mii de cămile, cinci sute de perechi de boi, cinci sute de măgărițe, și un foarte mare număr de slujitori. Și omul acesta era cel mai cu vază din toți locuitorii Răsăritului.

4. Fiii săi se duceau unii la alții, și dădeau, rînd pe rînd, cîte un ospăț. Și poșteau și pe cele trei surori ale lor să mănince și să bea împreună cu ei.

5. Și, după ce treceau zilele de ospăț, Iov chema și sfințea pe fiii săi: se scula disdedimineață și aducea pentru fiecare din ei cîte o ardere de tot *. Căci zicea Iov: „Poate că fiii mei au păcătuit și au supărat ** pe Dumnezeu în inima lor.“ Așa avea Iov obicei să facă.

* Fac. 8. 20. Cap. 42. 8. ** 1 Reg. 21. 10, 13.

Satana cere să se atingă de Iov.

6. Fiii lui Dumnezeu au venit * într-o zi ** de s'au înfățișat înaintea Domnului. Și a venit și Satana în mijlocul lor. * 1 Reg. 22. 19. Cap. 38. 7. ** Cap. 2. 1.
7. Domnul a zis Satanei: „De unde vii?“ Și Satana a răspuns Domnului: „Dela cutreerarea * pămîntului și dela plimbarea pe care am făcut-o pe el.“

* Cap. 2. 2. Mat. 12. 43. 1 Pet. 5. 8.

8. Domnul a zis Satanei: „Ai văzut * pe robul Meu Iov? Nu este nimeni ca el pe pămînt. Este un om fără prihană **

și curat la suflet, care se teme de Dumnezeu și se abate dela rău.“

* Cap. 2. 3. ** Vers. 1.

9. Și Satana a răspuns Domnului: „Oare degeaba se teme Iov de Dumnezeu?”

10. Nu l-ai * ocrotit Tu pe el, casa lui și tot ce este al lui? Ai binecuvîntat lucrul ** minilor lui, și turmele lui acopăr țara.

* Ps. 34. 7. Isa. 5. 2. ** Ps. 128. 1, 2. Prov. 10. 22.

11. Dar ia întinde-Ți * mîna, și atinge-te de tot ce are, și sînt încredințat că Te va blestema ** în față.“

* Cap. 2. 5; 19. 21. ** Isa. 8. 21. Mal. 3. 15, 14.

12. Domnul a zis Satanei: „Iată, îți dau pe mîna tot ce are, numai asupra lui să nu întinzi mîna.“

Și Satana a plecat dinaintea Domnului.

Răbdarea lui Iov.

13. Într-o zi, pe cînd fiii și fiicele * lui Iov mînceau și beau vin în casa fratelui lor celui întîi-născut, * Ecl. 9. 12.

14. A venit la Iov un sol, care a zis: „Boii erau și măgărițele pășteau lângă ei.

15. Și s'au aruncat niște Sabeeni asupra lor, i-au luat, și au trecut pe slujitori prin ascuțișul săbiei. Numai eu am scăpat, ca să-ți dau de știre.“

16. Pe cînd vorbea el încă, a venit un altul și a zis: „Focul lui Dumnezeu a căzut din cer, și a aprins oile și pe slujitorii tăi, și i-a ars de tot. Numai eu am scăpat, ca să-ți dau de știre.“

17. Pe cînd vorbea el încă, a venit un altul și a zis: „Niște Haldeeni, înșirați în trei cete, s'au aruncat asupra

cămilelor, le-au luat și au trecut pe slujitori prin ascuțișul săbiei. Numai eu am scăpat, ca să-ți dau de știre.”

18. Pe cînd vorbea el încă, a venit un altul și a zis: „Fiii * tăi și fiicele tale mincau și beau vin în casa fratelui lor întîi-născut.”

19. Și deodată, a venit un vînt mare de dincolo de pustie, și a izbit în cele patru colțuri ale casei: Casa s'a prăbușit peste tineri, și au murit. Și am scăpat numai eu, ca să-ți dau de știre.”

20. Atunci Iov s'a sculat, și-a sff-șiat * mantaua, și și-a tuns capul. Apoi, aruncîndu-se * la pămînt, s'a închinat,

°Fac. 37.29. Exa 9.3. °°1 Pet. 5.6.

21. și a zis: „Gol * am ieșit din pîntecele mamei mele, și gol mă voi întoarce în sinul pămîntului. Domnul a dat **, și Domnul a luat †, — binecuvîntat †† fie Numele Domnului!”

°Ps. 40.17. Ec1.5.15. 1 Tim. 6.7. °°Ec1.5.19. Iac. 1.17. ††Mat. 20.16. ††Etes.5.20. 1 Tes. 5.18.

22. În toate * acestea, Iov n'a păcătuit de loc, și n'a vorbit nimic necuviincios împotriva lui Dumnezeu.

°Cap. 2.10.

Satana învinuște pe Iov.

2 1. Fiii lui Dumnezeu au venit într-o zi * de s'au înfățișat înaintea Domnului. Și a venit și Satana în mijlocul lor și s'a înfățișat înaintea Domnului.

°Cap. 1.6.

2. Domnul a zis Satanei: „De unde vii?” Și Satana a răspuns * Domnului: „Dela cutureierea pămîntului și de la plimbarea pe care am făcut-o pe el.”

°Cap. 1.7.

3. Domnul a zis Satanei: „Ai văzut pe robul Meu Iov? Nu este nimeni ca el pe pămînt. Este un om fără prihană * și curat la suflet. El se teme de Dumnezeu, și se abate de la rău. El se ține tare ** în neprihănirea lui, și tu Mă îndemni să-l perd † fără pricină.”

* Cap. 1.1, 8. °°Cap. 27.5, 6 † Cap. 9.17.

4. Și Satana a răspuns Domnului: „Piele pentru piele! Omul dă tot ce are pentru viața lui.

5. Dar ia întinde-Ți * mina și atinge-Te de oasele ** și de carnea lui, și sint încredințat că Te va blestema în față.”

°Cap. 1.11. °°Cap. 19.20.

6. Domnul * a zis Satanei: „Iată, Ți-l dau pe mină: numai cruță-i viața.”

* Cap. 1.12.

7. Și Satana a plecat dinaintea Domnului.

Apoi a lovit pe Iov cu o bubă rea, din talpa * piciorului pînă în creștetul capului.

8. Și Iov a luat un ciob să se scar-pine, și a șezut pe cenușă *.

°2 Sam. 13.19. Cap. 42.6. Eze. 27.30. Mat. 11.21.

9. Nevastă-sa i-a zis: „Tu rămii * ne-clintit ** în neprihănirea ta! Bleastă-mă pe Dumnezeu, și mori!”

10. Dar Iov i-a răspuns: „Vorbești ca o femeie nebulă. Ce! primim * de la Dumnezeu binele, și să nu primim și răul?”

În toate * acestea, Iov n'a păcătuit de loc cu buzele lui.

°Cap. 1.21. Rom. 12.12. Iac. 5.10, 11. °°Cap. 1.22. + Ps. 35.1.

Cei trei prieteni vin la Iov.

11. Trei prieteni * ai lui Iov, Elifaz din Teman **, Bildad din Șuah †, și Tofar din Naama, au aflat de toate nenorocirile cari-l loviseră. S'au slă-tuit și au plecat de acasă să se ducă să-i plîngă de milă †† și să-l mîngîie.

°Prov. 17.17. °°Fac. 26.12. Ier. 46.7. † Fac. 23.2. ††Cap. 42.11. Rom. 12.16.

12. Ridicîndu-și ochii de departe, nu l-au mai cunoscut. Și au ridicat glasul și au plîns. Și-au sfîșiat mantalele, și au aruncat * cu țărînă în văzduh deasupra capetelor lor.

* Neem. 9.1. Pltn. 2.10. Eze. 27.30.

13. Și au șezut pe pămînt lîngă el șapte zile și șapte * nopți, fără să-i spună o vorbă, căci vedeau cit de mare îi este durerea.

°Fac. 50.10.

Plîngerea lui Iov.

3 1. După aceea, Iov a deschis gura și a blestemat ziua în care s'a născut.

2. A luat cuvîntul și a zis:

3. „Blestemată * să fie ziua în care m'am născut, °Cap. 10.18, 19. Ier. 15.10; 20.11. și noaptea care a zis: „S'a zămislit un copil de parte bărbătească!”

4. Prefacă-se în întunerec ziua aceea, să nu se îngrijească Dumnezeu de ea din cer,

și să nu mai strălucească lumina peste ea!

5. S'o cuprindă întunerecul * și umbra morții,

nori groși să vină peste ea, și neguri de peste zi s'o înspă-minte!

°Cap. 10.21, 22; 16.10; 28.3. Ps. 23.4; 44.19; 107.10, 14. Ier. 13.16. Amos 6.8.

6. Noaptea aceea! S'o acopere întunerecul,

să piară din an,
să nu mai fie numărată între luni!
7. Da, steapă să fie noaptea aceea,
ducă-se veselie din ea!
8. Blestemată să fie de ceice blastă-
mă zilele,
de ceice * știu să întărite Leviata-
mul;
9. să se intunece stelele din amurgul
ei,
în zădar să aștepte lumina,
și să nu mai vadă genele zorilor
zilei!
10. Căci n'a închis pîntecele care m'a
zămislit,
nici n'a ascuns suferința dinaintea
ochilor mei.
11. Dece * n'am murit în pîntecele
mamei mele?
Dece nu mi-am dat sufletul la ieși-
rea din pîntecele ei? * Cap. 10. 18.
12. Dece am găsit genunchi * cari să
mă primească?
Și țițe cari să-mi dea lapte?
* Fac. 30. 3. Isa. 66. 12.
13. Acum aș fi culcat, aș fi liniștit,
aș dormi și m'aș odihni
14. cu împărații și cei mari de pe pămînt,
cari și-au zidit falnice * morminte,
* Cap. 15. 28.
15. cu domnitorii cari aveau aur,
și și-au umplut casele cu argint.
16. Sau n'aș mai fi în viață,
aș fi ca o stîrpitură * îngropată,
ca niște copii cari n'au văzut lu-
mina! * Ps. 68. 8.
17. Acolo nu te mai necăjesc cei răi,
acolo se odihnesc cei sleiți de pu-
teri.
18. Acolo cei puși în lanțuri sînt lă-
sați toți în pace,
nu mai aud * glasul asupritorului;
* Cap. 39. 7.
19. cel mic și cel mare sînt tot una
acolo,
și robul scapă de stăpînul său.
20. Pentru ce dă * Dumnezeu lumină
celui ce suferă,
și viață celor amăriți ** la suflet,
* Ier. 20. 18. * 1 Sam. 1. 10. 2 Reg. 4. 27. Prov. 31. 6.
21. cari așteaptă * moartea și nu vine;
măcar că o doresc mai mult decît
o comoară **, * Apoc. 9. 6. * Prov. 2. 4.
22. cari n'ar mai putea de bucurie
și de veselie, dacă ar găsi mormîn-
tul? —

1. Sau: crocodil.

23. Pentruce, zic, dă El lumină omului
care nu știe încotro să meargă,
pe care îl îngrădește * Dumnezeu de
toate părțile? * Cap. 19. 8. Plin. 3. 7.
24. Suspiniurile îmi sînt hrana de toa-
te zilele,
și jalea mi se varsă ca apa.
25. De ce mă tem, aceea mi se in-
timplă;
de ce mi-e frică, de aceea am parte!
26. N'am nici liniște, nici pace, nici
odihnă,
și necazul dă peste mine.“

Cuvîntarea lui Elifaz către Iov.

4. 1. Elifaz din Teman a luat cuvîn-
tul și a zis:
2. „Dacă vom îndrăzni să-ți vorbim,
te vei supăra?
Dar cine ar putea să tacă?
3. De multeori tu ai învățat pe
alții,
și ai întărit minile * slăbite. * Isa. 35. 3.
4. Cuvintele tale au ridicat pe cei ce
se clătinau,
și ai întărit genunchii * cari se in-
doiau. * Isa. 35. 10.
5. Și acum, cînd este vorba de tine,
ești slab!
Acum, cînd ești atins tu, te turburi!
Nu este frică * ta de Dumnezeu spi-
rinul tău? * Cap. 1. 1.
6. Nădejdea * ta, nu-i neprihănirea
ta? * Prov. 3. 26.
7. Adu-ți aminte, te rog: care nevino-
vat * a perit?
Cari oameni neprihăniți au fost ni-
miciiți? * Ps. 37. 25.
8. După cîte am văzut eu, numai cei
ce ară * fărădelegea
și samănă nelegiuirea îi seceră roa-
dele! * Ps. 7. 17. Prov. 22. 8. Osea 10. 13. Gal. 6. 7, 8.
9. Aceia pier prin suflarea lui Dum-
nezeu,
nimiciți de vîntul mîniei Lui.
10. Mugetul leilor încetează,
dinții * puilor de lei sînt zdrobiți!
* Ps. 58. 6.
11. Leul * bătrîn pierde din lipsă de
pradă,
și puii leoaicei se risipesc. * Ps. 34. 10.
Toți oamenii sînt vinovați.
12. Un cuvînt s'a furișat pînă la mine,
și urechea mea i-a prins sunetele
ușoare.
13. În clipa cînd * vedeniile de noa-
pte frămîntă gîndul,

524

cînd oamenii sînt cufundați într'un somn adînc,
14. m'a apucat groaza * și spaima,
și toate oasele mi-au tremurat.

Cap. 33. 15.
Hab. 3. 10.

15. Un duh a trecut pe lingă mine...
Tot părul mi s'a sbîrlit ca ari-
ciul...

16. Un chip cu o înfățișare necuno-
scută era înaintea ochilor mei.

Și am auzit un glas care șoptea
încetșor:

17. „Fi-va omul * fără vină înaintea
lui Dumnezeu?

Fi-va el curat înaintea Celui ce l-a
făcut?

Cap. 9. 2.

18. Dacă n'are încredere Dumnezeu *
nici în slujitorii Săi,

dacă găsește El greșeli chiar la în-
gerii Săi,

Cap. 16. 15; 25. 5. 2 Pet. 2. 4.

19. cu cît * mai mult la cei ce locuiesc
în case** de lut,

cari își trag obîrșia din țărînă,
și pot fi zdrobiți ca un vierme!

Cap. 15. 16. 2 Cor. 4. 7; 5. 1.

20. De dimineață pînă seara sînt *
zdrobiți,

pier pentru totdeauna, și nimeni nu
ține seama de ei.

Ps. 90. 6, 6.

21. Li se * taie firul vieții:
mor, și tot n'au căpătat înțelepciu-
nea!*

Ps. 39. 11; 49. 14. Cap. 30. 12.

Nelegiuitul pier.

5. Strigă acum! Cine îți va răs-
punde?

Căruia dintre sfinți îi vei vorbi?

2. Nebunul pier

ucis de minia lui,
prostul moare ucis de aprinderea
lui.

3. Am * văzut pe un nebun prinzînd
rădăcină;

apoi deodată i-am blestemat lo-
cuița.

Ps. 37. 35, 36. 1er. 12. 2, 3.

4. Fiii * lui n'au noroc,
sînt călcați în picioare la poartă,
și nimeni** nu-i scapă!

Ps. 119. 155; 127. 5. Ps. 108. 12.

5. Secerișul lui este mîncat de cei flă-
minzi,

cari vin să-l ia chiar și din spini,
și averile lui sînt înghițite de oame-
ni * însetați.

Cap. 18. 9.

6. Nenorocirea nu răsare din țărînă,
și suferința nu incolțește din pă-
mînt.

7. Omul se naște * ca să sufere,
după cum scînteia se naște ca să
zboare.

Fac. 8. 17, 18, 19. 1 Cor. 10. 13.

Ajutorul este la Dumnezeu.

8. Eu aș alerga la Dumnezeu,
lui Dumnezeu i-aș spune necazu
meu.

9. El face lucruri * mari și nepă-
trunse,

minuni fără număr.

Cap. 9. 10; 37. 5. Ps. 40. 5; 72. 18; 145. 3. Rom. 11. 20.

10. El varsă ploaia * pe pămînt,
și trimete apă pe cîmpii.

Cap. 28. 3. Ps. 86. 9, 10; 147. 8. 1er. 5. 24; 10. 13; 51. 16. Fapt. 14. 17.

11. El înalță * pe cei smeriți,
și izbăvește pe cei necăjiți.

1 Sam. 2. 7. Ps. 113. 7.

12. El nimicește * planurile oame-
niilor,

și minile lor nu pot să le impli-
nească.

Neem. 4. 15. Ps. 33. 10. Isa. 8. 10.

13. El prinde * pe cei înțelepți în
viclenia lor,

și planurile oamenilor înșealători sînt
răsturnate:

Ps. 9. 15. 1 Cor. 3. 19.

14. dau peste întunec în mijlocul *
zilei,

bîjbăie ziua nameaza mare ca noap-
tea.

Deut. 28. 29. Isa. 59. 10. Amos 8. 9.

15. Astfel, Dumnezeu ocrotește pe
cel slab împotriva amenințărilor lor,
și-l scapă * din mina celor puternici.

Ps. 36. 10. Sam. 2. 9.

16. Așa * încît nădejdea sprijinește
pe cel nenorocit,

iar fărădelegea își închide gura.

Ps. 107. 4.

La adăpostul lui Dumnezeu.

17. Ferice * de omul pe care-l ceartă
Dumnezeu!

Nu nesocoti mustrarea Celui Atot
Puternic.

Ps. 94. 12. Prov. 3. 11, 12. Ebr. 12. 4.

18. El face * rana, și tot El o leagă;
El rănește, și mina Lui tămăduiește.

Deut. 32. 39. 1 Sam. 2. 6. Isa. 30. 26. Ose. 6. 1.

19. De șase * ori te va izbăvi din
necaz,

și de șapte** ori nu te va atinge
răul.

Ps. 34. 19; 91. 9. Prov. 24. 16. 1 Cor. 10. 13. Ps. 91. 10.

20. El te va scăpa de moarte în vre-
me de foamete *,

și de loviturile săbiei în vreme de
război.

Ps. 33. 19; 37. 19.

21. Vei fi la adăpost de biciul * lim-
bii,

vei fi fără teamă cînd va veni pu-
stiirea.

Ps. 31. 20.

22. Vei rîde de pustiire ca și de foa-
mete,

și nu vei avea să te temi de fiarele*
pământului.

23. Căci vei face legămint pînă și cu
pietrel* cîmpului,
și fiarele pământului vor fi în pace
cu tine.

24. Vei avea fericire în cortul tău,
îți vei găsi turmele întregi,

25. Îți vei vedea sămînța* crescîn-
du-ți,

și odraslele înmulțindu-se ca iarba**
de pe cîmp.

26. Vei intra în mormînt la bătrîne-
ță*, ca snopul strîns la vremea lui.

27. Iată ce am cercetat*, și așa este!
Ascultă, că sînt spre folosul tău!

Răspunsul lui Iov.

1. Iov a luat cuvîntul și a zis:

2. „Oh! de ar fi cu puțință să mi
se cîntărească durerea,
și să mi se pună toate nenorocirile
în cumpănă,

3. ar fi mai grele decît nisipul* mării:
de aceea îmi merg cuvintele pînă la
nebulie!

4. Căci* săgețile Celui Atotputernic
m'au străpuns,
sufletul meu le suge otrava,

și groază** Domnului bagă fiori în
mine!

5. Sbiară măgarul sălbatec cînd are
verdeață?

Mugește boul cînd are de mîncare?
6. Poți minca ce-i fără gust și fără
sare?

Are vreun gust albușul unui ou?

7. Orice lucru de care aș vrea să nu
m'ating,
acela-i hrana mea, fie cît de gre-
toasă ea!

8. O, de mi s'ar asculta dorința,
și de mi-ar împlini Dumnezeu nă-
dejdea!

9. De* ar vrea Dumnezeu să mă
zdrobească,
întîndă-Și mîna și să mă prăpă-
dească!

10. Imi va rămînea măcar această
mingîiere,
această bucurie în durerile cu cari
mă copleșește:

că* niciodată n'am călcat porun-
cile** Celui Sfînt.

11. La ce să mai nădăduiesc cînd nu
mai pot?

La ce să mai aștept, cînd sfîrșitul
se știe?

12. Tăria mea oare este o tărie de
piatră?

Trupul meu e de aramă?

13. Nu sînt eu lipsit de ajutor,
și n'a fugit mintuirea de mine?

Iov se linguește.

14. Cel ce suferă* are drept la mila
prietenului,

chiar dacă părăsește frica de Cel
Atot puternic.

15. Frații* mei s'au arătat înșelători
ca un pîriu,

ca albia piraielor** cari trec.

16. Un sloi le turbură cursul,
zăpada se îngîmădește pe ele;

17. vine arșița vremii și seacă,
vine căldura soarelui, și li se usucă
albia.

18. Cete de călători se abat din dru-
mul lor,

se cufundă în pustie, și pier.

19. Cetele celor din Tema* se uită
tîntă la ele,

călătorii din Seba** sînt plini de
nădejde cînd le văd.

20. Dar rămîn înșelați* în nădejdea
lor,

rămîn uimiți cînd ajung la ele.

21. Așa sinteți* și voi acum pentru
mine.

Voi îmi vedeți necazul, și vă în-
groziți**!

22. V'am zis eu oare: „Dați-mi ceva,
cheltuiți din averile voastre pentru
mine,

23. scăpați-mă din mîna vrăjmașului,
răscum părați-mă din mîna celor răi?”

24. Învățați-mă, și voi tăcea;
faceți-mă să înțeleg în ce am păcă-
tuit.

25. O cît de înduplecătoare sînt cu-
vintele adevărului!

Dar ce dovedesc muștrările voastre?

26. Vreți să mă muștrați pentru tot
ce am zis,

și să nu vedeți decît vînt în cuvîn-
tele unui desnădăduit?

27. Voi năpăstuiți pe orfan,
prigoniți* pe prietenul vostru.

28. Uitați-vă la mine, vă rog!
Doar nu voi minți în față!

*Fapt. 20, 20. **Lev. 19, 2. Isa. 57, 15. Osea 11, 9.

29. Intoarceți-vă *, nu fiți nedrepti; întoarceți-vă, și mărturișiți că sint nevinovați!

* Cap. 17. 10.

30. Este vreo nelegiuire pe limba mea, și nu deosebește gura mea ce este rău?

Iov desnădăjduit.

7 1. Soarta omului pe pământ este ca a unui ostaș *, și zilele lui sint ca ale unui muncitor cu ziua.

* Cap. 14. 5, 13, 14. Ps. 30. 4.

2. Cum spuină robul după umbră, cum își așteaptă muncitorul plata, 3. așa am eu parte de luni de durere *, și partea mea sint nopți de suferință.

* Cap. 29. 2.

4. Mă culc, și zic:

„Cînd mă voi scula *?”

Cînd se va sfîrși noaptea?”

Și mă satur de frămîntări pînă în revărsatul zorilor.

* Deut. 28. 67. Cap. 17. 12.

5. Trupul mi se acopere * cu viermi și cu o coajă pămîntoasă, pielea-mi crapă și se desface.

* Isa. 14. 11.

6. Zilele mele * zboară mai iute decît suveica țesătorului, se duc și nu mai am nicio nădejde!

* Cap. 9. 25; 16. 22; 17. 11. Ps. 90. 6; 102. 11; 103. 16; 144. 4. Isa. 38. 12; 40. 6. Iac. 4. 14.

7. Adu-Ți aminte, Dumnezeuule, că viața mea * este doar o suflare!

Ochii mei nu vor mai vedea fericirea.

* Ps. 78. 30; 89. 47.

8. Ochiul *, care mă privește, nu mă va mai privi;

ochiul tău mă va căuta, și nu voi mai fi.

* Cap. 20. 9.

9. Cum se risipește norul și trece, așa nu se va mai ridica celce se * pogoară în Locuința morților!

* 2 Sam. 12. 23.

10. Nu se va mai întoarce în casa lui, și nu-și va mai cunoaște locul * în care locuia.

* Cap. 8. 18; 20. 9. Ps. 103. 16.

11. De aceea nu-mi * voi ținea gura, ci voi vorbi în neliniștea inimii mele, mă voi tînguî * în amărăciunea su-fletului meu.

* Ps. 30. 1, 9; 40. 9. * 2 Sam. 1. 10. Cap. 10. 1.

12. Oare o mare sint eu, sau un bala-ur de mare, de-ai pus strajă în jurul meu?

13. Cînd * zic: „Patul mă va ușura, culcușul îmi va alina durerile,”

* Cap. 9. 27.

14. atunci mă înspăimîntî prin visuri, mă îngrozești prin vedenii.

15. Ah! aș vrea mai bine gîtuirea, mai bine moartea decît aceste oase!

16. Le disprețuiesc! ... nu voi trăi în veci...

Lasă-mă **, căci doar o suflare mi-a viața!

* Cap. 10. 1. * Cap. 10. 20; 14. 6. Ps. 30. 13. † Ps. 62. 3.

17. Ce este * omul, ca să-Ți pese alî de mult de el,

ca să iei seama la el,

* Ps. 8. 4; 144. 3. Evr. 2. 6.

18. să-l cercetezi în toate diminețile, și să-l încerci în toate clipele?

19. Cînd vei înceta odată să mă privești?

Cînd îmi vei da răgaz să-mi înghit scuipatul?

20. Dacă am păcătuit, ce pot să-Ți fac, Păzitorul * oamenilor?

Pentruce m'ai pus ** țintă săgeților Tale,

de am ajuns o povară chiar pentru mine însumi?

* Ps. 36. 6. * Cap. 16. 12. Ps. 21. 12. Pltn. 3. 12.

21. Pentruce nu-mi ierți păcatul, și pentruce nu-mi uiți fărădelegea? Căci voi adormi în țărîna,

și cînd mă vei căuta, nu voi mai fi!

Cuîntarea lui Bildad.

8 1. Bildad din Șuah a luat cuvîntul și a zis:

2. „Pînă cînd vrei să vorbești astfel, și pînă cînd vor fi cuvintele gurii tale ca un vînt puternic?

3. Oare va răsturna * Dumnezeu dreptul?

Sau va răsturna Cel Atotputernic dreptatea?

* Fac. 18. 25. Deut. 32. 4. 2 Cron. 19. 7.

Cap. 34. 12, 17. Dan. 9. 14. Rom. 3. 5.

4. Dacă fiii tăi au păcătuit * împotrî-Lui,

ia dat pe mîna păcatului.

5. Dar tu, dacă * alergi la Dumnezeu, dacă rogi pe Cel Atot puternic,

* Cap. 5. 8; 11. 13; 22. 23. etc.

6. dacă ești curat și fără prihană, atunci negreșit, El va veghea asupra ta,

și va da înapoi fericirea locuinței tale nevinovate.

7. Vechea ta propășire va fi mică față de cea de mai tîrziu.

Învățămintă din pățania celor dinainte.

8. Întreabă * pe cei din neamurile trecute,

și ia aminte la pățania părinților lor. —

* Deut. 4. 32; 32. 7. Cap. 4. 13.

9. Căci noi * sintem de ieri, și nu știm nimic, zilele noastre pe pământ nu sint decît o umbră. —
Cap. 7.6. Ps. 39.5; 102.11; 144.4.

10. Ei te vor învăța, îți vor vorbi, și vor scoate din inima lor aceste cuvinte:

11. „Crește papura fără baltă?
 Crește trestia fără umezeală?

12. Fiind încă * verde și fără să se laie,

ea se usucă mai repede decît toate ierburile.

13. Așa se întîmplă tuturor celor ce uită pe Dumnezeu,

și nădejdea * celui nelegiuît va peri.

14. Increderea lui este zdrobită, și sprijinul lui este o pinză de păianjen.

15. Se bizuie * pe casa lui, dar nu este tare;

se prinde de ea, dar nu ține.

16. Cum dă soarele, înverzește, își întinde ramurile peste grădina sa,

17. își împletește rădăcinile printre pietre,

pătrunde pînă în ziduri.

18. Dar dacă-l smulgi * din locul în care stă,

locul acesta se leapădă de el și zice:

„Nu știi să te fi cunoscut vreodată! —“

19. Iată, așa sint desfătările pe cari i le aduc căile vieții lui;

apoi din * același pământ răsar alții după el.

20. Nu, Dumnezeu nu leapădă pe omul fără prihană,

și nu ocrotește pe cei răi.

21. Ba încă, El îți umple gura cu strigăte de bucurie,

și buzele cu cîntări de veselie.

22. Vrajmașii tăi vor fi acoperiți * de rușine,

iar cortul celor răi va pieri. —“

Răspunsul lui Iov.

1. Iov a luat cuvîntul și a zis:

2. „Știu bine că este așa. Și cum ar putea omul să-și scoată * dreptate înaintea lui Dumnezeu?

3. Dacă ar voi să se certe cu El, din o mie de lucruri n'ar putea să răspundă la unul singur.

4. A Lui * este înțelepciunea, și atotputernicia;

cine l s'ar putea împotrivi fără să fie pedepsit?

5. El mută deodată munții, și-i răstoarnă în minia Sa.

6. Zguduie * pămîntul din temelii * lui,

de i se clatină stîlpîii.

7. Poruncește soarelui, și soarele nu mai răsare;

și ține stelele supt pecetea Lui.

8. Numai El * întinde cerurile, și umblă pe înălțimile mării.

9. El a făcut * Ursul mare, luceafărul de seară și Ralițele,

și stelele din ținuturile de miazăzi.

10. El face * lucruri mari și nepătrunse,

minuni fără număr.

11. Iată *, El trece pe lingă mine, și nu-L văd,

se duce și nu-L zăresc.

12. Dacă * apucă El, cine-L va opri? Cine-l va zice: „Ce faci?“

13. Dumnezeu nu-Și întoarce minia: supt El se pleacă toți sprijinatorii mîndriei *.

14. Și eu, cum să-l răspund?

Ce cuvinte să aleg?

15. Chiar dacă aș * avea dreptate, nu l-aș răspunde.

Nu pot decît să mă rog judecătorului.

16. Și chiar dacă m'ar asculta, cînd îl chem,

tot n'aș putea crede că mi-a ascultat glasul;

17. El, care mă izbește ca într'o fur-tună,

care îmi înmulțește fără pricină * ră-nile,

18. care nu mă lasă să răsufli, mă satură de amărăciune.

19. Să alerg la putere? El este atotputernic.

La dreptate? Cine mă va apăra?

20. Oricîtă dreptate aș avea, gura mea mă va osîndi;

și oricît de nevinovat aș fi, El mă va arăta ca vinovat.

21. Nevinovat? Sint; dar nu țin la viață, îmi disprețuiesc viața.

22. Ce-mi pasă la urma urmei? Căci, îndrăznesc s'o spun:

El nimicește pe cel nevinovat * ca și pe cel vinovat. ^{• Ecl. 9. 2, 3. Ezech. 21. 3.}

23. Și dacă biciul ar pricinui măcar îndată moartea!...

Dar El ride de încercările celui nevinovat.

24. Pămîntul este dat pe minile celui nelegiuit;

El acopere * ochii judecătorilor; de nu El, apoi cine altul? ^{• 2 Sam. 15. 30; 19. 4. Ier. 14. 4.}

25. Zilele * mele alegă mai iuși decît un alergător;
fug fără să fi văzut fericirea; ^{• Cap. 7. 6, 7.}

26. trec ca și corăbiile cele iuși, ca vulturul * care se răpede asupra prăzii. ^{• Hab. 1. 8.}

27. Dacă * zic: „Vreau să-mi uit suferințele, să-mi las întristarea, și să fiu voios,” ^{• Cap. 7. 13.}

28. sint îngrozit * de toate durerile mele.

Știu că nu mă vei scoate nevinoat **. ^{• Ps. 119. 120. • Exod. 20. 7.}

29. Și dacă voi fi judecat vinovat, pentruce să mă mai trudesec degeaba?

30. Chiar dacă * m'aș spăla cu zăpadă,

chiar dacă mi-aș curăți minile cu leșie, ^{• Ier. 2. 22.}

31. Tu tot m'ai cufunda în mocirlă, de s'ar scribi pînă și hainele de mine!

32. Căci El nu * este un om ca mine, ca să-l pot răspunde, și să mergem împreună la judecată. ^{• Ecl. 6. 10. Isa. 45. 9. Ier. 49. 19. Rom. 9. 20.}

33. Nici nu * este vreun mijlocitor între noi, care să-și pună mina peste noi amin-doi. ^{• Vers. 19. 1 Sam. 2. 26.}

34. Să-și tragă * însă varga deasupra mea,

și să nu mă mai turbure spaima Lui. ^{• Cap. 19. 20, 21, 22; 38. 7. Ps. 30. 10.}

35. Atunci voi vorbi și nu mă voi teme de El.

Altfel, nu sint stăpîn pe mine.

10 1. M'am desgustat * de viață!

Voi da drum slobod plîngerii mele,

voi vorbi ** în amarăciunea sufletu-lui meu. ^{• 1 Reg. 19. 4. Cap. 7. 16. Iona 4. 3, 8. • Cap. 7. 11.}

2. Eu zic lui Dumnezeu: „Nu mă osîndi!”

Arată-mi pentru ce Te cerți cu mine!

3. Îți place să chinuiești, să disprețuiești făptura minilor

Tale, în timp ce faci să-Ți strălucească bunăvoința peste sfatul celor răi?

4. Oare ai ochi de carne, sau vezi * cum vede un om? ^{• 1 Sam. 16. 7}

5. Zilele Tale sint ca zilele omului, și anii Tăi ca anii lui,

6. ca să cercetezi fărădelegea mea și să cauți păcatul meu,

7. cînd * știi bine că nu sint vinovat, și că nimeni nu mă poate scăpa din mîna Ta? ^{• Ps. 130. 1, 2}

8. Minile * Tale m'au făcut și m'au zidit,

ele m'au întocmit în întregime... ^{• Ps. 119. 73.}

Și Tu să mă nimicești!

9. Adu-Ți aminte * că Tu m'ai lucrat ca lutul;

și vrei din nou să mă prefaci în țărîină? ^{• Fac. 2. 7; 3. 19. Isa. 64. 8.}

10. Nu m'ai * muls ca laptele? ^{• Ps. 130. 14, 15, 16}

11. Nu m'ai închegat ca brînză? M'ai îmbrăcat cu piele și carne,

m'ai țesut cu oase și vine;

12. mi-ai dat bunăvoința Ta și viața, m'ai păstrat cu suflarea prin îngrijirile și paza Ta.

13. Iată totuș ce ascundeai în inima Ta,

iață, știu acum, ce aveai de gînd:

14. că, dacă păcătuiesc, să mă * pindești,

și să nu-mi ierți fărădelegea. ^{• Ps. 130. 1.}

15. Dacă sint vinovat, vai * de mine! Dacă sint nevinovat **, nu îndrăznesc să-mi ridic capul,

sătul de rușine și cufundat în ticăloșia mea. ^{• Isa. 3. 11. • Cap. 9. 12, 16, 20, 21. † Ps. 26. 10.}

16. Și dacă îndrăznesc să-l ridic, mă urmărești * ca un leu,

mă lovești cu lucruri de mirat, ^{• Isa. 38. 13. Plin. 3. 10.}

17. Imi pui înainte noi martori împotriva,

îți crește mînia împotriva mea, și mă năpădești cu o droaie de nenorociri.

18. Pentruce * m'ai scos din pîntecele mamei mele?

O, de aș fi murit, și ochiul să nu mă fi văzut! ^{• Cap. 3. 11.}

19. Aș fi ca și cum n'aș fi fost,

și din pîntecele mamei mele aș fi
recut în mormînt!

20. Nu sînt * zilele mele destul de
puține?

Să mă lase * dar, să plece Ț dela
mine, și să răsuflu puțin,
*Cap. 7. 6, 16; 8. 9. Ps. 39. 6. *Ps. 39. 13. †Cap. 7. 16, 19.

21. Înainte de a mă duce, ca să nu
mă mai întorc,

22. în țara * întunerecului și a um-
brei * morții,

în țara negurii adînci,
unde domnește umbra morții și neo-
rînduiala,

și unde lumina este ca întunere-
cul! *Ps. 88. 12. *Ps. 29. 4.

Cuvîntarea lui Țofar.

11. 1. Țofar din Naama a luat cuvîntul
și a zis:

2. „Să rămînă această năvală de cu-
vînte fără răspuns,

și să creadă limbutul că are drep-
tate?

3. Vor face vorbele tale deșerte pe
oameni să tacă?

Și-ți vei bate joc de alții, fără să te
facă cineva de rușine?

4. Tu zici *: „Felul meu de a vedea
este drept,

și sînt curat în ochii Tăi.“ —

*Cap. 6. 10; 10. 7.

5. A! de ar vrea Dumnezeu să vor-
bească,

de Ț-ar deschide buzele să-ți răs-
pundă,

6. și de Ț-ar descoperi tainele înțe-
lepciunii Lui,

ale înțelepciunii Lui nemărginite,
ai vedea atunci că nu-Ți * răsplătește

totuș după fărădelegea ta. *Ezra 9. 13.

7. Poți spune tu că poți pătrunde *
adîncimile lui Dumnezeu,

că poți ajunge la cunoștința desă-
virșită a Celui Atot puternic?

*Ecl. 3. 11. Rom. 11. 35.

8. Cît cerurile-i de înaltă: ce poți
face?

Mai adîncă decît Locuința morților:
ce poți ști?

9. Întinderea ei este mai lungă decît
pămîntul,

și mai lată decît marea.

10. Dacă * apucă, dacă închide și
cheamă El la judecată, cine-L poate
opri?

*Cap. 9. 12; 12. 14. Apoc. 3. 7.

11. Căcă El * cunoaște pe făcătorii de
rele,

vede ușor pe vinovați.

*Ps. 10. 11, 14; 35. 22; 94. 11.

12. Omul * dîmpotrivă, are minte de
nebul,

și s'a născut ca minzul unui măgar
sălbatic!

*Ps. 73. 22; 92. 6. Ecl. 3. 18. Rom. 1. 22.

13. Tu, îndreaptă-Ți * inima * spre
Dumnezeu,

întinde-Ți Ț minile spre El.

*Cap. 5. 8; 22. 21. *1 Sam. 7. 3. Ps. 78. 8. †Ps. 88. 9; 148. 6.

14. Depărtează-te de fărădelege,
și nu lăsa nedreptatea * să locuias-
că în cortul tău.

*Ps. 101. 3.

15. Și atunci *, îți vei ridica fruntea
fără teamă,

vei fi tare și fără frică;

*Fac. 4. 5, 6. Cap. 22. 26. Ps. 119. 6. 1 Ioan 3. 21.

16. Îți vei uita * suferințele,
și-Ți vei aduce aminte de ele ca de

niște ape cari s'au scurs. *Isa. 65. 16.

17. Zilele tale vor străluci mai tare *
decît soarele la amiază,

întunerecul tău va fi ca lumina di-
mineții.

*Ps. 37. 6; 112. 4. Isa. 58. 8, 10.

18. Vei fi plin de încredere, și nă-
dejdea nu-Ți va fi zădarnică.

Te vei uita în jurul tău, și vei vedea
că te poți odihni * liniștit.

*Lev. 26. 5, 6. Ps. 3. 5; 4. 8. Prov. 3. 24.

19. Te vei culca și nimeni nu te va
turbura,

și mulți vor umbla după bunăvoin-
ța ta.

20. Dar ochii * celor răi se vor topi;
ei n'au loc de scăpare:

moartea, iată nădejdea * lor! "

*Lev. 26. 16. Deut. 28. 65. *Cap. 8. 14; 18. 14. Prov. 11. 7.

Răspunsul lui Iov.

12. 1. Iov a luat cuvîntul și a zis:

2. „S'ar putea zice, în adevăr, că
neamul omenesc sînteți voi,

și că odată cu voi va muri și în-
țelepciunea!

3. Am * și eu minte ca voi, nu sînt
mai pe jos decît voi.

Și cine un știe lucrurile pe cari le
spuneți voi?

*Cap. 13. 2.

4. Eu sînt de batjocura * prietenilor
mei,

cînd * cer ajutorul lui Dumnezeu:

dreptul, nevinovatul, de batjocură!

*Cap. 16. 10; 17. 2, 6; 21. 3; 30. 1. *Ps. 91. 15.

5. Dispreț în nenorocire! — iată zice-
rea celor fericți:

dă brînci cui alunecă cu piciorul!

6. Jăfuitorilor li se lasă corturile în
pace *,

celor ce minie pe Dumnezeu le
merge bine,

măcar că Dumnezeu lor este în pumn. ^{Cap. 21. 7. Ps. 37. 1, 35; 73. 11, 12; 92. 7. Ier. 12. 1. Mal. 3. 15.}

7. Întrebă dobitoacele, și te vor învăța,

păsările cerului, și îți vor spune;
8. vorbește pământului, și te va învăța;

și peștii mării îți vor povesti.
9. Cine nu vede în toate acestea dovada că mina Domnului a făcut asemenea lucruri?

10. El ține în mină * sufletul a tot ce trăiește,
sufflarea oricărui trup omenesc.

^{Num. 16. 22. Dan. 5. 23. Eap. 17. 28.}

11. Nu deosebește * urechea cuvintele,
cum gustă cerul gurii mâncările?

^{Cap. 34. 3.}

12. La bătrâni * se găsește înțelepciunea,
și într'o viață lungă e priceperea.

^{Cap. 32. 7.}

13. La Dumnezeu * este înțelepciunea și puterea;
sfatul și priceperea ale Lui sînt.

^{Cap. 9. 4; 36. 5.}

14. Ce dărimă * El, nu va fi zidit din nou;
pe cine-l închide ** El, nimeni nu-l va scăpa.

^{Cap. 11. 10. Isa. 22. 22. A oc. 3. 7.}

15. El oprește * apele și totul se usucă;

El le dă ** drumul, și pustiesc pământul.

^{1 Reg. 9. 35; 17. 1. Fac. 7. 11, etc.}

16. El * are puterea și înțelepciunea;
El stăpînește pe cele se rătăcește sau rătăcește pe alții.

^{Vers. 13.}

17. El ia robi pe sfinți,
și turbură * mintea judecătorilor.

^{2 Sam. 15. 31; 17. 14, 23. Isa. 19. 12; 29. 14. 1 Cor. 1. 19.}

18. El desleagă legătura împăraților,
și le pune o frîghie în jurul coapselor.

19. El ia robi pe preoți;
El răstoarnă pe cei puternici.

20. El taie * vorba celor meșteri la vorbă;

El ia mintea celor bătrâni.

^{Cap. 32. 9. Isa. 3. 1, 2, 9.}

21. El varsă * disprețul asupra celor mari;

El desleagă briul celor tari.

^{Ps. 107. 40. Dan. 2. 21.}

22. El descopere * ce este ascuns în întunec,

El aduce la lumină umbra morții.

^{Dan. 2. 22. Mat. 10. 26. 1 Cor. 4. 5.}

23. El face * pe neamuri să crească,
și El le nimicește;

El le întinde pînă departe, și El le aduce înapoi în hotarele lor.

^{Ps. 107. 38. Isa. 9. 3; 26. 13.}

24. El ia mintea căpeteniilor poporului,

El îi face * să rătăcească în pustii fără drum,

^{Ps. 107. 4, 6.}

25. unde * bijbăie prin întunec, și nu văd deslușit;

El îi face să se clatine ** ca niște oameni beți.

^{Deut. 28. 26. Cap. 5. 14. Ps. 107. 27.}

13. Iată, ochiul meu a văzut toate acestea,

urechea mea a auzit și a luat seama.

2. Ce * știți voi, știu și eu,
nu sînt mai pe jos decît voi.

^{Cap. 12. 1.}

3. Dar * vreau să vorbesc acum Celui Atotputernic,
vreau să-mi apăr pricina înaintea lui Dumnezeu.

^{Cap. 23. 3; 31. 3.}

4. Căci voi sinteți niște făuritori de minciuni,
sinteți cu toții niște doftori * de nimic.

^{Cap. 6. 21; 16. 2.}

5. O, de ați fi tăcut,
ce înțelepciune * ați fi arătat!

^{Prov. 17. 28.}

6. Acum, ascultați, vă rog, apărarea mea,
și luați aminte la răspunsul buzelor mele!

7. Vreți să vorbiți lucruri nedrepte din dragoste pentru Dumnezeu?

Și să spuneți minciuni, ca să-L apărați?

8. Vreți să țineți cu El
și să faceți pe apărătorii lui Dumnezeu?

9. Dacă vă va cerceta El, va găsi bine oare?

Sau vreți să-L înșelați cum înșelați pe un om?

10. Nu, nu; ci El yă va osindi,
dacă în ascuns nu lucrați decît părtinindu-L pe El.

11. Nu vă înfricoșază măreția Lui?
Și nu cade groaza Lui peste voi?

12. Părerile voastre sînt păreri de cenușă,

întăriturile voastre sînt întărituri de lut.

13. Tăceți, lăsați-mă, vreau să vorbesc!

Întimplă-mi-se ce mi s'ar întâmpla.

14. Îmi voi lua carnea * în dinți,
și îmi voi pune viața ** în joc.

* Cap. 16. 4. ** 1 Sam. 26. 21. Ps. 119. 109.

15. Da, mă va ucide *: n'am nimic de adădăduit;

dar îmi ** voi apăra purtarea în fața
Lui.

* Ps. 23. 4. Prov. 14. 32. ** Cap. 27. 5.

16. Chiar și lucrul acesta poate sluji
la scăparea mea,

căci un nelegiuit nu îndrăznește să
vină înaintea Lui.

17. Ascultați, ascultați cuvintele mele,
luați aminte la cele ce voi spune.

18. Iată-mă sint gata să-mi apăr pri-
cina,

căci știu că am dreptate.

19. Are cineva * ceva de spus împo-
triva mea?

Atunci tac, și vreau să mor.

* Cap. 33. 6. Isa. 60. 8.

20. Numai * două lucruri fă-mi,
și nu mă voi ascunde de Fața Ta:

* Cap. 9. 34; 33. 7.

21. Trage-Ți * mina de pe mine, și
nu mă mai turbura cu groaza Ta.

* Ps. 39. 10.

22. Apoi cheamă-mă și-Ți voi răs-
punde;

sau lasă-mă să vorbesc eu, și răs-
punde-mi Tu!

23. Cite fărădelegi și păcate am fă-
cut?

Arată-mi călcările de lege și păca-
tele mele.

24. Pentru ce îți * ascunzi Fața,
și mă iei drept ** vrăjmaș?

* Deut. 32. 42. 21. Cap. 16. 9; 19. 11; 33. 10. Plîn. 2. 5.

25. Vrei să * lovești o frunză suflată
de vînt?

Vrei să urmărești un pai uscat?

* Isa. 42. 3.

26. Pentruce să mă lovești cu sufe-
rințe amare,

și să mă pedepsești * pentru greșeli
din tinerețe?

* Cap. 20. 11. Ps. 25. 7.

27. Pentru ce să-mi pui * picioarele
în butuci,

să-mi pindești toate mișcările,
să pui hotar pașilor mei,

* Cap. 33. 11.

28. cînd trupul meu cade în putrezire
ca o haină mîncată de molii?

14. Omul născut din femeie,
are viața scurtă, dar plină * de
necazuri.

* Cap. 5. 7. Ecl. 2. 23.

2. Se naște * și e tăiat ca o floare;

fuge și pierce ca o umbră.

* Cap. 8. 9. Ps. 90. 5, 6, 9; 102. 11; 103. 15; 144. 4. Isa. 40. 6. Iac. 1. 10, 11; 4. 14. 11. Ecl. 1. 24.

3. Și asupra lui * ai Tu ochiul des-
chis!

Și pe mine mă tragi ** la judecată
cu Tine. !

* Ps. 144. 3. ** Ps. 144. 2.

4. Cum ar putea * să iasă dintr'o
ființă necurată un om curat?

Nu poate să iasă niciunul.

* Fac. 6. 3. Ps. 61. 5. Ioan 3. 6. Rom. 5. 12. Efes. 2. 3.

5. Dacă * zilele lui sint hotărîte,
dacă i-ai numărat lunile,

dacă i-ai însemnat hotarul pe care
nu-l va putea trece,

* Cap. 7. 1.

6. întoarce-Ți * măcar privirile dela
el, și dă-i răgaz,

să aibă măcar bucuria pe care o
are simbriașul ** la sfîrșitul zilei.

* Cap. 7. 16, 19; 10. 20. Ps. 39. 13. ** Cap. 7. 1.

7. Un copac, și tot are nădejde:
căci cînd este tăiat *, odrăștește din
nou,

și iar dă lăstari.

* Vers. 14.

8. Cînd i-a îmbătrînit rădăcina în pă-
mînt,

cînd îi pierce trunchiul în țărînă,

9. înverzește iarăș de mirosul apei,
și dă ramuri de parcă ar fi sădit din
nou.

10. Dar omul cînd moare, rămîne în-
tîns;

omul, cînd își dă sufletul, unde mai
este?

11. Cum pier apele din lacuri,
și cum seacă și se usucă riurile,

12. așa se culcă și omul și nu se mai
scoală;

cît * vor fi cerurile, nu se mai de-
șteaptă,

și nu se mai scoală din somnul lui.

* Ps. 102. 26. Isa. 51. 6; 66. 17; 66. 22. Fapt. 3. 21. Rom. 8. 20.

2 Pet. 3. 7, 10, 11. Apoc. 20. 11; 21. 1.

13. Ah! de m'ai ascunde în locuința
morților,

de m'ai acoperi pînă-Ți va trece
minia,

și de mi-ai rîndui o vreme cînd îți
vei aduce iarăș aminte de mine!

14. Dacă omul odată mort ar putea
să mai învieze,

aș * mai trage nădejde în tot timpul
suferințelor mele,

pînă ** mi se va schimba starea în
care mă găsesc.

* Cap. 13. 16. ** Vers. 7.

15. Atunci m'ai * chema, și Ți-aș răs-
punde,

și Ți-ar fi dor de făptura minilor
Tale.

* Cap. 13. 22

532

16. Dar astăzi îmi numeri* pașii,
ai ochiul asupra păcatelor mele;
*Cap. 10, 6, 14; 13, 27; 31, 4; 34, 21. Ps. 66, 8; 139, 1, 2, 9.
Prov. 5, 21, Ier. 32, 19.

17. Călcările mele de lege* sînt pe-
cetluite într'un mănunchi,
și născocesci fărădelegi în sarcina
mea.
*Deu 1, 32, 34. Osea 13, 12.

18. Cum se prăbușește muntele și
piere,

cum pier stîncă din locul ei,
19. cum este mîncată piatra de ape,
și cum este luat pămîntul de riu:
așa nimicești Tu nădejdea omului.

20. Îl urmărești într'una, și se duce;
li schimonosești fața, și apoi îi dai
drumul.

21. De ajuns fiii lui la cinste, el* nu
știe nimic;

de sînt înjosiți, habar n'are.
*Ecl. 9, 5. Isa. 63, 16.

22. Numai pentru el simte durere în
trupul lui,
numai pentru el simte întristare în
sufletul lui."

A doua cuvîntare a lui Elifaz.

15 1. Elifaz din Teman a luat cuvîn-
tul, și a zis:

2. „Se cade să dea înțeleptul ca răs-
puns înțelepciune deșartă?

Sau să-și umfle pieptul cu vînt de
răsărit?

3. Să se apere prin cuvinte cari n'aju-
tă la nimic,

și prin cuvîntări cari nu slujesc la
nimic?

4. Tu nimicești chiar și frica de Dum-
nezeu,

nimicești orice simțire de evlavie fa-
ță de Dumnezeu.

5. Nelegiuirea ta îți cirmuiește gura,
și împrumuți vorbirea oamenilor vi-
cleni.

6. Nu eu, ci gura* ta te osindește,
buzele tale mărturisesc împotriva ta.
*Luc. 19, 22.

7. Tu ești omul care s'a născut întîi?
Te-ai născut* tu înaintea dealuri-
lor?
*Ps. 90, 2. Prov. 8, 25.

8. Ai fost tu* la sfaturile lui Dumne-
zeu;

și ai sorbit din ele înțelepciune pen-
tru tine?
*Rom. 11, 34. 1 Cor. 2, 11.

9. Ce* știi tu și să nu știm și noi?
Ce cunoștință ai tu pe care să n'o
avem și noi?
*Cap. 13, 2.

10. Între* noi sînt peri albi, bătrîni,
oameni mai înziliți decît tatăl tău.

*Cap. 32, 6, 7.

11. Puțin lucru sînt mîngîierile lui
Dumnezeu pentru tine,
și cuvintele cari-ți vorbesc atît de
blind?...

12. Încotro te trage inima,
și ce înseamnă această privire țintă
a ochilor tăi?

13. Ce! împotriva lui Dumnezeu îți
îndrepti tu minia,

și-ți ies din gură cuvinte ca acestea?

14. „Ce* este omul, ca să fie curat?
Și poate cel născut din femeie să
fie fără prihană?
*1 Reg. 8, 46. 1 Cron. 8, 8.
Cap. 14, 4. Ps. 14, 3. Prov. 20, 9. Ecl. 7, 20. 1 Ioan 1, 8, 10.

15. Dacă n'are încredere Dumnezeu
nici în sfinții* Săi,

dacă nici cerurile nu sînt curate
înaintea Lui,

16. cu cît* mai puțin ființa uricioasă
și stricăță — omul,

care** bea nelegiuirea ca apă!"
*Cap. 4, 19. Ps. 14, 3; 53, 3. **Cap. 34, 7. Prov. 19, 2.

17. Vreau să te învăț, ascultă-mă!
Voi istorisi ce am văzut,

18. ce au arătat înțelepții,
ce au descoperit ei, auzind dela pî-
rinții* lor,

19. cărora singuri li se dăduse țara,
și printre cari nici un străin* nu ve-
nise încă.
*Ioel 1, 1.

20. „Omul cel rău își duce în neli-
niște toate zilele vieții,

toți* anii de cari are parte cel ne-
legiuit.
*Ps. 90, 12.

21. Țipete de spaimă răsună la ure-
chile lui:

În mijlocul fericii* lui, pustitorul
se va arunca asupra lui.
*1 Tim. 5, 3.

22. El nu trage nădejde să scape de
întunec,

vede sabia care-l amenință;

23. aleargă* încoace și încolo să cau-
te pine,

știe că-l așteaptă ziua întunecetu-
lui**.

*Ps. 69, 15; 109, 10. **Cap. 18, 12.

24. Necazul și neliniștea îl înspă-
mintă,

și se aruncă asupra lui ca un împă-
rat gata de luptă.

25. Căci a ridicat mîna împotriva lui
Dumnezeu,

s'a împotrivit Celui Atot Puternic,

26. și a avut îndrăzneala să se na-
pustească asupra Lui

cu partea cea mai tare a scuturilor
lui.

27. Avea fața acoperită cu grăsimi.
coapsele încărcate cu osînză,

28. și locuia în cetăți nimicite,
in case părăsite,
sortite să fie dărimate.
29. Nu se va mai îmbogăți,
averea nu-i va crește,
și avuția nu se va mai întinde pe
pământ.
30. Nu va putea ieși din întunec,
flacăra îi va arde mlădițele,
și Dumnezeu îl va pierde * cu sufla-
rea gurii Lui. ^{Cap. 4.9.}
31. Dacă se încrede * în rău, se în-
șală,
căci răul îi va fi răsplată. ^{1sa. 69.4.}
32. Ea va veni înainte * de capătul zi-
lelor lui,
și ramura lui nu va mai înverzi. ^{Cap. 22. 16. Ps. 65. 23.}
33. Va fi ca o viță despoiată de roa-
dele ei încă verzi,
ca un măslin ale cărui flori au căzut.
34. Căci casa celui nelegiuit va ajunge
stearpă,
și cortul omului stricat îl va mânca
focul.
35. El zămislește * răul și naște răul :
în sinul lui coace roade cari-l în-
șală. ^{Ps. 7. 14. 1sa. 59. 4. Osea 10. 13.}

Răspunsul lui Iov.

- 16 1. Iov a luat cuvîntul și a zis :
2. „Astfel de lucruri am auzit eu
des ;
voi toți sinteți niște * mîngîietori su-
părâcioși. ^{Cap. 13. 4.}
3. Cînd se vor sfîrși aceste vorbe
în vînt ?
Și pentruce atîta supărare în răs-
punsurile tale ?
4. Ca voi aș vorbi eu,
de ați fi în locul meu ?
V'as copleși cu vorbe,
aș da * din cap la voi, ^{Ps. 22. 7; 109. 25. Plin. 2. 12.}
5. V'as mîngîia cu gura,
și aș mișca din buze
ca să vă ușurez durerea ?
6. Dacă vorbesc, durerea nu mi s'a-
lină,
iar dacă tac, cu ce se micșorează ?
7. Dar acum, vai ! El m'a stors de
puteri...
Mi-ai pustiit toată casa !
8. M'ai apucat, ca pe un vinovat ;
dovadă slăbiciunea mea,
care se ridică și mă învinuie în față.
9. Mă sfîșie și mă urmărește în mî-
na * Lui,
scrișnește din dinți împotriva mea,

- rnă lovește * și mă străpunge cu
privirea Lui. ^{Cap. 10. 16, 17. Cap. 13. 24.}
10. Ei deschid * gura să mă mînce,
mă ocărăsc și mă bat * peste obraji,
se învîșunează * cu toții după
mine. ^{Ps. 22. 13. Plin. 3. 30. Mic. 5. 1. Ps. 36. 15.}
11. Dumnezeu mă lasă * la bunul plac
al celor nelegiuiți,
și mă aruncă în minile celor răi. ^{Cap. 1. 16, 17.}
12. Eram liniștit, și m'a scuturat,
m'a apucat de ceafă și m'a zdrobit,
a tras asupra mea ca * într'o țintă. ^{Cap. 7. 20.}
13. Săgețile Lui mă înconjură de
toate părțile ;
îmi străpunge rărunchii fără milă,
îmi varsă fiecea pe pămînt,
14. mă frînge bucăți, bucăți,
se aruncă asupra mea ca un război-
nic.
15. Mi-am cusut un sac pe piele,
și mi-am prăvălit capul * în țărînă. ^{Cap. 30. 19. Ps. 7. 5.}
16. Plînsul mi-a înroșit fața ;
și umbra morții este pe pleoapele
mele.
17. Totuș n'am făcut nicio nelegiuire,
și rugăciunea mea totdeauna a fost
curată.
18. Pămîntule, nu-mi acoperi singele,
și vaietele * mele să n'aibă margine !
^{Cap. 27. 9. Ps. 66. 18, 19.}
19. Chiar acum, martorul * meu este
în cer,
apărătorul meu este în locurile în-
alte. ^{Rom. 1. 9.}
20. Prietenii mei rid de mine,
dar eu mă rog lui Dumnezeu cu
lacrimi,
21. să facă dreptate * omului înaintea
lui Dumnezeu,
și fiului omului împotriva prieteni-
lor lui. ^{Cap. 31. 35. Ecl. 6. 10. 1sa. 46. 9. Rom. 9. 20.}
22. Căci numărul anilor mei se apro-
pie de sfîrșit,
și mă voi duce pe o cărare * de unde
nu mă voi mai întoarce. ^{Ecl. 12. 5.}
17 1. Mi se pierde suflarea,
mi se sting zilele,
mă așteaptă mormîntul *. ^{Ps. 88. 3, 4.}
2. Sint înconjurat de batjocoritori,
și ochiul meu trebuie să privească
spre ocările * lor. ^{1 Sam. 1. 6, 7.}
3. Pune-Te singur zălog * pentru mi-
ne înaintea Ta ;
altfel, cine ar putea răspunde pen-
tru mine ? ^{Prov. 6. 1; 17. 18; 22. 26.}

534

4. Căci le-ai încuiat inima în fața priceperii.

De aceea nici nu-i vei lăsa să biruie.

5. Cine dă pe prieteni să fie prădați, copiii aceluia li se vor topi ochii.

6. M'a făcut de basmul * oamenilor, și ca unul pe care-l scuip în față!

* Cap. 30, 9.

7. Ochiul * mi se întuneacă de durere; toate mădularele mele sînt ca o umbră.

* Ps. 6, 7; 31, 9.

8. Oamenii fără prihană sînt înmărmuriți de aceasta, și cel nevinovat se răscoală împotriva celui nelegiuit.

9. Cel fără prihană rămîne totuș tare pe calea lui, cel cu minile * curate se întărește tot mai mult.

* Ps. 24, 4.

10. Dar voi toți, întoarceți-vă *, veniți iarăș cu cuvîntările voastre, și vă voi arăta că între voi niciunul nu e înțelept.

* Cap. 6, 20.

11. Ce! mi s'au dus * zilele, mi s'au nimicit planurile, planurile acelea făcute cu atîta iubire în inima mea...

* Cap. 7, 6; 9, 25.

12. Și ei mai spun că noaptea este zi, că se apropie lumina, cînd întunerecul a și venit!

13. Cînd Locuința morților o aștept ca locuință, cînd în întunerec îmi voi înălța culcușul;

14. cînd strig gropii: „Tu ești tatăl meu!”

Și viermilor: „Voi sinteți mama și sora mea!”

15. Unde mai este atunci nădejdea mea?

Și cine mai poate vedea nădejdea mea?

16. Ea se va pogori cu mine * la porțile locuinței morților, cînd vom merge împreună¹ să ne odihnim * în țărîna.”

* Cap. 18, 13. ** Cap. 3, 17, 18, 19.

A doua cuvîntare a lui Bildad.

18 1. Bildad din Șuah a luat cuvîntul și a zis:

2. „Cînd vei pune capăt acestor cuvîntări?

Vino-ți în minte, și apoi vom vorbi.

3. Pentruce ne socoți atît de * dobitoci?

Pentru ce ne privești ca pe niște vite?

* Ps. 73, 22.

1. Nădejdea mea și eu.

4. Oare pentru tine, care te sfișii * în minia ta,

s'ajungă pustiu pămîntul, și să se strămute stîncile din locul lor?

* Cap. 12, 14.

5. Da, lumina celui rău se va * stinge, și flacăra din focul lui, nu va mai străluci.

* Prov. 13, 9; 20, 26; 24, 3.

6. Se va întunece lumina în cortul lui, și se va stinge candelă * deasupra lui.

* Cap. 21, 17, Ps. 18, 28.

7. Pașii lui cei puternici se vor strîmta;

și, cu toate opintirile * lui, va cădea.

* Cap. 12, 12.

8. Căci calcă cu picioarele * pe lui, și umblă prin ochiuri de reșea;

* Cap. 22, 10, Ps. 9, 15; 35, 1.

9. este prins în cursă de călcăi, și lațul * pune stăpînire pe el;

* Cap. 33, 2.

10. capcana în care se prinde este ascunsă în pămînt,

și prinzătoarea îi stă pe cărare.

11. De jur împrejur * îl apucă spaima,

și-l urmărește pas cu pas.

* Cap. 17, 21; 20, 25, Ier. 6, 25; 20, 3; 46, 5; 49, 2.

12. Foamea îi mănîncă puterile, nenorocirea * este alături de el.

* Cap. 15, 21.

13. Mădularele îi sînt mistuite unul după altul, mădularele îi sînt mîncate de întîiul născut al morții.

14. Este smuls din cortul lui unde se credea la adăpost *,

și este tîrît spre împăratul spaimelor.

* Cap. 8, 14; 11, 20, Ps. 112, 10, Prov. 10, 28.

15. Nimeni din ai lui nu locuiește în cortul lui,

pucioasă este presărată pe locuința lui.

16. Jos *, i se usucă rădăcinile; sus îi sînt ramurile tăiate.

* Cap. 29, 19, Isa. 5, 24, Amos 2, 9, Mal. 1, 1.

17. Ii pierе pomieria * de pe pămînt,

numele lui nu mai este pe uliță.

* Ps. 34, 16; 109, 13, Prov. 2, 22; 10, 7.

18. Este împins din lumină în întunec,

și este izgonit din lume.

19. Nu * lasă nici moștenitori, nici sămîntă în poporul său,

nicio rămășiță vie în locurile în cari locuia.

* Isa. 14, 22, Ier. 22, 30.

20. Neamurile cari vor veni se vor uimi de prăpădirea * lui,

și neamul de acum va fi cuprins de groază.

21. Aceasta este soarta celui rău, aceasta este soarta celui ce nu * cunoaște pe Dumnezeu.

☞ Ier. 9, 3; 10, 25. 1 Tes. 4, 5. 2 Tes. 1, 8. Tit. 1, 16.

Răspunsul lui Iov.

19 I. Iov a luat cuvîntul și a zis:
2. „Pînă cînd îmi veți întrista sufletul,

și mă veți zdrobi cu cuvîntările voastre?

3. Iată că de zece ori m'ați batjocorit *;
nu vă este rușine să vă purtați așa?

☞ Fac. 31, 7. Lev. 26, 26.

4. Dacă am păcătuit cu adevărat, numai eu sînt răspunzător de aceasta.

5. Credeți că mă puteți lua * de sus? Credeți că mi-ați dovedit că sînt vinovat?

☞ Ps. 38, 16.

6. Atunci să știți că Dumnezeu mă urmărește,

și mă învelește cu lațul Lui.
7. Iată, tip de silnicie, și nimeni nu răspunde;

cer dreptate, și dreptate nu este!
8. Mi-a tăiat orice ieșire *, și nu pot trece;

a răspîndit întunecet pe cărările mele.

☞ Cap. 3, 23. Ps. 88, 8.

9. M'a despoiat de slava * mea, mi-a luat cununa de pe cap,

☞ Ps. 69, 44.

10. m'a zdrobit din toate părțile, și pier;

mi-a smuls nădejdea ca pe un copac.
11. S'a aprins de minie împotriva mea,

S'a purtat cu mine ca și cu un vrăjmaș *.

☞ Cap. 13, 24. Plin. 2, 5.

12. Oștile Lui au pornit deodată înainte,

și-au croit drum * pînă la mine, și au tăbărit în jurul cortului meu.

☞ Cap. 30, 12.

13. A depărtat pe frații mei * dela mine,

și prietenii mei s'au înstrăinat de mine.

☞ Ps. 31, 11; 38, 11; 69, 8; 88, 8, 18.

14. Rudele mele m'au părăsit, și cei mai de aproape ai mei m'au uitat.

15. Casnicii mei și slugile mele mă privesc ca pe un străin,

în ochii lor sînt un necunoscut.
16. Chem pe robul meu, și nu răspunde;

il rog cu gura mea, și degeaba.

17. Sufierea mea a ajuns nesuferită nevestei mele,

și duhoarea mea a ajuns nesuferită fiilor mamei mele.

18. Pînă și copiii * mă disprețuiesc: dacă mă scol, ei mă ocărăsc.

☞ 2 Reg. 2, 23.

19. Aceia * în cari mă încredeam mă urăsc,

aceia pe cari îi iubeam s'au întors împotriva mea.

☞ Ps. 41, 9; 55, 13, 14, 20.

20. Oasele mi se țin de piele * și de carne;

nu mi-a mai rămas decît pielea de pe dinți.

☞ Cap. 30, 30. Ps. 102, 6. Plin. 4, 8.

21. Fie-vă rîlă, fie-vă milă de mine, prietenii mei!

Căci mina * lui Dumnezeu m'a lovit.

☞ Cap. 1, 11. Ps. 38, 2.

22. Dece mă urmăriți * ca Dumnezeu?

Și nu vă mai săturați de carnea mea?

☞ Ps. 60, 28.

23. Oh! aș vrea ca vorbele mele să fie scrise,

să fie scrise într'o carte;

24. aș vrea să fie săpate cu un priboi de fier

și cu plumb în stîncă pe vecie...

25. Dar știu că Răscumpărătorul meu este viu,

și că se va ridica la urmă pe pămînt.

26. Chiar dacă mi se va nimici pielea, și chiar dacă nu voi mai avea carne *,

voi vedea totuși pe Dumnezeu.

☞ Ps. 17, 15. 1 Cor. 13, 12. 1 Ioan. 3, 2.

27. Il voi vedea și-mi va fi binevoitor;

ochii mei Il vor vedea, și nu ai altuia.

Sufletul meu tinjește de dorul acesta înlăuntrul meu.

28. Atunci veți zice: „Pentruce-l * urmăream noi?”

Căci dreptatea pricinii mele va fi cunoscută.

☞ Vers. 22.

29. Temeți-vă de sabie:

căci pedepsele date cu sabia sînt grozave!

Și să * știți că este o judecată.

☞ Ps. 58, 10, 11.

A doua cuvîntare a lui Țofar.

20 1. Țofar din Naama a luat cuvîntul și a zis:

2. „Gîndurile mele mă silesc să răspund,

- și frământarea mea nu-mi dă pace.
 3. Am auzit mustrări cari mă umplu de rușine,
 și din adîncul minții mele duhul mă face să răspund.
 4. Nu știi tu
 că, de mult de tot,
 de cînd a fost așezat omul pe pămînt,
 5. biruința celor răi a fost scurtă *,
 și bucuria nelegiuitului numai de o clipă ?
 6. Chiar dacă s'ar înălța * pină la ceruri,
 și capul i-ar ajunge pină la nori,
 7. va pieri pentru totdeauna, ca *
 murdăria lui,
 și cei ce-l vedeau vor zice: „Unde este?“
 8. Va sbura ca * un vis, și nu-l vor mai găsi;
 va pieri ca o vedenie de noapte.
 9. Ochiul * care-l privea nu-l va mai privi,
 locul în care locuia nu-l va mai zări.
 10. Peste fiii lui vor năvăli cei săraci,
 și minile lui * vor da înapoi ce a răpit cu sila.
 11. Oasele lui, pline de * vлага tîne-reții,
 își vor avea culcușul ** cu el în țărî-nă.
 12. Dulce era răul în gura lui,
 îl ascundea subț limbă,
 13. îl mesteca într'una și nu-l lăsa,
 îl ținea în cerul gurii:
 14. dar hrana lui se va preface în măruntaiele lui,
 va ajunge în trupul lui o otravă de aspidă.
 15. Bogațiile înghițite le va vărsa,
 Dumnezeu le va scoate din pînte-cele lui.
 16. Otravă de aspidă a supt,
 și de aceea, limba năpîrcii îl va ucede.
 17. Nu-și va mai plimba privirile peste pîraiele *
 și riurile de miere și de lapte,
 18. va da înapoi * ce a cîștigat,
 și nu va mai trage folos din cîștig;
 va da înapoi tot ce a luat,
 și nu se va mai bucura de el,
 19. căci a asuprit pe săraci, și i-a lăsat să piară,

- a dărimat case și nu le-a zidit la loc.
 20. Lacomia lui n'a cunoscut * mar-gini;
 dar nu va scăpa ce are mai scump.
 21. Nimic nu scapă de lăcomia lui,
 dar bună starea lui nu va ținea.
 22. În mijlocul belșugului va fi în nevoie;
 mina tuturor ticăloșilor se va ridica asupra lui.
 23. Și iată, ca să-i umple pîntecele,
 Dumnezeu va trimete peste el fo-cul miniei Lui,
 și-l va sătura * cu o ploaie de să-geți.
 24. Dacă va scăpa * de armele de fer,
 îl va străpunge arcul de aramă.
 25. Își smulge din trup săgeata, care schinteie * la leșirea din fierea lui,
 și îl apucă spaimete ** morții.
 26. Toate nenorocirile sînt păstrale pentru comorile lui;
 va fi mistuit de un foc * pe care nu-l va aprinde omul,
 și ce va mai rămînea în cortul lui va fi ars de foc.
 27. Cerurile îi vor desveli fărădele-gea,
 și pămîntul se va ridica împotriva lui.
 28. Veniturile casei lui se vor perde,
 vor pieri în ziua miniei lui Dum-nezeu.
 29. Aceasta * este soarta pe care o păstrează Dumnezeu celui rău,
 aceasta este moștenirea pe care i-o hotărăște Dumnezeu. *
 * Cap. 16.13. ** Cap. 18.11.

Răspunsul lui Iov.

- 21 1. Iov a luat cuvîntul și a zis:
 2. „Ascultați, ascultați cuvintele mele,
 dați-mi măcar această mîngîiere.
 3. Lăsați-mă să vorbesc, vă rog;
 și, după ce voi vorbi, veți putea să vă bateți * joc.
 4. Oare împotriva unui om se în-dreaptă plingerea mea?
 Și pentru ce n'aș fi nerăbdător?
 5. Priveți-mă, mirați-vă,
 și puneți mina * la gură.
 6. Cînd mă gîndesc, mă înspăimînt,
 și un tremur îmi apucă tot trupul:

7. Pentruce trăiesc * cei răi?
 Pentruce îi vezi îmbătrânind și sporind în putere?
Cap. 12. 6. Ps. 17. 10, 14; 73. 3, 12. Ier. 12. 1. Hab. 1. 10.
 8. Sămînța lor se întărește cu ei și în fața lor,
 odraslele lor propășesc supt ochii lor.
 9. În casele lor domnește pacea, fără umbră de frică;
 nuaia * lui Dumnezeu nu vine să-i lovească.
Ps. 73. 5.
 10. Taurii lor sînt plini de vlagă și prășitori,
 juncanele lor zămislesc și nu lea-pădă *.
Exod. 23. 26.
 11. Își lasă copiii să se împrăștie ca niște oi,
 și copiii se sbeaguesc în jurul lor.
 12. Cîntă cu sunet de tobă și de arfă, se desfătează cu sunete de caval.
 13. Își petrec zilele * în fericire, și se pogoară într'o clipă în locuința morților.
Cap. 36. 11.
 14. Și totuș * ziceau lui Dumnezeu: pleacă dela noi.
 "Nu voim să cunoaștem căile Tale."
Cap. 22. 17.
 15. Ce * este Cel Atot puternic, ca să-l slujim?
 Ce vom * cîștiga dacă-l vom înălța rugăciuni?"
Exod. 5. 2. Cap. 34. 9. Cap. 35. 3. Mal. 3. 14.
 16. Ce! nu sînt ei în stăpînirea fericirii? —
 Departe de mine sfatul celor * răi! —
Cap. 22. 18. Ps. 1. 1. Prov. 1. 10.
 17. dar de multe ori se întimplă să li se stingă * candela,
 să vină sărăcia peste ei,
 să le dea și lor Dumnezeu partea *
 lor de dureri în minia Lui,
Cap. 18. 6. Cap. 12. 46.
 18. să fie ca paiul * luat de vînt,
 ca pleava luată de vîrtej?
Ps. 1. 4; 35. 5. Isa. 17. 13; 29. 5. Osea 13. 3.
 19. Veți zice că pentru fiii Săi păstrează Dumnezeu * pedeapsa.
 Dar pe el, pe nelegiuit, ar trebui să-l pedepsească Dumnezeu, ca să simtă;
Exod. 20. 6.
 20. el ar trebui să-și vadă nimicirea, el ar trebui să bea * minia Celui Atotputernic.
Ps. 76. 8. Isa. 51. 17. Ier. 25. 16. Apoc. 14. 10; 19. 15.
 21. Căci, ce-i pasă lui ce va fi de casa lui după el,
 cînd numărul lunilor i s'a împlinit?
 22. Oare pe Dumnezeu îl vom învăța * minte,

pe El, care cirmuiește duhurile cerești?
Isa. 40. 13; 45. 9. Rom. 11. 34. 1 Cor. 2. 16.
 23. Unul moare în mijlocul propășirii, păcii și fericirii,
 24. cu coapsele încărcate de grăsimă, și măduva oaselor plină de suc.
 25. Altul moare, cu amărăciunea în suflet,
 fără să se fi bucurat de vreo fericire,
 26. și amîndoi adorm * în țărînă, amîndoi sînt mîncați de viermi.
Cap. 20. 11. Ecl. 9. 2.
 27. Știu eu bine cari sînt gîndurile voastre,
 ce judecăți nedrepte roștiți asupra mea.
 28. Voi ziceți: „Unde * este casa apăsătorului?”
 Unde este cortul în care locuiau nelegiuiții?"
Cap. 20. 7.
 29. Dar ce! n'ați întrebat pe călători, și nu știți ce istorisesc ei?
 30. Cum în ziua nenorocirii, cel rău * este cruțat,
 și în ziua mîniei, el scapă.
1 Prov. 16. 4. 2 Pet. 2. 9.
 31. Cine îl muștră în față pentru purtarea * lui?
 Cine îi răsplătește tot ce a făcut?
Gal. 2. 11.
 32. Este dus la groapă,
 și i se pune o strajă la mormînt.
 33. Bulgării din vale îi sînt mai ușori, căci toți oamenii * merg după el, și o mulțime îi merge înainte. * Evr. 9. 27.
 34. Pentruce dar îmi dați mîngieri deșerte?
 Ce mai rămîne din răspunsurile voastre decît viclenie?"

A treia cuvîntare a lui Elifaz.

22 1. Elifaz din Teman a luat cu vîntul și a zis:
 2. „Poate un om * să aducă vreun folos lui Dumnezeu?
 Nu; ci înțeleptul nu-și folosește de cît lui.”
Cap. 36. 7. Ps. 16. 2. Luc. 17. 10.
 3. Dacă ești fără prihană, are Cel Atotputernic vre un folos?
 Și dacă trăiești fără vină, ce va cîștiga El?
 4. Pentru evlavia ta te pedepsește El oare,
 și intră la judecată cu tine?
 5. Nu-i mare răutatea ta?
 Și fărădelegile tale fără număr?
 6. Luai * fără pricină zăloage dela frații tăi,

lăsaî fără haine pe cei goi. *Exod. 22, 26;
27. Deut. 24, 10, etc. Cap. 24, 8, 9. Eze. 18, 12.

7. Nu dădeai apă omului insetat,
nu voiai * să dai pine omului flă-
mind. *Cap. 31, 17. Deut. 18, 7, etc. Isa. 58, 7.
Eze. 18, 7, 16. Mat. 25, 42.

8. Țara era a ta, fiindcă erai mai
tare,

te așezai în ea, fiindcă erai cu vază.

9. Dădeai afară pe văduve cu minile
goale,

și brațele * orfanilor le fringeari.

*Cap. 31, 21. Isa. 10, 2. Eze. 22, 7.

10. Pentru aceea ești înconjurat * de
curse,

și te-a apucat groaza dintr'o dată.

*Cap. 18, 8, 9, 10; 19, 6.

11. Nu vezi dar acest întunec,
aceste ape multe cari te * năpădesc?

*Ps. 69, 1, 2; 124, 4. Pslm. 3, 1-4.

12. Nu este Dumnezeu sus în ce-
ruri?

Privește virful stelelor, ce înalt este !

13. Și tu zici: „Ce știe * Dumnezeu?

Poate să judece El prin întunere-
cul de nori?

*Ps. 10, 11; 60, 7; 73, 11; 94, 7.

14. Îl înfășoară norii *, nu vede ni-
mic,

bolta cerească abea dacă o străbate !*

*Ps. 139, 11, 12.

15. Ce ! vrei să apuci pe calea străveche,
pe care au urmat-o cei nelegiuiți,

16. cari * au fost luați înainte de vre-
me,

și au ținut cît ține un pîriu care se
scurge? *Cap. 15, 32. Ps. 66, 23; 102, 24. Ecl. 7, 17.

17. Ei * ziceau lui Dumnezeu: „Plea-
că dela noi!

Ce ne ** poate face Cel Atot puter-
nic?“

*Cap. 21, 14. **Ps. 4, 6.

18. Și totuș Dumnezeu le umpluse
casele de bunătați. —

Depart * de mine sfatul celor răi ! —

*Cap. 21, 16.

19. Cei fără prihană * vor fi martori
ai căderii lor și se vor bucura,
cel nevinovat va ride de ei

*Ps. 58, 10; 107, 42.

20. și va zice: „Iată pe protivnicii
noștri nimiciți!

Iată-le bogățiile arse de foc!“

21. Imprietenește-te dar cu Dumne-
zeu, și vei * avea pace;

te vei bucura astfel iarăș de feri-
cirea.

*Isa. 27, 5.

22. Primește învățătură din gura Lui,
și pune-ți * la inimă cuvintele Lui.

*Ps. 119, 11.

23. Vei fi așezat iarăș la locul tău,

dacă te * vei întoarce la Cel Atot pu-
ternic,

dacă depărtezi fărădelegea din cor-
tul tău.

*Cap. 8, 6, 7; 11, 18, 11

24. Aruncă * dar aurul în țărină,
aruncă aurul din Ofir în prundul
piraielor!

*2 Cro. 1, 15.

25. Și atunci Cel Atot puternic va fi
aurul tău,

argintul tău, bogăția ta.

26. Atunci Cel Atot puternic va fi
desfătarea ta *,

și îți vei ridica ** fața spre Dumne-
zeu.

*Cap. 27, 10. Isa. 58, 14. *Cap. 11, 15.

27. Îl vei * ruga, și te va asculta,
și îți vei putea împlini juruințele.

*Ps. 50, 14, 15. Isa. 38, 3

28. Pe ce vei pune mîna îți va izbûti,
pe cărările tale va străluci lumina.

29. Vină smerirea, tu te vei ruga
pentru ridicarea ta:

Dumnezeu ajută pe cel * cu odii
plecați.

*Prov. 23, 23. Inc. 4, 6. 1 Pet. 5, 5.

30. El va izbăvi chiar și pe cel vino-
vat,

care își va datora scăparea curăției
minilor tale.“

Răspunsul lui Iov.

23 1. Iov a luat cuvîntul, și a zis:

2. Și acum plîngerea mea este
tot o răzvrătire.

Dar suferința îmi înădușe suspinu-
rile.

3. Oh ! dacă aș * ști unde să-L găsesc,
dacă aș putea să ajung pînă la scau-
nul Lui de domnie,

*Cap. 19, 3; 16, 21.

4. mi-aș apăra pricina înaintea Lui,
mi-aș umplea gura cu dovezi.

5. Aș ști ce poate să răspundă,
aș vedea ce are să-mi spună.

6. Și-ar întrebuiința El toată puterea
ca să lupte * împotriva mea? Nu; ci
m'ar asculta negreșit.

*Isa. 27, 4; 57, 16.

7. Doar un om fără prihană ar vorbi
cu El,

și aș fi iertat pentru totdeauna de
Judecătorul meu.

8. Dar *, dacă mă duc la răsărit, nu
este acolo;

dacă mă duc la apus, nu-L găsesc:

*Cap. 9, 11.

9. dacă are treabă la miazănoapte,
nu-L pot vedea;

dacă Se ascunde la miazăzi, nu-L pot
descoperi.

10. Dar El știe * ce cale am urmat;

și, dacă m'ar încerca **, aș ieși cu-
rat ca aurul.

◊ Ps. 130. 1, 2, 3. ◊ Ps. 17. 9; 60. 10. Iac. 1. 12.

11. Piciorul meu s'a ținut de pașii *

Lui;
am ținut calea Lui, și nu m'am abă-
lunt dela ea.

◊ Ps. 14. 18.

12. N'am părăsit poruncile buzelor

Lui;
mi-am plecat voia * la cuvintele gurii

◊ Ioan. 4. 32, 34.

Lui.
13. Dar hotărîrea Lui este luată, ci-
ne * i se va împotrivi?

Ce-l dorește sufletul, aceea ** face.

◊ Cap. 9. 12, 13; 12. 14. Rom. 9. 10. ◊ Ps. 116. 3.

14. El își va împlini dar planurile *

față de mine,
și va mai face și multe altele.

◊ 1 Tes. 3. 3.

15. De aceea tremur înaintea Lui,
și cînd mă gîndesc la lucrul acesta,

mă tem de El.

16. Dumnezeu * mi-a tăiat inima,
Cel Atotputernic m'a umplut de

groază.

◊ Ps. 22. 14.

17. Căci nu întunecul durerii mele
mă nimicește,

nici negura în care sînt înfășurat.

24 1. Pentruce * nu păzește Cel A-
totputernic vremurile de jude-

cată,

și dece nu văd ceice-L cunosc zilele
Lui de pedeapsă?

◊ Fapt. 1. 7.

2. Sînt unii cari mută hotărele *, fură
turmele, și le pasc;

◊ Deut. 10. 14; 27. 17. Prov. 22. 28; 23. 10. Osea 5. 10.

3. Iau măgarul orfanului,
iau zălog * vaca văduvei;

◊ Deut. 24. 6, 10, 12, 17. Cap. 24. 6.

4. Înfrîncesc din drum pe cei lipsiți,
sîlesc pe toți nenorociții * din țară

să se ascundă.

◊ Prov. 28. 28.

5. Și aceștia, ca măgarii sălbatici din
pustie,

ies dimineața la lucru să caute hrană,
și în pustie trebuie să caute pînea

pentru copiii lor.

6. Taie nutrețul care a mai rămas pe
cîmp,

culeg ciorchinele rămase pe urma
culegătorilor în via celui nelegiuit.

7. Ii apucă * noaptea în umezeală,
fără îmbrăcăminte, fără învelitoare

împotriva frigului.

◊ Exod. 22. 20, 27. Deut. 24. 12, 13. Cap. 22. 6.

8. Ii pătrunde ploaia munților,
și, neavînd altădăpost, se ghemuiesc *

lîngă stînci.

◊ Ps. 4. 5.

9. Aceia smulg pe orfan dela țîță,
iau zalog tot ce are săracul.

10. Și săracii umblă goi de tot, fără
îmbrăcăminte,

string snopii și-s flămînzii;

11. În grădinile nelegiuitului ei fac
untdelemn,

calcă teascul, și le este sete;

12. În cetăți se aud vaietele celor ce
mor,

sufletul celor răniți strigă...

Și Dumnezeu nu ia seama la aceste
mișelii!

13. Alții sînt vrăjmași ai luminii,
nu cunosc căile ei,

nu umblă pe cărările ei.

14. Ucigașul se scoală în revărsatul *
zorilor,

ucide pe cel sărac și lipsit,
și noaptea fură.

◊ Ps. 10. 8.

15. Ochiul * preacurvarului pindește
amurgul:

„Nimeni nu mă va vedea,” zice ** el,
și își pune o mähramă pe față.

◊ Prov. 7. 9. ◊ Ps. 10. 11.

16. Noaptea sparg casele,
ziua stau închiși;

se tem de lumină *.

◊ Ioan. 3. 20.

17. Pentru ei, dimineața este umbra
morții,

și cînd o văd, simt toate spaimele
morții.

18. Dar nelegiuitul alunecă ușor pe
fața apelor,

pe pămînt n'are decît o parte bleste-
mată,

și niciodată n'apucă pe drumul celor
vii!

19. Cum sorb seceta și căldura apei
zăpezii,

asa înghite locuința morților pe cei
ce păcătuiesc.

20. Pîntecele mamei îl uită,
viermii se ospătează cu el,

nimeni nu-și mai aduce aminte * de
el!

Nelegiuitul este sfărîmat ca un co-
pac,

◊ Prov. 10. 7.

21. el, care pradă pe femeia stearpă
și fără copii,

el care nu face nici un bine vădu-
vei!...

22. Și totuși, Dumnezeu prin puterea
Lui lungeste zilele celor silnici,

și iată-i în picioare cînd nu mai
trăgeau nădejde de viață;

23. El le dă liniște și încredere,
are privirile * îndreptate spre căile
lor.

◊ Ps. 11. 4. Prov. 15. 8.

540

24. S'au ridicat; și într-o clipă nu mai sînt,
cad, mor ca toți oamenii,
sînt tăiați ca spicele coapte.
25. Nu este așa?
Cine mă va dovedi de minciună,
cine-mi va nimici cuvintele mele?"

A treia cuvîntare a lui Bildad.

25 1. Bildad din Șuah a luat cuvîntul și a zis:

2. „Puterea și groaza sînt ale lui Dumnezeu;

El face să împărătească pacea în ținuturile Lui înalte.

3. Cine ar putea să-I numere oștile?

Și peste cine nu răsare lumina * Lui?

^o Iac. 1. 17.

4. Cum ar putea omul * să fie fără vină înaintea lui Dumnezeu?

Cum ar putea cel născut din femeie să fie curat?

^o Cap. 4. 17, etc.; 16. 14, etc. Ps. 130. 3; 143. 2.

5. Iată, în ochii Lui nici luna nu este strălucitoare,

și stelele nu sînt curate înaintea Lui;

6. cu cît mai puțin omul, care nu este decît un vierme *,

fiul omului, care nu este decît un viermușor !"

^o Ps. 22. 6.

Răspunsul lui Iov.

26 1. Iov a luat cuvîntul și a zis:

2. „Cît de bine știi tu să vii în ajutorul slăbiciunii!

Cum dai tu ajutor brațului fără putere !

3. Ce bune sfaturi dai tu celui fără pricepere !

Ce belșug de înțelepciune dai tu la iveală !

4. Către cine se îndreaptă cuvintele tale?

Și al cui duh vorbește prin tine?

5. Înaintea lui Dumnezeu tremură umbrele supt ape

și supt locuitorii lor;

6. înaintea Lui locuința morților este goală *,

adîncul n'are acoperiș.

^o Is. 139. 8, 11. Prov. 15. 11. Ebr. 4. 13.

7. El întinde * miazănoaptea asupra golului,

și spinzură pămîntul pe nimic.

^o Cap. 9. 8. Ps. 24. 2; 104. 2, etc.

8. Leagă * apele în norii Săi,

și norii nu se sparg supt greutatea lor.

^o Prov. 30. 4.

9. Acopere fața scaunului Său de domnie,

și își întinde norul peste el.

10. A tras * o boltă pe fața apelor,

ca hotar între lumină și întunec.

^o Cap. 38. 8. Ps. 33. 7; 104. 3. Prov. 8. 20. Is. 45. 2.

11. Stîlpii cerului se clatină,

și se înspăimîntă la amenințarea Lui.

12. Prin puterea Lui turbură * marea,

prin priceperea Lui îi sfarmă furia.

^o Exod. 14. 21. Ps. 74. 13. Is. 61. 16. Jer. 31. 26.

13. Suflarea Lui * înșeninează cerul,

mîna Lui străpunge șarpele * fugar.

^o Ps. 38. 6. ^o Is. 27. 1.

14. Și acestea sînt doar marginile

căilor Sale,

și numai adierea lor ușoară ajunge

pină la noi !

Dar tunetul lucrărilor Lui puternice cine-l va auzi?"

Cel din urmă răspuns al lui Iov.

27 1. Iov a luat din nou cuvîntul, a vorbit în pilde, și a zis:

2. „Viu este Dumnezeu, care * nu-mi dă dreptate !

Viu este Cel Atotputernic, care îmi amărăște viața,

^o Cal. 34. 6.

3. că atîta vreme cît voi avea suflet,

și suflarea lui Dumnezeu va fi în

nările mele,

4. buzele mele nu vor rosti nimic ne-

drept,

limba mea nu va spune nimic ne-

devărat.

5. Departe de mine gîndul să vă dau

dreptate !

Pină la cea din urmă suflare îmi

voi apăra * nevinovăția. ^o Cap. 2. 9; 13. 18.

6. Țin * să-mi scot dreptatea,

și nu voi slăbi; inima * nu mă mu-

stră pentru niciuna din zilele mele.

^o Cap. 2. 9. ^o Fap. 24. 16.

7. Vrajmașul meu să fie ca cel rău,

și protivnicul meu ca cel nelegiuit!

8. Ce * nădejde-i mai rămîne celui

nelegiuit,

cînd îi taie Dumnezeu firul vieții,

cînd îi ia sufletul? ^o Mat. 16. 28. Luc. 12. 30.

9. Îi ascultă * Dumnezeu strîcătele,

cînd vine strîmtoarea peste el?

^o Cap. 36. 12. Ps. 18. 41; 109. 7. Prov. 1. 26; 29. 9. Is. 1. 15.

Jer. 14. 12. Ezech. 8. 18. Nlc. 3. 4. Ioan. 9. 51. Iac. 4. 3.

10. Este * Cel Atotputernic desfă-

tarea lui?

Înalță el în tot timpul rugăciunii lui

Dumnezeu?

^o Cap. 22. 27.

11. Vă voi învăța căile lui Dumnezeu,
nu vă voi ascunde planurile Celui
Atotputernic.

12. Dar voi le cunoașteți, și sînteți
de acelaș gînd;

pentruce dar vorbiți așa de pro-
stește?

13. Iată * soarta pe care o păstrează
Dumnezeu celui rău,

moștenirea pe care o hotărăște Cel
Atotputernic celui nelegîșit. *Cap. 20, 20.

14. Dacă * are mulți fii, îi are pen-
tru sabie,

și odraslele lui duc lipsă de pînc.
*Deut. 28, 41. Est. 9, 10. Oseu 9, 13.

15. Ceice scapă din ai lui, sînt îngro-
pați de ciumă,

și văduvele * lor nu-i plîng. *Ps. 78, 04.

16. Dacă strînge argînt ca țărîna,
dacă îngîmădește haine ca noro-
iul, —

17. el le strînge, dar cel fără vină se
îmbracă în ele,

și de argîntul lui omul fără priha-
nă * are parte. *Prov. 28, 8. Ecl. 2, 26.

18. Casa lui este ca aceea * pe care o
zidește molia,

ca o colibă pe care și-o face un stră-
jer. *Isa. 1, 8. Plu. 2, 6.

19. Se culcă bogat, și moare de-
spoiat;

deschide ochii, și totul a pierit.

20. Il apucă groaza ca niște * ape;
și noaptea, îl ia vîrtejul. *Cap. 18, 11.

21. Vîntul de răsărit îl ia, și se duce;
îl smulge cu putere din locuința lui.

22. Dumnezeu aruncă fără milă să-
geți împotriva lui,

și cel rău ar vrea să fugă să scape
de ele.

23. Oamenii bat din palme la căderea
lui,

și-l flueră la plecarea din locul lui.

28 1. Argîntul are o mină de unde
se scoate,

și aurul are un loc de unde este
scos ca să fie curățit.

2. Ferul se scoate din pămînt,
și piatra se topește ca să dea arama.

3. Omul pune capăt întinerecului,
cercetează, pînă în ținuturile cele
mai adînci,

pietrele ascunse în negura și în um-
bra morții.

4. Sapă o ființă departe de locurile
locuite;

1. Cu ajutorul felinarului, de carese slujesc mineri.

picioarele nu-i mai sînt de ajutor,
stă atîrnat și se clatină, departe de
locuințele omenești.

5. Pămîntul, de unde iese pînea,
este răscolit în lăuntru lui ca de
foc,

6. pietrele lui cuprind safir,
și în el se găsește pulbere de aur.

7. Pasărea de pradă nu-i cunoaște
cărarea.

Ochiul vulturului n'a zărit-o,

8. cele mai trufașe dobitoace n'au
călcat pe ea,

și leul n'a trecut niciodată pe ea.

9. Omul își pune mîna pe stîncă de
cremene,

și răstoarnă munții din rădăcină.

10. Sapă șanțuri în stînci,
și ochiul lui privește tot ce este de
preț în ele.

11. Oprește curgerea apelor,
și scoate la lumină ce este ascuns.

12. Dar * înțelepciunea unde se gă-
sește?

Unde este locuința priceperii?
*Vers. 20. Ecl. 7, 24.

13. Omul nu-i cunoaște prețul *,
ea nu se găsește în pămîntul celor
vii. *Prov. 3, 16.

14. Adîncul * zice: „Nu este în
mine“;

și marea zice: „Nu este la mine.“
*Vers. 22. Rom. 11, 33, 34.

15. Ea * nu se dă în schimbul auru-
lui curat,

nu se cumpără cîntărindu-se cu ar-
gînt; *Prov. 3, 18, 14, 15; 8, 10, 11, 19; 16, 16.

16. nu se cîntărește pe aurul din Ofir,
nici pe onixul cel scump, nici pe
safir.

17. Nu se poate asemăna cu aurul,
nici cu diamantul,

nu se poate schimba cu un vas de
aur ales.

18. Mărgearul și cristalul nu sînt
nîmic pe lîngă ea:

înțelepciunea prețuiește mai mult
decît mărgăritarele.

19. Topazul din Etiopia nu este ca ea,
și aurul curat nu se cumpănește cu ea.

20. De unde * vine atunci înțelep-
ciunea?

Unde este locuința priceperii? *Vers. 12.

21. Este ascunsă de ochii tuturor ce-
lor vii,

este ascunsă de păsările cerului.

22. Adîncul * și moartea zic:

1. Zăgrăvirea lucrătorilor atrușiți de funil.

„Noi am auzit vorbindu-se de ea.”
• Vers. 14.

23. Dumnezeu îi ştie drumul,
 El îi cunoaşte locuinţa.
 24. Căci El vede pînă la marginile
 pămîntului,
 zăreşte * totul sub ceruri. • Prov. 16. 3.
 25. Cînd a rînduit * greutatea vîntului,
 şi cînd a hotărît măsura apelor,
• Ps. 136. 7.
 26. cînd a dat legi * ploii,
 şi cînd a însemnat drumul fulgeru-
 lui şi tunetului, • Cap. 38. 26.
 27. atunci a văzut înţelepciunea şi
 a arătat-o,
 i-a pus temeliiile şi a pus-o la încer-
 care.
 28. Apoi a zis omului: „Iată, frica
 de * Domnul, aceasta este înţelepciu-
 nea;
 depărtarea de rău, este pricepere.”
• Deut. 4. 6. Ps. 111. 10. Prov. 1. 7; 9. 10. Ecl. 12. 13.

Iov mai înainte.

29 1. Iov a luat din nou cuvîntul
 în pîlde, şi a zis:

2. „Oh! cum nu pot să fiu ca * în
 lunile trecute,
 ca în zilele cînd mă păzea Dumne-
 zeu, • Cap. 7. 8.
 3. cînd * candela Lui strălucea dea-
 supra capului meu,
 şi Lumina lui mă călăuzea în întu-
 nerek! • Cap. 18. 6.
 4. Cum nu sînt ca în zilele puterii
 mele,
 cînd Dumnezeu veghea ca un prie-
 ten * peste cortul meu, • Ps. 26. 14.
 5. cînd Cel Atotputernic încă era cu
 mine,
 şi cînd copiii mei stăteau în jurul
 meu;
 6. cînd mi se scîldau paşii * în
 smîntînă,
 şi stîlca ** vărsa lingă mine pîraie
 de untdelemn!
• Fac. 40. 11. Deut. 32. 13; 33. 24. Cap. 20. 17. • Ps. 81. 10.
 7. Dacă ieşeam să mă duc la poarta
 cetăţii,
 şi dacă îmi pregăteam un scaun în
 piaţă,
 8. tinerii se trăgeau înapoi la apro-
 pierea mea,
 bătrînii se sculau şi stăteau în pi-
 cioare.
 9. Mai marii îşi opriau cuvîntările,
 şi îşi puneau mîna * la gură. • Cap. 21. 6.
 10. Glasul căpeteniilor tăcea,
 şi li se lipsea limba * de cerul gurii.
• Ps. 187. 6.

11. Urechea care mă auzea, mă nu-
 mea fericit,
 ochiul care mă vedea mă lauda.
 12. Căci scăpam * pe săracul care
 cerea ajutor,
 şi pe orfanul lipsit de sprijin.
• Ps. 72. 12. Prov. 21. 13; 24. 11.

13. Binecuvîntarea nenorocitului ve-
 nea peste mine,
 umpleam de bucurie inima văduvei.
 14. Mă îmbrăcam cu dreptatea * şi-i
 slujeam de îmbrăcăminte,
 neprihănirea îmi era manta şi tur-
 ban. • Deut. 24. 13. Ps. 132. 9. Isa. 50. 17; 61. 10. Eze. 4.
14. etc. 1 Tes. 5. 8.

15. Orbului * îi eram ochi,
 şi schiopului picior. • Num. 10. 3.
 16. Celor nenorociţi le eram tată,
 şi cercetam pricina * celui necuno-
 scut. • Prov. 20. 2.

17. Rupeam falca * celui nedrept,
 şi-i smulgeam prada din dinţi.
• Ps. 58. 6. Prov. 30. 11.

18. Atunci ziceam: „În cuibul * meu
 voi muri,
 zilele mele vor fi multe ca nisipul.”
• Ps. 39. 6.

19. Apa * va pătrunde în rădăcinile
 mele,
 roua va sta toată noaptea peste ra-
 murile mele. • Ps. 1. 3. Jer. 17. 8. • Cap. 18. 11.

20. Slava mea va înverzi neînce-
 tat,
 şi arcu * îmi va întineri în mîna.”
• Fac. 49. 10.

21. Oamenii mă ascultau şi aştepta-
 u, tăceau înăuîtea sfaturilor mele.

22. După cuvîntările mele, niciunul
 nu răspundea,
 şi cuvîntul meu era pentru toţi o
 rouă binefăcătoare.

23. Mă aşteptau ca pe ploaie,
 căseau gura ca după ploaia * de pri-
 măvară. • Isa. 40. 1.

24. Cînd li se muia inima, le zim-
 beam.
 şi nu puteau izgoni seninătatea de
 pe fruntea mea.

25. Îmi plăcea să mă duc la ei, şi mă
 aşezam în fruntea lor;
 eram ca un împărat în mijlocul unei
 oştiri,
 ca un mîngîietor lingă nişte întri-
 staţi.

30 1. Şi acum!... Am ajuns de ri-
 sul celor mai tineri de cît mine,
 pe ai căror părinţi nu-i socoteam
 vrednici să-i pun printre cîinii turmei
 mele.

2. Dar la ce mi-ar fi folosit puterea
minilor lor,
cînd ei nu erau în stare să ajungă
la bătrîneță?
3. Sfîrșiți de sărăcie și foame,
fug în locuri uscate, de multă vreme
părăsite și pustii.
4. Smulg ierburile sălbatice de lingă
copăceli,
și n'au ca pine de cît rădăcina de
bucsau.
5. Sint izgoniți din mijlocul oame-
nilor,
strigă lumea după ei ca după niște
hoți.
6. Locuiesc în văi îngrozitoare,
în peșterile pămîntului și în stînci.
7. Urlă printre stușiuri,
și se adună supt mărăcini.
8. Ființe mirșave și disprețuite, —
sint izgoniți din țară.
9. Și acum *, astfel de oameni mă pun
în cîntecele lor,
am ajuns de batjocura lor.
10. Mă urăsc, mă ocolesc,
mă scuipă * în față.
11. Nu se mai sfîesc și mă înjosesc,
nu mai au niciun friu înaintea mea.
12. Ticăloșii aceștia se scoală la dreap-
ta mea,
și îmi împing picioarele,
și își croiesc * cărări împotriva mea
ca să mă peardă.
13. Îmi nimicesc cărarea
și lucrează ca să mă prăpădească,
ei, cărora nimeni nu le-ar veni în
ajutor.
14. Ca printr'o largă spărtură străbat
spre mine,
se năpustesc supt pocnetul dărîmă-
turilor.
15. Mă apucă groaza.
Slava îmi este spulberată ca de vînt,
ca un nor a trecut fericirea mea.
16. Și acum, mi se topește * sufletul
în mine,
și m'au apucat zilele suferinței.
17. Noaptea mă pătrunde și-mi smul-
ge oasele,
durerea care mă roade nu încetează.
18. De tăria suferinței haina își pier-
de fața,
mi se lipește de trup ca o cămașă.
19. Dumnezeu m'a aruncat în noroi,
și am ajuns ca țărîna și cenușa.

20. Strig către Tine, și nu-mi ra-
spunzi;

stau în picioare, și nu mă vezi.
21. Ești fără milă împotriva mea,
lupți împotriva mea cu tăria minii
Tale.

22. Mă ridici, îmi dai drumul pe
vînt,
și mă nimicești cu suflarea furtunii.

23. Căci știi că mă duc la moarte,
în locul unde * se întîlnește toți cei vii.

24. Dar cel ce se prăbușește nu-și în-
tinde minile?

Cel în nenorocire nu cere ajutor?

25. Nu plîngeam * eu pe cel amă-
rit?

N'avea inima mea milă de cel lip-
sit?

26. Ma așteptam la fericire,
și cînd colo, nenorocirea * a venit
peste mine;

trăgeam nădejde de lumină, și cînd
colo, a venit întunerecul.

27. Îmi ferb măruntaiele fără înce-
tare,

m'au apucat zilele de durere.

28. Umblu înegrit *, dar nu de soare.
Mă scol în plină adunare, și strig
ajutor.

29. Am ajuns frate * cu șacalii,
tovarăș cu struții.

30. Pielea * mi se înegrește și cade,
iar oasele ** îmi ard și se usucă.

31. Arfa mea s'a prefăcut în instru-
ment de jale,

și cavatul meu scoate sunete plîngă-
toare.

31 1. Făcusem un legămint cu ochii *
mei,

și nu mi-aș fi oprit privirile asupra
unei fecioare.

2. Dar ce soartă mi-a păstrat * Dum-
nezeu de sus?

Ce moștenire mi-a trimis Cel Atot-
puternic din ceruri?

3. Peirea nu-i oare pentru cel rău,
și nenorocirea pentru cei ce fac fă-
rădelege?

4. N'a cunoscut * Dumnezeu căile
mele?

Nu mi-a numărat El toți pașii mei?

5. Dacă am umblat cu minciuna,
de mi-a alergat piciorul după înșe-
lăciune:

6. să mă cîntărească Dumnezeu în
cumpăna celor fără prihană,
și-mi va vedea neprihănirea!
7. De mi s'a abătut pasul de pe calea
cea dreaptă,
de mi-a urmat inima * ochii,
de s'a lipit vreo înșinăciune de mi-
nile mele,
° Num. 16. 39. Ecl. 11. 9. Ezech. 6. 9. Mat. 5. 29.
8. atunci eu * să samăn și altul să
secere,
și odraslele mele să fie desrădăci-
nate!
° Lev. 26. 16. Deut. 28. 30, 38, etc.
9. Dacă mi-a fost amăgită inima de
vreo femeie,
dacă am pîndit la ușa aproapelui
meu,
10. atunci nevastă-mea să macine
pentru altul *,
și s'o necîntească alții!
° 2 Sam. 12. 11. 1er. 9. 10.
11. Căci aceasta ar fi fost o nele-
guiure,
o fărădelege * vrednică să fie pedep-
sită de judecători,
° Fac. 38. 24. Lev. 20. 10. Dent. 22. 22. Vers. 28.
12. un foc care mistuie pînă la nimi-
cire,
și care mi-ar fi prăpădit toată bo-
găția.
13. De aș fi nesocotit dreptul slugii
sau slujnicei mele,
cînd se certau cu mine,
14. ce aș putea să fac, cînd se ridică *
Dumnezeu?
- Ce aș putea răspunde cînd pedep-
sește El?
° Ps. 44. 21.
15. Cel ce m'a făcut pe mine în pîn-
tecele mamei mele, nu l-a făcut * și
pe el?
- Oare nu ne-a întocmit acelaș Dum-
nezeu în pîntecele mamei?
° Cap. 34. 19. Prov. 14. 31; 22. 2. Mal. 2. 10.
16. Dacă n'am dat săracilor ce-mi
cereau,
dacă am făcut să se topească de
plîns ochii văduvei,
17. dacă mi-am mîncat singur pînea,
fără ca orfanul să-și fi avut și el
partea lui din ea,
18. eu, care din tinereță l-am crescut
ca un tată,
eu, care dela naștere am sprijinit
pe văduvă;
19. dacă am văzut pe cel nenorocit
ducînd lipsă de haine,
pe cel lipsit neavînd învălitoare,
20. fără ca inima lui să mă fi binecu-
vîntat *,
- fără să fi fost încălzit de lîna mi-
lor mei;
21. dacă am ridicat mîna împotriva
orfanului *,
pentru că mă simțeam sprijinit de
judecători;
22. atunci, să mi se deslipească umă-
rul dela încheietură,
să-mi cadă brațul și să se sfărîme!
23. Căci mă temeam * de pedeapsa
lui Dumnezeu,
și nu puteam lucra astfel din pri-
cina măreției Lui.
° Isa. 13. 6. Ioel. 1. 4.
24. Dacă mi-am pus * încrederea în
aur,
dacă am zis aurului: „Tu ești nă-
dejdea mea“;
° Marc. 10. 24. 1 Tim. 4. 17
25. dacă m'am îngîmfat * de mărimea
averilor mele,
de mulțimea bogățiilor pe care le
dobîndisem;
° Ps. 62. 10. Prov. 11. 28
26. dacă am privit * soarele cînd stră-
luea,
luna cînd înainta mărăeță,
° Deut. 4. 19; 11. 10; 17. 3. Ezech. 8. 9.
27. și dacă mi s'a lăsat amăgită ini-
ma în taină,
dacă le-am aruncat sărutări, du-
cîndu-mi mîna la gură:
28. și aceasta este tot o fărădelege,
care trebuie pedepsită de judecători,
căci m'aș fi lepădat de Dumnezeu
cel de sus!
29. Dacă m'am bucurat de nenoro-
cirea * vrăjmașului meu,
dacă am sărit de bucurie cînd l-a
atîns nenorocirea,
° Prov. 11. 4
30. eu, care n'am dat voie * limbii
mele să păcătuiască,
să-i ceară moartea cu blestem;
° Mat. 5. 44. Rom. 12. 14
31. dacă nu ziceau oamenii din corul
meu:
„Unde este cel ce nu s'a săturat din
carnea lui?“
32. Dacă petrecea străinul * noaptea
afară,
dacă nu mi-aș fi deschis ușa să intre
călătorul; * Fac. 19. 2, 3. Judec. 19. 20, 21. Rom. 12
13. Evr. 13. 2. 1 Pet. 4. 9.
33. dacă mi-am ascuns fărădelegile
ca * oamenii ?,
și mi-am închis nelegiuirile în sîn,
° Fac. 3. 8, 12. Prov. 28. 13. Osee 9. 7.
34. pentru că mă temeam de mulțime*,
pentru că mă temeam de disprețul

1. Sărutări, în semn de închinare.

2. Ca oamenii sau ca Adam.

familiiilor, ținându-mă deoparte și ne-
cutezind să-mi trec pragul... * Exod. 23. 2.

35. Oh! de aş găsi pe cineva să *
m'asculte!

Iată apărarea mea, iscalită de mine:
să-mi răspundă Cel * Atotputernic!

Cine-mi va da plângerea iscalită de
protivnicul meu? * Cap. 31. 6. * Cap. 13. 22.

36. Ca să-i port scrisoarea pe umăr,
s'o leg de fruntea mea ca o cunună;

37. să-i dau socoteală de toți pașii
mei,

să mă apropii de el ca un domn.

38. Dacă pământul meu strigă împo-
triva mea,

și dacă brazdele lui varsă lacrimi;
39. dacă i-am mincat * roada fără s'o

fi plătit,
și dacă am * întristat sufletul ve-
chilor lui stăpîni: * Iac. 5. 4. * 1 Reg. 21. 19.

40. atunci să crească spini * din el
în loc de grâu,

și neghină în loc de orz! "

Sfîrșitul cuvintelor lui Iov. * Fac. 3. 18.

Cuvîntarea lui Elihu.

32 1. Acești trei oameni au încetat
să-mi răspundă lui Iov, pen-
trucă el se socotea * fără vină. * Cap. 33. 9.

2. Atunci s'a aprins de minie Elihu,
fiul lui Baracheel din Buz*, din familia
lui Ram. El s'a aprins de minie împo-
triva lui Iov, pentrucă zicea că este
fără vină înaintea lui Dumnezeu.

* Fac. 22. 21.

3. Și s'a aprins de minie împotriva
celor trei prieteni ai lui, pentru că nu
găseau nimic de răspuns și totuș osîn-
deau pe Iov.

4. Fiindcă ei erau mai în vîrstă de-
cit el, Elihu așteptase pînă în clipa
aceasta, ca să vorbească lui Iov.

5. Dar, văzînd că nu mai era niciun
răspuns în gura acestor trei oameni,
Elihu s'a aprins de minie.

6. Și Elihu, fiul lui Baracheel din
Buz, a luat cuvîntul, și a zis: „Eu
sînt tînăr, și * voi sînteți bătrîni:
de aceea m'am temut,
și m'am ferit să vă arăt gîndul meu.

* Cap. 15. 10.

7. Eu îmi ziceam: „Să vorbească bă-
trîneța,
marele număr de ani să învețe pe
alții înțelepciunea.”

8. Dar, de fapt, în om, duhul,
suflarea * Celui Atotputernic, dă
priceperea. * 1 Reg. 3. 12; 4. 29. Cap. 35. 11. k 38. 36.

Prov. 2. 6. Ecl. 2. 26. Dan. 1. 17; 2. 21. Mat. 11. 25. Iac. 1. 5.

9. Nu vîrsta * aduce înțelepciunea,
nu bătrîneța te face în stare să ju-
deci. * 1 Cor. 1. 26.

10. Iată de ce zic: „Ascultați-mă!
Îmi voi spune și eu părerea.

11. Am așteptat sfîrșitul cuvîntări-
lor voastre,

v'am urmărit dovezile,
cercetarea pe care ați făcut-o cu-
vintelor lui Iov.

12. V'am dat toată luarea aminte;
și iată că, niciunul din voi nu l-a
încredințat,

niciunul nu i-a răsturnat cuvintele.

13. Să * nu ziceți însă: „În el noi
am găsit înțelepciunea;

numai Dumnezeu îl poate înfun-
da, nu un om!” * Ier. 9. 23. 1 Cor. 1. 29.

14. Mie nu mi-a vorbit deadreptul:
de aceea eu îi voi răspunde cu totul
altfel decît voi.

15. Ei se tem, nu mai răspund!

Li s'a tăiat cuvîntul!

16. Am așteptat pînă și-au sfîrșit
cuvîntările,

pînă s'au oprit și n'au știut ce să
mai răspundă.

17. Vreau să răspund și eu la rîndul
meu,

vreau să spun și eu ce gîndesc.

18. Căci sînt plin de cuvinte,
îmi dă ghes duhul înlăuntrul meu;

19. înlăuntrul meu este ca un vin care
n'are pe unde să iasă,
ca niște burdufuri noi, gata să ples-
nească.

20. Voi vorbi deci, ca să răsufliu în
voie,

îmi voi deschide buzele și voi răs-
punde.

21. Nu voi căuta la înfățișare *,
nu voi linguși pe nimeni;

* Lev. 19. 15; Dent. 1. 17; 16. 19. Prov. 24. 23. Mat. 22. 18.

22. căci nu știu să lingușesc:
altfel, într'o clipeală m'ar lua Zidi-
torul meu.

33 1. Acum dar, Iov, ascultă cuvîn-
tările mele,
ia aminte la toate cuvintele mele!

2. Iată, deschid gura,
și mi se mișcă limba în cerul gurii.

3. Cu curăție de inimă voi vorbi,
buzele mele vor spune adevărul cu-
rat:

4. Duhul * lui Dumnezeu m'a făcut,
și suflarea Celui Atotputernic îmi
dă viață. * Fac. 2. 7.

5. Dacă poți, răspunde-mi,
apără-ți pricina, fii gata!
6. Înaintea lui Dumnezeu eu sint semenul * tău,
și eu ca și tine am fost făcut din noroi. * Cap. 9, 34; 35; 13, 20, 21; 31, 35.
7. Astfel frica de mine * nu te va turbura,
și greutatea mea nu te va copleși. * Cap. 9, 34; 13, 24.
8. Dar tu ai spus în auzul meu,
și am auzit sunetul cuvintelor tale:
9. „Sint curat *, sint fără păcat,
sint fără prihană, nu este fărădelege în mine.” * Cap. 9, 17; 10, 7; 11, 4; 16, 17; 23, 10, 11; 27, 5; 29, 14; 31, 1.
10. Și Dumnezeu caută pricină de ură împotriva mea,
mă socotește * vrăjmaș al Lui; * Cap. 13, 24; 16, 9; 19, 11.
11. Îmi pune * picioarele în butuci,
îmi pîndeste toate mișcările.” * Cap. 13, 27; 14, 16; 31, 4.
12. Îți voi răspunde că aici n'ai dreptate,
căci Dumnezeu este mai mare decît omul.
13. Vrei dar să te cerți * cu El,
pentru că nu dă socoteală fiecăruia de faptele Lui? * Isa. 45, 9.
14. Dumnezeu vorbește însă, cînd într'un fel *, cînd într'altul,
dar omul nu ia seama. * Cap. 40, 5. Ps. 62, 11.
15. El vorbește prin visuri *, prin vedenii de noapte,
cînd oamenii sint cufundați într'un somn adînc, cînd dorm în patul lor. * Num. 12, 6. Cap. 4, 13.
16. Atunci El le dă înștiințări *,
și le întipărește învățăturile Lui, * Cap. 36, 10, 15.
17. ca să abată pe om de la rău,
și să-l ferească de mîndrie,
18. ca să-i păzească sufletul de groapă
și viața de loviturile săbiei.
19. Și prin durere este mustrat omul
în culcușul lui,
cînd o luptă necurmată îi frămîntă oasele.
20. Atunci îi este greață * de pîine,
chiar și de bucatele cele mai alese. * Ps. 107, 18.
21. Carnea i se prăpădește și pierе,
oasele cari nu i se vedeau rămîn goale;
22. sufletul i se apropie de groapă,
și viața de vestitorii morții.
23. Dar dacă se găsește un înger
mijlocitor pentru el,

unul din miile acelea, cari vestesc
omului calea pe care trebuie s'o ur-

meze,
24. Dumnezeu Se îndură de el și
zice îngerului:

„Izbăvește-l, ca să nu se pogoare în
groapă;

am găsit un preț de răscumpărare
pentru el!”

25. Și atunci carnea lui se face mai
fragedă ca în copilărie,

se întoarce la zilele tinereței lui.

26. Se roagă lui Dumnezeu, și Dum-
nezeu îi este binevoitor,

il lasă să-l vadă Fața cu bucurie,
și-i dă înapoi nevinovăția.

27. Atunci el cîntă înaintea oameni-
lor, și * zice:

„Am păcătuit, am călcat dreptatea,
și n'am fost * pedesit după fap-
tele mele; * 2 Sam. 12, 13. Prov. 28, 13. Luc. 15, 21.

28. Dumnezeu mi-a izbăvit sufletul *
ca să nu intre în groapă,
și viața mea vede lumina!” * Isa. 38, 17.

29. Iată, acestea
le face Dumnezeu, de două ori, de
trei ori, omului,

30. ca să-l ridice * din groapă,
ca să-l lumineze cu lumina celor vii. * Vers. 28. Ps. 36, 11.

31. Ia aminte, lov, și ascultă-mă!
Taci, și voi vorbi!

32. Dacă ai ceva de spus, răspunde-mi!
Vorbește, căci aș vrea să-ți dau
dreptate.

33. Dacă n'ai nimic de zis, ascultă-
mă *!

Taci, și te voi învăța înțelepciunea.” * Ps. 34, 11.

34¹. Elihu a luat din nou cuvîntul,
și a zis:

2. „Ascultați, înțelepților, cuvintele
mele!

Luați aminte la mine, pricepuților!

3. Căci urechea * deosebește cuvîn-
tele,
cum gustă cerul gurii bucatele.” * Cap. 6, 30; 12, 11.

4. Să alegem ce este drept,
să vedem între noi ce este bun.

5. Iov a zis: „Sint nevinovat *
Și Dumnezeu nu vrea * să-mi dea
dreptate; * Cap. 33, 9. Cap. 37, 1.

6. am * dreptate și trec drept minci-
nos;
rana mea este jalnică, și sint fără
păcat.” * Cap. 9, 17.

7. Este vreun om ca Iov,
care * să bea batjocura ca apa, *Cap.16.10.
8. care să umble în tovărășia celor ce
fac rău,
care să meargă mină în mină cu cei
nelegiuiți?
9. Căci * el a zis: „Nu-i folosește
nimic omului
să-și pună plăcerea în Dumnezeu.”
*Cap.9.22, 23, 30; 35.3. Mal.3.11.
10. Ascultați-mă dar, oameni price-
puți!
Depart * de Dumnezeu nedreptatea,
departe de Cel Atotputernic fărăde-
legea! *Fac.18.25. Dent.32.4. 2Cron.19.7. Cap.8.
5; 23. Ps.62.15. Rom.9.14.
11. El dă omului după * faptele lui,
răsplătește fiecăruia după căile lui.
*Ps.62.12. Pro v.24.12. Ier.32.19. Ezec.33.24. Mal.16.27.
Rom.2.6. 2Cor.5.10. 1Pet.1.17. Apoc.22.12.
12. Nu, negreșit, Dumnezeu nu săvir-
șește fărădelegea;
Cel Atotputernic nu calcă drepta-
tea *.
*Cap.8.3.
13. Cine L-a însărcinat să cîrmuiască
pămîntul?
Cine l-a dat lumea în grija Lui?
14. Dacă nu s'ar gîndi decît la El,
dacă și-ar lua înapoi * duhul și su-
flarea, *Ps.104.29.
15. tot ce este carne * ar pieri deo-
dată,
și omul s'ar întoarce în țărîină.
*Fac.3.19. Ecl.12.7.
16. Dacă ai pricepere, ascultă lucrul
acesta,
ia aminte la glasul cuvintelor mele!
17. Oare ar putea să domnească * un
vrăjmaș al dreptății?
Și vei osîndi tu pe Cel drept, pe
Cel puternic, *Fac.18.25. 2Sam.23.3.
18. care * strigă către împărați: „Ne-
trebnicilor!”
Și către domnitori: „Nelegiuților!”
*Exod.22.28.
19. Care nu * caută la fața celor mari,
și nu face deosebire între bogat și
sărac,
pentru că toți sînt lucrarea ** minilor
Lui?
*Dent.10.17. 2Cron.19.7. Fapt.10.81. Rom.2.11.
Gal.2.6. Efes.6.9. Col.3.25. 1Pet.1.17. *Cap.31.15.
20. Intr'o clipă, ei își pierd viața.
La miezul nopții *, un popor se cla-
tină și piere. Cel puternic piere,
fără amestecul minii vreunui om.
*Exod.12.29, 30.
21. Căci Dumnezeu vede * purtarea
tuturor,
privește pașii fiecăruia. *2Cron.16.9.
Cap.34.4. Ps.34.15. Prov.5.21; 15.3. Ier.16.17; 32.19.

22. Nu * este nici întunec, nici um-
bră a morții,
unde să se poată ascunde cei ce fac
fărădelegea. *Ps.139.12. Amos9.2,3. Ebr.4.11.
23. Dumnezeu n'are nevoie să pri-
vească multă vreme,
ca să tragă pe un om la judecată
înainte Lui.
24. El * zdrobește pe cei mari fără
cercetare,
și pune pe alții în locul lor. *Dan.2.21.
25. Căci El cunoaște faptele lor:
noaptea îi răstoarnă, sînt zdrobiți.
26. Îi lovește ca pe niște nelegiuiți,
în fața tuturor.
27. Abătîndu-se * dela El,
și părăsînd ** toate căile Lui,
*1Sam.15.11. *Ps.28.5. Isa.5.12.
28. ei au făcut * să se înalțe la Dum-
nezeu strigătul săracului.
I-au îndreptat luarea aminte ** la
strigătul celui nenorocit.
*Exod.22.23. *Cap.35.9. Iac.5.4.
29. Dacă dă El pace, cine poate s'o
turbure?
Dacă își ascunde El Fața, cine poate
să-L vadă?
La fel se poartă fie cu un popor, fie
cu un om,
30. pentru ca nelegiuitul să nu mai
stăpînească
și să nu mai fie o * cursă pentru po-
por. *1Reg.12.28, 30. 2Reg.21.9.
31. Căci a zis el vreodată lui Dum-
nezeu:
„Am fost pedepsit, nu * voi mai pă-
cătui;”
*Dan.9.7-11.
32. arată-mi ce nu văd;
dacă am făcut nedreptăți, nu voi
mai face?”
33. Oare după părerea ta va face
Dumnezeu dreptate?
Tu lepezi, tu alegi, și nu eu;
Spune dar ce știi!
34. Oamenii cu pricepere vor fi de
părerea mea,
înțeleptul care m'ascultă va gîndi
ca mine:
35. „Iov * vorbește fără pricepere,
și cuvîntările lui sînt lipsite de ju-
decată.”
*Cap.35.16.
36. Să fie încercat dar mai departe,
fiindcă răspunde ca cei răi!
37. Căci adaugă la greșelile lui păca-
te noi;
bate din palme în mijlocul nostru,
își înmulțește cuvintele împotriva lui
Dumnezeu.”

35. 1. Elihu a luat din nou cuvîntul, și a zis:
 2. „Îți închipuiești că ai dreptate, și crezi că te îndreptățești înaintea lui Dumnezeu,
 3. cînd * zici: „La ce-mi folosește, ce cîștig am că nu păcătuiesc?“
Cap. 21.15; 34.9.
 4. Îți voi răspunde și la aceasta, ție, și prietenilor * tăi totodată. * Cap. 34.9.
 5. Uită-te * spre ceruri, și privește! Vezi norii, cit de sus sint față de tine?
Cap. 22.12.
 6. Dacă păcătuiești, ce rău li faci Lui? Și cînd păcatele ți se înmulțesc, ce-I faci * Lui?
Prov. 8.36. Ier. 7.19.
 7. Dacă ești drept *, ce-I dai Lui? Ce primește El din mina ta?
Cap. 22.2, 3. Ps. 16.2. Prov. 9.12. Rom. 11.35.
 8. Răutatea ta nu poate vătămă decît semenului tău, dreptatea ta nu folosește decît fiului omului.
 9. Oamenii strigă împotriva mulțimii apăsătorilor *, se plîng de silnicia multora;
Exod. 2.23. Cap. 34.28.
 10. dar niciunul nu zice: „Unde * este Dumnezeu, Făcătorul meu, care ** ne insuflă cîntări de veselie noaptea,
Ier. 51.13. Ps. 42.8; 77.6; 149.5. Fapt. 16.26.
 11. care ne învață mai mult decît pe dobitoacele pămîntului, și ne dă mai multă pricepere * decît păsărilor cerului?“
Ps. 94.12.
 12. Să tot strige * ei atunci, căci Dumnezeu nu răspunde,
 din pricina mindriei celor răi. * Prov. 1.28.
 13. Degeaba strigă, căci Dumnezeu * n'ascultă,
 Cel Atotputernic nu ia aminte.
Cap. 27.9. Prov. 15.29. Ier. 11.11.
 14. Măcarcă * zici că nu-L vezi, totuș pricina ta este înaintea Lui: așteaptă-L **!
Cap. 9.11. Ps. 37.5, 6.
 15. Dar, pentru că minia Lui nu pedepsește * încă, nu înseamnă că puțin li pasă de nelegiuire.
Ps. 89.32.
 16. Așa că lov își deschide * gura degeaba, și spune o mulțime de vorbe fără rost.“
Cap. 34.36, 37; 38.2.

36. 1. Elihu a urmat și a zis:
 2. „Așteaptă puțin, și voi urma, căci mai am încă de vorbit pentru Dumnezeu.

3. Imi voi lua temeiurile de departe, și voi dovedi dreptatea Ziditorului meu.
 4. Fii încredințat, cuvîntările mele nu sint minciuni, ci ai a face cu un om cu simțiminte curate.
 5. Dumnezeu este puternic, dar nu leapădă pe nimeni; și este puternic * prin tăria priceperii Lui.
Cap. 9.4; 12.13, 16; 37.23. Ps. 94.4.
 6. El nu lasă pe cel rău să trăiască, și face dreptate celui nenorocit.
 7. Nu-și * întoarce ochii de asupra celor fără prihană, și-i pune pe scaunul de domnie cu * împărații, îi așează pentru totdeauna ca să domnească.
Ps. 33.13; 34.15. Ps. 113.8.
 8. Se întîmplă să cadă în lanțuri *, și să fie prinși în legăturile nenorocirii?
Ps. 107.10.
 9. Le pune înainte faptele lor, fărădelegile lor, mindria lor.
 10. Li înștiințează * ca să se îndrepte, îi îndeamnă să se întoarcă dela nelegiuire.
Cap. 33.16, 21.
 11. Dacă ascultă și se supun, își sfîrșesc * zilele în fericire, și anii în bucurie.
Cap. 21.13. Ier. 1.19, 20.
 12. Dacă n'ascultă, pier uciși de sa-bie, mor în orbirea lor.
 13. Nelegiuirii se minie *, nu strigă către Dumnezeu cînd îi înlanțuie;
Rom. 2.5.
 14. își pierd viața în * tinereță, mor ca cei desfrînați.
Cap. 15.32; 22.16. Ps. 56.21.
 15. Dar Dumnezeu scapă pe cel nenorocit prin nenorocirea lui, și prin suferință îl înștiințează.
 16. Și pe tine te va scoate din strîmtoare, ca să te pună la loc * larg, în slobozenie deplină, și masa ** ta va fi încărcată cu bucate gustoase †.
Ps. 18.19; 31.8; 118.5. Ps. 23.5. †Ps. 37.25.
 17. Dar dacă-ți aperi pricina ca un nelegiuit, pedeapsa este nedeslipită de pricina ta.
 18. Supărarea să nu te împingă la batjocură, și mărimea * prețului răscumpărării să nu te ducă în rătăcire!
Ps. 6.7.
 19. Oare ar ajunge strigătele * tale să te scoată din necaz,

și chiar toate puterile pe cari le-ai putea desfășura? ^{°Prov.11.4.}

20. Nu suspina după noapte, care ia popoarele din locul lor.

21. Ferește-te să faci * rău, căci surfința te îndeamnă ** la rău. ^{°Ps.66.18. °Evr.11.25.}

22. Dumnezeu este mare în puterea Lui; cine ar putea să învețe * pe alții ca El? ^{°Isa.40.13,14. Rom.11.34. 1Cor.2.16.}

23. Cine li cere socoteală * de căile Lui, și cine îndrăznește să-l ** spună: „Faci rău?” ^{°Cap.34.13. °°Cap.34.10.}

24. Nu uita să lauzi * faptele Lui, pe cari toți oamenii trebuie să le mărească! ^{°Ps.92.1. Apoc.15.3.}

25. Orice om le privește, fiecare muritor le vede de departe.

26. Iată ce mare e Dumnezeu! Dar noi nu-l putem pricepe *, numărul anilor ** Lui nimeni nu l-a pătruns. ^{°1Cor.13.12. °°Ps.90.2;102.24,27. Evr.1.12.}

27. Căci El trage * la El picăturile de apă, le prefăce în abur și dă ploaia. ^{°Ps.147.8.}

28. pe care norii * o strecoară, și o picură peste mulțimea oamenilor. ^{°Prov.3.20.}

29. Și cine poate pricepe ruperea norului, și bubuitul cortului Său?

30. Iată, El își întinde * lumina în jurul Lui, și acopere adâncimile mării. ^{°Cap.37.3.}

31. Prin aceste mijloace *, El judecă popoarele, și dă ** belșug de hrană. ^{°Cap.37.13;38.23. °°Ps.136.25. Fapt.14.17.}

32. la fulgerul în mină, și-l aruncă asupra protivnicilor Lui.

33. Dă de veste că e de față print-un * bubuit, și pînă și turmele li simt apropierea. ^{°1Reg.18.41,46.}

37 1. La auzul acestor lucruri îmi tremură inima de tot, și sare din locul ei.

2. Ascultați, ascultați trăsnetul tunetului Său, bubuitul care iese din gura Lui!

3. Il rostogolește pe toată întinderea cerurilor, și fulgerul Lui luminează pînă la marginile pămîntului.

4. Apoi se aude un bubuit *, tună cu glasul Lui măreț;

și nu mai oprește fulgerul, de îndată ce răsună glasul Lui. ^{°Ps.29.3;68.33.}

5. Dumnezeu tună cu glasul Lui în chip minunat; face lucruri * mari pe cari noi nu le înțelegem. ^{°Cap.6.9;9.10;36.26. Apoc.15.3.}

6. El zice zăpezii *: „Cazi pe pămînt!”

Zice acelaș lucru ploii, chiar și celor mai puternice ploii. ^{°Ps.147.16,17.}

7. Pecetluiește mîna tuturor oamenilor, pentruca toți să se recunoască * de fapte ale Lui. ^{°Ps.109.27.}

8. Fiara sălbatică se * trage într-o peșteră, și se culcă în vizuina ei. ^{°Ps.104.22.}

9. Vijelia vine dela miazăzi, și frigul, din vînturile dela miază-noapte.

10. Dumnezeu, prin suflarea * Lui, face ghiata, și micșorează locul apelor mari. ^{°Cap.38.29,30. Ps.147.17,18.}

11. Incarcă norii cu aburi, și-i risipește schinteietori;

12. mișcarea lor se îndreaptă după planurile Lui, pentru împlinirea * a tot ce le poruncește El

pe fața pămîntului locuit. ^{°Ps.148.8.}

13. li face să pară ca o nuia * cu care lovește pămîntul **, sau ca un semn al ț dragostei Lui.

^{°Exod.9.18,23. 1Sam.12.16,19. Ezra10.9. Cap.36.31. °°Cap.38.26,27. 2Sam.21.10. 1Reg.18.46.}

14. Iov, ia aminte la aceste lucruri! Privește * liniștit minunile lui Dumnezeu! ^{°Ps.111.2.}

15. Știi cum cîrmuiește Dumnezeu norii, și cum face să strălucească din ei fulgerul Său?

16. Înțelegi * tu plutirea norilor, minunile Aceluia a cărui știință este ** desăvîrșită? ^{°Cap.38.29. °°Cap.38.4.}

17. Știi pentruce ți se încălzesc veșmintele, cînd se odihnește pămîntul de vîntul de miazăzi?

18. Poți tu să întinzi * cerurile ca El, tari ca o oglindă turnată? ^{°Fac.1.6. Isa.44.24.}

19. Arată-ne ce trebuie să-l spunem. Căci sîntem prea neștiutori ca să-l putem vorbi.

20. Cine-l va da de veste că li voi vorbi?

Dar care este omul care-și dorește pierderea?

21. Acum, firește, nu putem vedea lumina soarelui care strălucește în dosul norilor,

dar va trece un vînt și-l va curăți;
22. dela miază-noapte ne vine aurora,

și ce înfricoșată este măreția care inconjoară pe Dumnezeu!

23. Pe Cel Atotputernic nu-L putem ajunge*,

căci este mare în** tărie,
dar dreptul și dreptatea deplină El nu le frînge.

24. De aceea oamenii trebuie să se teamă* de El;

El nu-și îndreaptă privirile spre cei ce se cred** înțelepți."

*Mat. 10. 28. **Mat. 11. 25. 1 Cor. 1. 28.

Răspunsul Domnului.

38. 1. Domnul a răspuns lui Iov din mijlocul* furtunii, și a zis:

*Exod. 19. 16, 18. 1 Reg. 19. 11. Ezech. 1. 4. Nah. 1. 3.

2. „Cine* este celce îmi întunecă planurile,

prin cuvîntări** fără pricepere?

*Cap. 34. 3, 5; 42. 8. **1 Tim. 1. 7.

3. Încinge-ți mijlocul* ca un viteaz, ca Eu să te întreb, și tu să Mă înveți.

*Cap. 40. 7.

4. Unde* erai tu cînd am întemeiat pămîntul?

Spune, dacă ai pricepere.

*Ps. 104. 5. Prov. 8. 29; 30. 4.

5. Cine i-a hotărît măsurile, știi?

Sau cine a întins frînghia de măsurat peste el?

6. Pe ce sînt sprijinite temeliele lui?

Sau cine i-a pus piatra din capul unghiului,

7. atunci cînd stelele dimineții izbucneau în cîntări de bucurie,

și cînd toți* fiii lui Dumnezeu scoteau strigăte de veselie?

*Cap. 1. 6.

8. Cine* a închis marea cu porți, cînd s'a aruncat din pîntecele mamei ei?

*Fac. 1. 9. Ps. 33. 7; 104. 9. Prov. 8. 29. Ier. 5. 22.

9. Cînd i-am făcut haina din nori,

și scutece din întunec;

10. cînd i-am pus hotar*,

și cînd i-am pus zăvoare și porți;

*Cap. 26. 10.

11. cînd am zis: „Pînă aici să vii, să nu treci mai departe;

aici să ți se oprească* mîndria valurilor tale?"

*Ps. 89. 9; 93. 4.

12. De cînd ești, ai poruncit* tu dimineții?

Ai arătat zorilor locul lor,

13. ca să apuce capetele pămîntului,

și să scuture pe cei răi* de pe el?

*Ps. 104. 26.

14. Ca pămîntul să se schimbe ca lutul pe care se pune o pecete,

și toate lucrurile să se arate îmbricate ca în haina lor adevărată?

15. Pentruca cei răi să fie lipsiți de lumina* lor,

și brațul** care se ridică să fie zdrobit?

*Cap. 18. 5. **Ps. 10. 13.

16. Ai pătruns tu pînă la izvoarele* mării?

Sau te-ai plimbat tu prin fundurile adîncului?

*Ps. 77. 19.

17. Ți s'au deschis porțile* morții?

Sau ai văzut tu porțile umbrei morții?

*Ps. 9. 12.

18. Ai cuprins tu cu privirea întin-

derea pămîntului?

Vorbește, dacă știi toate aceste lucruri.

19. Unde este drumul care duce la locașul luminii?

Și întunecul unde își are locuința?

20. Poți să le urmărești pînă la hotarul lor,

și să cunoști cărările locuinței lor?

21. Știi, căci atunci erai născut,

și numărul zilelor tale este mare!

22. Ai ajuns tu pînă la cămările* zăpezii?

Ai văzut tu cămările grindinei,

*Ps. 107. 7.

23. pe cari* le păstrez pentru vremurile de strîmtoare,

pentru zilele de război și de bă-

tălie? *Exod. 9. 18. Ios. 10. 11. Ier. 30. 30. Ezech. 13. 11.

24. Pe ce cale se împarte lumina?

Și pe ce cale se împrășteie vîntul de răsărit pe pămînt?

25. Cine a deschis* un loc de scurgere ploii,

și a însemnat drumul fulgerului și al tunetului,

*Cap. 28. 3.

26. pentru ca să cadă ploaia pe un pămînt fără locuitori,

pe un pustiu unde nu sînt oameni;

27. pentru ca să adape* locurile pu-

stii și uscate,

și ca să facă să incolțească și să răsărară iarba?

*Ps. 107. 35.

28. Are ploaia* tată?

Cine dă naștere picăturilor de rouă?

*Ps. 147. 8. Ier. 14. 22.

29. Din al cui sin iese ghiata,
și cine naște promoroacă * cerului,
și cine naște promoroacă * cerului,
30. ca apele să se îngroașe ca o pia-

tră,
și fața adîncului să * se întărească?

31. Poți să înzi tu legăturile Găinu-
șei *
sau să deslegi frîghiile Orionului?

32. Tu faci să iasă la vremea lor
semnele zodiacului,
și tu cîrmuești Ursul mare cu puii

lui?

33. Cunoști tu legile * cerului?
Sau tu îi orînduiești stăpînirea pe

pămînt?

34. Îți înalți tu glasul pînă la nori,
ca să chemi să te acopere riuri de

ape?

35. Poți tu să arunci fulgerile, ca să
plece?

Îți zic ele: „Iată-ne?”

36. Cine * a pus înțelepciunea în ne-
gura norilor,
sau cine a dat pricepere întocmirii

văzduhului?

37. Cine poate să numere norii cu
înțelepciune,

și să verse burdufurile cerurilor,
38. pentruca să înceapă pulberea să

facă noroi,
și bulgării de pămînt să se lipească

împreună?

39. Tu * izgonești prada pentru leoaică,
și tu potolești foamea puilor de lei,

40. cînd stau ghemuiți în vizuina lor,
cînd stau la pîndă în culcușul lor?

41. Cine pregătește corbului * hrana,
cînd puii lui strigă spre Dumnezeu,
cînd umblă rătăciți și flămînzii?

42. Cînd scoală și pornește,
rîde de cal și de călărețul lui.

43. Tu dai putere calului,
și-i îmbraci gîtul cu o coamă ce fil-
făie?

44. Tu-l faci să sară ca lăcusta?
Nechezatul lui puternic răspîndește

groaza.

45. Scurmă pămîntul, și, mîndru de
puterea lui,
se aruncă * asupra celor înarmați;

46. își bate joc de frică, nu se teme,
și nu se dă înapoi dinaintea săbiei.

47. Zîgănește tolba cu săgeți pe el,
sulița și lancea strălucesc,

48. fierbe de aprindere, mîncă pă-
mîntul,

49. izbăvind-l de orice legătură?

6. I-am dat * ca locuință pustiu,
și pămîntul sărac ca locaș.

7. El ride de zarva cetăților,
și n'auze strigătele stăpinului, care-l

mină.

8. Străbate munții ca să-și găsească
hrana,
și umblă după tot ce este verde.

9. Vrea bivolul sălbatic * să fie în
slujba ta?

Și stă el noaptea la ieslea ta?

10. Il poți lega tu cu o funie, ca să
tragă o brazdă?

Merge el după tine, ca să grăpeze
bulgării din văi?

11. Te încrezi tu în el, pentrucă pu-
terea lui este mare?

12. Și-i lași tu grija lucrărilor tale?

13. Te lași tu pe el, pentru căratul
rodurilor tale,

ca să le stringă în aria ta?

14. Aripa struțului bate cu veselie,
de-ai zice că este aripa și penisul
berzei.

15. Dar struțoaica își încredințează
pămîntului ouăle,
și le lasă să se încălzească în nisip.

16. Ea uită că piciorul le poate
strivi,
că o fiară de cîmp le poate călca în

picioare.

17. Este aspră * cu puii săi de parcă
nici n'ar fi ai ei.

Că s'a trudit de geaba, nu-i pasă
nici de cum!

18. Căci Dumnezeu nu i-a dat în-
țelepciune *,
și nu i-a făcut parte de pricepere.

19. Cînd se scoală și pornește,
rîde de cal și de călărețul lui.

20. Tu dai putere calului,
și-i îmbraci gîtul cu o coamă ce fil-
făie?

21. Tu-l faci să sară ca lăcusta?
Nechezatul lui puternic răspîndește

groaza.

22. Scurmă pămîntul, și, mîndru de
puterea lui,
se aruncă * asupra celor înarmați;

23. își bate joc de frică, nu se teme,
și nu se dă înapoi dinaintea săbiei.

24. Zîgănește tolba cu săgeți pe el,
sulița și lancea strălucesc,

25. fierbe de aprindere, mîncă pă-
mîntul,

26. izbăvind-l de orice legătură?

n'are astimpăr cînd răsună trimbița.

25. La sunetul trimbiței parcă zice: „Înainte!”

De departe miroase bătaia, glasul ca de tunet ai căpeteniilor și strigătele de luptă.

26. Oare prin priceperea ta își ia uliul sborul,

și își întinde aripile spre miazăzi?

27. Oare din porunca ta se înalță vulturul,
și își așează cuibul * pe înălțimi?

*Ier. 49.16. Obad. 4.

28. El locuiește în stînci, acolo își are locuința, pe virful zimțat al stîncilor și pe virful munților.

29. De acolo descopere el prada, și își cufundă privirile în depărtare după ea.

30. Puii lui îi beau sîngele; și acolo unde sint hoițuri *, acolo-i și vulturul.“

*Mat. 24.38. Luc. 17.37.

40 1. Domnul, a vorbit lui Iov, și a zis:

2. „Ești încredințat acum tu, care vorbești * împotriva Celui Atotputernic?

Tu care mustrî pe Dumnezeu, mai ai vreun răspuns de dat?”

*Cap. 38.13.

3. Iov a răspuns Domnului, și a zis:

4. „Iată, eu sint prea * mic; ce să-Ți răspund?

Îmi pun mina la gură.

*Ezra 9.6. Cap. 42.6. Ps. 51. 4.

5. Am vorbit odată, și nu voi mai răspunde;

de două ori, și nu voi mai adăuga nimic.“

6. Domnul * a răspuns lui Iov din mijlocul furtunii, și a zis:

*Cap. 38.1.

7. „Încinge-ți mijlocul * ca un viteaz; ca Eu ** să te întreb, și tu să Mă înveți.

*Cap. 38.3. **Cap. 42.4.

8. Vrei * să nimicești pînă și dreptatea Mea?

Și să Mă osîndești, ca să-Ți scoți dreptatea?

*Ps. 51.4. Rom. 3.4.

9. Ai tu un braț ca al lui Dumnezeu, și un glas de tunet * ca al Lui?

*Cap. 37.4. Ps. 29.3,4.

10. Impodobește-te cu * măreție și mărime,

îmbracă-te cu strălucire și cu slavă!

*Ps. 93.1; 104.1.

11. Varsă-ți valurile miniei tale, și doboară cu o privire pe cei tru-
fași!

12. Smerește cu o privire pe cei trufași,

zdrobește pe loc pe cei răi,

*Isa. 2.12. Dan. 4.7.

13. ascunde-i pe toți împreună în lă-
rină,

învelește-le fața în întunec!

14. Și atunci voi aduce și Eu lauda
puterii dreptei tale.

15. Uită-te la ipopotamul, căruia i-am
dat viață ca și ție!

El mănîncă iarbă ca boul.

16. Uită-te ce tărie are în coapse,

și ce putere are în mușchii pîntece-
lui său!

17. Iși îndoiaie coada tare ca un co-
dru,

și vinele coapselor lui sint între-
țasute.

18. Oasele lui sint ca niște țevi de
aramă,

mădularele lui sint ca niște drugi de
fer.

19. El este cea mai mare dintre lucră-
rile lui Dumnezeu.

Cel ce l-a făcut l-a înzestrat cu o su-
liță¹.

20. El își găsește hrana * în munti,
unde se joacă toate fiarele cîmpului.

*Ps. 104.14.

21. Se culcă supt lotus,

în mijlocul treștiilor și mlaștinilor.

22. Desișul lotusului îl acopere cu
umbra lui,

sălciile pîriului îl inconjoară.

23. Dacă se întîmplă ca riul să iasă
din matcă, el nu fuge:

chiar de s'ar năpusti Iordanul în
gîtlejul lui, el ar rămînea liniștit.

24. Crezi că-l poți prinde lovindu-l în
față?

Sau crezi că-i vei putea străpunge
nasul cu ajutorul lațurilor?

41 1. Poți tu să prinzi Leviatanul * cu
undîța?

Sau să-i legi limba cu o funie?

*Ps. 104.26. Ier. 2.1.

2. Ii vei putea petrece papura prin
nări?

Sau să-i străpungi cu un cîrlig fal-
ca?

3. Îți va face el multe rugăminți?

Îți va vorbi el cu un glas dulce?

4. Va face el un legămint cu tine.

ca să-Ți fie rob pe vecie?

5. Te vei juca tu cu el ca și cu o pa-
săre?

1. Adică dinți mari ca să se apere.

II vei lega tu, ca să-ți înveșelești fetele?

6. Fac pescarii negoț cu el?

Il împart ei între negustori?

7. Ii vei acoperi pielea cu țepușe, și capul cu cângi?

8. Ridică-ți numai mîna împotriva lui,

și nu-ți va mai veni gust să-l lovești.

9. Iată că ești înșelat în așteptarea ta de a-l prinde:

numai să-l vezi, și cazi la pămînt!

10. Nimeni nu este atît de îndrăzneț ca să-l întărite.

Cine Mi s'ar împotrivi în față?

11. Cui sint dator*, ca să-i plătesc?

Supt cer totul** este al Meu.

* Isa. 37, 29. ** Rom. 11, 35.

12. Vreau să mai vorbesc iarăși de mă-

dularele lui, și de țaria lui,

și de frumusețea întocmirii lui.

13. Cine-i va putea ridica veșmintul?

Cine va putea pătrunde între făl-

cile lui?

14. Cine va putea deschide porțile

gurii lui?

Șirurile dinților lui

cît sint de înspăimîntătoare!

15. Scuturile¹ lui mărește și puternice,

sint unite împreună ca printr'o pe-

cete;

16. se țin unul de altul,

și nici aerul n'ar putea trece prin-

tre ele.

17. Sint ca niște frați cari se îmbră-

țișează,

se apucă, și rămîn nedespărțiți.

18. Strănuturile lui fac să străluceas-

că lumina;

ochii lui sint ca geana zorilor.

19. Din gura lui țișnesc flacări,

scapără schintei de foc din ea.

20. Din nările lui iese fum,

ca dintr'un vas care fierbe, ca din-

tro căldare fierbinte.

21. Suflarea lui aprinde cărbunii,

și gura lui aruncă flacări.

22. Țaria lui stă în grumaz,

și înaintea lui sare groaza.

23. Părțile lui cele cărnoase se țin

împreună,

ca turnate pe el, neclintite.

24. Inima lui este tare ca piatra,

tare ca piatra de moară care stă de-

desupt.

25. Cînd se scoală el, tremură vitejii,

și spaima îi pune pe fugă.

26. Degeaba este lovit cu sabia;

¹ Solzi. ² Sau: crocodilul.

căci sulița, săgeata și pavăza nu fo-

lolesc la nimic.

27. Pentru el ferul este ca paiul,

arama, ca lemnul putred.

28. Săgeata nu-l pune pe fugă,

pietrele din praștie sint ca pleava

pentru el.

29. Nu vede în ghioagă decît un fir

de pai,

și ride la suieratul săgeților.

30. Supt pîntecele lui sint țepi ascu-

țiți:

ai zice că este o grapă întinsă peste

noroi.

31. Face să clocotească fundul mă-

rîi ca un cazan,

și-l clatină ca pe un vas plin cu

mir.

32. În urmă el lasă o cărare luminoasă;

și adîncul pare ca pletele unui bă-

trîn.

33. Pe pămînt nimic nu-i este stăpîn;

este făcut, ca să nu se teamă de ni-

mic.

34. Privește cu dispreț tot ce este în-

ălțat,

este împăratul* celor mai mîndre

dobitoace."

* Exod. 19, 6. Deut. 10, 14. Ps. 24, 1; 50, 12. 1 Cor. 10, 26, 28.

Smerirea și căința lui Iov.

42 1. Iov a răspuns Domnului, și

a zis:

2. „Știu că Tu poți* totul,

și că nimic nu poate sta împotriva

gîndurilor Tale". —

* Fac. 18, 14. Mat. 19, 26. Marc. 10, 27; 14, 36. Luc. 18, 27.

3. „Cine* este acela care are nebu-

nia să-Mi întunece planurile?" —

„Da, am vorbit, fără să le înțeleg,

de minuni, cari sint mai pe sus de

mine** și pe cari nu le pricep.“ —

* Cap. 38, 2. ** Ps. 40, 6; 131, 1; 139, 6.

4. „Ascultă-Mă, și voi vorbi;

te* voi întreba, și Mă vei învăța.“ —

* Cap. 38, 3; 40, 7.

5. „Urechea mea auzise vorbindu-se

de Tine;

dar acum ochiul meu Te-a văzut.

6. De aceea mi-e scîrbă de mine*

și mă pocăiesc în țărînă și cenușă.“

* Ezră 9, 6. Cap. 40, 4.

7. După ce a vorbit Domnul aceste cu-

vinte lui Iov, a zis lui Elifaz din Te-

man: „Minia Mea S'a aprins împotri-

va ta și împotriva celor doi prieteni

ai tăi, pentru că n'ați vorbit așa de

drept de Mine, cum a vorbit robul

Meu Iov.

8. Luați acum șapte* viței și șapte

berbeci, duceți-vă** la robul Meu Iov, și aduceți o ardere de tot pentru voi. Robul Meu Iov să se roage Ț pentru voi, și numai în vederea lui nu vă voi face după nebulnia voastră; căci n'ați vorbit așa de drept despre Mine, cum a vorbit robul Meu Iov."

o Num. 23.1. o Mat. 5.24. Ț Fac. 20.17. Iac. 5.15, 18. I Ier. 6.16.

9. Elifaz din Teman, Bildad din Șuah, și Țofar din Naama s'au dus și au făcut cum le spusese Domnul. Și Domnul a ascultat rugăciunea lui Iov.

10. Domnul * a adus pe Iov iarăș în starea lui dela început, după ce s'a rugat Iov pentru prietenii săi. Și Domnul i-a dat înapoi îndoit** decît tot ce avusese.

o Ps. 14.7; 126.1. o Isa. 40.2.

11. Frații *, surorii, și vechii prieteni ai lui Iov au venit toți să-l vadă, și au mîncat cu el în casă. L-au plîns și l-au mîngîiat pentru toate nenorocirile, pe cari le trimisese Domnul peste el, și fiecare i-a dat un chesita și un inel de aur.

o Cap. 19.13.

12. În cei din urmă ani * ai săi, Iov a primit dela Domnul mai multe binecuvîntări decît primise în cei dintîi. A avut patruşprezece mii ** de oi, şase mii de cămile, o mie de părechi de boi, și o mie de măgărite.

o Cap. 8.7. Iac. 5.11. o Cap. 1.3.

13. A avut şapte * fii și trei fete;

o Cap. 1.2.

14. celei dintîi i-a pus numele Lemima, celei de a doua Cheția, și celei de a treia Cheren-Hapuc.

15. În toată țara nu erau femei așa de frumoase ca fetele lui Iov. Tatăl lor le-a dat o parte de moștenire printre frații lor.

16. Iov a mai trăit * după aceea o sută patruzeci de ani, și a văzut pe fiii săi și pe fiii fiilor săi pînă la al patrulea neam.

o Cap. 5.26. Prov. 3.16.

17. Și Iov a murit bătrîn și sătul * de zile.

o Fac. 35.2.

PSALMII

CARTEA ÎNTÎIA

PSALMUL 1.

1. Ferice de omul * care nu se duce la sfatul celor răi, nu se oprește pe calea celor păcătoși, și nu se așează pe scaunul** celor batjocoritori!

o Prov. 4.14, 15. o Ps. 26.4. Ier. 15.17.

2. Ci își găsește plăcerea * în Legea Domnului,

și zi și noapte cugetă la Legea** Lui!

o Ps. 119.35, 47, 92. o Ios. 1.8. Ps. 119.1, 97.

3. El este ca un pom sădit * lingă un izvor de apă,

care își dă rodul la vremea lui, și ale cărui frunze nu se vestejesc: tot ce începe, duce la bun sfîrșit**.

o Ier. 17.8. Eze. 47.12. o Fac. 39.3, 23. Ps. 128.2. Isa. 3.10.

4. Nu tot așa este cu cei răi: ci ei sînt ca pleava *, pe care o spulberă vîntul.

o Iov. 21.18. Ps. 36.5. Isa. 47.13; 29.5. Osea 13.3.

5. Deaceia cei răi nu pot ținea capul sus în ziua judecării, nici păcătoșii în adunarea celor neprihăniți.

6. Căci Domnul * cunoaște calea celor neprihăniți, dar calea păcătoșilor duce la pieire.

o Ps. 37.16. Nah. 1.7. Ios. 10.14. 2 Tim. 2.19.

PSALMUL 2.

2. Pentruce se întărită * neamurile, și pentruce cugetă popoarele ju-cruri deșerte?

o Ps. 46.6. Ept. 4.26, 28.

2. Împărații pămîntului se răscoală, și domnitorii se sfătuiesc împreună împotriva Domnului și împotriva Un-sului Său *, zicînd:

o Ps. 45.7. Ios. 1.4.

3. „Să le rupem * legăturile și să scăpăm de lanțurile lor!“ —

o Ier. 5.5. I. Luc. 13.11.

4. Celce * șade în ceruri ride**, Domnul Își bate joc de ei.

o Ps. 11.4. o Ps. 37.13; 69.8. Prov. 1.26.

5. Apoi, în minia Lui, le vorbește, și-i îngrozește cu urgia Sa, zicînd:

6. „Tofuș, Eu am uns pe Împăratul Meu pe Sion, muntele * Meu cel sfînt.“

o 2 Sam. 5.7.

7. „Eu voi vesti hotărîrea Lui,“ — zice Unsul —

„Domnul Mi-a zis: „Tu * ești Fiul Meu!“

Astăzi Te-am născut.

o Ept. 1.33. Ebr. 1.5; 5.5.

8. Cere-Mi *, și-Ți voi da neamurile de moștenire, și marginile pămîntului în stăpînire!

o Ps. 22.27; 72.8; ept. 27. Dan. 7.13, 14. Ios. 17.4, 5; 18.15.

9. Tu* le vei zdrobi cu un toiag de fer,
și le vei sfărâma ca pe vasul unui
olar.*
*Ps. 89. 28. Apoc. 2. 27; 12. 5.

10. Acum dar, împărați, purtați-vă cu
înțelepciune!
Luați învățătură, judecătorii pămîn-
tului!

11. Slujiți* Domnului cu frică,
și bucurați-vă, tremurînd**.
*Evr. 12. 28. *Filip. 2. 12.

12. Dați cinste* Fiului, ca să nu Se
minie,
și să nu pieriți pe calea voastră,
căci minia** Lui este gata să se
aprinză!

Ferice Ț de toți cîți se încred în El!
*Fsc. 41. 40. 1 Sam. 10. 1. Ioan 6. 23. *Apoc. 6. 10, 17.
*Ps. 34. 8; 84. 12. Prov. 16. 20. Isa. 30. 18. Ier. 17. 7. Rom. 9.
ss. 10. 11. 1 Pet. 2. 6.

PSALMUL 3.

*Un psalm al lui David, făcut cu pri-
lejul fugii lui dinaintea fiului său Ab-
salom.*

3. Doamne, ce* mulți sînt vrăjmașii
mei!
Ce mulțime se scoală împotriva mea!

*2 Sam. 15. 16; 17; 18.

2. Cît de mulți zic despre mine:
„Nu mai este scăpare pentru* el la
Dumnezeu!“ — *2 Sam. 16. 8. Ps. 71. 11. (Oprîre).

3. Dar, Tu, Doamne, Tu ești scutul*
meu,

Tu ești slava mea, și Tu îmi înalți**
capul! *Fsc. 15. 1. Ps. 28. 8; 119. 114. *Ps. 27. 6.

4. Eu strig cu glasul meu către Dom-
nul,

și El îmi răspunde* din muntele**
Lui cel sfînt. *Ps. 34. 4. *Ps. 2. 6; 43. 3; 99. 9.
(Oprîre.)

5. Mă culc*, adorm,
și mă deștept iarăși, căci Domnul este
sprijinul meu.
*Lev. 26. 6. Ps. 4. 6. Prov. 3. 21.

6. Nu mă tem* de zecile de mii de
popoare,

cari mă împresoară de toate părțile.
*Ps. 27. 3.

7. Scoală-Te, Doamne! Scapă-mă,
Dumnezeule!

Căci Tu bați* peste obraz pe toți
vrăjmașii mei,

și zdrobești dinții celor răi.
*Iov. 16. 10; 29. 17. Ps. 58. 6. Flin. 3. 30.

8. La Domnul* este scăparea:
binecuvîntarea Ta să fie peste popo-
rul Tău.

*Prov. 21. 31. Isa. 43. 11. Ier. 3. 23.
*Isa. 13. 4. Iona 2. 9. Apoc. 7. 10; 19. 1.
(Oprîre.)

PSALMUL 4.

*Către mai marele cîntăreșilor. De cîn-
tat pe instrumente cu coarde. Un
psalm al lui David.*

4. 1. Răspunde-mi, cînd strig, Dumne-
zeul neprihănirii mele:

scoate-mă la loc larg, cînd sînt la
strîmtoare!

Ai milă, de mine, ascultă-mi rugă-
ciunea!

2. Fiii oamenilor, pînă cînd va fi
batjocorită slava mea?

Pînă cînd veți iubi deșertăciunea,
și veți umbla după minciuni? (Oprîre.)

3. Să știți că Domnul* Și-a ales un
om pe care-l iubește:

Domnul aude cînd strig către El.
*2 Tim. 2. 19. 2 Pet. 2. 9.

4. Cutremurați-vă*, și nu păcătuïți!
Spuneți** lucrul acesta în inimile
voastre cînd stați în pat: apoi tăceți.

*Efec. 4. 26. *Ps. 77. 6. 2 Cor. 13. 5. (Oprîre.)

5. Aduceți jertfe* neprihănite,
și încredeți-vă** în Domnul.

*Ps. 50. 14; 51. 19. 2 Sam. 15. 12. *Ps. 37. 3; 62. 8.

6. Mulți zic: „Cine ne va arăta feri-
cirea?“

Eu însă zic: „Fă să răsară* peste
noi lumina Fetei Tale, Doamne!“

*Num. 6. 26. Ps. 30. 3, 7, 19; 119. 136.

7. Tu-mi dai mai multă bucurie* în
inima mea, decît au ei

cînd li se înmulțește rodul grîului și
al vinului.
*Isa. 9. 3.

8. Eu mă culc și adorm în pace*,
căci** numai Tu, Doamne, îmi dai
liniște deplină în locuința mea. *Iov. 11.
18, 19. Ps. 3. 6. *Lev. 26. 18, 19; 26. 6. Deut. 12. 10.

PSALMUL 5.

*Către mai marele cîntăreșilor. De cîn-
tat cu flăutele. Un psalm al lui David.*

5. 1. Pleacă-Ți urechea la cuvintele
mele, Doamne!

Ascultă suspinurile mele!

2. Ia aminate la strigătele* mele, Im-
păratul meu și Dumnezeu meu,

căci către Tine mă rog**!
*Ps. 3. 4. *Ps. 65. 2.

3. Doamne, auzi-mi glasul*, dimi-
neața!

Dimineața eu îmi îndrept rugăciunea
spre Tine, și aștept. *Ps. 30. 5; 88. 13; 130. 6.

4. Căci Tu nu ești un Dumnezeu că-
ruia să-l placă răul;

cel rău nu poate locui lângă Tine.

5. Nebunii* nu pot să stea în preaj-
ma ochilor Tăi;

Tu urăști pe cei ce fac fărădelegea,
*Hab. 1. 13.

6. și pierzi * pe cei mincinoși;
Domnul urăște pe oamenii * cari
varsă sînge și în sală. * Apoc. 21.8. * Ps. 86.23.
7. Dar eu, prin îndurarea Ta cea mare,
pot să intru în casa Ta,
și să mă închin cu frică în Templul
Tău cel sfînt. * 1 Reg. 8.29, 30, 35, Ps. 29.2;
132.7; 138.2.

8. Doamnă, călăuzește-mă * pe calea
plăcută Ție, din pricina vrăjmașilor
mei!

Netezește * calea Ta supt pașii mei.
* Ps. 25.5. * Ps. 25.4; 27.11.

9. Căci nu este nimic adevărat în
gura lor;
inima le este plină de răutate,
gîtlejul * le este un mormînt des-
chis,
și pe limbă au vorbe lingusitoare *.

* Luc. 11.44. Rom. 3.13. * Ps. 62.4.

10. Lovește-i ca pe niște vinovați,
Dumnezeule!
Fă-i să cadă * prin înseși sfaturile
lor.

Prăbușește-i în mijlocul păcatelor
lor fără număr!

Căci se răvrătesc împotriva Ta.

* 2 Sam. 15.31; 17.14, 23.

11. Atunci toți cei ce se încred în
Ține, se vor bucura *,
se vor veseli totdeauna, căci Tu îi
vei ocroti.

Tu vei fi bucuria
celor ce iubesc Numele Tău. * Isa. 65.13.

12. Căci Tu binecuvîntezi * pe cel ne-
prihănit, Doamne,
și-l înconjură cu bunăvoință Ta, cum
l-ai înconjură cu un scut. * Ps. 115.13.

PSALMUL 6.

*Către mai marele cîntăreților. De cin-
tat pe instrumente cu coarde. Pe arfa cu
opt coarde. Un psalm al lui David.*

6. 1. Doamne *, nu mă pedepsi cu mi-
nia Ta,
și nu mă muștra cu urgia Ta.

* Ps. 38.1. 1 Ter. 10.24; 46.28.

2. Ai milă * de mine, Doamne, căci
mă ofilesc!

Vindecă-mă **, Doamne, căci îmi tre-
mură oasele.

* Ps. 41.4. * Ose 6.1.

3. Sufletul mi-i îngrozit de tot;

și Tu, Doamne, pînă cînd * vei zăbo-
vi să Te înduri de mine?

* Ps. 90.13.

4. Întoarce-Te, Doamne, izbăvește-
mi sufletul!

Mintuiește-mă, pentru îndurarea Ta!
5. Căci cel ce moare * nu-și mai adu-
ce aminte de Ține;

și cine Te va lăuda în locuința mor-
ților? * Ps. 30.9; 68.11; 115.17; 118.17. Isa. 38.11.

6. Nu mai pot gemînd!

În fiecare noapte îmi stropesc aște-
nutul,

și-mi scald patul în lacrimi.

7. Mi s'a supt fața * de întristare,
și a îmbătrînit din pricina tuturor
celor ce mă prigonesc.

* 1 Iov. 17.7. Ps. 31.9; 38.10; 88.9. Ps. 31.11.

8. Depărtați-vă * dela mine, toți cei
ce faceți răul!

Căci Domnul a auzit * glasul plî-
ngerii mele!

* Ps. 119.115. Mat. 7.23; 25.41. Luc. 13.27. * Ps. 34.

9. Domnul îmi ascultă cererile,
și Domnul îmi primește rugăciunea!

10. Toți vrăjmașii mei vor fi acope-
riți de rușine, și cuprinși de spaimă;
într-o clipă vor da înapoi, acoperiți
de rușine.

PSALMUL 7.

*O cîntare de jale a lui David. Cin-
tată Domnului din pricina cuvintelor
Beniamitului Cuș.*

7. 1. Doamne, Dumnezeule, în Ține
îmi caut scăparea!

Scapă-mă * de toți prigonitorii mei
și izbăvește-mă,

* Ps. 31.13.

2. ca * să nu mă sfișie ca un leu,
care înghite * fără să sară cineva în
ajutor.

* Isa. 38.13. * Ps. 50.22.

3. Doamne, Dumnezeule, dacă * am
făcut un astfel de rău,

dacă este fărădelege * pe minile
mele,

* 2 Sam. 16.7, 8. * 1 Sam. 24.11.

4. dacă am răsplătit cu rău pe cel ce
trăia în pace cu mine,

și n'am izbăvit * pe cel ce mă asu-
prea fără temei,

* 1 Sam. 24.7; 26.9.

5. atunci: să mă urmărească vrăjma-
șul și să m'ajungă,

să-mi calce viața la pămînt,
și slava mea în pulbere să-mi-o
arunce!

(Optre.)

6. Scoală-Te, Doamne, cu minia Ta!

Scoală-Te * împotriva urgiei protiv-
nicilor mei,

trezește-Te ** ca să-mi ajuti, și rin-
duiește o judecată!

* Ps. 94.2. * Ps. 44.23.

7. Să Te înconjure adunarea popoa-
relor,

și sezi mai sus decît ea, la înălțime!

8. Domnul judecă popoarele:
fă-mi dreptate Doamne, după * ne-
prihănirea și nevinovăția mea!

* Ps. 18.20; 36.24.

9. Ah! pune odată capăt răutății ce-
lor răi, și întărește pe cel neprihănit,

12. Căci El răzbună * singele văr-
sat,
și își aduce aminte de cei nenoro-
ciți, nu uită strigătele lor. ^{o Fac. 9. 5}
13. Ai milă de mine, Doamne!
Vezi ticăloșia în care mă aduc vrăj-
mașii mei,
și ridică-mă din porțile morții,
14. ca să vestesc toate laudele Tale,
în porțile fiicei Sionului,
și să mă bucur * de mîntuirea Ta. ^{o Ps. 13. 5; 20. 5; 36. 9.}

15. Neamurile * cad în groapa pe
care au făcut-o,
și li se prinde piciorul în lațul pe
care l-au ascuns. ^{o Ps. 7. 15; 16; 36. 9; 57. 6; 94. 23. Prov. 5. 22; 22. 8; 26. 27.}

16. Domnul Se arată *, face drep-
tate,
și prinde pe cel rău în lucrul mîni-
lor lui. <sup>(Joc de instrumente etc. Oprit.)
o Exod. 7. 5; 14. 4, 10, 31. o Ps. 19. 14; 92. 3.</sup>

17. Cei răi se întorc la locuința mor-
ților:
toate neamurile * cari uită pe Dum-
nezeu. ^{o Iov. 8. 13. Ps. 50. 22.}

18. Căci cel nenorocit nu este uitat
pe vecie *,
nădejdea * celor sărmani nu pier-
pe vecie. ^{o Vers. 12. Ps. 12. 5. o Prov. 23. 18; 24. 14.}

19. Scoală-Te, Doamne, ca să nu bi-
ruie omul;
neamurile să fie judecate înaintea
Ta!

20. Aruncă groaza în ei, Doamne,
ca să știe popoarele că nu sînt decît
oameni! ^(Oprit.)

PSALMUL 10.

10 1. Pentruce stai așa de departe,
Doamne?

Pentruce Te ascunzi la vreme de
necaz?

2. Cel rău, în mîndria lui, urmă-
rește pe cei nenorociți,
și ei cad * jertfă curselor urzite
de el. ^{o Ps. 7. 16; 9. 15, 16. Prov. 5. 22.}

3. Căci cel rău se fălește * cu pofta
lui,
iar răpitorul * batjocorește și nesocotește pe Domnul. ^{o Ps. 94. 4. o Prov. 28. 4. Rom. 1. 32.}

4. Cel rău zice cu trufie: „Nu * pe-
despește Domnul!

Nu este Dumnezeu! „Iată toate gin-
durile * lui. ^{o Ps. 14. 2. o Ps. 14. 1; 63. 1.}

5. Treburile îi merg bine în orice
vreme;

judecățile * Tale sînt prea înalte
pentru el, ca să le poată vedea,

și suflă cu dispreț * împotriva lu-
turor protivnicilor lui. ^{o Prov. 24. 7. Ier. 26. 11. o Ps. 12. 5.}

6. El zice * în inima lui: „Nu mă cla-
tin,
în veci * sînt scutit de nenorocire! ^{o Ps. 30. 6. Ecl. 8. 11. Isa. 66. 12. o A. ps. 18. 7.}

7. Gura * îi este plină de blesteme,
de înșelătorii și de viclășuguri;
și supt limbă * are răutate și fără-
delege. ^{o Rom. 3. 14. o Iov. 20. 12. o Ps. 12. 2.}

8. Stă la pîndă lingă sate,
și ucide pe cel nevinovat în locuri
dosnice:

ochii lui pîndesc * pe cel nenorocit. ^{o Hab. 3. 14. o Ps. 17. 11.}

9. Stă * la pîndă în ascunzătoarea
lui, ca leul în vizuină:
stă la pîndă să prindă pe cel neno-
rocit.

Il prinde, și-l trage în lațul lui:
^{o Ps. 17. 12. Mic. 7. 2.}

10. se îndoaie, se pleacă,
și-i cad săracii în ghiaie!

11. El zice în inima lui: „Dumnezeu
uită!

Își ascunde * Fața și în veac nu va
vedea! ^{o Iov. 22. 13. Ps. 73. 11; 91. 7. Ezech. 8. 12; 9. 9.}

12. Scoală-Te, Doamne, Dumnezeule,
ridică * mîna!

Nu uita pe cei nenorociți! ^{o Mic. 5. 2.}
13. Pentruce să hulească cel rău pe
Dumnezeu?

Pentruce să zică în inima lui că
Tu nu pedesești?

14. Dar Tu vezi; căci Tu privești
necazul și suferința, ca să iei în mînă
pricina lor.

În nădejdea Ta se lasă * cel nenoro-
cit,

și Tu vii în ajutor orfanului *.

15. Zdrobește * brațul celui rău,
pedesește-i fărădelegile, ca să pia-
ră din ochii Tăi! ^{o Ps. 37. 17.}

16. Domnul * este Împărat în veci de
veci;

neamurile sînt nimicite din țara Lui.
^{o Ps. 29. 10; 145. 13; 146. 10. Ier. 10. 10. 1 Tim. 6. 18. Do. 4. 34; 6. 26. 1 Tim. 1. 17.}

17. Tu auzi rugăciunile celor ce su-
fără, Doamne!

Le întărești * inima, Îți pleci ure-
chea spre ei, ^{o 1 Cron. 28. 8.}

18. ca să faci * dreptate orfanului și
celui asuprit,
și ca să nu mai însuflească groaza
omul cel luat din pămînt. ^{o Ps. 82. 3. Isa. 11. 4.}

PSALMUL 11.

*Către mai marele cîntăreților.
Făcut de David.*

11. La Domnul* găsesc scăpare!
Cum** puteți să-mi spuneți:
„Fugi în munții voștri, ca o pasăre?”
2. Căci iată că cei răi* își încordează arcul,
își potrivesc săgeata** pe coardă,
ca să tragă pe ascuns asupra celor cu inima curată.
3. Și cînd se surpă* temelțiile,
ce ar putea să mai facă cel neprihănit?
4. Domnul* este în Templul Lui cel sfînt, Domnul își are scaunul** de domnie în ceruri.
Ochii ț Lui privesc, și pleoapele Lui cercetează pe fiii oamenilor.
5. Domnul cearcă* pe cel neprihănit, dar urăște pe cel rău și pe cel ce iubește silnicia.
6. Peste cei răi plouă* carbuni, foc și pucioasă:
un vînt dogoritor**, iată paharul, de care au ei parte.
7. Căci Domnul este drept, iubește dreptatea*,
și cei neprihăniți privesc Fața** Lui.

*Ps. 65.7; 140.8. **Iov. 36.7. Ps. 33.18; 34.15. 1 Pet. 3.12.

PSALMUL 12.

Către mai marele cîntăreților. De cîntat pe arfa cu opt coarde. Un psalm al lui David.

12. Vino în ajutor, Doamne, căci se duc oamenii evlavioși*, pier credincioșii dintre fiii oamenilor.
2. Oamenii își spun minciuni* unii altora,
pe buze au lucruri lingușitoare**, vorbesc cu inimă prefăcută.
3. Nimicească Domnul toate buzele lingușitoare,
limba care vorbește cu trufie*,
4. pe cei ce zic: „Sîntem tari cu limba noastră,
căci buzele noastre sînt cu noi: cine ar putea să fie stăpîn peste noi?”
5. „Pentru că cei nenorociți sînt asupriți și pentru că săracii gem,

acum“, zice Domnul, „Mă scol“, și aduc mîntuire celor obijduiți**.”

*Exod. 3.7, 8. Isa. 33.10. **Ps. 10.5.

6. Cuvintele Domnului sînt cuvinte* curate,
un argint lămurit în cuptor de pămînt, și curățit de șapte ori.
7. Tu, Doamne, îi vei păzi,
și-i vei apăra de neamul acesta pe vecie.
8. Pretutindenii mișună cei răi,
cînd domnește ticăloșia printre fiii oamenilor.

PSALMUL 13.

*Către mai marele cîntăreților.
Un psalm al lui David.*

13. Pînă cînd, Doamne, mă vei uita neîncețat?
Pînă cînd* îți vei ascunde Fața de mine?
2. Pînă cînd voi avea sufletul plin de griji,
și inima plină de necazuri în fiecare zi?
Pînă cînd se va ridica vrăjmașul meu împotriva mea?
3. Privește, răspunde-mi, Doamne, Dumnezeuul meu!
Dă lumină* ochilor mei, ca** să n'adorm somnul morții,
4. ca să nu zică* vrăjmașul meu: „L-am biruit!“
Și să nu se bucure protivnicii mei, cînd mă clatin.
5. Eu am încredere în bunătatea* Ta,
sînt cu inima veselă, din pricina mîntuirii Tale:
6. cînt Domnului,
căci mi-a făcut* bine!

*Ezra 9.8. **Ier. 51.39.

*Ps. 26.2; 35.19; 38.16.

*Ps. 33.21.

*Ps. 116.7; 119.17.

PSALMUL 14.

*Către mai marele cîntăreților.
Un psalm al lui David.*

14. 1. Nebunul* zice în inima lui: „Nu este Dumnezeu!“
S'au stricat** oamenii, fac fapte urîte;
nu este niciunul care să facă binele.
2. Domnul* Se uită dela înălțimea cerurilor peste fiii oamenilor,
să vadă de este vreunul care să aibă pricepere,
și care să caute pe Dumnezeu.

*Ps. 33.13; 102.10.

3. Dar toți * s'au rătăcit, toți s'au dovedit niște netrebnci;
nu este nici unul care să facă binele, niciunul măcar.

° Rom. 3. 10. 11, 12.

4. Și-au pierdut mintea toți cei ce săvârșesc fărădelegea,
de mâinică * pe poporul Meu, cum mănincă pinea,

și nu cheamă ** pe Domnul?

° Ier. 10. 25. Amos 3. 4. Mic. 3. 3. ° Ps. 79. 6. Isa. 64. 7.

5. Ei vor tremura de spaimă,
cînd Se va arăta Dumnezeu în mijlocul neamului neprihănit.

6. Rideți voi de nădejdea celui nenorocit...

dar scăparea lui este Domnul*.

° Ps. 9. 9; 142. 5.

7. O! de * ar porni din Sion izbăvirea lui Israel!...

° Ps. 53. 6.

Cînd * va întoarce Domnul înapoi pe prinșii de război ai poporului Său,
Iacov se va veseli, și Israel se va bucura.

° Iov. 42. 10. Ps. 126. 1.

PSALMUL 15.

Un psalm al lui David.

15 1. Doamne, cine * va locui în cortul Tău?

Cine va locui pe muntele ** Tău cel sfînt?

° Ps. 24. 3, etc. ° Ps. 2. 6; 3. 4.

2. — Cel ce * umblă în neprihănire,
cel ce face voia lui Dumnezeu,
și spune ** adevărul din inimă.

° Isa. 33. 15. ° Zab. 8. 16. Efes. 4. 25.

3. Acela nu clevește * cu limba lui,
nu face rău semenului său,
și nu aruncă ** ocara asupra aproapelui său.

° Lev. 19. 16. Ps. 34. 13. ° Exod. 23. 1.

4. El privește * cu dispreț pe cel vrednic de disprețuit,
dar cinstește pe celce se tem de Domnul.

El nu-și ia vorba înapoi, dacă face un jurămint ** în paguba lui.

° Est. 3. 2. ° Iudc. 11. 35.

5. El nu-și dă banii * cu dobîndă,
și nu ia mită ** împotriva celui nevinovat.

Cel ce se poartă așa, nu se clatină † nici odată.

° Exod. 22. 25. Lev. 25. 36. Deut. 23. 19. Ezech. 18. 8; 22. 12. ° Exod. 23. 8. Deut. 16. 19. † Ps. 16. 8. 2 Pet. 1. 10.

PSALMUL 16.

O cîntare a lui David.

16 1. Păzește-mă, Dumnezeule, căci * în Ține mă încred.

° Ps. 26. 20.

2. Eu zic Domnului: „Tu ești Domnul meu,

Tu ești singura * mea fericire!“

° Iov. 22. 2, 3; 35. 7, 8. Ps. 50. 9. Rom. 11. 35.

3. Sfinții, cari sînt în țară,
oamenii evlavioși, sînt toată plăcere mea.

4. Idolii se înmulțesc, oamenii alear.
gă după dumnezei străini,
dar eu n'aduc jertfele lor de sînge,
și nu pun numele * lor pe buzele mele.

° Exod. 23. 13. 1. os. 23. 7. Osea 2. 18, 19.

5. Domnul * este partea mea de moștenire și paharul ** meu,

Tu îmi îndrepti sorțul meu.

° Deut. 32. 3. Ps. 73. 26; 119. 57; 142. 5. Ier. 10. 16. Filn. 3. 24. ° Ps. 11. 4.

6. O moștenire plăcută mi-a căzut la sorț,

o frumoasă moșie mi-a fost dată.

7. Eu binecuvîntez Pe Domnul, care mă sfătuiește,

căci pînă și noaptea îmi dă îndemnuri inima*.

° Ps. 17. 3.

8. Am necurmat pe Domnul înaintea ochilor mei:

cînd este El la dreapta mea **, nu mă clatină †.

° Fapt. 2. 25, etc. ° Ps. 73. 23; 110. 5; 121. 5. † Ps. 15. 5.

9. De aceea inima mi se bucură, sufletul mi se veselește *,

și trupul mi se odihnește în liniște.

° Ps. 30. 12, 17. 4.

10. Căci * nu vei lăsa sufletul ** meu în locuința morților,

nu vei îngădui ca prea iubitul Tău să vadă putrezirea.

° Ps. 49. 15. Fapt. 2. 27, 31; 13. 35. ° Lev. 19. 28. Num. 6. 8.

11. Imi vei arăta cărarea vieții *;
înaintea ** Feței Tale sînt bucurii nespusse,

și desfătări vecinice în dreapta † Ta.

° Mat. 7. 14. ° Ps. 17. 15; 21. 6. Mat. 6. 8. 1 Cor. 13. 12.

1 Ios. 3. 2. † Ps. 36. 8.

PSALMUL 17.

O rugăciune a lui David.

17 1. Doamne, ascultă-mi pricina nevinovată, ia aminte la strigătele mele,

pleacă urechea la rugăciunea mea, făcută cu buze neprefăcute!

2. Să se arate dreptatea mea înaintea Ta,

și să privească ochii Tăi neprihănirea mea!

3. Dacă îmi vei cerca inima, dacă o vei cerceta * noaptea,
dacă mă vei încerca **, nu vei găsi nimic:

căci ce-mi iese din gură, aceea și gîndesc.

° Ps. 16. 7. ° Iov. 23. 10. Ps. 26. 2; 106. 130. 2. Zab. 13. 9. Mal. 3. 2, 3. 1 Pet. 1. 7.

4. Cîț privește legăturile cu oamenii eu, după cuvîntul buzelor Tale,
mă feresc de calea celor asupritori;

5. pașii mei stau neclintiți* pe cărările Tale,
nu mi se clatină picioarele. * Ps. 119.133.

6. Strig către Tine, căci m'ascuți,
Dumnezeule!

7. Arată-Ți bunătatea Ta cea minunată*, Tu, care scapi pe cei ce caută a-

8. Păzește-mă * ca lumina ochiului,
proteste-mă, la umbra ** aripilor

9. de cei răi, cari mă prigonesc,
de vrăjmașii mei de moarte, cari mă
impresoară.

10. Ei își închid* inima,
audevinte semete** în gură. *Deut. 32. 15.
Jov. 15. 27. Ps. 73. 7; 119. 70. **1 Sam. 2. 3. Ps. 31. 18.

11. Se țin de pașii mei, mă înconjoară* chiar, mă pindesc ca** să mă trintească la pământ. * 1 Sam. 23. 26. ** Ps. 10. 8, 9, 10.

12. parcă ar fi un leu lacom după
pradă,
un pui de leu, care stă la pîndă în
culcul lui.

13. Scoală-te, Doamne, ieși înaintea
vrăjmașului, doboară-l!
Îzhăveste-mă de cel rău cu sabia*

Izbăvește-mă de cel rău cu sabia.
Ta!
14 Scapă-mă de oameni, cu mîna Ta,
Doamne, de oamenii lumii acesteia,
cari își au partea lor în viața a-
ceasta.

și cărora le umpli pîntecele cu bunătațile Tale.
Copiii lor sînt sătui
și prisosul lor îl lasă pruncilor lor.
*Ps. 73.12. Luc. 16.26. Iac. 5.5.

15. Dar eu, în nevinovăția * mea, voi
vedea Fața Ta:
cum mă voi trezi, mă voi sătura** de
chipul Tău. † 1 Ioan 3. 2. ‡ Ps. 4. 6, 7; 16. 11; 65. 4.

PSALMUL 18.

Către mai marele cîntăreților.

Un psalm al lui David, robul Domnului. El a spus Domnului cuvintele cîntării acesteia, cînd l-a scăpat Domnul din mîna tuturor vrăjmașilor săi și din mîna lui Saul. El a zis:

18 1. „Te iubesc* din inimă, Doamne, tăria mea!
*Ps.144.1.

**Dumnezeule, Tu ești stinca mea, în
care mă ascund*,
scutul meu, tăria care mă scapă, și
întărirea mea!** *Evr. 2.13.

3. Eu strig: „Lăudat să fie Dom-
nul!”

și sintizăvit de vrăimasii mei. ^oP⁸. 76.4.

4. Mă înconjuraseră legăturile mor-
tii :

și mă îngroziseră riurile pieirii;

5. mă înfășuraseră legăturile mor-
mîntului,
și mă prinseseră lațurile mortii.

6. Dar, în strimtorarea mea, am chemat pe Domnul,
și am strigat către Dumnezeuul meu:
din locașul Lui, El mi-a auzit glasul.

și strigătul meu a ajuns pînă la El,
pînă la urechile Lui.

7. Atunci s'a sguduit* pămîntul și s'a cutremurat, temeliile munților s'au mișcat, și s'au clătinat, pentru că El se mi-niase.

8. Din nările Lui se ridica fum,
și un foc mistuitor ieșea din gura
Lui:

9. A plecat * cerurile, și S'a pogorît:
un nor gros era supt picioarele Lui.

10. Călărea* pe un heruvim, și sbura,
venea plutind** pe aripile vîntului.
*Ps. 99.1. **Ps. 104.3.

11. Intunecul și-l făcuse învelitoare,
iar cortul Lui*, împrejurul Lui,
erau niște ape întunecoase și nori
negri.

12. Din strălucirea*, care se răsfîrî-
gea înaintea Lui, ieşeau nori,
care aruncau grindină şi cărbuni de
foc. *Ps.97.3.

13. Domnul a tunat în ceruri,
Cel Prea Înalt a făcut să-l răsun
glasul*,
cu grindină și cărbuni de foc. * Ps. 29. 3.

16. El și-a întins mina * de sus, m'a apucat,
m'a scos din apele cele mari; * Ps. 144. 7.
17. m'a izbăvit de protivnicul meu cel puternic,
de vrăjmașii mei, cari erau mai tari decît mine.
18. Ei năvăliseră deodată peste mine în ziua strîmătorii mele;
dar Domnul a fost sprijinul meu.
19. El m'a scos la loc larg*,
și m'a scăpat, pentrucă mă iubește. * Ps. 31. 8; 115. 6.
20. Domnul mi-a făcut* după neprihănirea mea,
mi-a răsplătit după curăția minilor mele:
21. căci am păzit căile Domnului,
și n'am păcătuit împotriva Dumnezeului meu.
22. Toate poruncile Lui au fost înaintea mea,
și nu m'am depărtat dela legile Lui.
23. Am fost fără vină față de El,
și m'am păzit de fărâdelegea mea.
24. Deaceea*, Domnul mi-a răsplătit după neprihănirea mea. * 1 Sam. 26. 23.
25. Cu cel bun* Tu Te arăți bun,
cu omul neprihănit Te arăți neprihănit;
26. cu cel curat Te arăți curat,
și cu cel stricat* Te porți după stricăciunea lui. * Lev. 26. 23, 24, 27, 28. Prov. 3. 34.
27. Tu mîntuiești pe poporul care se smerește,
și smerești privirile * trufăse. * Ps. 101. 6. Prov. 6. 17.
28. Da, Tu îmi aprinzi* lumina mea.
Domnul, Dumnezeul meu, îmi luminează întunerecul meu. * 1 Io. 18. 6.
29. Cu Tine mă năpustesc asupra unei oști înarmate,
cu Dumnezeul meu sar peste un zid înărit.
30. Căile lui Dumnezeu sînt desăvîrșite*,
Cuvîntul Domnului este încercat*:
El este un scut pentru ȋ toți cei ce aleargă la El. * Deut. 32. 4. Dan. 4. 37. Apoc. 16. 3. * Ps. 12. 6; 119. 140. Prov. 30. 5. ȋ Ps. 17. 7.
31. Căci * cine este Dumnezeu, afară de Domnul,
și cine este o stîncă, afară de Dumnezeul nostru?
* Deut. 32. 31, 38. 1 Sam. 2. 2. Ps. 86. 8. Isa. 46. 5.
32. Dumnezeu mă încinge* cu putere,
și mă povățuiește pe calca cea dreaptă. * Ps. 91. 2.
33. El îmi face picioarele ca ale cerboaielor*,
și mă așează pe înălțimile** mele. * 2 Sam. 2. 18. Hab. 3. 19. * Deut. 32. 13; 33. 2.
34. El îmi deprinde* minile la luptă,
așa că brațele mele întind arcul de aramă. * Ps. 144. 1.
35. Tu îmi dai scutul mîntuirii Tale,
dreapta Ta mă sprijinește,
și îndurarea Ta mă face mare.
36. Tu lărgești drumul supt pașii mei,
și nu-mi alunecă glesnele*. * Prov. 1. 12.
37. Urmăresc pe vrăjmașii mei, ȋi ajung,
și nu mă întorc pînă nu-i nimicesc.
38. li zdrobesc, de nu pot să se mai ridice:
ei cad supt picioarele mele.
39. Tu mă încingi cu putere pentru luptă,
și răpui pe protivnicii mei supt picioarele mele.
40. Tu faci pe vrăjmașii mei să dedosul înaintea mea,
și eu nimicesc pe cei ce mă urăsc.
41. Ei strigă, dar n'are cine să-i scape!
Strigă către Domnul*, dar nu le răspunde! * 1 Io. 27. 9; 35. 12. Prov. 1. 29. Isa. 1. 15. Ier. 11. 11; 14. 12. Ezech. 8. 18. Mic. 3. 4. Zah. 7. 13.
42. li pisez ca praful, pe care-l ia vîntul,
ȋi calc în picioare ca noroiul* de pe ulițe. * Zah. 10. 5.
43. Tu mă scapi* din neînțelegerile poporului; mă pui în fruntea** neamurilor;
un popor, pe care nu-l cunoșteam ȋ, îmi este supus. * 2 Sam. 2. 9, 10; 3. 1. * 2 Sam. 8. ȋ Isa. 52. 15; 56. 4.
44. El ascultă de mine la cea dintîi poruncă,
fiii străinului* mă linguesc**.
45. Fiilor străinului li se moaie inima de mine,
și ies tremurînd din cetățile lor.
46. Trăiască Domnul, și binecuvîntată să fie Stîncă mea!
47. Mărit să fie Dumnezeul mîntuirii mele,
48. Dumnezeul, răzbunătorul meu,
care îmi supune* popoarele, * Ps. 47. 3.
48. și mă izbăvește de vrăjmașii mei!
Tu mă înalți* mai pesus de protivnicii mei,
mă scapi de omul asupritor. * Ps. 50. 1.

49. Deaceea*, Doamne, Te voi lăuda
printre neamuri.
voi cînta spre slava Numelui Tău.

*Rom. 15.9.

50. El dă mari izbăviri* împăratului
Său,
și dă îndurare omului Său:
lui David, și seminței lui, pe ve-
cic**.

*Ps. 144. 10. **2Sam. 7. 13.

PSALMUL 19.

*Către mai marele cîntăreților.
Un psalm al lui David.*

19. Cerurile* spun slava lui Dum-
nezeu,
și întinderea lor vestește lucrarea
minilor Lui. *Fac. 1. 6. Is. 40. 22. Rom. 1. 10. 20.

2. O zi istorisește altele acest lucru,
o noapte dă de știre altele despre el.
3. Și aceasta, fără vorbe, fără cu-

vînte,
al căror sunet să fie auzit:
4. dar răsunetul lor străbate tot* pămîntul,
și glasul lor merge pînă la margi-
nile lumii.

În ceruri El a întins un cort soare-
lui.

*Rom. 10. 18.

5. Și soarele, ca un mire, care iese
din odaia lui de nuntă,
se aruncă în drumul lui cu bucu-
ria* unui viteaz:

*Ec. 1. 1. 6.

6. răsare la un capăt al cerurilor,
și își isprăvește drumul la celalt ca-
păt;

nimic nu se ascunde de căldura lui.

7. Legea Domnului este desăvîrșită*, și înviorează sufletul;
mărturia Domnului este adevărată
și dă înțelepciune celui neștiutor.

*Ps. 111. 7.

8. Orînduirile Domnului sînt fără pri-
hană, și veselesc inima;

poruncile Domnului sînt curate* și
luminează** ochii.

*Ps. 12. 6. **Ps. 13. 3.

9. Frica de Domnul este curată, și
ține pe vecie;

judcățile Domnului sînt adevărate,
toate sînt drepte.

10. Ele sînt mai de preț decît aurul,
decît* mult aur curat;

sînt mai dulci** decît mierea, decît
picurul din faguri.

*Ps. 119. 72, 127. Prov. 8. 10, 11, 10. **Ps. 110. 103.

11. Robul Tău primește și el învă-
țatura dela ele;

pentru cine le păzește*, răsplata
este mare.

*Prov. 20. 18.

12. Cine își cunoaște greșelile* fă-
cute din neștiință?

Iartă-mi greșelile** pe cari nu le cu-
nosc!†

*Ps. 10. 12. **Lev. 4. 2, e(c. †Ps. 90. 8.

13. Păzește* de asemenea pe robul
Tău de mîndrie,

ca să** nu stăpînească ea peste
mine!

Atunci voi fi fără prihană, nevinov-
at de păcate mari.

*Fac. 20. 6.

1Sam. 26. 32, 33, 34, 39. **Ps. 119. 133. Rom. 6. 12, 14.

14. Primește cu bunăvoință cuvinte-
le* gurii mele,

și cugetele inimii mele,
Doamne, Stîncă mea și izbăvitorul**
meu!

*Ps. 61. 15. **Is. 43. 14; 41. 6; 47. 4. 1 Tes. 1. 10.

PSALMUL 20.

*Către mai marele cîntăreților. Un
psalm al lui David.*

20. 1. Să te asculte Domnul în ziua
necazului,

să te ocrotească* Numele Dumne-
zeului lui Iacov,

*Prov. 18. 10.

2. să-ți trimeată ajutor din locașul*
Său cel Sfînt,

și să te sprijinească din Sion!

*1Reg. 6. 16. 2Cron. 20. 8. Ps. 73. 17.

3. Să-și aducă aminte de toate daru-
rile tale de mîncare,

și să primească arderile tale de tot!

(Opre).

4. Să-ți dea* ce-ți dorește inima,
și să-ți îplinească toate planurile
tale!

*Ps. 21. 2.

5. Atunci noi ne vom bucura* de bi-
ruința ta,

și vom flutura steagul în** Numele
Dumnezeului nostru.

Domnul să-ți asculte toate dorințele
tale!

*Ps. 9. 14. **Exod. 17. 15. Ps. 60. 4.

6. Știu de acum că Domnul scapă
pe unsul* Său,

și-i va răspunde din ceruri, din lo-
cașul Lui cel Sfînt,

prin ajutorul atotputernic al dreptei
Lui.

*Ps. 2. 2.

7. Unii* se bizuiesc pe carăle lor,
alții pe caii lor;

dar noi** ne bazuim pe Numele Dom-
nului, Dumnezeului nostru.

*Ps. 33. 16, 17. Prov. 21. 31. Isa. 31. 1. **2Cron. 32. 8.

8. Ei se îndoie și cad;
dar noi ne ridicăm și rămînem în
picioare.

9. Scapă, Doamne, pe împăratul,
și ascultă-ne cînd Te chemăm!

PSALMUL 21.

Către mai marele cîntăreților. Un psalm al lui David.

21 1. Doamne, împăratul se bucură de ocrotirea puternică, pe care i-o dai Tu.

Și cum îl umple de veselie ajutorul * Tău!

2. I-ai dat ce-i dorea** inima, și n'ai lăsat neîmplinit ce-i cereau buzele. Ps. 20.5, 6. Ps. 20.4.5. (Oprire).

3. Căci i-ai ieșit înainte cu binecuvîntări de fericire, și i-ai pus pe cap * o cunună de aur curat. 2Sam. 12.30. 1 Cron. 20.2.

4. Iți cerea viața *, și i-ai dat-o: o viață lungă** pentru totdeauna și pe vecie. Ps. 61.5, 6. 2Sam. 7.19. Ps. 91.16.

5. Mare este slava lui în urma ajutorului Tău.

Tu pui peste el strălucirea și măreția. 6. Îl faci pe vecie o pricină de binecuvîntări,

și-l umpli de bucurie * înaintea Feții Tale. Ps. 16.11; 45.7. Fapt. 2.28.

7. Căci împăratul se încrede în Domnul; și bunătatea Celui Prea Înalt îl face să nu se clatine *. Ps. 16.8.

8. Mina ta, împărate, va ajunge * pe toți vrăjmașii tăi, dreapta ta va ajunge pe cei ce te urăsc. 1Sam. 31.3.

9. Și-i vei face ca un cupțor * aprins, în ziua cînd te vei arăta; Domnul îi va nimici** în minia Lui, și-i va minca focul *. Mal. 4.1. Ps. 68.1, 2. Ps. 18.8. Isa. 26.11.

10. Levei șterge sămînța* de pe pămînt, și neamul lor din mijlocul fiilor oamenilor. 1 Reg. 13.34. Iov. 18.16, 17, 19. Ps. 37.28; 109.13. Isa. 14.20.

11. Ei au urzit lucruri rele împotriva ta, au făcut sfaturi * rele, dar nu vor izbui. Ps. 2.1.

12. Căci îi vei face să dea dosul, și vei trage cu arcul tău asupra lor.

13. Scoală-Te, Doamne, cu puterea Ta, și vom cînta și vom lăuda puterea Ta.

PSALMUL 22.

Către mai marele cîntăreților. Se cîntă ca „cerboica zorilor“. Un psalm al lui David.

22 1. Dumnezeu! Dumnezeu! Pentruce m'ai părăsit, și pentruce Te depărtezi fără să-mi ajuți și fără s'ascuți plîngerile** mele? Mat. 27.46. Marc. 15.34. Evr. 6.7.

2. Strig ziua, Dumnezeuule, și nu-mi răspunzi:

strig și noaptea, și tot n'am odihnit. 3. Totuș Tu ești Cel Sfînt, și Tu locuiești în mijlocul laudelor* lui Israel. Deut. 10.17.

4. În Tine se încredeau părinții noștri:

se încredeau, și-i izbăveai.

5. Strigau către Tine, și erau scăpați; se încredeau în Tine *, și nu rămîneau de rușine. Ps. 25.2, 3; 31.1; 71.1. Isa. 49.23. Rom. 9.8.

6. Dar eu sint vierme *, nu om, am ajuns de ocara oamenilor** și disprețuit de popor. Iov 25.6. Isa. 41.14. Isa. 42.3.

7. Toți ceice mă văd * își bat joc de mine,

își deschid gura, dau din cap* și zic: Iov 16.4. Ps. 109.23. Mat. 27.39. Marc. 15.29. Luc. 23.35.

8. „S'a încrezut * în Domnul! Să-l mintuiască** Domnul, să-l izbăvească, fiindcă-l iubește!“ Mat. 27.43. Ps. 91.11.

9. Da, Tu m'ai * scos din pîntecele mamei,

m'ai pus la adăpost de orice grijă la țîțele mamei mele; Ps. 71.6.

10. de cînd eram la sinul * mamei, am fost supt paza Ta, din pîntecele mamei ai fost Dumnezeu meu. Ioa. 46.3; 40.1.

11. Nu Te depărta de mine, căci s'a propie necazul, și nimeni nu-mi vine în ajutor.

12. O mulțime * de tauri sint împrejurul meu, niște tauri din Basan mă înconjoară. Deut. 32.14. Ps. 68.30. Ezech. 39.18. Amos 4.1.

13. Își deschid * gura împotriva mea, ca un leu, care sfîșie și răcnește. Iov 16.10. Ps. 35.21. Plîn. 2.16; 3.46.

14. Am ajuns ca apa, care se scurge, și toate oasele * mi se despart; mi s'a făcut inima** ca ceara, și se topește înlăuntrul meu. Dan. 5.6. Ioa. 7.6. Iov. 23.16.

15. Mi se usucă puterea * ca lutul, și mi se lipește** limba de cerul gurii:

m'ai adus în țărîna morții. Prov. 17.22. Iov 29.10. Plîn. 4.4. Ioan 18.2.

16. Căci niște cîini mă înconjoară, o ceată de nelegiuîți dau tircoale împrejurul meu, mi-au străpuns** minile și picioarele: Apoc. 22.15. Mat. 27.35. Marc. 15.34. Luc. 23.33. Ioan 19.23, 37; 20.25.

17. toate oasele aş putea să mi le număr.
 Ei, însă, pîndesc * şi mă privesc;

Luc. 23. 27, 35.

18. Îşi impart * hainele mele între ei,
 şi trag la sorţ pentru cămaşa mea.

Luc. 23. 34. Ioan 19. 23, 24.

19. Dar Tu, Doamne, nu Te depărta*!
 Tu, Tăria mea, vino de grabă în ajutorul meu!

Vers. 11. Ps. 10. 1.

20. Scapă-mi sufletul de sabie,
 şi viaţa * din ghiarele cinilor**!

Vers. 16. Ps. 35. 17.

21. Scapă-mă * din gura leului,
 şi scoate-mă** din coarnele bivoliului!

2 Tim. 4. 17. Isa. 34. 7. Ept. 4. 27.

22. Voi vesti * Numele Tău fraţilor mei,
 şi Te voi lăuda în mijlocul adunării.

Ps. 40. 9. Evr. 2. 12. Ioan 20. 17. Rom. 8. 29.

23. Cei ce * vă temeţi de Domnul,
 lăudaţi-L!

Voi toţi, sămînţa lui Iacov, slăviţi-L!

Cutremuraţi-vă înaintea Lui, voi toţi,
 sămînţa lui Israel!

Ps. 135. 19, 20.

24. Căci El nici nu dispreţuieşte,
 nici nu urăşte necazurile celui nenorocit,

şi nu-Şi ascunde Faţa de el,
 ci * îl ascultă cînd strigă către El.

Evr. 5. 7.

25. În adunarea cea mare, Tu * vei fi
 pricina laudelor mele:

şi-mi voi împlini juruinţele** în faţa
 celor ce se tem de Tine.

Ps. 35. 18; 40. 9, 10; 111. 1. Ps. 66. 13; 116. 14. Ecl. 5. 4.

26. Cei săraci * vor mânca şi se vor
 satura,

ceia caută pe Domnul, El vor lăuda:
 veselă să vă fie inima** pe vecie!

Lev. 7. 11, 12; 15. 16. Ps. 69. 32. Isa. 65. 13. Ioan 6. 51.

27. Toate * marginile pămîntului îşi
 vor aduce aminte şi se vor întoarce
 la Domnul:

toate familiile neamurilor** se vor
 închina înaintea Ta.

Ps. 2. 8; 72. 11; 86. 9; 96. 3. Isa. 49. 6. Ps. 96. 7.

28. Căci * a Domnului este împără-
 ţia:

El stăpîneşte peste neamuri.

Ps. 47. 8. Obad. 21. Zah. 14. 9. Mat. 6. 13.

29. Toţi cei puternici * de pe pămînt
 vor mânca şi se vor închina * ei;

înaintea Lui se vor pleca toţi** ceia
 se pogoară în ţărină,

ceia nu pot să-şi păstreze viaţa.

Ps. 45. 12. Isa. 26. 19. Filip. 2. 10.

30. O sămînţă de oameni li va sluji;

şi se va vorbi * despre Domnul
 către ceia vor veni** după ei.

Ps. 87. 6. Ps. 78. 6; 86. 9; 102. 18.

31. Aceştia vor veni * şi vor vesti
 dreptatea Lui,
 vor vesti lucrarea Lui poporului
 care se va naşte.

Isa. 60. 3. Rom. 3. 21, 22.

PSALMUL 23.

O cîntare a lui David.

23 1. Domnul este Păstorul * meu:
 nu voi duce lipsă de nimic**.

Isa. 40. 11. Ier. 23. 4. Ezech. 34. 11, 12, 23. Ioan 10. 11.

1 Pet. 2. 25. Apoc. 7. 17. Filip. 4. 19.

2. El mă paşte în * păşuni verzi,
 şi mă duce la ** ape de odihnă;

Ezech. 34. 14. Apoc. 7. 17.

3. Îmi înviează sufletul,
 şi mă * povăţuieşte pe cărări drepte,
 din pricina N numelui Său.

Ps. 5. 8; 31. 3. Prov. 8. 20.

4. Chiar dacă ar fi să umblu prin va-
 lea umbrei * morţii,
 nu mă tem de ** niciun rău, căci Ț Tu
 ești cu mine.

Toiagul şi nuiua Ta mă mîngîie.

Iov. 3. 6; 10. 21, 22; 24. 17. Ps. 44. 19. Ps. 3. 6; 27. 1;

118. 6. Ț Isa. 43. 2.

5. Tu * îmi întinzi masa în faţa pro-
 tivnicilor mei;

îmi ungi capul cu untdelemn**,
 şi paharul meu este plin de dă
 peste el.

Ps. 104. 15. Ps. 92. 10.

6. Da, fericirea şi îndurarea mă vor
 însoţi

în toate zilele vieţii mele,
 şi voi locui în Casa Domnului pînă
 la sfîrşitul zilelor mele.

PSALMUL 24.

Un psalm al lui David.

24 1. Al Domnului este * pămîntul
 cu tot ce este pe el,

lumea şi cei ce o locuiesc! Exod. 9. 29;

19. 5. Deut. 10. 14. Iov. 41. 11. Ps. 50. 12. 1 Cor. 10. 28, 29.

2. Căci * El l-a întemeiat pe mări,
 şi l-a întărit pe riuri.

Fac. 1. 9. Iov. 38. 6. Ps. 104. 5; 136. 6. 2 Pet. 3. 5.

3. Cine * a putea să se suie la mun-
 tele Domnului?

Cine se va ridica pînă la locul Lui
 cel Sfînt? — Ps. 15. 1.

4. Cel * ce are minile nevinovate**
 şi inima curată Ț,

cel ce nu-şi dedă sufletul la min-
 ciună,

şi nu jură Ț ca să înşele. Isa. 33. 15, 10.

Iov. 17. 9. 1 Tim. 2. 8. Ț Mat. 5. 8. Ț Ps. 15. 4.

5. Acela va căpăta binecuvîntarea
 Domnului,

566

sta rea după voia Lui dată de Dumnezeu lui mintuirii lui.

6. Iată partea de moștenire a celor ce-L cheamă,
a celor ce caută * Fața Ta,
Dumnezeul lui Iacov. —
* Ps. 27. 8; 105. 4. (Oprive).

7. Porți, ridicați-vă * capetele;
ridicați-vă, porți vecinice,
ca să între împăratul slavei! —
* Isa. 26. 2. * Ps. 97. 6. Hag. 2. 7. Mal. 3. 1. 1 Cor. 2. 8.

8. „Cine este acest Împărat al slavei?” —

Domnul cel tare și puternic,
Domnul cel viteaz în lupte.

9. Porți, ridicați-vă capetele;
ridicați-le, porți vecinice,
ca să între împăratul slavei! —

10. „Cine este acest Împărat al slavei?” —

— Domnul oștirilor:
El este Împăratul slavei! — (Oprive).

PSALMUL 25.

Un psalm al lui David.

25 1. La Tine *, Doamne, îmi înalță
sufletul. * Ps. 66. 4; 143. 8. Psa. 3. 41.

2. În Tine, Dumnezeule, mă încred *:
să nu fiu dat de rușine,
ca să nu se bucure vrăjmașii mei
de mine! * Ps. 22. 5; 31. 1; 34. 8. Isa. 28. 16; 49. 23.
Rom. 10. 11. * Ps. 13. 4.

3. Da, toți cei ce nădăjduiesc în Tine
nu vor fi dați de rușine:

ci de rușine vor fi dați cei ce Te
părăsesc fără temei.

4. Arată-mi, Doamne, căile * Tale,
și învață-mă cărările Tale.
* Exod. 33. 13. Ps. 6. 8; 27. 11; 86. 11; 118; 143. 8, 10.

5. Povățuiește-mă în adevărul Tău, și
învață-mă;
căci Tu ești Dumnezeul mintuirii
mele,

Tu ești totdeauna nădejdea mea!

6. Adu-Ți aminte, Doamne, de îndurarea * și bunătatea Ta;
căci sînt vecinice.
* Ps. 103. 17; 106. 1; 107. 1. Isa. 63. 15. Ier. 33. 11.

7. Nu-Ți aduce aminte de greșelile *
din tineretea mea, nici de fărădelegile
mele;

ci adu-Ți aminte de mine,
după * îndurarea Ta, pentru bună-
tatea Ta, Doamne!
* Iov. 13. 26; 20. 11. Ier. 3. 25. * Ps. 51. 1.

8. Domnul este bun și drept:
de aceea arată El păcătoșilor calea.

9. El face pe cei smeriți să umble în
tot ce este drept.

El învață pe cei smeriți calea Sa.

10. Toate cărările Domnului sînt îndurare și credincioșie,
pentru cei ce păzesce legămîntul și
poruncile Lui.

11. Pentru * Numele Tău, Doamne,
iartă-mi fărădelegea,
căci * mare este!

12. Cine este omul, care se teme de
Domnul?

Aceluia * Domnul îi arată calea pe
care trebuie s'o aleagă. * Ps. 31. 3; 79. 9, 109. 21; 143. 11. * Rom. 8. 20.

13. El * va locui în fericire,
și sămința * lui va stăpîni țara.
* Prov. 10. 23. * Ps. 37. 11, 22, 29.

14. Prietenia * Domnului este pentru
cei ce se tem de El,
și legămîntul făcut cu El le dă în-
vățatură. * Prov. 3. 32. Ioan 7. 17; 13. 13.

15. Eu îmi întorc necurmat ochii *
spre Domnul,

căci El îmi va scoate picioarele din
laț. * Ps. 119. 3.

16. Privește-mă * și ai milă de mine,
căci sînt părăsit și nenorocit. * Ps. 69. 16; 86. 16.

17. Neliniștea inimii mele crește:
scoate-mă din necazul meu!

18. Uită-Te * la ticăloșia și truda mea,
și iartă-mi toate păcatele mele. * 2 Sam. 16. 12.

19. Vezi cît de mulți sînt vrăjmașii
mei,

și cu ce ură mare mă urmăresc.

20. Păzește-mi sufletul, și scapă-mă!
Nu * mă lăsa să fiu dat de rușine
cînd mă încred în Tine! * Vers. 2.

21. Să mă ocrotească nevinovăția și
neprihănirea,

cînd îmi pun nădejdea în Tine!

22. Izbăvește *, Dumnezeule, pe Is-
rael din toate necazurile lui. * Ps. 130. 6.

PSALMUL 26.

Un psalm al lui David.

26 1. Fă-mi * dreptate, Doamne,
căci umblu * în nevinovăție,
și mă țin încred în Domnul, fără șo-
văire. * Ps. 7. 8. * Vers. 11. 2 Reg. 20. 3. Proc. 20. 7.
† Ps. 28. 7; 31. 14. Prov. 20. 25.

2. Cercetează-mă *, Doamne, încear-
că-mă,

trece-mi prin cuptorul de foc rărun-
chiilor și inima!

3. Căci bunătatea Ta este înaintea
ochilor mei,

și umblu * în adevărul Tău. * 2 Reg. 20. 3.

4. Nu șed împreună cu * oamenii min-
cinoși,

și nu merg împreună cu oamenii vi-
deni. Ps. 1. 1. Ier. 15. 17.

3. Urăsc * adunarea celor ce fac răul,
și * nu stau împreună cu cei răi. Ps. 91. 6; 130. 21, 22. Ps. 1. 1.

6. Imi spăl minile în * nevinovăție,
și așa înconjur altarul Tău, Doamne,
Exod. 30. 19, 20. Ps. 73. 13. 1 Tim. 2. 8.

7. ca să izbucnesc în mulțămiri,
și să istorisesc toate minunile Tale.

8. Doamne, eu iubesc * locașul Casei
Tale,
și locul în care locuiește slava Ta. Ps. 27. 4.

9. Nu-mi * lua sufletul împreună cu
păcătoșii,
nici viața cu oamenii cari varsă sînge, 1 Sam. 25. 29. Ps. 26. 9.

10. ale căror mini sînt nelegiuite,
și a căror dreptă este plină de
mită * ! Exod. 23. 8. Deut. 16. 19. 1 Sam. 8. 3. Isa. 33. 16.

11. Eu umblu * în neprihănire;
izbăvește-mă, și ai milă de mine ! Ps. 1. 1.

12. Piciorul * meu stă pe calea cea
dreaptă * :
voi binecuvînta pe Domnul în ț adu-
nări. Ps. 40. 2. Ps. 27. 11. Ps. 22. 22; 105. 32; 111. 1.

PSALMUL 27.

Un psalm al lui David.

27 1. Domnul este lumina * și mîn-
ținerea * mea:
de cine să mă tem ?
Domnul ȋ este sprijinitorul vieții
mele:

de cine să-mi fie frică ? Ps. 84. 11.
Isa. 60. 19, 20. Mic. 7. 8. Ps. Exod. 15. 2. Ps. 62. 2, 6; 118.
14, 21. Isa. 12. 2.

2. Cînd înaintează cei răi împotriva
mea,

ca * să-mi mănînce carnea,
tocmai ei—prigonitorii și vrăjmașii
mei —

se clatină și cad. Ps. 14. 4.

3. Chiar o oștire de * ar tăbări îm-
potriva mea,

inima mea tot nu s'ar teme.
Chiar război de s'ar ridica împo-
triva mea,

tot plin de încredere aș fi. Ps. 3. 6.

4. Un * lucru cer dela Domnul,
și-l doresc fierbinte:
aș vrea să locuiesc * toată viața mea
în Casa Domnului,

ca să privesc frumusețea ȋ Domnu-
lui,

și să mă minunez de Templul Lui. Ps. 26. 8. Ps. 65. 4. Luc. 2. 37. Ps. 90. 17.

5. Căci El mă va ocroti în coliba Lui,
în * ziua necazului,

mă va ascunde supt acoperișul cor-
tului Lui,

și mă va înălța pe * o stîncă. Ps. 31. 20; 83. 3; 91. 1. Isa. 4. 6. Ps. 40. 2.

6. Iată că mi se și înalță capul * pe-
ste vrăjmașii mei, cari mă înconjoară:
voi aduce jertfe în cortul Lui
în sunetul trîmbiței,
voi cînta și voi lăuda pe Domnul. Ps. 73. 3.

7. Ascultă-mi, Doamne, glasul cînd
Te chîem:

ai milă de mine și ascultă-mă !

8. Inima îmi zice din partea Ta:
„Caută * Fața Mea !“

Și Fața Ta, Doamne, o caut ! Ps. 24. 6; 105. 4.

9. Nu-mi * ascunde Fața Ta,
nu îndepărta cu minie pe robul Tău !
Tu ești ajutorul meu, nu mă lăsa,
nu mă părăsi, Dumnezeul mîntuirii
mele ! Ps. 60. 17; 143. 7.

10. Căci * tatal meu și mama mea mă
părăsesc,

dar Domnul mă primește. Isa. 49. 15.

11. Învață * -mă, Doamne, calea Ta, și
povățuiește-mă pe cărarea cea dreaptă,
din pricina vrăjmașilor mei. Ps. 25. 4; 88. 11; 119.

12. Nu * mă lăsa la bunul plac al
protivnicii lor mei !

Căci împotriva mea se ridică niște
martori * mincinoși,
și niște oameni, cari nu suflă ȋ decît
asuprire. Ps. 35. 25. Ps. 1 Sam. 2. 9. 2 Sam. 16. 7, 8.
Ps. 35. 11. Ps. 1. 1.

13. O ! dacă n'aș fi încredințat că voi
vedea bunătatea Domnului
pe * pămîntul celor vii !...

Ps. 56. 13; 116. 9; 142. 6. Ier. 11. 19. Ezech. 26. 20.

14. Nădăjduiește * în Domnul !

Fii tare, îmbărbătează-ȋ inima,
și nădăjduiește în Domnul ! Ps. 31. 2. 1; 102. 1, 5; 130. 5. Isa. 25. 9. Hab. 2. 3.

PSALMUL 28.

Un psalm al lui David.

28 1. Doamne, către Tine strig.
Stîncă mea !

Nu * rămînea surd la glasul meu,
ca * nu cumva, dacă Te vei depărta
fără să-mi răspunzi,
să ajung ca cei ce se pogoară în
groapă. Ps. 83. 1. Ps. 88. 4; 143. 7.

2. Ascultă glasul rugăciunilor mele,
cînd strig către Tine,
și cînd * îmi ridic minile spre * lo-
cașul Tău cel Sfînt. 1 Reg. 6. 22; 23; 8. 28, 29. Ps. 5. 7. Ps. 138. 2.

3. Nu * mă lua de pe pămînt împreu-
nă cu cei răi

568

și cu oamenii nelegiuiți,
cari** vorbesc de pace aproapelui
lor

și, cînd colo, au răutate în inimă.
*Ps. 26.9. *Ps. 12. 2; 66. 21; 62. 4. Ier. 9. 8.

4. Răsplătește *-le după lucrările lor
și după răutatea faptelor lor,
răsplătește-le după lucrarea minilor
lor!

Dă-le plata care li se cuvine!
*2 Tim. 4.14. Apoc. 18. 6.

5. Căci ei * nu iau aminte la lucrările
Domnului,
la lucrarea minilor Lui.

Să-i doboare și să nu-i mai scoale!
*Iov. 34. 27. Isa. 5. 12.

6. Binecuvîntat să fie Domnul,
căci ascultă glasul rugăc. unilor mele.

7. Domnul este tăria * mea și scutul
meu;
în El mi se** încrede inima, și sint
ajutat.

De aceea îmi este plină de veselie
inima,
și-L laud prin cîntările mele.

8. Domnul este tăria poporului Său,
El este Stîncă * izbăvitoare a unsului
Său.

9. Mintuiește, Doamne, poporul Tău,
și binecuvîntează moștenirea * Ta!
Fii păstorul și** sprijinitorul lor în
veci.

PSALMUL 29.

Un psalm al lui David.

29 1. Fiili lui Dumnezeu, dați * Dom-
nului,
dați Domnului slavă și cinste.

2. Dați Domnului slava cuvenită Nu-
melui Lui!

Inchinați-vă înaintea Domnului im-
brăcați cu podoabe * sfinte! *2 Cron. 20. 21.

3. Glasul Domnului răsună pe ape,
Dumnezeul * slavei face să bubue
tunetul:

Domnul este pe ape mari. *Iov. 37. 4, 5.

4. Glasul Domnului este puternic,
glasul Domnului este măreț.

5. Glasul Domnului sfarmă cedrii;
Domnul sfarmă cedrii * Libanului;

6. ii * face să sară ca niște viței,
și Libanul și Sirionul** sar ca niște
pui de bivoli.

7. Glasul Domnului face să țîșnească
flăcări de foc,

8. glasul Domnului face să se cutre-
mure pustia;

Domnul face să tremure pustia Ca-
des *.

9. Glasul Domnului face pe cerbozi,
ce * să nască;

El despoaie pădurile;
în locașul Lui totul strigă: „Slavă!”

10. Domnul stătea * pe scaunul Lui
de domnie cînd cu potopul,
și Domnul împărătește în ** veci pe
scaunul Lui de domnie.

11. Domnul * dă tărie poporului Său,
Domnul binecuvîntează pe poporul
Său cu pace.

PSALMUL 30.

Un psalm. O cîntare pentru sfințirea
Casei Domnului, făcută de David.

30 1. Te înalț, Doamne, căci m'ai *
ridicat,
și n'ai lăsat pe vrăjmașii mei să
se bucure ** de mine.

2. Doamne, Dumnezeule,
eu am strigat către Tine,
și Tu m'ai vindecat *.

3. Doamne, Tu mi-ai ridicat * sufletul
din locuința morților,
Tu m'ai adus la viață din mijlocul
celor ce se pogoră ** în groapă.

4. Cîntați * Domnului, voi cei iubiți
de El,

măriți prin laudele voastre Numele
Lui cel Sfînt!

5. Căci minia Lui ține numai o clipă *,
dar îndurarea Lui ține toată ** viața:
seara vine plînsul,
iar dimineața Ț veselie.

6. Cînd îmi mergea bine *, ziceam:
„Nu mă voi clătina niciodată!”

7. Doamne, prin bunăvoință Ta mă
așezai pe un munte tare...

dar Ți-ai ascuns * Fața, și m'am tur-
burat.

8. Doamne, eu am strigat către Tine,
și m'am rugat Domnului, zîcind:

9. „Ce vei cîștiga dacă-mi verși sin-
gele, și mă pogori în groapă?”

Poate să Te laude țărîna *?

Poate ea să vestească credincioșia
Ta?

10. Ascultă, Doamne, ai milă de mine!
Doamne, ajută-mă!”

11. Și mi-ai prefăcut * tînguirile în
veselie,

mi-ai deslegat sacul de jale, și m'ai înscins cu bucurie, ^{o2 Sam. 6.14. Isa. 61.3. Ier. 31.4.}
 12. pentruca inima mea să-Ți cinte, și să nu stea mută.
 Te voi lauda!

PSALMUL 31.

*Către mai marele cîntăreților.
 Un psalm al lui David.*

31. 1. Doamne, în Tine * mă încred: să nu fiu dat de rușine niciodată. izbăvește-mă, în ** dreptatea Ta!

^{oPs. 22. 6; 26. 2; 71. 1. Isa. 49. 23. oPs. 143. 1.}

2. Pleacă * Ți urechea spre mine, grăbește de-mi ajută!

Fii pentru mine o stîncă ocrotitoare, o cetățuie unde să-mi găsesc scăparea!

^{oPs. 71. 2.}

3. Căci * Tu ești Stîncă mea, Cetățuia mea,

și, pentru ** Numele Tău, mă vei poartă și mă vei călăuzi.

^{oPs. 18. 2. oPs. 23. 3; 25. 11.}

4. Scoate-mă din lațul, pe care mi l-au întins vrăjmașii.

Căci Tu ești Ocrotitorul meu!

5. În minile * Tale îmi încredințez duhul:

Tu mă vei izbăvi, Doamne, Dumnezeu adevărate!

^{oLuc. 23. 46. Fapt. 7. 59.}

6. Eu urăsc pe ceice * se lipsesc de idoli deșerti,

și mă încred în Domnul.

^{oIona 2. 8.}

7. Fă-mă să mă veselesc și să mă bucur de îndurarea Ta,

căci vezi ticăloșia mea, știu * neliniștea sufletului meu,

^{oIona 10. 27.}

8. și nu mă vei da * în minile vrăjmașului,

ci îmi vei pune picioarele ** la loc larg.

9. Ai milă de mine, Doamne, căci sint în strîmtoare:

fața, sufletul, și trupul mi s'au topit * de înfrîntare;

^{oPs. 6. 7.}

10. mi se sfîrșește viața în durere, și anii în suspinuri.

Mi s'au sleit puterile din pricina fărâdelegiilor mele, și-mi putrezesc oasele *!

^{oPs. 32. 3; 102. 3.}

11. Din pricina protivnicilor mei, am ajuns * de ocară,

de mare ocară pentru vecinii ** mei, și de groază pentru prietenii mei;

ceice Ți mă văd pe uliță, fug de mine.

^{oPs. 41. 8. Isa. 63. 4. oIov. 19. 13. Ps. 38. 11; 88. 6, 18. ȚPs. 64. 8.}

12. Sint uitat de * inimi ca un mort, am ajuns ca un vas sfărîmat.

^{oPs. 88. 4, 5.}

13. Aud * vorbele rele ale multora, văd spaima ** care domnește împotriva mea,

cînd se sfătuiesc Ți ei împreună împotriva mea,

și uneltesc să-mi ia viața.

^{oIer. 20. 10. oIer. 6. 25; 20. 3. Plin. 2. 22. ȚMat. 27. 1.}

14. Dar eu mă încred în Tine, Doamne, și zic: „Tu ești Dumnezeu meu!”

15. Soarta mea este în mîna Ta; scapă-mă de vrăjmașii și de prigonitorii mei!

16. Fă * să lumineze Fața Ta peste robul Tău,

scapă-mă, prin îndurarea Ta!

^{oNum. 6. 25, 26. Ps. 4. 6; 67. 1.}

17. Doamne, să nu * rămîn de rușine cînd Te chem.

Ci să rămînă de rușine cei răi, și ei să se pogoare muți ** în locuința morților!

^{oPs. 25. 2. o1 Sam. 2. 9. Ps. 115. 17.}

18. Să amuțească * buzele minci-noase,

cari vorbesc ** cu îndrăzneală, cu trufie și dispreț împotriva celui neprihănit!

^{oPs. 12. 3. o1 Sam. 2. 3. Ps. 94. 4. Iuda 16.}

19. O, cît * de mare este bunătața Ta, pe care o păstrezi pentru cei ce se tem de Tine,

și pe care o arăți celor ce se încred în Tine, în fața fiilor oamenilor!

^{oIsa. 64. 4. 1 Cor. 2. 9.}

20. Tu * îi ascunzi, la adăpostul Feței Tale, de cei ce-i prigonesc,

ii ** ocrotești în cortul Tău de limbile cari-i clevetesc.

^{oPs. 27. 5; 32. 7. oIov. 6. 21.}

21. Binecuvîntat să fie Domnul,

căci Și-a arătat în * chip minunat îndurarea față de mine:

parcăș fi fost într'o ** cetate întărită.

^{oPs. 17. 7. o1 Sam. 23. 7.}

22. În * pornirea mea nechibzuită, ziceam: „Sint izgonit ** dinaintea Ta!”

Dar Tu ai auzit glasul rugăciunilor mele,

cînd am strigat spre Tine.

^{o1 Sam. 23. 26. Ps. 116. 11. oIsa. 38. 11. 12. Plin. 3. 51. Iona 2. 4.}

23. Iubiți * dar pe Domnul, toți cei iubiți de El.

Căci Domnul păzește pe cei credincioși,

și pedepsește aspru pe cei mîndri.

^{oPs. 34. 9.}

24. Fiți tari *, și îmbărbătați-vă inima,

toți cei ce nădăjduiți în Domnul!

^{oPs. 27. 14.}

PSALMUL 32.
Un psalm al lui David
O cîntare.

32 1. Ferice de cel cu fărădelegea
și de cel cu păcatul acoperit!

2. Ferice de omul, căruia nu-i ține
în seamă * Domnul nelegiuirea,
și în * duhul căruia nu este viclenie!

3. Cîtă vreme am tăcut, mi se topeau
oasele de gemetele mele necurmăte.
4. Căci zi și noapte mîna * Ta apăsă
asupra mea;

mi se usca vîlaga cum se usucă pămîntul de seceta verii.

5. Atunci Ți-am mărturisit păcatul
meu, și nu mi-am ascuns fărădelegea.
Am zis *: „Imi voi mărturisii Domnului fărădelegile!“

Și Tu ai iertat vina păcatului meu.

6. De * aceea orice om evlavios să se roage * Ție la vreme potrivită!
Și chiar de s'ar vărsa ape mari, pe el nu-l vor atinge de loc.

7. Tu * ești ocrotirea mea, Tu mă scoți din necaz,

Tu mă înconjuri cu cîntări * de izbăvire.

8. „Eu — zice Domnul — te voi învăța, și-ți voi arăta calea pe care trebuie s'o urmezi,
te voi sfătui, și voi avea privirea îndreptată asupra ta.“

9. Nu * fiiți ca un cal sau ca un catir fără * pricepere,
pe cari-i strunești cu un friu și o zăbală cu cari-i legi,
ca să nu se apropie de tine. —

10. De multe * dureri are parte cel rău,

dar cel ce * se încrede în Domnul,
este înconjurat cu îndurarea Lui.

11. Neprihăniților, bucurați-vă * în Domnul și veseliiți-vă!

Scoateți strigăte de bucurie, toți cei cu inima fără prihană!

PSALMUL 33.

33 1. Neprihăniților, bucurați-vă în * Domnul!
Oamenilor * fără prihană le șade bine cîntarea de laudă.

2. Lăudați pe Domnul cu arfa,
lăudați-L cu alăuta cu * zece coarde.

3. Cîntați-I * o cîntare nouă!
Faceți să răsună coardele și glasurile voastre!

4. Căci Cuvîntul Domnului este ade-vărat,
și toate lucrările Lui se împlinesc cu credincioșie.

5. El * iubește dreptatea și neprihă-nirea;
bunătațea * Domnului umple pămîntul.

6. Cerurile au fost făcute prin * Cuvîntul Domnului,
și toată * oștirea lor prin * suflarea gurii Lui.

7. El * îngrămădește apele mării în tr'un morman,
și pune adîncurile în cămări.

8. Tot pămîntul să se teamă de Dom-nul!
Toți locuitorii lumii să tremure înaintea Lui!

9. Căci el * zice, și se face;
poruncește și ce poruncește ia fiin-ță.

10. Domnul * răstoarnă sfaturile Nea-murilor,
zădărnicește planurile popoarelor.

11. Dar sfaturile * Domnului dăinuiesc pe vecie,
și planurile inimii Lui, din neam în neam.

12. Ferice * de poporul, al cărui Dum-nezeu este Domnul!
Ferice de poporul, pe care Și-l ale-ge * El de moștenire!

13. Domnul privește din * înălțimea cerurilor,
și vede pe toți fiii oamenilor.

14. Din locașul locuinței Lui, El pri-vește
pe toți locuitorii pămîntului.

15. El le întocmește inima la toți,
și ia aminte * la toate faptele lor.

16. Nu mărirea oștirii scapă pe îm-părat *,
nu mărirea puterii izbăvește pe vi-teaz;
17. calul nu poate * da chează la bi-ruinței,

și toată vloga lui nu dă izbăvirea.
Ps. 20, 7; 147, 10. Prov. 21, 31.
 18. Iată *, ochiul Domnului privește
 peste ** ceice se tem de El,
 peste ceice nădăduiesc în bunătatea
Iov. 96, 7. Ps. 31, 15. 1 Pet. 3, 12. Ps. 147, 11.
 Lui,
 19. ca să le scape sufletul dela moarte,
 și să-i țină * cu viață în mijlocul
Iov. 5, 20. Ps. 37, 19.
 foamei.
 20. Sufletul * nostru nădăduiește în
 Domnul;
 El ** este Ajutorul și Scutul nostru.
Ps. 62, 1, 5; 130, 6. Ps. 115, 9. 10, 11.
 21. Da, inima * noastră își găsește
 bucuria în El,
 căci avem încredere în Numele Lui
Ps. 13, 5. Zah. 10, 7. Ioan 16, 22.
 cel Sfint.
 22. Doamne, fie îndurarea Ta peste
 noi,
 după cum o nădăduim noi dela
 Tine!

PSALMUL 34.

*Un psalm alcătuit de David, cînd a fă-
 cut pe nebulun în fața lui Abimelec, și
 a plecat izgonit de el.*

34. 1. Voi binecuvînta * pe Domnul
 în orice vreme;
 lauda Lui va fi totdeauna în gura
Ps. 6, 20. 1 Tes. 5, 18. 2 Tes. 1, 3; 2, 13.
 mea.
 2. Să mi se laude * sufletul în Domnul!
 Să asculte cei ** nenorociți și să se
 bucure.
Iov. 9, 24. 1 Cor. 1, 31. 2 Cor. 10, 17. Ps. 119, 74; 142, 7.
 3. Înălțați * pe Domnul, împreună cu
 mine.
 Să lăudăm cu toții Numele Lui! —
Ps. 69, 30. Luc. 1, 46.
 4. Eu am căutat * pe Domnul, și
 mi-a răspuns:
 m'a izbăvit din toate temerile mele.
Mat. 7, 7. Luc. 11, 9.
 5. Cînd îți întorci privirile spre El,
 te luminezi de bucurie,
 și nu ți se umple fața de rușine.
 6. Cînd strigă un nenorocit *, Dom-
 nul aude,
 și-l scapă din ** toate necazurile lui.
Ps. 3, 4. Ps. 17, 19. 2 Sam. 22, 1.
 7. Ingerul * Domnului tăbărăște ** în
 jurul celor ce se tem de El,
 și-i scapă din primejdii. Dan. 6, 22.
Ex. 1, 14. Ps. 91, 1, 2. 2 Reg. 6, 17. Zah. 9, 8.
 8. Gustați * și vedeți ce bun este
 Domnul!
 Ferice ** de omul care se încrede
 în El!
1 Pet. 2, 3. Ps. 2, 12.
 9. Temeți-vă * de Domnul, voi, sfin-
 ții Lui,
 căci de nimic nu duc lipsă cei ce
 se tem de El!
Ps. 31, 23.

10. Puii de leu * duc lipsă, și li-i
 foame,
 dar ** cei ce caută pe Domnul nu duc
 lipsă de nici un bine.
Iov. 4, 10-11. Ps. 84, 11.

11. Veniți, fiilor, și ascultați-mă,
 căci vă voi * învăța frica Domnului.
Ps. 32, 8.

12. Cine * este omul, care dorește
 viața,
 și vrea să aibă parte de zile feri-
 cite?
1 Pet. 3, 10, 11.

13. Ferește-ți limba de rău,
 și buzele de * cuvinte înșelătoare!
1 Pet. 2, 22.

14. Depărtează-te * de rău, și fă bi-
 nele;

caută ** pacea, și aleargă după ea!
Ps. 37, 27. Isa. 1, 16, 17. Rom. 12, 18. Ebr. 12, 14.

15. Ochii * Domnului sint peste cei
 fără prihană,
 și urechile Lui iau aminte la strigă-
 tele ** lor.
Iov. 36, 7. Ps. 31, 18. 1 Pet. 3, 12. Ps. 6, 17.

16. Domnul își întoarce Fața * impo-
 triva celor răi,
 ca ** să le șteargă pomenirea de pe
 pămînt.
Lev. 17, 10. Ier. 44, 11. Amos 9, 4. Ps. 10, 7.

17. Cînd strigă cei fără prihană,
 Domnul * aude,
 și-i scapă din toate necazurile lor.
Vers. 6, 15, 19. Ps. 145, 19, 20.

18. Domnul este aproape * de cei **
 cu inima înfrîntă,
 și mintuiește pe cei cu duhul zdro-
 bit. Ps. 145, 18. Ps. 61, 17. Isa. 57, 15; 61, 1; 66, 2.

19. De multe * ori vine nenorocirea
 peste cel fără prihană,
 dar ** Domnul îl scapă totdeauna din
 ea. Prov. 24, 16. 2 Tim. 3, 11, 12. Ps. 6, 17.

20. Toate oasele i le păzește,
 ca niciunul * din ele să nu i se sfă-
 rîme. Ioan 19, 36.

21. Pe * cel rău îl omoară nenoroci-
 rea,
 dar vrăjmașii celui fără prihană sint
 pedepsiți. Ps. 94, 23.

22. Domnul scapă * sufletul robilor
 Săi,
 și niciunul din cei ce se încred în
 El, nu este osîndit.

2 Sam. 4, 9. 1 Reg. 1, 29. Ps. 11, 23; 103, 4. Plin 3, 58.

PSALMUL 35.

Un psalm al lui David.

35. 1. Apără-mă * Tu, Doamne, de
 potrivnicii mei,
 luptă ** Tu cu cei ce se luptă cu
 mine! Ps. 43, 1; 119, 164. Plin, 3, 58. Ps. Exod. 14, 25.

2. Ia * pavăza și scutul, și scoală-Te să-mi ajuți. ^{☞ Isa. 42.13.}
3. Învîrte sulița și săgeata împotriva prigonitorilor mei!
zi sufletului meu: „Eu sînt mintuirea ta!”
4. Rușinați * și înfrunțați să fie cei ce vor să-mi ia viața!
Să dea înapoi * și să roșească cei ce-mi gîndesc peirea!
^{☞ Vers. 26. Ps. 40.14,15; 70.2,7. ☞ Ps.120.5.}
5. Să fie * ca pleava luată de vînt, și să-i gonească îngerul Domnului!
^{☞ Iov 21.18. Ps.1.4; 83.13. Isa.20.5. Osea 13.3.}
6. Drumul să le fie întunecos * și alunecos,
și să-i urmărească îngerul Domnului!
^{☞ Ps.73.18. Ier. 23.12.}
7. Căci mi-au întins * lațul lor, fără pricină, pe o groapă,
pe care au săpat-o, fără temei, ca să-mi ia viața;
^{☞ Ps.9.16.}
8. să-i ajungă * prăpădul pe neașteptate,
să fie prinși în lațul **, pe care l-au întins,
să cadă în el și să piară!
^{☞ 1 Tes.5.3. ☞ Ps.7.15,16; 57.6; 141.9,10. Prov.5.22.}
9. Și atunci mi se va bucura sufletul în Domnul:
se * va veseli de mintuirea Lui. ^{☞ Ps.13.5.}
10. Toate * oasele mele vor zice:
„Doamne, cine ** poate, ca Tine, să scape pe cel nenorocit de unul mai tare de cît el,
pe cel nenorocit și sărac de cel ce-l jăfuieste?”
^{☞ Ps.51.8. ☞ Exod.15.11. Ps.71.10.}
11. Niște martori * mincinoși se ridică,
și mă întreabă de ceece nu știu.
^{☞ Ps.27.12.}
12. Imi întorc * rău pentru bine:
mi-au lăsat sufletul pustiu.
^{☞ Ps.38.20; 109.3,4,5. Ier.18.20. Ioan 10.32.}
13. Și eu, cînd * erau ei bolnavi, mă îmbrăcam cu sac,
îmi smeream sufletul cu post,
și mă rugam ** cu capul plecat la sîn.
^{☞ Iov 30.25. Ps. 69.10,11. ☞ Mat.10.13. Luc.10.6.}
14. Umblam plin de durere ca pentru un prieten, pentru un frate;
cu capul plecat, ca de jalea unei mame.
15. Dar cînd mă clatin eu, ei se bucură și se string;
se string fără știrea mea *, ca să mă batjocorească,
și mă sfișie ** neîncetat.
^{☞ Iov 30.1,8,12. ☞ Iov 16.9.}
16. Scrișesc * din dinți împotriva mea, împreună cu cei nelegiuți, cu secăturile batjocoritoare.
^{☞ Iov 16.9. Ps.37.12. Plin.2.18.}
17. Doamne, pînă cînd Te vei uita la ei?
Scapă-mi sufletul din cursele lor, scapă-mi viața ** din ghiarele actor pui de lei!
^{☞ Hab.1.13. ☞ Ps.22.20.}
18. Și eu Te voi lăuda * în adunarea cea mare,
și Te voi slăvi în mijlocul unui popor mare la număr.
^{☞ Ps.22.25,31; 40.9,10,11; 1.19.}
19. Să * nu se bucare de mine ceie pe nedrept îmi sînt vrăjmași,
nici să ** nu-și facă semne cu ochiul, ceie ț mă urască fără temei!
^{☞ Ps.17.4; 26.2; 38.16. ☞ Ps.69.4; 109.3; 119.161. Plin.3.52. Ioan 15.25. ☞ Iov.15.12. Prov.6.13; 10.10.}
20. Căci ei nu vorbesc de pace,
d urzesc înșelătorii împotriva oamenilor liniștiți din țară.
21. Își deschid * gura larg împotriva mea,
și zic: „Ha **! Ha! Ochii noștri își văd acum dorința împlinită!”
^{☞ Ps.22.13. ☞ Ps.40.15; 54.7; 70.3.}
22. Doamne, Tu vezi *: Nu ** tăcea! Nu Te depărta ț de mine, Doamne!
^{☞ Exod.3.7. Fapt.7.34. ☞ Ps.28.1; 63.1. 1 Tes.10.1; 2 Tim.1.19; 38.21; 71.12.}
23. Trezește-Te, și scoală * Te să-mi faci dreptate!
Dumnezeule și Doamne, apără-mi pricina!
^{☞ Ps.44.23; 80.2.}
24. Judecă * mă după ** dreptatea Ta, Doamne, Dumnezeul meu,
ca să ț nu se bucare ei de mine!
^{☞ Ps.26.1. ☞ 2 Tes.1.6. 1 Tes.1.6.}
25. Să * nu zică în inima lor: „Aha! iată ce doream!”
Să nu zică „L-am înghițit **!”
^{☞ Ps.27.12; 70.3; 140.8. ☞ Plin.2.16.}
26. Ci să fie rușinați * și înfrunțați toți cei ce se bucură de nenorocirea mea!
- Să se îmbrace ** cu rușine și ocară, cei ce se ridică ț împotriva mea!
^{☞ Vers.4. Ps.40.14. ☞ Ps.109.29; 132.18. 1 Tes.38.16.}
27. Să * se bucare și să se veselească, cei ce găsesc plăcere în nevinovăția mea,
și să zică ** neîncetat: „Mărit să fie Domnul,
care ț vrea pacea robului Său!”
^{☞ Rom.12.15. 1 Cor.12.26. ☞ Ps.70.4. 1 Tes.1.4.}
28. Și atunci limba * mea va lăuda dreptatea Ta,
în toate zilele va spune lauda Ta.
^{☞ Ps.50.16; 61.14; 71.3.}

PSALMUL 36.

Către mai marele cîntăreților. Un psalm al lui David, robul Domnului.

1. Nelegiuirea celui rău zice inimii mele:

„Nu* este frică de Dumnezeu înaintea ochilor lui.“ *Rom. 3.18.

2. Căci se măgulește* singur în ochii lui,

ca să-și desăvîrșească fărădelegea, ca să-și potolească ura. *Dent. 29.19. Ps. 10.9; 49.18.

3. Cuvintele gurii lui sînt mincinoase și înșelătoare*:

nu mai vrea** să lucreze cu înțelepciune și să facă binele. *Ps. 12.2. **Ier. 4.22.

4. În așternutul lui se gîndește la răutate*,

stă pe** o cale care nu este bună, și nu urăște răul. *Prov. 4.16. Mica 2.1. **Isa. 65.2.

5. Bunătatea Ta, Doamne, ajunge pînă* la ceruri,

și credincioșia Ta pînă la nori. *Ps. 57.10; 108.4.

6. Dreptatea Ta este ca munții lui Dumnezeu,

și judecățile* Tale sînt ca Adîncul cel mare.

Doamne, Tu sprijinești pe oameni** și pe dobitoace!

*Iov 11.8. Ps. 77.19. Rom. 11.39. **Iov 7.20. Ps. 146.9. 1 Tim. 4.10.

7. Cît* de scumpă este bunătatea Ta, Dumnezeule!

La umbra aripilor Tale găsesc** fiii oamenilor adăpost.

*Ps. 31.19. **Rut. 2.12. Ps. 17.8; 91.4.

8. Se* satură de belșugul Casei Tale, și-i adăpi din vivoii* desfătărilor Țale.

*Ps. 65.4. **Iov 20.17. Apoc. 22.1. †Ps. 16.11.

9. Căci* la Tine este izvorul vieții; prin** lumina Ta vedem lumina.

*Ier. 2.13. Ioan 4.10, 14. **1 Pet. 2.9.

10. Intinde-Ți și mai departe bunătatea peste* ceice Te cunoșc,

și dreptatea peste cei cu inima neprihănită**!

*Ier. 22.16. **Ps. 7.10; 94.15; 97.11.

11. Să nu m'ajungă piciorul celui mîndru,

și să nu mă pună pe fugă mina celor răi.

12. Ceice fac fărădelegea au și început să cadă;

sînt răsturnați, și* nu pot să se mai scoale.

*Ps. 1.6.

PSALMUL 37.

Un psalm al lui David.

1. Nu* te mînia pe cei răi, și nu te uita cu jînd la ceice fac răul;

*Vers. 7. Ps. 73.3. Prov. 23.17; 24.1, 19.

2. căci sînt cosiți iute ca* iarba, și se vestejesc ca verdeața. *Ps. 90.5, 6.

3. Incede-te în Domnul, și fă binele; locuiește în țară, și umblă în credincioșie.

4. Domnul să-ți fie desfătarea*, și El îți va da tot ce-ți dorește inima.

*Isa. 58.14.

5. Incredințează*-ți soarta în mîna Domnului,

incede-te în El, și El va lucra,

*Ps. 65.22. Prov. 16.3. Mat. 6.25. Luc. 12.22. 1 Pet. 5.7.

6. El va* face să strălucească dreptatea ta ca lumina,

și dreptul tău ca soarele la amiază. *Iov. 11.17. Mica. 7.9.

7. Taci* înaintea Domnului, și nădăduiește** în El.

Nu Ț te mînia pe cel ce izbutește în umbletele lui,

pe omul, care își vede împlinirea planurilor lui rele.

*Ps. 62.1. **Isa. 30.15. Plin. 3.26. †Vers. 1. 8. Ier. 12.1.

8. Lasă mînia, părăsește iuțimea;

nu* te supăra, căci supărarea duce numai la rău. *Ps. 73.3. Efes. 4.26.

9. Fiindcă* cei răi vor fi nimiciți, iar cei ce nădăduiesc în Domnul vor stăpîni** țara.

*Iov 27.13, 14. **Vers. 11, 22, 29. Isa. 57.13.

10. Încă* puțină vreme, și cel rău nu va mai fi;

te vei** uita la locul unde era, și nu va mai fi.

*Evr. 10.36, 37. **Iov 7.10; 20.9.

11. Cei* blinzi moștenesc țara, și au belșug de pace.

*Mat. 5.5.

12. Cel rău face la planuri împotriva celui neprihănit,

și* scrișnește din dinți împotriva lui. *Ps. 35.16.

13. Domnul* ride de cel rău, căci vede că-i vine și lui ziua**.

*Ps. 2.4. **1 Sam. 26.10.

14. Cei răi trag sabia și își încordează arcul,

ca să doboare pe cel nenorocit și sărac,

ca să junghie pe cei cu inima neprihănită.

15. Dar sabia* lor intră în însăș inima lor,

și li se sfărîmă arcurile. *Mica. 5.6.

16. Mai* mult face puținul celui neprihănit,

decît belșugul multor răi.

*Prov. 15.16; 16.8. 1 Tim. 6.6.

17. Căci brațele* celui rău vor fi zdrobite,

dar Domnul sprijinește pe cei neprihăniți.

*Iov 38.15. Ps. 10.15. Ezech. 30.21, etc.

18. Domnul* cunoaște zilele oamenilor cinstiți;
și moștenirea lor ține pe** vecie.

☞ Ps. 1. 6. ☞ Isa. 60. 21.

19. Ei nu rămân de rușine în ziua nenorocirii,

ci au de ajuns în* zilele de foamete.

☞ Iov. 5. 20. Ps. 37. 19.

20. Dar cei răi pier, și vrăjmașii Domnului sînt ca cele mai frumoase pășune:

☞ Ps. 102. 3.

pier, pier ca* fumul.

21. Cel rău ia cu împrumut, și nu dă înapoi;

dar cel neprihănit* este milos, și dă.

☞ Ps. 112. 5. 9.

22. Căci* cei binecuvîntați de Domnul stăpînesc țara,

dar cei blestemați de El sînt** nimiciți.

☞ Prov. 3. 33. ☞ Vers. 9.

23. Domnul* întărește pașii omului, cînd îi place calea lui;

☞ 1 Sam. 2. 9. Prov. 16. 9.

24. dacă se* întîmplă să cadă, nu este doborît de tot,

căci Domnul îl apucă de mînă. ☞ Ps. 34. 19, 20; 40. 2; 91. 12. Prov. 24. 16. Mica. 7. 8. 2 Cor. 4. 9.

25. Am fost tînăr, și am îmbătrînit, dar n'am văzut pe cel neprihănit părăsit,

nici pe urmașii lui cerșindu*-și pînea.

☞ Iov 15. 23. Ps. 69. 15; 109. 10.

26. Ci el totdeauna* este milos, și dă cu împrumut;

și urmașii lui sînt binecuvîntați.

☞ Deut. 15. 8, 10. Ps. 112. 5, 9.

27. Depărtează*-te de rău, fă binele, și vei dăinui pe vecie. ☞ Ps. 34. 14. Isa. 1. 16, 17.

28. Căci Domnul iubește* dreptatea, și nu părăsește pe credincioșii Lui.

Totdeauna ei sînt supt paza Lui,

dar** sămînța celor răi este nimicită.

☞ Ps. 11. 7. ☞ Ps. 21. 10. Prov. 2. 22. Isa. 14. 20.

29. Cei* neprihăniți vor stăpîni țara,

și vor locui în ea pe vecie. ☞ Prov. 2. 21.

30. Gura* celui neprihănit vestește înțelepciunea,

și limba lui trimbițează dreptatea.

☞ Mat. 12. 35.

31. Legea* Dumnezeului său este în inima lui;

și nu i se clatină pașii.

☞ Deut. 6. 6. Ps. 40. 8; 119. 88. Isa. 51. 7.

32. Cel rău pîndește* pe cel neprihănit,

și caută să-l omoare.

☞ Ps. 10. 8.

33. Dar Domnul nu*-l lasă în mînile lui,

și nu-l osindește** cînd vine la judecată.

☞ 2 Pet. 2. 9. ☞ Ps. 109. 31.

34. Nădăjduiește* în Domnul, pazește calea Lui,

și El te va înălța ca să stăpînești țara:

vei vedea pe cei răi nimiciți**.

☞ Vers. 9. Ps. 27. 14. Prov. 20. 22. ☞ Ps. 62. 5, 9; 91. 4.

35. Am văzut* pe cel rău în toată puterea lui;

se întindea ca un copac verde.

☞ Iov. 3. 36. Dar cînd am trecut a doua oară, nu mai era* acolo;

I-am căutat, dar nu l-am mai putut găsi.

☞ Iov 20. 5. etc.

37. Uită-te bine la cel fără prihană, și privește pe cel fără vicleșug;

căci omul* de pace are parte de moștenitori.

☞ Isa. 32. 17; 33. 2.

38. Dar* cei răzvrătiți sînt nimiciți cu toții,

sămînța celor răi este prăpădită.

☞ Ps. 1. 4; 52. 6.

39. Scăparea* celor neprihăniți vine dela Domnul;

El este ocrotitorul lor la vremea necazului**.

☞ Ps. 3. 8. ☞ Ps. 33.

40. Domnul îi* ajută și-i izbăvește; îi izbăvește de cei răi și-i scăpa,

pentru că** se încred în El.

☞ Isa. 31. 5. ☞ 1 Cron. 5. 20. Dan. 3. 17, 28; 4, 23.

PSALMUL 38.

Un psalm al lui David.

Spre aducere aminte.

38 1. Doamne*, nu mă muștra în mînia Ta,

și nu mă pedepsi în urgia Ta. ☞ Ps. 6. 1.

2. Căci săgețile* Tale s'au înfipt în mine,

și mîna** Ta apasă asupra mea.

☞ Iov 6. 4. ☞ Ps. 32. 4.

3. N'a mai rămas nimic sănătos în carnea mea, din pricina mîniei Tale;

nu mai este nici* o vlagă în oasele mele, în urma păcatului meu. ☞ Ps. 6. 2.

4. Căci fărădelegile* mele se ridică deasupra capului meu;

ca o povară grea, sînt** prea grele pentru mine. ☞ Ezra 9. 6. Ps. 40. 12. ☞ Mat. 11. 28.

5. Rănile mele miroasă greu și sînt pline de coptură,

în urma nebuliei mele.

6. Sînt gîrbovit, peste măsură de istovit*;

toată ziua umblu** plin de întristare.

☞ Ps. 35. 14. ☞ Iov 30. 28. Ps. 42. 9; 43. 2.

7. Căci o durere arzătoare* îmi mistuie măruntaiele,

și n'a mai rămas nimic** sănătos în
carnea mea. ☞ Iov 7.5. ☞ Vers. 3.

8. Sint fără putere, zdrobit cu desă-
vîrșire;
turburarea inimii mele mă face să
gem*. ☞ Iov 3.21. Ps. 22. 1. Isa. 59. 11.

9. Doamne, toate dorințele mele sint
înaintea Ta,
și suspinurile mele nu-Ți sint as-
cunse.

10. Inima îmi bate cu tărie, puterea
mă părăsește,
și lumina* ochilor mei nu mai este
cu mine. ☞ Ps. 6.7; 88.9.

11. Prietenii* și cunoscuții mei se
depărtează** de rana mea,
și rudele mele stau Ț de o parte.
☞ Ps. 31. 11. ☞ Luc. 10. 31, 32. † Luc. 23. 49.

12. Ceice vor să-mi ia viața își întind
cursele*;
ceice-mi caută nenorocirea, spun**

răutăți,
și toată ziua urzesc Ț la înșelătorii.
☞ 2Sam. 17. 1, 2, 3. ☞ 2Sam. 16. 7, 8. † Ps. 35. 20.

13. Iar eu* sint ca un surd, n'aud;
sint** ca un mut, care nu deschide
gura. ☞ 2Sam. 16. 10. ☞ Ps. 39. 2, 9.

14. Sint ca un om, care n'aude,
și în gura căruia nu este niciun ră-
spuns.

15. Doamne, în Tine nădăduiesc*;
Tu vei răspunde, Doamne, Dumne-
zeule! ☞ 2Sam. 16. 12. Ps. 39. 7.

16. Căci zic: „Nu îngădui să* se bu-
cure vrăjmașii mei de mine,
și să se fudulească** împotriva mea,
cînd mi se clatină piciorul Ț!“
☞ Ps. 13. 4. ☞ Ps. 35. 26. † Deut. 32. 35.

17. Căci sint aproape să cad,
și durerea mea este totdeauna înain-
tea mea.

18. Imi mărturisesc* fărădelegea,
mă doare** de păcatul meu.
☞ Ps. 32. 5. Prov. 28. 13. ☞ 2Cor. 7. 9, 10.

19. Dar vrăjmașii mei sint plini de
viață și plini de putere;
ceice mă urăsc fără* temei, sint mulți
la număr. ☞ Ps. 35. 19.

20. Ei îmi întorc* rău pentru bine,
îmi sint potrivnici, pentru că** eu ur-
măresc binele. ☞ Ps. 35. 12. ☞ 1Pet. 3. 13; Ioan 3. 12.

21. Nu mă părăsi, Doamne!
Dumnezeule, nu* Te depărta de mine!
☞ Ps. 35. 22.

22. Vino degrabă în ajutorul meu,
Doamne, Mintuirea* mea!
☞ Ps. 27. 1; 62. 2, 6. Isa. 12. 2.

PSALMUL 39.

*Către mai marele cîntăreților: Către
Iedutun. Un psalm al lui David.*

39 1. Ziceam: „Voi veghea* asupra
căilor mele,

ca să nu păcătuiesc cu limba;
îmi voi pune friu gurii**,
cit Ț va sta cel rău înaintea mea.“
☞ 1Reg. 2. 4. 2Reg. 19. 31. ☞ Ps. 111. 3. Iac. 3. 2. † Col. 4. 5.

2. Am stat* mut, în tăcere;
am tăcut, măcar că eram nenorocit;
și totuși durerea mea nu era mai pu-
țin mare. ☞ Ps. 38. 13.

3. Imi ardea inima în mine,
un foc* lăuntric mă mistuia;
și atunci mi-a venit cuvîntul pe lim-
bă, și am zis: ☞ 1er. 20. 9.

4. „Doamne, spune-mi* care este sfîr-
șitul vieții mele,
care este măsura zilelor mele,
ca să știu cit de trecător sint.“
☞ Ps. 90. 12; 119. 64.

5. Iată că zilele mele sint cit un lat
de mină,
și viața* mea este ca o nimica înai-
ntea Ta.

Da**, orice om este doar o suflare,
oricît de bine s'ar ținea. —
☞ Ps. 90. 1. ☞ Vers. 11. Ps. 62. 9; 144. 4. (Oprire).

6. Da, omul umblă ca o* umbră,
se frămîntă degeaba,
strînge** la comori, și nu știe cine
le va lua. ☞ 1Cor. 7. 31. Iac. 4. 14. ☞ Iov 27. 17.
Ecl. 2. 18, 21, 26; 5. 14. Luc. 12. 20, 21.

7. Acum, Doamne, ce mai pot nădă-
dui eu?

În Tine îmi este nădejdea* ☞ Ps. 38. 16.

8. Izbăvește-mă de toate fărădelegile
mele!

Nu mă face de ocară* celui ne-
bun! ☞ Ps. 44. 13; 79. 4.

9. Stau* mut, nu deschid gura,
căci Tu** lucrezi. ☞ Lev. 10. 3. Iov 40. 4, 6.
Ps. 38. 13. ☞ 2Sam. 16. 10. Iov 2. 10.

10. Abate-Ți* loviturile dela mine!
Imi iese sufletul supt loviturile mi-
nii Tale. ☞ Iov 9. 34; 13. 21.

11. Tu pedepsești pe orn, și-l love-
ști pentru fărădelegea lui:

îi prăpădești*, ca molia, ce are el
mai scump.

Da**, orice om este doar o suflare.
☞ Iov 4. 19; 13. 28. Isa. 50. 9. Osea 5. 12. ☞ Vers. 5. (Oprire).

12. Ascultă-mi rugăciunea, Doamne,
și pleacă-Ți urechea la strigătele mele!
Nu tăcea în fața lacrimilor mele!

Căci* sint un străin înaintea Ta,
un pribeag, ca** toți părinții mei.

☞ Lev. 25. 23. 1Cron. 29. 15. Ps. 119. 19. 2Cor. 5. 6. Ebr. 11.
13, 1. 1Pet. 1. 11; 2. 11. ☞ Fac. 47. 9.

13. Abate-Ti * privirea dela mine, și
lasă-mă să răsufli,
pînă nu mă duc și să ** nu mai fiu !
◦ Iov. 10.20, 21; 14.6, 6. ◦ Iov. 14.10, 11, 12.

PSALMUL 40.

*Către mai marele cîntăreților. Un
psalm al lui David.*

40. Imi pusesem nădejdea * în
Domnul,
și El S'a plecat spre mine, mi-a
ascultat strigătele. ◦ Ps. 37.14; 37.7.

2. M'a scos din groapa pieirii, din
fundul mocirlei *;
mi-a pus ** picioarele pe stîncă, și
mi-a întărit ț pașii.
◦ Ps. 69. 2, 14. ◦ Ps. 27. 5. † Ps. 37. 23.

3. * Mi-a pus în gură o cîntare nouă,
o laudă pentru Dumnezeuul nostru.
Mulți ** au văzut lucrul acesta, s'au
temut,
și s'au încrezut în Domnul.
◦ Ps. 33. 3. ◦ Ps. 62. 6.

4. Ferice * de omul, care își pune în-
crederea în Domnul,
și care nu ** se îndreaptă spre cei
trufași și mincinoși !
◦ Ps. 34. 8. Ier. 17. 7. ◦ Ps. 101. 3, 7. † Ps. 125. 5.

5. Doamne, Dumnezeule, multe * sînt
minunile și planurile ** Tale pentru
mine:

nimeni nu se poate asemena cu Tine.
Aș vrea să le vestesc și să le trim-
bițez,

dar numărul lor este prea mare ca
să le povestesc. ◦ Exod. 16. 11. Iov. 5. 9; 9. 10.
Ps. 71. 15; 92. 5; 139. 6, 17. ◦ Isa. 55. 6.

6. Tu nu dorești nici jertfă *, nici dar
de mîncare,

ci mi-ai străpuns urechile ;
nu ceri nici ardere de tot, nici jertfă
de ispășire. ◦ 1 Sam. 15. 22. Ps. 60. 8; 51. 16. Isa. 1. 11;
66. 3. Osea 6. 6. Mat. 9. 13; 12. 7. Evr. 10. 5.

7. Atunci am zis: „Iată-mă că vin ! —
în sulul cărții este scris * despre
mine — ◦ Luc. 24. 44.

8. vreau * să fac voia Ta, Dumne-
zeule !

Și Legea Ta este în ** fundul inimii
mele. ◦ Ps. 119. 16, 24, 47, 92. Ioan 4. 34. Rom. 7. 22.
◦ Ps. 37. 31. Ier. 31. 33. 2 Cor. 3. 3.

9. Vestesc * îndurarea Ta, în aduna-
rea cea mare ;
iată ca nu-mi închid buzele **.

Tu ți știi lucrul acesta, Doamne !
◦ Ps. 22. 22, 25; 35. 18. ◦ Ps. 119. 13. † Ps. 139. 2.

10. Nu * țin în inima mea îndurarea
Ta,
ci vestesc adevărul Tău și mintuirea
Ta,

și nu ascund bunătatea și credin-
cioșia Ta în adunarea cea mare.

11. Tu, Doamne, nu-mi vei opri in-
durările Tale ;

ci bunătatea * și credincioșia Ta mă
vor păzi totdeauna. ◦ Ps. 43. 3; 67. 3; 80. 7.

12. Căci rele fără număr mă împre-
soară,
m'au ajuns * pedepsele pentru nele-
giuirile mele ; și nu le mai pot suferi
vederea.

Sînt mai multe decît perii capului
meu, și mi se moaie ** inima.

13. Izbăvește *-mă, Doamne !
Vino, Doamne, degrabă în ajutorul
meu ! ◦ Ps. 38. 4. ◦ Ps. 73. 24.

14. Să fie rușinați * și înfrunțați,
toți cei ce vor să-mi ia viața !

Să dea înapoi și să roșească de ru-
șine

ceice-mi doresc pierzarea !
◦ Ps. 35. 4, 26; 70. 2, 3; 71. 11.

15. Să * rămînă înlemniți de ruși-
nea ** lor,

cei ce-mi zic: „Ha ! Ha !“

16. Să se bucure * și să se veselească
în Tine toți cei ce Te caută !

Ceice iubesc mintuirea Ta să zică *
fără încetare:

„Mărit să fie Domnul !“
◦ Ps. 70. 4. ◦ Ps. 33. 7.

17. Eu * sînt sărac și lipsit,
dar Domnul ** Se gîndește la mine.

Tu ești ajutorul și izbăvitorul meu ;
nu zăbovi, Dumnezeule !
◦ Ps. 70. 5. ◦ 1 Pet. 5. 7.

PSALMUL 41.

*Către mai marele cîntăreților. Un
psalm al lui David.*

41. 1. Ferice de cel * ce îngrijește
de cel sărac !

Căci în ziua nenorocirii Domnul îl
izbăvește ;

2. Domnul îl păzește și-l ține în
viață.

El este fericit pe pămînt,
și nu-l * lași la bunul plac al vrăj-
mașilor lui. ◦ Ps. 37. 11.

3. Domnul îl sprijinește, cînd este pe
patul de suferință :

îi ușurezi durerile în toate boalele lui.

4. Eu zic: „Doamne, ai milă de
mine !

Vindecă *-mi sufletul ! Căci am pă-
cătuit împotriva Ta.“
◦ 2 Cron. 30. 20. Ps. 6. 2; 116. 3.

5. Vrajmașii mei zic cu răutate despre mine:

„Cînd va muri? Cînd îi va pieri numele?”

6. Dacă vine cineva să mă vadă, vorbește * neadevăruri, strînge temeiuri ca să mă vorbească de rău;

și cînd pleacă, mă vorbește de rău
* Ps. 12. 2. Prov. 26. 24, 25, 26.

pe afară.

7. Toți vrajmașii mei șoptesc între ei împotriva mea,

și cred că nenorocirea mea îmi va aduce pieirea.

8. „Este atîns rău de tot, — zic ei — ia-l culcat, n'are să se mai scoale!”

9. Chiar * și acela cu care trăiam în pace,

în care îmi puneam încrederea și care ** minca din pîinea mea,

ridică și el călcîiul împotriva mea.
* 2 Sam. 15. 12. 10v 19. 19. Ps. 66. 12, 13, 20. 1er. 20. 10.
* Obad. 7. Ioan 13. 18.

10. Dar Tu, Doamne, ai milă de mine și ridică-mă,

ca să le răsplătesc cum li se cuvine.

11. Prin aceasta voi cunoaște că mă iubești,

dacă nu mă va birui vrajmașul meu.

12. Tu m'ai sprijinit, din pricina neprihănirii mele,

și m'ai * așezat pe vecie înaintea Ta.
* 10v 36. 7. Ps. 34. 15.

13. Binecuvîntat * să fie Domnul, Dumnezeuul lui Israel,

din vecinicie în vecinicie!
Amin! Amin!
* Ps. 106. 48.

CARTEA A DOUA

PSALMUL 42.

Cîntec mai marele cîntăreților.

Cîntarea fiilor lui Core.

42 1. Cum dorește un cerb izvoarele de apă,

așa Te dorește sufletul meu pe Tine, Dumnezeule!

2. Sufletul * meu însetează după Dumnezeu, după Dumnezeul cel ** viu;

cînd mă voi duce și mă voi arăta înaintea lui Dumnezeu?

* Ps. 63. 1; 64. 2. Ioan 7. 37. ** 1 Tes. 1. 10.

3. Cu lacrimi * mă hrănesc zi și noapte,

cînd mi se zice fără încetare **: „Unde este Dumnezeul tău?”

* Ps. 80. 5; 102. 9. ** Vers. 10. Ps. 79. 10; 115. 2.

4. Mi-aduc aminte, și-mi vărs * tot focul inimii în mine,

cînd mă gîndesc cum mergeam înconjurat de mulțime,

și cum înaintam ** în fruntea ei spre Casa lui Dumnezeu,

în mijlocul strigătelor de bucurie și mulțămire

ale unei mulțimi în sărbătoare.
* 10v 30. 16. Ps. 62. 8. ** Isa. 30. 20.

5. Pentruce * te mîhnești, suflete, și gemi înlăuntrul meu?

Nădărduește ** în Dumnezeu, căci iarăși îl voi lăuda;

El este mintuirea mea și Dumnezeul meu.
* Vers. 11. Ps. 43. 5. ** Pînt. 3. 24.

6. Îmi este mîhnit sufletul în mine, Dumnezeule;

de aceea la Tine mă gîndesc, din țara Iordanului,

din Hermon, și din muntele Mițear.

7. Un val * cheamă un alt val, la vuietul căderii apelor Tale;

toate ** talazurile și valurile Tale trec peste mine.

* 1er. 4. 20. Ezech. 7. 26. ** Ps. 88. 7. Iona 2. 3.

8. Ziuă, Domnul îmi dădea * îndurarea Lui,

iar noaptea **, cîntam laudele Lui, și înălțam o rugăciune Dumnezeului vieții mele.

* Lev. 25. 21. Deut. 28. 8. Ps. 133. 3. ** 10v 35. 10. Ps. 32. 7; 63. 6; 149. 5.

9. De aceea, zic lui Dumnezeu, Stîncă mea: „Pentruce mă uiți?

Pentruce * trebuie să umblu plin de întristare, supt apăsarea vrajmașului?”

* Ps. 38. 6; 43. 2.

10. Parcă mi se sfărîmă oasele cu sabia cînd mă batjocoresc vrajmașii mei,

și-mi zic neîncetat *: „Unde este Dumnezeul tău?”

* Vers. 3. Ioel 2. 17. Mic. 7. 10.

11. Pentruce * te mîhnești, suflete, și gemi înlăuntrul meu?

Nădărduește în Dumnezeu, căci iarăși îl voi lăuda;

El este mintuirea mea și Dumnezeul meu.
* Vers. 5. Ps. 43. 5.

PSALMUL 43.

43 1. Fă *-mi dreptate, Dumnezeule, apără *-mi pricina împotriva unui neam nemilos!

Izbăvește-mă de oamenii plini de vicleșug și de fărădelege!

* Ps. 26. 1; 35. 24. ** Ps. 35. 1.

2. Tu ești Dumnezeul, care mă ocrotește *: pentruce mă lepezi?

Pentruce ** trebuie să umblu plin de întristare, supt apăsarea vrajmașului?

* Ps. 28. 7. ** Ps. 42. 9.

3. Trimete * lumina și credincioșia Ta, ca să mă călăuzească,

și să mă ducă la muntele * Tâi cel sfânt și la locașurile Tale!

Ps. 40, 11; 57, 3. Ps. 3, 4.

4. Atunci voi merge la altarul lui Dumnezeu, la altarul lui Dumnezeu, care este bucuria și veselia mea, și Te voi lăuda cu arfa, Dumnezeule, Dumnezeul meu!

5. Pentruce * te mihnești, suflete, și gemi înlăuntrul meu?

Nădăjduiește în Dumnezeu, căci iarăși îl voi lăuda:

El este mintuirea mea și Dumnezeul meu.

Ps. 42, 5, 11.

PSALMUL 44.

Către mai marele cîntăreților. Un psalm al fiilor lui Core. O cîntare.

44. 1. Dumnezeule, am auzit cu urechile noastre, și părinții * noștri ne-au povestit lucrările, pe cari le-ai făcut pe vremea lor, în zilele de odinioară.

Exod. 12, 26, 27. Ps. 78, 9.

2. Cu mina Ta *, ai izgonit neamuri, ca să-i sădești pe ei, ai lovit popoare, ca să-i întinzi pe ei.

Exod. 16, 17. Deut. 7, 1. Ps. 78, 55; 80, 8.

3. Căci nu * prin sabia lor au pus mina pe țară, nu brațul lor i-a mintuit, ci dreapta Ta, brațul Tău, lumina Feței Tale, pentrucă ** îi iubeai.

Deut. 8, 17. Ios. 24, 12. Deut. 4, 37; 7, 7, 8.

4. Dumnezeule, Tu * ești Împăratul meu:

poruncește izbăvirea lui Iacov!

Ps. 74, 12.

5. Cu Tine doborîm * pe vrăjmașii noștri, cu Numele Tău zdrobim pe protivnicii noștri.

Dan. 8, 4.

6. Căci nu * în arcu meu mă încred, nu sabia mea mă va scăpa;

Ps. 33, 16. Osea 1, 7.

7. ci Tu ne izbăvești de vrăjmașii noștri,

și dai de rușine pe * cei ce ne urăsc.

Ps. 40, 14.

8. Noi, în fiecare zi, ne lăudăm cu Dumnezeul *, și pururea slăvim Numele Tău. —

Ps. 34, 2. Ier. 9, 24. Rom. 2, 17. (Oprile).

9. Dar Tu ne lepezi *, ne acoperi de rușine,

nu mai ieși cu oștirile noastre;

Ps. 60, 1, 10; 74, 1; 88, 14; 89, 38; 108, 11.

10. ne faci să dăm * dosul înaintea vrăjmașului,

și ceie ne urăsc, ridică prăzi laude dela noi:

Lev. 26, 17. Deut. 28, 25. Ios. 7, 5, 22.

11. Ne dai * ca pe niște oi de mincat, și ne * risipești printre neamuri

Rom. 8, 36. Deut. 4, 27; 28, 64. Ps. 44, 1.

12. Vinzi * pe poporul Tău pe nimic, și nu-l socotești de mare preț,

Ios. 6, 2, 3, 4. Ier. 13, 12.

13. Ne faci * de ocara vecinilor noștri,

de batjocura și de risul celor ce ne înconjoară.

Deut. 1, 28, 37. Ps. 79, 4, 50, 4.

14. Ne faci * de pomină printre neamuri,

și * pricină de clătinare din cap printre popoare.

Ier. 24, 9. 2 Reg. 10, 21. Iov 16, 4. Ps. 72, 1.

15. Ocara mea este totdeauna înaintea mea,

și rușinea îmi acopere fața,

16. la * glasul celui ce mă batjocorește și mă ocărăște,

la vederea vrăjmașului și răzbumului.

Ps. 42, 1.

17. Toate acestea ni se întîmplă *, fără ca noi să Te fi uitat,

fără să fi călcat legămîntul Tău:

Dan. 9, 11.

18. da, inima nu ni s'a abătut, pașii * nu ni s'au depărtat de pe cărarea Ta,

Iov 23, 11. Ps. 119, 51, 52.

19. ca * să ne zdrobești în locuința șacalilor,

și să ne acoperi cu * umbra morții.

Ios. 34, 13; 35, 7. Ps. 24, 4.

20. Dacă am fi uitat Numele Dumnezeului nostru,

și ne-am fi întins * minile spre un dumnezeu străin,

Iov 11, 13. Ps. 68, 9.

21. n'ar ști * Dumnezeu lucrul acesta,

El, care cunoaște tainele inimii?

Iov 31, 14. Ps. 139, 1. Ier. 17, 10.

22. Dar * din pricina Ta sîntem junghiați în toate zilele,

sîntem priviți ca niște oi sortite pentru măcelărie.

Rom. 8, 3.

23. Trezește-Te *! Pentruce dormi, Doamne?

Trezește-Te! Nu * ne lepăda pe vecie!

Ps. 7, 6; 35, 23; 59, 4, 5; 78, 65. Vers. 9.

24. Pentruce * îți ascunzi Fața?

Pentruce uiți de nenorocirea și apăsarea noastră?

Iov 13, 24. Ps. 13, 1; 88, 11.

25. Căci sufletul ne este doborît * în țărîină de mîhnire,

trupul nostru este lipit de pămînt.

Ps. 107, 5.

26. Scoală-Te, ca să ne ajuți!
Izbăvește-ne, pentru bunătatea Ta!
PSALMUL 45.

Către mai marele cântăreților. De cântat cum se cântă: „Crinii”. Un psalm al fiilor lui Core. O cântare de dragoste.

45. 1. Cuvinte pline de farmec îmi
clocotesc în inimă,
și zic: „Lucrarea mea de laudă este
pentru Împăratul!”
Ca pana unui scriitor iscusit să-mi
fie limba!

2. Tu ești cel mai frumos dintre oamene,
harul * este turnat pe buzele tale:
de aceea te-a binecuvântat Dumnezeu pe vecie.

3. Războinic viteaz *, încinge-ți sabia **, —

podoaba și slava,
* Isa. 9.6. ** Isa. 49.2. Evr. 4.12. Apoc. 1.16; 19.15.

4. da, slava * ta! — Fii biruitor, suie-te în carul tău de luptă,
apără adevărul, blindeța și neprihănirea,

și dreapta ta să strălucească prin isprăvi minunate!
* Apoc. 6.2.

5. Săgețile tale sînt ascuțite:
supt tine vor cădea popoare,
și săgețile tale vor străpunge inima
vrăjmașilor împăratului.

6. Scaunul * Tău de domnie, Dumnezeu, este vecinic;
toiagul de domnie al împărăției Tale este un toiag de dreptate.

7. Tu * iubești neprihănirea, și urăști răutatea.

De aceea, Dumnezeule **, Dumnezeul Tău Te-a uns
cu un untdelemn de bucurie ††, mai pe sus decît pe tovarășii Tăi de slujbă.

* Ps. 33.5. ** Ian. 6.1. † 1 Reg. 1.39, 40. †† Ps. 21.6.

8. Smirna *, aloia și casia îți umplu de miros plăcut toate veșmintele;
în casele tale împărătești de fildes te înveselesc instrumentele cu coarde.

9. Printre prea iubitele tale sînt fete * de împărați;
împărăteasa **, mireasa ta, stă la dreapta ta, împodobită cu aur de Ofir.

10. Ascultă, fiică, vezi și pleacă-ți urechea;
uită * pe poporul tău și casa tatălui tău!

* Deut. 21.13.

11. Și atunci împăratul îți va pofti frumuseța.

Și fiindcă este Domnul * tău, adu-îi închinăciunile tale.

12. Și fîca Tirului, și cele mai bogate * din popor vor umbla
cu daruri ca să capete bunăvoința ta.

13. Fata * împăratului este plină de strălucire înlăuntrul casei împărătești;

ea poartă o haină țesută cu aur.

14. Este adusă înaintea împăratului, îmbrăcată cu * haine cusute la gherghef,

și urmată de fete, însoțitoarele ei, cari sînt aduse la tine.

15. Ele sînt duse în mijlocul bucuriei și veseliei,
și intră în casa împăratului.

16. Copiii tăi vor lua locul părinților tăi;

îi * vei pune domni în toată țara.

17. Din neam în neam îți voi * pomeni numele:
de aceea în veci de veci te vor lauda popoarele.

PSALMUL 46.

Către mai marele cântăreților. Un psalm al fiilor lui Core. De cântat pe alamot. O cântare.

46. 1. Dumnezeu este adăpostul * și sprijinul nostru,
un ajutor **, care nu lipsește niciodată în nevoi.

2. De aceea nu ne temem, chiar dacă s'ar zgudui pămîntul,

și s'ar clătina munții în inima mărilor.

3. Chiar * dacă ar urla și ar spumega valurile mării,
și s'ar ridica pînă acolo de să se cutremure munții. —

4. Este un riu *, ale cărui izvoare înveselesc cetatea ** lui Dumnezeu, sfîntul locaș al locuințelor Celui Prea Înalt.

5. Dumnezeu este în * mijlocul ei: ea nu se clatină;

Dumnezeu o ajută în revărsatul zorilor.

6. Neamurile * se frămîntă, împărățiile se clatină,

dar glasul Lui răsună, și pământul** se topește de groază. — ^{Ps. 2.1. 100 Ios. 2.9, 24.}

7. Domnul* oștirilor este cu noi, Dumnezeu lui Iacov este un turn de scăpare pentru noi. — ^{100 Vers. 11. Num. 14.9. 2 Cron. 13.12. (Oprtre).}

8. Veniți* și priviți lucrările Domnului, pustiirile, pe cari le-a făcut El pe pământ. — ^{Ps. 66.5.}

9. El* a pus capăt războaielor pînă la marginea pământului; El a sfărîmat** arcul, și a rupt sulița, a ars cu Ț foc carăle de război. — ^{100 Ios. 2.4. 100 Ps. 76.9. 100 Ezech. 39.9.}

10. „Oprți-vă, și să știți că Eu sînt Dumnezeu:

Eu stăpînesc* peste neamuri, Eu stăpînesc pe pământ. — ^{100 Isa. 2.11, 17.}

11. Domnul* oștirilor este cu noi. Dumnezeu lui Iacov este un turn de scăpare pentru noi. — ^{100 Vers. 7. (Oprtre).}

PSALMUL 47.

Către mai marele cîntăreților. Un psalm făcut de fiii lui Core.

47 1. Bateți* din palme, toate popoarele!

Înălțați lui Dumnezeu strigăte de bucurie! — ^{100 Isa. 55.12.}

2. Căci Domnul, Cel Prea Înalt, este infricșat*:

El este împărat** mare peste tot pământul. — ^{100 Deut. 7.21. Neem. 1.5. Ps. 76.12. 100 Mal. 1.14.}

3. El* ne supune popoarele, El pune neamurile supt picioarele noastre; — ^{100 Ps. 18.47.}

4. El ne alege moștenirea*, slava lui Iacov, pe care-l iubește. — ^{100 1 Pet. 1.4. (Oprtre).}

5. Dumnezeu Se suie* în mijlocul strigătelor de biruință,

Domnul înaintează în sunetul trimbiței. — ^{100 Ps. 68.24, 26.}

6. Cîntați lui Dumnezeu, cîntați!

Cîntați Împăratului nostru, cîntați!

7. Căci* Dumnezeu este împărat peste tot pământul:

cîntați** o cîntare înțeleaptă! — ^{100 Zab. 14.9. 100 1 Cor. 14.16, 18.}

8. Dumnezeu* împărățește peste neamuri,

Dumnezeu șade pe scaunul Lui de domnie cel sfînt. — ^{100 1 Cron. 16.31. 100 Ps. 93.1; 96.10; 97.1; 99.1. Apoc. 19.6.}

9. Domnitorii popoarelor se adună împreună

cu poporul* Dumnezeului lui Avraam;

căci** ale lui Dumnezeu sînt scuturile pământului:

El este mai înalt și mai pe sus de orice. — ^{100 Rom. 4.11, 12. 100 Ps. 39.15.}

PSALMUL 48.

O cîntare. Un psalm al fiilor lui Core.

48 1. Mare este Domnul și laudat de toți,

în* cetatea Dumnezeului nostru, pe muntele** Lui cel sfînt. — ^{100 Ps. 46.4; 87.3. 100 Isa. 2.2, 3. Mic. 4.1. Zab. 8.3.}

2. Frumoasă* înălțime, bucuria** în-
tregului pământ, este muntele Sionului;

în Ț partea de miazănoapte este cetatea Ț Marelui Împărat. — ^{100 Ps. 50.2. 100 1er. 3.19. 100 Plin. 2.15. Dan. 8.9; 11.16. 100 Ezech. 20.6. 100 Isa. 14.13. 100 Mat. 6.35.}

3. Dumnezeu, în casele Lui împărătești, este cunoscut ca un turn de scăpare.

4. Căci iată că împărații* se adunaseră:

doar au trecut împreună,

au privit-o, au înlemnit, s'au temut, și au luat-o la fugă.

6. I-a apucat* un tremur acolo, ca durerea** unei femei la facere. — ^{100 Exod. 15.16. 100 Osea 13.13.}

7. Au fost izgoniți de parcă ar fi fost luați de* vîntul de răsărit,

care sfărîmă** corăbiile din Tarsis. — ^{100 1er. 16.17. 100 Ezech. 27.26.}

8. Intocmai cum auzisem spunînduse, așa am văzut

în cetatea* Domnului oștirilor, în cetatea Dumnezeului nostru:

Dumnezeu o va face să dăinuiească** pe vecie. — ^{100 Vers. 1, 2. 100 Isa. 2.2. Mic. 4.1. (Oprtre).}

9. Dumnezeule, la bunătatea* Ta ne gîndim,

în mijlocul Templului Tău! — ^{100 Ps. 26.9; 40.10.}

10. Ca și Numele* Tău, Dumnezeule, și lauda Ta răsună pînă la marginea pământului;

dreapta Ta este plină de îndurare. — ^{100 Deut. 28.58. Ios. 7.9. Ps. 113.3. Mal. 1.11, 14.}

11. Se bucură muntele Sionului, și se veselesc fiicele lui Iuda de judecările Tale.

12. Străbateți Sionul, și ocoliți-l, numărați-i turnurile,

13. priviți-i întărirea, și cercetați-i palatele, ca să povestiți celor ce vor veni după ei.

14. Iată, Dumnezeu! acesta este Dumnezeu nostru în veci de veci;
El va fi călăuză noastră * până la moarte. ° Iso. 58. 11.

PSALMUL 49.

Către mai marele cîntăreților. Un psalm al fiilor lui Core.

49 1. Ascultați lucrul acesta, toate popoarele,
luați aminte, toți locuitorii lumii:
2. mici * și mari, ° Ps. 62. 9.
bogați și săraci!
3. Gura mea va vorbi cuvinte înțelepte,
și inima mea are gânduri pline de judecată.

4. Eu îmi plec * urechea la pildele cari îmi sînt insuflate,
îmi încep cîntarea în sunetul arfei. ° Ps. 78. 2. Mat. 13. 35.

5. Pentru ce să mă tem în zilele nemorocirii,
cînd mă înconjoară nelegiuirea * protivnicilor mei? ° Ps. 38. 4.

6. Ei se încred * în avuțiile lor,
și se fălesc cu bogăția lor cea mare. ° Iov 31. 24, 26. Ps. 62. 7; 62. 10. Marc. 10. 24. 1 Tim. 6. 17.

7. Dar nu pot să se răscumpere unul pe altul,
nici să dea * lui Dumnezeu prețul răscumpărării. ° Mat. 16. 26.

8. Răscumpărarea * sufletului lor este așa de scumpă,
că nu se va face niciodată. ° Iov 30. 18, 19.

9. Nu vor trăi pe vecie,
nu pot să * nu vadă mormîntul. ° Ps. 69. 48.

10. Da, îl vor vedea: căci înțelepții * mor,
nebuli și prostul deopotrivă pier,
și * lasă altora avuțiile lor. ° Ecl. 2. 16. ° Prov. 11. 4. Ecl. 2. 18, 21.

11. Ei își închipuiesc că vecinice le vor fi casele,
că locuințele lor vor dăinui din veac în veac,
ei, cari dau * numele lor la țări întregi. ° Fac. 4. 17.

12. Dar omul pus în * cînte nu dăinuiește,
ci este ca dobitoacele cari se taie. ° Vers. 20. Ps. 39. 5; 62. 7.

13. Iată ce soartă au ei, cei plini de atîta încredere *,
precum și cei ce îi urmează, cărora le plac cuvintele lor. — ° Luc. 12. 20. (Oprire).

14. Sînt duși ca o turmă în locuința morților,

îi paște moartea,
și în * curînd oamenii fără prihană îi calcă în picioare:
li se duce frumuseța **, și locuința morților le este locașul. ° Ps. 47. 3. Dan. 7. 22. Mal. 4. 3. Luc. 22. 30. 1 Cor. 6. 2. Apoc. 2. 26; 20. 4. ° Iov 4. 21. Ps. 39. 11.

15. Dar mie Dumnezeu îmi va * scăpa sufletul din locuința morților,
căci mă va lua supt ocrotirea Lui. — ° Ps. 56. 13. Osea 13. 14. (Oprire).

16. Nu te teme cînd se îmbogățește cineva,
și cînd i se înmulțesc vistieriile casei;

17. căci * nu ia nimic cu el cînd moare:
vistieriile lui nu se pogoară după el. ° Iov. 27. 19.

18. Să se tot creadă omul fericit * în viață,
să se tot laude cu bucuriile pe cari și le face, ° Deut. 29. 19. Luc. 12. 19.

19. căci tot în locuința părinților săi va * merge,
și nu va mai vedea lumina ** niciodată. ° Fac. 15. 15. ° Iov 33. 30. Ps. 56. 13.

20. Omul * pus în cînte, și fără pricepere,
este ** ca dobitoacele pe cari le tai. ° Vers. 12. ° Ecl. 3. 19.

PSALMUL 50.

Un psalm al lui Asaf.

50 1. Dumnezeu *, da, Dumnezeu, Domnul, vorbește,
și cheamă pămîntul, dela răsăritul soarelui pînă la asfințitul lui. ° Neem. 9. 32. Isa. 9. 6. Ier. 32. 18.

2. Din Sion, care este întruparea * frumuseții desăvîrșite,
de acolo strălucește Dumnezeu **. ° Ps. 48. 2. ° Deut. 33. 2. Ps. 60. 1.

3. Dumnezeul nostru vine și nu face. Înaintea Lui merge un foc * mistuitor,
și împrejurul Lui o furtună puternică. ° Lev. 10. 2. Num. 16. 35. Ps. 97. 3. Dan. 7. 10.

4. El * strigă spre ceruri sus,
și spre pămînt, ca să judece pe poporul Său: ° Deut. 4. 26; 31. 28; 32. 1. Isa. 1. 2. Mic. 6. 1, 2.

5. „Stringeți-Mi pe credincioșii * Mei,
cari ** au făcut legămînt cu Mine prin jertfă !“ — ° Deut. 33. 3. Isa. 13. 3. ° Exod. 24. 7.

6. Atunci cerurile * vor vesti dreptatea Lui,
căci Dumnezeu ** este cel ce judecă. — ° Ps. 97. 6. ° Ps. 75. 7. (Oprire).

7. Ascultă *, poporul Meu, și voi vorbi;

ascultă, Israele, și te voi înștiința.
Eusint Dumnezeu*, Dumnezeul tău.

*Ps. 81. 8. *Exod. 20. 2.

8. Nu * pentru jertfele tale te** mu-
stru :
căci arderile tale de tot sînt necur-
mat înaintea Mea.

*Osea 6. 6. *Isa. 1. 11. Ier. 7. 22.

9. Nu * voi lua tauri din casa ta,
nici țapi din staulele tale.

*Mic. 6. 6. *Fapt. 17. 25.

10. Căci ale Mele sînt toate dobitoa-
cele pădurilor,
toate fiarele munților cu miile lor.

11. Eu cunosc toate păsările de pe
munti,
și tot ce se mișcă pe cîmp este al
Meu.

12. Dacă Mi-ar fi foame, nu ți-ăș
spune ție,

căci * a Mea este lumea și tot ce cu-
prinde ea.

*Exod. 19. 5. Deut. 10. 14. Iov 41. 11.

Ps. 24. 1. 1 Cor. 10. 26, 28.

13. Oare mînc Eu carnea taurilor?
Oare beau Eu singele țărilor?

14. Adu ca jertfă* lui Dumnezeu
mulțămiri,
și împlinește-ți** juruințele făcute
Celui Prea Înalt.

*Osea 14. 2. Evr. 13. 15.

*Deut. 23. 21. Iov 22. 27. Ps. 76. 11. Ecl. 5. 4, 5.

15. Cheamă-Mă* în ziua necazului,
și Eu te voi izbăvi, iar tu Mă** vei
proslăvi!

*Iov 22. 27. Ps. 91. 15; 107. 6, 13, 19, 28.

Zah. 13. 9. *Vers. 23. Ps. 22. 23.

16. Dumnezeu zice însă celui rău:
„Ce tot înșiri tu legile Mele,

și ai în gură legămîntul Meu,

17. cînd* tu urăști mustrările,

și arunci** cuvintele Mele înapoia

ta?

*Rom. 2. 21, 22 *Neem. 9. 26.

18. Dacă vezi un hoț, te unești* cu el,

și te însoțești cu** preacurvari.

*Rom. 1. 32. *1 Tim. 5. 22.

19. Dai drumul gurii la rău,

și limba ta* urzește viclesuguri.

*Ps. 52. 2.

20. Stai și vorbești împotriva frate-
lui tău,

clevețești pe fiul mamei tale.

21. Iată ce ai făcut, și* Eu am tăcut.

Ți-ai inchipuit** că Eu sînt ca tine.

Dar te ți voi mostra, și îți voi pune
totul supt ochi!

*Ecl. 8. 11, 12. Isa. 26. 10; 57. 11.

*Rom. 2. 4. *Ps. 90. 8.

22. Luați seama dar, voi cari uita-
ți* pe Dumnezeu,

ca nu cumva să vă sfășii, și să nu
fie nimeni să vă scape.

*Iov 8. 13. Ps. 9. 17. Isa. 51. 13.

23. Cine* aduce mulțămiri, ca jert-
fă, acela Mă proslăvește,

și celui** ce veghează asupra căii
lui,

aceluia îi voi arăta mîntuirea lui
Dumnezeu.

*Ps. 27. 6. Rom. 12. 1. *Gal. 4. 14.

PSALMUL 51.

*Către mai marele cîntăreților. Un
psalm al lui David. Făcut cînd a venit
la el prorocul Naftan, după ce intrase
David la Bat-Seba.*

51. Ai milă de mine, Dumnezeule,
în bunătatea Ta!

După îndurarea Ta cea mare, șter-
ge* fărădelegile mele!

*Vers. 9. Isa. 43. 25; 44. 22. Col. 2. 14.

2. Spală-mă* cu desăvîrșire de nele-
giuirea mea,

și curățește-mă de păcatul meu!

*Evr. 9. 14. 1 Ioan 1. 7, 9. Apoc. 1. 1.

3. Căci îmi cunosc bine fărădele-
gile*,

și păcatul meu stă necurmat înai-
tea mea.

*Ps. 32. 5, 38. 15.

4. Împotriva Ta, numai* împotriva
Ta, am păcătuit

și am făcut ce este rău înaintea*

Ta;

așa că ți vei fi drept în hotărîrea Ta,

și fără vină în judecata Ta.

*Fap. 30. 6, 30. 6.

Lev. 5. 19; 6. 2. 2 Sam. 12. 13. *Luc. 15. 21. *Rom. 3. 4.

5. Iată că* sînt născut în nelegiuire,

și** în păcat m'a zămislit mama mea.

*Iov 14. 4. Ps. 68. 8. Ioan 3. 6. Rom. 5. 12. Efe. 2. 1.

*Iov 14. 4.

6. Dar Tu ceri ca adevărul să fie în
adîncul* inimii:

fă dar să pătrundă înțelepciunea în-

lăuntrul meu!

*Iov 35. 9.

7. Curățește-mă* cu isop, și voi fi

curat;

spală-mă, și voi fi** mai alb decît

zăpada.

*Lev. 14. 4, 6, 49. Num. 19. 18. Evr. 9. 19. *Isa. 1. 15.

8. Fă-mă să aud veselie și bucurie,

și oasele, pe cari le-ai zdrobit Tu,

se* vor bucura.

*Mat. 11. 5.

9. Întoarce-Ți* privirea dela păcatele

mele,

șterge** toate nelegiuirile mele!

*Ier. 16. 17. *Vers. 1.

10. Zidește în mine o inimă* cura-
tă, Dumnezeule,

pune în mine un duh nou și sator-
nic!

*Fapt. 15. 9. Efe. 2. 10.

11. Nu mă lepăda dela* Fața Ta,

și nu lăua dela mine Duhul* Tău cel

Sfînt. *Faa. 4. 14. 2 Reg. 13. 23. *Rom. 8. 9. Efe. 4. 30.

12. Dă-mi iarăș bucuria mîntuirii Tale,

și sprijinește-mă cu un duh * de bu-
năvoință! ^{2Cor. 3.1.}

13. Atunci voi învăța căile Tale pe
ceice le calcă,

și păcătoșii se vor întoarce la Tine.

14. Dumnezeu, Dumnezeul mintui-
rii mele! Izbăvește-mă de vina singe-
lui * vărsat,

și limba mea va lauda * îndurarea
Ta. ^{2Sam. 11.17; 12.9. Ps. 35.28.}

15. Doamne, deschide-mi buzele,
și gura mea va vesti lauda Ta.

16. Dacă ai fi voit jertfe *, Ti-ai fi
adus:

dar Tie nu-Ti plac arderile de tot.
^{Num. 15.27, 30. Ps. 40.6; 50.8. Isa. 1.11. Ier. 7.22. Osea 6.6.}

17. Jertfele * plăcute lui Dumnezeu
sint un duh zdrobot:

Dumnezeule, Tu nu disprețuiești o
inimă zdrobotă și mîhnită. ^{Ps. 34. 18. Isa. 57. 15; 66. 2.}

18. În îndurarea Ta, varsă-Ti binefa-
cerile asupra Sionului,

și zidește zidurile Ierusalimului!

19. Atunci vei primi jertfe * nepri-
hănite, arderi de tot și jertfe întregi;
atunci se vor aduce pe altarul Tău
viței. ^{Ps. 4.6. Mal. 3.3.}

PSALMUL 52.

*Către mai marele cîntăreților. O cîn-
tare a lui David. Făcută cu prilejul
celor spuse de Doeg, Edomitul, lui
Saul, cînd zicea: „David s'a dus în
casa lui Ahimelec.”*

52. 1. Pentruce te fălești cu răutatea
ta, asupritorul *?

Bunătatea lui Dumnezeu ține în ve-
ci. ^{1Sam. 21.7.}

2. Limba * ta nu născocoște decît rău-
tate,

ca * un brici ascuțit, viclean ce
ești! ^{Ps. 50.19. Ps. 57.4; 58.7; 64.3.}

3. Tu iubești mai degrabă răul decît
binele,

mai degrabă minciuna * decît ade-
vărul. — ^{1er. 9. 1, 5. (Oprire).}

4. Tu iubești numai cuvinte * nimici-
toare,

limbă înșelătoare!

5. De aceea și Dumnezeu te va doborî
pe vecie,

te va apuca și te va ridica din cortul
tău,

și te va desrădăcina * din pămîntul
celor vii. — ^{Prov. 2. 22. (Oprire).}

6. Cei * fără prihană vor vedea lucrul
acesta, se vor teme,

și * vor ride de el, zicînd:
^{1ov 2. 19. Ps. 37. 34; 40. 3; 64. 9. Mal. 1. 5. Ps. 58. 10.}

7. „Iată omul, care nu lua ca ocroti-
tor pe Dumnezeu,

ci se * incredea în bogățiile lui cele
mari,

și se bizuia pe răutatea lui.” ^{Ps. 49. 6.}

8. Dar eu sînt în Casa lui Dumnezeu
ca * un măslin verde,

mă încred în bunătatea lui Dumne-
zeu, în veci de veci. ^{1er. 11. 16. Osea 11. 6.}

9. Te voi lauda totdeauna, pentrucă
ai lucrat;

și, în fața copiilor Tăi, voi nădăjdui
în Numele Tău, căci * este binevoitor. ^{Ps. 54. 6.}

PSALMUL 53.

*Către mai marele cîntăreților. De cîn-
tat pe jlaut. O cîntare a lui David.*

53. 1. Nebunul * zice în inima lui:
„Nu este Dumnezeu!”

S'au stricat oamenii, au săvîrșit fă-
rădelegi urite,

nu este nici * unul care să facă bine-
le. ^{Ps. 10. 4; 14. 1, etc. Rom. 3. 10.}

2. Dumnezeu Se uită * dela înălțimea
cerurilor peste fiii oamenilor,

ca să vadă dacă este cineva care să
fie priceput,

și să caute * pe Dumnezeu.
^{Ps. 33. 13. Ps. 2 Cron. 15. 2; 19. 3.}

3. Dar toți s'au rătăcit, toți s'au stricat;
nu este niciunul care să facă binele,
niciunul măcar.

4. „Și-au * perdut oare mintea ceice
săvîrșesc nelegiuirea,

de mîncă pe poporul Meu, cum
mîncă pînea,

și nu cheamă pe Dumnezeu?” ^{1er. 4. 22.}

5. Atunci * vor tremura de spaimă,
fără să fie vreo pricină de spaimă;

Dumnezeu va risipi * oasele celor
ce tăbăresc împotriva ta,

ii vei face de rușine, căci Dumnezeu
i-a lepădat. ^{Lev. 26. 17, 36. Prov. 28. 1. Ezech. 6. 9.}

6. O *! cine va face să pornească
din Sion izbăvirea lui Israel?

Cînd va aduce Dumnezeu înapoi pe
prinșii de război ai poporului Său,

Iacov se va veseli, și Israel se va
bucura. ^{Ps. 14. 7.}

PSALMUL 54.

*Către mai marele cîntăreților. De cîn-
tat cu instrumente cu coarde. O cîntare
a lui David. Făcută cînd au venit Zi-
fiții să spună lui Saul: „Știți că David
șade ascuns printre noi?”*

54. 1. Scapă-mă, Dumnezeule, prin
Numele Tău,

și fă-mi dreptate, prin puterea Ta?

2. Ascultă-mi rugăciunea, Dumnezeule,

ia aminte la cuvintele gurii mele.
3. Căci niște străini * s'au sculat împotriva mea,
niște oameni asupritori vor să-mi ia viața;
ei nu se gîndesc la Dumnezeu. —
o Ps. 14. (Oprire).

4. Da, Dumnezeu este ajutorul meu,
Domnul * este sprijinul sufletului meu!
o Ps. 118. 7.

5. Răul se va întoarce asupra protivnicilor mei;
nimicește-i în * credincioșia Ta!
o Ps. 69. 49.

6. Atunci Îți voi aduce jertfe de bună voie,
voi lăuda Numele Tău, Doamne, căci * este binevoitor;
o Ps. 62. 9.

7. Căci El mă izbăvește din toate necazurile,
și * cu ochii mei îmi văd împlinită dorința privitoare la vrăjmașii mei.
o Ps. 69. 10; 92. 11.

PSALMUL 55.

Către marele cîntăreților. De cîntat pe instrumente cu coarde. O cîntare a lui David.

55 1. Ia aminte, Dumnezeule, la rugăciunea mea,
și nu Te ascunde de cererile mele!

2. Ascultă-mă, și răspunde-mi!
Rătăcesc * încoace și încolo, și mă frămînt,
o Isa. 38. 14.

3. din pricina zarvei vrăjmașului și din pricina apăsării celui rău.

Căci * ei aruncă nenorocirea peste mine,
și mă urmăresc cu mînie.
o 2 Sam. 16. 7, 8; 19. 19.

4. Imi tremură inima * în mine, și mă cuprinde spaima morții, o Ps. 16. 3.

5. mă apucă frica și groaza, și mă iau fiorii.

6. Eu zic: „O, dacă aș avea aripile porumbelului,

aș sbura, și aș găsi undeva odihnă!”

7. Da, aș fugi departe de tot, și m'aș duce să locuiesc în pustie. —
(Oprire).

8. Aș fugi în grabă la un adăpost de vîntul acesta năpraznic și de furtuna aceasta.

9. Nimicește-i, Doamne, împarte-le limbile,

căci în cetate văd silă * și certuri;
o Ier. 6. 7.

10. zi și noapte ei îi dau ocol pe ziduri:

nelegiuirea și răutatea sînt în sîinulei;
11. răutatea este în mijlocul ei,

și vicleșugul și înșelătoria nu lipsesc din piețele ei.

12. Nu * un vrăjmaș mă batjocorește, căci aș suferi:

nu protivnicul meu se ridică * împotriva mea,

căci m'aș ascunde dinaintea lui.
o Ps. 41. 9 o Ps. 35. 26 28. 14.

13. Ci tu, pe care te socoteam una cu mine,

tu, frate * de cruce și prieten cu mine!
o 2 Sam. 15. 12; 16. 23. Ps. 41. 9. Ier. 9. 4.

14. Noi, cari trăiam împreună într'o plăcută prietenie,

și ne duceam împreună * cu mulțimea în Casa lui Dumnezeu!
o Ps. 4. 4.

15. Să vină moartea peste ei, și să se pogoare * de vii în locuința morților!

Căci răutatea este în locuința lor, în inima lor.
o Num. 16. 30.

16. Dar eu strig către Dumnezeu, și Domnul mă va scăpa.

17. Seara *, dimineața, și la amiază, oftetz și gem,

și El va auzi glasul meu.
o Dan. 6. 10. Luc. 18. 1. Fapt. 3. 1; 10. 3, 9, 30. 1 Tes. 5. 17.

18. Mă va scăpa din lupta care se dă împotriva mea, și-mi va aduce pacea, căci mulți * mai sînt împotriva mea!
o 2 Cron. 32. 7, 8.

19. Dumnezeu va auzi, și-i va smeri, El, care *, din vecinicie, stă pe scaunul Lui de domnie. —
(Oprire).

Căci în ei nu este nicio nădejde de schimbare,

și nu se tem de Dumnezeu. * Deut. 32. 27.

20. Ei pun * mina pe cei ce trăiau * în pace cu ei,

și își calcă legămîntul.
o 1 Napl. 12. 1. o Ps. 7. 6.

21. Gura lor este dulce ca smîntina, dar în inimă poartă războiul:

cuvintele * lor sînt mai alunecoase decît untdelemnul,

dar cînd ies ele din gură, sînt niște săbii. * Ps. 28. 3; 67. 4; 62. 4; 64. 3. Prov. 5. 3, 4; 12. 18.

22. Incredințază-ți * soarta în mîna Domnului, și El te va sprijini.

El nu ** va lăsa niciodată să se clatine cel neprihănit.

o Ps. 37. 6. Mat. 6. 26. Luc. 12. 22. 1 Pet. 5. 7. o Ps. 37. 24.

23. Și Tu, Dumnezeule, îi vei pogo-ri în fundul gropii.

Oamenii * setoși de singe și de înșelăciune, nu ** vor ajunge nici jumătate din zilele lor.

Eu însă mă încred în Tine!

o Ps. 5. 6. o 1ov 16. 32. Prov. 10. 27. Eccl. 1. 17.

PSALMUL 56.

Către mai marele cîntăreților. Se cîntă ca „Porumbel din stejari depărtați”. O cîntare de laudă a lui David. Făcută cînd l-au prins Filistenii la Gat.

56 1. Ai milă * de mine, Dumnezeu! Căci niște oameni mă hărțuiesc.

Toată ziua îmi fac război și mă chinuiesc. * Ps. 67.1.

2. Toată ziua mă hărțuiesc * protivnicii mei;

sînt mulți, și se războiesc cu mine ca niște trufași. * Ps. 67.3.

3. Orediciteori mă tem, eu mă încred în Tine.

4. Eu mă voi lăuda cu * Dumnezeu, cu Cuvîntul Lui.

Mă încred în Dumnezeu, și nu ** mă tem de nimic:

ce pot să-mi facă niște oameni? * Vers. 10, 11. * Ps. 118. 6. Isa. 31. 3. Evr. 13. 6.

5. Intr'una ei îmi ating drepturile, și n'au decît gînduri rele față de mine.

6. Uneltesc *, pîdesc și îmi urmăresc pașii, pentru că ** vor să-mi ia viața. * Ps. 59. 3; 140. 2. * Ps. 71. 10.

7. Ei trag nădejde să scape prin nelegiuirea lor:

doboară popoarele, Dumnezeule, în minia Ta!

8. Tu numeri pașii vieții mele de pribeag;

pune-mi lacrimile în burduful Tău: nu sînt ele * scrise în cartea Ta? * Mal. 3. 16.

9. Vrajmașii mei dau înapoi, în ziua cînd Te strig:

știu că Dumnezeu este de * partea mea. * Rom. 8. 31.

10. Eu mă voi lăuda cu * Dumnezeu, cu Cuvîntul Lui, da, mă voi lăuda cu Domnul, cu Cuvîntul Lui. * Vers. 4.

11. Mă încred în Dumnezeu, și nu mă tem de nimic:

Ce pot să-mi facă niște oameni?

12. Dumnezeule, trebuie să împlinesc juruințele pe cari Ți le-am făcut;

Ți voi aduce jertfe de mulțămire.

13. Căci mi-ai izbăvit sufletul dela * moarte,

mi-ai ferit picioarele de cădere, ca să umblu înaintea lui Dumnezeu, în lumina ** celor vii. * Ps. 116. 8. * Iov 33. 30.

PSALMUL 57.

Către mai marele cîntăreților. „Nu nimici”. O cîntare de laudă a lui David. Făcută cînd a fugit în peșteră, urmărit de Saul.

57 1. Ai milă * de mine, Dumnezeu, ai milă de mine!

Căci în Tine mi se încrede sufletul; la ** umbra aripilor Tale caut un

loc de scăpare, pînă Ț vor trece nenorocirile.

* Ps. 56. 1. * Ps. 17. 8; 63. 7. † Isa. 26. 20.

2. Eu strig către Dumnezeu, către Cel Prea Înalt,

către Dumnezeu, care * lucrează pentru mine. * Ps. 138. 8.

3. El * îmi va trimete izbăvire din cer,

în timp ce prigonitorul meu îmi aruncă ** ocări. (Oprire).

Da, Dumnezeu Își va Ț trimete bunătața și credincioșia.

* Ps. 144. 5, 7. * Ps. 56. 1. † Ps. 40. 11; 43. 3; 61. 7.

4. Sufletul meu este între niște lei: stau culcat în mijlocul unor oameni cari varsă flăcări,

în mijlocul unor oameni ai * căror dinți sînt sulițe și săgeți,

și a căror limbă ** este o sabie ascuțită. * Prov. 30. 14. * Ps. 55. 21; 64. 3.

5. Înaltă *-Te peste ceruri, Dumnezeule,

peste tot pămîntul să se întindă slava Ta! * Vers. 11. Ps. 108. 5.

6. Ei * întinseseră un laț supt pașii mei;

sufletul mi se încovoia, și-mi săpaseră o groapă înainte:

Dar au căzut ei în ea. — * Ps. 7. 15, 16; 9. 15. (Oprire).

7. Inima mea este tare *, Dumnezeule, inima mea este tare;

voi cînta, da, și voi suna din instrumentele mele. * Ps. 108. 1, etc.

8. Trezește-te, suflete! Treziți-vă, alăută și arfă!

Mă voi trezi în zori de zi. * Ps. 16. 9; 30. 12; 108. 1, 2.

9. Te voi lăuda * printre popoare, Doamne!

Te voi cînta printre neamuri. * Ps. 108. 3.

10. Căci * bunătața Ta ajunge pînă la ceruri,

și credincioșia Ta pînă la nori. * Ps. 36. 6; 71. 19; 103. 11; 108. 4.

11. Înaltă *-Te * peste ceruri, Dumnezeule,

peste tot pămîntul să se întindă slava Ta! * Vers. 5.

PSALMUL 58.

Către mai marele cîntăreților. „Nu nimici.” O cîntare de laudă a lui David.

58 1. Oare, tăcînd, faceți voi dreptate?

Oare așa judecați voi fără părtinire, fiii oamenilor?

2. Dimpotrivă! în inimă, săvîrșiți nelegiuiri;

în țară, puneți în cumpănă* silnicia minilor voastre.

3. Cei răi sînt stricați încă din* pîntecele mamei lor,

mincinoșii se rătăcesc odată cu ieșirea din pîntecele mamei lor.

4. Au o otravă* ca otrava unui șarpe, ca otrava unei aspidă** surzi, care își astupă urechea,

care n'aude glasul vrăjitorilor, glasul fermecătorului celui mai iscusit.

6. Dumnezeule, zdrobește-le dinții din gură!

Smulge, Doamne, măselele acestor pui de lei!

7. Să se risipească* întocmai ca niște ape cari se scurg!

Săgețile, pe cari le-aruncă ei, să fie niște săgeți tocite!

8. Să piară, ca un melc, care se topește umblind;

să nu vadă soarele, ca* stîrpitura unei femei!

9. Înainte ca oalele voastre să simtă focul de spin

verde sau uscat, îl* va lua virtejul.

10. Cel* fără prihană se va bucura la vederea răzbunării;

își va scălda picioarele** în singele celor răi.

11. Și* atunci oamenii vor zice: „Da, este o răsplată pentru cel fără prihană!

Da, este un Dumnezeu care judecă** pe pămînt!”

PSALMUL 59.

Către mai marele cîntăreților. „Nu nimici.” O cîntare de laudă a lui David. Făcută cînd a trimis Saul să-i împresoare casa, ca să-l omoare.

59 1. Dumnezeule, scapă-mă* de vrăjmașii mei,

ocrotește-mă de protivnicii mei!

2. Scapă-mă de răufăcători,

izbăvește-mă de oamenii setoși de sine!

3. Căci iată-i că stau la pîndă să-mi ia viața;

niște oameni porniți la* rău urzesc lucruri rele împotriva mea,

fără** să fiu vinovat, fără să fi păcătuit, Doamne!

4. Cu toată nevinovăția mea, ei aleargă, se pregătesc:

trezește*-Te, ieși înaintea mea, și privește!

5. Doamne, Dumnezeuul ostilor, Dumnezeuul lui Israel,

scoală-Te, ca să pedepsești toate neamurile!

N'avea milă de niciunul din acești vinzători nelegiuîți.

6. Se* întorc în fiecare seară, urlă ca niște cîni,

și dau ocol cetății.

7. Da, din gura lor țîșnește răul, pe buzele lor sînt săbii*;

căci zic: „Cine** aude?”

8. Dar Tu*, Doamne, rizi de ei, Tu îți bați joc de toate neamurile.

9. Oricare le-ar fi puterea, eu în Tîne nădăjduiesc,

căci* Dumnezeu este scăparea mea.

10. Dumnezeuul meu, în bunătatea Lui, îmi iese* înainte,

Dumnezeu** mă face să-mi văd împlinită dorința față de cei ce mă prigonesc.

11. Nu*-i ucide, ca să nu uite lucrul acesta poporul meu,

ci fă-i să pribegască, prin puterea Ta, și doboară-i,

Doamne, Scutul nostru!

12. Gura lor păcătuiește la fiecare* vorbă, care le iese de pe buze:

să se prindă în însăși mindria lor, căci nu spun decît blesteme și minciuni:

13. Nimicește-i*, în minia Ta, prăpădește-i, ca să nu mai fie!

Fă-i** să știe că împărătește Dumnezeu peste Iacov,

pînă la marginile pămîntului.

14. Se* întorc în fiecare seară, urlă ca niște cîni,

și dau ocol cetății.

15. Umblă* încoace și încolo după hrană,

și petrec noaptea ne sătui.

16. Dar eu voi cînta puterea Ta;

disdediminează, voi lăuda bunătatea
Ta.
Căci Tu ești un turn de scăpare pen-
tru mine,
un loc de adăpost în ziua necazului
meu.
17. O, Tăria* mea! pe Tine Te voi
lăuda,
căci** Dumnezeu, Dumnezeul meu
cel prea bun, este turnul meu de scă-
pare.
*Ps. 18. 1. **Vers. 9, 10.

PSALMUL 60.

*Către mai marele cîntăreților. Se cîntă
cu și „Cîntul mărturiei“. O cîntare de
laudă a lui David, spre învățătură. Fă-
cută cînd purta război cu Sirienii din
Mesopotamia și cu Sirienii din Toba
și cînd s'a întors loab și a bătut în
Valea Sării douăsprezece mii de
Edomiți.*

60 1. Dumnezeule*, ne-ai lepădat,
ne-ai împrăștiat,
și Te-ai miniat: ridică-ne iarăși!
*Ps. 44. 9.

2. Ai cutremurat pămîntul, l-ai de-
spicat;
drege-i* spărturile, căci se clatină!
*2 Cron. 7. 14.

3. Ai făcut* pe poporul Tău să trea-
că prin lucruri grele,
ne-ai adăpat** cu un vin de amor-
țire.
*Ps. 71. 20. **Ioa. 51. 17, 22. Ier. 25. 15.

4. Ai dat* celorce se tem de Tine
un steag,
ca să-î înalțe spre biruința adevăru-
lui. —
*Ps. 20. 5. (Oprire).

5. Pentruca* prea iubiții Tăi să fie
izbăviți,
scapă-ne prin dreapta Ta, și ascultă-
te-ne!
*Ps. 108. 6, etc.

6. Dumnezeule a zis* în sfințenia Lui:
„Voi ieși biruitor,
voi împărți** Sihemul †, și voi mă-
sura valea†† Sucot.

*Ps. 89. 35. **Ios. 1. 6. † Fac. 12. 6. †† Ios. 13. 27.

7. Al Meu este Galaadul, al Meu este
Manase;

Efraim* este tăria capului Meu,
iar luda**, toiagul Meu de cîrmuire:
*Deut. 33. 17. **Fac. 49. 10.

8. Moab* este ligheanul în care Mă
spăl:

peste** Edom lmi aruncîncăltămîntea:
tara Filistenilor † strigă de bucurie
din pricina Mea!“ —

*2 Sam. 8. 2. **2 Sam. 8. 14. Ps. 108. 9. † 2 Sam. 8. 1.

9. Cine mă va duce în cetatea întărită?
Cine mă va duce la Edom?

10. Oare nu Tu, Dumnezeule, care
ne*-ai lepădat,
și nu** mai ieși, Dumnezeule, cu
oștirile noastre?

*Vers. 1. Ps. 44. 9; 108. 11. **Ios. 7. 12.

11. Dă-ne ajutor, ca să scăpăm din
necaz!

Căci ajutorul omului este zădarnic*.

*Ps. 118. 8; 146. 3.

12. Cu Dumnezeule vom face* isprăvi
mari,

și El va zdrobi** pe vrăjmașii no-
ștri.
*Num. 24. 18. 1 Cron. 19. 13. **Ioa. 63. 11.

PSALMUL 61.

*Către mai marele cîntăreților. De cîntat
pe instrumente cu coarde. Un psalm
al lui David.*

61 1. Ascultă, Dumnezeule, strigăte-
le mele,

ia aminte la rugăciunea mea!

2. Dela capătul pămîntului strig către
Tine cu inima mîhnită, și zic:

„Du-mă pe stîncă pe care n'o pot
ajunge, căci este prea înaltă pentru
mine!“

3. Căci Tu ești un adăpost pentru
mine,

un turn* tare împotriva vrăjmașu-
lui.
*Prov. 18. 10.

4. Aș* vrea să locuiesc pe vecie în
cortul Tău:

să** alerg la adăpostul aripilor Ta-
le. —
*Ps. 27. 4. **Ps. 17. 8; 57. 1; 91. 4. (Oprire).

5. Căci Tu, Dumnezeule, îmi ascuți
juruințele,

Tu îmi dai moștenirea celorce se
tem de Numele Tău.

6. Tu adaugi* zile la zilele împăra-
tului:

lungescă-i-se anii pe vecie! *Ps. 21. 4.

7. În veci să rămînă el pe scaunul
de domnie, înaintea lui Dumnezeu!

Fă ca bunătatea* și credincioșia Ta
să vegheze asupra lui! *Ps. 40. 11. Prov. 20. 28.

8. Atunci voi cînta neîncetat Numele
Tău,

și zi de zi îmi voi împlini juruințele.

PSALMUL 62.

*Către mai marele cîntăreților. După
ledutun. Un psalm al lui David.*

62 1. Da, numai în* Dumnezeule mi
se încrede sufletul;

dela El îmi vine ajutorul. *1 Ps. 33. 20.

2. Da*, El este Stîncă și Ajutorul
meu,

Turnul meu de scăpare; nicide-
cum** nu mă voi clătina.

*Vers. 6. **Ps. 37. 24

3. Pînă cînd vă veți năpusti asupra
unui om,
pînă cînd veți căuta cu toții să-l do-
borîți

ca * pe un zid gata să cadă, ca pe
un gard gata să se surpe? ^{Isa 30.13.}

4. Da, ei pun la cale să-l doboare
din înălțimea lui:

le place minciuna;
cu * gura binecuvîntează, dar cu ini-
ma blastămă. — ^{Ps. 28.3. (Oprire).}

5. Da *, suflete, încrede-te în Dum-
nezeu,
căci dela El îmi vine nădejdea. ^{Vers. 1, 2.}

6. Da, El este Stîncă și Ajutorul meu,
Turnul meu de scăpare: nicidecum
nu mă voi clătina.

7. Pe * Dumnezeu se întemeiază aju-
torul și slava mea;

în Dumnezeu este stîncă puterii me-
le, locul meu de adăpost. ^{Ier. 3. 23.}

8. Popoare, în orice vreme, încrede-
ți-vă în El,
vărsați * vă inimile înaintea Lui!

Dumnezeu este adăpostul * no-
stru. — ^{1 Sam. 1.15. Ps. 42.4. Pîn. 2. 19. Ps. 18. 2. (Oprire).}

9. Da, o * nimica sînt fiii omului!
Minciună sînt fiii oamenilor!

Puși în cumpănă toți la oaltă, ar fi
mai ușori decît o sulfare. ^{Ps. 39. 5, 11. Isa. 40. 15, 17. Rom. 3. 4.}

10. Nu vă încredeți în asuprire,
și nu vă puneți nădejdea zădarnică
în răpire;
cînd * cresc bogățiile, nu vă lipiți
inima de ele. ^{Iov 31. 25. Ps. 52. 7. Luc. 12. 15, 1 Tim. 6. 17.}

11. Odată * a vorbit Dumnezeu,
de două ori am auzit
că „Puterea * este a lui Dumne-
zeu.” ^{Iov 38. 14. Apoc. 19. 1.}

12. A Ta, Doamne, este și bunăta-
tea *,
căci Tu * răsplătești fiecăruia după
faptele lui. ^{Ps. 56. 15; 103. 8. Dan. 9. 9. Iov 34. 11. Prov. 24. 12. Ier. 32. 19. Ezech. 7. 27; 33. 20. Mat. 16. 27. Ro m. 2. 6. 1 Cor. 3. 8. 2 Cor. 5. 10. Efes. 6. 8. Col. 3. 25. 1 Pet. 1. 17. Apoc. 22. 12.}

PSALMUL 63.

*Un psalm al lui David. Făcut cînd era
în pustia lui Iuda.*

63 1. Dumnezeule, Tu ești Dumne-
zeul meu, pe Tine Te caut!
Îmi însetează sufletul * după Tine,
îmi tinjește trupul după Tine,
într'un pămînt sec, uscat și fără apă. ^{Ps. 42. 2; 84. 2; 143. 6.}

2. Așa Te privesc eu în locașul cel
sfînt,

ca să-ți văd puterea * și slava. ^{1 Sam. 4. 21. 1 Cron. 16. 11. Ps. 27. 4; 78. 64.}

3. Fiindcă * bunătatea Ta prețuiește
mai mult decît viața,
de aceea buzele mele cîntă laudele
Tale. ^{Ps. 36. 4.}

4. Te voi binecuvînta dar toată * via-
ța mea,

și în Numele Tău îmi voi ridica mi-
nile. ^{Ps. 104. 35; 146. 2.}

5. Mi se * satură sufletul ca de niște
bucate grase și miezoase,

și gura mea Te laudă cu strigăte
de bucurie pe buze, ^{Ps. 36. 4.}

6. cînd mi-aduc * aminte de Tine în
așternutul meu,

și cînd mă gîndesc la Tine în tim-
pul priveghiurilor nopții. ^{Ps. 42. 8; 119. 55; 149. 5.}

7. Căci Tu ești ajutorul meu,
și sînt plin de veselie la * umbra
aripilor Tale. ^{Ps. 61. 4.}

8. Sufletul meu este lipit de Tine;
dreapta Ta mă sprijinește.

9. Dar cei ce caută să-mi ia viața,
se vor duce în adîncimile pămîntului;

10. vor * fi dați pradă săbiei,
vor fi pradă șacalilor. ^{Ezech. 36. 8.}

11. Dar împăratul se va bucura în
Dumnezeu;

oricine * jură pe El se va fâli,
căci va astupa gura minciunilor. ^{Deut. 6. 13. Isa. 45. 23; 65. 16. Tel. 1. 4.}

PSALMUL 64.

*Către mai marele cîntăreților. Un
psalm al lui David.*

64 1. Ascultă-mi glasul, Dumnezeule,
cînd gem!

Ocrotește-mi viața împotriva vrăj-
mașului de care mă tem!

2. Păzește-mă de uneltirile celor răi,
de ceata gălăgioasă a oamenilor ne-
legiuiți!

3. Ei * își ascut limba ca o sabie,
își aruncă * vorbele lor amare, ca
niște săgeți, ^{Ps. 11. 2; 57. 4. Ps. 58. 7. Ier. 9. 3.}

4. ca să tragă în ascuns asupra ce-
lui nevinovat:

trag asupra lui pe neașteptate, fără
nici o frică.

5. Ei se * îmbărbătează în răutatea
lor:

se sfătuiesc împreună ca să întindă
curse,

și zic **: „Cine ne va vedea?” ^{Prov. 1. 11. Ps. 10. 11; 37. 7.}

6. Pun la cale nelegiuiri,
și zic: „Iată-ne gata, planul este
făcut!”

O prăpastie este lăuntru și inima
fiecăruia!

7. Dar * Dumnezeu aruncă săgeți împotriva lor:

deodată iată-i loviți. * Ps. 7. 12, 13.

8. * Limba lor le-a pricinuit căderea; și toți cei ce-i văd, clatină ** din

cap. * Prov. 12. 13; 18. 7. * Ps. 3. 11; 52. 6.

9. * Toți oamenii sint cuprinși de frică, și mărturisesc **: „Iată ce a făcut Dumnezeu,”

și recunosc că aceasta este lucrarea * Ps. 40. 3. * Jer. 50. 28; 61. 10.

Lui!

10. Cel * neprihănit se bucură în Domnul și în El își caută scăparea; toți cei cu inima fără prihană se laudă că sint fericiți. * Ps. 82. 11; 68. 10; 88. 3.

PSALMUL 65.

Către mai marele cîntăreților. Un psalm al lui David. O cîntare.

65 1. Cu încredere, Dumnezeule, vei fi laudat în Sion, și împlinite vor fi juruințele cari Ți-au fost făcute.

2. Tu ascuți rugăciunea, de aceea toți oamenii vor veni la * Tine. * Isa. 66. 23.

3. Mă coplesesc * nelegiuirile: dar Tu vei ierta * fărădelegile noastre. * Ps. 38. 4; 40. 12. * Ps. 51. 2; 79. 9. Isa. 6. 7. Ebr. 9. 14. 1 Ioan 1. 7, 9.

4. Ferice * de cel pe care-l alegi ** Tu, și pe care-l primești înaintea Ta, ca să locuiască în curțile Tale! Ne vom sătura Ț de binecuvîntarea Casei Tale, de sfințenia Templului Tău. * Ps. 33. 12; 84. 4. * Ps. 4. 9. Ț Ps. 36. 8.

5. În bunătaea Ta, Tu ne ascuți prin minuni,

Dumnezeu mintuirii noastre, nădejdea * tuturor marginilor îndepărtate ale pămîntului și mării! * Ps. 22. 27.

6. El întărește munții prin tăria Lui, și este * încins cu putere. * Ps. 93. 1.

7. El * potolește urletul mărilor, urletul valurilor lor,

și zarva ** popoarelor. * Ps. 89. 9; 107. 29. Mat. 8. 26. * Ps. 16. 10. Isa. 17. 12, 13.

8. Ceice locuiesc la marginile lumii se înspăimîntă de minunile Tale:

Tu umpli de veselie răsăritul și apusul îndepărtat.

9. Tu cercetezi * pămîntul și-i dai ** belșug,

il umpli de bogății, și de riuri Ț dumnezeiești, pline cu apă.

Tu le dai griu, pe care iată cum il faci să rodească: * Deut. 11. 12. * Ps. 68. 9, 10; 104. 13. Jer. 5. 24. Ț Ps. 46. 4.

10. Ii uzi brazdele, îi sfărîmi bulgării, il moi cu ploaia, și-i binecuvîntezi răsădul.

11. Incununezi anul cu bunățile Tale,

și pașii Tăi varsă belșugul.

12. Cîmpiile pustiei sint adăpate, și dealurile sint încinse cu veselie.

13. Pășunile se acopăr de oi, și văile * se îmbracă cu griu: toate strigă de bucurie și cîntă.

PSALMUL 66.

Către mai marele cîntăreților. O cîntare. Un psalm.

66 1. Înălțați lui Dumnezeu strigăte * de bucurie, toți locuitorii pămîntului. * Ps. 100. 1.

2. Cîntați slavă Numelui Său, măriți slava Lui prin laudele voastre.

3. Ziceți lui Dumnezeu: „Cît de înfricoșate * sint lucrările Tale!

Din ** pricina mărimii puterii Tale, vrăjmașii Tăi Te lingușesc.

4. Tot * pămîntul se închină înaintea Ta,

și cîntă ** în cinstea Ta, cîntă Numele Tău. — * Ps. 12. 27; 67. 3; 117. 1. * Ps. 96. 1, 2. (Oprește).

5. Veniți * și priviți lucrările lui Dumnezeu!

Ce înfricoșat este El, cînd lucrează asupra fiilor oamenilor! * Ps. 46. 8.

6. El a prefăcut * marea în pămînt uscat,

și riul ** a fost trecut cu piciorul: atunci ne-am bucurat în El.

7. El stăpînește pe vecie, prin puterea Lui.

Ochii * Lui urmăresc pe neamuri, ca cei răsvrățiți să nu se mai scoale împotriva Lui! — * Ps. 11. 4. (Oprește).

8. Binecuvîntați, popoare, pe Dumnezeu nostru!

Faceți să răsune lauda Lui!

9. El ne-a păstrat sufletul cu viață, și n'a îngăduit să ni se clatine piciorul.

10. Căci Tu * ne-ai încercat, Dumnezeule,

ne-ai trecut ** prin cuptorul cu foc, ca argîntul.

* Ps. 17. 3. Isa. 48. 10. * Zab. 19. 9. 1 Pet. 1. 6, 7.

11. Ne-ai adus * în laț,
și ne-ai pus o grea povară pe
coapse. ◊ Pftn. 1.13.

12. Ai lăsat * pe oameni să încalce
pe capetele noastre,
am trecut** prin foc și prin apă:
dar Tu ne-ai scos și ne-ai dat bel-
șug. ◊ Isa. 51.23. ◊ Is. 43.2.

13. De aceea, voi merge * în Casa Ta
cu ardere de tot,
îmi voi** împlini juruințele făcute
Ție, ◊ Ps. 100.4; 116.14,17,18,19. ◊ Eccl. 5.4.

14. juruințe, cari mi-au ieșit de pe
buze,

pe cari mi le-a rostit gura cînd eram
la strîmtoare.

15. Îți voi aduce oi grase, ca ardere
de tot,
cu grăsimia berbecilor,
voi jertfi oi împreună cu țapi. —
(Oprire).

16. Veniți * de ascultați, toți cei ce
vă temeți de Dumnezeu,
și voi istorisi ce a făcut El sufletului
meu. ◊ Ps. 34.11.

17. Am strigat către El cu gura mea,
și îndată lauda a fost pe limba mea.

18. Dacă * aș fi cugetat lucruri ne-
legiuite în inima mea,
nu m'ar fi ascultat Domnul.

◊ 10v.27.9. Prov. 15.29; 28.9. Isa. 1.15. Ioan 9.31. Inc.4.3.

19. Dar Dumnezeu m'a * ascultat,
a luat aminte la glasul rugăciunii
mele. ◊ Ps. 116.1,2.

20. Binecuvîntat să fie Dumnezeu,
care nu m'a lepădat rugăciunea,
și nu mi-a îndepărtat bunătatea Lui!

PSALMUL 67.

Către mai marele cîntăreților. De cîntat pe instrumente cu coarde. Un psalm. O cîntare.

67 1. Dumnezeu să aibă milă de
noi și să ne binecuvînteze,
să facă * să lumineze peste noi Fața
Lui, — ◊ Num. 6.25. Ps. 4.6; 31.16; 80.3,7,19; 119.135.
(Oprire).

2. ca să se cunoască pe pămînt calea * Ta,
și printre toate neamurile mîntui-
rea ** Ta! ◊ Fapt. 18.25. ◊ Luc. 2.30,31. Tit. 2.11.

3.* Te laudă, popoarele, Dumnezeule,
toate popoarele Te laudă. ◊ Ps. 66.4.

4. Se bucură neamurile și se veselesc;
căci Tu judeci popoarele * cu nepăr-
tinitire,

și povățuiești neamurile pe pămînt. —
◊ Ps. 96.10,13; 98.11. (Oprire).

5. Te laudă, popoarele, Dumnezeule,
toate popoarele Te laudă.

6. Pămîntul * își dă roadele;
Dumnezeu, Dumnezeuul nostru, ne
binecuvîntează, ◊ Lev. 26.4. Ps. 85.12. Ezech. 34.7.

7. Dumnezeu ne binecuvîntează,
și toate marginile pămîntului se
tem de El. ◊ Ps. 2.2.

PSALMUL 68.

Către mai marele cîntăreților. Un psalm al lui David. O cîntare.

68 1. Dumnezeu Se scoală *, vrăj-
mașii Lui se risipesc,
și protivnicii Lui fug dinaintea Fe-
ței Lui. ◊ Num. 10.35. Isa. 33.3.

2. Cum * se risipește fumul, așa-i
risipești Tu;

cum ** se topește ceara la foc,
așa pier cei răi dinaintea lui Dum-
nezeu. ◊ Isa. 9.18. Osea 13.3. ◊ Ps. 67.5. Mic. 1.4.

3. Dar cei * neprihăniți se bucură,
saltă de bucurie înaintea lui Dumne-
zeu,
și nu mai pot de veselie. ◊ Ps. 32.11; 58.10; 64.10.

4. Cîntați * lui Dumnezeu, lăudați
Numele Lui!

Faceți** drum Celui ce înaintează
prin cîmpii.

Domnul Ț este Numele Lui: bucu-
rați-vă înaintea Lui!

◊ Ps. 66.4. ◊ Deut. 33.26. Vers. 33. ◊ Exod. 6.3.

5. El este Tatăl * orfanilor, Apără-
torul văduvelor,

El, Dumnezeu, care locuiește în lo-
cașul Lui cel sfînt. ◊ Ps. 10.14,18; 146.2.

6. Dumnezeu * dă o familie celor pă-
răsiți,

El izbăvește** pe prinșii de război
și-i face fericiți;

numai cei Ț răsvrățiți locuiesc în lo-
curi uscate. ◊ 1 Sam. 2.5. Ps. 113.9. ◊ Ps. 107.10,14; 146.7. Fapt. 12.6, etc. ◊ Ps. 107.34, 40.

7. Dumnezeule, cînd * ai ieșit Tu în
fruntea poporului,

și cînd mergeai în pustie, —
◊ Exod. 13.21. Judc. 4.14. Hab. 3.13. (Oprire).

8. s'a cutremurat * pămîntul,
s'au topit cerurile, dinaintea lui Dum-
nezeu,

s'a zguduit Sinai dinaintea lui Dum-
nezeu, Dumnezeul lui Israel.

◊ Exod. 19.16,18. Judc. 5.4. Isa. 64.1,3.

9. Ai dat o * ploaie binefăcătoare,
Dumnezeule,
și ai întărit moștenirea Ta, sleită
de puteri. ◊ Deut. 11.11,12. Ezech. 34.26.

10. Poporul Tău și-a așezat locuința
în țara,

pe care, prin bunătatea Ta, Dumne-

zeule, o pregătisei pentru cei nenoroșiți.
* Deut. 26. 5, 9. Ps. 74. 19.

11. Un cuvânt spune Domnul,
 și femeile aducătoare de vești bune
 sint o mare ostire: —

12. împărații * ostirilor fug, fug,
 și cea care rămâne acasă, împarte
* Num. 31. 8, 9, 54. Jos. 10. 16; 12. 8.

13. Pe cînd * voi vă odihniți în mijlocul staulelor,
 aripile porumbelului sint acoperite *
 de argint,

și penele lui sint de un galben aur.
* Ps. 81. 6. * Ps. 105. 37.

14. Cînd * a împrăștiat Cel Atotputernic pe împărați în țară,
 parcă ningeau în Talmon.

* Num. 21. 3 Jos. 10. 10; 12. 1, etc.

15. Munții lui Dumnezeu, munții Basanului,
 munți cu multe piscuri, munții Basanului,

16. penitruce *, munți cu multe piscuri,
 purtați pismă pe * muntele pe care l-a ales Dumnezeu
 ca locaș împărătesc?

Cu toate acestea Domnul va locui în el în veci.
* Ps. 114. 4, 6. * Deut. 12. 5, 11. 18; 9. 3. Ps. 37. 1, 2; 132. 13, 14.

17. Carăle * Domnului se numără cu douăzeci de mii, cu mii și mii;
 Domnul este în mijlocul lor, venind din Sinai în locașul Său cel sfînt.

* Deut. 34. 2 Reg. 6. 16, 17. Dan. 7. 10. Ebr. 12. 22. Apoc. 9. 16.

18. Te-ai suit * pe înălțime, ai * luat
 prinși de război, ai luat * în dar oameni;
 cei răzvrătiți * vor locui și ei * țî
 lingă Domnul Dumnezeu. * Fapt. 1. 9. Efes. 4. 8.

* Judc. 5. 12. * Fapt. 2. 4, 33. * 1 Tim. 1. 13. * Ps. 78. 60.

19. Bindecuvîntat să fie Domnul, care zilnic ne poartă povara,
 Dumnezeu, mîntuirea noastră. —

(Oprire).

20. Dumnezeu este pentru noi Dumnezeu
 izbăvirilor, și Domnul *, Dumnezeu, ne poate scăpa
 de moarte.

* Deut. 32. 29. Prov. 4. 23. Apoc. 1. 18; 20. 1.

21. Da, Dumnezeu * va zdrobi capul
 vrăjmașilor Lui, creștetul * capului celor ce trăiesc
 în păcat. * Ps. 110. 6. Hab. 3. 13. * Ps. 55. 23.

22. Domnul zice: îi voi aduce înapoi *
 din Basan, îi voi aduce înapoi din * fundul mării,
* Num. 21. 33. * Exod. 14. 22.

23. ca * să-ți cufunzi piciorul în singe,
 și * limba cîinilor tăi să-și capete
 parța din vrăjmașii tăi. * Ps. 68. 10. * 1 Reg. 21. 19.

24. Ei văd intrarea Ta, Dumnezeule,
 intrarea Dumnezeului meu, Împăra-
 tului meu, în locașul cel sfînt.

25. În frunte merg cîntăreții *, apoi
 ceice cîntă din instrumente,
 în mijlocul fetelor cari sună din
 timpane. * 1 Cron. 13. 8; 15. 16. Ps. 47. 5.

26. Bindecuvîntați pe Dumnezeu în adu-
 nări, bindecuvîntați pe Domnul, ceice vă
 scoboriți * din Israel! * Deut. 33. 28. Isa. 48. 1.

27. Iată tinărul * Beniamin, care stă-
 pinește peste ei, căpeteniile lui Iuda și ceata lor,
 căpeteniile lui Zabulon, căpeteniile
 lui Neftali. * 1 Sam. 9. 21.

28. Dumnezeul tău te-a făcut * puter-
 nic. Întărește, Dumnezeule, ce ai făcut
 pentru noi în Templul Tău. * Ps. 42. 8.

29. Împărații * Îți vor aduce daruri
 la Ierusalim. * 1 Reg. 10. 10, 24. 2 Cron. 32. 21.

Ps. 72. 10; 76. 11. Isa. 60. 16, 17.

30. Inspăimîntă fiara din trestii,
 ceata * taurilor, cu vîitei popoarelor;
 calcă în picioare pe ceice își pun *
 plăcerea în argint!

Risipește popoarele cărora le place
 să se bată! * Ps. 22. 12. * 2 Sam. 3. 2, 6.

31. Cei * mari vin din Egipt:
 Etiopia * aleargă * cu minile întinse
 spre Dumnezeu. * Isa. 19. 19, 21. * Ps. 72. 9.

Isa. 45. 14. Tef. 3. 10. Fapt. 8. 27. * Ps. 44. 20.

32. Cîntați lui Dumnezeu, împărățiile
 pămîntului, și lăudați pe Domnul! — (Oprire).

33. Cîntați Celui ce * călărește pe ce-
 rurile cerurilor vecinice! Iată că * se aude glasul Lui,
 glasul Lui cel puternic!

* Ps. 18. 10; 104. 3. Vers. 4. * Ps. 29. 3, etc.

34. Dați * slavă lui Dumnezeu,
 a cărui măreție este peste Israel,
 și a cărui putere este în ceruri. * Ps. 29. 1.

35. Ce înfricoșat * ești, Dumnezeule,
 din locașul Tău cel sfînt! Dumnezeu
 lui Israel dă poporului
 Său tărie și mare putere.

Bindecuvîntat să fie Dumnezeu!
* Ps. 45. 4; 65. 5; 66. 5; 76. 12.

PSALMUL 69.

*Către mai marele cîntăreților. De cîntat
 ca și „Crinii”. Un psalm al lui David.*

69 1. Scapă-mă, Dumnezeule,
 căci * îmi amenință apele viața.
* Vers. 2. 14, 15. Ion. 2. 5.

2. Mă afund * în noroi, și nu mă pot
 ținea;

am căzut în prăpastie, și dau apele peste mine. ^{Ps. 40, 2.}

3. Nu mai pot * strigînd, mi se usucă gîtlejul, mi se topecsă ochii, privind spre Dumnezeuul meu. ^{Ps. 6, 6. Ps. 119, 82, 123. Isa. 38, 14.}

4. Cei ce mă urăsc * fără temei, sînt mai mulți decît perii capului meu; ce puternici sînt ceice vor să mă peardă, ceice pe nedrept îmi sînt vrăjmași; trebuie să dau înapoi ce n'am furat. ^{Ps. 35, 19. Ioan 15, 25.}

5. Dumnezeuule, Tu cunoști nebulia mea, și greșilele mele nu-ți sînt ascunse.

6. Să nu rămînă de rușine, din pricina mea, ceice nădăduiesc în Tine, Doamne, Dumnezeuul oștirilor!

Să nu roșească de rușine, din pricina mea, ceice Te caută, Dumnezeuul lui Israel!

7. Căci pentru Tine port eu ocară, și îmi acopere fața rușinea.

8. Am ajuns * un străin pentru frații mei,

și un necunoscut pentru fiii mamei mele. ^{Ps. 31, 11. Isa. 53, 3. Ioan 1, 11; 7, 6.}

9. Căci * rîvna Casei Tale mă mîncîcă și * ocările celor ce Te ocărăsc pe Tine cad asupra mea. ^{Ps. 119, 139. Ioan 2, 17. Ps. 69, 51. Rom. 15, 3.}

10. Plîng și * postesc, ^{Ps. 35, 13, 14.}

și ei mă ocărăsc.

11. Mă îmbrac cu sac, și * ei mă batjocoresc. ^{Reg. 9, 7. Ier. 24, 9.}

12. Ceice stau la poartă vorbesc de mine,

și * ceice beau băuturi tari mă pun în cîntece. ^{Iov 30, 9. Ps. 35, 15, 16.}

13. Dar eu către Tine îmi înalț rugăciunea, Doamne, la * vremea potrivită. În bunătața Ta cea mare, răspunde-mi, Dumnezeuule, și dă-mi ajutorul Tău! ^{Isa. 49, 8; 56, 6. 2Cor. 6, 2.}

14. Scoate-mă din noroi, ca să nu mă mai afund!

Să * fiu izbăvit de vrăjmașii mei și din prăpastie **! ^{Ps. 144, 7. Ps. 1, 2, 15.}

15. Să nu mai dea valurile peste mine, să nu mă înghită adîncul, și să nu se închidă * groapa peste mine! ^{Num. 16, 33.}

16. Ascultă-mă, Doamne, căci * bunătața Ta este nemărginită.

În îndurarea Ta cea mare, întoarce-ți * privirile spre mine, ^{Ps. 63, 6. Ps. 26, 16; 86, 16.}

17. și nu-ți ascunde * fața de robul Tău!

Căci sînt în necaz: grăbește de m'ascultă! ^{Ps. 27, 9; 102, 2.}

18. Apropie-Te de sufletul meu și izbăvește-l!

Scapă-mă, din pricina vrăjmașilor mei!

19. Tu știi ce ocară *, ce rușine și batjocură mi se face;

toți protivnicii mei sînt înaintea Ta. ^{Ps. 22, 6, 7. Isa. 63, 3. Eyr. 12, 3.}

20. Ocară îmi rupe inima, și sînt bolnav;

aștept să-i fie ciuva milă * de mine, dar degeaba;

aștept mîngîietori **, și nu găsesc niciunul. ^{Ps. 142, 4. Isa. 63, 5. Iov 16, 2.}

21. Ei îmi pun fiere în mîncare, și, cînd * mî-e sete, îmi dau să beau oțet. ^{Mat. 27, 34, 48. Mare. 15, 23. Ioan 19, 29.}

22. Să li se prefacă masa într'o cursă *,

și liniștea într'un laț! ^{Rom. 11, 9, 10.}

23. Să li se întunece * ochii, și să nu mai vadă,

și clatină-le mereu coapsele! ^{Isa. 6, 9, 10. Ioan 12, 39, 40.}

24. Varsă-ți * minia peste ei, și să-i atingă urgia Ta aprinsă!

^{1 Tes. 2, 16.}

25. Pustie * să le rămînă locuința, și nimeni să nu mai locuiască în curțile lor! ^{Mat. 23, 38. Fapt. 1, 20.}

26. Căci ei * prigonesc pe ** cel lovit de Tine,

povestesc suferințele celor răniți de Tine. ^{2 Cron. 28, 9. Zab. 1, 16. Isa. 53, 4.}

27. Adaugă * alte nelegiuiri la nelegiuirile lor,

și ** să n'aibă parte de îndurarea Ta! ^{Rom. 1, 28. Isa. 26, 10. Rom. 9, 31.}

28. Să fie șterși * din cartea vieții, și ** să nu fie scriși împreună cu cei neprihăniți!

^{Exod. 32, 32. Filip. 4, 3. Apoc. 3, 5; 13, 8. Ezec. 13, 9. Luc. 10, 20. Eyr. 12, 3.}

29. Eu sînt nenorocit și sufăr: Dumnezeuule, ajutorul Tău să mă ridice!

30. Atunci voi lăuda * Numele lui Dumnezeu prin cîntări,

și prin laude Il voi preamări. ^{Ps. 26, 7.}

31. Lucrul acesta este mai * plăcut Domnului, decît un vițel

cu coarne și copite! ^{Ps. 60, 13, 14, 23.}

32. Nenorocirii * văd lucrul acesta și se bucură;

voi, cari căutați pe Dumnezeu, veselați-vă să vă fie inima! ^{Ps. 34, 2. Ps. 22, 3.}

33. Căci Domnul ascultă pe cei săraci,
și nu nesocotește pe prinșii * Lui de
război. • Efes. 3.1.

34. Să-L laude * cerurile și pământul,
marile și ** tot ce mișună în ele!
• Ps. 96.11; 148.1. Isa. 44.23; 49.13. • Isa. 55. 12.

35. Căci * Dumnezeu va mintui Sio-
nul, și va zidi cetățile lui Iuda;
ele vor fi locuite și luate în stăpi-
nă; • Ps. 51.18. Isa. 44.26.

36. sămînța robilor Lui le va mo-
șteni,
și cei ce iubesc Numele Lui vor locui
în ele. • Ps. 102.28.

PSALMUL 70.

*Către mai marele cîntăreților. Un
psalm al lui David. Ca aducere aminte.*

70. 1. Grăbește, Dumnezeule *, de mă
izbăvește!

Grăbește de-mi ajută, Doamne!
• Ps. 40. 13, etc.; 71.12.

2. Să rămînă de rușine * și înfrunțați,
cei ce vor să-mi ia viața!
Să dea înapoi și să roșească,
cei ce-mi doresc pieirea!
• Ps. 35. 4,26; 71.13.

3. Să se întoarcă * înapoi de rușine,
cei ce zic: „Aha, Aha!”
• Ps. 40.15.

4. Toți cei ce Te caută, să se veselea-
că și să se bucure în Tine!
Cei ce iubesc mintuirea Ta,
să zică neîncetat: „Prea mărit să
fie Dumnezeu!”

5. * Eu sînt sărac și lipsit: grăbește**
să-mi ajuti, Dumnezeule.

Tu ești ajutorul și Izbăvitorul meu:
Doamne, nu zăbovi! • Ps. 40. 17. • Ps. 141.1.

PSALMUL 71.

71. 1. În Tine*, Doamne, îmi caut scă-
parea:

să nu rămîn de rușine niciodată!
• Ps. 25.2, 3; 31.1.

2. Scapă-mă, în dreptatea Ta, și iz-
băvește-mă*!

Pleacă-Ți** urechea spre mine, și
ajută-mi. • Ps. 31.1. • Ps. 17.6.

3. Fii* o stîncă de adăpost pentru
mine, unde să pot fugi totdeauna!

Tu ai hotărit** să mă scapi,
căci Tu ești stîncă și cetățuia mea.
• Ps. 31.2,3. • Ps. 44.4.

4. Izbăvește-mă *, Dumnezeule, din
mina celui rău,

din mîna omului nelegiuit și asu-
pător!
• Ps. 140.1,4.

5. Căci Tu ești nădejdea * mea, Doam-
ne, Dumnezeule!

În Tine mă încred din tinerețea mea.
• 1er. 17.7,17.

6. Pe * Tine mă sprijinesc, din pin-
tecele mamei mele.

Tu ești Binefăcătorul meu încă din
pîntecele mamei;

pe Tine Te laud fără-’nctare.
• Ps. 22.9, 10. Isa. 46.3.

7. Pentru * mulți am ajuns ca o mi-
nune,

dar Tu ești scăparea mea cea tare.
• Isa. 8.18. Zah. 3.8. 1Cor. 4.9

8. Să mi se umple gura * de laudele
Tale,

și’n fiecare zi să Te slăvească!
• Ps. 35.28.

9. Nu * mă lepăda la vremea bătri-
neței;

cînd mi se duc puterile, nu mă pă-
răsi!
• Vers.18.

10. Căci vrăjmașii mei vorbesc de
mine,

și ceice-mi pîdesc viața se * sfātu-
iesc între ei,
• 2 Sam. 17.1. Mat. 27.1.

11. zicînd: „L-a părăsit Dumnezeu;
urmăriți-l, puneți mîna pe el, căci
nu-i nimeni care să-l scape!”

12. Dumnezeule *, nu Te depărta de
mine!

Dumnezeule, vino de grab** înaju-
torul meu!

• Ps. 22.11,10;35.22; 38.21,22. • Ps. 70.1.

13. Să rămînă de rușine * și nimi-
ciți, cei ce vor să-mi ia viața!

Să fie acoperiți de rușine și de oca-
ră, cei ce-mi caută perzarea!

• Vers.24. Ps. 35. 4,26; 40.14; 70.2.

14. Și eu voi nădăjdui pururea,
Te voi lăuda tot mai mult.

15. Gura * mea va vesti, zi de zi, drep-
tatea și mintuirea Ta,

căci nu-i** cunosc marginile.

• Vers. 8,24. Ps. 35. 28. • Ps. 40.45; 139.17,18.

16. Voi spune lucrările Tale cele pu-
ternice, Doamne, Dumnezeule!

Voi pomeni dreptatea Ta și numai
pe a Ta.

17. Dumnezeule, Tu m’ai învățat din
tinereță,

și pînă acum eu vestesc minunile
Tale.

18. Nu mă părăsi, Dumnezeule,
chiar * la bătrînețe cărunte,

ca să vestesc tăria Ta neamului de
acum,

și puterea Ta neamului de oameni
care va veni!
• Vers.9.

19. Dreptatea * Ta, Dumnezeule, a-
junge pînă la cer;

Tu ai săvîrșit lucruri mari:

Dumnezeule**, cine este ca Tine?

• Ps. 57.10. • Ps. 35. 10; 86.8; 89.6,8.

20.* Ne-ai făcut să trecem prin multe necazuri și nenorociri;
dar ne vei da iarăși viața*,
ne vei scoate iarăși din adâncurile
pământului. ^{Ps. 60. 3. Ose 6. 1, 2.}

21. Înaltă-mi mărimea mea,
întoarce-Te, și mingie-mă din nou!

22. Și te voi lăuda în sunet de* a-lăută,
Îți voi cînta credincioșia. Dumne-zeule,

Te voi lăuda cu arfa,

Sfîntul* lui Israel!

^{Ps. 92. 11, 2, 3; 160. 3. 2 Reg. 19. 22. Isa. 60. 9.}

23. Cînd Te vei lăuda, voi fi cu bucuria pe buze,
cu bucuria în sufletul*, pe care mi
l-ai izbăvit; ^{Ps. 103. 4.}

24. și limba* mea va vesti zi de zi
dreptatea Ta,
căci* cei ce-mi caută pierzarea sint
rușinați și roși de rușine.

^{Vers. 8, 16. Vers. 13.}

PSALMUL 72.

Un psalm al lui Solomon.

72 1. Dumnezeu, dă judecățile Tale împăratului,
și dă dreptatea Ta fiului împăratului!

2. Și el va* judeca pe poporul Tău cu dreptate,
și pe nenorociții Tăi cu nepărtinire.

^{Isa. 11. 2, 3, 4; 32. 1.}

3. Munții* vor aduce pace poporului,
și dealurile de asemenea, ca urmare a dreptății Tale. ^{Ps. 85. 10. Isa. 32. 17; 52. 7.}

4. El va* face dreptate nenorociților poporului,

va scăpa pe copiii săracului,
și va zdrobi pe asupritor. ^{Isa. 11. 4.}

5. Așa că se vor teme de Tine, cît* va fi soarele,

și cît se va arăta luna, din neam în neam;
^{Vers. 7. 17. Ps. 89. 36, 37.}

6. va* fi ca o ploaie, care cade pe un pămînt cosit,
ca o ploaie repede, care udă cîm-
pia. ^{2 Sam. 23. 4. Ose 6. 3.}

7. În zilele lui va înflori cel neprihănit,

și* va fi belșug de pace pînă nu va mai fi lună. ^{Isa. 2. 4. Dan. 2. 44. Luc. 1. 33.}

8. El va stăpîni* dela o mare la alta,
și dela Rîu pînă la marginile pămîntului.
^{Exod. 23. 31. 1 Reg. 4. 21, 24. Ps. 2. 8; 10. 11; 36. 25. Zab. 9. 10.}

9. Locuitorii* pustiei își vor pleca genunchiul înaintea lui,
și* vrăjmașii vor lînge țărîna.

^{Ps. 74. 14. Isa. 49. 23. Mic. 7. 17.}

10. Împărații* Tarsisului și ai o-
troavelor vor plăti biruri,
împărații Sebei și Sabei vor aduce
daruri. ^{2 Cron. 9. 21. Ps. 46. 12; 68. 29. Isa. 49. 7; 60. 4, 9.}

11. Da, toți împărații se vor închina
înaintea lui,

toate neamurile îi vor sluji. ^{Isa. 49. 22, 23.}

12. Căci el va* izbăvi pe săracul care
strigă,

și pe nenorocitul, care n'are ajutor.
^{10v 29. 12.}

13. Va avea milă de cel nenorocit
și de cel lipsit,

și va scăpa viața săracilor;
14. îi va izbăvi de apăsare și de silă,
și singele lor va fi scump* înaintea
lui. ^{Ps. 116. 17.}

15. Ei vor trăi, și-i vor da aur din
Seba;

se vor ruga neîncetat pentru el,
și-l vor binecuvînta în fiecare zi.

16. Va fi belșug de grîne în țară, pî-
nă în virful munților,

și spicele lor se vor clătina ca și
copacii din Liban;

oamenii* vor înflori în cetăți ca
iarba pămîntului. ^{1 Reg. 4. 33.}

17. Numele* lui va dăinui pe vece:
cît soarele îi va ținea numele.

Cu el se** vor binecuvînta unii pe alții,

și toate ț neamurile îl vor numi fe-
ricit. ^{Ps. 88. 36. Fac. 12. 3; 22. 18. 1er. 4. 2. + Luc. 1. 6.}

18. Binecuvîntat* să fie Domnul, Dum-
nezeul lui Israel,

singurul care** face minuni! ^{1 Cron. 2. 10. Ps. 41. 13; 106. 48. Exod. 15. 11. Ps. 77. 14; 136. 4.}

19.* Binecuvîntat să fie în veci slă-
vitul Lui Nume!

Tot pămîntul să** se umple de slava
Lui!

Amin! Amin!

^{Neem. 9. 5. Num. 14. 21. Zab. 14. 9.}

20. Sîrșitul rugăciunilor lui David,
fîul lui Isai.

CARTEA A TREIA

PSALMUL 73.

Un psalm al lui Asaf.

73 1. Da, bun este Dumnezeu cu Is-
rael,

cu cei cu inima curată.

2. Totuș, era să-mi se îndoiaie piciorul,
și erau să-mi alunece pașii!

3. Căci* mă uitam cu jînd la cei ne-
socotiți,

cînd vedeam fericirea celor răi.
^{10v 21. 7. Ps. 37. 1. 1er. 2. 1.}

4. Într'adevăr, nimic nu-i turbură pi-
nă la moarte,
și trupul le este încărcat de grăsime.
5. N'au * parte de suferințele ome-
nești,
și nu sint loviți ca ceilalți oameni.
* Iov 21.9.
6. Deaceea mîndria le slujește ca salbă,
și asuprirea este haina care-i * înve-
lește.
* Ps. 109.18.
7. Li se bulbucă ochii * de grăsime,
și au mai mult decît le-ar dori inima.
* Iov 16.27. Ps. 17.10; 119.70. Ier. 6.28.
8. Rîd *, și vorbesc ** cu răutate de
asuprire:
vorbesc † de sus,
* Ps. 59.1. * Osea 7.16. † 2 Pet. 2.18. Iuda 16.
9. Își înalță gura * pînă la ceruri,
și limba le cutreieră pămîntul.
* Apoc. 13.6.
10. Deaceea aleargă lumea la ei,
înghite * apă din plin, * Ps. 75.8.
11. și zice: „Ce * ar putea să știe
Dumnezeu,
și ce ar putea să cunoască Cel Prea
Înalt?“
* Iov 22.13. Ps. 10.11; 94.7.
12. Așa sînt cei răi:
totdeauna fericiți *, și își măresc bo-
gățiile.
* Vers. 3.
13. Degeaba * dar mi-am curățit eu
inima,
și mi-am ** spălat minile în nevino-
vătate: * Iov 21.15; 34.9; 35.3. Mal. 3.14. * Ps. 26.6.
14. căci în fiecare zi sint lovit,
și în toate diminețile sint pedepsit.
15. Dacă aș zice: „Vreau să vorbesc
ca ei“,
iată că n'aș fi credincios neamului
copiilor Tăi.
16. M'am * gîndit la aceste lucruri ca
să le pricep,
dar zădărnica mi-a fost truda, * Ecl. 8.17.
17. pînă ce am * intrat în sfîntul lo-
caș al lui Dumnezeu,
și am luat seama la soarta ** dela
urmă a celor răi. * Ps. 77.13. * Ps. 37.38.
18. Da, Tu-i pui * în locuri alune-
coase,
și-i arunci în prăpăd. * Ps. 35.
19. Cum sint nimiciți într'o clipă!
Sînt perduți, prăpădiți printr'un
sfîrșit năpraznic.
20. Ca * un vis la deșteptare,
așa le lepezi chipul, Doamne, la **
deșteptarea Ta!
* Iov 20.8. Ps. 90.6, 8. Isa. 29.7, 8. * Ps. 78.65.
21. Cînd mi se * amăra inima,
și mă simteam străpuns în mărun-
taie,
* Vers. 3.

22. eram prost * și fără judecată,
eram ca un dobitoc înaintea Ta.
* Ps. 92.6. Prov. 30.2.
23. Însă eu sint totdeauna cu Tine,
Tu m'ai apucat de mîna dreaptă;
24. mă vei călăuzi cu * sfatul Tău,
apoi mă vei primi în slavă.
* Ps. 32.8. Isa. 68.8.
25. Pe * cine altul am eu în cer afară
de Tine?
Și pe pămînt nu-mi găsesc plăcerea
în nimeni decît în Tine. * Filip. 3.2.
26. Carnea * și inima pot să mi se
prăpădească:
fiindcă Dumnezeu va fi purureastin-
ca inimii mele și partea ** mea de mo-
ștenire. * Ps. 84.2; 119.81. * Ps. 16.5; 119.57.
27. Căci iată că ceice * se depărtează
de Tine, pier;
Tu nimicești pe toți ceice-Ți sint ne-
credincioși **.
* Ps. 119.165. * Exod. 34.15. Num. 15.39. Iac. 4.4.
28. Cît pentru mine, fericirea mea
este să mă apropiu * de Dumnezeu:
pe Domnul Dumnezeu îl fac locul
meu de adăpost,
ca să povestesc ** toate lucrările Ta-
le. * Evr. 10.22. * Ps. 107.22; 118.17.

PSALMUL 74.

O cîntare a lui Asaf.

- 74 1. Pentruce, Dumnezeule, ne le-
pezi * pentru totdeauna?
Pentruce Te minii ** pe turma † pă-
șunii Tale? * Ps. 44.9, 23; 60.1, 10; 77.7. Ier. 31.37;
33.24. * Deut. 29.20. † Ps. 95.7; 100.3.
2. Adu-Ți aminte de poporul Tău,
pe * care l-ai cîștigat odinioară,
pe care l-ai răscumpărat ca semin-
ție ** a moștenirii Tale!
Adu-Ți aminte de muntele Sionului,
unde Ți aveai locuința;
* Exod. 16.16. Deut. 9.29. * Deut. 32.9. Ier. 10.16.
3. Îndreaptă-Ți pașii spre aceste lo-
curi pustiite fără curmare!
Vrăjmașul a pustiit totul în locașul
Tău cel sfînt.
4. Protivnicii Tăi au mugit * în mij-
locul Templului Tău;
și-au pus ** semnele lor drept semne.
* Pslm. 2.7. * Dan. 6.27.
5. Parcă erau niște oameni, cari ridică
toporul într'o pădure deasă:
6. în curînd au sfîrșit toate podoa-
bele * săpate,
cu lovituri de securi și ciocane.
* 1 Reg. 6.18, 29, 32, 35.
7. Au pus foc * sfîntului Tău locaș;
au dărîmat și au pingărit ** locuința
Numelui Tău.
* 2 Reg. 25.9. * Ps. 89.39.

8. Ei ziceau * în inima lor :

„Să-i prăpădim pe toți !“

Au ars toate locurile sfinte din țară.

• Ps. 68.4.

9. Semnele noastre nu le mai vedem ;
nu * mai este niciun prooroc,
și nu mai este nimeni printre noi,
care să știe până cînd . . . • 1 Sam. 3.1. Amos 8.11.

10. Pînă cînd, Dumnezeuule, va batjocori
asupritorul,
și va nesocoti vrăjmașul fără cur-
mare Numele Tău ?

11. Pentruce * l-ți tragi înapoi mîna
și dreapta Ta ?

Scoate-o din sin și nimicește-i !

• Plin. 2.8.

12. Totuș, Dumnezeu * este împăra-
tul meu, care din vremuri străvechi
dă izbăviri în mijlocul acestei țări.

• Ps. 44.4.

13. Tu ai despărțit * marea cu pute-
rea Ta,
ai sfărîmat * capetele balaurilor din
ape ; • Exod. 14.21. • Isa. 51.9,10. Ezech. 29.3; 32.8.

14. ai zdrobit capul Leviatanului,
l-ai dat să-l * mănince fiarele * din
pustie.

• Num. 14.9. • Ps. 72.9.

15. Ai făcut să țîșnească * izvoare în
piraie,
ai uscat * rîuri, cari nu seacă. • Exod. 17.

• Num. 20.11. Ps. 106.41. Isa. 48.21. • 1 Ioan. 3.13, etc.

16. A Ta este ziua, a Ta este și
noaptea ;

Tu * ai așezat lumina și soarele.

• Fac. 1.14, etc.

17. Tu ai statornicit * toate hotarele
pămîntului,

Tu ai rînduit vara * și iarna.

• Fapt. 17.26. • Fac. 8.22.

18. Adu *-Ți aminte, Doamne, că vrăj-
mașul Te batjocorește,
și un * popor nechibzuit hulește Nu-
mele Tău ! • Vers. 22. Apoc. 16.19. • Ps. 39.8.

19. Nu lăsa pradă fiarelor suflului
turturelei * Tale,

și nu uita * pe vecie viața nenoro-
ciților Tăi !

• Cînt. 2.14. • Ps. 68.10.

20. Ai * în vedere legămîntul !

Căci locurile dosnice din țară sînt
pline de birloage de tilhari.

• Fac. 17.7, 8. Lev. 26.44, 45. Ps. 108.45. Ier. 23.21.

21. Să nu se întoarcă rușinat cel apăsă-
t, ci nenorocitul și săracul să laude
Numele Tău !

22. Scoală-te, Dumnezeuule, apără-Ți
pricina !

Adu *-Ți aminte de ocările, pe cari
Ți le aruncă în fiecare zi cel fără
minte !

• Vers. 18. • Ps. 69.61.

1. Sau : crocodilului.

23. Nu uita strigătele protivnicilor
Tăi,
zarva care crește necurmat a celor
ce se ridică împotriva Ta !

PSALMUL 75.

Către mai marele cîntăreților. „Nu ni-
mici.“ Un psalm al lui Asaf. O cîntare.

75. 1. Te lăudăm, Dumnezeuule, Te

lăudăm ;
noi, cari chemăm Numele Tău,
vestim minunile Tale !

2. „Atunci cînd va veni vremea hotă-
rită,“ zice Domnul,

„voi judeca fără părtinire.

3. Poate să se cutremure pămîntul
cu locuitorii lui :

căci Eu îi întăresc stilpii.“ — (Oprire.)

4. Eu zic celor ce se fălesc : „Nu vă
făliți !“

Și celor răi : „Nu * ridicați capul
sus !“

• Zab. 1.2.

5. Nu vă ridicați capul așa de sus,
nu vorbiți cu atîta trufie !

6. Căci nici dela răsărit, nici dela
apus,

nici din pustie, nu vine înălțarea.

7. Ci Dumnezeu * este Cel ce judecă :
El * scoboară pe unul, și înalță pe
altul. • Ps. 60.6; 68.11. • 1 Sam. 2.7. Dan. 2.21.

8. În mîna Domnului este un * potir,
în care fierbe un vin plin de * ame-
stecătură.

Cînd îl varsă,

toți cei răi de pe pămînt sug, îl sorb
și-l beau pînă în fund !

• 1 Ioan. 21.26.
Ps. 60.3. Ier. 25.15. Apoc. 14.10; 16.19. • Prov. 23.30.

9. Eu însă voi vesti pururea aces-
te lucruri ;

voi cînta laude în cîntecul Dumnezeu-
lui lui Iacov.

10. Și voi doborî toate * puterile ce-
lor răi :

puterile * celui neprihănit însă se
vor înalța. • Ps. 101.9. Ier. 48.25. • Ps. 89.17; 119.14.

PSALMUL 76.

Către mai marele cîntăreților. De cîn-
tat cu instrumente cu coarde. Un
psalm al lui Asaf. O cîntare.

76. 1. Dumnezeu este cunoscut în
Iuda * ,

mare este Numele Lui în Israel.

• Ps. 68.1, etc.

2. Cortul Lui este în Salem,
și locuința Lui în Sion ;

3. acolo a sfărîmat * El săgețile,
scutul, sabia, și armele de război. —

• Ps. 46.9. Ezech. 99.9. (Oprire.)

4. Tu ești mai mare, mai puternic decît • munții răpitorilor.
◊ Ezech. 38. 12, 13; 39. 4.

5. Despoiați au fost vitejii • aceia plini de inimă, au adormit • somnul de apoi;
◊ Isa. 46. 12. ◊ Ps. 13. 3. Ier. 61. 30.

6. La • mustrarea Ta, Dumnezeu lui Iacov,

au adormit și călărești și cai.
◊ Exod. 15. 1, 21. Ezech. 39. 20. Nah. 2. 18. Zah. 12. 4.

7. Cît de înfricoșat ești Tu!
◊ Nuh. 1. 6.

Cine • poate să-ți stea împotrivă, cînd îți izbucnește minia?

8. Ai • rostit hotărîrea dela înălțimea cerurilor;
◊ Ezech. 38. 20. ◊ 2 Cron. 20. 20, 30.

pămîntul s'a îngrozit • și a tăcut,
◊ Ezech. 38. 20. ◊ 2 Cron. 20. 20, 30.

9. cînd S'a • ridicat Dumnezeu să facă dreptate,

și să scape pe toți nenorociții de pe pămînt. —
◊ Ps. 9. 7, 8, 9; 72. 4. (Oprîre).

10. Omul Te laudă chiar și în minia • lui,
◊ Exod. 9. 16; 18. 11. Ps. 66. 7.

11. Faceți • juruințe Domnului, Dumnezeului vostru, și împliniți-le!

Toți • celce-L înconjoară, să aducă daruri Dumnezeului celui înfricoșat.
◊ Ecl. 5. 4, 5, 6. ◊ 2 Cron. 32. 22, 23. Ps. 68. 20; 88. 7.

12. El frînge mindria domnitorilor, El este înfricoșat • pentru împărății pămîntului.
◊ Ps. 68. 35.

PSALMUL 77.

Cître mai marele cîntăreților. După Iedutun. Un psalm al lui Asaf.

77. 1. Strig • cu glasul meu către Dumnezeu,

strig cu glasul meu către Dumnezeu și El mă va asculta. ◊ Ps. 3. 4.

2. În • ziua necazului meu, caut • pe Domnul;

noaptea, minile îmi stau întinse fără curmare;

sufletul meu nu vrea nicio mîngiere. ◊ Ps. 50. 15. ◊ Isa. 26. 9, 16.

3. Mi-aduc aminte de Dumnezeu, și gem;

mă gîndesc adînc în mine, și mi se mîhnește duhul. — ◊ Ps. 142. 3; 143. 4. (Oprîre).

4. Tu îmi ții pleoapele deschise; și, de mult ce mă frămînt, nu pot vorbi.

5. Mă gîndesc • la zilele de demult, la anii de odinioară.

◊ Deut. 32. 7. Ps. 143. 5. Isa. 51. 9. Ps. 42. 8.

6. Mă gîndesc la cîntările • mele noaptea,

cuget • adînc în lăuntrul inimii mele,

îmi cade duhul pe gînduri, și zic:
◊ 1a. 42. 8. ◊ Ps. 4. 4.

7. „Va lepăda • Domnul pentru totdeauna?

Și nu va mai • fi El binevoitor?
◊ Ps. 74. 1. ◊ Ps. 86. 1.

8. S'a isprăvit bunătatea Lui pe vecie? S'a dus făgăduința • Lui pentru totdeauna?

9. A uitat • Dumnezeu să aibă milă? Și-a tras El, în minia Lui, înapoi îndurarea? —
◊ Isa. 40. 15. (Oprîre).

10. Atunci îmi zic: „Cecace mă face să sufăr •,

este că dreapta Celui Prea Înalt nu mai este aceeași“... ◊ Ps. 31. 22.

11. Dar tot voi lăuda • lucrările Domnului,

căci îmi aduc aminte de minunile Tale de odinioară; ◊ Ps. 143. 5.

12. da, mă voi gîndi la toate lucrările Tale,

și voi lua aminte la toate isprăvile Tale.

13. Dumnezeule, caile • Tale sînt sfînte!

Care • Dumnezeu este mare ca Dumnezeul nostru? — ◊ Ps. 73. 17. ◊ Exod. 15. 11.

14. Tu ești Dumnezeu, care faci minuni;

Tu Ți-ai arătat puterea printre popoare.

15. Prin brațul Tău, Tu ai izbăvit • pe poporul Tău,

pe fiii lui Iacov și ai lui Iosif.
◊ Exod. 6. 6. Ieuit. 9. 30. (Oprîre).

16. Cînd Te-au văzut • apele, Dumnezeule,

cînd Te-au văzut apele, s'au cutremurat,

și adîncurile s'au mișcat.
◊ Exod. 14. 21. Ios. 3. 15, 16. Ps. 14. 3. Hab. 3. 8, etc.

17. Norii au turnat apă cu găleata, tunetul a răsunat în nori,

și • săgețile Tale au sburat în toate părțile.
◊ 2 Sam. 22. 15. Hab. 3. 11.

18. Tunetul Tău a izbucnit în vîrtej de vînt,

fulgerile • au luminat lumea: pămîntul s'a mișcat și s'a • cutremurat.
◊ Ps. 97. 4. ◊ 2 Sam. 22. 8.

19. Ți-ai croit un drum prin • mare, o cărare prin apele cele mari,

și • nu Ți s'au mai cunoscut urmele.
◊ Hab. 3. 15. ◊ Exod. 14. 28.

20. Ai povăţuit* pe poporul Tău ca pe o turmă, prin mîna lui Moise şi Aaron. ◊ Exod. 19. 21; 14. 19. Ps. 78. 52; 80. 1. Isa. 63. 11, 12. Osea 12. 13.

PSALMUL 78.

O cîntare a lui Asaf.

78 1. Ascultă*, poporul meu, învăţăturile mele!

Luaţi aminte la cuvintele gurii mele!

◊ Isa. 51. 4.

2. Imi deschid* gura şi vorbesc în pilde, vestesc înţelepciunea vremurilor străvechi.

◊ Ps. 49. 4. Mat. 13. 35.

3. Ce* am auzit, ce ştim, ce ne-au povestit părinţii noştri,

◊ Ps. 44. 1.

4. nu* vom ascunde de copiii lor; ci vom** vesti neamului de oameni care va veni laudele Domnului, puterea Lui, şi minunile pe cari le-a făcut.

◊ Deut. 4. 9; 6. 7. Ioel 1. 3. ◊ Exod. 12. 26, 27; 13. 8, 14. Jos. 4. 6, 7.

5. El* a pus o mărturie în Iacov, a dat o lege în Israel, şi a poruncit părinţilor noştri să-şi** înveţe în ea copiii,

◊ Ps. 147. 19.

6. ca* să fie cunoscută de cei ce vor veni după ei, de copiii cari se vor naşte,

şi cari, cînd se vor face mari, să vorbească despre ea copiilor lor;

◊ Ps. 102. 18.

7. pentruca aceştia să-şi pună încrederea în Dumnezeu, să nu uite lucrările lui Dumnezeu, şi să păzească poruncile Lui.

8. Să* nu fie, ca părinţii lor, un** neam neascultător şi răzvrătit, un neam, care † n'avea o inimă tare, şi al cărui duh nu era credincios lui Dumnezeu!

◊ 2 Reg. 17. 14. Ezech. 20. 16. ◊ Exod. 32. 9; 31. 3; 34. 9. Deut. 9. 6, 13; 31. 27. 1^a. 68. 6. † Vers. 37. 2 Cron. 20. 33.

9. Fiii lui Efraim, înarmaţi şi trăgînd cu arcul,

au dat dosul în ziua luptei,

10. pentrucă n'au* ţinut legămîntul lui Dumnezeu,

şi n'au voit să umble întocmai după Legea Lui.

◊ 2 Reg. 17. 15.

11. Au dat uitării* lucrările Lui, minunile Lui, pe cari li le arătase.

◊ Ps. 106. 13.

12. Înaintea părinţilor lor, El făcuse minuni*

în ţara Egiptului, în** cîmpia Toan.

◊ Exod. 7; 8; 9; 10; 11; 12. ◊ Fac. 32. 3. Num. 13. 22. Vers. 43. Isa. 19. 11, 13. Ezech. 30. 14.

13. A despărţit* marea, şi le-a deschis un drum prin ea, ridicînd** apele ca un zid.

◊ Exod. 14. 21. ◊ Exod. 15. 8. Ps. 30. 1.

14. I*a călăuzit ziua cu un nor, şi toată noaptea cu lumina unui foc strălucitor.

◊ Exod. 13. 21; 14. 24. Ps. 106. 9.

15. A despica* stînci în pustie, şi le-a dat să bea ca din nişte vase luri cu ape multe.

◊ Exod. 17. 6. Num. 20. 11. Ps. 105. 41. 1 Cor. 10. 4.

16. A făcut să ţîşnească izvoare din* stînci, şi să curgă ape ca nişte riuri.

◊ Deut. 9. 21. Ps. 146. 4.

17. Dar ei tot n'au încetat să păcătuiască împotriva Lui,

n'au încetat să se răzvrătească* împotriva Celui Prea Înalt în pustie.

◊ Deut. 9. 22. Ps. 95. 3. Ezech. 3. 16.

18. Au ispitit* pe Dumnezeu în inima lor,

cerînd mîncare după poftele lor.

◊ Exod. 16. 2.

19. Au vorbit* împotriva lui Dumnezeu,

şi au zis: „Oare va putea Dumnezeu să pună o masă în pustie?”

◊ Num. 11. 1.

20. Iată* că El a lovit stîncă, de au curs ape,

şi s'au vărsat şiroaie.

Dar va putea El să dea şi pine, sau să facă rost de carne poporului

Său?”

◊ Exod. 17. 6. Num. 20. 11.

21. Domnul a auzit, şi S'a* miniat. Un foc s'a aprins împotriva lui Iacov,

şi s'a stîrnit împotriva lui Israel minia Lui,

◊ Num. 11. 1, 2.

22. pentrucă n'au crezut* în Dumnezeu,

pentrucă n'au avut încredere în ajutorul Lui.

◊ Ezech. 3. 18. Iuda 5.

23. El a poruncit norilor de sus, şi* a deschis porţile cerurilor:

◊ Fac. 7. 11. Mat. 3. 10.

24. a* plouat peste ei mană de mîncare,

şi le-a dat griu din cer.

◊ Exod. 16. 4, 14. Ps. 105. 40. Ioan 6. 31. 1 Cor. 10. 2.

25. Au mîncat cu toţii pinea celor mari,

şi le-a trimis mîncare să se sature.

26. A* pus să sufle în ceruri vîntul de răsărit,

şi a adus, prin puterea Lui, vîntul de miazăzi.

◊ Num. 11. 31.

27. A plouat peste ei carne ca pulberea,

și păsări înaripate, cît nisipul mării ;
28. le-a făcut să cadă în mijlocul ta-

berii lor,
dejur împrejurul locuințelor lor.
29. Ei * au mincat și s'au săturat din
destul :

Dumnezeu le-a dat ce doriseră.

◊ Num. 11. 10.

30. Dar n'apucaseră să-și stîmpere
bine pofța,

mîncarea * le era încă în gură,

◊ Num. 11. 33.

31. cînd s'a stîrnit mînia lui Dumne-

zeu împotriva lor,
a lovit de moarte pe cei mai tari

din ei,
și a doborît pe tinerii lui Israel.

32. Cu toate acestea, ei * n'au încetat
să păcătuiască,

și ** n'au crezut în minunile Lui.

◊ Num. 14; 16; 17. ◊ Vers. 22.

33. De * aceea, El le-a curmat zilele
ca o suflare,

le-a curmat anii printr'un sfîrșit nă-
praznic.

◊ Num. 14. 29; 35; 26. 64, 66.

34. Cînd * îi lovea de moarte, ei îl
căutau,

se întorceau și se îndreptau spre
Dumnezeu ;

◊ Osea 5. 15.

35. își aduceau aminte că Dumnezeu *
este Stîncă lor,

și că Dumnezeu Atotputernic este
Izbăvitorul ** lor.

◊ Deut. 32. 4, 15, 31.

◊ Exod. 15. 13. Deut. 7. 8. Isa. 41. 14; 44. 6; 63. 9.

36. Dar îl înșelau * cu gura,
și-l mințeau cu limba.

◊ Ezech. 33. 31.

37. Inima * nu le era tare față de El,
și nu erau credincioși legămîntului

Său.

◊ Vers. 8.

38. Totuș *, în îndurarea Lui, El iar-
tă nelegiuirea și nu nimicește ;

își oprește ** de multe ori mînia
și Ț nu dă drumul întregii Lui urgii.

◊ Num. 14. 18, 20. ◊ Isa. 48. 9. Ț 1 Reg. 21. 29.

39. El Și-a * adus deci aminte că **
ei nu erau decît carne,

o Ț suflare care trece și nu se mai
întoarce.

◊ Ps. 103. 14, 16. ◊ Fac. 6. 3. Ioan 3. 6.

Ț Iov 7. 16. Iac. 4. 14.

40. Deciteori s'au răzvrătit ei împo-
triva Lui în pustie !

Deciteori L-au miniat * ei în pustie-
tate !

◊ Vers. 17. Ps. 95. 9, 10. Isa. 7. 13; 63. 10. Efez. 4. 30.

Evr. 3. 16, 17.

41. Da, n'au încetat să ispitească * pe
Dumnezeu,

și să întărească ** pe Sfîntul lui Israel.

◊ Num. 14. 22. Deut. 6. 16. ◊ Vers. 20.

42. Nu și-au mai adus aminte de pu-
terea Lui,

de ziua, cînd i-a izbăvit de vrăjmaș,

43. de minunile, pe cari le-a * făcut
în Egipt,

și de semnele Lui minunate din cim-
pia Țoan.

◊ Vers. 12. Ps. 105. 27, etc.

44. Cum * le-a prefăcut riurile în
singe,

și n'au putut să bea din apele lor.

◊ Exod. 7. 20. Ps. 105. 29.

45. Cum a * trimes împotriva lor ni-
ște muște otrăvitoare, cari i-au mincat,

și ** broaște, cari i-au nimicit.

◊ Exod. 8. 24. Ps. 105. 31. ◊ Exod. 8. 6. Ps. 105. 30.

46. Cum * le-a dat holdele pradă omi-
zilor,

rodul muncii lor pradă lăcustelor.

◊ Exod. 10. 13, 15. Ps. 105. 34, 36.

47. Cum le-a * prăpădit viile, bătîn-
du-le cu piatră,

și smochinii din Egipt cu grindină.

◊ Exod. 9. 23, 25. Ps. 105. 34.

48. Cum le-a lăsat * vitele pradă grin-
dinei,

și îurmele pradă focului cerului.

◊ Exod. 9. 23, 24, 25. Ps. 105. 32.

49. El Și-a aruncat împotriva lor mi-
nia Lui aprinsă,

urgia, iuțimea și necazul :

o droaie de îngeri aducători de ne-
norociri.

50. Cum Și-a dat drum slobod miniei,
nu le-a scăpat sufletul dela moarte,

și le-a dat viața pradă molimei ;

51. cum * a lovit pe toți întîii nă-
scuți din Egipt,

pirga puterii în corturile ** lui Ham.

◊ Exod. 12. 29. Ps. 105. 36; 136. 10. ◊ Ps. 106. 22.

52. Cum a * pornit pe poporul Său ca
pe niște oi,

și i-a povățuit ca pe o turmă în
pustie.

◊ Ps. 77. 20.

53. Cum i-a dus * fără nici o grijă,
ca să nu le fie frică,

iar ** marea a acoperit pe vrăjmașii
lor.

◊ Exod. 14. 19, 20. ◊ Exod. 14. 27, 28; 15. 10.

54. Cum i-a adus spre hotarul Lui
cel sfînt *,

spre muntele acesta, pe ** care drea-
pta Lui l-a cîștigat.

◊ Exod. 15. 17. ◊ Ps. 44. 3.

55. Cum a izgonit * neamurile dinain-
tea lor,

le ** a împărțit țara în părți de mo-
ștenire,

și a pus semințiile lui Israel să lo-
cuiască în corturile lor.

◊ Ps. 44. 2. ◊ Jos. 13. 7; 19. 51. Ps. 136. 21, 22.

56. Dar * ei au ispitit pe Dumnezeu !

Prea Înalt, s'au răzvrătit împotriva Lui,

și n'au ținut poruncile Lui. * Iudc. 2. 11, 12.

57. Ci s'au * depărtat și au fost necredincioși, ca și părinții lor, s'au abătut la o parte, ca * un arc înșelător. * Vers. 41. Ezech. 20. 27, 28. * Osea 7. 16.

58. L-au * supărat prin înălțimile lor,

și l-au stîrnit gelozia cu idolii lor. * Deut. 32. 16, 21. Iudc. 2. 12, 20. Ezech. 20. 28. * Deut. 12. 2, 4. 1 Reg. 11. 7; 12. 31.

59. Dumnezeu a auzit, și S'a miniat, și a urgisit rău de tot pe Israel.

60. A * părăsit locuința Lui din Siilo, cortul în care locuia între oameni. * 1 Sam. 4. 11. Ier. 7. 12, 14; 26. 6, 9.

61. Și-a * dat slava pradă robiei, și măreția Lui în minile vrăjmașului. * Iudc. 18. 30.

62. A * dat pradă săbiei e poporul Lui,

și S'a miniat pe moștenirea Lui. * 1 Sam. 4. 10.

63. Pe tinerii lui i-a ars focul, și fecioarele * lui n'au mai fost săr-bătorite cu cîntări de nuntă. * Ier. 7. 34; 16. 9; 25. 10.

64. Preoții * săi au căzut uciși de sabie, și văduvele * lui nu s'au bocit. * 1 Sam. 4. 11; 22. 18. * Iov 27. 15. Ezech. 24. 23.

65. Atunci Domnul S'a * trezit, ca * unul care a dormit, ca un viteaz îmbărbătat de vin, * Ps. 44. 23. * Isa. 42. 13.

66. și * a lovit pe protivnicii Lui, cari fugeau, acoperindu-i cu vecinică ocară. * 1 Sam. 6. 6, 12; 6. 4.

67. Însă a lepădat cortul lui Iosif, și n'a ales seminția lui Efraim;

68. ci a ales seminția lui Iuda, muntele Sionului, pe * care-l iubește. * Ps. 87. 2.

69. Și-a * zidit sfîntul locaș ca ceru-rile de înalt, și tare ca pămîntul, pe care l-a întemeiat pe veci. * 1 Reg. 6.

70. A * ales pe robul Său David, și l-a luat dela staulele de oi. * 1 Sam. 1. 6. 11, 12. 2 Sam. 7. 8.

71. L-a luat dindărătul oilor *, cari alăptau, ca să pască * pe poporul Său Iacov, și pe moștenirea Sa Israel. * Fac. 33. 13. Isa. 40. 11. * 2 Sam. 5. 2. 1 Cron. 11. 2.

72. Și David i-a cîrmuit cu o inimă neprihănită *, și i-a povățuit cu mîni pricepute. * 1 Reg. 9. 4.

PSALMUL 79.

Un psalm al lui Asaf.

79. 1. Dumnezeule, au năvălit nea-murile în moștenirea * Ta, au pingărit Templul Tău cel sfînt, și au ținut prefăcut Ierusalimul într'un morman de pietre. * Exod. 15. 17. Ps. 74. 2. * Ps. 74. 7. † 2 Reg. 24. 9, 10. 2 Cron. 36. 19. Mic. 3. 12.

2. Trupurile * neînsuflețite ale robilor Tăi le-au dat să le mănînce păsă-rile cerului,

și carnea credincioșilor Tăi au dat-o s'o mănînce fiarele pămîntului. * Ier. 7. 33; 16. 4; 34. 3.

3. Ca apa le-au vărsat singele, de jur împrejurul Ierusalimului, și * n'a fost nimeni să-i îngroape. * Ps. 141. 7. Ier. 14. 16; 16. 4. Apoc. 11. 3.

4. Am ajuns de * ocara vecinilor noștri,

de batjocura și de risul celor ce ne înconjoară. * Ps. 44. 13; 51. 4.

5. Pînă * cînd, Doamne, Te vei minia fără încetare,

și va * arde minia Ta ca focul? * Ps. 74. 1, 9, 10; 85. 6; 89. 46. * Tef. 1. 13; 3. 3.

6. Varsă * Ți minia peste neamurile, cari nu * Te cunosc, și peste împărățiile, cari nu cheamă Ți Numele Tău! * Ier. 10. 25. Apoc. 16. 1. * Isa. 45. 4, 5. 2 Tes. 1. 8. † Ps. 53. 4.

7. Căci au mîncat pe Iacov, și i-au pustiit locuința.

8. Nu-Ți * mai aduce aminte de nelegiuirile strămoșilor noștri, ci să ne iese degrab înainte îndurările Tale!

Căci sîntem nenorociți * de tot! * Isa. 64. 9. * Deut. 28. 43. Ps. 142. 4.

9. Ajută-ne *, Dumnezeul mîntuirii noastre, pentru slava numelui Tău! Izbăvește-ne, și iartă-ne păcatele, pentru Numele * Tău! * 2 Cron. 14. 11. * Ier. 14. 7, 2.

10. Pentruce * să zică neamurile: „Unde este Dumnezeul lor?”

Să se știe, înaintea ochilor noștri, printre neamuri, că Tu răzbuni singele vărsat al robilor Tăi! * Ps. 42. 10; 115. 2.

11. Să ajungă * pînă la Tine geme-tele prinșilor de război!

Scapă, prin brațul Tău cel puternic, pe cei ce pier! * Ps. 102. 30.

12. Întoarce vecinilor noștri, de * șap-te ori în sînul lor, batjocurile *, e cari Ți le-au aruncat ei Ție, Doamne! * Fac. 4. 15. Isa. 65. 6, 7. Ier. 32. 18. Luc. 6. 38. * Ps. 74. 18, 22.

13. Și* noi, poporul Tău, turma pășunii Tale,
Te vom lăuda în veci,
și vom** vesti din neam în neam
laudele Tale. Ps. 74. 1; 96. 7; 100. 3. Isa. 43. 21.

PSALMUL 80.

Către mai marele cîntăreților. De cîntat ca și „Crinii mărturie”. Un psalm al lui Asaf.

80 1. la aminte, Păstorul lui Israel,
Tu, care povățuiești pe Iosif ca*
pe o turmă!

Arată** Te* în strălucirea Ta, Tu,
care sezi pe heruvimi!
Ps. 77. 20. Exod. 25. 20, 22. 1 Sam. 4. 4. 2 Sam. 6. 2. Ps. 98. 1. Deut. 33. 2. Ps. 60. 2; 94. 1.

2. Trezește-Ți puterea, înaintea* lui
Efraim, Benjamin și Manase,
și vino în ajutorul nostru!
Num. 2. 18-23.

3. Ridică-ne*, Dumnezeule,
fă** să strălucească Fața Ta, și vom
fi scăpați!
Ps. 7. 19. Ps. 5. 21. Num. 6. 26. Ps. 4. 6; 67. 1.

4. Doamne, Dumnezeul oștirilor,
pînă cînd Te vei minia, cu toată rugăciunea poporului Tău?

5. Îi hrănești* cu o pîne de lacrimi,
și-i adăpi cu lacrimi din plin.
Ps. 42. 3; 102. 9. Isa. 30. 20.

6. Ne faci* să fim mărul de ceartă
al vecinilor noștri,
și vrăjmașii noștri rid de noi în-
tre ei.
Ps. 44. 13; 79. 4.

7. Ridică-ne*, Dumnezeul oștirilor!
Fă să strălucească Fața Ta, și vom
fi scăpați!
Vers. 3, 19.

8. Tu ai adus o* vie din Egipt,
ai izgonit** neamuri, și ai sădit-o.
Isa. 5. 1, 7. Ier. 2. 21. Ezech. 15. 6; 17. 6; 19. 10. Ps. 44. 2; 78. 50.

9. Ai făcut* loc înaintea ei:
și ea a dat rădăcini și a umplut țara.
Exod. 23. 28. Isa. 24. 12.

10. Munții erau acoperiți de umbra
ei,
și ramurile ei erau ca niște cedri ai
lui Dumnezeu.

11. Își întindea mlădițele pînă la
mare,
și lăstarii pînă* la Rîu. Ps. 72. 8.
12. Pentruce i-ai* rupt gardul acum,
de-o jăfuiesc toți trecătorii?

Ps. 80. 40, 41. Isa. 5. 6. Nah. 2. 2.
13. O rimă mistrețelor din pădure,
și o mîncîncă fiarele cîmpului.

14. Dumnezeul oștirilor, întoarce-Te
iarăș!

Priveste* din cer, și vezi! Cercetează
via aceasta!
Isa. 63. 16.

15. Ocrotește ce a sădit dreapta Ta,
și pe fiul, pe care Ți* l-ai ales!...
Isa. 49. 5.

16. Ea este arsă de foc, este tăiată!
De* mustrarea Feței Tale, ei pier!
Ps. 39. 11; 76. 7.

17. Mîna Ta să fie* peste omul drep-
tei Tale,
peste fiul omului, pe care Ți l-ai
ales!
Ps. 89. 21.

18. Și atunci nu ne vom mai depărta
de Tine.

Înviearează-ne iarăș, și vom chema
Numele Tău.

19. Doamne, Dumnezeul oștirilor, ri-
dică-ne* iarăș!

Fă să strălucească Fața Ta, și vom
fi scăpați!
Vers. 3, 7.

PSALMUL 81.

Către mai marele cîntăreților. De cîntat pe Ghitit. Un psalm al lui Asaf.

81 1. Cîntați cu veselie lui Dumne-
zeu, care este tăria noastră!

Înălțați strigăte de bucurie Dumne-
zeului lui Iacov!

2. Cîntați o cîntare, sunați din tobă,
din arfa cea plăcută și din alăută!

3. Sunați din trimbiță la luna nouă,
la luna plină, în ziua sărbătorii noas-
tre!

4. Căci aceasta este o lege* pentru
Israel,

o poruncă a Dumnezeului lui Iacov.
Lev. 23. 24. Num. 10. 10.

5. El a rînduit sărbătoarea accasta
pentru Iosif,
cînd a mers împotriva țării Egipt-
ului...

Atunci am auzit un glas*, pe care
nu l-am cunoscut: — Ps. 114. 1.

6. „I-am descărcat* povara de pe
umăr,
și mîinile lui nu mai țin coșul**.”
Isa. 9. 4; 10. 27. Exod. 1. 14.

7. Ai strigat* în necaz, și te-am iz-
băvit;
ți-am răspuns** în locul tainic al
tunetului,

și te-am încercat* la apele Meriba. —
Exod. 3. 23; 14. 10. Ps. 50. 15. Exod. 19. 19. Ier. 2. 21. Num. 20. 13. (Oprite).

8. Ascultă*, poporul Meu, și te voi
sfătui,

Israele, de M'ai asculta!
Ps. 50. 7.

9. Niciun dumnezeu* străin să** nu
fie în mijlocul tău,

și să nu te închini înaintea dumne-
zeilor străini!

Deut. 32. 12. Isa. 43. 12. Exod. 20. 3. 5.

602

10. Eu* sint Domnul, Dumnezeu! tău,
care te-am scos din țara Egiptului;
deschide-ți* gura larg, și ți-o voi
umplea!¹⁴

11. Dar poporul Meu n'a ascultat
glasul Meu,
Israel nu* M'a ascultat.

12. Atunci* i-am lăsat în voia porni-
rilor inimii lor,
și au urmat sfaturile lor.

13. O*! de M'ar asculta poporul Meu,
de ar umbla Israel în căile Mele!

14. Intr'o clipă aș înfrunta pe vrăj-
mașii lor,

Mi-aș întoarce mina împotriva pro-
tivnicilor lor;

15. ceice* urască pe Domnul L-ar lin-
guși,
și fericirea lui Israel ar dăinuia în
veci.

16. L-aș* hrăni cu cel mai bun grâu,
și l-aș sătura cu miere din* stincă.

PSALMUL 82.

Un psalm al lui Asaf.

82 1. Dumnezeu stă* în adunarea
lui Dumnezeu;

El judecă în mijlocul dumnezeilor*.

2. — „Până când veți judeca strimb,
și veți căuta* la fața celor răi? —

3. Faceți dreptate celui* slab și or-
fanului,

dați dreptate nenorocitului și săra-
cului,

4. scăpați* pe cel nevoiaș și lipsit,
izbăviți-i din mina celor răi.“

5. Dar ei nu* vor să știe de nimic, nu
pricep nimic,

ci umblă în întunec;

de aceea se clatină toate* teme-
nile pământului.

6. Eu am zis*: „Sinteți dumnezei,
toți sințiți fii ai Celui Prea Înalt.“

7. Însă veți* muri ca niște oameni,
veți cădea ca un domnitor oare-
care.“

8. Scoală-Te*, Dumnezeule, și judecă
pământul!

Căci* toate neamurile sint ale Tale.

PSALMUL 83.

O cântare. Un psalm al lui Asaf.

83 1. Dumnezeule, nu* tăcea!
Nu tăcea, și nu Te odihni, Dum-
nezeule!

2. Căci iată că vrăjmașii* Tăi se
frământă,

și ceice Te* urască înalță capul.

3. Fac planuri pline de vicieșug îm-
potriva* poporului Tău,

și se sfătuiesc împotriva celor ocro-
țiți de Tine.

4. „Veniți“, zic ei, „să-i* nimicim din
mijlocul neamurilor,

ca să nu se mai pomenească numele
lui Israel!“

5. Se strâng toți cu o inimă,
fac un legămint împotriva Ta:

6. corturile* lui Edom și Ismaeliții,
Moabul și Hagareniții,

7. Ghebal, Amon, Amalec
Filistenii cu locuitorii Tirului.

8. Asiria se unește și ea cu ei,
și își împrumută brațul ei copiii
lui Lot. —

9. Fă-le ca lui Madian*,
ca lui Sisera*, ca lui labin la pî-
riul Chison,

10. cari au fost nimiciti la En-Dor,
și au ajuns* un gunoi pentru îngră-
șarea pământului.

11. Căpeteniilor lor fă-le ca lui Oré*
și Zeeb,

și tuturor domnilor lor ca lui Ze-
bah* și Talmuna!

12. Căci ei zic: „Să punem mina
pe locuințele lui Dumnezeu!“

13. Dumnezeule*, fă-i ca virtutea de
praf,

ca** paiul luat de vînt,

14. ca focul care arde pădurea,
și ca flacăra, care aprinde* munți!

15. Urmărește-i astfel cu* furtuna Ta,
și bagă groaza în ei cu vijelia Ta!

16. Acopere-le* fața de rușine,
ca să caute Numele Tău, Doamne!

17. Să fie rușinați și îngroziiți pe vecie,
să le roșască obrazul de rușine și
să piară!

18. Ca* să știe că numai Tu, al cărui
Nume** este Domnul,

Tu ești Cel Prea Înalt pe tot pî-
mîntul;

PSALMUL 84.

Către mai marele cîntăreților. De cîntat pe Ghitit. Un psalm al fiilor lui Core.

84 1. Cît de plăcute * sînt locașurile Tale,
Doamne al oștirilor ! Ps. 27. 4.
2. Sufletul * meu suspină și tinjește de dor după curțile Domnului,
înima și carnea mea strigă către Dumnezeu cel viu ! Ps. 42. 1, 2; 69. 1; 73. 26; 119. 20.

3. Pînă și pasărea își găsește o casă acolo,
și rîndunica un cuib unde își pune puții...
Ah ! altarele Tale, Doamne al oștirilor,
împăratul meu și Dumnezeu meu !
4. Ferice * de ceice locuiesc în Casa Ta !
Căci ei tot mai pot să Te laude. — Ps. 66. 4. (Oprire).

5. Ferice de ceice-și pun tăria în Tine,
în a căror inimă locuiește încrederea.
6. Cînd străbat aceștia Valea Plîngerii *, o prefac într'un loc plin de izvoare,
și ploaia timpurie o acopere cu binecuvîntări. 2 Sam. 5. 22, 23.

7. Ei merg din * putere în putere,
și se * înfățișează înaintea lui Dumnezeu în Sion. Prov. 4. 18. 2 Cor. 9. 18. Ps. Deut. 16. 16. Zah. 14. 16.

8. Doamne, Dumnezeu oștirilor, ascultă rugăciunea mea !
la aminte, Dumnezeu lui Iacov ! — (Oprire).

9. Tu, care ești scutul nostru, vezi, Dumnezeule *,
și privește fața unsului Tău ! Fac. 16. 1. Vers. 11.

10. Căci mai mult face o zi în curțile Tale de cît o mie în altă parte ;
eu vreau mai bine să stau în pragul Casei Dumnezeului meu,
decît să locuiesc în corturile răutății !

11. Căci Domnul Dumnezeu este un soare * și un scut **,
Domnul dă îndurare și slavă,
și nu lipsește de niciun * bine pe cei ce duc o viață fără prihană. Isa. 60. 19. Ps. 16. 1. Vers. 9. Ps. 115. 9, 10, 11; 119, 114. Prov. 2. 7, 17. Ps. 34. 9, 10.

12. Doamne al oștirilor,
ferice * de omul care se încrede în Tine ! Ps. 2. 12.

PSALMUL 85.

Către mai marele cîntăreților. Un psalm al fiilor lui Core.

85 1. Tu ai fost binevoitor cu țara Ta, Doamne !

Ai adus * înapoi pe prinșii de război ai lui Iacov ; Exod. 1. 11; 2. 1. Ps. 14. 7. Ier. 30. 18; 31. 23. Ezech. 39. 25. Ier. 3. 1.

2. ai iertat * nelegiuirea poporului Tău, Ps. 32. 1.

3. i-ai acoperit toate păcătele ; — (Oprire).
Ți-ai abătut toată aprinderea,
și Te-ai întors din iuțimea miniei Tale.

4. Întoarce * -ne iarăș, Dumnezeul mîntuirii noastre !

Încetează-Ți minia împotriva noastră ! Ps. 80. 7.

5. În veci Te vei minia * pe noi ?
În veci îți vei lungi minia ? Ps. 74. 1; 79. 6; 80. 4.

6. Nu ne vei înviora * iarăș,
pentruca să se bucure poporul Tău în Tine ? Hab. 3. 2.

7. Arată-ne, Doamne, bunătatea Ta,
și dă-ne mîntuirea Ta !

8. Eu voi * asculta ce zice Dumnezeu, Domnul :

căci El * vorbește de pace poporului Său și iubiților Lui,

numai, ei să * nu cadă iarăș în ne-bunie. Hab. 2. 1. Zah. 9. 10. 1 Pet. 2. 20, 21.

9. Da, mîntuirea Lui este aproape * de ceice se tem de El,

pentruca * în țara noastră să locuiască slava. Isa. 46. 13. Zah. 2. 5. Ioan 1. 14.

10. Bunătatea și credincioșia se întîlnesc,

dreptatea * și pacea se sîrută. Ps. 72. 3. Isa. 32. 17. Luc. 2. 14.

11. Credincioșia * răsare din pămîni,
și dreptatea privește dela înălțimea cerurilor. Isa. 45. 8.

12. Domnul * ne va da și fericirea,
și pămîntul * nostru își va da roadele. Ps. 84. 11. Iac. 1. 17. Ps. 67. 6.

13. Dreptatea * va mergeși înaintea Lui,
și-L va și urma, călcînd pe urmele pașilor Lui ! Ps. 80. 14.

PSALMUL 86.

O rugăciune a lui David.

86 1. Ia aminte, Doamne, și ascultă-mă !

Căci sînt nenorocit și lipsit.

2. Păzește-mi sufletul, căci sînt unul din cei iubiți de Tine !

Scapă, Dumnezeule, pe robul Tău,
care * se încrede în Tine ! Isa. 26. 1.

3. Ai milă * de mine, Doamne!

Căci toată ziua strig către Tine.

◦ Ps. 66. 1; 67. 1.

4. Înveșește sufletul robului Tău,
căci * la Tine, Doamne, îmi înalț sufletul.

◦ Ps. 25. 1; 143. 8.

5. Căci * Tu ești bun, Doamne, gata să ierți,
și plin de îndurare cu toți ceice Te cheamă.

◦ Vers. 15. Ps. 130. 7; 145. 9. Ioel 2. 13.

6. Pleacă-Ți urechea, Doamne, la rugăciunea mea,
ia aminte la glasul cererilor mele!

7. Te chem, în * ziua necazului meu,
căci m'ascuți.

◦ Ps. 50. 15.

8. Nimeni nu este ca Tine între * dumnezei, Doamne,
și nimic ** nu seamănă cu lucrările Tale.

◦ Exod. 15. 11. Ps. 89. 6. ◦ Deut. 3. 24.

9. Toate * neamurile, pe cari le-ai făcut, vor veni să se închine înaintea Ta, Doamne,
și să dea slavă Numelui Tău.

◦ Ps. 22. 31; 102. 18. Isa. 43. 7. Apoc. 16. 4.

10. Căci Tu ești mare, și faci * minuni,
numai ** Tu ești Dumnezeu.

◦ Exod. 15. 11. Ps. 72. 18; 77. 14. ◦ Deut. 6. 4; 32. 39.
Isa. 37. 16; 44. 6. Marc. 12. 29. 1 Cor. 8. 4. Efez. 4. 6.

11. Învață * mă căile Tale, Doamne!
Eu voi umbla în adevărul Tău.
Fă-mi inima să se teamă de Numele Tău.

◦ Ps. 25. 4; 27. 11; 119. 33; 143. 8.

12. Te voi lăuda din toată inima mea, Doamne, Dumnezeuul meu,
și voi prea mări Numele Tău în veci!

13. Căci mare este bunătatea Ta față de mine,
și Tu îmi izbăvești * sufletul din adîncă locuință a morților.

◦ Ps. 58. 13; 116. 8.

14. Dumnezeule, niște îngîmfați * s'au sculat împotriva mea,
o ceată de oameni asupritori vor să-mi ia viața,

și nu se gîndesc la Tine.

◦ Ps. 54. 3.

15. Dar * Tu, Doamne, Tu ești un Dumnezeu îndurător și milostiv,
îndelung răbdător și bogat în bunătate și în credincioșie.

◦ Exod. 34. 6. Num. 14. 18. Neem. 9. 17. Vers. 5. Ps. 108. 8; 111. 4; 130. 4; 7; 145. 8. Ioel 2. 13.

16. Îndreaptă * Ți privirile spre mine, și ai milă de mine:

dă tărie robului Tău,

și scapă pe fiul ** roabei Tale!

◦ Ps. 25. 16; 69. 16. ** Ps. 116. 16.

17. Fă un semn pentru mine,
ca să vadă vrăjmașii mei și să rămină de rușine,

căci Tu mă ajuți și mă mîngîi, Doamne!

PSALMUL 87.

Un psalm al fiilor lui Core. O cîntare.

87 1. Sionul are temeliele așezate pe * munții cei sfinți:

◦ Ps. 6. 1.

2. Domnul * iubește porțile Sionului mai mult decît toate locașurile lui Iacov.

◦ Ps. 78. 67, 68.

3. Lucruri pline de slavă * au fost spuse despre tine,
cetate a lui Dumnezeu! —

◦ Isa. 60. (Oprim.)

4. Eu pomenesc Egiptul * și Babilonul printre cei ce Mă cunosc;
iată, țara Filistenilor, Tirul, cu Etiopia:

„În Sion s'au născut.“ —

◦ Ps. 89. 10. Isa. 61. 9.

5. Iar despre Sion este zis: „Toți s'au născut în el,”

și Cel Prea Înalt îl întărește.

6. Domnul * numără popoarele, scriindu-le **:

„Acolo s'au născut.“ —

◦ Ps. 22. 30. ◦ Ezech. 18. 9. (Oprim.)

7. Și cei ce cîntă și ceice joacă strigă:
„Toate izvoarele mele sînt în Tine.“

PSALMUL 88.

O cîntare. Un psalm al fiilor lui Core. Către mai marele cîntăreților. De cîntat cu flautul. O cîntare a lui Heman, Ezrahitul.

88 1. Doamne, Dumnezeuul * mintuirii mele!

Zi ** și noapte strig înaintea Ta!

◦ Ps. 27. 9; 61. 14. ◦ Loc. 18. 1.

2. S'ajungă rugăciunea mea înaintea Ta!

la aminte la cererile mele;

3. căci mi s'a săturat sufletul de rele,
și * mi se apropie viața de locuința morților.

◦ Ps. 107. 18.

4. Sînt pus în rîndul * celor ce se pogoară în groapă,
sînt ** ca un om, care nu mai are putere.

◦ Ps. 28. 1. ◦ Ps. 31. 12.

5. Stau întins printre cei morți,
ca cei uciși și culcați în mormînt,
de cari nu-Ți mai aduci aminte,
și cari sînt despărțiți de * mina Ta.

◦ Isa. 38. 9.

6. M'ai aruncat în groapa cea mai de jos,
în întunec, în adîncuri.

7. Mînia Ta mă apasă,
și mă năpădești cu * toate valurile Tale. —

◦ Ps. 42. 7. (Oprim.)

8. Ai îndepărtat * dela mine pe toți prietenii mei,
m'ai făcut o pricină de scîrbă pen-
tru ei;

sînt închis ** și nu pot să ies.
* Iov 19. 13. Ps. 31. 11; 142. 4. * Plin. 3. 7.

9. Mi se toposc ochii * de suferință;
în toate zilele Te chem **, Doamne,
și-mi întind * minile spre Tine!

* Ps. 38. 10. * Ps. 86. 3. † Iov 11. 13. Ps. 143. 6.

10. Oare * pentru morți faci Tu mi-
nuni?

Sau se scoală morții să Te lau-
de? * Ps. 6. 6; 90. 9; 116. 17; 118. 17. Isa. 38. 18. (Oprit).

11. Se vorbește de bunătatea Ta în
mormînt,

și de credințioșia Ta în Adînc?

12. Sînt cunoscute * minunile Tale
în întunec,

și ** dreptatea Ta în țara uitării?

* Iov 10. 21. Ps. 143. 3. * Ps. 31. 12. Vers. 5. Ecl. 8. 10; 9. 6.

13. Doamne, eu îți cer ajutorul,

și * dimineața rugăciunea mea se înal-
ță la Tine.

* Ps. 5. 3; 119. 147.

14. Pentruce *, Doamne, lepezi sufle-
tul meu?

Pentruce îmi ascunzi ** Fața Ta?

* Ps. 43. 2. * Iov 13. 24. Ps. 13. 1.

15. Din tinereță, sînt nenorocit și
trag să mor,

sînt cuprins * de spaima Tale, și
nu știu ce să mai fac.

* Iov 6. 4.

16. Minia Ta trece peste mine,

spaima Tale mă nîmicesc de tot.

17. Ele mă * înconjoară toată ziua,

ca niște ape,

mă înfășoară toate deodată. * Ps. 22. 16.

18. Ai depărtat * dela mine pe prie-
teni și tovarăși;

și cei de aproape ai mei s'au făcut
nevăzuți.

* Iov 19. 13. Ps. 31. 11; 38. 11.

PSALMUL 89.

O cîntare a lui Etan, Ezrahitul.

89 1. Voi cînta * totdeauna îndură-
rile Domnului:

voispune din neam în neam, cu gura
mea, credințioșia ** Ta. * Ps. 101. 1. * Ps. 119. 89.

2. Căci zic: „Îndurarea are temelii
veșnice!

Tare ca cerurile este credințioșia
Ta!”

3. „Am făcut * legămînt cu alesul
Meu” — zice Domnul —

„Iatăce am jurat * robului Meu Da-
vid:

* 1 Reg. 8. 16. Isa. 42. 1. * 2 Sam. 7. 11, etc.
1 Cron. 17. 10, etc. Ier. 30. 9. Ezech. 34. 23. Osea 3. 6.

4. „Îți voi întări sămînța * pe vecie,
și-n veci” — îți voi așeza scaunul de
domnie.”

* Vers. 29, 30. * Vers. 1. Luc. 1. 32, 33.
(Oprit).

5. Cerurile * laudă minunile Tale,
Doamne,

și credințioșia Ta în adunarea sfin-
ților **!

* Ps. 19. 1; 97. 6. Apoc. 7. 10, 11, 12. * Vers. 7.

6. Căci, în cer *, cine se poate ase-
măna cu Domnul?

Cine este ca Tine între fiii lui Dum-
nezeu?

* Ps. 40. 6; 71. 10; 86. 8; 113. 5.

7. Dumnezeul * este înfricoșat în adu-
narea cea mare a sfinților,

și de temut pentru toți ceice stau în
jurul Lui.

* Ps. 76. 7, 11.

8. Doamne, Dumnezeul oștirilor,
cine este puternic * ca Tine, Doamne!

Și credințioșia Ta Te înconjoară.

* Exod. 15. 11. 1 Sam. 2. 2. Ps. 35. 10; 71. 19.

9. Tu * imblînzești mindria mării;
cînd se ridică valurile ei, Tu le potol-
lești.

* Ps. 65. 7; 93. 4; 107. 29.

10. Tu * ai zdrobit Egiptul ca pe un
hoit,

ai risipit pe vrăjmașii Tăi prin pu-
terea brațului Tău.

* Exod. 14. 28, 27, 29. Ps. 87. 4. Isa. 30. 7; 61. 9.

11. Ale * Tale sînt cerurile și pămîn-
tul,

Tu ai întemeiat lumea și tot ce cu-
prinde ea. * Fac. 1. 1. 1 Cron. 29. 11. Ps. 24. 1, 2; 60. 12.

12. Tu ai făcut miazănoaptea * și
miazăziua;

Taborul ** și Hermonul † se bucură
de Numele Tău.

* Iov 26. 7. * Ios. 19. 22. † Ios. 12. 1.

13. Brațul Tău este puternic,
mina Ta este tare, dreapta Ta este
înălțată.

14. Dreptatea * și judecata sînt teme-
lia scaunului Tău de domnie;

bunătatea ** și credințioșia sînt ina-
întea Feței Tale.

* Ps. 97. 2. * Ps. 85. 13.

15. Ferice de poporul, care cunoaște
sunetul * trimbiței,

care umblă în lumina ** Feței Tale,
Doamne!

* Num. 10. 10; 23. 21. Ps. 98. 6. * Ps. 4. 6; 44. 3.

16. El se bucură neîncetat de Nu-
mele Tău,

și se fălește cu dreptatea Ta.

17. Căci Tu ești fala puterii lui;
și, în * bunăvoința Ta, ne ridici pu-
terea noastră.

* Vers. 24. Ps. 75. 10; 92. 10; 132. 17.

18. Căci Domnul este scutul nostru,
Sfîntul lui Israel este împăratul no-
stru.

19. Atunci ai vorbit într'o vedenie
prea iubitului Tău,

și ai zis: „Am dat ajutorul Meu
unui viteaz,
am ridicat din mijlocul poporului un
tinăr *;

* Vers. 3. 1 Reg. 11. 34.

20. am găsit * pe robul Meu David,
și l-am uns cu untdelemnul Meu cel
sfînt. o 1 Sam. 16. 1, 12.

21. Mina Mea îl * va sprijini,
și brațul Meu îl va întări. o Ps. 60. 17.

22. Vrajmașul * nu-l va prinde,
și cel rău nu-l va apăsa; o 2 Sam. 7. 13.

23. ci voi zdrobi * dinaintea lui pe
protivnicii lui,
și voi lovi pe cei ce-l urăsc. o 2 Sam. 7. 9.

24. Credințioșă * și bunătatea Mea
vor fi cu el,
și * tăriia lui se va înălța prin Nu-

mele Meu. o Ps. 61. 7. o Vers. 17.

25. Voi da în mîna * lui marea,
și îndreapta lui riurile. o Ps. 72. 8; 80. 11.

26. El îmi va zice: „Tu ești Tatăl *
meu,

Dumnezeu meu și Stîncă * mîntuirii
mele!” o 2 Sam. 7. 14, 1 Cron. 22. 10. o 2 Sam. 22. 47.

27. Iar Eu îl voi face întîiul * născut,
cel mai înalt * dintre împărații pămîntului. o Ps. 2. 7. Col. 1. 15, 18. o Num. 24. 7.

28. Ii voi păstra todeauna bunătatea * Mea,
și legămîntul * Meu îi va fi ne-

clintit. o Isa. 55. 3. o Vers. 34.

29. Ii voi face vecinică sămînta *,
și scaunul * lui de domnie ca 7 zilele

cerurilor. o Vers. 4, 6. o Vers. 4. Isa. 9. 7. Ier. 33. 17. † Deut. 11. 21.

30. Dacă fiii * lui vor părăsi * Legea
Mea,

și nu vor umbla după poruncile
Mele, o 2 Sam. 7. 14. o Ps. 119. 63. Ier. 9. 13.

31. dacă vor călca orînduirile Mele,
și nu vor păzi poruncile Mele,

32. atunci le voi pedepsi * fărădele-

gile cu nuiăua,
și nelegiuirile cu lovituri;

33. dar * nu-Mi voi îndepărta deloc
bunătatea dela ei,

și nu-Mi voi face credințioșia de
minciună; o 2 Sam. 7. 13.

34. nu-Mi voi călca legămîntul,
și nu voi schimba ce a ieșit de pe

buzele Mele.

35. Am jurat odată * pe sfințenia
Mea:

sămîntEu oarelui David? o Amos 4. 2.

36. Sămînta * lui va dăinui în veci;
scaunul lui de domnie va fi înaintea

Mea ca * soarele; o 2 Sam. 7. 16. Luc. 1. 33.

Ioan 12. 34. Vers. 4, 20. o Ps. 72. 5, 17. Ier. 33. 20.

37. ca luna, va dăinui pe vecie,
și ca martorul credincios din cer. —

(Opre).

38. Și totuș *, Tu l-ai îndepărtat **,

și Te-ai miniat pe unsul Tău;

39. ai nesocotit legămîntul făcut cu
robul Tău;

i-ai doborît și i-ai pingărit * cununa.

40. I-ai prăbușit * toate zidurile,
șii-ai dărîmat toate cetățile. o Ps. 74. 7. Psa. 5. 14.

41. Toți trecătorii îl jăfuiesc,
și a ajuns de batjocura * vecinilor

lui. o Ps. 44. 13; 79. 1.

42. Ai înălțat dreapta protivnicilor lui,
ai înveselit pe toți vrăjmașii lui,

43. ai făcut ca ascușul săbiei lui
să dea înapoi,

și nu l-ai sprijinit în luptă.

44. Ai pus capăt strălucirii lui,
și i-ai trîntit la pămînt scaunul de

domnie *;

45. i-ai scurtat zilele tinereții,
și l-ai acoperit de rușine. — (Opre)

46. Pînă * cînd, Doamne, Te vei as-

cunde fără încetare,
și-Ți * va arde minia ca focul?

47. Adu-Ți * aminte ce scurtă este via-

ța mea,

și pentrue nimic ai făcut pe toți
fiii omului. o Iov 7. 7; 10. 9; 14. 1. Ps. 30. 5; 119. 9.

48. Este vreun om care * să poată
trăi și să nu * vadă moartea,

care să poată să-și scape sufletul
din locuința morților? —

49. Unde sînt, Doamne, îndurările
Tale dintîi,

pe cari le-ai jurat * lui David, în "

credințioșia Ta? o 2 Sam. 7. 15. Isa. 55. 3. o Ps. 54. 4.

50. Adu-Ți aminte, Doamne, de ocă-

ra robilor Tăi,
adu-Ți * aminte că port în sin ocara

multor popoare; o Ps. 69. 9.

51. adu-Ți aminte de ocările vrăjma-

șilor Tăi, Doamne;

de * ocările lor împotriva pașilor un-

sului Tău! o Ps. 74. 2.

52. Binecuvîntat * să fie Domnul în
veci!

Amin! Amin! o Ps. 41. 11.

CARTEA A PATRA

PSALMUL 90.

*O rugăciune a lui Moise, omul lui
Dumnezeu.*

90. 1. Doamne, Tu ai fost * locul
nostru de adăpost,

din neam în neam. o Deut. 33. 27. Ezech. 11. 1.

2. Înainte * ca să se fi născut munții.

și înainte ca să se fi făcut pământul
și lumea,
din vecinicie în vecinicie, Tu ești
Dumnezeu!

Prov. 8. 25, 26.

3. Tu întorci pe oameni în țărână,
și zici: „Întoarceți-vă * fiii oamenilor!”

Ps. 3. 19. Eccl. 12. 7.

4. Căci * înaintea Ta, o mie de ani
sînt ca ziua de ieri, care a trecut,
și ca o strajă din noapte.

2 Pet. 3. 8.

5. Li mătură, ca un * vis:
dimineața, sînt * ca iarba, care în-
colțește iarăș:

Ps. 73. 20. Ps. 103. 15. Isa. 40. 6.

6. Înflorește dimineața *, și crește,
iar seara este tăiată și se usucă.

Jov. 14. 2. Ps. 92. 7.

7. Noi sîntem mistuiți de mînia Ta,
și îngroziți de urgia Ta.

8. Tu pui * înaintea Ta nelegiuirile
noastre,
și scoți la lumina Feței Tale păca-
tele noastre cele * ascunse.

Ps. 50. 21. Jer. 16. 17. Ps. 19. 12.

9. Toate zilele noastre pier de urgia
Ta,
vedem cum ni se duc anii ca un
sunet.

10. Anii vieții noastre se ridică la
șaptezeci de ani,
iar, pentru cei mai tari, la optzeci
de ani:

și lucrul cu care se mîndrește omul
în timpul lor nu este decît trudă și du-
rere,

căci trece iute, și noi sburăm.
11. Dar cine ia seama la tăria mi-
niei Tale,

și la urgia Ta, așa cum se cuvine
să se teamă de Tine?

12. Învăță-ne * să ne numărăm bine
zilele,
ca să căpătăm o inimă înțeleaptă!

Ps. 39. 4.

13. Întoarce-Te, Doamne! Pînă cînd
zăbovești?

Ai * milă de robii Tăi!

Deut. 32. 36. Ps. 135. 14.

14. Satură-ne în fiecare dimineață de
bunătața Ta,

și * toată viața noastră ne vom bu-
cura și ne vom veseli.

Ps. 85. 6; 149. 4.

15. Înveselește-ne tot atitea zile cîte
ne-ai smerit,

tot atîția ani cît am văzut nenoroci-
rea!

16. Să se arate robilor Tăi lucrarea *
Ta,

și slava Ta fiilor lor!

Hab. 3. 2.

17. Fie peste noi bunăvoința * Dom-
nului Dumnezeului nostru!

Și întărește * lucrarea minilor noa-
stre,
da, întărește lucrarea minilor noa-
stre!

Ps. 27. 4. Isa. 26. 12.

PSALMUL 91.

91. Celce * stă supt ocrotirea Celui
Prea Înalt,

și se odihnește la * umbra Celui
Atotputernic,

Ps. 27. 5; 31. 20; 32. 7. Ps. 17. 8.

2. zice * despre Domnul: „El este
locul meu de scăpare, și cetățuia mea,
Dumnezeul meu în care mă încred!”

Ps. 112. 5.

3. Da, El * te scapă de lațul vină-
torului,

de ciumă și de pustiirile ei.

Ps. 124. 7.

4. El te va acoperi cu * penele Lui,
și te vei ascunde supt aripile Lui.

Căci scut și pavăză este credincio-
șia Lui!

Ps. 17. 8; 57. 1; 64. 4.

5. Nu * trebuie să te temi nici de
groaza din timpul nopții,

nici de săgeata care zboară ziua,

Jov. 5. 19. etc. Ps. 111. 7; 121. 6. Prov. 3. 23, 24. Isa. 43. 2.

6. nici de ciuma, care umblă în in-
tunec,

nici de molima, care bintuie ziua na-
meaza mare.

7. O mie să cadă alături de tine,
și zece mii la dreapta ta,

dar de tine nu se va apropia.

8. Doar vei * privi cu ochii,
și vei vedea răsplătirea celor răi.

Ps. 37. 34. Mal. 1. 6.

9. Pentrucă zici: „Domnul este lo-
cul meu de adăpost!”

și faci din Cel Prea Înalt turnul *
tău de scăpare,

Vers. 2. Ps. 71. 3; 90. 1.

10. de aceea nici * o nenorocire nu te
va ajunge,

nici o urgie nu se va apropia de cor-
tul tău.

Prov. 12. 21.

11. Căci * El va porunci îngerilor Săi
să te păzească în toate căile tale;

Ps. 34. 7; 71. 3. Mat. 4. 6. Luc. 4. 10, 11. Ebr. 1. 14.

12. și ei te vor duce pe mîni,
ca * nu cumva să-ți lovești piciorul
de vreo piatră.

Jov. 5. 23. Ps. 37. 24.

13. Vei pași peste lei și peste nă-
pîrci,

și vei călca peste pui de lei și peste
serpi. —

14. „Fiindcă Mă iubește — zice Dom-
nul — deaceia îl voi izbăvi;

îl voi ocroti, căci cunoaște * Nume-
le Meu.

Ps. 9. 10.

15. Cînd Mă va * chema, îi voi ră-
spunde;

voi fi cu * el în strîmtorare,

608

il voi izbăvi și-l voi ține proslăvit.
Ps. 60.15, Is. 43.2, 1 Sam. 2.30.
 16. Il voi sătura cu viață lungă,
 și-i voi arăta mîntuirea Mea“.

PSALMUL 92.

Un psalm. O cîntare pentru ziua Săbădului.

- 92** 1. Frumos * este să laudăm pe Domnul,
 și să mărim Numele Tău, Prea Înalt,
 2. să vestim * dimineața bunătatea Ta,
 și noaptea credincioșia Ta, *Ps. 89.1.
 3. cu * instrumentul cu zece coarde
 și cu alăuta, * 1 Cron. 29.5, Ps. 33.2.
 în sunetele arfei.
 4. Căci Tu mă înveselești cu lucrările Tale, Doamne,
 și eu cînt de veselie, cînd văd lucrarea
 minilor Tale.
 5. Cît * de mari sînt lucrările Tale, Doamne,
 și cît de adînci * sînt gîndurile Tale !
Ps. 40.5; 130.17, Is. 28.29, Rom. 11.33, 34.
 6. Omul * prost nu cunoaște lucrul
 acesta,
 și cel nebun nu ia seama la el.
Ps. 73.22; 94.8.
 7. Dacă cei * răi înverzesc ca iarba,
 și dacă toți cei ce fac răul înfloresc,
 este numai ca să fie nimiciți pe vecie.
10v.12.6; 21.7, Ps. 37.1, 2, 35, 38, Ier. 12.1, 2, Mal. 3.15.
 8. Dar * Tu, Doamne, ești înălțat în
 veci de veci !
Ps. 56.2; 89.18.
 9. Căci iată, Doamne, vrăjmașii Tăi,
 iată vrăjmașii Tăi pier :
 toți cei ce fac răul sînt risipiți *.
Ps. 68.1; 89.10.
 10. Dar mie, Tu-mi dai puterea * bi-
 volului,
 și m'ai stropit cu * untdelemn proas-
 păt.
Ps. 89.17, 24, Ps. 23.5.
 11. Ochiul * meu își vede împlinită
 dorința față de vrăjmașii mei,
 și urechea mea aude împlinirea do-
 rinței mele față de protivnicii mei cei
 răi.
Ps. 54.7; 59.10; 112.8.
 12. Cel fără prihană înverzește ca *
 finicul,
 și crește ca cedrul din Liban.
Ps. 52.8, Is. 65.22, Osea 14.5, 6.
 13. Cei sădiți în Casa Domnului,
 înverzesc în * curțile Dumnezeului
 nostru.
Ps. 100.4; 135.2.
 14. Ei aduc roade și la bătrîneță,
 sînt plini de suc și verzi,
 15. ca să arate că Domnul este drept,
 El Stîncă * mea, în care nu * este
 nelegiuire.
Deut. 32.4, Rom. 9.14.

PSALMUL 93.

- 93** 1. Domnul * împărătește, imbră-
 cat cu * măreție;
 Domnul este îmbrăcat și încins ȋ cu
 putere :
 de aceea lumea este tare ȋȋ și nu se
 clatină.
Ps. 96.10; 97.1; 99.1, Is. 52.7, Apoc. 19.6.
 2. Scaunul Tău de domnie este așe-
 zat din * vremuri străvechi;
 Teu ești din vecinicie !
Ps. 45.6, Prov. 8.22, etc.
 3. Rîurile vuiesc, Doamne,
 rîurile vuiesc tare,
 rîurile se umflă cu putere.
 4. Dar mai puternic decît vuietul ape-
 lor mari,
 și mai puternic decît vuietul valuri-
 lor năpraznice ale mării,
 este Domnul * în locurile cerești.
Ps. 65.7, etc.
 5. Mărturiile Tale sînt cu totul ade-
 vărate;
 sfințenia este podoaba Casei Tale,
 Doamne, pentru tot timpul cît vor
 ținea vremurile.

PSALMUL 94.

- 94** 1. Doamne, Dumnezeul răzbună-
 rilor *
 Tu, Dumnezeul răzbunărilor, arată-
 Te !
Deut. 32.35, Nah. 1.2.
 2. Scoală-Te *, Judecătorul * pămî-
 nului,
 și răsplătește celor mindri după fa-
 tele lor !
Ps. 7.8, Ps. 18.5.
 3. Pînă * cînd vor birui cei răi,
 Doamne,
 pînă cînd vor birui cei răi ?
10v.20.8.
 4. Ei țin * cuvîntări puternice, vor-
 besc cu trufie,
 și toți cei ce fac răul se fălesc.
Ps. 31.18, Iuda. 15.
 5. Ei zdrobesc pe poporul Tău,
 Doamne,
 și asupresc moștenirea Ta.
 6. Junghie pe văduvă și pe străin,
 ucid pe orfani,
 7. și * zic : „Nu vede Domnul,
 și Dumnezeul lui Iacov nu ia a-
 minte !“
Ps. 10.11, 13; 90.7.
 8. Totuș, învățați-vă * minte, oameni
 fără minte !
 Cînd vă veți înțelepți, nebulilor ?
Ps. 73.22; 92.4.
 9. Cel * ce a sădit urechea, s'ar pu-
 tea să n'audă ?
 Cel ce a întocmit ochiul, s'ar putea
 să nu vadă ?
Exod. 4.11, Prov. 20.12.
 10. Cel ce pedepsește neamurile, s'ar
 putea să nu pedepsească,

- El, care * a dat omului pricepere?
☞ Iov 35. 11. Isa. 28. 20.
11. Domnul * cunoaște gândurile omului:
☞ 1 Cor. 3. 20.
 știe că sînt deșerte.
12. Ferice * de omul, pe care-l pedep-
 sești Tu, Doamne,
 și pe care-l înveți din Legea Ta,
☞ Iov 6. 17. Prov. 3. 11. 1 Cor. 11. 32. Evr. 12. 5, etc.
13. ca să-l liniștești în zilele nenoro-
 cirii,
 pînă se va săpa groapa celui rău!
14. Căci * Domnul nu lasă pe popo-
 rul Său,
 și nu-și părăsește moștenirea.
☞ 1 Sam. 12. 22. Rom. 11. 1, 2.
15. Ci se va face odată judecata du-
 pă dreptate,
 și toți cei cu inima curată o vor găsi
 bună.
16. Cine mă va ajuta împotriva ce-
 lor răi?
- Cine mă va sprijini împotriva celor
 ce fac răul?
17. De * n'ar fi Domnul ajutorul meu,
 cit de curînd ar fi sufletul meu în
 tăcerea morții!
☞ Ps. 124. 1, 2.
18. Oridecîte ori zic: „Mi se * cla-
 tină piciorul!”
 bunătatea Ta, Doamne, mă sprij-
 nește totdeauna.
☞ Ps. 38. 16.
19. Cînd gânduri negre se frămîntă cu
 grămada înlăuntrul meu,
 mîngîierile Tale îmi înviează su-
 fletul.
20. Te vor pune cei răi să șezi pe
 scaunul * lor de domnie,
 ei cari * pregătesc nenorocirea la
 adăpostul legii? *
☞ Amos 6. 3. ☞ Ps. 68. 2. Isa. 10. 1.
21. Ei * se sîrîng împotriva vieții ce-
 lui neprihănit,
 și osîndesc * singe nevinovat.
☞ Mat. 27. 1. ☞ Exod. 23. 7. Prov. 17. 15.
22. Dar Domnul este turnul * meu de
 scăpare,
 Dumnezeu meu este stîncă mea de
 adăpost.
☞ Ps. 69. 9; 62. 2, 6.
23. El * va face să cadă asupra lor
 nelegiuirea,
 El îi va nimici prin răutatea lor;
 Domnul, Dumnezeuul nostru, îi va ni-
 mici.
☞ Ps. 7. 16. Prov. 2. 22; 5. 22.

PSALMUL 95.

95. Veniți să cîntăm cu veselie
 Domnului,
 și să * strigăm de bucurie către Stîn-
 ca * mîntuirii noastre.
☞ Ps. 100. 1. ☞ Deut. 32. 15. 2 Sam. 22. 47.
2. Să mergem înaintea Lui cu laude,

să facem să răsune cîntece în cin-
 stea Lui!

3. Căci * Domnul este un Dumnezeu
 mare,
 este un Împărat mare mai pesus de
 toți dumnezeii.
☞ 1 Ps. 108. 4; 97. 9; 135. 5.

4. El ține în mînă adîncimile pămîn-
 tului,

și vîrfurile munților sînt ale Lui.

5. A Lui este marea *, El a făcut-o,
 și mîinile Lui au întocmit uscatul:
☞ Fac. 1. 9, 10.

6. veniți să ne închinăm și să ne
 smerim,

să ne plecăm genunchiul * înaintea
 Domnului, Făcătorului nostru!
☞ 1 Cor. 6. 20.

7. Căci El este Dumnezeuul nostru,
 și noi * sintem poporul pășunei Lui,
 turma, pe care o povățuiește mîna Lui...
 O! de ați asculta azi * glasul Lui! —

☞ Ps. 79. 13; 80. 1; 100. 3. ☞ Evr. 3. 7, 15; 4. 7.

8. „Nu vă împetriți inima, ca la Me-
 riba *,”

ca în ziua dela Masa, în pustie,
☞ Exod. 17. 2. 7. Num. 14. 22, etc.; 20. 13. Deut. 6. 16.

9. unde părinții * voștri M'au ispitit,
 și M'au încercat, măcarcă văzuseră *
 lucrările Mele.

☞ Ps. 78. 18, 40, 56. 1 Cor. 10. 9. ☞ Num. 14. 22.

10. Patruzeci * de ani M'am scrisbit de
 neamul acesta,
 și am zis: „Este un popor cu ini-
 ma rătăcită;”

ei nu cunosc căile Mele.”
☞ Evr. 3. 10, 17.

11. De aceea am jurat * în mînia Mea:
 „Nu vor intra în odîihna Mea!”

☞ Num. 14. 23, 28, 30. Evr. 3. 11, 18; 4. 3, 5.

PSALMUL 96.

96. 1. Cîntați * Domnului o cîntare
 nouă!

Cîntați Domnului, toți locuitorii pă-
 mîntului!
☞ 1 Cron. 16. 23—33. Ps. 93. 3.

2. Cîntați Domnului, binecuvîntați
 Numele Lui,

vestiți din zi în zi mîntuirea Lui!

3. Povestiți printre neamuri slava Lui,
 printre toate popoarele minunile Lui!

4. Căci Domnul este mare * și foar-
 te vrednic * de laudă.

El este mai de temut * decît toți
 dumnezeii.
☞ Ps. 145. 3. ☞ Ps. 18. 3. † Ps. 96. 3.

5. Căci toți * dumnezeii popoarelor
 sînt niște idoli,

dar * Domnul a făcut cerurile.

☞ Jer. 10. 11, 12. ☞ Ps. 115. 16. Isa. 42. 5.

6. Strălucirea și măreția sînt înaintea
 Fetei Lui,

slava * și podoaba sînt în locașul Lui
 cel sfînt.
☞ Ps. 29. 2.

7. Familiile popoarelor, dați * Domnului,
dați Domnului slavă și cinste! * Ps. 29.1,2.

8. Dați Domnului slava cuvenită Numelui Lui!

Aduceți daruri de mâncare, și intrați în curțile Lui!

9. Închinați-vă înaintea Domnului îmbrăcați cu * podoabe sfinte, tremurați înaintea Lui, toți locuitorii pământului! * Ps. 29.2; 110.3.

10. Spuneți printre neamuri: „Domnul * împărățește!

Deaceia lumea este tare, și nu se clatină.”

Domnul judecă popoarele ** cu dreptate. * Ps. 93.1; 97.1. * Apoc. 11.16; 19.6.

11. Să se bucure * cerurile, și să se veselească pământul;

să mugească * marea cu tot ce cuprinde ea! * Ps. 69.34. * Ps. 98.7, etc.

12. Să tresalte cîmpia, cu tot ce e pe ea, toți copacii pădurii să strige de bucurie

13. înaintea Domnului! Căci El vine, vine să judece pământul.

El va judeca * lumea cu dreptate, și popoarele după credințioșia Lui. * Ps. 67.4. Apoc. 19.11.

PSALMUL 97.

97 1. Domnul * împărățește: să se veselească pământul, și să se bucure ** ostroavele cele multe! * Ps. 96.10. * Isa. 60.2.

2. Norii * și negura îl înconjoară, dreptatea ** și judecata sînt temelii scaunului Său de domnie. * 1 Reg. 8.12. Ps. 18.11. * Ps. 89.14.

3. Înaintea Lui merge focul *, și arde dejur împrejur pe protivnicii Lui. * Ps. 18.8; 50.3. Dan. 7.10. Hab. 3.5.

4. Fulgerile * Lui luminează lumea: pământul îl vede și se cutremură. * Exod. 19.18. Ps. 77.18; 104.32.

5. Munții * se topecs ca ceara înaintea Domnului, înaintea Domnului întregului pământ. * Judec. 5.5. Mic. 1.4. Nah. 1.5.

6. Cerurile * vestesc dreptatea Lui, și toate popoarele văd slava Lui. * Ps. 19.1; 50.6.

7. Sînt rușinați *, toți cei ce slujesc icoanelor, și cari se fălesc cu idolii:

toți dumnezeii se închină ** înaintea Lui. * Exod. 20.4. Lev. 26.1. Deut. 5.8.27.15. * Evr. L.6.

8. Sionul aude lucrul acesta, și se bucură, se veselesc fiicele lui Iuda de judecățile Tale, Doamne!

9. Căci Tu, Doamne, Tu ești Cel Prea * înalt peste tot pământul, Tu ești prea înălțat ** mai pe sus de toți dumnezeii. * Ps. 83.18. * Exod. 18.11. Ps. 96.3; 98.4.

10. Uriți răul, ceice * iubiți pe Domnul!

El ** păzește sufletele credincioșilor Lui,

și-i izbăvește din ț * mina celor răi. * Ps. 34.14; 37.27; 101.3. Amos 5.15. Rom. 12.9. * Ps. 23.37.28; 146.20. Prov. 2.8. * Ps. 37.39. 40. Dan. 3.28. 6.22,27.

11. Lumina este sămănată pentru * cel neprihănit,

și bucuria pentru cei cu inima curată. * Iov 22.28. Ps. 112.4. Prov. 4.18.

12. Neprihăniților *, bucurați-vă în Domnul,

și ** măriți prin laudele voastre slăvia Lui! * Ps. 33.1. * Ps. 30.4.

PSALMUL 98.

Un psalm.

98 1. Cîntați * Domnului o cîntare nouă,

căci El a făcut minuni **. Dreapta ț și brațul Lui cel sfînt l-au venit în ajutor. * Ps. 33.3; 96.1. Isa. 42.10. * Exod. 15.11. Ps. 77.14; 88.10; 105.6; 136.4; 139.14. * Exod. 15.4. Isa. 69.16; 69.5.

2. Domnul * Și-a arătat mintuirea, Și-a descoperit ** dreptatea înaintea neamurilor. * Isa. 52.10. Luc. 2.30.31. * Isa. 62.2. Rom. 3.24.

3. Și-a adus * aminte de bunătatea și credințioșia Lui față de casa lui Israel:

toate ** marginile pământului au văzut mîntuirea Dumnezeuului nostru.

* Luc. 1.54,55,72. * Isa. 49.6; 52.10. Luc. 2.30.31; 34. Fapt. 13.47; 28.28.

4. Strigați * către Domnul cu strigăle de bucurie, toți locuitorii pământului! Chiuiți, strigați, și cîntați laude! * Ps. 95.1; 100.1.

5. Cîntați Domnului cu arfa, cu arfa și cu cîntece din gură!

6. Cu * trîmbițe și sunete din corn, strigați de bucurie înaintea Împăratului, Domnului!

* Num. 10.10. 1 Cron. 15.28. 2 Cron. 29.27.

7. Să urle * marea cu tot ce cuprinde ea,

și chiuiе lumea și cei ce locuiesc pe ea, * Ps. 96.11, etc.

8. Să bată * din palme riurile, să strige de bucurie toți munții

* Isa. 55.12.

9. înaintea Domnului! Căci * El vine să judece pământul!

El va judeca lumea cu dreptate,
și popoarele cu nepărtinire.

Ps. 96, 10, 13.

PSALMUL 99.

99 1. Domnul * împărătește: popoarele tremură;

El * șade pe heruvimi: pământul se clătină.

Ps. 93, 1. Exod. 25, 22 Ps. 18, 10; 80, 1.

2. Domnul este mare în Sion,
și înălțat * peste toate popoarele.

Ps. 117, 9.

3. Să laude oamenii Numele Tău cel * mare și înfricoșat,
căci este sfânt!

Deut. 28, 58. Apoc. 17, 4.

4. Să laude oamenii tăria * Împăratului, căci iubește dreptatea!
Tu întărești dreptatea,

Tu faci dreptate și judecăți în la-

Iov 36, 5, 6, 7.

COV.
5. Înălțați * pe Domnul, Dumnezeul nostru,
și închinați-vă înaintea așternutului * picioarelor Lui,
căci este sfânt!

Vers. 9. 1 Cron. 28, 2. Ps. 132, 7. + Lev. 19, 2.

6. Moise * și Aaron, dintre preoții Lui,
și Samuel, dintre ceice chemau Numele Lui,
au chemat * pe Domnul, și El i-a ascultat.

Ier. 15, 1. Exod. 14, 16; 15, 25. 1 Sam. 7, 9; 12, 18.

7. El le-a vorbit din * stilpul de nor;
ei au păzit poruncile Lui și Legea,
pe care le-a dat-o El.

Exod. 33, 9.

8. Doamne, Dumnezeul nostru, Tu i-ai ascultat;
ai fost pentru ei un Dumnezeu * iertător,

dar i-ai pedepsit * pentru greșelile lor.

Num. 14, 20. Ier. 46, 28. Tef. 3, 7.

Exod. 32, 2, etc. Num. 20, 12, 24. Deut. 9, 12.

9. Înălțați * pe Domnul, Dumnezeul nostru,
și închinați-vă pe muntele Lui cel sfânt!

Căci Domnul, Dumnezeul nostru, este sfânt!

Vers. 5. Exod. 15, 2. Ps. 34, 3; 118, 28.

PSALMUL 100.

Un psalm de laudă.

100 1. Strigați de * bucurie către Domnul,
toți locuitorii pământului!

Ps. 95, 1; 98, 4.

2. Slujiți Domnului cu bucurie,
veniți cu veselie înaintea Lui.

3. Să știți că Domnul este Dumnezeu!
El * ne-a făcut, ai Lui sîntem;
noi sîntem poporul * Lui și turma
pașunii Lui.

Ps. 119, 73; 139, 13, etc.; 149, 2.

Efes 2, 10. Ps. 95, 7. Ezech. 34, 30, 31.

4. Intrați * cu laude pe porțile Lui,
intrați cu cântări în curțile Lui!
Lăudați-L și binecuvîntați-L Numele.

Ps. 68, 3; 116, 17, 18, 19.

5. Căci Domnul este bun; bunătatea Lui ține în * veci,
și credincioșia Lui din neam în neam.

Ps. 136, 1, etc.

PSALMUL 101.

Un psalm al lui David.

101 1. Voi * cînta bunătatea și dreptatea;

Tie, Doamne, îți voi cînta.

Ps. 89, 1.

2. Mă voi * purta cu înțelepciune pe o cale neprihănită. —

Cînd vei veni la mine? —

Voi umbla * cu inima fără prihană,
în mijlocul casei mele.

1 Sam. 18, 14. 1 Reg. 1, 1; 11, 4.

3. Nu voi pune nimic rău înaintea ochilor mei;

urăsc * purtarea * păcătoșilor;

ea nu se va lipi de mine.

Ps. 97, 10. 1 Ioan. 23, 6. 1 Sam. 11, 20, 21. Ps. 40, 4; 125, 5.

4. Inima strică se va depărta de mine;

nu vreau să cunosc pe cel rău.

Mat. 7, 23. 2 Tim. 2, 19.

5. Pe cel ce clevește în ascuns pe aproapele său, îl voi nimici;

pe cel * cu priviri trușe și cu inima îngîmfată, nu-l voi suferi.

Ps. 19, 27. Prov. 6, 17.

6. Voi avea ochii îndreptați asupra credincioșilor din țară, ca să locuiesc
că lingă mine;

cel ce umblă pe o cale fără prihană
acela îmi va sluji.

7. Cel ce se dedă la înșelăciune nu va locui în casa mea;

cel ce spune minciuni nu va sta înaintea mea.

8. În * fiecare dimineață voi nimici
pe toți cei răi din țară,

ca să stîrlesc * din cetatea Domnului
pe toți ceice săvîrșesc nelegiuirea.

Ps. 75, 10. Ier. 21, 12. Ps. 48, 2, 8.

PSALMUL 102.

O rugăciune a unui nenorocit, cînd
este doborît de întristare și își varsă
plîngerea înaintea Domnului.

102 1. Doamne, ascultă-mi rugăciunea,

și s'ajungă * strigătul meu pînă la Tine!

Exod. 2, 23. 1 Sam. 9, 16. Ps. 18, 6.

2. Nu-mi * ascunde Fața Ta în ziua
necazului meu!

Pleacă-Ți * urechea spre mine, cînd
strig!

Ascultă-mă degrab!

◊ Ps. 27. 9; 60. 17. ◊ Ps. 71. 2; 88. 2.

3. Căci * zilele mele pier ca fumul,
și oasele ** îmi ard ca un tăciune.

◊ Ps. 119. 38. Inc. 4. 14. ◊ Iov 30. 30. Ps. 31. 10. Plin. 1. 13.

4. Inima îmi este lovită, și mi se
usucă * întocmai ca iarba;
până și pinea uit să mi-o măninc.

◊ Ps. 37. 2. Vers. 11.

5. Așa de mari îmi sînt gemetele,
că mi se lipesc oasele * de carne.

◊ Iov 19. 20. Plin. 4. 8.

6. Seamăn * cu pelicanul ** din pustie,
sînt ca o cucușă din dărîmături;

◊ Iov 30. 29. ◊ Isa. 34. 11. Tel. 2. 14.

7. nu mai pot dormi *, și sînt
ca pasărea singuratică ** pe un aco-
periș.

◊ Ps. 77. 4. ◊ Ps. 38. 11.

8. În fiecare zi mă batjocoresc vrăj-
mașii mei,
și protivnicii mei jură * pe ** mine
în minia lor.

◊ Ps. 26. 11. ◊ Ps. 23. 12.

9. Măninc țărînă în loc de pine,
și îmi amestec lacrimile cu băutura *.

◊ Ps. 42. 3; 80. 6.

10. din pricina miniei și urgiei Tale;
căci Tu m'ai * ridicat, și m'ai arun-
cat departe.

◊ Ps. 30. 7.

11. Zilele mele sînt ca * o umbră gata
să treacă,
și mă usuc ca iarba.

◊ Iov 14. 2. Ps. 109. 23; 144. 4. Ecl. 6. 12.

12. Dar * Tu, Doamne, Tu împără-
tești pe vecie,
și pomenirea ** Ta ține din neam
în neam.

◊ Vers. 4. Isa. 40. 6, 7, 8. Inc. 1. 10.
◊ Vers. 26. Ps. 9. 7. Plin. 5. 10.

13. Tu Te vei scula, și vei avea mi-
lă * de Sion;
căci este vremea ** să Te înduri de
el, a venit vremea hotărîtă pentru el.

◊ Ps. 135. 13. ◊ Isa. 60. 10. Zah. 1. 12.

14. Căci robii Tăi iubesc pietrele *
Sionului,

și le e milă de țărîna lui.

◊ Isa. 40. 2.

15. Atunci se vor teme * neamurile
de Numele Domnului,
și toți împărații pămîntului de slava
Ta.

◊ Ps. 79. 1.

16. Da, Domnul va zidi iarăș Sionul,
și Se va arăta în * slava Sa.

◊ 1 Reg. 8. 43. Ps. 138. 4. Isa. 60. 3.

17. El ia aminte la * rugăciunea ne-
voiașului,
și nu-i nesocotește rugăciunea.

◊ Isa. 60. 1, 2. Xren. 1. 8, 11; 2. 8.

18. Să se scrie * lucrul acesta pentru
neamul de oameni care va veni,
și poporul **, care se va naște, să
laude pe Domnul!

◊ Rom. 15. 4. 1 Cor. 10. 11. ◊ Ps. 22. 31. Isa. 43. 21.

19. Căci El privește * din înălțimea
sfîințeniei Lui;

Domnul privește din ceruri pe pă-
mînt,

◊ Deut. 26. 16. Ps. 14. 2; 33. 13. 14.

20. ca * să audă gemetele prînșilor
de război,

și să izbăvească pe cei ce sînt pe
moarte;

◊ Ps. 79. 11.

21. pentru ca ei să vestească * în Sion
Numele Domnului,

și laudele Lui în Ierusalim,

◊ Ps. 22. 22.

22. cînd se vor strînge toate popoa-
rele,
și toate împărățiile, ca să slujească
Domnului.

23. El mi-a frînt puterea în drum,
și mi-a scurtat * zilele,

◊ Iov 2. 21.

24. Eu zic *: „Dumnezeule, nu mă
lua la jumătatea zilelor mele,
Tu, ai cărui ani ** țin vecinic!”

◊ Isa. 38. 10. ◊ Ps. 90. 2. Hab. 1. 12.

25. Tu ai întemeiat în * vechime pă-
mîntul,
și cerurile sînt lucrarea minilor Tale.

◊ Ps. 1. 1; 2. 1. Ecl. 1. 10.

26. Ele * vor pieri, dar Tu ** vei ră-
mînea;
toate se vor învechi ca o haină;
le vei schimba ca pe un veșmînt,
și se vor schimba.

◊ Isa. 34. 4; 51. 6; 66. 10;
66. 22. Rom. 8. 20. 2 Pet. 3. 7, 10, 11, 12. ◊ Vers. 12.

27. Dar Tu * rămii Acelaș,
și anii Tăi nu se vor sfîrși.

◊ Mal. 3. 6. Ecl. 13. 6. Inc. 1. 10.

28. Fii * robilor Tăi își vor locui
țara,
și sămînța lor va rămînea înaintea
Ta.

◊ Ps. 66. 3.

PSALMUL 103.

Un psalm al lui David.

103 1. Binecuvîntează, suflă, pe *
Domnul,
și tot ce este în mine să binecuvî-
teze Numele Lui cel sfînt!

◊ Vers. 22. Ps. 104. 1; 146. 1.

2. Binecuvîntează, suflă, pe Dom-
nul,
și nu uita nici una din binefacerile
Lui!

3. El * îți iartă toate fărădelegile tale,
El îți vindecă * toate boalele tale;

◊ Ps. 130. 8. Isa. 33. 24. Mat. 9. 2, 6. Marc. 2. 5, 10, 11.
Lu c. 7. 47. ◊ Exod. 15. 26. Ps. 147. 3. Ier. 17. 14.

4. El îți izbăvește * viața din groapă,
El te încununează * cu bunătate și
îndurare;

◊ Ps. 34. 22; 66. 13. ◊ Ps. 3. 12.

5. El îți satură de bunătăți bătrînețu-
l, și te face să * întineresti iarăș ca
vulturul.

◊ Isa. 46. 31.

6. Domnul face dreptate* și judecată tuturor celor asupriți. *Ps. 140. 7.
7. El Și-a arătat* căile Sale lui Moise, și lucrările Sale copiilor lui Israel. *Ps. 147. 19.

8. Domnul este îndurător* și milostiv, îndelung răbdător și bogat în bunătațe. *Exod. 34. 6, 7. Num. 14. 18. Deut. 5. 10. *Ps. 80. 15. Ier. 32. 18.

9. El nu* Se ceartă fără încetare, și nu ține minia pe vecie. *Ps. 90. 6. Isa. 57. 16. Ier. 3. 5. Mic. 7. 18.

10. Nu ne face după* păcatele noastre, nu ne pedepsește după fărădelegile noastre. *Ezra 9. 13.

11. Cî* cit sint de sus cerurile față de pămînt, atît este de mare bunătața Lui pentru cel ce se tem de El; *Ps. 67. 10. Efez. 3. 19.

12. Cî* cit este de departe răsăritul de apus, atît de mult depărtează* El fărădelegile noastre dela noi. *Isa. 43. 25. Mic. 7. 18.

13. Cum* se îndură un tată de copii lui, așa Se îndură Domnul de ceice se tem de El. *Mal. 3. 17.

14. Căci El știe din ce sîntem făcuți; își aduce* aminte că sîntem țări. *Ps. 78. 39. **Fac. 3. 19. Ecl. 12. 7.

15. Omul! zilele* lui sînt ca iarba, și înfloresc ca* floarea de pe cîmp. *Ps. 90. 5, 6. 1 Pet. 1. 24. **Iov 14. 1, 2. Iac. 1. 10, 11.

16. Cînd trece un vînt peste ea, nu mai este, și locul* pe care-l cuprindea, n'o mai cunoaște. *Iov 7. 10; 20. 9.

17. Dar bunătața Domnului ține în veci pentru ceice se tem de El, și îndurarea Lui pentru* copiii copîilor lor, *Exod. 20. 6.

18. pentru* ceice păzesc legămintul Lui, și își aduc aminte de poruncile Lui, ca să le împlinească. *Deut. 7. 9.

19. Domnul Și-a așezat scaunul de domnie* în ceruri, și domnia** Lui stăpînește peste tot. *Ps. 114. 4. **Ps. 47. 2. Dan. 4. 25, 34, 35.

20. Binecuvîntați* pe Domnul, îngeri Lui, cari sînteți tari în putere, cari împliniți* poruncile Lui, și cari ascultați de glasul cuvîntului Lui. *Ps. 148. 2. **Mat. 6. 10. Evr. 1. 14.

21. Binecuvîntați* pe Domnul, toate oștirile Lui, robii** Lui, cari faceți voia Lui! *Fac. 32. 2. Iac. 5. 14. Ps. 68. 17. **Dan. 7. 9, 10. Evr. 1. 14.

22. Binecuvîntați* pe Domnul, toate lucrările Lui, în toate locurile stăpînirii Lui! Binecuvîntează*, suflute, pe Domnul! *Ps. 146. 10. **Vers. 1.

PSALMUL 104.

104 1. Binecuvîntează, suflute, pe* Domnul!

Doamne, Dumnezeu, Tu ești nemărginit de mare!

Tu** ești îmbrăcat cu strălucire și măreție! *Ps. 103. 1. Vers. 35. **Ps. 63. 1.

2. Te* învelești cu lumina ca și cu o manta; întinzi** cerurile ca un cort. *Dan. 7. 9. **Isa. 40. 22; 45. 12.

3. Cu* apele Îți întocmești virful locuinței Tale;

din** nori Îți faci carul, și ți umbli pe aripile vîntului. *Amos 9. 6. **Isa. 19. 1. †Ps. 18. 10.

4. Din vînturi Îți faci* soli, și din flăcări** de foc, slujitori. *Evr. 1. 7. **2 Reg. 2. 11; 6. 17.

5. Tu ai așezat* pămîntul pe temelile lui, și niciodată nu se va clătina. *Iov 26. 7; 38. 4, 6. Ps. 24. 2; 136. 8. Ecl. 1. 4.

6. Tu îl acoperisei cu* adîncul cum l-ai acoperi cu o haină; apele stăteau pe munți, *Fac. 7. 10.

7. dar, la amenințarea Ta, au fugit*, la glasul tunetului Tău au luat-o la fugă, *Fac. 8. 1.

8. suindu-se pe munți* și pogorîndu-se în văi, pînă la locul**, pe care li-l hotărîsei Tu. *Fac. 8. 5. **Iov 38. 10, 11.

9. Le-ai pus o margine*, pe care nu trebuie s'o treacă, pentruca să** nu se mai întoarcă să acopere pămîntul. *Iov 26. 10. Ps. 33. 7. Ier. 5. 22. **Fac. 9. 11, 15.

10. Tu faci să țîșnească izvoarele în văi, și ele curg printre munți.

11. Tu adăpi la ele toate fiarele cîmpului; în ele își potolesc setea măgarii sălbatici.

12. Păsările cerului locuiesc pe marginile lor, și fac să le răsune glasul printre ramuri.

13. Din locașul Tău cel înalt Tu* uzi munții; și se satură** pămîntul de rodul lucrărilor Tale. *Ps. 147. 8. **Ps. 65. 9, 10. †Ier. 10. 13; 14. 22.

614

14. Tu * faci să crească iarba pentru
vite,
și verdețuri pentru nevoile omului,
ca pământul să dea hrană** : *Fac. 1.29.30;
9.8; 9.3. Ps. 147.8. **Iov 28.6, Ps. 136.25; 147.9.
15. vin *, care înveselește inima omu-
lui,
untdelemn, care-i înfrumusețează
fața,
și pine, care-i întărește inima.
*Judc. 9.18. Ps. 28.6. Prov. 31.6, 7.
16. Se udă copacii Domnului,
cedrii din Liban, pe cari * i-a sădit
El
*N um. 24.6.
17. în ei își fac păsările cuiburi;
iar cocostîrcul își are locuința în chi-
paroși;
18. munții cei înalți sint pentru țapii
sălbatici,
iar stîncile sint adăpost pentru ie-
puri*.
19. El a făcut * luna ca să arate vre-
mile;
soarele știe** cînd trebuie să apună.
*Fac. 1.14. **Iov 38.12.
20. Tu aduci * întunerecul, și se face
noapte;
atunci toate fiarele pădurilor se pun
în mișcare ;
*Isa. 45.7.
21. puii * de lei mugesc după pradă,
și își cer hrana dela Dumnezeu.
*Iov 34.39. Ioel 1.24.
22. Cînd răsare soarele, ele fug îna-
poi,
și se culcă în vizuinile lor.
23. Dar omul iese la lucrul * său,
și la munca lui, pînă seara. *Fac. 9.19.
24. Cît * de multe sint lucrările Tale,
Doamne!
Tu pe toate le-ai făcut cu înțelep-
ciune,
și pământul este plin de făpturile
Tale. *Prov. 3.19.
25. lată marea cea întinsă și mare:
în ea se mișcă nenumărate viețui-
toare
mici și mari.
26. Acolo în ea, umblă corăbiile,
și în ea este leviatanul * acela, pe
care l-ai făcut să se joace în valu-
rile ei. *Iov 41.1.
27. Toate * aceste viețuitoare Te aș-
teaptă,
ca să le dai hrana la vreme.
*Ps. 136.26; 146.16; 147.9.
28. Le-o dai Tu, ele o primesc;
îți deschizi Tu mina, ele se satură
de bunătățile Tale.
29. Îți ascunzi Tu Fața, ele tremură ;
leiei * Tu suflarea: ele mor,
și se întorc în țărîna lor.
*Iov 31.14, 16. Ps. 116.4. Ed. 124.
30. Îți trimeti * Tu suflarea: ele sînt
zidite,
și înioești astfel fața pământului.
*Isa. 22.1. Eze. 2.4.
31. În veci să țină slava Domnului!
Să Se * bucure Domnul de lucrările
Lui!
*Fac. 1.2.
32. El privește pământul, și pământul
se * cutremură ;
atinge ** munții, și ei funegă.
*Isa. 2.22. **Ps. 14.4.
33. Voi * cînta Domnului cît voi trăi,
voi lăuda pe Dumnezeu cu voi
voi fi.
*Ps. 72.4; 146.2.
34. Fie plăcute Lui cuvintele mele!
Mă bucur de Domnul.
35. Să piară * păcătoșii de pe pă-
mînt,
și cei răi să nu mai fie!
Binecuvîntează **, suflete, pe Domnul!
Lăudați pe Domnul!
*Ps. 137.8. Prov. 2.22. **Iov 35.10.

PSALMUL 105.

- 105 1. Lăudați * pe Domnul, de-
mați Numele Lui!
Faceti ** cunoscut printre popoare
isprăvile Lui!
*1 Cron. 16.8-22. Isa. 12.4. **Ps. 145.4, 5.
2. Cîntați, cîntați în cinstea Lui!
Vorbiți * despre toate minunile Lui!
*Ps. 77.12; 149.2.
3. Făliți-vă cu Numele Lui cel sfînt!
Să se bucure inima celor ce caută pe
Domnul!
4. Alergați la Domnul și la sprijinul
Lui,
cautați * necurmat Fața Lui! *Ps. 84.1.
5. Aduceți-vă aminte * de semnele mi-
nunate pe cari le-a făcut,
de minunile și de judecățile roșii
de gura Lui,
*Ps. 77.31.
6. sămînța a robului Său Avraam,
copii ai lui Iacov, aleșii Săi!
7. Domnul este Dumnezeul nostru:
Judecățile * Lui se aduc la îndeplî-
nire pe tot pământul. *Isa. 25.1.
8. El își aduce * aminte totdeauna de
legămintul Lui,
de făgăduințele Lui făcute pentru o
mie de neamuri de om, *Lar. 1.2.
9. de legămintul, pe * care l-a în-
cheiat cu Avraam,
și de jurămintul, pe care l-a făcut
lui Isaac; *Fac. 17.2; 22.16, etc.; 35.2-14;
35.11. Luc. 1.73. Ebr. 6.17.

10. El l-a făcut lege pentru Iacov,
legământ vecinic pentru Israel,
11. zicînd: „Tie* îți voi da țara Ca-
naanului ca moștenire,
care v'a căzut la sort.” *Fac. 13.17; 15.18.
12. Pe atunci* ei erau puțini la nu-

măr,
foarte puțini la număr, și* străini în
țară; *Iac. 31.30. Deut. 7.7; 26.5. **Evr. 11.0.

13. mergeau dela un neam la altul,
și de la o împărăție la un alt popor;
14. dar n'a dat voie* nimănui să-i

asuprească,
și a pedepsit** împărați din pricina
lor. *Fac. 30.5. **Fac. 12.17; 20.17.

15. „Nu vă atingeți de unșii Mei, —
a zis El —

și nu faceți rău proorocilor Mei!”
16. A chemat* foamea asupra țării,
și a tăiat** orice mijloc de trai.

*Fac. 41.64. **Lev. 26.26. Isa. 3.1. Ezech. 4.10.
17. Le-a trimes* înainte pe un om;
losif** a fost vindut ca rob.

*Fac. 45.5; 50.20. **Fac. 37.28,38.
18. l-au strîns picioarele în* lanțuri,
l-au pus în fiare, *Fac. 39.20; 40.16.

19. pînă la vremea cînd s'a întimplat
ce vestise el,
și pînă cînd l-a încercat Cuvîntul*

Domnului. *Fac. 41.25.
20. Atunci împăratul a trimes* să-i

scoată lanțurile,
și stăpînitorul popoarelor l-a izbăvit.
*Fac. 41.14.

21. L-a* pus domn peste casa lui,
și dregătorul tuturor averilor lui,
*Fac. 41.40.

22. ca să lege după plac pe domni-
torii lui,
și să învețe pe bătrînii lui înțelep-
ciunea.

23. Atunci Israel a venit în Egipt*,
și Iacov a locuit în** țara lui Ham.
*Iac. 46.6. **Ps. 78.51; 106.22.

24. Domnul* a înmulțit pe poporul
Său foarte mult,
și l-a făcut mai puternic decît pro-
prietății lui. *Exod. 1.7.

25. Acestora le-a schimbat* inima,
pînă acolo că au urît pe poporul Lui,
și s'au purtat mișelește cu robii Săi.
*Exod. 1.8, etc.

26. A trimes* pe robul Său Moise,
și pe Aaron, pe** care-l alesese.
*Exod. 3.10; 4.12,14. **Num. 16.6; 17.5.

27. Prin puterea Lui, ei* au făcut
semne minunate în mijlocul lor,
au** făcut minuni în țara lui Ham.
*Exod. 7.8; 9.10; 11.12. Ps. 78.43, etc. **Ps. 100.22.

28. A* trimes întunec și a adus ne-
gura,
ca să nu** fie neascultători la Cu-
vîntul Lui. *Exod. 10.22. **Ps. 90.7.

29. Le-a prefăcut* apele în sînge,
și a făcut să le piară toți peștii.
*Exod. 7.20. Ps. 78.44.

30. Țara* lor a forfotit de broaște,
pînă în odăile împăraților lor.
*Exod. 8.6. Ps. 78.45.

31. El a zis*, și au venit muște otră-
vitoare,
păduchi pe tot ținutul lor.
*Exod. 8.17,24. Ps. 78.45.

32. În* loc de ploaie le-a dat grin-
dină,
și flacări de foc în țara lor.
*Exod. 9.23,25. Ps. 78.48.

33. Le-a bătut* viile și smochinii,
și a sfărîmat copacii din ținutul lor.
*Ps. 78.47.

34. El a zis*, și au venit lăcuste,
lăcuste fără număr,
*Exod. 10.4.13,14. Ps. 78.46.

35. cari au mîncat toată iarba din
țară,
și au mistuit roadele de pe cîmpiile
lor.

36. A* lovit pe toți întîii născuți din
țara lor,
toată pîrga** puterii lor.
*Exod. 12.29. Ps. 78.51. **Fac. 49.8.

37. A scos* pe poporul Său cu argint
și aur,
și niciunul n'a șovăit dintre semin-
țiile Lui. *Exod. 12.35.

38. Egiptenii* s'au bucurat de ple-
carea lor,
căci îi apucase groaza de ei.
*Exod. 12.30.

39. A* intins un nor, ca să-i acopere,
și focul, ca să lumineze noaptea.
*Exod. 13.21. Ncm. 9.12.

40. La* cererea lor, a trimes pre-
liște,
și i-a săturat cu pine** din cer.
*Exod. 16.12, etc. Ps. 78.18,27. **Ps. 78.24,26.

41. A deschis* stîncă, și au curs ape,
cari s'au vărsat ca un rîu în locurile
uscate.
*Exod. 17.6. Num. 20.11. Ps. 78.16, 16.1Cor. 10.4.

42. Căci Și-a adus aminte de Cu-
vîntul* Lui cel sfînt,
și de robul Său Avraam. *Fac. 15.14.

43. A scos pe poporul Său cu veselie,
de aleșii Săi în mijlocul strigătelor
de bucurie.

44. Le-a* dat pămînturile neamurilor,
și au pus stăpînire pe rodul muncii
popoarelor, *Deut. 6.10, 11. Ios. 13.7, etc. Ps. 78.55.

45. ca * să păzească poruncile Lui,
și să țină legile Lui.
Lăudați pe Domnul! * Deut. 4.1, 40; 6. 21—25.

PSALMUL 106.

106 1. Lăudați pe Domnul!
Lăudați * pe** Domnul, căci
este bun,

căci îndurarea Lui ține în veci!

* 1 Cron. 16. 34. ** Ps. 107. 1; 118. 1; 136. 1.

2. Cine * va putea spune isprăvile
mărețe ale Domnului?

Cine va putea vesti toată lauda Lui?

* Ps. 40. 5.

3. Ferice de cei ce păzesc Legea,
de cei ce înfăptuiesc dreptatea * în
orice ** vreme! * Ps. 15. 2. ** Fapt. 24. 16. Gal. 6. 9.

4. Adu-Ți * aminte de mine, Doamne,
în bunăvoința Ta pentru poporul Tău!

Adu-Ți aminte de mine, și dă-i aju-
torul Tău,

* Ps. 119. 132.

5. ca să văd fericirea aleșilor Tăi,
să mă bucur de bucuria poporului
Tău,

și să mă laud cu moștenirea Ta!

6. Noi am păcătuit * ca și părinții
noștri,

am săvârșit nelegiuire, am făcut rău.

* Lev. 26. 40. 1 Reg. 8. 47. Dan. 9. 5.

7. Părinții noștri în Egipt n'au luat
aminte la minunile Tale,

nu și-au adus aminte de mulțimea
îndurărilor Tale, și * au fost neascultă-
torii la mare, la marea Roșie. * Exod. 14. 11, 12.

8. Dar El i-a scăpat, din pricina Nu-
melui * Lui,
ca ** să-și arate puterea.

* Exod. 20. 14. ** Exod. 9. 16.

9. A muștrat * marea Roșie, și ea s'a
uscat;

și i-a trecut ** prin adâncuri ca prin-
tr'un pustiu. * Exod. 14. 21. Ps. 18. 15. Nab. 1. 4.

** Isa. 63. 11, 12, 13, 14.

10. I-ascăpat * din mîna celui ce-i ura,
și i-a izbăvit din mîna vrăjmașului.

* Exod. 14. 30.

11. Apele * au acoperit pe protivnicii
lor.

N'a rămas unul măcar din ei.

* Exod. 14. 27, 28. 15. 5.

12. Atunci * ei au crezut în cuvintele Lui
și au cîntat laudele Lui. * Exod. 14. 31; 15. 1.

13. Dar au uitat curînd * lucrările Lui,
și n'au așteptat împlinirea planuri-
lor Lui. * Exod. 15. 24; 16. 2; 17. 2. Ps. 78. 18.

14. Ci * i-a apucat pofta în pustie,
și au ispitit pe Dumnezeu în pustie-
tate. * Num. 11. 4, 33. Ps. 78. 18. 1 Cor. 10. 6.

15. El * le-a dat ce cereau;
dar a trimes ** o molimă printre ei.

* Num. 11. 31. Ps. 78. 29. ** Isa. 10. 16.

16. În tabără au fost geloși * pe
Moise,
și pe Aaron, sfîntul Domnului.

* Num. 16. 1, etc.

17. Atunci s'a deschis * pămîntul, și
a înghițit pe Danan,
și s'a închis deasupra cetei lui Abi-
ram.

* Num. 16. 31, 32. Deut. 11. 4.

18. Focul * le-a aprins ceata,
și flacăra a mistuit pe cei răi.

* Num. 16. 35, etc.

19. Au făcut un * vițel în Horeb.
S'au închinat înaintea unui chip tur-
nat,

* Exod. 32. 4.

20. și au schimbat * Slava lor,
pe chipul unui bou, care mîncă
iarbă.

* Jer. 2. 11. Rom. 9. 4.

21. Au uitat * pe Dumnezeu, Mîntui-
torul lor,
care făcuse lucruri mari în Egipt,

* Ps. 78. 11.

22. minuni în țara * lui Ham,
semne minunate la marea Roșie.

* Ps. 78. 51; 106. 23, etc.

23. Și * El a vorbit să-i nimicească:
dar Moise, alesul Său, a stătut * la
mijloc înaintea Lui,

ca să-L abată dela minia Lui și să-L
oprească să-i nimicească. * Exod. 32. 10, 11, etc.

Deut. 9. 19, 25; 10. 10. Ezech. 20. 13. ** Ezech. 13. 5; 22. 30.

24. Ei au nesocotit țara * desfătări-
lor;

n'au ** crezut în Cuvîntul Domnului,

* Deut. 8. 7. Ier. 3. 19. Ezech. 20. 6. ** Ezech. 3. 13.

25. ci * au cîrțit în corturile lor,
și n'au ascultat de glasul Lui.

* Num. 14. 2; etc.

26. Atunci * El a ridicat ** mîna și a
jurat

că-i va face să cadă în pustie,

* Num. 14. 28, etc. Ps. 95. 11. Ezech. 20. 16. Ezech. 3. 11, 14.

** Exod. 6. 8. Deut. 32. 40.

27. că * le va doborî sămînta printre
neamuri,

și-i va împrăștia în mijlocul țărilor.

* Lev. 26. 33. Ps. 44. 11. Ezech. 32. 23.

28. Ei * s'au alipit de Baal-Peor,
și au mîncat vite jertfite morților.

* Num. 25. 2, 3; 31. 16. Deut. 4. 3; 32. 17. Osea 9. 10. Apoc. 2. 14.

29. Au miniat astfel pe Domnul prin
faptele lor,
și o urgie a izbucnit între ei.

30. Dar * Fineas s'a sculat și a făcut
judecată,

și astfel urgia s'a oprit. * Num. 25. 7, 8.

31. Lucrul acesta i-a fost socotit ca *
o stare de neprihănire,
din neam în neam, pe vecie.

* Num. 25. 11, 12, etc.

32. Ei* au miniat pe Domnul la apele Meriba;
 și** Moise a fost pedepsit din prici-
 și lor. *Num. 20. 3. 13. Ps. 81. 7. ** Num. 20. 12.
 Deut. 1. 37; 3. 26.
 33. Căci* s'au răzvrătit împotriva
 Duhului Lui,
 și Moise a vorbit în chip ușuratic cu
 buzele. *Num. 20. 10.
 34. Ei n'au* nimicit popoarele,
 pe** cari le poruncise Domnul să
 le nimicească. *Judec. 1. 21, 27, 28, 29, etc.
 **Deut. 7. 2, 16, Judec. 2. 2.
 35. Ci* s'au amestecat cu neamurile,
 și au învățat faptele lor,
 *Judec. 2. 2; 3. 5, 6. Isa. 2. 6. 1 Cor. 5. 6.
 36. au* slujit idolilor lor,
 cari** au fost o cursă pentru ei.
 *Judec. 2. 12, 13, 17, 19; 3. 6, 7. ** Exod. 22. 31. Deut. 7. 16.
 Judec. 2. 3, 14, 15.
 37. Și-au jertfit* fiii și fiicele la
 idoli**, *2 Reg. 16. 3. Isa. 57. 5. Ezech. 16. 20; 20. 26.
 ** Lev. 17. 7. Deut. 32. 17. 2 Cron. 11. 15. 1 Cor. 10. 20.
 38. au vărsat sînge nevinovat, sîngele
 fiilor și fiicelor lor,
 pe cari i-au jertfit idolilor din Ca-
 naan,
 și țara* a fost spurcată astfel prin
 omoruri. *Num. 35. 33.
 39. S'au spurcat* prin faptele lor,
 au desfrinat** prin faptele lor.
 *Ezech. 20. 13, 30, 31. ** Lev. 17. 7. Num. 15. 30. Ezech. 20. 30.
 40. Atunci Domnul S'a aprins* de
 minie împotriva poporului Său,
 și a urît moștenirea** Lui.
 *Judec. 14, etc. Ps. 78. 59, 62. ** Deut. 9. 29.
 41. I-a dat* în mîinile neamurilor,
 cei ce îi urau au stăpînit peste ei,
 *Judec. 2. 14. Neem. 9. 27, etc.
 42. vrăjmașii lor i-au asuprit,
 și au fost smeriți supt puterea lor.
 43. El de* mai multe ori i-a izbăvit,
 dar ei s'au arătat neascultători în
 planurile lor,
 și au ajuns nenorociți prin nelegiui-
 rea lor. *Judec. 2. 16. Neem. 9. 27, etc.
 44. Dar El le-a văzut strîmtorarea,
 cînd le-a auzit* strigătele.
 *Judec. 3. 9; 4. 3; 6. 7; 10. 10. Neem. 9. 27, etc.
 45. Și-a* adus aminte de legămîntul
 Său,
 și a** avut milă de ei, după ț bună-
 tatea Lui cea mare: *Lev. 26. 41, 42.
 ** Judec. 2. 18. † Ps. 51. 1; 69. 16. Isa. 63. 7. Plin. 3. 32.
 46. a* stîrnit pentru ei mila
 tuturor celor ce i țineau prinși de
 război. *Ezra 9. 9. Ier. 42. 12.
 47. Scapă-ne*, Doamne, Dumnezeul
 nostru,

și strînge-ne din mijlocul neamurilor,
 ca să lăudăm Numele Tău cel sfînt,
 și să ne fălim cu lauda Ta!

*1 Cron. 16. 35, 36.

48. Binecuvîntat* să fie Domnul,
 Dumnezeul lui Israel,
 din vecinicie în vecinicie!
 Și tot poporul să zică: „Amin!
 Lăudați pe Domnul!“ *Ps. 41. 13.

CARTEA A CINCEA

PSALMUL 107.

107. „Lăudați* pe Domnul, căci
 este bun*,
 căci în veac ține îndurarea Lui!“
 *Ps. 106. 1; 118. 1; 136. 1. ** Ps. 119. 68. Mat. 19. 17.

2. Așa să zică cei răscumparați de
 Domnul,

pe* cari i-a izbăvit El din** mina
 vrăjmașului, *Ps. 106. 10. ** Ps. 106. 47. Isa. 43. 5, 6.
 Ier. 29. 14; 31. 8, 10. Ezech. 30. 27, 28.

3. și pe cari i-a strîns din toate țările:
 dela răsărit și dela apus,
 dela miazănoapte și dela mare.

4. Ei pribegeau prin pustie*, um-
 blau** pe căi neumbrate,
 și nu găseau nicio cetate, unde să
 poată locui. *Vers. 40. ** Deut. 32. 10.

5. Sufereau de foame și de sete;
 le tinjea sufletul în ei.

6. Atunci*, în strîmtorarea lor, au
 strigat către Domnul,
 și El i-a izbăvit din necazurile lor;
 *Vers. 13, 19, 28. Ps. 50. 15. Osea 5. 15.

7. i-a călăuzit pe drumul* cel drept,
 ca să ajungă într'o cetate de locuit.
 *Ezra 8. 21.

8. O, de ar lăuda* oamenii pe Dom-
 nul pentru bunătatea Lui,
 și pentru minunile Lui față de fiii
 oamenilor! *Vers. 15, 21, 31.

9. Căci El a potolit* setea sufletului
 însetat,
 și a umplut de bunătați sufletul flă-
 mînd. *Ps. 34. 10. Luc. 1. 63.

10. Cei ce ședeau* în întunec și
 umbra morții,
 trăiau legați** în ticăloșie și în fiare,
 *Luc. 1. 79. ** Iov 38. 8.

11. pentru că se* răzvrătiseră împo-
 triva cuvintelor lui Dumnezeu,
 pentru că nesocotiseră sfatul** Ce-
 lui Prea Înalt. *Plin. 3. 42. ** Ps. 73. 24; 119. 24.
 Luc. 7. 30. Fapt. 20. 27.

12. El le-a smerit inima prin sufe-
 rință:
 au căzut, și nimeni nu i-a* ajutat.
 *Ps. 22. 11. Isa. 63. 5.

13. Atunci*, în strîmtorarea lor, au strigat către Domnul,
și El i-a izbăvit din necazurile lor.
*Vers. 6, 10, 20.
14. I-a scos* din întunec și din umbra morții,
și le-a rupt legăturile.
*Ps. 68.6; 140.7. Fapt. 12.7, etc.; 14. 20, etc.
15. O, de ar lăuda* oamenii pe Domnul pentru bunătatea Lui,
și pentru minunile Lui față de fiii oamenilor!
*Vers. 8, 21, 31.
16. Căci El a sfărîmat* porți de aramă,
și a rupt zăvoare de fier. *Isa. 45. 2.
17. Nebunii, prin* purtarea lor vinovată,
și prin nelegiuirile lor, ajunseseră nenorociți.
*Psal. 3. 30.
18. Sufletul* lor se desgustase de orice hrană,
și erau lingă** porțile morții.
*Iov 33. 20. **Iov 33. 22. Ps. 9. 13; 68. 3.
19. Atunci*, în strîmtorarea lor, au strigat către Domnul,
și El i-a izbăvit din necazurile lor;
*Vers. 6, 13, 28.
20. a trimes* cuvîntul Său și i-a tămăduit**,
și i-a scăpat de groapă. *2 Reg. 20. 4, 5.
Ps. 147. 15, 18. Mat. 8. 8. **Ps. 30. 2; 103. 3. †Iov 33. 25, 30.
Ps. 30. 9; 49. 16; 66. 13; 103. 4.
21. O, de ar lăuda* oamenii pe Domnul pentru bunătatea Lui,
și pentru minunile Lui față de fiii oamenilor!
*Vers. 8, 15, 31.
22. Să-l* aducă jertfe de mulțămiri,
și să** vestească lucrările Lui cu strigăte de bucurie. *Lev. 7. 12. Ps. 50. 14; 116. 17.
Evr. 13. 15. **Ps. 9. 11; 73. 28; 118. 17.
23. Ceice se pogoriseră pe mare în corăbii,
și făceau negoț pe apele cele mari,
24. aceia au văzut lucrările Domnului și minunile Lui în mijlocul adîncului.
25. El a zis, și* a pus să sufle furtuna,
care a ridicat valurile mării. *Iona 1. 4.
26. Se suiau spre ceruri, se pogorau în adînc;
sufletul* le era pierdut în fața primejdiei.
*Ps. 22. 14; 119. 28. Nah. 2. 10.
27. Apucați de ameteală, se clătinau ca un om beat,
și zădarnică le era toată iscusința.
28. Atunci*, în strîmtorarea lor, au strigat către Domnul,
și El i-a izbăvit din necazurile lor.
*Vers. 6, 13, 19.

29. A oprit* furtuna, a adus liniște, și valurile s'au potolit. *Ps. 89. 9. Mat. 8. 26.
30. Ei s'au bucurat că valurile s'au liniștit,
și Domnul i-a dus în limanul dorit.
31. O, de ar lăuda* oamenii pe Domnul pentru bunătatea Lui,
și pentru minunile Lui față de fiii oamenilor!
*Vers. 8, 15, 31.
32. Să-l înalțe în* adunarea poporului,
și să-l laude în adunarea bătrînilor!
*Ps. 22. 22, 26; 110. 1.
33. El preface* riurile în pustiu, și izvoarele de apă în pămînt uscat,
*1 Reg. 17. 1, 17.
34. țara* roditoare în țară sărată, din pricina răutății locuitorilor ei.
*Fac. 13. 10; 14. 3; 19. 3.
35. Tot El preface* pustii în iaz, și pămîntul uscat în izvoare de ape.
*Ps. 114. 8. Isa. 41. 12.
36. Așează acolo pe cei flămînzii, și ei întemeiază o cetate ca să locuiască în ea;
37. însămințează ogoare, sîdesc vii, și-i culeg roadele.
38. El* îi binecuvîntează, și se** înmulțesc nespun,
și nu le împuținează vitele.
*Fac. 12. 2; 17. 16, 20. **Erod. 1. 7.
39. Dacă sint împuținați* și apăsăți prin asuprire,
nenorocire și suferință, *2 Reg. 10. 32.
40. El* varsă disprețul peste cei mari, și-i face să pribegască prin pustii fără drum,
*Iov 12. 21, 24.
41. dar* ridică pe cel lipsit, izbăvește pe cel nevoiaș,
și înmulțește** familiile ca pe niște turme. *1 Sam. 2. 8. Ps. 113. 7, 8. **Ps. 78. 3.
42. „Oamenii* fără prihană vîd lucrul acesta și se bucură,
și orice nelegiuire** își închide gura!”
*Iov 22. 19. Ps. 52. 6; 58. 10. **Iov 5. 16. Ps. 64. 11. Prov. 10. 11. Rom. 3. 19.
43. Cine* este înțelept, să ia seama la aceste lucruri,
și să fie cu luare aminte la bunătățile Domnului. *Ps. 64. 9. Ier. 9. 12. Ose. 4. 8.

PSALMUL 108.

O cîntare. Un psalm al lui David.

- 108 1. Gata* îmi este inima să cînte, Dumnezeule!
- Voi cînta, voi suna din instrumentele mele; aceasta este slava mea! *Ps. 57. 7.
2. Deșteptați*-vă, alăută și arî! Mă voi trezi în zori de zi. *Ps. 57. 8-15.

3. Te voi lăuda printre popoare,
Doamne,
Te voi cînta printre neamuri.

4. Căci mare este bunătatea Ta și se
înaltă mai pe sus de ceruri,
iar credinșia Ta pînă la nori.

5. Înaltă-Te * peste ceruri, Dumne-
zeule,
și fie slava Ta peste tot pămîntul!
* Ps. 37. 5, 11.

6. Pentru ca * prea iubiții Tăi să fie
izbăviți,
scapă-ne prin dreapta Ta, și ascu-
tă-ne!
* Ps. 60. 5, etc.

7. Dumnezeu a vorbit în sfințenia
Lui: „Voi birui,
voi împărți Sihemul, voi măsura va-
lea Sucot;

8. al Meu este Galaadul, al Meu Manase;
Efraim este întăritura capului Meu,
și Iuda *, toiașul Meu de cîrmuire;
* Fac. 49. 10.

9. Moab este ligheanul în care Mă
spăl;

Îmi arunc încălțămîntea asupra Edo-
mului;
strig de bucurie asupra țării Fili-
stenilor! "

10. Cine * mă va duce în cetatea întă-
rită?

Cine mă va duce la Edom? * Ps. 60. 9.

11. Oare nu Tu, Dumnezeu, care
ne-ai lepădat,

și care nu vrei să mai ieși, Dumne-
zeule, cu oștirile noastre?

12. Dă-ne ajutor în necaz,
căci zădarnic este ajutorul omului.

13. Cu * Dumnezeu vom face mari
isprăvi;

El va zdrobi pe vrăjmașii noștri.
* Ps. 60. 12.

PSALMUL 109.

*Către mai marele cîntăreșilor. Un
psalm al lui David.*

109 1. Dumnezeu laudei mele, nu *
tăcea!
* Ps. 63. 1.

2. Căci protivnicii au deschis impo-
triva mea o gură rea și înșelătoare,
îmi vorbesc cu o limbă mincinoasă,

3. mă înconjoară cu cuvîntări pline de
ură,
și se războiesc cu mine fără * temei.
* Ps. 36. 7; 69. 4, Ioan 15. 25.

4. Pe cînd eu îi iubesc, ei îmi sînt
 protivnici;
dar eu alerg la rugăciune.

5. Ei * îmi întorc rău pentru bine,
și ură pentru dragostea mea.
* Ps. 36. 7, 12; 38. 20.

6. Pe vrăjmașul meu pune-l supt stă-
pinirea unui om rău,
și un pîriș * să stea la dreapta lui!
* Zah. 3. 1.

7. Cînd va fi judecat, să fie găsit vi-
novat,
și rugăciunea * lui să treacă drept
un păcat!
* Prov. 28. 9.

8. Puține să-i fie zilele la număr,
și slujba să i-o ia altul *!
* Eapt. 1. 20.

9. Să-i rămînă copiii orfani *,
și nevastă-sa văduvă!
* Exod. 22. 24.

10. Copiii lui să umble fără niciun
căpătii și să cerșească,
să-și caute pînea departe de locuința
lor dărimată!

11. Cel ce l-a împrumutat *, să-i pu-
nă mina pe tot ce are,
și străinii să-i jăfuiască rodul mun-
cii lui!
* Ioan 5. 5; 18. 9.

12. Nimeni să nu mai țină la el,
și nimeni să n'aibă milă de orfanii
lui!

13. Urmașii lui să fie nimiciți *,
și să li se stingă numele ** în nea-
mul următor!
* Iov 18. 19. Ps. 37. 28. ** Prov. 10. 7.

14. Nelegiuirea * părinților săi să ră-
mină ca aducere aminte înaintea Dom-
nului,

și să nu se ** șteargă păcatul mamei
lui!
* Exod. 20. 5. ** Neem. 4. 5. Ier. 18. 23.

15. Domnul să-i aibă totdeauna înain-
tea ochilor,

ca să le șteargă * pomenirea de pe
pămînt,
* Iov 18. 17. Ps. 31. 16.

16. pentrucă nu și-a adus aminte să
facă îndurare,

pentrucă a prigonit pe cel nenorocit
și pe cel lipsit,

pînă acolo încît să omoare pe omul
cu inima zdrobită *!
* Ps. 34. 18.

17. Ii plăcea * blestemul: să cadă
asupra lui!

Nu-i plăcea binecuvîntarea: să se
depărteze de el!
* Prov. 14. 14. Ezech. 35. 6.

18. Se îmbracă cu blestemul cum se
îmbracă cu haina lui,

îi pătrunde * ca apa înlăuntrul lui,
ca untdelemnul în oase!
* Num. 5. 22.

19. Deaceea, să-i slujească de veș-
mint ca să se acopere,

de încingătoare cu care să fie tot-
deauna încins!

20. Aceasta să fie, din partea Dom-
nului, plata vrăjmașilor mei,
și a celor ce vorbesc cu răutate de
mine!

21. Iar Tu, Doamne, Dumnezeu, lu-

620

crează pentru mine din pricina Nume-
lu iŢău,
câci mare este bunătatea Ta; izbă-
veşte-mă!

22. Sînt nenorocit şi lipsit,
şi îmi e rănită inima înlăuntrul meu.
23. Pier ca * umbra gata să treacă,
sînt izgonit ca o lăcustă. * Ps. 102. 11; 144. 4.
24. Mi-au slăbit genunchii * de post,
şi mi s'a sleit trupul de slăbiciune.
* Evr. 12. 12.

25. Am ajuns de ocara * lor;
cînd mă privesc ei, dau ** din cap.
* Ps. 22. 6, 7. ** Mat. 27. 30.

26. Ajută-mi, Doamne, Dumnezeu
meu!

Scapă-mă pr in bunătatea Ta!

27. Şi * să ştie că mina Ta,
că Tu, Doamne, ai făcut lucrul acesta!
* Iov. 37. 7.

28. Măcar că ei blastămă *, Tu bine-
cuvintează;
măcar că se ridică ei împotriva mea,
vor fi înfrunţaţi, iar robul ** Tău se va
bucura.
* 2Sam. 16. 11, 12. * Isa. 65. 14.

29. Protivnicii * mei să se îmbrace cu
ocara,

să se acopere cu ruşinea lor cum
se acopăr cu o manta! * Ps. 36. 28; 132. 18.

30. Voi lăuda foarte mult cu gura
mea pe Domnul,

II * voi mări în mijlocul mulţimii;
* Ps. 36. 18; 111. 1.

31. căci El * stă la dreapta săracului,
ca să-l izbăvească de cei ce-l osîn-
desc.
* Ps. 16. 8; 73. 29; 110. 5; 121. 5.

PSALMUL 110.

Un psalm al lui David.

110 1. Domnul * a zis Domnului
meu: „Şezi la dreapta Mea,
pînă voi pune pe vrăjmaşii Tăi supt
picioarele Tale.“ — * Mat. 22. 44; Marc. 12. 36.
Luc. 20. 42; Fapt. 2. 34. 1 Cor. 15. 25. Evr. 1. 13. 1 Pet. 3. 22.
Ps. 46. 6, 7.

2. Domnul va întinde din Sion toia-
gă de cîrmuire al puterii Tale, zicînd:
„Stăpîneşte în mijlocul vrăjmaşilor
Tăi!“

3. Poporul * Tău este plin de înflă-
cărare, cînd Ţi aduni oştirea;
cu ** podoabe sfinte, ca din sînul
zorilor,

vine tineretul Tău la Tine, ca roua.
* Iudc. 5. 2. ** Ps. 96. 9.

4. Domnul a jurat, şi nu-l * va părea
rău:

„Tu ** eşti preot în veac,
în felul lui Melhisedec.“ —

* Num. 23. 19. ** Evr. 5. 6; 6. 20; 7. 17, 21. Zah. 6. 13.

5. Domnul, dela * dreapta Ta,

zdrebeşte pe împăraţi în ** ziua mi-
niei Lui.

* Ps. 16. 8. ** Ps. 2. 5, 12. Rom. 2. 6. Apoc. 11. 18.

6. El face dreptate printre neamuri:
totul este plin de trupuri moarte;
El zdrebeşte * capete pe toată întin-
derea ţării.

* Ps. 68. 21. Hab. 3. 11.

7. El bea din * pîriu în timpul mer-
sulu' a

de ** aceea Ţi înalţă capul.

* Iudc. 7. 6, 8. ** Ps. 58. 12.

PSALMUL 111.

111 1. Lăudaţi pe Domnul!

Voi lăuda * pe Domnul din toa-
tă inima mea,

în tovărăşia oamenilor fără prihană
şi în adunare. * Ps. 35. 18; 65. 7; 107. 32; 148. 30; 149. 1.

2. Mari * sînt lucrările Domnului,
cercetate ** de toţi ceile le iubesc.

* Iov. 38; 39; 40; 41. Ps. 92. 5; 139. 14. Apoc. 15. 3. ** Ps. 145. 5.

3. Strălucire şi măreţie * este lucra-
rea Lui,

şi dreptatea Lui ţine în veci.

* Ps. 145. 4, 5, 10.

4. El a lăsat o aducere aminte a mi-
nurilor Lui,

Domnul este îndurător şi milostiv *.

* Ps. 96. 5; 103. 3.

5. El a dat hrană * celor ce se tem de El;
El Ţi aduce pururea aminte de le-
gămîntul Lui.

* Mat. 6. 26, 28.

6. El a arătat poporului Său puterea
lucrărilor Lui,

căci le-a dat moştenirea neamurilor.

7. Lucrările minilor Lui sînt credin-
cioşie * şi dreptate;

toate poruncile Lui sînt adevărate **.

* Apoc. 15. 3. ** Ps. 19. 7.

8. Întărire * pentru vecinicie,
făcute ** cu credinţioşie şi neprihă-
nire. * Isa. 40. 8. Mat. 5. 18. ** Ps. 19. 9. Apoc. 15. 2.

9. A trimis poporului Său izbăvirea*,
a aşezat legămîntul Său în veci;

Numele Lui este sfînt ** şi înfricoşat.

* Mat. 1. 21. Luc. 1. 68. ** Luc. 1. 8.

10. Frica Domnului este începutul
înţelepciunii;

toţi cei ce o păzesc, au o minte să-
nătoasă.

şi slava Lui ţine în veci.

* Deut. 4. 8. Iov 28. 28. Prov. 1. 7; 9. 10. Ecl. 12. 13.

PSALMUL 112.

112 1. Lăudaţi pe Domnul!

Ferice * de omul care se teme
de Domnul,

şi care ** are o mare plăcere pentru
poruncile Lui!

* 1^a c. 128. 1. ** Ps. 119. 16, 35; 47; 70; 143.

2. Sămînța lui va fi puternică * pe pămînt;
neamul oamenilor fără prihană va fi binecuvîntat. * Ps. 26. 13; 37. 26; 102. 28.

3. El are în casă bogăție * și belșug, și neprihănirea lui dăinuiește în veci. * Mat. 6. 33.

4. Celui fără prihană îi răsare o lumină * în întunec,
El este milostiv, îndurător și drept. * Iov 11. 17. Ps. 97. 11.

5. Ce bine * i merge omului care face milă și împrumută pe altul, și care își rînduiește faptele ** după dreptate! * Ps. 37. 26. Luc. 6. 35. ** Efeș. 5. 16. Col. 4. 5.

6. Căci el nu se clatină niciodată *; pomenirea * celui neprihănit ține în veci. * Ps. 15. 5. ** Prov. 10. 7.

7. El nu se teme de * vești rele, ci inima ** lui este tare, încrezătoare în Domnul.

8. Inima îi este mîngîiată, n'are * nici-o teamă, pînă ce își vede ** împlinită dorința față de protivnicii lui. * Prov. 1. 33. ** Ps. 57. 7. † Ps. 64. 10.

9. El este * darnic, dă celor lipsiți; milostenia ** lui ține în veci; capul Ț * i se înalță cu slavă. * 2 Cor. 9. 9. ** Deut. 24. 13. Vers. 3. † Ps. 75. 10.

10. Cel rău * vede lucrul acesta, și se minie, scrișnește din dinți ** și se Ț topește. Poftele ȚȚ celor răi rămîn neîmplinite. * Luc. 13. 28. ** Ps. 37. 12. † Ps. 68. 7, 8. † Prov. 10. 28; 11. 7.

PSALMUL 113.

113. 1. Lăudați pe Domnul!
Robii Domnului lăudați *; lăudați Numele Domnului! * Ps. 135. 1.

2. Fie * Numele Domnului binecuvîntat, deacum și pînă în veac! * Dan. 2. 20.

3. Dela * răsăritul soarelui pînă la apusul lui, fie Numele Domnului lăudat. * Isa. 59. 19. Mal. 1. 11.

4. Domnul este înălțat * mai pe sus de toate neamurile, slava Lui este mai pesus de ** ceruri. * Ps. 79. 9; 90. 2. ** Ps. 8. 1.

5. Cine * este ca Domnul, Dumnezeuul nostru, care locuiește atît de sus? * Ps. 80. 6.

6. El * își pleacă privirile să vadă ce se face în ceruri și pe pămînt. * Ps. 11. 4; 138. 6. Isa. 67. 15.

7. El * ridică pe sărac din țărînă,

înalță pe cel lipsit din gunoi, * 1 Sam. 2. 8. Ps. 107. 41.
8. ca să-i * facă să șadă împreună cu cei mari:

cu mai marii poporului Său. * Iov 36. 7.
9. El * dă o casă celei ce era stearpă, face din ea o mamă veselă în mijlocul copiilor ei.

Lăudați pe Domnul!
* 1 Sam. 2. 5. Ps. 68. 6. Isa. 54. 1. Gal. 4. 27.

PSALMUL 114.

114. 1. Cînd a ieșit * Israel din Egipt, cînd a plecat casa lui Iacov de la ** un popor străin, * Exod. 13. 3. ** Ps. 81. 5.

2. Iuda * a ajuns locașul Lui cel sfînt, și Israel stăpînirea Lui. * Exod. 6. 7; 19. 6; 25. 8; 29. 45, 46. Deut. 27. 9.

3. Marea * a văzut lucrul acesta și a fugit, Iordanul ** s'a întors înapoi: * Exod. 14. 21. Ps. 77. 16. ** Iov. 3. 13, 10.

4. munții * au sărit ca niște berbeci, și dealurile ca niște miei. * Ps. 29. 6; 68. 16. Hab. 3. 6.

5. Ce * ai tu, mare, de fugi, și tu, Iordanule, de te întorci înapoi? * Hab. 3. 8.

6. Ce aveți, munților, de săltați ca niște berbeci, și voi, dealurilor, ca niște miei?

7. Da, cutremură-te, pămîntule, înaintea Domnului,

înaîntea Dumnezeului lui Iacov, 8. care * preface stîncă în iaz, și cremenea în izvor de ape. * Exod. 17. 6. Num. 20. 11. Ps. 107. 35.

PSALMUL 115.

115. 1. Nu nouă * Doamne, nu nouă, ci Numelui Țău dă slavă pentru bunătatea Ta, pentru credincioșia Ta! * Isa. 48. 11. Ezech. 36. 32.

2. Pentruce că zică neamurile: „Unde * este Dumnezeul lor?” * Ps. 42. 3, 10; 79. 10. Ioel 2. 17.

3. Dumnezeul * nostru este în cer, El face tot ce vrea. * 1 Cron. 16. 26. Ps. 136. 6. Dan. 4. 35.

4. Idoli * lor sînt argint și aur, făcuți de mini omenеști. * Deut. 4. 28. Ps. 135. 15, 16, 17. Ier. 10. 3, etc.

5. Au gură, dar nu vorbesc, au ochi, dar nu văd,

6. au urechi, dar n'aud, au nas, dar nu miroase,

7. au mini, dar nu pipăie, picioare, dar nu merg;

8. Nu scot niciun sunet din gîtlejul lor. Ca ei sînt cei ce-i * fac, toți cei ce se încred în ei. * Ps. 135. 16. Isa. 44. 9, 10, 11. Iona 2. 8. Hab. 2. 18, 19.

9. Israele*, încrede-te în Domnul!
El este ajutorul** și scutul lor.
*Ps. 118, 2. 3. 4.; 115, 19, 20. **Ps. 33, 20. Prov. 30, 5.
10. Casa lui Aaron, încrede-te în Domnul!
El este ajutorul și scutul lor.
11. Cei ce vă temeți de Domnul, încredeți-vă în Domnul!
El este ajutorul și scutul lor.
12. Domnul Și-aduce aminte de noi:
El va binecuvînta,
va binecuvînta casa lui Israel,
va binecuvînta casa lui Aaron,
13. va * binecuvînta pe cei ce se tem de Domnul,
pe cei mici și pe cei mari. *Ps. 128, 1, 4.
14. Domnul să vă înmulțească tot mai mult,
pe voi și pe copiii voștri!
15. Fiți binecuvîntați* de Domnul,
care** a făcut cerurile și pămîntul!
*Foc. 14, 19. **Foc. 1, 1. Ps. 96, 5.
16. Cerurile sînt ale Domnului,
dar pămîntul l-a dat fiilor oame-
nilor.
17. Nu* morții laudă pe Domnul,
și nici vreunul din cei ce se pogoară
în locul tăcerii, *Ps. 6, 5; 88, 10, 11, 12. Isa. 38, 16.
18. ci* noi, noi vom binecuvînta pe
Domnul,
deacum și pînă în veac.
Lăudați pe Domnul! *Ps. 113, 2. Dan. 2, 20.

PSALMUL 116.

- 116** 1. Iubesc* pe Domnul, căci El
aude
glasul meu, cererile mele. *Ps. 18, 1.
2. Da, El Și-a plecat urechea spre
mine,
de aceea-L voi chema toată viața
mea.
3. Mă înfășuraseră legăturile* morții,
și m'apucaseră sudorile mormintului;
eram pradă necazului și durerii.
*Ps. 18, 4, 5, 6.
4. Dar am chemat Numele Domnu-
lui, și am zis:
„Doamne, mintuiește-mi sufletul.“
5. Domnul este milostiv* și drept**,
și Dumnezeu nostru este plin de
îndurare.
*Ps. 108, 8. **Ezra 9, 15. Neem. 9, 8. Ps. 119, 137; 145, 17.
6. Domnul păzește pe cei fără răutate:
eram nenorocit de tot, dar El m'a
mîntuit.
7. Întoarce-te, suflete, la odihna* ta,
căci Domnul** ți-a făcut bine.
*Ier. 6, 16. Mat. 11, 28. **Ps. 118, 6; 119, 17.
8. Da*, Tu mi-ai izbăvit sufletul de-
la moarte,

- ochii din lacrimi,
și picioarele de cădere. *Ps. 56, 13.
9. Voi umbla înaintea Domnului,
pe* pămîntul celor vii. *Ps. 27, 12.
10. Aveam* dreptate cînd ziceam:
„Sînt foarte nenorocit!“ *2 Cor. 4, 13.
11. În neliniștea mea, ziceam*:
„Orice** om este înșelător.“
*Ps. 31, 22. **Rom. 3, 4.
12. Cum voi răsplăti Domnului
toate binefacerile Lui față de mine?
13. Voi înălța paharul izbăvirilor,
și voi chema Numele Domnului;
14. îmi voi împlini juruințele* făcute
Domnului,
în fața întregului Său popor.
*Vers. 18. Ps. 22, 25. Iona 2, 9.
15. Scumpă* este înaintea Domnului
moartea celor iubiți de El. *Ps. 72, 11.
16. Ascultă-mă, Doamne, căci sînt ro-
bul* Tău:
robul Tău, fiul** roabei Tale,
și Tu mi-ai desfăcut legăturile.
*Ps. 119, 126; 143, 12. **Ps. 86, 18.
17. Îți voi aduce o jertfă* de mulță-
mire,
și voi chema Numele Domnului;
*Lev. 7, 12. Ps. 60, 14; 107, 22.
18. Îmi voi împlini juruințele* făcute
Domnului
în fața întregului Său popor, *Vers. 14.
19. în curțile* Casei Domnului,
în mijlocul tău, Ierusalime!
Lăudați pe Domnul! *Ps. 98, 8; 100, 4; 136, 2.

PSALMUL 117.

- 117** 1. Lăudați* pe Domnul, toate
neamurile,
lăudați-L, toate popoarele! *Rom. 16, 11.
2. Căci mare este bunătatea Lui față
de noi,
și credincioșia* Lui ține în veci.
Lăudați pe Domnul! *Ps. 100, 5.

PSALMUL 118.

- 118** 1. Lăudați* pe Domnul, căci este
bun,
„căci în veac ține îndurarea Lui!“
*1 Cr on. 16, 8, 34. Ps. 108, 1; 107, 1; 136, 1.
2. Să* zică Israel:
„Căci în veac ține îndurarea Lui!“
*Ps. 115, 9, etc.
3. Casa lui Aaron să zică:
„Căci în veac ține îndurarea Lui!“
4. Cei ce se tem de Domnul să zică:
„Căci în veac ține îndurarea Lui!“
5. În* mijlocul strîmtorării am che-
mat pe Domnul:

Domnul m'a ascultat și m'a scos la**
* Ps. 120. 1. ** Ps. 119. 19.

lărg.
 6. Domnul * este de partea mea, nu
 mă tem de nimic:
 ce pot să-mi facă niște oameni?
* Ps. 27. 1; 56. 4, 11; 146. 5. Isa. 51. 12. Ebr. 13. 6.

7. Domnul * este ajutorul meu,
 și mă bucur cînd îmi văd** împlinită
 dorința față de vrăjmașii mei.
* Ps. 54. 4. ** Ps. 50. 10.

8. Mai * bine este să cauți un adăpost
 în Domnul,
 decît să te încrezi în om;
* Ps. 40. 4; 62. 8. 9. Ier. 17. 5, 7.

9. mai * bine să cauți un adăpost în
 Domnul
 decît să te încrezi în cei mari.
* Ps. 146. 3.

10. Toate neamurile mă înconjurau:
 în Numele Domnului, le tai în bu-
 căți.

11. Mă înconjurau *, m'au impresu-
 rat:
 dar în Numele Domnului, le tai în
 bucăți.
* Ps. 88. 17

12. M'au înconjurat ca * niște albine:
 se sting ca** un foc de spini;
 în Numele Domnului, le tai în bu-
 căți.
* Deut. 1. 44. ** Ecl. 7. 6. Nuh. 1. 10.

13. Tu mă împingeai ca să mă faci
 să cad,
 dar Domnul m'a ajutat.

14. Domnul este tăria * mea și pricina
 laudelor mele;

El m'a mîntuit.
* Exod. 15. 2. Isa. 12. 2.
 15. Strigăte de biruință și de mîntuire
 se înalță în corturile celor neprihă-
 niți:

dreapta Domnului cîștigă biruința!
 16. Dreapta * Domnului se înalță;
 dreapta Domnului cîștigă biruința!
* Exod. 15. 6.

17. Nu * voi muri, ci voi trăi,
 și voi** povesti lucrările Domnului.
* Ps. 6. 5. Hab. 1. 12. ** Ps. 73. 28.

18. Domnul m'a pedepsit *,
 da, dar nu m'a dat pradă morții.
* 2 Cor. 6. 9.

19. Deschideți *-mi porțile neprihă-
 nirii,
 ca să intru și să laud pe Domnul.
* Isa. 26. 2.

20. Iată * poarta Domnului:
 pe** ea intră cei neprihăniți.
* Ps. 24. 7. ** Isa. 35. 8. Apoc. 21. 27; 22. 14, 16.

21. Te laud, pentrucă m'ai * ascultat,
 pentrucă m'ai** mîntuit.
* Ps. 116. 1. ** Vers. 14.

22. Piatra *, pe care au lepădat-o zi-
 darii,

a ajuns să fie pusă în capul unghi-
 lui clădirii. * Mat. 21. 42. Marc. 12. 10. Luc. 20. 17.
 Fapt. 4. 11. Efes. 2. 20. 1 Pet. 2. 4, 7.

23. Domnul a făcut lucrul acesta:
 și este o minunție înaintea ochilor
 noștri.

24. Aceasta este ziua, pe care a fă-
 cut-o Domnul:
 să ne bucurăm și să ne veselim în
 ea!

25. Doamne, ajută!
 Doamne, dă izbîndă!

26. Binecuvîntat * să fie cel ce vine
 în Numele Domnului!

Vă binecuvîntăm din Casa Domnului.
* Mat. 21. 9; 23. 39. Marc. 11. 9. Luc. 19. 38. Zab. 4. 7.

27. Domnul este Dumnezeu, și ne lu-
 minează*.

Legăți cu funii vita pentru jertfă, și
 aduceți-o pînă la coarnele altarlui!
* Est. 8. 16. 1 Pet. 2. 9.

28. Tu ești Dumnezeu meu, și eu
 Te voi lăuda;

Domnezeule *, Te voi prea mări.
* Exod. 15. 2. Isa. 26. 1.

29. Lăudați * pe Domnul, căci este
 bun,
 căci în veac ține îndurarea Lui! * Vers. 1.

PSALMUL 119.

119 1. Ferice de cei fără prihană în
 calea lor,

cari * umblă întotdeauna după Legea
 Domnului!
* Ps. 128. 1.

2. Ferice de ceice păzesc poruncile
 Lui,

cari-L caută din toată inima lor,
 3. cari * nu săvîrșesc nicio nelegiuire,
 și umblă în căile Lui! * 1 Ioan 3. 9; 5. 18.

4. Tu ai dat poruncile Tale
 ca să fie păzite cu sfințenie.

5. O, de ar ținti căile mele
 la păzirea orînduirilor Tale!

6. Atunci * nu voi roși de rușine,
 la vederea tuturor poruncilor Tale!
* Ioan 22. 26. 1 Ioan 2. 28.

7. Te voi lăuda * cu inimă neprihănită,
 cînd voi învăța legile dreptății Tale.
* Vers. 171.

8. Vreau să păzesc orînduirile Tale:
 nu mă părăsi de tot!

9. Cum își va ținea tînărul curată
 cărarea?

Indreptîndu — se după Cuvîntul Tău.

10. Te * caut din toată inima mea;
 nu mă lăsa să mă abat** dela porun-
 cile Tale.
* 2 Cron. 15. 15. ** Vers. 21, 118.

11. Strîng Cuvîntul Tău în * inima
 mea,

- ca să nu păcătuiesc împotriva Ta!
* Ps. 37, 31. Luc. 2, 19, 51.
12. Binecuvîntat să fii Tu, Doamne!
 învăță-mă * orînduirile Tale!
* Vers. 26, 23, 64, 68, 106, 121, 135. Ps. 26, 4.
13. Cu buzele mele vestesc *
 toate hotărîrile gurii Tale. * Ps. 34, 11.
14. Cînd urmez învățăturile Tale, mă
 bucur
 de parc'aș avea toate comorile.
 15. Mă gîndesc * adînc la poruncile
 Tale,
 și căcările Tale le am supt ochi.
* Ps. 1, 2. Vers. 23, 48, 78.
16. Mă desfățez * în orînduirile Tale,
 și nu uit Cuvîntul Tău.
* Ps. 1, 2. Vers. 35, 47, 70, 77.
17. Fă * bine robului Tău, ca să tră-
 iesc
 și să păzesc Cuvîntul Tău! * Ps. 116, 7.
18. Deschide-mi ochii, ca să văd
 lucrurile minunate ale Legii Tale!
 19. Sînt un străin * pe pămînt:
 nu-mi ascunde poruncile Tale!
* Fac. 47, 9. 1 Cron. 29, 15. Ps. 39, 12. 2 Cor. 5, 6. Ebr. 11, 13.
20. Totdeauna mi se topește * sufle-
 tul de dor
 după legile Tale.
* Ps. 42, 1, 2; 63, 1; 84, 2. Vers. 40, 131.
21. Tu mustri pe cei îngîmfați, pe
 blestemații aceștia,
 cari se * rătăcesc de la poruncile
 Tale. * Vers. 10, 110, 118.
22. Ridică * de peste mine ocara și
 disprețul!
 Căci păzesc învățăturile Tale. * Ps. 39, 8.
23. Să tot stea voezozii și să vorbeas-
 că împotriva mea:
 robul Tău cugetă * adînc la orîndui-
 rile Tale. * Vers. 15.
24. Învățăturile * Tale sînt desfăta-
 rea mea
 și sfătuitoarii mei. * Vers. 77, 92.
25. Sufletul meu este lipit * de țărî-
 nă:
 înviorează-mă **, după făgăduința Ta!
* Ps. 44, 26. ** Vers. 40. Ps. 143, 11.
26. Eu îmi istorisesc căile, și Tu mă
 asculți:
 învăță-mă * orînduirile Tale!
* Vers. 12. Ps. 26, 4; 27, 11; 86, 11.
27. Fă-mă să pricep calea poruncilor
 Tale,
 și voi * cugeta la lucrurile Tale cele
 minunate. * Ps. 146, 5, 6.
28. Îmi plînge sufletul * de durere:
 ridică-mă, după Cuvîntul Tău!
* Ps. 107, 20.
29. Depărtează-mă de calea necredin-
 cioșiei către Tine,
- și dă-mi îndurarea Ta, ca să urmez
 Legea Ta!
30. Aleg calea adevărului,
 pun legile Tale supt ochii mei.
31. Mă țin de învățăturile Tale,
 Doamne, nu mă lăsa de rușine!
32. Alerg pe calea poruncilor Tale,
 căci îmi scoți inima la * larg.
* 1 Reș. 4, 29. Isa. 60, 5. 2 Cor. 6, 11.
33. Învăță-mă *, Doamne, calea orî-
 duirilor Tale,
 ca s'o țin pînă ** în sfîrșit!
* Vers. 12. ** Vers. 112. Mat. 10, 22. Apoc. 2, 26.
34. Dă-mi * pricepere, ca să păzesc
 Legea Ta
 și s'o țin din toată inima mea!
* Vers. 73. Prov. 2, 6. Iac. 1, 3.
35. Povățuiește-mă pe cărarea porun-
 cilor Tale,
 căci îmi place * de ea. * Vers. 18.
36. Pleacă-mi inima spre învățăturile
 Tale,
 și nu spre cîștig *!
* Ezech. 33, 31. Marc. 1, 21, 22. Luc. 12, 15. 1 Tim. 6, 10. Ebr. 13, 5.
37. Abate-mi * ochii dela vederea *
 lucrurilor deșarte,
 înviorează-mă țin în calea Ta!
* Isa. 33, 15. ** Prov. 23, 5. † Vers. 40.
38. Împlinește * — Ți făgăduința fă-
 ță de robul Tău,
 făgăduința făcută pentru cei ce se
 tem de Tine! * 2 Sam. 7, 23.
39. Depărtează dela mine ocara de
 care mă tem!
 Căci judecățile Tale sînt pline de
 bunătate.
40. Iată, doresc * să împlinesc porun-
 cile Tale:
 fă-mă să trăiesc ** în neprihănirea
 cerută de Tine!
* Vers. 20. ** Vers. 26, 37, 88, 107, 149, 156, 159.
41. Să vină *, Doamne, îndurarea Ta
 peste mine,
 mîntuirea Ta, după făgăduința Ta!
* Ps. 106, 4. Vers. 77.
42. Și atunci voi putea răspunde ce-
 lui ce mă batjocorește,
 căci mă încred în Cuvîntul Tău.
43. Nu lua de tot din gura mea cuvînt
 adevărului!
 Căci nădăjduiesc în judecățile Tale.
44. Voi păzi Legea Ta necurmat,
 totdeauna și pe vecie.
45. Voi umbla în loc larg,
 căci caut poruncile Tale.
46. Voi * vorbi despre învățăturile
 Tale înaintea împăraților,
 și nu-mi va roși obrazul.
* Ps. 138, 1. Mat. 10, 16, 19. Fapt. 26, 1, 2.

47. Mă desfățez* în poruncile Tale,
căci le iubesc. *Vers. 16.
48. Îmi întind minile spre poruncile
Tale, pe cari le iubesc,
și vreau să mă gîndesc* adinc la o-
rînduirile Tale. *Vers. 15.
49. Adu-Ți aminte de făgăduința dată
robului Tău,
în care m'ai făcut să-mi pun* nă-
dejdea! *Vers. 74, 81, 147.
50. Aceasta este mîngierea* mea în
necazul meu:
că făgăduința Ta îmi dă iarăși viață. *Rom. 15. 4.
51. Niște îngîmfați mi-aruncă batjo-
curi*;
totuș eu nu mă abat** dela Legea Ta.
*Ier. 20. 7. **Iov 23. 11. Ps. 44. 19. Vers. 157.
52. Mă gîndesc la judecățile Tale de
ordinioară, Doamne,
și mă mîngîi.
53. M'apucă o minie* aprinsă la ve-
dere a celor răi,
cari părăsesc Legea Ta. *Ezra 9. 3.
54. Orînduirile Tale sînt prilejul cin-
tărilor mele,
în casa pribegiei mele.
55. Noaptea îmi aduc* aminte de Nu-
mele Tău, Doamne,
și păzesc Legea Ta. *Ps. 63. 6.
56. Așa mi se cuvine,
căci păzesc poruncile Tale.
57. Partea* mea, Doamne, o spun,
este să păzesc cuvintele Tale.
*Ps. 16. 5. Ier. 10. 16. Plin. 3. 24.
58. Te rog din toată inima mea:
ai milă de mine, după* făgăduința
Ta! *Vers. 41.
59. Mă gîndesc* la căile mele,
și îmi îndrept picioarele spre învă-
țăturile Tale. *Luc. 15. 17, 18.
60. Mă grăbesc, și nu preget
să păzesc poruncile Tale.
61. Cursele celor răi mă înconjoară,
dar nu uit Legea Ta.
62. Mă scol la* miezul nopții să Te
laud
pentru judecățile Tale cele drepte.
*Fapt. 16. 25.
63. Sînt prieten cu toți cei ce se tem
de Tine,
și cu cei ce păzesc poruncile Tale.
64. Pămîntul, Doamne, este plin de
bunătatea* Ta;
învățăm orînduirile Tale! *Ps. 83. 6.
65. Tu faci bine robului Tău,
Doamne, după făgăduința Ta.
66. Învățăm* mă să am înțelegere și
pricepere,
căci cred în poruncile Tale. *Vers. 12, 26.

67. Pină* ce am fost smerit, rătă-
ceam;
dar acum păzesc Cuvîntul Tău.
*Vers. 71. Ier. 31. 18, 19. Ebr. 12. 11.
68. Tu ești bun* și binefăcător:
învățăm* mă orînduirile Tale!
*Ps. 106. 1; 107. 1. Mat. 19. 17. **Vers. 12, 25.
69. Niște îngîmfați urzesc* neadevă-
ruri împotriva mea;
dar eu păzesc din toată inima mea
poruncile Tale. *Iov 13. 4. Ps. 108. 2.
70. Inima lor este nesimțitoare* ca
grăsimia:
dar eu mă desfățez în** Legea Ta.
*Ps. 17. 10. Isa. 6. 10. Fapt. 28. 27. **Vers. 36.
71. Este spre* binele meu că m'ai
smerit,
ca să învăț orînduirile Tale.
*Vers. 67. Ebr. 12. 10, 11.
72. Mai* mult prețuiește pentru mine
legea gurii Tale,
decît o mie de lucruri de aur și de
argint. *Vers. 127. Ps. 19. 10. Prov. 8. 10, 11, 19.
73. Minile* Tale m'au făcut, și m'au
întocmit;
dă-mi pricepere**, ca să învăț po-
runcile Tale!
*Iov 10. 8. Ps. 100. 3; 138. 6; 139. 14. **Vers. 34, 144.
74. Cei* ce se tem de Tine mă văd
și se bucură,
căci nădăjduesc în făgăduințele**
Tale. *Ps. 34. 2. **Vers. 49, 147.
75. Știu, Doamne, că judecățile Tale
sînt drepte:
din* credincioșie m'ai smerit. *Ebr. 12. 10.
76. Fă ca bunătatea Ta să-mi fie mîn-
gierea,
cum ai făgăduit robului Tău!
77. Să vină* peste mine îndurările
Tale, ca să trăiesc,
căci Legea** Ta este desfătarea mea.
*Vers. 41. **Vers. 24, 47, 174.
78. Să fie înfrunțați* îngîmfații cari
mă asupresc fără** temei!
Căci eu mă gîndesc ț adinc la porun-
cile Tale. *Ps. 25. 3. **Vers. 36. †Vers. 23.
79. Să se întoarcă la mine, cei ce se
tem de Tine,
și cei ce cunosc învățăturile Tale!
80. Inima să-mi fie neîmpărțită în
orînduirile Tale,
ca să nu fiu dat de rușine!
81. Îmi tinjește* sufletul după mîn-
tuirea Ta:
nădăjduesc în făgăduința* Ta.
*Ps. 73. 26; 84. 2. **Vers. 74, 114.
82. Mi se topesc* ochii după făgă-
duința Ta,
și zic: „Cînd mă vei mîngîia?“
*Vers. 123. Ps. 60. 3.

626

83. Căci am ajuns * ca un burduf pus în fum;
totuș nu uitorînduirile Tale. * *Iov. 30. 30.*

84. Care * este numărul zilelor robului Tău?

Cînd * vei pedepsi pe cei ce mă prigonesc? * *Ps. 39. 4. ** Apoc. 6. 10.*

85. Niște îngîmfați * sapă gropi înaintea mea;

nu lucrează după Legea Ta. * *Ps. 35. 7. Prov. 16. 27.*

86. Toate poruncile Tale nu sînt decît credincioșie;

ei mă prigonesc * fără * teme: ajută-mă! * *Vers. 78. ** Ps. 35. 19; 38. 19.*

87. Gata, gata să mă doboare și să mă prăpădească,

dar eu nu părăsesc poruncile Tale.

88. Înviează-mă * după bunătatea Ta,

ca să păzesc învățăturile gurii Tale! * *Vers. 40.*

89. Cuvîntul Tău, Doamne, dăinuiește în * veci în ceruri.

* *Ps. 89. 2. Mat. 24. 34, 35 1 Pet. 1. 25.*

90. Credincioșia Ta ține din neam în neam;

Tu ai întemeiat pămîntul, și el rămîne tare.

91. După legile * Tale stă în picioare totul astăzi,

căci toate lucrurile lîi sînt supuse. * *Ier. 33. 25.*

92. Dacă n'ar fi fost Legea * Ta desfătarea mea,

aș fi pierit în ticăloșia mea. * *Vers. 24.*

93. Niciodată nu voi uita poruncile Tale,

căci prin ele mă înviezi.

94. Al Tău sînt: mintuiește-mă!

Căci caut poruncile Tale.

95. Niște răi mă așteaptă ca să mă piardă;

dar eu iau aminte la învățăturile Tale.

96. Văd că tot * ce este desăvîrșit are margini:

poruncile Tale însă sînt fără margini. * *Mat. 5. 18; 24. 35.*

97. Cît de mult iubesc Legea Ta!

Toată ziua mă gîndesc * la ea. * *Ps. 1. 2.*

98. Poruncile Tale mă fac mai înțelept * decît vrăjmașii mei,

căci totdeauna le am cu mine.

* *Deut. 4. 6, 9.*

99. Sînt mai învățat decît toți învățătorii mei,

căci * mă gîndesc la învățăturile Tale.

* *2 Tim. 3. 15.*

100. Am mai * multă pricepere decît bătrînii,

căci păzesc poruncile Tale. * *Ier. 22. 5A.*

101. Îmi țin * piciorul departe de orice drum rău,

ca să păzesc Cuvîntul Tău. * *Prov. 1. 10.*

102. Nu mă depărtez de legile Tale,

căci Tu mă înveți.

103. Ce * dulci sînt cuvintele Tale pentru cerul gurii mele!

Mai dulci decît miera în gura mea! * *Ps. 19. 10. Prov. 1. 11.*

104. Prin poruncile Tale mă fac mai priceput,

deaceea urăsc * orice cale a minciunii. * *Vers. 15.*

105. Cuvîntul Tău este o candelă * pentru picioarele mele,

și o lumină pe cărarea mea. * *Prov. 6. 22.*

106. Jur *, — și mă voi ținea de jurămînt, —

că voi păzi legile Tale cele drepte. * *Neem. 10. 3.*

107. Sînt foarte amărit:

înviează-mă *, Doamne, după Cuvîntul Tău!

108. Primește, Doamne, simțimintele * pe cari le spun gura mea,

și învață-mă * legile Tale! * *Osea 14. 2. Ebr. 13. 15. ** Vers. 12. 3.*

109. Viața * îmi este necurmat în pimejdie,

și totuș nu uit Legea Ta. * *Ier. 12. 1A.*

110. Niște răi îmi întind * curse,

dar eu nu * mă rățasesc dela poruncile Tale. * *Ps. 140. 5; 141. 9. ** Vers. 14. 2.*

111. Învățăturile Tale sînt moștenirea * mea de veci,

căci ele * sînt bucuria inimii mele.

* *Deut. 33. 4. ** Vers. 7. 25. 1A.*

112. Îmi plec inima să împlinesc orînduirile Tale,

totdeauna și pînă * la sfîrșit. * *Vers. 3.*

113. Urăsc pe oamenii nehotărîți,

dar iubesc Legea Ta.

114. Tu ești adăpostul * și scutul meu;

eu nădăjduiesc în făgăduința * Ta. * *Ps. 32. 7; 91. 1. ** Vers. 5.*

115. Depărtați-vă * de mine, răilor,

ca să păzesc poruncile Dumnezeului meu! * *Ps. 6. 8; 139. 19. Mat. 7. 2.*

116. Sprijinește-mă, după făgăduința Ta,

ca să trăiesc,

și nu mă lăsa * de rușine în nădejdea mea! * *Ps. 25. 2. Rom. 5. 5, 9; 11. 11.*

117. Fii sprijinul meu, ca să fiu scut,

și să mă veselesc neîncetat de orînduirile Tale!

118. Tu disprețuiești pe toți ceice se depărtează* de orînduirile Tale, căci înșelătoria lor este zădarnică. *Vers. 21.

119. Ca* spuma iei pe toți cei răi de pe pămînt: de aceea eu iubesc învățăturile Tale. *Ezec. 22. 19.

120. Mi se înfioară carnea* de frica Ta, și mă tem de judecățile Tale. *Iz. 3. 16.

121. Păzesc legea și dreptatea: nu mă lăsa în voia asupritorilor mei!

122. Ia supt ocrotirea* Ta binele robului Tău, și nu mă lăsa apăsător de niște îngim-fați! *Evr. 7. 22.

123. Mi se topesc ochii* după min-tuirea Ta, și după făgăduința Ta cea dreaptă. *Vers. 81, 82.

124. Poartă-Te cu robul Tău după bunătatea Ta, și învață-mă* orînduirile Tale! *Vers. 12.

125. Eu sînt robul* tău; dă-mi price-pere, ca să cunosc învățăturile Tale. *Ps. 116. 16.

126. Este vremea ca Domnul să lu-creeze: căci ei calcă Legea Ta.

127. De aceea*, eu iubesc poruncile Tale,

mai mult de cît aurul, da, mai mult decît aurul curat: *Vers. 72, Ps. 19. 10, Prov. 8. 11.

128. De aceea găsesc drepte toate poruncile Tale,

și urăsc* orice cale a minciunii. *Vers. 104.

129. Învățăturile Tale sînt minunate: de aceea le păzește sufletul meu.

130. Descoperirea cuvintelor Tale dă lumină, da pricepere* celor fără răutate. *Ps. 19. 7, Prov. 1. 4.

131. Deschid gura și oftez, căci sînt* lacom după poruncile Tale. *Vers. 20.

132. Întoarce-Ți* Fața spre mine, și ai milă de mine,

după* obiceiul Tău față de ceice iubesc Numele Tău! *Ps. 106. 4. **2 Tes. 1. 6. 7.

133. Întărește-mi* pașii în Cuvîntul Tău,

și nu** lăsa nici o nelegiuire să stă-pînească peste mine!

*Ps. 17. 5. **Ps. 19. 13, Rom. 6. 12.

134. Izbăvește-mă de* asuprirea ca-menilor,

ca să păzesc poruncile Tale! *Luc. 1. 74.

135. Fă să strălucească Fața* Ta peste robul Tău, și învață-mă* orînduirile Tale!

*Ps. 4. 6. **Vers. 12. 26.

136. Ochii îmi varsă sîroaie* de ape, pentrucă Legea Ta nu este păzită.

*Ier. 9. 1; 14. 17, Ezech. 9. 1.

137. Tu ești drept*, Doamne, și judecățile Tale sînt fără prihană.

*Ezra 9. 15, Neem. 9. 33, Ier. 12. 1, Dan. 9. 7.

138. Tu îți întemeiezi învățăturile* pe dreptate, și pe cea mai mare credincioșie.

*Ps. 19. 7, 8. 9.

139. Rivna* mea mă mîncîncă, pentru că protivnicii mei uită cu-vintele Tale.

*Ps. 69. 9, Ioan 2. 17.

140. Cuvîntul Tău este cu totul în-cercat*, și robul Tău îl iubeste.

*Ps. 12. 6; 18. 20; 19. 8, Prov. 30. 5.

141. Sînt mic și disprețuit, dar nu uit poruncile Tale.

142. Dreptatea Ta este o dreptate vecinică,

și Legea Ta este adevărul*.

*Vers. 151, Ps. 19. 9, Ioan 17. 17.

143. Necazul și strîmtorarea mă ajung, dar poruncile Tale sînt desfătarea* mea.

*Vers. 77.

144. Învățăturile Tale sînt drepte pe vecie:

dă-mi pricepere*, ca să trăiesc!

*Vers. 34, 73, 169.

145. Te chem din toată inima mea: ascultă-mă, Doamne,

ca să păzesc orînduirile Tale.

146. Te chem: mîntuiește-mă, ca să păzesc învățăturile Tale!

147. O iau înaintea* zorilor și strig; nădăjduiesc** în făgăduințele Tale.

*Ps. 5. 3; 68. 13; 130. 6. **Vers. 74.

148. O iau înaintea* străjilor de noap-te, și deschid ochii,

ca să mă gîndesc adînc la Cuvîntul Tău.

*Ps. 63. 1, 6.

149. Ascultă-mi glasul, după bunăta-tea Ta:

înviorează-mă*, Doamne, după jude-cata Ta!

*Vers. 40, 154.

150. Se apropie ceice urmăresc mișe-lia,

și se depărtează de Legea Ta.

151. Dar Tu ești aproape*, Doamne, și** toate poruncile Tale sînt ade-vărul.

*Ps. 145. 18. **Vers. 112.

152. De multă vreme știu din învăță-
turile Tale,
că le-ai așezat pentru * totdeauna.
* Luc. 21. 33.

153. Vezi-mi * ticăloșia, și izbăvește-mă,
căci nu uit Legea Ta. * Plin. 5. 1.

154. Apără-mi * pricina, și răscumpă-
ră-mă,
înviează-mă ** după făgăduința Ta.
* 1 Sam. 24. 15. Ps. 35. 1. Mic. 7. 9. ** Vers. 40.

155. Mîntuirea este departe * de cei răi,
căci ei nu caută orînduirile Tale.
* 10v. 5. 4.

156. Mari sint îndurările Tale,
Doamne!
Înviează-mă * după judecățile Tale!
* Vers. 149.

157. Mulți sint prigonitorii și protiv-
nicii mei,
dar nu * mă depărtez de învățăturile
Tale. * Ps. 44. 18. Vers. 51.

158. Văd cu scirbă * pe cei necredin-
ciosi Ție,
cari nu păzesc Cuvîntul Tău.
* Vers. 136. Ezech. 9. 4.

159. Vezi cît de mult iubesc eu po-
runcile Tale:
înviează-mă *, Doamne, după bu-
nătatea Ta! * Vers. 88.

160. Temelia Cuvîntului Tău este
adevărul,
și toate legile Tale cele drepte sint
vecinice.

161. Niște * voievozi mă prigonesc
fără temei,
dar inima mea nu tremură decît de
cuvintele Tale. * 1 Sam. 24. 11, 14; 26. 18. Vers. 23.

162. Mă bucur de Cuvîntul Tău,
ca cel ce găsește o mare pradă.

163. Urăsc și nu pot suferi minciuna,
dar iubesc Legea Ta.

164. De șapte ori pe zi Te laud,
din pricina legilor Tale celor drepte.

165. Multă * pace au ceice iubesc Le-
gea Ta,
și nu li se întîmplă nicio nenorocire.
* Prov. 3. 2. Isa. 32. 17.

166. Eu nădăjduiesc * în mîntuirea
Ta, Doamne,
și împlinesc poruncile Tale.
* Fac. 49. 18. Vers. 174.

167. Suflul meu ține învățăturile
Tale,
și le iubesc mult de tot!

168. Păzesc poruncile și învățăturile
Tale,
căci * toate căile mele sint înaintea
Ta. * Prov. 5. 21.

169. Să ajungă strigătul meu pînă
la Tine, Doamne!

Dă-mi pricepere *, după făgăduința
Ta.

170. Să ajungă cererea mea pînă la
Tine! * Vers. 144.

Izbăvește-mă, după făgăduința Ta!

171. Buzele * mele să vestească lauda
Ta,
căci Tu mă înveți orînduirile Tale!
* Vers. 1.

172. Să cînte limba mea Cuvîntul Tău,
căci toa te poruncile Tale sint drepte!

173. Mina Ta să-mi fie într'ajutor,
căci am * ales poruncile Tale.
* 10v. 24. 22. Prov. 1. 26. Luc. 10. 4.

174. Suspin * după mîntuirea Ta,
Doamne,
și Legea ** Ta este desfătarea mea.
* Vers. 166. ** Vers. 16. 24, 47, 77, 101.

175. Să-mi trăiască suflul și să Te
laude,
și judecățile Tale să mă sprijinească!

176. Rătăcesc * ca o oaie pierdută;
caută pe robul Tău,
căci nu uit poruncile Tale.
* Isa. 53. 6. Luc. 15. 4, etc. 1 Pet. 2. 2.

PSALMUL 120.

O cîntare a treptelor.

120 1. Către Domnul strig în strîm-
torarea * mea,
și El m'ascultă. * 1^a s. 118. 5. Iona 2. 2.

2. Doamne, scapă-mi suflul de buza
mincinoasă,
de limba înșelătoare!

3. Ce-ți dă El ție, ce-ți aduce El ție,
limbă înșelătoare!

4. Săgeți ascuțite de războinic,
cu cărbuni aprinși de ieniper.

5. Vai de mine că locuiesc la Mesec*,
că ** locuiesc în corturile Chedaru-
lui! * Fac. 10. 2. Ezech. 27. 13. ** Fac. 25. 13. 1 Sam. 25. 1.
Ier. 40. 28. 29.

6. Destul mi-a locuit suflul
lingă cei ce urăsc pacea.

7. Eu sint pentru pace;
dar deîndată ce vorbesc eu, ei sint
pentru război.

PSALMUL 121.

O cîntare a treptelor.

121 1. Imi ridic ochii spre munți...
De unde-mi va veni ajutorul?

2. Ajutorul * îmi vine dela Domnul,
care a făcut cerurile și pămîntul.
* Ps. 124. 3.

3. Da, El nu * va îngădui să ți se
clatine piciorul;

Cel ce te păzește, nu ** va dormi.
* 1 Sam. 2. 9. Prov. 3. 23, 26. ** Ps. 127. 1. Isa. 7. 3.

4. Iată că nu dormitează, nici nu doarme
Cel ce păzește de Israel.
5. Domnul este Păzitorul tău,
Domnul este umbră * ta pe mîna ta
cea ** dreptă. * Isa. 26. 4. ** Ps. 16. 8; 109. 31.
6. De aceea nu te va bate soarele ziuă,
nici luna noaptea. * Ps. 91. 5. Isa. 49. 10. Apoc. 7. 16.
7. Domnul te va păzi * de orice rău,
îți va păzi sufletul. * Ps. 41. 2; 97. 10; 145. 20.
8. Domnul te va păzi * la plecare și
la venire,
de acum și pînă în veac.
* Deut. 28. 6. Prov. 2. 8; 3. 6.

PSALMUL 122.

O cîntare a treptelor. Un psalm al lui David.

- 122 1. Mă bucur cînd mi se zice:
„Haidem * la Casa Domnului!”
* Isa. 2. 3. Zah. 8. 21.
2. Picioarele mi se opresc
în porțile tale, Ierusalime!
3. Ierusalime, tu ești zidit
ca o cetate făcută * dintr'o bucată!
* 2 Sam. 5. 9.
4. Acolo * se suie semîințele, semîinții-
le Domnului,
după legea ** lui Israel,
ca să laude Numele Domnului.
* Exod. 23. 17. Deut. 16. 16. ** Exod. 16. 34.
5. Căci * acolo sînt scaunele de dom-
nie pentru judecată,
scaunele de domnie ale casei lui Da-
vid. * Deut. 17. 6. 2 Cron. 19. 8.
6. Rugați-vă * pentru pacea Ierusalî-
mului!
Cei ce te iubesc, să se bucure de
odihnă. * Ps. 14. 18.
7. Pacea să fie între zidurile tale,
și liniștea în casele tale domnești!
8. Din pricina fraților și prietenilor
mei,
doresc pacea în sinul tău.
9. Din pricina Casei Domnului, Dum-
nezeului nostru,
facurări pentru fericirea * ta. * Neem. 2. 10.

PSALMUL 123.

O cîntare a treptelor.

- 123 1. La Tine îmi * ridic ochii,
la Tine, care locuiești ** în ce-
ruri. * Ps. 121. 1; 141. 8. ** Ps. 2. 4; 11. 4; 115. 3.
2. Cum se uită ochii robilor la mina
stăpînilor lor,
și ochii roabei la mina stăpînei ei,
așa se uită ochii noștri la Domnul,
Dumnezeul nostru,
pînă va avea milă de noi.

3. Ai milă de noi, Doamne, ai milă de noi,
căci sîntem sătui de dispreț;
4. ne este sătul sufletul
de batjocurile celor îngîmfați,
de disprețul celor trufași.

PSALMUL 124.

O cîntare a treptelor. Un psalm al lui David.

- 124 1. De n'ar fi fost Domnul de
partea noastră, —
să spună * Israel acum! — * Ps. 129. 1.
2. de n'ar fi fost Domnul de partea
noastră,
cînd s'au ridicat oamenii împotriva
noastră,
3. ne-ar * fi înghițit de vii,
cînd li s'a aprins minia împotriva
noastră; * Ps. 66. 1, 2; 57. 3. Prov. 1. 12.
4. ne-ar fi înecat apele,
ar fi trecut riurile peste sufletul
nostru;
5. ar fi trecut peste sufletul nostru
valurile năpraznice.
6. Binecuvîntat să fie Domnul,
care nu ne-a dat pradă dinților lor!
7. Sufletul ne-a scăpat ca * pasărea
din lațul păsărarului;
lațul s'a rupt, și noi am scăpat.
* Ps. 91. 3. Prov. 6. 5.
8. Ajutorul * nostru este în Numele
Domnului,
care ** a făcut cerurile și pămîntul.
* Ps. 121. 2. ** Fac. 1. 1. Ps. 134. 3.

PSALMUL 125.

O cîntare a treptelor.

- 125 1. Cei ce se încred în Domnul
sînt ca muntele Sionului, care
nu se clatină, ci stă întărit pe vecie.
2. Cum este inconjurat Ierusalimul
de munți,
așa înconjoară Domnul pe poporul
Său,
deacum și pînă în veac.
3. Căci toiagul * de cîrmuire al rău-
tății nu va rămînea pe moștenirea cel-
lor neprihăniți,
pentru ca cei neprihăniți să nu în-
tindă minile spre nelegiuire.
* Prov. 22. 8. Isa. 14. 5.
4. Doamne, varsă-Ți binefacerile pe-
ste cei buni,
și peste cei cu inima fără prihană!
5. Dar pe ceice apucă pe căi * lătu-
ralnice,
să-i nimicească Domnul împreună cu
cei ce fac rău!
Pacea ** să fie peste Israel!
* Prov. 2. 15. ** Ps. 128. 6. Gal. 6. 16.

PSALMUL 126.

O cântare a treptelor.

126 1. Cînd a adus Domnul înapoi pe prinșii de război ai Sionului, parcă * visam. * Fapt. 12.9.

2. Atunci gura * ne era plină de strigăte de bucurie, și limba de cîntări de veselie.

Atunci se spunea printre neamuri: „Domnul a făcut mari lucruri pentru ei!” * Iov 8.21.

3. Da, Domnul a făcut mari lucruri pentru noi,

și deaceia sîntem plini de bucurie. 4. Doamne, adu înapoi pe prinșii noștri de război,

ca pe niște riuri în partea de miază zi!

5. Cei * ce samănă cu lăcrămi, vor seceră cu cîntări de veselie. * Ier. 31.9, etc.

6. Cel ce umblă plîngînd, cînd aruncă sămînța,

se întoarce cu veselie, cînd își strînge snopii.

PSALMUL 127.

O cântare a treptelor. Un psalm al lui Solomon.

127 1. Dacă nu zidește Domnul o casă,

degeaba lucrează cei ce o zidesc; dacă nu * păzește Domnul o cetate, degeaba veghează cei ce o păzește. * Ps. 121.3, 4, 5.

2. Degeaba vă sculați de dimineață și vă culcați tîrziu,

ca să mincați * o pîne cîștigată cu durere;

căci prea iubiților Lui El le dă pîne ca în somn. * Fac. 3.17, 19.

3. Iată, fiii * sînt o moștenire dela Domnul,

rodul * pîntecelui este o răsplată dată de El. * Fac. 33.6; 48.4, 10s. 24.3, 4. * Deut. 28.4.

4. Ca săgețile în mina unui războinic, așa sînt fiii făcuți la tinereță.

5. Ferice de omul care își umple toba de săgeți cu ei!

Căci ei * nu vor rămînea de rușine, cînd vor vorbi cu vrăjmașii lor la poartă. * Iov 5.4. Prov. 27.11.

PSALMUL 128.

O cântare a treptelor.

128 1. Ferice de * oricine se teme de Domnul,

și umblă pe căile Lui! * Ps. 112.1; 116.13; 119.1.

2. Căci * atunci te bucuri de lucrul minilor tale,

ești fericit, și-ți merge bine. * Isa. 3.10.

3. Nevastă-ta este ca * o viță roditoare înlăuntrul casei tale; copiii tăi stau ca * niște lăstari de măslin împrejurul mesei tale. * Ezech. 19.10. * Ps. 128.8; 144.12.

4. Așa este binecuvîntat omul care se teme de Domnul.

5. Să te binecuvînteze * Domnul din Sion,

să vezi fericirea Ierusalimului, în toate zilele vieții tale, * Ps. 134.3.

6. Și să vezi * pe copiii copiilor tăi! Pacea * să fie peste Israel!

* Fac. 48.23. * Iov 42.16. Ps. 125.1.

PSALMUL 129.

O cântare a treptelor.

129 1. Destul m'au asuprit din tinereță * —

s'o spună * Israel! — * Ezech. 23.3. Osea 2.15; 11.1. * Ps. 121.1.

2. destul m'au asuprit din tinereță, dar nu m'au biruit.

3. Plugarii a u arat pe spinarea mea, au tras brazde lungi pe ea.

4. Domnul este drept: El a tăiat funiile celor răi.

5. Să se umple de rușine și să dea înapoi,

toți ceice urăsc Sionul!

6. Să fie ca iarba * de pe acoperișuri, care se usucă înainte de a fi smulsă! * Ps. 37.2.

7. Secerătorul nu-și umple mîna cu ea, cel ce leagă snopii nu-și încarcă brațul cu ea,

8. și trecătorii nu zic:

„Binecuvîntarea * Domnului să fie peste voi!”

„Vă binecuvîntăm în Numele Domnului!” * Rut. 2.4. Ps. 118.34.

PSALMUL 130.

O cântare a treptelor.

130 1. Din fundul * adîncului, Te chem, Doamne! * Ps. 119.3.55. Ioan. 2.

2. Doamne, ascultă-mi glasul!

Să ia aminte urechile Tale la glasul cererilor mele!

3. Dacă * ai păstra, Doamne, aducea aminte a nelegiuirilor,

cine ar putea sta în picioare, Doamne? * Ps. 143.2. Rom. 3.20, 21.

4. Dar la Tine este iertare *, ca să fii de temut *.

* Exod. 34.7. * 1 Reg. 8.40. Ps. 2.11. Ier. 33.3.3.

5. Eu nădăjduiesc * în Domnul, sufletul meu nădăjduiește,

și aștept * făgăduința Lui. * Ps. 27.11; 33.20; 40.1. Isa. 8.17; 26.8; 30.18. * Ps. 119.51.

6. Sufletul * meu așteaptă pe Domnul,

mai mult decît aşteaptă străjerii dimineată,
da, mai mult decît aşteaptă străjerii
dimineată. *Ps. 63.6; 119.147.

7. Israele, pune-ţi nădejdea * în Domnul,
căci la El este belşug de răscumpă-
rare! *Ps. 131.8. **Ps. 66.5, 16. Is. 55.7.

8. El * va răscumpăra pe Israel
din toate nelegiuirile lui. *Ps. 103.3, 4. Mat. 1.21.

PSALMUL 131.

O cîntare a treptelor. Un psalm al lui David.

131. Doamne, eu n'am o inimă în-
gîmfată, nici priviri trufaşe,
nu mă îndeletnicesc cu lucruri prea
mari

şi * prea înalte pentru mine. *Rom. 12.16.

2. Dimpotrivă, sufletul îmi este li-
niştit şi potolit,

ca * un copil înţercat, care stă lîngă
mamă-sa;

da, sufletul meu este ca un copil
înţercat. *Mat. 18.3. 1 Cor. 14.20.

3. Pune-ţi nădejdea * în Domnul, Is-
raele,
de acum şi pînă în veac! *Ps. 130.7.

PSALMUL 132.

O cîntare a treptelor.

132. Doamne, adu-Ţi aminte de
David,

şi de toate necazurile lui!

2. Adu-Ţi aminte cum a jurat el Dom-
nului,

şi a făcut * următoarea juruinţă Pu-
ternicului ** lui Iacov: *Ps. 66.1. ** Fac. 49.24.

3. „Nu voi intra în cortul în care
locuiesc,

nu mă voi sui în patul în care mă
odihnesc,

4. nu * voi da somn ochilor mei,
nici aţipire pleoapelor mele, *Prov. 6.4.

5. pînă nu voi găsi * un loc pentru
Domnul,

o locuinţă pentru Puternicul lui Ia-
cov.“ — *Fapt. 7.46.

6. Iată, am auzit vorbindu-se despre
el la * Efrata,

I-am găsit ** în Ț ogorul Iaar...
*Is. 17.12. **1 Sam. 7.1. †1 Cron. 13.5.

7. „Haidem la locuinţa Lui,
să * ne închinăm înaintea aşternu-
tului lui picioarelor Lui!... *Ps. 6.7; 99.5.

8. Scoală-Te *, Doamne, vino la lo-
cul Tău de odihnă,

Tu şi Chivotul ** măreţiei Tale!
*Num. 10.35, 2 Cron. 6.41, 42. **Ps. 78.61.

9. Preoţii Tăi să se îmbrace * în ne-
prihănire,
şi credincioşii Tăi să scoată strigăte
de bucurie! *Iov 29.14. Vera. 16. Isa. 61.10.

10. Pentru robul Tău David,
nu lepăda pe unsul Tău!“ —

11. Domnul * a jurat lui David ade-
vărul,

şi nu Se va întoarce dela ce a jurat:
„Voi pune pe scaunul tău de domnie
un fiu din * trupul tău. *Ps. 89.3, 4, 33, etc.;
110.4. **2 Sam. 7.12. 1 Reg. 8.25. 2 Cron. 6.16. Luc. 1.69.
Fapt. 2.30.

12. Dacă fiii tăi vor păzi legămîntul
Meu,

şi învăţăturile Mele, pe cari li le
voi da,

vor şede a fi fiii lor în veci pe scau-
nul tău de domnie.“ —

13. Da *, Domnul a ales Sionul,
l-a dorit ca locuinţă a Lui, şi a zis:

14. „Acesta * este locul Meu de odih-
nă pe vecie;

voi locui în el, căci l-am dorit. *Ps. 68.16.

15. Ii voi * binecuvînta din belşug
hrana,

voi sătura cu pine pe săracii lui.
*Ps. 147.14.

16. Voi îmbrăca în * mîntuire pe
preoţii lui,

şi ** credincioşii lui vor scoate stri-
găte de bucurie.

*2 Cron. 6.41. Vers. 9. Ps. 149.4. ** Osea 11.12.

17. Acolo * voi înălţa puterea lui David,
voi pregăti ** o candelă unsului Meu,

*Eze. 29.21, Luc. 1.69. **1 Reg. 4.36; 15.4. 2 Cron. 21.7.

18. voi îmbrăca * cu ruşine pe vrăj-
maşii lui,

şi peste el va străluci cununa lui.“
*Ps. 35.26; 109.29.

PSALMUL 133.

O cîntare a treptelor. Un psalm al lui David.

133. Iată, ce plăcut şi ce dulce este
să locuiască fraţii * împreună!

*Fac. 13.8. Evr. 13.1.

2. Este ca untdelemnul * de preţ,
care, turnat pe capul lui,

se pogoară pe barbă,
pe barba lui Aaron,

se pogoară pe marginea veşminte-
lor lui. *Exod. 30.25, 30.

3. Este ca roua Hermonului *,
care se pogoară pe munţii Sionului;

căci acolo ** dă Domnul binecuvîn-
tarea,

viaţa, pentru vecinicie.
*Deut. 4.48. **Lev. 25.21. Deut. 28.8. Ps. 42.8.

PSALMUL 134.

O cîntare a treptelor.

134 1. Iată, binecuvîntați pe Domnul, toți * robii Domnului, cari * stați noaptea în Casa Domnului!

* Ps. 135. 1, 2. ** 1 Cron. 9. 33.

2. Ridicați-vă * minile spre sfîntul locaș,

și binecuvîntați pe Domnul! * 1 Tim. 2. 8.

3. Domnul să te binecuvînteze din Sion, El, care * a făcut cerurile și pămîntul!

* Ps. 124. 8. ** Ps. 128. 5; 135. 21.

PSALMUL 135.

135 1. Lăudați pe Domnul! Lăudați Numele Domnului, lăudați-L *, robii ai Domnului,

* Ps. 113. 1; 134. 1.

2. cari * stați în Casa Domnului, în curțile * Casei Dumnezeului nostru!

* Luc. 2. 37. ** Ps. 92. 13; 96. 8; 116. 19.

3. Lăudați pe Domnul, căci Domnul este bun *;

cîntați Numele Lui, căci * este binevoitor.

* Ps. 119. 68. ** Ps. 147. 1.

4. Căci Domnul Și-a ales pe Iacov *, pe Israel, ca să fie al Lui.

* Exod. 16. 5. De ut. 7. 6, 7; 10. 15.

5. Știu că Domnul este mare *, și că Domnul nostru este mai pe sus de toți dumnezeii.

* Ps. 95. 3; 97. 9.

6. Domnul face tot * ce vrea în ceruri și pe pămînt, în mări și în toate adîncurile. * Ps. 115. 3.

7. El * ridică norii dela marginile pămîntului,

dă * naștere la fulgere și ploaie, și scoate vîntul din cămările ț lui.

* Ier. 10. 13; 51. 16. ** Iov. 28. 25, 26; 38. 24, etc. Zuh. 10. 1. † Iov. 38. 21.

8. El * a lovit pe întîii născuți ai Egiptului,

dela oameni pînă la dobitoace.

* Exod. 12. 12, 29. Ps. 78. 51; 136. 10.

9. A trimes * semne și minuni, în mijlocul tău, Egipte:

împotriva * lui Faraon și împotriva tuturor slujitorilor lui.

* Exod. 7; 8; 9; 10; 14. ** Ps. 136. 16.

10. A * lovit multe neamuri, și a ucis împărați puternici:

* Num. 21. 24, 25, 26, 34, 36. Ps. 136. 17, etc.

11. pe Sihon, împăratul Amoriților, pe Og, împăratul Basanului,

și pe toți împărații * Canaanului;

* Ios. 12. 7.

12. și * le-a dat țara de moștenire, de moștenire poporului Său Israel.

* Ps. 78. 56; 136. 21, 22.

13. Doamne, Numele * Tău rămîne pe vecie;

Doamne, pomenirea Ta ține din neam în neam,

* Exod. 3. 15. Ps. 92. 11.

14. căci * Domnul va judeca pe poporul Său,

și va avea milă de robii Săi. * Deut. 32. 35.

15. Idolii * neamurilor sînt argint și aur, lucrare făcută de minile oamenilor.

* Ps. 115. 4, 5, 6, 7, 8.

16. Au gură, și nu vorbesc, au ochi, și nu văd,

17. au urechi, și totuș n'aud, da, n'au suflare în gură.

18. Ca ei sînt cei ce-i fac, toți cei ce se încred în ei.

19. Casa lui Israel, binecuvîntați pe Domnul!

Casa lui Aaron, binecuvîntați pe Domnul!

* Ps. 115. 9, etc.

20. Casa lui Levi, binecuvîntați pe Domnul!

Cei ce vă temeți de Domnul, binecuvîntați pe Domnul!

21. Domnul să fie binecuvîntat din Sion,

El, care locuiește în Ierusalim!

Lăudați pe Domnul!

* Ps. 134. 3.

PSALMUL 136.

136 1. Lăudați * pe Domnul, căci este bun,

căci * în veac ține îndurarea Lui!

* Ps. 106. 1; 107. 1; 118. 1. ** 1 Cron. 16. 34, 41. 2 Cron. 20. 21.

2. Lăudați pe Dumnezeul * dumnezeilor, căci în veac ține îndurarea Lui!

* Deut. 10. 17.

3. Lăudați pe Domnul domnilor, căci în veac ține îndurarea Lui!

4. Pe Cel ce * singur face minuni mari,

căci în veac ține îndurarea Lui!

* Ps. 72. 8.

5. Pe Cel * ce a făcut cerurile cu pricepere,

căci în veac ține îndurarea Lui!

* Fac. 1. 1. Prov. 3. 19. Ier. 51. 13.

6. Pe Cel * ce a întins pămîntul pe ape, căci în veac ține îndurarea Lui!

* Fac. 1. 9. Ps. 24. 2. Ier. 10. 12.

7. Pe Cel * ce a făcut luminători mari,

căci în veac ține îndurarea Lui!

* Fac. 1. 14.

8. Soarele *, ca să stăpînească ziua, căci în veac ține îndurarea Lui!

* Fac. 1. 16.

9. Luna și stelele, ca să stăpînească noaptea,

căci în veac ține îndurarea Lui!
 10. Pe Cel * ce a lovit pe Egipteni în
 întii lor născuți,
 căci în veac ține îndurarea Lui!

* Exod. 12. 29. Ps. 135. 8.

11. Și * a scos pe Israel din mijlo-
 cul lor,
 căci în veac ține îndurarea Lui!

* Exod. 12. 51, 13. 3, 17.

12. Cu * mină tare și cu braț întins,
 căci în veac ține îndurarea Lui!

* Exod. 6. 6.

13. Pe Cel * ce a tăiat în două marea
 Roșie,
 căci în veac ține îndurarea Lui!

* Exod. 14. 21, 22. Ps. 79. 13.

14. Care a trecut pe Israel prin mij-
 locul ei,
 căci în veac ține îndurarea Lui!

15. Și * a aruncat pe Faraon și oști-
 rea lui în marea Roșie,
 căci în veac ține îndurarea Lui!

* Exod. 14. 27. Ps. 135. 9.

16. Pe Cel * ce a călăuzit pe poporul
 Său în pustie,
 căci în veac ține îndurarea Lui!

* Exod. 13. 18; 15. 22. Deut. 8. 15.

17. Pe Cel * ce a lovit împărați mari,
 căci în veac ține îndurarea Lui!

* Ps. 135. 10, 11.

18. Pe * Cel ce a ucis împărați puter-
 nici,
 căci în veac ține îndurarea Lui!

* Deut. 20. 7.

19. Pe Sihon*, împăratul Amoriților,
 căci în veac ține îndurarea Lui!

* Num. 21. 21.

20. Și pe Og*, împăratul Basanului,
 căci în veac ține îndurarea Lui!

* Num. 21. 32.

21. Și * le-a dat țara de moștenire,
 căci în veac ține îndurarea Lui!

* Jos. 12. 1, etc. Ps. 135. 12.

22. De moștenire robului Său Israel,
 căci în veac ține îndurarea Lui!

23. Pe Cel ce Și-a adus * aminte de
 noi, când eram smeriți,
 căci în veac ține îndurarea Lui!

* Fac. 8. 1. Deut. 32. 30. Ps. 113. 7.

24. Și ne-a izbăvit de asupritorii no-
 ștri,
 căci în veac ține îndurarea Lui!

25. Pe Cel * ce dă hrană oricărei făp-
 turi,
 căci în veac ține îndurarea Lui!

* Ps. 104. 27; 145. 15; 147. 9.

26. Lăudați pe Dumnezeul cerurilor,
 căci în veac ține îndurarea Lui!

PSALMUL 137.

137 1. Pe malurile riurilor Babilo-
 nului,

ședeam jos și plîngeam,
 cînd ne aduceam aminte de Sion.

2. În sălcile din ținutul acela
 ne atîrnaserăm arfele.

3. Căci acolo, biruitorii noștri ne ce-
 reau cîntări,

și asupritorii * noștri ne cereau bu-
 curie, zicînd:

„Cîntați-ne cîteva din cîntările Sio-
 nului!” —

* Ps. 79. 1.

4. Cum să cîntăm noi cîntările Dom-
 nului

pe un pămînt străin?

5. Dacă te voi uita, Ierusalime,
 să-și uite dreapta mea destoinicia ei!

6. Să mi se lipească limba * de cerul
 gurii,

dacă nu-mi voi aduce aminte de tine,
 dacă nu voi face din Ierusalim

culmea bucuriei mele! * Ezech. 3. 26.

7. Adu-Ți aminte, Doamne, de copiii *
 Edomului,

cari, în ziua nenorocirii Ierusalimului,
 ziceau: „Radeți-l, radeți-l

din temelii!”

* Jer. 49. 7, etc. Pltn. 4. 22. Ezech. 25. 12. Obad. 10, etc.

8. Ah! fiica Babilonului, sortită pu-
 stiirii *

ferice de cine-Ți * va întoarce la fel
 răul pe care ni-l-ai făcut!

* Isa. 13. 1, 6, etc.; 47. 1. Jer. 25. 12; 50. 2. * Jer. 50. 15, 29. Apoc. 18. 6.

9. Ferice de cineva apuca pe prunciitai,
 și-i va zdrobi * de stîncă!

* Isa. 13. 16.

PSALMUL 138.

Un psalm al lui David.

138 1. Te laud din toată inima,
 cînt laudele Tale înaintea * dum-
 nezeilor.

* Ps. 119. 46.

2. Mă * închin în * Templul Tău cel
 sfînt,

și laud Numele Tău, pentru bunăta-
 tea și credincioșia Ta,

căci Ți s'a măritț faima prin împli-
 nirea făgăduințelor Tale.

* Ps. 28. 2. * 1 Reg. 8. 29, 30. Ps. 7. 7. † Isa. 42. 21.

3. În ziua cînd Te-am chemat, m'ai
 ascultat,

m'ai îmbărbătat și mi-ai întărit su-
 fletul.

4. Toți * împărații pămîntului Te vor
 lăuda, Doamne,

cînd vor auzi cuvintele gurii Tale;

* Ps. 102. 15, 22.

5. ei vor lăuda căile Domnului,
 căci mare este slava Domnului!

634

6. Domnul este * înălțat : totuș vede **
pe cei smeriți,
și cunoaște de departe pe cei îngimfa-
ți. *Ps. 113 A, 6. Isa. 57. 16. **Prov. 3. 31. Iac. 4. 6. 1 Pet. 5. 6.
7. Cînd * umblu în mijlocul strîmto-
rării, Tu mă înviezi,
îți întinzi mina spre minia vrăjma-
șilor mei,
și dreapta Ta mă mîntuiește. * Ps. 23. 3, 4.
8. Domnul * va sfîrși ce a început
pentru mine.

Doamne, bunăta tea Ta ține în veci:
nu ** părăsi lucrările minilor Tale.

* Ps. 57. 2. Fap. 1. 6. ** Iov 10. 3, 8; 14. 15

PSALMUL 139.

*Către mai marele cîntăreților. Un
psalm al lui David.*

139 1. Doamne, Tu mă cercetezi *
de aproape și mă cunoști,

* Ps. 17. 3. Ier. 12. 3.

2. Știi * cînd stau jos și cînd mă scol,
și de departe îmi pătrunzi ** gîndul.

* 2 Reg. 19. 27. ** Mat. 9. 4. Ioan 2. 24, 25.

3. Știi * cînd umblu și cînd mă culc,
și cunoști toate căile mele.

* Iov 31. 4.

4. Căci nu-mi ajunge cuvîntul pe
limbă,

și Tu *, Doamne, îl și cunoști în
total.

* Ebr. 4. 13.

5. Tu mă înconjori pe dinapoi și pe
dinainte,

și-ți pui mina peste mine.

6. O știință * atît de minunată este
mai pe sus de puterile mele:

este prea înaltă ca s'o pot prinde.

* Iov 42. 3. Ps. 40. 6; 131. 1.

7. Unde * mă voi duce departe de
Duhul Tău,

și unde voi fugi departe de Fața Ta ?

* Ier. 23. 24. Ioan 1. 9.

8. Dacă * mă voi sui în cer, Tu ești
acolo ;

dacă ** mă voi culca în locuința mor-
ților, iată-Te și acolo ;

* Amos 9. 2, 3, 4. ** Iov 28. 6. Prov. 15. 11.

9. dacă voi lua aripile zorilor,
și mă voi duce să locuiesc la mar-
gina mării,

10. și acolo mina Ta mă va călăuzi,
și dreapta Ta mă va apuca.

11. Dacă voi zice : „Cel puțin întune-
recul mă va acoperi, —

și se va face noapte lumina dimpre-
jurul meu !“

12. Iată că nici chiar întunecul * nu
este întunecos pentru Tine ;

ci noaptea strălucește ca ziua,
și întunecul ca lumina.

* Iov 26. 6; 34. 22. Dan. 2. 32. Ebr. 4. 13

13. Tu mi-ai întocmit rărunchii,
Tu m'ai țesut în pîntecele mamei
mele :

14. Te laud că sînt o făptură așa de
minunată.

Minunate sînt lucrările Tale,
și ce bine vede sufletul meu lucrul
acesta !

15. Trupul * meu nu era ascuns de Tine,
cînd am fost făcut într'un loc tainc,
țesut în chip ciudat, ca în adinci-
mle pămîntului.

* Iov 10. 8, 9. Ecl. 11. 3.

16. Cînd nu eram decît un plod fără
chip, ochii Tăi mă vedeau ;

și în cartea Ta erau scrise toate zi-
lele cari-mi erau rînduite,
mai înainte de a fi fost vreuna din ele.

17. Cît * de nepătrunse mi se par în-
durile Tale, Dumnezeuule,

și cît de mare este numărul lor !

* Ps. 40. 5.

18. Dacă le număr, sînt mai multe de-
cît boabele de nisip.

Cînd mă trezesc, sînt tot cu Tine.

19. O, Dumnezeuule, de ai ucide * pe
cel rău !

Depărtați-vă ** dela mine, oameni se-
toși de singe !

* Isa. 14. 4. ** Ps. 119. 111.

20. Ei vorbesc * despre Tine în chip
nelegiuit,

îți iau Numele ca să mintă, ei, vrăj-
mașii Tăi !

* Iuda 13.

21. Să * nu urăsc eu, Doamne, pe cei
ce Te urăsc,

și să nu-mi fie scirbă de cei ce se
ridică împotriva Ta ? * 2 Cron. 19. 2. Ps. 119. 150.

22. Da, îi urăsc cu o ură desăvîrșită ;
îi privesc ca pe vrăjmași ai mei.

23. Cercetează-mă *, Dumnezeuule, și
cunoaște-mi inima !

Încearcă-mă, și cunoaște-mi gîndu-
rile !

* Iov 31. 6. Ps. 38. 2.

24. Vezi dacă sînt pe o cale rea,
și du-mă * pe calea vecinicii !

* Ps. 5. 8; 143. 10.

PSALMUL 140.

*Către mai marele cîntăreților. Un
psalm al lui David.*

140 1. Scapă-mă, Doamne, de oa-
menii cei răi !

Păzește-mă * de oamenii asupritori,

* Vers. 4.

2. cari cugetă lucruri rele în inima lor,
și sînt totdeauna * gata să ațîțe răz-
boiul !

* Ps. 56. 5.

3. Ei își ascut limba ca un șarpe,
au pe buze o otravă de năpîrcă *.

* Ps. 58. 4. Rom. 9. 13. (Oprire).

4. Păzește-mă *, Doamne, de minile celui rău!
Ferește-mă ** de oamenii asupritori, cari se gîndesc să mă doboare!
* Ps. 71.4. ** Vers. 1.

5. Niște * îngîmfați îmi întind curse și lațuri,
pun rețele dealungul drumului, și îmi întind capcane. —
* Ps. 35.7; 67.6; 119.110; 141.9. 1er. 18.22. (Oprire).

6. Eu zic Domnului: „Tu ești Dumnezeu meu!
la aminte, Doamne, la glasul rugăciunilor mele!

7. Doamne, Dumnezeule, țaria mîntuirii mele,

Tu-mi acoperi capul în ziua luptei,“

8. Nu împlini, Doamne, dorințele celui rău,

nu lăsa să-i izbutască planurile, ca * să nu se fălească! — * Deut. 32.27. (Oprir).

9. Asupra capului celor ce mă înconjoară
să cadă * nelegiuirea buzelor lor!

10. Cărbuni * aprinși să cadă peste ei!
În foc să fie aruncați,
în adîncuri, de unde să nu se mai scoale!

11. Omul cu limba mincinoasă nu se întărește pe pămînt,
și pe omul asupritor, nenorocirea îl pîste și-l duce la pierzare.

12. Știu că Domnul face * dreptate celui obijduit,

dreptate celor lipsiți. * 1 Reg. 8.45. Ps. 9.4.

13. Da, cei neprihăniți vor lauda Numele Tău,
oamenii fără prihană vor locui înaintea Ta.

PSALMUL 141.

Un psalm al lui David.

141 1. Doamne, eu Te chem: vino degrabă * la mine!
la aminte la glasul meu, cînd Te chem!

2. Ca * tămiia să fie rugăciunea mea înaintea Ta,

și ca ț jertfa de seară să fie ridicarea ț minilor mele! * Apoc. 8.3. ** Apoc. 5.8; 8.3.4. † Ps. 134.2. 1 Tim. 2.8. † Exod. 29.39.

3. Pune, Doamne, o strajă înaintea gurii mele,

și păzește ușa buzelor mele!

4. Nu-mi abate inima la lucruri rele,
la fapte vinovate împreună cu oamenii cari fac răul,

și * să nu mînc din ospețele lor!

* 1 Prov. 23.6.

5. Lovească-mă cel * neprihănit, căci lovirea lui îmi este binevenită;
pedepsească-mă, căci pedeapsa lui este ca untdelemnul turnat pe capul meu.

Să nu-mi întorc capul dela ea:
dar rugăciunea mea se va înălța într'una împotriva răutății lor.

* Prov. 9.8; 19.25; 25.12. Gal. 6.1.

6. Cînd li se vor prăvăli judecătorii dealungul stîncilor,
atunci vor asculta cuvintele mele, și vor vedea că sînt plăcute.

7. Cum se brăzdează și se spintecă pămîntul,

așa mi se risipesc oasele la * gura mormîntului.

* 2 Cor. 1.9.

8. De aceea, către Tine, Doamne, Dumnezeule, îmi îndrept * ochii,
la Tine caut adăpost; nu-mi părăsi sufletul!

* 2 Cron. 20.12. Ps. 25.15; 123.1,2.

9. Păzește-mă de * cursa pe care mi-o întind ei,

și de piedicile celor ce fac răul!

* Ps. 119.110; 140.5; 142.3.

10. Să cadă * cei răi în lațurile lor,
în timp ce eu să scap!

* Ps. 35.8.

PSALMUL 142.

O cîntare a lui David. O rugăciune făcută cînd era în peșteră.

142 1. Cu glasul meu strig către Domnul,

cu glasul meu mă rog către Domnul.

2. Îmi vîrs * necazul înaintea Lui,
și-mi povestesc strîmtorarea înaintea Lui.

* Ps. 102.1. Isa. 26.16.

3. Cînd * îmi este mîhnit duhul în mine, Tu îmi cunoști cărarea.

Pe ** drumul pe care umblu, mi-au întins o cursă.

* Ps. 143.4. ** Ps. 140.5.

4. Aruncă-Ți * ochii la dreapta, și privește! Nimeni ** nu mă mai cunoaște,
orice scăpare este pierdută pentru mine, nimănui nu-i pasă de sufletul meu.

* Ps. 69.20. ** Ps. 31.11; 88.8,18.

5. Doamne, către Tine strig, și zic:
„Tu * ești scăparea mea,

” partea ** mea de moștenire pe ț pămîntul celor vii.“

* 1 Ps. 46.1; 91.2. ** Ps. 16.5; 73.26; 119.57. Plin. 3.24. † Ps. 27.13.

6. la aminte la strigătele mele, căci sint nenorocit * de tot.

Izbăvește-mă de cei ce mă prigonesc,
căci sint mai tari decît mine.

* Ps. 116.6.

7. Scoate-mi sufletul din temniță, ca să laud Numele Tău!

Cei neprihăniți vor veni să mă înconjoare, cînd * imi vei face bine.
* Ps. 34. 2. ** Ps. 13. 6; 119. 17.

PSALMUL 143.

Un psalm al lui David.

143 1. Doamne, ascultă-mi rugăciunea, pleacă-Ți urechea la cererile mele!

Ascultă-mă în * credincioșia și dreptatea Ta! * Ps. 13. 1.

2. Nu * intra la judecată cu robul Tău!

Căci nici un om viu nu este fără prihană înaintea * Ta. * Iov 4. 13. ** Exod. 34. 7. Iov 4. 17; 9. 2; 16. 14; 26. 4. Ps. 130. 3. Ecl. 7. 20. Rom. 3. 20. Gal. 2. 16.

3. Vrajmașul imi urmărește sufletul, imi calcă viața în picioare la pămînt: mă face să locuiesc în întunec, ca cei ce au murit de multă vreme.

4. Imi * este mîhnit duhul în mine, imi este turburată inima în lăuntru! * Ps. 77. 3; 142. 3.

5. Mi-aduc * aminte de zilele de odinioară, mă gîndesc la toate lucrările Tale, cuget la lucrarea minilor Tale. * Ps. 77. 5; 10. 11.

6. Imi întind * minile spre Tine; imi suspină sufletul * după Tine, ca un pămînt uscat. — * Ps. 88. 9. ** Ps. 83. 1. (Opre).

7. Grăbește de m'ascultă, Doamne! Mi se topește duhul: nu-mi ascunde Fața Ta!

Căci * aș ajunge atunci ca cei ce se pogoară în groapă! * Ps. 28. 1.

8. Fă-mă să aud disdedimineață * bunătatea Ta,

căci mă încred în Tine. Arată-mi * calea pe care trebuie să umblu,

căci la Tine imi înalț * sufletul. * Ps. 46. 5. ** Ps. 6. 8. † Ps. 25. 1.

9. Scapă-mă de vrajmașii mei, Doamne, căci la Tine caut adăpost.

10. Învață-mă * să fac voia Ta, căci Tu ești Dumnezeuul meu.

Duhul * Tău cel bun să mă călăuzească pe calea * cea dreaptă!

* Ps. 25. 4; 139. 24. ** Neem. 9. 20. † Isa. 26. 10.

11. Pentru Numele Tău, Doamne, înviorează * mă;

în dreptatea Ta, scoate-mi sufletul din necaz! * Ps. 119. 26; 37. 40, etc.

12. În bunătatea Ta, nimicește * pe vrajmașii mei,

și perde pe toți protivnicii sufletului meu, căci eu * sint robul Tău.

* Ps. 14. 5. ** Ps. 116. 18.

PSALMUL 144.

Un psalm al lui David.

144 1. Binecuvîntat să fie Domnul, Stîncă mea,

care * mi deprinde minile la luptă, degetele la bătaie, * 2 Sam. 22. 36. Ps. 18. 34.

2. Binefăcătorul * meu și Cetățuia mea, Turnul meu de scăpare și izbăvitorul meu,

Scutul meu de adăpost, care-mi supune pe poporul meu!

3. Doamne *, ce este omul, ca să iei cunoștință de el,

fiul omului ca să iei seama la el? * Iov 7. 17. Ps. 8. 4. Eyr. 2. A.

4. Omul * este ca o suflare, zilele * lui sint ca umbra care trece.

* Iov 4. 19; 14. 2. Ps. 30. 5; 62. 9. ** Ps. 102. 11.

5. Pleacă * cerurile, Doamne, și pogoară-Te!

Atinge * munții, ca să fumege!

* Ps. 18. 9. Isa. 64. 1. ** Ps. 104. 32.

6. Fulgeră *, și risipește pe vrajmașii mei!

Aruncă-Ți săgețile, și pune-i pe fugă!

* Ps. 18. 17, 14.

7. Intinde * Ți minile de sus, izbăvește * mă și scapă-mă din apele cele mari,

din mîna fiilor * celui străin, * Ps. 124. 6.

* Vers. 11. Ps. 69. 1, 2, 14. † Ps. 54. 3. Mal. 2. 11.

8. a căror gură spune neadevăruri, și a căror dreaptă este o dreaptă mincinoasă. * Ps. 122.

9. Dumnezeuule, Îți voi cînta o cîntare * nouă,

Te voi lăuda cu alăută cu zece coarde. * Ps. 33. 2, 3; 40. 3

10. Tu, care * dai împărățiilor biruința,

care ai scăpat de sabie ucigașă pe robul Tău David, * Ps. 18. 40.

11. izbăvește * mă și scapă-mă din mîna fiilor celui străin,

a căror gură spune neadevăruri, și a căror dreaptă este o dreaptă mincinoasă!...

* Vers. 7.

12. Fiii noștri sint ca * niște odrasle, cari cresc în tinereța lor;

fetele noastre ca niște stilpi săpali frumoși, cari fac podoaba caselor împărătești. * Ps. 128. 3.

13. Grîinarele noastre sint pline, și gem de tot felul de mirinde;

turmele ni se înmulțesc cu miile,
cu zecile de mii, în cîmpiile noastre;
14. vișelele noastre sînt prăsitoare;
nu-i nicio pagubă, nicio robie,
nici un tipăt în ulițele noastre!
15. Ferice * de poporul care stă astfel!
Ferice de poporul, al cărui Dumnezeu
este Domnul! * Dent. 33. 20. Ps. 33. 12; 66. 4; 146. 5.

PSALMUL 145.

*O cîntare * de laudă a lui David.*

1. Te voi înălța, Dumnezeule,
145 împăratul meu,
și voi binecuvînta Numele Tău în
veci de veci. * Ps. 100, titlu.
2. În fie care zi Te voi binecuvînta,
și voi lauda Numele Tău în veci de
veci.

3. Mare * este Domnul și foarte vred-
nic de laudă.
și mărirea * Lui este nepătrunsă.
* Ps. 96. 4; 147. 5. * 1ov 5.9; 9. 10. Rom. 11. 33.

4. Fiecare * neam de om să laude
lucrările Tale,
și să vestească isprăvile Tale cele
mari! * Isa. 38. 19.

5. Voi spune strălucirea slăvită a mă-
reției Tale,
și voi cînta minunile Tale.

6. Oamenii vor vorbi de puterea Ta
cea înfricoșată,
și eu voi povesti mărirea Ta.

7. Să se trîmbiteze aducerea a minte
de nemărginita Ta bunătate,
și să se laude dreptatea Ta!

8. Domnul este milostiv și plin de
îndurare *,
îndelung răbdător și plin de bună-
tate. * Exod. 34. 6, 7. Num. 14. 18. Ps. 66. 5, 16; 103. 6.

9. Domnul este bun * față de toți,
și îndurările Lui se întind peste toa-
te lucrările Lui. * Ps. 100. 5. Nah. 1. 7.

10. Toate * lucrările Tale Te vor lău-
da, Doamne!

11. Și credincioșii Tăi Te vor binecu-
vînta. * Ps. 19. 1.

12. Vor spune slava împărăției Tale,
și vor vesti puterea Ta,

13. că să facă cunoscut fiilor oame-
nilor puterea Ta,
și strălucirea plină de slavă a îm-
părăției Tale.

14. Împărăția * Ta este o împărăție
večnică,

și stăpînirea Ta rămîne în picioare
în toate veacurile. * Ps. 146. 10. 1 Tim. 1. 17.

15. Domnul sprijinește pe toți cei ce
cad,

și îndreaptă * pe cei încovoiați. * Ps. 146. 8.

15. Ochii * tuturor nădăduiesc în
Tine,
și Tu * le dai hrana la vreme.
* 1's. 101. 27. * Ps. 136. 25.

16. Îți deschizi mîna,
și * saturești după dorință tot ce are
viață. * Ps. 104. 21; 147. 9.

17. Domnul este drept în toate căile Lui,
și milostiv în toate faptele Lui.

18. Domnul este lingă * toți cei ce-L
cheamă,
lingă cei ce-L cheamă cu toată * ini-
ma. * Dent. 4. 7. * Ioan 4. 21.

19. El împlinește dorințele celor ce
se tem de El,
le aude strigătul și-i scapă.

20. Domnul * păzește pe toți cei ce-L
iubesc,
și nimicește pe toți cei răi. * Ps. 31. 23; 97. 10.

21. Gura mea să vestească lauda Dom-
nului,
și orice făptură să binecuvinteze Nu-
mele Lui cel sfînt în veci de veci!

PSALMUL 146.

146 1. Lăudați pe Domnul!
Laudă *, suflați, pe Domnul!

2. Voi lauda pe Domnul cît * voi trăi,
voi lauda pe Dumnezeul meu cît
voi fi. * Ps. 103. 1.
* Ps. 104. 33.

3. Nu * vă încredeți în cei mari,
în fiii oamenilor, în cari nu este a-
jutor. * Ps. 118. 9, 9. Isa. 2. 22.

4. Suflarea lor trece *, se întorc în
pămînt,
și în aceeași zi le pier și planurile *
lor. * Ps. 104. 29. Ecl. 12. 7. Isa. 2. 22. * 1 Cor. 2. 6.

5. Ferice * de cine are ca ajutor pe
Dumnezeul lui Iacov,
ferice de cine-și pune nădejdea în
Domnul, Dumnezeul său!

6. El * a făcut cerurile și pămîntul,
marea și tot ce este în ea.
El ține credincioșia în veci. * Ps. 144. 16. Ier. 17. 7.
* Fac. 1. 1. Apoc. 14. 7.

7. El * face dreptate celor asupriți;
dă * pine celor flămînzii:
Domnul * izbăvește pe prinșii de răz-
boi; * Ps. 103. 6. * Ps. 107. 9. * Ps. 68. 6; 107. 10, 14.

8. Domnul * deschide ochii orbilor;
Domnul * îndreaptă pe cei încovo-
iați;

Domnul iubește pe cei neprihăniți.
* Mat. 9. 30. Ioan 9. 7—32. * Ps. 145. 14; 147. 6. Luc. 13. 13.

9. Domnul * ocrotește pe cei străini,

638

sprijinește pe orfan și pe văduvă,
dar * răstoarnă calea celor răi.

* Deut. 10. 16. Ps. 68. 5. ** Ps. 147. 6.

10. Domnul * împărătește în veci;
Dumnezeul tău, Sioane, rămâne din
veac în veac!

Lăudați pe Domnul!

* Exod. 15. 18. Ps. 10. 16; 147. 13. Apoc. 11. 15.

PSALMUL 147.

147 1. Lăudați pe Domnul!
Căci * este frumos să laudăm
pe Dumnezeu nostru,
căci este * plăcut, și se cuvine să-L
laudăm.

* Ps. 92. 1. ** Ps. 135. 3. † Ps. 33. 1.

2. Domnul zidește * iarăș Ierusalimul,
stringe * pe surghiuniții lui Israel;

* Ps. 102. 16. ** Deut. 30. 3.

3. tămăduiește * pe cei cu inima zdro-
bită,
și le leagă rănilor.

* Ps. 51. 17. Isa. 57. 15; 61. 1. Luc. 4. 18.

4. El socotește * numărul stelelor,
și le dă nume la toate. * Fac. 15. 5. Isa. 40. 26.

5. Mare * este Domnul nostru și pu-
ternic prin tăria * Lui,
pricpearea * Lui este fără margini.

* 1 Cron. 16. 25. Ps. 48. 1; 96. 4; 145. 3. ** Nah. 1. 3. † Isa. 40. 26.

6. Domnul * sprijinește pe cei neno-
rociți,
și doboară pe cei răi la pământ.

* Ps. 146. 8, 9.

7. Cîntați Domnului cu mulțămiri,
lăudați pe Dumnezeu nostru cu
arfa!

8. El * acopere cerul cu nori,
pregătește ploaia pentru pământ,
și face să răsară iarba pe munți.

* Iov. 38. 26, 27. Ps. 104. 13, 14.

9. El * dă hrană vitelor,
și puilor * corbului cînd strigă. * Iov. 38.

41. Ps. 104. 27, 28; 136. 25; 145. 15. ** Iov. 38. 41. Mat. 6. 26.

10. Nu * de puterea calului Se bu-
cură El,
nu-și găsește plăcerea în picioarele
omului.

* Ps. 33. 16, 17, 18. Osea 1. 7.

11. Domnul iubeste pe cei ce se tem
de El,
pe cei ce nădăjduiesc în bunătatea
Lui.

12. Laudă pe Domnul, Ierusalime,
laudă pe Dumnezeu tău, Sioane!

13. Căci El întărește zăvoarele por-
tilor,
El binecuvintează pe fiii tăi în mij-
locul tău;

14. El * dă pace ținutului tău,
și te satură cu cel mai bun grîu.

* Isa. 60. 17, 18. ** Ps. 132. 16.

15. El * își trimete poruncile pe pămînt,

Cuvîntul Lui aleargă cu iușeală mare.

* Iov. 38. 12. Ps. 104. 24.

16. El * dă zăpada ca lîna,
El presară bruma albă ca cenușa.

* Iov. 38. 12.

17. El își asvirle ghița în buclii;
cine poate sta înaintea frigului Său?

18. El * își trimete Cuvîntul Său,
le topește;

pune să sufle vîntul Lui, și apele
curg.

* Vers. 15. Iov. 38. 12.

19. El * descopere lui Iacov Cuvîntul
Său,

lui Israel legile * și poruncile Sale.

* Deut. 33. 2, 3, 4. Ps. 76. 1; 78. 5; 103. 7. ** 1al. 4. 4.

20. El n'a * lucrat așa cu toate nea-
murile,
și ele nu cunosc poruncile Lui.

Lăudați pe Domnul!

* Deut. 4. 32, 33, 34. Rom. 3. 4, 1.

PSALMUL 148.

148 1. Lăudați pe Domnul!
Lăudați pe Domnul din înălță-
mea cerurilor,

lăudați-L în locurile cele înalte!

2. Lăudați-L * toți îngerii Lui!

Lăudați-L, toate oștirile Lui!

* Ps. 103. 20, 21.

3. Lăudați-L, soare și lună,

lăudați-L, toate stelele luminoase!

4. Lăudați-L, cerurile * cerurilor,
și voi, ape *, cari sînteți mai pe sus
de ceruri!

* 1 Reg. 8. 27. 2 Cor. 12. 2. ** Fac. 1. 7.

5. Să laude Numele Domnului,
căci * El a poruncit și au fost fă-
cute,

* Fac. 1. 1, 6, 7. Ps. 33. 6, 7.

6. le-a * întărit pe veci de veci;
le-a dat legi, și nu le va călca.

* Ps. 89. 37; 119. 90, 91. Ier. 31. 35, 36; 32. 2.

7. Lăudați pe Domnul de jos de pe
pămînt,
balauri * de mare, și adincuri toate;

* Isa. 43. 2.

8. foc și grindină, zăpadă și ceață,
vînturi năpraznice, cari * împlinesc
poruncile Lui,

* Ps. 147. 15-16.

9. munți * și dealuri toate,
pomi roditori, și cedri toți,

* Isa. 44. 25; 49. 12; 55. 12.

10. fiare și vite toate,
tîritoare și păsări înaripate,

11. împărați ai pămîntului și popo-
re toate,

voievozi și toți judecătorii pămîntu-
lui,

12. tineri și tinere,
bătrîni și copii!

13. Să laude Numele Domnului!
Căci numai Numele * Lui este înălțat!

măreția** Lui este mai pe sus de pămînt și de ceruri. *Ps. 8.1. Isa. 12.4. **Ps. 113.4.
14. El* a înălțat tăria poporului Său: iată o pricină de laudă** pentru toți credincioșii Lui,
pentru copiii lui Israel, popor Ț de lîngă El.
Lăudați pe Domnul!

*Ps. 75.10. **Ps. 149.9. †Efes. 2.17.

PSALMUL 149.

1. Lăudați pe Domnul!
149 Cîntați* Domnului o cîntare nouă,

cîntați laudele Lui în adunarea credincioșilor Lui!

*Ps. 33.3. Isa. 42.10.

2. Să se bucure Israel de Cel ce l-a făcut*,

să se veselească fiii Sionului de Împăratul** lor!

*Iov. 35.10. Ps. 100.3. Isa. 54.5. **Zah. 9.9. Mat. 21.5.

3. Să laude* Numele Lui cu jocuri, să-L laude cu toba și cu arfa!

*Ps. 81.2. 150.4.

4. Căci Domnul* are plăcere de poporul Său,

și slăvește** pe cei nenorociți, mîndruindu-i.

*Ps. 35.27. **Ps. 132.16.

5. Să salte de bucurie credincioșii Lui îmbrăcați în slavă,

să scoată strigăte* de bucurie în așternutul lor!

*Iov. 35.10.

6. Laudele lui Dumnezeu să fie în gura lor,

și sabia* cu două tăișuri în mîna lor,

*Evr. 4.12. Apoc. 1.16.

7. ca să facă răzbunare asupra neamurilor,

și să pedepsească popoarele;

8. să lege pe împărații lor cu lanțuri,

și pe mai marii lor cu obezi de fer,

9. ca* să aducă la îndeplinire împotriva lor judecata scrisă!

Aceasta** este o cinste pentru toți credincioșii Lui.

Lăudați pe Domnul!

*Deut. 7.1,2. **Ps. 148.14.

PSALMUL 150.

150 1. Lăudați pe Domnul!

Lăudați pe Dumnezeu în Locașul Lui cel sfînt,

lăudați-L în întinderea cerului, unde se arată puterea Lui!

2. Lăudați-L* pentru isprăvile Lui cele mari,

lăudați-L, după mărirea** Lui nemărginită!

*Ps. 145.5,6. **Deut. 3.21.

3. Lăudați-L* cu sunet de trîmbiță, lăudați-L cu alăuta și arfa!

*Ps. 81.2; 149.3.

4. Lăudați-L cu* timpane și cu jocuri, lăudați-L, cîntînd cu instrumente cu** coarde și cu cavatul.

*Exod. 15.20. **Ps. 33.2; 92.3; 144.9. Isa. 38.20.

5. Lăudați-L cu* chimvale sunătoare, lăudați-L cu chimvale zîngănitoare!

*1 Cron. 16.16, 19, 28; 16.5; 25.1, 6.

6. Tot ce are suflare, să laude pe Domnul!

Lăudați pe Domnul!

PILDELE SAU PROVERBELE LUI SOLOMON

(Isaia 33. 6. 1 Timotei 4.8.)

Strigarea înțelepciunii.

1. Pildele* lui Solomon, fiul lui David, împăratul lui Israel,

*1 Reg. 4.32. Cap. 10.1; 25.1. Ecl. 12.9.

2. pentru cunoașterea înțelepciunii și învățăturii,

pentru înțelegerea cuvintelor minții;

3. pentru* căpătarea învățăturilor de bun simț,

de dreptate, de judecată și de nepărtinire;

*Cap. 2.1, 9.

4. ca să dea celor* neîncercați agetime de minte,

linărilor cunoștință și chibzuință, —

*Cap. 9.4.

5. să asculte* însă și înțeleptul, și

și va mări știința,

și cel priceput, și va căpăta iscusință —

*Cap. 9.9.

6. pentru prinderea înțeleșului unei pilde sau al unui cuvînt adînc,

înțeleșul cuvintelor înțelepților și al cuvintelor lor cu tilc*.

*Ps. 78.2.

7. Frica Domnului este începutul* științei;

dar nebunii nesocotesc înțelepciunea și învățătura.

*Iov. 28.28. Ps. 111.10. Cap. 9.10. Ecl. 12.13.

8. Ascultă, fiule*, învățătura tatălui tău,

și nu lepăda îndrumările mamei tale!

*Cap. 4.1; 6.20.

9. Căci ele sînt o cunună* plăcută pe capul tău,

și un lanț de aur la gîtul tău.

*Cap. 3.22.

Ferirea de ispite.

10. Fiule, dacă niște păcătoși vor să te amăgească,
nu te * lăsa cîștigat de ei!
° Fac. 39, 7, etc. Ps. 1. 1. Efez. 5. 11.
11. Dacă-ți vor zice: „Vino cu noi!
Haidem să întindem curse ca să văr-
săm” * singe,
să întindem fără temei lațuri celui
nevinovat;
° Ier. 5. 26.
12. haidem să-i înghițim de vii, ca
locuința morților,
și întregi, ca * pe cei ce se pogoară
în groapă;
° 1s. 28. 1; 143. 7.
13. vom găsi tot felul de lucruri
scumpe,
și ne vom umplea casele cu pradă;
14. vei avea și tu partea ta la fel
cu noi,
o pungă vom avea cu toții!“ —
15. fiule, să nu pornești la * drum
cu ei,
abate-ți * piciorul de pe cărarea lor!
° Ps. 1. 1. Cap. 4. 14. ° Ps. 119. 101.
16. Căci * picioarele lor aleargă la
rău,
și se grăbesc să verse sînge.
° Isa. 59. 7. Rom. 3. 15.
17. Dar degeaba se aruncă lațul
înaintea ochilor tuturor păsărilor;
18. căci ei întind curse tocmai împo-
triva singelui lor,
și sufletului lor își întind ei lațuri.
19. Aceasta este soarta * tuturor celor
lacomi de cîștig:
lăcomia aduce pierderea celor ce se
dedau la ea.
° Cap. 15. 27. 1 Tim. 6. 10.
- Cei neascultători.*
20. Înțelepciunea * strigă pe ulițe,
își înalță glasul în piețe:
° Cap. 8. 1, etc.; 9. 5. Ioan 7. 37.
21. strigă unde e zarva mai mare;
la porți, în cetate, își spune cuvîn-
tele ei:
22. „Pînă cînd veți iubi prostia, pro-
știlor?
Pînă cînd le va plăcea batjocorito-
rilor batjocura,
și vor urî nebunii știința?
23. Întoarceți-vă să ascultați muștra-
rile mele!
Iată, voi turna * duhul meu peste
voi,
vă voi face cunoscut cuvintele
mele...
° Ioel 2. 28.
24. Fiindcă * eu chem și voi vă împo-
triviți,

- fiindcă îmi întind mîna și nimeni nu
ia seama,
° Isa. 65. 12; 66. 4. Ier. 7. 13. Zah. 7. 11.
25. fiindcă lepădați * toate sfaturile
mele,
și nu vă plac muștrările mele,
° Ps. 107. 11. Vers. 30. Luc. 7. 30.
26. de aceea și * eu, voi ride cînd
veți fi în vreo nenorocire,
îmi voi bate joc de voi cînd vă va
apuca groaza,
27. cînd vă va apuca groaza ca * o
furtună,
și cînd vă va învălui nenorocirea
ca un vîrtej,
cînd va da peste voi necazul și
strîmtorarea.
28. Atunci * mă vor chema, și nu voi
răspunde;
mă vor căuta, și nu mă vor găsi.
° Iov 27. 9; 35. 12. Isa. 1. 15. Ier. 11. 11; 14. 12. Ezech. 8. 18.
29. Pentrucă au * urît știința,
și n'au ales * frica Domnului,
° Iov 21. 14. Vers. 22. ° Ps. 119. 173.
30. pentrucă n'au iubit * sfaturile
mele,
și au nesocotit toate muștrările
mele.
° Vers. 25. Ps. 81. 11.
31. De aceea se vor hrăni * cu roada
umbrelor lor,
și se vor sătura cu sfaturile lor.
° Iov 4. 8. Cap. 14. 14; 22. 8. Isa. 9. 11. Ier. 8. 10.
32. Căci împotrivirea proștilor îi
ucide,
și liniștea nebulilor îi pierde;
33. dar cel ce * m'ascultă de locui
fără grijă,
va trăi liniștit * și fără să se tea-
mă de vreun rău.
° Ps. 25. 12, 13. ° Ps. 112. 7.
- Indemn la căutarea înțelepciunii.*
2. 1. Fiule, dacă vei primi cuvintele
mele,
dacă vei păstra * cu tine învățătu-
rile mele,
° Cap. 4. 21; 7. 1.
2. dacă vei lua aminte la înțelepciune,
și dacă-ți vei pleca inima la price-
pere;
3. dacă vei cere înțelepciune,
și dacă te vei ruga pentru pricepere,
4. dacă o vei căuta * ca argintul,
și vei umbla după ea ca după o co-
moară,
° Cap. 3. 14. Mat. 13. 44.
5. atunci vei înțelege frica de Dom-
nul,
și vei găsi cunoștința lui Dumnezeu.
6. Căci * Domnul dă înțelepciune;
din gura Lui iese cunoștință și pri-
cepere.
° 1 Reg. 3. 9, 12. Iac. 1. 1.

7. El dă izbîndă celor fără prihană,
dă un scut * celor ce umblă în nevinovăție.

◊ Ps. 84.11. Cap. 30. 6.

8. Ocrotește cărările neprihănirii,
și păzește * calea credincioșilor Lui.

◊ 1 Sam. 2. 9. Ps. 66. 9.

9. Atunci vei înțelege dreptatea, judecata,
nepărtinirea, toate căile cari duc la bine.

Înțelepciunea

ne ferește de cei amăgitori.

10. Căci înțelepciunea va veni în inimă ta,
și cunoștința va fi desfătarea sufletului tău;

11. chibzuința * va veghea asupra ta,
priceperea te va păzi,

◊ Cap. 6. 22.

12. ca să te scape de calea cea rea,
de omul care ține cuvîntări stricute;

13. de ceice părăsesc cărările adevărate,
ca să umble * pe drumuri întunecoase;

◊ Ioan 3. 19, 20.

14. cari se bucură * să facă răul,
și își pun plăcerea ** în răutate,

◊ Cap. 10. 23. Ier. 11. 35. ◊ Rom. 1. 32.

15. cari * umblă pe cărări strimbe,
și apucă pe drumuri sucite;

◊ Ps. 125. 6.

16. ca să te scape și de nevasta * altuia,
de străina **, care întrebuițează vorbe ademenitoare,

◊ Cap. 5. 20. ◊ Cap. 5. 3; 6. 24; 7. 6.

17. care părăsește * pe bărbatul tinereței ei,
și uită legămîntul Dumnezeuului ei.

◊ Mal. 2. 14. 16.

18. Căci casa * ei pogoară la moarte,
și drumul ei duce la cei morți;

◊ Cap. 7. 27.

19. niciunul care se duce la ea nu se mai întoarce,
și nu mai găsește cărările vieții.

20. De aceea, tu să umbli pe calea oamenilor de bine,
și să ții cărările celor neprihăniți !

21. Căci oamenii * fără prihană vor locui țara,

și oamenii neîntinați vor rămînea în ea;

◊ Ps. 37. 29.

22. dar cei răi * vor fi nimiciți din țară,

și cei necredincioși vor fi smulși din ea.

◊ Iov 18. 17. Ps. 37. 28; 104. 35.

Folosul temerii

de Dumnezeu și al înțelepciunii.

3. Fiule, nu uita învățăturile mele,
și păstrează în inimă * ta sfaturile mele !

◊ Deut. 8. 1; 30. 16, 20.

2. Căci ele îți vor lungi zilele și anii vieții tale,

și-ți vor aduce multă pace *.

◊ Ps. 119. 165.

3. Să nu te părăsească bunătatea și credincioșia :

leagă-ți-le * la gît,

scrie-le ** pe tăblița inimii tale.

◊ Exod. 19. 9. Deut. 6. 8. Cap. 6. 21; 7. 3. ◊ Ier. 17. 1.

2 Cor. 3. 3.

4. Și astfel vei căpăta trecere * și minte sănătoasă,

înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor.

◊ Ps. 111. 10. 1 Sam. 2. 26. Luc. 2. 62.

Fapt. 2. 47. Rom. 14. 18.

5. Incredete * în Domnul din toată inima ta

și nu ** te bizui pe înțelepciunea ta !

◊ Ps. 37. 3, 6. ◊ Ier. 6. 23.

6. Recunoaște-L * în toate căile tale,

și El îți va netezi ** cărările.

◊ 1 Cron. 28. 9. ◊ Ier. 10. 28.

7. Nu te socoti singur * înțelept;

teme-te ** de Domnul, și abate-te de la rău !

◊ Rom. 12. 16. ◊ Iov 1. 1. Cap. 16. 6.

8. Aceasta va aduce sănătate trupului tău,

și răcorire oaselor * tale.

◊ Iov 21. 24.

9. Cîstește * pe Domnul cu averile tale,

și cu cele dintii roade din tot venitul tău :

◊ Exod. 22. 29; 23. 19; 34. 26. Deut. 26. 2, etc.

Mal. 3. 10, etc. Luc. 14. 13.

10. căci * atunci grîinarele îți vor fi pline de belșug,

și teascurile tale vor geme de must.

◊ Deut. 28. 6.

Fericirea și înțelepciunea adevărată.

11. Fiule *, nu disprețui mustrarea Domnului,

și nu te mîhni de pedepsele Lui.

◊ Iov 5. 17. Ps. 94. 12. Ebr. 12. 5, 6. Apoc. 3. 19.

12. Căci Domnul mustră pe cine iubeste,

ca un părinte * pe copilul pe care-l iubeste !

◊ Deut. 8. 5.

13. Ferice * de omul care găsește înțelepciunea,

și de omul care capătă pricepere !

◊ Cap. 8. 34, 35.

14. Căci cîștigul * pe care-l aduce ea

este mai bun decît al argintului,

și venitul adus de ea este mai de preț decît aurul;

◊ Iov. 28. 13, etc. Ps. 19. 10. Cap. 2. 4; 8. 11, 19; 16. 16.

15. ea este mai de preț decât mărghăritarele,
și toate comorile * tale nu se pot asemui cu ea. ^{o Mat. 13.44.}
16. În dreapta ei este o viață lungă *;
în stînga ei, bogăție și slavă. ^{o Cap. 8. 18. 1 Tim. 4. 8.}
17. Căile * ei sînt niște căi plăcute,
și toate cărările ei sînt niște cărări pacinice. ^{o Mat. 11. 29, 30.}
18. Ea este un pom de * viață pentru cei ce o apucă,
și cei ce o au sînt fericiți. ^{o Fac. 2. 9; 3. 22.}
19. Prin înțelepciune a întemeiat Domnul * pămîntul,
și prin pricepere a întărit El cerurile; ^{o Ps. 104. 24; 136. 5. Cap. 4. 27. Ier. 10. 12; 51. 16.}
20. prin știința * Lui s'au deschis Adîncurile,
și strecoară norii ** roua. ^{o Fac. 1. 9. o Deut. 33. 26. Ier. 30. 28.}
21. Fiule, să nu se depărteze învățăturile acestea de ochii tăi:
păstrează înțelepciunea și chibzuința!
22. Căci ele vor fi viața sufletului tău,
și podoaba * gîtului tău. ^{o Cap. 1. 9.}
23. Atunci * vei merge cu încredere pe drumul tău,
și piciorul nu ți se va poticni. ^{o Ps. 37. 24; 91. 11, 12. Cap. 10. 9.}
24. Cînd * te vei culca, vei fi fără teamă,
și cînd vei dormi, somnul ți va fi dulce. ^{o Lev. 26. 6. Ps. 3. 5; 4. 8.}
25. Nu te teme nici de spaimă năpraznică *,
nici de o năvălire din partea celor răi; ^{o Ps. 91. 5; 112. 7.}
26. căci Domnul va fi nădejdea ta,
și El ți va păzi piciorul de cădere.
- Indemnuri la o bună viațuire.*
27. Nu opri o binefacere * celui ce are nevoie de ea,
cînd poți s'o faci. ^{o Rom. 13. 7. Gal. 6. 10.}
28. Nu * zice aproapelui tău: „Du-te și vino iarăș;
îți voi da mine!“
cînd ai de unde să dai. ^{o Lev. 19. 13. Deut. 24. 15.}
29. Nu gîndi rău împotriva aproape-lui tău,
cînd locuiește liniștit lîngă tine.
30. Nu te certa * fără pricină cu cineva,
cînd nu ți-a făcut nici un rău. ^{o Rom. 12. 18.}
31. Nu pizmui pe omul asuprașor *,
și nu alege niciuna din căile lui!

^{o Ps. 37. 1; 73. 8. Cap. 24. 1.}

32. Căci Domnul urăște pe oamenii stricați,
dar este prieten cu cei fără prihană *.
33. Blestemul * Domnului este în ca-sa celui rău,
dar locuința celor neprihăniți o binecuvîntează **.
34. Cînd are a face cu cei batjocoritori,
își bate joc * de ei,
dar celor smeriți le dă har. ^{o Iac. 4. 6. 1 Pet. 3. 4.}
35. Înțelepții vor moșteni slava,
dar partea celor nebuni este rușinea.
- 4** 1. Ascultați, fiilor *, învățătura unui tată,
și luați aminte, ca să pricepeți;
2. căci eu vă dau sfaturi bune:
nu lepădați învățătura mea.
3. Căci cînd eram încă fiu la tatăl meu,
și fiu gingaș * și singur la mama mea, ^{o 1 Cron. 2. 1.}
4. el * mă învăța atunci, și-mi zicea:
„Păstrează bine în inima ta cuvintele mele,
păzește ** învățăturile mele, și vei trăi!“ ^{o 1 Cron. 28. 9. Efez. 6. 4. o Cap. 7. 2.}
5. Dobîndește * înțelepciune, dobîndește pricepere;
nu uita cuvintele gurii mele, și nu te abate dela ele. ^{o Cap. 2. 2. A.}
6. N'o părăsi, și ei te va păzi;
iubește-o *, și te va ocroti! ^{o 2 Tes. 2. 16.}
7. Iată * începutul înțelepciunii:
dobîndește înțelepciunea,
și cu tot ce ai, dobîndește price-perea. ^{o Mat. 13. 44. Luc. 10. 4.}
8. Înălță-o *, și ea te va înălța;
ea va fi slava ta, dacă o vei îmbrățișa. ^{o 1 Sam. 2. 30.}
9. Ea ți va pune pe cap o cunună plăcută *,
te va împodobi cu o strălucită cunună împărătească. ^{o Cap. 1. 9; 3. 2.}
10. Ascultă, fiule, primește cuvintele mele,
și anii * vieții tale se vor înmulți. ^{o Cap. 3. 2.}
11. Eu ți arăt calea înțelepciunii,
te povățuiesc pe cărările neprihă-nirii.
12. Cînd vei umbla, pasul nu-ți * va fi stînjinit;
și cînd vei alerga **, nu te vei poticni. ^{o Ps. 15. 36. o Ps. 91. 11, 12.}

13. Ține învățătura, n'o lăsa din mină;
păstrează-o, căci ea este viața ta.

14. Nu * intra pe cărarea celor răi,
și nu umbla pe calea celor nelegiuiți!
*Ps.1.1. Cap.1.10, 15.

15. Ferește-te de ea, nu trece pe ea;
ocoloște-o, și treci înainte!

16. Căci * ei nu dorm, dacă n'au făcut

raul,
le pierd somnul dacă nu fac pe cine-

va să cadă;
*Ps.36.4. Isa.67.20.

17. Căci ei mănîncă pine nelegiuită,
și beau vin stors cu sila.

18. Dar * cărarea celor neprihăniți

este * ca lumina strălucitoare,

a cărei strălucire merge mereu cre-

scind pînă la miezul zilei.
*Mat.6.14,46. Filip.2.15. **29am.23.4.

19. Calea celor răi este ca întunere-

cul * gros:
ei nu văd de ce se vor poticni.

*1 Sam.29. Iov18.5,6. Isa.60.9,10. Ier.23.12. Ioan12.36.

20. Fiule, ia aminte la cuvintele mele,
pleacă-ți urechea la vorbele mele!

21. Să * nu se depărteze cuvintele

acestea de ochii tăi,
păstrează-le ** în fundul inimii tale!

*Cap.9.3, 21. **Cap.2.1.

22. Căci ele sînt viață pentru cei ce

le găsesc,
și sănătate * pentru tot trupul lor.

*Cap.9.8; 12.19.

23. Păzește-ți inima mai mult de cît

orice,
căci din ea ies izvoarele vieții.

24. Izgonește neadevărul din gura ta;
și depărtează viclenia de pe buzele

tale!

25. Ochii tăi să privească drept,
și pleoapele tale să caute drept înain-

tea ta.

26. Cărarea pe care mergi să fie ne-

tedă,
și toate căile tale să fie hotărîte:

27. nu te * abate nici la dreapta nici

la stînga,
și ferește-te ** de rău.

*Deut.6.32; 28.14. Ios.1.7. **Isa.1.16. Rom.12.9.

Ferește-te de desfrîinare.

5. Fiule, ia aminte la înțelepciunea
mea,

și pleacă urechea la învățătura mea,

2. ca să fii cu chibzuință,

și buzele tale să aibă * cunoștință.

*Mal.2.7.

3. Căci * buzele femeii străine stre-

coară miere,

și cerul gurii ei este mai lunecos*
decît untdelemnul;

*Cap.2.16; 6.24. **Ps.55.21.

4. dar * la urmă este amară capelinul,
ascuțită ** ca o sabie cu două tăi-

suri.
*Ecl.7.20. **Evr.4.12.

5. Picioarele * ei pogoară la moarte,
pașii ei dau în locuința morților.

*Cap.7.27.

6. Așa că ea nu poate găsi calea vieții,
rătăcește în căile ei, și nu știe unde

merge.

7. Și acum, fiilor, ascultați-mă,
și nu vă abateți dela cuvintele gurii

mele:

8. depărtează-te de drumul care duce

la ea,
și nu te apropia de ușa casei ei,

9. ca nu cumva să-ți dai altora vla-

ga ta,
și unui om fără milă anii tăi;

10. ca nu cumva niște străini să se sa-

ture de averea ta,
și tu să te trudești pentru casa al-

tuia;

11. ca nu cumva să gemi, la urmă,
cînd carnea și trupul ți se vor istovi,

12. și să zici: „Cum am putut eu

să urăsc * certarea,
și cum a disprețuit inima ** mea mu-

strarea?
*Cap.1.20. **Cap.1.25; 12.1.

13. Cum am putut să n'ascult glasul

învățătorilor mei,
și să nu iau aminte la ceice mă în-

vătau?

14. Cît pe ce să mă nenorocesc de

tot
în mijlocul poporului și adunării!“

15. Bea apă din fîntina ta,
și din izvoarele puțului tău.

16. Ce, vrei să ți se verse izvoarele

afară?

Și să-ți curgă riurile pe piețele de

obște?

17. Lasă-le să fie numai pentru tine,

și nu pentru străinii de lîngă tine.

18. Izvorul tău să fie binecuvîntat,

și bucură-te de nevasta * tineretii

tale.
*Mal.2.14.

19. Cerboaică * iubită, căprioară plă-

cută:
fii îmbătat tot timpul de dragă-lă-

șiile ei,
fii îndrăgostit necurmat de drago-

stea ei!
*Clnt.2.9; 4.6; 7.3.

20. Și pentruce, fiule, ai fi îndră-

gostit de o * străină,

și ai îmbrățișa sînul unei necuno-

scute?
*Cap.2.16; 7.6.

21. Căci * căile omului sînt lămurite
înaintea ochilor Domnului,
și El vede toate căările lui. ^{o 2 Cron. 16. 9.}
^{Iov 31. 4; 34. 21. Cap. 16. 9. Ier. 10. 17; 32. 19. Osea 7. 3.}
^{Evr. 4. 13.}

22. Cel rău este prins în inșeși *
nelegiurile lui,
și este apucat de legăturile păcatu-
lui lui. ^{o Ps. 9. 16.}

23. El va muri din lipsă de înfrinare*,
se va poticni din prea multa lui ne-
bunie. ^{o Iov 4. 21; 36. 12.}

Asupra chezdășiei.

6 1. Fiule, dacă * te-ai pus chezaș
pentru aproapeu tău,
dacă te-ai prins pentru altul,
^{o Cap. 11. 16; 17. 18; 20. 16; 22. 26; 27. 13.}

2. dacă ești legat prin făgăduința
gurii tale,
dacă ești prins de cuvintele gurii
tale,
3. fă totuș lucrul acesta, fiule: de-
sleagă-te,
căci ai căzut în mina aproapei
tău!

De aceea du-te, aruncă-te cu fața
la pămînt, și stăruiește de el.

4. Nu da * somn ochilor tăi,
nici ațipire pleoapelor tale! ^{o Ps. 132. 4.}

5. Scapă din mina lui cum scapă că-
prioara din mina vînătorului,
și ca pasărea din mina păsărarului...

Ferește-te de lenevie.

6. Du-te * la furnică, leneșule;
uită-te cu băgare de seamă la căile
ei, și înțelepțește-te! ^{o Iov 12. 7.}

7. Ea n'are nici căpetenie,
nici priveghetor, nici stăpîn;

8. totuș își pregătește hrana vara,
și strînge de ale mîncării în timpul
secerișului.

9. Pînă cînd * vei sta culcat, lene-
șule?

Cînd te vei scula din somnul tău?

^{o Cap. 24. 33, 34.}

10. Să mai dormi puțin, să mai ațip-
ești puțin,
să mai încrucișezi puțin minile ca
să dormi!...

11. Și sărăcia * vine peste tine, ca un
hoț,
și lipsa, ca un om înarmat.

^{o Cap. 10. 4; 13. 4; 20. 4.}

Ferește-te de răutate.

12. Omul de nimic, omul nelegiuit,
umblă cu neadevărul în gură,

13. clipește * din ochi, dă din picior,
și face semne cu degetele.

^{o Iov 16. 12 Ps. 35. 19. Cap. 10. 10.}

14. Răutatea este în inima lui, ur-
zește * lucrurile rele într'una,
și stîrnește * certuri. ^{o Mic. 2. 1. o Ver. 19.}

15. De aceea nimicirea îi va veni pe
neșteptate;

va fi zdrobit * deodată, și fără
leac. ^{o Ier. 19. 11. o 2 Cron. 36. 14.}

16. Șase lucruri urăște Domnul,
și chiar șapte li sînt urite:

17. ochii * trufași, limba * mîncino-
asă,

minile * cari varsă sînge nevinovat,

^{o Ps. 18. 27; 101. 5. o Ps. 120. 2, 3. + Isa. 1. 11.}

18. inima * care urzește planuri nele-
giuite,

picioarele * cari aleargă repede la
rău, ^{o Fac. 6. 5, o Isa. 60. 7. Rom. 3. 15.}

19. mărtorul * mincinos, care spune
minciuni,

și cel ce stîrnește * certuri între
frați. ^{o Ps. 27. 12. Cap. 19. 5. o Ver. 11.}

Ferește-te de preacurvie.

20. Fiule *, păzește sfaturile tatălui
tău,

și nu lepăda învățătura mamei tale:

^{o Cap. 1. 8. Ecl. 6. 1.}

21. leagă-le * necurmat la inimă,
ațîrnă-le de gît. ^{o Cap. 3. 3; 7. 3.}

22. Ele te vor însoți * în mersul tău,
te vor * păzi în pat,

și îți vor vorbi la deșteptare!

^{o Cap. 8. 23, 24. o Cap. 2. 11.}

23. Căci * sfatul este o candelă, învă-
țătura este o lumină,

iar îndemnul și mustrarea sînt calea
vieții. ^{o Ps. 119. 106.}

24. Ele te vor feri * de femeia strî-
cată,

de limba ademenitoare a celei străine.

^{o Cap. 2. 16; 5. 3; 7. 1.}

25. N'o * pofti în inima ta pentru fru-
museța ei,

și nu te lăsa ademenit de pleoape-
le ei. ^{o Mat. 5. 28.}

26. Căci pentru * o femeie curvă o-
mul ajunge de nu mai rămîne decît cu

o bucată de pîne,

și * femeia măritată întinde * o cur-
să unui suflet scump.

^{o Cap. 20. 9. o Fac. 30. 14. + Ezech. 13. 18.}

27. Poate cineva să ia foc în sin,
fără să i se aprindă hainele?

28. Sau poate merge cineva pe căr-
buni aprinși,

fără să-i ardă picioarele?

20. Tot așa este și cu cel ce se duce la nevasta aproapei lui său:
cine se atinge de ea nu va rămi-
nea nepedepsit.

30. Hoțul nu este urgisit cind fură
ca să-și potolească foamea, căci îi
este foame;

31. și dacă este prins, trebuie să dea
înapoi înșeptit*,
să dea chiar tot ce are în casă.

*Exod. 22.1, 4.

32. Dar cel ce preacurvește cu o fe-
meie este * un om fără minte,
singur își pierde viața cine face așa.

*Cap. 7.7.

33. Nu va avea decît rană și rușine,
și ocară nu i se va șterge.

34. Căci gelozia infurie pe un bărbat,
și n'are milă în ziua răzbunării;

35. nu se uită la niciun preț de ră-
scumpărare,
și nu se lasă înduplecat nici chiar de
cel mai mare dar.

Ispta preacurviei și urmările ei.

7. Fiule, păstrează cuvintele mele,
și țin* la tine sfaturile mele. *Cap. 2.1.
2. Ține* sfaturile mele, și vei trăi;
păzește învățăturile** mele ca lumi-
na ochilor.

*Lev. 18.5. Cap. 4.4. Isa. 56.3. **Deut. 32.10.

3. Leagă-le* la degete,
scrie-le pe tăblița inimii tale.

*Deut. 6.8; 11.19. Cap. 3.3; 6.21.

4. Zi înțelepciunii: „Tu ești sora
mea!”

Și numește priceperea prietena ta, —
5. ca * să te ferească de nevasta altuia,
de străina care întrebuițează cuvin-
te ademenitoare.

*Cap. 2.16; 6.3; 6.24.

6. Stăteam la fereastra casei mele,
și mă uitam prin zăbrele.

7. Am zărit printre cei neîncercați,
am văzut printre tineri
pe un băiat fără minte*.

*Cap. 6.32; 9.4, 18.

8. Trecea pe uliță, la colțul unde stă-
tea una din aceste străine,
și a apucat pe calea care ducea spre
locuința ei.

9. Era în* amurg, seara,
în noaptea neagră și întunecoasă.

*Iov 24.16.

10. Și, iată că, i-a alergat înainte o
femeie

îmbrăcată ca o curvă și cu inima și-
reată.

11. Era bună* de gură și fără astîm-
păr;

picioarele** nu-i puteau sta acasă:

*Cap. 9.18. **1 Tim. 5.13. Tit. 2.5.

12. cind în uliță, cind în piete,
pela toate colțurile stătea la pindă.

13. Ea l-a îmbrățișat și l-a sărutat,
și cu o față fără rușine i-a zis:

14. „Eram datoare cu o jertfă de
mulțămire,

azi mi-am împlinit juruințele.

15. De aceea ți-am ieșit înainte,
să te caut, și te-am găsit.

16. Mi-am împodobit patul cu inveli-
tori,

cu așternut de pinzeturi* din Egipt;

17. mi-am stropit așternutul
cu smirnă, aloe și scorțișoară.

*Isa. 19.9.

18. Vino, să ne îmbătăm de dragoste
pînă dimineată,

să ne desfătăm cu desmierdări!

19. Căci bărbatul meu nu este acasă,
a plecat într-o călătorie lungă,

20. a luat cu el sacul cu bani,
și nu se va întoarce acasă decît la lu-
na nouă.”

21. Tot vorbindu-i*, ea l-a ademenit,
și l-a atras cu** buzele ei ademeni-
toare.

*Cap. 5.3. **Ps. 12.2.

22. De odată a început să meargă du-
pă ea,

ca boul care se duce la măcelărie,
ca un cerb care aleargă spre cursă,

23. ca pasărea* care dă buza în laț,
fără să știe că o va costa viața,

pînă ce săgeata îi străpunge ficatul.

*Ecl. 9.12.

24. Și acum, fiilor, ascultați-mă,
și luați aminte la cuvintele guri
mele.

25. Să nu ți se abată inima spre calea
unei asemenea femei,

nu te rătăci pe cărările ei.

26. Căci ea a făcut să cadă multe
jertfe,

și* mulți sînt cei pe cari i-a ucis ea.

*Neem. 13.26.

27. Casa* ei este drumul spre locuin-
ța morților,

drumul care pogoară spre locașurile
morții.

*Cap. 2.13; 6.5; 9.18.

Strigarea înțelepciunii.

8. 1. Nu strigă înțelepciunea*,
și nu-și înalță priceperea glasul?

*Cap. 1.20; 9.3.

2. Ea se așează sus pe înălțimi,
afară pe drum, la răspintii,

3. și strigă lingă porți, la intrarea
cetății,

la intrarea porților:

4. „Oamenilor, către voi strig,

și spre fiii oamenilor se îndreaptă
glasul meu.

5. *Învățați-vă minte, proștilor,
și înțelepțiți-vă nebunilor!*

6. *Ascultați, căci am lucruri * mari de
spus,*

și buzele mi se deschid ca să învețe
pe alții ce este drept. *Cap. 22. 20.

7. *Căci gura mea vestește adevărul,
și buzele mele urăsc minciuna!*

8. *Toate cuvintele gurii mele sint
drepte,
n'au nimic neadevărat nici sucit în
ele.*

9. *Toate sint lămurite pentru cel pri-
ceput,*

și drepte pentru ceice au găsit știința.

10. *Primiți mai de grabă învățăturile
mele decît argintul,
și mai de grabă știința de cît aurul
scump.*

11. *Căci * înțelepciunea prețuiește mai
mult de cît mărgăritarele,
și nici un lucru de preț nu se poate
asemui cu ea.* *Iov 28. 16, etc. Ps. 19. 10; 119. 127.
Cap. 3. 14, 15; 4. 6, 7; 16. 16.

12. *Eu, înțelepciunea, am ca locuin-
ță mintea,
și pot născoci cele mai chibzuite pla-
nuri.*

13. *Frica * de Domnul este urirea
răului;
trufia și mîndria **, purtarea rea
și gura țin minciinoasă, iată ce urăsc eu.*

14. *Dela mine vine sfatul și izbînda,
eu sint priceperea, a mea * este pu-
terea.* *Ecl. 7. 19.

15. *Prin * mine împărătesc împărății
și dau voievozii porunci drepte.*

16. *Prin mine cîrmuiesc dregătorii,
și mai marii, toți judecătorii pămî-
ntului.*

17. *Eu * iubesc pe ceice mă iubesc,
și cei ** ce mă caută cu tot dinadinsul
mă găsesc.*

18. *Cu mine este bogăția * și slava,
avuțiile trainice și dreptatea.*

19. *Rodul * meu este mai bun decît
aurul cel mai curat,
și venitul meu întrece argintul cel
mai ales.*

20. *Eu umblu pe calea nevinovăției,
pe mijlocul cărărilor neprihănirii,*

21. *ca să dau o adevărată moștenire
celor ce mă iubesc,
și să le umplu vistieriile.*

Obirșia înțelepciunii.

22. *Domnul * m'a făcut cea dintîi
dintre lucrările Lui,
înaintea celor mai vechi lucrări ale
Lui.* *Cap. 3. 19. Ioan 1. 1

23. *Eu am fost așezată din * vecinicie,
înainte de orice început,
înainte de a fi pămîntul.* *Ps. 2. 6

24. *Am fost născută cînd încă nu
erau adîncuri,
nici izvoare încărcate cu ape;
25. am fost născută înainte * de întă-
rirea munților,*

înainte de a fi dealurile, *Iov 15. 7, 8.
26. *cînd nu era încă nici pămîntul,
nici cîmpiile,
nici cea dintîi fărîmă din pulberea
lumii.*

27. *Cînd a întocmit Domnul ceru-
rile, eu eram de față;*

cînd a tras o zare pe fața adîncului,
28. *cînd a pironit norii sus,
și cînd au țîșnit cu putere izvoarele
adîncului,*

29. *cînd * a pus un hotar mării,
ca apele să nu treacă peste porun-
ca Lui,*

cînd a pus temeliiile ** pămîntului,
*Fac. 1. 9, 10. Iov 38. 10, 11. Ps. 33. 7; 104. 9. Ier. 5. 2.
*Iov 38. 4.

30. *eu eram * meșterul Lui, la lucru
lîngă El,
și în toate zilele eram desfătarea *
Lui,*

jucînd neîncetat înaintea Lui,
*Ioan 1. 1, 2, 18. *Mat. 3. 17. Col. 1. 15

31. *jucînd pe rotocolul pămîntului
Său,
și găsindu-mi plăcerea * în fiii oa-
menilor.* *Ps. 16. 3.

32. *Și acum, fiilor, ascultați-mă,
căci ferice * de ceice păzesc căile
mele!* *Ps. 119. 1, 2; 128. 1, 2. Luc. 11. 28

33. *Ascultați învățătura, ca să vă fa-
ceți înțelepți,
și nu lepădați sfatul meu.*

34. *Ferice * de omul care m'ascultă,
care veghează zilnic la porțile mele,
și păzește pragul ușii mele.* *Cap. 3. 13, 15

35. *Căci celce mă găsește, găsește
viața,
și capătă bunăvoința * Domnului.* *Cap. 12. 2

36. *Dar celce păcătuiește împotriva
mea își vatămă * sufletul său;
toți ceice mă urăsc pe mine, iubesc
moartea.* *Cap. 7. 20.

Strigarea prietenoasă a înțelepciunii.

9. 1. Înțelepciunea și-a zidit* casa,
și-a tăiat cei șapte stâlpi.

°Mt. 16. 18. Efes. 2. 20, 21, 22. 1 Pet. 2. 6.

2. Și-a junghiat* vitele, și-a amestecat** vinul,
și-a pus masa.

°Mt. 22. 3, etc. °°Vers. 5. Cap. 23. 30.

3. Și-a trimes* slujnicele, și** strigă,
de peș virful înălțimilor cetății:

°Roma. 10. 15. °°Cap. 8. 1, 2. †Vers. 14.

4. „Cine* este prost, să vină încoace!“
Celor lipsiți de pricepere le zice:

°Vers. 16. Cap. 6. 32. Mat. 11. 25.

5. „Veniți* de mincați din pînea mea,
și beți din vinul pe care l-am amestecat!“

6. Lăsați prostia, și veți trăi,
și umblați pe calea priceperii!“

7. Celce muștră pe un batjocoritor își
trage dispreț,
și celce caută să îndrepte pe cel rău
se alege cu ocară.

8. Nu* muștră pe cel batjocoritor, ca
să nu te urască;

muștră** pe cel înțelept, și el te va
îubi!

°Mat. 7. 6. °°Ps. 141. 6.

9. Dă înțeleptului, și se va face și
mai înțelept;

învăță pe cel neprihănit, și* va în-
văța și mai mult!

*Mat. 13. 12.

10. Începutul* înțelepciunii este frica
de Domnul;

și știința sfinților, este priceperea.

°Iov 28. 28. Ps. 111. 10. Cap. 1. 7.

11. Prin* mine ți se vor înmulți zi-
lele,
și ți se vor mări anii vieții tale.

*Cap. 3. 2, 16; 10. 27.

12. Dacă* ești înțelept, pentru tine
ești înțelept;

dacă ești batjocoritor, tu singur vei
suferi.

*Iov 35. 9, 7. Cap. 10. 26.

Indemn împotriva ademenirii nebuliei.

13. Nebunia este o femeie* gălăgioasă,

proastă și care nu știe nimic.

*Cap. 7. 11.

14. Ea șade totuș la ușa casei sale,
pe un scaun, pe înălțimile* cetății,

°Vers. 3.

15. ca să strige la trecătorii,
cari merg pe calea cea dreaptă:

16. „Cine* este prost, să vină aici!“
Iar celui fără minte îi zice:

*Vers. 4.

17. „Apele furate sînt dulci*,
și pînea luată pe ascuns este plă-
cută!“

°Cap. 20. 17.

18. El nu știe că acolo sînt morții*,
și că oaspeții ei sînt în văile locuin-
ței morților.

°Cap. 2. 18; 7. 27.

*Binecuvîntarea dreptății,
blestemul păcatului.*

10. 1. Pildele lui Solomon.
Un fiu* înțelept este bucuria ta-
lului,

dar un fiu nebun este mîhnirea ma-
mei sale.

°Cap. 15. 20; 17. 21, 25; 19. 13; 29. 3. 17.

2. Comorile cîștigate pe nedrept nu*
folosesc,

dar** neprihănirea izbăvește dela
moarte.

°Ps. 49. 6, etc. Cap. 11. 4. Luc. 12. 19, 20. °°Dan. 4. 27.

3. Domnul* nu lasă pe cel neprihănit
să suferă de foame,

dar îndepărtează pofta celor răi.

°Ps. 10. 14; 34. 9, 10; 37. 26.

4. Cine lucrează cu o mină* leneșă
sărăcește,

dar mina** celor harnici îmbogățe-
ște.

°Cap. 12. 24; 19. 15. °°Cap. 13. 4; 21. 5.

5. Cine strînge vara, este un om chib-
zuit,

cine doarme în timpul seceratului
este un om* care face rușine.

*Cap. 12. 4; 17. 2; 19. 26.

6. Pe capul celui neprihănit sînt bine-
cuvîntări,

dar gura* celor răi ascunde silnicie.

*Vers. 11. Est. 7. 6.

7. Pomenirea* celui neprihănit este
binecuvîntată,

dar numele celor răi putrezește. —

°Ps. 9. 5, 6; 112. 6. Ecl. 8. 10.

8. Cine are o inimă înțeleaptă prime-
ște învățăturile,

dar* cine are o gură nesocotită se
prăpădește singur. —

*Vers. 10.

9. Cine* umblă fără prihană, umblă
fără teamă,

dar cine apucă pe căi strîmbe se dă
singur de gol. —

°Ps. 23. 4. Cap. 23. 18. Isa. 33. 15, 16.

10. Cine* clipește din ochi este o prin-
cină de întristare,

și** cine are o gură nesocotită se
prăpădește singur. —

*Cap. 6. 13. °°Vers. 8.

11. Gura* celui neprihănit este un
izvor de viață,

dar gura** celor răi ascunde silni-
cie. —

*Ps. 37. 30. Cap. 13. 14; 18. 4. °°Ps. 107. 42. Vers. 6.

12. Ura strînește certuri,
dar dragostea* acopere toate greșe-
lile. —

*Cap. 17. 9. 1 Cor. 13. 4. 1 Pt. 4. 8.

13. Pe buzele omului priceput se află
înțelepciunea,

dar nuiaua * este pentru spatele celui fără minte. —
Cap. 26. 9.

14. Înțeleptii păstrează știința, dar gura * nebunului este o pieire apropiată. —
Cap. 18. 7; 21. 23.

15. Avera * este o cetate întărită pentru cel bogat; dar prăpădirea celor nenorociți, este sărăcia lor. —
Io 31. 24. Ps. 62. 7. Cap. 18. 11. 1 Tim. 6. 17.

16. Cel neprihănit își întrebuințează câștigul pentru viață, iar cel rău își întrebuințează venitul pentru păcat. —

17. Cine își aduce aminte de certare apucă pe calea vieții; dar cel ce uită mustrarea apucă pe căi greșite. —

18. Cine ascunde ura, are buze mincinoase, și cine * răspindește birfelile este un nebun. —
Pa. 16. 3.

19. Cine vorbește * mult nu se poate să nu păcătuiască, dar cel * ce-și ține buzele, este un om chibzuit. —
Ecl. 6. 3. Io 1. 3. 2.

20. Limba celui neprihănit este argint ales;

inima celor răi este puțin lucru. —
 21. Buzele celui neprihănit înviorează pe mulți oameni, dar nebunii mor fiindcă n'au judecată. —

22. Bindecuvântarea * Domnului îmbogățește, și El nu lasă să fie urmată de niciun necaz. —
Fac. 24. 36; 26. 12. Ps. 37. 22.

23. Pentru cel nebun este * o plăcere să facă răul, dar pentru cel înțelept este o plăcere să lucreze cu pricepere. —
Cap. 14. 9; 16. 21.

24. Celui rău de * ce se teme aceea i se întâmplă, dar celor neprihăniți * li se împlinește dorința. —
Io 15. 21. Ps. 146. 19. Mat. 5. 6. 1 Ioan 5. 14. 16.

25. Cum trece virtețul, așa * pierde cel rău;

dar cel * neprihănit are temelii vecinice. —
Ps. 37. 10. Ps. 15. 5. Vers. 30. Mat. 7. 24, 26; 16. 18.

26. Cum este oțetul pentru dinți și fumul pentru ochi, așa este leneșul pentru cel ce-l trimete. —

27. Frica * de Domnul lungeste zilele, dar anii * celui rău sînt scurtați. —
Cap. 9. 11. Io 15. 32, 33; 22. 16. Ps. 66. 23. Ecl. 7. 17.

28. Așteptarea * celor neprihăniți nu va fi decit bucurie,

dar * nădejdea celor răi va pieri. —
Io 8. 13; 11. 20. Ps. 112. 10. Cap. 11. 7. Ps. 1. 6; 37. 20.

29. Calea omului este un zid de apărare pentru cel nevinovat, dar este o topenie pentru cei ce fac răul. —

30. Cel neprihănit * nu se va clătina niciodată,

dar cei răi nu vor locui în țară. —
Ps. 37. 22, 29; 126. 1. Vers. 25.

31. Gura * celui neprihănit scoate înțelepciune,

dar limba stricată va fi nimicitoare. —
Ps. 37. 21.

32. Buzele celui neprihănit știu să vorbească lucruri plăcute, dar gura celor răi spune răutăți.

11 1. Cumpăna * înșelătoare este uriașă Domnului, dar cîntăreala dreaptă îi este plăcută.
Lev. 19. 36, 38. Deut. 25. 13-16. Cap. 16. 11, 20. 10. 2.

2. Cînd * vine mindria, vine și rușinea;

dar înțelepciunea este cu cei smeriți.
Cap. 15. 33; 16. 18; 18. 12. Dan. 4. 30, 31.

3. Neprihănirea * oamenilor cînstiți îi dîrmuiește fără teamă,

dar vicleniile celor stricați le aduc pieirea.
Cap. 13. 4.

4. În ziua miniei, bogăția nu * slujește la nimic;

dar neprihănirea * izbăvește de la moarte.
Cap. 10. 2. Ezech. 7. 19. Tef. 1. 18. Cap. 7. 1.

5. Nevinovăția omului fără prihană îi netezește calea,

dar cel rău * cade prin însăș răutatea lui.
Cap. 6. 22. Ecl. 10. 2.

6. Nevinovăția oamenilor fără prihană îi scapă,

dar cei răi sînt prinși de răutatea lor.

7. La * moartea celui rău, îi pierie nădejdea,

și așteptarea oamenilor nelegiuți este nimicită.
Cap. 11. 23.

8. Cel neprihănit * este scăpat din strimtorare,

și cel rău îi ia locul.
Cap. 21. 15.

9. Cu gura lui omul nelegiuit * pierde pe aproapele său,

dar cei neprihăniți sînt scăpați prin știință.
Io 8. 13.

10. Cînd le merge bine * celor neprihăniți, toată cetatea se bucură;

și cînd pier cei răi, toți strigă de veselie.
Ecl. 8. 15. Cap. 23. 12, 13.

11. Cetatea* se înalță prin binecuvîntarea oamenilor fără prihană, dar este surpată prin gura celor răi. — ^{Cap. 29. 8.}

12. Cine defaimă pe aproapele său este fără minte, dar omul cu pricepere primește și tace. —

13. Cine umblă cu birfeli* dă pe față lucruri ascunse, dar sufletul credincios ține ce i s'a încredințat. — ^{Lev. 19. 16. Cap. 20. 19.}

14. Cînd* nu este chibzuință, poporul cade; dar biruința vine prin marele număr de sftnici. — ^{1 Reg. 12. 1. etc. Cap. 16. 22; 24. 8.}

15. Cui se pune chezaș pentru altul, îi merge rău*, dar cine se teme să se pună chezaș este liniștit. — ^{Cap. 6. 1.}

16. O femeie* plăcută capătă cinste, și cei asupritori capătă bogăție. — ^{Cap. 31. 30.}

17. Omul* milostiv își face bine sufletului său, dar omul fără milă își turbură însăș carnea lui. — ^{Mat. 5. 7; 25. 34, etc.}

18. Cel rău dobindește un cîștig înșelător, dar cel* ce samănă neprihănirea are o adevărată plată. — ^{Osea 10. 12. Gal. 6. 8, 9. Iac. 3. 18.}

19. Adevărata neprihănire duce la viață, dar cel ce urmărește răul găsește moartea. —

20. Cei cu inima strîcată sînt o scirbă înaintea Domnului, dar cei ce umblă fără prihană îi sînt plăcuți.

21. Hotărît: cel rău nu va rămînea* nepedepsit, dar sămînța** celor neprihăniți va fi scăpată. — ^{Cap. 16. 5. Ps. 112. 2.}

22. Femeia frumoasă și fără minte este ca un inel de aur pus în rîtul unui porc. —

23. Dorința celor neprihăniți este numai bine; dar așteptarea celor răi este numai minie*. — ^{Rom. 2. 8, 9.}

24. Unul, care dă cu mina largă*, ajunge mai bogat; și altul, care economisește prea mult, nu face decît să sărăcească. — ^{Ps. 112. 9.}

25. Sufletul* binefăcător va fi săturat, și** cel ce udă pe alții va fi ud și el. — ^{2 Cor. 9. 6, 7, 8, 9, 10. Mat. 6. 7.}

26. Cine* oprește griul este blestemat de popor, dar pe capul celui ce-l vinde vine binecuvîntarea**. — ^{Amos 8. 5, 6. Iov 20. 13.}

27. Cine urmărește binele, își cîștigă bunăvoință, dar* cine urmărește răul este atins de el. — ^{Est. 7. 10. Ps. 7. 15, 16; 9. 15, 16; 10. 2; 57. 6.}

28. Cine* se încrede în bogății va cădea, dar cei neprihăniți vor inverzi ca** frunzișul. — ^{Iov 31. 24. Ps. 62. 7. Marc. 10. 24. Luc. 12. 21. 1 Tim. 6. 17. Ps. 1. 3; 92. 12, etc. Ier. 17. 8.}

29. Cine își turbură casa va moșteni vînt*, și nebunul va fi robul omului înțelept! — ^{Ecl. 5. 16.}

30. Rodul celui neprihănit este un pom de viață, și cel* înțelept cîștigă suflete. — ^{Dan. 12. 3. 1 Cor. 9. 19, etc. Iac. 5. 20.}

31. Iată*, cel neprihănit este răsplătit pe pămînt; cu cît mai mult cel rău și păcătos! — ^{Ier. 25. 29. 1 Pet. 4. 17, 18.}

12. 1. Cine iubește certarea, iubește știința; dar cine urăște mustrarea, este prost. —

2. Omul de bine* capătă bunăvoința Domnului, dar Domnul osindește pe cel plin de răutate. — ^{Cap. 8. 35.}

3. Omul nu se întărește prin răutate, dar rădăcina* celor neprihăniți nu se va clătina. — ^{Cap. 10. 25.}

4. O femeie* cinstită este cununa bărbatului ei, dar cea care-i face rușine este ca** putregaiul în oasele lui. — ^{Cap. 31. 23. 1 Cor. 11. 7. Cap. 14. 30.}

5. Gîndurile celor neprihăniți nu sînt decît dreptate, dar sfaturile celor răi nu sînt decît înșelăciune. —

6. Cuvintele* celor răi sînt niște curse ca să verse singe, dar** gura celor fără prihană îi izbăvește. — ^{Cap. 1. 11, 18. Cap. 14. 3.}

7. Cei răi* sînt răsturnați, și nu mai sînt, dar casa celor neprihăniți rămîne în picioare! — ^{Ps. 37. 36, 37. Cap. 11. 21. Mat. 7. 24, 26, 27.}

8. Un om este prețuit după măsura priceperii lui, dar* cel cu inima strîcată este disprețuit. — ^{1 Sam. 25. 17.}

9. Mai * bine să fii într'o stare smerită și să ai o slugă,
decît ** să faci pe fudulul și să n'ai
ce minca. — ^{o Cap. 13. 7. o Deut. 25. 4.}
10. Cel neprihănit se îndură de vite,
dar inima celui rău este fără milă.
11. Cine-și * lucrează ogorul va avea
belșug de pîne,
dar cine umblă după lucruri de nimic
este ** fără minte. — ^{o Fac. 3. 19. Cap. 28. 19. o Cap. 6. 32.}
12. Cel rău pofteste prada celor nelegiuiți,
dar rădăcina celor neprihăniți ro-
dește. —
13. În păcătuirea cu buzele este * o
cursă primejdioasă,
dar ** cel neprihănit scapă din bu-
cluc. — ^{o Cap. 18. 7. o 2 Pet. 2. 9.}
14. Prin rodul * gurii te saturei de
bunătați,
și ** fiecare primește după lucrul mî-
nilor lui. — ^{o Cap. 13. 2; 18. 20. o Isa. 3. 10, 11.}
15. Calea nebulului este fără pri-
hană în * ochii lui,
dar înțeleptul ascultă sfaturile. — ^{o Cap. 3. 7. Luc. 18. 11.}
16. Nebunul * îndată își dă pe față
minia,
dar înțeleptul ascunde ocară. — ^{o Cap. 29. 11.}
17. Cine * spune adevărul face o mă-
turisire dreaptă,
dar martorul mincinos vorbește în-
șelăciune. — ^{o Cap. 14. 6.}
18. Cine vorbește * în chip ușuratic,
rănește ca străpungerea unei săbii,
dar ** limba înțelepților aduce vin-
decare. — ^{o Ps. 57. 4; 60. 7; 64. 3. o Ps. 32. 5. Cap. 19. 9.}
19. Buza care spune adevărul este în-
tărită pe vecie,
dar limba mincinoasă nu stă decît
o clipă. —
20. Înșelătoria este în inima celor ce
cugetă răul,
dar bucuria este pentru ceie sfă-
tuiesc la pace. —
21. Nicio nenorocire nu se întîmplă
celui neprihănit,
dar cei răi sînt năpădiți de rele. —
22. Buzele mincinoase sînt urite *
Domnului,
dar ceie lucrează cu adevăr îi sînt
plăcuți. — ^{o Cap. 6. 17; 11. 20. Apoc. 22. 16.}
23. Omul * înțelept își ascunde știința,
dar inima nebulilor vestește nebu-
nia. — ^{o Cap. 13. 16; 16. 2.}
24. Mîna * celor harnici va stăpîni,
dar mîna leneșă va plăti bir. — ^{o Cap. 10. 4.}
25. Neliniștea * din inima omului îi
doboară,
dar o vorbă ** bună îl înveselește. — ^{o Cap. 14. 13. o Isa. 51. 1.}
26. Cel neprihănit arată prietenului
său calea cea bună,
dar calea celor răi îi duce în rătă-
cire. —
27. Leneșul nu-și frige vînatul,
dar comoara de preț a unui om este
munca. —
28. Pe cărarea neprihănirii este viața,
și pe drumul însemnat de ea nu este
moarte. —
- 13** 1. Un fiu înțelept ascultă invă-
țătura tatălui său,
dar * batjocoritorul n'ascultă mu-
strarea. — ^{o 1 Sam. 2. 26.}
2. Prin rodul gurii * ai parte de bine,
dar cei stricați au parte de sil-
nicie. — ^{o Cap. 12. 14.}
3. Cine-și * păzește gura, își păzește
sufletul;
cine-și deschide buzele mari aleargă
spre pieirea lui. — ^{o Ps. 39. 1. Cap. 21. 23. Iac. 3. 7.}
4. Leneșul * dorește mult, și totuș,
n'are nimic,
dar cei harnici se satură. — ^{o Cap. 10. 4.}
5. Cel după voia lui Dumnezeu urăște
cuvintele mincinoase,
dar cel rău se face urît și se aco-
peră de rușine. —
6. Neprihănirea * păzește pe cel ne-
vinovat,
dar răutatea aduce pierzarea păcă-
tosului. — ^{o Cap. 11. 3, 5, 6.}
7. Unul * face pe bogatul, și n'are
nimic,
altul face pe săracul, și are totuș
marî avuții. — ^{o Cap. 12. 9.}
8. Omul cu bogăția lui își răscumpără
viața,
dar săracul n'ascultă mustrarea. —
9. Lumina * celor după voia lui Dum-
nezeu arde voioasă,
dar candela celor răi se stinge. — ^{o Iov. 18. 6, 8; 21. 17. Cap. 24. 20.}
10. Prin mindrie se ațîță numai cer-
turi,
dar înțelepciunea este cu cel ce as-
cultă sfaturile. —
11. Bogăția * cîștigată fără trudă
scade,
dar ce se strînge încetul cu încetul,
crește. — ^{o Cap. 10. 2; 30. 21.}
12. O nădejde aminată îmbolnăvește
inima,

dar o dorință * împlinită este un pom de viață. — * Vers. 19.
 13. Cine nesocotește * Cuvîntul Domnului se pierde, dar cine se teme de poruncă este răsplătit. — * 2 Cron. 36. 16.
 14. Învățătura * înțeleptului este un izvor de viață, ca să abată pe om din cursele morții. — * Cap. 10. 11; 14. 27; 16. 22. * 2 Sam. 22. 6.
 15. O minte sănătoasă cîștigă bunăvoință, dar calea celor stricați este pietrosă. —
 16. Orice * om chibzuit lucrează cu cunoștință, dar nebulul își dă la iveală nebunia. — * Cap. 12. 23; 16. 2.
 17. Un sol rău cade în nenorocire, dar un sol credincios * aduce tîmădure. — * Cap. 26. 13.
 18. Sărăcia și rușinea sînt partea celui ce leapădă certarea, dar cel * ce ia seama la muștrare este pus în cinste. — * Cap. 15. 6. 31.
 19. Împlinirea unei dorințe * este dulce sufletului, dar celor nebuni le este urît să se lase de rău. — * Vers. 12.
 20. Cine umblă cu înțelepții se face înțelept, dar cui îi place să se însoțească cu nebulii o duce rău. —
 21. Nenorocirea urmărește pe cel * ce păcătuiesc, dar cei după voia lui Dumnezeu vor fi răsplătiți cu fericire. — * Ps. 32. 10.
 22. Omul de bine lasă moștenitori pe copiii copiilor săi, dar bogățiile * păcătosului sînt păstrate pentru cel neprihănit. — * Iov 27. 16, 17. Cap. 28. 8. Ecl. 2. 26.
 23. Ogorul pe care-l destăinește săracul dă o hrană * îmbelșugată, dar mulți pier din pricina nedreptății lor. — * Cap. 12. 11.
 24. Cine * cruță nuiaua, urăște pe fiul său, dar cine-l iubește, îl pedepsește îndată. — * Cap. 19. 18; 22. 16; 23. 13; 29. 15, 17.
 25. Cel * neprihănit mîncă pînă se satură, dar pîntecele celor răi duce lipsă. — * Ps. 34. 10; 37. 3.
 14. Femeia * înțeleaptă își zidește casa, iar femeia nebulă o dărimă cu înșeși minile ei. — * Cap. 24. 8. * 1 Cor. 13. 11.

2. Cine umblă cu neprihănire, se teme de Domnul, dar * cine apucă pe căi strimbe, îl nesocotește. — * 1 Iov 12. 4.
 3. În gura nebulului este o nuia pentru mindria lui, dar * pe înțelepți îi păzesc buzele lor. — * Cap. 12. 6.
 4. Unde nu sînt boi, ieslea rămîne goală, dar puterea boilor aduce belșug de roduri. —
 5. Un martor * credincios nu minte, dar un martor mincinos spune minciuni. — * Exod. 20. 16; 23. 1. Cap. 6. 19; 12. 17. Vers. 25.
 6. Batjocoritorul caută înțelepciunea și n'o găsește, dar pentru omul priceput * știința este lucru ușor. — * Cap. 8. 9; 17. 24.
 7. Depărtează-te de nebul, căci nu pe buzele lui vei găsi știința. —
 8. Înțelepciunea omului chibzuit îl face să vadă pe ce cale să meargă, dar nebulia celor nesocotiți îi înșală pe ei înșiși. —
 9. Cei * nesocotiți glumesc cu păcatul, dar între cei fără prihană este bunăvoință. — * Cap. 10. 23.
 10. Inima își cunoaște necazurile, și nici un străin nu se poate amesteca în bucuria ei. —
 11. Casa * celor răi va fi nimicită, dar cortul celor fără prihană va înflori. — * Iov 8. 15.
 12. Multe căi pot * părea bune omului, dar la urmă se văd că duc la moarte. — * Cap. 16. 25. * Rom. 6. 21.
 13. De multe ori chiar în mijlocul risului inima poate fi mîhnită, și bucuria poate sfîrși * prin necaz. — * Cap. 5. 4. Ecl. 2. 2.
 14. Cel cu inima rătăcită se satură * de căile lui, și omul de bine se satură și el de ce este în el. — * Cap. 1. 31; 12. 14.
 15. Omul lesne crezător crede orice vorbă, dar omul chibzuit ia seama bine cum merge. —
 16. Înțeleptul * se teme și se abate dela rău, dar nesocotitul este îngîmfat și fără frică. — * Cap. 22. 3.
 17. Cine este iute la minie face proștii, și omul plin de răutate se face urît. —

18. Cei proști au parte de nebulie,
dar oamenii chibzuți sînt încunu-
nați cu știință. —
19. Cei răi se pleacă înaintea celor
buni,
și cei nelegiuți înaintea porților ce-
lui neprihănit. —
20. Săracul * este urit chiar și de
prietenu său,
dar bogatul are foarte mulți prie-
teni. — *Cap. 19. 7.
21. Cine disprețuiește pe aproapele
său face un păcat,
dar * ferece de cine are milă de cei
nenorociți. — *Ps. 41. 1; 112. 9.
22. În adevăr ceice gîndesc răul se
rătăcesc,
dar ceice gîndesc binele lucrează cu
bunătate și credincioșie.
23. Oriunde se muncește este și ci-
știg,
dar oriunde numai se vorbește, este
lipsă. —
24. Bogăția este o cunună pentru cei
înțelepți,
dar cei nesocotiți n'au altceva decît
nebulie. —
25. Martorul * care spune adevărul
scapă suflele,
dar cel înșelător spune minciuni. —
*Vers. 6.
26. Cine se teme de Domnul are un
sprijin tare în El,
și copiii lui au un loc de adăpost
la El. —
27. Frica * de Domnul este un izvor
de viață,
ea ne ferește de cursele morții. —
*Cap. 13. 14.
28. Mulțimea poporului este slava
împăratului,
lipsa poporului este pieirea voio-
dului. —
29. Cine * este încet la mînie are
multă pricepere,
dar cine se aprinde iute, face multe
prostii. — *Cap. 16. 32. Iac. 1. 19.
30. O inimă liniștită este viața tru-
pului,
dar pizma * este putrezirea ** oase-
lor. — *Ps. 112. 10. **Cap. 12. 4.
31. Cine * asuprește pe sărac, batjo-
corește pe Ziditorul ** său,
dar cine are milă de cel lipsit, cin-
stește pe Ziditorul său. —
*Cap. 17. 6. Mat. 26. 40, 46. **Iov 31. 15, 16. Cap. 22. 2.
32. Cel rău este doborît de răutatea
lui,

- dar cel neprihănit * chiar și la
moarte trage nădejde. — *Iov 13. 15; 19. 24.
Ps. 23. 4; 37. 37. 2Cor. 1. 9; 5. 8. 2Tim. 4. 18.
33. Înțelepciunea se odihnește într-o
inimă pricepută,
dar în * mijlocul celor nesocotiți ea
se dă de gol. — *Cap. 12. 16; 29. 11.
34. Neprihănirea înalță pe un popor,
dar păcatul este rușinea popoare-
lor. —
35. Un împărat are plăcere * de un
slujitor chibzuit,
dar pe cel de ocară, îl atinge mînia
lui. — *Mat. 24. 46, 50.
- 15** 1. Un răspuns * blind potolește
mînia,
dar o vorbă ** aspră ațîță mînia. *Iude. 8.
1, 2, 3. Cap. 25. 15. **1 Sam. 25. 10, etc. 1 Reg. 12. 13, 14, 16.
2. Limba înțeleptilor dă știință plă-
cută,
dar gura * nesocotiților improacă
nebulie. — *Vers. 28. Cap. 12. 23; 13. 16.
3. Ochii Domnului sînt în * orice loc,
ei văd pe cei răi și pe cei buni. —
*Iov 34. 21. Cap. 5. 21. Ier. 16. 17; 32. 19. Evt. 4. 13.
4. Limba dulce este un pom de viață,
dar limba stricată zdrobește sufle-
tul. —
5. Nesocotitul * disprețuiește învăță-
tura tatălui său,
dar ** cine ia seama la mustrare
ajunge înțelept. — *Cap. 10. 1. **Cap. 13. 18. Vers. 31, 32.
6. În casa celui neprihănit este mare
belșug,
dar în ciștigurile celui rău este tur-
burare. —
7. Buzele înțeleptilor samănă știința,
dar inima celor nesocotiți este stri-
cată. —
8. Jertfa * celor răi este o scîrbă înă-
inta Domnului,
dar rugăciunea celor fără prihană li
este plăcută. — *Cap. 21. 27; 28. 9. Isa. 1. 11; 61. 8;
66. 3. Ier. 6. 20; 7. 22. Amos 5. 22.
9. Calea celui rău este urită Domnu-
lui,
dar El iubește pe cel ce umblă * du-
pă neprihănire. — *Cap. 21. 21. 1Tim. 6. 11.
10. Cine părăsește cărarea este aspru *
pedepsit,
și cine ** urăște mustrarea va muri. —
*1 Reg. 22. 8. **Cap. 5. 12; 10. 17.
11. Locuința morților * și Adincul
sînt cunoscute Domnului,
cu cît mai mult inimile ** oameni-
lor! — *Iov 28. 6. Ps. 139. 8. **2 Cron. 6. 30. Ps. 7. 44. 21. Ioan 2. 24, 26; 21. 17. Fapt. 1. 24.

12. Batjocoritorului * nu-i place să fie muștrat,
de aceea nu se duce la cei înțelepți. —
* Amos 5. 10. 2 Tim. 4. 3.

13. O inimă * veselă înseninează fața;
dar cînd * inima este tristă, duhul este mîhnit. —
* Cap. 17. 22. * Cap. 12. 25.

14. Inima celor pricepuți caută știința,
dar gura nesocotiților găsește plăcere în nebulie. —

15. Toate zilele celui nenorocit sînt rele,
dar * cel cu inima mulțămîită are un ospăț necurmat. —
* Cap. 17. 22.

16. Mai * bine puțin, cu frică de Domnul,
de cit o mare bogăție, cu turburări! —
* Ps. 37. 16. Cap. 16. 8. 1 Tim. 6. 6.

17. Mai * bine un prinz de verdețuri,
și dragoste,
de cit un bou îngrășat, și ură. —
* Cap. 17. 1.

18. Un om * iute la minie stîrnește certuri,
dar cine este încet la minie potolește neînțelegerile. —
* Cap. 26. 21; 29. 22.

19. Drumul * leneșului este ca un hățîș de spini,
dar cărarea celor fără prihană este netezită. —
* Cap. 22. 5.

20. Un fiu * înțelept este bucuria tatălui său,
dar un om nesocotit disprețuiește pe mamă-sa. —
* Cap. 10. 1; 29. 3.

21. Nebunia * este o bucurie pentru cel fără minte,
dar * un om priceput merge pe drumul cel drept. —
* Cap. 10. 23. * Efes. 5. 15.

22. Planurile nu izbutesc, cînd * lipsește o adunare care să chibzuiească,
dar izbutesc cînd sînt mulți sfetnici. —
* Cap. 11. 14; 20. 18.

23. Omul are bucurie să dea un răspuns cu gura lui,
și ce bună este o * vorbă spusă la vreme potrivită! —
* Cap. 25. 11.

24. Pentru cel înțelept cărarea * vieții duce în sus,
ca să-l abată de la locuința morților, care este jos. —
* Filip. 3. 20. Col. 3. 1, 2.

25. Domnul surpă casa * celor mîndri,
dar întărește hotarele * văduvei. —
* Cap. 12. 7; 14. 11. * Ps. 68. 5, 6; 146. 9.

26. Gîndurile * rele sînt urîte Domnului,
dar * cuvintele prietenoase sînt curate înaintea Lui. —
* Cap. 6. 16, 18. * Ps. 37. 80.

27. Cel * lacom de cîștig își turbură casa,
dar cel ce urăște mita va trăi. —
* Cap. 11. 10. Isa. 5. 8. Ier. 17. 11.

28. Inima celui neprihănit se gîndește * ce să răspundă,
dar gura celor răi improașcă răutăți. —
* 1 Pet. 3. 15.

29. Domnul Se depărtează * de cei răi,
dar ascultă rugăciunea * celor neprihăniți. —
* Ps. 10. 1; 34. 16. * Ps. 145. 13, 19.

30. O privire prietenoasă înveselește inima,
o veste bună întărește oasele. —

31. Urechea * care ia aminte la învățăturile cari duc la viață,
locuiește în mijlocul înțelepților. —
* Vers. 6.

32. Cel ce leapadă certarea își disprețuiește sufletul,
dar cel ce ascultă mustrarea capătă pricepere. —

33. Frica * de Domnul este școala înțelepciunii,
și smerenia merge înaintea * slavei. —
* Cap. 1. 7. * Cap. 18. 12.

16. 1. Planurile * pe cari le face inima atîrnă de om,
dar * răspunsul pe care-l dă gura vine dela Domnul. —
* Vers. 9. Cap. 19. 21; 20. 24. Ier. 10. 23. * Mat. 10. 19, 20.

2. Toate căile omului sînt curate în ochii lui,
dar celce cercetează duhurile este Domnul *. —
* Cap. 21. 2. * 1 Sam. 16. 7.

3. Încredințează-ți lucrările * în mina Domnului,
și îți vor izbuti planurile. —
* Ps. 37. 5; 66. 22. Mat. 6. 25. Luc. 12. 22. Filip. 4. 6. 1 Pet. 5. 7.

4. Domnul * a făcut toate pentru o țintă,
chiar * și pe cel rău pentru ziua nenorocirii. —
* Isa. 43. 7. Rom. 11. 36. * Iov 21. 30. Rom. 9. 22.

5. Oricine inimă trufașă este o scîrbă * înaintea Domnului;
hotărit *, ea nu va rămînea nepe-depsită. —
* Cap. 6. 17; 8. 13. * Cap. 11. 21.

6. Prin * dragoste și credincioșie omul ispășește nelegiuirea,
și prin frica * de Domnul se abate dela rău. —
* Dan. 4. 27. Luc. 11. 41. * Cap. 14. 18.

7. Cînd sînt plăcute Domnului căile cuiva,
îi face prieteni chiar și pe vrăjmașii lui. —

8. Mai * bine puțin, cu dreptate, —
decît mari venituri, cu strîmbătate. —
*Ps. 97. 16. Cap. 15. 16.
9. Inima * omului se gîndește pe ce
cale să meargă,
dar ** Domnul îi îndreaptă pașii. —
*Vers. 1. Cap. 19. 21. *Ps. 37. 23. Prov. 20. 24. Ier. 10. 23.
10. Hotărîri dumnezeiești sînt pe buzele împăratului,
gura lui nu trebuie să facă greșeli
cînd judecă. —
11. Cîntarul * și cumpăna dreaptă vin
dela Domnul;
toate greutățile de cîntărit sînt lu-
crarea Lui. —
*Lev. 19. 36. Cap. 11. 1.
12. Împăraților le este scirbă să facă
rău,
căci prin * neprihănire se întărește
un scaun de domnie. — *Cap. 26. 6; 29. 14.
13. Buzele * neprihănite sînt plăcute
împăraților,
și ei iubesc pe celce vorbește cu ne-
prihănire. —
*Cap. 14. 5; 22. 11.
14. Minia * împăratului este un vesti-
tor al morții,
dar un om înțelept trebuie s'o potol-
ească. —
*Cap. 19. 12; 20. 2.
15. Seninătatea feței împăratului este
viața,
și bunăvoința * lui este ca ** o ploaie de
primăvară. — *Cap. 19. 12. *Iov. 29. 23. Zah. 10. 1.
16. Cu cît mai mult face cîștigarea *
înțelepciunii decît a aurului!
Cu cît este mai de dorit cîștigarea
priceperii decît a argintului! —
*Cap. 8. 11, 19.
17. Calea oamenilor fără prihană este
să se ferească de rău;
acela își păzește sufletul, care ve-
ghează asupra căii sale. —
18. Mindria * merge înaintea pieirii,
și trufia merge înaintea căderii. —
*Cap. 11. 2; 17. 19; 18. 12.
19. Mai bine să fii smerit cu cei sme-
riți,
decît să împarți prada cu cei mîn-
dri. —
20. Cine cugetă la Cuvîntul Domnu-
lui, găsește fericirea,
și cine se încrede * în Domnul este
fericit. — *Ps. 2. 12; 34. 8; 125. 1. Isa. 30. 18. Ier. 17. 7.
21. Cine are o inimă înțeleaptă este
numit priceput,
dar dulceața buzelor mărește știin-
ța. —
22. Înțelepciunea * este un izvor de
viață pentru cine o are;
dar pedeapsa nebulilor este nebulia
lor. —
*Cap. 13. 14; 14. 27.
23. Cine are o inimă * înțeleaptă, își
arată înțelepciunea cînd vorbește,
și mereu se vîd învățături noi pe
buzele lui. —
*Ps. 37. 30. Mat. 12. 34.
24. Cuvintele prietenoase sînt ca un
fagur de miere,
dulci pentru suflet, și sănătoase pen-
tru oase. —
25. Multe căi * i se par bune omului,
dar la urmă duc la moarte. —
*Cap. 14. 12.
26. Cine * muncește, pentru el mun-
cește,
căci foamea lui îl îndeamnă la lu-
cru. —
*Cap. 9. 12. Ecl. 4. 7.
27. Omul stricat pregătește nenoro-
cirea,
și pe buzele lui este ca un foc
aprins. —
28. Omul * neastîmpărat stîmbește cer-
turi,
și pîrîto rul ** desbină pe cei mai bu-
ni prieteni. —
*Cap. 6. 14, 16; 16. 18; 26. 21; 29. 22. *Cap. 17. 9.
29. Omul asupritor amăgește * pe
aproapele său,
și-l duce pe o cale, care nu este bu-
nă. —
*Cap. 1. 10, etc.
30. Cine închide ochii, ca să se dedea
la gînduri stricate,
cine-și mușcă buzele, a și săvîrșit
răul. —
31. Perii * albi sînt o cunună de cînsle,
ea se găsește pe calea neprihănirii. —
*Cap. 20. 29.
32. Cel * încet la minie prețuiește mai
mult decît un viteaz,
și cîpe este stăpîn pe sine prețuie-
ște mai mult decît cine cucerește ce-
tăți. —
*Cap. 19. 11.
33. Se aruncă sorțul în poala hainei,
dar orice hotărîre vine dela Dom-
nul. —
- 17** 1. Mai bine o bucată * de pine us-
cată, cu pace,
decît o casă plină de cărnuri, cu
ceartă! —
*Cap. 15. 17.
2. Un argat cu minte stăpînește peste
fiul * care face rușine,
și va împărți moștenirea cu frații lui.
*Cap. 10. 3; 19. 38.
3. Tigaia * lămurește argintul, și cup-
torul lămurește aurul;
dar Cel ce încearcă inimile, este
Domnul. — *Ps. 26. 2. Cap. 27. 21. Ier. 17. 10. Mal. 3. 3.
4. Cel rău ascultă cu luare aminte la
buza nelegiuită,
și mincinosul pleacă urechea la lim-
ba nimicitoare. —

5. Cine * își bate joc de sărac, își bate joc de Cel ce l-a făcut; cine se bucură de o nenorocire, nu va rămânea nepedepsit. — *Cap. 14.31. *Iov 31.29. Obad. 12.

6. Copiii copiilor sînt cununa * bătrînilor, și părinții sînt slava copiilor lor. — *Ps. 127.3; 128.3.

7. Cuvintele alese nu se potrivesc în gura unui nebun; cu cît mai puțin cuvintele mincinoase în gura unui om de viață aleasă! — 8. Darurile par o * piatră scumpă în ochii celor ce le primesc; ori încotro se întorc, izbîndesc. — *Cap. 18.16; 19.6.

9. Cine * acopere o greșală, caută dragostea, dar * cine o pomeneste mereu în vorbirea lui, desbină pe prieteni. — *Cap. 10.12. *Cap. 16.28.

10. O mustrare pătrunde mai mult pe omul priceput, decît o sută de lovituri pe cel nebun. —

11. Cel rău nu caută decît răscoală, dar un sol fără milă va fi trimis împotriva lui. —

12. Mai * bine să îți înțelegi o ursoaică jefuită de puil ei, decît un nebun în timpul nebulniei lui. — Osea 13.8.

13. Celui ce întoarce * rău pentru bine, nu-iva părăsi răul casa. — *Ps. 109.4,6. 1er.18.20. Rom. 12.17. 1 Tes. 5.15. 1 Pet. 3.9.

14. Inceputul unei certe este ca slobozirea unor ape; deaceea, curmă * cearta înainte de a se înțeli. — *Cap. 20.3. 1 Tes. 4.11.

15. Cel * ce iartă pe vinovat și osîndește pe cel nevinovat, sînt amindoi o scirbă înaintea Domnului. — *Exod. 23.7. Cap. 24.24. Isa. 5.23.

16. La ce slujește argintul în mina nebulului?

Să cumpere înțelepciunea?... Dar * n'are minte. — *Cap. 21.25, 26.

17. Prietenul * adevărat iubește ori-cînd, și în nenorocire ajunge ca un frate. — *Rut. 1.16. Cap. 18.24.

18. Omul * fără minte dă chezașie, se pune chezaș pentru aproapele său. — *Cap. 6.1; 11.15.

19. Cine iubește certurile iubește păcatul, și cine-și * zidește poarta prea înaltă, își caută pieirea. — *Cap. 16.18.

20. Cel cu inimă prefăcută nu găsește fericirea, și cel cu limba * stricată cade în nenorocire. — *Iac. 3.8.

21. Cine * dă naștere unui nebun va avea întristare, și tatăl unui nebun nu poate să se bucure. — *Cap. 10.1; 19.13. Vers. 27.

22. O inimă * veselă este un bun leac, dar un * duh mîhnit usucă oasele. — *Cap. 12.25; 15.13,15. *Ps. 22.15.

23. Cel rău primește daruri pe ascuns, ca să sucească * și căile dreptății. — *Exod. 23.8.

24. Înțelepciunea * este în fața omului priceput, dar ochii nebulului o caută la capătul pămîntului. — *Cap. 14.6. Ecl. 2.14; 8.1.

25. Un fiu nebun aduce necaz * tatălui său, și amărăciune celei ce l-a născut. — *Cap. 10.1; 15.20; 19.13. Vers. 21.

26. Nu este bine să osîndești * pe cel neprihănit la o gloabă, nici să lovești pe cei de neam ales din pricina neprihănirii lor. — *Vers. 16. Cap. 18.6.

27. Cine * își înfrînează vorbele, cunoaște știința, și cine are duhul potolit este un om priceput. — *Iac. 1.19.

28. Chiar * și un prost ar trece de înțelept dacă ar tăcea, și de priceput dacă și-ar ținea gura. — *Iov. 13.5.

18. 1. Cel ursuz caută ce-i place lui, se supără de orice lucru bun. —

2. Nebulului nu-i este de învățatură, ci vrea să arate ce știe el. —

3. Cînd vine cel rău, vine și disprețul; și odată cu rușinea, vine și ocară. —

4. Cuvintele gurii unui om sînt ca niște ape * adinci; izvorul înțelepciunii este ca un și-voi * care curge într-una. — *Cap. 10.11; 20.5. *Ps. 78.2.

5. Nu * este bine să ai în vedere fața celui rău, ca să nedreptățești pe cel neprihănit la judecată. — *Lev. 19.15. Deut. 1.17; 16.19. Cap. 24.23; 28.21.

6. Vorbele nebulului aduc ceartă, și gura lui înjură pînă stîrnește lovituri. —

7. Gura * nebulului îi aduce pieirea, și buzele îi sînt o cursă pentru su-flet. — *Cap. 10.14; 12.13; 19.3. Ecl. 10.12.

8. Cuvintele • birfitorului sînt ca prăjiturile:
alunecă pînă în fîndul măruntaiei —
*Cap. 12. 18; 26. 22.
9. Cine se lenevește în lucrul lui
este frate • cu cel ce nimicește. —
*Cap. 23. 24.
10. Numele Domnului este un turn •
tare;
cel neprihănit fuge în el, și stă la
adăpost. —
*2 Sam. 22. 3, 51. Ps. 18. 2; 27. 1; 61. 3, 4; 91. 2; 144. 2.
11. Avere • este o cetate întărită
pentru cel bogat;
în închipuirea lui, ea este un zid
înalt. —
*Cap. 10. 15.
12. Înainte • de pieire, inima omului
se îngîmfă,
dar smerenia merge înaintea slavei. —
*Cap. 11. 2; 15. 33; 16. 18.
13. Cine răspunde fără • să fi ascu-
tat,
face o prostie și își trage rușinea. —
*Ioan. 7. 51.
14. Duhul omului îl sprijinește la
boală;
dar duhul doborît de întristare,
cine-l va ridica? —
15. O inimă pricepută dobîndește
știința,
și urechea celor înțelepți caută
știința. —
16. Darurile • unui om îi fac loc,
și-i deschid intrarea înaintea celor
mari. —
*Fac. 32. 20. 1 Sam. 26. 27. *Cap. 17. 8; 21. 14.
17. Cel care vorbește întîi în pricina
lui, pare că are dreptate,
dar vine celalt, și-l ia la cercetare. —
18. Sortul pune capăt neînțelegerilor,
și hotărăște între cei puternici. —
19. Frații nedreptățiți sînt mai greu
de cîștigat decît o cetate întărită,
și certurile lor sînt tot așa de greu
de înlăturat ca zăvoarele unei case
împărătești. —
20. Din • rodul gurii lui își satură
omul trupul,
din venitul buzelor lui se satură. —
*Cap. 12. 14; 13. 2.
21. Moartea • și viața sînt în puterea
limbii;
oricine o iubește, îi va mîca roa-
dele. —
*Mat. 12. 37.
22. Cine • găsește o nevestă bună,
găsește fericirea;
este un har pe care-l capătă dela
Domnul. —
*Cap. 19. 14; 31. 10.
23. Săracul vorbește rugîndu-se,
dar bogatul răspunde cu • asprime. —
*Iac. 2. 3.
24. Cine își face mulți prieteni, îi
face spre nenorocirea lui,
dar • este un prieten care ține mai
mult la tine decît un frate. —
*Cap. 17. 17.
19. 1. Mai mult prețuiește • săracul,
care umblă în neprihănirea lui,
decît un bogat cu buze stricate și
nebun. —
*Cap. 28. 4.
2. Lipsa de știință este o pagubă
pentru cineva,
și cine aleargă neghiobește înainte,
o nimerește rău. —
3. Nebunia omului îi sucește calea,
și apoi cîrtește împotriva Domnului
cu inima • lui. —
*Ps. 37. 7.
4. Bogăția • aduce un mare număr de
prieteni,
dar săracul este părăsit de prietenul
lui. —
*Cap. 11. 20.
5. Martorul • mincinos nu rămîne ne-
pedepsit,
și cel ce spune minciuni nu va
scăpa. —
*Vers. 9. Exod. 23. 1. Deut. 19. 16, 19.
Cap. 6. 19; 21. 28.
6. Omul darnic are mulți • linguși-
tori,
și toți • sînt prieteni cu cel ce dă
daruri. —
*Cap. 29. 26. *Cap. 17. 8; 18. 16; 21. 14.
7. Toți • frații săracului îl urăsc;
cu cît mai mult se • depărtează prie-
tenii lui de el!
El se îndreaptă spre ei cu vorbe ru-
gătoare, dar ei se fac nevăzuți. —
*Cap. 14. 20. *Ps. 38. 11.
8. Cine capătă înțelepciune, își ju-
bește sufletul;
cine păstrează priceperea, găsește •
fericirea. —
*Cap. 16. 20.
9. Martorul • mincinos nu rămîne ne-
pedepsit,
și cel ce spune minciuni va pieri. —
*Vers. 5.
10. Unui nebun nu-i șade bine să
trăiască în desfătări,
cu atît mai puțin unui rob • să stă-
pîneasca peste voievozi. —
*Cap. 30. 22. Ecl. 10. 4, 7.
11. Înțelepciunea • face pe om răb-
dător,
și • este o cinste pentru el să uite
greșelile. —
*Cap. 14. 29. Iac. 1. 19. *Cap. 16. 2.
12. Minia împăratului este ca • răc-
netul unui leu,
și bunăvoința lui este ca roua pe
iarbă. —
*Cap. 16. 14, 15; 20. 2; 28. 16. *Osea 14. 5.
13. Un • fiu • nebun este o nenorocire
pentru tatăl său,

și o nevastă gilcevitore este ca ostrașină de pe care picură într'una. —
*Cap. 10. 1; 16. 20; 17. 21. 26. **Cap. 21. 9, 19; 27. 15.

14. Casa * și averea le moștenim dela părinți,
dar o nevastă pricepută este un dardela Domnul. — *2 Cor. 12. 14. **Cap. 18. 22.

15. Lenea * te cufundă într'un somn adinc,
și sufletul molatic suferă de foame. — *Cap. 6. 9. **Cap. 10. 4; 20. 13; 23. 21.

16. Cine * păzește porunca, își păzește sufletul;
cine nu veghează asupra căii sale, va m. u. — *Luc. 10. 28; 11. 28.

17. Cine * are milă de sărac, împrumută pe Domnul,
și El îi va răsplăti binefacerea. — *2 Cor. 9. 6, 7, 8.

18. Pedepsește-ți * fiul, căci tot mai este nădejde,
dar nu dori să-l omori. — *Cap. 13. 24; 23. 13; 29. 17.

19. Cel pe care-l apucă minia trebuie să-și ia pedeapsa;
căci dacă-l scoți din ea, va trebui să mai faci odată lucrul acesta. —

20. Ascultă sfaturile, și primește învățătura,
ca să * fii înțelept pe viitor! — *Ps. 37. 37.

21. Omul face multe * planuri în inima lui,
dar hotărîrea Domnului, aceea se împlinește. — *Iov 23. 13. Ps. 33. 10, 11.

22. Ceeace face farmecul unui om este bunătatea lui;
și mai mult prețuiește un sărac decât nu mincinos. — *Cap. 16. 1, 9. Isa. 14. 28, 27; 46. 10. Fapt. 6. 30. Evr. 6. 17.

23. Frica * de Domnul duce la viață, și celce o are, petrece noaptea sătul, fără să fie cercetat de nenorocire. — *1 Tim. 4. 8.

24. Leneșul * își viră mîna în strachină,
și n'o duce înapoi la gură. — *Cap. 16. 19; 26. 13, 15.

25. Lovește * pe batjocoritor, și proslul se ** va face înțelept;
mustră * pe omul priceput, și va înțelege știința. — *Cap. 21. 11. **Deut. 13. 11, †Cap. 9. 8.

26. Cine jăfuieste pe tatăl său și izgonește pe mamă-sa,
este un fiu * care aduce rușine și ocară. — *Cap. 17. 2.

27. Incetează, fiule, să mai asculți învățătura,

dacă ea te depărtează de învățăturile înțelepte. —

28. Un martor stricat își bate joc de dreptate,
și gura * celor răi înghite nelegiulrea. — *Iov 16. 16, 20. 12, 13; 34. 7.

29. Pedepsele sint pregătite pentru batjocoritori,
și loviturile * pentru spinările nebunilor. — *Cap. 10. 13; 28. 3.

20. 1. Vinul este * batjocoritor, băuturile tari sint gălăgioase;
oricine se îmbată cu ele nu este înțelept. —

2. Frica pe care o însuflă împăratul este ca * răcnetul unui leu,
cine îl supără, păcătuiește ** impozitivă sa însuș. — *Cap. 16. 14; 19. 12. **Cap. 8. 36.

3. Este o cinste * pentru om să se ferească de certuri;
clar orice nebun se lasă stăpinit de aprindere. — *Cap. 17. 14.

4. Toamna *, leneșul nu ară;
la secerat, ar vrea să stringă roade,
dar ** nu este nimic! — *Cap. 10. 4; 10. 24. **Cap. 19. 15.

5. Sfaturile în inima omului sint ca * niște ape adinci,
dar omul priceput știe să scoată din ele. — *Cap. 18. 4.

6. Mulți * oameni își trimbîțează bunătatea;
dar cine poate găsi un om ** credincios? — *Cap. 25. 14. Mat. 6. 2. Luc. 18. 11. **Ps. 12. 1. Luc. 18. 8.

7. Cel neprihănit umblă în * neprihănirea lui;
ferice * de copiii lui după el! — *2 Cor. 1. 12. **Ps. 37. 26; 112. 2.

8. Împăratul *, care șade pe scaunul de domnie al dreptății,
risipește orice rău cu privirea lui. — *Vers. 26.

9. Cine * poate zice: „Mi-am curățit inima,
sint curat de păcatul meu?“ — *1 Reg. 8. 46. 2 Cron. 6. 30. Iov 14. 4. Ps. 61. 5. Ecl. 7. 20. 1 Cor. 4. 4. 1 Ioan 1. 8.

10. Două feluri de greutăți * și două feluri de măsuri,
sint o scribă înaintea Domnului. — *Deut. 25. 13, etc. Vers. 23. Cap. 11. 1; 16. 11. Mic. 6. 10, 11.

11. Copilul lasă să se vadă * încă din faptele lui
dacă purtarea lui va fi curată și fără prihană. — *Mat. 7. 16.

12. Urechea care aude *, și ochiul care vede,

și pe una și pe celalt, Domnul le-a făcut. — ^{Exod. 4.11. Ps. 94.9.}

13. Nu * iubi somnul, căci vei ajunge sărac;

deschide ochii, și te vei sătura de pine. — ^{Cap. 6.9; 12.11; 19.15. Rom. 12.11.}

14. „Rău! Rău!” zice cumpărătorul, și plecînd, se fericeste. —

15. Este aur și sînt multe mîrgăritare;

dar buzele înțelepte sînt un lucru * scump. — ^{Iov. 28.12, 16, 17, 18. 11. Cap. 3.15; 8.11.}

16. Ia-i * haina, căci s'a pus chezaș pentru altul;

și ține-l zălog pentru alții. — ^{Cap. 22.26, 27; 27.13.}

17. Pînea minciunii este dulce * omului,

dar mai pe urmă gura îi este plină de pietriș. — ^{Cap. 9.17.}

18. Planurile se pun la cale prin * sfat!

Fă * războiul cu chibzuință. — ^{Cap. 15.22; 24.6. Luc. 14.31.}

19. Cine * umblă cu birfeli dă pe față lucrurile ascunse;

și cu cel ce nu-și poate ținea gura ** să nu te amesteci. — ^{Cap. 11.13. Rom. 16.18.}

20. Dacă cineva * blăstămă pe tatăl său și pe mamă-sa,

i se va stinge lumina ** în mijlocul întunerecului. — ^{Exod. 21.17. Lev. 20.9. Mat. 15.4. Iov. 18.5,6. Cap. 24.20.}

21. O moștenire * repede cîștigată dela început,

nu va fi binecuvîntată la ** sfîrșit. — ^{Cap. 28.20. Hab. 2.6.}

22. Nu * zice: „li voi întoarce eu răul!”

Nădărduește ** în Domnul, și El te va ajuta. — ^{Deut. 32.35. Cap. 17.13; 24.29. Rom. 12.17, 19. 1 Tes. 5.15. 1 Pet. 3.9. 2 Sam. 16.12.}

23. Domnul urăște * două feluri de greutăți,

și cîntarul mincinos nu este un lucru bun. — ^{Vers. 10.}

24. Domnul * îndreaptă pașii omului, dar ce înțelege omul din calea sa? — ^{Ps. 37.23. Cap. 16.9. Ier. 10.23.}

25. Este o cursă pentru om să facă în pripă o făgăduință sfîntă,

și abea după * ce a făcut juruința să se gîndească. — ^{Ecl. 5.4, 5.}

26. Un împărat * înțelept vîntură pe cei răi,

și trece cu roata peste ei. — ^{Ps. 101.5, etc. Vers. 8.}

27. Sufierea omului este o lumină * a Domnului,

care pătrunde pînă în fundul măruntaielor. — ^{1 Cor. 2.11.}

28. Bunătatea * și credințioșia păzește împărat,

și el își întărește scaunul de domnie prin bunătate. — ^{Ps. 101.1. Cap. 29.14.}

29. Slava tinerilor este țîrja,

dar podoaba * bătrînilor sînt perii albi. — ^{Cap. 16.31.}

30. Mijloacele de vindecare pentru cel rău sînt bătăile

și vinătăile pînă la rană. —

21. Inima împăratului este ca un riu de apă în mina Domnului,

pe care îl îndreaptă încotro vrea. —

2. Omul * socotește că toate căile lui sînt fără prihană,

dar * Cel ce cercetează inimile este Domnul. — ^{Cap. 16.2. Cap. 24.12. Luc. 16.15.}

3. A * face dreptate și judecată este mai plăcut Domnului decît jertfele. — ^{1 Sam. 15.22. Ps. 50.8. Cap. 15.8. Isa. 1.11, etc. Osea 6.6. Mic. 6.7, 8.}

4. Privirile * trufase și inima îngîmfață,

această candelă a celor răi, nu este decît păcat. — ^{Cap. 6.17.}

5. Planurile * omului harnic nu duc de cît la belșug,

dar celce lucrează cu grabă n'ajunge de cît la lipsă. — ^{Cap. 10.4; 13.4.}

6. Comorile cîștigate * cu o limbă mincinoasă

sînt o deșertăciune care fuge, și ele duc la moarte. — ^{Cap. 10.2; 13.11; 20.21, 22. Ps. 23.2.}

7. Silnicia celor răi îi mătură, pentrucă nu vor să facă ce este drept. —

8. Cel vinovat merge pe căi sucite, dar cel nevinovat face ce este bine.

9. Mai * bine să locuiești într'un colț pe acoperiș,

decît cu o nevastă gîlcevitore într'o casă mare. — ^{Vers. 19. Cap. 19.13; 25.24; 27.15.}

10. Sufletul * celui rău dorește răul, semenul lui n'are nici o trecere înaintea lui. — ^{Iac. 4.4.}

11. Cînd * este pedepsit batjocoritorul, prostul se face înțelept:

și cînd se dă învățătură celui înțelept, el capătă știința. — ^{Cap. 19.25.}

12. Cel neprihănit * se uită la casa celui rău,

și vede ce repede sînt aruncați cei răi în nenorocire. — ^{Mat. 7.2; 18.30, etc. Iac. 2.13.}

13. Cine își astupă urechea la strigătul săracului,

nici el nu va căpăta răspuns, cind va striga. —

14. Un dar* făcut în taină potolește minia, și o mită dată pe ascuns potolește cea mai puternică minie. —
*Cap. 17.8, 23; 18. 16.

15. Este o bucurie pentru cel neprihănit să facă ce este bine, dar* pentru ceia fac răul este o groază. —
*Cap. 10. 20.

16. Omul care se abate dela calea înțelepciunii, se va odihni în adunarea celor morți. —

17. Cine iubește petrecerile va duce lipsă, și cine iubește vinul și untdelemnul dresurilor nu se îmbogățește. —

18. Cel rău slujește ca preț de răscumpărare* pentru cel neprihănit, și cel stricat, pentru oamenii fără prihană. —
*Cap. 11. 8. Isa. 43. 3, 4.

19. Mai* bine să locuiești într'un pămînt pustiu, de cît cu o nevastă gîlcevitoare și supărăcioasă. —
*Vers. 9.

20. Comori* de preț și untdelemn sînt în locuința celui înțelept, dar omul fără minte le risipește. —
*Ps. 112. 3. Mat. 25. 3, 4.

21. Cine* urmărește neprihănirea și bunătatea, găsește viață, neprihănire și slavă. —
*Cap. 15. 9. Mat. 6. 6.

22. Înțeleptul cucerește cetatea* vitejilor, și doboară puterea în care se încredea. —
*Eccl. 9. 14, etc.

23. Cine* își păzește gura și limba, își scutește sufletul de multe necazuri. —
*Cap. 12. 13; 13. 3; 18. 21. Iac. 3. 2.

24. Cel mîndru și trufaș se cheamă batjocoritor: el lucrează cu aprinderea îngîmfării.

25. Poftele leneșului* îl omoară, pentru că nu vrea să lucreze cu minile. —
*Cap. 13. 4.

26. Toată ziua o duce numai în poftă: dar cel* neprihănit dă fără zgîrcenie. —
*Ps. 37. 26; 112. 9.

27. Jertfa* celor răi este o scîrbă înaintea Domnului, cu cît mai mult cînd o aduc cu gînduri nelegiuite. —
*Ps. 60. 9. Cap. 15. 8. Isa. 66. 3. Ier. 6. 20. Amos 5. 22.

28. Martorul* mincinos va pieri, dar omul care ascultă bine va vorbi totdeauna cu izbîndă. —
*Cap. 19. 6, 9.

29. Cel rău ia o înfățișare nerușinată, dar omul fără prihană își îmbunătățește calea. —

30. Nici* înțelepciunea, nici pricepe ra, nici sfatul n'ajută împotriva Domnului. —
*Isa. 8. 9, 10. Ier. 9. 23. Fapt. 6. 39.

31. Calul* este pregătit pentru ziua bătăliei, dar biruința* este a Domnului. —
*Ps. 20. 7; 33. 17. Isa. 31. 1. *Ps. 3. 8.

22 1. Un nume* bun este mai de dorit decît o bogăție mare, și a fi iubit prețuiește mai mult decît argintul și aurul. —
*Eccl. 7. 1.

2. Bogatul* și săracul se întînesc: Domnul* i-a făcut și pe unul și pe altul. —
*Cap. 29. 13. 1 Cor. 12. 21. *Iov 31. 15. Cap. 14. 31.

3. Omul* chibzuit vede nenorocirea și se ascunde, dar cei proști merg înainte și sînt pedepsiți. —
*Cap. 14. 16; 27. 12.

4. Răsplata* smereniei, a fricii de Domnul, este bogăția, slava și viața. —
*Ps. 112. 3. Mat. 6. 33.

5. Spini* și curse sînt pe calea omului stricat: cel** ce-și păzește sufletul se depărtează de ele. —
*Cap. 15. 19. *I Ioan 5. 18.

6. Învață* pe copil calea pe care trebuie s'o urmeze, și cînd va îmbătrîni, nu se va abate dela ea. —
*Efec. 6. 4. 2 Tim. 3. 15.

7. Bogatul* stăpînește peste cei săraci, și cel ce ia cu împrumut, este robul celui ce-i dă cu împrumut. —
*Iac. 2. 6.

8. Cine* samănă nelegiuire, nelegiuire va secera, și nuiaua nelegiuirii lui este gata. —
*Iov 4. 8. Ose 10. 13.

9. Omul milostiv* va fi binecuvîntat, pentru că dă săracului din pînea lui. —
*2 Cor. 9. 6.

10. Izgonește* pe batjocoritor, și cearta se va sfîrși, neînțelegerile și ocările vor înceta. —
*Fec. 21. 9. 10. Ps. 101. 6.

11. Cine* iubește curăția inimii, și are bunăvoința pe buze, este prieten cu împăratul. —
*Ps. 101. 6. Cap. 16. 13.

12. Ochii Domnului păzesc pe cel ce are știință, dar înfruntă cuvintele celui stricat.

13. Leneșul* zice: „Afară este un leu, care m'ar putea ucide pe uita!” —
*Cap. 26. 13.

14. Gura * curvelor este o groapă adincă;
pe cine vrea să-l pedepsească Domnul, acela** cade în ea. —
* Cap. 2, 16; 5, 3; 7, 6; 23, 27. ** Ecl. 7, 26.
15. Nebunia este lipită de inima copilului,
dar nuiaua * certării o va deslipi de el. —
* Cap. 13, 24; 19, 18; 23, 13, 14; 29, 15, 17.
16. Cine asuprește pe sărac ca să-și mărească averea,
va trebui să dea și el altuia mai bogat și va duce lipsă. —
17. Pleacă-ți urechea, și ascultă cuvintele înțelepților,
și ia învățătura mea în inimă.
18. Căci este bine să le păstrezi în-lăuntrul tău,
și să-ți fie toate de odată pe buze. —
19. Pentru ca să-ți pui încrederea în Domnul,
vreausă te învăț eu astăzi, da, petine.
20. N'am așternut eu oare în scris pentru tine
sfaturi * și cugetări, * Cap. 8, 6.
21. ca * să te învăț lucruri temeinice,
cuvinte adevărate,
ca ** să răspunzi cu vorbe adevărate
celuice te trimete? — * Luc. 1, 3, 4. ** 1 Pet. 3, 15.
22. Nu * despuia pe sărac, pentrucă
este sărac,
și nu asupri** pe nenorocitul care
stă la poartă!
* Ex od. 23, 6; Iov 31, 16, 21. ** Zab. 7, 10. Mal. 3, 6.
23. Căci * Domnul le va apăra pricina lor,
și va despuia viața celor ce-i despoaie. —
* 1 Sam. 24, 12; 25, 39. Ps. 12, 6; 36, 1, 10; 63, 6; 140, 12. Cap. 23, 11. Ier. 51, 36.
24. Nu te împrieteni cu omul minios,
și nu te însoți cu omul iute la minie,
25. ca nu cumva să te deprinzi cu cărările lui,
și să-ți ajungă o cursă pentru suflăt. —
26. Nu * fi printre cei ce pun cheazășii,
printre cei ce dau zălog pentru datorii.
* Cap. 6, 1; 11, 15.
27. Căci dacă n'ai cu ce să plătești,
pentruce ai voi să-ți * se ia patul de supt tine? * Cap. 20, 16.
28. Nu * muta hotarul cel vechi,
pe care l-au așezat părinții tăi. —
* Deut. 19, 14; 27, 17. Cap. 23, 10.
29. Dacă vezi un om iscusit în lucrul lui,
el poate sta lângă împărați,
nu lângă oamenii de rind.

23. 1. Dacă stai la masă la unul din
cei mari,
ia seama ce ai dinainte:
2. pune-ți un cuțit în gît,
dacă ești prea lacom.
3. Nu pofti mâncările lui alese,
căci sînt o hrană înșelătoare.
4. Nu * te chinui ca să te îmbogățești,
nu-ți pune** priceperea în aceeași.
* Cap. 28, 20. 1 Tim. 6, 9, 10. ** Cap. 3, 5. Rom. 12, 16.
5. Abia ți-ai aruncat ochii spre ea și
nu mai este;
căci bogăția își face aripi,
și, ca vulturul, își ia zborul spre ceruri.
6. Nu * mîncă pînea celui** pîsmas,
și nu pofti mîncările lui alese,
* Ps. 141, 4. ** Deut. 18, 9.
7. căci el este ca unul care își face
socotelile în suflăt.
„Mîncă și bea“, îți * va zice el;
dar inima lui nu este cu tine. * Ps. 12, 2.
8. Bucata pe care ai mîncat-o, o vei
vărsa,
și cuvintele plăcute pe cari le vei
spune, sînt perdute.
9. Nu vorbi la * urechea celui nebul,
căci el nesocotește cuvintele tale
înțelepte. * Cap. 9, 8. Mat. 13, 16.
10. Nu * muta hotarul văduvei,
și nu intra în ogorul orfanilor,
* Deut. 19, 14; 27, 17. Cap. 22, 28.
11. căci * răzbunătorul lor este puternic:
El le va apăra pricina împotriva tă.
* Iov 31, 21. Cap. 22, 2.
12. Deschide-ți inima la învățătură,
și urechile la cuvintele științei.
13. Nu * cruța copilul de mustrare,
căci dacă-l vei lovi cu nuiaua, nu va muri.
* Cap. 13, 24; 19, 18; 22, 15; 23, 13, 14.
14. Lovindu-l cu nuiaua,
îi * scoți suflătul din locuința morților.
* 1 Cor. 15, 1.
15. Fiule, dacă-ți * va fi inima înțeleaptă,
inima mea se va bucura;
* Vers. 24, 25. Cap. 23, 1.
16. și lăuntru meu se va veseli,
cînd buzele tale vor spune ce este bine.
17. Să nu-ți pizmuiască inima * pe cei păcătoși,
ci** să aibă totdeauna frică de Domnul;
* Ps. 37, 1; 73, 3. Cap. 3, 31; 24, 1. ** Cap. 23, 11.
18. căci * este o răsplătă,
și nu ți se va tăia nădejdea.
* Ps. 37, 37. Cap. 24. Luc. 11, 28.
19. Ascultă, fiule, și fii înțelept;

indreaptă-ți* inima pe calea cea dreaptă. Cap. 4. 23.

20. Nu* fi printre cei ce beau vin, nici printre cei ce se îmbuibază cu carne. Isa. 6. 22. Mat. 24. 49. Luc. 21. 34. Rom. 13. 13. Eze. 3. 18.

21. Căci bețivul și cel ce se dedă la îmbuibare sărăcesc, și atîpirea te face să porți* zdrențe. Cap. 19. 16.

22. Ascultă* pe tatăl tău, care te-a născut, și nu nesocoti pe mamă-ta, cînd a îmbătrînit. Cap. 1. 8; 30. 17. Efez. 6. 1, 2.

23. Cumpără* adevărul, și nu-l vinde, înțelepciunea, învățătura și price- Cap. 4. 5, 7. Mat. 13. 41.

perea. 24. Tatăl* celui neprihănit se veselește, și cel ce dă naștere unui înțelept se bucură. Cap. 10. 1; 15. 20. Vers. 15.

25. Să se bucure tatăl tău și mama ta, să se veselească cea care te-a născut.

26. Fiule, dă-mi inima ta, și să găsească plăcere ochii tăi în câile Mele.

27. Căci* curva este o groapă adîncă, și străina o fîntînă strîmă. Cap. 22. 14.

28. Ea* pîndește ca un hoț, și mărește între oameni numărul celor stricați. Cap. 7. 12. Ecl. 7. 26.

29. Ale* cui sînt vaietele? Ale cui sînt oftările? Ale cui sînt neînțelegerile?

Ale cui sînt plîngerile? Ale cui sînt rînirile fără pricină? Ai cui sînt ochii* roși? Isa. 5. 11, 22. Ps. 49. 12.

30. Ale celor ce* întîrzie la vin, și se duc să golească paharul cu vin amestecat. Cap. 20. 1. Efez. 5. 18.

31. Nu te uita la vin* cînd curge roș și face mîrgăritare în pahar; el alunecă ușor, Ps. 75. 8. Cap. 9. 2.

32. dar pe urmă ca un șarpe mușcă și înțeapă ca un basilisc.

33. Ochii* îți se vor uita după femeile altora,

și inima îți va vorbi prostii.

34. Vei fi ca un om culcat în mijlocul mării,

ca un om culcat pe vîrfurile unui cartarg.

35. „M'a lovit*... dar nu mă doare!... M'a bătut... dar nu simt nimic! Cînd mă voi trezi? Mai vreau vin!”

Cap. 27. 12. Ier. 5. 3. Ps. 4. 19. Deut. 29. 19. Isa. 56. 12.

24. 1. Nu pismui* pe oamenii cei răi,

și nu* dori să fii cu ei; Ps. 37. 1, etc.; 73. 3. Cap. 3. 31; 23. 17. Vers. 19. Cap. 1. 15.

2. căci* inima lor se gîndește la prăpăd,

și buzele lor vorbesc nelegiuiri. — Ps. 10. 7.

3. Prin înțelepciune se înalță o casă,

și prin pricepere se întărește;

4. prin știință se umplu cămarile ei de toate bunătățile de preț și plăcute.

5. Un om* înțelept este plin de putere,

și cel priceput își oțelește vlagă. Cap. 21. 22. Ecl. 9. 16.

6. Căci* prin măsuri chibzuite cîștigă bătaia,

și prin marea număr al sfințitorilor ai biruința. — Cap. 11. 14; 15. 22; 20. 18. Luc. 14. 31.

7. Înțelepciunea este prea* înaltă pentru cel nebun:

el nu va deschide gura la judecată. — Ps. 10. 5. Cap. 14. 6.

8. Cine se* gîndește să facă rău,

se cheamă un om plin de răutate. — Rom. 1. 30.

9. Gîndul celui nebun nu este decît păcat,

și batjocoritorul este o scîrbă pentru oameni. —

10. Dacă slăbești în ziua necazului, mică îți este puterea. —

11. Izbăvește* pe cei tirîți la moarte, și scapă pe cei ce sînt aproape să fie junghiați. — Ps. 82. 4. Isa. 58. 6, 7. 1 Ioan. 3. 16.

12. Dacă zici: „Ah! n'am știut!”... Crezi că nu vede Celce* cîntărește inimile

și Celce veghează asupra sufletului tău?

Și nu va răsplăti El fiecăruia după* faptele lui? — Cap. 21. 2. 1 Ioan. 34. 11. 1. 8. 12. Ier. 32. 19. Rom. 2. 6. Apoc. 2. 23; 22. 12.

13. Fiule, mîncă* miere, căci este bună,

și fagurul de miere este dulce pentru cîrul gurii tale. Cant. 5. 1.

14. Tot* așa, și înțelepciunea este bună pentru sufletul tău:

dacă o vei găsi, ai un viitor*, și nu ți se va tăia nădejdea. — Ps. 119. 10; 119. 103. Cap. 23. 18.

15. Nu* întinde curse, nelegiuirile, la locuința celui neprihănit,

și nu-i turbura odihna. Ps. 10. 9, 10.

16. Căci* cel neprihănit de șapte ori cade, și se ridică,

dar** cei răi se prăbușesc în nenorocire. ◊ Iov. 6. 19. Ps. 34. 19; 37. 24. Ml. 7. 8. ◊ Art. 7. 10. Amos 5. 2; 8. 14. Apoc. 18. 21.

17. Nu* te bucura de căderea vrămașului tău, și să nu îți se veselească inima când se poticnește el, ◊ Iov. 31. 29. Ps. 36. 15, 19. Cap. 17. 6. Obnd. 12.

18. ca nu cumva Domnul să vadă, să nu-l plăcă, și să-și întoarcă minia dela el. —

19. Nu* te minia din pricina celor ce fac rău, și nu pizmui pe cei răi!

20. Căci* cel ce face răul n'are niciun viitor, și lumina** celor răi se stinge. — ◊ Ps. 37. 1; 73. 3. Cap. 23. 17. Vers. 1. ◊ Ps. 11. 6. ◊ Iov. 18. 5, 6; 21. 17. Cap. 13. 9; 20. 20.

21. Fiule, teme-te* de Domnul și de împăratul; și să nu te amesteci cu cei neastimparați! ◊ Rom. 13. 7. 1 Pet. 2. 17.

22. Căci deodată le va veni pieirea, și cine poate ști sfîrșitul amîndorora! —

23. Iată ce mai spun înțelepții: „Nu* este bine să ai în vedere fața oamenilor în judecăți.“ — ◊ Lev. 19. 15. Deut. 1. 17; 16. 19. Cap. 18. 5; 28. 21. Ioan. 7. 24.

24. Pe cine* zice celui rău: „Tu ești bun!“

il blastămă popoarele, și-l urăscneamurile. ◊ Cap. 17. 15. Isa. 5. 23.

25. Dar celor ce judecă drept le merge bine, și o mare binecuvîntare vine peste ei. —

26. Un răspuns bun este ca un sărut pe buze.

27. Vezi-ți* întâi de treburi afară, îngrijește de lucrul cîmpului, și apoi apucă-te să-ți zidești casa. — ◊ 1 Reg. 5. 17, 18. Luc. 14. 28.

28. Nu* vorbi în chip ușuratic împotriva aproapelui tău; ori ai vrea să înșeli cu buzele tale? — ◊ Efec. 4. 26.

29. Nu* zice: „Cum mi-a făcut el așa am să-i fac și eu, îi voi răsplăti după faptele lui!“ — ◊ Cap. 20. 22. Mat. 5. 39, 44. Rom. 12. 17, 19.

30. Am trecut pe lingă ogrorul unui leneș, și pe lingă via unui om fără minte.

31. Și era* numai spinii, acoperit de mărăcini, și zidul de piatră era prăbușit. ◊ Fac. 3. 19.

32. M'am uitat bine și cu luare aminte,

și am tras învățătură din ce am văzut.

33. „Să mai dorm puțin*, să mai aji pesc puțin,

să mai încrucișez mîinile puțin ca să mă odihnesc!“... ◊ Cap. 6. 9, 10.

34. Și sărăcia vine peste tine pe neașteptate, ca un hoț, și lipsa, ca un om înarmat.

25 1. Iată încă* vreocîteva din Pildele lui Solomon, strinse de oameni lui Ezechia, împăratul lui Iuda. — ◊ 1 Reg. 1. 4, 5.

2. Slava* lui Dumnezeu stă în ascunderea lucrurilor, dar slava împăraților stă în cercearea** lucrurilor. — ◊ Deut. 29. 29. Rom. 11. 33. ◊ Iov. 2. 11.

3. Înălțimea cerurilor, adîncimea pămîntului, și inima împăraților sînt nepătrunse. —

4. Scoate* zgura din argint, și argintarul va face din el un vas ales. ◊ 2 Tim. 2. 2.

5. Scoate* și pe cel rău dinaintea împăratului, și scaunul lui de domnie** se va întări prin neprihănire. — ◊ Cap. 20. 8. ◊ Cap. 18. 12; 23. 14.

6. Nu te fâli înaintea împăratului, și nu lua locul celor mari;

7. căci* este mai bine să-ți se zică: „Suie-te mai sus!“

decît să fii pogorît înaintea voivodului

pe care ți-l vîd ochii. — ◊ Luc. 14. 8, 9, 10.

8. Nu* te grăbi să te iei la ceartă, ca nu cumva la urmă să știi ce să faci,

cînd te va lua la ocări aproapele tău. — ◊ Cap. 17. 14. Mat. 5. 3.

9. Apără-ți* pricina împotriva aproapelui tău,

dar nu da pe față taina altuia, ◊ Mat. 5. 35; 18. 13.

10. ca nu cumva, aflînd-o cineva, să te umple de rușine,

și să-ți iasă nume rău care să nu se mai șteargă. —

11. Un cuvînt spus la vremea potrivită,

este ca niște mere* de aur într'un coșuleț de argint. — ◊ Cap. 15. 23. Isa. 55. 4.

12. Ca o verigă de aur și o podobă de aur curat,

asa este înțeleptul care mustră, pentru o ureche ascultătoare. —

13. Ca * răcoreala zăpezii pe vremea secerişului,
aşa este un sol credincios pentru cel
ce-l trimete:
el înviorează sufletul stăpînului său.
*Cap. 13. 17.

14. Ca norii * şi vîntul fără ploaie,
aşa este un om care * se laudă pe
nedrept cu dărniciile lui. —
*Iuda 12. *Cap. 20. 6.

15. Prin * răbdare se înduplecă un
voivod,
şi o limbă dulce poate zdrobi oase.
*Poc. 32. 4, etc. 1 Sam. 25. 24, etc. Cap. 16. 1; 16. 14.

16. Dacă * dai peste miere, nu minca
decît atît cît îţi ajunge,
ca să nu îţi se scribească şi s'o verşi
din gură. —
*Vers. 27.

17. Calcă rar în casa aproapelui tău,
ca să nu se sature de tine şi să te
urască. —

18. Ca un buzduhan, ca o sabie şi
ca o săgeată ascuţită,
aşa este un om care * face o mărtu-
risire mincinoasă împotriva aproapelui
său. —
*Ps. 57. 4; 120. 3, 4. Cap. 12. 18.

19. Ca un dinte stricat şi ca un picior
care şchiopătează,
aşa este încrederea într'un stricat la
ziua necazului. —

20. Ca unul care îşi scoate haina pe
o zi rece, sau varsă oţet pe silitră,
aşa este cine cîntă cîntece unei inimi
în nenorocire. —

21. Dacă * este flămînd vrăjmaşul
tău, dă-i pine să mănînce,
dă-i apă să bea.
*Dan. 6. 18. Rom. 12. 15.

22. Căci * făcînd aşa, aduni cărbuni
aprinşi pe capul lui,
şi * Domnul îţi va răsplăti. —
*Exod. 23. 4, 5. Mat. 5. 44. Rom. 12. 20. *2 Sam. 16. 12.

23. Vîntul * de miazănoapte aduce
ploaia,
şi limba * clevetitoare aduce o faţă
mîhnită. —
*Iov 37. 22. *Ps. 101. 5.

24. Mai * bine să locuieşti într'un
colţ pe acoperiş,
decît să locuieşti într'o casă mare
cu o nevastă gîlcevitore. —
*Cap. 19. 13; 21. 9, 10.

25. Ca apa proaspătă pentru un om
obosit,
aşa este o veste bună venită dintr'o
tărî depărtată. —

26. Ca o fîntînă turbure şi ca un iz-
vor stricat,
aşa este cel neprihănit care se cla-
tînă în faţtea celui rău. —

27. Nu * este bine să mănînci multă
miere:

tot aşa, nu este o cinste să * alergi
după slava ta însuţi. —
*Vers. 16. *Cap. 27. 2.

28. Omul care * nu este stăpîn pe
sine,
este ca o cetate surpată şi fără zi-
duri.
*Cap. 16. 32.

26. 1. Cum nu se potrivesc zăpada
vara, şi * ploaia în timpul sece-
rişului,
aşa nu se potriveşte slava pentru un
nebul. —
*1 Sam. 12. 17.

2. Cum sare vrabia încoace şi în-
colo şi cum zboară rîndunica,
aşa nu nîmereşte blestemul * neîn-
temeiat. —
*Num. 23. 8. Deut. 23. 5.

3. Biciul * este pentru cal, friul pen-
tru măgar,
şi nuiaua pentru spinarea nebuni-
lor. —
*Ps. 32. 9. Cap. 10. 13.

4. Nu răspunde nebulului după ne-
bunia lui,
ca să nu semeni şi tu cu el. —

5. Răspunde * însă nebulului după
nebunia lui,
ca să nu se creadă înţelept. —
*Mat. 16. 1-4; 21. 24.-27.

6. Celce trimete o solie printr'un ne-
bun,
îşi taie singur picioarele, şi bea ne-
dreptatea. —

7. Cum sînt picioarele ologului,
aşa este şi o vorbă înţeleaptă în gu-
ra unor nebuni. —

8. Cum ai pune o piatră în praştie,
aşa este cînd dai mîrire unui ne-
bun. —

9. Ca un spin care vine în mîna unui
om beat,
aşa este o vorbă înţeleaptă în gura
nebulilor. —

10. Ca un arcaş care răneşte pe toată
lumea,
aşa este celce tocmeşte pe nebuni şi
pe înţilii veniţi. —

11. Cum * se întoarce cinele la ce a
vîrsat,
aşa se întoarce nebulul * la nebu-
nia lui. —
*2 Pet. 2. 22. *Exod. 8. 15.

12. Dacă vezi * un om care se crede
înţelept,
poţi să ai mai multă nădejde pentru
un nebul decît pentru el. —
*Cap. 29. 20. Luc. 18. 11. Rom. 12. 16. Apoc. 3. 17.

13. Leneşul * zice: „Afară este un leu,
pe uliţe este un leu!”
*Cap. 22. 13.

14. Cum se învîrtește ușa pe fițini-
le ei,
așa se învîrtește leneșul * în patul lui.
Cap. 19, 24.
15. Leneșul își viră mîna în blid,
și-i vine greu s'o ducă iarăș la gu-
ră. —
16. Leneșul se crede mai înțelept
decît șapte oameni cari răspund cu
judecată.
17. Un trecător care se amestecă în-
tr'o ceartă care nu-l privește,
este ca unul care apucă un cîine de
urechi.
18. Ca nebunul care aruncă
săgeți aprinse și ucigătoare,
19. așa este omul care înșală pe aproa-
pele său,
și apoi zice: „Am * vrut doar să glu-
mesc!” — Efes. 5.4.
20. Cînd nu mai sînt lemne, focul se
stinge;
și cînd nu * mai este niciun cleve-
titor, cearta se potolește. Cap. 22.10.
21. După cum * cărbunele face jăra-
tic, și lemnul foc,
tot așa și omul gîlcevitor aprinde
cearta. Cap. 15.18; 29.22.
22. Cuvintele * cleveitorului sînt ca
niște prăjituri,
alunecă pînă în fundul măruntaie-
lor. — Cap. 18.8.
23. Ca zgura de argint pusă pe un
ciob de pămînt,
așa sînt buzele aprinse și o inimă
rea.
24. Celce urăște se preface cu buzele
lui,
și înlăuntrul lui pregătește înșelă-
ciunea.
25. Cînd * îți vorbește cu glas dulce,
nu-l crede,
căci șapte uriciuni sînt în inima lui.
Ps. 28.3. Ier. 9.8.
26. Chiar dacă-și ascunde ura în pre-
făcătorie,
totuș răutatea lui se va descoperi în
adunare. —
27. Cine * sapă groapa altuia cade el
în ea,
și piatra se întoarce peste cel ce o
prăvălește.
Ps. 7.15; 16; 9.15; 10.2; 57.6. Cap. 28.10. Ec. 10.8.
28. Limba mincinoasă urăște pe cei
pe cari-i doboară ea,
și gura lingușitoare pregătește piei-
rea. —

- 27 1. Nu * te fâli cu ziua de mine,
căci nu știi ce poate aduce o zi. —
Luc. 12.19, 20. Iac. 4.13, 14.
2. Să te laude altul *, nu gura ta,
un străin, nu buzele tale. Cap. 25.7.
3. Piatra este grea, și nisipul este
greu,
dar supărarea pe care o pricinuiște
nebunul este mai grea de cit amin-
două. —
4. Furia este fără milă și mînia năval-
nică,
dar cine * poate sta împotriva ge-
loziei? — 1 Ion. 3.2.
5. Mai bine o mustrare * pe față
de cit o prietenie ascunsă. —
Cap. 28.23. Gal. 2.1.
6. Rănile * făcute de un prieten dove-
desc credințioșia lui,
dar sărutările unui vrăjmaș sînt min-
cinoase. — Ps. 11.1.
7. Sătulul calcă în picioare fagurul
de miere,
dar pentru cel * flămînd toate amă-
rațiunile sînt dulci. — 1 Ion. 4.7.
8. Ca pasărea plecată din cuibul ei,
așa este omul plecat din locul său.
9. Cum înveselește untdelemnul și ia-
miia inima,
așa de dulci sînt sfaturile pline de
dragoste ale unui prieten. —
10. Nu părăsi pe prietenul tău și pe
prietenul tatălui tău,
dar nu intra în casa fratelui tău în
ziua necazului tău:
mai * bine un vecin aproape de cit
un frate departe. — Cap. 17.17; 18.24. Cap. 18.7.
11. Fiule *, fii înțelept, și înveselește-
mi inima,
și ** atunci voi putea răspunde celui
ce mă batjocorește. —
Cap. 10.1; 23.15, 24. Ps. 127.4.
12. Omul chibzuit * vede răul și se a-
scunde;
dar proștii merg spre el și sînt pe-
depsiți. — Cap. 22.4.
13. Ia-i * haina, căci s'a pus chezaș
pentru altul,
ia-l zălog în locul unei străine. —
Exod. 22.26. Cap. 20.14.
14. Binecuvîntarea aproapelui cu glas
tare dis de dimineață,
este privită ca un blestem. —
15. O * strașină, care picură necur-
mat într'o zi de ploaie,
și o nevastă gîlcevitoare sînt tot una.
Cap. 19.13.
16. Cine o oprește, parcă oprește via-
tul,

și parcă ține untdelemnul în mina dreaptă. —

17. După cum ferul ascute ferul, tot așa și omul ațîță minia altui om. —

18. Cine * îngrijește de un smochin va minca din rodul lui, și cine-și păzește stăpînul va fi prețuit. —

19. Cum răspunde în apă fața la față, așa răspunde inima omului inimii omului. —

20. După cum locuința morților * și adîncul nu se pot sătura, tot așa nici ochii * omului nu se pot sătura. —

21. Ce este tigia * pentru lămurirea argintului și cuptorul pentru lămurirea aurului: aceea este bunul nume pentru un om. —

22. Pe nebun chiar * dacă l-ai pisa cu pisălogul în pîuă, în mijlocul grădinelor, nebunia tot n'ar ieși din el. —

23. Îngrijește bine de oile tale, și ia seama la turmele tale.

24. Căci nici o bogăție nu ține vecinic, și nici cununa nu rămîne pe vecie. —

25. După ce se ridică finul *, se arată verdețea nouă, și ierburile de pe munți sînt strînse. —

26. Mieii sînt pentru îmbrăcăminte, și țapii pentru plata ogorului;

27. laptele caprelor ț-a-unge pentru hrana ta, a casei tale, și pentru întreținerea slujnicilor tale.

28. Cel rău * fuge fără să fie urmărit,

dar cel neprihănit îndrăznește ca un leu tînăr. —

29. Cînd este răscoală într-o țară, sînt mulți capi, dar cu un om priceput și încercat, domnia dăinuște. —

30. Un om * sărac care apasă pe cei obișduiți, este ca o rupere de nori care aduce lipsă de pine. —

31. Ceice * părăsesc legea, laudă pe cel rău, dar ** ceice păzesc legea se minie pe el. —

32. Oamenii * dedați la rău nu înțeleg ce este drept,

dar ceice ** caută pe Domnul înțeleg totul. —

33. Mai * mult prețuiește săracul care umblă în neprihănirea lui, decît bogatul care umblă pe căi sucite. —

34. Celce * păzește legea, este un fiu priceput, dar celce ** umblă cu cei desfrînați face rușine tatălui său. —

35. Cine * își înmulțește avuțiile prin dobîndă și camătă, le strînge pentru celce are milă de săraci. —

36. Dacă cineva își întoarce urechea ca să n'asculte legea, chiar * și rugăciunea lui este o scîrbă. —

37. Cine * rățăcește pe oamenii fără prihană pe calea cea rea, cade în groapa pe care a săpat-o, dar ** oamenii fără prihană moștenesc fericirea. —

38. Omul bogat se crede înțelept, dar săracul care este priceput îl cercetează. —

39. Cînd * biruiesc cei neprihăniți, este o mare slavă, dar cînd se înalță cei răi, fiecare se ascunde. —

40. Cine * își ascunde fărădelegile, nu propășește, dar cine le mărturișează și se lasă de ele, capătă îndurare. —

41. Ferice de omul care * se teme necentenit, dar ** cel ce-și împietrește inima cade în nenorocire. —

42. Ca un leu * care răcnește și ca un urs flămînd, așa este ** cel rău care stăpînește peste un popor sărac. —

43. Un voivod fără pricepere își înmulțește faptele de asuprire, dar cel ce urăște lăcomia își lungeste zilele. —

44. Un om * al cărui cuget este încărcat cu singele altuia, fuge pînă la groapă: nimeni să nu-l oprească. —

45. Cine * umblă în neprihănire, găsește mintuirea, dar cine ** umblă pe două căi strimbe cade într-o groapă. —

46. Cap. 10. 9, 25. ** Vers. 6.

19. Cine* își lucrează cîmpul are belșug de pine,
dar cine aleargă după lucruri de nimic are belșug de sărăcie. —

° Cap. 12. 11.

20. Un om credincios este năpădit de binecuvîntări,
dar* celce vrea să se îmbogățească repede nu rămîne nepedepsit. —

° Cap. 13. 11; 20. 21; 23. 4. Vers. 22. 1 Tim. 6. 9.

21. Nu este bine să* cauți la fața oamenilor;
chiar pentru** o bucată de pine poate un om să se dedea la păcat. —

° Cap. 13. 6; 24. 23. °° Ezech. 13. 19.

22. Un om* pizmaș se grăbește să se îmbogățească,
și nu știe că lipsa va veni peste el. —

° Vers. 20.

23. Cine* mustră pe alții, găsește mai multă bunăvoință pe urmă,
decît cel cu limba lingușitoare. —

° Cap. 27. 5, 6.

24. Cine fură pe tatăl său și pe mama sa, și zice că nu este un păcat,
este tovarăș* cu nimicitorul. —

°° Cap. 8. 9.

25. Cel lacom* stîrnește certuri,
dar** celce se încrede în Domnul este săturat din belșug. —

° Cap. 13. 10. °° 1 Tim. 6. 6.

26. Cine se încrede în inima lui este un nebul,
dar cine umblă în înțelepciune va fi mintuit. —

27. Cine* dă săracului, nu duce lipsă,
dar cine închide ochii, este încărcat cu blesteme. —

° Deut. 16. 7, etc. Cap. 19. 17; 22. 9.

28. Cînd* se înalță cei răi, fiecare** se ascunde,
dar cînd pier ei, cei buni se înmulțesc. —

° Vers. 12. Cap. 29. 2. °° 1 Cor. 13. 4.

29 1. Un* om care se împotrivesc tuturor mustrărilor,
va fi zdrobit deodată și fără leac. —

° 1 Sam. 2. 26. 2 Cron. 36. 16. Cap. 1. 24—27.

2. Cînd* se înmulțesc cei buni, poporul se bucură,
dar cînd stăpînește cel rău, poporul** geme. —

° Est. 3. 16. Cap. 11. 10; 28. 12, 28. °° Est. 3. 16.

3. Cine* iubește înțelepciunea învește pe tatăl său,
dar** cine umblă cu curvele risipește averea. —

° Cap. 10. 1; 15. 30; 27. 11. °° Cap. 6. 9, 10; 26. 7. Luc. 16. 13, 30.

4. Un împărat întărește țara prin dreptate,
dar cine ia mită, o nimicește. —

5. Cine lingușește pe aproapele său,
îi întinde un laț supt pașii lui. —

6. În păcatul omului rău este o cursă,
dar cel bun biruie și se bucură. —

7. Cel* bun pricepe pricina săracilor,
dar cel rău nu poate s'o priceapă. —

° 1 Cor. 13. 13. 13. 13. 13. 13.

8. Cei* ușuratici aprind focul în cetate,
dar înțelepții potolesc* minia. —

° Cap. 11. 11. °° Ezech. 22. 28.

9. Cînd se ceartă un înțelept cu un nebul,
să se tot supere sau* să tot ridice,

căci pace nu se face. —

° Mat. 11. 17.

10. Oamenii* setoși de singe urase pe omul fără prihană,
dar oamenii fără prihană îi ocrotesc viața. —

° Fac. 4. 5, 6. 1 Ioan. 3. 12.

11. Nebunul* își arată toată patima,
dar înțeleptul o stăpînește. —

° Judec. 16. 17. Cap. 12. 16, 17, 18.

12. Cînd celce stăpînește dă ascultare cuvintelor mincinoase,
toți slujitorii lui sînt niște răi. —

13. Săracul și asupritorul se* întîlnesc,
dar Domnul** le luminează ochii la amîndoi. —

° Cap. 22. 2. °° Mat. 4. 6.

14. Un împărat* care judecă pe săraci după** adevăr,
își va avea scaunul de domnie înfrîșnat pe vecie. —

° Cap. 20. 8; 26. 5. °° Ps. 72. 2, 4, 11, 14.

15. Nuiaua* și certarea dau înțelepciunea,
dar copilul** lăsat de capul lui face rușine mamei sale. —

° Vers. 17. °° Cap. 10. 1; 17. 21, 22.

16. Cînd se înmulțesc cei răi, se înmulțesc și păcatul,
dar* cei buni le vor vedea căderea. —

° Ps. 37. 36; 58. 10. 91. 5, 9, 11.

17. Pedepsește-ți* fiul, și el îți va da odihnă,
și îți va aduce desfătare sufletului. —

° Cap. 13. 24; 19. 13; 23. 15; 29. 13, 14. Vers. 13.

18. Cînd* nu este nicio descoperire dumnezeiască, poporul este fără friu;
dar** fericite de poporul care păzește legea! —

° 1 Sam. 3. 1. Amos 8. 11, 12. °° Ioan 13. 17. Iac. 1. 25.

19. Nu prin vorbe se pedepsește un rob,
căci chiar dacă pricepe, n'ascultă. —

20. Dacă vezi un om oare vorbește nechibzuit,
poți să nădăjduiești mai* mult dela un nebul decît dela el. —

° Cap. 26. 12.

21. Slujitorul pe care-l răsfeți din copilărie,
la urmă ajunge de se crede fiu. —

22. Un om * minios stîrnește certuri,
și un infuriat face multe păcate. —
* Cap. 15, 16; 26, 21.

23. Mîndria * unui om îl scoboară,
dar cine este smerit cu duhul capătă
cînstă. — * 1ov 22, 29. Cap. 15, 33; 18, 12. Isa. 64, 2.
Dan. 4, 30, 31, etc. Aht 28, 12. Luc. 14, 11; 13, 14. Fapt. 12,
16. 10, 4, 10, 1 Pet. 5, 6.

24. Cine împarte cu un hoț își urăște
viața,
aude * blestemul, și nu spune nimic. —
* Lev. 5, 1.

25. Frica * de oameni este o cursă,
dar cel ce se încrede în Domnul
dare-dece să se teamă. — * Fac. 12, 12; 20, 2, 11.

26. Mulți * umblă după bunăvoința
celui ce stăpînește,
dar Domnul este acela care face
dreptate fiecăruia. * Ps. 20, 9. * Cap. 19, 6.

27. Omul nelegiuit este o scîrbă înaintea
celor neprihăniți,
dar cel ce umblă fără prihană este
o scîrbă înaintea celor răi.

30. 1. Cuvintele lui Agur, fiul lui
Iache. Cuvintele * înțelepte ro-
știle de omul acesta pentru Itiel, pen-
tru Itiel și pentru Ucal. * Cap. 31, 1.

2. Negreșit *, sînt mai prost decît
oricine,
și n'am pricepere de om. * Ps. 73, 22.

3. N'am învățat înțelepciunea,
și nu cunosc știința sfinților.

4. Cine * s'a suit la ceruri, și cine
s'a pogorit din ele?

Cine * a adunat vîntul în pumnii
lui?

Cine a strîns apele în haina lui?

Cine a hotărît toate marginile pă-
mintului?

Cum se numește el, și cum cheamă
pe fiul său? Știi tu lucrul acesta? —

* 1ov 3, 13. * 1ov 38, 4, etc. Ps. 104, 3, etc. Isa. 40, 12, etc.

5. Orice cuvînt al lui Dumnezeu este
intercat *.

El este un scut pentru ceice se în-
cred în El. * Ps. 12, 6; 18, 30; 19, 8; 110, 140.

* Ps. 18, 30; 84, 11; 115, 9, 10, 11.

6. N'adăuga * nimic la cuvintele Lui,
ca să nu te pedepsească, și să fii
găsit mincinos. —

* Deut. 4, 2; 12, 32. Apoc. 22, 18, 19.

7. Două lucruri îți cer;
nu mi le opri, înainte de moarte!

8. Depărtează dela mine neadevărul
și cuvîntul mincinos;
nu-mida nici sărăcie, nici bogăție,
dă-mi * pinea care-mi trebuie.

* Mat. 6, 11.

9. Ca * nu cumva, în belșug, să mă
lepăd de Tine, și să zic: „Cine este
Domnul?“

Sau ca nu cumva în sărăcie, să fur,
și să iau în deșert Numele Dumne-
zeului meu. — * Deut. 8, 12, 14, 17; 31, 20; 33, 16.
Nem. 9, 25, 26. 1ov 31, 24, 25, 28. Osea 13, 6.

10. Nu cleveți pe un slujitor la stăpi-
nul lui,
ca să nu te blesteme și să te faci
vinovat. —

11. Este un neam de oameni care bla-
stăniă pe tatăl său,
și nu binecuvîntează pe mamă-sa.

12. Este un neam de oameni care * se
crede curat,
și totuși, nu este spălat de întînă-
ciunea lui. * Luc. 19, 11.

13. Este un neam de oameni ai căror
ochi sînt trufași *,
și cari își țin pleoapele sus. * Ps. 131, 1. Cap. 6, 17.

14. Este * un neam de oameni, ai că-
ror dinți sînt niște săbii, și ale căror
măsele sînt niște cuțite,
ca * să mănince pe cel nenorocit de
pe pămînt, și pe cei lipsiți dintre oa-
meni. — * 1ov 29, 17. Ps. 62, 2; 57, 4. Cap. 12, 18.

* Ps. 14, 4. Amos 8, 4.

15. Lipitoarea are două fete: „Dă!
dă!“

Trei lucruri sînt nesățioase,
patru lucruri nu zic niciodată: „De-
stul!“

16. și anume: Locuința morților *,
femeia stearpă,
pămîntul, care nu este sătul de apă,
și focul, care nu zice niciodată: „De-
stul!“ — * Cap. 27, 20. Hub. 2, 6.

17. Pe ochiul * care își bate joc de
tatăl său,
și nesocotește ascultarea de mamă,
îl vor scobi corbii dela pîriu,
și îl vor mîncă puii de vultur. —

* Fac. 9, 22. Lev. 20, 9. Cap. 20, 23, 22.

18. Trei lucruri sînt mai pesus de
puterile mele,
și chiar patru pe cari nu le pot pri-
cepe:

19. urma vulturului pe cer,
urma șarpelui pe stîncă,
urma corăbiei în mijlocul mării,
și urma omului la o fată.

20. Tot așa este și calea femeii prea-
curve:

ea mănîncă, și se șterge la gură,
și apoi zice: „N'am făcut nimic
rău.“ —

21. Trei lucruri fac să se răskoale o țară,
și patru lucruri nu le poate suferi:
22. un rob*, care a început să împărătească,
un nebul, care are pine din belșug,
23. o femeie disprețuită care se mărită,
și o roabă care moștenește pe stăpînă-sa. —
24. Patru vietăți sînt mai mici pe pămînt,
și totuși din cele mai înțelepte:
25. furnicile*, cari nu sînt un popor tare,
dar își pregătesc hrana vara,
26. șoarecii* de munte, cari nu sînt un popor puternic,
dar își așează locuința în stînci;
27. lăcustele n'au împărat,
și totuși pornesc toate în cete;
28. păianjenul îl poți prinde cu mînilor,
și se găsește totuși în casele împăraților.
29. Trei ființe au o ținută frumoasă,
și patru au mers măreț:
30. leul, viteazul dobitoacelor,
care nu se dă înapoi dinaintea nimă-nui,
31. calul închinat gata, și țapul;
și împăratul, căruia nimeni nu-i poate sta împotrivă. —
32. Dacă mîndria te împinge la fafă de nebunie,
și dacă ai gînduri rele,
pune* mina la gură:
33. căci baterea laptelui dă smîntînă,
scărpînarea nasului dă sînge,
și stoarcerea miniei dă certuri.
- 31** 1. Cuvintele împăratului Lemuel.
Invățătura* pe care i-o dădea mamă-sa.
2. Ce să-ți spun, fiule? Ce să-ți spun
fiul trupului meu?
Ce să-ți spun, fiule, rodul* juruinelor mele?
3. Nu-ți* da femeilor vraga,
și desmierdările tale celor** ce pierd pe împărați.
4. Nu* se cade împăraților, Lemuele,
nu se cade împăraților să bea vin,
nici voievozilor să umble după băuturi tari;

5. ca* nu cumva, bînd, să uie legea,
și să calce drepturile tuturor celor nenorociți.
6. Dați* băuturi tari celui ce pierde și vin, celui cu sufletul amarit;
7. ca să bea să-și uite sărăcia,
și să nu-și mai aducă aminte de ne-
cazurile lui. —
8. Deschide-ți* gura pentru cel mut
pentru** pricina tuturor celor pășiți!
9. Deschide-ți gura, judecă* cu dreptate,
și apără** pe cel nenorocit și pe cel lipsit.
10. Cine poate găsi o femeie* cinstită?
Ea este mai de preț decît mărgăritarele.
11. Inima bărbatului se încrede în ea,
și nu duce lipsă de venituri.
12. Ea îi face bine, și nu rău,
în toate zilele vieții sale.
13. Ea face rost de lînă și de in,
și lucrează cu mîni harnice.
14. Ea este ca o corabie de negoț;
de departe își aduce pinea.
15. Ea se* scoală cînd este încă noapte,
și dă** hrană casei sale,
și împarte lucrul de peste zi slujnicilor sale.
16. Se gîndește la un ogor, și-l cumpără;
din rodul muncii ei sădește o vie. —
17. Ea își încinge mijlocul cu putere,
și își oțelește brațele.
18. Vede că munca îi merge bine,
lumina ei nu se stinge noaptea.
19. Ea pune mina pe furcă,
și degetele ei țin fusul.
20. Ea* își întinde mina către cel nenorocit,
și îi întinde brațul către cel lipsit.
21. Nu se teme de zăpadă pentru casa ei,
căci toată casa ei este îmbrăcată cu cărmiziu.
22. Ea își face învelitori,
are haine de in supțire și purpură.
23. Bărbatul* ei este bine văzut la porți,
cînd șade cu bătrînii țării.
24. Ea face cămăși, și le vinde,
și dă cingători negustorului.
25. Ea este îmbrăcată cu țările slavă,
și ride de ziua de mine.

26. Ea deschide gura cu înțelepciune,
și învățători plăcute îi sînt pe limbă.
27. Ea veghează asupra celor ce se
petrec în casa ei,
și nu mănîncă pînea lenevirii.
28. Fiul ei se scoală, și o numesc fe-
ricită;
bărbatul ei se scoală, și-i aduce lau-
de zicînd:

29. „Multe fete au o purtare cinstită,
dar tu le întreci pe toate.”
30. Desmerdările sînt înșelătoare, și
frumuseța este deșartă,
dar femeia care se teme de Domnul
va fi lăudată.
31. Răsplățiți-o cu rodul muncii ei,
și faptele ei s'o laude la porțile ce-
tății.

ECLESIASTUL

SAU PROPOVĂDUITORUL

(Isaia 40. 6—8. 1 Ioan 2. 17. Ioan 4. 13. 2 Corinteni 4. 18.)

Mersul tuturor lucrurilor.

1. Cuvintele Ecclesiastului*, fiul lui
David, împăratul Ierusalimului.

*Vers. 12. Cap. 7. 27; 12. 8, 9, 10.

2. O, deșertăciune* a deșertăciunilor,
zice Ecclesiastul, o deșertăciune a de-
șertăciunilor! Totul** este deșertă-
ciune.

*Ps. 38. 6, 8; 62. 9; 144. 4. Cap. 12. 8. **Rom. 8. 20.

3. Ce* folos are omul din toată truda
pe care și-o dă supt soare? *Cap. 2. 22; 3. 0.

4. Un neam trece, altul vine, și* pă-
mintul rămîne vecinic în picioare.

*Ps. 104. 5; 119. 90.

5. Soarele* răsare, apune și aleargă
spre locul de unde răsare din nou.

*Ps. 104. 6, 8.

6. Vîntul* suflă spre miază-zi, și se
întoarce spre miază-noapte; apoi ia-
ră se întoarce, și începe din nou ace-
leași rotituri.

*Ioan 3. 8.

7. Toate* riurile se varsă în mare, și
marea tot nu se umple: ele aleargă ne-
curmat spre locul de unde pornesc, ca
iarăși să pornească de acolo.

*Iov 38. 10. Ps. 104. 8, 9.

8. Toate lucrurile sînt într'o necur-
mată frîmțare, așa cum nu se poate
spune; ochiul* nu se mai satură pri-
vind, și urechea nu obosește auzind.

*Prov. 27. 20.

9. Ce* a fost, va mai fi, și ce s'a fă-
cut, se va mai face; nu este nimic nou
supt soare.

*Cap. 3. 15.

10. Dacă este vreun lucru despre care
s'ar putea spune: „Iată ceva nou!” de
mult lucrul acela era și în veacurile
dinaintea noastră.

11. Nimeni nu-și mai aduce aminte
de ce a fost mai înainte; și ce va mai
fi, ce se va întîmpla mai pe urmă nu

va lăsa nici o urmă de aducere aminte
la cei ce vor trăi mai tîrziu.

Deșertăciunea tuturor lucrurilor.

12. Eu*, Ecclesiastul, am fost împă-
rat peste Israel, în Ierusalim. *Vers. 1.
13. Mi-am pus inima să cercetez și
să adîncesc cu înțelepciune tot ce se
întîmplă supt ceruri: iată o îndelet-
nicire* plină de trudă, la care supune
Dumnezeu pe fiii oamenilor.

*Fuc. 3. 19. Cap. 3. 10.

14. Am văzut tot ce se face supt
soare; și iată că totul este deșertă-
ciune și goană după vînt!

15. Ce* este strîmb, nu se poate îndrepta,
și ce lipsește nu poate fi tre-
cut la număr.

*Cap. 7. 13.

16. Am zis în mine însumi: „Iată că
am sporit și am întrecut* în înțelep-
ciune pe toți cei ce au stăpînit înaintea
mea peste Ierusalim, și mintea mea a
văzut multă înțelepciune și știință.

*1 Reg. 3. 12, 13; 4. 30; 10. 7. 23. Cap. 2. 9.

17. Mi-am pus* inima să cunosc înțelep-
ciunea, și să cunosc prostia și ne-
bunia. Dar am înțeles că și acestea
este goană după vînt.

*Cap. 2. 3, 12; 7. 23, 25. 1 Tes. 5. 21.

18. Căci unde* este multă înțelep-
ciune, este și mult necaz, și cine știe
multe, are și multă durere. *Cap. 12. 12.

21. Am zis* inimii mele: „Haide!
vreau să te încerc cu veslie, și
gustă fericirea.” Dar iată că și** acea-
sta este o deșertăciune.

*Luc. 12. 19. **Isa. 60. 11.

2. Am zis* risului: „Ești o nebunie!”
și veseliei: „Ce te înșeli degeaba?”

*Prov. 14. 13. Cap. 7. 6.

3. Am hotărît* în inima mea să-mi

veselesc trupul cu vin, în timp ce inima mă va cârmui cu înțelepciune, și să stărui astfel în nebulie, până voi vedea ce este bine să facă fiii oamenilor supt ceruri, în tot timpul vieții lor.

* Cap. 1. 17.

4. Am făcut lucruri mari: mi-am zidit case, mi-am sădit vii;

5. mi-am făcut grădini și livezi de pomi, și am sădit în ele tot felul de pomi roditori.

6. Mi-am făcut iazuri, ca să ud dumbrava unde cresc copacii.

7. Am cumpărat robi și roabe, și am avut copii de casă; am avut cirezi de boi și turme de oi, mai mult de cât toți cei ce fuseseră înainte de mine în Ierusalim.

8. Mi-am strins * argint și aur, și bogății ca de împărați și țări. Mi-am adus cîntăreți și cîntărețe, și desfășurarea fiilor oamenilor: o mulțime de femei.

* 1 Reg. 9. 28; 10. 10, 14, 21, etc.

9. Am ajuns * mare, mai mare de cât toți cei ce erau înaintea mea în Ierusalim. Mi-am păstrat chiar înțelepciunea.

* Cap. 1. 16.

10. Tot ce mi-au poftit ochii, le-am dat; nu mi-am oprit inima dela nicio veselie, ci am lăsat-o să se bucure de toată truda mea, și aceasta * mi-a fost partea din toată osteneala mea.

* Cap. 3. 22; 5. 18; 9. 9.

11. Apoi, cînd m'am uitat cu băgare de seamă la toate lucrările pe cari le făcusem cu minile mele, și la truda cu care le făcusem, am văzut că în toate este numai deșertăciune * și goană după vînt, și că nu este nimic trainic supt soare.

* Cap. 1. 3, 14.

12. Atunci mi-am întors privirile spre înțelepciune, prostie și nebulie*. — Căci ce va face omul care va veni după împărat? Ceeace s'a făcut și mai înainte. —

* Cap. 1. 17; 7. 25.

13. Și am văzut, că înțelepciunea este cu atît mai de folos de cît nebulia, cu cît este mai de folos lumina de cît întunecul;

14. înțeleptul * își are ochii în cap, iar nebunul umblă în întunec. Dar am băgat de seamă că și unul și altul au aceeași soartă.

* Prov. 17. 24. Cap. 8. 1. * Ps. 49. 10. Cap. 9. 2, 3, 11.

15. Și am zis în inima mea: „Dacă și eu voi avea aceeași soartă ca nebunul, atunci pentru ce am fost mai înțelept?” Și am zis în inima mea: „Și aceasta este o deșertăciune.”

16. Căci pomenirea înțeleptului nu este mai vecinică de cît a nebunului; chiar în zilele următoare totul este uitat. Și apoi și înțeleptul moare, și nebunul!

17. Atunci am urît viața căd nu mi-a plăcut ce se face supt soare: totul este deșertăciune și goană după vînt.

18. Mi-am urît pină și toată munca pe care am făcut-o supt soare, muncă pe care o las * omului care vine după mine, ca să se bucure de ea.

* Ps. 6. 5.

19. Și cine știe dacă va fi înțelept sau nebun? Și totuși el va fi stăpîn pe toată munca mea, pe care am agonisit-o cu trudă și înțelepciune supt soare. Și aceasta este o deșertăciune.

20. Am ajuns pînă acolo că m'a apucat o mare desnădejde de toată munca pe care am făcut-o supt soare.

21. Căci este cite un om care a muncit cu înțelepciune, cu pricepere și cu izbindă, și lasă rodul muncii lui unui om care nu s'a ostenit deloc cu ea. Și aceasta este o deșertăciune și un mare rău.

22. Căci *, drept vorbind, ce folos are omul din toată munca lui și din toată străduința inimii lui, cu care se trudește supt soare?

* Cap. 1. 3, 11.

23. Toate zilele lui sînt pline de durere *, și truda lui nu este de cît neacaz: nici măcar noaptea n'are odihnă inima lui. Și aceasta este o deșertăciune.

* Iov. 3. 7; 14. 1.

24. Nu * este altă fericire pentru om decît să mănince și să bea, și să-și înveselească sufletul cu ce este bun din agoniseala lui! Dar am văzut că și aceasta vine din mina lui Dumnezeu.

* Cap. 3. 12, 13, 22; 5. 18; 8. 15.

25. Cine, în adevăr, poate să mănince și să se bucure fără El?

26. Căci El dă omului plăcut Lui înțelepciune, știință și bucurie; dar celui păcătos îi dă grija să strîngă și s'adune, ca să dea * celui plăcut lui Dumnezeu! Și aceasta este o deșertăciune și goană după vînt.

* Iov. 27. 16, 17. Prov. 23. 5.

Orice lucru își are vremea lui.

3 1. Toate își au vremea lor, și fiecare * lucru de supt ceruri își are ceasul lui.

* Ven. 17. Cap. 8. 1.

2. Nașterea își are vremea ei, și moartea își are vremea * ei; săditul își are vremea lui, și smulgerea celor sădite își are vremea ei.

* Ecl. 3. 2.

3. Uciderea își are vremea ei, și tămăduirea își are vremea ei; dărîmarea își are vremea ei, și zidirea își are vremea ei;

4. plîsul își are vremea lui, și risul își are vremea lui; bocitul își are vremea lui, și jucatul își are vremea lui;

5. aruncarea cu pietre își are vremea ei, și strîngerea pietrelor își are vremea ei; îmbrățișarea își are vremea ei, și depărtarea de îmbrățișări își are vremea ei;

6. căutarea își are vremea ei, și perderea își are vremea ei; păstrarea își are vremea ei, și lepădarea își are vremea ei;

7. ruptul își are vremea lui, și cusutul își are vremea lui; tăcerea își are vremea ei, și vorbirea își are vremea ei;

8. iubitul își are vremea lui, și urîtul își are vremea lui; războiul își are vremea lui, și pacea își are vremea ei.

9. Ce* folos are cel ce muncește din truda lui?

10. Am văzut* la ce îndeletnicire supune Dumnezeu pe fiii oamenilor.

11. Orice lucru El îl face frumos la vremea lui; a pus în inima lor chiar și gîndul vecinicii, măcarcă* omul nu poate cuprinde, dela început pînă la sfîrșit, lucrarea pe care a făcut-o Dumnezeu.

12. Am ajuns* să cunosc că nu este altă fericire pentru ei decît să se bucure și să trăiască bine în viața lor;

13. dar și faptul că un om mîncă* și bea și duce un trai bun în mijlocul întregii lui munci, este un dar dela Dumnezeu.

14. Am ajuns la cunoștința că tot ce face Dumnezeu dăinuiește în veci, și la ceea ce face El nu mai este nimic* de adăugat și nimic de scăzut, și că Dumnezeu face așa pentru că lumea să se teamă de El.

15. Ce* este, a mai fost, și ce va fi, a mai fost; și Dumnezeu aduce iarăși înapoi ce a trecut.

Teme-te de Dumnezeu.

16. Am mai văzut* supt soare că în locul rînduit pentru judecată domnește nelegiuirea, și că în locul rînduit pentru dreptate este răutate.

17. Atunci am zis în inima mea:

„Dumnezeu* va judeca și pe cel bun și pe cel rău; căci El a sorocit o vreme** pentru orice lucru și pentru orice faptă.”

*Rom. 2.6, 7, 8. 2 Cor. 6.10. 2 Tes. 1.8, 7. **Vers. 1.

18. Am zis în inima mea că acestea se întîmplă numai pentru oameni, ca să-i cerce Dumnezeu, și ei înșiși să vadă că nu sînt decît niște dobitoace.

19. Căci* soarta omului și a dobitocului este aceeași; aceeași soartă au amîndoi; cum moare unul, așa moare și celalt, toți au aceeași suflare, și omul nu întrece cu nimic pe dobitoc; căci totul este deșertăciune.

20. Toate merg la un loc; toate* au fost făcute din țărînă, și toate se întorc în țărînă.

21. Cine* știe dacă suflarea omului se suie în sus, și dacă suflarea dobitocului se pogoară în jos în pămînt?

22. Așa* că am văzut că nu este nimic mai bun pentru om decît să se veselească de lucrările lui: aceasta** este partea lui. Căci ține-l va face să se bucure de ce va fi după el?

*Vers. 12. Cap. 2.24; 5.18; 11.9. **Cap. 2.10. †Cap. 6.12; 8.7; 10.14.

4. 1. M'am uitat apoi la toate asuprile* cari se fac supt soare; și iată că cei apăsăți varsă lacrimi, și nu este nimeni să-i mîngie! Ei sînt pradă silniciei asupritorilor lor, și n'are cine să-i mîngie!

2. Și* am găsit că morții, cari au murit mai înainte, sînt mai fericiti decît cei vii, cari sînt încă în viață.

3. Dar* mai fericit decît amîndoi am găsit pe celce nu s'a născut încă, fiindcă n'a văzut toate relele cari se petrec supt soare.

4. Am mai văzut că orice muncă și orice iscusință la lucru își are temeiul numai în pizma unuia asupra altuia. Și aceasta este o deșertăciune și goană după vînt.

5. Nebunul* își încrucișează minile, și își mîncă însăș carnea lui.

6. Mai* bine o mină plină de odihnă, decît amîndoi pumnii plini de trudă și goană după vînt.

7. Am mai văzut o altă deșertăciune supt soare.

8. Un om este singur singurel, n'are nici fiu, nici frate, și totuș munca lui

n'are sfârșit, ochii* nu i se satură niciodată de bogății, și** nu se gindește: „Pentru cine muncesc eu, și-mi lipsesc sufletul de plăceri?“ Și aceasta este o deșertăciune și un lucru rău.

*Prov. 27.20. 1 Ioan 2.16. **Ps. 90.6.

9. Mai bine doi decît unul, căci iau o plată cu atît mai bună pentru munca lor.

10. Căci, dacă se întîmplă să cadă, se ridică unul pe altul; dar vai de cine este singur, și cade, fără să aibă pe altul care să-l ridice!

11. Tot așa, dacă se culcă doi împreună, se încălzesc unul pe altul, dar cum are să se încălzească dacă e singur?

12. Și dacă se scoală cineva asupra unuia, doi pot să-i stea împotriva; și funia împletită în trei nu se rupe ușor.

13. Mai bine un copil sărac și înțelept decît un împărat bătrîn și fără minte, care nu înțelege că trebuie să se lase îndrumat;

14. căci el poate să iasă din temniță ca să domnească, măcarcă poate chiar să se fi născut sărac în împărăția celui din urmă.

15. Am văzut pe toți cei vii, cari umblă supt soare, înconjurînd pe copilul, care avea să urmeze după împărat și să domnească în locul lui.

16. Fără sfârșit era tot poporul, în fruntea căruia mergea el. Și totuș, ceice vor veni după el nu se vor bucura de el. Căci și aceasta este o deșertăciune și goană după vînt.

5 1. Păzește-ți piciorul*, cînd intri în Casa lui Dumnezeu, și apropie-te mai bine să ascuți, decît** să aduci jertfa nebunilor; căci ei nu știu că fac rău cu aceasta.

*Exod. 3.5. Isa. 1.12, etc. **1 Sam. 15.22. Ps. 50.8. Prov. 15.8; 21.27. Osea 6.6.

2. Nu te grăbi să deschizi gura, și să nu-ți rostească inima cuvinte pripte înaintea lui Dumnezeu; căci Dumnezeu este în cer, și tu pe pămînt, de aceea să nu spui vorbe* multe.

*Prov. 10.19. Mat. 6.7.

3. Căci, dacă visurile se nasc din mulțimea grijilor, prostia* nebulului se cunoaște din mulțimea cuvintelor.

*Prov. 10.19.

4. Dacă* ai făcut o juruință lui Dumnezeu, nu zăbovi s'o împlinești, căci Lui nu-l plac cei fără minte; de aceea împlinește** juruința, pe care ai făcut-o.

*Num. 30.2. Deut. 23.21, 22, 23. Ps. 50.14; 70.11. **Ps. 66.13, 14.

5. Mai* bine să nu faci nicio juruință, decît să faci o juruință și să n'o împlinești.

*Prov. 20.25. Ps. 5.4.

6. Nu lăsa gura să te bage în păcat, și nu* zice înaintea trimisului lui Dumnezeu: „M'am pripit.“ Pentru ce Se minie Dumnezeu din pricina cuvintelor tale, și să nimicească lucrarea

*1 Cor. 11.30.

7. Căci, dacă este deșertăciune în mulțimea visurilor, nu mai puțin este și în mulțimea vorbelor; de aceea, teme-te* de Dumnezeu.

*Cap. 12.12.

8. Cînd vezi* în țară pe cel sărac năpăstuit și jăfuit în numele dreptului și dreptății, să nu te miri de lucrul acesta! Căci peste cel** mare veghează altul mai mare, și peste ei toți Cel Prea Înalt.

*Cap. 3.16. **Ps. 12.5; 58.11; 82.1.

9. Dar un folos pentru țară în toate privințele, este un împărat prețuit în țară.

10. Cine iubește argintul, nu se satură niciodată de argint, și cine iubește bogăția multă, nu trage folos din ea. Și aceasta este o deșertăciune!

11. Cînd se înmulțesc bunătățile, se înmulțesc și ceice le papă: și ce folos mai are din ele stăpînul lor decît că le vede cu ochii?

12. Dulce este somnul lucrătorului, fie că a mîncat puțin, fie că a mîncat puțin; dar pe cel bogat nu-l lasă înbuibarea să doarmă.

13. Este* un mare rău, pe care l-am văzut supt soare: auvii păstrate spre nefericirea stăpînului lor.

*Cap. 6.1.

14. Dacă se perd aceste bogății prin vreo întîmplare nenorocită, și el are un fiu, fiului nu-i rămîne nimic în mînă.

15. Cum* a ieșit de gol din pîntecele mamei sale, din care a venit, așa se întoarce, și nu poate să ia nimic în mînă din toată osteneala lui.

*Iov 1.21. Ps. 49.17. 1 Tim. 4.7.

16. Și acesta este un mare rău, anume că se duce cum venise; și ce* folos are el că** s'a trudit în vînt?

*Cap. 1.3. **Prov. 11.30.

17. Ba încă, toată viața lui a* mai trebuit să mînințe cu necaz, și a avut multă durere, grijă și supărare.

*Ps. 127.2.

18. Iată ce am văzut: este* bine și frumos ca omul să mînințe și să bea, și să trăiască bine în mijlocul muncii lui, cu care se trudește supt soare, în toate zilele vieții lui, pe cari i le-a dat

Dumnezeu; căci** aceasta este partea lui.
*Cap. 2. 24; 9. 12, 18, 22; 9. 7; 11. 9. 1 Tim. 6. 17.
**Cap. 3. 10; 3. 22.

19. Dar dacă* a dat Dumnezeu cuiva avere și bogății, și i-a îngăduit să mănânce din ele, să-și ia partea lui din ele, și să se bucure în mijlocul muncii lui, acesta este un dar dela Dumnezeu.
*Cap. 2. 24; 3. 13; 6. 2.

20. Căci nu se mai gîndește mult la scurtimea zilelor vieții lui, de vreme ce Dumnezeu îi umple inima de bucurie.

Avera și cinstea sînt tot deșertăciuni.

6. Este* un rău, pe care l-am văzut supt soare, și care se întîlnește des între oameni.
*Cap. 5. 13.

2. Este, de pildă, un om căruia i-a dat Dumnezeu avere, bogății, și slavă, așa* că nu-i lipsește nimic din ce-i doarește sufletul; dar** Dumnezeu nu-l lasă să se bucure de ele, ci un străin se bucură de ele: aceasta este o deșertăciune și un rău mare.

*Iov 21. 10, etc. Ps. 17. 14; 79. 7. **Luc. 12. 20.

3. Chiar dacă un om ar avea o sută de copii, și ar trăi mulți ani, — oricît de mult i s'ar mări numărul zilelor anilor lui, dar dacă nu i se satură sufletul de bunățile agonisite de el, și dacă* nici de înmormîntare n'are parte, eu zic că o stărpitură este mai** fericită decît el.
*2 Reg. 9. 36. Isa. 14. 19, 20. Ier. 22. 19. **Iov 3. 16. Ps. 68. 8. Cap. 4. 3.

4. Căci aceasta din urmă pierce odată cu venirea ei, se duce în întunec, și numele îi rămîne acoperit cu întunec;

5. n'a văzut, nici n'a cunoscut soarele; și de aceea este mai bine de ea decît de omul acela.

6. Și de ar trăi chiar de două ori o mie de ani un astfel de om, fără să se bucure de fericire, nu merg toate la un loc?

7. Toată* truda omului este pentru gura lui, și totuș poftele nu i se împlinesc niciodată.
*Prov. 16. 26.

8. Căci ce are înțeleptul mai mult decît nebulul? Ce folos are nenorocitul care știe să se poarte înaintea celor vii?

9. Mai bine ce vezi cu ochii decît frămîntare de pofte neîmplinite: și aceasta ește o deșertăciune și goană după vînt.

10. Ce este omul, se cunoaște după numele care i s'a dat de mult: se știe

că este din pămînt, și nu* poate să se judece cu celce este mai tare decît el.
*Iov 9. 32. Isa. 46. 0. Ier. 49. 10.

11. Căci chiar dacă face multă vorbă, care doar înmulțește deșertăciunea, ce folos are omul din ea?

12. Căci cine știe ce este bine pentru om în viață, în toate zilele vieții lui de viețuire deșartă, pe cari le petrece ca o* umbră? Și cine** poate să spună omului ce va fi după el supt soare?

*Ps. 102. 11; 109. 23; 144. 4. Iac. 4. 14. **18. 39. 6. Cap. 8. 7.

7. 1. Mai mult face un nume* bun de cît untdelemnul mirositor, și ziua morții de cît ziua nașterii. *Prov. 16. 90; 22. 1.

2. Mai bine să te duci într'o casă de jale de cît să te duci într'o casă de petrecere; căci acolo îți aduci aminte de sfîrșitul oricărui om, și cine trăiește, își pune la inimă lucrul acesta.

3. Mai* bună este întristarea decît rîsul; căci prin întristarea feței inima se face mai bună.
*2 Cor. 7. 10.

4. Inima înțeleptilor este în casa de jale, iar inima celor fără minte este în casa petrecerii.

5. Mai* bine să ascuți mustrearea înțeleptului de cît să ascuți la cîntecul celor fără minte.

*Ps. 141. 5. Prov. 19. 18; 15. 31, 32.

6. Căci* risul celor fără minte este ca pîrăitul spinilor supt căldare. Și aceasta este o deșertăciune. *Ps. 118. 12. Cap. 2. 2.

7. Avera luată prin silă înnebunește pe cel înțelept, și* mîta strică inima.
*Exod. 23. 8. Deut. 16. 19.

8. Mai bun este sfîrșitul unui lucru de cît începutul lui; mai bine cel* bun la suflet de cît cel îngîmfat.
*Prov. 14. 29.

9. Nu* te grăbi să te minii în sufletul tău, căci minia locuiește în sinul nebulilor.
*Prov. 14. 17; 16. 32. Iac. 1. 19.

10. Nu zice: „Cum se face că zilele de mai înainte erau mai bune decît acestea?“ Căci nu din înțelepciune întrebă așa.

11. Înțelepciunea pretuiește cît o moștenire, și chiar mai mult pentru cei* ce vād soarele.
*Cap. 11. 7.

12. Căci ocrotire dă și înțelepciunea, ocrotire dă și argintul; dar un folos mai mult al științei este că înțelepciunea ține în viață pe cei ce o au.

13. Uită-te cu băgare de seamă la lucrarea lui Dumnezeu: cine* poate să îndrepte ce a făcut El strîmb?

*Iov 12. 14. Cap. 1. 15. Isa. 14. 27.

14. În * ziua fericirii, fii fericit, și în ziua nenorocirii, gîndește-te că Dumnezeu a făcut și pe una și pe cealaltă, pentru că omul să nu mai poată ști nimic din ce va fi după el. ^{Cap. 3.4. Deut. 28.47.}
15. Tot felul de lucruri am văzut în zilele desertăciunii mele. Este cite un om fără prihană*, care pierie în neprihănirea lui, și este cite un nelegiuit, care o duce mult în răutatea lui. ^{Cap. 8.14.}
16. Nu* fi prea neprihănit și** nu te arăta prea înțelept: pentru Ț ce să te pierzi singur? ^{Prov. 25.16. Rom. 12.3. Ț Iov 16.32. Ps. 55.23. Prov. 10.27.}
17. Dar nu fi nici peste măsură de rău și nu fi fără minte: pentru ce vrei să mori înainte de vreme?
18. Bine este să Ții la aceasta, dar nici pe cealaltă să n'o lași din mină; căci cine se teme de Dumnezeu, scapă din toate acestea.
19. Înțelepciunea* face pe cel înțelept mai tare de cit zece viteji, cari sînt într'o cetate. ^{Prov. 21.22; 24.6. Cap. 9.16, 19.}
20. Fiindcă pe pămînt nu este nici* un om fără prihană, care să facă binele fără să păcătuiască. ^{1 Reg. 8.46. 2 Cron. 6.36. Prov. 20.9. Rom. 3.23. 1 Ioan 1.8.}
21. Nu lua nici tu seama la toate vorbele cari se spun, ca nu cumva s'auzi pe sluga ta vorbindu-te de rău!
22. Căci știe inima ta de cite ori ai vorbit și tu de rău pe alții.
23. Toate acestea le-am cercetat cu înțelepciune. Am* zis: „Mă voi înțelepți.“ Dar înțelepciunea a rămas departe de mine. ^{Rom. 1.22.}
24. Cu mult mai departe* decît era mai înainte, și ce adîncă**! Cine o va putea găsi?
25. M'am apucat și am cercetat toate lucrurile*, cu gînd să înțeleg, să adîncesc, și să caut înțelepciunea și rostul lucrurilor, și să pricep nebulnia răutății și rățăcirea prostiei. ^{Cap. 1.17; 2.12.}
26. Și* am găsit că mai amară de cit moartea este femeia, a cărei inimă este o cursă și un laț, și ale cărei mîni sînt niște lanțuri; cel plăcut lui Dumnezeu scapă de ea, dar cel păcătos este prins de ea. ^{Prov. 5.3, 4; 22.14.}
27. Iată ce am găsit, zice Ecclesiastul*, cercetînd lucrurile unul cite unul, ca să le pătrund rostul; ^{Cap. 1.1, 2.}
28. Iată ce-mi caută și acum sufletul, și n'am găsit. Din o mie am găsit un om: dar o femeie n'am găsit în toate acestea. ^{Iov 33.23. Ps. 12.1.}

29. Numai iată ce am găsit: că* Dumnezeu a făcut pe oameni, fără prihană, dar ei** umblă cu multe șiretenii. ^{Fac. 1.27. Fac. 3.8, 17.}

8. Cine este ca cel înțelept, și cine pricepe rostul lucrurilor? Înțelepciunea* omului îi luminează fața, și asprimea** feței i se schimbă.

2. Eu îți spun: „Păzește poruncile împăratului, din pricina* jurămintului, făcut înaintea lui Dumnezeu.”

3. Nu* te grăbi să pleci dinaintea lui, și nu stăruie într'un lucru rău: căci el poate face tot ce vrea.

4. Pentru că vorba împăratului are putere. Cine* poate zice: „Ce faci?”

5. Pe cine păzește porunca, nu-l va atinge nici o nenorocire, dar inima înțeleptului cunoaște și vremea și judecata.

6. Căci pentru* orice lucru este o vreme și o judecată și nenorocirea paște pe om.

7. Dar* el nu știe ce și cum se va întimpla, căci n'are nici cine-i spune.

8. Omul* nu este stăpîn pe suflarea lui ca s'o poată opri, și n'are nicio putere peste ziua morții; în lupla aceasta nu este izbăvire, și răutatea nu poate scăpa pe cei răi.

9. Toate acestea le-am văzut, și mi-am îndreptat inima spre tot ce se face supt soare. Este o vreme cînd un om stăpînește peste alt om, ca să-l facă nenorocit.

10. Atunci am văzut pe cei răi îngropați și ducîndu-se la odihna lor, iar pe ceice lucraseră cu neprihănire de pătîndu-se de locul sfînt și uități în cetate. Și aceasta este o desertăciune!

11. Pentru că* nu se aduce repede la îndeplinire hotărîrea dată împotriva faptelor rele, de aceea este plină inima fiilor oamenilor de dorința să facă rău.

12. Totuș, măcar că păcătosul face* de o sută de ori răul și stăruiește multă vreme în el, eu știu că fericirea este pentru cei** ce se tem de Dumnezeu, și au frică de El.

13. Dar cel rău, nu este fericit și

nu-și va lungi zilele, întocmai ca umbra, pentru că n'are frică de Dumnezeu.

14. Este o deșertăciune care se petrece pe pământ: și anume sînt oameni neprihăniți, cărora le merge ca și celor răi cari fac fapte rele, și sînt răi, cărora le merge ca și celor neprihăniți, cari fac fapte bune. Eu zic că și aceasta este o deșertăciune.

© Ps. 73. 11. Cap. 2, 1; 7. 16; 9. 1, 2, 3.

15. Am lăudat dar petrecerea, pentru că nu este altă fericire pentru om supt soare de cît să mănînce și să bea și să se veselească; iată ce trebuie să-l însoțească în mijlocul muncii lui, în zilele vieții pe cari i le dă Dumnezeu supt soare.

© Cap. 2. 24; 3. 12, 22; 5. 18; 9. 7.

16. Cînd mi-am pus inima să cunosc înțelepciunea și să mă uit cu băgare de seamă la truda pe care și-o dă omul pe pământ — căci omul nu vede somn cu ochii, nici zi nici noapte, —

17. am văzut atunci toată lucrarea lui Dumnezeu, am văzut că omul nu poate să pătrundă ce se face supt soare; oricît s'ar trudi el să cerceteze, tot nu va putea afla; și chiar dacă înțeleptul ar zice că a ajuns să înțeleagă, tot nu poate să găsească.

© Iov. 5. 9. Cap. 3. 11. Rom. 11. 31. © Ps. 73. 16.

9 1. Da, mi-am pus inima în căutarea tuturor acestor lucruri, am cercetat toate aceste lucruri, și am văzut că cei neprihăniți și înțelepți, și faptele lor, sînt în mîna lui Dumnezeu, atît dragostea cît și ura. Oamenii nu știu nimic mai dinainte; totul este înaintea lor în viitor.

© Cap. 8. 14.

2. Tuturor li se întîmplă toate deopotrivă: aceeaș soartă are cel neprihănit și cel rău, cel bun și cel curat ca și cel necurat, cel ce aduce jertfă, ca și cel ce n'aduce jertfă; cel bun ca și cel păcătos, cel ce jură ca și cel ce se teme să jure!

© Iov. 21. 7, etc. Ps. 73. 3, 12, 13. Mal. 3. 15.

3. Iată cel mai mare rău în tot ce se face supt soare: anume că aceeaș soartă au toți. De aceea și este plină inima oamenilor de răutate, și deaceea este alita nebulie în inima lor tot timpul cît trăiesc. Și după aceea? Se duc la cei morți.

4. Căci cine este scutit? Oricine trăiește, tot mai trage nădejde; căci un cine viu face mai mult decît un leu mort.

5. Cei vii, în adevăr, măcar știu că vor muri; dar cei morți nu știu nimic, și nu mai au nicio răsplată, fiindcă pînă și Pomenirea li se uită.

© Iov. 14. 21. Isa. 13. 16. © Iov. 7. 8, 9, 10. Isa. 26. 14.

6. Și dragostea lor, și ura lor, și pizma lor, de mult au și pierit, și nicio dată nu vor mai avea parte de tot ce se face supt soare.

7. Du-te, dar, de mănîncă-ți pinea cu bucurie, și bea-ți cu inimă bună vinul; căci de mult a găsit Dumnezeu plăcere în ce faci tu acum.

© Cap. 8. 15.

8. Hainele să-ți fie albe, în orice vreme, și untdelemnul să nu-ți lipsească de pe cap.

9. Gustă viața cu nevasta, pe care o iubești, în tot timpul vieții tale deșerte, pe care ți-a dat-o Dumnezeu supt soare, în această vreme trecătoare; căci aceasta îți este partea în viață, în mijlocul trudei cu care te ostenești supt soare.

© Cap. 2. 10, 24; 3. 12, 22; 5. 18.

10. Tot ce găsește mina ta să faci, fă cu toată puterea ta! Căci, în locuința morților, în care mergi, nu mai este nici lucrare, nici chibzuială, nici știință, nici înțelepciune!

11. Am mai văzut apoi supt soare că nu cei iuți aleargă, că nu cei viteji cîștigă războiul, că nu cei înțelepți cîștigă pinea, nici cei pricepuți bogăția, nici cei învățați bunăvoință, ci toate atîrnă de vreme și de împrejurări.

© Amos. 2. 14, 16. Ier. 17. 23.

12. Căci omul nu-și cunoaște nici măcar ceasul, întocmai ca peștii prinși în mreaja nimicitoare, și ca păsările prinse în laț; ca și ei sînt prinși și fiii oamenilor în vremea nenorocirii, cînd vine fără veste nenorocirea peste ei.

© Cap. 8. 7. © Prov. 29. 6. Luc. 12. 20, 30; 17. 26, etc. 1 Tes. 5. 3.

13. Am mai văzut următoarea înțelepciune supt soare, și mi s'a părut mare.

14. Era o mică cetate, cu puțini oameni în ea; și a venit asupra ei un împărat puternic, a împresurat-o, și a ridicat mari întărituri împotriva ei.

© 2 Sam. 20. 16—22.

15. În ea se afla un om sărac dar înțelept, care a scăpat cetatea cu înțelepciunea lui. Și nimeni nu se gîndise la omul acela sărac.

16. Atunci am zis: „Mai bună este înțelepciunea de cît tăria!“ Totuș înțelepciunea săracului este disprețuită, și nimeni nu-l ascultă.

© Prov. 21. 22; 24. 5. Cap. 7. 19. Vers. 18. © Marc. 6. 2, 3.

17. Cuvintele înțelepților, ascultate

în liniște, sint mai de preț decît strigătele unuia care stăpînește între nebuni.

18. Înțelepciunea este mai * de preț de cît sculele de război; dar un * singur păcătos nimicește mult bine.

• Prov. 16. • 10. • 10. • 7. 1. 11. 12.

10 1. Muștele moarte strică și acresc untdelemnul negustorului de un-sori; tot așa, puțină nebulie biruie înțelepciunea și slava.

2. Inima înțeleptului este la dreapta lui, iar inima nebulului la stînga lui.

3. Și pe orice drum ar merge nebulul, peste tot îi lipsește mintea, și * spune tuturor că este un nebul!

• Prov. 13. 16; 18. 2.

4. Cînd izbucnește împotriva ta minia celuice stăpînește, nu-ți * părăsi locul, căci * singele rece te păzește de mari păcate.

• Cîmp. 8. 3. • 1 Sam. 25. 24. etc. Prov. 25. 15

5. Este un rău pe care l-am văzut supt soare, ca o gresală, care vine dela celce cîrmuiește:

6. nebulia * este pusă în dregătorii înalte, iar bogații stau în locuri de jos.

• Eccl. 3. 1.

7. Am văzut robi călări *, și voievozi mergînd pe jos ca niște robi.

• Prov. 10. 10; 30. 22.

8. Cine * sapă groapa altuia, cade el în ea, și cine surpă un zid, va fi mușcat de un șarpe.

• Ps. 7. 16. Prov. 26. 27.

9. Cine sfarmă pietre, este rănît de ele, și cine despică lemne este în primejdie.

10. Cînd se tocește ferul, și rămîne neascuțit, trebuie să-ți îndoiești puterile; de aceea la izbîndă ajungi prin înțelepciune.

11. Cînd mușcă șarpele, fiindcă n' a * fost vrăjît, vrăjitorul n' are niciun ciștig din meșesugul lui.

• Ps. 58. 4, 5. Ier. 8. 17.

12. Cuvintele * unui înțelept sint plăcute, dar * buzele nebulului îi aduc pieirea.

• Prov. 10. 32; 12. 13. • Prov. 10. 14; 18. 7.

13. Cel dintîi cuvînt care-i iese din gură este nebulie, și cel din urmă este o nebulie și mai rea.

14. Nebunul * spune o mulțime de vorbe, măcarcă omul nu știe ce se va întîmpla, și cine-i va spune ce * va fi după el?

• Prov. 15. 2. • Cîmp. 3. 22; 6. 12; 8. 7.

15. Truda nebulului obosește pe celce nu cunoaște drumul spre cetate.

16. Vai * de tine, țară, al cărei împărat este un copil, și ai cărei voievozi benchetuiesc de dimineață!

• Isa. 3. 4, 5; 12; 5. 11.

17. Ferice de tine țară, al cărei împărat este de neam mare, și ai cărei voievozi * mîncă la vremea potrivită, ca să-și întărească puterile, nu ca să se dedea la beție!

• Prov. 21. 4.

18. Cînd minile sint leneșe, se lasă grînda, și cînd se lenevesc minile, plouă în casă.

19. Ospetele se fac pentru petrecere, vinul * înveselește viața, iar argintul le dă pe toate.

• Ps. 104. 15.

20. Nu blestema pe împărat, nici chiar în gînd, și nu * blestema pe cel bogat în odaia în care te culci; căci s'ar putea întîmpla ca pasărea cerului să-ți ducă vorba, și un sol înărpă să-ți dea pe față vorbele.

• Exod. 22. 28. Ps. 128. 2.

11 1. Aruncă-ți pinea pe * ape, și * , după multă vreme o vei găsi iarăși!

• Isa. 42. 20. • Deut. 15. 10. • Prov. 13. 17. • Mat. 10. 42.

2. Imparte-o * în * șapte și chiar în opt, căci * nu știi ce nenorocire poate da peste pămînt.

• Ps. 112. 9. • 1 Tim. 6. 18, 19. • Mic. 5. 6. • Eccl. 5. 10.

3. Cînd se umplu norii de ploate, o varsă pe pămînt. Ori încotro ar cădea copacul, fie spre miazăzi, fie spre miazănoapte, în locul unde cade, acolo rămîne.

4. Cine se uită după vînt, nu va sămăna, și cine se uită după nori, nu va secera.

5. Cum nu * știi care este calea vîntului, nici * cum se fac oasele în pîntecele femeii însărcinate, tot așa nu cunoști nici lucrarea lui Dumnezeu, care le face pe toate.

• Ioan. 3. 8. • Ps. 130. 14, 15.

6. Dimineața, samăna-ți sămînta, și pînă seara nu lăsa mina să-ți se odihnească, fiindcă nu știi ce va izbuti, aceasta sau aceea, sau dacă amîndouă sint deopotrivă de bune.

7. Dulce este lumina și o plăcere pentru ochi să * vadă soarele.

• Cap. 7. u.

8. Deci, dacă un om trăiește mulți ani, să se bucure, în toți anii aceștia, și să se gîndească ce multe vor fi zilele de întunec. Tot ce va veni este deșertăciune.

9. Bucură-te, tinere, în tinereța ta, fii cu inima veselă cît ești tînăr, umblă * pe căile alese de inima ta și plăcute ochilor tăi; dar să știi că pentru toate acestea te va chema Dumnezeu * la judecată.

• Num. 15. 30. • Cap. 12. 14. Rom. 2. 6-11.

10. Gonește * orice necaz din inima

ta, și depărtează răul din trupul tău;
câci** tineretea și zorile vieții sînt tre-
cătoare. * 2 Cor. 7. 1. 2 Tim. 2. 22. * Ps. 39. 6.

12. Dar adu-ți* aminte de Făcăto-
rul tău în zilele tinereții tale, pi-
nă nu vin zilele cele rele și pină nu
se apropie anii, cînd** vei zice: „Nu
găsesc nici o plăcere în ei“;
* Prov. 22. 6. Psa. 3. 27. * 2 Sam. 19. 36.

2. pină nu se întunecă soarele, și lu-
mina, luna și stelele, și pină nu se în-
torc norii îndată după ploaie;

3. pină nu încep să tremure paznicii
casei (mîniile), și să se încovoieze cele
tari (picioarele); pină nu se opresc
ceice macină (dintii), căci s'au împu-
ținat; pină nu se întunecă ceice se
uită pe ferestre (ochii);

4. pină nu se închid cele două uși
dinspre uliță (buzele), cînd uruiul
morii slăbește, te scoli la ciripitul u-
nei pasări, glasul tuturor cîntărețelor*
se aude înăbușit. * 2 Sam. 19. 36.

5. te temi de orice înălțime, și te spe-
rui pe drum; pină nu înflorește mig-
dalul cu peri albi, și de abea se fi-
răște lăcusta, pină nu-ți trec poftete,
căci omul merge spre casa* lui cea
vecinică, și bocitorii** cînteiră uli-
țele; * Iov 17. 13. * Ier. 9. 17.

6. pină nu se rupe funia de argint,
pină nu se sfarmă vasul de aur, pină
nu se sparge găleata la izvor, și pină
nu se strică roata dela fîntînă;

7. pină nu se* întoarce țărina în pă-
mînt, cum a fost, și** pină nu se în-
toarce duhul la Dumnezeu, care f l-a
dat. * Fac. 3. 19. Iov 34. 16. Ps. 90. 3. * Cap. 3. 21.
† Num. 16. 22; 27. 16. Iov 34. 14. Isa. 57. 16. Zab. 12. 1.

8. O, deșertăciune* a deșertăciunilor,
zice Eclesiastul; totul este deșertă-
ciune. * Ps. 62. 9. Cap. 1. 2.

9. Pe lingă că Eclesiastul a fost în-
țelept, el a mai învățat și știința pe
popor, a cercetat, a adîncit și a întoc-
mit* un mare număr de zicături.
* 1 Reg. 4. 32.

10. Eclesiastul a căutat să afle cu-
vinte plăcute, și să scrie întocmai cu-
vintele adevărului.

11. Cuvintele înțelepților sînt ca niște
bolduri; și, strînse la un loc, sînt ca
niște cuie bătute, date de un singur
stăpîn.

12. Incolo, fiule, ia învățătură din a-
ceste lucruri; dacă ai voi să faci o
mulțime de cărți, să știi că n'ai mai
isprăvi, și multă* învățătură obosește
trupul. * Cap. 1. 18.

13. Să ascultăm dar încheierea tutu-
rî învățăturilor: Teme-te* de Dum-
nezeu și păzește poruncile Lui. Acea-
sta este datoria oricărui om.
* Deut. 6. 2; 10. 12.

14. Căci Dumnezeu va aduce orice*
faptă la judecată, și judecata aceasta
se va face cu privire la tot ce este
ascuns, fie bine, fie rău. * Cap. 11. 9.
Mat. 12. 36. Fapt. 17. 30, 31. Rom. 2. 16; 14. 10, 12.
1 Cor. 4. 6. 2 Cor. 5. 10.

CÎNTAREA CÎNTĂRILOR

(Romani 8. 38, 39. 2 Corinteni 11. 2, 3. Filidei 1. 17.)

1. Cîntarea* cîntărilor, făcută de So-
lomon. * 1 Reg. 4. 32.

2. Să mă sărute cu sărutările gurii lui!
Căci* toate desmierdările tale sînt
mai bune de cît vinul, * Cap. 4. 10.

3. Numele tale ca o mireasmă plăcut.
Numele tău este ca o mireasmă văr-
sată.

De aceea te iubesc pe tine fetele!
4. Trage-mă* după tine! Și haidem
să alergăm**!

Împăratul mă duce† în odăile lui...
Ne vom veseli și ne vom bucura de
tine;

vom lăuda desmierdările tale mai
mult de cît vinul!

Pe drept ești iubit. * Oseai 1. 4. Ioan 6. 44; 12. 32.
* Filp. 3. 12, 13, 14. † Ps. 46. 14, 15. Ioan 14. 2. Efes. 2. 6.

5. Sînt neagră, dar sînt frumoasă,
fiice ale Ierusalimului,
cum sînt corturile Chedarului,
și cum sînt covoarele lui Solomon.

6. Nu vă uitați că sînt așa de negri-
cioasă,
căci m'a ars¹ soarele.

Fiii mamei mele s'au mîniat pe mine,
și m'au pus păzitoare la vii.
Dar via frumuseții mele n'am păzit-o.

7. Spune-mi tu, pe care te iubește ini-
ma mea,

1. Sau: m'a prîvit.

unde îți paști oile, unde te odihnești la amiază?

Căci de ce să umblu ca o rătăcită pe la turmele tovarășilor tăi? —

8. Dacă nu știi, o tu, cea * mai frumoasă dintre femei,

ieși pe urmele oilor,
și paște-ți ieziu lângă colibele păstorilor. ^{Cap. 6.9; 6.1.}

9. Cu * iapa înhămată la carăle lui Faraon,
te asemăn eu pe tine, scumpa** mea.

^{Cap. 2. 2, 10, 13; 4. 1, 7; 6. 2; 6. 4. Ioan 15. 14, 15. 2 Cron. 1. 16, 17.}

10. Ce frumoși îți sînt obrazii * în mijlocul lăntșoarelor dela gît,
și ce frumos îți este gîtul în mijlocul șirurilor de mărgăritare! ^{Ezec. 10. 11, 12, 13.}

11. Îți vom face deci lăntșoare de aur,
cu stropituri de argint. —

12. Cît stă împăratul la masa lui,
nardul meu își răspindește mirosul.

13. Prea iubitul meu îmi este ca un mănunchi de mir,
care se odihnește între țigetele mele.

14. Prea iubitul meu este pentru mine un strugure de măliniță,
din viile din En-Ghedi. —

15. Ce frumoasă * ești, iubito, uite ce frumoasă ești,
cu ochii tăi de porumbiță! —

^{Cap. 4. 1; 5. 12.}

16. Ce frumos ești, prea iubito, ce plăcut ești!

Verdeața este patul nostru! —

17. Cedrii sînt grinzile caselor noastre,
și chiparoșii sînt pardoselele noastre. —

2 1. Eu sînt un trandafir din Saron,
un crin din văi. —

2. Ca un crin în mijlocul spinilor,
așa este iubita mea între fete. —

3. Ca un măr între copacii pădurii,
așa este prea iubitul meu între tineri.

Cu așa drag stau la umbra lui,
și rodul * lui este dulce pentru cerul gurii mele. ^{Apoc. 22. 1, 2.}

4. El m'a dus în casa de ospăț,
și dragostea era steagul fluturat peste mine.

5. Întăriți-mă cu turte de struguri, înviorați-mă cu mere,
căci sînt bolnavă de dragostea lui.

6. Să-și pună mîna stîngă * supul meu,
și să mă îmbrățișeze cu dreapta lui! —

7. Vă jur *, fiice ale Ierusalimului,
pe căprioarele și cerboacele de pe cîmp:

nu stîmîți, nu treziți dragostea,
pînă nu vine ea! — ^{Cap. 3.5; 3.4.}

8. Aud glasul prea iubitului meu,
lată-l că vine,
sărînd peste munți, săltînd pe dealuri.

9. Prea iubitul meu seamănă cu * o căprioară, sau cu puilul de cerboaică.
lată-l că este după zidul nostru,
se uită pe fereastră,
privește printre zăbrele. ^{Vers. 17.}

10. Prea iubitul meu vorbește și-mi zice:

Scoală-te *, iubito, și vino, frumoaso!
^{Vers. 13.}

11. Căci iată că a trecut iarm;
a încetat ploaia, și s'a dus.

12. Se arată florile pe cîmp,
a venit vremea cîntării,
și se aude glasul turturicii în cîmpiile noastre.

13. Se pîrguiesc roadele în smochin,
și viile înflorite
își răspîndesc mirosul.

Scoală-te *, iubito, și vino, frumoaso.
^{Vers. 10.}

14. Porumbiță din crăpăturile stîncii,
ascunsă în scobiturile prăpăstiilor,
arată-mi * fața ta, și fă-mă să-ți aud glasul!

Căci glasul tău este dulce, și fața ta plăcută. ^{Cap. 8. 13.}

15. Prindeți-ne vulpile *, vulpile cele mici, cari strică viile;
căci viile noastre sînt în floare.

^{Ps. 80. 13. Ezech. 13. 4. Luc. 13. 32.}

16. Prea iubitul meu este al * meu, și eu sînt a lui;
el își paște turma între crini.

^{Cap. 6. 3; 7. 10.}

17. Pînă * la răcoarea zilei, și pînă la lungirea umbrelor,
întoarce-te!... Iubitule, sai ca o căprioară** sau ca puilul de cerb,
peste munții ce ne despart.

^{Cap. 4. 6. Vers. 9. Cap. 8. 14.}

3 1. Am căutat noaptea *, în așternutul meu, am căutat pe iubitul inimii mele;

I-am căutat, dar nu l-am găsit... ^{Isa. 26. 9.}

2. M'am sculat, atunci, și am cutreierat cetatea;
ulițele și piețele;
și am căutat pe iubitul inimii mele...
L-am căutat, dar nu l-am găsit!

3. M'au întâlnit păzitorii * cari dau ocol cetății;
și i-am întrebat: „N'ați văzut pe iubitul inimii mele?” ^{Cap. 6.7.}

4. Abia trecusem de ei,
și am găsit pe iubitul inimii mele.
L-am apucat, și nu l-am mai lăsat
pînă nu l-am adus în casa mamei mele,
în odaia celei ce m'a zămislit. —

5. Vă * jur, fiice ale Ierusalimului,
pe căprioarele și cerboacele de pe cîmp,
nu stîrniți, nu treziți dragostea,
pînă nu vine ea. — ^{Cap. 2.7; 8.4.}

6. Ce * se vede suindu-se din pustie,
ca niște stilpi de fum,
în mijlocul aburilor de mir și de tămîie,
înconjurată de toate mirezmele negustorilor de mir? — ^{Cap. 8.5.}

7. Iată, este patașca lui Solomon,
cu șasezeci de viteji, de jur împrejur,
cei mai viteji din Israel.

8. Toți sînt înarmați cu săbii, și toți sînt deprinși la luptă,
fiecare cu sabia la coapsă,
ca să n'aibă nimic de temut în timpul nopții.

9. Împăratul Solomon și-a făcut această patașcă
din lemn din Liban.

10. Stilpii i-a făcut de argint,
rezemătoarea de aur, scaunul de purpură;
iar mijlocul împodobit cu o țesătură aleasă,
lucrată de dragostea fiicelor Ierusalimului.

11. Ieșiți, fetele Sionului, și priviți pe împăratul Solomon,
cu cununa cu care l-a încununat mama sa în ziua cununiei lui,
în ziua veseliei inimii lui. —

4. 1. Ce frumoasă * ești, iubito, ce frumoasă ești!
Ochii tăi sînt ochi de porumbiță,
supt mährama ta.

Părul tău este ca o turmă ** de capre,
poposită pe coama muntelui Galaad. ^{Cap. 1.15; 5.12. Cap. 6.5.}

2. Dinții * tăi sînt ca o turmă de oi tunse,
cari ies din scaldătoare,

toate cu gemeni, și nici una din ele nu este steapă. ^{Cap. 6.6.}

3. Buzele tale sînt ca un fir de cîrmiz,
și gura ta este drăguță;
obrazul * tău este ca o jumătate de rodie,
supt mährama ta. ^{Cap. 6.7.}

4. Gîtul * tău este ca turnul lui David, zidit ca să fie o casă ** de arme;
o mie de scuturi atîrnă de el,
toate scuturi de viteji. ^{Cap. 7.4. Cap. 9.19.}

5. Amîndouă * țitele tale sînt ca doi pui de cerb, ca gemenii unei căprioare,
cari pasc între crini. ^{Prov. 5.19. Cap. 7.3.}

6. Pînă * se răcorește ziua, și pînă fug umbrele,

voi veni la tine, munte de mir,
și la tine, deal de tămîie. ^{Cap. 2.17.}

7. Ești frumoasă de * tot, iubito,
și n'ai nici un cusur. ^{Eccl. 5.27.}

8. Vino cu mine din Liban, mireaso,
vino cu mine din Liban!

Privește din vrful muntelui Amana,
din vrful muntelui Senir și * Hermon,

din vizuinile leilor,
din munții pardoșilor! ^{Deut. 3.9.}

9. Mi-ai răpit inima, soro, mireaso,
mi-ai răpit inima numai cu o privire,
numai cu unul din lăntșoarele dela gîtul tău!

10. Ce lipici în desmierdările tale, soro, mireaso!

Desmierdările tale prețuiesc mai * mult decît vinul,

și mirezmele tale sînt mai plătute decît toate miroznel! ^{Cap. 1.2.}

11. Miere picură din buzele tale, mireaso,

miere * și lapte se află supt limba ta,
și ** mirosul hainelor tale este ca mirosul Libanului. ^{Prov. 24.13, 14. Cap. 5.1. Fac. 27.27. Osea 14. 6, 7.}

12. Ești o grădină închisă, soro, mireaso,

un izvor închis, o fîntină pecetluită.

13. Odraslele tale sînt o grădină de rodii, cu cele mai alese roade,
mălini negri și nard;

14. nard și șofran,
trestie mirositoare și scorțioară, cu tot felul de tufari de tămîie,
smîrnă și aloe, cu cele mai alese mirezme.

15. O fîntină din grădini,
un izvor de ape * vii,
ce curge din Liban. ^{Ioan 4. 10; 7.38}

16. Scoală-te, crivășule ! Vino, vîntule de miazăzi !

Suflați peste grădina mea, ca să picure mirosurile din ea ! —
Să intre * iubitul meu în grădina lui, și să mănince din roadele ei alese ! —
*Cap. 6. 1.

5 1. Eu intru * în grădina mea, soro, mireaso,
îmi culeg smirna cu mirezmele mele,
îmi măninc* fagurul de miere cu mierea mea,
îmi beau vinul cu laptele meu... —

Mîncăți, prieteni ț,
beți și îmbățați-vă de dragoste ! —
*Cap. 4. 16. *Cap. 4. 11. †Luc. 15. 7, 10. Ioan 3. 29; 15. 11.

2. Adormisem, dar inima îmi veghea...
Este glasul prea iubitului meu, care bate * :

„Deschide-mi, soro, scumpo, porumbișo, neprihănit !

Căci capul îmi este plin de rouă,
cîrlionții îmi sint plini de picurii nopții.“ —
*Apoc. 3. 20

3. „Mi-am scos haina, cum să mă îmbrac iarăș ?

Mi-am spălat picioarele : cum să le murdăresc iarăș ?

4. Dar iubitul meu a virît mîna pe gaura zăvorului,
și mi-a fost milă de el atunci.

5. M'am sculat să deschid iubitului meu,

în timp ce de pe mînil mele picura smirnă,
și de pe degetele mele picura cea mai aleasă smirnă
pe minerul zăvorului.

6. Am deschis iubitului meu ;
dar iubitul meu plecase, se făcuse nevăzut.

Inebuneam, cînd îmi vorbea.

L-am căutat *, dar nu l-am găsit ;

l-am strigat, dar nu mi-a răspuns.

*Cap. 3. 1.

7. Păzitorii cari dau ocol cetății m'au înlînit ;

m'au bătut, m'au rănit ;

mi-au luat măhrama străjerii * de pe ziduri.

*Cap. 3. 8.

8. Vă rog ferbinte, fiice ale Ierusalimului, dacă găsiți pe iubitul meu,
ce-i veți spune ? ... Că sint bolnavă de dragoste ! —

9. Ce are iubitul tău mai mult de cît altul,

o, cea mai frumoasă dintre femei ?

Ce are iubitul tău mai mult de cît altul,

de ne rogi așa de fierbinte ? —

10. Iubitul meu este alb și rumen, osebindu-se din zece mii.

11. Capul lui este o cunună de aur curat,

pletele lui ca niște valuri, sint negre cum e corbul.

12. Ochii * lui sint ca niște porumbei pe marginea izvoarelor,
scăldați în lapte, și odihnindu-se în fața lui plină.

*Cap. 1. 4.

13. Obrajii lui sint ca niște straturi de mirezme, în cari cresc saduri miro-sitoare ;

buzele * lui sint niște crini, din cari curge cea mai aleasă smirnă.

*Cap. 1. 15; 4. 1.

14. Mînile lui sint niște inele de aur, ferecate cu pietre de hrisolit ;

trupul lui este un chip de fildeș lustruit, acoperit cu pietre de safir ;

15. picioarele lui sint niște stilpi de marmoră albă, așezați pe niște temelii de aur curat.

Înfățișarea lui este ca Libanul, pare un tînăr ales ca cedrii.

16. Cercul gurii lui este numai dulceață și toată ființa lui este plină de farmec.

Așa este iubitul meu, așa este scumpul meu,

fiice ale Ierusalimului ! —

6 1. Unde s'a dus iubitul tău, cea mai * frumoasă dintre femei ?
Încotro a apucat iubitul tău,
ca să-l căutăm și noi împreună cu tine ? —
*Cap. 1. 8.

2. Iubitul meu s'a pogorît la grădina lui, la stratul de mirezme,

ca să-și pască turma în grădini, și să culeagă crini.

3. Eu sint a * iubitului meu și iubitul meu este al meu ;

el își paște turma între crini. —

*Cap. 2. 16; 7. 10.

4. Frumoasă ești, iubito, ca Tirlă, plăcută ca Ierusalimul,
dar cumplită * ca niște oști supt steagurile lor.

*Vers. 10.

5. Întoarce-ți ochii dela mine,

căci mă turbură.

Perii tăi sint ca * o turmă de capre, cari poposesc pe coama Galaadului.

*Cap. 4. 1.

6. Dinții * tăi sint ca o turmă de oi, cari ies din scăldătoare,

toate cu gemeni,
și niciuna din ele nu este stearpă.

Cap. 4.2.

7. Obrazul tău este ca * o jumătate
de rodie,
supt măhramă ta ...

Cap. 4.3.

8. Am șasezeci de împărătese, optzeci
de țiitoare,

și fete fără număr,
9. dar numai una singură este porum-
bița mea, neprihănită mea ;

ea este singură la mamă-sa,
cea mai aleasă a celei ce a născut-o.
Fetele o văd, și o numesc fericită ;
împărătesele și țiitoarele deaseme-

nea o laudă. —

10. „Cine este aceea care se ivește
ca zorile,

frumoasă ca luna,
curată ca soarele,

dar cumplită * ca niște oști supt
steagurile lor ?“ —

Vers. 4.

11. M'am pogorit în grădina cu nuci,
să * văd verdeța din vale,

să văd dacă a înmugurit via,
și dacă au înflorit rodiile.

Cap. 7.12.

12. Dar fără să bag de seamă, do-
rința mea m'a dus

la carăle poporului unui om ales. —

13. Întoarce-te, întoarce-te, Sulamito !
Întoarce-te, întoarce-te, ca să te pri-

vim. —

Ce aveți voi să vă uitați la Sulamita
ca la niște fete ce joacă în cor ?¹

7 1. Ce frumoase îți sînt picioarele
în încălțămîntea ta, fată * de domn !
Marginile rotunde ale coapsei tale
sînt ca niște lăntșoare de pus la gît,
lucrate de minile unui meșter iscusit.

Ps. 44.13.

2. Pîntecele tău este un pahar rotund,
de unde nu lipsește vinul mirositor ;
trupul tău este un snop de grîu,
încins cu crini.

3. Amîndouă * țițele tale sînt ca doi
pui de cerb,
ca gemenii unei căprioare.

Cap. 4.5.

4. Gîtul * tău este ca un turn de fil-
deș ;

ochii tăi sînt ca iazurile Hesbonului,
de lingă poarta Bat-Rabim ;

nasul tău este ca turnul Libanului,
care privește spre Damasc.

Cap. 4.4.

5. Capul tău este cum e Carmelul,
și părul capului tău este ca purpura
împărătească :

pină și un împărat ar fi înlăntuit
de pletele tale ! ...

6. Ce frumoasă și ce plăcută ești, tu,
iubită, în mijlocul desfătărilor !

7. Statura ta este ca finicul,
și țițele tale ca niște struguri.

8. Îmi zic : „Mă voi sui în finic,
și-i voi apuca crăcile !“

Atunci țițele tale vor fi ca strugurii
din vie,

mirosul suflării tale ca al merelor.

9. Și gura ta * toarnă un vin ales,
care curge lin ca răspuns la desmier-

dările mele,
și alunecă pe buzele noastre cînd

adormim !

Cap. 2.16, 6.3.

10. Eu sînt a iubitului meu, și * el
dorește de mine.

Ps. 46.11.

11. Vino, iubitule, haidem să ieșim pe
cîmp,

să mînem noaptea în sate !

12. Dis de dimineață ne vom duce la
vii,

să * vedem dacă a înmugurit via,
dacă s'a deschis floarea,

și dacă au înflorit rodiile.

Acolo îți voi da dragostea mea.

Cap. 6.11.

13. Mandragorele * își răspîdesc mi-
rosul,

și deasupra ușii avem * tot felul de
roade bune, noi și vechi,

pe cari, pentru tine, iubitule, le-am
păstrat.

Fac. 30.14. Mat. 13.52.

8 1. O ! de ai fi fratele meu,
care a supt la țițele mamei mele !

Cînd te-ai întîlni în uliță, te-ai să-
ruta,

și nimeni nu m'ar ținea de rău.

2. Te-ai lua și te-ai aduce la casa
mamei mele ;

ea m'ar învăța
să-ți dau să bei vin * mirositor,

must din rodiile mele.

Prov. 9.2.

3. Mina lui cea stîngă * să fie supt
capul meu,

și dreapta lui să mă îmbrățișeze ! —

Cap. 2.6.

4. Vă rog * fierbinte, fiice ale Ieru-
salimului,

nu stîrniți, nu treziți dragostea,
pină nu vine ea. —

Cap. 2.7, 3.5.

5. Cine * este aceea, care se suie din
pustie,

rezemată de iubitul ei și zicînd :
„Te-am trezit supt măr ;

acolo te-a născut mamă-ta,
acolo te-a născut și te-a făcut ea.” —

oCap. 9. 6.

6. Pune-mă * ca o pecete pe inima ta,
ca o pecete pe brațul tău;
căci dragostea este tare ca moartea,
și gelozia este neînduplecată ca lo-
cuița morților;
jarul ei este jar de foc,
o flacăra a Domnului.

oIsa. 49. 16. Ier. 22. 21. Hag. 2. 23.

7. Apele cele mari nu pot să stingă
dragostea,
și riurile n'ar putea s'o tnece;
de * ar da omul toate averile din
casa lui pentru dragoste,
tot n'ar avea de cît dispreț.

oProv. 6. 36.

8. Avem o soră micuță *,
care n'are încă țife.
Ce vom face cu sora noastră
în ziua cînd îi vor veni pețitorii?

oEzec. 23. 83.

9. Dacă este zid,
vom zidi niște zimți de argint pe ea;
dar dacă este ușă,

o vom închide cu o scindură de ce-
dru. —
10. Eu sînt un zid, și țifele mele sînt
ca niște turnuri;
în ochii lui am fost ca una care a
găsit pace.

11. Solomon avea o vie la Baal-ta-
mon;
a închiriat-o * unor păzitori;
și fiecare trebuia să aducă pentru
rodul ei o mie de sicli de argint.

oMat. 21. 22.

12. Via mea, care este a mea, o pă-
strează eu.

Ține-ți, Solomoane, cei o mie de sicli,
și două sute fie celor ce păesc ro-
dul! —

13. Tu, care locuiești în grădini,
niște prieteni își pleacă urechea la
glasul tău:
binevoiește * și fă-mă să-l aud! —

oCap. 2. 11.

14. Vino * repede, iubitule,
ca ** o căprioară sau ca puil de cerb
pe munții plini de miroznel!

oApor. 22. 17, 20. oCap. 2. 17.

ISAIA

(Ieremia 25. 4—6. 1 Petru 1. 10, 11, 15, 16. Apocalipsa 15. 3.)

Necredința și pedeapsa lui Israel.

1. Proorocia * lui Isaia, fiul lui Amot,
despre Iuda și Ierusalim, pe vremea
lui Ozia, Iotam, Ahaz și Ezechia, im-
parații lui Iuda.

oNum. 12. 6.

2. Ascultați *, ceruri, și ia aminte, pămîntule, căci Domnul vorbește: „Am
hrănit și am crescut niște copii **, dar
ei s'au răsculat împotriva Mea.

oDeut. 32. 1. Ier. 2. 12; 6. 19; 22. 29. Ezech. 38. 4. Mic. 1. 2;
6. 1, 2. oCap. 5. 1, 2.

3. Boul * își cunoaște stăpînul, și mă-
garul cunoaște ieslea stăpînului său:
dar Israel nu ** Mă cunoaște, poporul
Meu nu ț ia aminte la Mine.”

oIer. 8. 7. oIer. 9. 3, 6. †Cap. 5. 12.

4. Vai, neam păcătos, popor încărcat
de fărădelegi, sămîntă * de nelegiuiri,
copii stricați! Au părăsit pe Domnul,
au disprețuit pe Sfîntul lui Israel. I-au
întors spatele...

oCap. 57. 3, 4. Mat. 3. 7.

5. Ce * pedepse noi să vă mai dea,
cînd voi vă răzvrățiți din ce în ce mai
rău? Tot capul este bolnav, și toată
inima suferă de moarte!

oCap. 9. 13. Ier. 2. 30; 5. 8.

6. Din tălpi pînă'n creștet, nimic nu-i
sănătos: ci numai răni, vinătăi și car-

ne vie, ne stoarse *, ne legate, și ne
alinate cu untdelemn:

oIer. 8. 2.

7 țara * vă este pustită, cetățile vă
sînt arse de foc, străinii vă mănîcă
ogoarele supt ochii voștri, pustesc și
nimicesc, ca niște sălbatici.

oDeut. 28. 31, 32.

8. Și fiica Sionului a rămas ca * o co-
libă în vie, ca o covercă într'un cîmp
de castraveți, ca ** o cetate impresu-
rată.

oIov 27. 18. Plin. 2. 6. oIer. 4. 17.

9. De * nu ne-ar fi lăsat Domnul oști-
rilor o mică rămășiță, am fi ajuns ca
Sodoma **, și ne-am fi asemănat cu Co-
mora.

oPlin. 3. 22. Rom. 9. 29. oFac. 19. 24.

Nu jertfe și sărbători.

10. Ascultați cuvîntul Domnului, că-
petenii * ale Sodomei! Ia aminte la Le-
gea Dumnezeului nostru, popor al Go-
morei!

oDeut. 32. 32. Ezech. 16. 8.

11. „Ce-Mi trebuie Mie mulțimea jert-
felor * voastre, zice Domnul. Sînt să-
tul de arderile de tot ale berbecilor,
și de grăsimile vițelilor; nu-Mi place
sîngele taurilor, oilor și țapilor.

o1 Sam. 16. 22. Ps. 50. 8, 9; 51. 16. Prov. 15. 8; 21. 27.
Cap. 66. 3. Ier. 6. 20; 7. 21. Amos 5. 21, 22. Mic. 6. 7.

12. Cînd veniți să * vă înfățișați înain-

tea Mca, cine vă cere astfel de lucruri, ca să-Mi spurcați curțile?

Exod. 23. 17; 34. 23.

13. Nu mai aduceți daruri * de mincare nefolositoare, căci Mi-e scirbă de tîmție! Nu vreau luni noi, Sabate și adunări de sîrbătoare **, nu pot să văd nelegiuirea unită cu sîrbătorea!

Mat. 16. 9. * Ioel 1. 14; 2. 15.

14. Urăsc lunile * voastre cele noi și praznicele ** voastre; Mi-au ajuns o povară, nu Ț le mai pot suferi.

Num. 29. 11. * Lev. 23. 2, etc. Plin. 2. 6. † Cap. 43. 24.

15. Cînd * vă întindeți rîinile, lmi întorc ochii dela voi; și ori cit * de mult vă Ți ruga, n'ascult: căci minile vă sînt pline de sînge! †

Iov 27. 9. Ps. 13. 1-2.

Prov. 1. 28. Cap. 10. 2. Ier. 14. 12. Mic. 3. 4. * Ps. 66. 19.

1 Tim. 2. 8. † Cap. 59. 3.

Indemn la pocîință.

16. „Spălați-vă * deci și curățiți-vă! Luați dinaintea ochilor Mei faptele rele pe cari le-ați făcut! Incețați ** să mai faceți răul!

Ier. 4. 14. * Ps. 31. 14; 37. 27.

Amos 5. 15. Rom. 12. 9. 1 Pet. 3. 11.

17. Învățați-vă să faceți binele, căutați † dreptatea, ocrotiți pe cel asuprit, faceți dreptate orfanului, apărați pe văduvă!

Ier. 22. 3, 16. Mic. 6. 8. Zah. 7. 9; 8. 16.

18. „Veniți totuș să * ne judecăm, zice Domnul. De vor fi păcatele voastre cum e cîrmizul, se vor face ** albe ca zăpada; de vor fi roșii ca purpura, se vor face ca lîna.

Cap. 43. 26. Mic. 6. 2. * Ps. 51. 7. Apoc. 7. 14.

19. De veți voi și veți asculta, veți minca cele mai bune roade ale țării;

20. dar de nu veți voi și nu veți asculta, de sabie veți fi înghițiți, căci * gura Domnului a vorbit.

Num. 23. 19. Tit. 1. 2.

21. Vai, cetatea * aceea credincioasă, cum a ajuns o curvă! Era plină de judecată, dreptatea locuia în ea, și acum e plină de ucigași!

Ier. 2. 20, 21.

22. Argintul * tău s'a prefăcut în zgură, și vinul tău cel ales a fost amestecat cu apă.

Ier. 6. 28, 30. Ezech. 22. 18, 19.

23. Mai * marii tăi sînt răzvrățiți și părtași ** cu hoții, toți Ț iubesc mita și aleargă după plată; orfanului Ț nu-i fac dreptate, și pricina văduvei n'ajune pînă la ei.

Osea 9. 17. * Prov. 29. 24.

Ier. 22. 17. Ezech. 22. 12. Osea 4. 18. Mic. 3. 11; 7. 3.

† Ier. 6. 28. Zah. 7. 10.

24. De aceea, iată ce zice Domnul, Dumnezeuul oștirilor, Puternicul lui Israel: „Ah! Voi cere socoteala * pro-

tivnicilor Mei, și Mă voi răzbuna pe vrăjmașii Mei.

Deut. 28. 63. Ezech. 5. 13.

25. lmi voi întinde mina împotriva ta, Ți * voi topi sgura, cum o topește leșia, toate părțile de plumb le voi depărta din tine.

Ier. 6. 29; 9. 7. Mal. 3. 2.

26. Voi face iarăș pe judecătorii tăi ca * odinioară, și pe sfinții tăi ca la început. După aceea, vei fi numită ** cetatea neprihănită, cetatea credincioasă.

Ier. 32. 7. * Zah. 5. 3.

27. Sionul va fi mîntuit prin judecată, și ceie se vor întoarce la Dumnezeu în el, vor fi mîntuiți prin dreptate.

28. Dar pieirea * va atinge pe toți cei răzvrățiți și păcătoși, și ceie părăsesc pe Domnul vor pieri.

Iov 31. 3. Ps. 1. 6; 5. 6; 73. 27; 92. 9; 104. 35.

29. Vă va fi rușine de terebinții * în cari găseați plăcere, și ** veți roși din pricina grădinilor în cari vă desfățați;

Cap. 57. 5. * Cap. 63. 3; 66. 17.

30. căci veți fi ca un terebint cu frunzele ofilite, ca o grădină care n'are apă.

31. Omul * tare va fi ca ** un cîlt, și lucrarea lui ca o scînteie; amîndoi vor arde împreună, și nimeni nu-i va stinge.

Ezech. 32. 21. * Cap. 43. 17.

2 1. Proorocia lui Isaia, fiul lui Amot, asupra lui Iuda și asupra Ierusalimului.

2. Se * va întîmpla în ** scurgerea vremurilor, că Ț muntele Casei Domnului va fi întemeiat ca cel mai înalt munte; se va înălța deasupra dealurilor, și Ț toate neamurile se vor îngămădi spre el.

Jer. 31. 6; 60. 5. Zah. 8. 21, 23. * Luc. 24. 47.

3. Popoarele se vor duce cu grămada la el, și vor zice: „Veniți *, să ne suim la muntele Domnului, la Casa Dumnezeului lui Iacov, ca să ne învețe căile Lui, și să umblăm pe cărările Lui.” Căci ** din Sion va ieși Legea, și din Ierusalim cuvîntul Domnului.

Ier. 31. 6; 60. 5. Zah. 8. 21, 23. * Luc. 24. 47.

4. El va fi Judecătorul neamurilor, El va hotărî între un mare număr de popoare; așa în cît din săbiile lor își vor * făuri fiare de plug, și din sulilele lor cosoare: nici un popor nu va mai scoate sabie împotriva altuia, și nu ** vor mai învăța războiul.

Ps. 46. 9. Osea 2. 18. Zah. 9. 10. * Ps. 72. 3, 7.

5. „Veniți, casă a lui Iacov, să umblăm * în lumina Domnului!”

Efes. 5. 8.

6. Căci ai părăsit pe poporul Tău, pe casa lui Iacov, pentru că sînt plini

de* idolii Răsăritului, și dedați** la vrăjitorie ca Filistenii, și Ț se unesc cu fiii străinilor.

7. Țara lor este plină* de argint și de aur, și comorile lor n'au sfârșit; țara este plină de cai, și carăle lor sînt fără număr.

8. Dar țara lor este plină* și de idoli, căci se închină înaintea lucrării minilor lor, înaintea lucrurilor făcute de degetele lor.

9. De aceea cei mici vor fi scoboriți, și cei mari vor fi smeriți: n-oi vei ierta.

10. „Intră* în stînci, și ascunde-te în țărină, de frica Domnului și de strălucirea măreției Lui!”

11. Omul va trebui să-și plece în jos privirea* semeață și îngîmfarea lui va fi smerită: numai Domnul va fi înălțat** în ziua aceea.

12. Căci este o zi a Domnului ostirilor împotriva oricărui om mîndru și trușă, împotriva oricui se înalță, ca să fie plecat:

13. împotriva tuturor cedrilor* înalți și falnici ai Libanului, și împotriva tuturor stejarilor Basanului;

14. împotriva* tuturor munților înalți, și împotriva tuturor dealurilor falnice;

15. împotriva tuturor turnurilor înalte, și împotriva* tuturor zidurilor înălrte;

16. împotriva tuturor corăbiilor din Tarsis, și împotriva tuturor lucrurilor plăcute la vedere.

17. Mindria* omului va fi smerită, și trușia oamenilor va fi plecată; numai Domnul va fi înălțat în** ziua aceea.

18. Toți idolii vor pieri.

19. Oamenii vor intra în peșterile* stîncilor și în crăpăturile pămîntului, de** frica Domnului și de strălucirea măreției Lui, cînd Se va scula să Ț îngrozească pămîntul.

20. În* ziua aceea, oamenii își vor arunca idolii de argint și idolii de aur pe cari și-i făcuseră, ca să se închine la ei, îi vor arunca la șobolani și la lilieci;

21. și* vor intra în găurile stîncilor, și în crăpăturile pietrelor, de frica* Domnului și de strălucirea măreției Lui, cînd Se va scula să îngrozească pămîntul.

22. Nu vă mai încredeți* dar în om, în** ale cărui nări nu este decît suflare: căci ce preț are el?

31. Domnul, Dumnezeu ostirilor, va* lua din Ierusalim și din Iuda, orice sprijin** și orice mijloc de trai, orice izvor de pine, și orice izvor de apă,

2. pe viteaz* și pe omul de război, pe judecător și pe prooroc, pe ghicitor și pe bătrîn,

3. pe căpetenia peste cincizeci și pe dregător, pe sfetnic, pe meșteșugarul ales și pe vrăjitorul iscusit.

4. „Le voi da băieți* drept căpetenii, — zice Domnul, — și niște copii vor stăpîni peste ei.”

5. Oamenii se vor asupri unii pe alții, unul va apăsa pe celalt, fiecare pe aproapele lui, tînărul va lovi pe cel bătrîn, și omul de nimic pe cel pus în cinste.

6. Vor merge pînă acolo încît unul va apuca pe fratele său în casa părintească, și-i va zice: „Tu ai o haină, fii căpetenia noastră! la dărămăturile acestea supt mina ta!”

7. Dar în aceeași zi el va răspunde: „Nu pot să fii doftor, căci în casa mea nu este nici pine nici haină: nu mă puneți căpetenie peste popor.”

8. Se clatină Ierusalimul*, se prăbușește Iuda, pentru că vorbele și faptele lor sînt îndreptate împotriva Domnului, înfruntînd privirile Lui mărețe.

9. Infățîșarea feței lor mărturisește împotriva lor, și, ca Sodomiții*, își dau pe față nelegiuirea, fără s'o ascundă. Vai de sufletul lor, căci își pregătesc rele!

10. Bine* de cel neprihănit! Lui îi va merge bine, căci** se va bucura de rodul faptelor lui.

11. Vai de cel rău! Lui îi va merge rău*, căci va culege rodul faptelor lui.

12. Poporul meu este asuprit de niște copii*, și-l stăpînesc niște femei! Poporul meu, cîrmuitorii** tăi te duc în rătăcire, și pustiesc calea pe care umbli!

13. Domnul Se înfățișază la judecată*, stă în picioare ca să judece popoarele.
* Mic. 6. 2.

14. Domnul intră la judecată cu bătărimii poporului Său și cu mai marii lui: „Voi ați mîncat via*! Prada luată dela sărac este în casele voastre!
* Cap. 5. 7. Mat. 21. 33.

15. Cu ce drept călcați* voi în picioare pe poporul Meu, și apăsați pe săraci? zice Domnul, Dumnezeuul oștirilor.
* Cap. 58. 4. Mic. 3. 2, 3.

16. Domnul zice: „Pentru că fiicele Sionului sînt mîndre, și umblă cu gîtul întins și cu priviri pofcioase, pentru că pășesc măruntel, și zornăesc cu verigile dela picior, —

17. Domnul va pleșuvi* creștetul capului fiicelor Sionului, Domnul le va descoperi** rușinea“.
* Deut. 28. 27. ** Cap. 47. 2, 3. Ier. 13. 22. Nah. 3. 5.

18. În ziua aceea, Domnul va scoate verigile cari le slujesc ca podoabă la picioare, și sorișorii și lunișoarele*,
* Judc. 8. 21.

19. cerceii, brățările și măhramele;

20. legăturile de pe cap, lă țîșoarele dela picioare și briele, cutiile cu miroșuri și băierele descîntate;

21. inelele și verigele dela nas;

22. hainele de sărbătoare și cămășile cele largi, mantiile și pungile;

23. oglinzile și cămășile suptiri, turbanele și măhramele ușoare.

24. Și atunci în loc de miros plăcut va fi putoare; în loc de briu, o funie; în loc de păr încrețit, un cap pleșuv*, în loc de mantie largă, un sac strîmt; un semn de înfierare, în loc de frumuseță.
* Cap. 22. 12. Mic. 1. 16.

25. Bărbații tăi vor cădea uciși de sabie și vitejii tăi în luptă.

26. Porțile* fiicei Sionului vor geme și se vor jăli; și ea va șede despoiată pe pămînt.
* Ier. 14. 2. Plin. 1. 4; 2. 10.

4. Șapte femei vor apuca în* ziua aceea un singur bărbat, și vor zice: „Vom minca** pinea noastră înșine, și ne vom îmbrăca în hainele noastre înșine; numai fă-ne să-ți purtăm numele, și ia ocară Ț de peste noi!“
* Cap. 2. 11, 17. ** 2 Tes. 3. 12. † Luc. 1. 25.

Proslăvirea Sionului.

2. În vremea aceea odrasla* Domnului va fi plină de măreție și slavă, și rodul țării va fi plin de strălucire și

frumuseță pentru cei mintuiți ai lui Israel.

3. Și cel rămas în Sion, cel lăsat în Ierusalim, se* va numi „sfînt“, oricine va fi scris** printre cei vii, la Ierusalim.
* Ier. 23. 5. Zab. 3. 8; 6. 12.
** Cap. 60. 21. † Filip. 4. 3. Apoc. 3. 5.

4. După ce va spăla Domnul* murdăriile fiicelor Sionului, și va curăți Ierusalimul de vinovăția de singe din mijlocul lui, cu duhul judecății și cu duhul nimicirii,
* Mat. 3. 2, 3.

5. Domnul va așeza, peste toată întinderea muntelui Sionului și peste locurile lui de adunare, un nor* de fum ziua, și un foc** de flăcări strălucitoare noaptea. Da, peste toată slava va fi un adăpost,
* Exod. 13. 21. ** Zab. 2. 5.

6. o colibă, ca umbrar împotriva căldurii zilei, și ca loc de adăpost* și de ocrotire împotriva furtunii și ploii.
* Cap. 25. 4.

Via Domnului.

5. 1. Voi cînta Prea lubitului meu, cîntarea Prea lubitului meu despre via* Lui. Prea lubitul meu avea o vie, pe o cîmpie foarte mănoasă.
* Ps. 80. 8. Cînt. 8. 12. Cap. 27. 2. Ier. 2. 21. Mat. 21. 33. Marc. 12. 1. Luc. 20. 9.

2. I-a săpat pămîntul, I-a curățit de pietre, și a sădit în el vîtele cele mai alese. A zidit un turn în mijlocul ei, și a săpat și un teasc, apoi trăgea nădejde* că are să-l facă struguri buni, dar a făcut struguri sălbatici.
* Deut. 32. 6. Cap. 1. 2, 3.

3. „Acum dar, — zice Domnul — locuitori ai Ierusalimului și bărbați ai lui Iuda, judecați* voi între Mine și via Mea!
* Rom. 3. 4.

4. Ce aș mai fi putut face viei Mele, și nu i-am făcut? Pentru ce a făcut ea struguri sălbatici, cînd Eu mă așteptam să facă struguri buni?

5. Vă voi spune însă acum, ce voi face viei Mele: îi voi smulge gardul, ca să fie păscută de vite; îi voi surpa* zidul, ca să fie călcată în picioare;
* Ps. 80. 12.

6. o voi pustii; nu va mai fi curățită, nici săpată, spini și mărăcini vor crește în ea! Voi porunci și norilor, să nu mai ploaie peste ea.“

7. Via Domnului oștirilor este casa lui Israel, și bărbații lui Iuda sînt vița pe care o iubea. El se aștepta la judecată, și cînd colo, iată singe vărsat! — Se aștepta la dreptate, și cînd colo, iată strigăte de apăsare!

8. Vai de ceice înșiră casă* lingă ca-

să și lipesc ogor lângă ogor, pînă nu mai rămîne loc, și locuiesc în mijlocul țării!

9. Iată * ce mi-a descoperit Domnul oștirilor: „Hotărît, aceste case multe vor fi pustiite, aceste case mari și frumoase nu vor mai fi locuite.”

10. Chiar zece pogoane de vie nu vor da decît un bat *, și un omer de sămînță nu va da decît o efă.

11. Vai * de cei ce disdedimează aleargă după băuturi amefitoare, și sîd pînă tirziu noaptea și se inferbînt de vin!

12. Arfa * și alăuta, timpana, flautul și vinul le învelesc oșpetele; dar nu iau seama la lucrarea * Domnului, și nu văd lucrul minilor Lui.

13. De aceea * poporul meu va fi dus pe neașteptate * în robie; boierimea lui va muri de foame, și gloata lui se va usca de sete.

14. De aceea își și deschide locuința morților gura, și își lărgește peste măsură gîtlejul, ca să se pogoare în ea marea și bogăția Sionului, cu toată mulțimea lui gălăgioasă și veselă.

15. Și astfel, cei mici vor fi doborîți *, cei mari vor fi smeriți, și privilegiile trufăse vor fi plicate.

16. Dar Domnul oștirilor va fi înălțat prin judecată, și Dumnezeu cel sfînt va fi sfîințit prin dreptate.

17. Acolo vor paște miei ca pe imășul lor, și păstori pribegi vor minca moșiile prăpădite ale boagiilor *.

18. Vai de cei ce trag după ei nelegiuirea cu funiile minciunii, și păcatul, cu șleurile unei căruțe,

19. și zic *: „Să-și grăbească, să-și facă iute lucrarea, ca s'o vedem! Să vină odată hotărîrea Sfîntului lui Israel și să se aducă la îndeplinire, ca s'o cunoștem!”

20. Vai de cei ce numesc răul bine, și binele rău, cari spun că întunerecul este lumină, și lumina întunerec, cari dau amarăciunea în loc de dulceță, și dulceța în loc de amarăciune!

21. Vai de cei ce se socot înțelepți *, și se cred pricepuți!

22. Vai * de cei tari cînd este vorba de băut vin, și viteji cînd este vorba de amestecat băuturi tari;

23. cari scot * cu fața curată pe cel vinovat, pentru mită, și iau drepturile celor nevinovați!

24. De aceea, cum * mistuie o limbă de foc miriștea, și cum arde flacăra iarba uscată, tot așa: ca putregaul le va fi rădăcina * lor, și floarea li se va risipi în vînt ca țărina, căci au nesocotit legea Domnului oștirilor, și au disprețuit cuvîntul Sfîntului lui Israel.

25. De * aceea Se și aprinde Domnul de minie împotriva poporului Său, și întinde mina împotriva lui, și-l lovește de se * zguduie munții, și trupurile moarte stau ca noroiul în mijlocul ulițelor. Cu * toate acestea, mina Lui nu se potolește, și mina Lui este încă întinsă.

26. El * ridică un steag popoarelor îndepărtate, și le fluieră * dela un capăt al pămîntului, și iată-le, vinț repede și ușor.

27. Niciunul nu este obosit, niciunul nu șovăiește de oboseală, niciunul nu dormitează, nici nu doarme; niciunul nu i se descinge briul * dela mijloc, nici nu i se rupe cureaua dela încălțăminte.

28. Sașetele * lor sînt ascuțite, și toate arcurile încordate; copitele cailor lor parcă sînt cremene, și roțile carărilor lor parcă sînt un virtej.

29. Rănesc ca niște lei, mugesc ca niște pui de lei; sforăie și apucă prada, o iau cu ei, și nimeni nu vine în ajutor.

30. În ziua aceea, va fi asupra lui luda un muget, ca mugetul unei furtuni pe mare; uitîndu-se * la pămînt, nu vor vedea decît întunerec și strîmtoare, iar lumina se va întineca în norii lui.

Isaia în slujbă.

6. 1. În anul morții împăratului * Ozia, am văzut * pe Domnul șezînd pe un scaun de domnie foarte înalt, și poalele mantiei Lui umpleau Templul.

2. Serafimii stăteau deasupra Lui, și fiecare avea șase aripi: cu două își acopereau fața, cu două își acopereau picioarele, și cu două sbura.

3. Strigau unul la altul, și ziceau: „Sfînt *, sfînt, sfînt este Domnul oști-

rilor! Tot* pământul este plin de mărirea Lui**!
*Apoc. 4. 8. *Ps. 72. 19.

4. Și se zguduiau ușorii ușii de glaușul care răsuna, și casa* s'a umplut de fum.
*Exod. 40. 34. 1Reg. 8. 10.

5. Atunci* am zis: „Vai de mine! Sînt pierdut, căci sînt un om cu buze necurate, locuiesc în mijlocul unui popor tot cu buze necurate, și am văzut cu ochii mei pe Împăratul, Domnul oștirilor!”
*Exod. 4. 10; 6. 30. Judc. 8. 22; 13. 22. 1er. 1. 6.

6. Dar unul din serafimi a zburat spre mine cu un cărbune aprins în mînă, pe care-l luase cu clestele de pe altar*.
*Apoc. 8. 3.

7. Mi-a atins* gura cu el, și a zis: „Iată, atingîndu-se cărbunele acesta de buzele tale, nelegiuirea ta este îndepărtată și păcatul tău este ispășit!”
*1er. 1. 9. Dan 10. 16.

8. Am auzit glasul Domnului, întrebînd: „Pe cine să trimet, și cine va merge pentru Noi?” Eu am răspuns: „Iată-mă, trimete-mă!”
*Pac. 1. 26; 3. 22; 11. 7.

9. El a zis atunci: „Du-te și spune poporului acestuia: „Intr'una veți auzi* și nu veți înțelege; într'una veți vedea, și nu veți pricepe!”
*Cap. 43. 8. Mat. 13. 14. Marc. 4. 12. Luc. 8. 10. Ioan 12. 40. Fapt. 28. 26. Rom. 11. 8.

10. Împetreste inima* acestui popor, fă-l tare de urechi, și astupă-i ochii ca* să nu vadă cu ochii, să n'audă cu urechile, să nu înțeleagă cu inima, să nu se întoarcă la Mine, și să nu fie tămăduit.”
*Ps. 119. 70. Cap. 63. 17. *1er. 6. 21.

11. Și eu am întrebat: „Pînă cînd, Doamne?” El a răspuns: „Pînă* cînd vor rămînea cetățile pustii și lipsite de locuitori; pînă cînd nu va mai fi nimeni în case, și țara va fi pustie de tot;”
*Mic. 3. 12.

12. Pînă va îndepărta Domnul* pe oamenii, și țara va ajunge o mare pustie.
*2Reg. 26. 21.

13. Și chiar a zecea parte de va mai rămînea din locuitori, vor fi nimiciți și ei la rîndul lor. Dar, după cum terebintul și stejarul își păstrează butucul din rădăcină, cînd sînt tăiați, tot așa, o sămîntă* sfîntă se va naște iarăși din poporul acesta.”
*Ezra 9. 2. Mal. 2. 16. Rom. 11. 5.

Proorocie împotriva lui Israel și Asiriei.

71. S'a întimplat, pe vremea lui Ahaz*, fiul lui Iotam, fiul lui Ozia, împăratul lui Iuda, că Rețin, împăra-

tul Siriei, s'a suit cu Pecah, fiul lui Remalia, împăratul lui Israel, împotriva Ierusalimului, ca să-l bată; dar n'a putut să-l bată.
*2Reg. 16. 5. 2Cron. 28. 5, 6.

2. Cînd au venit și au spus casei lui David: „Sirienii au tăbărit în Efraim!” a tremurat inima lui Ahaz și inima poporului său, cum se clatină copacii din pădure cînd bate vîntul.

3. Atunci Domnul a zis lui Isaia: „Îeși înaintea lui Ahaz, tu și fiul tău Șear-lașub*, la capătul canalului* de apă al iazului de sus, pe drumul care duce la ogorul nălbitorului,
*Cap. 10. 21. *2Reg. 18. 17. Can. 16. 2.

4. și spune-i: „Ia seama și fii liniștit; nu te teme de nimic, și să nu ți se moaie inima, din pricina acestor două cozi de tăciuni cari fumegă: din pricina miniei lui Rețin și a Siriei, și din pricina fiului lui Remalia!”

5. Nu te teme că Siria gindește rău împotriva ta, și că Efraim și fiul lui Remalia zic:

6. „Să ne suim împotriva lui Iuda, să batem cetatea, s'o spargem, și să punem împărat în ea pe fiul lui Ta-beel.”

7. Căci așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Așa* ceva nu se va întimpla și nu va avea loc.”
*Prov. 21. 30. Cap. 8. 10.

8. Căci* Damascul va fi capitala Siriei, și Rețin va fi capitala Damascului. Și peste șase zeci și cinci de ani, Efraim va fi nimicit și nu va mai fi un popor.
*2Sam. 8. 6.

9. Samaria va fi capitala lui Efraim, și fiul lui Remalia va fi capul Samariei. Dacă* nu credeți, nu veți sta în picioare.”
*2Cron. 20. 20.

10. Domnul a vorbit din nou lui Ahaz, și i-a zis:

11. „Cere* un semn dela Domnul, Dumnezeul tău; cere-l, fie în locurile de jos, fie în locurile de sus.”
*Judc. 6. 36. etc. Mat. 12. 18.

12. Ahaz a răspuns, „Nu vreau să cer nimic, ca să nu ispitesc pe Domnul.”

13. Isaia a zis atunci:

„Ascultați totuși, casa lui David! Nu vă ajunge oare să obosiți răbdarea oamenilor, de mai obosiți și pe a Dumnezeului meu?

14. De aceea Domnul însuș vă va da un semn: iată, fecioara* va rămînea însărcinată, va naște un* fiu, și-i va pune numele Emanuel† (Dumnezeu este cu noi).

*Mat. 1. 23. Luc. 1. 31, 34. *Cap. 9. 6. †Cap. 8. 6.

15. El va mânca smîntînă și miere, pînă va ști să lepede răul și să aleagă binele.

16. Dar* înainte ca să știe copilul să lepede răul, și să aleagă binele, țara de ai cărei doi** împărați te temi tu, va fi pustiită.“ *Cap. 8, 4. **2 Reg. 16, 30; 16, 0.

17. „Domnul* va aduce peste tine, peste poporul tău și peste casa tatălui tău, zile cum n'au mai fost niciodată, din ziua cînd s'a** desprărit Efraim de Iuda (adică pe împăratul Asiriei).

*2 Crod. 28, 19. **1 Reg. 12, 18.

18. În ziua aceea, Domnul va suiera* muștelor, dela capătul riurilor Egiptului, și albinelor din țara Asiriei;

*Cap. 6, 26.

19. ele vor veni, și se vor așeza toate în vîlcelele pustii, și în crăpăturile* stîncilor, pe toate stușișurile, și pe toate imășurile.

*Cap. 2, 19. Ier. 16, 16.

20. În ziua aceea, Domnul va rade, cu un brici* luat cu chirie de dîncolo de Rîu, și anume cu împăratul Asiriei, capul și părul de pe picioare; ba va rade chiar și barba.

*2 Reg. 16, 7. 8. 2 Cron. 28, 20, 21. Ezec. 5, 1.

21. În ziua aceea, fiecare va hrăni numai o juncă și două oi,

22. și vor da un așa belșug de lapte în cît vor mânca smîntînă; căci cu smîntînă și cu miere se vor hrăni toți ceice vor rămînea în țară.

23. În ziua aceea, orice loc care va avea o mie de butuci de viță, prețuind o mie de sicli de argint, va* fi lăsat pradă mărăcinilor și spinilor: *Cap. 6, 0.

24. vor intra acolo cu săgeți și cu arcul, căci toată țara nu va fi decît mărăcini și spini.

25. Și toți munții lucrați cu cazmaua acum, nu vor mai fi cutreierați, de frica mărăcinilor și a spinilor; vor da drumul boilor în ei, și le vor bătături oile.

Prăbușirea Siriei și a lui Israel.

8. Domnul mi-a zis: „Ia o tablă mare, și scrie* pe ea, așa ca să se înțeleagă: „Grăbește-te de prădează, aruncă-te asupra prăzii.“

*Cap. 30, 8. Hab. 2, 2.

2. Am luat cu mine niște martori vrednici de credință: pe preotul Urie*, și pe Zaharia, fiul lui Berechias.

*2 Reg. 18, 10.

3. M'am apropiat de proorocii. Ea a zămislit, și a născut un fiu. Apoi Domnul mi-a zis: „Pune-i numele Ma-

her-Șalal-Haș-Baz.“ (Grăbește-te de prădează, aruncă-te asupra prăzii.)

4. Căci* înainte ca să știe copilul să spună: „Tată!“ și „mamă!“ se vor lua dinaintea împăratului Asiriei bo- gățiile** Damascului și prada Sama- riei.“ *Cap. 7, 16. **2 Reg. 16, 28; 16, 8. Cap. 17, 3.

5. Domnul mi-a vorbit iarăși, și mi-a zis:

6. „Pentru că poporul acesta a dispre- țuit apele din Siloe* cari curg lin, și s'a bucurat de** Rețin și de fiul lui Remalia, *Neem. 3, 16. Ioan 9, 7. **Cap. 7, 1, 2, 6.

7. Iată, Domnul va trimite împotriva lor apele puternice și mari ale Rîului (Euftrat), adică pe împăratul* Asiriei cu toată puterea lui; pretutindeni el va ieși din albia lui, și se va vărsa peste malurile lui;

*Cap. 10, 12.

8. va pătrunde în Iuda, va da peste maluri, va năvăli, și va* ajunge pînă la gît. Iar arpele întinse ale oastei lui vor umplea întinderea țării tale, Emanuele**!“

*Cap. 30, 28. **Cap. 7, 34.

9. Scoateți strigăte* de război cît voiți, popoare, căci tot veți fi zdrobi- te; luați aminte, toți ceice locuți de- parte! Pregătiți-vă oricît de luptă, că- ci tot veți fi zdrobiți.

*Ier. 18, 9, 11.

10. Faceți la planuri*, cît voiți, căci nu se va alege nimic de ele! Luați la hotărîri cît voiți, căci** vor fi fără urmări! Căci* Dumnezeu este cu noi (Emanuel).

*Iov 5, 12. **Cap. 7, 1.

†Cap. 7, 14. Npt. 5, 38, 39. Rom. 8, 31.

11. Așa mi-a vorbit Domnul, cînd m'a apucat mîna Lui, și m'a înștiințat să nu umblu pe calea poporului ace- stuia:

12. „Nu numiți uneltire totce nume- ște poporul* acesta uneltire; și** nu vă temeți de ce se teme el, nici nu vă speriați!“

*Cap. 7, 2. **1 Pet. 3, 14, 15.

13. Sfințiți însă pe* Domnul oștiri- lor. De El** să vă temeți și să vă înfri- coșați.“

*Num. 20, 12. **Ps. 78, 7. Luc. 2, 6.

14. Și atunci El* va fi un locaș sfințit, dar și o piatră** de poticnire, o stîncă de păcătuire pentru cele două case ale lui Israel, un laț și o cursă pentru locuitorii Ierusalimului!

*Ezec. 11, 16.

**Cap. 28, 16. Luc. 2, 31. Rom. 9, 33. 1 Pet. 2, 8.

15. Mulți se* vor poticni, vor cădea și se vor sfărîma, vor da în laț și vor fi prinși.“ —

*Mat. 21, 44. Luc. 20, 18. Rom. 9, 32; 11, 8.

16. „Invește această mărturie, pe- cetluiește această descoperire, între ucenicii Mei.“

17. Eu nădăjduiesc în Domnul, care își ascunde* Fața de casa lui Iacov. In El imi pun increderea**.

*Cap. 64.8. **Hab. 2.3. Luc. 2.25, 38.

18. Iată*, eu și copiii pe cari mi i-a dat Domnul, sintem** niște semne și niște minuni în Israel, din partea Domnului oștirilor, care locuiește pe muntele Sionului.

*Evr. 2.13. **Ps. 71.7. Zab. 3.8.

19. Dacă vi se zice însă: „Întrebați* pe cei ce cheamă morții și pe cei ce spun viitorul, cari șoptesc** și bolboresc, „răspundeți: „Nu va întreba oare un popor pe Dumnezeul său? Va întreba el pe ței morți pentru cei vii?

*1 Sam. 28.8. Cap. 19.8. **Cap. 29.4. †Ps. 108.28.

20. La* lege și la mărturie! „Căci dacă nu vor vorbi așa, nu** vor mai săsări zorile pentru poporul acesta.

*Luc. 16.29. **Mic. 3.6.

21. El va pribegi prin țară, apăsât și flămînd, și, cînd îi va fi foame, se va minia, și va huli* pe Împăratul și Dumnezeul lui, apoi fie că va ridica ochii în sus,

*Apoc. 16.11.

22. fie că se va* uita spre pămînt, iată, nu va fi decît necaz, negură, nevoie neagră, și se va vedea izgonit în întunec* beznă.

*Cap. 6.30. **Cap. 9.1.

9. 1. Totuș întunerecul* nu va împărăi vecinic pe pămîntul în care acum este necaz. După cum în vremurile** trecute a acoperit cu ocară țara lui Zabulon și țara lui Neftali, în ței vremurile viitoare va acoperi cu slavă tinutul de lîngă mare, țara de dincolo de Iordan, Galilea Neamurilor.

*Cap. 8.22. **2 Reg. 15.29, 2 Cron. 16.4. †Lev. 26.24, 2 Reg. 17.6, 8. 1 Cron. 5.26.

2. Poporul*, care umbla în întunec, vede o mare lumină; peste cei ce locuiau în țara umbrei morții ră sare o lumină.

*Mat. 4.16. Efe. 5.8, 14.

3. Tu înmulțești poporul, îi dai mari bucurii; și el se bucură înaintea Ta, cum se bucură la seceriș, cum se veselește la* împărtășirea prăzii.

*Jude. 5.30.

4. Căci jugul care apăsa asupra lui, toiagul*, care-i lovea spinarea, nuiaua celui ce-l asupra, le-ai sfărîmat, ca în ziua lui Madian**.

*Cap. 10.5; 14.6. **Jude. 7.22. Ps. 83.9. Cap. 10.26.

5. Căci orice încălțăminte purtată în învîlmășala luptei, și orice haină de război tăvălită în singe, vor* fi aruncate în flacări, ca să fie arse de foc.

*Cap. 60.15, 10.

6. Căci* un Copil ni s'a născut, un Fiu** ni s'a dat, și domnia ței va fi pe umărul Lui; Il vor numi: „Minunat ței, Sfetnic, Dumnezeu ței tare, Părintele vecinicilor, Domn ței al păcii.

*Cap. 7.14. Luc. 2.11. **Ioan 3.16. †Mat. 28.18. †Cor. 16.26. ††Jude. 13.18. ††Tit. 2.13. ††Efe. 2.14.

7. El va face ca domnia Lui să crească, și o pace fără* sfîrșit va da scaunului de domnie al lui David și împărăției lui, o va întări și o va sprijini prin judecată și neprihănire, de acum și în veci de veci: iată ce va face rivna** Domnului oștirilor.

*Dan. 2.44. Luc. 1.32, 33. **2 Reg. 19.31. Cap. 87.32.

Impotriva lui Israel.

8. Domnul trimete un cuvînt împotriva lui Iacov: cuvînt care cade asupra lui Israel.

9. Tot poporul va avea cunoștință de el, Efraim și locuitorii Samariei, cari spun cu mîndrie și îngîmfare:

10. „Au căzut niște cărămizi, dar vom zidi cu pietre cioplite, au fost tăiați niște smochini din Egipt, dar îi vom înlocui cu cedri.“

11. De aceea Domnul va ridica împotriva lor pe vrăjmașii lui Rețin, și va stîrni pe vrăjmașii lor:

12. pe Sirieni de la răsărit, pe Filișteni de la apus; și vor minca pe Israel cu gura plină; cu* toate acestea, minia Lui nu se potolește, și mina Lui este tot întinsă.

*Cap. 5.25; 10.4. 1er. 4.8.

13. Căci nici poporul* nu se întoarce la Cel ce-l lovește, și nu caută pe Domnul oștirilor.

*1er. 5.3. Osea 7.10.

14. De aceea Domnul va smulge din Israel capul și coada, ramura de finic și trestia, într'o* singură zi.

*Cap. 10.17. Apoc. 18.3.

15. (Bătrînul și dregătorul sînt capul, și proorocul, care învață pe oameni minciuni, este coada.)

16. Cei ce povățuiesc* pe poporul acesta îl duc în rătăcire, și cei ce se lasă povățuiți de ei sînt pierduți.

*Cap. 3.12.

17. De aceea nici Domnul n'ar putea să se bucure de tinerii* lor, nici să aibă milă de orfanii și văduvele lor, căci toți** sînt niște nelegiuți și niște răi, și toate gurile lor spun mișelii. Cu toate ței acestea, minia Lui nu se potolește, și mina Lui este tot întinsă.

*Ps. 147.10, 11. **Mic. 7.2. †Vers. 12.21. Cap. 5.25; 10.4.

18. Căci răutatea arde* ca un foc, care mîncă mărăcini și spinii, aprinde

deșiul pădurii, din care se înalță stil-pi de fum.

Cap. 10, 17. Mal. 4, 1.

19. De minia Domnului oștirilor, țara partă ar fi aprinsă*, și poporul este ca ars de foc; nimeni** nu cruță pe fratele său,

Cap. 8, 22. Mic. 7, 2, 6.

20. fiecare jăfuieste în dreapta, și rămine flămînd, mîncîncă în stînga, și* nu se satură. La urmă își mîncîncă fiecare** carnea brațului său:

Lev. 26, 26. Cap. 49, 26. Ier. 19, 9.

21. Manase mîncîncă pe Efraim, Efraim pe Manase, și amîndoi împreună pe Iuda. Cu toate* acestea, minia Lui nu se potolește, și mina Lui este tot întinsă.

Vers. 12, 17. Cap. 5, 25; 10, 4.

10 1. Vai de cei ce rostesc* hotărîri nelegiuite, și de cei ce scriu porunci nedrepte,

Ps. 68, 2; 9, 4, 20.

2. ca să nu facă dreptate săracilor, și să răpească dreptul nenorociților poporului Meu, ca să facă pe văduve prada lor, și să jăfuiască pe orfani!

3. „Ce* veți face voi în ziua pedepsei**, și a pieirii, care va veni din depărtare peste voi?“ „La cine veți fugi după ajutor, și unde vă veți lăsa hogăția?“

Iov 31, 14. Osea 9, 7. Luc. 19, 44.

4. Unii vor fi ingenuchiați între cei prinși în război, iar alții vor cădea între cei morți. Cu* toate acestea, minia Lui nu se potolește, și mina Lui tot întinsă este.

Cap. 6, 25; 9, 12, 17, 21.

Asirianul smerit. Vremurile lui Mesia.

5. „Vai de Asirian — zice Domnul — nuiaua miniei Mele, care poartă în mîna toiajul* urgiei Mele!“

Ier. 51, 20.

6. I-am dat drumul împotriva unui neam* nelegiuit, l-am trimis** împotriva unui popor pe care sînt miniat, ca să-l prădeze și să-l jăfuiască, să-l calce în picioare ca noroiul de peulițe.

Cap. 9, 17. Ier. 34, 22.

7. Dar* el nu judecă așa, și nu acesta este gîndul inimii lui; ci el nu se gîndește decît să nimicească, decît să prăpădească neamurile cu grămada.

Fac. 50, 20. Mic. 4, 12.

8. Căci* el zice: „Nu sînt voievozii mei tot ațîția împărați?“

2 Reg. 18, 24, 33, etc.; 19, 10, etc.

9. „Nu s'a întîmplat cu Calno* la fel ca** și cu Carchemișul?“ „Nu s'a întîmplat cu Hamatul ca și cu Arpadul?“ „Nu s'a întîmplat Samariei la fel ca† Damascului?“

Amos 6, 2. 2 Cron. 35, 20. 2 Reg. 16, 9.

10. „După cum mina mea a pus stăpînire pe împărățiile idolilor, (unde erau mai multe icoane decît la Ierusa-

lim și în Samaria),

11. cum am făcut Samariei și idolilor ei, nu voi face și Ierusalimului și icoanelor lui?“

12. Dar, dupăce Domnul își va împlini toată lucrarea Lui pe* muntele Sionului și la Ierusalim, voi** pedepsi — zice Domnul — pe împăratul Asiriei pentru rodul inimii lui îngîmfate, și pentru trufia privirilor lui semețe,

2 Reg. 19, 31. Ier. 50, 10.

13. căci* el a zis: „Prin puterea miniei mele am făcut aceste lucruri, și prin înțelepciunea mea, — căci sînt priceput; am împins înapoi hotarele popoarelor, și le-am jăfuit vistierile, și, ca un viteaz, am dat jos pe cei ce sedeau pe scaunele lor de domnie;

Isa. 37, 24. Ezech. 28, 4, etc. Dan. 4, 30.

14. am pus mina* pe bogățiile popoarelor, ca pe un cuib, și, cum se string niște ouă părăsite, așa am strîns eu tot pămîntul: niciunul n'a mișcat vreo aripă, nici n'a deschis ciocul, ca să cirpească. —

Iov 39, 25.

15. „Se fălește* oare securea împotriva celui ce se slujește de ea?“ „Său se mîndrește ferest răul față de cel ce-l mînuiește?“ „Ca și cum nuiaua ar mișca pe cel ce o ridică, parcă toiajul ar ridica pe cel ce nu este de lemn!“

Ier. 51, 30.

16. De aceea Domnul, Dumnezeul oștirilor, va trimete ofilirea prin războinicii* lui cei voinici; și între aleșii lui va izbucni un pirjol, ca pirjoul unui foc.

Cap. 6, 17.

17. Lumina lui Israel se va preface în foc, și Sfîntul lui într'o flăcără, care* va mistui și va arde spinii și mărîcinii lui, într'o zi.

Cap. 9, 19, 27, 4.

18. Va arde, trup și suflet, strălucirea pădurii și cîmpiilor* lui, de va fi ca un bolnav, care cade în leșin.

2 Reg. 19, 33.

19. Ceilalți copaci din pădurea lui vor putea fi numărați, și un copil le-ar putea scrie numărul.

20. În ziua aceea, rămășița lui Israel și cei scăpați din casa lui Iacov, nu* se vor mai sprijini pe cel ce îi lovea; ci se vor sprijini cu încredere pe Domnul, Sfîntul lui Israel.

2 Reg. 16, 7. 2 Cron. 28, 2.

21. O rămășiță*, rămășița lui Iacov, se va întoarce la Dumnezeu cel puternic.

Cap. 7, 1.

22. Chiar * dacă poporul tău, Israele, ar fi ca nisipul mării, totuș numai ** o rămășiță se va întoarce, căci nimidrea † este hotărîită, făcînd să se reverse dreptatea.

◊ Rom. 9.27. ◊ Cap. 6.13. † Cap. 28.22.

23. Și * nimicirea aceasta, care a fost hotărîită, Domnul, Dumnezeuul oștirilor, o va aduce la îndeplinire în toată țara.

◊ Cap. 28.22. Dan. 9.27. Rom. 9.28.

24. Totuș, așa vorbește Domnul, Dumnezeuul oștirilor: „Poporul Meu, care locuiește în Sion, nu * te teme de Asirian; da, el te lovește cu nuiaua, și își ridică toiagul asupra ta, cum făceau Egiptenii **.

◊ Cap. 37.6. ◊ Exod. 14.

25. Dar *, peste puțină vreme, pedeapsa ** va înceta, și minia Mea se va întoarce împotriva lui, ca să-l nimicească.“

◊ Cap. 64.7. ◊ Dan. 11.36.

26. Domnul oștirilor va învîrți biciul * împotriva lui, cum a lovit pe Madian * la stîncă Oreb; și își va mai ridica toiagul † odată asupra mării, ca odinioară în Egipt.

◊ 2 Reg. 19.36. ◊ Judc. 7.25. Cap. 9.4. † Exod. 14.28.27.

27. În ziua aceea, se * va lua povara lui de pe umărul tău, și jugul lui de pe gîtul tău, ba încă jugul va crăpa de grăsimi **.

◊ Cap. 14.26. ◊ Ps. 105.15. Dan. 9.24. 1 Ioan. 2.20.

28. El vine asupra Aiatului, străbate Migronul, își lasă calabalicul la Micmaș.

29. Trec trecătoare *, se calcă la Gheba **; Rama tremură, Ghibea lui Saul o ia la fugă.

◊ 1 Sam. 13.23. ◊ 1 Sam. 11.4.

30. Ridică-ți glasul, fiica * Galimului! „la seama, Lais **!“ „Vai † de tine, Anatot!“

◊ 1 Sam. 25.44. ◊ Judc. 18.7. † Ios. 21.18.

31. Madmena * se împrăsteie, locuitorii din Ghebim fug.

◊ Ios. 15.31.

32. Încă o zi de oprire la * Nob, și amenință ** cu mîna lui muntele fiicei † Sionului, dealul Ierusalimului.

◊ 1 Sam. 21.1. 22.19. Neem. 11.32. ◊ Cap. 13.2. † Cap. 37.22.

33. Iată, Domnul, Dumnezeuul oștirilor, taie crăcile cu putere; cei * mai mari sînt tăiați, cei mai înalți sînt doborîți.

◊ Amos 2.9.

34. Dă jos cu fierul crîngul pădurii, și Libanul cade supt mîna Celui Puternic.

11. Apoi o Odraslă va * ieși din tulpina lui Isai **, și un † Vlăstar vadadin rădăcinile lui.

◊ Cap. 53.2. Zah. 6.12. Apoc. 6.6. ◊ Fapt. 13.23. Vers. 10. † Cap. 4.2. Ier. 23.6.

2. Duhul * Domnului Se va odihni peste El, duh de înțelepciune și de pricepere, duh de sfat și de tărie, duh de cunoștință și de frică de Domnul.

◊ Cap. 61.1. Mat. 3.16. Ioan. 1.32, 33, 34.

3. Plăcerea lui va fi frica de Domnul; nu va judeca după înfățișare, nici nu va hotărî după cele auzite,

4. ci * va judeca pe cei săraci cu dreptate, și va hotărî cu nepărtinire asupra nenorociților țării; va lavi ** pămîntul cu toiagul cuvîntului Lui, și cu suflarea buzelor Lui va omorî pe cel rău.

◊ Ps. 72.2, 4. Apoc. 19.11. ◊ Iov. 1.9. Mal. 4.6. 2 Tes. 2.8. Apoc. 1.16; 2.16; 19.15.

5. Neprihănirea * va fi briul coapselor Sale, și credincioșia briul mijlocului Său.

◊ Eies. 6.14.

6. Atunci lupul va * locui împreună cu mielul, și pardosul se va culca împreună cu iedul; vițelul, puilul de leu, și vitele îngrășate, vor fi împreună, și le va mina un copilas;

◊ Cap. 65.25. Ezech. 34.25. Osea 2.18.

7. vaca și ursoaica vor paște la un loc, și puil lor se vor culca împreună. Leul va mînca paie ca boul,

8. pruncul de fiță se va juca la gura bortei năpîrcii, și copilul întărcat va băga mîna în vizuina basilicului.

9. Nu * se va face nici un rău și nici o pagubă pe tot muntele Meu cel sfînt; căci pămîntul va fi plin ** de cunoștința Domnului, ca fundul mării de apele carii-l acopăr.

◊ Iov. 5.23. Cap. 2.4; 36.9. ◊ Hab. 2.14.

10. În * ziua aceea, Vlăstarul ** lui Isai va fi ca un steag pentru popoare; neamurile se vor întoarce la El, și slava va fi locuința † † Lui.

◊ Cap. 2.11.

◊ Vers. 1. Rom. 15.12. † Rom. 15.10. † † Ebr. 4.1, etc.

11. În acelaș * timp, Domnul își va întinde mîna a doua oară, ca să răscumpere rămășița poporului Său, risipit în ** Asiria și în Egipt, în Patros și în Etiopia, la Elam, la Șinear și la Hamat, și în ostroavele mării.

◊ Cap. 2.11. ◊ Zah. 10.10.

12. El va înălța un steag pentru neamuri, va strînge pe surghiuniții lui Israel, și va aduna pe cei * risipiți ai lui Iuda, de la cele patru capete ale pămîntului.

◊ Ioan. 7.36. Iac. 1.1.

13. Pizma * lui Efraim va înceta, și vrăjmașii lui Iuda vor fi nimiciți; Efraim nu va mai fi gelos pe Iuda, și Iuda nu va mai fi vrăjmaș lui Efraim,

◊ Ier. 3.18. Ezech. 37.16, 17, 22. Osea 1.11.

14. ci vor sbura pe umărul Filisten;

lor la apus, și vor jăfui împreună pe fiii Răsăritului. Edom* și Moab vor fi prada minilor lor, și fiii lui Amon le vor** fi supuși. ♦Dan. 11.41. ♦♦Cap. 60.14.

15. Domnul va seca* limba mării Egiptului, își va ridica mîna asupra Riului în minia Lui, îl va împărți în șapte piraie, așa că îl vor** putea trece încălțați. ♦Zab. 10.11. ♦♦Apoc. 16.12.

16. Și va* fi un drum pentru rămășița poporului Său, care va mai rămînea în Asiria, cum** a fost pentru Israel, în ziua cînd a ieșit din țara Egiptului. ♦Cap. 19.23. ♦♦Exod. 14.29. Cap. 51.10; 63.12, 13.

12 1. În* ziua aceea vei zice: „Te laud, Doamne, căci ai fost supărat pe mine, dar minia Ta s'a potolit și m'ai mîngîiat!“ ♦Cap. 2.11.

2. „Iată, Dumnezeu este izbăvirea mea, voi fi plin de încredere, și nu mă voi teme de nimic; căci Domnul* Dumnezeu este tăria** mea și pricina laudelor mele, și El m'a mîntuit.“ ♦Exod. 15.2. ♦♦Ps. 83.18. Ps. 118.14.

3. Veți scoate apă* cu bucurie din izvoarele mîntuirii, ♦Joan. 4.10,14; 7.37,38.

4. Și veți zice în ziua aceea: „Lăudați* pe Domnul, chemați Numele Lui, vestiți** lucrările Lui printre popoare, pomeniți* mărima Numelui Lui!“ ♦1 Cron. 14.16. Ps. 105.1. ♦♦Ps. 145.4, 5, 6. †Ps. 34.3.

5. Cîntați* Domnului, căci a făcut lucruri strălucite: să fie cunoscute în tot pămîntul!“ ♦Exod. 15.1, 21. Ps. 68.32; 98.1.

6. Strigă* de bucurie și veselie, locuitoare a Sionului, căci mare este în mijlocul tău Sfîntul** lui Israel.“ ♦Cap. 64.1. Tef. 3.14. ♦♦Ps. 71.22; 89.18. Cap. 41.14,16.

13 1. Proorocie* împotriva Babilonului, descoperită lui Isaia, fiul lui Amoș. ♦Cap. 21.1; 47.1. Ier. 50; 51.

2. Ridicați* un steag pe** un munte gol, înălțați glasul spre ei, faceți semne* cu mîna, ca să vină la porțile asupritorilor!

♦Cap. 5.26; 18.3. Ier. 60.21. ♦♦Ier. 51.25. †Cap. 10.32.

3. „Am dat poruncă sfîntei Mele oștiri — zice Domnul — am chemat pe vitejii* Mei la judecata miniei Mele, pe cei** ce se bucură de mărimea Mea.“ ♦Ier. 13.11. ♦♦Ps. 149.2, 4, 6.

4. Un vuiet se aude pe munți, ca vuietul de popor mult; se aude o zarvă de împărășii, de neamuri adunate. Domnul oștirilor își cercetează oastea care va da lupta.

5. Ei vin dintr'o țară depărtată, de la marginea cerurilor: Domnul și uneltele miniei Lui vor nimici tot pămîntul.

6. Gemeți! căci ziua* Domnului este aproape: ea** vine ca o pustiire a Cei lui Atotputernic!

♦Tef. 1.7. Apoc. 6.17. ♦♦Ier. 31.23. Iod. 1.4.

7. De aceea toate minile slăbesc, și orice inimă omenească se topește.

8. Ei sint năpădiți de spaimă; îi apucă chinurile* și durerile; se zvîrcolesc ca o femeie în durerile nașterii, se uită unii la alții incremenți; fețele lor sint roșii ca focul. ♦Ps. 48.6. Cap. 21.3.

9. Iată, vine ziua* Domnului, zi fără milă, zi de minie și urgie aprinsă, care va prefăce tot pămîntul în pustiu, și va nimici pe toți păcătoșii** de pe el. ♦Mal. 4.1. ♦♦Ps. 104.35. Prov. 2.22.

10. Căci stelele cerurilor și Orionul nu vor mai străluci; soarele se va întuneca* la răsăritul lui, și luna nu va mai lumina. ♦Cap. 24.21,23. Ezech. 32.7. Iod. 2.3; 3.15. Mat. 24.29. Marc. 13.24. Luc. 21.25.

11. Voi pedepsi — zice Domnul — lumea pentru răutatea ei, și pe cei răi pentru nelegiuirile lor; voi* face să înceteze mîndria celor trufași, și voi doborî semeția celor asupritori. ♦Cap. 2.17.

12. Voi face pe oameni mai rari decît aurul curat, și mai scumpi decît aurul din Ofir.

13. Pentru* aceasta voi clătina cerurile, și pămîntul se va zgudui din temelie, de minia Domnului oștirilor, în ziua** miniei Lui aprinse.

♦Hag. 2.6. ♦♦Ps. 110.5. Psa. 1.12.

14. Atunci, ca o căprioară speriată, ca o turmă fără păstor, fiecare se* va întoarce la poporul său, fiecare va fugi în țara lui. ♦Ier. 60.16; 61.3.

15. Toți cei ce vor fi prinși, vor fi străpunși, și toți cei ce vor fi apucați, vor cădea uciși de sabie.

16. Copiii lor vor fi zdrobiți* supt ochii lor, casele le vor fi jăfuite, și nevestele lor vor fi necinstite.

♦Ps. 137.9. Nah. 3.10. Zab. 14.4.

17. Iată*, așîț împotriva lor pe Mezi, cari nu se uită la argint, și nu potesc aurul. ♦Cap. 21.2. Ier. 61.11,28. Dan. 5.23,31.

18. Cu arcurile lor vor doborî pe tineri, și vor fi fără milă pentru rodul pîntecelor: ochiul lor nu va cruța pe copii.

19. Și astfel* Babilonul, podoaba împărățiilor, falnica mindrie a Haldeilor,

va fi ca Sodoma** și Gomora, pe cari le-a nimicit Dumnezeu.

Cap. 14. 4, 22.
Ezec. 10. 24, 25. Deut. 29. 23. Ier. 49. 18; 50. 40.

20. El nu va mai fi locuit*, nu va mai fi niciodată popor în el. Arabul nu-și va mai întinde cortul acolo, și păstori nu-și vor mai țărui turmele acolo,

Ier. 50. 3, 39; 51. 29, 62.

21. ci* fiarele pustiei își vor face culcușul acolo, bufințele îi vor umplea casele, struții vor locui acolo, și stațiile se vor juca acolo.

Cap. 34. 11, 15. Apoc. 18. 2.

22. Șacalii vor urla în casele lui împărătești pustii, și ciniile sălbatici în casele lui de petrecere. Vremea lui este aproape* să vină, și zilele nu i se vor lungi.*

Ier. 51. 39.

1. Căci* Domnul va avea milă de Iacov, va alege iarăși** pe Israel, și va aduce iarăși la odihnă în țară lor; străinii ți se vor alipi de ei, și se vor uni cu casa lui Iacov.

Ps. 102. 13.
Zah. 1. 17; 2. 12. † Cap. 60. 4, 6, 10. Efec. 2. 12, 13, etc.

2. Popoarele îi vor lua, și-i* vor aduce înapoi la locuința lor, și casa lui Israel îi va stăpîni** în țara Domnului, ca robi și roabe. Vor țineca astfel robi pe cei ce-i robiseră pe ei, și vor stăpîni peste asupritorii lor.

Cap. 49. 22; 60. 9; 66. 20. †† Cap. 60. 14.

3. Iar cînd îți va da Domnul odihnă după ostenelele și frămîntările tale, și după aspra robie care a fost pusă peste tine,

4. atunci vei cînta* cîntarea aceasta asupra împăratului Babilonului, și vei zice:

„Iată, asupritorul nu mai este, asuprirea** a încetat,

Cap. 13. 19. Hab. 2. 6. †† Apoc. 18. 10.

5. Domnul a frînt toiagul* celor răi, nuiaua stăpînitorilor.

Ps. 125. 3.

6. Cel ce, în urgia lui, lovea popoarele, cu lovituri fără răgaz, cel ce, în minia lui, supunea neamurile, este prigonit fără cruțare.

7. Tot pămîntul se bucură acum de odihnă și pace; izbucnesc oamenii în cîntece de veselie.

8. Pînă și chiparoșii și cedrii din Liban se* bucură de căderea ta și zic: „De cînd ai căzut tu, nu se mai suie nimeni să ne taie!“

Cap. 55. 12. Ezec. 31. 16.

9. Locuința morților* se mișcă pînă în adîncimile ei, ca să te primească la sosire, ea trezește înaintea ta umbrele. pe toți mai marii pămîntului, școală

de pe scaunele lor de domnie pe toți împărații neamurilor.

Ezec. 32. 21.

10. Toți iau cuvîntul ca să-ți spună: „Și tu ai ajuns fără putere ca noi, și tu ai ajuns ca noi!“

11. Strălucirea ta s'a pogorit și ea în locuința morților, cu sunetul alăutelor tale; așternut de viermi vei avea, și viermii te vor acoperi.

12. Cum* ai căzut din cer, Luceafăr strălucitor, fiu al zorilor! Cum ai fost doborît la pămînt, tu, biruitorul neamurilor!

Cap. 31. 4.

13. Tu ziceai în inima ta: „Mă voi sui* în cer, îmi voi ridica** scaunul de domnie mai pe sus de stelele lui Dumnezeu; voi ședea pe muntele adunării dumnezeilor, la capătul miază-noaptei;

Mat. 11. 23. †† Dan. 8. 10.

14. mă voi sui pe* virful norilor, voi** fi ca Cel Prea Înalt.“

Ps. 48. 2. †† Cap. 47. 8, 2 Tes. 2. 4.

15. Dar ai fost aruncat în locuința morților*, în adîncimile mormîntului!

Mat. 11. 23.

16. Cei ce te văd se uită țintă mirați la tine, te privesc cu luare aminte și zic: „Acesta este omul care făcea să se cutremure pămîntul, și zguduia împărățiile,

17. care prefăcea lumea în pustie, nimicea cetățile și nu dădea drumul prinșilor săi de război?“

18. Toți împărații neamurilor, da, toți, se odihnesc cu cinste, fiecare în mormîntul lui.

19. Dar tu ai fost aruncat departe de mormîntul tău, ca o ramură disprețuită, ca o pradă luată dela niște oameni uciși cu lovituri de sabie, și aruncată pe pietrele unei gropi, ca un hoit călcat în picioare.

20. Tu nu ești unit cu ei în mormînt, căci ți-ai nimicit țara și ți-ai prăpădit poporul. Nu se va mai vorbi niciodată de neamul* celor răi.

Iov. 18. 19. Ps. 21. 10; 37. 28; 109. 19.

21. Pregătiți măcelărirea fiilor, din* pricina nelegiuirii părinților lor! Ca să nu se mai scoale să cucerească pămîntul, și să umple lumea cu cetăți!“

Exod. 20. 5. Mat. 23. 36.

22. „Eu mă voi ridica împotriva lor! — zice Domnul oștirilor — și voi șterge numele* și urma** Babilonului, pe fiu ți nepot,“ zice Domnul.

Prov. 10. 7. Ier. 51. 62. †† 1 Reg. 14. 10. † Iov. 18. 19.

23. „Voi* face din el un culcuș de arici și o mlaștină, și îl voi mătura cu

mătura nimicirii," zice Domnul oştirilor.
Cap. 34.11. Tef. 2.14.

Impotriva Asiriei.

24. Domnul oştirilor a jurat, și a zis: „Da, ce am hotărât se va întâmpla, ce am pus la cale se va împlini.

25. Voi zdrobi pe Asirian în țara Mea, îl voi călca în picioare pe munții Mel; astfel jugul * lui se va lua de pe ei, și povara lui va fi luată de pe umerii lor.”
Cap. 10. 27.

26. Iată hotărârea luată împotriva întregului pământ, iată mina, întinsă peste toate neamurile.

27. Domnul oştirilor a luat această hotărâre *: cine l se va împotrivi? Mina Lui este întinsă: cine o va abate?
2 Cron. 20. 6. Iov 9. 12; 26. 13. Ps. 33. 11. Prov. 19. 21; 21. 30. Cap. 43.13. Dan. 4.31, 33.

Impotriva Filistenilor.

28. În anul morții împăratului * Ahaz, a fost rostită această proorocie:

2 Reg. 16.20.

29. „Nu te bucura, țara Filistenilor, că * s'a frânt toiagul care te lovea! Căci din rădăcina șarpelui va ieși un basilic, și * rodul lui va fi un balaur sburător.”
2 Cron. 26. 6. 2 Reg. 18.8.

30. Atunci cei mai săraci vor putea paște, și cei nenorociți vor putea să locuiască liniștiți; dar îți voi lăsa neamul să piară de foame, și ce va mai rămânea din tine va fi omorît.

31. Gemi, poartă! Boceste-te, cetate! Cutremură-te, toată țara Filistenilor! Căci un fum vine dela miază noapte, și șirurile vrăjmașului sînt strînse.”

32. „Și ce va răspunde trimișilor poporului?” — „Că Domnul * a întemeiat Sionul, și că cei nenorociți * din poporul Lui găsesc un loc de adăpost acolo.” —

Ps. 87.1.5; 102.16. Tef. 3.12. Zab. 11.11.

Impotriva Moabului.

15 1. Proorocie * împotriva Moabului.

Chiar în noaptea cînd este pustiit, Ar-Moabul * este nimicit! Chiar în noaptea cînd este pustiit, Chir-Moabul este nimicit!...

Ier. 48.1, etc. Ezech. 25.6-11. Amos 2.1. Num. 21.28.

2. Poporul se * suie la templu și la Dibon, pe înălțimi, ca să plîngă; Moabul se boceste pe Nebo și pe Medeba toate * capetele sînt rase, și toate bărbile sînt tăiate.
Cap. 16.12. Lev. 21.6. Cap. 3.24; 22.12. Ier. 47.6; 48.1, 37,38. Ezech. 7.18.

3. Pe ulițe, sînt închinși cu saci, pe acoperișuri și în piețe, totul se topește plîngînd.

4. Hesbonul și * Eleale țipa de li se aude glasul pînă la Iahat, chiar în războinicii Moabului se bocesc cu sfîșietul plin de groază.

5. Imi plînge inima * pentru Moab, ai cărui fugari aleargă pînă la Toar, pînă la * Eglat-Selișia; căci suie, plîngînd, sușul * Luhitului, și scot țipele de durere pe drumul Horon zimului.

Cap. 16.11. Ier. 48.31. Cap. 16.14. Ier. 48.34. Ier. 48.35.

6. Căci apele Nimrim * sînt pustite, s'a uscat iarbă, s'a dus verdeala, și nu mai este niciun fir verde.

Num. 32.36.

7. De aceea string ce le mai rămîne, și își strămută averile dincolo de pi-riul sălcilor.

8. Căci țipetele înconjură hotarele Moabului; bocetele lui răsună pînă la Eglaim, și urletele lui răsună pînă la Beer-Elim.

9. Apele Dimonului sînt pline de singe, și voi trimite peste Dimon noi nenorociți; un leu * va veni împotriva celor scăpați ai Moabului, împotriva rămășiței din țară.

2 Reg. 17.23.

16 1. Trimeteți * miei cirmuitorului țării, trimeteți-i din * Sela, prin pustie, la muntele fiicei Sionului!

2 Reg. 3.4. 2 Reg. 14.7.

2. Ca o pasăre fugară, zgurnită din cuib, așa vor fi fiucele Moabului, la trecerea Arnonului *.

Num. 21.13.

3. Și vor zice: „Sfătuieste, mijlocește, acopere-ne ziua namiază mare cu umbra ta, ca noaptea neagră, ascunde pe ceice sînt urmăriți, nu da pe față pe cei fugiți!”

4. Lasă să locuiască pentru o vreme la tine cei goniți din Moab, fii un loc de scăpare pentru ei împotriva pustiitorului! Căci apăsarea va înceta, pustiirea se va sfîrși, celce calcă țara în picioare va pieri.

5. Și atunci un scaun de domnie se va întări prin îndurare; și se va vedea șezînd cu credincioșie, în casa lui David, un * judecător, prieten al dreptului și plin de rîvnă pentru dreptate.

Dan. 7.14, 27. Mic. 4.7. Luc. 1.3. Ps. 72.2; 96.13; 98.9.

6. „Auzim îngîmfarea mîndrului * Moab, fudulia și fala lui, trufia” și lăudăroșia lui.”

Ier. 48.29. Tef. 2.10. Cap. 26.15.

7. Deaceea geme * Moabul pentru

Moab, toți gem; suspinați pe dărîmăturile Chir-Haresetului*, adînc mîhnîți;
*Jer. 48.20, *2 Reg. 3.25.

9. Căci cîmپیی* Hesbonului lîncezesc; stăpînii neamurilor au sfărîmat butucii viei din* Sibma, cari se întindeau pînă la laezer, și se încîlceau prin pustie: mîlădițele ei se întindeau și treceau dincolo de mare.
*Cap. 24.7, *6 Vers. 9.

9. Deaceea plîng pentru via din Sibma, ca pentru laezer; vă ud* cu lacrimile mele, Hesbonule* și Eleale! Căci peste culesul roadelor voastre și peste secerișul vostru a căzut un strigăt de război!
*Jer. 18.32, *3 Cap. 15.4.

10. S'a* dus bucuria și veselia din cîmپیی! Și în vii, nu mai sînt cîntece, nu mai sînt veselii! Nimeni nu mai calcă vinul în teacuri. — „Am făcut să înceteze strigătele de bucurie la cules.”
*Cap. 21.8, Jer. 48.33.

11. Deaceea îmi plînge sufletul* pentru Moab ca o arfă și inima pentru Chir-Hares;

12. și cînd se va arăta Moabul, obosindu-se pe înălțimi* și va intra în locașul său cel sfînt să se roage, nu va putea să capete nimic!
*Cap. 15.2.

13. Acesta este cuvîntul, pe care l-a rostit Domnul de multă vreme asupra Moabului.

14. Iar acum Domnul vorbește, și zice: „În trei ani, ca* anii unui simbriaș, slava Moabului va fi disprețuită, împreună cu toată această mare multime; și ce va rămînea, va fi puțin lucru, aproape nimic.”
*Cap. 21.16.

Impotriva Damascului.

17. Proorocie* împotriva Damascului:

„Iată, Damascul nu va mai fi o cetate, ci va ajunge un morman de dărîmături;
*Jer. 49.23, Amos 1.3, Zah. 9.1.

2. cetățile Aroerului sînt părăsite, sînt date spre pășune turmelor, cari se culcă nestîngerite* acolo.
*Jer. 7.33.

3. S'a isprăvit cu cetățuia* lui Efraim, și s'a sfîrșit cu împărăția Damascului; dar rămășița Siriei va fi ca slava copiilor lui Israel, zice Domnul oștilor.
*Cap. 7.16; 8.4.

4. „În ziua aceea, slava lui Iacov va fi slăbită, și grăsiimea* cărnii lui va pieri.”
*Cap. 10.16.

5. Se va* întîmpla ca atunci cînd stringe secerătorul grîul, și brațul lui

taie spicele; și da, ca la strînsul spicelor în valea Refaim;
*Jer. 61.33.

6. vor* mai rămînea doar citeva, ca la scuturatul măslînului: două, trei măslîne, pe virful crengilor, patrusau cinci, în ramurile cu roade, zice Domnul, Dumnezeuul lui Israel.”
*Cap. 24.13.

7. În ziua aceea, omul se va uita* spre Făcătorul său, și ochii i se vor întoarce spre Sfîntul lui Israel;
*Mic. 7.7.

8. nu se va mai uita spre altare, cari sînt lucrarea minilor lui, și nu va mai privi la ce au făcut degetele lui, la idolii Astartei și la stîlpii închinați soarelui.

9. În ziua aceea, cetățile lui întărite vor fi ca dărîmăturile din pădure și de pe virful muntelui, părăsite odinioară înaintea copiilor lui Israel: va fi o pustie!

10. Căci ai uitat pe Dumnezeu* mîntuirii tale, și nu ți-ai adus amînte de Sfinca scăpării tale. De aceea ți-ai sădit răsăduri plăcute, și ai sădit butuci străini.
*Ps. 68.19.

11. Cînd i-ai sădit, i-ai înconjurat cu un gard, și în curînd i-ai văzut înflorînd. Dar culesul roadelor a fugit totmai în clipa veseliei: și durerea este fără leac.

12. Vai! ce vuiet de popoare multe, cari urlă cum* urlă marea! Ce zarvă de neamuri, cari mugesc cum mugesc niște ape puternice.
*Jer. 6.23.

13. Neamurile mugesc cum mugesc apele mari... Dar cînd le muștră* Dumnezeu, ele fug departe, izgonite* ca pleava de pe munți la suflarea vîntului, ca țărîna luată de vîrtej.
*Ps. 9.5, *Ps. 83.10, Osee 13.3.

14. Indeseară, vine o prăpădenie neașteptată, și pînă dimineța, nu mai sînt! Iată partea celor ce ne jupoaie, și soarta celor ce ne jăfuiesc.

Asupra Etiopiei.

18. 1. Vai de tine, țară*, în care răsună zîngănit de arme, și care ești dincolo de riurile Etiopiei!

*Cap. 20.4, 5, Ezech. 30.4, 5.9, Tef. 2.12; 3.10.

2. Tu, care trimiți soli pe mare, în corăbii de papură cari plutesc pe luciul apelor! Duceți-vă, soli iuți, la neamul* acela tare și puternic, la poporul acela înfricoșat dela începutul lui, neam puternic care zdrobește totul, și a cărui țară este tăiată de riuri.
*Vers. 7.

3. Voi toți, locuitori ai lumii și voi, locuitori ai pămîntului, luați seama

cind * se înalță steagul pe munți, și ascultă cind sună trîmbița! * ^{Cap. 3. 26.}

4. Căci așa mi-a vorbit Domnul: „Eu privesc liniștit din locuința Mea pe căldura arzătoare a luminii soarelui, și pe aburul de rouă, în vîpia secerîșului.

5. Dar înainte de secerîș, cînd cade floarea, și rodul se face aguridă, el taie îndată mlădițele cu coșoare, ba taie chiar lăstarii și-i aruncă...”

6. Și Asirienii vor fi lăsați astfel pradă păsărilor răpitoare din munți și fiarelor pămîntului; păsările de pradă vor petrece vara pe trupurile lor moarte, și fiarele pămîntului vor ierna pe ele.

7. În vremea aceea, se vor aduce * dăruri de mîncare Domnului oștirilor, de poporul cel tare și puternic, de poporul cel înfricoșat dela începutul lui, ncam puternic, care zdrobește totul, și a cărui țară este tăiată de riuri: vor fi aduse acolo unde locuiește Numele Domnului oștirilor, pe muntele Sionului. * ^{Ps. 68. 31; 72. 10. Cap. 16. 1. Tef. 3. 10. Mal. 1. 11.}

Asupra Egiptului.

19. 1. Proorocie * împotriva Egiptului. Iată, Domnul călărește * pe un nor repede și vine în Egipt. Idolii ț Egiptului tremură înaintea Lui, și li se îndoie inima Egiptenilor în ei. * ^{Ier. 46. 13. Ezec. 29. 30. * Ps. 18. 10; 104. 3. † Exod. 12. 12. Ier. 43. 12.}

2. „Voi înarma * pe Egipteni unui împotriva altora, și se vor bate frate cu frate, prieten cu prieten, cetate cu cetate, împărăție cu împărăție.

* ^{Judc. 7. 22. 1 Sam. 14. 16, 20. 2 Cron. 20. 23.}

3. Duhul Egiptenilor va pieri din ei, și le voi nimici sfatul; atunci vor întreba * pe idoli și pe vrăjitori, pe cei ce cheamă morții și pe ghicitori.

* ^{Cap. 8. 19; 47. 12.}

4. Voi da Egiptul în * minile unui stăpîn aspru, și un împărat fără milă va stăpîni peste ei, zice Domnul, Dumnezeu oștirilor. * ^{Cap. 20. 4. Ier. 46. 26. Ezec. 29. 19.}

5. Apele * mărilor vor seca, și riul va seca și se va usca, * ^{Ier. 51. 36. Ezec. 30. 12.}

6. Riurile se vor împuți, canalele * Egiptului vor fi goale și uscate, pipirul și trestiile se vor vesteji. * ^{2 Reg. 19. 24.}

7. Livezile Nilului de la imbucătura riului, și toate sămănăturile din valea riului se vor usca, se vor prefăce în țărîină și vor pieri.

8. Vor geme pescarii, se vor boci toți cei ce aruncă undița în rîu, și cei ce întînd mreji pe ape vor fi nemîngiați.

9. Ceice lucrează inul * dăracit, și cei ce țes țesături albe vor fi acoperiți, de rușine, * ^{1 Reg. 10. 28. Prov. 1. 16.}

10. Stăpînitorii țării vor fi întristăți și toți simbrașii vor fi cu inima amărîtă.

11. În adevăr, voievozii Toanului * au înebunit, sftencii înțelepți ai lui Faraon s'au prost. „Cum îndrăzniți voișpuneți lui Faraon: „Noi sintem fiii înțelepților, fiii străvechilor împărați? * ^{Num. 13. 22.}

12. Unde * sint înțelepții tăi? * „Să-ți faciă descoperiri dumnezeiești, și să spună ce a hotărît Domnul oștirilor împotriva Egiptului. * ^{1 Cor. 1. 20.}

13. Voievozii Toanului au înebunit, voievozii * Nofului s'au înșelat, căpeteniile semințiilor duc Egiptul în ră-tăcire: * ^{Ier. 2. 16.}

14. Domnul a răspîndit în mijlocul lui un * duh de amețeață ca să facă pe Egipteni să se clatine în toate faptele lor, cum se clatină un om beat și varsă, * ^{1 Reg. 22. 22. Cap. 29. 10.}

15. Și Egiptul nu va avea pe nimeni, care să poată face ceva, nici cap; nici coadă, nici ramură de finic, nici trestie! * ^{Cap. 3. 14.}

16. În ziua aceea, Egiptul va fi * ca o femeie: va tremura și se va teme, vâ-zînd mișcarea mînei Domnului oștirilor, cînd * o va ridica împotriva lui. * ^{Ier. 51. 30. Nah. 3. 13. * Cap. 11. 5.}

17. Chiar și țara lui luda va fi o groză pentru Egipt: cum i se va vorbi de ea, se va îngrozi, din pricina hotărîrii luate împotriva lui de Domnul oștirilor.

Egiptul împreună cu Asur și Israel.

18. În vremea aceea, vor fi cinci cetăți în țara Egiptului, cari vor vorbi limba Canaanului, și vor jura pe Domnul oștirilor: una din ele se va numi cetatea nimicirii! * ^{Tef. 3. 3.}

19. Tot în vremea aceea va * fi un altar pentru Domnul în țara Egiptului, și la hotar, va * fi un stîlp de aducere aminte pentru Domnul. * ^{Exod. 24. 4. Ios. 22. 10, 26, 27. * Ios. 4. 20; 22. 27.}

20. Acesta va fi pentru Domnul oștirilor un semn și o mărturie în țara Egiptului. Ei vor striga către Domnul din pricina asupritorilor, și El le va trimite un mîntuitor și un apărător, care să-i izbăvească.

21. Atunci Domnul Se va descoperi

1. Sau: cetatea soarelui.

Egiptenilor, și Egiptenii vor cunoaște pe Domnul în ziua aceea. Vor* aduce jertfe și daruri de mâncare, vor face juruințe Domnului și le vor împlini.

☞ Mal. 1. 11.

22. Astfel, Domnul va lovi pe Egipteni, îi va lovi, dar îi va tămădui. Ei se vor întoarce la Domnul, care-i va asculta, și-i va vindeca.

23. În aceeaș vreme, va* fi un drum care va duce din Egipt în Asiria: Asirienii se vor duce în Egipt și Egiptenii împreună cu Asirienii vor sluji Domnului.

☞ Cap. 11. 16.

24. Tot în vremea aceea, Israel va fi al treilea, unit cu Egiptul și cu Asiria, ca o binecuvîntare în mijlocul pămîntului.

25. Domnul oștirilor îi va bin ecuvînta și va zice: „Binecuvîntat să fie Egiptul, poporul Meu, și Asiria, lucrarea* minilor Mele, și Israel, moștenirea Mea!”

☞ Ps. 100. 3. Cap. 29. 23. Osea 2. 23. Efes. 2. 10.

Asur împotriva Egiptului și Etiopiei.

20. 1. În anul cînd a venit Tartan* la Asdod, trimis de Sargon, împăratul Asiriei, să bată Asdodul, și l-a luat,

☞ 2 Reg. 18. 17.

2. în vremea aceea Domnul a vorbit lui Isaia, fiul lui Amos, și i-a zis: „Dute, desleagă-ți sacul de pe coapse* și scoate-ți încălțămîntea din picioare!” El a făcut așa, a umblat** gol și descult.

☞ Zah. 13. 4. ☞ 1 Sam. 19. 24. Mic. 1. 8, 11.

3. Și Domnul a zis: „După cum robul meu Isaia umblă gol și descult, trei ani de zile, ca* semn și înștiințare pentru Egipt și pentru Etiopia,”

☞ Cap. 8. 18.

4. tot așa și împăratul Asiriei va lua din Egipt și din Etiopia prinși derăzboi și surghiuniți, tineri și bătrîni, goi și desculți, și* cu spinarea descoperită, spre rușinea Egiptului.

☞ 2 Sam. 10. 4. Cap. 9. 17. Ier. 13. 22, 26. Mic. 1. 11.

5. Atunci* se vor îngrozi și se vor rușina cei ce își pusese ră încrederea în Etiopia, și se făleau cu Egiptul.

☞ 2 Reg. 18. 21. Cap. 90. 3, 6, 7; 36. 6.

6. Și locuitorii de pe țărmul acesta vor zice în ziua aceea: „Iată ce a ajuns încrederea noastră, pe care ne bazuiserăm, ca să fim ajutați și să fim izbăviți de împăratul Asiriei! Cum vom scăpa acum?”

Împotriva Babilonului.

21. 1. Proorocie asupra pustici mării.

Cum* înaintează vijelia dela miazăzi, așa vine el din pustie, din țara înfricoșată.

☞ Zah. 9. 14.

2. O vedenie grozavă mi s'a descoperit. Asupritorul* asuprește, pustitorul pustiește. — „Suiete** Elamule! Impresoară, Medio! Căci fac să înceteze toate ofțările lor, — zice Domnul.”

☞ Cap. 33. 1 ☞ Cap. 13. 17. Ier. 49. 34.

3. De aceea mi s'a umplut inima* de neliniște, m'apucă durerile**, ca durerile unei femei cînd naște. Zvircolirile nu mă lasă s'aud, tremurul mă împedecă să văd.

☞ Cap. 15. 5; 16. 11. ☞ Cap. 13. 8.

4. Imi bate inima cu putere, m'apucă groaza; noaptea* plăcerilor mele ajunge o noapte de spaimă.

☞ Deut. 28. 67.

5. Ei* pun masa, straja veghează, și ei mîncă, beau... Dar deodată se aude strigînd: „În picioare, voivozi! Ungeți scutul!”

☞ Dan. 5. 5.

6. Căci așa mi-a vorbit Domnul: „Dute și pune un străjer, ca să dea de veste despre ce va vedea.” —

7. El* a văzut călărime, călăreți doi cîte doi, călăreți pe măgari, călăreți pe cămile; și asculta cu luare aminte, cu cea mai mare băgare de seamă.

☞ Vers. 9.

8. Apoi a strigat, ca un leu: „Doamne, am stat mereu în turnul meu de pază, și stam de strajă în toate nopțile.

☞ Hab. 2. 1.

9. Și iată că a venit călărime și călăreți doi cîte doi.” Apoi a luat iarăș cuvîntul, și a zis: „A* căzut, a căzut Babilonul, și toate* icoanele dumnezeilor lui sînt sfărîmate la pămînt!”

☞ Ier. 51. 8. Apoc. 14. 8; 18. 2. ☞ Cap. 46. 1. Ier. 50. 2; 51. 44.

10. O*, poporul meu, care ai fost stropșit ca boabele de grîu din aria mea, ce am auzit dela Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel, aceea vă vestesc.

☞ Ier. 61. 33.

Împotriva Edomului și Arabiei.

11. Proorocie* asupra Dumei.

Mi se strigă din Seir: „Străjerule, cit mai este din noapte?” „Străjerule, mai este mult din noapte?”

☞ 1 Cron. 1. 30. Ier. 49. 7, 8. Ezech. 35. 2. Obad. 1.

12. Străjerul răspunde: „Vine dimineața, și este tot noapte. Dacă vrei să întrebați, întrebați; întoarceți-vă, și veniți iarăș.”

13. Proorocie * asupra Arabiei.
Veți petrece noaptea în tufele Ara-
biei, cete de negustori din Dedan**!
* 1er. 49. 28. ** 1 Cron. 1. 9, 32.

14. Duceți apă celor ce le este sete;
locuitorii țării Tema duceți pine fu-
garilor!

15. Căci ei fug dinaintea săbiilor,
dinaintea săbiei scoase din teacă, dina-
intea arcului încordat, și dinaintea unei
lupte înverșunate.

16. Căci așa mi-a vorbit Domnul:
„Încă un an, ca * anii unui simbrîș,
și s'a isprăvit cu toată slava Cheda-
rului**.”
* Cap. 16. 14. ** Ps. 120. 5. Cap. 60. 7.

17. Nu va mai rămînea decît un mic
număr din vitejii arcași, fiii ai Cheda-
rului, căci Domnul, Dumnezeul lui Is-
rael, a spus-o.

22 1. Proorocie asupra văii vedenii-
lor. „Ce este de vă suiți cu to-
ții pe acoperișuri,

2. cetate * gălăgioasă, plină de zarvă,
cetate veselă! Morții tăi nu vor pieri
uciși de sabie, nici nu vor muri lup-
tînd.”
* Cap. 32. 13.

3. Ci toate căpeteniile tale fug îm-
preună, sînt luați prinși de arcași; to-
ți locuitorii tăi ajung deodată robi,
în timp ce o iau la fugă în depăr-
tare.

4. De aceea zic: „Întoarceți-vă pri-
virile dela mine, lăsați-mă să plîng *
cu amar; nu stăruieți să mă mîngîiați
pentru nenorocirea fiicei poporului
meu!”
* 1er. 4. 19; 9. 1.

5. Căci * este o zi de necaz, de zdro-
bire și de învălmășală, trimeasă de **
Domnul, Dumnezeul oștirilor, în valea
vedeniilor. Se dărîmă zidurile, și ră-
sună țipete de durere spre munte.
* 2 Reg. 37. 3. ** Plin. 1. 5; 2. 2.

6. Elamul * poartă tolba cu săgeți;
cară de luptători, de călăreți înaintea-
ză; Chirul** desvelește scutul.
* 1er. 49. 35. ** Cap. 15. 1.

7. Cele mai frumoase văi ale tale
sînt pline de cară, și călăreții se în-
șiruie de bătaie la porțile tale.

8. Cele din urmă șanțuri de întărire
ale lui Iuda sînt silite, și în ziua acea-
sta cercetezi tu armăturile din * casa
pădurii.
* 1 Reg. 7. 2; 10. 17.

9. Vă uitați * la spărturile cele multe
făcute cetății lui David, și opriți ape-
le iazului de jos. * 2 Reg. 20. 20. 2 Cron. 32. 4, 5, 30.

10. Numărați casele Ierusalimului, și
le stricați, ca să întăriți zidul.

11. Faceți * o cămară între cele două
ziduri, pentru apele iazului celui ve-
chi; — dar nu vă uitați spre Cel *
a vrut aceste lucruri, nu vedeți pe Cel
ce de mult le-a pregătît.
* Neem. 3. 16. ** Cap. 37. 36.

12. Și totuși Domnul, Dumnezeul oș-
tirilor, vă cheamă * în ziua aceea să
plîngeți! Și să vă bateți în piept, să
vă radeți capul * și să vă învingeți
cu sac. * Ioel. 13. ** Ezra 9. 3. Cap. 15. 2. Mic. 1. 14.

13. Dar iată, în schimb, veselie și
bucurie! Se junghie boi și se taie oi,
se mănîncă la carne și se bea la vin:
„Să * mîncăm și să bem, căci mine vom
muri!” —
* Cap. 36. 12. 1 Cor. 15. 32.

14. Domnul oștirilor mi-a * descope-
rit, și mi-a zis: „Nu **, nelegiuirea
aceasta nu vi se va ierta pînă nu veți
muri, zice Domnul, Dumnezeul oș-
tirilor.”
* Cap. 5. 9. ** 1 Sam. 3. 14. Ezech. 21. 12.

Impotriva Sebnai.

15. Așa vorbește Domnul, Dumnezeul
oștirilor: „Du-te la curteanul acela, la
Șebna *, dregătorul * casei împăra-
tești, și zi-i: * 2 Reg. 18. 37. Cap. 36. 3. ** 1 Reg. 44.

16. „Ce ai tu aici la tine, și pecine ai
aici, de-ți săpi aici un mormînt?” El
își sapă un mormînt * sus pe înălțime,
își scobește o locuință în stîncă!

17. Iată, Domnul te va asvîrli cu o
aruncătură puternică *, te va învîrli ca
pe un ghem.
* Est. 7. 4.

18. Te va asvîrli, te va asvîrli ca pe
o minge, pe un pămînt întins, și acolo
vei muri, acolo vor veni carele tale
cele strălucite, tu, ocara casei stăpînu-
lui tău!

19. Vei fi izgonit din dregătoria ta,
și te va smulge Domnul din locul
tău.

20. „În ziua aceea, zice Domnul, voi
chema pe robul Meu Eliachim *, fiul
lui Hilchia,
* 2 Reg. 18. 15.

21. îl voi îmbrăca în tunica ta, îl voi
încinge cu briul tău, și voi da puterea
ta în minile lui. El va fi un tată pen-
tru locuitorii Ierusalimului și pentru
casa lui Iuda.

22. Voi pune pe umărul lui cheia ca-
sei lui David: cînd va deschide * el,
nimeni nu va închide, și cînd va în-
chide el, nimeni nu va deschide.
* 1ov 12. 14. Apoc. 3. 7.

23. Îl voi împlînta ca pe un * drug
într'un loc tare, și va fi un scaun de
slavă pentru casa tatălui său.
* Ezra 9. 8.

24. Pe el se va sprijini toată slava casei tatălui său, odraslele alese și de ocară, toate sculele cele mici, atît li-ghenele cît și vasele."

25. „În ziua aceea, zice Domnul oștirilor, drugul acela împlîntat într'un loc tare va fi scos, va fi tăiat și va cădea, și povara care era pe el va fi nimicită, căci Domnul a vorbit."

Impotriva Tirului.

23 1. Proorocie * împotriva Tirului, Bociți-vă, corăbii din Tarsis! Căci Tirul a fost nimicit: nu mai are nici case, nici intrare! Din** țara Chitim le-a venit vestea aceasta." † Jer. 25, 23; Eccl. 26, 27; 3s. Amos 1, 9. Zab. 9, 2, 4. *Vers. 12.

2. „Amuțiți de groază, locuitorii ai țărmului, pe care o umpleau odată negustorii din Sidon, cari străbăteau marea!

3. Veniturile lui erau griul Nilului și secerișul râului, aduse pe ape mari, așa că * el era tirul neamurilor." † Ezech. 27, 3.

4. „Rușinează-te Sidoane! căci așa vorbește marea, cetățuia mării: „Eu n'am avut durerile facerii, nici n'am născut, n'am hrănit tineri, nici n'am crescut fete."

5. Cînd * vor afla Egiptenii vestea aceasta, vor tremura auzind de căderea Tirului, † Cap. 19, 16.

6. și vor zice: „Treceți la Tarsis, bociți-vă, locuitorii ai țărmului!

7. Aceasta este cetatea * voastră cea veselă, care avea o obîrșie veche, și ale cărei picioare o duceau să locuiască departe. † Cap. 22, 2.

8. Cine a luat această hotărîre împotriva Tirului, împărțitorul * cununiilor, el, ai cărui negustorii erau niște voievozi, și ai cărui țirgoveți erau cei mai bogați de pe pămînt? † Ezech. 28, 2, 12.

9. Domnul oștirilor a luat această hotărîre, ca să rușineze mîndria a tot ce strălucește, și să smerească pe toți cei mari ai pămîntului:

10. „Străbate-ți țara, ca Nilul, niciun bîriu nu te mai strînge, fiica Tarsisului! Nu mai este niciun jug!

11. Domnul Și-a întins mîna asupra mării; a făcut să tremure împărății; a poruncit nimicirea cetățuilor Canaanului.

12. și a zis: „De acum nu * te vei mai bucura, fecioară necinstită, fiica Sido-

nului! Scoală-te și treci** în țara Chitim; dar nici acolo nu vei avea odihnă. † Apoc. 18, 22. *Vers. 1.

13. Iacă pe Haldei, cari nu erau un popor, locuitorii acestia * ai pustiei, cărora Asirianul le-a întemeiat o țară; ei înalță turnuri, surpă casele împărătești ale Tirului, le prefac în dărîmături." † Ps. 72, 1.

14. „Bociți-vă *, corăbii din Tarsis! Căci cetățuia voastră este nimicită." † Vers. 1. Ezech. 27, 25, 30.

15. În vremea aceea, Tirul va fi dat uitării șaptezeci de ani, cît ține viața unui împărat, dar după șaptezeci de ani, se va întîmpla Tirului ca și curvei despre care vorbește cîntecul:

16. „Ia arfa și străbate cetatea, curvă dată uitării; cîntă bine, cîntă-ți cîntecele de mai multe ori, ca iarăși să-și aducă lumea aminte de tine."

17. Tot așa, după șaptezeci de ani, Doamul va cerceta Tirul, și se va întoarce iarăși la ciștigul lui; va avea * legături cu toate împărățiile lumii de pe fața pămîntului; † Apoc. 17, 2.

18. dar ciștigul și plata lui vor * fi închinat Domnului, nu vor fi nici strînse nici păstrate; ci ciștigul lui va aduce celor ce locuiesc înaintea Domnului, o hrană îmbelșugată și haine strălucite. † Zab. 14, 20, 21.

Iuda pustiit.

24 1. Iată, Domnul deșartă țara și o pustiește, îi răstoarnă fața și risipește locuitorii;

2. cum se întîmplă preotului * se întîmplă și poporului, stăpînului ca și slugii, stăpînei ca și slujnicei, vînzătorului ca și cumpărătorului*, celui ce dă cu împrumut ca și celui ce ia cu împrumut, datornicului ca și cel căruiia îi este dator. † Osea 4, 9. *Ezech. 7, 12, 13.

3. Țara este pustiită de tot și prădată; căci Domnul a hotărît așa.

4. Țara este tristă, sleită de puteri; locuitorii sînt mîhnîți și tinjesc; căpeteniile poporului sînt fără putere,

5. căci țara * a fost spurcată de locuitorii ei; ei călcau legile, nu țineau poruncile, și rupeau legămîntul cel vecinic! † Fac. 3, 17. Num. 35, 33.

6. De aceea mîncîncă blestemul * țara, și sufăr locuitorii ei pedeapsa nelegiuirilor lor; de aceea sînt prăpădiți locuitorii țării, și nu mai rămîne decît un mic număr din ei. † Mal. 4, 6.

7. Mustul * stă trist, via este vestejită; toți cei ce erau cu inima veselă, suspină. *Cap. 16, 8, 9. Ioel 1.10, 12.

8. A încetat desfătarea timpanelor *, s'a sfârșit veselia gălăgioasă, s'a dus bucuria arfei. *Ier. 7.34; 16.9; 26.10. Ezech.26.13. Osea 2.11. Apoc.18.22.

9. Nu se mai cîntă cînd se bea vin, și băuturile tari li se par amare celor ce le beau.

10. Cetatea pustie este dărimată; toate casele sînt închise, nu mai intră nimeni în ele.

11. Pe ulițe se strigă după vin; s'a dus orice desfătare, nu mai este nicio veselie în țară.

12. Numai pustiire a mai rămas în cetate, și porțile stau dărimate.

13. Da, în țară, în mijlocul popoarelor, este ca * atunci cînd se scutură măslinele, sau ca la culesul ciorchinelelor rămase după culesul viei. *Cap.17.5-6.

Babilonul nimicit și Ierusalimul ridicat.

14. Ceilalți însă, cari vor mai rămînea, își înalță glasul, scot strigăte de veselie; de pe țărmurile mării, laudă măreția Domnului.

15. „Proslăviți dar pe Domnul în locurile unde strălucește lumină, lăudați Numele * Domnului, Dumnezeului lui Israel, în ostroavele mării!“ *Mal.1.11.

16. Dela marginele pămîntului auzim cîntînd: „Slavă celui neprihănit!“ Dar eu zic: „Sînt perdut! Sînt perdut! Vai de mine!“ Jăfuitorii * jăfuiesc, jăfuitorii se înverșunează la jaf. *Ier.5.11.

17. Groaza *, groapa, și lațul, vin peste tine, locuitor al țării!

*1Reg.19.17. Ier.48.43, 44. Amos5.19.

18. Cel ce fuge dinaintea strigătelor de groază cade în groapă, și cel ce se ridică din groapă se prinde în laț; căci se deschid stăvilarele * de sus, și se clatină temeliele * pămîntului!

*Fac.7.11. *Ps.18.7.

19. Pămîntul * se rupe, pămîntul se sfărîmă, pămîntul se crapă, *Ier.4.23.

20. Pămîntul se * clatină ca un om beat, tremură ca o colibă; păcatul lui îl apasă, cade, și nu se mai ridică. *Cap.19.14.

21. În ziua aceea, Domnul va pedepsi în cer oștirea de sus, iar pe pămînt pe împărații * pămîntului.

*Ps.76.12.

22. Aceștia vor fi strînși ca prinși de război și puși într'o temniță, vor fi închiși în gherle, și, după un mare număr de zile, vor fi pedepsiți

23. Luna * va fi acoperită de rușine, și soarele de groază; căci Domnul oștirilor va împărîși * pe muntele Sionului și la Ierusalim, strălucind de slavă în fața bătrînilor Lui. *Ezech.32.7. Ioel 2.31; 3.15. *Apoc.19.4, 6. *Ezech.32.7. Ioel 2.31; 3.15. *Apoc.19.4, 6. *Ezech.32.7.

25 1. „Doamne, Tu ești Dumnezeul meu; pe Tine Te * voi înălța! Laud Numele Tău, căci * ai făcut lucruri minunate; planurile * Tale facute mai dinainte s'au împlinit cu credincioșie.

*Exod.15.2. Ps.116.28. *Ps.98.1. *Num.22.12.

2. Căci ai prefăcut cetatea (Babilon) într'un * morman de pietre, cetățuia cea tare într'o grămadă de dărîmături; cetatea cea mare a străinilor este nimicită, și niciodată nu va mai fi zidită. *Cap.21.9; 23.13. Ier.51.3.

3. De aceea Te slăvesc * popoarele puternice, și cetățile neamurilor puternice se tem de Tine. *Apoc.11.13.

4. Căci Tu ai fost un loc * de scăpare pentru cel slab, un loc de scăpare pentru cel nenorocit în necaz, un adăpost împotriva furtunii, un umbrar împotriva căldurii; căci suflarea asupritorilor este ca vijelia care izbește în zid. *Cap.4.6.

5. Cum domolești căldura într'un pămînt arzător, așa ai domolit zarva străinilor; cum este înădușită căldura de umbra unui nor, așa au fost înădușite cîntările de biruință ale asupritorilor.

6. Domnul * oștirilor pregătește tuturi * popoarelor pe muntele acesta, un ospăț de bucate gustoase, un ospăț de vinuri vechi, de bucate miezoase, pline de măduvă, de vinuri vechi și limpezite. *Prov.9.2. Mat.22.4.

*Cap.2.2, 3. *Dan.7.14. Mat.8.11.

7. Și, pe muntele acesta, înălătură măhrama care acopere toate popoarele, și învelitoarea * care înfășură toate neamurile; *2Cor.3.15. Ezech.4.18.

8. nimicește * moartea pe vecie: Domnul Dumnezeu, șterge * lacrămile de pe toate fețele, și îndepărtează de pe tot pămîntul ocară poporului Său; da, Domnul a vorbit. *Osea13.14.

1Cor.15.54. Apoc.20.14; 21.4. *Apoc.7.17; 21.4.

9. În ziua aceea, vor zice: „Iată, acesta este Dumnezeul nostru, în care aveam încredere * că ne va mîntui. Acesta este Domnul, în care ne încredeam, acum să ne veselim“, și-să ne bucurăm de mîntuirea Lui!

*Fac.40.18. Tit.2.13. *Ps.20.5.

10. Căci mîna Domnului se odihnește pe muntele acesta; dar Moabul este călcat în picioare pe loc, cum este călcat în picioare pauii în bălegar.

11. În mijlocul acestei băltoace, el își întinde minile, cum le întinde înotătorul ca să înoate; dar Domnul îi doborîște mîndria, și face de nimica dibăcia minilor lui.

12. El surpă, prăbușește întăriturile înalte * ale zidurilor tale, le prăbușește la pămînt, în țărîină. * Cap. 26. 5.

26 1. În ziua * aceea, se va cînta următoarea cîntare în țara lui Iuda: „Avem o cetate tare; Dumnezeu ne dă mîntuirea” * ca ziduri și întăritură. * Cap. 2. 11. * Cap. 60. 18.

2. Deschideți * porțile, ca să intre neamul cel neprihănit și credincios. * Ps. 118. 19, 20.

3. Celui cu inima tare, Tu-i chează-luiești pacea; da, pacea, căci se încrede în Tine.

4. Încredeți-vă în Domnul pe vecie, căci * Domnul Dumnezeu este Stîncă veacurilor. * Cap. 45. 17.

5. El a răsturnat pe ceice locuiau pe înălțimi, El a plecat cetatea * îngîmfată; a doborît-o la pămînt, și a aruncat-o în țărîină. * Cap. 25. 12; 32. 19.

6. Ea este călcată în picioare, în picioarele săracilor, supt pașii celor obijduiți.

7. Calea * dreptului este neprihănirea; Tu, care ești fără prihană, netezești cărarea dreptului. * Ps. 37. 23.

8. De aceea Te așteptăm, Doamne, și pe calea * judecăților Tale; sufletul nostru suspină după Numele Tău și după pomenirea Ta. * Cap. 64. 6.

9. Sufletul * meu Te dorește noaptea, și duhul meu Te caută în lăuntru meu. Căci, cînd se împlinesc judecățile Tale pe pămînt, locuitorii lumii învață dreptatea. * Ps. 63. 6. Cînt. 3. 1.

10. Dacă * ierți pe cel rău, el totuș nu învață neprihănirea, se dedă la rău în țara * în care domnește neprihănirea, și nu caută la mărișia lui Dumnezeu. * Ecl. 8. 12. Rom. 2. 4. * Ps. 143. 10.

11. Doamne, mîna Ta este puternică: ei * n'o zăresc! Dar vor vedea rîvna Ta pentru poporul Tău, și vor fi rușinați; va arde focul pe vrăjmașii Tăi. * Iov 34. 27. Ps. 28. 5. Cap. 5. 12.

12. Dar nouă, Doamne, Tu ne dai pace, căci tot ce facem noi, Tu împlinești pentru noi.

13. Doamne, Dumnezeul nostru, alți * stăpîni afară de Tine au stăpînit peste noi, dar acum numai pe Tine, și numai Numele Tău îl chemăm. * 2 Cron. 12. 8.

14. Ceice sînt morți acum nu vor mai trăi, sînt niște umbre, și nu se vor mai scula; căci Tu i-ai pedepsit, i-ai nimicit, și le-ai șters pomenirea.

15. Înmulțește poporul, Doamne! Înmulțește poporul, arată-Ti slava; dă înapoi toate hotarele țării.

16. Doamne, ei Te-au căutat, cînd erau în strîmtorare; au început să se roage, cînd i-ai pedepsit. * Osea 5. 15.

17. Cum se svircolește o femeie însărcinată *, gata să nască, și cum strigă ea în mijlocul durerilor ei, așa am fost noi, departe de Fața Ta, Doamne! * Cap. 13. 8. Ioan 16. 21.

18. Am zămislit, am simțit dureri, și, cînd să naștem, am născut vînt: țara nu este mîntuită, și locuitorii * ei nu sînt născuți. * Ps. 17. 14.

19. Să învie dar morții * Tăi! Să se scoale trupurile mele moarte! — Treziți-vă * și săriți de bucurie, ceice locuiți în țărîină! Căci roua Ta este o rouă dătătoare de viață, și pămîntul va scoate iarăș afară pe cei morți. * Ezech. 37. 1. etc. * Dan. 12. 2.

20. „Du-te, poporul meu, intră * în odaia ta, și înclue ușa după tine; ascunde-te * cite-va clipe, pînă va trece minia!” * Exod. 12. 22, 23. * Ps. 90. 5. Cap. 54. 7, 8. 2 Cor. 4. 17.

21. Căci iată, Domnul iese * din locuința Lui, să pedepsească nelegiuirile locuitorilor pămîntului; și pămîntul va da singele pe față, și nu va mai acoperi uciderile. * Mic. 1. 3. Iuda 14.

27 1. În ziua aceea, Domnul va lovi cu sabia Lui cea aspră, mare și tare, Leviatanul *, Babilonul, șarpele fugar (Asur), și Leviatanul, șarpele inelat (Babel), și va ucide balaurul * de lingă mare (Egiptul). * Ps. 74. 13, 14. * Cap. 51. 9. Ezech. 29. 3; 32. 2.

2. În ziua aceea, cîntați o cîntare * asupra viei celei * mai alese: * Cap. 5. 1. * Ps. 60. 8. Ier. 2. 21.

3. „Eu *, Domnul, sînt Păzitorul ei, Eu o ud în fiecare clipă; Eu o păzesc zi și noapte ca să n'o vatămă nimeni. * Ps. 121. 4, 5.

4. N'am nici o minie. Dar dacă voi găsi mărăcini * și spini, voi merge la luptă împotriva lor, și-i voi arde pe toți, * 2 Sam. 23. 6. Cap. 9. 18.

5. afară numai dacă vor căuta * ocrotirea Mea, vor face** pace cu Mine, da, vor face pace cu Mine. ^{Cap. 25. 4. *Jov 22. 21.}

6. În vremile viitoare, Iacov va * prinde rădăcină, Israel va înflori și va odrăslî, și va umplea lumea cu roadele lui. ^{Cap. 37. 31. Osea 14. 5, 6.}

7. L-a lovit oare Domnul cum a lovit pe cei ce-l loveau? L-a ucis El cum a ucis pe cei ce-l ucidau?

8. Cu măsură * l-ai pedepsit în robie, luîndu-l** cu suflarea năpraznică a vîntului de răsărit. ^{Jov 23. 6. Ps. 6. 1. Ier. 10. 24; 30. 11; 46. 23. 1 Cor. 10. 13. *Ps. 78. 38.}

9. Astfel nelegiuirea lui Iacov a fost ispășită, și iată rodul lertării păcatului lui: Domnul a făcut toate pletrele altarelor ca niște pietre de var prefăcute în țărînă; idolii Astartei și stilpii soarelui nu se vor mai ridica.

10. Căci cetatea cea tare a rămas singuratică, a ajuns o locuință lăsată și părăsită ca pustia. În * ea paște vițelul, în ea se culcă și ei mîncîcă ramurile. ^{Cap. 17. 2; 32. 14.}

11. Cînd i se usucă ramurile, sînt rupte; vin femeile, să le ardă. Căci acesta era un popor fără * pricepere; de aceea Cel** ce l-a făcut n'a avut milă de el, și Cel ce l-a întocmit nu l-a iertat. ^{Deut. 32. 28. Cap. 1. 3. Ier. 8. 7. *Deut. 32. 18. Cap. 43. 1, 7; 44. 2, 21, 21.}

12. În vremea aceea, Domnul va scutura roade dela cursul Rîului pînă la pîrîul Egiptului; iar voi veți fi strînși unul cîte unul, copii ai lui Israel!

13. În * ziua aceea, se** va suna cu trîmbița cea mare și atunci se vor întoarce cei surghiuniți din țara Asiriei și fugarii din țara Egiptului. Ei se vor închina înaintea Domnului, pe muntele cel sfînt, Ierusalim.

^{Cap. 2. 11. *Mat. 24. 31. Apoc. 11. 15.}

28 1. Vai * de cununa îngîmfată a bețivilor lui Efraim, de floarea vestejită, care este strălucirea** podoabei sale, pe culmea văii mănoase a celor ce se îmbată! ^{Ps. 3. *Vers. 4.}

2. Iată că vine dela Domnul, un om tare și puternic, ca * o furtună de piatră, ca o vijelie nimicitoare, ca o rupere de nori cu mari șuvoaie de ape, care o doboară cu putere la pămînt.

^{Cap. 30. 30. Ezech. 13. 11.}

3. Va fi călcată în picioare, cununa * îngîmfată a bețivilor lui Efraim; ^{*Vers. 1.}

4. și floarea vestejită, care este strălucirea * podoabei ei, pe culmea văii mănoase, va fi ca o smochină văii purie care se vede înainte de culesul roadelor și pe care, abia o iei în mînă, și îndată o și înghiți. ^{*Vers. 1.}

5. În ziua aceea, Domnul oștirilor va fi o cunună strălucitoare și o podoabă măreață pentru rămășița poporului,

6. sau: un duh de dreptate pentru cel ce șade pe scaunul de judecată, și o putere pentru cei ce dau pe vrăjmaș înapoi pînă la porțile lui.

7. Dar și ei, se * clatină de vin, și băuturile tari îi amesc; preoții** și prooroci sînt îmbățați de băuturi tari, sînt stăpîniți de vin, au ameteți din pricina băuturilor tari; se clatină cînd proorocesc, se poticnesc cînd judecă. ^{Prov. 20. 1. Osea 1. 11. *Cap. 56. 10, 12.}

8. Toate mesele sînt pline de vîrsături murdare, și nu mai este nici un loc curat. —

9. Ei zic: „Pe * cine vrea el să învețe înțelepciunea? Cui vrea să dea învățături? Unor copii întărcați de curînd, luați dela țîță? ^{*Ier. 6. 10.}

10. Căci dă învățatură peste învățatură, învățatură peste învățatură, poruncă peste poruncă, poruncă peste poruncă, puțin aici, puțin acolo.“ —

11. Ei bine! Prin niște oameni cu buze * bilbăitoare și cu vorbirea străină va vorbi poporului acestuia Domnul. ^{*1 Cor. 14. 21.}

12. El îi zicea: „Iată odihnă; lăsați pe cel ostenit să se odihnească; iată locul de odihnă!“ Dar ei n'au vrut să asculte,

13. și pentru ei cuvîntul Domnului va fi: „Învățatură peste învățatură, învățatură peste învățatură, poruncă peste poruncă, poruncă peste poruncă, puțin aici, puțin acolo“, ca mergînd, să cadă pe spate și să se zdrobească, să dea în laț și să fie prinși.

14. De aceea ascultați Cuvîntul Domnului, batjocoritorilor, cari stăpîniți peste poporul acesta din Ierusalim!

15. Pentrucă ziceți: „Noi am făcut un legămint cu moartea, am făcut o învoială cu locuința morților: cînd va trece urgia apelor năvălitoare, nu ne va atinge, căci * avem ca loc de scăpare neadevărul și ca adăpost minciuna!“ ^{*Amos 7. 1.}

16. deaceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Iată, pun ca temelie în Sion o piatră*, o piatră încercată, o piatră de preț, piatră din capul unghiului clădirii, temelie puternică; cel ce o va lua ca sprijin, nu se va grăbi să fugă.

*Fac. 40. 24. Ps. 118. 22. Mat. 21. 42. Fap. 4. 11. Rom. 9. 33; 10. 11. Efes. 2. 20. 1 Pet. 2. 6, 7, 8.

17. Voi face din neprihănire o lege, și din dreptate o cumpănă; și grindina va surpa locul* de scăpare al neadevărului, și apele vor îneca adăpostul minciunii.

*Vers. 13.

18. Așa că legământul vostru cu moartea va fi nimicit, și învoiala voastră cu locuința morților nu va dăinui. Când va trece urgia apelor năvălitoare, veți fi striviți de ea.

19. Ori de câte ori va trece, vă va apuca; căci va trece în toate diminețile, zi și noapte, și numai vuietul ei vă va îngrozi.

20. Patul va fi prea scurt, ca să te întinzi în el, și învelitoarea prea îngustă, ca să te învelești cu ea.

21. Căci Domnul Se va scula ca la muntele Perațim*, și Se va minia ca în valea Gabaonului**, ca să-Și facă lucrarea, lucrarea Ț Lui ciudată, ca să-Și împlinească lucrul, lucrul Lui nemai-aurit.

*2Sam. 6. 20. 1 Cron. 14. 11. *Eos. 10. 10, 12. 2Sam. 6. 26. 1 Cron. 14. 16. †Plin. 3. 33.

22. Acum, nu batjocoriți, ca nu cumva să vi se stringă mai tare legăturile; căci am aflat dela Domnul, Dumnezeu oștirilor, că nimicirea întregii țări este hotărâtă*.

*Cap. 10. 22, 23. Dan. 9. 27.

23. „Plecați-vă urechea, și ascultați glasul meu! Fiți cu luare aminte, și ascultați cuvîntul meu!

24. Cel ce ară pentru sămănătură, ară oare neconținut? Neconținut își brăzdează și își grăpează el pămîntul?

25. Oare după ce a netezit fața pămîntului, nu aruncă el măzărice și sămănă chimen? Nu pune el grîul în rînduri, orzul într-un loc deosebit, și alacul pe margini?

26. Dumnezeuul lui l-a învățat să facă așa, El i-a dat aceste învățături.

27. Măzăricea nu se treieră cu leasa, și roata carului nu trece peste chimen; ci măzăricea se bate cu bățul, și chimenul cu nuiaua.

28. Grîul se bate, dar nu se bate neconținut; împingi peste el roata carului și caii, dar nu-l sfărîmi.

29. Și lucrul acesta vine dela Dom-

nul oștirilor; minunat* este planul Lui, și mare este înțelepciunea Lui.**

*Ps. 92. 6. 1er. 32. 19.

29. 1. Vai de Ariel* (*Leul lui Dumnezeu*), de Ariel! Cetea în** care a tăbărit David! „Adăugați an la an, și lăsați sărbătorile să-și facă ocolul lor.

*Ezec. 43. 15, 16. **2Sam. 6. 9.

2. Apoi voi impresura pe Ariel; plinsete și gemete vor fi în ea și cetea va fi ca un Ariel pentru Mine.

3. Căci te voi impresura de toate părțile, te voi înconjura cu cete de străjeri, și voi ridica întărituri de șanturi împotriva ta.

4. Veji fi doborît la pămînt și de acolo vei vorbi, și din țărîna Ți se vor auzi vorbele. Glasul tău va ieși din pămînt* ca al unei năluci, și din țărîna Ți vei șopti cuvintele.

*Cap. 8. 19.

5. Dar mulțimea vrăjmașilor* tăi va fi ca o pulbere măruntă, și mulțimea asupritorilor va fi ca** pleava care zboară, și aceasta deodată Ț, într-o clipă.

*Cap. 26. 5. **Iov 21. 18. Cap. 17. 13. †Cap. 30. 13.

6. Dela Domnul oștirilor va* veni pedeapsa, cu tunete, cutremure de pămînt și pocnet puternic, cu vijelie și furtună, și cu flacăra unui foc mistuitor.

*Cap. 28. 2; 30. 30.

7. Și, ca un vis, ca o vedenie de noapte, așa va fi mulțimea* neamurilor cari vor lupta împotriva lui Ariel, așa vor fi cei ce se vor bate împotriva lui și cetățuile lui, strîngîndu-l de aproape.

*Cap. 37. 36.

8. După cum cel flămînd visează* că mănîncă, și se trezește cu stomahul gol, și, după cum cel însetat visează** că bea, și se trezește stors de puteri și cu setea nestîmpărată: tot așa va fi și cu mulțimea neamurilor cari vor veni să lupte împotriva muntelui Sionului.

*Iov 20. 8. **Ps. 73. 20.

9. „Rămîneți încremeniți și uimiți! Inchideți ochii și fiți orbi!“ „Ei sînt* beți; dar** nu de vin; se clatină, dar nu din pricina băuturilor tari.

*Cap. 28. 7, 8. **Cap. 51. 21.

10. Ci pentrucă* Domnul a turnat peste voi un duh de adormire; v'a închis** ochii, proorocilor, și v'a acoperit capetele, vazătorilor Ț.

*Rom. 11. 8. **Ps. 69. 23. Cap. 6. 10. †1Sam. 9. 9.

11. De aceea toată descoperirea dumnezeiască a ajuns pentru voi ca vorbele unei cărți* pecetluite. Dacă o dai

cuiva care știe să citească, și-i zici: „la citește!” El ** răspunde: „Nu pot, căci este pecetluită!”

◊ Cap. 8. 16. ◊ Dan. 12. 4, 9. Apoc. 5. 1—5, 9; 6. 1.

12. Sau dacă dai cartea unuia care nu știe să citească și-i zici: „la citește!” El răspunde: „Nu știu să citesc.”

13. Domnul zice: „Cînd * se apropie de Mine poporul acesta, Mă cinstește cu gura și cu buzele, dar inima lui este departe de Mine, și frica pe care o are de Mine, nu este decît o învățatură ** de datină omenească.

◊ Ezech. 33. 31. Mat. 15. 8, 9. Marc. 7. 6, 7. ◊ Col. 2. 22.

14. De * aceea voi lovi iarăș pe poporul acesta cu semne și minuni din ce în ce mai minunate, așa că ** înțelepciunea înțeleptilor lui va pieri, și priceperea oamenilor lui pricepuți se va face nevăzută.”

◊ Hab. 1. 5. ◊ Jer. 49. 7. Obad. 8. 1 Cor. 1. 19.

15. Vai * de ceice își ascund planurile dinaintea Domnului, cari își fac faptele în întunec, și zic **: „Cine ne vede și cine ne știe?”

◊ Cap. 30. 1. ◊ Ps. 94. 7.

16. Stricați ce sinteți! Oare olarul trebuie privit ca lutul, sau poate lucrarea * să zică despre lucrător: „Nu m'a făcut el?” Sau poate vasul să zică despre olar: „El nu se pricepe?”

◊ Cap. 45. 9. Rom. 9. 20.

17. Peste puțină vreme, Libanul * se va prefăce în pomăt, și pomătul va fi socotit ca o pădure!

◊ Cap. 32. 16.

18. În * ziua aceea, surzii vor auzi cuvintele cârții, și ochii orbilor, izbăviți de negură și întunec, vor vedea.

◊ Cap. 35. 5.

19. Cei * nenorociți se vor bucura tot mai mult în Domnul, și săracii ** se vor veseli de Sfîntul lui Israel.

◊ Cap. 61. 1. ◊ Iac. 2. 5.

20. Căci asupritorul nu va mai fi, batjocoritorul * va pieri, și toți ceice pîndeau ** nelegiuirea vor fi nimiciți:

◊ Cap. 28. 14, 22. ◊ Mic. 2. 1.

21. Ceice osindeau pe alții la judecată, întindeau * curse cui îi înfruntau la poarta cetății, și năpăstuiau ** fără temei pe cel nevinovat.

◊ Amos 5. 10, 12. ◊ Prov. 28. 21.

22. De aceea așa vorbește Domnul către casa lui Iacov, El, care * a răscumpărat pe Avraam: „Acum Iacov nu va mai roși de rușine, și nu i se va mai îngălbeni fața acum.”

23. Căci cînd vor vedea ei, cînd vor vedea copiii lor, în mijlocul lor, lucra-

rea * minilor Mele, Imi vor sfinți Numele; vor sfinți pe Sfîntul lui Iacov, și se vor teme de Dumnezeu lui Israel.

◊ Cap. 19. 25; 45. 11; 60. 21. Ezech. 2. 11.

24. Cei rătațiți * cu duhul vor căpăta pricepere, și ceice cirteau vor lua învățătură.”

◊ Cap. 28. 1.

30 1. „Vai, — zice Domnul — de copiii răzvrătiți, cari * iau hotăriri fără Mine, fac legăminte cari nu vin din Duhul Meu, și ** îngrămădese astfel păcat peste păcat!

◊ Cap. 29. 16. ◊ Deut. 29. 19.

2. Ei * se pogoară în Egipt, fără ** să Mă întreb, ca să fugă supt ocrotirea lui Faraon, și să caute un adăpost supt umbra Egiptenilor!

◊ Num. 27. 21. Jos. 9. 14. 1 Reg. 2. 7. Jer. 21. 2; 42. 20.

3. Dar *, ocrotirea lui Faraon vă va da de rușine, și adăpostul supt umbra Egiptului vă va da de ocară.

◊ Cap. 20. 5. Jer. 37. 47.

4. Căci voievozii lui au și ajuns la Toan *, și trimeșii lui au și atîns Hanesul.

◊ Cap. 19. 11.

5. Dar toți * vor rămînea de rușine, din pricina unui popor, care nu le va fi de folos, nici nu-i va ajuta, nici nu le va folosi, ci va fi spre rușinea și ocară lor.”

◊ Jer. 2. 3.

6. Proorocle asupra unor dobitoace * dela miazăzi: printr'un ținut strîmto-rat și necăjit, de unde vine leoaica și leul, năpîrca ** și șarpele sbrător, își duc ei bogățiile în spinarea măgarilor, și vistierrile pe cocoșa cămîlelor, către un popor care nu le va fi de folos.

◊ Cap. 67. 9. Osea 8. 0; 12. 1. ◊ Deut. 8. 13.

7. Căci * ajutorul Egiptului nu este decît deșertăciune și nimic; de aceea eu numesc lucrul acesta: „zarvă ** fără nicio ispravă.”

◊ Jer. 37. 7. ◊ Vers. 15. Cap. 7. 4.

8. „Du-te acum — zice Domnul — de scrie * aceste lucruri înaintea lor pe o tăbliță, și sapă-le într'o carte, ca să rămînă pînă în ziua de apoi, ca mărturie pe vecie și în veci de veci.

◊ Hab. 2. 2.

9. Scrie că: „Poporul acesta * este un popor răzvrătit, niște copii mincinoși, niște copii cari nu vor să asculte Legea Domnului, ◊ Deut. 32. 20. Cap. 1. 4. Vers. 1.

10. cari * zic văzătorilor: „Să nu vedeți!” și proorocilor: „Să nu proorociți adevăruri, ci spuneți-ne ** lucruri măgulitoare, proorociți-ne lucruri închipuite!

◊ Jer. 11. 21. Amos 2. 12; 7. 13. Mic. 2. 8. ◊ 1 Reg. 22. 13. Mic. 2. 11.

11. Abateți-vă din drum, dați-vă în lături de pe cărare, lăsați-ne în pace cu Sfîntul lui Israel!*

12. De aceea așa vorbește Sfîntul lui Israel: „Fiindcă lepădați cuvîntul acesta, și vă încredeți în silniece și vi-
clesuguri, și vă sprijiniți pe ele,
13. de aceea nelegiuirea aceasta va fi pentru voi ca* spărtura unui zid
și inalt, care, spărgîndu-se, amenință să
cadă, și a cărui prăbușire vine** deo-
dată, într'o clipă: *Ps. 62. 3. **Cap. 29. 6.

14. îl sfărîmă cum se sfărîmă un vas
de pămînt, care se* sfărîmă fără nicio
milă, și din ale cărui sfărîmături nu
mai rămîne niciun ciob măcar, cu care
să iei foc din vatră, sau să scoți apă
din fîntînă.“ *Ps. 2. 9. Ier. 19. 11.

15. Căci așa vorbește Domnul Dum-
nezeu, Sfîntul lui Israel: „În liniște*
și odihnă va fi mintuirea voastră, în
seminătoare și încredere va fi tîria voa-
stră.“ Dar** n'ați voit!

16. Ci ați zis: „Nu! Cî vom fugi pe
cai!“ — „De aceea veți și fugi!“ —
„Vom călări pe cai iuți!“ — „De
aceea cei ce vă vor urmări vor fi și
mai iuți!“

17. O* mie vor fugi la amenințarea
unui singur, și cînd vă vor amenința
cinci, toți veți fugi, pînă veți rămi-
nea ca un stîlp pe virful unui munte,
și ca un steag pe creștetul unui deal.“
*Lev. 26. 8. Deut. 28. 25; 32. 30. Ios. 23. 10.

18. „Totuș Domnul așteaptă să Se
milostivească de voi, și Se va scula
să vă dea îndurare, căci Domnul este
un Dumnezeu drept: ferice* de toți
cei ce nădăruiesc în El!

19. Da, popor al Sionului, locuitor
al Ierusalimului, nu vei mai plînge!
El Se va îndura de tine, cînd vei strî-
ga; cum va auzi, te va asculta. *Cap. 65. 9.

20. Domnul vă va da pine* în necaz,
și apă în strîmtorare. Învățătorii** tăi
nu se vor mai ascunde, ci ochii tăi
vor vedea pe învățătorii tăi.

21. Urechile tale vor auzi după tine
glasul care va zice: „Iată drumul, mer-
geți pe el!“ cînd veți voi să vă mai
abateți* la dreapta sau la stînga. *Ios. 1. 7.

22. Veți* socoti ca spurcate argintul
care vă acopere idolii și aurul cu care
sînt poleite chipurile turnate. Ca pe
o necurăție le vei arunca, și le vei
zice**: „Afară cu voi de aici!“

*2 Cron. 31. 1. Cap. 2. 20; 31. 7. **Osea 14. 8.

23. Atunci* El va da ploaie peste
sămînța pe care o vei pune în pămînt,
și pinea, pe care o va da pămîntul, va
fi gustoasă și hrînitoare; în acelaș
timp, turmele tale vor paște în pă-
șuni întinse.

*Mat. 6. 33; 1 Tim. 4. 8.

24. Boii și măgarii, cari ară pămîntul,
vor minca un nutreț sărat, vînturat
cu lopata și cu ciurul.

25. Pe* orice munte înalt și pe orice
deal înalt, vor izvorî riuri, curgeri de
apă, în ziua marelui măcel, cînd tur-
nurile vor cădea.

*Cap. 2. 14, 15; 41. 3.

26. Și lumina* lunii va fi ca lumina
soarelui, iar lumina soarelui va fi de
apte ori mai mare (ca lumina a șapte
zile), cînd va lega Domnul vinățile
poporului Său, și va tămădui rana lo-
viturilor lui.“

*Cap. 60. 19, 20.

27. „Iată, Numele Domnului vine din
depărtare! Minia Lui este aprinsă, și
un pirjol puternic; buzele Lui sînt plî-
ne de urgie, și limba Lui este ca un
foc mistuitor;

28. suflarea* Lui este ca un șivoi
ieșit din albie, care ajunge** pînă la
gît ca să ciuruiască neamurile cu ciu-
rul nimicirii, și să pună o zăbală în-
șelătoare în falcile popoarelor.

*Cap. 11. 4. 2 Tes. 2. 8. **Cap. 8. 8. †Cap. 37. 20.

29. Voi însă veți cînta ca în noaptea
cînd se prăznuiește* sărbătoarea, ve-
ți fi cu inima veselă, ca cel ce merge
în sunetul flautului, ca să se ducă la
muntele** Domnului, spre Stîncă lui
Israel.

*Ps. 42. 4. **Cap. 2. 11.

30. Și* Domnul va face să răsune
glasul Lui măreț, lși va arăta brațul
gata să lovească, în minia Lui aprinsă,
în mijlocul flacării unui foc mistuitor,
în mijlocul inecului, furtunii și pie-
trelor** de grindină.

*Cap. 20. 6. **Cap. 28. 2; 32. 19.

31. Atunci, Asirianul va tremura de*
glasul Domnului, care** îl va lovi cu
nuiaua Sa.

*Cap. 37. 36. **Cap. 10. 5, 24.

32. La fiecare lovitură de nuia hotă-
rită, pe care i-o va da Domnul, se
vor auzi timpanele și arfele, Domnul
va lupta împotriva lui cu mina* rîdi-
cată.

*Cap. 11. 15; 19. 16.

33. Căci de multă vreme este pregătit
un rug*, gătit și pentru împărat:
adînc și lat este făcut, cu foc și lem-
ne din belșug. Suflarea Domnului îl
aprinde ca un șivoi de pucioasă.“

*Ier. 7. 31; 19. 6, etc.

31 1. Vai de cei ce* se pogoară în Egipt după ajutor, se bizuiesc** pe cai și se încred în mulțimea carălor și în puterea călăreților, dar nu privesc spre Sfântul lui Israel, și nu țină după Domnul! *Cap. 30, 2; 36, 6. Ezech. 17, 16. **Ps. 20, 7. Cap. 36, 9. †Dan. 9, 13. Osea 7, 7.

2. Dar și El, este înțelept și aduce nenorocirea, și nu* își ia vorbele înapoi, ci Se ridică împotriva casei celor răi, și împotriva ajutorului celor ce săvârșesc nelegiuirea. *Num. 23, 19.

3. Căci Egipteanul este om* nu Dumnezeu, și caii lui sint carne nu duh. Doar mina să-și întindă Domnul, și ocrotitorul se va clătina, iar cel ocrotit va cădea, și vor pieri cu toții. *Ps. 146, 3, 5.

4. Căci așa mi-a vorbit Domnul: „Cum* mugește leul și piul de leu asupra prăzii, în ciuda tuturor păstorilor strinși împotriva lui, și nu se înspăimintă de glasul lor, nici nu se sperie de numărul lor, așa** Se va pogoari și Domnul oștirilor să lupte pe muntele Sionului și pe dealul lui. *Osea 11, 10. Amos 3, 8. **Cap. 42, 13.

5. Cum* își întind păsările aripile peste puii lor, așa va ocroti Domnul oștirilor Ierusalimul, îl va ocroti** și-l va izbăvi, îl va cruța și-l va mințui. *Deut. 32, 11. Ps. 91, 4. **Ps. 37, 40.

6. „Întoarceți-vă la Acela de la care v'ați abătut* mult, copiii ai lui Israel.“ *Isaia 9, 9.

7. „Căci în ziua aceea, fiecare își va lepăda* idolii de argint și de aur, pe cari vi i-ați făcut cu minile voastre nelegiuite“. *Cap. 2, 20; 30, 22. **Reg. 12, 30.

8. Și Asirianul va cădea* ucis de o sabie, dar nu a unui om: îl va nimici o sabie, dar nu este a unui om; va fugi de sabie, și tinerii lui războinici vor fi robiți. *2 Reg. 19, 35, 36. Cap. 37, 36.

9. Stinca lui se va topi de groază* și căpeteniile lui vor tremura înaintea steagului, — zice Domnul, — care își are focul în Sion și cuptorul în Ierusalim. *Cap. 37, 37.

32 1. „Atunci împăratul* va împărăți cu dreptate, și voievozii vor cîrmui cu nepărtinire. *Ps. 45, 1, etc. Ier. 23, 5. Osea 3, 5. Zab. 9, 9.

2. Fiecare va fi ca un adăpost împotriva vîntului, și ca un* loc de scăpare împotriva furtunii, ca niște riuri de

apă într'un loc uscat, ca umbra unei stînci mari într'un pămînt ars de soare. *Cap. 4, 6; 25, 4.

3 Ochii* celor ce văd nu vor mai fi legați, și urechile celor ce aud vor lua aminte. *Cap. 29, 18; 35, 5, 6.

4. Inima celor ușuratici va picepe și va înțelege, și limba gingavilor va vorbi iute și deslușit.

5. Nebunul nu se va mai numi ales la suflet, nici mișelul nu se va mai numi cu inimă largă.

6. Căci nebunul spune nebunii, și inima lui gîndește rău, ca să lucreze în chip nelegiuit, și să spună neadevăruri împotriva Domnului, ca să lase lîhnit sufletul celui flămînd, și să ia băutura celui însetat.

7. Armele mișelului sînt nimicitoare; el face planuri vinovate, ca să piardă pe cel nenorocit prin cuvinte mincinoase, chiar cînd pricina săracului este dreaptă.

8. Dar cel ales la suflet face planuri alese, și stăruie în planurile lui alese.

9. „Femei fără grijă*, sculați-vă și ascultați glasul meu! Fice nepăsătoare, luați aminte la cuvîntul meu! *Amos 6, 1.

10. Intr'un an și cîteva zile, veți tremura, nepăsătoarelor; căci se va duce culesul viilor, și stringerea poameilor nu va mai veni.

11. Ingroziti-vă, voi cele fără grijă! Tremurați, nepăsătoarelor! Desbrăcați-vă, desgoliți-vă și încingeți-vă coapsele cu haine de jale!

12. Bateți-vă pieptul, aducîndu-vă aminte de frumuseța cîmpilor și de rodnicia viilor.

13. Pe* pămîntul poporului meu cresc spini și măracini, chiar și în toate casele de plăcere ale cetății* celei vesele. *Cap. 34, 13. Osea 9, 6. **Cap. 22, 2.

14. Casa împărătească* este părăsită, cetatea gălăgioasă este lăsată; dealul și turnul vor sluji pe vecie ca peșteri; măgarii sălbatici se vor juca în ele, și turmele vor paște, *Cap. 27, 10.

15. pînă cînd se va turna Duhul* de sus peste noi; atunci pustia** se va preface în pămînt, și pomătul va fi privit ca o pădure. *Ps. 104, 30. Ioel 2, 28. **Cap. 29, 17; 5, 2.

16. Atunci nepărtinirea va locui în pustie, și neprihănirea își va avea locuința în pomăt.

17. Lucrarea* neprihănirii va fi pa-

1. Sau: în groaza lui, va trece totașitarea sa.

cea, roada neprihănirii: odihna și liniștea pe vecie. ^{Inc. 3. 18.}

18. Poporul meu va locui în locuința păcii, în case fără grija și în adăposturi liniștite.

19. Dar pădurea va fi prăbușită supt grindină și cetatea * plecată adînc *. ^{Cap. 30. 30. Zab. 11. 2.}

20. Ferice de voi, cari sămănați pretutindeni dealungul apelor, și cari dați drumul pretutindeni bouului * și măgarului! ^{Cap. 30. 24.}

33 1. „Vai de tine, pustiitorule *, care totuși n'ai fost pustiit; care jăfuiști, și n'ai fost jăfuit încă! După * ce vei sfîrși de pustiit, vei fi pustiit și tu, după ce vei isprăvi de jăfuit, vei fi jăfuit și tu.” ^{Cap. 21. 2. Hab. 2. 8. Apoc. 13. 10.}

2. „Doamne, ai milă de noi! Noi nădăduim în Tine *. Fii ajutorul nostru în fiecare dimineață și izbăvirea noastră la vreme de nevoie! ^{Cap. 25. 9.}

3. Cînd răsună glasul Tău, popoarele fug; cînd Te scoți Tu, neamurile se împrăstie.”

4. „Și prada voastră va fi strînsă cum stringe mușta: sar peste ea cum sar lăcustele.”

5. Domnul * este înălțat, și locuiește în înălțime. El umple Sionul de nepărtinire și dreptate. ^{Ps. 97. 9.}

6. „Zilele tale sînt statornice, înțelepciunea și priceperea sînt un izvor de mintuire”; frica de Domnul, iată comoră Sionului.

7. Iată, vitejii strigă afară; solii * păcii plîng cu amar. ^{2 Reg. 19. 18, 37.}

8. Drumurile * sînt pustii; nimeni nu mai umblă pe drumuri. Asur * a rupt legămîntul, disprețuiește cetățile, nu se uită la nimeni. ^{Jude. 5. 8. 2 Reg. 18. 14, 16, 17.}

9. Țara * jălește și este întristată; Libanul este plin de rușine, tinjește; Saronul este ca o pustie; Basanul și Carmelul își scutură frunza. ^{Cap. 24. 4.}

10. „Acum * Mă voi scula, — zice Domnul, — acum Mă voi înălța, acum Mă voi ridica. ^{Ps. 12. 6.}

11. Ați * zămislit fin, și nașteți paide mîrșite; suflarea voastră de minie împotriva Ierusalimului este un foc, care pe voi înșivă vă va arde de tot. ^{Ps. 7. 14. Cap. 59. 4.}

12. Popoarele vor fi ca niște cuptoare de var, ca * niște spini tăiați cari ard în foc.” ^{Cap. 9. 18.}

13. „Voi, cei * de departe, ascultați ce am făcut! Și voi, cei de aproape, vedeți puterea mea!” ^{Cap. 19. 1.}

14. Păcătoșii sînt îngroziți, în Sion, un tremur a apucat pe cei nelegiuîți, cari zic: „Cine din noi va putea să rămînă lîngă un foc mistuitor?” „Cine din noi va putea să rămînă lîngă niște flacări vecinice?”

15. Celce umblă * în neprihănire, și vorbește fără viclesug, celce nesocotește un ciștig scos prin stoarcere, celce își trage minile înapoi, ca să nu primească mită, cel ce își astupă urechea să n'audă cuvinte seatoase de singe, și își * leagă ochii ca să nu vadă răul, ^{Ps. 15. 2; 24. 4. Ps. 119. 37.}

16. acela va locui în locurile înalte; stînci întărite vor fi locul lui de scăpare; i se va da pine, și apa nu-i va lipsi.”

17. „Ochii tăi vor vedea pe Împărat în strălucirea Lui, vor privi țara în toată întinderea ei.

18. Inimă ta își va aduce aminte de groaza trecută și va zice: „Unde * este logofătul? Unde este vistiernicul? Unde este celce veghea asupra turnurilor?” ^{1 Cor. 1. 20.}

19. Atunci nu vei mai vedea pe poporul * acela îndrăzneț, pe poporul * cu vorbirea incilcită de n'o puteai înțelege, cu limba gîngavă, de n'o puteai pricepe. ^{2 Reg. 19. 32. Deut. 28. 49, 50. Ier. 5. 15.}

20. Privește * Sionul, cetatea sîrbătorilor noastre! Ochii tăi vor vedea Ierusalimul **, ca locuință liniștită, ca un cort, care nu va mai fi mutat, al cărui țărushi * nu ți vor mai fi scoși niciodată, și ale cărui funii nu vor mai fi deslegate. ^{Ps. 48. 12. Ps. 46. 5; 126. 1, 2. Cap. 37. 33. Cap. 54. 2.}

21. Da, acolo cu adevărat Domnul este minunat entru noi: El ne ține loc de riuri, de pîraie late, unde totuși nu pătrund corăbii cu lopeți, și nu trece niciun vas puternic.

22. Căci Domnul este Judecătorul nostru, Domnul este Legiutorul * nostru, Domnul * este Împăratul nostru: El ne mintuește! ^{Jac. 4. 12. Ps. 80. 18.}

23. Funiile tale s'au slăbit, așa că nu mai pot stringe piciorul catargului, și nu mai pot întinde pîzele. Atunci se împarte prada, care-i așa de mare, că pînă și ologii iau parte la ea.

24. Niciun locuitor nu zice: „Sînt

bolnav!“ Poporul • Ierusalimului ca-
pătă iertarea fărădelegilor lui.”

• Ier. 60, 20.

34 1. Apropiați-vă •, neamuri, să au-
ziți! Popoare, luați aminte!“
S'asculte • pământul, el și ce-l umple,
lumea cu toate făpturile ei!

• Ps. 49, 1. • Deut. 32, 1.

2. Căci Domnul este miniat pe toate
neamurile, și plin de urgie pe toată
oștirea lor: El le nimicește cu desă-
vîrșire, le măclărește de tot.

3. Mortii lor sînt aruncați, trupurile
lor moarte miroasă greu •, și se to-
pesc muntii de singele lor.

• Ier. 2, 20.

4. Toată • oștirea cerurilor pierе,
cerurile sînt făcute sul • ca o carte, și
toată oștirea lor cade, cum cade frun-
za ță de viță, cum cade frunza de smo-
chin.

• Ps. 102, 26. Ezech. 32, 7, 8. Ier. 2, 31; 3, 15. Mat. 24, 29.

2 Pet. 3, 10. • Apoc. 6, 14. • Cap. 14, 12. • Apoc. 6, 13.

5. „Căci sabia • Mea — zice Domnul
— s'a îmbătat în ceruri; iată, se • va
pogori asupra Edomului, asupra po-
porului, pe care l-am sortit nimicirii,
ca să-l pedepesc.”

• Ier. 46, 10. • Ier. 49, 7, etc. Mal. 1, 4.

6. Sabia Domnului este plină de sînge,
unsă cu grăsime, cu singele mieilor,
și tapilor, cu grăsimea răunchilor ber-
becilor; căci Domnul • ține un praznic
de jertfe la Boțra, și un mare măcel
este în țara Edomului.

• Cap. 63, 1. Ier. 49, 13. Tef. 1, 7.

7. Bivolii cad împreună cu ei, și boii
împreună cu taurii; țara lor se adapă
cu sînge, și țarina se umple de gră-
sime.

8. Căci este o zi de răzbunare • a
Domnului, un an de răsplătire și răz-
bunare pentru Sion.

• Cap. 63, 4.

9. Piraiele • Edomului se vor pfa-
ce în smoală, și pulberea lui în pu-
cioasă; da, țara lui va fi ca smoala
care arde.

• Deut. 29, 23.

10. Nu se va stinge nici zi nici noap-
te, și fumul • lui se va înălța în veci.
Din • veac în veac va fi pustii, și
nimeni nu va trece prin el în veci de
veci.

• Apoc. 14, 11; 18, 18; 19, 3. • Mat. 1, 4.

11. Ci • pelicanul și ariicul îl vor stă-
pini, bufnița și corbul îl vor locui.
Se • va întinde peste el funia pustii-
rii, și cumpăna nimicirii.

• Cap. 14, 23. Tef. 2, 14. Apoc. 18, 2. • 2 Reg. 21, 13. Ps. 2, 8.

12. Nu vor mai fi în el frunțași, ca
să aleagă un împărat, și toți voievozii
lui vor fi nimiciți.

13. În casele lui împărătești vor cre-
ște spinii •, în cetățuile lui măracini și
urzici. Acolo • va fi locuința șacalilor
și vizuina struților.

• Cap. 32, 13. Osea 9, 6. • Cap. 13, 21, etc.

14. Fiarele din pustie se vor întîlni
acolo cu cîinii sălbatici, și țapii pă-
roși se vor chema unii pe alții. Aco-
lo își va avea locuința năluca nopții,
și își va găsi un loc de odihnă.

15. Acolo își va face cuibul șarpele
de noapte, își va pune ouăle, le va
cloci, și își va strînge puii la umbra
lui; acolo se vor strînge toți ulii: fie-
care la tovarășul lui.

16. Căutați în cartea • Domnului, și
citiți! Niciuna din toate acestea nu va
lipsi, nici una nici alta nu vor da greș,
căci gura Domnului a poruncit lucrul
acesta: Duhul Lui va strînge acele să-
bătațiuni.

• Mal. 3, 16.

17. El a tras la sorț pentru ele și
mina Lui le-a împărțit cu funia de mă-
surat țara aceasta: ele o vor stăpîni
totdeauna și o vor locui din veac în
veac.

35 1. Pustia • și țara fără apă se vor
bucura; pustietatea se va veseli
și va înflori ca trandafirul;

• Cap. 35, 12.

2. se va acoperi • cu flori, și va sări
de bucurie, cu cîntece de veselie și
strigăte de biruință, căci i se va da
slava Libanului, strălucirea Camelu-
lui și a Saronului. Vor vedea slava
Domnului, măreția Dumnezeuului no-
stru.

• Cap. 32, 15.

3. „Întăriți • minile slăbănogite, și
întăriți genunchii cari se clatină.”

• Iov 4, 3, 4. Ezech. 12, 10.

4. Spuneți celor slabi de inimă: „Fiți
tari, și nu vă temeți! Iată Dumnezeuul
vostru, răzbunarea va veni, răsplătirea
lui Dumnezeu; El însuș va veni, și vă
va mintui.”

5. Atunci se vor deschide ochii • or-
bilor, se vor deschide urechile • sur-
zilor;

• Cap. 29, 18; 32, 3, 4; 42, 7. Mat. 9, 27, etc.; 11, 5; 12, 22; 20, 30, etc.; 21, 14. Ioan 9, 6, 7. • Mat. 11, 5. Marc. 7, 32, etc.

6. atunci • schiopul • va sări cauncerb,
și limba • mutului va cînta de bucu-
rie; căci în pustie vor țîșni ape, și
în pustietate piraie;

• Mat. 11, 5; 15, 30; 21, 14. Ioan 5, 8, 9. Fil. pt. 3, 2, etc.; 8, 7; 14, 8, etc. • Cap. 32, 4. Mat. 9, 32, 33; 12, 22; 15, 30.

7. marea de nisip se va pface în iaz
și pământul uscat în izvoare • de ape.
În vizuina care slujea • de culcuș șa-
calilor, vor crește trestii și papura.

• Cap. 41, 18; 43, 19. Ioan 7, 38, 39. • Cap. 31, 15.

8. Acolo se va croi o cale, un drum, care se va numi Calea cea sfântă: niciun om necurat* nu va trece pe ea, ci va fi numai pentru cei sfinți; cei ce vor merge pe ea, chiar și cei fără minie, nu vor putea să se rătăcească.

¹⁰Cap. 62.1. Joel 3. 17. Apoc. 21. 27.

9. Pe calea aceasta nu va fi niciun leu*, și nici o fiară sălbatică nu va apuca pe ea, nici nu va fi înțilnită pe ea, ci cei** răscumpărați vor umbla pe ea.

¹⁰Ley. 26. 6. Cap. 11. 9. Ezech. 34. 25. ¹¹Cap. 51. 11.

10. Cei izbăviți de Domnul se vor întoarce, și vor merge spre Sion cu cîntece de biruință. O bucurie vecinică le va încununa capul, veselia și bucuria îi vor apuca, iar durerea* și gemetele vor fugi!

¹¹Cap. 25. 8; 65. 19. Apoc. 7. 17; 21. 4.

36 1. În* al patrusprezecelea an al împăratului Ezechia, Sanherib, împăratul Asiriei, s'a suit împotriva tuturor cetăților întărite ale lui lucla și le-a luat.

²2 Reg. 18. 13, 17. 2 Cron. 32. 1.

2. Și împăratul Asiriei a trimis din Lachis la Ierusalim, la împăratul Ezechia, pe Rabșache, cu o puternică oști-re. Rabșache s'a oprit la canalul de apă al iazului de sus, pe drumul ogorului nălbitorului.

3. Atunci Eliachim, fiul lui Hilchia, căpetenia casei împăratului, s'a dus la el, cu logofătul Șebna, și cu loah, fiul lui Asaf, scriitorul (arhivarul).

4. Rabșache* le-a zis: „Spuneți lui Ezechia: „Așa vorbește marea împărat, împăratul Asiriei: „Ce este încrederea aceasta, pe care te bizui?“

²2 Reg. 18. 19, etc.

5. Eu îți spun că acestea sînt vorbe în vînt: pentru război trebuie chibzuință și putere. În cine ți-ai pus dar încrederea, de te-ai răscolat împotriva mea?

6. Iată, ai pus-o în Egipt, ai luat ca sprijin această trestie* ruptă, care înleapă și străpunge mîna ori cui se sprijinește pe ea! Așa este Faraon, împăratul Egiptului, pentru toți cei ce se încred în el.

⁷Ezech. 29. 6, 7.

7. Dar poate că îmi vei spune: „Ne încredem în Domnul, Dumnezeul nostru!“ Dar nu este El acela ale cărui înălțimi și altare le-a îndepărtat Ezechia, zicînd lui Iuda și Ierusalimului: „Să vă închinați înaintea acestui altar!“

8. Acum fă o învoială cu stăpînul meu, împăratul Asiriei, și-ți voi da

două mii de cai; să vedem dacă poți face rost de călăreți ca să încalece pe ei*!

9. Cum ai putea să stai tu împotriva unei singure căpetenii, dintre cei mai însemnați slujitori ai stăpînului meu? Și totuși tu îți pui încrederea în Egipt pentru cară și pentru călăreți.

10. Și apoi, fără voia Domnului m'am suit eu împotriva țării acesteia s'o nimicesc? Domnul mi-a zis: „Suiete împotriva țării acesteia, și nimicește-o!“

11. Eliachim, Șebna și loah au zis lui Rabșache: „Vorbește robilor tăi în limba aramaică, fiindcă o înțelegem; nu ne vorbi în limba evreiască, în cazul poporului care este pe zid.“

12. Rabșache a răspuns: „Oare stăpînului tău și ție m'a trimis stăpînul meu să spun aceste cuvinte? Nu m'a trimis el să le spun oamenilor acestora, cari sed pe zid ca să-și mînin-ce balega și să-și bea udul împreună cu voi?“

13. Apoi Rabșache a înaintat și a strigat cu toată puterea lui în limba evreiască: „Ascultați cuvintele marelui împărat, împăratul Asiriei!“

14. Așa vorbește împăratul: „Nu vă lăsați amăgiți de Ezechia, căci nu va putea să vă izbăvească.

15. Nu vă lăsați mingiați de Ezechia cu încrederea în Domnul, cînd vă zice: „Domnul ne va izbăvi, și cetatea aceasta nu va fi dată în minile împăratului Asiriei.“

16. Nu ascultați pe Ezechia. Căci așa vorbește împăratul Asiriei: „Faceți pace cu mine, supuneți-vă mie, și* fiecare din voi va minca din via lui și din smochinul lui, și va bea apă din fîntîna lui, ¹⁰Zah. 3. 10.

17. pînă voi veni, și vă voi lua într-o țară ca a voastră, într-o țară plină de griu și de vin, o țară plină de pine și de vii.“

18. Nu vă lăsați amăgiți de Ezechia, cînd vă zice: „Domnul ne va izbăvi.“ Oare dumnezeii neamurilor au izbăvit ei fiecare țara lui din mina împăratului Asiriei?

19. Unde sînt dumnezeii Hamatului și Arpadului? Unde sînt dumnezeii din Sefarvaim? Și unde sînt dumnezeii Samariei? Au izbăvit ei Samaria din mina mea?

20. Dintre toți dumnezeii acestor țări, cari din ei și-au izbăvit țara din mi-

na mea, pentruca Domnul să izbăvească Ierusalimul din mîna mea?“

21. Dar ei au tăcut, și nu i-au răspuns o vorbă; căci împăratul dăduse porunca aceasta: „Să nu-i răspundeți!“

22. Și Eliachim, fiul lui Hilchia, căpetenia casei împăratului, Șebna, logofătul, și Ioah, fiul lui Asaf, scriitorul, au venit astfel la Ezechia, cu hainele sfîșiate, și i-au spus cuvintele lui Rabșache.

37 1. Cînd a auzit împăratul * Ezechia cuvintele acestea, și-a sfîșiat hainele, s'a acoperit cu un sac, și s'a dus în Casa Domnului. 2 Reg. 19, 1, etc.

2. A trimes pe Eliachim, căpetenia casei împăratului, pe Șebna, logofătul, și pe cei mai bătrîni dintre preoți, acoperiți cu saci, la proorocul Isaia, fiul lui Amot.

3. Și i-au zis: „Așa vorbește Ezechia: „Ziua aceasta este o zi de necaz, de pedeapsă și de ocară; căci copiii sînt aproape să iasă din pîntecele mamei lor, și totuș mamele n'au putere să nască.

4. Poate că Domnul Dumnezeuul tău, a auzit cuvintele lui Rabșache, pe care l-a trimes împăratul Asiriei, stăpînul său, să batjocorească pe Dumnezeuul cel viu, și poate că Domnul Dumnezeuul tău îl va pedepsi pentru cuvintele pe cari le-a auzit. Înaltă dar o rugăciune pentru rămășița care a mai rămas.“

5. Slujitorii împăratului Ezechia s'au dus deci la Isaia.

6. Și Isaia le-a zis: „Iată ce veți spune stăpînului vostru: „Așa vorbește Domnul: „Nu te spăimînta de cuvintele pe cari le-ai auzit și prin cari M'au batjocorit slujitorii împăratului Asiriei.

7. Căci voi pune în el un duh de așă fel încît, la o veste pe care o va primi, se va întoarce în țara lui; și-l voi face să cadă ucis de sabie în țara lui.“

8. Rabșache, la întoarcere, a găsit pe împăratul Asiriei luptînd împotriva Libnei, căci aflase de plecarea lui din Lachis.

9. Atunci împăratul Asiriei a primit o veste despre Tirhaca, împăratul Etiopiei, prin care i se spunea: „El a pornit să-ți facă război.“ Cum a auzit lucrul acesta, a trimes soli la Ezechia, zicîndu-le:

10. „Așa să vorbiți lui Ezechia, îm-

păratul lui Iuda: „Nu te lăsa amăgit de Dumnezeul tău, în care te încrezi, și zici: „Ierusalimul nu va fi dat în mîinile împăratului Asiriei.“

11. Căci ai auzit ce au făcut împărății Asiriei tuturor țărilor, și cum le-au nimicit cu desăvîrșire; și tu, să fii izbăvit?

12. Oare dumnezeii neamurilor, pe cari le-au nimicit părinții mei, le-au izbăvit ei, și anume: Gozanul, Haranul, Rețef, și fiii lui Eden cari sînt la Telasar?

13. Unde este împăratul Hamatului*, împăratul Arpadului, și împăratul cetății Sefarvaim, Hena și Iva?“ 1 Ser. 4, 23.

14. Ezechia a luat scrisoarea din mîna solilor, și a citit-o. Apoi s'a suit la Casa Domnului, a întins-o înaintea Domnului,

15. și i-a făcut următoarea rugăciune:

16. „Doamne al oștirilor, Dumnezeuul lui Israel, care șezi pe heruvimi! Tu ești singurul Dumnezeu al tuturor împărățiilor pămîntului! Tu ai făcut cerurile și pămîntul!

17. Doamne, pleacă-Ți * urechea, și ascultă! Doamne, deschide-Ți ochii, și privește! Auzi toate cuvintele pe cari le-a trimes Sanherib ca să batjocorească pe Dumnezeuul cel viu! 2 Dan. 9, 18.

18. Este adevărat, Doamne, că împărății Asiriei au pustiit toate țările și țărele lor,

19. și că au aruncat în foc pe dumnezeii lor; dar ei nu erau dumnezei, ci erau lucrări făcute de mîinile omului, de lemn și de piatră. De aceea i-au nimicit.

20. Acum, Doamne, Dumnezeuul nostru, izbăvește-ne din mîna lui Sanherib, ca toate împărățiile pămîntului să știe că numai Tu, Doamne, ești Dumnezeu!“

21. Atunci Isaia, fiul lui Amot, a trimes să spună lui Ezechia: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeuul lui Israel: „Am auzit rugăciunea pe care Mi-ai făcut-o cu privire la Sanherib, împăratul Asiriei.

22. Iată cuvîntul pe care l-a rostit Domnul împotriva lui: „Fecioara, fiica Sionului, te disprețuiește și își bate joc de tine; fata Ierusalimului dă din cap după tine.

23. Pe cine ai batjocorit și ai ocărit tu? Împotriva cui ți-ai ridicat glasul, și ți-ai îndreptat ochii? Împotriva Sfințului lui Israel;

24. prin slujitorii tăi tu ai batjocorit pe Domnul, și ai zis: „Cu mulțimea carălor mele, m'am suit pe virful munților, pe coastele Libanului, și voi tăia cedrii lui cei mai înalți, cei mai frumoși chiparoși ai lui, și voi ajunge pe culmea cea mai înaltă, în pădurea lui care este ca un pomăt.

25. Am săpat izvoare, și am băut din apele lor, și cu talpa picioarelor mele voi seca toate riurile Egiptului.”

26. „Dar n'ai auzit că am pregătit aceste lucruri de demult, și că le-am hotărât din vremuri străvechi? Acum însă am dat voie să se împlinească, pentru ca să prefaci cetăți tari în niște morname de dărîmături.

27. Și locuitorii lor sînt neputincioși, spăimîntați și uluiți: sînt ca iarba de pe cîmp și verdeața fragedă, ca iarba de pe acoperișuri, și ca grîul care se usucă înainte de a da în spic.

28. Dar Eu știu cînd stai jos, cînd ieși afară, cînd intri, și cînd ești minios împotriva Mea.

29. Deci pentrucă ești minios împotriva Mea, și mindria ta a ajuns pînă la urechile Mele, voi pune veriga * Mea în nările tale și zăbala Mea între buzele tale, și te voi face să te întorci pe drumul pe care ai venit.”

* Cap. 30.28. Eze. 38.4.

30. „Și acesta să-ți fie semnul, Ezechia: anul acesta veți mîncea ce va crește singur dela sine, și în al doilea an ce va răsări din aceasta; dar în al treilea an, veți sămăna, veți seceră, veți sădii vii și veți mîncea din rodul lor.

31. Și ce va mai scăpa din casa lui Iuda, și ce va mai rămînea iarăș va prinde rădăcini de desupt, și va aduce rod deasupra.

32. Căci din Ierusalim va ieși o rămășiță, și din muntele Sionului cei izbăviți. Iată ce va face rivna * Domnului oștirilor.

* 2Reg.19.31. Cap.9.7.

33. Deaceea așa vorbește Domnul despre împăratul Asiriei:

„El nu va intra în cetatea aceasta, nu va arunca săgeți în ea, nu-i va sta înalțe cu scuturi, și nu va ridica înălțări de șanțuri împotriva ei.

34. Ci se va întoarce pe drumul pe care a venit, și nu va intra în cetatea aceasta, zice Domnul,

35. căci Eu voi ocroti * cetatea aceasta ca s'o scap, din pricina Mea, și din pricina robului Meu David!”

* 2Reg.20.6. Cap.38.6.

36. Ingerul * Domnului a ieșit, și a ucis în tabăra Asirienilor o sută optzeci și cinci de mii de oameni. Și cînd s'au sculat dimineața, iată că toți aceștia erau niște trupuri moarte. * 2Reg. 19.35.

37. Atunci Sanherib, împăratul Asiriei, și-a ridicat tabăra, a plecat și s'a întors; și a rămas la Ninive.

38. Și, pe cînd stătea cu fața la pămînt rugîndu-se în casa lui Nisroc, dumnezeul său, fiii săi Adramalec și Șareter l-au lovit cu sabia, și au fugit în țara Ararat. Și în locul lui a domnit fiul său Esar-Hadon.

Boala și însănătoșirea lui Ezechia.

38 1. În vremea * aceea, Ezechia a fost bolnav pe moarte. Proorocul Isaia, fiul lui Amot, a venit la el, și i-a zis: „Așa vorbește Domnul: „Pune-ți în rînduială * casa, căci vei muri, și nu vei mai trăi.”

* 2Reg.20.1, etc. 2Cron.32.21. * 2Sam.17.23.

2. Ezechia s'a întors cu fața la părete, și a făcut Domnului următoarea rugăciune:

3. „Doamne, adu-Ți aminte * că am umblat înaintea Ta cu credincioșie și inimă curată, și am făcut ce este bine înaintea Ta!” Și Ezechia a vărsat multe lacrimi.

* Neem.13.14.

4. Atunci cuvîntul Domnului a vorbit lui Isaia astfel:

5. „Dute, și spune lui Ezechia: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeul tatălui tău David: „Am auzit rugăciunea ta și am văzut lacrimile tale. Iată că voi mai adăuga încă cincisprezece ani la zilele vieții tale.

6. Te voi izbăvi pe tine și cetatea aceasta, din mîna împăratului Asiriei; voi ocroti * cetatea aceasta. * Cap.37.35.

7. Și iată semnul * din partea Domnului după care vei cunoaște că Domnul va împlini cuvîntul pe care l-a rostit:

* 2Reg.20.8, etc. Cap.7.11.

8. voi întoarce înapoi cu zece trepte umbra treptelor cu care s'a pogorît soarele pe cadranul lui Ahaz.” Și soarele s'a dat înapoi cu zece trepte de pe treptele pe cari se pogorise.

9. Cîntarea lui Ezechia, împăratul lui Iuda, cu prilejul bolii și însănătoșerii lui.

10. „Ziceam: „În cei mai buni ani ai vieții mele trebuie să mă duc la porțile locuinței morților!

Sînt pedepsit cu pierderea celorlalți ani ai mei, cari-mi mai rămîn!

11. Ziceam: „Nu voi mai vedea pe Domnul, pe Domnul, în * pământul celor vii;

nu voi mai vedea pe niciun om în locuința morților!

☞ Ps. 27. 13; 116. 9.

12. Locuința * mea este luată și mutată dela mine, ca o colibă de păstori.

Imi simt firul vieții tăiat ca de un țesător, care m'ar rupe din țesătura lui.

Pînă deseară îmi vei pune capăt.

☞ Iov 7. 6.

13. Am strigat pînă dimineata; ca un leu, îmi zdrobise toate oasele!

Pînă deseară îmi vei pune capăt.

14. Cîrpeam ca o rîndunea, croncăneam ca un cîcor,
și gemeam * ca o porumbiță. Ochii-mi priveau topiți spre cer:

„Doamne, sînt în necaz, ajută-mă!”

☞ Cap. 59. 11.

15. Ce să mai spun? El mi-a răspuns și m'a ascultat.

Acum voi umbla smerit pînă la capătul anilor mei, după ce am fost întristat astfel.

☞ Iov 7. 11; 10. 1.

16. Doamne, prin îndurarea Ta se bucură omul de viață,
prin ea mai am și eu suflare,
căci Tu mă faci sănătos și îmi dai iarăș viața.

17. Iată, chiar suferințele mele erau spre mîntuirea mea;

Tu ai găsit plăcere să-mi scoți suflul din groapa putrezirii.

Căci ai aruncat înapoia Ta toate păcatele mele!

18. Căci nu locuința morților Te laudă, nu moartea Te mărește,

și cei * ce s'au pogorît în groapă nu mai nădăjduesc în credințioșia Ta.

☞ Ps. 6. 5; 30. 9; 88. 11; 115. 17. Ecl. 9. 10.

19. Ci cel viu, da, cel viu Te laudă, ca mine astăzi.

Tatăl * face cunoscut copiilor săi credințioșia Ta.

☞ Deut. 4. 9; 6. 7. Ps. 78. 3, 4.

20. Domnul m'a mîntuit!

De aceea, în toate zilele vieții noastre

vom suna din coardele instrumentelor noastre,

în Casa Domnului.”

21. Isaia zisese *: „Să se aducă o turță de smochine, și s'o întindă peste bu bă; și Ezechia va trăi.”

☞ 2 Reg. 20. 7.

22. Și Ezechia zisese *: „După ce semn voi cunoaște că mă voi sui la Casa Domnului?”

☞ 2 Reg. 20. 8.

Ezechia și trimeșii din Babilon.

39 1. În acelaș * timp, Merodac-Baladan, fiul lui Baladan, împăratul Babilonului, a trimis o scrisoare și un dar lui Ezechia, pentru că aflase de boala și însănătoșirea lui.

☞ 2 Reg. 20. 12, etc.

2. Ezechia s'a * bucurat, și a arătat trimeșilor locul unde erau lucrurile lui de preț, argintul și aurul, mizezele și untdelemnul de preț, toată casa lui de arme, și tot ce se afla în vistierile lui: n'a rămas nimic în casa și în tinuturile lui, pe care să nu li-l fi arătat.

☞ 2 Cron. 32. 2.

3. Proorocul Isaia a venit apoi la împăratul Ezechia, și l-a întrebat: „Ce au spus oamenii aceia, și de unde au venit la tine?” Ezechia a răspuns: „Au venit la mine dintr'o țară depărtată, din Babilon.”

4. Isaia a mai zis. „Ce au văzut în casa ta?” Ezechia a răspuns: „Au văzut tot ce este în casa mea: n'a rămas nimic în vistierile mele, pe care să nu li-l fi arătat.”

5. Atunci Isaia a zis lui Ezechia: „Ascultă cuvîntul Domnului oștirilor!

6. „Iată, vor veni vremurile cînd vor duce în Babilon tot ce” este în casa ta și tot ce au strîns părinții tăi pînă în ziua de azi; nimic nu va rămînea, zice Domnul.

☞ Ier. 26. 3.

7. „Și vor lua din fiii tăi, ieșiți din tine, pe cari-i vei naște, ca să-i faci fameni în casa împăratului Babilonului.”

8. Ezechia a răspuns lui Isaia: „Cuvîntul Domnului, pe care l-ai rostit, este bun *. Căci, a adăugat el, măcar în timpul vieții mele va fi pace și liniște!”

☞ 1 Sam. 3. 13.

40 1. „Mîngîiați, mîngîiați pe poporul Meu, zice Dumnezeu vostru.

2. „Vorbiți bine Ierusalimului, știrigați-i că robia lui s'a sfîrșit, că nelegiuirea lui este ispășită; căci * a primit din mîna Domnului de două ori cît toate păcatele lui.

☞ Iov 42. 10. Cap. 61. 7.

3. Un * glas strigă: „Pregătiți” în pustie calea Domnului, neteziți în locurile uscate un drum pentru Dumnezeu nostru!

☞ Mat. 3. 3. Marc. 1. 3. Luc. 3. 4. Ioan. 1. 23. ☞ Mal. 3. 1. † Ps. 68. 4. Cap. 49. 11.

4. Orice vale să fie înălțată, orice munte și orice deal să fie plecate, coa-

stele să se prefacă * în cimpii, și strimtorile în vilcele!

Cap. 45, 2.

5. Atunci se va descoperi slava Domnului, și în clipa aceea orice făptură o va vedea; căci gura Domnului a vorbit.

6. Un glas zice: „Strigă!“ — Și eu am răspuns. „Ce să strig?“ — „Ori ce * făptură este ca iarba, și toată strălucirea ei ca floarea de pe cimp.“

Ps. 90, 5; 102, 11; 103, 15. Iac. 1, 10. 1 Pet. 1, 24.

7. Iarba se usucă, floarea cade, cînd suflă vîntul * Domnului peste ea. — În adevăr, poporul este ca iarba:

Ps. 103, 16.

8. Iarba se usucă, floarea cade; dar cuvîntul * Dumnezeului nostru rămîne în veac.

Ioan 12, 34. 1 Pet. 1, 25.

9. Suie-te pe un munte înalt, ca să vestești Sionului vestea cea bună; înalță-ți glasul cu putere, ca să vestești Ierusalimului vestea cea bună; înalță-ți glasul, nu te teme, și spune cetăților lui Iuda: „Iată Dumnezeul vostru!“

10. Iată, Domnul Dumnezeu vine cu putere, și poruncește cu brațul * Lui. Iată că plata* este cu El, și răsplătirile vin înaintea Lui.

Cap. 59, 16. Cap. 62, 11. Apoc. 22, 12.

11. El își va paște * turma ca un Păstor, va lua mieii în brațe, îi va duce la sinul Lui, și va călăuzi blind oile cari alăptează.“

Cap. 49, 10. Ezech. 34, 23; Mt. 21, Ioan 10, 11. Evr. 13, 20. 1 Pet. 2, 25; 5, 4. Apoc. 7, 17.

Puterea lui Dumnezeu.

12. „Cine * a măsurat apele cu mîna lui? Cine a măsurat cerurile cu palma, și a strîns țărîna pămîntului într-o treime de măsură? Cine a cîntărit munții cu cîntarul, și dealurile cu cumpăna?“

Prov. 30, 4.

13. Cine * a cercetat Duhul Domnului, și cine L-a luminat cu sfaturile lui?

Iov 21, 22; 36, 22, 23. Rom. 11, 34. 1 Cor. 2, 16.

14. Cu cine S'a sfătuit El, ca să ia învățătură! Cine L-a învățat cărarea dreptății? Cine L-a învățat înțelepciunea, și L-a făcut cunoscut calea priceperii!

15. Iată, neamurile sînt ca o picătură de apă din vadră, sînt ca praful pe o cumpănă; El ridică ostroavele ca un bob de nisip.

16. Libanul n'ajunge pentru foc, și dobitoacele lui n'ajung pentru arderea de tot.

17. Toate neamurile sînt ca o nimi-

ca * înaintea Lui, nu sînt decît ** nimicnicie și desertăciune.

Dan. 4, 35. Cap. 62, 9.

18. Cu cine voîți să asemănați * pe Dumnezeu? Și cu ce asemănare îl veți asemăna?

Vers. 25. Cap. 46, 5. Fapt. 17, 29.

19. Meșterul * toarnă idolul, și argintarul îl îmbracă cu aur, și-i toarnă lanțioare de argint.

Cap. 11, 6, 7; 44, 12, etc. Ier. 10, 3, etc.

20. Iar cine este sărac, alege ca dar un lemn care nu putrezește; și caută un meșter iscusit, ca * să facă un idol, care să nu se clatine.

Cap. 41, 7. Ier. 10, 4.

21. „Nu * știți? N'ați auzit? Nu vi s'a făcut cunoscut de la început? Nu v'ați gîndit niciodată la întemeierea pămîntului?“

Ps. 19, 1. Fapt. 14, 17. Rom. 1, 19, 20.

22. El șade deasupra cercului pămîntului, și locuitorii lui sînt ca niște lăcuste înaintea Lui; El întinde * cerurile ca o mahramă supțire, și le lățește ca un cort, ca să locuiască în el.

Iov 9, 8. Ps. 104, 2. Cap. 42, 5; 44, 24; 51, 13. Ier. 10, 12.

23. El preface într-o nimica pe voi-vozi *, și face o nimica din judecătorii pămîntului.

Iov 12, 21. Ps. 107, 40.

24. De abia sînt sădiți, deabia sînt sămănați, de abia li s'a înrădăcinat tulpina în pămînt; și El suflă peste ei, de se usucă, și un virtej îi ia ca pe niște paie.

25. „Cu * cine Mă veți asemăna, ca să fiu deopotrivă cu el?“ zice Cel Sfînt.

Vers. 18.

26. „Ridicați-vă ochii în sus, și priviți! Cine a făcut aceste lucruri? Cine a făcut să meargă după număr, în șir, oștirea lor? El le cheamă * pe toate pe nume; așa de mare e puterea și tăria Lui, că una nu lipsește.“

Deut. 4, 15, etc. Ps. 147, 1.

27. „Pentruce zici tu, Iacove, pentruce zici tu, Israele: „Soarta mea este ascunsă dinaintea Domnului, și dreptul meu este trecut cu vederea înaintea Dumnezeului meu?“

28. Nu știi? N'ai auzit? Dumnezeul cel vecinic, Domnul a făcut marginile pămîntului. El nu obosește, nici nu ostenește; priceperea * Lui nu poate fi pătrunsă.

Ps. 147, 5. Rom. 11, 33.

29. El dă tărie celui obosit, și mărește puterea celui ce cade în leșin.

30. Flăcăii obosesc și ostenesesc, chiar tinerii se clatină;

31. dar ceice se încred în Domnul își înnoiesc * puterea, ei zboară ca vulturii; aleargă și nu obosesc, umblă, și nu ostenesesc.“

Ps. 103, 5.

Israel să se încreadă în Domnul.

41 1. „Tăceți*, ostroave, și ascultați-Mă! Să-și învieze popoarele puterea, să înainteze, și să vorbească! Să ne apropiem și să ne judecăm împreună. ☞ Zab. 2.13.

2. Cine a ridicat dela* răsărit pe acela pe care, în neprihănirea Lui, îl cheamă să calce pe urmele Lui? Cine îi supune** neamuri și împărați? Cine le face sabia praf, și arcul o pleavă luată de vânt?

☞ Cap. 46. 11. ☞ Pnc. 14. 14, etc. Vers. 25. Cap. 46. 1.

3. El îi urmărește, merge în pace pe un drum pe care n'a mai călcat nici odată cu piciorul lui.

4. Cine* a făcut și a împlinit aceste lucruri? Acela care a chemat neamurile dela început, Eu, Domnul, cel** dintii și Acelaș pînă în cele din urmă veacuri. ☞ Vers. 26. Cap. 44. 7; 46. 10. ☞ Cap. 43. 10; 44. 6; 48. 12. Apoc. 1. 17; 22. 13.

5. Ostroavele văd lucrul acesta și se tem, capetele pămîntului tremură: se apropie și vin.

6. Se* ajută unul pe altul, și fiecare zice fratelui său: „Fii cu inimă!“

☞ Cap. 40. 19; 44. 12.

7. Lemnarul* îmbărbătează pe argintar; celce lustruiește cu ciocanul îmbărbătează pe celce bate pe nicovală, zicînd despre îmbinare: „Este bună!“ și țintuiește idolul în cuie ca** să nu se clatine.”

☞ Cap. 40. 19. ☞ Cap. 40. 20.

8. Dar tu, Israele, robul Meu, lacove, pe care te-am ales*, sămînța lui Avraam, prietenul** Meu, ☞ Deut. 7. 6; 10. 15; 14. 2. Ps. 135. 4. Cap. 43. 1; 44. 1. ☞ 2 Cron. 20. 7. Iac. 2. 23.

9. tu, pe care te-am luat dela marginea pămîntului, și pe care te-am chemat dintr'o țară depărtată, căruia ți-am zis: „Tu ești robul Meu, te aleg, și nu te lepăd!“

10. nu* te teme, căci** Eu sînt cu tine; nu te uita cu îngrijorare, căci Eu sînt Dumnezeuul tău; Eu te întăresc, tot Eu îți vin în ajutor. Eu te sprijinesc cu dreapta Mea biruitoare.

☞ Vers. 13. 14. Cap. 43. 5. ☞ Deut. 31. 6, 8.

11. Iată, înfrunțați, și acoperiți de rușine*, vor fi toți cei ce sînt miniați pe tine; vor fi nimiciți și vor pieri, cei ce ți se împotrivesc.

☞ Exod. 23. 22. Cap. 45. 24; 60. 12. Zab. 12. 3.

12. Ii vei căuta, și nu-i vei mai găsi, pe cei ce se certau cu tine; vor fi nimiciți, vor fi perduți cei ce se războiau cu tine.

13. Căci Eu sînt Domnul, Dumnezeul tău, care te iau de mina dreaptă și-ți zic: „Nu* te teme de nimic, Eu îți vin în ajutor!“

14. Nu te teme de nimic, vermele lui Iacov, și rămășiță slabă a lui Israel; căci Eu îți vin în ajutor, — zice Domnul, — și Sfîntul lui Israel este Mîntuitorul tău.

15. Iată, te fac* o sanie ascuțită, nouă de tot, cu mulți dinți; vei zdrobi, vei sfărîma munții, și vei face dealurile ca pleava.

☞ Mic. 4. 13. 2 Cor. 10. 4.

16. Le vei vintura*, și le va lua vîntul, și un vîrtej le va risipi, dar tu, te vei bucura în Domnul, te** vei fîli cu Sfîntul lui Israel.

☞ Ier. 51. 2. ☞ Cap. 45. 25.

17. Cei nenorociți și cei lipsiți caută apă, și nu este; li se usucă limba de sete. Eu, Domnul, îi voi asculta; Eu, Dumnezeul lui Israel, nu-i voi părăsi.

18. Voi face să izvorască riuri* pe dealuri, și izvoare în mijlocul văilor; voi preface pustia** în iaz, și pămîntul uscat în șivoaie de ape;

☞ Cap. 37. 6, 7; 43. 19; 44. 3. ☞ Ps. 107. 35.

19. voi sădi cedri, salcîmi, mirți și măsline în pustie; voi pune chiparoși, ulmi, și merișori turcești la un loc în pustie,

20. ca* să vadă cu toții și să știe, să priceapă și să înțeleagă că mina Domnului a făcut aceste lucruri, și Sfîntul lui Israel le-a zidit.”

☞ Iov. 12. 3.

21. „Apărați-vă pricina, — zice Domnul — arătați-vă dovezile cele mai tari“, zice Împăratul lui Iacov.

22. „Să le arate*, și să ne spună ce are să se întîmple; cari sînt proorociile pe cari le-ați făcut vreodată? Spuneți, ca să luăm seama la ele, și să le vedem împlinirea; sau, vestiți-ne viitorul.“

☞ Cap. 45. 21.

23. Spuneți-ne* ce se va întîmpla mai tîrziu, ca să știm că sînteți dumnezei, faceți** măcar ceva bun sau rău, ca să vedem și să prvim cu toții.

☞ Cap. 42. 9; 44. 7, 8; 45. 3. Iohn 13. 19. ☞ Ier. 10. 3.

24. Iată că nu sînteți* nimic și lucrarea voastră este nimic; o scribă este cine vă alege pe voi.

☞ Ps. 115. 5. Cap. 44. 9. 1 Cor. 8. 4.

25. Am sculat pe cineva dela miazănoapte, și vine dela răsărit; el cheamă* Numele Meu; trece** peste voi-voi ca pe noroi și-i calcă în picioare cum calcă olarul lutul. ☞ Ezra 1. 2. ☞ Vers. 1.

26. Cine* a vestit lucrul acesta dela

început, ca să-l știm, și cu mult înainte, ca să zicem: „Are dreptate?” Nimeni nu l-a vestit, nimeni nu l-a proorocit, și nimeni n'a auzit cuvintele voastre.

27. Eu *, Cel dintii, am zis: „Sionul; „Iată-i, iată-i!” Și Ierusalimului: „Iți trimet un vestitor de vești bune!”

28. Căci * Mă uit, și nu este nimeni, nimeni între ei care să proorocască și care să poată răspunde, dacă-l voi întreba.

29. Iată * că toți sînt nimic, lucrările lor sînt zădărnice, idoli lor sînt o suflare goală!

Robul Domnului.

42. 1. „Iată Robul * Meu, pe care-L sprijinesc, Alesul Meu, în care își găsește plăcere” sufletul Meu. Am pus Ț Duhul Meu peste El; El va vesti neamurilor judecata.

2. El nu va striga, nu-și va ridica glasul, și nu-l va face să se audă pe ulițe.

3. Trestia frîntă n'o va zdrobi, și mul care mai arde încă, nu-l va stinge. Va vesti judecata după adevăr.

4. El nu va slăbi, nici nu se va lăsa, pînă va așeza dreptatea pe pămînt; și ostroavele * vor nădăjdui în legea Lui.

5. Așa vorbește Domnul Dumnezeu, care * a făcut cerurile și le-a întins, care * a întins pămîntul și cele de pe el, care Ț a dat suflare celor ce-l locuiesc, și suflet celor ce merg pe el.

6. „Eu *, Domnul, Te-am chemat ca să dai mintuire, și Te voi lua de mînă, Te voi păzi și” Te voi pune ca legămint al poporului, ca să fii Lumina Ț neamurilor,

7. să deschizi * ochii orbilor, să scoți * din temniță pe cei legați, și din prinsoare pe cei ce locuiesc în întunecet.

8. Eu sînt Domnul, acesta este Numele Meu; și slava * Mea n'o voi da altuia, nici cinstea Mea idolilor.

9. „Iată că cele dintii lucruri s'au împlinit, și vă vestesc altele noi; vi le spun mai înainte ca să se întimple.

10. Cîntați * Domnului o cîntare nouă, cîntați laudele Lui pînă la marginile pămîntului, voi * cari mergeți pe mare și cei ce locuți în ea, ostroave și locuitorii lor!

11. Pustia și cetățile ei să înalțe glasul! Satele locuite de Chedar, să-și înalțe glasul! Locuitorii stîncilor să sară de veselie: să strige de bucurie din vîrfurile munților!

12. Să dea slavă Domnului, și să vestească laudele Lui în ostroave!

13. „Domnul înaintează ca un viteaz, își stîrșește rîvna ca un om de război; înalță glasul”, strigă, își arată puterea împotriva vrăjmașilor Săi.

14. „Am tăcut multă vreme —, zice Domnul, — am tăcut, și M'am ținut. Dar acum voi striga ca o femeie în durerile nașterii, voi gifăi și voi răsufla. 15. Voi pustii munți și dealuri, le voi usca toată verdeața; voi prefăce riurile în ostroave, și iazurile le voi usca.

16. Voi duce pe orbi pe un drum necunoscut de ei, îi voi povățui pe cărări neștiute de ei; voi prefăce întunerecul în lumină, înaintea lor, și locurile strimbe în locuri netede: iată ce voi face, și nu-i voi părăsi.

17. Vor da înapoi *, vor fi acoperiți de rușine cei ce se încred în idoli ciopliți și zic idolilor turnați: „Voi sințeti dumnezeii noștri!”

18. „Ascultați, surzilor, priviți și vedeți, orbilor!

19. Cine * este orb, dacă nu robul Meu și surd ca solul Meu, pe care îl trimet? Cine este orb ca prietenul lui Dumnezeu, și orb ca robul Domnului?

20. Ai văzut multe, dar * n'ai luat seama la ele; ai deschis urechile, dar n'ai auzit:

21. Domnul a voit, pentru dreptatea Lui, să vestească o lege mare și minunată.

22. Și totuș poporul acesta este un popor prădat și jăfuit! Toți zac înlăntuiți în peșteri, și înfundați în temnițe. Sînt lăsați de pradă, și nimeni nu-i scapă! Jăfuiți, și nimeni nu zice: „Dă înapoi!”

23. Cine dintre voi, însă, pleacă urechea la aceste lucruri? Cine vrea să ia aminte la ele și să asculte pe viitor?

24. Cine a dat pe Iacov pradă jăfu-

lui, și pe Israel în minile jăfuitorilor? Oare nu Domnul, împotriva căruia am păcătuit? Ei n'au voit să umble pe căile Lui, și n'au ascultat Legea Lui.

25. De aceea a vărsat El peste Israel văpaia miniei Lui, și grozăviile războiului: războiul l-a aprins * din toate părțile și * n'a înțeles; l-a ars, și n'a luat seama.“

2 Reg. 25.9. Osea 7.9.

Numai Domnul răscumpără pe Israel.

43 1. „Acum, așa vorbește Domnul, care te-a făcut *, Iacove, și Cel ce te-a întocmit“, Israele!“ Nu te teme de nimic, căci Eu te izbăvesc, te chem Ț pe nume: Ț estial Meu.“

2. Dacă * vei trece prin ape, Eu voi fi cu * tine; și riurile nu te vor îneca; dacă vei merge Ț prin foc, nu te va arde, și flacăra nu te va aprinde.

Ps. 66.12; 91.3. etc. Deut. 31.6, 8. Dan. 3.25, 27.

3. Căci Eu sînt Domnul, Dumnezeuul tău, Sfîntul lui Israel, Mîntuitorul tău! Eu dau Egiptul ca preț pentru * răscumpărarea ta, Etiopia și Saba în locul tău.

Prov. 11.8; 21.18.

4. De aceea, pentru că ai preț în ochii Mei, pentru că ești prețuit și te iubesc, dau oameni pentru tine, și popoare pentru viața ta.

5. Nu * te teme de nimic, căci Eu sînt cu tine, Eu voi aduce înapoi neamul tău dela răsărit, și te voi strînge dela apus.

6. Voi zice miază noaptei: „Dă încoace!“ și miază zilei: „Nu opri“, ci adu-Mi fiii din țările depărtate și fiicele dela marginea pămîntului:

7. pe toți ceice poartă * Numele Meu și pe cari i-am făcut * spre slava Mea, pe cari i-am întocmit Ț și i-am alcătuit.“

Cap. 63.19. Iac. 2.7. Ps. 100.3. Cap. 29.23. Ioan 3.3, 5. 2 Cor. 5.17. Efes. 2.10. Ț Vers. 1.

8. „Scoate * afară poporul cel orb, care totuș are ochi, și surzii, cari totuș au urechi.

Cap. 6.9; 42.19. Ezech. 12.2.

9. Să se strîngă toate neamurile și să se adune popoarele! Cine * dintre ei a vestit aceste lucruri? Cari dintre ei ne-au făcut cele dintii prooroci? Să-și aducă martorii și să-și dovedească dreptatea, ca să asculte oamenii și să zică: „Adevărat!“

Cap. 41.21, 22, 26.

10. „Voi * sînteți martorii Mei —, zice Domnul, — voi și * Robul Meu pe care L-am ales, ca să știți, ca să Mă credeți și să înțelegeți că Eu sînt: înainte Ț de

Mine n'a fost făcut niciun Dumnezeu, și după Mine nu va fi,

Cap. 44.8. Cap. 42.1; 55.4. Ț Cap. 41.4; 46.1.

11. Eu, Eu sînt * Domnul, și afară de Mine nu este niciun Mîntuitor!

Cap. 45.21. Osea 13.4.

12. Eu am vestit, am mîntuit, am proorocit, nu sînt stăin * între voi: voi * Imi sînteți martori —, zice Domnul, — că Eu sînt Dumnezeu.

Deut. 32.16. Ps. 81.9. Cap. 44.8. Vers. 10.

13. Eu sînt dela * început, și nimeni nu izbăvește din mina Mea; cînd lucrez Eu, cine se poate împotrivi * Ț?

Ps. 90.2. Ioan 8.58. Iov 9.12. Cap. 14.27.

14. „Așa vorbește Domnul, Răscumpărătorul vostru, Sfîntul lui Israel: „Din pricina voastră, trimet pe vrămaș împotriva Babilonului, și pogor pe toți fugarii, chiar și pe Haldei, pe corăbiile cu cari se făleau.

15. Eu sînt Domnul, Sfîntul vostru, Făcătorul lui Israel, Împăratul vostru.“

16. Așa vorbește Domnul, care a croit * un drum pe mare, și o cărare * pe apele cele puternice,

Exod. 14.16, 22. Ps. 77.19. Cap. 51.10. Ios. 3.13, 16.

17. care a * scos cară și cai, o oștire și războinici viteji, culcați deodată împreună, ca să nu se mai scoale, nimiciți, și stinși ca un muc de luminare:

Exod. 14.4-9, 25.

18. „Nu vă * mai gîdiți la ce a fost mai înainte, și nu vă mai uitați la cele vechi!

Ier. 16.14; 23.7.

19. Iată, voi face ceva * nou, și-i gata să se întîmple: să nu-l cunoașteți voi oare? Voi face * un drum prin pustie, și riuri în locuri secetoase.

2 Cor. 5.17. Apoc. 21.5. Exod. 17.6. Num. 20.11. Deut. 8.15. Ps. 7.16. Cap. 35.6; 41.18.

20. Fiarele cîmpului Mă vor slăvi, șacalii și struții, pentru că voi da * ape în pustie, și riuri în locuri secetoase, ca să adăp pe poporul Meu, pe poporul Meu cel ales,

Cap. 48.21.

21. poporul pe * care Mi l-am alcătuit, ca să vestească laudele Mele.“

Ps. 102.18. Vers. 1. 7. Luc. 1.74, 75. Efes. 1.3, 6.

22. „Și tu nu M'ai chemat, Iacove, căci te-ai obosit * de Mine, Israele!

Mal. 1.13.

23. Nu * Mi-ai adus oile tale ca ardere de tot, și nu M'ai cînstit cu jertfele tale. Nu te-am chinuit cu daruri de mîncare, pe cari trebuia să Mi le aduci; și nu te-am obosit cu jertfe de tămîie.

Amos 5.5.

24. Nu Mi-ai cumpărat trestie mirositoare cu argint, și nu M'ai săturat cu grăsimea jertfelor tale: dar tu M'ai chinuit cu păcatele tale, și M'ai oboșit cu nelegiuirile tale. *Cap. 1. 14. Mal. 2. 17.

25. Eu, Eu îți șterg * fărădelegile, pentru Mine, și ți nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatele tale. *Cap. 44. 22; *Ezec. 36. 22, etc. *Cap. 1. 18. Ier. 31. 34.

26. Adu-Mi aminte, să ne judecăm împreună, vorbește tu însuși, ca să-ți scoți dreptatea.

27. Cel dinții tată al tău a păcătuit, și învățătorii tăi s'au răsvrătit împotriva Mea.

28. De aceea am socotit ca niște pînăgăriți * pe căpeteniile sfintului locaș, am * dat pierzării pe Iacov, și batjocorii pe Israel. *Cap. 47. 6. Plin. 2. 6, 7. *Ps. 79. 4. Ier. 24. 9. Dan. 9. 11. Zah. 8. 13.

44 1. „Ascultă acum, Iacove *, robul Meu, Israele, pe care te-am ales!” *Vers. 21. Cap. 41. 8; 43. 1. Ier. 30. 10; 46. 27, 28.

2. Așa vorbește Domnul, care * te-a făcut și întocmit, și care dela nașterea ta este sprijinul tău: „Nu te teme de nimic, robul Meu Iacov, Israelul * Meu, pe care l-am ales.

*Cap. 43. 1, 7. *Deut. 32. 15.

3. Căci voi turna * ape peste pămîntul insetat și riuri pe pămîntul uscat; voi turna Duhul Meu peste sămînta ta, și binecuvîntarea Mea peste odraslele tale. *Cap. 35. 7. Ier. 2. 28. Ioan 7. 38. Fapt. 2. 18.

4. Și vor răsări ca firele de iarbă între ape, ca sălciile lingă pîraiele de apă.

5. Unul va zice: „Eu sînt al Domnului!” Altul se va numi cu numele lui Iacov; iar altul va scrie cu mîna lui: „Al Domnului sînt!” Și va fi cîștit cu numele lui Israel.

6. „Așa vorbește Domnul, Împăratul lui Israel și * Răscumprătorul lui, Domnul oștirilor: „Eu * sînt Cel dinții și Cel de pre urmă, și afară de Mine, nu este alt Dumnezeu. *Vers. 24. Cap. 43. 1, 14. *Cap. 41. 4; 48. 12. Apoc. 1. 8; 17. 22. 13.

7. Cine * a făcut proorocii ca Mine (să spună și să-Mi dovedească!), de cînd am făcut pe oameni din vremile străvechi? Să vestească viitorul și ce are să se întîmple! *Cap. 41. 4, 22; 45. 21.

8. Nu vă temeți, și nu tremurați; căci * nu ți-am vestit și nu ți-am spus Eu de mult lucrul acesta? Voi *! Imi simteți martori! Este oare un alt Dum-

nezeu afară de Mine? Nu ți este altă Stîncă, nu cunosc alta! *Cap. 41. 22. *Cap. 43. 10, 12. *Deut. 4. 35, 39; 32. 39. 1 Sam. 2. 2. 2 Sam. 22. 32. Cap. 45. 5.

9. Ceice * fac idoli, toți sînt deșertați, și cele mai frumoase lucrări ale lor nu slujesc la nimic. Ele însele mărturisesc lucrul acesta: n'au * nici vedere, nici pricepere, tocmai ca să rămînă de rușine. *Cap. 41. 24, 29. *Ps. 115. 4, etc.

10. Cine este acela care să fi făcut un dumnezeu, sau să fi turnat un idol, și să nu * fi tras niciun folos din el? *Ier. 10. 5. Hab. 2. 18.

11. Iată, toți închinătorii lor vor rămînea de rușine *, căci înșiși meșterii lor nu sînt decît oameni; și se strîngă cu toții, să se înfățișeze, și tot vor tremura cu toții și vor fi acoperiți de rușine. *Ps. 97. 7. Cap. 1. 29; 42. 17; 45. 16.

12. Ferarul * face o secure, lucrează cu cărbuni, și o făcuiește și-i dă un chip cu lovituri de ciocan, și o lucrează cu puterea brațului; dar dacă-i este foame, este fără vlagă; dacă nu bea apă, este sleit de puteri.

*Cap. 40. 19; 41. 6. Ier. 10. 3, etc.

13. Lemnarul întinde sfoara, face o trăsătură cu creionul, făcuiește lemnul cu o rîndea, și-i înseamnă mărirea cu compasul; face un chip de om, un frumos chip omenesc, ca să locuiască într-o casă.

14. Își taie cedri, goruni și stejari, pe cari și-i alege dintre copacii din pădure. Sădește brazi, și ploaia îi face să crească.

15. Copacii aceștia slujesc omului pentru ars, el îi ia și se încălzește cu ei. Îi pune pe foc, ca să coacă pine, și tot din ei face și un dumnezeu căruia i se închină, își face din ei un idol, și îngenunche înaintea lui!

16. O parte din lemnul acesta o arde în foc, cu o parte fierbe carne, pregătește o friptură, și se satură; se și încălzește, și zice: „Ha! ha!” m'am încălzit, simt focul!”

17. Cu ce mai rămîne însă, face un dumnezeu, idolul lui. Îngenunche înaintea lui, i se închină, îl cheamă, și strigă: „Mintuiește-mă, căci tu ești dumnezeul meu!”

18. Ei * nu pricep și nu înțeleg, căci li s'au lipit * ochii, ca să nu vadă, și inima, ca să nu înțeleagă.

*Cap. 45. 20. *2 Tes. 2. 11.

19. Niciunul nu intră în sine * însuș, și n'are nici minte, nici pricepere să-și

zică: „Am ars o parte din el în foc, am copt pine pe cărbuni, am fript carne și am mâncat-o: și să fac din cealaltă parte o scribă? Să mă închin înaintea unei bucăți de lemn?” *Cap. 46. 8.

20. El se hrănește cu cenușă, inima* lui amăguită îl duce în rătăcire, ca să nu-și mintuiască sufletul, și să nu zică: „N'am oare o minciună în mină?” *Osea 4. 12. Rom. 1. 21. 2 Tes. 2. 11.

21. Ține minte aceste lucruri, Iacove, și tu, Israele, căci ești robul* Meu. Eu te-am făcut, tu ești robul Meu, Israele, nu Mă uita! *Vers. 1, 2.

22. Eu îți șterg* fărădelegile ca un nor, și păcatele ca o ceață: întoarce-te la Mine, căci Eu** te-am răscumpărat. *Cap. 43. 25. *Cap. 43. 1; 48. 20. 1 Cor. 6. 20. 1 Pet. 1. 18, 19.

23. Bucurați-vă*, ceruri! Căci Domnul a lucrat; răsunăți de veselie, adincimi ale pământului! Izbucniți în strigăte de bucurie, munților! Și voi, pădurilor, cu toți copacii voștri! Căci Domnul a răscumpărat pe Iacov, Și-a arătat slava în Israel. *Ps. 89. 34; 96. 11, 12. Cap. 42. 10; 49. 13. Ier. 51. 48. Apoc. 18. 20.

24. Așa vorbește Domnul, Răscum-părătorul* tău, Celce** te-a întocmit din pîntecele mamei tale: „Eu, Domnul, am făcut toate aceste lucruri, Eu Ț singur am desfășurat cerurile, Eu am întins pământul. Cine era cu Mine?” *Cap. 43. 14. Vers. 6. *Cap. 43. 1. †Iov 9. 8. Ps. 104. 2. Cap. 40. 22; 42. 5; 45. 12; 51. 13.

25. Eu zădărnicesc* semnele proorocilor** mincinoși, și arăt ca înșelători pe ghicitori; fac pe cei înțelepți să dea înapoi, și Ț le prefac știința în nebulie. *Cap. 47. 13. *Ier. 50. 36. †1 Cor. 1. 20.

26. Dar* întăresc cuvîntul robului Meu, și împlinesc ce proorocesc trimisii Mei; Eu zic despre Ierusalim: „Va fi locuit,” și despre cetățile lui Iuda: „Vor fi zidite iarăși, și le voi ridica dărîmăturile.” *Zah. 1. 6.

27. Eu* zic adîncului: „Usucă-te, și îți voi seca riurile.” *Ier. 60. 38; 51. 32, 36.

28. Eu zic despre Cir: „El este păstorul Meu, și el va împlini toată voia Mea; el va zice despre Ierusalim: „Să fie* zidit iarăși!” Și despre Templu: „Să i se pună temelile!”

*2 Cron. 36. 22, 23. Ezr. 1. 1, etc. Cap. 45. 13.

împăraților, să-i deschidă porțile, ca să nu se mai închidă:

*Cap. 41. 13. *Cap. 41. 2. Dan. 5. 30.
2. „Eu voi merge înaintea ta, voi netezi drumurile muntoase, voi sfărâma** ușile de aramă, și voi rupe zăvoarele de fer.” *Cap. 40. 4. *Ps. 107. 16.

3. Îți voi da vistierii ascunse, bogății îngropate, ca* să știi că Eu sînt Domnul care te chem pe** nume, Dumnezeul lui Israel.

*Cap. 41. 23. *Exod. 33. 12, 17. Cap. 43. 1; 49. 1.
4. Din dragoste pentru robul Meu Iacov*, și pentru Israel, alesul Meu, te-am chemat pe nume, Ț-am vorbit cu bună voință, înainte** ca tu să Mă cunoști. *Cap. 44. 1. *Tes. 4. 5.

5. Eu sînt* Domnul, și** nu mai este altul, afară de Mine nu este Dumnezeu. Eu Ț te-am încins, înainte ca tu să Mă cunoști. *Deut. 4. 35, 39; 32. 39. Cap. 44. 9. *Vers. 14, 18. 21, 22. †Ps. 18. 32, 39.

6. Ca* să se știe, dela răsăritul soarelui pînă la apusul soarelui, că afară de Mine nu este Dumnezeu: Eu sînt Domnul, și nu este altul.

*Ps. 102. 15. Cap. 37. 20. Mal. 1. 11.

7. Eu întocmesc lumina, și fac întunerecul, Eu dau propășirea, și aduc restrîștea*, Eu, Domnul, fac toate aceste lucruri. *Amos 3. 8.

8. Să picure* cerurile de sus și să ploaie norii neprihănirea! Să se deschidă pământul, să dea din el mintuirea, și să iasă totodată din el izbăvirea! Eu, Domnul, fac aceste lucruri. *Ps. 72. 3; 85. 11.

9. „Vai de cine se ceartă cu Făcătorul* său! — Un ciob dintre cioburile pământului! — Oare lutul** zice el celui ce-l făcuiește: „Ce faci?” Și lucrarea ta zice ea despre tine: „El n'are mină?” *Cap. 64. 8. *Cap. 20. 16. Ier. 18. 6. Rom. 3. 30.

10. Vai de cine zice tatălui său: „Pentru ce m'ai născut?” *Căci mamei sale: „Pentru ce m'ai făcut?”

11. Așa vorbește Domnul, Sfîntul lui Israel, Ț Făcătorul său: „Vrea cineva să Mă întrebe asupra viitorului, să-Mi poruncească pentru copiii* Mei și pentru lucrarea** minilor Mele?” *Ier. 31. 9. *Isa. 23. 23.

12. Eu* am făcut pământul, și am făcut** pe om pe el; Eu cu minile Mele am întins cerurile, și am așezat toată Ț oștirea lor.

*Cap. 42. 5. Ier. 27. 5. *Fac. 1. 26, 27. †Fac. 2. 1.

13. Eu* am ridicat pe Cir, în dreptatea Mea, și voi netezi toate cărările

45 1. „Așa vorbește Domnul către unsul Său, către Cir, pe care-l Ține de mină*, ca să doboare neamurile înaintea lui, și să deslege briul

lui. El Imi va zidi** iarăș cetatea, și va da drumul prinșilor Mei de război, fără ț preț de răscumpărare și fără daruri, zice Domnul oștirilor.”
 *Cap. 41. 2. **2 Cron. 36. 22, 23. Ezra 1. 1, etc. Cap. 42. 8.
 *Cap. 52. 3. Rom. 3. 24.

14. „Așa vorbește Domnul: „Cîștigurile* Egiptului și negoțul Etiopiei și ale Sabeenilor, oameni de statură înaltă, vor trece la tine și vor fi ale tale. Popoarele acestea vor merge după tine, vor trece în lăntuite**, se vor închina înaintea ta, și-ți vor zice rugîndu-te: „Numai ț la tine se află Dumnezeu, și nu ț este alt Dumnezeu afară de El.”
 *Is. 68. 31; 72. 10, 11. Cap. 49. 23; 60. 9, 10, 14, 16. Zah. 8. 22, 23. **Ps. 149. 8. †1 Cor. 14. 25. ††Vers. 5.

15. Dar Tu ești un Dumnezeu care* Te ascunzi, Tu, Dumnezeul lui Israel, Mîntuitorule!
 *Ps. 44. 21. Cap. 8. 17; 57. 17.

16. Toți sint rușinați și uluiți, toți pleacă plini de ocară, făuritorii* idoloilor.
 *Cap. 44. 11.

17. Dar* Israel va fi mîntuit de Domnul, cu o mîntuire vecinică. Voi nu veți fi nici rușinați, nici înfrunțați, în veci.
 *Cap. 26. 4. Vers. 25. Rom. 11. 26.

18. Căci așa vorbește Domnul, Făcătorul cerurilor, singurul Dumnezeu, care* a întocmit pămîntul, l-a făcut și l-a întărit, l-a făcut nu ca să fie pustiu, ci l-a întocmit ca să fie locuit —: „Eu** sint Domnul, și nu este altul!”
 *Cap. 42. 5. **Vers. 5.

19. Eu n'am vorbit în* ascuns, într'un colț întunecos al pămîntului. Eu n'am zis semînței lui Iacov: „Căutați-Mă în zădar!” Eu**, Domnul, spun ce este adevărat, vestesc ce este drept.”
 *Deut. 30. 11. Cap. 48. 16. **Ps. 19. 8; 119. 137, 138.

20. „Strîngeți-vă, veniți și apropiați-vă împreună, voi cei scăpați dintre neamuri! N'au* nicio pricepere cei ce își duc idolul de lemn, și cheamă pe un dumnezeu, care nu poate** să-i mîntuiască.
 *Cap. 44. 17, 18, 19; 46. 7; 48. 7. Rom. 1. 22, 23. **Cap. 41. 22; 43. 9; 44. 7; 46. 10; 48. 14.

21. Spuneți-le, și aduceți-i încoace, ca să se sfătuiască unii cu alții! Cine a prorocit aceste lucruri dela început, și le-a vestit de mult? Oare nu Eu, Domnul? Nu* este alt Dumnezeu decît Mine, Eu sunt singurul Dumnezeu drept și mîntuitor, alt Dumnezeu afară de Mine nu este.
 *Vers. 5. 14, 18. Cap. 44. 8; 46. 9; 48. 3, etc.

22. Intoarceți-vă* la Mine, și veți fi mîntuiți toți ceice sînteți la marginele

pămîntului! Căci Eu sint Dumnezeu, și nu altul.
 *Ps. 22. 27; 65. 6.

23. Pe* Mine Insumi Mă jur, adevărul iese din gura Mea și cuvîntul Meu nu va fi luat înapoi: orice** genunchi se va pleca înaintea Mea, și orice ț limbă va jura pe Mine.
 *Fac. 22. 16. Eyr. 6. 13. **Rom. 14. 11. Filip. 2. 10. †Fac. 31. 53. Deut. 6. 13. Ps. 68. 11. Cap. 65. 16.

24. „Numai în Domnul”, Mi se va zice, „locuieste dreptatea* și puterea; la El vor veni, și vor fi înfrunțați toți** ceice erau miniați împotriva Lui.
 *Ter. 23. 5. 1 Cor. 1. 30. **Cap. 41. 11.

25. În* Domnul vor fi puși** într-o stare¹ după voia Lui și proslăviți toți urmașii lui Israel.”
 *Vers. 17. **1 Cor. 1. 31.

46 1. „Bel se prăbușește*, Nebo cade; idoli lor sint puși pe vite și dobitoace; idoli pe cari-i purtați voi au ajuns o sarcină, o povară** pentru vita obosită!

2. Au căzut, s'au prăbușit împreună, nu pot să scape povara; ei înșiși* se duc în robie.
 *Cap. 21. 9. Ier. 50. 2; 51. 44. **Ier. 10. 5. †Ier. 48. 7.

3. Ascultați-Mă, casa lui Iacov, și toată rămășița casei lui Israel, voi, pe cari v'am luat în spinare dela obîrșia voastră, pe* cari v'am purtat pe umăr dela nașterea voastră:

*Exod. 17. 4. Deut. 1. 31; 32. 11. Ps. 71. 6. Cap. 63. 9.

4. pînă la bătrîneța voastră Eu* voi fi Acelaș, pînă la cărunțele voastre vă voi** sprijini. V'am purtat, și tot vreau să vă mai port, să vă sprijinesc și să vă mîntuiesc.

*Ps. 102. 27. Mal. 3. 6. **Ps. 48. 14; 71. 18.

5. Cu* cine Mă veți pune alături, ca să Mă asemănați? Cu cine Mă veți asemăna, și mă veți potrivi? *Cap. 40. 18, 25.

6. Ei* varsă aurul din pungă, și cîntăresc argintul în cumpănă; tocmes un argintar să facă un dumnezeu din ele, și se închină și ingenunche înaintea lui.
 *Cap. 40. 10; 41. 6; 44. 12, 19. Ier. 10. 3.

7. Il* poartă, îl iau pe umăr, îl pun la locul lui; acolo rămîne, și nu se mișcă din locul lui. Apoi strigă** la el, dar nu răspunde, nici nu-i scapă din nevoie.
 *Ier. 10. 5. **Cap. 45. 20.

8. Țineți* minte aceste lucruri, și fiți oameni! Veniți-vă în fire, păcătoșilor.”
 *Cap. 44. 19; 47. 4.

9. „Aduceți-vă* aminte de cele petrecute în vremile străbune; căci Eu sint Dumnezeu, și nu este altul**, Eu sint

Dumnezeu, și nu este niciunul ca Mine.

10. Eu * am vestit dela început ce are să se întâmple și cu mult înainte ce nu este încă împlinit. Eu zic: „Hotărârile** Mele vor rămânea în picioare, și lmi voi aduce la îndeplinire toată voia Mea. *Cap. 45. 21. *Deut. 32. 7. *Cap. 45. 5, 21. *Prov. 19. 21; 21. 30. *Fapt. 5. 39. *Evr. 6. 17.

11. Eu chem dela * răsărit o pasăre de pradă, dintr'o țară depărtată, un om ca să îplinească planurile** Mele: da, Eu am ȳ spus, și Eu voi împlini; Eu am plănuir și Eu voi înfăptui.

*Cap. 41. 2, 25. *Cap. 44. 28; 45. 13. *Nuni. 23. 19.

12. Ascultați-Mă, oameni * cu inima împietrită, vrăjmași** ai neprihănirii!

*Ps. 76. 5. *Rom. 10. 3.

13. Eu lmi apropii * neprihănirea: nu este departe; și mintuirea Mea nu** va zăbovi. Eu voi pune mintuirea ȳ Mea în Sion și slava Mea peste Israel.

*Cap. 61. 5. *Rom. 1. 17; 3. 21. *Hab. 2. 3. *Cap. 62. 11.

47 1. „Pogoară-te * și ȳezi** în ȳărîna, fecioară, fiica Babilonului; ȳezi pe pămînt, fără scaun de domnie, fiica Haldeilor; căci nu te vor mai numi supțirică și plăcută.

*Jer. 49. 18. *Cap. 3. 26.

2. Ia * pietrele de moară, și macină făină; scoate-ȳi mährama, ridică-ȳi poala rochiei, descopere-ȳi picioarele, treci riurile ! *Exod. 11. 5. *Jud. 16. 21. *Mat. 24. 41.

3. Goliciunea * ȳi se va descoperi, și ȳi se va vedea rușinea. lmi voi răzbuna**, și nu voi cruța pe nimeni.“

*Cap. 3. 17; 20. 4. *Jer. 13. 22, 26. *Nab. 3. 5. *Rom. 12. 19.

4. „Răscumpărătorul nostru se cheamă Domnul oștirilor *, Sfîntul lui Israel.“

*Cap. 43. 3, 14. *Jer. 50. 34.

5. „ȳezi într'un colț, și taci *, fata Haldeilor ! căci** nu te vor mai numi împărăteasa împărățiilor.

*I Sam. 2. 9. *Vers. 7. *Cap. 13. 19. *Dan. 2. 37.

6. Mă * miniasem pe poporul Meu, lmi pingărisem * moștenirea, și-i dădusem în minile tale: dar tu n'ai avut milă de ei, ci ȳi-ai apăsăat greu ȳ jugul asupra bătrînului. *2 Sam. 24. 14. *2 Cron. 28. 9. *Zab. 1. 15. *Cap. 43. 28. *Deut. 28. 50.

7. Tu ziceai: „In veci voi fi împărăteasă*!“ și nu te-ai gîndit**, nici ȳ n'ai visat că lucrul acesta are să se sfîrșească.

*Vers. 5. *Apoc. 18. 7. *Cap. 46. 8. *Deut. 32. 29.

8. Ascultă însă acum, tu cea dedată plăcerilor, care stai fără grijă și zici

în inima ta: „Eu *, și numai eu, nu voi fi niciodată văduvă, și nu** voi fi niciodată lipsită de copii!“

*Vers. 10. *Tef. 2. 15. *Apoc. 18. 7.

9. Și totuș aceste două * lucruri ȳi se vor întimpla deodată**, în aceeaș zi: și pierderea copiilor și văduvia; vor cădea asupra ta * cu putere mare, în ciuda tuturor vrăjitorilor tale și multelor ȳ tale descîntece.

*Cap. 51. 19. *1 Tes. 5. 3. *Zab. 3. 4.

10. Căci * te încredeai în răutatea ta și ziceai **: „Nimeni nu mă vede!“ Înțelepciunea și știința ta te-au amăgii, de ȳ ziceai în inima ta: „Eu și numai eu.“ *Ps. 62. 7. *Cap. 21. 15. *Ezec. 8. 12; 9. 9. *Vers. 11.

11. De aceea nenorocirea va veni peste tine, fără să-ȳ vezi zorile; urgia va cădea peste tine, fără s'o poți împăca; și deodată va veni peste tine prăpădul *, pe neașteptate.

*1 Tes. 5. 3.

12. Vino dar cu descîntecele tale și cu mulțimea vrăjitoriilor tale, cărora ȳi-ai închinat munca din tineretă; poate că vei putea să tragi vreun folos din ele, poate că vei izbui.

13. Te-ai obosit * tot întrebînd: să se scoale dar și să te scape cei** ce împart cerul, cari pîndesc stelele, cari vestesc, după lunile noi, ce are să ȳi se întimplă !

*Cap. 57. 10. *Cap. 44. 25. *Dan. 2. 2.

14. Iată-ȳi, au ajuns ca miriștea*, pe care o arde focul, și nu-ȳi vor scăpa viața din flacări: căci nu va fi ca un cărbune, la care se încălzește cineva, nici un foc, la care stă.

*Nab. 1. 10. *Mal. 4. 1.

15. Așa va fi soarta aceloră pe care te oboseai să-ȳ întrebă. ȳi cei cu * cari ai făcut negoț din tineretă ta se vor risipi fiecare într'o parte: și nu va fi nimeni care să-ȳ vină în ajutor.“

*Apoc. 18. 11.

Vechile și noile proorocii.

48 1. „Ascultați lucrul acesta, casa lui Iacov, voi, cari purtați numele lui Israel, și cari * ați ieșit din apele lui Iuda; voi, cari** ați jurat pe Numele Domnului, și cari chemați pe Dumnezeu lui Israel, dar ȳ nu în adevar, nici cu neprihănire !

*Ps. 68. 26.

*Deut. 6. 13. *Cap. 66. 16. *Tef. 1. 5. *Jer. 4. 2; 5. 2.

2. Căci ei își trag numele dela * cetatea sfîntă, și se** bizuiesc pe Dumnezeu lui Israel, al cărui Nume este Domnul oștirilor.

*Cap. 52. 1. *Mic. 3. 11. *Rom. 12. 17.

3. De multă vreme am făcut * cele dintii proorocii, din gura Mea au ie-

șit, și Eu le-am vestit: deodată am lucrat, și s'au împlinit. *Cap. 41.22; 42.9; 43.9; 44.7,8; 45.21; 46.9,10. *Jos. 21.45.

4. Știind că ești împietrit, că grumazul * îți este un drug de fier, și că ai o frunte de aramă, *Exod. 32.9. Deut. 31.27.

5. Și-am * vestit de mult aceste lucruri, și le-am spus mai înainte ca să se împlinescă, ca să nu poți să zici: „Idolul meu le-a făcut, chipul meu cioplit sau chipul meu turnat le-a poruncit!” *Vers. 3.

6. Ai auzit toate aceste lucruri pe cari le vezi acum! Și nu vrei să le mărturisești acum?... De acum, îți vestesc lucruri noi, ascunse, necunoscute de tine.

7. Ele se fac în timpul de față, și nu fac parte din trecut; pînă în ziua de azi n'aveai nicio cunoștință despre ele, ca să nu poți zice: „Iată, că le știam.”

8. Nici nu le-ai auzit, nici nu le-ai știut, și nici nu-ți era deschisă odinioară urechea la ele: căci știam că ai să fii necredincios, și că din * naștere ai fost numit răzvrătit. *Ps. 58.3.

9. Din * pricina Numelui Meu, sînt îndelung * răbdător, pentru slava Mea. Ală oprescă de tine, ca să nu te nimicesc. *Ps. 79.9; 106.8. Cap. 43.25. Vers. 11. Ezech. 20.9,14,22,44. *Ps. 78.38.

10. Iată, te-am pus în cuptor *, dar nu te-am găsit argint; te-am lămurit în cuptorul urgiei. *Ps. 68.10.

11. Din * dragoste pentru Mine, din dragoste pentru Mine vreau să lucrez! Căci cum * ar putea fi hulit Numele Meu? Nu? voi da altuia slava Mea.

*Vers. 9. *Deut. 32.26,27. Ezech. 20.9. †Cap. 42.8.

12. „Ascultă-Mă, Iacove! Și tu, Israele, pe care te-am chemat! Eu, Eu * sînt Cel dintîi, și tot Eu sînt și Cel * din urmă.

*Deut. 32.39. *Cap. 41.4; 44.6. Apoc. 1.17; 22.13.

13. Mina * Mea a întemeiat pămîntul, și dreapta Mea a întins cerurile: cum le-am * chemat, s'au și înfățișat îndată. *Ps. 102.25. *Cap. 40.26.

14. Stringeți-vă * cu toții și ascultați! Cine dintre ei a vestit aceste lucruri? Acela pe care-l iubește Domnul * va împlini voia Lui împotriva Babilonului, și brațul lui va apăsa asupra Haldeilor. *Cap. 41.22; 43.9; 44.7; 45.20,21. *Cap. 45.1. †Cap. 44.28.

15. Eu am vorbit, și Eu * l-am și chemat; Eu l-am adus, și lucrarea lui va izbuti. *Cap. 45.1,2,etc.

16. Apropiati-vă de Mine, și ascultați! Dela început, n'am * vorbit în ascuns, dela obîrșia acestor lucruri, am fost de față. Și acum, Domnul * Dumnezeu m'a trimis cu Duhul Său.

*Cap. 45.19. *Cap. 61.1. Zah. 2.8,9,11.

17. Așa vorbește Domnul *, Răscumărătorul tău, Sfîntul lui Israel: „Eu, Domnul, Dumnezeu tău, te învăț ce este de folos, și te călăuzesc * pe calea pe care trebuie să mergi!

*Cap. 43.14; 44.6,24. Vers. 20. *Ps. 32.8.

18. O *! de ai fi luat aminte la poruncile Mele, atunci * pacea ta ar fi fost ca un rîu, și fericierea ta ca valurile mării. *Deut. 32.29. Ps. 81.13. *Ps. 119.166.

19. Sămînța * ta ar fi fost ca nisipul, și roadele pîntecelui tău ca boabele de nisip; numele tău n'ar fi fost șters și nimicit înaintea Mea. *Fac. 22.17. Osea 1.10.

20. Leșiți * din Babilon, fugiți din mijlocul Haldeilor! Vestiți, trimbițați cu glas de veselie, dați de știre pînă la capătul pămîntului, spuneți: „Domnul a răscumplat * pe robul Său Iacov!” *Cap. 52.11. Ier. 50.8; 51.6,45. Zah. 2.6,7. Apoc. 18.4. *Exod. 19.4,5,6. Cap. 41.22,23.

21. Și nu vor suferi de sete * în pustiu, în cari-i va duce: ci va face * să curgă pentru ei apă din stîncă, va despica stîncă, și va curge apa. *Cap. 41.17,18. *Exod. 17.6. Num. 20.11. Ps. 105.41.

22. Cei răi n'au pace *, zice Domnul. *Cap. 57.21.

Lumina neamurilor.

49. 1. „Ascultați-Mă *, ostroave! Luați aminte, popoare depărtate! Domnul * M'a chemat din sinul mamei și M'a numit dela ieșirea din pîntecul mamei. *Cap. 41.1. *Vers. 5. Ier. 1.5. Mat. 1.20, 24. Luc. 1.15. 31. Ioan 10.36. Gal. 1.15.

2. Mi-a făcut gura * ca o sabie ascuțită, M'a acoperit cu * umbra minii Lui; și M'a făcut o ț * săgeată ascuțită, M'a ascuns în tobla Lui cu săgeți, *Cap. 11.1; 51.16. Osea 6.5. Ezech. 4.12. Apoc. 1.16. *Cap. 51.16. †Ps. 45.6.

3. și Mi-a zis: „Israele, Tu ești Robul * Meu, în * care Mă voi slăvi.” *Cap. 42.1. Zah. 3.8. *Cap. 44.23. Ioan 13.31; 15.8. Efes. 1.6.

4. Și * Eu Mă gindeam: „Degeaba am muncit, în zădar și fără folos Mi-am istovit puterea.” Dar dreptul Meu este la Domnul, și răsplata Mea la Dumnezeul Meu. *Ezech. 3.11.

5. Și acum, Domnul vorbește, El, ca-

re * M'a întocmit din pintecele mamei ca să fiu Robul Lui, ca să aduc înapoi la El pe Iacov, și pe Israel, care este încă ** împrăștiat; căci Eu sînt prețuit înaintea Domnului, și Dumnezeu Meu este tăria Mea.

° Vers. 1. °° Mat. 23. 37.

6. El zice: „Este prea puțin lucru să fii Robul Meu ca să ridici semințiile lui Iacov și să aduci înapoi rămășițele lui Israel. De aceea, te pun să fii Lumina * neamurilor, ca să duci mîntuirea pînă la marginile pămîntului.

° Cap. 42. 6; 60. 3. Luc. 2. 32. Fapt. 13. 47; 26. 18.

7. Așa vorbește Domnul, Răscumprătorul, Sfîntul lui Israel, către * Cel disprețuit și urit de popor, către Robul celor puternici: „Împărații ** vor vedea lucrul acesta, și se vor scula, și voievozii se vor arunca la pămînt și se vor închina, din pricina Domnului, care este credincios, din pricina Sfîntului lui Israel, care Te-a ales.”

° Cap. 53. 3. Mat. 26. 67. °° Ps. 72. 10, 11. Vers. 23.

Așezarea din nou a lui Israel.

8. „Așa vorbește mai departe Domnul: „La * vremea îndurării Te voi asculta, și în ziua mîntuirii Te voi ajuta; Te voi păzi și Te voi pune ** să faci legămînt cu poporul, să ridici țara, și să împarți moștenirile pustiite;

° Ps. 69. 13. 2 Cor. 6. 2. °° Cap. 42. 6.

9. să spui prinșilor * de război: „le-șiți!” și celor ce sînt în întunec: „Arătați-vă.” Ei vor paște pe drumuri și vor găsi locuri de pășune pe toate coastele.

° Cap. 42. 7. Zah. 9. 12.

10. Nu le va fi foame *, nici nu le va fi sete; nu-i ** va bate arșița, nici soarele; căci Cel ce are milă de ei îi va călăuzi și-i va duce la izvoare de ape.

° Apoc. 7. 16. °° Ps. 121. 6. † Ps. 23. 2.

11. Voi * prefăce toți munții Mei în drumuri, și drumurile Mele vor fi bine croite.

° Cap. 40. 4.

12. Iată-i * că vin de departe, unii dela miază noapte și dela apus, iar alții din țara Sinim.

° Cap. 43. 5, 6.

13. Bucurați-vă *, ceruri! Veselește-te, pămîntule! Izbucniți în strigăte de bucurie, munților! Căci Domnul mingie pe poporul Său, și are milă de nenorocirii Lui.”

° Cap. 41. 23.

14. Sionul zicea *: „M'a părăsit Domnul, și m'a uitat Domnul!”

° Cap. 40. 27.

15. Poate * o femeie să uite copilul pe care-l alăptează, și să n'aibă milă de rodul pîntecelui ei? Dar ** chiar dacă

l-ar uita, totuș Eu nu te voi uita cu niciun chip:

° Ps. 138. 13. Mal. 3. 17. Mat. 7. 11. °° Rom. 11. 29.

16. Iată că te-am săpat pe * minile Mele, și zidurile tale sînt totdeauna înaintea ochilor Mei!

° Exod. 13. 9. Cînt. 8. 6.

17. Fiii tăi aleargă; dar * cece te dărimaseră și te pustiiseră vor ieși din mijlocul tău.

° Vers. 18.

18. Ridică-ți * ochii de jur împrejur, și privește: toți aceștia se string, vin la tine.” „Pe viața Mca, zice Domnul, că te vei îmbrăca cu toți aceștia ca * și cu o podoabă, și te vei încinge cu ei ca o mireasă.

° Cap. 60. 4. °° Prov. 1. 4.

19. Căci locurile tale pustiite și pustii, țara ta nimicită, vor * fi strîmte pentru locuitorii tăi; și ceice voiau să te mănince se vor depărta.

° Cap. 54. 1, 2. Zah. 2. 4; 10. 11.

20. Fiii * aceștia, de cari ai fost lipsit **, vor spune mereu la urechile tale: „Locul este prea strîmt pentru mine; fă-mi loc, ca să pot să mă așez.”

° Cap. 60. 4. °° Mat. 3. 9. Rom. 11. 11, 12, etc.

21. Și vei zice în inima ta: „Cine mi-a născut? Căci eram fără copii, și steapă; eram roabă, izgonită: cine i-a crescut? Rămăsesem singură: unde erau aceștia?”

22. De aceea, așa * vorbește Domnul, Dumnezeu: „Iată, voi face neamurilor semn cu mina, și-Mi voi înălța steagul spre popoare; ele vor aduce înapoi pe fiii tăi în brațele lor, și vor duce pe fiicele tale pe umeri.

° Cap. 60. 4. 66. 30.

23. Te vor hrăni împărați *, și împărătesele lor te vor alăpta. Se vor închina cu fața la pămînt înaintea ta, și vor linge ** țărîna de pe picioarele tale, ca să știi că Eu sînt Domnul, și că * ceice nădăjduiesc în Mine nu vor fi dați de rușine.”

° Ps. 72. 11. Vers. 7. Cap. 52. 6; 60. 16. °° Ps. 72. 9. Mic. 7. 17. † Ps. 34. 22. Rom. 5. 5; 9. 33; 10. 11.

24. „Se poate * lua prada celui puternic? Și poate să scape cel prins din prinsoare? —

° Mat. 12. 29. Luc. 11. 21, 22.

25. „Da, zice Domnul, prada celui puternic îi va fi luată, și cel prins de asupritor va scăpa; căci Eu voi lupta împotriva vrăjmașilor tăi, și voi scăpa pe fiii tăi.

26. Eu voi da * asupritorilor tăi să-și mănince carnea, și se vor îmbăta ca de must de însuș singele ** lor. Și va * ști orice făptură, că Eu sînt Domnul, Mîntuitorul tău, Răscumprătorul tău, Puternicul lui Iacov.”

° Cap. 9. 20. °° Apoc. 14. 20; 16. 0. † Ps. 9. 16. Cap. 66. 16.

Robul Domnului batjocorit și ajutat.

50 1. „Așa vorbește Domnul: „Unde este cartea* de despărțire, prin care am izgonit pe mama voastră? Sau, căruia dintre ceice M'au imprumutat* v'am vindut? Vedeți, din pricina fărădelegilor voastre ați fost vinduți, și din pricina păcatelor voastre a fost izgonită mama voastră.

*Deut. 34. 1, Ier. 3. 8, Osea 2. 2. **2 Reg. 4. 1, Mat. 18. 25, †Cap. 52. 3.

2. Pentru ce nu era nimeni cind am venit? Pentru ce n'a răspuns nimeni cind* am strigat? Este mina* Mea prea scurtă ca să răscumpere? Sau n'am Eu destulă putere ca să izbăvesc? Cu† mustrearea Mea, Eu usuc†† marea, și prefac riurile†† în pustie; pești†† lor se strică, din lipsă de apă, și pier de sete!

*Prov. 1. 24, Cap. 55. 12, 66. 4, Ier. 7. 13, 36. 16. **Num. 11. 23, Cap. 50. 1, †Ps. 106. 9, Nab. 1. 4, ††Exod. 14. 21, ††Ios. 3. 16, ††Exod. 7. 18, 21.

3. Imbrac* cerurile cu negura de jale, și** le învelesc cu un sac.“

*Exod. 10. 21, **Apoc. 6. 12.

4. „Domnul* Dumnezeu Mi-a dat o limbă iscusită, ca să știu să înviez cu vorba pe cel** doborât de întristare. El lmi trezește, în fiecare dimineață, El lmi trezește urechea, să ascult cum ascultă niște ucenici, *Exod. 4. 11, **Mat. 11. 28.

5. Domnul Dumnezeu Mi-a* deschis urechea, și nu M'am împotrivit**, nici nu M'am tras înapoi.

*Ps. 40. 6, 7, 8, **Mat. 26. 39, Ioan. 14. 31, Filip. 2. 8, Evr. 10. 5, etc.

6. Mi-am dat spatele* înaintea celor ce Mă loveau, și obrazii** înaintea celor ce-Mi smulgeau barba; nu Mi-am ascuns fața de ochii de ocară și de scuipări.

*Mat. 26. 67, 27. 26, Ioan. 18. 22, **Ps. 119. 3. 30.

7. Dar Domnul Dumnezeu M'a ajutat; de aceea nu M'am rușinat, de aceea Mi-am făcut* fața ca o cremene, știind că nu voi fi dat de rușine.

*Ezec. 3. 8, 9.

8. Cel ce Mă îndreptățește este aproape*: „Cine va vorbi împotriva Mea? Să ne înfățișăm împreună!“ „Cine este protivnicul Meu? Să înaintez spre Mine!“

*Rom. 8. 32, 33, 34.

9. Iată*, Domnul Dumnezeu Mă ajută: cine Mă va osindi? Intr'adevăr, se prefac cu toții în zdrențe ca o haină: molia** îi va mînca.

*Iov. 13. 28, Ps. 102. 26, Cap. 51. 8, **Cap. 51. 8.

10. Cine dintre voi se teme de Domnul, să asculte glasul Robului Său! Cine umblă în* întunec și n'are lumină, să** se încreadă în Numele

Domnului, și să se bizuie pe Dumnezeu lui!

*Ps. 23. 4, **2 Cron. 20. 20, Ps. 20. 7.

11. Iar voi toți, cari aprindeți focul, și puneți tăciuni pe el, umblați în lumina focului vostru și în tăciunii pe cari i-ați aprins. Din* mina Mea vi se întâmplă aceste lucruri, ca să zăceți în dureri**.

*Ioa. 9. 30, **Ps. 16. 4.

Izbăvirea și întoarcerea.

51 1. „Ascultați-Mă*, voi**, cari umblați după neprihănire, cari căutați pe Domnul! Priviți spre stinca din care ați fost ciopliți, spre gaura gropii din care ați fost scoși.

*Vers. 7, **Rom. 9. 30, 31, 32.

2. Uitați-vă* la părintele vostru Avraam, și spre Sara care v'a născut; căci** l-am chemat, cind era numai el singur, l-am† binecuvîntat și înmulțit.

*Rom. 4. 1, 16, Evr. 11. 11, 12, **Fac. 12. 1, 2, †Fac. 24. 1, 35.

3. Tot astfel, Domnul are milă* de Sion, și mîngie toate dărimăturile lui. El va face pustia lui ca** un Rai, și pămîntul lui uscat ca o grădină a Domnului. Bucuria și veselia vor fi în mijlocul lui, mulțămiri și cîntări de laudă.

*Ps. 102. 13, Cap. 40. 1, 52. 9, Vers. 12, **Fac. 13. 10.

toel 2. 3.

4. Ia aminte spre Mine, dar, poporul Meu, pleacă urechea spre Mine, neamul Meu! Căci* din Mine va ieși Legea, și voi pune Legea Mea lumină** popoarelor.

*Cap. 2. 3, 42. 4, **Cap. 42. 6.

5. Neprihănirea* Mea este aproape, mîntuirea Mea se va arăta, și brațele** Mele vor judeca popoarele, ostroavele† vor nădăjdui în Mine, și se vor încrede în†† brațul Meu.

*Cap. 46. 13, 56. 1.

Rom. 1. 16, 17, **Ps. 67. 4, 98. 9, †Cap. 60. 9, ††Rom. 1. 16.

6. Ridicați* ochii spre cer, și priviți în jos pe pămînt! Căci cerurile** vor pleri ca un fum, pămîntul† se va prefăce în zdrențe ca o haină, și locuitorii lui vor muri ca niște muște; dar mîntuirea Mea va dăinui în veci, și neprihănirea Mea nu va avea sfîrșit.*

*Cap. 40. 28, **Ps. 102. 26, Mat. 24. 35, 2 Pet. 3. 10, 12, †Cap. 60. 9.

7. Ascultați-Mă*, voi cari cunoașteți neprihănirea, popor, care ai în** inimă Legea Mea! Nu† te teme de ocară oamenilor, și nu tremura de ocarile lor.

*Vers. 1, **Ps. 37. 31, †Mat. 10. 28, Fapt. 5. 41.

8. Căci* îi va mînca molia ca pe o haină, și-i va roade vermele cum roade lîna; dar neprihănirea Mea va dăinui în veci, și mîntuirea Mea se va întinde din veac în veac.**

*Cap. 60. 9.

9. Trezește-te*, trezește-te și îmbracă-te** cu putere, braț al Domnului! Trezește-te, ca țî în zilele de odinioară, și în veacurile din vechime! Oare ți n'ai doborît Tu Egiptul* ți, și ai străpuns balaurul*?

°Ps. 44.23. Cap.52.1. °Ps. 93.1. Apoc. 11.17. †Ps. 44.1. †Iov.26.12. †Ps. 57.4. 69.10. †Ps. 74.13.14. Cap.27.1. Ezech.29.3.

10. Nu ești Tu acela, care ai uscat* marea, apele adîncului celui mare, și ai croit în adîncurile mării, un drum pentru trecerea celor răscumparați?

°Exod. 14.21. Cap.43.16.

11. Astfel cei* răscumparați de Domnul se vor întoarce, vor veni în Sion cu cântări de biruință, și o bucurie vecinică le va încununa capul; îi va apuca veselia și bucuria, iar durerea și gemetele vor fugi.

°Cap. 35.10.

12. Eu, Eu vă mîngîi*. Dar cine ești tu, ca să te temi de* omul cel muritor, și de fiul omului, care trece ca iarba ți,

°Vers. 3.2 Cor. 1.3. °1°s.118.6. †Cap.40.6. †Pet.1.24.

13. și să uiți pe Domnul, care te-a făcut, care* a întins cerurile și a întemeiat pămîntul? Dece să tremuri necontentit toată ziua, înaintea miniei asupritorului, cînd umbli să te nîmicască? Unde* este minia asupritorului?

°Iov.9.8. Ps.104.2. Cap.40.22;42.5;44.24. °Iov.20.7.

14. În curînd cel încovoiat supț fiare va fi deslegat; nu* va muri în groapă, și nu va duce lipsă de pine.

°Zab. 9.11.

15. Eu sînt Domnul, Dumnezeuul tău, care* stîrnesc marea și fac să-i urle valurile, și al cărui Nume este Domnul ostîrilor.

°Iov.26.12. Ps.74.13. Ier.31.36.

16. Eu pun* cuvintele Mele în gura ta, și te acopăr* cu umbra minii Mele, ca să întînd ți ceruri noi și să întemeiez un pămînt nou, și să zic Sionului: „Tu ești poporul Meu!“

°Deut.18.18. Cap. 69.21. Ioan.3.34. °Cap.49.2. †Cap.65.17;66.22.

17. Trezește-te*, trezește-te! Scoală-te, Ierusalime, care ai* băut din mina Domnului potîrul miniei Lui, care ai băut ți, ai sorbit pînă în fund potîrul ameteții!

°Cap. 52.1. °Iov.21.20. Ier.26.15,16. †Deut.28.28,34. Ps. 60.9;76.8. Ezech.23.32,33,34. Zab.12.2. Apoc.14.10.

18. Căci nu este nici unul, care să-l călăuzească, din toți copiii pe cari i-a născut, nu este niciunul, care să-l ia de mînă din toți copiii pe cari i-a crescut.

19. Amîndouă aceste lucruri ți s'au întîmplat*: — dar cine te va plînge?

— pustiirea și dărăpănarea, foamea și sabia. — „Cum* să te mîngîi Eu?“

°Cap.47.9. °Amos.7.2.

20. Fiii* tăi, leșinați, zăceau în toate colțurile ulișelor, ca cerbul într'un laț, plini de minia Domnului, și de muștrarea Dumnezeului tău.

°Pîn. 2.11,12.

21. Deaceea, nenorocitul, beat ce ești, dar* nu de vin, ascultă:

°Vers. 17. Pîn.3.15.

22. „Așa vorbește Domnul tău, Domnul, Dumnezeuul tău, care* apără pe poporul Lui: „Iatăcă îți iau din mină potîrul ameteții, potîrul miniei Mele, ca să nu mai bei din el!“

°Ier.50.34.

23. Și il* voi pune în mina asupritorilor tăi, cari* îți ziceau: „Îndoaiete-te, ca să trecem peste tine!“ Îți făceai atunci spinarea ca un pămînt, și ca o uliță pentru trecători.

°Ier.25.17,26,28. Zab.12.2. °Ps.66.11,12.

52 1. „Trezește-te, trezește-te*! — îmbracă-te în podoaba ta, Sioane! Pune-ți hainele de sîrbătoare, Ierusalime, cetate* sfîntă! Căci ți nu va mai intra în tine nici ți un om neîntăit împrejur sau necurat.“

°Cap.51.9,17. °Nem.11.1. Cap.48.2. Mat.4.6. Apoc.21.2. †Cap.65.21. Nab.1.15. †Apoc.21.27.

2. Scutură-ți* țărîna de pe tine, scoală-te, și șezi în capul oaselor, Ierusalime! Desleagă-ți* legăturile dela gît, fiică, roabă a Sionului!

°Cap.3.26;51.23. °Zab.2.7.

3. Căci așa vorbește Domnul: „Fără plată* ați fost vinduți, și nu veți fi răscumparați cu preț de argint.“

°Ps.44.12. Cap.45.13. Ier.15.10.

4. Căci așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Odinioară poporul Meu s'a pogorît să locuiască pentru o vreme în Egipt*; apoi Asirianul l-a asuprit fără temei.“

°Fac.46.6. Fapt.7.14.

5. Și acum, ce am să fac aici — zice Domnul — cînd poporul Meu a fost luat pe nimic? „Asupritorii lui strigă de bucurie — zice Domnul — și cite ziulica de mare este batjocorit* Numele Meu.“

°Ezech.36.20,23. Rom.2.24.

6. De aceea poporul Meu va cunoaște Numele Meu; de aceea va ști, în ziua aceea, că Eu vorbesc și zic: „Iată-Mă!“

7. Ce* frumoase sînt pe munți, picioarele celui ce aduce vești bune, care vestește pacea, picioarele celui ce aduce vești bune, care vestește mîntui-

rea! Picioarele celui ce zice Sionului:
„Dumnezeu** tău împărătește!“

8. „Iată, glasul străjerilor tăi răsună;
ei înalță glasul, și strigă toți de ve-
selie; căci văd cu ochii lor cum Se
întoarce Domnul în Sion.

9. Izbucniți cu toate în strigăte de
bucurie, dărămturi ale Ierusalimului!
Căci* Domnul mîngie pe poporul
Său, și răscumpără** Ierusalimul.

10. Domnul* își descopere brațul
Său cel sfînt, înaintea tuturor neamu-
rilor; și toate** marginile pămîntului
vor vedea mîntuirea Dumnezeului no-
stru.“

11. „Plecați*, plecați, ieșiți din Ba-
bilon! Nu vă atingeți de nimic necu-
rat! Ieșiți din mijlocul lui! Curăți-
vă-vă**, cei ce purtați vasele Domnu-
lui!“

12. Nu* ieșiți cu grabă, nu plecați în
fugă; căci* Domnul vă va ieși înă-
inte și ți Dumnezeul lui Israel vă va
lăsa calea.“

13. Iată, Robul* Meu va propăși;
Se** va sui, Se va ridica, Se va înălța
foarte sus.

14. După cum pentru mulți a fost
o pricină de groază — atît de schi-
monosită li era fața*, și atît de mult
se deosebea înfățișarea Lui de a fiilor
căminilor —

15. tot așa*, pentru multe popoare
va fi o pricină de bucurie; înaintea
Lui împărății** vor înclide gura, căci
vor vedea ce ți nu li se mai istorisise,
și vor auzi ce nu mai auzisera.

16. „Căci* Domnul va ieși înă-
inte și ți Dumnezeul lui Israel vă va
lăsa calea.“

17. „Căci* Domnul va ieși înă-
inte și ți Dumnezeul lui Israel vă va
lăsa calea.“

53. 1. Cine a crezut* în ceea ce ni se
vestise? Cine a cunoscut brațul**
Domnului? *Ioan 12.38. Rom. 10.16. **Cap. 61.9.
Rom. 1.16. 1Cor. 1.18.

2. El a crescut* înaintea Lui ca o
odraslă slabă, ca un Lăstar care iese
dintr'un pămînt uscat. N'avea* nici
frumuseță, nici strălucire ca să ne atra-
gă privirile, și înfățișarea Lui n'avea
nimic care să ne placă.

3. Disprețuit* și părăsit de oameni,
om al durerii și obicinuit** cu sufe-
rința, era așa de disprețuit că îți în-

torceai fața dela El, și noi nu ți L-am
băgat în seamă.

4. Totuș, El* suferințele noastre le-a
purta, și durerile noastre le-a luat
asupra Lui, și noi am crezut că este
pedepsit, lovit de Dumnezeu, și smerit.

5. Dar El era străpuns* pentru pă-
catele noastre, zdrobit pentru fărâde-
legile noastre. Pedepsa, care ne dă
pacea, a căzut peste El, și prin ră-
nile** Lui sintem tămăduiți.

6. Noi* rătăceam cu toții ca niște
oi, fiecare își vedea de drumul lui;
dar Domnul a făcut să cadă asupra
Lui nelegiuirea noastră a tuturor.

7. Cînd a fost chinuit și asuprit, n'a*
deschis gura deloc, ca un miel pe
care-l duci** la măcelărie, și ca o oaie
mută înaintea celor ce o tund: n'a
deschis gura.

8. El a fost luat prin apăsare și ju-
decată; dar cine din cei de pe vremea
Lui a crezut că El fusese sters* de pe
pămîntul celor vii și lovit de moarte
pentru păcatele poporului meu? *Dan. 9.26.

9. Groapa* Lui a fost pusă între cei
raii, și mormîntul Lui la un loc cu cel
bogat, măcar că nu s'ăvîrșise nimic ne-
legiuire și nu se găsise niciun vi-
cleșug** în gura Lui.

10. Domnul a găsit cu cale să-L zdro-
bească prin suferință... Dar, dupăce
își va da viața ca jertfă* pentru păcat,
va vedea o sămînță de urmași, va trăi
multe zile**, și lucrarea ți Domnului
va propăși în minile Lui.

11. Va vedea rodul muncii sufletului
Lui și se va înviora. Prin* cunoștința
Lui, Robul* Meu cel neprihănit ți va
pune¹ pe mulți oameni într'o stare du-
pă voia lui Dumnezeu ți, și va lua ți
asupra Lui povara nelegiuirilor lor.

12. De* aceea li voi da partea Lui la
un loc cu cei mari, și** va împărți
prada cu cei puternici, pentru că S'a
dat pe Sine însuș la moarte, și a fost
pus în numărul celor fărâdelege,
pentru că a purtat păcatele multora și
S'a ți rugat pentru cei vinovați.

13. „Căci* Domnul va ieși înă-
inte și ți Dumnezeul lui Israel vă va
lăsa calea.“

1. Sau: îndreptăți.

Fericirea care așteaptă pe Israel.

54 1. „Bucură-te, steapo”, care nu mai naști! Izbucnește în strigăte de bucurie și veselie, tu care nu mai ai durerile nașterii! Căci** fiii celei lăsată de bărbat vor fi mai mulți de cât fiii celei măritate, zice Domnul.“

◊ Tel. 3.14. Gal. 4.27. ◊ 1 Sam. 2.5.

2. „Lărgeste” locul cortului tău; și întinde învelitoarele locuinței tale: nu te opri! Lungește-ți funiile, și întărește-ți țărșii!

◊ Cap. 40. 18, 20.

3. Căci te vei întinde la dreapta și la stînga, sămînța* ta va cotoropi neamurile, și va locui cetățile pustii.

◊ Cap. 55. 5; 61. 9.

4. Nu te teme, căci nu vei rămînea de rușine; nu roși, căci nu vei fi acoperită de rușine; ci vei uita și rușinea tinereții tale, și nu-ți vei mai aduce aminte de văduvia ta,

5. căci* Făcătorul tău este bărbatul tău: Domnul** este Numele Lui, și Răscumpărătorul tău este Sfîntul lui Israel. El se numește Dumnezeuul Țîntregului pămînt,

◊ Ier. 3.14. ◊ Luc. 1.32. Ț Zah. 14.9. Rom. 3.29.

6. căci Domnul te* cheamă înapoi ca pe o femeie părăsită și cu inima întristată, ca pe o nevastă din tinereță, care a fost izgonită, zice Dumnezeuul tău.

◊ Cap. 62. 4.

7. „Cîteva” clipe te părăsisem, dar** te voi primi înapoi cu mare dragoste.

◊ Ps. 30. 5. Cap. 26. 20; 60. 10. 2Cor. 4. 17. ◊ Cap. 56. 3. Ier. 31. 3.

8. Intr-o izbucnire de minie, lmi ascusesem o clipă Fața de tine, dar Mă voi îndura de tine cu o dragoste vecinică, zice Domnul, Răscumpărătorul tău.

9. Și lucrul acesta va fi pentru Mine ca și cu apele lui Noe: după cum jurasem că apele lui Noe* nu vor mai veni pe pămînt, tot așa jur că nu Mă voi mai minia pe tine și nu te voi mai mustra.

◊ Fac. 8. 21; 9. 11. Cap. 56. 11. Ier. 31. 35, 36.

10. Pot să se mute* munții, pot să se clatine dealurile, dar** dragostea Mea nu se va muta dela tine, și legămîntul Meu de pace nu se va clătina, zice Domnul, care are milă de tine.

◊ Ps. 46. 2. Cap. 51. 6. Mat. 5. 18. ◊ Ps. 89. 33, 34.

11. „Nenorocito, bătuto de furtună, și nemîngîiat! Iată, Ți voi împodobi* pietrele scumpe cu antimoniu, și-ți voi da temelii de safir.

◊ 1 Cron. 29. 2. Apoc. 21. 18, etc.

12. Ți voi face creștele zidurilor de rubin, porțile de pietre scumpe, și tot ocolul de nestemate.

13. Toți fiii tăi vor fi ucenici* ai Domnului, și mare** va fi propășirea fiilor tăi.

◊ Cap. 11. 9. Ier. 31. 34. Ioan 6. 4. 1Cor. 2. 10. 1Tes. 4. 9. 1Ioan 2. 20. ◊ Ps. 119. 165.

14. Vei fi întărită prin neprihănire, izgonește neliniștea, căci n'ai nimic de temut, și spaima, căci nu se va apropia de tine.

15. Dacă se urzesc uneltiri, nu vin dela Mine; oricine se va uni împotriva ta va cădea supt puterea ta.

16. „Iată, Eu am făcut pe meșterul, care suflă cărbunii în foc, și face o armă după meșteșugul lui. Dar tot Eu am făcut și pe nimicitor ca să sfărîme.

17. Orice armă făurită împotriva ta va fi fără putere; și pe orice limbă care se va ridica la judecată împotriva ta, o vei osîndi. Aceasta este moștenirea robilor Domnului, așa* este minuirea care le vine dela Mine, zice Domnul.“

◊ Cap. 45. 24, 26.

Toate popoarele chemate.

55 1. „Voi* toți cei însetați, veniți la ape, chiar și cel ce n'are bani! Veniți** și cumpărați bucate, veniți și cumpărați vin și lapte, fără bani și fără plată! ◊ Ioan 4. 14; 7. 37. Apoc. 21. 6; 22. 17.

◊ Mat. 13. 44, 46. Apoc. 3. 18.

2. De ce cîntăriți argint pentru un lucru care nu hrănește? De ce vă dați ciști-gul muncii pentru ceva care nu saturează? Ascultați-Mă dar, și veți minca ce este bun, și sufletul vostru se va desfăta cu bucate gustoase.

3. Luați aminte, și veniți* la Mine, ascultați, și sufletul vostru va trăi: căci** Eu voi încheia cu voi un legămînt vecinic, ca să întăresc îndurările Mele față de David. ◊ Mat. 11. 28. ◊ Cap. 54. 8. Ier. 32. 40. Ț 2Sam. 7. 8, etc. Ps. 89. 28. Fapt. 13. 34.

4. Iată, l-am pus martor* pe lingă popoare, cap și stăpînitor** al popoarelor.

◊ Ioan 18. 37. Apoc. 1. 5. ◊ Ier. 30. 9. Ezech. 34. 23. Dan. 9. 25. Osea 3. 5.

5. Intr'adevăr*, vei chema neamuri, pe cari nu le cunoști, și** popoare cari nu te cunosc vor alerga la tine, pentru Domnul, Dumnezeuul tău, pentru Sfîntul lui Israel, care Ț te proslăvește.“

◊ Cap. 52. 15. Ezech. 2. 11, 12. ◊ Cap. 40. 4. Ț Cap. 60. 9. Fapt. 3. 13.

6. „Căutați* pe Domnul cită vreme

se poate găsi; chemați-L, cită vreme este aproape.

Joan 7.34; 6.21. 2Cor. 6.1, 2. Evr. 3.13.

7. Să se lase* cel rău de calea lui, și omul nelegiuit să se lase de gândurile* lui, să se întoarcă la Domnul care ȋ va avea milă de el, la Dumnezeu nostru, care nu obosește iertind.

Cap. 1.16. 2Zab. 8.17. 1Ps. 130.7. 1er. 3.12.

8. Căci* gândurile Mele nu sînt gândurile voastre, și căile voastre nu sînt căile Mele, zice Domnul.

2Sam. 7.19.

9. „Ci cit* sînt de sus cerurile față de pămînt, atît sînt de sus căile Mele față de căile voastre și gândurile Mele față de gândurile voastre.

1Ps. 103.11.

10. Căci dupăcum* ploaia și zăpada se pogoară din ceruri, și nu se mai întorc înapoi, ci udă pămîntul și-l fac să rodească și să odrăsească, pentru- ca să dea sămîntă sămăntătorului și pine celui ce mănîncă,

Deut. 32.2.

11. tot așa* și Cuvîntul Meu, care iese din gura Mea, nu se întoarce la Mine fără rod, ci va face voia Mea și va împlini planurile Mele.

Cap. 54.9.

12. Da*, veți ieși cu bucurie, și veți fi călăuziți în pace. Munții ȋ dealurile vor răsună* de veselie înaintea voastră, și toți ȋ copacii din cîmpie vor bate din palme.

Cap. 35.10; 65.13, 14. 2Ps. 98. 12, 9, 8. Cap. 14.8; 35.1, 2; 42.11. 1Cron. 16.33.

13. În* locul spinului* se va înălța chiparosul, în locul mărcinilor va crește mirtul. ȋ lucrul acesta va fi o slavă ȋ pentru Domnul, un semn vecinic, nepieritor.

Cap. 41.19. Mic. 7.4. ȋIer. 13.11.

56 1. „Așa vorbește Domnul: „Pă- ziiți ce este drept, și faceți ce este bine; căci* mintuirea Mea este aproape să vină, și neprihănirea Mea este aproape să se arate.

Cap. 46.13. Mat. 3.2; 4.17. Rom. 13.11, 12.

2. Ferice de omul care face lucrul acesta, și de fiul omului care rămîne statornic în el, păzind* Sabatul, ca să nu-l pingărească, și stăpînindu-și mi- na, ca să nu facă nici un rău!

Cap. 58.13.

3. Străinul* care se alipește de Dom- nul, să nu zică: „Domnul mă va des- părți de poporul Său!“ Și famenul să nu zică: „Iată, eu sînt un copac uscat!“

Deut. 23.1, 2, 3. Fapt. 8.27; 10.1, 2, 34; 17.4; 1Pet. 1.1.

4. Căci așa vorbește Domnul: „Fame- nlor, cari vor păzi Sabatele Mele, cari vor alege ce-Mi este plăcut, și vor stăruî în legămîntul Meu,

5. le voi da în Casa* Mea și înlăun- trul zidurilor Mele un loc** și un nume mai bune de cît fii și fiice; le voi da un nume vecinic, care nu se va stinge.

1Tim. 3.15. 2Ioan 1.12. 1Ioan 3.1.

6. Și pe străinii, cari se vor lipsi de Domnul ca să-l slujească, și să iubeas- că Numele Domnului, pentru ca să fie slujitorii Lui, și pe toți cei ce vor păzi Sabatul, ca să nu-l pingărească, și vor stăruî în legămîntul Meu,

7. îi voi aduce* la muntele Meu cel sfînt, și-i voi umplea de veselie în Casa Mea de rugăciune. Arderile** lor de tot și jertfele lor vor fi permise pe altarul Meu, căci ȋ Casa Mea se va numi o casă de rugăciune pentru ȋ toate popoarele.

Cap. 2.2. 1Pet. 1.1, 2.

Rom. 12.1. Evr. 13.15. 1Pet. 2.5. ȋ Mat. 21.13.

Marc. 11.17. Luc. 19.46. ȋMal. 1.11.

8. Așa vorbește Domnul Dumnezeu, care* strînge pe cei risipiți ai lui Is- rael: „Voi** mai strînge și alte po- poare la cei strînși acum din el.“

Ps. 147.2. Cap. 11.12. 2Ioan 10.16. Efes. 1.10; 2.14, 15, 16.

Mustări și mîngîteri.

9. „Veniți toate fiarele de pe cîmp, veniți de mîncăți, toate* fiarele din pădure!

ȋIer. 12.9.

10. Toți păzitorii lui sînt orbi*, fără pricepere; toți** sînt niște cîni muti, cari nu pot să latre; aiurează, stau tolăniți, și le place să doarmă.

Mat. 15.14; 23.16. 2Filip. 3.2.

11. Totuș sînt niște cîni* lacomi, cari nu se mai satură*. Sînt niște pă- stori cari nu pot pricepe nimic; toți își vād de calea lor, fiecare umblă du- pă folosul lui, fără abateri: —

Mic. 3.11. 2Ezec. 34.2, 3.

12. „Veniți, — zic ei — am să caut vin, și ne vom îmbăta cu băuturi tari! Mine* vom face tot ca azi, ba încă și mai rău!“ —

Ps. 10.6. Prov. 23.35. Cap. 22.13. Luc. 12.19. 1Cor. 15.32.

57 1. Piere cel neprihănit, și nimă- nui nu-i pasă; se duc oamenii* de bine și** nimeni nu ia aminte că din pricina¹ răutății este luat cel neprihănit.

Ps. 12.1. Mic. 7.2. 21Reg. 14.13. 2Reg. 22.20.

2. El intră în pace în groapa lui: cel ce umblă pe drumul cel drept, se odihnește în culcușul* lui.

2Cron. 16.14.

3. „Dar voi, apropiați-vă încoace fii* ai vrăjitoarei, sămînta preacurvarului și a curvei!

Mat. 16.4.

1. Sau: înaintea nenorocirilor.

4. De cine vă bateți voi joc? Impotriva cui vă deschideți voi gura larg, și scoateți limba? Nu sinteți voi niște copii ai păcatului, o sămînță a minciunii,

5. care se încălzește pentru idoli supt * orice copac verde, care** junghie pe copii în văi, supt crăpăturile stîncilor? ^{2 Reg. 16. 4; 17. 10. Ier. 2. 20. ¹ Lev. 18. 21; 20. 2. 2 Reg. 16. 3; 23. 10. Ier. 7. 31. Ezech. 16. 20; 20. 26.}

6. În pietrele lustruite din piraie este partea ta de moștenire, ele sînt soarta ta; lor le torni și jertfe de băutură, și le aduci daruri de mîncare: „Pot Eu să fiu nesimțitor la lucrul acesta?”

7. Pe un munte * înalt și ridicat îți faci culcușul*; tot acolo te sui să aduci jertfe. ^{Ezech. 32. 41. ¹ Ezech. 16. 16, 25.}

8. Îți pui pomenirea în dosul ușii și ușorilor; căci, departe de Mine, îți ridici învelitoarea și te sui în pat, îți lărgesti culcușul, și faci legămînt cu ei, îți place * legătura cu ei, și iei seama la semnul lor. ^{Ezech. 16. 26, 28; 23. 2—20.}

9. Te duci * la împărat cu untdelemn, îți înmulțești mireștele, îți trimeti solii departe, și te pleci pînă la locuința morților.

¹ Cap. 30. 6. Ezech. 16. 33; 23. 16. Osea 7. 11; 12. 1.

10. Obosești mergînd, și * nu zici: „Încetez!” Tot mai găsești putere în mîna ta: De aceea nu te doboră întristarea. ^{Ier. 2. 25.}

11. Și de * cine te sfiai, de cine te temei, de nu Mi-ai fost credincioasă, de nu ți-ai adus aminte, și nu ți-a păsă de Mine? Și Eu** tac, și încă de multă vreme: de aceea nu te temi tu de Mine. ^{Cap. 51. 12. 13. ¹ Ps. 50. 21.}

12. Dar acum îți voi da pe față neprihănirea, și faptele tale nu-ți vor folosi!

13. Și atunci să strigi, și să te izbăvească mulțimea idoloilor tăi! Căci îi va lua vîntul pe toți, o suflare îi va ridica. Dar celce se încrede în Mine va moșteni țara, și va stăpîni muntele Meu cel sfînt. —

14. Și El zice: „Croiți *, croiți drum, pregătiți calea, luați orice piedică din calea poporului Meu!” ^{Cap. 40. 3; 62. 10.}

15. Căci așa vorbește Cel Prea Înalt, a cărui locuință este vecinică și al cărui Nume * este sfînt. „Eu** locuiesc în locuri înalte și în sfîntenie; dar sînt cu ț omul zdrobit și smerit, ca ță să înviez durerile smerite, și să îmbărbătez inimile zdrobite. ^{Iov. 6. 10. Luc. 1. 49. ¹ Ps. 68. 4. Zah. 2. 13. ¹ Ps. 34. 18; 61. 17; 138. 6; Cap. 66. 2. ¹ Ps. 147. 3. Cap. 61. 1.}

16. Nu * vreau să cert în veci, nici să țin o minie necurmată, cînd înaintea Mea cad în leșin duhurile, și sufletele pe cari** le-am făcut. ^{Ps. 51. 10; 103. 9. Mic. 7. 18. ¹ Num. 16. 22. Iov. 34. 14. Ebr. 12. 9.}

17. Din pricina păcatului lăcomiei lui, M'am** miniat și l-am lovit, M'am ță ascuns, în supărarea Mea, și cel răzvrătit a urmat și mai mult pe căile inimii lui.

¹ Ier. 6. 13. ¹ Cap. 8. 17; 45. 15. ¹ Cap. 9. 11.

18. l-am văzut căile, și totuș îl voi tămădui; îl voi călăuzi, și-l voi mîngîia, pe el și pe ceice plîng** împreună cu el. ^{Ier. 3. 22. ¹ Cap. 61. 2.}

19. Voi pune lauda * pe buze: „Pace, pace celui** de departe și celui de aproape! — zice Domnul — Da ță Eu îl voi tămădui!” ^{Ebr. 13. 16. ¹ Fapt. 2. 3.}

^{Ezech. 2. 17. ¹ Iov. 15. 20, etc. Prov. 4. 15.}

20. Dar cei răi sînt ca marea înfuriată, care nu se poate liniști, și ale cărei ape aruncă afară noroi și ml.“

21. „Cei răi n'au pace“ zice Dumnezeu. — ^{Cap. 48. 22.}

Adevăratul post.

58 1. „Strigă în gura mare, nu te opri! Înaltă-ți glasul ca o trimbiță, și vestește poporului Meu nelegiuirile lui, casei lui Iacov păcatele ei!”

2. În toate zilele Mă întrebă, și vor să afle căile Mele, ca un neam, care ar fi înfăptuit neprihănirea, și n'ar fi părăsit Legea Dumnezeului său. Îmi cer hotărîri drepte, doresc să se apropie de Dumnezeu. —

3. „La * ce ne folosește să postim“ — zic ei — „dacă Tu nu vezi? „La ce să ne chinuim * sufletul, dacă Tu nu ții seama de lucrul acesta?“ — „Pentru că, zice Domnul, în ziua postului vostru, vă lăsați în voia pornirilor voastre, și asupriți pe simbrășii voștri. ^{Mal. 3. 14. ¹ Lev. 16. 29, 31; 23. 27.}

4. Iată *, postiiți ca să vă ciorovățiți și să vă certați, ca să bateți răutăcios cu pumnul, nu postiiți cum cere ziua aceea, ca să vi se audă strigătul sus. ^{1 Reg. 21. 9, 12, 13.}

5. Oare acesta * este postul plăcut Mie: să-și chinuiască omul sufletul o zi? Să-și plece capul ca un pipirig, și să ță se culce pe sac și cenușă? Acesta numești tu post și zi plăcută Domnului? ^{Zah. 7. 5. ¹ Lev. 16. 29. ¹ Est. 4. 3. Iov. 2. 4. Dan. 9. 3. Iona 3. 6.}

6. Iată postul plăcut Mie: desleagă

lanțurile răutății, desnoadă legăturile* robiei, da** drumul celor asupriți, și rupe orice fel de jug;

°Neem. 6.10, 11.12. °Jer. 34.9.

7. împarte-ți pinea* cu cel flămînd, și adu în casa ta pe nenorociții fără adăpost; dacă** vezi pe un om gol, acopere-l, și nu întoarce spatele sememului* Ț tău.

°Ezec. 16. 7, 17. Mat. 26.35.

°Iov 31. 19. †Ecc. 29.14. Neem. 5. 5.

8. Atunci* lumina ta va răsări ca zori, și vindecarea ta va incolți repede; neprihănirea ta îți va merge înainte, și slava** Domnului te va însoți.

°Iov 11. 17. °Exod. 14.19. Cap. 62.12.

9. Atunci tu vei chema, și Domnul va răspunde, vei striga, și El va zice: „Iată-Mă!“ Dacă vei îndepărta jugul din mijlocul tău, amenințările cu degetul și vorbele* de ocără, *Ps. 12. 2.

10. dacă vei da mîncarea ta celui flămînd, dacă vei sătura sufletul lipsit, atunci lumina ta va răsări peste întunecime, și întunerecul tău va fi ca ziua nămeaza mare!

11. Domnul te va călăuzi neîncetat, îți va sătura sufletul chiar în locuri fără apă, și va da din nou putere mădurelor tale; vei fi ca o grădină bine udată, ca un izvor ale cărui ape nu seacă.

12. Ai tăi vor* zidi iarăș pe dărîmăturile de mai înainte, vei ridica din nou temeliiile străbune; vei fi numit „Dregător de spărturi“, „Cel ce drege drumurile, și face țara cu puțință de locuit.“

°Cap. 61. 4.

13. Dacă îți vei* opri piciorul în ziua Sabatului, ca să nu-ți faci gusturile tale în ziua Mea cea sfîntă; dacă Sabatul va fi desfătarea ta, ca să sfințești pe Domnul, slăvindu-L, și dacă-l vei cinști, neurmînd căile tale, neînțeleptîndu-te cu treburile tale și nededîndu-te la flecării,

°Cap. 66. 2.

14. atunci* te vei putea desfăta în Domnul, și Eu te voi sui** pe înălțimile țării, te voi face să te bucuri de moștenirea tatălui tău Iacov; căci Ț gura Domnului a vorbit.

°Iov 22. 26.

°Deut. 32.13; 33.29. †Cap. 1.20; 40. 5. Mic. 4. 4.

Nelegiurile poporului.

59 1. Nu, mina Domnului nu este prea scurtă* ca să mintuiască, nici urechea Lui prea tare ca să audă,

°Num. 11. 23. Cap. 50. 2.

2. ci nelegiurile voastre pun un zid de despărțire între voi și Dumnezeu!

vostru; păcatele voastre vă ascund Fața Lui și-L împiedecă să v'asculte!

3. Căci minile* vă sînt minjite de sînge, și degetele de nelegiuri; buzele voastre spun minciuni, și limba voastră vorbește nelegiuri.

°Cap. 1. 16.

4. Niciunuia nu-i place dreptatea, niciunul nu se judecă cu dreptate; ei se biziuesc pe lucruri deșerte și spun neadevăruri, zămislesc răul, și nasc* nelegiuirea.

°Iov 16. 36. Ps. 7. 14.

5. Clocesc ouă de basilic și Țes pinze de păianjen. Cine mîncă din ouăle lor, moare; și dacă se sparge vreunul, iese o năprîc!

6. Pinzele* lor nu slujesc la facerea hainelor, și nu pot să se acopere cu lucrarea lor; căci lucrurile lor sînt niște lucruri nelegiuite, și în minile lor sînt fapte de silnicie.

°Iov 8. 14, 15.

7. Picioarele* lor aleargă spre rău, și se grăbesc să verse sînge nevinovat; gîndurile lor sînt gînduri nelegiuite, prăpădul și nimicirea sînt pe drumul lor.

°Prov. 1. 16. Rom. 3. 15.

8. Ei nu cunosc calea păcii, și în căile lor nu este dreptate; apucă pe cărări sucite*: oricine umblă pe ele, nu cunoaște pacea.

°Ps. 126. 5. Prov. 2. 16.

9. Deaceea hotărîrea de izbăvire este departe de noi și mintuirea nu ne ajunge. Așteptăm* lumina, și iată întunerecul, lucirea, și umblăm în negură!

°Jer. 8. 15.

10. Bîjbăim* ca niște orbi dealungul unui zid, bîjbăim ca ceice n'au ochi, ne poticnim ziua nameaza mare, ca noaptea, în mijlocul celor sănătoși sîntem ca niște morți.

°Deut. 28. 29. Iov 5. 14. Amos 8. 9.

11. Mormăim cu toții ca niște urși, ne* vîităm ca niște porumbei, așteptăm izbăvirea, și nu este, așteptăm mintuirea, și ea este departe de noi.

°Cap. 38. 14. Ezech. 7. 16.

12. Căci fărădelegile noastre sînt multe înaintea Ta, și păcatele noastre măturisesc împotriva noastră; fărădelegile noastre sînt cu noi, și ne cunoaștem nelegiurile noastre.

13. Am fost vinovați și necredincioși față de Domnul, am părăsit pe Dumnezeu nostru; am vorbit cu apăsare și răzvrătire, am cugetat* și vorbit cuvînte mincinoase;

°Mat. 12. 34.

14. și astfel izbăvirea s'a întors îndărăt, și mintuirea a stat deoparte; căci adevărul s'a poticnit în piața de

obște și neprihănirea nu poate să se apropie.

15. Adevărul s'a făcut nevăzut, și cel ce se depărtează de rău este jăfuit.

Domnul vede, cu privirea minioasă, că nu mai este nicio neprihănire.

16. El vede * că nu este nici un om, și Se miră ** că nimeni nu mijlocește. Atunci ț brațul Lui îi vine în ajutor, și neprihănirea Lui îl sprijinește.

° Ezech. 22.30. ° Marc. 6.8. † Ps. 98.1. Cap. 63.5.

17. Se * îmbracă cu neprihănire ca și cu o platoșă, își pune pe cap coiful mintuirii; ia răz bunarea ca o haină, și Se acopere cu glozia ca și cu o manta.

° Ezech. 14.17. 1 Tes. 5.8.

18. El va răsplăti fiecăruia după * faptele lui, va da provincinilor Săi minia, va întoarce la fel vrăjmașilor săi, și va da ostroavelor plata cuvenită!

° Cap. 63.6.

19. Atunci * se vor teme de Numele Domnului cei dela apus, și de slava Lui cei dela răsăritul soarelui; cînd va năvăli vrăjmașul ca ** un riu, Duhul Domnului îl va pune pe fugă.

° Ps. 119.3. Mal. 1.11. ° Apoc. 12.15.

20. „Da, va veni un Răscumpărător * pentru Sion, pentru cei ai lui Iacov, cari se vor întoarce dela păcatele lor, zice Domnul.

° Rom. 11.26.

21. „Și iată * legămîntul Meu, cu ei, zice Domnul: „Duhul Meu, care Se odihnește peste tine, și cuvintele Mele, pe cari le-am pus în gura ta, nu se vor mai depărta din gura ta, nici din gura copiilor tăi, nici din gura copiilor copiilor tăi, de acum și pînă'n veac, zice Domnul.“

° Ezech. 8.10; 10.16.

Ierusalimul zidit din nou.

60 1. „Scoală-te, luminează-te*! Căci lumina ta vine, și slava ** Domnului răsare peste tine.

° Ezech. 6.14. ° Mal. 4.2.

2. Căci iată, întunerecul acopere pămîntul, și negură mare popoarele; dar peste tine răsare Domnul, și slava Lui se arată peste tine.

3. Neamuri * vor umbra în lumina ta, și împărați în strălucirea razelor tale.

° Cap. 49.6, 23. Apoc. 21.24.

4. Ridică-ți * ochii împrejur, și privește: toți se strîng și vin ** spre tine! Fii tăi vin de departe, și fiicele tale sînt purtate pe brațe.

° Cap. 49.18. ° Cap. 40.20, 21, 22; 66.12.

5. Cînd vei vedea aceste lucruri, vei tresări de bucurie, și îți va bate ini-

ma și se va lărgi, căci bogățiile * măririi se vor întoarce spre tine, și vistierile neamurilor vor veni la tine.

6. Vei fi acoperit de o mulțime de cămile, de dromadere din Madian și Efa *; vor veni toți din Seba **, aducînd aur și tămîie, și vor vesti laudele Domnului.

° Fac. 25.4. ° 1 Ps. 72.10. † Cap. 61.6, Mal. 2.11.

7. Toate turmele Chedarului * se vor aduna la tine, berbecii din Nebaiot vor fi în slujba ta; și se vor sui pe altarul Meu ca jertfă plăcută Mîe, și casa slavei Mele o voi face * și mai slăvită.

° Fac. 25.13. ° Ezech. 4.7.

8. Cine sînt aceia cari sboară ca niște nori, ca niște porumbei spre porumbarul lor?

9. Căci *, pe Mine Mă așteaptă ostroavele, și corăbiile din Tarsis sînt în frunte, ca ** să aducă înapoi de departe pe copiii tăi, cu argintul și aurul lor, pentru ț Numele Domnului, Dumnezeului tău, pentru Numele Sfințului lui Israel, care * te proslăvește.

° Ps. 72.10. Cap. 42.4; 51.6. ° Gal. 4.26. † Ps. 68.30. Zah. 14.14. † Ier. 3.17. † Cap. 65.5.

10. Străinii * îți vor zidi zidurile, și împărații ** lor îți vor sluji; căci te-am lovit în ț minia Mea, dar, în ț îndurarea Mea, am milă de tine.

° Zah. 6.15. ° Cap. 49.23. Apoc. 21.24. † Cap. 57.17. † Cap. 54.1, 8.

11. Porțile tale vor * sta vecinic deschise, nu vor fi închise nici zi nici noapte, ca să lase să intre la tine bogăția neamurilor, și împărații lor cu alaiul lor.

° Apoc. 21.25.

12. Căci * neamul și împărăția cari nu-ți vor sluji, vor pieri, și neamurile acelea vor fi în totul nimicite.

° Zah. 14.17, 19. Mal. 2.14.

13. Slava * Libanului va veni la tine, chiparosul, ulmul și merșorul (cimișirul), cu toții laolaltă, ca să împodobească locul sfîntului Meu locaș, căci Eu voi proslăvi locul ** unde se odihnesc picioarele Mele.

° Cap. 35.2; 41.49. ° 1 Cron. 28.2, Ps. 132.7.

14. Fiii asupritorilor tăi vor veni plecați înaintea ta, și toți ceice te disprețuiau se * vor închina la picioarele tale; și te vor numi „Cetatea Domnului“, „Sionul ** Sfințului lui Israel.“

° Cap. 49.23. Apoc. 3.9. ° Ezech. 12.22. Apoc. 14.1.

15. De unde erai părăsită și urită, și nimeni nu trecea prin tine, te voi face o podoabă vecinică, o pricină de bucurie pentru oameni din neam în neam.

16. Vei sugă * laptele neamurilor, vei

suge țița împăraților; și vei ști astfel că Eu * sint Domnul, Mîntuitorul tău, Răscumprătorul tău, Puternicul tău. ^{Cap. 49. 23; 61. 6; 60. 11, 12. Cap. 51. 3.}

17. În loc de aramă voi aduce aur, în loc de fier voi aduce argint, în loc de lemn, aramă, și în loc de pietre, fier. Voi face ca pacea să domnească peste tine, și să stăpînească dreptatea.

18. Nu se va mai auzi vorbindu-se de silnie în țara ta, nici de pustiire și prăpăd în ținutul tău, ci vei numi zidurile tale „Mîntuire“, și porțile tale „Laudă“. ^{Cap. 26. 1.}

19. Nu soarele îți va * mai sluji ca lumină ziua, nici luna nu te va mai lumina cu lumina ei; ci Domnul va fi Lumina ta pe vecie, și Dumnezeu * tău va fi slava ta. ^{Apoc. 21. 23; 22. 5. Zah. 2. 5.}

20. Soarele * tău nu va mai asfinți, și luna ta nu se va mai întunece; căci Domnul va fi Lumina ta pe vecie, și zilele suferinței tale se vor sfîrși. ^{Amos 8. 9.}

21. Nu vor mai fi decît oameni neprihăniți în poporul * tău: ei vor * stăpîni țara pe vecie, ca o odraslă * sădită de Mine, lucrarea * minilor Mele, ca să slujească spre slava Mea. ^{Cap. 62. 1. Apoc. 21. 27. Ps. 37. 11, 22. Mtl. 5. 6. † Cap. 61. 3. Mat. 16. 19. Ioan. 15. 2. † Cap. 29. 23; 45. 11. Efec. 2. 10.}

22. Cel * mai mic se va face o mie, și cel mai neînsemnat un neam puternic. Eu, Domnul, voi grăbi aceste lucruri, la vremea lor.“ ^{Mat. 13. 31, 32.}

Vestirea mîntuirii.

61 1. „Duhul * Domnului Dumnezeu este peste Mine, căci Domnul M'a * uns să aduc vești bune celor nenorociți: El M'a trimis să vindec * pe cei cu inima zdrobită, să vestesc robilor slobozenia * și prinșilor de război izbăvirea; * ^{Cap. 11. 2. Luc. 4. 18. Ioan. 1. 32; 3. 34. Ps. 45. 7. † Ps. 147. 3. Cap. 67. 15. † Cap. 42. 7. Ier. 34. 8.}

2. să * vestesc un an de îndurare al Domnului, și o zi * de răzbumare a Dumnezeului nostru; să mîngi * pe toți cei întristați; * ^{Lev. 25. 9. Cap. 34. 8; 63. 4. Mal. 4. 1, 3. 2 Tes. 1. 7, 8, 9. † Cap. 67. 18. Mat. 5. 4.}

3. să dau celor întristați din Sion, să le * dau o cunună împărească în loc de cenușă, un undeleam de bucurie în locul plînsului, o haină de laudă în locul unui duh mîhnit, ca să fie numiți „terebinți ai neprihănirii,“, „un sad * al Domnului, ca * să slujească spre slava Lui,“ ^{Ps. 30. 11. Cap. 60. 21. † Ioan. 16. 8.}

4. „Ei vor zidi iară * vechile dără-

mături, vor ridica iarăș năruirile din vechime, vor înnoi cetăți pustiite, rămase pustii din neam în neam. ^{Cap. 49. 8; 68. 12. Ezec. 36. 33-36.}

5. Străinii * vor sta și vă vor paște turmele, și fiii străinului vor fi plugarii și vierii voștri. ^{Efec. 2. 12.}

6. Dar * voi vă veți numi preoți ai Domnului, și veți fi numiți slujitori ai Dumnezeului nostru, veți * minca bogățiile neamurilor, și vă veți fali cu fala lor. ^{Exod. 19. 6. Cap. 60. 17; 66. 21. 1 Pet. 2. 5, 9. Apoc. 1. 6; 5. 10. Cap. 60. 5, 11, 16.}

7. În * locul ocării voastre, veți avea îndoită cinste; în locul rușinii, se vor veseli de partea lor, căci vor stăpîni îndoit în țara lor, și vor avea o bucurie vecinică. ^{Cap. 40. 2. Zah. 9. 12.}

8. Căci Eu *, Domnul, iubesc dreptatea, urăsc * răpirea și nelegiuirea; le voi da cu credincioșie răsplata lor, și * voi încheia cu ei un legămint vecinic. ^{Ps. 11. 7. Cap. 1. 11, 13. † Cap. 55. 3.}

9. Sămînța lor va fi cunoscută între neamuri, și urmașii lor printre popoare; toți ceice-i vor vedea, vor cunoaște că * sint o sămînță binecuvîntată de Domnul.“ ^{Cap. 65. 23.}

10. „Mă * bucur în Domnul, și sufletul Meu este plin de veselie în Dumnezeu * Meu; căci * M'a îmbrăcat cu hainele mîntuirii, M'a acoperit cu manta izbăvirii, ca * pe un mire împodobit cu o cunună împărească, și ca o mireasă, împodobită cu sculele ei. ^{Hab. 3. 18. Ps. 132. 9, 16. † Cap. 49. 18. Apoc. 21. 2.}

11. Căci, după cum pămîntul face să răsără lăstarul lui, și după cum o grădină face să încolțească sămănăturile ei, așa va face Domnul, Dumnezeu, să răsără mîntuirea * și lauda *, în fața tuturor neamurilor.“ ^{Ps. 72. 3; 85. 11. Cap. 60. 18; 62. 7.}

Venirea mîntuirii.

62 1. „De dragostea Sionului nu voi tăcea, de dragostea Ierusalimului nu voi înceta, pînă nu se va arăta mîntuirea lui, lumina soarelui și izbăvirea lui, ca o făclie, care s'aprinde. ^{Cap. 60. 3. Vers. 4, 12. Cap. 66. 15.}

2. Atunci neamurile vor vedea * mîntuirea ta, și toți împărații slava ta; și-ți * vor pune un nume nou, pe care-l va hotări gura Domnului. ^{Cap. 60. 3. Vers. 4, 12. Cap. 66. 15.}

3. Vei fi o cunună * strălucitoare în mîna Domnului, o legătură împărească în mîna Dumnezeului tău. ^{Zah. 9. 16.}

4. Nu * te vor mai numi Părăsită **,

și nu-ți vor mai numi pământul un pustiu, ci te vor numi: „Păcerea Mea este în ea,” și țara ta o vor numi Beulah: „Măritată”; căci Domnul își pune plăcerea în tine, și țara ta se va mărita iarăși. ^{o Osea 1.10. 1Pet.2.10. **Cap.49.14; 64.6,7. +Cap.54.1.}

5. Cum se unește un tânăr cu o fecioară, așa se vor uni fiii tăi cu tine; și cum se bucură mirele de mireasa lui, așa * se va bucura Dumnezeu tău de tine. ^{o Cap.65.19.}

6. „Pe zidurile tale, Ierusalime, am * pus niște străjeri, cari nu vor tăcea nici odată, nici zi nici noapte! Voi cari aduceți aminte Domnului de el, nu va odihniți de loc! ^{o Ezech.3.17; 33.7.}

7. Și nu-l dați răgaz, pînă nu va așeza din nou Ierusalimul, și-l va face o * laudă pe pământ. ^{o Cap.61.11. Tef.3.20.}

8. Domnul a jurat pe dreapta Lui și pe brațul Lui cel puternic, zicînd: „Nu voi mai da * griul tău hrană vrăjmașilor tăi, și fiii străinului nu vor mai bea vinul tău, pentru care tu te-ai ostentit. ^{o Deut.28.31, etc. Ier.5.17.}

9. Ci cei ce vor stringe griul, aceia îl vor minca și vor lauda pe Domnul, și ceice vor face vinul, aceia îl vor bea, în * curțile locașului Meu celui sfînt. ^{o Deut.12.12; 14.23,26; 16.11,14.}

10. „Treceți, treceți pe porți! Pregătiți * o cale poporului! Croiți, croiți drum, dați pietrele la o parte! Ridi-cați * un steag peste popoare! ^{o Cap.40.3; 57.14. **Cap.11.12.}

11. Iată ce vestește Domnul pînă la marginile pământului: „Spuneți * fii-cii Sionului: „Iată **, Mintuitorul tău vine; iată, plata este cu El, și răsplă-tirile merg înaintea Lui.” ^{o Zab.9.9. Mat.21.6. Ioan.12.13. **Cap.40.10. Apoc.22.12.}

12. Ei vor finumiți „Poporsfînt, Răscumpărați ai Domnului.” Iar pe tine, te vor numi „Cetate căutată și nepără-sită *.” ^{o Vera.4.}

O zi de răzbunare.

63¹. „Cine este acesta, care vine din Edom, din Boțra, în haine roșii, în haine strălucitoare, și calcă mîndru, în plîinătatea puterii Lui? — „Eu sînt Cel care am făgăduit mintui-rea, și am putere să izbăvesc!” — 2. „Dar pentru ce îți sînt hainele ro-șii *, și veșmintele Tale ca veșmintele celui ce calcă în teasc?” — ^{o Apoc.19.13.}

3. „Eu singur * am călcat în teasc, și niciun om dintre popoare nu era cu

Mine; i-am călcat astfel în minia Mea, și i-am zdobit în urgia Mea; așa că singele lor a țîșnit pe veșmintele Mele, și Mi-am mînjit toate hainele Mele cu el. ^{o Pftn.1.13. Apoc.14.10,20,19,15.}

4. Căci în inima Mea era o zi de răz-bunare *, și venise anul celor răscum-părați ai Mei. ^{o Cap.34.8; 61.2.}

5. Mă uitam împrejur *, și nu era ni-meni ** să M'ajute, și Mă îngrozeam, dar nu era cine să Mă sprijinească; atunci brațul Meu Mi-a fost într'a-jutor, și urgia Mea M'a sprijinit! ^{o Cap.41.28; 59.16. **Ioan.16.32. +Ps.98.1. Cap.58.18.}

6. Am călcat astfel în picioare popoa-re în minia Mea, le-am * îmbătat în urgia Mea, și le-am vărsat singele pe pământ. ^{o Apoc.16.16.}

Rugăciunea poporului.

7. Voi vesti îndurările Domnului, fap-tele Lui minunate, după tot ce a făcut Domnul pentru noi! Voi spune marea Lui bunătațe față de casa lui Israel, căci i-a făcut după îndurările și bo-găția dragostei Lui.

8. El a zis: „Negreșit, ei sînt popo-rul Meu, niște copii cari nu vor fi necredincioși!” Și astfel El s'a făcut Mintuitorul lor.

9. În toate necazurile * lor n'au fost fără ajutor, și Îngerul ** care este în-aintea Feței Lui i-a mintuit; El însuș i-a răscumpărat, în dragostea * și indu-rarea Lui, și necurmat i-a sprijinit și i-a purtat în zilele din vechime. ^{o Iudc.10.16. Zab.2.8. Fapt.9.4. **Exod.14.19; 23.20, 21; 33.14. Mal.3.1. Fapt.12.11. +Deut.4.7,8. +Exod.19.4. Deut.1.31; 32.11,12. Cap.40.3,4.}

10. Dar ei au fost neascultători * și au întristat ** pe Duhul Lui cel sfînt; iar El li s'a făcut * vrăjmaș și a luptat im-potriva lor. ^{o Exod.15.24. Num.14.11. Ps.78.44; 95.9. **Ps.78.40. Fapt.7.51. Etes.4.30. +Exod.23.2.}

11. Atunci poporul Său și-a adus a-minte de zilele străvechi ale lui Moise, și a zis: „Unde este Acela, care i-a scos din mare”, cu păstorul turmei Sa-le? Unde este Acela care punea * în mijlocul lor Duhul Lui cel sfînt; ^{o Exod.14.30; 32.11,12. Num.14.13,14, etc. Ier.2.8. **Num.11.17,25. Neem.9.20. Dan.4.8. Hag.2.5.}

12. Care povățuia dreptă lui Moise, cu brațul Său cel * slăvit; care despi-ca ** apele înaintea lor, ca să-și facă un Nume vecinic; ^{o Exod.15.6. **Exod.14.21. Ios.3.16.}

13. Care îi călăuza * prin valuri, ca un cal pe loc neted, fără ca ei să se po-ticească? ^{o Ps.106.3.}

14. „Ca fiara, care se pogoră în vale, așa i-a dus Duhul Domnului la o dăltă. Așa ai povătuït Tu pe poporul Tău, ca să-Ți faci un Nume plin de slavă!”

2 Sam. 7. 23.

15. „Priveste * din cer și vezi, din locuința * Ta cea sfântă și slăvită: unde este rivala și puterea Ta? Fiorul inimii Tale Ți s-a îndurările Tale nu se mai arată față de mine!”

Deut. 28. 15, Ps. 80. 14.

Ps. 33. 24. † Ier. 31. 20. Osea 11. 8.

16. Totuș * Tu ești Tatăl nostru! Căci Avraam nu ** ne cunoaște, și Israhel nu știe cine sîntem; dar Tu, Doamne, ești Tatăl nostru, Tu, din vecinicie, Te numești „Mîntuitorul nostru.”

Deut. 32. 6. 1 Cron. 29. 10. Cap. 64. 8. † Iov 14. 21.

Ed. 9. 5.

17. Pentruce, Doamne, ne lași * să rătăcim dela căile Tale, și ne împietrești * inima ca să nu ne temem de Tine? Întoarce-Te Ți, din dragoste pentru robii Tăi, pentru semințiile moștenirii Tale!

Ps. 119. 10. † Cap. 6. 10. Ioan 12. 40.

Mat. 9. 18. † Num. 10. 36. Ps. 90. 13.

18. Poporul Tău cel * sfînt n'a stăpînit țara de cît puțină vreme; vrăjmașii noștri ** au călcat în picioare locașul Tău cel sfînt.

Deut. 7. 6; 26. 19. Cap. 62. 12. Dan. 8. 24. † Ps. 74. 7.

19. Am ajuns ca un popor pe care niciodată nu l-ai cîrmuit Tu, și peste care niciodată nu s'a chemat Numele Tău...

64 1. „O! de ai despica * cerurile, și Te-ai pogori, s'ar topi munții * înaintea Ta, †

2. ca de un foc care aprinde vreascurile, ca de un foc care face apa să dea în clocot! Ți-ar cunoaște atunci vrăjmașii Numele, și ar tremura neamurile înaintea Ta!

3. Cînd ai făcut * minuni la cari nu ne așteptam, Te-ai pogorît, și munții s'au zgduït înaintea Ta,

4. cum niciodată * nu s'a pomenit, nici nu s'a auzit vorbindu-se, și cum nici n'a văzut vreodată ochiul așa ceva: anume ca un alt dumnezeu afară de Tine să fi făcut asemenea lucruri pentru cei ce s'încred în El.

5. Tu ieși înaintea celor ce împlinesc cu bucurie dreptatea *, celor ce umblă în căile Tale, și își aduc aminte ** de Tine. Dar Te-ai miniat, pentru că am Ți păcătuit: vom suferi noi vecinici, sau putem fi mîntuiți?

6. Tu ieși înaintea celor ce împlinesc cu bucurie dreptatea *, celor ce umblă în căile Tale, și își aduc aminte ** de Tine. Dar Te-ai miniat, pentru că am Ți păcătuit: vom suferi noi vecinici, sau putem fi mîntuiți?

7. Tu ieși înaintea celor ce împlinesc cu bucurie dreptatea *, celor ce umblă în căile Tale, și își aduc aminte ** de Tine. Dar Te-ai miniat, pentru că am Ți păcătuit: vom suferi noi vecinici, sau putem fi mîntuiți?

† Fapt. 10. 35. † Cap. 26. 8. † Mal. 3. 6.

6. Toți am ajuns ca niște necurați, și toate faptele noastre bune * sînt ca o haină mînjită. Toți sîntem ofiliți ** ca o frunză, și nelegiurile noastre ne iau ca vîntul.

† Filip. 3. 9. † Ps. 90. 5, 6.

7. Nu este nimeni * care să cheme Numele Tău, sau care să se trezească și să se alipească de Tine: de aceea ne-ai ascuns Fața Ta, și ne lași să pierim din pricina nelegiurilor noastre.

† Osea 7. 7.

8. Dar *, Doamne, Tu ești Tatăl nostru; noi sîntem lutul, și Tu olarul **, care ne-ai întocmit: sîntem cu toții lucrarea Ți minilor Tale.

† Cap. 64. 16. † Cap. 29. 16; 45. 9. Ier. 19. 6. Rom. 9. 20, 21. † Efec. 2. 10.

9. Nu Te minia * prea mult, Doamne, și nu-Ți aduce aminte în veci de nelegiurie! Privește dar, spre noi, căci toți sîntem ** poporul Tău.

† Ps. 74. 1, 2; 79. 8. † Ps. 79. 13.

10. Cetățile Tale cele sfînte sînt pustii; Sionul este pustiu, Ierusalimul * o pustietate!

† Ps. 79. 1.

11. Casa noastră * cea sfîntă și slăvită, în care pîrîinții noștri cîntau laudele Tale, a ajuns pradă flăcărilor, și tot ce aveam mai scump ** a fost pierit.

2 Reg. 25. 9. 2 Cron. 36. 19. Ps. 74. 7. † Efec. 2. 21, 25.

12. După toate acestea, Te vei opri * Tu, Doamne? Vei tăcea ** Tu oare și ne vei întrista nespun de mult? **

† Cap. 42. 14. † Ps. 83. 1.

Răsplătirile Domnului.

65 1. Eram gata să răspund * celor ce nu întrebau de Mine, eram gata să fiu găsît de cei ce nu Mă căutau; am zis: „Iată-Mă, iată-Mă!” către un neam, care nu chema ** Numele Meu.

† Rom. 9. 24, 25, 26, 30; 10. 20. Efec. 2. 12, 13. † Cap. 63. 10.

2. Mi-am întins minile * toată ziua spre un popor răzvrătit, care umblă pe o cale rea, în voia gîndurilor lui!

† Rom. 10. 21.

3. Spre un popor, care nu conștește să Mă * minie în față, aducînd jertfe ** în grădini, și arzînd tîmîie pe cărămizile de pe acoperiș;

† Deut. 32. 21. † Cap. 1. 29; 66. 17. Lev. 17. 5.

4. care locuiește * în morminte, și petrece noaptea în peșteri, mîncînd ** carne de porc, și avînd în străchini bucate necurate.

† Deut. 18. 11. † Cap. 66. 17. Lev. 11. 7.

5. Și care totuș * zice: „Dă-te înapoi, nu te apropia de mine, căci sînt sfînt!”... Asemenea lucruri sînt un

fum în nările Mele, un foc, care arde neconținut! * Mai. 9. 11. Luc. 5. 30; 18. 11. Iuda. 19.

6. Iată ce am hotărît * în Mine: „Ni-ci ** gînd să tac, ci ți îi voi pedepsi; da, îi voi pedepsi. * Deut. 32. 34. Mal. 3. 16. * Ps. 50. 3. + Ps. 79. 12. Ier. 16. 18. Ezech. 11. 21.

7. Pentru nelegiuirile voastre — zice Domnul — și pentru nelegiuirile * părinților voștri, cari au ars tămie ** pe munți, și M'au batjocorit ți pe înălțimi, de aceea, le voi măsura plata pentru faptele lor din trecut. * Exod. 20. 5. * Ezech. 18. 6. + Ezech. 20. 27, 26.

8. „Așa vorbește Domnul: „După cum cînd se găsește zeară într'un strugure, se zice: „Nu-l nimici, căci este o binecuvîntare * în el!“ tot așa, și Eu voi face la fel, din dragoste pentru robii Mei, ca să nu nîmicească totul. * Joel 2. 14.

9. Voi scoate o sămînță din Iacov, și din Iuda un moștenitor al munților Mei; aleșii Mei * vor stăpîni țara, și robii Mei vor locui în ea. * Vers. 15, 22. Mat. 24. 22. Rom. 11. 5, 7.

10. Saronul * va sluji ca loc de pășune oilor, și valea Acor ** va sluji de culcuș boilor, pentru poporul Meu care Mă va căuta. * Cap. 33. 9; 35. 2. * Jos. 7. 24, 26. Osea 2. 16.

11. Dar pe voi, cari părăsiți pe Domnul, cari uitați muntele Meu cel sfînt *, cari puneți o masă **, „Norocului !“, și umpleți un pahar în cinstea „Soartei 24“, * Cap. 66. 7; 57. 13. Vers. 25. * Ezech. 23. 41. 1 Cor. 10. 21.

12. vă sortesc săbiei, și toți veți pleca genunchiul ca să fiți junghiați; căci Eu am chemat *, și n'ați răspuns, am vorbit și n'ați ascultat, ci ați făcut ce este rău înaintea Mea, și ați ales ce nu-Mi place. * 2 Cron. 36. 15, 16. Prov. 1. 24, etc. Cap. 66. 4. Ier. 7. 13. Zab. 7. 7. Mat. 21. 34—41.

13. De aceea, așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată că robii Mei vor minca, iar voi veți fi flămînzi; iată că robii Mei vor bea, iar vouă vă va fi sete.

14. Iată că robii Mei vor cînta, de veselă ce le va fi inima, dar voi veți striga, de durerea pe care o veți avea în suflet, și vă veți boci *, de mîhnit ce vă va fi duhul. * Mat. 8. 12. Luc. 13. 28.

15. Veți lăsa numele vostru ca blestem * aleșilor ** Mei; și anume: „Domnul, Dumnezeul vă va omori“, și va da ți robilor Săi un alt nume. * Ier. 29. 22. Zab. 8. 13. * Vers. 9, 22. + Cap. 62. 2. Fapt. 11. 26.

1. Sau: Gad. 2. Sau: Meni.

16. Așa că, cine * se va binecuvînta în țară, se va binecuvînta în Dumnezeu adevărului, și cine va jura ** în țară, va jura pe Dumnezeu adevărului, căci vechile suferințe vor fi uitate, vor fi ascunse de ochii Mei. * Ier. 4. 2. * Deut. 6. 13. Ps. 63. 11. Cap. 19. 18; 45. 23. Tet. 13. * Ps. 77. 17.

17. „Căci iată, Eu fac ceruri noi * și un pămînt nou; așa că nimeni nu-și va mai aduce aminte de lucrurile trecute, și nimănui nu-i vor mai veni în minte. * Cap. 51. 16; 66. 22. 2 Pet. 3. 13. Apoc. 21. 1.

18. Ci vă veți bucura și vă veți vesele, pe vecie, pentru cele ce voi face. Căci voi prefăce Ierusalimul în veselie, și pe poporul lui în bucurie.

19. Eu însuși Mă voi vesele * asupra Ierusalimului, și mă voi bucura de poporul Meu; nu se va mai auzi ** în el de acum nici glasul plînselor, nici glasul țîpetelor. * Cap. 62. 6. * Cap. 35. 10; 51. 11. Apoc. 17. 2; 21. 4.

20. Nu vor mai fi în el nici copii cu zile puține, nici bătrîni cari să nu-și împlinească zilele. Căci cine va muri la vîrstă de o sută de ani va fi încă tînăr, și cel ce va muri în vîrstă de o sută de ani * va fi blestemat ca păcătos. * Ecl. 3. 12.

21. Vor zidi * case și le vor locui; vor sădi vii, și le vor minca rodul. * Lev. 26. 16. Deut. 28. 30. Cap. 62. 8. Amos 9. 14.

22. Nu vor zidi case, ca altul să locuiască în ele, nu vor sădi vii, pentru ca altul să le mănînce rodul, căci zilele poporului * Meu vor fi ca zilele copacilor, și aleșii ** Mei se vor bucura de lucrul minilor lor. * Ps. 92. 12. * Vers. 9, 13.

23. Nu vor munci degeaba, și nu vor avea * copii ca să-i vadă pierind, căci vor alcătui o sămînță ** binecuvîntată de Domnul, și copiii lor vor fi împreună cu ei. * Deut. 28. 41. Osea 9. 12. * Cap. 61. 3.

24. Înainte * ca să Mă cheme, le voi răspunde; înainte ca să isprăvească vorba, îi voi asculta! * Ps. 32. 5. Dan. 9. 7.

25. Lupul și mielul * vor paște împreună, leul va minca paie ca boul, și șarpele se va hrăni ** cu țîrîră. Nicu-n rău, nici o vătămare nu se va face pe tot muntele Meu cel sfînt, zice Domnul. * Cap. 11. 6, 7, 9. * Fac. 3. 14.

66 1. „Așa vorbește Domnul: „Ce-
rul * este scaunul Meu de dom-
nie, și pămîntul este așternutul picioa-
relor Mele! Ce casă ați putea voi să-

Mi zidiți, și ce loc Mi-ați putea voi da ca locuință? ^{1 Reg. 8.27. 2 Cron. 6.18. Mel. 6.34. Ps. 134. Ps. 137.24.}

2. Toate aceste lucruri, doar mîna Mea le-a făcut, și toate și-au căpătat astfel ființa, — zice Domnul. — „Iată spre cine lmi voi îndrepta privirile: spre cel ce suferă** și are duhul mîhnit, spre cel ce se teme* de cuvîntul Meu.” ^{Cap. 67.16; 61.1. Ps. 34.18; 51.17. 1 Pet. 2.19.4; 103.17. 29.14. Vers. 5.}

3. Cine junghie* un bou ca jertfă, nu este mai bun decît cel ce ucide un om; cine jertfește un miel este ca cel om; cine rupe gîtul unui cine**, cine aduce ar rupe de mîncare, este ca cel ce ar vîrșa sînge de porc, cine arde tăciuni, este ca cel ce s'ar închina la mîie, toți aceștia își aleg căile lor, și stîlfetul lor găsește plăcere în uriciunile lor. ^{Cap. 1.11. Deut. 23.18.}

4. De aceea și Eu, voi alege ce este spre nefericirea lor, și voi aduce peste ei lucrurile de cari se tem, căci* cînd am chemat Eu, n'au răspuns, și cînd am vorbit Eu, n'au ascultat; ci au făcut ce este rău înaintea Mea, și au ales ce nu-Mi place! ^{Prov. 1.24. Cap. 65.12. 1er. 7.13.}

5. „Ascultați Cuvîntul Domnului, voi, cari vă temeți* de Cuvîntul Lui. Iată ce zic frații voștri, cari vă urăsc și vă izgonesc din pricina Numelui Meu: „Să-și arate Domnul slava**, ca să vă vedem bucuria!“ — Dar ei vor rămînea* de rușine!

^{1er. 2.2. Cap. 5.19. 2 Tes. 1.10. Tit. 2.13.}

6. Un glas răsunător iese din cetate! Un glas iese din Templu! Este glasul Domnului, care dă vrăjmașilor lui plătă cuvenită!“

7. „Înainte ca să simtă dureri, a născut, și înainte ca să-i vină suferințele, a dat naștere unui fiu.

8. Cine a auzit vreodată așa ceva? Cine a văzut vreodată așa ceva? Se poate naște oare o țară într'o zi? Se naște un neam așa dintr'o dată? Abia au apucat-o muncile, și fiica Sionului și-a și născut fiii!

9. „Aș putea să deschid pîntecele mamei, și să nu las să nască? zice Domnul. — Eu care fac să nască, aș putea să împiedec oare nașterea?“ zice Dumnezeu! tău.

10. „Bucurați-vă împreună cu Ierusalimul, și veseliți-vă cu el, toți cei ce-l iubiți; împărțiți și bucuria cu el, acum, toți cei ce l-ați plîns,

11. ca să fiți săturați, bînd laptele

mîngîierilor lui, ca să vă desfătați în totul de plînatatea slavei lui.

12. Căci așa vorbește Domnul: „Iată*, voi îndrepta spre el pacea ca un rîu, și slava neamurilor ca un pîrîu ieșit din matcă, și veți fi alăptați*; veți fi purtați în brațe, și desmerdați pe genunchi.

13. Cum mîngîie pe cineva mamă-sa, așa vă voi mîngîia Eu; da, veți fi mîngîiați în Ierusalim!

14. Și cînd veți vedea aceste lucruri, inima vi se va bucura, și* oasele voastre vor prinde putere ca iarba.“ — Domnul lși va arăta astfel puterea față de robii Săi, dar va face pe vrăjmașii Lui să-l simtă minia. ^{1er. 17.1, etc.}

15. „Căci iată*, Domnul vine într'un foc, și carăle Lui sînt ca un virtex; lși pface minia într'un jăratnic, și amenințările în flacări de foc.

^{Cap. 9.5. 2 Tes. 1.8.}

16. Căci cu foc lși aduce Domnul la îndeplinire judecățile, și cu sabia* Lui pedepsește pe oricine; și cei uciși de Domnul vor fi mulți la număr. ^{Cap. 27.1.}

17. Ceice se sfîntesc* și se curățesc în grădini, mergînd unul cite unul, în mijlocul celor ce mîncă și carne de porc, și șoareci și alte lucruri uricioase, toți aceia vor pieri, — zice Domnul. — ^{Cap. 66.3.4.}

18. „Eu pedepsesc faptele și gîndurile lor! Dar vine vremea cînd voi strînge toate neamurile și toate limbile; ele vor veni și vor vedea slava Mea.

19. Și voi pune un semn* între ele, și voi trimete la neamuri pe cei ce vor scăpa din Israel, la Tarsis, la Pul și la Lud, cari trag cu arcul, la Tubal și la Iavan, în ostroavele depărtate, cari n'au auzit vorbindu-se niciodată de Mine, și n'au văzut slava Mea; ei vor vesti** slava Mea printre neamuri.

^{Luc. 2.34. Mal. 1.11.}

20. Vor aduce pe toți frații voștri din mijlocul tuturor neamurilor, ca dar* Domnului, pe cai, în cară și pe tîrgi, pe catiri și pe dromadere, la muntele Meu cel sfînt, la Ierusalim — zice Domnul — cum lși aduc copiii lui Israel darurile de mîncare, într'un vas curat, la Casa Domnului. ^{Rom. 15.16.}

21. Și voi lua și dintre ei, pe unii ca preoți și Leviți*, — zice Domnul.

^{Exod. 19.6. Cap. 61.6. 1 Pet. 2.9. Apoc. 1.6.}

22. Căci după cum cerurile cele noi*, și pământul cel nou, pe cari le voi face, vor dăinui înaintea Mea — zice Domnul — așa va dăinui și sămânța voastră și numele vostru.

* Cap. 65. 17. 2 Pet. 3. 13. Apoc. 21. 1.

23. În fiecare lună* nouă și în fiecare Sabat, va veni** orice făptură să

se închine înaintea Mea, — zice Domnul. —

24. „Și când vor ieși, vor vedea trupurile moarte* ale oamenilor cari s'au răzvrătit împotriva Mea; căci vermele** lor nu va muri, și focul lor nuse va stinge; și vor fi o pricină de groază pentru orice făptură.”

* Zab. 14. 16. * 19. 6. 2. * 1 Reg. 19. 17. * Cap. 18. 7. 2 Cor. 10. 4. 3.

IEREMIA

(Plîngerile 3. 1. Faptele 9. 16. Deut. 32. 15—43. 2 Cronici 36. 13, etc.

Neemia 9. 29—31. Țefania 3. 1—4. Zaharia 7. 11, etc.)

1. Cuvintele lui Ieremia, fiul lui Hilkia, unul din preoți din Anatot*, din țara lui Benjamin.

* Ios. 21. 18. 1 Cron. 6. 60. Cap. 82. 7, 8, 9.

2. Cuvîntul Domnului i-a vorbit pe vremea lui Iosia, fiul lui Amon, împăratul lui Iuda, în al treisprezecelea an al domniei lui,

3. și pe vremea lui Ioiachim, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda, pînă la sfîrșitul anului al unsprezecelea* al lui Zedechia, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda, pînă** pe vremea cînd a fost dus Ierusalimul în robie, în luna 11 a cincea.

* Cap. 23. 3. ** Cap. 39. 2. † Cap. 52. 12, 15. ‡ 2 Reg. 25. 8.

4. „Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

5. „Mai înainte ca să te fi* întocmit în pîntecele mamei tale, te** cunoșteam, și mai înainte ca să fi ieșit tu din pîntecele ei, Eu te puseseam deoparte †, și te făcusem prooroc al neamurilor.”

* Isa. 49. 1, 5. ** Exod. 33. 12, 17. † Luc. 1. 15, 41. Gal. 1. 15, 16.

6. Eu am răspuns: „Ah! Doamne Dumnezeu!, vezi că eu nu știu să vorbesc, căci sînt un copil.”

* Exod. 4. 10; 6. 12, 30. Isa. 6. 5.

7. Dar Domnul mi-a zis: „Nu zice: „Sînt un copil,” căci te vei duce la toți aceia la cari te vei trimete, și vei spune tot* ce-ți voi porunci.

* Num. 22. 20, 38. Mat. 28, 20.

8. Nu te teme* de ei; căci Eu sînt cu tine** ca să te scap, — zice Domnul. —

* Exec. 2. 6; 3. 9. Vers. 17. ** Exod. 3. 12. Deut. 31. 6, 8. Ios. 1. 5. Cap. 15. 20. Fapt. 26. 17. Evr. 13. 6.

9. Apoi Domnul Și-a întins* mîna, și mi-a atins gura. Și Domnul mi-a zis: „Iată, pun cuvintele Mele** în gura ta.

* Isa. 6. 7. ** Isa. 51. 16. Cap. 6. 14.

10. Iată*, astăzi te pun peste nea-

muri și peste împărății, ca să smulgi* și să tai, să dărimi și să nimicești, și zidești și să sădești.

* 1 Reg. 19. 17. * Cap. 18. 7. 2 Cor. 10. 4. 3.

11. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel: „Ce vezi, Ieremie?” Eu am răspuns: „Văd un veghetor.”

12. Și Domnul mi-a zis: „Bine ai văzut; căci Eu veghez asupra Cuvîntului Meu, ca să-l împlinesc.”

13. „Cuvîntul Domnului mi-a vorbit a doua oară, astfel: „Ce vezi?” Eu am răspuns: „Văd un cazan* clocoțind, dinspre miază-noapte.”

* Ezech. 11. 3, 7; 24. 3.

14. „Și Domnul mi-a zis: „Dela miazănoapte* va izbucni nenorocirea peste toți locuitorii țării.

* Cap. 1. 8; 6. 1.

15. Căci iată, voi chema* toate popoarele împărățiilor dela miazănoapte, zice Domnul; ele vor veni, și își vor așeza fiecare scaunul de domnie** la intrarea porților Ierusalimului, împotriva tuturor zidurilor lui de jur împrejur, și împotriva tuturor cetăților lui Iuda.

* Cap. 5. 15; 6. 22; 10. 22; 25. 9. ** Cap. 39. 3; 43. 10.

16. Imi voi rosti judecățile împotriva lor, din pricina întregii lor răutăți, pentru că M'au părăsit* și au adus tîmîie altor dumnezei și s'au închinat înaintea lucrării minilor lor.

* Deut. 28. 20. Cap. 17. 13.

17. Dar tu, încinge-ți coapsele*, scotă-te, și spune-le tot ce-ți voi porunci. Nu tremura* înaintea lor, ca nu cumva să te fac să tremuri înaintea lor.

* 1 Reg. 18. 46. 2 Reg. 4. 29; 9. 1. Iov. 38. 3. Luc. 12. 36. 1 Pet. 1. 13. ** Exod. 3. 12. Vers. 6. Ezech. 2. 6.

18. Iată că în ziua aceasta te fac o cetate întărită*, un stilp de fier și un zid de aramă, împotriva întregii țări,

împotriva împăraților lui Iuda, împotriva căpeteniilor lui, împotriva preoților lui și împotriva poporului țării.

◊ Isa. 50, 7. Cap. 6, 27; 15, 20.

19. Ei vor lupta împotriva ta, dar nu te vor birui; căci Eu* sînt cu tine, ca să te scap, zice Domnul.*

◊ Vers. 8.

Mustarea poporului.

2. „Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Du-te, și strigă la urechile cetății Ierusalimului: „Așa vorbește Domnul: „Mi-aduc aminte încă de dragostea pe care o aveai cînd erai tinăra* de iubirea ta, cînd erai logodită, cînd Mă urmași* în pustie, într'un pămînt nesămănat.

◊ Ezech. 16, 8, 22, 60; 23, 3, 8, 19. Osea 2, 15. ◊ Deut. 2, 7.

3. Atunci Israel* era închinat Domnului, era cele dintîi roade* ale lui; toți cei ce mîncău* din ele se făceau vinovați și venea nenorocirea peste ei, zice Domnul.*

◊ Exod. 19, 5, 6. ◊ Iac. 1, 18. Apoc. 14, 4. † Cap. 12, 14. Cap. 50, 7.

4. „Ascultați Cuvîntul Domnului, casa lui Iacov, și voi, toate familiile casei lui Israel!

5. Așa vorbește Domnul: „Ce nelegiuire* au găsit părinții voștri în Mine, de s'au depărtat de Mine, și au mers după nimicuri* și au ajuns ei înșiși de nimic?

◊ Isa. 3, 4. Mic. 6, 3. ◊ 2 Reg. 17, 15. Iona 2, 8.

6. Ei n'au întrebat: „Unde este Domnul, care ne-a scos* din țara Egiptului, care ne-a povăuit prin pustie*, printr'un pămînt uscat și plin de gropi, printr'un pămînt unde domnește seceta și umbra morții, printr'un pămînt pe unde nimeni nu trece și unde nu locuiește nici un om?“

◊ Isa. 63, 9, 11, 13. Osea 13, 4. ◊ Deut. 8, 15; 32, 10.

7. „V'am adus într'o țară ca o livadă de pomi*, ca să-i mîncăți roadele și bunătățile; dar voi ați venit, Mi-ați spurcat* țara și Mi-ați prefăcut moștenirea într'o urciune.*

◊ Num. 13, 27; 14, 7, 8. Deut. 8, 7, 8, 9. ◊ Lev. 18, 26, 27, 28. Num. 36, 33, 34. Ps. 78, 36, 38. Cap. 3, 1; 16, 18.

8. Preoții n'au întrebat: „Unde este Domnul?“ Păzitorii Legii* nu M'au cunoscut, păstorii sufletești Mi-au fost necredincioși, proorocii* au proorocit prin Baal, și au alergat după cei ce nu sînt de niciun* ajutor.*

◊ Mal. 2, 4, 7. Rom. 2, 20. ◊ Cap. 23, 13. † Vers. 11. Hab. 2, 18.

9. De aceea, Mă voi mai certa* cu voi, zice Domnul, și Mă voi certa cu copiii* copiilor voștri.

◊ Ezech. 20, 35, 36. Mic. 6, 2. ◊ Exod. 20, 5. Lev. 20, 5.

10. Treceți în ostroavele Chitim, și priviți! Trimeteți la Chedar, uitați-vă bine, și vedeți dacă s'a întîmplat acolo așa ceva:

11. Și-a schimbat* vreodată un popor dumnezeii, măcarcă ei nu sînt* dumnezei? Dar poporul Meu și-a* schimbat Slava, cu ceva* care nu este de niciun ajutor!

◊ Mic. 4, 6. ◊ Ps. 115, 4. Isa. 37, 19. Cap. 10, 20. † Ps. 106, 20. Rom. 1, 23. † Vers. 8.

12. Mirați-vă* de așa ceva, ceruri, înfiorați-vă de spaimă și groază, zice Domnul.*

◊ Isa. 1, 2. Cap. 6, 19.

13. „Căci poporul Meu a săvîrșit un îndoit păcat: M'au părăsit pe Mine, Izvorul apelor vii*, și și-au săpat puturi, puturi crăpate, cari nu țin apă.*

◊ Ps. 36, 9. Cap. 17, 13; 13, 14. Iona 4, 14.

14. „Este Israel un rob* cumpărat, sau fiu de rob născut în casă?“ „Atunci pentru ce a ajuns de pradă?“

◊ Exod. 4, 22.

15. „Niște pui* de lei mugesc și strigă împotriva lui, și-i pustiesc țara; cetățile îi sînt arse și fără locuitori.

◊ Isa. 1, 7. Cap. 4, 7.

16. Chiar și cei din Nof și Tahpanes* își vor zdrobi creștetul capului.

◊ Cap. 43, 7, 8, 9.

17. Nu ți-ai făcut* tu singur lucrul acesta pentru că ai părăsit pe Domnul, Dumnezeul tău, cînd te îndrepta* pe calea cea bună?

◊ Cap. 4, 18. ◊ Deut. 32, 10.

18. Și acum, ce cauți să te duci* în Egipt, să bei apa* Nilului? Ce cauți să te duci în Asiria, să bei apa riului?

◊ Isa. 30, 1, 2. ◊ Isa. 13, 3.

19. Tu singur te pedepsești cu răutatea* ta și tu singur te lovești cu necredincioșia ta, și vei ști și vei vedea ce rău și amar este să părăsești pe Domnul, Dumnezeul tău, și să n'ai nici o frică de Mine, zice Domnul, Dumnezeul oștirilor.*

◊ Isa. 3, 9. Osea 5, 8.

20. „De mult ți-ai sfărîmat jugul, ți-ai rupt legăturile, și ai* zis: „Nu mai vreau să slujesc ca un rob!“ Căci pe orice deal* înalt și supt orice copac verde, te-ai întins ca o* curvă.

◊ Exod. 19, 8. Ios. 24, 18. Iudc. 10, 16. 1 Sam. 12, 10. ◊ Deut. 12, 2. Isa. 57, 6, 7. Cap. 3, 6. † Exod. 34, 1. E. 16.

21. Te sădisem ca o vie minunată* și de cel mai bun soi: cum te-ai schimbat și te-ai prefăcut într'o coardă* de viță sălbatică?

◊ Exod. 15, 17.

Ps. 44, 2; 80, 8. Isa. 5, 1, etc.; 60, 21. Mat. 21, 33. Marc. 12, 1. Luc. 20, 9. ◊ Deut. 32, 32. Isa. 1, 21; 5, 1.

22. Chiar dacă te-ai spăla cu sili-tră*, chiar dacă ai da cu multă sodă,

nelegiuirea** ta tot ar rămânea scrisă înaintea Mea, zice Domnul, Dumnezeu.”

• Iov 9, 30. • Deut. 32, 34. Iov 14, 17. Oseai 13, 12.

23. „Cum* poți să zici: „Nu m'am spurcat, și nu m'am dus după Baali?” Privește-ți urma pașilor în vale**, și vezi ce ai făcut, dromaderă ț iute la mers și care bați drumurile și le în-crucșezi!

• Prov. 30, 12. • Cap. 7, 91. • Iov 39, 5-8. Cap. 14, 6.

24. Măgărită sălbatică, deprinsă cu pustia, care gîfăie în aprinderea patimei ei, cine o va împiedeca să-și facă pofța? Toți cei ce o caută n'au nevoie să se ostenească: o găsec în luna ei.

25. Nu te lăsa cu picioarele goale, nu-ți usca gîtlejul de sete! Dar* tu zici: „Degeaba, nu! Căci iubesc dumnezeii* străini, și vreau să merg după ei.”

• Cap. 18, 12. • Deut. 32, 16. Cap. 3, 13.

26. Cum rămîne uluit un hoț cînd este prins, așa de uluiți vor rămîne cei din casa lui Israel, ei, împărații lor, căpeteniile lor, preoții lor și proorocii lor.

27. Ei zic lemnului: „Tu ești tatăl meu!” Și pietrei: „Tu mi-ai dat viața!” Căci ei lmi întorc spatele și nu se uită la Mine. Dar cînd sînt în nenorocire*, zic: „Scoală-Te și scapă-ne!”

• Judec. 10, 10. Ps. 78, 34. Isa. 26, 16.

28. Unde sînt* dumnezeii tăi, pe cari ți i-ai făcut? Să se scoale ei, dacă pot să te scape** în vremea nenorocirii! Căci cite ț cetății ai, atîția dumnezei ai, lu da!”

• Deut. 32, 37. Judec. 10, 14. • Isa. 45, 20. • Cap. 11, 13.

29. „Pentruce vă* certați cu Mine? Toți Mi-ați fost necredincioși, zice Domnul.” —

• Vers. 23, 35.

30. „Degeaba v'am lovit* copiii; n'au luat seama la certare; sabia voastră a mîncat** pe proorocii voștri, ca un leu nimicitor. • Isa. 1, 5; 9, 13. Cap. 5, 3. • 2 Cron. 36, 16. Neem. 9, 26. Mat. 23, 29, etc. Fapt. 7, 52. 1 Tes. 2, 15.

31. O, neam rău de oameni, uitați-vă bine la Cuvîntul Domnului, care zice: „Am fost Eu o pustie* pentru Israel, sau o țară plină de întunec besnă? Pentruce zice atunci poporul Meu: „Sîntem slobozi”, nu voim ț să ne întoarcem la Tine?”

• Vers. 5. • Ps. 12, 4. • Deut. 32, 15.

32. Iși uită fata podoabele, sau mireasa briul? Dar poporul Meu M'a uitat* de zile fără număr.

• Ps. 106, 21. Cap. 13, 25. Osea 8, 14.

33. Ce bine știi să-ți întocmești căile cînd este vorba să cauți ce iubești! Chiar și la nelegiuire te deprinzi.

34. Pînă și pe poalele hainei tale se află singele sărmanilor* nevinovați, pe cari nu i-ai prins făcînd nicio spargere.

• Ps. 106, 38. Cap. 19, 1.

35. Și cu toate acestea*, tu zici: „Da, sînt nevinovat! Să se întoarcă acum mînia Lui dela mine!” Iată** Mă voi certa cu tine, pentrucă ț zici: „N'am păcătuit!”

• Vers. 23, 29. • Vers. 9. • Prov. 28, 13. I Ioan 1, 8, 10.

36. Pentruce* atîta grabă ca să-ți schimbi drumul? Din Egipt îți va veni rușinea**, cum ț ți-a venit și din Asiria!

• Vers. 18. Cap. 31, 22. Osea 5, 13; 12, 1.

37. Tot deacolo vei ieși, cu minie* pe cap; căci Domnul leapădă pe acela în cari te încrezi, și nu vei izbuti cu ei.”

• 2 Sam. 13, 18.

31. „El zice: „Cînd se desparte un bărbat de nevastă-sa, pe care o părăsește, și ea ajunge nevasta altuia, se mai întoarce* bărbatul acesta la ea? N'ar fi chiar și țara** aceea spurcată? și tu, ai curvit ț cu mulți ibovnici, și să ț ț te întorci iarăș la Mine? — zice Domnul.” —

• Deut. 24, 4. • Cap. 2, 7. • Cap. 2, 20. Ezech. 16, 26, 28, 30.

• Cap. 4, 1. Zeh. 1, 3.

2. „Ridică-ți ochii spre înălțimi*, și privește: unde n'ai curvit? Te țineai” la drumuri, ca Arabul în pustie, și ai spurcat ț țara prin curviile tale și cu răutatea ta! • Deut. 12, 2. Cap. 2, 20. • Ezech. 38, 14. Prov. 23, 28. Ezech. 16, 24, 25. • Cap. 2, 7. Vers. 9.

3. Măcar că ploile au fost oprite*, și ploaia de primăvară a lipsit, totuș tu ți-ai păstrat fruntea de curvă**, și n'ai vrut să ai rușine! • Lev. 26, 19. Deut. 28, 24. Cap. 9, 12; 14, 4. • Cap. 5, 3; 6, 15; 8, 12. Ezech. 3, 7. Tel. 3, 5.

4. Acum, nu-i așa? strigi la Mine: „Tată! Tu ai fost* Prietenul tinereții** mele!” • Prov. 2, 17. • Cap. 2, 2. Osea 2, 15.

5. Iși va ținea El mînia* pe vecie? „O va păstra El totdeauna?” Iată, așa ai vorbit, și totuș ai făcut lucruri nelegiuite, cît ai putut!”

• Ps. 77, 7, etc.; 103, 9. Isa. 57, 16. Vers. 12.

Indemnuri la pocăință.

6. „Domnul mi-a zis, pe vremea împăratului Iosia: „Ai văzut ce a făcut necredincioasa* Israel? S'a dus** pe orice munte înalt și supt orice copac verde, și a curvit acolo.

• Vers. 11, 14. Cap. 7, 24. • Cap. 2, 20.

7. Eu ziceam că dupăce a făcut* toate aceste lucruri, se va întoarce la Mi-

29. „La vuietul călăreților și arcașilor, toate cetățile fug; se ascund în păduri și se suie pe stînci; toate cetățile sînt părăsite, nu mai au locuitori.

30. Și tu, pustiito, ce vei face? Te vei îmbrăca în cîrmîz, te vei împodobi cu podoabe de aur, îți vei sulimeni ochii; dar degeaba te vei înfrumuseța: ibovnicii tăi te disprețuiesc, și vor

*1 Re²². 9.30. Eze²³. 40. *2 Cap. 22. 20, 22. Plin. 1.2, 19.

.22. 20,22. Plin. 1.2, 19.

31. Căci Eu aud niște țipete ca ale unei femei în chinurile nașterii, țipete de durere ca la cea dintâi facere. Este glasul fiicei Sionului, care suspină și întinde * minile, zicând: „Nenorocita de mine! Mor din pricina ucigașilor!“

† lgn. 1.15. Plin 1.17.

51. „Cutreierați ulițele Ierusalimului, uitați-vă, întrebați și căutați* în piețe, dacă se găsește un om, dacă** este vreunul care să înfăptuiască ceea ce dăruiește Domnul, care să se țină de adevăr, și voi ierta Ierusalimul.

*Ezek.22.30. **Fac. 18.23, etc. Ps.12.1. †Fac. 18.28.

2. Chiar când * zic: „Viu” este Domnul!” ei jură [†] strîmb.“

*Tit. 1. 16. †Cap. 4. 2. ‡Cap. 7. 9.

3. „Doamne, nu văd ochii Tăi * ade-
vărul? Tu-i lovești** și ei nu simt
nimic; îi nimicești, și nu vor să ia în-
vățătură; iau o înfățișare mai tare de-
cît stînca, nu vor† să se întoarcă la

Time." *2 Cron. 16.9. *1sa. 1.6; 9.13. Cap. 2.30

†Cap.7.28. Tef.9.2.
4. „Eu ziceam: „Numai cei mici sînt
aşa; ei lucrează fără minte, pentru că
nu cunosc* calea Domnului, Legea
Dumnezeului lor!
*Cap.8.7

5. Mă voi duce deci la cei mari, și

„Dar toți au sfârșit** jugul, și au rupt legăturile.

6. De aceea îi omoră leul* din pă-

Stă la pîndă pardosul * înaintea cetă-
ților lor: toți cei ce vor ieși din ele
vor fi sfîșiati; căci fărădelegile lor
sînt multe, abaterile lor s'au înmul-
țit !"

7. Cum să te iert? — zice Domn

nul — Copiii tăi M'au părăsit, și jură pe dumnezei cari n'au ființă. Și după ce le-am primit jurămintele, se dedau la preacuvie, și aleargă cu grămadă la război.

in casa curvei! * Jos.29.7. Tef.1.6
Deut. 32.21. Gal. 4.8. + Rom. 7.5

8. Ca niște cai* bine hrăniți, cari
aleargă încoace și încolo, fiecare ne-
chează** după nevasta apropielui
său."

9. „Să • nu pedepsesc Eu aceste lucruri, zice Domnul, să nu-Mi răzbun Eu •• pe un asemenea popor?”

10. „Suiți-vă * pe zidurile ei și dări-
mați, dar” nu nimiciți de tot! Lua-
ți-i bucurii acestia, căci au fost de D-

11. Căci casa * lui Israel și casa lui Iuda Mi-au fost necredincioase, zice

12. „Ei tăgăduiesc * pe Domnul și
zic: „Nu ** este El! Și nu Ț va veni ne-
norocirea peste noi; nu vom vedea
nici sabia nici foamea.”

*2 Cron. 36. 16. Cap. 4. 10. ** Isa. 28. 15. † Cbn. 14. 13

13. Proorocii sînt vînt, și nu Dumnezeu vorbește în ei. Așa să li se facă și lor!"

14. „Deaceia așa vorbește Domnul Dumnezeu oștirilor: „Pentru că ați zis lucrul acesta, iată”, Cuvîntul Meu îl fac foc în gura ta, și poporul acestor lemne să-și iardă focul peste ei.”

15. Iată, aduc de departe un neam
împotriva voastră, ca să a lui Israel
— zice Domnul — un neam* tare, un
neam** străvechi, un neam a cărui lim-
bă n'o cunoşti, şi ale cărui vorbe n-
le pricepi. * Deut. 28, 49. Isa. 5, 26. Cap. 1, 15; 6, 2.
** Isa. 39, 3. Cap. 4, 16.

16. Tolba lui cu săgeți este ca u
mormînt deschis; toți sînt niște vi
teji.

17. El îți va mânca secerișul * și pînă la cea din urmă
nea, îți va mânca fiii și fiicele, îți va mânca oile și boii, îți va mânca via și
smochinul; și îți va trece prin sabie cetățile întărite, în cari te încrezi.

18. Dar, și în zilele acelea, zice Domnul, — nu vă voi nimici * de to

19. Dacă veți întreba atunci: „Per-
truce * ne-a făcut toate acestea Dom-
nul Dumnezeu nostru?” Aşa le va

nul, Dumnezeul nostru? „Așa le voi
răspunde: „După cum voi M-ați pără-
sit” și ați slujit unor dumnezei străini
în țara voastră, tot așa, acum ve-
slujiți unor străini într-o țară care
nu este a voastră!” <sup>Deut. 29, 24, etc. 1 Reg. 9, 8,
Cap. 23, 22-16. 10. ^{Deut. 2, 13. [†]Deut. 28, 48.}</sup>

20. „Spuneți lucrul acesta casei lui Iacov, vestiți-l în Iuda, și ziceți:

fără minte, și fără inimă, care are ochi și nu vede, urechi și n'auze! ^oIsa. 6.9. Exec.12.2. Mat. 13.14. Ioan 12.40. Fapt. 28.26. Rom. 11.8.

22. „Nu voiți să vă temeți* de Mine, zice Domnul, nu voiți să tremurați înaintea Mea?” Eu am pus mării* ca hotar nisipul, hotar vecinic, pe care nu trebuie să-l treacă. Și chiar dacă valurile ei se infurie, totuși sînt neputincioase; urlă, dar nu-l trec.

^oApoc. 15. 4. ^oIoan 26. 10; 39. 10, 11. Ps. 104. 9. Prov. 8. 29. 23. Poporul acesta însă are o inimă dirză și răzvrătită; se răscoală, și pleacă,

24. și nu zic în inima lor: „Să ne temem de Domnul, Dumnezeul nostru, care dă ploaie* la vreme, ploaie timpurie* și tirzie, și ne păstrează țărîmînile hotărîte pentru seceriș.

^oPs. 147. 8. Cap. 14. 22. Mat. 5. 45. Fapt. 14. 17. ^oDeut. 11. 14. Ioel 2. 23. ^oFa. 8. 22.

25. „Din pricina nelegiuirilor voastre* n'au loc aceste orînduiri, păcatele voastre vă lipsesc de aceste bunătați.

26. Căci în poporul Meu sînt oameni răi; ei pîndesc* ca păsărarul care întinde lațuri, întind curse, și prind oameni.

27. Cum se umple o colivie de păsări, așa se umplu casele lor prin vicleșug; așa ajung ei puternici și bogați.

28. Se îngrașă*, lucesc de grăsimi; întrec orice măsură în rău, nu apără pricina*, pricina orfanului, ca să le meargă bine*, nu fac dreptate celor lipsiți.

^oDeut. 32. 15. ^oIsa. 1. 23. Zah. 7. 10. ^oIoan 12. 6. Ps. 73. 12. Cap. 12. 1.

29. „Să nu pedepsesc* Eu aceste lucruri, zice Domnul, să nu-Mi răzbun Eu pe un asemenea popor?”

30. „Grozave lucruri, urcicioase* lucruri se fac în țară. *Cap. 23. 14. Osea 6. 10.

31. Proorocii proorocesc neadevăruți*, preoții stăpînesc cu ajutorul lor, și poporului Meu îi plac* aceste lucruri. Dar ce veți face la urmă?

^oCap. 14. 14; 23. 25, 26. Ezech. 13. 6. ^oMic. 2. 11.

6. 1. „Fugiți, copii ai lui Beniamin, fugiți din mijlocul Ierusalimului, sunați din trîmbiță la Tecoa, ridicați un semn la Bet-Hacherem*! Căci dela miază-noapte se vede venind o nenorocire* și un mare prăpăd.

^oNem. 3. 14. ^oCap. 1. 14; 4. 6.

2. Pe frumoasa și supțirica fiică a Sionului, o nimicesc!

3. La ea vin păstorii cu turmele lor, își întind corturile* în jurul ei, și își pasc fiecare partea lui.”

^oReg. 25. 1. 4. Cap. 4. 17.

4. „Pregătiți-vă* s'o bateți! Haidem! Să ne suim ziua nameaza* mare!... Vai de noi, căci ziua scade, și umbrele de seară se lungesc.”

^oCap. 51. 27. Ioel 3. 9. ^oCap. 15. 8.

5. Haidem să ne suim noaptea! Și să-i dărim casele împărătești!”

6. „Căci așa vorbește Domnul oștirilor: „Taiăți copaci, și ridicați șanțuri împotriva Ierusalimului! Aceasta este cetatea care trebuie pedepsită; căci în mijlocul ei este numai apăsare.

7. Cum țîșnesc apele dintr'o fîntînă*, așa țîșnește răutatea ei din ea; nu se aude în ea decît silnicie* și prăpăd; durerea și rănile lîmi izbesc fără curmare priverile.

^oIsa. 57. 20. ^oPs. 55. 9, 10, 11. Cap. 20. 8. Ezech. 7. 11, 22.

8. Ia învățătură, Ierusalime, ca nu cumva să Mă depărtez* de tine, și să fac din tine un pustiu, o țară nelocuită!”

^oEzech. 23. 18. Osea 9. 12.

9. „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Vor culege rămășițele lui Israel cum se culeg cîrchinile rămase dintr'o vie. Puneți din nou mina pe ea, ca și cu legătorul pe mlădițe.”

10. „Cui să vorbesc, și pe cine să iau martor ca să m'asculte? Urechea lor este netăiată împrejur, și nu sînt în stare să ia aminte. Iată*, Cuvîntul Domnului este o ocară pentru ei, și nu le place de el.

^oCap. 7. 26. Fapt. 7. 51. Exod. 6. 12. ^oCap. 20. 8.

11. Eu sînt așa de plin* de minia Domnului, că n'o pot opri.” — „Toarnă-o peste* copilul de pe uliță, și peste adunările tinerilor. Căci și bărbatul și nevasta vor fi prinși, și bătrînul și cel încărcat de zile.”

12. Casele* lor vor trece în stăpînire altora, ogoarele și nevestele lor deasemenea, cînd lîmi voi întinde mina asupra locuitorilor țării, zice Domnul.”

^oDeut. 28. 30. Cap. 3. 10.

13. „Căci dela cel mai mic pînă la cel mai mare, toți sînt lacomi de* cișlig; dela prooroc pînă la preot, toți înșală.

^oIsa. 56. 11. Cap. 8. 10; 14. 18; 23. 11. Mic. 3. 3, 11.

14. Leagă în chip ușuratic* rana fiicei poporului Meu, zicînd*: „Pace! Pace!” Și totuși nu este pace!

^oCap. 8. 11. Ezech. 13. 10. ^oCap. 4. 10; 14. 13; 23. 17.

15. Sînt dați de rușine*, căci săvîșesc uriciuni; și totuși nu roșesc, și nu

știu de rușine. De aceea vor cădea împreună cu ceice cad, vor fi răsturnați, cînd îi voi pedepsi, zice Domnul.”

Cap. 3, 3; 8, 12.

16. Așa vorbește Domnul: „Stați în drumuri, uitați-vă, și întrebați cari sînt cărările cele vechi*, care este calea cea bună: umblați pe ea, și veți găsi** odihnă pentru sufletele voastre!” Dar ei răspund: „Nu vrem să umblăm pe ele!”

17. „Am pus niște străjeri peste voi: Fiți cu luare aminte la sunetul trimbetei!” Dar ei răspund: „Nu vrem să fim cu luare aminte!”

18. „Deaceea, ascultați, neamuri, și luați seama la ce li se va întimpla, adunare a popoarelor!

19. Ascultă* și tu, pămîntule! Iată, voi aduce peste poporul acesta o nenorocire, care va fi rodul** gîndurilor lui; căci n'au luat aminte la cuvintele Mele, și au nesocotit Legea Mea.

20. Ce nevoie am* Eu de tămîia care vine din Seba**, de trestia mirositoare dintr'o țară depărtată? Arderile* voastre de tot nu-Mi plac, și jertfele voastre nu-Mi sînt plăcute.”

21. Deaceea, așa vorbește Domnul: „Iată, voi pune înaintea poporului acestuia niște pietre de poticnire, de cari se vor lovi împreună părinții și fiii, vecinii și prietenii, și vor pieri.”

22. „Așa vorbește Domnul: „Iată că vine un popor din țara dela miază-noapte*, un neam mare se ridică dela marginile pămîntului.

23. Ei poartă arc și suliță; sînt cumpliti și fără milă; glasul lor urlă ca* marea; sînt călări pe cai, și gata de luptă ca un om pregătit de război, împotriva ta, fiica Sionului!”

24. La vuietul apropierii lor, minile ni se slăbesc, ne apucă groaza*, ca durerea unei femei care naște.”

25. „Nu ieșiți în ogoare, și nu mergeți pe drumuri! Căci acolo este sabia vrăjmașului, răspîndind spaima de jur împrejur!

26. Fiica poporului meu, acopere-te cu un sac* și tăvălește-te** în cenușă, jălește-te† ca după singurul tău fiu, varsă lacrimi, lacrimi amare! Căci pe neașteptate vine pustiitorul peste noi.”

*Cap. 4, 8. **Cap. 25, 84. Mic. 1, 10. †Zab. 12, 10.

27. „Te pusesem de pază* peste poporul Meu, ca o cetățuie, ca sa le cunoști și să le cercetezi calea.

28. Toți sînt niște* răzvrătiți, niște birfitori**, aramă† și fer, toți sînt niște stricați.

29. Foalele ard, plumbul este topit de foc; degeaba curățesc, căci zgura nu se deslipește.”

30. „De aceea se vor numi argint* lepădat, căci Domnul i-a lepădat.”

Mustrări și amenințări.

71. Iată cuvîntul vorbit lui Ieremia din partea* Domnului:

2. „Sezi la poarta Casei Domnului, vestește acolo cuvîntul acesta, și spune: „Ascultați Cuvîntul Domnului, toți bărbații lui Iuda, cari intrați pe aceste porți, ca să vă închinați înaintea Domnului!”

3. „Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeuul lui Israel: „Indreptați-vă căile* și faptele, și vă voi lăsa să locuiți în locul acesta.

4. Nu vă hrăniți* cu nădejdi înșelătoare, zicînd: „Acesta este Templul Domnului, Templul Domnului, Templul Domnului!”

5. „Căci numai dacă* vă veți indrepta căile și faptele, dacă veți înfăptui dreptatea* unii față de alții,

6. dacă nu veți asupri pe străin, pe orfan și pe văduvă, dacă nu veți vărsa sînge nevinovat în locul acesta, și dacă nu veți merge* după alți dumnezei, spre nenorocirea voastră,

7. numai așa* vă voi lăsa să locuiți în locul acesta, în țara** pe care am dat-o părinților voștri, din vecinicie.

8. Dar iată că voi vă hrăniți* cu nădejdi înșelătoare**, cari nu slujesc la nimic.

9. Cum? Furați*, ucideți, precurviți, jurați strîmb, aduceți tămîie lui Baal, mergeți după alți dumnezei** pe cari nu-i cunoașteți!...

10. Și apoi veniți* să vă înfățișați înaintea Mea, în Casa aceasta peste care este chemat Numele Meu** și ziceți: „Sîntem izbăviți!”... ca iarăși să faceți toate acestea urcîni!

11. „Este Casa aceasta* peste care

*Deut. 6, 14, 15; 8, 19; 11, 28. Cap. 13, 10.

*Deut. 4, 40. **Cap. 3, 18.

*Vers. 4. **Cap. 5, 31; 14, 13, 14.

*1 Reg. 18, 21. Osea 4, 1, 2. 1. 15. **Exod. 20, 3. Vers. 6.

*Exec. 23, 39. **Vers. 11, 14, 30. Cap. 32, 94; 34, 15.

este chemat Numele Meu, o peșteră** de tilhari înaintea voastră? Eu însumi văd lucrul acesta, zice Domnul!"

* Isa. 56. 7. ** Mat. 21. 13. Marc. 11. 12. Luc. 19. 46.

12. „Duceți-vă dar la locul* care-Mi fusese închinat la Silo, unde** pusese-m să locuiască odinioară Numele Meu, și vedeți ce i-am făcut ț, din pricina răutății poporului Meu Israel!"

* Jos. 18. 1. Jude. 18. 31. ** Deut. 12. 11. † 1 Sam. 4. 10, 11, Ps. 78. 60. Cap. 26. 6.

13. „Și acum, fiindcă ați făcut toate aceste fapte, zice Domnul, fiindcă v'am vorbit dis de dimineată*, și n'ati ascultat, fiindcă v'am chemat** și n'ati răspuns,

* 2 Cron. 36. 15. Vers. 25. Cap. 11. 7. ** Prov. 1. 24. Isa. 65. 12; 66. 4.

14. voi face Căsei peste care este chemat Numele Meu, în care vă puneți încrederea, și locului pe care vi l-am dat vouă și părinților voștri, le voi face întocmai cum am făcut lui Silo*.

* 1 Sam. 4. 10, 11. Ps. 78. 60. Cap. 26. 6.

15. Și vă voi lepăda dela Fața Mea, cum* am lepădat pe toți frații voștri, pe toată sămînța** lui Efraim!"

* 2 Reg. 17. 23. ** Ps. 78. 67, 68.

16. „Tu însă nu mijloci* pentru poporul acesta, nu înalța nici cereri, nici rugăciuni pentru ei, și nu stăruie pe lângă Mine; căci** nu te voi asculta!"

* Exod. 32. 10. Cap. 11. 14; 14. 11. ** Cap. 16. 1.

17. Nu vezi ce fac ei în cetățile lui Iuda și pe ulițele Ierusalimului?

18. Copiii* string lemne, părinții aprind focul, și femeile frământă plă-mădeala, ca să pregătească turte împăr-tăsești cerului, și să toarne jertfe de băutură altor dumnezei**, ca să Mă minie."

* Cap. 44. 17, 19. ** Cap. 19. 13.

19. „Pe Mine Mă minie ei* oare? zice Domnul; nu pe ei înșiși, spre rușinea lor?"

* Deut. 32. 16, 21.

20. „De aceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Iată, minia și urgia Mea se vor vărsa peste locul acesta, peste oameni și dobitoace, peste copacii de pe cîmp și peste roadele pămîntului; și va arde, și nu se va stinge."

21. „Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeu lui Israel: „Adăugați* arderile voastre de tot la jertfele voastre, și mâncați-le carnea!"

* Isa. 1. 11. Cap. 6. 20. Amos 6. 21. Osea 6. 13.

22. Căci n'am vorbit* nimic cu părinții voștri și nu le-am dat nici o poruncă, cu privire la arderi de tot și jertfe, în ziua cînd i-am scos din țara Egiptului.

* 1 Sam. 15. 22. Ps. 51. 16, 17. Osea 6. 6.

23. Ci iată porunca pe care le-am dat-o: „Ascultați glasul* Meu; și Eu voi fi** Dumnezeuul vostru, iar voi veți fi poporul Meu; umbrați pe toate căile pe cari vi le-am poruncit, ca să fiți fericiți."

* Exod. 15. 26. Deut. 6. 3. Cap. 11. 47. ** Exod. 19. 5. Lev. 26. 12.

24. Dar* ei n'au ascultat, și n'au luat aminte, ci au urmat** sfaturile și por-nirile inimii lor rele, au dat înapoi ț și n'au mers înainte.

* Ps. 81. 11. Cap. 11. 8. ** Deut. 29. 19. Ps. 81. 12. † Cap. 2. 27; 32. 33. Osea 4. 18.

25. Din ziua cînd au ieșit părinții voștri din Egipt, pînă în ziua de azi, v'am trimis* pe toți slujitorii Mei, proorocii, i-am trimis în fiecare zi, de** dimineată.

* 2 Cron. 36. 15. Cap. 25. 4; 29. 19. ** Vers. 18.

26. Dar ei nu M'au ascultat*, n'au luat aminte; și-au înțepenit** gîtul, și au făcut ț mai rău de cît părinților lor.

* Vers. 24. Cap. 11. 8; 17. 24; 25. 3. 4. ** Neem. 9. 17, 28. Cap. 19. 15. † Cap. 16. 12.

27. Și chiar dacă le vei spune* toate aceste lucruri, tot nu te vor asculta; și dacă vei striga la ei, nu-ți vor răspunde.

* Ezech. 2. 7.

28. De aceea, spune-le: „Acesta este poporul care n'ascultă glasul Domnu-lui, Dumnezeului său, și care nu vrea să ia învățătură; s'a dus adevărul", a fugit din gura lor."

* Cap. 6. 9; 32. 31. ** Cap. 9. 3.

29. „Acum, tunde-ți* părul, Ierusa-lime, și aruncă-l departe; suie-te pe înălțimi, și fă o cîntare de jale! Căci Domnul lapădă și îndepărtează nea-mul de oameni, care l-a așîtat urgia.

* Iov. 1. 20. Isa. 15. 2. Cap. 16. 6; 46. 37. Mic. 1. 16.

30. Căci copiii lui Iuda au făcut ce este rău înaintea Mea, zice Domnul; și-au așezat urciunile* lor în Casa peste care este chemat Numele Meu, ca s'o spurce.

* 2 Reg. 21. 4, 7. 2 Cron. 33. 4, 5, 7. Cap. 29. 11; 32. 34. Ezech. 7. 20; 8. 6, 8, etc. Dan. 9. 27.

31. Au zidit și locuri înalte la To-fet*, în valea Ben-Hinom, ca să-și ardă** în foc pe fiii și fiicele lor: lucru pe care Eu nu-l poruncisem ț, și nici nu-Mi trecuse prin minte."

* 2 Reg. 23. 10. Cap. 19. 5; 32. 36. ** Ps. 106. 38. † Deut. 17. 3.

32. „De aceea iată*, vin zile, zice Domnul, cînd nu se va mai zice Tofet și valea Ben-Hinom, ci se va zice va-lea măcelului, și se vor îngropa** mor-ții la Tofet, din lipsă de loc.

* Cap. 19. 6. ** 2 Reg. 23. 10. Cap. 19. 11. Ezech. 8. 4.

33. Trupurile moarte* ale acestui po-por vor fi hrana păsărilor cerului și a

fiarelor pământului; și nimeni nu le va speria. ^{Deut. 28:26. Ps. 79:2. Cap. 12:9; 16:4; 34:30.}

34. Voi face astfel să înceteze * în cetățile lui Iuda și pe ulițele Ierusalimului, strigătele de bucurie și strigătele de veselie, cîntecele mirelui și cîntecele miresei, căci țara ** va ajunge un pustiu! ^{Isa. 24:7, 9. Cap. 16:9; 25:10; 33:11. Ezech. 6:13. Osea 2:11. Apoc. 18:23. Leu. 26:23. Isa. 1:1; 3:26.}

8 1. „În vremea aceea, zice Domnul, se vor scoate din mormintele lor oasele împăraților lui Iuda, oasele căpeteniilor lui, oasele preoților, oasele proorocilor, și oasele locuitorilor Ierusalimului.

2. Le vor întinde în fața soarelui, în fața lunii, și în fața întregii oștiri a cerurilor, pe cari i-au iubit ei, cărora le-au slujit*, pe cari i-au urmat, pe cari i-au căutat și înaintea cărora s'au închinat. Nu le vor mai strînge **, nici nu le vor mai îngropa, și se vor face gunoi pe pământ. ^{2 Reg. 21:5. Ezech. 8:16. Cap. 22:19. † 2 Reg. 9:36. Ps. 83:10. Cap. 9:22; 16:4.}

3. Toți ceice vor rămînea din acest neam rău, vor dori mai degrabă moartea* de cit viața, în toate locurile unde li voi izgoni, zice Domnul oștirilor. ^{† 1ov. 3:21, 22; 7:15. 10. Apoc. 9:8.}

4. „Spune-le: „Așa vorbește Domnul: „Cine cade și nu se mai scoală?“ „Sau cine se abate fără să se întoarcă iarăș?“

5. „Pentruce dar poporul acesta al Ierusalimului se lasă dus în necurmăte rătăciri*, stăruiesc în înșelătorie**, și nu vor să se întoarcă ț la Dumnezeu? ^{Cap. 7:24. Cap. 9:6. † Cap. 5:3.}

6. „Căci Eu* sînt cu luare aminte, și aud că ei nu vorbesc cum ar trebui; niciunul nu se căiește de răutatea lui, și nu zice: „Ce am făcut?“ Ci toți își încep din nou alergarea, ca un cal care se aruncă la luptă. ^{2 Pet. 3:9.}

7. Chiar și cocostircul* își cunoaște vremea pe ceruri; turtureaua**, rîndunica și cocorul își păzesc vremea venirii lor; dar poporul Meu † nu cunoaște Legea Domnului!

8. Cum puteți voi să ziceți: „Sîntem înțelepți, și Legea* Domnului este cu noi?“ „Cu adevărat, degeaba s'a pus la lucru panamincioasă a cărturarilor. ^{Rom. 2:17.}

9. Înțelepții* sînt dați de rușine, sînt umiți, sînt prinși; căci au nesocotit

Cuvîntul Domnului, și ce înțelepciune au ei?

10. De aceea, pe nevestele* lor le voi da altora, și ogoarele lor altor stăpîni. Căci dela cel mai mic pînă la cel mai mare, toți sînt lacomi de ciștig** mirșav, dela prooroc pînă la preot, toți înșală! ^{Deut. 28:30. Cap. 6:12. Amos 5:11. Tef. 1:13. Isa. 56:11. Cap. 6:13.}

11. Leagă în chip ușuratic* rana fiicei poporului Meu, zicînd: „Pace!“ Pace!“ Și totuș pace nu este. ^{Cap. 6:14. Ezech. 13:10.}

12. Vor fi dați de rușine*, căci săvîrșesc astfel de uriciuni; nu roșesc, și nu știu de rușine; de aceea, vor cădea împreună cu ceice cad, și vor fi răsturnați, cînd îi voi pedepsi, zice Domnul. ^{Cap. 3:3; 6:15.}

13. „Vreau să isprăvesc cu ei, zice Domnul. Nu vor mai fi struguri în vie*, nici smochine în smochin**, și frunzele se vor vesteji. Le voi da celor ce vor trece peste ele.“ ^{Isa. 5:1, etc. Ioel 1:7. Mat. 21:19. Luc. 13:6, etc.}

14. „Pentruce sedem jos?“ „Stringeți-vă“, și haidei în cetățile întărite, ca să pierim acolo! Căci Domnul, Dumnezeuul nostru, ne sortește la moarte, ne dă să bem ape otrăvite**, pentrucă am păcătuit împotriva Domnului. ^{Cap. 4:5. Cap. 9:15; 23:16.}

15. Așteptam* pacea, și nu vine nimic mai bun; o vreme de vindecare, și iată groaza!“ ^{Cap. 14:10.}

16. „Sforăitul cailor săi se aude din spre Dan* și de vuietul nechezatului lor** se cutremură toată țara; vin, mîncă țara și ce cuprinde ea, cetatea și pe cei ce o locuiesc.“ ^{Cap. 4:16. Judc. 5:22. Cap. 47:3.}

17. „Căci iată că trimet între voi niște șerpi, niște basilici, împotriva cărora nu* este niciun descîntec, și vă vor mușca, zice Domnul.“ ^{Ps. 88:4, 5. Ecl. 10:11.}

18. „Aș vrea să-mi alin durerea; dar mă doare inima în mine.

19. Iată, strigătele fiicei poporului meu răsună dintr'o țară* depărtată.“ „Nu mai este Domnul în Sion?“ „Nu mai este în ea împăratul ei?“ — „Pentru ce M'au miniat** ei cu chipurile lor cioplite, cu idoli străini?“ ^{Isa. 39:3. Deut. 32:21. Isa. 1:4.}

20. „Secerișul a trecut, vara s'a isprăvit, și noi tot nu sîntem mîntuiți!“

21. „Sînt zdrobit* de durerea fiicei poporului meu, mă doare**, m'apucă groaza. ^{Cap. 4:19; 9:1; 14:17. Ioel 2:6. Nah. 2:10.}

22. Nu este nici un leac alinător * în Galaad? Nu este niciun doftor acolo? Pentru ce nu se face dar vindecarea fiicei poporului meu? —

• Fac. 37.25; 43.11. Cap. 46.11; 51.8.

9 1. „O! de mi-ar fi capul plin * cu apă, de mi-ar fi ochii un izvor de lacrimi, să plîngă zi și noapte pe morții fiicei poporului meu!

• Isa. 22.4. Cap. 4.19; 13.17; 14.17. Plla. 2.11; 3.48.

2. O! dac'ăș avea un han de călătorii în pustie, aş părăsi pe poporul meu, şi m'aş depărta de el! Căci toți sînt niște precurvari * și o ceată de mișei. —

• Cap. 6.7,8.

3. „Au limba întinsă * ca un arc și aruncă minciuna; și nu prin adevăr sînt ei puternici în țară; căci merg din răutate în răutate, și nu ** Mă cunosc, zice Domnul.“

• Ps. 64.3. Isa. 59.4, 13.16. • 1 Sam. 2.12. Osea 4.1.

4. „Fiecare să se păzească * de prietenul lui, și să nu se încredă în niciunul din frații săi; căci orice frate caută să înșele, și orice prieten umblă cu * birfeli. —

• Cap. 12.6. Mic. 7.5,6. • Cap. 6.28.

5. Se trag pe sfoară unii pe alții, și nu spun adevărul; își deprind limba să mintă, și se trudesă să facă rău. —

6. „Locuința ta este în mijlocul fățarniciei, și, de fățarnici ce sînt, nu vor să Mă cunoască, — zice Domnul.“ —

7. „De aceea, așa vorbește Domnul oștirilor: „Iată, îi voi topi * în cuptor, și îi voi încerca. Căci cum aş putea ** să mă port altfel cu fiica poporului Meu?

• Isa. 1.26. Mal. 3.3. • Osea 11.8.

8. Limba lor este o săgeată ucigătoare, nu spun de cit * minciuni; cu gura vorbesc * aproapei lor de pace, și în fundul inimii îi întind curse.

• Ps. 12.2; 120.3. Vers. 3. • Ps. 28.3; 56.21.

9. Să nu-i pedesc * Eu pentru aceste lucruri, zice Domnul, să nu-Mi răzbun Eu pe un asemenea popor? —

• Cap. 6.9, 29.

10. „Munții vreau să-i plîngă și să gem pentru ei, pentru cîmpiile pustii * vreau să fac o jălanie; căci sînt arse de tot, și nimeni nu mai trece prin ele; nu se mai aude în ele behăitul turmelor; păsările cerului și dobitoacele ** au fugit și au pierit. —

• Cap. 12.4; 23.10. Osea 4.3. • Cap. 4.26.

11. Voi face și Ierusalimul un morman * de piatră, o viziună de șacali **, și cetățile lui Iuda le voi prefăce într'un pustiu fără locuitori.

• Isa. 26.2. • Isa. 13.22; 34.13. Cap. 10.22.

12. Unde * este omul înțelept care să înțeleagă aceste lucruri? Să spună acela, căruia i-a vorbit gura Domnului, pentru ce este nimicită țara, arsă ca un pustiu pe unde nu mai trece nimeni?

• Ps. 107.43. Osea 14.9.

13. Domnul zice: „Pentru că au părăsit Legea Mea, pe care le-o puseseam înainte; pentru că n'au ascultat glasul Meu, și nu l-au urmat;

14. ci au umblat * după aplecările inimii lor, și au mers după Baali, cum i-au ** învățat părinții lor.“

• Cap. 3.17; 7.24. • Gal. 1.14.

15. „De aceea, așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel: „Iată, voi hrăni * poporul acesta cu pelin **, și-i voi da să bea apă otrăvită.

• Ps. 80.5. • Cap. 8.14; 23.15. Plla. 3.15,16.

16. Îi voi risipi * printre niște neamuri pe cari nu le-au cunoscut nici ei, nici părinții lor, și voi trimite ** sabia în urma lor, pînă-i voi nimici. —

• Lev. 26.33. Deut. 28.64. • Lev. 26.33. Cap. 41.27. Ezech. 6.2,12.

17. „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Căutați, și chemați plîngătoarele * să vină! Trimeteți la femeile iscusite, ca să vină!

• 2 Cron. 35.25. Iov 3.8. Ecl. 12.5. Amos 5.16. Mat. 9.23.

18. Să se grăbească să facă o cîntare de jale asupra noastră ca să ne curgă lacrimile din * ochi, și să curgă apa din pleoapele noastre!

• Cap. 14.17.

19. Căci strigăte de jale se aud din Sion: „Cit sîntem de prăpădiți! Cit de jalnic * sîntem acoperiți de rușine! Trebuie să părăsim țara, căci ne-au surpat locuințele!“ —

• Lev. 18.28; 20.22.

20. „Ascultați, femeilor, cuvîntul Domnului, și să prindă urechea voastră ce spune gura Lui! Învățați pe copiii voștri cîntece de jale, învățați-vă plîngerii unele pe altele!

21. Căci moartea s'a suit pe ferestrele noastre, a pătruns în casele noastre împărătești; a nimicit pe copii * peuliță, și pe tineri în piețe.“

• Cap. 6.11.

22. „Spune: „Așa vorbește Domnul: „Trupurile moarte ale oamenilor vor cădea ca gunoiul * pe cîmpii, cum cade înapoia secerătorului un snop, pe care nu-l stringe nimeni!“

• Cap. 8.2; 16.4.

23. „Așa vorbește Domnul: „Înțeleptul * să nu se laude cu înțelepciunea lui, cel tare să nu se laude cu țaria lui, bogatul * să nu se laude cu bogăția lui.

• Ecl. 9.11.

24. Ci * cel ce se laudă să se laude că are pricepere și că Mă cunoaște, că

știe că Eu sint Domnul, care fac milă, judecată și dreptate pe pământ! Căci în aceste gălesc plăcere Eu, zice Domnul. ¹Cor. 1.31. 2Cor. 10.17. ²Mic. 6.8; 7.18.

25. „Iată, vin zilele, zice Domnul, cînd voi pedepsi pe toți cei tăiați împrejur, cari nu sint tăiați împrejur cu inima.” ¹Rom. 2.8, 9.

26. pe Egipteni, pe Iudei, pe Edomiți, pe Amoniți, pe Moabiți, pe toți cei ce își rad colțurile bărbii, pe cei ce locuiesc în pustie; căci toate neamurile sint netăiate împrejur, și toată casa lui Israel are inima netăiată împrejur. ¹Cap. 25.23; 40.32. ²Lev. 26.41. Ezech. 44.7. Rom. 2.28, 29.

Idolii și Domnul.

10¹. „Ascultați Cuvîntul pe care vi-l vorbește Domnul, casa lui Israel!

2. „Așa vorbește Domnul: „Nu * vă luați după felul de viețuire al neamurilor, și nu vă temeți de semnele cerului, pentrucă neamurile se tem de ele. ¹Lev. 18.3; 20.23.

3. Căci obiceiurile popoarelor sint deșerte. Taie * un lemn din pădure; mîna meșterului îl lucrează cu securea; ¹Isa. 40.19, 20; 44.9, 10, etc.; 45.20.

4. îl impodobeste cu argint și aur, și ei îl ținutesc * cu cuie și ciocane, ca să nu se clatine. ¹Isa. 41.7; 46.7.

5. Dumnezeii aceștia sint ca o sperietoare de păsări într'un ogor de castraveți¹, și nu * vorbesc; sint duși² de alții, pentrucă nu pot să meargă. „Nu vă temeți de ei, căci nu pot să facă niciun rău, și nu sint în stare să facă niciun bine.” ¹Ps. 115.5; 135.16. Hab. 2.19. ¹Cor. 12.2. ²Ps. 115.7. Isa. 46.1, 7. ³Isa. 41.23.

6. „Niciunul nu este ca Tine * Domne! Mare ești Tu, și mare este Numele Tău prin puterea Ta.

¹Exod. 15.11. Ps. 86.9, 10.

7. Cine * să nu se teamă de Tine, împărate al neamurilor? Ție se cuvine teama; căci între¹ toți înțelepții neamurilor și în toate împărățiile lor, niciunul nu este ca Tine. ¹Apoc. 15.4. ²Ps. 89.6.

8. Toți laolaltă, sint proști * și fără minte, știința idolilor nu este decît deșertăciune, e lemn!

¹Ps. 115.8. Isa. 41.20. Hab. 2.18. Zab. 10.2. Rom. 1.21, 22.

9. Ei aduc din Tarsis foițe de argint și aur * din Ufaz; meșterul și mina argintarului le pun în lucru; hainele acestor dumnezei sint de materii vâp-

site în albastru și în purpură, toate sint lucrate² de meșteri iscusiți. —

¹Dan. 10.5. ²Ps. 115.4.

10. Dar Domnul este Dumnezeu cu adevărat, este un Dumnezeu viu și un Împărat¹ vecinic. Pămîntul tremură de minia Lui, și neamurile nu pot să sufere urgia Lui. ¹Tim. 6.17. ²Ps. 10.16.

11. „Așa să le vorbiți: „Dumnezeii *, cari n'au făcut nici cerurile, nici pămîntul, vor pieri² depe pămînt și de supt ceruri. ¹Ps. 96.5. ²Ver. 15. Isa. 2.18. Zab. 13.2.

12. Dar El a făcut¹ pămîntul prin puterea Lui, a întemeiat² lumea prin înțelepciunea Lui, a întins³ cerurile prin priceperea Lui. ¹Fac. 1.1, 6, 9. Ps. 136.5, 6. Cap. 51.15, etc. ²Ps. 93.1. ³Iov. 9.8. Ps. 104.2. Isa. 40.22.

13. La tunetul * Lui, urlă apele în ceruri; El ridică¹ norii dela marginile pămîntului, dă naștere fulgerelor și ploii, și scoate vîntul din cămarile Lui. ¹Iov. 38.34. ²Ps. 135.7.

14. Atunci * se arată omul cît este de prost² cu știința lui, și orice argintar³ rămîne de rușine cu chipul lui cioplit; căci idolii⁴ țî lui nu sint decît minciună, și nu este nicio suflare în ei; ¹Cap. 51.17, 18. ²Prov. 30.2. ³Isa. 42.17; 44.11; 45.16. ⁴Hab. 2.18.

15. sint un lucru de nimic, o lucrare înșelătoare, și vor pieri *, cînd va veni pedeapsa. ¹Ver. 11.

16. Dar Cel ce este partea¹ lui Iacov, nu este ca ei; căci El a întocmit totul, și Israel² este semînța moștenirii Lui; Domnul oștirilor este Numele³ Lui. ¹Ps. 10.5; 73.26; 119.57. Cap. 51.19. Pltn. 3.24. ²Deut. 32.9. Ps. 74.2. ³Isa. 47.4; 61.16; 64.5. Cap. 31.35; 32.18; 60.34.

Apropierea pedepsei.

17. „Ia din țară legătura * cu ce este al tău, tu, care ești în strîmtoare!“

¹Cap. 6.1. Ezech. 12.3, etc.

18. „Căci așa vorbește Domnul: „Iată, de data aceasta, voi arunca¹ departe pe locuitorii țării. Ii voi strînge de aproape, ca² să simtă. —

¹Isa. 25.20. Cap. 16.13. ²Ezech. 6.10.

19. „Vai de * mine! Sint zdrobită! Mă doare rana!“ „Dar eu zic: „O nenorocire¹ a dat peste mine² și i voi suferi! ¹Cap. 4.19; 8.21; 9.1. ²Ps. 77.10. ³Mic. 7.9.

20. Cortul¹ îmi este dărimat, toate funiile îmi sint rupte, fiii mei m'au părăsit, nu mai sint; n'am pe nimeni, care să-mi îndîinză cortul din nou, sau să-mi ridice pinzele! ¹Cap. 4.20.

21. Păstorii s'au prostît, n'au căutat

1. Sau: ca un stîlp tras la strîng.

pe Domnul; pentru aceea n'au pro-
păsit, și li se risipesc toate turmele.

22. Iată, se aude un vuiet! O mare
zarvă vine dela miazănoapte * să pre-
facă cetățile lui Iuda într'un pustiu,
intr'o vizuină * de șacali. —

° Cap. 1. 15; 4. 6; 5. 15; 6. 22. °° Cap. 9. 11.

23. „Știu, Doamne, că soarta omu-
lui * nu este în puterea lui; nici nu stă
în puterea omului, cînd umblă, să-și în-
drepte pașii spre țintă. °

° Prov. 16. 1. 20. 24.

24. Pedepsește-mă, Doamne *, dar cu
măsură, și nu în minia Ta, ca să nu
mă nimicești!

° Ps. 6. 1; 38. 1. Cap. 30. 11.

25. Varsă-ți * urgia peste neamurile
cari * nu Te cunosc, și peste popoa-
rele cari nu cheamă Numele Tău! Că-
ci mâncă * pe Iacov, îl înghit, îl to-
pesc, și-i pustiesc locuința. °

° Ps. 79. 6. °° Iov. 18. 21. 1 Tes. 4. 5. 2 Tes. 1. 8. † Cap. 8. 16.

Legămîntul călcat.

11 1. „Iată Cuvîntul Domnului care
a vorbit lui Ieremia din partea
Domnului, astfel:

2. „Ascultați cuvintele acestui legă-
mînt, și spuneți-le oamenilor lui Iuda
și locuitorilor Ierusalimului!

3. „Zi-le: „Așa vorbește Domnul,
Dumnezeul lui Israel: „Blestemat * să
fie omul care n'ascultă cuvintele legă-
mîntului acestuia, °

4. pe care l-am poruncit părinților
voștri, în ziua cînd i-am scos din țara
Egiptului, din * cuptorul de fer, zi-
cînd: „Ascultați * glasul Meu, și fa-
ceți tot ce vă voi porunci; și veți fi
poporul Meu, iar Eu voi fi Dumnezeul
vostru;

° Deut. 4. 20. 1 Reg. 8. 51. °° Lev. 26. 3. 12. Cap. 7. 23.

5. atunci voi împlini jurămîntul * pe
care l-am făcut părinților voștri, că
le voi da o țară în care curge lapte și
miere, cum vedeți astăzi. — „Și eu
am răspuns: „Amin, Doamne!”

° Deut. 7. 12. 13. Ps. 106. 9. 10.

6. Domnul mi-a zis iarăș: „Vestește
toate cuvintele acestea în cetățile lui
Iuda și pe ulițele Ierusalimului, și zi:
„Ascultați cuvintele legămîntului ace-
stui, și * împliniți-le! °

7. Căci am înștiințat pe părinții vo-
ștri, din ziua cînd i-am scos din țara
Egiptului și pînă în ziua de azi; i-am
înștiințat în toate * diminețile, zicînd:
„Ascultați glasul Meu!” °

8. „Dar ei n'au * ascultat, n'au luat
aminte, ci au urmat * fiecare porni-
rile inimii lor rele. De aceea am îm-

plinit asupra lor toate cuvintele legă-
mîntului acestuia, pe care le porun-
cisem să-l păzească și pe care nu l-au
păzit. °

° Cap. 7. 26. °° Cap. 8. 17; 7. 24; 9. 11.

9. „Domnul mi-a zis: „Este o unel-
tire * între bărbații lui Iuda și între lo-
cutorii Ierusalimului. °

10. S'au întors la * nelegiuirile celor
dintîi părinți ai lor, cari n'au vrut să
asculte cuvintele Mele, și s'au dus și
ei după alți dumnezei ca să le slujeas-
că. Casa lui Israel și casa lui Iuda
au călcat legămîntul Meu, pe care-l
făcusem cu părinții lor. °

11. „Deaceia, așa vorbește Domnul:
„Iată, voi aduce peste ei niște nenoro-
ciri din cari nu vor putea să scape.
Vor striga * la Mine, dar nu-i voi as-
culta! °

° Ps. 18. 41. Prov. 1. 28. Isa. 1. 15. Cap. 14. 12.

12. Cetățile lui Iuda și locuitorii Ie-
rusalimului se vor duce să cheme * pe
dumnezeii cărora le aduc tămiie, dar
nu-i vor scăpa la vremea nenorocirii
lor. °

13. Căci cîte cetăți * ai, atîția dumne-
zei ai, Iuda! Și cîte uliți are Ierusalimul,
atîtea altare ați ridicat idolilor,
altare ca să aduceți tămiie lui
Baal! ... °

14. „Tu însă, nu mijloci * pentru po-
porul acesta, nu înălța nici cereri nici
rugăciuni pentru ei; căci nu-i voi as-
culta nicidecum, cînd Mă vor chema
din pricina nenorocirii lor.

° Exod. 32. 10. Cap. 7. 16; 14. 11. 1 Ioan. 16.

15. Ce ar putea * să facă prea iubi-
tul Meu popor în Casa Mea? Să facă
o mulțime de nelegiuiri * în ea? Vor
îndepărta juruințele și carnea sfîntă,
răutatea dinaintea ta? Atunci ai putea
să te †† bucuri!

° Ps. 50. 16. Isa. 1. 11,
etc. °° Ezech. 16. 26, etc. † Hag. 2. 12, 13, 14. Tît. 1. 15.
†† Prov. 2. 14.

16. „Măslin * verde, gras și cu roade
frumoase și plăcute * este numele pe
care ți-l dăduse Domnul, dar cu vuiet
unei mari troznituri, îl arde cu foc,
și ramurile lui sînt sfărîmate.

° Ps. 52. 8. Rom. 11. 17.

17. Căci Domnul oștirilor, care te-a
sădit *, cheamă nenorocirea peste tine,
din pricina răutății casei lui Israel și
a casei lui Iuda, pe care au făcut-o ca
să Mă minie, aducînd tămiie lui Baal. °

° Isa. 6. 2. Cap. 3. 2.

18. „Domnul mi-a dat de știre, și am
știut; atunci Tu mi-ai arătat faptele lor.

19. Dar eu eram ca un miel blind pe

care-l duci la măcelărie, și nu știam planurile rele*, pe cari le urzeau ei împotriva mea, zicînd: „Să nimicim pomul cu rodul lui, să-l stîrpim” din pămîntul țelor vii, ca să nu i se mai pomenească numele.” —

Cap. 18, 18. Ps. 83, 4. Ps. 27, 13; 116, 9; 142, 6.

20. „O, Doamne, Dumnezeul oștirilor, Tu, care ești un judecător drept, care cercetezi* rărunchiile și inimile: fă-mă să văd răzbunarea Ta împotriva lor, căci Tîe îți încredințez pricina mea!”

1 Sam. 16, 7. 1 Cron. 28, 9. Ps. 7, 8. Cap. 17, 10; 20, 12. Apoc. 2, 23.

21. „Deaceia așa vorbește Domnul împotriva oamenilor din Anatot, cari vor să-ți ia viața*, și zic: „Nu prooroci” în Numele Domnului, căci vei muri ucis de mina noastră!”

Cap. 12, 6. Isa. 30, 10. Amos 2, 12; 7, 13, 16. Mic. 2, 6.

22. „Deaceia așa vorbește Domnul oștirilor: „Iată, îi voi pedepsi; tinerii vor muri uciși de sabie, iar fiii și fiii-cele lor vor muri de foamete.”

23. Și niciunul din ei nu va scăpa, căci voi aduce nenorocirea peste oamenii din Anatot, în anul cînd îi voi* pedepsi.” —

Cap. 23, 12; 46, 21; 48, 44; 50, 27. Luc. 19, 44.

12. „Tu ești prea drept*, Doamne, ca să mă cert cu Tîne; vreau totuș să Te întreb asupra orînduirilor Tale. Pentruce propășește* calea celor răi, și toți mișeiî trăiesc în pace?”

Ps. 51, 4. Iov 12, 6; 21, 7. Ps. 37, 1, 35; 73, etc. Cap. 5, 8. Hab. 1, 4. Mal. 3, 16.

2. I-ai sădit, au prins rădăcină, cresc, fac rod. Ce-i drept, ești aproape* de gura lor, dar departe de inima lor!

Isa. 29, 13. Mat. 15, 8. Marc. 7, 6.

3. Totuș, Tu, Doamne, mă* cunoști, mă vezi, îmi cercetezi* inima și vezi că este cu Tîne. Ia-i ca pe niște oi, cari trebuiesc tăiate, și pregătește-i pentru ziua ț măcelului!

Ps. 17, 3; 139, 1. Cap. 11, 20. 1 Inc. 5, 5.

4. Pînă cînd să se jălească* țara, și să se usuce iarba de pe toate cîmpiile? Pier vitele* și păsările din pricina răutății ț locuitorilor. Căci ei zic: „El, (Ieremia) n'are să ne vadă sfîrșitul!” —

Cap. 23, 10. Osea 4, 3. Cap. 4, 26; 7, 20; 9, 10. Osea 4, 1. Ps. 107, 34.

5. „Dacă alergînd cu cei ce aleargă pe picioare, ei te obosesc, cum vei putea să te iei la întrecere cu niște cai? Și dacă nu te crezi la adăpost de cînt într-o țară liniștită, ce vei face pe malurile îngîmfate ale* Iordanului?”

1 Ios. 3, 16. 1 Cron. 12, 16. Cap. 48, 19; 50, 44.

6. Căci chiar frații* tăi și casa tatălui tău te vind, ei înșiși strigă în gura mare după tine. Nu-i crede* cînd îți vor spune vorbe prietenoase.”

Cap. 9, 4; 11, 10, 21. Prov. 26, 26.

Țara pustiuă. Asupra pustiiilor lor.

7. „Mi-am părăsit casa, și Mi-am lăsat moștenirea, Mi-am dat pe iubita Mea în minile vrăjmașilor ei.”

8. Moștenirea Mea a ajuns pentru Mine ca un leu în pădure, a mugit împotriva Mea; și de aceea o urăsc.

9. A ajuns oare moștenirea Mea pentru Mine o pasăre de pradă pestriță, în jurul căreia se string păsările de pradă?” „Duceți-vă”, și stringeți toate fiarele cîmpului, aduceți-le ca s'o mînințe!”

Isa. 56, 9. Cap. 7, 38.

10. „Un mare* număr de păstori îmi pustiesc via”, îmi calcă ț ogorul în picioare; ogorul meu cel plăcut îl prefac într'un pustiu părăsit.

Cap. 6, 3. Isa. 5, 1, 6. 1 Isa. 63, 18.

11. Il pustiesc, și el stă* trist și pustiu înaintea mea. Toată țara este pustie, căci nimeni* nu ia seama la ea.

Ver. 4. Isa. 42, 26.

12. Peste toate înălțimile pustiei vin pustiiitori, căci sabia Domnului mîncă țara dela un capăt la altul; și nimeni nu-i lăsat în pace.

13. Au sămănat* griu, și seceră spini, s'au ostenit fără folos.” „Să vă fie rușine de ce culegeți, în urma miniei aprinse a Domnului!”

Lev. 26, 16. Deut. 28, 38. Mic. 6, 15. Hag. 1, 8.

14. „Așa vorbește Domnul despre toți vecinii mei cei răi, cari se ating* de moștenirea pe care am dat-o poporului Meu Israel: „Iată, îi voi smulge* din țara lor, și voi smulge casa lui Iuda din mijlocul lor.”

Zab. 2, 8. Deut. 30, 3. Cap. 32, 37.

15. Dar* după ce-i voi smulge, voi avea iarăș milă de el, și-i voi aduce înapoi* pe fiecare în moștenirea lui, și pe fiecare în țara lui.

Ezec. 38, 25. Amos 9, 14.

16. Și dacă vor învăța căile poporului Meu, dacă vor jura* pe Numele Meu, zicînd: „Viu este Domnul!” cum au învățat pe poporul Meu să jure pe Baal, atunci vor fi fericiți* în mijlocul poporului Meu.

Efec. 4, 2. Efec. 2, 20, 21. 1 Pet. 2, 5.

17. Dar dacă nu vor asculta* nimic, voi nimici cu desăvîrșire pe un astfel de popor, îl voi nimici și îl voi pierde, zice Domnul.”

Isa. 60, 12.

Prezicerea robiei.

13 1. „Așa mi-a vorbit Domnul: „Du-te de cumpără-ți un briu de in, și pune-l în jurul coapselor tale; dar să nu-l moi în apă!”

2. Am cumpărat briul, după porunca Domnului, și l-am pus în jurul coapselor mele.

3. Apoi Cuvîntul Domnului mi-a vorbit a doua oară, astfel:

4. „Ia briul, pe care l-ai cumpărat, și pe care l-ai pus în jurul coapselor tale, scoală-te, du-te la Eufрат, și ascunde-l acolo în crăpătura unei stînci.”

5. M'am dus, și l-am ascuns la Eufрат, cum îmi poruncise Domnul.

6. După mai multe zile, Domnul mi-a zis: „Scoală-te, du-te la Eufрат, și ia de acolo briul, pe care-ți poruncisem să-l ascunzi acolo!”

7. M'am dus la Eufрат, am săpat, și am luat briul din locul în care-l ascunsesem; dar iată că briul era stricat și nu mai era bun de nimic.

8. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

9. „Așa vorbește Domnul: „Așa voi * nimici mindria lui Iuda și mindria pe-ste măsură de mare a Ierusalimului.”

◦ Lev. 26.19.

10. Poporul acesta este un popor rău: nu vrea să asculte cuvintele Mele, urmează * pornirile inimii lui, și merge după alți dumnezei, ca să le slujească și să se închine înaintea lor; de aceea va ajunge întocmai ca briul acesta, care nu mai este bun de nimic!

◦ Cap. 9.14; 11.8; 16.12.

11. Căci, cum se lipește briul de coapsele unui om, așa lmi lipisem Eu toată casa lui Israel și toată casa lui Iuda, zice Domnul, ca să fie * poporul Meu, Numele * Meu, lauda Mea și slava Mea; dar nu M'au ascultat.

◦ Exod. 19.5. ◦ Cap. 33.9.

12. De aceea spune-le cuvintele acestea: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu lui Israel: „Toate vasele se umplea cu vin!” Și ei îți vor zice: „Crezi că noi nu știm, că toate vasele se vor umplea cu vin?”

13. Atunci spune-le: „Așa vorbește Domnul: „Iată, voi umplea pe toți locuitorii țării acesteia, pe împărații cari stau pe scaunul de domnie al lui David, pe preoți, pe prooroci, și pe toți locuitorii Ierusalimului, îi voi umplea de * beție.”

◦ Isa. 51.17, 51; 63.6. Cap. 25.27; 61.7.

14. Ii voi sfărîma * pe unii de alții, pe părinți și pe fiii laolaltă, zice Domnul. „Nu-i voi cruța, nu voi avea milă de ei, nu Mă voi îndura de ei, nimic nu Mă va împedeza să-i nimicesc.”

◦ Ps. 2.9.

15. „Ascultați și luați aminte! Nu fiți mindri. Căci Domnul vorbește!

16. Dați slavă * Domnului, Dumnezeul vostru, pînă nu vine întunecul”, pînă nu vi se lovesc picioarele de munții nopții! Veți aștepta lumina, dar El o va prefăce în umbră, și morții, și o va prefăce în negură adîncă.

◦ Jos. 7.19. ◦ Isa. 6.30; 8.22. Amos 8.9. ◦ Isa. 50.2. ◦ 1. s. 44. 19.

17. Iar dacă nu vreți să ascultați, voi plinge în ascuns, pentru mindria voastră; mi se vor topi ochii în * lacrimi, pentru că turma Domnului va fi dusă în robie.

◦ Cap. 9.1, 14.17. Plîn. 1.2, 16; 2.18.

18. Spune împăratului * și împărătesei: „Ședeți pe pămînt! Căci v'a căzui de pe cap cununa împărătească ce vă slujea ca podoabă.”

◦ 2 Reg. 24.12. Cap. 22.26.

19. „Cetățile dela miazăzi sînt închise, și nu-i cine să deschidă. Tot Iuda este dus în robie, da, în întregime este dus în robie.”

20. „Ridică-ți ochii și privește pe cealce vin * dela miazănoapte. Unde este turma care-ți fusese dată, turma de care erai așa de mindru?”

◦ Cap. 6.2.

21. Ce vei zice cînd va pune mai mari peste tine pe străinii aceia pe cari i-ai obicinuit să-ți fie prieteni de aproape? Nu te vor apuca durerile *, cum apucă pe o femeie la naștere?

◦ Cap. 6.34.

22. Și dacă vei zice în inima ta: „Pentru ce * mi se întîmplă lucrul acesta?” — „Din pricina multimei nelegiuirilor tale, și s'au ridicat poalele * hainelor, și ți se desgolesc călcăile cu sila.”

◦ Cap. 5.19; 16.10. ◦ Isa. 3.17; 47.2, 3. Vers. 28. Ezech. 16.37, 39, 39. Nub. 3.6.

23. Poate un Etiopian să-și schimbe pielea, sau un pardos să-și schimbe petele? Tot așa, ați putea voi să faceți binele, voi, cari sinteți deprinși să faceți răul?

24. De aceea, îi voi risipi, ca pleava * luată de vîntul pustiei.

◦ Ps. 1.4. Oseas 13.3.

25. Iată-ți soarta *, partea pe care ți-o măsoară, zice Domnul, pentru că M'ai uitat, și ți-ai pus încrederea în * minciună.

◦ Iov. 20.29. Ps. 11.6. ◦ Cap. 10.14.

26. De aceea îți voi ridica * poalele și ți le voi da peste cap, ca să ți se vadă rușinea.

◦ Yer. 2.

27. Am văzut precurviile și neche-
zăturile* tale, curviile nelegiuite pe
dealuri** și în ogoare, ți-am văzut ur-
ciunile! Vai de tine, Ierusalime! Nu
vrei să te curăți? Cît vei mai zăbovi?“
*Cap. 6-8. **Isa. 65-7. Cap. 2-10; 3. 2. Eze. 6. 13.

14. Cuvîntul Domnului, spus lui
Ieremia, cu prilejul secetei.
2. „Iuda jălește, cetățile* lui sînt pu-
stiite, triste, posomorite**, și strigă-
tele Ierusalimului se țin înaltă.“
*Isa. 3. 36. **Cap. 8-21. †1 Sam. 5. 12.

3. Cei mari trimet pe cei mici să adu-
că apă, dar cei mici, cînd se duc la
fîntîni, nu găsesc apă, și se întorc
cu vasele goale: rușinați* și roșiți, își**
acopăr capul.
*Ps. 40. 14. **2 Sam. 15. 30.

4. Pămîntul crapă, pentru că nu cade
ploaie în țară, și plugarii, înșelați în
nădejdea lor, își acopăr capul.

5. Chiar și cerboaca de pe cîmp na-
ște și își părăsește puii, pentru că nu
găsește verdeață.

6. Măgarii sălbatici* stau pe locuri
înalte și pleșuve, trăgînd ater ca niște
șerpi; li se toposc ochii, pentru că nu
este iarbă.“
*Cap. 2. 24.

7. „Dacă nelegiuitățile noastre mă-
rurisesc împotriva noastră, lucrează,
pentru* Numele Tău, Doamne! Căci
abaterile noastre sînt multe, am pă-
cătuit împotriva Ta.“
*Ps. 25. 11.

8. Tu, care ești nădejdea* lui Israel,
Mîntuitorul lui la vreme de nevoie:
pentru că să fii ca un străin în țară,
ca un călător, care intră doar să pe-
treacă noaptea în ea?
*Cap. 17. 13.

9. De ce să fii ca un om încremenit,
ca un viteaz, care* nu ne poate ajuta?
Și totuși, Tu ești în mijlocul** nostru,
Doamne, și Numele Tău este chemat
peste noi. De aceea nu ne părăsi!“
*Isa. 59. 1. **Exod. 29. 45, 46. Lev. 26. 11, 12.

10. Iată ce spune Domnul despre po-
porul acesta: „Le place* să alege în-
coace și incolto. Nu-și cruță picioarele;
de aceea Domnul n'are plăcere de ei;
acum își aduce** aminte de nelegiui-
rile lor, și le pedepsește păcatele!“
*Cap. 2. 23, 24, 25. **Eze. 8. 13; 9. 9.

11. Și Domnul mi-a zis: „Nu mijloci*
pentru poporul acesta!“
*Exod. 32. 10, Cap. 7. 16; 11. 14.

12. Căci, chiar dacă vor* posti, tot
nu le voi asculta rugăciunile, și chiar
dacă vor aduce** arderi de tot și jert-
fe de mîncare, nu le voi primi; ci

vreau să-i nimicesc† cu sabia, cu foa-
meta și cu ciuma.“
*Prov. 1. 28. Isa. 1. 15;
58. 3. Cap. 11. 11. Eze. 8. 18. Mic. 3. 4. Zah. 7. 13. **Cap. 6.
20; 7. 21, 22. †Cap. 9. 16.

13. „Eu am* răspuns: „Ah! Doamne
Dumnezeule! Iată că proorocii lor le
zic: „Nu veți vedea sabie, și nu veți
avea foamete; ci Domnul vă va da în
locul acesta o pace trainică.“
*Cap. 4. 10.

14. Dar Domnul mi-a răspuns:
„Proorocii lor proorocesc* minciuni
în Numele Meu; Eu nu i-am** trimis,
nu le-am dat poruncă, și nu le-am vor-
bit; ci ei vă proorocesc niște vedenii
mîncinoase, proorocii deșerte, înșe-
lătorii și închipuiri scoase din inima
lor.“
*Cap. 27. 10. **Cap. 23. 21-27. 15; 29. 8, 9.

15. De aceea așa vorbește Domnul
despre proorocii cari măcar că nu i-am
trimis Eu, proorocesc totuși în Numele
Meu, și* zic: Nu va fi nici sabie, nici
foamete în țara aceasta.“ — „Proo-
roci aceștia vor pieri uciși de sabie și
de foamete!“
*Cap. 5. 12, 13.

16. Iar aceia, cărora le proorocesc ei,
vor fi întinși pe ulițele Ierusalimului,
de foamete și sabie; nu va avea cine
să-i îngroape*, nici pe ei, nici pe ne-
vestele lor, nici pe fiii lor, nici pe
fiicele lor; voi turna astfel rîutatea
lor asupra lor.“
*Ps. 79. 3.

17. „Spune-le lucrul acesta: „Imi var-
să lacrimi* ochii zi și noapte, și nu
se opresc. Căci fecioara**, fiica po-
porului meu este greu lovită cu o
rană foarte usturătoare.“
*Cap. 9. 1; 13. 17. Plin. 1. 16; 2. 18. **Cap. 8. 21.

18. Dacă ies la cîmp*, dau peste oa-
meni străpuși de sabie. Dacă intru
în cetate, dau peste niște ființe sleite
de foamete; chiar și proorocul și preo-
tul cutreieră țara, fără să știe unde
merg.“
*Eze. 7. 15.

19. „Ai lepădat* Tu de tot pe Iuda,
și a urit sufletul Tău atît de mult Sio-
nul? Pentru ce ne lovești așa, că** nu
mai este nici o vindecare pentru noi?
Trăgeam† nădejde de pace, și nu vine
nimic bun, așteptam o vreme de vin-
decare, și nu-i de cît groază!“
*Plin. 6. 22. **Cap. 15. 18. †Cap. 8. 15.

20. „Doamne, ne recunoaștem rău-
tatea noastră, și nelegiuirea părinți-
lor noștri; căci am păcătuit* împo-
triva Ta.“
*Ps. 106. 6. Dan. 9. 8.

21. Pentru Numele Tău, nu nesocoti,
nu necinsti scaunul de domnie al sla-
vei Tale! Nu uita*, nu rupe legămîn-
tul Tău cu noi!
*Ps. 74. 2, 20; 106. 45.

22. Este* oare printre idolii** neamurilor vreunul care să aducă ploaie? Sau poate cerul să dea ploaie? Nu dai* Tu ploaie, Doamne, Dumnezeuul nostru? Noi nădăjduim în Tine, căci Tu ai făcut toate aceste lucruri!¹

¹ Zah. 10.1, 2. ² Deut. 32. 21. ³ Ps. 135. 7; 147. 8. ⁴ Isa. 30. 23. ⁵ Cap. 5. 24; 10. 13.

15. „Domnul mi-a zis: „Chiar* dacă Moise* și* Samuel s'ar înfățișa înaintea Mea, tot n'aș fi binevoitor față de poporul acesta. Izgonește-l dinaintea Mea, ducă-se!

2. Și dacă-ți vor zice: „Unde să ne ducem?“ să le răspunzi: „Așa vorbește Domnul: „La moarte* cei sortiți la moarte, la sabie cei sortiți săbiei, la foamete cei sortiți foametei, la robie, cei sortiți robiei!

3. Căci voi trimite* împotriva lor patru feluri de nenorociri, zice Domnul: sabia, ca să-iucidă, cîinii ca să-i sfîșie, păsările* cerului și fiarele pămîntului, ca să-i mănince și să-i nimicească.

4. Ii voi face de pomină* pentru toate împărățiile pămîntului, din pricina lui Manase*, fiul lui Ezechia, împăratul lui Iuda, și pentru tot ce a făcut el în Ierusalim.

5. Căci cine* să aibă milă de tine, Ierusalime, cine să te plîngă? Cine să meargă să te întrebe de sănătate?

6. „M'ai* părăsit, zice Domnul, ai dat* înapoi; de aceea îmi întînd mîna împotriva ta și te nimicesc: sint sătul* de milă.

7. Ii vîntur cu lopata, la porțile țării; îi lipsesc de copii, pierd pe poporul Meu, căci nu s'au* abătut dela căile lor.

8. Văduvele lor sint mai multe de cit boabele de nisip din mare; peste mama tinărului, aduc un pustiitor ziua nameaza mare; fac să cadă deodată peste ea necazul și groaza.

9. Cea* care născuse șapte fii tinjește, își dă sufletul; soarele ei apune* cînd este încă ziua: este roșie, acoperită de rușine. Pe cei ce mai rămîn, îi dau pradă săbiei înaintea vrăjmașilor lor, zice Domnul.

10. „Vai de mine*, mamă, că m'ai

născut, pe mine, om de ceartă și de pricină pentru toată țara! Nu iau cu împrumut, nici nu dau cu împrumut, și totuș toți mă blastăm!

11. Domnul a răspuns: „Da, vei avea un viitor fericit; da, voi silii pe vrăjmaș* să te roage, la vreme de nenorocire și la vreme de necaz!

12. Poate ferul să frîngă ferul dela miază noapte și arama?

13. Averile și comorile tale le voi da pradă fără despăgubire*, din pricina tuturor păcatelor tale, pe tot tînutul tău.

14. Te voi duce rob la vrăjmașul tău într'o țară*, pe care n'o cunoști, căci focul miniei* Mele s'a aprins și arde peste voi!

15. „Tu știi tot*, Doamne! Adu-ți aminte de mine, nu mă uita, răzbu-nă-mă* pe prigonitorii mei! Nu mă lua, după îndelunga Ta răbdare. Gin-dește-Te că sufăr ocară* din pricina Ta!

16. Cînd am primit cuvintele Tale, le-am* înghițit; cuvintele* Tale au fost bucuria și veselia inimii mele, căci după Numele Tău sint numit, Doamne, Dumnezeul oștirilor!

17. N'am șezut în adunarea* celor ce petrec, ca să mă veselesc cu ei: de frica puterii Tale, am stat singur la o parte, căci mă umplusei de minie.

18. Pentruce nu mai contenește suferința* mea? Pentruce mă ustură rana și nu vrea să se vindece? Să fii Tu pentru mine ca** un izvor înșelător, ca o apă*, care seacă?

19. „Deaceea așa vorbește Domnul: „Dacă te vei lipi* iarăș de Mine, îi voi răspunde iarăș, și vei sta înaintea* Mea; dacă vei despărți* ce este de preț de ce este fără preț, vei fi ca gura Mea. Ei să se întorcă la tine, nu tu să te întorci la ei!

20. Te voi face pentru poporul acesta ca un zid tare* de aramă; ei se vor război cu tine, dar nu** te vor birui; căci Eu voi fi cu tine, ca să te scap și să te izbăvesc, zice Domnul.

21. „Te voi izbăvi din mîna celor răi, și te voi scăpa din mîna asupritorilor.“

Urgii și robie.

16. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Să nu-ți ieși nevestă, și să n'ai în locul acesta nici fii nici fiice!

3. Căci așa vorbește Domnul despre fiii și fiicele cari se vor naște în locul acesta, despre mamele cari-i vor naște, și despre tații lor cari le vor da naștere în țara aceasta:

4. vor muri doborîți de boala * rea. Nimeni nu-i va plînge**, nici nu-i va îngropa, ci vor fi ca un gunoi ț pe pămînt; vor pieri de sabie și de foamete; și trupurile ț ț lor moarte vor sluji ca hrană păsărilor cerului și fiarelor pămîntului.“

* Cap. 15. 2. ** Cap. 22. 18, 19; 25. 33, 34. 10. Cap. 8. 2; 9. 22. † Ps. 79. 2. Cap. 7. 33; 34. 20.

5. „Căci așa vorbește Domnul: „Să nu intri în nici o casă * de jale, să nu plîngi în ea, și nici să nu te bocești cu ei, căci Mi-am luat înapoi dela poporul acesta pacea Mea, zice Domnul, bunătața și îndurarea Mea.

* Eze. 24. 17, 22, 23.

6. Și mari și mici, toți vor muri în țara aceasta, și nu vor fi îngropați: nimeni nu-i va plînge*, nimeni nu-și va face tăieturi** din pricina lor, și nu se va ț rade pentru ei.“

* Cap. 22. 18. ** Lev. 19. 28. Deut. 14. 1. Cap. 41. 6; 47. 5. † Isa. 22. 12. Cap. 7. 29.

7. Nimeni nu le va pune masa în timpul jălirii ca să-i mîngie pentru cel mort; și nimeni nu le va întinde paharul * mîngierii pentru tatăl sau pentru mama lor.

* Prov. 31. 6, 7.

8. Să nu intri nici într'o casă de petrecere, ca să te așezi cu ei, să mîncîi și să bei.“

9. „Căci așa vorbește Domnul ostirilor, Dumnezeuul lui Israel: „Iată, voi face să înceteze * în locul acesta, supt ochii voștri și în zilele voastre, strigătele de bucurie și strigătele de veselie, cîntecele mirelui și cîntecele miresei.“

* Isa. 24. 7, 8. Cap. 7. 34; 25. 10. Eze. 26. 13. 002. 11. Apoc. 18. 23.

10. „Cînd vei vesti poporului acestuia toate aceste lucruri, ei îți vor zice: „Pentru ce * ne amenință Domnul cu toate aceste mari nenorociri? Ce nelegiuire și ce păcat am făcut împotriva Domnului, Dumnezeului nostru?“

* Deut. 29. 24. Cap. 6. 19; 13. 22; 22. 8.

11. „Atunci să le răspunzi: „Părinții voștri * M'au părăsit, zice Domnul, sau dus după alți dumnezei, le-au slujit și s'au închinat înaintea lor;

iar pe Mine M'au părăsit, și n'au păzît Legea Mea!“

* Deut. 29. 25. Cap. 22. 9.

12. Și voi ați făcut și mai rău * de cît părinții voștri; căci iată că fiecare** umblă după pornirile inimii voastre rele, și nu M'ascultați.

* Cap. 7. 26. ** Cap. 13. 10.

13. De aceea *, vă voi muta din țara aceasta într'o țară**, pe care n'ați cunoscut-o, nici voi, nici părinții voștri; și acolo, veți sluji altor dumnezei, zi și noapte, căci nu vă voi ierta!“

* Deut. 4. 26, 27, 28; 28. 36, 63, 64, 65. ** Cap. 15. 14.

14. „De aceea iată, vin * zile, zice Domnul, cînd nu se va mai zice: „Viu este Domnul, care a scos din țara Egiptului pe copiii lui Israel!“

* Isa. 43. 18. Cap. 23. 7, 8.

15. Ci se va zice: „Viu este Domnul, care a scos pe copiii lui Israel din țara de la miază-noapte și din toate țările unde-i izgonise!“ Căci * îi voi aduce înapoi în țara lor, pe care o dădusem părinților lor.“

* Cap. 24. 6; 30. 3; 32. 37.

16. „Iată, trimet o mulțime * de pescari, zice Domnul, și-i vor pescui; și după aceea, voi trimete o mulțime de vinători, și-i vor vîna pe toți munții și pe toate dealurile, și în crăpăturile stîncilor.“

* Amos 4. 2. Hab. 1. 16.

17. Căci ochii * Mei sînt cu luare aminte la toate căile lor; ele nu sînt ascunse înaintea Feții Mele, și nelegiuirea lor nu este ascunsă de privirile Mele. * Io. 34. 21. Prov. 5. 21; 15. 3. Cap. 32. 19.

18. De aceea le voi răsplăti mai înțîi îndoite nelegiuirea * și păcatul lor, pentru că Mi-au spurcat** țara, pentru că Mi-au umplut moștenirea cu trupurile moarte ale jertfelor aduse idoloilor lor și cu uriciunile lor.

* Isa. 40. 2. Cap. 17. 18. ** Eze. 43. 7, 9.

19. Doamne, țaria *, cetățuia și scăparea** mea în ziua necazului! Neamurile vor veni la Tine dela marginele pămîntului, și vor zice: „Părinții noștri n'au moștenit decît mînciună, idoli deserți, cari nu sînt de niciun ț ajutor!“

* Ps. 18. 2. ** Cap. 17. 17. † Isa. 44. 10. Cap. 2. 11; 10. 6.

20. Cum poate omul să-și facă dumnezei, cari nu sînt * dumnezei? —

* Isa. 37. 19. Cap. 2. 11. Gal. 4. 8.

21. De aceea iată că le arăt, de data aceasta, și-i fac să știe puterea și țaria Mea; și vor cunoaște că Numele Meu * este Domnul.“

* Exod. 15. 3. Cap. 33. 2. Amos 6. 8.

17 1. Păcatul lui Iuda este scris cu un priboi* de fer, cu un vîrf de diamant; este săpat* pe tabla inimii lor, și pe cornele altarelor lor.

◊ Iov 19.24 ◊ Prov. 3.3. 2Cor. 3.3.

2. Cum se gîndesc la copiii lor, așa se gîndesc la altarele lor, și la idolii și Astartele* lor lingă copacii verzi, pe dealuri înalte.

◊ Judec. 3.7. 2Cron. 24.18; 31.1,19. Isa. 1.29; 17.8. Cap. 2.29.

3. Eu dau la pradă* muntele Meu și ogoarele lui, avuțiile tale, toate vîstierile și înălțimile tale, din pricina păcatelor tale, pe tot ținutul tău!

◊ Cap. 15.13.

4. Din vina ta vei perde moștenirea, pe care ți-o dădusem; te voi face să slujești vrăjmașului tău într'o țară*, pe care n'o cunoști, căci ai aprins focul* miniei Mele, care va arde totdeauna.

◊ Cap. 16.13. ◊ Cap. 17.14.

5. „Așa vorbește Domnul: blestemat* să fie omul care se încrede în om, care se sprijinește pe un muritor* și își abate inima dela Domnul!

◊ Isa. 30.1,2; 31.1. ◊ Isa. 31.3.

6. Căci este ca un nenorocit* în pustie, și nu** vede venind fericirea; locuiește în locurile arse ale pustiei, într'un pămînt* sărat și fără locuitori.

◊ Cap. 48.6. ◊ Iov 20.17. + Deut. 29.23.

7. Binecuvîntat* să fie omul, care se încrede în Domnul, și a cărui nădejde este Domnul!

◊ Ps. 2.12; 34.8; 125.1; 146.5. Prov. 16.20. Isa. 30.18.

8. Căci el este ca un pom* sădit lingă ape care-și întinde rădăcinile spre rîu; nu se teme de căldură, cînd vine, și frunzișul lui rămîne verde; în anul secetei, nu se teme, și nu încetează să aducă roadă.

◊ Iov 8.16. Ps. 1.3.

9. „Inima este nespuse de înșelătoare și de desnădăjduit de rea; cine poate s'o cunoască?

10. „Eu, Domnul, cercetez* inima, și cerc rărunchiul, ca să** răsplătesc fiecăruia după purtarea lui, după rodul faptelor lui.”

◊ 1Sam. 16.7. 1Cron. 28.9. Ps. 7.9; 139.23,24. Prov. 17.3. Cap. 11.24; 20.12. Rom. 8.27. Apoc. 2.23. ◊ Ps. 62.12. Cap. 32.19. Rom. 2.6.

11. Ca o potîrnichie, care clocește niște ouă pe cari nu le-a ouat ea, așa este celce agonisește bogății pe nedrept; trebuie să le părăsească* în mijlocul zilelor sale, și la urmă nu este decît un** nebul.

◊ Ps. 55.23. ◊ Luc. 12.20.

12. Scaun de domnie plin de slavă, înălțat dela început, loc al sfîntului nostru Locaș,

13. Doamne, nădejdea* lui Israel!

Toți ceice** Te părăsesc, vor fi acoperiți de rușine.” — „Ceice se abat dela Mine vor fi scriși* pe pămînt, căci părăsesc pe Domnul, izvorul* de apă vie.” —

◊ Cap. 14.8. ◊ Ps. 73.27. Isa. 1.2.

† Luc. 10.20. + Cap. 2.13.

14. Vîndecă-mă, Tu, Doamne, și voi fi vindecat; mintuiește-mă Tu, și voi fi mintuit; căci Tu ești slava mea!

◊ Deut. 10.21. Ps. 109.1; 148.14.

15. Iată, ei îmi zic: „Unde* este Cuvîntul Domnului? Să se împlinească dar!”

◊ Isa. 5.19. Ezech. 12.22. Amos 5.18. † Pet. 1.14.

16. „Și eu, ca să Te ascult, n'am vrut să nu fiu păstor; nici n'am dorit zădărnici să fiu nenorocirii, știi; și ce a ieșit din buzele mele, este descoperit înaintea Ta.

◊ Cap. 1.4, etc.

17. De aceea, nu fi o pricină de groază pentru mine, căci Tu ești scăparea* mea în ziua nenorocirii!

◊ Cap. 16.1.

18. Prigonitorii mei să fie acoperiți de rușine, dar să nu fiu rușinat* eu; să tremure ei, dar să nu tremur eu! Adu peste ei ziua nenorocirii, lovește-i cu o îndoită urgie!”

◊ Ps. 35.4; 40.14; 70.2. ◊ Ps. 25.2. † Cap. 11.2.

Sfînțirea Sabatului.

19. „Așa mi-a vorbit Domnul: „Du-te, și stai la poarta copiilor poporului, pe care intră și ies împărații lui Iuda, și la toate porțile Ierusalimului,

20. și spune-le: „Ascultați* Cuvîntul Domnului, împărații ai lui Iuda, tot Iuda, și toți locuitorii Ierusalimului, cari intrați pe aceste porți!”

◊ Cap. 19.3; 22.1.

21. „Așa vorbește Domnul: „Luați seama*, în sufletele voastre, să nu purtați nici o povară în ziua Sabatului, și să n'o aduceți înlăuntru pe porțile Ierusalimului.

◊ Num. 15.32, etc. Neem. 13.19.

22. Să nu scoateți din casele voastre nici o povară în ziua Sabatului, și să nu faceți nici o lucrare, ci sfîniți ziua Sabatului, cum am poruncit* părinților voștri.”

23. Dar* ei n'au ascultat și n'au luat aminte; ci și-au înțepenit gîtul, ca să n'asculte și să nu ia învătura.

◊ Cap. 7.24; 26; 11.10.

24. Dacă Mă veți asculta în adevăr, zice Domnul, și nu veți aduce nici o sarcină înlăuntru pe porțile acestei cetăți, în ziua Sabatului, ci veți sfîniți ziua Sabatului, și nu veți face nici o lucrare în ziua aceasta,

25. atunci pe porțile acestei cetăți vor* intra împărații și voievozi, cari

vor şedea pe scaunul de domnie al lui David; ei vor veni în cară şi călări pe cai, ei şi voievozii lor, oamenii lui Iuda şi locuitorii Ierusalimului, şi cetatea aceasta va fi locuită în veci.

Cap. 22, 4.

26. Vor veni din cetăţile lui Iuda şi din împrejurimile* Ierusalimului, din ţara lui Beniamin, din vale, de pe munte şi dela miazăzi**, ca să aducă ardere de tot şi jertfe †, să aducă danuri de mincare şi tămie, şi să aducă jertfe de mulţămire †† în Casa Domnului.

Cap. 32, 44; 33, 13. 2 Zah. 7, 7. † Zah. 7, 7. †† Ps. 107, 22; 116, 17.

27. Dar dacă nu veţi asculta cînd vă poruncesc să sfinţiţi ziua Sabatului, să nu duceţi nici o povară, şi să n'o aduceţi înlăuntrul pe porţile Ierusalimului, în ziua Sabatului, atunci voi aprinde* un foc la porţile cetăţii, care** va arde casele cele mari ale Ierusalimului şi nu se va stinge."

Cap. 21, 14; 49, 27. Plin. 4, 11. Amos 1, 4, 7, 10, 12; 2, 2, 5. 2 Reg. 25, 9. Cap. 52, 13.

Vasul olarului şi nepocăinţa poporului.

18. Cuvîntul vorbit lui Ieremia din partea Domnului şi care sună astfel:

2. „Scoală-te şi pogoară-te în casa olarului; acolo te voi face să auzi cuvintele Mele!“

3. Cînd m'am pogorît în casa olarului, iată că el lucra pe roată.

4. Vasul pe care-l făcea n'a izbutit, — cum se întîmplă cu lutul în mina olarului. Atunci el a făcut un alt vas, cum i-a plăcut lui să-l facă.

5. Şi Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

6. „Nu pot Eu să fac cu voi ca olarul acesta, casă* a lui Israel? zice Domnul. Iată, cum** este lutul în mina olarului, aşa sînteţi voi în mina Mea, casă a lui Israel!“

Isa. 45, 9. Rom. 9, 20, 21. 2 Isa. 64, 8.

7. Deodată zic despre un neam, despre o împărăţie, că-l voi smulge*, că-l voi surpa, şi că-l voi nimici;

Cap. 1, 10.

8. dar dacă neamul acesta*, despre care am vorbit astfel, se întoarce dela răutatea lui, atunci şi Mie Îmi pare rău** de răul pe care Îmi pusesem în gînd să îl fac.

Ezec. 18, 21; 33, 11. Cap. 26, 3. Iona 3, 10.

9. Tot aşa însă, deodată zic despre un neam, sau despre o împărăţie, că-l voi zidi sau că-l voi sădi,

10. Dar dacă neamul acesta face ce este rău înaintea Mea, şi n'ascultă glasul Meu, atunci Îmi pare rău şi de binele, pe care aveam de gînd să îl fac."

11. „De aceea, vorbeşte acum oamenilor lui Iuda şi locuitorilor Ierusalimului, şi zi: „Aşa vorbeşte Domnul: Iată, pregătesc o nenorocire împotriva voastră, şi fac un plan împotriva voastră. De aceea, întoarceţi-vă* fiecare dela calea voastră cea rea, îndreptaţi-vă umbletele şi faptele!“

2 Reg. 17, 13. Cap. 7, 3; 25, 5; 26, 13; 36, 15.

12. „Dar ei zic: „Degeaba! Căci noi ne vom urma gîndurile noastre, şi vom lucra fiecare după pornirile inimii noastre rele!“

Cap. 2, 25.

13. „De aceea, aşa vorbeşte Domnul: „Întrebaţi* pe neamuri! Cine a auzit vreodată asemenea lucruri? Fecioara lui Israel a făcut grozave** blestemăţii.

Cap. 2, 10. 1 Cor. 5, 1. Cap. 5, 30.

14. Părăseşte zăpada Libanului stîncă ogoarelor? Sau se văd secînd apele cari vin de departe proaspete şi curgătoare?

15. Totuşi poporul Meu M'a uitat* şi aduce tămie idolilor**; s'a abătut din căile lui, a părăsit vechile cărări †, şi a apucat pe cărări şi drumuri nebătute,

Cap. 2, 13, 32; 3, 21; 13, 25; 17, 13. Cap. 10, 15; 16, 19. † Cap. 6, 16.

16. făcînd astfel din ţara lor, o pustietate*, o vecinică batjocură**; toţi ceice trec prin ea sînt uimiţi şi dau din cap.

Cap. 19, 8; 49, 13; 50, 13. 1 Reg. 9, 8. Plin. 2, 15. Mic. 6, 1, 6.

17. Ca* vîntul de la răsărit, îi voi risipi** înaintea vrajmaşului; iar în ziua necazului lor, le voi întoarce † spatele şi nu Mă voi uita la ei!“

Ps. 48, 7. Cap. 13, 24. Cap. 2, 27.

18. „Atunci ei au zis: „Veniţi*, să urzim rele împotriva lui Ieremia! Căci** doar nu va pieri Legea din lipsă de preoţi, nici sfatul din lipsă de înţelepţi, nici cuvîntul din lipsă de prooroci. Haidem să-l ucidem cu vorba, şi să nu luăm seama la toate vorbirile lui!“

Cap. 11, 19. Lev. 20, 11. Mal. 2, 7. Iona 7, 48, 49.

19. „Ascultă-mă, Doamne, şi auzi glasul protivnicilor mei!“

20. Cu rău* se răsplăteşte binele? Căci au săpat** o groapă ca să-mi ia viaţa. Adu-Ţi aminte că am stat înaintea Ta, ca să vorbesc bine pentru ei, şi să abat minia Ta de ei.

Ps. 109, 4, 6. Ps. 36, 7; 57, 6. Vers. 22.

21. De aceea, dă* pe copiii lor pradă foamei, și doboară-i cu sabia! Nevestele lor să fie lipsite de copii și să rămână văduve, și bărbații lor să fie luați de ciumă; tinerii lor să fie uciși de sabie în luptă!

• 1^a Is. 10, 9, 10.

22. Să se audă strigăte ieșind din casele lor, cind cetele aduse de Tine vor cădea deodată peste ei! Căci au săpat* o groapă, ca să mă prindă, și mi-au întins lațuri supt picioare.

• Vers. 20.

23. Dar Tu, Doamne, cunoști toate uneltirile lor făcute ca să mă omoare. Nu le ierta* nelegiuirea, și nu le șterge păcatul dinaintea Ta: ci să fie doborâți în Fața Ta! Lucrează împotriva lor la vremea miniei Tale!

• Ps. 35, 4; 109, 14. Cap. 11, 20; 15, 15.

Vasul

zdrobit și dărîmarea Ierusalimului.

19 1. Așa a vorbit Domnul: „Du-te de cumpără de la un olar un vas de pămînt, și ia cu tine pe cițiva din bătrînii poporului și din bătrînii preoților.

2. Du-te în valea* Ben-Hinom, care este la intrarea porții olăriei, și acolo să-ți vestești cuvintele pe cari ți le voi spune.

• Jos. 1, 8, 2 Reg. 23, 10. Cap. 7, 31.

3. Să spui*: „Ascultați Cuvîntul Domnului, împărații ai lui Iuda, și locuitorii ai Ierusalimului!

Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel: „Iată, voi aduce peste locul acesta o nenorocire, care va face să țiuie urechile** oricui va auzi vorbindu-se de ea.

• Cap. 17, 20. • 1^a Sam. 3, 11. 2 Reg. 21, 12.

4. Pentrucă M'au părăsit*, au spurcat locul acesta, au adus în el tămiie altor dumnezei, pe cari nu-i cunoșteau nici ei, nici părinții lor, nici împărații lui Iuda, și au umplut locul acesta cu sînge** nevinovat.

• Deut. 28, 20. Isa. 65, 11. Cap. 2, 13, 17, 19; 15, 6; 17, 13. • 2 Reg. 21, 16. Cap. 2, 34.

5. Au zidit* și înălțimi lui Baal, ca să ardă pe copiii lor în foc ca ardere de tot lui Baal: lucru, pe care nici nu-l poruncisem**, nici nu-l rinduisem, și nici nu-Mi trecuse prin minte.“

• Cap. 7, 31, 32; 32, 35. • Lev. 18, 21.

6. „De aceea, iată, vin zile, zice Domnul, cind locul acesta nu se va mai numi Tofet, nici Valea* Ben-Hinom, ci se va numi Valea Măcelului!

• Jos. 15, 8.

7. În locul acesta voi zădărnici sfatul lui Iuda și al Ierusalimului; îi voi face* să cadă uciși de sabie înaintea

vrăjmașilor lor, și de mina celor ce vor să le ia viața. Trupurile lor moarte** le voi da hrană păsărilor cerului și fiarelor pămîntului.

• Lev. 26, 17. Deut. 28, 25. • 1^a Is. 7, 2. Cap. 7, 33; 18, 43, 44.

8. Voi face din cetatea aceasta o groază și o batjocură*; așa că toți cei ce vor trece pe lîngă ea, se vor îngrozi și vor șuera, cind vor vedea toale ră-nile ei.

• Cap. 18, 16; 49, 10, 11.

9. Ii voi face să mănînce carnea* fiilor și fiicelor lor, așa că își vor mîncă unii carnea altora, în mijlocul necazului și strîmătorîi, în care-i vor aduce vrăjmașii lor, și cei ce vor să le ia viața.

• Lev. 26, 29. Deut. 28, 3. Isa. 9, 20. Pîn. 1, 13.

10. Să spargi* apoi vasul, supt ochii oamenilor cari vor merge cu tine.

• Cap. 51, 63, 64.

11. Și să le spui: „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Tocmai așa voi zdrobi* pe poporul acesta și cetatea aceasta, cum se sparge vasul unui olar, fără să poată fi făcut la loc. Și morții vor fi îngropați** în Tofet, din lipsă de loc pentru îngropare.

• Ps. 2, 9. Isa. 30, 14. Pîn. 4, 2. • Cap. 7, 33.

12. Așa voi face locului acestuia — zice Domnul — și locuitorilor lui, și voi face cetatea aceasta ca Tofetul.

13. Casele Ierusalimului, și casele împăraților lui Iuda vor fi necurate ca Tofetul, toate casele pe acoperișul* cărora se aducea tămiie întregii oștiri a cerurilor, și se turnau jertfe de bălătură† altor dumnezei!“

• 2 Reg. 23, 18. • 2 Reg. 23, 12. Cap. 32, 29. Tef. 1, 5. † Cap. 7, 18.

Închiderea lui Ieremia.

14. Ieremia s'a întors din Tofet, unde-l trimesese Domnul să proorocască. Apoi a stătut în curtea* Casei Domnului, și a zis întregului popor.

• 2 Cron. 30, 5.

15. Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel: „Iată, voi aduce peste cetatea aceasta și peste toate cetățile cari țin de ea, toate nenorocirile pe cari i le-am vestit mai dinainte, pentrucă și-au înțepenit gîtul* ca să n'asculte cuvintele Mele.“

• Cap. 7, 26; 17, 23.

20 1. Pașhur, fiul lui Imer*, preot și priveghetor de căpetenie în Casa Domnului, a auzit pe Ieremia proorocind aceste lucruri.

• 1 Cron. 24, 11.

2. Și Pașhur a lovit pe proorocul Ieremia, și l-a aruncat în temnița cu

butuci, care era la poarta de sus a lui Benjamin, în Casa Domnului.

3. Dar a doua zi, Pașhur a scos pe Ieremia din temniță. Și Ieremia l-a zis: „Domnul nu te mai numește Pașhur: *(Noroc din toate părțile)*, ci Mașhur-Misabib *(Spaimă din toate părțile)*.”

4. Căci așa vorbește Domnul: „Iată, te voi face de groază, pe tine și pe toți prietenii tăi; ei vor cădea uciși de sabia vrăjmașilor lor, și ochii tăi vor vedea lucrul acesta. Voi da de asemenea pe tot luda în minile împăratului Babilonului, care-i va duce robi la Babilon și-i va uicide cu sabia.”

5. Toate bogățiile cetății acesteia, tot rodul muncii ei, tot ce are ea mai scump, și toate vistierile împăraților lui luda le voi da* în minile vrăjmașilor lor; aceștia le vor jăfui, le vor lua și le vor duce la Babilon.

6. Chiar și tu, Pașhur, și toți ceice locuiesc în casa ta, veți merge la Babilon în robie; acolo vei muri și acolo vei fi îngropat, tu și toți prietenii tăi, cărora le-ai proorocit* minciuni.”

*Cap. 14.13, 14; 28.15; 29.21.

Pîngerile proorocului.

7. M'ai înduplecat, Doamne, și m'am lăsat înduplecat; ai* fost mai tare decît mine și m'ai biruit! În fiecare zi sînt o pricină de ris**, toată lumea își bate joc de mine. *Cap. 1.6, 7. *Plin.3.14.

8. Căci ori de cîte ori vorbesc, trebuie să* strig: „Silnicie și apăsare!” Așa încît cuvîntul Domnului îmi aduce numai ocară și batjocură toată ziua. *Cap.6.7.

9. Dacă zic: „Nu voi mai pomeni de El, și nu voi mai vorbi în Numele Lui!” iată că în inima mea este ca un foc mistuitor, închis în oasele mele. Caut să-l opresc, dar nu** pot.

*Iov 32.18, 19. Ps. 30. 3. *Iov 32.18. Ept. 18. 5.

10. Căci aud* vorbele rele ale multora, spaima care domnește împrejur. „Invinuîți-l!”, strigă ei; „haidem să-l invinuîm!” Toți ceice trăiau în pace** cu mine, pîndesc să vadă dacă mă clatin, și zic: „Poate că se va lăsa prins, vom pune mina pe el, și ne vom răzbuna pe el!”

*Ps. 1.13. *Iov 19.19. Ps. 41.9; 56. 13.14. Luc. 11. 63.54.

11. Dar Domnul* este cu mine ca un viteaz puternic; deaceia, prigonitorii mei se vor poticni și nu vor** birui. Se vor umplea de rușine că n'au lucrat

cu chibzuință: de o vecinică rușine*, care nu se va uita!

*Cap. 1.6, 10. *Cap. 15.20; 17. 18, †Cap. 21. 40.

12. Și acum, Doamne, Dumnezeuul oștirilor, care încerci pe cel* neprihănit, care pătrunzi rărunchii și inimile, fă-mă** să văd răzbunarea Ta împotriva lor! Căci Ție îmi credinciez pricina.

13. Cîntați Domnului, lăudați pe Domnul! Căci El izbăvește* sufletul celui nenorocit din mina celor răi.”

*Ps. 35. 9 10; 109. 38. 31.

14. Blestemată* să fie ziua cînd m'am născut! Ziua în care m'a născut mama, să nu fie binecuvîntată!

*Iov 3. 3. Cap. 15. 10.

15. Blestemat să fie omul care a adus vestea aceasta tatălui meu: „Ți s'a născut un copil de parte bărbătească”, și l-a umplut de bucurie cu ea!

16. Omul acela să ajungă ca cetățile, pe cari le-a nimicit* Domnul fără milă! Să audă gemete dimineată**, și strigăte de război la amiază!

*Fac. 10. 25. *Cap. 18. 22.

17. De ce n'am fost* omorît în pîntecele mamei, ca să-mi fi fost ea mormîntul meu!“ De ce n'a rămas ea vecinic însărcinată cu mine? *Iov 3. 10. 11.

18. Pentruce am ieșit* din pîntecele mamei ca să văd** numai suferință și durere, și să-mi isprăvesc zilele în rușine?

*Iov 3. 20. *Plin.3. 1.

Proorocie despre luarea Ierusalimului.

21. Cuvîntul spus lui Ieremia din partea Domnului, cînd i-a trimis împăratul Zedechia pe Pașhur*, fiul lui Malchia, și pe Tefania**, fiul lui Maa-seia, preotul, ca să-i zică:

*Cap. 38. 1. *2Reg. 25. 18. Cap. 29. 25; 37. 3.

2. „Întreabă pe Domnul* pentru noi; căci Nebucadnețar, împăratul Babilonului, este în război cu noi! Poate că Domnul va face pentru noi vreuna din minunile Lui, ca să-l depărteze dela noi.”

*Cap. 37. 3, 7.

3. Ieremia le-a răspuns: „Să spuneți lui Zedechia:

4. „Așa vorbește Domnul, Dumnezeuul lui Israel: „Iată, voi întoarce armele de război cari sînt în minile voastre, și cu cari vă luptați în afară de ziduri, împotriva împăratului Babilonului și împotriva Haldeilor cari vă impresoară, și le voi strînge* în mijlocul cetății acesteia.

*Isa. 13. 4.

5. Apoi Eu insumi voi lupta împotriva voastră, cu mina întinsă* și cu braț tare, cu minie, urgie, și mare supărare.

* Exod. 6, 6.

6. Voi lovi pe locuitorii cetății acesteia, atât oameni cât și dobitoace, și vor muri de o ciumă grozavă.

7. După aceea — zice Domnul — voi* da pe Zedechia, împăratul lui Iuda, pe slujitorii lui, pe popor, și pe ceice vor scăpa în cetatea aceasta de ciumă, de sabie și de foamete, îi voi da în minile lui Nebucadnetar, împăratul Babilonului, în minile vrăjmașilor lor, în minile celor ce vor să le ia viața; și Nebucadnetar îi va trece prin ascuțișul săbiei, nu-i va cruța**, nu va avea nici o milă de ei, și nu se va îndura de ei.

* Cap. 37, 17; 39, 5; 52, 9. ** Deut. 28, 50. 2 Cron. 36, 17.

8. Iar poporului acestuia să-i spui: „Așa vorbește Domnul: „Iată că vă pun* înaintea calea vieții și calea morții.

* Deut. 30, 19.

9. Cine va* rămânea în cetatea aceasta, va muri ucis de sabie, de foamete sau de ciumă; dar cine va ieși să se ducă la Haldei, cari vă impresoară, va scăpa cu viață, care va fi singura** lui pradă.

* Cap. 38, 2, 17, 18. ** Cap. 39, 18; 45, 5.

10. Căci Eu lmi îndrept privirile* împotriva cetății acesteia ca să-i fac rău, nu bine, zice Domnul; ea va fi dată în minile** împăratului Babilonului, care o va arde† cu foc.”

* Lev. 17, 10. Cap. 44, 11. Amos 9, 4. ** Cap. 38, 3. † Cap. 34, 2, 22; 37, 10; 38, 18, 23; 52, 13.

11. „Și să spui casei împăratului lui Iuda: „Ascultați Cuvîntul Domnului,

12. casă a lui David! Așa vorbește Domnul: „Faceți dreptate* disdedimineață**, și scoateți pe cel asuprit din minile asupritorului, ca să nu izbucneasă minia Mea ca un foc, și să se aprindă, fără să se poată stinge, din pricina răutății faptelor voastre!

* Cap. 22, 3. Zah. 7, 9. ** Ps. 101, 8.

13. Iată, am necaz pe* tine, cetate așezată în vale, pe stîncă din cîmpie, zice Domnul, pe voi cari ziceți: „Cine** se va pogori împotriva noastră? Cine va intra în locuințele noastre?“

* Ezech. 13, 8. ** Cap. 49, 4.

14. Vă voi pedepsi după rodul* faptelor voastre, zice Domnul; — voi pune foc pădurii voastre, și-l va mânca toate** împrejurimile.”

* Prov. 1, 31. Isa. 3, 10, 11. ** 2 Cron. 36, 19. Cap. 52, 13.

Impotriva casei împărătești a lui Iuda

22 1. „Așa vorbește Domnul: „Po- goară-te în casa împăratului lui Iuda, și acolo rostește cuvintele ace- stea.

2. Să spui: „Ascultă Cuvîntul* Dom- nului, împărat al lui Iuda, care stai pe scaunul de domnie al lui David, tu, slujitorii tăi, și tot poporul, cari intrai pe porțile acestea!

3. Așa vorbește Domnul: „Faceți dreptate* și judecată; scoateți pe cel asuprit din minile asupritorului; nu chinuiți** pe străin, pe orfan și pe văduvă; nu apăsați, și nu vărsați sînge nevinovat în locul acesta!

* Cap. 21, 12. ** 1 Cron. 17, 12.

4. Căci dacă lucrați după cuvîntul acesta, vor intra* pe porțile casei a- cesteia împărați cari stau pe scaunul de domnie al lui David, suți în cari și călări pe cai, ei, slujitorii lor și poporul lor.

* Cap. 17, 5.

5. Dar dacă nu veți asculta cuvintele acestea, pe Mine insumi* jur, zice Domnul, că această casă va ajunge o dărîmătură!

* Ezech. 6, 14.

6. Căci așa vorbește Domnul asupra casei împăratului lui Iuda: „Tu ești pentru Mine ca Galaadul, ca virful Ji- banului; dar, cu adevărat, voi face din tine un pustiu, o cetate fără locuitori!

7. Pregătesc împotriva ta niște nimi- citori, fiecare cu armele lui: ei vor tăia cei mai frumoși* cedri ai tăi, și-i vor* arunca în foc.

* Isa. 37, 24. ** Cap. 21, 11.

8. Multe nemuri vor trece pe lîngă cetatea aceasta, și vor zice unul altuia: „Pentruce a făcut Domnul* așa ace- stei cetăți mari?“

* Deut. 29, 24, 25. 1 Reg. 9, 33.

9. Și se va răspunde: „Pentrucă* au părăsit legămîntul Domnului, Dumne- zeului lor, pentrucă s'au închinat înai- ntea altor dumnezei și le-au slujit!“

* 2 Reg. 22, 17. 2 Cron. 34, 5.

10. „Nu plîngeți pe cel* mort, și nu vă bociți pentru el; ci plîngeți mai de grabă pe cel ce se duce**, care nu se va mai întoarce, și nu-și va mai vedea țara de naștere!

* 2 Reg. 22, 20. ** 1 Cron. 11, 11.

11. Căci așa vorbește Domnul despre Șalum*, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda, care domnea în locul tatălui său Iosia, și care** a ieșit din locul acesta: „Nu se va mai întoarce în el;

* 1 Cron. 3, 15. 2 Reg. 23, 30. ** 2 Reg. 23, 34.

12. ci va muri în locul unde este dus rob, și nu va mai vedea țara aceasta.”

13. „Vai* de cel ce își zidește casa cu

nedreptate, și odăile cu nelegiuire; care pune** pe aproapele sau să lucreze de geaba, fără să-i dea plata; Reg. 23. 38. Vers. 18. Lev. 19. 13. Deut. 24. 14, 15. 1 Reg. 22. 30. Hab. 2. 9. Iac. 5. 4.

14. care zice: „Imi voi zidi o casă mare, și odăi încăpătoare;” și-i face ferestre multe, o căptușește cu cedru, și o vâpșește cu roș!“

15. „Împărat ești tu oare, de te întreci în credi?” „Nu minca tatăl* tău, și nu bea și el?” „Și totuși el făcea dreptate și judecată, și era** fericit!”

2 Reg. 23. 25. Ps. 129. 2. Isa. 3. 10.

16. Judeca pricina săracului și a celui lipsit, și era fericit. Nu înseamnă lucrul acesta a Mă cunoaște? zice Domnul.

17. Dar tu n'ai ochi* și inimă decît ca să te dedai la lăcomie, ca să verși sânge nevinovat, și să întrebuițezi asuprit și silnicie. Ezec. 19. 6.

18. De aceea, așa vorbește Domnul despre Ioiachim, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda: „Nu-l vor* plinge, zicînd: „Vai**, fratele meu! Vai, sora mea!” „Nici nu-l vor plinge, zicînd: „Vai, doamne! Vai, măriia sa!”

Cap. 16. 4, 6. 1 Reg. 13. 30.

19. Ci va* fi înmormîntat ca un măgar, va fi tîrit și aruncat afară din porțile Ierusalimului!“

2 Cron. 36. 6. Cap. 30. 30.

20. „Suie-te pe Liban, și strigă! Înălță-ți glasul de pe Basan! Și strigă de pe înălțimea Abarim! Căci toți cei ce le iubeau sînt zdrobiți!”

21. „Ți-am vorbit cînd îți mergea bine; dar tu ziceai: „Nu pot s'ascult!” „Așa ai lucrat* din tinereța ta, și n'ai ascultat glasul Meu.”

Cap. 3. 25; 7. 22, etc.

22. Pe toți păstorii* tăi îi va paște vîntul, și cei ce te iubesc** vor merge în robie. Atunci vei fi acoperit de rușine și vei roși, din pricina întregii tale răutăți. Cap. 23. 1. Vers. 20.

23. Tu, care locuiești pe Liban acum, care îți ai cuibul în cedri, cum vei geme cînd te vor ajunge durerile, dureri ca ale unei femei în munci.” Cap. 6. 24.

24. „Pe viața Mea, zice Domnul, că, și chiar dacă* Ieconia¹ fiul lui Ioiachim, împăratul lui Iuda, ar fi un inel** de pecetluit în mina Mea cea dreaptă, te-aș scoate și de acolo. 2 Reg. 24. 6, 8. 1 Cron. 3. 16. Cap. 37. 1. Cînt. 8. 6. Hag. 2. 23.

25. Te voi da* în minile celor ce vor

1 Sau Ioiachim.

să-ți ia viața, în minile acelorora înaintea cărora tremuri, în minile lui Nebucadnețar, împăratul Babilonului, în minile** Haldeilor.

Cap. 31. 20. 2 Reg. 24. 15. 2 Cron. 36. 10.

26. Te voi arunca, pe tine și pe mamă-ta care te-a născut, într'o altă țară, unde nu v'ați născut, și acolo veți muri!

27. Dar în țara în care vor dori să se întoarcă, nu se vor mai întoarce!

28. Este un vas disprețuit, sfărîmat, acest Ieconia? Este el un lucru*, căruia nu-i dai niciun preț? Pentruce sînt aruncați, oare, el și sămînța lui, și asvirliți într'o țară, pe care n'o cunosc?” —

Ps. 31. 12. Cap. 48. 38. Osea 8. 8.

29. Tară*, țară, țară, ascultă glasul Domnului! Deut. 32. 1. Isa. 1. 2; 34. 1. Mic. 1. 2.

30. Așa vorbește Domnul: „Scrieți pe omul acesta ca lipsit de* copii, ca un om căruia nu-i va merge bine toată viața lui, căci niciunul din urmașii lui nu va izbuti să șadă pe scaunul de domnie al lui David** și să domnească peste Iuda.”

1 Cron. 3. 16, 17. Mat. 1. 12. Cap. 36. 30.

Păstorii lui Israel.

23 1. „Vai de păstorii* cari nimesc și risipesc turma pășunei Mele, zice Domnul.”

Cap. 10. 21; 22. 22. Ezec. 34. 2.

2. „De aceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeu lui Israel, împotriva păstorilor cari pasc pe poporul meu: „Pentru că Mi-ați risipit oile, le-ați izgonit, și nu v'ați îngrijit de ele, iată* că vă voi pedepsi din pricina răutății faptelor voastre, zice Domnul.”

Exod. 32. 34.

3. „Și Eu însumi voi strînge* rămășița oilor Mele din toate țările, în cari le-am izgonit; le voi aduce înapoi în pășunea lor, și vor crește și se vor înmulți. Cap. 32. 37. Ezec. 34. 13, etc.

4. Voi pune peste ele păstorii* cari le vor paște; nu le va mai fi teamă, nici groază, și nu va mai lipsi niciuna din ele, zice Domnul.” Cap. 31. 15. Ezec. 34. 23, etc.

5. „Iată* vin zile, zice Domnul, cînd voi ridica lui David o Odraslă neprihănită. El va împărăți, va lucra cu înțelepciune, și va face dreptate** și judecată în țară. Isa. 4. 2; 11. 1; 40. 10, 11. Cap. 33. 14, 15, 16. Dan. 9. 24. Zah. 3. 8; 6. 12. Ioan 1. 46. Ps. 72. 2. Isa. 9. 7; 32. 1, 18.

6. În vremea Lui, Iuda* va fi mîntuit, și Israel va avea liniște** în locuința

lui; și iată Numele[†] pe care i-L vor da: „Domnul, Neprihănirea noastră!”
• Deut. 33. 28. Zab. 14. 11. •• Cap. 32. 37. † Cap. 33. 16. 1 Cor. 1. 30.

7. „De aceea iată, vin* zile, zice Domnul, cînd nu se va mai zice: „Viu este Domnul, care a scos din țara Egiptului pe copiii lui Israel!”
• Cap. 10. 14, 16.

8. Ci se va zice: „Viu este Domnul, care a scos și a adus înapoi sămînța casei lui Israel din țara dela miază noapte și din toate țările* în cari îi risipisem!” „Și vor locui în țara lor.”
• Isa. 43. 5, 6. Vers. 8.

9. Asupra proorocilor.

„Inima îmi este zdrăbănită în mine, toate oasele* îmi tremură; sînt ca un om beat, ca un om amețit de vin, din pricina Domnului și din pricina sfințelilor Lui cuvinte.”
• Hab. 3. 16.

10. Căci țara* este plină de preacurvii, și țara se jălește din pricina jurămintelor**; cîmpurile[†] pustii sînt uscate. „Toată alergătura lor țintește numai la rău, și toată vitejia lor este pentru nelegiuire!”
• Cap. 6. 7, 8; 9. 2. •• Osea 4. 2, 3. † Cap. 9. 10; 12. 4.

11. Proorocii* și preoții sînt stricați; „le-am găsit răutatea chiar și în** Casa Mea, zice Domnul.”
• Cap. 6. 13; 8. 10. † Ezech. 9. 11; 23. 39.

12. „De aceea, calea* lor va fi lunecoasă și întunecoasă, vor fi împinși și vor cădea; căci voi aduce nenorocirea** peste ei în anul cînd îi voi pedepsi, zice Domnul.”
• Ps. 35. 6. Prov. 4. 10. Cap. 13. 16. •• Cap. 11. 23.

13. „În proorcii Samariei am văzut următoarea nebulie: au proorocit pe* Baal, și au rățacit** pe poporul Meu Israel!”
• Cap. 2. 8. •• Isa. 9. 16.

14. Dar în proorcii Ierusalimului am văzut lucruri grozave. Sînt preacurvi*, trăiesc în** minciună; întăresc[†] minile celor răi, așa că nici unul nu se mai întoarce dela răutatea lui; toți sînt înaintea Mea ca Sodoma^{††}, și locuitorii Ierusalimului ca Gomora.”
• Cap. 29. 23. •• Vers. 26. † Ezech. 13. 22. †† Deut. 32. 32. Isa. 1. 9, 10.

15. „De aceea, așa vorbește Domnul oștirilor despre prooroci: iată, îi voi hrăni cu* pelin, și le voi da să bea ape otrăvite; căci prin proorcii Ierusalimului s'a răspîndit nelegiuirea în toată țara.”
• Cap. 8. 14; 9. 15.

16. „Așa vorbește Domnul oștirilor:

„N'ascultați cuvintele proorocilor cari vă proorocesc! Ei vă leagă în inchipuiri zădărnice; spun* vedenii ieșite din inima lor, nu ce vine din gura Domnului.”
• Cap. 14. 14. Vers. 34.

17. Ei spun celor ce Mă nesocotesc: „Domnul a zis: „Veți avea* pace,” și zic tuturor celor ce trăiesc după aplecările inimii lor: „Nu** vi se va în-țimpla niciun rău.”
• Cap. 6. 14; 8. 11. Ezech. 13. 10. Zab. 10. 2. •• Isa. 3. 34.

18. Cine* a fost de față la sfatul Domnului ca să vadă și să asculte cuvîntul Lui? Cine a plecat urechea la cuvîntul Lui și cine l-a auzit?

19. Iată că furtuna* Domnului, urgia izbucnește, se năpustește vijelia și cade peste capul celor răi!
• Lev. 16. 8. 1 Cor. 2. 14.

20. Minia* Domnului nu se va potoli, pînă nu va împlini și va înfăptui planurile inimii Lui. Veți înțelege în totul lucrul acesta în cursul* vremilor.
• Cap. 25. 32; 28. 22. •• Cap. 30. 24. •• Fac. 4. 1.

21. Eu n'am trimes* pe proorocii aceștia, și totuși ei au alergat; nu le-am vorbit, și totuși au proorocit.
• Cap. 14. 14; 27. 15; 28. 2.

22. Dacă ar fi fost* față la sfatul Meu, ar fi trebuit să spună cuvintele Mele poporului Meu, și să-i întorcă* dela calea lor rea, dela răutatea faptelor lor!”
• Vers. 18. •• Cap. 2. 5.

23. „Sînt Eu numai un Dumnezeu de aproape, zice Domnul, și nu sînt Eu și un Dumnezeu de departe?”

24. Poate cineva să stea într'un loc ascuns* fără să-l văd Eu? zice Domnul. Nu umplu** Eu cerurile și pămîntul? zice Domnul.

• Ps. 139. 7, etc. Amos 9. 2, 3. •• 1 Reg. 9. 27. Ps. 120. 1.

25. „Am auzit ce spun proorocii, cari proorocesc minciuni în Numele Meu, zicînd: „Am avut un vis! Am visat un vis!”

26. Pînă cînd vor proorocii aceștia să prooroească minciuni, să prooroească înșelătoriile inimii lor?

27. Cred ei oare că pot face pe poporul Meu să uite Numele Meu prin visurile pe cari le istorisește fiecare din ei aproapei lui său, cum* Mi-au uitat pămîntii lor Numele din pricina lui Baal?
• Judec. 3. 7; 8. 30. 34.

28. Proorocul, care a avut un vis, să istorisească visul acesta, și cine a auzit Cuvîntul Meu, să spună întocmai

Cuvîntul Meu! „Pentru că să aînestezi paiele cu griul? zice Domnul.”

29. „Nu este Cuvîntul Meu ca un loc, zice Domnul, și ca un ciocan care sfărîmă stîncă?”

30. „De aceea, iată, zice Domnul, am necaz* pe proorocii cari își ascund unul altuia cuvintele Mele.”

* Deut. 18. 20. Cap. 14. 14, 15.

31. „Iată, zice Domnul, am necaz pe proorocii cari iau cuvîntul lor și-l dau drept cuvînt al Meu.”

32. „Iată, zice Domnul, am necaz pe cei ce proorocesc visuri neadevărate, cari le istorisesc și rătăcesc pe poporul Meu, cu minciunile și cu îndrăzneala* lor; nu i-am trimis Eu, nu Eu le-am dat poruncă, și nu sînt de niciun folos poporului acestuia, zice Domnul.”

* Tel. 3. 4.

33. „Dacă poporul acesta, sau un prooroc, sau un preot te va întreba: „Care este amenințarea* Domnului?” să le spui care este această amenințare: „Vă voi* lepăda, zice Domnul.”

* Mal. 1. 1. ** Vers. 30.

34. „Și pe proorocul, pe preotul, sau pe acela din popor care va zice: „O amenințare a Domnului,” îl voi pedepsi, pe el și casa lui!

35. Așa să spuneți însă, fiecare aproapelui său, fiecare fratelui său: „Ce a răspuns Domnul?” Sau: „Ce a zis Domnul?”

36. Dar să nu mai ziceți: „O amenințare a Domnului,” căci cuvîntul fiecăruia va fi o amenințare pentru el, dacă veți suci astfel cuvintele Dumnezeului Celui viu, cuvintele Domnului oștirilor, Dumnezeului nostru!

37. Așa să zici proorocului: „Ce ți-a răspuns Domnul?” Sau: „Ce a zis Domnul?”

38. Dar dacă veți mai zice: „O amenințare a Domnului,” atunci așa vorbește Domnul: „Pentru că spuneți cuvintele acestea: „O amenințare a Domnului,” măcar că am trimis să vă spună: Să nu mai ziceți: O amenințare a Domnului,

39. din pricina aceasta*, iată, vă voi uita, și vă voi lepăda**, pe voi și cetatea, pe care v-o dăduser vouă și părinților voștri, vă voi arunca dinaintea Mea;

* Osea 4. 6. ** Vers. 38.

40. și voi pune peste voi o* vecinică ocară, și o vecinică necinste, care nu se va uita.”

* Cap. 20. 11.

Cele două coșuri cu smochine.

24. 1. Domnul* mi-a arătat două coșuri cu smochine, puse înaintea Templului Domnului, după ce Nebucadnețar, împăratul** Babilonului, strămutase din Ierusalim și dusesese în Babilon, pe Ieconia †, fiul lui Ioiachim, împăratul lui Iuda, pe căpeteniile lui Iuda, pe lemnari și ferari. * Amos 7. 1; 4; 8. 1. ** 2 Reg. 24. 12, etc. 2 Cron. 30. 10. † Cap. 22. 24, etc.; 28. 2.

2. Unul din coșuri avea smochine foarte bune, ca smochinele cari se coc întii, iar celalt coș avea smochine foarte rele, cari nu se puteau minca de rele ce erau.

3. Domnul mi-a zis: „Ce vezi, Ieremio?” Eu am răspuns: „Niște smochine! Smochinele cele bune sînt foarte bune, iar cele rele sînt foarte rele și, de rele ce sînt, nu se pot minca.”

4. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

5. „Așa vorbește Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Cum deosebești tu aceste smochine bune, așa voi deosebi Eu, ca să le dau îndurare, pe prinșii de război ai lui Iuda, pe cari i-am trimis din locul acesta în țara Haldeilor;

6. li voi privi cu un ochi binevoitor, și-i voi aduce* înapoi în țara aceasta: îi voi așeza** și nu-i voi mai nimici, îi voi sădi și nu-i voi mai smulge.

* Cap. 12. 16; 29. 10. ** Cap. 32. 41; 38. 7; 42. 10.

7. Le voi da o inimă* ca să înțeleagă că Eu sînt Domnul. Ei vor fi poporul** Meu, iar Eu voi fi Dumnezeul lor, dacă se vor întoarce la Mine † cu toată inima lor. * Deut. 30. 8. Cap. 32. 30. Ezech. 11. 19; 36. 26, 27. ** Cap. 30. 22; 31. 31; 32. 38. † Cap. 29. 13.

8. „Și ca smochinele cele rele* cari, de rele ce sînt, nu se pot minca, zice Domnul, așa voi face să ajungă Zedechia, împăratul lui Iuda, căpeteniile lui, și rămășița Ierusalimului, cei ce au rămas în țara aceasta și cei ce locuiesc** în țara Egiptului.

* Cap. 29. 17. ** Cap. 43; 44.

9. Li voi face de pomină*, o pricină de nenorocire pentru toate împărățiile pămîntului, de ocară**, de batjocură, de ris, și de blestem †, în toate locurile unde îi voi izgoni. * Deut. 28. 25, 37. 1 Reg. 9. 7. 2 Cron. 7. 20. Cap. 16. 4; 28. 18; 34. 17. ** 1 s. 44. 18. 14. † Cap. 29. 18, 22.

10. Voi trimete în ei sabia, foamea și ciuma, pînă vor pieri din țara pe care le-o dăduser lor și părinților lor.”

Cei șaptezeci ani de robie. Pedepsirea Babilonului și tuturor neamurilor.

25 1. Cuvîntul, care a fost spus lui Ieremia despre tot poporul lui Iuda, în al patrulea * an al lui Ioiachim, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda — acesta era cel dintîi an al lui Nebucadnețar, împăratul Babilonului—

◊ Cap. 36. 1.

2. cuvînt, pe care l-a rostit Ieremia înaintea întregului popor al lui Iuda și înaintea tuturor locuitorilor Ierusalimului, zicînd:

3. „De la al treisprezecelea an * al lui Iosia, fiul lui Amon, împăratul lui Iuda, sînt douăzeci și trei de ani de cînd mi-a vorbit Cuvîntul Domnului; v'am vorbit, v'am vorbit de dimineață, și n'ați ** ascultat. ◊ Cap. 1. 2. ◊ Cap. 7. 13; 11. 7, 8, 10; 13. 10, 11; 16. 12; 17. 23; 18. 12; 19. 15; 22. 21.

4. Domnul v'a trimis pe toți slujitorii Săi proorocii, i-a trimis disdeminineață *; și n'ați ascultat, n'ați plecat urechea să ascultați.

◊ Cap. 7. 13, 25; 26. 5; 29. 19.

5. Ei au zis: „Întoarceți-vă fiecare * dela calea voastră cea rea și dela răutatea faptelor voastre, și veți rămînea în țara pe care v'am dat-o vouă și pămîntilor voștri, din vecinicie în vecinicie; ◊ 2 Reg. 17. 13. Cap. 16. 11; 35. 15. Iona 3. 8.

6. nu vă duceți după alți dumnezei, ca să le slujiți și să vă închinați înaintea lor, nu Mă miniați prin lucrarea minilor voastre, și nu vă voi face niciun rău!“

7. Dar nu M'ați ascultat, zice Domnul, ci M'ați miniat * prin lucrarea minilor voastre, spre nenorocirea voastră.“

◊ Deut. 32. 21. Cap. 7. 18; 32. 30.

8. De aceea, așa vorbește Domnul oștitorilor: „Pentru că n'ați ascultat cuvintele Mele,

9. iată, voi trimete să aducă toate * popoarele dela miazănoapte, zice Domnul; și voi trimete la robul ** Meu Nebucadnețar, împăratul Babilonului; îi voi aduce împotriva acestei țări și împotriva locuitorilor ei, și împotriva tuturor acestor neamuri de jur împrejur, ca să le nimicească cu desăvîrșire și să facă din ele un pustiu † și o pricină de batjocură, niște dărîmături vecinice. ◊ Cap. 1. 15. ◊ Cap. 27. 1; 43. 10. Isa. 44. 28; 45. 1. Cap. 40. 2. † Cap. 18. 16.

10. Voi face să înceteze între ei strigătele de bucurie * și strigătele de ve-

selie, cîntecele mirelui și cîntecele miresei, uruitul morii ** și lumina lămpii. ◊ Isa. 24. 27. Cap. 2. 24; 15. 9. Ezech. 16. 13. Osea 2. 11. Apoc. 18. 23. ◊ Ecl. 12. 4.

11. Toată țara aceasta va fi o paragină, un pustiu, și neamurile acestea vor fi supuse împăratului Babilonului timp de șapte zeci de ani.

12. Dar cînd se vor împlini * acești șaptezeci de ani, voi pedepsi pe împăratul Babilonului și pe neamul acela, zice Domnul, pentru nelegiuirile lor; voi pedepsi țara Haldeilor, și o voi prefăce în niște dărîmături ** vecinice. ◊ 2 Cron. 36. 21, 22. Ezra 1. 1. Cap. 20. 10. Dan. 9. 2. ◊ Isa. 13. 19; 14. 23; 21. 1, etc.; 47. 1. Cap. 50. 3, 13, 23, 39, 40, 45; 51. 25, 30.

13. Voi aduce peste țara aceea toate lucrurile pe cari le-am vestit despre ea, tot ce a fost scris în cartea aceasta, tot ce a proorocit Ieremia despre toate neamurile.

14. Căci * neamuri puternice și împărați ** mari le vor supune † și pe ele, și le voi răsplăti †† după lucrarea minilor lor.“

◊ Cap. 50. 9; 51. 27, 28. ◊ Cap. 30. 41; 51. 27. † Cap. 27. 7. †† Cap. 50. 29; 51. 6, 24.

15. Căci așa mi-a vorbit Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Ia * din mîna Mea acest potir plin cu vinul miniei Mele, și dă-l să-l bea toate neamurile la cari te voi trimite.

◊ Iov 21. 20. Ps. 75. 8. Isa. 51. 17. Apoc. 14. 10.

16. Vor bea *, și se vor ameți și vor fi ca niște nebuni, la vederea săbiei, pe care o voi trimite în mijlocul lor!“

◊ Cap. 51. 7. Ezech. 23. 34. Neh. 3. 11.

17. Eu am luat potirul din mîna Domnului, și l-am dat să-l bea toate neamurile la cari mă trimete Domnul:

18. Ierusalimului și cetăților lui Iuda, împăraților și căpeteniilor sale, ca să le prefacă în dărîmături *, într'un pustiu, să-i facă de batjocură și de blestem **, cum se vede lucrul acesta astăzi;

◊ Vers. 9, 11. ◊ Cap. 24. 9.

19. Iui Faraon *, împăratul Egiptului, slujitorilor lui, căpeteniilor lui, și tot poporului lui;

◊ Cap. 46. 2, 25.

20. la toată Arabia *, tuturor împăraților țării Uț **, tuturor împăraților țării Filistenilor, Ascalonului, Gazei, Ecronului, și celor ce au mai rămas †† din Asdod;

◊ Vers. 24. ◊ Iov 1. 1. † Cap. 47. 1, 5, 7. †† Isa. 20. 1.

21. Edomului *, Moabului **, și copiilor lui Amon †;

◊ Cap. 49. 7, etc. ◊ Cap. 48. 1. † Cap. 48. 1.

22. tuturor împăraților Tirului *, tuturor împăraților Sidonului, și împă-

raților ostroavelor cari sînt dincolo de mare**;

23. Dedanului*, Temei, Buzului, și tuturor celor ce își rad colțurile bărbii,

24. tuturor împăraților Arabiei*, și tuturor împăraților Arabilor** cari locuiesc în pustie;

25. tuturor împăraților Zimrei, tuturor împăraților Elamului*, și tuturor împăraților Mediei;

26. tuturor împăraților* dela miazănoapte, de aproape sau de departe, și unora și altora, și tuturor împăraților lumii cari sînt pe fața pămîntului. Iar împăratul Șeșacului** va bea după ei.

27. „Să le spui: „Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel: „Beți*, îmbătați-vă**, și vărsați, și cădeți fără să vă mai ridicați, la vederea sabiei pe care o voi trimite în mijlocul vostru!“

28. „Și dacă nu vor vrea să ia din mîna ta potirul ca să bea, spune-le: „Așa vorbește Domnul oștirilor“: „Beți!“

29. Căci iată că în cetatea* peste care se cheamă Numele Meu, încep** să fac rău: și voi să rămineți nepedepsiți!“

30. „Nu veți rămînea nepedepsiți, căci voi chemați sabia peste toți locuitorii pămîntului, zice Domnul oștirilor.“

31. „Și tu, să le proorociști toate aceste lucruri, și să le spui: „Domnul va răcni* de sus; din Locașul Lui** cel sfînt va face să-l răsună glasul; va răcni împotriva locului și locuinței Lui; va striga țî, ca cei ce calcă în teasc, împotriva tuturor locuitorilor pămîntului.“

32. „Și tu, să le proorociști toate aceste lucruri, și să le spui: „Domnul va răcni* de sus; din Locașul Lui** cel sfînt va face să-l răsună glasul; va răcni împotriva locului și locuinței Lui; va striga țî, ca cei ce calcă în teasc, împotriva tuturor locuitorilor pămîntului.“

33. „Și tu, să le proorociști toate aceste lucruri, și să le spui: „Domnul va răcni* de sus; din Locașul Lui** cel sfînt va face să-l răsună glasul; va răcni împotriva locului și locuinței Lui; va striga țî, ca cei ce calcă în teasc, împotriva tuturor locuitorilor pămîntului.“

34. „Și tu, să le proorociști toate aceste lucruri, și să le spui: „Domnul va răcni* de sus; din Locașul Lui** cel sfînt va face să-l răsună glasul; va răcni împotriva locului și locuinței Lui; va striga țî, ca cei ce calcă în teasc, împotriva tuturor locuitorilor pămîntului.“

35. „Și tu, să le proorociști toate aceste lucruri, și să le spui: „Domnul va răcni* de sus; din Locașul Lui** cel sfînt va face să-l răsună glasul; va răcni împotriva locului și locuinței Lui; va striga țî, ca cei ce calcă în teasc, împotriva tuturor locuitorilor pămîntului.“

36. „Și tu, să le proorociști toate aceste lucruri, și să le spui: „Domnul va răcni* de sus; din Locașul Lui** cel sfînt va face să-l răsună glasul; va răcni împotriva locului și locuinței Lui; va striga țî, ca cei ce calcă în teasc, împotriva tuturor locuitorilor pămîntului.“

37. „Și tu, să le proorociști toate aceste lucruri, și să le spui: „Domnul va răcni* de sus; din Locașul Lui** cel sfînt va face să-l răsună glasul; va răcni împotriva locului și locuinței Lui; va striga țî, ca cei ce calcă în teasc, împotriva tuturor locuitorilor pămîntului.“

38. „Și tu, să le proorociști toate aceste lucruri, și să le spui: „Domnul va răcni* de sus; din Locașul Lui** cel sfînt va face să-l răsună glasul; va răcni împotriva locului și locuinței Lui; va striga țî, ca cei ce calcă în teasc, împotriva tuturor locuitorilor pămîntului.“

39. „Și tu, să le proorociști toate aceste lucruri, și să le spui: „Domnul va răcni* de sus; din Locașul Lui** cel sfînt va face să-l răsună glasul; va răcni împotriva locului și locuinței Lui; va striga țî, ca cei ce calcă în teasc, împotriva tuturor locuitorilor pămîntului.“

40. „Și tu, să le proorociști toate aceste lucruri, și să le spui: „Domnul va răcni* de sus; din Locașul Lui** cel sfînt va face să-l răsună glasul; va răcni împotriva locului și locuinței Lui; va striga țî, ca cei ce calcă în teasc, împotriva tuturor locuitorilor pămîntului.“

41. „Și tu, să le proorociști toate aceste lucruri, și să le spui: „Domnul va răcni* de sus; din Locașul Lui** cel sfînt va face să-l răsună glasul; va răcni împotriva locului și locuinței Lui; va striga țî, ca cei ce calcă în teasc, împotriva tuturor locuitorilor pămîntului.“

42. „Și tu, să le proorociști toate aceste lucruri, și să le spui: „Domnul va răcni* de sus; din Locașul Lui** cel sfînt va face să-l răsună glasul; va răcni împotriva locului și locuinței Lui; va striga țî, ca cei ce calcă în teasc, împotriva tuturor locuitorilor pămîntului.“

43. „Și tu, să le proorociști toate aceste lucruri, și să le spui: „Domnul va răcni* de sus; din Locașul Lui** cel sfînt va face să-l răsună glasul; va răcni împotriva locului și locuinței Lui; va striga țî, ca cei ce calcă în teasc, împotriva tuturor locuitorilor pămîntului.“

44. „Și tu, să le proorociști toate aceste lucruri, și să le spui: „Domnul va răcni* de sus; din Locașul Lui** cel sfînt va face să-l răsună glasul; va răcni împotriva locului și locuinței Lui; va striga țî, ca cei ce calcă în teasc, împotriva tuturor locuitorilor pămîntului.“

45. „Și tu, să le proorociști toate aceste lucruri, și să le spui: „Domnul va răcni* de sus; din Locașul Lui** cel sfînt va face să-l răsună glasul; va răcni împotriva locului și locuinței Lui; va striga țî, ca cei ce calcă în teasc, împotriva tuturor locuitorilor pămîntului.“

46. „Și tu, să le proorociști toate aceste lucruri, și să le spui: „Domnul va răcni* de sus; din Locașul Lui** cel sfînt va face să-l răsună glasul; va răcni împotriva locului și locuinței Lui; va striga țî, ca cei ce calcă în teasc, împotriva tuturor locuitorilor pămîntului.“

vor fi nici jăliți**, nici adunați ț, nici îngropați, ci vor fi un gunoi de pămînt.

34. Gemeți*, păstori, și strigați! Tăvăliți-vă în cenușă, povățuitori ai turmelor! Căci au venit zilele junghierii voastre. Vă voi zdrobi, și veți cădea la pămînt ca un vas de preț.

35. Nu mai este niciun loc de adăpost pentru păstori! Nu mai este nici o scăpare pentru povățuitorii turmelor!

36. Se aud strigătele păstorilor, și gemetele povățuitorilor turmelor, căci Domnul le pustiește locul de pășune,

37. și colibele cele liniștite sînt nimice de minia aprinsă a Domnului.

38. El și-a părăsit locuința*, ca un pui de leu viziuna; așa că țara le este prefăcută în pustie de urgia nimicitorului și de minia lui aprinsă.

39. El și-a părăsit locuința*, ca un pui de leu viziuna; așa că țara le este prefăcută în pustie de urgia nimicitorului și de minia lui aprinsă.

40. El și-a părăsit locuința*, ca un pui de leu viziuna; așa că țara le este prefăcută în pustie de urgia nimicitorului și de minia lui aprinsă.

41. El și-a părăsit locuința*, ca un pui de leu viziuna; așa că țara le este prefăcută în pustie de urgia nimicitorului și de minia lui aprinsă.

42. El și-a părăsit locuința*, ca un pui de leu viziuna; așa că țara le este prefăcută în pustie de urgia nimicitorului și de minia lui aprinsă.

43. El și-a părăsit locuința*, ca un pui de leu viziuna; așa că țara le este prefăcută în pustie de urgia nimicitorului și de minia lui aprinsă.

44. El și-a părăsit locuința*, ca un pui de leu viziuna; așa că țara le este prefăcută în pustie de urgia nimicitorului și de minia lui aprinsă.

45. El și-a părăsit locuința*, ca un pui de leu viziuna; așa că țara le este prefăcută în pustie de urgia nimicitorului și de minia lui aprinsă.

46. El și-a părăsit locuința*, ca un pui de leu viziuna; așa că țara le este prefăcută în pustie de urgia nimicitorului și de minia lui aprinsă.

47. El și-a părăsit locuința*, ca un pui de leu viziuna; așa că țara le este prefăcută în pustie de urgia nimicitorului și de minia lui aprinsă.

48. El și-a părăsit locuința*, ca un pui de leu viziuna; așa că țara le este prefăcută în pustie de urgia nimicitorului și de minia lui aprinsă.

49. El și-a părăsit locuința*, ca un pui de leu viziuna; așa că țara le este prefăcută în pustie de urgia nimicitorului și de minia lui aprinsă.

50. El și-a părăsit locuința*, ca un pui de leu viziuna; așa că țara le este prefăcută în pustie de urgia nimicitorului și de minia lui aprinsă.

51. El și-a părăsit locuința*, ca un pui de leu viziuna; așa că țara le este prefăcută în pustie de urgia nimicitorului și de minia lui aprinsă.

52. El și-a părăsit locuința*, ca un pui de leu viziuna; așa că țara le este prefăcută în pustie de urgia nimicitorului și de minia lui aprinsă.

53. El și-a părăsit locuința*, ca un pui de leu viziuna; așa că țara le este prefăcută în pustie de urgia nimicitorului și de minia lui aprinsă.

54. El și-a părăsit locuința*, ca un pui de leu viziuna; așa că țara le este prefăcută în pustie de urgia nimicitorului și de minia lui aprinsă.

55. El și-a părăsit locuința*, ca un pui de leu viziuna; așa că țara le este prefăcută în pustie de urgia nimicitorului și de minia lui aprinsă.

56. El și-a părăsit locuința*, ca un pui de leu viziuna; așa că țara le este prefăcută în pustie de urgia nimicitorului și de minia lui aprinsă.

57. El și-a părăsit locuința*, ca un pui de leu viziuna; așa că țara le este prefăcută în pustie de urgia nimicitorului și de minia lui aprinsă.

Proorocie despre

dărîmarea Ierusalimului și Templului.

26. 1. La începutul domniei lui Ioiachim, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda, a fost rostit următorul cuvînt din partea Domnului:

2. „Așa vorbește Domnul: „Stai în curtea* Casei Domnului, și spune acelor cari vin din toate cetățile lui Iuda să se închine în Casa Domnului, toate cuvintele** pe cari-ți poruncesc să li le spui; nu lăsa ț niciun cuvînt din ele.

3. Poate* că vor asculta, și se vor întoarce fiecare dela calea lui cea rea; atunci Mă voi căi** de răul, pe care mă gîndisem să li-l fac din pricina răutății faptelor lor.“

4. „Să le spui: „Așa vorbește Domnul: „Dacă nu* Mă ascultați cînd vă poruncesc să urmați Legea Mea, pe care v'am pus-o înainte;

5. dacă nu ascultați cuvintele robilor Mei prooroci, pe cari vi-i trimet, pe cari vi i-am trimes* disde dimineață, și pe cari nu i-ați ascultat,

6. atunci voi face Casei acesteia ca lui Silo*, și voi face din cetatea aceasta o pricină de blestem** pentru toate neamurile pămîntului.“

7. Preoții, proorocii, și tot poporul, au auzit pe Ieremia rostind aceste cuvinte în Casa Domnului.

8. Și cînd a isprăvit de spus Ieremia tot ce-i poruncise Domnul să spună întregului popor, preoții, proorocii, și tot poporul, au pus mina pe el, și au zis: „Trebuie să mori negreșit!”

9. Pentruce proorocești în Numele Domnului, și zici: „Casa aceasta va ajunge ca Silo, și cetatea aceasta va fi pustie și lipsită de locuitori?” Tot poporul s'a îngămădit în jurul lui Ieremia în Casa Domnului.

10. Cînd au auzit căpeteniile lui Iuda aceste lucruri, s'au suit din casa împăratului la Casa Domnului, și au șezut la intrarea porții celei noi a Casei Domnului.

11. Atunci preoții și proorocii au vorbit astfel căpeteniilor și întregului popor: „Omul acesta este vinovat de pedeapsa cu moartea; căci * a proorocit împotriva cetății acesteia, cum ați auzit voi înșivă cu urechile voastre!”

◊ Cap. 38, 4.

12. Ieremia a zis tuturor căpeteniilor și întregului popor: „Domnul m'a trimis să proorocesc împotriva Casei acesteia și împotriva cetății acesteia toate lucrurile pe cari le-ați auzit voi.

13. Acum îndreptați-vă * căile și faptele, ascultați glasul Domnului, Dumnezeuului vostru, și Domnul Se va căi ** de răul pe care l-a rostit împotriva voastră!

◊ Cap. 7, 3. ◊ Ver. 3, 19.

14. Cit despre mine, iată-mă * în minile voastre; faceți-mi ce vi se va părea că este bine și drept!

◊ Cap. 38, 5.

15. Numai să știți că, dacă mă veți omori vă veți face vinovați de singe nevinovat, voi, cetatea aceasta și locuitorii ei; căci Domnul m'a trimis în adevăr la voi să rostesc în azul vostru toate aceste cuvinte!”

16. Căpeteniile și tot poporul au zis preoților și proorocilor: „Omul acesta nu este vinovat de pedeapsa cu moartea; căci ne-a vorbit în Numele Domnului, Dumnezeuului nostru!”

17. Și unii din bătrînii țării s'au sculat, și au zis întregii adunări a poporului:

◊ Fapt. 5, 34, etc.

18. „Mica * din Moreșet proorocea pe vremea lui Ezechia, împăratul lui Iuda, și spunea întregului popor al lui Iuda: „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Sionul ** va fi arat ca un ogor, Ierusalimul va ajunge un morman de pietre, și muntele Casei Domnului o înălțime acoperită cu păduri.”

◊ Mic. 1, 1. ◊ Mic. 9, 12.

19. L-a omorît însă oare Ezechia, împăratul lui Iuda, și tot Iuda? Nu s'a temut * Ezechia de Domnul? Nu s'a rugat el Domnului? Și atunci Domnul S'a căit ** de răul pe care-l rostise împotriva lor. Și noi? să ne împovărăm sufletul cu o nelegiuire așa de mare?”

◊ 2 Cron. 32, 26. ◊ Exod. 32, 14. 2 Sam. 2, 16. † Fapt. 4, 30.

20. (A mai fost însă un om care proorocea în Numele Domnului: Urie, fiul lui Șemaia, din Chiriat-Iearim. El a proorocit împotriva cetății acesteia și împotriva țării acesteia tocmai aceleași lucruri ca Ieremia.

21. Împăratul Ioiachim, toți vitejii lui, și toate căpeteniile lui, au auzit cuvintele lui, și împăratul a căutat să-l omoare. Dar Urie, care a fost înștiințat de lucrul acesta, s'a temut, a fugit, și s'a dus în Egipt.

22. Împăratul Ioiachim a trimis niște oameni în Egipt și anume: pe Elnat, fiul lui Acbor, și pe alții împreună cu el în Egipt.

23. Aceștia au scos din Egipt pe Urie și l-au adus la împăratul Ioiachim, care l-a omorît cu sabia, și i-a aruncat trupul mort în mormintele copiilor poporului.) —

24. Totuș mina * lui Ahicam, fiul lui Șafan, a fost cu Ieremia, și el n'a lăsat să fie dat pe mina poporului ca să fie omorît.

◊ 2 Reg. 22, 12, 14. Cap. 39, 14.

Sfatul lui Ieremia.

27 1. La începutul domniei lui Ioiachim, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda, a fost rostit către Ieremia din partea Domnului, următorul cuvînt:

◊ Vers. 3, 12, 20. Cap. 28, 1.

2. „Așa mi-a vorbit Domnul: „Fă-ți niște legături și niște juguri, și pune-ți-le * la git.

◊ Cap. 28, 10, 12. Ezech. 4, 1; 12, 3; 24, 3, etc.

3. Trimete-le împăratului Edomului, împăratului Moabului, împăratului copiilor lui Amon, împăratului Tirului și împăratului Sidonului, prin trimeșii cari au venit la Ierusalim la Zedechia, împăratul lui Iuda.

4. Și spune-le să spună stăpînilor lor: „Așa vorbește Domnul oștirilor, împăratul lui Israel: „Iatăce să spuneți stăpînilor voștri:

5. „Eu am * făcut pămîntul, pe oameni, și dobitoacele cari sînt pe pămînt, cu puterea Mea cea mare și cu brațul

Meu întins, și dau** pământul cui lmi place.

Ps. 115, 15; 146, 6. Isa. 45, 12. Cp. Ps. 115, 16. Dan. 4, 17, 25, 32.

6. Acum* dau toate aceste țări în minile robului** Meu Nebucadnezar, împăratul Babilonului; îi dau chiar și hărele țimpului ca să-i fie supuse.

*Cap. 25, 14. Cp. 25, 9; 43, 10. Eze. 29, 18, 20. †Cap. 28, 11. Dan. 2, 38.

7. Toate* neamurile vor fi supuse lui, fiului său, și fiului fiului său, până va veni și vremea** țării lui, și o vor supune ț neamuri puternice și împărați mari.

*2 Cron. 36, 20. Cp. Cap. 25, 12; 60, 27. Dan. 6, 20. †Cap. 25, 14.

8. Dar dacă un popor sau o împărăție nu se va supune lui Nebucadnezar, împăratul Babilonului, și nu-și va pleca grumazul supt jugul împăratului Babilonului, voi pedepsi pe poporul acela cu sabie, cu foamete și cu ciumă, zice Domnul, până îl voi nimici prin mina lui.

9. De aceea, să n'ascultați pe proorocii voștri, pe ghicitorii voștri, pe visătorii voștri, pe cititorii voștri în stele, și pe vrăjitorii voștri, cari vă zic: „Nu veți fi supuși împăratului Babilonului!”

10. Căci* ei vă proorocesc minciuni, ca să fiți depărtați din țara voastră, ca să vă izgonească și să pieriți. *Vers. 14.

11. Dar pe poporul care își va pleca grumazul supt jugul împăratului Babilonului, și care-i va fi supus, îl voi lăsa în țara lui, zice Domnul, ca s'o lucreze și să locuiască în ea.”

12. „Am spus întocmai aceleași lucruri lui Zedechia*, împăratul lui Iuda: „Plecați-vă grumazul supt jugul împăratului Babilonului, supuneți-vă lui și poporului lui, și veți trăi.

Cp. 28, 1; 38, 17.

13. Pentruce să muriți*, tu și poporul tău, de sabie, de foamete și de ciumă, cum a hotărât Domnul asupra poporului care nu se va supune împăratului Babilonului?

Eze. 18, 31.

14. N'ascultați de cuvintele proorocilor cari vă zic: „Nu veți fi supuși împăratului Babilonului!” Căci ei vă proorocesc* minciuni;

Cp. 14, 14; 23, 21; 29, 8, 9.

15. „Nu i-am trimis Eu, zice Domnul, ă proorocesc minciuni în Numele Meu, ca să vă izgonească și să pie-niți, voi și proorocii cari vă proorocesc!”

16. Am vorbit și preoților și întregu-

lui popor și le-am spus: „Așa vorbește Domnul: „N'ascultați de cuvintele proorocilor voștri, cari vă proorocesc și zic: „Iată că uneltele* Casei Domnului vor fi aduse în curînd din Babilon!” Căci ei vă proorocesc minciuni.

2 Cron. 36, 7, 10. Cap. 29, 3. Dan. 1, 2.

17. Nu-i ascultați; supuneți-vă împăratului Babilonului, și veți trăi. Pentruce să ajungă cetatea aceasta o dări-mătură?

18. Dacă sint ei prooroci și dacă este cu ei Cuvîntul Domnului, să mijlocească la Domnul oștirilor, pentruca uneltele cari au mai rămas în Casa Domnului, în casa împăratului lui Iuda, și în Ierusalim, să nu se ducă în Babilon.

19. Căci așa a vorbește Domnul oștirilor cu privire la stîlpi*, la marea de aramă, la temelii și la toate celelalte unelte cari au mai rămas în cetatea aceasta,

2 Reg. 25, 13, 14. Cap. 62, 17, 20, 21.

20. și cari n'au fost ridicate de Nebucadnezar, împăratul Babilonului, cînd a luat robi din Ierusalim* în Babilon pe Ieconia, fiul lui Ioiachim, împăratul lui Iuda, și pe toți mai marii lui Iuda și Ierusalimului;

2 Reg. 24, 14, 15. Cap. 24, 1.

21. așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeu lui Israel, despre uneltele, cari au mai rămas în Casa Domnului, în casa împăratului lui Iuda, și în Ierusalim:

22. „Ele vor fi duse* în Babilon, și vor rămînea acolo pînă în ziua, cînd le voi căuta** Eu — zice Domnul — cînd le voi ridica* iarăș și le voi aduce înapoi în locul acesta.”

2 Reg. 25, 13, 2 Cron. 36, 18. Cp. 2 Cron. 36, 21. Cap. 29, 10; 32, 5. †Ezra 1, 7; 7, 10.

Proorocia

lui Ieremia împotriva lui Hanania.

28 1. In acelaș* an, la începutul domniei lui Zedechia, împăratul lui Iuda, în luna a cincea a anului al patrulea, Hanania, fiul lui Azur, prooroc din Gabao, mi-a zis în Casa Domnului, în fața preoților și a întregului popor:

*Cap. 27, 1.

2. „Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeu lui Israel: „Eu sfărim jugul* împăratului Babilonului!”

*Cap. 27, 12.

3. Peste doi* ani, voi aduce înapoi în locul acesta toate uneltele Casei Domnului, pe cari le-a ridicat Nebucadnezar, împăratul Babilonului, din locul acesta, și le-a dus în Babilon.

*Cap. 27, 16.

4. Și voi aduce înapoi în locul acesta, zice Domnul, pe leconia, fiul lui Ioiachim, împăratul lui Iuda, și pe toți prinșii de război ai lui Iuda, cari s'au dus în Babilon; căci voi sfărîma jugul împăratului Babilonului."

5. Proorocul Ieremia a răspuns proorocului Hanania, în fața preoților și a întregului popor, cari stăteau în Casa Domnului.

6. Ieremia, proorocul, a zis: „Amin! Așa să facă Domnul! Să îplinească Domnul cuvintele, pe cari le-ai proorocit tu, și să aducă înapoi din Babilon în locul acesta uneltele Casei Domnului și pe toți prinșii de război!"

◊ 1 Reg. 1. 36.

7. Numai ascultă cuvîntul pe care-l rostesc eu în auzul tău și în auzul întregului popor:

8. Proorocii, cari au fost înaintea mea și înaintea ta, din vremile străvechi, au proorocit război, foamete și ciumă împotriva unor țări puternice și unor împărății mari.

9. Dar, dacă un prooroc * proorocește pacea, numai după împlinirea celor ce proorocește, se va cunoaște că este cu adevărat trimis de Domnul." ◊ Deut. 18. 22.

10. Atunci proorocul Hanania a ridicat jugul * de pe grumazul proorocului Ieremia și l-a sfărîmat. ◊ Cap. 27. 2.

11. Și Hanania a zis în fața întregului popor: „Așa vorbește Domnul: „Așa voi sfărîma, peste doi ani de pe * grumazul tuturor neamurilor jugul lui Nebucadnețar, împăratul Babilonului!" Proorocul Ieremia a plecat. ◊ Cap. 27. 7.

12. După ce a sfărîmat proorocul Hanania jugul de pe grumazul proorocului Ieremia, Cuvîntul Domnului a vorbit lui Ieremia, astfel:

13. „Du-te, și spune lui Hanania: „Așa vorbește Domnul: „Ai sfărîmat un jug de lemn, dar cu aceasta ai făcut în locul lui un jug de fer!"

14. Căci așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeuul lui Israel: „Pun un jug de fer * pe grumazul tuturor acestor neamuri, ca să fie subjugate de Nebucadnețar, împăratul Babilonului, și-i vor sluji, și-i dau chiar * și fiarele cimpului!"

◊ Deut. 28. 48. Cap. 27. 7. ◊ Cap. 27. 8.

15. Și proorocul Ieremia a zis proorocului Hanania: „Ascultă, Hanania! Domnul nu te-a trimis, ci tu * însuși poporului o încredere mincinoasă.

◊ Cap. 29. 31. Eze. 13. 22.

16. De aceea, așa vorbește Domnul: „Iată, te izgonesc de pe pămînt, și vei muri chiar în anul acesta; căci cuvintele tale sînt o răzvrătire * împotriva Domnului."

◊ Deut. 13. 6. Cap. 2. 32.

17. Și proorocul Hanania a murit chiar în anul acela, în luna a șaptea.

Scrisoare către prinșii de război.

29. 1. Iată cuprinsul epistolei, pe care a trimis-o proorocul Ieremia, din Ierusalim, către rămășița bătrînilor din robie, preoților, proorocilor, și întregului popor, pe cari-i duseser în robie Nebucadnețar, din Ierusalim la Babilon,

2. după ce împăratul Iecania * împărăteasa, famenii dregători, căpeteniile lui Iuda și ale Ierusalimului, lemnarii și ferarii au părăsit Ierusalimul.

◊ 2 Reg. 24. 12, etc. Cap. 22. 26; 28. 1.

3. Le-a trimis-o prin Eleasa, fiul lui Șafan, și prin Ghemaria, fiul lui Hîlchia, trimiteși la Babilon de Zedechia, împăratul lui Iuda, la Nebucadnețar, împăratul Babilonului. Ea cuprindea următoarele:

4. „Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeuul lui Israel, către toți prinșii de război, pe cari i-am dus din Ierusalim la Babilon:

5. „Zidiți * case, și locuiți-le; sădiți grădini și mîncăți din roadele lor!"

◊ Yer. 28.

6. Luați-vă neveste, și faceți fii și fiice; însurați-vă fiii, și măritați-vă fețele, să facă fii și fiice, ca să vă înmulțiți acolo unde sînteți, și să nu vă împuținați.

7. Urmăriți binele cetății, în care v'am dus în robie, și rugați-vă Domnului pentru ea, pentruca fericirea voastră atîrnă de fericirea ei!

◊ Ezra 6. 10. 1 Tim. 2. 1.

8. Căci așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeuul lui Israel: „Nu vă lăsați * amăgiți de proorocii voștri, cari sînt în mijlocul vostru, nici de ghicitorii voștri; n'ascultați nici de visătorii voștri, ale căror visuri voi le pricinuiți!"

◊ Cap. 14. 14; 23. 21; 27. 14; 15. Eze. 5. 6.

9. Căci ei * vă proorocesc minciuni în Numele Meu. Eu nu i-am trimis, zice Domnul."

◊ Yer. 31.

10. Dar iată ce zice Domnul: „De îndată ce vor trece șaptezeci * de ani ai Babilonului, Imi voi aduce aminte de voi, și voi împlini față de voi făgă-

duința Mea cea bună, aducându-vă înapoi în locul acesta.

²⁰ Cron. 36, 21. 22. Ezra 1. 1. Cap. 25. 12; 27. 22. Dan. 9, 2.

11. Căci Eu știu gândurile, pe cari le am cu privire la voi, zice Domnul, gânduri de pace și nu de nenorocire, ca să vă dau un viitor și o nădejde.

12. Voi Mă veți chema *, și veți pleca; Mă veți ruga, și vă voi asculta.

¹² Dan. 9, 3, etc.

13. Mă veți * căuta, și Mă veți găsi, dacă Mă veți căuta cu toată * inima.

¹³ Lev. 26, 39, 40, etc. Deut. 30. 1, etc. ¹³ Cap. 24. 7.

14. Mă voi lăsa * să fui găsit de voi, zice Domnul, și voi aduce înapoi pe prinșii voștri de război; vă voi strânge * din toate neamurile și din toate locurile, în cari v'am izgonit, zice Domnul, și vă voi aduce înapoi în locul de unde v'am dus în robie.

¹⁴ Deut. 4. 7. ¹⁴ Ps. 32. 6; 46. 1. Isa. 55. 6. ¹⁴ Cap. 23. 3, 8; 30. 3; 32. 37.

15. „Totuș voi ziceți: „Dumnezeu ne-a ridicat prooroci în Babilon!”

16. „Așa vorbește Domnul asupra împăratului, care șade pe scaunul de domnie al lui David, asupra întregului popor, care locuiește în cetatea aceasta, asupra fraților voștri, cari n'au mers cu voi în robie:

17. așa vorbește Domnul oștirilor: „Iată, voi trimete între ei sabie”, foame și ciumă, și-i voi face ca niște smochine * grozave cari, de rele ce sint, nu se pot minca.

¹⁷ Cap. 24. 10. ¹⁷ Cap. 24. 8.

18. Li voi urmări * cu sabie, cu foame și cu ciumă, îi voi face o pricină de spaimă pentru toate împărățiile pămințului, de blestem *, de pustiire, de batjocură și de ocară, printre toate neamurile pe unde îi voi izgoni,

¹⁸ Deut. 28. 25. ¹⁸ 2 Cron. 29. 8. ¹⁸ Cap. 15. 4; 24. 9; 34. 17. ¹⁸ Cap. 29. 6. Cap. 42. 18.

19. pentru că n'au ascultat cuvintele Mele, zice Domnul, ei, cărora în numărare rinduri le-am trimes * pe robii Mei proorocii; dar n'ați vrut să ascultați, zice Domnul.

¹⁹ Cap. 25. 4; 32. 38.

20. „Voi însă, ascultați Cuvîntul Domnului, voi toți, prinșii de război, pe cari v'am trimes din Ierusalim în Babilon!

21. Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeu lui Israel, despre Ahab, fiul lui Colaia, și despre Zedechia, fiul lui Maaseia, cari vă proorocesc minciuni în Numele Meu: „Iată, îi dau în minile lui Nebucadnetar, împăratul Babilonului; și-i va omori supt ochii voștri.

22. Vor sluji ca prilej de blestem *, între toți prinșii de război ai lui Iuda cari sint la Babilon. Și se va zice: „Să-ți facă Domnul ca lui Zedechia și ca lui Ahab, pe cari * împăratul Babilonului i-a fript în foc!”

²² Ezech. 48. 20. Isa. 46. 15. ²² Cap. 3. 6.

23. Și lucrul acesta se va întimpla pentru că au făcut o * mișelie în Israel, precurvind cu nevestele aproapelui lor, și pentru că au spus minciuni în Numele Meu, cînd Eu nu le dădusem nici o poruncă. Știu lucrul acesta, și sint martor, zice Domnul.

²³ Cap. 23. 14.

24. „Iar lui Șemaia, Nehelamitul, să-i spui:

25. „Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeu lui Israel: „Tu ai trimes în numele tău întregului popor din Ierusalim, lui * Țefania, fiul lui Maaseia, preotul, și tuturor preoților, o scrisoare cu următorul cuprins:

²⁵ 2 Reg. 25. 18. Cap. 21. 1.

26. „Domnul te-a pus preot în locul preotului Iehoiada, ca să priveghezi * în Casa Domnului peste toți nebunii * și peste toți cei ce se dau drept prooroci, ca să-i arunci în butucii și în fiare.

²⁶ Cap. 20. 1. ²⁶ 2 Reg. 9. 11. Ezech. 26. 24. ²⁶ Cap. 20. 2.

27. Acum, pentruce nu pedepsești pe Ieremia din Anatot, care prooroceste printre voi?

28. Ba încă a trimes chiar să ne spună în Babilon: „Robia va fi lungă; zidiți * case, și locuiți-le; sădiți grădini, și mîncați din roadele lor!”

²⁸ Vers. 15.

29. (Preotul Țefania citise în adevăr scrisoarea aceasta în fața proorocului Ieremia.) —

30. Și Cuvîntul Domnului a vorbit lui Ieremia astfel:

31. „Trimete să spună tuturor celor din robie: „Așa vorbește Domnul despre Șemaia, Nehelamitul: „Pentru că Șemaia vă prooroceste, fără * să-l fi trimes Eu, și vă însuflă o încredere mincinoasă,

³¹ Cap. 28. 16.

32. iată ce zice Domnul: „Voi pedepsi pe Șemaia, Nehelamitul, și sămînța lui: niciunul din ai lui nu va locui în mijlocul poporului acestuia, și nu va vedea binele pe care-l voi face poporului Meu, zice Domnul; căci * el a propovăduit răzvrătire împotriva Domnului.”

³² Cap. 28. 16.

Intorcerea din robie.

30 1. Iată Cuvîntul rostit lui Ieremia din partea Domnului:

2. „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Scrie într-o carte toate cuvintele pe cari ţi le-am spus.

3. Iată, vin zile, zice Domnul, cînd voi aduce înapoi* prinşii de război ai poporului Meu Israel şi Iuda, zice Domnul; îi voi aduce înapoi** în ţara, pe care am dat-o părinţilor lor, şi o vor stăpîni.“ oVers. 18. Cap. 32. 44. Ezech. 39. 25. Amos 9. 14, 15. oCap. 16. 15.

4. Iată însă cuvintele pe cari le-a rostit Domnul asupra lui Israel şi asupra lui Iuda.

5. „Aşa vorbeşte Domnul: „Auzim strigăte de groază; e spaimă, nu este pace!

6. Întrebaţi şi vedeţi dacă nu cumva naşte vreun bărbat! Pentru ce văd pe toţi bărbaţii cu minile pe coapse, ca o femeie* la facere? Pentru ce s'au îngălbenit toate feţele? oCap. 4. 31; 6. 24.

7. Vai! căci* ziua aceea este mare; nici una n'a fost** ca ea? Este o vreme de necaz pentru Iacov; dar Iacov va fi izbăvit din ea.

oIoel 2. 11, 31. Amos 9. 18. Tef. 1. 14, etc. oDan. 12. 1.

8. În ziua aceea, zice Domnul oştirilor, voi sfărîma jugul de pe grumazul lui, îi voi rupe legăturile, şi străinii nu-l vor mai supune.

9. Cîi vor sluji Domnului, Dumnezeului lor, şi împăratului lor* David, pe care li-l voi scula**.

oIsa. 55. 3, 4. Ezech. 34. 24; 37. 24. Osea 3. 5. oLuc. 1. 69. Fapt. 2. 30; 13. 23.

10. De aceea, nu* te teme, robul Meu Iacov, zice Domnul; şi nu te speria, Israele! Căci te voi izbăvi din** ţara cea depărtată, şi îţi voi izbăvi sămînta din ţara în care este roabă; Iacov se va întoarce iarăş, va avea odihnă şi linişte, şi nu-l va mai turba nimeni.

oIsa. 41. 13; 43. 5; 44. 2. Cap. 46. 27, 28. oCap. 3. 18.

11. Căci Eu sînt cu tine, zice Domnul, ca să te izbăvesc; voi nimici* pe toate neamurile printre cari te-am risipit, dar pe tine** nu te voi nimici; te voi pedepsi cu dreptate †, nu pot să te las nepedepsit.* oAmos 9. 8. oCap. 4. 27. †Ps. 6. 1. Isa. 27. 8. Cap. 10. 24; 46. 28.

12. „Aşa vorbeşte Domnul: „Lovitura* ta este de nevindecat, şi rana ta este usturătoare. o2 Cron. 36. 16. Cap. 16. 18.

13. Niciunul nu-ţi apără pricina, ca să-ţi lege rana; nu-i niciun leac*, niciun mijloc de vindecare! oCap. 8. 22.

14. Toţi cei ce te iubeau* te uilă, niciunul nu-i pasă de tine; căci te-am lovit cum lovesc pe un vrăjmaş*, te-am pedepsit cu putere †, din pricina multimei †† nelegiuirilor tale, şi al marelui număr al păcatelor tale. oIoel 2. 13, 24; 16. 9; 19. 11. †Ioan 30. 21. †Cap. 5. 6.

15. De ce te* plîngi de rana ta, de durerea, pe care ţi-o pricinuieste boala ta? Pentru mulţimea nelegiuirilor tale, pentru marele număr al păcatelor tale, te-am făcut să suferi aceste lucruri!

16. Totuşi, toţi cei ce te mîncă* vor fi mîncăţi, şi toţi vrăjmaşii tăi, toţi, vor merge în robie; cei ce te jăluiesc vor fi jăfuiţi, şi voi da pradă pe toţi cei ce te prădează. oCap. 15. 19.

oExod. 23. 22. Isa. 33. 1; 41. 11. Cap. 10. 3.

17. Dar* te voi vindeca, şi îţi voi lega rănile, zice Domnul. Căci ei te numesc: „Cel izgonit“, „Sionul acela de care nimănu nu-i pasă.“ oCap. 33. 1.

18. „Aşa vorbeşte Domnul: „Iată, aduc înapoi* pe prinşii de război ai corturilor lui Iacov, şi Mi-e milă** de locaşurile lui; cetatea va fi zidită iarăş pe dealurile ei, şi casa împărătească va fi locuită iarăş cum era.

oVers. 3. Cap. 33. 7, 11. oPs. 102. 11.

19. Din mijlocul* lor se vor înălţa mulţămiri şi strigăte de bucurie; li voi** înmulţi, şi nu se vor împuţina; îi voi cinsti, şi nu vor fi dispreţuiţi.

oIsa. 35. 10; 51. 11. Cap. 31. 4, 12; 33. 10, 11. o2 Zab. 10. 8.

20. Fiii lui vor fi ca altădată*, adunarea lui va rămînea înaintea Mea, şi voi pedepsi pe toţi asupritorii lui.

oIsa. 1. 28.

21. Căpetenia lui va fi din mijlocul lui, şi* stăpînitorul lui va ieşi din mijlocul lui; îl voi apropia**, şi va veni la Mine; căci cine ar îndrăzni să se apropie din capul lui de Mine? zice Domnul.“ oFac. 49. 10. oNum. 16. 6.

22. „Voi veţi fi poporul* Meu, şi Eu voi fi Dumnezeul vostru.“

oCap. 24. 7; 31. 1, 33; 32. 38. Ezech. 11. 20; 36. 28; 37. 27.

23. „Iată, furtuna* Domnului, ugia izbucneşte, se năpusteşte vijelia şi cade peste capul celor răi! oCap. 23. 19, 20; 25. 9.

24. Mînia aprinsă a Domnului nu se va potoli, pînă ce va împlini şi va înfăptui gîndurile inimii Lui. Veţi înţelege în totul lucrul acesta în* cursul vremilor.“ oFac. 8. 1.

31. „În vremea* aceea, zice Domnul, Eu voi fi** Dumnezeu al tuturor semințiilor lui Israel, și ei vor fi poporul Meu.“ ^{Cap. 30.2.4. Cap. 30.22.}

2. Așa vorbește Domnul: „Poporul celor ce-au scăpat de sabie, a căpătat trecere în pustie: Israel merge* spre locul lui de odihnă.“

^{Num. 10.33. Deut. 1.33. Ps. 95. 11. Isa. 63. 14.}

3. „Domnul mi Se arată de departe: Te iubesc* cu o iubire** vecinică; deaceia îți păstrează* bunătaea Mea!“

^{Mal. 1.2. Rom. 11.28, 29. Osea 11.4.}

4. Te voi așeza* din nou, și vei fi așezată din nou, fecioara lui Israel! Te vei împodobi iarăș cu timpanele** tale, și vei ieși în mijlocul jocurilor voioase.

^{Cap. 33.7. Exod. 15.20. Judc. 11.34. Ps. 149.3.}

5. Vei sădi* iarăș vie pe înălțimile Samariei; ceice le vor sădi, le vor culege și roadele.

^{Isa. 65.21. Amos 9.14.}

6. Căci vine ziua, când străjerii vor striga pe muntele lui Efraim: „Scuțați-vă*, să ne suim în Sion, la Domnul, Dumnezeul nostru!“

^{Isa. 2.3. Mic. 4.2.}

7. Căci așa vorbește Domnul: „Strigați* de bucurie asupra lui Iacov, chiuți de veselie în fruntea neamurilor! Înălțați-vă glasurile, cîntați laude, și ziceți: „Doamne, izbăvește pe poporul Tău, pe rămășița lui Israel!“

^{Isa. 12.5,6.}

8. „Iată, îi aduc înapoi din țara* dela miazănoapte, îi adun** dela marginile pământului: între ei este și orbul și șchiopul, femeia însărcinată și cea în durerile nașterii; o mare mulțime se întoarce înapoi aici!“

^{Cap. 3.12,18; 23.8. Ezech. 20.34, 41; 34.13.}

9. Plîngînd vin*, și îi duc în mijlocul rugăciunilor lor; îi duc la** riuri de apă, pe un drum neted pe care nu se poticnesc. Căci Eu sint Tatăl lui Israel, și Efraim este întiul Meu născut*.

^{Ps. 126.5,6. Cap. 50.4. Isa. 35.8; 47.19; 6.10,11. Exod. 4.22.}

10. „Ascultați Cuvîntul Domnului, neamuri, și vestiți-l în ostroave departate! Spuneți: „Celce a risipit pe Israel îl va aduna, și-l va păzi cum își păzește pastorul turma.“

^{Isa. 40.11. Ezech. 34.12,13,14.}

11. Căci Domnul* răscumpără pe Iacov, și-l izbăvește din** mîna unuia mai tare decît el.

^{Isa. 44.23; 48.20. Isa. 49.24,25.}

12. Ei vor veni, și vor chiu de bucurie pe înălțimile* Sionului; vor aler-

ga la bunătățile** Domnului, la grîu, la must, la untuldelemn, la oi și boi, suflatul le va fi ca o grădină bine* udată, și nu vor mai** tînji. ^{Ezech. 17.23; 20.40. Osea 3.5. Isa. 58.11. Isa. 35.10; 66.19. Apor. 21.4.}

13. Atunci fetele se vor veseli la joc, tinerii și bătrîinii se vor bucura și ei; le voi preface Ialea în veselie, și-i voi mîngîia, le voi da bucurie, după neccazurile lor.

14. Voi sătura de grăsimie sufletul preoților, și poporul Meu se va sătura de bunătățile Mele, zice Domnul.“

15. „Așa vorbește Domnul: Un țipăt* se aude la Rama**, plingeri și lacrimi amare: Rahela își plînge copiii; și nu vrea să se mîngie pentru copiii ei, căci nu mai** sint!“

^{Mat. 2.17,18. Jos. 18.21. Fac. 42.13.}

16. „Așa vorbește Domnul: „Oprește-ți plînsul, oprește-ți lacrimile din ochi: căci truda îți va fi răsplătită, zice Domnul; ei se vor întoarce* iarăș din țara vrăjmașului.“

^{Vers. 4.5. Ezra 1.5. Osea 1.11.}

17. Este nădejde pentru urmașii tăi, zice Domnul; copiii tăi se vor întoarce în ținutul lor!“

18. Aud pe Efraim bocindu-se: „M'ai pedepsit, și am fost pedepsit, ca un junc nedepins la jug; întoarce-mă* Tu, și mă voi întoarce, căci Tu ești Domnul, Dumnezeul meu!“

^{Plin. 5.21.}

19. După ce m'am întors*, m'am căit; și după ce mi-am recunoscut greșelele, mă bat pe pulpă; sint rușinat și roș de rușine, căci port ocara ținereții mele.“

^{Deut. 30.2.}

20. „Imi este Efraim un fiu scump, un copil iubit de Mine?“ „Căci cînd vorbește de el, Imi aduc aminte cu gingășie de el, de aceea Imi arde* inima în Mine pentru el, și voi avea milă** negreșit de el, zice Domnul.“

^{Deut. 32.36. Isa. 63.15. Osea 11.8. Isa. 37.18. Osea 14.1.}

21. „Ridică semne pe drum, pune stilpi, ia* seama la calea, la drumul pe care l-ai urmat... Întoarce-te, fecioara lui Israel, întoarce-te în cetățile acestea cari sint ale tale!“

^{Cap. 1.4.5.}

22. Pînă cînd* vei fi pribeagă, fiică rătăcită**? Căci Domnul face un lucru nou pe pămînt: femeia va peți pe bărbat.

^{Cap. 2.18,23,26. Cap. 3.6,8, 11, 12, 14, 22.}

Israel și Iuda vor propăși împreună.

23. „Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel: „Iată ce se va

zice iarăș în țara lui Iuda și în cetățile sale, cînd voi aduce înapoi pe prinșii lor de război: „Domnul* să te binecuvînteze, locaș al neprihănirii, munte** sfînt!“

* Ps. 122. 5, 6, 7, 8. Isa. 1. 26. ** Zah. 8. 3.

24. Iuda va locui acolo fără teamă în toate* cetățile lui, plugarii și cei ce umblă cu turmele la pășune. * Cap. 33, 12, 13.

25. Căci voi răcori sufletul însetat, și voi sătura orice suflet lîhnit de foamă.“ —

26. La aceste lucruri m'am trezit, și am privit; și somnul îmi fusese dulce. —

27. „Iată, vin zile, zice Domnul, cînd voi însămința* casa lui Israel și casa lui Iuda cu o sămînță de oameni și o sămînță de dobitoace.

* Ezech. 36. 9, 10, 11. Osea 2. 23. Zah. 10. 9.

28. Și cum am vegheat* asupra lor ca să-i smulg**, să-i tai, să-i dărim, să-i nimicesc și să le fac rău, tot așa voi veghea asupra lor ca să-i ț zidesc și să-i sădesc, zice Domnul.“

* Cap. 44. 27. ** Cap. 1. 10; 18. 7. † Cap. 24. 6

29. „În zilele* acelea, nu se va mai zice: „Părinții au mîncat aguridă, și copiii lor li s'au sterpezit dinții!“

* Ezech. 18. 2, 3.

30. ci fiecare* va muri pentru nelegiuirea lui; oricărui om, care va mîncă aguridă, i se vor sterpezi dinții!

* Gal. 6. 6, 7.

Legămîntul cel nou.

31. „Iată*, vin zile, zice Domnul, cînd voi face cu casa lui Israel și cu casa lui Iuda un legămînt nou.

* Cap. 32. 40; 33. 14. Ezech. 37. 26. Evr. 8. 8—12; 10. 16, 17.

32. Nu ca legămîntul, pe care l-am încheiat cu părinții lor, în ziua* cînd i-am apucat de mînă, să-i scot din țara Egiptului, legămînt, pe care l-au călcat, măcarcă aveam drepturi de soț asupra lor, zice Domnul.“ * Deut. 1. 31.

33. „Ci iată legămîntul*, pe care-l voi face cu casa lui Israel, după zilele acelea, zice Domnul: Voi* pune Legea Mea în lăuntru lor, o voi scrie în inima lor; și Eu voi fi Dumnezeuul ț lor, iar ei vor fi poporul Meu. * Cap. 32. 40. ** Ps. 40. 8. Ezech. 11. 19, 20; 36. 26, 27. 2 Cor. 3. 3. † Cap. 24. 7; 30. 22; 32. 38.

34. Niciunul nu va mai învăța pe aproapele, sau pe fratele său, zicînd: „Cunoaște pe Domnul!“ Ci toți* Mă vor cunoaște, dela cel mai mic pînă la cel mai mare, zice Domnul; căci le

voi ierta** nelegiuirea, și nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatul lor.

* Isa. 54. 13. Ioan. 6. 45. 1 Cor. 2. 10. 1 Ioan 2. 20. ** Cap. 8; 50. 20. Mic. 7. 18. Fapt. 10. 43; 13. 39. Rom. 11. 27.

Primirea lui Israel tot atît de sigură ca legile firii.

35. „Așa vorbește Domnul, care a făcut soarele* să lumineze ziua, care a rînduit luna și stelele să lumineze noaptea, care întărită** marea și face valurile ei să urle, El, al cărui Nume este Domnul ț oștirilor: * Fac. 1. 16. Ps. 72. 5, 17; 89. 2, 36, 37; 119. 91. ** Isa. 51. 15. † Cap. 10. 16.

36. Dacă vor înceta aceste legi* dinaintea Mea, zice Domnul, și neamul lui Israel va înceta pe vecie să mai fie un neam înaintea Mea!“

* Ps. 148. 6. Isa. 54. 9, 10. Cap. 33. 30.

37. „Așa vorbește Domnul: „Dacă cerurile sus* pot fi măsurate, și dacă temeliele pămîntului jos pot fi cercetate, atunci voi lepăda și Eu pe tot neamul lui Israel, pentru tot ce a făcut, zice Domnul.“

* Cap. 33. 20.

38. „Iată, vin zile, zice Domnul, cînd cetatea va fi zidită iarăș în cinstea Domnului, dela turnul lui Hanneel* pînă la poarta unghiului.

* Neem. 3. 1. Zah. 14. 10.

39. Frînghia* de măsurat va trece încă pe dinaintea ei, pînă la dealul Garab, și de acolo va face un ocol în spre Goat.

* Ezech. 40. 8. Zah. 2. 1.

40. Toată valeda unde se aruncă trupurile moarte și cenușa, și toate ogoarele pînă la pîrîul Chedron, pînă la unghiul porții* cailor la răsărit, vor fi închinare** Domnului și nu vor mai fi niciodată nici surpate nici nîmicite.“

* 2 Cron. 23. 15. Neem. 3. 28. ** Ioel 3. 17.

Inceputul istoriei celor doi ani dinaintea dărimării Ierusalimului.

32. 1. Iată cuvîntul spus lui Ieremia din partea Domnului, în al zecelea* an al lui Zedechia, împăratul lui Iuda. — Acesta era anul al optsprezecelea al lui Nebucadnețar.

* 2 Reg. 25. 1, 2. Cap. 30. 1.

2. Oastea împăratului Babilonului împresura pe atunci Ierusalimul, și proorocul Ieremia era închis în curtea* temniței, care ținea de casa împăratului lui Iuda.

* Neem. 3. 25. Cap. 33. 1; 37. 21; 38. 6; 39. 14.

3. Zedechia, împăratul lui Iuda, pusese să-l închidă, și-i zisese: „Pentru ce proorocesci, și zici: „Așa vorbește Domnul: „Iată*, dau cetatea aceasta

în minile împărat lui Babilonului, și o va lua;

4. Zedechia, împăratul lui Iuda, nu va scăpa de Haldei, ci va fi dat în minile împăratului Babilonului, îi va vorbi gură către gură, și se vor vedea față în față.

5. Împăratul Babilonului va duce pe Zedechia la Babilon, unde va rămânea până cînd. Imi voi aduce Eu amin-te de el, zice Domnul. Chiar dacă** vă bateți împotriva Haldeilor, nu veți avea izbîndă.

6. Ieremia a zis: „Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

7. „Iată că Hanameel, fiul unchiului tău Șalum, va veni la tine să-ți spună: „Cumpără ogorul meu care este la Anatot, căci tu ai drept* de răscumpărare ca să-l cumperi.”

8. Și Hanameel, fiul unchiului meu, a venit la mine, după Cuvîntul Domnului, în curtea temniței, și mi-a zis: „Cumpără ogorul meu, care este la Anatot, în țara lui Beniamin, căci tu ai drept de moștenire și de răscumpărare, cumpără-l!“ Am cunoscut că era cuvîntul Domnului.

9. Și am cumpărat dela Hanameel, fiul unchiului meu, ogorul dela Anatot, și i-am cîntărit* argintul, șaptezecisicli de argint.

10. Am scris un zăpis, pe care l-am pecetluit, am pus martori, și am cîntărit argintul într-o cumpănă.

11. Am luat apoi zăpisul de cumpărare, pe cel care era pecetluit după lege și obiceiuri, și pe cel ce era deschis;

12. și am dat zăpisul de cumpărare lui* Baruc, fiul lui Neriia, fiul lui Mahseia, în fața lui Hanameel, fiul unchiului meu, în fața martorilor**, cari iscăliseră zăpisul de cumpărare, și în fața tuturor ludeilor cari se aflau în curtea temniței.

13. Și am dat lui Baruc înaintea lor următoarea poruncă:

14. „Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeu lui Israel: „Ia zăpisurile acestea de cumpărare, cel pecetluit și cel deschis, și pune-le într'un vas de pămînt, ca să se păstreze multă vreme!

15. Căci așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeu lui Israel: „Iarăș* se vor mai cumpăra case, ogoare și vii, în țara aceasta.”

16. Dupăce am dat zăpisul de cum-

părare lui Baruc, fiul lui Neriia, am făcut Domnului această rugăciune:

17. „Ah! Doamne Dumnezeule, iată, Tu ai făcut* cerurile și pămîntul cu puterea Ta cea mare și cu brațul Tău întins: nimic nu este de mirat** din partea Ta!

18. Tu dai îndurare pînă la al mii-lea* neam de oameni, și pedesești nelegiuirea părinților în sinul copiilor lor după ei. Tu ești Dumnezeul cel mare, cel puternic**, al cărui Nume este Domnul* oștirilor!

19. Tu ești mare* la sfat și puternic la faptă, Tu ai ochii** deschși asupra tuturor căilor copiilor oamenilor, ca să dai fiecăruia după căile lui, după rodul faptelor lui.

20. Tu ai făcut minuni și semne mari în țara Egiptului și pînă în ziua de azi, și în Israel și printre oameni, și Ți-ai făcut un Nume* așa cum este astăzi.

21. Ai scos* din țara Egiptului pe poporul tău Israel, cu minuni și semne mari, cu mină tare și cu braț întins, și cu o mare groază.

22. Tu le-ai dat țara* aceasta, pe care jurasei părinților lor că le-o vei da, țară în care curge lapte și miere.

23. Ei au venit, și au luat-o în stăpînire. Dar n'au* ascultat de glasul Tău, n'au păzit Legea Ta, și n'au făcut tot ce le poruncisei să facă. Și atunci ai trimis peste ei toate aceste nenorociri!

24. Iată, șanțurile de apărare se înalță împotriva cetății și o amenință; cetatea va fi* dată în minile Haldeilor cari luptă împotriva ei, biruită de sabie**, de foame și de ciumă. Ce ai spus Tu s'a împlîntat: Tu însuși vezi!

25. Și totuș, Doamne, Dumnezeule, Tu mi-ai zis: „Cumpără-ți un ogor cu argint, și pune și martori!“... cînd totuș cetatea este* dată în minile Haldeilor!“

26. Cuvîntul Domnului a vorbit atunci lui Ieremia, astfel:

27. „Iată, Eu sînt Domnul, Dumnezeu* oricărei făpturi. Este ceva de mirat** din partea Mea?“

28. Deaceea, așa vorbește Domnul:

„Iată, dau * cetatea aceasta în minile Haldeilor, și în minile lui Nebucadneta, împăratul Babilonului, și o va lua.

• Vers. 3.

29. Haldeii, cari luptă împotriva cetății acesteia vor intra, îi vor pune * foc, și o vor arde, împreună cu casele pe acoperișul * cărora au adus tămiie lui Baal și au turnat jertfe de băutură altor dumnezei, ca să Mă minie.

• Cap. 12. 10; 37. 8, 10; 52. 13. • Cap. 19. 13.

30. Căci copiii lui Israel și copiii lui Iuda n'au făcut din tinereța lor, de cît ce este rău * înaintea Mea; copiii lui Israel numai M'au miniat într'una cu lucrarea minilor lor, zice Domnul.

• Cap. 2. 7; 3. 25; 7. 22, 26; 22. 21. Ezech. 20. 28.

31. „Căci cetatea aceasta lmi ațîta minia și urgia, din ziua cînd s'a zidit și pînă azi; de aceea, vreau s'o iau * dinaintea Feței Mele,

• 2 Reg. 23. 27; 24. 3.

32. din pricina tot raului pe care l-au făcut copiii lui Israel și copiii lui Iuda ca să Mă minie, ei *, împărații lor, căpeteniile lor, preoții lor și proorocii lor, oamenii lui Iuda și locuitorii Ierusalimului.

• Isa. 1. 4. 6. Dan. 9. 8.

33. Mi-au întors * spatele, nu s'au uitat la Mine; i-am învățat, i-am învățat * într'una, dar n'au ascultat și nu s'au învățat.

• Cap. 2. 27; 7. 24. • Cap. 7. 13.

34. Ci și-au pus uriciunile * idolești în Casa peste care este chemat Numele Meu, și au spurcat-o.

• Cap. 7. 30, 31; 23. 11. Ezech. 8. 5, 6.

35. Au zidit înălțimi lui Baal în valea Ben-Hinon, ca să treacă prin * foc lui Moloc * pe fiii și fiicele lor: lucru pe care nu ți li-l poruncisem; și nici nu-Mi trecuse prin gînd, că au să facă asemenea grozăvii ca să ducă pe Iuda în păcat.

• Cap. 7. 31; 19. 5. • Lev. 18. 21. 1 Reg. 11. 33. † Cap. 7. 31.

36. „Și acum, așa vorbește Domnul, Dumnezeuul lui Israel, despre cetatea aceasta, despre care ziceți: „Va * fi dată în minile împăratului Babilonului, biruită prin sabie, prin foamete și prin ciumă“:

• Vers. 24.

37. Iată, îi voi strînge * din toate țările unde i-am izgonit, în minia Mea, în urgia Mea, și în marea Mea supărare; îi voi aduce înapoi în locul acesta, și-i voi face să locuiască în * liniște acolo.

• Deut. 30. 3. Cap. 23. 3; 29. 14. 31. 10. Ezech. 37. 21. • Cap. 23. 6; 33. 16.

38. Ei vor * fi poporul Meu, și Eu voi fi Dumnezeul lor.

• Cap. 24. 7; 30. 22. 31. 33.

39. Le voi da o inimă * și o cale, ca

să se teamă de Mine totdeauna, spre fericirea lor și a copiilor lor după ei.

• Cap. 24. 7. Ezech. 11. 19, 20.

40. Voi încheia * cu ei un legămint vecinic, că nu Mă voi mai întoarce de la ei, ci le voi face bine, și le voi pune în inimă frica * de Mine, ca să nu se depărteze de Mine.

• Isa. 55. 3. Cap. 31. 31. • Cap. 31. 31.

41. Mă voi * bucura să le fac bine, îi voi sădi * cu adevărat în țara aceasta, din toată inima și din tot sufletul Meu.

• Deut. 30. 9. Tef. 3. 17. • Cap. 24. 6; 31. 23. Amos 9. 15.

42. Căci așa vorbește Domnul: „După cum * am adus peste poporul acesta toate aceste mari nenorociri, tot așa voi aduce peste ei tot binele, pe care li-l făgăduiesc.

• Cap. 31. 23.

43. Se vor cumpăra * iarăș ogoare în țara aceasta, despre * care ziceți că este o pustie fără oameni și fără dobitoace, și că este dată în minile Haldeilor.

• Vers. 15. • Cap. 33. 14.

44. Se vor cumpăra iarăș ogoare pe argint, se vor scrie zapisuri, se vor pecetlui, se vor pune martori în țara lui Beniamin și în împrejurimile Ierusalimului, în cetățile lui Iuda, în cetățile dela munte, în cetățile dela câmpie și în cetățile dela miază-zi, căci voi aduce * înapoi pe prinșii lor de război, zice Domnul.

• Cap. 17. 26. • Cap. 33. 7, 11, 21.

33 1. Cuvîntul Domnului a vorbit lui Ieremia a doua oară, pe cînd era încă închis * în curtea temniței:

• Cap. 32. 2. 3.

2. „Așa vorbește Domnul, care * face aceste lucruri, Domnul, care le urzește și le înfăptuiește, El, al cărui Nume este Domnul *:

• Isa. 37. 26. • Ezech. 15. 3. Amos 6. 8; 9. 6.

3. „Cheamă-Mă *, și-ți voi răspunde; și îți voi vesti lucruri mari, lucruri ascunse, pe cari nu le cunoști.

• Ps. 91. 15. Cap. 29. 12.

4. Căci așa vorbește Domnul, Dumnezeuul lui Israel, despre casele cetății acesteia, și despre casele împăraților lui Iuda, cari vor fi surpate ca să facă loc pentru șanțurile de întărire * și pentru săbii,

• Cap. 32. 24.

5. cînd vor înainta să lupte * împotriva Haldeilor, și cînd se vor umplea cu trupurile moarte ale oamenilor, pe cari-i voi lovi în minia Mea și în urgia

Mea, și din pricina răutății cărora Îmi voi ascunde Fața de această cetate:

Cap. 32. 7.

6. Iată, îi voi da vindecare * și sănătate, îi voi vindeca, și le voi deschide un izvor bogat în pace și credincioșie.

Cap. 30. 17.

7. Voi aduce* înapoi pe prinșii de război ai lui Iuda și pe prinșii de război ai lui Israel, și-i voi așeza iarăș ca odinioară **. Cap. 30. 3; 32. 44. Vers. 11. Cap. Isa. 1. 31. Cap. 24. 6; 30. 20; 31. 4. 28; 42. 10.

8. Îi voi curăți* de toate nelegiuirile, pe cari le-au săvârșit împotriva Mea, le voi ierta** toate nelegiuirile prin cari M'au supărat, și prin cari s'au răzvrătit împotriva Mea. Ezech. 36. 25. Zah. 13. 1. Ier. 9. 13, 14. Cap. 31. 34. Mic. 7. 18.

9. Cetatea aceasta * va fi pentru Mine o pricină de laudă și de slavă, printre toate neamurile pământului. Ele vor afla tot binele pe care li-l voi face, vor rămânea mirate ** și uimite de toată fericirea, și de toată propășirea pe care le-o voi da.

Isa. 62. 7. Cap. 13. 11. Cap. Isa. 60. 5.

10. Așa vorbește Domnul: „Se vor mai auzi iarăș în locul acesta despre * care ziceți că este pustiu, că nu mai are oameni nici dobitoace, se vor mai auzi iarăș în cetățile lui Iuda și pe ulițele Ierusalimului, pustiite, lipsite de oameni, de locuitori, de dobitoace,

Cap. 32. 43.

11. strigătele * de bucurie și strigătele de veselie, cîntecele marelui și cîntecele miresei, glasul celor ce zic: „Lăudați** pe Domnul oștirilor, căci Domnul este bun, căci în veac ține îndurarea Lui!“ Glasul celor ce aduc jertfe de mulțămire în Casa Domnului. Căci voi aduce înapoi** pe prinșii de război ai țării, și îi voi așeza iarăș ca odinioară, zice Domnul.”

Cap. 7. 34; 16. 9; 25. 10. Apoc. 18. 23. Cap. 1 Cron. 16. 8, 34. 1 Cron. 6. 13; 7. 3. Ezra 3. 11. Ps. 136. 1. Isa. 12. 4. Lev. 7. 12. Ps. 107. 22; 116. 17. Cap. Vers. 7.

12. Așa vorbește Domnul oștirilor: „În locul * acesta pustiu, fără oameni și fără dobitoace, și în toate cetățile lui, vor mai fi iarăș locuințe de păstori, cari-și vor odihni turmele. În cetățile de la munte **,

Isa. 65. 10. Cap. 31. 24; 60. 19. Cap. 17. 26; 32. 44.

13. în cetățile din câmpie, în cetățile de la miază zi, în țara lui Beniamin și în împrejurimile Ierusalimului, și în cetățile lui Iuda, vor mai trece iarăș* oile pe supt mîna celui ce le numără, zice Domnul.”

Lev. 27. 32.

14. „Iată*, vin zile, zice Domnul“, cînd voi împlini** cuvîntul cel bun, pe care l-am spus despre casa lui Israel și despre casa lui Iuda.

Cap. 23. 5; 31. 27, 31. Cap. 29. 10.

15. În zilele acelea și în vremile acelea voi face să răsară lui David o Odraslă* neprihănită, care va înfăptui dreptatea și judecata în țară.

Isa. 4. 2; 11. 1. Cap. 24. 5.

16. În zilele * acelea, Iuda va fi mîntuit, și Ierusalimul va locui în liniște. Și iată cum îl vor numi: „Domnul, Neprihănirea noastră.“

Cap. 23. 6.

17. Căci așa vorbește Domnul: „David nu va * fi lipsit niciodată de un urmaș, care să stea pe scaunul de domnie al casei lui Israel.

2 Sam. 7. 16. 1 Reg. 2. 4. Ps. 89. 29, 36. Luc. 1. 32, 33.

18. Nici preoții și Leviii, nu vor fi lipsiți niciodată înaintea Mea de urmași cari să aducă arderidetot*, să ardă tămiile împreună cu darurile de mîncare, și să aducă jertfe în toate zilele!“

Rom. 12. 1; 15. 16. 1 Pet. 2. 6, 9. Apoc. 1. 6.

19. Cuvîntul Domnului a vorbit lui Ieremia, astfel:

20. „Așa vorbește Domnul: „Dacă puteți* să rupeți legămîntul Meu cu ziua, și legămîntul Meu cu noaptea, așa încît ziua și noaptea să nu mai fie la vremea lor,

Cap. 30. 37. Isa. 54. 9. Cap. 31. 36. Vers. 26.

21. atunci se va putea rupe și legămîntul * Meu cu robul Meu David, așa încît să nu mai aibă fii, cari să domnească pe scaunul lui de domnie, și legămîntul Meu cu Leviii, preoții, cari Îmi fac slujba.

Cap. 29. 34.

22. Ca * oștirea cerurilor, care nu se poate număra, și ca nisipul mării, care nu se poate măsura, așa voi înmulți sămînța robului Meu David, și pe Leviii, cari-Mi slujesc.“

Fac. 13. 16; 15. 6; 22. 17. Cap. 31. 37.

23. Cuvîntul Domnului a vorbit lui Ieremia, astfel:

24. „N'ai băgat de seamă ce zic oamenii aceștia: „A lepădat Domnul cele * două familii, pe cari le alegea?“ Atît de mult disprețuiesc ei pe poporul Meu că nu-l mai privesc ca un popor.

Vers. 21. 22.

25. Așa vorbește Domnul: „Dacă n'am făcut legămîntul * Meu cu ziua și cu noaptea, dacă n'am așezat** legile cerurilor și ale pământului,

Vers. 20. Fac. 8. 22. Cap. Ps. 74. 16, 17; 104. 19. Cap. 31. 36, 36.

1. Sau: Starea noastră după voia lui Dumnezeu.

26. atunci * voi lepăda și sămînța lui Iacov și a robului Meu David, și nu voi mai lua din sămînța lui pe cei ce vor stăpîni peste urmașii lui Avraam, lui Isaac și lui Iacov, căci voi aduce înapoi** pe prinșii lor de război, și voi avea milă de ei!"

*Cap. 31. 37. **Vers. 7. 11. Ezra. 2. 1.

Proorocie asupra soartei lui Ezechia.

34 1. Iată cuvîntul spus lui Ieremia din partea Domnului, cînd * Nebucadnezar, împăratul Babilonului, cu toată oștirea sa, și toate împărățiile** pămîntului de supt stăpînirea lui, și toate popoarele, făceau război împotriva Ierusalimului și împotriva tuturor cetăților cari țineau de el:

*2 Reg. 25. 1, etc. Cap. 39. 1; 52. 4. **Cap. 1. 15.

2. „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu lui Israel: „Du-te de spune lui Zedechia, împăratul lui Iuda, și zi-i: „Așa vorbește Domnul: „Iată*, dau cetatea aceasta în minile împăratului Babilonului, și o va** arde cu foc.

*Cap. 21. 10; 32. 3, 38. **Cap. 32. 29. Vers. 22.

3. Și tu * nu vei scăpa din minile lui, ci vei fi luat și dat în mîna lui, vei da ochi cu împăratul Babilonului, el îți va vorbi gură către gură, și vei merge la Babilon. *Cap. 32. 4.

4. Numai, ascultă Cuvîntul Domnului, Zedechia, împăratul lui Iuda! Așa vorbește Domnul despre tine: „Nu vei muri ucis de sabie,

5. ci vei muri în pace: și cum au ars mirezme* pentru părinții tăi, vechii împărați, cari au fost înaintea ta, tot așa vor arde** și pentru tine, și te vor ține jăli, zicînd: „Vai, doamne!“ Căci Eu am rostit cuvîntul acesta, zice Domnul.“

*2 Cron. 16. 14; 21. 19. **Dan. 2. 46. †Cap. 22. 18.

6. Proorocul Ieremia a spus toate aceste cuvinte lui Zedechia, împăratul lui Iuda, la Ierusalim,

7. pe cînd oastea împăratului Babilonului lupta împotriva Ierusalimului și împotriva tuturor celorlalte cetăți ale lui Iuda, împotriva Lachisului și Azechei, căci acestea erau cetățile*, cari mai rămăseseră din toate cetățile întărite ale lui Iuda.

*2 Reg. 18. 13; 19. 8. 2 Cron. 11. 5, 9.

Amenințări.

8. Iată cuvîntul spus lui Ieremia din partea Domnului, după ce împăratul Zedechia făcuse o învoială cu tot po-

porul Ierusalimului, ca să vestească slobozenia* robilor,

*Exod. 21. 2. Lev. 25. 10. Vers. 10.

9. pentru ca* fiecare să lase slobozi pe robul și roaba sa, pe Evreu și pe Evreică, și nimeni** să nu mai țină în robie pe fratele său Iudeu.

*Nem. 5. 11. **Lev. 25. 39-40.

10. Toate căpeteniile și tot poporul, cari făcuseră învoială, s'au legat să lase slobozi fiecare pe robul și roaba lui, și să nu-i mai țină în robie. Ei au ascultat, și le-au dat drumul.

11. Dar mai pe urmă* s'au răsîndit, au luat înapoi pe robii și roabele, pe cari-i sloboziseră, și i-au silit să le iarăș robi și roabe. *Vers. 21. Cap. 33. 1.

12. Atunci cuvîntul Domnului a vorbit lui Ieremia din partea Domnului, astfel:

13. „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu lui Israel: „Eu am făcut un legămînt cu părinții voștri, în ziua cînd i-am scos din țara Egiptului, din casa robiei și le-am zis:

14. „După șapte* ani, fiecare din voi să lase slobod pe fratele său evreu care i se vinde lui; șase ani să-ți slobodească, și apoi să-l lași slobod dela tine. Dar părinții voștri nu M'au ascultat și n'au luat aminte la Mine.

*Exod. 21. 2; 23. 10. Deut. 15. 12.

15. Voi v'ați întors astăzi în voi înșivă, ați făcut ce este bine înaintea Mea, vestind fiecare slobozenia pentru aproapele său, și ați făcut o învoială* înaintea Mea, în Casa** peste care este chemat Numele Meu.

*2 Reg. 23. 3. Nem. 10. 29. **Cap. 7. 10.

16. Dar pe urmă v'ați luat vorba îndărăt, și Mi-ați pîngărit* Numele, lînd iarăș înapoi fiecare pe robii și roabele, pe cari-i sloboziserăți, și-i lăsașerăți în voia lor, și i-ați silit să vă fie iarăș robii și roabe.“ *Exod. 20. 7. Lev. 19. 12.

17. „De aceea așa vorbește Domnul: „Nu M'ați ascultat ca să vestiți slobozenia* fiecare pentru fratele său, fiecare pentru aproapele său. Iată, Eu vestesc împotriva voastră, zice Domnul, slobozenia săbiei**, cîumii și foametei, și vă voi face de pomină printre toate împărățiile ț pămîntului. *Mal. 7. 2. Gal. 6. 7. Iac. 2. 13. **Cap. 32. 24, 36. †Deut. 28. 25, 34. Cap. 29. 18.

18. Și pe oamenii, cari au călcat legămîntul Meu, cari n'au păzit îndatoririle învoielii pe care o făcuseră înaintea Mea, tăind* un vițel în două

și trecînd printre cele două jumătăți ale lui,

19. și anume pe căpeteniile lui Iuda și pe căpeteniile Ierusalimului, pe faștii dregători, pe preoți, și pe tot poporul țării, cari au trecut printre bucașile vitelului,

20. îi voi da în minile vrăjmașilor lor, în minile celor ce vor să le ia viața, și trupurile lor moarte* vor sluji ca hrană păsărilor cerului și fiarelor cîmpului.

21. Dar pe Zedechia, împăratul lui Iuda, și pe căpeteniile lui, îi voi da în minile vrăjmașilor lor, în minile celor ce vor să le ia viața, în minile oștirii împăratului Babilonului, care* a plecat dela voi!

22. Iată*, voi da poruncă, zice Domnul, și-i voi aduce înapoi împotriva cetății acesteia; o vor* bate, o vor lua, și o vor arde cu foc. Și voi preface ț cetățile lui Iuda într'un pustiu fără locuitori.

Recabiții.

35. Cuvîntul rostit către Ieremia din partea Domnului, pe vremea lui Ioiachim, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda, sună astfel:

2. „Du-te la casa Recabiților*, vorbește cu ei și adu-i în Casa Domnului, în una din chilii** și dă-le să bea vin!”

3. Am luat pe Iazania, fiul lui Ieremia, fiul lui Habazania, pe frații săi, pe toți fiii săi, și toată casa Recabiților,

4. și i-am dus la Casa Domnului, în chilia fiilor lui Hanan, fiul lui Igdalia, omul lui Dumnezeu, lingă chilia căpeteniilor, deasupra chiliei lui Maaseia, fiul lui Șalum, ușierul*.

5. Am pus înaintea fiilor casei Recabiților niște vase pline cu vin, și pahare, și le-am zis: „Beți vin!”

6. Dar ei au răspuns: „Noi nu bem vin! Căci Ionadab*, fiul lui Recab, tatăl nostru, ne-a dat următoarea poruncă: „Să nu beți niciodată vin, nici voi, nici fiii voștri;

7. și nici să nu zidiți case, să nu sămănați nicio sămînță, să nu sădiți vii, nici să nu stăpîniți vii, ci toată viața voastră să locuiți în corturi, ca să* trăiți multă vreme în țara, în care sin-teți străini.”

8. Astfel, noi ascultăm tot ce ne-a poruncit Ionadab, fiul lui Recab, tatăl nostru; nu bem vin toată viața noastră, nici noi, nici nevestele noastre, nici fiii, nici fiicele noastre;

9. nu zidim nici case ca locuințe pentru noi, și nu stăpînim nici vii, nici ogoare, nici pămînturi înșămînțate;

10. ci locuim în corturi, și urmășii și împlinim tot ce ne-a poruncit tatăl nostru Ionadab.

11. Cînd s'a suit însă Nebucadnetar, împăratul Babilonului, împotriva țării acesteia, am zis: „Haidem, să fugim la Ierusalim, de oastea Haldeilor și de oastea Siriei.” Așa se face că acum locuim la Ierusalim.

12. Atunci Cuvîntul Domnului a vorbit lui Ieremia, astfel:

13. „Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeu lui Israel: „Du-te și spune oamenilor lui Iuda și locuitorilor Ierusalimului: „Nu voiți* să luați în-vățătură ca să ascultați de cuvintele Mele? zice Domnul.

14. „Cuvintele lui Ionadab, fiul lui Recab, care a poruncit fiilor săi să nu bea vin, sînt păzite; căci ei nu beau vin pînă în ziua de azi, și ascultă astfel de porunca tatălui lor. Iar* Eu v'am vorbit, și de vreme** și tirziu, și nu M'ați ascultat!

15. V'am* trimis pe toți slujitorii Mei proorocii, i-am trimis într'una la voi, să vă spună: „Întoarceți-vă** fiecare dela calea voastră cea rea, îndreptați-vă faptele, nu mergeți după alți dumnezei, ca să le slujiți, și veți rămînea în țara, pe care v'am dat-o vouă și părinților voștri! Dar voi n'ați luat aminte și nu M'ați ascultat.

16. Da, fiii lui Ionadab, fiul lui Recab, păzesc porunca pe care le-a dat-o tatăl lor, însă poporul acesta nu M'ascultă!”

17. „De aceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeu oștirilor, Dumnezeu lui Israel: „Iată, voi aduce peste Iuda și peste toți locuitorii Ierusalimului toate nenorocirile, pe cari le-am vestit cu privire la ei, pentru că* le-am vorbit și nu M'au ascultat, pentru că i-am chemat și n'au răspuns!”

18. Și Ieremia a zis casei Recabiților: „Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeu lui Israel: Pentru că ați as-

cultat de poruncile tatălui vostru Ionadab, pentru că ați păzit toate orinduirile lui și ați făcut tot ce v'a poruncit el;

19. pentru aceasta, așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeuul lui Israel: „Ionadab, fiul lui Recab, nu va fi lipsit niciodată de urmași cari să stea înaintea Mea!”

Cap. 15, 19.

Cartea lui Ieremia arsă.

36 1. În al patrulea an al lui Ioiachim, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda, următorul cuvânt a fost rostit către Ieremia din partea Domnului:

2. „Ia * un sul de carte, și scrie * în ea toate cuvintele, pe cari ți le-am spus cu privire la Israel și cu privire la Iuda, și cu privire la toate neamurile, din ziua când ți-am vorbit, pe vremea lui Iosia††, până în ziua de azi!”

3. Poate * că dacă va auzi casa lui Iuda tot răul pe care am de gând să-i-l fac, se vor întoarce * fiecare dela calea lor cea rea, și le voi ierta astfel nelegiuirea și păcatul.”

Cap. 7, 26. 3. Cap. 18, 8. Iona 3, 8.

4. Ieremia a chemat * pe Baruc, fiul lui Neria; și Baruc * a scris într-o carte, dupăcum spunea Ieremia, toate cuvintele pe cari le spusese lui Ieremia Domnul.

Cap. 32, 12. Cap. 45, 1.

5. Apoi Ieremia a dat următoarea poruncă lui Baruc: „Eu stîm închis, și nu pot să merg la Casa Domnului.

6. De aceea, du-te tu însuși, și citește din carte ce ai scris în ea după spusele mele, și anume, cuvintele Domnului, citește-le în auzul poporului, în Casa Domnului, în ziua * postului: să le citești și în auzul tuturor aceloră din Iuda, cari vor veni din cetățile lor.

Lev. 16, 29; 23, 27—32. Fapt. 27, 9.

7. Poate * că se vor smeri cu rugăciuni înaintea Domnului, și se vor întoarce fiecare dela calea sa cea rea. Căci mare este mînia și urgia, cu care a amenințat Domnul pe poporul acesta!”

Vers. 3.

8. Baruc, fiul lui Neria, a făcut tot ce-i poruncise proorocul Ieremia, și a citit din carte cuvintele Domnului, în Casa Domnului.

9. În al cincilea an al lui Ioiachim, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda, în luna a noua, au chemat la un post

înaintea Domnului pe tot poporul Ierusalimului și pe tot poporul venit din cetățile lui Iuda la Ierusalim.

10. Atunci Baruc a citit din carte cuvintele lui Ieremia, în auzul întregului popor, în Casa Domnului, în chita lui Ghemaria, fiul lui Șafan, logofătul, în curtea de sus, la intrarea * porții celei noi a Casei Domnului.

Cap. 24, 30.

11. Însă Mica, fiul lui Ghemaria, fiul lui Șafan, auzind toate cuvintele Domnului cuprinse în carte,

12. s'a pogorit la casa împăratului, în odaia de scris a logofătului, unde stăteau toate căpeteniile, logofătul Elișama, Delaia, fiul lui Șemaia, Elnatan, fiul lui Acbor, Ghemaria, fiul lui Șafan, Zedechia, fiul lui Hanania, și toate celelalte căpetenii.

13. Și Mica le-a spus toate cuvintele pe cari le auzise, când citea Baruc în carte, în auzul poporului.

14. Atunci toate căpeteniile au trimis la Baruc pe Iehudi, fiul lui Netania, fiul lui Șelemia, fiul lui Cusi, să-i spună: „Ia în mînă cartea din care ai citit, în auzul poporului, și vino!” Baruc, fiul lui Neria, a luat cartea în mînă, și s'a dus la ei.

15. Ei i-au zis: „Sezi și citește-o în auzul nostru.” Astfel Baruc a citit-o în auzul lor.

16. Când au auzit ei toate cuvintele s'au uitat cu groază unii la alții, și au zis lui Baruc: „Vom spune împăratului toate cuvintele acestea.”

17. Și au mai pus lui Baruc următoarea întrebare: „Spune-ne cum ai scris toate cuvintele acestea după spusele lui!”

18. Baruc le-a răspuns: „Elimi spunea cu gura lui toate cuvintele acestea, și eu le-am scris în cartea aceasta cu cerneală.”

19. Căpeteniile au zis lui Baruc: „Du-te de te ascunde, tu și Ieremia, ca să nu știe nimeni unde sînteți.”

20. Ei s'au dus apoi la împăratul în curte, lăsînd cartea în odaia de scris a logofătului Elișama, și au spus toate cuvintele din ea în auzul împăratului.

21. Împăratul a trimis pe Iehudi să ia cartea, Iehudi a luat-o din odaia logofătului Elișama, și a citit-o în auzul împăratului și în auzul tuturor căpeteniilor cari stăteau împrejurul împăratului.

22. Împăratul ședea în casa * de lărnă, — căci era în luna a noua — și

înaintea lui era un foc de cărbunii aprinși.

23. După ce lehudi a citit trei sau patru foi, împăratul a tăiat cartea cu briceagul logofătului, și a aruncat-o în jăratecul de cărbuni, unde a fost arsă de tot.

24. Împăratul și toți slujitorii lui, cari au auzit toate cuvintele acelea, nu s'au spăimîntat și nu și-au sfișiat* hainele. ^{Amos 3.15.}

25. Elnatan, Delaia și Ghemaria stăruiseră de împărat să nu ardă cartea; dar el nu i-a ascultat. ^{2Reg. 22. 11. Isa. 36. 22; 37. 1.}

26. Ci împăratul a poruncit lui Ierameel, fiul împăratului, lui Seraia, fiul lui Azriel, și lui Șelemia, fiul lui Abdeel, să pună mina pe logofătul Baruc și pe proorocul Ieremia. Dar Domnul i-a ascuns.

27. După ce a ars împăratul cartea, care cuprindea cuvintele, pe cari le scrisese Baruc după spusele lui Ieremia, cuvîntul Domnului a vorbit astfel lui Ieremia:

28. „Ia din nou o altă carte, și scrie în ea toate cuvintele, cari erau în cea dintîi carte, pe care a ars-o Ioiachim, împăratul lui Iuda.

29. Și despre Ioiachim, împăratul lui Iuda, spune: „Așa vorbește Domnul: „Tu ai ars cartea aceasta, zicînd: „Pen-truce ai scris în ea cuvintele acestea: „Împăratul Babilonului va veni, va nimici țara aceasta, și va nimici din ea oamenii și dobitoacele?“

30. Deaceia, așa vorbește Domnul despre Ioiachim, împăratul lui Iuda: „Nici unul* din ai lui nu va ședea pe scaunul de domnie al lui David. Trupul lui mort va fi lăsat la căldură* ziua și la frig noaptea. ^{Cap. 22. 30. Cap. 22. 19.}

31. Il voi pedepsi, pe el, sămînta lui, și pe slujitorii lui, pentru nelegiuirea lor, și voi aduce peste ei, peste locuitorii Ierusalimului și peste oamenii lui Iuda toate nenorocirile cu cari i-am amenințat, fără ca ei să fi vrut să Mă asculte!“

32. Ieremia a luat o altă carte și a dat-o lui Baruc, fiul lui Neriia, logofătul. Baruc a scris în ea, după spusele lui Ieremia, toate cuvintele din cartea pe care o arsesese în foc Ioiachim, împăratul lui Iuda. Multe alte cuvinte de felul acesta au mai fost adăugate la ea.

Ieremia în temniță.

37. 1. În locul lui Ieconia, fiul lui Ioiachim, a început să domnească Zedechia*, fiul lui Iosia. El a fost pus împărat în țara lui Iuda de Nebucad-nețar, împăratul Babilonului.

2. Dar* nici el, nici slujitorii lui, nici poporul din țară n'au ascultat cuvintele, pe cari le-a rostit Domnul prin proorocul Ieremia. ^{2Reg. 24. 17. 2Cron. 36. 10. Cap. 22. 21.}

3. Împăratul Zedechia a trimis pe Iucal, fiul lui Șelemia, și pe Țefania*, fiul lui Maaseia, preotul, la proorocul Ieremia, să-i spună; „Mijlocște pentru noi la Domnul, Dumnezeul nostru.“ ^{2Cron. 36. 12, 14.}

4. Pe atunci Ieremia umbla slobod prin popor: nu-l aruncaseră încă în temniță. ^{Cap. 21. 1, 2; 29. 25; 32. 21.}

5. Oastea* lui Faraon ieșise din Egipt; și Haldeii**, cari impresurau Ierusalimul, cînd auziseră vestea aceasta, plecaseră din Ierusalim.

6. Atunci cuvîntul Domnului a vorbit proorocului Ieremia astfel: ^{2Reg. 24. 7. Ezec. 17. 15. Vers. 11, Cap. 31. 21.}

7. „Așa vorbește Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Iată ce să spunei împăratului lui Iuda, care* v'a trimis la Mine să Mă întrebați: „Iată că oastea lui Faraon, care pornise să vă ajute, se întoarce în țara ei, în Egipt; ^{Cap. 21. 2.}

8. iar* Haldeii se vor întoarce, vor bate iarăș cetatea aceasta, o vor lua, și o vor arde cu foc.“ ^{Cap. 34. 22.}

9. „Așa vorbește Domnul: „Nu vă înșelați, zicînd: „Haldeii se vor depărta dela noi!“ Căci nu se vor depărta!

10. Și chiar dacă* ați bate toată oastea Haldeilor, cari se războiesc cu voi, chiar dacă n'ar mai rămînea din ei decît vreo cîtiva oameni răniți, tot s'ar ridica fiecare din cortul lui, și ar arde cetatea aceasta cu foc.“ ^{Cap. 21. 4, 6.}

11. Pe cînd se depărtase oastea* Haldeilor de Ierusalim, de frica oastei lui Faraon, ^{Vers. 5.}

12. Ieremia a vrut să iasă din Ierusalim, ca să se ducă în țara lui Beniamin și să scape din mijlocul poporului.

13. Cînd a ajuns însă la poarta lui Beniamin, căpitanul străjerilor, numit Ireia, fiul lui Șelemia, fiul lui Hana-

nia, era acolo, și a pus mîna pe proorocul Ieremia, zicînd: „Tu vrei să treci la Haldei!”

14. Ieremia a răspuns: „Nu este adevărat! Nu vreau să trec la Haldei!” Dar Ireia n'a vrut să-l creadă, ci a apucat pe Ieremia și l-a dus înaintea căpeteniilor.

15. Căpeteniile, mîniate pe Ieremia, l-au lovit, și l-au aruncat în temniță * în casa logofătului Ionatan, căci o prefăcuseră în temniță. *Cap. 36, 26.

16. Așa a intrat * Ieremia în temniță și în gherlă, unde a stat multă vreme. *Cap. 38, 6.

17. Împăratul Zedechia a trimis să-l aducă, și l-a întrebat în taină la el acasă. El a zis: „Ai vreun cuvînt din partea Domnului?” Ieremia a răspuns: „Da.” Și a adăugat: „Vei fi dat în minile împăratului Babilonului!”

18. Ieremia a mai spus împăratului Zedechia: „Cu ce am păcătuit eu împotriva ta, împotriva slujitorilor tăi, și împotriva poporului acestuia, de m'ați aruncat în temniță?”

19. Și unde sînt proorocii voștri, cari vă prooroceau, și ziceau: „Împăratul Babilonului nu va veni împotriva voastră, nici împotriva țării acesteia?”

20. Acum ascultă! Fie bine primite înaintea ta rugămintile mele! Nu mă trimete iarăși în casa logofătului Ionatan, ca nu cumva să mor acolo!”

21. Împăratul Zedechia a poruncit să păzească pe Ieremia în curtea * temniței, și să-i dea în fiecare zi o pîne din ulița butraților, pînă ** s'a sfîrșit toată pînea din cetate. Astfel Ieremia a rămas în curtea temniței.

*Cap. 32, 2; 38, 13, 28. **Cap. 38, 9; 52, 6.

Ieremia într-o groapă.

38 1. Șefatia, fiul lui Matan, Ghe-dalia, fiul lui Pașhur, Iucal *, fiul lui Șelemia, și Pașhur **, fiul lui Malchia, au auzit cuvintele, pe cari le spunea Ieremia întregului popor, zicînd: *Cap. 21, 1. **Cap. 21, 8. †Cap. 37, 3.

2. „Așa vorbește Domnul: „Cine * va rămînea în cetatea aceasta va muri ucis de sabie, de foamete sau de ciurmă; dar cine va ieși și se va duce la Haldei, va scăpa cu viață, va avea ca pradă viața lui, și va trăi. *Cap. 21, 9.

3. Așa vorbește Domnul: „Cetatea *

aceasta va fi dată în mîna oștirii împăratului Babilonului, și o va lua!”

4. Atunci căpeteniile au zis împăratului: „Omul acesta ar trebui * omorît! Căci moaie inima oamenilor de război cari au mai rămas în cetatea aceasta, și a întregului popor, tinîndu-le asemenea cuvîntări; omul acesta nu urmărește binele poporului acestuia, și nu-i vrea de cit nenorocirea.” *Cap. 21, 10; 22, 1.

5. Împăratul Zedechia a răspuns: „Iată-l că este în minile voastre; căci împăratul nu poate nimic împotriva voastră!”

6. Atunci * ei au luat pe Ieremia, și l-au aruncat în groapa lui Malchia, fiul împăratului, care se afla în curtea temniței, și au pogorit în ea pe Ieremia cu funii. În groapă nu era apă, dar era noroi; și Ieremia s'a afundat în noroi. *Cap. 37, 21.

7. Ebed-Melec, Etiopianul *, famendregător la curtea împăratului, a auzit că Ieremia fusese aruncat în groapă. Împăratul stătea la poarta lui Beniamin. *Cap. 38, 13.

8. Ebed-Melec a ieșit din casa împăratului, și a vorbit împăratului astfel:

9. „Împărate, domnul meu, oamenii aceștia au făcut rău de s'au purtat așa cu proorocul Ieremia, aruncîndu-l în groapă; are să moară de foame acolo unde este, căci în cetate nu este pîne!”

10. Împăratul a dat următoarea poruncă lui Ebed-Melec, Etiopianul: „Ia de aici treizeci de oameni cu tine, și scoate din groapă pe proorocul Ieremia, pînă nu moare!”

11. Ebed-Melec a luat cu el pe oamenii aceia, și s'a dus la casa împăratului, într'un loc dedesuptul vîstieriei; a luat de acolo niște petece de haine purtate și niște trențe de haine vechi, și le-a pogorit lui Ieremia în groapă, cu niște funii.

12. Ebed-Melec, Etiopianul, a zis lui Ieremia: „Pune aceste petece purtate și aceste trențe supt subsorii, supt funii.” Și Ieremia a făcut așa.

13. Au tras * astfel pe Ieremia cu funiile, și l-au scos afară din groapă. Ieremia a rămas în curtea * temniței. *Vers. 6. **Cap. 37, 2.

14. Împăratul Zedechia a trimis

după proorocul Ieremia, și l-a adus la el la intrarea a treia a Casei Domnului. Și împăratul a zis lui Ieremia: „Am să te întreb ceva, să nu-mi ascunzi nimic!”

15. Ieremia a răspuns lui Zedechia: „Dacă ți-l voi spune, mă vei omori; iar dacă-ți voi da un sfat, nu mă vei asculta.”

16. Împăratul Zedechia a jurat în taină lui Ieremia, și a zis: „Viu este Domnul, care ne-a dat viața”, că nu te voi omori, și nu te voi lăsa în minile oamenilor acestora, cari vor să-ți ia viața!”

17. Ieremia a zis atunci lui Zedechia: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeuul oștirilor, Dumnezeuul lui Israel: „Dacă te vei supune căpeteniilor împăratului Babilonului, vei scăpa cu viață, și nici cetatea aceasta nu va fi arsă cu foc, iar tu vei trăi împreună cu casa ta.”

18. Dar dacă nu te vei supune căpeteniilor împăratului Babilonului, cetatea aceasta va fi dată în minile Haldeilor, cari o vor arde cu foc; iar tu nu vei scăpa din minile lor!”

19. Împăratul Zedechia a zis lui Ieremia: „Mă tem de ludeii cari au trecut la Haldei; mă tem să nu mă dea în minile lor, și să mă batjocorească.”

20. Ieremia a răspuns: „Nu te vor da.” Ascultă glasul Domnului în ce-ți spun, căci o vei duce bine, și vei scăpa cu viață.

21. Dar dacă nu vrei să ieși, iată ce mi-a descoperit Domnul:

22. „Toate nevestele cari au mai rămas în casa împăratului lui Iuda, vor fi luate de căpeteniile împăratului Babilonului, și vor zice jălind: „Prietenii tăi cei buni te-au înșelat și te-au înduplecat; dar cînd ți s'au afundat picioarele în noroi, ei au fugit!”

23. Toate nevestele tale și copiii tăi vor fi luați de Haldei; și nu vei scăpa de minile lor, ci vei fi prins de mina împăratului Babilonului, și cetatea aceasta va fi arsă cu foc.”

24. Zedechia a zis lui Ieremia: „Să nu știe nimeni nimic din cuvintele acestea, și nu vei muri!”

25. Dar dacă vor auzi căpeteniile că li-am vorbit, și dacă vor veni și-ți vor zice: „Spune-ne ce ai spus împăra-

tului, și ce ți-a spus împăratul, nu ne ascunde nimic, și nu te vom omorî!” —

26. Să le răspunzi: „Am rugat pe împărat să nu mă trimeată iarăși în casa lui Ionatan”, ca nu cumva să mor acolo!”

27. Toate căpeteniile au venit la Ieremia și l-au întrebat. El le-a răspuns întocmai cum poruncise împăratul. Ei au tăcut atunci, și au plecat, căci nimeni n'auzise nimic.

28. Ieremia însă a rămas în curtea temniței pînă în ziua lăurii Ierusalimului.”

Lăurea Ierusalimului.

39 1. Ierusalimul a fost luat. În al nouălea an al lui Zedechia, împăratul lui Iuda, în luna a zecea, a venit Nebucadnețar, împăratul Babilonului, cu toată oștirea lui înaintea Ierusalimului, și l-a împresurat;

2. iar în anul al unsprezecelea al lui Zedechia, în ziua a noua a lunii a patra, au pătruns în cetate.

3. Atunci au înaintat toate căpeteniile împăratului Babilonului, și au cuprins poarta dela mijloc. Erau: Nergal-Șarețer, Samgar-Nebru, Sarsechim, căpetenia famenilor dregători, Nergal-Șarețer, căpetenia magilor, și toate celelalte căpetenii ale împăratului Babilonului.

4. Zedechia, împăratul lui Iuda, și toți oamenii de război, cum i-au văzut, au fugit, și au ieșit noaptea din cetate, pe drumul grădinii împăratului, pe poarta dintre cele două ziduri, și au apucat pe drumul cîmpiei.

5. Dar oastea Haldeilor i-a urmărit, și a ajuns pe Zedechia în cîmpiile Ierihonului. L-au luat, și l-au dus la Nebucadnețar, împăratul Babilonului, la Ribla, în țara Hamatului; el a dat o hotărîre împotriva lui.

6. Împăratul Babilonului a pus să junghie la Ribla pe fiii lui Zedechia înaintea lui, împreună cu toți mai marii lui Iuda.

7. Apoi a pus să scoată ochii lui Zedechia, și a pus să-l lege cu lanțuri de aramă, ca să-l ducă la Babilon.

8. Haldeii au ars cu foc casa împăra-

ratului și casele poporului, și au dărimat zidurile Ierusalimului.

^{2 Reg. 25.9. Cap. 38.18; 52.13.}

9. Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, a luat robi la Babilon pe aceia din popor cari rămăseseră în cetate, pe cei ce se supuseseră lui, și pe rămășița poporului. ^{2 Reg. 25.11, etc. Cap. 52.15, etc.}

10. Dar Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, a lăsat în țara lui Iuda pe unii din cei mai săraci din popor, pe ceice n'aveau nimic; și i-le-a dat atunci vii și ogoare.

11. Nebucadnetar, împăratul Babilonului, dăduse porunca următoare cu privire la Ieremia, prin Nebuzaradan, căpetenia străjerilor:

12. „Ia-l, porău grijă de el, și nu-l face niciun rău, ci fă-i ce-ți va cere!”

13. Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, Nebuzazban, căpetenia famenilor-dregători, Nergal-Sareter, căpetenia magilor, și toate căpeteniile împăratului Babilonului,

14. au trimes să aducă pe Ieremia din curtea temniței, și l-au încredințat lui Ghedalia, fiul lui Ahicam, fiul lui Șafan, ca să-l ducă acasă. Și a rămas în mijlocul poporului.

^{2 Reg. 38.28. 2 Reg. 40.5. 1 Cap. 26.24.}

15. Cuvîntul Domnului vorbise astfel lui Ieremia, pe cînd era închis în curtea temniței:

16. „Du-te de vorbește lui Ebed-Melec, Etiopianul, și spune-i: „Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeu lui Israel: „Iată, voi aduce” peste cetatea aceasta lucrurile, pe cari le-am vestit în rău și nu în bine; în ziua aceea ele se vor întîmpla înaintea ochilor tăi.

^{2 Reg. 38.7, 12. 2 Dan. 9.12.}

17. Dar pe tine te voi izbăvi în ziua aceea, zice Domnul, și nu vei fi dat în minile oamenilor de cari te temi.

18. Te voi scăpa, și nu vei cădea sub sabia, ci viața* îți va fi prada ta de război, pentru că ai avut încredere în Mine, zice Domnul.”

^{2 Cap. 21.9; 45.5. 1 Cron. 5.20. Ps. 37.40.}

Ieremia slobod.

40 1. Iată cuvîntul spus lui Ieremia din partea Domnului, după ce Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, i-a dat drumul din Rama. Cînd a trimes să-l aducă, Ieremia era încă legat cu lanțuri, împreună cu toți prinșii de război din Ierusalim și din Iuda, cari aveau să fie duși în Babilon.

^{2 Cap. 39.14.}

2. Căpetenia străjerilor a trimes să aducă pe Ieremia, și i-a zis: „Domnule, Dumnezeuul tău, a vestit mai dinainte aceste nenorociri împotriva locului acestuia;

3. Domnul a adus și a împlinit ce spusese; și lucrurile acestea vi s'au întîmplat pentru că ați păcătuit împotriva Domnului și n'ați ascultat glasul Lui.

^{2 Deut. 28.24, 25. 2 Dan. 9.11.}

4. Acum, iată, te izbăvesc astăzi din lanțurile, pe cari le ai la mini; dacă vrei să vii cu mine la Babilon, vino, și voi îngriji de tine. Dar, dacă nu-ți place să vii cu mine la Babilon, nu veni. Iată, toată țara este înaintea ta, du-te unde vei crede, și unde-ți place să te duci!”

^{2 Cap. 39.12. 2 Fac. 22.1.}

5. Însă fiindcă el zăborea să răspundă, „Întoarce-te,” a adăugat el, la Ghedalia, fiul lui Ahicam, fiul lui Șafan, pe care l-a pus împăratul Babilonului peste cetățile lui Iuda, și rămîi cu el în mijlocul poporului; sau, du-te ori unde vei vrea să te duci. Căpetenia străjerilor i-a dat merinde și daruri, și i-a dat drumul.

6. Ieremia s'a dus la Ghedalia, fiul lui Ahicam, la Mitpa, și a rămas cu el în mijlocul poporului, care rămăsese în țară.

^{2 Cap. 39.14. 2 2 Iud. 2.1.}

Ghedalia.

7. Cînd au aflat toate căpeteniile oștirilor cari rămăseseră pe cîmp, cu oamenii lor, că împăratul Babilonului a pus ca dregător al țării pe Ghedalia, fiul lui Ahicam, și că i-a încredințat bărbații, femeile, copiii, și pe aceia din săracii țării, cari nu fuseseră luați robi în Babilon,

^{2 Reg. 25.23, etc. 2 Cap. 39.18.}

8. s'au dus la Ghedalia la Mitpa; și anume: Ismael, fiul lui Netania, Iohanan și Ionatan, fiul lui Careah, Seraia, fiul lui Tanhumet, fiii lui Efaid din Netofa, și Iezania, fiul unui Maacatit, ei și oamenii lor.

^{2 Cap. 4.1.}

9. Ghedalia, fiul lui Ahicam, fiul lui Șafan, le-a jurat, lor și oamenilor lor, zicînd: „Nu vă temeți să slujiți Haldeilor; rămîneți în țară, slujiți împăratului Babilonului, și o veți duce bine!

10. Iată că eu rămîn la Mitpa, ca să fiu la porunca Haldeilor, cari vor veni la noi. Voi strîngeți deci vinul, poamele de vară și untdelemnul, puneți-le în vasele voastre, și locuiți în cetățile, în cari vă aflați!”

11. Toți ludeii cari erau în țara Moabului, la Amoniți, în țara Edomului, și în toate țările, au auzit că împăratul Babilonului lăsase o rămășiță în Iuda, și că le dăduse ca dregător pe Ghedalia, fiul lui Ahicam, fiul lui Șafan.

12. Și toți ludeii aceștia s'au întors din toate locurile, pe unde erau îndrăștiți, au venit în țara lui Iuda la Ghedalia, la Mițpa, și au avut un mare belșug de vin și de poame de vară.

13. Iohanen, fiul lui Careah, și toate căpeteniile oștilor cari mai erau pe cîmp, au venit la Ghedalia, la Mițpa,

14. și i-au zis: „Știi că Baalis”, împăratul Amoniților, a însărcinat pe Ismael, fiul lui Netania, să te omoare?” Dar Ghedalia, fiul lui Ahicam, nu i-a crezut. ^{Cap. 41. 10.}

15. Și Iohanen, fiul lui Careah, a spus în taină lui Ghedalia, la Mițpa: „Dă-mi voie să mă duc să omor pe Ismael, fiul lui Netania. Nimeni n'are să știe. Pentruce să te omoare el, și să se risipească toți cei din Iuda, cari s'au strîns la tine, și să piară rămășița lui Iuda?”

16. Ghedalia, fiul lui Ahicam, a răspuns lui Iohanen, fiul lui Careah: „Nu spre lucrul acesta: căci ce spui tu despre Ismael, nu este adevărat!”

Omorîrea lui Ghedalia.

41. 1. În luna a șaptea*, Ismael, fiul lui Netania, fiul lui Elișama, din neamul împăratului, a venit cu mai marii împăratului și cu zece oameni la Ghedalia, fiul lui Ahicam, la Mițpa. Și au mîncat împreună acolo, la Mițpa.

^{Cap. 40. 6, 8.}

2. Atunci Ismael, fiul lui Netania, s'a sculat cu cei zece oameni de cari era însoțit, și au lovit* cu sabia pe Ghedalia, fiul lui Ahicam, fiul lui Șafan, și au omorît astfel pe acela, pe care îl pusese împăratul Babilonului dregător peste țară. ^{Cap. 40. 6, 8.}

3. Ismael a mai omorît pe toți ludeii, cari erau cu Ghedalia la Mițpa, și pe Haldeii, cari se aflau acolo, oameni de război.

4. A doua zi, după omorîrea lui Ghedalia, pe cînd nimeni nu știa nimic,

5. au venit din Sihem, din Silo și din Samaria, optzeci de oameni, cu barba rasă* și cu haine sfișiate, cari își făcuseră tăieturi în piele; aveau

daruri de mîncare și tămîie, ca să le aducă la Casa** Domnului. ^{Deut. 14. 1. Isa. 15. 2. 1 Sam. 1. 7. 2 Reg. 25. 9.}

6. Ismael, fiul lui Netania, le-a ieșit înainte din Mițpa, și mergea plîngînd. Cînd i-a întîlnit, le-a zis: „Veniți la Ghedalia, fiul lui Ahicam!”

7. Și cînd au ajuns ei în mijlocul cetății, Ismael, fiul lui Netania, i-a junghiat și i-a aruncat în groapă, cu ajutorul oamenilor, cari-l însoțeau.

8. Dar s'au găsit printre ei zece oameni cari au zis lui Ismael: „Nu ne omorî, căci mai avem merinde ascunse în cîmp: griu, orz, untdelemn și mîere!” Atunci el i-a cruțat, și nu i-a omorît împreună cu frații lor.

9. Groapa în care a aruncat Ismael toate trupurile moarte ale oamenilor pe cari i-a ucis, afară de Ghedalia, este groapa aceea mare pe care o făcuse* împăratul Asa, cînd se temea de Baesa, împăratul lui Israel; groapa aceasta a umplut-o Ismael, fiul lui Netania, cu ceiuciși. ^{1 Reg. 15. 22. 2 Cron. 16. 6.}

10. Ismael a luat prînși de război pe toți cei ce mai rămăseseră la Mițpa din popor, pe fiicele* împăratului și pe toți aceia din popor, cari locuiau acolo, și pe** cari-l încredințase Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, lui Ghedalia, fiul lui Ahicam; Ismael fiul lui Netania, i-a luat prînși de război, și a plecat ca să treacă la Amoniți.

^{Cap. 43. 6. Cap. 40. 7. Cap. 40. 14.}

11. Dar Iohanen, fiul lui Careah, și toate căpeteniile* oștilor, cari erau cu el, au fost înștiințați de tot răul, pe care-l făcuse Ismael, fiul lui Netania.

^{Cap. 40. 7, 8, 13.}

12. Au luat pe toți oamenii, și au pornit să bată pe Ismael, fiul lui Netania, pe care l-au găsit lingă apele cele mari* ale Gabaonului. ^{2 Sam. 2. 13.}

13. Cînd a văzut tot poporul, care era cu Ismael, pe Iohanen, fiul lui Careah, și pe toate căpeteniile oștilor, cari erau cu el, s'a bucurat;

14. și tot poporul, pe care-l luase Ismael din Mițpa, s'a întors și a venit de s'a unit cu Iohanen, fiul lui Careah.

15. Dar Ismael, fiul lui Netania, a scăpat de Iohanen cu opt oameni, și s'a dus la Amoniți.

16. Iohanen, fiul lui Careah, și toate căpeteniile oștilor, cari erau cu el, au luat toată rămășița poporului, pe care l-au izbăvit din minile lui Ismael, fiul

lui Netania, cind îl ducea din Mițpa, după ce ucisese pe Ghedalia, fiul lui Ahicam. Și anume pe oamenii de război, pe femei, pe copii, pe famenii dregători, pe cari i-a adus Iohanen înăpoi din Gabaon.

17. Au pornit, și s'au oprit la hanul lui Chimham * lingă Betleem, ca să plece apoi în Egipt, ^{2 Sam. 19, 37, 38.}

18. departe de Haldei, de cari se temeau, pentru că Ismael, fiul lui Netania, ucisese pe Ghedalia, fiul lui Ahicam, pe care-l * pusese împăratul Babilonului dregător peste țară. ^{Cap. 40, 6.}

Impotriva lui Ieremia.

42 1. Toate căpeteniile oștilor, Iohanen *, fiul lui Careah, lezania, fiul lui Hosea, și tot poporul dela cel mai mic pînă la cel mai mare, au înaintat, ^{Cap. 40, 8, 13; 41, 11.}

2. și au zis proorocului Ieremia: „Fie bine primită înaintea ta rugămîntea noastră! Mijlocește * pentru noi la Domnul, Dumnezeuul tău, pentru toți cei ce au mai rămas, căci eram mulți **, dar am mai rămas numai un mic număr, cum bine vezi tu însuși cu ochii tăi. ^{1 Sam. 7, 8; 12, 19. Isa. 37, 4. Iac. 5, 16. Lev. 20, 22.}

3. Binevoiască Domnul, Dumnezeuul tău, să ne arate drumul * pe care trebuie să mergem și să ne spună ce avem de făcut !” ^{Exod. 21.}

4. Proorocul Ieremia le-a zis: „Am auzit ! Iată că mă voi ruga Domnului Dumnezeuului vostru, după cererea voastră, și vă voi face cunoscut, fără să vă ascund * ceva, tot ** ce vă va răspunde Domnul !” ^{1 Sam. 3, 18. Fapl. 20, 20. 1 Reg. 22, 14.}

5. Atunci ei au zis lui Ieremia: „Domnul * să fie un martor adevărat și credincios împotriva noastră, dacă nu vom face tot ce-ți va porunci Domnul, Dumnezeuul tău, să ne spui !” ^{Fac. 31, 60.}

6. Fie bine, fie rău, noi vom asculta de glasul Domnului, Dumnezeuului nostru, la care te trimetem, ca să fim fericiți *, ascultînd de glasul Domnului, Dumnezeuului nostru !” ^{Deut. 6, 3. Cap. 7, 23.}

7. După zece zile, cuvîntul Domnului a vorbit lui Ieremia.

8. Și Ieremia a chemat pe Iohanen, fiul lui Careah, pe toate căpeteniile oștilor, cari erau cu el, și pe tot poporul, dela cel mai mic pînă la cel mai mare,

9. și le-a zis: „Așa vorbește Domnul,

Dumnezeul lui Israel, la care m'atîtri. mes, să-l aduc înaintea rugăciunilor voastre:

10. „Dacă veți rămînea în țara aceasta, vă voi face să propășiți * în ea, și nu vă voi nimici, vă voi sădi și nu vă voi smulge; căci lmi ** pare rău de răul, pe care vi l-am făcut !” ^{Cap. 24, 6; 31, 28; 33, 7. Deut. 22, 28. Cap. 14, 8.}

11. Nu vă temeți de împăratul Babilonului, de care vă este frică; nu vă temeți de el, zice Domnul, căci * Eu sînt cu voi, ca să vă scap și să vă scot din mîna lui. ^{16 a. 43, 6. Rom. 8, 31.}

12. Ii voi însufla milă * de voi, și să vă îndura de voi, și vă va lăsa să locuiți în țara voastră.” ^{1 Sam. 10, 4; 41.}

13. Dar dacă nu veți asculta de glasul Domnului, Dumnezeuului vostru, și dacă veți zice *: „Nu vrem să rămînem în țara aceasta,” ^{Cap. 41, 11.}

14. nu, ci vom merge în țara Egiptului, unde nu vom vedea nici războiului, nici nu vom auzi glasul trîmbiței, nici nu vom duce lipsă de pine, și acolo vom locui !”

15. atunci, ascultați Cuvîntul Domnului, rămășițe ale lui Iuda: Așa vorbește Domnul oștilor, Dumnezeuul lui Israel: „Dacă * vă veți îndrepta ** fața să mergeți în Egipt, dacă vă veți duce să locuiți pentru o vreme acolo,

16. sabia de care * vă temeți vă va ajunge acolo, în țara Egiptului, foamea de care vă este frică se va lipi de voi acolo în Egipt, și veți muri acolo. ^{Deut. 17, 16. Cap. 44, 12, 13, 14. Luc. 9, 54. Exod. 11, 8.}

17. Toți ceice își vor îndrepta fața să meargă în Egipt ca să locuiască pentru o vreme acolo, vor muri * de sabie, de foamea sau de ciumă; niciunul * nu va rămînea, și nu va scăpa de nenorocirile, pe cari le voi aduce peste ei !” ^{Cap. 24, 10. Vers. 22. Cap. 44, 14, 28.}

18. Căci așa vorbește Domnul oștilor, Dumnezeuul lui Israel: „Cum s'a vărsat * mînia și urgia Mea peste locuitorii Ierusalimului, așa se va vărsa urgia Mea și peste voi, dacă veți merge în Egipt; veți fi o pricină de afurisenie, de groază, de blestem ** și de ocară, și nu veți mai vedea niciodată locul acesta !” ^{Cap. 7, 20. Cap. 18, 16; 24, 6. 20, 6; 29, 18, 22; 44, 12. Zch. 8, 13.}

19. Rămășițe ale lui Iuda, Domnul vă zice: „Nu * vă duceți în Egipt !” „Băgați bine de seamă că vă opresc lucrul acesta astăzi. ^{Deut. 17, 18.}

20. Căci vă înșelați singuri, dacă m'ați trimis la Domnul, Dumnezeuul vostru, zicind: „Mijlocește * pentru noi la Domnul, Dumnezeuul nostru, fă-ne cunoscut tot ce va spune Domnul, Dumnezeuul nostru, și vom face!”

* Vers. 2.

21. Eu v'am spus astăzi; dar voi n'ascultați glasul Domnului, Dumnezeuului vostru, nici tot ce m'a însărcinat El să vă spun.

22. De aceea să știți că veți * muri de sabie, de foamete sau de ciumă, în locul unde voiți să vă duceți să locuiți!”

* Vers. 17. Ezech. 0, 11.

Ieremia tîrît în Egipt.

43. 1. Cînd a isprăvit Ieremia de spus întregului popor toate cuvintele Domnului, Dumnezeuul lor, toate cuvintele pe cari-l însărcinase Domnul, Dumnezeuul lor, să le spună,

2. Azaria *, fiul lui Hosea, Iohanah, fiul lui Careah, și toți oamenii aceia îngîmfai, au zis lui Ieremia: „Mînti! Nu Domnul, Dumnezeuul nostru, te-a însărcinat să ne spui: „Nu vă duceți în Egipt ca să locuiți acolo pentru o vreme!”

* Cap. 42, 1.

3. Ci Baruc, fiul lui Neria, te ațîță împotriva noastră, ca să ne dai în minile Haldeilor, să ne omoare sau să ne ducă robi la Babilon!”

4. Astfel, Iohanah, fiul lui Careah, toate căpeteniile oștilor, și tot poporul, n'au ascultat de glasul Domnului, care le poruncește să rămînă în țara lui Iuda.

5. Și Iohanah, fiul lui Careah, și toate căpeteniile oștilor, au luat * pe toate rămășițele lui Iuda, cari din împrăștiaș cu erau printre toate neamurile, se întorseseră să locuiască în țara lui Iuda,

* Cap. 40, 11, 12.

6. și anume pe bărbații, femeile, copiii, fiicele * împăratului, și pe toate sufletele, pe cari le lăsase Nebuzardan, căpetenia străjerilor, cu Ghedalia, fiul lui Ahicam, fiul lui Șafan, precum și pe proorocul Ieremia, și pe Baruc, fiul lui Neria.

* Cap. 41, 10. * Cap. 30, 10; 40, 7.

7. Au plecat dar în țara Egiptului, — căci n'au ascultat de porunca Domnului, — și au ajuns pînă la Tahpanes *.

* Cap. 2, 18; 44, 1.

Proorocie asupra cuceririi Egiptului.

8. Cuvîntul Domnului a vorbit lui Ieremia, la Tahpanes, astfel:

9. „Ia în mină niște pietre mari, și ascunde-le, în fața Iudeilor, în lutul cuptorului de cărămizi care este la intrarea casei lui Faraon din Tahpanes.

10. Și spune Iudeilor: „Așa vorbește Domnul oștilor, Dumnezeuul lui Israel: „Iată, voi trimite să aducă pe robul Meu * Nebucadnețar, împăratul Babilonului, și voi pune scaunul lui de domnie peste aceste pietre, pe cari le-am ascuns, și își va întinde covorul peste ele.

* Cap. 25, 9; 27, 6. Ezech. 23, 18, 20.

11. El * va veni, și va lovi țara Egiptului: va omori pe cei sortiți ** să moară, va duce în robie pe cei sortiți robiei, și va ucide cu sabia pe cei sortiți la sabie!

* Cap. 44, 18; 46, 13. ** Cap. 15, 2. Zah. 11, 0.

12. Voi pune foc caselor dumnezeilor * Egiptului; Nebucadnețar le va arde, va duce robi pe idoli, se va învîli cu țara Egiptului cum se învîlește păstorul cu haina lui, și va ieși în pace din ea.

* Cap. 40, 26.

13. Va sfărîma stîlpul din Bet-Șemeș, din țara Egiptului, și va arde cu foc casele dumnezeilor Egiptului.”

Mustarea Iudeilor în Egipt.

44. 1. Iată cuvîntul spus lui Ieremia cu privire la toți Iudeii, cari locuiau în țara Egiptului, la Migdol *, la Tahpanes **, la Nof * și în țara Patros:

* Exod. 14, 2. Cap. 40, 14. * Cap. 43, 7. † Isa 10, 13.

2. „Așa vorbește Domnul oștilor, Dumnezeuul lui Israel: „Ați văzut toate nenorocirile, pe cari le-am adus asupra Ierusalimului și asupra tuturor cetăților lui Iuda: iată că astăzi ele nu mai sînt decît niște dărmături *, și nimeni nu mai locuiește în ele, * Cap. 0, 11; 34, 22.

3. din pricina răutății, cu care au lucrat, ca să Mă minie, ducîndu-se să tîmleze * și să slujească * altor dumnezei, cari nu erau cunoscuți nici de ei, nici de voi, nici de părinții voștri.

* Cap. 19, 4. ** Lev. 13, 6; 22, 17.

4. V'am * trimes într'una pe toți slujitorii Mei proorocii, ca să vă spună: „Nu faceți aceste uriciuni, pe cari le urăsc.”

* 2 Cron. 30, 15. Cap. 7, 24; 25, 4; 26, 6; 29, 10.

5. Dar ei n'au vrut s'asculte, n'au luat aminte, nu s'au întors dela răutatea lor, și n'au încetat să aducă tîmleze altor dumnezei.

6. De aceea s'a vărsat * urgia Mea și a izbucnit minia Mea, și în cetățile lui

Iuda și în ulițele Ierusalimului, cari nu mai sînt decît niște dărîmături și un pustiu, cum se vede astăzi. ^{Cap. 42. 18.}

7. „Acum, așa vorbește Domnul, Dumnezeul oștirilor, Dumnezeul lui Israel: „Pentru ce vă faceți voi singuri un rău * atît de mare, ca să se nimicească din mijlocul lui Iuda bărbați, femei, copii și prunci, și să nu mai rămînă nici o rămășiță din voi?

^{Num. 16. 38. Cap. 7. 19.}

8. Pentru ce Mă miniați * voi prin lucrările minilor voastre, aducînd tămîie altor dumnezei ai țării Egiptului, unde ați venit să locuiți pentru o vreme, ca să fiți nimiciți și să ajungeți o pricină de blestem * și de ocară pîntre toate neamurile pămîntului?

^{Cap. 25. 6, 7. Cap. 42. 18. Vers. 12.}

9. Ați uitat nelegiuirile părinților voștri, nelegiuirile împăraților lui Iuda, nelegiuirile nevestelor lor, nelegiuirile voastre și nelegiuirile nevestelor voastre, săvîrșite în țara lui Iuda și pe ulițele Ierusalimului?

10. Ei nu s'au smerit nici pînă în ziua de azi, n'au frică *, nu urmează Legea Mea și poruncile Mele, pe cari le-am pus înaintea voastră și înaintea părinților voștri. ^{Prov. 28. 14.}

11. „De aceea, așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel: „Iată, lmi întorc * Fața împotriva voastră, ca să vă fac rău, și să nimicesc pe tot Iuda. ^{Lev. 17. 10; 20. 5, 6. Cap. 21. 10. Amos 9. 4.}

12. Voi lua rămășițele lui Iuda, cari și-au îndreptat fața ca să meargă în țara Egiptului, să locuiască acolo pentru o vreme: toți vor fi nimiciți *, și vor cădea în țara Egiptului; vor fi nimiciți de sabie, de foame, dela cel mai mic pînă la cel mai mare; vor pieri de sabie și de foame; și vor fi o pricină de afurisenie, de spaimă, de blestem * și de ocară. ^{Cap. 42. 15, 16, 17. 22. Cap. 42. 18.}

13. Voi pedepsi * astfel pe ceice locuiesc în țara Egiptului, cum am pedepsit Ierusalimul, cu sabie, cu foame și cu ciumă. ^{Cap. 43. 11.}

14. Nu va rămînea și nu va scăpa niciunul din rămășițele lui Iuda, cari au venit să locuiască pentru o vreme în țara Egiptului, cu gînd să se întorcă iarăși în țara lui Iuda, unde doresc să se întorcă iarăși să se așeze: nu se vor mai întoarce * decît vreo cițiva, cari vor scăpa !“ ^{Vers. 23.}

15. Toți bărbații, cari știau că nevestele lor aduceau tămîie altor dumnezei, toate femeile cari se aflau acolo în mare număr, și tot poporul care locuia în țara Egiptului, la Patros, au răspuns așa lui Ieremia:

16. „Nu * te vom asculta în nimic din cele ce ne-ai spus în Numele Domnului. ^{Cap. 41. 17.}

17. Ci voim să facem cum am spus cu gura noastră *, și anume: să aducem tămîie împărătesei * cerului, și să-i turnăm jertfe de băutură, cum am făcut, noi și părinții noștri, împărații noștri și căpeteniile noastre, în cetățile lui Iuda și în ulițele Ierusalimului. Atunci aveam pine de ne săturam, eram fericiți, și nu treceam prin nici o nenorocire !“ ^{Num. 30. 12. Deut. 23. 23. Judec. 11. 36. Vers. 25. Cap. 7. 18.}

18. Dar, de cînd am încetat să aducem tămîie împărătesei cerului, și să-i turnăm jertfe de băutură, am dus lipsă de toate, și am fost nimiciți de sabie și de foame...“

19. „De altfel, cînd * aducem tămîie împărătesei cerului și-i turnăm jertfe de băutură, oare fără voia bărbaților noștri îi pregătim noi turte ca s'o cîntim făcîndu-i chipul, și-i aducem jertfe de băutură ?“ ^{Cap. 7. 13.}

20. Ieremia a zis atunci întregului popor, bărbaților, femeilor și tuturor celor ce-i dăduseră răspunsul acesta:

21. „Nu Și-a adus aminte Domnul, și nu l-a venit Lui în minte tămîia, pe care ați ars-o în cetățile lui Iuda și în ulițele Ierusalimului, voi și părinții voștri, împărații voștri și căpeteniile voastre, și poporul din țară?

22. Domnul n'a putut să mai sufere lucrul acesta, din pricina răutății faptelor voastre, din pricina uriciunilor pe cari le-ați săvîrșit; și de aceea țara voastră a ajuns o paragină, un pustiu *, o pricină de blestem, cum vedeți * astăzi. ^{Cap. 25. 11, 18, 38. Vers. 6.}

23. Tocmai pentru că ați ars tămîie și ați păcătuit împotriva Domnului, pentru că n'ați ascultat glasul Domnului, și n'ați păzit Legea, poruncile și învățăturile Lui, tocmai pentru aceea * vi s'au întîmplat aceste nenorociri, cum se vede astăzi. “ — ^{Dan. 9. 11, 12.}

24. Ieremia a mai zis întregului popor și tuturor femeilor: „Ascultați

Cuvîntul Domnului, voi toți cei din Iuda, cari sinteți* în țara Egiptului!

Cap. 43. 7. Vers. 15.

25. Așa vorbește Domnul, Dumnezeu lui Israel: „Voi* și nevestele voastre ați mărturisit cu gurile voastre și ați împlinit cu minile voastre ce spuneți: „Vrem să împlinim juruințele pe cari le-am făcut, să aducem tămîie împărătesei cerului, și să-i turnăm jertfe de băutură!“

Vers. 15, etc.

26. De aceea, acum, după ce v'ați împlinit juruințele, și v'ați înfăptuit făgăduințele, ascultați Cuvîntul Domnului, voi toți cei din Iuda, cari locuiți în țara Egiptului! „Iată, jur* pe Numele Meu cel mare, zice Domnul, — că Numele Meu* nu va mai fi chemat de gura niciunui din oamenii lui Iuda, și în toată țara Egiptului niciunul nu va zice: „Viu este Domnul, Dumnezeu!“

Fac. 22. 16. Eze. 20. 39.

27. Iată, voi veghea* asupra lor ca să le fac rău și nu bine; și toți oamenii lui Iuda, cari sint în țara Egiptului, vor fi nimiciți* de sabie și de foamete pînă vor pieri de tot.

Cap. 1. 10; 31. 28. Eze. 7. 6. Vers. 12.

28. Aceia, în mic număr, cari* vor scăpa de sabie, se vor întoarce din țara Egiptului în țara lui Iuda. Dar toată rămășița lui Iuda, toți cei ce au venit să locuiască în țara Egiptului, vor vedea dacă se va împlini Cuvîntul* Meu sau al lor.“

Vers. 14. Isa. 27. 13. Vers. 17, 25, 26.

29. „Și iată, zice Domnul, un semn, după care veți cunoaște că vă voi pedepsi în locul acesta, ca să știți că vorbele Mele se vor împlini* peste voi, spre nenorocirea voastră.“

Ps. 33. 11.

30. Așa vorbește Domnul: „Iată, voi* da pe Faraon Hofra, împăratul Egiptului, în minile vrăjmașilor lui, în minile celor ce vor să-l omoare, cum am dat pe Zedechia*, împăratul lui Iuda, în minile lui Nebucadnețar, împăratul Babilonului, vrăjmașul său, care voia să-l omoare.“

Cap. 46. 25, 26. Eze. 29. 3, etc.; 30. 21, etc. Cap. 39. 5.

Către Baruc.

45. 1. Cuvîntul*, pe care l-a spus proorocul Ieremia către Baruc, fiul lui Neriia, cînd a scris într-o carte cuvintele acestea, după spusele lui Ieremia, în al patrulea an al lui Ioiachim, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda, sună astfel:

Cap. 36. 1, 4, 32.

2. „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu lui Israel, despre tine, Baruc:

3. „Tu zici: „Vai de mine! căci Domnul a adus întristare peste durerea mea; îmi sleiesc puterile suspinînd, și nu găsesc odihnă!“

4. Spune-i: „Așa vorbește Domnul: „Iată că ce am zidit*, voi dărîma; ce am sădit, voi smulge, și anume țara aceasta.“

Isa. 6. 5.

5. Și tu umbli după lucruri mari? Nu umbla după ele! Căci iată*, voi aduce nenorocirea peste orice făptură, zice Domnul, dar ție îți voi da ca pradă* de război viața ta, în toate locurile unde vei merge.“

Cap. 25. 26. Cap. 21. 9; 38. 2; 39. 18.

46. 1. Cuvîntul Domnului spus proorocului Ieremia asupra* neamurilor:

Cap. 25. 11, etc.

2. asupra Egiptului, împotriva oastei* lui Faraon Neco, împăratul Egiptului, care era lingă riul Eufratului, la Carchemiş, și care a fost bătută de Nebucadnețar, împăratul Babilonului, în al patrulea an al lui Ioiachim, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda:

2 Reg. 23. 29. 2 Croi. 35. 30.

3. „Pregătiți scutul* și pavăza, și mergeți la luptă; * Cap. 61. 11, 12. Nah. 2. 1; 3. 11.

4. Înhămați caii, și încălecați, călăreți; arătați-vă cu coifurile voastre, lustruți-vă sulitele, îmbrăcați-vă cu platoșa!...

5. Ce văd? Li-i frică, dau înapoi; vitejii lor sint bătuți: fug fără să se mai uite înapoi... Groaza* se răspîndește în toate părțile — zice Domnul. —

Cap. 6. 25; 49. 29.

6. Cel mai iute nu scapă prin fugă, cel mai viteaz nu poate scăpa! La mieză-noapte, pe malurile Eufratului, se clatină* și cad!

Dan. 11. 19.

7. Cine este acela care înaintează ca * Nilul, și ale cărui ape se rostogolesc ca riurile? * Isa. 8. 7, 8. Cap. 47. 2. Dan. 11. 22.

8. Este Egiptul. El se umflă ca Nilul, și apele lui se rostogolesc ca riurile. El zice: „Mă voi sui, voi acoperi țara, voi nimici cetățile și pe locuitorii lor.

9. Suiți-vă, cai! Năpustiți-vă, cară! Să iasă vitejii, cei din Etiopia și din Put, cari minuiesc scutul, și cei din Lud, cari* minuiesc și întind arcul!

Isa. 66. 19.

10. Această zi este a Domnului, Dumnezeului oștirilor; este o zi* de răzbunare, în care Se răzbună El pe vrăj-

mașii Săi. Sabia** mănincă, se satură, și se îmbatăr de singele lor. Căci Domnul, Dumnezeu al oștirilor, are o jertfă în țara dela miază-noapte, pe mările Eufuratului. ^{Isa. 13.6. Ioel 1. 16; 2.1. Deut. 32. 42. Isa. 34.6. Tef. 1.7. Ezec. 39. 17.}

11. Suie-te în Galaad*, și adu leac alinător, fecioară**, fiica Egiptului! Degeaba întrebunțezi atâtea leacuri, căci nu este vindecare* pentru tine! ^{Cap. 8. 22; 51.8. Isa. 47. 1. Ezec. 30. 21.}

12. Neamurile aud de rușinea ta, și este plin pământul de strigătele tale; căci războinicii se potimesc unul de altul, cad cu toții laolaltă.*

13. Iată cuvîntul spus de Domnul către prorocul Ieremia, despre venirea lui Nebucadnețar, împăratul Babilonului, ca să* lovească țara Egiptului: ^{Isa. 19. 1. Cap. 43. 10. 11. Ezec. 29. 30. 32.}

14. „Dați de știre în Egipt, dați de veste la Migdol, și vestiți la Nof și la Tahpanes! Ziceți: „Scoală-te* pregătește-te, căci sabia** mănincă în jurul tău! ^{Vers. 3. 4. Vers. 10.}

15. Pentruce ți-au căzut vitejii tăi? Nu pot să țină piept, căci Domnul îi răstoarnă!

16. El face pe mulți să se poticnească; cad* unul peste altul, și zic: „Haidem să ne întorcem la poporul nostru, în țara noastră de naștere, departe de sabia nimicitorului!“ ^{Lev. 20. 27.}

17. Acolo strigă: „Faraon, împăratul Egiptului, nu este decât un pustiu, căci a lăsat să treacă clipa potrivită.“

18. „Pe viața Mea!“ zice împăratul, al* cărui Nume este Domnul oștirilor: „Ca Taborul printre munți, cum înaintază Carmelul în mare, așa va veni. ^{Isa. 47.4. Is. 2. Cap. 48. 16.}

19. Fă-ți calabalicul pentru* robie, locuitoare**, fiica Egiptului! Căci Noful va ajunge un pustiu, va fi pustit și nu va mai avea locuitori. ^{Isa. 20. 4. Cap. 48. 18.}

20. Egiptul este o juncană* foarte frumoasă... Nimicitorul vine dela* miază noapte peste ea... ^{Osea. 10. 11. Cap. 1. 14; 47.2. Vers. 6, 10.}

21. Simbriașii lui deasemenea sînt ca niște vițe îngrășați în mijlocul lui. Dar și ei dau dosul, fug toți fără să poată ținea pept. Căci vine peste ei ziua* nenorocirii lor, ziua pedepsirii lor! ^{Ps. 37. 13. Cap. 50. 27.}

22. I se aude glasul* ca fîșiiul unui șarpe! Căci ei înaintază cu o oștire,

și vin cu topoare împotriva lui, ca niște tăietori de lemn.*

23. „Tăiați-i* pădurea, zice Domnul, măcar că este fără capăt! Căci sînt mai mulți decît lăcustele**, și nu-i poți număra! ^{Isa. 39. 4. Isa. 10. 34. Iud. 4. 5.}

24. Fiica Egiptului este acoperită de rușine, și este dată în minile poporului dela* mează-noapte. ^{Cap. 1. 15.}

25. Domnul oștirilor, Dumnezeu lui Israel, zice: „Iată, voi pedepsi pe Amon din* No, pe Faraon și Egiptul, pe dumnezeii** și împărații lui, pe Faraon și pe cei ce se încred în el. ^{Ezec. 30. 14, 15, 16. Nah. 3. 8. Cap. 43. 12, 13. Ezec. 30. 13.}

26. Ii voi da* în minile celor ce vor să-i omoare, în minile lui Nebucadnețar, împăratul Babilonului, și în minile slujitorilor lui. După aceea, însă, Egiptul va fi** locuit ca în zilele de altă dată, zice Domnul.“ ^{Cap. 44. 30. Ezec. 32. 11. Ezec. 29. 11, 13, 14.}

27. „Iar* tu, robul Meu Iacov, nu te teme, și nu te spăimînta, Israele! Căci te voi izbăvi din pămîntul depărtat, și-ți voi izbăvi sămînța din țara în care este roabă. Iacov se va întoarce iarăși, va locui liniștit și fără teamă; și nu-l va mai turbura nimeni.“ ^{Isa. 41. 13, 14; 43. 6; 44. 2. Cap. 30. 10, 11.}

28. „Nu te teme, robul Meu Iacov, zice Domnul; căci Eu sînt cu tine. Voi nimici toate neamurile printre cari te-am înprăștiat, dar pe tine nu* te voi nimici; ci Te voi pedepsi cu dreptate, nu pot să te las nepedepsit.“ ^{Cap. 10. 24; 30. 11.}

47 1. Iată cuvîntul Domnului, spus prorocului Ieremia cu privire la* Filistenii, înainte ca* Faraon să bată Gaza. ^{Cap. 25. 20. Ezec. 26. 15, 16. Tef. 2. 4, 5. Amos 1. 6, 7, 8.}

2. „Așa vorbește Domnul: Iată, se ridică niște ape* dela miază noapte“, cresc ca un rîu ieșit din matcă; înecă țara și ce cuprinde ea, cetățile și locuitorii ei. Țipă oamenii, și se bosc toți locuitorii țării ^{Isa. 8. 7. Cap. 46. 7, 8. Cap. 1. 14; 46. 20.}

3. de tropăit* copitelor cailor lui puternici, de uruitul carălor lui și de scîrțăitul roatelor; părinții nu se mai întorc spre copiii lor, atît le sînt de slăbite minile, ^{Cap. 8. 16. Nah. 3. 2.}

4. pentru că vine ziua cînd vor fi nimiciți toți Filistenii, și stirpiți toți cei ce slujeau ca ajutoare Tirului* și

Sidonului. Căci Domnul va nimici pe Filistenii, rămășițele** ostrovului și Caf-
lor.

•Cap. 23, 22. •Ezec. 25, 16. Amos 1, 8; 9, 7. †Fac. 10, 14.

5. Gaza a ajuns * plesăv, Ascalo-
nul ** piere cu rămășița văilor lui!
„Pînă cînd îți vei face țâieturi de ja-
le în piele?” — •Amos 1, 7. Mic. 1, 16. Tef. 2, 4, 7.
Zab. 9, 6. •Cap. 25, 20. †Cap. 16, 6; 41, 5; 48, 37.

6. „Ah! Sabie * a Domnului, cînd te
vei odihni odată? Întoarce-te în tea-
că, oprește-te, și fii liniștită!” —
•Deut. 32, 41. Ezech. 21, 3, 4, 5.

7. „Dar cum ar putea să se odihnea-
scă? Cînd Domnul * doar îi porunce-
ște, și o îndreaptă** împotriva Asca-
lonului și coastei mării.”
•Ezech. 14, 17. •Mic. 6, 9.

48 1. Asupra Moabului *. „Așa vor-
bește Domnul oștirilor, Dumne-
zeul lui Israel: „Vai de Nebo”, căci
este pustit! Chiriataimul † este acoperit
de rușine, este luat; cetățula este
acoperită de rușine și zdorbită!

•Isa. 16, 16. Cap. 25, 21; 27, 3. Ezech. 25, 9. Amos 2, 1, 2.
•Num. 32, 38; 33, 47. Isa. 15, 2. †Num. 32, 37.

2. S'a dus * fala Moabului, la Hes-
bon ** i se pune la cale pieirea: „Hai-
dem, să-l nimicim din mijlocul neamu-
rilor!” „Și tu vei fi nimicită Madme-
nule, sabia va merge după tine!”

•Isa. 16, 4. •Isa. 15, 4.

3. Se aud strigăte * din Horonaim:
prăpăd și nimicire!

•Vers. 5.

4. Moabul este zdorbit! Chiar și cei
mici ai lui strigă.

5. Căci într'un plins necurmat suie
suișul * Luhitului, și se aud strigăte
de durere la pogorișul Horonaimului,
din pricina nimicirii!”

•Isa. 15, 5.

6. „Fugiți *, scăpați-vă viața, și fiți
ca un nevoiaș ** desțărât în pustie!

•Cap. 61, 6. •Cap. 17, 6.

7. Căci, pentru că te-ai încrezută în fap-
tele și în vistierile tale, vei fi luat și
tu, și Chemoșul * va merge în robie,
cu preoții** și căpeteniile lui.

•Num. 21, 28.
Judc. 11, 24. Isa. 40, 1, 2. Cap. 43, 12. •Cap. 49, 3.

8. Pustiitorul * va intra în fiecare ce-
tate, și nicio cetate nu va scăpa; Va-
lea va pieri și cîmpia va fi nimicită,
cum a spus Domnul.

•Cap. 8, 26. Vers. 18.

9. Dați * aripi Moabului, să plece în
șor! Cetățile lui sînt prefăcute în
pustie, nu vor mai avea locuitori.

•Ps. 55, 6. Vers. 28.

10. Blestemat * să fie cel ce face cu
neălgare de seamă lucrarea Domnului,

blestemat să fie celce își oprește sabia
dela măcel! •Judc. 6, 23. 1 Sam. 16, 3, 6. 1 Reg. 20, 42.

11. Moabul era neturburat din t'me-
reța lui, și se odihnea * fără teamă pe
drojdiile lui, nu era turnat dintr'un
vas în altul, și nu era dus în robie.
De aceea i s'a păstrat gustul, și nu i
s'a schimbat mirosul.”

•Tef. 1, 12.

12. „De aceea iată, vin zile, zice
Domnul, cînd îi voi trimete oameni
cari-l vor pritoci; îi vor goli vasele,
și vor face să-i plesnească burdu-
furile.

13. Moabul va fi dat de rușine cu
Chemoș *, cum a fost dat de rușine**
casa lui Israel cu Betel †, în care își
punea încrederea.

•Judc. 11, 24. 1 Reg. 11, 7. •Osea 10, 6. †1 Reg. 12, 20.

14. Cum puteți să ziceți: „Sîntem
viteji *, ostași gata de luptă?”

•Isa. 18, 6.

15. „Moabul * este pustit, cetățile
lui se înalță în fum, floarea tinerimii
lui este ** jungheată, zice Împăratul †,
al cărui Nume este Domnul oștirilor.”

•Vers. 8, 9, 18. •Cap. 40, 27. †Cap. 46, 18; 61, 57.

16. „Peirea Moabului este aproape să
vină, nenorocirea lui vine în graba
mare.

17. Bocîți-l, toți ceice-l înconjurăți,
toți cari-i cunoașteți numele! Și zi-
deți: „Cum * a fost sfărîmat acest pu-
ternic toiaș de cîrmuire, acest toiaș
măreț!”

•Isa. 9, 4; 14, 4, 6.

18. „Pogoară-te din locașul slavei,
șezi jos pe pămîntul uscat, locuitoare
*, fiica Dibonului **! Căci pustiito-
rul † Moabului se suie împotriva ta,
și-ți nimicește cetățile.

•Isa. 47, 1. Cap. 46, 19. •Num. 21, 30. Isa. 15, 2. †Vers. 8.

19. Stai * pe drum și pîndește, locui-
toarea Aroerului **! Întreabă pe fu-
gar și pe cel scăpat, și zi: „Ce s'a în-
țîmplat?”

•Deut. 2, 36. •1 Sam. 4, 13, 16.

20. Moabul este acoperit de rușine,
căci este zdorbit. Gemeți * și strigați!
Vestiți în Arnon ** că Moabul este pu-
stii!

•Isa. 16, 7. •Num. 21, 13.

21. A venit pedeapsa și peste țara
cîmpiei *, peste Holon, peste lahaț, pe-
ste Mefaat,

•Vers. 8.

22. peste Dibon, peste Nebo, peste
Bet-Diblataim,

23. peste Chiriataim, peste Bet-Ga-
mul, peste Bet-Meon,

24. peste Cheriot *, peste Boțra, pe-
ste toate cetățile din țara Moabului,
fie depărtate, fie apropiate.

•Vers. 41. Amos 2, 2.

25. Tăria! * Moabului este frîntă, și brațul** lui zdrobit, zice Domnul.“

◊ Ps. 75. 10. ◊ Ezeec. 30. 21.

26. „Îmbătăți-l *, căci s'a semețit împotriva Domnului! De aceea, prăvălească-se Moabul în vărsătura lui, și să ajungă de ris și el !”

◊ Cap. 25. 13, 27.

27. N'a fost Israel * de risul tău? A fost** prins el oare printre hoți, de dai din cap, ori de cite ori vorbești de el?

◊ Tef. 2. 8. ◊ Cap. 2. 26.

28. Părăsiți cetățile, și locuiți în stînci *, locuitori ai Moabului! Și fiți ca porumbeii**, cari își fac cuibul pe marginea peșterilor!

◊ Ps. 55. 6, 7. Vers. 9. ◊ Cînt. 2. 14.

29. Am auzit de fudulia * mîndrului Moab, de înfumurarea lui, de trufia lui, de semețirea lui, și de inima lui îngîmfată.“

◊ Isa. 16. 6, etc.

30. „Cunosc, zice Domnul, înfumurarea lui, lăudăroșiile lui deșarte, și faptele lui * de nimic.“

◊ Isa. 16. 6. Cap. 50. 36.

31. „De aceea gem * pentru Moab, și mă jălesc pentru tot Moabul ; oamenii suspină pentru cei din Chir-Heres.

◊ Isa. 15. 5; 16. 7, 11.

32. Vie * din Sibma, te plîng mai mult de cit laezerul ; ramurile tale se întindeau dincolo de mare, se întindeau pînă la marea laezerului ; dar pustiitorul s'a aruncat peste stringerea roadelor tale și peste culesul viilor tale.

◊ Isa. 16. 8, 9.

33. Și astfel, s'a dus bucuria * și veselia din cîmpiile și din țara roditoare a Moabului.“ „Am secat vinul din teascuri — zice Domnul — ; nimeni nu mai calcă teascul cu strigăte de bucurie ; sînt strigăte de război, nu strigăte de bucurie.

◊ Isa. 16. 10. Ioel. 1. 12.

34. Strigătele Hesbonului * răsună pînă la Eleale, și glasul lor se aude pînă la Iahaț, dela Toar** pînă la Honain, pînă la Eglat-Şelişia ; căci și apele Nimrimului sînt prefăcute în pustiu.

◊ Isa. 15. 4, 6, 8. ◊ Isa. 15. 5, 6. Vers. 5.

35. „Vreau s'o isprăvesc în Moab, zice Domnul, cu cel ce se * suie pe înălțimile de jertfă, și aduce tămîie dumnezeului său.

◊ Isa. 15. 2; 16. 12.

36. De aceea îmi jăleşte inima * ca un fluer pentru Moab, îmi jăleşte inima ca un fluer pentru oamenii din Chir-Heres, pentrucă toate avuțiile pe cari le-au strîns**, sînt perdute.

◊ Isa. 15. 5; 16. 11. ◊ Isa. 15. 7.

37. Căci toate capetele sînt rase *,

1. Evreiește: corau.

toate bărbile sînt tăiate ; pe toate minile sînt tăieturi de jale, și pe coapse** saci.“

◊ Isa. 15. 2, 3. Cap. 47. 5. ◊ Fac. 37. 34.

38. „Pe toate acoperișurile Moabului și în piețe, sînt numai bocete, pentrucă am sfărîmat Moabul ca pe un vas * fără preț, zice Domnul.“

◊ Cap. 22. 28.

39. „Cit este de sfărîmat Moabul ! Gemeți ! Cit de rușinos întoarce Moabul spatele ! Moabul ajunge astfel de ris și de pomină pentru toți cei ce-l inconjoară.

40. Căci așa vorbește Domnul : „Iată că vrăjmașul soară ca vulturul *, și își întinde ** aripile asupra Moabului !”

◊ Deut. 28. 49. Cap. 49. 22. Dan. 7. 4. Oseas. 1. 1. Hab. 1. 8.

41. Cheriitolul este luat, cetățile * sînt cucerite, și în ziua aceea, inima * vitejilor Moabului este ca inima unei femei în durerile nașterii.“

◊ Vers. 24. ◊ Isa. 13. 8; 21. 3. Cap. 30. 6; 49. 22, 24; 50. 43; 51. 30. Mic. 4. 3.

42. Astfel Moabul va fi nimicit de tot, și nu * va mai fi un popor, căci s'a semețit împotriva Domnului.

◊ Ps. 83. 4. Isa. 7. 4.

43. Groaza *, groapa și lațul sînt peste tine, locuitor ai Moabului, zice Domnul.“

◊ Isa. 24. 17, 18.

44. „Cel ce fuge de groază, cade în groapă, și cel ce se ridică din groapă, se prinde în laț ; căci aduc * asupra lui, asupra Moabului, anul pedepsei lui, zice Domnul.“

◊ Cap. 11. 21.

45. „Fugarii se opresc sleiți de puteri la umbra Hesbonului ; dar din Hesbon iese * un foc, o flacăra iese din mijlocul Sihonului, și mistuie laturile * Moabului și creștetul capului celor ce se fălesc.“

◊ Num. 21. 28. ◊ Num. 24. 17.

46. „Vai de tine *, Moabule ! Poporul din Chemoș este pierdut ! Căci fiii tăi sînt luați prinși de război, și ficele tale prinse de război.

◊ Num. 21. 29.

47. Dar în vremile * de apoi, voi aduce înapoi pe prinșii de război ai Moabului, zice Domnul.“

Aceasta este judecata asupra Moabului.

◊ Cap. 49. 6, 8.

49. 1. Asupra copiilor * lui Amon. Așa vorbește Domnul : „N'are Israel fii ? Și n'are moștenitori ? Atunci pentrucă stăpînește Malcom Gadul **, și locuiește poporul lui în cetățile lui ?

◊ Ezeec. 21. 28; 25. 2. Amos 1. 13. Tef. 2. 8, 9. ◊ Amos 1. 13.

2. De aceea, iată că vin zile, zice Domnul cînd voi face să răsune strî-

gătul de război împotriva Rabei* copililor lui Amon. Ea va ajunge un morman de dărimături, și satele sale vor fi arse de foc. Atunci Israel va izgoni pe cei ce-l izgoniseră, zice Domnul.”

◦ Eze. 25. 5. Amos 1. 14.

3. „Gemi, Hesbonule, Căci Ai este pustit! Strigați, fiicele Rabei, îmbrăcați-vă* cu saci, și bociti-vă alergând încoace și încolo dealungul zidurilor! Căci Malcom se duce în robie, cu preoții* și căpeteniile sale!

◦ Isa. 32. 11. Cap. 4. 8; 6. 26. ◦ Cap. 48. 7. Amos 1. 15.

4. „Ce te lauzi cu văile?“, „Valea ta se scurge, fiică* răzvrătită, care te încredeai în vistieriile tale, și* ziceai: „Cine va veni împotriva mea?“

◦ Cap. 3. 14; 7. 24. ◦ Cap. 21. 13.

5. „Iată, voi aduce groaza peste tine, zice Domnul, Dumnezeuul oștirilor; ea va veni din toate împrejurimile tale, fiecare din voi va fi izgonit drept înainte, și nimeni nu va strînge pe fugari!

6. Dar după aceea*, voi aduce înapoi pe prinșii de război ai copiilor lui Amon, zice Domnul.”

◦ Vers. 29 Cap. 48. 47.

7. Asupra* Edomului.

Așa vorbește Domnul oștirilor: „Nu* mai este înțelepciune în Teman? A pierit chibzuința dela oamenii pricepuți? S'a dus înțelepciunea lor?“

◦ Eze. 25. 12. Amos 1. 11. ◦ Obad. 8. † Isa. 19.

8. „Fugiți*, dați dosul, plecați în peșteri, locuitori ai* Dedanului! Căci voi aduce nenorocirea peste Esau, la vremea cînd îl voi pedepsi.“

◦ Vers. 30. ◦ Cap. 25. 23.

9. „Oare, dacă ar veni niște* culegători de struguri la tine, nu ți-ar lăsa nimic de cules pe urma culegătorilor?“ „Dacă ar veni niște hoți noaptea, n'ar pustii decît pînă s'ar sătura!

◦ Obad. 5.

10. Dar* Eu însumi voi despoia pe Esau, îi voi descoperi ascunzătorile, și* nu va putea să se ascundă. Copiii lui, frații lui, vecinii lui, vor pieri, și el nu va mai fi!

◦ Mal. 1. 3. ◦ Isa. 17. 14.

11. Lasă pe orfanii tăi! Eu îi voi ține în viață, și văduvele tale să se încreadă în Mine!“

12. Căci așa vorbește Domnul: „Iată* că cei ce nu trebuiau să bea potirul totuși îl vor bea; și tu să rămii nepedepsit? Nu, nu vei rămînea nepedepsit, cîl vei bea și tu!“

◦ Cap. 25. 29. Obad. 16.

13. Căci pe Mine însumi jur*, zice Domnul, că Boțra* va fi dată pradă pustirii, ocării, nimicirii și blestemu-

lui, și toate cetățile ei se vor preface în niște dărimături vecine.”

◦ Fac. 22. 16. Isa. 46. 23. Amos 6. 8. ◦ Isa. 34. 6; 61. 1.

14. Am auzit o veste* dela Domnul, și un sol a fost trimis printre neamuri: „Stringeți-vă, și porniți împotriva ei! Sculați-vă pentru război!

◦ Obad. 1. 2, 3.

15. „Căci iată, te voi face mic printre neamuri, disprețuit printre oameni.

16. Infumurarea ta, îngîmfarea inimii tale te-a rătăcit, pe tine care locuiești în crăpăturile stîncilor, și care stai pe virful dealurilor. Dar chiar* dacă ți-ai așeza cuibul* tot atît de sus ca al vulturului, și de acolo ți te voi prăbuși, zice Domnul.“

◦ Obad. 1. 6. Io. 10. 23. † Amos 9. 2.

17. „Edomul va fi pustit; toți* cei ce vor trece pe lingă el se vor mira și vor fluera pentru toate răile lui.

◦ Cap. 18. 16; 50. 13.

18. Ca* și Sodoma și Gomora și cetățile vecine, cari au fost nimicite, zice Domnul, nici el nu va mai fi locuit, și nimeni nu se va mai așeza acolo...

◦ Fac. 19. 25. Deut. 29. 23. Cap. 50. 40. Amos 4. 11.

19. Iată*, vrăjmașul se suie ca un leu de pe malurile* îngîmfate ale Iordanului împotriva locuinței tale tari; deodată voi face Edomul să fugă de acolo și voi pune peste el pe acela pe care l-am ales. Căci cine ți este ca Mine? Cine-Mi ți va sta împotriva?“

◦ Cap. 50. 44, etc. ◦ Cap. 12. 5. † Exod. 15. 11. † Io. 10. 41. 19.

20. „De aceea*, ascultați hotărîrea pe care a luat-o Domnul împotriva Edomului, și planurile, pe cari le-a făcut împotriva locuitorilor din Teman: „Cu adevărat, îi vor țîrî ca pe niște oi slabe, cu adevărat li se va pustiî locuința!

◦ Cap. 60. 4, 5.

21. De vuietul căderii lor se cutremură* pămîntul; strigătul lor se aude pînă la marea Roșie...

◦ Cap. 60. 46.

22. Iată*, ca vulturul înaintează vrăjmașul și zboară, își întinde aripile peste Boțra, și în ziua aceea inima vitejilor Edomului este ca inima unei femei îndurerile nașterii.”

◦ Cap. 4. 13; 48. 40. 41.

23. Asupra Damascului*.

Hamatul și Arpadul sint roși de rușine, căci au auzit o veste rea și tremură; frica lor este ca* o mare înfurată, care nu se poate potoli.

◦ Isa. 17. 1; 37. 13. Amos 1. 3. Zah. 9. 1. 2. ◦ Isa. 57. 20.

24. Damascul este topit, se întoarce să fugă, îl ia groaza, îl apucă neli-

nıştea * și durerile, ca pe o femeie în durerile nașterii. —

25. „Ah! cum nu este crutată cetatea * slăvită, cetatea bucuricii mele *!” —

26. „De aceea tinerii * ei vor cădea pe ulițe, și toți bărbații ei de război vor pieri în ziua aceea, zice Domnul oștirilor.”

27. „Voi pune foc * zidurilor Damascului, și va mistui casele împărătești din Ben-Hadad.”

28. Asupra Chedarului * și împărățiilor Hațorului, pe cari le-a bătut Nebucadnețar, împăratul Babilonului.

Așa vorbește * Domnul: „Sculați-vă, suiți-vă împotriva Chedarului, și nimiciți pe fiii Răsăritului!”

29. Le vor lua corturile * și turmele, le vor ridica pinzele, tot calabalicul și cămilele, și le vor striga: „Spaimă *”, de jur împrejur!”

30. Fugiți *, fugiți din toate puterile voastre, căutați o locuință deoparte, locuitori ai Hațorului! zice Domnul: căci Nebucadnețar, împăratul Babilonului, a luat o hotărâre împotriva voastră, a făcut un plan împotriva voastră.”

31. „Sculați-vă, suiți-vă împotriva unui neam * liniștit, care locuiește fără teamă, zice Domnul; n'are nici porți, nici zăvoare, și locuiește * singur.”

32. Cămilele lor vor fi de jaf, și mulțimea turmelor lor vor fi o pradă. Voi risipi * în toate vânturile pe cei ce-și rad * colțurile bărbii, și le voi aduce pieirea din toate părțile, — zice Domnul. —

33. Hațorul * va fi astfel vizuina șacalilor, un pustiu pe vecie; nimeni * nu va locui în el, și niciun om nu va șede în el.”

34. Cuvîntul Domnului, care a fost spus proorocului Ieremia, asupra Elamului *, la începutul domniei lui Zedechia, împăratul lui Iuda, sună astfel:

35. „Așa vorbește Domnul oștirilor: „lată, voi sfărâma arcul Elamului *, puterea lui de căpetenie.”

36. Voi aduce asupra Elamului cele patru vânturi dela cele patru margini ale cerului, îi voi risipi în toate vânturile * acestea, și nu va fi niciun popor, la care să n'ajungă fugarii din Elam.

37. Voi face ca locuitorii Elamului să tremure înaintea vrăjmașilor lor, și înaintea celor ce vor să-i omoare. Voi aduce nenorociri peste ei, minia Mea aprinsă, zice Domnul, și-i voi urmări * cu sabia, pînă ce îi voi nimici.”

38. Imi voi așeza scaunul de domnie în Elam *, și-i voi nimici împăratul și căpeteniile, zice Domnul.”

39. „Dar în zilele de apoi * voi aduce înapoi pe prinșii de război ai Elamului, zice Domnul.”

50. „Iată cuvîntul rostit de Domnul asupra * Babilonului, asupra țării Haldeilor, prin proorocul Ieremia:

2. „Dați de știre printre neamuri, dați de veste și înălțați un steag! Veștiți, n'ascundeți nimic! Spuneți: „Babilonul este luat! Bel * este acoperit de rușine, Merodac este zdrobit! Kolii * lui sînt acoperiți de rușine, idoli lui sînt sfărîmați!”

3. Căci împotriva lui se suie un neam * dela * mează-noapte, care-i va preface țara într-o pustie, și nu va mai fi locuită: atît oamenii cît și dobitoacele fug și se duc.”

4. „În zilele acelea, în vremile acelea, zice Domnul, copiii lui Israel și copiii lui Iuda * se vor întoarce împreună; vor merge * plîngînd și vor căuta * pe Domnul, Dumnezeul lor.”

5. Vor întreba de drumul Sionului, își vor întoarce privirile spre el, și vor zice: „Veniți să ne alipim de Domnul, printr'un legămint * vecinic care să nu fie uitat niciodată!”

6. „Poporul Meu era o turmă de oi * pierdute; păstorii lor îi rătăceau, îi făceau să cutureiere * munții; treceau de pe munți pe dealuri, uitîndu-și staulul.”

7. Toți cei ce-i găsseau îi mincau *, și vrăjmașii lor * ziceau: „Noi nu ținem vinovați, fiindcă au păcătuit împotriva Domnului, Locașul neprihănirii, împotriva Domnului, Nădejdea * părinților lor.”

8. „Fugiți * din Babilon, ieșiți din

1. „Iată cuvîntul rostit de Domnul asupra * Babilonului, asupra țării Haldeilor, prin proorocul Ieremia: 2. „Dați de știre printre neamuri, dați de veste și înălțați un steag! Veștiți, n'ascundeți nimic! Spuneți: „Babilonul este luat! Bel * este acoperit de rușine, Merodac este zdrobit! Kolii * lui sînt acoperiți de rușine, idoli lui sînt sfărîmați!”

3. Căci împotriva lui se suie un neam * dela * mează-noapte, care-i va preface țara într-o pustie, și nu va mai fi locuită: atît oamenii cît și dobitoacele fug și se duc.”

4. „În zilele acelea, în vremile acelea, zice Domnul, copiii lui Israel și copiii lui Iuda * se vor întoarce împreună; vor merge * plîngînd și vor căuta * pe Domnul, Dumnezeul lor.”

5. Vor întreba de drumul Sionului, își vor întoarce privirile spre el, și vor zice: „Veniți să ne alipim de Domnul, printr'un legămint * vecinic care să nu fie uitat niciodată!”

6. „Poporul Meu era o turmă de oi * pierdute; păstorii lor îi rătăceau, îi făceau să cutureiere * munții; treceau de pe munți pe dealuri, uitîndu-și staulul.”

7. Toți cei ce-i găsseau îi mincau *, și vrăjmașii lor * ziceau: „Noi nu ținem vinovați, fiindcă au păcătuit împotriva Domnului, Locașul neprihănirii, împotriva Domnului, Nădejdea * părinților lor.”

8. „Fugiți * din Babilon, ieșiți din

9. „Voi pune foc * zidurilor Damascului, și va mistui casele împărătești din Ben-Hadad.”

10. Asupra Chedarului * și împărățiilor Hațorului, pe cari le-a bătut Nebucadnețar, împăratul Babilonului.

Așa vorbește * Domnul: „Sculați-vă, suiți-vă împotriva Chedarului, și nimiciți pe fiii Răsăritului!”

11. Le vor lua corturile * și turmele, le vor ridica pinzele, tot calabalicul și cămilele, și le vor striga: „Spaimă *”, de jur împrejur!”

12. Fugiți *, fugiți din toate puterile voastre, căutați o locuință deoparte, locuitori ai Hațorului! zice Domnul: căci Nebucadnețar, împăratul Babilonului, a luat o hotărâre împotriva voastră, a făcut un plan împotriva voastră.”

13. „Sculați-vă, suiți-vă împotriva unui neam * liniștit, care locuiește fără teamă, zice Domnul; n'are nici porți, nici zăvoare, și locuiește * singur.”

14. Cămilele lor vor fi de jaf, și mulțimea turmelor lor vor fi o pradă. Voi risipi * în toate vânturile pe cei ce-și rad * colțurile bărbii, și le voi aduce pieirea din toate părțile, — zice Domnul. —

15. Hațorul * va fi astfel vizuina șacalilor, un pustiu pe vecie; nimeni * nu va locui în el, și niciun om nu va șede în el.”

16. Cuvîntul Domnului, care a fost spus proorocului Ieremia, asupra Elamului *, la începutul domniei lui Zedechia, împăratul lui Iuda, sună astfel:

17. „Așa vorbește Domnul oștirilor: „lată, voi sfărâma arcul Elamului *, puterea lui de căpetenie.”

18. Voi aduce asupra Elamului cele patru vânturi dela cele patru margini ale cerului, îi voi risipi în toate vânturile * acestea, și nu va fi niciun popor, la care să n'ajungă fugarii din Elam.

19. Voi face ca locuitorii Elamului să tremure înaintea vrăjmașilor lor, și înaintea celor ce vor să-i omoare. Voi aduce nenorociri peste ei, minia Mea aprinsă, zice Domnul, și-i voi urmări * cu sabia, pînă ce îi voi nimici.”

20. Imi voi așeza scaunul de domnie în Elam *, și-i voi nimici împăratul și căpeteniile, zice Domnul.”

21. „Dar în zilele de apoi * voi aduce înapoi pe prinșii de război ai Elamului, zice Domnul.”

22. „Iată cuvîntul rostit de Domnul asupra * Babilonului, asupra țării Haldeilor, prin proorocul Ieremia:

țara Haldeilor, și mergeți ca niște țapi în fruntea turmii!

o Jan. 48. 20. Cap. 61. 8, 46. Zali. 2. 6, 7. Apoc. 18. 4.

9. Căci iată * că voi ridica și voi aduce împotriva Babilonului o mulțime de neamuri mari din țara dela miazănoapte; se vor înșurui ** în șiruri de bătaie împotriva lui, și vor pune stăpînire pe el; săgețile lor sînt ca ale unui războinic iscusit, care nu se întoarce cu minile ț goale. * Cap. 23. 14; 51. 27. Yer. 3. 41. ** Vers. 14. 29. † 2 Sam. 1. 22.

10. Astfel va fi dată pradă jafului, Haldea, și toți * ceice o vor jăfui se vor sătura de jaf, zice Domnul. *

o Apoc. 17. 16.

11. „Căci voi v'ați bucurat * și v'ați veselit, cînd Mi-ați jăfuit moștenirea Mea! Da, săreați ca o juncană ** în iarbă, nechiezați ca niște armăsari focosi!”

o Isa. 47. 6. o Osea 10. 11.

12. „Mama voastră este acoperită de rușine, cea care v'a născut roșește de rușine; iată, ea este coada neamurilor, este un pustiu, un pămînt uscat și fără apă!

13. Din pricina miniei Domnului nu va mai fi locuită, și va fi * o pustietate. Toți * ceice vor trece pe lângă Babilon, se vor mira și vor fluiera pentru toate rănilile lui.

* Cap. 25. 12. o Cap. 49. 17.

14. Înșuruiți-vă * de bătaie împrejurul Babilonului, voi toți **, arcașii! Trageți împotriva lui, nu faceți economie de săgeți! Căci a păcătuit împotriva Domnului.

* Vers. 9. Cap. 51. 2. o Cap. 49. 35. Vers. 29.

15. Scoateți din toate părțile un strigăt de război împotriva lui! El întinde * minile; temelile i se prăbușesc; zidurile ** i se surpă. Căci este răzburarea ț Domnului. Răzbunați-vă pe el! Faceți-i cum ț ț făcut și el!

o 1 Cron. 29. 24. 2 Cron. 30. 8. Plin. 5. 8. Ezech. 17. 18. o Cap. 61. 6a. † Cap. 51. 6. 11. † Ps. 137. 8. Vers. 28. Apoc. 18. 6.

16. Nimiciți cu desăvîrșire din Babilon pe cele ce samănă, și pe cel ce minuește scderea la vremea scerșurii! Înaintea săbiei nimicitorului, fiecare * să se întoarcă la poporul său, fiecare să fugă spre țara lui.

o Isa. 12. 14. Cap. 51. 9.

17. Israel este o oale rătăcită * pe care au gonit-o ** lei; împăratul ț Asiriei a mîncat-o cel dintîi; și acesta din urmă i-a zdrobit oasele, acest Nebucadnetar ț ț, împăratul Babilonului. *

* Vers. 8. o Cap. 2. 15. † 2 Reg. 17. 0. † 2 Reg. 24. 10, 14.

18. „De aceea, așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeu lui Israel: „Iată, voi pedepsi pe împăratul Babilonului și țara lui, cum am pedepsit pe împăratul Asiriei.

19. Voi aduce înapoi * pe Israel în pășunea lui; va paște pe Carmel și pe Basan, și își va potoli foamea pe muntele lui Efraim și în Galaad.

o Isa. 65. 10. Cap. 33. 12. Ezech. 31. 13, 14.

20. În zilele acelea, în vremea aceea, — zice Domnul — se va căuta nelegiuirea * lui Israel, și nu va mai fi, și păcatul lui Iuda, și nu se va mai găsi; căci voi ierta rămășița **, pe care o voi lăsa. *

o Cap. 33. 34. o Isa. 1. 9.

21. „Suiete împotriva țării de două ori răzvrătită *, împotriva locuitorilor ei, și pedepsește-i! Urmărește, măcelărește, nimiceste-i! — zice Domnul — și împlinește în totul poruncile ** Mele!

o Ezech. 23. 23. o 2 Sam. 18. 11. 2 Reg. 18. 26. 2 Cron. 36. 23. Isa. 10. 6; 44. 28; 48. 14. Cap. 34. 22.

22. Strigăte de război * răsună în țară, și prăpădul este mare. *

o Cap. 51. 54.

23. Cum s'a rupt și s'a sfărîmat ciocanul * întregului pămînt! Babilonul este nimicit în mijlocul neamurilor!

o Isa. 14. 0. Cap. 51. 20.

24. Ți-am întins o cursă, și ai fost prins, Babilonule, fără * să te aștepți. „Ai fost ajuns, apucat, pentru că ai luptat împotriva Domnului.

* Cap. 51. 8, 31, 39, 67. Dan. 5. 30, 31.

25. Domnul Și-a deschis casa de arme, și a scos din ea armele * miniei Lui; căci aceasta este o lucrare a Domnului, Dumnezeului oștirilor, în țara Haldeilor. *

o Isa. 13. 6.

26. „Pătrundeți din toate părțile în Babilon, deschideți-i grînarele, faceți-le niște mormane ca niște grămezi de snopi, și nimiciți-le. Nimic să nu mai rămînă din el!

27. Ucideți-i toți taurii * și junghiați-i! Vai de ei! Căci le-a venit ziua, vremea pedepsirii ** lor!

o Ps. 22. 12. Isa. 34. 7. Cap. 40. 21. o Cap. 48. 44. Vers. 31.

28. Ascultați strigătele fugarilor, ale celor care scapă din țara Babilonului, ca să vestească * în Sion răzburarea Domnului, Dumnezeului nostru, răzburarea pentru Templul Său! *

o Cap. 61. 10, 11.

29. Cheamați împotriva Babilonului pe arcași, voi toți * cari încordați arcul! Tăbăriți în jurul lui, ca nimeni să nu scape, răsplătiți-i ** după faptele lui, faceți-i întocmai cum a făcut și el!

Căci [†] s'a semetit împotriva Domnului, împotriva Sfântului lui Israel!¹⁴

¹⁴ Vers. 14. ¹⁵ Cap. 51. 60. Apoc. 18. 6. Isa. 47. 10.

30. „De aceea*, tinerii lui vor cădea pe ulițe, și toți oamenii lui de război vor pieri în ziua aceea, zice Domnul.”

¹⁶ Cap. 49. 26; 51. 4.

31. „Iată, am necaz pe tine, îngîmfatul! zice Domnul, Dumnezeuul oștirilor; căci ți-a sosit ziua*, vremea pedepsirii tale!”

¹⁷ Vers. 27.

32. Îngîmfatul acela se va poticni și va cădea, și nimeni nu-l va ridica, voi pune* foc cetăților lui, și-i va mistui toate împrejurimile.”

¹⁸ Cap. 21. 14.

33. „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Copiii lui Israel și copiii lui Iuda sînt apăsăți împreună; toți cei ce i-au dus robi îi opresc și nu vor să le dea drumul.

34. Dar* puternic este Răzbunătorul lor, El, al cărui Nume** este Domnul oștirilor. El le va apăra pricina, ca să dea odihnă țării, și să facă pe locuitorii Babilonului să tremure.”

¹⁹ Apoc. 18. 8. ²⁰ Isa. 47. 4.

35. Sabia împotriva Haldeilor! — zice Domnul, — împotriva locuitorilor Babilonului, împotriva căpeteniilor și înțelepților* lui!

²¹ Dan. 6. 30. ²² Isa. 47. 13.

36. Sabia împotriva proorocilor minciunii*, ca să ajungă ca niște oameni fără minte! Sabia împotriva vitejilor lui, ca să rămină încremenți!

²³ Isa. 41. 25. Cap. 48. 30.

37. Sabia împotriva căilor și carălor lui, împotriva oamenilor* de tot felul cari sînt în mijlocul lui, ca să ajungă** ca femeile! Sabia împotriva viștierilor lui, ca să fie jăfuite!

²⁴ Cap. 25. 20, 24. Exec. 30. 5. ²⁵ Cap. 51. 30. Nah. 3. 13.

38. Seceta* peste apele lui, ca să sece! Căci este o țară de idoli**, și au înebunit cu idolii lor.

²⁶ Isa. 41. 27. Cap. 51. 32, 38. Apoc. 16. 12. ²⁷ Vers. 2. Cap. 51. 41, 47, 52.

39. Deaceia* fiarele pustiei se vor așeza acolo împreună cu șacalii, și struții vor locui acolo; nu va mai fi locuit niciodată, ci vecinic va rămînea nelocuit**.

²⁸ Isa. 13. 21, 22; 34. 14. Cap. 51. 37. Apoc. 18. 2. ²⁹ Isa. 13. 20. Cap. 25. 12.

40. Ca* și Sodoma și Gomora și cetățile vecine, pe cari le-a nimicit Dumnezeu, zice Domnul, așa nu va mai fi locuit nici el, și nimeni nu se va mai așeza ocolo. —

³⁰ Fac. 19. 25. Isa. 13. 19. Cap. 49. 18; 51. 26.

41. Iată*, vine un popor dela miază-noapte, și un neam mare și niște îm-

părați puternici se ridică dela margi-nile pămîntului.

³¹ Vers. 9. Cap. 6. 22; 25. 11; 51. 27. Apoc. 17. 13.

42. Poartă* arc și suliță, sînt** necruțători și fără milă; glasul ște mu-gește ca marea; sînt călări pe cai, ca un om gata de luptă, împotriva ta, fiica Babilonului!

³² Cap. 6. 23. ³³ Isa. 13. 18. Isa. 5. 30.

43. Împăratul Babilonului aude ve-ștea, minile i se slăbesc, și îl apucă groaza*, ca durerea pe o femeie care naște...

³⁴ Cap. 49. 25.

44. Iată, vrăjmașul* se suie ca un leu, depe malurile îngîmfate ale Iordanului împotriva locuinței tale țari; deodată îi voi izgoni de acolo, și voi pune peste ei pe acela, pe care l-am ales. Căci cine* este ca Mine? Cine-Mi va porunci? Și care căpetenie lmi va sta împotriva?*

³⁵ Cap. 49. 13, etc. ³⁶ Iov. 41. 10. Cap. 49. 19.

45. Deaceia, ascultați hotărîrea* pe care a luat-o Domnul împotriva Babilonului, și planurile pe cari le-a făcut El împotriva țării Haldeilor! „Cu adevărat, îi vor tîri ca pe niște oi slabe, cu adevărat, le vor pustii locuința.

³⁷ Isa. 14. 24, etc. Cap. 51. 11.

46. De strigătul* luării Babilonului se cutremură pămîntul, și se aude un strigăt de durere printre neamuri*.”

³⁸ Apoc. 18. 8.

51. Așa vorbește Domnul: „Iată, ridic împotriva Babilonului și împotriva locuitorilor Haldeii, un vînt* nimicitor.

³⁹ 2 Reg. 19. 7. Cap. 41. 1.

2. Trimet împotriva Babilonului niște vînturători* cari-l vor vîntura, și-i vor goli țara. Vor veni din toate părțile asupra lui, în ziua** nenorocirii.

⁴⁰ Cap. 15. 7. ⁴¹ Cap. 50. 14.

3. Să se întindă arcul împotriva celui ce* își întinde arcul, împotriva celui ce se mîndrește în platoșa lui!⁴² „Nu cruțați pe tinerii lui! Nimiciți cu desăvîrșire toată** oștirea lui!

⁴³ Cap. 50. 14. ⁴⁴ Cap. 50. 21.

4. Să cadă uciși în țara Haldeilor, străpunși* de loviturile pe ulițele Babilonului!

⁴⁵ Cap. 49. 26; 50. 33, etc.

5. Căci Israelul și Iuda nu sînt părăsiți de Dumnezeu, zice Domnul, împotriva oștirilor, și țara Haldeilor este plină de nelegiuiri împotriva Sfîntului lui Israel.

6. Fugiți* din Babilon, și fiecare să-și scape viața, ca nu cumva să pieriți

în pieirea lui! Căci aceasta este o vreme de răzbunare pentru Domnul! El îi va răsplăti după faptele lui.

Cap. 50. 8. Apoc. 18. 4. Cap. 50. 15, 28. Cap. 25. 14.

7. Babilonul* era în mina Domnului un potir de aur, care îmbăta tot pământul; Neamurile au băut* din vinul lui; de aceea au fost neamurile ca într-o nebunie.

Apoc. 17. 4. Apoc. 14. 8. Cap. 25. 16.

8. Deodată cade* Babilonul și este zdrobit! Văitați-l*, aduceți leac alina-tor pentru rana lui; poate că se va vindeca! —

Isa. 21. 9. Apoc. 14. 8; 18. 2. Cap. 48. 20. Apoc. 18. 9, 11, 19. Cap. 40. 11.

9. „Am voit să vindecăm Babilonul, dar nu s'a vindecat! Părășiți-l*, și hai-dem fiecare în țara noastră, căci pedeapsa* lui a ajuns pînă la ceruri, și se înalță pînă la nori.” —

Isa. 25. 14. Cap. 50. 16. Apoc. 18. 5.

10. „Domnul scoate* la lumină dreptatea pricinii noastre: veniți să istorisim* în Sion lucrarea Domnului, Dumnezeului nostru.” —

Ps. 37. 6. Cap. 50. 28.

11. „Ascuțiți* săgețile, prindeți scuturile! Domnul* a atîtat duhul împăraților Mediei, pentru că vrea* să nimicească Babilonul; căci aceasta este răzbunarea* Domnului, răzbunarea pentru Templul Său.

Cap. 46. 4. Isa. 13. 17. Vers. 29. Cap. 50. 45. Cap. 50. 28.

12. Înălțați* un steag împotriva zidurilor Babilonului! Întăriți-i străjile, puneți cararele, întindeți curse! Căci Domnul a luat o hotărîre, și aduce la îndeplinire ce a rostit împotriva locuitorilor Babilonului.” —

Nah. 2. 1, 3. 14.

13. „Tu*, care locuiești lângă ape mari, și care ai vistierii nemărginite, ți-a venit sfîrșitul, și lăcomia ta a ajuns la capăt!” —

Cap. 17. 1, 15.

14. Domnul* oștirilor a jurat pe Sine însuș: „Da, te voi umplea de oameni ca* de niște lăcuste, și vor scoate* strigăte de război împotriva ta.”

Cap. 49. 13. Amos 6. 8. Nah. 3. 15. Cap. 50. 15.

15. El a făcut* pământul cu puterea Lui, a întemeiat lumea cu înțelepciunea Lui, a întins* cerurile cu priceperea Lui.

Fac. 1. 1, 6. Cap. 10. 12, etc. Iov 9. 6. Ps. 104. 2. Isa. 40. 22.

16. De glasul* Lui, urlă apele în ceruri; El ridică* norii dela marginile pământului, dă naștere la fulgere și ploaie, și scoate vîntul din cămășile lui.

Cap. 10. 13. Ps. 135. 7.

17. Atunci orice om* se vede cît este de prost cu știința lui, orice argintar

rămîne rușinat de chipurile lui cioplit; căci idoli* lui nu sînt decît minciună, și n'au nicio suflare în ei!

Cap. 10. 11. Cap. 50. 2.

18. Sînt o nimica* toată și o lucrare de ris: cînd le vine pedeapsa, pier cu desăvîrșire!

Cap. 10. 15.

19. Dar Cel ce este* partea lui Iacov nu este ca ei; căci El a întocmit totul, și Israel este seminția moștenirii Lui; Domnul oștirilor, este Numele Lui.

Cap. 10. 16.

20. „Tu* Mi-ai fost un ciocan și o unealtă de război. Am zdrobit neamuri prin tine, am nimicit împărății prin tine.

Isa. 10. 1, 15. Cap. 50. 21.

21. Prin tine am sfărîmat pe cal și pe călărețul lui;

22. prin tine am sfărîmat carul și pe cel ce ședea în el. Prin tine am sfărîmat pe bărbat și pe femeie; prin tine am sfărîmat pe bătrîn* și pe copil; prin tine am sfărîmat pe tinăr și pe fată.

2 Cron. 30. 17.

23. Prin tine am sfărîmat pe pîstor și turma lui; prin tine am sfărîmat pe plugar și boii lui; prin tine am sfărîmat pe cîrmuitori și pe căpeteniile lui.

24. Dar acum, voi răsplăti* Babilonului și tuturor locuitorilor Haldeii, tot răul, pe care l-au făcut Sionului, supt ochii voștri, zice Domnul.”

Cap. 50. 15, 29.

25. „Iată, am necaz pe tine, munte* nimicitor, zice Domnul, pe tine, care nimiceai tot pământul! Imi voi întinde mina peste tine, te voi prăvăli dela înălțimea stîncilor, și te voi preface* într'un munte aprins.

Isa. 13. 2. Zoh. 4. 7. Apoc. 8. 8.

26. Nu se vor mai scoate din tine nici pietre din capul unghiului clădirii, nici pietre pentru temelii; căci vei fi* o dărîmătură vecinică, zice Domnul...

Cap. 50. 40.

27. „Înălțați* un steag pe pămînt! Sunați din trimbiță printre neamuri! Pregătiți* neamurile împotriva lui, chemați împotriva lui împărățiile* A-raratului, Miniului și A-schenazului! Puneți căpetenii de oaste împotriva lui! Faceți să înainteze caii ca niște lăcuste sbîrlite!

Isa. 13. 2. Cap. 25. 14. Cap. 50. 41.

28. Pregătiți împotriva lui pe neamuri, pe împărații* Mediei, pe cîrmuitoarii lui și pe toate căpeteniile lui, și toată țara de supt stăpînirea lor!

Vers. 11.

29. Se clatină pământul, se cutremură; căci planul Domnului împotriva Babilonului se împlinește; și El va face* din țara Babilonului un pustiu nelocuit.
*Cap. 50. 13, 39, 40. Vers. 43.

30. Vitejii Babilonului nu mai luptă, ci stau în cetățui; puterea le este sleită, și au ajuns* ca niște femei. Văzmașii pun foc locuințelor lor și le sfărîmă* zăvoarele!
*Isa. 19. 16. Cap. 48. 41; 50. 37. *Plu. 2. 9. Amos 1. 5. Nah. 3. 13.

31. Se întîlnesc alergătorii*, se încru-cișează solii, ca să vestească împăra-lui Babilonului, că cetatea lui este luată din toate părțile.
*Cap. 50. 24.

32. Că trecătorile* sînt luate, bălțile cu trestie sînt uscate de foc, și oame-nii de război îngroziți.
*Cap. 50. 38.

33. Căci așa vorbește Domnul oști-rilor, Dumnezeuul lui Israel: „Fiica Ba-bilonului este ca* o arie pe vremea cînd este călcată cu picioarele*: încă o cli-pă, și va ț veni pentru ea vremea se-cerîșului.”
*Isa. 21. 10. Amos 1. 3. Mic. 4. 13. *Isa. 41. 15. Hab. 3. 12. †Isa. 17. 5, etc. Osea 6. 11. Ioel 3. 13. Apoc. 14. 15, 18.

34. „Nebucadnețar, împăratul Babilo-nului, m'a mîncat*, m'a nimicit; m'a făcut ca un vas gol; m'a înghițit, ca un balaur, și-a umplut pîntecele cu ce aveam mai scump, și m'a izgonit.”
*Cap. 50. 17.

35. Silnicia făcută față de mine și față de carnea mea sfișiată să se în-toarcă asupra Babilonului, zice lo-cuitoarea Sionului. „Sîngele meu să cadă asupra locuitorilor Haldeii!” zi-ce Ierusalimul. —

36. De aceea, așa vorbește Domnul: „Iată, îți voi apăra pricina*, și te voi răzbu-ni! Voi seca* marea Babilonu-lui, și-i voi usca izvorul.”
*Cap. 50. 34. *Cap. 50. 38.

37. Babilonul* va ajunge un morman de dărîmături, o viziună de șacali, un pustiu* și o batjocură, și nu va mai avea locuitori.
*Isa. 13. 22. Cap. 50. 39. Apoc. 18. 2. *Cap. 26. 9, 18.

38. Vor răcni împreună ca niște lei, vor țipa ca niște pui de lei.

39. Cînd vor fi încălziți de vin, le voi da să bea, și-i voi îmbăta*, ca să se veselească, și apoi să adoarmă som-nul cel de veci, ca să nu se mai scoale, zice Domnul.
*Vers. 67.

40. „li voi pogori ca pe niște miei la țaiere, ca pe niște berbeci și niște țapi.

41. Cum s'a luat Șeșacul*! Cum a fost cucerit acela a cărui slavă* um-

plea tot pământul! Cum a fost nimicit Babilonul din mijlocul neamurilor!
*Cap. 25. 26. *Isa. 13. 19. Cap. 49. 25. Dan. 1. 30.

42. Marea s'a înălțat peste Babilon; Babilonul a fost acoperit de mulți-mea* valurilor sale.
*Isa. 8. 7, 8.

43. Cetățile* lui au ajuns un pustiu; un pământ fără apă și pustiu, o țară unde nimeni nu locuiește, și pe unde niciun om nu trece.
*Cap. 50. 39, 40. Vers. 20.

44. Voi pedepsi* pe Bel în Babilon, îi voi smulge din gură ce a înghițit, și neamurile nu se vor mai îngrămădi în el: chiar și zidul* Babilonului va cădea!
*Isa. 46. 1. Cap. 60. 2. *Vers. 36.

45. Ieșiți* din mijlocul lui, poporul Meu, și fiecare să-și scape viața, scă-pînd de minia aprinsă a Domnului!
*Vers. 6. Cap. 50. 8. Apoc. 18. 4.

46. Să nu vi se turbure inima, și nu vă spăimîntați de zvonurile* cari se răspîndesc în țară; căci anul acesta va veni un zvon, iar anul următor un alt zvon; în țară va domni silnicia, și un stăpînitor se va ridica împotriva altui stăpînitor.
*2 Reg. 19. 7.

47. De aceea, iată, vin zile cînd voi pedepsi* idolii Babilonului: atunci toată țara lui va fi acoperită de rușine, și toți morții lui vor cădea în mijlocul lui.
*Cap. 50. 2. Vers. 32.

48. Cerurile* și pământul* cu tot ce cuprind ele, vor striga de bucurie asu-pra Babilonului, căci pustiitorii* se vor arunca dela mează-noapte asupra lui, zice Domnul.”
*Isa. 44. 23; 49. 13. Apoc. 18. 20. *Cap. 50. 3, 11.

49. „Chiar și Babilonul va cădea, o morți ai lui Israel, cum a făcut și el să cadă morții din toată țara.

50. Cei cari ați scăpat* de sabie, ple-cați, nu zăboviți! Cei din pământul de-părtat, gîndiți-vă la Domnul, și Ieru-salimul să fie în inimile voastre!” —
*Cap. 44. 28.

51. „Ne rușinăm*, cînd auzeam oca-ra; ne ascundeam fețele de rușine, cînd au venit niște străini în sfîntul lo-caș al Casei Domnului.”
*Ps. 44. 15, 16, 18.

52. „De aceea, iată, vin zile, zice Domnul, cînd* îi voi pedepsi idolii, și în toată țara lui vor geme rîniții.”
*Vers. 47.

53. Chiar dacă Babilonul* s'ar înălța pînă la ceruri, chiar dacă ar face cu neputință de ajuns cetățuile lui cele înalte, tot voi trimete pe pustiitori îm-potriva lui, zice Domnul.”

*Cap. 49. 16. Amos 9. 2. Obad. 4.

54. Răsună strigăte * din Babilon, și un mare prăpăd în țara Haldeilor.

Cap. 60, 22.

55. Căci Domnul pustiește Babilonul, și face să-i înceteze zarva cea mare. Valurile pustiitorilor urlă ca niște ape mari, al căror vuiet tulburat se aude. 56. Da, pustiitorul se aruncă asupra lui, asupra Babilonului; vitejii Babilonului sînt prinși, și li se sfărîmă arcurile. Căci Domnul * este un Dumnezeu care răsplătește! El va da negreșit fiecăruia plata cuvenită lui!

Cap. 94, 1. Cap. 60, 21. Vers. 24.

57. „Și anume, voi îmbăta * pe voi-vozii și înțelepții lui, pe cîrmuitorii, pe căpeteniile și vitejii lui; vor adormi somnul cel de veci, și nu se vor mai trezi, zice Împăratul **, al cărui Numele este Domnul oștirilor.”

Vers. 39. Cap. 46, 18; 48, 15.

58. Așa vorbește Domnul oștirilor: „Zidurile * cele largi ale Babilonului vor fi surpate, și porțile lui cele înalte vor fi arse cu foc. Astfel popoarele muncesc degeaba **, și Neamurile se trudesă pentru foc!”

Vers. 44. Cap. 2, 13.

59. Iată porunca, dată de prorocul Ieremia, fiul lui Seraia, fiul lui Neriai, fiul lui Mahseia, cînd s'a dus la Babilon cu Zedechia, împăratul lui Iuda, în al patrulea an al domniei lui Zedechia. Seraia era cel mai mare cămăraș.

60. Ieremia a scris într-o carte toate nenorocirile, cari aveau să vină asupra Babilonului, toate cuvintele acestea scrise asupra Babilonului.

61. Ieremia a zis lui Seraia: „Cînd vei ajunge la Babilon, vezi să citești toate cuvintele acestea,

62. și să zici: „Doamne, Tu ai spus că locul acesta are să fie nimic, și că n'are să mai * fie locuit nici de oameni nici de dobitoace, ci are să ajungă un pustiu pentru totdeauna.”

Cap. 50, 3, 39. Vers. 29.

63. Și cînd vei isprăvi citirea cărții acesteia, să * legi de ea o piatră, și s'o arunci în Euftrat,

Apoc. 18, 21.

64. și să zici: „Așa va fi înecat Babilonul, și nu se va mai ridica din nenorocirile, pe cari le voi aduce asupra lui; vor * cădea sleiți de puteri!”

Pînă aici sînt cuvintele lui Ieremia.

Vers. 58.

Impresurarea și luarea Ierusalimului.

52 1. Zedechia avea douăzeci și unu * de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit unsprezece ani la Ierusalim.

Mamă-sa se chema Hamutal, fiica lui Ieremia, din Libna.

2 Reg. 24, 18.

2. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, întocmai cum făcuse Ioiachim.

3. Și lucrul acesta s'a întimplat din pricina miniei Domnului împotriva Ierusalimului și împotriva lui Iuda, pe cari voia să-i lepede dela Fața Lui. Și Zedechia s'a răscolat împotriva împăratului Babilonului.

4. În al nouălea an * al domniei lui Zedechia, în ziua a zecea a lunii a zecea, a venit Nebucadnețar, împăratul Babilonului, cu toată oștirea lui, împotriva Ierusalimului; au tăbărit înaintea lui, și au ridicat șanțuri de apărare dejur împrejurul lui.

2 Reg. 25, 1-27. Cap. 39, 1. Zab. 8, 19.

5. Cetatea a stat impresurată pînă în anul al unsprezecelea al împăratului Zedechia.

6. În ziua a noua a lunii a patra, era mare foamete în cetate, așa că poporul țării nu mai avea pine de loc.

7. Atunci s'a făcut o spărtură în cetate; și toți oamenii de război au fugit, și au ieșit din cetate noaptea, pe drumul porții dintre cele două ziduri de lîngă grădina împăratului, pe cînd înconjurau Haldeii cetatea. Fugarii au apucat pe drumul cîmpiei.

8. Dar oastea Haldeilor a urmărit pe împărat, și au ajuns pe Zedechia în cîmpiile Ierihonului, după ce toată oștirea lui se risipise dela el.

9. Au pus mina pe împărat *, și l-au dus la împăratul Babilonului la Ribla, în țara Hamatului; și el a rostit o hotărîre împotriva lui.

Cap. 32, 4.

10. Împăratul Babilonului a pus să junghie * pe fiii lui Zedechia în fața lui; a pus să taie la Ribla și pe toate căpeteniile lui Iuda.

Ezec. 12, 13.

11. Apoi a pus să scoată ochii lui Zedechia, și a pus să-l lege cu lanțuri de aramă. Apoi împăratul Babilonului l-a dus la Babilon, și l-a ținut în temniță pînă în ziua morții lui.

12. În * ziua a zecea a lunii a cincea, în al nouăsprezecelea an * al domniei lui Nebucadnețar, împăratul Babilonului, — a venit la Ierusalim Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, care era în slujba împăratului Babilonului.

Zab. 7, 5; 9, 19. Cap. 29, 1. Cap. 39, 9.

13. El a ars Casa Domnului, casa împăratului, și toate casele Ierusalimului; a dat foc tuturor caselor mai mari.

14. Toată oastea Haldeilor, care era cu căpetenia străjerilor, a dărimat de asemenea toate zidurile dimprejurul Ierusalimului.

15. Nebuzaradan*, căpetenia străjerilor, a luat prinși de război o parte din cei mai săraci din popor, pe aceia din popor cari rămăseseră în cetate, pe ceice se supuseseră împăratului Babilonului, cealaltă rămășiță a mulțimii.

* Cap. 30. 9.

16. Totuș Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, a lăsat ca vieri și ca plugari pe unii din cei mai săraci din țară.

17. Haldeii au sfărîmat* stîlpii** de aramă cari erau în Casa Domnului, temeliile, marea de aramă care era în Casa Domnului, și toată arama lor au dus-o în Babilon.

* Cap. 27. 19. ** 1 Reg. 7. 16. 23, 27. 60.

18. Au luat oalele*, lopețile, cuțitele, potirele, ceștile și toate uneltele de aramă cu cari se făcea slujba.

* Exod. 27. 3. 2 Reg. 26. 14, 15. 16.

19. Căpetenia străjerilor a mai luat și lighenele, tămîietoarele, potirele, cenușarele, sfesnicele, ceștile și paharele, tot ce era de aur și ce era de argint.

20. Cei doi stîlpi, marea, și cei doisprezece boi de aramă cari slujeau drept temelie, și pe cari-i făcuse împăratul Solomon pentru Casa Domnului, toate aceste unelte de aramă* aveau o greutate care nu se putea cîntări.

* 1 Reg. 7. 47.

21. Înălțimea unuia din stîlpi* era de optsprezece coți, și un fir de doisprezece coți îl cuprindea; era gol și gros de patru degete;

* 1 Reg. 7. 15. 2 Reg. 26. 17. 2 Cron. 3. 16.

22. deasupra lui era un coperiș de aramă, și înălțimea unui coperiș era de cinci coți; împrejurul coperișului era o rețea și rodii, toate de aramă; tot așa era și al doilea stîlp, și avea și el rodii.

23. Erau nouăzeci și șase de rodii de fiecare parte, și toate rodiile* dimprejurul rețelei erau în număr de o sută.

* 1 Reg. 7. 20.

24. Căpetenia* străjerilor a luat pe marele preot Seraia, pe** Tefania, al doilea preot, și pe cei trei ușieri.

* 2 Reg. 25. 18. ** Cap. 21. 1, 39. 25.

25. Și din cetate a luat pe un famen, care avea supt porunca lui pe oameni de război, șapte oameni din ceice lăceau parte din sfinicii împăratului și cari au fost găsiți în cetate, apoi pe logofătul căpeteniei oștirii, care era însărcinat să scrie la oaste poporul din țară, și șasezeci de oameni din poporul țării, cari se aflau în cetate.

26. Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, i-a luat, și i-a dus la împăratul Babilonului la Ri Ba.

27. Împăratul Babilonului i-a lovit și i-a omorît la Ribla în țara Hamatului.

Astfel a fost dus rob Iuda departe de țara lui.

28. Iată poporul* pe care l-a dus Nebucadnețar în robie: în al șaptelea** an: trei mii douăzeci și trei de Iudei;

* 2 Reg. 24. 2. ** 2 Reg. 24. 12. † 2 Reg. 24. 14.

29. în al optsprezecelea an* al lui Nebucadnețar, a luat din Ierusalim opt sute treizeci și doi de inși;

* Vers. 12. Cap. 30. 9.

30. în al douăzeci și treilea an al lui Nebucadnețar, Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, a luat șapte sute patruzeci și cinci de Iudei; de toți: patru mii șase sute de inși.

31. În al treizeci și șaptelea* an al robiei lui Ioiachin, împăratul lui Iuda, în a douăzeci și cincea zi a lunii a douăsprezecea, Evil-Merodac, împăratul Babilonului, în anul întii** al domniei lui, a înălțat capul lui Ioiachin, împăratul lui Iuda, și l-a scos din temniță.

* 2 Reg. 25. 27, 28, 29, 30. ** Fac. 40. 13. 20.

32. I-a vorbit cu bunătate, și i-a așezat scaunul lui de domnie mai pe sus de scaunul de domnie al împăraților cari erau cu el la Babilon.

33. A pus să-i schimbe hainele de temniță, și Ioiachin a mincat* totdeauna la masa împăratului în tot timpul vieții sale.

* 2 Sam. 9. 13.

34. Împăratul Babilonului a purtat grijă necotenit de hrana lui zilnică, pînă în ziua morții lui, în tot timpul vieții sale.

PLÎNGERILE LUI IEREMIA

(Ieremia 8. 21, 22; 9. 1. Psalmul 74; 79; 88; 137.)

Memorocirile Ierusalimului.

1. Vai! Cum stă părăsită acum, ce-tate a aceasta atât de plină de popor altă dată!

A rămas * ca o văduvă!

Ea, care altă dată era mare între neamuri, frunză * printre țări, a ajuns roabă astăzi!

© Ier. 47. 7, 8. © Ezr. 4. 20.

2. Plinge amarnic noaptea *, și-i curg lacrimi * pe obraji.

Niciunul * din toți * cei ce o iubeau n'o mîngîie;

totți prietenii ei au părăsit-o, totți s'au făcut vrăjmași. © Ier. 19. 17. © Iov. 7. 3. Ps. 6. 6. † Ier. 4. 30; 30. 14. Vers. 19. † Vers. 9. 16, 17-21.

3. Iuda a plecat * în pribegie, din pricina apăsării * și muncilor grele. Locuiește * în mijlocul neamurilor, și nu găsește odihnă!

Toți prigomitorii lui l-au ajuns tocmai cînd îi era mai mare strîmtoarea.

© Ier. 52. 27. © Deut. 28. 64, 66. Cap. 2. 9.

4. Drumurile Sionului sînt triste, căci nimeni nu se mai duce la sărbători, toate porțile lui sînt pustii, preoții lui oftează;

fecioarele lui sînt mîhnite, și el însuș este plin de amărăciune.

5. Asupritorii * lui sar biruitori, vrăjmașii lui sînt mulțamiți.

Căci Domnul l-a smerit, din pricina mulțimii * păcatelor lui;

copiii * lui au mers în robie înaintea asupritorului.

© Deut. 28. 43, 44. © Ier. 30. 14, 15. Dan. 0. 7, 16. † Ier. 62. 28.

6. S'a dus dela fiica Sionului toată podoaba ei.

Căpeteniile ei au ajuns ca niște cerbi cari nu găsec pășune,

și merg fără putere înaintea celui ce-l gonește.

7. În zilele necazului și ticăloșiei lui, Ierusalimul își aduce aminte

de toate bunătățile de cari a avut parte din zilele străbune;

cînd a căzut poporul lui în mina asupritorului, nimeni nu i-a venit în ajutor,

iar vrăjmașii se uitau la el și rîdeau de prăbușirea lui.

8. Greu a păcătuit * Ierusalimul! De aceea a ajuns de scîrbă.

Toți cei ce-l prețuiau îl disprețuiesc acum, văzîndu-i goliciunea *;

și el însuș se întoarce în altă parte și oftează. © I Reg. 8. 46. © Ier. 13. 22, 26. Ezech. 16. 37; 23. 29. Osea 2. 10.

9. Necurăția sta lipită pe poala hainei lui,

și nu se gînde * la sfîrșitul său.

A căzut greu de tot. Nimeni * nu-l mîngîie. —

„Vezi-mi ticăloșia, Doamne, căci iată ce semeț este vrăjmașul!“ —

© Deut. 32. 29. Ier. 47. 7. © Vers. 11. 17, 21.

10. Asupritorul a întins mina la tot ce avea el mai * scump;

ba încă a văzut cum, în Locașul lui cel sfînt, au intrat * neamurile

cărora Tu le porunciseai să nu intre * în adu mrea Ta!

© Vers. 7. © Ier. 51. 51. † Deut. 23. 3. Neem. 13. 1.

11. Tot poporul lui caută * pîne spinînd;

și-au dat lucrurile scumpe pe hrană, numai ca să-și țină viața.

„Uită-Te, Doamne, și privește cît de înjosit sînt!“

© Ier. 38. 0; 52. 6. Cap. 2. 12; 4. 4.

12. O! voi, cari treceți pe lingă mine, priviți și vedeți dacă * este vre o durere ca durerea mea,

ca durerea cu care m'a lovit Domnul în ziua miniei Lui aprinse!

© Dan. 0. 12.

13. Mi-a asvîrlit de sus în oase un foc care le arde;

mi-a întins un * laț supt picioare, și m'a dat înapoi.

M'a lovit cu pustiire și o lîncezeală de toate zilele!

© Ezech. 12. 13; 17. 20.

14. Mina Lui a legat jugul * nelegiurilor mele,

cari stau împletite și legate de gitul meu. Mi-a frînt puterea.

Domnul m'a dat în minile aceloră, cărora nu pot să le stau împotrivă.

© Deut. 28. 48.

15. Domnul a trîntit la pămînt pe toți vitejii din mijlocul meu;

a strîns o oștire împotriva mea, ca să-mi prăpădească tineretul;

ca în teasc a călcat * Domnul pe fecioara, fiica lui Iuda.

© Isa. 63. 3. Apoc. 14. 19, 20; 10. 15.

16. De aceea plîng, îmi varsă lacrimi * ochii,

căci s'a depărtat dela mine Cel ce trebuia să mă * mîngîie, Cel ce trebuia să-mi învieze viața;

fiii mei sint zdrobiți, căci vrăjmașul a biruit. — ^oIer. 13.17; 14.17. ^oCap.2.18. ^ooVers.2.9.

17. Sionul * întinde minile rugător, și nimeni** nu-l mîngîie.

Domnul a trimis împotriva lui Iacov dejur împrejur vrăjmași;

Ierusalimul a ajuns de batjocură în mijlocul lor. — ^oIer.4.31. ^ooVers.2.9.

18. Domnul este drept*, căci m'am răzvrătit** împotriva poruncilor Lui.

Ascultați, toate popoarele, și vedeți-mi durerea!

Fecioarele și tinerii mei s'au dus în robie. ^oNeem.9.33. ^oDan.9.7,14. ^o1Sam.12.14,15.

19. Mi-am chemat prietenii, dar m'au înșelat*,

preoții și bătrînii mei au murit în cetate,

căutînd** hrană, ca să-și tîină viața.

^oVers.2. Ier.30.14. ^ooVers.11.

20. „Doamne, uită-Te la necazul meu. Lăuntrul meu* fierbe,

mi s'a întors inima în mine, căci am fost neascultător.

Afară sabia m'a** lăsat fără copii, în casă moartea. ^oIov30.27. ^oIsa.16.11. ^oIer.4.19;

48.36. ^oCap.2.11. ^oOsea11.8. ^ooDeut.32.25. ^oEzec.7.16.

21. M'au auzit suspinînd, dar nimeni* nu m'a mîngîiat;

Toți vrăjmașii mei, cînd au aflat de nenorocirea mea, s'au bucurat că Tu ai adus-o;

dar vei aduce, vei vesti** ziua cînd și ei vor fi ca mine.

^oVers.2. ^ooIsa.13, etc. ^oIer.46, etc.

22. Adu toată răutatea lor înaintea* Ta,

și fă-le cum mi-ai făcut mie, pentru toate fărădelegile mele!

Căci suspinurile mele sint multe, și inima îmi este** bolnavă.

^oPs.109.16. ^ooCap.5.17.

Jalea Ierusalimului.

2 1. Vai! în ce întunecime a aruncat Domnul, în minia Lui, pe fiica Sionului.

A* asvîrlit din cer pe pămînt po-doaba** lui Israel,

și nu Și-a mai adus aminte de scaunul† picioarelor Lui, în ziua mîniei Lui!

^oMat.11.23. ^o2Sam.1.19. ^o†1Cron.28.2. ^oPs.99.6;132.7.

2. Domnul a nimicit, fără milă*, toate locuințele lui Iacov.

În urgia Lui, a dărîmat întăriturile fiicei lui Iuda,

și le-a prăvălit la pămînt;

a făcut de ocară** împărăția și căpeteniile ei. ^oVere.17,21. ^oCap.3.43. ^ooPs.68.30.

3. În minia Lui aprinsă, a doborât toată puterea lui Israel;

Și-a tras înapoi* dela el dreapta, înaintea vrăjmașului,

și a aprins** în Iacov o văpaie de foc care mistuiește toate dejurîmprejur.

^oPs.74.11. ^ooPs.82.4.

4. Și-a încordat* arcul ca un vrăjtor,

și-a ridicat dreapta ca un asupritor,

și a prăpădit tot** ce era plăcut pri-
virilor,

Și-a vărsat ca un foc urgia peste cortul fiicei Sionului.

^oIer.63.10. ^oVers.6. ^ooEzec.21.2.

5. Ca un vrăjmaș a ajuns* Domnul, a nimicit pe Israel,

i-a dărîmat** toate palatele, i-a pră-
bușit întăriturile,

și a umplut pe fiica lui Iuda de jale și suspin. ^oVers.4. ^oIer.30.14. ^o2Reg.25.9. ^oIer.32.11.

6. I-a pustiit* cortul sfînt ca** pe o grădină,

a nimicit locul adunării sale;

Domnul† a făcut să se uite în Sion sărbătorile și Sabatul,

și, în minia Lui năpraznică a lepădat pe împărat și pe preot. ^oPs.82.12.

7. Domnul Și-a disprețuit altarul, Și-a lepădat locașul Său cel sfînt.

A dat în minile vrăjmașului zidurile palatelor Sionului;

au răsunit* strigătele în Casa Domnului, ca într'o zi de sărbătoare. ^oPs.114.

8. Și-a pus de gînd Domnul să dărîme zidurile fiicei Sionului;

a întins* sfoara de măsurat, și nu Și-a tras mina pînă nu le-a nimicit.

A cufundat în jale întăritura și zidurile, cari nu mai sint, toate, decît niște dărîmături triste. ^o2Reg.21.13. ^oIer.34.11.

9. Porțile îi sint cufundate în pămînt; i-a nimicit și rupt* zăvoarele.

Împăratul** și căpeteniile sale sint între neamuri. Lege† nu mai au,

și chiar proorocii†† nu mai primesc nici o vedenie dela Domnul.

^oIer.51.30. ^ooDeut.28.36. ^o2Reg.24.15;25.7. ^oCap.1.3.

4.20. ^o†2Cron.16.3. ^o††Ps.74.9. ^oEzec.7.26.

10. Bătrînii fiicei Sionului șed* pe pămînt și tac;

și-au presărat** țărîna pe cap, s'au încins† cu saci;

fecioarele Ierusalimului își pleacă la pămînt capul. ^oIov2.13. ^oIer.3.26. ^oCap.3.26.

11. Mi s'au stors ochii* de lacrimi, îmi fierb măruntaiele**;

mi se varsă ficatul [†] pe pământ, din
pricina prăpădului fiicei poporului

meu, din pricina copiilor ^{††} și pruncilor
de liță leșinați pe ulițele cetății.

* Ps. 6, 7. Cap. 3, 46, etc. ** Cap. 1, 20. † Iov. 16, 13. Ps. 22, 14.
†† Vers. 19. Cap. 4, 4.

12. Ei ziceau către mamele lor: „Un-
de este pine și vin?”

Și cădeau leșinați ca niște răniți pe
ulițele cetății,
și dădeau sufletul la pieptul mame-
lor lor.

13. „Cu ce să te îmbărbătez și cu
ce să te asemăn, fiuca Ierusalimului?

Su cine * să te pun alături, și cu ce
să te mângii, fecioară, fiuca Sionului?

Căci rana ta este mare ca marea:
cine va putea să te vindece?

* Cap. 1, 12. Dan. 9, 12.

14. Proorocii tăi * ți-au proorocit ve-
denii deșarte și amăgitoare,

nu ți-au dat pe fața** nelegiuirea,
ca să abată astfel robia dela tine,

ci ți-au făcut proorocii mincinoase
și înșelătoare.

* Ier. 2, 9; 5, 31; 14, 14; 23, 16; 27, 14;
28, 9. Ezech. 13, 2. ** Isa. 58, 1.

15. Toți trecătorii * bat din palme **
asupra ta,

șuieră [†] și dau [†] din cap împotriva
fiicei Ierusalimului, și zic:

„Aceasta este cetatea despre care se
ziceă că este cea mai frumoasă ^{††}, și
bucuria întregului pământ?”

* Ier. 2, 9; 5, 31; 14, 14; 23, 16; 27, 14;
28, 9. Ezech. 13, 2. ** Isa. 58, 1.

16. Toți vrăjmașii tăi deschid * gura
împotriva ta,

fluieră, scrișnesc din dinți, și zic:
„Am ^{**} înghițit-o!”

„Da, aceasta este ziua pe care o
așteptam, am ajuns-o și o vedem!”

* Iov. 10, 9, 10. Ps. 22, 13. Cap. 3, 46. ** Ps. 56, 2. † Ps. 35, 21.

17. Domnul a înfăptuit ce * hotărise,
a împlinit cuvântul pe care-l sorci-
cise de multă vreme,

a nimicit ^{**} fără milă;

a făcut din tine [†] bucuria vrăjmașului,

a înălțat țaria asupraitorilor tăi!

* Lev. 26, 16, etc. Deut. 28, 15, etc. ** Vers. 2. † Ps. 38,
16; 80, 42.

18. Inima lor strigă către Domnul...

Zid * al fiicei Sionului, varsă ^{**} zi
și noapte șiroaie de lacrimi!

Nu-ți da niciun răgaz, și ochiul tău
să n'aibă odihnă!

* Vers. 8. ** Ier. 14, 17. Cap. 1, 18.

19. Scoală-te și * gemi noaptea cind
încep străjile!

Varsă-ți ^{**} inima ca niște apă, înain-
tea Domnului!

Ridică-ți minile spre El pentru via-
ța copiilor tăi,

cari [†] mor de foame la toate ^{††} col-
țurile ulițelor!

* Ps. 119, 147. ** Ps. 62, 9.
† Vers. 11. †† Isa. 51, 20. Cap. 4, 1. Nah. 3, 10.

20. Uită-Te, Doamne, și privește: cui
i-ai făcut Tu așa?

Să mănince * femeile rodul pintece-
lui lor, pruncii desmierdați de minile
lor?

Să fie măcelăriți ^{**} preoții și proo-
rocii în Locașul cel sfânt al Domnu-
lui?

* Lev. 26, 29. Dent. 28, 53. Ier. 19, 9. Cap. 4,
10. Ezech. 5, 10. ** Cap. 2, 13, 16.

21. Copiii și bătrînii * stau culcați pe
pământ în ulițe;

fecioarele și tinerii mei au căzut uci-
și de sabie;

i-ai ^{**} ucis, în ziua miniei Tale, și
i-ai jungheat fără milă.

* 2 Cron. 36, 17. ** Cap. 3, 43.

22. Ai chemat groaza * din toate păr-
țile peste mine, ca la o zi de sărbă-
toare.

În ziua miniei Domnului, n'a scă-
pat unul și n'a rămas cu viață.

Pe ^{**} cei îngrijiiți și crescuți de mi-
ne, mi i-a nimicit vrăjmașul!

* Ps. 31, 13. Ier. 6, 25; 46, 5. ** Osea 9, 12, 13.

Suferințe și mîngieri.

31. Eu sînt omul care a văzut su-
ferința supt nuiiuaa urgiei Lui.

2. El m'a dus, m'a minat în întunec,
și nu în lumină.

3. Numai împotriva mea își întinde și
își întoarce mina, toată ziua.

4. Mi-a prăpădit * carnea și pielea,
și mi-a zdrobit ^{**} oasele.

* Iov. 16, 8. ** Ps. 51, 8. Isa. 38, 13. Ier. 50, 17.

5. A făcut zid împrejurul meu, și m'a
înconjurat cu otravă și durere.

6. Mă așează * în întunec, ca pe cei
morți pentru totdeauna. * Ps. 88, 5; 6; 143, 3.

7. M'a înconjurat * cu un zid, ca să
nu ies; m'a pus în lanțuri grele.

* Iov. 3, 23; 19, 8. Osea 2, 6.

8. Să tot strig * și să tot cer ajutor,
căci El tot nu-mi primește rugăciunea.

* Iov. 30, 20. Ps. 22, 2.

9. Mi-a astupat calea cu pietre cio-
plite, și mi-a strimbat cărările.

10. Mă pîndește * ca un urs și ca un
leu într'un loc ascuns.

* Iov. 10, 16. Isa. 38, 13. Osea 5, 14; 13, 7, 8.

11. Mi-a abătut căile, și apoi s'a *
aruncat pe mine, și m'a pustiit.

* Osea 6, 1.

12. Și-a încordat arcul, și m'a pus *
tîntă săgeții Lui. ^{◦ Iov 7.20; 16.12. Ps. 38.2.}
13. În rărunchi mi-a înfipt săgețile *
din tolba Lui. ^{◦ Iov 6.4.}
14. Am ajuns de risul * poporului
meu, și toată ziua sint pus în cîntece **
de batjocură de ei. ^{◦ Ier. 20.7. ◦ Iov 30.9. Ps. 69.12. Vers. 63.}
15. M'a săturat * de amărăciune, m'a
îmbătut cu pelin. ^{◦ Ier. 9.15.}
16. Mi-a sfărîmat dinții cu pietre *,
m'a acoperit cu cenușă. ^{◦ Prov. 20.17.}
17. Mi-ai luat pacea, și nu mai cu-
nosc fericirea.
18. Și am * zis: „S'a dus puterea mea
de viață, și nu mai am nici o nădejde
în Domnul.” ^{◦ Ps. 31.22.}
19. „Gîndește-Te la necazul și sufe-
rința mea, la pelin * și la otravă !”
^{◦ Ier. 9.15.}
20. Cînd își aduce aminte sufletul
meu de ele, este mîhnit în mine.
21. Iată ce mai gîndesc în inima mea,
și iată ce mă face să mai trag nădejde:
22. Bunătățile * Domnului nu s'au
sfîrșit, îndurările Lui nu sint la capăt,
^{◦ Mal. 3.6.}
23. ci se înoiesc în fiecare * diminea-
ță. Și credincioșia Ta este atît de mare !
^{◦ Isa. 33.2.}
24. „Domnul este partea mea * de mo-
ștenire,” zice sufletul meu; de aceea
nădăjduiesc în El.
^{◦ Ps. 16.5; 73.26; 119.57. Ier. 10.16.}
25. Domnul este bun cu cine nădăj-
duiește * în El, cu sufletul care-L
caută. ^{◦ Ps. 130.6. Isa. 30.18. Mic. 7.7.}
26. Bine este să aștepti * în tăcere
ajutorul Domnului. ^{◦ Ps. 37.7.}
27. Este bine * pentru om să poarte
un jug în tinereța lui. ^{◦ Ps. 94.12; 119.71.}
28. Să stea * singur și să tacă, pen-
trucă Domnul i l-a pus pe grumaz;
^{◦ Ier. 15.17. Cap. 2.10.}
29. să-și umple gura * cu țîrîină, și
să nu-și peardă nădejdea; ^{◦ Iov 42.6.}
30. să dea * obrazul celui ce-l lovește,
și să se sature de ocări. ^{◦ Isa. 50.6. Mat. 5.39.}
31. Căci * Domnul nu leapădă pentru
totdeauna. ^{◦ Ps. 94.14.}
32. Ci, cînd mîhnește pe cineva, Se
îndură iarăș de el, după îndurarea Lui
cea mare:
33. căci El nu necăjește * cu plăcere,
nici nu mîhnește bucuos pe copiii oa-
menilor. ^{◦ Ezech. 33.11. Evr. 12.13.}
34. Cînd se calcă în picioare toți
prînșii de război ai unei țări,
35. cînd se calcă dreptatea omenească
în fața Celui Prea Înalt,
36. cînd este nedreptățit un om în
pricina lui, nu vede * Domnul?
37. Cine a spus * și s'a întîmplat ce-
va fără porunca Domnului?
38. Nu iese din gura Celui Prea Înalt
răul * și binele? ^{◦ Iov 2.10. Isa. 45.7. Amos. 3.4.}
39. De ce * să se plîngă omul cît trăie-
ște? Fiecare ** să se plîngă mai bîne
de păcatele lui ! ^{◦ Prov. 19.3. ◦ Mic. 7.3.}
40. Să luăm seama la umbletele no-
astre, să le cercetăm, și să ne întoarcem
la Domnul.
41. Să ne înălțăm * și inimile cu mî-
nile spre Dumnezeu din cer, zicînd:
^{◦ Ps. 64.1.}
42. „Am păcătuit *, am fost îndărăt-
nici, și nu ne-ai iertat !”
43. În minia Ta, Te-ai ascuns, și ne-ai
urmărit, ai ucis * fără milă. ^{◦ Cap. 2.2, 17, 31.}
44. Te-ai învăluit într'un nor, ca * să
nu străbată la Tine rugăciunea noastră.
^{◦ Vers. 4.}
45. Ne-ai făcut de batjocură * și de
ocară printre popoare. ^{◦ 1 Cor. 4.13.}
46. Toți vrăjmașii * noștri deschid
gura împotriva noastră. ^{◦ Cap. 2.16.}
47. De groază * și de groapă am avut
parte, de prăpăd ** și pustiire.
^{◦ Isa. 24.17. Ier. 48.43. ◦ Isa. 61.10.}
48. Și voaie * de apă îmi curg din
ochi din pricina prăpădului fiicei po-
porului meu. ^{◦ Ier. 4.19; 9.1; 14.17. Cap. 2.11.}
49. Mi se topește ochiul * în lacrimi,
necurmat și fără răgaz, ^{◦ Ps. 77.2. Cap. 1.14.}
50. plînce Domnul va privi din cer *
și va vedea. ^{◦ Isa. 63.15.}
51. Mă doare ochiul de plîns pentru
toate fiicele cetății mele.
52. Cei ce mă urăsc fără teme!, m'au
gonit ca pe o pasăre.
^{◦ Ps. 35.7, 19; 69.4; 109.3; 119.161.}
53. Voiau să-mi nimicească viața în-
tr-o groapă *, și au aruncat ** cu pietre
în mine. ^{◦ Ier. 9.7.16; 38.6, 9, 10. ◦ Dan. 6.17.}
54. Mi-au năvălit * apele peste cap
și ** ziceam: „Sînt perdut !”
^{◦ Ps. 69.2; 124.4, 6. ◦ Ps. 31.22. Isa. 38.10, 11. Vers. 18.}
55. Dar am chemat * Numele Tău,
Doamne, din fundul gropii.
^{◦ Ps. 130.1. Iona. 2.2.}
56. Tu mi-ai auzit * glasul: „Nu-ți
astupa urechea la suspinurile și strî-
gătele mele.” ^{◦ Ps. 3.4; 6.8; 18.6; 69.19; 116.1.}
57. În ziua cînd Te-am chemat, Te-ai
apropiat *, și ai zis: „Nu te teme !”
^{◦ Iac. 4.8.}

58. Doamne, Tu ai aparat* pricina sufletului meu, mi-ai răscumpărat* viața!
◊ Ps. 35.1. Ier. 51.36. ◊ 1Pe. 71.23.

59. Doamne, ai văzut apăsarea mea: fă-mi* dreptate.
◊ Ps. 9.4; 35.13.

60. Ai văzut toate răzbunările lor, toate uneltirile* lor împotriva mea.
◊ Ier. 11.19.

61. Doamne, le-ai auzit ocările, toate uneltirile împotriva mea,

62. cuvântările protivnicilor mei, și planurile pe cari le urzeau în fiecare zi împotriva mea.

63. Uită-Te când stau* ei jos sau când se scoală. Eu** sint cîntecul lor de batocură.
◊ Ps. 139.2. ◊ Vers. 14.

64. Răspăștește-le*, Doamne, după faptele minilor lor!

◊ Ps. 28.4. Ier. 11.20. 2 Tim. 4.14.

65. Împetrecește-le inima, și aruncă blestemul Tău împotriva lor!

66. Urmărește-i, în minia Ta, și șterge-i de supt* ceruri*, Doamne!"
*Deut. 25.19. Ier. 10.11. ◊ Ps. 8.3.

Plingere asupra soartei poporului.

4.1. Vai! cum s'a înegrit aurul, și cum s'a schimbat aurul cel curat! Cum s'au risipit pietrele sfintului Locaș pela toate colțurile* ulițelor!
◊ Cap. 2.19.

2. Cum sint priviți acum fiii Sionului, cei aleși și prețuiți ca aurul curat altă dată,

cum sint priviți acum, vai! Ca niște vase* de pămînt, și ca o lucrare făcută de minile olarului!

◊ Isa. 30.14. Ier. 19.11. 2 Cor. 4.7.

3. Chiar și șacalii își apleacă țîța, și dau să sugă puilor lor;

dar fiica poporului meu a ajuns fără milă, ca struții* din pustie.
◊ Iov 30.14. 16.

4. Limba* sugătorului i se lipește de cerul gurii, uscată de sete;

copiii cer** pine, dar nimeni nu le-o dă.
◊ Ps. 22.15. ◊ Cap. 2.11,12.

5. Ceice se hrăneau cu bucate alese, leșină pe ulițe.

Ceice fuseseră crescuți în purpură se bucură* acum de o grămadă de gunoi!

◊ Iov 24.8.

6. Căci vina fiicei poporului meu este mai mare decît păcatul Sodomei,

care a fost nimicită* într'o clipă, fără să fi pus cineva mîna pe ea.
◊ Fac. 19.25.

7. Voivozii ei erau mai strălucitori decît zăpada, mai albi decît laptele;

trupul le era mai roș decît mărgeanul; fața le era ca safirul.

8. Dar acum înfățișarea le este mai negricioasă* decît funinginea; așa că nu mai sint cunoscuți pe ulițe, pielea le este** lipită de oase, uscată ca lemnul.
◊ Cap. 5.10. Ier. 2.6. Nah. 2.10. ◊ Ps. 102.5.

9. Ceice pier uciși de sabie sint mai fericiți decît ceice piir de foame, cari cad sleiți de puteri, din lipsa roadelor cîmpului!

10. Femeile*, cu toată mila** lor, își fierb copiii,

cari le slujesc ca ț hrană, în mijlocul prăpădului fiicei poporului meu.

◊ Cap. 2.20. ◊ Isa. 49.50. † Deut. 28.57. 2 Reg. 6.29.

11. Domnul Și-a sleit urgla, Și-a vîrsat* minia aprinsă;

a aprins** în Sion un foc, care-i mistuie temeliele.

◊ Ier. 7.20. ◊ Deut. 32.22. Ier. 21.14.

12. Împărații pămîntului n'ar fi crezut, și nici unul din locuitorii lumii n'ar fi crezut

că protivnicul, care-l impresura, are să intre pe porțile Ierusalimului.

13. Iată roada păcatelor* proorocilor săi, a nelegiuirilor preoților săi,

cari** au vîrsat în mijlocul lui sîngele celor neprihăniți!

◊ Ier. 5.31; 6.13; 14.14; 23.11,21. Eze. 22.26,28. Tef. 3.4. ◊ Mat. 23.31,37.

14. Rătăcea ca orbii pe ulițe, mînjiți* de sînge,

asa că nimeni nu putea** să se atingă de hainele lor.
*Ier. 2.34. ◊ Num. 19.16.

15. „Depărtați-vă, necuraților!“ li se striga, „la o parte, la o parte, nu vă atingeți de noi!“

Cînd fugeau pribegind încoace și încolo, printre neamuri, se spunea: „Să nu mai locuiască aici!“

◊ Lev. 13.45.

16. În minia Lui Domnul i-a împrăștiat și nu-Și mai îndreaptă privirile spre ei!

Vrăjmașul n'a căutat* la fața preoților, nici n'au avut milă de cei bătrîni.

◊ Cap. 5.12.

17. Și acolo ni se sfîrșeau ochii*, și așteptam zădărnîc ajutor!

Privirile ni se îndreptau cu nădejde spre un neam, care totuș nu ne-a izbăvit.

◊ 2 Reg. 24.7. Isa. 20.5; 30.6,7. Ier. 37.7. Eze. 29.16.

18. Ne pindeau pașii*, ca să ne împiedice să mergem pe ulițele noastre;

ni se apropia sfîrșitul**, ni se împliniseră zilele... Da, ne venise sfîrșitul!

◊ 2 Reg. 25.4,5. ◊ Eze. 7.2,3,11. Amos 8.2.

19. Prigonitorii noștri erau mai iuți* de cît vulturii cerului.

Ne-au fugărit pe munți, și ne-au pîn-
dit în pustie.

^{Deut. 28. 48. Ier. 4. 13.}

20. Suflarea * vieții noastre, unsul
Domnului, a fost prins * în gropile
lor, el,

despre care ziceam: „Vom trăi supt
umbra lui printre neamuri.“

^{Fnc. 2. 7. Cap. 2. 9. Ier. 52. 6. Ezech. 12. 11; 19. 4, 8.}

21. „Bucură-te * și saltă de bucurie,
fiica Edomului, care locuiește în țara
Uț!

Dar și la tine va trece potirul *, și
tu te vei îmbăta, și te vei desgoli!

^{Ecl. 11. 9. Ier. 25. 16, 16, 21. Obad. 10.}

22. Fiica Sionului, nelegiuirea * îți
este ispășită:

El nu te va mai trimete în robie.

Dar ție, fiica Edomului, îți va * pe-
depsi nelegiuirea;

și îți va da pe față păcatele.“

^{Isa. 40. 2., Ier. 13. 7.}

Relele de acum și aducerile aminte.

5. „Adu-Ți * aminte, Doamne, de
ce ni s'a întâmplat!

Uită-Te și vezi-ne ocara *!

^{Ps. 69. 30, 31. Ps. 79. 4. Cap. 2. 15.}

2. Moștenirea * noastră a trecut la ni-
ște străini,

casele noastre la cei din alte țări!

^{Ps. 79. 1.}

3. Am rămas orfani, fără tată;
mamele noastre sînt ca niște văduve.

4. Apa noastră o bem pe bani,
și lemnele noastre trebuie să le plă-
tim.

5. Prigonitorii ne urmăresc cu îndir-
jire *,

și cînd obosim, nu ne dau odihnă.

^{Deut. 28. 48. Ier. 28. 14.}

6. Am întins * mina spre * Egipt,
spre Asiria, ca să ne săturăm de pine.

^{Fnc. 24. 2. Ier. 50. 15. Osea 12. 1.}

7. Părinții noștri, cari au păcătuit *,
nu mai * sînt,

iar noi le purtăm păcatele.

^{Ier. 31. 29. Ezech. 18. 2. Fnc. 42. 13. Zah. 1. 5.}

8. Robii ne * stăpînesc,

și nimeni nu ne izbăvește din mini-
le lor.

9. Ne căutăm pinea cu primejdia vie-
ții noastre,

căci ne amenință sabia în pustie.

10. Ne arde pielea * ca un cuptor,
de frigurile foamei.

^{Iov. 30. 30. Ps. 119. 83. Cap. 4. 9.}

11. Au necinstit * pe femei în Sion,
pe fecioare în cetățile lui Iuda.

^{Isa. 13. 18. Zah. 14. 2.}

12. Mai marii noștri au fost spînzu-
rați de minile lor;

Bătrînilor nu le-a dat nici o cinste.

^{Isa. 47. 6. Cap. 4. 16.}

13. Tinerii au fost puși să rișnească *,
și coplii cădeau supt poverile de
lemn.

^{Jud. 1. 6. 21.}

14. Bătrînii nu se mai duc la poartă,
și tinerii au încetat să mai cînte.

15. S'a dus bucuria din inimile noa-
stre,

și jalea a luat locul jocurilor noastre.

16. A căzut cununa * de pe capul no-
stru!

Vai de noi, căci am păcătuit!

^{Iov. 19. 9. Ps. 88. 9.}

17. Dacă ne doare * inima,
dacă ni s'au întunecat * ochii,

^{Cap. 1. 22. Ps. 6. 7. Cap. 2. 11.}

18. este din pricină că muntele Si-
onului este pustiit,

din pricină că se plimbă șacali

prin el.

19. Dar Tu, Doamne, împărățești *
pe vecie;

scaunul Tău de domnie * dăinuiește

din neam în neam!

^{Ps. 9. 7; 10. 16; 29. 10.}

20. Pentruce * să ne uiți pe vecie,

și să ne părăsești pentru multă

vreme?

^{Ps. 13. 1.}

21. Întoarce-ne * la Tine, Doamne, și
ne vom întoarce!

Dă-ne iarăș zile ca cele de odini-

oară!

^{Ps. 80. 3, 7, 19. Ier. 31. 13.}

22. Să ne fi lepădat Tu de tot oare,
și să Te fi miniat Tu pe noi peste
măsură de mult?

(Exod. 29. 43-46. Levitic. 20. 22-24, 26. Apocalipsa 21. 3.)

Chemarea lui Ezechiel.

1. In al treizecilea an, in a cincea zi a lunii a patra, pe cind eram intre prinsi de război dela riul Chebar, s'au deschis cerurile, și am avut vedenii 7 dumnezeiești. *Vers. 3. Cap. 3. 15, 23; 10. 15, 20, 22; 43. 3. **Mat. 3. 16. Fapt. 7. 56; 10. 11. Apoc. 19. 11. †Cap. 8. 1.

2. In a cincea zi a lunii — era in anul al cincilea al robiei 7 împăratului loiachin, —

3. Cuvintul Domnului a vorbit lui Ezechiel, fiul lui Buzi, preotul, in țara Haldeilor, lingă riul Chebar; și acolo a venit mîna 7 Domnului peste el.

*1 Reg. 18. 46. 2 Reg. 3. 15. Cap. 3. 14. 22; 8. 140. 1.

4. M'am uitat, și iată că a venit dela mează-noapte 7 un vînt 7 năpraznic, un nor gros, și un snop de foc, care răspîndea de jurîmprejur o lumină strălucitoare, in mijlocul căreia lucea ca o aramă lustruită, care ieșea din mijlocul focului. *Ier. 1. 14; 4. 6; 6. 1. **Ier. 23. 19; 26. 32.

5. Tot in mijloc 7, se mai vedeau patru făpturi vii, a căror înfățișare 7 avea o asemănare 7 omenească. *Apoc. 1. 6 etc. **Cap. 10. 8, etc. †Vers. 10. Cap. 10. 14, 21.

6. Fiecare din ele avea patru fețe, și fiecare avea patru aripi.

7. Picioarele lor erau drepte, și talpa picioarelor lor era ca a piciorului unui vițel, și scinteiau 7 ca niște aramă lustruită. *Dan. 10. 6. Apoc. 1. 15.

8. Supt aripi, de cele patru părți ale lor, aveau niște mini 7 de om; și toate patru aveau fețe și aripi. *Cap. 10. 8, 21.

9. Aripile 7 lor erau prinse una de alta. Și cind mergeau 7, nu se întorceau in nicio parte, ci fiecare mergea drept înainte. *Vers. 11. **Vers. 12. Cap. 10. 11.

10. Cît despre chipul 7 fețelor lor era așa: inainte, toate 7 aveau o față de om; la dreapta lor, toate patru aveau cîte o față de leu, la stînga lor 7, toate patru aveau cîte o față de bou, iar inapoi, toate patru aveau cîte o față de vultur. *Apoc. 4. 7. **Num. 2. 10. †Num. 2. 3. ††Num. 2. 18. **Num. 2. 25.

11. Aripile fiecăreia erau întinse in sus, așa că două din aripile lor ajungeau pînă la cele invecinate, iar două 7 le acopereau trupurile. *Isa. 6. 2.

12. Fiecare 7 mergea drept inainte, și anume incotro le mîna 7 duhul să meargă, intr'acolo mergeau; iar in mer-

sul lor nu se 7 întorceau in nici o parte. *Vers. 9. Cap. 10. 23. **Vers. 20. †Vers. 9. 17.

13. In mijlocul acestor făpturi vii era ceva ca niște cărbuni de foc aprinși, cari ardeau; și ceva ca niște făclii 7 umbla incoace și incolo printre aceste făpturi vii; focul acesta arunca o lumină strălucitoare, și din el ieșeau fulgere.

14. Făpturile vii însă cind alergau 7 și se întorceau, erau ca fulgerul 7.

*Apoc. 4. 6. †Zah. 4. 10. **Mat. 24. 27.

15. Mă uitam la aceste făpturi vii, și iată că pe pămînt, afară de făpturile vii, era o roată 7 la fiecare din cele patru fețe ale lor.

16. Înfațișarea 7 acestor roate și materialul din care erau făcute, păreau de hrisolit 7, și toate patru aveau aceeași întocmire. Înfațișarea și alcătuirea lor erau de așa fel incît fiecare roată părea că este in mijlocul unei alte roate.

17. Cind mergeau 7, alergau pe toate cele patru laturi ale lor, și nu se întorceau deloc in mersul lor. *Vers. 12.

18. Aveau niște obezi de o înălțime înspăimîntătoare, și pe obezile lor cele patru roate erau pline cu ochi 7 de jur imprejur.

*Cap. 10. 12. Zech. 4. 10.

19. Cind mergeau 7 făpturile vii, mergeau și roatele pe lingă ele; și cind se ridicau făpturile vii dela pămînt, se ridicau și roatele.

*Cap. 10. 14, 17.

20. Unde 7 le mîna duhul să meargă, acolo mergeau, incotro voia duhul; și impreună cu ele se ridicau și roatele, căci 7 duhul făpturilor vii era in roate.

*Vers. 12. **Cap. 10. 17.

21. Cind 7 mergeau făpturile vii, mergeau și roatele; cind se opreau ele, se opreau și roatele; cind se ridicau de pe pămînt, se ridicau și roatele; căci duhul făpturilor vii era in roate.

*Vers. 19, 20. Cap. 10. 17.

22. Deasupra capetelor făpturilor vii era ceva ca o întindere 7 a cerului, care semăna cu cristallul strălucitor, și se întindea in aer sus peste capetele lor.

*Cap. 10. 1.

23. Supt cerul acesta, aripile lor stăteau drepte, întinse una spre alta, și mai aveau fiecare cîte două aripi, cari le acopereau trupurile.

24. Cind 7 umblau, am auzit vijitiul

aripilor lor, ca** vijitiul unor ape mari, și ca glasul Țelui Atotputernic. Când mergeau, era un vuiet gălăgios, ca al unei oștiri; iar când se opreau, își lăsau aripile în jos. *Cap.10.5, **Cap.43.2. Dan.10.6. Apoc.1.15. †Iov.37.4, 5. Ps.20.3, 4; 68.33.

25. Și venea un vuiet care pornea de deasupra cerului întins peste capetele lor; iar când se opreau își lăsau aripile în jos.

26. Deasupra* cerului care era peste capetele lor, era ceva ca** o piatră de safir, în chipul unui scaun de domnie; pe acest chip de scaun de domnie se vedea ca un chip de om, care ședea pe el. *Cap.10.1. **Exod.21.10.

27. Am* mai văzut iarăș o lucire de aramă lustruită ca niște foc, înlăuntrul căruia era omul acesta, și care strălucea de jur împrejur; dela chipul rărunchilor lui pînă sus, și dela chipul rărunchilor lui pînă jos, am văzut ca un fel de foc, și de jur împrejur era înconjurat cu o lumină strălucitoare. *Cap.8.2.

28. Ca înfățișarea curcubeului*, care stă în nor într'o zi de ploaie, așa era și înfățișarea acestei lumini strălucitoare, care-l înconjura. Astfel** era arătarea slavei Domnului. Când am văzut-o, am Ț căzut cu fața la pămînt, și am auzit glasul Unuia care vorbea.

*Apoc.4.3; 10.1. **Cap.3.23; 8.4. †Cap.3.23. Dan.8.17. Fapt.9.4. Apoc.1.17.

2 1. El mi-a zis: „Fiul omului, stai* în picioare, și-Ți voi vorbi!”

*Dan.10.11.

2. Cum mi-a vorbit aceste cuvinte, a intrat* duh în mine, și m'a făcut să stau pe picioare; și am ascultat la Celce-mi vorbea. *Cap.3.24.

3. El mi-a zis: „Fiul omului, te trimet la copiii lui Israel, la aceste* popoare îndărătnice,“ cari s'au răzvrătit împotriva Mea; ei și părinții lor* au păcătuit împotriva Mea, pînă în ziua de azi. *Ier.3.25. Cap.20.18,21,30.

4. Da, copiii aceștia la cari te trimet, sînt nerușinați* și cu inima împietrită. Tu să le spui: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu!” *Cap.3.7.

5. Fie* că vor asculta, fie că nu vor asculta, — căci sînt o casă de îndărătnici — vor ști** totuș că în mijlocul lor este un prooroc. *Cap.3.11,26,27. **Cap.33.33.

6. Tu, fiu al omului, să nu te* temi de ei, nici să nu te sperii de cuvintele lor; și măcar că ei sînt niște mărăci-

ni** și spini lîngă tine, și măcar că locuiești împreună cu niște scorpii, lo- tuș nu te teme Ț de cuvintele lor, și nu te spăimînta de fețele lor, căci sînt Ț o casă de îndărătnici. *Ier.1.4,17. Luc.12.4. **Isa.9.18. Ier.6.28. Mic.7.4. *Cap.3.9. 1Pet.3.14. †Cap.3.9,26,27.

7. Ci să le spui* cuvintele Mele, fie** că vor asculta, fie că nu vor asculta; căci sînt niște îndărătnici!

*Ier.1.7, 17. **Vers.3.

8. Tu, însă, fiul omului, ascultă ce-Ți spun! Nu Ți îndărătnic, ca această casă de îndărătnici! Deschide-Ți gura, și mănîncă* ce-Ți voi da!” *Apoc.10.3.

9. M'am uitat, și iată că o mină era întinsă* spre mine, și ținea o carte în chip** de sul. *Cap.8.3. Ier.1.9. **Cap.3.1.

10. A desfășurat-o înaintea mea, și era scrisă și pe dinlăuntru și pe din afară; în ea erau scrise bocete, plîngeri și gemete.

3 1. El mi-a zis: „Fiul omului, mănîncă ce vei găsi înaintea Ța, mănîncă* sulul acesta, și du-te de vorbește casei lui Israel!” *Cap.2.8,9.

2. Am deschis gura, și mi-a dat să mănînc sulul acesta.

3. El mi-a zis: „Fiul omului, hrănește-Ți trupul și Ți umple-Ți măruntaiele cu sulul acesta, pe care Ți-l dau!” — L-am mîncat*, și în gura mea a fost dulce ca mierea**.

*Apoc.10.9. Ier.15.16. **Ps.10.10; 119.103.

4. El mi-a zis: „Fiul omului, du-te la casa lui Israel, și spune-le cuvintele Mele!

5. Căci nu ești trimis la un popor cu o vorbire încurcată și cu o limbă greoaie, ci la casa lui Israel.

6. Nu la niște popoare mari, cu o vorbire încurcată și cu o limbă greoaie, ale căror cuvinte să nu le poți pricepe. Negreșit* dacă te-aș trimite la ele, te-ar asculta!” *Mat.11.21,23.

7. Dar casa lui Israel nu va voi să te asculte, pentrucă* nu vrea să M'asculte; căci** toată casa lui Israel are fruntea încruntată și inima împietrită. *Ioan.15.20. **Cap.2.1.

8. Iată, îȚi voi face fața tot așa de aspră ca și fețele lor, și fruntea tot așa de aspră ca fruntea lor.

9. ÎȚi voi face fruntea ca un diamant*, mai aspră decît stînca. Nu te teme** și nu te speria de ei, căci sînt o casă de îndărătnici!” *Isa.50.7. Ier.1.18; 15.20. Mic.3.8. **Ier.1.8, 17. Cap.2.6.

10. El mi-a zis: „Fiul omului, pri-

mește în inima ta și ascultă cu urechile tale toate cuvintele pe cari îți le spun!

11. Du-te la prinșii de război, la copiii poporului tău: vorbește-le, și, fiecăare vor asculta, fie că nu vor asculta, să le spui: „Așa” vorbește Domnul Dumnezeu!” *Cap. 2, 5, 7. Vers. 27.

12. Și Duhul m'a răpit, și am auzit înapoia mea dirdăitul unui mare cutremur de pământ: slava Domnului s'a ridicat din locul ei.

*Vers. 14. Cap. 8, 3. 11 Reg. 18. 12. 2 Reg. 2, 16. Ept. 8, 30.

13. Am auzit și vijăitul aripilor făpturilor vii, cari se loveau una de alta, uruitul roatelor de lingă ele, și dirdăitul unui mare cutremur de pământ.

14. Când m'a răpit* Duhul și m'a luat, mergeam amărît și mînos, și mi-nuă Domnului apăsa tare peste mine.

*Vers. 12. Cap. 8, 3. ** 2 Reg. 3, 15. Cap. 1, 3; 8, 1; 37, 1.

15. Am ajuns la Tel-Abib, la robii de război cari locuiau la riul Chebar, în locul* unde se aflau; și am rămas acolo, înmărmurit în mijlocul lor, șapte zile.

*Iov. 2, 13. Ps. 137, 1.

16. După șapte zile, Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

17. „Fiul* omului, te pun păzitor* peste casa lui Israel. Cînd vei auzi un cuvînt, care va ieși din gura Mea, să-i înștiințezi din partea Mea!

*Cap. 33, 7, 8, 9. ** Isa. 62, 8; 66, 10; 62, 6. Ier. 6, 17.

18. Cînd voi zice celui rău: „Vei muri negreșit!”, dacă nu-l vei înștiința, și nu-i vei spune, că să-l întorci dela calea lui cea rea și să-i scapi viața, acel om rău va muri* prin nelegiuirea lui, dar îi voi cere sîngele din mîna ta!

*Cap. 18, 6. Ionn. 8, 21, 24.

19. Dar dacă vei înștiința pe cel rău, și el tot nu se va întoarce dela răutatea lui și dela calea cea rea, va muri prin nelegiuirea lui, dar tu îți vei mintui* sufletul!

*Isa. 59, 4, 5. Ept. 20, 26.

20. Dacă un om neprihănit* se va abate de la neprihănirea lui și va face ce este rău, fi voi pune un laț înaintea, și va muri. Dacă nu l-ai înștiințat, va muri prin păcatul lui și nu i se va mai pomeni neprihănirea, în care a trăit, dar îi voi cere sîngele din mîna ta!

*Cap. 18, 24; 33, 12, 13.

21. Dar dacă vei înștiința pe cel neprihănit să nu păcătuiască, și nu va păcătui, va trăi, printrucă a primit înștiințarea, iar tu îți vei mintui sufletul!”

22. Și mîna Domnului a venit* peste

mine acolo, și mi-a zis: „Scoală-te, du-te în vale”, și acolo îți voi vorbi!”

*Vers. 14. Cap. 1, 3. ** Cap. 8, 1.

23. M'am sculat, și m'am dus în vale; și iată că slava* Domnului s'a arătat acolo, așa cum o văzusem la riul Chebar. Atunci am căzut* cu fața la pămînt.

*Cap. 1, 28. ** Cap. 1, 1. *Cap. 1, 28.

24. Duhul a intrat* în mine, și m'a făcut să stau pe picioare. Și Domnul mi-a vorbit și mi-a zis: „Du-te și închide-te în casă!”

*Cap. 2, 2.

25. Căci iată, fiul omului, vor pune peste* tine funii, cu cari te vor lega, ca să nu mai poți ieși în mijlocul lor.

*Cap. 4, 5.

26. Îți voi lipi* limba de cerul gurii, ca să rămii mut, și să nu-i poți muștra, căci sînt* o casă de îndărătnici!

*Cap. 24, 27. Luc. 1, 20, 22. ** Cap. 2, 5, 6, 7.

27. Dar cînd* îți voi vorbi, îți voi deschide gura, ca să le spui: „Așa” vorbește Domnul, Dumnezeu: „Cine vrea să asculte, să asculte; cine nu vrea, să n'asculte! Căci sînt o casă de îndărătnici!”

*Cap. 21, 27; 31, 22. ** Vers. 11. †Vers. 9, 26. Cap. 12, 2, 3.

Proorocie despre dărimarea Ierusalimului.

4 1. „Și tu, fiul omului, ia o cărămidă, pune-o înaintea ta, și sapă pe ea cîtearea Ierusalimului.

2. Înfațișează-o împresurată, zidește întărituri în jurul ei, înconjoară-o cu un șant de apărare, pune tabere de ostași împrejurul ei, și ridică berbeci de fer împotriva ei de jur împrejur.

3. Ia o tîgaie de fer, și pune-o, ca un zid de fer, între tine și cetate; îndreaptă-ți fața împotriva ei, ca să fie împresurată, și s'o strîmtozezi. Aceasta* să fie un semn pentru casa lui Israel!

*Cap. 12, 6, 11; 24, 24, 27.

4. Apoi culcă-te pe coasta stîngă, și pune pe ea nelegiuirea casei lui Israel; cîte zile vei sta culcat pe coasta aceasta, le vei purta nelegiuirea lor.

5. Îți voi socoti un număr de zile deopotrivă cu acela al anilor nelegiuirii lor, și anume trei sute nouăzeci de zile, în cari* să porți nelegiuirea casei lui Israel.

*Num. 11, 34.

6. După ce vei isprăvi aceste zile, culcă-te a doua oară pe coasta dreaptă, și poartă nelegiuirea casei lui Iuda patruzeci de zile; îți pun cîte o zi pentru fiecare an.

7. Apoi întoarce-ți fața și brațul des-

golit spre Ierusalimul împresurat, și proorocește împotriva lui.

8. Și iată, voi pune* funii peste tine, ca să nu poți să te întorci de pe o coastă pe alta, până nu vei împlini zilele împresurării tale. *Cap. 3. 25.

9. Ia-ți și griu, orz, bob, linte, mei și alac, pune-le într'un vas, și fă pine din ele cite zile vei sta culcat pe coastă: trei sute nouă zeci de zile să măninci din ele.

10. Hrana pe care o vei minca, s'o măninci cu cîntarul și anume cite douăzeci de sicli pe zi: să măninci din ea din cînd în cînd.

11. Apa pe care o vei bea, o vei bea cu măsură și anume cite o șesime de hin; vei bea din ea din cînd în cînd.

12. Hrana s'o măninci ca turte de orz, pe cari le vei coace în fața lor cu balegă de om.*

13. Și Domnul a zis: „Așa* își vor minca pinea spurcată copiii lui Israel printre neamurile printre cari îi voi izgoni.“ *Osea 9. 3.

14. Eu am zis: „Ah*! Doamne, Dumnezeule, iată, sufletul meu n'a fost pîngărit niciodată; din tinerețea mea și pînă acum, niciodată n'am mincat dintr'un dobitoc mort** sau sfișiat, și nicio carne necurată ț n'a intrat în gura mea.“ *Fapt. 10. 14. **Exod. 22. 31. Lev. 11. 40; 17. 15. †Deut. 14. 3. Isa. 65. 4.

15. El mi-a răspuns: „Ei bine, iată că îți dau balegă de bou în loc de balegă omenească, și-ți vei face pinea pe ea.“

16. El mi-a mai zis: „Fiul omului, iată că voi sfărîma toiagul pinii* la Ierusalim, așa că vor minca pine cu cîntarul**, și cu necaz, și vor bea apă ț cu măsură și cu groază. *Lev. 26. 26. 1' s. 106. 16. Isa. 3. 1. Cap. 5. 16; 14. 13. **Vers. 10. Cap. 12. 19. †Vers. 11.

17. Vor duce lipsă de pine și de apă, se vor uimi unii de alții, și se vor sfiși* din pricina nelegiurii lor.“ *Lev. 28. 30. Cap. 24. 23.

5. „Și tu, fiul omului, ia o sabie ascuțită, ia-o ca brici de ras, și trece-o* peste cap și barbă. Ia apoi o cumpănă de cîntărit, și împarte părul.

*Lev. 21. 5. Isa. 7. 20. Cap. 44. 20.

2. O treime* din el arde-o în foc, în mijlocul cetății**, cînd se vor împlini zilele ț împresurării; o treime ia-o și taie-o cu sabia de jur împrejurul cetății; iar o treime risipește-o în vînt, căci voi trage sabia după ei.

*Vers. 12. **Cap. 4. 1. †Cap. 4. 8, 9.

3. Totuș* ia vreo cițiva peri din ei, și strînge-i în poalele hainei tale. *Ter. 4. 9; 52. 16.

4. Din aceștia să mai iei iarăș vreo cițiva, să-i arunci în foc și să-i arzi* în foc. Din ei va ieși un foc împotriva întregii case a lui Israel.“ *Ter. 11. 1, 2, etc.; 44. 16.

5. Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Acesta este Ierusalimul! Eu îl pusem în mijlocul neamurilor și de jur împrejurul lui sînt țări.

6. Dar el s'a răzvrătit împotriva legilor și poruncilor Mele, și s'a făcut mai vinovat decît neamurile și țările de primprejur; căci a nesocotit legile Mele, n'a urmat poruncile Mele.

7. De aceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Pentru că ați fost mai îndărătnici decît neamurile cari vă înconjoară; pentru că n'ați urmat poruncile Mele și n'ați împlinit legile Mele, și n'ați lucrat nici măcar după* legile neamurilor cari vă înconjoară; —

*Ter. 2. 19, 11. Cap. 16. 6.

8. din pricina aceasta, așa zice Domnul, Dumnezeu: „Iată am necaz pe tine, și voi aduce la îndeplinire în mijlocul tău judecățile Mele, supt ochii neamurilor.

9. Din pricina tuturor uriciunilor tale, îți voi face* ce n'am mai făcut niciodată, și nici nu voi mai face vreodată.

*Plin. 4. 6. Dan. 8. 12. Atorn. 2.

10. De ace ea pîrîntii vor minca* pe copiii lor, în mijlocul tău, și copiii vor minca pe pîrîntii lor; lmi voi împlini judecățile împotriva ta, și voi risipi** în toate vînturile pe toți ceie vor mai rămînea din tine. *Lev. 24. 29. Deut. 33. 2 Reg. 6. 29. Jer. 19. 9. Plin. 2. 20; 4. 10. **Lev. 26. 33. Deut. 28. 61. Vers. 12. Cap. 12. 14. Zah. 2. 6.

11. De aceea, pe viața Mea! zice Domnul, Dumnezeu: pentru că Mi-ai pîngărit* locașul Meu cel sfînt cu toți idoli și toate uriciunile** tale, și Eu lmi voi întoarce ochii dela tine; ochiul Meu ț va fi fără milă, și nu Mă voi îndura. *2 Cron. 36. 14. Cap. 7. 20; 8. 6, etc.; 23. 28. **Cap. 11. 21. †Cap. 7. 4, 9; 8. 18; 9. 10.

12. O treime* din locuitorii tăi va muri de ciumă, și va fi nimicită de foamete în mijlocul tău: o treime va cădea ucisă de sabie în jurul tău; și o treime o voi risipi** în toate vînturile, și voi scoate sabia ț după ei. *Vers. 2. Jer. 15. 2; 21. 9. Cap. 6. 12. **Jer. 9. 16. Vers. 2. 10. Cap. 6. 8. †Lev. 26. 33. Vers. 2. Cap. 12. 14.

13. lmi voi potoli* astfel minia, lmi voi domoli** astfel urgia cu el, și Mă

voi răzbuna, ca să ştieţi că Eu, Domnul, am vorbit în minia Mea, vărsându-vă urgia peste ei. * Ezech. 4, 11. Cap. 6, 12; 7, 8. Mi urgia peste ei. * Deut. 32, 30. Isa. 1, 24. † Cap. 36, 6; 38, 10. * Cap. 21, 17. † Deut. 32, 30. Isa. 1, 24. † Cap. 36, 6; 38, 10.

14. Te voi preface* într'un pustiu, te voi face de ocară printre neamurile care te înconjoară, înaintea tuturor trecătorilor. * Lev. 26, 31; 32. Neam. 2, 47.

15. Vei ajunge de ocară* şi de ruşine, vei fi o pildă şi o groază pentru neamurile care te înconjoară, când voi aduce la îndeplinire judecăţile Mele împotriva ta, cu minie, cu urgie, şi cu* pedepse aspre, — Eu, Domnul, o spun, — când voi arunca* împotriva lor săgeţile nimicitoare ale foamei, care dau moartea, şi pe care le voi trimite să vă nimicească. * Deut. 28, 17. Reg. 9, 7. Ps. 78, 4. Jer. 24, 9. Pisu. 2, 15. * Cap. 25, 17. Deut. 32, 23, 24.

16. Căci la nenorocirile voastre voi mai adăuga şi foamea, şi vă voi sfărâma toiaşul* pînii. * Lev. 26, 26. Cap. 4, 16; 14, 13.

17. Voi trimite împotriva voastră nu numai foamea, ci şi fiarele* sălbatice, care vă vor lăsa fără copii. Ciurma* şi vărsarea de sînge vor trece prin mijlocul tău: voi aduce peste tine şi sabla. Eu, Domnul, vorbesc. * Lev. 26, 22. Deut. 32, 24. Cap. 14, 21; 33, 27; 34, 25. * Cap. 38, 22.

6. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului*, întoarce-ţi faţa spre munţii* lui Israel, prooroceste împotriva lor, * Cap. 20, 46; 21, 2; 25, 2. * Cap. 30, 1.

3. şi zi: „Munţi ai lui Israel, ascultaţi cuvîntul Domnului, Dumnezeul! Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu către munţi şi dealuri, către văgăuni şi văi: „Iată, voi aduce sabia împotriva voastră, şi vă voi nimici* înălţimile. * Lev. 26, 30.

4. Altele voastre vor fi pustii, stilpii voştri închinaţi soarelui vor fi sfărîmaţi, şi voi face* ca morţii voştri să cadă înaintea idoloilor voştri. * Lev. 26, 30.

5. Voi pune trupurile moarte ale copiilor lui Israel înaintea idoloilor lor, şi vă voi risipi oasele în jurul altarelor voastre.

6. Pretutindeni pe unde locuiţi, cetăţile vă vor fi nimicite, şi înălţimile pustii; altarele voastre vor fi surpate şi părăsite, idoli voştri vor fi sfărîmaţi şi vor pieri, stilpii voştri închinaţi soarelui vor fi tăiaţi, şi lucrările voastre nimicite.

7. Morţii vor cădea în mijlocul vostru, şi veţi şti* că Eu sînt Domnul.

* Vers. 13. Cap. 7, 4, 9; 11, 10, 12; 12, 15.

8. Dar* voi lăsa cîteva rămăşiţe dintre voi, cari vor scăpa de sabie printre neamuri, când veţi fi risipiţi în felurile ţării. * Jer. 44, 28. Cap. 5, 2, 12; 12, 10; 14, 22.

9. Şi cei ce vor scăpa din voi îşi vor aduce aminte de Mine printre neamurile unde vor fi robi, pentru că le voi zdrobi* inima preacurvară şi necredincioasă, şi ochii* cari au curvit după idoli lor. Atunci le va fi scribă* de ei înşişi, din pricina mişelilor pe cari le-au făcut, din pricina tuturor uriciunilor lor. * Ps. 78, 40. Isa. 7, 13; 48, 21; 63, 10. * Num. 15, 39. Cap. 20, 7, 24. † Lev. 26, 30. Iov. 42, 6. Cap. 29, 43; 36, 31.

10. Şi vor şti că Eu sînt Domnul, şi că nu degeaba i-am ameninţat că le voi trimite toate aceste rele.

11. Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Bate din mini*, dă din picioare, şi zi: „Vai!“ pentru toate uriciunile cele rele ale casei lui Israel, care va* cădea lovită de sabie, de foame şi de ciumă. * Cap. 21, 14. * Cap. 1, 12.

12. Cine va fi departe va muri de ciumă, şi cine va fi aproape va cădea ucis de sabie; iar cine va rămîne şi va fi împresurat, va pieri de foame. Aşa* Imi voi potoli urgia asupra lor. * Cap. 6, 13.

13. Şi veţi şti* că Eu sînt Domnul, cînd morţii lor vor fi în mijlocul idoloilor lor, împrejurul altarelor lor, pe orice deal înalt*, pe toate virfurile* munţilor, supt*†† orice copac verde, supt orice stejar stufos, acolo unde aduceau tămîie cu miros plăcut tuturor idoloilor lor.

* Vers. 7. * Jer. 2, 20. † Ezech. 4, 13. †† Isa. 57, 5.

14. Imi voi întinde* mina împotriva lor, şi voi face ţara deşartă* şi pustie, dela pustie pînă la Dibla*, pretutindeni unde locuiesc. Şi vor şti că Eu sînt Domnul. * Jer. 6, 25. * Num. 33, 46. Jer. 48, 22.

7. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Şi tu, fiul omului, ascultă: aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu, despre ţara lui Israel: „Vine sfîrşitul*, vine sfîrşitul peste cele patru margini ale ţării! * Vers. 3, 6. Amos 8, 2. Mat. 24, 6, 13, 14.

3. Acum vine sfîrşitul peste tine; Imi voi trimite minia împotriva ta, te voi judeca* după faptele tale. Şi te voi pedepsi pentru toate uriciunile tale. * Vers. 8, 11.

4. Ochiul Meu va fi fără milă* pentru tine, şi nu Mă voi îndura, ci te voi

pedepsi după faptele tale, cu toate că uriciunile tale vor fi în mijlocul tău și ar trebui să te ajute. Și veți ști** că Eu sint Domnul.“ *Vers.9. Cap.6,11; 8,18;9,10. **Vers.27. Cap.11,7;12,20.

5. Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Iată, vine o nenorocire, o nenorocire nemaipomenită!

6. Vine sfârșitul, vine sfârșitul; se trezește împotriva ta! Iată că a și venit!

7. Iți vine rindul*, locuitor al țării! Vine vremea*, se apropie ziua de ne-caz, și nu de bucurie pe munți!

*Vers.10. **Vers.12. Tef.1, 14, 15.

8. Acum Imi voi vărsa în curind urgia* peste tine, Imi voi potoli minia peste tine; te voi judeca** după faptele tale, și te voi pedepsi pentru toate minciunile tale. *Cap.20,8,21. **Vers.3.

9. Ochiul Meu* va fi fără milă, și nu Mă voi îndura; te voi pedepsi după faptele tale, măcar că uriciunile tale vor fi în mijlocul tău, și ar trebui să te ajute. Și veți ști** că Eu sint Domnul, cel ce lovește! *Vers.4. **Vers.4.

10. Iată ziua! Iată-o că vine! Iți vine* rindul! Inflorește toiagul, odrăselește mindria!

*Vers.7.

11. Silnicia* s'a înălțat, ca să slujească de toiag răutății; nu mai rămîne nimic din ei, nici din gloata lor gălăgioasă, nici din bogăția lor! Și nimeni** nu-i bocește!

*Ier.6,7. **Ier.16,5,6. Cap.24,16,22.

12. Vine vremea*, se apropie ziua! Să nu se bucure cumpărătorul, să nu se mihnească vinzătorul! Căci izbucnește minia împotriva întregii lor mulțimi.

*Vers.7.

13. Nu, vinzătorul nu va mai căpăta înapoi ce a vîndut, chiar dacă ar mai fi printre cei vii; căci proorocia împotriva întregii lor mulțimi nu va fi schimbată, și din pricina nelegiuirii lui niciunul nu-și va păstra viața.

14. Sună trimbița, totul este gata, dar nimeni nu merge la luptă; căci urgia Mea izbucnește împotriva întregii lor mulțimi.“

15. Afară* bîntuie sabia, în casă ciurma și foametea! Cine este la cîmp va muri de sabie, iar cine este în cetate va fi mîncat de foamete și ciumă.

*Deut.32,25. Psa.1,20. Cap.5,12.

16. Fugarii* lor, cînd scapă, stau pe munți, ca niște porumbei ai văilor, vîltîndu-se toți, fiecare de nelegiuirea lui.

*Cap.6,8.

17. Minile* tuturor au slăbit, și genunchii tuturor se topecsă ca apa.

*Isa.13,7. Ier.6,21. Cap.21,2.

18. Se încing* cu saci, și-i apucă groaza. Toate fețele sint acoperite de rușine, și toate capetele sint rase.

19. Iși vor arunca argintul pe ulițe, și aurul lor le va fi o scîrbă. Argintul* sau aurul lor nu poate să-i scape, în ziua urgiei Domnului; nu poate nici să le sature sufletul; nici să le umple măruntațele; căci el i-a aruncat** în nelegiuirea lor.

*Prov.11,4. Tef.1,18. **Cap.14,3;44,12.

20. Se făleau cu podoaba lor măreață, și cu ea au făcut* icoanele uriciunilor lor, ale idolilor lor. De aceea le-o voi preface în scîrbă pentru ei.

21. O voi da de jaf în minile străinilor, și ca pradă nelegiuitorilor pămîntului ca s'o pingărească.

*Ier.7,31.

22. Imi voi întoarce fața dela ei, și Mise va pingări Locașul Meu cel sfînt; da, prădătorii vor pătrunde în el, și-i vor pingări.

23. Pregătiți lanțurile! Căci țara* este plină de omoruri, și cetatea este plină de silnicie.

*2Reg.21,16. Cap.9,9;11,6.

24. Voi aduce popoarele cele mai rele, ca să pună mîna pe casele lor; voi pune capăt mindriei celor puternici, și sfintele lor locașuri vor fi pingărite.

25. Vine prăpădul! — Ei caută scăpare, dar scăpare nu-i!

26. Vine nenorocire peste* nenorocire, zvon după zvon. Ei cer* vedenii proorocilor; dar preoții nu mai cunosc Legea, și bătrînii nu mai pot da sfaturi.

*Deut.32,23. Ier.-1,20. **Ps.74,9. Psa.2,9. Cap.30,12.

27. Împăratul jălește, voivodul se înpăimîntă, și minile poporului țării tremură. Le voi face după umbletele lor, îi voi judeca după cuviință, și vor ști* că Eu sint Domnul.“ *Vers.1.

8. 1. În al șaselea an, în ziua a cîncea a lunii a șasea, pe cînd ședeam în casă, și bătrînii* lui Iuda ședeau înaintea mea, mina* Domnului Dumnezeu a căzut peste mine.

*Cap.11,1;20,1;33,31. **Cap.1,2;3,22.

2. M'am uitat*, și iată că era un chip care avea o înfățișare de om; dela coapse în jos, era foc, și dela coapse în sus era ceva strălucitor, ca niște aramă** lustruită. *Cap.1,26,27. **Cap.1,4.

3. El a întins* ceva ca o mină, și m'a apucat de zulufii capului. Duhul m'a răpit** între pământ și cer, și m'a ținut, în vedenii dumnezeiești, la Ierusalim, la ușa porții dela curtea din salim, la ușa porții spre meazănoapte, launtru, care caută spre meazănoapte, unde era locul ținut idolului geloziei, care stîrnea ținut gelozia Domnului.

*Cap. 3. 15. †Cap. 11. 1, 24; 40. 2. †† Ier. 7. 3. †† Deut. 34. 11. †† Deut. 32. 10. 21.

4. Și iată că slava Dumnezeului lui Israel era acolo, așa cum o văzusem* în vale.

*Cap. 1. 28; 3. 22. 23.

5. El mi-a zis: „Fiul omului, ia ridica ochii spre meazănoapte!“ Am ridicat ochii spre meazănoapte; iată că idolul acesta al geloziei era la meazănoapte de poarta altarului, la intrare.

6. Și El mi-a zis: „Fiul omului, vezi ce fac ei? Vezi tu marile uriciuni, pe cari le săvîrșește aici casa lui Israel, ca să Mă depărteze de sfîntul Meu locaș? Dar vei mai vedea și alte uriciuni și mai mari!“

7. Atunci m'a dus la poarta curții. M'am uitat, și iată că era o gaură în părete!

8. Și mi-a zis: „Fiul omului, ia sapă în părete!“ Am săpat în zid, și iată că era o ușă.

9. Și mi-a zis: „Intră, și vezi uriciunile cele rele, pe cari le săvîrșesc ei aici!“

10. Am intrat și m'am uitat; și iată că erau tot felul de chipuri de tîrtoare și de dobitoace uricioase, și toți idolii casei lui Israel, zugrăviți pe pereți de jur împrejur.

11. Înaintea acestor idoli stăteau șaptezeci de oameni din bătrîinii casei lui Israel, în mijlocul cărora era Iazania, fiul lui Șafan; fiecare din ei avea o cădelniță în mînă și se înălța un nor gros de tămîie.

12. Și El mi-a zis: „Fiul omului, vezi ce fac în întunecul bătrîinii casei lui Israel, fiecare în odaia lui plină de chipuri? Căci ei zic: „Nu ne vede Domnul; a părăsit Domnul țara aceasta!“

*Cap. 9. 9.

13. Și mi-a zis: „Vei mai vedea și alte uriciuni mari, pe cari le săvîrșesc ei!“

14. Și m'a dus la intrarea porții Casei Domnului din spre meazănoapte. Și iată că acolo stăteau niște femei, cari plîngeau pe Tamuz.

15. Și El mi-a zis: „Vezi, fiul omului? Vei mai vedea și alte uriciuni mai mari decît acestea!“

16. Și m'a dus în curtea dinlăuntru a Casei Domnului. Și iată că la ușa Templului Domnului, între pridvor* și altar, erau aproape douăzeci și cinci** de oameni, cu dosul ținut spre Templul Domnului și cu fața spre răsărit; și se închinau înaintea soarelui ținut spre răsărit.

*Ier. 12. 17. **Cap. 11. 1. † Ier. 2. 27; 22. 33. †† Deut. 4. 19. 2 Reg. 23. 5, 11. Iov. 31. 26. Ier. 14. 17.

17. Și El mi-a zis: „Vezi, fiul omului? Este prea puțin oare pentru casa lui Iuda că săvîrșesc ei uriciunile pe cari le săvîrșesc aici? Trebuia să mai umple și țara cu silnicie* și să nu înceteze să Mă minie? Iată că ei își apropie ramura de nas!“

*Cap. 9. 9.

18. De aceea* și Eu, voi lucra cu urgie; ochiul Meu** va fi fără milă, și nu Mă voi îndura; chiar dacă vor striga ținut în gura mare la urechile Mele, tot nu-i voi asculta.“

*Cap. 5. 13; 16. 12; 24. 13. **Cap. 5. 13; 7. 4; 9. 11; 5. 10. † Prov. 1. 28. Ier. 1. 13. Ier. 11. 11; 14. 12. Mic. 3. 4. Zah. 7. 13.

91. Apoi a strigat cu glas tare la urechile mele: „Apropiati-vă voi cari trebuie să pedepsiți cetatea, fiecare cu unealta lui de nimicire în mînă!“

2. Și iată că au venit șase oameni de pe drumul porții de sus dinspre meazănoapte, fiecare cu unealta lui de nimicire în mînă. În mijlocul lor era un* om îmbrăcat într-o haină de in, și cu o călimară la briu. Au venit și s'au așezat lingă altarul de aramă.

*Lev. 16. 4. Cap. 10. 2, 6, 7. Apoc. 15. 6.

3. Slava* Dumnezeului lui Israel s'a ridicat de pe heruvimul pe care era, și s'a îndreptat spre pragul casei; și el a chemat pe omul acela care era îmbrăcat cu haina de in și care avea călimara la briu.

*Cap. 3. 23; 8. 4; 10. 4, 18; 11. 22, 23.

4. Domnul i-a zis: „Treci prin mijlocul cetății, prin mijlocul Ierusalimului, și fă un* semn pe fruntea oamenilor, cari suspină** și gem din pricina tuturor uriciunilor, cari se săvîrșesc acolo.“

*Exod. 12. 7. Apoc. 7. 3; 9. 4; 13. 16. 17; 20. 4. **Ps. 119. 53, 136. Ier. 13. 17. 2 Cor. 12. 21. 2 Pet. 2. 8.

5. Iar celorlalți le-a zis, în auzul meu: „Treceți după el în cetate, și loviți; ochiul vostru* să fie fără milă, și să nu vă îndurați!“

*Vers. 10. Cap. 5. 11.

6. Ucideți*, și nimiciți pe bătrîni, pe tineri, pe fecioare, pe copii și pe fe-

mei; dar să nu vă atingeți** de nici unul din cece au semnul pe frunte! Incepeți înșă cu Locașul Meu cel sfânt!“ Ei țin au început cu bătrîni, cari erau înaintea Templului.

*2 Cron. 36. 17. **Apoc. 9. 4. †1er. 25. 28. †1 Pet. 4. 17. ††Cap. 8. 11, 12, 16.

7. Și El le-a zis: „Spurcați casa, și umpleți curțile cu morți!... leșiți!...“ Ei au ieșit, și au început să ucidă în cetate.

8. Pe cînd ucideau ei astfel, și eu stam încă singur acolo, am* căzut cu fața la pămînt, și am strigat: „Ah!“ Doamne Dumnezeule, vrei să nimicești oare tot ce a mai rămas din Israel, vîrsîndu-Ți urgia asupra Ierusalimului?“ *Num. 14. 5; 16. 1, 22, 45. 1o*7. 6. **Cap. 11. 13.

9. El mi-a răspuns: „Nelegiuirea casei lui Israel și Iuda este mare, peste măsură de mare! Țara este plină* de omoruri, și ceteata este plină de nedreptate; căci ei zic: „Domnul** a părăsit țara și Domnul † nu vede nimic!“

*2 Reg. 21. 16. Cap. 8. 17. **Cap. 8. 12. †Ps. 10. 11. 1er. 29. 16.

10. De aceea și Eu* voi fi fără milă, și nu Mă voi îndura, ci voi face** să cadă asupra capului lor faptele lor.“

*Cap. 5. 11; 7. 4; 8. 18. **Cap. 11. 21.

11. Și iată că omul cel îmbrăcat în haina de in, și care avea călimara la brîu, a adus următorul răspuns: „Am făcut ce mi-ai poruncit!“

10 1. M'am uitat, și iată că pe cerul* care era deasupra capului heruvimilor era ceva ca o piatră de safir; deasupra lor se vedea ceva asemănător cu un chip de scaun de domnie.

*Cap. 1. 22, 26.

2. Și Domnul a zis* omului aceuia îmbrăcat în haine de in: „Vîră-te între roatele de supt heruvimi, umple-ți minile cu** cărbunii aprinși cari sînt între heruvimi, și împrăstie-i † peste cetate!“ Și el s'a vîrit între roate supt ochii mei.

*Cap. 9. 2, 3. **Cap. 1. 19. †Apoc. 8. 5.

3. Heruvimii stăteau în partea dreaptă a casei, cînd s'a vîrit omul acela între roate, iar norul a umplut curtea din lăuntru.

4. Atunci slava* Domnului s'a ridicat de pe heruvimi, și s'a îndreptat spre pragul casei, așa în cît Templul s'a umplut* de nor, și curtea s'a umplut de strălucirea slavei Domnului.

*Vers. 18. Cap. 1. 28; 9. 3. **1 Reg. 8. 10, 11. Cap. 43. 5.

5. Vîjiitul* aripilor heruvimilor s'a auzit pînă la curtea de afară, ca gla-

sul** Dumnezeului Celui Atotputernic, cînd vorbește.

*Cap. 1. 24. **Ps. 29. 1, 2.

6. Cînd a poruncit deci omului aceuia îmbrăcat în haina de in să ia foc între roate, dintre heruvimi, omul acesta s'a dus și s'a așezat lîngă roate.

7. Atunci un heruvim a întins mîna între heruvimi spre focul care era între heruvimi; a luat foc, și l-a pus în mîinile omului aceuia îmbrăcat cu haina de in. Și omul acesta l-a luat, și a ieșit afară.

8. La heruvimi se vedea ceva* ca o mină de om supt aripile lor.

*Cap. 1. 8. Vers. 21.

9. M'am uitat, și iată* că lîngă heruvimi erau patru roți; o roată lîngă un heruvim și o roată lîngă celălalt heruvim; dar roatele acestea străluceau ca o piatră de** hrisolit.

*Cap. 1. 15. **Cap. 1. 16.

10. După înfățișare, toate cele patru roți aveau același chip; fiecare roată părea că este în mijlocul altei roți.

11. Cînd* mergeau, mergeau de cîte patru laturi ale lor, și nu se învîrteau în mers, ci mergeau încotro mergea capul, fără să se învîrtească în mersul lor.

*Cap. 1. 17.

12. Tot trupul heruvimilor, spatele lor, mîinile lor și aripile lor, erau pline de ochi, ca și cele patru roți dimprejur.

13. Am auzit cu urechile mele că roatele* erau chemate: „Roate învîrtoare.“

*Cap. 1. 18.

14. Fiecare* avea patru fețe; fața celui dinții era o față de heruvim, fața celui de al doilea o față de om, a celui de al treilea o față de leu, și a celui de al patrulea o față de vultur.

*Cap. 1. 6, 10.

15. Și heruvimii s'au ridicat. Erau făpturile vii* pe cari le văzusem lîngă riul Chebar.

*Cap. 1. 5.

16. Cînd* mergeau heruvimii, mergeau și roatele cu ei, și cînd își întindeau heruvimii aripile ca să se înalțe dela pămînt, nici roatele nu se depărtau de ei.

*Cap. 1. 19.

17. Cînd* se opreau ei, se opreau și ele, și cînd se înălțau ei, se înălțau și ele cu ei, căci duhul făpturilor vii era în ele.

*Cap. 1. 12, 20, 21.

18. Slava* Domnului a plecat** din pragul Templului, și s'a așezat pe heruvimi.

*Vers. 4. **Oseas 9. 2.

19. Heruvimii* și-au întins aripile, și s'au înălțat de pe pămînt supt ochii

mei; cînd au plecat ei, au plecat și roțile cu ei. S'au oprit la intrarea porții Casei Domnului spre răsărit; și slăva Dumnezeului lui Israel era sus deasupra lor.

20. Erau făpturile vii*, pe cari le văzusem supt Dumnezeul lui Israel lângă rîul Chebar, și am băgat de seamă că erau heruvimi.

*Cap. 1, 22. Vers. 15. **Cap. 1, 1.

21. Fiecare* avea patru fețe, fiecare avea patru aripi, și supt aripile lor era ceva** ca o mîină de om.

*Cap. 1, 6. Vers. 14. **Cap. 1, 8. Vers. 8.

22. Dar fețele lor erau ca* cele pe cari le văzusem la rîul Chebar, cu aceeași înfățișare: erau tot ei. Fiecare mergea drept înaintea.

*Cap. 1, 10. **Cap. 1, 12.

11. Duhul* m'a răpit, și m'a dus la poarta de răsărit** a Casei Domnului, care caută spre răsărit. Și iată că la intrarea porții ți, erau douăzeci și cinci de oameni; și în mijlocul lor am văzut pe Iazania, fiul lui Azur, și pe Pelatia, fiul lui Benaia, căpeteniile poporului.

*Cap. 3, 12, 14; 8, 3. Vers. 24. **Cap. 10, 19. †Cap. 8, 18.

2. Și Domnul mi-a zis: „Fiul omului, aceștia sînt oameni cari fac planuri nelegiuite, și dau sfaturi rele în cetatea aceasta!”

3. Ei zic: „Nu este încă vremea* potrivită ca să zidim case! Cetatea** este cazanul, și noi sîntem carnea.”

*Cap. 12, 22, 27. 2 Pet. 3, 4. **Jer. 1, 13. Cap. 21, 3, etc.

4. De aceea proorocește împotriva lor, proorocește, fiul omului!”

5. Atunci Duhul Domnului* a căzut peste mine, și mi-a zis: „Spune: „Așa vorbește Domnul: „Astfel vorbiți voi, casa lui Israel! Și ce vă vine în gînd, știți foarte bine!”

*Cap. 2, 2; 3, 24.

6. Ați făcut o mulțime* de omoruri în cetatea aceasta, și ați umplut ulițele cu cei uciși.

*Cap. 7, 25; 22, 3, 4.

7. De aceea, așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Morții voștri* pe cari i-ați întins în mijlocul cetății acesteia, sînt carnea, și ea este cazanul; dar voi** veți fi scoși afară din ea.

*Cap. 21, 3, 6, 10, 11. Mic. 3, 3. **Vers. 0.

8. Vă temeți de sabie, dar Eu voi aduce sabie peste voi, zice Domnul, Dumnezeu.”

9. „Vă voi scoate din cetatea aceasta, vă voi da în minile străinilor, și voi împlini* judecățile Mele împotriva voastră!”

*Cap. 5, 8.

10. Veți cădea* loviți de sabie, vă

voi judeca** la hotarul lui Israel, și veți ști ți că Eu sînt Domnul.

*2 Reg. 26, 10, 20, 21. Jer. 30, 6; 52, 10. **1 Reg. 8, 67. 2 Reg. 14, 25. †Ps. 9, 16. Cap. 6, 7; 13, 5, 11, 21, 22.

11. Cetatea aceasta* nu va fi cazanul vostru, și voi nu veți fi carnea din el: ci la hotarul lui Israel vă voi judeca!

*Vers. 3.

12. Și veți ști* că Eu sînt Domnul, ale cărui porunci nu le-ați urmat, și ale cărui legi nu le-ați împlinit, ci ați** lucrat după obiceiurile neamurilor cari vă înconjoară.”

*Vers. 10.

**Lev. 18, 3, 24, etc. Deut. 12, 30, 31. Cap. 8, 10, 14, 16.

13. Pe cînd prooroceam eu, a murit Pelatia*, fiul lui Benaia. Eu am** căzut cu fața la pămînt, și am strigat cu glas tare: „Ah! Doamne Dumnezeule, vrei să nimicești Tu și ce a mai rămas din Israel?”

*Vers. 1. Eapl. 5, 5. **Cap. 9, 8.

14. Și Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

15. „Fiul omului, frații tăi, da, frații tăi, cei din robie, și toată casa lui Israel, sînt aceia despre cari zic locuitorii Ierusalimului: „Ei sînt departe de Domnul, țara ne-a fost dată notă în stăpînire!...”

16. De aceea spune despre ei: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Dacă-i țin depărtați printre neamuri, dacă i-am risipit în felurite țări, totuși le-am fost* un Templu pentru cităva vreme, în țara în care au venit. *Ps. 90, 1; 91, 9. Is. 44, 11.

17. De aceea să le spui: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Vă voi strînge* din mijlocul popoarelor, vă voi aduna iarăși din țările în cari sînteți risipiți, și vă voi da țara lui Israel.

*Jer. 21, 6. Cap. 28, 25; 34, 13; 36, 24.

18. Și cînd vor veni în ea, vor scoate* de acolo toți idolii și toate uriciunile.

*Cap. 37, 23.

19. Le voi* da o altă inimă, și voi pune un duh nou** în voi. Voi lua din trupul lor inima ți de piatră, și le voi da o inimă de carne,

*Jer. 32, 40.

Cap. 36, 26, 27. Epl. 3, 9. **Ps. 51, 10. Jer. 31, 33; 32, 39. Cap. 18, 31. †Zah. 7, 12.

20. ca să urmeze* poruncile Mele, să păzească și să împlinească legile Mele; și ei vor fi poporul** Meu, iar Eu voi fi Dumnezeul lor.

*Ps. 105, 45. **Jer. 24, 7. Cap. 14, 11; 36, 26; 37, 27.

21. Dar aceluia a căror inimă simte plăcere față de idolii și uriciunile lor, le voi* întoarce faptele asupra capului lor, zice Domnul Dumnezeu.”

*Cap. 9, 10, 22, 31.

22. După aceea, heruvimii și-au întins* aripile, însoțiți de roți, și slava Dumnezeului lui Israel era sau deasupra lor.

*Cap. 1.19; 10.19.

23. Slava* Domnului s'a înălțat din mijlocul cetății, și s'a așezat pe muntele** de la răsăritul ț. cetății.

*Cap. 8.4; 9.3; 10.4,18; 43.4. **Zab. 14.4. †Cap. 43.2.

24. Pe mine însă m'a răpit* Duhul și m'a dus iarăși, în vedenie, prin Duhul lui Dumnezeu, în Haldea, la prinșii de război. Și astfel vedenia, pe care o avusesem, a pierit de la mine.

*Cap. 8.3.

25. Apoi am spus prinșilor de război toate lucrurile, pe cari mi le descoperise Domnul.

Robia lui Zedechia și risipirea poporului.

12 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, tu locuiești în mijlocul unei case de îndărătnici*, cari au ochi** să vadă și nu văd, urechi de auzit și n'aud; căci țin o casă de răzvrătiți. *Cap. 2.3, 6, 7, 8; 3.26, 27. **Isa. 6.9; 42.20. Ier. 5.21. Mat. 13.13, 14. +Cap. 2.5.

3. De aceea, fiul omului, pregătește-ți lucrurile de călătorie, și pleacă ziua, supt ochii lor! Pleacă, în fața lor, din locul unde ești și du-te în alt loc: poate că vor vedea că sînt o casă de îndărătnici.

4. Scoate-ți lucrurile ca niște lucruri de călătorie, ziua, supt ochii lor; dar pleacă seara, în fața lor, cum pleacă cei ce se duc în robie.

5. Să spargi zidul supt ochii lor, și să-ți scoți lucrurile pe acolo.

6. Să le pui pe umăr supt ochii lor, să le scoți afară pe negură, să-ți acoperi fața și să nu te uiți la pământ; căci vreau să fii un semn* pentru casa lui Israel.“

*Isa. 8.16. Cap. 4.3; 24.24. Vers. 11.

7. Am făcut cum mi se poruncise: mi-am scos lucrurile ziua ca pentru călătorie, seara am spart zidul cu mina, și le-am scos pe negură și le-am pus pe umăr, în fața lor.

8. Dimineața însă, Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

9. „Fiul omului, nu ți-a zis casa lui Israel, această casă* de îndărătnici: „Ce** faci?“

*Cap. 2.5. **Cap. 17.12; 24.19.

10. Spune-le: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Proorocia* aceasta privește pe domnul care este la Ierusalim, și pe toată casa lui Israel, care se află acolo.“

*Mal. 1.1.

11. Spune: „Eu sînt un semn* pentru voi! Cum am făcut eu, așa li se va face și lor: se vor duce** într-o țară străină în robie. *Vers. 6. **2 Reg. 25.4,5,7.

12. Domnitorul* care este în mijlocul lor își va pune lucrurile pe umăr și va pleca pe negură; vor sparge zidul ca să-l scoată afară; își va acoperi fața, ca să nu vadă pămîntul cu ochii.

*Ier. 30.4.

13. Imi voi întinde mreața* peste ei, și va fi prins în lațul Meu; îl voi duce** la Babilon, în țara Haldeilor; dar nu-i va vedea, și va muri acolo.

*Iov 19.6. Ier. 52.9. Pld. 1.13. Cap. 17.20. **2 Reg. 25.1. Ier. 52.11. Cap. 17.16.

14. Pe toți cei ce stau în jurul lui îi voi da ajutor, și pe toate oștile lui, îi voi risipi* în toate vînturile, și voi scoate** sabia după ei.

*2 Reg. 25.4,5. Cap. 5.10. **Cap. 5.2,12.

15. Atunc vor ști* că Eu sînt Domnul, dînd îi voi împrăști printre neamuri, și îi voi risipi în felurite țări.

*Ps. 9.16. Cap. 6.7, 14. 11.10. Vers. 16,30.

16. Dar voi lăsa* din ei vreo cîțiva oameni cari vor scăpa de sabie, de foamete și de ciumă, ca să istorisească toate uriciunile lor printre neamurile la cari vor merge, și să știe că Eu sînt Domnul.“

*Cap. 6.8,9,10.

17. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

18. „Fiul omului, îți vei minca* pînea tremurînd, și îți vei bea apa cu neliniște și groază.

*Cap. 4.16.

19. Spune poporului din țară: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu, despre locuitorii Ierusalimului din țara lui Israel: „Ei își vor minca pînea cu neliniște, și își vor bea apa cu groază; căci țara le va fi jăfuită* de tot ce e, din pricina silniciei** tuturor celor ce o locuiesc.

*Zah. 7.14. **Ps. 137.3.

20. Cetățile pline cu popor vor fi nimicite, și țara va fi pustiuță, ca să știți că Eu sînt Domnul.“

21. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

22. „Fiul omului, ce înseamnă acest cuvînt de batjocură, pe care-l întrebuințați în țara lui Israel: „Zilele se lungesc, și toate vedeniile rămîn nemplinite?“

*Vers. 27. Cap. 11.3. Amos 6.3. 2Pet. 3.4.

23. De aceea spune-le: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Voi face să înceteze acest cuvînt de batjocură, și nu se va mai întrebuința în Israel. Dea-

ceea spune-le: „Se apropie * zilele, și toate vedeniile se vor împlini!“

* Loc. 1.2.1. Tef. 1.14.

24. Căci nu * vor mai fi vedenii * mincinoase, nici proorocii înșelătoare, în mijlocul casei lui Israel!

* Cap. 13.23. ** Plan. 2.14.

25. Căci Eu, Domnul, voi vorbi; ce voi spune * se va împlini, și nu va mai fi aminat; da, în zilele voastre, casă de îndărătnici, voi rosti un cuvânt și-l voi împlini, zice Domnul, Dumnezeu.

* Isa. 55.11. Vers. 28. Dan. 9.12. Luc. 21.33.

26. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit apoi astfel:

27. „Fiul omului *, iată, casa lui Israel zice: „Vedeniile pe cari le are el nu sînt aproape să se îplinească, și proorocește pentru vremuri * depărate!“

* Vers. 22. ** 2 Pet. 3.4.

28. Deaceia * spune-le: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Nu va mai fi zăbavă în împlinirea cuvîntelor Mele; ci cuvîntul, pe care-l voi rosti, se va împlini, zice Domnul, Dumnezeu.“

* Vers. 23,25.

Impotriva proorocilor mincinoși.

13 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, proorocește împotriva proorocilor lui Israel, cari proorocesc, și spune celor ce * proorocesc după gustul inimii * lor: „Ascultați cuvîntul Domnului!“

* Vers. 17. ** Ier. 14.14; 23.16,26.

3. Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Vai de proorocii fără minte, cari umblă după duhul lor și nu văd nimic!“

4. Proorocii tăi, Israele, sînt ca niște șacali * în mijlocul dărimăturilor!

* Cînt. 2.15.

5. Voi nu * v'ați suit înaintea spărturilor, n'ați înconjurat cu un zid casa lui Israel, ca să rămineți tari în luptă, în ziua Domnului. * Ps. 106.23,30. Cap. 22.30.

6. Vedeniile * lor sînt înșelătoare, și proorociile lor mincinoase. Ei zic: „Așa vorbește Domnul!“ măcar că Domnul nu i-a trimis; și fac pe oameni să tragă nădejde că se va împlini cuvîntul lor.

* Vers. 23. Cap. 12.24; 22.28.

7. Nu sînt înșelătoare vedeniile, pe cari le aveți, și nu sînt mincinoase proorociile pe cari le roștiți? Voi ziceți: „Așa vorbește Domnul!“ în timp ce Eu n'am vorbit.

8. De aceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Pentru că spuneți lucruri

înșelătoare, și vedeniile voastre sînt minciuni, iată, am necaz pe voi, zice Domnul, Dumnezeu.“

9. „Mina Mea va fi împotriva proorocilor, ale căror vedenii sînt înșelătoare și ale căror proorocii sînt mincinoase; ei nu vor rămîne în adunarea poporului Meu, nu vor fi scriși în cartea * casei lui Israel, nici nu vor * intra în țara lui Israel. Și veți ști * că Eu sînt Domnul Dumnezeu.“

* Ezr. 2.59,62. Neem. 7.5. Ps. 69.28. ** Cap. 20.39. † Cap. 11.12.

10. Lucrurile acestea se vor întîmpla pentru că ei rătăcesc pe poporul Meu, zicînd: „Pace *!“ cînd nu este pace. Poporul Meu zidește un zid, și ei îl tencuiesc * cu ipsos.

* Ier. 6.14; 8.11. ** Cap. 22.38.

11. De aceea, spune celor ce-l acopăr cu ipsos că se va prăbuși, va veni o ploaie * cu vîfor, pietrele de grindină vor cădea, și se va deslănțui furtuna.

* Cap. 38.22.

12. Iată, vi se prăbușește zidul! Și atunci vi se va zice: „Unde este ipsosul cu care l-ați tencuit?“

13. De aceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „În urgia Mea, voi porni furtuna; în minia Mea, va veni o ploaie cu vîfor; și vor cădea pietre de grindină ca să nîmicească.“

14. Voi surpa zidul pe care l-ați tencuit cu ipsos, îl voi doborî la pămînt, și i se vor desgoli temelile; se va prăbuși, și veți pieri în mijlocul dărimăturilor lui. Și veți ști * că Eu sînt Domnul.

* Vers. 9. 21,23. Cap. 14.8.

15. Imi voi potoli astfel minia împotriva zidului și împotriva celor ce l-au tencuit cu ipsos; și vă voi spune: „Nu mai este niciun zid! Și s'a isprăvit cu cei ce l-au tencuit cu ipsos!“

16. S'a isprăvit cu proorocii lui Israel, cari proorocesc asupra Ierusalimului, și au vedenii * de pace asupra lui, cînd nu este pace, zice Domnul Dumnezeu.

* Ier. 16.14; 28.9.

17. Iar tu, fiul omului, întoarce-ți * privirile împotriva fiicilor poporului tău, cari proorocesc * după gustul inimii lor, și proorocește împotriva lor!

* Cap. 20.46; 21.2. ** Vers. 2.

18. Spune: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Vai de cele ce cos perinute pentru subsiori, și fac măhrame pentru capetele oamenilor de orice mărime, ca să prindă suflete! Socotiți că veți prinde sufletele * poporu-

lui Meu, ca să vă păstrați cu viață sufletele voastre? *2 Pet. 2. 14.

19. Voi Mă necinștiți înaintea poporului Meu, pentru cițiva * pumni de orz și citeva bucăți de pine, ucizînd niște suflete, cari n'ar trebui să moară, și făcînd să trăiască niște suflete cari n'ar trebui să trăiască, înșelînd astfel pe poporul Meu care ascultă minciunile voastre. *Prov. 28. 21. Mic. 3. 5.

20. De aceea așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată, am necaz pe perinutele voastre prin cari prindeți sufletele ca păsările; deaceia vi le voi smulge de la brațe și voi da drumul sufletelor, și anume sufletelor pe cari le prindeți ca păsările!

21. Vă voi rupe mările, și voi scoate pe poporul Meu din minile voastre, ca să nu mai cadă pradă în minile voastre; și veți ști * că Eu sint Domnul. *Vers. 9.

22. Pentrucă întristați prin minciuni inima celui neprihănit, cînd Eu însuși nu l-am întristat, și pentrucă întăriți * minile celui rău ca să-l împedeți să se lase de calea lui cea rea, făgăduindu-i viața, — *Ier. 23. 14.

23. De aceea nu veți * mai avea vedenii înșelătoare, și nu veți mai rosti proorocii. Voi scoate din minile voastre pe poporul meu, și veți ști * că Eu sint Domnul. *Vers. 6, etc. Cap. 12. 24. Mic. 3. 6. **Vers. 9. Cap. 14. 8; 15. 7.

Impotriva celor ce se alipesc de idoli.

14 1. Cițiva din bătrînii lui Israel au venit * la mine și au șezut înaintea mea. *Cap. 8. 1; 20. 1; 33. 31.

2. Și Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

3. „Fiul omului, oamenii aceștia își poartă idolii în inimă, și își pironesc privirile spre ceea ce i-a făcut să cadă * în nelegiuire! Să Mă** las Eu să fiu întrebat de ei?

*Cap. 7. 19. Vers. 4. 7. **2 Reg. 3. 13.

4. De aceea vorbește-le, și spune-le: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Orice om din casa lui Israel, care își poartă idolii în inimă, și care își pironeste privirile spre ceea ce l-a făcut să cadă în nelegiuirea lui — dacă va veni să vorbească proorocului, — Eu, Domnul, îi voi răspunde, în ciuda multimei idoliilor lui,

5. ca să prind în chiar inima lor pe aceia din casa lui Israel, cari s'au de-

părtat de Mine din pricina tuturor idoliilor.

6. De aceea, spune casei lui Israel: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Întoarceți-vă, și abateți-vă de la idoli voștri, întoarceți-vă privirile dela toate uriciunile voastre!

7. Căci orice om din casa lui Israel, sau din străinii cari locuiesc pentru o vreme în Israel, care s'au depărtat de Mine, care își poartă idolii în inima lui, și nu-și ia privirile dela ceea ce l-a făcut să cadă în nelegiuirea lui, — dacă va veni să vorbească unui prooroc, ca să Mă întrebă prin el, — Eu, Domnul, prin Mine însuși îi voi răspunde.

8. Imi voi întoarce * Fața împotriva omului acestuia, îl voi face un semn * și de pomină, și-l voi nimici cu desăvîrșire din mijlocul poporului Meu. Și veți ști * că Eu sint Domnul! * Lev. 17. 10.

20. 3, 6, 6. Ier. 44. 11. Cap. 15. 7. ** Num. 26. 10. Deut. 32. 37. Cap. 5. 14. †Cap. 6. 7.

9. Dacă proorocul se va lăsa amăgit * să rostească un cuvînt, Eu, Domnul, am amăgit pe proorocul acela; Imi voi întinde mina împotriva lui, și-l voi nimici din mijlocul poporului Meu Israel. *1 Reg. 22. 23. Iov. 12. 16. Ier. 4. 10.

10. Își vor purta astfel păcatul lor, și pedeapsa proorocului va fi la fel cu pedeapsa celui ce întreabă.

11. ca să nu se mai rătească * dela Mine casa lui Israel, și să nu se mai spurce cu toate fărădelegile ei. Atunci vor fi poporul * Meu, și Eu voi fi Dumnezeu! * — *2 Pet. 2. 15. **Cap. 11. 20; 37. 27.

Dreptatea pedepselor Domnului.

12. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

13. „Fiul omului, cînd va păcăui o țară împotriva Mea, dedîndu-se la fărădelege, și Imi voi întinde mina împotriva ei, — dacă îi voi sfărîma toiagul * pînii, dacă îi voi trimite foametea, dacă îi voi nimici cu desăvîrșire oamenii și vitele,

*Lev. 26. 26. Isa. 3. 1. Cap. 4. 16; 5. 16.

14. chiar de ar fi * în mijlocul ei acești trei oameni: Noe, Daniel și Iov, ei nu și-ar mintui decît sufletul lor prin neprihănirea * lor, zice Domnul, Dumnezeu. * *Ier. 15. 1. Vers. 16, 18, 20. Ier. 16. 11. 14; 14. 11. **Prov. 11. 4.

15. „Dacă aș lăsa ca țara să fie cu-terierată de fiare sălbatice *, cari ar

lăsa-o fără popor, dacă ar ajunge un pustiu pe unde n'ar mai putea trece nimeni, din pricina acestor fiare,

* Lev. 26, 22.

16. și ar fi în mijlocul ei acești * trei oameni, pe viața Mea, zice Domnul, Dumnezeu, că n'ar scăpa nici fii, nici fiice, ci numai ei ar scăpa, și țara ar ajunge un pustiu.

* Vers. 14, 18, 20.

17. Sau dacă aș * aduce sabie împotriva țării acesteia, dacă aș zice să ireacă sabia prin țară, dacă i-aș nimici * cu desăvîrșire oamenii și vitele,

* Lev. 26, 25. Cap. 5, 12; 21, 3, 4; 29, 8; 38, 21. * Cap. 25, 13. Tef. 1, 3.

18. și * ar fi în mijlocul ei acești trei oameni, pe viața Mea, — zice Domnul, Dumnezeu, — că n'ar scăpa nici fii nici fiice, ci numai ei singuri ar scăpa.

* Vers. 14.

19. Sau dacă aș trimite ciuma * în țara această, dacă Mi-aș vărsa * urgia împotriva ei prin molimă, ca să-i nimicesc cu desăvîrșire oamenii și vitele,

* 2 Sam. 24, 15. Cap. 38, 22. * Cap. 7, 8.

20. și ar fi * în mijlocul ei Noe, Daniel și Iov, pe viața Mea — zice Domnul, Dumnezeu — că n'ar scăpa nici fii nici fiice, ci numai ei și-ar mîntui sufletul prin neprihănirea lor.

* Vers. 14.

21. Totuș, așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Măcar că trimet * împotriva Ierusalimului cele patru pedepse grozave ale Mele: sabia, foamea, fiarele sălbatice și ciuma, ca să nimicesc cu desăvîrșire din el oamenii și vitele,

* Cap. 5, 17; 33, 27.

22. tot va fi o rămășiță * care va scăpa, care va ieși din el, și anume: fii și fiice. Iată, aceștia vor veni la voi, le veți vedea purtarea * și faptele, și vă veți mîngia de nenorocirea pe care o aduc asupra Ierusalimului, de tot ce aducasupra lui.

* Cap. 6, 8. * Cap. 20, 43.

23. Ei vă vor mîngia, cînd le veți vedea purtarea și faptele, și veți cunoaște că nu fără * temei fac Eu tot ce fac împotriva Ierusalimului, zice Domnul, Dumnezeu.

* Jer. 22, 8, 9.

Locuitorii Ierusalimului asemeneați cu lemnul de viță.

15. 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit, astfel:

2. „Fiul omului, ce are lemnul de viță mai mult decît orice alt lemn, vitele de vie mai mult decît cele ce sînt printre copacii din pădure?

3. Ia oare cineva din lemnul acesta,

ca să facă vreo lucrare? Face cineva din el vreun cîrlig de atîrnat ceva în el?

4. Iată că este pus pe foc * să ardă; dupăce îi arde focul cele două capete și mijlocul, mai poate fi el bun de ceva?

* Isai 5, 6.

5. Iată, cînd era întreg, nu se putea face nimic din el; cu cit mai puțin acum, dupăce l-a mistuit și l-a ars focul, s'ar mai putea face vreo lucrare din el?

6. Deaceia așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Ca lemnul de viță dintre copacii din pădure, pe care-l pun pe foc să-l ard, așa voi da și pe locuitorii Ierusalimului.

7. Imi voi întoarce Fața * împotriva lor; au ieșit * din foc, dar focul îi va arde de tot. Și veți ști * că Eu sînt Domnul, cînd Imi voi întoarce Fața împotriva lor.

* Lev. 17, 10. Cap. 14, 8. * Isai 24, 18. * Cap. 6, 7; 7, 4; 11, 10; 20, 38, 42, 44.

8. Voi preface țara într'un pustiu, pentrucă au fost necredincioși, zice Domnul Dumnezeu.

Ierusalimul închipuit printr'o curvă.

16. 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, arată * Ierusalimului uriciunile lui!

* Cap. 20, 4; 22, 36; 7, 8, 9.

3. Și spune-i: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu, către cetatea Ierusalimului: „Prin obîrșia și nașterea * ta ești din țara Cananiților; tatăl * tău era Amorit, și mama ta Hetită.

* Cap. 21, 30. * Vers. 46.

4. La naștere, în ziua * cînd te-ai născut, buricul nu ți s'a tăiat, n'ai fost scăldată în apă, ca să fii curățită, nici n'ai fost frecată cu sare, și nici n'ai fost înfășată în scutece.

* Osea 2, 8.

5. Ochiul nimănui nu s'a îndurat de tine, ca să-ți facă măcar unul din aceste lucruri, din milă pentru tine; ci ai fost aruncată pe cîmp, așa de scîrbă le era de tine, în ziua nașterii tale.

6. Atunci Eu am trecut pe lîngă tine, te-am văzut tăvălită în singele tău, și am zis: „Trăiește chiar și în singele tău!“ Da, ți-am zis: „Trăiește chiar și în singele tău!“

7. Te-am înmulțit * cu zecile de mii, ca iarba de pe cîmp. Și ai crescut, te-ai făcut mare, ai ajuns de o frumusețe desăvîrșită; și s'au rotunjit țitele, ți-a crescut părul. Dar erai tot goală, goală de tot.

* Exod. 1, 7.

8. Când am trecut Eu pe lângă tine, M'am uitat la tine, și iată că îți venea vremea, vremea dragostelor. Atunci am întins peste tine poala* hainei Mele, ți-am acoperit goliciunea, ți-am jurat credință, am făcut legămintă cu tine, zice Domnul Dumnezeu, și ai fost** a Mea! • Rut. 3.9. • Exod. 19.5. Ier. 2.2.

9. Te-am scăldat în apă, te-am spălat de singele de pe tine, și te-am uns cu untdelemn.

10. Ți-am dat haine cusute cu fir, și o încălțăminte de piele de vițel de mare, te-am încins cu în suptire, și te-am îmbrăcat în mătăasă.

11. Te-am împodobit cu scule scumpe, ți-am pus brățări* la mină, și o salbă** la gît; • Fac. 24. 22, 47. • Prov. 1. 19.

12. Ți-am pus o verigă în nas, cercei în urechi, și o cunună minunată pe cap.

13. Astfel, ai fost împodobită cu aur și cu argint, și ai fost îmbrăcată cu în suptire, cu mătăasă și cusături cu fir. Ai mâncat* floarea făinei, miere și untdelemn. Erai de o frumusețe desăvîrșită**, ba ajunsesei chiar împărăteasă. • Dent. 32. 13, 14. • Ps. 48. 2.

14. Ți s'a dus vestea* printre neamuri, pentru frumuseța ta; căci eră desăvîrșită de tot, datorită strălucirii cu care te împodobisem, zice Domnul, Dumnezeu. • Plin. 2. 17.

15. „Dar te-ai încrezut* în frumuseța ta, și ai** curvit, la adăpostul numelui tău celui mare; și ai revărsat curviile înaintea tuturor trecătorilor, și te-ai dat lor. • Deut. 32. 15. Ier. 7. 4. Mic. 3. 11. • Isa. 1. 21; 57. 8. Ier. 2. 20; 9. 2, 6, 20. Cap. 29. 3, 9, 11, 12. Osea 1. 2.

16. Ai luat* și din hainele tale, ți-ai făcut înălțimi pe cari le-ai împodobit cu toate colorile, și ai curvit pe ele: așa cum nu s'a întâmplat și nici nu se va mai întâmpla vreodată. • 2 Reg. 23. 7. Cap. 7. 21. Osea 2. 8.

17. Ți-ai luat pînă și minunatele tale podoabe de aur și de argint, pe cari ți le dădusem, și ți-ai făcut niște chipuri de bărbați, cu cari ai curvit.

18. Ți-ai luat și hainele cusute la gherghef, le-ai îmbrăcat cu ele și ai adus acestor chipuri untdelemnul Meu și tămia Mea.

19. Pinea* pe care ți-o dădusem, floarea făinii, untdelemnul și mierea, cu care te hrăneam, le-ai adus înaintea lor, ca niște tămii cu un miros plăcut. Iată ce s'a întâmplat, zice Domnul Dumnezeu!“ • Osea 2. 8.

20. „Apoi ți-ai* luat fiii și fiicele, pe cari Mi-i născusei, și i-ai jertfit lor, ca să le slujească de mincare. Nu erau oare de ajuns curviile tale, • 2 Reg. 16. 3. Ps. 106. 37, 38. Isa. 57. 5. Ier. 7. 31; 32. 35. Cap. 20. 26; 23. 7.

21. de Mi-ai mai junghiat fiii, și i-ai dat, trecîndu-i prin foc în cinstea lor?

22. Și în mijlocul tuturor uriciunilor și curviilor tale, nu ți-ai adus aminte de vremea tinereței* tale, cînd erai goală**, goală de tot, și te zbateai în singele tău! • Ier. 2. 2. Vers. 11. 60. Osea 11. 1. • Vers. 4. 5, 6.

23. După toate aceste răutăți ale tale, — (vai, vai de tine! zice Domnul Dumnezeu), —

24. ți-ai zidit* case de curvie, ți-ai făcut** înălțimi în toate pieteile. • Vers. 31. • Osea 57. 5, 7. Ier. 2. 30; 3. 2.

25. La toate colțurile* ulițelor ți-ai făcut înălțimi, ți-ai necinstit frumusețea, ți-ai desfăcut picioarele înaintea tuturor trecătorilor, ai făcut tot mai multe curvii. • Prov. 9. 14.

26. Ai curvit cu Egiptenii*, vecinii tăi, cu trupul plin de vlagă, și ți-ai înmulțit curviile, ca să Mă minii. • Cap. 8. 10, 14; 20. 7, 8; 23. 19, 30, 31.

27. Dar iată că Mi-am întins mîna împotriva ta, am micșorat partea de întreținere pe care ți-o rindisem, te-am lăsat în voia vrăjmașelor tale, fiicele Filistenilor*, cari au roșit de purtarea ta nelegiuită. • 2 Cron. 28. 19, 19. Vers. 57.

28. Apoi ai curvit* cu Asirienii, pentru că erai fără saț; ai curvit cu ei, și tot nu te-ai săturat. • 2 Reg. 16. 7, 10. 2 Cron. 28. 23. Ier. 2. 18, 36. Cap. 23. 12, etc.

29. Ți-ai înmulțit curviile cu țara Canaanului și pînă în Haldea*, dar nici acolo nu te-ai săturat. • Cap. 23. 14, etc.

30. Ce slăbiciune de inimă ai avut, zice Domnul, Dumnezeu, de ai făcut toate aceste lucruri, cari sînt fapta unei ibovnice dedate la curvie,

31. zidindu-ți case de curvie* la toate colțurile ulițelor, și făcîndu-ți înălțimi în toate pieteile; n'ai fost nici măcar ca o curvă care-și cere plata. • Vers. 21. 38.

32. Ai fost femeia prea curvă, care primește pe străini în locul bărbatului ei!

33. Tuturor curvelor li se plătește o plată; dar* tu ai dat daruri tuturor ibovnicilor tăi, i-ai cîștigat prin daruri, ca să-i tragi la tine din toate părțile și să curvești cu ei. • Isa. 30. 6. Osea 5. 9.

34. Ai fost cu totul altfel decît cele-

lalte curve, intrucit nimeni nu umbla după tine, ci tu plăteai celor ce veneau la tine, în loc ca tu să fii plătită de ei. De aceea ai fost cu totul altfel decât altele.

35. „De aceea, ascultă, curvo, Cuvîntul Domnului!

36. Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Pentru că ți-ai risipit banii în felul acesta, și ți-ai descoperit goliciunea în curviile tale cu ibovnicii tăi și cu toți idoli tăi uricioși, și din pricina singelui * copiilor tăi, pe cari li i-ai dat,

* Vers. 20. Ier. 2. 31.

37. de aceea, iată, voi strînge * pe toți ibovnicii cu cari te desmierdai, pe toți aceia pe cari i-ai iubit și pe toți aceia pe cari i-ai urit; da, îi voi strînge împotriva ta din toate părțile, îți voi desveli goliciunea înaintea lor, și îți vor vedea toată goliciunea. * Ier. 13. 22. 20.

38. Te voi judeca așa cum se judecă femeile prea curve * și ucigătoare de copii, și voi face din tine o jertfă sîngeroasă ** a urgiei și geloziei. * Lev. 20. 10. Deut. 22. 22. Cap. 23. 17. ** Fac. 9. 6. Exod. 21. 12. Vers. 20. 30.

39. Te voi da în minile lor; îți vor surpa casele * de curvie, și îți vor nimici înălțimile; te vor desbrăca ** de hainele tale, îți vor lua toată podoaba de pietre scumpe, și te vor lăsa goală, goală de tot. * Vers. 24. 31. ** Cap. 23. 26. Osea 2. 3. 40. Vor aduce * gloata împotriva ta, te vor ** ucide cu pietre și te vor străpunge cu loviturile de sabie.

* Cap. 23. 46, 47. ** Ioan. 8. 6, 7.

41. Îți vor arde * casele cu foc, și se vor răzbuna pe tine **, înaintea unei mulțimi de femei. Voi face să înceteze astfel curvia Ța, și nu vei mai da plată de curvă. * Deut. 13. 16. 2 Reg. 25. 9. Ier. 39. 8; 2. 13. ** Cap. 5. 8; 23. 10, 48. † Cap. 23. 27.

42. Imi voi potoli * minia împotriva ta, și nu voi mai fi gelos pe tine; Mă voi liniști, nu voi mai fi supărat. * Cap. 5. 19.

43. Pentru că nu ți-ai adus aminte * de vremea tinereții tale, ci M'ai ațîțat prin toate aceste lucruri, iată, voi face ** ca purtarea ta să cadă asupra capului tău, zice Domnul, Dumnezeu, ca să nu mai săvîrșești alte nelegiuiri cu toate uriciunile tale!

* Ps. 78. 42. Vers. 22. ** Cap. 9. 10; 11. 21; 22. 81.

44. „Iată că toți cei ce spun zicători, vor spune despre tine zicătoarea aceasta: „Cum este mama așa și fata!”

45. Tu ești fata mamei tale, care s'a

desgustat de bărbatul și copiii ei. Tu ești sora surorilor tale, cari s'au desgustat de bărbat și copiii lor. Mama voastră era o Hetită * și tatăl vostru un Amorit.

* Vers. 3.

46. Sora ta * cea mai mare, care locuiește la miază-noapte de tine, este Samaria, ea și fiicele ei; și sora ta cea mai mică este Sodoma și fiicele ei, și locuiește la miază-zi de tine.

* Deut. 32. 32. Isa. 1. 10.

47. Tu nu numai că ai umblat pe căile lor, și ai săvîrșit aceleași uriciuni, ci, ca și cum ați ar fi fost prea puțin, ai fost mai stricată * decât ele în toate purtările tale. * 2 Reg. 21. 9. Cap. 5. 6, 7. Vers. 45.

48. Pe viața Mea, zice Domnul, Dumnezeu că sora ta Sodoma *, și fiicele ei n'au făcut ce ați făcut voi, tu și fiicele tale.

* Mat. 10. 15; 11. 24.

49. Iată care a fost nelegiuirea sorei tale Sodoma: era îngîmfată, trăia în belșug * și într'o liniște nepăsătoare, ea și fiicele ei, și nu sprijinea mina celui nenorocit și celui lipsit. * Fac. 13. 19.

50. Ele s'au semetit, și au făcut uriciuni * blestamate înaintea Mea; de aceea le-am ** și nimic, cînd am văzut lucrul acesta.

* Fac. 13. 13; 18. 20; 19. 5. ** Fac. 19. 21.

51. Samaria n'a făcut nici jumătate din păcatele tale; uriciunile tale au fost mai multe decât ale ei, așa că ai ușurat * vina surorilor tale prin toate uriciunile pe cari le-ai făcut acum.

* Ier. 3. 11. Mat. 12. 41. 42.

52. Tu, care ușurai vina surorilor tale, prin purtarea ta, suferi acum urmările răutății tale; prin păcatele tale, prin cari te-ai făcut mai uricioasă decât ele, acum le faci mai ușoară vina decât a ta; de aceea acopere-te de rușine, și poartă-ți ocara, fiindcă ai ușurat vina surorilor tale!

53. Voi aduce * înapoi pe prinșii lor de război, pe prinșii de război ai Sodomei ** și ai fiicelor ei, pe prinșii de război ai Samariei și ai fiicelor ei, și pe prinșii tăi de război în mijlocul lor,

* Isa. 1. 9; Vers. 60, 61. ** Ier. 20. 16.

54. ca să-ți suferi ocara, și să roșești pentru tot ce ai făcut, slujindu-le ca o pricină de mîngîiere *.

* Cap. 14. 22. 23.

55. Astfel, surorile tale: Sodoma și fiicele ei, se vor întoarce iarăș la starea lor de mai înainte, și Samaria și fiicele ei se vor întoarce iarăș la starea lor de mai înainte, și tu și fiicele tale

vă veți întoarce iarăși la starea voastră de mai înainte.

56. Nu vorbeai deloc despre sora ta Sodoma, în vremea mindriei tale,

57. mai înainte de vădirea răutății tale, când ai primit batjocurile * fiice-
lor Siriei, ale tuturor vecinilor tăi,
și ale fiicelor Filistenilor **, cari te
disprețuiesc de jur împrejur!

* 2 Reg. 16.5. 2 Cron. 28.18. Isa. 7. 1; 14. 28. ** Vers. 27.

58. Trebuie să-ți porți *, în adevăr,
nelegiuirile și uriciunile, zice Dom-
nul.

* Cap. 23.49.

59. Căci așa vorbește Domnul, Dum-
nezeu: „Îți voi face întocmai cum ai
făcut și tu, care ai nesocotit * jură-
mintul **, rupind legământul!

* Cap. 17.13,16. ** Deut. 29.12, 14.

60. Dar îmi voi aduce aminte * de
legământul Meu făcut cu tine în vre-
mea tinereții tale, și voi face cu tine
un legământ ** vecinic.

* Ps. 106.45. ** Ier. 32.40; 50.5.

61. Atunci îți vei aduce aminte * de
purtarea ta, te vei rușina, când vei
primi la tine pe surorile tale, mai mari
și mai mici, pe cari îți le voi da ca
fiice **, dar ține pe temeiul legămîntu-
lui făcut cu tine. +Cap. 20.43; 36.31. ** Isa. 54.
1; 60.4. Gal. 4.26, etc. † Ier. 31.31, etc.

62. Voi face * legământul Meu cu tine,
și vei ști că Eu sint Domnul,

* Osea. 2.19, 20.

63. ca să-ți aduci aminte * de trecut
și să roșești, și să nu mai deschizi **
gura de rușine, când îți voi ierta tot
ce ai făcut, zice Domnul Dumnezeu.

* Vers. 61. ** Rom. 3.19.

Pedepsirea lui Zedechia.

17 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit
astfel:

2. „Fiul omului, spune o vorbă cu
tîlc, spune o pildă casei lui Israel,

3. și zi: „Așa vorbește Domnul, Dum-
nezeu: „Un * vultur mare, cu aripi
lungi, cu aripile întinse, acoperit cu
pene pestrice, a venit în Liban, și a
luat ** virful unui cedru.

* Vers. 12, etc. ** 2 Reg. 24.12.

4. A rupt ramura cea mai înaltă a
lui, a dus-o într-o țară de negoț, și a
pus-o într-o cetate de negustori;

5. a luat și din sămînța țării și a pus-o
într-un pămînt roditor *; a pus-o lîngă
o apă mare, și a sădit-o ca pe ** o
salcie.

* Deut. 8.7, 8, 9. ** Isa. 44.4.

6. Lăstarul acesta a crescut, și s'a fă-

cut un butuc de viță întins, dar nu
prea * înalt; vițele îi erau îndreptate
spre vultur, și rădăcinile erau supt el.
Astfel s'a făcut un butuc de viță, a dat
lăstari, și a făcut mlădițe.

* Vers. 11.

7. Mai era însă un alt vultur, mare,
cu aripi lungi și cu pene multe. Și lăță
că din pămîntul unde era sădită, vi-
ța * aceasta și-a întins rădăcinile cu
lăcomie spre el, și și-a îndreptat ramu-
rile spre el, ca s'o ude mai mult decît
pe stratul în care era sădită.

* Vers. 12.

8. Vița era sădită într'un pămînt bun,
lîngă o apă mare, așa ca să facă mlă-
dițe, să dea rod, și să se facă o viță
minunată.

9. „Spune, zice Domnul, Dumnezeu,
îi va merge bine ei oare? Nu-i * va
smulge vulturul dinții rădăcinile, și-i
va tăia rodul, și i se vor usca toate
frunzele odrăslite? Se va usca și nu
va trebui niciun braț puternic, nici mul-
tă lume, ca s'o scoată din rădăcinile ei.

* 2 Reg. 15.7.

10. Iată că este sădită: îi va merge
bine? Dacă o va atinge vîntul de ră-
sărit, nu se va usca * ea oare? Da, se
va usca în straturile unde a odrăslit.

* Cap. 19. 12. Osea. 13.15.

11. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit
astfel:

12. „Spune casei acesteia * răzvrătit:
„Nu știți ce înseamnă aceasta? ** și
spune: „Iată, împăratul * Babilonului
a venit la Ierusalim, a luat pe împăra-
tul și pe căpeteniile lui, și i-a dus cu
el în Babilon.

* Cap. 2.5; 12.9. ** Vers. 3. 2 Reg. 24.11-16

13. A luat un * vlăstar de neam îm-
părătesc, a făcut legămînt cu el, și l-a
pus ** să jure; dar pe mai marii țării
i-a luat cu el,

* 2 Reg. 24.17. ** 2 Cron. 36.13.

14. ca împărăția să rămînă * smerită,
să nu se mai poată ridica, ci împăratul
să-și țină legămîntul, rămînîndu-i cre-
dincios.

* Vers. 6. Cap. 28.11.

15. Dar el s'a răscolat * împotriva lui,
și a trimis soli în Egipt, ca să-i dea **
caii și un mare număr de oameni. Celce
a făcut asemenea lucruri va izbîti el
oare, va scăpa ț el oare? Cum să mai
scape dacă a rupt legămîntul?

* 2 Reg. 24.20. 2 Cron. 36.13. ** Deut. 17.16. Isa. 31.1, 3;
38.6, 9. † Vers. 9.

16. „Pe viața Mea, zice Domnul,
Dumnezeu, că în țara * împăratului
care l-a pus să domnească, față de care
și-a călcat jurămîntul și al cărui legă-

mint l-a rupt, lingă el, în mijlocul Babilonului va muri!

* Ier. 32. 5; 34. 3; 52. 11. Cap. 12. 13.

17. Așa că nici Faraon * nu va veni cu o oaste mare și popor mult să-l ajute în război, cînd se vor ridica întăriri ** și se vor face șanțuri pentru nimicirea multor suflete. * Ier. 37. 7. ** Ier. 62. 4. Cap. 4. 2.

18. El a nesocotit jurămîntul, pînă într'atît, că a rupt legămîntul, ba încă și-a dat mîna *, și a făcut toate aceste lucruri; nu va scăpa! * 1 Cron. 29. 21. Pîn. 5. 6.

19. De aceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Pe viața Mea că, întrucît a nesocotit jurămîntul făcut în Numele Meu, și a rupt legămîntul Meu, voi face să se întoarcă asupra capului lui lucrul acesta.

20. Imi voi * întinde mreaja peste el, și va fi prins în lațul Meu. Îl voi duce în Babilon, și acolo îl voi ** judeca pentru abaterea săvîrșită de el față de Mine. * Cap. 12. 13; 32. 3. ** Cap. 20. 36.

21. Dar toți fugarii * din toate oștile lui vor cădea loviți de sabie, și ceice vor mai rămînea vor fi risipiți în toate vînturile. Și veți ști că Eu, Domnul, am spus aceste lucruri.“ * Cap. 12. 14.

22. Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Eu însumi voi lua o rămurea * din virful unui cedru mare, și o voi pune la pămînt. Voi rupe din virful ramurilor lui o mlădiță fragedă **, și o voi sădi ț pe un munte înalt și ridicat.

* Isa. 11. 1. Ier. 23. 5. Zab. 3. 8. ** Isa. 51. 2. † Ps. 2. 6.

23. Și anume, o voi sădi pe un munte * înalt al lui Israel; ea va da lăstari, va aduce rod, și se va face un cedru mare. Păsări ** de tot felul se vor odihni supt el, tot ce are aripi se va odihni supt umbra ramurilor lui. * Isa. 2. 2, 3. Cap. 20. 40. Mic. 4. 1. ** Cap. 31. 6. Dan. 4. 12.

24. Și toți copacii de pe cîmp vor ști că Eu, Domnul, am * pogorît copacul care se înălța și am înălțat copacul care era plecat; că Eu am uscat copacul cel verde și am înverzit copacul cel uscat. Eu **, Domnul, am vorbit, și voi și face.

* Luc. 1. 62. ** Cap. 22. 14; 24. 14.

Răspălările dumnezeiești.

18. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit, astfel:

2. „Pentruce spuneți voi zicătoarea aceasta în țara lui Israel: „Părinții * au mincat aguridă, și copiii lor s'au sterpezit dinții?“ * Ier. 31. 29. Pîn. 5. 7.

3. „Pe viața Mea, zice Domnul, Dum-

nezeu, că nu veți mai avea prilej să spuneți zicătoarea aceasta în Israel.

4. Iată că toate sufletele sînt ale Mele. După cum sufletul fiului este al Meu, tot așa și sufletul tatălui este al Meu. Sufletul * care păcătuiește, acela va muri.

* Vers. 20. Rom. 6. 23.

5. Omul care este drept, care face judecată și dreptate,

6. care nu mîncă pe munți * carne jertfită idolilor, și nu ridică ochii spre idoli casei lui Israel, care nu necinstește ** nevasta aproapelui său, și nu s'apropie de nevastă-sa în timpul ț necurătenției ei,

* Cap. 22. 9. ** Lev. 18. 20; 20. 10. † Lev. 18. 10; 20. 18.

7. care n'asuprește * pe nimeni, care dă înapoi datornicului zalogul **, care nu răpește nimic, care dă ț din pinea lui celui flămînd și învește cu o haină pe cel gol,

* Exod. 22. 21. Lev. 19. 15; 25. 11.

** Exod. 22. 26. Deut. 24. 12, 13. † Deut. 15. 7, 8. Isa. 58. 7.

8. care nu împrumută cu dobîndă * și nu ia camătă, care își abate mîna dela nelegiuire și judecă ** după adevăr între un om și altul, * Exod. 22. 25. Lev. 25. 36, 37. Deut. 23. 19. Neeru. 5. 7. Ps. 15. 5. ** Deut. 1. 16. Zab. 8. 16.

9. care urmează legile Mele și păzește poruncile Mele, lucrînd cu credincioșie, — omul acela este drept, și va trăi * negreșit, zice Domnul, Dumnezeu.

* Cap. 20. 11. Amos 5. 1.

10. „Dacă acum omul acesta are un fiu iute la minie, care varsă * sînge, sau care face ceva de felul acesta;

* Fac. 9. 6. Exod. 21. 12. Num. 35. 34.

11. dacă acest fiu nu se ia în nimic după purtarea tatălui său neprihănit, ci mîncă pe munți, necinstește pe nevasta aproapelui său,

12. asuprește pe cel nenorocit și pe cel lipsit, răpește, nu dă înapoi zalogul, ridică ochii spre idoli și face * uriciuni,

* Cap. 8. 6, 17.

13. împrumută cu dobîndă și ia camătă, s'ar putea oare să trăiască un astfel de fiu? Nu va trăi; a săvîrșit toate aceste uriciuni, de aceea trebuie să moară. Singele * lui să cadă asupra capului lui!

* Lev. 20. 9, 11, 12, 13, 16, 27. Cap. 3. 18; 33. 4. Fapt. 18. 1.

14. Dar dacă un om are un fiu, care vede toate păcatele tatălui său, le vede, dar nu face la fel;

15. dacă fiul acela nu mîncă * pe munți și nu ridică ochii spre idoli casei lui Israel, nu necinstește pe nevasta aproapelui său,

* Vers. 6, etc.

16. nu asuprește pe nimeni, nu ia ni-

ciun zălog, nu răpește, ci dă din pinea lui celui flămînd și acopere cu o haină pe cel gol,

17. Iși abate mîna dela nelegiuire, nu ia nici dobîndă nici camătă, păzește poruncile Mele și urmează legile Mele, acela nu va muri pentru nelegiuirea tatălui său, ci va trăi negreșit.

18. Dar tatăl său, care a fost un asupritor, a răpit dela alții, a făcut în mijlocul poporului său ce nu este bine, el va * muri pentru nelegiuirea lui !¹

* Cap. 3, 18.

19. „Voi însă ziceți: „Pentru * nu poartă fiul pedeapsa pentru nelegiuirea tatălui său?“ Pentru că fiul a lucrat după neprihănire și dreptate, a păzit și a împlinit toate legile Mele; el va trăi negreșit !

* Exod. 20, 5. Deut. 5, 9. 2 Reg. 23, 26; 24, 3, 4.

20. Sufletul * care păcătuiește, acela va muri. Fiul * nu va purta nelegiuirea tatălui său, și tatăl nu va purta nelegiuirea fiului său! Neprihănirea celui neprihănit va fi peste el, și răutatea Ței celui rău va fi peste el.

* Vers. 4. ** Deut. 24, 16. 2 Reg. 11, 6. 2 Cron. 25, 4. Ier. 31, 23, 30. + Isa. 3, 10, 11. ++ Rom. 2, 9.

21. Dar dacă * cel rău se întoarce dela toate păcatele pe cari le-a săvîrșit, și păzește toate legile Mele și face ce este drept și plăcut, va trăi negreșit, nu va muri.

* Vers. 27. Cap. 33, 12, 19.

22. Toate * fărădelegile pe cari le-a făcut, i se vor uita! El va trăi, din pricina neprihănirii în care a trăit.

* Cap. 18, 16.

23. Doresc * Eu moartea păcătosului? zice Domnul, Dumnezeu. Nu doresc Eu mai degrabă ca el să se întoarcă de pe căile lui și să trăiască?

* Vers. 32. Cap. 33, 11. 1 Tim. 2, 4. 2 Pet. 3, 9.

24. Însă dacă * cel neprihănit se abate dela neprihănirea lui și săvîrșește nelegiuirea, dacă se ia după toate uriciunile celui rău, s'ar putea să trăiască el oare? Nu, ci toată neprihănirea * lui va fi uitată, pentru că s'a dat la nelegiuire și la păcat; de aceea va muri în ele.

* Cap. 3, 20; 33, 12, 13, 18. ** 2 Pet. 2, 20.

25. Voi ziceți: „Calea * Domnului nu este dreaptă!“ Ascultați dar, casa lui Israel! Nu este calea Mea dreaptă? Oare nu mai degrabă căile voastre nu sînt drepte?

* Vers. 29. Cap. 33, 17, 20.

26. Dacă * cel neprihănit se abate dela neprihănirea lui și săvîrșește nelegiuirea, și moare pentru aceasta, mo-

re din pricina nelegiurii pe care a săvîrșit-o.

27. Dar dacă * cel rău se întoarce dela răutatea lui și face ce este drept și bine, își va păstra sufletul viu.

* Vers. 24.

28. Pentru că * își deschide ochii și se abate dela toate fărădelegile pe cari le-a săvîrșit, va trăi și nu va muri.

* Vers. 21.

29. Casa * lui Israel zice: „Calea Domnului nu este dreaptă.“ Oare calea Mea nu este dreaptă, casa lui Israel? Oare nu mai degrabă căile voastre nu sînt drepte?

* Vers. 14.

30. De aceea * vă voi judeca pe fiecare după căile lui, casă a lui Israel, zice Domnul, Dumnezeu. Întoarceți-vă * și abateți-vă dela toate fărădelegile voastre, pentru că să nu vă ducă la nelegiuire la picire.

* Vers. 20.

* Cap. 7, 13; 33, 20. ** Mat. 3, 2. Apoc. 2, 4.

31. Lepădați * dela voi toate fărădelegile, prin cari ați păcătuit, faceți-vă rost de o inimă * nouă și un duh nou. Pentru ce vreți să muriți, casă a lui Israel? * Efes. 1, 22, 21. ** Ier. 32, 30. Cap. 11, 19; 36, 26.

32. Căci Eu nu doresc * moartea celui ce moare, zice Domnul Dumnezeu. Întoarceți-vă dar la Dumnezeu, și veți trăi.

* 1 Tim. 2, 4, 3. Vers. 23. Cap. 33, 11. 2 Pet. 3, 9.

Plîngeri asupra domnitorilor lui Israel.

19 1. „Tu însă, fă o plîngere * asupra domnului lui Israel,

* Cap. 36, 17; 37, 2.

2. și zi: „Ce era mamă-ta? O leoaică. Stătea culcată cu lei, și își creștea puii în mijlocul puilor de lei.

3. A crescut pe unul din puii ei, care s'a făcut un leu *, învățat să sfîșie prada; și a mîncat oameni.

* Vers. 6. 2 Reg. 23, 31, 32.

4. Neamurile au făcut o prinsoare împotriva lui, și a fost prins în groapa lor; i-au pus un belciug în nări și l-au dus în țara Egiptului *.

* 2 Reg. 23, 33. 2 Cor. 10, 4. Ier. 22, 11, 12.

5. Leoaica, dacă a văzut că degeaba îl aștepta, și că s'a înșelat în nădejdea ei, a luat un alt * pui, și l-a făcut leu.

* 2 Reg. 23, 34.

6. El a * umblat cu lei, s'a făcut leu *, a învățat să sfîșie prada, și a mîncat oameni.

* Ier. 22, 13-17. ** Vers. 3.

7. A năvălit în palatele lor, și le-a nimicit cetățile; așa că țara, cu tot ce

se afla în ea, s'a îngrozit de mugetul răcnetelor lui.

8. Dar împotriva lui s'au înșiruit neamurile* din toate ținuturile de prin prejur. I-au întins lațuri, și a fost prins* îngroapa lor. *2 Reg. 24, 2. **Vers. 4.

9. I-au pus un belciug în nări, l-au pus într-o cușcă, și l-au dus* la împărăatul Babilonului, apoi l-au dus într-o cetăție, ca să nu i se mai audă glasul pe munții* lui Israel. *2 Cron. 36, 6. Ier. 22, 18. **Cap. 6, 2.

10. „Mamă-ta, ca și tine*, era ca o vie sădită lângă ape. Era roditoare* și încărcată de mlădițe, din pricina belsugului apelor. *Cap. 17, 6. **Deut. 8, 7, 8, 9.

11. Ramurile ei erau așa de tari că se puteau face toiege de cirmuitori din ele; prin înălțimea ei* întrecea ramurile stufoase, și atrăgea privirile cu înălțimea ei, și prin mulțimea mlădițelor ei. *Cap. 31, 3. Dan. 4, 41.

12. Dar a fost smulșă cu minie și aruncată la pământ; vîntul* de răsărit i-a uscat roada; mlădițele ei cele puiernice au fost rupte, s'au uscat, și le-a mîncat focul. *Cap. 17, 10. Osea 1, 10.

13. Și acum este sădită în pustie, într'un pământ uscat și fără apă.

14. Din mlădițele ei a ieșit foc*, și i-a mîncat roada; așa că nu mai are ramuri tari, bune pentru un toaig de cirmuitor. Aceasta-i o cîntare de jale* și va sluji drept cîntare de jale. *Judec. 9, 15. 2 Reg. 24, 20. Cap. 17, 18. **Psal. 4, 20.

Mustrări și fîgăduințe.

20. 1. În al șaptelea an, în ziua a zecea a lunii a cincea, unii din bătrîni* lui Israel au venit la mine să întrebe pe Domnul, și au șezut jos înaintea mea. *Cap. 8, 1; 14, 1.

2. Și Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

3. „Fiul omului, vorbește bătrînilor lui Israel, și spune-le: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Să Mă întrebați ati venit? Pe viața Mea, că nu* Mă voi lăsa să fiu întrebat de voi, zice Domnul, Dumnezeu. *Vers. 31. Cap. 14, 3.

4. „Vrei să-i judeci*, fiul omului? Dacă vrei să-i judeci, pune-le* înaintea uriciunilor părinților lor!

*Cap. 22, 2; 29, 98. **Cap. 10, 2.

5. Spune-le: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „În ziua cînd am* ales pe Israel, Mi-am ridicat mina spre sămînța casei lui Iacov, și M'am arătat* lor în țara Egiptului; Mi-am ridicat

mina spre ei, și am zis: „Eu sînt* Domnul, Dumnezeul vostru!“

*Exod. 6, 7. Deut. 7, 6. **Exod. 3, 8; 4, 31; Deut. 4, 34. *Exod. 20, 2.

6. În ziua aceea, Mi-am ridicat mina spre ei, ca să-i duc* din țara Egiptului într-o țară, pe care o căutam pentru ei, țară în care curge lapte și miere, cea mai frumoasă* dintre toate țările. *Exod. 3, 8, 17. Deut. 8, 7, 8, 9. Ier. 32, 22. **Ps. 48, 2. Vers. 15. Dan. 8, 9; 11, 16, 41. Zoh. 7, 14.

7. Atunci le-am zis: „Lepădați* fiecare uriciunile* cari vă atrag privilegiile, și nu vă spurcați cu idoli! Egiptului! Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru!“

*Cap. 18, 31. **2 Cron. 16, 8. Ier. 17, 17; Is. 3. Deut. 20, 16, 17, 18. Ios. 24, 14.

8. Dar ei s'au răzvrătit împotriva Mea, și n'au vrut să Mă asculte. Nicînu n'a lepădat uriciunile, cari îi atrăgeau privilegiile, și n'au părăsit idoli Egiptului. Atunci am pus de gînd să-Mi vărs minia* peste ei, să-Mi slăzesc minia împotriva lor, în mijlocul țării Egiptului. *Cap. 7, 8. Vers. 13, 21.

9. Dar am avut în vedere* Numele Meu, ca să nu fie pîngărit în ochii neamurilor printre cari se aflau, și în fața cărora Mă arătasem lor, ca să-i scot din țara Egiptului. *Exod. 92, 12. Num. 14, 11, etc. Deut. 9, 28. Vers. 14, 22. Cap. 30, 21, 22.

10. Și i-am scos* astfel din țara Egiptului, și i-am dus în pustie. *Exod. 13, 18.

11. Le-am dat* legile Mele și le-am făcut cunoscut poruncile Mele, pe cari* trebuie să le împlinească omul, ca să trăiască prin ele. *Deut. 4, 8. Neom. 9, 13, 14. Ps. 147, 19, 20. **Lev. 18, 5. Vers. 13, 21. Rom. 10, 6. Gal. 3, 12.

12. Le-am dat și Sabatele Mele*, să fie ca un semn între Mine și ei, pentru că știu că Eu sînt Domnul, care-i sfințesc. *Exod. 20, 8; 31, 13, etc.; 35, 2. Deut. 5, 12. Neom. 9, 14.

13. Dar casa lui Israel s'a răzvrătit împotriva Mea* în pustie. N'au urmat legile Mele, ci au lepădat poruncile* Mele, pe cari trebuie să le împlinească omul, ca să trăiască prin ele, și Mi-au pîngărit* peste măsură de mult Sabatele Mele. Atunci am avut de gînd să-Mi vărs minia peste ei în pustie **, ca să-i nimicesc. *Num. 14, 22. Ps. 78, 40, 95, 8, 9, 10. **Prov. 1, 25. Vers. 10, 24. *Exod. 16, 27. **Num. 14, 20; 26, 65. Ps. 106, 23.

14. Dar am avut în vedere* Numele Meu, ca să nu fie pîngărit în ochii neamurilor în fața cărora îi scosesem din Egipt. *Vers. 9, 22.

15. Chiar și în pustie Mi-am ridicat* mina spre ei și le-am jurat că nu-i voi duce în țara pe care le-o hotărâsem, țară în care curge lapte și miere, cea mai frumoasă** din toate țările;

* Num. 14. 28. Ps. 95. 11; 106. 26. ** Vers. 6.

16. și aceasta pentru că* au lepădat poruncile Mele și n'au urmat legile Mele, și pentru că au pingărit Sabatele Mele, căci inima** nu li s'a depărtat dela idolii lor.

* Vers. 13. 24. ** Num. 15. 39. Ps. 78. 37. Amos 5. 25, 26. Fapl. 7. 42, 43.

17. Dar m'am uitat cu milă* la ei, nu i-am mințit, și nu i-am stîrpit în pustie.

* Ps. 78. 38.

18. Atunci am zis fiilor lor în pustie: „Nu vă luați după rînduielele părinților voștri, nu țineți obiceiurile lor, și nu vă spurcați cu idolii lor!

19. Eu sînt Domnul, Dumnezeuul vostru; umblați* întocmai după rînduielele Mele, păziți poruncile Mele, și împliniți-le.

* Deut. 5. 32, 33; 6; 7; 8; 10; 11; 12.

20. Sfințiți* Sabatele Mele, căci ele sînt un semn între Mine și voi, ca să știți că Eu sînt Domnul, Dumnezeuul vostru!”

* Ier. 17. 22. Vers. 12.

21. Dar fiii s'au răzvrătit* și ei împotriva Mea. N'au umblat după rînduielele Mele, n'au păzit și n'au împlinit poruncile Mele, pe cari** trebuie să le îplinească omul, ca să trăiască prin ele, și au pingărit Sabatele Mele. Atunci am avut de gînd să-Mi vărs ț ugia peste ei, să-Mi sting minia împotriva lor în pustie.

* Num. 25. 1, 2. Deut. 9. 23, 24; 31. 27. ** Vers. 11. 13. † Vers. 8. 13.

22. Dar Mi-am tras mina* înapoi, și am avut în vedere** Numele Meu, ca să nu fie pingărit înaintea neamurilor în fața cărora îi scosesem din Egipt.

* Ps. 78. 38. Vers. 17. ** Vers. 9, 14.

23. În pustie, Mi-am ridicat iarăș mina spre ei, și le-am jurat că am să-i împrăștiu* printre neamuri, și să-i risipesc în felurite țări,

* Lev. 26. 33. Deut. 28. 64. Ps. 106. 27. Ier. 15. 4.

24. pentru că n'au împlinit* poruncile Mele, și au lepădat învățăturile Mele, au pingărit Sabatele Mele, și și-au întors ochii** spre idolii părinților lor.

* Vers. 13. 16. ** Cap. 6. 9.

25. Ba încă le-am dat și legi* cari nu erau bune, și porunci prin cari nu puteau să trăiască.

* Ps. 81. 12. Vers. 30. Rom. 1. 24. 2 Tes. 2. 11.

26. I-am spurcat prin darurile lor de mîncare, cînd treceau prin foc* pe toți întii lor născuți; am vrut să-i pe-

depesc astfel, și să le arăt* că Eu sînt Domnul.”

* 2 Reg. 17. 17; 21. 6. 2 Cron. 33. 6. Ier. 22. 35. Cap. 16. 29, 21. ** Cap. 6. 7.

27. „De aceea, fiul omului, vorbește casei lui Israel, și spune-le: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Părinții voștri M'au batjocorit* și mai mult, arătîndu-se necredincioși față de Mine.

* Num. 2. 21.

28. Și anume, cînd i-am dus în țara pe care jurasem că le-o voi da, și ei și-au aruncat ochii* spre orice deal înalt și spre orice copac stufoș, acolo și-au adus jertfele, acolo și-au adus darurile de mîncare cari Mă miniau, acolo și-au ars mirezmele** de un miros plăcut, și acolo și-au turnat jertfele de băutură.

* Isa. 57. 5, etc. Cap. 6. 13. ** Cap. 16. 13.

29. Eu i-am întrebat: „Ce sînt aceste înălțimi, la cari vă duceți?” De aceea li s'a dat numele de „înălțimi” pînă în ziua de azi!

30. De aceea spune casei lui Israel: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Voiți voi să vă spurcați în felul părinților voștri și să curviți alergînd după uriciunile lor?

31. Da, aducîndu-vă darurile* de mîncare, trecîndu-vă copiii prin foc, vă spurcați și azi prin idolii voștri. Și Eu să Mă las** să fiu întrebat de voi, casa lui Israel! Pe viața Mea, zice Domnul, Dumnezeu, că nu Mă voi lăsa întrebat de voi!

* Vers. 26. ** Vers. 1.

32. Nu veți vedea împlinindu-se ce vă* închipuiți, cînd ziceți: „Vrem să fim ca neamurile, ca familiile celorlalte țări, vrem să slujim lemnului și pietrei!”

* Cap. 11. 5.

33. Pe viața Mea, — zice Domnul Dumnezeu — că Eu însumi voi fi împărat peste voi, cu mină tare și cu braț întins*, și vărsîndu-Mi ugia.

* Ier. 21. 5.

34. Vă voi scoate din mijlocul popoarelor, și vă voi stringe din țările în cari v'am risipit, cu mină tare și cu braț întins, și vărsîndu-Mi ugia.

35. Vă voi aduce în pustia popoarelor, și acolo* Mă voi judeca față în față cu voi.

* Ier. 2. 9, 35. Cap. 17. 3.

36. Cum M'am judecat* cu părinții voștri în pustia țării Egiptului, așa Mă voi judeca și cu voi, — zice Domnul Dumnezeu.

* Num. 14. 21, 22, 23, 25.

37. Vă voi trece* pe supt toaiei, și vă voi pune supt mustrearea legămîntului.

* Lev. 27. 32. Ier. 35. 15.

38. Voi deosebi* dintre voi pe cei în-

ită, ca să înarmeze mina celui ce* măcelărește. *Vere. 19.

12. Strigă și vaită-te, fiul omului! Căci este scoasă împotriva poporului Meu, împotriva tuturor voievozilor lui Israel, cari sînt dați pradă săbiei împreună cu poporul Meu; deaceia bate-te* pe coapsă! *Ier. 31.19.

13. Da, încercarea* s'a făcut, și ce va fi dacă toiagul acesta de cîrmuire, care nesocotește totul va fi* nimic? zice Domnul Dumnezeu!*

*Iov 9. 23. 2Cor. 8.2. **Vers. 27.

14. „Și tu, fiul omului, proorocește, și bate* din mini! Loviturile săbiei să fie îndoite, întreite! Este sabia de măcel, sabia măcelului celui mare, care îi urmărește* de toate părțile.

*Num. 24. 10. Vers. 17. Cap. 6. 11. **1 Reg. 20. 30; 22. 25.

15. Ca să arunc groaza în inimi, ca să înmulțesc pe cei loviți, deaceia am tras sabia, amenințîndu-i la toate porțile lor. Vai! e făcută* să fulgere, și ascuțită pentru măcel!

*Vers. 10. 26.

16. Stringe-ți* puterile, sabie, întoarce-te la dreapta! Așează-te, întoarce-te la stînga! Indreaptă-ți ascușitul în toate părțile!

*Cap. 14. 17.

17. Și Eu voi bate* din mini de bucurie, și îmi voi** potoli urgia. Eu, Domnul, vorbesc!

*Vers. 14. Cap. 22. 13. **Cap. 6. 13.

18. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

19. „Fiul omului, croiește-ți două drumuri pe unde să treacă sabia împăratului Babilonului! Amîndouă trebuie să iasă din aceeaș țară. Fă un semn pe drum, fă-l la începutul drumului care duce într'oa cetate.

20. Să faci unul din aceste drumuri așa ca sabia să vină la Raba*, cetatea copiilor lui Amon, și pe celalt, așa ca sabia să vină în Iuda, la Ierusalim, cetatea întărită. *Ier. 40. 2. Cap. 25. 5. Amos 1. 14.

21. Căci împăratul Babilonului stă la răscruce, la capătul celor două drumuri, ca să dea cu bobii; el scutură săgețile, întreabă terafimii, și cercează ficatul.

22. Sorțul, care este în dreapta lui, înseamnă Ierusalimul, unde vor trebui să ridice berbeci, să dea poruncă pentru măcel, și să scoată strigăte* de război; vor ridica berbeci* împotriva porților, vor ridica întărituri și vor face șanțuri de apărare.*Ier. 51. 14. **Cap. 4.2.

23. Copiii lui Israel nu văd în aceasta

decît niște vrăjitorii deșerte, ei cari au făcut jurăminte* mincinoase. Dar împăratul Babilonului își aduce aminte de nelegiuirea lor, așa că* vor fi prinși.

*Cap. 17. 13. 15. 16. 18.

24. De aceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Pentru că vă făliți cu nelegiuirea voastră, vădîndu-vă fărîdelegile, arătîndu-vă păcatele în toate faptele voastre; pentru că vă făliți cu ele, veți fi prinși de mina lui!

25. Și tu, domn* nelegiuit, gata să fii ucis, domn al lui Israel, a cărui zi* vine tocmai cînd nelegiuirea este la culme!

*2 Cron. 36. 13. Ier. 52. 2. Cap. 17. 15.

26. Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „La o parte cu mitra, jos cununa împărătească! Nu mai este cum a fost. Ce este plecat va* fi înălțat, și ce este înălțat va fi plecat!

27. Voi da jos cununa, o voi da jos, o voi* da jos. Dar lucrul acesta nu va avea loc decît la venirea Aceluia care are drept la ea, și în mina căruia o voi încredința.*

*Fac. 49. 10. Vers. 13. Luc. 1. 32. 33. Ios. 1. 0.

28. „Și tu, fiul omului, proorocește și spune: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu, despre copiii lui Amon* și despre ocara lor. Spune: „Sabia, da, sabia* este scoasă pentru măcel; este lustruită pentru nimicire, ca să lucească!

*Ier. 49. 1. Cap. 25. 2. 3. 6. Tef. 2. 8. 9. 10. **Vers. 9. 10.

29. În mijlocul vedeniilor* cu cari te înșală ei și în mijlocul proorociilor mincinoase pe cari îți le fac ei, te vor face să cazi între trupurile moarte ale celor răi, a căror* zi vine tocmai cînd nelegiuirea lor este la culme.

*Cap. 12. 24; 22. 28. **Vers. 25. Iov 18. 20. Ps. 37. 13.

30. Bagă-ți sabia* înapoi în teacă. În locul în care ai fost făcut, în țara ta* de naștere, te voi ț judeca!

*Ier. 47. 6. 7. **Fac. 16. 14. Cap. 16. 38. †Cap. 16. 3.

31. Îmi voi vîrșa* minia peste tine, voi sufla* împotriva ta cu focul urgiei Mele, și te voi da în minile unor oameni cari sfișie și cari nu lucrează decît la nimicire.

*Cap. 7. 8; 14. 19; 22. 22. **Cap. 22. 30. 31.

32. Vei fi ars de foc; singele tău va curge în mijlocul țării! Nu-și* vor mai aduce aminte de tine! Căci Eu, Domnul, am vorbit.*

*Cap. 25. 10.

22 1. Cuvîntul! Domnului mi-a vorbit, astfel:

2. „Și tu, fiul omului, vrei* să judeci? Vrei să judeci cetatea setoasă* de

singe? Pune-i înainte toate urciunile ei! *Cap. 20. 4; 21.36. ** Cap. 24. 6, 9. Nah. 3.1.

3. Spune: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Cetate, care verși sînge în mijlocul tău, ca să-ți vină ziua, și care-ți faci idoli ca să te spurci!

4. Te-ai făcut vinovată din pricina singelui pe care l-ai vărsat*, și te-ai spurcat prin idolii pe cari i-ai făcut. Ți-ai apropiat astfel zilele, și ai ajuns la capătul anilor tăi! De aceea** te fac de ocară printre neamuri și de batjocură printre toate țările. *2 Reg. 21. 16. **Deut. 28. 37. 1 Reg. 9. 7. Cap. 5. 14. Dan. 9. 16.

5. Cei de aproape și cei de departe își vor bate joc de tine, căci ești vestită ca spurcată și plină de turburări!

6. Iată că în tine, toți voievozii* lui Israel își întrebuințează puterea ca să verse sînge. *Isa. 1. 23. Mic. 3. 1, 2, 3. Tef. 3. 3.

7. În tine, tatăl și mama sînt* disprețuiți, străinul** este chinuit, orfanul și văduva sînt asupriți. *Deut. 27. 16. **Exod. 22. 21. 22.

8. Tu îmi nesocotești* locașurile Mele cele sfinte, îmi spurci** Sabatele. *Vers. 26. **1 Lev. 19. 30 Cap. 23. 38.

9. În tine sînt birfitori*, ca să verse sînge; în tine** se mîncă jertfe idolești pe munți; în mijlocul tău se fac desfrînări. *Exod. 23. 1. Lev. 19. 16. **Cap. 18. 6, 11.

10. În mijlocul tău, se descopere* goliciunea tatălui; în mijlocul tău, este silîtă femeia în timpul** necurăției ei! *Lev. 18. 7, 8; 20. 11. 1 Cor. 6. 1. **Lev. 18. 19; 20. 18. Cap. 18. 6.

11. În mijlocul tău, fiecare se dedă la urciuni cu nevasta aproapelui său, fiecare se spurcă prin amestecare de sînge* cu noră-sa, fiecare necinstește** pe soru-sa, pe fiica tatălui său.

*Lev. 18. 20; 20. 10. Deut. 22. 22. Ier. 5. 8. Cap. 18. 11. **Lev. 18. 15; 20. 12. Lev. 18. 9; 20. 17.

12. În tine, se iau* daruri pentru vîrsare de sînge. Tu iei dobîndă** și camătă, jăfuești cu sila pe aproapele tău, și pe Mine Mă ți uii, zice Domnul, Dumnezeu. *Exod. 23. 8. Deut. 16. 19; 27. 2. **Exod. 22. 25. Lev. 25. 36. Deut. 13. 19. Cap. 18. 13.

*Deut. 32. 18. Ier. 3. 21. Cap. 23. 35.

13. „De aceea, iată că bat din mini* din pricina lăcomiei pe care ai avut-o, și din pricina singelui vărsat în mijlocul tău. *Cap. 21. 17.

14. Ți va suferi inima*, și Ți vor fi minile destul de tari în zilele cînd voi lucra împotriva ta? Eu, Domnul**, am vorbit, și voi și lucra.

*Cap. 21. 7. **Cap. 17. 24.

15. Te voi risipi* printre neamuri, te

voi răspîndi în felurite țări, și îți voi nimici** cu desăvîrșire necurăția din mijlocul tău. *Deut. 4. 27; 28. 26, 64. Cap. 12. 14, 15. **Cap. 23. 27. 48.

16. Veți fi spurcată astfel de tine însăși înaintea neamurilor, și veți ști* că Eu sînt Domnul. *Ps. 9. 16. Cap. 6. 7.

17. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

18. „Fiul omului, casa lui Israel a ajuns* pentru Mine ca niște sgură; toți sînt aramă, cositor, fer, plumb, în cuptorul de topit; au ajuns niște sgură de argint. *Isa. 1. 22. Ier. 6. 28, etc. Ps. 119. 119.

19. De aceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Pentru că toți ați ajuns niște sgură, iată că vă voi strînge în mijlocul Ierusalimului.

20. Cum se strînge argintul, arama, ferul, plumbul și cositorul, în cuptorul de topit și se suflă în foc ca să se topească, așa vă voi strînge și Eu în minia și urgia Mea, vă voi pune acolo și vă voi topi.

21. Da, vă voi strînge și voi sufla* peste voi cu focul miniei Mele și vă veți topi în el. *Cap. 21. 13.

22. Cum se topește argintul în topitoare, așa veți fi topiți voi în mijlocul lui. Și veți ști că Eu Domnul, Mi-am vărsat* minia peste voi. *Cap. 20. 8. 33. Vers. 31.

23. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

24. „Fiul omului, spune Ierusalimului: „Ești o țară necurățită, și neudată de ploaie în ziua miniei.”

25. Mai marii lui uneltesc* în mijlocul lui, ca să înghită** sufletele, ca un leu care răcnește și își sfășie prada; pun mină* pe bogății și lucruri scumpe, și măresc numărul văduvelor în mijlocul lui.

*Osea 6. 9. **Mat. 23. 14. †Mic. 3. 11. Tef. 3. 3. 4.

26. Preoții* lui calcă Legea Mea și îmi pingăresc** lucrurile Mele sfinte, nu fac nici o deosebire† între ce este sfînt și ce nu este sfînt, nici nu învață pe oameni să facă deosebire între ce este necurat și ce este curat, își întorc ochii de la Sabatele Mele, și sînt pingărit în mijlocul lor. *Ma 1. 2. 8. **Lev. 22. 2, etc. 1 Sam. 2. 29. †Lev. 10. 10. Ier. 15. 19. Cap. 44. 23.

27. Căpeteniile* lui sînt în mijlocul lui ca niște lupi cari își sfășie prada; varsă sînge, pierd sufletele, numai ca să-și potolească lăcomia de bani.

*Isa. 1. 23. Cap. 22. 11. Mic. 3. 2, 3, 10, 11. Tef. 3. 3.

28. Proorocii* lui au pentru ei ten-

cuieli de ipsos, vedenii* înșelătoare, proorocii mincinoase. Ei zic: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu!” Și Domnul nu le-a vorbit!

*Cap. 13. 10. **Cap. 13. 6, 7; 21. 20.

29. Poporul* din țară se dedă la silnicie, fură, asuprește** pe cel nenorocit și pe cel lipsit, calcă în picioare pe străin împotriva oricărei dreptăți!

*Ier. 5. 26, 27, 29. Cap. 18. 12. **Exod. 22. 21. 23. 9. Lev. 10. 29. Cap. 22. 7.

30. Caut* printre ei un om care să înalțe** un zid, și să stea în mijlocul spărturii† înaintea Mea pentru țară, ca să n'o nimicesc; dar nu găsesc niciunul!

*Ier. 5. 1. **Cap. 13. 5. †1Pe. 106. 23.

31. Imi voi vărsa urgia* peste ei, îi voi nimici cu focul minici Mele, și le voi întoarce faptele** asupra capului lor, zice Domnul, Dumnezeu.

*Ver. 22. **Cap. 9. 10; 11. 21. 10. 43.

Cele două surori curve, Samaria și Ierusalimul.

23 1. Cuvântul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, erau două* femei, fiice ale aceleiași mame.

*Ier. 3. 7, 8, 10. Cap. 16. 46.

3. Ele au curvit* în Egipt, au curvit în tinereța** lor; acolo le-au fost strînse țîțele, acolo le-a fost atins sinul fecioresc. *Lev. 17. 7. Ios. 24. 14. Cap. 20. 9. **Cap. 16. 22.

4. Cea mai mare se chema Ohola, și sora ei Oholiba. Erau* ale Mele, și au născut fii și fiice. Ohola este Samaria; Oholiba este Ierusalimul.

*Cap. 16. 8, 20.

5. Ohola nu Mi-a fost credincioasă; s'a aprins de dragoste pentru ibovnicii ei, după Asirieni*, vecinii ei,

*2Reg. 15. 19; 10. 7; 17. 3. Osea 4. 9.

6. îmbrăcați cu stofe văpsite în albastru, dregători și căpetenii, toți tineri și plăcuți, călăreți călări pe cai.

7. Ea a curvit cu ei, cu toată fruntea copiilor Asiriei, s'a spurcat cu toți aceia pentru cari umbla nebună, s'a spurcat cu toți idoliilor lor.

8. Nu s'a lăsat nici de curviile ei* din Egipt, căci aceștia se culcaseră cu ea în tinereța ei, îi atinseseră sinul fecioresc, și își vărsaseră curviile peste ea.

*Ver. 8.

9. De aceea, am dat-o în minile ibovnicilor ei, în minile copiilor Asiriei*, pentru cari se aprinsese de dragoste.

*2Reg. 17. 3, 4, 6, 8, 20; 18. 0, 10, 11.

10. Ei i-au descoperit* goliciumea, i-au luat fiii și fiicele, și pe ea au

ucis-o cu sabia, de i s'a dus vestea printre femei, după judecățile făcute de ei asupra ei.

*Cap. 16. 27, 41.

11. Sora* ei Oholiba a văzut lucrul acesta, și a fost mai fără friu** de cit ea în patima ei; și a întrecut pe sora sa în curvii. *Ier. 3. 8. **Ier. 3. 11. Cap. 16. 27, 41.

12. Ea s'a aprins de dragoste după copiii Asiriei*, după dregători** și căpetenii, vecinii ei, îmbrăcați în chip strălucit, călăreți călări pe cai, toți tineri și plăcuți.

*2Reg. 10. 7, 10.

2 Cron. 28. 10—21. Cap. 16. 28. **Ver. 6. 21.

13. Am văzut că se spurcase, întocmai ca cea dintii din amîndouă.

14. Ea a mers chiar mai departe în curviile ei. A zărit pe ziduri niște zugrăveli de bărbați, niște icoane de Haldei zugrăviți cu culoare roșie,

15. cu brîie împrejurul coapselor lor, cu turbane de felurite culori pe cap, toți avînd înfățișarea unor viteji, după felul Babilonenilor, a căror țară de naștere este Haldea; și s'a aprins după ei,

*2Reg. 24. 1. Cap. 16. 2.

16. la cea dintii privire, și le-a trimis soli în Haldea.

17. Și copiii Babilonului au venit la ea, în patul de dragoste, și au spurcat-o cu curviile lor. Așa că ea s'a spurcat cu ei, și apoi inima i s'a înstrăinat* de ei.

*Ver. 22. 28.

18. Și cînd și-a descolit ea necurația, și-a descoperit goliciumea, și inima* Mea s'a înstrăinat de ea, cum se înstrăinase și de sora sa.

*Ier. 6. 8.

19. Dar ea și-a înmulțit curviile tot mai mult, gîndindu-se iarăși la zilele tinereței ei, cînd curvea* în țara Egiptului.

*Ver. 3.

20. Ea s'a aprins după niște necurații, a căror carne* era ca a măgarilor, și a căror apropiere era ca a arnăsarilor.

*Cap. 16. 3.

21. Astfel, ți-ai înnoit iarăși nelegiuirile tinereței tale, cînd Egiptenii ți strîngeau țîțele, din pricina sinului tău fecioresc.

22. Deaceia, Oholiba, așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Iată că ați* împotriva ta pe ibovnicii tăi, de cari ți-ai înstrăinat inima, și-i aduc din toate părțile împotriva ta:

*Cap. 16. 37. Ver. 28.

23. pe Babiloneni și pe toți Haldeii, căpitani*, voievozi și domni, și pe toți copiii Asiriei împreună cu ei, tineri** și plăcuți, toți dregători și căpetenii, oameni vestiți, toți călări pe cai.

*Ier. 10. 21. **Ver. 12.

24. Ei vin împotriva ta cu arme, cără și roți, și cu o mulțime de popoare. Cu scut, pavăză și coifuri, înaintează de toate părțile împotriva ta. Lor le încredințează judecata, și te vor judeca după legile lor.

25. Te fac să-Mi simți gelozia, și se vor purta cu urgie cu tine. Îți vor lăsa nasul și urechile, și sămînța ta va cădea lovită de sabie. Îți vor lua fiii și fiicele, și ce-ți va mai rămîna, va fi mîncat de foc.

26. Te vor desbrăca de haine, și vor lua podoabele scumpe cu cari te gălești.

27. Voi pune astfel capăt nelegiurilor tale și curviilor tale din țara Egiptului. Așa că nu-ți vei mai îndrepta privirile spre ei, și nu te vei mai gîndi la Egipt. *Cap. 16, 41; 22, 15. **Vers. 3, 19.

28. Căci așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Iată, te dau în minile aceloră pe cari îi urăști”, în minile aceloră pe cari și s'a înstrăinat ** inima.

29. Se vor purta cu ură cu tine; îți vor ridica toate bogățiile, și te vor lăsa goală*, goală de tot. Rușinea necurățiilor tale se va descoperi, rușinea nelegiurilor și curviilor tale.

30. Lucrurile acestea îți se vor întîmpla, pentru că ai curvit* cu neamurile, pentru că te-ai spurcat cu idolii lor.

31. Ai mers pe calea sorei tale, deaceia, și Eu îți pun potirul* ei în mînă.

32. Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Vei bea potirul sorei tale, cel larg și adînc; vei ajunge de ris* și de batjocură. Incape mult în el!

33. Te vei umplea de beție și durere; căci potirul sorei tale Samaria este un potir de groază și spaimă!

34. Il vei bea* și îl vei goli, îi vei roade cioburile, și-ți vei sfîșia țîțele. Căci Eu am vorbit, zice Domnul, Dumnezeu.”

35. Deaceia așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Pentru că M'ai uitat*, pentru că M'ai aruncat** la spate-ți, poartă-ți și tu acum pedeapsa nelegiurilor și curviilor tale.”

36. Domnul mi-a zis: „Fiul omului, vrei să judeci* pe Ohola și pe Oholiba? Pune-le înainte urciunile** lor!

37. Ele s'au dedat la preacurvie, și pe minile lor este* singe: au preacurvit cu idolii lor; și copiii pe cari Mi-i născuseră, i-au trecut prin foc în cinstea lor, ca să-i mănuie!

38. Afară de aceasta iată ce Mi-au mai făcut: Mi-au spurcat Locașul cel sfînt în aceiași zi, și Mi-au pîngărit* Sabatele.

39. Căci după ce și-au jertfit copiii la idolii lor, tot în ziua aceea s'au dus și în Locașul Meu cel sfînt, ca să-l spurce. Iată* ce au făcut în Casa Mea.

40. Au umblat chiar după oamenii, cari veneau de departe, le-au trimis soli*, și iată că ei au venit. Pentru ei te-ai scaldat tu*, te-ai sulemenit* la ochi, și te-ai gătit cu podoabele tale;

41. ai șezut pe un pat mare*, înaintea căruia era întinsă o masă, pe care ai pus** tămiia și untdelemnul Meu.

42. S'au auzit strigătele unci mulțimi vesele; și cu mulțimea aceasta de oameni de rînd au dus niște bețivi din pustie, cari au pus brățări în minile celor două surori și mîndre cununi pe capetele lor.

43. Am zis atunci cu privire la curva cea bătrînă: „Și acum își va urma ea oare curviile, și tot vor mai veni la ea?”

44. Și au venit la ea cum vin la o curvă; așa s'au dus la Ohola și Oholiba, la aceste femei nelegiuite.

45. De aceea oamenii fără prihană le vor osîndi*, cum se osîndesc femeile preacurve, cum se osîndesc cele ce varsă singe; căci sînt prea curve, și au singe** pe mini.

46. Căci așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Voi aduce* împotriva lor o mulțime de gloată mare, și le voi da pradă chinului și jafului.”

47. Adunarea le va ucide* cu pietre, și le va doborî cu lovituri de sabie; le vor ucide** fiii și fiicele lor, și le vor arde casele cu foc.

48. Voi face astfel să înceteze nelegiuirea* în țară; ca** toate femeile să ia învîțătură, și să nu mai facă o nelegiure ca a voastră!

49. Vi se va răsplăti astfel nelegiui-

rea, și veți purta păcatele* săvârșite cu idolii voștri, și veți ști** că Eu sint Domnul, Dumnezeu!”

*Vers.35. **Cap. 20. 38, 42, 44; 25. 5.

Dărimarea Ierusalimului.

24 1. În anul al nouălea, în ziua a zecea a lunii a zecea, Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, scrie numele zilei acesteia, numele zilei de azi! Căci chiar în ziua aceasta* se apropie împăratul Babilonului de Ierusalim.

*2 Reg. 25. 1. Ier. 39. 1; 62. 4.

3. Spune o pildă acestei case* de îndărătnici, și zi-le: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Pune, pune cazanul”, și toarnă apă în el!

*Cap. 17. 12. **Ier. 1. 13. Cap. 11. 3.

4. Pune bucăți de carne în el, toate bucățile cele bune, coapsa și spata, și umple-l cu cele mai bune oase.

5. Alege ce e mai bun din turmă, și pune lemnele grămadă supt cazan; fă-l să fiarbă în clocot mare, și să fiarbă și oasele din el.”

6. De aceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Vai de cetatea cea setoasă* de sînge, cazanul cel plin de rugină, și de pe care nu se ia rugina! Scoateți bucățile din el unele după altele, fără să trageți** la sorti. *Cap. 22. 3; 23. 37. Vers. 9. **2 Sam. 8. 2. Joel 3. 3. Obad. 11. Nah. 3. 10.

7. Căci sîngele pe care l-a vărsat ea este încă în mijlocul ei. L-a pus pe stîncă goală, nu l-a vărsat* pe pămînt, ca să-l acopere apoi cu țărîna.

*Lev. 17. 13. Deut. 12. 16, 24.

8. Ca să-Mi arăt urgia, ca să Mă răz bun, i-am vărsat* sîngele pe stîncă goală, pentru ca să nu fie acoperit.

*Mat. 7. 2.

9. De aceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Vai* de cetatea cea setoasă de sînge! Vreau să fac un rug mare!

*Vers. 6. Nah. 3. 1. Hab. 2. 12.

10. Îngrămădește multe lemne, aprinde focul, fierbe bine carnea, fă fertura groasă, ca să se ardă și ciolanele.

11. Apoi pune cazanul gol pe jărat, ca să se încălzească, să i se înferbînte arama, să i se topească* murdăria din lăuntru, și să i se șteargă rugina.

*Cap. 22. 15.

12. Trudă de geaba! Căci rugina de care este plin nu se deslipește de el; rugina nu se va lua de pe el de cît prin foc,

13. și tu dorești iarăși nelegiuire în

spurcăciunea ta! Pentru că am vrut să te curăț și nu te-ai făcut curat, nu vei mai fi curățită de spurcăciunea ta pînă* Îmi voi potoli minia asupra ta.

*Cap. 5. 13; 8. 18; 19. 8.

14. Eu, Domnul*, am vorbit! Lucrul acesta se va întîmpla, și Eu îl voi împlini! Nu Mă voi lăsa, nu** voi avea milă, nici nu Mă voi căi. Vei fi judecată după puterea ta și după faptele tale, zice Domnul, Dumnezeu.”

*1 Sam. 15. 29. **Cap. 5. 11.

15. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

16. „Fiul omului, iată, îți voi răpi printr'o lovitură ce ție e mai scump în ochi. Dar să nu te jălești, nici să nu plîngi, și să nu-ți curgă lacrimile pentru ea.

17. Suspină în tăcere, dar nu plînge ca la morți! Leagă-ți turbanul*, pune-ți încălțămîntea în picioare, nu-ți acoperi țîț barba, și nu mîncă pînea de jale!”

*Ier. 16. 5, 6, 7. **Lev. 19. 4; 21. 10. +2 Sam. 15. 30. ++Mic. 3. 7.

18. Vorbisem poporului dimineața, și seara mi-a murit nevasta. A doua zi dimineața, am făcut cum mi se poruncise.

19. Poporul mi-a zis: „Nu vrei să ne lămurești* ce înseamnă pentru noi ceace faci?”

*Cap. 12. 9; 37. 18.

20. Eu le-am răspuns: „Cuvîntul Domnului mi-a vorbit, astfel:

21. „Spune casei lui Israel: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Iată, voi pîngări* Locașul Meu cel sfînt, fala puterii voastre, ce vă e mai scump** în ochi, lucrul iubit de voi; și fiii ț voștri și fiicele voastre, pe cari i-ați lăsat după voi, vor cădea uciși de sabie.

*Ier. 7. 14. Cap. 7. 20, 21, 22. **Ps. 27. 4. +Cap. 23. 41.

22. Și atunci veți face cum am făcut și eu. Nu* vă veți acoperi barba și nu veți mîncă pînea de jale,

*Ier. 16. 6, 7. Vers. 17.

23. veți sta cu turbane pe cap și cu încălțămîntea în picioare, nu* vă veți jăli și nici nu veți plînge; ci veți tînji** pentru nelegiuirile voastre, și vă veți văita între voi.

*Iov 27. 15. Ps. 78. 64. **Lev. 26. 39. Cap. 39. 10.

24. Ezechiel* va fi un semn pentru voi. Veți face întocmai cum a făcut el. Și** cînd se vor întîmpla aceste lucruri, veți ști ț că Eu sint Domnul, Dumnezeu.

*Isa. 20. 3. Cap. 4. 5; 12. 611.

**Ier. 17. 15. Ioan 13. 19; 14. 29. †Cap. 6. 7; 25. 3.

25. Tu, însă, fiul omului, în ziua cind le voi răpi ceea ce face tăria * lor, bucuria și fala lor, ce le este scump ochilor și lucrul iubit de ei, pe fiii și fiicele lor,

* Vers. 21.

26. în ziua aceea, va veni un fugar * la tine, ca să-ți dea de știre și să auzi cu urechile tale.

* Cap. 33. 21, 22.

27. În ziua aceea, ți se va deschide gura odată cu a fugarului, vei vorbi, și nu vei mai fi mut. Vei fi ** un semn pentru ei, și vor ști că Eu sînt Domnul.

* Cap. 3. 26, 27, 29, 31, 33, 22. ** Vers. 24.

25 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, întoarce-ți * fața spre copiii * lui Amon, și proorocește împotriva lor!

* Cap. 6. 2; 35. 2. ** Ier. 19. 1,

etc. Cap. 21. 28. Amos 1. 13. Tef. 2. 9.

3. Spune copiilor lui Amon: „Ascultați Cuvîntul Domnului, Dumnezeu! Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Pentru că * ai zis: „Ha! Ha!“ sfîntului Meu Locaș, cînd era pingărit, țării lui Israel, cînd era pustiită, și casei lui Iuda, cînd se ducea în robie,

* Prov. 17. 5. Cap. 26. 2.

4. de aceea, iată, te dau în stăpînire fiilor Răsăritului; ei își vor așeza stăulele în mijlocul tău și își vor face locuințele în tine; îți vor mîncă roadele, și îți vor bea laptele.

5. Voi face din Raba * un ocol ** de cămîle, și din țara copiilor lui Amon o stîină de oi, ca să știți * că Eu sînt Domnul!

* Cap. 21. 20. ** Isa. 17. 2; 32. 14. Tef. 2. 11, 15. † Cap. 24. 24; 26. 6; 36. 9.

6. Căci așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Pentru că ai bătut din mîni *, și ai dat din picior, pentru că te-ai bucurat ** în chip batjocuritor și din adîncul sufletului de țara lui Israel,

* Ier. 27. 23. Plin. 2. 15. Tef. 2. 15. ** Cap. 5. 6. 5. Tef. 2. 8, 10.

7. de aceea, iată că lmi întind * mîna peste tine, și te dau pradă neamurilor; te șterg din mijlocul popoarelor, le scot din numărul țărilor, și te nimicesc. Și vei ști că Eu sînt Domnul!

* Cap. 30. 3.

8. „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Pentru că Moabul * și Seirul ** au zis: „Iată, casa lui Iuda a ajuns ca toate neamurile!“

* Isa. 15; 16. Ier. 48. 1, etc. Amos 2. 1. ** Cap. 35. 2, 5, 12.

9. De aceea, deschid ținutul Moabului din spre cetăți, dinspre cetățile lui dela hotare, cari sînt podoaba țării și anume: Bet-leșimotul, Baal-Meonul și Chiriataim,

10. îl deschid și-l dau în stăpînire fiilor * Răsăritului împreună cu țara Amoniților, ca să nu mai fie pomeniți ** printre neamuri copiii lui Amon.

* Vers. 4. ** Cap. 21. 32.

11. lmi voi împlini judecățile împotriva Moabului! Și vor ști că Eu sînt Domnul.

12. Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Pentru că Edomul * s'a dat la răzbunare față de casa lui Iuda, pentru că s'a făcut vinovat și s'a răzbunat pe ea,

* 2 Cron. 28. 17. Ps. 137. 7. Ier. 49. 7, 8, etc. Cap. 35. 2, etc. Amos 1. 11. Obad. 10, etc.

13. de aceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „lmi întind mîna împotriva Edomului, îl voi nimici cu desăvîrșire oamenii și vitele, îl voi preface într'un pustiu, dela Teman pînă la Dedan; vor cădea laviți de sabie.

14. lmi voi răzbuna * pe Edom prin poporul Meu Israel. El va face Edomului după mînia și urgia Mea; ca să vadă răzbunarea Mea, zice Domnul, Dumnezeu.

* Isa. 11. 14. Ier. 49. 2.

15. „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Pentru că * Filistenii ** s'au dat la răzbunare, pentru că s'au răzbunat în chip batjocuritor și din adîncul sufletului, vînd să nimicască totul, în ura lor străveche,

* Ier. 25. 30; 47. 1, etc. Ier. 3. 4, etc. Amos 1. 6. ** 2 Cron. 28. 15.

16. așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Iată că lmi întind mîna * împotriva Filistenilor, nimicesc cu desăvîrșire pe Cheretiți **, și prăpădesc tot ce a mai rămas * pe coasta mării,

* Tef. 2. 4, etc. ** 1 Sam. 30. 14. † Ier. 47. 4.

17. Mă voi năpusti * cu mare răzbunare asupra lor, pedepsindu-i cu urgie. Și vor ști ** că Eu sînt Domnul, cînd lmi voi răzbuna pe ei.

* Cap. 5. 15. ** Ps. 136. 16.

Proorocie împotriva Tirului și Sidonului.

26 1. În anul al unsprezecelea, în ziua întia a lunii, cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, pentru că * Tirul a zis despre Ierusalim: „Ha! Ha! Este zdrobită poarta popoarelor! Și se întoarce la mine! Mă voi îmbogăți, căci el a rămas pustiu!“

* Isa. 21.

3. de aceea, așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată că am necaz pe tine, Tirule, și voi aduce împotriva ta multe neamuri, cum își ridică marea valurile!

4. Ele vor dărîma zidurile Tirului, îi vor surpa turnurile, îi voi răzui şi ţărîna, şi o voi face * o stîncă goală.

* Vers. 14.

5. Va rămînea în mare ca un loc unde se vor întinde mreji * de prins peşte; Eu am vorbit, zice Domnul, Dumnezeu. Va fi prada neamurilor!

* Cap. 27, 32.

6. Cetăţile din ţinutul lui vor fi trecute prin sabie. Şi vor şti * astfel că Eu sînt Domnul.

* Cap. 25, 6.

7. Căci aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Iată că aduc dela miazănoapte împotriva Tirului pe Nebucadneţar, împăratul Babilonului, împăratul * tuturor împăraţilor, cu cai, cară, călăreţi, şi cu o mare multime de popoare.

* Eze. 7, 12. Dan. 2, 37.

8. El va nimici cu sabia cetăţile din ţinutul tău; va face şanţuri * de apărare împotriva ta, va ridica întărituri, şi va ridica scutul împotriva ta.

* Cap. 21, 22.

9. Va îndrepta loviturile berbecilor săi împotriva zidurilor tale, şi îţi va surpa turnurile cu maşinile lui.

10. Mulţimea cailor lui te va acoperi de praf, zidurile tale se vor cutremura de vuietul călăreţilor, roţilor şi carălor, cînd va intra Nebucadneţar pe porţile tale cum se intră într-o cetate cucerită.

11. Va călca toate uliţele tale cu copitele cailor lui, şi-ţi va ucide poporul cu sabia, şi stilpii mîndriei tale vor cădea la pămînt.

12. Îţi vor ridica bogăţiile, îţi vor prăda mărfurile, îţi vor surpa zidurile, îţi vor dărîma casele tale cele plăcute, şi vor arunca în ape pietrele, lemnele şi ţărîna ta.

13. Voi * face să înceteze astfel glasul * cîntecelor tale, şi nu se va mai auzi sunetul arfelor tale.

* Ier. 14, 11; 24, 8. Ier. 7, 34; 16, 9; 25, 10. ** Ier. 23, 16. Cap. 28, 13. Apoc. 18, 22.

14. Te * voi face o stîncă goală; vei fi ca un loc în mare unde se vor întinde mreji de prins peşti; şi nu vei mai fi zidit la loc. Căci Eu, Domnul, am vorbit, zice Domnul, Dumnezeu.

* Vers. 4, 5.

15. Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu despre Tir: „Se vor cutremura * ostroavele de vuietul căderii tale, de gemetele răniţilor şi de măcelul din mijlocul tău.

* Ier. 49, 21. Vers. 18. Cap. 27, 28; 31, 16.

16. Toţi voievozii mării * se dau jos * de pe scaunele lor de domnie,

şi îşi scot mantalele, şi îşi lapădă hainele cusute la gherghef; se învelesc în spaimă, şi stau * pe pămînt; într-o tremură * de groază, şi stau înmărmuriţi * din pricina ta.

* Ier. 23, 9. ** Ier. 1, 6.

17. Ei fac o cîntare de jale * asupra ta, şi-ţi zic: „Vai, cum ai fost nimicit, tu, care erai locuit de ceie străbat mările, cetate vestită, care erai puternică * pe mare! Cum a fost nimiciată cetatea aceasta cu locuitorii ei, care băgau groaza în toţi cei din împrejur!

* Cap. 27, 32. Apoc. 18, 9. ** Ier. 2, 1.

18. Acum tremură * ostroavele în ziua căderii tale, stau îngrozite ostroavele mării de sfîrşitul tău.

* Vers. 12.

19. Căci aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Cînd te voi prefăce într-o cetate pustie, ca cetăţile cari n'au locuitori, cînd voi ridica împotriva ta adîncul, şi cînd te vor acoperi apele cele mari,

20. te voi pogori împreună cu ceie * se pogoară în groapă, la poporul de odinioară, şi te voi aşeza în adîncurile pămîntului, în singurătăţi vecinice, lîngă ceie s'au pogorit în groapă, ca să nu mai fii locuită şi să nu te mai scoli în ţara * celor vii.

* Cap. 32, 18, 24. ** Cap. 32, 23, 26, 27, 31.

21. Te voi nimici * cu desăvîrşire, şi nu vei mai fi; te vor căuta *, şi nu te vor mai găsi niciodată, zice Domnul, Dumnezeu.

* Cap. 27, 30; 28, 19. ** Ps. 37, 3.

27 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Şi tu, fiul omului, rosteşte * această cîntare de jale asupra Tirului!

* Cap. 19, 1; 26, 1; 28, 12; 32, 1.

3. Spune Tirului: „Tu, care * stai pe malul mării, şi faci negoţ * cu popoarele unui mare număr de ostroave, aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Tirule, tu ziceai: „Eu * sînt de o desăvîrşită frumuseţe!”

* Cap. 28, 2. ** Ier. 23, 3. * Cap. 28, 12.

4. Ţinutul tău este în inima mărilor, şi cei ce te-au zidit te-au făcut desăvîrşit de frumos.

5. Cu chiparoşi din Senir * îţi ai făcut toate laturile corăbiilor. Au luat cedri din Liban, ca să-ţi ridice catargurile;

* Ier. 1, 1.

6. Iopeţile şi le-au făcut din stejari de Basan, şi laviţele cu fildeş prins în cîmîşir, adus din ostroave.

* Ier. 2, 10.

7. Pinzele cari-ți slujeau ca steag erau de însubțire din Egipt, cusut la gherghef, iar învelitoarea ta era de purpură albastră și roșie, din ostroavele Elișei.

8. Locuitorii Sidonului și Arvadului îți erau vislași, și cei mai înțelepți din mijlocul tău, Tirule, îți erau cirmaci.

9. Bătrînii * Ghebalului și lucrătorii lui iscusii erau la tine, și-ți dregeau crăpăturile. Toate corăbiile mării cu marinarii lor erau la tine, ca să facă schimb de mărfuri cu tine.

* 1 Reg. 5. 18. Ps. 83. 7.

10. Cei din Persia, din Lud și din Put*, slujeau în oastea ta, ca oameni de război; ei își spinzurau în tine scutul și coiful, și-ți dădeau strălucire.

* Jer. 48. 0. Cap. 30. 6; 38. 5.

11. Cei din Arvad îți împleau zidurile cu războinicii tăi, și oamenii viteji erau în turnurile tale. Ei își atîrnau pavezele pe toate zidurile tale, și-ți desăvîrșeau astfel frumuseța*.

* Vers. 3.

12. Cei din Tars* făceau negoț cu tine, cu tot felul de mărfuri pe cari le aveai din belșug. Veneau la tirgul tău cu argint, cu fer, cu cositor și cu plumb.

* Fac. 10. 4. 2 Cron. 20. 36.

13. Iavanul*, Tubalul și Meșecul făceau negoț cu tine; dădeau robi și unelte de aramă** în schimbul mărfurilor tale.

* Fac. 10. 2. ** Apoc. 18. 13.

14. Cei din casa Togarmei* aduceau la tirgul tău cai, călăreți și catiri.

* Fac. 10. 3. Cap. 38. 6.

15. Cei din Dedan* făceau negoț cu tine; negoțul multor ostroave trecea prin minile tale; îți aduceau ca bir coarne de fildeș și de abanos.

* Fac. 10. 7.

16. Siria făcea negoț cu tine, cu marele număr de lucruri făcute de tine; ei veneau la tirgul tău cu smaragd, purpură, și materii pestrițe cu însubțire, mărgean și agat.

17. Iuda și țara lui Israel făceau negoț cu tine; îți dădeau griu* de Minit**, turte, miere, untdelemn și leac alinător †, în schimbul mărfurilor tale.

* Reg. 5. 9, 11. Ezra. 3. 7. Fapt. 12. 20. ** Jude. 11. 33. † Jer. 8. 22.

18. Damascul făcea negoț cu tine, cu marele număr de lucruri făcute de tine, cu tot felul de mărfuri, pe cari le aveai din belșug; îți dădea vin din Helbon și lînă albă.

19. Vedanul și Iavanul, dela Uza], veneau la tirgul tău; fer lucrat, casie și trestie mirositoare, erau schimbate cu tine.

20. Dedanul* făcea negoț cu tine cu învelitori de pus pe cal.

* Fac. 26. 34.

21. Arabia și toți voievozii Chedarului* erau negustorii tăi, și-ți aduceau miei, berbeci și țapi.

* Fac. 25. 13. Gen. 10. 7.

22. Negustorii din Seba* și din Racma făceau negoț cu tine; îți plăteau cu cele mai bune mirezme, cu pietre scumpe și aur, mărfurile tale.

* Fac. 10. 7. 1 Reg. 10. 1, 2. Ps. 72. 10, 15. Isa. 60. 6.

23. Haranul*, Canebul și Edenul, negustorii din Seba**, din Asiria, din Chilmad, făceau negoț cu tine;

* Fac. 11. 31. 2 Reg. 10. 12. ** Fac. 25. 3.

24. făceau negoț cu tine de haine scumpe, de mantale de purpură albastră și cusături la gherghef, de convoaze scumpe puse în lăzi de funii, sucite și bine împletite, aduse la tirgul tău.

25. Corăbiile* din Tars îți aduceau mărfurile pe mare; erai în culmea bogăției și slavei, în inima** mărilor! —

* Ps. 48. 7. Isa. 2. 16; 23. 14. ** Vers. 4.

26. Vislașii tăi te duceau pe ape mari: dar un vînt* dela răsărit te va sfărîma în inima mărilor!

* Ps. 48. 7.

27. Bogățiile tale*, tirgurile tale și mărfurile tale, marinarii și cirmacii tăi, ceice îți dreg crăpăturile corăbiilor, și ceice fac schimb de mărfuri cu tine, toți oamenii de război cari sînt în tine, și toată mulțimea, care este în mijlocul tău, se vor prăbuși în inima mărilor, în ziua căderii tale.

* Prov. 11. 4. Vers. 34. Apoc. 18. 10, etc.

28. Toate valurile mării se vor cutremura* de țipetele cirmacilor tăi!

* Cap. 26. 15, 18.

29. Și toți vislașii*, marinarii, toți cirmacii de pe mare, se vor da jos din corăbii și vor păși pe uscat.

* Apoc. 18. 17, etc.

30. Vor striga cu glas tare din pricina ta, și vor scoate țipete amarnice. Își vor arunca țărînă* în cap și se vor tăvăli** în cenușă.

* Iov 2. 12. Apoc. 18. 10. ** Est. 4. 1. 3. Jer. 6. 36.

31. Își vor rade* capul din pricina ta, și se vor îmbrăca în saci, te vor plînge cu sufletul amărit, și cu mîhnire mare.

* Jer. 16. 6; 17. 5. Mic. 1. 16.

32. În durerea lor, vor* face un cîntec de jale asupra ta, te vor boci, și vor zice: „Cine era** ca Tirul, cel nimicit în mijlocul mării?”

* Cap. 26. 17. Vers. 2. ** Apoc. 18. 18.

33. Cînd* ieșeau mărfurile tale pe mări, săturai un mare număr de popoare; cu belșugul avuțiilor și măr-

furilor tale, îmbogățeai pe împărații pământului.

* Apoc. 18, 19.

34. Acum însă ești sfărmat * de mări, negoțul * tău a pierit în adâncimea apelor, și toată mulțimea ta de oameni s'a cufundat odată cu tine!

* Cap. 26, 19. ** Vers. 27.

35. Toți locuitorii * ostroavelor stau înmărmuriți din pricina ta, împărații lor stau cu părul vilvoi de groază, și le tremură fața!

* Cap. 26, 15, 16.

36. Negustorii popoarelor fluieră * asupra ta! Ești nimicit * de tot, și te-ai dus pentru totdeauna!

* Jer. 18, 16. ** Cap. 26, 21.

28 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, spune voievodului Tirului: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Pentru că ți s'a îngîmfat inima și ai zis: „Eu sînt Dumnezeu, și șed pe scaunul de domnie al lui Dumnezeu în mijlocul * mărilor“, măcar că nu ești decît om și nu ești Dumnezeu, măcar că îți dai ifose ca și cînd ai fi Dumnezeu.

* Vers. 9. ** Cap. 27, 3, 4. + Isa. 31, 3.

3. Iată că ești mai înțelept * decît Daniel, nicio taină nu este ascunsă de tine;

* Zah. 9, 2.

4. prin înțelepciunea și priceperea ta ți-ai făcut avere, și ți-ai grămădit aur și argint în vistieriile tale;

5. prin marea ta înțelepciune * și prin negoțul tău ți-ai mărit bogățiile, și prin bogățiile tale inima ți s'a îngîmfat foarte mult.

* Ps. 62, 10. Zah. 9, 3.

6. De aceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Pentru că îți dai ifose ca și cînd ai fi Dumnezeu,

7. iată că voi aduce împotriva ta niște străini, pe cele mai * asupritoare dintre popoare, cari vor scoate sabia împotriva înțelepciunii tale strălucitoare, și-ți vor pingări frumuseța.

* Cap. 30, 11; 31, 12; 32, 12.

8. Te vor arunca în groapă, și vei muri ca ceice cad străpunși de lovitură, în mijlocul mărilor.

9. Vei mai * zice tu atunci în fața ucigașului tău: „Sînt Dumnezeu,“ măcar că ești om și nu Dumnezeu, supt mina celui ce te va ucide?

* Vers. 2.

10. Vei muri de moartea celor ne-țaiți împrejur *, de mina străinilor! Căci Eu am vorbit, zice Domnul, Dumnezeu.

* Cap. 31, 18; 32, 19, 21, 26, 27.

11. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

12. „Fiul omului, fă un cîntec de jale * asupra împăratului Tirului, și spune-i: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: ajunsesei la cea mai înaltă desăvîrșire, erai plin de înțelepciune *, și desăvîrșit în frumusețe.

* Cap. 27, 2. ** Cap. 27, 3. Vers. 3.

13. Stăteai în Eden *, grădina lui Dumnezeu, și erai acoperit cu tot felul de pietre scumpe: cu sardonice, cu topaz, cu diamant, cu hrisolit, cu onix, cu iaspis, cu safir, cu rubin, cu smaragd, și cu aur; timpanele * și flautele erau în slujba ta, pregătite pentru ziua cînd ai fost făcut.

* Cap. 28, 13, 15. ** Cap. 26, 12.

14. Erai un heruvim * ocrotitor, cu aripile întinse; te puseseam pe muntele * cel sfînt al lui Dumnezeu, și umblai prin mijlocul pietrelor scînteietoare.

* Exod. 25, 20. Vers. 16. ** Cap. 28, 15.

15. Ai fost fără prihană în căile tale, din ziua, cînd ai fost făcut, pînă în ziua cînd s'a găsit nelegiuirea în tine.

16. Prin mărirea negoțului tău te-ai umplut de slăvică, și ai păcătuit; de aceea te-am aruncat de pe muntele lui Dumnezeu, și te nimiceș, heruvim ocrotitor *, din mijlocul pietrelor scînteietoare.

* Vers. 11.

17. Ți s'a îngîmfat * inima din pricina frumuseții tale, ți-ai stricat înțelepciunea cu strălucirea ta. De aceea, te arunc la pămînt, te dau praveliște împăraților.

* Vers. 15.

18. Prin mulțimea nelegiuirilor tale, prin nedreptatea negoțului tău, ți-ai spurcat locașurile sfînte; de aceea, scot din mijlocul tău un foc, care te mistuie, și te prefac în cenușă pe pămînt, înaintea tuturor celor ce te privesc.

19. Toți cei ce te cunosc între popoare rămîn uimiți din pricina ta; ești nimicit *, și nu vei mai fi niciodată!

* Cap. 28, 21, 27. **

20. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

21. „Fiul omului, întoarce-ți * fața spre Sidon **, și proorocește împotriva lui!

* Cap. 6, 2; 25, 2; 29, 2. ** Isa. 23, 4, 12. Jer. 25, 22; 27, 3. Cap. 32, 30.

22. Spune: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată * că am necaz pe tine, Sidonule, și voi fi proslăvit în mijlocul tău; ca să se știe * că Eu sînt Domnul, cînd îmi voi împlini jude-

căile împotriva lui, și cînd lui voi arăta sfințenia în mijlocul lui.

* Exod. 14, 4, 17. Cap. 80, 13. ** Ps. 9, 10. † Cap. 20, 41; Si. 29, Vers. 26.

23. Voi trimite ciuma* în el, voi face să curgă singele pe ulițele lui; vor cădea morții în mijlocul lui, uciși de sabia care va veni din toate părțile să-i lovească, și vor ști astfel că Eu sint Domnul.

* Cap. 38, 22.

24. Atunci el nu va mai fi pentru casa lui Israel un spin* care înceapă, un mărăcină aducător de dureri, printre toți ceice-l înconjoară și-l disprețuiesc. Și vor ști astfel că Eu sint Domnul, Dumnezeu.

** Num. 38, 55, Ios. 23, 13.

25. Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Cînd voi strînge* iarăși casa lui Israel din mijlocul popoarelor la care este risipită, lmi voi arăta în ea sfințenia** înaintea neamurilor, și vor locui în țara lor pe care am dat-o robului meu Iacov.

* Ios. 11, 12. Cap. 11, 17; 20, 41; 31, 13; 37, 21. ** Vers. 2, 2.

26. Vor locui* li niștiți în ea, vor zidi case** și vor sădi ț vii; da, vor locui liniștiți în ea, cînd lmi voi împlini judecățile împotriva tuturor celorce-i înconjoară și-i disprețuiesc. Și vor ști că Eu sint Domnul, Dumnezeu! lor.”

* Ier. 28, 0. Cap. 38, 28. † Isa. 65, 21. Amos 9, 14. ‡ Ier. 31, 5.

Impotriva Egiptului.

29. În anul al zecelea, în ziua a douăsprezecea a lunii a zecea, Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, întoarce-te cu fața* spre Faraon, împăratul Egiptului, și proorocește împotriva lui și împotriva întregului** Egipt!

* Cap. 28, 21. ** Isa. 19, 1. Ier. 25, 19; 46, 2, 25.

3. Vorbește, și spune: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Iată că* am necaz pe tine, Faraone, împăratul Egiptului, crocodil** mare, care te culci în mijlocul riurilor tale, și ț zici: „Rîul meu Nilul este al meu, eu l-am făcut!”

* Ier. 41, 80. Cap. 28, 22. Vers. 10. ** Ps. 74, 13, 14. Isa. 27, 1; Si. 9. Cap. 32, 2. † Cap. 28, 2.

4. Îți voi pune* însă un cîrlig în fălcă, voi lîpi peștii riurilor tale de solzii tăi, și te voi scoate din mijlocul riurilor tale, cu toți peștii cari se află în ele, și cari se vor lîpi de solzii tăi.

* Iud. 37, 20. Cap. 38, 4.

5. Te voi arunca în pustie, pe tine și pe toți peștii din riurile tale. Vei cădea pe fața ogoarelor, nu vei fi ridicat*, nici îngropat; ci te voi** da

de mîncare fiarelor pămîntului și păsărilor cerului.

* Ier. 8, 2; 16, 4; 25, 31. ** Ier. 7, 33; 34, 20.

6. Și toți locuitorii Egiptului vor ști că Eu sint Domnul, pentru că au fost o proptea de trestie* pentru casa lui Israel.

* Ier. 18, 21. Ios. 23, 6.

7. Cînd au pus mina* pe tine, te-ai rupt, și le-ai străpuns tot umărul; cînd s'au proptit de tine, te-ai sfărîmat, și le-ai scrintit soldurile.”

* Ier. 47, 5, 7, 11. Cap. 17, 17.

8. De aceea așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată, voi aduce sabia* împotriva ta, și voi nimici cu desăvîrșire din mijlocul tău oamenii și vitele.

* Cap. 11, 17; 12, 11, 12, 13.

9. Țara Egiptului va ajunge o pustietate și un pustiu, și vor ști că Eu sint Domnul, pentru că a zis: „Nilul este al meu, eu l-am făcut!”

10. De aceea iată că am necaz pe tine și pe riurile tale,

și voi* preface țara Egiptului într'un pustiu, și într'o pustietate, de la** Migdol pînă la Siena și pînă la hotarele Etiopiei.

* Cap. 30, 12. ** Cap. 30, 6.

11. Nici picior* de om nu va trece prin ea,

nici picior de vită nu va trece prin ea, și va rămînea patru zeci de ani fără să fie locuită.

* Cap. 34, 11.

12. Voi preface* țara Egiptului într'o pustietate

în mijlocul altor țări pustii, și cetățile ei vor fi pustii între alte cetăți pustii, timp de patruzeci de ani.

Iar pe Egipteni îi voi risipi printre neamuri, și-i voi împrăstia în felurile țării.

* Cap. 30, 7, 26.

13. Așa vorbește Domnul, Dumnezeu:

„După* patru zeci de ani, voi strînge pe Egipteni

din mijlocul popoarelor între cari îi voi risipi.

* Isa. 19, 21. Ier. 46, 20.

14. Voi aduce înapoi pe prinșii de război ai Egiptului, îi voi aduce înapoi în țara Patros, în țara lor de baștină, și vor alcătui acolo o împărăție* slabă.

* Cap. 17, 0, 11.

15. Da, va fi cea mai neînsemnată dintre împărății, și nu se va mai înălța peste neamuri; îi voi împrăstia, ca să nu stăpînească peste neamuri.

16. Împărăția aceasta nu va mai fi pentru casa lui Israel o pricină de încredere*; ci îi va aduce aminte de

nelegiuirea ei, cînd se întorcea spre ei. Și vor ști că Eu sînt Domnul, Dumnezeu.”

* Isa. 20.2, 3; 36.4, 6.

17. În al douăzeci și șaptelea an, în ziua întâi a lunii întâi, Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

18. „Fiul omului, Nebucadnețar*, împăratul Babilonului, și-a pus oastea să facă o slujbă grea împotriva Tirului. Toate capetele au ajuns pleșuve, toți umerii sînt jupuți, și n'a luat dela Tir nicio plată, nici el, nici oastea lui, pentru slujba pe care a făcut-o împotriva lui.

* Ier. 27.6. Cap. 26.7, 8.

19. De aceea, așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată că dau lui Nebucadnețar, împăratul Babilonului, țara Egiptului; el îi va ridica bogățiile, o va prăda, și o va jăfui; aceasta va fi plata oastei lui!

20. Ca plată pentru slujba făcută împotriva Tirului, îi dau țara Egiptului; căci pentru Mine s'au* ostenit, zice Domnul Dumnezeu.”

* Ier. 26.9.

21. „În ziua aceea, voi da tărie* casei lui Israel, și-ți voi deschide* gura veselă în mijlocul lor; și vor ști că Eu sînt Domnul.”

* Ps. 132.17. ** Cap. 24.27.

30 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit, astfel:

2. Fiul omului, proorocește, și spune: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Văitați-vă*!... Nenorocită zi!

* Isa. 13.6.

3. Căci se apropie* ziua, se apropie ziua Domnului, zi întunecoasă: aceasta va fi vremea neamurilor.

* Cap. 7.7, 12. Ioel 2.1. Tef. 1.7.

4. Sabia va pătrunde în Egipt, și în Etiopia va fi groază, cînd vor cădea morții în Egipt, cînd i se vor ridica* bogățiile, și i se vor răsturna* temelile.

* Cap. 29.19. ** Ier. 50.15.

5. Etiopia, Put, Lud, toată* Arabia, Cub, și fiii țării unite cu ele, vor cădea împreună cu ei loviți de sabie.”

* Ier. 52.20, 24.

6. Așa vorbește Domnul: „Sprijinitorii Egiptului vor cădea, și mindria țării lui se va prăbuși! Din Migdol* pînă la Siene vor cădea loviți de sabie, zice Domnul Dumnezeu.”

* Cap. 29.10.

7. „Vor* fi pustiiți între alte țări pustii, și cetățile lui vor fi nimicite în mijlocul altor cetăți nimicite.”

* Cap. 29.12.

8. Și vor ști că Eu sînt Domnul, cînd voi pune foc în Egipt, și cînd toți sprijinitorii lui vor fi zdrobiți.

9. În ziua aceea niște soli* se vor du-

ce din partea Mea cu corăbiile să turbure Etiopia în liniștea ei; și-i va apuca spaimă mare în ziua Egiptului; căci iată că lucrurile acestea se împlinesc!”

* Isa. 13.1, 2.

10. Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Voi pierde* mulțimea Egiptului, prin mîna lui Nebucadnețar, împăratul Babilonului.

* Cap. 29.19.

11. El și poporul lui cu el, cel mai grozav* dintre popoare, vor fi trimiși să nimicească țara. Vor scoate sabia împotriva Egiptului, și vor umplea țara de morți.

* Cap. 28.7.

12. Canalurile le voi* seca, voi da țara* în minile celor răi; voi pustii țara cu tot ce cuprinde ea, prin mîna străinilor. Eu, Domnul, am vorbit!”

* Isa. 19.6, 6. ** Isa. 19.4.

13. Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Voi nimici* idolii, și voi stîrpi din Nof chipurile deșerte. Nu* va mai fi niciun voivod din țara Egiptului, și voi răspîndi* groaza în țara Egiptului.

* Isa. 19.1. Ier. 43.12; 46.25. Zab. 13.2. ** Zab. 11.11. † Isa. 19.16.

14. Voi pustii Patrosul*, voi pune foc Toanului*, și-Mi voi aduce la îndeplinire* judecățile asupra Noului.

* Cap. 29.14. ** Ps. 78.12, 43. † Nah. 3.9, 10.

15. Imi voi vărsa urgia asupra Sinului, cetățuia Egiptului, și voi nimici* cu desăvîrșire mulțimea din No.

* Ier. 46.25.

16. Voi pune foc* Egiptului; Sinul va fi cuprins de spaimă. No va fi deschis prin spărtură, și Noful cucerit ziua nameaza mare de vrăjmași.

* Vers. 4.

17. Tinerii din On și din Pi-Beset vor cădea uciși de sabie, și cetățile acestea se vor duce în robie.

18. La Tahpanes* se va întuneca ziua, cînd voi sfărîma jugul Egiptului, și cînd se va sfîrși mindria țării lui; un nor va acoperi Tahpanesul, și cetățile lui vor merge în robie.

* Ier. 2.16.

19. Imi voi aduce astfel la îndeplinire judecățile asupra Egiptului, și vor ști că Eu sînt Domnul.”

20. În anul al unsprezecelea, în ziua a șaptea a lunii întâi, Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

21. „Fiul omului, am* frînt brațul lui Faraon, împăratul Egiptului; și iată că nu-i vor lega* rana ca să se vindece, nu-l vor obloji cu legături, nu-l vor lega ca să se întrezeze, și să poată mînuia sabia.”

* Ier. 48.25. ** Ier. 46.11.

22. De aceea așa vorbește Domnul

Dumnezeu: lată, am necaz pe Faraon, împăratul Egiptului, și-i voi rupe brațele, pe cel tare și pe cel frânt, ca să-i cadă sabia din mână. *Ps. 37, 17.

23. Iar pe Egipteni îi voi * imprăstia printre neamuri, și-i voi risipi în felurite țări. *Vers. 26, Cap. 29, 12.

24. În schimb, voi întări brațele împăratului Babilonului, și-i voi pune o sabie în mână; iar brațele lui Faraon le voi fringe, ca să geamă înaintea lui cum gem cei răniți de moarte.

25. Dar voi întări brațele împăratului Babilonului, iar brațele lui Faraon vor cădea. Și vor ști * că Eu sint Domnul, când voi pune sabia Mea în mână împăratului Babilonului, și când o va înțoarce împotriva țării Egiptului. *Ps. 9, 16.

26. Voi imprăstia * pe Egipteni printre neamuri, îi voi risipi în felurite țări, și vor ști că Eu sint Domnul. *Vers. 21, Cap. 29, 12.

31 1. În anul al unsprezecelea, în ziua întâi a lunii a treia, Cuvîntul Domnului mi-a vorbit, astfel:

2. „Fiul omului, spune lui Faraon, împăratul Egiptului, și mulțimii lui: „Cucine” te asemeni tu în mărimea ta? *Vers. 18.

3. Iată * că Asirianul era un cedru falnic în Liban; ramurile lui erau stufoase, frunzișul umbros, tulpina înaltă, iar virful îi ajungea pînă la nori. *Dan. 4, 10.

4. Apele * îl făcuseră să crească, adîncul îl făcuse înalt, riurile lui îl scăldau răsadnița, și își trimeteau piraiele la toți copacii de pe cîmp. *Ier. 51, 36.

5. De aceea, tulpina * lui se înalță deasupra tuturor copacilor de pe cîmp, crengile i se înmulțiseră și ramurile i se întindeau, de multimea apelor, care-l făcuseră să dea lăstari. *Dan. 4, 11.

6. Toate păsările * cerului își făceau cuiburi în crengile lui, toate fiarele cîmpului fătau supt ramurile lui, și tot felul de neamuri multe locuiau supt umbra lui. *Cap. 17, 21; Dan. 4, 12.

7. Era frumos prin mărimea lui, prin întinderea ramurilor lui; căci rădăcinile îi erau înfipte în ape mari.

8. Cedrii din grădina * lui Dumnezeu nu-l întreceau, chiparoșii nu erau de asemuit cu crengile lui, și platanii nu erau ca ramurile lui; niciun copac din grădina lui Dumnezeu nu era ca el în frumuseță. *Fac. 2, 8; 13, 10, Cap. 28, 13.

9. Îl făcusem atît de frumos prin mulțimea crăcilor lui, că-l pismuiau toți

copacii Edenului, cari se aflau îngrădina lui Dumnezeu.

10. De aceea, așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Pentru că avea o tulpină așa de înaltă, pentru că își înălța * virful pînă la nori și înima i se mîndrea cu înălțimea lui, *Dan. 5, 20.

11. I-am dat în minile viteazului neamurilor, care-i va face după răutatea lui; căci l-am izgonit.

12. Străinii, cele mai grozave * popoare, l-au tăiat și l-au lepădat. Crengile * i-au căzut în munți și în toate văile. Ramurile i s'au sfărîmat în toate puvoaiele țării; și toate popoarele pămîntului au plecat dela umbra lui, și l-au părăsit. *Cap. 28, 7. *Cap. 32, 5; 35, 8.

13. Pe sfărîmăturile lui * au venit și s'au așezat toate păsările cerului, și toate fiarele cîmpului și-au făcut culcușul între ramurile lui. *1-a, 1-a, 6. Cap. 32, 4.

14. ca să nu se mai îngîmfă niciunul din copacii de lingă ape cu înălțimea lor, și să nu-și mai ridice virful pînă în nori, ca să nu se mai fălească stejarii udați de apă cu înălțimea lor; căci toți * sint dați pradă morții, în * adîncimile pămîntului, printre copiii oamenilor, împreună cu cei ce se pogoră în groapă. *Ps. 62, 7. *Cap. 32, 16.

15. Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „În ziua cînd s'a pogorit în locuința morților, am răspîndit jalea, am acoperit adîncul din pricina lui, și l-am oprit riurile; apele cele mari au fost oprite; am întrîstat Libanul pentru el, și toți copacii de pe cîmp s'au uscat.

16. De vîietul căderii lui am făcut să se cutremure * neamurile, cînd l-am aruncat * în locuința morților, împreună cu cei ce se pogoră în groapă, și s'au mîngîiat în adîncimile pămîntului toți * copacii Edenului, cei mai frumoși și cei mai buni copaci din Liban, toți cei udați de ape.

*Cap. 26, 15. *Isa. 14, 15. †Cap. 32, 31. ‡Isa. 14, 8.

17. S'au pogorit și ei cu el în locuința morților, la cei ce au pierit uciși de sabie, ei cari erau brațul lui și locuiau * la umbra lui printre neamuri. *1-lin. 4, 20.

18. Cu * cine poți fi asemuit tu în slavă și în mărime între copacii Edenului? Totuși vei fi aruncat împreună cu copacii Edenului în adîncimile pămîntului, și vei fi * culcat în mijlocul celor netăiași împrejur, împreună cu cei ce au pierit uciși de sabie.

Iată ce este Faraon și toată mulțimea lui, zice Domnul, Dumnezeu.”

* Vers. 2. Cap. 32.19. ** Cap. 28.10; 32.19, 21, 24, etc.

32 1. În anul al doisprezecelea, în ziua întâi a lunii a douăsprezecea, Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, fă un cîntec de jale asupra lui Faraon, împăratul Egiptului, și spune-i: „Semănai” cu un pui de leu între neamuri, erai ț ca un crocodil în mări, te aruncau în riurile tale, turburai ț ț apele cu picioarele tale, și le întăritai valorile. *Cap. 27. 2. Vers. 16. ** Cap. 19.3, 6; 38. 13. † Cap. 29. 3. †† Cap. 34. 18.

3. Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Imi voi întinde mreaja * peste tine, în mijlocul unei mari mulțimi de popoare, și te vor trage în lațul Meu.

* Cap. 12. 13; 17. 20. Osea. 7. 12.

4. Te * voi arunca pe uscat, și te voi întinde pe cîmpie, ca toate păsările cerului să șadă” pe tine; și voi sătura fiarele întregului pămînt cu tine.

* Cap. 29. 5. ** Cap. 31. 13.

5. Îți voi asvirli carnea pe munți *, și voi umplea văile cu sfîrîmăturile tale.

* Cap. 31. 12.

6. Țara în care înoți, o voi uda cu singele tău, pînă la muni, și se vor umplea puvoaiele de tine.

7. Cînd te voi stinge, voi * acoperi cerurile, și le voi întuneca stelele; voi acoperi soarele cu nori, și luna nu-și va mai da lumina ei. *Isa. 13. 10. Ioel 2. 31; 3. 15. Amos 8. 9. Mai. 24. 29. Apoc. 6. 12, 13.

8. Din pricina ta, voi întuneca pe toți luminătorii cerurilor, și voi răspîndi întunecul peste țara ta, zice Domnul, Dumnezeu.”

9. „Voi mîhni și inima multor popoare, cînd voi vesti pieirea ta printre neamuri, în țările, pe cari nu le cunoșteai.

10. Voi face să se * îngrozească multe popoare de tine, și împăraților lor li se va face părul măciucă din pricina ta, cînd Imi voi învîrți sabia înaintea lor; vor tremura” în orice clipă fie care pentru viața lui, în ziua căderii tale.”

* Cap. 27. 35. ** Cap. 26. 16.

11. Căci așa * vorbește Domnul, Dumnezeu: „Sabia împăratului Babilonului va veni peste tine. *Ier. 48. 26. Cap. 38. 4.

12. Mulțimea ta o voi face să cadă lovî tă de sabia unor viteji, cei mai cumpliți * dintre popoare. Ei vor nimici” mîndria Egiptului, și toată mulțimea lui va fi prăpădită. *Cap. 28. 7. ** Cap. 29. 19.

13. Voi pierde și toate vitele lui de lingă apele cele mari; nici picior * de om nu le va mai turbura, nici copita de vite nu le va mai turbura. *Cap. 29. 11.

14. Atunci îi voi potoli apele, și voi face să-i curgă riurile lin ca undele mul, zice Domnul, Dumnezeu.”

15. „Cînd voi preface țara Egiptului într-o pustietate, și țara va fi jăfuită de tot ce are, cînd voi lovi pe toți cei ce o locuiesc, vor ști * că Eu sînt Domnul. *Exod. 7. 5; 11. 4, 18. Ps. 9. 16. Cap. 6. 7.

16. Acesta este cîntecul de jale *, pe care îl vor cînta. Fiicele neamurilor îl vor cînta: da, asupra Egiptului și asupra întregii lui mulțimi îl vor cînta, zice Domnul, Dumnezeu.”

* 2 Sam. 1. 17. 2 Cron. 35. 25. Cap. 36. 17. Vers. 2.

17. În anul al doisprezecelea, în ziua a cincisprezecea a lunii, Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

18. „Fiul omului, boceste-te pentru mulțimea Egiptului, și aruncă-o *. pe ea și pe fiicele neamurilor puternice în adîncimile pămîntului, la cei pogoriți în groapă! *Cap. 26. 20; 31. 14.

19. Pe cine * întreci tu în frumusețe? Pogorără-te”, și culcă-te lingă cei netăiați împrejur!

* Cap. 31. 2. 18. ** Vers. 21, 24, etc. Cap. 28. 18.

20. Vor cădea astfel în mijlocul celor uciși de sabie. Sabia vă este dată; doborîți în mormînt Egiptul, și toată mulțimea lui!

21. Atunci vitejii cei puternici * vor vorbi în locuința morților despre el și cei ce-l spîrîneau, și vor zice: „S’au pogorit”, s’au culcat cei netăiați împrejur, uciși de sabie!”

* Isa. 1. 31; 14. 9, 10. Vers. 27. ** Vers. 19. 25, etc.

22. Acolo este Asirianul *, cu toată mulțimea lui, și mormintele lor stau împrejurul lui, — toți au murit, și au căzut uciși de sabie. *Vers. 24, 26, 29, 31.

23. Mormintele * lor sînt în adîncimile gropii, și mulțimea lui este împrejurul mormîntului lui; toți au murit și au căzut uciși de sabie, ei, cari răspindeau” groaza în țara celor vil.

* Isa. 14. 15. ** Cap. 26. 17. Vers. 24, 25, 26, 27, 28.

24. Acolo este și Elamul *, cu toată mulțimea lui, împrejurul mormîntului lui; toți au murit și au căzut uciși de sabie, s’au pogorit” netăiați împrejur în adîncimile pămîntului, ei, cari răspindeau” groaza în țara celor vii, și își poartă acum ocară cu cei ce se pogorără în groapă.

* Ier. 49. 34, etc. ** Vers. 21. † Vers. 25.

25. L-au culcat la un loc cu morții, împreună cu toată mulțimea lui; și mormintele lor sînt împrejurul lui; toți acești netăiați împrejur au murit uciși de sabie, căci răspindeau groaza în țara celor vii, și își poartă acum ocară cu cei ce se pogorau în groapă; i-au culcat acum la un loc cu cei morți.

26. Acolo sînt și Meșec*, Tubal, și toată mulțimea lor, și mormintele lor sînt împrejurul lor; toți acești netăiați împrejur** au murit uciși de sabie, căci răspindeau groaza în țara celor vii. *Fac.10.2. Cap.27.13,38.2. **Vers.19,20,etc.

27. Ei sînt culcați* împreună cu vitejii, căzuți din vechime dintre cei netăiați împrejur; sînt pogoriți în locuința morților împreună cu armele lor de război, cu săbiile puse supt capetele lor, și nelegiuirile lor lipite pe osămintele lor, căci vitejia lor era o groază în țara celor vii. *Vers.21. Isa.14.18,19.

28. Și tu vei fi zdrobit în mijlocul celor netăiați împrejur, și te vei culca împreună cu cei uciși de sabie!

29. Acolo este și Edomul*, cu împărații lui și toți voievozii lui, cari, cu toată vitejia lor, au fost așezați la un loc cu cei uciși de sabie: stau culcați împreună cu cei netăiați împrejur, cu cei pogoriți în groapă. *Cap.25.12,etc.

30. Tot acolo* sînt toți voievozii dela miază-noapte, și toți Sidonienii**, cari s'au pogorit la cei morți, acoperiți de rușine, cu toată groaza pe care o arunca vitejia lor; acești netăiați împrejur stau culcați cu cei uciși de sabie, și-și poartă ocară lingă cei pogoriți în groapă. *Cap.38.6,15;39.2. **Cap.28.21.

31. Faraon îi va vedea, și se va minția* pentru toată mulțimea lui, pentru ai lui cari au murit uciși de sabie și pentru toată oastea lui, zice Domnul Dumnezeu. *Cap.31.16.

32. „Căci l-am lăsat să răspîndească groaza în țara celor vii. De aceea Faraon și toată mulțimea lui se vor culca împreună cu cei netăiați împrejur, cu ceice au murit uciși de sabie, zice Domnul Dumnezeu.“

Datoriile proorocilor.

33 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2 „Fiul omului, vorbește copiilor* poporului tău; și spune-le: „Cînd** voi aduce sabia peste vreo țară, și poporul țării va lua din mijlocul lui pe

un om oare care, și-l va pune ca străjer ț., — *Cap.3.11. **Cap.14.17. 72Sam.18.24,25.2Reg.9.17. Vers.7. Osea9.8.

3. dacă omul acela va vedea venind sabia asupra țării, va suna din trimbiță, și va da de știre poporului,

4. și dacă cel ce va auzi sunetul trimbiței nu se va feri, și va veni sabia și-l va prinde, singele* lui să cadă asupra capului lui. *Cap.18.13.

5. Fiindcă a auzit sunetul trimbiței, și nu s'a ferit, de aceea singele lui să cadă asupra lui; dar dacă se va feri, își va scăpa viața.

6. Dacă însă străjerul va vedea venind sabia, și nu va suna din trimbiță, și dacă poporul nu va fi înștiințat și va veni sabia și va răpi viața vreunui om, omul acela va pieri din pricina nelegiurii* lui, dar voi cere singele lui din mina străjerului. *Vers.8.

7. Acum, fiul omului*, te-am pus străjer peste casa lui Israel. Tu trebuie să ascuți Cuvîntul care iese din gura Mea, și să-i înștiințezi din partea Mea. *Cap.3.17,etc.

8. Cînd zic celui rău: „Răule, vei muri negreșit!“ și tu nu-i spui, ca să-l întorci de la calea lui cea rea, răul acela va muri în nelegiuirea lui, dar singele lui îl voi cere din mina ta.

9. Dar dacă vei înștiința pe cel rău, ca să se întoarcă dela calea lui, și el nu se va întoarce, va muri în nelegiuirea lui, dar tu îți vei mîntui sufletul.

10. Spune dar, fiul omului, casei lui Israel: „Voi cu drept cuvînt ziceți: „Fărădelegile și păcatele noastre sînt asupra noastră, și din pricina lor tînjim*; cum** am putea să trăim?“

*Cap.24.23. **Isa.49.14. Cap.37.11.

11. Spune-le: „Pe viața Mea, zice Domnul Dumnezeu, că n'adoresc moartea păcătosului, ci să se întoarcă dela calea lui și să trăiască. Întoarceți-vă, întoarceți-vă dela calea voastră cea rea! Pentruce** vreți să muriți voi, casa lui Israel?“ —

*2Sam.14.14. Cap.18.23,32. 2Pet.3.9. **Cap.18.31.

12. Și tu, fiul omului, spune copiilor poporului tău: „Neprihănirea* celui neprihănit nu-l va mîntui în ziua fărădelegii lui, și cel rău nu va cădea** lovit de răutatea lui, în ziua cînd se va întoarce dela ea, după cum nici cel neprihănit nu va putea să trăiască prin neprihănirea lui în ziua cînd va săvîrși o fărădelege.

*Cap.3.20;18.24,26,27. **2Cion.7.14.

nezeu: „Vai** de păstorii lui Israel, cari se pasc pe ei înșiși! Nu trebuie păstorii să pască turma?”

Cap. 33.24. * Jer. 23.1. Zah. 11.17.

3. Voi mincați* grăsimea, vă îmbrăcați cu lina, tăiați** ce e gras, dar nu pașteți oile.

Isa. 56.11. Zah. 11.16. Cap. 33.25,26. Mic. 3.1,2,3. Zah. 11.5.

4. Nu întăriți pe cele slabe*, nu vindecați pe cea bolnavă, nu legați pe cea rănită; n'aduceți înapoi pe cea răătăcită, nu căutați** pe cea pierdută, ci le stăpiniți cu asuprire și cu asprime!

Vers. 16. Zah. 11.16. Luc. 15.4. 1 Pet. 5.3.

5. Astfel ele* s'au risipit**, pentru că n'aveau păstor; au ajuns ț prada tuturor fiarelor cîmpului, și s'au risipit.

Cap. 33.21,28. Reg. 22.17. Mat. 9.36. 1 Sa. 66.9. Jer. 12.9. Vers. 8.

6. Turma Mea rățăcește pe toți munții și pe toate dealurile înalte; oile Mele sînt risipite pe toată fața țării, și nimeni nu îngrijește de ele, nici nu le caută!“

7. „De aceea, păstorilor, ascultați Cuvîntul Domnului!

8. „Pe viața Mea, zice Domnul Dumnezeu, pentru că oile Mele au ajuns de jaf și sînt* prada tuturor fiarelor cîmpului, din lipsă de păstor, pentru că păstorii Mei n'au nicio grijă de oile Mele, ci se pășteau** numai pe ei înșiși, și nu pășteau oile Mele“, —

Vers. 5,6. Vers. 2,10.

9. de aceea, păstorilor, ascultați Cuvîntul Domnului!

10. Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată, am necaz pe păstori! Imi voi lua înapoi oile din minile lor, nu-i voi mai lăsa să-Mi pască oile, și nu se vor mai paște** nici pe ei înșiși; căci Imi voi izbăvi oile din gura lor, și nu le vor mai sluji ca hrană!“

Cap. 3.18. Evr. 13.17. Vers. 2,8.

11. Căci așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată, Mă voi îngriji Eu însumi de oile Mele, și le voi cerceta!“

12. Cum își cercetează un păstor turma cînd este în mijlocul oilor sale împărțiate, așa Imi voi cerceta Eu oile, și le voi stringe din toate locurile pe unde au fost risipite în ziua plină de nori* și negură.

Cap. 30.3. Ioel 2.2.

13. Le voi* scoate dintre popoare, le voi stringe din felurite țări, și le voi aduce înapoi în țara lor; le voi

paște pe munții lui Israel, dealungul riurilor, și în toate locurile locuite ale țării.

Isa. 65.9,10. Jer. 23.3. Cap. 28.25; 36.24; 37.21,22.

14. Le voi* paște pe o pășune bună, și stîna lor va fi pe munții cei înalți ai lui Israel; acolo** se vor odihni într'un staul plăcut, și vor avea pășuni grase pe munții lui Israel.

Vers. 23.2. Jer. 33.12.

15. Eu insumi Imi voi paște oile, Le voi duce la odihnă, zice Domnul Dumnezeu.“

16. „Voi* căuta pe cea pierdută, voi aduce înapoi pe cea răătăcită, voi lega pe cea rănită, și voi întări pe cea slabă. Dar voi păzi pe cele grase** și pline de vlagă: vreau să le pasc* cum se cade.“

Vers. 4. Isa. 40.11. Mic. 4.6. Mat. 18.11. Marc. 2.17. Luc. 5.22. Isa. 10.16. Amos 4.1. Jer. 10.24.

17. „Și voi, oile Mele, așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată, voi* judeca între oaie și oaie, între berbeci și țapi.

Cap. 20.37,38. Vers. 20.22. Zah. 10.3. Mat. 25.32,36.

18. Este prea puțin pentru voi că pașteți în pășunea cea bună, de mai călcați în picioare și cealaltă parte a pășunii voastre? Că beți o apă limpede, de mai turburați și pe cealaltă cu picioarele?”

19. Și oile Mele trebuie apoi să pască ce ați călcat voi cu picioarele voastre, și să bea ce ați turburat voi cu picioarele voastre!“

20. Deaceia, așa le vorbește Domnul, Dumnezeu: „Iată că voi* judeca între oaia grasă și oaia slabă.“

Vers. 17.

21. Pentru că ați izbit cu coasta și cu umărul, și ați împuns cu carnea voastră toate oile slabe, pînă le-ați izgonit,

22. voi veni în ajutorul oilor Mele, ca să nu mai fie de jaf, și voi judeca între oaie* și oaie.

Vers. 17.

23. Voi pune peste ele un singur păstor*, care le va paște, și anume pe Robul* Meu David; El le va paște, El va fi păstorul lor.

Isa. 40.11. Jer. 23.4,5. Ioan 10.11. Evr. 13.20. 1 Pet. 2.25; 5.4. Jer. 30.9. Cap. 37.24,25. Oseas 3.5.

24. Eu*, Domnul, voi fi Dumnezeuul lor, și Robul Meu David va fi voi-vod** în mijlocul lor. Eu, Domnul, am vorbit!

Exod. 29.45. Vers. 30. Cap. 37.27. Cap. 37.22. Luc. 1.32,33.

25. Voi încheia* cu ele un legămint de pace, și voi** îndepărta din țară toate fiarele sălbatice; ele vor locui

în liniște Ț în pustie, și vor putea dormi în mijlocul pădurilor. *Cap. 37. 26. *Lev. 26. 6. Isa. 11. 6-9; 35. 9. Osea 2. 18. † Ier. 23. 6. Vers. 28.

26. Le voi face, pe ele și înprejurimile dealului * Meu, o pricină de binecuvîntare **; le voi trimite Ț ploaie la vreme, și acestea va fi o ploaie Ț binecuvîntată! *Isa. 56. 7. Cap. 20. 40. *Fac. 12. 2. Ier. 19. 24. Zah. 8. 12. † Lev. 26. 4. † Ps. 88. 9. Mal. 3. 10.

27. Pomul * de pe cîmp își va da roada, și pămîntul își va da rodurile. Ele vor fi liniștite în țara lor și vor ști că Eu sînt Domnul, cînd voi ** rupe legăturile jugului lor, și cînd le voi izbăvi din mîna celor Țe le asupresc. *Lev. 26. 4. Ps. 85. 12. Isa. 4. 2. *Lev. 26. 18. Ier. 2. 20. † Ier. 26. 14.

28. Nu vor * mai fi de jaf între neamuri, nu le vor mîncă fiarele din țară, ci vor ** locui în liniște, și nu le va mai turbura nimeni.

* Vers. 8. Cap. 36. 4. * Ier. 30. 10; 48. 27. Vers. 26.

29. Le voi pune un răsad * căruia i se va duce faima; nu vor mai fi mistuite de foame în țară, și nu vor mai purta ** ocară neamurilor.

* Isa. 11. 1. Ier. 23. 5. * Cap. 36. 8, 9, 15.

30. Și vor ști astfel că Eu *, Domnul, Dumnezeuul lor, sînt cu ele, și că ele sînt poporul Meu, ele, casa lui Israel, zice Domnul Dumnezeu.

* Vers. 24. Cap. 37. 27.

31. Voi sinteți oile * Mele, oile pășunii Mele, și Eu sînt Dumnezeuul vostru, zice Domnul Dumnezeu.

* Ps. 100. 3. Ioan 10. 11.

Proorocie împotriva Edomiților.

35 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, întoarce-te * cu fața spre muntele ** Seir, prooroceste Ț împotriva lui, *Cap. 6. 2. *Deut. 2. 5. † Ier. 49. 7, 8. Cap. 25. 12. Amos 1. 11. Obad. 10, etc.

3. și zi: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată, am necaz pe tine, muntele Seirului! Imi întind * mîna împotriva ta, și te prefac într'o pustietate și într'un pustiu! *Cap. 6. 14.

4. Îți voi preface cetățile * în dărîmături, vei ajunge o pustietate, ca să știi că Eu sînt Domnul! *Vers. 9.

5. Pentrucă aveai o ură * vecinică, și ai doborât cu sabia pe copiii lui Israel, în ziua necazului lor, în vremea cînd nelegiuirea ** era la culme, *Cap. 25. 12. Obad. 10. *Ps. 137. 7. Cap. 21. 25, 29. Dan. 9. 24. Obad. 11.

6. de aceea, pe vlața Mea, zice Dom-

nul Dumnezeu, că te voi face singe, și te va urmări singele; fiindcă * n'ai urît singele, de aceea singele le va urmări.

7. Voi preface muntele Seir într'o pustietate și într'un pustiu, și voi nimici cu desăvîrșire din el și pe cei Țe se duc * și pe cei Țe se întorc.

* Judc. 5. 8. Cap. 20. 11.

8. Îi voi umplea * munții cu morți; și cei uciși de sabie vor cădea pe dealurile tale, în văile tale și în toate puhoaițele tale.

* Cap. 31. 12; 32. 1.

9. Te voi preface * în niște pustietăți vecinice, cetățile nu-ți vor mai fi locuite, și veți ști ** că Eu sînt Domnul.

* Ier. 49. 17, 18. Vers. 4. Cap. 25. 13. Mal. 1. 3, 4. *Cap. 7. 7, 4, 9; 30. 11.

10. Pentrucă ai zis: „Aceste două neamuri, și aceste două țări vor fi ale mele, și le vom lua * în stăpînire!\"

măcar că Domnul ** era acolo, *Ps. 13. 4, 12. Cap. 30. 5. Obad. 13. *Ps. 49. 1, 3; 132. 19, 14. Cap. 4. 3.

11. de aceea pe viața Mea, zice Domnul Dumnezeu, că Mă voi purta cu tine după minia * și urgia, pe cari le-ai arătat și tu, în ura ta, împotriva lor; și Mă voi face cunoscut în mijlocul lor, cînd te voi judeca.

* Mat. 7. 2. Iac. 2. 13.

12. Vei ști * însă că Eu, Domnul, am auzit toate batjocurile, pe cari le-ai rostit împotriva munților lui Israel, cînd ai zis: „Sînt pustii, și ne sînt dați ca pradă!\"

* Ps. 9. 16. Cap. 3. 7.

13. V'ați fălit astfel împotriva Mea prin vorbirile * voastre, și v'ați înmulțit cuvintele împotriva Mea: am auzit!\"

* 1 Sam. 2. 3. Apoc. 13. 5.

14. Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Cînd * toată țara se va bucura, pe tine te voi preface într'o pustietate!\"

* Isa. 45. 13, 14.

15. Din pricina bucuriei * pe care ai simțit-o că moștenirea casei lui Israel era pustie, îți voi face și Ție la fel. Vei ajunge ** o pustietate, munte al Seirului, tu și tot Edomul, și se va ști că Eu sînt Domnul.

* Obad. 12, 16. *Vers. 3, 4.

Așezarea din nou a lui Israel.

36 1. Tu, fiul omului, prooroceste asupra munților * lui Israel, și spune: „Munți ai lui Israel, ascultați Cuvîntul Domnului!

* Cap. 6. 2, 3.

2. Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Pentrucă * vrăjmașul a zis despre voi:

„Ha! Ha! Aceste înălțimi** vecinice
au ajuns moștenirea† noastră!“

*Cap. 26. 8; 26. 2. **Deut. 32. 13. †Cap. 35. 10.

3. proorocește și zi: „Așa vorbește
Domnul Dumnezeu: „Da, pentru că din
toate părțile au voit să vă pustiască
și să vă inghită, ca să ajungeți mo-
ștenirea altor neamuri, și pentru că ați
fost* de batjocura și de ocara popoa-
relor,“

*Deut. 28. 37. 1 Reg. 9. 7. Plin. 2. 15. Dan. 9. 16.

4. de aceea, munți ai lui Israel, ascu-
tați Cuvîntul Domnului Dumnezeu!
Așa vorbește Domnul Dumnezeu mun-
ților și dealurilor, riurilor și văilor,
dărîmăturilor pustii și cetăților pără-
sile, cari au ajuns* de prada și de
risul** celorlalte neamuri din prejur;

*Cap. 84. 24. **Ps. 79. 4.

5. „așa vorbește Domnul Dumnezeu:
„Da, în* focul geloziei Mele, vorbesc
împotriva celorlalte neamuri și împo-
triva întregului Edom, cari și-au în-
sușit** țara Mea, și s'au bucurat din
toată inima lor și cu tot disprețul su-
fletului lor, ca să-i jăfuiască roadele.

*Deut. 4. 24. Cap. 38. 10. **Cap. 35. 10, 12.

6. De aceea, proorocește despre țara
lui Israel, și spune munților și dea-
lurilor, riurilor și văilor: „Așa vor-
besc Domnul Dumnezeu: „Iată, vor-
besc în gelozia și urgia Mea, pentru că
suferiți ocară* din partea neamuri-
lor!“

*Ps. 123. 3, 4. Cap. 34. 29. Vers. 11.

7. De aceea, așa vorbește Domnul
Dumnezeu: „Imi ridic* mîna și jur,
că neamurile cari vă înconjoară, își
vor purta ele însele ocara!“

*Cap. 20. 6.

8. Iar voi, munți ai lui Israel, veți
da crengi, și vă veți purta roadele
pentru poporul Meu Israel, căci lu-
crurile acestea sînt aproape să se în-
tîmple.

9. Iată că vă voi fi binevoitor, Mă
voi întoarce spre voi, și veți fi lucrăți
și sămînați.

10. Voi pune să locuiască pe voi oa-
meni în mare număr, toată casa lui
Israel, pe toți! Cetățile vor fi locuite,
și se vor zidi iarăși dărîmăturile*.

*Isa. 60. 12; 61. 4. Vers. 33. Amos 9. 14.

11. Voi înmulți* pe voi oamenii și
vitele, cari vor crește și se vor înmul-
ți: voi face să fiți locuiți ca și mai
înainte, și vă voi face mai mult bine
decît odinioară; și veți ști** că Eu
sînt Domnul.

*Ier. 31. 27; 33. 12. **Cap. 36. 9; 37. 6, 18.

12. Voi face să umble pe voi oameni,
și anume poporul Meu Israel; ei te

vor stăpîni*; și tu vei fi moștenirea
lor, și nu-i vei mai** nimici.“

*Obad. 17, etc. **Ier. 15. 7.

13. Așa vorbește Domnul Dumnezeu:
„Pentru că ți se zice: „Tu*, țară, ai
mîncat oameni, ți-ai nimicit chiar nea-
mul tău,“

*Num. 13. 32.

14. din pricina aceasta, de acum în-
colo nu vei mai mîncă oameni, și nu-ți
vei mai nimici neamul, zice Domnul
Dumnezeu.

15. De acum, nu te voi mai face* sa
auzi batjocurile neamurilor, și nu vei
mai purta ocara popoarelor; și nu-ți
vei mai nimici neamul, zice Domnul Dum-
nezeu.“

*Cap. 34. 26.

16. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit
astfel:

17. „Fiul omului, cei din casa lui
Israel, cînd locuiau în țara lor, au
spurcat-o* prin purtarea lor și prin
faptele lor; așa că purtarea lor a fost
înaintea Mea ca spurcăciunea** unei
femei în timpul necurației ei.

*Lev. 18. 26, 27, 28. Ier. 2. 7. **Lev. 15. 10, etc.

18. Atunci Mi-am vărsat urgia peste
ei, din pricina singelui* pe care-l văr-
saseră în țară, și din pricina idolilor
cu cari o spurcaseră.

*Cap. 18. 80. 38; 28. 37.

19. I-am risipit* printre neamuri, și
au fost împrăștiati în felurite țări;
i-am** judecat după purtarea și fa-
ptele lor rele.

*Cap. 22. 15. **Cap. 7. 3; 18. 30; 33. 24.

20. Cînd au venit printre neamuri,
ori încotro se duceau, pîngăreau* Nu-
mele Meu cel sfînt, așa încît se zicea
despre ei: „Acesta este poporul Dom-
nului, ei au trebuit să iasă din țara
lor.“

*Isa. 52. 5. Itom. 2. 21.

21. Și am vrut să scap cîntea Nu-
melui* Meu celui sfînt, pe care-l pîn-
gărea casa lui Israel printre neamurile
la cari se dusesese.“

*Cap. 20. 9, 14.

22. „De aceea, spune casei lui Is-
rael: „Așa vorbește Domnul Dumne-
zeu: „Nu din pricina voastră fac ace-
ste lucruri, casa lui Israel, ci din pri-
cina numelui Meu* celui sfînt, pe ca-
re l-ați pîngărit printre neamurile la
cari ați mers.

*Ps. 100. 8.

23. De aceea voi sfînti Numele Meu
cel mare, care a fost pîngărit printre
neamuri, pe care l-ați pîngărit în mij-
locul lor. Și neamurile vor cunoaște
că Eu sînt Domnul, zice Domnul
Dumnezeu, cînd voi fi sfîntit* în voi
supt ochii lor.

*Cap. 20. 41; 28. 22.

24. Căci vă voi scoate* dintre nea-

muri, vă voi strânge din toate țările, și vă voi aduce iarăși în țara voastră.

Cap. 34. 13; 37. 21.

25. Vă voi stropi* cu apă curată, și veți fi curățiți; vă voi curăți** de toate spurcăciunile voastre și de toți idoli voștri.

Isa. 52. 15. Eze. 10. 22. Jer. 33. 8.

26. Vă voi* da o inimă nouă, și voi pune în voi un duh nou; voi scoate din trupul vostru inima de piatră, și vă voi da o inimă de carne.

Jer. 32. 39. Cap. 11. 19.

27. Voi pune Duhul* Meu în voi, și vă voi face să urmați poruncile Mele și să păziți și să împliniți legile Mele.

Cap. 11. 19; 37. 14.

28. Veți locui* în țara, pe care am dat-o părinților voștri; voi veți fi poporul Meu** și Eu voi fi Dumnezeuul vostru.

Cap. 26. 25; 37. 25. Jer. 30. 22. Cap. 11. 20; 37. 27.

29. Vă voi* izbăvi de toate necurățiile voastre. Voi chemă** griul, și-l voi înmulți; nu voiți mai trimite foamea peste voi.

Mat. 1. 21. Rom. 11. 26. Ps. 105. 16. Cap. 34. 29.

30. Voi înmulți* rodul pomilor și venitul câmpului, ca să nu mai purtați ocară foamei printre neamuri.

Cap. 34. 27.

31. Atunci vă veți* aduce aminte de purtarea voastră cea rea, și de faptele voastre, cari nu erau bune; și vă va fi scîrbă** de voi înșivă, din pricina nelegiuirilor și uriciunilor voastre.

Cap. 16. 61, 63. Lev. 26. 39. Cap. 6. 9; 20. 43.

32. Și toate aceste lucruri nu* le fac din pricina voastră, zice Domnul Dumnezeu, să știți! Rușinați-vă și roșiți de purtarea voastră, casa lui Israel!

Deut. 9. 5. Vers. 22.

33. Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „În ziua cînd vă voi curăți de toate nelegiuirile voastre, voi face ca cetățile voastre să fie locuite, și dărimăturile* vor fi zidite din nou;”

Vers. 10.

34. Țara pustiită va fi lucrată iarăși, de unde pînă aici era pustie în ochii tuturor trecătorilor.

35. Și se va spune atunci: „Țara aceasta pustiită a ajuns ca o grădină a Edenului*”; și cetățile acestea dărimate, cari erau pustii și surpate, sînt întărite și locuite!

Isa. 51. 3. Cap. 28. 13. Ier. 2. 8.

36. Și neamurile, cari vor mai rămînea în jurul vostru, vor ști că Eu, Domnul, am zidit din nou ce era sur-

pat, și am sădit ce era pustiit. Eu, Domnul, am vorbit, și voi și faceți*.”

Cap. 17. 24; 21. 3; 31.

37. Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Iată în ce privință Mă voi* lăsa înduplecat de casa lui Israel, și iată ce voi face pentru ei: voi înmulți* pe oameni ca pe o turmă de oi.”

Cap. 14. 3; 20. 3, 31. Vers. 11.

38. Cetățile dărimate se vor umplea cu turme de oameni, ca turmele închinete Domnului, ca turmele cari sînt aduse la Ierusalim în timpul sărbătorilor celor mari. Și vor ști că Eu sînt Domnul.

Întoarcerea lui Israel și unirea celor două împărății.

37 1. Mina* Domnului a venit peste mine, și m'a luat în Duhul* Domnului, și m'a pus în mijlocul unei văi pline de oase.

Cap. 1. 3. Cap. 3. 14; 8. 3; 11. 24. Luc. 4. 1.

2. M'a făcut să trec pe lingă ele, de jur împrejur, și iată că erau foarte multe pe fața văiei, și erau uscate de tot.

3. El mi-a zis: „Fiul omului, vor putea oare oasele acestea să învieze?” Eu am răspuns: „Doamne Dumnezeu, tu știi* lucrul acesta!”

Deut. 32. 30. 1 Sam. 2. 6. Ioan. 5. 21. Rom. 4. 17. 2 Cor. 13.

4. El mi-a zis: „Proorocește despre oasele acestea, și spune-le: „Oase uscate, ascultați cuvîntul Domnului!”

5. Așa vorbește Domnul Dumnezeu către oasele acestea: „Iată că voi face* să intre în voi un duh, și veți învia!”

Ps. 104. 30. Vers. 3.

6. Vă voi da vine, voi face să crească pe voi carne, vă voi acoperi cu piele, voi pune un duh în voi, și veți învia. Și veți ști* că Eu sînt Domnul.

Cap. 6. 7; 35. 12. Ier. 2. 25; 31.

7. Am proorocit cum mi se poruncise. Și pe cînd prooroceam, s'a făcut un vuiet, și iată că s'a făcut o mișcare, și oasele s'au apropiat unele de altele!

8. M'am uitat, și iată că le-au venit vine, carnea a crescut, și le-au acoperit pielea pe deasupra; dar nu era încă duh în ele.

9. El mi-a zis: „Proorocește, și vorbește duhului! Proorocește, fiul omului, și zi duhului: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Duhule, vino* din cele patru vînturi, suflă peste morții acestia, ca să învieze!”

Ps. 104. 30. Vers. 3.

10. Am proorocit, cum mi se poruncise. Și a intrat* duhul în ei, și au înviat, și au stătut pe picioare: era o oaste mare, foarte mare la număr.

«Apoc. 11. 11.

11. El mi-a zis: „Fiul omului, oasele acestea sînt toată casa lui Israel. Iată că ei zic: „Ni s'au uscat oasele*, ni s'a dus nădejdea; sîntem pierduți!“

«Ps. 141. 7. Isa. 49. 14.

12. Deaceia, proorocește, și spune-le: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată, vă voi deschide mormintele, vă voi scoate din mormintele voastre, poporul Meu*, și vă voi aduce* iarăș în țara lui Israel.

«Isa. 26. 19. Osea 13. 14. «Cap. 36. 21. Vers. 25.

13. Și veți ști că Eu sînt Domnul, cînd vă voi deschide mormintele, și vă voi scoate din mormintele voastre, poporul Meu!

14. Voi pune Duhul Meu* în voi, și veți trăi; vă voi așeza iarăș în țara voastră, și veți ști că Eu, Domnul, am vorbit și am și făcut, zice Domnul.

«Cap. 36. 27.

15. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

16. „Fiul omului, ia* o bucată de lemn, și scrie pe ea: „Pentru Iuda și pentru copiii* lui Israel, cari sînt tovarășii lui.“ Ia apoi o altă bucată de lemn, și scrie pe ea: „Pentru Iosif, lemnul lui Efraim, și pentru toată casa lui Israel, care este tovarășă lui.“

«Num. 17. 2. «2 Cron. 11. 12, 13, 16; 15. 9, 30, 11, 18.

17. După aceea, împreună-le* una cu alta, într-o singură bucată, așa încît să fie una în mîna ta.

«Vers. 22. 24.

18. Și cînd îți vor zice copiii poporului tău: „Nu vrei* să ne lămurești ce înseamnă lucrul acesta?“

«Cap. 12. 9; 24. 19.

19. Să le răspunzi*: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată că voi lua toagiul* de lemn al lui Iosif, care este în mîna lui Efraim, și al semințiilor lui Israel cari sînt tovarășe, le voi uni cu toagiul lui Iuda, și voi face un singur lemn, așa că vor fi una în mîna Mea.“

«Zaeh. 10. 6. «Vers. 16. 17.

20. Toiegele de lemn, pe cari vei scrie, să le ții astfel în mîna ta, supt ochii* lor.

«Cap. 12. 3.

21. Și să le spui: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Iată, voi lua* pe copiii lui Israel din mijlocul neamurilor la cari s'au dus, îi voi stringe din toate părțile, și-i voi aduce înapoi în țara lor.

«Cap. 36. 24.

22. Voi face* din ei un singur neam în țară, pe muntii lui Israel; toți vor avea un singur* împărat, și nu vor mai fi două neamuri, nici nu vor mai fi împărțiți în două împărății.

«Isa. 11. 1. Jer. 3. 18; 50. 4. Osea 1. 11. «Cap. 31. 23, 21. Isa. 10. 16.

23. Nici nu* se vor mai spurca, prin idolii lor, cu uriciunile lor, și cu toate fărâdelegile lor. Li voi scoate* din toate abaterile cu cari au păcătuit, și-i voi curăți; ei vor fi poporul Meu, și Eu voi fi Dumnezeul lor.

«Cap. 36. 25. «Cap. 36. 25.

24. Robul* Meu David va fi împărat peste ei, și toți vor avea un singur* păstor. Vor urma* poruncile Mele, vor păzi legile Mele și le vor împlini.

«Cap. 36. 28, 29. Isa. 40. 11. Jer. 23. 6; 30. 9. Cap. 34. 23, 24. Osea 3. 5. Luc. 1. 32. «Vers. 22. Ioan 10. 16. † Cap. 36. 27.

25. Vor locui* iarăș în țara, pe care am dat-o robului Meu Iacov, și pe care au locuit-o și părinții voștri. Da, vor locui în ea, ei, copiii lor, și copiii copiilor lor, pe vecie, și Robul Meu* David va fi voivodul lor în veci †.

«Cap. 36. 29. «Vers. 14. Ioan 12. 34. † Isa. 90. 21. Ioel 3. 20. Amos 9. 15.

26. Voi încheia cu ei un legămint de pace*, care va fi un legămint vecinic cu ei; îi voi sădi și-i voi înmulți*, și voi pune locașul* Meu cel sfînt în mijlocul lor pentru totdeauna.

«Ps. 80. 3. Isa. 55. 3. Jer. 32. 40. Cap. 34. 25. «Cap. 36. 10. 37. † 2 Cor. 6. 16.

27. Locuința* Mea va fi între ei; Eu voi fi Dumnezeul* lor, și ei vor fi poporul Meu.

«Lev. 26. 11, 12. Cap. 48. 7. Ioan 1. 14. «Cap. 11. 20; 14. 11; 36. 28.

28. Și neamurile vor ști* că Eu sînt Domnul, care sfințește* pe Israel, cînd Locașul Meu cel sfînt va fi pentru totdeauna în mijlocul lor.

«Cap. 36. 29. «Cap. 36. 12.

Proorocie împotriva lui Gog.

38. 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul* omului, întoarce-te* cu fața spre Gog †, din țara lui Magog, spre domnul Roșului, Meșecului † și Tubalului, și proorocește împotriva lui!

«Cap. 39. 1. «Cap. 35. 2, 3. † Apoc. 20. 8. † Cap. 32. 26.

3. Și spune: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată, am necaz pe tine, Gog, domnul Roșului, Meșecului și Tubalului!

4. Te voi* tirî, și-ți voi pune un circ lig în fâlcii; te voi scoate, pe tine și

toată oastea ta, cai și călăreți, toți** îmbrăcați în chip strălucit, ceată mare de popor, care poartă scut și pavăză, și cari toți minuiesc sabia;

2 Reg. 19.28. Cap.29.4; 39.2. 22 Cap.23.12.

5. împreună cu ei voi scoate pe cei din Persia, Etiopia și Put, toți cu scut și coif:

6. Gomerul* cu toate oștile lui, țara Togarmei**, din fundul miază-noaptei, cu toate oștile sale, popoare multe împreună cu tine!

2 Fac.10.2. 22 Cap.27.14.

7. Pregătește-te* dar, înși gata, tu, și toată mulțimea adunată în jurul tău! Fii căpetenia lor!

1 Isa.8,9,10. Ier.46.3,4,14; 51.12.

8. După multe* zile, vei fi** în fruntea lor; în vremea de apoi, vei merge împotriva țării, ai cărei locuitori, scăpați de sabie, vor fi strânși țintre mai multe popoare pe munții** lui Israel cari multă vreme fuseseră puștii; dar, fiind scoși din mijlocul popoarelor, vor fi toți liniștiți în* locuințele lor.

2 Fac.49.1. Deut.4.30. Vers.18. 22 Isa.29.6. 23 Vers.12. Cap.34.13. 24 Cap.36.1,4,8. 25 26 Ier.23.6. Cap.28.26; 34.25,28. Vers.11.

9. Iar tu te vei sui, vei înainta ca o furtună*, vei fi ca un nor** negru care va acoperi țara, tu cu toate oștile tale, și multe popoare cu tine.

2 Isa.28.2. 22 Ier.4.13. Vers.16.

10. Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „În ziua aceea, multe gânduri îți vor veni în minte, și vei urzi planuri rele.

11. Vei zice: „Mă voi sui împotriva țării acesteia deschise, voi năvăli* peste oamenii aceștia liniștiți, cari stau** fără grijă în locuințele lor, toți în locuințe fără ziduri, și neavind nici zăvoare, nici porți! —

2 Ier.49.31. 22 Vers.8.

12. Mă voi duce să iau pradă și să mă dedau la jaf, să pun mîna pe aceste dărimături* locuite din nou, pe poporul** acesta strîns din mijlocul neamurilor, care are turme și moșii, și locuiește în mijlocul pămîntului.

2 Cap.36.34,35. 22 Vers.8.

13. Seba* și Dedan**, negustorii din Tarsț și toți puii lor țț de lei, îți vor zice: „Vii să iei pradă? Pentru jaf ți-ai adunat oare mulțimea ta, ca să iei argint și aur, ca să iei turme și avuții, și să faci o pradă mare?“

2 Cap.27.22,23. 22 Cap.27.15,20. 23 Cap.27.12. 24 Cap.10.3,5.

14. De aceea proorocește, fiul omului, și spune lui Gog: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Da, în ziua* cînd poporul Meu va trăi** în liniște, vei porni din țara ta,

2 Isa.4.1. 22 Vers.8.

15. și vei veni* din fundul miază-noaptei, tu** și multe popoare cu tine, toți călări pe cai, o mare mulțime și o puternică oștire!

2 Cap.30.2. 22 Vers.8.

16. Vei* înainta împotriva poporului Meu Israel, ca un nor, care va acoperi țara. În zilele** de apoi, te voi aduce împotriva țării Mele, ca să Mă cunoască* neamurile, cînd voi fi sfîșit în tine supt ochii lor, Gog!

2 Vers.9. 22 Vers.8. 23 Exod.14.4. Cap.28.23,28,31.

17. Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Nu ești tu acela despre care am vorbit odinioară, prin robii Mei proorocii lui Israel, cari au proorocit atunci ani de zile, că te voi aduce împotriva lor?

18. În ziua aceea, însă, în ziua cînd va porni Gog împotriva pămîntului lui Israel, zice Domnul Dumnezeu, Mi se va sui în nări mîna aprinsă.

19. O spun, în* gelozia și în focul mîniei** Mele: În ziua aceea, va fi un mare cutremur în țara lui Israel.

22 Cap.36.5,6; 30.25. 23 Ps.89.46. 24 Hag.2.6,7. Apoc.16.18.

20. Peștii* mării și păsările cerului vor tremura de Mine, și fiarele cîmpului și toate tiritoarele cari se tirăsc pe pămînt, și toți oamenii cari sînt pe fața pămîntului, munții** se vor răsturna, pereții stîncilor se vor prăbuși, și toate zidurile vor cădea la pămînt.

22 Osea.4.1. 23 Ier.4.21. Nah.1.3,4.

21. Atunci voi chema* groaza** împotriva lui pe toți munții Mei, zice Domnul Dumnezeu; sabia* fiecăruia se va întoarce împotriva fratelui său.

22 Ps.105.16. 23 Cap.14.17. 24 Judec.7.22. 1 Sam.14.38. 2 Cron.20.23.

22. Îl voi judeca* prin ciumă** și sînge, printr'o ploaie* năpraznică și prin pietre de grindină** țț; voi ploua foc și pucioasă peste el, peste oștile lui, și peste popoarele cele multe, cari vor fi cu el.

23 Isa.66.16. Ier.25.31. 22 Cap.5.17. 23 Ps.11.6. Isa.29.6; 30.30. 24 Cap.13.11. Apoc.16.21.

23. Îmi voi arăta astfel mărirea și sfințenia*, Mă voi face cunoscut** înaintea mulțimii neamurilor, și vor ști că Eu sînt Domnul.

22 Cap.36.23. 23 Ps.9.16. Cap.37.28; 39.7. Vers.16.

39. „Fiul omului*, proorocește acum împotriva lui Gog, și spune: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată că am necaz pe tine, Gog, domnul Roșului, Meșecului și Tubă-lului!

22 Cap.38.2,1.

2. Te voi* tirî, te voi aduce, te voi

sui din fundul miazănoaptei, și te voi aduce pe munții lui Israel. * Cap. 38. 15.

3. Îți voi doborî arcul din mîna stîngă, și voi face să-ți cadă săgețile din mîna dreaptă.

4. Vei cădea pe munții lui Israel, tu * și toate oștile tale, și popoarele cari vor fi cu tine; te ** voi da de mîncare păsărilor de pradă, tuturor celor ce au aripi, și fiarelor cîmpului.

* Cap. 38. 21. Vers. 17. ** Cap. 33. 27.

5. Vei cădea pe fața cîmpului, căci Eu am vorbit, zice Domnul Dumnezeu.

6. „Voi pune * foc Magogului, și celor ce locuiesc liniștiți în ** ostroave, ca să știe că Eu sint Domnul.

* Cap. 38. 22. Amos 1. 4. ** Ps. 72. 10.

7. Imi voi face cunoscut * Numele Meu cel sfînt în mijlocul poporului Meu Israel, și nu-i voi mai lăsa să-Mi pingărească ** Numele Meu cel sfînt; ci vor ști * neamurile că Eu sint Domnul, Sfîntul lui Israel!

* Vers. 22. ** Lev. 18. 21. Cap. 20. 39. † Cap. 38. 16, 23.

8. „Iată * că lucrurile acestea vin și se împlîm, zice Domnul Dumnezeu! Aceasta este ziua, despre care ** am vorbit.

* Apoc. 16. 17; 21. 0. ** Cap. 38. 17.

9. Atunci locuitorii cetăților lui Israel vor ieși, vor arde și vor da pradă flăcărilor armele, pazele și scîtușile, arcurile și săgețile, lăncile și sușite; și șapte ani vor face focul cu ele.

10. Nu vor lua lemne de pe cîmp, și nu vor tăia lemne din păduri, ci vor face tocul cu armele. Vor jăfui * pe cei ce i-au jăfuit, și vor prăda pe cei ce i-au prădat, zice Domnul Dumnezeu.

* Isa. 14. 2.

11. „În ziua aceea, voi da lui Gog un loc de înmormîntare în Israel: valea călătorilor, la răsăritul mării moarte, și mormîntul acesta va astupa trecerea călătorilor. Acolo vor îngropa pe Gog cu toată mulțimea lui, și vor numi valea aceasta: „Valea mulțimii lui Gog.”

12. Șapte luni îi va îngropa casa lui Israel, ca să curățe * țara.

* Deut. 21. 23. Vers. 14. 16.

13. Tot poporul țării îi va îngropa, și i se va duce vestea, în ziua cînd voi fi * proslăvit, zice Domnul Dumnezeu.

* Cap. 28. 23.

14. Apoi vor alege niște oameni cari vor cutreiera neîncetat țara, și carivor îngropa trupurile rămase pe fața pă-

mintului, ca să curățe * țara; după șapte luni vor începe să cerceteze.

* Vers. 12.

15. Cei ce vor străbate țara, o vor cutreiera, și cînd unul din ei va vedea oasele unui om, va pune un semn lingă el, pînă îl vor îngropa groparii în „Valea mulțimii lui Gog.”

16. Tot acolo va mai fi și o cetate numită Hamona (Mulțime). Așa vor * curăți țara.

* Vers. 12.

17. Fiul omului, așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Spune * păsărilor de orice soi, și tuturor fiarelor cîmpului: „Adunați-vă **, și veniți! Stringeți-vă din toate părțile, pentru jertfa Mea, pe care o jungții pentru voi; jertfa mare este * pe munții lui Israel! Mîncăți carne, și beți singe,

* Apoc. 19. 17. ** Isa. 18. 6; 34. 6. Lev. 12. 9. 1. 7. † Vers. 4.

18. mîncăți * carnea vitejilor, și beți singele voiozilor pămîntului, singe de berbeci, de miei, de țapi, de tauri îngrașiți ** din Basan!

* Apoc. 19. 18. ** Deut. 32. 14. † Ps. 22. 12.

19. Mîncăți grășime pînă vă veți sătura, și beți singe pînă vă veți lîmbăta, din jertfele mele, pe cari le voi jungția pentru voi.

20. Săturați-vă * la masa Mea de carnea cailor și a călăreților, de carnea vitejilor ** și a tuturor oamenilor de război, zice Domnul Dumnezeu.

* Ps. 70. 6. Cap. 39. 4. ** Apoc. 19. 18.

21. „Imi voi * arăta slava între neamuri; și toate neamurile vor vedea judecățile pe cari le voi face, și pedepsele pe cari îi va lovi mina ** Mea.

* Cap. 38. 16, 23. ** Exod. 7. 4.

22. Cei din casa lui Israel vor ști * că Eu sint Domnul, Dumnezeul lor, din ziua aceea și de atunci înainte.

* Vers. 7. 26.

23. Și neamurile * vor cunoaște că din pricina nelegiuirilor ei, a fost dusă casa lui Israel în robie, din pricina fărădelegilor ei, săvîrșite de ea împotriva Mea; de aceea le-am ascuns ** Fața Mea, și i-am dat în minile vrajmașilor lor, ca să piară toți ucii de sabie.

* Cap. 36. 18, 19, 20, 23. ** Deut. 31. 17. 1. 6. 10. 2. † Lev. 26. 26.

24. Le-am făcut după necurățiile * lor și după fărădelegile lor, și le-am ascuns Fața Mea.

* Cap. 36. 19.

25. „De aceea, așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Acum * voi aduce înapoi pe prinșii de război ai lui Iacov, voi

avea milă de toată** casa lui Israel, și voi fi gelos de Numele Meu cel sfânt.

^oIer. 30. 3.18. Cap. 34. 13; 36. 24. ^oCap. 20. 40. Osea 1. 11.

26. Atunci își vor uita* ocară, și toate fărâdelegile pe cari le-au săvârșit împotriva Mea, cînd locuiau** liniștiți în țara lor, și cînd nu-i turbura nimeni.

^oDan. 9. 16. ^oLev. 26. 5, 6.

27. Cînd îi voi aduce* înapoi dintre popoare, și îi voi stringe din țara vrăjmașilor lor, voi fi sfințit** de ei înaintea multor neamuri.

^oCap. 25. 24, 26. ^oCap. 36. 23, 24; 38. 16.

28. Și vor ști* că Eu sînt Domnul, Dumnezeul lor, care-i lăsasem să fie luați prînși de război între neamuri, și care-i string iarăși în țara lor; nu voi mai lăsa pe nici unul din ei acolo

^oCap. 34. 30. Vers. 22.

29. și nu le* voi mai ascunde Fața Mea, căci voi turna** Duhul Meu peste casa lui Israel, zice Domnul Dumnezeu.

^oIsa. 54. 8. ^oIoel. 2. 28. Z. ab. 12. 10. Ept. 2. 17.

Vedenia noului Ierusalim.

40 1. În anul al douăzeci și cincilea al robiei noastre, la începutul anului, în ziua a zecea a lunii, la patru-sprezece ani după dărimarea* cetății, tocmai în ziua aceea, a venit mina** Domnului peste mine, și m'a strămutat în țara lui Israel.

^oCap. 33. 21. ^oCap. 1. 3.

2. M'a dus acolo, în niște vedenii* dumnezeiești, și m'a așezat** pe un munte foarte înalt; spre miazăzi de acest munte era ceva ca o cetate zidită.

^oCap. 8. 3. ^oApoc. 21. 10.

3. M'a dus acolo; și iată că acolo era un om, a cărui înfățișare era ca înfățișarea* aramei; el avea în mînă o sfoară** de măsurat, de în, și o prăjină† de măsurat, și stătea la poartă.

^oCap. 1. 7. Dan. 10. 6. ^oCap. 47. 3. †Apoc. 11. 1; 21. 16.

4. Omul acela mi-a zis: „Fiul omului*, privește cu ochii tăi, ascultă cu urechile tale, și ia aminte la toate lucrurile, pe cari ți le voi arăta; căci ai fost adus aici ca să ți le arăt. Fă cunoscut** casei lui Israel tot ce vei vedea.”

^oCap. 44. 5. ^oCap. 43. 10.

5. Un zid* înconjura Templul pe din afară de jur împrejur. În mîna omului acelaia era o prăjină de măsurat lungă de șase coți, fiecare cot avînd o palmă mai mult decît cotul obicinuit. A măsurat lățimea zidului, care era de o prăjină, și înălțimea, care era tot de o prăjină.

^oCap. 42. 20.

6. A mers la poarta de răsărit, și i-a suit treptele. A măsurat pragul porții, care era lat de o prăjină, și celalt prag, care era lat de o prăjină.

7. Fiecare odaie de pază era lungă de o prăjină, și largă tot de o prăjină. Între fiecare două odăi de pază era un loc gol de cinci coți. Pragul porții, de lingă tînda porții din lăuntru, era de o prăjină.

8. A măsurat și tînda porții dinlăuntru; era de o prăjină.

9. A măsurat apoi tînda porții; era de opt coți, și stilpii ei erau de doi coți. Tînda porții era spre partea dinlăuntru.

10. Odăile de pază ale porții de răsărit erau în număr de trei de o parte și trei de cealaltă; citeși trele aveau aceeași măsură, și stilpii de fiecare parte aveau tot aceeași măsură.

11. A măsurat apoi lărgimea deschizăturii porții, care era de zece coți, și lungimea porții, care era de trei-sprezece coți.

12. Înaintea odăilor de pază era un loc gol de un cot de o parte și de cealaltă; fiecare odaie de pază avea șase coți de o parte, și șase coți de cealaltă.

13. A măsurat poarta dela acoperișul unei odăi de pază, pînă la acoperișul celeilalte; între cele două deschizături cari erau față în față era o lățime de douăzeci și cinci coți.

14. A măsurat tînda porții curții și a găsit douăzeci de coți; tînda dela intr-o curte, de jur împrejurul porții.

15. Locul dintre poarta dela intrare și tînda porții dinlăuntru era lung de cincizeci de coți.

16. La odăile de pază și la stilpii lor dinlăuntru porții de jur împrejur erau niște ferestre* îngrădite; ferestre erau și înlăuntru în tinzile porții de jur împrejur; iar pe stilpi erau săpate ramuri de finici.

^o1 Reg. 6. 4.

17. M'a dus în curtea* de afară, unde se aflau odăi** și un caldarîm de jur împrejur; pe caldarîmul acesta erau treizeci† de odăi.

^oApoc. 11. 2. ^o1 Reg. 6. 5. †Cap. 4. 5.

18. Caldărîmul era pe lingă porți, și era dealungul porților: acesta era caldarîmul de jos.

19. A măsurat lățimea dela poarta de jos pînă la partea de afară a curții dinlăuntru, și avea o sută de coți, la răsărit și la miazănoapte.

20. A măsurat lungimea și lățimea

porții de miazănoapte a curții de afară.

21. Odăile ei de pază, în număr de trei de o parte și trei de alta, stîlpii și tinda ei, aveau aceeași măsură ca poarta dinții, cincizeci de coți în lungime și douăzeci și cinci de coți în lățime.

22. Ferestrele ei, tinda ei, finicii ei, aveau aceeași măsură ca poarta de răsărit; te suiai la ea pe șapte trepte, iar tinda ei era în partea dinlăuntru.

23. La curtea dinlăuntru era o poartă, în fața porții de miazănoapte și în fața porții de răsărit; a măsurat o sută de coți dela o poartă pînă la cealaltă.

24. M'a dus în partea de miazăzi, unde se afla poarta dela miazăzi. I-a măsurat stîlpii și tinda, cari aveau aceeași măsură.

25. Poarta aceasta și tinda ei aveau ferestre de jur împrejur, ca și celelalte ferestre, și poarta era lungă de cincizeci de coți și lată de douăzeci și cinci de coți.

26. La ea te suiai pe o scară de șapte trepte, iar tinda ei era în partea dinlăuntru; pe stîlpi era cite un finic de fiecare parte.

27. Curtea dinlăuntru avea o poartă înspre miazăzi; a măsurat dela o poartă pînă la cealaltă spre miazăzi o sută de coți.

28. M'a dus în curtea dinlăuntru, pe poartă de miazăzi. A măsurat poarta de miazăzi, și a găsit că avea aceeași măsură.

29. Odăile ei de pază, stîlpii și tinda ei, aveau aceeași măsură. Poarta aceasta și tinda ei aveau ferestre de jur împrejur, și poarta era lungă de cincizeci de coți și lată de douăzeci și cinci de coți.

30. (De jur împrejur erau tinzi lungi de douăzeci și cinci* de coți și late de cinci coți.)

* Vers. 21; 25; 33, 36.

31. Tinda porții dădea în curtea de afară; pe stîlpii ei erau finici, și opt trepte pentru suit la poartă.

32. M'a dus apoi în curtea dinlăuntru, pe intrarea de răsărit. A măsurat poarta, și a găsit că avea aceeași măsură,

33. Odăile ei de pază, stîlpii ei și tinda ei, aveau aceeași măsură. Poarta aceasta și tinda ei aveau și ele ferestre de jur împrejur, lungi de cinci zeci de coți și late de douăzeci și cinci.

34. Tinda ei dădea în curtea de afa-

ră; de fiecare parte erau finici pe stîlpi, și opt trepte pentru suit la poartă.

35. M'a dus la poarta de miază-noapte. A măsurat-o, și a găsit aceeași măsură.

36. Și ea avea odăi de pază, stîlpi, tindă și ferestre de jur împrejur; era lungă de cinci zeci de coți și lată de douăzeci și cinci de coți.

37. Tinda ei dădea în curtea de afară; de fiecare parte erau finici pe stîlpii ei, și opt trepte pentru suit la poartă.

38. Era o odaie, care se deschidea spre tinda porții; acolo trebuiau spalate arderile de tot.

39. În tinda porții erau de fiecare parte două mese, pe cari trebuia junghiată arderea de tot, jertfa de ispășire* și jertfa pentru vină**.

* Lev. 4. 2, 3. ** Lev. 5. 6; 6. 6; 7. 1.

40. În una din părțile de afară, cum te sui la intrarea porții de miază-noapte, erau două mese; și în cealaltă parte, spre tinda porții, erau iarăși două mese.

41. În cele două părți ale porții, se aflau astfel patru mese de o parte și patru mese de cealaltă, de toate opt mese, pe cari trebuiau injunghiate jertfele.

42. În fața meselor pentru jertfe, mai erau pentru arderile de tot patru mese de pietre cioplite, lungi de un cot și jumătate, late de un cot și jumătate, și înalte de un cot; pe mesele acestea trebuiau puse uneltele cu cari se junghiau vitele pentru arderi de tot și pentru celelalte jertfe.

43. Pe dinlăuntru casa avea de jur împrejur pervazuri de un lat de mină, cari slujeau ca mese pentru carnea jertfelor.

44. Afară din poarta dinlăuntru erau două odăi pentru cîntăreți* în curtea dinlăuntru: una era alături de poarta de miază noapte și avea fața spre miazăzi, cealaltă era alături de poarta de miazăzi și avea fața spre miazănoapte.

* 1 Cron. 6. 31.

45. El mi-a zis: „Odaia aceasta, dinspre miazăzi, este pentru preoții cari îngrijesc* deslujba Templului.”

* Lev. 8.

35. Num. 9. 27, 28; 12. 38; 14. 5. 1 Cron. 9. 28. 2 Cron. 13. 11. Ps. 134. 1.

46. Iar odaia dinspre miazănoapte este entru preoții cari îngrijesc* de slujba altarului. Fiii lui Iadoc**

sînt aceia cari, din fiii lui Levi, se apropie de Domnul, ca să-l slujească.

* Num. 18. 6. Cap. 44. 15. ** 1 Reg. 2. 35. Cap. 43. 19; 44. 15, 16.

47. A măsurat curtea, care era în patru colțuri, lungă de o sută de coți. Altarul era înaintea casei.

48. M'a dus în tinda casei. A măsurat stilpii tinzii, și a găsit cinci coți de o parte, și cinci coți de cealaltă. Lățimea porții era de patrușprezece coți, iar peretele de pe laturile porții era de trei coți deoparte și de trei coți de cealaltă.

49. Tinda avea o lungime* de douăzeci de coți și o lățime de doisprezece coți; te suiai la ea pe zece trepte. Lingă stilpi** mai erau și alți stilpi, unul de o parte și altul de alta.

* 1 Reg. 6. 3. ** 1 Reg. 7. 21.

41 1. M'a dus în Templu. A măsurat stilpii; aveau o lățime de șase coți deoparte, și o lățime de șase coți de alta — aceasta este lățimea stilpilor.

2. Lățimea ușii era de zece coți; iar canaturile ușii erau lați de cinci coți deoparte, și cinci coți de cealaltă parte. A măsurat și lungimea Templului: patruzeci de coți, și lățimea: douăzeci de coți.

3. Apoi a intrat înlăuntru. A măsurat ușorii ușii: doi coți, ușa șase coți, și lățimea ușii, șapte coți.

4. Pe partea dinainte a Templului a măsurat* în lungime douăzeci de coți și în lățime douăzeci de coți; și mi-a zis: „Acesta este Locul prea sfînt!“

* 1 Reg. 6. 20. 2 Cron. 3. 8.

5. A măsurat zidul casei: gros de șase coți, și lățimea odăilor lăturalnice de jur împrejurul casei, patru coți.

6. Odăile* lăturalnice erau unele peste altele, în număr de treizeci, așezate în trei caturi; ele dădeau în niște îmbucături de zid făcute anume pentru odăile acestea de jur împrejurul casei, așa că se sprijineau pe ele, și nu pe zidul casei.

* 1 Reg. 6. 6. 8.

7. Odăile, cu cit erau mai sus*, cu atît erau mai încăpătoare, și te suiai la ele ocolind; căci te suiai împrejurul casei pe o scară șerpuitoare. Astfel era mai mult loc, ca lărgime, în partea de sus a casei, și din catul de jos te suiai în catul de sus prin cel dela mijloc.

* 1 Reg. 6. 8.

8. De jur împrejurul casei se vedea o pardoseală ieșită în afară. Odăile

lăturalnice aveau niște temelii, și erau de o prăjină* întreagă, adică șase coți la unghiu.

* Cap. 40. 3.

9. Zidul de afară al odăilor lăturalnice avea o grosime de cinci coți.

10. Locul gol dintre odăile lăturalnice ale casei și odăile dimprejurul casei, avea o lățime de douăzeci de coți, de jur împrejur.

11. Ușa odăilor lăturalnice dădea în locul gol: o ușă la miază noapte, și o ușă la miază zi; și lărgimea locului gol era de cinci coți de jur împrejur.

12. Clădirea din fața locului gol, din partea de apus, avea o lățime de șaptezeci de coți, un zid de cinci coți de gros de jur împrejur, și era lung de nouăzeci de coți.

13. A măsurat și casa, care avea o lungime de o sută de coți. Locul gol, clădirea și zidurile sale, aveau de asemenea o lungime de o sută de coți.

14. Lățimea feței casei și a locului gol, din spre răsărit, era de o sută de coți.

15. A măsurat lungimea clădirii dinlăuntru locului gol, pe partea dinapoi a casei, și pridvoarele ei de fiecare parte: erau o sută de coți.

16. Templul și casa dinlăuntru, tinda de afară, pragurile, ferestrele* îngrădite, pridvoarele din jurul celor trei caturi, din fața pragurilor, erau acoperite cu lemn de jurimprejur. Dela pămînt pînă la ferestrele acoperite,

* Cap. 40. 16. Vers. 28.

17. pînă deasupra ușii, partea dinlăuntru casei, partea de afară, tot zidul de jur împrejurul casei dinlăuntru și din afară, totul era după măsură,

18. și împodobit cu* heruvimi și finici. Între doi heruvimi era un finic. Fiecare heruvim avea două fețe,

* 1 Reg. 6. 28.

19. o față de om* întoarsă spre un finic deoparte, și o față de leu întoarsă spre celalt finic, de cealaltă parte; așa era de jur împrejurul casei.

* Cap. 1. 10.

20. Dela pămînt pînă deasupra ușii, erau heruvimi și finici, și tot așa și pe zidul Templului.

21. Ușorii Templului erau în patru muchi. Și în fața Locului prea sfînt era ceva care se vedea

22. ca un altar* de lemn, înalt de trei coți, lung de doi coți și lat de doi coți. Colțurile, temelia, și pereții lui erau de lemn. Omul acela mi-a zis:

"Aceasta este masa" care este înaintea Domnului!

^{Exod. 30. 1.} ^{Cap. 44. 18.} ^{Mal. 1. 7. 12.} ^{Exod. 30. 8.}

23. Templul* și Locul prea sfânt

aveau două uși. ^{1 Reg. 6. 31-35.}

24. Fiecare ușă avea două canaturi, cari se întorceau amîndouă pe uși, două canaturi pentru o ușă și două pentru cealaltă.

25. Pe ușile Templului erau săpați heruvimi și finici, ca și pe ziduri. În fața pridvorului de afară erau niște grinzi de lemn îmbucate între ele.

26. Erau ferestre* îngrădite, și deoparte și de cealaltă erau finici, și tot așa era și pe laturile pridvorului, pe odăile lăturănice ale casei și pe grinzele de sus. ^{Cap. 40. 16.} ^{Vers. 16.}

42 1. Apoi m'a scos și m'a dus în curtea deafară din spre miazănoapte, și m'a dus în odăile* din fața locului gol și din fața clădirii la miazănoapte. ^{Cap. 41. 12. 15.}

2. Fața unde se afla ușa de miazănoapte, avea o lungime de o sută de coți; și lățimea era de cincizeci de coți.

3. În dreptul celor douăzeci de coți ai curții dinlăuntru, și în dreptul caldărimului curții de afară, se aflau pridvoare* lingă pridvoare în catul al treilea. ^{Cap. 41. 16.}

4. Pe dinaintea odăilor, era un loc de trecere lat de zece coți, și un drum de un cot; ușile lor erau spre miazănoapte.

5. Odăile de sus erau mai strîmte decît cele de jos și decît cele dela mijlocul clădirii, pentru că le mai luau din locși pridvoare.

6. Erau trei caturi, dar n'aveau stilpi ca stilpii curților; de aceea, începînd de jos, odăile de sus erau mai strîmte decît cele de jos și cele dela mijloc.

7. Zidul de afară, care mergea alături cu odăile, dinspre curtea de afară, în fața odăilor, avea o lungime de cincizeci de coți;

8. căci lungimea odăilor din spre curtea de afară era de cincizeci de coți. Dar fața Templului avea o sută de coți.

9. Dedesuptul acestor odăi era intrarea dela răsărit, cum veneai din curtea de afară.

10. Mai erau niște odăi de grosimea zidului curții dinspre răsărit, în dreptul locului gol și în dreptul clădirii.

11. În fața lor, era un loc de trecere*, ca și înaintea odăilor dinspre miazănoapte, de aceeași lungime și lățime; ieșirile, întocmirea și ușile lor erau la fel. ^{Vers. 4.}

12. Tot așa era și cu ușile odăilor dinspre miazăzi. Era o ușă la capul locului de trecere, care se afla drept înaintea zidului dinspre răsărit, pe unde intrați.

13. El mi-a zis: "Odăile dela miazănoapte și odăile dela miazăzi, cari sînt în fața locului gol, sînt odăile sfinte, unde vor mîncă* lucrurile prea sfinte preoții, cari se apropie de Domnul; în ele vor pune lucrurile prea sfinte, darurile de mîncare*", vitele aduse ca jertfe de ispășire și de vină; căci locul acesta este sfînt. ^{Lev. 6. 16, 26; 24. 9.} ^{Lev. 2. 3, 10; 6. 14, 17, 23, 29; 7. 1; 10. 13, 14.} ^{Num. 18. 9, 10.}

14. Cînd* vor intra preoții, nu vor ieși din locul sfînt ca să se ducă în curtea de afară, ci își vor lăsa acolo hainele cu cari fac slujba, căci hainele acestea sînt sfinte; se vor îmbrăca în alte haine ca să se apropie de curtea care este pentru popor. ^{Cap. 44. 10.}

15. După ce a isprăvit de măsurat casa dinlăuntru, m'a scos pe poarta dinspre răsărit, și a măsurat-o pe partea de afară de jur împrejur.

16. A măsurat partea de răsărit cu prăjina de măsurat, și de jur împrejur a găsit cinci sute de prăjini.

17. A măsurat partea de miazănoapte cu prăjina de măsurat, și a găsit de jur împrejur cinci sute de prăjini.

18. A măsurat partea de miazăzi cu prăjina de măsurat, și a găsit cinci sute de prăjini.

19. S'a întors apoi spre apus, și a măsurat cinci sute de prăjini cu prăjina de măsurat.

20. A măsurat astfel în cele patru laturi zidul* de jur împrejurul casei; lungimea era de cinci sute* de prăjini, și lățimea de cinci sute de prăjini; zidul acesta despărțea locul sfînt de cel nesfînt. ^{Cap. 40. 5.} ^{Cap. 46. 2.}

43 1. M'a dus la poartă, la poartă dinspre* răsărit. ^{Cap. 10. 19; 44. 1; 46. 1.}

2. Și iată* că slava Dumnezeului lui Israel venea dela răsărit. Glasul* Său era ca urletul unor ape mari, și pămîntul strălucea ț de slava Sa. ^{Cap. 11. 23.} ^{Cap. 1. 24.} ^{Apoc. 1. 15; 14. 2; 19. 1, 6.} ^{Cap. 10. 4.} ^{Apoc. 18. 1.}

3. Vedenia aceasta semăna* cu aceea

pe care o avusesem când venisem să năpădesc² cetatea; și vedeniile acestea semănau cu aceea pe care o avusesem lângă riul Ț Chebar. Și am căzut ai fața la pământ.

²Cap. 1. 4, 28; 8. 4. ³Ier. 1. 10. ⁴Cap. 1. 3; 3. 23.

4. Slava^{*} Domnului a intrat în Casă pe poarta dinspre răsărit.

⁵Cap. 10. 19; 44. 2.

5. Atunci, Duhul^{*} m'a răpit și m'a dus în curtea dinlăuntră. Și Casa^{**} era plină de slava Domnului!

⁶Cap. 3. 12, 14; 8. 3. ⁷Reg. 8. 10, 11. Cap. 44. 4.

6. Am auzit pe cineva vorbindu-mi din Casă, și un om^{*} stătea lângă mine.

⁸Cap. 40. 3.

7. El mi-a zis: „Fiul omului, acesta este locul^{*} scaunului Meu de domnie, locul^{**} unde voi pune talpa picioarelor Mele; aici voi locui[†] vecinic în mijlocul copiilor lui Israel! Casa lui Israel și împărații lor nu-Mi vor mai pingări^{††} Numele Meu cel sfânt, prin curviile lor și prin trupurile^{††} moarte ale împăraților lor la moartea lor,

⁹Ps. 99. 1. ¹⁰1 Cron. 28. 2. Ps. 99. 5. ¹¹Exod. 29. 45. Ps. 68. 16; 132. 14. Ioel 3. 17. Ioan. 1. 14. 3 Cor. 6. 16. ¹²Cap. 39. 7. ¹³† Lev. 26. 30. Ier. 16. 18.

8. ca atunci când își puneau pragul^{*} lor lângă pragul Meu, stâlpii lor lângă stâlpii Mei, și nu era de cît un zid între Mine și ei. Așa au pingărit ei Numele Meu cel sfânt cu uriciunile pe cari le-au săvîrșit; de aceea i-am miștuit în minia Mea.

¹⁴2 Reg. 16. 14; 21. 4, 5, 7. Cap. 8. 3; 23. 39; 44. 7.

9. Acum vor depărta de la Mine curviile lor și trupurile moarte^{*} ale împăraților lor, și voi^{**} locui vecinic în mijlocul lor.

¹⁵Vers. 7. ¹⁶Vers. 7.

10. Tu, însă, fiul omului, arată^{*} Templul acesta casei lui Israel; ei să-i măsoare planul, și să roșească de nelegiuirile lor.

¹⁷Cap. 40. 4.

11. Dacă vor roși de toată purtarea lor, arată-le chipul casei acesteia, întocmirea ei, ieșirile și intrările ei, toate planurile și toate legile ei; zăgrăvește-le-o supt ochi, ca să păzească toate planurile ei, toate poruncile ei și toate orînduirile ei, și să facă întocmai după ele.

12. Aceasta este legea privitoare la Casă. Pe virful muntelui^{*}, tot locul pe care-l va cuprinde ea, este prea sfînt. Iată, aceasta este legea asupra Casei.

¹⁸Cap. 40. 2.

13. Iată măsurile altarului, în coți; fiecare cot^{*} era cu o palmă mai lung decît cotul obicinuît. Temelia era înăl-

tă de un cot, și lată de un cot; și pervazul dimprejur avea o lățime de un lat de mină; aceasta era propteaia altarului.

14. Dela temelia de pe pămînt pînă la pervazul de jos erau doi coți, și o lățime de un cot; și dela pervazul cel mic pînă la cel mare erau patru coți, și un cot lățime.

15. Altarul avea o vatră de patru coți; și din vatra altarului se înălțau patru coarne.

16. Vatra altarului avea o lungime de doisprezece coți, o lățime de doisprezece coți, și cu cele patru laturi ale lui făcea un patrat.

17. Pervazul avea patrusprezece coți lungime pe patrusprezece coți lățime, în cele patru laturi ale lui; marginea de sus era de o jumătate de cot; temelia era lată de un cot de jur împrejur, și treptele^{*} erau îndreptate spre răsărit.

¹⁸Exod. 26. 36.

18. El mi-a zis: „Fiul omului, așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată legile cu privire la altar, pentru ziua cînd îl vor face, ca să aducă pe el ardere de tot și să stropească^{*} singele.

¹⁹Lev. 1. 5.

19. Să dai preoților^{*}, Leviților, cari sînt din sămînța lui Iadoc și cari se apropie de Mine ca să-Mi slujească, zice Domnul Dumnezeu, un vițel^{**} pentru jertfa de ispășire.

²⁰Cap. 44. 15. ²¹Exod. 29. 10, 12. Lev. 9. 14, 15. Cap. 45. 18, 19.

20. Să iei din singele lui, și să unge cele patru coarne ale altarului, cele patru colțuri ale pervazului, și marginea care-l înconjoară; să curățești astfel altarul și să faci ispășire pentru el.

21. Să iei vițelul pentru ispășire, și să-l ardă^{*} într'un loc anume lângă Casă, afară^{**} din sfîntul Locaș.

²²Exod. 29. 14. ²³Evr. 13. 11.

22. În ziua a doua, să aduci ca jertfă de ispășire un țap fără cusur, ca să curățe altarul, cum l-au curățit cu vițelul.

23. După ce vei isprăvi de făcut ispășirea, să aduci un vițel fără cusur, și un berbec din turmă fără cusur.

24. Să-i aduci înaintea Domnului; preoții^{*} să-i presare cu sare, și să-i aducă Domnului ca ardere de tot.

²⁵Lev. 2. 13.

25. Timp de șapte^{*} zile, să jertfești în fiecare zi un țap ca jertfă de ispășire.

sire; să jertfească și un vițel și un berbec din turmă, amindoi fără cusur.

Exod. 29. 35, 36. Lev. 8. 23.

26. Timp de șapte zile, vor face ispășirea și curățirea altarului, și-l vor sfinți astfel.

27. După ce * se vor împlini aceste zile, dela ziua a opta înainte, preoții să aducă pe altar arderile voastre de tot, și jertfele voastre de mulțămire. Și vă voi ** fi binevoilor, zice Domnul Dumnezeu.

Lev. 9. 1. Lev. 12. 8. Cap. 20. 40, 41. Rom. 12. 1. 1 Pet. 2. 5.

44. 1. M'a adus înapoi la poarta de afară a sfântului Locaș, dinspre * răsărit. Dar era închisă.

Cap. 43. 1.

2. Și Domnul mi-a zis: „Poarta aceea va sta închisă, nu se va deschide, și nimeni nu va trece pe ea; căci * Domnul, Dumnezeul lui Israel, a intrat pe ea. De aceea va rămânea închisă!

Cap. 43. 4.

3. În ce privește pe voivod, voivodul va putea să șadă supt ea, ca să mănince * pinea de jertfă înaintea Domnului. El ** va intra pe drumul care dă în tinda porții, și va ieși pe acelaș drum.

Fac. 31. 64. 1 Cor. 10. 18. Cap. 46. 2, 8.

4. M'a dus apoi la poarta de miază noapte, înaintea casei Templului. M'am uitat și iată * că slava Domnului umplea Casa Domnului! Și am căzut ** cu fața la pământ.

Cap. 3. 23; 43. 5. Cap. 1. 28.

5. Domnul mi-a zis: „Fiul omului *, fii cu luare aminte, uită-te cu ochii tăi și ascultă cu urechile tale tot ce-ți voi spune cu privire la toate rânduile Casei Domnului și cu privire la toate legile ei; privește cu băgare de seamă intrarea casei și toate ieșirile sfintului Locaș!

Cap. 40. 4.

6. Și spune celor îndărătnici *, casei lui Israel: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Ajungă-vă * toate uriciunile voastre, casa lui Israel!

Cap. 2. 5. Cap. 45. 9. 1 Pet. 4. 3.

7. Ați băgat * în Locașul Meu cel sfânt niște străini ** cu inima * netăiată împrejur, și cu carnea netăiată împrejur, ca să-Mi spurce casa; ați adus pinea Mea **, grăsimea * și singele înaintea tuturor uriciunilor voastre, și ați rupt astfel legământul Meu.

Cap. 43. 8. Vers. 9. Fapt. 21. 28. Lev. 22. 25. Lev. 26. 41. Deut. 10. 16. Psal. 7. 51. Lev. 21. 6, 8, 17, 21. Lev. 3. 16; 17. 11.

8. N'ați păzit * ce trebuia păzit cu privire la lucrurile Mele cele sfinte,

ci i-ați pus în locul vostru, ca să facă slujbă în Locașul Meu cel sfânt.

Lev. 22. 2, etc.

9. Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Niciun străin *, netăiat împrejur cu inima și netăiat împrejur cu trupul, să nu intre în Locașul Meu cel sfânt, niciunul din străinii cari vor fi în mijlocul copiilor lui Israel.

Vers. 7.

10. Mai mult, Leviții * cari s'au depărtat de Mine, cind se rătăcea Israel și se abătea dela Mine ca să-și urmeze idolii, vor purta pedeapsa nelegiuirilor lor:

2 Reg. 23. 8, etc. 2 Cron. 29. 4, 5. Cap. 48. 11.

11. ei vor fi în Locașul Meu cel sfânt ca slugi, vor păzi * porțile casei și vor face slujbă în casă; vor junghia ** pentru popor vitele rinduite pentru arderile de tot și pentru celelalte jertfe, și vor sta * înaintea lui ca să-i slujească.

1 Cron. 26. 1. 2 Cron. 20. 34. Num. 16. 9.

12. Pentrucă i-au slujit înaintea idoloilor lui, și au făcut * să cadă în păcat casa lui Israel, deaceia lmi ridic mina ** asupra lor, zice Domnul Dumnezeu, ca să-și poarte pedeapsa nelegiuirilor lor.

Isa. 9. 14. Mal. 2. 8. Ps. 106. 26.

13. Nu se vor * apropia de Mine ca să fie în slujba Mea ca preoți, nu se vor apropia de lucrurile Mele cele sfinte, nici de lucrurile Mele prea sfinte; ci vor purta * pedeapsa rușinei lor și uriciunilor pe cari le-au săvârșit.

Num. 18. 3. 2 Reg. 23. 8. Cap. 32. 30; 36. 7.

14. Totuș le voi da paza * casei, îi voi întrebuița la toată slujba ei și la tot ce trebuie făcut în ea.

Num. 18. 4. 1 Cron. 23. 23, 32.

15. „Dar * preoții Leviți, fiii * lui Iadoc, cari au păzit slujba locașului Meu celui sfânt cind * se rătăceau copiii lui Israel dela Mine, aceia se vor apropia de Mine să-Mi slujească, și vor sta * înaintea Mea ca să-Mi aducă grăsime * și sînge, zice Domnul Dumnezeu.

Cap. 40. 46; 43. 19. Sam. 2. 36.

† Vers. 10. † Deut. 10. 8. † Vers. 7.

16. „Ei vor intra în Locașul Meu cel sfânt, se vor apropia de masa * Mea ca să-Mi slujească, și vor fi în slujba Mea.

Cap. 41. 22.

17. Cind vor trece pe porțile curții dinlăuntru, se vor îmbrăca * în haine de in; nu vor avea pe ei nimic de lînă, cind vor face slujbă în porțile curții dinlăuntru și în casă.

Exod. 28. 39, 40, 43; 39. 27, 28.

18. Vor avea pe cap * și scufii de in,

și ismene de in pe coapsele lor; nu se vor incinge cu ceva care să aducă sudoarea;

19. iar cînd vor ieși să se ducă în curtea de afară la popor, vor lepăda veșmintele* cu cari fac slujba, și le vor pune în odăile sfîntului Locaș; se vor îmbrăca în altele ca să nu sfințească poporul cu veșmintele lor. ^{Exod. 28, 40, 42; 39, 28.} ^{Cap. 42, 14; 46, 20. Exod. 29, 37; 30, 29. Lev. 6, 27. Mat. 23, 17, 19.}

20. Nu-și* vor rade capul, dar nici nu vor lăsa părul să crească în voie; ci vor trebui să-și taie părul. ^{Lev. 21, 5.}

21. Niciun preot* nu va bea vin cînd va intra în curtea dinlăuntru. ^{Lev. 10, 9.}

22. Nu vor lua de nevastă nici o văduvă*, nici o femeie lăsată de bărbat, ci vor lua numai fecioare din sămînța casei lui Israel; totuș vor putea să ia și pe văduva unui preot. ^{Lev. 21, 7, 13, 14.}

23. Vor* învăța pe poporul Meu să deosebească ce este sfînt de ce nu este sfînt, și vor arăta deosebirea dintre ce este necurat și ce este curat. ^{Lev. 10, 10, 11. Cap. 22, 26. Mal. 2, 7.}

24. Vor judeca în neînțelegeri*, și vor hotărî după legile Mele. Vor păzi deasemenea legile și poruncile Mele, la toate sărbătorile Mele, și vor sfinți** Sabatele Mele. ^{Deut. 17, 8, etc. 2 Cron. 19, 8, 10. Cap. 22, 26.}

25. Un preot nu se va duce la un* mort, ca să nu se facă necurat; nu va putea să se facă necurat decît pentru un tată, pentru o mamă, pentru un fiu, pentru o fiică, pentru un frate, și pentru o soră, care nu era măritată. ^{Lev. 21, 1, etc.}

26. După curățire*, i se vor număra șapte zile. ^{Num. 6, 10; 19, 11, etc.}

27. În ziua cînd va intra în Locașul Meu cel sfînt, în curtea* dinlăuntru, ca să facă slujba în sfîntul Locaș, își va aduce** jertfa de ispășire, zice Domnul Dumnezeu. ^{Vers. 17. Cap. 4, 3.}

28. „Iată moștenirea pe care o vor avea: Eu voi fi* moștenirea lor. Să nu le dați nici o moșie în Israel: Eu voi fi moșia lor!“ ^{Num. 18, 20. Deut. 10, 9; 18, 1, 2. Ios. 13, 14, 39.}

29. Dar se vor hrăni* cu darurile de mincare, cu jertfele de ispășire și de înă; și tot ce va fi închinat** Domnului prin făgăduință în Israel va fi al lor. ^{Lev. 6, 18, 29; 7, 6. Cap. 27, 21, 28. Num. 18, 14.}

30. Cele mai bune* din cele dintîi roade de orice fel, și partea ridicată din toate darurile de mincare, pe cari le veți aduce ca daruri ridicate, vor fi

ale preoților; veți da preoților și pira-ga** făinii voastre, pentru caț bine-cuvîntarea să rămîna peste casa voastră. ^{Exod. 13, 2; 22, 29, 30; 23, 19. Num. 3, 13, 14, 15, 16. Num. 15, 20. Num. 10, 37. 7 Prov. 3, 9, 10. Mal. 3, 11.}

31. Preoții însă nu vor minca din cio pasăre sau vită moartă* ori sîsiată de fiară.“ ^{Exod. 22, 31. Lev. 22, 32.}

45. 1. „Cînd veți împărți* țara ca moștenire prin sorț, să ridicați* ca dar sfînt pentru Domnul o bucată din țară, lungă de douăzeci și cinci de mii de coți și lată de zece mii: aceasta va fi sfîntă în toată întinderea ei. ^{Cap. 47, 22. Cap. 48, 1.}

2. Din bucata aceasta veți lua pentru sfîntul Locaș cinci sute de coți în lung și cinci sute* de coți în lat, în patru laturi; și cinci zeci de coți ca loc slobod de jur împrejur. ^{Cap. 42, 31.}

3. Din această întindere să măsoari o bucată lungă de douăzeci și cinci de mii și lată de zece mii, pentru* sfîntul Locaș, pentru Locul prea sfînt. ^{Cap. 48, 48.}

4. Aceasta* este partea sfîntă din țară: ea va fi a preoților cari fac slujba în sfîntul Locaș, cari se apropie de Domnul să-l slujească; acolo vor fi casele lor, și acesta va fi un loc sfînt pentru Locașul cel sfînt. ^{Vers. 1. Cap. 48, 10, etc.}

5. Leviților, cari slujesc în casă, să li se dea în stăpînire un ținut de douăzeci și cinci de mii* de coți în lung și zece mii în lat, pentru cetățile în cari vor locui împreună cu douăzeci de odăi**. ^{Cap. 48, 13. Cap. 40, 17.}

6. Să dați* și cetății o moșie de cinci mii de coți în lat și douăzeci și cinci de mii în lung, lîngă partea cea sfîntă luată pentru sfîntul Locaș; aceasta va fi pentru toată casa lui Israel. ^{Cap. 48, 15.}

7. Pentru domnitor* veți osebi un loc lîngă cele două laturi ale părții sfînte și ale moșiei cetății, dealungul părții sfînte și dealungul moșiei cetății, la apus de partea de apus și la răsărit de partea de răsărit, pe o lungime cît una din părți, dela hotarul de apus pînă la hotarul de răsărit. ^{Cap. 48, 17.}

8. Acesta va fi pămîntul lui, moșia lui în Israel; și domnitorii* Mei nu vor mai asupri poporul Meu, ci vor împărți casei lui Israel cealaltă parte a țării, după semînțiile ei. ^{Ier. 22, 17. Cap. 22, 27; 48, 18.}

9. Așa vorbește Domnul Dumnezeu:

„Destul*, domnitori ai lui Israel! In-
cetați** cu silnicia și răpirlile, faceti
judecată și dreptate! Înălțurați stoa-
rcele voastre dela poporul Meu, —
zice Domnul Dumnezeu. —

*Cap. 44.6. **Jer. 22.3.

10. Să aveți cumpene* drepte, o efă
dreaptă, și un bat drept.

*Lev. 19.35, 36. Prov. 11.1.

11. Efa și batul să aibă aceeaș mă-
sură: batul să cuprindă a zecea parte
dintr'un omer, și efa a zecea parte
dintr'un omer; măsura lor se va po-
trivi după omer.

12. Siclul* să fie de douăzeci de
ghere. Cinci sicli să fie cinci, zece sicli
să fie zece, iar mina să fie de cincizeci
de sicli!

*Exod. 30.13. Lev. 27.25. Num. 3.47.

13. Iată darul de mâncare pe care-l
veți ridica: a șasea parte dintr'o efă
la un omer de grâu, și a șasea parte
din efă la un omer de orz.

14. Pentru untdelemn, la un bat de
untdelemn, veți datora a zecea parte
dintr'un bat la un cor, care este tot
una cu un omer de zece bați, căci zece
bați fac un omer.

15. O oaie dintr'o turmă de două
sute de oi din toate semințiile lui Is-
rael, să fie dată ca dar de mâncare, ar-
dere de tot și jertfă de mulțămire,
pentru ca să slujească drept jertfă* de
ispășire, — zice Domnul Dumnezeu. —

*Lev. 1.4.

16. Tot poporul din țară va trebui
să dea darul acesta de mâncare pentru
domnitorul lui Israel.

17. Domnitorul va fi dator să dea ar-
derile de tot, darurile de mâncare și
jertfele de băutură la sărbători, la lu-
nile noi, la Sabate, la toate adunările
de sărbătoare ale casei lui Israel. El
va îngriji de jertfa ispășitoare, de dar-
ul de mâncare, de arderea de tot, și
de jertfa de mulțămire, ca să se facă
ispășire pentru casa lui Israel.“

18. Așa vorbește Domnul Dumnezeu:
„În cea dintâi zi a lunii întâi, vei lua
un vițel fără cusur, și vei face ispă-
șire* pentru sfântul Locaș. —

*Lev. 16.10.

19. Preotul* va lua din singele jert-
fei ispășitoare, și va pune pe ușorii
casei, pe cele patru colțuri ale per-
vazului altarului, și pe ușorii porții
curții dinlăuntru.

*Cap. 43.20.

20. Tot așa vei face și în ziua întâi a
lunii* a șaptea, în ziua întâi a lunii
noi, pentru cei din popor cari păcătu-

iesc fără voie sau din nechibzuință; și
astfel veți curăți casa.

*Lev. 4.27.

21. În ziua a patrusprezecea a lunii
întii*, veți prăznui Paștele. Sărbătoa-
rea va ține șapte zile, în care timp se
vor minca azimi.

*Exod. 12.18. Lev. 23.6, 8.
Num. 9.2, 3; 28.10, 17. Deut. 16.1, etc.

22. Domnitorul va aduce în ziua a-
ceea, pentru el și pentru tot poporul
țării, un vițel* ca jertfă de ispășire.

*Lev. 1.14.

23. În timpul celor șapte* zile ale
sărbătorii, va aduce ca ardere de tot
Domnului, șapte viței și șapte ber-
beci fără cusur, în fiecare** din cele
șapte zile, și un țap ca jertfă de ispă-
șire, în fiecare ezi.

*Lev. 23.8. **Num. 28.15, 22, 30; 29.6, 11, 16, 18, etc.

24. Va adăuga* și darul de mâncare:
cite o efă de fiecare vițel, și o efă de
fiecare berbec, cu cite un hin de untde-
lemn de efă.

*Cap. 46.1, 7.

25. În ziua a cincisprezecea a lunii a
șaptea, la sărbătoare*, va aduce timp
de șapte zile aceleași jertfe de ispă-
șire, aceleași ardere de tot și același
dar de mâncare împreună cu untde-
lemnul.“

*Lev. 23.34. Num. 29.12. Deut. 16.13.

46 1. Așa vorbește Domnul Dum-
nezeu: „Poarta curții dinlăuntru:
dinspre răsărit, va rămânea închisă în
cele șase zile de lucru; dar se va deschi-
de în ziua Sabatului, și va fi deschi-
să și în ziua lunii noi.

2. Domnitorul* va intra pe drumul
care dă în tinda porții de afară, și va
sta lângă ușorii porții. Apoi preoții
vor aduce arderea lui de tot și jertfele
lui de mulțămire. El se va închina pe
pragul porții, apoi va ieși iarăși afară,
și poarta nu se va închide până seara.

*Cap. 44.3. Vers. 8.

3. Poporul țării se va închina și el
înaintea Domnului la intrarea acestei
porți, în zilele de Sabat și la lunile
noi.

4. Arderea de tot pe care o va aduce
Domnului domnitorul*, în ziua Saba-
tului, va fi de șase miei fără cusur
și un berbec fără cusur;

*Cap. 45.17.

5. iar darul* lui de mâncare va fi o
efă de berbec, și un dar de bună voie
pentru miei, cu un hin de untdelemn
de fiecare efă.

*Cap. 45.24. Vers. 7, 11.

6. În ziua lunii noi, va da un vițel
fără cusur, șase miei și un berbec,
toți fără cusur.

7. Și darul lui de mâncare va fi de o

efă pentru vițel, o efă pentru berbece, și cit va voi pentru miei, cu un hin de untdelemn de fiecare efă.

8. Cînd va intra domnitorul*, va intra pe drumul din tînda porții, și va ieși pe acelaș drum. ^{o Vers. 2.}

9. Dar cînd va veni poporul țării înaintea* Domnului, la sărbători, celce va intra pe poarta de miazănoapte, ca să se închine, va ieși pe poarta de miazăzi; iar celce va intra pe poarta de miazăzi, va ieși pe poarta de miazănoapte; nu trebuie să se întoarcă pe aceeaș poartă pe care vor intra, ci vor ieși drept înainte pe cealaltă.

^{o Exod. 23. 14—17. Deut. 16. 16.}

10. Domnitorul va intra cu ei cînd vor intra, și vor ieși împreună cînd vor ieși.

11. La sărbători și la praznice, darul* de mîncare va fi de o efă pentru vițel, o efă pentru berbece, și cit va voi pentru miei, împreună cu un hin de untdelemn de fiecare efă. ^{o Vers. 6.}

12. Dacă însă domnitorul aduce Domnului o ardere de tot de bunăvoie sau o jertfă de mulțămire de bună voie, îi vor deschide* poarta dinspre răsărit, și el își va aduce arderea de tot și jertfa de mulțămire așa cum o aduce în ziua Sabatului; apoi va ieși afară, și după ce va ieși, vor închide iarăș poarta. ^{o Cap. 44. 3. Vers. 2.}

13. În fiecare zi vei aduce* Domnului ca ardere de tot un miel de un an, fără cusur, pe acesta îl vei aduce în fiecare dimineață. ^{o Exod. 29. 38. Num. 28. 3.}

14. Vei mai adăuga la el ca dar de mîncare, în fiecare dimineață, a șasea parte dintr'o efă, și a treia parte dintr'un hin de untdelemn, pentru stropirea floarei de făină. Acesta este darul de mîncare de adus Domnului; aceasta este o lege vecinică, pentru totdeauna!

15. În fiecare dimineață, vor aduce astfel mielul și darul de mîncare împreună cu untdelemnul, ca o ardere de tot vecinică."

16. „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Dacă domnitorul dă unuia din fiii săi un dar luat din moștenirea sa, darul acesta va rămînea al fiilor săi, ca moșia lor prin drept de moștenire.

17. Dar dacă dă unuia din slujitorii lui un dar luat din moștenirea lui, darul acela va fi al lui pînă în anul slobozeniei*, apoi se va întoarce înapoi

domnitorului; numai fiii lui vor sta pînă ce le va da din moștenirea lui.

18. Domnitorul* nu va lua nimic din moștenirea poporului, nu-l va despuia de moșiile lui. Ci, ce va da de moștenire fiilor săi, va lua din ce are el, pentru ca niciunul din poporul Meu să nu fie îndepărtat din moșia lui!" ^{o Lev. 25. 34.}

19. M'a dus, pe intrarea de lingă poartă, în odăile sfinte, rînduite preoților, și cari se află spre miazănoapte. Și iată că în fund, era un loc, în spre apus.

20. El mi-a zis: „Acesta este locul unde vor fierbe* preoții carnea dela jertfele pentru vină și pentru ispășire, și unde vor coace* darurile de mîncare, ca să se ferească să le ducă în curtea de afară și să sfințească* astfel poporul prin ele. ^{o 2 Cron. 35. 13. o Lev. 2. 4, 5, 7. † Cap. 44. 13.}

21. M'a dus apoi în curtea de afară, și m'a făcut să trec pe lingă cele patru colțuri ale curții. Și iată că era o curte la fiecare colț al curții.

22. Și în cele patru colțuri ale curții erau niște curți despărțite, lungi de patru zeci de coți și late de trei zeci; citeși patru aveau aceeaș măsură, și erau în colțuri.

23. Citeși patru erau înconjurare cu un zid, și la picioarele zidului de jur împrejur erau niște vetre pentru gătit.

24. El mi-a zis: „Acestea sînt bucătăriile, unde vor fierbe* slujitorii casei carnea de la jertfele aduse de popor. ^{o Vers. 30.}

47 1. M'a adus înapoi la ușa casei. Și iată că ieșea apă* de supt pragul casei, dinspre răsărit; căci fața casei era spre răsărit. Apa se pogora de supt partea dreaptă a casei în spre partea de miază-zi a altarului.

^{o Ioel. 3. 18. Zah. 13. 1. 14. 8. Apoc. 22. 1.}

2. M'a scos pe poarta de miazănoapte, și m'a făcut să ocolesc pe din afară pînă la poarta de răsărit. Și iată că apa curgea din partea dreaptă.

3. Cînd a înaintat omul* acela spre răsărit, cu măsura în mină, a măsurat o mie de coți, și m'a trecut prin apă; apoi mi venea pînă la glesne. ^{o Cap. 40. 3.}

4. A mai măsurat iarăș o mie de coți, și m'a pus să trec prin apă, și apa îmi venea pînă la genunchi. A mă-

surat iarăș o mie de coți, și m'a trecut prin ea, și apa îmi venea pînă la șolduri.

5. A măsurat iarăș o mie de coți, și atunci era un riu pe care nu-l puteam trece, căci apa era atât de adîncă încît trebuia să înot — un riu, care nu se putea trece.

6. El mi-a zis: „Ai văzut, fiul omului?” Și m'a luat și m'a adus înapoi pe malul rîului.

7. Cînd m'a adus înapoi, iată că pe malul rîului erau o mulțime de copaci* pe amîndouă părțile.

* Vers. 12. Apoc. 22, 2.

8. El mi-a zis: „Apa aceasta curge spre ținutul de răsărit, se pogoară în cîmpie, și se varsă în marea și vîrsîndu-se în mare, apele mării se vor vindeca.

9. Orice făptură vie, care se mișcă, va trăi pretutindeni pe unde va curge rîul, și vor fi o mulțime de pești; căci ori pe unde va ajunge apa aceasta, apele se vor face sănătoase, și pretutindeni pe unde va ajunge rîul acesta va fi viață.

10. Pescarii vor sta pe malurile lui, dela En-Ghedi pînă la En-Eglaim, și vor întinde mreжіle; vor fi pești de felurite soiuri, ca peștii mării* celei mari, și vor fi foarte mulți.

* Num. 34, 6. Ios. 23, 4. Cap. 48, 28.

11. Mlaștinile și gropile ei nu se vor vindeca, ci vor fi lăsate pradă sării.

12. Dar lingă* rîul acesta, pe malurile lui de amîndouă părțile, vor crește tot felul de pomi roditori. Frunza** lor nu se va vesteji, și roadele lor nu se vor sfîrși; în fiecare lună vor face roade noi, pentru că apele vor ieși din sfîntul Locaș. Roadele lor vor sluji ca lîrană, și frunzele lor ca leac†.

* Vers. 7. ** Iov 9, 16. Ps. 1, 3. Ier. 17, 8. † Apoc. 22, 2.

13. Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată hotarele țării, pe care o veți împărți ca moștenire celor douăsprezece semînții ale lui Israel. Iosif* va avea două părți.

* Fac. 48, 5. 1 Cron. 5, 1. Cnp. 48, 4, 5.

14. O veți stăpîni unul ca și altul, cum am jurat, cu mîna* ridicată, că o voi da părinților voștri. Țara aceasta vă va cădea deci la împărțeală ca moștenire**.

* Fac. 12, 7; 13, 15; 15, 7; 17, 8; 26, 3; 28, 13. Cap. 20, 5, 6, 28, 42. ** Cap. 48, 29.

15. Iată hotarele țării: în spre miază noapte, dela marea cea mare, drumul* Hetlonului pînă la Hadad**.

* Cnp. 48, 1. ** Num. 34, 9.

16. Hamat*, Berota**, Sibraim, între hotarul Damascului și hotarul Hamatului, Hațar-Haticon, spre hotarul Havanului.

* Num. 34, 8. ** 2 Sam. 8, 8.

17. Astfel hotarul va fi, dela mare pînă la Hațar-Enon*, și la miază noapte de el hotarul Damascului, Tafonului, și hotarul Hamatului. Acesta va fi hotarul dinspre miază-noapte.

* Num. 34, 9. Cap. 48, 1.

18. În partea de răsărit, dintre Havan și Damasc, între Galaad și țara lui Israel, hotarul va fi Iordanul, dela hotarul de miază noapte pînă la marea de răsărit și anume pînă la Tamar. Acesta va fi hotarul de răsărit.

19. Hotarul de miază zi, în spre miază-zi, va merge dela Tamar pînă la apele Meriba* dela Cades, pînă la pîrîul Egiptului, și pînă la marea cea mare. Acesta va fi hotarul de miază zi.

* Num. 20, 13. Deut. 32, 51. Ps. 81, 7. Cap. 48, 28.

20. Hotarul de apus va fi marea cea mare, pînă la locul unde apucă spre Hamat: acesta va fi hotarul de apus.

21. Țara aceasta o veți împărți între voi, după semînțiile lui Israel.

22. O veți împărți însă ca moștenire prin sorț între voi și între străinii cari vor locui în mijlocul vostru, acei străini* cari vor naște copii în mijlocul vostru. Pe aceștia îi veți privi ca pe niște băștinași** între copiii lui Israel. Ei să aibă moștenirea prin sorț împreună cu voi între semînțiile lui Israel.

* Efec. 3, 9. Apoc. 7, 9, 10. ** Rom. 10, 12. Gal. 3, 28. Col. 3, 11.

23. Străinului îi veți da moștenirea lui în semînția în care va locui, zice Domnul Dumnezeu.”

48 1. Iată numele semînțiilor. La marginea de* miază noapte, dealungul drumului dela Hetlon, cum mergi spre Hamat și Hațar-Enon, la hotarul Damascului dela miază noapte spre Hamat, dela răsărit pînă la apus: partea lui Dan.

* Cap. 47, 14, etc.

2. Lingă hotarul lui Dan, dela răsărit pînă la apus, partea lui Așer.

3. Lingă hotarul lui Așer, dela răsărit pînă la apus partea lui Neftali.

4. Lingă hotarul lui Neftali, dela răsărit pînă la apus, partea lui Manase.

5. Lingă hotarul lui Manase, dela răsărit pînă la apus, partea lui Efraim.

6. Lingă hotarul lui Efraim, dela răsărit pînă la apus, partea lui Ruben.

7. Lingă hotarul lui Ruben, dela răsărit pînă la apus, partea lui Iuda.

8. Lingă hotarul lui Iuda, dela răsărit pînă la apus, va fi partea * sfîntă pe care o veți despărți, lată de douăzeci și cinci de mii de coți și lungă cît una din părțile dela răsărit pînă la apus; în mijlocul ei va fi sfîntul Locaș.

Cap. 46.1—6.

9. Partea pe care o veți despărți pentru Domnul, va avea douăzeci și cinci de mij de coți în lungime și zece mii în lățime.

10. Această parte sfîntă va fi a preoților: douăzeci și cinci de mii de coți la miază noapte, zece mii în lat la apus, zece mii în lat la răsărit, și douăzeci și cinci de mii în lung la miazăzi. În mijloc însă va fi sfîntul Locaș al Domnului.

11. Ea * va fi a preoților sfînțiți, a fiilor lui Iadoc, cari au făcut slujba sfîntului Meu Locaș, cari nu s'au rătăcit** ca Leviții, cînd se rătăceau copiii lui Israel.

Cap. 44.15. Cap. 44.10.

12. Ea va fi a lor, ca parte prea sfîntă, luată din partea țării, care va fi osebită Domnului, lingă hotarul Leviților.

13. Leviții vor avea, alături cu hotarul preoților, douăzeci și cinci de mii de coți în lung și zece mii în lat, douăzeci și cinci de mii în toată lungimea și zece mii în lățime.

14. Nu * vor putea să vîndă nimic din ea nici să schimbe; și această pîrgă a țării nu va putea fi înstrăinată, căci este închinată Domnului.

Exod. 22.29. Lev. 27.10, 28, 39.

15. Ceilalți cinci mii * de coți însă, cari mai rămîn în lat înaintea celor douăzeci și cinci de mii, vor fi dați cetății ca loc** obicinuit, pentru locuințe și pășune; și cetatea va fi la mijloc.

Cap. 46.6. Cap. 42.20.

16. Lată-i măsurile: în spre miază noapte patru mii cinci sute de coți, în spre miazăzi patru mii cinci sute, în spre răsărit patru mii cinci sute, în spre apus patru mii cinci sute.

17. Cetatea va avea o împrejurime de două sute cincizeci de coți la miază noapte, două sute cincizeci la miazăzi, două sute cincizeci la răsărit, și două sute cincizeci la apus.

18. Rămășița din lungime, de lingă partea sfîntă, zece mii la răsărit și zece mii la apus, alături de partea sfîntă, va da veniturile rînduite pentru întreținerea lucrătorilor cetății.

19. Lucrătorii * cetății vor fi luați din toate semințiile lui Israel.

20. Toată partea sfîntă va fi de douăzeci și cinci de mii de coți în lung și douăzeci și cinci de mii în lat; și va alcătui un patrat împreună cu partea pe care o veți deosebi din ea ca moșie a cetății.

21. Partea care va rămîne * va fi a domnitorului, de amîndouă laturile părții sfînte și moșiei cetății, în dreptul celor douăzeci și cinci de mii de coți ai părții sfînte lingă hotarul de răsărit, și la apus în dreptul celor douăzeci și cinci de mii de coți lingă hotarul de apus, în dreptul părților semințiilor. Aceasta va fi partea domnitorului. Partea sfîntă însă și sfîntul Locaș** al casei vor fi la mijloc.

Cap. 45.7. Ver. 8, 10.

22. Astfel moșia Leviților și moșia cetății vor fi în locul părții cuvenite domnitorului, în mijloc; adică ce va fi între hotarul lui Iuda și hotarul lui Benjamin va fi al domnitorului.

23. Lată celelalte seminții. Dela răsărit pînă la apus va fi partea lui Benjamin.

24. Lingă hotarul lui Benjamin, dela răsărit pînă la apus, partea lui Simeon.

25. Lingă hotarul lui Simeon, dela răsărit pînă la apus, partea lui Isahar.

26. Lingă hotarul lui Isahar, dela răsărit pînă la apus, partea lui Zabulon.

27. Lingă hotarul lui Zabulon, dela răsărit pînă la apus, partea lui Gad.

28. Lingă hotarul lui Gad însă, pe partea de miazăzi, la miazăzi, hotarul va merge dela Tamar pînă la apele Meriba* dela Cades, pînă la pîrul Egiptului, și pînă la marea cea mare.

Cap. 47.19.

29. Aceasta * este țara pe care o veți împărți ca moștenire prin sort semințiilor lui Israel, și acestea sînt părțile lor, zice Domnul Dumnezeu.

Cap. 47.14, 21, 22.

30. „Lată ieșirile cetății. În partea de miază noapte, care are o întindere de patru mii cinci sute de coți, —

31. și porțile * cetății se vor numi după numele semințiilor lui Israel — trei porți la miază noapte: o poartă a lui Ruben, o poartă a lui Iuda, și o poartă a lui Levi.

Apoc. 21.12 etc.

32. În partea de răsărit care are o

întindere de patru mii cinci sute de coți, cu trei porți: o poartă a lui Iosif, o poartă a lui Beniamin, și o poartă a lui Dan.

33. În partea de miazăzi, cu o întindere de patru mii cinci sute de coți și trei porți: o poartă a lui Simeon, o poartă a lui Isahar, și o poartă a lui Zabulon.

34. În partea de apus, cu o întindere de patru mii cinci sute de coți și trei porți: o poartă a lui Gad, o poartă a lui Așer, și o poartă a lui Neftali.

35. De jur împrejurul cetății: opt sprezece mii de coți. Și din ziua aceea, numele * cetății va fi: „Domnul” este aici!”

° Ier. 33. 10. ° Ier. 8. 17. Ier. 31. 2. Zah. 2. 10. Apoc. 21. 3; 22. 3.

DANIEL

(Psalmul 25. 14. 1 Corinteni 4. 2. Evrei 11. 2. Ieremia 33. 3.)

Daniel la Babilon.

1. În al treilea an al domniei lui Ioiachim, împăratul lui Iuda, Nebucadnețar, împăratul Babilonului, a venit * împotriva Ierusalimului, și l-a impresurat.

° 2 Reg. 24. 1. 2 Cron. 36. 6.

2. Domnul a dat în minile lui pe Ioiachim, împăratul lui Iuda, și o parte * din vasele Casei lui Dumnezeu. Nebucadnețar a dus vasele în țara Șinear **, în casa dumnezeului său, le-a pus în casa vistieriei dumnezeului său.

° Ier. 27. 19, 20. ° Fac. 10. 10; 11. 2. Isa. 11. 11. Zah. 5. 11. † 2 Cron. 36. 7.

3. Împăratul a dat poruncă lui Așpenaz, căpetenia famenilor săi dregători, să-i aducă vreo câțiva din copiii lui Israel de neam împărătesc și de viță boierească,

4. niște tineri fără * vreun cusur trupesc, frumoși la chip, înzestrați cu înțelepciune ** în orice ramură a științei, cu minte ageră și pricepere, în stare să slujească în casa împăratului, și pe cari să-i învețe scrierea și limba Haldeilor.

° Lev. 24. 19, 20. ° Fapt. 7. 22.

5. Împăratul le-a rânduit pe fiecare zi o parte din bucatele dela masa lui și din vinul de care bea el, vrînd să-i crească timp de trei ani, după cari aveau să fie în slujba * împăratului.

° Fac. 41. 46. 1 Reg. 10. 8. Vers. 19.

6. Printre ei erau, dintre copiii lui Iuda: Daniel, Hanania, Mișael și Azaria.

7. Căpetenia * famenilor dregători le-a pus însă alte nume, și anume: lui Daniel ** i-a pus numele Belșațar, lui Hanania Șadrac, lui Mișael Meșac, și lui Azaria Abed-Nego.

° Fac. 41. 46. 2 Reg. 24. 17. ° Cap. 4. 8; 5. 12.

8. Daniel s'a hotărît să nu se spurce cu bucatele * alese ale împăratului și

cu vinul pe care-l bea împăratul, și a rugat pe căpetenia famenilor dregători să nu-l silească să se spurce.

° Deut. 32. 38. Ezech. 4. 19. Ose. 9. 3.

9. Dumnezeu a făcut * ca Daniel să capete bunăvoință și trecere înaintea căpeteniei famenilor dregători.

° Fac. 30. 3. Ps. 100. 46. Prov. 10. 7.

10. Căpetenia famenilor a zis lui Daniel: „Mă tem numai de domnul meu împăratul, care a hotărît ce trebuie să mîncăți și să beți, ca nu cumva să vadă fețele voastre mai triste decît a celorlalți tineri de vîrsta voastră, și să-mi puneți astfel capul în primejdie înaintea împăratului.”

11. Atunci Daniel a zis îngrijitorului, căruia îi încredinșase căpetenia famenilor privegherea asupra lui Daniel, Hanania, Mișael și Azaria:

12. „Încearcă pe robii tăi zece zile, și să ni se dea de mîncat zarzavaturi și apă de băut;

13. să te uiți apoi la fața noastră și la a celorlalți tineri cari mîncăc din bucatele împăratului, și să faci cu robii tăi după cele ce vei vedea!”

14. El i-a ascultat în privința aceasta, și i-a încercat zece zile.

15. După cele zece zile, ei erau mai bine la față și mai grași decît toți tinerii cari mincau din bucatele împăratului.

16. Îngrijitorul lua bucatele și vinul cari le erau rînduite, și le dădea zarzavaturi.

17. Dumnezeu a dat * acestor patru tineri știință și pricepere ** pentru tot felul de scrieri, și înțelepciune; mai ales însă a făcut pe Daniel priceput în toate vedeniile și în toate visele.

° 1 Reg. 3. 12. Inc. 1. 6, 17. ° Fapt. 7. 22. † Num. 12. 0. 2 Cron. 28. 6. Cap. 5. 11, 12, 14; 10. 1.

18. La vremea sorocită de împărat ca să-i aducă la el, căpetenia famenilor i-a adus înaintea lui Nebucadnețar.

19. Împăratul a stat de vorbă cu ei: dar între toți tinerii aceia, nu s'a găsit niciunul ca Daniel, Hanania, Mișael și Azaria. De aceea ei au fost primiți în slujba * împăratului. ☞ Fac. 41. 46. Vers. 5.

20. În toate * lucrurile cari cereau înțelepciune și pricepere, și despre cari îi întreba împăratul, îi găsea de zece ori mai deștălnici decât toți vrăjitorii și cititorii în stele, cari erau în toată împărăția lui. ☞ 1 Reg. 10. 1.

21. Așa a dus-o * Daniel până în anul dintii al împăratului Cir. ☞ Cap. 6. 26; 10. 1.

Visul lui Nebucadnețar.

2 1. În al doilea an al domniei lui Nebucadnețar, Nebucadnețar a avut niște visuri. Duhul îi era * turburat, și i-a perit somnul **.

☞ Fac. 41. 8. Cap. 4. 5. ☞ Est. 6. 1. Cap. 6. 18.

2. Împăratul * a poruncit să cheme pe vrăjitori, pe cititorii în stele, pe descintători și pe Haldei, ca să-i spună visurile. Ei au venit, și s'au înfățișat înaintea împăratului.

☞ Fac. 41. 8. Exod. 7. 11. Cap. 5. 7.

3. Împăratul le-a zis: „Am visat un vis; duhul îmi este turburat, și aș vrea să știu visul acela.”

4. Haldeii au răspuns împăratului în limba aramaică: „Vecinic să trăiești, împărate *! Spune robilor tăi visul, și-ți vom arăta tilcuirea lui!”

☞ 1 Reg. 1. 31. Cap. 3. 9; 5. 10; 6. 6. 21.

5. Împăratul a luat iarăș cuvîntul și a zis Haldeilor: „Mi-a scăpat din mîntă lucrul acela: dacă nu-mi veți face cunoscut visul și tilcuirea lui, veți fi făcuți * bucați, și casele voastre vor fi prefăcute într'un morman de murdării.

☞ 2 Reg. 10. 27. Ezra 6. 11. Cap. 3. 29.

6. Dar * dacă-mi veți spune visul și tilcuirea lui, veți primi dela mine daruri și răsplatiri, și mare cinste. De aceea, spuneți-mi visul și talmăcirea lui!”

☞ Cap. 5. 16.

7. Ei au răspuns a doua oară: „Să spună împăratul robilor săi visul, și i-l vom talmăci!”

8. Împăratul a luat iarăș cuvîntul și a zis: „Văd, cu adevărat, că voiți să ciștiगाți vreme, pentru că vedeți că lucrul mi-a scăpat din mîntă.

9. Dacă deci nu-mi veți spune visul, vă așteaptă pe toți aceeaș * soartă,

fiindcă vreți să vă înțelegeți ca să-mi spuneți mincuni și neadevăruri, pînă se vor schimba vremurile. De aceea, spuneți-mi visul, ca să știu dacă sunteți în stare să-mi-l și tilcuțiți!” ☞ Est. 1. 11.

10. Haldeii au răspuns împăratului: „Nu este nimeni pe pămînt, care să poată spune ce cere împăratul; de aceea niciodată niciun împărat, oricît de mare și puternic ar fi fost, n'a cerut așa ceva dela niciun vrăjitor, cititor în stele sau Haldeu!”

11. Ce cere împăratul este greu; nu este nimeni care să spună lucrul acesta împăratului, afară de zei *, a căror locuință nu este printre muritorii *.

☞ Vers. 28. Cap. 5. 11.

12. La auzul acestor cuvinte, împăratul s'a mințit, și s'a supărat foarte tare. A poruncit să piardă pe toți înțelepții Babilonului.

13. Hotărîrea ieșise, înțelepții încuseră să fie omorîți, și căutau și pe Daniel și pe tovarășii lui, ca să-i piardă.

14. Atunci Daniel a vorbit cu mîntă și cu judecată lui Arioc, căpetenia străjerilor împăratului, care ieșise să omoare pe înțelepții Babilonului.

15. A luat cuvîntul și a zis lui Arioc, căpitanul împăratului. „Pentru ce a dat împăratul o poruncă atît de aspră?” Arioc a spus lui Daniel cum stau lucrurile.

16. Și Daniel s'a dus la împărat, și l-a rugat să-i dea vreme ca să dea împăratului tilcuirea.

17. Apoi Daniel s'a dus în casa lui, și a spus despre lucrul acesta tovarășilor săi Hanania, Mișael și Azaria,

18. rugîndu-i să ceară * îndurarea Dumnezeului cerurilor pentru această taină, ca să nu piară Daniel și tovarășii săi odată cu ceilalți înțelepți ai Babilonului. ☞ Mal. 1. 19.

19. După aceea i s'a descoperit lui Daniel taina într'o vedenie * în timpul nopții. Și Daniel a binecuvîntat pe Dumnezeul cerurilor.

☞ Num. 12. 6. Iov 33. 15, 16.

20. Daniel a luat cuvîntul și a zis: „Binecuvîntat * să fie Numele lui Dumnezeu, din vecinicie în vecinicie! A Lui ** este înțelepciunea și puterea.

☞ Ps. 113. 2; 116. 15. ☞ Jer. 23. 19.

21. El schimbă vremurile * și împlinjurările; El răstoarnă ** și pune pe

impărați; El dă înțelepciune și înțelepților și pricepere celor pricepuți!

* 1 Cron. 29. 30. Est. 1. 13. Cap. 7. 25; 11. 6. * 10v12. 18. * 1. 26. 1. 27. 5. Cap. 4. 17. † 1ac. 1. 6.

22. El descopere* ce este adînc și ascuns; El știe** ce este în întunec, și la El locuiește lumina†.

* 10v12. 22. * 14. Vers. 28, 29. * 18. 139. 11. 12. Evr. 1. 13. † Cap. 5. 11. 14. 1ac. 1. 17.

23. Pe Tine, Dumnezeul părinților mei, Te slăvesc și Te laud că mi-ai dat înțelepciune și putere, și mi-ai făcut cunoscut ce Ti-am cerut* noi; căci ne-ai descoperit taina împăratului!†

* Vers. 18.

24. După aceea, Daniel s'a dus la Arioc, căruia îi poruncise împăratul să piardă pe înțelepții Babilonului; s'a dus, și i-a vorbit așa: „Nu pierde pe înțelepții Babilonului! Du-mă înaintea împăratului, și voi da împăratului tălcuirea!†

25. Arioc a dus degrabă pe Daniel înaintea împăratului, și i-a vorbit așa: „Am găsit între prinșii de război ai lui Iuda un om care va da împăratului tălcuirea!†

26. Împăratul a luat cuvîntul și a zis lui Daniel, care se numea Belșațar: „Ești tu în stare să-mi spui visul pe care l-am visat și tălcuirea lui?†

27. Daniel a răspuns înaintea împăratului, și a zis: „Ce cere împăratul este o taină pe care înțelepții, cititorii în stele, vrăjitorii și ghicitorii nu sînt în stare s'o descopere împăratului.

28. Dar* este în ceruri un Dumnezeu, care descopere tainele, și care face cunoscut împăratului Nebucadnețar ce se va întîmpla** în vremurile de pe urmă. Iată visul tău și vedeniile pe cari le-ai avut în patul tău.

* Fac. 40. 8; 41. 16. Vers. 18, 47. Amos 4. 13. * Fac. 49. 1.

29. În patul tău, împărate, ți-au venit în minte gînduri cu privire la cele ce vor fi după aceste vremuri; și Celce* descopere tainele ți-a făcut cunoscut ce se va întîmpla.

* Vers. 22; 28.

30. Însă dacă* mi s'a descoperit taina aceasta, nu înseamnă că este în mine o înțelepciune mai mare decît a tuturor celor vii, ci pentru ca să se dea împăratului tălcuirea ei, și să afli ce-ți dorește** inima să știi.

* Fac. 41. 16. Fapt. 3. 12. * Vers. 47.

31. Tu, împărate, te uita, și iată că ai văzut un chip mare. Chipul acesta era foarte mare, și de o strălucire nemai pomenită. Stătea în picioare în-

aintea ta, și înfățișarea lui era înfricoșătoare.

32. Capul chipului acestuia era de aur* curat; pie și bratele îi erau de argint; pîntecele și coapsele îi erau de aramă;

* Vers. 38, etc.

33. fluierile picioarelor, de fer; picioarele, parte de fer, și parte de lut.

34. Tu te uita la el, și s'a deslipit o piatră, fără ajutorul vreunei mini*, a izbit picioarele de fer și de lut ale chipului, și le-a făcut bucați.

* Cap. 8. 25. Zab. 1. 6. 2 Cor. 5. 1. Evr. 9. 21.

35. Atunci ferul, lutul, arama, argintul și aurul s'au sfărîmat împreună, și s'au făcut ca pleava* din arie vară; le-a luat vîntul, și nici urmă** nu s'a mai găsit din ele. Dar piatra, care sfărîmase chipul, s'a făcut un munte† mare, și a umplut†† tot pămîntul.

* Ps. 1. 4. Osea 13. 3. * Ps. 37. 10, 36. † Isa. 2. 2, 3. †† Ps. 80. 9.

36. Iată visul. Acum îi vom spune și tălcuirea înaintea împăratului.

37. Tu, împărate*, ești împăratul împăraților, căci** Dumnezeu cerurilor ți-a dat împărăție, putere, bogăție și slavă.

* Ebra 7. 12. Isa. 47. 5. Ier. 27. 6, 7. Ezei. 20. 7. Osea 8. 10. * Ebra 1. 2.

38. El ți-a dat în mini, ori* unde locuiesc ei, pe copiii oamenilor, fiarele cîmpului și păsările cerului, și te-a făcut stăpîn peste toate acestea: tu** ești capul de aur!†

* Cap. 4. 21, 22. Ier. 27. 6. * Vers. 32.

39. După tine, se va ridica o altă* împărăție, mai** neînsemnată decît a ta; și apoi o a treia împărăție, care va fi de aramă, și care va stăpîni peste tot pămîntul.

* Cap. 5. 28, 31. * Vers. 32.

40. Va fi o a patra* împărăție, tare ca ferul; după cum ferul sfărîmă și rupe totul, și ea va sfărîma și va rupe totul, ca ferul care face totul bucați.

* Cap. 7. 7, 21.

41. Și după cum ai văzut picioarele* și degetele picioarelor parte de lut de olar și parte de fer, tot așa și împărăția aceasta va fi împărțită; dar va rămînea în ea ceva din țaria ferului, tocmai așa cum ai văzut ferul amestecat cu lutul.

* Vers. 33.

42. Și după cum degetele dela picioare era uparte de fer și parte de lut, tot așa și împărăția aceasta va fi în parte tare și în parte plăpîndă.

43. Dacă ai văzut ferul amestecat cu lutul, înseamnă că se vor amesteca prin legături omenești de căsătorie, dar nu vor fi lipiți unul de altul, după cum ferul nu se poate uni cu lutul.

44. Dar în vremea acestor împărați, Dumnezeu * cerurilor va ridica o împărăție, care nu va fi nimicită niciodată **, și care nu va trece supt stăpânirea unui alt popor. Ea va sfârșina și va nimici toate acele împărății, și ea însăși va dăinui vecinic.

• Vers. 28.
•• Cap. 4, 3, 34; 6, 26; 7, 14, 27. Mic. 4, 7. Luc. 1, 32, 33.
† Ps. 2, 9. Ier. 60, 12. 1 Cor. 15, 24.

45. Această însemnă piatră, pe * care ai văzut-o deslipindu-se din munte, fără ajutorul vreunei mini, și care a sfărâmat ferul, arama, lutul, argintul și aurul. Dumnezeu cel mare a făcut deci cunoscut împăratului ce are să se întâmple după aceasta. Visul este adevărat, și tilcuirea lui este temeinică.

• Isa. 28, 16. Vers. 35.

46. Atunci împăratul * Nebucadnețar a căzut cu fața la pământ și s'a închinat înaintea lui Daniel, și a poruncit să i se aducă jertfe de mîncare și miresme **.

• Fapt. 10, 25; 14, 13; 28, 6. •• Ezra 6, 10.

47. Împăratul a vorbit lui Daniel și a zis: „Cu adevărat, Dumnezeuul vostru este Dumnezeuul dumnezeilor și Domnul împăraților, și El descopere * tainele, fiindcă ai putut să descoperi taina aceasta !“

• Vers. 28.

48. Apoi împăratul a înălțat pe Daniel, și i-a dat daruri * multe și bogate; i-a dat stăpînire peste tot ținutul Babilonului, și l-a pus ca cea mai înaltă căpetenie ** a tuturor înțelepților Babilonului.

• Vers. 6. •• Cap. 4, 9; 5, 11.

49. Daniel a rugat pe împărat să dea grija treburilor ținutului Babilonului în mină * lui Șadrac, Meșac și Abed-Nego. Daniel însă a rămas ** la curtea împăratului.

• Cap. 3, 12. •• Est. 2, 19, 21; 3, 2.

Cei trei tovarăși ai lui Daniel în cuptor.

31. Împăratul Nebucadnețar a făcut un chip de aur, înalt de șase zeci de coți și lat de șase coți. L-a ridicat în valea Dura, în ținutul Babilonului.

2. Împăratul Nebucadnețar a poruncit să cheme pe dregători, pe îngrijitori și pe cirmuitori, pe judecătorii cei mari, pe vistiernici, pe legiuitori, pe judecători, și pe toate căpeteniile ținuturilor, ca să vină la sfințirea chipului, pe care-l înălțase împăratul Nebucadnețar.

3. Atunci dregătorii, îngrijitorii și cirmuitorii, judecătorii cei mari, vistiernicii, legiuitorii, judecătorii, și toate căpeteniile ținuturilor, s'au strîns

la sfințirea chipului pe care-l înălțase împăratul Nebucadnețar. S'au așezat bucadnețar.

4. Iar un crainic a strigat cu glas tare: „Iată ce vi se poruncește, popoare *, neamuri, oameni de toate limbile !“

• Cap. 1, 1, 8, 25.

5. În clipa cînd veți auzi sunetul trimbiței, cavalului, chitarei, alăutei, psaltirii, cimpoiului, și a tot felul de instrumente de muzică, să vă aruncați cu fața la pământ, și să vă închinați chipului de aur, pe care l-a înălțat împăratul Nebucadnețar.

6. Oricine nu se va arunca cu fața la pământ și nu se va închina, va fi aruncat * chiar în clipa aceea în mijlocul unui cuptor aprins. —

• Ier. 19, 22. Apoc. 13, 15.

7. De aceea, în clipa cînd au auzit toate popoarele sunetul trimbiței, cavalului, chitarei, alăutei, psaltirii, și a tot felul de instrumente de muzică, toate popoarele, neamurile, oamenii de toate limbile s'au aruncat cu fața la pământ și s'au închinat chipului de aur pe care-l înălțase împăratul Nebucadnețar.

8. Cu prilejul acesta, și în aceeași vreme, cîțiva Haldei s'au apropiat * și au pîrit pe ludei.

• Cap. 5, 12.

9. Ei au luat cuvîntul și au zis împăratului Nebucadnețar: „Să trăiești vecinic împărate * !“

• Cap. 2, 4; 6, 14; 6, 5, 21.

10. Ai dat o poruncă, după care toți cei ce vor auzi sunetul trimbiței, cavalului, chitarei, alăutei, psaltirii, cimpoiului și a tot felul de instrumente de muzică, vor trebui să se arunce cu fața la pământ, și să se închine chipului de aur;

11. și după care, oricine nu se va arunca cu fața la pământ, și nu se va închina, va fi aruncat în mijlocul unui cuptor aprins.

12. Dar, sînt niște * ludei, cărora le-ai dat în grijă treburile ținutului Babilonului, și anume Șadrac, Meșac și Abed-Nego, oameni cari nu țin seama deloc de tine, împărate. Ei nu slujesc dumnezeilor tăi, și nu se închină chipului de aur pe care l-ai înălțat tu !“

• Cap. 2, 8.

13. Atunci Nebucadnețar, miniat * și plin de urgie, a dat poruncă să aducă pe Șadrac, Meșac și Abed-Nego. Și oamenii aceștia au fost aduși îndată înaintea împăratului.

14. Nebucadnețar a luat cuvîntul, și le-a zis: „Inadins oare, Șadrac, Meșac și Abed-Nego, nu slujiți voi dumnezeilor mei, și nu vă închinați chipului de aur, pe care l-am înălțat?”

15. Acum fiți gata, și în clipa cînd veți auzi sunetul trîmbiței, cavalului, chitarei, alăutei, psaltirii, cimpoiului și a tot felul de instrumente, să vă aruncați cu fața la pămînt, și să vă închinați chipului pe care l-am făcut *; dacă nu vă veți închina lui, veți fi aruncați pe dată în mijlocul unui cuptor aprins! Și care ** este dumnezeul acela, care vă va scoate din mina mea?!”

• Exod. 32, 32. Luc. 13, 9. •• Exod. 6, 2. 2 Reg. 18, 36.

16. Șadrac, Meșac și Abed-Nego au răspuns împăratului Nebucadnețar: „Noi n'avem nevoie să-ți răspundem la cele de mai sus.”

• Mat. 10, 10.

17. Iată, Dumnezeuul nostru, căruia îi slujim, poate să ne scoată din cuptorul aprins, și ne va scoate din mîna ta, împărate.

18. Și chiar de nu ne va scoate, să știi, împărate, că nu vom sluji dumnezeilor tăi, și nici nu ne vom închina chipului de aur, pe care l-ai înălțat!”

19. La auzul acestor cuvinte, Nebucadnețar s'a umplut de minie, și și-a schimbat fața, întorcîndu-și privirile împotriva lui Șadrac, Meșac și Abed-Nego. A luat din nou cuvîntul și a poruncit să încălzească de șapte ori mai mult cuptorul, de cum se cădea să-l încălzească.

20. Apoi a poruncit unora din cei mai voinici ostași din oștirea lui să lege pe Șadrac, Meșac și Abed-Nego, și să-i arunce în cuptorul aprins.

21. Oamenii aceștia au fost legați cu ismenele, cămășile, mantalele și celelalte haine ale lor, și aruncați în mijlocul cuptorului aprins.

22. Fiindcă porunca împăratului era aspră și cuptorul era neobicinuit de încălzit, flacăra a ucis pe toți oamenii, cari aruncaseră în el pe Șadrac, Meșac și Abed-Nego.

23. Dar acești trei oameni: Șadrac, Meșac și Abed-Nego, au căzut legați în mijlocul cuptorului aprins.

24. Atunci împăratul Nebucadnețar s'a înspăimîntat, și s'a sculat repede. A luat cuvîntul, și a zis sfetnicilor săi: „N'am aruncat noi în mijlocul focului trei oameni legați?” Ei au răspuns: „Împăratului: „Negreșit, împărate!”

25. El a luat iarăși cuvîntul și a zis: „Ei bine, eu văd patru oameni umblînd * slobози în mijlocul focului, și nevătămați; și chipul celui de al patrulea seamănă cu al unui fiu ** de dumnezei!”

• Isaa. 43, 2. •• Iov. 1, 6-7. Ps. 117, 7. Vers. 28.

26. Apoi Nebucadnețar s'a apropiat de gura cuptorului aprins, și, luînd cuvîntul, a zis: „Șadrac, Meșac și Abed-Nego, slujitorii Dumnezeuului celui Prea Înalt, ieșiți afară și veniți încoace!” Și Șadrac, Meșac și Abed-Nego au ieșit din mijlocul focului.

27. Dregătorii, îngrijitorii, cîrmuitoarii, și sfetnicii împăratului s'au strîns și au văzut că fo cu n'avusesse nici o putere asupra * trupului acestor oameni, că nici perii capului lor nu se pîrliseră, hainele le rămăseseră neschimbate, și nici măcar miros de foc nu se prinsese de ei.

• Evc. 11, 31.

28. Nebucadnețar a luat cuvîntul, și a zis: „Binecuvîntat să fie Dumnezeuul lui Șadrac, Meșac și Abed-Nego, care a trimis pe ingerul Său și a izbăvit pe slujitorii Săi cari s'au încrezut * în El, au călcat porunca împăratului și și-au dat mai degrabă trupurile lor de cît să slujească și să se închine altui dumnezeu de cît Dumnezeuului lor!”

• Ps. 117, 8. 1er. 17, 7. Cap. 6, 22, 23.

29. Iată acum * porunca pe care o dau: orice om, din orice popor, neam sau limbă ar fi, care va vorbi rău de Dumnezeuul lui Șadrac, Meșac și Abed-Nego, va fi ** făcut bucăți, și casa lui va fi prefăcută într'un morman de mîndrărie, pentrucă ț nu este niciuna lldumnezeu, care să poată izbăvi ca El.”

• Cap. 6, 26. •• Cap. 2, 6. † Cap. 6, 27.

30. După aceea, împăratul a înălțat pe Șadrac, Meșac și Abed-Nego la mare cinste, în ținutul Babilonului.

Copacul cel mare.

41. „Nebucadnețar, împăratul, către toate * popoarele, neamurile, oamenii de toate limbile, cari locuiesc pe tot pămîntul: Să aveți multă pace!

• Cap. 3, 4; 6, 25.

2. Am găsit cu cale să fac cunoscut semnele și minunile, pe cari * le-a făcut Dumnezeuul cel Prea Înalt față de mine.

• Cap. 3, 26.

3. Cît * de mari sînt semnele Lui și cît de puternice sînt minunile Lui! Împărăția Lui este o împărăție ** vecinică,

și stăpînirea Lui dăinuiește din neam în neam! ^{Cap. 6.27. 100Vers.34. Cap. 2.44; 6.26.}

4. Eu, Nebucadnețar, trăiam liniștit în casa mea, și fericit în palatul meu.

5. Am visat un vis, care m'a înspăimîntat; gîndurile de cari eram urmărit în patul meu și vedeniile * duhului meu mă umpleau** de groază. ^{Cap. 2.28, 29. 100Cap. 2.1.}

6. Am poruncit atunci să aducă înaintea mea pe toți înțelepții Babilonului, ca să-mi tâlcuiască visul.

7. Iată au venit * vrăjitorii, cititorii în stele, Haldeii și ghicitorii. Le-am spus visul, și nu mi l-au putut tâlcui. ^{Cap. 2.2.}

8. La urmă de tot, s'a înfățișat înaintea mea Daniel, numit * Belșațar, după numele dumnezeului meu, și care** are în el duhul dumnezeilor celor sfinți. I-am spus visul, și am zis:

9. — „Belșațare, căpetenia * vrăjitorilor, știu că ai în tine duhul dumnezeilor sfinți, și că pentru tine nici o taină nu este grea; deci tâlcuiește-mi vedeniile, pe cari le-am avut în vis. ^{Cap. 1.7. 100Isa. 63. 11. Vers. 18. Cap. 2.11; 5.11, 14.}

10. Iată vedeniile cari mi-au trecut prin cap, cînd eram în pat. Mă uitam, și iată că în mijlocul pămîntului era un *copac foarte înalt. ^{Ezec. 31. 3, etc. Vers. 20.}

11. Copacul acesta s'a făcut mare și puternic, virful lui se înălța pînă la ceruri, și se vedea dela marginile întregului pămînt.

12. Frunza lui era frumoasă, și avea roade multe; în el se găsea hrană pentru toți; fiarele * cîmpului se adăposteau sub umbra lui, păsările cerului își făceau cuibul în ramurile lui, și orice făptură vie se hrănea din el. ^{Ezec. 17. 22; 31. 6. Pîm. 4. 20.}

13. În vedeniile cari-mi treceau prin cap, în patul meu, mă uitam, și iată că s'a pogorit din ceruri un străjer * sfînt**. ^{Ps. 103. 20. Vers. 17, 23. 100Deut. 33. 2. Cap. 6.13. Zab. 14. 5. Iuda. 14.}

14. El a strigat cu putere și a vorbit așa: „Tăiați * copacul, și rupeți ramurile; scuturați-l frunza, și risipiți roadele; fugăriți fiarele** de sub el, și păsările din ramurile lui! ^{Mat. 3.10. 100Ezec. 31. 12.}

15. Dar trunchiul cu rădăcinile lui, lăsați-l în pămînt, și legați-l cu lanțuri de fer și de aramă, în iarba de pe cîmp, ca să fie udat de roua cerului, și să fie la un loc cu fiarele în iarba pămîntului.

16. Inima lui de om i se va prelăce într-o inimă de fiară, și vor trece șapte vremuri * peste el. ^{Cap. 11.13, 14, 17.}

17. Hotărîrea aceasta a fost luată în sfatul străjerilor, și pusă la cale înaintea sfinților, ca să știe * cei vii că Cel Prea Înalt stăpînește peste împărăția oamenilor, că o mla * cui îi place, și înalță pe ea pe cel mai de jos dintre oameni! ^{Ps. 9. 18. 100Cap. 2. 21; 5. 21. Vers. 20, 22.}

18. Iată visul pe care l-am visat, eu, împăratul Nebucadnețar. Tu, Belșațar, tâlcuiește-l, fiindcă * toți înțelepții din împărăția mea nu pot să mi-l tâlcuiască; tu însă poți, căci ai în tine duhul * dumnezeilor sfinți. ^{Fac. 41. 8, 15. Cap. 5. 8, 15. 100Vers. 8.}

19. Atunci Daniel, numit * Belșațar, a rămas uimit o clipă, și gîndurile lui îl tulburau. Împăratul a luat din nou cuvîntul, și a zis: „Belșațare, să nu te turbure visul și tâlcuirea! ^{Cap. 2. 21; 5. 21. Vers. 20, 22.}” Belșațar a răspuns: „Domnul meu, visul acesta** să fie pentru vrăjmașii tăi, și tâlcuirea lui pentru protivnicii tăi! ^{Cap. 2. 21; 5. 21. Vers. 20, 22.}

20. Copacul * pe care l-ai văzut, care se făcuse atît de mare și puternic, încît i se înălța virful pînă la ceruri și se vedea dela toate capetele pămîntului; ^{100Vers. 10, 11, 12.}

21. copacul acesta, a cărui frunză era așa de frumoasă și care avea roade atît de multe și în care era hrană pentru toți, sub care se adăpoteau fiarele cîmpului, și în ramurile cărui își făceau cuibul păsările cerului,

22. ești tu *, împărate, care ai ajuns mare și puternic, a cărui mîrină a crescut și s'a înălțat pînă la ceruri, și a cărui stăpînire** se întinde pînă la marginile pămîntului. ^{Cap. 2. 38. 100Ier. 27. 4, 5.}

23. Împăratul * a văzut pe un străjer sfînt pogorîndu-se și zicînd: „Tăiați copacul, și nimiciți-l; dar trunchiul cu rădăcinile lui lăsați-l în pămînt, și legați-l cu lanțuri de fer și de aramă, în iarba de pe cîmp, ca să fie udat de roua cerului, și să stea la un loc cu fiarele * cîmpului, pînă vor trece șapte vremuri peste el. ^{Vers. 13. 100Cap. 5. 11.}

24. Iată tâlcuirea acestui fapt, împărate, iată hotărîrea Celui Prea Înalt, care se va împlini asupra domnului meu împăratul.

25. Te vor izgoni * din mijlocul oamenilor, vei locui la un loc cu fiarele cîmpului, și îți vor da să mănînci iar-

ba** ca la boi; vei fi udat de roua cerului și șapte vremi vor trece peste tine, până vei ține cunoaște că Cel Prea Înalt stăpânește peste împărăția oamenilor și o dă cui vrea. ^oVers. 32. ^oCap. 5, 21, etc. ^oPs. 106, 20. ^oPs. 83, 18. ^oVers. 17, 32. ^o† Ier. 27, 5.

26. Porunca să lase trunchiul cu rădăcinile copacului, înseamnă că împărăția ta îți va rămânea ție îndată ce vei recunoaște stăpînirea Celui ce este în ceruri. ^oMat. 21, 25. ^oLuc. 16, 18, 21.

27. Deaceia, împărate, plăcă-ți sfatul meu! Pune capăt* păcatelor tale, și trăiește în neprihănire, rupe-o cu nelegiuirile tale, și ai milă de cei nenorociți, și poate** că ție se va prelungi ție fericirea! ^o1 Pet. 4, 8. ^oPs. 41, 1, etc. ^o† Ileg. 1, 20.

28. Toate aceste lucruri s'au împlinit asupra împăratului Nebucadnetar.

29. După douăsprezece luni, pe cînd se plimba pe acoperișul palatului împărătesc din Babilon,

30. împăratul* a luat cuvîntul, și a zis: „Oare nu este acesta Babilonul cel mare, pe care mi l-am zidit eu, ca loc de ședere împărătească, prin puterea bogăției mele și spre slava măreției mele?” ^oProv. 16, 18. ^oCap. 5, 20.

31. Nu se sfîrșise încă vorba* aceasta a împăratului, și un glas** s'a pogorît din cer și a zis: „Află, împărate Nebucadnetar, că ție s'a luat împărăția!” ^oCap. 5, 5. ^oLuc. 12, 20. ^oVers. 24.

32. Te vor izgoni* din mijlocul oamenilor, și vei locui la un loc cu fiarele cîmpului; îți vor da să mînci iarbă ca la boi, și vor trece peste tine șapte vremi, până vei recunoaște că Cel Prea Înalt stăpînește peste împărăția oamenilor și că o dă cui vrea!” ^oVers. 25.

33. Chiar în clipa aceea, s'a împlinit cuvîntul acela asupra lui Nebucadnetar. A fost izgonit din mijlocul oamenilor, a mîncat iarbă ca boii, trupul i-a fost udat de roua cerului, pînă i-a crescut părul ca penele vulturului, și unghiile ca ghiarele păsărilor.”

34. După trecerea* vremii sorocite, eu, Nebucadnetar, am ridicat ochii spre cer, și mi-a venit iarăș mintea la loc. Am binecuvîntat pe Cel Prea Înalt, am lăudat și slăvit pe Cel ce trăiește** vecinic, Acela a cărui stăpînire ție este vecinică, și a cărui împărăție dăinuiește din neam în neam. ^oVers. 26. ^oCap. 12, 7. ^oApoc. 4, 10. ^o† Ps. 10, 16. ^oCap. 2, 44; 7, 14. ^oMic. 4, 7. ^oLuc. 1.

35. Toți* locuitorii pămîntului sînt o nimica înaintea Lui; El face ce vrea**

cu oastea cerurilor și cu locuitorii pămîntului, și nimeni nu poate să stea împotriva miniei Lui, nici să-l zică: „Ce ție faci?” ^oIsa. 40, 15, 17. ^oPs. 115, 3; 130, 6. ^o† Iov 34, 20. ^o† Iov 9, 12. ^oIen. 45, 9. ^oRom. 9, 20.

36. În vremea aceea, mi-a venit mintea înapoi; slava* împărăției mele, măreția și strălucirea mea mi s'au dat înapoi; sfințicii și mai marii mei din nou m'au căutat; am fost pus iarăș peste împărăția mea, și puterea mea a crescut**.

^oVers. 28. ^o† Iov 42, 12. ^oProv. 22, 4. ^oMat. 6, 33.

37. Acum, eu, Nebucadnetar, laud, înalt și slăvesc pe Împăratul cerurilor, căci toate* lucrările Lui sînt adevărate, toate căile Lui sînt drepte, și El poate** să smerească pe ceice umbla cu mîndrie!”

^oPs. 33, 4. ^oApoc. 15, 3; 16, 7. ^o† Exod. 16, 11. ^oCap. 5, 20.

Ospățul lui Belșatar și luarea Babilonului.

5. Împăratul Belșatar a făcut* un mare ospăț celor o mie de mai mari ai lui, și a băut vin înaintea lor. ^oEst. 1, 3.

2. Și în cheful vinului, a poruncit să aducă vasele de aur și de argint, pe cari* le luase tatăl său Nebucadnetar din Templul dela Ierusalim, ca să bea cu ele împăratul și mai marii lui, nevestele și țiitoarele lui. ^oCap. 1, 2. ^oIer. 52, 19.

3. Au adus îndată vasele de aur, cari fuseseră luate din Templu, din casa lui Dumnezeu din Ierusalim, și au băut din ele împăratul și mai marii lui, nevestele și țiitoarele lui.

4. Au băut vin, și au lăudat* pe dumnezeii de aur, de argint, de aramă și de fer, de lemn și de piatră. ^oApoc. 9, 20.

5. În clipa* aceea, s'au arătat degetele unei mini de om, și au scris, în fața sfîșnicului, pe tenciuiala zidului palatului împărătesc. Împăratul a văzut această bucată de mină, care a scris.

6. Atunci împăratul a îngălbenit, și gîndurile atît l-au tulburat că i s'au desfacut încheieturile soldurilor, și genunchii* i s'au izbit unul de altul. ^oNah. 2, 10.

7. Împăratul a strigat* în gura mare să i se aducă cetitorii** în stele, Haldeii și ghicitorii. Apoi împăratul a luat cuvîntul și a zis înțelepților Babilonului: „Oricine va putea citi scrisoarea aceasta și mi-o va tilcui, va fi îmbrăcat cu purpură, va purta un lînțșor de

aur la gît, şi va avea locul al treilea ↑
în cîrmuirea împărăţiei.”

•Cap. 2.2; 4.6. •Isa. 47. 13. ↑Cap. 6.2.

8. Toţi înţelepţii împăratului au intrat, dar n'au putut * nici să citească scrisoarea şi nici s'o tilcuiască împăratului.

•Cap. 2.27; 4.7.

9. Din pricina aceasta împăratul Belşaţar s'a spăimîntat * foarte tare, faţa i s'a îngălbenit, şi mai marii lui au rămas încremeniţi.

•Cap. 2.1.

10. Împărăteasa, la auzul cuvintelor împăratului şi mai marilor lui, a intrat în odaia ospăţului, a luat cuvîntul şi a vorbit astfel: „Să trăieşti vecinic, împărate *! Să nu te turbure gîndurile tale, şi să nu ţi se îngălbenească faţa!

•Cap. 2.4; 3.9.

11. În împărăţia ta este * un om, care are în el duhul dumnezeilor celor sfinţi; şi pe vremea tatălui tău, s'au găsit la el lumini, pricepere şi o înţelepciune dumnezeiască. De aceea împăratul Nebucadnetar, tatăl tău, da, tatăl tău, împărate, l-a pus mai mare * peste vrăjitori, cititori în stele, Haldei, ghicitori,

•Cap. 2.48; 4.8, 9, 18. •Cap. 4.9.

12. şi anume, pentru că * s'a găsit la el, la Daniel, numit de împărat * Belşaţar, un duh înalt, ştiinţă şi pricepere, putinţa să tilcuiască visele, să lămurească întrebările grele, şi să deslege lucrurile încîlcite. Să fie chemat dar Daniel, şi el ţi va da tilcuirea!”

•Cap. 6.3. •Cap. 1.7.

13. Atunci Daniel a fost adus înaintea împăratului. Împăratul a luat cuvîntul, şi a zis lui Daniel: „Tu eşti Daniel acela, unul din prinşii de război ai lui Iuda, pe cari i-a adus aici din Iuda, tatăl meu împăratul?”

14. Am aflat despre tine că ai în tine duhul * dumnezeilor, şi că la tine se găsesc lumini, pricepere, şi o înţelepciune nemaipomenită.

•Vers. 11, 12.

15. Au adus înaintea mea pe înţelepţi * şi pe cititorii în stele, ca să citească scrierea aceasta şi să mi-o tilcuiască; dar n'au putut să tilcuiască aceste cuvinte.

•Vers. 7.8.

16. Am aflat că tu poţi să tilcuieşti şi să deslegi întrebări grele; acum *, dacă vei putea să citeşti scrierea aceasta şi să mi-o tilcuieşti, vei fi îmbrăcat cu purpură, vei purta un lăntişor de aur la gît, şi vei avea locul al treilea în cîrmuirea împărăţiei!”

•Vers. 7.

17. Daniel a răspuns îndată înaintea împăratului: „Ține-ți darurile, şi

dă altuia răsplătirile tale! Totuși voi citi împăratului scrierea, și i-o voi tilcui.

18. Împărate, Dumnezeu * cel Prea Înalt dăduse tatălui tău Nebucadnetar: împărăție, mărire, slavă și strălucire;

•Cap. 2.37, 38, 1.17, 22.

19. și din pricina mărimii pe care i-o dăduse, toate * popoarele, neamurile, oamenii de toate limbile se temeau și tremurau înaintea lui. Căci împăratul omora pe cine voia, și lăsa cu viață pe cine voia; înălța pe cine voia, și scobora pe cine voia.

•Ier. 27.7. Cap. 3.4

20. Dar cînd * i s'a îngîmfat inima și i s'a împietrit duhul pînă la mîndrie, a fost aruncat de pe scaunul lui împărațesc și a fost despuțat de slăvaului;

•Cap. 4.3, 5.

21. a fost * izgonit din mijlocul copiilor oamenilor, inima i s'a făcut ca a fiarelor, și a locuit la un loc cu mîgării sălbatici; i-au dat să mîncească iarba ca la bol, și trupul i-a fost udat cu roua cerului, pînă cînd a recunoscut * că Dumnezeu cel Prea Înalt stăpînește peste împărăția oamenilor și că o dă cui vrea.

•Cap. 4.32, etc. •Cap. 4.17, 38.

22. Dar tu, Belşaţar, fiul lui, nu ți-ai smerit inima, măcar că ai știut toate aceste lucruri.

•2 Cron. 32.3; 36.12.

23. Ci te-ai * înălțat împotriva Domnului cerurilor; vasele din casa lui au fost aduse înaintea ta, și ai băut vin cu ele, tu și mai marii tăi, nevestele și țiitoarele tale; ai lăudat pe dumnezeii de argint, de aur, de aramă, de fer, de lemn și de piatră, cari * nici nu văd, nici n'aud, și nici nu pricep nimic, și n'ai slăvit pe Dumnezeu în mîna * căruia este suflarea ta și toate căile tale!

•Vers. 3.4. •Ps. 115.4, 6. Ier. 10.2.

24. De aceea a trimes El acest cap de mină, care a scris scrierea aceasta.

25. Iată însă scrierea care a fost scrisă: „Numărat, numărat, cîntărit, și împărțit!”

26. Și iată tilcuirea acestor cuvinte. Numărat, înseamnă că Dumnezeu ți-a numărat zilele domniei, și i-a pus capăt.

27. Cîntărit *, înseamnă că ai fost cîntărit în cumpănă și ai fost găsit ușor!

•Iov 31.6. Ps. 62.2. Ier. 17.1.

28. Împărțit, înseamnă că împărăția ta va fi împărțită, și dată Mezilor * și Persilor *!

•Isa. 21.2. Vers. 31. Cap. 9.1. •Cap. 1.2.

1. Haldelește: mene mene techel upharim.

29. Îndată, Belșatar a dat poruncă, și au îmbrăcat pe Daniel cu purpură, i-au pus un lăntșor de aur la gît, și au dat de știre că va avea locul al treilea* în cîrmuirea împărăției.

*Vers. 7.

30. Dar chiar în noaptea* aceea, Belșatar, împăratul Haldeilor, a fost omorît.

*Jer. 6 1.31, 38. 67.

31. Și a pus mîna pe împărăție Darius*, Medul, care era în vîrstă de șasezeci și doi de ani.

*Cap. 9. 1.

Daniel în groapa leilor.

6. 1. Darius a găsit cu cale să pună* peste împărăție o sută douăzeci de dregători, cari trebuiau să fie răspunzători în toată împărăția;

*Est. 1. 1.

2. a pus în fruntea lor trei căpetenii, în numărul cărora era și Daniel. Dregătorii aceștia aveau să le dea socoteală, ca împăratul să nu sufere nici o pagubă.

3. Daniel însă întrecea pe toate aceste căpetenii și pe dregători, pentru că în el era un duh* înalt; și împăratul se gîdea să-l pună peste toată împărăția.

*Cap. 5. 12.

4. Atunci* căpeteniile și dregătorii a ucătat să afle ceva asupra lui Daniel, ca să-l pîrască în ce privea treburile împărăției. Dar n'au putut să găsească nimic, niciun lucru vrednic de muștrare, pentru că el era credincios, și nu se găsea nici o greșală la el și niciun lucru rău.

*Ecl. 4. 4.

5. Atunci oamenii aceștia au zis: „Nu vom găsi niciun cuvînt de plîngere împotriva acestui Daniel, afară numai dacă am găsi vreunul în Legea Dumnezeului lui!”

6. Apoi aceste căpetenii și dregătorii aceștia s'au dus cu mare zarvă la împărat, și i-au vorbit așa: „Să trăiești vecinic, împărate* Darius!

*Neem. 2. 3. Vers. 21. Cap. 2. 4.

7. Toate căpeteniile împărăției, îngrîjiitorii, dregătorii, sfetnicii, și cîrmuitorii sînd de părere să se dea o poruncă împărătească, însoțită de o aspră oprire, care să spună că oricine va înălța, în timp de trei zeci de zile, rugăciuni către vreun dumnezeu sau către vreun om, afară de tine, împărate, va fi aruncat în groapa cu lei.

8. Acum, împărate, întărește oprirea, și iscălește porunca aceasta, pentru ca să nu se poată schimba, după legea* Mezelor și Persilor, care, odată dată, rămîne neschimbată.”

*Est. 1. 19; 8. 8. Vers. 12. 15.

9. În urma celor de mai sus, împăratul Darius a scris porunca și oprirea.

10. Cînd a aflat Daniel că s'a iscălit porunca, a intrat în casa lui, unde ferestrele odăii de sus erau deschise în spre* Ierusalim, și de trei** ori pe zi îngenunchea, se ruga și lăuda pe Dumnezeu lui, cum făcea și mai înainte.

*1 Reg. 8. 44, 46, Ps. 6. 7. Iona 2. 4. **Ps. 155. 17. Fapt. 2. 1, 2, 15; 3. 1; 10. 9.

11. Atunci oamenii aceștia au dat năvală în casă, și au găsit pe Daniel rugîndu-se și chemînd pe Dumnezeul lui.

12. Apoi s'au înfățișat* înaintea împăratului, și i-au zis cu privire la oprirea împărătească: „N'ai scris tu o oprire, care spune că oricine va înălța, timp de trei zeci de zile, rugăciuni vreunui dumnezeu sau vreunui om, afară de tine, împărate, să fie aruncat în groapa cu lei?”

*Cap. 3. 8. **Vers. 8.

13. Ei au luat din nou cuvîntul și au zis împăratului: „Daniel, unul* din prinșii de război ai lui Iuda, nu** ține deloc seama de tine, împărate, nici de oprirea pe care ai scris-o, și își face rugăciunea de trei ori pe zi!”

*Cap. 1. 6; 5. 13. **Cap. 3. 12.

14. Împăratul s'a mîhnit* foarte mult cînd a auzit lucrul acesta; s'a gîndit cum ar putea să scape pe Daniel, și pînă la asfințitul soarelui s'a trudit să-l scape.

*Marc. 6. 26.

15. Dar oamenii aceia au stăruit de împărat, și i-au zis: „Să știi, împărate, că, după legea* Mezelor și Persilor, orice oprire sau orice poruncă, întărită de împărat, nu se poate schimba!”

*Vers. 8.

16. Atunci împăratul a poruncit să aducă pe Daniel, și să-l arunce în groapa cu lei. Împăratul a luat cuvîntul și a zis lui Daniel: „Dumnezeul tău, căruia necurmat li slujești, să te scape!”

17. Au adus* o piatră, și au pus-o la gura gropii. Împăratul** a pecetluit-o cu inelul lui și cu inelul mai marilor lui, ca să nu se schimbe nimic cu privire la Daniel.

*Pilo. 3. 53. **M at. 27. 46.

18. Împăratul s'a întors apoi în palatul său, a petrecut noaptea fără să mănince, nu i s'a adus nicio ținătoare, și n'a putut* să doarmă.

*Cap. 2. 1.

19. În revărsatul zorilor, însă, îm-

paratul s'a sculat și s'a dus în grabă la groapa cu lei.

20. Și apropiindu-se de groapă, a chemat pe Daniel cu un glas plîngător. Împăratul a luat cuvîntul, și a zis lui Daniel: „Daniele, robul Dumnezeului celui viu, a putut Dumnezeul tău, căruia îi slujești necurmat, să te scape de lei?”

Cap. 3. 16.

21. Și Daniel a zis împăratului: „Vedincic să trăiești*, împărate!”

Cap. 2. 4.

22. Dumnezeul* meu a trimis pe ingerul Său și a închis** gura leilor, cari nu mi-au făcut niciun rău, pentru că am fost găsit nevinovat înaintea Lui. Și nici înaintea ta, împărate, n'am făcut nimic rău!”

Cap. 3. 28. Evr. 11. 33.

23. Atunci împăratul s'a bucurat foarte mult, și a poruncit să scoată pe Daniel din groapă. Daniel a fost scos din groapă, și nu s'a găsit nicio rană pe el, pentru că avusese încredere* în Dumnezeul său.

Evr. 11. 33.

24. Împăratul a poruncit să aducă* pe oamenii aceia cari pîrseră pe Daniel. Și au fost aruncați în groapa cu lei, ei, copiii** lor și nevestele lor; și, pînă să ajungă în fundul gropii, leii i-au și apucat și le-au fărâmițat oasele.

Deut. 19. 19. Est. 9. 10. Deut. 24. 16. 2 Reg. 14. 6.

25. După aceea*, împăratul Dariu a scris a scrisoare către toate popoarele, către toate neamurile, către oamenii de toate limbile, cari locuiau în toată împărăția: „Pacea să vă fie dată din belșug!”

Cap. 4. 1.

26. Poruncesc* ca, în toată întinderea împărăției mele, oamenii să se teamă** și să se înfricoșeze de Dumnezeul lui Daniel. Căci El este Dumnezeul cel viu, și El dăinuiește vecinic; împărăția Lui nu se va nimici** niciodată, și stăpînirea Lui nu va avea sfîrșit.

Cap. 3. 29.

Ps. 99. 1. Cap. 4. 34. Cap. 2. 44; 4. 34; 7. 14, 27. Luc. 1. 33.

27. El izbăvește și mîntuiește, El face semne* și minuni în ceruri și pe pămînt. El a izbăvit pe Daniel din ghiarele leilor!”

Cap. 4. 3.

28. Daniel a dus-o bine supt domnia* lui Dariu și supt domnia lui Cîr**, Persanul.

Cap. 1. 21. Ezra. 1. 1, 2.

Vedeniile lui Daniel.

7 1. În anul dintîi al lui Belșatar, împăratul Babilonului, Daniel a visat* un vis și a avut vedenii** în mintea lui, pe cînd era în pat. În urmă a scris

visul și a istorisit lucrurile de căpetenie.

Nûm. 12. 8. Amos. 4. 7. Cap. 2. 28.

2. Daniel a început și a zis: „În vedenia mea de noapte am văzut cum cele patru vînturi ale cerurilor au izbucnit pe marea cea mare.

3. Și patru fiare mari au ieșit* din mare, deosebite una de alta.

Apoc. 13. 1.

4. Cea dintîi semăna cu un* leu, și avea aripi de vultur. M'am uitat la ea, pînă în clipa cînd i s'au smuls aripile; și, sculindu-se de pe pămînt, a stat drept în picioare ca un om, și i s'a dat o inimă de om.

Deut. 28. 49. 2 Sam. 4. 22. Ier. 4. 7, 13; 48. 40. Ezech. 17. 3. Hab. 1. 8.

5. Și iată* că o a doua fiară era ca un urs și stătea într-o rină; avea trei coaste în gură între dinți; și i s'a zis: „Scoală-te, și mîncă multă carne!”

Cap. 2. 20.

6. După aceea m'am uitat mai departe, și iată o alta ca un pardos, care avea pe spate patru aripi ca o pasăre; fiara aceasta avea și patru capete*, și i s'a dat stăpînire.

Cap. 8. 3, 22.

7. După aceea m'am uitat în vedeniile mele de noapte, și iată că era o a patra* fiară, nespuse de grozav de înspăimîntătoare și de puternică; avea niște dinți mari de fer, mința, sfîrîmă, și călca în picioare ce mai rămînea; era cu totul deosebită de toate fiarele de mai înainte, și avea zece** coarne.

Cap. 2. 40. Vers. 19. 23. Cap. 2. 41. Apoc. 13. 1.

8. M'am uitat cu băgare de seamă la coarne, și iată că un alt* corn mic a ieșit din mijlocul lor, și dinaintea acestui corn au fost smulse trei din cele dintîii coarne. Și cornul acesta avea niște ochi ca ochii de om**, și o gură, care vorbea cu trufie.

Vers. 20, 21, 24.

Cap. 8. 9. Apoc. 9. 7. Ps. 12. 3. Vers. 25. Apoc. 13. 5.

9. Mă uitam* la aceste lucruri, pînă cînd s'au așezat niște scaune de domnie. Și un îmbătrînit** de zile a șezut jos. Haina* Lui era albă ca zăpada, și părul capului Lui era ca niște lînă curată; scaunul Lui de domnie era ca niște flăcări de foc, și roatele** Lui ca un foc aprins.

Apoc. 20. 4. Ps. 90. 2. Vers. 13, 22. Ps. 104. 2. Apoc. 1. 14. Ezech. 1. 15, 16.

10. Un rîu* de foc curgea și ieșea dinaintea Lui. Mii de mii** de slujitori îi slujeau, și de zece mii de ori zece mii stăteau înaintea Lui. S'a ținut judecata și s'au deschis cărțile.

Ps. 60. 3; 97. 3. Isa. 30. 33; 66. 15. Reg. 22. 19. Ps. 17. Evr. 12. 22. Apoc. 5. 11. Apoc. 20. 4, 12.

11. Eu mă uitam* mereu, din pri-

dina cuvintelor pline de trufie, pe cari le rostea cornul acela: m'am uitat pînă cînd fiara a fost ucisă, și trupul ei a fost nimicit și aruncat în foc, ca să fie ars.

12. Și celelalte fiare au fost desbrăcate de puterea lor, dar li s'a îngăduit o lungire a vieții pînă la o vreme și un ceas anumit.

13. M'am uitat în timpul vedeniilor mele de noapte, și iată că pe norii cerurilor a venit unul * ca un fiu al omului; a înaintat spre Cel Îmbătrînit** de zile și a fost adus înaintea Lui.

14. I s'a * dat stăpînire, slavă și putere împărătească, pentru ca să-i slujească toate popoarele**, neamurile, și oamenii de toate limbile. Stăpînirea Lui este o stăpînire țî vecinică, și nu va trece nicidecum, și împărăția Lui nu va fi nimicită niciodată.

15. Eu, Daniel, m'am turburat * cu duhul, și vedeniile din capul meu m'au înspăimîntat.

16. M'am apropiat de unul din cei ce stăteau acolo, și l-am rugat să-mi dea lămuriri temeinice cu privire la toate aceste lucruri. El mi-a vorbit și mi le-a tilcuit astfel:

17. „Aceste * patru fiare mari, sînt patru împărați, cari se vor ridica pe pămînt.

18. Dar * sfinții Celui Prea Înalt vor primi împărăția și vor stăpîni împărăția în veci, din vecinicie în vecinicie.

19. În urmă am dorit să știu adevărul asupra fiarei a patra *, care se deosebea de toate celelalte, și era nespus de grozavă: avea dinți de fer și ghiare de aramă, minca, sfărîma și călca în picioare ce rămînea;

20. și asupra celor zece coarne pe cari le avea în cap, și asupra celui alt corn care ieșise, și înaintea căruia căzuseră trei; asupra cornului acestuia, care avea ochi, o gură, care vorbea cu trufie, și avea o înfățișare mai mare decît celelalte coarne.

21. Am văzut deasemenea cum cornul * acesta a făcut război sfinților, și l-a biruit,

22. pînă * cînd a venit Cel Îmbătrînit de zile și a făcut * dreptate sfinților

Celui Prea Înalt, și a venit vremea, cînd sfinții au luat în stăpînire împărăția.

23. El mi-a vorbit așa: „Fiara a patra, este o a patra împărăție *, care va fi pe pămînt. Ea se va deosebi de toate celelalte, va sfîșia tot pămîntul, îl va călca în picioare și-l va zdrobi.

24. Cele zece coarne *, înseamnă că din împărăția aceasta se vor ridica zece împărați. Iar după ei se va ridica un altul, care se va deosebi de înaintașii lui, și va doborî trei împărați.

25. El va rosti * vorbe de hulă împotriva Celui Prea Înalt, va asupra ** pe sfinții Celui Prea Înalt, și se va încumeta Ț să schimbe vremele și legea; și sfinții Ț vor fi dați în minile lui timp * Ț de o vreme, două vremi, și o jumătate de vreme.

26. Apoi va veni judecata *, și i se va lua stăpînirea, care va fi prăbușită și nimicită pentru totdeauna.

27. Dar domnia *, stăpînirea și puterea tuturor împărățiilor cari sînt pretutindeni supt ceruri, se vor da poporului sfinților Celui Prea Înalt. Împărăția Lui ** este o împărăție vecinică, și toate puterile Ț li vor sluji și-l vor asculta!

28. Aicis'au sfîrșit cuvintele. Pe mine, Daniel, m'au turburat nespus de mult gîndurile * mele, și mi s'a schimbat colorarea feții; dar am păstrat ** cuvintele acestea în inima mea.

8. 1. În anul al treilea al domniei împăratului Belșatar, eu, Daniel, am avut o vedenie, afară de cea pe care o avusesem mai înainte.

2. Cînd am avut vedenia aceasta, mi s'a părut că eram la capitala Susa*, în Ținutul Elam; și în timpul vedeniei mele, mă aflam lingă riul Ulai.

3. Am ridicat ochii, m'am uitat, și iată că într'un riu stătea un berbec, și avea două coarne; coarnele acestea erau înalte, dar unul era mai înalt decît celalt, și cel mai înalt a crescut cel din urmă.

4. Am văzut cum berbecul împungea cu coarnele spre apuce, spre miază-noapte și spre miazăzi; nici o fiară

* Cap. 8. 12, 24; 11. 31. Apoc. 11. 7; 13. 7; 17. 14; 19. 19.

** Cap. 8. 12, 24; 11. 31. Apoc. 11. 7; 13. 7; 17. 14; 19. 19.

Ț Cap. 8. 12, 24; 11. 31. Apoc. 11. 7; 13. 7; 17. 14; 19. 19.

Ț Cap. 8. 12, 24; 11. 31. Apoc. 11. 7; 13. 7; 17. 14; 19. 19.

Ț Cap. 8. 12, 24; 11. 31. Apoc. 11. 7; 13. 7; 17. 14; 19. 19.

Ț Cap. 8. 12, 24; 11. 31. Apoc. 11. 7; 13. 7; 17. 14; 19. 19.

Ț Cap. 8. 12, 24; 11. 31. Apoc. 11. 7; 13. 7; 17. 14; 19. 19.

* Cap. 8. 12, 24; 11. 31. Apoc. 11. 7; 13. 7; 17. 14; 19. 19.

** Cap. 8. 12, 24; 11. 31. Apoc. 11. 7; 13. 7; 17. 14; 19. 19.

Ț Cap. 8. 12, 24; 11. 31. Apoc. 11. 7; 13. 7; 17. 14; 19. 19.

Ț Cap. 8. 12, 24; 11. 31. Apoc. 11. 7; 13. 7; 17. 14; 19. 19.

Ț Cap. 8. 12, 24; 11. 31. Apoc. 11. 7; 13. 7; 17. 14; 19. 19.

Ț Cap. 8. 12, 24; 11. 31. Apoc. 11. 7; 13. 7; 17. 14; 19. 19.

Ț Cap. 8. 12, 24; 11. 31. Apoc. 11. 7; 13. 7; 17. 14; 19. 19.

Ț Cap. 8. 12, 24; 11. 31. Apoc. 11. 7; 13. 7; 17. 14; 19. 19.

Ț Cap. 8. 12, 24; 11. 31. Apoc. 11. 7; 13. 7; 17. 14; 19. 19.

nu putea să-i stea împotriva, și nimeni nu putea să scape pe cine-i cădea în mină; ci el făcea ce voia*, și a ajuns puternic. Cap. 5. 19; 11. 3, 16.

5. Pe cînd mă uitam cu băgare de seamă, iată că a venit un țap dela apus, și a cutreierat toată fața pămîntului, fără să se atingă de el; țapul acesta însă avea un corn* mare între ochi. Cap. 5. 21.

6. A venit pînă la berbecule care a-vea coarne, și pe care-l văzusem stînd în rîu, și s'a repezit asupra lui cu toată puterea lui.

7. L-am văzut cum s'a apropiat de berbecule, s'a aruncat încruntat asupra lui, a izbit pe berbecule, și l-a frînt amîndouă coarnele, fără ca berbecule să i se fi putut împotrivi; l-a trîntit la pămînt, și l-a călcat în picioare, și nimeni n'a scăpat pe berbecule din mîna lui.

8. Țapul însă a ajuns foarte puternic; dar cînd a fost puternic de tot, i s'a frînt cornul cel mare. În locul lui au crescut patru coarne mari*, în cele patru vînturi ale cerurilor. Cap. 7. 6; 11. 4. Vers. 22.

9. Dintr'unul* din ele a crescut un corn mic, care s'a mărit năpus de mult spre miazăzi**, spre răsărit, și spre țara țea cea minunată. Cap. 7. 8; 11. 21. Cap. 11. 26; Ps. 48. 2. Ezech. 40. 6, 15. Cap. 11. 16, 51. 45.

10. S'a înălțat* pînă la oștirea cerurilor**, a doborît ț la pămînt o parte din oștirea aceasta și din stele, și le-a călcat în picioare. Cap. 11. 28. Cap. 11. 31. Ps. 119. 43. 142. Isa. 60. 14. Cap. 11. 28. Cap. 11. 31. Ps. 119. 43. 142. Isa. 60. 14. Cap. 11. 28. Cap. 11. 31. Ps. 119. 43. 142. Isa. 60. 14.

11. S'a înălțat* pînă la căpetenia** oștirii, i-a smuls ț jertfa necurmată ț ț, și i-a surpat locul locașului său celui sfînt. Jer. 48. 26. 42. Cap. 11. 36. Vers. 25. Cap. 11. 31. 12. 11. Ps. 105. 14. Exod. 29. 38. Num. 28. 3. Ezech. 46. 13.

12. Oastea* a fost pedesîtită din pricina păcatului săvîrșit împotriva jertfei necurmte; cornul a aruncat adevărul** la pămînt, și a izbutit ț în ce a început. Cap. 11. 31. Cap. 11. 31. Ps. 119. 43. 142. Isa. 60. 14. Cap. 11. 28. Cap. 11. 31. Ps. 119. 43. 142. Isa. 60. 14.

13. Am auzit pe un sfînt* vorbind; și un alt sfînt a întrebant pe celce vorbea: „În cită vreme se va împlini vedenia despre desființarea jertfei necurmte și despre uriciunea pustiirii? Pînă cînd va fi călcat în picioare sfîntul Locaș și oștirea?” Cap. 4. 13; 12. 6. 1 Pet. 1. 12.

14. Și el mi-a zis: „Pînă vor trece două mii trei sute de seri și dimineți; apoi sfîntul Locaș va fi curățit!”

15. Pe cînd eu, Daniel, aveam vedenia aceasta, și căutam* s'o pricep, iată ca înaintea mea stătea cineva, care avea înfățișarea unui om**.

16. Și am auzit un glas de om în mijlocul rîului* Ulai, care a strigat și a zis: „Gavrilă**, tilcuiește-i vedenia aceasta.” Cap. 12. 8. 1 Pet. 1. 10. 11. Cap. 12. 8. 1 Pet. 1. 10. 11. Cap. 12. 8. 1 Pet. 1. 10. 11.

17. El a venit atunci lingă locul unde eram; și la apropierea lui, m'am înspăimîntat, și am căzut* cu fața la pămînt. El mi-a zis: „Fii cu luare aminte, fiul omului, căci vedenia privește vremea sfîrșitului!”

18. Pe cînd* îmi vorbea el, am căzut cu fața la pămînt leșinat. El m'a atins**, și m'a așezat iarăș în picioare în locul în care mă aflam. Ezech. 1. 28. Apoc. 1. 11. Cap. 10. 9, 10. Luc. 9. 32. Cap. 10. 9, 10. Luc. 9. 32.

19. Apoi mi-a zis: „Iată, îți arăt ce se va întimpla la vremea de apoi a miniei, căci vedenia aceasta privește vremea sfîrșitului.”

20. Berbecule*, pe care l-ai văzut, cu cele două coarne, sint împărății Mezilor și Perșilor. Cap. 9. 27; 11. 27, 33, 36; 12. 7. Hab. 2. 1.

21. Țapul* însă este împărăția Greciei, și cornul cel mare dintre ochii lui, este cel dintîi împărat**.

22. Cele patru coarne cari au crescut în locul acestui corn frînt*, sint patru împărății, cari se vor ridica din neamul acesta, dar cari nu vor avea alia putere. Cap. 5. 5. Cap. 11. 3. Cap. 5. 5. Cap. 11. 3.

23. La sfîrșitul stăpînirii lor, cînd păcătoșii vor fi umplut măsura nelegiuirilor, se va ridica un împărat* fără rușine** și viclean. Vers. 6. Deut. 28. 38.

24. El va fi tare, dar* nu prin puterea lui însuș; el va face pustiiri de necrezut, va izbuti** în tot ce va începe, va nimici ț pe cei puternici și chiar pe poporul sfîntilor.

25. Din pricina propășirii* lui și izbîndirii viclenilor lui, inima i se va îngîmfă**, va pierde pe mulți oameni cari trăiau liniștiți, și se va ridica împotriva Domnului domnilor, dar va fi zdrobit, fără ajutorul vreunei minți omenești. Cap. 11. 21, 23, 24. Cap. 11. 36. Cap. 11. 36. 1 Pet. 1. 12. 1 Pet. 1. 12. 1 Pet. 1. 12. 1 Pet. 1. 12.

26. Iar vedenia* cu serile și diminețile, de cari a fost vorba, este adevărată. Tu, pecetluiește* vedenia acea-

sta, căci este cu privire la niște vremi îndepărtate.”

cap. 10. 1. ^o Ezech. 12. 27. Cap. 10. 1-4; 1:3-4, 9. Apoc. 22. 10.

27. Eu*; Daniel, am stat leșinat și bolnav mai multe zile; apoi m'am sculat și mi-am văzut de treburile** îm-păratului. Eram uimit de vedenia aceea, și* nimeni nu știa.

*Cap. 7.2; 10.8, 16. **Cap. 6.2, 3. †Vers. 4;

91. În anul dintii * al lui Darius, fiul
lui Ahaşveros, din neamul Mezilor,
care ajunsese împărat peste împărăţia
Haldeilor,

* CAP. 1, 21:5, 31:6-28.

2. in anul dintii al domniei lui, eu, Daniel, am văzut din cărți că trebuiau să treacă șaptezeci de ani pentru dărîmăturile Ierusalimului, după numărul anilor, despre cari vorbise Domnul către proorocul * Ieremia.

o 2 Cron. 36. 21, Jer. 25. 11, 12; 29. 10.

3. Și mi-am întors* fața spre Domnul Dumnezeu, ca să-L caut cu rugăciune și cereri, postind în sac și cenușă.

* Num. 1. 4. Jer. 29. 12, 13. Cap. 6. 10. Jac. 4. 8, 9, 10.

4. M'am rugat Domnului, Dumnezeu-
lui meu, și l-am făcut următoarea mărturisire :

„Doamne *, Dumnezeule mare și înfricoșate, Tu, care ții legământul și dai îndurare celorce Te iubesc și păzesc poruncile Tale !

* Exod. 20. 6. Dent. 7. 0. Neem. 1. 5; 9. 32

5. Noi * am păcătuit, am săvârșit nelegiuire, am fost răi și îndărătnici, ne-am abătut dela poruncile și orînduirile Tale. *1Reg.8.47,48. Neem.1.6,7;9.33,34. Ps.106.6. Isa.64.5,6,7. Ier.14.7. Vers. 15.

6. N'am ascultat* pe robii Tăi proorocii, cari au vorbit, în Numele Tău, împăraților noștri, căpeteniilor noastre, părinților noștri, și către tot poporul țării.

¹⁰2Cron. 30, 15, 16. Vers. 10.

7. Tu, Doamne, ești * drept, iar nouă ni se cuvine astăzi să ni se umele fața de rușine, nouă tuturor oamenilor lui Iuda, locuitorilor Ierusalimului și întregului Israel, fie ei aproape, fie departe, în toate țările în cari i-ai izgonit, din pricina fărădelegilor de cari s'au făcut vinovați față de Tine!

* Neem. 9.23.

8. Doamne, nouă ni se cuvine să ni se umple fața de rușine*, da, nouă, împăraților noștri, căpeteniilor noastre, și părinților noștri, pentru că am păcătuit împotriva Ta!

* Vers. 7.

• Vers. 7.

9. La Domnul, Dumnezeul nostru*.

869
 însă, este îndurarea și iertarea, căci
 împotriva Lui ne-am răzvrătit!

^o Neem. 9, 17. Ps. 130, 4, 7.

10. N'am ascultat • glasul Domnului,
Dumnezeului nostru, ca să urmăim le-
gile Lui, pe cari ni le pusese înainte
prin robii Săi proorocii;

Wers. 6.

11. ci tot Israelul* a calcat Legea Ta,
și s'a abătut astfel ca să n'asculte de
glasul Tău. De aceea, ne-ai și lovit
blestemurile și jurămintele scrise în
Legea** lui Moise, robul lui Dumnezeu,
pentru că am păcătuit împotriva
lui Dumnezeu.

* Isa. 4, 4, 5, 6, Jer. 8, 3, 10

30, 17, 18; 31, 17, etc.; 32, 19, etc. *Phn* 2, 17.

12. El a împlinit* astfel cuvintele pe care le rostise împotriva noastră și împotriva căpeteniilor noastre, cari ne-au cîrmuit, și a adus peste noi o mare nenorocire, așa cum nici odată și nicăieri supt cer nu s'a mai întîmplat** o nenorocire ca aceea care a venit acum asupra Ierusalimului.

^cZab. 1. 6. ^dPhil. 1. 12:2. 13. Ezec. 5. 9. Amos 1. 2.

13. După cum* este scris în Legea
lui Moise, toată nenorocirea aceasta
a venit peste noi; și noi n'am rugat**
pe Domnul, Dumnezeul nostru, nu-
ne-am întors de la nelegiuirile noastre,
și n'am luat aminte la adevărul Tău.

1.1.2. ∞ , 0.9, 0.99, 1.1, 10.

14. De aceea și Domnul a îngrijit ca nenorocirea aceasta să vină peste noi; căci Domnul, Dumnezeu nostru **, este drept în toate lucrurile pe cari le-a făcut, dar noi n'am ascultat glasul Lui.

*Jer. 31:29; 44:27. **Nehem. 9:31. Vers. 7. †Vers. 10.

15. Și acum, Doamne Dumnezeul nostru, Tu care ai scos* pe poporul Tău din țara Egiptului prin mina Ta cea pu tenică, și Ti-ai făcut un Nume**, așa cum este și astăzi: noi am păcătuit t. am săvîrșit nelegiuire.

Exod. 6. 1, 0; 32. 11. † Reg. 8. 51. Neem. 1. 10. Jer. 32. 21.
Exod. 14. 18. Neem. 9. 10. Jer. 32. 30. † Vers. 6.

16. Dar, Doamne, după toată îndurarea Ta *, abate minia și urgia Ta de la cetatea ta Ierusalimul, dela muntele ** Tău cel sfint; căci din pricina păcatelor noastre și din pricina nelegiuirilor † părinților noștri este Ierusalimul †† și poporul Tău de ocara *† tuturor celor ce ne înconjoară.

21 Sam. 12:7. Ps. 91:1; 71:2. Mic. 6:4, 5. ¹⁰ Ver. 20.

17. Ascultă dar, acum, Dumnezeu
nostru, rugăciunea și cererile robului

Tău, și, pentru dragostea * Domnului, fă ** să strălucească Fața Ta peste sfântul Tău locaș pustiit †!

o PII n. 5, 18.
o Vers. 10. + Num. 6. 26. Ps. 67. 1; 80. 3, 7, 10. Ioan. 116. 24.

18. Pleacă * urechea, Dumnezeuule, și ascultă! Deschide ochii, și privește ** la dărimăturile noastre, și la cetatea peste care este chemat Numele † Tău! Căci nu pentru neprihănirea noastră îți aducem noi cererile noastre, ci pentru îndurările Tale cele mari.

o Isa. 57. 17. o Exod. 3. 7. Ps. 80. 14, etc. + Ier. 25. 20.

19. Ascultă, Doamne! Iartă, Doamne! la aminte, Doamne! Lucrează și nu zăbovi, din dragoste pentru Tine *, Dumnezeul meu! Căci Numele Tău este chemat peste cetatea Ta și peste poporul Tău †!

o Ps. 79. 9, 10; 102. 15, 16.

20. Pe cînd * încă vorbeam eu, mă rugam, îmi mărturiseam păcatul meu și păcatul poporului meu Israel, și îmi aduceam cererile înaintea Domnului, Dumnezeului meu, pentru muntele cel sfânt al Dumnezeului meu;

o Ps. 32. 5. Isa. 65. 24.

21. pe cînd vorbeam eu încă în rugăciunea mea, a venit repede în zbor iute, omul Gavriil *, pe care-l văzusem mai înainte într-o vedenie, și m'a atins ** în clipa † cînd se aducea jertfa de seară.

o Cap. 8. 16. o Cap. 8. 18; 10. 10, 16. † 1 Reg. 18. 36.

22. El m'a învățat, a stat de vorbă cu mine, și mi-a zis: „Daniele, am venit acum să-ți luminez mintea.

23. Cînd ai început tu să te rogi, a ieșit cuvîntul, și eu * vin să ți-l vestesc; căci tu ești prea iubit ** și scump. la aminte † dar la cuvîntul acesta, și înțelege vedenia!

o Cap. 10. 12. o Cap. 10. 11, 19. † Mat. 24. 18.

24. Șaptezeci de săptămîni au fost hotărîte asupra poporului tău și asupra cetății tale celei sfinte, pînă la încetarea fărădelegilor, pînă la ispășirea păcatelor *, pînă la ispășirea nelegiurii, pînă la aducerea neprihănirii ** vecinice, pînă la pecetluirea vedeniei și proorociei, și pînă la ungera † Sfîntului sfinților.

o Isa. 53. 10.

o Isa. 53. 11. Ier. 23. 5, 6. Evr. 9. 12. Apoc. 14. 8. † Ps. 45. 7. Luc. 1. 35. Ioan. 1. 41. Evr. 9. 11.

25. Să știi * dar, și să înțelegi, că dela ** darea poruncii pentru zidirea din nou a Ierusalimului, pînă la Un-solul (Mesia) †, la Cirmuitorul ††, vor trece șapte săptămîni; apoi timp de șasezeci și două de săptămîni, piete-

și gropile vor fi zidite din nou, și anume † în vremuri de strîmtorare.

o Vers. 23. Mat. 24. 15. o Exod. 4. 24; 6. 1. Ezech. 4. 2. 1. 3, 5, 6, 8. o Ioan. 1. 11; 4. 25. † Isa. 36. 4. † Neem. 4. 8, 16, 17, 18; 6. 15.

26. După aceste șasezeci și două de săptămîni, unsul * va fi stîrpit, și nu ** va avea nimic. Poporul † unui domn care va veni, va nimici †† cetatea și sfîntul Locaș ††, și sfîrșitul † lui va fi ca printr'un potop **†; este hotărît că războiul va ține pînă la sfîrșit și împreună cu el și pustiirile.

o Isa. 53. 8. Marc. 9. 12. Luc. 24. 46. o 1 Pet. 2. 21; 3. 18. † Mat. 22. 7. †† Luc. 19. 41. o Mat. 24. 2. †† Mat. 24. 6, 14. o Ioan. 8. 7, 8. Cap. 11. 10, 22. Nab. 1. 8.

27. El va face un legămint * trainic cu mulți, timp de o săptămîină **, dar la jumătatea săptămîinii va face să înceteze jertfa și darul de mincare, și pe aripa uriciunii lor idolești † va veni unul care pustiște, pînă va cădea asupra celui pustiit prăpădul †† hotărît.

o Isa. 42. 6; 55. 3. Ier. 31. 31. Ezech. 16. 60, 61, 62. o Isa. 33. 11. Mat. 26. 28. Rom. 5. 15, 19. Evr. 9. 28. † Mat. 24. 15. Marc. 13. 14. Luc. 21. 20. †† Isa. 10. 22, 23; 28. 22. Cap. 11. 36. Luc. 21. 24. Rom. 11. 26.

10. 1. În anul al treilea al lui Cir, împăratul Persiei, s'a descoperit un cuvînt lui Daniel, numit * Belșațar. Cuvîntul ** acesta, care este adevărat, vestește o mare nenorocire †. El a fost cu luare aminte la cuvîntul acesta, și a priceput †† vedenia. o Cap. 1. 7. o Cap. 8. 26. Apoc. 19. 9. † Vers. 14. †† Cap. 1. 17; 8. 16.

2. „În vremea aceea, eu, Daniel, trei săptămîni am fost în jale.

3. N'am mîncat deloc bucate alese, nu mi-a intrat în gură nici carne, nici vin, și nici nu m'am uns * deloc, pînă s'au împlinit cele trei săptămîni.

o Mat. 6. 17.

4. În a douăzeci și patra zi a lunii întii, eram pe malul riului celui mare, care este Hidechel * (Tigrul).

o Ezech. 2. 14.

5. Am ridicat * ochii, m'am uitat, și iată că acolo stătea un om ** îmbrăcat în haine de în, și încins † la mijloc cu un brîu de aur †† din Ufaz.

o Ios. 3. 13. o Cap. 12. 6, 7. † Apoc. 1. 13, 14, 15; 15. 6. †† Ier. 10. 9.

6. Trupul lui era ca o piatră de hrisolit *, fața îi strălucea ca fulgerul ** și ochii † îi erau niște flăcări ca de foc; dar brațele și picioarele †† semănau cu niște aramă lustruită, și glasul * † lui tuna ca vuietul unei mari mulțimi.

o Ezech. 1. 18. o Ezech. 1. 14. † Apoc. 1. 14; 19. 12. †† Ezech. 1. 7. Apoc. 1. 15. o Ezech. 1. 24. Apoc. 1. 15.

7. Eu, Daniel, am văzut singur * vedenia; dar oamenii cari erau cu mine n'au văzut-o; totuș au fost apucați de o mare spaimă, și au luat-o la fugă ca să se ascundă!

2 Reg. 6. 17. Fapt. 9. 7.

8. Eu am rămas singur, și am văzut această mare vedenie. Puterile m'au lăsat *, coloarea mi s'a schimbat *, fața mi s'a slujit, și am pierdut orice vlagă.

Cap. 8. 27. Cap. 7. 28.

9. Am auzit glasul cuvintelor lui; și pe cînd * auzeam glasul cuvintelor lui, am căzut leșinat cu fața la pămînt.

Cap. 8. 18.

10. Și iată că o mină * m'a atins, și m'a așezat tremurînd pe genunchii și minile mele.

Ier. 1. 9. Cap. 9. 21. Apoc. 1. 17.

11. Apoi mi-a zis: „Daniele, om prea iubit * și scump, fii cu luare aminte la cuvintele, pe cari ți le voi spune acum, și stai în picioare în locul unde ești; căci acum sint trimes la tine!” După ce mi-a vorbit astfel, am stătut în picioare tremurînd.

Cap. 9. 23.

12. El mi-a zis: „Daniele, nu te teme * de nimic! Căci cuvintele tale au fost ascultate” din cea dintîi zi, cînd ți-ai pus inima ca să înțelegi, și să te smerestî înaintea Dumnezeului tău, și tocmai din pricina cuvintelor tale vin eu acum!

Apoc. 1. 17. Cap. 9. 3, 4, 22, 23. Fapt. 10. 4.

13. Dar căpetenia * împărăției Persiei mi-a stat împotriva douăzeci și una de zile; însă iată că Mihail **, una din căpeteniile cele mai de seamă, mi-a venit în ajutor, și am ieșit biruitor acolo lingă împărăția Persiei.

Vers. 20. Vers. 21. Cap. 12. 1. Iuda 9. Apoc. 12. 7.

14. Acum vin să-ți fac cunoscut ce are să se întimplă poporului tău în vremurile de apoi *, căci * vedenia este cu privire tot la acele vremuri îndepărtate.

Fac. 49. 1. Cap. 2. 28. Cap. 8. 26. Vers. 1. Hab. 2. 3.

15. Pe cînd îmi spunea el aceste lucruri, eu mi-am plecat ochii * în pămînt, și am tăcut.

Vers. 9. Cap. 8. 18.

16. Și iată că cineva * care avea înfățișarea copiilor oamenilor, s'a atins * de buzele mele. Eu am deschis gura, am vorbit, și am zis celui ce stătea înaintea mea: „Domnul meu, vedenia aceasta m'a umplut de groază ț, și am pierdut orice putere!

Cap. 8. 15. Vers. 10. Ier. 1. 9. + Vers. 8.

17. Cum ar putea robul domnului meu să vorbească domnului meu? Acum puterile m'au părăsit, și nu mai am nici suflare!”

18. Atunci cel ce avea înfățișarea unui om m'a atins din nou, și m'a în-tărit.

19. Apoi mi-a zis: „Nu te teme * de nimic, om prea iubit! Pace ție! Fii tare și cu inimă!” Și pe cînd îmi vorbea el, am prins iar puteri, și am zis: „Vorbește, domnul meu. căci m'ai întărit.”

Vers. 11. + Jude. 6. 23.

20. El mi-a zis: „Știi pentru ce am venit la tine? Acum mă întorc să mă lupt împotriva căpeteniei * Persiei; și cînd voi pleca, iată că va veni căpetenia Greciei!

Vers. 13.

21. Dar vreau să-ți fac cunoscut ce este scris în cartea adevărului. Nimeni nu mă ajută împotriva acestora, afară de voivodul vostru Mihail *.

Vers. 13. Iuda 9. Apoc. 12. 7.

11. În anul * dintîi al lui Dariu **, Medul, eram și eu la el, ca să-l ajut și să-l sprijinesc.

Cap. 9. 1. + Jude. 5. 81.

2. Acum, îți voi face cunoscut adevărul:

Iată că vor mai fi încă trei împărați în Persia. Cel de al patrulea va sîrînge mai multă bogăție decît toți ceilalți; și cînd se va simți puternic prin bogățiile lui, va răscula totul împotriva împărăției Greciei.

3. Dar se va ridica un împărat viteaz *, care va stăpîni cu o mare putere, și va face * ce va voi.

Cap. 7. 6; 8. 5. Cap. 8. 4. Vers. 16, 36.

4. Și cum se va întări, așa se va și îmbucătăți împărăția * lui, și va fi împărțită în cele patru vînturi ale cîrurilor, dar nu între urmașii lui, și nici nu va fi tot atît de puternică * pe cît era supt el, căci va fi făcută bucățele, și va trece la alții afară de aceștia.

Cap. 8. 8. + Cap. 8. 22.

5. Împăratul dela miază zi va ajunge tare. Dar unul din măriii lui va fi și mai tare decît el, și va domni întemeind o mare împărăție.

6. După cîțiva ani, se vor uni, și fata împăratului dela miază zi va veni ca nevastă la împăratul dela miază noapte, ca să facă o învoială. Dar aceste mijloace de ajutorare nu vor avea nici o putere, și nici celelalte mijloace ale ei nu vor putea înfînea pept, ci ea va fi dată la moarte împreună cu alaiul ei, cu tatăl ei și cu cel ce s'a legat cu ea.

7. În vremea aceea însă se va ridica în locul ei un lăstar din aceeaș rădă-

cină cu ea, și va veni împotriva oștirii Siriei. da, va intra în cetățuia împăratului dela miază noapte, va face ce va voi cu ea, și va fi biruitor.

8. Va ridica și va strămuta în Egipt, odată cu prinșii de război, chiar și pe dumnezeii și chipurile lor turnate, împreună cu vasele lor scumpe de argint și de aur. Apoi va lăsa cîtiva ani în pace pe împăratul dela miază noapte.

9. Acesta va porni împotriva împărăției împăratului dela miază zi, dar se va întoarce iarăși în țara sa.

10. Totuși fiii săi vor începe iarăși războiul, și vor strînge o mare mulțime de oști, care va înainta, se va revărsa * ca un riu, care iese din mazăc, și-l vor împinge iarăși înapoi pînă ** la cetățuia.

²Isa. 8, 8. Cap. 9, 26. ³Vers. 7.

11. Împăratul dela miază-zi, miniat de acestea, va ieși și se va lupta cu împăratul dela miază-noapte; va ridica o mare oștire, dar oștile împăratului dela miază-noapte vor fi date în minile lui și nimicite.

12. Atunci inima împăratului se va îngîmfă, va doborî zece mii, dar tot nu va birui.

13. Căci împăratul dela miază-noapte se va întoarce și va strînge o oștire mai mare de cît cea dintîi; și după cîtăva vreme, după cîtiva ani, va porni în fruntea unei mari oștiri bine înarmate.

14. În vremea aceea, se vor ridica mulți împotriva împăratului dela miază-zi, și o ceată de derbedei din poporul tău se vor răscula, ca să împlinească vedenia; dar vor cădea.

15. Împăratul dela miază-noapte va înainta, va ridica întărituri, și va pune mina pe cetățile întărite. Oștile dela miază-zi, nici chiar floarea oamenilor împăratului, nu vor putea să țină piept, nu vor avea putere să se împotrivescă.

16. Cel ce va merge împotriva lui, va face * ce va voi, și nimeni ** nu i se va împotrivi; el se va opri în țara minunată, nimicind cu desăvîrșire tot ce-i va cădea în mină.

²Cap. 8, 4, 7. Vers. 3, 36. ³Ios. 1, 16.

17. Iși va pune de gînd * să ia în stăpînire toată împărăția lui, și, făcîndu-se că are gînduri curate cu el, îi va da pe fiică-sa de nevastă, cu gînd să-l piardă; dar lucrul acesta nu se va întîmpla, și nu-i va ** izbîndi.

²2 Cron. 20, 3. ³Cap. 9, 26.

18. Apoi își va întoarce privirile înspre ostroave, și va lua pe multe din ele; dar o căpetenie va pune capăt rușinii pe care voia el să i-o aducă, și o va întoarce asupra lui.

19. Apoi se va îndrepta spre cetățuia țării lui; dar se va poticni, va cădea, și nu-l * vor mai găsi.

²Iov. 20, 8. Ps. 37, 36. Ezech. 28, 21.

20. Cel ce-i va lua locul, va aduce un asupritor, în cea mai frumoasă parte a împărăției; dar în cîteva zile va fi zdrobit, și anume nu prin minie, nici prin război.

21. În locul lui se va ridica * un om disprețuit, fără să aibă putere împărătească; dar se va ridica deodată, și va pune mina pe împărățiile prin umeltire.

²Cap. 7, 8; 9, 23, 24.

22. „Oștile * se vor revărsa ca un riu înaintea lui dar vor fi nimicite, împreună cu o căpetenie ** a legămintului.

²Vers. 10. ³Cap. 8, 10, 11, 23.

23. După ce se vor uni cu el, el va întrebuița * o viclenie; va porni, și va birui cu puțină lume.

²Cap. 8, 2.

24. Va intra, pe neașteptate, în locurile cele mai roditoare ale ținutului; va face ce nu făcuseră nici părinții lui, nici părinții părinților lui: va împărți prada, jafurile și bogățiile; va urzi la planuri împotriva cetățuilor, și aceasta va ținea o vreme.

25. Apoi, va porni în fruntea unei mari oștiri, cu puterea și minia lui, împotriva împăratului dela miază-zi. Și împăratul dela miază-zi se va prinde la război cu o oaste mare și foarte puternică; dar nu va putea să țină piept, căci se vor urzi planuri rele împotriva lui.

26. Ceice vor minca bucate dela masa lui îi vor aduce pieirea; oștile lui se vor împărășia ca un riu *; și morții vor cădea în mare număr.

²Vers. 10, 22.

27. Cei doi împărați nu vor căuta decît să-și facă rău unul altuia, vor sta la aceeaș masă și vor vorbi cu viclenie. Dar nu vor izbuti, căci sfîrșitul * nu va veni decît la vremea hotărîrită.

²Vers. 29, 35, 42. Cap. 8, 18.

28. Cînd se va întoarce în țara lui cu mari bogății, în inima * lui va fi vrăjmaș legămintului sfînt, va lucra împotriva lui, și apoi se va întoarce în țara lui.

²Vers. 2.

29. La o vreme hotărîită, va porni din nou împotriva împăratului de miază-

za-zi; dar de data aceasta* lucrurile nu vor mai merge ca mai înainte**.

◊Vers. 25. ◊Vers. 23.

30. Ci niște corăbii* din Chitim vor înainta împotriva lui; iar el, desnădăruit, se va întoarce înapoi. Apoi, minios împotriva legământului sfânt*, nu va sta cu minile în sin; ci, la întoarcere, se va înțelege cu ceice vor părăsi legământul sfânt.

◊Num. 24. 21. Jer. 2. 10. ◊Vers. 28.

31. Niște oști trimise de el, vor veni și vor spurca* sfântul Locaș, cetățuia, vor face să înceteze jertfa necurmată, și vor așeza uriciunea pustiitorului. Va ademeni prin lingșiri pe celce rup legământul.

◊Cap. 8. 11; 12. 11.

32. Dar aceia din popor, cari vor cunoaște pe Dumnezeu lor, vor rămânea tari, și vor face mari isprăvi.

33. Înțelepții* poporului vor învăța pe mulți. Unii vor cădea, pentru o vreme, loviți de sabie** și de flacără, de robie și de jaf.

◊Mal. 2. 7. ◊Evr. 11. 35, etc.

34. Cînd vor cădea, vor fi ajutați puțin, și mulți se vor uni cu ei din fătărnice.

35. Chiar și din cei înțelepți, mulți vor cădea, ca să fie încercați*, curățiți și albiți, pînă la vremea sfîrșitului**, căci sfîrșitul Ț nu va fi decît la vremea hotărîtă.

◊Cap. 12. 10. 1 Pet. 1. 7. ◊Cap. 8. 17, 19. Vers. 40. Ț Vers. 29.

36. Împăratul va face* ce va voi; se va înălța**, se va slăvi mai pe sus de toți dumnezeii, și va spune lucruri nemai auzite împotriva Ț Dumnezeului dumnezeilor; și va propăși pînă va trece minia, căci ce este hotărît se va Ț implini.

◊Vers. 16. ◊Cap. 7. 5, 25; 8. 25. 2 Tes. 2. 4. Apoc. 13. 5, 6. Ț Cap. 8. 11, 24, 25. Ț Cap. 9. 27.

37. Nu va Ținea seamă nici de dumnezeii părinților săi, nici de dorința* femeilor; cu un cuvînt, nu va Ținea seamă** de niciun dumnezeu, ci se va slăvi pe sine mai pe sus de toți.

◊1 Tim. 14. 3. ◊Isa. 14. 13. 2 Tes. 2. 4.

38. În schimb, va cinsti pe dumnezeul cetățuilor; acestui dumnezeu, pe care nu-l cunoșteau părinții săi, îi va aduce cînte cu aur și argint, cu pietre scumpe și lucruri de preț.

39. Cu ajutorul acestui dumnezeu străin va lucra împotriva locurilor înălțate; cui îl va recunoaște, îi va da mare cînte, îl va face să domnească peste mulți, și le va împărți moșii ca răsplătă.

40. La vremea sfîrșitului*, împăratul

dela miazăzi se va împunge cu el. Și împăratul dela miazănoapte se va năpusti ca o furtună** peste el, cu cară și călăreți, și cu multe corăbii; va înainta asupra Țărilor lui, se va revărsa ca un rîu Ț și le va îneca.

◊Vers. 36. ◊Isa. 21. 1. Zoh. 9. 14. Ț Ezec. 38. 4, 15. Apoc. 9. 16. Ț Vers. 10, 21.

41. Va intra și în Țara cea minunată, și zeci de mii vor cădea. Dar Edomul*, Moabul, și frunțașii copiilor lui Amon vor scăpa din mîna lui.

◊Isa. 11. 14.

42. Își va întinde mîna peste felurite Țări, și nici Țara Egiptului nu va scăpa.

43. Ci se va face stăpîn pe visteriile de aur și de argint, și pe toate lucrurile scumpe ale Egiptului. Libienii și Etiopienii vor veni în alai după el*.

◊Exod. 11. 8. Jude. 4. 10.

44. Dar niște zvonuri, venite dela răsărit și dela miazănoapte, îl vor înspăimînta, și atunci va porni cu o mare minie, ca să prăpădească și să nimicească cu desăvîrșire pe mulți.

45. Își va întinde corturile palatului său între mare și muntele* cel slăvit și sfînt. Apoi își va ajunge** sfîrșitul, și nimeni nu-i va fi într'ajutor.

◊Isa. 48. 2. Vers. 16. 41. 2 Tes. 2. 4. ◊2 Tes. 2. 8. Apoc. 19. 20.

12 1. În vremea aceea se va scula marele voivod Mihail*, ocrotitorul copiilor poporului Țău; căci aceasta va fi o vreme de strîmtoare**, cum n'a mai fost de cînd sint neamurile și pînă la vremea aceasta. Dar în vremea aceea, poporul Țău Ț va fi mintuit, și anume oricine va fi găsit scris Ț în carte.

2. Mulți din cei ce dorm în Țărîna pămîntului se vor scula: unii pentru viața vecinică*, și alții pentru ocară** și rușine vecinică.

◊Mat. 25. 46. Ioan 5. 28, 29. Fapt. 24. 15. ◊Isa. 66. 24. Rom. 9. 21.

3. Cei înțelepți* vor străluci** ca strălucirea cerului, și cei Ț ce vor învăța pe mulți să Ț umble în neprihănire vor străluci ca stelele Ț, în veac și în veci de veci.

◊Cap. 11. 33, 35. ◊Prov. 4. 18. Mat. 13. 43. Ț Isa. 5. 20. Ț 1 Cor. 15. 41, 42.

4. Tu*, însă, Daniele, Ține ascunse** aceste cuvinte, și pecetluiește cartea, pînă la vremea sfîrșitului Ț. Atunci mulți o vor citi, și cunoștința va crește.

◊Cap. 8. 26. Vers. 9. ◊Apoc. 10. 4; 22. 10. Ț Cap. 10. 1. Vers. 9.

5. Și eu, Daniel, m'am uitat, și iată că alți doi oameni stăteau în picioare,

unul dincoace de riu, și altul dincolo de malul riului*.

*Cap. 10. 4.

6. Unul din ei a zis omului* aceleia îmbrăcat în haine de in, care stătea deasupra apelor riului: „Cît** va mai fi pînă la sfîrșitul acestor minuni?”

*Cap. 10. 5. **Cap. 8. 13.

7. Și am auzit pe omul acela îmbrăcat în haine de in, care stătea deasupra apelor riului; el și-a ridicat spre ceruri mîna dreaptă* și mîna stîngă, și a jurat pe Cel ce trăiește vecinic**, că va mai fi o vreme, două vremuri, și o jumătate de vreme, și că toate aceste lucruri se vor sfîrși cînd puterea Ți poporului sfînt Ți va fi zdrobită de tot.”

*Deut. 32. 40. Apoc. 10. 5. 6.

**Cap. 4. 14. †Cap. 7. 26; 11. 13. Apoc. 12. 14. ††Luc. 21. 24. Apoc. 10. 7. *†Cap. 8. 24.

8. Eu am auzit, dar n'am înțeles; și am zis: „Domnul meu, care va fi sfîrșitul acestor lucruri?”

9. El a răspuns: „Du-te Daniele! Căci cuvintele acestea vor fi ascunse și pecetluite pînă* la vremea sfîrșitului.

10. Mulți* vor fi curățiți, albiți și lămuriti; cei răi vor face răul**, și micuțul din cei răi nu va înțelege, dar cei pricepuți Ț vor înțelege, dar

11. Dela vremea cînd* va înceta jertfa necurmată, și de cînd se va așeza uriciunea pustiitorului, vor mai fi o mie două sute nouăzeci de zile.

12. Ferice de cine va aștepta, și va ajunge pînă la o mie trei sute treizeci și cinci de zile!

13. Iar tu, du-te*, pînă va veni sfîrșitul; tu te vei odihni**, și te vei scula iarăși odată în partea ta de moștenire, la sfîrșitul zilelor.”

*Vers. 9. **Jer. 57. 2. Apoc. 14. 13. †Ps. 135.

OSEA

(Pildele 21. 3. Isaia 1. 3. Ioan 17. 3. 1 Corin. 15. 34. Tit. 1. 16. 2 Tim. 2. 13.)

Inchinarea la idoli.

1. Cuvîntul Domnului, spus lui Osea, fiul lui Beerî, pe vremea lui Ozia, Iotam, Ahaz, Ezechia, împărații lui Iuda, și pe vremea lui Ieroboam, fiul lui Ioas, împăratul lui Israel.

2. Întîia dată cînd a vorbit Domnul către Osea, Domnul a zis lui Osea: „Du-te*, și ia-Ți o nevestă curvă și copii din curvie; căci țara** a săvîrșit o mare curvie, părăsind pe Domnul!”

*Cap. 3. 1. **Deut. 31. 16. Ps. 73. 27. Jer. 2. 13. Ezech. 23. 4, etc.

3. El s'a dus, și a luat pe Gomera, fiica lui Diblaim. Ea a zămislit și i-a născut un fiu.

4. Și Domnul i-a zis: „Pune-i numele Izreel; căci peste puțină vreme, voi pedepsi* casa lui Iehu, pentru sîngele vărsat la Izreel, și voi pune capăt** domniei lui peste casa lui Israel.

*2 Reg. 10. 11. **2 Reg. 15. 10, 12.

5. În ziua aceea*, voi sfărîma arcul lui Israel în valea Izreel.”

*2 Reg. 15. 29.

6. Ea a zămislit din nou, și a născut o fată. Și Domnul a zis lui Osea: „Pune-i numele Lo-Ruhamă (Cea fără îndurare); căci* nu voi mai avea milă de casa lui Israel, n'o voi mai ierta!

*2 Reg. 17. 6. 23.

7. Dar voi avea milă* de casa lui

Iuda, și-i voi izbăvit prin Domnul, Dumnezeuul lor; dar nu-i voi izbăvi** nici prin arc, nici prin sabie, nici prin lupte, nici prin cai, nici prin călăreți.”

*2 Reg. 19. 35. **Zah. 4. 6; 9. 10.

8. Ea a intercat pe Lo-Ruhamă; apoi iar a zămislit și a născut un fiu.

9. Și Domnul a zis: „Pune-i numele Lo-Ami (Nu-i poporul meu); căci voi nu sinteți poporul Meu, și Eu nu voi fi Dumnezeuul vostru.”

10. „Totuș numărul* copiilor lui Israel va fi ca nisipul mării, care nu se poate nici măsura, nici număra; și de unde** li se zicea: „Nu Ți sinteți poporul Meu,” li se va zice: „Copiii Ți Dumnezeului Celui viu!”

*Fac. 32. 12. Rom. 9. 27. 28. **Rom. 9. 25, 26. 1 Pet. 2. 10. †Cap. 2. 23. ††Ioan 1. 12. Ioan 3. 1.

11. Atunci* copiii lui Iuda și copiii lui Israel se vor strînge la un loc, și vor pune o singură căpetenie, și vor ieși din țară; căci mare va fi ziua lui Izreel.

2. 1. Ziceți fraților voștri: „Ami” (Poporul meu), și surorilor voastre Ruhamă (Cea îndurată)!”

2. „Plîngeți-vă, plîngeți-vă împotriva mamei voastre! Căci* nu este nevasta Mea, și Eu nu sint bărbatul ei! Să-și

depărteze** curviile dinaintea ei, și
preacurviile dela țifele ei!

Isa. 60. 1. o Eze. 16. 25.

3. Altfel, o desbrac* în pielea goală,
cum era în ziua nașterii ei**, o fac ca
o pustie, ca un pământ uscat*, și o
las să moară de sete**!

Isa. 13. 22. 23.

4. Nu voi avea milă de copiii ei,
căci sint copii din curvie*.

Isa. 8. 41.

5. Mama* lor a curvit; cea care i-a
născut s'a necinstit; căci a zis: „Voi
alerga după ibovniciei mei, cari îmi dau
pinea** și apa mea, lina și inul meu,
undelemnul și băuturile mele!“

Isa. 1. 21. Ier. 3. 1, 6, 8, 9. Eze. 16. 7, 16, etc. o Ier. 44.
11. Vers. 8, 12.

6. Deaceia iată, îi voi astupa* drumul
cu spinii, i-l voi astupa cu un zid, ca
să nu-și mai afle cărările.

Isa. 3. 23; 19. 8. Plin. 3. 7, 9.

7. Va alerga după ibovniciei ei, dar
nu-i va ajunge; îi va căuta, dar nu-i
va găsi. Apoi va zice: „Hai să mă*
întorc iarăș la bărbatul** meu cel din-
tîr, căci eram mai fericită atunci decît
acum!“

Cap. 5. 15. Luc. 15. 18. o Eze. 16. 8.

8. N'a cunoscut* că Eu** îi dădeam
grîul, mustul și undelemnul, și au în-
chinat slujbei lui Baal argintul și aurul
cel mult pe care i-l dădeam.

Isa. 1. 3. o Eze. 16. 17, 18, 19.

9. Deaceia Imi voi lua iarăș înapoi*
grîul la vremea lui, și mustul la vre-
mea lui, și îmi voi ridica iarăș dela ea
lina și inul pe cari i le dădusem ca
să-i acopere goliciunea.

o Vera. 3.

10. Și acum îi voi descoperi* rușinea
înainte ibovnicilor ei, și niciunul n'o
va scoate din mîna Mea.

Eze. 16. 37; 23. 29.

11. Voi face* să înceteze toată bucu-
ria ei, sărbătorile** ei, lunile ei cele
noi, Sabatele ei, și toate praznicile ei.

Amos 8. 10. o 1 Reg. 12. 32. Amos 8. 5.

12. Ii voi pustii și viile și smochinii,
despre cari* zicea: „Aceasta este pla-
ta pe care mi-au dat-o ibovniciei mei!“
Le voi preface** într'o pădure, și le
vor minca fiarele cîmpului.

o Vera. 5. o Ps. 80. 12, 13. Isa. 5. 5.

13. O voi pedepsi pentru zilele cînd
lămia Baalilor, cînd se gătea* cu ve-
riga de nas, cu salba ei, și alerga după
ibovniciei ei, uitînd de Mine, zice
Domnul.“

Eze. 23. 40, 42.

14. „Deaceia iată, o voi ademini și
o voi duce* în pustie, și-i voi vorbi
pe placul inimii ei.

Eze. 20. 35.

15. Acolo, îi voi da iarăș viile, și va-

lea Acor* i-o voi preface într'o ușă
de nădejde, și acolo, va cînta ca în
vremea tineretii ei**, și ca în ziua cînd
s'a suit* din țara Egiptului.

Isa. 50. 10. o Ier. 2. 2. Eze. 16. 8, 24, 60. o Ier. 7. 20.
Isa. 15. 1.

16. În ziua aceea, zice Domnul, Imi
vei zice: „Bărbatul meu!“ și nu-Mi
vei mai zice: „Stăpînul meu!“

17. Voi scoate* din gura ei numele
Baalilor, ca să nu mai fie pomeniți
pe nume.

Exod. 23. 13. Ier. 23. 7. Ps. 16. 4. Zah. 13. 2.

18. În ziua aceea, voi încheia pentru
ei un legămint* cu fiarele cîmpului,
cupăsarile cerului și cu tiritoarele pămî-
ntului, voi sfărîma din țara acul*,
săbia și orice unealtă de război, și-i voi
face să locuiască în liniște.

Isa. 11. 6-9. Eze. 34. 25. o Ps. 46. 9. Isa. 2. 4. Eze. 39.
9, 10. Zah. 9. 10. o Lev. 26. 5. Ier. 24. 6.

19. Te voi logodi cu Mine pentru tot-
deauna; te voi logodi cu Mine prin
neprihănire, judecată, mare bunătate și
îndurare;

20. te voi logodi cu Mine prin credin-
cioșie, și vei cunoaște* pe Domnul!

o Ier. 31. 33, 34. Ier. 17. 3.

21. În ziua aceea, voi* asculta, zice
Domnul, voi asculta cerurile, și ele
vor asculta pămîntul;

o Zah. 8. 12.

22. Pămîntul va asculta grîul, mustul
și undelemnul, și acestea* vor asculta
pe Izrael.

o Cap. 1. 4.

23. Imi voi sădi* pe Lo-Ruhama în
țară, și-i voi da îndurare*; voi zice*
lui Lo-Ami: „Tu ești poporul Meu!“
Și el va răspunde: „Dumnezeul meu!“

o Ier. 31. 27. Zah. 10. 9. o Cap. 1. 6. o Cap. 1. 10. Zah. 13. 9.
Rom. 9. 26. 1 Pet. 2. 10.

31. Domnul mi-a zis: „Du-te* iarăș,
și iubește o femeie iubită de un ibov-
nic**; și preacurvă; iubește-o cum iu-
bește Domnul pe copiii lui Israel, cari
se îndreaptă spre alți dumnezei și cari
iubesc turtele de stafide!“

o Cap. 1. 2. o Ier. 3. 20.

2. Mi-am cumpărat-o cu cincispreze-
ce sicli de argint, un omer de orz și
un letec de orz.

3. Și i-am zis: „Rămii* multă vre-
me numai a mea, nu te dăda la curvie,
nu mai fi a nici unui alt bărbat, și voi
fi și eu la fel cu tine!“

o Deut. 21. 13.

4. Căci copiii lui Israel vor rămînea
multă vreme fără împărat*, făcă căpe-
tenie, fără jertfă, fără chip de idol, fă-
ră efod**, și fără terafimi†.

o Cap. 10. 8. o Exod. 28. 6. o Judec. 17. 6.

5. După aceea, copiii lui Israel se vor întoarce, și vor căuta * pe Domnul, Dumnezeul lor, și pe împăratul lor David **; și vor tresări la vederea Domnului și a bunătății Lui, în vremurile de pe urmă. * Ier. 60.4, 5. Cap. 5, 6. * Ier. 30.4, Ezech. 34.23, 24; 37.23, 24. Isa. 2. 2. Ier. 30. 24. Ezech. 38.5, 16. Dan. 2. 28. Mic. 4. 1.

Nelegiuirea lui Israel și Iuda. Mustrări și jăgăduințe.

4. 1. Ascultați Cuvîntul Domnului, copiii lui Israel! Căci Domnul are o judecată * cu locuitorii țării, pentru că nu este adevăr, nu este îndurare, nu este cunoștință ** de Dumnezeu în țară. * Isa. 1. 18; 3. 13, 14. Ier. 25. 31. Cap. 12. 2. Mic. 6. 2. * Ier. 4. 22; 5. 4.

2. Fiecare jură strîmb și minte, ucide, fură, și prea curvește; năpăstuește și face omoruri după omoruri.

3. De aceea, țara se va jăli *, toți ceice o locuiesc vor tînji **, împreună cu fiarele cîmpului și păsările cerului; chiar și peștii mării vor pieri.

* Ier. 4. 28; 12. 4. Amos 5. 16; 8. 8. * Ier. 1. 3.

4. Dar nimeni să nu certe pe altul, nimeni să nu mustră pe altul, căci poporul tău este ca ceice se ceartă * cu preoții.

* Deut. 17. 12.

5. Te vei poticni ziua *, proorocul se va poticni și el împreună cu tine noaptea, și pe mama ta o voi nimici.

* Ier. 6. 4, 5; 15. 8.

6. Poporul Meu * pierde din lipsă de cunoștință. Fiindcă ai lepădat cunoștința, și Eu te voi lepăda, și nu-Mi vei mai fi preot. Fiindcă ai uitat Legea Dumnezeului tău, voi uita și Eu pe copiii tăi!

* Isa. 5. 13.

7. Cu cit * s'au înmulțit, cu atît au păcătuît împotriva Mea. De aceea, le voi prefăce slava ** în ocară.

* Cap. 13. 6. * I Sam. 2. 30. Mal. 2. 9. Filip. 3. 19.

8. Ei se hrănesc din jertfele pentru păcatele poporului Meu, și sint lacomi de nelegiuirile lui.

9. Dar și preotului * i se va întimpla ca și poporului; îl voi pedepsi după umbletele lui, și-i voi răsplăti după faptele lui.

* Isa. 24. 2. Ier. 5. 31.

10. Vor minca * și tot nu se vor sătura, vor curvi și tot nu se vor înmulți, pentru că au părăsit pe Domnul și poruncile Lui.

* Lev. 26. 26. Mic. 6. 14. Hag. 1. 6.

11. Curvia, vinul și mustul iau mințile * omului.

* Isa. 28. 7. Ecl. 7. 7.

12. Poporul Meu își întreabă lemnul * lui, și toiagul lui îi proorocește; căci

duhul curviei ** îi duce în rătăcire, și sint necredincioși Dumnezeului lor.

* Ier. 2. 27. Hab. 2. 19. * Isa. 41. 29. Cap. 4. 3.

13. Aduc jertfe * pe virful munților, ard tămîie pe dealuri, supt stejari, plopi și terebînti, a căror umbră este plăcută. De aceea **, fetele voastre curvesc, și nuroile voastre sint prea curve.

* Isa. 1. 29; 27. 5, 7. Ezech. 6. 13; 20. 28. * Amos 1. 12.

14. Nu pot pedepsi pe fetele voastre pentru că sint curve, nici pe surorile voastre pentru că sint preacurve, căci ei înșiși se duc la oparte cu niște curve, și jertfesc împreună cu desfrîinatele din temple. Poporul fără minte * alege spre pieire.

* Ier. 1. 16.

15. Dacă tu curvești, Israele, măcar Iuda să nu se facă vinovat. Nu va duceți * măcar la Ghilgal, nu va suili la Bet-Aven **, și nu jurați țî zîcind: „Viu este Domnul!”

* Ier. 9. 15; 12. 11. Amos 4. 4; 5. 5. * 1 Reg. 12. 29. Cap. 10. 5. † Amos 8. 14. Tel. 1. 3.

16. Pentru că Israel dă din picioare * ca o minzată neîmblinzită; și să-l mai pască Domnul acum ca pe un miel în imăsuri întinse!

* Ier. 3. 6; 7. 24; 8. 6. Zeb. 7. 11.

17. Efraim s'a lipit de idoli: lasă-l în pace!

* Mat. 15. 14.

18. Abea au încetat să bea, și se dau la curvie; cîrmuitorii lor * sint lacomi, da, sint lacomi după rușine!

* Mic. 3. 11; 7. 3.

19. Vîntul * îi va strînge cu aripile lui, și vor fi dați de rușine ** cu altarele lor!

* Ier. 4. 11, 12; 51. 1. * Isa. 1. 29. Ier. 2. 3.

5. 1. Ascultați lucrul acesta, preoți! la aminte, casa lui Israel! Și pleacă urechea, casa împăratului! Căci pe voi vă amenință judecata, pentru că ați fost o cursă * la Mițpa, și un laț întins pe Tabor!

* Cap. 6. 9.

2. Necredincioșii se afundă * în nelegiuire, dar voi avea Eu pedepse pentru toți!

* 1. a. 29. 15.

3. Cunosce * Eu doar pe Efraim, și Israel nu-Mi este ascuns; știu că tu, Efraime, ai curvit **, și că Israel s'a spurcat.

* Amos 3. 2. * Ezech. 23. 5, etc. Cap. 4. 17.

4. Faptele lor nu le îngăduiesc să se întoarcă la Dumnezeul lor, căci un duh de curvie * este în inima lor, și nu cunosc pe Domnul!

* Cap. 4. 12.

5. Dar mindria * lui Israel va fi mărătoră împotriva lui, și Israel și Efraim

vor cădea prin nelegiuirea lor, și Iuda va cădea și el cu ei.

6. Vor merge* cu oile și boii lor să caute pe Domnul, dar nu-L vor găsi nicidecum: căci S'a depărtat din mijlocul lor. ^oProv. 1. 28. Isa. 1. 15. Ier. 11. 11. Ezech. 3. 18. Mic. 3. 4. Ioan. 7. 34.

7. Au fost necredincioși* Domnului, căci au născut copii din curvie; acum îi va înghiți o lună* nouă cu avuțiile lor. ^oIer. 48. 8. Ier. 3. 20; 6. 11. Cap. 6. 7. Mal. 2. 11. ^oZab. 11. 8.

8. Sunați* din trîmbiță la Ghibea, sunați din trîmbiță la Rama! Strigați* la Bet-Aven! Iacă-i pe urma ta! ^oCap. 8. 1. Ioel 2. 1. ^oJos. 7. 2. Cap. 4. 15. ^oJudc. 6. 14.

9. Efraim va fi pustiit în ziua pedepsei: ce vestesc Eu împotriva seminiilor lui Israel, va veni negreșit!

10. Căpeteniile lui Iuda sînt ca cei ce mută* semnul dela hotare; ca apa lîmî voi vărsa minia peste ei!

^oDent. 19. 14; 27. 17.

11. Efraim este asuprit*, zdrobit în judecată, căci a urmat învățăturile cărî-i plăceau*. ^oDeut. 28. 33. ^o1 Reg. 12. 28. Mic. 6. 16.

12. Voi fi ca o molie pentru Efraim, ca o putreziciune* (a dinților) pentru casa lui Iuda.

^oProv. 12. 4.

13. Cînd își vede Efraim boala, și Iuda rănile*, Efraim alcargă în Asiria*, și trimete la împăratul țării, măcar că împăratul acesta nu poate nici să vă facă sănătoși, nici să vă lecuiască rănile.

^oIer. 30. 12. ^o2 Reg. 16. 19. Cap. 7. 11; 12. 1. ^oCap. 10. 6.

14. Voi fi* ca un leu pentru Efraim, și ca un pui de leu pentru casa lui Iuda; Eu, da, Eu voi sfîșia*, și apoi voi pleca, voi lua, și nimeni nu-Mi va răpi prada. ^oPîn. 3. 10. Cap. 13. 7, 8. ^oPs. 50. 22.

15. Voi pleca, Mă voi întoarce în locuința Mea, pînă cînd vor mărturisi* că sînt vinovați și vor căuta Fața Mea. Cînd vor fi în necaz*, vor alerga la Mine.

^oLev. 26. 40. 41. Ier. 29. 12, 13. Ezech. 6. 9; 20. 43; 36. 31. ^oPs. 78. 34.

6. 1. „Veniți, să ne întorcem la Domnul! Căci El ne-a sfîșiat*, dar tot El ne va vindeca; El ne-a lovit, dar tot El ne va lega rănile.” ^oDeut. 32. 39. ^oSam. 2. 6. Iov 5. 18. Cap. 5. 14. ^oIer. 30. 17.

2. El* ne va da iarăși viața în două zile; a treia zi ne va scula, și vom trăi înaintea Lui.

^o1 Cor. 15. 4.

3. Să cunoaștem*, să căutăm să cunoaștem pe Domnul! Căci El se ivește

ca zorile dimineții*, și va veni la noi ca o ploaie, ca ploaia de primăvară, care udă pămîntul!”

^oIsa. 54. 13. ^o2 Sam. 23. 4. ^oPs. 72. 6. ^oIov 29. 23.

4. Ce* să-ți fac, Efraime? Ce să-ți fac, Iuda? Evlavia voastră este ca norul* de dimineață, și ca roua care trece curînd.

^oCap. 11. 8. ^oCap. 13. 3.

5. Deaceia îi voi biciui prin prooroci*, îi voi ucide prin cuvîntele* gurii Mele, și judecățile Mele vor străluci ca lumina!

^oIer. 1. 10; 5. 14. ^oIer. 23. 29. Ezech. 4. 12.

6. Căci bunătate voiesc, nu jertfe*, și cunoștință de Dumnezeu mai mult decît arderi de tot!

^o1 Sam. 15. 22. Ecl. 6. 4. Mic. 6. 8. Mat. 9. 13; 12. 7. ^oPs. 50. 8, 9. ^oProv. 21. 3. Isa. 1. 11. ^oIer. 22. 16. Ioan. 17. 3.

7. Dar ei au călcat* legămîntul, ca oricare om de rînd; și nu Mi-au fost credincioși* atunci.

^oCap. 8. 1. ^oCap. 12. 11.

8. Galaadul* este o cetate de nelegiuiri, plină de urme de sînge!

^oCap. 12. 11.

9. Ceata preoților* este ca o ceată de tilhari, care stă la pîndă, săvîrșind omoruri pe drumul Sihemului; da, se dedau la mișelii.

^oIer. 11. 9. Ezech. 22. 26. Cap. 5. 1, 2.

10. În casa lui Israel am văzut lucruri* grozave: acolo Efraim curvete*, Israel se spurcă.

^oIer. 5. 30. ^oCap. 4. 12, 13, 17.

11. Și ție, Iuda, îți este pregătit* un seceriș, cînd voi aduce* înapoi pe robii de război ai poporului Meu!

^oIer. 51. 33. Ioel 3. 13. Apoc. 14. 15. ^oPs. 136. 1.

7. 1. Cînd vreau să vindec pe Israel, atunci se descopere nelegiuirea lui Efraim și răutatea Samariei, căci lucrează cu viclesug*. Înăuntrul vine hoțul, și ceata de tilhari jăfuieste afară.

^oCap. 5. 1; 6. 10.

2. Și nu se gîndesc în inima lor că Eu îmi aduc aminte* de toată răutatea lor; faptele lor* îi și înconjoară, și stau înaintea țării Mele!

^oIer. 17. 1. ^oPs. 9. 16. Prov. 5. 22. ^oPs. 90. 8.

3. Ei veselesc pe împărat cu răutatea lor, și pe căpetenii cu minciunile lor.

^oRom. 1. 32.

4. Toți* sînt preacurvari, ca un cup-tor încălzit de brutar; și brutalul încetează să mai ațîțe focul, de cînd a frîmîntat plămădeala pînă s'a ridicat.

^oIer. 9. 2.

5. În ziua împăratului nostru, căpeteniile se îmbolnăvesc de prea mult vin, împăratul dă mina cu batjocoririi.

6. Le arde inima după curse ca un cupțor; toată noaptea le fumegă minia, iar dimineța arde ca un foc aprins.

7. Toți ard ca un cupțor, și își mănincă judecătorii; toți împărații * lor cad**; niciunul țin din ei nu Mă cheamă. *Cap. 8.4. **2 Reg. 15. 10, 14, 25, 30. †Isa. 64.7.

8. Efraim se amestecă * printre popoare, Efraim este o turtă, care n'a fost întoarsă. *Ps. 106, 35.

9. Niște străini * îi mănincă puterea, și el nu-și dă seama, îl apucă bătrineț, și el nu-și dă seama. *Cap. 8.7.

10. Măcar că mindria * lui Israel măturisește împotriva lui, tot nu se întorc** la Domnul, Dumnezeul lor, și tot nu-L caută, cu toate aceste pedepse! *Cap. 5.5. **Isa. 9.13.

11. Ci Efraim * a ajuns ca o turturică proastă, fără pricepere; ei cheamă Egiptul **, și aleargă în Asiria,

*Cap. 11.11. **2 Reg. 15.19; 17.4. Cap. 6.13; 9.3; 12.1.

12. Dar oridecîteori se duc, îmi voi întinde * lațul peste ei, îi voi doborî ca pe păsările cerului; și-i voi pedepsi cum le-am spus **: în adunarea lor. *Ezec. 12.13. **Lev. 26.14, etc. Deut. 28.15, etc. 2 Reg. 17.13, 18.

13. Vai de ei, pentru că fug de Mine! Pieirea vine peste ei, pentru că nu-Mi sînt credincioși! Aș vrea să-i scap *, dar ei spun minciuni împotriva Mea! *Mic. 6.4.

14. Nu strigă * către Mine din inimă, ci se bocesc în așternutul lor; turbează după griu și must, și se răzvrătesc împotriva Mea.

*Iov 35.9, 10. Ps. 78.36. Ier. 3.10. Zah. 7.5.

15. I-am pedepsit, le-am întărit brațele, dar ei gîndesc rău împotriva Mea.

16. Se întorc *, dar nu la Cel Prea Înalt; sînt** ca un arc înșelător. Mai marii lor vor cădea uciși de sabie, din pricina vorbirii lor îndrăzneț, care-i va face de ris în țara Egiptului țin.

*Cap. 11.7. **Ps. 78.57. †Ps. 78.9. ††Cap. 9.3,6.

8 1. Pune trîmbița * în gură! Vrajmașul vine ca un vultur** peste Casa Domnului! Căci au călcat legămîntul Meu, și au păcătuit împotriva Legii Mele. *Cap. 5.8. **Deut. 28.49. Ier. 4.13. Hab. 1.8. †Cap. 6.7.

2. Atunci vor striga * către Mine: „Dumnezeule, noi Te cunoaștem**, noi, Israel!“ — *Ps. 78.34. Cap. 5.15. **Tit. 1.16.

3. Israel a lepădat binele cu scîrbă; de aceea vrajmașul îi va urmări.

4. Au pus * împărați fără porunca Mea, și căpetenii fără știrea Mea; au

făcut idoli din argintul** și aurul lor; deaceia vor fi nimiciți.

**2 Reg. 15.13, 17, 25. **Cap. 2.8, 13, 2.

5. Vițelul tău este o scîrbă, Samaria! Minia Mea s'a aprins împotriva lor! Pînă cînd * nu vor voi ei să se țină curați?

6. Idolul acesta vine din Israel, un lucrător l-a făcut, și nu este Dumnezeu. Deaceia, vițelul Samariei va fi făcut bucăți!

7. Fiindcă au sămănat * vînt, vor seceră furtună. Nu le va crește un spic de griu; ce va răsări, nu va da fînă, și dacă ar da, ar minca-o străinii**.

*Prov. 22.8. Cap. 10.12, 13. **Cap. 7.3. 8. Israel este nimicit! Acum ei au ajuns printre neamuri ca un vas** fără preț.

**2 Reg. 17.6. **Ier. 22.28; 48.3.

9. Căci s'au dus * în Asiria, ca un măgar sălbatic** care umblă răslet. Efraim a dat daruri ca să aibă prieteni!

*2 Reg. 17.19. **Ier. 2.24. †Isa. 30.4.

10. Chiar dacă ei dau daruri neamurilor, tot îi voi apăsa *, ca să înceteze pentru puțină vreme să mai ungă vreun împărat și domni**.

*Ezec. 16.37. Cap. 10.10. **Isa. 10.8. Ezech. 26.7. Dan. 2.37.

11. Căci Efraim a zidit multe altare, ca să păcătuiască, și altarele acestea l-au făcut să cadă în păcat. *Cap. 12.11.

12. Chiar dacă-i scriu toate poruncile * Legii Mele, totuș ele sînt privilegiate ca ceva străin.

*Deut. 4.6, 8. Ps. 119.18; 147.19, 20.

13. Ei junghie * vitele pe cari Mi le aduc, și carnea le-o mînincă: deaceia** Domnul nu le primește! Acum țin Domnul își aduce aminte de nelegiuirea lor, și le va pedepsi păcatele: se țin vor întoarce în Egipt!

*Ier. 7.21. Zah. 7.6. **Ier. 14.10, 12. Cap. 5.6; 9.4. Amos 22. †Cap. 9.3. Amos 8.7. ††Deut. 28.68. Cap. 9.3, 6; 11.5.

14. Căci * Israel a uitat pe Cel ce l-a făcut**, și-a zidit palate, și luda a înmulțit cetățile întărite; deaceia voi trimite foc în cetățile lor, și le va mistui palatele.

*Deut. 32.18. **Isa. 29.23. Efea. 2.10. †1 Reg. 12.31. ††Ier. 17.27. Amos 2.6.

9 1. Nu te bucura Israele, nu te veseli, ca popoarele, pentru că ai curvîl, părăsind pe Domnul, pentru că ai iubit o plată necurată** în toate arile cu griu!

*Cap. 4.12; 5.4, 7. **Ier. 44.17. Cap. 2.12.

2. Aria * și teascul nu-i vor hrăni, și mustul le va lipsi.

*Cap. 2.9, 12.

3. Nu vor rămînea în țara * Domnului; ci** Efraim se va întoarce în E-

gipt, și vor ț minca în Asiria†† min-
cări ne curate.

Lev. 25:23, Ier. 2:7, 10:18.
Cap. 8:13, 11:5. † Ezech. 4:13 Dani. 1:8. †† 2Reg. 17:8.
Cap. 11:11.

4. Nu* vor aduce Domnului vin ca
jertfă de băutură: căci** nu-l vor fi
plăcute. Pinea† lor le va fi ca o pine
de jale; toți ceice vor minca din ea,
se vor face necurați; căci pinea lor
va fi numai pentru†† ei, nu va intra
în Casa Domnului! *Cap. 3:4. *Ier. 6:20.
Cap. 8:13. † Deut. 26:14. †† Lev. 17:11.

5. Ce veți face în zilele de praznic*,
lasărbătorile Domnului? *Cap. 2:11.

6. Căci iată că ei pleacă din pricina
pustiirii; Egiptul* îi va aduna, Mo-
ful le va da morminte; ce au mai
scump, argintul** lor, va fi prada mă-
răcinilor, și vor crește spinii în cortu-
rile lor.

Cap. 7:16. Vers. 3. *Ier. 5:6; 32:13; 34:13. Cap. 10:8.

7. Vin zilele pedepsei, vin zilele ră-
splătirii: Israel va vedea singur dacă
proorocul este nebul, sau dacă omul
insuflat* aiurează. Și aceasta din pri-
cina mării nelegiuirilor și răzvră-
tirilor tale. *Ezech. 13:3, etc. Mic. 2:11. Tef. 3:4.

8. Efraim stă la pindă* împotriva
Dumnezeului meu, proorocului i se în-
tind lațuri de pășari pe toate căile
lui, îi vrăjmășesc în Casa Dumneze-
ului său. *Ier. 6:17; 31:6. Ezech. 3:17; 38:7.

9. S'au afundat în stricăciune*, ca
în zilele Ghibei*; Domnul† își va
aduce aminte de nelegiuirea lor, le
va pedepsi păcatele.

*Ier. 31:6. Cap. 10:9. *Jude. 19:22. †Cap. 8:13.

10. Am găsit pe Israel ca pe niște
sluguri în pustie, am văzut pe pă-
rinții voștri ca pe cele dintii roade*
ale unui smochin, în primăvară*; dar
ei s'au dus la Baal-Peor†, s'au pus
în slujba†† idolului scirbos*, și au
ajuns† uricioși ca și acela pe care
îi iubeau.

*Ier. 28:4. Mic. 7:1. *Cap. 2:15.
† Num. 25:3. Ps. 106:28. †† Cap. 4:14. *† Ier. 11:13.
Jude. 6:32. †† Ps. 81:12. Ezech. 20:8. Amos 4:5.

11. Slava lui Efraim va sbura ca o
pasăre: nu mai este nicio naștere,
nicio însărcinare, și nicio zămis-
lire!

12. Chiar* dacă își vor crește copiii,
ii voi lipsi** de ei înainte ca să ajun-
gă oameni mari; și vai† de ei, cind
îmi voi întoarce†† privirile dela ei!
*Iov 27:14. *Deut. 28:41, 62. † Deut. 31:17, 2Reg. 17:18.
Cap. 8:6. †† 1 Sam. 28:16, 16.

13. Efraim, după cum văd, își dă*
copiii la pradă; și Efraim* își va
duce singur copiii la celce-i va uci-
de! — *Ezech. 26; 27; 28. *Vers. 16. Cap. 13:16.

14. Dă-le, Doamne!... Ce să le
dai?... Dă-le un pintece*, care să
nască înainte de vrei a și †† seci!...

15. Toată răutatea lor este la Ghil-
gal*; acolo M'am scrisit de ei. Din
pricina răutății* faptelor lor, îi voi
izgoni din Casa Mea. Nu-i mai pot
iubi, toate căpeteniile† lor sint niște
indărălnici. *Cap. 4:13; 12:11. *Cap. 1:6. † Ier. 1:23.

16. Efraim este lovit, rădăcina i s'a
uscăt; nu mai dau rod; și chiar dacă
au copii*, le voi omori rodul iubit
de ei. — *Vers. 13.

17. Dumnezeu meu îi va lepăda, pen-
tru că nu L-au ascultat: de aceea vor
rătăci* printre neamuri. — *Deut. 28:64, 66.

10. 1. Israel era o vie mănoasă*, care
făcea multe roade. Cu cit roadele
sale erau mai multe, cu atât mai multe
altare** a zidit; cu cit îi propășea țara,
cu atât înfrumuseța stîlpii†† ido-
lești. *Nab. 2:2. *Cap. 8:11; 12:11. †Cap. 8:4.

2. Inima lor este împărțită*: de
aceea vor fi pedepsiți. Domnul le va
surpa altarele, le va nimici stîlpii ido-
lești. *1 Reg. 18:21. Mat. 6:24.

3. Și curind* vor zice: „N'avem
adevărat împărat, căci nu ne-am te-
mut de Domnul; și împăratul, pe ca-
re-l avem, ce ar putea face el pentru
noi?” *Cap. 3:4; 11:5. Mic. 4:9. Vers. 7.

4. Ei rostesc vorbe deșerte, jură-
mente mincinoase, cind încheie un le-
gămint: de aceea, pedeapsa va incol-
ti* ca o buriaiană otrăvitoare din bra-
zele cimpii!

*Deut. 29:18. Amos 7:7; 6:12. Eapl. 8:23. Eyr. 12:16.

5. Locuitorii Samariei, se vor uimi
de viteii* din Bet-Aven*; poporul va
jăli pe idol, și preoții lui vor tremu-
ra pentru el, pentru slava†† lui, care
va pieri din mijlocul lor. *1 Reg. 12:28, 29.
Cap. 8:6, 6. *Cap. 4:15. † 1 Sam. 4:21. 2Reg. 11:11.

6. Da, el însuș va fi dus în Asiria, ca
dar împăratului* Iareb. Rușinea va cu-
prinde pe Efraim, și lui Israel îi va
fi rușine de planurile** sale.

*Cap. 5:13. *Cap. 11:6.

7. S'a dus Samaria* și împăratul ei,
ca o țapligă pe fața apelor.

8. Înălțimile* din Bet-Aven, unde a
păcătuit** Israel, vor fi nimicite; spi-
ni† și măracini vor crește pe altarele
lor. Și†† vor zice munților: „Acope-
riți-ne!” †† Și dealurilor: „Cădeți peste
noi!” *Cap. 4:15. *Deut. 9:21. 1Reg. 12:30. †Cap. 9:6.
†† Ier. 2:19. Luc. 23:30. Apoc. 9:16; 9:6.

9. Din zilele Ghibei ai păcătuit, Israele*! Acolo au stătut ei, ca răz-boiul** făcut împotriva celor răi să nu-i apuce la Ghibea. ^{Cap. 9. 9. Judc. 20.}

10. Îi voi pedepsi cînd voi vrea*, și se vor strînge** popoare împotriva lor, cînd îi voi pedepsi pentru îndoita lor nelegiuire!

^{Deut. 28. 63. Jer. 16. 16. Ezech. 23. 46, 47. Cap. 8. 10.}

11. Efraim este o minzată* învățată la jug, căreia îi place să treiere griul, și i-am cruțat gîtul său cel frumos; dar acum voi înjuga pe Efraim, luda va ara și iacov îi va grăpa.

^{Jer. 50. 11. Mic. 4. 13.}

12. Sămănați* potrivit cu neprihăni-rea și veți secera potrivit cu îndurarea. Desteleniți-vă** un ogor nou! Este vremea să căutați pe Domnul, ca să vină și să vă ploaie minuire.

^{Prov. 11. 18. Jer. 4. 3.}

13. Ați* arat răul, ați secerat nelegiuirea, și ați mîncat rodul minciunii. Căci te-ai încrezut în cărăle tale de luptă, în numărul oamenilor tăi viteji.

^{Iov 4. 8. Prov. 22. 8. Cap. 8. 7. Gal. 6. 7, 8.}

14. Deaceea* se va stîrni o zarvă împotriva poporului tău, și toate cetățile tale vor fi nimicite, cum a nimicit în luptă Șalman-Bet-Arbel**, cînd mama ț a fost zdrobită împreună cu copiii ei.

^{Cap. 13. 16. Reg. 18. 34; 19. 13. Cap. 19. 16.}

15. Iată ce vă va aduce Betel, din pricina răutății voastre peste măsură de mare. În revărsatul zorilor, se va isprăvi* cu împăratul lui Israel!

11 1. Cînd era tînăr Israel*, îl iubeam, și am chemat** pe fiul Meu ț din Egipt.

^{Cap. 2. 15. Mat. 2. 15. Exod. 4. 22, 23.}

2. Dar cu cît proorocii îi chemau, cu atît ei se depărtau: au adus jertfe* Baalilor, și tîmăile chipurilor idolești.

^{Reg. 17. 16. Cap. 2. 13; 13. 2.}

3. Și totuș Eu am învățat* pe Efraim să meargă, și l-am ridicat în brațe; dar n'au văzut că Eu** îi vindecam.

^{Deut. 1. 31; 32. 10, 11, 12. Isa. 46. 3. Exod. 15. 26.}

4. I-am tras cu legături omenești, cu funii de dragoste, am fost pentru ei ca cel ce le ridică jugul* de lingă gură. M'am plecat spre ei și le-am dat de mîncare**.

^{Lev. 26. 13. Ps. 78. 25. Cap. 2. 8.}

5. Nu se vor mai întoarce în țara* Egiptului; dar Asirianul va fi împăratul lor, pentru că n'au voit să se întoarcă** la Mine.

^{Cap. 8. 13; 9. 8. Reg. 17. 13, 14.}

6. Sabia va năvăli peste cetățile lor,

va nimici, va minca pe sprijinitorii lor, din pricina planurilor* pe cari le-au făcut.

7. Poporul Meu este pornit să se depărteze* de Mine; și dacă sint che-mați** înapoi la Cel Prea Înalt, nimeni din ei nu caută să se ridice.

^{Jer. 3. 6, etc.; 8. 1. Cap. 4. 16. Cap. 7. 8.}

8. „Cum* să te dau Efraime? Cum să te predau Israele? Cum să-ți fac ca Admei**? Cum să te fac ca Teboimul? Mi se sbate inima ț în Mine, și tot launtrul Mi se mișcă de milă!

^{Cap. 6. 4. Fac. 14. 8; 19. 24, 25. Deut. 29. 23. Amos 4. 1. Jer. 32. 36. Isa. 63. 15. Jer. 31. 20.}

9. Nu voi lucra după minia Mea a-prinsă, nu voi mai nimici pe Efraim; căci Eu sint Dumnezeu*, nu un om. Eu sint Sfîntul în mijlocul tău, și nu voi veni să prăpădesc.

^{Num. 23. 19. Isa. 55. 8, 9. Mal. 1. 4.}

10. Ei vor urma pe Domnul, ca pe un leu care va răzni*; căci El însuși va răzni, și copiii vor alerga tremurînd dela apus**.

11. Vor alerga tremurînd din Egipt, ca o pasăre, și din țara Asiriei, ca o porumbiță*. Și-i** voi face să locușcă în casele lor, zice Domnul.“

^{Isa. 60. 8. Cap. 7. 11. Ezech. 28. 25, 26; 37. 2, 3.}

12. Efraim* mă înconjoară cu minciuni, și casa lui Israel cu înșelătorii. Iuda este tot hoinar față de Dumnezeu, față de Cel Sfînt și credincios.

^{Cap. 12. 1.}

12 1. Lui Efraim* îi place vîntul și aleargă după vîntul de răsărit; zilnic mărește minciuna și înșelătoria; face legămînt** cu Asiria, și duc undele mînt în Egipt.

^{Cap. 8. 7. Reg. 17. 4. Cap. 5. 13; 7. 11. Isa. 30. 6; 37. 36.}

2. Domnul* este în ceartă și cu Iuda, și va pedepsi pe iacov după purtarea lui: îi va răsplăti după faptele lui.

^{Cap. 4. 1. Mic. 6. 1.}

3. Încă din pîntecele mamei, a apucat iacov pe frate-său de călcîi*, și în puterea lui, s'a luptat** cu Dumnezeu.

^{Fac. 25. 26. Fac. 32. 24, etc.}

4. S'a luptat cu îngerul, și a fost biruitor, a plîns și s'a rugat de el. Iacov l-a întîlnit la Betel*, și acolo ne-a vorbit Dumnezeu.

^{Fac. 28. 12, 19; 35. 9, 10, 15.}

5. Domnul este Dumnezeul oștirilor;

Numele Lui* este Domnul.

^{Exod. 3. 15.}

6. Tu* dar, întoarce-te la Dumnezeul tău, păstrează bunăta-te și iubirea, și nădăjduiește** totdeauna în Dumnezeul tău.

^{Cap. 14. 1. Mic. 6. 8. Ps. 77. 1.}

7. Efraim este un negustor care are în mină o cumpănă* mîncinoasă. Ii place să înșele.

°Prov. 11.1. Amos 8.5.

8. Și Efraim zice: „Cu adevărat* m'am îmbogățit, am făcut avere; și în toată munca mea nu mi s'ar putea găsi nici o nelegiuire care să fie un păcat.”

°Zah. 11.6. Apoc. 3.17.

9. Și totuși, Eu* sînt Domnul, Dumnezeuul tău, din țara Egiptului, și pînă acum; Eu te voi face să locuiești iarăși* în corturi, ca în zilele de sărbătoare!

°Cap. 18.4. °Lev. 23.42, 43. Neem. 8.17. Zah. 14.10.

10. Eu am vorbit* proorocilor, am dat o mulțime de vedenii, și am spus pilde prin prooroci.

°2 Reg. 17.13.

11. Dacă Galaadul* s'a datat la slujba idolilor, Galaadiții vor fi nimiciți negreșit. Ei jertfesc boi în Ghilgal*; de aceea, altarele ț lor vor ajunge niște mormane de pietre, pe brazdele cîmpilor.

°Cap. 5.1; 6.8. °Cap. 4.15; 9.15. Amos 4.4; 5.5. †Cap. 8.11; 10.1.

12. Iacov a fugit* odinioară în cîmpia Aram, Israel a slujit pentru o femeie, și pentru o femeie** a păzit turmele.

°Fac. 28.6. Deut. 26.6. °Fac. 20.20, 28.

13. Dar, printr'un prooroc* a scos Domnul pe Israel din Egipt, și printr'un prooroc a fost păzit Israel.

°Exod. 12.60, 61; 13.3. Ps. 77.20. Isa. 43.11. Mic. 6.4.

14. Efraim* a mîniat rău pe Domnul: dar Domnul său va arunca asupra lui singele pe care l-a vărsat, și-i** va răsplăti ocara ț, pe care l-a făcut-o.

°2 Reg. 17.11—18. °Dan. 11.18. †Deut. 28.37.

13 1. Cînd vorbea Efraim, răspindea groaza în Israel. Dar cum* a pădăit cu Baal, a murit.

°2 Reg. 17.16, 18. Cap. 11.2.

2. Și acum ei păcătuiesc într'una, își fac chipuri turnate din argintul lor*, idoli născociți de ei, lucrare făcută de meșteri. Acestora le vorbesc ei, și jertfind oameni, sărută viței**!

°Cap. 2.8; 8.4. °1 Reg. 10.18.

3. De aceea, vor fi ca norul de dimineață*, ca roua care trece repede, ca pleava* suflată de vînt din arie, ca fumul, care iese din horn.

°Cap. 6.4. °Dan. 2.35.

4. Dar Eu* sînt Domnul, Dumnezeuul tău, din țara Egiptului încoace. Tu cu-noști că nu este alt Dumnezeu* afară de Mine, și nu este alt Mintuitor afa-ră de Mine.

°Isa. 43.11. Cap. 12.9. °Isa. 43.11; 45.21.

5. Eu* te-am cunoscut în pustie, într'un pămînt* fără apă.

°Deut. 2.7; 32.10. °Deut. 8.10; 32.10.

6. Dar cînd au dat de pășune*, s'am săturat, și cînd s'au săturat, inima li s'a umflat de mindrie; de aceea M'au uitat*.

°Deut. 8.12, 14; 32.15. °Cap. 8.14.

7. Eu M'am făcut ca un leu* pentru ei, și-i pîndesc ca un pardos** pe drum.

°Pîn. 3.10. Cap. 5.14. °Ier. 5.6.

8. Mă năpustesc asupra lor, ca o ursoaică* lipsită de pui ei, le sfîșii învelişul inimii; îi înghit pe dată ca un leu, și fiarele cîmpului îi vor face buchiți.

°2 Sam. 17.8. Prov. 17.12.

9. Picirea* ta, Israele, este că ai fost împotriva Mea, împotriva Celui ce te putea ajuta*.

°Prov. 6.32. Cap. 14.1. Mal. 1.9. °Vers. 4.

10. Unde este împărțutul tău, ca să te scape* în toate cetățile tale? Unde sînt judecătorii tăi, despre cari ziceai*: „Dă-mi un împărat și domni*!”

°Deut. 32.1. 38. Cap. 10.1. Vers. 4. °1 Sam. 8.1, 19.

11. Ți-am dat un împărat* în minia Mea, și ți-l iau în urgia Mea!

°1 Sam. 8.7; 10.19; 16.22, 23; 16.1. Cap. 10.1.

12. Nelegiuirea* lui Efraim este strînsă, păcatul lui este păstrat.

°Deut. 32.34. Iov 14.17.

13. Îi vor apuca durerile nașterii*; este un copil* ncînețit, căci nu poate să nască la vremea sorocită*!

°Isa. 13.8. Ier. 30.6. °Prov. 22.3. °210.9. 19.3.

14. Ii voi răscumpăra din mina locuinței morților*, îi voi izbavi dela moarte. Moarte, unde** îți este cîmă? Locuință a morților, unde îți este nimicirea? Căința ț este ascunsă de privirile Mele! °Isa. 25.8. Ezech. 37.12. °1 Cor. 15.64, 66. †Ier. 15.6. Rom. 11.29.

15. Oricît de roditor* ar fi Efraim în mijlocul fraților săi, tot va veni vîntul de răsărit**, se va stîrni din pustie un vînt al Domnului, îi va usca izvoarele, și-i va seca fîntinile: va jăfui visteria de toate vasele ei de preț.

°Fac. 41.52, 48.19. °Ier. 4.11. Ezech. 17.10; 19.12. °Cap. 4.19.

16. Samaria este pedepsită, pentruca s'a răzvrătit* împotriva Dumnezeului ei. Vor cădea ucii de sabie*; pruncii lor vor fi zdrobiți, și vor spinteca pîntecetele femeilor lor însărcinate.

°2 Reg. 18.12. °2 Ro. 8.8, 12; 15.16. Isa. 13.16. °Cap. 10.14, 15. Amos 1.13. Nah. 3.10.

14 1. Intoarce-te*, Israele, la Domnul, Dumnezeuul tău! Caci** ai căzut prin nelegiuirea ta.

°Cap. 12.6. Ier. 2.19. °Cap. 13.9

2. Aduceți cu voi cuvinte de căință, și întoarceți-vă la Domnul. Spuneți-l: „Iartă toate nelegiuirile, primește-ne cu bunăvoință, și îți vom aduce, în loc de tauri, lauda buzelor noastre”.

◊ Evr. 13, 15.

3. Asirianul* nu ne va scăpa, nu vrem** să mai încălțăm pe cai, și nu vrem † să mai zicem lucrării minilor noastre: „Dumnezeul nostru!” Căci†† la Tine găsește milă orfanul.”

◊ Ier. 31, 19, etc. Cap. 5, 19; Ecl. 1. ◊ Deut. 17, 10. Ps. 33, 17. Isa. 30, 2, 16; 31, 1. † Cap. 2, 17. Vers. 9. †† Ps. 10, 14; 68, 5.

4. Le voi vindeca vătămarea adusă de neascultarea lor*, îi voi iubi cu adevărat**! Căci minia Mea s'a abătut dela ei!

◊ Ier. 5, 6; 14, 7. Cap. 11, 7. ◊ Ezech. 1, 6.

5. Voi fi ca roua* pentru Israel; el va înflori ca crinul, și va da rădăcini ca Libanul.

◊ Iov. 28, 10. Prov. 10, 12.

6. Ramurile lui se vor întinde; măreția lui va fi ca a măslinului*, și mi-resmele** lui ca ale Libanului.

◊ Ps. 62, 8; 128, 3. ◊ Fac. 27, 27. Cnt. 4, 11.

7. Iarăș vor locui* la umbra lui, iarăș vor da viață griului, vor înflori ca via, și vor avea faima vinului din Liban.

◊ Ps. 91, 1.

8. Ce mai* are Efraim a face cu idoli? Il voi asculta** și-l voi privi, voi fi pentru el ca un chiparos verde: dela Mine îți vei primi rodul †.

◊ Vers. 3. ◊ Ier. 31, 18. † Iac. 1, 17.

9. Cine este înțelept*, să ia seama la aceste lucruri! Cine este priceput, să le înțeleagă! Căci căile Domnului sînt drepte**; și cei drepti umblă pe ele, dar cei răzvrătiți cad pe ele.

◊ Ier. 9, 12. Dan. 12, 10. Iov. 8, 47; 18, 37. ◊ Ps. 107, 43. Luc. 2, 34. 2 Cor. 2, 16. 1 Pet. 2, 7, 8.

IOEL

(Osea 6. 1—8. Evrei 12. 10, 11. Apocalipsa 21. 3—6.)

Năvală de lăcuste.

1. Cuvîntul Domnului care a fost spus lui ioel, fiul lui Petuel.

2. Ascultați lucrul acesta, bătrîni! Și luați seama, toți locuitorii țării! S'a întîmplat așa ceva* pe vremea voastră, sau pe vremea părinților voștri?

◊ Cap. 2, 2.

3. Povestiți* copiilor voștri despre lucrul acesta, și copiii voștri să povestească la copiii lor, iar copiii lor să povestească neamului de oameni care va urma!

◊ Ps. 78, 4.

4. Ce a lăsat nemîncat lăcusta* Gazam, a mîncat lăcusta Arbeh, ce a lăsat lăcusta Arbeh, a mîncat lăcusta lelec, ce a lăsat lăcusta lelec, a mîncat lăcusta Hasil.

◊ Deut. 28, 38. Cap. 2, 25.

5. Treziți-vă, bețivilor, și plîngeți! Văitați-vă toți cei ce beți vin, căci vi s'a luat* mustul dela gură!

◊ Isa. 32, 10.

6. Căci în țara mea a năvălit un popor* puternic și fără număr, cu dinți** de leu, și măsle de loaică.

◊ Prov. 30, 25, 26, 27. Cap. 2, 11, 25. ◊ Apoc. 9, 8.

7. Mi-a pustiit* via; mi-a făcut bucați smochinul, l-a jupuit de coajă și l-a trîntit jos; mlădițele de viță au ajuns albe!

◊ Isa. 6, 6.

8. Bocește-te*, ca fecioara încinsă cu un sac după bărbatul** tineretei ei!

◊ Isa. 22, 12. ◊ Prov. 2, 17. Ier. 3, 4.

9. Au încetat darurile de mîncare* și jertfele de băutură din Casa Domnului; preoții, slujitorii Domnului, jălesc.

◊ Vers. 13. Cap. 2, 14.

10. Cîmpia este pustiită, pămîntul* întristat, căci griul este nimic, mușul** a secat, untdelemnul nu mai este.

◊ Ier. 12, 11; 14, 2. ◊ Isa. 24, 7. Ven. 11.

11. Înărmuriți*, plugari, văitați-vă vieri, din pricina griului și orzului, căci bucatele de pe cîmp sînt pierdute.

◊ Ier. 14, 3, 4.

12. Via* este prăpădită, smochinul este veștejit, rodiul, finicul, mărul, toți pomii de pe cîmp, s'au uscat... Și s'a dus bucuria** dela copiii oamenilor!

◊ Vers. 10. ◊ Isa. 24, 11. Ier. 48, 33. Ps. 4, 7. Isa. 3, 1.

13. Încingeți-vă*, preoți, și plîngeți! Bociți-vă, slujitori ai altarului; veniți și petreceți noaptea îmbrăcați cu saci, slujitori ai Dumnezeului meu! Căci au încetat darurile de mîncare** și jertfele de băutură din Casa Dumnezeului vostru.

◊ Ier. 4, 8. Vers. 3. ◊ Vers. 9.

14. Vestiți* un post, chemați o adunare de sărbătoare**; strîngeți pe bătrîni, pe toți † locuitorii țării, în Casa

Domnului, Dumnezeului vostru, și strigăți către Domnul. 2 Cron. 20, 8, 4. Cap. 2. 10, 16. ¹⁰ Lev. 23, 36. ¹¹ 2 Cron. 20, 13.

15. „Vai! ce * zi!” Da, ziua * Domnului este aproape, vine ca o pustiire dela Cel Atotputernic. 1^a Ier. 30, 7. ^{2^a} Ier. 13, 6, 9. Cap. 2, 1.

16. Nu s'a prăpădit hrana supt ochii noștri? Și n'a perit bucuria * și veselie din Casa Dumnezeului nostru? Deut. 12, 6, 7; 16, 11, 14, 15.

17. S'au uscat semințele supt bulgări; grînarele stau goale, hambarele sînt stricate, căci s'a stricat sămăntura!

18. Cum gem * vitele! Cirezile de boi umblă buimace, căci nu mai au pășune; chiar și turmele de oi sufăr! 1^a Sam. 24, 9.

19. Către * Tine, Doamne, strig, căci a mîncat focul * islazurile pustiei, și para focului a pîrlit toți copacii de pe cîmp! Ps. 50, 15. ^{1^a} Ier. 9, 10. Cap. 2, 3.

20. Chiar și fiarele cîmpului se îndreaptă doritoare * către tine, căci au secat * piraiele, și a mîncat focul islazurile pustiei. 1^a Ier. 38, 41. Ps. 104, 21; 145, 15. ^{1^a} Reg. 17, 7; 18, 6.

Indemn la pocăință.

2. Sunați * din trîmbiță în Sion! Sunați * în gura mare pe muntele Meu cel sfînt, ca să tremure toți locuitorii țării. Căci vine ziua Domnului, este aproape! — 1^a Ier. 4, 6. Vers. 15. ^{2^a} Num. 10, 5, 9. ^{1^a} Cap. 1, 15. Oba 4, 16. Tef. 1, 14, 15.

2. O zi de întunec * și negură mare, o zi de nori și de întunecime. Ca zorile dimineții se întînde peste munți un popor mare * și puternic, cum * n'a mai fost din veac, și nici în vremurile viitoare nu va mai fi. Amos 6, 18, 20. ^{1^a} Cap. 1, 6. Vers. 5, 11, 25. ^{1^a} Exod. 10, 14.

3. Arde focul * înaintea lui și pilpăie flacăra după el. Înaintea lui, țara era ca o grădină a Edenului *, și după el este un pustiu sterp: nimic nu-i scapă. Cap. 1, 19, 20. ^{1^a} Fac. 2, 8; 13, 10. Isa. 51, 3. ^{1^a} Zah. 1, 14.

4. Parcă * sînt niște cai, și aleargă ca niște călăreți. Apoc. 0, 7.

5. Vin uruind * ca niște cară pe munți, și pirăe ca o flacăra de foc, cînd mistuie mîriștea; par o puternică oștire *, gata de luptă. Apoc. 8, 9. ^{1^a} Vers. 2.

6. Tremură popoarele înaintea lor, și toate fețele îngălbeneșc *. 1^a Ier. 8, 21. Plin. 4, 8. Nah. 2, 10.

7. Aleargă ca niște războinici, se suie pe ziduri ca niște războinici, fiecare își vede de drumul lui, și nu se abate din cărarea lui.

8. Nu se împing unii pe alții, fiecare ține șirul, se năpustesc prin săgeți și nu se opresc din mers.

9. Se răspindesc în cetate, aleargă pe ziduri, se suie pe case, și intră * pe ferestre ca un hoț *. 1^a Ier. 1, 21. ^{1^a} Ios. 10, 1.

10. Înaintea lor se cutremură pămîntul *, se zguduie cerurile, soarele * și luna se întunecă, și stelele își pierd lumina. Ps. 18, 7. ^{1^a} Isa. 13, 10. Ezech. 32, 7. Vers. 31. Cap. 3, 15. Mat. 24, 29.

11. Domnul * face să tune glasul Lui înaintea oștirii Sale *, căci tabăra Lui este foarte mare, și celce împlinesc cuvîntul este puternic *. Dar mare este ziua Domnului * și foarte înfricoșată: cine * ține o poate suferi? 1^a Ier. 26, 30. Cap. 3, 16. Amos 1, 2. ^{1^a} Vers. 25. ^{1^a} Ier. 50, 34. Apoc. 18, 8. ^{1^a} Ier. 30, 7. Amos 6, 18. Tef. 1, 15. ^{1^a} Num. 24, 23. Mat. 3, 2.

12. „Dar chiar acum, zice Domnul, întoarceți-vă * la Mine cu toată inima, cu post, cu plîns și bocet!”

13. Sfîșiați-vă inimile * nu hainele *, și întoarceți-vă la Domnul, Dumnezeul vostru. Căci El este milostiv și plin de îndurare, îndelung răbdător și bogat în bunătațe, și-l pare rău de relele pe cari le trimite. 1^a Ier. 4, 1. Osea 12, 0, 14, 1. ^{1^a} Fac. 37, 34. 2 Sam. 1, 11. Iov. 1, 20. ^{1^a} Exod. 34, 6. Ps. 86, 6, 15. Iona 4, 2.

14. Cine știe * dacă nu Se va întoarce și nu Se va căi? Cine știe dacă nu va lăsa după El o binecuvîntare *, daruri de mîncare și jertfe de bătăură pentru Domnul, Dumnezeul vostru? 1^a Ios. 14, 12. 2 Sam. 12, 22. 2 Reg. 19, 4. Amos 6, 15. Iona 3, 9. Tef. 2, 3. ^{1^a} Isa. 65, 8. Hag. 2, 10. ^{1^a} Cap. 1, 9, 13.

15. Sunați * cu trîmbița în Sion! Vestați * un post, chemați o adunare de sărghătoare! 1^a Num. 10, 3. Vers. 1. ^{1^a} Cap. 1, 14.

16. Stringeți poporul, țineți o adunare sfîntă *! Aduceți * pe bătrîni, stringeți * copiii, și chiar pruncii dela fiță! Să iasă * mîrele din cămara lui, și mireasa din odaia ei! Exod. 19, 10, 22. ^{1^a} Cap. 1, 14. ^{1^a} 2 Cron. 20, 13. ^{1^a} Cor. 7, 5.

17. Preoții, slujitorii Domnului, să plîngă între tindă * și altar, și să zică: „Doamne, îndură-Te * de poporul Tău! Nu da de ocară moștenirea Ta, n'o face de batjocura popoarelor! Pentru ce * ține să zică printre neamuri: „Unde este Dumnezeul lor?” 1^a Ezech. 8, 16. Mat. 23, 35. ^{1^a} Exod. 32, 11, 12. Deut. 9, 28—29. ^{1^a} Ps. 42, 10; 79, 10; 116, 2. Mic. 7, 10.

Făgăduințe.

18. Domnul a fost plin de rîvnă* pentru țara Lui, și S'a îndurat** de poporul Său.

*Zab. 1.14; 8.2. **Deut. 32.36. Isa. 60.10.

19. Domnul a răspuns, și a zis popoului Său: „Iată, vă trimet griu*, must și untdelemn proaspăt, ca să vă saturați de ele, și nu vă voi mai face de ocară între neamuri.

*Cap. 1.10. Mal. 3.10, 11, 12.

20. Voi* depărta dela voi pe vrăjmașul dela miază-noapte**, îl voi izgoni spre un pământ fără apă și pustiu, îi voi împinge partea dinainte a ostirii lui în țara mării de răsărit, și coada ostirii în marea de apus††; iar duhoarea lui se va ridica în sus, și mirosul lui de putregai se va înălța în văzduh, căci s'a crezut grozav. *Exod. 10.19. **Jer. 1.14. †Ezec. 47.18. Zab. 14.8. ††Deut. 11.24.

21. Nu te teme, pămîntule, ci bucură-te și veseleşte-te, căci Domnul face lucruri mari!

22. Nu vă temeți, fiare de pe cîmp*, căci islazurile** pustiei iarăș vor înverzi, pomii își vor da roadele, smochinul și vița își vor da rodul lor.

*Cap. 1.18, 20. **Zab. 8.12. Cap. 1.19.

23. Și voi, copii ai Sionului, bucurați-vă și veseliți-vă* în Domnul, Dumnezeuul vostru, căci El vă va da** ploaie la vreme†, vă va trimete ploaie timpurie și tirzie, ca odinioară.

*Isa. 41.16; 61.10. Hab. 3.18. Zab. 10.7. **Lev. 26.4. Deut. 11.14; 28.12. †Iac. 5.7.

24. Ariile se vor umplea de griu, vor geme tocitoarele și teascurile de must și de untdelemn,

25. vă voi răsplăti astfel anii, pe cari* i-au mîncat lăcustele Arbeh, Ielec, Hasil și Gazam, ostirea Mea cea mare**, pe care am trimes-o împotriva voastră.

*Cap. 1.4. **Vers. 11.

26. Veți minca* și vă veți satura, și veți lauda Numele Domnului, Dumnezeuul vostru, care va face minuni cu voi, și poporul Meu niciodată nu va mai fi de ocară!

*Lev. 26.5. Ps. 22.26. Lev. 26.26. Mic. 6.14.

27. Și veți ști* că Eu sînt în mijlocul** lui Israel, că Eu sînt † Domnul, Dumnezeuul vostru, și nu este altul afară de Mine. Și poporul Meu niciodată nu va mai fi de ocară. *Cap. 3.17. **Lev. 26.11, 12. Ezech. 37.26, 27. †Isa. 46.5, 21, 22. Ezech. 38.22.

28. După aceea*, voi turna** Duhul Meu peste orice făptură; fiii† și fiii-

cele†† voastre vor prooroci, bătrîni voștri vor visa vedenii. *Isa. 44.3. Ezech. 23. 23. Fap. 2.17. **Zab. 12.10. Ioan 7.39. †Isa. 54.13. ††Fap. 2.4.

29. Chiar și peste robi și peste roabe, voi turna Duhul Meu, în zilele acelea.

*1 Cor. 12.13. Gal. 3.28. Rom. 8.13.

30. Voi face să se vadă semne* în ceruri și pe pămînt: singe, foc, și stilpi de fum; *Mat. 24.29. Marc. 13.24. Luc. 21.25.

31. soarele* se va prefăce în întunec, și luna în singe, înainte** de a veni ziua Domnului, ziua aceea mare și infricoșată. *Isa. 13.9, 10. Cap. 3.1, 15. Vers. 18. Mat. 24.29. Marc. 13.24. Luc. 21.25. Apoc. 6.12. *Mal. 4.

32. Atunci oricine* va chema Numele Domnului va fi mîntuit. Căci mintuirea va fi pe muntele Sionului** și la Ierusalim, cum a făgăduit Domnul, și între cei rămași†, pe cari-i va chema Domnul.

*Rom. 10.13. **Isa. 40.13, 14. Obad. 17. Rom. 11.26. †Isa. 11.11, 16. Ier. 31.7. Mic. 4.5, 7, 8. Rom. 9.27; 11.5, 7.

31. Căci iată că în zilele acelea* și în vremile acelea, cînd voi aduce înapoi pe prinșii de război ai lui Iuda și ai Ierusalimului, *Ier. 30.3. Ezech. 37.1.

2. voi stringe* pe toate neamurile, și le voi pogori în valea lui Iosafat**. Acolo, Mă† voi judeca cu ele, pentru poporul Meu, pentru Israel, moștenirea Mea, pe care l-au risipit printre neamuri, împărțind între ele țara Mea. *Zab. 14.2, 3, 4. **2 Cron. 20.26. Vers. 12. †Isa. 41. Ezech. 38.22.

3. Au tras la sorț* pentru poporul Meu; au dat un flăcău pe o curvă, și au vîndut fata pe vin, și l-au bătut.

*Obad. 11. Sab. 38.

4. Ce vreți voi cu Mine, Tirule* și Sidonule, și toate ținuturile Filistenilor? Vreți să-Mi răsplătiți** vreo faptă, sau să faceți ceva împotriva Mea? Iute, fără zăbăvă, voi întoarce fațetele voastre asupra capului vostru.

*Amos 1.6, 9. **Ezech. 25.15, 16.

5. Mi-ați luat argintul și aurul, și cele mai bune odoare ale Mele, și le-ați dus în templele voastre.

6. Ați vîndut pe copiii lui Iuda și ai Ierusalimului copiilor Grecilor, ca să-i depărtați din țara lor.

7. Iată că îi scol* în locul în care i-ți vîndut, și voi întoarce fațeta voastră asupra capului vostru.

*Isa. 43.5, 6; 49.12. Ier. 23.

8. Voi vinde copiilor lui Iuda pe fiii și fiicele voastre, și ei îi vor vinde

Sabeenilor*, un neam depărtat**; căci Domnul a vorbit. *Ezec. 28. 42. **Jer. 6. 20.

9. Vestiți* aceste lucruri printre neamuri: pregătiți războiul! Treziți pe viteji! Să se apropie și să se suie, toți oamenii de război!

*Isa. 9. 10. Jer. 46. 3. 4. Ezech. 38. 7.

10. Fiarele* plugurilor voastre prefăceți-le în săbii, și cosoarele în sulite! Cel slab** să zică: „Sint tare!”

*Isa. 2. 4. Mic. 4. 3. **Zab. 12. 8.

11. Grăbiți-vă* și veniți, toate neamurile de primprejur, și stringeți-vă! Acolo pogoară, Doamne, pe vitejii Tăi**!

*Vers. 2. **Is. 103. 20. Isa. 13. 3.

12. Să se scoale neamurile, și să se suie* în valea lui Iosafat! Căci acolo voi ședea să judec** toate neamurile de primprejur.

*Vers. 2. **Ps. 96. 13; 98. 9; 110. 6. Isa. 2. 4; 3. 13. Mic. 4. 3.

13. Puneți* mina pe seceră, căci secerișul** este copt! Veniți și călcați cu picioarele, căci linurile* sînt pline, și toătorile dau peste ele! Căci mare este răutatea lor! *Mat. 13. 39. Apoc. 14. 18. **Jer. 51. 33. Osea. 11. 1. Isa. 63. 3. Plin. 1. 13. Apoc. 14. 19-20.

14. Vin grămezi-grămezi în valea judecății*, căci ziua Domnului** este aproape, în valea judecății.

*Vers. 2. **Cap. 2. 1.

15. Soarele* și luna se întunecă, și stelele își pierd strălucirea. *Cap. 2. 10, 31.

16. Domnul răcnește* din Sion, glasul Lui răsună din Ierusalim, de se zguduie cerurile** și pămîntul. Dar* Domnul este scăparea poporului Său, și ocrotirea copiilor lui Israel. *Jer. 25. 30. Cap. 2. 11. Amos 1. 2. **Huc. 2. 6. + Isa. 51. 5, 6.

17. Și veți ști* că Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru, care locuiește în Sion, muntele Meu cel sfînt**. Ierusalimul însă va fi sfînt, și nu vor mai trece străinii* prin el. *Cap. 2. 27. **Dan. 11. 45. Obad. 16. Zab. 9. 3. + Isa. 36. 8; 62. 1. Nah. 1. 13. Zab. 14. 21. Apoc. 21. 27.

18. În vremea aceea, va picura must* din munți, și va curge lapte din dealuri, toate piraiele** lui Iuda vor fi pline de apă. Un izvor* va ieși deasemenea din Casa Domnului, și va uda valea Sitim*.

*Amos 9. 13. **Isa. 30. 25. †Ps. 46. 4. Ezech. 47. 1. Zab. 14. 8. Apoc. 22. 1. **Num. 25. 1.

19. Egiptul* va ajunge pustiu, Edomul** va ajunge o pustie stearpă, din pricina silniciei făcute împotriva copiilor lui Iuda, al căror singe nevinovat l-au vărsat în țara lor. *Isa. 19. 1, etc. **Jer. 49. 17. Ezech. 25. 12, 13. Amos 1. 11. Obad. 10.

20. Dar Iuda va fi vecinic* locuit, și Ierusalimul din neam în neam. *Amos 9. 16.

21. Le voi răzbuna* singele pe care nu l-am răzbunat încă, dar Domnul** va locui în Sion.

*Isa. 4. 4. **Ezech. 48. 35. Vers. 17. Apoc. 21. 3.

AMOS

(Isaia 58. 1. Mica 3. 8.)

1. Cuvintele lui Amos, unul* din păstorii din Tecoa**, vedeniile pe care le-a avut el despre Israel, pe vremea* lui Ozia, împăratul lui Iuda, și pe vremea lui Ieroboam††, fiul lui Ioas, împăratul lui Israel, cu doi ani înainte cîntecului*† de pămînt. *Cap. 7. 14. **Isa. 14. 2. †Cron. 20. 20. †Osea 1. 1. ††Cap. 7. 10. ††Zab. 14. 6.

2. El a zis: „Domnul răcnește* din Sion, glasul Lui răsună din Ierusalim. Pașunile păstorilor jălesc, și virful Carmelului** este uscat.

*Jer. 25. 30. Ioel 3. 16. **Isa. 25. 2. Isa. 33. 9.

Impotriva Damascului.

3. Așa vorbește Domnul: „Pentru trei nelegiuiri ale Damascului*, ba pentru patru, nu-Mi schimb hotărîrea,

pentru că au treierat** Galaadul cu treierătoarea de fer.

*Isa. 8. 4; 17. 1. Jer. 49. 23. Zab. 9. 1. **Reg. 10. 33; 13. 7.

4. De aceea* voi trimite foc în casa lui Hazael, care va mistui palatele lui Ben-Hadad.

*Jer. 17. 27; 49. 27. Vers. 7. 10, 12. Cap. 2. 2, 5.

5. Voi sfărîma zăvoarele Damascului*, și voi nimici cu desăvîrșire pe locuitorii din Bicat-Aven, împreună cu cel ce ține toiagul de cîrmuire în Bet-Eden; și poporul Siriei** va fi dus rob la ț. Chir, zice Domnul.”

*Jer. 51. 30. Plin. 2. 9. **2Reg. 16. 9. †Cap. 9. 7.

Impotriva Gazei.

6. Așa vorbește Domnul: „Pentru trei nelegiuiri ale Gazei*, ba pentru patru, nu-Mi schimb hotărîrea, pentru

că au luat pe toți oamenii prinși de război și i-au dat Edomului**:

2 Cron. 29.18. Isa. 14.29. Ier. 47.4, 5. Tef. 2.4. 22 Vers. 9.

7. de aceea*, voi trimete foc în zidurile Gazei, și-i va mistui palatele.

1 Ier. 47.1.

8. Voi nimici cu desăvîrșire pe locuitorii din Asdod*, și pe cel ce ține toiagul împărătesc în Ascalon; Imi voi întoarce mîna împotriva Ecronului*, și ce va mai rămînea ț din Filistenii va pieri, zice Domnul Dumnezeu. 2

2 Tef. 2.4. Zab. 9.6; 6. Ps. 81.14. Ier. 47.4. Ezech. 25.16.

Impotriva Tirului.

9. Așa vorbește Domnul: „Pentru trei nelegiuiri ale Tirului*, ba pentru patru, nu-Mi schimb hotărîrea, pentru că au luat pe toți oamenii prinși de război, și i-au dat** Edomului, și nu s'au gîndit la legămîntul frătesc.

1 Isa. 24.1. Ier. 47.4. Ezech. 26.2; 28. Ier. 3.4, 5. 22 Vers. 8.

10. De aceea*, voi trimete foc în zidurile Tirului, și-i va mistui palatele.“

2 Vers. 4, 7, etc.

Impotriva Edomului

11. Așa vorbește Domnul: „Pentru trei nelegiuiri ale Edomului*, ba pentru patru, nu-Mi schimb hotărîrea, pentru că a urmărit pe frații** săi cu sabia ț, înădușindu-și mila, a dat drumul miniei ț ț, și își ținea într'una urgia.

1 Isa. 21.11; 34.5. Ier. 49.8, etc. Ezech. 25.12, 13, 14; 36.2, etc. Ier. 3.19. Obad. 1, etc. Mal. 1.4. 22 Fac. 27.41. Deut. 24.7. Mal. 1.2. 2 Cron. 28.17. 22 Ezech. 36.5.

12. De aceea, voi trimete* foc peste Teman, și va mistui palatele Boțrei.“

2 Obad. 9.10.

Impotriva lui Amon.

13. Așa vorbește Domnul: „Pentru trei nelegiuiri ale copiilor lui Amon*, ba pentru patru, nu-Mi schimb hotărîrea, pentru că au spintecat** pîntecele femeilor însărcinate ale Galaadului, ca ț să-și mărească ținutul: 2

1 Ier. 40.1, 2. Ezech. 16.2. Tef. 2.9. 22 Osea 13.16. 2 Ier. 49.1.

14. De aceea, voi aprinde focul în zidurile Rabei*, și-i va mistui palatele, în mijlocul strigătelor de război** în ziua luptei, și în mijlocul vijeliei în ziua furtunii.

2 Ezech. 26.5. 22 Cap. 2. 2 Deut. 3.11. 2 Sam. 12.26. Ier. 49.

15. Și împăratul* lor va merge în robie, el, și căpeteniile lui împreună cu el, zice Domnul.“

2 Ier. 49.3.

Impotriva Moabului.

2 1. Așa vorbește Domnul: „Pentru trei nelegiuiri ale Moabului*, ba pentru patru, nu-Mi schimb hotărîrea:

pentru că a ars, a ars** pînă le-a lăsat var, oasele împăratului Edomului.

1 Isa. 16.16. Ier. 46. Ezech. 25.8. Tef. 2.8. 22 22 Vers. 3, 7.

2. de aceea voi trimete foc în Moab, și va mistui palatele Cheriotului*, și Moabul va pieri în mijlocul zarvei, în mijlocul strigătelor** de război și sunetului trîmbiței:

1 Ier. 49.41. 22 Cap. 1.14.

3. Voi nimici cu desăvîrșire pe judecător* din mijlocul lui, și voi ucide pe toate căpeteniile lui împreună cu el, zice Domnul.“

2 Num. 24.17. Ier. 40.2.

Impotriva lui Iuda.

4. Așa vorbește Domnul: „Pentru trei nelegiuiri ale lui Iuda, ba pentru patru, nu-Mi schimb hotărîrea, pentru că a nesocotit Legea Domnului și n'au păzit poruncile Lui, ci s'au lăsat duși în rătăcire de idoli** cei mincinoși după cari ț au umblat și părintii lor; 2

1 Lev. 26.14, 15. Neum. 1.7. Dan. 9.11. 22 Lev. 24.16. 18. 20. Rom. 1.23. 22 Ezech. 20.13, 16, 18, 24, 30.

5. de aceea*, voi trimete foc în Iuda, și va mistui palatele Ierusalimului.“

2 Ier. 17.27. Osea 1.3.

Impotriva lui Israel.

6. Așa vorbește Domnul: „Pentru trei nelegiuiri ale lui Israel, ba pentru patru, nu-Mi schimb hotărîrea, pentru că au vindut* pe cel neprihănit pe bani, și pe sărac pe o păreche de încălțăminte.

1 Isa. 29.21. Cap. 8.4.

7. Ei doresc să vadă țărîna pămîntului pe capul celor sărmani, și calcă în picioare* dreptul celor nenorociți. Fiul** și tatăl se duc la aceeaș fată, ca să pingărească ț Numele Meu cel sfînt.

1 Isa. 10.2. 22 Cap. 5.12. 22 Ezech. 22.11. 22 Lev. 3.3. Ezech. 36.20. Rom. 2.24.

8. Se întind lingă fiecare altar* pe haine luate ca zălog**, și beau în casa dumnezeilor lor amenda celor osîndiți de ei.

2 Ezech. 23.41. 1 Cor. 8.10; 10.21. 22 Exod. 23.28.

9. Și totuș Eu am nimicit* dinaintea lor pe Amoriți, cari erau cît cedrii de înalți**, și tari ca stejarii; le-am nimicit roadele ț din virf pînă în rădăcini.

2 Num. 21.24. Deut. 2.31. Ios. 24.8. 22 Num. 13.26, 33. 22 Ios. 5.24. Ma. 4.1.

10. Și Eu v'am scos* din țara Egiptului, și v'am povățuit** patruzeci de ani în pustie, ca să vă dau în stăpînire țara Amoriților.

2 Exod. 12.51. Mic. 6.4. 22 Deut. 2.7, 8, 22.

11. Am ridicat prooroci dintre fiii voștri, și Nazirei* dintre tinerii voștri.

Nu este așa, copii ai lui Israel? zice Domnul...

12. Iar voi ați dat Nazireilor să bea vin, și proorocilor le-ați poruncit*: „Nu proorociți!”

13. Iată*, vă voi stropși cum stropsește pământul carul încărcat cu snopi,

14. așa că cel iute nu va putea să fugă*, iar cel tare** nu se va putea sluji de tăria lui, și omul viteaz nu-și va scăpa viața.

15. Cel ce minuieste arcul nu va putea să țină piept, cel iute de picioare nu va scăpa, și călărețul* nu-și va scăpa viața;

16. iar cel mai inimos dintre războinici, va fugi în pielea goală în ziua aceea, zice Domnul.

Mustrări și amenințări.

3. Ascultați cuvîntul acesta, pe care-l rostește Domnul împotriva voastră, copii ai lui Israel, împotriva întregii familii pe care am scos-o din țara Egiptului!

2. „Cu v'am ales numai* pe voi dintre toate familiile pământului: de aceea** vă voi și pedepsi pentru toate nelegiuirile voastre.

3. Merg oare doi oameni împreună, fără să fie învoiați?

4. Răcnește leul în pădure, dacă n'are pradă? Sbiară puilul de leu din fundul vizuinei lui, dacă n'a prins nimic? 5. Cade pasărea în lațul de pe pământ, dacă nu i s'a întins o cursă? Se ridică lațul dela pământ, fără să se fi prins ceva în el?

6. Sau sună cineva cu trimbița într'o cetate, fără să se spăimînte poporul? Sau se întâmplă o nenorocire* într'o cetate, fără s'o fi făcut Domnul?

7. Nu, Domnul Dumnezeu nu face nimic fără să-Și descopere* taina Sa slujitorilor Săi prooroci.

8. Leul* răcnește: cine** nu se va speria? Domnul Dumnezeu vorbește: cine nu va prooroci?”

9. Strigați de pe acoperișul palatelor Asdodului și de pe palatele țării Egiptului, și spuneți: „Stringeți-vă pe muntele Samariei, și vedeți ce neorînduială

mare este în mijlocul ei, ce asupriri sînt în ea!

10. Nu* sînt în stare să lucreze cu ne-primănire, zice Domnul, ci își grămădesc în palate comori cîștigate prin silnicie și răpire.”

11. De aceea, așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Vrăjmașul* va impresura țara, își va doborî țaria, și palatele tale vor fi jăfuite!”

12. Așa vorbește Domnul: „După cum păstorul scapă din gura leului numai două bucăți de picioare sau un virf de ureche, așa vor scăpa copii lui Israel cari stau în Samaria în colțul unui pat și pe covoare de Damasc!

13. Ascultați, și spuneți lucrul acesta casei lui Iacov, zice Domnul Dumnezeu, Dumnezeul oștirilor:

14. „În ziua cînd voi pedepsi pe Israel pentru fărădelegile lui, voi pedepsi și altarele din Betel; coarnele altarului vor fi sfărîmate, și vor cădea la pămînt.

15. Voi surpa casele de iarnă* și casele de vară**; palatele de fildes se vor duce, și casele țele multe se vor nimici, zice Domnul.”

1. „Ascultați cuvîntul acesta, jun-

4. cane* din Basan, de pe muntele Samariei, voi cari asupriți pe cei sârmani, zdrobiți pe cei lipsiți, și ziceți bărbaților voștri: „Dați-ne să bem!”

2. Domnul Dumnezeu* a jurat pe sfîntenția Lui, și a zis: „Iată, vin zile pentru voi, cînd vă vor prinde cu cîrlichele**, și rămășița voastră cu undiți de pescari;

3. „veți ieși* prin spărturi, fiecare drept înainte, și veți fi lepădate în Harmon, zice Domnul.”

4. Duceți-vă* numai la Betel, și păcătuți! Duceți-vă la Ghilgal**, și păcătuți și mai mult! Aduceți-vă țertfele în fiecare dimineață, și zecuiile †† la fiecare trei zile!

5. Faceți să fumege jertfe de mulțămire* făcute cu aluat! Trimbițați-vă, vestiți-vă darurile de mîncare de bună voie**! Căci așa † vă place, copii ai lui Israel, zice Domnul Dumnezeu.”

Deut. 2.6. † Ps. 81.12.

6. Și Eu, de partea Mea, v'am trimes foameta în toate cetățile voastre, și lipsa de pine în toate locuințele voastre. Cu toate acestea tot* nu v'ați întors la Mine, zice Domnul." —

° Isa. 28. 11. Jer. 6. 3. Vers. n. 9. Hag. 2. 17.

7. „N'am vrut să vă dau nici ploaie, cind mai erau încă trei luni pînă la secerat; am dat ploaie peste o cetate, dar n'am dat ploaie peste o altă cetate; într'un ogor a plouat, și altul, în care n'a plouat, s'a uscat.

8. Două, trei cetăți s'au dus la alta ca să bea apă, și tot nu și-au potolit setea. Cu toate acestea, tot* nu v'ați întors la Mine, zice Domnul." —

° Vers. 6, 10, 11.

9. V'am* lovit cu rugină în griu și cu tăciune; grădinile voastre cele multe, viile, smochinii și măslinei voștri i-au mîncat deseori lăcustele**. Cu toate acestea, tot nu v'ați întors la Mine, zice Domnul." —

° Deut. 28. 22. Hag. 2. 17. °° Ioc. 1. 4; 2. 25.

10. Am trimes în voi ciuma, ca* în Egipt; v'am ucis tinerii cu sabia, și am lăsat să vi se ia caii, am făcut să vi se suie în nări duhoarea taberii voastre. Și cu toate acestea, tot* nu v'ați întors la Mine, zice Domnul." —

° Exod. 9. 3, 6; 12. 29. Deut. 28. 27. 60. 1's. 78. 60. °° Vers. 6.

11. „V'am nimicit ca pe Sodoma și Gomora*, pe cari le-a nimicit Dumnezeu; și ați fost** ca un tăciune scos din foc. Cu toate acestea, tot† nu v'ați întors la Mine, zice Domnul..."

° Fac. 19. 24, 25. Isa. 13. 19. Jer. 49. 18. °° Zab. 8. 2. Iuda 23. † Vers. 6.

12. „De aceea îți voi face astfel, Israele, — și fiindcă îți voi face astfel, pregătește-te* să îți înșești pe Dumnezeul tău, Israele!

° Ezech. 13. 5; 22. 30. Luc. 14. 31, 32.

13. Căci iată că El a întocmit munții, a făcut vîntul, și spune omului* pînă și gîndurile lui. El preface zorile** în întunec, și umblă† pe înălțimile pămîntului: Domnul††, Dumnezeul ostiilor, este Numele Lui.

° Ps. 136. 2. Dan. 2. 28. °° Cap. 5. 8; 8. 9. † Deut. 32. 13; 33. 29. Mic. 1. 3. †† Isa. 47. 4. Jer. 10. 16. Cap. 5. 8; 9. 6.

5 1. Ascultați cuvîntul acesta, cîntecul acesta de jale, pe care-l fac* pentru voi, casa lui Israel!

° Jer. 7. 29. Ezech. 19. 1; 27. 2.

2. „A căzut și nu se va mai scula, fecioara lui Israel; stă trîntită la pămînt, și nimeni n'o ridică.

3. Căci așa vorbește Domnul Dumnezeu: cetatea care scotea la luptă o mie de oameni, nu va rămînea decît cu o sută, și cea care scotea o sută de oameni, nu va mai rămînea decît cu zece, din casa lui Israel.

4. Căci așa vorbește Domnul către casa lui Israel: „Căutați-Mă*, și veți trăi! —

5. Nu căutați Betelul*, nu vă duceți la Ghilgal, și nu treceți la Beer-Sheba**. Căci Ghilgalul va fi dus în robie, și Betelul† va fi nimicit.

° Cap. 4. 4. °° Cap. 8. 14. † Osee 4. 15, 16.

6. Căutați* pe Domnul, și veți trăi! Temeți-vă ca nu cumva să apuce ca un foc casa lui Iosif, și focul acesta s'o mistuie, fără să fie cineva la Betel ca să-l stingă,

° Vers. 4.

7. voi cari prefaceți* dreptul în pe-lin, și călcați dreptatea în picioare!

° Cap. 6. 12.

8. El a făcut cloșca cu pui* și Orignul, El preface întunecul în zori, iar ziua în noapte neagră**; El cheamă† apele mării, și le varsă pe fața pămîntului: Domnul†† este Numele Lui.

° Iov 9. 9; 38. 31. °° 1's. 101. 20. † Iov 38. 31. Cap. 4. 13.

9. El aduce ca fulgerul prăpădul peste cei puternici, așa că nimicirea vine peste cetății." —

10. Ei urăsc* pe cel ce-i mustră la poarta cetății, și le este scîrbă** de cel ce vorbește din inimă.

° Isa. 29. 21. °° Jer. 2. 2.

11. De aceea, pentru că pe sărac îl călcați în picioare, și luați daruri de griu dela el: măcar că ați zidit* case de piatră cioplită, nu le veți locui; măcar că ați sădit vii foarte bune, nu veți bea din vinul lor!

° Deut. 28. 38, 39, 40. Mic. 6. 15. Tef. 1. 13. Hag. 1. 4.

12. Căci Eu știu că nelegiuirile voastre sînt multe, și că păcatele voastre sînt fără număr: asupriți* pe cel drept, luați mită, și călcați în picioare** la poarta cetății dreptul sărăcălor.

° Cap. 2. 6. °° Isa. 29. 21. Cap. 2. 7.

13. De aceea, în vremuri ca acestea, înțeleptul* trebuie să tacă; căci sînt vremuri rele.

14. Căutați binele și nu răul, ca să trăiți, și ca astfel, Domnul, Dumnezeul ostiilor, să fie cu voi, cum* spuneți voi!

15. Uriți* răul și iubiți binele, faceți să domnească dreptatea la poarta cetății; și poate** că Domnul, Dum-

° Mic. 3. 12.

nezeul oștirilor, va avea milă de rămășițele lui Iosif.

◊ Ps. 34, 14; 97, 10. Rom. 12, 9. ◊ Exod. 32, 50. 2 Reg. 19, 4. Ioel 2, 14.

16. De aceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeul oștirilor, Cel Alotputer-nic: „In toate piețele se vor bocî, și pe toate uliile vor zice: „Vai! Vai!“ Vor chema pe plugari la jale, și la bocire pe ceice fac jălani* pentru morți.

◊ Ier. 10, 17.

17. In toate viile va fi bocet, cînd voi* trece prin mijlocul tău, zice Domnul.

◊ Exod. 12, 12. Nuh. 1, 12.

18. „Vai* de cei ce doresc „ziua Domnului!“ Ce așteptați voi dela ziua Domnului? Ea va fi* întunec și nu lumină.

◊ Isa. 6, 10. Ier. 17, 15. Ezech. 12, 22, 27. 2 Pet. 3, 4. ◊ Ier. 80, 7. Ioel 2, 2. Tef. 1, 16.

19. Veți fi ca un om* care fuge dinaintea unui leu pe care-l întîlnește un urs, și care, cînd ajunge acasă, își reazimă mîna pe zid, și-l mușcă un șarpe!

◊ Ier. 48, 44.

20. Nu va fi oare ziua Domnului întunec, în loc de lumină? Nu va fi ea întunecoasă și fără strălucire?

21. Eu urăsc*, disprețuiesc sărbătorile voastre, și nu pot să vă sufăr* adunările de sărbătoare!

◊ Prov. 21, 27. Isa. 1, 11-16. Ier. 6, 20. Oseu 8, 13. ◊ Lev. 26, 31.

22. Cînd lmi aduceți* arderi de tot și daruri de mincare, n'am nicio plăcere de ele; și viteii îngreșați pe cari aduceți ca jertfe de mulțămire, nici nu Mă uit la ei.

◊ Isa. 60, 3. Mic. 6, 6, 7.

23. Depărtează de Mine vuietul cîntecelor tale; nu pot asculta sunetul alăutelor tale!

24. Ci dreptatea* să curgă ca o apă curgătoare, și neprihănirea ca un pîriu care nu seacă niciodată!

◊ Oseu 8, 6. Mic. 6, 8.

25. Mi-ați adus* voi jertfe și daruri de mincare, în timpul celor patruzeci de ani din pustie, casa lui Israel?... ◊ Deut. 32, 17. Ios. 24, 14. Ezech. 20, 8, 16, 24. Fapt. 7, 42, 48. Isa. 4, 28.

26. Veți ridica dar pe Sacut, împăratul* vostru, și pe Caivan, chipurile voastre idolești, steaua dumnezeului vostru, pe care vi l-ați făcut.

◊ 1 Reg. 11, 38.

27. Și vă voi duce în robie dincolo* de Damasc, zice Domnul, al cărui Nume* este Dumnezeul oștirilor!

◊ 2 Reg. 17, 6. ◊ Cap. 4, 13.

6.1. Vai de ceice trăiesc* fără grijă în Sion, și la adăpost pe muntele Samariei, vai de mai marii* aceștia ai celui dintîi dintre neamuri, la cari aleargă casa lui Israel!...

◊ Luc. 8, 24. ◊ Exod. 19, 4.

2. Treceți* la Calne* și vedeți, duceți-vă de acolo pînă la Hamat* și cel mare, și pogoriți-vă în Gat* și la Fili-steni; sint oare cetățile acestea mai înfloritoare* decît cele doua împărății ale voastre, și este ținutul lor mai întins decît al vostru?...

◊ Ier. 2, 10. ◊ Isa. 10, 9. + 2 Reg. 19, 34. + 2 Cron. 28, 6. + Nuh. 3, 8.

3. Credeți* că ziua nenorocirii* este departe, și faceți să se apropie* domnia silniciei*!

◊ Ezech. 12, 27. ◊ Cap. 4, 18; 9, 10. + Cap. 6, 12. Vers. 12. + 1 Sam. 31, 21.

4. Ei se culcă pe paturi de fildes, și stau întinși a lene pe așternuturile lor; mîncă miei din turmă, și vitei puși la îngreșat.

5. Aiurează* în sunetul alăutei, se cred iscuși ca David* în instrumente de muzică.

◊ Isa. 6, 12. ◊ 1 Cron. 21, 6.

6. Beau vin cu pahare largi, se ung cu cel mai bun untdelemn, și nu se întristează de prăpădul* lui Iosif!

◊ Ezech. 37, 22.

7. De aceea vor merge în robie, în fruntea prinșilor de război; și vor înceta strigătele de veselie ale acestor desfațați.

8. Domnul* Dumnezeu a jurat pe Sine însuși, și Domnul, Dumnezeul oștirilor, a zis: „Mi-e scîrbă de mindria* lui Iacov, și-i urăsc palatele; de aceea, voi da în mîna vrăjmașului cetatea cu tot ce este în ea.

◊ Ier. 81, 14. Ezech. 6, 13, 17. ◊ Ps. 47, 4. Ezech. 24, 12. Cap. 8, 7.

9. Și dacă vor mai rămîne zece oameni într'o casă vor muri.

10. Cînd unchiu-său va lua pe cel mort să-l ardă, ridicîndu-i oasele din casă, și va întreba pe cel din fundul casei: „Mai este cineva cu tine?“ Acela va răspunde: „Nimeni!“... Iar cel alt va zice: „Tăcere!“ Căci* nu trebuie să pomenim acum Numele Domnului!

◊ Cap. 5, 11. ◊ Cap. 9, 8.

11. Căci iată că Domnul* poruncește să se dărîme casa cea mare*, și să se facă bucăți casa cea mică.

◊ Isa. 56, 11. ◊ Cap. 3, 16.

12. Pot caii să alerge pe o stîncă? Sau poate cineva să are marea cu boii, de ați prefăcut judecata în otrăvă*, și roada dreptății în pelin?

◊ Osea 10, 4. Cap. 5, 7.

13. Vă bucurați de lucruri de nimic, și ziceți: „Oare nu prin tîria noastră am cîștigat noi putere?“

14. De aceea, iată, voi ridica* împotriva voastră, casa lui Israel, zice Dom-

nul, Dumnezeuul oștirilor, un neam, care vă va asupri dela intrarea Hamatului** până la pîrîul pustiei.“

* Ier. 5.15. ** Num. 34.8. 1 Reg. 8. 65.

Vedenii asupra prăbușirii lui Israel.

7 1. Domnul Dumnezeu mi-a trimis vedenia aceasta. Iată, făcea niște lăcuste, în clipa cînd începea să crească otava; era otava după cositul împăratului.

2. Și după ce au mîncat ele cu desăvîrșire toată iarba din țară, am zis: „Doamne Dumnezeule, iartă! Cum ar putea să stea Iacov în picioare? Căci este așa de slab!“

* Isa. 61.19. Vers. 6.

3. Atunci Domnul S'a căit de lucrul acesta: „Nu se va întîmpla una ca aceasta, a zis Domnul.“

4. Domnul* Dumnezeu mi-a trimis vedenia aceasta: Iată, Domnul Dumnezeu vestea pedeapsa prin foc; și focul minca Adîncul cel mare și apucase și cîmpia.

5. Eu am zis: „Doamne Dumnezeule, oprește! Cum ar putea să stea în picioare Iacov? Căci este așa de slab!“

* Vers. 2, 3.

6. Atunci Domnul S'a căit și de lucrul acesta. „Nici una ca aceasta nu se va întîmpla, a zis Domnul Dumnezeu.“

7. El mi-a trimis vedenia aceasta: Iată, Domnul stătea pe un zid făcut la cumpănă, și avea o cumpănă în mînă.

8. Domnul mi-a zis: „Ce vezi, Amos?“ Eu am răspuns: „O cumpănă.“ Și Domnul a zis: „Iată, voi* pune cumpăna în mijlocul poporului Meu Israel, și nu-l** voi mai ierta;“

* 2 Reg. 21.13. Isa. 28.17; 34.11. Plîn. 2.8. * * Cap. 8.2. Mic. 7.18.

9. ci înălțimile* lui Isaac vor fi puștite; sfîntele locașuri ale lui Israel vor fi dărîmate, și Mă voi ridica** împotriva casei lui Ieroboam cu sabia.“

* Fac. 28.23; 46.1. Cap. 5.5; 8.14. * * 2 Reg. 15.10.

10. Atunci Amația, preotul din Betel*, a trimis să spună lui Ieroboam**, împăratul lui Israel: „Amos uneltește împotriva ta în mijlocul casei lui Israel; țara nu poate să sufere toate cuvintele lui!“

* 1 Reg. 12.32. * * 2 Reg. 14.23.

11. Căci iată ce zice Amos: „Ieroboam va fi ucis de sabie, și Israel va fi dus în robie departe de țara sa!“

12. Și Amația a zis lui Amos: „Plea-
că, văzătorule, și fugi în țara lui lu-

da! Mîncă-ți pînea acolo, și acolo proorocește.

13. Dar nu mai prooroci la Betel*, căci este** un locaș sfînt al împăratului, și este un templu al împărăției!“

* Cap. 2.12. * * 1 Reg. 12.32; 13.1.

14. Amos a răspuns lui Amația: „Eu nu sint nici prooroc, nici fiu* de prooroc; ci sint** păstor, și stringător de prosmochine de Egipt.

* 1 Reg. 20.35. 2 Reg. 2.14; 4.38; 6.1. * * Cap. 1.1. Zab. 13.1.

15. Dar Domnul m'a luat dela oi, și Domnul mi-a zis: „Du-te și proorocește poporului Meu Israel!“

16. Ascultă acum Cuvîntul Domnului, tu care zici: „Nu prooroci* împotriva lui Israel, nu vorbi împotriva casei lui Isaac!“

* Ezech. 21.2. Mic. 2.4.

17. Din pricina aceasta*, iată ce zice Domnul: „Nevastă-ta** va curvi în cetate, fiii și fiicele tale vor cădea loviți de sabie, ogorul tău va fi împărțit cu frînghia de măsurat; tu însuși vei muri într'un pămînt necurat, și Israel va fi dus în robie departe de țara lui!“

* Ier. 24.12; 29.21, 23, 31, 32. * * Isa. 13.18. Plîn. 6.11. Osea 4.13. Zab. 14.2.

8 1. Domnul Dumnezeu mi-a trimis următoarea vedenie. Iată, era un coș cu poame coapte.

2. El a zis: „Ce vezi, Amos?“ Eu am răspuns: „Un coș cu poame coapte.“ Și Domnul mi-a zis: „A venit sfîrșitul* poporului Meu Israel; nu-l mai pot ierta**!“

* Ezech. 7.2. * * Cap. 7.5.

3. În ziua aceea, cîntecele Templului* se vor preface în gemete, zice Domnul Dumnezeu, pretutindenii vor arunca** în tăcere o multime de trupuri moarte.“

* Cap. 5.29. * * Cap. 6.4, 11.

4. Ascultați lucrul acesta, voi cari mințați* pe cel lipsit, și prăpădiți pe cei nenorociți din țară! *

* Ps. 14.4. Prov. 3.11.

5. Voi, cari ziceți: „Cînd va trece luna nouă, ca să vindem griul, și Sabatul* ca să deschidem grînarele, și micșorăm efa** și să mărim siclul, și să strîmbăm cumpăna ca să înșelăm?“

* Neem. 13.15, 16. * * Mic. 6.10, 11.

6. Apoi vom cumpăra pe cei nevoiași pe argint*, și pe sărac pe o păreche de încălțăminte, și vom vinde codina în loc de grîu.“

* Cap. 2.4.

7. Domnul a jurat pe slava* lui Iacov: „Niciodată** nu voi uita niciuna din faptele lor!“

* Cap. 6.8. * * Osea 8.13; 9.8.

8. Nu se va cutremura țara* din pricina acestor mișelii, și nu se vor

jăli toți locuitorii ei? Nu se va umfla toată țara ca riul, ridicându-se și pogorându-se iarăși ca riul? * Egiptului?

• Osea 1.3. • Cap. 9.5.

9. În ziua aceea, zice Domnul Dumnezeu, voi face să asfințească soarele * la amiază, și voi întineca pământul ziua nămeaza mare.

• Iov. 14. Isa. 13. 10; 59. 9, 10. Ier. 45. 9. Mic. 3. 6.

10. Vă voi preface sărbătorile în jale, și toate cîntările în bociri pentru morți, voi acoperi toate coapsele cu saci * și voi face toate capetele pleșuve; voi arunca țara într-o jale * ca pentru un singur fiu, și sfîrșitul ei va fi ca o zi amară.

• Isa. 15. 2, 3. Ier. 48. 37. Ezech. 7. 18; 27. 31. • Ier. 6. 26. Zab. 12. 10.

11. „Iată, vin zile, zice Domnul Dumnezeu, cînd voi trimite foamete în țară, nu foamete de pine, nici sete de apă, ci foamete și sete după auzirea cuvintelor Domnului.

• 1 Sam. 3. 1. 1 Ps. 74. 9. Ezech. 7. 26.

12. Vor pribegi atunci dela o mare la alta, dela miază — noapte la răsărit, vor umbla istovii încoace și încolo, ca să caute Cuvîntul Domnului, și tot nu-l vor găsi.

13. În ziua aceea se vor topi de sete fetele frumoase și flăcăii.

14. Ei, cari jură * acum pe păcatul * Samariei, și zic: „Pe Dumnezeul tău cel viu, Dane!“ Și: „Pe drumul Beer-Shebei!“ Vor cădea, și nu se vor mai scula.

• Osea 4. 15. • Deut. 9. 21. • Cap. 5. 6.

1. Am văzut pe Domnul stînd pe altar. Și a zis: „Lovește pragul de sus al porții, ca să se cutremure ușorii, și sfărîmă-i * peste capetele lor ale tuturor. Rămășița lor însă o voi pierde cu sabia, așa că niciunul * din ei nu va putea să scape fugind, și niciunul din cei ce vor scăpa, nu va scăpa.

• Ps. 68. 21. Hab. 3. 13. • Cap. 2. 14.

2. De ar pătrunde chiar pînă în locuința morților, și de acolo îi va smulge mîna Mea; de s'ar sui chiar în ceruri, și de acolo îi voi pogori.

• Ps. 139. 8, etc. • Iov. 20. 6. Ier. 51. 53. Obad. 4.

3. De s'ar ascunde chiar pe virful Carmelului, și acolo îi voi căuta și-l voi lua; de s'ar ascunde de privirile Mele chiar în fundul mării, și acolo * voi porunci șarpelui să-i muște.

• Lev. 26. 33. Deut. 28. 66. Ezech. 6. 12.

4. De ar merge în robie chiar înaintea vrăjmașilor lor, și acolo voi porunci

săbiei să-i peardă; voi pune astfel ochii * pe ei ca să le fac rău, nu bine.

• Lev. 17. 10. Ier. 44. 11.

5. Domnul, Dumnezeu ostirilor, atînge pămîntul, și se topește *, și toți locuitorii lui jălesc *. Se înalță ca riul Nil, și se pogoră ca riul Egiptului.

• Mic. 1. 4. • Cap. 8. 8.

6. El Și-a zidit cămara * în ceruri, Și-a întemeiat bolta deasupra pămîntului; cheamă apele * mării, și le varsă pe fața pămîntului. Domnul este Numele Lui!

• Ps. 104. 3, 13. • Cap. 5. 8. • Cap. 4. 13.

7. „Nu sinteți voi oare pentru Mine ca și copiii Etiopienilor, copii ai lui Israel? zice Domnul. N'am scos Eu pe Israel din țara Egiptului, ca și pe Filistenii * din Caftor * și pe Sirieni din Chir *?”

• Ier. 47. 4. • Deut. 2. 23. Ier. 47. 4. • Cap. 1. 5.

8. „Iată, Domnul Dumnezeu are ochii * pironiți peste împărăția aceasta vinovată, ca s'o nimicesc * de pe fața pămîntului; totuși nu voi nimici de tot casa lui Iacov, zice Domnul.

• Vers. 4. • Ier. 30. 11; 31. 35, 30. Obad. 16, 17.

9. „Căci iată, voi porunci, și voi vîntura casa lui Israel între toate neamurile, cum se vîntură cu ciurul, fără să cadă un singur bob la pămînt!

10. Toți păcătoșii poporului Meu vor muri de sabie, cei ce zic: „Nu ne va ajunge nenorocirea, și nu va veni peste noi.”

• Cap. 6. 8.

11. „În vremea aceea * voi ridica din căderea lui cortul lui David, îi voi drege spărturile, îi voi ridica dărîmăturile, și-l voi zidi iarăși cum era odinioară,

• Ezech. 15. 16, 17.

12. ca să stăpînească * rămășița Edomului * și toate neamurile peste care a fost chemat Numele Meu, zice Domnul, care va împlini aceste lucruri.

• Obad. 19. • Num. 24. 18.

13. „Iată, vin * zile, zice Domnul, cînd plugarul va ajunge pe secerător, și cel ce calcă struguri pe cel ce împrășteie sămînța, cînd mustul va picura din * munți și va curge de pe toate dealurile.

• Lev. 26. 5. • Ier. 13. 18.

14. Voi aduce înapoi * pe prinții de război ai poporului Meu Israel; ei vor zidi iarăși * cetățile pustite și le vor locui, vor sădi vii și le vor bea vinul, vor face grădini și le vor minca roadele.

• Ier. 30. 3. • Isa. 61. 4; 66. 21. Ezech. 36. 33—36.

15. Ii voi sădi în țara lor, și nu vor mai fi smulși * din țara pe care le-am dat-o, zice Domnul, Dumnezeu tău!

• Isa. 60. 21. Ier. 32. 41. Ezech. 34. 28. Ier. 3. 20.

OBADIA

SAU AVDIE¹

(Psal. 137. 7. Pling. 4. 21, 22. Ioel 3. 18, 19. Țef. 2. 10, 11. Zah. 14. 9.)

1. Proorocia lui Obadia. Așa vorbește Domnul Dumnezeu despre Edom*: — „Noi am auzit o veste** din partea Domnului, și un sol a fost trimis cu ea printre neamuri, zicând: „Sculați-vă, să mergem împotriva Edomului ca să ne războim cu el!“ — ¹Isa. 21. 11; 34. 5. Ezech. 25. 12, 13, 14. Ioel 3. 19. Mal. 1. 3. ²Jer. 49. 14, etc.

2. „Iată, te voi face mic printre neamuri, vei fi cel mai disprețuit.

3. Căci mândria inimii tale te-a dus în rătăcire, pe tine, care locuiești în crăpăturile stîncilor*, și domnești în înălțime; de aceea, tu zici** în tine însuși: „Cine mă va arunca la pămînt?“ ³2Reg. 14. 7. ⁴Isa. 14. 13, 14, 15. Apoc. 18. 7.

4. Dar chiar dacă ai locui tot atît de sus* ca vulturul, chiar dacă ți-ai așeza cuibul** între stele, tot te voi arunca jos și de acolo, zice Domnul.“

⁵Iov 20. 6. Jer. 49. 16; 51. 63. Amos 9. 2. ⁶Hab. 2. 9.

5. Dacă ar fi intrat* la tine niște hoți, sau niște tîlhari de noapte, — cum ești de pustii! — ar fi luat ei oare mai mult decît ar fi putut? Dacă ar fi venit niște culegători de vie la tine, n'ar fi lăsat** ei niciun strugure pe urmă? ⁷Jer. 49. 9. ⁸Deut. 24. 21. Isa. 17. 6; 24. 13.

6. Vai! Ce scormonit este Esau! Cum i s'au descoperit comorile!

7. Toți cei uniți* cu tine te-au izgonit înapoi pînă la hotar, prietenii tăi te-au înșelat și te-au stăpînit. Cei ce mincau din pinea ta ți-au întins curse, pe cari nu le-ai băgat de seamă**!

⁹Jer. 38. 22. ¹⁰Isa. 19. 11, 12.

8. „Oare, zice Domnul, nu* voi pierde Eu în ziua aceea pe cei înțelepți din Edom, și priceperea din muntele lui Esau?“ ¹¹Iov 5. 12, 13. Isa. 29. 14. Jer. 49. 7.

9. Vitejii* tăi, Temane**, se vor spăimînta, pentruca toți cei din muntele lui Esau să piară în măcel.

¹²Ps. 76. 5. Amos 2. 16. ¹³Jer. 49. 7.

10. Din pricina silniciei* făcute împotriva fratelui tău Iacov, vei fi acoperit de rușine, și vei fi nimicit cu desăvîrșire** pentru totdeauna.

¹⁴Fac. 27. 41. Ps. 137. 7. Ezech. 25. 12; 35. 5. Amos 1. 11. ¹⁵Ezech. 35. 9. Mal. 1. 4.

11. Căci în ziua cînd stătea în fața

lui, în ziua cînd străinii îi luau averea, cînd străinii intrau pe porțile lui, și aruncau sorțul* asupra Ierusalimului, și tu erai atunci ca unul din ei!

¹⁶Ioel 3. 3. Nah. 3. 1.

12. Nu trebuia să te uiți mulțămît* la ziua fratelui tău, în ziua** nenorocirii lui, nu trebuia să te bucuri* de copiii lui Iuda în ziua pieirii lor, și nu trebuia să vorbești cu semeție în ziua strîmătorării!

¹⁷Ps. 22. 17; 64. 7; 68. 10. Mic. 4. 11; 7. 10. ¹⁸Ps. 37. 13; 137. 7. ¹⁹Iov 31. 29. Prov. 11. 5; 24. 17, 18. Mic. 7. 8.

13. Nici nu trebuia să intri pe porțile poporului Meu în ziua nenorocirii lui, nici nu trebuia să te bucuri de nenorocirea lui în ziua prăpădului lui, și nu trebuia să pui mîna pe bogățiile lui în ziua prăpădului lui!

14. Nu trebuia să stai la răsplată, ca să nimicești pe fugarii lui, și nici nu trebuia să dai în mîna vrămașului pe cei ce scăpaseră din el în ziua necazului!

15. Căci ziua Domnului este aproape* pentru toate neamurile. Cum** ai făcut, așa ți se va face; faptele tale se vor întoarce asupra capului tău.

²⁰Ezech. 30. 3. Ioel 3. 14. ²¹Ezech. 35. 15. Hab. 2. 4.

16. Căci, după cum ați bătut* paharul miniei, voi cei de pe muntele Meu cel sfînt, tot așa, toate neamurile îi vor bea necurmat; vor bea, vor sorbi din el, și vor fi ca și cînd n'ar fi fost niciodată.“

²²Jer. 25. 28, 29; 49. 12. Ioel 3. 17. 1 Pet. 4. 17.

17. „Dar* mîntuirea** va fi pe muntele Sionului, el va fi sfînt, și casa lui Iacov își va lua înapoi moșiile.

²³Ioel 2. 32. ²⁴Amos 9. 8.

18. Casa lui Iacov va fi* un foc, și casa lui Iosif, o flacără; dar casa lui Esau va fi miriștea, pe care o vor aprinde și o vor mistui; și nu va mai rămînea niciunul din casa lui Esau, căci Domnul a vorbit!

²⁵Isa. 10. 17. Zah. 12. 6.

19. Cei dela miazăzi vor stăpîni muntele lui Esau, și cei din cîmpie** țara Filistenilor; vor stăpîni și tînuțul lui Efraim și al Samariei; și Beniamin va stăpîni Galaadul.

²⁶Amos 9. 12. ²⁷Eccl. 2. 1.

20. Dar prinșii de război ai acești

oștiri a copiilor lui Israel, vor stăpîni țara Cananiților pînă la* Sarepta, și prînșii de război ai Ierusalimului, cari sînt la Sefarad, vor stăpîni** cetățile de miază-zi. *1 Reg. 17, 9, 10. **Jer. 32, 44.

21. Izbăvitorii* se vor sui pe muntele Sionului, ca să judece muntele lui Esau. Dar împărăția** va fi a Domnului.

*1 Tim. 4, 16. Iac. 5, 20. **Ps. 22, 28. Dan. 2, 44; 7, 14, 27. Zah. 14, 9. Luc. 1, 33. Apoc. 11, 15; 19, 6.

IONA

(Isaia 42, 19; 55, 7, 11. Ieremia 18, 7, 8. Ezechiel 18, 23. Matei 12, 40, 41.)

1. Cuvîntul Domnului a vorbit lui Iona*, fiul lui Amitai, astfel:

*2 Reg. 14, 26.

2. „Scoală-te, du-te la Ninive, cetatea cea mare*, și strigă împotriva ei. Căci răutatea** ei s'a suit pînă la Mine!“

*Fac. 10, 11, 12. Cap. 3, 2, 3; 4, 11. **Fac. 18, 21. Exod. 9, 6. Iac. 5, 4. Apoc. 18, 5.

3. Și Iona s'a sculat* s'a fugă la Tars, departe de Fața Domnului. S'a pogorît la Iafu**, și a găsit acolo o corabie care mergea la Tars. A plătit prețul călătoriei, și s'a suit în corabie ca să meargă împreună cu călătorii la Tars, departe de Fața Domnului.

*Cap. 4, 2. **Ios. 19, 46. 2 Cron. 2, 16. Fapt. 9, 36. †Fac. 4, 16. Iov. 12, 2, 7.

4. Dar Domnul* a făcut să sufle pe mare un vînt năpraznic, și a stîrnit o mare furtună. Corabia amenința să se sfîrșe.

*Ps. 107, 26.

5. Corăbierii s'au temut, au strigat fiecare la dumnezeul lui, și au aruncat în mare uneltele din corabie, ca s'o facă mai ușoară. Iona s'a pogorît în fundul** corăbiei, s'a culcat și a adormit dus.

*Fapt. 27, 18, 19, 38. **1 Sam. 24, 9.

6. Cirmaciul s'a apropiat de el, și i-a zis: „Ce dormi? Scoală-te și cheamă* pe Dumnezeu! Poate că** Dumnezeu va voi să se gîndească la noi, și nu vom pieri!“

*Ps. 107, 28. **Ios. 2, 14.

7. Și au zis unul către altul: „Venii să tragem la sorț*, ca să știm din pricina cui a venit peste noi nenorocirea aceasta!“ Au tras la sorț, și sorțul a căzut pe Iona.

*Ios. 7, 14, 16. 1 Sam. 10, 20, 21; 14, 1. E. Prov. 16, 33. Fapt. 1, 26.

8. Atunci ei i-au zis: „Spune-ne* din pricina cui a venit peste noi nenorocirea aceasta? Ce meserie ai, și de unde vii? Care îți este țara, și din ce popor ești?“

*Ios. 7, 19. 1 Sam. 14, 43.

9. El le-a răspuns: „Sînt Evreu, și mă tem de Domnul, Dumnezeu cerurilor, care* a făcut marea și uscatul!“

*Ps. 146, 6. Fapt. 17, 24.

10. Oamenii aceia au avut o mare teamă, și i-au zis: „Pentru ce ai făcut lucrul acesta?“ Căci oamenii aceia știau că fugea de Fața Domnului, pentru că le spusese el.

11. Ei i-au zis: „Ce să-ți facem, ca să se potolească marea față de noi?“ Căci marea era din ce în ce mai înfuriată.

12. El le-a răspuns: „Luați-mă*, și aruncați-mă în mare, și marea se va liniști față de voi! Căci știu că din vina mea vine peste voi această mare furtună!“

*Ioani 11, 50.

13. Oamenii aceștia visleau ca să ajungă la uscat, dar nu puteau*, pentru că marea se întărita tot mai mult împotriva lor.

*Prov. 21, 30.

14. Atunci au strigat către Domnul, și au zis: „Doamne, nu ne pierde din pricina vieții omului acestuia, și nu ne împovăra* cu singe nevinovat! Căci, Tu, Doamne, faci** ce vrei!“

*Deut. 21, 8. **Ps. 115, 3.

15. Apoi au luat pe Iona, și l-au aruncat în mare. Și furia mării* s'a potolit.

*Ps. 89, 9. Luc. 8, 24.

16. Pe oamenii aceia i-a apucat o mare frică* de Domnul, și au adus Domnului o jertfă, și l-au făcut juriu.

*Marc. 4, 41. Fapt. 5, 11.

17. Domnul a trimis un pește mare să înghită pe Iona, și* Iona a stat în pîntecele peștelui trei zile și trei nopți.

*Mat. 12, 40; 16, 4. Luc. 11, 30.

21. Iona s'a rugat Domnului, Dumnezeuului său, din pîntecele peștelui,

2. și a zis: „În strimtorarea mea, am chemat* pe Domnul, și** m'a ascultat; din mijlocul locuinței morților am strigat, și mi-ai auzit glasul.“

*Ps. 120, 1; 130, 1; 142, 1. Pîlm. 3, 55, 56. **Ps. 65, 2.

3. Și totuș mă aruncasei* în adînc, în inima mării, și riurile de apă mă înconjuraseră; toate valurile** și toate talazurile Tale au trecut peste mine.

*Ps. 88, 6. **Ps. 42, 7.

4. Ziceam*: „Sînt lepădat dinaintea ochilor Tăi! Dar iarăși voi vedea Templul** Tău cel sfînt.”
*Ps. 31. 22. *1 Reg. 8. 38.

5. Apele m'au acoperit* pînă aproape să-mi ia viața, adîncul m'a învăluit, papura s'a împletit în jurul capului meu.
*Ps. 69. 1. Pîm. 3. 54.

6. M'am pogorît pînă la temelile muntilor, zăvoarele pămîntului mă înconiau pe vecie; dar Tu m'ai scos viu* din groapă, Doamne, Dumnezeu meu!
*Ps. 16. 10.

7. Cînd îmi tinjia sufletul în mine, mi-am adus aminte de Domnul, și rugăciunea mea* a ajuns pînă la Tine, în Templul Tău cel sfînt.
*Ps. 18. 6.

8. Ceice se lipeșe de idoli deșerți* îndepărtează îndurarea dela ei.

*2 Reg. 17. 15. Ps. 31. 6. 1er. 10. 8; 16. 19.

9. Eu însă îți voi aduce jertfe* cu un strigăt de mulțămire, voi împlini juruințele pe cari le-am făcut. Mîntuirea** vine dela Domnul.”
*Ps. 50. 14, 23; 116. 17, 18. Oseu 14. 2. Evt. 13. 15. *Ps. 3. 8.

10. Domnul a vorbit peștelui, și peștele a vărsat pe lona pe pămînt.

3 1. Cuvîntul Domnului a vorbit a doua oară lui lona, astfel:

2. „Scoală-te, du-te la Ninive, cetatea cea mare, și vestește acolo strigarea pe care ți-o voi da!”

3. Și lona s'a sculat, și s'a dus la Ninive, după Cuvîntul Domnului. Și Ninive era o cetate foarte mare, cît o călătorie de trei zile.

4. lona a început să pătrundă în oraș, cale de o zi, strigînd și zicînd*: „Încă patruzeci de zile, și Ninive va fi nimicită!”
*Deut. 18. 22.

5. Oamenii din Ninive au crezut* în Dumnezeu, au vestit un post, și s'au îmbrăca cu saci, dela cei mai mari pînă la cei mai mici.
*Mat. 12. 41. Luc. 11. 32.

6. Lucrul a ajuns la urechea împăratului din Ninive; el s'a sculat de pe scaunul lui de domnie, și-a scos mantia de pe el, s'a acoperit cu un sac, și a șezut în* cenușă.
*Iov 2. 8.

7. Și a trimis să se dea de știre* în Ninive, din porunca împăratului și mai marilor lui, următoarele: „Oamenii și vitele, boii și oile, să nu guste nimic, să nu pască, și nici să nu bea apă deloc!”
*2 Crov. 20. 3. 1oel 2. 15.

8. Ci oamenii și vitele să se acopere cu saci, să strige cu putere către Dumnezeu, și să se întorcă* dela calea lor

cea rea și dela faptele de asuprire*, de cari le sînt pline minile!

9. Cine* știe dacă nu Se va întoarce Dumnezeu și Se va căi, și dacă nu-Si va opri minia Lui aprinsă, ca să nu pierim!”
*1er. 18. 6. *Iov 34. 28. *2 Sam. 12. 23. 1oel 1. 14.

10. Dumnezeu a văzut* ce făceau ei și că se întorceau dela calea lor cea rea. Atunci Dumnezeu S'a căit de raul pe care se hotărîse să li-l facă, și nu l-a făcut.
*1er. 18. 6. Amos 7. 3.

Nemulțămirea

lui lona, și muștrările Domnului.

4 1. Lucrul acesta n'a plăcut deloc lui lona, și s'a miniat.

2. S'a rugat Domnului, și a zis: „Ah! Doamne, nu este aceasta tocmai ce ziceam eu cînd eram încă în țara mea? Tocmai lucrul aces a voiam să-l înlătur fugind la Tars*. Căci știam că ești un Dumnezeu milos** și plin de îndurare, îndelung răbdător, și bogat în bunătate, și că Te căiești de rău!”
*Cap. 1. 3. *Exod. 34. 6. Ps. 86. 5. 1oel 2. 13.

3. Acum*, Doamne, ia-mi viața, căci vreau mai bine să mor** decît să trăiesc!”
*1 Reg. 19. 4. *Iov 3. 1.

4. Domnul a răspuns: „Bine faci Tu de te minii?”

5. Și lona a ieșit din cetate, și s'a așezat la răsărit de cetate. Acolo și-a făcut un umbrar, și a stătut supț el, pînă va vedea ce are să se întîmple cu cetatea.

6. Domnul Dumnezeu a făcut să crească un curcubete, care s'a ridicat peste lona, ca să facă umbră capului lui; și să-l facă să-i treacă minia. lona s'a bucurat foarte mult de curcubetele acesta.

7. Dar a doua zi, la răsăritul soarelui, Dumnezeu a adus un verne, care a întepat curcubetele, și curcubetele s'a uscat.

8. Cînd a răsărit soarele, Dumnezeu a făcut să sufle un vînt uscat dela răsărit, și soarele a bătut peste capul lui lona, și lona a leșinat. Atunci a dorit să moară, și a zis: „Mai bine să mor* decît să trăiesc!”
*Iov 3. 1.

9. Dar Dumnezeu a zis lui lona: „Bine faci tu de te minii din pricina curcubetelui?” El a răspuns: „Da, bine fac că mă minii pînă la moarte!”

10. Atunci și Domnul a zis: „Te îți este milă de curcubetele acesta, care nu te-a costat nici o trudă și pe care

nu tu l-ai făcut să crească, ci într'o
noapte s'a născut și într'o noapte a
pierit.
11. Și Mie să nu-Mi fie milă de
Ninive, cetatea * cea mare, în care se

află mai mult de o sută douăzeci de
mii de oameni, cari nu știu * să deose-
bească dreapta de stînga lor, afară de
o mulțime + de vite !"

• CuP. 1. 2; 3. 2, 3. • Deut. L. 30. † Pa. 36. 8; 145. 9.

MICA

SAU MICHEA

(Psalmul 85-11. Pildele 21-3. Isaia 32, 17, 18.)

Amenințările.

1. Cuvîntul Domnului, spus lui Mi-
ca *, din Moreșet, pe vremea lui Io-
tam, Ahaz, Ezechia, împărații lui Iu-
da, proorocie asupra Samariei ** și Ie-
rusalimului.

• Ier. 26. 18. • Amos 1. 1.

2. Ascultați, voi popoare toate ! Ia
aminte, pămîntule *, și ce este pe el !
Domnul Dumnezeu ** să fie martor im-
potriva voastră, Domnul care este în
Templul Lui cel sfînt † !

• Deut. 32. 2. Isa. 1. 1. 1. • Ps. 50. 7. Mal. 3. 5. † Pa. 11. 4. Iona 2. 7. Hab. 2. 20.

3. Căci iață că Domnul * iese din lo-
cuința * Lui, Se pogoară, și umblă pe
înălțimile + pămîntului !

• Isa. 26. 21. • Ps. 115. 3. † Deut. 32. 13; 33. 20. Amos 4. 13.

4. Supt El se tolesc munții *, văile
crapă, ca ceara înaintea focului, ca apa
care curge prin rîpi.

• Iudc. 5. 5. Ps. 97. 5. • Im. 64. 1, 2, 3. Amos 9. 5. Hab. 3. 6, 10.

5. Și toate acestea din pricina nele-
giurii lui Iacov, din pricina păcatelor
casei lui Israel ! Dar care este nele-
giuirea lui Iacov ? Nu este oare Sama-
ria ? Și care este păcatul lui Iuda ?
Nu este Ierusalimul ? ...

6. De aceea, voi preface Samaria în-
tr'un morman de pietre * pe cîmp, în-
tr'un loc de sădit vie ; îi voi prăvăli
pietrelor în vale, și-i voi desgoli teme-
liile **.

• 2 Reg. 19. 25. Cap. 3. 12. • Ezech. 13. 14.

7. Toate chipurile ei cioplite vor fi
sfărîmate, toate plățile * ei de curvă
vor fi arse în foc, și-i voi pustii toți
dolii : căci din plăți de curvă i-a adu-
nat, și în plăți de curvă se vor pre-
face ...

8. De aceea plîng *, mă bocesc, um-
blu ** desculț și gol, strig † ca șaca-
lul, și gem ca struțul.

• Isa. 21. 3; 22. 4. • Ier. 4. 19. • Isa. 20. 2, 3, 4. † Io v. 30. 20. Ps. 102. 6.

9. Căci rana ei este fără leac ; se în-
tinde * pînă la Iuda, pătrunde pînă
la poarta poporului meu, pînă la Ie-
rusalim.

• 2 Reg. 18. 13. Isa. 8. 7, 8.

10. Nu spuneți * lucrul acesta în Gat,
și nu pîngeți în Aco ; tăvăliți-vă în
tărină ** la Bet-Leafor.

• 2 Sam. 1. 20. • Ier. 6. 26.

11. Treci, locuitoare din Șafir, cu ru-
șinea * descoperită ; locuitoarea din
Taanan nu îndrăznește să iasă, jalea
Bet-Haetelului, vă ia gustul să vă o-
priți în el.

• Isa. 20. 4; 47. 2, 3. Ier. 13. 22. Nah. 3. 5.

12. Căci locuitoarea din Marot tre-
mură pentru pierderea fericirii ei,
fiindcă s'a pogorit * nenorocirea din
partea Domnului pînă la poarta Ie-
rusalimului.

• Amos 3. 8.

13. Înhamă-ti caii cei iuți la car, lo-
cuitoare din Lachis* ; tu ai fost cea din-
tîi pricină de păcat pentru fiica Sio-
nului, căci în tine s'au găsit nelegiui-
rile lui Israel.

• 2 Reg. 18. 14, 17.

14. De aceea te vei despărți * de Mo-
reșet-Gat, casele din Aczib ** vor fi o
amăgire pentru împărății lui Israel.

• 2 Sam. 8. 2. 2 Reg. 16. 14, 15, 16. • Io v. 13. 44.

15. Îți voi aduce un nou stăpin, locui-
toare din * Mareșu ; slava lui Israel
va merge la Adulam **.

• Ios. 15. 44. • 2 Cron. 11. 7.

16. Rade-ti, taie-ti pârul *, din pricina
copiilor ** tăi iubiți ; lărgeste-ti pleșu-
via ca vulturul, căci ei se duc în robie
departe de tine !

• Iov. 1. 20. Isa. 15. 2; 22. 12. • Ier. 7. 29; 16. 6; 47. 5; 48. 37. • Ps. 118. 4. 5.

21. Vai de ceice cugetă * nelegiuirea
și făuresc ** rele în așternutul lor ;
cînd se crapă de ziă * înfăptuiesc,
dacă † le stă în putere.

• Osee 7. 6. • Ps. 36. 4. • Fac. 31. 20.

2. Dacă potfesc * ogoare, pun mina
pe ele, dacă doresc case, le răpesc ;
asupresc pe om și casa lui, pe om și
moștenirea lui.

• Isa. 5. 8.

3. De aceea, așa vorbește Domnul :
„Iată, Eu am de gînd să aduc o neno-
rocire împotriva acestui leat de oa-

meni*, de care nu vă veți feri grumazii, și nu veți mai umbla cu capul atît de sus, căci vremile** vor fi rele.

◊ Ier. 6, 3. ◊ Amos 5, 13, Efec. 5, 16.

4. În ziua aceea, veți ajunge de popină*, veți bocii*, și veți zice: „S'a isprăvit! Sintem pustiiți cu desăvîșire! Partea de moștenire a poporului meu trece în mina altuia! Vai! cum mi-o ia! Ogoarele noastre le împarte vrăjmașului...!”

◊ Hab. 2, 6. ◊ 2Sam. 1, 17. † Cap. 1, 15.

5. Deaceia nu vei avea pe nimeni care să întindă* frînghia de măsurat pentru sorțul tău, în adunarea Domnului.”

◊ Deut. 32, 9.

6. „Nu* proorociți!” zic ei. „Să nu se prooroească asemenea lucruri. Căci altminteri ocările nu mai încetează!” —

◊ Isa. 30, 10. Amos 2, 12; 7, 16.

7. „Este Domnul atît de grabnic la minie, casa lui Iacov? Acesta este felul Lui de a lucra?” „Da, cuvintele Mele sînt prielnice celui ce umblă cu neprîhănire!”

8. De multă vreme poporul Meu este socotit de Mine ca vrăjmaș; vor răpiți mantaua de pe hainele celor ce trec liniștiți și n'au gust de război.

9. Voi izgoniți din casele lor iubite pe femeile poporului Meu, luați pentru totdeauna podoaba Mea dela copii lor.

10. Sculați-vă, și plecați, căci aici nu este odihnă* pentru voi; căci, din pricina spurcăciunii**, vor fi dureri, dureri puternice.

◊ Deut. 12, 9. ◊ Lev. 18, 25, 28. Ier. 3, 2.

11. Da, dacă ar veni un om cu vînt* și minciuni, și ar zice: „Îți voi prooroci despre vin, și despre băuturi tari!” acela ar fi un prooroc pentru poporul acesta!

◊ Ezec. 13, 3.

12. „Te voi strînge* în întregime, Iacove! Voi strînge ramășița lui Israel, îi voi aduna ca pe niște oi dintr'un staul**, ca pe o turmă în pășunea ei, așa că va fi o mare zarvă ț de oameni.

◊ Cap. 4, 6, 7. ◊ Ier. 31, 10. † Ezec. 36, 37.

13. Cel ce va fac spărtura se va sui înaintea lor; vor face spărtura, vor trece pe poartă și vor ieși pe ea; împăratul lor* va merge înaintea lor, și Domnul** va fi în fruntea lor.”

◊ Osea 3, 5. ◊ Isa. 52, 12.

Învățătură.

3.1. Am zis: „Ascultați, căpetenii ale lui Iacov, și mai mari ai casei lui Israel! Nu* este datoria voastră să cunoașteți dreptatea?”

◊ Ier. 6, 4, 5.

2. Și totuși voi urîți binele și iubiți răul, le jupuiți pielea și carnea de pe oase!

3. După ce au mîncat* carnea poporului Meu, după ce-i jupoaie pielea, și-i sfărîmă oasele; îl fac bucăți, ca cecace se fierbe într-o oală, ca și carnea dintr'un cazan**.

◊ Ps. 14, 4. ◊ Efec. 11, 3, 7.

4. apoi strigă* către Domnul. Dar El nu le răspunde, ci își ascunde Fața de ei în vremea aceea, pentru că au făcut fapte rele.

◊ Ps. 18, 41. Prov. 1, 28. Isa. 1, 15. Ezec. 8, 18. Zah. 7, 13.

5. „Așa vorbește Domnul despre proorocii* cari rătăcesc pe poporul meu, cari, dacă au de mușcat** ceva cu dinții, vesteșc pacea, iar dacă nu li se pune nimic în gură, vesteșc războiul sfînt: —”

◊ Isa. 56, 10, 11. Ezec. 13, 10; 22, 25. ◊ Cap. 2, 11. Mat. 7, 16. † Ezec. 13, 18, 19.

6. „Din pricina aceasta, va veni noaptea* peste voi... fără nici o vedenie! Și întunerecul... fără nici o proorocie! Soarele va asfinți** peste acești prooroci, și ziua se va întîlni cu noaptea ei!”

◊ Isa. 8, 20, 22. Ezec. 13, 23. Zah. 13, 4. ◊ Amos 5, 9.

7. Văzătorii vor fi dați de rușine, ghicitorii vor roși, toți își vor acoperi barba; căci Dumnezeu nu va* răspunde.

◊ Ps. 74, 8. Amos 5, 1.

8. Dar eu sînt plin de putere, plin de Duhul Domnului, sînt plin de cunoștința dreptății și de vlagă, ca să fac cunoscut lui Iacov nelegiuirea* lui, și lui Israel păcatul lui.”

◊ Isa. 58, 1.

9. „Ascultați dar lucrul acesta, căpetenii ale casei lui Iacov, și mai mari ai casei lui Israel, voi, cărora vă este scîrbă de dreptate, și cari suciți tot ce este drept;

10. voi cari zidiți Sionul* cu sînge*, și Ierusalimul cu nelegiuire!

◊ Ier. 22, 13. ◊ Ezec. 22, 27. Hab. 2, 12. Tel. 3, 3.

11. Căpeteniile* cetății judecă pentru daruri, preoții** lui învață pe popor pentru plată, și proorocii lui proorocesc pe bani; și mai îndrăznesc apoi să se bizuie ț pe Domnul și zic: „Oare nu este Domnul în mijlocul nostru? Nu ne poate atinge nici o nenorocire!”

◊ Isa. 1, 23. Ezec. 22, 12. Osea 4, 18. Cap. 7, 3. ◊ Ier. 6, 19. † Isa. 48, 2. Ier. 7, 4. Rom. 2, 17.

12. De aceea, din pricina voastră, Sionul va fi arat* ca un ogor, Ierusalimul** va ajunge un morman de pietre, și muntele ț Templului o înălțime acoperită de păduri.

◊ Ier. 26, 18. Cap. 1, 6. ◊ Ps. 79, 1. † Cap. 4, 2.

4. În vremile * de pe urmă, muntele Domnului va fi întemeiat tare ca cel mai înalt munte, se va înălța deasupra dealurilor, și popoarele vor veni grămadă la el. ^{o Isa. 2, 2, etc. Ezech. 17, 22, 23,}

2. Neamurile se vor duce cu grămadă la el, și vor zice: „Veniți, haidem să ne suim la muntele Domnului, la Casa Dumnezeului lui Iacov, ca să ne învețe căile Lui, și să umblăm pe cărările Lui! Căci din Sion va ieși Legea, și din Ierusalim Cuvîntul Domnului.

3. El va judeca între multe popoare, va hotări între neamuri puternice, de-păr-tate. Din săbiile lor își vor făuri fiare de plug *, și din sulitele lor co-soare; niciun neam nu va mai trage sa-bia împotriva altuia, și nu vor mai în-văța * să facă război;

^{o Isa. 2, 4. Ioc. 1. 10. o Ps. 72, 7.}

4. ci fiecare * va locui supt vița lui și supt smochinul lui, și nimeni nu-l va mai turbura. Căci gura Domnului oștirilor a vorbit.

^{o Reg. 4, 26. Zah. 3, 10.}

5. Pe cînd toate popoarele umblă fie-care în numele dumnezeului său *, noi vom umbla * în Numele Domnului, Dumnezeului nostru, totdeauna și în veci de veci!“

^{o Jer. 2, 11. o Zah. 10, 12.}

6. „În ziua aceea, zice Domnul, voi aduna pe cei șchiopi *, voi strînge grămadă pe * cei izgoniți, și pe aceia pe cari-i chinuisem.

^{o Ezech. 34, 16. Tef. 3, 10. o Ps. 147, 2. Ezech. 34, 13; 37, 21.}

7. Din cei șchiopi voi face o rămă-șiță *, din cei ce erau risipiți, un neam puternic; și Domnul va împărăți * pe-ste ei, pe muntele Sionului, de acum și pînă'n veac!

^{o Cap. 2, 12; 5, 3, 7, 8; 7, 18.}

^{o Isa. 9, 6; 24, 23. Dan. 7, 14, 27. Luc. 1, 33. Apoc. 11, 16.}

8. Iar la tine, turn al turmei, deal al fiicei Sionului, la tine va veni, și la tine va ajunge vechea stăpînire, împă-răția fiicei Ierusalimului!“

9. Pentruce strigi tu însă acum așa de tare? N'ai împărăt *? Nu mai ai sfet-nic, de te apucă * durerea ca pe o fe-meie la naștere?

^{o Jer. 8, 19. o Isa. 13, 8; 21, 3. Jer. 30, 8; 60, 43.}

10. Sufere, fiica Sionului, și gemi ca o femeie la naștere! Căci acum vei ieși din cetate și vei locui în cîmp, și te vei duce pînă la Babilon! Acolo vei fi iz-băvită, acolo te va răscumpăra Dom-nul din mina vrăjmașilor tăi

11. Căci acum * multe neamuri s'au strîns împotriva ta, și zic: „Să fie pin-gintă, ca să ne vadă * ochii împlinin-du-mi-se dorința față de Sion!“

^{o Psa. 2, 18. o Obad. 12. Cap. 7, 10.}

12. Dar ei nu cunosc gîndurile * Dom-nului, nu-l înțeleg planurile, nu știu că i-a strîns ca * pe niște snopi în arie.

^{o Isa. 55, 8. Rom. 11, 33. o Isa. 21, 10.}

13. Scoală-te *, fiica Sionului, și tre-eră! Căci îți fac un corn de fer și o copită de aramă, ca să sfărîmi * multe popoare, și ț să închini Domnului ț prada lor, să închini Domnului într-cului pămînt averile lor!

^{o Isa. 41, 15, 16. Jer. 51, 83. o Dan. 2, 44. † Isa. 18, 7; 29, 19; 60, 9, 9. † Zah. 4, 14; 6, 6.}

5. Acum, strînge-ți rîndurile în ce-tate, ceata Sionului, căci sintem îm-presurați! Judecătorul lui Israel este lovit * cu nuiaua pe obraz!

^{o Psa. 3, 30. Mat. 5, 30; 27, 30.}

2. Și tu, Betleeme * Efrata, măcar că ești prea mic între * cetățile de căp-tenie ț ale lui Iuda, totuș din tine îmi va ieși Cel ce va stăpîni ț peste Israel, și a cărui obîrșie * se suie pînă în vre-muri străvechi, pînă în zilele vecini-ciei. ^{o Mat. 2, 6. Ioan. 7, 42. o Sam. 23, 23. † Exod. 18, 25. † Fac. 49, 10. Isa. 9, 6. † Ps. 90, 2. Prov. 8, 22, 23. Ioan. 1, 1.}

3. De aceea îi va lăsa, pînă la vre-mea cînd va naște cea care are să na-scă *, și rămășița * fraților Săi se va întoarce la copiii lui Israel.

^{o Cap. 4, 10. o Cap. 4, 7.}

4. El se va înfățișa, și va cîrmui * cu puterea Domnului, și cu măreția Nu-melui Domnului, Dumnezeului Său: vor locui liniștiți, căci El va fi proslăvit * pînă la marginile pămîntului.

^{o Isa. 40, 11; 49, 10. Ezech. 34, 23. Cap. 7, 14. o Ps. 72, 8. Isa. 52, 13. Zah. 9, 10. Luc. 1, 32.}

5. El va fi pacea * noastră! Cînd va veni Asirianul în țara noastră, și va pă-trunde în palatele noastre, vom ridica împotriva lui șapte păstori și opt căp-tenii ale poporului.

^{o Ps. 72, 7. Isa. 9, 6. Zah. 9, 10. Luc. 2, 14. Ezech. 2, 14.}

6. Ei vor pustii țara Asiriei cu sabia, și țara lui * Nimrod cu sabia scoasă din teacă. Ne va izbăvi * astfel de Asirian, cînd va veni în țara noastră, și va pătrunde în țînutul nostru.

^{o Fac. 10, 8, 10, 11. o Luc. 1, 11.}

7. Rămășița * lui Iacov va fi în mij-locul multor popoare, ca o rouă * care vine dela Domnul, ca ploaia măruntă pe iarbă, care nu se biază pe nimeni, și nu atîrnă de copiii oamenilor.

^{o Vers. 3. o Deut. 32, 2. Ps. 72, 6; 110, 3.}

8. Rămășița lui Iacov va fi între nea-muri, în mijlocul multor popoare, ca un leu între fiarele pădurii, ca un pui

de leu între turmele de oi: care, cînd trece, calcă în picioare și sfîșie, și nimeni nu poate scăpa pe altul.

9. Ți se va ridica mina peste protivnicii tăi, și toți vrăjmașii tăi vor fi nimiciți!

10. „În* ziua aceea, zice Domnul, îți voi nimici cu desăvîrșire caii din mijlocul tău, și-ți voi sfărîma carăle;”

• Zab. 9. 10.

11. voi nimici cu desăvîrșire cetățile din țara ta, și-ți voi surpa toate cetățile.

12. Voi nimici cu desăvîrșire descințele din mijlocul tău, și nu vei mai avea vrăjitori*;

• Isa. 2. 6.

13. voi nimici cu desăvîrșire* idoliile tăi și stîlpii tăi idolești din mijlocul tău, și nu te vei mai închina* la lucrarea minilor tale;

• Zab. 13. 2. • Isa. 2. 8.

14. voi nimici cu desăvîrșire din mijlocul tău Astarteele tale, și-ți voi dărîma idoliile.

15. Îmi voi răzbuna* cu minie, cu urgie, pe neamurile, cari n'au vrut s'asculte.“

• Ps. 149. 7. Vers. 8. 2 Tes. 1. 8.

*Judecata Domnului cu poporul Său.
Indurarea Domnului. Pricina.*

6. Ascultați dar ce zice Domnul: „Scoală-te, judecă-te înaintea munților, și dealurile să-ți audă glasul!...

2. Ascultați*, munți, pricina* Domnului, și luați aminte, temelii tari ale pămîntului! Căci Ț Domnul are o judecată cu poporul Său, și vrea să Se judece cu Israel. —

• Deut. 32. 1. Ps. 50. 1, 4. Isa. 1. 2. • Osea 12. 2. † Isa. 1. 18; 5. 3, 4; 43. 26. Osea 4. 1.

3. „Poporul Meu, ce* ți-am făcut și cu ce te-am ostenit? Răspunde-Mi!

• Ier. 2. 5, 31.

4. Căci te-am* scos din țara Egiptului, te-am izbăvit din casa robiei, și am trimes înaintea ta pe Moise, Aaron și Maria!

• Exod. 12. 51. 14. 30; 20. 2. Deut. 4. 20. Amos 2. 10.

5. Poporul Meu, adu-ți aminte ce plănuia Balac* împăratul Moabului, și ce i-a răspuns Balaam, fiul lui Beor, și ce s'a întimplat din Sitim* pînă la Ghilgal, ca să cunoști binefacerile Ț Domnului!“

• Num. 22. 5; 23. 7; 24. 10, 11. Deut. 23. 4, 5. Ios. 24. 9, 10. Apoc. 2. 14. • Num. 25. 1; 33. 40. Ios. 4. 19; 5. 10. † Jude. 5. 11.

6. „Cu ce voi întîmpina pe Domnul, și cu ce mă voi pleca înaintea Dumnezeului Celui Prea Înalt? Il voi întîmpina oare cu ardere de tot, cu viței de un an?

7. Dar primește* Domnul oare mii de berbeci, sau zeci de mii de riuri* de untdelemn? Să dau eu pentru fărădelegile mele pe întiul meu născut, rodul trupului meu pentru păcatul sufletului meu?“ —

• Ps. 50. 9; 51. 16. Isa. 1. 11. • Iov. 29. 6. † 2 Reg. 16. 3; 21. 6; 23. 10. Ier. 7. 31; 19. 3. Ezech. 23. 37.

8. „Ți s'a arătat*, omule, ce este bine, și ce alta cere Domnul dela tine, decît să faci dreptate*, să iubești mila, și să umbli smerit cu Dumnezeul tău?“

• Deut. 10. 12. 1 Sam. 15. 22. Osea 6. 6; 12. 6. • Fac. 18. 19. Isa. 1. 17.

9. Glasul Domnului strigă cetății, și omul înțelept se teme de Numele Țău. Ascultați pedeapsa și pe Celce o trimete!

10. Mai sînt în casa celui rău comori nelegiuite, și blestemata* e fă mică?

• Deut. 25. 13. — 16. Prov. 11. 1; 20. 10, 23.

11. Pot socoti Eu curat pe celce are o cumpănă* nedreaptă și greutăți strimbe în sac?

• Osea 12. 1.

12. Pentrucă bogații lui sînt plini de silnicie, locuitorii lui spun minciuni, și limba lor* este numai înșelătorie în gura lor,

• Ier. 9. 3, 4, 6, 8.

13. de aceea, și Eu te voi lovi* cu suferința, te voi pustii pentru păcatele tale.

• Lev. 26. 16. Ps. 107. 17, 18.

14. Vei minca* și tot nu te vei sătura, ci foamea va rămînea în tine; ce vei lua dinaintea vrăjmașului nu vei scăpa, căci ce vei scăpa, voi da pradă săbiei.

• Lev. 26. 26. Osea 4. 10.

15. Vei sămăna*, dar nu vei secera, vei stoarce măsline dar nu te vei unge cu untdelemnul lor, vei face must, dar nu vei bea vin!

• Deut. 28. 38, 39, 40. Amos 5. 11. Tef. 1. 13. Hag. 1. 6.

16. Căci ei păzesc* toate orînduirile lui Omri*, și lucrează întocmai cum a lucrat casa lui Ahab*, și umblă după sfaturile lor, de aceea te voi face de pomină ȚȚ, îți voi face locuitorii de batjocură, și veți purta ocară* Ț poporului Meu.

• 1 Reg. 16. 25, 26. • Osea 5. 11. † 1 Reg. 16. 30, etc.; 21. 25, 26. 2 Reg. 21. 3. †† 1 Reg. 9. 8. Ier. 19. 8. • † Isa. 25. 8. Ier. 61. 51. Pllu. 5. 1.

71. Vai de mine! Căci parcă sînt la stringerea poamelor, și la stringerea bobîțelor* după culesul strugurilor: nu mai este niciun strugure de mîncare, nici cea dintîi smochină*, dorită de sufletul meu!

• Isa. 17. 6; 24. 13. • Isa. 28. 4. Osea 9. 10.

2. S'a dus omul de bine* din țară, și nu mai este niciun om cinstit prin-

tre oameni; toți stau la pîndă ca să verse sînge, fiecare** întinde o cursă fratelui său. * Ps. 12.1; 14.1, 3. Isa. 37.1. * Hab. 1.15.

3. Minile lor sînt îndreptate să facă rău: cîrmuitorul * cere daruri, judecătorul ** cere plată, cel mare își arată pe față ce dorește cu lăcomie, și astfel merg mină'n mină.

* Osea 4.18. * Isa. 1.23. Cap. 3.11.

4. Cel mai bun dintre ei este * ca un mărăcină, cel mai cinstit este mai rău decît un tufiș de spini. Ziua vestită de toți proorocii Tăi, pedeapsa Ta se apropie! Atunci va fi uluiala lor.

* 2 Sam. 23.6, 7. Ezech. 2.6. Isa. 55.13.

5. Nu crede * pe un prieten, nu te încrede în ruda cea mai de aproape; păzește-ți ușa gurii de cea care îți stă în brațe!

* Jer. 9.4.

6. Căci fiul* batjocorește pe tatăl, fata se scoală împotriva mamei ei, nora împotriva soacrei sale; vrăjmașii omului sînt cei din casa lui! —

* Ezech. 22.7. Mat. 10.21, 35, 36. Luc. 12.53; 21.16. 2 Tim. 3.2, 3.

7. Eu însă voi privi * spre Domnul, îmi voi pune nădejdea în Dumnezeu! mîntuirii mele, Dumnezeuul meu mă va asculta.

* Isa. 8.17.

8. Nu te bucura * de mine, vrăjmașă, căci chiar dacă am căzut**, mă voi scula iarăși, chiar dacă stau în întunec, totuși Domnul este Lumina mea!

* Prov. 24.17. Plin. 4.21. * Ps. 37.24. Prov. 24.16. * Ps. 27.1.

9. Voi suferi * minia Domnului, căci am păcătuit împotriva Lui, — pînă ce El îmi va apăra pricina și-mi va face dreptate; El mă va scoate la lumină**, și voi privi dreptatea Lui.

* Plin. 3.39. * Ps. 37.6.

10. Cînd va vedea vrăjmașă mea lucrul acesta, va fi acoperită de rușine*, ea, care-mi zicea: „Unde ** este Domnul, Dumnezeuul tău?“ Ochii mei îți își vor vedea dorința împlinită față de ea. Atunci ea va fi călcată în picioare ca noroiul ** de pe uliță.

* Ps. 35.26. * Ps. 42.10; 79.10; 115.2. Ioi. 2.17. * Cap. 4.11. * 2 Sam. 22.43. Iob. 10.6.

11. În ziua*, cînd îți vor zidi iarăși zidurile, în ziua** aceea și se vor lărgi hotarele. * Amos 9.11, etc. * Isa. 11.10; 19.23, etc. 27.13. Osea 11.11.

12. În ziua aceea, vor veni la tine, din Asiria pînă în Egipt, din Egipt pînă la riul, dela o mare la alta, și dela un munte la altul.

13. Dar mai întîi țara va fi pustie din pricina locuitorilor ei, în urma faptelor lor* rele.

* Jer. 21.14. Cap. 3.12.

14. Paște-ți poporul cu toiagul Tău, paște turma moștenirii Tale, care locuiește singură în pădurea* din mijlocul Carmelului; ca să pască pe Basan și în Galaad, ca în zilele de altă dată.

* Isa. 37.24.

15. „Îți voi arăta lucruri minunate, — zice Domnul, ca în ziua* cînd ai ieșit din țara Egiptului.“ —

* Ps. 68.27; 78.12.

16. Neamurile vor vedea * lucrul acesta, și se vor rușina, cu toată puterea lor; vor pune mîna** la gură, și își vor astupa urechile.

* Isa. 26.11. * Iov 21.5; 29.9.

17. Vor linge pulberea*, ca șarpele; vor ieși tremurînd** ca țîrtoarele pămîntului, afară din cetățile lor, vor veni ți pline de frică înaintea Domnului, Dumnezeuul nostru, și se vor teme de Tine.

* Ps. 72.9. Isa. 49.23. * Ps. 18.45. * Jer. 31.9.

18. Care * Dumnezeu este ca Tine, care ierți** nelegiuirea, și treci ți cu vederea păcatele rămășiței moștenirii Tale? El nu-Și ține ți minia pe vecie, ci îi place îndurarea!

* Exod. 15.11. * Exod. 34.6, 7. Jer. 50.20. * Cap. 4.7; 5.3, 7, 8. * Ps. 103.9. Isa. 57.16. Jer. 3.5.

19. El va avea iarăși milă de noi, va călca în picioare nelegiuirile noastre, și vei arunca în fundul mării toate păcatele lor.

20. Vei da * cu credincioșie lui Iacov, și vei ținea cu îndurare față de Avram, ce ai jurat** părinților noștri în zilele de odinioară.

* Luc. 1.72, 73. * Ps. 106.9, 10.

NAUM SAU NAHUM

(Numeri 10.35. Ps. 68. Isaia 10.5, etc.; 33.1—5; 29.5, 8. Țefania 2.13.)

1. Proorocie despre * Ninive. Cartea proorocii lui Naum, din Elcoș.

* Țef. 2.13.

2. Domnul este un Dumnezeu gelos* și răzbunător**; Domnul Se răzbună și este plin de minie; Domnul Se răz-

bună pe protivnicii Lui, și ține minie pe vrăjmașii Lui.

* Exod. 20.5; 34.14. Deut. 4.24. Ios. 24.19. * Deut. 32.35. Ps. 94.1. Isa. 50.18.

3. Domnul este îndelung răbdător*, dar de o mare** tărie; și nu lasă nepedepsit pe cel rău. Domnul umblă ți

în furtună și în vîrtej, și norii sînt
praful picioarelor Lui.

Exod. 34. 6. 7.
Nem. 9. 17. Ps. 103. 8. Iona 4. 2. * Iov 9. 4. † Ps. 118. 7.
etc.: 97. 2. Hab. 3. 5, 11, 12.

4. El mustră * marea și o usucă, face
să sece toate riurile; Basanul * și Carmelul
tînjesc, și floarea Libanului se vestejește.

* Ps. 106. 9. Isa. 50. 2. Mat. 8. 26. * Isa. 33. 9.

5. Se clatină * munții înaintea Lui,
și dealurile * se topec; se cutremură
pămîntul înaintea Lui, lumea și toți
locuitorii ei.

* Ps. 68. 8. * Iudc. 5. 5. Ps. 97. 5. Mic. 1. 4. † Pet. 3. 10.

6. Cine poate sta înaintea urgiei *
Lui? Și cine poate ținea piept miniei
Lui aprinse? Urgia Lui se varsă *
ca focul, și se prăbușesc stîncile înain-
tea Lui.

* Mal. 3. 2. * Apoc. 16. 1.

7. Domnul este bun. El este un loc
de scăpare în ziua necazului; și cunoa-
ște * pe cei ce se încred în El.

* 1 Cron. 16. 34. Ps. 100. 5. Ier. 33. 11. Plin. 9. 25. * Ps. 1.
6. 2 Tim. 2. 19.

8. Dar * cu niște valuri ce se varsă pe-
ste mal, va nimici cetatea Ninive, și
va urmări pe vrăjmașii Lui pînă în in-
tinerec.

* Dan. 9. 26; 11. 10, 22, 40.

9. Ce planuri * faceți voi împotriva
Domnului? El le * zădărnicește! Ne-
norocirea nu va veni de două ori.

* Ps. 2. 1. * 1 Sam. 3. 12.

10. Căci vor fi ca niște mănunchiuri
de spini * încilciți, și tocmai cînd vor
fi beți * de vinul lor, vor fi mistuiți *
de foc, ca o miriște de tot uscată.

* 2 Sam. 23. 6, 7. * Cap. 3. 11. † Mal. 4. 1.

11. Din tine, Ninive, a ieșit cel ce ur-
zea * rele împotriva Domnului, celce
făcea planurirăutăcioase. * 2 Reg. 19. 22, 23.

12. Așa vorbește Domnul: „Oricit
de mulți și puternici vor fi, toți vor
fi secerați * și vor pieri *. Chiar dacă
te-am întristat, Ierusalime, nu te voi
mai întrista...”

* 2 Reg. 19. 35, 37. * Isa. 8. 8. Dan. 11. 10.

13. Ci îi voi sfărîma * jugul acum de
pe tine, și-ți voi rupe legăturile...”

* Ier. 2. 20; 30. 8.

14. Iată ce a poruncit însă Domnul
împotriva ta, Asur: „Nu vei mai avea
urmași cari să-ți poarte numele; voi
ridica din casa dumnezeului tău chi-
purile cioplite sau turnate; îți voi pre-
găti * mormîntul, căci te-ai aflat prea
ușor.”

* 2 Reg. 10. 37.

15. Iată * pe munții picioarele solului
care vestește pacea! Prăznuiește-ți săr-
bătorile, ludo, împlinește-ți juriunțele!

Căci cel rău * nu va mai trece prin
mijlocul tău, este * nimicitor cu desăvîr-
șire...

* Isa. 52. 7. Rom. 10. 15. * Vers. 11, 12. † Yer. 14.

2. 1. Nimicitorul * pornește împotri-
va ta, Ninive; păzește * cetățuia!
la seama la drum! Întărește-ți coap-
sele! Adună-ți toată puterea!...

* Ier. 50. 23. * Ier. 61. 11, 12. Cap. 3. 14.

2. Căci * Domnul așează iarăș slava
lui Iacov și o face iarăș ca slava de o-
dinioară a lui Israel, pentru că l-au
jăfuit * jăfuitorii și le-au stricat bu-
tucii de vie...

* Isa. 10. 12. Ier. 25. 29. * Ps. 80. 12. Osea 10. 1.

3. Scuturile vitejilor săi * sînt roși,
războinicii sînt îmbrăcați cu purpură;
fulgeră carăle de focul oțelului în ziua
sorocită pregătirii de luptă, și siluile
se invîrtesc.

* Isa. 63. 7, 3.

4. Duruiesc carăle pe ulițe, se năpu-
stesc unele peste altele în piețe; par-
că sînt niște făclii la vedere, și aleargă
ca fulgerale...

5. El, împăratul Ninivei, cheamă pe
oamenii lui cei viteji, dar ei se polie-
nesc în mersul lor; aleargă spre zi-
duri, și se gătesc de apărare...

6. Porțile dela riuri sînt deschise, și
palatul se prăbușește!...

7. S'a isprăvit cu ea: este desgo-
lită, este luată; slujnicele ei se vaită
ca niște * turturele, și se bat în piept.

* Isa. 38. 14; 50. 11.

8. Ninive era odinioară ca un iaz plin
de apă... Dar iată-i că fug!... „Sta-
ți! Stați! Opriți-vă!... Dar nici unul
nu se întoarce...”

9. Jăfuiți argintul! Jăfuiți aurul! A-
colo sînt comori nesfîrșite, tot felul
de bogății de lucruri scumpe!

10. Este jăfuită, pustiită, și stoarsă
de tot! Inima * îi e mîhnită, îi tremură
genunchii *, toate coapsele * sufăr, și
toate fețele au * îngălbenit.

* Isa. 13. 7, 8. * Dan. 5. 6. † Ier. 30. 6. † Joel. 2. 8.

11. Unde este acum culcușul * acela
de lei, pășunea aceea pentru puii de
lei, pe unde umbla leul, leoaica și
puilul de leu, fără să-i turbure nimeni?

* Iov 4. 10, 11. Ezech. 19. 2-7.

12. Leul sfișia cît îi trebuia pentru
puii săi, zugruma pentru leoaicele sa-
le; își umplea vizuinile de pradă, și
culcușurile cu ce răpise.

13. „Iată * că am necaz pe tine, zi-
ce Domnul oștirilor; în fum îți voi
preface carăle de război, sabia va mi-

stui pe puii tăi de lei, îți voi nimici
prada din țară, și nu se va mai auzi
glasul solilor tăi**.

Cap. 3. 6. * 2 Reg. 18-17, 10; 19, 9, 23.
* Eze. 29. 3; 38. 3; 30.

3. Vai de cetatea* vărsătoare de
sînge, plină de minciună, plină de
silnicie, și care nu înțetează să se de-
dea la răpire!...

2. Auziți pocnetul biciului, uruiul*
roților, tropăitul cailor, și durduitul
carărilor!

3. Se aruncă năvalnici călăreții, scin-
teiază sabia, fulgeră sulita... O mul-
țime de răniți!... Grămezi de tru-
puri moarte!... Morți fără număr!
... Cei vii se împiedecă de cei mor-
ți!...

4. Din pricina multelor curvii ale cur-
vei, plină de farmec, fermețătoare iscu-
sită*, care vindea neamurile prin cur-
vile ei și popoarele prin vrăjitoriile

ei. —
5. „Iată*, am necaz pe tine, zice
Domnul oștirilor, îți voi ridica poa-
tele* peste cap, ca să-ți vadă ț neamu-
rile goliciunea, și împărățiile, rușinea.

Cap. 2. 13. * Isa 47. 2. 3. Ier. 13. 22, 26. Eze. 26. 97.
Mic. 1. 11. † Hab. 2. 16.

6. Voi asvîrli cu murdării peste tine,
te voi înjosi*, și te voi face de ocară**.

7. Toți cei ce te vor vedea* vor fugi
de tine, și vor zice: „Ninive este ni-
mică! Cine o va** plinge? Unde să-
ți caut mîngietori? *

8. Ești* tu mai bună de cît No-A-
mon**, cetatea care ședea între riuri,
înconjurată de ape, avînd ca zid de
apărare marea, ca ziduri marea?

9. Etiopia și Egiptenii fără număr
erau țaria ei, Put și Libienii erau aju-
toarele ei.

10. Și totuș a trebuit să plece și ea în
surghiun, s'a dus în robie; și pruncii
ei* au fost zdrobiți în toate colțu-

rile** ulițelor; au aruncat sortul* a-
supra frunțașilor ei, și toți mai marii
ei au fost aruncați în lanțuri.

11. Și* tu te vei îmbăta, te vei ascun-
de; și tu vei căuta un loc de adăpost
împotriva vrăjmașului!

12. Toate cetățuile tale sînt înse-
chinate* cu cele dinții roade; cînd îi
scuturi, smochinele cad în gura cui
vrea să le mănînce.

13. Iată, poporul* tău este ca fe-
meile în mijlocul tău; porțile țării
tale se deschid înaintea vrăjmașilor
tăi; focul îți mistuie zăvoarele**!

14. Scoate-ți apă pentru impresura-
re! Drege-ți întăriturile*! Calcă pămîntul,
frământă lutul, și gătește cup-
torul de cărămidă!

15. Acolo te va mîncă focul, te va ni-
mici sabia cu desăvîrșire, te va mistui
ca niște* lăcuste, căci te-ai înmulțit
ca forfăcarul, te-ai îngrămădit ca lă-
custele!

16. Negustorii tăi sînt mai mulți de
cît stelele cerului, s'au îngrămădit ca
puii de lăcustă cari își întind aripile
și zboară.

17. Voivozii tăi* sînt ca lăcustele,
mai marii tăi ca o ceată de lăcuste,
cari tăbăresc în dumberăvi pe răcoarea
zilei: cînd răsare soarele, zboară, și
nu se mai cunoaște locul unde erau,

18. În timp ce păstorii* tăi dorm, îm-
părate** al Asiriei, și vitejii tăi se odih-
nesc, poporul tău este risipit pe mun-
ți, și nimeni nu-l mai stringe.

19. Rana ta nu se alină prin nimic,
rana* ta este fără leac! Toți ceice**
vor auzi de tine vor bate din palme,
căci cine este acela, pe care să nu-l fi
atins răutatea ta?

* Mic. 1. 9. * Plin. 2. 16. Tef. 2. 16. Isa. 14. 8, etc.

HABACUC

SAU AVACUM

(Mica 4. 10; 7. 7—10. Luca 18. 7.)

1. Proorocia descoperită proorocu-
lui Habacuc.

2. Pînă cînd voi striga către Ține,
Doamne, fără* s'ascuți? Pînă cînd mă
voi tînguî Ție, fără să dai ajutor?

* Plin. 3. 8.

3. Pentru ce mă lași să văd nelegiu-
irea, și Te uiți la nedreptate? Asu pri-
rea și silnicia se fac supt ochii mei, se
nasc certuri, și se stirnește gîlceavă.

4. Deaceia legea este fără putere, și
dreptatea nu se vede, căci cel rău*

biruiește pe cel neprihănit, de aceea se fac judecății nedrepte. —

☞ Iov 21. 7. Ps. 94. 3, etc. Ier. 12. 1.

5. Aruncați-vă ochii* printre neamuri, și priviți, uimiți-vă, și îngroziți-vă! Căci în zilele voastre voi face o lucrare, pe care n'ați crede-o dacă v'ar povesti-o cineva!

☞ Isa. 29. 14. Fapt. 13. 41.

6. Iată, voi ridica pe Haldei*, popor turbat și iute, care străbate întinderi mari de țări, ca să pună mina pe locuințe cari nu sînt ale lui.

☞ Deut. 28. 49. 50. Ier. 5. 16.

7. El este grozav și înfricoșat; nu-mai din el însuși îi iese dreptul și mărirea lui.

8. Căii lui sînt mai iuți decît leoparzii, mai sprinteni decît lupii de deseară*, și călăreții lui înaintează în galop de departe, sboară** ca vulturul care se repede asupra prăzii.

☞ Ier. 5. 6. Ief. 3. 3. ☞ Ier. 4. 13.

9. Tot poporul acesta vine numai ca să jăfuiască; privirile lui lacome caută înainte, și strînge prinși de război ca nisipul.

10. Își bate joc de împărați, și voievozii sînt o nimica pentru el, ride de toate întăriturile, căci grămădește pămînt, și le ia.

11. Apoi aprinderea i se îndoieste, întrece măsura și se face vinovat, căci puterea* lui o ia ca dumnezeu al lui!

☞ Dan. 5. 4.

12. Doamne, nu ești Tu* din vecinicie, Dumnezeuul meu, Sfîntul meu? Nu vom muri! Doamne, Tu ai ridicat pe poporul acesta ca să-Ți împlinești judecățile Tale*; Tu, Stîncă mea, l-ai ridicat ca să dai prin el pedepsele Tale!

☞ Ps. 90. 2; 93. 2. Plin. 6. 19. ☞ 2 Reg. 19. 26. Ps. 17. 13. Isa. 10. 5, 6, 7. Ezech. 30. 25.

13. Ochii Tăi sînt așa de curați* că nu pot să vadă răul, și nu poți să privești nelegiuirea! Cum** ai putea privi Tu pe cei mișei, și să faci, cînd cel rău mîncă pe cel mai neprihănit decît el?

☞ Ps. 5. 5. ☞ Ier. 12. 1.

14. Vei face Tu omului ca peștilor mării, ca țiritoarei, care n'are stăpîn?

15. El îi scoate* pe toți cu undița, îi trage în mreaja sa, îi strînge în năvodul său. Deaceia se bucură și se veselește.

☞ Ier. 16. 16. Amos 4. 2.

16. De aceea aduce jertfe* mrejei sale, aduce tîmiiie năvodului său; căci lor le dătoește partea lui cea grasă și bucatele lui gustoase!

☞ Deut. 8. 17. Isa. 10. 13; 37. 24, 25.

17. Pentru aceasta își va goli el într'una mreaja, și va înjunghia fără mi-lă pe neamuri?

2. 1. M'am dus la locul meu de strajă, și stam pe turn ca să veghez* și să văd** ce are să-mi spună Domnul, și ce-mi va răspunde la plîngerea mea.

☞ Isa. 21. 8, 11. ☞ Ps. 46. 8.

2. Domnul mi-a răspuns, și a zis: „Scrie* proorocia, și sapă-o pe table, ca să se poată citi ușor!

☞ Isa. 8. 1, 30, 5.

3. Căci este o proorocie, a cărei vreme este hotărîtă*, se apropie de împlinire, și nu va minți; dacă zăbovește, așteaptă-o, căci va veni și se va împlini negreșit**.

☞ Dan. 10. 14; 11. 27, 35. ☞ Ebr. 10. 37.

4. Iată, i s'a îngimfat sufletul, nu este fără prihană în el; dar cel neprihănit* va trăi prin credința lui.

☞ Ioan 3. 36. Rom. 1. 17. Gal. 3. 11. Ebr. 10. 22.

5. Ca și cel beat și semeț, cel mindru nu stă liniștit; ci își lărgeste gura ca locuința morților*, este nesățios ca moartea așa că pe toate neamurile vrea să le strîngă la el, și toate popoarele le trage la el.

☞ Prov. 27. 20; 30. 16.

6. Nu va fi el de bajoucura tuturor acestora, de ris și de* pomină? Se va zice: „Vai de cel ce adună ce nu este al lui! Pină cînd se va împovăra cu datorii?

☞ Mic. 2. 4.

7. Nu se vor ridica deodată ceice te-au împrumutat? Nu se vor trezi asupritorii tăi, și vei ajunge prada lor?

8. Fiindcă* ai jăfuit multe neamuri, toată rămășița popoarelor te va jăfui, din pricina vîrsării singelui** oame-nilor, din pricina silnicilor făcute în țară împotriva cetății și împotriva tuturor locuitorilor ei.“

☞ Isa. 33. 1. ☞ Yer. 1. 7.

9. Vai de cel ce strînge cîștiguri* nelegiuite pentru casa lui, ca să-și așeze apoi cuibul** într'un loc înalt, și să scape din mina nenorocirii!

☞ Ier. 22. 13. ☞ Ier. 49. 16. Obad. 4.

10. Rușinea casei tale ți-ai croiț, nimicind o mulțime de popoare, și împotriva ta însuși ai păcătuț.

11. Căci piatra din mijlocul zidului strigă, și lemnul care leagă grinda îi răspunde.

12. Vai de cel ce zidește o cetate cu singe*, care întemeiază o cetate cu nelegiuire!

☞ Ier. 22. 13. Ezech. 24. 9. Mic. 3. 10. Nab. 3. 1.

13. Iată, cînd Domnul oștirilor a hotărît lucrul acesta, popoarele se ostesc* pentru foc, și neamurile se trunesc* degeaba.

14. Căci pămîntul va fi plin de cunoștința slavei* Domnului, ca fundul mării de apele carii-l acopăr.

15. Vai de cel ce dă aproapelui său să bea, vai de tine care îi torni* băușă bea, vai de tine care îl ametești, ca să-ți tură spumoasă și-l ametești, ca să-ți vezi goliciunea**!

16. Te vei satura de rușine în loc de slavă; bea* și tu, și desvelește-te! Iți va veni și ție rîndul să iei paharul din dreapta Domnului, și va veni rușinea peste slava ta.

17. Căci silniciile făcute împotriva Libanului vor cădea asupra ta, și puștiirile fiarelor te vor îngrozi, pentru vărsarea singelui* oamenilor, și silniciile făcute în țară, împotriva cetății și împotriva tuturor locuitorilor ei.

18. La ce ar putea folosi* un chip cioplit, pe care-l cioplește lucrătorul? La ce ar putea folosi un chip turnat, care** învață pe oameni minciuni, pentru ca lucrătorul care l-a făcut să-și pună încrederea în el, pe cînd el făurește numai niște idoli muți? —

19. Vai de celce zice lemnului: „Scoală-te“, și unei pietre mute: „Trezește-te“! Poate ea să dea învățătură? Iată că este împodobită cu aur și argint, dar în ea nu este un duh* care s'o însuflețească.

20. Domnul* însă este în Templul. Lui cel sfînt. Tot pămîntul să tacă** înaintea Lui!

3. Rugăciunea proorocului Habacuc. (De cîntat în felul cîntecelor* de jale.)

2. Cînd am auzit, Doamne, ce ai vestit, m'am îngrozit. Insuflețește-Ți* lucrarea în cursul anilor, Doamne! Fă-Te cunoscut în trecerea anilor! Dar, în minia Ta, adu-Ți aminte de îndurările Tale!

3. Dumnezeu vine din Teman, și Cel Sfînt* vine din muntele Paran... — (Opire.) — Măreția Lui acoperă cerurile, și slava Lui umple pămîntul.

4. Strălucirea Lui este ca lumina soarelui, din mîna Lui pornesc raze, și acolo este ascunsă tăria Lui.

5. Înaintea Lui merge* ciuma, și molima** calcă pe urmele lui.

6. Se oprește, și măsoară pămîntul cu ochiul; și face pe neamuri să tremure; munții* cei vecini ci** se sfărîmă, dealurile cele vechi se pleacă; El umblă pe cărări vecinice.

7. Văd corturile Etiopiei, pline de groază, și se cutremură colibele din țara Madianului.

8. S'a miniat oare Domnul pe riuri? Împotriva riurilor se aprinde minia Ta, sau împotriva mării se varsă urgia Ta, de ai încălecat* pe caii Tăi, și Te-ai suit în carul Tău de biruintă?

9. Arcul Tău este desvelit; blestemele sînt săgețile Cuvîntului Tău... — (Opire.) — Tu despci pămîntul ca să dai drumul* riurilor.

10. La vederea Ta, se cutremură* munții; se năpustesc riuri de apă; adincul își ridică glasul, și își înalță valurile în sus**.

11. Soarele* și luna se opresc în locuința lor, de lumina săgeților** Tale cari pornesc, de strălucirea sulitei Tale care lucește.

12. Tu cutreieri pămîntul în urgia Ta, zdrobești neamurile în minia Ta*.

13. Ieși ca să izbăvești pe poporul Tău, să izbăvești pe unsul Tău; sfărîmi* acoperișul casei celui rău, o nimicești din temelii pînă în vîrf. — (Opire.) —

14. Străpungi cu săgețile Tale capul căpeteniilor lui, cari se năpustesc peste mine ca furtuna, să mă pună pe fugă, scoțînd strigăte de bucurie, ca și cum ar fi și mîncat pe cel nenorocit în culcuș.

15. Cu caii Tăi mergi* pe mare, pe spuma apelor mari.

16. Cînd am auzit... lucrul acesta, mi s'a cutremurat trupul*; la vestea aceasta, mi se înfioară buzele, îmi intră putrezirea în oase, și-mi tremură genunchii. Căci aș putea oare aștepta în tăcere ziua necazului, ziua cînd asupritorul va merge împotriva poporului?

17. Căci chiar dacă smochinul nu va înflori, vița nu va da niciun rod, rodul măslinului va lipsi, și cîmpiile nu vor

da hrană, oile vor pieri din staule, și nu vor mai fi boi în grajduri,

18. eu * tot mă voi bucura ** în Domnul, mă voi bucura în Dumnezeu min-turii mele! * Iov 13. 15. ** Isa. 41. 16; 61. 10.

19. Domnul Dumnezeu este tăria *

mea; El îmi face picioarele ca ale cerbilor **, și mă face să merg pe în-ălțimile mele *. — Către mai marele cin-tăreților. De cîntat cu instrumente cu coarde.

* Ps. 27. 1. ** 2 Sam. 22. 34. Ps. 18. 33. † Deut. 32. 13; 33. 29.

ȚEFANIA

SAU SOFONIE

(Luca 19. 41—44. Deuteronom 30. 1—10. Habacuc 3. 18.)

Amenințări

împotriva lui Iuda și Ierusalimului.

1. Cuvîntul Domnului, care a fost spus lui Țefania, fiul lui Cuși, fiul lui Ghedalia, fiul lui Amaria, fiul lui Ezechia, pe vremea lui Iosia, fiul lui Amon, împăratul lui Iuda.

2. „Voi nimici totul de pe fața pămîntului, zice Domnul.”

3. „Voi * nimici oamenii și vitele, păsările cerului și peștii mării, pietrele de poticnire **, și pe cei răi împreună cu ele; voi nimici cu desăvîrșire pe oameni de pe fața pămîntului, zice Domnul.”

* Osea 4. 3. ** Ezech. 7. 19; 14. 3, 4, 7. Mat. 13. 41

4. „Îmi voi întinde mina împotriva lui Iuda, și împotriva tuturor locuitorilor Ierusalimului; voi nimici cu desăvîrșire din locul acesta rămășițele lui * Baal, numele slujitorilor săi ** și preoții împreună cu ei, * 2 Reg. 23. 4, 6. ** Osea 10. 6.

5. pe ceice se închină * pe acoperișuri înaintea oștirii cerurilor, pe cei ce se închină ** jurînd Ț pe Domnul, dar cari jură și pe împăratul lor Malcam ††, * 2 Reg. 23. 12. Ier. 19. 13. ** 1 Reg. 18. 21. 2 Reg. 17. 33, 41. † Isa. 48. 1. Osea 4. 15. †† Ios. 23. 7. 1 Reg. 11. 33.

6. pe cei ce s'au abătut dela Domnul, și pe cei ce nu caută ** pe Domnul, nici nu întrebă de El.”

* Isa. 1. 4. Ier. 2. 13; 17; 15. 6. ** Osea 7. 7.

7. „Tăcere * înaintea Domnului Dumnezeu! Căci ** ziua Domnului este aproape, căci Domnul Ț a pregătit jertfa, și-a sfințit oaspeții. * Rub. 2. 20. Zab. 2. 13. ** Isa. 13. 6. † Isa. 34. 6. Ier. 46. 10. Ezech. 39. 17. Apoc. 19. 17.

8. În ziua jertfei Domnului voi pedepsi pe voiozii * și fiii împăratului, și pe toți cei ce poartă haine străine. * Ier. 39. 6.

9. În ziua aceea, voi pedepsi și pe toți cei ce sar peste prag, pe cei ce umplu de silnicie și de înșelăciune casa stăpînului lor.

10. În ziua aceea, zice Domnul, se vor auzi strigăte de jale la poarta peștilor *, urlete în cealaltă mahala a cetății, și un mare prăpăd pe dealuri.

11. Văitați-vă locuitori din * Macțeș. Căci toți cei ce fac negoț sint nimiciți, toți cei încarați cu argint sint nimiciți cu desăvîrșire. * Iac. 5. 1.

12. În vremea aceea, voi scormoni Ierusalimul cu felinare, și voi pedepsi pe toți oamenii cari se bizuiesc pe drojdiile * lor, și zic ** în inima lor: „Domnul nu va face nici bine nici rău!”

* Ier. 48. 11. Amos 6. 1. ** Ps. 94. 7.

13. Averile lor vor fi de jaf, și casele lor vor fi pustiite; vor zidi case și nu * le vor locui, vor sădi vii, și nu vor bea vin ** din ele.”

* Deut. 28. 30, 39. Amos 5. 11. ** Mic. 6. 11.

14. Ziua cea mare a Domnului este aproape *, este aproape și vine în graba mare! Da, este aproape ziua cea amarnică a Domnului, și viteazul țipă cu amar. * Ioel 2. 1, 11.

15. Ziua * aceea este o zi de minie, o zi de necaz și de groază, o zi de pustiire și nimicire, o zi de întunec și negură, o zi de nori și de întunecime,

* Isa. 22. 5. Ier. 30. 7. Ioel 2. 2, 11. Amos 5. 18. Vers. 18.

16. o zi în care va răsună trîmbița *, și strigătele de război împotriva cetăților întărite și turnurilor înalte. * Ier. 4. 19.

17. Atunci voi pune pe oameni la strîmtoare, și vor bibăi ca niște orbi *, pentru că au păcătuit împotriva Domnului; de aceea le voi vărsa single ** ca praful, și carnea ca gunoiul †! * Deut. 28.

29. Isa. 60. 10. ** Ps. 79. 3. † Ps. 83. 10. Ier. 9. 22; 16. 4.

18. Nici argintul *, nici aurul lor nu vor putea să-i izbăvească, în ziua miniei Domnului; ci toată țara va fi mistuită ** de focul geloziei Lui, căci va nimici deodată pe toți locuitorii țării. * Prov. 11. 4. Ezech. 7. 19. ** Cap. 3. 8. † Vers. 13.

Amenințări

împotriva popoarelor străine.

2. „**Veniți-vă* în fire și cercetați-vă,** neam fără rusine,^{o Ioel 2. 16.}

2. **pînă nu se împlinește hotărîrea — ca pleava* trece vremea — pînă nu vine peste voi minia aprinsă** a Domnului,** pînă nu vine peste voi ziua miniei Domnului!

^oIoel 2. 18. ^{Ps.} 1. 4. ^{Isa.} 17. 13. ^{Osea} 13. 3. ^o2 Reg. 23. 26.

3. **Căutați* pe Domnul, toți cei smeriți** din țară, cari împliniți poruncile Lui! Căutați dreptatea, căutați smerenia! Poate căț veți fi cruțați în ziua miniei Domnului.** ^oPs. 105. 4. ^{Amos} 5. 6. ^oPs. 70. 9. ^oIoel 2. 14. ^{Amos} 5. 15. ^{Iona} 3. 9.

4. **„Căci Gaza* va fi părăsită, Ascalonul va fi pustii, poporul din Asdod va fi izgonit ziua namiaza* mare, și Ecronul va fi smuls din rădăcini.**

^oJer. 47. 4. 5. ^{Ezec.} 25. 15. ^{Amos} 1. 6, 7, 8. ^{Zah.} 9. 5, 6. ^oJer. 6. 4. 15. 8.

5. **Vai de locuitorii de pe malurile mării*, vai de neamul Cheretiților! Așa a vorbit Domnul împotriva ta, Canaane**, țara Filistenilor: „Te voi nimici și nu vei mai avea locuitori!**

^oEzec. 25. 16. ^oIsa. 13. 3.

6. **Malurile mării vor ajunge izlazuri de pășunat, locuințe pentru păstori, și țirle* de oi.** ^oIsa. 17. 2. ^{Ver.} 14.

7. **Malurile acestea vor fi pentru rămășițele* casei lui Iuda; acolo vor paște; se vor odihni seara în casele Ascalonului; căci Domnul, Dumnezeul lor, nu-i va uita*, și va aduce înapoi pe prinșii lor de război.** ^oIsa. 11. 11. ^{Mic.} 4. 7; 5. 7, 8. ^{Hag.} 1. 12; 2. 2. ^{Ver.} 9. ^oExod. 4. 31. ^{Luc.} 1. 88. ^oPs. 126. 1. ^{Jer.} 29. 14. ^{Cap.} 3. 20.

8. **„Am auzit* ocările Moabului și batjocurile** copiilor lui Amon, cînd defăimau pe poporul Meu, și se ridicau ț cu rufie împotriva hotarelor lor.**

^oJer. 48. 27. ^{Ezec.} 25. 8. ^oEzec. 25. 3, 8. ^oJer. 48. 1.

9. **De aceea, pe viața Mea, zice Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel, că Moabul* va fi ca Sodoma, și copiii lui Amon** ca Gomora: un loc acoperit ț cu mărăcini, o groapă de sare, un pustiu vecinic; rămășița ț ț poporului Meu îi va jăfui, rămășița neamului Meu îi va stăpîni.** ^oIsa. 15. ^{Jer.} 48. ^{Ezec.} 25. 9. ^{Amos} 2. 1. ^oAmos 1. 13. ^oFac. 19. 25. ^{Deut.} 29. 23. ^{Isa.} 13. 19; 34. 13. ^{Jer.} 49. 18; 60. 40. ^oVer. 7.

10. **Lucrul acesta li se va întîmpla pentru mîndria* lor, pentru că au batjocorit și au fost semeți cu poporul Domnului oștirilor.** ^oIsa. 16. 6. ^{Jer.} 48. 29.

11. **Domnul va fi grozav împotriva**

lor, căci va nimici pe toți dumnezeii pămîntului; și fiecare se va închina* înaintea Lui în țara lui, în toate ostroavele** neamurilor.“

^oMal. 1. 11. ^{Ioan} 4. 21. ^oFac. 10. 5.

12. **„Chiar și voi, Etiopienilor*, veți fi străpuși cu sabia** Mea.**

^oIsa. 18. 1; 20. 4. ^{Jer.} 46. 9. ^{Ezec.} 30. 9. ^oPs. 17. 13.

13. **El își va întînde mina și spre miazănoapte, va nimici Asiria*, și va prefăce Nivine într'o pustietate, în tr'un pămînt fără apă ca pustia.**

^oIsa. 10. 12. ^{Ezec.} 31. 3. ^{Nab.} 1. 1; 2. 10; 3. 15, 18.

14. **În mijlocul cetății se vor culca* turme de vite** de tot felul; pelicanul ț și ariciul vor rămînea noaptea pe coperișurile stîlpilor ei. La fereestre se vor auzi țipetele lor, pustiirea va fi în prag, căci căptușala ț ț de cedru va fi scoasă.**

^oVer. 6. ^oIsa. 13. 21, 22. ^oIsa. 34. 11, 14. ^oJer. 22. 14.

15. **Iată dar cetatea aceea veselă, care stătea* plină de încredere, și** zicea în inima ei: „Eu și niciuna afară de mine!“ Vai! Cum s'a prefăcut în pustiu și în culcuș de fiare! Toți cei ce trec pe lingă ea fluieră ț și arată ț ț cumina!“** ^oIsa. 47. 8. ^oApoc. 18. 7. ^oIov. 27. 23. ^{Plin.} 2. 15. ^{Ezec.} 27. 36. ^oNab. 3. 19.

Pedeapsa Ierusalimului. Făgăduințe.

3. **„Vai de cetatea îndărătnică și spurcată, vai de cetatea plină de asuprire!**

2. **Ea n'ascultă* de nici un glas, nu** ține seama de mustrare, nu se încrede în Domnul, nu se apropie de Dumnezeul său.** ^oJer. 22. 21. ^oJer. 5. 3.

3. **Căpeteniile* ei în mijlocul ei sînt niște lei cari rănesc; judecătorii ei sînt niște lupi de seară** cari nu mai lasă nici un os pînă dimineața.**

^oEzec. 22. 27. ^{Mic.} 3. 9, 10, 11. ^oHab. 1. 8.

4. **Proorocii ei sînt ușuratici* și înșelători; preoții ei pingăresc lucrurile sfinte, calcă** Legea.**

^oJer. 23. 11. 32. ^{Plin.} 2. 14. ^{Osea} 9. 7. ^oEzec. 22. 26.

5. **Domnul* este fără prihană în mijlocul** ei. El nu face nici o nelegiuire; în fiecare dimineață El își scoate la lumină judecățile, fără să înceteze vreedată; dar cine este nelegiuit ț nu știe de rusine!**

^oDeut. 32. 4. ^oVer. 15, 17. ^{Mic.} 3. 11. ^oJer. 3. 3; 6. 15; 8. 12.

6. **Am nimicit neamuri, le-am dărimat turnurile, le-am pustiiit ulițele și nu mai trece nimeni pe ele! Cetățile lor sînt pustii, nu mai au nici un om în ele, și nimeni un mai locuiește în ele!**

7. Ziceam*: „Dacă ai voi măcar să te temi de Mine, și să ții seama de muștrare! Nu ți-ar fi nimicită locuința, și n'ar veni peste tine toate pedepsele cu cari te-am amenințat.“ Dar ei s'au grăbit să-și** strice toate faptele.

☞ Jer. 8. 6. ☞ Ezech. 6. 12.

8. „De aceea așteptați* numai, zice Domnul, până în ziua cînd Mă voi scula la pradă: căci am hotărît să string** neamurile, să adun împărățiile, ca să-Mi vărs urgia peste ele, toată aprinderea miniei Mele; căci toată țara va fi mistuită Ț de focul geloziei Mele.“

* Ps. 27. 14; 37. 34. Prov. 20. 22. ☞ Joel 3. 2. † Cap. 1. 18.

9. „Atunci voi da popoarelor buze curate*, ca toți să cheme Numele Domnului, ca să-l slujească într'un gînd.

☞ Isa. 19. 18.

10. Dincolo* de riurile Etiopiei, Imi vor aduce daruri de mîncare închinătorii Mei, obștea Mea cea risipită.

☞ Ps. 68. 31. Isa. 18. 1, 7; 60. 4, etc. Mal. 1. 11. Fapt. 8. 27.

11. În ziua aceea, nu vei mai avea nevoie să roșești de toate faptele tale prin cari ai păcătuit împotriva Mea; căci atunci voi scoate din mijlocul tău pe cei trufași*, și nu te vei mai îngimfa pe muntele Meu cel sfînt!

☞ Jer. 7. 4. Mic. 3. 11. Mat. 3. 9.

12. Voi lăsa în mijlocul tău un popor* smerit și mic, care se va încrede în Numele Domnului.

* Isa. 14. 32. Zab. 11. 11. Mat. 5. 3. 1 Cor. 1. 27, 28. Iac. 2. 5.

13. Rămășițele* lui Israel nu** vor mai săvîrși nelegiuire, nu vor mai spune minciuni, și nici în gura lor nu se va mai găsi o limbă înșelătoare. Ci vor paște ȚȚ, și se vor odihni, și nimeni nu-i va tulbura.

☞ Mic. 4. 7. Cap. 2. 7.

☞ Isa. 60. 21. † Isa. 63. 8. Apoc. 14. 5. † Ezech. 34. 28. Mic. 4. 4; 7. 14.

14. Strigă* de bucurie, fiica Sionului! Strigă de veselie, Israele! Bucură-te și saltă de veselie din toată inima ta, fiica Ierusalimului!

* Isa. 12. 6; 54. 1. Zab. 2. 10; 9. 9.

15. Domnul a abătut dela tine pedepsele tale, a îndepărtat pe vrăjmașul tău; Domnul, Împăratul* lui Israel, este în** mijlocul tău; nu trebuie să te mai temi de nicio nenorocire!

☞ Ioan. 1. 49. ☞ Ezech. 48. 35. Vers. 5. 17. Apoc. 7. 15; 21. 34.

16. În ziua aceea, se va zice* Ierusalimului: „Nu te teme de nimic! Si-oane, să nu-ți** slăbească minile!“

* Isa. 35. 3, 4. ☞ Ezech. 12. 12.

17. Domnul Dumnezeuul tău. este în mijlocul tău*, ca un viteaz care poate ajuta; se va bucura** de tine cu mare bucurie, va tăcea în dragostea Lui, și nu va mai putea de veselie pentru tine.

☞ Vers. 15. ☞ Deut. 30. 9. Isa. 62. 5; 65. 19. Jer. 32. 41.

☞ Plin. 2. 6.

18. „Voi strînge pe cei întristați*, cari sînt departe de adunarea sfîntă, pe cei ieșiți din sinul tău, asupra cărora acum apasă ocara.

☞ Ezech. 34. 16. Mic. 4. 6, 7.

19. Iată, în vremea aceea, voi lucra împotriva tuturor asupritorilor tăi; voi izbăvi pe cei șchiopi* și voi strînge pe cei ce au fost izgoniți, și îi voi face o pricină de laudă și de slavă în toate țările unde sînt de ocară acum.

☞ Ezech. 28. 25; 34. 13; 37. 21. Amos 9. 14.

20. În vremea aceea, vă voi aduce* înapoi; în vremea aceea, vă voi strînge; căci vă voi face o pricină de slavă și de laudă între toate popoarele pămîntului, cînd voi aduce înapoi pe prinșii voștri de război supt ochii voștri, zice Domnul.“

☞ Isa. 11. 12; 27. 12; 56. 3.

HAGAI

SAU AGHEU

(Matei 6. 33. Maleahi 3. 10.)

1. În anul* al doilea al împăratului Darius, în ziua întîii a lunii a șasea, Cuvîntul Domnului a vorbit prin proorocul Hagai către Zorobabel**, fiul lui Șealtiel, dregătorul lui Iuda, și către IosuaȚ, fiul lui Ioșadac ȚȚ, marele preot, astfel:

☞ Ezra 4. 24; 5. 1. Zab. 1. 1. ☞ 1 Cron. 3. 17, 19. Ezra 3. 2. Mat. 1. 12. Luc. 3. 27. † Ezra 3. 2; 6. 2. † 1 Cron. 6. 15.

2. „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Poporul acesta zice: „N'a venit încă

vremea pentru zidirea din nou a Casei Domnului!“

3. De aceea Cuvîntul Domnului le-a vorbit prin proorocul Hagai* astfel:

☞ Ezra 5. 1.

4. „Dar* pentru voi a venit oare vremea să locuiți în case căpșuite cu tavan, cînd Casa aceasta este dărîmată?“

☞ 2 Sam. 7. 2. Ps. 132. 3, etc.

5. Așa vorbește acum Domnul oștiri-

lor: „Uitați-vă* cu băgare de seamă la căile voastre!”

* Pîn. 3. 10. Vers. 7.

6. Sămănați* mult, și stringeți puțin, mîncăți, și tot nu vă săturați, beti, și tot nu vă potoliți setea, vă îmbrăcați, și tot nu vă este cald; și cine dă* o simbrie, o pune într-o pun-
că spartă!

* Deut. 28. 38. Osea 4. 10. Mic. 6. 11, 15. Cap. 2. 16. c. Zah. 8. 10.

7. Așa vorbește Domnul oștirilor: „Uitați-vă cu băgare de seamă la căile voastre!”

8. Suiți-vă pe munte, aduceți lemne, și zidiți Casa! Eu Mă voi bucura de lucrul acesta, și voi fi proslăvit, zice Domnul.”

9. „Vă așteptați* la mult, și iată că ați avut puțin; l-ați adus acasă, dar Eu l-am suflat*. Pentruce? zice Domnul oștirilor. Din pricina Casei Mele, care stă dărîmată, pe cînd fiecare din voi aleargă pentru Casa lui.

* Cap. 2. 16. c. Cap. 2. 17.

10. De aceea cerurile* nu v'au dat roua, și pămîntul nu și-a dat roadele.

* Lev. 26. 19. Deut. 28. 13. 1 Reg. 8. 35.

11. Am chemat* seceta peste țară, peste munți, peste griu, peste must, peste untdelemn, peste tot ce poate aduce pămîntul, peste oameni și peste vite, și peste tot* lucrul minilor voastre.”

* 1 Reg. 17. 1. 2 Reg. 8. 1. c. Cap. 2. 17.

12. Zorobabel*, fiul lui Șealtiel, Iosua, fiul lui Ioțadac, marele preot, și Ioatã rămășița poporului, au ascultat glasul Domnului, Dumnezeuului lor, și cuvintele proorocului Hagai, fiindcă Domnul, Dumnezeuul lor, îl trimisese. Și poporul s'a temut de Domnul.

* Ezra 5. 2.

13. Hagai, trimesul Domnului, a zis poporului, după porunca Domnului: „Eu sînt* cu voi, zice Domnul.”

* Mat. 28. 20. Rom. 8. 31.

14. Domnul* a trezit duhul lui Zorobabel, fiul lui Șealtiel, dregătorul* lui Iuda, și duhul lui Iosua, fiul lui Ioțadac, marele preot, și duhul întregii rămășițe a poporului. Așa că ei au venit, și s'au pus pe lucru în Casa Domnului oștirilor, Dumnezeuul lor,

* Cron. 36. 22. Ezra 1. 1. c. Cap. 2. 21. † Ezra 5. 2, 8.

15. în ziua a douăzeci și patra a lunii a șasea, în anul al doilea al împăratului Darius.

Slava celui de al doilea Templu.

2^a. În a douăzeci și una zi a lunii a șaptea, Cuvîntul Domnului a vorbit prin proorocul Hagai, astfel:

2. „Vorbește lui Zorobabel, fiul lui Șealtiel, dregătorul lui Iuda, lui Iosua, fiul lui Ioțadac, marele preot, și rămășiței poporului, și spune-le:

3. „Cine* a mai rămas între voi din ceie au văzut Casa aceasta în slava ei dintii? Și cum o vedeți acum? Așa cum este, nu pare ea* ca o nimica în ochii voștri?

* Ezra 3. 12. c. Zah. 4. 10.

4. Acum fii tare*, Zorobabel! zice Domnul. Fii tare și tu, Iosua, fiul lui Ioțadac, marele preot! Fii tare și tu, tot poporul din țară, zice Domnul, și lucrați! Căci Eu sînt cu voi, zice Domnul oștirilor.

* Zah. 8. 9.

5. Eu rămîn* credincios legămîntului pe care l-am făcut cu voi, cînd ați ieșit din Egipt, și Duhul Meu* este în mijlocul vostru; nu vă temeți!

* Exod. 29. 45, 46. c. Neem. 9. 29. Isa. 63. 11.

6. Căci așa vorbește Domnul oștirilor: „Încă* puțină vreme, și voi clătina încă odată* cerurile și pămîntul, marea și uscatul;

* Vers. 21. Eyr. 12. 26. c. Ioel 3. 16.

7. voi clătina toate neamurile; comorile* tuturor neamurilor vor veni, și voi umplea de slavă Casa aceasta, zice Domnul oștirilor.”

* Fac. 49. 10. Mal. 3. 1.

8. „Al Meu este argintul, și al Meu este aurul, zice Domnul oștirilor.”

9. „Slava acestei Case din urmă va fi mai mare* decît a celei dintii, zice Domnul oștirilor; și în locul acesta voi da* pacea, zice Domnul oștirilor.”

* Ioan. 1. 14. c. Ps. 85. 8, 9. Luc. 2. 14. Efes. 2. 14.

Bindecuvîntarea făgăduită.

10. În a douăzeci și patra zi a lunii a noua, în anul al doilea al lui Darius, cuvîntul Domnului a vorbit prin proorocul Hagai, astfel:

11. „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Pune preoților următoarea întrebare* asupra Legii:

* Lev. 10. 10, 11. Deut. 33. 10. Mal. 2. 7.

12. „Dacă poartă cineva în poala hainei sale carne sfințită, și atinge cu haina lui pine, bucate ferte, vin, untdelemn, sau o mîncare oarecare, lucrurile acestea vor fi sfințite?” Preoții au răspuns: „Nu!”

13. Și Hagai a zis: „Dacă se atinge cineva, spurcat prin atingerea de un trup mort*, de toate aceste lucruri, vor fi ele spurcate oare?” Preoții au răspuns: „Vor fi spurcate.”

* Num. 19. 11.

14. Atunci Hagai, luînd iarăș cuvîntul, a zis: „Tot așa* este și poporul

acesta, tot așa este și neamul acesta înaintea Mea, zice Domnul, așa sînt toate lucrările minilor lor: ce-Mi aduc ei acolo ca jertfă, este spurcat!

† Tit. 1.15.

15. Uitați-vă dar, cu băgare de seamă*, la celece s'au întimplat pînă în ziua de azi, pînă să se fi pus piatră pe piatră la Templul Domnului!

† Cap. 1.5.

16. Atunci, cînd veneau la o grămadă* de douăzeci de măsuri, nu erau în ea decît zece; cînd veneau la tească să scoată cincizeci de măsuri, nu erau în el decît douăzeci! *Cap. 1.6, 9. Zab. 8.10.

17. V'am lovit* cu rugină în griu și cu tăciune, și cu grindină; am lovit tot lucrul minilor** voastre. Și cu toate acestea, tot nu v'ati întors la Mine, zice Domnul.† *Deut. 28.22. 1 Reg. 8.37. Amos 4.9. Cap. 1.9. † Cap. 1.11. † Ier. 5.3. Amos 4.8, 9, 10, 11.

18. „Uitați-vă cu băgare de seamă, la cele ce s'au petrecut pînă în ziua de azi, pînă în a douăzeci și patra zi a lunii a noua, din ziua* cînd a fost întemeiat Templul Domnului, uitați-vă cu băgare de seamă la ele.† *Zab. 8.9.

19. Mai* era sămință în grîinare?

Nici via, nici smochinul, nici rodiul, și nici măslinul, n'au mai adus nimic. Dar din ziua aceasta, lmi voi da binecuvîntarea Mea.

† Zab. 8.12.

Nimicirea

vrajmașilor și înălțarea lui Zorobabel.

20. Cuvîntul Domnului a vorbit a doua oară lui Hagai, în a douăzeci și patra zi a lunii, astfel:

21. „Vorbește lui Zorobabel, dregătorul* lui Iuda, și spune: „Voi** clăditi cerurile și pămîntul;

† Cap. 1.14. † Vers. 6, 7. Eyr. 12.26.

22. voi răsturna scaunul de domnie al împărățiilor, voi nimici puterea împărățiilor neamurilor, voi răsturna* și carăle de război și pe ceice se suie în ele; caii și călăreții lor vor fi** trîniți la pămînt, și unul va pîri ucis de sabia altuia.

† Dan. 2.44. Mat. 24.7. † Mic. 5.10. Zab. 4.6; 9.10.

23. În ziua aceea, zice Domnul, oștirilor, pe tine, Zorobabele, fiul lui Șealtiel, robul Meu, — zice Domnul, — te voi lua și te voi păstra* ca pe o pecete; căci** Eu te-am ales, zice Domnul oștirilor.†

† Cînt. 8.6. Ier. 22.24. † Isa. 42.1; 43.10.

ZAHARIA

(1 Samuel 12. 22. Hagai 2. 5—9. Romani 11. 11, 26—29.)

Indemn la pocăință.

1. În luna a opta, în* anul al doilea al lui Dariu, Cuvîntul Domnului a vorbit proorocului Zaharia**, fiul lui Berechia, fiul lui Ido, astfel:

† Ezr. 4.24. Hag. 1.1. † Ezr. 6.1. Mat. 23.35.

2. „Domnul S'a miniat foarte tare pe părinții voștri.

3. Spune-le dar: Așa vorbește Domnul oștirilor: „Întoarceți-vă* la Mine, zice Domnul oștirilor: și Mă voi întoarce și Eu la voi, zice Domnul oștirilor.†

† Ier. 25.5; 35.15. Mic. 7.19. Mal. 3.7. Luc. 15.20. Iac. 4.8.

4. Nu fiți ca părinții voștri, cărora le vorbeau* proorocii de mai înainte, zicînd: „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Întoarceți-vă** dela căile voastre cele rele, dela faptele voastre cele rele!“ Dar n'au ascultat și n'au luat aminte la Mine, zice Domnul.† *2 Cron. 36.15, 16. † Isa. 31.6. Ier. 3.12; 18.11. Ezech. 18.30. Osea 14.1.

5. „Unde sînt acum părinții voștri? Și puteau proorocii să trăiască vecinic?

6. Totuș cuvintele* Mele și poruncile pe cari le dădusem slujitorilor Mei proorocii, ca să le vestească, n'au atîns ele pe părinții voștri? Și atunci ei s'au întors, și au zis: „Domnul oștirilor ne-a făcut cum** hotărîse să ne facă, după căile și faptele noastre!“

† Isa. 65.1. † Fil. 1.18; 2.17.

Vedenii.

7. În a două zeci și patra zi a lunii a unsprezecea, care este luna Șebat, în anul al doilea al lui Dariu, Cuvîntul Domnului a vorbit proorocului Zaharia, fiul lui Berechia, fiul lui Ido, astfel:

8. M'am uitat noaptea, și iată că un om* era călare pe un cal roș, și stătea între mirți într-un umbrar; în urma lui erau niște cai roși**, murgi și albi.

† Ios. 5.13. Apoc. 6.4. † Cap. 6.2-7.

9. Am întrebat: „Ce înseamnă cai aceștia, domnul meu?“ Și îngerul care vorbea cu mine mi-a zis: „Îți voi arăta ce înseamnă caii aceștia!

10. Omul care stătea între mirți a

luat cuvîntul și a zis: „Aceștia * sînt aceia pe cari i-a trimis Domnul să cutreiere pămîntul!”

* Evr. 1. 14.

11. Și ei au vorbit Ingerului Domnului, care stătea între mirți, și au zis: „Am cutreierat pămîntul, și iată că tot pămîntul este în pace și liniștit!”

* Ps. 103. 20, 21.

12. Atunci Ingerul Domnului a luat cuvîntul, și a zis: „Doamne * al oștirilor, pînă cînd nu vei avea milă de Ierusalim și de cetățile lui Iuda, pe cari Te-ai mințat în acești șaptezeci de ani?”

* Ps. 102. 13. Apoc. 6. 10. * Jer. 25. 11, 12. Dan. 9. 2. Cap. 7. 5.

13. Domnul a răspuns cu vorbe bune *, cu vorbe de mîngîiere, ingerului care vorbea cu mine.

* Jer. 20. 10.

14. Și ingerul, care vorbea cu mine, mi-a zis: „Strigă, și zi: „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Sînt plin de o mare gelozie * pentru Ierusalim și pentru Sion,

* Joel 2. 18. Cap. 8. 2.

15. și sînt plin de o mare minie împotriva neamurilor îngîmfate; căci Mă miniasem numai puțin *, dar ele au ajutat spre nenorocire.

* Isa. 47. 6.

16. Deaceia așa vorbește Domnul: „Mă întorc * cu îndurarea către Ierusalim; Casa Mea va fi zidită iarăș în el, și funia * de măsurat se va întinde asupra Ierusalimului.

* Isa. 42. 1; 64. 8. Cap. 2. 10. 8. 3. * Cap. 2. 1, 2.

17. Strigă din nou, și zi: „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Cetățile Mele vor avea iarăș belșug de bunătați, Domnul va mîngîia iarăș Sionul *, va alege iarăș * Ierusalimul.”

* Isa. 61. 9. * Isa. 14. 1. Cap. 2. 12; 3. 2.

18. Am ridicat ochii și m'am uitat, și iată că erau patru coarne!

19. Am întrebât ingerul, care vorbea cu mine: „Ce înseamnă coarnele aceștia?” Și el mi-a zis: „Aceștia * sînt coarnele, cari au risipit pe Iuda, pe Israel și Ierusalimul.”

* Ezra 4. 1, 4, 7; 5. 3.

20. Domnul mi-a arătat patru fierari.

21. Eu am întrebat: „Ce vor să facă aceștia?” Și el a zis: „Aceștia vin să sperie coarnele cari au risipit pe Iuda, de n'a mai putut ridica nimeni capul; ferarii aceștia au venit să sperie, și să taie coarnele neamurilor cari au ridicat cornul * împotriva țării lui Iuda, ca să-i risipească locuitorii.”

* Ps. 76. 4, 5.

21. Am ridicat ochii și m'am uitat, și iată că era un om * care ținea în mînă funie de măsurat.

* Ezech. 40. 3.

2. L-am întrebât: „Unde te duci?” Și el mi-a zis: „Mă duc să măsoar * Ierusalimul, ca să văd ce lățime și ce lungime are.”

* Apoc. 11. 1. 21. 15, 18.

3. Și ingerul, care vorbea cu mine, a înaintat, și un alt inger i-a ieșit înainte.

4. El i-a zis: „Aleargă de vorbește tinărului acestuia, și spune-i: „Ierusalimul * va fi o cetate deschisă, din pricina multimei oamenilor și vitelor cari vor fi în mijlocul lui;

* Jer. 31. 27. Dzec. 36. 10, 11.

5. Eu Insumi — zice Domnul — voi fi un zid * de foc de jur împrejurul lui, și voi fi slava * lui în mijlocul lui!”

* Isa. 26. 1. Cap. 9. 8. * Isa. 60. 19. Apoc. 21. 23.

6. „Fugiți *, fugiți din țara dela miază noapte! zice Domnul. Căci v'am împrăștiat * în cele patru vînturi ale cerurilor, zice Domnul.”

* Isa. 48. 20; 52. 11. Jer. 1. 14; 50. 8. 51. 6, 45. * Deut. 28. 64. Ezech. 17. 21.

7. Scapă *, Sioane, tu care locuiești la fiica Babilonului!

* Apoc. 18. 4.

8. Căci așa vorbește Domnul oștirilor: „După slavă m'a trimis El la neamurile cari v'au jăfuit; căci celce se atinge * de voi se atinge de lumina ochilor Lui.

* Deut. 32. 10. Ps. 17. 8. 2 Tes. 1. 6.

9. Iată *, lmi ridic mina împotriva lor, — zice Domnul — și ele vor fi prada celorce le erau supuși, ca să știți * că Domnul oștirilor m'a trimis.

* Isa. 11. 15; 19. 16. * Cap. 4. 9.

10. Strigă de veselie * și bucură-te, fiica Sionului! Căci iată, Eu vin, și voi locui în mijlocul tău, zice Domnul.”

* Isa. 12. 6; 64. 1. Tef. 3. 14. * Lev. 26. 12. Ezech. 37. 27. Cap. 8. 3. Ioan. 1. 14. 2 Cor. 5. 16.

11. „Multe neamuri * se vor alipi de Domnul, în ziua aceea”, și vor fi poporul Ț Meu. Eu voi locui în mijlocul tău, și vei ști * că Domnul oștirilor m'a trimis la tine.

* Isa. 2. 2; 3; 49. 22; 60. 3. etc. Cap. 8. 22, 23. * Cap. 3. 10. † Exod. 12. 49. † Ezech. 33. 39. Vers. 9.

12. Domnul va lua * în stăpînire pe Iuda, ca partea Lui de moștenire în pămîntul sfînt, și va alege * iarăș Ierusalimul.

* Deut. 32. 9. * Cap. 1. 17.

13. Orice făptură să tacă * înaintea Domnului, căci El S'a și sculat din locașul Lui * cel sfînt!

* Hab. 2. 20. Tef. 1. 7. * Ps. 68. 5. Isa. 57. 5.

31. El (ingerul) mi-a arătat pe marele preot Iosua *, stînd în picioare înaintea Ingerului Domnului, și pe Satana * stînd la dreapta lui, ca să-l pîrască.

* Hag. 1. 1. * Ps. 109. 6. Apoc. 12. 10.

2. Domnul a zis Satanei: „Domnul să se mustre*, Satano! Domnul să te mustre, El care a ales** Ierusalimul! Nu este el, Iosua, un tăciune scos din foc?“

• Iudaș. • Cap. 1. 17. Rom. 8. 30. Amos 4. 11. Rom. 11. 5. Iuda 23.

3. Dar Iosua era* îmbrăcat cu haine murdare, și totuși stătea în picioare înaintea Îngerului.

4. Iar Îngerul, luînd cuvîntul, a zis celor ce erau înaintea Lui: „Desbrăcați-l de hainele murdare de pe el!“ Apoi a zis lui Iosua: „Iată că îndepărtează dela tine nelegiuirea, și te îmbracă* cu haine de sărbătoare!“

5. Eu am zis: „Să i se pună pe cap o mitră* curată!“ Și i-au pus o mitră curată pe cap, și l-au îmbrăcat în haine, în timp ce Îngerul Domnului stătea acolo.

6. Îngerul Domnului a făcut lui Iosua următoarea mărturisire:

7. „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Dacă vei umbla pe căile Mele și dacă vei păzi* poruncile Mele, vei judeca și Casa Mea** și vei priveghea asupra curților Mele, și te voi lăsa să intri împreună cu ceice sînt aici.“

8. Ascultă dar, Iosua, mare preot, tu și tovarășii tăi de slujbă, cari stau înaintea ta — căci aceștia sînt niște oameni cari vor sluji ca semne*.

— Iată, Eu înviesc pe Robul Meu**, Odrasla ț. • Ps. 71. 7. Ier. 8. 18; 20. 13. • Isa. 42. 1; 49. 3; 52. 13; 53. 11. Ezech. 34. 23, 24. † Isa. 4. 2; 11. 1. Ier. 23. 5; 33. 15. Cap. 6. 12. Luc. 1. 78.

9. Căci iată că numai spre piatra aceasta* pe care am pus-o înaintea lui Iosua, sînt îndreptați șapte ochi**; iată, Eu însumi voi săpa ce trebuie săpat pe ea, zice Domnul oștirilor; și într-o singură zi ț, voi înlătura nelegiuirea țării acesteia.

10. În ziua aceea*, — zice Domnul oștirilor, — vă veți pofti unii pe alții supt viță** și supt smochin.“

11. În ziua aceea*, — zice Domnul oștirilor, — vă veți pofti unii pe alții supt viță** și supt smochin.“

12. El m'a întrebat: „Ce vezi?“ Eu am răspuns: „M'am uitat și iată că

este un sfeșnic* cu totul de aur, și deasupra lui un vas cu untdelemn și pe el șapte** candelă, cu șapte țevi pentru candelăle cari sînt în virful sfeșnicului.

3. Și lingă el sînt doi măslini*, unul la dreapta vasului, și altul la stînga lui.

4. Și, luînd iarăș cuvîntul, am zis Îngerului, care vorbea cu mine: „Ce înseamnă lucrurile acestea, domnul meu?“

5. Îngerul, care vorbea cu mine, mi-a răspuns: „Nu știi ce înseamnă aceste lucruri?“ Eu am zis: „Nu, domnul meu.“

6. Atunci el a luat din nou cuvîntul, și mi-a zis: „Acesta este cuvîntul Domnului către Zorobabel, și sună astfel: „Lucrul acesta nu se va face nici prin putere*, nici prin țarie, ci prin Duhul Meu, — zice Domnul oștirilor!“

7. Cine ești tu, munte mare*, înaintea lui Zorobabel? Te vei preface într'un loc șes. El va pune piatra cea mai însemnată** în virful Templului, în mijlocul strigătelor ț de: „Indurare, îndurare cu ea!“

8. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

9. „Minile lui Zorobabel au înemeiat* Casa aceasta, și tot minile lui o vor și isprăvi**; și veți ț ști că Domnul țț oștirilor m'a trimis la voi, — zice Domnul oștirilor.“

10. Căci cine disprețuiește ziua încetărilor slabe*? Acești șapte vor privi cu bucurie cumpăna în mîna lui Zorobabel. Acești șapte sînt ochii** Domnului, cari cutreieră tot pămîntul.

11. Eu am luat cuvîntul, și i-am zis: „Ce înseamnă acești doi măslini, la dreapta sfeșnicului și la stînga lui?“

12. Am luat a doua oară cuvîntul, și i-am zis: „Ce înseamnă cele două ramuri* de măslin, cari sînt lingă cele două țevi de aur, prin cari curge uleiul auriu din el?“

13. El mi-a răspuns: „Nu știi ce înseamnă?“ Eu am zis: „Nu, domnul meu.“ Și el a zis:

14. „Aceștia sînt cei doi unși*, cari stau** înaintea Domnului ț întregului pămînt.“

5. Am ridicat din nou ochii, și m'am uitat, și iată că era un sul* de carte, care sbura. ^{☞ Jerc. 2, 9.}

2. El m'a întrebat: „Ce vezi?” Eu am răspuns: „Văd un sul de carte sburind; are o lungime de douăzeci de coli, și o lățime de zece coți.”

3. Și el mi-a zis: „Acesta este blestemul* care este peste toată țara; căci, după cum este scris pe el, orice hoț, și oricine jură strîmb va fi nimicit cu desăvîrșire de aici. ^{☞ Mal. 4, 6.}

4. Il trimet — zice Domnul oștirilor, — ca să intre în casa hoțului și a celui ce jură strîmb* în Numele Meu, ca să rămînă în casa aceea, și s'o mistue** împreună cu lemnele și pietrele ei.” ^{☞ Lev. 19, 12. Cap. 8-17. Mal. 3, 5. ☞ Lev. 14, 15.}

5. Îngerul, care vorbea cu mine, a înaintat, și mi-a zis: „Ridică ochii, și privește ce iese de acolo.”

6. Eu am răspuns: „Ce este aceasta?” Și el a zis: „Iese efa.” Și a adăugat: „Aceasta este nelegiuirea lor în toată țara.

7. Și iată că se ridică un talant de plumb, și în mijlocul efei, ședea o femeie.

8. El a zis: „Aceasta este nelegiuirea!” Și i-a dat brînci în efă, și a aruncat bucata de plumb peste gura efei.

9. Am ridicat ochii și m'am uitat, și iată că s'au arătat două femei. În aripile lor sufla vîntul: ele aveau aripi ca ale cocostîrcului. Au ridicat efa între pămînt și cer.

10. Atunci am întrebat pe îngerul, care vorbea cu mine: „Unde duc ele efa?”

11. El mi-a răspuns: „Se duc să-i* zidească o casă în țara** Șinear, ca să fie așezată acolo și să rămînă pe locul ei.” ^{☞ Ier. 29, 5, 28. ☞ Fac. 10, 10.}

6. Am ridicat din nou ochii și m'am uitat, și iată că patru cară ieșeau dintre doi munți; și munții erau de aramă.

2. La carul dintii erau niște cai roși*, la al doilea car cai** negri, ^{☞ Cap. 1, 8. Apoc. 6, 4. ☞ Apoc. 6, 2.}

3. la al treilea car cai albi*, și la al patrulea car cai bălțați și roși. ^{☞ Apoc. 6, 5.}

4. Am luat cuvîntul, și am zis* îngerului, care vorbea cu mine: „Ce înseamnă aceștia, domnul meu?” ^{☞ Cap. 6, 10.}

5. Îngerul mi-a răspuns: „Aceștia* sînt cele patru vînturi ale cerurilor, cari ies din locul în care stăteau** înaintea Domnului întregului pămînt.” ^{☞ Ps. 104, 4. Evr. 1, 7, 14. ☞ 1 Reg. 22, 19. Dau. 7, 10. Cînt. 4, 14. Luc. 1, 19.}

6. Căii cei negri, înhămați la unul din cară, s'au îndreptat spre țara dela miază-noapte*, și cei albi au mers după ei; cei bălțați s'au îndreptat spre țara de miază-zi. ^{☞ Ier. 1, 14.}

7. Cei roși au ieșit și ei și au cerut să meargă să cutreiere pămîntul. Îngerul le-a zis: „Duceți-vă de cutreierați pămîntul!” Și au cutreierat* pămîntul. ^{☞ Fac. 13, 17. Cap. 1, 10.}

8. El m'a chemat, și mi-a zis: „Iată că cei ce se îndreaptă spre țara de miază-noapte fac să se mai potolească nînia* în țara dela miază-noapte.” ^{☞ Jude. 8, 3. Ecl. 10, 4.}

9. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

10. „Să primești daruri dela prinșii de război din Babilon: Heldaî, Tobia, și Iedaia, — și anume să te duci tu însuși în ziua aceea în casa lui Iosia, fiul lui Țefania, unde s'au dus ei cînd au venit din Babilon.

11. Să iei dela ei argint și aur, și să faci din el o cunună*, și s'o pui pe capul lui Iosua, fiul lui Iotadac, marele preot. ^{☞ Exod. 28, 36; 29, 6. Lev. 8, 9. Cap. 3, 5.}

12. Și să-i spui: „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Iată că un om*, al cărui nume este Odrasla**, va odrăslî din locul lui, și va zidi Templul Domnului. ^{☞ Luc. 1, 78. Ioan. 1, 45. ☞ Cap. 3, 8.}

13. Da, El va zidi* Templul Domnului, va purta podoabă** împărătească, va ședea și va stăpîni pe scaunul Lui de domnie, va fi preot* pe scaunul Lui de domnie, și o desăvîrșită unire va domni între ei amîndoi.” ^{☞ Cap. 4, 9. Mat. 16, 18. Efes. 2, 20, 21, 22. Evr. 3, 3. ☞ Isa. 22, 24. † Ps. 110, 4. Evr. 3, 1.}

14. Cununa va fi pentru Helem, Tobia și Iedaia, și pentru Hen, fiul lui Țefania, ca o aducere aminte* în Templul Domnului. ^{☞ Exod. 12, 14. Marc. 14, 9.}

15. Ceice sînt departe* vor veni și vor lucra la Templul Domnului; și veți ști** astfel că Domnul oștirilor m'a trimis la voi. Lucrul acesta se va întimpla, dacă veți asculta glasul Domnului, Dumnezeului vostru.” ^{☞ Isa. 67, 10; 60, 10. Efes. 2, 13, 19. ☞ Cap. 2, 9; 4, 9.}

Posturi și binecuvîntări.

7 1. În anul al patrulea al împăratului Darius, Cuvîntul Domnului a vorbit lui Zaharia, în ziua a patra a lunii a noua, care este luna Chisleu.

2. Cei din Betel trimiseseră pe Șarețer și pe Reghem-Melec cu oamenii săi, să se roage Domnului,

3. și să întrebe* pe preoții din Casa Domnului oștirilor și pe prooroci: „Trebuie să plîng și în luna a** cincea și să mă înfrînez, cum am făcut atîția ani?” «Deut. 17.9, 10, 11; 33.10. Mal.2.7. «Ier. 62.12. Cap. 8.19.

4. Atunci Cuvîntul Domnului oștirilor mi-a vorbit astfel:

5. „Spune la tot poporul țării și preoților: „Cînd ați postit* și ați plîns în luna a cincea și a șaptea** în acești șaptezeci de ani, oare pentru Mine ȚȚ ați postit voi? «Isa. 58.5. «Ier. 41.1. Cap. 8.19. †Cap. 1.12. ††Rom. 14.6.

6. Și cînd mîncăți și beți, nu sinteți voi ceice mîncăți și beți?

7. Nu cunoașteți cuvintele, pe care le-a vestit Domnul prin proorocii de mai înainte, cînd Ierusalimul era încă locuit și liniștit împreună cu cetățile lui de primpejur, și cînd și partea de miază-zi* și cîmpia erau locuite?” «Ier. 17.26.

8. Cuvîntul Domnului a vorbit lui Zaharia astfel:

9. „Așa a vorbit Domnul oștirilor: „Faceți* cu adevărat dreptate, și purtați-vă cu bunătațe și îndurare unul față de altul.

«Isa. 58.6, 7. Ier. 7.23. Mic. 6.8. Cap. 8.16. Mat. 23.23.

10. Nu asupriți pe văduvă și pe orfan*, nici pe străin și pe sărac, și niciunul să nu gîndească rău în inima** lui împotriva fratelui său. “«Exod. 22.21, 22. Deut. 24.17. Isa. 1.17. Ier. 5.28. «Ps. 36.4. Mic. 2.1. Cap. 8.17.

11. Dar ei n’au vrut să ia aminte, ci au întors spatele*, și și-au astupat urechile** ca să n’audă.

«Neem. 9.29. Ier. 7.24. Osea 4.16. «Fapt. 7.57.

12. Și-au făcut inima* ca diamantul de tare, ca să n’asculte** Legea, nici cuvintele pe cari li le spunea Domnul oștirilor, prin Duhul Său, prin proorocii de mai înainte. Din pricina aceasta Domnul oștirilor S’a aprins de o mare mînieț. «Ezec. 11.19; 36.26. «Neem. 9.29, 30, †2 Cron. 36.16. Dan. 9.11.

13. Cînd chema El, ei n’au vrut s’asculte: „De aceea nici Eu n’am vrut

s’ascult*, cînd au chemat ei, zice Domnul oștirilor.”

«Prov. 1.24—28. Isa. 1.15. Ier. 11.11; 14.12. Mic. 3.4.

14. „Ci i-am împrăștiat* printre toate neamurile pe cari** nu le cunoșteau; țara† a fost pustiită în urma lor, așa că nimeni nu mai venea și nu mai pleca din ea; și dintr’o țară plăcută†† cum era, au făcut o pustie!“ «Deut. 4.27; 28.64. Ezec. 36.19. Cap. 2.6. «Deut. 28.38. †Ier. 28.22. ††Dan. 8.9.

8 1. Cuvîntul Domnului oștirilor a vorbit astfel:

2. „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Am o mare rîvnă* pentru Sion, și sint stăpînit de o rîvnă plină de minie pentru el.“ «Nab. 1.2. Cap. 1.14.

3. Așa vorbește Domnul: „Mă întorc iarăș în Sion*, și vreau să locuiesc** în mijlocul Ierusalimului. Ierusalimul se va chema: „Cetatea cea credincioasă“, și muntele†† Domnului oștirilor se va chema: „Muntele*† cel sfînt.“

«Cap. 1.16. «Cap. 2.10. †Isa. 1.21, 26. ††Isa. 2.2, 3. «Ier. 31.23.

4. Așa vorbește Domnul oștirilor: „Iarăș, vor ședea pe ulițele Ierusalimului bătrîni și femei în vîrstă*, fiecare cu toiașul în mînă, din Pricina marelui lor număr de zile.

«Isa. 2.31. Isa. 65.20, 22. Fltn. 2.20, etc.; 5.11—14.

5. Ulițele cetății vor fi pline de băieți și fete, cari se vor juca pe ulițe.“

6. Așa vorbește Domnul oștirilor: „Dacă lucrul acesta va părea de mirat în ochii rămășiței poporului acestuia în zilele acelea, va fi de mirat* oare și în ochii Mei? zice Domnul oștirilor.“ «Fac. 18.14. Luc. 1.37; 18.27. Rom. 4.2.

7. Așa vorbește Domnul oștirilor: „Iată, Eu izbăvesc* pe poporul Meu din țara dela răsărit și din țara dela asfințitul soarelui.

«Isa. 11.11, 12; 43.5, 6. Ezec. 27.21. Amos 9.14, 15.

8. Li voi aduce înapoi, și vor locui în mijlocul Ierusalimului; ei vor fi poporul Meu*, și Eu voi fi Dumnezeul lor cu adevăr și dreptate**.

«Ier. 30.22; 31.1, 33. Cap. 13.9. «Ier. 4.2.

9. Așa vorbește Domnul oștirilor: „Întăriți-vă mîinile*, ceice auziți astăzi aceste cuvinte din gura proorocilor*, cari au vorbit în ziua† cînd s’a pus temelia Casei Domnului oștirilor, cînd s’a început să se zidească Templul!

«Hag. 2.4. Vers. 18. «Ezra 5.1, 2. †Hag. 2.18.

10. Căci înainte de aceste zile, nu era răsplată* nici pentru lucrul omului nici pentru vite. Cei ce intrau și

ieșeau** n'aveau nici ei pace, din pricina vrăjmașului, și Eu desbinam pe toți oamenii unii împotriva altora.

☞ Hag. 1. 6, 9. 10; 2. 16. ☞ 2 Cron. 15. 6.

11. Acum nu voi mai face rămășiței poporului acestuia ca în trecut, zice Domnul oștirilor.

12. „Ci sămănăturile* vor merge bine, vița își va da rodul, pământul** își va da roadele, și cerurile† își vor trimite roua; și toate aceste lucruri le voi da în stăpânirea rămășiței poporului acestuia.

☞ Osea 2. 21, 22. Ioel 2. 22. Hag. 2. 19. ☞ Ps. 67. 6. † Hag. 1. 10.

13. După cum ați fost un blestem* între neamuri, casa lui Iuda și casa lui Israel, tot astfel vă voi mîntui, și veți fi o binecuvîntare**. Nu vă temeți, ci întăriți-vă† minile!*

☞ Ier. 42. 18. ☞ Fac. 12. 2. Bul. 4. 11, 12. Isa. 19. 24, 25. Tef. 3. 20. Hag. 2. 19. † vers. 9.

14. Căci așa vorbește Domnul oștirilor: „După cum* am căutat să vă fac rău cînd Mă miniau părinții voștri, zice Domnul oștirilor, și nu M'am** căit de lucrul acesta,

☞ Ier. 31. 28. ☞ 2 Cron. 36. 16. Cap. 1. 6.

15. tot așa acum Mă întorc în aceste zile și hotărîsc să fac bine Ierusalimului și casei lui Iuda. Nu vă temeți!

16. Iată ce trebuie să faceți: Fiecare să spună aproapelui său adevărul*; judecați în porțile voastre după adevăr și în vederea păcii;

☞ Cap. 7. 9. Vers. 19. Efez. 4. 25.

17. niciunul să nu gîndească* în inima lui rău împotriva aproapelui său, și nici să nu iubiți** jurămîntul strîmb! Căci toate lucrurile acestea Eu le urăsc, zice Domnul.*

☞ Prov. 3. 29. Cap. 7. 10. ☞ Cap. 5. 3. 4.

18. Cuvîntul Domnului oștirilor mi-a vorbit astfel:

19. „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Postul* din luna a patra, postul** din luna a cincea, postul din luna a șaptea† și postul din luna 11 a zecea se vor preface pentru casa lui Iuda în zile de veselie*† și de bucurie, în sărbători de voieșie. Dar iubiți adevărul* și pacea!*

☞ Ier. 62. 6, 7. ☞ Ier. 52. 12, 13. Cap. 7. 3, 5. † 2 Reg. 25. 25. Ier. 41. 1, 2. † Ier. 62. 4. † Est. 8. 17. Isa. 35. 10. † ☞ Vers. 16.

20. Așa vorbește Domnul oștirilor: „Vor mai veni iarăși popoare și locuitori dintr'un mare număr de cetăți.

21. Locuitorii unei cetăți vor merge la cealaltă, și vor zice: „Haidem să ne rugăm* Domnului și să căutăm pe

Domnul oștirilor! Vrem să mergem și noi!“

22. Și multe* popoare și multe neamuri vor veni astfel să caute pe Domnul oștirilor la Ierusalim, și să se roage Domnului.*

☞ Isa. 60. 3, etc.; 66. 23.

23. Așa vorbește Domnul oștirilor: „În zilele acelea, zece oameni* din toate limbile neamurilor vor apuca pe un Iudeu de poala hainei, și-i vor zice: „Vrem să mergem cu voi; căci am auzit că Dumnezeu** este cu voi!“

☞ Isa. 3. 6; 4. 1. ☞ 1 Cor. 14. 25.

Neamurile biruite. Ierusalimul izbăvit.

91. Iată proorocia*, Cuvîntul Domnului despre țara Hadrac; și va începe din Damasc**. Căci Domnul are ochiul† îndreptat asupra oamenilor și peste toate semințiile lui Israel.

☞ Ier. 23. 33. ☞ Amos 1. 3. † 2 Cron. 20. 12. Ps. 145. 15.

2. El se oprește și peste Hamat*, care se mărginește cu Damascul, peste Tir** și Sidon†, cu toată înțelepciunea lor††!

☞ Ier. 49. 23. ☞ Isa. 23. Ezech. 26; 27; 28. Amos 1. 9. † 1 Reg. 17. 9. Ezech. 28. 21. ☞ Iud. 20. †† Ezech. 28. 3, etc.

3. Tirul și-a zidit o întăritură; a îngămădit* argint ca pulberea, și aur ca noroiul de pe ulițe.

☞ Iov 27. 16. Ezech. 28. 4, 5.

4. Iată că Domnul* va pune mîna pe el, îi va năpusti puterea** în mare, și el însuș va fi ars cu foc.

☞ Isa. 23. 1. ☞ Ezech. 26. 17.

5. Ascalonul* va vedea lucrul acesta, și se va teme; Gaza de asemenea, și o va apuca un puternic cutremur; Ecronul deasemenea, căci nădejdea lui va fi dată de rușine; va pieri împăratul din Gaza, și Ascalonul nu va mai fi locuit.

☞ Ier. 47. 1, 5. Tef. 2. 4.

6. Străinul se va așeza în Asdod*, și voi frînge mindria Filistenilor.

☞ Amos 1. 8.

7. Ii voi scoate singele din gură, și uriciunile idolești dintre dinți, ca să fie și el o rămășiță pentru Dumnezeul nostru, și să fie ca o căpetenie din Iuda, și Ecronul ca lebusiții.

8. Voi tăbări* în jurul Casei Mele, ca s'o apăr împotriva unei oștiri, împotriva celor ce se duc și vin, și** nu va mai trece asupritorul peste ei, căci acum Mă uit† cu ochii Mei.

☞ Ps. 34. 7. Cap. 2. 6. ☞ Isa. 60. 18. Ezech. 28. 24. † Exod. 3. 7.

9. Saltă* de veselie, fiica Sionului! Strigă de bucurie, fiica Ierusalimului! Iată** că Împăratul tău vine la tine;

El este neprihănit și biruitor, smerit și călare pe un măgar, pe un minz, pe minzul unei măgărițe. ☞ Isa. 62. 11. Cap. 2. 10. Mt. 21. 5. Ioan. 12. 15. ☞ Jer. 23. 5; 30. 9. Luc. 19. 38. Ioan. 1. 49.

10. Voi nimici* carăle de război din Efraim, și caii din Ierusalim, și arcurile de război vor fi nimicite. El va vesti neamurilor pacea*, și va stăpîni dela o mare ț la cealaltă, și dela riu pînă la marginile pămîntului.

☞ Osea 1. 7; 2. 18. Mic. 5. 10. Hag. 2. 22. ☞ Eze. 2. 14, 17. † Is. 72. 3.

11. Însă, cit pentru tine, Sioane, din pricina legămîntului tău pecetluit cu sînge, voi scoate pe prinșii* tăi de război din groapă în care nu este apă.

12. Intoarceți-vă la cetățuie, prinși de război plini de nădejde! O spun și astăzi, că îți voi întoarce îndoit**!

☞ Isa. 49. 9. ☞ Isa. 61. 7.

13. Căci Imi încordez pe Iuda ca arc, și iau pe Efraim ca săgeată și voi scula pe copiii tăi, Sioane, împotriva copiilor tăi, Grecio! Te voi face ca sabia unui viteaz!

14. Dar Domnul Se va arăta deasupra lor, și săgeata Lui* va porni ca fulgerul; Domnul Dumnezeu va suna din trîmbiță, și va înainta în vijelia** dela miază-zii. ☞ Ps. 18. 14; 77. 17; 144. 6. ☞ Isa. 21. 1.

15. Domnul oștirilor îi va ocroti, și vor minca, și vor zdrobi pietrele de praștie, vor bea, vor face gălăgie ca ameteți de vin; vor fi plini ca un pahar de jertfă, ca și colțurile* altarului.

☞ Lev. 4. 18, 26. Deut. 12. 27.

16. Domnul, Dumnezeul lor, îi va scăpa în ziua aceea, ca pe turma poporului Său; căci el sînt pietrele* cununii împărătești, cari vor străluci** în țara Sa!

☞ Isa. 62. 3. Mal. 3. 17. ☞ Isa. 11. 12.

17. O! Cît* sînt de înfloritori! Cît sînt de frumoși! Griul** va veseli pe tineri, și mustul pe fete.

☞ Ps. 31. 19. ☞ Ioel 3. 18. Amos 9. 14.

10 1. Cereți dela Domnul* ploaie**, ploaie de primăvară†! Domnul scoate fulgerile, și vă trimete o ploaie îmbelsugată, pentru toată verdeața de pe cîmp.

☞ Jer. 14. 22. ☞ Deut. 11. 14. † Ioan. 29. 23. Ioel 2. 23.

2. Căci terafimii* vorbesc nimicuri**, ghicitorii proorocesc minciuni, visurile mint și mîngie ca deșertăciuni. Deaceia, ei rățăcesc ca o turmă, sînt nenorociți, pentru că n'au păstor.

☞ Jer. 10. 8. Hab. 2. 18. ☞ Ioan. 13. 14.

3. Minia Mea s'a aprins împotriva păstorilor, și voi pedepsi* pe tapi. Căci Domnul oștirilor își cercetează** turma, casa lui Iuda, și o ț va face ca pe calul Său de slavă în luptă.

☞ Eze. 34. 17. ☞ Luc. 1. 68. † Ctd. 1. 9.

4. Din el va ieși Piatra din capul unghiului*, din el va ieși** țărșul, din el va ieși arcul de război; din el vor ieși toate căpeteniile laolaltă.

☞ Num. 24. 17. 1 Sam. 14. 38. Isa. 19. 13. ☞ Isa. 22. 20.

5. Ei vor fi ca niște viteji cari calcă în picioare noroiul de pe ulițe; în luptă, se vor lupta, pentru că Domnul va fi cu ei; iar călăreții vor fi acoperiți de rușine.

☞ Ps. 18. 6.

6. Voi întări casa lui Iuda, și voi izbăvi casa lui Iosif; îi voi aduce înapoi, căci Mi-este** milă de ei, și vor fi ca și cînd niciodată nu i-aș fi lepădat; căci Eu sînt Domnul, Dumnezeuul lor, și-i voi asculta ț.

☞ Jer. 3. 18. Eze. 37. 21. ☞ Osea 1. 7. † Cap. 13. 9.

7. Efraim va fi ca un viteaz; inima* lor se va bucura ca de vin; fiii lor vor vedea lucrul acesta și se vor veseli, inima lor se va bucura în Domnul.

☞ Ps. 104. 15. Cap. 9. 15.

8. Le voi fluiera* și-i voi aduna, căci i-am răscumpărat, și se** vor înmulți cum se înmulțeau odinioară.

☞ Isa. 5. 26. ☞ Isa. 49. 19. Eze. 36. 37.

9. li voi risipi* printre popoare, și își vor aduce aminte** de Mine în țări depărtate; vor trăi împreună cu copiii lor, și se vor întoarce.

☞ Osea 2. 23. ☞ Deut. 30. 1.

10. li voi* aduce înapoi din țara Egiptului, și-i voi aduna din Asiria; îi voi aduce în țara Galaadului și în Liban, și nu le va ajunge** locul.

☞ Isa. 11. 11, 16. Osea 11. 11. ☞ Isa. 49. 20.

11. Israel* va trece prin strîmtorile mării, va lovi valurile mării și toate adîncimile riului Nil se vor usca; mîndria Asiriei** va fi frîntă, și toiagul de cîrmuire ț al Egiptului va pieri.

☞ Isa. 11. 15, 16. ☞ Isa. 14. 25. † Eze. 30. 13.

12. li voi întări în Domnul, și vor umbla în* Numele Lui, zice Domnul!

☞ Mic. 4. 5.

11 1. Deschide-ți porțile*, Libanule, ca să-ți mănince focul cedri!

☞ Cap. 10. 10.

2. Vaită-te, chiparosule, căci cedrul a căzut, și cei falnici sînt nimiciți! Văitați-vă, stejari din Basan, căci pă-

durea cea nepătrunsă a fost* dată jos!
† Ier. 32, 19.

3. Păstorii scot strigăte de jale, pentru că li s'a nimicit fala; puii de lei muges, căci desișul Iordanului este nimicit.

4. Așa vorbește Domnul, Dumnezeuul meu: „Paște oile* de tăiat!“ † Vers. 7.

5. Căci cei ce le cumpăra le taie și nu se simt vinovați. Și cel ce le vinde nu se simt vinovați. Și cel ce le vinde zice: „Binecuvîntat să fie Domnul, căci mă îmbogățesc!“ Și păstorii lor nu le crută.
† Ier. 2, 3; 60, 7. † Deut. 20, 19. † Oseai 2, 8.

6. Căci nu mai am milă de locuitorii țării, — zice Domnul: „Ci iată, dau pe oameni, pe unii în minile altora și în minile împăratului lor; ei vor pustii țara, și n'o voi izbăvi din minile lor.

7. Atunci M'am apucat să pasc* oile de tăiat, în adevăr cele mai ticăloase* din turmă. Am luat două toiege: pe unul l-am numit „Indurare,“ iar pe celalt l-am numit „Legămint.“ Și am păscut oile.
† Vers. 4. † Ier. 3, 12. † Mat. 12, 8.

8. Am nimicit cu desăvîrșire pe cei trei păstori într'o lună: sufletul Meu nu-i mai răbda, și se scribise și sufletul lor de Mine.
† Osea 5, 7.

9. Și am zis: „Nu vă mai pot paște! Cea care are să moară*, să moară, cea care are să piară să piară, și cele ce mai rămîn, să se mănince unele pe altele!
† Ier. 15, 2; 43, 11.

10. Mi-am luat toiagul „Indurare,“ și l-am rupt, ca să rup legămintul Meu, pe care-l încheiasem cu toate popoarele.

11. Și cînd s'a rupt în ziua aceea, nenorocitele* acelea de oi, cari au luat seama la Mine, au cunoscut astfel că acesta era Cuvîntul Domnului.
† Ier. 3, 12. † Vers. 7.

12. Eu le-am zis: „Dacă găsiți cu cale, dați-Mi plata; dacă nu, nu Mi-o dați!“ Și Mi-au cîntărit, ca plată*, trei zeci de arginți.
† Mat. 26, 15. † Exod. 21, 32.

13. Dar Domnul Mi-a zis: „Aruncă* olarului prețul acesta scump, cu care M'au prețuit!“ Și am luat cei trei zeci de arginți, și i-am aruncat în casa Domnului, pentru olar.
† Mat. 27, 9, 10.

14. Apoi Mi-am rupt al doilea toiag „Legămint,“ ca să rup frăția dintre Iuda și Israel.

15. Domnul mi-a zis: „Ia* și uneltele unui păstor nebul!
† Ezech. 34, 2—4.

16. Căci iată că voi ridica în țară un păstor, căruia nu-i va păsa de oile

cari pier; nu se va duce să caute pe cele mai tinere, nu va vindeca pe cele rănite, nu va îngriji de cele sănătoase; ci va mânca din carnea celor mai grase, și nu le va mai lăsa decît copitele!

17. Vai* de păstorul de nimic, care își părăsește oile! Să cadă sabia pe brațul lui și pe ochiul lui cel drept! Să i se usuce brațul de tot, și să i se stingă ochiul drept!
† Ier. 23, 1. † Ezech. 34, 2. † Ioan. 10, 12, 13.

12 1. Proorocia, Cuvîntul Domnului despre Israel. Așa vorbește Domnul, care a întins* cerurile și a întemeiat pămîntul, și a întocmit* duhul omului din el:
† Ier. 42, 5; 44, 24; 45, 12, 18; 48, 13. † Num. 16, 22. † Exod. 1, 7, 12. † Isa. 57, 16. † Ezech. 12, 9.

2. „Iată, voi preface Ierusalimul într'un potir* de ameteire pentru toate popoarele de primpjur, și chiar pentru Iuda, la împresurarea Ierusalimului.
† Isa. 51, 17, 22, 23.

3. În ziua aceea*, voi face din Ierusalim o piatră grea* pentru toate popoarele. Toți cei ce o vor ridica, vor fi vătămați, și toate neamurile pămîntului se vor stringe împotriva lui.
† Vers. 4, 6, 8, 9, 11; Cap. 13, 1; 14, 4, 6, 8, 9, 13. † Mat. 21, 44.

4. În ziua aceea, zice Domnul, voi lovi* cu amețeală pe toți caii, și cu turbare pe cei ce vor călări pe ei; dar voi avea ochii deschiși asupra casei lui Iuda, și voi orbi toți caii popoarelor.
† Ps. 76, 6. † Ezech. 19, 4.

5. Căpeteniile lui Iuda vor zice în inima lor: „Locuitorii Ierusalimului sînt țaria noastră, prin Domnul oștirilor, Dumnezeuul lor.

6. În ziua aceea, voi face pe căpeteniile lui Iuda ca* o vatră de foc supt lemn, ca o făclie aprinsă supt snopi; vor mistui în dreapta și în stînga pe toate popoarele de jur împrejur, iar Ierusalimul va fi locuit iarăși la locul lui cel vechi.
† Obad. 18.

7. Domnul va mîntui mai întîi curturile lui Iuda, pentru ca slava casei lui David și fala locuitorilor Ierusalimului să nu se înalte peste Iuda.

8. În ziua aceea, Domnul va ocroti pe locuitorii Ierusalimului, așa că cel mai slab* dintre ei va fi în ziua aceea ca David; și casa lui David va fi ca Dumnezeu, ca Îngerul Domnului înaintea lor.
† Ier. 13, 10.

9. În ziua aceea, voi căuta să nimicesc* toate neamurile cari vor veni împotriva Ierusalimului.
† Hag. 2, 22. † Vers. 13.

10. Atunci voi turna peste casa* lui David și peste locuitorii Ierusalimului, un duh de îndurare și de rugăciune, și își vor întoarce** privirile spre Mine, pe care L-au străpuns. Il vor plînge cum plînge cineva pe singurul lui fiu, și-L vor plînge amarnic, cum plînge cineva pe un întîi născut.
 *Ier.31.9; 60.4. Ezech.30.29. Ieol.2.28. *Ioan.19.34,37.
 Apoc.1.7. †Ier.6.26. †Ios.10.

11. În ziua aceea, va fi jale mare* în Ierusalim, ca jalea din Hadadrimon** în valea Meghidonului.
 *Fapt.2.37. *2Reg.23.39. 2.Cron.35.24.

12. Țara se va jăli, fiecare familie deosebit*: familia casei lui David deosebit, și femeile ei deosebit; familia casei lui Natan** deosebit, și femeile ei deosebit;
 *Mat.24.30. Apoc.1.7. *2Sam.5.14. Luc.3.31.

13. familia casei lui Levi deosebit, și femeile ei deosebit; familia lui Șimei deosebit, și femeile ei deosebit;

14. toate celelalte familii, fiecare familie deosebit, și femeile ei deosebit.

13 1. În ziua aceea*, se va deschide** casei lui David și locuitorilor Ierusalimului un izvor, pentru păcat și necurăție.
 *Cap.12.3. *Evr.9.14. 1Pet.1.19. Apoc.1.5.

2. În ziua aceea — zice Domnul oștirilor — voi stîrpi* din țară numele idolilor, ca nimeni să nu-și mai aducă aminte de ei; voi scoate de asemenea din țară pe proorocii** mincinoși și duhul necurat. *Exod.23.13. Ios.23.7. Ps.16.4. Ezech.30.13. Osea.2.17. Mic.5.12,13. *2Pet.2.1.

3. Și dacă va mai prooroci cineva, atunci, tatăl său și mama sa, înșiși părinții lui, îi vor zice: „Tu nu vei trăi, căci ai spus minciuni în Numele Domnului“; și tatăl său și mama sa, cei cari l-au născut, îl vor străpunge*, cînd va prooroci. *Deut.13.6,8; 18.20.

4. În ziua aceea, proorocii se vor rușina* fiecare de vedeniile lor, cînd vor prooroci, și nu se vor mai îmbrăca într-o manta de păr** ca să mintă pe oameni.
 *Mic.3.6,7. *2Reg.1.8. Isa.20.2. Mat.3.4.

5. Ci fiecare* din ei va zice: „Eu nu sînt prooroc, ci sînt plugar, căci am fost cumpărat din tinereța mea!“
 *Amos.7.14.

6. Și dacă-l va întreba cineva: „De unde vin aceste răni pe cari le ai la mîni?“ el va răspunde: „În casa celor ce mă iubeau le-am primit.“

7. „Scoală-te, sabie, asupra păstorului* Meu, și asupra omului care îmi este** tovarăș! zice Domnul oștirilor. Lovește-ți pe păstor, și se vor risipi oile! Și îmi voi întoarce mina spre cei ții mici.
 *Isa.40.11. Ezech.34.23; *Ioan.10.30; 14.10,11. Filip.2.6. †Mat.26.31. Marc.14.27. †Mat.18.10,14. Luc.12.12.

8. În toată țara, zice Domnul, două treimi vor fi nimicite, vor pieri, iar cealaltă* treime va rămînea.
 *Rom.11.5.

9. Dar treimea aceasta din urmă o voi pune în foc*, și o voi curăți cum se curățește argintul, o voi lămurii* cum se lămurește aurul. Ei vor chema Ț Numele Meu, și îi voi asculta; Eu voi ții zice: „Acesta este poporul Meu!“ Și ei vor zice: „Domnul este Dumnezeul meu!“ *Isa.48.10. *1Pet.1.6,7. †Ps.60.15. 91.15. Cap.10.6. †Ps.144.15. Ier.30.2. Ezech.11.20. Osea.2.23. Cap.8.6.

14 1. Iată, vine ziua* Domnului, cînd prăzile tale vor fi împărțite în mijlocul tău.
 *Isa.13.9. Ieol.12.31. Fapt.2.30.

2. Atunci voi stringe* toate neamurile la război împotriva Ierusalimului. Cetatea va fi luată, casele** vor fi jăfuite, și femeile batjocorite; jumătate din cetate va merge în robie, dar rămășița poporului nu va fi nimicită cu desăvîrșire din cetate.
 *Ieol.3.2. *Isa.13.18.

3. Ci Domnul Se va arăta, și va lupta împotriva acestor neamuri, cum S'a luptat în ziua bălăiei.

4. Picioarele Lui vor sta în ziua aceea pe muntele* Măslinilor, care este în fața Ierusalimului, spre răsărit; muntele Măslinilor se va despică la mijloc, spre răsărit și spre apus, și se va face o vale foarte** mare: jumătate din munte se va trage înapoi spre miază noapte, iar jumătate spre miazăzi.
 *Ezech.11.23. *Ieol.3.12,14.

5. Veți fugi atunci în valea munților Mei, căci valea dintre munți se va întinde pînă la Ațel; și veți fugi cum ați fugit de cutremurul* de pămînt de pe vremea lui Ozia, împăratul lui Iuda. Și atunci va veni** Domnul, Dumnezeul meu, și toți sfinții ți împreună cu El! *Amos.1.1. *Mat.16.27; 24.30,31; 25.31. Iuda.14. †Ieol.9.11.

6. În ziua aceea, nu va mai fi lumină; stelele strălucitoare se vor ascunde.

7. Va fi o zi deosebită*, cunoscută** de Domnul, nu va fi nici zi, nici noap-

te; dar spre seară se va arăta lumina. * Apoc. 22. 6. * Mat. 24. 36. * 1Isa. 30. 26; 60. 19, 20. Apoc. 21. 23.

8. În ziua aceea, vor izvorî ape vii* din Ierusalim, și vor curge jumătate spre marea de răsărit, jumătate spre marea de apus; așa va fi și vara și iarna. * Ezech. 47. 1. Ioel 3. 18. Apoc. 22. 1.

9. Și Domnul va fi împărat* peste tot pământul. În ziua aceea, Domnul va fi singurul Domn**, și Numele Lui va fi singurul Nume. * Dan. 2. 44. Apoc. 11. 15. * Efes. 4. 5, 6.

10. Toată țara va ajunge ca șesul* Iordanului, dela Gheba pînă la Rimmon, la miazăzi de Ierusalim; iar Ierusalimul va fi înălțat, și va rămînea liniștit la** locul lui, dela poarta lui Beniamin pînă la locul porții dintii, pînă la poarta unghiurilor, și dela turnul lui Hananeel pînă la teacurile împăratului. * Isa. 40. 4. * Cap. 12. 6. * Neem. 3. 1; 12. 30. Ier. 31. 38.

11. Ei vor locui în el, și nu va mai fi niciun blestem* în el; Ierusalimul va fi liniștit**. * Ier. 31. 40. * Ier. 23. 6.

12. Dar iată urgia cu care va lovi Domnul pe toate popoarele, cari vor lupta împotriva Ierusalimului. Le va putrezi carnea stînd încă în picioare, le vor putrezi ochii în găurile lor, și le va putrezi limba în gură.

13. În ziua aceea, Domnul va trimete o mare învîlmășală* în ei; unul va apuca mîna** altuia, și vor ridica mîna unii asupra altora. * 1Sam. 14. 15, 20. * Iudc. 7. 22. 2Cron. 20. 23. Ezech. 38. 21.

14. Iuda va lupta și el în Ierusalim, și vor strînge* bogățiile tuturor nea-

murilor de primprejur, aurul, argintul și haine foarte multe. * Ezech. 39. 10, 17.

15. Aceeas* urgie va lovi și caii, cățirii, cămilele, măgarii, și toate vitele cari vor fi în taberile acelea. * Vers. 12.

16. Toți ceice vor mai rămînea din toate neamurile venite împotriva Ierusalimului, se vor sui* în fiecare an să se închine înaintea împăratului, Domnului oștirilor, și să prăznuiască sărbătoarea** corturilor. * Isa. 60. 6, 7, 9; 66. 23. * Lev. 23. 34, 43. Neem. 8. 14. Osea 12. 9. Ioan 7. 2.

17. Dacă unele din familiile pământului* nu vor voi să se suie la Ierusalim ca să se închine înaintea împăratului, Domnului oștirilor, nu va cădea ploaie peste ele. * Isa. 60. 12.

18. Dacă familia Egiptului nu se va sui, dacă nu va veni, nu va cădea ploaie nici* peste ea; va fi lovită cu aceeas* urgie cu care va lovi Domnul neamurile cari nu se vor sui să prăznuiască sărbătoarea corturilor. * Deut. 11. 10.

19. Aceasta va fi pedeapsa Egiptului, și pedeapsa tuturor neamurilor cari nu se vor sui să prăznuiască sărbătoarea corturilor.

20. În ziua aceea, va sta scris pînă și pe zurgălăii cailor: „Sfinți* Domnului!“ Și oalele din Casa Domnului vor fi ca potirele de jertfă înaintea altarului. * Isa. 23. 18.

21. Orice oală din Ierusalim și din Iuda va fi închinată Domnului oștirilor; toți ceice vor aduce jertfe vor veni și se vor sluji de ele ca să-și fiarbă carnea; și nu vor mai fi* Canaaniți¹ în Casa** Domnului oștirilor, în ziua aceea. * Isa. 35. 8. Ioel 3. 17. Apoc. 21. 27; 22. 16. * Efes. 2. 19, 20, 21, 22.

MALEAHI

(Mica 6. 2. Isaia 40. 10. Romani 10. 21.)

1. Proorocia, Cuvîntul Domnului către Israel, prin Maleahi:

2. „V'am* iubit, zice Domnul! Și voi ziceți: „Cu ce ne-ai iubit?“ Nu este Esau frate cu Iacov? zice Domnul; totuș am iubit pe Iacov**,

* Deut. 7. 8; 10. 15. * Rom. 9. 13.

3. și am urît pe Esau, i-am prefăcut munții* într'o pustietate, și moștenirea lui am dat-o șacalilor din pustie. * Ier. 49. 18. Ezech. 35. 8, 4, 7, 9, 14, 15. Obad. 10, etc.

4. Iar dacă ar zice Edomul: „Sîntem nimiciți, dar vom ridica iarăș dă-

rîmăturile!“ așa vorbește Domnul oștirilor: „Să zidească ei, căci Eu voi surpa, și se vor numi: „Țara răutății“, și „Poporul pe care S'a miniat Domnul pentru totdeauna!“

5. Veți vedea cu ochii voștri lucrul acesta, și veți zice: „Mare* este Domnul dincolo de hotarele lui Israel!“ * Ps. 36. 27.

6. Un fiu cinstește* pe tatăl său, și o slugă pe stăpînul său. Dacă sînt Tată**, unde este cîntea care Mi se cuvine? Dacă sînt Stăpîn, unde este tea-

1. Sau: negustori.

ma de Mine? zice Domnul oștirilor către voi, preoților, cari nesocotiți Numele Meu, și cari ziceți: „Cu ce am nesocotit noi Numele Tău?”

◦ Exod. 20. 12. ◦ Luc. 6. 46. † Cap. 2. 14, 17; 3. 7, 8, 13.

7. — „Prin faptul că aduceți pe altarul Meu bucate * necurate!” Și dacă ziceți: „Cu ce Te-am spurcat?” — „Prin faptul că ați zis: „Masa Domnului este de * disprețuit!”

◦ Deut. 15. 21. ◦ Ezech. 41. 22. Vers. 12.

8. Când aduceți * ca jertfă o vită oarbă, nu este rău lucrul acesta? Când aduceți una șchioapă sau beteagă, nu este rău lucrul acesta oare? Ia adu-o dregătorului tău! Te va primi el bine pentru ea, va ținea el seama * de ea? zice Domnul oștirilor.

◦ Lev. 22. 22. Deut. 15. 21. Vers. 14. ◦ Iov 42. 8.

9. Și acum, vă rog, rugați-vă lui Dumnezeu să aibă milă de noi! Vă va primi El cu bunăvoință, când minile voastre fac * astfel de lucruri? zice Domnul oștirilor.

◦ Osea 13. 9.

10. „Cine din voi va închide porțile, ca să n'aprindeți * degeaba focul pe altarul Meu? N'am nici o plăcere de voi, zice Domnul oștirilor, și darurile de mâncare * din mina voastră nu-Mi sînt plăcute!

◦ 1 Cor. 13. ◦ Isa. 1. 11. Ier. 6. 20. Amos 5. 21.

11. Căci dela răsăritul * soarelui pînă la asfințit, Numele Meu este mare * între neamuri, și pretutindenți se ardetămîieți în cinstea Numelui Meu și se aduc daruri de mâncare curate; căci mare * este Numele Meu între neamuri, zice Domnul oștirilor.

◦ Ps. 113. 3. Isa. 59. 19. ◦ Isa. 60. 3. 5. † Ioan. 4. 21. 23. 1 Tim. 2. 8. † Apoc. 8. 3. † Isa. 66. 19, 20.

12. „Dar voi îl pîngăriți, prin faptul că ziceți: „Masa Domnului * este spurcată, și ce aduce ea este o mâncare de disprețuit!”

◦ Vers. 7.

13. Voi ziceți: „Ce mai osteneală!” și o disprețuiți, zice Domnul oștirilor; și aduceți ce este furat, șchiop sau beteag: „Iată darurile de mâncare pe cari le aduceți! Pot Eu * să le primesc din minile voastre? zice Domnul.

◦ Lev. 22. 20, etc.

14. „Nu! blestemat * să fie înșelătorul, care are în turma lui o vită de parte bărbătească, și totuș juruiește și jertfește Domnului o vită beteagă! Căci Eu sînt * un Împărat mare, zice Domnul oștirilor, și Numele Meu este înfricoșat printre neamuri.

◦ Vers. 8. ◦ Ps. 47. 2. 1 Tim. 6. 15.

2 1. „Acum, către voi se îndreaptă porunca aceasta, preoților!

2. Dacă * nu veți asculta, dacă nu vă veți pune inima ca să dați slavă Numelui Meu, zice Domnul oștirilor, voi arunca în voi blestemul, și voi blestema binecuvîntările voastre; da, le-am și blestemat, pentrucă n'aveți pe inimă porunca Mea. ◦ Lev. 26. 14, etc. Deut. 28. 15.

3. Iată, vă voi nimici sămînta, și vă voi arunca balega în față, balega viteilor pe cari le jertfiți, și veți fi luați * împreună cu ele.

◦ 1 Reg. 14. 10.

4. Veți ști atunci că Eu v'am dat porunca aceasta, pentrucă legămîntul Meu cu Levi să rămînă în picioare, zice Domnul oștirilor.

5. Legămîntul * Meu cu el era un legămînt de viață și de pace. I l-am dat ca să se teamă * de Mine; și el s'a temut de Mine, a tremurat de Numele Meu. ◦ Num. 25. 12. Ezech. 14. 25; 37. 26. ◦ Deut. 33. 9.

6. Legea * adevărului era în gura lui, și nu s'a găsit nimic nelegiuit pe buzele lui; a umblat cu Mine în pace și în neprihănire, și pe mulți * i-a abătut dela rău.

◦ Deut. 33. 10. ◦ Ier. 23. 22. Iac. 5. 20.

7. Căci buzele * preotului trebuie să păzească știința, și din gura lui se așteaptă învățătură, pentru că el * este un sol al Domnului oștirilor.

◦ Lev. 10. 11. Deut. 17. 9, 10; 24. 8. Ezra. 7. 10. Ier. 18. 8. Hag. 2. 11, 12. ◦ Gal. 4. 14.

8. Dar voi v'ați abătut din cale, ați făcut din Lege un prilej de cădere pentru mulți *, și ați călcat * legămîntul lui Levi, zice Domnul oștirilor.

◦ 1 Sam. 2. 17. Ier. 18. 15. ◦ Neem. 13. 29.

9. De aceea și Eu vă voi face * să fiți disprețuiți și înjosiți înaintea întregului popor, pentrucă n'ați păzit căile Mele, ci căutați la fața oamenilor, cînd tîlmăciți Legea.

◦ 1 Sam. 2. 30.

Impotriva căsătoriilor cu femei străine.

10. N'avem toți * un singur Tată? Nu ne-a făcut * un singur Dumnezeu? Pentrucă dar sîntem așa de necredincioși unul față de altul, pîngărind astfel legămîntul părinților noștri?

◦ 1 Cor. 8. 6. Efes. 4. 6. ◦ Iov 31. 15.

11. Iuda s'a arătat necredincios, și în Iuda și la Ierusalim s'a săvîrșit o uriciune; fiindcă Iuda a spurcat * este închinat Domnului, ce iubește Domnul, și s'a unit * cu fiica unui dumnezeu străin.

◦ Ezra. 9. 1; 10. 2. Neem. 13. 23.

12. Domnul va nimici pe omul care a făcut lucrul acesta, pe cel ce veghează și răspunde, îl va nimici din corpurile lui Iacov, și va nimici pe cel ce aduce un dar * de mincare Domnului oștirilor.

13. Iată acum ce mai faceți: Acoperiți cu lacrimi altarul Domnului, cu plinsete și gemete, așa încît El nu mai caută la darurile de mincare, și nu mai poate primi nimic din minile voastre.

14. Și dacă întrebați: „Pentruce?” ... Pentrucă Domnul a fost martor între tine și nevasta din tinereța ta *, căreia acum nu-i ești credincios, măcar că este tovarășa și nevasta ** cu care ai încheiat legămînt! * Prov. 5.18. ** Prov. 2.17.

15. Nu ne-a dat Unul * singur Dumnezeu suflarea de viață și ne-a păstrat-o? Și ce cere acel Unul singur? Sămînță * dumnezeiască! Luați seama dar în mintea voastră, și niciunul să nu fie necredincios nevestei din tinereța lui!

16. „Căci Eu * urăsc despărțirea în căsătorie, — zice Domnul, Dumnezeul lui Israel, — și pe cel ce își acopere haina cu silnicie, — zice Domnul oștirilor. — De aceea, luați seama în mintea voastră, și nu fiți necredincioși!” * Deut. 24.1. Mat. 5.32; 19.9.

Răsplata dumnezeiască.

17. Voi * oboșiți pe Domnul prin cuvintele voastre, și mai întrebați: „Cu ce L-am oboșit?” — „Prin faptul că ziceți: „Oricine face rău este bun înaintea Domnului, și de el are plăcere!” Sau: „Unde este Dumnezeul dreptății?”

* Isa. 43.24. Amos. 2.13. Cap. 3.13, 14, 15.
1. Iată, voi * trimete pe solul Meu; El va pregăti ** calea înaintea Mea. Și deodată va intra în Templul Său Domnul pe care-L căutați: Solul Ț legămîntului, pe care-L doriți; iată că vine Ț, — zice Domnul oștirilor. — * Mat. 11.10. Marc. 1.2. Luc. 1.76; 7.27. ** Isa. 40.3. f. 11a. 63.9. Ț Hag. 2.7.

2. Cine va putea să sufere însă ziua venirii * Lui? Cine ** va rămînea în picioare cînd Se va arăta El? Căci El Ț va fi ca focul topitorului, și ca leșia nălbitorului.

* Cap. 4.1. ** Apoc. 6.17. Ț Isa. 4.4. Mat. 3.10, 11, 12.
3. El va șede *, va topi și va curăți argintul; va curăți pe fiii lui Levi, îi

va lămurii cum se lămurește aurul și argintul, și vor aduce ** Domnului daruri neprihănite.

* Isa. 1.26. Zah. 13.9. ** 1 Pet. 2.6.
4. Atunci darul lui Iuda și al Ierusalimului va fi * plăcut Domnului, ca în zilele cele vechi, ca în anii de odinioară.

5. Mă voi apropia de voi pentru judecată, și Mă voi grăbi să mărturisesc împotriva descîntătorilor și preacurvarilor, împotriva celor ce jură strîmb *, împotriva celor ce opresc plata simbrîșului, cari asupresc pe văduvă și pe orfan, nedreptătesc pe străin, și nu se tem de Mine, zice Domnul oștirilor.

* Zah. 5.4. Luc. 5.4, 12.
6. „Căci Eu sînt Domnul, Eu nu Mă * schimb; de aceea **, voi, copii ai lui Iacov, n'ați fost nimiciți.

* Num. 23.19. Rom. 11.29. Luc. 1.17. ** Pilo. 3.22.
7. Din vremea părinților voștri * voi v'ați abătut dela poruncile Mele, și nu le-ați păzit. Întoarceți-vă ** la Mine, și Mă voi întoarce și Eu la voi, zice Domnul oștirilor. Dar voi întrebați Ț: „În ce trebuie să ne întorcem?”

* Fapt. 7.51. ** Zah. 1.3. Ț Cap. 1.6.
8. Se cade să înșele un om pe Dumnezeu, cum Mă înșelați voi? Dar voi întrebați: „Cu ce Te-am înșelat?” Cu zeciuielile și darurile de * mincare.

* Neem. 13.10, 12.
9. Sinteți blestemați, cită vreme căutați să Mă înșelați, tot poporul în întregime!

10. Aduceți * însă la casa vistieriei ** toate zeciuielile, ca să fie hrană în Casa Mea; puneți-Mă astfel la încercare, zice Domnul oștirilor, și veți vedea dacă nu vă voi deschide zăgăzurile Ț cerurilor, și dacă nu voi turna Ț peste voi belșug de binecuvîntare. * Prov. 3.9, 10. ** 1 Cron. 26.20. 2 Cron. 31.11. Neem. 10.38; 13.13. Ț Fac. 7.11. 2 Reg. 7.2. Ț 2 Cron. 31.10.

11. Și voi mostra pentru voi pe cel ce mîنینcă *, (lăcusta) și nu vă va nimici roadele pămîntului, și vița nu va fi neroditoare în cîmpiile voastre, zice Domnul oștirilor.

* Amos 4.9.
12. „Toate neamurile vă vor fericii atunci, căci veți fi o țară * plăcută, zice Domnul oștirilor.

* Dan. 8.9.
13. „Cuvintele * voastre sînt aspre împotriva Mea, zice Domnul. Și mai întrebați Ț: „Ce-am spus noi împotriva Ta?”

* Cap. 2.17. ** Iov 21.14, 15; 22.17. Ps. 73.13. Tef. 1.12.
14. „Ați zis: „Degeaba slujim lui

Dumnezeu; și ce am câștigat dacă am păzit poruncile Lui, și am umblat triști înaintea Domnului oștirilor?

15. Acum * fericim pe cei trufași; da, celor răi le merge bine; da, ei ispitesc pe Dumnezeu **, și scapă! —

° Ps. 73.12. Cap. 2.17. ° Ps. 95.9.

16. Atunci și cei ce se tem * de Domnul au vorbit adesea unul cu altul; Domnul a luat aminte ** la lucrul acesta, și a ascultat; și o carte Ț de aducere aminte a fost scrisă înaintea Lui, pentru cei ce se tem de Domnul, și cinstesc Numele Lui.

° Ps. 66. 16. Cap. 4.2.

° Evr. 3.13. † Ps. 56.8. Isa. 65. 6. Apoc. 20. 12.

17. „Ei vor * fi ai Mei, zice Domnul oștirilor, Imi vor fi o comoară ** deosebită, în ziua pe care o pregătesc Eu. Voi avea Ț milă de ei, cum are milă un om de fiul său, care-i slujește.

° Exod. 19.6. Deut. 7.6. Ps. 135. 4. Tit. 2.14. 1 Pet. 2.9.

° Isa. 62.3. † Ps. 108.13.

18. Și veți vedea * din nou atunci deosebirea dintre cel neprihănit și cel rău, dintre cel ce slujește lui Dumnezeu și cel ce nu-l slujește.“

° Ps. 58.11.

4 1. „Căci iată, vine ziua *, care va arde ca un cuptor! Toți cei trufași ** și toți cei răi, vor fi ca miriștea Ț; ziua care vine îi va arde, zice

Domnul oștirilor, și nu le va lăsa Ț nici rădăcină nici ramură.

Cap. 3.2. Pet. 3.7. ° Cap. 3.18. † Obad. 18. † Amos 2.9.

2. Dar pentru voi, cari vă temeți * de Numele Meu, va răsări Soarele neprihănirii **, și tămăduirea va fi supt aripile Lui; veți ieși Ț, și veți sări ca vițeii din grajd.

° Cap. 3.16. ° Luc. 1.78. Efez. 5.14. 2 Pet. 1.19. Apoc. 2.28. † 2 Sam. 22. 48. Mic. 7.10. Zab. 10.6.

3. Și veți călca în picioare pe cei răi, căci ei vor fi ca cenușa supt talpa picioarelor voastre, în ziua pe care o pregătesc Eu, zice Domnul oștirilor.

4. Aduceți-vă aminte de Legea lui Moise *, robul Meu, căruia i-am dat în Horeb **, rânduiești Ț și porunci, pentru tot Israelul!

° Exod. 20.3. etc. ° Deut. 4.10. † Ps. 174.18.

5. Iată, vă voi trimete pe prorocul Ilie *, înainte ** de a veni ziua Domnului, ziua aceea mare și înfricoșată.

° Mat. 11.14; 17.11. Marc. 9.11. Luc. 1.17. ° Ioel 2.31.

6. El va întoarce inima părinților spre copii, și inima copiilor spre părinții lor, ca nu cumva, la venirea Mea, să lovesc * țara cu blestem **!

° Zah. 14.12. ° Zah. 3.6.

NOUL TESTAMENT

AL DOMNULUI NOSTRU ISUS HRISTOS

BUCUREȘTI
SOCIETATEA BIBLICĂ PENTRU
RĂSPÂNDIREA BIBLIEI ÎN ANGLIA ȘI STRĂINĂTATE
STR. ROBERT DE FLERS 18

1924

NOUL TESTAMENT ÎN-L. ROMÂNĂ
TRADUCERE NOUĂ

EVANGHELIA DUPĂ MATEI

Cartea neamului lui Isus Hristos.

1. Cartea neamului * lui Isus Hristos, fiul ** lui David, fiul † lui Avraam.

* Luc. 3. 23. ** Ps. 132. 11. Isa. 11. 1. Ier. 23. 5. Cap. 22. 42. Ioan. 7. 42. Fapt. 2. 30; 13. 23. Rom. 1. 3. † Fac. 12. 3; 22. 18. Gal. 3. 16.

2. Avraam * a născut pe Isaac; Isaac ** a născut pe Iacov; Iacov † a născut pe Iuda și frații lui;

* Fac. 21. 2, 3. ** Fac. 25. 26. † Fac. 29. 35.

3. Iuda * a născut pe Fares și Zara, din Tamar; Fares ** a născut pe Esrom; Esrom a născut pe Aram;

* Fac. 38. 27, etc. ** Rut. 4. 18, etc. 1 Cron. 2. 5, 9, etc.

4. Aram a născut pe Aminadab; Aminadab a născut pe Naason; Naason a născut pe Salmon;

5. Salmon a născut pe Boaz, din Rahab; Boaz a născut pe Obed, din Rut; Obed a născut pe Iese;

6. Iese * a născut pe împăratul David. Împăratul David ** a născut pe Solomon, din văduva lui Urie;

* 1 Sam. 16. 1; 17. 12. ** 2 Sam. 12. 24.

7. Solomon * a născut pe Roboam; Roboam a născut pe Abia; Abia a născut pe Asa;

* 1 Cron. 3. 3, 10, etc.

8. Asa a născut pe Iosafat; Iosafat a născut pe Ioram; Ioram a născut pe Ozia;

9. Ozia a născut pe Ioatam; Ioatam a născut pe Ahaz; Ahaz a născut pe Ezechia;

10. Ezechia * a născut pe Manase; Manase a născut pe Amon; Amon a născut pe Iosia;

* 2 Reg. 20. 21. 1 Cron. 13.

11. Iosia * a născut pe Iehonia și frații lui, pe vremea strămutării ** în Babilon.

* 1 Cron. 3. 15, 16. ** 2 Reg. 24. 14, 15, 16; 25. 11. 2 Cron. 36. 10, 20. Ier. 27. 20; 39. 9; 52. 11, 15, 28, 29, 30. Dan. 1. 2.

12. După strămutarea în Babilon, Iehonia * a născut pe Salatiel; Salatiel a născut pe Zorobabel **;

* 1 Cron. 3. 17, 19. ** Ezra. 3. 2; 5. 2. Neem. 12. 1. Hag. 1. 1.

13. Zorobabel a născut pe Abiud; Abiud a născut pe Eliachim; Eliachim a născut pe Azor;

14. Azor a născut pe Sadoc; Sadoc a născut pe Achim; Achim a născut pe Eliud;

15. Eliud a născut pe Eleazar; Eleazar a născut pe Matan; Matan a născut pe Iacov;

16. Iacov a născut pe Iosif, bărbatul Mariei, din care S'a născut Isus, care Se cheamă Hristos.

17. Deci, dela Avraam pînă la David, sînt patrusprezece neamuri de toate; dela David pînă la strămutarea în Babilon sînt patrusprezece neamuri; și dela strămutarea în Babilon pînă la Hristos, sînt patrusprezece neamuri.

Nașterea lui Isus Hristos.

18. Iar nașterea * lui Isus Hristos a fost așa:

Maria, mama Lui, era logodită cu Iosif; și înainte ca să locuiască ei împreună, ea s'a aflat însărcinată dela Duhul Sfînt **.

* Luc. 1. 27. ** Luc. 1. 35.

19. Iosif, bărbatul ei, era un om neprihănit, și nu voia s'o facă de rușine * înaintea lumii; de aceea și-a pus de gînd s'o lase pe ascuns.

* Deut. 24. 1.

20. Dar pe cînd se gîndea el la aceste lucruri, i s'a arătat în vis un înger al Domnului, și i-a zis: „Iosife, fiul lui David, nu te teme să iei la tine pe Maria, nevastă-ta, căci ce s'a zămislit * în ea, este dela Duhul Sfînt.

* Luc. 1. 35.

21. Ea va naște * un Fiu, și-i vei pune numele Isus, pentru că El ** va mîntui pe poporul Lui de păcatele sale.”

* Luc. 1. 31. ** Fapt. 4. 12; 5. 31; 13. 23, 38.

22. Toate aceste lucruri s'au întîmplat ca să se îplinească ce vestise Domnul prin prorocul, care zice:

23. „Iată *, fecioara va fi însărcinată, va naște un fiu,

și-i vor pune numele Emanuel¹, care, tîlmăcit, înseamnă: „Dumnezeu este cu noi.”
* Isa. 7. 14.

24. Cînd s'a trezit Iosif din somn, a făcut cum îi poruncise îngerul Domnului; și a luat la el pe nevastă-sa.

25. Dar n'a cunoscut-o, pînă ce ea a născut un fiu². Și el i-a pus numele Isus.
* Exod. 13. 2. Luc. 2. 7, 21.

Magii la Ierusalim. — Irod.

21. După ce S'a născut³ Isus în Betleemul din Iudea, în zilele împăratului Irod, iată că au venit niște magi din Răsărit⁴ la Ierusalim,
* Luc. 2. 4, 6, 7. * Fac. 10. 30; 25. 6. 1 Reg. 4. 30.

2. și au întrebat: „Unde⁵ este Împăratul de curînd născut al Iudeilor? Fiindcă I-am văzut steaua⁶ în Răsărit, și am venit să ne închinăm Lui.”
* Luc. 2. 11. * Num. 24. 17. Isa. 60. 3.

3. Cînd a auzit împăratul Irod acest lucru, s'a turburat mult; și tot Ierusalimul s'a turburat împreună cu el.

4. A adunat pe toți preoții⁷ cei mai de seamă și pe⁸ cărturarii norodului, și a căutat să afle⁹ țela ei unde trebuia să Se nască Hristosul.
* 2 Cron. 36. 14. * 2 Cron. 34. 13. † Mal. 2. 7.

5. „În Betleemul din Iudea”, i-au răspuns ei, „căci iată ce a fost scris prin prorocul:

6. „Și tu, Betleeme¹⁰, țara lui Iuda, nu ești nici de cum cea mai însemnată dintre căpeteniile lui Iuda; căci din tine va ieși o Căpetenie, care va fi Păstorul¹¹ poporului Meu Israel.”
* Mic. 5. 2. Ioan 7. 42. * Apoc. 2. 27.

7. Atunci Irod a chemat în ascuns pe magi, și a aflat întocmai dela ei vremea în care se arătase steaua.

8. Apoi i-a trimis la Betleem, și le-a zis: „Duceți-vă de cercetați¹² cu deamăruntul despre Prunc: și cînd îl veți găsi, dați-mi și mie de știre, ca să vin și eu să mă închin Lui.”

9. După ce au ascultat pe împăratul, magii au plecat. Și iată că steaua, pe care o văzuseră în Răsărit, mergea înainte lor, pînă ce a venit și s'a oprit deasupra locului unde era Prunc.

10. Cînd au văzut ei steaua, n'au mai putut de bucurie.

11. Au intrat în casă, au văzut Pruncul cu Maria, mama Lui, s'au aruncat cu fața la pămînt, și I s'au închinat; apoi și-au deschis vistieriile, și I-au adus¹³ daruri: aur, tămîie și smîrnă.
* Ps. 72. 10. Isa. 60. 6.

12. În urmă, au fost înștiințați de Dumnezeu în vis¹⁴ să nu mai dea pe la Irod, și s'au întors în țara lor pe un alt drum.
* Cap. 1. 20.

Fuga în Egipt. Omorîrea pruncilor.

13. După ce au plecat magii, un înger al Domnului se arată în vis lui Iosif, și-i zice: „Scoală-te, ia Pruncul și pe mama Lui, fugi în Egipt, și rămii acolo pînă îți voi spune eu; căci Irod are să caute Pruncul, ca să-L omoare.”

14. Iosif s'a sculat, a luat Pruncul și pe mama lui, noaptea, și a plecat în Egipt.

15. Acolo a rămas pînă la moartea lui Irod, ca să se împlinească ce fusese vestit de Domnul prin prorocul care zice: „Am chemat pe Fiul Meu din¹⁵ Egipt.”
* Osea 11. 1.

16. Atunci Irod, cînd a văzut că fusese înșelat de magi, s'a miniat foarte tare, și a trimis să omoare pe toți pruncii de parte bărbătească, dela doi ani în jos, cari erau în Betleem și în toate împrejurimile lui, potrivit cuvremea, pe care o aflase întocmai dela magi.

17. Atunci s'a împlinit ce fusese vestit prin prorocul Ieremia¹⁶, care zice:
* Ier. 31. 15.

18. „Un tipăt s'a auzit în Rama, plîngere, și bocet mult: Rahela își jălea copii, și nu voia să fie mîngîiată, pentru că nu mai erau.”

Moartea lui Irod. Întoarcerea din Egipt.

19. După ce a murit Irod, un înger al Domnului se arată în vis lui Iosif, în Egipt,

20. și-i zice: „Scoală-te, ia Pruncul și pe mama Lui, și du-te în țara lui Israel, căci au murit cei ce căutau să ia viața Pruncului.”

21. Iosif s'a sculat, a luat Pruncul și pe mama Lui, și a venit în țara lui Israel.

22. Dar cînd a auzit că în Iudea împărătește Arhelau, în locul tatălui său Irod, s'a temut să se ducă acolo; și, fiind înștiințat de Dumnezeu în vis, a plecat în părțile¹⁷ Galileii.
* Cap. 3. 13. Luc. 2. 39.

23. A venit acolo, și a locuit într-o cetate, numită¹⁸ Nazaret, ca să se împlinească ce fusese vestit¹⁹ prin proroci: că El va fi chemat Nazarinean.
* Ioan 1. 45. * Judec. 13. 5. 1 Sam. 1. 11.

Propovăduirea lui Ioan Botezătorul.

3. În vremea aceea a venit Ioan* Botezătorul, și propovăduia în** pustia Iudeii.

☞ Marc. 1. 4. 15. Luc. 3. 2, 3. Ioan 1. 28. ☞ Jos. 14. 10.

2. El zicea: „Pocăiți-vă, căci împărăția cerurilor* este aproape.“

☞ Dan. 2. 44. Cap. 4. 17; 10. 7.

3. Ioan acesta este acela care fusese vestit prin proorocul Isaia, când zice:

„Iată glasul* celui ce strigă în pustie:

„Pregătiți* calea Domnului, neteziți-l cărările.“

☞ Isa. 40. 3. Marc. 1. 3. Luc. 3. 4. Ioan 1. 23. ☞ Luc. 1. 76.

4. Ioan* purta* o haină de păr de cămilă, și la mijloc era încins cu un brâu de curea. El se hrănea cu un brâu de curea. El se hrănea cu lăcuste† și miere sălbatică††.

☞ Marc. 1. 6. ☞ 2 Reg. 1. 8. Zah. 13. 4. † Lev. 11. 22. †† Sam. 14. 25, 26.

5. Locuitorii* din Ierusalim, din toată Iudea și din toate împrejurimile Iordanului, au început să iasă la el;

☞ Marc. 1. 5. Luc. 3. 7.

6. și, mărturisindu-și păcatele, erau botezați* de el în râul Iordan.

☞ Fapt. 19. 4, 18.

7. Dar când a văzut pe mulți din Farisei și din Saducheii că vin să primească botezul lui, le-a zis: „Pui de năpirci*, cine v'a învățat să fugiți de minia* viitoare?

☞ Cap. 12. 34; 23. 33. Luc. 3. 7, 8, 9. ☞ Rom. 5. 9. 1 Tes. 1. 10.

8. Faceți dar roade vrednice de pocăința voastră.

9. Și să nu credeți că puteți zice în voi înșivă: „Avem ca tată* pe Avraam!“ Căci vă spun că Dumnezeu din pietrele acestea poate să ridice fii lui Avraam.

☞ Ioan 8. 33, 39. Fapt. 13. 26. Rom. 4. 1, 11, 16.

10. Iată că securea a și fost înfiptă la rădăcina pomilor: deci, orice pom*, care nu face roadă bună, va fi tăiat și aruncat în foc.

☞ Cap. 7. 19. Luc. 13. 7, 9. Ioan 15. 6. Mal. 3. 2. Fapt. 2. 3, 4. 1 Cor. 12. 13.

11. Cât despre mine, eu vă* botez cu apă, spre pocăință; dar Celce vine după mine, este mai puternic decât mine, și eu nu sînt vrednic să-l duc în călămintele. El** vă va boteza cu Duhul Sfânt și cu foc.

☞ Marc. 1. 8. Luc. 3. 16. Ioan 1. 15, 26, 33. Fapt. 1. 5; 11. 16; 19. 4. ☞ Isa. 4. 4; 44. 3.

12. Acela* își are lopata în mînă, își va curăți cu desăvîrșire aria, și își va strînge griul în grînar; dar pleava o va arde* într'un foc care nu se stinge.“

☞ Mal. 3. 3. ☞ Mal. 4. 1. Cap. 13. 30.

Botezul lui Isus Hristos.

13. Atunci* a venit Isus din Galilea* la Iordan, la Ioan, ca să fie botezat de el.

☞ Marc. 1. 9. Luc. 3. 21. ☞ Cap. 2. 22.

14. Dar Ioan căuta să-l oprească. „Eu“, zicea el, „am trebuință să fiu botezat de Tine, și Tu vii la mine?“

15. Drept răspuns, Isus i-a zis: „Lasă-Mă acum, căci așa se cade să împlinim tot ce trebuie împlinit.“ Atunci Ioan L-a lăsat.

16. De îndată ce a fost botezat*, Isus a ieșit afară din apă. Și în clipa aceea cerurile s'au deschis, și a văzut pe Duhul** lui Dumnezeu pogorîndu-Se în chip de porumbel și venind peste El.

☞ Marc. 1. 10. ☞ Isa. 11. 2; 42. 1. Luc. 3. 22. Ioan 1. 32, 33.

17. Și din ceruri* s'a auzit un glas, care zicea: „Acesta* este Fiul Meu prea iubit, în care Îmi găsesc plăcere.“

☞ Ioan 12. 28. ☞ Ps. 2. 7. Isa. 42. 1. Cap. 12. 18; 17. 5. Marc. 1. 11. Luc. 9. 35. Efes. 1. 6. Col. 1. 13. 2 Pet. 1. 17.

Ispitirea lui Isus Hristos.

4. 1. Atunci Isus* a fost dus de Duhul** în pustie, ca să fie ispășit de diavolul.

☞ Marc. 1. 12, etc. Luc. 4. 1, etc. ☞ 1 Reg. 18. 12. Ezech. 3. 14; 8. 3; 11. 1, 24; 40. 2; 43. 6. Fapt. 8. 39.

2. Acolo a postit patruzeci de zile și patruzeci de nopți; la urmă a flămînzit.

3. Ispititorul s'a apropiat de El, și l-a zis: „Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, poruncește ca pietrele acestea să se facă pîni.“

4. Drept răspuns, Isus i-a zis: „Este scris: „Omul nu trăiește numai* cu pine, ci cu orice cuvînt care iese din gura lui Dumnezeu.“

☞ Deut. 8. 3.

5. Atunci diavolul L-a dus în sfînta cetate*, L-a pus pe strașina Templului,

☞ Neem. 11. 1, 18. Isa. 48. 2; 52. 1. Cap. 27. 63. Apoc. 11. 2.

6. și l-a zis: „Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te jos; căci este scris: „El va porunci îngerilor Săi* să vegheze asupra Ta;

și ei Te vor lua pe mîni, ca nu cumva să Te lovești cu piciorul de vreo piatră.“

☞ Ps. 91. 11, 12.

7. „De asemenea este scris“, a zis Isus: „Să nu ispitești* pe Domnul, Dumnezeul tău.“

☞ Deut. 6. 16.

8. Diavolul L-a dus apoi pe un munte foarte înalt, l-a arătat toate împărățiile lumii și strălucirea lor, și l-a zis:

9. „Toate aceste lucruri Ți le voi da Ție, dacă Te vei arunca cu fața la pămînt și Te vei închina mie.“

10. „Plecă, Satano“, i-a răspuns I-sus. „Căci este scris: „Domnului, Dumnezeuului tău* să te închini și numai Lui să-l slujești.“

Deut. 6. 13; 10. 20. Ios. 2. 1. 1. Sam. 7. 3.

11. Atunci diavolul L-a lăsat. Și deodată au venit la Isus niște îngeri*, și au început să-l slujească.

Evr. 1. 14.

Isus la Capernaum.

12. Cînd a auzit* Isus că Ioan fusese închis, a plecat în Galilea.

Marc. 1. 14. Luc. 3. 20; 4. 14, 31. Ioan 4. 43.

13. A părăsit Nazaretul, și a venit de-a locuit în Capernaum, lângă mare, în ținutul lui Zabulon și Neftali,

14. ca să se îplinească ce fusese vestit prin proorocul Isaia, care zice:

15. „Țara* lui Zabulon și țara lui Neftali,

înspre mare, dincolo de Iordan,

Galilea Neamurilor,

Isa. 9. 1, 2.

16. Norodul* acesta, care zăcea în întunec,

a văzut o mare lumină;

și peste cei ce zăceau în ținutul și în umbra morții,

a răsărit lumina.“

Isa. 42. 7. Luc. 2. 32.

17. De atunci* încolo, Isus a început să propovăduiască, și să zică: „Pocăți-vă*, căci Împărăția cerurilor este aproape.“

Marc. 1. 14, 15. Cap. 3. 2; 10. 7.

Isus cheamă patru ucenici.

18. Pe cînd trecea pe lângă marea Galileii, Isus* a văzut doi frați: pe Simon, zis* Petru, și pe fratele său Andrei, cari aruncau o mreajă în mare; căci erau pescari.

Marc. 1. 16—18. Luc. 5. 2. Ioan 1. 42.

19. El le-a zis: „Veniți* după Mine, și vă voi face pescari de oameni.“

Luc. 5. 10, 11.

20. Îndată*, ei au lăsat mrejiile, și au mers după El.

Marc. 10. 28. Luc. 18. 28.

21. Deacolo* a mers mai departe, și a văzut pe alți doi frați: pe Iacov, fiul lui Zebedei, și pe Ioan, fratele lui, cari erau într'o corabie cu tatăl lor Zebedei, și își cîrpeau mrejiile. El i-a chemat.

Marc. 1. 19, 20. Luc. 5. 10.

22. Și îndată, ei au lăsat corabia și pe tatăl lor, și au mers după El.

Isus învață

pe popor și tămăduiește pe bolnavi.

23. Isus străbătea toată Galilea, învățînd* pe norod în sinagogi, propovăduind Evanghelia* Împărăției, și tă-

măduind* orice boală și orice neputință care era în norod. Cap. 9. 35. Marc. 1. 21, 39. Luc. 4. 15, 44. Cap. 21. 14. Marc. 1. 14. Marc. 1. 34.

24. I s'a dus vestea în toată Siria; și aduceau la El pe toți cei ce suferau de felurite boale și chinuri: pe cei îndrăciți, pe cei lunatici și pe cei slăbă-nogi; și El îi vindeca.

25. După El au mers* multe noroade din Galilea, din Decapole, din Ierusalim, din Iudea și de dincolo de Iordan.

Marc. 3. 7.

Cuvîntarea de pe munte. — Fericirile.

5 1. Cînd a văzut Isus noroadele, S'a suit* pe munte; și după ce a șezut jos, ucenicii Lui s'au apropiat de El.

Marc. 3. 13.

2. Apoi a început să vorbească și să-i învețe astfel:

3. Feric* de cei săraci în duh, căci a lor este Împărăția cerurilor!

Luc. 6. 20. Ps. 51. 17. Prov. 16. 19; 29. 23. Isa. 57. 15; 66. 2.

4. Feric* de cei ce plîng, căci ei vor fi mîngîiați!

Isa. 61. 2, 3. Luc. 6. 21. Ioan 16. 20. 2 Cor. 1. 7. Apoc. 21. 4.

5. Feric* de cei blinzi, căci ei** vor moșteni pămîntul!

Ps. 37. 11. Rom. 4. 13.

6. Feric de cei flămînzi și însetați după neprihănire, căci* ei vor fi săturați!

Isa. 55. 1; 66. 13.

7. Feric de cei milostivi, căci* ei vor avea parte de milă!

Ps. 41. 1. Cap. 6. 14.

Marc. 11. 25. 2 Tim. 1. 16. Evr. 6. 10. Iac. 2. 13.

8. Feric* de cei cu inima curată, căci** ei vor vedea pe Dumnezeu!

Ps. 15. 2; 24. 4. Evr. 12. 14. 1 Cor. 13. 12. 1 Ioan 3. 2, 3.

9. Feric de cei împăciuitori, căci ei vor fi chemați fii ai lui Dumnezeu!

10. Feric* de cei prigoniți din pricina neprihănirii, căci a lor este Împărăția cerurilor!

2 Cor. 4. 17. 2 Tim. 2. 12. 1 Pet. 3. 14.

11. Feric* va fi de voi cînd, din pricina Mea, oamenii vă vor ocări, vă vor prigoni, și vor spune tot felul de lucruri rele** și neadevărate împotriva voastră!

Luc. 6. 12. 1 Pet. 4. 14.

12. Bucurați-vă* și veseliți-vă, pentru că răsplata voastră este mare în ceruri; căci tot așa** au prigunit pe prooroci, cari au fost înainte de voi.

Luc. 6. 23. Fapt. 5. 41. Rom. 5. 3. Iac. 1. 2. 1 Pet. 4. 13.

2 Cron. 36. 16. Neem. 9. 26. Cap. 23. 34, 37. Fapt. 7. 32.

1 Tes. 2. 15.

Ucenicii sînt sarea pămîntului și lumina lumii.

13. Voi sînteți sarea pămîntului. Dar dacă sarea* își pierde gustul, prin ce

își va căpăta iarăși puterea de a săra? Atunci nu mai este bună la nimic decât să fie lepădată afară, și călcată în picioare de oameni.

✠ Marc. 9, 50. Luc. 14, 34, 35.

14. Voi * sînteți lumina lumii. O cetate așezată pe un munte, nu poate să rămînă ascunsă.

✠ Prov. 1, 18. Filip. 2, 15.

15. Și oamenii n'aprend * lumina ca s'o pună supt obroc, ci o pun în sfîșnic, și luminează tuturor celor din casă.

✠ Marc. 4, 21. Luc. 8, 16; 11, 33.

16. Tot așa să lumineze și lumina voastră înaintea oamenilor, ca ei * să vadă faptele voastre bune, și să slăvească * pe Tatăl vostru, care este în ceruri.

✠ 1 Pet. 2, 12. ✠ Ioan 15, 8. 1 Cor. 14, 25.

Implinirea Legii și Proorocilor.

17. Să * nu credeți că am venit să stric Legea sau Proorocii; am venit nu să stric, ci să împlinesc.

✠ Rom. 3, 31; 10, 4. Gal. 3, 24.

18. Căci adevărat vă spun, cită vreme * nu va trece cerul și pămîntul, nu va trece o iotă sau o frîntură de slovă din Lege, înainte ca să se fi împlinit toate lucrurile.

✠ Luc. 16, 17.

19. Așa că, ori cine * va strica una din cele mai mici din aceste porunci, și va învăța pe oameni așa, va fi chemat cel mai mic în Împărăția cerurilor; dar oricine le va păzi, și va învăța pe alții să le păzească, va fi chemat mare în Împărăția cerurilor.

✠ Iac. 2, 10.

20. Căci vă spun că, dacă neprihănirea voastră nu va întrece * neprihănirea cărturarilor și a Fariseilor, cu niciun chip nu veți intra în Împărăția cerurilor.

✠ Rom. 9, 31; 10, 3.

Despre ucidere.

21. Ați auzit că s'a zis celor din vechime: „Să * nu ucizi; oricine * va ucide, va cădea supt pedeapsa judecății.”

✠ Exod. 20, 13. Deut. 5, 17. ✠ Ioan 3, 15.

22. Dar Eu vă spun că ori și cine se minie pe fratele său, va cădea supt pedeapsa judecății; și oricine va zice fratelui său: „Prostule!” va * cădea supt pedeapsa Soborului; iar oricine-i va zice: „Nebunule!”, va cădea supt pedeapsa focului gheenei.

✠ Iac. 2, 20.

23. Așa că, dacă * îți aduci darul la altar, și acolo îți aduci aminte că fratele tău are ceva împotriva ta,

✠ Cap. 8, 4, 23, 19.

24. Iasă-ți * darul acolo înaintea al-

tarului, și du-te întîi de împacă-te cu fratele tău; apoi vino de adu-ți darul.

✠ Iov 42, 8. Cap. 18, 19. 1 Tim. 2, 8. 1 Pet. 3, 7.

25. Caută * de te împacă de grab cu prișul tău, cită * vreme ești cu el pe drum; ca nu cumva prișul să te dea pe mîna judecătorului, judecătorul să te dea pe mîna temnicerului, și să fii aruncat în temniță.

✠ Prov. 25, 8. Luc. 12, 58. 50. ✠ 1 s. 32, 6. Isa. 55, 6.

26. Adevărat îți spun că nu vei ieși de acolo pînă nu vei plăti ce din urmă bănuț.”

Despre preacurvie și despărțire.

27. Ați auzit că s'a zis celor din vechime: „Să * nu preacurvești.”

✠ Exod. 20, 14. Deut. 5, 18.

28. Dar Eu vă spun că ori și cine se uită * la o femeie, ca s'o poftască, a și preacurvit cu ea în inima lui.

✠ Iov 31, 1. Prov. 6, 25. Fac. 34, 2. 2 Sam. 11, 2.

29. Dacă * deci ochiul tău cel drept te face să cazi în păcat, scoate-l * și leapădă-l dela tine; căci este spre folosul tău să piară unul din mădularele tale, și să nu-ți fie aruncat tot trupul în gheenă.

✠ Cap. 18, 8, 9. Marc. 9, 43—47. ✠ Cap. 10, 12. Rom. 8, 13. 1 Cor. 9, 27. Col. 3, 5.

30. Dacă mîna ta cea dreaptă te face să cazi în păcat, taie-o și leapădă-o dela tine; căci este spre folosul tău să piară unul din mădularele tale, și să nu-ți fie aruncat tot trupul în gheenă.

31. S'a zis iarăși: „Oricine * își va lăsa nevasta, să-i dea o carte de despărțire.”

✠ Deut. 24, 11. Ier. 3, 1. Cap. 19, 3, etc. Marc. 10, 2, etc.

32. Dar Eu vă spun că ori și cine * își va lăsa nevasta, afară numai de pricină de curvie, îi dă prilej să preacurvească; și cine va lua de nevastă pe cea lăsată de bărbat, preacurvește.

✠ Cap. 19, 9. Luc. 16, 18. Rom. 7, 3. 1 Cor. 7, 10, 11.

Despre jurămînt.

33. Ați mai auzit iarăși că * s'a zis celor din vechime: „Să nu * juri strîmb; ci să îți îplinești față de Domnul jurămintele tale.”

✠ Cap. 23, 16. ✠ Exod. 20, 7. Lev. 19, 12. Num. 30, 2. Deut. 5, 11. † Deut. 23, 23.

34. Dar Eu vă spun: Să nu jurați * nicidecum; nici pe cer, pentru că este scaunul * de domnie al lui Dumnezeu;

✠ Cap. 23, 16, 18, 22. Iac. 5, 12. ✠ J 8a. 66, 1.

35. nici pe pămînt, pentru că este așternutul picioarelor Lui; nici pe Ierusalim, pentru că este cetatea * marelui Împărat.

✠ Ps. 48, 2; 87, 3.

36. Să nu juri nici pe capul tău, căci nu

poți face un singur păr alb sau negru.

37. Felul * vostru de vorbire să fie: „Da, da; nu, nu”; ce trece peste aceste cuvinte, vine dela cel rău.
*Col. 4.6. Iac. 5.12.

Suferirea răului și iubirea vrăjmașilor.

38. Ați auzit că s'a zis: „Ochi * pentru ochi, și dinte pentru dinte.”

*Exod. 21.24. Lev. 24.20. Deut. 19.21.

39. Dar Eu vă spun: Să * nu vă împotriviți celui ce vă face rău. Ci, oricui ** te lovește peste obrazul drept, întoarce-i și pe celalt.

*Prov. 20.22; 24.29. Luc. 9.29. Rom. 12.17, 19. 1 Cor. 6.7. 1 Tes. 5.15. 1 Pet. 3.9. **Isa. 60.6. Plin. 3.30.

40. Orîșicui vrea să se judece cu tine, și să-ți ia haina, lasă-i și cămașa.

41. Dacă te silește * cineva să mergi cu el o milă de loc, mergi cu el două.

*Cap. 27.32. Marc. 15.21.

42. Celui ce-ți cere, dă-i; și nu * întoarce spatele celui ce vrea să se împrumute dela tine.

*Deut. 15.8, 10. Luc. 6.30, 35.

43. Ați auzit că s'a zis: „Să * iubești pe aproapele tău, și să ** urăști pe vrăjmașul tău.”

*Lev. 19.18. **Deut. 23.6. Ps. 41.10.

44. Dar Eu vă spun: Iubiți * pe vrăjmașii voștri, binecuvințați pe cei ce vă blastăm, faceți bine celor ce vă urăsc, și rugați-vă pentru cei ce asupra voastră și vă prigonesc.

*Luc. 6.27, 35. Rom. 12.14, 20. **Luc. 23.34. Fapt. 7.60. 1 Cor. 4.12, 13. 1 Pet. 2.23; 3.9.

45. Ca să fiți fiii ai Tatălui vostru care este în ceruri; căci El face să răsară * soarele Său peste cei răi și peste cei buni, și dă ploaie peste cei drepti și peste cei nedrepti.

*Iov 25.3.

46. Dacă iubiți * numai pe cei ce vă iubesc, ce răsplată mai așteptați? Nu fac așa și vameșii?

*Luc. 6.32.

47. Și dacă îmbrățișați cu dragoste numai pe frații voștri, ce lucru neobișnuit faceți? Oare păgînii nu fac la fel?

48. Voi fiți * dar desăvîrșiți, după cum ** și Tatăl vostru cel ceresc este desăvîrșit.

*Fac. 17.1. Lev. 11.44; 19.2. Luc. 8.36. Col. 1.28; 4.12. Iac. 1.4. 1 Pet. 1.15, 16. **Efes. 5.1.

Despre milostenie și rugăciune.

6. 1. Luați seama să nu vă îndepliniți neprihănirea voastră înaintea oamenilor, ca să fiți văzuți de ei; altminteri, nu veți avea răsplată dela Tatăl vostru care este în ceruri.

2. Tu, dar, cînd faci * milostenie, nu suna cu trîmbița înaintea ta, cum fac fățarnicii, în sinagogi și în ulițe, pen-

tru ca să fie slăviți de oameni. Adevărat vă spun, că și-au luat răsplata.

*Rom. 12.9.

3. Ci tu, cînd faci milostenie, să nu știe stînga ta ce face dreapta,

4. pentruca milostenia ta să fie făcută în ascuns; și Tatăl tău, care vede în ascuns, îți va răsplăti *.

*Luc. 14.14.

5. Cînd vă rugați, să nu fiți ca fățarnicii, cărora le place să se roage stînd în picioare în sinagogi și la colțurile ulițelor, pentruca să fie văzuți de oameni. Adevărat vă spun, că și-au luat răsplata.

6. Ci tu, cînd te rogi, intră * în odaia ta, încuie-ți ușa, și roagă-te Tatălui tău, care este în ascuns; și Tatăl tău, care vede în ascuns, îți va răsplăti.

*2 Pet. 4.32.

Tatăl nostru. — Iertarea greșelilor.

7. Cînd vă rugați, să nu bolborosiți * aceleași vorbe, ca păgînii, cărora ** li se pare că, dacă spun o mulțime de vorbe, vor fi ascultați.

*Ecl. 5.2. **1 Reg. 18.24, 28.

8. Să nu vă asemănați cu ei; căci Tatăl vostru știe de ce aveți trebuință, mai înainte ca să-l cereți voi.

9. Iată dar cum trebuie să vă rugați:

„Tatăl * nostru care ești în ceruri! Sfîntească-se Numele Tău; * Luc. 11.2, etc.

10. vie împărăția Ta; facă-se * voia Ta, precum ** în cer și pe pămînt.

*Cap. 26.39, 42. Fapt. 21.14. **Ps. 103.20, 21.

11. Pinea noastră * cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi; * Iov 23.12. Prov. 30.8.

12. și ne * iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșelile noastre; * Luc. 11.2, etc.

13. și * nu ne duce în ispită, ci izbăvește-ne ** de cel rău. Căci Ta este împărăția și puterea și slava în veci. Amin! * Cap. 26.41. Luc. 22.40, 46. 1 Cor. 10.13. 2 Pet. 2.9. Apoc. 3.10. **Ioan 17.15. †1 Cron. 28.11.

14. Dacă * iertați oamenilor greșelile lor, și Tatăl vostru cel ceresc vă va ierta greșelile voastre.

*Marc. 11.25, 26. Efes. 4.32. Col. 3.13.

15. Dar dacă nu * iertați oamenilor greșelile lor, nici Tatăl vostru nu vă va ierta greșelile voastre.

*Cap. 18.35. Iac. 2.13.

Despre post.

16. Cînd postiți *, să nu vă luați o înfățișare posomorită, ca fățarnicii, ca-

1. Sau: pentru mine.

2. Grecește: Lasă-De datoritiile noastre, cum și noi am lăsat pe ale datornicilor noștri.

ri își slutesc fețele, ca să se arate oamenilor că postesc. Adevărat vă spun, că și-au luat răsplata.

17. Ci tu, cînd postești, unge-ți * capul, și spală-ți fața,

18. ca să te arăți că postești nu oamenilor, ci Tatălui tău, care este în ascuns; și Tatăl tău, care vede în ascuns, îți va răsplăti.

Adevăratele comori. — Nepuțința de a sluji la doi stăpîni. — Grijiile și îngrijorările.

19. Nu vă strîngeți * comori pe pămînt, unde le mănîncă moliiile și rugina, și unde le sapă și le fură hoții;

20. ci * strîngeți-vă comori în cer, unde nu le mănîncă moliiile și rugina, și unde hoții nu le sapă, nici nu le fură.

21. Pentrucă unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră.

22. Ochiul este lumina * trupului. Dacă ochiul tău este sănătos, tot trupul tău va fi plin de lumină;

23. dar dacă ochiul tău este rău, tot trupul tău va fi plin de întunec. Așa că, dacă lumina care este în tine este întunec, cit de mare trebuie să fie întunecul acesta!

24. Nimeni * nu poate sluji la doi stăpîni. Căci sau va urî pe unul și va iubi pe celalt; sau va ținea la unul, și va nesocoti pe celalt: Nu ** puteți sluji lui Dumnezeu și lui Mamona.

25. Deaceia vă spun: Nu * vă îngrijați de viața voastră, gîndindu-vă ce veți minca, sau ce veți bea; nici de trupul vostru, gîndindu-vă cu ce vă veți îmbrăca. Oare nu este viața mai mult decît hrana, și trupul mai mult decît îmbrăcămîntea?

26. Uitați-vă * la păsările cerului: ele nici nu samănă, nici nu seceră, și nici nu strîng nimic în grîinare; și totuș Tatăl vostru cel cereș le hrănește. Oare nu sînteți voi cu mult mai de preț decît ele?

27. Și apoi, cine dintre voi, chiar îngrijorîndu-se, poate să adauge măcar un cot la înălțimea lui?

28. Și de ce vă îngrijați de îmbrăcămînt? Uitați-vă cu băgare de seamă cum cresc crinii de pe cîmp: ei nici nu torc, nici nu țes;

29. totuș vă spun că nici chiar Solomon, în toată slava lui, nu s'a îmbrăcat ca unul din ei.

30. Așa că, dacă astfel îmbracă Dumnezeu iarba de pe cîmp, care astăzi este, dar mine va fi aruncată în cuptor, nu vă va îmbrăca El cu mult mai mult pe voi, puțin credincioșilor?

31. Nu vă îngrijați dar, zicînd: „Ce vom minca?“ Sau: „Ce vom bea?“

32. Fiîndcă toate aceste lucruri Neamurile le caută. Tatăl vostru cel cereș știe că aveți trebuință de ele.

33. Căutați * mai întîi Împărăția lui Dumnezeu și neprihănirea Lui, și toate aceste lucruri vi se vor da pe deasupra.

34. Nu vă îngrijați dar de ziua de mîine; căci ziua de mîine se va îngriji de ea înșăș. Ajunge zilei necazul ei.

Despre judecățile aspre. — Birna și paiul. — Lucrurile sfinte.

7 1. Nu * judecați, ca să nu fiți judecați.

2. Căci cu ce judecată judecați, veți fi judecați; și * cu ce măsură măsurați, vi se va măsura.

3. De * ce vezi tu paiul din ochiul fratelui tău, și nu te uiți cu băgare de seamă la birna din ochiul tău?

4. Sau, cum poți zice fratelui tău: „Lasă-mă să scot paiul din ochiul tău“, și, cînd colo, tu ai o birnă într'al tău?...

5. Fărnăcile, scoate întîi birna din ochiul tău, și atunci vei vedea deslușit să scoți paiul din ochiul fratelui tău.

6. Să nu * dați cinilor lucrurile sfinte, și să nu aruncați mărgăritarele voastre înaintea porcilor, ca nu cumva să le calce în picioare, și să se întoarcă să vă rupă.

Stăruința în rugăciune.

7. Cereți *, și vi se va da; căutați și veți găsi; bateți, și vi se va deschide.

8. Căci ori * și cine cere, capătă; cine

caută, găsește; și celui ce bate, i se deschide.

• Prov. 8.17. Ier. 29.12,13.

9. Cine* este omul acela dintre voi, care, dacă-i cere fiul său o pine, să-i dea o piatră?

• Luc. 11.11,12,13.

10. Sau, dacă-i cere un pește, să-i dea un șarpe?

11. Deci, dacă voi, cari* sinteți răi, știți să dați daruri bune copiilor voștri, cu cât mai mult Tatăl vostru, care este în ceruri, va da lucruri bune celor ce I le cer!

• Fac. 6.5; 8.21.

12. Tot ce* voiți să vă faceți vouă oamenii, faceți-le și voi la fel; căci în aceasta** este cuprinsă Legea și Proorocii.

• Luc. 6.31. • Lev. 19.18. Cap. 22.40. Rom. 13.8-10. Gal. 5.14. 1 Tim. 1.5.

Poarta cea strîmtă.

13. Intrați* pe poarta cea strîmtă. Căci largă este poarta, lată este calea care duce la pierzare, și mulți sint ceice intră pe ea.

• Luc. 13.24.

14. Dar strîmtă este poarta, îngustă este calea care duce la viață, și puțini sint ceice o află.

Proorocii mincinoși.

15. Păziți-vă* de prooroci mincinoși. Ei** vin la voi îmbrăcați în haine de oi, dar pe dinlăuntru sint niște lupi răpitori.

• Deut. 13.3. Ier. 23.16. Cap. 24.4,5,11,24. Marc. 13.22. Rom. 16.17,18. Efes. 5.6. Col. 2.8. 2 Pet. 2.1-3. 1 Ioan. 4.1. • Mic. 3.5. 2 Tim. 3.5. † Fapt. 20.29,30.

16. Ii veți cunoaște după* roadele lor. Culeg** oamenii struguri din spinii, sau smochine din măracini?

• Vers. 20. Cap. 12.33. • Luc. 6.43,44.

17. Tot așa, orice* pom bun face roade bune, dar pomul rău face roade rele.

• Ier. 11.19. Cap. 12.33.

18. Pomul bun nu poate face roade rele, nici pomul rău nu poate face roade bune.

19. Orice* pom, care nu face roade bune, este tăiat și aruncat în foc.

• Cap. 3.10. Luc. 3.9. Ioan. 15.2,6.

20. Așa că după roadele lor îi veți cunoaște.

Casa zidită pe stîncă.

21. Nu orișicine-Mi zice: „Doamne“, Doamne!“ va intra în împărăția cerurilor, ci celce face voia Tatălui Meu care este în ceruri.

• Osea 8.2. Cap. 25.11,12. Luc. 6.46; 13.25. Fapt. 19.13. Rom. 2.13. Iac. 1.22.

22. Mulți Imi vor zice în ziua aceea: „Doamne, Doamne! N'am* proorocit noi în Numele Tău? N'am scos noi

draci în Numele Tău? Și n'am făcut noi multe minuni în Numele Tău?“

• Num. 24.4. Ioan. 11.51. 1 Cor. 13.2.

23. Atunci* le voi spune curat: „Niciodată nu v'am cunoscut; depărtați-vă* dela Mine, voi toți cari lucrați fărădelege.“

• Cap. 23.12. Luc. 13.25,27. 2 Tim. 2.19. • Ps. 5.5; 6.8. Cap. 25.41.

24. De aceea, pe orișicine* aude aceste cuvinte ale Mele, și le face, îl voi asemăna cu un om cu judecată, care și-a zidit casa pe stîncă.

• Luc. 6.47, etc.

25. A dat ploaia, au venit șuvoarele, au suflat vînturile și au bătut în casa aceea, dar ea nu s'a prăbușit, pentru că avea temelia zidită pe stîncă.

26. Însă ori și cine aude aceste cuvinte ale Mele, și nu le face, va fi asemănat cu un om nechibzuit, care și-a zidit casa pe nisip.

27. A dat ploaia, au venit șuvoarele, au suflat vînturile și au izbit în casa aceea: ea s'a prăbușit, și prăbușirea i-a fost mare.

28. După ce a sfîrșit Isus cuvîntările acestea, noroadele au rămas uimite* de învățătura Lui;

• Cap. 13.54. Marc. 1.22; 6.2. Luc. 4.32.

29. căci* El îi învăța ca unul care avea putere, nu cum îi învățau cărturarilor lor.

• Ioan. 7.46.

Vindecarea unui lepros.

8. 1. Cînd S'a coborît Isus de pe munte, multe noroade au mers după El.

2. Și* un lepros s'a apropiat de El, i s'a închinat, și l-a zis: „Doamne, dacă vrei, poți să mă curățești.“

• Marc. 1.40, etc.

3. Isus a întins mina, S'a atins de el, și a zis: „Da, vreau, fii curățit!“

Îndată a fost curățită lepra lui.

4. Apoi Isus i-a zis: „Vezi* să nu spui la nimeni; ci du-te de te arată preotului, și adu darul, pe care l-a rînduit** Moise, ca mărturie pentru ei.“

• Cap. 9.30. Marc. 5.43. • Lev. 14.3,4,10. Luc. 4.14.

Vindecarea robului unui sutaș.

5. Pe cînd* intra Isus în Capernaum, s'a apropiat de El un sutaș, care-l ruga

• Luc. 7.1, etc.

6. și-l zicea: „Doamne, robul meu zace în casă slăbănog, și se chinuiește cumplit.“

7. Isus i-a zis: „Am să vin și să-l tămăduiesc.“

8. „Doamne“, a răspuns sutașul, „nu sint vrednic să intri supt acoperemin-

mul meu; ci zi** numai un cuvint, și robul meu va fi tămăduit.

* Luc. 15. 10, etc. ** Ps. 107. 20.

9. Căci și eu sint om supt stăpînire; am supt mine ostași, și zic unuia: „Du-te!” și se duce; altuia: „Vino!” și vine; și robului meu: „Fă cutare lucru!” și-l face.

10. Cînd a auzit Isus aceste vorbe, S'a mirat, și a zis celor ce veneau după El: „Adevărat vă spun că nici în Israel n'am găsit o credință așa de mare.

11. Dar vă spun că vor veni mulți* dela răsărit și dela apus, și vor sta la masă cu Avraam, Isaac și Iacov în împărăția cerurilor. * Fa c. 12. 3. Isa. 2. 2, 3; 11. 10. Mal. 1. 11. Luc. 13. 29. Fapt. 10. 45; 11. 18; 14. 27. Rom. 15. 9, etc. Efes. 3. 6.

12. Iar* fiii Împărăției vor** fi aruncați în întunerecul de afară, unde va fi plînsul și scrișnirea dinților.“ * Cap. 21. 43. ** Cap. 13. 42, 50; 22. 13; 24. 51; 25. 30. Luc. 13. 28. 3 Pet. 2. 17. Iuda. 13.

13. Apoi a zis sutașului: „Du-te, și făcă-ți-se după credința ta.“ Și robul lui s'a tămăduit chiar în ceasul acela.

Vindecarea soacrei

lui Petru și mai multor bolnavi.

14. Isus S'a dus apoi* în casa lui Petru, și a văzut pe soacra** acestuia zăcînd în pat, prinsă de friguri.

* Marc. 1. 29—31. Luc. 4. 38, 39. ** 1 Cor. 9. 5.

15. S'a atins de mîna ei, și a lăsat-o frigurile; apoi ea s'a sculat, și a început să-l slujească.

16. Seara*, au adus la Isus pe mulți îndrăciți. El, prin cuvîntul Lui, a scos din ei duhurile necurate, și a tămăduit pe toți bolnavii, * Marc. 1. 32, etc. Luc. 4. 40, 41.

17. ca să se implinească ce fusese vestit prin proorocul Isaia, care zice: „El* a luat asupra Lui neputințele noastre și a purtat boalele noastre.“

* Isa. 53. 4. 1 Pet. 2. 24.

Cum să urmăm pe Isus.

18. Isus a văzut multe noroade împrejurul Său, și a poruncit să treacă de cealaltă parte.

19. Atunci* s'a apropiat de El un cărturar, și l-a zis: „Învățătorule, vrea să Te urmez ori unde vei merge.“

* Luc. 9. 57. 58.

20. Isus i-a răspuns: „Vulpile au vizuină, și păsările cerului au cuiburi; dar Fiul omului n'are unde-și odihni capul.“

21. Un* altul, care era dintre ucenici,

l-a zis: „Doamne, dă-mi** voie să mă duc mai întîi să îngrop pe tatăl meu.“

* Luc. 9. 59, 60. ** 1 Reg. 10. 20.

22. „Vino după Mine“, i-a răspuns Isus, „și lasă morții să-și îngroape morții.“

Potolirea furtunii.

23. Isus S'a suit într'o corabie, și ucenicii Lui au mers după El.

24. Și* deodată s'a stîrnit pe mare o furtună atît de strașnică, încît corabia era acoperită de valuri. Și El dormea.

* Marc. 4. 37, etc. Luc. 8. 23, etc.

25. Ucenicii s'au apropiat de El, și L-au deșteptat, strigînd: „Doamne, scapă-ne, că pierim!“

26. El le-a zis: „De ce vă este frică, puțin credincioșilor?“ Apoi S'a sculat*, a certat vînturile și marea, și s'a făcut o liniște mare.

* Ps. 65. 7; 89. 9; 107. 29.

27. Oamenii aceia se mirau, și ziceau: „Ce fel de om este acesta, de-L ascultă pînă și vînturile și marea?“

Doi îndrăciți sint tămăduiți.

28. Cînd* a ajuns Isus de partea cealaltă, în ținutul Gadarenilor, L-au întîmpinat doi îndrăciți, cari ieșeau din morminte. Erau așa de cumpliți, că nimeni nu putea trece pe drumul acela.

* Marc. 5. 1, etc. Luc. 8. 26, etc.

29. Și iată că au început să strige: „Ce legătură este între noi și Tine, Isuse, Fiul lui Dumnezeu? Ai venit aici să ne chinuiești înainte de vreme?“

30. Departe de ei era o turmă mare de porci, cari pășteau.

31. Dracii rugau pe Isus și ziceau: „Dacă ne scoți afară din ei, dă-ne voie să ne ducem în turma aceea de porci.“

32. „Duceți-vă“, le-a zis El. Ei au ieșit, și au intrat în porci. Și deodată toată turma s'a repezit de pe ripă în mare, și a pierit în ape.

33. Porcarii au fugit, și s'au dus în cetate și au povestit tot ce se petrecuse și cele întimplate cu îndrăciții.

34. Și iată că toată cetatea a ieșit în întîmpinarea lui Isus; și, cum L-au văzut, L-au* rugat să plece din ținutul lor.

* Deut. 5. 25. 1 Reg. 17. 18. Luc. 5. 8. Fapt. 16. 38.

Vindecarea unui slăbănog.

01. Isus S'a suit într'o corabie, a trecut marea, și* a venit în cetatea Sa.

* Cap. 4. 13.

2. Și* iată că l-au adus un slăbănog,

care zăcea într'un pat. Isus le-a văzut** credința, și a zis slăbănogului: „În-drăznește, fiule! Păcatele îți sînt ier-tate!“
* Marc. 2.3. Luc. 5. 16. ** Cap. 8. 10.

3. Și iată că, unii din cărturari au zis în ei înșiși: „Omul acesta hulește!“

4. Isus, care le cunoștea * gîndurile, a zis: „Pentruce aveți gînduri rele în inimile voastre?“
* Ps. 139. 2. Cap. 12. 25. Marc. 12. 16. Luc. 5. 22; 8. 8; 9. 47; 11. 17.

5. Căci ce este mai lesne? A zice: „Iertate îți sînt păcatele“, sau a zice: „Scoală-te și umblă?“

6. Dar, ca să știți că Fiul omului are putere pe pămînt să ierte păcatele, — „Scoală-te“, a zis El slăbănogului, „ridică-ți patul, și du-te acasă.“

7. Slăbănogul s'a sculat, și s'a dus acasă.

8. Cînd au văzut noroadale lucrul acesta, s'au spăimîntat, și au slăvit pe Dumnezeu, care a dat oamenilor o astfel de putere.

Chemarea lui Matei.

9. De acolo, Isus a mers * mai departe, și a văzut pe un om, numit Matei, șezînd la vamă. Și i-a zis: „Vino după Mine“. Omul acela s'a sculat, și a mers după El.
* Marc. 2. 14. Luc. 5. 27.

10. Pe * aședea Isus la masă, în casă, iată că au venit o mulțime de vameși și păcătoși, și au șezut la masă cu El și cu ucenicii Lui.
* Marc. 2. 15, etc. Luc. 5. 29, etc.

11. Fariseii au văzut lucrul acesta, și au zis ucenicilor Lui: „Pentruce mî-nîncă Învăță orul vostru cu vameși * și cu păcătoși **?“
* Cap. 11. 19. Luc. 5. 30; 15. 2. ** Gal. 2. 15.

12. Isus i-a auzit, și le-a zis: „Nu cei sănătoși au trebuință de doftor, ci cei bolnavi.

13. Duceți-vă de învățați ce înseamnă: „Milă * voiesc, iar nu jertfă!“ Căci n'am venit să chem la pocăință pe cei neprihăniți, ci ** pe cei păcătoși.“
* Osea. 6. 6. Mic. 6. 8—8. Cap. 12. 7. ** 1 Tim. 1. 15.

Intrebarea

ucenicilor lui Ioan despre post.

14. Atunci ucenicii lui Ioan au venit la Isus, și I-au zis: „De * ce noi și Fariseii postim des, iar ucenicii Tăi nu postesc de loc?“
* Marc. 2. 18, etc. Luc. 5. 33, etc. 18. 12.

15. Isus le-a răspuns: „Se pot jăli nuntașii * cită vreme este mirele cu

ei? Vor veni zile, cînd mirele va fi luat dela ei, și atunci ** vor posti.
* Ioan 3. 29. ** Fapt. 13. 2, 3; 14. 23. 1 Cor. 7. 5.

16. Nimeni nu pune un petec de postav nou la o haină veche; pentrucă și-ar lua umplutura din haină, și ruptura ar fi mai rea.

17. Nici nu pun oamenii vin nou în burdufuri vechi; altfel, burdufurile plesnesc, vinul se varsă, și burdufurile se prăpădesc; ci vinul nou îl pun în burdufuri noi, și se păstrează a-mîndouă.“

Înviearea fiicei

lui Iair și vindecarea unei femei.

18. Pe cînd * le spunea Isus aceste vorbe, iată că a venit unul din fruntașii sinagogii, I s'a închinat, și I-a zis: „Fiica mea adineaori a murit; dar vino de pune-ți minile peste ea, și va învia.“
* Marc. 5. 22, etc. Luc. 8. 41, etc.

19. Isus S'a sculat, și a plecat după el împreună cu ucenicii Lui.

20. Și * iată o femeie, care de doisprezece ani avea o scurgere de sînge, a venit pe dinapoi, și s'a atins de poala hainei Lui.
* Marc. 5. 25. Luc. 8. 43.

21. Căci își zicea ea: „Numai să mă pot atinge de haina Lui, și mă voi tămădui.“

22. Isus S'a întors, a văzut-o, și i-a zis: „În-drăznește, fiică! Credința * la te-a tămăduit.“ Și s'a tămăduit femeia chiar în ceasul acela.
* Luc. 7. 50; 8. 48; 17. 19; 18. 42.

23. Cînd * a ajuns Isus în casa fruntașului sinagogii **, și cînd a văzut pe ceice cîntau din fluiet, și gloata bo-cînd,
* Marc. 5. 38. Luc. 8. 51. ** 2 Cron. 36. 25.

24. le-a zis: „Dați-vă la o parte*; căci fetița n'a murit, ci doarme!“ Ei își băteau joc de El.
* Fapt. 20. 10.

25. Dar, după ce a fost scoasă gloata afară, Isus a intrat înlăuntru, a luat pe fetița de mină, și fetița s'a sculat.

26. Și s'a dus vestea despre această minune în tot ținutul acela.

Vindecarea a doi orbi.

27. Cînd a plecat de acolo, s'au luat după Isus doi orbi, cari strigau și ziceau: „Ai milă de noi, Fiul * lui David!“
* Cap. 15. 22; 20. 30. 31. Marc. 10. 47, 48. Luc. 18. 38, 39.

28. După ce a intrat în casă, orbiu au venit la El. Și Isus le-a zis: „Credeți că pot face lucrul acesta?“ „Da, Doamne“, I-au răspuns ei.

29. Atunci S'a atins de ochii lor, și a zis: „Facă-vi-se după credința voastră!”

30. Și li s'au deschis ochii. Isus le-a poruncit cu tot dinadinsul și le-a zis: „Vedeți*, să nu știie nimeni.”

*Cap. 8. 4. 12. 16; 17. 9. Luc. 5. 14.

31. Dar* ei, cum au ieșit afară, au răspândit vestea despre El în tot ținutul acela.

*Marc. 7. 36.

Vindecarea unui mut îndrăcit.

32. Pe* cînd plecau orbii aceștia, iată că au adus la Isus un mut îndrăcit.

*Cap. 12. 22. Luc. 11. 14.

33. După ce a fost scos dracul din el, mutul a vorbit. Și noroadele, mirate, ziceau: „Niciodată nu s'a văzut așa ceva în Israel!”

34. Dar Fariseii ziceau: „Cu ajutorul domnului dracilor scoate El* dracii!”

*Cap. 12. 24. Marc. 3. 22. Luc. 11. 15.

Lui Isus îi este milă de gloate.

35. Isus străbătea* toate cetățile și satele, învășînd** pe norod în sinagogi, propovăduind Evanghelia Împărăției, și vindecînd orice fel de boală și orice fel de neputință, care era în norod.

*Marc. 6. 6. Luc. 13. 22. **Cap. 4. 23.

36. Cînd* a văzut gloatele, I s'a făcut milă de ele, pentru că erau necăjite și risipite, ca** niște oi cari n'au păstor.

*Marc. 6. 34. **Num. 27. 17. 1 Reg. 22. Eze. 34. 5. Zab. 10. 2.

37. Atunci a zis ucenicilor Săi: „Mare este secerișul*, dar puțini sînt lucrătorii!”

*Luc. 10. 2. Ioan 4. 35.

38. Rugați dar* pe Domnul secerișului să scoată lucrători la secerișul Lui.”

*2 Tes. 3. 1.

Trimeterea celor doisprezece apostoli.

101. Apoi Isus a chemat* pe cei doisprezece ucenici ai Săi, și le-a dat putere să scoată afară duhurile necurate, și să tămăduiască orice fel de boală și orice fel de neputință.

*Marc. 3. 13. 14; 6. 7. Luc. 6. 13; 9. 1.

2. Iată numele celor doisprezece apostoli:

Cel dintîi, Simon, zis* Petru, și Andrei, fratele lui; Iacov, fiul lui Zebedee, și Ioan, fratele lui;

*Ioan 1. 42.

3. Filip și Bartolomeu; Toma și Mădă, vameșul; Iacov, fiul lui Alfeu, și Levi, zis și Tadeu;

4. Simon* Cananitul, și Iuda Iscarioteanul*, cel care a vîndut pe Isus.

*Luc. 6. 15. Fapt. 1. 13. **Ioan 13. 26.

5. Aceștia sînt cei doisprezece, pe cari i-a trimis Isus, după ce le-a dat învățăturile următoare:

Să* nu mergeți pe calea păgînilor, și să nu intrați în vreo cetate a Samaritenilor**;

*Cap. 4. 15. **2 Reg. 17. 24. Ioan 4. 9. 20.

6. ci* să mergeți mai de grabă la oile** pierdute ale casei lui Israel.

*Cap. 15. 24. Fapt. 13. 46. **Isa. 63. 6. Ier. 50. 6. 17. Eze. 34. 5, 6, 16. 1 Pet. 2. 25.

7. Și* pe drum, propovăduiți, și ziceți: „Împărăția** cerurilor este aproape!”

*Luc. 9. 2. **Cap. 3. 2; 4. 17. Luc. 10. 9.

8. Vindecați pe bolnavi, înviați pe morți, curățiți pe leproși, scoateți a-fară dracii. Fără* plată ați primit, fără plată să dați.

*Fapt. 8. 18. 20.

9. Să nu* luați nici aur, nici argint, nici aramă** în briele voastre,

*1 Sam. 9. 7. Marc. 6. 8. Luc. 9. 3; 10. 4; 22. 35. **Marc. 6. 8.

10. nici traistă pentru drum, nici două haine, nici încălțăminte, nici toiag, căci* vrednic este lucrătorul de hrana lui.

*Luc. 10. 7. 1 Cor. 9. 7, etc. 1 Tim. 5. 18.

11. În* orice cetate sau sat veți intra, să cercetați cine este acolo vrednic și să rămîneți la el pînă veți pleca.

*Luc. 10. 8.

12. La intrarea voastră în casă, urați-i de bine;

13. și* dacă este casa aceea vrednică, pacea voastră să vină peste ea; dar** dacă nu este vrednică, pacea voastră să se întoarcă la voi.

*Luc. 10. 5. **Ps. 35. 13.

14. Dacă* nu vă va primi cineva, nici nu va asculta cuvintele voastre, să ieșiți din casa sau din cetatea aceea, și să scuturați** praful de pe picioarele voastre.”

*Marc. 6. 11. Luc. 9. 5; 10. 10. 11. **Nem. 5. 13. Fapt. 13. 51; 18. 6.

15. Adevărat vă spun că, în ziua judecării, va fi mai* ușor pentru ținutul Sodomei și Gomorei, decît pentru cetatea aceea.

*Cap. 11. 22. 24.

Primirea apostolilor de lume.

16. Iată*, Eu vă trimet ca pe niște oi în mijlocul lupilor. Fiți dar** înțelepți ca șerpîi, și fără răutate† ca porumbeii.

*Luc. 10. 3. **Rom. 16. 19. Efez. 5. 15. †1 Cor. 14. 20. Filip. 2. 16.

17. Păziți-vă de oameni; căci vă* vor da în judecata soboarelor, și vă** vor bate în sinagogile lor.

*Cap. 24. 9. Marc. 13. 9. Luc. 12. 11; 21. 12. **Fapt. 5. 40.

18. Din pricina Mea, veți* fi duși înaintea dregătorilor și înaintea împăraților, ca să sluiți ca mărturie înaintea lor și înaintea Neamurilor.

*Fapt. 12, 1; 24, 10; 25, 7, 23. 2 Tim. 4, 16.

19. Dar*, cînd vă vor da în mîna lor, să nu vă îngrijorați, gîndindu-vă cum sau ce veți spune; căci ce veți avea de spus, vă** va fi dat chiar în ceasul acela;

*Marc. 13, 11—13. Luc. 12, 11; 21, 14, 15. **Exod. 4, 12. Ier. 1, 7.

20. fiindcă* nu voi veți vorbi, ci Duhul Tatălui vostru va vorbi în voi.

*2 Sam. 23, 2. Fapt. 4, 8; 6, 10. 2 Tim. 4, 17.

21. Fratele* va da la moarte pe frate-său, și tatăl pe copilul lui; copiii se vor scula împotriva părinților lor, și-i vor omorî.

*Mic. 7, 6. Vers. 35, 36. Luc. 21, 16.

22. Veți* fi urîți de toți, din pricina Numelui Meu; dar** cine va răbda pînă la sfîrșit, va fi mîntuit.

*Luc. 21, 17. **Dan. 12, 12, 13. Cap. 24, 13. Marc. 13, 13.

23. Cînd* vă vor prizoni într-o cetate, să fugiți într'alta. Adevărat vă spun că nu veți isprăvi de străbătut cetățile lui Israel pînă** va veni Fiul omului.

*Cap. 2, 13; 4, 12; 12, 15. Fapt. 8, 1; 9, 25; 14, 6. **Cap. 16, 28.

24. Ucenicul nu* este mai pe sus de învățătorul său, nici robul mai pe sus de domnul său.

*Luc. 8, 40. Ioan 13, 16; 15, 30.

25. Ajunge ucenicului să fie ca învățătorul lui, și robului să fie ca domnul lui. Dacă pe* Stăpînul casei L-au numit Beelzebul, cu cît mai mult vor numi așa, pe cei din casa lui?

*Cap. 12, 24. Marc. 3, 22. Luc. 11, 15. Ioan 8, 48, 52.

26. Așa că să nu vă temeți de ei. Căci* nu este nimic ascuns care nu va fi descoperit, și nimic tănuț care nu va fi cunoscut.

*Marc. 4, 22. Luc. 8, 17; 12, 2, 3.

27. Ce vă spun Eu la întunec, voi să spuneți la lumină; și ce auziți șoptindu-se la ureche, să propovăduiți de pe acoperișul caselor.

28. Nu* vă temeți de cei ceucid trupul, dar cari nu pot ucide sufletul; ci temeți-vă mai degrabă de Celce poate să piardă și sufletul și trupul în gheenă.

*Isa. 8, 12, 13. Luc. 12, 4. 1 Pet. 3, 14.

29. Nu se vînd oare două vrăbii la un ban? Totuș, nici una din ele nu cade pe pămînt fără voia Tatălui vostru.

30. Cît* despre voi, pînă și perii din cap, toți vă sînt numărați.

*Isam. 14, 45. 2 Sam. 14, 11. Luc. 21, 18. Fapt. 27, 34.

31. Deci să nu vă temeți; voi sînteți mai de preț decît multe vrăbii.

32. Deaceea*, pe orîcîine Mă va mărturisi înaintea oamenilor, îl voi mărturisi și** Eu înaintea Tatălui Meu care este în ceruri;

*Luc. 12, 8. Rom. 10, 9, 10. **Apoc. 3, 5.

33. dar* de oricine se va lepăda de Mine înaintea oamenilor, Mă voi lepăda și Eu înaintea Tatălui Meu care este în ceruri.

*Marc. 8, 38. Luc. 9, 26. 2 Tim. 2, 12.

34. Să nu* credeți că am venit să aduc pacea pe pămînt; n'am venit să aduc pacea, ci sabia.

*Luc. 12, 49, 51—52.

35. Căci am venit să despart pe fiu de* tatăl său, pe fiică de mamă-să, și pe noră de soacră-să.

*Muc. 7, 4.

36. Și omul va avea de vrăjmași* chiar pe cei din casa lui.

*Ps. 41, 9; 55, 13. Mic. 7, 6. Ioan 13, 18.

37. Cine* iubește pe tată, ori pe mamă, mai mult decît pe Mine, nu este vrednic de Mine; și cine iubește pe fiu ori pe fiică mai mult decît pe Mine, nu este vrednic de Mine.

*Luc. 14, 26.

38. Cine* nu-și ia crucea lui, și nu vine după Mine, nu este vrednic de Mine.

*Cap. 16, 24. Marc. 8, 34. Luc. 9, 23; 14, 27.

39. Cine* își va păstra viața, o va pierde; și cine își va pierde viața, pentru Mine, o va cîștiga.

*Cap. 16, 25. Luc. 17, 33. Ioan 12, 25.

Primirea ucenicilor.

40. Cine* vă primește pe voi, Mă primește pe Mine; și cine Mă primește pe Mine, primește pe Cel ce M'a trimis pe Mine.

*Cap. 18, 5. Luc. 9, 48; 10, 16. Ioan 12, 44; 13, 20. Gal. 4, 14.

41. Cine* primește un prooroc, în numele unui prooroc, va primi răsplată unui prooroc; și cine primește pe un om neprihănit, în numele unui om neprihănit, va primi răsplată unui om neprihănit.

*1 Reg. 17, 10; 13, 4. 2 Reg. 4, 8.

42. Și* oricine va da de băut numai un pahar de apă rece unuia din acești micuți, în numele unui ucenic, adevărat vă spun că nu-și va pierde răsplată.

*Cap. 18, 5, 6; 25, 40. Marc. 9, 41. Evr. 6, 10.

11 1. După ce a isprăvit de dat învățături la cei doisprezece ucenici ai Săi, Isus a plecat de acolo, ca să învețe pe oameni, și să propovăduiască în cetățile lor.

Trimeșii lui Ioan Botezătorul.

2. Ioan* a auzit din** temniță despre lucrările lui Hristos,

*Luc. 7, 18, 19, etc. **Cap. 14, 3.

3. și a trimis să-L întrebe prin ucenicii săi: „Tu ești Acela* care are să vină sau să așteptăm pe altul?”
o Fac. 49. 10. Num. 24. 17. Dan. 9. 24. Ioan 6. 14

4. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Duceți-vă de spuneți lui Ioan ce auziți și ce vedeți:

5. Orbii* își capătă vederea, schiopii umblă, leproșii sint curățiți, surzii aud, morții înviază, și săracilor** li se propovăduiește Evanghelia. o Is. 29. 18; 35. 4-6; 42. 7. Ioan 2. 23; 3. 2; 5. 36; 10. 25, 38; 14. 11. o Ps. 22. 26. Isa. 61. 1. Luc. 4. 18. Iac. 2. 6.

6. Ferice de acela pentru care Eu nu voi fi* un prilej de poticnire.”
o Is. 8. 14, 16. Cap. 13. 57; 24. 10; 26. 31. Rom. 9. 32, 33. 1 Cor. 1. 23; 2. 14. Gal. 5. 11. 1 Pet. 2. 8.

Mărturia lui Isus despre Ioan.

7. Pe cînd* se duceau ei, Isus a început să vorbească noroadelor despre Ioan: „Ce ați ieșit să vedeți în pustie? O trestie** clătînată de vînt?”
o Luc. 7. 24. o Efes. 4. 14.

8. Dacă nu, atunci ce ați ieșit să vedeți? Un om îmbrăcat în haine moi? Iată că ceice poartă haine moi sint în casele împăraților.

9. Atunci ce ați ieșit să vedeți? Un prooroc? Da, vă spun, și* mai mult decît un prooroc;
o Cap. 14. 5; 21. 26. Luc. 1. 76; 7. 26.

10. căci el este acela despre care s'a scris:

„Iată*, trimet înaintea feței Tale pe solul Meu, care Îți va pregăti calea înaintea Ta.”
o Mal. 3. 1. Marc. 1. 2. Luc. 1. 76; 7. 27.

11. Adevărat vă spun că, dintre cei născuți din femei, nu s'a sculat nici unul mai mare decît Ioan Botezătorul. Totuș, cel mai mic în Împărăția cerurilor este mai mare decît el.

12. Din* zilele lui Ioan Botezătorul pînă acum, Împărăția cerurilor se ia cu năvală, și ceice dau năvală, pun mina pe ea.
o Luc. 16. 16.

13. Căci pînă la Ioan au proorocit toți* proorocii și Legea.
o Mal. 4. 6.

14. Și, dacă vreți să înțelegeți, el este Ilie*, care trebuia să vină.

o Mal. 4. 5. Cap. 17. 12. Luc. 1. 17.

15. Cine* are urechi de auzit, să audă.
o Cap. 13. 9. Luc. 8. 8. Apoc. 2. 7. 11, 17, 29; 3. 6, 13, 22.

16. Cu* cine voi asemenea neamul acestă de oameni? Seamănă cu niște copilași, cari șed în piețe, și strigă la tovarășii lor:
o Luc. 7. 31.

17. „V'am cîntat din fluier, și n'ați

jucat; v'am cîntat de jale, și nu v'ați tînguit.”

18. Căci a venit Ioan, nici mîncînd, nici bînd, și ei zic: „Are drac!”

19. A venit Fiul omului mîncînd și bînd, și ei zic: „Iată un om mîncăcios și băutor de vin, un prieten* al vameșilor și al păcătoșilor!” Totuș*, înțelepciunea a fost îndreptățită din lucrările ei.”
o Cap. 9. 10. o Luc. 7. 35.

Mustrea cetăților nepocăite.

20. Atunci* Isus a început să mustre cetățile în cari fuseseră făcute cele mai multe din minunile Lui, pentru că nu se pocăiseră.
o Luc. 10. 13. etc.

21. „Vai de tine, Horazine!” a zis El. „Vai de tine, Betsaido!” Căci, dacă ar fi fost făcute în Tir și Sidon minunile cari au fost făcute în voi, de mult s'ar fi pocăit, cu* sac și cenușă.
o Ioan 3. 7, 8.

22. De aceea vă spun că, în ziua judecării, va* fi mai ușor pentru Tir și Sidon decît pentru voi.
o Cap. 10. 15. Vers. 24.

23. Și tu, Capernaume, vei fi înălțat* oare pînă la cer? Vei fi pogorît pînă la Locuința morților; căci dacă ar fi fost făcute în Sodoma minunile, cari au fost făcute în tine, ea ar fi rămas în picioare pînă în ziua de astăzi.
o Isa. 14. 13. Plin. 2. 1.

24. De aceea, vă spun, că în ziua judecării, va fi mai ușor pentru* ținutul Sodomei decît pentru tine.”
o Cap. 10. 15.

Lucrurile descoperite pruncilor. Jugul lui Hristos.

25. În* vremea aceea, Isus a luat cu vîntul și a zis: „Te laud, Tată, Doamne al cerului și al pămîntului, pentru că ai** ascuns aceste lucruri de cei înțelepți și pricepuți, și ți le-ai descoperit pruncilor.”
o Luc. 10. 21. o Ps. 8. 2. 1 Cor. 1. 19, 27; 2. 8. 2 Cor. 3. 14. o Cap. 16. 17.

26. Da, Tată, Te laud, pentru că așa ai găsit Tu cu cale!”

27. Toate* lucrurile Mi-au fost date în mini de Tatăl Meu; și** nimeni nu cunoaște deplin pe Fiul, afară de Tatăl; tot astfel nimeni nu cunoaște deplin pe Tatăl, afară de Fiul, și acela căruia vrea Fiul să i-L descopere.
o Cap. 28. 18. Luc. 10. 22. Ioan 3. 35; 13. 3; 17. 2. 1 Cor. 15. 27. o Ioan 1. 18; 6. 46; 10. 16.

28. Veniți la Mine, toți cei trudiți și împovărați, și Eu vă voi da odihnă.

29. Luați jugul Meu asupra voastră, și* învățați delă Mine, căci Eu sint blind și smerit** cu inima; și* veți găsi odihnă pentru sufletele voastre.

• Ioan 13.15. Filip. 2.5. 1 Pet. 2.21. 1 Ioan 2.6. • Zab. 9.9. Filip. 2.7. 8. + Ier. 6.16.

30. Căci* jugul Meu este bun, și sarcina Mea este ușoară.“

• 1 Ioan 5.3.

Spicele și ziua Sabatului.

12 1. În vremea aceea, Isus trecea* prin lanurile de griu, într'o zi de Sabat. Ucenicii Lui, cari erau flămânzi, au început să smulgă spice de griu și să le mănince.

2. Fariseii, cînd au văzut lucrul acesta, l-au zis: „Uite că ucenicii Tăi fac ce nu este îngăduit să facă în ziua Sabatului.“

3. Dar Isus le-a răspuns: „Oare n'ați citit ce* a făcut David, cînd a flămînzit, el și ceice erau împreună cu el?“

• 1 Sam. 21.6.

4. Cum a intrat în Casa lui Dumnezeu, și a mîncat pinile* pentru punerea înaintea Domnului, pe cari nu-i era îngăduit să le mănince nici lui, nici celor ce erau cu el, ci** numai preoților? • Exod. 28.30. Lev. 24.5. • Exod. 29.32. Lev. 8.31; 24.9.

5. Sau n'ați citit în Lege* că, în zilele de Sabat, preoții calcă Sabatul în Templu, și totuș sint nevinovați?

• Num. 28.9. Ioan. 7.22.

6. Dar Eu vă spun că aici este Unul* mai mare decît Templul.

• 2 Cron. 6.18. Mal. 3.1.

7. Dacă ați fi știut ce însemnează: „Milă* voiesc, iar nu jertfe.“ n'ați fi osîndit pe niște nevinovați.

• Osea 6.6. Mic. 6.6—8. Cap. 9.13.

8. Căci Fiul omului este Domn și al Sabatului.“

Isus — Robul Domnului.

9. Isus* a plecat de acolo, și a intrat în sinagogă.

• Marc. 3.1. Luc. 6.6.

10. Și iată că în sinagogă era un om care avea o mină uscată. Ei, ca să poată învinui pe Isus, L-au întrebat: „Este îngăduit* a vindeca în zilele de Sabat?“

• Luc. 13.14; 14.3. Ioan 9.16.

11. El le-a răspuns: „Cine este omul acela dintre voi care, dacă are o oaie, și-i* cade într'o groapă, în ziua Sabatului, să n'o apuce și s'o scoată afară?“

• Exod. 23.4,6. Deut. 22.4.

12. Cu cît mai de preț este deci un

om decît o oaie? De aceea este îngăduit a face bine în zilele de Sabat.“

13. Atunci a zis omului același: „Întinde-ți mina!“ El a întins-o, și mina s'a făcut sănătoasă ca și cealaltă.

14. Fariseii* au ieșit afară, și s'au sfătuit cum să omoare pe Isus.

• Cap. 27.1. Marc. 3.6. Luc. 6.11. Ioan 5.18; 10.39; 11.53.

Isus Robul Domnului.

15. Dar Isus, ca unul care știa lucrul acesta, a* plecat de acolo. După** El au mers multe noroade. El a tămăduit pe toți bolnavii,

• Cap. 10.23. Marc. 3.7. • Cap. 10.2.

16. și le-a poruncit* cu tot dinadinsul să nu-L facă cunoscut; • Cap. 9.30.

17. ca să se împlinească ce fusese vestit prin proorocul Isaia, care zice:

18. „Iată* Robul Meu, pe care L-am ales, Prea iubitul Meu, în** care sufletul Meu își găsește plăcerea. Voi pune Duhul Meu peste El, și va vesti Neamurilor judecata.“

• Isa. 42.1. • Cap. 3.17; 17.6.

19. El nu Se va lua la ceartă, nici nu va striga. Și nimeni nu-l va auzi glasul pe ulițe.

20. Nu va frînge o trestie ruptă, și nici nu va stinge un fitil care fumegă, pînă va face să biruie judecata.

21. Și Neamurile vor nădăjdui în Numele Lui.“

Indrăcitul mut și orb. — Păcatul împotriva Duhului Sfînt.

22. Atunci* l-au adus un indrăcit orb și mut; și Isus l-a tămăduit, așa că mutul vorbea și vedea.

• Cap. 9.32. Marc. 3.11. Luc. 11.14.

23. Toate noroadele, mirate, ziceau: „Nu cumva este acesta Fiul lui David?“

24. Cînd* au auzit Fariseii lucrul acesta, au zis: „Omul acesta nu scoate dracii decît cu Beelzebul, domnul dracilor!“

• Cap. 9.34. Marc. 3.22. Luc. 11.16.

25. Isus, care le cunoștea* gîndurile, le-a zis: „Orice împărăție desbinată împotriva ei însăș, este pustiită; și orice cetate sau casă, desbinată împotriva ei însăș, nu poate dăinui.“

• Cap. 9.4. Ioan 2.25. Apoc. 2.23.

26. Dacă Satana scoate afară pe Satana, este desbinat; deci, cum poate dăinui împărăția lui?

27. Și dacă Eu scot afară dracii cu ajutorul lui Beelzebul, fiii voștri cu cine-i scot? De aceea ei vor fi judecatorii voștri.

28. Dar dacă Eu scot afară dracii cu Duhul lui Dumnezeu, atunci împărăția* lui Dumnezeu a venit peste voi.

*Dan. 2. 44; 7. 14. Luc. 1. 33; 11. 20; 17. 20, 21.

29. Sau*, cum poate cineva să intre în casa celui tare, și să-i jăfuiască gospodăria, dacă n'a legat mai întâi pe cel tare? Numai atunci îi va jăfui casa.

*Isa. 49. 24. Luc. 11. 21—23.

30. Cine nu este cu Mine, este împotriva Mea, și cine nu stringe cu Mine, risipește.

31. De aceea vă spun: Orice* păcat și orice hulă vor fi iertate oamenilor; dar** hulă împotriva Duhului Sfânt nu le va fi iertată.

*Marc. 3. 28. Luc. 12. 10. Evr. 6. 4. etc.; 10. 26, 29. 1 Ioan 5. 16. **Fapt. 7. 51.

32. Oricine va vorbi* împotriva Fiului omului, va fi iertat*; dar oricine va vorbi împotriva Duhului Sfânt, nu va fi iertat nici în veacul acesta, nici în cel viitor.

*Cap. 11. 19; 13. 66. Ioan. 7. 12, 52. **1 Tim. 1. 13.

33. Ori faceți pomul bun și rodul* lui bun, ori faceți pomul rău și rodul lui rău: căci pomul se cunoaște după rodul lui.

*Cap. 7. 17. Luc. 6. 43, 44.

34. Pui* de năpîrci, cum ați putea voi să spuneți lucruri bune, cînd voi simțiți răi? Căci** din prisosul inimii vorbește gura.

*Cap. 3. 7; 23. 33. **Luc. 6. 45.

35. Omul bun scoate lucruri bune din vistieria bună a inimii lui; dar omul rău scoate lucruri rele din visteria rea a inimii lui.

36. Vă spun că, în ziua judecării, oamenii vor da socoteală de orice cuvînt nefolositor, pe care-l vor fi rostit.

37. Căci din cuvintele tale vei fi scos fără vină, și din cuvintele tale vei fi osîndit.*

Minunea cu proorocul Iona.

38. Atunci* unii din cărturari și din Farisei au luat cuvîntul, și l-au zis: „Învățătorule, am vrea să vedem un semn dela Tine!”

*Cap. 16. 1. Marc. 8. 11. Luc. 11. 16, 29. Ioan 2. 18. 1 Cor. 1. 22.

39. Drept răspuns, El le-a zis: „Un neam viclean și preacurvar* cere un semn; dar nu i se va da alt semn, decît semnul proorocului Iona.

*Isa. 57. 3. Cap. 16. 4. Marc. 8. 38. Ioan 4. 48.

40. Căci*, după cum Iona a stat trei zile și trei nopți în pîntecele chitului, tot așa și Fiul omului va sta trei zile și trei nopți în inima pămîntului.

*Iona 1. 17.

41. Bărbații* din Ninive se vor scu-la alături de neamul acesta, în ziua judecării, și-l** vor osîndi, pentru că ei s'au pocăit la propovăduirea lui Iona; și iată că aici este Unul mai mare decît Iona.

*Luc. 11. 32. **1er. 3. 11. Ezech. 16. 51, 52. Rom. 2. 27. †Ioan 3. 5.

42. Împărăteasa* dela Miazăzi se va scula alături de neamul acesta, în ziua judecării, și-l va osîndi, pentru că ea a venit dela marginile pămîntului, ca să audă înțelepciunea lui Solomon; și iată că aici este Unul mai mare decît Solomon.

*1 Reg. 10. 1. 2. Cron. 9. 1. Luc. 11. 31.

43. Duhul* necurat, cînd a ieșit dintr'un om, umblă** prin locuri fără apă, căutînd odihnă, și n'o găsește.

*Luc. 11. 24. **1ev. 1. 7. 1 Pet. 5. 8.

44. Atunci zice: „Mă voi întoarce în casa mea, de unde am ieșit. Și, cînd vine în ea, o găsește goală, măturată și împodobită.

45. Atunci se duce și ia cu el alte șapte duhuri mai rele decît el: intră în casă, locuiesc acolo, și* starea din urmă a omului acestuia ajunge mai rea decît cea dintîi. Tocmai așa se va întimpla și cu acest neam viclean.”

*Evr. 6. 4; 10. 26. 2 Pet. 2. 20—22.

Mama și frații lui Isus.

46. Pe cînd vorbea încă Isus noroadelor, iată* că mama și frații lui Stăteau afară și căutau să vorbească cu El.

*Marc. 3. 31. Luc. 8. 19—21.

47. Atunci cineva l-a zis: „Iată, mama Ta și frații* Tăi stau afară, și caută să vorbească cu Tine.”

*Cap. 13. 5. Marc. 6. 3. Ioan 2. 12; 7. 3, 5. Fapt. 1. 14. 1 Cor. 9. 5. Gal. 1. 19.

48. Dar Isus a răspuns celui ce-l adusesse știrea aceasta: „Cine este mama Mea, și cari sint frații Mei?”

49. Apoi Și-a întins mîna spre ucenicii Săi, și a zis: „Iată mama Mea și frații Mei!”

50. Căci oricine* face voia Tatălui Meu care este în ceruri, acela lmi este frate, soră și mamă.”

*Ioan 15. 14. Gal. 5. 6; 16. Col. 3. 11. Evr. 2. 11.

Pilda sămăntorului.

13. 1. În aceeași zi, Isus a ieșit din casă, și ședea* lingă mare.

*Marc. 4. 1.

2. O mulțime de noroadе s'au* strîns la El, așa că a trebuit să Se** suie să șadă într'o corabie; iar tot norodul stătea pe țărm.

*Luc. 8. 4. **Luc. 5. 3.

3. El le-a vorbit despre multe lucruri în pilde, și le-a zis: „Iată, sămăntorul a ieșit să samene.

4. Pe cînd sămăna el, o parte din sămînță a căzut lingă drum, și au venit păsările și au mîncat-o.

5. O altă parte a căzut pe locuri stîlcoase, unde n'avea pămînt mult: a răsărit îndată, pentrucă n'a găsit un pămînt adînc.

6. Dar, cînd a răsărit soarele, s'a pălit; și, pentrucă n'avea rădăcini, s'a uscat.

7. O altă * parte a căzut între spini: spinii au crescut, și au înecat-o.

8. O altă parte a căzut în pămînt bun, și a dat roadă: un grăunte a dat o sută *, altul șazeaci, și altul treizeci.

9. Cine * are urechi de auzit, să audă.

10. Ucenicii s'au apropiat de El, și i-au zis: „De ce le vorbești în pilde?”

11. Isus le-a răspuns: „Pentrucă vouă * v'a fost dat să cunoașteți tainele Împărăției cerurilor, iar lor nu le-a fost dat.

12. Căci * celui ce are, i se va da, și va avea de prisos; iar dela cel ce n'are, se va lua chiar și ce are.

13. De aceea le vorbesc în pilde, pentrucă ei, măcar că văd, nu văd, și măcar că aud, nu aud, nici nu înțeleg.

14. Și cu privire la ei se împlinește proorocia lui Isaia, care zice:

„Veți * auzi cu urechile voastre, și nu veți înțelege; veți privi cu ochii voștri, și nu veți vedea.

15. Căci inima acestui popor s'a împietrit; au ajuns * tari de urechi, și-au închis ochii, ca nu cumva să vadă cu ochii, să audă cu urechile, să înțeleagă cu inima, să se întoarcă la Dumezeu, și să-i vindec.”

16. Dar ferice * de ochii voștri că văd; și de urechile voastre că aud!

17. Adevărat vă spun că, mulți * prooroci și oameni neprihăniți au dorit să vadă lucrurile pe cari le vedeți voi, și nu le-au văzut; și să audă lucrurile pe cari le auziți voi, și nu le-au auzit.

18. Ascultați * dar ce însemnează pilda sămăntătorului.

19. Cînd un om aude Cuvîntul privitor la Împărăție *, și nu-l înțelege, vine Cel rău și răpește ce a fost sămănat în inima lui. Acesta este sămînța căzută lingă drum.

20. Sămînța căzută în locuri stîlcoase, este cel ce aude Cuvîntul, și-l primește îndată cu * bucurie;

21. dar n'are rădăcină în el, ci ține pînă la o vreme; și, cum vine un necaz sau o prigonire din pricina Cuvîntului, se * leapădă îndată de el.

22. Sămînța * căzută între * spini, este cel ce aude Cuvîntul; dar îngrijorările veacului acestuia și înșelăciunea bogățiilor înecă acest Cuvînt, și ajunge neroditor.

23. Iar sămînța căzută în pămînt bun, este cel ce aude Cuvîntul și-l înțelege; el aduce roadă: un grăunte dă o sută, altul șazeaci, altul treizeci.”

Pilda neghinei.

24. Isus le-a pus înainte o altă pildă, și le-a zis: „Împărăția cerurilor se aseamănă cu un om care a sămănat o sămînță bună în țarina lui.

25. Dar, pe cînd dormeau oamenii, a venit vrăjmașul lui, a sămănat neghină între griu, și a plectat.

26. Cînd au răsărit firele de griu și au făcut rod, a ieșit la iveală și neghina.

27. Robii stăpînului casei au venit, și i-au zis: „Doamne, n'ai sămănat sămînță bună în țarina ta? De unde are dar neghină?”

28. El le-a răspuns: „Un vrăjmaș a făcut lucrul acesta.” Și robii i-au zis: „Vrei dar să mergem s'o smulgem?”

29. „Nu”, le-a zis el, „ca nu cumva, smulgînd neghina, să smulgeți și griul împreună cu ea.

30. Lăsați-le să crească amîndouă împreună pînă la seceriș; și, la vremea secerișului, voi spune secerătorilor: „Smulgeți întîii neghina, și legați-o în snopi, ca s'o ardem, iar griul stringeți-l în grînarul meu.”

Pilda grăuntelui de muștar și aluatului.

31. Isus le-a pus înainte o altă pildă, și le-a zis: „Împărăția * cerurilor se aseamănă cu un grăunte de muștar,

pe care l-a luat un om și l-a sămănat în țarina sa.

• Isa. 2. 2. 9. Mic. 4. 1. Marc. 4. 30, etc. Luc. 13. 18, 19.

32. Grăunțele acesta, în adevăr, este cea mai mică dintre toate semințele; dar, după ce a crescut, este mai mare decît zarzavaturile și se face un copac, așa că păsările cerului vin și își fac cuiburi în ramurile lui.

33. Le-a spus * o altă pildă, și anume: „Împărăția cerurilor se aseamănă cu un aluat, pe care l-a luat o femeie și l-a pus în trei măsuri de făină de grâu, pînă s'a dospit toată plămădeala.”

• Luc. 13. 20, etc.

34. Isus a spus noroadelor toate aceste * lucruri în pilde; și nu le vorbea de loc fără pildă,

• Marc. 4. 33, 34.

35. ca să se implinească ce fusese vestit prin proorocul, care zice: „Voi * vorbi în pilde, voi ** spune lucruri ascunse dela facerea lumii.”

• Ps. 78. 2. • Rom. 16. 25, 26. 1 Cor. 2. 7. • Efez. 3. 9. Col. 1. 26.

Tilcuirea pildei neghinei.

36. Atunci Isus a dat drumul noroadelor, și a intrat în casă. Ucenicii Lui s'au apropiat de El, și l-au zis: „Tilcuiește-ne pilda cu neghina din țarina.”

37. El le-a răspuns: „Cel ce sămăntă sămînța bună, este Fiul omului.

38. Țarina * este lumea; sămînța bună, sînt fiii Împărăției; neghina, sînt fiii * Celui rău. • Cap. 24. 14; 28. 19. Marc. 16. 13, 20. Luc. 24. 47. Rom. 10. 18. Col. 1. 6. • Fac. 3. 16. Ioan 8. 44. Fapt. 13. 10. 1 Ioan 3. 8.

39. Vrajmașul, care a sămănat-o, este Diavolul; secerișul *, este sfîrșitul veacului; secerătorii, sînt ingerii.

• Ioel 3. 13. Apoc. 14. 15.

40. Deci, cum se smulge neghina și se arde în foc, așa va fi și la sfîrșitul veacului.

41. Fiul omului va trimete pe ingerii Săi, și * ei vor smulge din Împărăția Lui toate lucrurile, cari sînt pricină de păcătuire și pe ceice săvîrșesc fărădelegea,

• Cap. 18. 7. 2 Pet. 2. 12.

42. și-i * vor arunca în cuptorul aprins; acolo ** va fi plînsul și scrișnirea dinților.

• Cap. 3. 12. Apoc. 19. 20; 20. 10. • Cap. 8. 12. Vers. 50.

43. Atunci * cei neprihăniți vor străluci ca soarele în Împărăția Tatălui lor. Cine ** are urechi de auzit, să audă. • Dan. 12. 3. 1 Cor. 15. 42, 43, 68. • Vers. 9.

Pilda comorii ascunse și a mîrgăritarului.

44. Împărăția cerurilor se mai aseamănă cu o comoară ascunsă într'o țarină. Omul care o găsește, o ascunde; și, de bucuria ei, se duce și vinde * tot ce are, și cumpără ** țarina aceea.

• Filip. 3. 7, 8. • Isa. 55. 1. Apoc. 3. 18.

45. Împărăția cerurilor se mai aseamănă cu un negustor care caută mîrgăritare frumoase.

46. Și, cînd găsește un * mîrgăritar de mare preț, se duce de vinde tot ce are, și-l cumpără. • Prov. 2. 4; 3. 14, 15; 8. 19, 19.

Pilda năvodului.

47. Împărăția cerurilor se mai aseamănă cu un năvod aruncat în mare, care prinde * tot felul de pești.

• Cap. 22. 10.

48. După ce s'a umplut, pescarii îl scot la mal, șed jos, aleg în vase ce este bun, și aruncă afară ce este rău.

49. Tot așa va fi și la sfîrșitul veacului. Ingerii vor ieși, vor despărți * pe cei răi din mijlocul celor buni,

• Cap. 25. 22.

50. și-i * vor arunca în cuptorul aprins; acolo va fi plînsul și scrișnirea dinților.

• Vers. 42.

51. „Ați înțeles voi toate aceste lucruri?” i-a întrebă Isus. — „Da, Doamne”, l-au răspuns ei.

52. Și El le-a zis; „De aceea orice cărturar, care a învățat ce trebuie despre Împărăția cerurilor, se asemănă cu un gospodar, care scoate din vistieria lui lucruri noi * și lucruri vechi.”

• Cînt. 7. 13.

Isus la Nazaret. — Necredința locuitorilor.

53. După ce a isprăvit Isus pildele acestea, a plecat de acolo.

54. A * venit în patria Sa, și a început să învețe pe oameni în sinagogă; așa că cei ce-L auzeau, se mirau și ziceau: „De unde are El înțelepciunea și minunile acestea?”

• Cap. 2. 23. Marc. 6. 1. Luc. 4. 16, 23.

55. Oare * nu este El fiul tîmlarului? Nu este Maria mama Lui? Și Iacov **, Iosif, Simon și Iuda, nu sînt ei frații * Lui? • Isa. 49. 7. Marc. 6. 3. Luc. 8. 23 Ioan 6. 42. • Marc. 15. 40. • Cap. 12. 46.

56. Și surorile Lui nu sînt toate printre noi? Atunci de unde are El toate lucrurile acestea?”

57. Și găseau astfel în El o pricină de poticnire*.

Dar Isus le-a zis: „Nicăieri nu** este prețuit un prooroc mai puțin decât în patria și în casa Lui.“

*Cap. 11. 6. Marc. 6. 3, 4. **Luc. 4. 24. Ioan 4. 44.

58. Și n'a* făcut multe minuni în locul acela, din pricina necredințelor.

*Marc. 6. 5, 6.

Moartea lui Ioan Botezătorul.

14 1. În vremea aceea, cîrmuitorul Irod*, a auzit vorbindu-se despre Isus;

*Marc. 6. 14. Luc. 9. 7.

2. și a zis slujitorilor săi: „Acesta este Ioan Botezătorul! A înviat din morți, și deaceea se fac minuni prin el.“

3. Căci* Irod prinsese pe Ioan, îl legase și-l pusese în temniță, din pricina Irodiadei, nevasta fratelui său Filip;

*Marc. 6. 17. Luc. 3. 19, 20.

4. pentrucă Ioan îi zicea: „Nu-ți* este îngăduit s'o ai de nevastă.“

*Lev. 18. 16; 20. 21.

5. Irod ar fi vrut să-l omoare, dar se temea de norod, pentrucă* norodul privea pe Ioan ca pe un prooroc.

*Cap. 21. 28. Luc. 20. 6.

6. Dar, cînd se prăznuia ziua nașterii lui Irod, fata Irodiadei a jucat înaintea oaspeților, și a plăcut lui Irod.

7. Deaceea i-a făgăduit cu jurămint că îi va da orice va cere.

8. Indemnată de mamă-sa, ea a zis: „Dă-mi aici, într'o farfurie, capul lui Ioan Botezătorul!“

9. Împăratul s'a întristat; dar din pricina jurămintelor sale, și de ochii celor ce ședeau la masă împreună cu el, a poruncit să i-l dea.

10. Și a trimis să taie capul lui Ioan în temniță.

11. Capul a fost adus într'o farfurie, și dat fetei, care l-a dus la mamă-sa.

12. Ucenicii lui Ioan au venit de i-au luat trupul, l-au îngropat, și s'au dus de au dat de știre lui Isus.

Înmulțirea pînilor.

13. Isus, cînd a auzit* vestea aceasta, a plecat de acolo într'o corabie, ca să Se ducă singur la o parte, într'un loc pustiu. Noroadele, cînd au auzit lucrul acesta, au ieșit din cetăți și s'au luat după El pe jos.

*Cap. 10. 23; 12. 15. Marc. 6. 32. Luc. 9. 10. Ioan 6. 1, 2.

14. Cînd a ieșit din corabie, Isus a

văzut o gloată mare, I* s'a făcut milă de ea, și a vindecat pe cei bolnavi.

*Cap. 9. 38. Marc. 8. 34.

15. Cînd* s'a înserat, ucenicii s'au apropiat de El, și l-au zis: „Locul acesta este pustiu, și vremea iată că a trecut; dă drumul noroadelor să se ducă prin sate să-și cumpere de mincare.“

*Marc. 6. 35. Luc. 9. 12. Ioan 6. 5.

16. „N'au nevoie să plece“, le-a răspuns Isus; „dați-le voi să mînce.“

17. Dar ei l-au zis: „N'avem aici decât cinci pîni și doi pești.“

18. Și El le-a zis: „Aduceți-i aici la Mine.“

19. Apoi a poruncit noroadelor să șadă pe iarbă, a luat cele cinci pîni și cei doi pești, și-a ridicat ochii spre cer, a binecuvîntat*, a frînt pînilor și le-a dat ucenicilor, iar ei le-au împărțit noroadelor.

*Cap. 15. 36.

20. Toți au mîncat și s'au săturat; și s'au ridicat douăsprezece coșuri pline cu rămășițele de fărmături.

21. Ceice mîncaseră, erau ca la cinci mii de bărbați, afară de femeii și de copii.

Umblarea pe mare.

22. Îndată după aceea, Isus a silit pe ucenicii Săi să intre în corabie, și să treacă înaintea Lui de partea cealaltă, pînă va da drumul noroadelor.

23. După* ce a dat drumul noroadelor, S'a suit pe munte să Se roage, singur la o parte. Se înoptase**, și El era singur acolo.

*Marc. 6. 46. **Ioan 6. 16.

24. În timpul acesta, corabia era învîluită de valuri în mijlocul mării; căci vîntul era împotrivă.

25. Cînd se îngina ziua cu noaptea*, Isus a venit la ei, umblînd* pe mare.

*Iov. 9. 8.

26. Cînd L-au văzut ucenicii umblînd pe mare, s'au spăimîntat, și au zis: „Este o nălucă!“ Și de frică au țipat.

27. Isus le-a zis îndată: „Îndrăzniți, Eu sînt; nu vă temeți!“

28. „Doamne“, l-a răspuns Petru, „dacă ești Tu, poruncește-mi să vin la Tine pe ape.“

29. „Vino!“ i-a zis Isus. Petru s'a coborît din corabie, și a început să umble pe ape ca să meargă la Isus.

30. Dar, cînd a văzut că vîntul era tare, s'a temut; și fiindcă înțepea să se afunde, a strigat: „Doamne, scapă-mă!“

31. Îndată, Isus a întins mina, l-a apucat, și i-a zis: „Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?”

32. Și după ce au intrat în corabie, a stat vîntul.

33. Ceice erau în corabie, au venit de s'au închinat înaintea lui Isus, și l-au zis: „Cu adevărat, Tu ești Fiul lui Dumnezeu!”

34. După ce au trecut marea, au venit în ținutul Ghenezaretului.

35. Oamenii din locul acela, cari cunoșteau pe Isus, au trimis să dea de știre în toate împrejurimile, și au adus la El pe toți bolnavii.

36. Bolnavii îl rugau să le dea voie numai să se atingă de poala hainei Lui. Și toți căi se s'au atins, s'au vindecat.

Fariseii și datina bătrînilor.

15. Atunci niște Farisei și niște cărturi din Ierusalim au venit la Isus, și l-au zis:

2. „Pentru ce calci ucenicii Tăi datina bătrînilor? Căci nu-și spală minile cînd mîncă.”

3. Drept răspuns, El le-a zis: „Dar voi de ce călcați porunca lui Dumnezeu în folosul datinei voastre?”

4. Căci Dumnezeu a zis: „Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta;” și: „Cine” va grăi de rău pe tatăl său sau pe mama sa, să fie pedepsit negreșit cu moartea.”

5. Dar voi ziceți: „Cine va zice tatălui său sau mamei sale: „Ori cu ce te-aș putea ajuta, l-am închinat lui Dumnezeu,”

6. nu mai este ținut să cinstească pe tatăl său sau pe mama sa. Și ați desființat astfel cuvîntul lui Dumnezeu în folosul datinei voastre.

7. Fățărnici!”, bine a proorocit Isaia despre voi, cînd a zis:

8. „Norodul acesta se apropie de Mine cu gura și mă cinstește cu buzele, dar inima lui este departe de Mine.”

9. De geaba Mă cinstesc ei, învățînd ca învățători niște porunci omenești.”

10. Isus a chemat mulțimea la Sine, și a zis: „Ascultați, și înțelegeți:

11. Nu ce intră în gură spurcă pe om; ci ce iese din gură, aceea spurcă pe om.”

12. Atunci ucenicii Lui s'au apropiat, și l-au zis: „Știi că Fariseii au găsit pricină de proticnire în cuvintele, pe cari le-au auzit?”

13. Drept răspuns, El le-a zis: „Orice răsad, pe care nu l-a sădit Tatăl Meu cel ceresc, va fi smuls din rădăcină.”

14. Lăsați-i: sint niște călăuze oarbe; și cînd un orb călăuzește pe un alt orb, vor cădea amîndoi în groapă.”

15. Petru a luat cuvîntul, și l-a zis: „Deslușește-ne pilda aceasta.”

16. Isus a zis: „Și voi tot fără pricepere sînteți?”

17. Nu înțelegeți că orice intră în gură merge în pîntece, și apoi este aruncat afară în hazna?”

18. Dar, ce iese din gură, vine din inimă, și aceea spurcă pe om.

19. Căci din inimă ies gîndurile rele, uciderile, precurviile, curviile, furțagurile, mărturiile mincinoase, hulele.”

20. Iată lucrurile cari spurcă pe om; dar a minca cu minile nespălate nu spurcă pe om.”

Femea Cananeancă.

21. Isus, după ce a plecat de acolo, S'a dus în părțile Tirului și ale Sidonului.

22. Și iată că o femeie cananeancă, a venit din ținuturile acelea, și a început să strige către El: „Ai milă de mine, Doamne, Fiul lui David! Fiică-mea este muncită rău de un drac.”

23. El nu i-a răspuns nici un cuvînt. Și ucenicii Lui s'au apropiat și L-au rugat stăruitor: „Dă-i drumul, căci strigă după noi.”

24. Drept răspuns, El a zis: „Eu nu sint trimis decît la oile pierdute ale casei lui Israel.”

25. Dar ea a venit și l-a închinat, zicînd: „Doamne, ajută-mi!”

26. Drept răspuns, El i-a zis: „Nu este bine să iei pinea copiilor, și s'o arunci la căței!”

27. „Da, Doamne”, a zis ea, „dar și căței mîncînd fărîmiturile cari cad de la masa stăpînilor lor.”

28. Atunci Isus i-a zis: „O, femeie,

Lucrurile cari spurcă pe om.

10. Isus a chemat mulțimea la Sine, și a zis: „Ascultați, și înțelegeți:

11. Nu ce intră în gură spurcă pe om; ci ce iese din gură, aceea spurcă pe om.”

mare este credința Ta; facă-ți-se cum voiești." Și fiica ei s'a tămăduit chiar în ceasul acela."

A doua înmulțire a pînilor.

29. Isus* a plecat din locurile acelea, și a venit lingă** marea Galileii. S'a suit pe munte, și a șezut jos acolo.

*Marc. 7.31. **Cap. 4.18.

30. Atunci* au venit la El multe noroade, avind cu ele șchiopi, orbi, muți, ciungii, și mulți alți bolnavi. I-au pus la picioarele Lui, și El i-a tămăduit;

*Isa. 35. 5, 6. Cap. 11. 5. Luc. 7. 22.

31. așa că noroadele se mirau, cînd au văzut că muții vorbesc, ciungii se însănătoșează, șchopii umblă și orbii văd; și slăveau pe Dumnezeuul lui Israel.

32. Isus* a chemat pe ucenicii Săi, și le-a zis: „Mi-este milă de gloata aceasta; căci iată că de trei zile așteaptă lingă Mine, și n'au ce minca. Nu vreau să le dau drumul flămînzi, ca nu cumva să leșine de foame pe drum."

*Marc. 8. 1.

33. Ucenicii* l-au zis: „De unde să luăm în pustia aceasta atîtea pîni ca să saturem atîta gloată?"

*2 Reg. 4. 43.

34. „Cîte pîni aveți?" i-a întrebat Isus. „Șapte", l-au răspuns ei, „și puțini peștișori."

35. Atunci Isus a poruncit norodului să șadă pe pămînt.

36. A luat* cele șapte pîni și peștișorii, și, după ce a mulțumit** lui Dumnezeu, a frînt, și a dat ucenicilor, iar ucenicii au împărțit norodului.

*Cap. 14. 19. **1 Sam. 9. 13. Luc. 22. 19.

37. Au mîncat toți și s'au săturat; și s'au ridicat șapte coșnițe pline cu rămășițele de făcămituri.

38. Cei ce mîncaseră erau patru mii de bărbați, afară de femei și de copii.

39. În urmă* Isus a dat drumul noroadelor, S'a suit în corabie, și a trecut în ținutul Magdalei.

*Marc. 8. 10.

Aluatul Fariseilor.

16 1. Fariseii* și Saducheii s'au apropiat de Isus, și, ca să-L ispitească, l-au cerut să le arate un semn din cer.

*Cap. 12. 38. Marc. 8. 11. Luc. 11. 16; 12. 54—56. 1 Cor. 1. 22.

2. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Cînd se înserează, voi ziceți: „Are să fie vreme frumoasă, căci cerul este roș."

3. Și dimineața, ziceți: „Astăzi are

să fie furtună, căci cerul este roș-posomorit." Fățarnicilor, fața cerului știți s'o deosebiți, și semnele vremurilor nu le puteți deosebi?

4. Un neam* viclean și prea curvar cere un semn; nu i se va da alt semn decît semnul proorocului Iona."

Apoi i-a lăsat și a plecat. *Cap. 12. 30.

5. Ucenicii trecuseră* de cealaltă parte, și uitaseră să ia pîni.

*Muc. 8. 14.

6. Isus le-a zis: „Luați seama* și păziți-vă de aluatul Fariseilor și al Saducheilor."

*Luc. 12. 1.

7. Ucenicii se gîdeau în ei, și ziceau: „Ne zice așa pentru că n'am luat pîni!"

8. Isus, care cunoștea lucrul acesta, le-a zis: „Puțin credincioșilor, pentru că vă gîdiți că n'ati luat pîni?"

9. Tot* nu înțelegeți? Și nici nu vă mai aduceți aminte de cele cinci pîni pentru cei cinci mii de oameni, și cîte coșuri ati ridicat?

*Cap. 14. 17. Ioan. 6. 9.

10. Nici* de cele șapte pîni pentru cei patru mii de oameni, și cîte coșnițe ati ridicat?

*Cap. 15. 31.

11. Cum nu înțelegeți că nu v'am spus de pîni? Ci v'am spus să vă păziți de aluatul Fariseilor și al Saducheilor?"

12. Atunci au înțeles ei că nu le zisesese să se păzească de aluatul pînii, ci de învățătura Fariseilor și a Saducheilor.

Isus în ținutul Cezareii lui Filip.

13. Isus a venit în părțile Cezareii lui Filip, și a întrebat pe ucenicii Săi: „Cine* zic oamenii că sint Eu, Fiul omului?"

*Marc. 8. 27. Luc. 9. 18.

14. Ei* au răspuns: „Unii zic că ești Ioan Botezătorul; alții: Ilie; alții: Ieremia, sau unul din prooroci."

*Cap. 14. 2. Luc. 9. 7—9.

15. „Dar voi?", le-a zis El, „cine ziceți că sint?"

16. Simon Petru, drept răspuns, l-a zis: „Tu* ești Hristosul, Fiul Dumnezeului celui viu!"

*Cap. 14. 33. Marc. 8. 29. Luc. 9. 20. Ioan 6. 69; 11. 27. Fapt. 8. 37; 9. 20. Evr. 1. 2, 5. 1 Ioan 4. 15; 5. 6.

17. Isus a luat din nou cuvîntul, și i-a zis: „Ferice de tine, Simone, fiul lui Iona; fiindcă* nu carnea și sîngele ți-a descoperit lucrul acesta, ci Tatăl* Meu care este în ceruri.

*Efes. 2. 8. *1 Cor. 2. 10. Gal. 1. 16.

18. Și Eu îți spun: tu* ești Petru¹, și pe** această piatră² voi zidi Biserica

1. Grecește: Petros. 2. Grecește: petra.

Mea, și Ț porțile Locuinței morților nu o vor birui. * Ioan 1. 42. * Efes 2. 20. Apoc. 21. 14. † Iov 38. 17. Ps. 9. 13; 107. 18. Isa. 38. 10.

19. Iți* voi da cheile Împărăției cerurilor, și orice vei lega pe pământ, va fi legat în ceruri, și orice vei deslega pe pământ, va fi deslegat în ceruri. * Cap. 18. 18. Ioan 20. 23.

20. Atunci* a poruncit ucenicilor Săi să nu spună nimănui că El este Hristosul. * Cap. 17. 9. Marc. 8. 30. Luc. 9. 21.

Isus vestește patimile și moartea Sa.

21. De atunci încolo, Isus a început să spună* ucenicilor Săi că El trebuie să meargă la Ierusalim, să pătimească mult din partea bătrînilor, din partea preoților celor mai de seamă și din partea cărturarilor; că are să fie omorît, și că a treia zi are să învieze. * Cap. 20. 17. Marc. 8. 31; 9. 31; 10. 33. Luc. 9. 22; 18. 31. 24. 6. 7.

22. Petru L-a luat de oparte, și a început să-L mustre, zicînd: „Să Te ferească Dumnezeu, Doamne! Să nu Ți se întîmple așa ceva!”

23. Dar Isus S'a întors, și a zis lui Petru: „Înapoia Mea, Satano*: tu ești o piatră de poticnire pentru Mine! Căci gîndurile tale nu sînt gîndurile lui Dumnezeu, ci gîndurile de ale oamenilor.” * 2 Sam. 19. 22. * Rom. 8. 7.

24. Atunci* Isus a zis ucenicilor Săi: „Dacă voiește cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea, și să Mă urmeze. * Cap. 10. 38. Marc. 8. 34; Luc. 9. 23; 14. 27. Fapt. 14. 22. 1 Tes. 3. 3. 2 Tim. 3. 12.

25. Pentrucă oricine* va vrea să-și scape viața, o va pierde; dar oricine își va pierde viața pentru Mine, o va cîștiga. * Luc. 17. 33. Ioan 12. 25.

26. Și ce ar folosi unui om să cîștige toată lumea, dacă și-ar pierde sufletul? Sau, ce* ar da un om în schimb pentru sufletul său? * Ps. 49. 7, 8.

27. Căci Fiul* omului are să vină în slava Tatălui Său, cu** îngerii Săi; și Ț atunci va răsplăti fiecăruia după faptele lui. * Cap. 26. 64. Marc. 8. 38. Luc. 9. 26.

28. Adevărat va spun că* unii din cei ce stau aici nu vor gusta moartea pînă nu vor vedea pe Fiul omului venind în Împărăția Sa.” * Marc. 9. 1. Luc. 9. 27.

Schimbarea la față.

17. 1. După* șase zile, Isus a luat cu El pe Petru, Iacov și Ioan, fratele lui, și i-a dus la o parte pe un munte înalt. * Marc. 9. 2. Luc. 9. 28.

2. El S'a schimbat la față înaintea lor; fața Lui a strălucit ca soarele, și hainele I s'au făcut albe ca lumina.

3. Și iatăcă li s'a arătat Moise și Ilie, stînd de vorbă cu El.

4. Petru a luat cuvîntul, și a zis lui Isus: „Doamne, este bine să fim aici; dacă vrei, am să fac aici trei colibi: una pentru Ține, una pentru Moise și una pentru Ilie.”

5. Pe cînd* vorbea el încă, iată că i-a acoperit un nor luminos cu umbra lui. Și din nor s'a auzit unglas, care zicea: „Acesta* este Fiul Meu prea iubit, în Ț care Imi găsesc plăcerea Mea: de Ț El să asculte!” * 2 Pet. 1. 17. * Cap. 3. 17. Marc. 1. 11. Luc. 3. 22. † Isa. 42. 1. † Deut. 18. 15, 19. Fapt. 3. 22, 23.

6. Cînd* au auzit, ucenicii au căzut cu fețele la pămînt, și s'au înspăimîntat foarte tare. * 2 Pet. 1. 18.

7. Dar Isus S'a apropiat, S'a* atins de ei, și le-a zis: „Sculați-vă, nu vă temeți!” * Dan. 8. 18; 9. 21; 10. 10, 18.

8. Ei au ridicat ochii, și n'au văzut pe nimeni, decît pe Isus singur.

9. Pe cînd se coborau din munte, Isus* le-a dat porunca următoare: „Să nu spuneți nimărui de vedenia aceasta, pînă va învia Fiul omului din morți.” * Cap. 16. 20. Marc. 8. 30; 9. 9.

10. Ucenicii l-au pus întrebarea următoare: „Oare* de ce zic cărturarii că întîi trebuie să vină Ilie?”

11. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Este adevărat că trebuie să vină întîi Ilie, și să așeze* din nou toate lucrurile. * Mai. 4. 6. Luc. 1. 16, 17. Fapt. 3. 21.

12. Dar* vă spun că Ilie a și venit, și ei nu l-au cunoscut, ci au** făcut cu el ce au vrut. Tot așa are să sufere și Ț Fiul omului din partea lor.”

* Cap. 11. 14. Marc. 9. 12. 13. * Cap. 15. 3. 10. † Cap. 16. 21.

13. Ucenicii au înțeles atunci* că le vorbise despre Ioan Botezătorul. * Cap. 11. 14.

Vindecarea unui lunatic.

14. Cînd* au ajuns la norod, a venit un om, care a căzut în genunchi înaintea lui Isus, și i-a zis: * Marc. 9. 14. Luc. 9. 37.

15. „Doamne, ai milă de fiul meu,

căci este lunatic, și pătimește rău: de multe ori cade în foc, și de multe ori cade în apă.

16. L-am adus la ucenicii Tăi, și n'au putut să-l vindece."

17. „O, neam necredincios și pornit la rău!” a răspuns Isus. „Pînă cînd voi fi cu voi? Pînă cînd vă voi suferi? Aduceți-l aici la Mine."

18. Isus a certat dracul, care a ieșit afară din el. Și băiatul s'a tămăduit chiar în ceasul acela.

19. Atunci ucenicii au venit la Isus, și l-au zis, deoparte: „Noi de ce n'am putut să-l scoatem?"

20. Din pricina puținii voastre credințe", le-a zis Isus. „Adevărat vă spun că, dacă* ați avea credință cît un grăunte de muștar, ați zice muntelui acestuia: „Mută-te de aici colo", și s'ar muta; nimic nu v'ar fi cu neputință.

*Cap. 21. 21. Marc. 11. 23. Luc. 17. 6. 1 Cor. 12. 9; 13. 2.

21. Dar acest soi de draci nu iese afară decît cu rugăciune și cu post."

Isus vestește moartea și învierea Sa.

22. Pe* cînd stăteau în Galilea, Isus le-a zis: „Fiul omului trebuie să fie dat în minile oamenilor. *Cap. 16. 21; 20. 17. Marc. 9. 31; 9. 30, 31; 10. 33. Luc. 9. 22, 44; 18. 31; 24. 6, 7.

23. Ei îl vor omori, dar a treia zi va învia. Ucenicii s'au întristat foarte mult.

Isus plătește darea pentru Templu.

24. Cînd au ajuns* în Capernaum, ceice strîngeau darea pentru Templu¹ au venit la Petru, și i-au zis: „Învățătorul vostru nu plătește darea?"

*Marc. 9. 33.

25. „Ba da", a zis Petru. Și cînd a intrat în casă, Isus i-a luat înainte, și i-a zis: „Ce crezi, Simone? Împărații pămîntului dela cine iau dări sau biruri? Dela fiii lor sau dela străini?"

26. Petru l-a răspuns: „Dela străini." Și Isus i-a zis: „Așa dar fiii sînt scutiți.

27. Dar, ca să nu-i facem să păcătuiască, du-te la mare, aruncă undița, și trage afară peștele care va veni întîi; deschide-i gura, și vei găsi în ea o rublă² pe care ia-o și dă-le-o lor, pentru Mine și pentru tine."

1. Grecește: Cele două drahme.

2. Grecește: Un statir.

Cel mai mare în Împărăția Cerurilor.

18. 1. În clipa aceea*, ucenicii s'au apropiat de Isus, și l-au întrebat: „Cine este mai mare în Împărăția cerurilor?"

*Marc. 9. 33. Luc. 9. 46; 22. 24.

2. Isus a chemat la El un copilăș, l-a pus în mijlocul lor,

3. și le-a zis: „Adevărat vă spun că, dacă* nu vă veți întoarce la Dumnezeu și nu vă veți face ca niște copilăși, cu nici un chip nu veți intra în Împărăția cerurilor. *Ps. 131. 2. Cap. 19. 14. Marc. 10. 14. Luc. 18. 16. 1 Cor. 14. 20. 1 Pet. 2. 2.

4. Deaceia, oricine* se va smeri ca acest copilăș, va fi cel mai mare în Împărăția cerurilor. *Cap. 20. 27; 23. 11.

5. Și oricine* va primi un copilăș ca acesta în Numele Meu, Mă primește pe Mine. *Cap. 10. 42. Luc. 9. 48.

6. Dar* pentru oricine va face să păcătuiască pe unul din acești micuți, cari cred în Mine, ar fi mai de folos să i se atîrne de gît o piatră mare de moară, și să fie înecat în adîncul mării.

*Marc. 9. 42. Luc. 17. 1, 2.

7. Văi de lume, din pricina prilejurilor de păcătuire! Fiindcă nu se poate să nu vină prilejuri* de păcătuire; dar voi** de omul acela prin care vine prilejul de păcătuire!

*Luc. 17. 1. 1 Cor. 11. 19. **Cap. 26. 24.

8. Acum, dacă* mina ta sau piciorul tău te face să cazi în păcat, taie-le și leapădă-le dela tine. Este mai bine pentru tine să intri în viață șchiop sau ciung, decît să ai două mini sau două picioare, și să fii aruncat în focul vecinic.

*Cap. 5. 29, 30. Marc. 9. 43, 45.

9. Și dacă ochiul tău te face să cazi în păcat, scoate-l și leapădă-l dela tine. Este mai bine pentru tine să intri în viață numai cu un ochi, decît să ai amîndoi ochii, și să fii aruncat în focul gheenei.

Pilda cu oaia rătăcită.

10. Feriți-vă să nu defăimați nici măcar pe unul din acești micuți; căci vă spun că îngerii* lor în ceruri văd** pururea fața Tatălui Meu care este în ceruri.

*Ps. 34. 7. Zab. 13. 7. Evr. 1. 14. *Egl. 1. 14. Luc. 1. 19.

11. Fiindcă* Fiul omului a venit să mintuiască ce era pierdut.

*Luc. 9. 56; 19. 10. Ioan 3. 17; 12. 47.

12. Ce* credeți? Dacă un om are o sută de oi, și se rătăcește una din ele, nu lasă el pe cele nouăzeci și nouă pe

munți, și se duce să caute pe cea răătăcită? ^{Luc. 15. 4.}

13. Și *, dacă i se întâmplă s'o găsească, adevărat vă spun, că are mai multă bucurie de ea, decât de cele nouăzeci și nouă, cari nu se rătăciseră. ^{Luc. 17. 3.}

14. Tot așa, nu este voia Tatălui vostru celui din ceruri să piară unul măcar din acești micuți.

Iertarea greșelilor.

15. Dacă fratele tău a păcătuit împotriva ta, du-te și muștră-l între tine și el singur. Dacă te ascultă, ai * câștigat pe fratele tău. ^{Iac. 5. 20. 1 Pet. 3. 1.}

16. Dar, dacă nu te ascultă, mai ia cu tine unul sau doi inși, pentru ca orice vorbă * să fie sprijinită pe mărturia a doi sau trei martori. ^{Deut. 17. 6; 19. 15. Ioan 8. 17. 2 Cor. 13. 1. Evr. 10. 28.}

17. Dacă nu vrea să asculte de ei, spune-l Bisericii; și, dacă nu vrea să asculte nici de Biserică, să fie pentru tine ca un păgîn * și ca un vameș. ^{Rom. 16. 17. 1 Cor. 5. 9. 2 Tes. 3. 6, 14. 2 Ioan 10.}

18. Adevărat vă spun, că orice * veți lega pe pământ, va fi legat în cer; și orice veți deslega pe pământ, va fi deslegat în cer. ^{Cap. 16. 19. Ioan 20. 23. 1 Cor. 6. 4.}

19. Vă * mai spun iarăși, că, dacă doi dintre voi se învoiesc pe pământ să ceară un lucru oarecare, le va fi ** dat de Tatăl Meu care este în ceruri. ^{Cap. 6. 24. 1 Ioan 3. 22; 5. 14.}

20. Căci acolo unde sînt doi sau trei adunați în ¹ Numele Meu, sînt și Eu în mijlocul lor. "

Pilda robului nemilosiv.

21. Atunci Petru s'a apropiat de El, și i-a zis: „Doamne de cîte ori să iert pe fratele Meu cînd va păcătui împotriva mea? Pînă * la șapte ori?” ^{Luc. 17. 4.}

22. Isus i-a zis: „Eu nu-ți zic pînă la șapte ori, ci * pînă la șaptezeci de oricîte șapte. ^{Cap. 6. 14. Marc. 11. 25. Col. 3. 13.}

23. Deaceia, Împărăția cerurilor se aseamănă cu un împărat, care a vrut să se socotească cu robii săi.

24. A început să facă socoteala, și i-au adus pe unul, care îi datora zece mii de galbeni ².

25. Fiindcă el n'avea cu ce plăti, stăpînul lui a poruncit să-l * vindă pe el,

pe nevasta lui, pe copiii lui, și tot ce avea, și să se plătească datoria. ^{2 Reg. 4. 1. Neem. 6. 8.}

26. Robul s'a aruncat la pămînt, i s'a închinat, și a zis: „Doamne, mai îngăduiește-mă, și-ți voi plăti tot.”

27. Stăpînul robului aceluia, făcîndu-i-se milă de el, i-a dat drumul, și i-a iertat datoria.

28. Robul acela, cînd a ieșit afară, a întîlnit pe unul din tovarășii lui de slujbă, care-i era dator o sută de lei. A pus mina pe el, și-l strîngea de gît, zicînd: „Plătește-mi ce-mi ești dator.”

29. Tovarășul lui s'a aruncat la pămînt, îl ruga, și zicea: „Mai îngăduiește-mă, și-ți voi plăti.”

30. Dar el n'a vrut, ci s'a dus și l-a aruncat în temniță, pînă va plăti datoria.

31. Cînd au văzut tovarășii lui cele întîmplate, s'au întristat foarte mult, și s'au dus de au spus stăpînului lor toate cele petrecute.

32. Atunci stăpînul a chemat la el pe robul acesta, și i-a zis: „Rob viclean! Eu ți-am iertat toată datoria, fiindcă m'ai rugat.

33. Oare nu se cădea să ai și tu milă de tovarășul tău, cum am avut eu milă de tine?”

34. Și stăpînul s'a mîniat și l-a dat pe mina chinurilor, pînă va plăti tot ce datora.

35. Tot așa * vă va face și Tatăl Meu cel ceresc, dacă fiecare din voi nu iartă din toată inima pe fratele său. "

^{Prov. 21. 13. Cap. 6. 12. Marc. 11. 26. Luc. 2. 13.}

Despărțirea bărbatului de nevastă.

19. 1. După * ce a sfîrșit Isus cuvîntările acestea, a plecat din Galilea, și a venit în ținutul Iudeii, dincolo de Iordan. ^{Marc. 10. 1. Ioan 10. 40.}

2. După * El au mers multe gloate; și acolo a vindecat pe cei bolnavi. ^{Cap. 12. 15.}

3. Fariseii au venit la El, și, ca să-L ispitească, l-au zis: „Oare este îngăduit unui bărbat să-și lase nevasta pentru orice pricină?”

4. Drept răspuns, El le-a zis: „Oare n'ați citit că * Ziditorul, dela început i-a făcut parte bărbătească și parte femeiească, ^{Fac. 1. 27; 6. 2. Mal. 2. 15.}

5. și a zis: „De aceea * v'a lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa, și se va

1. Grecește: Pentru Numele Meu.

2. Grecește: Talanți.

lipi de nevastă-sa, și cei doi vor** fi un singur trup?"

• Fac. 2.24. Marc. 10.5-9. Efes. 5.31. • 1 Cor. 6.16; 7.2.

6. Așa că nu mai sînt doi, ci un singur trup. Deci, ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă."

7. "Pentru* ce dar", l-au zis ei, „a poruncit Moise ca bărbatul să dea nevastei o carte de despărțire, și s'o lase?"

• Deut. 24. 1. Cap. 5.31.

8. Isus le-a răspuns: „Din pricina impietării inimilor voastre a îngăduit Moise să vă lăsați nevestele; dar dela început n'a fost așa.

9. Eu* însă vă spun că oricine își lasă nevasta, afară de pricină de curvie, și ia pe alta de nevastă, precurvește; și cine ia de nevastă pe cea lăsată de bărbat, precurvește."

• Cap. 5.32. Marc. 10.11. Luc. 16.18. 1 Cor. 7.10,11.

10. Ucenicii Lui l-au zis: „Dacă* astfel stă lucrul cu bărbatul și nevasta lui, nu este de folos să se însoare."

• Prov. 21.19.

11. El le-a răspuns: „Nu* toți pot primi cuvîntul acesta, ci numai aceia cărora le este dat."

• 1 Cor. 7.2,7,9,17.

12. Fiindcă sînt fameni, cari s'au născut așa din pîntecele maicii lor; sînt fameni, cari au fost făcuți fameni* de oameni; și sînt fameni, cari singuri s'au făcut fameni pentru Împărăția cerurilor. Cine poate să primească lucrul acesta, să-l primească."

• 1 Cor. 7.32,34; 9.5,16.

Isus și copilașii.

13. Atunci* l-au adus niște copilași, ca să-și pună minile peste ei, și să Se roage pentru ei. Dar ucenicii îi certau.

• Marc. 10.13. Luc. 18.15.

14. Și Isus le-a zis: „Lăsați copilașii să vină la Mine, și nu-i opriți, căci Împărăția cerurilor este a* celor ca ei."

• Cap. 18.3.

15. După ce și-a pus minile peste ei, a plecat de acolo.

Tînrul bogat.

16. Atunci* s'a apropiat de Isus un om, și l-a zis: „Învățătorule", ce bine să fac, ca să am viața vecinică?"

• Marc. 10.17. Luc. 18.18. • Luc. 10.26.

17. El i-a răspuns: „Dece mă întrebi: „Ce bine?" Binele este Unul singur. Dar dacă vrei să intri în viață, păzește poruncile."

18. „Cari?" l-a zis el. Și Isus i-a răspuns: „Să* nu ucizi: să nu precur-

vești; să nu furi; să nu faci o măturisire mincinoasă;

19. să cinstești* pe tatăl tău și pe mama ta"; și: „Să* iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți."

• Exod. 20.13. Deut. 5.17. • Cap. 15.4. • Lev. 19.18. Cap. 22.39. Rom. 13.9. Gal. 6.14. Iac. 2.8.

20. Tînrul l-a zis: „Toate aceste porunci le-am păzit cu grijă din tîne-reța mea; ce-mi mai lipsește?"

21. „Dacă vrei să fii desăvîrșit", i-a zis Isus, „du-te* de vinde ce ai, dă la săraci, și vei avea o comoară în cer! Apoi vino, și urmează-Mă."

• Cap. 6.20. Luc. 12.33; 16.9. Fapt. 2.45; 4.34,35. 1 Tim. 6.19,19.

22. Cînd a auzit tînrul vorba aceasta, a plecat foarte întristat; Pentrucă avea multe averi.

23. Isus a zis ucenicilor Săi: „Adevărat vă spun că greu* va intra un bogat în Împărăția cerurilor."

• Cap. 13.22. Marc. 10.24. 1 Cor. 1.26. 1 Tim. 6.9,10.

24. Vă mai spun iarăși că este mai ușor să treacă o cămilă prin urechea acului, decît să intre un bogat în împărăția lui Dumnezeu."

25. Ucenicii, cînd au auzit lucrul acesta, au rămas uimiți de tot, și au zis: „Cine poate atunci să fie mintuit?"

26. Isus S'a uitat tîntă la ei, și le-a zis: „La oameni lucrul acesta este cu neputință, dar la* Dumnezeu toate lucrurile sînt cu putință."

• Fac. 18.14. Iov. 42.2. Ier. 32.17. Zah. 8.6. Luc. 1.37; 18.27.

Moștenirea vieții vecinice.

27. Atunci* Petru a luat cuvîntul, și l-a zis: „Iată că noi** am lăsat tot, și Te-am urmat; ce răsplătă vom avea?"

• Marc. 10.28. Luc. 18.28. • Deut. 32.9. Cap. 4.20. Luc. 5.11.

28. Isus le-a răspuns: „Adevărat vă spun că, atunci cînd va sta Fiul omului pe scaunul de domnie al mării Sale, la învoirea tuturor lucrurilor, voi, cari M'ați urmat, veți* ședea și voi pe douăsprezece scaune de domnie, și veți judeca pe cele douăsprezece semîntii ale lui Israel."

• Cap. 20.21. Luc. 22.28-30. 1 Cor. 6.2,3. Apoc. 2.26.

29. Și ori* și cine a lăsat case, sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă, sau nevastă, sau feciori, sau holde, pentru Numele Meu, va primi înșutit, și va moșteni viața vecinică."

• Marc. 10.29,30. Luc. 18.29,30.

30. Dar* mulți din cei dintii vor fi cei din urmă, și mulți din cei din urmă vor fi cei dintii."

• Cap. 20.16; 21.31,32. Marc. 10.31. Luc. 13.30.

Pilda lucrătorilor viei.

20. 1. Fiindcă Împărăția cerurilor se aseamănă cu un gospodăru, care a ieșit din dimineață, să-și tocmeară lucrătorii la vie.

2. S'a învoit cu lucrătorii cu câte un leu pe zi, și i-a trimis la vie.

3. A ieșit pe la ceasul al treilea, și a văzut pe alții stînd în piață fără lucru.

4. „Duceți-vă și voi în via mea”, le-a zis el, „și vă voi da ce va fi cu dreptul.” Și s'au dus.

5. A ieșit iarăși pe la ceasul al șaselea și al nouălea, și a făcut la fel.

6. Cînd a ieșit pe la ceasul al unsprezecelea, a găsit pe alții stînd în piață, și le-a zis: „De ce stați aici toată ziua fără lucru?”

7. Ei i-au răspuns: „Pentru că nu ne-a tocmnit nimeni.” „Duceți-vă și voi în via mea”, le-a zis el, „și veți primi ce va fi cu dreptul.”

8. Seara, stăpînul viei a zis ispravnicului său: „Cheamă pe lucrătorii, și dă-le plată, începînd dela cei de pe urmă, pînă la cei dintii.”

9. Cei din ceasul al unsprezecelea au venit, și au luat fiecare câte un leu.

10. Cînd au venit cei dintii, socoteau că vor primi mai mult; dar au primit și ei tot cite un leu de fiecare.

11. După ce au primit banii, cirteau împotriva gospodăruului,

12. și ziceau: „Acestia de pe urmă n'au lucrat decît un ceas, și la plată i'ai făcut deopotrivă cu noi, cari am suferit greul și zăduful zilei.”

13. Drept răspuns, el a zis unuia dintre ei: „Prietene, ție nu-ți fac nicio nedreptate; nu te-ai tocmnit cu mine cu un leu?”

14. Ia-ți ce ți se cuvine, și pleacă. Eu vreau să plătesc și acestuia din urmă ca și ție.

15. Nu pot* să fac ce vreau cu cei al meu? Ori** este ochiul tău rău, fiindcă eu sint bun?”

*Rom. 9.2. **Deut. 15.9. Prov. 23.6. Cap. 6.23.

16. Tot așa*, cei din urmă vor fi cei dintii, și cei dintii vor fi cei din urmă; pentru că** mulți sint chemați, dar puțini sînt aleși.” *Cap. 19.30. **Cap. 22.14.

Isus vestește moartea și învierea Sa.

17. Pe cînd* Se suia Isus la Ierusalim, pe drum, a luat deoparte pe cei doisprezece ucenici, și le-a zis:

*Marc. 10.32. Luc. 18.31. Ioan 12.12.

18. „Iată* că ne suim la Ierusalim, și Fiul omului va fi dat în minile preoților celor mai de seamă și cărturarilor. Ei îl vor osîndi la moarte,

19. și-L* vor da în minile Neamurilor, ca să-L batjocorească, să-L bată și să-L răstignească; dar a treia zi va învia.”

*Cap. 27.2. Marc. 16.1, 16, etc. Luc. 23.1. Ioan 18.28, etc. Fapt. 3.13.

Cererea fiilor lui Zebedei.

20. Atunci* mama fiilor** lui Zebedei s'a apropiat de Isus împreună cu fiii ei, și I s'a închinat, vrînd să-l facă o cerere.

21. El a întrebato: „Ce vrei?” „Poruncește”, I-a zis ea, „ca, în Împărăția Ta, acești doi fii ai mei să șadă* unul la dreapta și altul la stînga Ta.”

22. Drept răspuns Isus a zis: „Nu știți ce cereți. Puteți voi să beți paharul* pe care am să-l beau Eu, și să fiți botezați cu botezul** cu care am să fiu botezat Eu?” „Putem”, I-a zis el.

*Cap. 26.39, 42. Marc. 14.36. Luc. 22.42. Ioan 18.16. **Luc. 12.50.

23. Și El le-a răspuns: „Este adevarat* că veți bea paharul Meu, și veți fi botezați cu botezul cu care am să fiu botezat Eu; dar a ședea la dreapta și la stînga Mea, nu atîmă de Mine s'o** dau, ci este păstrată pentru aceia pentru cari a fost pregătită de Tatăl Meu.”

*Fapt. 12.2. Rom. 8.17. 2Cor. 1.7. Apoc. 1.9. **Cap. 25.34.

24. Cei zece, cînd* au auzit, s'au mișnat pe cei doi frați.

25. Isus i-a chemat, și le-a zis: „Știți că domnitorii Neamurilor domnesc peste ele, și mai marii lor le poruncesc cu stăpînire.

26. Între* voi să nu fie așa. Ci oricare** va vrea să fie mare între voi, să fie slujitorul vostru;

*1Pet. 5.3. **Cap. 23.11. Marc. 9.35; 10.49.

27. și* oricare va vrea să fie cel dintii între voi, să vă fie rob.

28. Pentru* că nici Fiul** omului n'a venit să I se slujească, ci Ț El să slujească și să-Și ȚȚ dea viața ca răscumpărare pentru* mulți.”

*Ioan 13.4. **Filip. 2.7. ȚLuc. 22.27. Ioan 13.14. ȚȚIsa. 53.10, 11. Dnn. 9.24, 26. Ioan 11.51, 62. 1Tim. 2.6. Tit. 2.14. 1Pet. 1.19. ȚȚCap. 26.28. Rom. 5.16, 19. Evr. 9.28.

Doi orbi vindecați la Ierihon.

29. Cînd* au ieșit din Ierihon, o mare gloată a mers după Isus.

*Marc. 10.46. Luc. 18.35.

30. Și doi * orbi ședea lângă drum. Ei au auzit că trece Isus, și au început să strige: „Ai milă de noi, Doamne, Fiul lui David !.” * Cap. 9. 27.

31. Gloata îi certa să tacă. Dar ei mai tare strigau: „Ai milă de noi, Doamne, Fiul lui David !.”

32. Isus S'a oprit, i-a chemat, și le-a zis: „Ce vreți să vă fac ?”

33. „Doamne”, l-au zis ei, „să ni se deschidă ochii !.”

34. Lui Isus I s'a făcut milă de ei, S'a atins de ochii lor, și îndată orbii și-au căpătat vederea, și au mers după El.

Intrarea lui Isus în Ierusalim.

21 1. Cînd * s'au apropiat de Ierusalim și au ajuns la Betfaghe, în spre muntele * Măslinilor, Isus a trimis doi ucenici,

* Marc. 11. 1. Luc. 19. 29. ** Zah. 14. 14.

2. și le-a zis: „Duceți-vă în satul dinaintea voastră: în el veți găsi îndată o măgăriță legată, și un măgaruș împreună cu ea; deslegați-i și aduceți-i la Mine.

3. Dacă vă va zice cineva ceva, să spuneți că Domnul are trebuință de ei. Și îndată îi va trimete.”

4. Dar toate aceste lucruri s'au întimplat ca să se împlinească ce fusese vestit prin prorocul, care zice:

5. „Spuneți * ficei Sionului: „Iată, Împăratul tău vine la tine, blind și călare pe un măgar, pe un măgaruș, minzul unei măgărițe.”

* Isa. 62. 11. Zah. 9. 9. Ioan 12. 15.

6. Ucenicii * s'au dus, și au făcut cum le poruncise Isus. * Marc. 11. 4.

7. Au adus măgărița și măgarușul, și-au * pus hainele peste ei, și El a șezut deasupra. * 2 Reg. 9. 13.

8. Cei mai mulți din norod își așteptau hainele pe drum; alții * tăiau ramuri din copaci, și le presărau pe drum. * Lev. 23. 40. Ioan 12. 13.

9. Noroadele cari mergeau înaintea lui Isus și cele ce veneau în urmă, strigau: „Osana * Fiul lui David ! Binecuvîntat * este Cel ce vine în Numele Domnului ! Osana în cerurile prea înalte !” * Ps. 118. 25. ** Ps. 118. 26. Cap. 23. 39.

Gonirea vînzătorilor din Templu.

10. Cînd * a intrat în Ierusalim, toată cetatea s'a pus în mișcare, și fiecare zicea: „Cine este acesta ?”

* Marc. 11. 15. Luc. 19. 45. Ioan 2. 13. 16.

11. „Este Isus, Proorocul *”, din Nazaretul Galileii”, răspundea noroadele. * Cap. 2. 23. Luc. 7. 16. Ioan 6. 14; 7. 40; 9. 17.

12. Isus a intrat * în Templul lui Dumnezeu. A dat afară pe toți cei ce vindeau și cumpărau în Templu, a răsturnat mesele schimbătorilor * de bani și scaunele celor ce vindeau porumbei, * Marc. 11. 11. Luc. 19. 46. Ioan 2. 16. ** Deut. 14. 25.

13. și le-a zis: „Este scris: „Casa * Mease va chema o casă de rugăciune.” Dar * voi ați făcut din ea o peșteră de tilhari.”

* Isa. 56. 7. ** Ier. 7. 11. Marc. 11. 17. Luc. 19. 46.

14. Niște orbi și schiopi au venit la El în Templu, și El i-a vindecat.

15. Dar preoții cei mai de seamă și cărturarii, cînd au văzut minunile pe cari le făcea, și pe copii strigînd în Templu și zicînd: „Osana, Fiul lui David !” s'au umplut de minie.

16. Și I-au zis: „Auzi ce zic aceștia ?” „Da,” le-a răspuns Isus. „Oare n'ați citit niciodată cuvintele acestea: „Tu ai scos laude din * gura pruncilor și din gura celor ce sug ?” * Ps. 8. 2.

17. Și, lăsîndu-i, a ieșit afară din cetate, și S'a îndreptat spre Betania *, și a mas acolo. * Marc. 11. 11. Ioan 11. 18.

Blestemarea smochinului.

18. Dimineata *, pe cînd Se întorcea în cetate, l-a fost foame. * Marc. 11. 12.

19. A văzut * un smochin lângă drum, și S'a apropiat de el; dar n'a găsit decît frunze, și i-a zis: „Deacum încolo în veac să nu mai dea rod din tine !” Și pe dată smochinul s'a uscat.

* Marc. 11. 13.

20. Ucenicii, cînd * au văzut acest lucru, s'au mirat, și au zis: „Cum de s'a uscat smochinul acesta într-o clipă ?”

* Marc. 11. 20.

21. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Adevărat vă spun că, dacă * veți avea credință și nu ** vă veți îndoi, veți face nu numai ce s'a făcut smochinului acestuia; ci și chiar dacă ați zice muntelui acestuia: „Ridică-te de aici, și aruncă-te în mare,” se va face.

* Cap. 17. 20. Luc. 17. 6. ** Iac. 1. 6. † 1 Cor. 13. 2.

22. Tot * ce veți cere cu credință, prin rugăciune, veți primi. * Cap. 7. 7. Marc. 11. 24. Luc. 11. 9. Iac. 5. 16. Ioan 3. 22; 5. 15.

Puterea lui Isus. — Pilda celor doi fii.

23. Isus * S'a dus în Templu; și, pe cînd învăța norodul, au venit la El preoții cei mai de seamă și bătrîni

norodului, și I-au zis*: „Cu ce putere faci Tu lucrurile acestea, și cine Ți-a dat puterea aceasta?”

*Marc. 11, 27. Luc. 20, 1. **Exod. 2, 14. Fapt. 4, 7; 7, 27.

24. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Vă voi pune și Eu o întrebare; și dacă-Mi veți răspunde la ea, vă voi spune și Eu cu ce putere fac aceste lucruri.

25. Botezul lui Ioan de unde venea? Din cer, sau dela oameni?” Dar ei vorbeau între ei și ziceau: „Dacă vom răspunde: „Din cer,” ne va spune: „Atunci de ce nu l-ați crezut?”

26. Și dacă vom răspunde: „Dela oameni,” ne temem de norod, pentru că* toți socotesc pe Ioan drept prooroc.”

*Cap. 14, 6. Marc. 6, 20. Luc. 20, 6.

27. Atunci au răspuns lui Isus: „Nu știm!” Și El, la rîndul Lui, le-a zis: „Nici Eu nu vă voi spune cu ce putere fac aceste lucruri.

28. Ce credeți? Un om avea doi feciori; și s'a dus la cel dintîi, și i-a zis: „Fiule, du-te astăzi de lucrează în via mea!”

29. „Nu vreau,” i-a răspuns el. În urmă, i-a părut rău, și s'a dus.

30. S'a dus și la celălalt, și i-a spus tot așa. Și fiul acesta a răspuns: „Mă duc, doamne!” Și nu s'a dus.

31. Care din amîndoi a făcut voia tatălui său?” „Cel dintîi,” au răspuns ei. Și Isus le-a zis: „Adevărat* vă spun că vameșii și curvele merg înaintea voastră în Împărăția lui Dumnezeu.

**Luc. 7, 29, 50.

32. Fiindcă Ioan* a venit la voi umblînd în calea neprihănirii, și nu l-ați crezut. Dar** vameșii și curvele l-au crezut: și, măcar că ați văzut lucrul acesta, nu v'ați căit în urmă ca să-l credeți.

*Cap. 3, 1, etc. **Luc. 3, 12, 13.

Pilda vierilor.

33. Ascultați o altă pildă. Era un om, un gospodar, care* a sădit o vie. A împrejmuit-o cu un gard, a săpat un teasc în ea, și a zidit un turn. Apoi a dat-o unor vieri, și a plecat** în altă țară.

*Ps. 80, 9. Cînt. 8, 11. Isa. 6, 1. Ier. 2, 21. Marc. 12, 1. Luc. 20, 9. **Cap. 25, 14, 15.

34. Cînd a venit vremea roadelor, a trimes pe robii săi la vieri, ca* să ia partea lui de rod.

*Cînt. 8, 11, 12.

35. Vierii* au pus mîna pe robii lui, și pe unul l-au bătut, pe altul l-au omorît, iar pe altul l-au ucis cu pietre.

*2 Cron. 34, 21; 36, 16. Neem. 9, 26. Cap. 6, 12; 23, 34, 37. Fapt. 7, 52. 1 Tes. 2, 16. Evr. 11, 36, 37.

36. A mai trimes alți robi, mai mulți decît cei dintîi; și vierii i-au primit la fel.

37. La urmă, a trimes la ei pe fiul său, zîcînd: „Vor primi cu cinste pe fiul meu!”

38. Dar vierii, cînd au văzut pe fiul, au zis între ei: „Iată* moștenitorul; veniți** să-l omorîm și să punem stăpînire pe moștenirea lui.”

1, 2. **Ps. 2, 2. Cap. 26, 3; 27, 1. Ioan 11, 53. Fapt. 4, 27.

39. Și* au pus mîna pe el, l-au scos afară din vie și l-au omorît.

*Cap. 26, 60, etc. Marc. 14, 46, etc. Luc. 22, 64, etc. Ioan 18, 12, etc. Fapt. 2, 23.

40. Acum, cînd va veni stăpînul viei, ce va face el vierilor aceloră?

41. Ei l-au răspuns*: „Pe ticăloșii aceia ticăloșii îi va pierde**, și Ți va o va da altor vieri, cari-i vor da rodu-rile la vremea lor.”

*Luc. 20, 16. **Luc. 21, 24. Evr. 2, 3. †Fapt. 13, 46; 15, 7; 18, 6; 38, 28. Rom. 9, 10; 11.

42. Isus le-a zis: „N'ați* citit nici odată în Scripturi că: „Piatra, pe care au lepădat-o zidarii, a ajuns să fie pusă în capul unghiului; Domnul a făcut acest lucru, și este minunat în ochii noștri?”

*Ps. 118, 22. Isa. 28, 16. Marc. 12, 10. Luc. 20, 17. Fapt. 4, 11. Efez. 2, 20. 1 Pet. 2, 6, 7.

43. Deaceia, vă spun că* Împărăția lui Dumnezeu va fi luată dela voi, și va fi dată unui neam, care va aduce roadele cuvenite.

*Cap. 8, 12.

44. Cine va* cădea peste piatra aceasta, va** fi zdrobit de ea; iar pe ace-la peste care va cădea ea, îl va spulbera.”

*Isa. 8, 14, 15. Zah. 12, 3. Luc. 20, 18. Rom. 9, 33. 1 Pet. 2, 8. **Isa. 60, 12. Dan. 2, 44.

45. După ce au auzit pildele Lui, preoții cei mai de seamă și Fariseii au înțeles că Isus vorbește despre ei,

46. și căutau să-L prindă; dar se temeau de noroade, pentrucă ele* îl socoteau drept prooroc.

*Vers. 11. Luc. 7, 16. Ioan 7, 40.

Pilda nunții fiului de Împărat.

22. 1. Isus a* luat cuvîntul, și le-a vorbit iarăși în pilde. Și a zis:

*Luc. 14, 16. Apoc. 19, 7-9.

2. „Împărăția cerurilor se aseamănă cu un împărat, care a făcut nuntă fiu-lui său.

3. A trimes pe robii săi să cheme pe cei poftiți la nuntă; dar ei n'au vrut să vină.

4. A trimes iarăși alți robi, și le-a zis: „Spuneți celor poftiți: „Iată că am gătit ospașul meu; juncii* și vi-

tele mele cele îngrășate au fost tăiate; toate sînt gata, veniți la nuntă.“

• Prov. 9.

5. Dar ei, fără să le pese de poftirea lui, au plecat: unul la holda lui, și altul la negustoria lui.

6. Ceilalți au pus mina pe robi, și-au bătut joc de ei, și i-au omorît.

7. Cînd a auzit împăratul s'a miniat; a trimis oștile * sale, a nimicit pe ucigașii aceia, și le-a ars cetatea.

• Duu. 9. 26. Luc. 19. 27.

8. Atunci a zis robilor săi: „Nunta este gata; dar cei poftiți n'au fost vrednici * de ea.“

• Cap. 10. 11, 13. Fapt. 13. 46.

9. Duceți-vă dar la răspintiile drumurilor, și chemați la nuntă pe toți aceia pe cari-i veți găsi.“

10. Robii * au ieșit la răspintii, au strins pe toți pe cari i-au găsit, și buni și răi, și odaia ospățului de nuntă s'a umplut de oaspeți.

• Cap. 13. 38, 47.

11. Împăratul a intrat să-și vadă oaspeții; și a zărit acolo pe un om, care * nu era îmbrăcat în haina de nuntă.

• 2 Cor. 5. 3. Efes. 4. 24. Col. 3. 10, 12. Apoc. 3. 4; 16. 15; 19. 8.

12. „Prietene,“ i-a zis el, „cum ai intrat aici fără să ai haină de nuntă?“ Omul acela a amuțit.

13. Atunci împăratul a zis slujitorilor săi: „Legăți-i minile și picioarele, și luați-l și aruncați-l în * întunecul de afară; acolo va fi plînsul și scrișnirea dinților.“

• Cap. 8. 12.

14. Căci * mulți sînt chemați, dar puțini sînt aleși.“

• Cap. 20. 16.

Birul.

15. Atunci * Fariseii s'au dus și s'au sfătuit cum să prindă pe Isus cu vorba.

• Marc. 12. 13. Luc. 20. 20.

16. Au trimis la El pe ucenicii lor împreună cu Irodianii, cari l-au zis: „Învățătorule, știm că ești adevărat, și că înveți pe oameni calea lui Dumnezeu în adevăr, fără să-Ți pese de nimeni, pentru că nu cauți la fața oamenilor.

17. Spune-ne dar, ce crezi? Se cade să plătim bir Cezarului sau nu?“

18. Isus, care le cunoștea vicleșugul, a răspuns: „Pentru că Mă ispitiți, fărnacilor?“

19. Arătați-Mi banul birului.“ Și ei l-au adus un ban¹.

20. El i-a întrebat: „Chipul acesta și slovele scrise pe el, ale cui sînt?“

21. „Ale Cezarului,“ l-au răspuns ei. Atunci El le-a zis: „Dați * dar Ceza-

rului ce este al Cezarului, și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu!“

• Cap. 17. 25. Rom. 13. 7.

22. Mirați de cuvintele acestea, ei L-au lăsat, și au plecat.“

Despre înviere.

23. În aceea * zi, au venit la Isus Saducheii, cari * zic că nu este înviere. Ei l-au pus următoarea întrebare:

• Marc. 12. 18. Luc. 20. 27. • Fapt. 23. 8.

24. „Învățătorule, Moise * a zis: „Dacă moare cineva fără să aibă copii, fratele lui să ia pe nevasta fratelui său, și să-i ridice urmaș.““

• Deut. 25. 6.

25. Erau dar la noi șapte frați. Cel dintîi s'a însurat, și a murit; și, fiindcă n'avea copii, a lăsat fratelui său pe nevasta lui.

26. Tot așa și al doilea, și al treilea, pînă la al șaptelea.

27. La urmă, după ei toți, a murit și femeia.

28. La înviere, nevasta căruia din cei șapte va fi ea? Fiindcă toți au avut-o de nevastă.

29. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Vă rătăciți! Pentru că nu cunoașteți * nici Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu.“

• Ioan 20. 9.

30. Căci la înviere, nici nu se vor înșura, nici nu se vor mărita, ci vor fi * ca îngerii lui Dumnezeu în cer.

• 1 Ioan 3. 2.

31. Cît privește învierea morților, oare n'ați citit ce vi s'a spus de Dumnezeu, cînd zice:

32. „Eu * sînt Dumnezeu lui Avraam, Dumnezeu lui Isaac, și Dumnezeu lui Iacov?“ Dumnezeu nu este un Dumnezeu al celor morți ci al celor vii.“

• Exod. 3. 6, 16. Marc. 12. 26. Luc. 20. 37. Fapt. 7. 32. Evr. 11. 16.

33. Noroadele, cari ascultau, au * rămas uimite de învățătura lui Isus.

• Cap. 7. 28.

Porunca cea mai mare.

34. Cînd * au auzit Fariseii că Isus a astupat gura Saducheilor, s'au strîns la un loc.

• Marc. 12. 28.

35. Și unul din ei, un învățător al Legii *, ca să-L ispitească, l-a pus întrebarea următoare:

• Luc. 10. 25.

36. „Învățătorule, care este cea mai mare poruncă din Lege?“

37. Isus i-a răspuns: „Să * iubești pe Domnul, Dumnezeul tău, cu toată in-

ma, cu tot sufletul tău, și cu tot cuge-
tul tău.” ^{Deut. 6.5; 10.12; 30.6. Luc. 10.27.}

38. „Aceasta este cea dintii, și cea mai
mare poruncă.

39. Iar a doua, asemenea ei, este:
„Să iubești pe aproapele tău ca pe
tine însuși.” <sup>Lev. 19.18. Cap. 19.19. Marc. 12.31,
Luc. 10.27. Rom. 13.9. Gal. 6.14. Iac. 2.8.</sup>

40. În aceste două porunci se cu-
prinde toată Legea și Proorocii.”
^{Cap. 7.12. 1 Tim. 1.5.}

Al cui fiu este Hristosul?

41. Pe * când erau strinși la un loc
Fariseii, Isus i-a întrebat:
^{Marc. 12.35. Luc. 20.41.}

42. Ce credeți voi despre Hristos? Al
cui fiu este?” „Al lui David”, l-au
răspuns ei.

43. Și Isus le-a zis: „Cum atunci Da-
vid, fiind însoțit de Duhul, îl nume-
ște Domn, când zice:

44. „Domnul * a zis Domnului Meu:
„Sezi la dreapta Mea, pînă voi pune
pe vrăjmașii Tăi supt picioarele Tale?”
^{Ps. 110.1. Fapt. 2.34. 1 Cor. 15.25. Evr. 1.13; 10.12, 13.}

45. Deci, dacă David îl numește
Domn, cum este El fiul lui?”

46. Nimeni * nu l-a putut răspunde
un cuvînt. Și, din ziua aceea, n'a *
îndrăznit nimeni să-l mai pună între-
bări.
^{Luc. 14.6. Marc. 12.34. Luc. 20.40.}

Isus mustră pe Cărturari și Farisei.

23. 1. Atunci Isus, pe cînd cuvînta
2 gloatelor și ucenicilor Săi,
2 a zis: „Cărturarii * și Fariseii
șed pe scaunul lui Moise.

^{Nem. 8.4, 8. Mal. 2.7. Marc. 12.38. Luc. 20.45.}

3. Deci toate lucrurile, pe cari vă
spun ei să le păziți, păziți-le și faceți-
le; dar după faptele lor să nu faceți.
Căci ei * zic, dar nu fac. ^{Rom. 2.13, etc.}

4. Ei * leagă sarcini grele și cu ane-
voie de purtat, și le pun pe umerii oa-
menilor, dar ei nici cu degetul nu vor
să le miște. ^{Luc. 11.46. Fapt. 15.10. Gal. 6.13.}

5. Toate faptele lor le fac * pentru
ca să fie văzuți de oameni. Astfel, își
fac filacteriile late, își * fac poalele
vestimentelor cu ciucuri lungi; <sup>Cap. 6.
1, 2, 4, 16. Num. 15.38. Deut. 6.8; 22.12. Prov. 3.3.</sup>

6. umblă * după locurile dintii la os-
pețe, și după scaunele dintii în sina-
gogi; ^{Marc. 12.38, 39. Luc. 11.43; 20.46. Ioan. 9.}

7. le place să le facă oamenii plecă-
ciuni prin piețe, și să le zică: „Rabi!
Rabi!”

8. Voi * să nu vă numiți Rabi! Fiind-

că * Unul singur este Învățătorul vo-
stru: Hristos, și voi toți sînteți frați.

^{Luc. 3.1. 2 Cor. 1.24. 1 Pet. 5.3. Gal. 3.28.}

9. Și „Tată” să nu numiți pe nimeni
pe pămînt; pentrucă Unul singur este
Tatăl vostru: Acela care este în ceruri.

10. Să nu vă numiți „Dascăli”; că-
ci Unul singur este Dascălul vostru:
Hristosul.

11. Cel * mai mare dintre voi să fie
slujitorul vostru.

^{Cap. 20.26, 27.}

12. Oricine * se va înălța, va fi ume-
rit; și oricine se va smeri, va fi înăl-
țat.

<sup>10v. 22, 29. Prov. 15.33; 29.23. Luc. 14.11;
18.14. Iac. 4.6. 1 Pet. 5.5.</sup>

Nelegiuirile Cărturarilor și Fariseilor.

13. Vai * de voi, cărturari și Farisei
fățarnici! Pentrucă voi închideți oa-
menilor Împărăția cerurilor: nici voi
nu intrați în ea, și nici pe cei ce vor
să intre, nu-i lăsați să intre. ^{Luc. 11.52.}

14. Vai de voi, cărturari și Farisei
fățarnici! Pentrucă * voi mincați ca-
sele văduvelor, în timp ce, de ochii
lumii, faceți rugăciuni lungi; de aceea
veți lua o mai mare osîndă.

^{Marc. 12.40. Luc. 20.47. 2 Tim. 3.6. Tit. 1.11.}

15. Vai de voi, cărturari și Farisei
fățarnici! Pentrucă voi înconju-rați ma-
rea și pămîntul, ca să faceți un tova-
răș de credință; și, după ce a ajuns
tovarăș de credință, faceți din el un
fiu al gheenei, de două ori mai rău
decît sînteți voi înșivă.

16. Vai de voi, povățuitori * orbi, ca-
ri ziceți: „Dacă jură cineva * pe Tem-
plu, nu este nimic; dar dacă jură pe
aurul Templului, este legat de jură-
mintul lui.” ^{Cap. 15.14. Vers. 24. Cap. 6.33, 34.}

17. Nebuni și orbi! Care este mai
mare: aurul sau * Templul, care sfin-
țește aurul? ^{Exod. 30.29.}

18. „Dacă jură cineva pe altar, nu
este nimic”, „dar dacă jură pe darul
de pe altar, este legat de jurămintul
lui.”

19. Nebuni și orbi! Care este mai
mare: darul, sau altarul *, care sfin-
țește darul? ^{Exod. 29.37.}

20. Deci, cine jură pe altar, jură pe
el și pe tot ce este deasupra lui;

21. cine jură pe Templu, jură pe el
și pe Celce * locuiește în el;

^{1 Reg. 8.13. 2 Cron. 6.2. Ps. 26.8; 132.14.}

22. și cine jură pe cer, jură pe scau-
nul de domnie * al lui Dumnezeu și pe
Celce șade pe el.” ^{Ps. 11.4. Cap. 5.34. Fapt. 7.49.}

23. Vai de voi, cărturari și Farisei
fățarnici! Pentrucă * voi dați zeciuială

din izmă, din mărar și din chimen, și lăsați nefăcute** cele mai însemnate lucruri din Lege: dreptatea, mila și credințioșia; pe acestea trebuia să le faceți, și pe acelea să nu le lăsați nefăcute. * Luc. 11. 42. ** 1 Sam. 16. 22. Osea 6. 6. Mic. 6. 8. Cap. 9. 13; 12. 7.

24. Povățuitori orbi, cari strecurați ținutul și înghițiți cămila!

25. Vai de voi, cărturari și Farisei fățarnici! Pentru că* voi curățiți partea de afară a paharului și a blidului, dar înăuntru sint pline de răpire și de necumpătare. * Marc. 7. 4. Luc. 11. 39.

26. Fariseu orb! Curăță întâi partea din lăuntru a paharului și a blidului, pentru că partea de afară să fie curată.

27. Vai de voi, cărturari și Farisei fățarnici! Pentru că* voi sînteți ca mormintele văruite, cari, pe dinafară se arată frumoase, iar pe dinlăuntru sint pline de oasele morților și de orice fel de necurătenie.

* Luc. 11. 44. Fapt. 23. 3.

28. Tot așa și voi, pe dinafară vă arătați neprihăniți oamenilor, dar pe dinlăuntru sînteți plini de fățarnicie și de fărâdele.

29. Vai* de voi, cărturari și Farisei fățarnici! Pentru că* voi zidiți mormintele proorocilor, împodobiți gropile celor neprihăniți, * Luc. 11. 47.

30. Și ziceți: Dacă am fi trăit noi în zilele părinților noștri, nu ne-am fi unit cu ei la vărsarea singelui proorocilor.

31. Prin aceasta mărturisiti despre voi înșivă că sînteți* fiii celor ce au omorît pe prooroci. * Fapt. 7. 51, 52. 1 Tes. 2. 13.

32. Voi* dar umpleți măsura părinților voștri!

* Luc. 16. 16. 1 Tes. 2. 16.

33. Șerpi, pui* de năpirci! Cum veți scăpa de pedeapsa gheenei?

* Cap. 3. 7; 12. 34.

34. De aceea*, iată, vă trimet prooroci, înțelepți și cărturari. Pe** unii din ei îi veți omori și răstigni, pe ț alții îi veți bate în sinagogile voastre, și-i veți prigoni din cetate în cetate;

* Cap. 21. 34, 35. Luc. 11. 49. ** Fapt. 5. 40; 7. 58, 60; 22. 19. † Cap. 10. 17. 2 Cor. 11. 24, 25.

35. ca* să vină asupra voastră tot singele nevinovat, care a fost vărsat pe pămînt, dela** singele neprihănitului Abel pînă la singele ț lui Zaharia, fiul lui Barachia, pe care l-ați omorît între Templu și altar.

* Apoc. 18. 24. ** Fec. 4. 8. 1 Ioan 9. 12. † 2 Cron. 24. 20, 21.

36. Adevărat vă spun, că toate acestea vor veni peste neamul acesta.

Pedeapsa Ierusalimului.

37. Ierusalime*, Ierusalime, care omori pe prooroci și** ucizi cu pietre pe cei trimiși la tine! De cîte ori am vrut să ț string pe copiii tăi cum și stringe găina puii supt ț aripi, și n'a-ți vrut! * Luc. 13. 34. ** 2 Cron. 24. 21. † Deut. 32. 11, 12. † Ps. 17. 8; 91. 4.

38. Iată că vi se lasă casa pustie;

39. căci vă spun că deacum încolo nu Mă veți mai vedea pînă cînd veți zice: „Binecuvîntat* este Celce vine în Numele Domnului!“ * Ps. 118. 26. Cap. 21. 9.

Dărimarea Ierusalimului.

24. 1. La ieșirea* din Templu, pe cînd mergea Isus, ucenicii Lui s'au apropiat de El ca să-l arate clădirile Templului. * Marc. 13. 1. Luc. 21. 5.

2. Dar Isus le-a zis: „Vedeți voi toate aceste lucruri? Adevărat vă spun că nu* va rămînea aici piatră pe piatră, care să nu fie dărimată.“

* 1 Reg. 9. 7. Ier. 26. 18. Mic. 3. 12. Luc. 19. 44.

3. El a șezut jos pe muntele Măslinilor. Și ucenicii* Lui au venit la El la o parte, și l-au zis: „Spune-ne**, cînd se vor întîmpla aceste lucruri? Și care va fi semnul venirii Tale și al sfîrșitului veacului acestuia?“

* Marc. 13. 3. ** 1 Tes. 5. 1.

4. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Băgați de seamă* să nu înșele cineva. * Efes. 5. 6. Col. 2. 8, 18. 2 Tes. 2. 3. 1 Ioan 4. 1.

5. Fiindcă* vor veni mulți în Numele Meu, și vor zice: „Eu sînt Hristosul!“ Și** vor înșela pe mulți.

* Ier. 14. 14; 23. 21, 25. Vers. 24. Ioan 5. 43. ** Vers. 11.

6. Veți auzi de războaie și vești de războaie: vedeți să nu vă spăimîntați, căci toate aceste lucruri trebuie să se întîmple. Dar sfîrșitul tot nu va fi atunci.

7. Un* neam se va scula împotriva altui neam, și o împărăție împotriva altei împărății; și, pe alocurea, vor fi cutremure de pămînt, foamete și ciumi. * 2 Cron. 15. 6. Isa. 19. 2. Hug. 2. 22. Zăb. 14. 13.

8. Dar toate aceste lucruri nu vor fi decît începutul durerilor.

9. Atunci* vă vor da să fiți chinuiți, și vă vor omori; și veți fi urîți de toate neamurile pentru Numele Meu.

* Cap. 10. 17. Marc. 13. 9. Luc. 21. 12. Ioan 15. 20. † Fapt. 4. 2, 3; 7. 59; 12. 1, etc. 1 Pet. 4. 16. Apoc. 2. 10, 13.

10. Atunci mulți vor * cădea, se vor vinde unii pe alții, și se vor urî unii pe alții. ^{Cap. 11. 6; 13. 57. 2 Tim. 1. 15; 4. 10, 16.}

11. Se vor scula mulți * prooroci mincinoși, și vor ** înșela pe mulți. ^{Cap. 7. 15. Fapt. 20. 29. 2 Pet. 2. 1. 1 Tim. 4. 1. Vers. 5. 24.}

12. Și, din pricina înmulțirii fărădelegii, dragostea celor mai mulți se va răci.

13. Dar * cine va răbda până la sfârșit, va fi mintuit.

^{Cap. 10. 22. Marc. 13. 13. Ebr. 3. 6, 14. Apoc. 2. 10.}

14. Evanghelia * aceasta a Împărăției va ** fi propovăduită în toată lumea, ca să slujească de mărturie tuturor neamurilor. Atunci va veni sfârșitul.

^{Cap. 4. 23; 9. 26. Rom. 10. 18. Col. 1. 6, 23.}

Pustiirea Ierusalimului și venirea Fiului omului.

15. De aceea *, când veți vedea „uriciunea pustiirii”, despre care a vorbit proorocul Daniel **, „așezată în locul sfint” — cine ȋ citește să înțeleagă! — ^{Cap. 13. 14. Luc. 21. 20. Dan. 9. 27; 12. 11. Dan. 9. 23, 26.}

16. atunci, cei ce vor fi în Iudea, să fugă la munți;

17. cine va fi pe acoperișul casei, să nu se pogoare să-și ia lucrurile din casă;

18. și cine va fi la cîmp, să nu se întoarcă să-și ia haina.

19. Vai * de femeile, cari vor fi însărcinate și de cele ce vor da ȋtă în zilele acelea! ^{Luc. 23. 29.}

20. Rugați-vă ca fuga voastră să nu fie iarnă, nici într'o zi de Sabat.

21. Pentrucă * atunci va fi un necaz așa de mare, cum n'a fost niciodată dela începutul lumii pînă acum, și nici nu va mai fi. ^{Dan. 9. 26; 12. 1. Ioel 2. 2.}

22. Și dacă zilele acelea n'ar fi fost scurtate, nimeni n'ar scăpa; dar *, din pricina celor aleși, zilele acelea vor fi scurtate. ^{Isa. 65. 8, 9. Zab. 14. 2, 3.}

23. Atunci * dacă vă va spune cineva: „Iată, Hristosul este aici, sau acolo”, să nu-l credeți.

^{Marc. 13. 21. Luc. 17. 23; 21. 8.}

24. Căci se * vor scula Hristoși mincinoși și prooroci mincinoși; vor face semne mari și minuni, pînă acolo încît să înșele, dacă ** va fi cu putință, chiar și pe cei aleși. ^{Deut. 13. 1. Vers. 5, 11. 2 Tes. 2. 11. Apoc. 13. 13. Iona. 6. 37; 10. 28, 29. Rom. 8. 28—30. 2 Tim. 2. 19.}

25. Iată, că v'am spus mai dinainte.

26. Deci, dacă vă vor zice: „Iată-L

în pustie”, să nu vă duceți acolo!, „Iată-L în odăite ascunse”, să nu credeți.

27. Căci *, cum iese fulgerul dela rășarit și se vede pînă la apus, așa va fi și venirea Fiului omului. ^{Luc. 17. 24.}

28. Oriunde * va fi stîrvul ȋ, acolo se vor aduna vulturii. ^{Iov 30. 30. Luc. 17. 37.}

29. Iată * după acele zile de necaz, „soarele se ** va întunece, luna nu-și va mai da lumina ei, stelele vor cădea din cer, și puterile cerurilor vor fi clătinate.” ^{Dan. 7. 11, 12. Isa. 13. 10. Ezech. 32. 7. Ioel 2. 10, 31; 3. 15. Amos 6. 20; 8. 9. Marc. 13. 24. Luc. 21. 25. Fapt. 2. 20. Apoc. 6. 12.}

30. Atunci * se va arăta în cer semnul Fiului omului, toate ** semînteile pămîntului se vor boci, și ȋ vor vedea pe Fiul omului venind pe norii cerului cu putere și cu o mare slavă. ^{Dan. 7. 13. Zab. 12. 12. ȋ Cap. 16. 27. Marc. 13. 26. Apoc. 1. 7.}

31. El * va trimite pe îngerii Săi cu trîmbița răsunătoare, și vor aduna pe aleșii Lui din cele patru vînturi, dela o margine a cerurilor pînă la cealaltă. ^{Cap. 13. 41. 1 Cor. 15. 52. 1 Tes. 4. 16.}

32. Dela smochin învățați pilda * lui: Cînd ȋ frăgezește și înfrunzește mlađița, știți că ** vara este aproape. ^{Luc. 21. 29. ȋ 1 Tes. 5. 9.}

33. Tot așa, și voi, cînd veți vedea toate aceste lucruri, să știți că Fiul omului este aproape, este chiar la uși.

34. Adevărat vă spun că, nu * va trece neamul acesta pînă se vor întîmpla toate aceste lucruri. ^{Cap. 16. 28; 23. 36. Marc. 13. 30. Luc. 21. 32.}

35. Cerul * și pămîntul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece. ^{Ps. 102. 26. Isa. 51. 6. Ier. 31. 36. Cap. 5. 18. Marc. 13. 31. Luc. 21. 23. Ebr. 1. 11.}

Indemn la veghere.

36. Despre * ziua aceea și despre ceasul acela, nu știe nimeni: nici îngerii din ceruri, nici Fiul, ci numai ** Tatăl. ^{Marc. 13. 32. Fapt. 1. 7. 1 Tes. 5. 2. 2 Pet. 3. 10. Zab. 14. 7.}

37. Cum s'a întîmplat în zilele lui Noe, aioda se va întîmpla și la venirea Fiului omului.

38. În adevăr, cum * era în zilele dinainte de potop, cînd mincau și beau, se însurau și se măritau, pînă în ziua cînd a intrat Noe în corabie, ^{Fac. 6. 3—5; 7. 5. Luc. 17. 26. 1 Pet. 3. 20.}

39. și n'au știut nimic, pînă cînd a venit potopul și i-a luat pe toți, tot așa va fi și la venirea Fiului omului.

40. Atunci *, din doi bărbați cari vor

fi la cîmp, unul va fi luat și altul va fi lăsat.

☞ Luc. 17, 34, etc.

41. Din două femei cari vor măcina la moară, una va fi luată și alta va fi lăsată.

42. Vegheați dar *, pentru că nu știți în ce zi va veni Domnul vostru.

☞ Cap. 25.13. Marc. 13.33, etc. Luc. 21.36.

43. Să știți * că, dacă ar ști stăpînul casei la ce strajă din noapte va veni hoțul, ar veghea și n'ar lăsa să-i spargă casa.

☞ Luc. 12.39. 1 Tes. 5.2. 2 Pet. 3.10. Apoc. 3.3; 16.15.

44. Deaceia *, și voi fiți gata; căci Fiul omului va veni în ceasul în care nu vă gîndiți.

☞ Cap. 26.13. 1 Tes. 5.6.

45. Care este deci * robul credincios și înțelept, pe care l-a pus stăpînul său peste ceata slugilor sale, ca să le dea hrana la vremea hotărîtă?

☞ Luc. 12.42. Fapt. 20.28. 1 Cor. 4.2. Evr. 3.5.

46. Ferice * de robul acela, pe care stăpînul său, la venirea lui, îl va găsi făcînd așa!

☞ Apoc. 16.15.

47. Adevărat vă spun că * îl va pune peste toate averile sale.

☞ Cap. 25.21, 28. Luc. 22.29.

48. Dar dacă este un rob rău, care zice în inima lui: „Stăpînul meu zăbovește să vină!”

49. Dacă va începe să bată pe tovarășii lui de slujbă, și să mănince și să bea cu bețivii,

50. stăpînul robului acela va veni în ziua în care el nu se așteaptă, și în ceasul pe care nu-l știe,

51. îl va tăia în două, și soarta lui va fi soarta fățarnicilor; acolo * va fi plînsul și scrișnirea dinților.

☞ Cap. 8.12; 26.30.

Pilda celor zece fecioare.

25 1. Atunci Împărăția cerurilor se va asemăna cu zece fecioare, cari și-au luat candelile, și au ieșit în timpinarea mirelui *.

☞ Efes. 5.29, 30. Apoc. 19.7; 21.2, 9.

2. Cinci * din ele erau nechibzuite, și cinci înțelepte.

☞ Cap. 13.47; 22.10.

3. Cele nechibzuite, cînd și-au luat candelile, n'au luat cu ele untdelemn;

4. dar cele înțelepte, împreună cu candelile, au luat cu ele și untdelemn în vase.

5. Fiîndcă mirele zăbovea, au * ațipit toate, și au adormit.

☞ 1 Tes. 5.6.

6. La miezul nopții, s'a * auzit o strigare: „Iată mirele, ieșiți-i în întîmpinare!”

☞ Cap. 24.31. 1 Tes. 4.16.

7. Atunci toate fecioarele acelea s'au sculat și și-au * pregătit candelile.

☞ Luc. 12.35.

8. Cele nechibzuite au zis celor înțelepte: „Dați-ne din untdelemnul vostru, căci ni se sting candelile.”

9. Cele înțelepte le-au răspuns: „Nu; ca nu cumva să nu ne ajungă nici nouă nici vouă; ci mai bine duceți-vă la cei ce vind untdelemn și cumpărați-vă.”

10. Pe cînd se duceau ele să cumpere untdelemn, a venit mirele: cele ce erau gata, au intrat cu el în odaia de nuntă, și s'a * încuiat ușa.

☞ Luc. 13.25.

11. Mai pe urmă, au venit și celelalte fecioare, și au zis: „Doamne, Doamne, deschide-ne!”

☞ Cap. 7.21-23.

12. Dar el, drept răspuns, le-a zis: „Adevărat vă spun, că nu * vă cunosc!”

☞ Ps. 5.5. Hab. 1.13. Ioan 9.31.

13. Veghiați dar *, căci nu știți ziua, nici ceasul în care va veni Fiul omului.

☞ Cap. 24.42, 44. Marc. 13.33. 35. Luc. 21.36. 1 Cor. 16.13. 1 Tes. 5.6. 1 Pet. 5.8. Apoc. 16.15.

Pilda talanților.

14. Atunci * Împărăția cerurilor se va asemăna cu * un om, care, cînd era să plece într-o altă țară, a chemat pe robii săi, și le-a încredințat averia sa.

☞ Luc. 19.12. ☞ Cap. 21.32.

15. Unuia i-a dat cinci talanți, altuia doi, și altuia unul: fiecăruia * după puterea lui; și a plecat.

☞ Rom. 12.6. 1 Cor. 12.7, 11, 29. Efes. 4.11.

16. Idată, cel ce primise cei cinci talanți, s'a dus, i-a pus în negoț, și a cîștigat cu ei alți cinci talanți.

17. Tot așa, cel ce primise cei doi talanți, a cîștigat și el alți doi cu ei.

18. Cel ce nu primise decît un talant, s'a dus de a făcut o groapă în pămînt și a ascuns acolo banii stăpînului său.

19. După multă vreme, stăpînul robilor acelora s'a întors și le-a cerut socoteala.

20. Cel ce primise cei cinci talanți, a venit, a adus alți cinci talanți, și a zis: „Doamne, mi-ai încredințat cinci talanți; iată că am cîștigat cu ei alți cinci talanți.”

21. Stăpînul său i-a zis: „Bine, rob bun și credincios; ai fost credincios în puține lucruri, te voi pune peste * multe lucruri; intră în bucuria * stăpînului tău.”

☞ Cap. 24.47. Vers. 34, 46. Luc. 12.44; 22.29, 30. ☞ 2 Tim. 2.12. Evr. 12.2. 1 Pet. 1.8.

22. Cel ce primise cei doi talanți, a venit și el, și a zis: „Doamne, mi-ai

încredințat doi talanți; iată că am cîștigat cu ei alți doi talanți.”

23. Stăpînul său i-a zis: „Bine*, rob bun și credincios; ai fost credincios în puține lucruri, te voi pune peste multe lucruri; intră în bucuria stăpînului tău!”

24. Cel ce nu primise decît un talant, a venit și el, și a zis: „Doamne, am știut că ești om aspru, care seceri de unde n'ai sămănat, și stringi de unde n'ai vînturat:

25. mi-a fost teamă, și m'am dus de-ți-am ascuns talantul în pămînt; iată-ți ce este al tău!”

26. Stăpînul său i-a răspuns: „Rob viclean și leneș! Ai știut că secer de unde n'am sămănat, și că string de unde n'am vînturat;

27. prin urmare se cădea ca tu să-mi fi dat banii la zarafi, și, la venirea mea, eu mi-aș fi luat înapoi cu dobîndă ce este al meu!

28. Luați-i dar talantul, și dați-l celui ce are zece talanți.

29. Pentru că* celui ce are, i se va da, și va avea de prisos; dar dela cel ce n'are, se va lua și ce are!

*Cap. 13.12. Marc. 4. 26. Luc. 8. 18; 19.26. Ioan 15. 2.

30. Iar pe robul acela netrebnic, a-runcați-l în* întunerecul de afară: acolo va fi plînsul și scrișnirea dinților.

*Cap. 8.12; 24.61.

Judecata viitoare.

31. „Cînd* va veni Fiul omului în slava Sa, cu toți sfinții îngeri, va ședa pe scaunul de domnie al slavei Sale.

*Zab. 14. 5. Cap. 16. 27; 19. 28. Marc. 8. 38. Fapt. 1. 11. 1 Tes. 4. 16. 2 Tes. 1. 7. Iuda 14. Apoc. 1. 7.

32. Toate neamurile vor* fi adunate înaintea Lui. El** îi va despărți pe unii de alții cum desparte păstorul oile de capre;

*Rom. 14. 10. 2 Cor. 5. 10. Apoc. 20. 12. **Ezec. 20. 38; 34. 17, 20. Cap. 13. 49.

33. și va pune oile la dreapta, iar caprele la stînga Lui.

34. Atunci Împăratul va zice celor dela dreapta Lui: „Veniți binecuvîntații Tatălui Meu de moștenii* Împărăția, care** v'a fost pregătită dela întemeierea lumii.

*Rom. 8. 17. 1 Pet. 1. 4, 9; 1. 9. Apoc. 21. 7. **Cap. 20. 23. Marc. 10. 40. 1 Cor. 2. 9. Evr. 11. 16.

35. Căci* am fost flămînd, și Mi-ați dat de mîncat; Mi-a fost sete, și Mi-ați dat de băut; am fost străin**, și M'ați primit;

*Isa. 68. 7. Ezech. 18. 7. Iac. 1. 27. **Evr. 13. 2. 3 Ioan 6.

36. am fost gol*, și M'ați îmbrăcat; am fost bolnav, și ați venit să Mă veniți pe la Mine.”

*Iac. 2. 15, 16. **2 Tim. 1. 18. 37. Atunci cei neprihăniți li vor răspunde: „Doamne, cînd Te-am văzut noi flămînd, și Ți-am dat să mîninci? Sau fiindu-Ți sete, și Ți-am dat de

38. Cînd Te-am văzut noi străin, și Te-am primit? Sau gol, și Te-am îmbrăcat?

39. Cînd Te-am văzut noi bolnav sau în temniță, și am venit pe la Ține?”

40. Drept răspuns, Împăratul le va zice: „Adevărat vă spun că, oridecîteori* ați făcut aceste lucruri unuia din acești foarte neînsemnați frați ai Mei, Mie mi le-ați făcut.”

*Prov. 14. 31; 19. 17. Cap. 10. 42. Marc. 9. 41. Evr. 6. 10.

41. Apoi va zice celor dela stînga Lui: „Duceți-vă* dela Mine, blestemaților, în** focul cel vecinic, care a fost pregătit diavolului și ingerilor lui!

*Ps. 6. 8. Cap. 7. 23. Luc. 13. 27. **Cap. 13. 40. 42. †2 Pet. 2. 4. Iuda 6.

42. Căci am fost flămînd, și nu Mi-ați dat să mîninc; Mi-a fost sete, și nu Mi-ați dat să beau;

43. am fost străin, și nu M'ați primit; am fost gol, și nu M'ați îmbrăcat; am fost bolnav și în temniță, și n'ați venit pela Mine.”

44. Atunci li vor răspunde și ei: „Doamne, cînd Te-am văzut noi flămînd sau fiindu-Ți sete, sau străin, sau gol, sau bolnav, sau în temniță, și nu Ți-am slujit?”

45. Și El, drept răspuns, le va zice: „Adevărat vă spun că, oridecîteori* n'ați făcut aceste lucruri unuia dintr'acești foarte neînsemnați frați ai Mei, Mie nu M'le-ați făcut.”

*Prov. 14. 31; 17. 5. Zab. 2. 8. Fapt. 9. 5.

46. Și aceștia vor* merge în pedeapsa vecinică, iar cei neprihăniți vor merge în viața vecinică.”

*Dan. 12. 2. Ioan 5. 29. Rom. 2. 7, etc.

Sfătuirea împotriva lui Isus.

26. 1. După ce a isprăvit Isus toate cuvîntările acestea, a zis ucenicilor Săi:

2. „Știți* că după două zile vor fi Paștele; și Fiul omului va fi dat ca să fie răstignit!”

*Marc. 14. 1. Luc. 22. 1. Ioan 13. 1.

3. Atunci* preoții cei mai de seamă, cărturarii și bătrînii norodului s'au

strîns în curtea marelui preot care se numea Caiafa;

*Ps. 2. 2. Ioan 11. 47. Fapt. 4. 25, etc.

4. și s'au sfătuit împreună, cum să prindă pe Isus cu viclesug, și să-L omoare.

5. Dar ziceau: „Nu în timpul praznicului, ca să nu se facă turburare în norod.”

Mirul turnat pe capul lui Isus.

6. Cînd * era Isus în Betania **, în casa lui Simon leprosul,

*Marc. 14. 3. Ioan 11. 1, 2; 12. 3. **Cap. 21. 17.

7. s'a apropiat de El o femeie cu un vas de alabastru cu mir foarte scump; și, pe cînd sta El la masă, ea a turnat mirul pe capul Lui.

8. Ucenicilor * le-a fost necaz, cînd au văzut lucrul acesta, și au zis: „Ce rost are risipa aceasta?”

*Ioan 12. 4.

9. Mirul acesta s'ar fi putut vinde foarte scump, și banii să se dea săracilor.”

10. Cînd a auzit Isus, le-a zis: „De ce faceți supărare femeii? Ea a făcut un lucru frumos față de Mine.

11. Pentrucă * pe săraci îi aveți totdeauna cu voi, dar pe ** Mine nu Mă aveți totdeauna.

*Deut. 15. 11. Ioan 12. 8.

**Cap. 18. 20; 29. 30. Ioan 13. 33; 14. 10; 16. 6, 28; 17. 11.

12. Dacă a turnat acest mir pe trupul Meu, ea a făcut lucrul acesta în vederea pregătirii Mele pentru îngropare.

13. Adevărat vă spun că ori unde va fi propovăduită Evanghelia aceasta, în toată lumea, se va spune și ce a făcut femeia aceasta, spre pomenirea ei.”

Vînzarea lui Isus.

14. Atunci * unul din cei doisprezece, numit Iuda * Iscarioteanul, s'a dus la preoții cei mai de seamă,

*Marc. 14. 10. Luc. 22. 3. Ioan 13. 2, 30. **Cap. 10. 4.

15. și le-a zis: „Ce * vreți să-mi dați, și-L voi da în minile voastre?” Ei i-au cîntărit treizeci de arginți.

*Zuh. 11. 12. Cap. 27. 3.

16. Din clipa aceea, Iuda căuta un prilej nimerit, ca să dea pe Isus în minile lor.

Descoperirea vinzătorului.

17. În * ziua dintii a praznicului Azimilor, ucenicii au venit la Isus, și l-au zis: „Unde vrei să-Ți pregătim să mîncîm Paștele?”

*Exod. 12. 6, 18. Marc. 14. 12. Luc. 22. 7.

18. El le-a răspuns: „Duceți-vă în cetate la cutare om, și spuneți-i: „Învățătorul zice: „Vremea Mea este aproape; voi face Paștele cu ucenicii Mei în casa ta.”

19. Ucenicii au făcut cum le poruncise Isus, și au pregătit Paștele.

20. Seara *, Isus a șezut la masă cu cei doisprezece ucenici ai Săi.

*Marc. 14. 17—21. Luc. 22. 14. Ioan 13. 21.

21. Pe cînd mîncau, El a zis: „Adevărat vă spun că unul din voi Mă va vinde.”

22. Ei s'au întristat foarte mult, și au început să-l zică unul după altul: „Nu cumva sint eu, Doamne?”

23. Drept răspuns, El le-a zis: „Cel * ce a întins cu Mine mina în blid, acela Mă va vinde.”

*Ps. 41. 9. Luc. 22. 21. Ioan 13. 18.

24. Negreșit, Fiul omului Se duce după cum * este scris despre El. Dar vai ** de omul acela prin care este vîndut Fiul omului! Mai bine ar fi fost pentru el să nu se fi născut!”

25. Iuda, vînzătorul, a luat cuvîntul, și l-a zis: „Nu cumva sint eu, Învățătorule?” „Da”, i-a răspuns Isus, „tu ești!”

Cina cea de taină.

26. Pe cînd * mîncau ei, Isus a ** luat o pine; și, după ce a binecuvîntat, a frînt-o, și a dat-o ucenicilor, zicînd: „Luați, mîncăți; acesta * este trupul Meu.”

*Marc. 14. 22. Luc. 22. 19. **1 Cor. 11. 23—25. †1 Cor. 10. 16.

27. Apoi a luat un pahar, și, după ce a mulțămît lui Dumnezeu, li l-a dat, zicînd: „Beți * toți din el; * Marc. 14. 23.

28. căci acesta * este singele Meu, singele legămîntului celui ** nou, care se varsă pentru * mulți, spre iertarea păcatelor. *Exod. 24. 8. Lev. 17. 11. **Ier. 31. 31. †Cap. 20. 28. Rom. 3. 15. Evt. 9. 22.

29. Vă spun * că, de acum încolo nu voi mai bea din acest rod al viței, pînă ** în ziua cînd îl voi bea cu voi nou în Împărăția Tatălui Meu.”

*Marc. 14. 25. Luc. 22. 18. **Fapt. 10. 41.

Isus înștiințează pe ucenicii Săi.

30. După ce * au cîntat cîntarea, au ieșit în muntele Măslinilor. * Marc. 14. 26.

31. Atunci Isus le-a zis: „În noaptea aceasta, toți * veți ** găsi în Mine o pricină de poticnire; căci este scris:

"Voi bate† Păstorul, și oile turmei
vor fi risipite."
14. 27. Ioan 16. 32. *† Cap. 11. 6. † Zab. 13. 7.

32. Dar, după ce voi învia, voi* merge înaintea voastră în Galilea.”

33. Petru a luat cuvîntul, și l-a zis:
„Chiar dacă toți ar găsi în Tine o pri-
cină de poticnire, eu niciodată nu voi
în Tine o pricină de poticnire.”

34. „Adevărat* îți spun“, i-a zis Isus, „că tu, chiar în noaptea aceasta, înainte ca să cînte cocoșul, te vei lepăda de Mine de trei ori.“

35. Petru l-a răspuns: „Chiar dacă ar trebui să mor cu Tine, tot nu mă voi lepăda de Tine.“ Și toți ucenicii au spus același lucru.

Ghetsimani.

36. Atunci* Isus a venit cu ei într'un loc îngrădit, numit Ghetsimani, și a ucenicilor: „Sedeți aici pînă Mă veți duce colo să Mă rog.“

37. A luat cu El pe Petru și pe* cei doi fii ai lui Zebedei, și a început să Se întristeze și să se mihnească foarte tare.

38. Isus le-a zis atunci: „Sufletul Meu este cuprins de o întristare* de moarte; rămâneți aici, și vegheați împreună cu Mine.” *Ioan12:27

39. Apoi a mers puțin mai înainte
a căzut cu fața la pământ, și S'a ru-
gat*, zicind: „Tată **, dacă este cu-
putință, depărtează † dela Mine paha-
rul acesta! Totuș nu †† cum voiesc
Eu, cicum voiești Tu.“ * Matc. 14. 36. Luc. 22
c. Evr. 5.7. ** Ioan. 12. 27. † Cap. 20. 22. †† Ioan. 5. 30
c. 18. Filip. 2. 8.

40. Apoi a venit la ucenici, i-a găsi dormind, și a zis lui Petru: „Ce, unceas n'ați putut să vegheați împreună cu Mine!

41. Vegheați* și rugați-vă, ca să nu
cădeți în ispită; duhul, în adevăr, este
plin de rîvnă, dar carnea este nepu-
lincioasă“

42. S'a depărtat a doua oară, și S'a rugat, zicînd: „Tată, dacă nu se poate să se îndepărteze de Mine paharul a morții, fă ca Eu să nu beau din el.”

43. S'a întors iarăş la ucenici, şi i-a găsit dormind; pentru că li se îngreuiaseră ochii de somn.

44. l-a lăsat din nou, S'a depărtat

957
și S'a rugat a treia oară, zicînd acele-
ași cuvinte.

45. Apoi a venit la ucenici, și le-a zis: „Dormiți de acum și odihniți-vă!.. Iată că a venit ceasul ca Fiul omului să fie dat în minile păcătoșilor.

iată că se apropie vinzătorul."

Prinderea lui Isus.

47. Pe cînd • vorbea El încă, iată că vine luda, unul din cei doisprezece, cu o gloată mare, cu săbii și cu cio-mege, trimise de preoții cei mai de seamă și de bătrînii norodului "

48. Vinzătorul le dăduse semnul acesta: „Pe care-l voi săruta eu, acela este; să puneți mina pe el!”

49. Îndată, Iuda s'a apropiat de Iisus, și l-a zis: „Plecăciune, Învățăto-
rule!” Si l-a sărutat.

50. Isus i-a zis: „Prietene*, ce ai venit să faci, fă!“ Atunci oamenii aceia s'au apropiat, au pus minile pe Isus și L-au prins.

51. Și unul* din ceice erau cu Isus
a întins mîna, a scos sabia, a lovit pe
robul marelui preot, și i-a tăiat urechea.

52. Atunci Isus i-a zis: „Puneți sabia la locul ei; căci * toți ceice scot sabia de sabia vor pieri. *Ecc. 9.6. Apoc. 13. v

53. Crezi că n'aș putea să rog pe Tatăl Meu, care Mă-ar pune îndată la încredință mai* mult de douăsprezece luni de ingeri?

54. Dar cum se vor împlini Scripturile, cari zic că* așa trebuie să se întâmple?" *Isa. 53.7, etc. Vers.24. Luc.24-25, 44, 4

55. În clipa aceea, Isus a zis gloatelor: „Ați ieșit ca după un tilhar, cu săbii și cu ciomege, ca să Mă prindeți. În toate zilele ședeam în mijlocul vostru, și învățam norodul în Templu, și n-aveți pus mîna pe Mine.

56. Dar toate aceste lucruri s'au în-
tîmplat ca să se împlinească cele scrise
se * prin proroci "

Atunci** toți ucenicii L-au părăsit
au fugit. * Plin. 4. 20. Vers. 54. ** Ioan 18. 1

Isus înaintea Sinedriului.

57. Ceice* au prins pe Isus, L-au dus la marele preot Caiafa, unde erau dunați cărturarii și bătrânii.

58. Petru L-a urmat de departe, pînă la curtea marelui preot; apoi a intrat.

14. **Source:** *Journal of the American Medical Association*, 2000, 284: 1361-1366.

înlăuntrul, și a șezut jos cu aprozii, ca să vadă sfârșitul.

59. Preoții cei mai de seamă, bătrînii și tot Soborul căutau vre-o mărturie mincinoasă împotriva lui Isus, ca să-L poată omori.

60. Dar n'au găsit niciuna, măcar că s'au înfățișat mulți* martori mincinoși. La urmă au venit doi**.

* Ps. 27. 12; 35. 11. Marc. 14. 16. Fapt. 6. 13. ** Deut. 19. 15.

61. și au spus: „Acesta a zis: „Eu pot* să stric Templul lui Dumnezeu și să-l zidesc iarăș în trei zile.”

* Cap. 27. 40. Ioan 2. 19.

62. Marele preot s'a sculat* în picioare, și l-a zis: „Nu răspunzi nimic? Ce mărturisesc aceștia împotriva Ta?”

* Marc. 14. 60.

63. Isus* tăcea. Și marele preot a luat cuvîntul, și l-a zis: „Te** jur, pe Dumnezeu cel viu, să ne spui dacă ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu.”

* Isa. 53. 7. Cap. 27. 12, 14. ** Lev. 5. 1. 1 Sam. 14. 24, 26.

64. „Da”, i-a răspuns Isus, „sînt! „Ba mai mult, vă spun că de acum încolo veți vedea pe Fiul omului șezînd** la dreapta puterii lui Dumnezeu, și venind pe norii cerului.”

* Dan. 7. 13. Cap. 16. 27; 24. 30; 25. 31. Luc. 21. 27. Ioan 1. 51. Rom. 14. 10. 1 Tes. 4. 16. Apoc. 1. 7. ** Ps. 110. 1. Fapt. 7. 55.

65. Atunci* marele preot și-a rupt hainele, și a zis: „A hulit! Ce nevoie mai avem de martori? Iată că acum ați auzit hula Lui.

* 2 Reg. 18. 37; 19. 1.

66. Cere-deți?” Ei au răspuns: „Este vinovat* să fie pedepsit cu moartea.”

* Lev. 24. 16 Ioan 19. 7.

67. Marele L-au scuipat în față, L-au bătut cu pumnii, și L-au** palmuit,

* Isa. 50. 6; 53. 3. Cap. 27. 30. ** Luc. 22. 63. Ioan 19. 3.

68. zicînd: „Hristoase, proorocește-ne* — cine Te-a lovit?”

* Marc. 14. 65. Luc. 22. 64.

Tăgăduirea lui Petru.

69. Petru* însă ședea afară în curte. O slujnică a venit la el, și i-a zis: „Și tu erai cu Isus Galileanul!”

* Marc. 14. 66. Luc. 22. 65. Ioan 18. 16, 17, 25.

70. Dar el s'a lepădat înaintea tuturor, și i-a zis: „Nu știu ce vreți să zici.”

71. Cînd a ieșit în pridvor, l-a văzut o altă slujnică, și a zis celor de acolo: „Și acesta era cu Isus din Nazaret.”

72. El s'a lepădat iarăș, cu un jurămînt, și a zis: „Nu cunosc pe omul acesta!”

73. Peste puțin, cei ce stăteau acolo, s'au apropiat, și au zis lui Petru: „Nu mai încapă îndoială că și tu ești unul din oamenii aceia, căci și vorba* te dă de gol.”

* Luc. 22. 30.

74. Atunci el a* început să se blăstăme și să ce jure, zicînd: „Nu cunosc pe omul acesta!” În clipa aceea a cîntat cocoșul.

* Marc. 14. 71.

75. Și Petru și-a adus aminte de vorba, pe care i-o spusese Isus: „Înainte* ca să cînte cocoșul, te vei lepăda de Mine de trei ori.” Și a ieșit afară și a plîns cu amar.

* Vers. 34. Marc. 14. 30. Luc. 22. 61, 62. Ioan 13. 38.

Isus este dus la Pilat.

27. 1. Cînd s'a făcut ziuă, toți* preoții cei mai de seamă și bătrînii norodului au ținut sfat împotriva lui Isus, ca să-L omoare.

* Ps. 2. 2. Marc. 15. 1. Luc. 22. 66; 23. 1. Ioan 18. 28.

2. După ce L-au legat, L-au dus și L-au dat în mina dregătorului* Pilat din Pont.

* Cap. 20. 19. Fapt. 3. 13.

Căința și moartea lui Iuda.

3. Atunci* Iuda, vînzătorul, cînd a văzut că Isus a fost osîndit la moarte, s'a căit, a dus înapoi cei treizeci de arginți, i-a dat preoților celor mai de seamă și bătrînilor,

* Cap. 26. 14, 15.

4. și a zis: „Am păcătuit, căci am vindut sînge nevinovat.” „Ce ne pasă nouă?” i-au răspuns ei. „Treaba ta.”

5. Iuda a aruncat arginții în Templu, și s'a* dus de s'a spînzurat.

* 2 Sam. 17. 23. Fapt. 1. 18.

6. Preoții cei mai de seamă au strîns arginții, și au zis: „Nu este îngăduit să-i punem în vistieria Templului, fiindcă sînt preț de sînge.”

7. Și după ce s'au sfătuit, au cumpărat cu banii aceia „Țarina olarului,” ca loc pentru îngroparea străinilor.

8. Iată de ce țarina* aceea a fost numită pînă în ziua de azi: „Țarina singelui.”

* Fapt. 1. 19.

9. Atunci s'a împlinit ce fusese vestit prin proorocul Ieremia, care zice: „Au* luat cei treizeci de arginți, prețul celui prețuit, pe care l-au prețuit unii din fiii lui Israel;

* Zab. 11. 12, 13.

10. și i-au dat pe Țarina olarului, după cum îmi poruncise Domnul.”

Isus înaintea lui Pilat.

11. Isus S'a înfățișat înaintea dregătorului. Dregătorul L-a* întrebat:

„Ești Tu „Impăratul Iudeilor?“
„Da“... i-a răspuns Isus, „sînt.“

• Marc. 15. 2. Luc. 23. 9. Ioan 18. 33. • Ioan 18. 37.
1 Tim. 6. 13.

12. Dar n'a răspuns nimic * la învi-
nările preoților celor mai de seamă
și bătrînilor.

13. Atunci Pilat l-a zis: „N'auzi * de
cite lucruri Te învinuiesc ei?“

• Cap. 26. 63. Ioan 19. 9.
• Cap. 26. 62. Ioan 19. 10.

14. Isus nu i-a răspuns la niciun cu-
vînt, așa că se mira foarte mult dregă-
torul.

Întărirea hotărîrii de moarte.

15. La * fiecare praznic al Paștelor,
dregătorul avea obicei să sloboadă no-
rodului un întemnițat, pe care-l voiau ei.

• Marc. 15. 6. Luc. 23. 17. Ioan 18. 39.

16. Pe atunci aveau un întemnițat ve-
stit, numit Baraba.

17. Cînd erau adunați la un loc, Pilat
le-a zis: „Pe care voiți să vi-l sloboz-
nesc? Pe Baraba sau pe Isus, care se
numește Hristos?“

18. Căci știa că din pizmă dăduseră
pe Isus în minile lui.

19. Pe cînd sta Pilat pe scaun la ju-
decată, nevastă-sa a trimis să-i spună:
„Să n'ai nimic a face cu neprihănitul
acesta; căci azi am suferit mult în
vis din pricina lui.“

20. Preoții * cei mai de seamă și bă-
trîinii au înduplecat noroadele să ceară
pe Baraba, iar pe Isus să-l omoare.

• Marc. 15. 11. Luc. 23. 18. Ioan 18. 40. Fapt. 3. 14.

21. Dregătorul a luat cuvîntul, și le-a
zis: „Pe care din amîndoi voiți să vi-l
slobozesc?“ „Pe Baraba“, au răspuns
ei.

22. Pilat le-a zis: „Dar ce să fac cu
Isus, care se numește Hristos?“ „Să
fie răstignit“, i-au răspuns cu toții.

23. Dregătorul a zis: „Dar ce rău
a făcut?“ Ei au început să strige și
mai tare: „Să fie răstignit!“

24. Cînd a văzut Pilat că n'ajunge la
nimic, ci că se face mai multă zarvă, a
luat * apă, și-a spălat minile înaintea
norodului, și a zis: „Eu sînt nevinov-
vat de sîngele neprihănitului acestuia.
Treaba voastră!“

• Deut. 21. 6.

25. Și tot norodul a răspuns: „Sîn-
gele* Lui, să fie asupra noastră și a-
supra copiilor noștri.“

• Deut. 19. 10. Ios. 2. 19. 2 Sam. 1. 16. 1 Reg. 2. 32. Fapt. 5. 28.

Batjocurile ostașilor.

26. Atunci Pilat le-a slobozit pe Ba-
raba; iar pe Isus, după ce a pus să-L

bată cu nuiile *, L-a dat în minile lor,
că sa fie răstignit.

• Isa. 53. 5. Marc. 15. 15. Luc. 23. 16, 24, 25. Ioan 19. 1. 16.

27. Ostașii * dregătorului au dus pe
Isus în pretoriu, și au adunat în ju-
rul Lui toată ceata ostașilor.

28. L-au desbrăcat de hainele Lui,
și L-au * îmbrăcat cu o haină stacojie.

• Marc. 15. 16. Ioan 19. 2.

• Luc. 23. 11.

29. Au * impletit o cunună de spini,
pe care l-au pus-o pe cap, și l-au pus
o trestie în mina dreaptă. Apoi inge-
nuncheau înaintea Lui, își băteau joc
de El, și ziceau: „Plecăciune, Impă-
ratul Iudeilor!“

• Ps. 69. 19. Isa. 53. 3.

30. Și scuipau * asupra Lui, și luau
trestia și-L băteau în cap.

• Isa. 50. 6. Cap. 26. 67.

31. După ce și-au bătut astfel joc de
El, L-au desbrăcat de haina stacojie,
L-au îmbrăcat cu hainele Lui, și * L-au
dus să-L răstignească.

• Isa. 63. 7.

Răstignirea.

32. Pe * cînd ieșeau afară din cetate,
au ** întîlnit pe un om din Cirene nu-
mit Simon, și l-au silit să ducă cru-
cea lui Isus.

• Num. 15. 36. 1 Reg. 21. 13. Fapt. 7.
68. Evr. 13. 12. • Marc. 15. 21. Luc. 23. 26.

33. Cînd * au ajuns la un loc numit
Golgota, care înseamnă: „Locul căpă-
tîinii“,

• Marc. 15. 22. Luc. 23. 33. Ioan 19. 17.

34. I-au * dat să bea vin amestecat
cu fiere; dar, cînd l-a gustat, n'a
vrut să bea.

• Ps. 69. 21. Vers. 48.

35. După ce * L-au răstignit, l-au împăr-
țit hainele între ei, trăgînd la sorți,
pentru ca să se îplinească ce fusese
vestit prin proorocul, care zice: „Și-au
împărțit ** hainele Mele între ei, și
pentru cămașa Mea au tras la sorți.“

• Mate. 15. 24. Luc. 23. 34. Ioan 19. 24. • Ps. 22. 18.

36. Apoi * au șezut jos, și-L păzeau.

• Vers. 54.

37. Și * l-au scris deasupra capului
vina: „Acesta este Isus, Impăratul Iu-
deilor.“

• Marc. 15. 26. Luc. 23. 38. Ioan 19. 19.

38. Împreună * cu El, au fost răstigni-
ți doi tîlhari: unul la dreapta și ce-
lalt la stînga Lui.

• Isa. 63. 12. Marc. 15. 27. Luc. 23. 32, 33. Ioan 19. 18.

„Batjocurile trecătorilor.“

39. Trecătorii * își băteau joc de El,
dădeau din cap,

• Ps. 22. 7; 109. 25. Marc. 15. 29. Luc. 23. 35.

40. și ziceau: „Tu *, care strici Tem-
plul, și-l zidești la loc în trei zile,

mințuiește-Te pe Tine însuși! Dacă **
ești Tu Fiul lui Dumnezeu, pogoară-
Te de pe cruce!"

* Cap. 26. 61. Ioan 2. 19. ** Cap. 26. 63.

41. Preoții cei mai de seamă, împreună cu cărturarii și bătrînii, își băteau și ei joc de El, și ziceau:

42. „Pe alții i-a mințuit iar pe Sine nu Se poate mințui! Dacă este El împăratul lui Israel, să Se pogoare acum de pe cruce, și vom crede în El!

43. S'a * increzut în Dumnezeu: să-l scape acum Dumnezeu, dacă-L iubește. Căci a zis: „Eu sînt Fiul lui Dumnezeu!"

* Ps. 22. 6.

44. Tîlharii cari erau răstigniți împreună cu El, li aruncau aceleași * cuvinte de batjocură. * Marc. 15. 32. Luc. 23. 39.

Întunecul.

45. Dela * ceasul al șaselea pînă la ceasul al nouălea s'a făcut întunec peste toată țara.

* Anios. 8. 9. Marc. 15. 33. Luc. 23. 44.

46. Și pe la ceasul al nouălea, Isus a * strigat cu glas tare: „Eli **, Eli, Lama Sabactani?" adică: „Dumnezeul Meu, Dumnezeuul Meu, pentru ce M'ai părăsit?"

* Evr. 5. 7. ** Ps. 22. 1.

47. Unii din ceice stăteau acolo, cînd au auzit aceste vorbe, au zis: „Strigă pe Ilie!"

48. Și îndată, unul din ei a alergat de a luat un burete, l-a umplut * cu oțet, l-a pus într-o trestie, și l-a dat să bea.

* Ps. 69. 21. Marc. 15. 36. Luc. 23. 36. Ioan 19. 29.

49. Dar ceilalți ziceau: „Lasă, să vedem dacă va veni Ilie să-L mințuiască."

50. Isus * a strigat iarăși cu glas tare, și Și-a dat duhul. * Marc. 16. 37. Luc. 23. 46.

Perdeaua

dinlăuntrul Templului se rupe.

51. Și îndată perdeaua dinlăuntrul * Templului s'a rupt în două, de sus pînă jos, pămîntul s'a cutremurat, stîncile s'au despicat,

* Exod. 26. 31. 2 Cron. 3. 14. Marc. 15. 38. Luc. 23. 45.

52. mormintele s'au deschis și multe trupuri ale sfinților cari muriseră, au înviat.

53. Ei au ieșit din morminte, după învierea lui, au intrat în sfînta cetate, și s'au arătat multora.

54. Sutașul *, și ceice păzeau pe Isus împreună cu el, cînd au văzut cutremurul de pămînt și cele întimplate, s'au înfricoșat foarte tare, și au zis: „Cu

adevărat, acesta a fost Fiul lui Dumnezeu!"

* Vers. 36. Marc. 15. 39. Luc. 23. 47.

55. Acolo erau și multe femei, cari priveau de departe; ele * urmaseră pe Isus din Galilea, ca să-l slujească.

* Luc. 8. 2, 3.

56. Între * ele era Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacov și a lui Iose, și mama fiilor lui Zebedei.

* Marc. 15. 40.

Înmormîntarea lui Isus.

57. Spre * seară, a venit un om bogat din Arimatea, numit Iosif, care era și el ucenic al lui Isus.

* Marc. 15. 42. Luc. 23. 60. Ioan 19. 38.

58. El s'a dus la Pilat, și a cerut trupul lui Isus. Pilat a poruncit să i-l dea.

59. Iosif a luat trupul, l-a înfășurat într-o pînză curată de in,

60. și l-a * pus într'un mormînt nou al lui însuș, pe care-l săpase în stîncă. Apoi a prăvălit o piatră mare la ușa mormîntului, și a plecat.

* Luca. 24. 9.

61. Maria Magdalena și cealaltă Marie erau acolo, și ședeau în fața mormîntului.

Pecelluirea mormîntului.

62. A doua zi care vine după ziua Pregătirii, preoții cei mai de seamă și Fariseii, s'au dus împreună la Pilat,

63. și i-au zis: „Doamne, ne-am adus aminte că înșelătorul acela, pe cînd era încă în viață, a zis: „După * trei zile voi învia."

* Cap. 16. 21; 17. 23; 20. 19; 26. 61. Marc. 8. 31; 10. 34. Luc. 9. 22; 18. 33; 24. 6. 7. Ioan 2. 19.

64. Dă poruncă dar ca mormîntul să fie păzit bine pînă a treia zi, ca nu cumva să vină ucenicii Lui noaptea să-l fure trupul, și să spună norodului: „A înviat din morți!" Atunci înșelăciunea aceasta din urmă ar fi mai rea decît cea dintîi."

65. Pilat le-a zis: „Aveți o strajă; duceți-vă de păziți cum puteți."

66. Ei au plecat, și au întărit * mormîntul, pecetluind piatra și punind strajă."

* Dan. 6. 17.

Învierea lui Isus.

28 1. La sfîrșitul zilei Sabatului *, cînd începea să se lumineze în spre ziua dintîi a săptămîinii, Maria Magdalena și * cealaltă Marie au venit să vadă mormîntul.

* Marc. 16. 1. Luc. 24. 1. Ioan 20. 1. ** Cap. 27. 66.

2. Și iatăcă s'a făcut un mare cutremur de pămînt; căci un înger * al Domnului s'a pogorît din cer, a venit

și a prăvălit piatra dela ușa mormintului, și a șezut pe ea.

* Marc. 16.5. Luc. 24.4. Ioan 20.12.

3. Înfațișarea * lui era ca fulgerul, și îmbrăcămintea lui albă ca zăpada.

* Dan. 10.6.

4. Străjerii au tremurat de frica lui, și au rămas ca niște morți.

5. Dar îngerul a luat cuvîntul, și a zis femeilor: „Nu vă temeți; căci aștiu că voi căutați pe Isus, care a fost răstignit.

6. Nu este aici; a înviat, după cum * zăsesse. Veniți de vedeți locul unde zăsesse Domnul;

* Cap. 12.40; 16.21; 17.23; 20.19.

7. și duceți-vă repede de spuneți ucenicilor Lui că a înviat dintre cei morți. Iată că El merge * înaintea voastră în Galilea; acolo îl veți vedea. Iată că v'am spus lucrul acesta.”

* Cap. 26.32. Marc. 16.7.

Isus Se arată femeilor.

8. Ele au plecat repede de la mormînt, cu frică și cu mare bucurie, și au alergat să dea de veste ucenicilor Lui.

9. Dar iată că le-a întîmpinat Isus *, și le-a zis: „Bucurați-vă!” Ele s'au apropiat să-l cuprindă picioarele, și l s'au închinat.

* Marc. 16.9. Ioan 20.14.

10. Atunci Isus le-a zis: „Nu vă temeți; duceți-vă de spuneți fraților * Mei să meargă în Galilea: acolo Mă vor vedea.”

* Ioan 20.17. Rom. 8.29. Evr. 2.11.

Ademenirea străjerilor.

11. Pe cînd se duceau ele, au intrat în cetate unii din străjeri, și au dat de

veste preoților celor mai de seamă despre toate cele întîmplute.

12. Aceștia s'au adunat împreună cu bătrîinii, au ținut sfat, au dat ostașilor mulți bani,

13. și le-au zis: „Spuneți așa: „Ucenicii Lui au venit noaptea, pe cînd dormeam noi, și L-au furat.”

14. Și dacă va ajunge lucrul acesta la urechile dregătorului, îl vom potoli noi, și vă vom scăpa de grijă.”

15. Ostașii au luat banii, și au făcut cum i-au învățat. Și s'a răspîndit zvonul acesta printre ludei pînă în ziua de astăzi.

Arătarea lui Isus în Galilea.

16. Cei unsprezece ucenici s'au dus în Galilea, în muntele unde * le poruncise Isus.

* Cap. 26.32. Vers. 7.

17. Cînd L-au văzut ei, l s'au închinat, dar unii s'au îndoit.

18. Isus S'a apropiat de ei, a vorbit cu ei, și le-a zis: „Toată puterea Mi-a fost dată * în cer și pe pămînt.

* Dan. 7.13, 14. Cap. 11.27; 16.28. Luc. 1.32; 10.22. Ioan 3.36; 5.22; 13.3; 17.2. Fapt. 2.36. Rom. 14.9. 1 Cor. 15.27. Efes. 1.10, 21. Filip. 2.9, 10. Evr. 1.2; 2.8. 1 Pet. 3.22. Apoc. 17.14.

19. Duceți-vă * și faceți ucenici ** din toate neamurile, botezîndu-i în Numele Tatălui și al Fiului și al Sfîntului Duh.

* Marc. 16.15. * Isa. 52.10. Luc. 24.47. Fapt. 2.38, 39. Rom. 10.18. Col. 1.23.

20. Și învățați-i * să păzească tot ce v'am poruncit. Și iată că Eu sînt cu voi în toate zilele, pînă la sfîrșitul veacului. Amin.

* Fapt. 2.42.

EVANGHELIA DUPĂ MARCU

Propovăduirea lui Ioan Botezătorul.

1. Inceputul Evangheliei lui Isus Hristos, Fiul * lui Dumnezeu.

* Marc. 14.33. Luc. 1.35. Ioan 1.34.

2. Dupăcum este scris în prorocul Isaia: „Iată *, trimet înaintea Ta pe solum Meu, care îți va pregăti calea ...

* Mal. 3.1. Mat. 11.10. Luc. 7.27.

3. Glasul * celui ce strigă în pustie: „Pregătiți calea Domnului, neteziți-l cărările,”

* Isa. 40.3. Mat. 3.3. Luc. 3.4. Ioan 1.15, 23.

4. a venit Ioan * care boteza în pustie, propovăduind botezul pocăinței spre iertarea păcatelor.

* Mat. 3.1. Luc. 3.9. Ioan 3.23.

5. Tot * ținutul ludeii și toți locuitorii Ierusalimului au început să iasă la el; și, mărturisindu-și păcatele, erau botezați de el în riul Iordan. * Mat. 3.6.

6. Ioan era îmbrăcat * cu o haină de pâr de cămilă, și împrejurul mijlocului era încins cu un briu de curea. El se hrănea cu lăcuste ** și miere sălbatică.

* Mat. 3.4. * Lev. 11.22.

7. Ioan propovăduia, și zicea: „După mine vine * Cel ce este mai puternic decît mine, căruia eu nu sînt vrednic să mă plec să-l desleg curelele încălțămîntelor.

* Mat. 3.11. Ioan 1.27. Fapt. 13.25.

8. Eu *, da, v'am botezat cu apă; dar El vă va boteza cu ** Duhul Sfint. "
* Fapt. 1.5; 11. 16; 19. 4. ** Isa. 44. 3. Ioel 2. 28. Fapt. 2. 4; 10. 45; 11. 15. 16. 1 Cor. 12. 13.

Botezul și ispitirea lui Isus.

9. În * vremea aceea, a venit Isus din Nazaretul Galileii, și a fost botezat de Ioan în Iordan.

* Mat. 3. 13. Luc. 3. 21.

10. Și îndată, când ieșea * Isus din apă, el a văzut cerurile deschise, și Duhul pogorindu-Se peste El ca un porumbel.

* Mat. 3. 16. Ioan 1. 32.

11. Și din ceruri s'a auzit un glas, care zicea: „Tu * ești Fiul Meu prea iubit, în Tine Imi găsesc toată plăcerea Mea.”

* Ps. 2. 7. Mat. 3. 17. Cap. 9. 7.

12. Îndată * Duhul a minat pe Isus în pustie,

* Mat. 4. 1. Luc. 4. 1.

13. unde a stat patruzeci de zile, fiind ispitit de Satana. Acolo stătea împreună cu fiarele sălbatice și-l * slujeau îngerii.

* Mat. 4. 11.

Inceputul propovăduirii lui Isus.

14. După * ce a fost închis Ioan, Isus a venit în Galilea, și propovăduia ** Evanghelia lui Dumnezeu.

* Mat. 4. 12. ** Mat. 1. 23.

15. El zicea: „S'a * împlinit vremea, și Împărăția lui Dumnezeu este aproape”. Pocăiți-vă, și credeți în Evanghelie.”

* Dan. 9. 25. Gal. 4. 4. Efes. 1. 10. ** Mat. 3. 2; 4. 17.

Chemarea celor dintâi ucenici.

16. Pe * cînd trecea Isus pe lângă marea Galileii, a văzut pe Simon și pe Andrei, fratele lui Simon, aruncînd o mreajă în mare, căci erau pescari.

* Mat. 4. 18. Luc. 5. 4.

17. Isus le-a zis: „Veniți după Mine, și vă voi face pescari de oameni.”

18. Îndată, ei și-au lăsat * mrejiile, și au mers după El.

* Mat. 19. 27. Luc. 5. 11.

19. A * mers puțin mai departe, și a văzut pe Iacov, fiul lui Zebedei, și pe Ioan, fratele lui, cari, și ei, erau într-o corabie, și își dregeau mrejiile.

* Mat. 4. 21.

20. Îndată i-a chemat; și ei au lăsat pe tatăl lor Zebedei în corabie cu cei ce lucrau pe plată, și au mers după El.

Isus

vindecă pe un îndrăcit în Capernaum.

21. S'au * dus la Capernaum. Și în ziua Sabatului, Isus a intrat îndată în sinagogă, și a început să învețe pe norod.

* Mat. 4. 13. Luc. 4. 31.

22. Oamenii * erau uimiți de învățătura Lui; căci îi învăța ca unul care are putere, nu cum îi învățau cărturarii.

* Mat. 7. 28.

23. În * sinagoga lor era un om, care avea un duh necurat. El a început să strige:

* Luc. 4. 38.

24. „Ce * avem noi a face cu Tine, Isuse din Nazaret? Ai venit să ne pierzi? Te știi cine ești: Ești Sfântul lui Dumnezeu!”

* Mat. 8. 29.

25. Isus l-a * certat, și i-a zis: „Taci, și ieși afară din omul acesta!”

* Vers. 34.

26. Și duhul necurat a ieșit din el, scuturîndu-l * cu putere, și scoțînd un strigăt mare.

* Cap. 9. 20.

27. Toți au rămas înmărmuriți, așa că se întrebau unii pe alții: „Ce este aceasta? O învățătură nouă! El poruncește ca un stăpîn chiar și duhurilor necurate, și ele îl ascultă!”

28. Și îndată I s'a dus vestea în toate împrejurimile Galileii.

Tămăduirea soacrei lui Petru.

29. După ce * a ieșit din sinagogă, a intrat împreună cu Iacov și Ioan, în casa lui Simon și a lui Andrei.

* Mat. 8. 14. Luc. 4. 38.

30. Soacra lui Simon zăcea în pat, prinsă de friguri: și îndată au vorbit lui Isus despre ea.

31. El a venit, a apucat-o de mînă, a ridicat-o în sus, și au lăsat-o frigurile. Apoi ea a început să le slujească.

Tămăduirea altor bolnavi.

32. Seara *, după asfințitul soarelui, au adus la El pe toți bolnavii și îndrăciții.

* Mat. 8. 16. Luc. 4. 40.

33. Și toată cetatea era adunată la ușă.

34. El a vindecat pe mulți cari pătimeau de felurite boale; de asemenea, a scos mulți draci, și nu * lăsa pe draci să vorbească, pentru că-L cunoșteau.

* Cap. 3. 12. Luc. 4. 41. Fapt. 16. 17, 18.

35. A * doua zi dimineața, pe cînd era încă întunec de tot, Isus S'a sculat, a ieșit, și S'a dus într'un loc pustiu. Și Se ruga acolo.

* Luc. 4. 42.

36. Simon și ceilalți cari erau cu El s'au dus să-L caute;

37. și cînd L-au găsit, I-au zis: „Toți Te caută.”

38. El le-a răspuns: „Haidem să * mergem în altă parte, prin țirgurile

și satele vecine, ca să propovăduiesc și acolo; căci pentru *aceasta am ieșit.”
o Luc. 4. 43. o Isa. 61. 1. Ioan. 16. 28; 17. 4.

39. Și s'a dus să propovăduiască * în sinagogi, prin toată Galilea; și scotea dracii.
o Mat. 4. 23. Luc. 4. 44.

Tălmăduirea unui lepros.

40. A * venit la El un lepros, care s'a aruncat în genunchi înaintea Lui, îl ruga, și-l zicea: „Dacă vrei, poți să mă curățești.”
o Mat. 8. 2. Luc. 5. 12.

41. Lui Isus I s'a făcut milă de el, a întins mîna, S'a atins de el, și i-a zis: „Da, voiesc, fii curățit!”

42. Îndată l-a lăsat lepra, și s'a curățit.

43. Isus i-a poruncit cu tot dinadinsul, i-a spus să plece numai decît,

44. și i-a zis: „Vezi să nu spui nimănui nimic; ci du-te de te arată preotului, și adu pentru curățirea ta ce * a poruncit Moise, ca mărturie pentru ei.”
o Lev. 14. 3. 4. 10. Luc. 5. 14.

45. Dar * omul acela, după ce a plecat, a început să vestească și să spună în gura mare lucrul acesta, așa că Isus nu mai putea să intre pe față în nicio cetate; ci stătea afară, în locuri puștii, și * veneau la El din toate părțile.
o Luc. 5. 15. o Cap. 2. 13.

Vindecarea slăbănogului.

21. După cîteva zile, Isus S'a întors * în Capernaum. S'a auzit că este în casă,
o Mat. 9. 1. Luc. 5. 18.

2. și s'au adunat îndată așa de mulți că nu putea să-i mai încapă locul dinaintea ușii. El le vestea Cuvîntul.

3. Au venit la el niște oameni, cari l-au adus un slăbănog, purtat de patru inși.

4. Fiindcă nu puteau să ajungă pînă la El, din pricina norodului, au deslăcit acoperișul casei unde era Isus, și, după ce l-au spart, au pogorit pe acolo patul în care zăcea slăbănogul.

5. Cînd le-a văzut Isus credința, a zis slăbănogului: „Fiule, păcatele îți sînt iertate!”

6. Unii din cărturari, cari erau de față, se gîndeau în inimile lor:

7. „Cum vorbește omul acesta astfel? Hulește! Cine * poate să ierte păcatele decît numai Dumnezeu?”

8. Îndată, Isus a cunoscut *, prin duhul Său, că ei gîndeau astfel în ei,
o Iov. 14. 4. Isa. 43. 25.

și le-a zis: „Pentru ce aveți astfel de gînduri în inimile voastre?”
o Mat. 9. 4.

9. Ce * este mai lesne: a zice slăbănogului: „Păcatele îți sînt iertate”, ori umbla?” „Scoală-te, ridică-ți patul, și umblă?”

10. Dar, ca să știți că Fiul omului are putere pe pămînt să ierte păcatele,

11. „Tie îți poruncesc”, a zis El slăbănogului, — „scoală-te, ridică-ți patul, și du-te acasă.”

12. Și îndată, slăbănogul s'a sculat, și-a ridicat patul, și a ieșit afară în fața tuturor; așa că toți au rămas uimiți, și slăveau pe Dumnezeu, și ziceau: „Niciodată n'am văzut așa ceva!”

Chemarea lui Levi.

13. Isus * a ieșit iarăși la mare. Toată mulțimea venea la El; și El învăța pe toți.
o Mat. 9. 9.

14. Cînd * trecea pe acolo, a văzut pe Levi, fiul lui Alfeu, șezînd la vamă. Și i-a zis: „Vino după Mine!” Levi s'a sculat, și a mers după El.

o Mat. 9. 9. Luc. 5. 27.

Isus stă la masă cu vameșii și păcătoșii.

15. Pe * cînd ședea Isus la masă în casa lui Levi, mulți vameși și păcătoși au șezut și ei la masă cu El și cu ucenicii Lui; căci erau mulți cari mergeau de obicei după El.
o Mat. 9. 10.

16. Cărturarii și Fariseii, cînd L-au văzut mîncînd cu vameșii și cu păcătoșii, au zis ucenicilor Lui: „De ce mîncîncă El și bea cu vameșii și cu păcătoșii?”

17. Isus, cînd a auzit acest lucru, le-a zis: „Nu * cei sănătoși au trebuință de doftor, ci cei bolnavi. Eu am venit să chem la pocăință nu pe cei neprihăniți, ci pe cei păcătoși.”

o Mat. 9. 12, 13; 18. 11. Luc. 6. 31, 32; 19. 10. 1 Tim. 1. 15.

Despre post.

18. Ucenicii * lui Ioan și Fariseii obișnuiau să postească. Ei au venit și au zis lui Isus: „Pentruce ucenicii lui Ioan și ai Fariseilor postesc, iar ucenicii Tăi nu postesc?”
o Mat. 9. 14. Luc. 5. 33.

19. Isus le-a răspuns: „Oare pot poști nuntașii cîtă vreme este mirele cu ei? Cîtă vreme au pe mire cu ei, nu pot poști.

20. Vor veni zile, cînd va fi luat mirele dela ei, și atunci vor poști în ziua aceea.

21. Nimeni nu coase un petec de postav nou la o haină veche; altfel, petecul de postav nou rupe o parte din cel vechi, și mai rea ruptură se face.

22. Și nimeni nu pune vin nou în burdufuri vechi; altfel, vinul cel nou sparge burdufurile, și vinul se varsă, iar burdufurile se prăpădesc; ci vinul nou este pus în burdufuri noi."

Spicele de grâu și Sabatul.

23. S'a întâmplat că într-o zi de Sabat, Isus trecea * prin lanurile de grâu. Ucenicii Lui, pe cînd mergeau, au început să smulgă ** spice de grâu.

* Mat. 12. 1. Luc. 6. 1. ** Deut. 23. 25.

24. Fariseii I-au zis: „Vezi, de ce faci ei ce nu este îngăduit să facă în ziua Sabatului?”

25. Isus le-a răspuns: „Oare n'ați citit niciodată ce * a făcut David, cînd a fost în nevoie, și cînd a flămînzit el și cei ce erau împreună cu el?”

* 1 Sam. 21. 6.

26. Cum a intrat în Casa lui Dumnezeu, în zilele marelui preot Abiatar, și a mîncat pîinile pentru punerea înaintea Domnului, pe cari * nu este îngăduit să le mînințe decît preoții? Și cum a dat din ele chiar și celor ce erau cu el?”

* Exod. 29. 32, 33. Lev. 24. 9.

27. Apoi le-a zis: „Sabatul a fost făcut pentru om, iar nu omul pentru Sabat;

28. așa că Fiul omului este Domn * chiar și al Sabatului.”

* Mat. 12. 8.

Omul cu mîna uscată.

3. Isus a * intrat din nou în sinagogă. Acolo se afla un om cu mîna uscată.

* Mat. 12. 9. Luc. 6. 6.

2. Ei pîndeau pe Isus să vadă dacă-l va vindeca în ziua Sabatului, ca să-L poată învinui.

3. Și Isus a zis omului, care avea mîna uscată: „Scoală-te, și stai la mijloc!”

4. Apoi le-a zis: „Este îngăduit în ziua Sabatului să faci bine sau să faci rău? Să scapi viața cuiva sau s'o pierzi?” Dar ei tăceau.

5. Atunci, rotindu-și privirile cu mînie peste ei, și mîhnit de împietrirea inimii lor, a zis omului: „Întinde-ți mîna!” El a întins-o, și mîna i s'a făcut sănătoasă.

6. Fariseii * au ieșit afară, și s'au sfătuit îndată cu Irodianii ** cum să-L piardă.

* Mat. 12. 14. ** Mat. 22. 16.

Isus vindecă pe bolnavi.

7. Isus S'a dus cu ucenicii Săi la mare. După El a mers o mare mulțime de oameni din Galileia; și * o mare mulțime de oameni din Iudea,

* Luc. 8. 17.

8. din Ierusalim, din Idumea, de dincolo de Iordan, și dimprejurul Tiru-făcea, a venit la El.

9. Isus a poruncit ucenicilor să-l țină la îndemînă o corăbioară, ca să nu fie îmbulzit de ei.

10. Căci El vindeca pe mulți și de aceea toți cei ce aveau boli, se înghesuiau spre El ca să se atingă de El.

11. Duhurile * necurate, cînd îl vedeau, cădeau la pămînt înaintea Lui, și strigau: „Tu ** ești Fiul lui Dumnezeu.”

* Cap. 1. 23, 24. Luc. 4. 41. ** Mat. 14. 33. Cap. 1. 1.

12. Dar El le * porunca îndată cu totdinadinsul să nu-L facă cunoscut.

* Mat. 12. 16. Cap. 1. 25, 34.

Alegerea celor doisprezece apostoli.

13. În urmă *, Isus S'a suit pe munte; a chemat la El pe cine a vrut, și ei au venit la El.

* Mat. 10. 1. Luc. 6. 12; 9. 1.

14. A rînduit dintre ei doisprezece, ca să-i aibă cu Sine, și să-i trimeată să propovăduiască.

15. Le-a dat și putere să vindece boalele și să scoată dracii.

16. Iată cei doisprezece, pe cari i-a rînduit: Simon, căruia i-a * pus numele Petru;

* Ioan. 1. 42.

17. Iacov, fiul lui Zebedei, și Ioan, fratele lui Iacov, cărora le-a pus numele Boanergheș, care, tîlmăcit, înseamnă: „Fiii tunetului”;

18. Andrei; Filip; Bartolomeu; Matei; Toma; Iacov, fiul lui Alfeu; Tadeu; Simon Cananitul,

19. și Iuda Iscarioteanul, care L-a și vîndut.

Păcatul împotriva Duhului Sfînt.

20. Au venit în casă, și s'a adunat din nou norodul, așa că * nu puteau nici măcar să prinzească.

* Cap. 6. 31.

21. Rudele lui Isus, cînd au auzit cele ce se petreceau, au venit să pună mîna pe El. Căci * ziceau: „Și-a ieșit din minți.”

* Ioan 7. 5; 10. 20.

22. Și cărturarii, cari se pogorîseră din Ierusalim, ziceau: „Este * stăpînit de Beelzebul; scoate dracii cu ajutorul domnului dracilor.”

* Mat. 9. 34; 10. 25. Luc. 11. 16. Ioan 7. 20; 8. 48, 62; 10. 20.

23. Isus* i-a chemat la El, și le-a zis, în pilde: „Cum poate Satana să scoată afară pe Satana?” *Mat. 12. 25.

24. Dacă o împărăție este desbinată împotriva ei însăși, împărăția aceea nu poate dăinui.

25. Și dacă o casă este desbinată împotriva ei însăși, casa aceea nu poate dăinui.

26. Tot astfel, dacă Satana se răscobilește împotriva lui însuși, este desbinat, și nu poate dăinui, ci s'a isprăvit cu el.

27. Nimeni* nu poate să intre în casa unui om tare și să-i jăfuiască gospodăria, decât dacă a legat mai întâi pe omul acela tare; numai atunci îi va jăfui casa. *Ier. 49. 21. Mat. 12. 29.

28. Adevărat* vă spun că toate păcatele și toate hulele, pe cari le vor rosti oamenii, li se vor ierta; *Mat. 12. 31. Luc. 12. 10. 1 Ioan 5. 16.

29. dar oricine va huli împotriva Duhului Sfânt, nu va căpăta iertare în veac: ci este vinovat de un păcat vecinic.

30. Aceasta, pentru că ei ziceau: „Are un duh necurat.”

Mama și frații lui Isus.

31. Atunci* au venit mama și frații Lui, și, stînd afară, au trimis să-l cheme. *Mat. 12. 46. Luc. 8. 19.

32. Mulțimea ședea în jurul Lui, cînd l-au spus: „Iată că mama Ta și frații Tăi sînt afară și Te caută.”

33. El a răspuns: „Cine este mama Mea, și frații Mei?”

34. Apoi, aruncîndu-și privirile peste cei ce ședeau împrejurul Lui: „Iată,” a zis El, „mama Mea și frații Mei!”

35. Căci oricine face voia lui Dumnezeu, acela lîmi este frate, soră și mamă.

Pilda sămănătorului.

1. Isus a început iarăș* să învețe pe norod lîngă mare. Fiindcă se adunase foarte mult norod la El, S'a șutit și a șezut într-o corabie, pe mare; iar tot norodul stătea pe țarm lîngă mare. *Mat. 13. 1. Luc. 8. 4.

2. Apoi a început să-i învețe multe lucruri în pilde; și*, în învățătura pe care le-o dădea, le spunea: *Cap. 12. 38.

3. Ascultați! Iată, sămănătorul a ieșit să samene.

4. Pe cînd sămăna, o parte din sămînță a căzut lîngă drum: au venit păsările și au mîncat-o.

5. O altă parte a căzut pe un loc stîncos, unde n'avea mult pămînt: a răsărit îndată, pentru că n'a dat de un pămînt adînc;

6. dar, cînd a răsărit soarele, s'a pălit; și, pentru că n'avea rădăcină, s'a uscat.

7. O altă parte a căzut între spini; spinii au crescut, au înecat-o, și n'a dat roadă.

8. O altă parte a căzut în pămînt bun: a dat* roadă, care se înălță și creștea; și a adus: una treizeci, alta șaizeci, și alta o sută.” *Ioan 15. 5. Col. 1. 6.

9. Apoi a zis: cine are urechi de auzit, să audă.

10. Cînd* a fost singur, ceice erau în jurul Lui împreună cu cei doisprezece, L-au întrebat despre pilde. *Mat. 13. 10. Luc. 8. 9, etc.

11. „Vouă,” le-a zis El, „v'a fost dat să cunoașteți taina Împărăției lui Dumnezeu; dar pentru ceice* sînt afară din numărul vostru, toate lucrurile sînt înfățișate în pilde; *1 Cor. 5. 12. Col. 4. 5. 1 Tes. 4. 12. 1 Tim. 3. 7.

12. pentru că*, „măcar că privești, să privească și să nu vadă, și măcar că aud, să audă și să nu înțeleagă, ca nu cumva să se întoarcă la Dumnezeu, și să li se ierte păcatele.” *Isa. 6. 9. Mat. 13. 14. Luc. 8. 10. Ioan 12. 40. Fapt. 28. 28. Rom. 11. 8.

13. El le-a mai zis: „Nu înțelegeți pilda aceasta? Cum veți înțelege atunci toate celelalte pilde?”

14. Sămănătorul* samăna Cuvîntul. *Mat. 13. 19.

15. Cei înfățișați prin sămînța căzută lîngă drum, sînt aceia în cari este sămănat Cuvîntul; dar după ce l-au auzit, vine Satana îndată, și ia Cuvîntul sămănat în ei.

16. Tot așa, cei înfățișați prin sămînța căzută în locurile stîncoase, sînt aceia cari, cînd au Cuvîntul, îl primesc îndată cu bucurie;

17. dar n'au rădăcină în ei, ci țin pînă la o vreme; și cum vine un ne-caz sau o prigonire din pricina Cuvîntului, se leapădă îndată de el.

18. Alții sînt cei înfățișați prin sămînța căzută între spini; aceștia sînt cei ce aud Cuvîntul;

19. dar năvălesc în ei grijile lumii, înșelăciunea* bogățiilor și poftete altor lucruri, cari înecă Cuvîntul, și-l fac astfel neroditor. *1 Tim. 6. 9, 17.

20. Alții apoi sînt înfățișați prin sămînța căzută în pămînt bun. Aceștia

sînt cei ce aud Cuvîntul, îl primesc, și fac roadă: unul treizeci, altul șazece și altul o sută."

Lumina.

21. El* le-a mai zis: „Oare lumina este adusă ca să fie pusă supt baniță, sau supt pat? Nu este adusă ca să fie pusă în sfeșnic? * Mat. 5. 16. Luc. 9. 16; 11. 33.

22. Căci* nu este nimic ascuns, care nu va fi descoperit, și nimic tănuț, care nu va ieși la lumină.

* Mat. 10. 26. Luc. 12. 2.

23. Dacă* are cineva urechi de auzit, să audă."

* Mat. 11. 15. Vers. 9.

24. El le-a mai zis: „Luați seama la ce auziți. Cu* ce măsură veți măsura, vi se va măsura: și vi se va da și mai mult.

* Mat. 7. 2. Luc. 6. 38.

25. Căci* celui ce are, i se va da; dar dela celce n'are, se va lua și ce are."

* Mat. 13. 12; 25. 29. Luc. 8. 18; 19. 26.

Pilda cu sămînța.

26. El a mai zis: „Cu* Impărăția lui Dumnezeu este ca atunci cînd aruncă un om sămînța în pămînt; * Mat. 13. 24.

27. fie că doarme noaptea, fie că stă treaz ziua: sămînța încolțește și crește fără să știe el cum.

28. Pămîntul rodește singur: întîi un fir verde, apoi spic, după aceea griu deplin în spic;

29. și cînd este coaptă roada, pune* îndată secerea în ea, pentrucă a venit secerișul."

* Apoc. 14. 15.

Pilda grăuntelui de muștar.

30. El a mai zis: „Cu* ce vom asemăna Impărăția lui Dumnezeu, sau prin ce pildă o vom înfățișa?

* Mat. 13. 31. Luc. 13. 18. Fapt. 2. 41; 4. 4; 5. 14; 19. 20.

31. Se aseamănă cu un grăunte de muștar, care, cînd este sămănat în pămînt, este cea mai mică dintre toate semințele de pe pămînt;

32. dar, după ce a fost sămănat, crește și se face mai mare decît toate zarzaturile, și face ramuri mari, așa că păsările cerului își pot face cuiburi la umbra lui."

33. Isus* le vestea Cuvîntul prin multe pilde de felul acesta, după cum erau ei în stare să-L priceapă.

* Mat. 13. 34. Ioan 16. 12.

34. Nu le vorbea de loc fără pildă; dar, cînd era singur la o parte, lămură ucenicilor Săi toate lucrurile.

Potolirea furtunii.

35. În* aceeaș zi, seara, Isus le-a zis: „Să trecem în partea cealaltă."

* Mat. 8. 18, 23. Luc. 8. 22.

36. Dupăce au dat drumul norodului, ucenicii L-au luat în corabia în care se afla, și așa cum era. Împreună cu El mai erau și alte corăbii.

37. S'a stîrnit o mare furtună de vînt, care arunca valurile în corabie, așa că mai că se umplea corabia.

38. Și El dormea la cîrmă pe un căpătîi. Ucenicii L-au deșteptat, și l-au zis: „Învățătorule, nu-Ți pasă că pierim?"

39. El S'a sculat, a certat vîntul, și a zis mării: „Taci! Fără gură!" Vîntul a stat, și s'a făcut o liniște mare.

40. Apoi le-a zis: „Pentruce sînteți așa de fricoși? Tot n'aveți credință?"

41. I-a apucat o mare frică, și ziceau unii către alții: „Cine este acesta de îl ascultă chiar și vîntul și marea?"

Vindecarea unui îndrăcil.

5 1. Au* ajuns pe celălalt tîrm al mării, în ținutul Gadarenilor.

* Mat. 8. 28. Luc. 8. 26.

2. Cînd a ieșit Isus din corabie, L-a întîmpinat îndată un om care ieșea din morminte, stăpînit de un duh necurat.

3. Omul acesta își avea locuința în morminte, și nimeni nu mai putea să-l țină legat, nici chiar cu un lanț.

4. Căci de multe ori fusese legat cu picioarele în obezi și cu cătușele la mîni, dar rupsese cătușele și sfărîmase obezile, și nimeni nu-l putea domoli.

5. Totdeauna, zi și noapte, stătea în morminte și pe munți, tipînd și tăindu-se cu pietre.

6. Cînd a văzut pe Isus de departe, a alergat, l s'a închinat,

7. și a strigat cu glas tare: „Ce am eu a face cu Tine, Isuse, Fiul Dumnezeului Celui Prea Înalt? Te jur în Numele lui Dumnezeu, să nu mă chiniești!"

8. Căci Isus îi zicea: „Duh necurat, ieși afară din omul acesta!"

9. „Care-ți este numele?" l-a întrebat Isus. „Numele meu este „Legiune," a răspuns el, „pentrucă sîntem mulți."

10. Și îl ruga stăruitor să nu-i trimeată afară din ținutul acela.

11. Acolo, lîngă munte, era o turmă mare de porci, cari pășteau.

12. Și dracii L-au rugat, și au zis: „Trimete-ne în porcii aceia, ca să intrăm în ei.“

13. Isus le-a dat voie. Și duhurile necurate au ieșit și au intrat în porci; și turma s'a repezit de pe ripă în mare: erau aproape două mii, și s'au înecat în mare.

14. Porcarii au fugit, și au dat de știre în cetate și prin satele vecine. Oamenii au ieșit să vadă ce s'a întâmplat.

15. Au venit la Isus, și iată pe cel ce fusese îndrăcit și avusese legiunea de draci, șezînd jos îmbrăcat și întreg la minte; și s'au spăimîntat.

16. Cei ce văzuseră cele întîmplate, le-au povestit tot ce se petrecuse cu cel îndrăcit și cu porcii.

17. Atunci au început să roage pe Isus să plece din ținutul lor.

• Mat. 8. 34. Fapt. 16. 30.

18. Pe cînd Se suia El în corabie, omul* care fusese îndrăcit îl ruga să-l lase să rămînă cu El.

• Luc. 8. 38.

19. Isus nu i-a dat voie, ci i-a zis: „Du-te acasă la ai tăi, și povestește-le tot ce ți-a făcut Domnul, și cum a avut milă de tine.“

20. El a plecat, și a început să vestească prin Decapole tot ce-i făcuse Isus. Și toți se minunau.

Învierea fiicei lui Iair și vindecarea unei femei bolnave de doisprezece ani.

21. După* ce a trecut Isus iarăș de cealaltă parte, cu corabia, s'a adunat mult norod în jurul Lui. El stătea lângă mare.

• Mat. 9. 1. Luc. 8. 40.

22. Atunci* a venit unul din frunțașii sinagogii, numit Iair. Cum L-a văzut, frunțașul s'a aruncat la picioarele Lui,

• Mat. 9. 18. Luc. 8. 41.

23. și I-a făcut următoarea rugăminte stăruitoare: „Fetița mea trage să moară; rogu-Te, vino de-Ți pune mîna peste ea, ca să se facă sănătoasă și să trăiască.“

24. Isus a plecat împreună cu el. Și după El mergea mult norod și-L îmbulzea.

25. Și era o femeie, care de doisprezece ani avea* o scurgere de sînge.

• Lev. 15. 25. Mat. 9. 20.

26. Ea suferise mult dela mulți doftori; cheltuisese tot ce avea, și nu simțise nici o ușurare; ba încă îi era mai rău.

27. A auzit vorbindu-se despre Isus,

a venit pe dinapoi prin mulțime, și s'a atins de haina Lui.

28. Căci își zicea ea: „Dacă aș putea doar să mă ating de haina Lui, mă voi tămădui.“

29. Și îndată, a secat izvorul singelui ei. Și a simțit în tot trupul ei că s'a tămăduit de boală.

30. Isus a cunoscut îndată că o putere* ieșise din El; și, întorcîndu-Se spre mulțime, a zis: „Cine s'a atins de hainele Mele?“

• Luc. 6. 19; 8. 46.

31. Ucenicii I-au zis: „Vezi că mulțimea Te îmbulzește, și mai zici: „Cine s'a atins de Mine?“

32. El se uita de jur împrejur să vadă pe cea care făcuse lucrul acesta.

33. Femeea, înfricoșată și tremurînd, căci știa ce se petrecuse în ea, a venit de s'a aruncat la picioarele Lui, și l-a spus tot adevărul.

34. Dar Isus i-a zis: „Fiică, credința* ta te-a mîntuit; du-te în pace, și fii tămăduită de boala ta.“

• Mat. 9. 22. Cap. 10. 52. Fapt. 14. 9.

35. Pe cînd vorbea El încă*, iată că vin niște oameni dela frunțașul sinagogii, cari-i spun: „Fiica ta a murit; pentruce mai superi pe învățătorul?“

• Luc. 8. 49.

36. Dar Isus, fără să țină seamă de cuvintele acestea, a zis frunțașului sinagogii: „Nu te teme, crede numai!“

37. Și n'a îngăduit nimănui să-L însoțească, afară de Petru, Iacov și Ioan, fratele lui Iacov.

38. Au ajuns la casa frunțașului sinagogii. Acolo Isus a văzut o zarvă, și pe unii cari plîngeau și se tînguiau mult.

39. A intrat înlăuntru, și le-a zis: „Pentruce faceți atîta zarvă, și pentruce plîngeți? Copila n'a murit, ci doarme.“

• Ioan 11. 11.

40. Ei își băteau joc de El. Atunci*, după ce i-a scos afară pe toți, a luat cu El pe tatăl copilei, pe mama ei, și pe cei ce-L însoțiseră, și a intrat acolo unde zăcea copila.

• Fapt. 9. 40.

41. A apucat-o de mîină, și i-a zis: „Talita cumi“, care, tîlmăcit, înseamnă: „Fetițo, scoală-te, îți zic!“

42. Îndată fetița s'a sculat, și a început să umble; căci era de doisprezece ani. Ei au rămas încrămîniți.

43. Isus le-a* poruncit cu tărie să nu știe nimeni lucrul acesta; și a zis să dea de mîncare fetiței.

• Mat. 8. 4; 9. 30; 12. 16, 17. 9. Cap. 3. 12. Luc. 5. 14.

Isus la Nazaret. — Necredința locuitorilor.

6. Isus a * plecat de acolo, și S'a dus în patria Lui. Ucenicii Lui au mers după El. °Mat. 13.54. Luc. 4.16.

2. Când a venit ziua Sabatului, a început să învețe pe norod în sinagogă. Mulți, când îl azeau, se mirau și ziceau: „De * unde are El aceste lucruri? Ce fel de înțelepciune este aceasta, care l-a fost dată? Și cum se fac astfel de minuni prin minile Lui?” °Ioan 6.42.

3. Nu este acesta timplarul, feciorul Mariei, fratele * lui Iacov, al lui Iose, al lui Iuda și a lui Simon? Și nu sînt surorile Lui aici între noi? * Și găseau * o pricină de patinire în El. °Mat. 12.46. Gal. 1.19. °Mat. 11.6.

4. Dar Isus le-a zis: „Un prooroc nu * este disprețuit decît în patria Lui, între rudele Lui și în casa Lui.” °Mat. 13.57. Ioan 4.44.

5. N'a * putut să facă nici o minune acolo, ci doar Și-a pus minile peste cîțiva bolnavi, și i-a vindecat. °Fac. 19.22; 32.26. Mat. 13.58. Cap. 9.23.

6. Și se * mira de necredința lor. °Isa. 59.16.

Trimeterea celor doisprezece.

Isus străbătea * satele de primprejur și învăța pe norod. °Mat. 9.35. Luc. 13.22.

7. Atunci * a chemat la Sine pe cei doisprezece, și a început să-i trimeată duh cite doi, dîndu-le putere asupra duhurilor necurate. °Mat. 10.1. Cap. 3.13, 14. Luc. 9.1.

8. Le-a poruncit să nu ia nimic cu ei pe drum decît un toiag; să n'aibă nici pîne, nici traistă, nici bani de aramă la briu;

9. să * se încălțe cu sandale, și să nu se îmbrace cu două haine. °Fapt. 12.8.

10. Apoi * le-a zis: „În orice casă veți intra, să rămineți acolo pînă veți pleca din locul acela.” °Mat. 10.11. Luc. 9.4; 10.7, 8.

11. Și *, dacă în vreun loc nu vă vor primi, și nu vă vor asculta, să plecați de acolo, și să scuturați * îndată praful de sub picioarele voastre, ca mărturie pentru ei. Adevărat vă spun că, în ziua judecării, va fi mai ușor pentru pămîntul Sodomei și Gomorei decît pentru cetatea aceea.” °Mat. 10.14. Luc. 10.10. °Fapt. 13.51; 18.6.

12. Ucenicii au plecat, și au propovăduit pocăința.

13. Scoteau mulți draci, și * ungeau cu untdelemn pe mulți bolnavi, și-i vindecau. °Luc. 6.14.

Moartea lui Ioan Botezătorul.

14. Împăratul Irod a auzit * vorbindu-se despre Isus, al cărui Nume ajunsese vestit; și a zis: „Ioan Botezătorul a înviat din morți, și de aceea lucrează aceste puteri prin el.” °Mat. 14.1. Luc. 9.7.

15. Alții * ziceau: „Este Ilie.” Iar alții ziceau: „Este un prooroc ca unul din prooroci.” °Mat. 16.14. Cap. 8.28.

16. Dar * Irod, cînd a auzit lucrul acesta, zicea: „Ioan acela, căruia i-am tăiat capul, a înviat din morți.” °Mat. 14.2. Luc. 3.19.

17. Căci Irod însuș trimisese să prindă pe Ioan, și-l legase în temniță, din pricina Irodiadei, nevasta fratelui său Filip, pentru că o luase de nevastă.

18. Și Ioan zicea lui Irod: „Nu-ți * este îngăduit să ții pe nevasta fratelui tău!” °Lev. 18.16; 20.21.

19. Irodiada avea necaz pe Ioan, și voia să-l omoare. Dar nu putea,

20. căci Irod se temea * de Ioan, fiindcă îl știa om neprihănit și sfînt; și îl ocrea, și cînd îl azeua, de multe ori sta în cumpănă, neștiind ce să facă; și-l asculta cu plăcere. °Mat. 14.5; 21.26.

21. Totuș * a venit o zi cu bun prilej, cînd Irod își prăznuia ziua * nașterii, și a dat un ospăț boierilor săi, mai marilor oastei și fruntașilor Galileii. °Mat. 14.6. °Fac. 40.20.

22. Fata Irodiadei a intrat la ospăț, a jucat, și a plăcut lui Irod și oaspeților lui. Împăratul a zis fetei: „Cere-mi orice vrei, și-ți voi da.”

23. Apoi a adăugat cu jurămint: „Ori * ce-mi vei cere, îți voi da, fie și jumătate din împărăția mea.” °Est. 5.3, 6; 7.2.

24. Fata a ieșit afară, și a zis mamei sale: „Ce să cer? Și mamă-sa i-a răspuns: „Capul lui Ioan Botezătorul.”

25. Ea s'a grăbit să vină îndată la Împărat, și i-a făcut următoarea cerere: „Vreau să-mi dai îndată, într-o farfurie, capul lui Ioan Botezătorul.”

26. Împăratul * s'a întristat foarte mult; dar, din pricina jurămintelor sale și din pricina oaspeților, n'a vrut să zică nu. °Mat. 14.9.

27. A trimis îndată un ostaș de pază,

cu porunca de a aduce capul lui Ioan Botezătorul. Ostașul de pază s'a dus și a tăiat capul lui Ioan în temniță,
28. I-a adus pe o farfurie, l-a dat fetei, și fata l-a dat mamei sale.
29. Ucenicii lui Ioan, când au auzit acest lucru, au venit de i-au ridicat trupul, și l-au pus într'un mormint.

Inmulțirea pîinilor.

30. Apostolii * s'au adunat la Isus, și l-au spus tot ce făcuseră și tot ce învățaseră pe oameni. * Iuc. 9.10.

31. Isus * le-a zis: „Veniți singuri la o parte, într'un loc pustiu, și odihniți-vă puțin.“ Căci erau * mulți cari veneau și se duceau, și ei n'aveau vreme nici să mănince. * Mat. 14.13. * Cap. 3.20.

32. Au * plecat dar cu corabia, ca să se ducă într'un loc pustiu, la o parte. * Mat. 14.13.

33. Oamenii i-au văzut plecînd, și i-au cunoscut; au alergat pe jos din toate cetățile, și au venit înaintea lor în locul în care se duceau ei.

34. Cînd * a ieșit din corabie, Isus a văzut mult norod; și l s'a făcut milă de ei, pentru că erau ca niște oi cari n'aveau păstor; și a * început să-i învețe multe lucruri. * Mat. 9.36; 14.14. * Luc. 9.11.

35. Fiindcă * ziua era pe sfîrșite, ucenicii s'au apropiat de El, și l-au zis: „Locul acesta este pustiu și ziua este pe sfîrșite. * Mat. 14.15. Luc. 9.12.

36. Dă-le drumul să se ducă în cătunele și satele de primpărej, ca să-și cumpere pîne, fiindcă n'au ce minca.“

37. „Dați-le voi să mănince“, le-a răspuns Isus. Dar ei l-au zis: „Oare * să ne ducem să cumpărăm pîni de două sute de lei, și să le dăm să mănince?“ * Num. 11.13, 22. 2Reg. 4.43.

38. Și El i-a întrebat: „Cîte pîni aveți? Duceți-vă de vedeți.“ S'au dus de au văzut cîte pîni au, și au răspuns: „Cinci*, și doi pești.“

* Mat. 14.17. Luc. 9.13. Ioan 6.9. Mat. 15.34. Cap. 8.6.

39. Atunci le-a poruncit să-i așeze pe toți, cete-cete, pe iarba verde.

40. Și au șezut jos în cete de cîte o sută și de cîte cincizeci.

41. El a luat cele cinci pîni și cei doi pești. Și-a ridicat ochii spre cer, și a rostit binecuvîntarea*. Apoi a frînt pîinile și le-a dat ucenicilor, ca ei să le împartă norodului. Asemenea și cei doi pești, i-a împărțit la toți.

* 1Sam. 9.13. Mat. 28.28.

42. Au mîncat toți și s'au săturat;
43. și au ridicat douăsprezece coșuri pline cu rămănturi de pîne și cu ce mai rămăsese din pești.
44. Cei ce mîncaseră pîinile, erau cinci mii de bărbați.

Isus umblă pe mare.

45. Îndată *, Isus a silit pe ucenicii Săi să intre în corabie, și să treacă înaintea Lui de cealaltă parte, spre Betsaida. În timpul acesta, El avea să dea drumul norodului.

* Mat. 14.22. Ioan 6.17.

46. După ce și-a luat rămas bun de la norod, S'a dus în munte, ca să se roage.

47. Cînd * s'a înserat, corabia era în mijlocul mării, iar Isus era singur pe țarm. * Mat. 14.23. Ioan 6.16, 17.

48. A văzut pe ucenici că se necăjesc cu vislirea, căci vîntul le era împotrivă. Și într'a patra strajă din noapte, a mers la ei, umblind pe mare, și voia * să treacă pe lingă ei. * Luc. 24.25.

49. Cînd L-au văzut ei umblind pe mare, li s'a părut că este o nălucă, și au tipat;

50. pentru că toți L-au văzut, și s'au spăimîntat. Isus a vorbit îndată cu ei, și le-a zis: „Îndrăzniți, Eu sînt, nu vă temeți!“

51. Apoi S'a suit la ei în corabie, și a stat vîntul. Ei au rămas uimiți și înmărmuriți,

52. căci nu * înțeleseseră minunea cu pîinile, fiindcă le era inima * împietrită. * Cap. 8.17, 18. * Cap. 8.6, 16.14.

Vindecări la Ghenezaret.

53. După * ce au trecut marea, au venit în ținutul Ghenezaretului, și au tras la mal. * Mat. 14.34.

54. Cînd au ieșit din corabie, oamenii au cunoscut îndată pe Isus,

55. au alergat prin toate împrejurimile, și au început să aducă pe bolnavi în paturi, pretutindeni pe unde se auzea că era El.

56. Oriunde intra El, în sate, în cetăți sau în cătune, puneau pe bolnavi pe piețe, și-L rugau să le dea voie doar * să se atingă de poalele hainei Lui. Și toți cîți se atingeau de El, erau tămăduiți.

* Mat. 9.20. Cap. 5.27, 28. Fapt. 19.12.

Fariseii și datina bătrînilor.

7. Fariseii și cîțiva cărturari, veniți din Ierusalim, s'au * adunat la Isus. Mat. 15. 1.

2. Ei au văzut pe unii din ucenicii Lui prinzînd cu minile necurate, adică nespălate. —

3. Fariseii, însă, și toți ludeii nu mîncă fără să-și spele cu mare băgare de seamă minile, după datina bătrînilor.

4. Și cînd se întorc din piață, nu mîncă decît după ce s'au scaldat. Sînt multe alte obiceiuri pe cari au apucat ei să le țină, precum: spălarea paharelor, a ulcioarelor, a căldărilor și a paturilor. —

5. Și * Fariseii și cărturarii L-au întreat: „Pentru ce nu se țin ucenicii Tăi de datina bătrînilor, ci prinzesc cu minile nespălate?” Mat. 15. 2.

6. Isus le-a răspuns: „Fărnîcilor, bine a proorocit Isaia despre voi, după cum este scris: „Norodul * acesta Mă cinstește cu buzele, dar inima lui este departe de Mine.” Isa. 29. 13. Mat. 15. 6.

7. Degeaba Mă cinstești ei, dînd învătăuri cari nu sînt decît niște porunci omenești.”

8. Voi lăsați porunca lui Dumnezeu, și țineți datina așezată de oameni, precum: spălarea ulcioarelor și a paharelor, și faceți multe alte lucruri de acestea.”

9. El le-a mai zis: „Ați desființat frumos porunca lui Dumnezeu, ca să țineți datina voastră.

10. Căci Moise a zis: „Să cinstești * pe tatăl tău și pe mama ta;” și: „Cine ** va grăi de rău pe tatăl său sau pe mama sa, să fie pedepsit cu moartea.” Exod. 20. 12. Deut. 5. 16. Mat. 15. 4. Exod. 21. 17. Lev. 20. 9. Prov. 20. 20.

11. Voi, dimpotrivă, ziceți: „Dacă un om va spune tatălui său sau mamei sale: „Ori cu ce te-ai putea ajuta, este,” Corban”, adică dat lui Dumnezeu, face bine; Mat. 15. 5; 23. 18.

12. și nu-l mai lăsați să facă nimic pentru tatăl sau pentru mama sa.

13. Și așa, ați desființat Cuvîntul lui Dumnezeu, prin datina voastră. Și faceți multe alte lucruri de felul acesta!”

Ce spurcă pe om.

14. În urmă *, a chemat din nou no-
roadele la Sine, și le-a zis: „Ascultați-Mă toți și înțelegeți. Mat. 15. 10.

15. Afară din om nu este nimic care, intrînd în el, să-l poată spurca; dar ce iese din om, aceea-l spurcă.

16. Dacă * are cineva urechi de auzit, să audă.” Mat. 11. 15.

17. După ce * a intrat în casă, pe cînd era departe de norod, ucenicii Lui L-au întreat despre pilda aceasta. Mat. 15. 16.

18. El le-a zis: „Și voi sinteți așa de nepricepuți? Nu înțelegeți că nimic din ce intră în om de afară, nu-l poate spurca?”

19. Fiindcă nu intră în inima lui, ci în pîntece, și apoi este dat afară în hazna?” A zis astfel, făcînd toate bucatele curate.

20. El le-a mai zis: „Ce iese din om, aceea spurcă pe om.

21. Căci * dinlăuntru, din inima oamenilor, ies gîndurile rele, preacurviile, curviile, uciderile, Fac. 6. 5; 8. 21. Mat. 15. 19.

22. furtişagurile, lăcomiile, vicleşugurile, înşelăciunile, faptele de ruşine, ochiul rău, hula, trufia, nebulia.

23. Toate aceste lucruri rele ies dinlăuntru, și spurcă pe om.”

Femeia Cananeancă.

24. Isus * a plecat de acolo, și S'a dus în ţinutul Tirului și al Sidonului. A intrat într'o casă, dorînd să nu ştie nimeni că este acolo; dar n'a putut să rămînă ascuns. Mat. 15. 21.

25. Căci îndată, o femeie, a cărei fetiță era stăpînită de un duh necurat, a auzit vorbindu-se despre El, și a venit de s'a aruncat la picioarele Lui.

26. Femeia aceasta era o grecoaică, de obîrșie Siro-feniciană. Ea îl ruga să scoată pe dracul din fiica ei.

27. Isus i-a zis: „Lasă să se sature mai întîi copiii; căci nu este bine să iei pinea copiilor, și s'o arunci la căței.”

28. „Da, Doamne”, i-a răspuns ea; „dar și căței de supt masă mîncă din fărîmiturile copiilor.”

29. Atunci Isus i-a zis: „Pentru vorba aceasta, du-te; a ieșit dracul din fiică-tă.”

30. Și cînd a intrat femeia în casa ei, a găsit pe copilă culcată în pat; și ieșise dracul din ea.

Vindecarea unui surd-mut.

31. Isus * a părăsit ţinutul Tirului, și a venit iarăș prin Sidon la marea Galileii, trecînd prin ţinutul Decapole. Mat. 15. 22.

32. I-au * adus un surd, care vorbea cu anevio, și L-au rugat să-și pună minile peste el. ^{Cap. 9. 32. Luc. 11. 14.}

33. El l-a luat la o parte din norod, i-a pus degetele în urechi, și i-a atins limba cu scuipatul * Lui. ^{Cap. 8. 23. Ioan 9. 6.}

34. Apoi, Și-a ridicat * ochii spre cer, a suspinat **, și a zis: Efata **, adică: „Deschide-te!“ ^{Cap. 6. 41. Ioan 11. 41; 17. 1. Cap. 11. 33, 38.}

35. Îndată *, i s'au deschis urechile, i s'a deslegat limba, și a vorbit foarte deslușit. ^{Ioa. 35. 5, 6. Mat. 11. 5.}

36. Isus le-a * poruncit să nu spună nimănui; dar cu cât le porunceam mai mult, cu atât le vesteau mai mult. ^{Cap. 5. 43.}

37. Ei erau uimiți peste măsură de mult, și ziceau: „Toate le face de minune; chiar și pe surzi îi face să audă, și pe muți să vorbească.“

A doua înmulțire a pînilor.

8. În zilele acelea, fiindcă * se strînsese din nou mult norod, și n'avea ce minca, Isus a chemat pe ucenicii Săi, și le-a zis: ^{Mat. 15. 32.}

2. „Mi-e milă de norodul acesta; căci iată că de trei zile stau lingă Mine, și n'au ce minca.

3. Dacă le voi da drumul acasă flămînzi, au să leșine de foame pe drum, fiindcă unii din ei au venit de departe.“

4. Ucenicii l-au răspuns: „Cum ar putea cineva să sature cu pîne pe oamenii aceștia, aici într'un loc pustiu?“

5. „Cîte pini aveți?“ i-a întrebat * Isus. „Șapte“, l-au răspuns ei. ^{Mat. 15. 34. Cap. 6. 38.}

6. Atunci a poruncit norodului să șadă pe pămînt; a luat cele șapte pini; și, după ce a mulțămît lui Dumnezeu, le-a frînt și le-a dat ucenicilor Săi ca să le împartă; și ei le-au împărțit norodului.

7. Mai aveau și cîțiva peștișori: și Isus, după ce i-a binecuvîntat *, a poruncit să-i împartă și pe aceia. ^{Mat. 14. 19. Cap. 6. 41.}

8. Au mîncat și s'au săturat; și au ridicat șapte coșnițe, pline cu rămășițele de fărîmituri. ^{Cap. 7. 31.}

9. Erau aproape patru mii de inși. În urmă Isus le-a dat drumul.

Aluatul Fariseilor.

10. Isus a intrat îndată * în corabie cu ucenicii Săi, și a venit în părțile Dalmanutei. ^{Mat. 15. 33.}

11. Fariseii au venit deodată *, și au început o ceartă de vorbe cu Isus; și, ca să-L pună la încercare, l-au cerut un semn din cer. ^{Mat. 12. 38; 16. 1. Ioan 6. 30.}

12. Isus a suspinat adînc în duhul Său, și a zis: „Pentru ce cere neamul acesta un semn? Adevărat vă spun că neamului acestuia nu i se va da deloc un semn.“

13. Apoi i-a lăsat, și a intrat iarăși în corabie, ca să treacă de cealaltă parte.

14. Ucenicii * uitaseră să ia pini; cu ei în corabie n'aveau decît o pîne. ^{Mat. 16. 5.}

15. Isus le dădea în grijă *, și le zicea: „Luați seama, să vă păziți bine de aluatul Fariseilor și de aluatul lui Irod!“ ^{Mat. 16. 6. Luc. 12. 1.}

16. Ucenicii se gindeau și ziceau între ei: „Fiindcă n'avem pini?“ ^{Mat. 16. 7.}

17. Isus a înțeles lucrul acesta, și le-a zis: „Pentruce vă gîndiți că n'aveți pini? Tot * nu pricepeți și tot nu înțelegeți? Aveți inima împietrită?“ ^{Cap. 6. 52.}

18. Aveți ochi, și nu vedeți? Aveți urechi, și nu auziți? Și nu vă aduceți aminte deloc?

19. Cînd * am frînt cele cinci pini la cei cinci mii de bărbați, cîte coșuri pline cu fărîmituri ați ridicat?“ „Douăsprezece“, l-au răspuns ei. ^{Mat. 14. 20. Cap. 6. 43. Luc. 9. 17. Ioan 6. 13.}

20. „Și cînd * am frînt cele șapte pini la cei patru mii de bărbați, cîte coșuri pline cu fărîmituri ați ridicat?“ „Șapte“, l-au răspuns ei. ^{Mat. 15. 37. Vers. 8.}

21. Și El le-a zis: „Tot nu * înțelegeți?“ ^{Cap. 6. 52. Vers. 17.}

Vindecarea unui orb la Betsaida.

22. Au venit la Betsaida; au adus la Isus un orb, și L-au rugat să Se atîngă de el.

23. Isus a luat pe orb de mînă, și l-a scos afară din sat; apoi i-a pus scuipat * pe ochi, Și-a pus minile peste el, și l-a întrebat: „Vezi ceva?“ ^{Cap. 7. 31.}

24. El s'a uitat, și a zis: „Văd niște oameni umblind, dar mi se par ca niște copaci.“

25. Isus i-a pus din nou mâinile pe ochi; i-a spus să se uite întâi; și când s'a uitat, a fost tămăduit, și a văzut toate lucrurile deslușit.

26. Atunci Isus l-a trimes acasă, și i-a zis: „Să nu intri în sat, și nici * să nu spui cuiva în sat.” *Mat.8.4. Cap. 5. 48.

Mărturisirea lui Petru.

27. Isus * a plecat cu ucenicii Săi în satele Cezareii lui Filip. Pe drum le-a pus următoarea întrebare: „Cine zic oamenii că sînt Eu?” *Mat. 16. 13. Luc. 9. 18.

28. Ei l-au răspuns: „Ioan * Botezătorul; alții: Ilie; alții: Unul din prooroci.” *Mat. 14. 2.

29. „Dar voi”, i-a întrebat El, „cine ziceți că sînt Eu?” „Tu * ești Hristosul!” l-a răspuns Petru.

*Mat. 16. 16; 6. 69; 11. 27.

30. Isus * le-a poruncit cu tărie să nu spună nimănui lucrul acesta despre El.

*Mat. 16. 20.

Isus vestește patimile și moartea Sa.

31. Atunci a * început să-i învețe că Fiul omului trebuie să pătmească mult, să fie tăgăduit de bătrîni, de preoții cei mai de seamă și de cărturari, să fie omorît, și după trei zile să învieze.

*Mat. 16. 21; 17. 22. Luc. 9. 22.

32. Le spunea lucrurile acestea pe față. Petru însă L-a luat de o parte, și a început să-L mustre.

33. Dar Isus S'a întors și S'a uitat la ucenicii Săi, a muștră pe Petru, și i-a zis: „Înapoia Mea, Satano! Fiindcă tu nu te gîndești la lucrurile lui Dumnezeu, ci la lucrurile oamenilor.”

34. Apoi a chemat la El norodul împreună cu ucenicii Săi, și le-a zis: „Dacă voește cineva * să vină după Mine, să se lepede de sine însuși, să-și ia crucea, și să Mă urmeze.”

*Mat. 10. 38; 16. 24. Luc. 9. 23; 14. 27.

35. Căci oricine * va vrea să-și scape viața, o va pierde; dar oricine își va pierde viața din pricina Mea și din pricina Evangheliei, o va mintui.

* Ioan 12. 25.

36. Și ce folosește unui om să cîștige toată lumea, dacă își pierde sufletul?

37. Sau ce va da un om în schimb pentru sufletul său?

38. Pentrucă * de oricine se ** va rușina de Mine și de cuvintele Mele, în acest neam preacurvar și păcătos, Se va rușina și Fiul omului, cînd va veni în slava Tatălui Său împreună cu sfinții îngeri.”

*Mat. 10. 33. Luc. 9. 26; 12. 9.

**Rom. 1. 16. 2 Tim. 1. 8; 2. 12.

9. El le-a mai zis: „Adevărat * vă spun, că sînt unii din ceice stau aici, cari nu vor muri pînă nu vor vedea împărăția ** lui Dumnezeu venind cu putere.”

*Mat. 16. 29. Luc. 9. 27. **Mat. 24. 30; 25. 31. Luc. 22. 18.

Schimbarea la față.

2. După * șase zile, Isus a luat cu El pe Petru, pe Iacov și pe Ioan, și i-a dus singuri de o parte pe un munte înalt. Acolo S'a schimbat la față înaintea lor.

*Mat. 17. 1. Luc. 9. 28.

3. Hainele Lui s'au făcut strălucitoare și foarte albe *, de o albeață pe care nici un nălbitor de pe pămînt n'o poate da.

*Dan. 7. 9. Mat. 28. 3.

4. Ilie li s'a arătat împreună cu Moise, și sta de vorbă cu Isus.

5. Petru a luat cuvîntul, și a zis lui Isus: „Învățătorule, este bine să stăm aici; să facem trei colibi: una pentru Tine, una pentru Moise, și una pentru Ilie.”

6. Căci nu știa ce să zică, atît de mare spaimă îi apucase.

7. A venit un nor și i-a acoperit cu umbra lui; și din nor s'a auzit un glas, care zicea: „Acesta este Fiul Meu prea iubit: de El să ascultați!”

8. Îndată, ucenicii s'au uitat împrejur, și n'au mai văzut pe nimeni decît pe Isus singur cu ei.

9. Pe * cînd se pogorau de pe munte, Isus le-a poruncit să nu spună nimănui ce au văzut, pînă va învia Fiul omului dintre cei morți.

*Mat. 17. 9.

10. Ei au păstrat în ei lucrul acesta, și se întrebau între ei ce să însemne învierea aceea dintre cei morți,

11. Ucenicii l-au pus următoarea întrebare: „Pentruce zic cărturarii că * trebuie să vină întîi Ilie?”

*Mat. 4. 5. Mat. 17. 10.

12. El le-a răspuns: „Ilie va veni întîi; și va așeza din nou toate lucrurile; tot așa după cum * este scris despre Fiul omului că trebuie să pătmească mult și să ** fie defăimat.”

6. Isa. 53. 2, etc. Dan. 9. 26. **Luc. 23. 11. Filip. 2. 7.

13. Dar Eu vă spun că Ilie * a și venit, și ei i-au făcut ce au vrut, după cum este scris despre el.”

*Mat. 11. 14; 17. 12. Luc. 1. 17.

Vindecarea unui îndrăcit.

14. Cînd * au ajuns la ucenici, au văzut mult norod împrejurul lor și pe cărturari întrebîndu-se cu ei.

*Mat. 17. 14. Luc. 9. 37.

15. De îndată ce a văzut norodul pe Isus, s'a mirat, și a alergat la El să l se închine.

16. El i-a întrebat: „Despre ce vă întrebați cu ei?”

17. Și un om din norod l-a răspuns: „Învățătorule, am adus la Tine pe fiul meu, care este stăpinit de un duh mut.”

Mat. 17. 14. Luc. 9. 38.

18. Oriunde îl apucă, îl trîntește la pămînt. Copilul face spumă la gură, scrișnește din dinți, și rămîne țăpan. M'am rugat de ucenicii Tăi să scoată duhul, și n'au putut.”

19. „O neam necredincios!” le-a zis Isus. „Pînă cînd voi fi cu voi? Pînă cînd vă voi suferi? Aduceți-l la Mine.”

20. L-au adus la El. Și, cum a văzut copilul pe Isus, duhul l-a scuturat cu putere; copilul a căzut la pămînt, și se svirolea făcînd spumă la gură.

Cap. 1. 26. Luc. 9. 42.

21. Isus a întrebat pe tatăl lui: „Cîtă vreme este de cînd îi vine așa?” „Din copilărie”, a răspuns el.

22. „Și de multe ori duhul l-a aruncat cînd în foc, cînd în apă, ca să-l omoare. Dar dacă poți face ceva, fie-ți milă de noi și ajută-ne.”

23. Isus a răspuns: „Tu zici: „Dacă” poți!” ... Toate lucrurile sînt cu putință celui ce crede!”

Mat. 17. 20. Cap. 11. 23. Luc. 17. 6. Ioan 11. 40.

24. Îndată tatăl copilului a strigat cu lacrimi: „Cred, Doamne! Ajută necredinței mele!”

25. Cînd a văzut Isus că norodul vine în fuga mare spre El, a muștrat duhul necurat, și i-a zis: „Duh mut și surd, îți poruncesc să ieși afară din copilul acesta, și să nu mai intri în el.”

26. Și duhul a ieșit, țîpînd și scuturîndu-l cu mare putere. Copilul a rămas ca mort, așa că mulți ziceau: „A murit!”

27. Dar Isus l-a apucat de mînă, și l-a ridicat. Și el s'a sculat în picioare.

28. Cînd* a intrat Isus în casă, ucenicii Lui l-au întrebat deoparte: „Noi de ce n'am putut să scoatem duhul acesta?”

Mat. 17. 19.

29. „Acest soi de draci”, le-a zis El, „nu poate ieși decît prin rugăciune și post.”

Isus vestește moartea și învierea Sa.

30. Au plecat de acolo, și au trecut prin Galilea. Isus nu voia să știe nimeni că trece.

31. Căci* învăța pe ucenicii Săi, și zicea: „Fiul omului va fi dat în mîinile oamenilor; ei îl vor omori, și a treia zi după ce-l vor omori, va învia.”

Mat. 17. 22. Luc. 9. 44.

32. Dar ucenicii nu înțelegeau cuvintele acestea, și se temeau să-l întrebe.

Cine este cel mai mare?

33. Apoi* au venit la Capernaum. Cînd era în casă, Isus i-a întrebat: „Despre ce vorbeați unul cu altul pe drum?”

Mat. 18. 1. Luc. 9. 46; 21. 24.

34. Dar ei tăceau, pentru că pe drum se certaseră între ei, ca să știe cine este cel mai mare:

35. Atunci Isus a șezut jos, a chemat pe cei doisprezece, și le-a zis: „Dacă vrea cineva* să fie cel dintîi, trebuie să fie cel mai de pe urmă din toți și slujitorul tuturor!”

Mat. 20. 26. 27. Cap. 10. 43.

36. Și a luat* un copilaș, și l-a așezat în mijlocul lor; apoi l-a luat în brațe, și le-a zis:

Mat. 18. 2. Cap. 10. 16.

37. „Oricine primește pe unul din acești copilași, în Numele Meu, Mă primește pe Mine; și oricine* Mă primește pe Mine, nu Mă primește pe Mine, ci pe Cel ce M'a trimis pe Mine.”

Mat. 10. 40. Luc. 9. 48.

Pricinile de păcătuire.

38. Ioan* l-a zis: „Învățătorule, noi am văzut pe un om scoțînd draci în Numele Tău; și l-am oprit, pentru că nu venea după noi.”

Num. 11. 28. Luc. 9. 49.

39. „Nu-l opriți”, a răspuns Isus, „căci* nu este nimeni, care să facă minuni în Numele Meu, și să Mă poată grăi de rău îndată după aceea.”

1 Cor. 12. 3.

40. Cine* nu este împotriva noastră, este pentru noi.

Mat. 12. 30.

41. Și* oricine vâ va da de băut un pahar cu apă, în Numele Meu, pentru că sinteți ucenici ai lui Hristos, ade-vărat vâ spun că nu-și va pierde răsplata.

Mat. 10. 42.

42. Dar*, dacă va face cineva să păcătuiască pe unul din acești micuți, cari cred în Mine, ar fi mai bine pentru el să i se lege de gît o piatră mare de moară și să fie aruncat în mare.

Mat. 18. 6. Luc. 17. 1.

43. Dacă* mîna ta te face să cazi în păcat, taie-o; este mai bine pentru tine să intri ciung în viață, decît să ai două mîni, și să mergi în gheenă, în focul care nu se stinge,

Deut. 13. 6. Mat. 5. 29; 18. 8.

44. unde * viermele lor nu moare, și focul nu se stinge. ☞ Isa. 66. 24.

45. Dacă piciorul tău te face să cazi în păcat, taie-l; este mai bine pentru tine să intri în viață schiop, decât să ai două picioare, și să fii aruncat în gheenă, în focul care nu se stinge,

46. unde viermele lor nu moare, și focul nu se stinge.

47. Și dacă ochiul tău te face să cazi în păcat, scoate-l; este mai bine pentru tine să intri în împărăția lui Dumnezeu numai cu un ochi, decât să ai doi ochi și să fii aruncat în focul gheenei,

48. unde viermele lor nu moare și focul nu se stinge.

49. Pentru că fiecare om va fi sărat cu foc, și orice * jertfă va fi sărată cu sare. ☞ Lev. 2. 13. Ezech. 43. 24.

50. Sarea este bună *; dar dacă sarea își pierde puterea de a săra, cu ce îi veți da înapoi puterea aceasta? Să aveți * sare în voi înșivă, și să trăiți în pace unii cu alții. ☞ Mat. 5. 13. Luc. 14. 34. ☞ Efez. 4. 29. Col. 4. 6. † Rom. 12. 18; 14. 19. 2 Cor. 13. 11. Ebr. 12. 14.

Desfăcerea căsătoriei.

10. 1. Isus a plecat * de acolo, și a venit în ținutul ludei, dincolo de Iordan. Gloatele s'au adunat din nou la El; și, după obiceiul Său, a început iarăși să-i învețe. ☞ Mat. 19. 1. Ioan 10. 40; 11. 7.

2. A * venit la El Fariseii; și, ca să-L ispitească, L-au întrebat dacă este îngăduit unui bărbat să-și lase nevasta. ☞ Mat. 13. 3.

3. Drept răspuns, El le-a zis: „Ce v'a poruncit Moise?”

4. „Moise”, au zis ei, „a dat voie ca bărbatul să scrie o carte de despărțire, și s'o lase.” ☞ Deut. 24. 1. Mat. 5. 31; 19. 7.

5. Isus le-a zis: „Din pricina împietririi inimii voastre v'a scris Moise porunca aceasta.

6. Dar dela începutul lumii, „Dumnezeu i-a * făcut parte bărbătească și parte femeiască. ☞ Fac. 1. 27; 5. 2.

7. De aceea * va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa, și se va lipi de nevastă-sa. ☞ Fac. 2. 24. 1 Cor. 5. 16. Efez. 5. 31.

8. Și cei doi vor fi un trup. Așa că nu mai sînt doi, ci sînt un trup.

9. Deci, ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă.”

10. În casă, ucenicii L-au întrebat iarăși asupra celor de mai sus.

11. El le-a zis: „Oricine * își lasă ne-

vastă, și ia pe alta de nevastă, precur-
vește față de ea;

☞ Mat. 5. 32; 19. 9. Luc. 16. 18. Rom. 7. 3. 1 Cor. 7. 10, 11.
12. și dacă o nevastă își lasă bărbatul, și ia pe altul de bărbat, precur-
vește.”

Copilașii.

13. I-au * adus niște copilași, ca să Se atingă de ei. Dar ucenicii au cer-
tat pe ceice îi aduceau.

☞ Mat. 19. 13. Luc. 18. 15.
14. Cînd a văzut Isus acest lucru, S'a miniat, și le-a zis: „Lăsați copilași să vină la Mine, și nu-i opriți; căci împărăția lui Dumnezeu este a celor * ca ei. ☞ 1 Cor. 14. 20. 1 Pet. 2. 2.

15. Adevărat vă spun că, oricine * nu va primi împărăția lui Dumnezeu ca un copilaș, cu nici un chip nu va intra în ea!” ☞ Mat. 18. 3.

16. Apoi i-a luat în brațe, și i-a binecuvîntat, punîndu-și minile peste ei.

Ținrul bogat.

17. Tocmai * cînd era gata să pornească la drum, a alergat la El un om, care a îngenuncheat înaintea Lui, și L-a întrebat: „Bunule învățător, ce să fac ca să moștenesc viața vecinică?”

☞ Mat. 19. 16. Luc. 18. 18.
18. „Pentruce Mă numești bun?” i-a zis Isus. „Nimeni nu este bun decît Unul singur: Dumnezeu.

19. Cunoști poruncile: „Să * nu preacurvești; să nu ucizi; să nu furi; să nu faci o mărturisire mincinoasă; să nu înșeli; să cinstești pe tatăl tău și pe mama ta.” ☞ Exod. 20. Rom. 13. 9.

20. El i-a răspuns: „Învățătorule, toate aceste lucruri le-am păzit cu grijă din tinerețea mea.”

21. Isus S'a uitat țintă la el, i-l a iubit, și i-a zis: „Îți lipsește un lucru; du-te de vinde tot ce ai, dă la săraci, și vei avea o comoară * în cer. Apoi vino, ia-ți crucea, și urmează-Mă.” ☞ Mat. 6. 19, 20; 19. 21. Luc. 12. 33; 16. 9.

22. Mîhnit de aceste cuvinte, omul acesta a plecat întristat de tot; căci avea multe avuții.

23. Isus S'a uitat * împrejurul Lui, și a zis ucenicilor Săi: „Cît de anevoie vor intra în împărăția lui Dumnezeu ceice au avuții!” ☞ Mat. 19. 23. Luc. 18. 24.

24. Ucenicii au rămas uimiți de cuvintele Lui. Isus a luat din nou cuvîntul, și le-a zis: „Fiilor, cît de anevoie este pentru ceice * se încred în bogă-

jiu, să intre în Impărăția lui Dumnezeu!
• Iov. 31. 24. Ps. 52. 7; 62. 10. 1 Tim. 6. 17.

25. Mai lesne este să treacă o cămilă prin urechea unui ac, decît să intre un om bogat în Impărăția lui Dumnezeu!

26. Ucenicii au rămas și mai uimiți, și au zis unii către alții: „Cine poate atunci să fie mîntuit?“

27. Isus S'a uitat țintă la ei, și le-a zis: „Lucrul acesta este cu neputință la oameni, dar nu la Dumnezeu; pentru că toate lucrurile sînt cu putință la Dumnezeu.“
• Jer. 32. 17. Mat. 19. 26. Luc. 1. 37.

Moștenirea vieții vecinice.

28. Petru * a început să-l zică: „Iată că noi am lăsat totul, și Te-am urmat.“
• Mat. 19. 27. Luc. 18. 28.

29. Isus a răspuns: „Adevărat vă spun că nu este nimeni, care să fi lăsat casa, sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă, sau nevastă, sau copii, sau holde, pentru Mine și pentru Evanghelie,

30. și să * nu primească acum, în veacul acesta, de o sută de ori mai mult: case, frați, surori, mame, copii și holde, împreună cu prigoniri; iar în veacul viitor, viața vecinică.“
• 2 Cron. 9. 25. 9. Luc. 18. 30.

31. Mulți * din cei dintii vor fi cei de pe urmă, și mulți din cei de pe urmă vor fi cei dintii.“
• Mat. 19. 30; 20. 16. Luc. 13. 30.

Isus vestește moartea și învierea Sa.

32. Ei * erau pe drum și se suiau la Ierusalim; și Isus mergea înaintea lor. Ucenicii erau turburați, și mergeau îngroziți după El. Isus a luat * iarăși la El pe cei doisprezece, și a început să le vorbească despre lucrurile cari aveau să l se întimplé.
• Mat. 20. 17. Luc. 18. 31. • Cap. 8. 31; 9. 31. Luc. 9. 22; 18. 31.

33. „Iată“, a zis El, „ne suim la Ierusalim, și Fiul omului va fi dat în minile preoților celor mai de seamă și cărturarilor. Ei îl vor osîndi la moarte, și-l vor da în minile Neamurilor,

34. cari își vor bate joc de El, îl vor bate cu nuiiele, îl vor scuipa și-l vor omori; dar, după trei zile, va învia.“

Cererea fiilor lui Zebedei.

35. Fiii lui Zebedei, Iacov și Ioan, au venit * la Isus, și l-au zis: „Învățăto- rule, am vrea să ne faci ce-ți vom cere.“
• Mat. 20. 20.

36. El le-a zis: „Ce voiți să vă fac?“

37. „Dă-ne,“ l-au zis ei, „să ședem unul la dreapta Ta și altul la stînga Ta, cînd vei fi îmbrăcat în slava Ta.“

38. Isus le-a răspuns: „Nu știți ce cereți. Puteți voi să beți paharul, pe care am să-l beau Eu, sau să fiți botezați cu botezul cu care am să fiu botezat Eu?“

39. „Putem,“ au zis ei. Și Isus le-a răspuns: „Este adevărat că paharul pe care-l voi bea Eu, îl veți bea, și cu botezul cu care voi fi botezat Eu, veți fi botezați;

40. dar cîntea de a ședea la dreapta sau la stînga Mea, nu atîrnă de Mine s'o dau, ci ea este numai pentru aceia pentru cari a fost pregătită.“

41. Cei zece, cînd au auzit * lucrul acesta, au început să se minie pe la- c și pe Ioan.
• Mat. 20. 24.

42. Isus i-a chemat la El, și le-a zis: „Șiti * că cei priviți drept cîrmuitori ai neamurilor, domnesc peste ele, și mai marii lor le poruncesc cu stăpî- nire.“
• Luc. 22. 25.

43. Dar * între voi să nu fie așa. Ci oricare va vrea să fie mare între voi, să fie slujitorul vostru;

44. și oricare va vrea să fie cel dintii între voi, să fie robul tuturor.
• Mat. 20. 26, 28. Cap. 9. 35. Luc. 9. 48.

45. Căci Fiul * omului n'a venit să l se slujească, ci El să slujească, și să- Și * dea viața răscumpărare pentru mulți!“
• Ioan 13. 14. Filip. 2. 7. • Mat. 20. 28. 1 Tim. 2. 6. Tit. 2. 14.

Orbul Bartimeu.

46. Au * ajuns la Ierihon. Și pe cînd ieșea Isus din Ierihon cu ucenicii Săi și cu o mare mulțime de oameni, fiul lui Timeu, Bartimeu, un cerșetor orb, ședea jos lîngă drum, și cerea de milă.
• Mat. 20. 29. Luc. 18. 35.

47. El a auzit că trece Isus din Naza- ret, și a început să strige: „Isuse, Fiul lui David, ai milă de mine!“

48. Mulți îl certau să tacă; dar el și mai tare striga: „Fiul lui David, ai milă de mine!“

49. Isus S'a oprit, și a zis: „Chema- ți-l!“ Au chemat pe orb, și i-au zis: „Îndrăznește, scoală-te, căci te chea- mă.“

50. Orbul și-a aruncat haina; a să- rit, și a venit la Isus.

51. Isus a luat cuvîntul, și i-a zis: „Ce vrei să-ți fac?“ „Rabuni,“ l-a ră- spus orbul, „să capăt vederea.“

52. Și Isus i-a zis: „Du-te, credința* ta te-a mîntuit.“ Îndată orbul și-a căpătat vederea, și a mers pe drum după Isus. ^{o Mat. 9. 22.}

Intrarea în Ierusalim.

11 1. Cînd s'au apropiat* de Ierusalim, și au fost lingă Betfaghe și Betania, înspre muntele Măslinilor, Isus a trimis pe doi din ucenicii Săi, ^{o Mat. 21. 1. Luc. 19. 29. Ioan 12. 14.}

2. și le-a zis: „Duceți-vă în satul dinaintea voastră: îndată ce veți intra în el, veți găsi un măgăruș legat, pe care n'a încălecat încă nici un om; deslegați-l și aduceți-Mi-l.

3. Dacă vă va întreba cineva: „Pentru ce faceți lucrul acesta?“ să răspundeți: „Domnul are trebuință de el. Și îndată îl va trimite înapoi aici.“

4. Ucenicii s'au dus, au găsit măgărușul legat afară lingă o ușă, la cotitura drumului, și l-au deslegat.

5. Unii din cei ce stăteau acolo, le-au zis: „Ce faceți? De ce deslegați măgărușul acesta?“

6. Ei au răspuns cum le poruncise Isus. Și i-au lăsat să plece.

7. Au adus măgărușul la Isus, și-au aruncat hainele pe el, și Isus a încălecat pe el.

8. Mulți* oameni își așterneau hainele pe drum, iar alții presărau ramuri, pe care le tăiaseră depe cîmp. ^{o Mat. 21. 8.}

9. Cei ce mergeau înainte și cei ce veneau după Isus, strigau: „Osana*! Binecuvîntat este cel ce vine în Numele Domnului!“ ^{o Ps. 118. 20.}

10. Binecuvîntată este Împărăția care vine, Împărăția părintelui nostru David! Osana* în cerurile prea înalte!“ ^{o Ps. 148. 1.}

11. Isus* a intrat în Ierusalim, și S'a dus în Templu. După ce S'a uitat la toate lucrurile de jur împrejur, fiindcă era pe inserate, a plecat la Betania, cu cei doisprezece. ^{o Mat. 21. 12.}

Smochinul blestemat.

12. A* doua zi, după ce au ieșit din Betania, Isus a flămînzit. ^{o Mat. 21. 18.}

13. A zărit* de departe un smochin, care avea frunze, și a venit să vadă poate va găsi ceva în el. S'a apropiat de smochin, dar n'a găsit decît frunze, căci nu era încă vremea smochinelor. ^{o Mat. 21. 19.}

14. Atunci a luat cuvîntul, și a zis smochinului: „În veac să nu mai mă-

nînce nimeni rod din tine!“ Și ucenicii au auzit aceste vorbe.

15. Au* ajuns în Ierusalim; și Isus a intrat în Templu. A început să scoată afară pe cei ce vindeau și cumpărau în Templu; a răsturnat mesele schimbătorilor de bani, și scaunele celor ce vindeau porumbei. ^{o Mat. 21. 12. Luc. 19. 46. Ioan 2. 14.}

16. Și nu lăsa pe nimeni să poarte vreun vas prin Templu.

17. Și-i învăța și zicea: „Oare nu este scris: „Casa* Mea se va chema o casă de rugăciune pentru toate neamurile?“ Dar voi** ați făcut din ea o peșteră de tilhari.“ ^{o Is. 56. 7. o Ier. 7. 11.}

18. Preoții cei mai de seamă și cărturarii, cînd au* auzit cuvintele acestea, căutau cum să-L omoare; căci se temeau de El, pentru că tot* norodul era uimit de învățătura Lui. ^{o Mat. 21. 46. 40. Luc. 19. 47. o Mat. 7. 28. Cap. 1. 22. Luc. 4. 32.}

19. Orice cite ori se insera, Isus ieșea afară din cetate.

Puterea credinței.

20. Dimineața*, cînd treceau pe lingă smochin, ucenicii l-au văzut uscat din rădăcini. ^{o Mat. 21. 19.}

21. Petru și-a adus aminte de cele petrecute, și a zis lui Isus: „Învățătorule, uite că smochinul, pe care l-ai blestemat, s'a uscat.“

22. Isus a luat cuvîntul, și le-a zis: „Aveți credință în Dumnezeu!

23. Adevărat* vă spun că, dacă vă zice cineva muntelui acestuia: „Ridică-te și aruncă-te în mare“, și dacă nu se va îndoi în inima lui, ci va crede că ce zice se va face, va avea lucrul cerut. ^{o Mat. 17. 20; 21. 21. Luc. 17. 6.}

24. De aceea vă spun că, orice* lucru veți cere, cînd vă rugați, și credeți că l-ați și primit, și-l veți avea. ^{o Mat. 7. 7. Luc. 11. 9. Ioan 14. 13; 15. 7; 16. 24. Iac. 1. 5, 6.}

25. Și, cînd stați în picioare de vă rugați, să iertați* orice aveți împotri-va cuiva, pentru că și Tatăl vostru care este în ceruri, să vă ierte greșelile voastre. ^{o Mat. 6. 14. Col. 3. 13.}

26. Dar dacă* nu iertați, nici Tatăl vostru care este în ceruri nu vă va ierta greșelile voastre. ^{o Mat. 18. 35.}

Puterea lui Isus.

27. S'au dus din nou în Ierusalim. Și*, pe cînd Se plimba Isus prin Templu, au venit la El preoții cei mai de seamă, cărturarii și bătrînii,

^{o Mat. 21. 23. Luc. 20. 1.}

28. Și l-au zis: „Cu ce putere faci Tu aceste lucruri? Și cine Ți-a dat puterea aceasta ca să le faci?”

29. Isus le-a răspuns: „Am să vă pun și Eu o întrebare; răspundeți-Mi la ea, și apoi vă voi spune și Eu cu ce putere fac aceste lucruri.

30. Botezul lui Ioan venea din cer ori dela oameni? Răspundeți-Mi!”

31. Ei însă vorbeau astfel între ei: „Dacă răspundem: „Din cer”, va zice: „Dar de ce nu l-ai crezut?”

32. Și dacă vom răspunde: „Dela oameni...” se temeau de norod, căci toți socoteau că Ioan a fost în adevăr un proroc. • Mat. 3.6; 14.6. Cap. 6.20.

33. Atunci au răspuns lui Isus: „Nu știm.” Și Isus le-a zis: „Nici Eu n'am să vă spun cu ce putere fac aceste lucruri.”

Pilda vierilor.

12. 1. Isus a început pe urmă să le vorbească în pilde.

„Un om a sădit o vie. A împrejmuit-o cu un gard, a săpat un teasc în ea, și a zidit un turn; apoi a închiriat-o unor vieri și a plecat din țară. • Mat. 21.33. Luc. 20.9.

2. La vremea roadelor, a trimis la vieri un rob, ca să ia dela ei din roadele viei.

3. Vieri au pus mîna pe el, l-au bătut, și l-au trimis înapoi cu minile goale.

4. A trimis iarăși la ei un alt rob; ei l-au rănit la cap, și l-au batjocorit.

5. A mai trimis un altul, pe care l-au omorît; apoi a trimis mulți alții, dintre cari, pe unii i-au bătut, iar pe alții i-au omorît.

6. Mai avea un singur fiu prea iubit; la urmă, l-a trimis și pe el la ei. „Vor primi cu cinste pe fiul meu!” zicea el.

7. Dar vierii aceia au zis între ei: „Iată moștenitorul; veniți să-l omorim, și moștenirea va fi a noastră.”

8. Și au pus mîna pe el, l-au omorît, și l-au aruncat trupul afară din vie.

9. Acum, ce va face stăpînul viei? Va veni, va nimici pe vierii aceia, și via o va da altora.

10. Oare n'ați citit locul acesta din Scriptură: „Piatra” pe care au lepădat-o zidarii, a ajuns să fie pusă în capul unghiului; • Ps. 118.22.

11. Domnul a făcut acest lucru, și este minunat în ochii noștri?”

12. Ei* căutau să-L prindă, dar se temeau de norod. Pricepuseră că împotriva lor spusese Isus pilda aceasta. Și L-au lăsat, și au plecat. • Mat. 21.45, 46. Cap. 11.18. Ioan 7.26, 30, 44.

Birul Cezarului.

13. Apoi* au trimis la Isus pe unii din Farisei și din Irodiani, ca să-L prindă cu vorba. • Mat. 22.15. Luc. 20.20.

14. Aceștia au venit, și l-au zis: „Învățătorule, știm că spui adevărul, și nu-ți pasă de nimeni; căci nu cauți la fața oamenilor, ci înveți pe oameni calea lui Dumnezeu în adevăr. Se cade să plătim bir Cezarului sau nu?”

15. Să plătim sau să nu plătim?” Isus le-a cunoscut fățărnicia, și le-a răspuns: „Pentruce Mă ispitii? Aduceți-Mi un ban! ca să-l văd.”

16. l-au adus un ban; și Isus i-a întrebat: „Chipul acesta și slovele scrise pe el, ale cui sint?” „Ale Cezarului”, l-au răspuns ei.

17. Atunci Isus le-a zis: „Dați dar Cezarului ce este al Cezarului, și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu.” Și se mirau foarte mult de El.

Despre înviere.

18. Saducheii*, cari** zic că nu este înviere, au venit la Isus și l-au pus următoarea întrebare:

• Mat. 22.23. Luc. 20.27. • 1 Pet. 1.23.8.

19. „Învățătorule, iată ce ne-a scris Moise*: „Dacă moare fratele cuiva, și-i rămîne nevasta fără să aibă copii, fratele său să ia pe nevasta lui, și să ridice urmaș fratelui său. • Deut. 25.6.

20. Erau dar șapte frați. Cel dintîi s'a însurat, și a murit fără să lase urmaș.

21. Al doilea a luat de nevastă pe văduvă, și a murit fără să lase urmaș. Tot așa și al treilea.

22. Și nici unul din cei șapte n'a lăsat urmaș. După ei toți, a murit și femeia.

23. La înviere, nevasta căruia dintre ei va fi ea? Căci toți șapte au avut-o de nevastă.”

24. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Oare nu vă rătăciți voi, din pricină că nu pricepeți nici Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu?”

25. Căci după ce vor învia din morți, nici nu se vor însura, nici nu se vor mărita, ci vor* fi ca îngerii în ceruri. • 1 Cor. 15.42, 43, 52.

26. În ce privește învierea morților, oare n'ați citit în cartea lui Moise, în locul unde se vorbește despre „Rug“, ce i-a spus Dumnezeu, când a zis: „Eu * sint Dumnezeu lui Avraam, Dumnezeu lui Isaac și Dumnezeu lui Iacov?“
Exod. 3. 6.

27. Dumnezeu nu este un Dumnezeu al celor morți, ci al celor vii. Tare vă mai rătăciți!“

Cea mai mare poruncă.

28. Unul * din cărturari, care-i auzise vorbind, fiindcă știa că Isus răspunsese bine Saducheilor, a venit la El, și L-a întrebat: „Care este cea dintii dintre toate poruncile?“
Mat. 22. 35.

29. Isus i-a răspuns: „Cea dintii este aceasta: „Ascultă * Israele! Domnul, Dumnezeul nostru, este un Domn;“
Deut. 6. 4. Luc. 10. 27.

30. și: „Să iubești pe Domnul, Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, cu tot cugetul tău, și cu toată puterea ta;“ iată porunca dintii.

31. Iar a doua este următoarea: „Să * iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși.“ Nu este altă poruncă mai mare decît aceasta.“

Lev. 19. 18. Mat. 22. 39. Rom. 13. 9. Gal. 5. 14. Iac. 2. 8.

32. Cărturarul l-a zis: „Bine, învățătorule. Adevărat ai zis că Dumnezeu este unul, că * nu este altul afară de El.“
Deut. 4. 39. Isa. 45. 6, 14; 46. 9.

33. și că a-L iubi cu toată inima, cu tot cugetul, cu tot sufletul, și cu toată puterea, și a iubi pe aproapele ca pe sine, este * mai mult decît toate ardeile de tot și decît toate jertfele.“
1 Sam. 15. 22. Osea 6. 6. Mic. 6. 7, 8.

34. Isus a văzut că a răspuns cu pricepere, și i-a zis: „Tu nu ești departe de Împărăția lui Dumnezeu.“ Și * nimeni nu îndrăznește să-l mai pună întrebări.
Mat. 22. 46.

Al cui fiu este Hristosul?

35. Pe cînd * învăța pe norod în Templu, Isus a zis: „Cum zic cărturarii că Hristosul este fiul lui David?
Mat. 22. 41. Luc. 20. 41.

36. Insuș David, fiind însuflat de * Duhul Sfînt, a zis:

„Domnul a zis * Domnului meu: „Șezi la dreapta Mea, pînă voi pune pe vrăjmașii Tăi supt picioarele Tale.“
2 Sam. 23. 2. Ps. 110. 1.

37. Deci chiar David îl numește

Domn; atunci cum este El fiul lui?“ Și gloata cea mare îl asculta cu plăcere.

Mustarea Cărturarilor.

38. În învățătura, pe care le-o dădea, Isus le * zicea: „Păziți-vă * de cărturari, căroră le place să umble în haine lungi, și să le facă * lumea plăcîni prin piețe.

39. Ei umblă după scaunele dintii la ospete;
Cap. 4. 2. Mat. 23. 1, etc. Luc. 20. 46. Luc. 11. 43.

40. casele văduvelor le mîncă *, și fac rugăciuni lungi de ochii lumii. O mai mare osîndă va veni peste ei.“
Mat. 23. 14.

Văduva săracă.

41. Isus * ședea jos în fața vistiriei Templului, și Se uita cum arunca norodul bani în * vistirie. Mulți, cari erau bogați, aruncau mult.

42. A venit și o văduvă săracă, și a aruncat doi bănuți, cari fac un gologan.
Luc. 21. 1. Reg. 12. 9.

43. Atunci Isus a chemat pe ucenicii Săi, și le-a zis: „Adevărat vă spun că aceasta * văduvă săracă a dat mai mult decît toți cei ce au aruncat în vistirie;
2 Cor. 8. 12.

44. căci toți ceilalți au aruncat din prisosul lor, dar ea, din sărăcia ei, a aruncat tot ce avea, tot * ce-i mai rămăsese ca să trăiască.“
Deut. 24. 6. Ioan 3. 17.

Dărîmarea

Ierusalimului și venirea Fiului omului.

13 1. Cînd a ieșit * Isus din Templu, unul din ucenicii Lui i-a zis: „Învățătorule, uită-Te ce pietre și ce zidiri!“
Mat. 24. 1. Luc. 21. 2.

2. Isus i-a răspuns: „Vezi tu aceste zidiri mari? Nu * va rămînea aici piatră pe piatră, care să nu fie dărîmată.“
Luc. 19. 44.

3. Apoi a șezut pe muntele Măslinilor în fața Templului. Și Petru, Iacov, Ioan și Andrei, L-au întrebat deoparte:

4. „Spune-ne * cînd se vor întimpla aceste lucruri, și care va fi semnul cînd se vor împlini toate aceste lucruri?“
Mat. 24. 3. Luc. 21. 7.

5. Isus a început atunci să le spună: „Băgați de seamă * să nu vă înșele cineva.
1 Cor. 29. 8. Efes. 5. 6. 1 Tes. 2. 3.

6. Fiindcă vor veni mulți în Numele Meu, și vor zice: „Eu sint Hristosul”. Și vor înșela pe mulți.

7. Cînd veți auzi despre războaie și vești de războaie, să nu vă spăimîntați, căci lucrurile acestea trebuie să se întîmple. Dar încă nu va fi sfîrșitul.

8. Un neam se va scula împotriva altui neam, și o împărăție împotriva altei împărății; pe alocurea vor fi cutremure de pămînt, foamete și turburări. Aceste * lucruri vor fi începutul durerilor.

9. Luați seama * la voi înșivă. Au să vă dea pe mîna soboarelor judecătorești, și veți fi bătuiți în sinagogi; din pricina Mea veți fi duși înaintea dregătorilor și înaintea împăraților, pentruca să le slujiți de mîrturie.

10. Mai * întîi trebuie ca Evanghelia să fie propovăduită tuturor neamurilor.

11. Cînd * vă vor duce să vă dea în mîinile lor, să nu vă îngrijorați mai dinainte cu privire la cece veți vorbi, ci să vorbiți orice vi se va da să vorbiți în ceasul acela; căci nu voi veți vorbi, ci ** Duhul Sfînt.

12. Fratele va * da la moarte pe frate-său, și tatăl pe copilul lui; copiii se vor scula împotriva părinților lor, și-i vor omori.

13. Veți * fi urîți de toți pentru Numele Meu; dar cine ** va răbda pînă la sfîrșit, va fi mîntuit.

Indemn la veghere.

14. Cînd * veți vedea „uriciunea pustiirii” stînd ** acolo unde nu se cade să fie, — cine citește să înțeleagă — atunci cei ț c vor fi în Iudea, să fugă la munți.

15. Cine va fi pe acoperișul casei, să nu se pogoare, și să nu intre în casă, ca să-și ia ceva din ea.

16. Și cine va fi la cîmp, să nu se întoarcă înapoi ca să-și ia haina.

17. Vai * de femeile cari vor fi însărcinate, și de cele ce vor da țiță în zilele acelea!

18. Rugați-vă ca lucrurile acesta să nu se întîmple iarna.

19. Pentrucă * în zilele acelea va fi un necaz așa de mare, cum n'a fost

de la începutul lumii, pe care a făcut-o Dumnezeu, pînă azi, și cum nici nu va mai fi vreodată.

20. Și dacă n'ar fi scurtat Domnul zilele acelea, nimeni n'ar scăpa; dar le-a scurtat din pricina celor aleși.

21. Dacă vă va zice cineva atunci *: „Iată, Hristosul este aici!” sau: „Iată-L, acolo!”, să nu-l credeți.

22. Căci se vor scula Hristoși mincinoși și prooroci mincinoși. Ei vor face semne și minuni, ca să înșele, dacă ar fi cu puțință, și pe cei aleși.

23. Păziți-vă *; iată că vi le-am spus toate dinainte.

24. Dar, în * zilele acelea, după necazul acesta, soarele se va întineca, luna nu-și va mai da lumina ei,

25. stelele vor cădea din cer, și puterile cari sint în ceruri vor fi clătinate.

26. Atunci * se va vedea Fiul omului venind pe nori cu mare putere și cu slavă.

27. Atunci va trimete pe îngerii Săi, și va aduna pe cei aleși din cele patru vînturi, dela marginea pămîntului pînă la marginea cerului.

28. Luați * învățătură dela smochin prin pilda lui. Cînd mlădița lui se face fragedă și înfrunzește, știți că v'are este aproape.

29. Tot așa, cînd veți vedea aceste lucruri împlînindu-se, să știți că Fiul omului este aproape, este chiar la ușă.

30. Adevărat v'as spun, că nu va trece neamul acesta pînă nu se vor împlini toate aceste lucruri.

31. Cerul și pămîntul vor trece, dar cuvintele * Mele nu vor trece.

32. Cit despre ziua aceea, sau ceasul acela, nu știe nimeni, nici îngerii din ceruri, nici Fiul, ci numai Tatăl.

33. Luați seama *, vegheați și rugați-vă; căci nu știți cînd va veni vremea aceea.

34. Se * va întîmpla ca și cu un om plecat într'altă țară, care își lasă casa, dă robilor săi putere, arată fiecăruia care este datoria lui, și poruncește portarului să vegheze.

35. Vegheați * dar, pentrucă nu știți

cînd va veni stăpînul casei: sau seara, sau la miezul nopții, sau la cîntarea cocoșilor, sau dimineața. ^{◊Mat. 24. 42, 44.}

36. Temeți-vă ca nu cumva, venind fără veste, să vă găsească dormind.

37. Ce vă zic vouă, zic tuturor: Vегheați!“

Statul împotriva lui Isus.

14 1. După două* zile era praznicul Paștelor și al Azimilor. Preoții cei mai de seamă și cărturarii căutau cum să prindă pe Isus cu vicleșug, și să-L omoare.

^{◊Mat. 26. 2. Luc. 22. 1. Ioan 11. 56; 13. 1.}

2. Căci ziceau: „Nu în timpul praznicului, ca nu cumva să se facă turbare în norod.“

Mirul turnat pe capul lui Isus.

3. Pe* cînd ședea Isus la masă, în Betania, în casa lui Simon leprosul, a venit o femeie, care avea un vas de alabastru cu mir de nard curat, foarte scump: și, după ce a spart vasul, a turnat mirul pe capul lui Isus.

^{◊Mat. 26. 6. Ioan 12. 1. 3. Luc. 7. 37.}

4. Unora dintre ei le-a fost necaz, și ziceau: „Ce rost are risipa aceasta de mir?“

5. Mirul acesta s'ar fi putut vinde cu mai mult de trei sute de lei¹, și să se dea săracilor.“ Și le era foarte necaz pe femeia aceea.

6. Dar Isus le-a zis: „Lăsați-o în pace; de ce-i faceți supărare? Ea a făcut un lucru frumos față de Mine; 7. căci pe* săraci îi aveți totdeauna cu voi, și le puteți face bine oricînd voiți: dar pe Mine nu Mă aveți totdeauna. ^{◊Deut. 15. 11.}

8. Ea a făcut ce a putut; Mi-a uns trupul mai dinainte, pentru îngropare.

9. Adevărat vă spun că, oriunde va fi propovăduită Evanghelia aceasta, în toată lumea, se va istorisi și ce a făcut femeia aceasta, spre pomenirea ei.“

10. Iuda* Iscarioteanul, unul din cei doisprezece, s'a dus la preoții cei mai de seamă, ca să le vîndă pe Isus.

^{◊Mat. 26. 14. Luc. 22. 3, 4.}

11. Cînd au auzit ei lucrul acesta, s'au bucurat, și i-au făgăduit bani. Și Iuda căuta un prilej nimerit, ca să-L dea în minile lor.

Prînzuirea Paștelor.

12. În* ziua dintîi a praznicului Azimilor, cînd jertfeau Paștele, ucenicii lui Isus l-au zis: ^{◊Mat. 26. 17. Luc. 22. 7.}

„Unde voiești să ne ducem să-ți pregătim ca să mîncîm Paștele?“

13. El a trimis pe doi din ucenicii Săi, și le-a zis: „Duceți-vă în cetate; acolo aveți să întîlniți un om ducînd un ulcior cu apă: mergeți după el.

14. Unde va intra el, spuneți stăpînului casei: „Învățătorul zice: „Unde este odaia pentru oaspeți, în care să mîncîm Paștele cu ucenicii Mei?“

15. Și are să vă arate o odaie mare de sus, așternută gata: acolo să pregătiți pentru noi.“

16. Ucenicii au plecat, au ajuns în cetate, și au găsit așa cum le spusese El; și au pregătit Paștele.

17. Seara*, Isus a venit cu cei doisprezece. ^{◊Mat. 26. 20, etc.}

18. Pe cînd ședeau la masă și mincau, Isus a zis: „Adevărat vă spun că unul din voi, care mîncă cu Mine, Mă va vinde.“

19. Ei au început să se întristeze, și să-I zică unul după altul: „Nu cumva sînt eu?“

20. „Este unul din cei doisprezece“, le-a răspuns El; „și anume, cel ce întinge mîna cu Mine în blid.

21. Fiul omului*, negreșit, Se duce după cum este scris despre El. Dar vai de omul acela, prin care este vîndut Fiul omului! Mai bine ar fi fost pentru el, să nu se fi născut.“

^{◊Mat. 26. 24. Luc. 22. 22.}

Cina cea de taină.

22. Pe cînd* mincau, Isus a luat o pine; și, după ce a binecuvîntat, a frînt-o, și le-a dat, zicînd: „Luați, mîncăți, acesta este trupul Meu.“

^{◊Mat. 26. 26. Luc. 22. 19. 1 Cor. 11. 23.}

23. Apoi a luat un pahar, și, după ce a mulțămît lui Dumnezeu, li l-a dat, și au băut toți din el.

24. Și le-a zis: „Acesta este singele Meu, singele legămîntului celui nou, care se varsă pentru mulți.

25. Adevărat vă spun că, de acum încolo, nu voi mai bea din rodul viței, pînă în ziua cînd îl voi bea nou în Împărăția lui Dumnezeu.“

Înștiințarea lui Petru.

26. După ce* au cîntat cîntările de laudă, au ieșit în muntele Măslinilor.

^{◊Mat. 26. 30.}

27. Isus* le-a zis: „În noaptea aceasta toți veți avea un prilej de poticnire; pentru că este scris: „Voi bânzî; Pastorul, și oile vor fi risipite.“

◊ Mat. 26. 31. ◊ Zah. 13. 7.

28. Dar, după* ce voi învia, voi merge înaintea voastră în Galilea.“

◊ Cap. 16. 7.

29. Petru* i-a zis: „Chiar dacă toți ar avea un prilej de poticnire, eu nu voi avea.“

◊ Mat. 26. 39, 34. Luc. 22. 31. Ioan 13. 37, 38.

30. Și Isus i-a zis: „Adevărat îți spun că astăzi, chiar în noaptea aceasta, înainte ca să cînte cocoșul de două ori, te vei lepăda de Mine de trei ori.“

31. Dar Petru l-a zis cu și mai multă tărie: „Chiar dacă ar trebui să mor împreună cu Tine, tot nu mă voi lepăda de Tine.“ Și toți ceilalți au spus același lucru.

Ghetsamani.

32. S'au* dus apoi într'un loc îngrădit, numit Ghetsamani. Și Isus a zis ucenicilor Săi: „Sedeți aici pînă Mă voi ruga.“

33. A luat cu El pe Petru, pe Iacov și pe Ioan, și a început să Se spăimînte și să Se mihnească foarte tare.

34. El le-a zis: „Sufletul Meu este cuprins de o întristare* de moarte; rămîneți aici, și vegheați!“

◊ Ioan 12. 27.

35. Apoi a mers puțin mai înainte, S'a aruncat la pămînt, și Se ruga ca, dacă este cu putință, să treacă de la El ceasul acela.

36. El zicea: „Ava*, adică: Tată, — Tîe toate* lucrurile Îți sînt cu putință; depărtează de la Mine paharul acesta! Totuș, făcă-se nu ce voiesc Eu, ci ce voiești Tu.“

◊ Rom. 8. 15. Gal. 4. 6. ◊ Evr. 5. 7. † Ioan 5. 30; 6. 38.

37. Și a venit la ucenici, pe cari i-a găsit dormind. Și a zis lui Petru: „Simone, tu dormi? Un ceas n'ai fost în stare să veghezi?“

38. Vegheați și rugați-vă, ca să nu cădeți în ispită; duhul* este plin de rîvnă, dar trupul este neputincios.“

◊ Rom. 7. 23. Gal. 5. 17.

39. S'a dus iarăși, și S'a rugat, zicînd aceleași cuvinte.

40. Apoi S'a întors din nou și i-a găsit dormind; pentru că li se îngreuiaseră ochii de somn. Ei nu știau ce să-l răspundă.

41. În sfîrșit, a venit a treia oară, și le-a zis: „Dormiți de acum, și odihniți-vă! Destul! A* venit ceasul! Iată

că Fiul omului este dat în mînile păcătoșilor.

42. Sculați-vă*; haidem să mergem; iată că se apropie vînzătorul!“

◊ Ioan 13. 1.

◊ Mat. 26. 46. Ioan 18. 1, 2.

Prinderea lui Isus.

43. Și* îndată, pe cînd vorbea El încă, a venit Iuda, unul din cei doisprezece, și împreună cu el a venit o mulțime de oameni cu săbii și cu ciomege, trimise de preoții cei mai de seamă, de cărturari și de bătrîni.

◊ Mat. 26. 47. Luc. 22. 47. Ioan 18. 3.

44. Vînzătorul le dăduse semnul acesta: „Pe care-L voi săruta, acela este; să-L prindeți și să-L duceți supt pază.“

45. Cînd a venit Iuda, s'a apropiat îndată de Isus, și l-a zis: „Învățătorule!“ Și l-a sărutat mult.

46. Atunci oamenii aceia au pus mîna pe Isus, și l-au prins.

47. Unul din cei ce stăteau lingă El, a scos sabia, a lovit pe robul marelui preot, și i-a tăiat urechea.

48. Isus* a luat cuvîntul, și le-a zis: „Ați ieșit ca după un tilhar, cu săbii și cu ciomege, ca să Mă prindeți.“

◊ Mat. 26. 55. Luc. 22. 52.

49. În toate zilele am fost la voi, și învățam pe oameni în Templu, și nu M'ați prins. Dar toate aceste lucruri s'au întîmplat ca să* se împlinească Scripturile.“

◊ Ps. 22. 6. Isa. 53. 7, etc. Luc. 22. 37; 24. 44.

50. Atunci* toți ucenicii L-au părăsit și au fugit.

◊ Ps. 88. 8. Vers. 27.

51. După El mergea un tinăr, care n'avea pe trup decît o învelitoare de pînză de in. Au pus mina pe el;

52. dar el și-a lăsat învelitoarea, și a fugit în pielea goală.

Isus osîndit de Sinedriu.

53. Pe* Isus L-au dus la marele preot, unde s'au adunat toți preoții cei mai de seamă, bătrîni și cărturari.

◊ Mat. 26. 57. Luc. 22. 54. Ioan 18. 13.

54. Petru L-a urmat de departe pînă în curtea marelui preot; a șezut jos împreună cu aprozii, și se încălzea la para focului.

55. Preoții* cei mai de seamă și tot soborul căutau vreo mărturie împotriva lui Isus, ca să-L omoare; dar nu găseau nici una.

◊ Mat. 26. 59.

56. Pentru că mulți făceau mărturisiri mincinoase împotriva Lui, dar mărturisirile lor nu se potriveau.

57. Unii s'au sculat și au făcut o

mărturisire mincinoasă împotriva Lui, și au zis:

58. „Noi L-am auzit zicînd: „Eu* voi strica Templul acesta, făcut de mini omenești, și în trei zile voi ridica un altul, care nu va fi făcut de mini omenești.“

•Cap.15. 29. Ioan 2.19.

59. Nici chiar în privința aceasta nu se potrivea mărturisirea lor.

60. Atunci* marele preot s'a sculat în picioare în mijlocul adunării, a întrebât pe Isus, și l-a zis: „Nu răspunzi nimic? Ce mărturisesc oamenii aceștia împotriva Ta?“

*Mat. 26. 62.

61. Isus* tăcea, și nu răspundea nimic. Marele** preot L-a întrebat iarăși, și l-a zis: „Ești Tu, Hristosul, Fiul Celui binecuvîntat?“

•Isa. 53. 7. ••Mat. 26. 63.

62. „Da, sint“, i-a răspuns Isus. „Și* veți vedea pe Fiul omului șezînd la dreapta puterii și venind pe norii cerului.“

*Mat. 24. 30; 26. 64. Luc. 22. 69.

63. Atunci marele preot și-a rupt hainele, și a zis: „Ce nevoie mai avem de martori?“

64. Ați auzit hula. Ce vi se pare?“ Toți L-au osîndit să fie pedepsit cu moartea.

65. Și unii au început să-L scuipă, să-L acopere fața, să-L bată cu pumnii, și să-L zică: „Proorocește!“ Iar aprozii L-au primit în palme.

Tăgăduirea lui Petru.

66. Pe* cînd stătea Petru jos în curte, a venit una din slujnicile marelui preot.

•Mat. 26. 58, 69. Luc. 22. 55. Ioan 18. 16.

67. Cînd a văzut pe Petru încălzindu-se, s'a uitat țîntă la el, și i-a zis: „Și tu erai cu Isus din Nazaret!“

68. El s'a lepădat, și a zis: „Nu știu, nici nu înțeleg ce vrei să zici.“ Apoi a ieșit în pridvor. Și a cîntat cocoșul.

69. Cînd* l-a văzut slujnica, a început iarăși să spună celor ce stăteau acolo: „Acesta este unul dintre oamenilor aceia.“

*Mat. 26. 71. Luc. 22. 58. Ioan 18. 25.

70. Și el s'a lepădat din nou. După* puțină vreme, ceice stăteau acolo, au zis iarăși lui Petru: „Nu mai încapă în doială că ești unul din oamenii aceia; căci** ești Galilean, și graiul tău seamănă cu al lor.“

•Mat. 26. 73. Luc. 22. 59. Ioan 18. 26. ••Fapt. 2. 7.

71. Atunci el a început să se blesteme și să se jure: „Nu cunosc pe omul acesta, despre care vorbiți!“

72. Indată* a cîntat cocoșul o două oară. Și Petru și-a adus aminte de vorba, pe care i-o spusese Isus: „Înainte ca să cînte cocoșul de două ori, te vei lepăda de Mine de trei ori.“ Și gîndindu-se la acest lucru, a început să plîngă.

•Mat. 26. 75.

Isus înaintea lui Pilat.

15. 1. Dimineața*, preoții cei mai de seamă au făcut indată sfat cu bătrînii, cărturarilor și tot Soborul. După ce au legat pe Isus, L-au dus și L-au dat în minile lui Pilat.

•Ps. 2. 2. Mat. 27. 1. Luc. 22. 66; 23. 1. Ioan 18. 28. Fapt. 3. 13; 4. 26.

2. Pilat* L-a întrebat: „Ești Tu împăratul Iudeilor?“ „Da, sint“, i-a răspuns Isus.

•Mat. 27. 11.

3. Preoții cei mai de seamă îl învinuiau de multe lucruri.

4. Pilat* L-a întrebat din nou: „Nu răspunzi nimic? Uite de cîte lucruri Te învinuiesc ei!“

•Mat. 27. 13.

5. Isus* n'a mai dat nici un răspuns, lucru care a mirat pe Pilat.

*Isa. 53. 7. Ioan 19. 9.

Hotărîrea de moarte întărită.

6. La* fiecare praznic al Paștelor, Pilat le slobozea un întemnițat, pe care-l cereau ei.

•Mat. 27. 15. Luc. 23. 17. Ioan 18. 39.

7. În temniță era unul numit Baraba, închis împreună cu tovarășii lui, din pricina unui omor, pe care-l săvîrșiseră într-o răscoală.

8. Norodul s'a suit, și a început să ceară lui Pilat să le dea ce avea obicei să le dea totdeauna.

9. Pilat le-a răspuns: „Voiți să vă slobozesc pe Împăratul Iudeilor?“

10. Căci pricepuse că preoții cei mai de seamă din pizmă îl dăduseră în mină lui.

11. Dar preoții* cei mai de seamă au ațîțat norodul să ceară lui Pilat să le slobozească mai bine pe Baraba.

•Mat. 27. 20. Fapt. 3. 14.

12. Pilat a luat din nou cuvîntul, și le-a zis: „Dar ce voiți să fac cu Acela, pe care-L numiți Împăratul Iudeilor?“

13. Ei au strigat din nou: „Răstignește-L!“

14. „Dar ce rău a făcut?“ le-a zis Pilat. Însă ei au început să strige și mai tare: „Răstignește-L!“

15. Pilat* a vrut să facă pe placul norodului, și le-a slobozit pe Baraba; iar pe Isus, după ce a pus să-L bată cu nuiele, L-a dat să fie răstignit.

•Mat. 27. 26. Ioan 19. 1, 16.

16. Ostașii * au adus pe Isus în curte, adică în palat, și au adunat toată ceața ostașilor. ^{◊ Mat. 27. 27.}

17. L-au îmbrăcat într'o haină de purpură, au împletit o cunună de spini, și l-au pus-o pe cap.

18. Apoi au început să-l ureze, și să zică: „Plecăciune, Împăratul Iudeilor!”

19. Și-L loveau în cap cu o trestie, îl scuipau, îngenuncheau și l se închinau.

20. După ce și-au bătut astfel joc de El, L-au desbrăcat de haina de purpură, L-au îmbrăcat în hainele Lui, și L-au dus să-L răstignească.

Răstignirea.

21. Au * silit să ducă crucea lui Isus pe un trecător, care se întorcea dela câmp, numit Simon din Cirenă, tatăl lui Alexandru și al lui Ruf. ^{◊ Mat. 27. 32. Luc. 23. 26.}

22. Și * au adus pe Isus la locul numit Golgota, care, tâlmăcit, însemnează: „Locul căpăținii.” ^{◊ Mat. 27. 33. Luc. 23. 33. Ioan 19. 17.}

23. L-au * dat să bea vin amestecat cu smirnă, dar El nu l-a luat. ^{◊ Mat. 27. 34.}

24. După ce L-au răstignit, l-au * împărțit hainele între ei, trăgând la sorți, ca să știe ce să ia fiecare. ^{◊ Ps. 22. 18. Luc. 23. 34. Ioan 19. 23.}

25. Când L-au răstignit, era * ceasul al treilea. ^{◊ Mat. 27. 45. Luc. 23. 34. Ioan 2. 19.}

26. Deasupra Lui era scrisă * vina Lui: „Împăratul Iudeilor.” ^{◊ Mat. 27. 37. Ioan 19. 19.}

27. Împreună * cu El au răstignit doi fihari, unul la dreapta și altul la stînga Lui. ^{◊ Mat. 27. 38.}

28. Astfel s'a împlinit Scriptura, care zice: „A * fost pus în numărul celor fărădelege.” ^{◊ Isa. 53. 12. Luc. 22. 37.}

Bătăjile trecătorilor.

29. Trecătorii * își băteau joc de El, dădeau din cap, și ziceau: „Uă! Tu **, care strici Templul, și-l zidești la loc în trei zile, ^{◊ Ps. 22. 7. ◊ Cap. 14. 58. Ioan 2. 19.}

30. mîntuiește-Te pe Tine însuși, și pogoară-Te de pe cruce!”

31. Tot astfel și preoții cei mai de seamă, împreună cu cărturarii își băteau joc de El între ei, și ziceau: „Pe alții i-a mîntuit, și pe Sine însuși nu se poate mîntui!”

32. Hristosul, Împăratul lui Israel, să se pogoare acum de pe cruce, ca să vedem și să credem!” Cei * răstign

niți împreună cu El, deasemenea își băteau joc de El. ^{◊ Mat. 27. 41. Luc. 23. 39.}

Moartea lui Isus.

33. La ceasul * al șaselea, s'a făcut întunec peste toată țara, pînă la ceasul al nouălea. ^{◊ Mat. 27. 45. Luc. 23. 44.}

34. Și în ceasul al nouălea, Isus a strigat cu glas tare: „Eloi *, Eloi, lama sabactani” care, tâlmăcit, înseamnă: „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M'ai părăsit?” ^{◊ Ps. 22. 1. Mat. 27. 46.}

35. Unii din cei ce stăteau acolo, cînd L-au auzit, ziceau: „Iată, cheamă pe Ilie!”

36. Și unul din ei a alergat * de a umplut un burete cu oțet, l-a pus într'o trestie, și l-a ** dat să bea, zicînd: „Lăsați să vedem dacă va veni Ilie să-L pogoare de pe cruce!” ^{◊ Mat. 27. 48. Ioan 19. 29. ◊ Ps. 69. 21.}

37. Dar * Isus a scos un strigăt tare, și Și-a dat duhul. ^{◊ Mat. 27. 50. Luc. 23. 46. Ioan 19. 30.}

38. Perdeaua * dinlăuntrul Templului s'a rupt în două de sus pînă jos. ^{◊ Mat. 27. 50. Ioan 19. 30. Luc. 23. 41.}

39. Sutașul, care sta în fața lui Isus, cînd a văzut * că Și-a dat astfel duhul, a zis: „Cu adevărat, omul acesta era Fiul lui Dumnezeu!” ^{◊ Mat. 27. 55. Luc. 23. 46.}

40. Acolo * erau și niște femei, cari priveau de ** departe. Printre ele erau Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacov cel mic și a lui Iosef, și Salome, ^{◊ Mat. 27. 55. Luc. 23. 49. ◊ Ps. 38. 11.}

41. cari, pe cînd era El în Galilea, mergeau * după El și-l slujeau; și multe alte femei, cari se suiseră împreună cu El în Ierusalim. ^{◊ Luc. 8. 2. 3.}

Îngroparea lui Isus.

42. Când * s'a înserat — fiindcă era ziua Pregătirii, adică, ziua dinaintea Sabatului. — ^{◊ Mat. 27. 57. Luc. 23. 50. Ioan 19. 38.}

43. a venit Iosif din Arimatea, unsfetic cu vază al soborului, care și el aștepta * Împărăția lui Dumnezeu. El a îndrăznit să se ducă la Pilat ca să ceară trupul lui Isus. ^{◊ Luc. 2. 23. 38.}

44. Pilat s'a mirat că murise așa de curînd; a chemat pe sutaș, și l-a întrebant dacă a murit de mult.

45. După ce s'a încredințat de la sutaș că a murit, a dăruit lui Iosif trupul.

46. Și * Iosif a cumpărat o pînă subțire de în, a dat jos pe Isus de pe cruce, L-a înfășurat în pînza de în, și L-a

pus într'un mormint săpat în stîncă. Apoi a prăvălit o piatră la ușa mormintului. Mat. 27.59,60. Luc. 23.63. Ioan 19.40.

47. Maria Magdalina și Maria, mama lui Iose, se uitau unde-L puneau.

Invierea lui Isus.

16 1. După ce a trecut* ziua Sabatului, Maria Magdalina, Maria, mama lui Iacov, și Salome, au** cumpărat miresme, ca să se ducă să ungă trupul lui Isus.

*Mat. 28.1. Luc. 24.1. Ioan 20.1. **Luc. 23.56.

2. În* ziua dintii a săptămîinii, s'au dus la mormint dis de dimineață, pe cînd răsărea soarele. *Luc. 24.1. Ioan 24.1.

3. Femeile ziceau una către alta: „Cine ne va prăvăli piatra de la ușa mormintului?”

4. Și cînd și-au ridicat ochii, au văzut că piatra, care era foarte mare, fusese prăvălită.

5. Au* intrat în mormint, au văzut pe un tinerel șezînd la dreapta, îmbrăcat într'un veșmînt alb, și s'au spăimîntat. *Luc. 24.3. Ioan 20.11. 12.

6. El* le-a zis: „Nu vă spăimîntați! Căutați pe Isus din Nazaret, care a fost răstignit; a înviat, nu este aici; iată locul unde îl pusese.” *Mat. 28.5,6,7.

7. Dar duceți-vă de spuneți ucenicilor Lui, și lui Petru, că merge înaintea voastră în Galilea: acolo îl veți vedea, cum* v'a spus.” *Mat. 26.32. Cap.14.28.

8. Ele au ieșit afară din mormint, și au luat-o la fugă, pentru că erau cuprinse de cutremur și de spaimă. Și* n'au spus nimănui nimic, căci se temeau. *Mat. 28.8. Luc. 24.9.

Arătările lui Isus după înviere.

9. (Isus, după ce a înviat, în dimineața zilei dintii a săptămîinii, S'a* arătat mai întîi Mariei Magdalinei, din** care scosese șapte draci. *Ioan 20.14. **Luc. 8.2.

10. Ea* s'a dus și a dat de știre celor ce fuseseră împreună cu El, cari plîngeau și se tinguiau. *Luc. 24.10. Ioan 20.18.

11. Cînd au auzit ei* că este viu și că a fost văzut de ea, n'au crezut-o. *Luc. 24.11.

12. După aceea, S'a arătat, într'alt chip, la* doi dintre ei, pe drum, cînd se duceau la țară. *Luc. 24.13.

13. Aceștia s'au dus de au spus lucrul acesta celorlalți, dar nici pe ei nu i-au crezut.

14. În sfîrșit*, S'a arătat celor unsprezece, cînd ședeau la masă; și i-a mustrat pentru ncredința și împietrirea inimii lor, pentru că nu crezuseră pe cei ce-L văzuseră înviat. *Luc. 24.36. Ioan 20.19. 1 Cor. 15.5.

Trimiteră celor unsprezece.

15. Apoi* le-a zis: „Duceți-vă în toată lumea, și** propovăduiți Evanghelia la orice făptură.”

*Mat. 28.19. Ioan 15.16. **Col. 1.23.

16. Cine* va crede și se va boteza, va fi mîntuit; dar** cine nu va crede, va fi osîndit. *Ioan 3.18,36. Fapt. 2.38; 16.30-32. Rom. 10.9. 1 Pet. 3.21. **Ioan 12.48.

17. Iată semnele cari vor însoți pe cei ce vor crede: în* Numele Meu vor scoate draci; vor vorbi în** limbi noi; *Luc. 10.17. Fapt. 5.16; 8.7; 16.18; 19.12. **Fapt. 2.4; 10.46; 19.6. 1 Cor. 12.10,28.

18. vor lua în mînă șerpi*; dacă vor bea ceva de moarte, nu-i va vătăma; își** vor pune minile peste bolnavi, și bolnavii se vor însănătoșa.” *Luc. 10.19. Fapt. 28.5. **Fapt. 5.15, 16; 9.17; 28.8. Iac. 5.14, 15.

19. Domnul Isus, după* ce a vorbit cu ei, S'a** înălțat la cer, și a* șezut la dreapta lui Dumnezeu.

*Fapt. 1.2,3. **Luc. 24.51. †Ps. 110.1. Fapt. 7.55.

20. Iar ei au plecat și au propovăduit pretutindeni. Domnul lucra împreună cu ei, și* întărea Cuvîntul prin semnele, cari-l însoțeau. Amin.) *Fapt. 5.12; 14.3. 1 Cor. 2.4,5. Evr. 2.4.

EVANGHELIA DUPĂ LUCA

Cuvînt înainte.

1 1. Fiindcă mulți s'au apucat să alcătuiască o istorisire amănunțită despre lucrurile cari s'au petrecut printre noi,

2. după cum* ni le-au încredințat ceice le-au văzut cu ochii lor dela**

început, și au ajuns slujitori ai Cuvîntului, *Evr. 2.3. 1 Pet. 5.1. 2 Pet. 1.16. 1 Ioan 1.1. **Marc. 1.1. Ioan 15.27.

3. am găsit* și eu cu cale, prea alesule** Teofile, după ce am făcut cercetări cu deamăruntul asupra tuturor acestor lucruri dela obîrșia lor,

să ți le scriu în șir Ț unele după altele,
o Fapt. 15.10, 25, 28. 1 Cor. 7. 40. o Fapt. 11. 4.

4. ca * să poți cunoaște astfel temeinicia învățăturilor, pe cari le-ai primit prin viu grai.
o Ioan 20.31.

Vestirea nașterii lui Ioan Botezătorul.

5. În * zilele lui Irod, împăratul lui-deii, era un preot, numit Zaharia, din ceata lui Abia. Nevasta lui era din fetele lui Aaron, și se chema Elisaveta.
o Mat. 2. 1. o 1 Cron. 24. 10, 19. Neero. 12. 4, 17.

6. Amîndoi erau neprihăniți * înaintea lui Dumnezeu, și păzeau fără pată toate poruncile Ți toate rînduielele Domnului.
o Fapt. 7. 1; 17. 1. 1 Reg. 9. 4. 2 Reg. 20. 3. Iov. 1. 1. Fapt. 23. 1; 24. 16. Filip. 3. 6.

7. N'aveau copii, pentru că Elisaveta era stearpă; și amîndoi erau înaintați în vîrstă.

8. Dar, pe cînd slujea Zaharia înaintea lui Dumnezeu, la rîndul cetei lui,

9. după obiceiul preoției, a ieșit la * sorți să intre să tămîieze * în Templul Domnului.
o 1 Cron. 24. 10. 2 Cron. 8. 14; 31. 2. o Exod. 30. 7, 8. 1 Sam. 2. 28. 1 Cron. 23. 13. 2 Cron. 29. 11.

10. În * ceasul tămîierii, toată mulțimea norodului se ruga afară.

11. Atunci un înger al Domnului s'a arătat lui Zaharia, și a stătut în picioare la dreapta altarului * pentru tămîiere.
o Lev. 16. 17. Apoc. 8. 3, 4. o Exod. 30. 1.

12. Zaharia s'a * spăimîntat, cînd l-a văzut; și l-a apucat frica.
o Jude. 6. 22; 13. 22. Dan. 10. 8. Vers. 29. Cap. 2. 9. Fapt. 10. 4. Apoc. 1. 17.

13. Dar îngerul i-a zis: „Nu te teme Zahario; fiindcă rugăciunea ta a fost ascultată. Nevastă-ta Elisaveta îți va naște un fiu, căruia îi vei * pune numele Ioan.”
o Vers. 60, 63.

14. El va fi pentru tine o pricină de bucurie și veselie, și mulți * se vor bucura de nașterea lui.
o Vers. 58.

15. Căci va fi mare înaintea Domnului. Nu * va bea nici vin, nici băutură ametoitoare, și se va umplea de Duhul Sfînt încă * din pîntecele maicii sale.
o Num. 6. 3. Jude. 13. 4. Cap. 7. 33. o Ier. 1. 5. Gal. 1. 15.

16. El * va întoarce pe mulți din fiii lui Israel la Domnul, Dumnezeul lor.
o Mal. 4. 5, 6.

17. Va * merge înaintea lui Dumnezeu, în duhul Ți puterea lui Ilie, ca să întoarcă inimile părinților la copii, și pe cei neascultători la umblarea în înțelepciunea celor neprihăniți, ca să gă-

tească Domnului un norod bine pregătit pentru El.

18. Zaharia a zis îngerului: „Din * ce voi cunoaște lucrul acesta? Fiindcă eu sînt bătrîn, Ți nevastă-mea este înaintată în vîrstă.”
o Mal. 4. 5. Mat. 11. 14. Marc. 9. 12. o Fac. 17. 17.

19. Drept răspuns, îngerul i-a zis: „Eu sînt Gavril * , care stau înaintea lui Dumnezeu; am fost trimis să-ți vorbesc, și să-ți aduc această veste bună.”
o Dan. 8. 16; 9. 21-23. Mat. 18. 10. Eyr. 1. 14.

20. Iată că vei * fi mut, și nu vei putea vorbi, pînă în ziua cînd se vor în-țimpla aceste lucruri, pentru că n'ai crezut cuvintele mele, cari se vor împlini la vremea lor.”
o Ezech. 3. 26; 24. 27.

21. Norodul însă aștepta pe Zaharia, și se mira de zăbovirea lui în Templu.

22. Cînd a ieșit afară, nu putea să le vorbească; și au înțeles că avusese o vedenie în Templu. El le făcea semne într'una, și a rămas mut.

23. După ce i s'au împlinit zilele * de slujbă, Zaharia s'a dus acasă.

24. Peste cîva timp, Elisaveta, nevasta lui, a rămas însărcinată, și s'a Ținut ascunsă de tot cinci luni. „Căci”, zicea ea,

25. „Iată ce mi-a făcut Domnul, cînd Și-a aruncat ochii spre mine, ca să-mi * ia ocara dintre oameni.”
o 2 Reg. 11. 5. 1 Cron. 9. 25. o Fac. 30. 23. Isa. 41. 5; 41. 4.

Vestirea nașterii lui Isus Hristos.

26. În luna a șasea, îngerul Gavril a fost trimis de Dumnezeu într'o cetate din Galilea, numită Nazaret,

27. la o fecioară logodită * cu un bărbat, numit Iosif, din casa lui David. Numele fecioarei era Maria.
o Mat. 1. 18. Cap. 2. 4, 5.

28. Ingerul a intrat la ea, și a zis: „Plecăciune * , Ție, căreia Ți s'a făcut mare har; Domnul * este cu tine, binecuvîntată ești tu între femei!”
o Dan. 9. 23; 10. 19. o Jude. 6. 12.

29. Turburată * foarte mult de cuvintele acestea, Maria se întreba singură ce putea să însemneze urarea aceasta.
o Vers. 12.

30. Ingerul i-a zis: „Nu te teme, Marie; căci ai căpătat îndurare înaintea lui Dumnezeu.”

31. Și * iată că vei rămînea însărcinată, și vei naște un fiu, căruia îi vei pune * numele Isus.

o Isa. 7. 14. Mat. 1. 21. o Cap. 2. 21.

32. El va fi mare, și* va fi chemat Fiul Celui Prea Înalt; și** Domnul Dumnezeu îi va da scaunul de domnie al tatălui Său David. 1 Sam. 1. 11. Ps. 138. 6. Mal. 3. 12. Cap. 11. 27. Marc. 5. 7. 2 Sam. 7. 11. 12. Ps. 132. 11. Isa. 9. 6, 7; 16. 5. Ier. 23. 5. Apoc. 3. 7.

33. Va* împărăți peste casa lui Iacov în veci, și Împărăția Lui nu va avea sfârșit. Dan. 2. 44; 7. 14, 27. Obad. 21. Mic. 4. 7. Ioan 12. 34. Eyr. 1. 8.

34. Maria a zis ingerului: „Cum se va face lucrul acesta, fiindcă eu nu știu de bărbat?”

35. Ingerul i-a răspuns: „Duhul Sfint* Se va pogori peste tine, și puterea Celui Prea Înalt te va umbri. De aceea Sfântul care Se va naște din tine, va fi chemat Fiul* lui Dumnezeu. Mat. 1. 20. Mat. 14. 33; 26. 63, 64. Marc. 1. 1. Ioan 1. 34; 20. 31. Fapt. 8. 37. Rom. 1. 4.

36. Iată că Elisaveta, rudenia ta, a zămislit, și ea, un fiu la bătrînețe; și ea, căreia i se zicea stearpă, este acum în a șasea lună.

37. Căci* niciun cuvint dela Dumnezeu nu este lipsit de putere. Fac. 18. 14. Ier. 32. 17. Zah. 8. 6. Mat. 19. 26. Marc. 10. 27. Cap. 18. 27. Rom. 4. 21.

38. Maria a zis: „Iată, roaba Domnului; făcă-mi-se după cuvintele tale!” Și ingerul a plecat dela ea.

Cîntarea Mariei.

39. Maria s'a sculat chiar în* zilele acelea, și a plecat în grabă spre munți, într'o cetate a lui Iuda. Ios. 21. 9, 10, 11.

40. A intrat în casa lui Zaharia, și a urat de bine Elisavetei.

41. Cum a auzit Elisaveta urarea Mariei, i-a săltat pruncul în pîntece, și Elisaveta s'a umplut de Duhul Sfint.

42. Ea a strigat cu glas tare: „Binecuvîntată* ești tu între femei, și binecuvîntat este rodul pîntecelui tău. Jude. 5. 24. Vers. 28.

43. Cum mi-a fost dat mie să vină la mine maica Domnului meu?

44. Fiindcă iată, cum mi-a ajuns la urechi glasul urării tale, mi-a săltat pruncul în pîntece de bucurie.

45. Ferice de aceea care a crezut; pentru că lucrurile, cari i-au fost spuse din partea Domnului, se vor împlini.

46. Și Maria a zis: „Sufletul meu mărește* pe Domnul, 1 Sam. 2. 1. Ps. 34. 2, 3; 35. 9. Hab. 3. 18.

47. și mi se bucură duhul în Dumnezeu, Mintuitorul meu,

48. pentru că a privit* spre starea smerită a roabei Sale. Căci iată că dea-

cum încolo, toate neamurile îmi** vor zice fericită,

49. pentru că Cel Atot Puternic a făcut lucruri mari pentru mine* a numele Lui este sfînt*, 1 Sam. 1. 11. Ps. 138. 6. Mal. 3. 12. Cap. 11. 27. Ps. 71. 19; 126. 2, 3. Ps. 111. 9.

50. și îndurarea* Lui se întinde din neam în neam peste ceice se tem de El. Fac. 17. 7. Exod. 20. 6. Ps. 103. 17, 18.

51. El a arătat putere* cu brațul Lui; a risipit** gîndurile, pe cari le aveau cei mindri în inima lor. Ps. 98. 1; 118. 16. Isa. 40. 10; 51. 9; 52. 10. Ps. 33. 10. 1 Pet. 5. 5.

52. A răsturnat* pe cei puternici de pe scaunele lor de domnie, și a înălțat pe cei smeriți. 1 Sam. 2. 6, etc. Iov. 5. 11. Ps. 113. 6.

53. Pe* cei flămînzi i-a săturat de bunătați, și pe cei bogați i-a scos afară cu mîinile goale. 1 Cam. 2. 5. Ps. 34. 10.

54. A venit în ajutorul robului său Israel, căci Și-a adus aminte* de îndurarea Sa, — Ps. 98. 3. Ier. 31. 3, 20.

55. cum* făgăduise părinților noștri, — față de Avraam și sămînța lui în veac. Fac. 17. 19. Ps. 132. 11. Rom. 11. 28. Gal. 3. 16.

56. Maria a rămas împreună cu Elisaveta cam trei luni. Apoi s'a întors acasă.

Nașterea lui Ioan Bolezătorul.

57. Elisavetei i s'a împlinit vremea să nască; și a născut un fiu.

58. Vecinii și rudele ei au auzit că Domnul a arătat mare îndurare față de ea, și se* bucurau împreună cu ea. Vers. 14.

59. În* ziua a opta, au venit să taie pruncul împrejur, și voiau să-i pună numele Zaharia, după numele tatălui său. Fac. 17. 12. Lev. 12. 3.

60. Dar mama lui a luat cuvîntul, și a zis: „Nu*. Ci are să se cheme Ioan.” Vers. 13.

61. Ei i-au zis: „Nimeni din rube-deniile tale nu poartă numele acesta.”

62. Și au început să facă semne tatălui său, ca să știe cum ar vrea să-i pună numele.

63. Zaharia a cerut o tăbliță de scris, și a scris, zicînd: „Numele lui este Ioan*.” Și toți s'au minunat. Vers. 13.

64. În clipa aceea*, i s'a deschis gura, i s'a deslegat limba, și el vorbea și binecuvînta pe Dumnezeu. Vers. 20.

65. Pe toți vecinii i-a apucat frica, și în tot ținutul acela muntos* al Iudei, se vorbea despre toate aceste lucruri. Vers. 20.

66. Toți ceice le auzeau, le păstrau* în inima lor, și ziceau: „Oare ce va fi pruncul acesta?“ Și mina* Domnului era într'adevăr cu el.
*Cap. 2. 19, 61. *Fac. 39. 2. Ps. 80. 17; 88. 21. Fapt. 11. 21.

Cîntarea lui Zaharia.

67. Zaharia, tatăl lui, s'a* umplut de Duhul Sfînt, a proorocit, și a zis:
*Ioel 2. 28.

68. „Binecuvîntat* este Domnul, Dumnezeu lui Israel, pentrucă** a cercetat și a răscumpărat pe poporul Său.
*Reg. 1. 48. Ps. 41. 13; 72. 18; 106. 48. *Exod. 3. 16; 4. 31. Ps. 111. 9. Cap. 7. 16.

69. Și* ne-a ridicat o mîntuire puternică în casa robului Său David,
*Ps. 132. 71.

70. cum* vestise prin gura sfinților Săi prooroci, cari au fost din vechime; —
*Ier. 23. 5, 6; 30. 10. Dan. 9. 24. Fapt. 3. 21. Rom. 1. 2.

71. mîntuire de vrăjmașii noștri și din mina tuturor celor ce ne urăsc!

72. Astfel* Își arată El îndurarea față de părinții noștri, și Își aduce aminte de legămîntul Lui cel sfînt,
*Ier. 26. 42. Ps. 98. 3; 105. 8, 9; 106. 45. Ezech. 16. 60. Vers. 14.

73. potrivit jura_mîntului* prin care Se jurase părintelui nostru Avraam,
*Fac. 12. 3; 17. 4; 22. 16, 17. Ebr. 6. 13, 17.

74. că, după ce ne va izbăvi din mina vrăjmașilor noștri, ne va îngădui să-l slujim* fără frică, *Rom. 6. 18, 22. Ebr. 9. 14.

75. trăind înaintea Lui în* sfințenie și neprihănire, în toate zilele vieții noastre.
*Ier. 32. 39, 40. Efes. 4. 24. 2 Tes. 2. 13.

76. Și tu, pruncule, vei fi chemat prooroc al Celui Prea Înalt. Căci* vei merge înaintea Domnului, ca să pregătești căile Lui,
*Isa. 40. 3. Mal. 3. 1; 4. 5. Mat. 11. 10. Vers. 17.

77. și să dai poporului Său cunoștința mîntuirii, care stă în* iertarea păcatelor lui; —
*Marc. 1. 4. Cap. 3. 3.

78. datorită marei îndurări a Dumnezeului nostru, în urma căreia ne-a cercetat Soarele care răsare din înălțime,

79. ca să* lumineze pe ceice zac în întunerecul și în umbra morții, și să ne îndrepte picioarele pe calea păcii!
*Isa. 9. 2; 42. 7; 49. 9. Mat. 4. 16. Fapt. 26. 18.

80. Iar pruncul* creștea și se întărea în duh. Și a** stat în locuri pustii plină în ziua arătării lui înaintea lui Israel.
*Cap. 2. 40. *Mat. 3. 1; 11. 7.

Nașterea lui Isus Hristos.

2. 1. În vremea aceea a ieșit o poruncă de la Cezar August să se înscrie toată lumea.

2. 2. Înscrierea aceasta* s'a făcut înția dată pe cînd era dregător în Siria Kirinius.
*Fapt. 5. 37.

3. Toți se duceau să se înscrie, fiecare în cetatea lui.

4. Iosif s'a suit și el din Galilea, din cetatea Nazaret, ca să se ducă în Iudea, în cetatea* lui David, numită Betlem, — pentrucă** era din casa și din semînția lui David, —
*1 Sam. 16. 1, 4. Ioan 7. 42. *Mat. 1. 16. Cap. 1. 27.

5. să se înscrie împreună cu Maria, logodnica* lui, care era însărcinată.
*Mat. 1. 18. Cap. 1. 27.

6. Pe cînd erau ei acolo, s'a împlinit vremea cînd trebuia să nască Maria.

7. Și a* născut pe Fiul ei cel întîi născut, L-a înfășat în scutece, și L-a culcat într'o iesle, pentrucă în casa de poposire nu era loc pentru ei.
*Mat. 1. 25.

Păstorii din Betleem.

8. În ținutul acela erau niște păstori, cari stăteau afară în cîmp, și făceau de strajă noaptea împrejurul turmei lor.

9. Și iată că un înger al Domnului s'a înfășat înaintea lor, și slava Domnului a strălucit împrejurul lor. Ei* s'au înfricoșat foarte tare.
*Cap. 1. 12.

10. Dar îngerul le-a zis: „Nu vă temeți: căci vă aduc o veste bună, care va fi o mare bucurie pentru* tot norodul:
*Fac. 12. 3. Mat. 28. 19. Marc. 1. 15. Vers. 31. 32. Cap. 24. 47. Col. 1. 23.

11. astăzi* în cetatea lui David, vi s'a născut un Mîntuitor*, care ț este Hristos, Domnul.
*Isa. 9. 6. *Mat. 1. 21. *Mat. 1. 16; 16. 16. Cap. 1. 43. Fapt. 2. 36; Marc. 16. 7.

12. Iată semnul, după care-L veți cunoaște: veți găsi un prunc înfășat în scutece și culcat într'o iesle.“

13. Și* deodată, împreună cu îngerul s'a unit o mulțime de oaste cerească, laudînd pe Dumnezeu, și zicînd:

*Fac. 28. 12; 32. 1, 2. Ps. 103. 20, 21; 148. 2. Dan. 7. 10. Ebr. 1. 14. Apoc. 5. 11.

14. „Slavă* lui Dumnezeu în locurile prea înalte, și pace** pe pămînt între oamenii plăcuți Ț Lui.“
*Cap. 13. 38.

Efes. 1. 6; 3. 10, 21. Apoc. 5. 13. *Isa. 57. 19. Cap. 1. 79. Rom. 5. 1. Efes. 2. 17. Col. 1. 20. *Ioan 3. 18. Efes. 2. 4, 7. 2 Tes. 2. 18. 1 Ioan 4. 9, 10.

15. După ce au plecat îngerii de la

ei, ca să se întoacă în cer, păstorii au zis unii către alții: „Haidem să mergem pînă la Betleem, și să vedem ce ni s'a spus și ce ne-a făcut cunoscut Domnul.

16. S'au dus în grabă, și au găsit pe Maria, pe Iosif, și pruncul culcat în iesle.

17. După ce L-au văzut, au istorisit ce li se spusese despre Prunc.

18. Toți ceia i-au auzit, s'au mirat de cele ce le spuneau păstorii.

19. Maria* păstra toate cuvintele acestea, și se gîndea la ele în inima ei.

*Fac. 37.11. Cap. 1.66. Vers. 61.

20. Și păstorii s'au întors, slăvind și laudînd pe Dumnezeu, pentru toate cele ce auziseră și văzuseră, și cari erau întocmai cum li se spusese.

Isus adus în Templu.

21. Cînd* a venit ziua a opta, în care trebuia tăiat împrejur Pruncul, I-au pus numele ISUS*, nume, care fusese spus de inger înainte ca să fi fost El zămislit în pîntece.

*Fac. 17. 12. Lev. 12. 3. Cap. 1. 59. *Mat. 1. 21, 25. Cap. 1.31.

22. Și, cînd s'au împlinit zilele* pentru curățirea lor, după Legea lui Moise, Iosif și Maria au adus Pruncul la Ierusalim, ca să-L înfățișeze înaintea Domnului, —

*Lev. 12.2-4, 6.

23. după cum este scris în Legea Domnului: „Orice* întîi născut de partea bărbatească va fi închinat Domnului“,

*Exod. 13.2; 22.29; 34.19. Num. 3.13; 8.17; 18.16.

24. și ca să aducă jertfă: o păreche de turturele sau doi pui de porumbei, după cum* este poruncit în Legea Domnului.

*Lev. 12.2, 6, 8.

Cîntarea lui Simeon.

25. Și iată că în Ierusalim era un om numit Simeon. Omul acesta ducea o viață sfîntă, și era cu frica lui Dumnezeu. El aștepta* mîngîierea lui Israel, și Duhul Sfînt era peste el.

*Isa. 40.1. Marc. 15. 43. Vers. 38.

26. Duhul Sfînt îl înștiințase că nu va muri înainte ca să vadă* pe Hristosul Domnului.

*Ps. 89. 48. Evr. 11. 6.

27. El a venit în Templu, minat de* Duhul. Și, cînd au adus părinții în-lăuntru pe Pruncul Isus, ca să implinească cu privire la El ce poruncește Legea,

*Mat. 4.1.

28. Simeon L-a luat în brațe, a binecuvîntat pe Dumnezeu, și a zis:

29. „Acum*, slobozește în pace pe

robul Tău, Stăpine, după cuvîntul Tău.

*Fac. 46. 30. Filip. 1. 23.

30. Căci au văzut* ochii mei mintuirea Ta,

*Isa. 52.10. Cap. 3. 6.

31. pe care ai pregătît-o să fie, înaintea tuturor popoarelor,

32. lumina* care să lumineze neamurile, și slava poporului Tău Israel.

*Isa. 9.2; 42.6; 49.6; 60.1, 2, 3. Mat. 4.16. Fapt. 13. 47; 26. 23.

33. Tatăl și mama Lui se mirau de lucrurile cari se spuneau despre El.

34. Simeon i-a binecuvîntat, și a zis Mariei, mama Lui: „Iată, Copilul acesta este rînduit spre prăbușirea* și ridicarea multora în Israel, și să fie un semn*, care va stîrni împotrivire.

*Isa. 8.14. Osea 14.9. Mat. 21. 44. Rom. 9. 32, 33. 1 Cor. 1. 23, 24. 2 Cor. 2. 16. 1 Pet. 2. 7, 8. *Fapt. 28. 22.

35. Chiar* sufletul tău va fi străpuns de o sabie, ca să se descopere gîndurile multor inimi.

*Ps. 42. 10. Ioan 19. 25.

36. Mai era acolo și o proorociță, Ana, fata lui Fanuel, din seminția lui Așer. Ea era foarte înaintată în vîrstă, și trăise cu bărbatul ei șapte ani după fecioria ei.

37. Rămăasă văduvă, și fiind în vîrstă de optzeci și patru de ani, Ana nu se depărta de Templu, și zi* și noapte slujea lui Dumnezeu cu post și cu rugăciuni.

*Fapt. 26.7. 1 Tim. 5. 5.

38. A venit și ea în același ceas, și a început să laude pe Dumnezeu, și să vorbească despre Isus tuturor celor ce așteptau* mintuirea Ierusalimului.

*Mat. 15. 43. Vers. 25. Cap. 24. 21.

Întoarcerea la Nazaret.

39. După ce au împlinit tot ce poruncește Legea Domnului, Iosif și Maria s'au întors în Galilea, în cetatea lor Nazaret.

40. Iar* Pruncul creștea și se întărea; era plin de înțelepciune, și harul lui Dumnezeu era peste El.

*Cap. 1. 60. Vers. 52.

Isus în

Templu la vîrsta de doisprezece ani.

41. Părinții lui Isus se duceau la Ierusalim în* fiecare an, la praznicul Paștelor.

*Exod. 23. 16, 17; 34. 23. Deut. 16. 1, 16.

42. Cînd a fost El de doisprezece ani, s'au suit la Ierusalim, după obiceiul praznicului.

43. Apoi, după ce au trecut zilele praznicului, pe cînd se întorceau acasă, băiatul Isus a rămas în Ierusalim. Părinții Lui n'au băgat de seamă lucrul acesta.

44. Au crezut că este cu tovarășii lor de călătorie, și au mers cale de o zi, și L-au căutat printre rudele și cunoscuții lor.

45. Dar nu L-au găsit, și s'au întors la Ierusalim să-L caute.

46. După trei zile, L-au găsit în Templu, șezind în mijlocul învățătorilor, ascultându-i și punindu-le întrebări.

47. Toți carl-L auzeau, rămăneau uimiți de priceperea și răspunsurile Lui. *Mat. 17, 28. Marc. 1. 22. Cap. 4. 22, 32. Ioan 7. 15, 46.

48. Cînd L-au văzut părinții Lui, au rămas înmărmuriți; și mama Lui l-a zis: „Fiule, pentru ce Te-ai purtat așa cu noi? Iată că tatăl Tău și eu Te-am căutat cu îngrijorare.”

49. El le-a zis: „Dece M'ați căutat? Oare nu știați că trebuie să fiu în casa Tatălui Meu?” *Ioan 2. 16.

50. Dar ei n'au înțeles spusele Lui. *Cap. 9. 45; 18. 34.

51. Apoi S'a pogorit împreună cu ei, a venit la Nazaret, și le era supus. Mama Sa păstra toate cuvintele acestea în inima ei. *Dan. 7. 28. Vers. 19.

52. Și Isus creștea în înțelepciune, în statură, și era tot mai plăcut înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor. *1 Sam. 2. 26. Vers. 40.

Propovăduirea lui Ioan Botezătorul.

31. În anul al cincisprezecelea al domniei lui Tiberiu Cezar, — pe cînd Pilat din Pont era dregător în Iudea, Irod, cîrmuitor al Galileii, Filip, fratele lui, cîrmuitor al Ituriei și al Trahonitei, Lisanias, cîrmuitor al Abilenei,

2. și în zilele marilor preoți Ana și Caiafa, — Cuvîntul lui Dumnezeu a vorbit lui Ioan, fiul lui Zaharia în pustie. *Ioan 11. 49, 51; 18. 13. Fapt. 4. 6.

3. Și Ioan a venit prin tot ținutul din împrejurimile Iordanului, și propovăduia botezul pocăinței, pentru iertarea păcatelor, *Mat. 3. 1. Marc. 1. 4. *Cap. 1. 77.

4. după cum este scris în cartea cuvîntelor proorocului Isaia: „Iată glasul celui ce strigă în pustie: „Pregăteți calea Domnului, neteziți-l cărările. *Isa. 40. 3. Mat. 3. 3. Marc. 1. 3. Ioan 1. 23.

5. Orice vale va fi astupată, orice munte și orice deal va fi prefăcut în loc neted; căile strimbe vor fi îndreptate, și drumurile zgronțuroase vor fi netezite.

6. Și orice făptură va vedea minuirea lui Dumnezeu.” *Ps. 98. 2. Isa. 52. 10. Cap. 2. 10.

7. Ioan zicea dar noroadelor, cari veneau să fie botezate de el: „Pui de năpîrci, cine v'a învățat să fugiți de minia viitoare?” *Mat. 3. 7.

8. Faceți dar roduri vrednice de pocăința voastră, și nu vă apucați să ziceți în voi înșivă: „Avem pe Avraam ca tată!” Căci vă spun că Dumnezeu din pietrele acestea poate să ridice fii lui Avraam.

9. Securea a și fost înfiptă la rădăcina pomilor: deci, orice pom care nu face roadă bună, este tăiat și aruncat în foc.” *Mat. 7. 19.

10. Noroadele îl întrebau, și ziceau: „Atunci ce trebuie să facem?” *Fapt. 2. 37.

11. Drept răspuns, el le zicea: „Cine are două haine, să împartă cu cine n'are nici una; și cine are de mîncare, să facă la fel.” *Cap. 11. 41. 2Cor. 8. 14. Iac. 2. 15, 16. 1Ioan 3. 17; 4. 20.

12. Au venit și niște vameși să fie botezați, și i-au zis: „Învățătorule, noi ce trebuie să facem?” *Mat. 21. 32. Cap. 7. 29.

13. El le-a răspuns: „Să nu cereți nimic mai mult peste ce v'a fost poruncit să luați.” *Cap. 19. 8.

14. Niște ostași îl întrebau și ei, și ziceau: „Dar noi ce trebuie să facem?” El le-a răspuns: „Să nu stoarceți nimic dela nimeni prin amenințări, nici să nu învinuiți pe nimeni pe nedrept, ci să vă mulțămiți cu lefurile voastre.” *Exod. 23. 1. Lev. 19. 11.

15. Fiindcă norodul era în așteptare, și toți se gîndeau în inimile lor cu privire la Ioan, dacă nu cumva este el Hristosul,

16. Ioan, drept răspuns, a zis tuturor: „Cît despre mine, eu v' am botezat cu apă; dar vine Acela care este mai puternic decît mine, și căruia eu nu sînt vrednic să-l desleg cureaua încălțămintelor. El v' am boteza cu Duhul Sfînt și cu foc.” *Mat. 3. 11.

17. Acela are lopata în mină; lîși va curăți aria cu desăvîrșire, și lîși va strînge griul în grînar, iar pleava o va arde într'un foc care nu se stinge.” *Mic. 4. 12.

Închiderea lui Ioan.

18. Astfel propovăduia Ioan norodului Evanghelia, și-i dădea încă multe alte îndemnuri.

19. Dar cîrmuitorul Irod, care era

mostrat de Ioan pentru Irodiađa, nevasta fratelui său Filip, și pentru toate relele pe cari le făcuse,

Mat. 14. 3. Marc. 6. 17.

20. a mai adăugat la toate celelalte rele și pe acela că a închis pe Ioan în temniță.

Botezul lui Isus.

21. După ce a fost botezat tot norodul, a fost botezat și Isus*; și pe cînd Se ruga, s'a deschis cerul,

Mat. 3. 13. Ioan 1. 32.

22. și Duhul Sfînt S'a pogorit peste El în chip trupes, ca un porumbel. Și din cer s'a auzit un glas, care zicea: „Tu ești Fiul Meu prea iubit: în Tine îmi găsesc toată plăcerea Mea!“

Cartea neamului lui Isus Hristos.

23. Isus avea aproape* treizeci de ani, cînd a început să învețe pe norod; și era, cum se credea, fiul** lui Iosif, fiul lui Eli,

Num. 4. 3, 36, 39, 43, 47. Mat. 13. 55. Ioan 6. 42.

24. fiul lui Matat, fiul lui Levi, fiul lui Melhi, fiul lui Ianai, fiul lui Iosif,

25. fiul lui Matatia, fiul lui Amos, fiul lui Naum, fiul lui Esli, fiul lui Nagai,

26. fiul lui Maat, fiul lui Matatia, fiul lui Semei, fiul lui Ioseh, fiul lui Ioda,

27. fiul lui Ioanan, fiul lui Resa, fiul lui Zorobabel, fiul lui Salatiel, fiul lui Neri,

28. fiul lui Melhi, fiul lui Adi, fiul lui Cosam, fiul lui Elmadam, fiul lui Er,

29. fiul lui Isus, fiul lui Eliezer, fiul lui Iorim, fiul lui Matat, fiul lui Levi,

30. fiul lui Simeon, fiul lui Iuda, fiul lui Iosif, fiul lui Ionam, fiul lui Eliachim, fiul lui Iosif, fiul lui Melea, fiul lui Mena, fiul lui Matata, fiul lui Natan*, fiul lui** David,

Zab. 12. 12. 2 Sam. 5. 14. 1 Cron. 3. 5.

32. fiul* lui Iese, fiul lui Iobed, fiul lui Booz, fiul lui Salmon, fiul lui Naason,

Rut 4. 18, etc. 1 Cron. 2. 10, etc.

33. fiul lui Aminadab, fiul lui Admin, fiul lui Arni, fiul lui Esrom, fiul lui Fares, fiul lui Iuda,

34. fiul lui Iacov, fiul lui Isaac, fiul lui Avraam, fiul* lui Tara, fiul lui Nahor,

Fac. 11. 24, 26.

35. fiul lui Seruh, fiul lui Ragau, fiul lui Falec, fiul lui Eber, fiul lui Sala,

36. fiul* lui Cainan, fiul lui Arfaxad, fiul** lui Sem, fiul lui Noe, fiul lui Lameh,

Fac. 11. 12. Fac. 5. 6, etc.; 11. 10, etc.

37. fiul lui Matusala, fiul lui Enoh, fiul lui Iared, fiul lui Maleleel, fiul lui Cainan,

38. fiul lui Enos, fiul lui Set, fiul lui Adam, fiul* lui Dumnezeu.

Fac. 5. 1, 2.

Ispitirea lui Isus Hristos.

4. 1. Isus*, plin de Duhul Sfînt, S'a întors dela Iordan, și a fost dus* de Duhul în pustie,

Mat. 4. 1. Marc. 1. 12. Cap. 2. 27. Vers. 14.

2. unde a fost ispitit de diavolul timp de patruzeci de zile. N'a mîncat nimic* în zilele acelea; și, după ce au trecut acele zile, a flămînzit.

Exod. 34. 28. 1 Reg. 19. 8.

3. Diavolul l-a zis: „Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, poruncește pietrei acestuia să se facă pîne.“

4. Isus i-a răspuns: „Este scris*: „Omul nu va trăi numai cu pîne, ci cu orice cuvînt care iese din gura lui Dumnezeu.“

Deut. 8. 3.

5. Diavolul L-a suit pe un munte înalt, l-a arătat într-o clipă, toate împărățiile pămîntului,

6. și l-a zis: „Ție îți voi da toată stăpînirea și slava acestor împărății; căci mie îmi este dată*, și o dau oricui voiesc.

Ioan 12. 31; 14. 30. Apoc. 13. 2, 7.

7. Dacă dar, Te vei închina înaintea mea, toată va fi a Ta.“

8. Drept răspuns, Isus i-a zis: „I napoia Mea, Satano! Este scris*: „Să te închini Domnului, Dumnezeului tău, și numai Lui să-l slujești.“

Deut. 6. 13; 10. 20.

9. Diavolul* L-a dus apoi în Ierusalim, L-a așezat pe strașina acoperișului Templului, și l-a zis: „Fiindcă ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te jos de aici;

Mat. 4. 5.

10. căci este scris*: „El va porunci îngerilor Lui să Te păzească;“

Ps. 91. 11.

11. și: „Ei Te vor lua pe mini, ca nu cumva să Te lovești cu piciorul de vreo piatră.“

12. Isus i-a răspuns: „S'a* spus: „Să nu ispitești pe Domnul, Dumnezeul tău.“

Deut. 8. 16.

13. După ce L-a ispitit în toate felurile, diavolul a plecat dela El, pînă* la o vreme.

Ioan 14. 30. Evr. 4. 15.

Isus în Galilea.

14. Isus*, plin de** puterea Duhului, S'a întors în Galilea†, și l'a dus vestea în tot ținutul deprimprejur.

Mat. 4. 12. Ioan 4. 43. Vers. 1. †Fapt. 10. 37.

15. El învăța pe oameni în sinagoga lor, și era slăvit de toți.

Isus propovăduiește la Nazaret.

16. A venit în Nazaret*, unde fusese crescut; și**, după obiceiul Său, în ziua Sabatului, a intrat în sinagogă. S'a sculat să citească,

*Mat. 2, 23; 13, 64. Marc. 6, 1. *Fapt. 13, 14; 17, 2.

17. Și I s'a dat cartea proorocului Isaia. Cînd a deschis-o, a dat peste locul unde era scris:

18. „Duhul* Domnului este peste Mine, pentru că M'a uns să vestesc săracilor Evanghelia; M'a trimis să tămăduiesc pe cei cu inima zdrobită, să propovăduiesc robilor de război slobozirea, și orbilor căpătarea vederii; să dau drumul celor apăsăți,

*Isa. 61, 1.

19. și să vestesc anul de îndurare al Domnului.“

20. În urmă, a închis cartea, a dat-o înapoi îngrijitorului, și a șezut jos. Toți ceice se aflau în sinagogă, aveau privirile pironite spre El.

21. Atunci a început să le spună: „Astăzi s'au împlinit cuvintele acestea din Scriptură, pe cari le-ați auzit.“

22. Și toți îl vorbeau de bine, se mirau de cuvintele pline de har, cari ieșeau din gura Lui, și ziceau: „Oare** nu este acesta feciorul lui Iosif?“

*Ps. 42, 2. Mat. 13, 54. Marc. 6, 2. Cap. 2, 47. *Ioan 6, 42.

23. Isus le-a zis: „Fără îndoială, Imi veți spune zicala aceea: „Doftore, vindecă-te pe tine însuși“; și Imi veți zice: „Fă și aici, în patria* Ta, tot ce am auzit că ai făcut în Capernaum**.“

*Mat. 4, 13; 11, 23. **Mat. 13, 54. Marc. 6, 1.

24. „Dar“, a adăugat El „adevărat vă spun că, niciun prooroc* nu este primit bine în patria lui.

*Mat. 13, 57. Marc. 6, 4. Ioan 4, 44.

25. Ba încă, adevărat vă spun că, pe vremea lui Ilie, cînd a fost încuiat cerul să nu dea ploaie trei ani și șase luni, și cînd a venit o foamete mare peste toată țara, erau multe* văduve în Israel;

*1 Reg. 17, 9; 18, 1. 1. Iac. 5, 17.

26. și totuși Ilie n'a fost trimis la niciuna din ele, afară de o văduvă din Sarepta Sidonului.

27. Și* mulți leproși erau în Israel, pe vremea proorocului Elisei; și totuși niciunul din ei n'a fost curățit, afară de Naaman, Sirianul.“

*2 Reg. 5, 14.

28. Toți cei din sinagogă, cînd au auzit aceste lucruri, s'au umplut de mînie.

29. Și s'au sculat, L-au scos afară din cetate, și L-au dus pînă în sprințata lor, ca să-L arunce jos în prăpastie.

30. Dar Isus a trecut* prin mijlocul lor, și a plecat de acolo.

*Ioan 8, 59; 10, 39.

Vindecarea

unui îndrăcit în Capernaum.

31. S'a* pogorît în Capernaum cetate din Galilea, și acolo învăța pe oameni în ziua Sabatului.

*Mat. 4, 13. Marc. 1, 21.

32. Ei erau uimiți de învățătura Lui, pentru că* vorbea cu putere.

*Mat. 7, 28, 29. Ttl. 2, 15.

33. În* sinagogă se afla un om, care avea un duh de drac necurat, și care a strigat cu glas tare:

*Marc. 1, 23.

34. „Ah! Ce avem noi a face cu Tine, Isuse din Nazaret? Ai venit să ne prăpădesti? Te* știu cine ești: Sfîntul** lui Dumnezeu.“

*Vers. 41. **Ps. 16, 10. Dan. 9, 24. Cap. 1, 63.

35. Isus l-a certat, și i-a zis: „Taci, și ieși afară din omul acesta!“ Și dracul, după ce l-a trîntit jos, în mijlocul adunării, a ieșit afară din el, fără să-i facă vreun rău.

36. Toți au fost cuprinși de spaimă, și ziceau unii către alții: „Ce înseamnă lucrul acesta? El poruncește cu stăpînire și cu putere duhurilor necurate, și ele ies afară!“

37. Și I s'a dus vestea în toate împrejurimile.

Vindecarea soacrei lui Simon.

38. După ce* a ieșit din sinagogă, a intrat în casa lui Simon. Soacra lui Simon era prinsă de friguri mari, și L-au rugat pentru ea.

*Mat. 8, 14. Marc. 1, 29.

39. El S'a plecat spre ea, a certat frigurile, și au lăsat-o frigurile. Ea s'a sculat îndată, și a început să le slujească.

Vindecarea mai multor bolnavi.

40. La* asfințitul soarelui, toți cei ce aveau bolnavi atîși de feburile boale, îi aduceau la El. El își punea mîinile peste fiecare din ei, și-i vindeca.

*Mat. 8, 16. Marc. 1, 32.

41. Din* mulți ieșeau și draci, cari strigau și ziceau: „Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu.“ Dar El** îi muștra, și nu-i lăsa să vorbească, pentru că știau că El este Hristosul.“

*Marc. 1, 34; 3, 11. **Marc. 1, 23, 34. Vers. 34, 35.

42. Când * s'a crăpat de ziuă, Isus a ieșit și S'a dus într'un loc pustiu. Noroadele au început să-L caute în toate părțile, și au ajuns pînă la El: voiau să-Loprească să nu plece dela ei.

☞ Marc. 1. 35.

43. Dar El le-a zis: „Trebuie să vestesc Evanghelia împărăției lui Dumnezeu și în alte cetăți; fiindcă pentru aceasta am fost trimis.”

44. Și * propovăduia în sinagogile Galileii.

☞ Marc. 1. 38.

Pescuirea minunată.

5 1. Pe cînd * Se afla lingă lacul Genezaret și îl îmbulzea norodul ca să audă Cuvîntul lui Dumnezeu,

☞ Mat. 4. 18. Marc. 1. 16.

2. Isus a văzut două corăbii la marginea lacului; pescarii ieșiseră din ele să-și spele mreșile.

3. S'a suit într'una din aceste corăbii, care era a lui Simon: și l-a rugat s'o depărteze puțin de la țarm. Apoi a șezut jos, și învăța pe noroade din corabie.

4. Când a încetat să vorbească, a zis lui Simon: „Depărtează-o * la adînc, și aruncați-vă mreșile pentru pescuire.”

☞ 1 Ioan. 21. 6.

5. Drept răspuns, Simon l-a zis: „Învățătorule, toată noaptea ne-am trudit, și n'am prins nimic; dar, la cuvîntul Tău, voi arunca mreșile!”

6. După ce le-au aruncat, au prins o așa de mare mulțime de pești că începeau să li se rupă mreșile.

7. Au făcut semn tovarășilor lor, cari erau în cealaltă corabie, să vină să le ajute. Aceia au venit și au umplut amîndouă corăbiile, așa că au început să se afunde corăbiile.

8. Când a văzut Simon Petru lucrul acesta, s'a aruncat la genunchii lui Isus, și l-a zis: „Doamne, pleacă * dela mine, căci sint un om păcătos.”

☞ 2 Sam. 6. 9. 1 Reg. 17. 18.

9. Fiindcă îl apucase șapaima, pe el și pe toți ceie erau cu el, din pricina pescuirii, pe care o făcuseră.

10. Tot așa și pe Iacov și pe Ioan, fiii lui Zebedei, tovarășii lui Simon. Atunci Isus a zis lui Simon: „Nu te teme; de acum * încolo vei fi pescar de oameni.”

☞ Mar. 4. 19. Marc. 1. 17.

11. Ei au scos corăbiile la mal, au lăsat * totul, și au mers după El.

☞ Mat. 14. 20; 19. 7. Marc. 1. 18. Cap. 18. 28.

Vindecarea unui leproș.

12. Isus * era într'una din cetăți. Și iată că un om plin de lepră, cum l-a văzut, s'a aruncat cu fața la pămînt, L-a rugat, și l-a zis: „Doamne dacă vrei, poți să mă curățești.”

☞ Mat. 8. 2. Marc. 1. 40.

13. Isus a întins mîna, S'a atins de el, și i-a zis: „Da, voiesc, fii curățit!”

14. Apoi * i-a poruncit să nu spună nimănui. „Ci du-te”, i-a zis El, „de te arată preotului, și adu pentru curățirea ta ce ** a rînduit Moise, ca măr-turie pentru ei.”

☞ Mat. 8. 4. ☞ Lev. 14. 4, 10, 21, 22.

15. Se răspîndea tot mai mult vestea despre El, și oamenii se * strîngeau cu grămada, ca să-L asculte și să fie vindecați de boalele lor.

☞ Mat. 4. 25. Marc. 3. 7. Ioan. 6. 2.

16. Iar * El se ducea în locuri pustii, și Se ruga.

☞ Mat. 14. 23. Marc. 6. 46.

Vindecarea unui slăbănog.

17. Într'una din zile, Isus învăța pe noroade. Niște Farisei și învățători ai Legii, cari veniseră din toate satele Galileii și Iudeii și din Ierusalim, stăteau acolo; iar puterea Domnului era cu El, ca să vindece.

18. Și * iată că niște oameni purtau într'un pat pe un slăbănog, și căutau să-l ducă înăuntru, ca să-l pună înaintea Lui.

☞ Mat. 9. 2. Marc. 2. 3.

19. Fiindcă n'aveau pe unde să-l ducă înăuntru, din pricina norodului, s'au suit pe acoperișul casei, și l-au coborît cu patul printre cărămizii, în mijlocul adunării, înaintea lui Isus.

20. Când le-a văzut credința, Isus a zis: „Omule, păcatele îți sint iertate!”

21. Cărturarii și Fariseii au * început să cîrtească, și să zică în ei înșiși: „Cine ** este acesta, de rostește hule? Cine poate să ierte păcatele decît singur Dumnezeu?”

☞ Mat. 9. 3. Marc. 2. 6, 7. ☞ Ps. 32. 5. Isa. 43. 25.

22. Isus, care le-a cunoscut gîndurile, a luat cuvîntul și le-a zis: „Pentru ce cîrțiți în inimile voastre?”

23. Ce este mai lesne: a zice: „Păcatele îți sint iertate”, sau a zice: „Scoală-te, și umblă?”

24. Dar, ca să știți că Fiul omului are putere pe pămînt să ierte păcatele: — „Ție îți poruncesc”, a zis El slăbănogului, „scoală-te, ridică-ți patul, și du-te acasă.”

25. Și numaidecât, slăbănogul s'a sculat, în fața lor, a ridicat patul pe care zăcea și s'a dus acasă, slăvind pe Dumnezeu.

26. Toți au rămas uimiți, și slăveau pe Dumnezeu; plini de frică, ziceau: „Azi am văzut lucruri nemaipomenite.“

Chemarea lui Levi.

27. După * aceea Isus a ieșit afară, și a văzut pe un vameș, numit Levi, șezând la vamă. Și i-a zis: „Vino după Mine!“

◊ Mat. 9, 9. Marc. 2, 13, 14.

28. Vameșul a lăsat totul, s'a sculat, și a mers după El.

29. Levi l-a făcut * un ospăț mare la el în casă; și o mulțime de vameși și de alți oaspeți ședeau ** la masă cu el.

◊ Mat. 9, 10. Marc. 2, 15. ◊ Cap. 15, 1.

30. Fariseii și cărturarii citeau și ziceau ucenicilor Lui: „Pentru ce mincați și beți împreună cu vameșii și cu păcătoșii?”

31. Isus a luat cuvîntul și le-a zis: „Nu cei sănătoși au trebuință de doctor, ci cei bolnavi.

32. N'am * venit să chem la pocăință pe cei neprihăniți ci pe cei păcătoși.“

◊ Mat. 9, 13. 1 Tim. 1, 15.

Întrebarea despre post.

33. Ei l-au zis: „Ucenicii * lui Ioan, ca și ai Fariseilor, postesc des, și fac rugăciuni, pe cînd ai Tăi mîncă și beau.“

◊ Mat. 9, 14. Marc. 2, 18.

34. El le-a răspuns: „Oare puteți face pe nuntași să postească în timpul cînd mirele este cu ei?”

35. Vor veni zile cînd va fi luat mirele dela ei; atunci vor posti în acele zile.“

36. Le-a spus * și o pildă: „Nimeni nu rupe dintr'o haină nouă un petec, ca să-l pună la o haină veche; altmîntrelea, rupe și haina cea nouă, și nici petecul luat dela ea, nu se potrivește la cea veche.“

◊ Mat. 9, 16, 17. Marc. 2, 21, 22.

37. Și nimeni nu pune vin nou în burduri vechi; altmîntrelea, vinul cel nou sparge burdufurile, se varsă, și burdufurile se prăpădesc;

38. ci vinul nou trebuie pus în burduri noi, și amîndouă se păstrează.

39. Și nimeni, după ce a băut vin vechi, nu voiește vin nou, căci zice: „Este mai bun cel vechi.“

8

Spicele de griu și Sabatul.

6. 1. Intr-o * zi de Sabat, s'a întimplat că Isus trecea prin lanurile de griu. Ucenicii Lui smulgeau spice de griu, le frecau cu minile, și le mâncau.

◊ Mat. 12, 1. Marc. 2, 23.

2. Unii dintre Farisei le-au zis: „Pentru ce faceți ce * nu este îngăduit să faceți în ziua Sabatului?”

◊ Exod. 20, 10.

3. Isus le-a răspuns: „Oare n'ați citit ce * a făcut David, cînd a flămînzit, el, și cei ce erau împreună cu el?”

◊ 1 Sa 10, 21, 6.

4. Cum a intrat în Casa lui Dumnezeu, a luat pinile pentru punerea înaintea Domnului, a mîncat din ele, și a dat și celor ce erau cu el, măcar că * nu era îngăduit să le mîncească decît preoții?”

◊ Lev. 24, 9.

5. Și le zicea: „Fiul omului este Domn chiar și al Sabatului.“

Omul cu mîna uscată.

6. În * altă zi de Sabat, s'a întimplat că Isus a intrat în sinagogă, și învăța pe norod. Acolo era un om, care avea mîna dreaptă uscată.

◊ Mat. 12, 9. Marc. 3, 1. Cap. 13, 14; 14, 3. Ioan 9, 16.

7. Cărturarii și Fariseii pindeau pe Isus, să vadă dacă-l va vindeca în ziua Sabatului, ca să aibă de ce să-l invinuiască.“

8. Dar El le știa gîndurile; și a zis omului, care avea mîna uscată: „Scoală-te, și stăi în mijloc.“ El s'a sculat, și a stătut în picioare.

9. Și Isus le-a zis: „Vă întreb: Este îngăduit în ziua Sabatului a face bine ori a face rău? A scăpa o viață sau a o pierde?”

10. Atunci, Și-a rotit privirile peste toți, și a zis omului: „Intinde-ți mîna!“ El a întins-o, și mîna i s'a făcut sănătoasă ca și cealaltă.

11. Ei turbau de mînie, și s'au sfătuit ce ar putea să facă lui Isus.

Alegerea celor doisprezece.

12. În * zilele acelea, Isus S'a dus în munte să Se roage, și a petrecut toată noaptea în rugăciune către Dumnezeu.

◊ Mat. 14, 23.

13. Cînd s'a făcut ziua, a chemat pe ucenicii Săi, și * a ales dintre ei doisprezece, pe cari i-a numit apostoli, și anume:

◊ Mat. 10, 1.

14. Pe Simon, pe * care l-a numit și Petru; pe Andrei, fratele lui; pe la-

cov; pe Ioan; pe Filip; pe Bartolomeu;

15. pe Matei; pe Toma; pe Iacov, fiul lui Alfeu; pe Simon, numit Zilot;

16. pe Iuda, fiul * lui Iacov; și pe Iuda Iscarioteanul, care s'a făcut vinzător.

Felurile vindecărilor.

17. S'a pogorât împreună cu ei, și S'a oprit într'un podiș unde se aflau mulți ucenici de ai Lui, și * o mare mulțime de oameni, ca i veniseră din toată Iuda, din Ierusalim, și de pe lângă marea Tirului și a Sidonului, ca să-L asculte și să fie vindecați de boalele lor.

18. Cei chinuți de dureri necurate, erau vindecați.

19. Și tot norodul căuta * să se atingă de El, pentrucă din El ieșea ** o putere, care-i vindeca pe toți.

© Mat. 14. 36. © Marc. 6. 30. © Ap. 8. 46.

Felicitările.

20. Atunci Isus și-a ridicat ochii spre ucenicii Săi, și a zis:

„Ferice * de voi, cari sinteți săraci, pentrucă împărăția lui Dumnezeu este a voastră!”

© Mat. 5. 3; 11. 5. Iac. 2. 5.

21. Ferice * de voi, cari sinteți flămânzi acum, pentrucă voi veți fi săturați!

Ferice ** de voi cari plîngeți acum, pentrucă voi veți rîde!

© Luc. 22. 1; 26. 13. Mat. 5. 6. © Ioan. 61. 8. Mat. 7. 4.

22. Ferice * de voi, cînd oamenii vă vor urî, și vă vor izgoni dintre ei, și vă vor ocări, și vor lepăda numele vostru ca ceva rău, din pricina Fiului omului!

© Mat. 5. 11. 1 Pet. 2. 19; 3. 14; 4. 14. © Ioan 16. 2.

23. Bucurați-vă * în ziua aceea, și săltați de veselie; pentrucă răsplăta voastră este mare în cer; căci tot așa ** făceau părinții lor cu proorocii.

© Mat. 5. 12. Epsl. 6. 41. Col. 1. 24. Iac. 1. 2 © Epsl. 7. 51.

24. Dar *, vai de voi, bogaților **, pentrucă voi v'ați primit aici mîngîierea!

© Amos 6. 1. Iac. 5. 1. © Cap. 12. 21. † Mat. 6. 2. 5. 16. Cap. 16. 25.

25. Vai * de voi, cari sinteți sături acum! Pentrucă voi veți flămînzii!

Vai ** de voi, cari rîdeți acum, pentrucă voi veți plînge și vă veți tîngu!

© Iac. 20. 13. © 1 Pet. 14. 13.

26. Vai * de voi, cînd toți oamenii vă vor grăi de bine! Fiindcă tot așa

făceau părinții lor cu proorocii mincinoși!

© Ioan 16. 19. 1 Ioan 4. 5.

Iubirea vrăjmașilor.

27. Dar * Eu vă spun vouă, cari Mă ascultați: Iubiți pe vrăjmașii voștri, faceți bine celor ce vă urăsc,

© Epsl. 20. 4. Prov. 25. 21. Mat. 5. 14. Vers. 35. Rom. 12. 20.

28. binecuvîntați pe cei ce vă blestămă, rugați-vă * pentru cei ce se poartă rău cu voi.

© Cap. 23. 34. Epsl. 7. 50.

29. Dacă * te bate cineva peste o falcă, întoarce-i și pe cealaltă. Dacă * îți ia cineva haina cu sila, nu-l opri să-ți ia și cămașa.

© Mat. 5. 39. 40 1 Cor. 6. 7.

30. Oricui * îți cere, dă-i; și celuice-ți ia cu sila ale tale, nu i le cere înapoi.

© Epsl. 15. 7. 8. Iov. 21. 26. Mat. 5. 42.

31. Ce * voiți să vă faciți vouă oame-nii, faceți-le și voi la fel.

© Mat. 7. 12.

32. Dacă * iubiți pe cei ce vă iubesc, ce răsplată vi se cuvine? Și păcătoșii iubesc pe cei ce-i iubesc pe ei.

© Mat. 5. 46.

33. Dacă faceți bine celor ce vă fac bine, ce răsplată vi se cuvine? Și păcătoșii fac așa.

34. Și * dacă dați cu împrumut acela dela cari nădăjduiți să luați înapoi, ce răsplată vi se cuvine? Și păcătoșii dau cu împrumut păcătoșilor, ca să ia înapoi întocmai.

© Mat. 5. 42.

35. Voi însă, iubiți * pe vrăjmașii voștri, faceți bine și dați ** cu împrumut, fără să nădăjduiți ceva în schimb. Și răsplata voastră va fi mare, și veți fi fiii Celui Prea Înalt; căci El este bun și cu cei nemulțămitori și cu cei răi.

© Vers. 27. © Ps. 137. 26. Vers. 30. † Mat. 5. 45.

36. Fiți * dar milostivi, cum și Tatăl vostru este milostiv.

© Mat. 5. 48.

Paul și Birna, pomul și roada.

37. Nu * judecați, și nu veți fi judecați; nu osîndiți, și nu veți fi osîndiți; iertați, și vi se va ierta.

© Mat. 7. 1.

38. Dați *, și vi se va da; ba încă, vi se va turna în sin ** o măsură bună, întesată, clătînată, care se va vărsa pe deasupra. Căci cu ce măsură veți măsura, cu aceea vi se va măsura.

© Prov. 10. 17. © Ps. 70. 12. † Mat. 7. 2. Marc. 4. 24. Iac. 3. 13.

39. Le-a spus și pilda următoare: „Oare * poate un orb să călăuzească pe un alt orb? Nu vor cădea amîndoi în groapă?”

© Mat. 18. 14.

40. Ucenicul nu * este mai pe sus de învățătorul lui; dar orice ucenic desăvîrșit va fi ca învățătorul lui.

© Mat. 10. 24. Ioan 13. 15; 15. 20.

41. De* ce vezi tu paiul din ochiul fratelui tău, și nu te uiti cu băgare de seamă la birna din ochiul tău? * Mat. 7, 3.

42. Sau cum poți să zici fratelui tău: „Frate, lasă-mă să-ți scot paiul din ochi“ și, cînd colo, tu nu vezi birna din ochiul tău? Fățarnicule, scoate* lîntii birna din ochiul tău, și atunci vei vedea deslușit să scoti paiul din ochiul fratelui tău. * Prov. 18, 17.

43. Nu* este niciun pom bun, care să facă roadă rea, și niciun pom rău care să facă roadă bună. * Mat. 7, 16, 17.

44. Căci orice* pom se cunoaște după roadă lui. Nu se string smochine din spini, nici nu se culeg struguri din mărăcini. * Mat. 12, 33.

45. Omul* bun scoate lucruri bune din vistieria bună a inimii lui, iar omul rău scoate lucruri rele din vistieria rea a inimii lui; căci din* prisosul inimii vorbește gura. * Mat. 12, 34. ** Mat. 12, 34.

Casa zidită pe stîncă.

46. De* ce-Mi ziceți: „Doamne, Doamne!“ și nu faceți ce spun Eu? * Mat. 1, 1. d. Mat. 7, 21; 23, 11. Cap. 13, 26.

47. Vă voi arăta cu cine se aseamănă orice* om care vine la Mine, aude cuvintele Mele, și le face. * Mat. 7, 24.

48. Se aseamănă cu un om care, cînd a zidit o casă, a săpat adînc înaintea, și a așezat temelia pe stîncă. A venit o vîrsare de ape, și s'a năpusit și-voiul peste casa aceea, dar n'a putut s'o clatine, pentrucă era zidită pe stîncă.

49. Dar cine aude și nu face, se aseamănă cu un om, care a zidit o casă pe pămînt, fără temelie. Și s'a năpusit și-voiul asupra ei, ea s'a prăbușit îndată, și prăbușirea acestei case a fost mare.

Vindecarea robului unui sutaș.

71. Dupăce a sfîrșit de rostit toate aceste cuvîntări înaintea norodului, care-L asculta, Isus a* intrat în Capernaum. * Mat. 8, 5.

2. Un sutaș avea un rob la care ținea foarte mult, și care era bolnav pe moarte.

3. Fiîndcă auzise vorbindu-se despre Isus, sutașul a trimis la El pe niște bătrîni ai iudeilor, ca să-L roage să vină să vindece pe robul lui.

4. Aceștia au venit la Isus, L-au rugat cu tot dinadînsul, și au zis: „Face să-i faci acest bine;

5. căci iubește neamul nostru, și el ne-a zidit sinagoga.“

6. Isus a plecat cu ei; dar nu era departe de casă, cînd sutașul a trimis la El pe niște prieteni să-l spună: „Doamne, nu Te mai osteni să-l spui: tracă nu sînt vrednic să intri supt acoperemîntul meu.“

7. De aceea nici nu m'am socotit vrednic să vin eu însumi la Tine. Ci, zi o vorbă, și robul meu va fi tămăduit.

8. Căci și eu, care sînt supt stăpînirea altuia, am supt mine ostași. Și zic unuia: „Du-te!“ și se duce; altuia: „Vino!“ și vine; și robului meu: „Fă cutare lucru!“ și-l face.“

9. Cînd a auzit Isus aceste vorbe, S'a minunat de sutaș, S'a întors spre norodul, care mergea după El, și a zis: „Vă spun că nici chiar în Israel n'am găsit o credință atît de mare.“

10. Cînd s'au întors acasă, trimșii au găsit sănătos pe robul care fusese bolnav.

Învierea fiului văduvei din Nain.

11. În ziua următoare, Isus Se ducea într'o cetate numită Nain. Împreună cu El mergeau ucenicii Lui și norod mult.

12. Cînd S'a apropiat de poarta cetății, iată că duceau la groapă pe un mort, singurul fiu al mamei lui, care era văduvă; și cu ea erau o mulțime de oameni din cetate.

13. Domnul, cînd a văzut-o, I s'a făcut milă de ea, și i-a zis: „Nu plînge!“

14. Apoi S'a apropiat, și S'a atins de racle. Ceice o duceau, s'au oprit. El a zis: „Tinerelule, scoală-te“, și iți spun!“ * Cap. 8, 54. Ioan 11, 43. Fap. 9, 40. Rom. 4, 17.

15. Mortul a șezut în capul oaselor, și a început să vorbească. Isus l-a dat înapoi mamei lui.

16. Toți* au fost cuprinși de frică, slăveau pe Dumnezeu, și ziceau: „Un mare prooroc s'a* ridicat între noi; și Dumnezeu* a cercetat pe poporul Său.“ * Cap. 1, 63. ** Cap. 24, 19. Ioan 4, 19; 6, 14; 9, 17. † Cap. 1, 68.

17. Vestea aceasta despre Isus s'a răspîndit în toată ludea și prin toate împrejurimile.

Trimșii lui Ioan Botezătorul.

18. Ucenicii* lui Ioan au dat de știre învățătorului lor despre toate aceste lucruri. * Mat. 11, 2.

19. Ioan a chemat pe doi dintre ucenicii săi, și i-a trimis la Isus să-L întrebe: „Tu ești Acela care are să vină, sau să așteptăm pe altul?”

20. Aceștia, cînd s'au înfățișat înaintea lui Isus, l-au zis: „Ioan Botezătorul ne-a trimis la Tine să Te întrebăm: „Tu ești Acela care are să vină sau să așteptăm pe altul?”

21. Chiar în clipa aceea, Isus a vindecat pe mulți de boale, de chinuri, de dureri rele, și multor orbi le-a dăruit vederea.

22. Și*, drept răspuns, le-a zis: „Duceți-vă de spuneți lui Ioan ce ați văzut și auzit: orbii** văd, schiopii umblă, leproșii sînt curățiți, surzii aud, morții înviază, și săracilor Ț li se propovăduiește Evanghelia.

*Mat. 11. 4. **Isa. 35. 5. †Cap. 4. 18.

23. Ferice de acela pentru care nu voi fi un prilej de poticnire.“

Mărturia lui Isus despre Ioan.

24. Dupăce* au plecat trimeșii lui Ioan, Isus a început să spună noroadelor despre Ioan: „Ce ați ieșit să vedeți în pustie? O trestie clătinată de vînt?”

*Mat. 11. 7.

25. Atunci ce ați ieșit să vedeți? Un om îmbrăcat în haine moi? Iată că cei ce poartă haine moi și ceice trăiesc în desfătări, sînt în casele împăraților.

26. Atunci ce ați ieșit să vedeți? Un prooroc? Da, vă spun, și mai mult decît un prooroc.

27. El* este acela despre care este scris: „Iată, trimet pe solul Meu înaintea Țeței Tale, care Ți va pregăti calea înaintea Ta.“

*Mal. 3. 1.

28. Vă spun că dintre cei născuți din femei, nu este nici unul mai mare decît Ioan Botezătorul. Totuș, cel mai mic în Împărăția lui Dumnezeu, este mai mare decît el.

29. Și tot norodul care l-a auzit, și chiar vameșii au dat dreptate lui Dumnezeu, primind* botezul lui Ioan;

*Mat. 3. 5. Cap. 3. 12.

30. dar Fariseii și învățătorii Legii au zădărnicit planul* lui Dumnezeu pentru ei, neprimind botezul lui.

*Fapt. 20. 27.

31. Cu* cine voi asemena dar pe oamenii din neamul acesta? Și cu cine seamănă ei?

*Mat. 11. 16.

32. Seamănă cu niște copii, cari stau în piață, și strigă unii către alții: „V'am cîntat din fluiet, și n'ați jucat; v'am cîntat de jale, și n'ați plîns.“

33. În adevăr, a venit Ioan* Botezătorul, nici mîncînd pîine, nici bînd vin, și ziceți: „Are drac.“

*Mat. 3. 4. Marc. 1. 6. Cap. 1. 15.

34. A venit Fiul omului, mîncînd și bînd, și ziceți: „Iată un om mîncăcios și băutor de vin, un prieten al vameșilor și al păcătoșilor.“

35. Totuș* Înțelepciunea a fost găsită dreaptă de toți copiii ei.

*Mat. 11. 19.

Femeia păcătoasă.

36. Un* Fariseu a rugat pe Isus să mîncească la el. Isus a intrat în casa Fariseului, și a șezut la masă.

*Mat. 26. 6. Marc. 14. 3. Ioan 11. 2.

37. Și iată că o femeie păcătoasă din cetate a aflat că El era la masă în casa Fariseului: a adus un vas de alabastru cu mir mirositor,

38. și stătea înapoi lîngă picioarele lui Isus și plîngea. Apoi a început să-l stropească picioarele cu lacrimile ei, și să le șteargă cu părul capului ei; le săruta mult, și le ungea cu mir.

39. Cînd a văzut lucrul acesta, Fariseul, care-L poftise, și-a zis: „Omul acesta*, dacă ar fi un prooroc, ar ști cine și ce fel de femeie este cea care se atinge de el: că este o păcătoasă.“

*Cap. 15. 2.

40. Isus a luat cuvîntul, și i-a zis: „Simone, am să-ți spun ceva.“ — „Spune, învățătorule“, l-a răspuns el.

41. „Un cămătar avea doi datornici: unul îi era dator cu cinci sute de lei, iar celălalt cu cincizeci.

42. Fiindcă n'aveau cu ce plăti, i-a iertat pe amîndoi. Spune-Mi dar, care din ei îl va iubi mai mult?”

43. Simon l-a răspuns: „Socotesc că acela căruia i-a iertat mai mult.“ Isus i-a zis: „Drept ai judecat.“

44. Apoi S'a întors spre femeie, și a zis lui Simon: „Vezi tu pe femeia aceasta? Am intrat în casa ta, și nu Mi-ai dat apă pentru spălat picioarele; dar ea Mi-a stropit picioarele cu lacrimile ei, și Mi le-a șters cu părul capului ei.

45. Tu nu Mi-ai dat sărutare; dar ea, de cînd am intrat, n'a încetat să-Mi sărute picioarele.

46. Capul nu Mi l-ai uns cu* untdelemn; dar ea Mi-a uns picioarele cu mir.

*Lu. 23. 6.

47. De aceea* îți spun: Păcatele ei, cari sînt multe, sînt iertate; căci a iu-

bit mult. Dar cui i se iartă puțin, iubește puțin.” ^{1 Tim. 1. 14.}

48. Apoi a zis femeii: „Iertate* îți sînt păcatele!” ^{Mat. 9. 2. Marc. 2. 5.}

49. Ceice ședeau cu El la masă, au început să zică între ei: „Cine* este acesta de iartă chiar și păcatele?” ^{Mat. 9. 3. Marc. 2. 7.}

50. Dar Isus a zis femeii: „Credința* ta te-a mîntuit; du-te în pace.” ^{Mat. 9. 22. Marc. 5. 34; 10. 62. Cap. 8. 48; 18. 42.}

Isus propovăduiește Evanghelia.

8. Curînd după aceea, Isus umbla din cetate în cetate și din sat în sat și propovăduia și vestea Evanghelia împărăției lui Dumnezeu. Cei doisprezece erau cu El;

2. și mai erau și niște* femei, cari fuseseră tămăduite de duhuri rele și de boale: Maria, zisă Magdalina, din** care ieșiseră șapte draci, ^{Mat. 27. 55; 56. Marc. 16. 9.}

3. Ioana, nevasta lui Cuza, ispravnicul lui Irod, Susana, și multe altele, cari-L ajutau cu ce aveau.

Pilda sămănătorului.

4. Cînd* s'a strîns o gloată mare, și a venit la El norod din felurite cetăți, Isus a spus pilda aceasta: ^{Mat. 13. 2. Marc. 4. 1.}

5. „Sămănătorul a ieșit să-și sămene sămînța. Pe cînd sămăna el, o parte din sămînța a căzut lingă drum: a fost călcată în picioare, și au mîncat-o păsările cerului.

6. O altă parte a căzut pe stîncă; și, cum a răsărit, s'a uscat, pentrucă n'avea umezeală.

7. O altă parte a căzut în mijlocul spinilor: spinii au crescut împreună cu ea și au înecat-o.

8. O altă parte a căzut pe pămînt bun, și a crescut, și a făcut rod însutit.” După ce a spus aceste lucruri, Isus a strigat: „Cine are urechi de auzit, să audă.”

9. Ucenicii* Lui L-au întrebat ce înțeles are pilda aceasta. ^{Mat. 13. 10. Marc. 4. 10.}

10. El le-a răspuns: „Vouă v'a fost dat să cunoașteți tainele împărăției lui Dumnezeu, dar celorlalți li se vorbește în pilde, ca „măcar că* văd, să nu vadă, și măcar că aud, să nu înțeleagă.” ^{Isa. 6. 9. Marc. 4. 12.}

11. Iată ce înțeles are pilda* aceasta: „Sămînța, este Cuvîntul lui Dumnezeu. ^{Mat. 13. 18. Marc. 4. 14.}

12. Cei închipuiți în sămînța căzută

lingă drum, sînt ceice aud; apoi vine diavolul și ia Cuvîntul din inima lor, ca nu cumva să creadă, și să fie mîntuiți.

13. Cei închipuiți în sămînța căzută pe stîncă, sînt aceia cari, cînd aud Cuvîntul, îl primesc cu bucurie; dar n'au rădăcină, ci cred pînă la o vreme, iar cînd vine ispită, cad.

14. Sămînța, care a căzut între spini, închipuiește pe aceia cari, după ce au auzit Cuvîntul, își văd de drum, și-l lasă să fie înăbușit de grijile, bogățiile și plăcerile vieții acesteia, și n'aduc rod care să ajungă la coacere.

15. Sămînța, care a căzut pe pămînt bun, sînt aceia cari, după ce au auzit Cuvîntul, îl țin într-o inimă bună și curată, și fac roadă în răbdare.

16. Nimeni*, după ce a aprins o lumină, n'o acopere cu un vas, nici n'o pune supt pat, ci o pune într'un sfîșnic, pentrucă ceice intră, să vadă lumina. ^{Mat. 5. 15. Marc. 4. 21. Cap. 11. 33.}

17. Fiindcă* nu este nimic acoperit, care nu va fi descoperit, nimic tănuț, care nu va fi cunoscut și nu va veni la lumină. ^{Mat. 10. 26. Cap. 12. 2.}

18. Luați seama dar la felul cum ascultați; căci* celui ce are, i se va da; dar celui ce n'are, i se va lua și ce i se pare că are.” ^{Mat. 13. 12; 25. 29. Cap. 19. 24.}

Mama și frații lui Isus.

19. Mama* și frații lui Isus au venit la El; dar nu puteau să-l vorbească, din pricina norodului. ^{Mat. 12. 46. Marc. 3. 31.}

20. Cineva l-a spus: Mamă-Ta și frații Tăi stau afară, și vor să Te vadă.”

21. Dar El, drept răspuns, a zis: „Mama Mea și frații Mei sînt ceice ascultă Cuvîntul lui Dumnezeu, și-l implinesc.”

Potolirea furtunii.

22. Intr'una* din zile, Isus S'a suit într'o corabie împreună cu ucenicii Lui. El le-a zis: „Haideți să trecem dincolo de lac.” Și au plecat. ^{Mat. 8. 23. Marc. 4. 35.}

23. Pe cînd visleau ei, Isus a adormit. Pe lac s'a stîrnit un așa vîrtej de vînt, că se umplea corabia cu apă; și erau în primejdie.

24. Au* venit la El, L-au deșteptat, și au zis: „Învățătorule, Învățătorule, perim.” Isus S'a sculat, a certat vîntul și valurile înfuriate, cari s'au potolit; și s'a făcut liniște. ^{Mat. 8. 28. Marc. 5. 1.}

25. Apoi a zis ucenicilor Săi: „Unde vă este credința?” Plini de spaimă și de mirare, ei au zis unii către alții: „Cine este acesta de poruncește chiar și vinturilor și apei și-L ascultă?”

Vindecarea unui îndrăcit.

26. Au venit cu corabia în ținutul Gherghesenilor, care este în dreptul Galileii.

27. Cînd a ieșit Isus la țarm, L-a întîmpinat un om din cetate, stăpînit de mai mulți draci. De multă vreme nu se îmbrăca în haină, și nu-și avea locuința într-o casă, ci în morminte.

28. Cînd a văzut pe Isus, a scos un strigăt ascuțit, a căzut jos înaintea Lui, și a zis cu glas tare: „Ce am eu a face cu Tine, Isuse, Fiul Dumnezeuului Celui Prea Înalt? Te rog nu mă chinui.”

29. Căci Isus poruncise duhului necurat să iasă din omul acela, pe care pusese stăpînire de multă vreme; era păzit legat cu cătușe la mîni și cu obezi la picioare, dar rupea legăturile, și era gonit de dracul prin pustii.

30. Isus l-a întrebant: „Cum îți este numele?” „Legiune,” a răspuns el; pentru că intraseră mulți draci în el.

31. Și dracii rugau stăruitor pe Isus să nu le poruncească să se ducă în Adînc. ☞ Apoc. 20. 3.

32. Acolo pe munte, era o turmă mare de porci, cari pășteau. Și dracii au rugat pe Isus să le dea voie să intre în ei. El le-a dat voie.

33. Dracii au ieșit din omul acela, au intrat în porci, și turma s'a repezit de pe ripă în lac, și s'a înecat.

34. Porcarii, cînd au văzut ce se întîmplase, au fugit și au dat de veste în cetate și prin sate.

35. Oamenii au ieșit să vadă cele întîmplate. Au venit la Isus, și au găsit pe omul din care ieșiseră dracii, șezînd la picioarele lui Isus, îmbrăcat, și în toate mințile; și i-a apucat frica.

36. Ceice văzuseră cele petrecute, le-au povestit cum fusese vindecat cel stăpînit de draci.

37. Tot * norodul din ținutul Gherghesenilor a ** rugat pe Isus să plece dela ei, pentru că îi apucase o mare frică.

Isus S'a suit într-o corabie, și S'a întors. ☞ Mat. 8. 34. ☞ Fapt. 16. 39.

38. Omul * din care ieșiseră dracii,

Il ruga să-i dea voie să rămînă cu El. Dar Isus l-a trimis acasă, și i-a zis:

39. „Întoarce-te acasă, și povestește tot ce ți-a făcut Dumnezeu.” El a plecat, și a vestit prin toată cetatea tot ce-i făcuse Isus. ☞ Marc. 5. 18.

Înviearea fiicei lui Iair. — Femeia cu scurgere de sînge.

40. La întoarcere, Isus a fost primit cu bucurie de mulțime, căci toți îl așteptau.

41. Și * iată că a venit un om, numit Iair, care era fruntaș al sinagogii. El s'a aruncat la picioarele lui Isus, și L-a rugat să vină pînă la el acasă;

42. pentru că avea o singură copilă de vreo doisprezece ani, care trăgea să moară. Pe drum, Isus era îmbulzit de noroade. ☞ Mat. 9. 18. Marc. 5. 22.

43. Și * era o femeie, care de doisprezece ani avea o scurgere de sînge; ea își cheltuisese toată averea cu doftorii, fără s'o fi putut vindeca vreunul.

44. Ea s'a apropiat pe dinapoi, și s'a atins de poala hainei lui Isus. În dată, scurgerea de sînge s'a oprit. ☞ Mat. 9. 20.

45. Și Isus a zis: „Cine s'a atins de Mine?” Fiindcă toți tăgăduiau, Petru și ceice erau cu El, au zis: „Învățătorule, noroadele Te împresoară și Te îmbulzesc, și mai întrebă: „Cine s'a atins de Mine?”

46. Dar Isus a răspuns: „S'a atins cineva de Mine, căci am simțit că a ieșit din Mine o putere *.” ☞ Marc. 5. 30. Cap. 6. 19.

47. Femeia, cînd s'a văzut dată de gol, a venit tremurînd, s'a aruncat jos înaintea Lui, și a spus în fața întregului norod, din ce pricină se atinsese de El, și cum fusese vindecată numai decît.

48. Isus i-a zis: „Îndrăznește, fiică; credința ta te-a mîntuit, du-te în pace.”

49. Pe * cînd vorbea El încă, vine unul din casa fruntașului sinagogii, și-i spune: „Fiica ta a murit, nu mai supăra pe Învățătorul.” ☞ Marc. 5. 35.

50. Dar Isus, cînd a auzit lucrul acesta, a zis fruntașului sinagogii: „Nu te teme; crede numai, și va fi tămăduită.”

51. Cînd a ajuns la casa fruntașului, n'a lăsat pe nici unul să intre împreună cu El, decît pe Petru, pe Iacov, pe Ioan, pe tatăl și mama fetei.

52. Toți plingeau și o boceau. Atunci Isus a zis: „Nu plingeți; fetei n'a murit, ci s'a doarme.”

© Ioan 11, 11, 13.

53. Ei își băteau joc de El, căci știau că murise.

54. Dar El, după ce i-a scos pe toți afară, a apucat-o de mină, și a strigat cu glas tare: „Fetișo, scoală-te!”

© Cap. 7, 14. Ioan 11, 43.

55. Și duhul ei s'a întors în ea, iar fata s'a sculat numaidecît. Isus a poruncit să-i dea să mănince.

56. Părinții ei au rămas uimiți. Isus le-a poruncit să nu spună nimănui cele întimplate.

© Mat. 8, 4; 9, 30. Marc. 5, 43.

Trimeterea celor doisprezece.

9. Isus* a chemat pe cei doisprezece ucenici ai Săi, le-a dat putere și stăpînire peste toți dracii, și să vindece boalele.

© Mat. 10, 1. Marc. 3, 13; 6, 7.

2. Apoi i-a* trimis să propovăduiască împărăția lui Dumnezeu, și să tămăduiască pe cei bolnavi.

© Mat. 10, 7, 8. Marc. 6, 12. Cap. 10, 1, 9.

3. „Să nu luați nimic cu voi pe drum,” le-a* zis El; „nici tolag, nici traistă, nici pîne, nici bani, nici două haine.

© Mat. 10, 9. Marc. 6, 8. Cap. 10, 4; 22, 36.

4. În* orice casă veți intra, să rămîneți acolo, pînă veți pleca din locul acela.

© Mat. 10, 11. Marc. 6, 10.

5. Și* dacă nu vă vor primi oamenii, să ieșiți din cetate aceea, și să scuturați** praful de pe picioarele voastre, ca mărturie împotriva lor.”

© Mat. 10, 14. © Fapt. 13, 51.

6. Ei* au plecat, și au mers din sat în sat, propovăduind Evanghelia, și săvîrșind pretutindeni tămăduiri.

© Marc. 6, 12.

Irod nu știe ce să creadă despre Isus.

7. Cîrmuitorul* Irod a auzit vorbindu-se despre toate lucrurile săvîrșite de Isus, și sta în cumpănă, neștiind ce să creadă. Căci unii ziceau că a înviat Ioan din morți; © Mat. 14, 1. Marc. 6, 14.

8. Alții ziceau că s'a arătat Ilie; și alții ziceau că a înviat vreun prooroc din cei din vechime.

9. Dar Irod zicea: „Lui Ioan i-am tăiat capul; cine este oare acesta, despre care aud astfel de lucruri?” Și* căuta să-L vadă.

© Cap. 23, 8.

Înmulțirea pînilor.

10. Apostolii, cînd* s'au întors, au istorisit lui Isus tot ce făcuseră. El**

i-a luat cu Sine, și S'a dus la o parte, lîngă o cetate, numită Betsaida,

© Marc. 6, 30. © Mat. 14, 13.

11. Noroadele au priceput lucrul acesta, și au mers după El. Isus le-a primit bine, le vorbea despre împărăția lui Dumnezeu, și vindea pe cei ce aveau trebuință de vindecare.

12. Fiindcă* ziua se pleca spre seară, cei doisprezece s'au apropiat, și l-au zis: „Dă drumul noroadelor, ca să se ducă în satele și cătunele de primprejur să găzduiască și să-și caute de ale mîncării; pentru că aici simtem într'un loc pustiu.”

© Mat. 14, 15. Marc. 6, 35. Ioan 6, 1, 5.

13. Isus le-a zis: „Dați-le voi să mănince!” Dar ei au răspuns: „N'avem decît cinci pîni și doi pești; afară numai dacă ne vom duce noi înșine să cumpărăm merinde pentru tot norodul acesta.”

14. Și erau aproape cinci mii de bărbați. Isus a zis ucenicilor Săi: „Puneți-i să șadă jos în cete de cîte cincizeci.”

15. Așa au și făcut: i-au pus pe toți să șadă jos.

16. Isus a luat cele cinci pîni și cei doi pești, Și-a ridicat ochii spre cer, și le-a binecuvîntat. Apoi le-a frînt, și le-a dat ucenicilor să le împartă norodului.

17. Au mîncat toți, și s'au săturat; și au ridicat douăsprezece coșuri pline cu fărîmiturile rămase.

Mărturisirea lui Petru.

18. Intr'o* zi, pe cînd Se ruga Isus singur deoparte, avînd cu El pe ucenicii Lui, le-a pus întrebarea următoare: „Cine zic oamenii că sînt Eu?”

© Mat. 16, 13. Marc. 8, 27.

19. Ei l-au răspuns: „Unii zic că ești Ioan* Botezătorul; alții zic că ești Ilie; alții zic că a înviat un prooroc din cei din vechime.”

© Mat. 14, 2. Vers. 7, 8.

20. „Dar voi?” i-a întrebat El, „cine ziceți că sînt?” „Hristosul lui Dumnezeu!” i-a răspuns Petru*.

© Mat. 16, 16. Ioan 6, 68.

21. Isus* le-a poruncit cu tărie să nu spună nimănui lucrul acesta.

© Mat. 16, 20.

22. Apoi a adăugat că Fiul* omului trebuie să pătîmească multe, să fie tăgăduit de bătrîni, de preoții cei mai de seamă și de cărturari, să fie omorît, și a treia zi să învieze.

© Mat. 16, 21; 17, 22.

Cum să urmărim pe Isus.

23. Apoi* a zis tuturor: „Dacă voește cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea în fiecare zi, și să Mă urmeze.

*Mat. 10. 38; 16. 24. Marc. 8. 34. Cap. 14. 27.

24. Fiindcă oricine va voi să-și scape viața, o va pierde; dar oricine își va pierde viața pentru Mine, o va mintui.

25. Și* ce ar folosi un om să cîștige toată lumea, dacă s'ar prăpădi sau s'ar pierde pe sine însuș?

*Mat. 16. 26. Marc. 8. 36.

26. Căci* de oricine se va rușina de Mine și de cuvintele Mele, se va rușina și Fiul omului de el, cînd va veni în slava Sa și a Tatălui și a sfinților îngeri.

*Mat. 20. 33. Marc. 8. 38. 2 Tim. 2. 12.

27. Adevărat* vă spun, că sînt unii din cei ce stau aici, cari nu vor gusta moartea, pînă nu vor vedea împărăția lui Dumnezeu.

*Mat. 16. 28. Marc. 9. 1.

Schimbarea la față.

28. Cam* la opt zile după cuvintele acestea, Isus a luat cu El pe Petru, pe Ioan și pe Iacov, și S'a suit pe munte să Se roage.

*Mat. 17. 1. Marc. 9. 2.

29. Pe cînd Se ruga, I s'a schimbat înfățișarea feței, și îmbrăcămintea I s'a făcut albă strălucitoare.

30. Și iatăcă stăteau de vorbă cu El doi bărbați: erau Moise și Ilie,

31. cari se arătaseră în slavă, și vorbeau despre sfîrșitul Lui, pe care avea să-l aibă în Ierusalim.

32. Petru și tovarășii lui erau* îngreuiți de somn; dar, cînd s'au deșteptat bine, au văzut slava lui Isus, și pe cei doi bărbați cari stăteau împreună cu El.

*Dan. 8. 18; 10. 9.

33. În clipa cînd se despărteau bărbații aceștia de Isus, Petru a zis lui Isus: „Învățătorule, este bine să fim aici; să facem trei colibe: una pentru Tine, una pentru Moise și una pentru Ilie.“ Nu știa ce spune.

34. Pe cînd vorbea el astfel, a venit un nor, și i-a acoperit cu umbra lui; ucenicii s'au spăimîntat, cînd i-au văzut intrînd în nor.

35. Și din nor s'a auzit un glas, care zicea: „Acesta* este Fiul Meu prea iubit: de El să ascultați!“

*Mat. 3. 17. *Fapt. 3. 22.

36. Cînd s'a auzit glasul acela, Isus a rămas singur. Ucenicii* au tăcut, și n'au spus, în zilele acelea, nimănui nimic din cele ce văzuseră.

*Mat. 17. 9.

Vindecarea unui îndrăciț.

37. A* doua zi, cînd s'au pogorit de pe munte, o gloată mare a întîmpinat pe Isus.

*Mat. 17. 14. Marc. 9. 14. 17.

38. Și un om din mijlocul mulțimii a strigat: „Învățătorule, rogu-Te, uită-Te cu îndurare la fiul meu, fiindcă il am numai pe el.

39. Il apucă un duh, și deodată răcnește; și duhul îl scutură cu putere, așa că băiatul face spumă la gură, și cu anevoie se duce duhul dela el, după ce l-a stropșit de tot.

40. Am rugat pe ucenicii Tăi să-l scoată, și n'au putut.

41. „O neam necredincios și pornit la rău“, a răspuns Isus; „pînă cînd voi fi cu voi și vă voi suferi? Adu aici pe fiul tău.“

42. Pe cînd venea băiatul, dracul l-a trîntit la pămînt, și l-a scuturat cu putere. Dar Isus a certat duhul necurat, a vindecat pe băiat, și l-a dat înapoi tatălui său.

43. Și toți au rămas uimiți de mărirea lui Dumnezeu.

Isus vestește moartea și învierea Sa.

Pe cînd toți se minunau de tot ce făcea Isus, El a zis ucenicilor Săi:

44. „Voi ascultați* bine ce vă spun: Fiul omului va fi dat în minile oamenilor!“

*Mat. 17. 22.

45. Dar* ucenicii nu înțelegeau cuvintele acestea, căci erau acoperite pentru ei, ca să nu le priceapă; și se temeau să-L întrebe în privința aceasta.

*Marc. 9. 32. Cap. 2. 50; 18. 34.

Cine este cel mai mare?

46. Apoi* le-a venit în gînd să știe cine dintre ei ar fi cel mai mare.

*Mat. 18. 1. Marc. 9. 34.

47. Isus le-a cunoscut gîndul inimii, a luat un copilaș, l-a pus lîngă El,

48. și le-a zis: „Oricine* primește pe acest copilaș, în Numele Meu, pe Mine Mă primește; și oricine Mă primește pe Mine, primește pe Cel ce M'a trimes pe Mine. Fiindcă* cine este cel mai mic între voi toți, acela este mare.“

*Mat. 10. 40; 18. 5. Marc. 9. 37. Ioan 12. 44; 13. 20. *Mat. 23. 11, 12.

49. Ioan* a luat cuvîntul, și a zis: „Învățătorule, noi am văzut pe un om scoțînd draci în Numele tău; și l-am oprit, pentru că nu merge după noi.“

*Marc. 9. 38. Num. 11. 22.

50. „Nu-l opriți“, i-a răspuns Isus, „fiindcă cine * nu este împotriva noastră, este pentru voi.“ Mat. 12.30. Cap. 11.23.

„Foc din cer.“

51. Cînd s'a apropiat vremea în care avea să fie luat în cer*, Isus Și-a îndreptat fața hotărît să meargă la Ierusalim. Mat. 16.19. Fapt. 1.2.

52. A trimis înainte niște soli, cari s'au dus și au intrat într'un sat al Samaritenilor, ca să-l pregătească un loc de găzduit.

53. Dar* ei nu L-au primit, pentrucă Isus Se îndrepta să meargă spre Ierusalim. Mat. 10.4. 9.

54. Ucenicii Săi, Iacov și Ioan, cînd au văzut lucrul acesta, au zis: „Doamne, vrei să poruncim să se pogoare foc din cer și să-i mistuie, cum a făcut Ilie*?“ 2 Reg. 1. 10, 12.

55. Isus S'a întors spre ei, i-a certat, și le-a zis: „Nu știți de ce duh sințeti înșuflețiți!“

56. Căci Fiul* omului a venit nu ca să piardă sufletele oamenilor, ci să le mintuiască.“ Și au plecat într'alt sat. Mat. 10.3. 17; 12.47.

Cum să urmăm pe Isus.

57. Pe* cînd erau pe drum, un om i-a zis: „Doamne, Te voi urma oriunde vei merge.“ Mat. 8.10.

58. Isus i-a răspuns: „Vulpile au viuzini, și păsările cerului au cuiburi; dar Fiul omului n'are unde-Și odihni capul.“

59. Altuia* i-a zis: „Vino după Mine!“ „Doamne“, i-a răspuns el, „lasă-mă să mă duc întîi să îngrop pe tatăl meu.“ Mat. 8.21.

60. Dar Isus i-a zis: „Lasă morții să-și îngroape morții, și tu du-te de vestește Împărăția lui Dumnezeu.“

61. Un altul a zis: „Doamne, Te* voi urma, dar lasă-mă întîi să mă duc să-mi iau rămas bun dela ai mei.“ 1 Reg. 19.20.

62. Isus i-a răspuns: „Oricine pune mîna pe plug, și se uită înapoi, n'este destoinic pentru Împărăția lui Dumnezeu.“

Trimeterea celor șaptezeci de ucenici.

10.1. După aceea Domnul a mai rânduit alți șaptezeci de ucenici, și i-a trimis* doi cîte doi înaintea Lui, în toate cetățile și în toate locurile, pe unde avea să treacă El. Mat. 10.1. Marc. 6.7.

2. Și le-a zis: „Mare este secerișul*, dar puțini sînt lucrătorii! Rugați dar* pe Domnul secerișului să scoată lucrători la secerișul Său.“ Mat. 9.37,38. Ioan. 4.35. 1 Tes. 3.1.

3. Duceți-vă; iată*; vă trimet ca pe niștemieci în mijlocul lupilor. Mat. 10.16.

4. Să* nu luați cu voi nici pungă, nici traistă, nici încălțăminte, și să nu îndrumați pe nimeni* de sănătate pe drum.

5. În* orice casă veți intra, să ziceți întîi: „Pacea să fie peste casa aceasta!“ Mat. 10.12.

6. Și dacă va fi acolo un fiu al păcii, pacea voastră va rămînea peste el; altminteri ea se va întoarce la voi.

7. Să* rămîneți în casa aceea, și să mîncăți* și să beți ce vi se va da; căci vrednic este lucrătorul ță de plata sa. Să nu umblați din casă în casă. Mat. 10.11. 1 Cor. 10.27. 1 Tim. 5.18.

8. În oricare cetate veți intra și unde vă vor primi oamenii, să mîncăți ce vi se va pune înainte;

9. să* vindecați pe bolnavii cari vor fi acolo, și să le ziceți: „Împărăția lui Dumnezeu s'a* apropiat de voi.“ Cap. 9.2. Mat. 3.2; 4.17; 10.7. Ven. 11.

10. Dar în oricare cetate veți intra, și nu vă vor primi, să vă duceți pe ulițele ei, și să ziceți:

11. „Scutură-mă împotriva voastră, chi-ar și* praful din ceteata voastră, care s'a lipit de picioarele noastre; totuș să știți că Împărăția lui Dumnezeu s'a apropiat de voi.“ Mat. 10.14. Cap. 9.5. Fapt. 13.6; 18.6.

12. Eu vă spun că, în ziua judecării va fi mai* ușor pentru Sodoma decît pentru ceteata aceea. Mat. 10.15. Marc. 6.11.

13. Vai* de tine, Horazine! Vai de tine, Betsaido! Căci* dacă ar fi fost făcute în Tir și Sidon lucrările puternice cari au fost făcute în voi, de mult s'ar fi pocăit stînd în sac și cenușă. Mat. 11.21. Ezech. 3.6.

14. De aceea, în ziua judecării, va fi mai ușor pentru Tir și Sidon decît pentru voi.

15. Și* tu, Capernaume, vei fi înălțat* oare pînă la cer? Vei fi pogorît pînă ță în Locuința morților.

Mat. 11.23. Fac. 11.4. Deut. 1.28. Isa. 14.13. Ier. 51.53. Ezech. 26.20; 32.18.

16. Cine* vă ascultă pe voi, pe Mine Mă ascultă; și* cine vă nesocotește

pe voi, pe Mine Mă nesocotește; iar +
cine Mă nesocotește pe Mine, nesoco-
tește pe Cel ce M'a trimis pe Mine.”
*Mat. 10. 40. Marc. 9. 37. Ioan 13. 20. *1 Tes. 4. 8.
†Ioan 5. 23.

Întorcerea celor șaptezeci.

17. Cei șaptezeci s'au * întors plini
de bucurie, și au zis: „Doamne, chiar
și dracii 'ne sînt supuși în Numele
Tău.” *Vers. 1.

18. Isus le-a zis: „Am * văzut pe Sa-
tana căzînd ca un fulger din cer.”
*Ioan 12. 31; 16. 11. Apoc. 9. 1; 12. 8, 9.

19. Iată că v'am * dat putere să căl-
cați peste șerpi și peste scorpii, și
peste toată puterea vrăjmașului: și ni-
mic nu vă va putea vătăma.
*Marc. 16. Fapt. 28. 5.

20. Totuș, să nu vă bucurați de fap-
tul că duhurile vă sînt supuse; ci bu-
curați-vă că numele * voastre sînt scri-
se în ceruri.” *Exod. 32. 32. Ps. 69. 28. Isa. 4. 3.
Dan. 12. 1. Filip. 4. 3. Evr. 12. 23. Apoc. 13. 8; 20. 12; 21. 27.

21. În * secolul acela, Isus S'a bucurat
în Duhul Sfînt, și a zis: „Tată, Doam-
ne al cerului și al pămîntului; Te laud
pentru că ai ascuns aceste lucruri de
cei înțelepți și pricepuți, și le-ai des-
coperit pruncilor. Da, Tată, fiindcă
așa ai găsit cu cale Tu.” *Mat. 11. 25.

22. Toate * lucrurile Mi-au fost date
în mini de Tatăl Meu; și * nimeni nu
știe cine este Fiul, afară de Tatăl, nici
cine este Tatăl, afară de Fiul și acela
cărui a vrea Fiul să i-L descopere.”
*Mat. 28. 18. Ioan 3. 35; 5. 27; 17. 2. *Ioan 1. 18; 6. 44, 46.

23. Apoi S'a întors spre ucenici, și
le-a spus de o parte: „Ferice * de o-
chii cari văd lucrurile, pe cari le ve-
deți voi!” *Mat. 13. 16.

24. Căci vă spun că * mulți prooroci
și împărați au voit să vadă ce vedeți
voi, și n'au văzut, să audă ce auziți
voi, și n'au auzit.” *1 Pet. 1. 10.

Pilda Samariteanului.

25. Un învățător * al Legii s'a sculat
să ispitească pe Isus și l-a zis: „În-
vățătorule, ce să fac ca să moștenesc
viața vecinică?” *Mat. 19. 16; 22. 36.

26. Isus i-a zis: „Ce este scris în
Lege? Cum citești în ea?”

27. El a răspuns: „Să * iubești pe
Domnul, Dumnezeuul tău, cu toată in-
ima ta, cu tot sufletul tău, cu toată pu-
terea ta și cu tot cugetul tău; și * pe
aproapele tău ca pe tine însuși.”
*Deut. 6. 5. *Lev. 19. 18.

28. „Bine ai răspuns”, i-a zis Isus;
„fă așa, și vei * avea viața vecinică.”
*Lev. 18. 5. Neem. 9. 29. Ezech. 20. 11, 13, 21. Rom. 10. 5.

29. Dar el, care vroia să * se îndrep-
tătească, a zis lui Isus: „Și cine este
aproapele meu?” *Cap. 16. 15.

30. Isus a luat din nou cuvîntul, și
a zis: „Un om se cobora din Ierusa-
lim la Ierihon. A căzut între niște țî-
hari, cari l-au desbrăcat, l-au jăfuit de
tot, l-au bătut zdrăvăn, au plecat, și
l-au lăsat aproape mort.”

31. Din întîmplare, se cobora pe ace-
laș drum un preot; și, cînd a văzut
pe omul acesta, a * trecut înainte pe
alături. *Ps. 38. 11.

32. Un Levit trecea și el prin locul
acela; și cînd l-a văzut, a trecut înain-
te pe alături.

33. Dar un Samaritean *, care era în
călătorie, a venit în locul unde era el,
și cînd l-a văzut, i s'a făcut milă de el.
*Ioan 4. 9.

34. S'a apropiat de i-a legat rănile,
și a turnat peste ele untdelemn și vin;
apoi l-a pus pe dobitocul lui, l-a dus
la un han, și a îngrijit de el.

35. A doua zi, cînd a pornit la drum,
a scos doi lei, i-a dat hangiuului, și i-a
zis: „Ai grijă de el, și orice vei mai
cheltui, îți voi da înapoi la întoar-
cere.”

36. Care dintr'acești trei ți se pare
că a dat dovadă că este aproapele ce-
lui ce căzuse între țîhari?”

37. „Celce și-a făcut milă cu el”, a
răspuns învățătorul Legii. „Du-te de
fă și tu la fel”, i-a zis Isus.

Marta și Maria.

38. Pe cînd era pe drum, cu uceni-
cii Săi, Isus a intrat într'un sat. Și
o femeie, numită Marta *, L-a primit
în casa ei. *Ioan 11. 1; 12. 2, 3.

39. Ea avea o soră numită Maria,
care * s'a așezat jos * la picioarele
Domnului, și asculta cuvintele Lui.
*1 Cor. 7. 32, etc. *Cap. 3. 35. Fapt. 22. 3.

40. Marta era împărțită cu multă slu-
jire, a venit repede la El, și l-a zis:
„Doamne, nu-Ți pasă că soru-mea m'a
lăsat să slujesc singură? Zi-i dar să-mi
ajute.”

41. Drept răspuns, Isus i-a zis:
„Marto, Marto, pentru multe lucruri
te îngrijorezi și te frămînti tu,

42. dar un * singur lucru te trebuiește.
Maria și-a ales partea cea bună, care
nu i se va lua.” *Ps. 27. 4.

11. Intr-o zi, Isus Se ruga într'un loc anumit. Când a isprăvit rugăciunea, unul din ucenicii Lui l-a zis: „Doamne, învață-ne să ne rugăm, cum a învățat și Ioan pe ucenicii lui.“

2. El le-a zis: „Cînd vă rugați, să ziceți:

Tatăl • nostru care ești în ceruri! Sfîntească-se Numele Tău; vie împărăția Ta; facă-se voia Ta, precum în cer, așa și pe pămînt. ^{Mat. 6. 9.}

3. Pînea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă în fiecare zi;

4. și ne iartă nouă păcatele noastre, fiindcă și noi iertăm oricui ne este dator; și nu ne duce în ispită, ci izbăvește-ne de cel rău.“

Stăruința în rugăciune.

5. Apoi le-a mai zis: „Dacă unul dintre voi are un prieten, și se duce la el la miezul nopții, și-i zice: „Prietene, împrumută-mi trei pîni,

6. căci a venit la mine de pe drum un prieten al meu, și n'am ce-i pune înainte;“

7. și dacă dinlăuntrul casei lui, prietenul acesta îi răspunde: „Nu mă turbura; acum ușa este încuiată, copiii mei sînt cu mine în pat, nu pot să mă scolsă-ți dau pîni“, —

8. vă spun: chiar • dacă nu s'ar scula să i le dea, pentrucă-i este prieten, totuș, măcar pentru stăruința lui supărătoare, tot se va scula și-i va da tot ce-i trebuie. ^{Cap. 18.1, etc.}

9. Deaceia și • Eu vă spun: Cereți, și vi se va da: căutați, și veți găsi; bateți și vi se va deschide. ^{Mat. 7. 7; 21. 2. Marc. 11. 24. Ioan 15. 7. Luc. 1. 6. 1 Ioan 3. 22.}

10. Fiindcă oricine cere, capătă; cine caută găsește; și celui ce bate, i se deschide.

11. Cine este tatăl acela dintre voi, care, dacă-i • cere fiul său pine, să-i dea o piatră? Ori, dacă cere un pește, să-i dea un șarpe în loc de pește? ^{Mat. 7. 9.}

12. Sau, dacă cere un ou, să-i dea o scorpie?

13. Deci, dacă voi, cari sinteți răi, știți să dați daruri bune copiilor voștri, cu cît mai mult Tatăl vostru cel din ceruri va da Duhul Sfînt celor ce l-l cer!“

Vindecarea unui îndrăcit mut.

14. Isus • a scos dintr'un bolnav un drac, care era mut. Dupăce a ieșit

dracul, mutul a grăit, și noroadale s'au mirat.

15. Dar unii ziceau: „El • scoate dracii cu Beelzebul, domnul dracilor.“ ^{Mat. 9. 32; 12. 22.}

16. Alții, ca să-l ispitească, li cereau • un semn, din cer. ^{Mat. 12. 38; 16. 1.}

17. Isus • le-a • cunoscut gîndurile, și le-a zis: „Orice împărăție desbinată împotriva ei, este pustiită; și o casă desbinată împotriva ei, se prăbușește peste alta. ^{Mat. 12. 25. Marc. 3. 24. Ioan 2. 25.}

18. Deci, dacă Satana este desbinat împotriva lui însuș, cum va dăinui împărăția lui, fiindcă ziceți că Eu scot dracii cu Beelzebul?

19. Și dacă eu scot dracii cu Beelzebul, fiii voștri cu cine îi scot? De aceea ei înșiși vor fi judecatorii voștri.

20. Dar, dacă Eu scot dracii cu • degetul lui Dumnezeu, împărăția lui Dumnezeu a ajuns pînă la voi. ^{Exod. 8. 19.}

21. Cînd • omul cel tare și bine înarmat își păzește casa, averile îi sînt la adăpost. ^{Mat. 12. 29. Marc. 3. 27.}

22. Dar • dacă vine peste el unul mai tare decît el și-l biruiește, atunci îi ia cu sila toate armele în care se încredea, și împarte prăzile luate de la el. ^{Isa. 58. 12. Col. 2. 15.}

23. Cine • nu este cu Mine este împotriva Mea; și cine nu adună cu Mine, risipește. ^{Mat. 12. 30.}

Duhul necurat ieșit din om.

24. Duhul necurat, cînd • iese afară dintr'un om, umblă prin locuri fără apă, și caută odihnă. Fiindcă n'o găsește, zice: „Mă voi întoarce în casa mea, de unde am ieșit.“ ^{Mat. 12. 43.}

25. Și cînd vine, o găsește măturată și împodobită.

26. Atunci se duce de mai ia cu el alte șapte dhuri, mai rele decît el; intră împreună în casă, se așează în ea, și starea de pe urmă • a omului acelaia ajunge mai rea decît cea dinții.“ ^{Ioan 5. 14. Evr. 6. 4; 10. 26. 2 Pet. 2. 20.}

Ferice de ceie ascultă Cuvîntul.

27. Pe cînd spunea Isus aceste vorbe, o femeie din norod și-a ridicat glasul și a zis: „Ferice • de pîntecile care Te-a purtat, și de țițele pe cari le-ai supt!“ ^{Cap. 1. 28. 48.}

28. Și El a răspuns: „Ferice • mai

degrabă de ceice ascultă Cuvîntul lui Dumnezeu, și-L păzesc!“

◊ Mat. 7. 21. Cap. 8. 21. Iac. 1. 25.

Minunea cu Iona.

29. Pe cînd * noroadele se strîngeau cu grămada, El a început să spună: „Neamul acesta este un neam viclean; el cere un semn; dar nu i se va da alt semn decît semnul proorocului Iona.

◊ Mat. 12. 38, 39.

30. Căci după cum Iona * a fost un semn pentru Niniviteni, tot așa și Fiul omului va fi un semn pentru neamul acesta.

◊ Iona 1. 17; 2. 10.

31. Împărăteasa * de la miazăzi se va scula, în ziua judecății, alături de bărbatîi acestui neam, și-i va osîndi; pentru că ea a venit dela capătul pămîntului ca să audă înțelepciunea lui Solomon; și iată că aici este Unul mai mare decît Solomon.

◊ 1 Reg. 10. 1.

32. Bărbatîi din Ninive se vor scula, în ziua judecății, alături de neamul acesta, și-l vor osîndi, pentru că ei * s'au pocăit la propovăduirea lui Iona; și iată că aici este Unul mai mare decît Iona.

◊ Iona 3. 5.

Lumina.

33. Nimeni * n'aprinde o lumină, ca s'o pună într'un loc ascuns sau supt baniță; ci o pune într'un sfîșnic, pentru ca cei ce intră, să vadă lumina.

◊ Mat. 5. 15. Marc. 4. 21. Cap. 8. 16.

34. Ochiul este lumina * trupului tău. Dacă ochiul tău este sănătos, tot trupul tău este plin de lumină; dar dacă ochiul tău este rău, trupul tău este plin de întunec.

◊ Mat. 6. 22.

35. Ia seama dar, ca lumina care este în tine, să nu fie întunec.

36. Așa că, dacă tot trupul tău este plin de lumină, fără să aibă vreo parte întunecată, va fi în totul plin de lumină, întocmai ca atunci cînd te-ar lumina o lampă cu lumina ei mare.“

Mustrea cărțurilor și Fariseilor.

37. Pe cînd vorbea Isus, un Fariseu L-a rugat să prînzească la el. El a intrat și a șezut la masă.

38. Fariseul * a văzut cu mirare că Isus nu Se spălase înainte de prînz.

◊ Marc. 7. 9.

39. Dar * Domnul i-a zis: „Voi, Fariseii, curățiți partea de afară a paharului și a blidului, dar lăuntru * vostru este plin de jăfuire și de răutate.

◊ Mat. 23. 26. ◊ Tit. 1. 15.

40. Nebunilor, oare Acela care a făcut partea de afară, n'a făcut și pe cea dinlăuntru?

41. Dați * mai bine milostenie din lucrurile dinlăuntru, și atunci toate vă vor fi curate.

◊ Isa. 68. 7. Dan. 4. 27. Cap. 12. 33.

42. Dar * vai de voi, Fariseilor! Pentru că voi dați zeciuială din izmă, din rută și din toate zarzavaturile, și dați uitării dreptatea și dragostea de Dumnezeu: pe acestea trebuia să le faceți, și pe celelalte să nu le lăsați nefăcute!

◊ Mat. 23. 23.

43. Vai * de voi, Fariseilor! Pentru că voi umblați după scaunele dinții la sinagogi, și vă place să vă facă lumea plecăciuni prin piețe!

◊ Mat. 23. 6. Marc. 12. 38, 39.

44. Vai * de voi, cărturari și Farisei fățarnici! Pentru că ** voi sinteți ca mormintele, cari nu se văd, și peste cari oamenii umblă fără să știe.“

◊ Mat. 23. 27. ◊ Ps. 5. 9.

45. Unul din învățătorii Legii a luat cuvîntul, și l-a zis: „Învățătorule, spunînd aceste lucruri ne ocărăști și pe noi.“

46. „Vai și de voi, învățători ai Legii“, a răspuns Isus. „Pentru că * voi puneți pe spinarea oamenilor sarcini grele de purtat, iar voi nici măcar cu unul din degetele voastre nu vă atingeți de ele.

◊ Mat. 23. 4.

47. Vai * de voi! Pentru că voi zidiți mormintele proorocilor, pe cari i-au ucis părinții voștri.

◊ Mat. 23. 29.

48. Prin aceste mărturisiri că încuviințați faptele părinților voștri; căci ei au ucis pe prooroci, iar voi le zidiți mormintele.

49. De aceea înțelepciunea lui Dumnezeu a zis: „Le voi trimete * prooroci și apostoli; pe unii din ei îi vor uci, iar pe alții îi vor prigoni,

◊ Mat. 23. 34.

50. ca să se ceară dela acest neam singele tuturor proorocilor, care a fost vărsat dela întemeierea lumii:

51. dela * singele lui Abel pînă la singele ** lui Zaharia, ucis între altar și Templu; da, vă spun, se va cere dela neamul acesta!

52. Vai * de voi, învățători ai Legii! Pentru că voi ați pus mina pe cheia cunoștinței: nici voi n'ați intrat, iar pe ceice voiau să intre, i-ați împedecat să intre.“

◊ Mat. 23. 13.

53. După ce a ieșit de acolo, cărturarii și Fariseii au început să-L pună

la strimtoare, și să-L facă să vorbească despre multe lucruri;
54. I-au întins astfel lațuri, ca * să prindă vreo vorbă din gura Lui, pentru care să-L poată învinui. * Marc. 12, 13.

Despre fățărnicie, frica de oameni, hula împotriva Duhului Sfânt.

12. În vremea aceea*, cînd se strînseseră noroadele cu miile, așa că se călcău unii pe alții, Isus a început să spună ucenicilor Săi: „Mai întîi de toate, păziți-vă* de aluatul Fariseilor, care este fățărnicia.”

* Mat. 16, 6. Marc. 8, 15. ** Mat. 16, 12.

2. Nu* este nimic acoperit, care nu va fi descoperit, nici ascuns, care nu va fi cunoscut. * Mat. 10, 26. Marc. 4, 22. Cap. 8, 17.

3. De aceea, orice ați spus la întuneric, va fi auzit la lumină; și orice ați grăit la ureche, în odăite, va fi vestit de pe acoperișul caselor.

4. Vă* spun vouă, prietenii** Mei; Să nu vă temeți de cei ce ucid trupul, și după aceea nu mai pot face nimic.

* Isa. 51, 7, 8, 12, 13. Ier. 1, 8. Mat. 10, 28. ** Ioan 16, 14, 15.

5. Am să vă arăt de cine să vă temeți. Temeți-vă de Acela care, după ce a ucis, are puterea să arunce în gheennă; da, vă spun, de El să vă temeți.

6. Nu se vind oare cinci vrăbii cu doi bani? Totuș, niciuna din ele nu este uitată înaintea lui Dumnezeu.

7. Și chiar perii din cap, toți vă sînt numărați. Deci să nu vă temeți: voi sînteți mai de preț decît multe vrăbii.

8. Eu* vă spun: pe orișicine Mă va mărturisi înaintea oamenilor, îl va mărturisi și Fiul omului înaintea îngierilor lui Dumnezeu;

* Mat. 10, 32. Marc. 8, 38. 2 Tim. 2, 12. 1 Ioan 2, 23.

9. dar cine se va lepăda de Mine înaintea oamenilor, va fi lepădat și el înaintea îngierilor lui Dumnezeu.

10. Și* orișicui va vorbi împotriva Fiului omului, i se va ierta; dar oricui va huli împotriva Duhului Sfînt, nu i se va ierta.

* Mat. 12, 31, 32. Marc. 3, 28. 1 Ioan 5, 16.

11. Cînd* vă vor duce înaintea sinagogilor, înaintea dregătorilor, și înaintea stăpînirilor, să nu vă îngrijorați, cum veți răspunde pentru apărarea voastră, nici ce veți vorbi;

* Mat. 10, 19. Marc. 13, 11. Cap. 21, 14.

12. căci Duhul Sfînt vă va învăța chiar în ceasul acela ce va trebui să vorbiți.”

Pilda bogatului căruia i-a rodit țarina.

13. Unul din mulțime a zis lui Isus: „Învățătorule, spune fratelui meu să împartă cu mine moștenirea noastră.”

14. „Omule”, i-a răspuns Isus, „cine M'a pus pe Mine judecător sau împărțitor peste voi?”

* Ioan 18, 36.

15. Apoi le-a zis: „Vedeți* și păziți-vă de orice fel de lăcomie de bani; căci viața cuiva nu stă în belșugul averii lui.”

* 1 Tim. 6, 7, etc.

16. Și le-a spus pilda aceasta: „Țarina unui om bogat rodise mult.

17. Și el se gîndea în sine, și zicea: „Ce voi face? Fiindcă nu mai am loc unde să-mi string rodurile.”

18. „Iată”, a zis el, „ce voi face: imi voi strica grînzarele, și voi zidi altele mai mari; acolo voi strînge toate rodurile și toate bunătățile mele;

19. și voi zice sufletului meu: „Su-flete”, ai multe bunătăți strînse pentru mulți ani; odihnește-te, mîncă, bea și veselește-te!”

* Ecl. 11, 9. 1 Cor. 15, 32. Iac. 5, 5.

20. Dar Dumnezeu i-a zis: „Nebunule! Chiar în noaptea aceasta îți se va* cere înapoi sufletul; și** lucrurile, pe cari le-ai pregătit, ale cui vor fi?”

* Iov 20, 22; 27, 8. Ps. 52, 7. Iac. 4, 14. ** Ps. 39, 6. Ier. 17, 11.

21. Tot așa este și cu cel ce își adună comori pentru el, și* nu se îmbogățește cu privire la Dumnezeu.”

* Mat. 6, 20. Vers. 33. 1 Tim. 6, 18, 19. Iac. 2, 5.

Îngrijorările.

22. Isus a zis apoi ucenicilor săi: „De aceea vă spun: Nu* vă îngrijorați, cu privire la viața voastră, gîndindu-vă ce veți mîncă, nici cu privire la trupul vostru, gîndindu-vă cu ce vă veți îmbrăca.”

* Mat. 6, 25.

23. Viața este mai mult de cît hrană, și trupul mai mult de cît îmbrăcăminte.

24. Uitați-vă cu băgare de seamă la corbi: ei nu samănă, nici nu seceră, n'au nici cămară, nici grînar; și totuș Dumnezeu* îi hrănește. Cu cît mai de preț sînteți voi decît păsările!

* Iov 38, 41. Ps. 147, 9.

25. Și apoi, cine dintre voi, chiar îngrijorîndu-se, poate să adauge un cot la lungimea vieții lui?

26. Deci, dacă nu puteți face nici cel mai mic lucru, pentruce vă mai îngrijorați de celelalte?

27. Uitați-vă cu băgare de seamă cum cresc crinii: ei nu torc, nici nu țes: totuș vă spun că nici Solomon, în toată slava lui, n'a fost îmbrăcat ca unul din ei.

28. Dacă astfel îmbracă Dumnezeu iarba, care astăzi este pe câmp, iar mine va fi aruncată în cuptor, cu cât mai mult vă va îmbrăca El pe voi, puțin credincioșilor?

29. Să nu căutați ce veți minca sau ce veți bea, și nu vă frământați mintea.

30. Căci toate aceste lucruri Neamurile lumii le caută. Tatăl vostru știe că aveți trebuință de ele.

31. Căutați* mai întâi Împărăția lui Dumnezeu, și toate aceste lucruri vi se vor da pe deasupra. ^{Mat. 6. 33.}

32. Nu te teme, turmă mică; pentru că* Tatăl vostru vă dă cu plăcere Împărăția. ^{Mat. 11. 25, 26.}

33. Vindeți* ce aveți și dați milostenie. Faceți-vă** rost de pungi, cari nu se învechesc, o comoară nesecată în ceruri, unde nu se apropie hoțul, și unde nu roade molia. ^{Mat. 19. 21. Fapt. 2. 45; 4. 34. Mat. 6. 20. Cap. 16. 9. 1 Tim. 6. 19.}

34. Căci unde este comoara voastră, acolo este și inima voastră.

Indemn la veghere.

35. Mijlocul* să vă fie încins, și făclile** aprinse.

^{Efes. 6. 14. 1 Pet. 1. 13. Mat. 25. 1, etc.}

36. Și să fiți ca niște oameni, cari așteaptă pe stăpînul lor să se întoarcă dela nuntă, ca să-i deschidă îndată, cînd va veni și va bate la ușă.

37. Ferice* de robii aceia, pe cari stăpînul îi va găsi veghind la venirea lui! Adevărat vă spun, că el se va încinge, îi va pune să șadă la masă, și se va apropia să le slujească. ^{Mat. 24. 46.}

38. Fie că vine la a doua strajă, fie că vine la a treia strajă, ferice de robii aceia, dacă-i va găsi veghind!

39. Să* știți bine că, dacă ar ști stăpînul casei la ce ceas va veni hoțul, ar veghea, și n'ar lăsa să-i spargă casa. ^{Mat. 24. 43. 1 Tes. 5. 2. 2 Pet. 3. 10. Apoc. 3. 3; 16. 15.}

40. Și* voi dar fiți gata, căci Fiul omului va veni în ceasul în care nu vă gândiți. ^{Mat. 24. 45. 25. 13. Marc. 13. 33. Cap. 21. 34, 36. 1 Tes. 5. 6. 2 Pet. 3. 12.}

Ispravnicul credincios.

41. „Doamne“, l-a zis Petru, „pentru noi spui pilda aceasta sau pentru toți?“

42. Și Domnul a zis: „Cine* este ispravnicul credincios și înțelept, pe care-l va pune stăpînul său peste slugile sale, ca să le dea partea lor de hrană la vremea potrivită?“ ^{Mat. 24. 25; 25. 21. 1 Cor. 4. 2.}

43. Ferice de robul acela, pe care stăpînul, la venirea lui, îl va găsi făcînd așa!

44. Adevărat* vă spun, că îl va pune peste toată averea sa. ^{Mat. 24. 47.}

45. Dar* dacă robul acela zice în inima lui: „Stăpînul meu zăbovesc să vină“; dacă va începe să bată pe slugi și pe slujnice, să mănince, să bea și să se îmbete, ^{Mat. 24. 48.}

46. stăpînul robului acela va veni în ziua în care el nu se așteaptă, și în ceasul în care nu știe, și-l va tăia în bucăți; și soarta lui va fi soarta celor necredincioși în lucrul încredințat lor.

47. Robul* acela, care a știut voia stăpînului său, și nu s'a pregătit de loc, și n'a lucrat după voia lui, va fi bătut cu multe lovituri. ^{Num. 15. 30. Deut. 25. 2. Ioan 9. 41; 16. 22. Fapt. 17. 30. Iac. 4. 17.}

48. Dar* cine n'a știut-o, și a făcut lucruri vrednice de lovituri, va fi bătut cu puține lovituri. Cui i s'a dat mult, i se va cere mult; și cui i s'a încredințat mult, i se va cere mai mult. ^{Lev. 5. 17. 1 Tim. 1. 13.}

Foc pe pămînt.

49. Eu am venit să arunc un foc* pe pămînt. Și ce vreau decît să fie aprins chiar acum! ^{Vers. 51.}

50. Am un botez cu* care trebuie să fiu botezat, și cît de mult doresc să se îndeplinească! ^{Mat. 20. 22. Marc. 10. 38.}

51. Credeți* că am venit să aduc pace pe pămînt? Eu vă spun: nu; ci** mai degrabă desbinare. ^{Mat. 10. 34. Vers. 49. Mic. 7. 6. Ioan 7. 43; 9. 16; 10. 19.}

52. Căci*, de acum înainte, din cinci, cari vor fi într-o casă, trei vor fi desbinați împotriva a doi, și doi împotriva a trei. ^{Mat. 10. 35.}

53. Tatăl va fi desbinat împotriva fiului, și fiul împotriva tatălui; mama împotriva fiicei, și fiica împotriva mamei; soacra împotriva norei, și nora împotriva soacrei.“

Semnele vremurilor.

54. El a mai zis noroadelor: „Cînd* vedeți un nor ridicîndu-se la apus, îndată ziceți: „Vine ploaia.“ Și așa se întîmplă. ^{Mat. 16. 2.}

55. Și cînd vedeți suflînd vîntul de-
la miazăzi, ziceți: „Are să fie zăduf.”
Și așa se întîmplă.

56. Fățarnicilor, fața pămîntului și
a cerului știți s'o deosebiți: vremea
aceasta cum de n'o deosebiți?

57. Și pentru ce nu judecați și voi
singuri ce este drept?

58. Cînd* te duci cu pirișul tău î-
naintea judecătorului, pe drum** cau-
tă să scapi de el; ca nu cumva să te
îtrască înaintea judecătorului, judecă-
torul să te dea pe mîna temnicerului,
și temnicerul să te arunce în temniță.
*Prov. 25, 8. Mat. 5, 25. 66: Ps. 32, 6. Isa. 66, 8.

59. Iți spun că nu vei leși de acolo,
pînă nu vei plăti și cel mai de pe
urmă bănuț.“

Galileeni măcelăriți de Pilat.

13. În vremea aceea au venit unii,
și au istorisit lui Isus ce se întîm-
plase unor Galileeni, al căror singe îl
amestecase Pilat cu jertfele lor.

2. „Credeti voi“, le-a răspuns Isus,
„că acești Galileeni au fost mai păcă-
toși decît toți ceilalți Galileeni, pen-
trucă au pățit astfel?

3. Eu vă spun: nu; ci, dacă nu vă
pocăiți, toți veți peri la fel.

4. Sau acei optsprezece înși, peste
cari a căzut turnul din Siloam, și i-a
omorît, credeți că au fost mai păcă-
toși decît toți ceilalți oameni, cari lo-
cuiau în Ierusalim?

5. Eu vă spun: nu; ci, dacă nu vă
pocăiți, toți veți pieri la fel.

Pilda smochinului neroditor.

6. El a spus și pilda aceasta: „Un*
om avea un smochin sădit în via sa.
A venit să caute rod în el, și n'a găsit.

*Isa. 5, 2. Mat. 21, 19.

7. Atunci a zis vierului. „Iată că sint
trei ani, decînd vin și caut rod în smo-
chinul acesta, și nu găsesc. Taie-l. La
ce să mai cuprindă și pămîntul de-
geaba?”

8. „Doamne“, i-a răspuns vierul, „mai
lasă-l și anul acesta; am să-l sap de
jur împrejur, și am să-i pun gunoi la
rădăcină.

9. Poate că deacum înainte va face
roadă; dacă nu, îl vei tăia.“

Vindecarea unei femei gîrbove.

10. Isus învăța pe norod într'o si-
nagogă în ziua Sabatului.

11. Și acolo era o femeie stăpînită de
optsprezece ani de un duh de nepu-
decum să-și îndrepte spatelul.

12. Cînd a văzut-o Isus, a chemat-o,
și i-a zis: „Femeie, ești deslegată de
neputința ta.“

13. Și-a* întins minile peste ea: în-
dată s'a îndreptat, și slăvea pe Dum-
nezeu.

*Marc. 16, 18. Fapt. 9, 17.

14. Dar frunzașul sinagogii, minuit că
Isus săvîrșise vindecarea aceasta în
ziua Sabatului, a luat cuvîntul, și a zis
norodului: „Sint șase* zile în cari tre-
buie să lucreze omul; veniți dar în
aceste zile să vă vindecați, și nu** în
ziua Sabatului!“

*Exod. 20, 9. 66: Mat. 12, 10. Marc. 3, 2. Cap. 6, 7; 14, 3.

15. „Fățarnicilor“, i-a răspuns Dom-
nul; „oare în ziua Sabatului nu-și des-
leagă fiecare* din voi boul sau mă-
garul dela iesle, și-l duce de-l adapă?

*Cap. 14, 5.

16. Dar femeia aceasta, care* este o
fiică a lui Avraam, și pe care Satana
o ținea legată de optsprezece ani, nu
trebuia oare să fie deslegată de lega-
tura aceasta în ziua Sabatului?”

*Cap. 19, 9.

17. Pe cînd vorbea El astfel, toți pro-
tivnicii Lui au rămas rușinați; și noro-
dul se bucura de toate lucrurile minu-
tate, pe cari le făcea El.

Pilda

grăunțelului de muștar și a aluatului.

18. El* a mai zis: „Cu ce se aseă-
mă Impărăția lui Dumnezeu, și cu
ce o voi asemăna?” *Mat. 13, 31. Marc. 4, 30.

19. Se aseamăna cu un grăunte de
muștar, pe care l-a luat un om, și l-a
aruncat în grădina sa; el a crescut, s'a
făcut copac mare, și păsările cerului
și-au făcut cuiburi în ramurile lui.“

20. El a zis iarăși: „Cu ce voi ase-
măna Impărăția lui Dumnezeu?

21. Se aseamăna cu aluatul, pe care
l-a luat o femeie și l-a pus în trei mă-
suri de făină, pînă s'a dospit toată.“

Ușa cea strîmtă.

22. Isus* umbla prin cetăți și prin
sate, învățînd pe norod, și călătorînd
spre Ierusalim.

*Mat. 9, 35. Marc. 6, 6.

23. Cîineva l-a zis: „Doamne, oare
puțini sint cei ce sint pe calea mintui-
rii?” El le-a răspuns:

24. „Nevoiți-vă* să intrați pe ușa cea

strimțată. Căci vă spun, că mulți** vor căuta să intre, și nu vor putea.

* Mat. 7, 13. ** Ioan 7, 34; 8, 21; 13, 33. Rom. 9, 31.

25. Odată* ce Stăpînul casei Se va scula și va** încuia ușa, și voi veți fi afară, și veți începe să bateți la ușă, și să ziceți: „Doamne Ț, Doamne, deschide-ne!“ drept răspuns, El va zice: „Nu Ț știu de unde sînteți.“

* Ps. 32, 6. Isa. 55, 6. ** Mat. 25, 10. + Cap. 6, 46. † Mat. 7, 23; 25, 12.

26. Atunci veți începe să ziceți: „Noi am mîncat și am băut în fața Ta, și în ulițele noastre ai învățat pe norod.“

27. Și* El va răspunde: „Vă spun că nu știu de unde sînteți; depărtați-vă** dela Mine, voi toți lucrătorii fărădelegii.“

* Mat. 7, 23; 25, 41. Vers. 25. ** Ps. 6, 8. Mat. 25, 41.

28. Va* fi plînsul și scrișnirea dinților, cînd** veți vedea pe Avraam, pe Isaac și pe Iacov, și pe toți proorocii în Împărăția lui Dumnezeu, iar pe voi scoși afară. * Mat. 8, 12; 13, 42; 24, 51. ** Mat. 8, 11.

29. Vor veni dela răsărit și dela apus, dela miazănoapte și dela miază-zi, și vor șede la masă în Împărăția lui Dumnezeu.

30. Și iată* că sînt unii din cei de pe urmă, cari vor fi cei dintîi, și sînt unii din cei dintîi, cari vor fi cei de pe urmă.“

* Mat. 19, 30; 20, 16. Marc. 10, 31.

Nelegiuirile și pedeapsa Ierusalimului.

31. În aceeași zi, au venit cîțiva Farisei, și I-au zis: „Pleacă, și du-Te de aici, căci Irod vrea să Te omoare.“

32. „Duceți-vă“, le-a răspuns El, „și spuneți vulpii acelea: „Iată că scot dracii, și săvîrșesc vindecări astăzi și mine, iar a treia zi voi* isprăvi.“

* Evr. 2, 10.

33. Dar trebuie să umblu astăzi, mine și poimîne, fiindcă nu se poate ca un prooroc să piară afară din Ierusalim.

34. Ierusalime*, Ierusalime, care o-mori pe prooroci și ucizi cu pietre pe cei trimiși la tine; de cîte ori am vrut să string pe fiii tăi, cum își strînge găina puii supt aripi, și n'ați vrut!

* Mat. 23, 37.

35. Iată că vi* se va lăsa casa pustie; dar vă spun că nu Mă veți mai vedea, pînă veți zice: „Binecuvîntat* este Celce vine în Numele Domnului!“

* Lev. 26, 31, 32. Ps. 68, 25. Isa. 1, 7. Dan. 9, 27. Mic. 3, 12. ** Ps. 118, 26. Mat. 21, 9. Marc. 11, 10. Cap. 19, 38. Ioan 12, 13.

Vindecarea unui bolnav de dropică.

14. Într'o zi de Sabat, Isus a intrat în casa unuia din frunțașii Fariseilor, ca să prînzească. Fariseii îl pîneau de aproape.

2. Și înaintea Lui era un om bolnav de dropică.

3. Isus a luat cuvîntul, și a zis învățătorilor Legii și Fariseilor: „Oare* este îngăduit a vindeca în ziua Săbatului sau nu?“

* Mat. 12, 10.

4. Ei tăceau. Atunci Isus a luat de mînă pe omul acela, l-a vindecat, și i-a dat drumul.

5. Pe urmă, le-a zis: „Cine* dintre voi, dacă-i cade copilul sau boul în fîntînă, nu-l va scoate îndată afară, în ziua Săbatului?“

* Exod. 24, 5. Deut. 22, 4. Cap. 13, 15.

6. Și n'au putut să-l răspundă nimic la aceste vorbe.

Despre smerenia la ospete.

7. Apoi, cînd a văzut că cei poftiți la masă alegeau locurile dintîi, le-a spus o pildă. Și le-a zis:

8. „Cînd ești poftit de cineva la nuntă, să nu te așezi la masă în locul dintîi; ca nu cumva, printre cei poftiți de el, să fie altul mai cu vază decît tine,

9. și cel ce te-a poftit și pe tine și pe el, să vină să-ți zică: „Dă locul tău omului acestuia.“ Atunci, cu rușine, va trebui să iei locul de pe urmă.

10. Ci*, cînd ești poftit, du-te și așează-te în locul cel mai de pe urmă; pentruca, atunci cînd va veni cel ce te-a poftit, să-ți zică: „Prietene, mută-te mai sus.“ Lucrul acesta îți va face cînte înaintea tuturor celor ce vor fi la masă împreună cu tine.

* Prov. 25, 6, 7.

11. Căci* oricine se înalță, va fi smerit; și cine se smerește, va fi înălțat.

* Iov. 22, 29. Ps. 18, 27. Prov. 29, 23. Mat. 23, 12. Cap. 18, 14. Iac. 4, 6. 1Pet. 5, 6.

Despre binefacere.

12. A zis și celui ce-L poftise: „Cînd dai un prînz sau o cină, să nu chemi pe prietenii tăi, nici pe frații tăi, nici pe neamurile tale, nici pe vecinii bogăți, ca nu cumva să te cheme și ei la rîndul lor pe tine, și să iei astfel o răsplată pentru ce ai făcut.

13. Ci, cînd dai o masă, cheamă pe săraci*, pe schilozi, pe șchiopi, pe orbi.

* Neem. 8, 10, 12.

14. Și va fi ferice de tine, pentru că ei n'au cu ce să-ți răsplătească; dar tu se va răsplăti la învierea celor neprihăniți."

pilda celor poftiți la cină.

15. Unul din ceice ședeau la masă cu El, cînd a auzit aceste vorbe, l-a zis: „Ferice * de acela care va prinzi în împărăția lui Dumnezeu!” *Apoc. 19. 9.

16. Și * Isus i-a răspuns: „Un om a dat o cină mare, și a poftit pe mulți. *Mat. 22. 2.

17. La ceasul cinei, a * trimes pe robul său să spună celor poftiți: „Veniți, căci iată că toate sînt gata.” *Prov. 9. 2, 5.

18. Dar toți, parcă fuseseră vorbiți, au început să se desvinovățească. Cel dintîi i-a zis: „Am cumpărat un ogor, și trebuie să mă duc să-l văd; rogu-te să mă ierți.”

19. Un altul a zis: „Am cumpărat cinci părechi de boi și mă duc să-i încerc: iartă-mă, te rog.”

20. Un altul a zis: „Tocmai acum m'am înșurat, și de aceea nu pot veni.”

21. Cînd s'a întors robul, a spus stăpînului său aceste lucruri. Atunci stăpînul casei s'a miniat, și a zis robului său: „Du-te degrab în piețele și ulitele cetății, și adu aici pe cei săraci, ciungi, orbi și șchiopi.”

22. La urmă, robul a zis: „Stăpine, s'a făcut cum ai poruncit, și tot mai este loc.”

23. Și stăpînul a zis robului: „Leși la drumuri și la garduri, și pe cei ce-vei găsi, silește-i să intre, ca să mi se umple casa.

24. Căci vă spun că niciunul * din cei poftiți, nu va gusta din cina mea.” *Mat. 21. 43; 22. 8. *Fapt. 13. 46.

Cum să fie ucenicul lui Isus.

25. Împreună cu Isus mergeau multe noroade. El S'a întors, și le-a zis:

26. „Dacă * vine cineva la Mine, și * nu urăște pe tatăl său, pe mamă-sa, pe nevastă-sa, pe copiii săi, pe frații săi, pe surorile sale, ba * chiar însăș viața sa, nu poate fi ucenicul Meu. *Deut. 13. 6; 39. 9. Mat. 10. 37. *Rom. 9. 13. †Apoc. 12. 11.

27. Și oricine * nu-și poartă crucea, și nu vine după Mine, nu poate fi ucenicul Meu. *Mat. 10. 24. Marc. 8. 34. Cap. 9. 23. 2Tim. 3. 12.

28. Căci, cine * dintre voi, dacă vrea să zidească un turn, nu stă mai întîi și

să-și facă socoteala cheltuielilor, ca să vadă dacă are cu ce să-l sfîrșească? *Prov. 24. 27.

29. Pentruca nu cumva, după ce i-a pus temelia, să nu-l poată sfîrși, și toți ceice-l vor vedea, să începă să ridă de el,

30. și să zică: „Omul acesta a început să zidească, și n'a putut isprăvi.”

31. Sau care împărat, cînd merge să se bată în război cu un alt împărat, nu stă mai întîi să se sfătuiască dacă va putea merge cu zece mii de oameni înaintea celui ce vine împotriva lui cu douăzeci de mii?

32. Altfel, pe cînd celat împărat este încă departe, îi trimete o solie să ceară pace.

33. Tot așa, oricine dintre voi, care nu se leapădă de tot ce are, nu poate fi ucenicul Meu.

34. Sarea este bună *; dar dacă sarea își pierde gustul ei de sare, prin ce i se va da înapoi gustul acesta? *Mat. 5. 13. Marc. 9. 50.

35. Atunci nu mai este bună nici pentru pămînt, nici pentru gunoi, ci este aruncată afară. Cine are urechi de auzit, să audă.”

Pilda cu oaia rătăcită și leul.

15. Toți vameșii și păcătoșii se apropiau * de Isus ca să-L asculte. *Mat. 9. 10.

2. Și Fariseii și cărturarii cirteau și ziceau: „Omul acesta primește pe păcătoși, și * mănîncă cu ei.” *Fapt. 11. 3. Gal. 2. 12.

3. Dar El le-a spus pilda aceasta:

4. „Care * om dintre voi, dacă are o sută de oi, și pierde pe una din ele, nu lasă pe celelalte nouăzeci și nouă pe islaz, și se duce după cea * pierdută, pînă cînd o găsește? *Mat. 18. 12. *1Pet. 2. 10, 21.

5. După ce a găsit-o, o pune cu bucurie pe umeri;

6. și, cînd se întoarce acasă, cheamă pe prietenii și vecinii săi, și le zice: „Bucurați-vă împreună cu mine, căci mi-am găsit oaia care era pierdută.”

7. Tot așa, vă spun că va fi mai * multă bucurie în cer pentru un singur păcătos care se pocăiește, decît pentru nouăzeci și nouă de oameni neprihăniți cari n'au nevoie de pocăință. *Cap. 5. 32.

8. Sau care femeie, dacă are zece

lei¹ de argint, și pierde unul din ei, nu aprinde o lumină, nu mătură casa, și nu caută cu băgare de seamă pînă cînd îl găsește?

9. După ce l-a găsit, cheamă pe prietenele și vecinele ei, și zice: „Bucurați-vă împreună cu mine, căci am găsit leul, pe care-l pierdusem.”

10. Tot așa, vă spun că este bucurie înaintea îngerilor lui Dumnezeu pentru un singur păcătos care se pocăiește.”

Pilda fiului risipitor.

11. El a mai zis: „Un om avea doi fii.

12. Cel mai tînăr din ei a zis tatălui său: „Tată, dă-mi partea de avere, ce mi se cuvine.” Și tatăl le-a împărțit averea.

13. Nu după multe zile, fiul cel mai tînăr a strîns totul, și a plecat într-o țară depărtată, unde și-a risipit averea*, ducînd o viață destrăbălată.

¹ Marc. 12, 44.

14. După ce a cheltuit totul, a venit o foamete mare în țara aceea, și el a început să după lipsă.

15. Atunci s'a dus și s'a lipit de unul din locuitorii țării aceleia, care l-a trimis pe ogoarele lui să-i păzească porcii.

16. Mult ar fi dorit el să se sature cu roșcovele, pe cari le mîncău porcii, dar nu i le da nimeni.

17. Și-a venit în fire, și a zis: „Cîți argați ai tatălui meu au belșug de pine, iar eu mor de foame aici!

18. Mă voi scula, mă voi duce la tatăl meu, și-i voi zice: „Tată, am păcătuit împotriva cerului și împotriva ta,

19. și nu mai sînt vrednic să mă chem fiul tău; fă-mă ca pe unul din argații tăi.”

20. Și s'a sculat, și a plecat la tatăl său. Cînd era încă* departe, tatăl său l-a văzut, și i s'a făcut milă de el, a alergat de a căzut pe grumazul lui, și l-a sărutat mult.

¹ Fapt. 2, 39. Efes. 2, 13, 17.

21. Fiul i-a zis: „Tată, am păcătuit împotriva cerului și* împotriva ta, nu mai sînt vrednic să mă chem fiul tău.”

¹ Ps. 51, 4.

22. Dar tatăl a zis robilor săi: „Aduceți repede haina cea mai bună, și îmbrăcați-l cu ea; puneți-i un inel în deget, și încălțăminte în picioare.

23. Aduceți vițelul cel îngrășat, și tăiați-l. Să mîncăm și să ne veselim;

24. căci* acest fiu al meu era mort, și a înviat; era pierdut, și a fost găsit.” Și au început să se veselească.

¹ Vers. 32. Efes. 2, 1; 5, 14. Apoc. 3, 1.

25. Fiul cel mai mare era la ogor. Cînd a venit și s'a apropiat de casă, a auzit muzică și jocuri.

26. A chemat pe unul din robi, și a început să-l întrebe ce este.

27. Robul acela i-a răspuns: „Frațele tău a venit înapoi, și tatăl tău a tăiat vițelul cel îngrășat, pentru că l-a găsit iarăș sănătos și bine.”

28. El s'a întăritat de minie, și nu voia să intre în casă. Tatăl său a ieșit afară, și l-a rugat să intre.

29. Dar el, drept răspuns, a zis tatălui său: „Iată, eu îți slujesc ca un rob de atîția ani, și niciodată nu ți-am călcat porunca; și mie niciodată nu mi-ai dat măcar un ied să mă veselesc cu prietenii mei;

30. iar cînd a venit acest fiu al tău, care ți-a mîncat averea cu femeile desfrîinate, i-ai tăiat vițelul cel îngrășat.”

31. „Fiule”, i-a zis tatăl, „tu întodeauna ești cu mine, și tot ce am eu este al tău.

32. Dar trebuia să ne veselim și să ne bucurăm, pentru că* acest frate al tău era mort, și a înviat, era pierdut și a fost găsit.”

¹ Vers. 24.

Pilda ispravnicului necredincios.

16 1. Isus a mai spus ucenicilor Săi: „Un om bogat avea un ispravnic, care a fost pîrit la el că-i risipește averea.

2. El l-a chemat, și i-a zis: „Ce aud eu vorbindu-se despre tine? Dă-ți socoteala de isprăvnicia ta, pentru că nu mai poți fi ispravnic.”

3. Ispravnicul și-a zis: „Ce am să fac, dacă îmi ia stăpînul isprăvnicia? Să sap, nu pot; să cerșesc, mi-e rușine.

4. Știu ce am să fac, pentru că, atunci cînd voi fi scos din isprăvnicie, ei să mă primească în casele lor.”

5. A chemat pe fiecare din datornicii stăpînului său, și a zis celui dintîi: „Cît ești dator stăpînului meu?”

6. „O sută de măsuri de untdelemn”, a răspuns el. Și i-a zis: „Ia-ți zăpăsul, și șezi degrabă de scrie cîcizeci.”

7. Apoi a zis altuia: „Dar tu, cit ești dator?” „O sută de măsuri de grâu”, a răspuns el. Și i-a zis: „Ia-ți zapisul, și scrie optzeci.”

8. Stăpînul lui a lăudat pe ispravnicul nedrept, pentru că lucrase înțelep-
tește. Căci fiii veacului acestuia, față de semenii lor, sînt mai înțelepți decît fiii luminii.

9. Și Eu vă zic: Faceți-vă * prietenj cu ajutorul bogățiilor nedrepte, pen-
truca atunci cînd veți muri, să vă pri-
mească în corturile vecinice.

10. Cine * este credincios în cele mai
mici lucruri, este credincios și în cele
mari; și cine este nedrept în cele mai
mici lucruri, este nedrept și în cele
mari.

11. Deci, dacă n'ați fost credincioși
în bogățiile nedrepte, cine vă va în-
credința adevăratele bogății?

12. Și dacă n'ați fost credincioși în
lucrul altuia, cine vă va da ce este al
vostru?

13. Nici * o slugă nu poate sluji la
doi stăpîni; căci sau va uri pe unul și
va iubi pe celalt, sau va ținea numai la
unul și va nesocoti pe celalt. Nu pute-
ți sluji lui Dumnezeu și lui Mamona.

Mustrări făcute Fariseilor.

14. Fariseii, cari * erau iubitori de
bani, ascultau și ei toate lucrurile ace-
stea, și își băteau joc de El.

15. Isus le-a zis: „Voi căutați să vă
arătați * neprihăniți înaintea oameni-
lor, dar Dumnezeu * vă cunoaște inimi-
le; pentrucă ce ț * este înălțat între
oameni, este o uriciune înaintea lui
Dumnezeu.

16. Legea * și proorocii au ținut pi-
nă la Ioan; de atunci încoace, Evan-
ghelia Împărăției lui Dumnezeu se pro-
povăduiește; și fiecare, ca să intre în
ea, dă năvală.

17. Este * mai lesne să treacă cerul
și pămîntul decît să cadă o singură
îrîntură de slovă din Lege.

18. Oricine * își lasă nevasta și ia pe
alta de nevastă, precurvește; și cine ia
de nevastă pe cea lăsată de bărbatul ei,
precurvește.

19. „Era un om bogat, care se îmbră-
ța în porfiră și în suptire; și în fie-

Pilda bogatului nemilostiv.

19. „Era un om bogat, care se îmbră-
ța în porfiră și în suptire; și în fie-

care zi ducea o viață plină de veselie
și strălucire.

20. La ușa lui, zăcea un sărac, nu-
mit Lazăr, plin de bube.

21. Și dorea mult să se sature cu
fărâmiturile, cari cădeau de la masa
bogatului; pină și cîinii veneau și-i
lingeau bubele.

22. Cu vremea săracul a murit; și a
fost dus de îngeri în sinul lui Avraam.
A murit și bogatul, și l-au îngropat.

23. Pe cînd era el în Locuința mor-
ților, în chinuri, și-a ridicat ochii în
sus, a văzut de departe pe Avraam,
și pe Lazăr în sinul lui,

24. și a strigat: „Părinte Avraame,
fie-ți milă de mine, și trimite pe La-
zăr să-și moaie virful degetului în apă,
și să-mi răcorească * limba; căci gro-
zav sînt * chinuit în văpaia aceasta.”

25. „Fiule”, i-a răspuns Avraam, „a-
du-ți * aminte că, în viața ta, tu ți-ai
luat lucrurile bune, și Lazăr și-a luat
pe cele rele; acum aici, el este mîn-
gîiat, iar tu ești chinuit.”

26. Pe lingă toate acestea, între noi
și între voi este o prăpastie mare, așa
ca cei ce ar vrea să treacă de aici la
voi, sau de acolo la noi, să nu poată.”

27. Bogatul a zis: „Rogu-te dar, pă-
rinte Avraame, să trimiți pe Lazăr în
casa tatălui meu;

28. căci am cinci frați, și să le ade-
verească aceste lucruri, ca să nu vină
și ei în acest loc de chin.”

29. Avraam a răspuns: „Au * pe Moi-
se și pe prooroci; să asculte de ei.”

30. „Nu, părinte Avraame”, a zis el;
„ci dacă se va duce la ei cineva din
morți, se vor pocăi.”

31. Și Avraam i-a răspuns: „Dacă
nu ascultă pe Moise și pe prooroci, nu
vor crede nici chiar * dacă ar învia ci-
neva din morți.”

Prilejurile de păcătuire.

17. 1. Isus a zis ucenicilor Săi: „E-
ste * cu neputință să nu înșii pri-
lejury de păcătuire; dar vai de acela
prin care vin !

2. Ar fi mai de folos pentru el să i
se lege o piatră de moară de gît, și să
fie aruncat în mare, decît să facă pe
unul din acești micuți să păcătuiască.

3. Luați seama la voi înșivă !
Dacă * fratele tău păcătuiește im-

1. Grecește: Mamona.

potriva ta, muștră-l! ** Și dacă-i pare rău, iartă-l!

◦ Mat. 18. 15, 21. ◦ Lev. 19. 17. Prov. 17. 10. Iac. 5. 19.

4. Și chiar dacă păcătuiește împotriva ta de șapte ori pe zi, și de șapte ori pe zi se întoarce la tine și zice: „Îmi pare rău!” — să-l ierți.

5. Apostolii au zis Domnului: „Mărește-ne credința!”

6. Și * Domnul a zis: „Dacă ați avea credință cât un grăunte de muștar, ați zice dudului acestuia: „Desrădăcinează-te și sădește-te în mare”, și v'ar asculta.”

◦ Mat. 17. 20; 21. 21. Marc. 9. 23; 11. 23.

„Robi netrebnci.”

7. Cine dintre voi, dacă are un rob, care ară sau paște oile, îi va zice, când vine dela câmp: „Vino îndată, și zezi la masă?”

8. Nu-i va zice mai degrabă: „Gătește-mi * să măninc, încinge-te, și slujește-mi până voi mânca și voi bea eu; după aceea, vei mânca și vei bea și tu?”

◦ Cap. 12. 37.

9. Va rămânea el îndatorat față de robul acela, pentrucă robul a făcut ce-i fusese poruncit? Nu cred.

10. Tot așa și voi, dupăce veți face tot ce vi s'a poruncit, să ziceți: „Sintem niște robi * netrebnci; am făcut ce eram datori să facem.”

◦ Iov 22. 3; 35. 7. Ps. 16. 2. Mat. 26. 30. Rom. 3. 12; 11. 35. 1 Cor. 9. 16, 17. F'lin. 11.

Cei zece leproși.

11. Isus mergea * spre Ierusalim, și a trecut printre Samaria și Galilea.

◦ Luc. 9. 51, 52. Ioan 4. 4.

12. Pe cînd intra într'un sat, L-au întâmpinat zece leproși. Ei * au stătut departe,

◦ Lev. 13. 46.

13. și-au ridicat glasul, și au zis: „Isuse, Învățătorule, ai milă de noi!”

14. Cînd i-a văzut Isus, le-a zis: „Duceți-vă * și arătați-vă preoților!” Și pe cînd se duceau, au fost curățiți.

◦ Lev. 13. 2; 14. 2. Mat. 8. 4. Cap. 5. 14.

15. Unul din ei, cînd s'a văzut vindecat, s'a întors, slăvind pe Dumnezeu cu glas tare.

16. S'a aruncat cu fața la pămînt la picioarele lui Isus, și l-a mulțămît. Era Samaritean.

17. Isus a luat cuvîntul, și a zis: „Oare n'au fost curățiți toți cei zece? Dar ceilalți nouă, unde sînt?”

18. Nu s'a găsit decît străinul acesta să se întoarcă și să dea slavă lui Dumnezeu?”

19. Apoi * i-a zis: „Scoală-te și pleacă; credința ta te-a mîntuit.”

◦ Mat. 9. 22. Marc. 5. 34; 10. 52. Cap. 7. 50; 8. 48; 18. 42.

Venirea Împărăției lui Dumnezeu.

20. Fariseii au întrebat pe Isus cînd va veni Împărăția lui Dumnezeu. Drept răspuns, El le-a zis: „Împărăția lui Dumnezeu nu vine în așa fel ca să izbească privirile.

21. Nu * se va zice: „Uite-o aici, sau: „Uite-o acolo!” Căci iată că Împărăția * lui Dumnezeu este înăuntrul vostru.”

◦ Vers. 24. ◦ Rom. 14. 17.

Venirea Fiului omului.

22. Și a zis ucenicilor: „Vor * veni zile cînd veți dori să vedeți una din zilele Fiului omului, și n'o veți vedea.

◦ Mat. 9. 15. Ioan 17. 12.

23. Vi * se va zice: „Iată-L aici, iată-L acolo!” Să nu vă duceți, nici să nu-i urmați.

◦ Mat. 24. 23. Marc. 13. 21. Cap. 21. 8.

24. Căci * cum iese fulgerul și luminează dela o margine a cerului pînă la cealaltă, așa va fi și Fiul omului în ziua Sa.

◦ Mat. 24. 27.

25. Dar * mai întîi trebuie să sufere multe, și să fie lepădat de neamul acesta.

◦ Marc. 8. 31; 9. 31; 10. 33. Cap. 9. 22.

26. Ce * s'a întîmplat în zilele lui Noe, se va întîmpla la fel și în zilele Fiului omului:

◦ Fac. 7. Mat. 24. 37.

27. mîncau, beau, se însurau și se măritau pînă în ziua cînd a intrat Noe în corabie; și a venit potopul și i-a prăpădit pe toți.

28. Ce * s'a întîmplat în zilele lui Lot, se va întîmpla aidoma: oamenii mîncau, beau, cumpărau, vindeau, sădeau, zideau;

◦ Fac. 19.

29. dar *, în ziua cînd a ieșit Lot din Sodoma, a plouat foc și pucioasă din cer, și i-a pierdut pe toți.

◦ Fac. 19. 16, 24.

30. Tot așa va fi și în ziua cînd Se * va arăta Fiul omului.

◦ 2 Tes. 1. 7.

31. În ziua aceea, cine * va fi pe acoperișul casei, și își va avea vasele în casă, să nu se pogoare să le ia; și cine va fi pe cîmp, de asemenea, să nu se mai întoarcă.

◦ Mat. 24. 17. Marc. 13. 15.

32. Aduceți-vă * aminte de nevasta lui Lot.

◦ Fac. 19. 26.

33. Oricine * va căuta să-și scape viața, o va pierde; și oricine o va pierde, o va găsi.

◦ Mat. 10. 39; 16. 26. Marc. 8. 35. Cap. 9. 24. Ioan 12. 25.

34. Vă spun * că, în noaptea aceea,

doi înși vor fi în acelaș pat, unul va fi luat și altul va fi lăsat;

Mois. 24. 40, 41. 1 Tes. 4. 17.

35. două femei vor măcina împreună: una va fi luată, și alta va fi lăsată.

36. Doi bărbați vor fi la cîmp: unul va fi luat și altul va fi lăsat.

37. Ucenicii L-au întrebat: „Unde Doamne?” Iar El a răspuns: „Unde* va fi trupul acolo se vor strînge vulturii.”

Iov. 39. 30. Mat. 24. 28.

Pilda judecătorului nedrept.

18. Isus le-a spus o pildă, ca să le arate că trebuie să se roage* necurmat, și să nu se lase.

Cap. 11. 5; 21. 36. Rom. 12. 12. Efes. 6. 18. Col. 4. 2. 1 Tes. 5. 17.

2. El le-a zis: „Într-o cetate era un judecător, care de Dumnezeu nu se temea și de oameni nu se rușina.

3. În cetatea aceea era și o văduvă, care venea din el, și-i zicea: „Fă-mi dreptate în cearta cu pîrșul meu.”

4. Multă vreme n'a voit să-i facă dreptate. Dar în urmă, și-a zis: „Măcar că de Dumnezeu nu mă tem și de oameni nu mă rușinez,

5. totuș, pentru că* văduva aceasta mă tot necăjește, îi voi face dreptate, ca să nu tot vină să-mi bată capul.”

Cap. 11. 8.

6. Domnul a adăogat: „Auziți ce zice judecătorul nedrept?

7. Și Dumnezeu* nu va face dreptate aleșilor Lui, cari strigă zi și noapte către El, și este îndelungrăbdător față de ei?”

Apoc. 6. 10.

8. Vă spun că* le va face dreptate în curînd. Dar cînd va veni Fiul omului, va găsi El credință pe pămînt?”

Evr. 10. 37. 2 Pet. 3. 8, 9.

Pilda vameșului și a Fariseului.

9. A mai spus și pilda aceasta pentru unii cari* se încredeau în ei înșiși că sînt neprihăniți, și disprețuiau pe ceilalți.

Cap. 10. 29; 16. 15.

10. „Doi oameni s'au suit la Templu să se roage; unul era Fariseu, și altul vameș.

11. Fariseul sta* în picioare, și a început să se roage în sine astfel: „Dumnezeule**, Îți mulțumesc că nu sînt ca ceilalți oameni, hrăpăreți, nedrepti, preacurvari sau chiar ca vameșul acesta.

Ps. 135. 2. Isa. 1. 15; 68. 2. Apoc. 3. 17.

12. Eu postesc de două ori pe săptămînă, dau zeciuială din toate veniturile mele.”

13. Vameșul sta departe, și nu îndrăznea nici ochii să și-i ridice spre cer; ci se bătea în piept, și zicea: „Dumnezeule, ai milă de mine, păcătosul!”

14. Eu vă spun că mai degrabă omul acesta s'a pogorît acasă socotit neprihănit decît celalt. Căci* oricine se înalță, va fi smerit; și oricine se smerește, va fi înălțat.”

Iov. 22. 29. Mat. 23. 12. Cap. 14. 11. Iac. 4. 6. 1 Pet. 5. 5, 6.

Copilașii.

15. I-au* adus și niște copilași, ca să Se atingă de ei. Dar ucenicii, cînd au văzut lucrul acesta, au certat pe aceia cari-i aduceau.

16. Isus a chemat la Sine pe copilași, și a zis: „Lăsați copilașii să vină la Mine, și nu-i opriți; căci împărăția lui Dumnezeu este a* unora ca ei.

1 Cor. 14. 20. 1 Pet. 2. 2.

17. Adevărat* vă spun că, oricine nu va primi împărăția lui Dumnezeu ca un copilaș, cu niciun chip nu va intra în ea.”

Marc. 10. 15.

Tînărul bogat.

18. Un* fruntaș a întrebat pe Isus: „Bunule învățător, ce trebuie să fac ca să moștenesc viața vecinică?”

Mat. 19. 16. Marc. 10. 17.

19. „Pentruce Mă numești bun?” i-a răspuns Isus. „Nimeni nu este bun decît Unul singur: Dumnezeu.

20. Știi poruncile: „Să* nu preacurvești; să nu ucizi; să nu furi; să nu faci o mărturisire mincinoasă; să cinstești** pe tatăl tău și pe mama ta.”

Exod. 20. 12. 16. Deut. 5. 16, 20. Rom. 13. 9. Efes. 6. 2. Col. 3. 20.

21. „Toate aceste lucruri,” i-a zis el, „le-am păzit din tîneretea mea.”

22. Cînd a auzit Isus aceste vorbe, i-a zis: „Îți mai lipsește un lucru: vinde* tot ce ai, împarte la săraci, și vei avea o comoară în ceruri. Apoi, vino și urmează-Mă.”

Mat. 6. 19, 20; 19. 21. 1 Tim. 6. 19.

23. Cînd a auzit el aceste cuvinte, s'a întristat de tot; căci era foarte bogat.

24. Isus a văzut că s'a întristat de tot, și a zis: „Cît* de anevoie vor intra în împărăția lui Dumnezeu cei ce au avutii!

Prov. 11. 28. Mat. 19. 23. Marc. 10. 23.

25. Fiindcă mai lesne este să treacă o cămilă prin urechea acului, decît să intre un om bogat în împărăția lui Dumnezeu.”

26. Cei ce-L ascultau, au zis: „Atunci cine poate fi mintuit?”

27. Isus a răspuns: „Ce* este cu neputință la oameni, este cu putință la Dumnezeu.”

o Jer. 32. 17.

28. Atunci* Petru a zis: „Iată că noi am lăsat totul, și Te-am urmat.”

o Mat. 10. 27. Zah. 9. 6. Mat. 19. 26. Cap. 1. 37.

29. Și Isus le-a zis: „Adevărat vă spun că nu este nimeni*, care să-și fi lăsat casa, sau nevasta, sau frații, sau părinții, sau copiii, pentru Împărăția lui Dumnezeu,”

o Dent. 33. 9.

30. și să* nu primească mult mai mult în veacul acesta de acum, iar în veacul viitor, viața vecinică.”

o Iov 42. 10.

Isus vestește moartea și învierea Sa.

31. Isus* a luat cu Sine pe cei doisprezece, și le-a zis: „Iată că ne suim la Ierusalim, și tot ce** a fost scris prin proroci despre Fiul omului, se va împlini.”

o Mat. 16. 21; 17. 22; 10. 17. Marc. 10. 32. o Ps. 22. Isa. 53.

32. Căci va* fi dat în mina Neamurilor; Il vor batjocori, Il vor ocări, Il vor scuipa;

o Mat. 27. 2. Cap. 23. 1. Ioan 18. 28. Fapt. 3. 13.

33. și, după ce-L vor bate cu nuiel, Il vor omori, dar a treia zi va învia.”

34. Ei* n'au înțeles nimic din aceste lucruri: căci vorbirea aceasta era ascunsă pentru ei, și nu pricepeau ce le spunea Isus.

o Marc. 9. 32. Cap. 2. 60; 9. 45. Ioan 10. 6; 12. 16.

Vindecarea unui orb la Ierihon.

35. Pe* când Se apropia Isus de Ierihon, un orb ședea lângă drum și cerșea.

o Mat. 20. 29. Marc. 10. 46.

36. Când a auzit norodul trecînd, a întrebant ce este.

37. I-au spus: „Trece Isus din Nazaret.”

38. Și el a strigat: „Isuse, Fiul lui David, ai milă de mine!”

39. Ceice mergeau înainte, îl certau să tacă; dar el țipa și mai tare: „Fiul lui David, ai milă de mine!”

40. Isus S'a oprit, și a poruncit să-l aducă la El; și, după ce s'a apropiat, l-a întebant:

41. „Ce vrei să-ți fac?” „Doamne,” a răspuns el, „să-mi capăt vederea.”

42. Și Isus i-a zis: „Capătă-ți vederea. Credința* ta te-a mintuit.”

o Cap. 17. 19.

43. Numaidect, orbul și-a căpătat vederea, și a mers* după Isus, slăvind pe Dumnezeu. Tot norodul, cînd a vă-

zut cele întimplante, a dat laudă lui Dumnezeu.

o Cap. 5. 26. Fapt. 4. 21; 11. 18.

Zacheu.

19. 1. Isus a intrat în Ierihon, și trecea prin cetate.

2. Și un om bogat, numit Zacheu, mai marele vameșilor,

3. căuta să vadă care este Isus; dar nu putea din pricina norodului, căci era mic de statură.

4. A alergat înainte, și s'a suit într'un dud ca să-L vadă; pentru că pe drumul acela avea să treacă.

5. Isus, cînd a ajuns la locul acela, și-a ridicat ochii în sus, și i-a zis: „Zachee, dă-te jos de grabă, căci astăzi trebuie să rămîn în casa ta.”

6. Zacheu s'a dat jos în grabă, și L-a primit cu bucurie.

7. Cînd au văzut lucrul acesta, toți cirteau și ziceau: „A* intrat să găzduiască la un om păcătos!”

o Mat. 9. 11. Cap. 5. 30.

8. Dar Zacheu a stătut înaintea Domnului, și l-a zis: „Iată, Doamne, jumătate din avuția mea o dau săracilor; și, dacă am năpăstuit* pe cineva cu ceva, îi dau înapoi** împătrit.”

o Cap. 3. 14. o Exod. 22. 1. 1 Sam. 12. 3. 2 Sam. 12. 6.

9. Isus i-a zis: „Astăzi a intrat mințuirea în casa aceasta, căci și* el este fiul** lui Avraam.”

o Rom. 4. 11, 12, 16. 1 Gal. 3. 7. o Cap. 13. 16.

10. Pentru că* Fiul omului a venit să caute și să mințuiască ce era pierdut.”

o Mat. 18. 11. Mat. 10. 6; 13. 24.

Pilda polilor.

11. Pe cînd ascultau ei aceste lucruri, Isus a mai spus o pildă, pentru că era aproape de Ierusalim, și ei* credeau că Împărăția lui Dumnezeu are să se arate îndată.

o Fapt. 1. 6.

12. Deci* a zis: „Un om de neam mare s'a dus într'o țară depărtată, ca să-și ia o împărăție, și apoi să se întoarcă.”

o Mat. 23. 14. Marc. 13. 34.

13. A chemat zece din robii săi, le-a dat zece poli*, și le-a zis: „Puneți-i în negoț pînă mă voi întoarce.”

14. Dar* cetățenii lui îl urau; și au trimes după el o solie să-i spună: „Nu vrem ca omul acesta să împărătească peste noi.”

o Ieem 1. 11.

15. Cînd s'a întors înapoi, după ce își luase împărăția, a spus să cheme pe robii aceia, cărora le dăduse banii, ca să vadă cît cîștigase fiecare cu ei din negoț.

16. Cel dintîi a venit, și i-a zis: „Doamne, polul tău a mai adus zece poli.”

17. El i-a zis: „Bine, rob bun; fiindcă ai fost credincios” în puține lucruri, primește cîrmuirea a zece cetăți.”

Mat. 23: 21. Cap. 16: 10.

18. A venit al doilea, și i-a zis: „Doamne, polul tău a mai adus cinci poli.”

19. El i-a zis și lui: „Primește și tu cîrmuirea a cinci cetăți.”

20. A venit un altul, și i-a zis: „Doamne, iată-ți polul, pe care l-am păstrat învelit într-un ștergar;”

21. Căci „m'am temut de tine, fiindcă ești un om aspru; iei ce n'ai pus, și seceri ce n'ai sîmănat.”

Mat. 25: 24.

22. Stăpînul i-a zis: „Rob rău; te voi judeca după cuvintele tale. Știi că sînt un om aspru, care iau ce n'am pus și secer ce n'am sîmănat;”

2 Sam. 1: 16. Iov 15: 6. Mat. 12: 37. Mat. 25: 26.

23. atunci de ce nu mi-ai pus banii la zarafi, pentruca, la întoarcerea mea, să-i fi luat înapoi cu dobîndă?”

24. Apoi a zis celor ce erau de față: „Luați-i polul, și dați-l celui ce are zece poli.”

25. „Doamne”, i-au zis ei, „el are zece poli.”

26. Iar el le-a zis: „Vă spun că” celui ce are, i se va da; dar dela cel ce n'are, se va lua chiar și ce are.

Mat. 13: 12; 25: 29. Marc. 4: 26 Cap. 8: 18.

27. Cît despre vrăjmașii mei, ei n'au vrut să împărătesc eu peste ei, aduceți-i încoace, și tăiați-i înaintea mea.”

28. După ce a vorbit astfel, Isus a pornit în frunte și Se suia spre Ierusalim.

Marc. 10: 32.

Intrarea lui Isus în Ierusalim.

29. Cînd S'a apropiat de Betfaghe și de Betania, înspre muntele numit al Măslinilor, Isus a trimes pe doi din ucenicii Săi,

Mat. 21: Marc. 11: 1.

30. și le-a zis: „Duceți-vă în satul dinaintea voastră. Cînd veți intra în el, veți găsi un măgăruș legat, pe care n'a încălecat nimeni niciodată: deslegați-l, și aduceți-Mi-l.”

31. Dacă vă va întreba cineva: „Pentruce-l deslegați?” să-i spuneți așa: „Pentrucă Domnul are trebuință de el.”

32. Ceice fuseseră trimeseși, s'au dus și au găsit așa cum le spusese Isus.

33. Pe cînd deslegau măgărușul, stăpînii lui le-au zis: „Pentruce deslegați măgărușul?”

34. Ei au răspuns: „Domnul are trebuință de el.”

35. Și au adus măgărușul la Isus. Apoi S'au aruncat hainele pe el, și au așezat pe Isus, călare deasupra.

2 It. 9: 13. Mat. 21: 7. Marc. 11: 7. Ioan 12: 14.

36. Pe cînd mergea Isus, oamenii își așterneau hainele pe drum.

Mat. 21: 8.

37. Și cînd S'a apropiat de Ierusalim, spre pogorișul muntelui Măslinilor, toată mulțimea ucenicilor, plină de bucurie, a început să laude pe Dumnezeu cu glas tare pentru toate minunile, pe cari le văzuseră.

38. Ei ziceau: „Binecuvîntat” este împăratul care vine în Numele Domnului! Pace” în cer, și slavă în locurile prea înalte!”

Ps. 118: 26. Cap. 13: 35. Cap. 2: 14. Efez. 2: 14.

39. Unii Farisei, din norod, auzis lui Isus: „Învățătorule, ceartă-ți ucenicii!”

40. Și El a răspuns: „Vă spun că, dacă vor tăcea ei, pietrele” vor striga.”

Mat. 2: 11.

Isus plînge pentru cetate.

41. Cînd S'a apropiat de cetate și a văzut-o, Isus a plîns pentru ea,

Ioan 11: 36.

42. și a zis: „Dacă ai fi cunoscut și tu, măcar în această zi, lucrurile, cari puteau să-ți dea pacea! Dar acum, ele sînt ascunse de ochii tăi.”

43. Vor veni peste tine zile, cînd vrăjmașii tăi te vor înconjura” cu șanturi, te vor impresura, și te vor strînge din toate părțile:

Isa. 29: 3, 4. 1er. 6: 3, 6. Cap. 21: 20.

44. te” vor face una cu pămîntul, pe tine și pe copiii tăi din mijlocul tău; și nu” vor lăsa în tine piatră pe piatră, pentrucă n'ai cunoscut vremea cînd ai fost cercetată.”

1 Reg. 9: 7, 8. Mic. 3: 12. Mat. 24: 2. Marc. 13: 2. Cap. 21: 6. Dan. 9: 24. Cap. 1: 68. 78: 1 Ps. 2: 12.

Izgonirea vinzătorilor din Templu.

45. În urmă a intrat în Templu, și a început să scoată afară pe ceice vindeau și cumpărau în el.

Mat. 21: 12. Marc. 11: 11, 15. Ioan 2: 14, 15.

46. Și le-a zis: „Este scris”: „Casa Mea va fi o casă de rugăciune. Dar voi” ați făcut din ea o peșteră de tilhari.”

Isa. 56: 7. 1er. 7: 11.

47. Isus învăța în toate zilele pe no-

rod în Templu. Și preoții cei mai de seamă*, cărturarii și bătrînii norodului căutau să-L omoare;

◦ Marc. 11, 18. Ioan 7, 19: 8-37.

48. dar nu știau cum să facă, pentru-că tot norodul li sorbea vorbele de pe buze.

Puterea lui Isus.

20 1. Intr'una* din acele zile, cînd învăța Isus norodul în Templu și propovăduia Evanghelia, au venit deodată la El preoții cei mai de seamă și cărturarii, cu bătrînii,

◦ Mat. 21, 23.

2. și l-au zis: „Spune-ne, cu* ce putere faci Tu aceste lucruri, sau cine Ți-adapt puterea aceasta?”

◦ Fapt. 4, 7; 7, 27.

3. Drept răspuns, El le-a zis: „Am să vă pun și Eu o întrebare. Spune-ți-Mi:

4. Botezul lui Ioan venea din cer sau dela oameni?”

5. Dar ei cugetau astfel între ei: „Dacă răspundem: „Din cer“, va zice: „Atunci de ce nu l-ați crezut?”

6. Și dacă răspundem: „Dela oameni“, tot norodul ne va ucide cu pietre; căci* este încredințat că Ioan era un prooroc.”

◦ Mat. 14, 5; 21, 26. Cap. 7, 29.

7. Atunci au răspuns că nu știu de unde venea botezul lui Ioan.

8. Și Isus le-a zis: „Nici Eu n'am să vă spun cu ce putere fac aceste lucruri.”

Pilda vierilor.

9. Apoi a început să spună norodului pilda aceasta: „Un* om a sădit o vie, a arendat-o unor vieri și a plecat într-o altă țară, pentru o vreme îndelungată.

◦ Mat. 21, 33. Marc. 12, 1.

10. La vremea rodurilor, a trimis la vieri un rob, ca să-i dea partea lui din rodul viei. Vierii l-au bătut, și l-au trimis înapoi cu minile goale.

11. A mai trimis un alt rob; ei l-au bătut și pe acela, l-au batjocorit, și l-au trimis înapoi cu minile goale.

12. A mai trimis un al treilea rob; ei l-au rănit și pe acela, și l-au scos afară.

13. Stăpînul viei a zis: „Ce să fac? Am să trimet pe fiul meu prea iubit; poate că îl vor primi cu cinste.”

14. Dar vierii, cînd l-au văzut, s'au sfătuit între ei, și au zis: „Iată moștenitorul; veniți să-l ucidem, ca moștenirea să fie a noastră.”

15. Și l-au scos afară din vie, și l-au

omorît. Acum, ce le va face stăpînul viei?

16. Va veni, va pierde pe vierii aceia, și via o va da altora.” Cînd au auzit ei cuvintele acestea, au zis: „Nicidecum!”

17. Dar Isus i-a privit drept în față, și a zis: „Ce însemnează cuvintele acestea, cari au fost scrise: „Piatra* pe care au lepădat-o zidarii, a ajuns să fie pusă în capul unghiului?”

◦ Ps. 118, 22. Mat. 21, 42.

18. Oricine va cădea peste piatra aceasta, va fi zdrobit de ea: și* pe acela peste care va cădea ea, îl va spulbera!”

◦ Dan. 2, 34, 35. Mat. 21, 44.

19. Preoții cei mai de seamă și cărturarii căutau să pună mina pe El, chiar în ceasul acela, dar se temeau de norod. Pricepuseră că Isus spusese pilda aceasta împotriva lor.

Birul Cezarului.

20. Au* început să pîndească pe Isus; și au trimis niște iscoditori, cari se prefăceau că sînt neprihăniți, ca să-L prindă cu vorba și să-L dea pe mina stăpînirii și pe mina puterii dregătorului.

◦ Mat. 22, 15.

21. Iscoditorii aceștia L-au întrebă: „Învățătorule*, știm că vorbești și înveți pe oameni drept, și că nu cauți la fața oamenilor, ci-i înveți calea lui Dumnezeu în adevăr.”

22. Se cuvine să plătim bir Cezarului sau nu?”

23. Isus le-a priceput viclenia, și le-a răspuns: „Pentru ce Mă ispiți?”

24. Arătați-Mi un ban¹. Al cui chip, și ale cui slove sînt scrise pe el?” „Ale Cezarului” au răspuns ei.

25. Atunci El le-a zis: „Dați dar Cezarului ce este al Cezarului, și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu.”

26. Nu L-au putut prinde cu vorba înaintea norodului; ci, mirați de răspunsul Lui, au tăcut.

Despre înviere.

27. Unii* din Saduchiei, cari** zic că nu este înviere, s'au apropiat și au întrebă pe Isus:

28. „Învățătorule, iată ce ne-a scris Moise*: „Dacă moare fratele cuiva, avînd nevastă, dar fără să aibă copii, fratele lui să ia pe nevasta lui, și să ridice urmaș fratelui său.”

◦ Deut. 25, 5.

29. Au fost dar șapte frați. Cel dinții s'a însurat, și a murit fără copii.

1. Greecește: dinar.

30. Pe nevasta lui, a luat-o al doilea; și a murit și el fără copii.
31. A luat-o și al treilea, și tot așa toți șapte; și au murit fără să lase copii.
32. La urma tuturor, a murit și femeia.
33. Deci, la înviere, nevasta căruia dintre ei va fi femeia? Fiindcă toți șapte au avut-o de nevastă.
34. Isus le-a răspuns: „Fiii veacului acestuia se însoară și se mărită;
35. dar cei ce vor fi găsiți vrednici să aibă parte de veacul viitor și de învierea dintre cei morți, nici nu se vor însura, nici nu se vor mărita.
36. Pentru că nici nu vor putea muri, căci vor fi* ca îngerii. Și vor fi fiii lui Dumnezeu, fiind** fii ai învierii.
37. Dar că morții înviază, a* arătat însuș Moise, în locul unde este vorba despre „Rug“, cînd numește pe Domnul: „Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac și Dumnezeul lui Iacov.“
38. Dar Dumnezeu nu este un Dumnezeu al celor morți, ci al celor vii, căci pentru El toți* sînt vii.
39. Unii din cărturari au luat cuvîntul, și au zis: „Învățătorule, bine ai zis.“
40. Și nu mai îndrăzneau să-l mai pună nici o întrebare.
- Al cui fiu este Hristosul?**
41. Isus le-a zis: „Cum* se zice că Hristosul este fiul lui David?
42. Căci însuș David zice în Cartea Psalmilor: „Domnul a zis* Domnului meu: „Șezi la dreapta Mea,
43. pînă voi pune pe vrăjmașii Tăi supt picioarele Tale.“
44. Deci David îl numește Domn; atunci cum este El fiul lui?”
- Cărturarii mustrați de Isus.**
45. Atunci* a zis ucenicilor Săi, în auzul întregului norod:
46. „Păziți-vă* de cărturari, cărora le place să se plimbe în haine lungi, și să le facă* lumea plecăciuni prin piețe; ei umblă după scaunele dinții în sinagogi, și după locurile dinții la ospețe;
47. și* casele văduvelor le mănîncă,

în timp ce, de ochii lumii, fac rugăciuni lungi. De aceea vor lua o mai mare osîndă.“

*Mat. 23. 14.

Văduva săracă.

21. 1. Isus Și-a ridicat ochii, și a* văzut pe niște bogați cari îi aruncău darurile în vistierie.
2. A văzut și pe o văduvă săracă, aruncînd acolo doi bănuți.
3. Și a zis: „Adevărat vă spun, că* această văduvă săracă a aruncat mai mult decît toți ceilalți;
4. căci toți aceștia au aruncat la dăruiri din prisosul lor; dar ea a aruncat din sărăcia ei, tot ce avea ca să trăiască.“

*Mat. 12. 41.

*2 Cor. 8. 12.

Nimicirea

Ierusalimului și venirea Fiului omului.

5. Pe cînd vorbeau unii* despre Templu, că era împodobit cu pietre frumoase și daruri, Isus a zis:
6. „Vor veni zile cînd, nu va* rămînea aici piatră pe piatră, care să nu fie dărîmată.“
7. „Învățătorule“, L-au întrebat ei, „cînd se vor întîmpla toate aceste lucruri? Și care va fi semnul cînd se vor întîmpla aceste lucruri?”
8. Isus a răspuns: „Băgați de seamă* să nu vă amăgească cineva. Căci vor veni mulți în Numele Meu, și vor zice: „Eu sînt Hristosul“, și „Vremea se apropie.“ Să nu mergeți după ei.
9. Cînd veți auzi de războaie și de răscoale, să nu vă spăimîntați; pentru că întîi trebuie să se întîmple aceste lucruri. Dar sfîrșitul nu va fi îndată.
10. „Apoi“, le-a zis El, „un neam se va scula împotriva altui neam, și o împărăție împotriva altei împărății.
11. Pe alocurea vor fi mari cutremure de pămînt, foamete și ciumi; vor fi arătări înspăimîntătoare, și semne mari în cer.
12. Dar* înainte de toate acestea, vor pune minile pe voi, și vă vor prigoni: vă vor da pe mina sinagogelor, vă vor arunca în* temnițe, și vor tîrî ț înaintea împărăților și înaintea dregătorilor, din țt pricina numelui Meu.
13. Aceste lucruri vi* se vor întîmpla ca să fiți mărturie.

*Mat. 24. 1. Marc. 13. 1.

*Cap. 19. 14.

*Mat. 24. 4. Marc. 13. 5. Efes. 5. 6. 2 Tim. 2. 3.

*Mat. 24. 7.

*Marc. 13. 9. Apoc. 2. 10. *Fapt. 4. 3. 5. 18: 12. 4. 16. 24. *Fapt. 25. 23. *1 Pet. 2. 13.

*Filip. 1. 28. 2 Tim. 1. 8

14. Țineți bine minte*, să nu vă gîndiți mai dinainte ce veți răspunde;

• Mat. 10, 19 Marc. 13, 11. Cap. 12, 11.

15. căci vă voi da o gură și o înțelepciune, căreia nu-i vor putea răspunde, nici sta împotriva* toți protivnicii voștri.

• Fapt. 6, 10.

16. Veți* fi dați în minile lor pînă și de părinții, frații, rudele și prietenii voștri; și vor omori pe mulți* dintre voi.

• Mic. 7, 6. Marc. 13, 12. • Fapt. 7, 59; 12, 2.

17. Veți* fi uriți de toți din pricina Numelui Meu.

• Mat. 10, 22.

18. Dar* niciun păr din cap nu vi se va pierde.

• Mat. 10, 30.

19. Prin răbdarea voastră, vă veți cîștiga sufletele voastre.

Indemn la veghere.

20. Cînd* veți vedea Ierusalimul înconjurat de oști, să știți că atunci pustiirea lui este aproape.

• Mat. 24, 15. Marc. 13, 14.

21. Atunci, cei din Iudea să fugă la munți, cei din mijlocul Ierusalimului să iasă afară din el, și cei de prin ogoare să nu intre în el.

22. Căci zilele acelea vor fi zile de război, ca să* se împlinească tot ce este scris.

• Dan. 9, 26; 27. Zeb. 11, 1.

23. Vai* de femeile cari vor fi însărcinate, și de cele ce vor da țăță în acele zile! Pentru că va fi o strîmtoare mare în țară, și minie împotriva norodului acestuia.

• Mat. 24, 19.

24. Vor cădea supt ascușitul săbiei, vor fi luați robi printre toate neamurile; și Ierusalimul va fi călcat în picioare de neamuri, pînă* se vor împlini vremurile neamurilor.

• Dan. 9, 27; 12, 7. Rom. 11, 25.

25. Vor* fi semne în soare, în lună și în stele. Și pe pămînt va fi strîmtoare printre neamuri, cari nu vor ști ce să facă la auzul urlutului mării și al valurilor;

• Mat. 24, 29. Marc. 13, 24. 2 Pet. 3, 10, 12.

26. oamenii își vor da sufletul de groază, în așteptarea lucrurilor cari se vor întîmpla pe pămînt; căci* puterile cerurilor vor fi clătinate.

• Mat. 24, 29.

27. Atunci vor vedea pe Fiul omului venind* pe un nor cu putere și slavă mare.

• Mat. 24, 30. Apoc. 1, 7; 14, 14.

28. Cînd vor începe să se întîmple aceste lucruri, să vă uitați în sus, și să vă ridicați capetele, pentru că izbăvirea voastră se* apropie.

• Rom. 8, 19, 23.

29. Și* le-a spus o pildă: „Vedeți smochinul și toți copacii.

• Mat. 24, 32. Marc. 13, 28.

30. Cînd înfrunzesc, și-i vedeți, voi singuri cunoașteți că de acum vara este aproape.

31. Tot așa, cînd veți vedea întîmplîndu-se aceste lucruri, să știți că împărăția lui Dumnezeu este aproape.

32. Adevărat vă spun că nu va trece neamul acesta, pînă cînd se vor împlini toate aceste lucruri.

33. Cerul* și pămîntul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece.

• Mat. 24, 35.

34. Luați seama* la voi înșivă, ca nu cumva să vi se îngreueze inimile cu imbuirea de mîncare și băutură, și cu îngrijorările vieții acesteia, și astfel ziua aceea să vină fără veste asupra voastră.

• Rom. 13, 13. 1 Tes. 5, 6. 1 Pet. 4, 7.

35. Căci ziua aceea va veni ca* un lat peste toți cei ce locuiesc pe toată fața pămîntului.

• 1 Tes. 5, 2. 2 Pet. 3, 10. Apoc. 3, 3; 16, 15.

36. Vegheați dar în tot timpul*, și rugați-vă**, ca să aveți putere să scăpați de toate lucrurile acestea, cari se vor întîmpla, și să stați ță în picioare înaintea Fiului omului.

• Mat. 24, 42; 25, 13. Marc. 13, 33. • Cap. 18, 1. 1 Pa. 1, 5. Efes. 6, 13.

37. Ziua, Isus învăța* pe norod în Templu, iar* noaptea Se ducea de o petrecea în muntele care se cheamă muntele Măslinilor.

• Ioan. 8, 1, 2. • Cap. 22, 39.

38. Și tot norodul venea dis de dimineață la El în Templu, ca să-L asculte.

Sfat împotriva lui Isus.

22 1. Praznicul azimilor, numit Paștele, se* apropia.

• Mat. 26, 2. Marc. 14, 1.

2. Preoții cei mai de seamă și cărturarii căutau* un mijloc cum să omoare pe Isus; căci se temeau de norod.

• Ps. 2, 2. Ioan. 11, 47. Fapt. 4, 27.

3. Dar* Satana a intrat în Iuda, zis și Iscarioteanul, care era din numărul celor doisprezece.

• Mat. 26, 14. Marc. 14, 10. Ioan. 13, 2, 27.

4. Iuda s'a dus să se înțeleagă cu preoții cei mai de seamă și cu căpeteniile străjerilor Templului cum să-L dea în minile lor.

5. Ei s'au bucurat, și au căzut* la învoială să-i dea bani.

• Za h. 11, 12.

6. După ce le-a făgăduit că li-L va da în mini, Iuda căuta un prilej nime-

rit să dea pe Isus în minile lor, fără
știrea norodului.

Prăznuirea Paștelor.

7. Ziua* praznicului Azimilor, în care
trebuiau jertfite Paștele, a venit.
◦ Mat. 26. 17. Marc. 14. 12.

8. Și Isus a trimis pe Petru și pe
Ioan, și le-a zis: „Duceți-vă de pre-
gătiți-ne Paștele, ca să mâncăm.”

9. „Unde volesti să pregătim?” L-au
întrebat ei.

10. El le-a răspuns: „Iată, când veți
intra în cetate, vă va ieși înainte un
om, ducând un ulcior cu apă; mergeți
după el în casa în care va intra,

11. și spuneți stăpînului casei: „In-
vățătorul îți zice: „Unde este odaia
pentru oaspeți, în care să mîncîc Pa-
ștele cu ucenicii Mei?”

12. Și are să vă arate o odaie mare de
sus, așternută gata: acolo să pregă-
tiți Paștele.”

13. Ei au plecat, și au găsit așa cum
le spusese El. Și au pregătit Paștele.

14. Cînd* a sosit ceasul, Isus a șe-
zut la masă cu cei doisprezece apo-
stoli.
◦ Mat. 26. 20. Marc. 14. 17.

15. El le-a zis: „Am dorit mult să
mîncîc Paștele acestea cu voi înainte
de patima Mea;

16. căci vă spun, că de acum încolo,
nu le voi mai mîncă, pînă* la împlini-
rea lor în Împărăția lui Dumnezeu.”
◦ Cap. 14. 15. Fapt. 10. 41. Apoc. 19. 9.

17. Și a luat un pahar, a mulțămît
lui Dumnezeu, și a zis: „Luați paharul
acesta, și împărțiți-l între voi;

18. pentru că vă spun* că nu voi mai
bea de acum încolo din rodul vitei, pînă
cînd va veni Împărăția lui Dumnezeu.”
◦ Mat. 26. 29. Marc. 14. 25.

19. Apoi* a luat pine; și, după ce a
mulțămît lui Dumnezeu, a frînt-o, și
le-a dat-o, zicînd: „Acesta este tru-
pul Meu, care se dă pentru voi; să fa-
ceți lucrul acesta” spre pomenirea
Mea.”
◦ Mat. 26. 26. Marc. 14. 22. ◦ 1 Cor. 11. 24.

20. Tot astfel, după ce au mîncat, a
 luat paharul, și li l-a dat, zicînd: „A-
cest* pahar este legămîntul cel nou,
făcut în sîngele Meu, care se varsă
pentru voi.”
◦ 1 Cor. 10. 16.

Descoperirea vinzătorului.

21. „Dar* iată că mîna vinzătorului
Meu este cu Mine la masa aceasta.

◦ Ps. 41. 9. Mat. 26. 21, 23. Marc. 14. 18. Ioan 13. 21, 26.

22. Negreșit*, Fiul omului Se duce,

după cum** este rînduit. Dar vai de
omul acela prin care este vîndut El!”

23. Și* au început să se întrebe unii
pe alții cine din ei să fie acela
care va face lucrul acesta.
◦ Mat. 26. 22. Ioan 13. 22, 26.

Care este cel mai mare?

24. Între apostoli s'a* iscat și o cear-
tă, ca să știe care din ei avea să fie
socotit ca cel mai mare?

25. Isus le-a* zis: „Împărații Nea-
murilor domnesc peste ele; și celorle
le stăpînesc, li se dă numele de bine-
făcători.
◦ Mat. 20. 25. Marc. 10. 42.

26. Voi* să nu fiți așa. Ci** cel mai
mare dintre voi, să fie ca cel mai mic;
și celce cîrmuiește, ca celce slujește.
◦ Mat. 20. 26. 1 Pet. 5. 3. ◦ Cap. 9. 48.

27. Căci* care este mai mare: cine
stă la masă, sau cine slujește la ma-
să? Nu cine stă la masă? Și Eu** totu-
ș, sînt în mijlocul vostru ca celce
slujește la masă.

28. Voi sinteți aceia, cari ați rămas
neconținut cu Mine în încercările*
Mele.
◦ Evr. 4. 15.

29. De aceea vă* pregătesc Împă-
rția, după cum Tatăl Meu Mi-a pre-
gătit-o Mie,

30. ca* să mîncăți și să beți la masa
Mea în Împărăția Mea, și să** ședeți
pe scaune de domnie, ca să judecați
pe cele douăsprezece semînții ale lui
Israel.”
◦ Mat. 8. 11. Cap. 14. 15. Apoc. 19. 9.
◦ Ps. 49. 14. Mat. 19. 28. 1 Cor. 6. 2. Apoc. 3. 21.

Înștiințarea lui Petru.

31. Domnul a zis: „Simone, Simo-
ne, Satana* v'a cerut să vă cearnă**
ca griul.
◦ 1 Pet. 5. 6. ◦ Amos 9. 9.

32. Dar Eu* M'am rugat pentru tine,
ca să nu se piardă credința ta; și,
după ce te** vei întoarce la Dumnezeu,
să întărești pe frații tăi.”
◦ Ioan 17. 9, 11, 15. ◦ Ps. 51. 13. Ioan 21. 16—17.

33. „Doamne”, l-a zis Petru, „cu Ti-
ne sînt gata să merg chiar și în tem-
niță și la moarte.”

34. Și* Isus i-a zis: „Petre, îți spun
că nu va cînta astăzi cocoșul, pînă te
vei lepăda de trei ori că nu Mă cu-
noști.”
◦ Mat. 26. 34. Marc. 14. 30. Ioan 13. 28.

35. Apoi* le-a mai zis: „Cînd v'am
trimes fără pungă, fără traistă, și fără

încălțăminte, ați dus voi lipsă de ceva? „De nimic“, l-au răspuns ei.

◀ Mat. 10.9. Cap. 9.3; 10.4.

36. Și El le-a zis: „Acum, dimpotrivă, cine are o pungă, s'o ia; cine are o traistă, deasemenea s'o ia; și cine n'are sabie, să-și vîndă haina, și să-și cumpere o sabie.

37. Căci vă spun că trebuie să se împlinească cu Mine aceste cuvinte scrise: „El* a fost pus în numărul celor fărădelege.“ Și lucrurile privitoare la Mine, sint gata să se împlinească.“

◀ Isa. 63.12. Marc. 15.28.

38. „Doamne“, l-au zis ei, „iată aici două săbii.“ Și El le-a zis: „Destul!“

Ghetsimani.

39. Dupăce* a ieșit afară, S'a** dus, ca de obicei, în muntele Măslinilor. Ucenicii Lui au mers după El.

◀ Mat. 26.36. Marc. 14.32. Ioan 18.1. ▶ Cap. 21.37.

40. Cînd* a ajuns la locul acela, le-a zis: „Rugați-vă, ca să nu cădeți în ispită.“

◀ Mat. 6.13; 26.41. Marc. 14.38. Vers. 46.

41. Apoi* S'a depărtat de ei ca lă o aruncătură de piatră, a îngenucheat, și a început să Se roage,

◀ Mat. 26.39. Marc. 14.35.

42. zicînd: „Tată, dacă voiești, depărtează paharul acesta dela Mine! Totuș, facă-se nu* voia Mea, ci a Ta.“

◀ Ioan 5.30; 6.38.

43. Atunci l s'a arătat un înger* din cer, ca să-L întărească.

◀ Mat. 4.11.

44. A* ajuns într'un chin ca de moarte, și a început să Se roage și mai ferbinte; și sudoarea l se făcuse ca niște picături mari de sînge, cari cădeau pe pămînt.

◀ Ioan 12.27. Evr. 6.7.

45. După ce S'a rugat, S'a sculat, și a venit la ucenici; i-a găsit adormiți de înfrîntare,

46. și le-a zis: „Pentruce dormiți? Sculați-vă și rugați-vă*, ca să nu cădeți în ispită.“

◀ Vers. 40.

Prinderea lui Isus.

47. Pe cînd graia El încă, iată* că a venit o gloată. Și cel ce se chema Iuda, unul din cei doisprezece, mergea în fruntea lor. El s'a apropiat de Isus, ca să-L sărute.

◀ Mat. 26.47. Marc. 14.43. Ioan 18.3.

48. Și Isus i-a zis: „Iudo, cu o sărutare vinzi tu pe Fiul omului?“

49. Ceice erau cu Isus, au văzut ce avea să se întîmple, și au zis: „Doamne, să lovim cu sabie?“

50. Și unul* din ei a lovit pe robul

marelui preot, și i-a tăiat urechea dreaptă.

◀ Mat. 26.51. Marc. 14.47. Ioan 18.10.

51. Dar Isus a luat cuvîntul, și a zis: „Lăsați-i! Pînă aici!“ Și S'a atins de urechea omului aceluia, și l-a vindec.

52. Isus* a zis apoi preoților celor mai de seamă, căpeteniilor străjerilor Templului și bătrînilor, cari veniseră împotriva Lui: „Ați ieșit după Mine ca după un tilhar, cu săbii și cu cio-mege?“

◀ Mat. 26.55. Marc. 14.49.

53. În toate zilele eram cu voi în Templu, și n'ați pus mina pe Mine. Dar* acesta este ceasul vostru și puterea întunecului.“

◀ Ioan 12.27.

Tăgăduirea lui Petru.

54. Dupăce* au pus mina pe Isus, L-au dus și L-au băgat în casa marelui preot. Petru mergea** după El de departe.

◀ Mat. 26.57. ▶ Mat. 26.58. Ioan 18.15.

55. Au* aprins un foc în mijlocul curții și au șezut jos. Petru s'a așezat și el printre ei.

◀ Mat. 26.69. Marc. 14.66. Ioan 18.17, 18.

56. O slujnică l-a văzut cum ședea la para focului, s'a uitat țintă la el, și a zis: „Și omul acesta era cu El.“

57. Dar Petru s'a lepădat, și a zis: „Femeie, nu-L cunosc.“

58. Peste* puțin, l-a văzut un altul și a zis: „Și tu ești unul din oamenii aceia.“ Iar Petru a zis: „Omule, nu sint dintre ei.“

◀ Mat. 26.71. Marc. 14.69. Ioan 18.25.

59. Cam* după un ceas, un altul întărea acelaș lucru, și zicea: „Nu mai încape îndoială că și omul acesta era cu El, căci este Galilean.“

◀ Mat. 26.73. Marc. 14.70. Ioan 18.26.

60. Petru a răspuns: „Omule, nu știu ce zici.“ Chiar în clipa aceea, pe cînd vorbea el încă, a cîntat cocoșul.

61. Domnul S'a întors, și S'a uitat țintă la Petru. Și* Petru și-a adus aminte de vorba, pe care i-o spusese Domnul: „Înainte** ca să cînte cocoșul te vei lepăda de Mine de trei ori.“

◀ Mat. 26.75. Marc. 14.72. ▶ Mat. 26.34, 76. Ioan 18.38.

62. Și a ieșit afară, și a plîns cu amar.

Isus înaintea Sinedriului. Osîndirea.

63. Oamenii*, cari păzeau pe Isus, l batjocureau și-L băteau.

◀ Mat. 26.67, 68. Marc. 14.65.

64. L-au legat la ochi, l loveau peste față, și-L întrebau, zicînd: „Prooroceste, cine Te-a lovit?“

65. Și rosteau împotriva Lui multe alte batjocori.

66. Cînd s'a făcut ziuă, bătrînii norodului, preoții cei mai de seamă și cărturarilor s'au adunat împreună, și au adus pe Isus în Soborul lor. Ei l-au zis:

◦ Mat. 27. 1. ◦ Fapt. 4. 26; 22. 5.

67. „Dacă ești Tu Hristosul, spune-ne!” Isus le-a răspuns: „Dacă vă voi spune, nu veți crede; * Mat. 26. 63. Marc. 14. 61.

68. și dacă vă voi întreba, nu-Mi veți răspunde, nici nu-Mi veți da drumul.

69. Deacum încolo, Fiul omului va ședa la dreapta puterii lui Dumnezeu.”

◦ Mat. 26. 64. Marc. 14. 62. Evr. 1. 3; 8. 1.

70. Toți au zis: „Ești Tu dar Fiul lui Dumnezeu?” Și El le-a răspuns: „Așa cum o spuneți”; da, sint.”

◦ Mat. 26. 64. Marc. 14. 62.

71. Atunci ei au zis: „Ce nevoie mai avem de mărturie? Noi înșine am auzit-odîin gura Lui.”

◦ Mat. 26. 65. Marc. 14. 63.

Isus înaintea lui Pilat.

23 1. S'au sculat toți, și a dus pe Isus înaintea lui Pilat.

◦ Mat. 27. 2. Marc. 15. 1. Ioan 18. 28.

2. Și au început să-L pîrască, și să zică: „Pe omul acesta l-am găsit ațîțînd neamul nostru la răscoală, și apîrînd a plăti bir Cezarului, și zicînd că el este Hristosul, Împăratul.”

◦ Fapt. 17. 7. ◦ Mat. 17. 27; 22. 21. Marc. 12. 17. † Ioan 19. 12.

3. Pilat L-a întrebat: „Ești Tu Împăratul Iudeilor?” „Da”, i-a răspuns Isus, „sint.”

◦ Mat. 27. 11. † Tim. 6. 13.

4. Pilat a zis preoților celor mai de seamă și noroadelor: „Eu nu găsesc nicio vină în omul acesta.”

◦ 1 Pet. 2. 22.

5. Dar ei stăruiau și mai mult, și ziceau: „Întărită norodul, și învață pe oameni prin toată Iudea, din Galilea, unde a început, pînă aici.”

Isus înaintea lui Irod.

6. Cînd a auzit Pilat de Galilea, a întreat dacă omul acesta este Galileean.

7. Și cînd a aflat că este de supt stăpînirea lui Irod, L-a trimis la Irod, care se afla și el în Ierusalim în zilele acelea.

◦ Cap. 3. 1.

8. Irod, cînd a văzut pe Isus, s'a bucurat foarte mult; căci de mult dorea să-L vadă, din pricina celor auzite despre El; și nădăduia să-L vadă făcînd vreo minune.

◦ Cap. 9. 9. ◦ Mat. 14. 1. Marc. 6. 14.

9. I-a pus multe întrebări; dar Isus nu i-a răspuns nimic.

10. Preoții cei mai de seamă și cărturarilor stăteau acolo, și-L pîrau cu înferbîntare.

11. Irod, cu ostașii lui de pază, se purtau cu El cu dispreț; și, după ce s'a bătut joc de El, și L-a îmbrăcat cu o haină strălucitoare, L-a trimis înapoi la Pilat.

◦ Is. 53. 3.

12. În ziua aceea, Irod și Pilat s'au împrietinit unul cu altul, căci erau învrăjbiți între ei mai înainte.

◦ Fapt. 4. 27.

Hotărîrea de moarte întărită.

13. Pilat a strîns pe preoții cei mai de seamă, pe fruntași și pe norod,

◦ Mat. 27. 23. Marc. 15. 14. Ioan 18. 38; 19. 4.

14. și le-a zis: „Mi-ați adus înainte pe omul acesta ca pe unul care ațîță norodul la răscoală. Și iată că, după ce l-am cercetat cu deamăruntul”, înaintea voastră, nu l-am găsit vinovat de niciunul din lucrurile de cari-l pîriți.

◦ Vers. 1. 2. ◦ Vers. 1.

15. Nici Irod nu l-a găsit nici o vină, căci ni l-a trimis înapoi; și iată că omul acesta n'a făcut nimic vrednic de moarte.

16. Eu deci, după ce voi pune să-l bată, îi voi da drumul.”

◦ Mat. 27. 26. Ioan 19. 1.

17. La fiecare praznic al Paștelor, Pilat trebuia să le slobozească un înțemîțat.

◦ Mat. 27. 15. Marc. 15. 6. Ioan 18. 39.

18. Ei au strigat cu toții într'un glas: „La moarte cu omul acesta, și slobozește-ne pe Baraba!”

◦ Fapt. 3. 14.

19. Baraba fusese aruncat în temniță pentru o răscoală, care avusese loc în cetate, și pentru un omor.

20. Pilat le-a vorbit din nou, cu gînd să dea drumul lui Isus.

21. Dar ei au strigat: „Răstignește-L, răstignește-L!”

22. Pilat le-a zis pentru a treia oară: „Dar ce rău a făcut? Eu n'am găsit nici o vină de moarte în El. Așa că, după ce voi pune să-L bată, îi voi da drumul.”

23. Dar ei strigau în gura mare, și cereau de zor să fie răstignit. Și strigătele lor și ale preoților celor mai de seamă au biruit.

24. Pilat a hotărît să li se îplinească cererea.

◦ Mat. 27. 26. Marc. 15. 15. Ioan 19. 16.

25. L-a slobozit pe celce fusese aruncat în temniță pentru răscoală și omor, și pe care-l cereau ei; iar pe Isus L-a dat în minile lor, ca să-și facă voia cu El.

Răstignirea.

26. Pe * cînd îl duceau să-L răstignească, au pus mina pe un anume Simon din Cîrena, care se întorcea dela cîmp; și i-au pus crucea în spinare, ca s'o ducă după Isus.

◊ Mat. 27.32. Marc. 15.21. Ioan 19.17.

27. În urma lui Isus mergea o mare mulțime de norod și femei, cari se boceau, își băteau pieptul, și se tînguiau după El.

28. Isus S'a întors spre ele, și a zis: „Fiice ale Ierusalimului, nu Mă plîngeți pe Mine; ci plîngeți-vă pe voi înșivă și pe copiii vostri.

29. Căci * iată vor veni zile, cînd se va zice: „Fecice de cele sterpe, fecrice de pîntecele cari n'au născut, și de țîțele cari n'au alăptat!“

◊ Mat. 24.19. Cap. 21.23.

30. Atunci * vor începe să zică munților: „Cădeți peste noi!“ Și dealurilor: „Acoperiți-ne!“

◊ Isa. 2.19. Osea 10.8. Apoc. 6.16; 9.6.

31. Căci * dacă se fac aceste lucruri copacului verde, ce se va face celui uscat?“

◊ Prov. 11.31. Ier. 25.29. Ezech. 20.47; 21.3, 4. 1Pet. 4.17.

32. Împreună * cu El duceau și pe doi făcători de rele, cari trebuiau omorîți împreună cu Isus.

◊ Isa. 53.12. Mat. 27.38.

33. Cînd * au ajuns la locul, numit „Căpățîna“, L-au răstignit acolo, pe El și pe făcătorii de rele: unul la dreapta și altul la stînga.

◊ Mat. 27.33. Marc. 15.22. Ioan 19.17, 18.

34. Isus zicea: „Tată, iartă-i *, căci nu ** știu ce fac!“ Ei și-au împărțit țîțele Lui între ei, trăgînd la sorți.

◊ Mat. 5.44. Fapl. 7.60. 1Cor. 4.12. ◊◊ Fapl. 8.17, 18. Mat. 27.35. Marc. 15.24. Ioan 19.23.

Batjocurile.

35. Norodul * stătea acolo și privea. Frunțașii ** își băteau joc de Isus, și ziceau: „Pe alții i-a mintuit; să Se mintuiască pe Sine însuș, dacă este El Hristosul, Alesul lui Dumnezeu.“

◊ Ps. 22.17. Zah. 12.10. ◊◊ Mat. 27.39. Marc. 15.29.

36. Ostașii de asemenea își băteau joc de El; se apropiau, li dădeau oțet,

37. și-l ziceau: „Dacă ești Tu Împăratul Iudeilor, mintuiește-Te pe Tine însuși!“

38. Deasupra * Lui era scris cu slove grecești, latinești și evreești: „Acesta este Împăratul Iudeilor.“

◊ Mat. 27.37. Marc. 15.26. Ioan 19.19.

39. Unul * din tilharii răstigniți îl batjocorea, și zicea: „Nu ești Tu Hri-

stosul? Mintuiește-Te pe Tine însuși, și mintuiește-ne și pe noi!“

◊ Mat. 27.44. Marc. 15.32.

40. Dar celalt l-a înfruntat, și i-a zis: „Nu te temi tu de Dumnezeu, tu, care ești supt aceeaș osîndă?“

41. Pentru noi este drept, căci primim răsplată cuvenită pentru fărâdelegile noastre; dar omul acesta n'a făcut nici un rău.“

42. Și a zis lui Isus: „Doamne, adu-Ți aminte de mine, cînd vei veni în Împărăția Ta!“

43. Isus a răspuns: „Adevărat îți spun că astăzi vei fi cu Mine în rai.“

Moartea lui Isus.

44. Era * cam pe la ceasul al șase-lea. Și s'a făcut întunec pește toată țara, pînă la ceasul al nouălea.

◊ Mat. 27.45. Marc. 15.33.

45. Soarele s'a întunecat, și perdeaau * dinlăuntru Templului s'a rupt prin mijloc.

◊ Mat. 27.51. Marc. 15.38.

46. Isus a strigat cu glas tare: „Tată *, în mîinile Tale lmi încredințez duhul!“ Și * cînd a zis aceste vorbe, Și-a dat duhul.

◊ Ps. 31.5. 1Pet. 2.23.

47. Sutașul *, cînd a văzut ce se întimplase, a slăvit pe Dumnezeu, și a zis: „Cu adevărat, omul acesta era neprihănit!“

◊ Mat. 27.54. Marc. 15.39.

48. Și tot norodul, care venise la privescerea aceea, cînd a văzut cele întimplate, s'a întors, bătîndu-se în piept.

49. Toți * cunoscuții lui Isus și femeile, cari-L însoțiseră din Galilea, stăteau departe, și se uitau la cele ce se petreceau.

◊ Ps. 38.11. Mat. 27.55. Marc. 15.40. Ioan 19.25.

Îngroparea lui Isus.

50. Era * un sfetnic al Soborului, numit Iosif, om bun și evlavios,

◊ Mat. 27.67. Marc. 15.42. Ioan 19.38.

51. care nu luase parte la sfatul și hotărîrea celorlalți. El era din Arimatea, o cetate a Iudeilor, și * aștepta și el Împărăția lui Dumnezeu.

◊ Marc. 15.43. Cap. 2.25.38.

52. Omul acesta s'a dus la Pilat, și a cerut trupul lui Isus.

53. L-a * dat jos de pe cruce, L-a înfășurat într'o pînză de in, și L-a pus într'un mormînt nou, săpat în piatră, în care nu mai fusese pus nimeni.

◊ Mat. 27.59. Marc. 15.46.

54. Era ziua * Pregătirii, și începea ziua Sabatului.

◊ Mat. 27.62.

55. Femeile, cari * veniseră cu Isus din Galilea, au însoțit pe Iosif; au văzut * mormintul și felul cum a fost pus trupul lui Isus în el,
Cap. 8. 2. Marc. 15. 47.

56. s'au întors, și au * pregătit miresme și miruri. Apoi, în ziua Sabatului, s'au odihnit, după * Lege.
Marc. 16. 1. Exod. 20. 10.

Invierea lui Isus.

24 1. În ziua întâi * a săptămîinii, femeile acestea, și altele împreună cu ele, au venit la mormint dis de dimineață, și au adus * miresmele, de cari le pregătiseră.

Mat. 28. 1. Marc. 16. 1. Ioan. 20. 1. Cap. 23. 66.

2. Au * găsit piatra răsturnată de pe mormint,
Mat. 28. 2. Marc. 16. 4.

3. au intrat * înăuntru, și n'au găsit trupul Domnului Isus. Marc. 16. 5. Vers. 23.

4. Fiindcă nu știau ce să creadă, iată * că li s'au arătat doi bărbați, îmbrăcați în haine strălucitoare.
Ioan 20. 12. Fapt. 1. 10.

5. Ingrozite, femeile și-au plecat fețele la pămînt. Dar ei le-au zis: „Pentru ce căutați între cei morți pe Cel ce este viu?”

6. Nu este aici, ci a înviat. Aduceți-vă * aminte ce v'a spus pe cînd era încă în Galilea,
Mat. 16. 21; 17. 23. Marc. 8. 31; 9. 31. Cap. 9. 22.

7. cînd zicea că Fiul omului trebuie să fie dat în minile păcătoșilor, să fie răstignit, și a treia zi să învieze.”

8. Și ele și-au * adus aminte de cuvintele lui Isus.
Ioan 2. 22.

Petru se duce la mormînt.

9. La * întoarcerea lor dela mormint, au povestit toate aceste lucruri celor unsprezece și tuturor celorlalți.
Mat. 28. 8. Marc. 16. 10.

10. Cele ce au spus aceste lucruri apostolilor, erau: Maria Magdalina, Ioana *, Maria, mama lui Iacov, și celelalte, cari erau împreună cu ele.
Cap. 8. 3.

11. Cuvintele acestea li * se păreau apostolilor basme, și nu le credeau.
Marc. 16. 11. Vers. 25.

12. Dar * Petru s'a sculat, și a dat fuga la mormint. S'a plecat, și s'a uitat înăuntru, dar n'a văzut decît fâșiile de plînză, cari stăteau pe pămînt; apoi a plecat acasă, mirat de cele întimplute.
Ioan 20. 3. 6.

Isus Se arată la doi ucenici.

13. În aceeași zi, iată, doi * ucenici se duceau la un sat, numit Emaus, care era la o depărtare de șazeeci de stadii de Ierusalim;
Marc. 16. 12.

14. și vorbeau între ei despre tot ce se întimplase.

15. Pe cînd vorbeau ei și se întrebau, Isus * s'a apropiat, și mergea pe drum împreună cu ei.
Mat. 18. 30. Vers. 36.

16. Dar ochii * lor erau împiedicați să-L cunoască.
Ioan 20. 1. 21. 4.

17. El le-a zis: „Ce vorbe sînt acestea pe cari le schimbați între voi pe drum?” Și ei s'au oprit, uitîndu-se triști.

18. Drept răspuns, unul din ei, numit * Cleopa, l-a zis: „Tu ești singurul străin aici în Ierusalim, de nu știi ce s'a întimplat în el zilele acestea?”
Ioan 19. 25.

19. „Ce?” le-a zis El. — Și ei l-au răspuns: „Ce s'a întimplat cu Isus din Nazaret, care * era un prooroc puternic” în fapte și în cuvinte, înaintea lui Dumnezeu și în cin ei întregului norod.
Mat. 21. 11. Cap. 7. 16. Ioan 3. 2; 4. 19; 6. 14. Fapt. 2. 22. Cap. 7. 22.

20. Cum * preoții cei mai de seamă și mai marii noștri L-au dat să fie osîndit la moarte, și L-au răstignit?”
Cap. 29. 1. Fapt. 13. 27. 28.

21. Noi trăgeam nădejde că El este Acela *, care va izbăvi pe Israel; dar cu toate acestea, iată că astăzi este a treia zi decînd s'au întimplat aceste lucruri.
Cap. 1. 68; 2. 38. Fapt. 1. 6.

22. Ba încă niște * femei de ale noastre ne-au pus în uimire: ele s'au dus disdeditinează la mormint,
Mat. 28. 8. Marc. 16. 10. Vers. 9. 10. Ioan 20. 18.

23. nu l-au găsit trupul, și au venit și au spus că ar fi văzut și o vedenie de ingeri, cari ziceau că El este viu.

24. Unii din cei ce erau cu noi, s'au * dus la mormint, și au găsit așa cum spusese ră femeile, dar pe El nu L-au văzut.”
Vers. 12.

25. Atunci Isus le-a zis: „O, nepri-cepuților și zăbavnici cu inima, cînd este vorba să credeți tot ce au spus proorocii!”

26. Nu * trebuia să suferă Hristosul aceste lucruri, și să intre în slava Sa?”
Vers. 46. Fapt. 17. 3. 11. 1. 11.

27. Și * a început dela Moise *, și dela toți proorocii, și le-a tilcuit, în

toate Scripturile, ce era cu privire la El.

◊ Vers. 45. ◊ Fac. 3. 15; 22. 18; 26. 4; 49. 10. Num. 21. 9. Deut. 18. 15. † Ps. 16. 9; 10. 22; 132. 11. Isa. 7. 14; 9. 6; 40. 10, 11; 50. 6; 53. Ier. 23. 5; 39. 14, 15. Ezech. 34. 23; 37. 26. Dan. 9. 24. Mic. 7. 20. Mal. 3. 1; 4. 2.

28. Când s'au apropiat de satul la care mergeau, El* S'a făcut că vrea să meargă mai departe.

◊ Fac. 32. 26; 42. 7. Marc. 6. 48.

29. Dar ei* au stăruit de El, și au zis: „Rămii cu noi, căci este seară, și ziua aproape a trecut.“ Și a intrat să rămână cu ei. ◊ Fac. 19. 3. Fapt. 16. 15.

30. Pe când ședea la masă cu ei, a* luat pâinea; și, după ce a rostit binecuvântarea, a frînt-o, și le-a dat-o.

◊ Mat. 14. 19.

31. Atunci li s'au deschis ochii, și L-au cunoscut; dar El S'a făcut nevăzut dinaintea lor.

32. Și au zis unul către altul: „Nu ne ardea inima în noi, când ne vorbea pe drum, și ne deschidea Scripturile?“

33. S'au sculat chiar în ceasul acela, s'au întors în Ierusalim, și au găsit pe cei unsprezece și pe cei ce erau cu ei, adunați la un loc,

34. și zicînd: „A înviat Domnul cu adevărat, și S'a arătat lui Simon*.“

◊ I Cor. 15. 5.

35. Și au istorisit ce li se întîmplase pe drum, și cum L-au cunoscut la frîngerea pîinii.

Isus

Se arată celor unsprezece și celorlalți.

36. Pe* cînd vorbeau ei astfel, însuș Isus a stătut în mijlocul lor, și le-a zis: „Pace vouă!“ ◊ Marc. 16. 14. Ioan 20. 19. I Cor. 15. 5.

37. Plini de frică și de spaimă, ei credeau că văd un duh*.

◊ Marc. 6. 49.

38. Dar El le-a zis: „Pentru ce sînteți turburați? Și de ce vi se ridică astfel de gînduri în inimă?“

39. Uitați-vă la minile și picioarele Mele, Eu sînt; pipăiți-Mă* și vedeți: un duh n'are nici carne, nici oase, cum vedeți că am Eu.“

◊ Ioan 20. 20, 27.

40. (Și după ce a zis aceste vorbe, le-a arătat mîile și picioarele Sale.)

41. Fiindcă ei, de* bucurie, încă nu credeau, și se mirau, El le-a zis: „Aveți** aici ceva de mîncare?“

◊ Fac. 45. 26. ◊ Ioan 21. 3.

42. I-au dat o bucată de pește fript și un fagur de miere.

43. El* le-a luat, și a mîncat înaintea lor.

◊ Fapt. 10. 41.

44. Apoi le-a zis: „Iată* ce vă spun: cînd încă eram cu voi, că trebuia să se îplinească tot ce este scris despre Mine în Legea lui Moise, în Prooroci și în Psalmi.“

◊ Mat. 16. 21; 17. 22; 20. 18. Marc. 8. 31. Ca. 9. 22; 13. 31. Vers. 6.

45. Atunci le-a* deschis mintea, ca să înțeleagă Scripturile.

◊ Fapt. 16. 14.

46. Și le-a zis: „Așa* este scris, și așa trebuia să pătîmească Hristos, și să învieze a treia zi dintre cei morți.“

◊ Vers. 26. Ps. 22. Isa. 50. 6; 53. 2, etc. Fapt. 17. 3.

47. Și să se propovăduiască tuturor neamurilor*, în Numele Lui, pocăința și iertarea** păcatelor, începînd din Ierusalim.

◊ Dan. 9. 24. Fac. 13. 38, 46. I Ioan 2. 12, 22. Fapt. 12. 3. Ps. 22. 27. Isa. 48. 6, 22. Ier. 31. 34. Osea 2. 23. Mic. 4. 2. Mal. 1. 11.

48. Voi* sînteți martori ai acestor lucruri.

◊ Ioan 15. 27. Fapt. 1. 8, 22; 2. 32; 3. 16.

49. Și iată* că voi trimite peste voi făgăduința Tatălui Meu; dar rămîneți în cetate pînă veți fi îmbrăcați cu putere de sus.“

◊ Isa. 44. 3. Ioel 2. 28. Ioan 14. 16, 26; 15. 26; 16. 7. Fapt. 1. 4; 2. 1, etc.

Înălțarea.

50. El i-a dus afară pînă* spre Betania. Și-a ridicat minile, și i-a binecuvîntat.

◊ Fapt. 1. 12.

51. Pe cînd îi binecuvînta, S'a despărțit de ei, și a fost înălțat la cer.

52. După ce* I s'au închinat, ei** s'au întors în Ierusalim cu o mare bucurie.

◊ 2 Reg. 2. 11. Marc. 16. 19. Ioan 20. 17. Fapt. 1. 9. Efes. 4. 5. ◊ Mat. 9. 17.

53. Și tot timpul stăteau în Templu*, și laudau și binecuvîntau pe Dumnezeu. Amin.

◊ Fapt. 2. 46; 3. 42.

EVANGHELIA DUPĂ IOAN

Intruparea Cuvîntului.

1. La început era* Cuvîntul, și Cuvîntul era cu** Dumnezeu, și Ț Cuvîntul era Dumnezeu††.

Col. 1. 17. 1 Ioan 1. 1. Apoc. 1. 2; 19. 13. ** Prov. 8. 22, 23, etc. Cap. 17. 5. 1 Ioan 1. 2. † Filip. 2. 6. 1 Ioan 5. 7. †† Fac. 1. 1.

2 El* era la început cu Dumnezeu. Ps. 33. 6. Vers. 10. Efes. 3. 9. Col. 1. 16. Evr. 1. 2. Apoc. 4. 11.

3. Toate lucrurile au fost făcute prin El; și nimic din ce a fost făcut, n'a fost făcut fără El.

4. În El* era viața, și** viața era lumina oamenilor.

* Cap. 5. 26. 1 Ioan 5. 11. ** Cap. 8. 12; 9. 5; 12. 35, 46.

5. Lumina* luminează în întunerec, și întunerecul n'a biruit-o. * Cap. 3. 19.

6. A* venit un om trimis de Dumnezeu: numele lui era Ioan.

* Mal. 3. 1. Mat. 3. 1. Luc. 3. 2. Vers. 33.

7. El* a venit ca martor, ca să mărturisească despre Lumină, pentru că toți să creadă prin el. * Fapt. 19. 4.

8. Nu era el Lumina, ci el a venit ca să mărturisească despre Lumină.

9. Lumina* aceasta era adevărata Lumină, care luminează pe orice om, venind în lume**.

* Vers. 4. Isa. 49. 6. 1 Ioan 2. 8. ** Vers. 3. Evr. 1. 2; 11. 3.

10. El era în lume, și lumea a fost făcută prin El, dar lumea nu L-a cunoscut.

11. A venit la ai* Săi, și ai Săi nu L-au primit. * Luc. 19. 14. Fapt. 3. 26; 13. 46.

12. Dar tuturor* celor ce L-au primit, adică celor ce cred în Numele Lui, le-a dat dreptul să se facă copii ai lui Dumnezeu;

* Isa. 36. 5. Rom. 8. 15. Gal. 3. 26. 2 Pet. 1. 4. 1 Ioan 3. 1.

13. născuți* nu din sînge, nici din voia firii lor, nici din voia vreunui om, ci din Dumnezeu.

* Cap. 3. 5. Iac. 1. 18. 1 Pet. 1. 23.

14. Și* Cuvîntul S'a făcut trup**, și a Ț locuit printre noi, plin de har††, și de adevăr. Și noi am* Ț privit slava Lui, o slavă întocmai ca slava singurului născut din Tatăl. —

* Mat. 1. 16, 20. Luc. 1. 31, 35; 2. 7. 1 Tim. 3. 16. ** Evr. 2. 11, 14, 16, 17. * Rom. 1. 3. Gal. 4. 4. †† Isa. 40. 5. Mat. 17. 2. Cap. 2. 11; 11. 40. 2 Pet. 1. 17. †† Col. 1. 19; 2. 8, 9.

15. Ioan* a mărturisit despre El, cînd a strigat: „El este Acela despre care ziceam eu: „Celce** vine după mine,

este înaintea mea, pentru că Ț era înainte de mine.“ —

* Mat. 3. 11. Marc. 1. 7. Luc. 3. 16. Vers. 27, 30. Cap. 3. 13, † Cap. 8. 58. Col. 1. 17.

16. Și noi toți am primit din plinătatea* Lui, și har după har;

* Cap. 3. 34. Efes. 1. 6—8. Col. 1. 19; 2. 9, 10.

17. căci Legea* a fost dată prin Moise, dar harul** și adevărul Ț au venit prin Isus Hristos.

* Exod. 20. 1, etc. Deut. 4. 14; 6. 1; 33. 4. ** Rom. 3. 24; 5. 21; 6. 14. † Cap. 8. 32; 14. 6.

18. Nimeni* n'a văzut vreodată pe Dumnezeu; singurul** Lui Fiu, care este în sînul Tatălui, Acela L-a făcut cunoscut**.

* Exod. 33. 20. Deut. 4. 12. Mat. 11. 27. Luc. 10. 22. Cap. 6. 46. 1 Tim. 1. 17; 6. 16. 1 Ioan 4. 12, 20. ** Vers. 14. Cap. 3. 16, 18. 1 Ioan 4. 9.

Mărturia lui Ioan Botezătorul.

19. Iată mărturisirea* făcută de Ioan, cînd Iudeii au trimis din Ierusalim pe niște preoți și Leviți să-l întrebe: „Tu cine ești?“

* Cap. 5. 33.

20. El a mărturisit* și n'a tăgăduit: a mărturisit că nu este el Hristosul.

* Luc. 3. 15. Cap. 3. 28. Fapt. 13. 25.

21. Și ei l-au întrebat: „Dar cine ești? Ești Ilie?“ Și el a zis: „Nu sînt!“ „Ești proorocul?“ Și el a răspuns: „Nu!“

* Mal. 4. 5. Mat. 17. 10. ** Deut. 18. 15, 18.

22. Atunci i-au zis: „Dar cine ești? Ca să dăm un răspuns celor ce ne-au trimis. Ce zici tu despre tine însuși?“

23. „Eu“, a zis* el, „sînt glasul celui ce strigă în pustie: „Neteziți calea Domnului“, cum a** zis proorocul Isaia.“

* Mat. 3. 3. Marc. 1. 3. Luc. 3. 4. Cap. 3. 28. ** Isa. 40. 3.

24. Trimeșii erau din partea Fari-seilor.

25. Ei i-au mai pus următoarea întrebare: „Atunci de ce botezi, dacă nu ești Hristosul, nici Ilie, nici proorocul?“

26. Drept răspuns, Ioan le-a zis: „Eu* botez cu apă; dar** în mijlocul vostru stă Unul, pe care voi nu-L cunoașteți.

* Mat. 3. 11. ** Mat. 3. 1.

27. El* este Acela care vine după mine, — și care este înaintea mea; eu nu sînt vrednic să-l desleg cureaua încălțămintelor Lui.“

* Vers. 15. 30. Fapt. 19. 4.

28. Aceste lucruri s'au petrecut în Be-

tabara*¹, dincolo de Iordan, unde bo-
teza Ioan. ^oJudo. 7.24. Cap.10.40.

Mielul lui Dumnezeu.

29. A doua zi, Ioan a văzut pe Isus venind la el, și a zis: „Iată Mielul* lui Dumnezeu, care** ridică păcatul lumii!”

^oExod.12.3. Isa.53.7. Vers.36. Fapt.8.32.
¹Pet.1.19. Apoc.5.6, etc. ^oIsa.63.11. ¹Cor.15.3.
Gal.1.4. Evr.1.3; 2.17; 9.28. ¹Pet.2.24; 3.18. ¹Ioan 2.2;
3.5; 4.10. Apoc.1.6.

30. El* este Acela despre care zi-
ceam: „După mine vine un om, care
este înaintea mea, căci era înainte de
mine. ^oVers.15,27.

31. Eu nu-L cunoașteam, dar tocmai
pentru* aceasta am venit să botez cu
apă: ca El să fie făcut cunoscut lui
Israel.” ^oMal.3.1. Mat.3.6. Luc.1.17,76,77; 3.3,4.

32. Ioan* a făcut următoarea mă-
r-turisiră: „Am văzut Duhul pogorin-
de-Se din cer ca un porumbel și o-
prindu-Se peste El.

^oMat.3.16. Marc.1.10. Luc.3.22. Cap.6.32.

33. Eu nu-L cunoașteam; dar Celce
m'a trimis să botez cu apă, mi-a zis:
„Acela peste care vei vedea Duhul
pogorindu-Se și oprindu-Se, este Cel-
ce* botează cu Duhul Sfânt.”

^oMat.3.11. Fapt.1.5; 2.4; 10.44; 19.6.

34. Și eu am văzut lucrul acesta, și
am mărturisit că El este Fiul lui Dum-
nezeu.”

Cei dintii ucenici.

35. A doua zi, Ioan stătea iarăși cu doi
din ucenicii lui.

36. Și, pe cînd privea pe Isus um-
blind, a zis: „Iată* Mielul lui Dum-
nezeu!” ^oVers.29.

37. Cei doi ucenici l-au auzit robind
aceste vorbe, și au mers după Isus.

38. Isus S'a întors; și, cînd i-a vă-
zut că merg după El, le-a zis: „Ce
căutați?” Ei l-au răspuns: „Rabi (ca-
re, tîlmăcit, înseamnă: „Învățătoru-
le), unde locuiești?”

39. „Veniți de vedeți”, le-a zis El.
S'au dus și au văzut unde locuia; și
în ziua aceea au rămas la El. Era cam
pela ceasul al zecelea.

40. Unul din cei doi, cari auziseră
cuvintele lui Ioan și merseseră după
Isus, era Andrei*, fratele lui Simon
Petru. ^oMat.4.18.

41. El, cel dintii, a găsit pe fratele
său Simon, și i-a zis: „Noi am găsit pe
Mesia” (care, tîlmăcit înseamnă: Hris-
tos).

1. Sau: Betania.

42. Și l-a adus la Isus. Isus l-a pri-
vit, și i-a zis: „Tu ești Simon, fiul lui
Iona; tu* te vei chema Chifa” (care,
tîlmăcit, înseamnă: Petru). ^oMat.16.18.

43. A doua zi Isus a vrut să Se ducă
în Galilea, și a găsit pe Filip*. Și
i-a zis: „Vino după Mine.” ^oCap.12.21.

44. Filip era din Betsaida, cetatea
lui Andrei și a lui Petru.

45. Filip a găsit pe Natanael*, și
i-a zis: „Noi am găsit pe Acela, de-
spre care a scris Moise** în Lege, și
proorocii†: pe Isus din Nazaret††,
fiul lui Iosif. ^oCap.21.2. ^oFac.3.15; 49.10.

Deut.18.18. Luc.24.27. † Isa.4.2; 7.14; 9.6; 63.2.
Mic.6.2. Zah.6.12; 9.9. Luc.24.27. †† Mat.2.23.
Luc.2.4.

46. Natanael i-a zis: „Poate ieși ceva
bun din Nazaret*?” „Vino și vezi!”
i-a răspuns Filip. ^oCap.7.41, 42, 52.

47. Isus a văzut pe Natanael venind
la El, și a zis despre el: „Iată cu* ade-
vărat un Israelit, în care nu este vicle-
șug.” ^oPs.32.2; 73.1. Cap.8.39. Rom.2.28; 29; 9.6.

48. „De unde mă cunoști?” I-a zis
Natanael. Drept răspuns Isus i-a zis:
„Te-am văzut mai înainte ca să te chie-
me Filip, cînd erai supt smochin.”

49. Natanael l-a răspuns: „Rabi, Tu
ești* Fiul lui Dumnezeu, Tu ești Im-
paratul* lui Israel!”

^oMat.14.33. ^oMat.21.5; 27.11. 42. Cap.18.37; 19.3.

50. Drept răspuns, Isus i-a zis: „Pen-
trucă ți-am spus că te-am văzut supt
smochin, crezi? Lucruri mai mari decît
acestea vei vedea.”

51. Apoi i-a zis: „Adevărat, adevă-
rat vă spun, că, deacum* încolo, veți
vedea cerul deschis și pe îngerii lui
Dumnezeu suindu-se și pogorindu-se
peste Fiul omului.”

^oFac.28.12. Mat.4.11. Luc.2.9,13; 22.43; 24.4. Fapt.1.10.

Nunta din Cana.

2. A treia zi s'a făcut o nuntă în
Cana* din Galilea. Mama lui Isus
era acolo. ^oIos.19.28.

2. Și la nuntă a fost chemat și Isus
cu ucenicii Lui.

3. Cînd s'a isprăvit vinul, mama lui
Isus l-a zis: „Nu mai au vin.”

4. Isus i-a răspuns: „Femeie*, ce”
am a face Eu cu tine? Nu Mi-a venit
încă ceasul†.”

^oCap.19.26. ^o2Sam.16.10; 19.22. † Cap.7.6.

5. Mama lui a zis slugilor: „Să fa-
ceți orice vă va zice.”

6. Și acolo erau șase vase de piatră,
puse după* obiceiul de curățire al

Iudeilor; și în fiecare vas încăpeau câte două sau trei vedre.

7. Isus le-a zis: „Umpleți vasele acestea cu apă.” Și le-au umplut până sus.

8. „Scoateți acum”, le-a zis El, și „aduceți nunului.” Și i-au adus:

9. Nunul, după ce a gustat apa * făcută vin, — el nu știa de unde vine vinul acesta (slugile însă, cari scosese ră apă, știau), — a chemat pe mire,

10. și i-a zis: „Orice om pune la masă întâi vinul cel bun; și, după ce oamenii au băut bine, atunci pune pe cel mai puțin bun; dar tu ai ținut vinul cel bun până acum.”

11. Acest început al semnelor Lui l-a făcut Isus în Cana din Galileea. El și-a * arătat slava Sa, și ucenicii Lui au crezut în El.

12. După aceea, S'a pogorît la Capernaum, împreună cu mama, frații * și ucenicii Lui; și acolo n'au rămas multe zile.

Izgonirea vânzătorilor din Templu.

13. Paștele * Iudeilor erau aproape; și Isus S'a suit la Ierusalim.

14. În Templu a găsit * pe cei ce vindeau boi, oi și porumbei, și pe schimbătorii de bani șezînd jos.

15. A făcut un bici de ștreanguri, și l-a scos pe toți afară din Templu, împreună cu oile și boii; a vărsat banii schimbătorilor, și le-a răsturnat mesele.

16. Și a zis celor ce vindeau porumbei: „Ridicați acestea de aici, și nu faceți din casa * Tatălui Meu o casă de negustorie.”

17. Ucenicii Lui și-au adus aminte că este scris: „Rîvnă * pentru casa Ta Mă mîncîncă pe Mine.”

18. Iudeii au luat cuvîntul, și l-au zis: „Prin ce * semn ne arăți că ai putere să faci astfel de lucruri?”

19. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Stricați * Templul acesta, și în trei zile îl voi ridica.”

20. Iudeii au zis: „Au trebuit patruzeci și șase de ani, ca să se zidească Templul acesta, și Tu îl vei ridica în trei zile?”

21. Dar El le vorbea despre * Templul trupului Său.

22. Tocmai de aceea, cînd a înviat adus aminte că le spusese vorbele acestea pe cari le spusese Isus.

23. Pe cînd era Isus în Ierusalim, la praznicul Paștelor, mulți au crezut în Numele Lui; căci vedeau semnele pe cari le făcea.

24. Dar Isus nu Se încredea în ei, pentru că îi cunoștea pe toți.

25. Și n'avea trebuință să-l facă cineva mărturisiri despre niciun om, fiindcă El * însuși știa ce este în om.

31. Între Farisei era un om cu numele Nicodim, un fruntaș al Iudeilor.

32. Acesta * a venit la Isus, noaptea, și l-a zis: „Învățătorule, știm că ești un Învățător, venit dela Dumnezeu; căci nimeni * nu poate face semnele pe cari le faci Tu, dacă nu este Ț Dumnezeu cu el.”

33. Drept răspuns, Isus i-a zis: „Adevărat, adevărat îți spun că, dacă * un om nu se naște din nou, nu poate vedea împărăția lui Dumnezeu.”

34. Nicodim l-a zis: „Cum se poate naște un om bătrîn? Poate el să intre a doua oară în pîntecele mamei sale, și să se nască?”

35. Isus i-a răspuns: „Adevărat, adevărat îți spun, că, dacă * nu se naște cineva din apă și din Duh, nu poate să intre în Împărăția lui Dumnezeu.”

36. Ce este născut din carne, este carne, și ce este născut din Duh, este duh.

37. Nu te mira că ți-am zis: „Trebuie să vă nașteți din nou.

38. Vîntul * suflă încotro vrea, și-i auzi vuietul; dar nu știi de unde vine, nici încotro merge. Tot așa este cu oricine este născut din Duh.”

39. Nicodim l-a zis: „Cum * se poate face așa ceva?”

40. Isus l-a răspuns: „Tu ești învățătorul lui Israel, și nu pricepi aceste lucruri?”

41. Adevărat *, adevărat îți spun, că

noi vorbim ce știm, și mărturisim ce am văzut; și voi** nu primiți mărturia noastră. *Mat. 11.27. Cap. 1.18; 7.16; 8.28; 12.49; 14.24. **Vers. 32.

12. Dacă v'am vorbit despre lucruri pămîntesti și nu credeți, cum veți crede cînd vă voi vorbi despre lucrurile cerești?

13. Nimeni* nu s'a suit în cer, afară de Cel ce S'a pogorît din cer, adică Fiul omului, care este în cer. *Prov. 30.4. Cap. 6. 33, 38, 51, 62; 16. 28. Fapt. 2.34. 1Cor. 15.47. Efes. 4.9, 10.

Șarpele de aramă.

14. Și*, după cum a înălțat Moise șarpele în pustie, tot așa trebuie** să fie înălțat și Fiul omului,

*Num. 21.9. **Cap. 8.28; 12.32.

15. pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viața* vecinică.

*Vers. 36. Cap. 6.47.

16. Fiindcă* atît de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El, să nu piară, ci să aibă viața vecinică.

*Rom. 5.8. 1Ioan 4.9.

17. Dumnezeu, în adevăr, n'a* trimes pe Fiul Său în lume ca să judece lumea, ci ca lumea să fie mîntuită prin El.

*Luc. 9.56. Cap. 5.45; 8.15; 12.47. 1Ioan 4.14.

18. Oricine* crede în El, nu este judecat; dar cine nu crede, a și fost judecat, pentru că n'a crezut în Numele singurului Fiu al lui Dumnezeu.

*Cap. 5.14; 6.40, 47; 20.31.

19. Și judecata aceasta stă în faptul că*, odată venită Lumina în lume, oamenii au iubit mai mult întunecatul decît lumina, pentru că faptele lor erau rele.

*Cap. 1.4, 9—11; 8.12.

20. Căci oricine* face răul, urăște lumina, și nu vine la lumină, ca să nu i se vadăască faptele. *Iov. 24.13, 17. Efes. 6.13.

21. Dar cine lucrează după adevăr, vine la lumină, pentru că să i se arate faptele, fiindcă sînt făcute în Dumnezeu."

O nouă mărturie a lui Ioan Botezătorul.

22. După aceea Isus, și ucenicii Lui, a venit în ținutul Iudeii; și stătea acolo cu ei și* boteza.

*Cap. 4.2.

23. Ioan boteza și el în Enon, aproape de Salim*, pentru că acolo erau multe ape; și** oamenii veneau ca să fie botezați.

*1Sam. 9.4. **Mat. 3.5, 6.

24. Căci* Ioan încă nu fusese aruncat în temniță.

*Mat. 14.8.

25. Între ucenicii lui Ioan și între un ludeu, s'a iscat o neînțelegere cu privire la curățire.

26. Au venit deci la Ioan și i-au zis: „Învățătorule, Celce era cu tine dincolo de Iordan, și despre* care ai mărturisit tu, iată că botează, și toți oamenii se duc la El.“

*Cap. 1.7, 16, 27, 34.

27. Drept răspuns, Ioan i-a zis: „Omul nu poate primi* decît ce-i este dat din cer.“

*1Cor. 4.7. Evr. 5.4. Iac. 1.17.

28. Voi înșivă îmi sînteți martori că am zis: „Nu* sînt eu Hristosul, ci sînt** trimes înaintea Lui.“

*Cap. 1.20, 27. **Mat. 3.1. Marc. 1.2. Luc. 1.17.

29. Cine* are mireasă, este mire; dar prietenul** mirelui, care stă și ascultă, se bucură foarte mult cînd aude glasul mirelui: și această bucurie, care este a mea, este deplină.

*Mat. 22.2. 2Cor. 11.2. Efes. 5.25, 27. Apoc. 21.9. **Cint. 6.1.

30. Trebuie ca El să crească, iar eu să mă micșorez.

31. Celce* vine din cer, este** mai pe sus de toți; celce ț este depe pămînt, este pămîntesc, și vorbește de pe pămînt. Celce ț ț vine din cer, este mai pe sus de toți.

*Vers. 13. Cap. 8.23. **Mat. 28.18. Cap. 1.15, 27. Rom. 9.6. ț ț Cor. 15.27. ț ț Cap. 6.53. 1Cor. 15.47. Efes. 1.21. Filip. 2.9.

32. El mărturisește ce* a văzut și a auzit, și totuși nimeni nu primește mărturia Lui.

*Vers. 11. Cap. 8.26, 15.15.

33. Cine primește mărturia Lui, adevărește* prin aceasta că Dumnezeu spune adevărul.

*Rom. 3.4. 1Ioan 5.10.

34. Căci* Acela, pe care L-a trimes Dumnezeu, vorbește cuvintele lui Dumnezeu, pentru că Dumnezeu nu-l dă Du-hul cu** măsură.

*Cap. 7.16. **Cap. 1.16.

35. Tatăl* iubește pe Fiul, și a dat toate lucrurile în mîna Lui.

*Mat. 11.27. 28.18. Luc. 10.22. Cap. 5.20, 22; 13, 17.2. Evr. 2.8.

36. Cine* crede în Fiul, are viața vecinică; dar cine nu crede în Fiul, nu va vedea viața, ci minia lui Dumnezeu rămîne peste el."

*Hab. 2.4. Cap. 1.12; 6.47. Vers. 15.16. Rom. 1.17. 1Ioan 5.10.

Samariteanca.

4 1. Domnul a aflat că Fariseii au auzit că El face și botează* mai mulți ucenici decît Ioan.

*Cap. 3.22, 26.

2. Însă Isus nu boteza El însuși, ci ucenicii Lui.

3. Atunci a părăsit Iudea, și S'a întors în Galilea.

4. Fiindcă trebuia să treacă prin Samaria,

5. a ajuns lângă o cetate din ținutul Samariei, numită Sihar, aproape de ogorul, pe care-l dăduse Iacov fiului său Iosif.

o Fac. 33. 19; 48. 22. Ios. 24. 32.

6. Acolo se afla fântina lui Iacov. I-aș, ostenit de călătorie, ședea lângă fântină. Era cam pe la ceasul al șaselea.

7. A venit o femeie din Samaria să scoată apă. „Dă-Mi să beau”, i-a zis Isus.

8. Căci ucenicii Lui se duseseră în cetate să cumpere de ale mincării.

9. Femeia Samariteancă I-a zis: „Cum Tu, Iudeu, ceri să bei dela mine, femeie Samariteancă?” — „Iudeii”, în adevăr, n’au legături cu Samaritenii.

o 2 Reg. 17. 24. Luc. 9. 62, 53. Fapt. 10. 28.

10. — Drept răspuns, Isus i-a zis: „Dacă ai fi cunoscut tu darul lui Dumnezeu, și Cine este Cel ce-ți zice: „Dă-Mi să beau!” tu singură ai fi cerut să bei, și El ți-ar fi dat apă vie.”

o Ios. 12. 3; 44. 3. Ier. 2. 13. Zab. 13. 1; 14. 8.

11. „Doamne”, I-a zis femeia, „n’ai cu ce să scoți apă, și fântina este adâncă; de unde ai putea să ai dar această apă vie?”

12. Ești Tu oare mai mare decât părințele nostru Iacov, care ne-a dat fântina aceasta, și a băut din ea el însuși și feciorii lui și vitele lui?”

13. Isus i-a răspuns: „Oricui bea din apa aceasta, îi va fi iarăși sete.

14. Dar oricui va bea din apa, pe care i-o voi da Eu, în veac nu-i va fi sete; ba încă apa, pe care i-o voi da Eu, se va preface în el într-un izvor de apă, care va țîșni în viața vecinică.”

o Cap. 6. 35. 58. o Cap. 7. 38.

15. „Doamne”, I-a zis femeia, „dă-mi această apă, ca să nu-mi mai fie sete, și să nu mai vin pînă aici să scot.”

o Cap. 6. 34; 17. 2, 9. Rom. 6. 23. 1 Ioan 5. 20.

16. „Du-te”, i-a zis Isus, „de cheamă pe bărbatul tău, și vino aici.”

17. Femeia I-a răspuns: „N’am bărbat.” Isus i-a zis: „Bine ai zis că n’ai bărbat.

18. Pentru că cinci bărbați ai avut; și acela, pe care-l ai acum, nu-ți este bărbat. Aici ai spus adevărul.”

19. „Doamne”, I-a zis femeia, „văd că ești prooroc.

o Luc. 7. 16; 24. 19. Cap. 6. 14; 7. 40.

20. Părinții noștri s’au închinat pe muntele acesta; și voi ziceți că în Ierusalim este locul unde trebuie să se închine oamenii.”

o Iudc. 9. 7. o Deut. 12. 5, 11. 1 Reg. 9. 3. 2 Cron. 7. 12.

21. „Femeie”, i-a zis Isus, „crede-închinate Tatălui, nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim.

o Mal. 1. 11. 1 Tim. 2. 8.

22. Voi vă închinați la ce nu cunoașteți; noi ne închinăm la ce cunoaștem, căci Mîntuirea vine dela Iudei.

o 2 Reg. 17. 29. o Ios. 2. 3. Luc. 24. 47. Ier. 9. 4, 5.

23. Dar vine ceasul, și acum a și venit, cînd închinătorii adevărați se vor închina Tatălui în Duh, și în adevăr; fiindcă astfel de închinători dorește și Tatăl.

o Filip. 3. 3. o Cap. 1. 17.

24. Dumnezeu este Duh; și cine se închină Lui, trebuie să l se închine în duh și în adevăr.”

o 2 Cor. 3. 17.

25. „Știu”, i-a zis femeia, „că are să vină Mesia, (căruiua l se zice Hristos); cînd va veni El, are să ne spună toate lucrurile.”

o Vers. 20. 29.

26. Isus i-a zis: „Eu”, cel care vorbesc cu tine, sint Acela.”

o Mat. 26. 63, 64. Marc. 14. 61, 62. Cap. 9. 37.

Trezirea din Samaria.

27. Atunci au venit ucenicii Lui, și se mirau că vorbea cu o femeie. Totuși nici unul nu I-a zis: „Ce cauți?” sau: „Despre ce vorbești cu ea?”

28. Atunci femeia și-a lăsat găleata, s’a dus în cetate, și a zis oamenilor:

29. „Veniți de vedeți un om, care mi-a spus tot ce am făcut; nu cumva este acesta Hristosul?”

o Vers. 23.

30. Ei au ieșit din cetate, și veneau spre El.

31. În timpul acesta, ucenicii Il rugau să mănînce, și ziceau: „Învățătorule, mănîncă!”

32. Dar El le-a zis: „Eu am de mîncat o mîncare, pe care voi n’o cunoașteți.”

33. Ucenicii au început să-și zică deci unii altora: „Nu cumva I-a adus cineva să mănînce?”

34. Isus le-a zis: „Mîncarea Mea este să fac voia Celui ce M’a trimis, și să împlinesc lucrarea Lui.

o Iov. 23. 12. Cap. 6. 38; 17. 4; 19. 20.

35. Nu ziceți voi că mai sint patru luni pînă la seceriș? Iată, Eu vă spun: Ridicați-vă ochii, și priviți holdele, cari sint albe acum, gata pentru seceriș.

o Mat. 9. 3. Luc. 10. 2.

36. Cine seceră, primește o plată, și strînge roadă pentru viața vecinică; pentru că și cel ce samănă și cel ce seceră să se bucure în același timp.

o Dan. 12. 3.

37. Căci în această privință, este adevărată zicerea: „Unul samănă, iar altul secără.”

38. Eu v'am trimis să secerați acolo unde nu voi v'ați ostenit; alții s'au ostenit, și voi ați intrat în osteneala lor.”

39. Mulți Samariteni din cetatea aceea au crezut în Isus din pricina* mărturiei femeii, care zicea: „Mi-a spus tot ce am făcut.” ^{*Vers. 29.}

40. Cînd au venit Samaritenii la El, L-au rugat să rămînă la ei. Și El a rămas acolo două zile.

41. Mult mai mulți au crezut în El din pricina cuvintelor Lui.

42. Și ziceau femeii: „Acum nu mai credem din pricina spuselor tale, ci din pricină că L-am auzit noi înșine*, și știm că acesta este în adevăr Hristosul, Mîntuitorul lumii.” ^{*Cap. 17. 8. 1 Ioan 4. 14.}

Vindecarea

fiului unui slujbaş împărătesc.

43. După aceste două zile, Isus a plecat de acolo, ca să se ducă în Galileia.

44. Căci* El însuș spusese că un prooroc nu este prețuit în patria** sa. ^{*Mat. 13. 57. Marc. 6. 1. Luc. 4. 24. **Cap. 2. 23; 9. 2.}

45. Cînd a ajuns în Galilea, a fost primit bine de Galileenii, cari văzuseră tot ce făcuse la Ierusalim în timpul praznicului; căci* fuseseră și ei la praznic. ^{*Deut. 16. 16.}

46. Isus S'a întors deci în Cana din Galilea, unde* prefăcuse apa în vin.

În Capernaum era un slujbaş împărătesc, al cărui fiu era bolnav.

^{*Cap. 2. 1, 11.}

47. Slujbașul acesta a aflat că Isus venise din Iudea în Galilea, s'a dus la El, și L-a rugat să vină și să tămăduiască pe fiul lui, care era pe moarte.

48. Isus i-a zis: „Dacă* nu vedeți semne și minuni, cu niciun chip nu credeți!” ^{*1 Cor. 1. 22.}

49. Slujbașul împărătesc l-a zis: „Doamne, vino pînă nu moare micuțul meu.”

50. „Du-te”, i-a zis Isus, „fiul tău trăiește.” Și omul acela a crezut cuvintele, pe cari i le spusese Isus, și a pornit la drum.

51. Pe cînd se pogora el, l-au întîmpinat robii lui, și i-au adus vestea că fiul lui trăiește.

52. El i-a întrebat de ceasul în care

a început să-i fie mai bine. Și ei i-au zis: „Ieri, în ceasul al șaptelea, l-au lăsat frigidurile.”

53. Tatăl a cunoscut că tocmai în ceasul acela îi zisese Isus: „Fiul tău trăiește.” Și a crezut el și toată casa lui.

54. Acesta este iarăș al doilea semn, făcut de Isus, după ce S'a întors din Iudea în Galilea.

Vindecarea slăbănogului de 38 de ani.

5. După aceea* era un praznic al Iudeilor; și Isus S'a suit la Ierusalim. ^{*Lev. 23. 2. Deut. 16. 1. Cap. 2. 13.}

2. În Ierusalim, lingă Poarta Oilor, este o scîldătoare*, numită în evreiește Betesda, care are cinci pridvoare. ^{*Neem. 3. 1; 12. 30.}

3. În pridvoarele acestea zăceau o mulțime de bolnavi, orbi, șchiopi, uscați, cari așteptau mișcarea apei.

4. Căci un înger al Domnului se pogora, din cînd în cînd, în scîldătoare, și turbura apa. Și cel dintîi, care se pogora în ea, după turburarea apei, se făcea sănătos, orice boală ar fi avut.

5. Acolo se afla un om bolnav de treizeci și opt de ani.

6. Isus, cînd l-a văzut zăcînd, și, fiindcă știa că este bolnav de multă vreme, i-a zis: „Vrei să te faci sănătos?”

7. „Doamne”, l-a răspuns bolnavul, „n'am pe nimeni să mă bage în scîldătoare cînd se turbură apa; și, pînă să mă duc eu, se pogoră altul înaintea mea.

8. „Scoală-te*”, i-a zis Isus, „ridică-ți patul și umblă.” ^{*Mat. 9. 6. Marc. 2. 11. Luc. 5. 24.}

9. Îndată omul acela s'a făcut sănătos, și-a luat patul, și umbla. Ziua aceea era* o zi de Sabat. ^{*Cap. 9. 14.}

10. Iudeii ziceau deci celui ce fusese vindecat: „Este ziua Sabatului; nu-ți* este îngăduit să-ți ridici patul.”

^{*Exod. 20. 10. Neem. 13. 19. Ier. 17. 21, etc. Mat. 12. 2. Marc. 2. 24; 3. 4. Luc. 6. 2; 13. 14.}

11. El le-a răspuns: „Celce m'a făcut sănătos, mi-a zis: „Ridică-ți patul, și umblă.”

12. Ei l-au întrebat: „Cine este omul acela, care ți-a zis: „Ridică-ți patul, și umblă?”

13. Dar cel vindecat nu știa cine este: căci Isus se făcuse nevăzut din norodul care era în locul acela.

14. După aceea, Isus l-a găsit în Templu, și i-a zis: „Iată că te-ai făcut să-

nătos; de acum să nu* mai păcătuiești, ca să nu ți se întâmple ceva mai rău.”

•Mat. 12. 45, Cap. 8. 11.

15. Omul acela s'a dus, și a spus ludeilor că Isus este Acela care-l făcuse sănătos.

16. Din pricina aceasta, Iudeii au început să urmărească pe Isus, și căutau să-L omoare, fiindcă făcea aceste lucruri în ziua Sabatului.

Lucrarea Fiului.

17. Dar Isus le-a răspuns: „Tatăl* Meu lucrează până acum; și Eu de asemenea lucrez.”

•Cap. 9. 4; 14. 10.

18. Tocmai de aceea căutau* și mai mult Iudeii să-L omoare, nu numai fiindcă deslega ziua Sabatului, dar și pentru că zicea că Dumnezeu este Tatăl Său, și Se făcea** astfel deopotrivă cu Dumnezeu.

•Cap. 7. 19. ••Cap. 10. 30, 33. Filip. 2. 6.

19. Isus a luat din nou cuvîntul, și le-a zis: „Adevărat, adevărat vă spun, că, Fiul* nu poate face nimic dela Sine; El nu face decît ce vede pe Tatăl făcînd; și tot ce face Tatăl, face și Fiul întotdeauna.”

•Vers. 30. Cap. 8. 28; 9. 4; 12. 49; 14. 10.

20. Căci* Tatăl iubește pe Fiul, și-l arată tot ce face; și-l va arăta lucrări mai mari decît acestea, ca voi să vă minunați.

•Mat. 3. 17. Cap. 9. 35. 2 Pet. 1. 17.

21. În adevăr, după cum Tatăl înviază morții, și le dă viață, tot așa* și Fiul dă viață cul vrea.

•Luc. 7. 14; 8. 54. Cap. 11. 25, 43.

22. Tatăl nici nu judecă pe nimeni, ci toată judecata a* dat-o Fiului, •Mat. 11. 27; 3. 18. Vers. 27. Cap. 3. 35; 17. 2. Fapt. 17. 31. 1 Pet. 4. 6.

23. pentru ca toți să cinstească pe Fiul cum cinstesc pe Tatăl. Cine* nu cinstește pe Fiul, nu cinstește pe Tatăl, care L-a trimes.

•1 Ioan 2. 23.

24. Adevărat, adevărat vă spun, că cine* ascultă cuvintele Mele, și crede în Celce M'a trimes, are viața vecinică, și nu vine la judecată, ci** a trecut din moarte la viață.

•Cap. 3. 16, 18; 6. 40, 47; 8. 51; 20. 31. ••1 Ioan 3. 14.

25. Adevărat, adevărat vă spun, că vine ceasul, și acum a și venit, cînd cei morți* vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu, și ceice-l vor asculta, vor învia.

•Vers. 28. Efez. 2. 1, 5; 6. 14. Col. 2. 18.

26. Căci, dupăcum Tatăl are viața în Sine, tot așa a dat și Fiului să aibă viața în Sine.

27. Și l-a* dat putere să judece, întrucît** este Fiul al omului.

•Vers. 22. Fapt. 10. 42; 17. 31. ••Dan. 7. 13, 14.

28. Nu vă mirați de lucrul acesta*, pentru că vine ceasul cînd toți cei din

29. și* vor ieși afară din ele. Ceice au făcut binele, vor învia pentru viață; iar ceice** au făcut răul, vor învia pentru judecată.

••Dan. 12. 2. Mat. 25. 32, 33, 46. 1 Cor. 15. 52. 1 Tes. 4. 18.

30. Eu* nu pot face nimic dela Mine însumi: judec după cum aud; și judecata Mea este dreaptă, pentru că nu** caut să fac voia Mea, ci voia Tatălui, care M'a trimes.

•Vers. 19. ••Mat. 26. 39. Cap. 4. 34; 6. 38.

Mărturia Tatălui și a lui Ioan.

31. Dacă* Eu mărturisesc despre Mine însumi, mărturia Mea nu este adevărată.

•Cap. 8. 14. Apoc. 3. 14.

32. Este un Altul*, care mărturisește despre mine; și știu că mărturisirea, pe care o face El despre Mine, este adevărată.

•Mat. 3. 17; 17. 5. Cap. 8. 18. 1 Ioan 5. 6, 7, 9.

33. Voi ați trimes la Ioan, și* el a mărturisit pentru adevăr.

•Cap. 1. 15, 19, 27, 32.

34. Nu că mărturia, pe care o primesc Eu, vine dela un om; dar spun lucrurile acestea pentru ca să fiți mințuiți.

35. Ioan era lumina, care este aprinsă și* luminează, și voi** ați vrut să vă veseliți cităva vreme la lumina lui.

•2 Pet. 1. 19. ••Mat. 13. 20; 21. 26. Marc. 6. 20.

36. Dar Eu* am o mărturie mai mare decît a lui Ioan; căci lucrările, pe cari Mi le-a dat Tatăl să le săvîrșesc, tocmai lucrările** acestea, pe cari le fac Eu, mărturisesc despre Mine că Tatăl M'a trimes.

•1 Ioan 5. 9. ••Cap. 3. 2; 10. 25; 15. 24.

37. Și Tatăl, care M'a trimes, a* mărturisit El însuș despre Mine. Voi nu l-ați auzit niciodată glasul, nu** l-ați văzut deloc fața; •Mat. 3. 17; 17. 6. Cap. 9. 27; 8. 18. ••Deut. 4. 12. Cap. 1. 18. 1 Tim. 1. 17. 1 Ioan 4. 12.

38. și Cuvîntul Lui nu rămîne în voi, pentru că nu credeți în Acela, pe care L-a trimes El.

39. Cercetați* Scripturile, pentru că socotiți că în ele aveți viața vecinică, dar tocmai ele** mărturisesc despre Mine. •Isa. 8. 20; 34. 16. Luc. 16. 29. Vers. 46. Fapt. 17. 11. ••Deut. 18. 15, 18. Luc. 24. 27. Cap. 1. 45.

40. Și* nu vreți să veniți la Mine, ca să aveți viața!

•Cap. 1. 11; 3. 19.

41. Eu* nu umblu după slava care vine dela oameni.

•Vers. 34. 1 Tes. 2. 6.

42. Dar știu că n'aveți în voidragoste de Dumnezeu.

43. Eu am venit în Numele Tatălui Meu, și nu Mă primiți; dacă va veni un altul, în numele lui însuș, pe acela îl veți primi.

44. Cum * puteți crede voi, cari umblați după slava, pe care v'o dați unii altora, și nu căutați slava ** care vine dela singurul Dumnezeu?

* Cap. 12. 43. ** Rom. 2. 28.

45. Să nu credeți că vă voi învinui înaintea Tatălui; este * cine să vă învinuiască: Moise, în care v'ați pus nădejdea.

* Rom. 2. 12.

46. Căci, dacă ați crede pe Moise. M'ați crede și pe Mine, pentrucă * el a scris despre Mine. * Fac. 3. 15; 12. 3; 18. 18; 22. 18; 49. 10. Deut. 18. 15, 18. Cap. 1. 45. Fapt. 26. 22.

47. Dar dacă nu credeți cele scrise de el, cum veți crede cuvintele Mele?"

Inmulțirea pînilor.

6 1. După aceea *, Isus S'a dus dincolo de marea Galileii, numită marea Tiberiadei. * Mat. 14. 13. Marc. 6. 35. Luc. 9. 10, 12.

2. O mare gloată mergea după El, pentrucă vedea semnele pe cari le făcea cu cei bolnavi.

3. Isus S'a suit pe munte, și ședea acolo cu ucenicii Săi.

4. Paștele, praznicul ludeilor, erau * aproape. * Lev. 23. 5, 7. Deut. 16. 1. Cap. 2. 18; 5. 1.

5. Isus * Și-a ridicat ochii, și a văzut că o mare gloată vine spre El. Și a zis lui Filip: „De unde avem să cumpărăm pîni ca să mînce oamenii aceștia?” * Mat. 14. 14. Marc. 6. 35. Luc. 9. 12.

6. Spunea lucrul acesta ca să-l încerce, pentrucă știa ce are de gînd să facă.

7. Filip i-a răspuns: „Pînilor, pe cari le-am putea cumpăra cu * două sute de lei¹, n'ar ajunge ca fiecare să capete puțin din ele.” * Num. 11. 21, 22.

8. Unul din ucenicii Săi, Andrei, fraatele lui Simon Petru, l-a zis:

9. „Este aici un băiețel, care are cinci pîni de orz și doi pești; dar * ce sînt acestea la atîția?” * 2 Reg. 4. 43.

10. Isus a zis: „Spuneți oamenilor să șadă jos.” În locul acela era multă iarbă. Oamenii au șezut jos, în număr de aproape cinci mii.

11. Isus a luat pînilor, a mulțămît lui Dumnezeu, le-a împărțit ucenicilor, iar ucenicii le-au împărțit celor ce ședea

jos; de asemenea, le-a dat și din pești cit au voit.

12. După ce s'au săturat, Isus a zis ucenicilor Săi: „Stringeți fărâmiturile cari au rămas, ca să nu se piardă nimic.”

13. Le-au adunat deci, și au umplut douăsprezece coșuri cu fărâmiturile cari rămăseseră din cele cinci pîni de orz, după ce mîncaseră toți.

14. Oamenii aceia, cînd au văzut minunea, pe care o făcuse Isus, ziceau: „Cu adevărat, acesta este proorocul * cel așteptat în lume.” * Fac. 49. 10. Deut. 18. 15, 18. Mat. 11. 3. Cap. 1. 21; 4. 19, 25; 7. 40.

15. Isus, fiindcă știa că au de gînd să vină să-L ia cu sila ca să-L facă împărat, S'a dus iarăș la munte, nu-mai El singur.

Isus umblă pe mare.

16. Cînd * s'a înserat, ucenicii Lui s'au coborît la marginea mării.

* Mat. 14. 23. Marc. 6. 47.

17. S'au suit într'o corabie, și treceau marea, ca să se ducă în Capernaum. Se întunecase, și Isus tot nu venise la ei.

18. Sufla un vînt puternic și marea era întăritată.

19. După ce au vislit cam douăzeci și cinci sau treizeci de stadii, vîd pe Isus umblind pe mare și apropiindu-Se de corabie. Și s'au înfricoșat.

20. Dar Isus le-a zis: „Eu sînt, nu vă temeți!”

21. Voi au deci să-L ia în corabie. Și corabia a sosit îndată la locul spre care mergeau.

Pinea vieții.

22. Norodul, care rămăsese de cealaltă parte a mării, băgase de seamă că acolo nu era decît o corabie, și că Isus nu Se suise în corabia aceasta cu ucenicii Lui, ci ucenicii plecaseră singuri cu ea.

23. A doua zi sosiseră alte corăbii din Tiberiada, aproape de locul unde mincaseră ei pinea, după ce Domnul mulțămise lui Dumnezeu.

24. Cînd au văzut noroadelor că nici Isus, nici ucenicii Lui nu erau acolo, s'au suit și ele în corăbiile acestea, și s'au dus la Capernaum să caute pe Isus.

25. Cînd L-au găsit, dincolo de mare, l-au zis: „Învățătorule, cînd ai venit aici?”

26. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Adevărat, adevărat, vă spun, că Mă căutați nu pentru că ați văzut semne, ci pentru că ați mâncat din pinile acelea, și v'afi săturat.

27. Lucrați nu pentru mîncarea peritoare, ci pentru * mîncarea, care rămîne pentru viața vecinică, și pe care v'o va da Fiul omului; căci Tatăl, adică, însuș Dumnezeu, pe** El L-a însemnat cu pecetea Lui.“

◊ Vers. 51. Cap. 4. 14. ◊ Mat. 3. 17; 17. 5. Marc. 1. 11; 9. 7. Luc. 3. 22; 9. 36. Cap. 1. 33; 5. 37; 8. 18. Fapt. 2. 22. 2 Pet. 1. 17.

28. Ei l-au zis: „Ce să facem ca să săvîrșim lucrările lui Dumnezeu?“

29. Isus le-a răspuns: „Lucrarea pe care o cere Dumnezeu este aceasta*: să credeți în Acela, pe care L-a trimes El.“

◊ 1 Ioan 3. 23.

30. „Ce* semn faci Tu, deci“, l-au zis ei, „ca să-l vedem, și să credem în Tine? Ce lucrezi Tu?“

◊ Mat. 12. 38; 16. 1. Marc. 8. 11. 1 Cor. 1. 22.

31. Părinții * noștri au mîncat mană în pustie, după cum este scris: „Le-a dat să mînce pîne** din cer.“

◊ Exod. 16. 15. Num. 11. 7. Neem. 9. 15. 1 Cor. 10. 3. ◊ Ps. 78. 24, 25.

32. Isus le-a zis: „Adevărat, adevărat, vă spun, că Moise nu v'a dat pînea din cer, ci Tatăl Meu vă dă adevărata pîne din cer;

33. căci Pînea lui Dumnezeu este aceea care se pogoară din cer, și dă lumii viață.“

34. „Doamne“, l-au zis ei, „dă-ne totdeauna această pîne.“

◊ Cap. 4. 5.

35. Isus le-a zis: „Eu * sînt Pînea vieții. Cine** vine la Mine, nu va flămînzii niciodată; și cine crede în Mine, nu va înseta niciodată.

◊ Vers. 43, 68. ◊ Cap. 4. 14; 7. 37.

36. Dar * v'am spus că M'afi și văzut, și tot nu credeți.

◊ Vers. 26. 64.

37. Tot * ce-Mi dă Tatăl, va ajunge la Mine; și pe** cel ce vine la Mine, nu-l voi izgoni afară: * Vers. 45. ◊ Mat. 24. 24. Cap. 10. 28, 29. 2 Tim. 2. 19. 1 Ioan 2. 19.

38. căci M'am pogorît din cer ca să fac nu * voia Mea, ci** voia Celui ce M'a trimes. ◊ Mat. 26. 39. Cap. 5. 30. ◊ Cap. 4. 34.

39. Și voia Celui ce M'a trimes, este să * nu pierd nimic din tot ce Mi-a dat El, ci să-l înviez în ziua de apoi.

◊ Cap. 10. 28; 17. 12; 18. 9.

40. Voia Tatălui Meu este ca * oricine vede pe Fiul, și crede în El, să aibă viața vecinică; și Eu îl voi învia în ziua de apoi.“

◊ Vers. 27. 47, 54. Cap. 3. 15. 16; 4. 14.

41. Iudeii citeau împotriva Lui, pentru că zisese: „Eu sînt pînea care s'a pogorît din cer.“

42. Și ziceau: „Oare * nu este acesta Isus, fiul lui Iosif, pe al cărui tată și mamă îi cunoaștem? Cum dar zice El: „Eu M'am pogorît din cer?“

◊ Mat. 13. 55. Marc. 6. 3. Luc. 4. 22.

43. Isus le-a răspuns: „Nu cîrțiți între voi.

44. Nimeni * nu poate veni la Mine, dacă nu-l atrage Tatăl, care M'a trimes; și Eu îl voi învia în ziua de apoi.

◊ Clint. 1. 4. Vers. 65.

45. În* prooroci este scris: „Toți vor fi învățați de Dumnezeu.“ Așa că * oricine a ascultat pe Tatăl, și a primit învățătura Lui, vine la Mine.

◊ Jer. 31. 34. Mic. 4. 2. Ebr. 8. 10; 10. 16. ◊ Vers. 37. ◊ 1 Ioan 5. 19.

46. Nu* că cineva a văzut pe Tatăl, afară de * Acela care vine de la Dumnezeu; da, Acela a văzut pe Tatăl.

◊ Cap. 1. 18; 5. 37. ◊ Mat. 11. 27. Luc. 10. 22. Cap. 1. 18; 7. 29; 8. 19.

47. Adevărat, adevărat, vă spun, că cine * crede în Mine, are viața vecinică.

◊ Cap. 3. 15, 18, 36. Vers. 40.

48. Eu * sînt Pînea vieții. ◊ Vers. 33. 35.

49. Părinții * voștri au mîncat mană în pustie, și au murit. ◊ Vers. 31.

50. Pînea *, care se pogoară din cer, este de așa fel, ca cineva să mînce din ea, și să nu moară.

◊ Vers. 51. 58.

51. Eu sînt Pînea * vie, care** s'a pogorît din cer. Dacă mîncă cineva din pînea aceasta, va trăi în veac; și pînea, pe care o voi da Eu, este trupul Meu, pe care îl voi da pentru viața lumii.“

◊ Ebr. 10. 10. 10. Cap. 3. 13.

52. La auzul acestor cuvinte, Iudeii se certau * între ei, și ziceau: „Cum** poate omul acesta să ne dea trupul Lui să-l mîncăm?“

◊ Cap. 7. 43; 9. 16; 10. 19. ◊ Cap. 3. 9.

53. Isus le-a zis: „Adevărat, adevărat, vă spun, că, dacă nu mîncăți * trupul Fiului omului, și dacă nu beți singele Lui, n'aveți viața în voi înșivă.

◊ Mat. 26. 26, 28.

54. Cine* mîncă trupul Meu, și bea singele Meu, are viața vecinică; și Eu îl voi învia în ziua de apoi.

◊ Vers. 27. 40, 63. Cap. 4. 14.

55. Căci trupul Meu este cu adevărat o hrană, și singele Meu este cu adevărat o băutură.

56. Cine mîncă trupul Meu, și bea singele Meu, rămîne * în Mine, și Eu rămîn în el.

◊ 1 Ioan 3. 24; 4. 15, 16.

57. După cum Tatăl, care este viu,

M'a trimes pe Mine, și Eu trăiesc prin Tatăl, tot așa, cine Mă mănincă pe Mine, va trăi și el prin Mine.

58. Astfel * este pinea, care s'a pogorît din cer, nu ca mana, pe care au mîncat-o părinții voștri, și totuș au murit: cine mănincă pinea aceasta, va trăi în veac.“

* Vers. 49, 50, 51.

59. Isus a spus aceste lucruri în sinagogă, cînd învâța pe oameni în Caper-naum.

Unii ucenici

Il părăsesc. — Mărturisirea lui Petru.

60. Mulți * din ucenicii Lui, după ce au auzit aceste cuvinte, au zis: „Vorbirea aceasta este prea de tot: cine poate s'o suferă?“

* Mat. 11. 6. Vers. 66.

61. Isus care știa în Sine că ucenicii Săi cîreau împotriva vorbirii acesteia, le-a zis: „Vorbirea aceasta este pentru voi o pricină de poticnire?“

62. Dar * dacă ați vedea pe Fiul omului suindu-Se unde era mai înainte?...

* Marc. 16. 19. Cap. 9. 13. Fapt. 1. 9. Efes. 4. 8.

63. Duhul * este acela care dă viață, carnea nu folosește la nimic; cuvintele, pe cari vi le-am spus Eu, sînt duh și viață.

* 2 Cor. 3. 6.

64. Dar sînt * unii din voi cari nu cred.“ Căci Isus ** știa dela început cine erau ceie nu cred, și cine era celce avea să-L vîndă.

* Vers. 36. ** Cap. 2. 24, 25; 13. 11.

65. Și a adăogat: „Totmai de aceea v'am * spus că nimeni nu poate să vină la Mine, dacă nu i-a fost dat de Tatăl Meu.“

* Vers. 44. 46.

66. Din * clipa aceea, mulți din ucenicii Lui s'au întors înapoi, și nu mai umblau cu El.

* Vers. 60.

67. Atunci Isus a zis celor doisprezece: „Voi nu vreți să vă duceți?“

68. „Doamne“, I-a răspuns Simon Petru, „la cine să ne ducem? Tu ai cîștigate * vieții vecinice.“

* Fapt. 6. 20.

69. Și * noi am crezut, și am ajuns la cunoștința că Tu ești Hristosul, Sfîntul lui Dumnezeu.“

* Mat. 16. 16. Marc. 8. 29. Luc. 9. 20. Cap. 1. 49; 11. 27.

70. Isus le-a răspuns: „Nu * v'am ales Eu pe voi cei doisprezece? Și totuș unul * din voi este un drac.“

* Luc. 6. 13. * Cap. 13. 27.

71. Vorbea despre Iuda, fiul lui Simon Iscarioteanul; căci el avea să-L vîndă: el, unul din cei doisprezece.

Necredința fraților lui Isus,

7. După aceea, Isus străbătea Galileea; nu voia să stea în Iudea, pentru că Iudeii căutau să-L omoare.

* Cap. 5. 16, 18.

2. Și * praznicul Iudeilor, praznicul zis al Corturilor, era aproape.

* Lev. 23. 34.

3. Frații * Lui I-au zis: „Pleacă de aici, și du-Te în Iudea, ca să vadă și ucenicii Tăi lucrările, pe cari le faci.“

* Mat. 12. 46. Marc. 3. 31. Fapt. 1. 14.

4. Nimeni nu face ceva în ascuns, cînd caută să se facă cunoscut: dacă faci aceste lucruri, arată-Te lumii.“

5. Căci nici * frații Lui nu credeau în El.

* Marc. 3. 21.

6. Isus le-a zis: „Vremea * Mea n'a sosit încă, dar vouă vremea totdeauna vă este prielnică.“

* Cap. 2. 4; 8. 20. Vers. 3, 30.

7. Pe voi lumea nu * vă poate urî; pe Mine Mă urăște, pentru că * mărturisesc despre ea că lucrările ei sînt rele.

* Cap. 15. 19. * Cap. 3. 19.

8. Suiți-vă voi la praznicul acesta; Eu încă * nu Mi s'a împlinit încă vremea.“

* Cap. 6. 20. Vers. 6.

9. După ce le-a spus aceste lucruri, a rămas în Galileea.

Isus în

Ierusalim la praznicul Corturilor.

10. După ce s'au suit frații Lui la praznic, S'a suit și El, dar nu pe față, ci cam pe ascuns.

11. Iudeii * îl căutau în timpul praznicului, și ziceau: Unde este?“

* Cap. 11. 66.

12. Noroadel vorbeau mult în șoaptă * despre El. Unii * ziceau: „Este un om bun.“ Alții ziceau: „Nu, ci duce norodul în rătăcire.“

* Cap. 9. 16; 10. 19.

* Mat. 21. 46. Luc. 7. 16. Cap. 6. 14. Vers. 40.

13. Totuș, de * frica Iudeilor, nimeni nu vorbea de El pe față.

* Cap. 9. 22; 12. 42; 19. 38.

14. Pela jumătatea praznicului, Isus S'a suit la Templu. Și învăța norodul.

15. Iudeii * se mirau, și ziceau: „Cum are omul acesta învățătură, căci n'a învățat niciodată?“

* Mat. 13. 54. Marc. 6. 2. Luc. 4. 22. Fapt. 2. 7.

16. Isus le-a răspuns: „Învățătura Mea * nu este a Mea, ci a Celuice M'a trimes pe Mine.“

* Cap. 3. 11; 8. 28; 12. 49; 14. 10, 24.

17. Dacă * vrea cineva să facă voia Lui, va ajunge să cunoască dacă în-

vătătura este de la Dumnezeu, sau dacă Eu vorbesc dela Mine. ^{Cap. 8. 43.}

18. Cine* vorbește dela sine, caută slava lui însuși; dar cine caută slava Celuice l-a trimis, acela este adevărat, și în el nu este strimbătate. ^{Cap. 5. 41. 8. 50.}

19. Oare* nu v'a dat Moise Legea? Totuși nimeni din voi nu ține Legea. De* ce căutați să Mă omoriți? ^{Exod. 24. 3. Deut. 33. 4. Cap. 1. 17. Fapt. 7. 38. Mat. 12. 14. Marc. 3. 6. Cap. 5. 16; 18; 10. 31, 39; 11. 53.}

20. Norodul l-a răspuns: „Ai drac”. Cine caută să Te omoare? ^{Cap. 8. 48; 52; 10. 20.}

21. Drept răspuns, Isus le-a zis: „O lucrare am făcut, și toți vă mirați de ea.

22. Moise* v'a dat porunca privitoare la tăierea împrejur — nu că ea vine dela Moise, ci** dela patriarhi — și voi tăiați împrejur pe om în ziua Sabatului. ^{Lev. 12. 3. Fac. 17. 10.}

23. Dacă un om primește tăierea împrejur în ziua Sabatului, ca să nu se calce Legea lui Moise, de ce turbați de minie împotriva Mea, pentru că am* înșănătoșat un om întreg în ziua Sabatului? ^{Cap. 5. 8, 9, 16.}

24. Nu* judecați după înfățișare, ci judecați după dreptate.”

^{Deut. 1. 16, 17. Prov. 24. 23. Cap. 8. 15. Iac. 2. 1.}

25. Niște locuitori din Ierusalim ziceau: „Nu este El acela, pe care cauți ei să-L omoare?”

26. Și totuși, iată că vorbește pe față, și ei nu-l zic nimic! Nu cumva, în adevăr, cei mai mari vor fi cunoscuți că El este Hristosul? ^{Vers. 48.}

27. Dar* noi știm de unde este omul acesta; însă, când va veni Hristosul, nimeni nu va ști de unde este.”

^{Mat. 13. 55. Marc. 6. 3. Luc. 4. 22.}

28. Și Isus, pe când învăța pe norod în Templu, striga: „Mă* cunoașteți și Mă știți de unde sint! Eu** n'am venit dela Mine însumi, ci Cel ce M'a trimes, este Ț adevărat, și voi Ț nu-L cunoașteți. ^{Cap. 8. 14. Cap. 5. 43; 8. 42. Cap. 5. 32; 8. 26. Rom. 3. 4. Cap. 1. 18; 8. 56.}

29. Eu* îl cunosc, căci vin dela El, și El M'a trimes.” ^{Mat. 11. 27. Cap. 10. 15.}

30. Ei căutau* deci să-L prindă; și nimeni** n'a pus mîna pe El, căci încă nu-l sosise ceasul. ^{Marc. 11. 18. Luc. 10. 47; 19. Vers. 19. Cap. 8. 37. Vers. 41. Cap. 8. 20.}

31. Mulți* din norod au crezut în El,

și ziceau: „Cînd va veni Hristosul, va face mai multe semne decît a făcut omul acesta?” ^{Mat. 12. 23. Cap. 3. 2; 8. 30.}

32. Fariseii au auzit pe norod spunînd în șoaptă aceste lucruri despre El. Atunci preoții cei mai de seamă și Fariseii au trimis niște aprozi să-L prindă.

33. Isus a zis: „Mai sint cu voi puțină* vreme, și apoi Mă duc la Cel ce M'a trimes. ^{Cap. 13. 33; 16. 16.}

34. Voi Mă* veți căuta, și nu Mă veți găsi; și unde voi fi Eu, voi nu puteți veni.” ^{Osea 5. 6. Cap. 8. 21; 13. 33.}

35. Iudeii au zis între ei: „Unde are de gînd să se ducă omul acesta, ca să nu-l putem găsi? Doar n'o avea de gînd să se ducă la cei* împrăștiați printre Greci, și să învețe pe Greci?” ^{Isa. 11. 12. Iac. 1. 1. 1 Pet. 1. 1.}

36. Ce însemnează cuvintele acestea, pe cari le-a spus: „Mă veți căuta, și nu Mă veți găsi; și unde voi fi Eu, voi nu puteți veni?”

Isus, apa vieții.

37. În* ziua de pe urmă, care era ziua cea mare a praznicului, Isus a stătut în picioare, și a strigat: „Dacă** însetează cineva, să vină la Mine, și să bea. ^{Lev. 23. 36. Isa. 55. 1. Cap. 6. 36.}

38. Cine* crede în Mine, din* inima lui vor curge riuri de apă vie, cum zice Scriptura.” ^{Apo. 22. 17. Deut. 18. 13. Cap. 18. 4. Isa. 12. 3; 44. 3. Cap. 1. 4.}

39. Spunea* cuvintele acestea despre Duhul, pe care aveau să-L primească cei ce vor crede în El. Căci Duhul Sfînt încă nu fusese dat, fiindcă Isus nu fusese încă proslăvit**. ^{Isa. 44. 3. Ier. 12. 38. Cap. 16. 7. Fapt. 2. 17, 33, 38. Cap. 12. 16; 16. 7.}

Încercări pentru prinderea lui Isus.

40. Unii din norod, cînd au auzit aceste cuvinte, ziceau: „Acesta este cu adevărat Proorocul.” ^{Deut. 18. 15, 18. Cap. 1. 21; 6. 14.}

41. Alții ziceau: „Acesta* este Hristosul.” Și alții ziceau: „Cum, din Galileea** are să vină Hristosul?” ^{Cap. 4. 42; 6. 69. Cap. 1. 46. Vers. 12.}

42. Nu zice* Scriptura că Hristosul are să vină din sămînta lui David, și din satul Betleem, unde** era David? ^{Ps. 132. 11. Ier. 23. 5. Mic. 5. 2. Mat. 2. 5. Luc. 2. 4. I Sam. 16. 1, 4.}

43. S'a* făcut deci desbinare în norod din pricina Lui. ^{Vers. 12. Cap. 8. 16; 10. 19.}

44. Unii* din ei voiau să-L prindă; dar nimeni n'a pus mîna pe El.

*Vers. 30.

45. Aproxii s'au întors deci la preoții cei mai de seamă și la Farisei. Și aceștia le-au zis: „De ce nu L-ați adus?”

46. Aproxii au răspuns: „Niciodată* n'a vorbit vreun om ca omul acesta.”

*Mat. 7, 29.

47. Fariseii le-au răspuns: „Doar n'ați fi fost duși și voi în rătăcire?”

48. A* crezut în El vreunul din marii noștri sau din Farisei?

*Cap. 12, 42. Fapt. 6, 7. 1 Cor. 1, 20, 26; 2, 8.

49. Dar norodul acesta, care nu știe Legea, este blestemat!”

50. Nicodim, cel care* venise la Isus noaptea, și care era unul din ei, le-a zis:

*Cap. 3, 2.

51. „Legea* noastră osindește ea pe un om înainte ca să-l asculte și să știe ce face?”

*Deut. 1, 17; 17, 8, etc.; 19, 15.

52. Drept răspuns, ei i-au zis: „Și tu ești din Galilea? Cercetează bine, și vei vedea că din* Galilea nu s'a ridicat niciun proroc.”

*Isa. 9, 1, 2. Mat. 4, 15. Cap. 1, 46. Vers. 41.

53. (Și s'a întors fiecare acasă.

Femeia prinsă în preacurvie.

8 1. Isus S'a dus la muntele Măslinilor.

2. Dar disdediminează, a venit din nou în Templu; și tot norodul a venit la El. El a șezut jos, și-i învăța.

3. Atunci cărturarii și Fariseii l-au adus o femeie prinsă în preacurvie. Au pus-o în mijlocul norodului,

4. și au zis lui Isus: „Învățătorule, femeia aceasta a fost prinsă chiar cînd săvîrșea preacurvia.

5. Moise*, în Lege, ne-a poruncit să ucidem cu pietre pe astfel de femei: Tu dar ce zici?”

*Lev. 20, 10. Deut. 22, 22.

6. Spuneau lucrul acesta ca să-L ispitească și să-L poată învinui. Dar Isus S'a plecat în jos, și scria cu degetul pe pămînt.

7. Fiindcă ei nu încetau să-L întrebe, El S'a ridicat în sus, și le-a zis: „Cine* dintre voi este fără păcat, să arunce cel dintîi cu piatra în ea.”

*Deut. 17, 7. Rom. 2, 1.

8. Apoi S'a plecat iarăși, și scria cu degetul pe pămînt.

9. Cînd au auzit ei cuvintele acestea, s'au simțit muștrați* de cugetul lor, și au ieșit afară, unul cîte unul, în-

cepînd dela cei mai bătrîni, pînă la cei din urmă. Și Isus a rămas singur cu femeia, care stătea în mijloc.

*Rom. 2, 22.

10. Atunci S'a ridicat în sus; și, cînd n'a mai văzut pe nimeni decît pe femeie, Isus i-a zis: „Femeie, unde sînt pirîșii tăi? Nimeni nu te-a osîndit?”

11. „Nimeni, Doamne*, l-a răspuns ea. Și Isus i-a zis: „Nici* Eu nu te osîndesc. Du-te, și să** nu mai păcătuieste.”

*Luc. 9, 56; 12, 14. Cap. 3, 17. **Cap. 6, 14.

Isus, Lumina lumii.

12. Isus le-a vorbit din nou, și a zis: „Eu* sînt Lumina lumii; cine Mă urmează pe Mine, nu va umbla în întunec, ci va avea lumina vieții.”

*Cap. 1, 4, 5, 9; 3, 19; 9, 5, 12, 35, 36, 46.

13. La azul acestor vorbe, Fariseii l-au zis: „Tu* mărturisești despre Tine însuși: deci mărturia Ta nu este adevărată.”

*Cap. 5, 31.

14. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Chiar dacă Eu mărturisesc despre Mine însumi, totuși mărturia Mea este adevărată; căci Eu știu de unde am venit și unde Mă duc, dar voi* nu știți nici de unde vin nici unde Mă duc.”

*Cap. 7, 29; 9, 29.

15. Voi* judecați după înfățișare; Eu** nu judec pe nimeni.

*Cap. 7, 24. **Cap. 3, 17; 12, 47; 18, 36.

16. Și chiar dacă judec, judecata Mea este adevărată, pentrucă nu* sînt singur, ci Tatăl, care M'a trimes, este cu Mine.

*Vers. 29. Cap. 16, 32.

17. În* Legea voastră este scris că mărturia a doi oameni este adevărată:

*Deut. 17, 6; 19, 15. Mat. 18, 16. 2 Cor. 13, 1. Ebr. 10, 28.

18. deci despre Mine însumi, mărturisesc Eu, și despre Mine mărturisește* și Tatăl, care M'a trimes.”

*Cap. 5, 37.

19. Ei l-au zis deci: „Unde este Tatăl Tău?” Isus a răspuns: „Voi* nu Mă cunoașteți nici pe Mine, nici pe Tatăl Meu. Dacă** M'ați cunoaște pe Mine, ați cunoaște și pe Tatăl Meu.”

*Vers. 55. Cap. 16, 3. **Cap. 14, 7.

20. Isus a spus aceste cuvinte, pe cînd învăța pe norod în Templu, în locul unde era vistieria*; și nimeni** n'a pus mîna pe El, pentrucă încă ț nu-l sosise ceasul.

*Muc. 12, 41. **Cap. 7, 30. †Cap. 7, 8.

21. Isus le-a mai spus: „Eu Mă duc, și Mă* veți căuta, și veți** muri în păcatul vostru; acolo unde Mă duc Eu, voi nu puteți veni.”

*Cap. 7, 34; 19, 33. **Vers. 24.

22. Atunci Iudeii au zis: „Doar n'o avea de gînd să se omoare, de zice: „Unde Mă duc Eu, voi nu puteți veni!“

23. „Voi* sînteți de jos“, le-a zis El; „Eu sînt de sus: voi** sînteți din lumea aceasta, Eu nu sînt din lumea aceasta.

◊ Cap. 3, 31. ◊ Cap. 15, 19; 17, 16. 1 Ioan 4, 5.

24. De aceea* v'am spus că veți muri în păcatele voastre; căci**, dacă nu credeți că Eu sînt, veți muri în păcatele voastre.“

◊ Vers. 21. ◊ Marc. 16, 16.

25. „Cine ești Tu?“ I-au zis ei. Isus le-a răspuns: „Ceeace dela început vă spun că sînt.“

26. Am multe de zis despre voi și de osîndî în voi; dar Celce* M'a trimis, este adevărat; și Eu**, ce am auzit de la El, aceea spun lumii.“

◊ Cap. 7, 28. ◊ Cap. 3, 32; 15, 15.

27. Ei n'au înțeles că le vorbea despre Tatăl.

28. Isus deci le-a zis: „Cînd veți înălța* pe Fiul omului, atunci** veți cunoaște că Eu sînt, și că ț nu fac nimic dela Mine însumi, ci vorbesc după cum ț ț M'a învățat Tatăl Meu.

◊ Cap. 3, 14; 12, 32. ◊ Rom. 1, 4. † Cap. 5, 19, 30. †† Cap. 3, 11.

29. Cel* ce M'a trimes, este cu Mine; Tatăl** nu M'a lăsat singur, pentrucă ț totdeauna fac ce-l este plăcut.“

◊ Cap. 14, 10, 11. ◊ Vers. 16. † Cap. 4, 24; 5, 30; 6, 38.

Adevărata slobozenie.

30. Pe cînd vorbea Isus astfel, mulți* au crezut în El.

◊ Cap. 7, 31; 10, 42; 11, 45.

31. Și a zis Iudeilor, cari crezuseră în El: „Dacă rămîneți în cuvîntul Meu, sînteți în adevăr ucenicii Mei;

32. veți cunoaște adevărul*, și adevărul vă va face slobozi.“

* Rom. 6, 14, 18, 22; 8, 2. 1 Iac. 1, 25; 2, 12.

33. Ei I-au răspuns: „Noi* sîntem sămînța lui Avraam, și n'am fost niciodată robii nimănui; cum zici Tu: „Veți fi slobozi!“

◊ Lev. 25, 42. Mt. 3, 9. Vers. 39.

34. Adevărat, adevărat, vă spun“, le-a răspuns Isus, „că, oricine* trăiește în păcat, este rob al păcatului.

◊ Rom. 6, 16, 20. 2 Pet. 2, 19.

35. Și robul* nu rămîne pururea în casă; fiul însă rămîne pururea.

◊ Gal. 4, 30.

36. Deci, dacă* Fiul vă face slobozi, veți fi cu adevărat slobozi.

◊ Rom. 8, 2. Gal. 5, 1.

37. Știu că sînteți sămînța lui Avra-

am; dar căutați* să Mă omoriți, pentrucă nu pătrunde în voi cuvîntul Meu.

◊ Cap. 7, 19. Vers. 40.

38. Eu* spun ce am văzut la Tatăl Meu; și voi faceți ce ați auzit dela tatăl vostru.“

◊ Cap. 3, 32; 4, 19, 30; 14, 10, 21.

39. „Tatăl nostru“, I-au răspuns ei, „este Avraam*.“ Isus le-a zis: „Dacă** ați fi copii ai lui Avraam, ați face faptele lui Avraam.

◊ Mat. 3, 9. Vers. 33. ◊ Rom. 2, 28; 9, 7. Gal. 3, 7, 29.

40. Dar* acum căutați să Mă omoriți, pe Mine, un om, care v'am spus adevărul, pe** care I-am auzit dela Dumnezeu. Așa ceva Avraam n'a făcut.

◊ Vers. 37. ◊ Vers. 36.

41. Voi faceți faptele tatălui vostru.“ Ei I-au zis: „Noi nu sîntem copii născuți din curvie; avem un* singur Tată: pe Dumnezeu.“

◊ Isa. 63, 16; 64, 8. Mt. 1, 6.

42. Isus le-a zis: „Dacă* a r fi Dumnezeu Tatăl vostru, M'ați iubi și pe Mine, căci** Eu am ieșit și vin dela Dumnezeu: n'am ț venit dela Mine însumi, ci El M'a trimes.

◊ 1 Ioan 5, 1. ◊ Cap. 16, 27; 17, 8, 25. † Cap. 5, 43; 7, 28, 29.

43. Pentru* ce nu înțelegeți vorbirea Mea? Pentru că nu puteți asculta Cuvîntul Meu.

◊ Cap. 7, 17.

44. Voi* aveți de tată pe diavolul; și vreți să împliniți poftele tatălui vostru. El dela început a fost ucigaș; și nu** stă în adevăr, pentrucă în el nu este adevăr. Oride cîteori spune o minciună, vorbește din ale lui, căci este mincinos și tatăl minciunii.

◊ Mat. 13, 38. 1 Ioan 3, 8. ◊ Iuda 6.

45. Iar pe Mine, pentrucă spun adevărul, nu Mă credeți.

46. Cine din voi Mă poate dovedi că am păcat? Dacă spun adevărul, pentru ce nu Mă credeți?

47. Cine* este din Dumnezeu, ascultă cuvintele lui Dumnezeu; voi de aceea n'ascultați, pentrucă nu sînteți din Dumnezeu.“

◊ Cap. 10, 26, 27. 1 Ioan 4, 6.

Isus este înainte de Avraam.

48. Iudeii I-au răspuns: „Nu zicem noi bine că ești Samaritean, și că ai* drac?“

◊ Cap. 7, 20; 10, 20. Vers. 52.

49. „N'am drac“ le-a răspuns Isus; „ci Eu cîntesc pe Tatăl Meu, dar voi nu Mă cîntiți.

50. Eu* nu caut slava Mea; este Unul care o caută și care judecă.

◊ Cap. 5, 41; 7, 18.

51. Adevărat, adevărat, vă spun, că,

el; este în vîrstă, el singur poate vorbi despre ce-l privește."

22. Părinții lui au zis aceste lucruri, pentru că se * temeau de ludei; căci ludeii hotărîseră acum că, dacă va mărturisi cineva că Isus este Hristosul, să ** fie dat afară din sinagogă.

23. De aceea au zis părinții lui: "Este în vîrstă, întrebați-l pe el."

24. Fariseii au chemat a doua oară pe omul care fusese orb, și i-au zis: "Dă * slavă lui Dumnezeu: noi ** știm că omul acesta este un păcătos."

25. El a răspuns: "Dacă este un păcătos, nu știu; eu una știu: că eram orb, și acum văd."

26. Iarăș l-au întrebat: "Ce ți-a făcut? Cum ți-a deschis ochii?"

27. "Acum v'am spus" le-a răspuns el, "și n'ați ascultat. Pentruce voiți să mai auziți încăodată? Doar n'ați vrea să vă faceți și voi ucenicii Lui!"

28. Ei l-au ocărit, și i-au zis: "Tu ești ucenicul Lui; noi sintem ucenicii lui Moise."

29. Știm că Dumnezeu a vorbit lui Moise, dar acesta nu * știm de unde este."

30. "Aici * este mirarea", le-a răspuns omul acela, "că voi nu știți de unde este, și totuș El mi-a deschis ochii."

31. Știm că Dumnezeu * n'ascultă pe păcătoși; ci, dacă este cineva temător de Dumnezeu și face voia Lui, pe acela îl ascultă.

32. De cînd este lumea, nu s'a auzit să fideschis cineva ochii unui orb din naștere.

33. Dacă * omul acesta n'ar veni dela Dumnezeu, n'ar putea face nimic."

34. "Tu ești născut cu totul în * păcat", i-au răspuns ei, "și vrei să ne înveți pe noi?" Și l-au dat afară.

Isus întîlnește pe orb în Templu.

35. Isus a auzit că l-au dat afară; și, cînd l-a găsit, i-a zis: "Crezi tu în Fiul * lui Dumnezeu?"

36. El a răspuns: "Și cine este, Doamne, ca să cred în El?"

37. "L-al și văzut", i-a zis Isus, "și cel * care vorbește cu tine, Acela este."

38. "Cred, Doamne", i-a zis el; și l'a închinat.

39. Apoi Isus a zis: "Eu am venit în lumea aceasta pentru * judecată: ca ** ceice nu văd, să vadă, și ceice văd, să ajungă orbi."

40. Unii din Fariseii cari erau lîngă El, cînd au auzit aceste vorbe, l-au * zis: "Doar n'om fi și noi orbi!"

41. "Dacă * ați fi orbi", le-a răspuns Isus, "n'ați avea păcat; dar acum ziceți: "Vedem." Tocmai de aceea, păcatul vostru rămîne."

Păstorul cel bun.

10. 1. "Adevărat, adevărat, vă spun că, cine nu intră pe ușă în staulul oilor, ci sare pe altă parte, este un hoț și un tâlhar."

2. Dar cine intră pe ușă, este păstorul oilor.

3. Portarul îi deschide, și oile aud glasul lui; el își cheamă oile pe nume, și le scoate afară din staul.

4. După ce și-a scos toate oile, merge înaintea lor; și oile merg după el, pentru că îi cunosc glasul.

5. Nu merg deloc după un străin; ci fug de el, pentru că nu cunosc glasul străinilor."

6. Isus le-a spus această pildă, dar ei n'au înțeles despre ce le vorbea.

Isus, ușa oilor.

7. Isus le-a mai zis: "Adevărat, adevărat, vă spun că Eu sînt ușa oilor."

8. Toți ceice au venit înainte de Mine, sînt hoți și tâlhari; dar oile n'au ascultat de ei.

9. Eu * sînt Ușa. Dacă intră cineva prin Mine, va fi mîntuit; va intra și va ieși, și va găsi pășune.

10. Hoțul nu vine decît să fure, să junghie și să prăpădească. Eu am venit ca oile să aibă viață, și s'o aibă din belșug.

11. Eu * sînt Păstorul cel bun. Păstorul cel bun își dă viața pentru oi.

12. Dar cel plătit, care nu este păstor, și ale cărui oi nu sînt ale lui, cînd

vede lupul venind, lasă * oile și fuge; și lupul le răpește și le imprăstie.

°Zah. 11, 16, 17.

13. Cel plătit fuge, pentrucă este plătit, și nu-i pasă de oi.

14. Eu sint Păstorul cel bun. Eu Imi cunosc oile * Mele, și ele Mă cunosc pe Mine,

°2 Tim. 2, 19.

15. așa cum * Mă cunoaște pe Mine Tatăl, și cum cunosc Eu pe Tatăl; și ** Eu Imi dau viața, pentru oile Mele.

°Mat. 11, 27. °°Cap. 15, 13.

16. Mai am și alte * oi, cari nu sint din staulul acesta; și pe acelea trebuie să le aduc. Ele vor asculta de glasul Meu, și * va fi o turmă și un Păstor.

°Jsa. 56, 8. °°Ezec. 37, 22. Efea. 2, 14. 1 Pet. 2, 25.

17. Tatăl Mă iubește, pentrucă * Imi dau viața, ca iarăș s'o iau.

°Jsa. 53, 7, 8. 12. Ebr. 2, 9.

18. Nimeni nu Mi-o ia cu sila, ci o dau Eu dela Mine. Am * putere s'o dau, și am putere s'o iau iarăș: aceasta ** este porunca, pe care am primit-o dela Tatăl Meu.

°Cap. 2, 19. °°Cap. 6, 38; 15, 10. Fapt. 2, 24, 32.

19. Din pricina acestor cuvinte, iarăș * s'a făcut desbinare între Iudei.

°Cap. 7, 43; 9, 16.

20. Mulți dintre ei ziceau: „Are * drac, este nebun; de ce-L ascultați?”

°Cap. 7, 20; 8, 48, 52.

21. Alții ziceau; „Cuvintele acestea nu sint cuvinte de îndrăcit; poate * un drac să ** deschidă ochii orbilor.”

°Exod. 4, 11. Ps. 94, 9; 146, 8. °°Cap. 9, 6, 7, 32, 33.

Isus la praznicul Inoirii.

22. În Ierusalim se prăznuia atunci praznicul Inoirii Templului. Era iarna.

23. Și Isus Se plimba prin Templu, pe supt * pridvorul lui Solomon.

°Fapt. 3, 11; 5, 12.

24. Iudeii L-au înconjurat, și L-au zis: „Pînă cînd ne tot ții sufletele în încordare? Dacă ești Hristosul, spune-ne-o deslușit.”

25. „V'am spus”, le-a răspuns Isus, „și nu credeți. Lucrările *, pe cari le fac Eu, în Numele Tatălui Meu, ele mărturisesc despre Mine.

°Cap. 3, 2; 5, 36. Vers. 38.

26. Dar * voi nu credeți, pentrucă, după cum v'am spus, nu sînteți din oile Mele.

°Cap. 8, 47. 1 Ioan 4, 6.

27. Oile * Mele ascultă glasul Meu; Eu le cunosc, și ele vin după Mine.

°Vers. 4, 14.

28. Eu le dau viața vecinică, în veac

nu * vor pieri, și nimeni nu le va smulge din mina Mea.

29. Tatăl * Meu, care ** Mi le-a dat, este mai mare decît toți; și nimeni nu le poate smulge din mina Tatălui Meu.

°Cap. 14, 28. °°Cap. 17, 2, 6, etc.

30. Eu * și Tatăl una sîntem.

°Cap. 17, 11, 22.

31. Atu nci Iudeii * iarăș au luat pietre ca să-L ucidă.

°Cap. 8, 59.

32. Isus le-a zis: „V'am arătat multe lucrări bune, cari vin dela Tatăl Meu: pentru care din aceste lucrări aruncați cu pietre în Mine?”

33. Iudeii L-au răspuns: „Nu pentru o lucrare bună aruncăm noi cu pietre în Tine, ci pentru o hulă, și pentrucă Tu, care ești un om, Te * faci Dumnezeu.”

°Cap. 5, 18.

34. Isus le-a răspuns: „Nu * este scris în Legea voastră: „Eu am zis: „Sînteți dumnezei?”

°Ps. 82, 6.

35. Dacă Legea a numit „dumnezei”, pe * aceia, căroră le-a vorbit Cuvîntul lui Dumnezeu, — și Scriptura nu poate fi desființată, —

°Rom. 13, 1.

36. cum ziceți voi că hulesc Eu, pe care * Tatăl M'a sfințit și M'a trimis ** în lume? Și aceasta, pentrucă ț am zis: „Sînt Fiul ță lui Dumnezeu!”

°Cap. 6, 27. °°Cap. 3, 17; 5, 36, 37; 8, 42. † Cap. 5, 17, 18. Vers. 30. †† Luc. 1, 35. Cap. 9, 35, 37.

37. Dacă * nu fac lucrările Tatălui Meu, să nu Mă credeți.

°Cap. 15, 21.

38. Dar dacă le fac, chiar dacă nu Mă credeți * pe Mine, credeți măcar lucrările acestea, ca să ajungeți să cunoașteți și să știți că ** Tatăl este în Mine și Eu sint în Tatăl.

°Cap. 5, 36; 14, 10, 11. °°Cap. 14, 10, 11; 17, 21.

39. La * auzul acestor vorbe, căutau iarăș să-L prindă; dar El a scăpat din minile lor.

°Cap. 7, 30, 44; 8, 59.

Plecarea lui Isus în Perea.

40. Isus S'a dus iarăș dincolo de Iordan, în locul unde * botezase Ioan la început. Și a rămas acolo.

°Cap. 1, 28.

41. Mulți veneau la El, și ziceau: „Ioan n'a făcut nici un semn; dar * tot ce a spus Ioan despre omul acesta, era adevărat.”

°Cap. 3, 30.

42. Și * mulți au crezut în El în locul acela.

°Cap. 8, 31; 11, 45.

Invierea lui Lazăr.

11 1. Un oarecare Lazăr din Betania, satul Mariei * și al Martei, sora ei, era bolnav. —

°Luc. 10, 38, 39.

2. Maria era * aceea care a uns pe

Domnul cu mir, și l-a șters picioarele cu părul ei, și Lazăr cel bolnav era fratele ei. — ^oMat. 26. 7. Marc. 11. 3. Cap. 12. 3.

3. Surorile au trimis la Isus să-i spună: „Doamne, iată că acela pe care-l iubești, este bolnav.”

4. Dar Isus, când a auzit vestea aceasta, a zis: „Boala aceasta nu este spre moarte, ci* spre slava lui Dumnezeu, pentru ca Fiul lui Dumnezeu să fie proslăvit prin ea.” ^oCap. 9. 3. Vers. 40.

5. Și Isus iubea pe Marta, și pe sora ei, și pe Lazăr.

6. Deci, când a auzit că Lazăr este bolnav, a* mai zăbovit două zile în locul în care era; ^oCap. 10. 40.

7. și în urmă a zis ucenicilor: „Haidem să ne întorcem în Iudea.”

8. „Învățătorule”, l-au zis ucenicii, „acum* de curind căutau Iudeii să Te ucidă cu pietre, și Te întorci în Iudea?” ^oCap. 10. 31.

9. Isus a răspuns: „Nu sînt douăsprezece ceasuri în zi? Dacă* umblă cineva ziua nu se poticnește, pentru că vede lumina lumii acesteia; ^oCap. 9. 4.

10. dar dacă* umblă noaptea, se poticnește, pentru că n'are lumina în el.” ^oCap. 12. 35.

11. După aceste vorbe, le-a zis: „Lazăr, prietenul nostru, doarme”: dar Măducă-l trezesc din somn.” ^oDeut. 31. 16. Dan. 12. 2. Mat. 9. 24. Fapt. 7. 60. 1 Cor. 15. 18, 51.

12. Ucenicii l-au zis: „Doamne, dacă doarme, are să se facă bine.”

13. Isus vorbește despre moartea lui, dar ei credeau că vorbește despre odihna căpătată prin somn.

14. Atunci Isus le-a spus pe față: „Lazăr a murit.”

15. „Și Mă bucur că n'am fost acolo, pentru voi, ca să credeți. Dar acum, haidem să mergem la el.”

16. Atunci Toma, zis Geamăn, a zis celorlalți ucenici: „Haidem să mergem și noi să murim cu El!”

17. Când a venit Isus, a aflat că Lazăr era de patru zile în mormint.

18. Și, fiindcă Betania era aproape de Ierusalim, cam la cincisprezece stadii,

19. Mulți din Iudei veniseră la Marta și Maria, ca să le mîngîie pentru moartea fratelui lor.

20. Când a auzit Marta că vine Isus, l-a ieșit înainte; iar Maria ședea în casă.

21. Marta a zis lui Isus: „Doamne, dacă ai fi fost aici, n'ar fi murit fratele meu!”

22. Dar și acum, știu că orice* vei cere dela Dumnezeu, îți va da Dumnezeu.” ^oCap. 9. 31.

23. Isus i-a zis: „Fratele tău va învia.”

24. „Știu”, l-a răspuns Marta, „că va învia la înviere, în ziua de apoi.” ^oLuc. 14. 14. Cap. 8. 29.

25. Isus i-a zis: „Eu sînt învierea* și viața”. Cine ț crede în Mine, chiar dacă ar fi murit, va trăi. ^oCap. 5. 21; 6. 30, 40, 44. ^ooCap. 1. 4; 6. 35; 14. 6. Col. 3. 4. 1 Ion. 1. 1, 2; 5. 11. ^oCap. 3. 36. 1 Ion. 6. 10, etc.

26. Și oricine trăiește, și crede în Mine, nu va muri niciodată. Crezi lucrul acesta?”

27. „Da, Doamne”, l-a zis ea, „cred” că Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, care trebuia să vină în lume.” ^oMat. 16. 16. Cap. 4. 42; 6. 14, 69.

28. După ce a spus aceste vorbe, s'a dus și a chemat în taină pe soru-sa Maria, și i-a zis: „A venit învățătorul și te cheamă.”

29. Maria, cum a auzit, s'a sculat iute, și s'a dus la El.

30. Căci Isus nu intrase încă în sat, ci era tot în locul unde l'întîmpinase Marta.

31. Iudeii*, cari erau cu Maria în casă și o mîngîiau, cînd au văzut-o sculindu-se iute și ieșind afară, au mers după ea, căci ziceau: „Se duce la mormint, ca să plîngă acolo.” ^oVers. 39.

32. Maria, cînd a ajuns unde era Isus, și l-a văzut, s'a aruncat la picioarele Lui, și l-a zis: „Doamne”, dacă ai fi fost aici, n'ar fi murit fratele meu.” ^oVers. 21.

33. Isus, cînd a văzut-o plîngînd, pe ea și pe Iudeii cari veniseră cu ea, S'a înfiorat în duhul Lui, și S'a tulburat.

34. Și a zis: „Unde l-ai pus?” „Doamne”, l-au răspuns ei, „vino și vezi.” ^oLuc. 19. 41.

35. Isus plîngea*.

36. Atunci Iudeii au zis: „Iată cit îl iubea de mult!”

37. Și unii din ei au zis: „El, care” a deschis ochii orbului, nu putea face ca nici omul acesta să nu moară?” ^oCap. 9. 6.

38. Isus S'a înfiorat din nou în Sine, și S'a dus la mormint. Mormintul era

o peșteră, la intrarea căreia era așezată o piatră.

39. „Dați piatra la o parte,” a zis Isus. Marta, sora mortului, l-a zis: „Doamne, miroase greu, căci este mort de patru zile.”

40. Isus i-a zis: „Nu ți-am spus că, dacă vei crede, vei vedea?” slava lui Dumnezeu?” o Vers. 4, 23.

41. Au luat dar piatra din locul unde zăcea mortul. Și Isus a ridicat ochii în sus, și a zis: „Tată, Îți mulțumesc că M'ai ascultat.”

42. Știam că totdeauna Mă ascuți; dar vorbesc astfel pentru* norodul care stă împrejur, ca să creadă că Tu M'ai trimis.” o Cap. 12, 30.

43. Dupăce a zis aceste vorbe, a strigat cu glas tare: „Lazăre, vino afară!”

44. Și mortul a ieșit cu minile și picioarele legate cu fâșii de pânză, și cu fața* înfășurată cu un ștergar. Isus le-a zis: „Deslegați-l, și lăsați-l să meargă.” o Cap. 20, 7.

45. Mulți din Iudeii, cari veniseră la Maria, cind* au văzut ce a făcut Isus, au crezut în El. o Cap. 2, 23; 10, 42; 12, 11, 18.

46. Dar unii din ei s'au dus la Farisei, și le-au spus ce făcuse Isus.

Sinedriul hotărăște să-L omoare.

47. Atunci* preoții cei mai de seamă și Fariseii au adunat Soborul, și au zis: „Ce** vom face? Omul acesta face multe minuni.” o Ps. 2, 2. Mat. 20, 3. Marc. 14, 1. Luc. 22, 2. o Cap. 12, 19. Fapt. 4, 10.

48. Dacă-L lăsăm așa, toți vor crede în El, și vor veni Romanii și ne vor nimici și locul nostru și neamul.”

49. Unul din ei, Caiafa*, care era mare preot în anul acela, le-a zis: „Voi nu știți nimic; *Luc. 3, 2. Cap. 18, 14. Fapt. 4, 6.

50. oare nu* vă gândiți că este în folosul vostru să moară un singur om pentru norod, și să nu piară tot neamul?” o Cap. 18, 14.

51. Dar lucrul acesta nu l-a spus dela el; ci, fiindcă era mare preot în anul acela, a proorocit că Isus avea să moară pentru neam.

52. Și* nu numai pentru neamul acela, ci** și ca să adune într'un singur trup pe copiii lui Dumnezeu cei risipiți. * Ioa. 49, 6. Ioan 2, 2. o Cap. 10, 16. Efes. 2, 14—17.

53. Din ziua aceea, au hotărît să-L omoare.

54. De aceea* Isus nu mai umbla pe față printre Iudei; ci a plecat de aco-

lo în ținutul de lângă pustie, într'o cetate numită Efraim*; și a rămas acolo împreună cu ucenicii Săi. o Cap. 4, 1, 3; 7, 1. o 2 Cron. 13, 19.

Isus așteptat la Ierusalim.

55. Paștele Iudeilor erau* aproape. Și mulți oameni din ținutul acela s'au suit la Ierusalim, înainte de Paște, ca să se curățească. o Cap. 2, 13; 5, 1; 6, 4.

56. Ei* căutau pe Isus, și vorbeau unii cu alții în Templu: „Ce credeți? N'aresă vină la praznic?” o Cap. 7, 11. Vers. 8.

57. Iar preoții cei mai de seamă și Fariseii porunciseră că, dacă va ști cineva unde este, să le dea de știre ca să-L prindă.

Maria li toarnă mir pe picioare.

12 1. Cu șase zile înainte de Paște, Isus a venit în Betania, unde* era Lazăr, care fusese mort, și pe care îl înviase din morți. o Cap. 11, 1, 43.

2. Acolo l-au* pregătit o cină. Marta sluzea, iar Lazăr era unul din cei ce ședeau la masă cu El. o Mat. 26, 6. Marc. 14, 3.

3. Maria* a luat un litru cu mir de nard curat, de mare preț, a uns picioarele lui Isus, și l-a șters picioarele cu părul ei; și s'a umplut casa de mirosul mirului. o Luc. 10, 38, 39; Cap. 11, 2.

4. Unul din ucenicii Săi, Iuda Iscarioteanul, fiul lui Simon, care avea să-L vîndă, a zis:

5. „De ce nu s'a vîndut acest mir cu trei sute de lei, și să se fi dat săracilor?”

6. Zicea lucrul acesta nu pentrucă purta grijă de săraci, ci pentrucă era un hoț, și ca unul care ținea* punga, lua el ce se punea în ea. o Cap. 13, 29.

7. Dar Isus a zis: „Lasă-o în pace; căci ea l-a păstrat pentru ziua îngropării Mele.”

8. Pe* săraci îi aveți totdeauna cu voi, dar pe Mine nu Mă aveți totdeauna.” o Mat. 26, 11. Marc. 14, 7.

9. O mare mulțime de Iudei au aflat că Isus era în Betania; și au venit acolo, nu numai pentru Isus, ci ca să vadă și pe Lazăr, pe* care-l înviase din morți. o Cap. 11, 43, 44.

10. Preoții cei mai de seamă* au hotărît să omoare și pe Lazăr, o Luc. 16, 31.

11. căci* din pricina lui mulți Iudei plecau dela ei și credeau în Isus.

o Cap. 11, 45. Vers. 18.

Intrarea lui Isus în Ierusalim.

12. A doua zi*, o gloată mare, care venise la praznic, cum a auzit că vine Isus în Ierusalim,

* Mat. 21. 9. Marc. 11. 8. Luc. 19. 35. 36, etc.

13. a luat ramuri de finic, și l-a ieșit în întâmpinare, strigând: „Osana*! Binecuvîntat este Celce vine în Numele Domnului, Împăratul lui Israel!“

* Ps. 118. 25, 26.

14. Isus a găsit* un măgăruș, și a încălecat pe el, dupăcum este scris:

* Mat. 21. 7.

15. „Nu* te teme, fiica Sionului; iată că Împăratul tău vine călare pe minzul unei măgărițe.“

* Zah. 9. 9.

16. Ucenicii Lui n'au* înțeles aceste lucruri dela început; dar*, dupăce a fost proslăvit Isus, și-au ținut adus aminte că aceste lucruri erau scrise despre El, și că ei le împliniseră cu privire la El.

* Luc. 18. 34. * Cap. 7. 39. † Cap. 14. 26.

17. Toți ceie fuseseră împreună cu Isus, cînd chemase pe Lazăr din mormînt și-l înviase din morți, mărturiseau despre El.

18. Și* norodul l-a ieșit în întâmpinare, pentrucă aflate că făcuse semnul acesta.

* Vers. 11.

19. Fariseii au zis deci între ei: „Ve-deți* că nu cîștigați nimic: iată că lumea se duce după El!“

* Cap. 11. 47, 48.

Isus vorbește de moartea Sa.

20. Niște* Greci dintre ceie** se suiseră să se închine la praznic,

* Fapt. 17. 4. ** 1 Reg. 8. 41, 42. Fapt. 8. 27.

21. s'au apropiat de Filip, care* era din Betsaida Galileii, l-au rugat, și au zis: „Domnule, am vrea să vedem pe Isus.“

* Cap. 1. 44.

22. Filip s'a dus și a spus lui Andrei; apoi Andrei și Filip au spus lui Isus.

23. Drept răspuns, Isus le-a zis: „A* sosit ceasul să fie proslăvit Fiul omu-lui.

* Cap. 13. 32; 17. 1.

24. Adevărat, adevărat, vă spun, că, dacă grăuntele* de griu, care a căzut pe pămînt, nu moare, rămîne singur; dar dacă moare, aduce multă roadă.

* 1 Cor. 15. 36.

25. Cine* își iubește viața, o va pier-de; și cine își urăște viața în lumea aceasta, o va păstra pentru viața veci-nică.

* Mat. 10. 39; 16. 25. Marc. 8. 35. Luc. 9. 24; 17. 33.

26. Dacă Imi slujește cineva, să Mă urmeze; și unde* sint Eu, acolo va fi și slujitorul Meu. Dacă Imi slujește cineva, Tatăl îl va cînsti.

* Cap. 14. 3; 17. 24. 1 Tes. 4. 17.

27. Acum* sufletul Meu este tulbu-rat. Și ce voi zice? ... Tată, izbăvește-pentru aceasta am venit pînă la ceasul acesta!

* Mat. 26. 38, 39. Luc. 12. 50. Cap. 13. 21. * Luc. 22. 53. Cap. 18. 37.

28. Tată, proslăvește Numele Tău!“ Și* din cer, s'a auzit un glas, care zi-slea: „L-am proslăvit, și-l voi mai pro-slăvi!“

* Mat. 3. 17.

29. Norodul, care stătea acolo, și ca-re auzise glasul, a zis că a fost un tu-cu El!“

30. Isus a răspuns: „Nu pentru Mine s'a auzit glasul acesta*, ci pentru voi.

* Cap. 11. 42.

31. Acum are loc judecata lumii ace-s-tela, acum stăpînitorul* lumii acesteia va fi aruncat afară.

* Mat. 12. 29. Luc. 10. 18. Cap. 14. 30; 16. 11. Fapt. 26. 18. 2 Cor. 4. 4. Efes. 2. 2; 6. 12.

32. Și după ce* voi fi înălțat pe pămînt, voi atrage la Mine pe* toți oamenii.“

* Cap. 3. 14; 8. 28. * Rom. 5. 18. Evr. 2. 9.

33. Vorbînd* astfel, arăta cu ce moar-te avea să moară. —

* Cap. 18. 32.

34. Norodul l-a răspuns: „Noi* am auzit din Lege că Hristosul rămîne în veac; cum dar zici Tu că Fiul omului trebuie să fie înălțat? Cine este acest Fiul al omului?“

* Ps. 89. 26, 37; 110. 4. Isa. 9. 7; 55. 8. Ez. 37. 25. Dan. 2. 44; 7. 14, 27. Nl. c. 7.

35. Isus le-a zis: „Lumina mai este* puțină vreme în mijlocul vostru. Um-brați** ca unii cari aveți lumina, ca să nu vă cuprindă întunerecul: cine țin umbra în întunec, nu știe unde merge.

* Cap. 1. 9; 8. 12; 9. 5. Vers. 46. * Ier. 13. 16. Efes. 5. 8. † Cap. 11. 10. 1 Ioan 2. 11.

36. Cîtă vreme aveți lumina printre voi, credeți în lumină, ca să fiți fii* ai luminii.“ Isus le-a spus aceste lucruri: apoi a plecat și S'a* ascuns de ei.

* Luc. 16. 8. Efes. 5. 8. 1 Tes. 5. 6. 1 Ioan 2. 9—11. * Cap. 8. 69; 11. 64.

Necredința Iudeilor.

37. Măcar că făcuse atîtea semne ina-intea lor, tot nu credeau în El.

38. ca să se îplinească vorba, pe care o spusese prorocul Isaia: „Doam-ne*, cine a dat crezare propovădui-rii noastre? Și cui a fost descoperită puterea brațului Domnului?“

* Isa. 53. 1. Rom. 10. 16.

39. De aceea nu puteau crede, pentru că Isaia a mai zis:

40. „Le-a* orbit ochii, și le-a împie-trit inima, ca să nu vadă cu ochii, să

nu înțelegea cu inima, să nu se întoar-
că la Dumnezeu, și să-i vindec.”

◊ Isa. 6. 9, 10. Mat. 13. 14.

41. Isaia a spus aceste * lucruri când
a văzut slava Lui, și a vorbit despre
El.

◊ Isa. 6. 1.

42. Totuș, chiar dintre frunțași, mul-
ți au crezut în El; dar de frica Far-
seilor *, nu-L mărturiseau pe față, ca
să nu fie dați afară din sinagogă.

◊ Cap. 7. 13; 9. 22.

43. Căci * au iubit mai mult slava
oamenilor decât slava lui Dumnezeu.

◊ Cap. 5. 44.

44. Iar Isus a strigat: „Cine * crede
în Mine, nu crede în Mine, ci în Cel
ce M'a trimis pe Mine.

◊ Cap. 5. 44.

45. Și cine * Mă vede pe Mine, vede
pe Cel ce M'a trimis pe Mine.

◊ Cap. 14. 9.

46. Eu * am venit ca să fiu o lumină
în lume, pentru ca oricine crede în
Mine, să nu rămână în întunec.

◊ Cap. 3. 19; 8. 12; 9. 5, 30. Vers. 35. 36.

47. Dacă aude cineva cuvintele Mele
și nu le păzește, nu Eu * îl judec;
căci Eu n'am * venit să judec lumea,
ci să mintuiesc lumea.

◊ Cap. 5. 45; 8. 16, 26. ◊ Cap. 3. 17.

48. Pe cine * Mă nesocotește și nu
primește cuvintele Mele, are cine-l o-
sindi: Cuvintul **, pe care l-am vestit
Eu, acela îl va osindi în ziua de apoi.

◊ Luc. 10. 16. ◊ Deut. 18. 19. Marc. 16. 16.

49. Căci Eu * n'am vorbit dela Mine
însumi, ci Tatăl, care M'a trimis, El
însuș Mi-a poruncit ce ** trebuie să
spun și cum trebuie să vorbesc.

◊ Cap. 8. 38; 14. 10. ◊ Deut. 18. 18.

50. Și știu că porunca Lui este via-
ța vecinică. De aceea lucrurile, pe cari
le spun, le spun așa cum Mi le-a spus
Tatăl.”

Isus spală picioarele ucenicilor Săi.

13 1. Înainte * de praznicul Paștelor,
Isus, ca Cel care știa că l-a ** sosit
ceasul să plece din lumea aceasta la
Tatăl, și fiindcă iubea pe ai Săi, cari
erau în lume, i-a iubit până la capăt.

◊ Mat. 26. 2. ◊ Cap. 12. 23; 17. 1, 11.

2. În timpul cinei, după ce diavolul *
pusese în inima lui Iuda Iscarioteanul,
fiul lui Simon, gîndul să-L vîndă,

◊ Luc. 22. 3. Vers. 27.

3. Isus, fiindcă știa că Tatăl * l-i dă-
duse toate lucrurile în mîni, că ** dela
Dumnezeu a venit și la Dumnezeu Se
duce,

◊ Mat. 11. 27; 28. 18. Cap. 3. 35; 17. 2. Fapt. 2. 36.
◊ Cor. 15. 27. Evr. 2. 8. ◊ Cap. 8. 42; 18. 28.

4. S'a * sculat dela masă, S'a desbră-
cat de hainele Lui, a luat un ștergar,
și S'a încins cu el.

◊ Luc. 22. 27. Filip. 2. 7, 8.

5. Apoi a turnat apă într'un lighean,
și a început să spele picioarele uceni-
cilor, și să le ștergă cu ștergarul cu
care era încins.

6. A venit deci la Simon Petru. Și
Petru l-a zis: „Doamne, Tu * să-mi
speli mie picioarele?”

◊ Mat. 3. 14.

7. Drept, răspuns, Isus i-a zis: „Ce
fac Eu, tu nu pricepi acum, dar * vei
pricepe după aceea.”

◊ Vers. 12.

8. Petru l-a zis: „Niciodată nu-mi vei
spăla picioarele!” Isus i-a răspuns:
„Dacă * nu te spăl Eu, nu vei avea
parte deloc cu Mine.”

◊ Cap. 3. 5. 1 Cor. 6. 11. Efeș. 5. 26. Tit. 3. 5. Evr. 10. 22.

9. „Doamne,” l-a zis Simon Petru,
„nu numai picioarele, dar și minile și
capul!”

10. Isus i-a zis: „Cine s'a scaldat,
n'are trebuință să-și spele decât picioa-
rele, ca să fie curat de tot; și voi *
sînteți curați, dar nu toți.”

◊ Cap. 15. 3.

11. Căci * știa pe cel ce avea să-L
vîndă; de aceea a zis: „Nu sînteți toți
curați.”

◊ Cap. 6. 64.

12. După ce le-a spălat picioarele, și-a
 luat hainele, S'a așezat iarăși la masă,
și le-a zis: „Înțelegeți voi ce v'am fă-
cut Eu?”

13. Voi * Mă numiți: „Învățătorul și
Domnul”, și bine ziceți, căci sint.

◊ Mat. 23. 8, 10. Luc. 6. 46. 1 Cor. 8. 6; 12. 3. Filip. 2. 11.

14. Deci *, dacă Eu, Domnul și lă-
vățătorul vostru, v'am spălat picioa-
rele, și voi sînteți ** datori să vă spă-
lați picioarele unii altora.

◊ Luc. 22. 27. ◊ Rom. 12. 10. Gal. 6. 1, 2. 1 Pet. 5. 5.

15. Pentru că Eu v'am * dat o pildă,
ca și voi să faceți cum am făcut Eu.

◊ Mat. 11. 29. Filip. 2. 5. 1 Pet. 2. 21. 1 Ioan. 2. 6.

16. Adevărat *, adevărat, vă spun, că
robul nu este mai mare decât domnul
său, nici apostolul mai mare decât cel
ce l-a trimis.

17. Dacă * știți aceste lucruri, feri-
ce de voi, dacă le faceți.

◊ Iac. 1. 25.

Descoperirea vinzătorului.

18. Nu vorbesc despre voi toți; cu-
nosc pe aceia pe cari i-am ales. Dar
trebuie să se împlinească Scriptura,
care zice: „Celce * mănîcă pine cu
Mine a ridicat călcîiul împotriva
Mea.”

◊ Ps. 41. 9. Mat. 26. 23. Vers. 21.

19. Vă spun lucrul acesta de pe a-
cum *, înainte ca să se împlin-
te, pen-

truca, atunci cînd se va întîmpla, să credeți că Eu sînt. ^{Cap. 14. 20; 16. 4.}

20. Adevărat*, adevărat, vă spun că, cine primește pe acela pe care-l trimet Eu, pe Mine Mă primește; și cine Mă primește pe Mine, primește pe Celce M'a trimis pe Mine. ^{Mat. 10. 40; 25. 40. Luc. 10. 16.}

21. Dupăce a spus aceste* cuvinte, Isus S'a** tulburat în duhul Lui, a mărturisit, și a zis: „Adevărat, adevărat, vă spun, că unul Ț din voi Mă va vinde.” ^{Mat. 26. 21. Marc. 14. 18. Luc. 22. 21. Cap. 12. 27. † Fapt. 1. 17. 1 Ioan 2. 19.}

22. Ucenicii se uitau unii la alții, și nu înțelegeau despre cine vorbește.

23. Unul din ucenici, acela pe care-l iubea Isus, stătea la masă culcat* pe sinul lui Isus. ^{Cap. 1. 19, 20; 20. 2; 21. 7, 20, 24.}

24. Simon Petru i-a făcut semn să întrebe cine este acela despre care vorbea Isus.

25. Și ucenicul acela s'a răzemat pe pieptul lui Isus, și i-a zis: „Doamne, cine este?”

26. Isus a răspuns: „Acela, căruia îi voi întinge bucatîca, și i-o voi da.” Și a întins o bucatîcă, și a dat-o lui Iuda, fiul lui Simon, Iscarioteanul.

27. Cum* a fost dată bucatîca, a intrat Sădana în Iuda. Isus i-a zis: „Ce ai să faci, Ț repede.” ^{Luc. 22. 3. Cap. 6. 70.}

28. Dar nimeni din cei ce ședeau la masă, n'a înțeles pentruce îi zisese aceste vorbe.

29. Unii credeau că, de vreme ce Iuda* avea punga, Isus voia să-i spună: „Cumpără ce ne trebuie pentru praznic,” sau îi porunceă să dea ceva săracilor. ^{Cap. 12. 6.}

30. Iuda, dupăce a luat bucatîca, a ieșit afară în grabă. Era noapte.

Iubirea frățească.

31. Dupăce a ieșit Iuda, Isus a zis: „Acum*, Fiul omului a fost proslăvit, și Dumnezeu** a fost proslăvit în El. ^{Cap. 12. 23. Cap. 14. 13. 1 Pet. 4. 11.}

32. Dacă* Dumnezeu a fost proslăvit în El, și Dumnezeu îl va proslăvi în El însuș, și-L va proslăvi îndată**.” ^{Cap. 17. 1, 4-6. Cap. 12. 23.}

33. Copilașilor, mai sînt puțin ca voi. Mă veți căuta, și*, cum am spus ludeilor că, unde Mă duc Eu, ei nu pot veni, tot așa vă spun și vouă acum. ^{Cap. 7. 34; 8. 21.}

34. Vă dau o poruncă* nouă: Să vă iubiți unii pe alții; cum v'am iubit

Eu, așa să vă iubiți și voi unii pe alții. ^{Lev. 19. 18. Cap. 15. 12, 17. Efeș. 5. 2, 1 Tes. 4. 9. Iac. 2. 8. 1 Pet. 1. 22. 1 Ioan 2. 7, 8; 3. 11, 23; 4. 21.}

35. Prin aceasta* vor cunoaște toți că sînteți ucenicii Mei, dacă veți avea dragoste unii pentru alții.” ^{1 Ioan 2. 5; 4. 20.}

Înștiințarea lui Petru.

36. „Doamne”, i-a zis Simon Petru, „unde Te duci?” Isus i-a răspuns: „Tu nu poți veni acum după Mine, unde Mă duc Eu; dar mai* tirziu vei veni.” ^{Cap. 21. 18. 2 Pet. 1. 14.}

37. „Doamne”, i-a zis Petru, „de ce nu pot veni după Tine acum? Eu îmi voi da viața* pentru Tine.” ^{Mat. 26. 33-35. Marc. 14. 29-31. Luc. 22. 33, 34.}

38. Isus i-a răspuns: „Îți vei da viața pentru Mine? Adevărat, adevărat, îți spun, că nu va cînta cocoșul, pînă te vei lepăda de Mine de trei ori.

Îmbărbătarea ucenicilor.

14. 1. Să nu* vi se tulbure inima. A-veți credință în Dumnezeu, și a-veți credință în Mine. ^{Vers. 27. Cap. 16. 22, 23.}

2. În casa Tatălui Meu sînt multe locașuri. Dacă n'ar fi așa, v'aș fi spus. Eu* Mă duc să vă pregătesc un loc. ^{Cap. 13. 33, 36.}

3. Și după ce Mă voi duce și vă voi pregăti un loc, Mă voi întoarce* și vă voi lua cu Mine, ca** acolo unde sînt Eu, să fiți și voi. ^{Vers. 13. 28. Fapt. 1. 11. Cap. 12. 26; 17. 24. 1 Tes. 4. 17.}

4. Știți unde Mă duc, și știți și calea într'acolo.

5. „Doamne”, i-a zis Toma, „nu știm unde Te duci; cum putem să știm calea într'acolo?”

6. Isus i-a zis: „Eu sînt calea*, adevărul** și viața Ț. Nimeni Ț nu vine la Tatăl decît prin Mine. ^{Evr. 9. 8. Cap. 1. 11; 8. 32. † Cap. 1. 4; 11. 25. ‡ Cap. 10. 1.}

7. Dacă* m'ați fi cunoscut pe Mine, ați fi cunoscut și pe Tatăl Meu. Și deacum încolo îl veți cunoaște; și i-L-ați și văzut.” ^{Cap. 8. 19.}

8. „Doamne”, i-a zis Filip, „arată-ne pe Tatăl, și ne este de ajuns.”

9. Isus i-a zis: „De atîta vreme sînt cu voi, și nu M'ai cunoscut, Filipe? Cine* M'a văzut pe Mine, a văzut pe Tatăl. Cum zici tu dar: „Arată-ne pe Tatăl?” ^{Cap. 12. 45. Col. 1. 13. Evt. 1. 3.}

10. Nu crezi că Eu* sînt în Tatăl, și Tatăl este în Mine? Cuvintele, pe ca-

ri vi le spun Eu, nu** le spun dela Mine; ci Tatăl, care locuiește în Mine, El face aceste lucrări ale Lui.

* Cap. 10.38; 17.21,22. Vers.20. ** Cap.5.19; 7.16; 8.28; 12.49.

11. Credeți-Mă că Eu sînt în Tatăl, și Tatăl este în Mine; credeți* cel puțin pentru lucrările acestea.

* Cap. 4.36; 10.38.

12. Adevărat*, adevărat, vă spun, că, cine crede în Mine, va face și el lucrările pe cari le fac Eu; ba încă va face altele și mai mari decît acestea; pentrucă Eu mă duc la Tatăl:

* Mat. 21.21. Marc. 16.17. Luc. 10.17.

13. și* ori ce veți cere în Numele Meu, voi face, pentruca Tatăl să fie proslăvit în Fiul. * Mat. 7.7; 21.22. Marc. 11.24. Luc. 11.9. Cap. 15.7, 16; 16.23,24. 1 Ioan 3.22; 5.14.

14. Dacă veți cere ceva în Numele Meu, voi face.

Păzirea poruncilor.

15. Dacă* Mă iubiți, veți păzi poruncile Mele.

* Vers.21, 23. Cap. 15.10, 14. 1 Ioan 5.3.

16. Și Eu voi ruga pe Tatăl, și El vă va da un alt* Mîngietor¹, care să rămînă cu voi în veac;

* Cap.15.26; 16.7. Rom. 8.15,26.

17. și anume, Duhul* adevărului, pe** care lumea nu-L poate primi, pentrucă nu-L vede și nu-L cunoaște; dar voi îl cunoașteți, căci rămîne cu voi, și va fi în voi. * Cap.15.26; 16.13. 1 Ioan 4.6. ** 1 Cor. 2.14. † 1 Ioan 2.27.

18. Nu* vă voi lăsa orfani, Mă voi** întoarce la voi. * Mat. 28.20. ** Vers.3.28.

19. Peste puțină vreme, lumea nu Mă va mai vedea, dar voi* Mă veți vedea; pentrucă** Eu trăiesc, și voi veți trăi. * Cap. 16.16. ** 1 Cor. 15.20.

20. În ziua aceea, veți cunoaște că Eu* sînt în Tatăl Meu, că voi sînteți în Mine, și că Eu sînt în voi.

* Cap.10.38; 17.21, 23, 26. Vers.10.

21. Cine* are poruncile Mele și le păzește, acela Mă iubește; și cine Mă iubește, va fi iubit de Tatăl Meu. Eu îl voi iubi, și Mă voi arăta lui.

* Vers.15.23. 1 Ioan 2.5; 5.3.

22. Iuda, nu Iscarioteanul, l-a zis*: „Doamne, cum se face că Te vei arăta nouă și nu lumii?“

* Luc. 6.16.

23. Drept răspuns, Isus i-a zis: „Dacă* Mă iubește cineva, va păzi cuvîntul Meu, și Tatăl Meu îl va iubi. Noi vom

veni la el, și** vom locui împreună cu el.

* Vers.15. ** 1 Ioan 2.24. Apoc. 3.20.

24. Cine nu Mă iubește, nu păzește cuvintele Mele. Și cuvîntul*, pe care-l auziți, nu este al Meu, ci al Tatălui, care M'a trimis.

* Cap. 5.19, 38; 7.16; 8.28; 12.49. Vers.10.

25. V'am spus aceste lucruri cît mai sînt cu voi.

26. Dar Mîngietorul*, adică Duhul Sfînt, pe care-L va trimite Tatăl, în Numele Meu, vă** va învăța toate lucrurile, și vă va aduce aminte de tot ce v'am spus Eu. * Luc. 24.49. Vers.16. Cap. 15.26; 16.7. ** Cap.2.22; 12.16. 13. 1 Ioan 2.20,27.

27. Vă las pacea*, vă dau pacea Mea. Nu v'o dau cum o dă lumea. Să** nu vi se tulbure inima, nici să nu se înspăimînte.

* Filip. 4.7. Col. 3.15. ** Vers.1.

28. Ați auzit că v'am* spus: „Mă duc**“, și Mă voi întoarce la voi.“ Dacă M'ați iubi, v'ați fi bucurat că v'am zis: „Mă duc la Tatăl;“ căci Tatăl† este mai mare decît Mine. * Vers.3.18. ** Vers.12. Cap. 16.13; 20.17. † Cap.5.18; 10.30. Filip. 2.6.

29. Și v'am spus aceste lucruri acum*, înainte ca să se întîmple, pentruca atunci cînd se vor întîmpla, să credeți.

* Cap.13.19; 16.4.

30. Nu voi mai vorbi mult cu voi; căci* vine stăpînitorul lumii acesteia. El n'are nimic în Mine; * Cap.12.31; 16.11.

31. dar vine, pentruca să cunoască lumea că Eu iubesc pe Tatăl, și că fac așa cum* Mi-a poruncit Tatăl. Scuțați-vă, haidem să plecăm de aici!

* Cap.10.18. Filip. 2.8. Evr. 5.18.

Isus, vița.

15. 1. Eu sînt adevărata viță, și Tatăl Meu este vierul.

2. Pe orice* mlădiță, care este în Mine și n'aduce roadă, El o taie; și pe orice mlădiță care aduce roadă, o curățește, ca să aducă și mai multă roadă.

* Mat. 15.3.

3. Acum voi* sînteți curați, din pricina cuvîntului, pe care vi l-am spus.

* Cap.13.10; 17.17. Efes. 5.26. 1 Pet. 1.22.

4. Rămîneți* în Mine, și Eu voi rămînea în voi. Dupăcum mlădița nu poate aduce roadă dela sine, dacă nu rămîne în viță, tot așa, nici voi nu puteți aduce roadă, dacă nu rămîneți în Mine.

* Col. 1.23. 1 Ioan 2.6.

5. Eu sînt Vița, voi sînteți mlădițele. Cine rămîne în Mine, și în cine rămîn

Eu, aduce multă roadă*; căci, despăr-
țiți de Mine, nu puteți face nimic.

* Osea. 14. 8. Filip. 1. 11; 4. 13.

6. Dacă nu rămâne cineva în Mine,
este* aruncat afară, ca mlădița nero-
ditoare, și se usucă; apoi mlădițele
uscate sint strinse, aruncate în foc, și
ard.

* Mat. 3. 10; 7. 19.

7. Dacă rămâneți în Mine, și dacă ră-
mân în voi cuvintele Mele, cereți ori-
ce* veți vrea, și vi se va da.

* Cap. 14. 13, 14; 16. 23. Vers. 16.

8. Dacă aduceți multă roadă, prin
aceasta* Tatăl Meu va fi proslăvit; și
voi** veți fi astfel ucenicii Mei.

* Mat. 5. 16. Filip. 1. 11. ** Cap. 8. 31; 13. 35.

9. Cum M'a iubit pe Mine Tatăl, așa
v'am iubit și Eu pe voi. Rămâneți în
dragostea Mea.

10. Dacă* păziți poruncile Mele, ve-
ți rămânea în dragostea Mea, după cum
și Eu am păzit poruncile Tatălui Meu,
și rămân în dragostea Lui.

* Cap. 14. 16, 21, 23.

11. V'am spus aceste lucruri, pen-
truca bucuria Mea să rămână în voi, și
bucuria* voastră să fie deplină.

* Cap. 16. 24; 17. 13. 1 Ioan 1. 4.

Dragostea frățască.

12. Aceasta* este porunca Mea: să vă
iubiți unii pe alții, cum v'am iubit Eu.

* Cap. 13. 34. 1 Tes. 4. 9. 1 Pet. 4. 8. 1 Ioan 3. 11; 4. 21.

13. Nu este mai* mare dragoste de-
dât să-și dea cineva viața pentru prie-
tenii săi.

* Cap. 10. 11, 15. Rom. 5. 7, 8. Efes. 5. 2.
1 Ioan 3. 16. Cap. 14. 15, 23.

14. Voi* sînteți prietenii Mei, dacă
faceți ce vă poruncesc Eu.

* Mat. 20. 50. Cap. 14. 15, 23.

15. Nu vă mai numesc robi, pentru-
că robul nu știe ce face stăpînul său;
d'v'am numit prieteni, pentrucă* v'am
făcut cunoscut tot ce am auzit dela
Tatăl Meu.

* Fac. 18 17. Cap. 17. 26. Fapt. 20. 27.

16. Nu* voi M'ați ales pe Mine; ci
Eu v'am ales pe voi; și v'am** rinduit
să mergeți și să aduceți roadă, și roa-
da voastră să rămână, pentru ca oricî
veți cere dela Tatăl, în Numele Meu,
să vă dea.

* Cap. 6. 70; 13. 18. 1 Ioan 4. 10, 19.
** Mat. 28. 19. Marc. 16. 15. Col. 1. 6. † Cap. 4. 13. Vers. 7.

17. Vă poruncesc* aceste lucruri, ca
să vă iubiți unii pe alții.

* Vers. 12.

Ura din partea lumii.

18. Dacă* vă urăște lumea, știți că
pe Mine M'a urît înaintea voastră.

* 1 Ioan 3. 1, 13.

19. Dacă* ați fi din lume, lumea ar
iubi ce este al ei; dar, pentrucă** nu
sînteți din lume, și pentrucă Eu v'am
ales din mijlocul lumii, de aceea vă
urăște lumea.

* 1 Ioan 4. 5. ** Cap. 17. 14.

20. Aduceți-vă aminte de vorba, pe
care v'am spus-o: „Robul* nu este
mai mare decît stăpînul său.” Dacă**
m'au prigonit pe Mine, și pe voi vă
vor prigoni; dacă au pazit cuvîntul
Meu, și pe al vostru îl vor păzi.

* Mat. 10. 24. Luc. 6. 40. Cap. 13. 16. ** Eze. 3. 7.

21. Dar* vă vor face toate aceste lu-
cruri pentru Numele Meu, pentrucă
ei nu cunosc pe Celce M'a trimis.

* Mat. 10. 22; 24. 9. Cap. 16. 3.

22. Dacă* n'aș fi venit și nu le-aș fi
vorbit, n'ar avea păcat; dar** acum
n'au nicio desvinovățire pentru păca-
tul lor.

* Cap. 9. 41. ** Rom. 1. 20. Iac. 4. 17.

23. Cine* Mă urăște pe Mine, urăște
și pe Tatăl Meu.

* 1 Ioan 2. 23.

24. Dacă n'aș fi făcut între ei lu-
crări*, pe cari nimeni altul nu le-a fă-
cut, n'ar avea păcat; dar acum le-au
și văzut, și M'au urît și pe Mine și
pe Tatăl Meu.

* Cap. 3. 2; 7. 31; 9. 32.

25. Dar lucrul acesta s'a împlînat ca
să se îplinească vorba scrisă în Le-
gea lor: „M'au* urît fără temei.”

* Ps. 35. 19; 69. 4.

26. Cînd* va veni Mîngîietorul, pe
care-L voi trimete dela Tatăl, adică
Duhul adevărului, care porcede dela
Tatăl, El** va mărturisi despre Mine.

* Luc. 24. 49. Cap. 14. 17, 26; 16. 7, 13. Fapt. 2. 23. ** 1 Ioan 5. 6.

27. Și voi* deasemenea veți mărtu-
rissi, pentrucă ați** fost cu Mine dela
început.

* Luc. 24. 48. Fapt. 1. 8; 21. 22; 2. 32; 3. 15; 4. 30; 5. 32; 10. 39; 13. 31. 1 Pet. 5. 1. 2 Pet. 1. 16. ** Luc. 1. 2.

1 Ioan 1. 1, 2.

Prigonirea ucenicilor.

16. 1. V'am spus aceste lucruri, pen-
truca ele să* nu fie pentru voi un
prilej de cădere.

* Mat. 11. 6; 24. 10; 26. 31.

2. Au* să vă dea afară din sinagogi:
ba încă, va veni vremea cînd, oricine**
vă va ucide, să creadă că aduce o sluj-
bă lui Dumnezeu.

* Cap. 9. 22, 34; 12. 42. ** Fapt. 9. 1; 9. 1; 26. 9, 10, 11.

3. Și se vor purta astfel* cu voi, pen-
truca n'au cunoscut nici pe Tatăl, nici
pe Mine.

* Cap. 16. 21. Rom. 10. 2. 1 Cor. 2. 8. 1 Tim. 1. 13.

4. V'am spus aceste* lucruri, pen-
truca, atunci cînd le va veni ceasul să
se îplinească, să vă aduceți aminte

că vi le-am spus. Nu** vi le-am spus dela început, pentrucă eram cu voi.

* Cap. 13. 19; 14. 29. ** Mat. 9. 15.

Lucrarea Mîngîietorului.

5. Acum Mă duc* la Cel ce M'a trimis; și nimeni din voi nu Mă întreabă: „Unde Te duci?”

* Cap. 7. 33; 13. 3; 14. 28. Vers. 10. 16.

6. Dar, pentrucă v'am spus aceste lucruri, întristarea* v'a umplut inima.

* Cap. 14. 1. Vers. 22.

7. Totuș, vă spun adevărul: Vă este de folos să Mă duc; căci, dacă nu Mă duc Eu, Mîngîietorul* nu va veni la voi; dar dacă** Mă duc, vi-L voi trimete.

* Cap. 7. 39; 14. 16; 26; 15. 26. ** Fapt. 2. 33. Efes. 4. 8.

8. Și cînd va veni El, va dovedi lumea vinovată în ce privește păcatul, neprihănirea și judecata.

9. În ce privește* păcatul: fiindcă ei nu cred în Mine;

* Fapt. 2. 22-37.

10. în ce privește neprihănirea*: fiindcă** Mă duc la Tatăl, și nu Mă veți mai vedea;

* Fapt. 2. 32. ** Cap. 3. 14; 5. 32.

11. în ce privește* judecata: fiindcă stăpînitorul* lumii acesteia este judecat.

* Fapt. 26. 18. ** Luc. 10. 18. Cap. 12. 31. Efes. 2.

2. Col. 2. 15. Evr. 2. 14.

12. Mai am să vă spun multe lucruri, dar* acum nu le puteți purta.

* Marc. 4. 33. 1 Cor. 3. 2. Evr. 5. 12.

13. Cînd va veni Mîngîietorul, Du-hul* adevărului, are să vă** călăuzească în tot adevărul; căci El nu va vorbi dela El, ci va vorbi tot ce va fi auzit, și vă va descoperi lucrurile viitoare.

* Cap. 4. 17; 15. 26. ** Cap. 14. 26. 1 Ioan 2. 20, 27.

14. El Mă va proslăvi, pentrucă va lua din ce este al Meu, și vă va descoperi.

15. Tot* ce are Tatăl, este al Meu; deaceea am zis că va lua din ce este al Meu, și vă va descoperi.

* Mat. 11. 27. Cap. 3. 35; 13. 3; 17. 10.

Întristarea prefăcută în bucurie.

16. Peste puțină* vreme, nu Mă veți mai vedea; apoi iarăș peste puțină vreme, Mă veți vedea, pentrucă** Mă duc la Tatăl.“

* Cap. 7. 33; 13. 33; 14. 19. Vers. 10. ** Cap. 13. 3. Vers. 28.

17. La auzul acestor vorbe, unii din ucenicii Lui au zis între ei: „Ce însemnează cuvintele acestea: „Peste puțină vreme, nu Mă veți mai vedea; și: „Apoi iarăș peste puțină vreme, Mă veți vedea?” Și: „Pentrucă Mă duc la Tatăl?”

18. Ei ziceau deci: „Ce însemnează aceasta: „Peste puțină vreme?” Nu știm ce vrea să spună.“

19. Isus a cunoscut că voiau să-L întrebe, și le-a zis: „Vă întrebați între voi ce însemnează cuvintele: „Peste puțină vreme, nu Mă veți mai vedea,” și: „Apoi iarăș peste puțină vreme, Mă veți vedea?”

20. Adevărat, adevărat vă spun că, voi veți plînge și vă veți tîngui, iar lumea se va bucura; vă veți întrista, dar întristarea voastră se va preface în bucurie.

21. Femeia*, cînd este în durerile nașterii, se întristează, pentrucă i-a sosit ceasul; dar dupăce a născut pruncul, nu-și mai aduce aminte de suferință, de bucurie că s'a născut un om pe lume.

* Isa. 26. 17.

22. Tot așa* și voi: acum sînteți plîni de întristare; dar Eu vă voi vedea iarăș, inima vi se** va bucura, și nimeni nu vă va răpi bucuria voastră.

* Vers. 6. ** Luc. 24. 41, 52. Cap. 14. 1, 27; 20. 20. Fapt. 2. 46; 13. 52. 1 Pet. 1. 8.

23. În ziua aceea, nu Mă veți mai întreba de nimic. Adevărat*, adevărat, vă spun că, orice veți cere dela Tatăl, în Numele Meu, vă va da.

* Mat. 7. 7. Cap. 14. 13; 15. 16.

24. Pînă acum n'ați cerut nimic în Numele Meu: cereți, și veți căpăta, pentrucă* bucuria voastră să fie deplină.

* Cap. 15. 11.

Cuvînte de rămas bun.

25. V'am spus aceste lucruri în pildă. Vine ceasul cînd nu vă voi mai vorbi în pildă, ci vă voi vorbi deslușit despre Tatăl.

26. În ziua aceea*, veți cere în Numele Meu, și nu vă zic că voi ruga pe Tatăl pentru voi.

* Vers. 23.

27. Căci* Tatăl însuș vă iubește, pentrucă M'ați iubit, și ați** crezut că am ieșit dela Dumnezeu.

* Cap. 14. 21, 23. ** Cap. 3. 13; 17. 8. Vers. 30.

28. Am ieșit* dela Tatăl, și am venit în lume; acum las lumea, și Mă duc la Tatăl.“

* Cap. 13. 3.

29. Ucenicii Săi l-au zis: „Iată că acum vorbești deslușit, și nu spui nimic pildă.

30. Acum cunoaștem că* știi toate lucrurile, și n'ai nevoie să Te întrebe cineva; de aceea credem** că ai ieșit dela Dumnezeu.“

* Cap. 21. 17. ** Vers. 27. Cap. 17. 8.

31. „Acum credeți?” le-a răspuns

Isus.

32. „Iată* că vine ceasul, și a și venit, cînd veți fi risipiți fiecare** la ale lui; și pe Mine Mă veți lăsa singur; dar* tu nu sînt singur, căci Tatăl este cu Mine. ^oMat. 26. 31. ^oMarc. 14. 27. ^oCap. 20. 10. ^oCap. 8. 29; 11. 10, 11.

33. V'am spus aceste lucruri ca să aveți pace în* Mine. În** lume veți avea necazuri; dar* ți îndrăzniți, Eu am biruit* lumea.“ ^oIoa. 9. 6. ^oCap. 14. 27. ^oRom. 5. 1. ^o1 Cor. 2. 14. ^oCol. 1. 20. ^oCap. 15. 19—21. ^o2 Tim. 3. 12. ^oCap. 14. 1. ^o† Rom. 8. 37. ^o1 Ioan 4. 4; 5. 4.

Rugăciunea lui Isus.

17. După ce a vorbit astfel, Isus a ridicat ochii spre cer, și a zis:

„Tată, a* sosit ceasul! Proslăvește pe Fiul Tău, ca și Fiul Tău* să Te proslăvească pe Tine, ^oCap. 12. 23; 13. 32.

2. după cum* I-ai dat putere peste orice făptură, ca să dea viața vecinică tuturor acelor, pe** cari I i-ai dat Tu. ^oDan. 7. 14. ^oMat. 11. 27; 28. 18. ^oCap. 3. 36; 5. 27. ^o1 Cor. 15. 26; 27. ^oFilip. 2. 10. ^oEvr. 2. 8. ^oCap. 6. 37. ^oVers. 6. 9, 24.

3. Și viața* vecinică este aceasta: să Te cunoască pe Tine, singurul** Dumnezeu adevărat, și pe Isus Hristos, pe care* L-ai trimis Tu. ^o1 Ier. 53. 11. ^o1 Cor. 8. 4. ^o1 Tes. 1. 9. ^o† Cap. 3. 34; 5. 36; 6. 29, 57; 7. 29; 10. 36; 11. 42.

4. Eu* Te-am proslăvit pe pămînt, am** sfîrșit lucrarea, pe care* ți Mi-ai dat-o s'o fac. ^oCap. 13. 31; 14. 13. ^oCap. 4. 34; 5. 36; 9. 3; 19. 30. ^o† Cap. 14. 31; 15. 10.

5. Și acum, Tată, proslăvește-Mă la Tine însuși cu slava, pe* care o aveam la Tine, înainte de a fi lumea. ^oCap. 1. 12; 10. 30; 14. 9. ^oFilip. 2. 6. ^oCol. 1. 15. 17. ^oEvr. 1. 3, 10.

6. Am* făcut cunoscut Numele Tău oamenilor, pe cari** Mi i-ai dat din lume. Ai Tăi erau, și Tu Mi i-ai dat; și ei au păzit Cuvîntul Tău. ^oPs. 22. 22. ^oVers. 26. ^oCap. 2. 9, 11. ^oCap. 6. 37, 39; 10. 29; 15. 19.

7. Acum au cunoscut că tot ce Mi-ai dat Tu, vine dela Tine.

8. Căci le-am dat cuvintele, pe cari* M-ai dat Tu. Ei le-au primit, și au cunoscut cu adevărat că dela Tine am rășit, și** au crezut că Tu M'ai trimis. ^oCap. 8. 28; 12. 49; 14. 10. ^oCap. 16. 27. ^oVers. 25, 30.

9. Pentru ei Mă rog. Nu* Mă rog pentru lume, ci pentru aceia, pe cari Mi i-ai dat Tu; pentru că sînt ai Tăi: — ^o1 Ioan 5. 19.

10. tot ce este al Meu, este al Tău, și ce este al Tău, este al Meu, — și Eu sînt proslăvit în ei. ^oCap. 16. 15.

11. Eu* nu mai sînt în lume, dar ei sînt în lume, și Eu vin la Tine. Sfînte aceia pe cari Mi i-ai dat, pentru că ei sînt o singură, cum* ți sîntem și noi. ^oCap. 13. 1; 16. 28. ^o† 1 Pet. 1. 5. ^oIuda 1. ^o† Vers. 21, etc. ^o† Cap. 10. 30.

12. Cînd eram cu ei în lume, îi păzeam Eu în Numele Tău. Eu* am păzit pe aceia, pe cari Mi i-ai dat; și** niciunul din ei n'a perit, afară* ți de fiul pierzării, ca* ți să se împlinească Scriptura. ^oCap. 6. 30; 10. 28. ^oEvr. 2. 13; ^oCap. 18. 9. ^o1 Ioan 2. 19. ^o† Cap. 6. 70; 13. 18. ^o† Ps. 109. 8. ^oExod. 1. 20.

13. Dar acum, Eu vin la Tine; și spun aceste lucruri, pe cînd sînt încă în lume, pentru că aibă în ei bucuria Mea deplină.

14. Le-am* dat Cuvîntul Tău; și** lumea i-a urit, pentru că ei nu sînt din lume, după cum* ți Eu nu sînt din lume. ^oVers. 8. ^oCap. 15. 18, 19. ^o1 Ioan 3. 13. ^o† Cap. 8. 23. ^oVers. 16.

15. Nu Te rog să-i iei din lume, ci să-i* păzești de cel rău. ^oMat. 6. 13. ^oGal. 1. 4. ^o2 Tes. 3. 3. ^o1 Ioan 5. 18.

16. Ei* nu sînt din lume, după cum nici Eu nu sînt din lume. ^oVers. 14.

17. Sfîntește-i* prin adevărul Tău: Cuvîntul** Tău este adevărul. ^oCap. 15. 3. ^oFapt. 15. 9. ^oEfes. 5. 26. ^o1 Pet. 1. 22. ^o2 Sam. 7. 28. ^oPs. 119. 142, 151.

18. Cum* M'ai trimis Tu pe Mine în lume, așa i-am trimis și Eu pe ei în lume. ^oCap. 20. 21.

19. Și* Eu însumi Mă sfîntesc pentru ei, ca și ei să fie sfîințiți prin adevăr. ^o1 Cor. 1. 2, 30. ^o1 Tes. 4. 7. ^oEvr. 10. 10.

20. Și Mă rog nu numai pentru ei, ci și pentru cei ce vor crede în Mine prin cuvîntul lor.

21. Mă rog ca* toți să fie una, cum Tu**, Tată, ești în Mine, și Eu în Tine; ca, și ei să fie una în noi, pentru ca lumea să creadă că Tu M'ai trimis. ^oCap. 10. 16. ^oVers. 11. 22, 23. ^oRom. 12. 5. ^oGal. 3. 28. ^oCap. 10. 38; 14. 11.

22. Eu le-am dat slava, pe care Mi-ai dat-o Tu, pentru că ei sînt o singură, cum* ți sîntem și noi. ^oCap. 14. 20. ^o1 Ioan 1. 3; 3. 24.

23. Eu în ei, și Tu în Mine; — pentru că ei să fie în chip desăvîrșit una, ca să cunoască lumea că Tu M'ai trimis, și că i-ai iubit, cum M'ai iubit pe Mine. ^oCol. 3. 14.

24. Tată*, vreau ca acolo unde sînt Eu, să fie împreună cu Mine și aceia, pe cari Mi i-ai dat Tu, ca să vadă slava Mea, slavă, pe care Mi-ai dat-o Tu; fiindcă** Tu M'ai iubit înainte de întemeierea lumii. ^oCap. 12. 26; 14. 3. ^o1 Tes. 4. 17. ^oVers. 5.

25. Neprihănitule Tată, lumea * nu Te-a cunoscut; dar Eu ** Te-am cunoscut, și aceștia † au cunoscut că Tu M'ai trimis. * Cap. 15. 21; 16. 3. ** Cap. 7. 29; 8. 65; 10. 15. † Cap. 16. 27. Vers. 8.

26. Eu * le-am făcut cunoscut Numele Tău, și li-L voi mai face cunoscut, pentruca dragostea cu ** care M'ai iubit Tu, să fie în ei, și Eu să fiu în ei. * Cap. 15. 15. Vers. 6. ** Cap. 15. 9.

Prinderea lui Isus.

18. 1. După ce a rostit aceste vorbe, Isus a * plecat cu ucenicii Săi dincolo de pîrîul * Chedron, unde era o grădină, în care a intrat El și ucenicii Lui.

* Mat. 26. 36. Marc. 14. 32. Luc. 22. 39. ** 2 Sam. 15. 23.

2. Iuda, vînzătorul, știa și el locul acela, pentrucă * Isus de multe ori Se adunase acolo cu ucenicii Lui.

* Luc. 21. 37; 22. 39.

3. Iuda, deci *, a luat ceata ostașilor și pe aprozii trimise de preoții cei mai de seamă și de Farisei, și a venit acolo cu felinare, cu făclii și cu arme.

* Mat. 26. 47. Marc. 14. 43. Luc. 22. 47. Fapt. 1. 18.

4. Isus, care știa tot ce avea să I se întîmple, a mers spre ei, și le-a zis: „Pe cine căutați?”

5. Ei I-au răspuns: „Pe Isus din Nazaret!” Isus le-a zis: „Eu sînt!” Iuda, vînzătorul, era și el cu ei.

6. Cînd le-a zis Isus: „Eu sînt”, ei s'au dat înapoi, și au căzut jos la pămînt.

7. El i-a întrebat din nou: „Pe cine căutați?” „Pe Isus din Nazaret”, I-au zis ei.

8. Isus a răspuns: „V'am spus că Eu sînt. Deci, dacă Mă căutați pe Mine, lăsați pe aceștia să se ducă.”

9. A zis lucrul acesta ca să se împlinească vorba, pe care o spusese: „N'am pierdut pe * niciunul din aceia, pe cari Mi i-ai dat.” * Cap. 17. 12.

10. Simon Petru *, care avea o sabie, a scos-o, a lovit pe robul marelui preot, și i-a tăiat urechea dreaptă. Robul acela se numea Malhu.

* Mat. 26. 51. Marc. 14. 47. Luc. 22. 49, 50.

11. Isus a zis lui Petru: „Bagă-ți sabia în teacă. Nu voi bea paharul *, pe care Mi l-a dat Tatăl să-l beau?”

* Mat. 20. 22; 26. 39, 42.

Isus înaintea lui Ana și Caiafa.

12. Ceata ostașilor, căpitanul lor, și aprozii ludeilor, au prins deci pe Isus, și L-au legat.

13. L-au * dus întîi la Ana **, căci el era socorul lui Caiafa, care era mare preot în anul acela. * Mat. 26. 67. ** Luc. 3. 2.

14. Și * Caiafa era celce dăduse ludeilor sfatul acesta: „Este de folos să moară un singur om pentru norod.”

* Cap. 11. 50.

15. Simon Petru * mergea după Isus; tot așa a făcut și un alt ucenic. Ucenicul acesta era cunoscut de marelui preot, și a intrat cu Isus în curtea marelui preot.

* Mat. 26. 58. Marc. 14. 54. Luc. 22. 54.

16. Petru * însă a rămas afară la ușă. Celalt ucenic, care era cunoscut marelui preot, a ieșit afară, a vorbit cu portărița, și a băgat pe Petru înăuntru. * Mat. 26. 69. Marc. 14. 66. Luc. 22. 54.

17. Atunci slujnica, portărița, a zis lui Petru: „Nu cumva și tu ești unul din ucenicii omului acestuia?” „Nu sînt”, a răspuns el.

18. Robii și aprozii cari erau acolo, făcuseră un foc de cărbuni, căci era frig; și se încălzeau. Petru stătea și el cu ei, și se încălzea.

19. Marele preot a întrebat pe Isus despre ucenicii Lui și despre învățătura Lui.

20. Isus i-a răspuns: „Eu * am vorbit lumii pe față; totdeauna am învățat pe norod în sinagogă și în Templu, unde se adună toți Iudeii, și n'am spus nimic în ascuns.”

* Mat. 26. 55. Luc. 4. 16. Cap. 7. 14, 26, 28; 8. 2.

21. Pentruce Mă întrebi pe Mine? Întreabă pe ceie M'au auzit despre ce le-am vorbit; iată, aceia știu ce am spus.”

22. La auzul acestor cuvinte, unul din aprozii, cari stăteau acolo, a * dat o palmă lui Isus, și a zis: „Așa răspunzi marelui preot?” * Ier. 20. 2. Fapt. 23. 2.

23. Isus i-a răspuns: „Dacă am vorbit rău, arată ce am spus rău; dar dacă am vorbit bine, de ce mă bați?”

24. Ana * L-a trimis legat la marele preot Caiafa. * Mat. 26. 67.

25. Simon Petru stătea acolo, și se încălzea. Ei * i-au zis: „Nu cumva ești și tu unul din ucenicii Lui?” El s'a lepădat, și a zis: „Nu sînt.”

* Mat. 26. 69, 71. Marc. 14. 69. Luc. 22. 58.

26. Unul din robii marelui preot, rudă cu acela căruia îi tăiasă Petru urechea, a zis: „Nu te-am văzut eu cu El în grădină?”

27. Petru iar s'a lepădat. Și îndată * a cîntat cocoșul.

*Mat. 26. 74. Marc. 14. 72. Luc. 22. 60. Cap. 13. 38.

Isus înaintea lui Pilat.

28. Au adus * pe Isus dela Caiafa în odaia de judecată: era dimineața. Ei * n'au intrat în odaia de judecată, ca să nu se spurce și să poată minca Paștele.

*Mat. 27. 2. Marc. 15. 1. Luc. 23. 1. Fapt. 3. 13. *Fapt. 10. 28; 11. 3.

29. Pilat deci a ieșit afară la ei, și le-a zis: „Ce piră aduceți împotriva omului acestuia?”

30. Drept răspuns, ei i-au zis: „Dacă n'ar fi fost un făcător de rele, nu l-am fi dat noi în minile tale.”

31. Atunci Pilat le-a zis: „Luați-L voi, și judecați-L după legea voastră.” „Nouă nu ne este îngăduit de Lege să omorim pe nimeni,” i-au zis ludeii.

32. Aceasta s'a întimplat ca * să se împlinescă vorba, prin care arătase Isus cu ce moarte avea să moară.

*Mat. 20. 19. Cap. 12. 32, 33.

33. Pilat * a intrat iarăși în odaia de judecată, a chemat pe Isus și l-a zis: „Ești Tu împăratul ludeilor?” *Mat. 27. 11.

34. Isus l-a răspuns: „Dela tine în-suți zici lucrul acesta, sau ți l-au spus alții despre Mine!”

35. Pilat a răspuns: „Eu sînt ludeu? Neamul Tău și preoții cei mai de seamă Te-au dat în mina mea: ce ai făcut?”

36. „Împărăția * Mea nu este din lumea aceasta”, a răspuns * Isus. „Dacă ar fi împărăția Mea din lumea aceasta, slujitorii Mei s'ar fi luptat ca să nu fiu dat în minile ludeilor; dar acum, împărăția Mea nu este Ț de aici.” *1 Tim. 6. 13. *Dan. 2. 44; 7. 14. Luc. 12. 14. (Cap. 15; 8. 16. †Cap. 8. 47. 1 Ioan 3. 19; 4. 6.

37. „Atunci un Împărat tot ești!” i-a zis Pilat, „Da”, a răspuns Isus. „Eu sînt Împărat. Eu pentru aceasta M'am născut și am venit în lume, ca să mărturisesc despre adevăr. Oricine este din adevăr ascultă glasul Meu.”

38. Pilat l-a zis: „Ce este adevărul?”

Isus și Baraba.

După ce a spus aceste vorbe, a ieșit iarăși afară la ludei, și le-a zis: „Eu * nu găsesc nici o vină în El.

*Mat. 27. 24. Luc. 23. 4. Cap. 19. 4, 6.

39. Dar *, fiindcă voi aveți obicei să vă slobozeș pe cineva de Paște, vreți

să vă slobozeș pe „Împăratul ludeilor?”

40. Atunci * toți au strigat din nou: „Nu pe El, ci pe Baraba!” Și Baraba * era un tâlhar. *Fapt. 3. 14. *Luc. 23. 19.

Isus este dat în minile ludeilor.

1. Atunci * Pilat a luat pe Isus, și a pus să-L bată.

*Mat. 20. 19; 27. 26. Marc. 15. 15. Luc. 18. 33.

2. Ostașii au împletit o cunună de spini, l-au pus-o pe cap, și l-au îmbrăcat cu o haină de purpură.

3. Apoi, s'au apropiat de El, și ziceau: „Plecăciune, Împăratul ludeilor!” Și-l dădeau palme.

4. Pilat a ieșit iarăși afară, și a zis ludeilor: „Iată că vi-L aduc afară, ca * să știți că nu găsesc nicio vină în El.”

*Cap. 18. 38. Vers. 8.

5. Isus a ieșit deci afară, purtînd cununa de spini și haina de purpură. „Iată omul!” le-a zis Pilat.

6. Cînd l-au zărit preoții cei mai de seamă și aprozii, au început să strige: „Răstignește-l! Răstignește-l!” „Luați-L voi și răstigniți-L”, le-a zis * Pilat, „căci eu nu găsesc nicio vină în El.”

*Fapt. 3. 13.

7. Ludeii i-au răspuns: „Noi avem o Lege *, și după Legea aceasta, El trebuie să moară, pentru că S'a * făcut pe Sine Fiul lui Dumnezeu.”

*Lev. 24. 16. *Mat. 26. 65. Cap. 6. 18; 10. 33.

8. Cînd a auzit Pilat aceste cuvinte, i-a fost și mai mare frică.

9. A intrat iarăși în odaia de judecată, și a zis lui Isus: „De unde ești Tu?” Dar * Isus nu i-a dat niciun răspuns.

*Isa. 53. 7. Mat. 27. 12, 14.

10. Pilat l-a zis: „Mie nu-mi vorbești? Nu știi că am putere să Te răstignesc, și am putere să-Ți dau drumul!”

11. „N'ai * avea nicio putere asupra Mea”, i-a răspuns Isus, „dacă nu ți-ar fi fost dată de sus. De aceea, cine Mă dă în minile tale, are un mai mare păcat.”

*Luc. 22. 53. Cap. 7. 30.

12. De atunci Pilat căuta să-l dea drumul. Dar ludeii strigau: „Dacă * dai drumul omului acestuia, nu ești prieten cu Cezarul. Orice * se face pe sine împărat, este împotriva Cezarului.”

*Luc. 23. 2. *Fapt. 17. 7.

13. Cînd a auzit Pilat aceste vorbe, a scos pe Isus afară; și a sezut pe scaunul de judecător, în locul numit „Pardosit cu pietre”, iar evreiește: „Gabata.”

14. Era* ziua Pregătirii Paștelor, cam pe la ceasul al șaselea. Pilat a zis ludeilor: „Iată Împăratul vostru!“

• Mat. 27. 62.

15. Dar ei au strigat: „Ia-L, ia-L, răstignește-L!“ „Să răstignesc pe Împăratul vostru?“ le-a zis Pilat. Preoții cei mai de seamă au răspuns: „Noi n'avem* alt împărat decît pe Cezarul!“

• Fac. 49. 10.

16. Altunci* L-a dat în minile lor, ca să fie răstignit. Au luat deci pe Isus, și L-au dus să-L răstignească.

• Mat. 27. 26, 31. Marc. 15. 15. Luc. 23. 25.

Răstignirea.

17. Isus, ducîndu-Și* crucea, a** ajuns la locul, zis al „Căpățîinii“, care în evreiește se cheamă „Golgota.“

• Mat. 27. 31, 33. Marc. 15. 21, 22. Luc. 23. 26, 33. • Num. 15. 36. Evr. 13. 12.

18. Acolo a fost răstignit; și împreună cu El au fost răstigniți alți doi, unul deoparte și altul de alta, iar Isus la mijloc.

19. Pilat* a scris o însemnare, pe care a pus-o deasupra crucii, și era scris: „Isus din Nazaret, Împăratul ludeilor.“

• Mat. 27. 37. Marc. 15. 26. Luc. 23. 38.

20. Mulți din ludei au citit această însemnare, pentru că locul unde fusese răstignit Isus era aproape de cetate: era scrisă în evreiește, latinește și grecește.

21. Preoții cei mai de seamă ai ludeilor au zis lui Pilat: „Nu scrie: „Împăratul ludeilor“. Ci scrie că El a zis: „Eu sînt Împăratul ludeilor.“

22. „Ce am scris, am scris“, a răspuns Pilat.

23. Ostașii*, după ce au răstignit pe Isus, l-au luat hainele, și le-au făcut patru părți, cîte o parte pentru fiecare ostaș. l-au luat și cămașa, care n'avea nici o cusătură, ci era dintr'o singură țesătură de sus pînă jos.

• Mat. 27. 35. Marc. 15. 24. Luc. 23. 34.

24. Și au zis între ei: „Să n'o sfișiem, ci să tragem la sorți a cui să fie.“ Aceasta s'a întîmplat ca să se împlinescă Scriptura, care zice: „Și-au împărțit* hainele Mele între ei, și pentru cămașa Mea au tras la sorți.“ Iată ce au făcut ostașii.

• Ps. 22. 18.

25. Lingă* crucea lui Isus, stătea mama Lui și sora mamei Lui, Maria, nevasta lui Clopa**, și Maria Magdalena. • Mat. 27. 56. Marc. 15. 40. Luc. 23. 49. • Luc. 24. 18.

26. Cînd a văzut Isus pe mamă-Sa, și lingă ea pe* ucenicul, pe care-l iubea, a zis mamei Sale: „Femeie**, iată fiul tău!“

• Cap. 13. 23; 20. 2; 21. 7, 20, 24. • Cap. 2. 4.

27. Apoi, a zis ucenicului: „Iată mama ta!“ Și, din ceasul acela ucenicul a luat-o la el acasă*.

• Cap. 1. 11; 16. 32.

28. După aceea, Isus, care știa că acum totul s'a sfîrșit, ca* să împlinească Scriptura, a zis: „Mi-e sete.“

• Ps. 69. 21.

29. Acolo era un vas plin cu oțet. Ostașii au pus* într'o ramură de isop un burete plin cu oțet, și l-au dus la gură.

• Mat. 27. 48.

30. Cînd a luat Isus oțetul, a zis: „S'a* isprăvit!“ Apoi Și-a plecat capul, și Și-a dat duhul.

• Cap. 17. 4.

Moartea lui Isus dovedită.

31. De frică să* nu rămînă trupurile pe cruce în timpul Sabatului, — căci** era ziua Pregătirii, și ziua aceea de Sabat era o zi mare — ludeji au rugat pe Pilat să zdrobească fluierile picioarelor celor răstigniți, și să fie luați de pe cruce.

• Marc. 15. 42. Deut. 21. 23. • Vers. 42.

32. Ostașii au venit deci, și au zdrobit fluierile picioarelor celui dintîi, apoi pe ale celui alt, care fusese răstignit împreună cu El.

33. Cînd au venit la Isus, și au văzut că murise, nu l-au zdrobit fluierile picioarelor;

34. ci unul din ostași l-a străpuns coasta cu o sulită; și îndată a* ieșit din ea sînge și apă.

• 1 Ioan 5. 6, 8

35. Faptul acesta este adevărat de celce l-a văzut: mărturia lui este adevărată, și el știe că spune adevărul, pentru ca și voi să credeți.

36. Aceste lucruri s'au întîmplat, ca* să se împlinescă Scriptura: „Niciunul din oasele Lui nu va fi sfărîmat.“

• Exod. 12. 46. Num. 9. 12. Ps. 34. 20.

37. Și în altă parte, Scriptura mai zice: „Vor* vedea pe cine au străpuns.“

• Ps. 22. 16, 17. Zah. 12. 10. Apoc. 1. 7.

Îngroparea lui Isus.

38. După* aceea, Iosif din Arimatea, care era ucenic al lui Isus, dar pe ascuns, de** frica ludeilor, a rugat pe Pilat să-i dea voie să ia trupul lui Isus de pe cruce. Pilat i-a dat voie. El a venit deci, și a luat trupul lui Isus.

• Mat. 27. 57. Marc. 15. 42. Luc. 23. 50. • Cap. 9. 22; 12. 42.

39. Nicodim*, care la început se dusese la Isus, noaptea, a venit și el, și a adus o amestecătură de aproape o sută de litri de smirnă și de aloes.

Cap. 3. 1, 2; 7, 60.

40. Au luat deci trupul lui Isus și l-au* înfășurat în fâșii de pînă de in, cu miresme, dupăcum au obicei ludeii să îngroape.

Fapt. 5. 6.

41. În locul unde fusese răstignit Isus, era o grădină; și în grădină era un mormint nou, în care nu mai fusese pus nimeni.

42. Din* pricină că era ziua Pregătirii ludeilor, pentru că* mormintul era aproape, au pus acolo pe Isus.

Isa. 53. 9. «Vers. 31.

Invierea lui Isus Hristos.

20. 1. În ziua* dintii a săptămînii, Maria Magdalina s'a dus disdimineată la mormint, pe cînd era încă în tunec; și a văzut că piatra fusese luată de pe mormint.

Mt. 28. 1. Marc. 16. 1. Luc. 24. 1.

2. A alergat la Simon Petru și la celalt* ucenic, pe care-l iubea Isus, și le-a zis: „Au luat pe Domnul din mormint, și nu știu unde L-au pus.“

Cap. 13. 23; 19. 26; 21. 7, 20, 24.

3. Petru* și celalt ucenic au ieșit, și au plecat spre mormint.

Luc. 24. 12.

4. Au început să alerge amîndoi împreună. Dar celalt ucenic alerga mai repede decît Petru, și a ajuns cel dintîi la mormint.

5. S'a plecat, și s'a uitat înlăuntru, a văzut fâșiile* de pînă jos, dar n'a intrat.

Cap. 19. 40.

6. Simon Petru, care venea după el, a ajuns și el, a intrat în mormint, și a văzut fâșiile de pînă jos.

7. Iar ștergarul*, care fusese pus pe capul lui Isus, nu era cu fâșiile de pînă, ci făcut sul și pus într'un alt loc singur.

Cap. 11. 44.

8. Atunci celalt ucenic, care ajunsese cel dintîi la mormint, a intrat și el; și a văzut, și a crezut.

9. Căci tot nu pricepeau că, după Scriptură*, Isus trebuia să învieze din morți.

Ps. 16. 10. Fapt. 2. 25—31; 13. 34, 35.

10. Apoi ucenicii s'au întors acasă.

Isus Se arată Mariei.

11. Dar* Maria ședea afară lingă mormint, și plîngea. Pe cînd plîngea, s'a plecat să se uite în mormint.

Marc. 16. 5.

12. Și a văzut doi îngeri în alb, ședînd în locul unde fusese culcat trupicioare.

13. „Femeie“, i-au zis ei, „pentru ce plîngi?“ Ea le-a răspuns: „Pentru că au luat pe Domnul meu, și nu știu unde L-au pus.“

14. După ce* a zis aceste vorbe, s'a întors, și a văzut pe Isus stînd acolo în picioare; dar nu știa că este Isus.

Mat. 28. 9. Marc. 16. 9.

15. „Femeie“, i-a zis Isus, „de ce plîngi? Pe cine cauți?“ Ea a crezut că este grădinarul, și i-a zis: „Domnule, dacă L-ai luat, spune-mi unde L-ai pus, și mă voi duce să-L iau.“

16. Isus i-a zis: „Marie!“ Ea s'a întors, și i-a zis în evrește: „Rabuni!“ adică: „Învățătorule!“

17. „Nu mă ținea“, i-a zis Isus; „căci încă nu M'am suit la Tatăl Meu. Ci, du-te la frații* Mei, și spune-le că Mă* sui la Tatăl Meu și Tatăl vostru, la Dumnezeu!† Meu și Dumnezeul vostru.“

Luc. 24. 16, 31. Cap. 21. 4. Ps. 22. 22.

Mat. 28. 10. Rom. 8. 29. Evr. 2. 11. † Cap. 16. 28.

18. Maria Magdalina s'a* dus, și a vestit ucenicilor că a văzut pe Domnul, și că i-a spus aceste lucruri.

Efes. 1. 17.

Isus Se arată ucenicilor.

19. În* seara aceleiaș zile, cea dintîi a săptămînii, pe cînd ușile locului unde erau adunați ucenici, erau încuiate, de frica ludeilor, a venit Isus, a stătut în mijlocul lor, și le-a zis: „Pace vouă!“

Mat. 28. 10. Luc. 24. 10.

20. Și după ce a zis aceste vorbe, le-a arătat minile și coasta Sa. Ucenicii* s'au bucurat, cînd au văzut pe Domnul.

Marc. 16. 14. Luc. 24. 36. 1 Cor. 15. 5.

21. Isus* le-a zis din nou: „Pace vouă! Cum* M'a trimis pe Mine Tatăl, așa vă trimet și Eu pe voi.“

Cap. 16. 22.

Mat. 28. 18. Cap. 17. 18, 19. 2 Tim. 2. 2. Evr. 3. 1.

22. După aceste vorbe, a suflat peste ei, și le-a zis: „Luați Duh Sfînt!“

23. Celor ce* le veți ierta păcatele, vor fi iertate; și celor ce le veți ținea, vor fi ținute.“

Mat. 16. 19; 18. 18.

Isus Se arată și lui Toma.

24. Toma, zis* Geamăn, unul din cei doisprezece, nu era cu ei cînd a venit Isus.

Cap. 11. 16.

25. Ceilalți ucenici i-au zis deci: „Am văzut pe Domnul!“ Dar el le-a răspuns: „Dacă nu voi vedea în minile

Lui semnul cuielor, și dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor, și dacă nu voi pune mina mea în coasta Lui, nu voi crede.”

26. După opt zile, ucenicii lui Isus erau iarăși în casă; și era și Toma împreună cu ei. Pe când erau ușile închise, a venit Isus, a stătut în mijloc, și le-a zis: „Pace vouă!”

27. Apoi a zis lui Toma: „Adu-ți* degetul încoace, și uită-te la minile Mele; și adu-ți mina, și pune-o în coasta Mea; și nu fi necredincios, ci credincios.” ^{*1 Ioan 1.1.}

28. Drept răspuns, Toma l-a zis: „Domnul meu și Dumnezeuul meu!”

29. „Tomo” i-a zis Isus, „pentru că M'ai văzut, ai crezut. Ferice* de ceie n'au văzut, și au crezut.” ^{*2 Cor. 5.7. 1 Pet. 1.8.}

Rostul celor scrise aici.

30. Isus a mai făcut înaintea ucenicilor Săi multe* alte semne cari nu sînt scrise în cartea aceasta. ^{*Cap. 21.25.}

31. Dar* lucrurile acestea au fost scrise, pentruca voi să credeți că Isus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu; și** crezînd, să aveți viața în Numele Lui. ^{*Luc. 1.4. **Cap. 8. 16, 18; 5. 24. 1 Pet. 1.8, 9.}

Arđtarea la marea Tiberiadei.

21 1. După aceea Isus S'a mai arătat ucenicilor Săi la marea Tiberiadei. Iată cum S'a arătat:

2. Simon Petru, Toma, zis Geamăn, Natanael* din Cana Galileii, fiii** lui Zebedei, și alți doi din ucenicii lui Isus, erau împreună. ^{*Cap. 1. 45. **Mat. 4. 21.}

3. Simon Petru le-a zis: „Mă duc să prind pește.” „Mergem și noi cu tine,” i-au zis ei. Au ieșit, și au intrat într-o corabie; și n'au prins nimic în noaptea aceea.

4. Dimineața, Isus stătea pe țărm; dar ucenicii nu* știau că este Isus. ^{*Cap. 20. 14.}

5. „Copii,” le-a zis Isus*, „n'aveți nimic de mîncare?” Ei l-au răspuns: „Nu.” ^{*Luc. 24. 41.}

6. El le-a zis*: „Aruncați mreaja în partea dreaptă a corăbiei, și veți găsi.” Au aruncat-o deci, și n'o mai puteau trage de mulțimea peștilor. ^{*Luc. 5. 4, 6, 7.}

7. Atunci ucenicul*, pe care-l iubea Isus, a zis lui Petru: „Este Domnul!” Cînd a auzit Simon Petru că este Domnul și-a pus haina pe el, și s'a încins,

căci era desbrăcat, și s'a aruncat în mare. ^{*Cap. 13. 23; 20. 2.}

8. Ceilalți ucenici au venit cu corăbioara, trăgînd mreaja cu pești, pentru că nu erau departe de țărm decît ca la două sute de coți.

9. Cînd s'au pogorit pe țărm au văzut acolo jărătic de cărbuni, Pește pus deasupra și pine.

10. Isus le-a zis: „Aduceți din peștii, pe cari i-ați prins acum.”

11. Simon Petru s'a suit în corăbioară, și a tras mreaja la țărm, plină cu o sută cincizeci și trei de pești mari; și, nîcar că erau atîția, nu s'a rupt mreaja.

12. „Veniți* de prînziți,” le-a zis Isus. Și nici unul din ucenici nu cuțea să-L întrebă: „Cine ești?” căci știau că este Domnul. ^{*Fapt. 10. 41.}

13. Isus S'a apropiat, a luat pinea, și le-a dat; tot așa a făcut și cu peștele.

14. Aceasta era a* treia oară cînd Se arăta Isus ucenicilor Săi, după ce înviașe din morți. ^{*Cap. 20. 19, 20.}

Isus vestește moartea lui Petru.

15. După ce au prînzit, Isus a zis lui Simon Petru: „Simone, fiul lui Iona, Mă iubești tu mai mult decît aceștia?” „Da, Doamne,” l-a răspuns Petru, „știi că Te iubesc.” Isus i-a zis: „Paște mielușei Mei.”

16. I-a zis a doua oară: „Simone, fiul lui Iona, Mă iubești?” „Da Doamne,” l-a răspuns Petru, „știi că Te iubesc.” Isus i-a zis*: „Paște oițele Mele.” ^{*Fapt. 20. 28. Evr. 13. 20. 1 Pet. 2. 25; 5. 2, 4.}

17. A treia oară i-a zis Isus: „Simone, fiul lui Iona, Mă iubești?” Petru s'a întristat că-i zisese a treia oară: „Mă iubești?” Și l-a răspuns: „Doamne, Tu toate* le știi; știi că Te iubesc.” Isus i-a zis: „Paște oile Mele!” ^{*Cap. 2. 21, 26; 16. 30.}

18. Adevărat*, adevărat, îți spun că, atunci cînd erai mai tînăr, singur te încingeai și te duceai unde voiai; dar cînd vei îmbătrîni, îți vei întinde minile, și altul te va încinge, și te va duce unde nu vei voi.” ^{*Cap. 13. 36. Fapt. 12. 3, 4.}

19. A zis lucrul acesta ca să arate cu* ce fel de moarte va proslăvi Petru pe Dumnezeu. Și, după ce a vorbit astfel, i-a zis: „Vino după Mine.” ^{*2 Pet. 1. 14.}

20. Petru s'a întors, și a văzut ve-

nind după ei pe ucenicul pe * care-l iubea Isus, acela care, la cină, se reze-mase pe pieptul lui Isus, și zisese: „Doamne, cine este celce Te vinde?”

Cap. 13.23,25; 20.2.

21. Petru s'a uitat la el, și a zis lui Isus: „Doamne, dar cu acesta ce va fi?”

22. Isus i-a răspuns: „Dacă vreau ca el să rămână până * voi veni Eu, ce-ți pasă ție? Tu vino după Mine!”

23. Din pricina aceasta, a ieșit svonu! printre frați că ucenicul acela nu va

muri deloc. Inșă Isus nu zisese lui Pe-tru că nu va muri deloc, ci: „Dacă vreau ca el să rămână până voi veni Eu, ce-ți pasă ție?”

24. Ucenicul acesta este celce adev-ește aceste lucruri, și care le-a scris. Și știm * că mărturia lui este adevă-rată.

Cap. 19.35. 3Ioan 12.

25. Mai * sint multe alte lucruri, pe cari le-a făcut Isus, cari, dacă s'ar fi scris cu deamăruntul, cred ** că nici chiar în lumea aceasta n'ar fi putut încăpea cărțile cari s'ar fi scris. Amin.

Cap. 20.30. Amos 7.10.

FAPTELE APOSTOLILOR

Înălțarea lui Isus.

1. Teofile *, în cea dintii carte a mea, I am vorbit despre tot ce a început Isus să facă și să învețe pe oameni,

Luc. 1.3.

2. dela început până * în ziua în care S'a înălțat la cer, după ce, prin Duhul Sfint, dăduse ** poruncile Sale aposto-lilor, pe cari-i alesese.

Cap. 16.19. Luc. 9. 31; 24.51. Vers. 9. 1 Tim. 3.16. Mat. 28.19. Marc. 16. 15. Ioan 20.21. Cap. 10.41, 42.

3. După patima Lui, li S'a înfățișat viu *, prin multe dovezi, arătându-li-Se deseori timp de patruzeci de zile, și vorbind cu ei despre lucrurile pri-vitoare la Împărăția lui Dumnezeu.

Cap. 16.14. Luc. 24.36. Ioan 20.19,26; 21.1, 14. 1 Cor. 15.5.

4. Pe * cind Se afla cu ei, le-a po-runcit să nu se depărteze de Ierusalim, ci să aștepte acolo făgăduința Tatălui, „pe care **,” le-a zis El, „ați auzit-o dela Mine.

Cap. 24.43,49. Luc. 24.49. Ioan 14.16, 26, 27; 15.26; 16.7. Cap. 2.33.

5. Căci * Ioan a botezat cu apă, dar voi, nu după multe zile, veți ** fi bote-zați cu Duhul Sfint.”

Cap. 3.11. Cap. 11.16; 19.4. Ioel 3.18. Cap. 2.4; 11.15.

6. Deci apostolii, pe cind erau strîn-și laolaltă, L-au întreat: „Doamne *, în vremea aceasta ai de gînd să aze-zi ** din nou Împărăția lui Israel?”

Mat. 24.3. Isa. 1.26. Dan. 7.27. Amos 9.11.

7. El le-a răspuns: „Nu * este treaba voastră să știți vremurile sau soroa-cel; pe acestea Tatăl le-a păstrat supt stăpînirea Sa.”

8. Ci * voi veți primi o putere, cind Se va pogori ** Duhul Sfint peste voi, și-Mi veți fi martori în Ierusalim, în

toată ludea, în Samaria, și pînă la mar-ginile pămîntului.”

Cap. 2.1,4. Luc. 24.49. Luc. 24.48. Ioan 15.27. Vers. 22. Cap. 2.32.

9. După * ce a spus aceste lucruri, pe cind se uitau ei la El, S'a înălțat ** la cer, și un nor L-a ascuns din ochii lor.

Luc. 24.51. Ioan 6.62. Vers. 2.

10. Și cum stăteau ei cu ochii pironi-ți spre cer, pe cind Se suia El, iată că li s'au arătat doi bărbați îmbrăcați în * alb,

Mat. 28.3. Marc. 16.6. Luc. 24.4. Ioan 20.12. Cap. 10.3,30.

11. și au zis: „Bărbați Galileeni *, de ce stați și vă uitați spre cer? Acest Isus, care S'a înălțat la cer din mij-locul vostru, va ** veni în acelaș fel cum L-ativăzut mergind la cer.”

Cap. 2.7; 13.31. Dan. 7.13. Mat. 24.30. Marc. 13.26. Luc. 21.27. Ioan 14.3. 1 Tes. 1.10; 4.16. 2 Tes. 1.10. Apoc. 1.7.

Întoarcerea apostolilor.

12. Atunci * ei s'au întors în Ierusa-lim din muntele numit al Măslinilor, care este lîngă Ierusalim, departe cit un drum în ziua Sabatului.

Luc. 24.52.

13. Cind au ajuns acasă, s'au suit în * odaia de sus, unde stăteau de obi-cei. Erau: Petru *, Iacov, Ioan, An-drei, Filip, Toma, Bartolomeu, Matei, Iacov, fiul lui Alfeu, Simon Ț Zilotul, și Iuda ȚȚ, fiul lui Iacov.

Cap. 9.37,39; 20.8. Mat. 10.2-4. Luc. 6.15. Huda 1.

14. Toți aceștia * stăruiau cu un cu-get în rugăciune și în cereri, împreu-nă cu femeile **, și cu Maria, mama lui Isus, și cu frații Ț Lui.

Cap. 2.1,46. Luc. 23.49,55; 24.10. Mat. 13.55.

Alegerea lui Matia.

15. În zilele acelea, Petru s'a sculat în mijlocul fraților, — numărul * celor

adunați laolaltă era de aproape o sută douăzeci, — și a zis:

* Apoc. 3. 4.

16. „Fraților, trebuia să se îplinească Scriptura * spusă de Duhul Sfânt mai înainte, prin gura lui David, despre Iuda, care ** a fost călăuză celor ce au prins pe Isus.

* Ps. 41. 9. Ioan 13. 18. * Luc. 22. 47. Ioan 18. 3.

17. El * era din numărul nostru, și era partaș al aceiași slujbe **.

* Mat. 10. 4. Luc. 6. 16. * Vers. 25. Cap. 12. 25; 20. 24; 21. 19.

18. Omul * acesta a dobândit un ogor cu plata ** nelegiurii lui, a căzut cu capul în jos, a plesnit în două prin mijloc, și i s'au vărsat toate măruntaiele.

* Mat. 27. 5, 7, 8. * Mat. 26. 15, 2 Pet. 2. 15.

19. Lucrul acesta a ajuns așa de cunoscut de toți locuitorii din Ierusalim, încât ogorul acela a fost numit în limba lor: „Acheldama“, adică: „Ogorul singelui.“ —

20. În adevăr, în cartea Psalmilor este scris: „Locuința lui să rămână * pusă, și nimeni să nu locuiască în ea!“ Și: „Slujba ** lui s'o ia altul!“

* Ps. 69. 25. * Ps. 109. 8.

21. Trebuie deci ca, dintre cei ce ne-au însoțit în toată vremea în care a trăit Domnul Isus între noi,

22. cu începere * dela botezul lui Ioan până în ziua cînd S'a înălțat ** El dela noi, să fie rînduit, unul care să ne însoțească drept ț martor al învierii Lui.

* Marc. 1. 1. * Vers. 9. † Ioan 15. 27. Vers. 8. Cap. 4. 33.

23. Ei au pus înainte pe doi: pe Iosif, numit Barsaba *, zis și Iust, și pe Matia.

* Cap. 15. 22.

24. Apoi au făcut următoarea rugăciune: „Doamne, Tu, care * cunoști inimile tuturor oamenilor, arată-ne pe care din acești doi l-ai ales,

* 1 Sam. 16. 7, 1 Cron. 28. 9; 29. 17. Ier. 11. 20; 17. 10. Cap. 16. 8. Apoc. 2. 23.

25. ca * să ia loc în slujba și apostolia aceasta, din care a căzut Iuda, ca să meargă la locul lui.“

* Vers. 17.

26. Au tras la sorți, și sorțul a căzut pe Matia, care a fost numărat împreună cu cei unsprezece apostoli.

Pogorirea Duhului Sfânt.

2. 1. În ziua * Cincizecimii, erau ** toți împreună în acelaș loc.

* Lev. 23. 15. Deut. 16. 9. Cap. 30. 16. * Cap. 1. 14.

2. Deodată a venit din cer un sunet ca vîntul unui vînt puternic, și a * umplut toată casa unde ședeau ei.

* Cap. 4. 31.

3. Niște limbi ca de foc au fost vă-

zute împărțindu-se printre ei, și s'au așezat cîte una pe fiecare din ei.

4. Și toți s'au * umplut de Duh Sfînt, și au început să vorbească ** în alte limbi, după cum le da Duhul să vorbească.

* Cap. 1. 5. * Marc. 16. 17. Cap. 10. 46; 19. 6.

1 Cor. 12. 10, 20, 30; 13. 1; 14. 2, etc.

5. Și se aflau atunci în Ierusalim ludei, oameni cucernici din toate neamurile cari sînt supt cer.

6. Cînd s'a auzit sunetul acela, mulțimea s'a adunat și a rămas incremenită; pentrucă fiecare îi auzea vorbind în limba lui.

7. Toți se mirau, se minunau, și ziceau unii către alții: „Toți aceștia cari vorbesc, nu sînt Galileeni?“

* Cap. 1. 11.

8. Cum dar îi auzim vorbind fiecareia din noi în limba noastră, în care ne-am născut?

9. Parți, Mezi, Elamiți, locuitori din Mesopotamia, Iudea, Capadocia, Pont, Asia,

10. Frigia, Pamfilia, Egipt, părțile Libiei dinspre Cirena, oaspeți din Roma, Iudei sau prozeliti,

11. Cretani și Arabi, îi auzim vorbind în limbile noastre lucrurile minunate ale lui Dumnezeu!“

12. Toți erau uimiți, nu știau ce să creadă, și ziceau unii către alții: „Ce vrea să zică aceasta?“

13. Dar alții își băteau joc, și ziceau: „Sînt plini de must!“

14. Atunci Petru a stat în picioare cu cei unsprezece, a ridicat glasul, și le-a zis: „Bărbați Iudei și voi toți cei cari locuiți în Ierusalim, să știți lucrul acesta, și ascultați cuvintele mele!

15. Oamenii aceștia nu sînt beți, cum vă închipuiți voi, căci * nu este decît al treilea ceas din zi.

* 1 Tes. 5. 7.

16. Ci aceasta este ce a fost spus prin proorocul Ioel:

17. „În * zilele de pe urmă, zice Dumnezeu, voi ** turna din Duhul Meu peste orice făptură; feciorii voștri și fetele ț voastre vor prooroci, tinerii voștri vor avea vedenii, și bătrînii voștri vor visa visuri!

* Isa. 44. 3. Ezech. 11. 19; 36. 27. Ioel 2. 28, 29. Zah. 12. 10. Ioan 7. 38. * Cap. 10. 45. † Cap. 21. 9.

18. Da, chiar și peste robii Mei și peste roabele Mele voi turna, în zilele acelea, din Duhul Meu, și * vor prooroci.

* Cap. 21. 4, 9, 10. 1 Cor. 12. 10, 28; 14. 1, etc.

19. Voi * face să se arate semne sus

în cer și minuni jos pe pământ, singe,
foc și un vîrtej de fum; ^{Joel 2.30,31.}
20. soarele * se va preface în întune-
rec, și luna în singe, înainte ca să vină
ziua Domnului, ziua aceea mare și stră-
lucită. ^{Mat. 24.29. Marc. 13.24. Luc. 21.25.}
21. Atunci oricine * va chema Numele
Domnului, va fi mintuit. ^{Rom. 10.13.}

Cuvîntarea lui Petru.

22. Bărbați Israeliti, ascultați cuvîn-
tele acestea! Pe Isus din Nazaret, om
adeverit de Dumnezeu înaintea vo-
astră prin * minunile, semele și lucră-
rile pline de putere, pe cari le-a fă-
cut Dumnezeu prin El în mijlocul vo-
stru, după cum bine știți;

^{Ioan 3.2; 14.10, 11. Cap. 10.38. Evr. 2.4.}

23. pe Omul acesta, dat * în mini-
le voastre, după sfatul hotărît și
după știința mai dinainte a lui Dum-
nezeu, voi L-ați răstignit, și L-ați omo-
rit prin mina celor fărădelege. ^{Mat. 26.24.}
^{Luc. 22.22; 24.44. Cap. 3.18; 4.28. ^{Cap. 5.30.}}

24. Dar * Dumnezeu L-a înviat, desle-
gîndu-l legăturile morții, pentru că nu
era cu putință să fie ținut de ea.

^{Vers. 32. Cap. 3.15; 4.10; 10.40; 13.30,34; 17.31. Rom. 4.24; 8.11. 1 Cor. 6.14; 15.15. 2 Cor. 4.14. Gal. 1.1. Efes. 1.20. Col. 2.12. 1 Tes. 1.10. Evr. 13.20. 1 Pet. 1.24.}

25. Căci David zice despre El:

„Eu aveam * totdeauna pe Domnul
înaintea mea, pentru că El este la dre-
apta mea, ca să nu mă clatin. ^{Ps. 16.8.}

26. De aceea, mi se bucură inima, și
mi se veselește limba; chiar și trupul
mi se va odihni în nădejde;

27. căci nu-mi vei lăsa suflul în Lo-
cuința morților, și nu vei îngădui ca
Sfîntul Tău să vadă putrezirea.

28. Mi-ai făcut cunoscut căile vieții, și
Mă vei umplea de bucurie cu starea
Ta de față.”

29. Cît despre * patriarhul David, să-
mi fie îngăduit, fraților, să vă spun
fără sfială că a murit și a fost îngro-
pat; și mormîntul lui este în mijlocul
nostru pînă în ziua de azi.

^{1 Reg. 2.10. Cap. 13.36.}

30. Fiindcă David era prooroc, și *
știa că Dumnezeu îi făgăduise cu ju-
rămînt că va ridica pe unul din urma-
șii săi pe scaunul lui de domnie,
^{2 Sam. 7.12, 13. Ps. 132. 11. Luc. 1.32, 69. Rom. 1.3.}
^{1 Tim. 2.8.}

31. despre învierea lui Hristos a proo-
crocit și a vorbit el, cînd a zis că * su-
flul lui nu va fi lăsat în Locuința
morților, și trupul lui nu va vedea pu-
trezirea. ^{Ps. 16.10. Cap. 13.36.}

32. Dumnezeu a înviat pe * acest Isus,
și noi * toți sintem martori ai lui.

^{Vers. 24. ^{Cap. 1.8.}}

33. Și acum, odată ce S'a înălțat *
prin dreapta lui Dumnezeu, și a pri-
mit * dela Tatăl făgăduința Duhului
Sfînt, turnat ce vedeți și auziți.

^{Cap. 6.31. Filip. 2.9. Evr. 10.12. ^{Ioan 14.26; 15.26;}}
^{16.7, 13. Cap. 1.4. ^{Cap. 10.45. Efes. 4.8.}}

34. Căci David nu s'a suit în ceruri,
ci el singur zice: „Domnul a zis * Dom-
nului meu: „Șezi la dreapta Mea,

^{Ps. 110. 1. Mat. 22.44. 1 Cor. 15.25. Efes. 1.20. Evr. 1.13.}

35. pînă ce voi pune pe vrăjmașii Tăi
supt picioarele Tale.”

36. Să știți bine dar, toată casa lui Is-
rael, că Dumnezeu a * făcut Domn și
Hristos pe acest Isus, pe care L-ați
răstignit voi. ^{Cap. 5.31.}

Cei dintîi creștini.

37. După ce au auzit aceste cuvinte,
ei au * rămas străpuși în inimă, și
au zis lui Petru și celorlalți apostoli:
„Fraților, ce să facem?”

^{Zah. 12.10. Luc. 3.10. Cap. 9.6; 16.30.}

38. „Pocăiți-vă *”, le-a zis Petru, „și
fiecare din voi să fie botezat în Nu-
mele lui Isus Hristos, spre iertarea pă-
catelor voastre; apoi veți primi darul
Sfîntului Duh.

^{Luc. 24.47. ^{Cap. 3.19.}}

39. Căci făgăduința aceasta este pen-
tru voi, pentru * copiii voștri, și pen-
tru * toți cei ce sînt departe acum, în
oricît de mare număr îi va chema
Domnul, Dumnezeul nostru.” ^{Ioan 12.32.}
^{Cap. 3.25. ^{Cap. 10.45; 11.15; 18.14, 27; 15.3, 8, 14.}}
^{Efes. 2.13, 17.}

40. Și, cu multe alte cuvinte, mărtu-
risea, îi îndemna, și zicea: „Mintui-
ți-vă din mijlocul acestui neam tică-
los.”

41. Cei ce au primit propovăduirea
lui, au fost botezați; și în ziua aceea,
la numărul ucenicilor s'au adaus a-
proape trei mii de suflete.

42. Ei * stăruiau în învățătura aposto-
lilor, în legătura frățească, în frînge-
rea pinii, și în rugăciuni. ^{Cap. 1.14.}
^{Vers. 46. Rom. 12.12. Efes. 4.18. Col. 4.2. Evr. 10.25.}

43. Fiecare era plin de frică, și prin
apostoli se făceau multe * minuni și
semne. ^{Marc. 16.17. Cap. 4.33; 5.12.}

44. Toți cei ce credeau, erau impreu-
nă la un loc, și aveau * toate de obște.

^{Cap. 4.32, 34.}

45. Iși vindeau ogoarele și averile, și banii îi împărțeau * între toți, după nevoile fiecăruia. ☞ Isa. 58. 7.

46. Toți * împreună erau nelipsiți de la Templu în * fiecare zi, frîngeau ț pinea acasă, și luau hrana, cu bucurie și curăție de inimă.

☞ Cap. 1. 14. ☞ Luc. 24. 53. Cap. 5. 42. † Cap. 20. 7.

47. Ei lăudau pe Dumnezeu, și erau plăcuți * înaintea întregului norod. Și Domnul * adăuga în fiecare zi la numărul lor pe cei ce erau mințuiți.

☞ Luc. 2. 52. Cap. 4. 33. Rom. 14. 18. ☞ Cap. 5. 14; 11. 24.

Vindecarea ologului din naștere.

31. Petru și Ioan se suiau împreună la * Templu, la ceasul rugăciunii: era * ceasul al nouălea.

☞ Cap. 2. 46. ☞ Ps. 55. 17.

2. Acolo era * un om olog din naștere, care era dus și pus în toate zilele la poarta Templului, numită „Frumoasă”, ca să * ceară de milă dela cei ce intrau în Templu. ☞ Cap. 14. 8. ☞ Ioan 9. 8.

3. Omul acesta, cînd a văzut pe Petru și pe Ioan că voiau să intre în Templu, le-a cerut milostenie.

4. Petru, ca și Ioan, s'a uitat țintă la el, și a zis: „Uită-te la noi !”

5. Și el se uita la ei cu luare aminte, și aștepta să capete ceva dela ei.

6. Atunci Petru i-a zis: „Argint și aur, n'am; dar ce am, îți dau: În * Numele lui Isus Hristos din Nazaret, scoală-te și umblă !” ☞ Cap. 4. 10.

7. L-a apucat de mîna dreaptă, și l-a ridicat în sus. îndată i s'au întărit tălpile și glesnele;

8. dintr'o săritură * a fost în picioare, și a început să umble. A intrat cu ei în Templu, umblînd, sîrînd, și lăudînd pe Dumnezeu. ☞ Isa. 35. 6.

9. Tot norodul l-a * văzut umblînd și lăudînd pe Dumnezeu. ☞ Cap. 4. 16. 21.

10. Il cunoșteau că era cel ce ședea * la poarta „Frumoasă” a Templului, ca să ceară de pomană, și s'au umplut de uimire și de mirare pentru cele ce i se întimplaseră. ☞ Ioan 9. 8.

11. Fiîndcă el se ținea de Petru și de Ioan, tot norodul, mirat, a alergat la ei în pridvorul zis * al lui Solomon.

☞ Ioan 10. 23. Cap. 5. 12.

Cuvîntarea lui Petru către norod.

12. Petru, cînd a văzut lucrul acesta, a luat cuvîntul, și a zis norodului:

„Bărbați Israeliti, pentruce vă mirați de lucrul acesta? Dece vă uitați cu ochii țintă la noi, ca și cum prin puterea noastră sau prin cernicia noastră am fi făcut pe omul acesta să umble?”

13. Dumnezeu * lui Avraam, Isaac și Iacov, Dumnezeu * părinților noștri, a proslăvit * pe Robul Său Isus, pe care voi L-ați dat în mîna lui Pilat; și v'ați lepădat de El înaintea lui, măcar că el era de părere să-l dea drumul.

☞ Cap. 5. 30. ☞ Ioan 7. 39; 12. 16. 17; 1. † Mat. 27. 2.

14. Voi v'ați * lepădat de Cel * Sfînt și Neprihănit ț, și ați cerut să vi se dăruiască un ucigaș. ☞ Mat. 27. 20. Marc. 15. 11. Luc. 23. 18. 20. 21. Ioan 18. 40; 19. 15. Cap. 13. 28. ☞ Ps. 16. 10. Marc. 1. 24. Luc. 1. 35. Cap. 2. 27; 4. 27. † Cap. 7. 52; 22. 14.

15. Ați omorît pe Domnul vieții, pe care Dumnezeu L-a înviat din morți; noi * sîntem martori ai Lui.

☞ Cap. 2. 24. ☞ Cap. 2. 32.

16. Prin credința în * Numele lui Isus, a întărit Numele Lui pe omul acesta, pe care-l vedeți și-l cunoașteți; credința în El a dat omului acestuia o tălmădire deplină, cum vedeți cu toții.

☞ Mat. 9. 22. Cap. 4. 10; 14. 9.

17. Și acum, fraților, știu că din * neștiință ați făcut așa, ca și mai marii voștri.

☞ Luc. 23. 34. Ioan 16. 3. Cap. 13. 27. 1 Cor. 2. 8. 1 Tim. 1. 13.

18. Dar Dumnezeu a împlinit astfel ce vestise mai înainte * prin * gura tuturor proorocilor Lui: că, adică, Hristosul Său va pătimi. ☞ Luc. 24. 44. Cap. 26. 22. ☞ Ps. 22. Isa. 50. 6; 53. 5, etc. Dan. 9. 26. 1 Petr. 1. 10. 11.

19. Pocățiți-vă dar *, și întoarceți-vă la Dumnezeu, pentru ca să vi se șteargă păcatele, ca să vină dela Domnul vremele de înviare, ☞ Cap. 2. 38.

20. și să trimeată pe Cel ce a fost ridicat mai dinainte pentru voi: pe Isus Hristos,

21. pe * care cerul trebuie să-L primească, pînă la vremea așezării * din nou a tuturor lucrurilor: despre aceste vremi a ț vorbit Dumnezeu prin gura tuturor sfinților Săi prooroci din vecihime. ☞ Cap. 1. 11. ☞ Mat. 17. 11. † Luc. 1. 70.

22. În adevăr, Moise a zis părinților noștri: „Domnul, Dumnezeu vostru, v'a va ridica dintre frații voștri un prooroc * ca mine; pe El să-L ascultați în tot ce va și spune.

☞ Deut. 18. 15, 18, 19. Cap. 7. 37.

23. Și oricine nu va asculta de Proorocul acela, va fi nimicit cu desăvîrșire din mijlocul norodului.”

24. Deasemenea toți proorocii, dela Samuel și ceilalți, cari au urmat după el, și au vorbit, au vestit zilele acestea.

25. Voi * sinteți fiii proorocilor și ai legământului, pe care l-a făcut Dumnezeu cu părinții noștri, cînd a zis lui Avraam : „Toate neamurile pămîntului vor fi binecuvîntate în sămînța** ta.“

* Cap. 2, 39. Rom. 9, 4, 8; 15, 8. Gal. 3, 16. ** Fac. 12, 3; 18, 18; 22, 18; 26, 4; 28, 14. Gal. 3, 8.

26. Dumnezeu, după ce a ridicat pe Robul Său Isus, L-a trimes * mai întîi vouă **, ca să vă binecuvînteze, întorcînd * pe fiecare din voi dela fărâdelegile sale.“

* Mat. 10, 5; 15, 24. Luc. 24, 47. Cap. 13, 22, 33, 46. ** Vers. 22. † Mat. 1, 21.

Petru și Ioan la Sinedriu.

4. Pe cînd vorbeau Petru și Ioan norodului, au venit la ei pe neașteptate preoții, căpitanul Templului și Saducheeii,

2. foarte necăjiți * că învățau pe norod, și vesteau în Isus învierea din morți.

* Mat. 22, 23. Fapt. 23, 8.

3. Au pus mîinile pe ei, și i-au aruncat în temniță pînă a doua zi; căci se inserase.

4. Însă mulți din ceice auziseră cuvîntarea, au crezut; și numărul bărbaților credincioși s'a ridicat aproape la cinci mii.

5. A doua zi, mai marii norodului, bătrînii și cărturarii s'au adunat împreună la Ierusalim,

6. cu marele preot Ana *, Caiafa, Ioan, Alexandru, și toți cei ce se trăgeau din neamul marilor preoți.

* Luc. 3, 2. Ioan 11, 49; 18, 13.

7. Au pus pe Petru și pe Ioan în mijlocul lor, și i-au întrebato: „Cu * ce putere, sau în numele cui ați făcut voi lucrul acesta?“

* Exod. 2, 14. Mat. 21, 23. Cap. 7, 27.

8. Atunci * Petru, plin de Duhul Sfînt, le-a zis: „Mai mari ai norodului și bătrîni ai lui Israel!

* Luc. 12, 11, 12.

9. Fiindcă sîntem trași astăzi la răspundere pentru o facere de bine, făcută unui om bolnav, și sîntem întrebați cum a fost vindecat,

10. s'o știți toți, și s'o știie tot norodul lui Israel! Omul acesta se înfățișează înaintea voastră pe deplin sănătos, în * Numele lui Isus Hristos din Nazaret, pe ** care voi L-ați răstignit, dar pe care Dumnezeu L-a înviat din morți.

* Cap. 3, 6, 16. ** Cap. 2, 4.

11. El * este „piatra lepădată de voi, zidarii, care a ajuns să fie pusă în capul unghiului.“

* Ps. 118, 22. Isa. 28, 16. Mat. 21, 42.

12. În nimeni altul nu este minuire: căci nu * este supt cer nici un alt Nume dat oamenilor, în care trebuie să fim minuiți.“

* Mat. 1, 21. Cap. 10, 43. 1 Tim. 2, 5, 6.

13. Cînd au văzut ei îndrăzneala lui Petru și a lui Ioan, s'au mirat, intrucît * știau că erau oameni necărturari și de rînd; și au priceput că fuseseră cu Isus.

* Mat. 11, 25. 1 Cor. 1, 27.

14. Dar fiindcă vedeau lingă * ei pe omul care fusese vindecat, nu puteau zice nimic împotriva.

* Cap. 3, 11.

15. Le-au poruncit doar să iasă afară din sobor, s'au sfătuit între ei,

16. și au zis: „Ce * vom face oamenilor acestora? Căci este știut ** de toți locuitorii Ierusalimului că prin ei s'a făcut o minune vădită, pe care n'o putem tăgădui.

* Ioan 11, 47. ** Cap. 3, 9, 10.

17. Dar, ca să nu se lătească vestea aceasta mai departe în norod, să-i amenințăm, și să le poruncim ca de acum încolo să nu mai vorbească nimănui în Numele acesta.“

18. Și după ce i-au chemat *, le-au poruncit să nu mai vorbească cu nici un chip, nici să mai învețe pe oameni în Numele lui Isus.

* Cap. 5, 40.

19. Drept răspuns, Petru și Ioan le-au zis: „Judecați voi singuri dacă * este drept înaintea lui Dumnezeu să ascultăm mai mult de voi decît de Dumnezeu;

* Cap. 5, 29.

20. căci * noi nu putem să nu vorbim despre ce am ** văzut și am auzit.“

* Cap. 1, 8; 2, 32. ** Cap. 2, 15. 1 Ioan 1, 3.

21. I-au amenințat din nou, și i-au lăsat să plece, căci nu știau cum să-i pedepsească, din pricina * norodului; fiindcă ** toți slăveau pe Dumnezeu pentru cele întîmplare.

* Mat. 21, 26. Luc. 20, 6, 19; 22, 2. Cap. 5, 26. ** Cap. 3, 7, 9.

22. Căci omul cu care se făcuse această minune de vindecare, avea mai bine de patruzeci de ani.

Petru și Ioan la ai lor.

23. După * ce li s'a dat drumul, ei s'au dus la ai lor, și le-au istorisit tot ce le spusese preoții cei mai de seamă și bătrîni.

* Cap. 12, 12.

24. Cînd au auzit ei aceste lucruri, și-au ridicat glasul toți împreună către Dumnezeu, și au zis: „Stăpîne,

Doamne, care* ai făcut cerul, pământul, marea și tot ce este în ele!

◊ 2 Reg. 19.16.

25. Tu ai zis prin Duhul Sfint, prin gura părintelui nostru David, robul Tău: „Pentruce* se întărită neamurile, și pentruce cugetă noroadele lucruri deșerte?”

◊ Ps. 2. 1.

26. Impărații pământului s'au răsculat, și domnitorii s'au unit împotriva Domnului și împotriva Unsului Său.

27. În* adevăr, împotriva Robului Tău celui sfint*, Isus, pe Ț care L-ai uns Tu, s'au însoțit în cetatea aceasta Irod și Pilat din Pont cu Neamurile și cu noroadele lui Israel.

◊ Mat. 26.3. Luc. 22.2; 23.1,8. ◊ Luc. 1.35. † Luc. 4.18. Ioan. 10.36.

28. ca* să facă tot ce hotărîse mai dinainte mina Ta și sfatul Tău.

◊ Cap. 2.23; 3.18.

29. Și acum, Doamne, uită-Te la amenințările lor, dă putere robilor Tăi să* vestească Cuvîntul Tău cu toată îndrăzneala,

◊ Vers. 13.31. Cap. 9.27; 13.46; 14.3; 19.8; 26.26; 28.31. Efes. 6.19.

30. și întinde-Ți mina, ca* să se facă tîmăduiri, minuni și semne prin* Numele Robului Ț Tău celui Sfint, Isus.

◊ Cap. 2.43; 5.12. ◊ Cap. 3.6,16. † Vers. 27.

31. După ce s'au rugat ei, s'a* cutremurat locul unde erau adunați; toți s'au umplut de Duhul Sfint, și* vestează Cuvîntul lui Dumnezeu cu îndrăzneală.

◊ Cap. 2.2,4; 16.26. ◊ Vers. 29.

Unirea și dragostea credincioșilor.

32. Mulțimea celor ce crezuseră, era* o inimă și un suflet. Niciunul* nu zicea că averile lui sînt ale lui, ci aveau toate de obște.

◊ Cap. 5.12. Rom. 15.6,6. 2 Cor. 13.11. Filip. 1.27; 2.2. 1 Pet. 3.8. ◊ Cap. 2.44.

33. Apostolii mărturiseau cu multă* putere despre* învierea Domnului I-sus. Și un mare Ț har era peste toți.

◊ Cap. 1.8. ◊ Cap. 1.22. † Cap. 2.47.

34. Căci nu era niciunul printre ei, care să ducă lipsă: toți* cei ce aveau ogoare sau case, le vindeau, aduceau prețul lucrurilor vindute,

◊ Cap. 2.45.

35. și-l* puneau la picioarele apostolilor; apoi* se împărțea fiecăruia după cum avea nevoie.

◊ Vers. 37. Cap. 5.2. ◊ Cap. 2.45; 6.1.

36. Iosif, numit de apostoli și Barnaba, adică, în tîlmăcire, fiul mîngîierii, un Levit, de neam din Cipru,

37. a vîndut un ogor, pe care-l avea*, a adus banii, și i-a pus la picioarele apostolilor.

◊ Vers. 34,36. Cap. 5.1,2.

Anania și Safira.

5. 1. Dar un om, numit Anania, a vîndut o moșioară, cu nevastă-sa Safira,

2. și* a oprit o parte din preț, cu știrea nevastei lui; apoi a adus partea cealaltă, și a pus-o la picioarele apostolilor.

◊ Cap. 4.37.

3. Petru* i-a zis: „Anania, pentruce Ți-a* umplut Satana inima ca să mîști pe Duhul Sfint, și să ascunzi o parte din prețul moșioarei?”

◊ Num. 30.2. Deut. 23.21. Eccl. 5.4. ◊ Luc. 22.3.

4. Dacă n'o vindeai, nu rămînea ea a ta? Și, după ce ai vîndut-o, nu puteai să faci ce vrei cu prețul ei? Cum s'a putut naște un astfel de gînd în inima ta? N'ai mînițit pe oameni, ci pe Dumnezeu.

5. Anania, cînd a auzit cuvintele acestea, a căzut* jos, și și-a dat sufletul. O mare frică a apucat pe toți ceice ascultau aceste lucruri.

◊ Vers. 10.11.

6. Flăcăii s'au sculat, l-au* învelit, l-au scos afară, și l-au îngropat.

◊ Ioan. 19.40.

7. Cam după trei ceasuri, a intrat și nevastă-sa, fără să știe ce se întîmplatase.

8. Petru i-a zis: „Spune-mi, cu atît ați vîndut moșioara?” „Da”, a răspuns ea, „cu atîta.”

9. Atunci Petru i-a zis: „Cum de v'ați înțeles între voi să* ispițiți pe Duhul Domnului? Iată picioarele celor care au îngropat pe bărbatul tău, sînt la ușă, și te vor lua și pe tine.”

◊ Mat. 4.7. Vers. 3.

10. Ea* a căzut îndată la picioarele lui, și și-a dat sufletul. Cînd au intrat flăcăii, au găsit-o moartă; au scos-o afară, și au îngropat-o lingă bărbatul ei.

◊ Vers. 5.

11. O* mare frică a cuprins toată adunarea și pe toți cei ce au auzit aceste lucruri.

◊ Vers. 5. Cap. 2.43; 19.17.

Izbînda apostolilor.

12. Prin* minile apostolilor se făceau multe semne și minuni în norod. Toți* stăteau împreună în pridvorul lui Solomon,

◊ Cap. 2.43; 14.3; 19.11. Rom. 15.19. 2 Cor. 12.12. Evr. 2.4. ◊ Cap. 3.11; 4.32.

13. și* niciunul din ceilalți nu cuteza să se lipească de ei; dar* norodul îi lăuda în gura mare.

◊ Ioan. 9.22; 12.42; 19.38. ◊ Cap. 2.47; 4.21.

14. Numărul celor ce credeau în Domnul, bărbați și femei, se mărea tot mai mult;

15. pînă acolo că scoteau pe bolnavi chiar pe ulițe, și îi puneau pe paturi și pe așternuturi, pentru ca, atunci cînd* va trece Petru, măcar umbra lui să treacă peste vreunul din ei.

*Mat. 9. 21; 14. 36. Cap. 19. 12.

16. Multimea, deasemenea, alerga la Ierusalim, din cetățile vecine, și aducea pe cei bolnavi și pe cei* chinuți de duhuri necurate: și toți se vindecau.

*Marc. 16. 17. 18. Ioan. 14. 12.

Apostolii închiși și izbăviți.

17. Însă* marele preot și toți cei ce erau împreună cu el, adică partida Saducheilor, s'au sculat plini de pizmă,

*Cap. 4. 1, 2, 6.

18. au* pus minile pe apostoli, și i-au aruncat în temnița de obște.

*Luc. 21. 12.

19. Dar un înger* al Domnului a deschis ușile temniței, noaptea, i-a scos afară, și le-a zis:

*Cap. 12. 7, 16, 26.

20. „Duceți-vă, stați în Templu, și vestiți norodului toate* cuvintele vieții acesteia.”

*Ioan 6. 68; 17. 3. 1 Ioan 5. 11.

21. Cînd au auzit ei aceste vorbe, au intrat dis de dimineață în Templu, și au început să învețe pe norod. Marele* preot și cei ce erau cu el, au venit pe neașteptate, au adunat Soborul și pe toată bătrînimea fiilor lui Israel, și au trimis la temniță să aducă pe apostoli.

*Cap. 4. 5, 6. Luc. 22. 4.

22. Aprozii, la venirea lor, nu i-au găsit în temniță. S'au întors și auspus astfel:

23. „Temnița am găsit-o încuiată cu toată grija, și pe păzitori stînd în picioare la uși; dar, cînd am deschis, n'am găsit pe nimeni înăuntru.”

24. Cînd au auzit aceste vorbe, căpitanul* Templului și preoții cei mai de seamă au rămas înmărmuriți, și nu știau ce să creadă despre apostoli și despre urmările acestei întimplări.

*Cap. 4. 1.

25. Cineva a venit și le-a spus: „Iată că oamenii, pe cari i-ați băgat în temniță, stau în Templu, și învață pe norod.”

26. Atunci căpitanul Templului a plecat cu aprozii, și i-au adus; dar nu cu silă, căci* se temeau să nu fie uciși cu pietre de norod.

*Mat. 21. 26.

27. După ce i-au adus, i-au pus înain-

tea Soborului. Și marele preot i-a în-
trebat astfel:

28. „Nu* v'am poruncit noi cu tot dinadinsul să nu învățați pe norod în Numele acesta? Și voi iată că ați umplut Ierusalimul cu învățătura voastră, și căutați* să aruncați asupra noastră singele ț aceluia om.”

*Cap. 4. 18. *Cap. 2. 23, 36; 3. 15; 7. 52. †Mat. 23. 35; 27. 25.

29. Petru și apostolii ceilalți, drept răspuns, i-au zis: „Trebuie* să ascultăm mai mult de Dumnezeu decît de oameni!”

*Cap. 4. 19.

30. Dumnezeu* părinților noștri a înviat pe Isus, pe care voi L-ați omorît, atîrîndu-L* pe lemn.

*Cap. 3. 13, 15; 22. 14. *Cap. 10. 39; 13. 29. Gal. 3. 13. 1 Pet. 2. 24.

31. Pe acest* Isus, Dumnezeu L-a înălțat cu puterea Lui, și L-a făcut Domn* și Mintuitor*, ca să ții dea lui Israel pocăința și iertarea păcatelor.

*Cap. 2. 34, 36. Filip. 2. 9. Evr. 2. 10; 12. 2. *Cap. 3. 15. †Mat. 1. 21. †† Luc. 24. 47. Cap. 3. 26; 13. 38. Efes. 1. 7. Col. 1. 14.

32. Noi* sîntem martori ai acestor lucruri, ca și Duhul Sfînt, pe** care L-a dat Dumnezeu celor ce ascultă de El.”

*Ioan 15. 26, 27. **Cap. 2. 4; 10. 44.

Apostolilor li se dă drumul.

33. Cînd* au auzit ei aceste vorbe, îi tăia la inimă și s'au sfătuit să-i omoare.

*Cap. 2. 57; 7. 54.

34. Dar un Fariseu numit Gamaliel*, un învățător al Legii, prețuit de tot norodul, s'a sculat în picioare în Sobor și a poruncit să scoată puțin afară pe apostoli.

*Cap. 22. 3.

35. Apoi le-a zis: „Bărbați Israeliti, luați seama bine ce aveți de gînd să faceți oamenilor acestora.

36. Căci nu de mult s'a ivit Teuda, care zicea că el este ceva, și la care s'au alipit aproape patru sute de bărbați. El a fost omorît, și toți cei ce îl urmaseră, au fost risipiți și nimiciți.

37. După el s'a ivit Iuda Galileanul, pe vremea înscrierii, și a tras mult norod de partea lui: a perit și el, și toți cei ce-l urmaseră, au fost risipiți.

38. Și acum, eu vă spun: „Nu mai necăjiți pe oamenii aceștia, și lăsați-i în pace! Dacă* încercarea sau lucrarea aceasta este dela oameni, se va nimici;

*Prov. 21. 30. Isa. 5. 10. Mat. 15. 13.

39. dar* dacă este dela Dumnezeu, n'o veți putea nimici. Să nu vă pomeniți că luptați* împotriva lui Dumnezeu.”

*Luc. 21. 16. 1 Cor. 1. 26. **Cap. 7. 51; 9. 5; 28. 9.

40. Ei au ascultat de el. Și, după ce au chemat* pe apostoli, au pus să-i bată** cu nuiele, i-au oprit să vorbească în Numele lui Isus, și le-au dat drumul.

* Cap. 4. 18. ** Mat. 10. 17; 23. 34. Marc. 13. 9.

41. Ei au plecat dinaintea Soborului, și s'au bucurat* că au fost învredniciți să fie batjocoriți, pentru Numele Lui.

* Mat. 5. 12. Rom. 6. 3. 2Cor. 12. 10. Filip. 1. 29. Evr. 10. 34. Iac. 1. 2. 1Pet. 4. 13. 16.

42. Și în fiecare zi, în* Templu și acasă, nu încetau** să învețe pe oameni, și să vestească Evanghelia lui Isus Hristos.

* Cap. 2. 46. ** Cap. 4. 20. 29.

Cei șapte diaconi.

6. 1. În zilele acelea, când s'a* înmulțit numărul ucenicilor, Evreii cari vorbeau grecește**, cirteau împotriva Evreilor, pentrucă văduvele lor erau trecute cu vederea la împărțeața Ța ajutoarelor de toate zilele.

2. Cei doisprezece au adunat mulțimea ucenicilor, și au zis: „Nu* este potrivit pentru noi să lăsăm Cuvîntul lui Dumnezeu ca să slujim la mese.

* Exod. 18. 17.

3. Deaceea, fraților, alegeți* dintre voi șapte bărbați, vorbiți de bine, plini de Duhul Sfînt și înțelepciune, pe cari îi vom pune la slujba aceasta.

* Deut. 1. 13. Cap. 1. 21; 16. 2. 1 Tim. 3. 7.

4. Iar noi vom* stăruî necurmat în rugăciune și în propovăduirea Cuvîntului.

* Cap. 2. 42.

5. Vorbirea aceasta a plăcut întregii adunări. Au ales pe Ștefan, bărbat* plin de credință și de Duhul Sfînt, pe Filip**, pe Prohor, pe Nicanor, pe Timon, pe Parmena și pe Nicolae Ț, un prozelit din Antiohia.

* Cap. 11. 24. ** Cap. 8. 5, 26; 21. 8. † Apoc. 2. 6, 15.

6. I-au adus înaintea apostolilor, cari*, după ce s'au rugat, și-au** pus mîinile peste ei.

* Cap. 1. 24. ** Cap. 9. 17; 9. 17; 13. 3. 1 Tim. 4. 14; 5. 22. 2 Tim. 1. 6.

Ștefan învinuit de hulă.

7. Cuvîntul* lui Dumnezeu se răspîndea tot mai mult, numărul ucenicilor se înmulțea mult în Ierusalim, și o mare mulțime de** preoți veneau la credință.

8. Ștefan era plin de har și de putere, și făcea minuni și semne mari în norod.

9. Unii din sinagoga, numită a Izbăviților, a Cirinenilor, și a Alexandrinilor,

împreună cu niște ludei din Cilicia și din Asia, au început o ceartă de vorbe cu Ștefan;

10. dar* nu puteau să stea împotriva înțelepciunii și Duhului cu care vorbea el.

11. Atunci* au pus la cale pe niște oameni să zică: „Noi l-am auzit rostind cuvinte de hulă împotriva lui Moise și împotriva lui Dumnezeu.”

* 1 Reg. 21. 10, 13. Mat. 26. 59, 60.

12. Au întăritat norodul, pe bătrîni și pe cărturari, au năvălit asupra lui, au pus mina pe el, și l-au dus în Sobor.

13. Au scos niște martori mincinoși, cari au zis: „Omul acesta nu încetează să spună cuvinte de hulă împotriva acestui locaș sfînt și împotriva Legii.

14. În adevăr*, l-am auzit zicînd că acest Isus din Nazaret va dărîma** locașul acesta, și va schimba obiceiurile, pe cari ni le-a dat Moise.”

* Cap. 25. 8. ** Dan. 9. 26.

15. Toți cei ce ședeau în Sobor, s'au uitat Țintă la Ștefan, și fața lui li s'a arătat ca o față de înger.

Cuvîntarea de apărare a lui Ștefan.

7. 1. Marele preot a zis: „Așa stau lucrurile?”

2. Ștefan a răspuns: „Fraților* și părinților, ascultați! Dumnezeuul slavei S'a arătat părintelui nostru Avraam, cînd era în Mesopotamia, înainte ca să se așeze în Haran.

* Cap. 22. 1.

3. Și i-a zis: „Ieși* din țara ta și din familia ta, și du-te în țara, pe care Ți-o voi arăta.”

* Fac. 12. 1.

4. El a ieșit atunci* din țara Haldeilor, și s'a așezat în Haran. De acolo, după moartea tatălui său, Dumnezeu l-a strămutat în țara aceasta, în care locuiești voi acum.

* Fac. 11. 31; 12. 4, 5.

5. Din țara aceea nu i-a dat nimic în stăpînire, nici măcar o palmă de loc, ci i-a făgăduit* că i-o va da în stăpînire lui, și seminței lui după el, măcar că n'avea niciun copil.

* Fac. 12. 7; 13. 15; 15. 3, 8; 17. 8; 26. 3.

6. Dumnezeu i-a spus că sămînta* lui va locui într-o țară străină, va fi robită, și va fi chinuită patru** sute de ani.

* Fac. 15. 13, 16. ** Exod. 12. 40. Gal. 3. 17.

7. „Dar neamul, căruia îi vor fi robi, îl voi judeca Eu“, a zis Dumnezeu. „După aceea, vor ieși, și-Mi vor* sluji în locul acesta.”

* Exod. 3. 12.

8. Apoi i-a dat* legămîntul tăierii

împrejur; și astfel** Avraam, cînd a născut pe Isaac, l-a tăiat împrejur în ziua a opta; Isaac† a născut și a tăiat împrejur pe Iacov, și Iacov †† pe cei doisprezece patriarhi. *Fac. 17. 9-11. †Fac. 21. 2-4. ††Fac. 25. 26. ††Fac. 20. 31, etc.; 30. 5, etc.; 35. 18, 23.

9. Iar* patriarhii, cari pizmuiau pe Iosif, l-au vîndut, ca să fie dus în Egipt. Dar** Dumnezeu a fost cu el, *Fac. 37. 4, 11, 28. Ps. 105. 17. ††Fac. 39. 2, 21, 23.

10. Și l-a izbăvit din toate necazurile lui; l-a dat înțelepciune și trecere* înaintea lui Faraon, împăratul Egiptului, care l-a pus dregător peste Egipt și peste toată casa lui. *Fac. 41. 37; 42. 6.

11. A venit* o foamete în tot Egiptul și Canaanul. Novoia era mare, și părinții noștri nu găseau merinde. *Fac. 41. 54.

12. Iacov* a auzit că în Egipt era griu, și a trimes pe părinții noștri înfiliaș dată acolo. *Fac. 42. 1.

13. Și* cînd au venit a doua oară, Iosif a fost cunoscut de frații săi, și Faraon a aflat din ce neam era Iosif. *Fac. 45. 4, 16.

14. Apoi* Iosif a trimes să cheme pe tatăl său Iacov și pe toată** familia lui, șaptezeci și cinci de suflete. *Fac. 45. 9, 27; ††Fac. 46. 27. Deut. 10. 22.

15. Iacov* s'a pogorît în Egipt, unde a murit** el și părinții noștri. *Fac. 46. 5. ††Fac. 49. 33. Exod. 1. 6.

16. Și* au fost strămutați la Sihem, și puși în mormîntul*, pe care îl cumpărase Avraam cu o sumă de bani dela fiii lui Emor, în Sihem. *Exod. 13. 19. Ios. 24. 32. ††Fac. 23. 16; 33. 19.

17. Se apropia vremea* cînd trebuia să se împlinească făgăduința, pe care o făcuse Dumnezeu lui Avraam. Norodul a** crescut și s'a înmulțit în Egipt, *Fac. 15. 13. Vera. 6. ††Exod. 1. 7-9. Ps. 105. 24, 25.

18. pînă cînd s'a ridicat un alt împărat, care nu cunoștea pe Iosif.

19. Împăratul acesta a uneltit împotriva neamului nostru, și a chinuit pe părinții noștri, pînă acolo că să-și lepede pruncii, ca să nu trăiască. *Exod. 1. 22.

Vremea lui Moise.

20. Pe* vremea aceasta s'a născut Moise, care era** frumos înaintea lui Dumnezeu. El a fost hrănit trei luni în casa tatălui său. *Exod. 2. 2. ††Evr. 11. 23.

21. Și cînd a fost* lepădat, l-a luat

fiica lui Faraon, și l-a crescut ca pe copilul ei. *Exod. 2. 3-10.

22. Moise a învățat toată înțelepciunea Egiptenilor, și era puternic* în cuvinte și în fapte. *Luc. 24. 19.

23. El* avea patruzeci de ani, cînd i-a venit în inimă dorința să cerceteze pe frații săi, pe fiii lui Israel. *Exod. 2. 11, 12.

24. A văzut pe unul din ei suferind nedreptate; i-a luat apărarea, a răzbunat pe cel asuprit, și a omorît pe Egiptean.

25. Credea că frații lui vor pricepe că Dumnezeu prin mina lui le va da izbăvirea; dar n'au priceput.

26. A* doua zi, cînd se băteau ei, Moise a venit în mijlocul lor, și i-a îndemnat la pace. „Oamenilor“, a zis el, „voi sinteți frați; de ce vă nedreptățiți unul pe altul?“ *Exod. 2. 13.

27. Dar cel ce nedreptătea pe aproapele său, l-a îmbrîncit, și i-a zis: „Cine* te-a pus pe tine stăpînitor și judecător peste noi?“ *Luc. 12. 14. Cap. 4. 7.

28. Vrei să mă omori și pe mine cum ai omorît ieri pe Egiptean?“

29. La* auzul acestor vorbe, Moise a fugit, și s'a dus de a locuit ca străin în pămîntul Madian, unde a născut doi fii. *Exod. 2. 15. 22; 4. 20; 18. 3, 4.

30. Peste* patruzeci de ani, i s'a arătat un înger în pustia muntelui Sinai, în para focului unui rug. *Exod. 3. 2.

31. Moise, cînd l-a văzut, s'a mirat de arătarea aceasta; și, pe cînd se apropia să vadă ce este, a auzit glasul Domnului,

32. care i-a zis: „Eu* sînt Dumnezeul părinților tăi, Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac, și Dumnezeul lui Iacov.“ Și Moise, tremurînd, n'a îndrăznit să se uite. *Mat. 22. 32. Evr. 11. 16.

33. Domnul* i-a zis: „Scoate-ți încălămîntea din picioare, căci locul pe care stai, este un pămînt sfînt. *Exod. 3. 5. Ios. 5. 15.

34. Am* văzut suferința poporului Meu, care este în Egipt, le-am auzit gemetele, și M'am pogorît să-i izbăvesc. Acum, du-te, te voi trimete în Egipt.“ *Exod. 3. 7.

35. Pe acest Moise, de care se lepădaseră ei, cînd au zis: „Cine te-a pus pe tine stăpînitor și judecător?“ Dumnezeu l-a trimes ca stăpînitor și izbăvitor, cu ajutorul* îngerului, care i se aătase în rug. *Exod. 14. 19. Num. 20. 16.

36. El* i-a scos din Egipt, și a făcut** minuni și semne în Egipt, la țara Marea Roșie, și țin în pustie, patruzeci de ani. ♦ Exod. 12.41; 33.1. ♦♦ Exod. 7-11.14. Ps. 106.27. † Exod. 14.21, 27-29. †† Exod. 16.1, 35.

37. Acest Moise a zis fiilor lui Israel: „Domnul, Dumnezeul vostru, vă va ridica dintre frații voștri un prooroc* ca mine: de el** să ascultați.” ♦ Deut. 18.15, 18. Cap. 3.22. ♦♦ Mat. 17.5.

38. El* este acela care, în adunarea Israelitilor din pustie, cu ingerul**, care i-a vorbit pe muntele Sinai, și cu părinții noștri, a țin primit cuvinte țin vii, ca să ni le dea nouă. ♦ Exod. 19.3, 17. ♦♦ Isa. 63.9. Gal. 3.19. Evr. 2.2. † Exod. 21.1. Deut. 5.27, 31; 33.4. Ioan. 1.17. †† Rom. 9.2.

39. Părinții noștri n'au vrut să-l asculte, ci l-au nesocotit: și, în inimile lor, s'au întors spre Egipt,

40. și* au zis lui Aaron: „Fă-ne niște dumnezei, cari să meargă înaintea noastră; căci acest Moise, care ne-a scos din țara Egiptului, nu știm ce s'a făcut.” ♦ Exod. 32.1.

41. Și* în zilele acelea, au făcut un vițel, au adus jertfă idolului, și s'au bucurat de lucrul minilor lor.

♦ Deut. 9.16. Ps. 106.19.

42. Atunci Dumnezeu S'a* întors dela ei, și i-a dat să se închine oștirii** cerului, după cum este scris în cartea proorocilor: „Mi-ați adus voi vite jugate și jertfe timp de patruzeci de ani în pustie, casă țin a lui Israel?..

♦ Ps. 81.12. Ezech. 20.25, 39. Rom. 1.24. 2 Tes. 2.11. ♦♦ Deut. 4.19; 17.3. 2 Reg. 17.16; 21.3. Ier. 19.13. † Amos 5.25, 26.

43. Ați purtat cortul lui Moloh și chipul stelei zeului Remfan, chipurile acelea, pe cari le-ați făcut ca să vă închinați lor! De aceea vă voi strămăta dincolo de Babilon.”

44. Părinții noștri aveau în pustie cortul întâlnirii, așa cum îl rânduise Celce a spus lui Moise să-l* facă după chipul, pe care-l văzuse.

♦ Exod. 26.40; 26.30. Evr. 8.5.

45. Și* părinții noștri l-au adus, la rindul lor, supt povățuirea lui Iosua, când au intrat în țara stăpînită de Neamurile, pe** cari Dumnezeu le-a izgonit dinaintea părinților noștri; și a rămas acolo pînă în zilele lui David.

♦ Ios. 3.14. ♦♦ Neem. 9.24. Ps. 44.2; 78.55. Cap. 13.19.

46. David* a căpătat milă înaintea lui Dumnezeu, și a** cerut să ridice o locuință pentru Dumnezeul lui Iacov. ♦ 1 Sam. 16.1. 2 Sam. 7.1. Ps. 69.10. Cap. 19.22. ♦♦ 1 Reg. 8.17. 1 Cron. 22.7. Ps. 129.4, 5.

47. Și* Solomon a fost acela care l-a zidit o casă.

♦ 1 Reg. 6.1; 8.20. 1 Cron. 17.12. 2 Cron. 3.1.

48. Dar* Cel Prea Înalt nu locuiește în lăcăsuri făcute de mîni omenești, cum zice proorocul:

♦ 1 Reg. 8.27. 2 Cron. 2.6; 6.18. Cap. 17.24.

49. „Cerule* este scaunul Meu de domnie, și pămîntul este așternutul picioarelor Mele. Ce fel de casă lmi veți zidi voi Mie, zice Domnul, sau care va fi locul Meu de odihnă?”

♦ Isa. 66.1, 2. Mat. 5.34, 35, 23.22.

50. N'a făcut mîna Mea toate aceste lucruri?...”

Uciderea lui Ștefan cu pietre.

51. ...Oameni tari* la cerbice, ne-tăiați împrejur** cu inima și cu urechile! Voi totdeauna vă împotriviți Duhului Sfînt. Cum au făcut părinții voștri, așa faceți și voi. ♦ Exod. 32.9; 33.3. Isa. 48.4. ♦♦ Lev. 26.41. Deut. 10.16. Ier. 4.4; 6.10; 9.26. Ezech. 44.9.

52. Pe* cari din prooroci nu i-au prigunit părinții voștri? Au omorît pe ceice vesteau mai dinainte venirea Celui** Neprihănit, pe care L-ați vindut acum, și L-ați omorît. ♦ 2 Cron. 36.16. Mat. 21.35; 23.34, 37. 1 Tes. 2.15. ♦♦ Cap. 3.14.

53. voi, cari* ați primit Legea dată prin îngeri, și n'ați păzit-o!...”

♦ Exod. 20.1. Gal. 3.19. Evr. 2.2.

54. Cînd* au auzit ei aceste vorbe, îi tăia pe inimă, și scrișneau din dinți împotriva lui.

♦ Cap. 5.33.

55. Dar Ștefan, plin* de Duhul Sfînt, și-a pironit ochii spre cer, a văzut slava lui Dumnezeu, și pe Isus stînd în picioare la dreapta lui Dumnezeu;

♦ Cap. 6.5.

56. și a zis: „Iată, văd* cerurile deschise, și pe Fiul** omului stînd în picioare la dreapta lui Dumnezeu.”

♦ Ezech. 1.1. Mat. 3.16. Cap. 10.11. ♦♦ Dan. 7.13.

57. Ei au început atunci să răcnească, și-au astupat urechile, și s'au năpustit toți într'un gînd asupra lui.

58. L-au tîrit* afară din cetate, și l-au** ucis cu pietre. Martirii țin și-au pus hainele la picioarele unui tînăr, numit Saul. ♦ 1 Reg. 21.13. Luc. 4.23. Evr. 13.12. ♦♦ Lev. 24.16. † Deut. 13.9, 10; 17.7. Cap. 8.1; 22.20.

59. Și aruncau cu pietre în Ștefan, care* se ruga și zicea: „Doamne Isuse, primește** duhul meu!”

♦ Cap. 9.14. ♦♦ Ps. 31.5. Luc. 23.46.

60. Apoi a îngenuncheat*, și a strigat cu glas tare: „Doamne**, nu le ținea

în seamă păcatul acesta!" Și după aceste vorbe, a adormit.

• Cap. 9. 40; 20. 36; 21. 5. • Mat. 5. 44. Luc. 6. 28; 23. 34.

Prigonirea creștinilor.

8. Saul * se învoise la uciderea lui Ștefan. În ziua aceea, s'a pornit o mare prigonire împotriva Bisericii din Ierusalim. Și toți **, afară de apostoli, s'au împrăștiat prin părțile Iudeii și ale Samariei. • Cap. 7. 58; 22. 20. • Cap. 11. 19.

2. Niște oameni temători de Dumnezeu au îngropat pe Ștefan, și l-au jălit cu mare tânguire.

• Fac. 23. 3; 50. 10. 2 Sam. 3. 31.

3. Saul de partea lui, făcea prăpăd * în Biserică; intra prin casă, lua cu sila pe bărbați și pe femei, și-i arunca în temniță.

• Cap. 7. 58; 9. 1, 13. 21; 22. 4; 26. 10, 11. 1 Cor. 15. 9. Gal. 1. 13. Filip. 3. 6. 1 Tim. 1. 13.

4. Ceice se împrăștiaseră *, mergeau din loc în loc, și propovăduiau Cuvîntul.

• Mat. 10. 23. Cap. 11. 19.

5. Filip * s'a coborît în cetatea Samariei, și le-a propovăduit pe Hristos.

• Cap. 6. 6.

6. Noroadele luau aminte cu un gînd la cele spuse de Filip, cînd au auzit și au văzut semnele, pe cari le făcea.

7. Căci din mulți îndrăcîiței ieșeau duhuri * necurate, și scoteau mari țipete; mulți slăbănogi și schiopi erau tămăduiți.

• Marc. 16. 17.

8. Și a fost o mare bucurie în cetatea aceasta.

9. În cetate era un om, numit Simon, care zicea că este un orn însemnat; el vrăjea * și punea în uimire ** pe poporul Samariei,

• Cap. 13. 6. • Cap. 5. 36.

10. Toți, dela mic pînă la mare, îl ascultau cu luare aminte, și ziceau: „Acesta este puterea lui Dumnezeu, cea care se numește „mare“.

11. Il ascultau cu luare aminte, pentru că multă vreme îi uimise cu vrăjitoriile lui.

12. Dar, cînd au crezut pe Filip, care propovăduia Evanghelia * Împărăției lui Dumnezeu și a Numelui lui Isus Hristos, au fost botezați, atît bărbați cît și femei.

• Cap. 1. 3.

13. Chiar Simon a crezut; și după ce a fost botezat, nu se mai despărțea de Filip, și privea cu uimire minunile și semnele mari cari se făceau.

Petru și Ioan în Samaria.

14. Apostolii, cari erau în Ierusalim, cînd au auzit că Samaria a primit Cu-

vîntul lui Dumnezeu, au trimis la ei pe Petru și pe Ioan.

15. Aceștia au venit la Samariteni, și s'au rugat pentru ei, ca să * primească Duhul Sfînt.

• Cap. 2. 38.

16. Căci nu se pogorise încă * peste niciunul din ei, ci fuseseră numai ** botezați în Numele † Domnului Isus.

• Cap. 19. 2. • Mat. 28. 19. Cap. 2. 38. † Cap. 10. 46; 19. 5.

17. Atunci Petru și Ioan au pus * minile peste ei, și aceia au primit Duhul Sfînt.

• Cap. 6. 6; 19. 6. Evr. 6. 2.

18. Cînd a văzut Simon că Duhul Sfînt era dat prin punerea minilor apostolilor, le-a dat bani,

19. și a zis: „Dați-mi și mie puterea aceasta, pentru ca peste oricine-mi voi pune minile, să primească Duhul Sfînt.“

20. Dar Petru i-a zis: „Banii tăi să piară împreună cu tine, pentru că ai * crezut că darul ** lui Dumnezeu s'ar putea cîpăta cu bani!

• Mat. 10. 8. 2 Reg. 5. 16. • Cap. 2. 38; 10. 45; 11. 17.

21. Tu n'ai nici parte, nici sort în toată treaba aceasta, căci inima ta nu este curată înaintea lui Dumnezeu.

22. Pocăiește-te dar de această răutate a ta, și roagă-te Domnului să * îți se ierte gîndul acesta al inimii tale, dacă este cu puțință; • Dan. 4. 27. 2 Tim. 2. 25.

23. căci văd că ești plin de fieră amară *, și în lanțurile fărădelegii.“

• Evr. 12. 15.

24. Simon a răspuns: „Rugați-vă * voi Domnului pentru mine, ca să nu mi se întîmple nimic din ce ați zis.“

• Fac. 20. 7, 17. Exod. 9. 8. Num. 21. 7. 1 Reg. 13. 6. Iov 42. 8. Iac. 5. 16.

25. După ce au mărturisit despre Cuvîntul Domnului, și după ce l-au propovăduit, Petru și Ioan s'au întors la Ierusalim, vestind Evanghelia în multe sate de ale Samaritenilor.

Filip și famenul Etiopian.

26. Un inger al Domnului a vorbit lui Filip, și i-a zis: „Scoală-te, și du-te spre miazăzi, pe drumul care poartă spre Ierusalim la Gaza, și care este pustiu.“

27. Filip s'a sculat și a plecat. Și iată că un * Etiopian, un famen cu mare putere la împărăteasa Candace a Etiopienilor, și îngrijitorul tuturor visticriilor ei, venit ** la Ierusalim ca să se închine,

• 1 Tes. 3. 10. • Iona 12. 20.

28. se întorcea de acolo, și ședea în carul lui, și citea pe proorocul Isaia.

29. Duhul a zis lui Filip: „Du-te, și ajunge carul acesta!”

30. Filip a alergat, și a auzit pe Etio-pian citind pe proorocul Isaia. El i-a zis: „Înțelegi tu ce citești?”

31. Famenul a răspuns: „Cum aş putea să înțeleg, dacă nu mă va călăuzi cineva?” Și a rugat pe Filip să se suie în car, și să șadă împreună cu el.

32. Locul din Scriptură, pe care-l citea, era acesta: „El* a fost dus ca o oaie la tăiere; și, ca un miel fără glas înaintea celui ce-l tunde, așa nu Și-a deschis gura;”

✠ Isa. 53. 7, 8.

33. În smerenia Lui, judecata l-a fost luată. Și cine va zugrăvi pe cei din timpul Lui? Căci viața l-a fost luată de pe pământ.”

34. Famenul a zis lui Filip: „Rogu-te, despre cine vorbește proorocul astfel? Despre sine sau despre vreun altul?”

35. Atunci Filip a luat cuvântul, a început* dela Scriptura aceasta, și i-a propovăduit pe Isus.

✠ Luc. 24. 27. Cap. 18. 28.

36. Pe când își urmau ei drumul, au dat peste o apă. Și famenul a zis: „Uite apă; ce* mă împiedică să fiu botezat?”

✠ Cap. 10. 47.

37. Filip a zis: „Dacă* crezi din toată inima, se poate.” Famenul a răspuns: „Cred** că Isus Hristos este Fiul lui Dumnezeu.”

✠ Mat. 28. 19. Marc. 16. 16.

✠ Mat. 16. 16. Ioan 6. 69; 9. 35, 38; 11. 27. Cap. 9. 20. 1 Ioan 4. 15; 5. 5, 13.

38. A poruncit să stea carul, s'au pogorît amândoi în apă, și Filip a botezat pe famen.

39. Când au ieșit afară din apă, Duhul* Domnului a răpit pe Filip, și famenul nu l-a mai văzut. În timp ce famenul își vedea de drum, plin de bucurie,

✠ 1 Reg. 18. 12. 2 Reg. 2. 16. Ezech. 3. 12. 14.

40. Filip se afla la Azot, de unde s'a dus pînă la Cezarea. Și propăvăduia Evanghelia în toate cetățile prin cari trecea.

Întoarcerea lui Saul.

91. Dar Saul* sufla încă amenințarea și uciderea împotriva ucenicilor Domnului. S'a dus la marele preot,

✠ Cap. 8. 3. Gal. 1. 13. 1 Tim. 1. 13.

2. și i-a cerut scrisori către sinagogile din Damasc, ca, dacă va găsi pe unii umblînd pe Calea credinței, atît bărbați cit și femei, să-i aducă legați la Ierusalim.

3. Pe drum, cînd* s'a apropiat de Damasc, de odată a strălucit o lumină din cer în jurul lui.

✠ Cap. 22. 6; 26. 12. 1 Cor. 15. 8.

4. El a căzut la pămînt, și a auzit un glas, care-i zicea: „Saule, Saule, pentruce* Mă prigonești?”

✠ Mat. 23. 40, etc.

5. „Cine ești Tu, Doamne?” a răspuns el. Și Domnul a zis: „Eu sînt Isus, pe care-l prigonești. „Ți-ar fi greu* să arunci înapoi cu piciorul într'un țepus.”

✠ Cap. 6. 39.

6. Tremurînd și plin de frică, el a zis: „Doamne ce* vrei să fac?” „Scoală-te,” i-a zis Domnul, „întră în cetate, și ți se va spune ce trebuie să faci.”

✠ Luc. 3. 10. Cap. 2. 37; 16. 30.

7. Oamenii* cari-l însoțeau, au rămas încremeniți; azeau în adevăr glasul, dar nu vedeau pe nimeni.

✠ Dan. 10. 7. Cap. 22. 9; 26. 13.

8. Saul s'a sculat dela pămînt; și măcar că ochii îi erau deschiși, nu vedea nimic. L-au luat de mîni, și l-au dus în Damasc.

9. Trei zile n'a văzut, și n'a mincat, nici n'a băut nimic.

10. În Damasc era un ucenic numit* Anania. Domnul i-a zis într'o vedenie: „Anania!” „Iată-mă Doamne,” a răspuns el.

✠ Cap. 22. 12.

11. Și Domnul i-a zis: „Scoală-te, du-te pe ulița care se cheamă „Dreaptă,” și caută în casa lui luda pe unul zis Saul, un om din Tars*. Căci iată, el se roagă;

✠ Cap. 21. 39; 22. 3.

12. și a văzut în vedenie pe un om, numit Anania, intrînd la el, și punîndu-și mîinile peste el, ca să-și capete iarăș vederea.”

13. „Doamne,” a răspuns Anania, „am auzit dela mulți despre toate relele, pe cari le-a făcut omul acesta sfîntilor Tăi în Ierusalim;

✠ Vers. 1.

14. ba și aici are puteri din partea preoților celor mai de seamă, ca să lege pe toți cari* cheamă Numele Tău.

✠ Vers. 21. Cap. 7. 60; 22. 16. 1 Cor. 1. 2. 2 Tim. 2. 23.

15. Dar Domnul i-a zis: „Du-te, căci el* este un vas, pe care l-am ales, ca să ducă Numele Meu înaintea Neamurilor”, înaintea împăraților, și înaintea fiilor lui Israel; ”

✠ Cap. 13. 2; 22. 21; 26. 17.

Rom. 1. 1. 1 Cor. 15. 10. Gal. 1. 15. Efes. 3. 7, 8. 1 Tim. 2. 7. 2 Tim. 1. 11. ✠ Rom. 1. 5; 11. 13. Gal. 2. 7, 8. ✠ Cap. 26. 22; 26. 1, etc.

16. și îi* voi arăta tot ce trebuie să sufere pentru Numele Meu.”

✠ Cap. 20. 23; 21. 11. 2 Cor. 11. 23.

17. Anania* a plecat; și, după ce a intrat în casă, a pus** minile peste Saul, și a zis: „Frate Saule, Domnul Isus, care ți S'a arătat pe drumul pe care veneai, m'a trimis ca să capeți vederea, și să ți te umpli de Duhul Sfânt.“

*Cap. 22. 13. **Cap. 8. 17. †Cap. 2. 4; 4. 31; 8. 17; 13. 62.

18. Chiar în clipa aceea, au căzut de pe ochii lui un fel de solzi; și el și-a căpătat iarăși vederea. Apoi s'a sculat, și a fost botezat.

19. După ce a mâncat, a prins iarăși putere.

Saul* a rămas câteva zile cu ucenicii, cari erau în Damasc.

*Cap. 20. 20.

20. Și îndată a început să propovăduiască în sinagogi că* Isus este Fiul lui Dumnezeu.

*Cap. 8. 37.

21. Toți cei ce-l ascultau, rămîneau uimiți, și ziceau: „Nu este el* acela care făcea prăpăd în Ierusalim, printre cei ce chemau Numele acesta? Și n'a venit el aici ca să-i ducă legați înaintea preoților celor mai de seamă?“

*Cap. 8. 3. Vers. 1. Gal. 1. 13, 23.

22. Totuș Saul se întărea din ce în ce mai mult, și făcea de rușine* pe ludeii, cari locuiau în Damasc, dovădind că Isus este Hristosul.

*Cap. 18. 28.

ludeii caută să omoare pe Saul.

23. După citva timp, ludeii s'au* sfătuit să-l omoare;

*Cap. 23. 12; 25. 3. 2 Cor. 11. 26.

24. și uneltirea* lor a ajuns la cunoștința lui Saul. Porțile erau păzite zi și noapte, ca să-l omoare.

*2 Cor. 11. 32.

25. Dar într'o noapte, ucenicii l-au luat și l-au* coborît prin zid, dîndu-l jos într'o coșniță.

*Ios. 2. 15. 1 Sam. 19. 12.

26. Cînd a ajuns* în Ierusalim, Saul a căutat să se lipească de ucenici; dar toți se temeau de el, căci nu puteau să creadă că este ucenic.

*Cap. 22. 17. Gal. 1. 17, 18.

27. Atunci* Barnaba l-a luat cu el, l-a dus la apostoli, și le-a istorisit cum, pe drum, Saul văzuse pe Domnul, care i-a vorbit, și cum** în Damasc propovăduise cu îndrăzneală în Numele lui Isus.

*Cap. 4. 36; 13. 2. **Vers. 20, 22.

28. De atunci se ducea* și venea împreună cu ei în Ierusalim,

*Gal. 1. 18.

29. și propovăduia cu îndrăzneală în Numele Domnului. Vorbea și se întreba și cu Evreii cari vorbeau grecește*, dar** ei căutau să-l omoare.

*Cap. 6. 1; 11. 20. **Vers. 23. 2 Cor. 11. 26.

30. Cînd au aflat frații de lucrul acesta, l-au dus la Cezarea, și l-au pornit la Tars.

Vindecarea lui Enea.

31. Biserica* se bucura de pace în toată ludea, Galilea și Samaria, se înălțarea sufletește, și umbla în frica Domnului; și, cu ajutorul Duhului Sfînt, se înmulțea.

*Cap. 8. 1.

32. Pe cînd cerceta Petru pe* toți sfinții, s'a pogorît și la cei ce locuiau în Lida.

*Cap. 8. 14.

33. Acolo a găsit un om, anume Enea, care zăcea de opt ani olog în pat.

34. „Enea,“ i-a zis Petru, „Isus Hristos te* vindecă; scoală-te, și fă-ți patul.“ Și Enea s'a sculat îndată.

*Cap. 3. 8, 16; 4. 10.

35. Toți locuitorii din Lida și din Saronă*, l-au văzut, și s'au** întors la Domnul.

*1 Cron. 5. 16. **Cap. 11. 21.

Înviera Tabitei.

36. În lope, era o uceniță numită Tabita, nume, care în tîlmăcire se zice Dorca. Ea făcea o mulțime de* fapte bune și milostenii.

*1 Tim. 2. 10. Tit. 3. 8.

37. În vremea aceea, s'a îmbolnăvit, și a murit. După ce au scădat-o, au pus-o într'o odaie de sus*.

*Cap. 1. 13.

38. Fiindcă Lida este aproape de lope, ucenicii, cînd au auzit că Petru este acolo, au trimis doi oameni la el, să-l roage: Nu pregeta să vii pînă la noi.

39. Petru s'a sculat, și a plecat împreună cu ei. Cînd a sosit, l-au dus în odaia de sus. Toate văduvele l-au înconjurat plîngînd, și i-au arătat hainele și cămășile, pe cari le făcea Dorca, pe cînd era cu ele.

40. Petru a scos* pe toată lumea afară, a ingenuncheat**, și s'a rugat; apoi, s'a întors spre trup, și a zis: „Tabita, scoală-te!“ Ea a deschis ochii, și, cînd a văzut pe Petru, a stătut în capul oaselor.

*Mat. 9. 25. **Cap. 7. 60. †Marc. 5. 41. ‡Ioan 11. 41.

41. El i-a dat mina, și a ridicat-o în sus. A chemat îndată pe sfinți și pe văduve, și le-a pus-o înaintea vie.

42. Minunea aceasta a fost cunoscută în toată cetatea lope, și* mulți au crezut în Domnul.

*Ioan 11. 45; 12. 11.

43. Petru a rămas multe zile în lope la un tăbăcar, numit Simon*.

*Cap. 10. 6.

Sutașul Corneliu.

10 1. In Cezarea era un om cu numele Corneliu, sutaș din ceata de ostași numită „italiana“.

2. Omul acesta era cucernic* și temător** de Dumnezeu, împreună cu toată casa lui. El făcea multe milostenii norodului, și se ruga totdeauna lui Dumnezeu. *Vers. 22. Cap. 8. 2; 22. 12. **Vers. 35.

3. Pela ceasul al nouălea din zi, a văzut* lămurit într-o vedenie pe un înger al lui Dumnezeu că a intrat la el, și i-a zis: „Corneliu!“ *Vers. 30. Cap. 11. 13.

4. Corneliu s'a uitat țintă la el, s'a înfricoșat, și a răspuns: „Ce este, Doamne?“ Și îngerul i-a zis: „Rugăciunile și milosteniile tale s'au suit înaintea lui Dumnezeu, și El Și-a adus aminte de ele.“

5. Trimete acum niște oameni la lope, și chiamă pe Simon, zis și Petru.

6. El găzduiește la un om, numit Simon* tăbăcarul, a cărui casă este lângă mare: acela** îți va spune ce trebuie să faci.“ *Cap. 9. 43. **Cap. 11. 14.

7. Cum a plecat îngerul, care vorbise cu el, Corneliu a chemat două din slugile sale, și un ostaș cucernic din aceia cari-i slujeau în tot timpul; și, după ce le-a istorisit totul, i-a trimis la lope.

Corneliu întors la Dumnezeu.

9. A doua zi, cînd erau pe drum și se apropiau de cetate, Petru s'a* suit să se roage pe acoperișul casei, pela ceasul al șaselea. *Cap. 11. 5, etc.

10. L-a ajuns foamea, și a vrut să mănince. Pe cînd îi pregăteau mincarea, a căzut într-o răpire sufletească.

11. A* văzut cerul deschis, și un vas ca o față de masă mare, legată cu cele patru colțuri, coborîndu-se și slobozindu-se în jos pe pămînt. *Cap. 7. 56. Apoc. 19. 11.

12. In ea se aflau tot felul de dobitoace cu patru picioare și tiritoare de pe pămînt și păsările cerului.

13. Și un glas i-a zis: „Petre, scoală-te, taie și mănincă.“

14. „Nicidecum, Doamne“, a răspuns Petru. „Căci niciodată n'am mîncat ceva spurcat sau necurat.“

*Lev. 11. 4; 20. 25. Deut. 14. 3, 7. Ezech. 4. 14.

15. Și glasul i-a zis iarăși a doua oară: „Ce* a curățit Dumnezeu, să nu numești spurcat.“ *Mat. 15. 11. Vers. 28. Rom. 14. 14, 17, 20. 1 Cor. 10. 26. 1 Tim. 4. 4. Tit. 1. 16.

16. Lucrul acesta s'a făcut de trei ori, și îndată după aceea vasul a fost ridicat iarăși la cer.

17. Pe cînd Petru nu știa ce să creadă despre înțelesul vedeniei, pe care o avusese, iată că, oamenii trimesi de Corneliu, întrebînd de casa lui Simon, au stătut la poartă,

18. și au întrebat cu glas tare dacă Simon, zis și Petru, găzduiește acolo.

19. Și pe cînd se gîndea Petru la vedenia aceea, Duhul i-a* zis: „Iată că te caută trei oameni;“ *Cap. 11. 12.

20. scoală-te*, pogoară-te, și du-te cu ei, fără șovăire, căci Eu i-am trimis.“ *Ca p. 13.

21. Petru deci s'a pogorit, și a zis oamenilor acelora: „Eu sînt acela, pe care-l căutați; ce pricină vă aduce?“

22. Ei au răspuns: „Sutașul Corneliu*, om drept și temător de Dumnezeu și vorbit de bine** de tot neamul ludeilor, a fost înștiințat de Dumnezeu, printr'un înger sfînt, să te cheme în casa lui, și să audă cuvintele, pe cari i le veispuce.“ *Vers. 1. 2, etc. **Cap. 22. 12.

23. Petru deci i-a chemat înăuntru, și i-a găzduit.

24. A doua zi, s'a sculat, și a plecat cu ei. L-au* însoțit și cîțiva frați din lope.

În cealaltă zi au ajuns la Cezarea. Corneliu îi aștepta cu rudele și prietenii de aproape, pe cari-i chemase. *Vers. 45. Cap. 11. 12.

25. Cînd era să intre Petru, Corneliu, care-i ieșise înainte, s'a aruncat la picioarele lui, și i s'a închinat.

26. Dar Petru l-a ridicat, și a zis: „Scoală-te*, și eu sînt om!“ *Cap. 14. 14, 15. Apoc. 19. 10; 22. 9.

27. Și vorbind cu el, a intrat în casă, și a găsit adunați pe mulți.

28. „Știți“, le-a zis el, „că* nu este îngăduit de Lege unui ludeu să se însoțească împreună cu unul de alt neam, sau să vină la el; dar Dumnezeu** mi-a arătat să nu nimesc pe niciun om spurcat sau necurat.“ *Ioan 4. 9; 18. 28. Cap. 11. 3. Gal. 2. 12, 14. **Cap. 16. 8, 9. Efes. 3. 6.

29. De aceea am venit fără cîrtire cînd m'ați chemat; vă întreb dar, cu ce gînd ați trimes după mine?“

30. Corneliu a răspuns: „Acum patru zile, chiar în clipa aceasta, mă rugam în casa mea la ceasul al nouălea; și iată că a stătut înaintea mea un* om cu** o haină strălucitoare,

*Cap. 1. 10. **Mat. 28. 3. Marc. 16. 5. Luc. 24. 4.

31. și a zis: „Cornelie, rugăciunea * ta a fost ascultată, și ** Dumnezeu Și-a adus aminte de milosteniile tale.

* Dan. 10.12. Vers. 4, etc. ** Evr. 6.10.

32. Trimete dar la lope, și cheamă pe Simon, zis și Petru; el găzduiește în casa lui Simon tăbăcarul, lângă mare; cînd va veni el, îți va vorbi.”

33. Am trimis îndată la tine, și bine ai făcut că ai venit. Acum dar, toți sintem aici înaintea lui Dumnezeu, ca să ascultăm tot ce ți-a poruncit Domnul să ne spui.”

34. Atunci Petru a început să vorbească, și a zis: „În * adevăr, văd că Dumnezeu nu este părtinitor, * Deut. 10.17. * Cron. 19. 7. Iov 34. 19. Rom. 2.11. Gal. 2.6. Efes. 6.9. Col. 3. 25. 1Pet. 1.17.

35. ci că în * orice neam, cine se teme de El, și lucrează neprihănire este primit de El. * Cap. 15. 9. Rom. 2. 13, 27; 3.22, 29; 10, 12, 13. 1Cor. 12. 13. Gal. 3. 28. Efes. 2. 13, 18; 3.6.

36. El a trimis Cuvîntul Său fiilor lui Israel, și le-a vestit * Evanghelia păcii, prin Isus Hristos, care este ** Domnul tuturor. * Isa. 57. 19. Efes. 2. 14, 16, 17. Col. 1. 20. ** Mat. 28. 18. Rom. 10. 12. 1Cor. 15.27. Efes. 1. 20, 22. 1Pet. 3. 22. Apoc. 17.14; 19. 16.

37. Știți vorba făcută prin toată Iudea, începînd * din Galilea, în urma botezului propovăduit de Ioan;

* Luc. 4.14.

38. cum Dumnezeu * a uns cu Duhul Sfînt și cu putere pe Isus din Nazaret care umbla din loc în loc, făcea bine, și vindeca pe toți cei ce erau apăsăți de diavolul; căci ** Dumnezeu era cu El.

* Luc. 4.18. Cap. 2.22; 4.27. Evr. 1.9. ** Ioan 3.2.

39. Noi * sintem martori a tot ce a făcut El în țara Iudeilor și în Ierusalim. Ei L-au ** omorît, atîrîndu-L pe lemn,

* Cap. 2.20. ** Cap. 5.30.

40. Dar Dumnezeu L-a înviat * a treia zi, și a îngăduit să Se arate, * Cap. 2.24.

41. nu * la tot norodul, ci nouă, martorilor aleși mai dinainte de Dumnezeu, nouă, cari ** am mîncat și am băut împreună cu El, după ce a înviat din morți.

* Ioan 14.17, 22. Cap. 13.31. ** Luc. 24. 30, 43. Ioan 21.13.

42. Isus ne-a * poruncit să propovăduim norodului, și să mărturisim că ** El a fost rînduit de Dumnezeu Judecătorul celor vii și al celor morți.

* Mat. 28.19, 20. Cap. 1.8. ** Ioan 5. 22, 27. Cap. 17.31. † Rom. 14. 9, 10. 2Cor. 5.10. 2Tim. 4. 1. 1Pet. 4. 6.

43. Toți proorocii mărturisesc despre

El * că oricine ** crede în El, capătă, prin Numele Lui, iertarea păcatelor.”

* Isa. 53. 11. Ier. 31.34. Dan. 9.24. Mic. 7.18. Zah. 13. 1. Mal. 4. 2. Cap. 26.22. ** Cap. 15. 9; 26.18. Rom. 10. 11. Gal. 3. 22.

44. Pe cînd rostea Petru cuvintele acestea, S'a * pogorît Duhul Sfînt peste toți cei ce ascultau Cuvîntul.

* Cap. 4. 31; 8. 15—17; 11. 15.

45. Toți credincioșii tăiați împrejur, cari veniseră cu Petru, au rămas ulmiți * cînd au văzut că ** darul Duhului Sfînt s'a vărsat și peste Neamuri.

* Vers. 23. ** Cap. 11.18. Gal. 3. 14.

46. Căci îi auzeau vorbind în limbi și mărînd pe Dumnezeu. Atunci Petru a zis:

47. „Se poate opri apa ca să nu fie botezați aceștia, cari au primit Duhul Sfînt ca * și noi?”

* Cap. 11.17; 15.8, 9. Rom. 10.12.

48. Și a * poruncit să fie botezați în ** Numele Domnului Isus Hristos. Atunci l-au rugat să mai rămînă cîteva zile la ei.

* 1Cron. 1.17. ** Cap. 2.38; 8.16.

Petru își îndreptățește purtarea.

11 1. Apostolii și frații, cari erau în Iudea, au auzit că și Neamurile au primit Cuvîntul lui Dumnezeu.

2. Și cînd s'a suit Petru la Ierusalim, il * muștrău cei tăiați împrejur,

* Cap. 10.45. Gal. 2.12.

3. și ziceau: „Ai * intrat în casă la niște oameni netăiați împrejur, și ** ai mîncat cu ei.”

* Cap. 10.28. ** Gal. 2.12.

4. Petru a început să le spună pe * rînd cele întimplute. El a zis:

* Luc. 1.8.

5. „Eram * în cetatea lope; și, pe cînd mă rugam, am căzut într'o răpire sufletească, și am avut o vedenie: un vas ca o față de masă mare, legată cu cele patru colțuri, se cobora din cer, și a venit pînă la mine.”

* Cap. 10.9, etc.

6. Cînd m'am uitat în ea, am văzut dobitoacele cu patru picioare de pe pămînt, fiarele, țiritoarele și păsările cerului.

7. Și am auzit un glas, care mi-a zis: „Petre, scoală-te, taie și mîncă.”

8. Dar eu am răspuns: „Nicidecum, Doamne, căci nimic spurcat sau necurat n'a intrat vreodată în gura mea.”

9. Și glasul mi-a zis a doua oară din cer: „Ce a curățit Dumnezeu, să nu numești spurcat.”

10. Lucrul acesta s'a făcut de trei

ori; apoi toate au fost ridicate iarăși în cer.

11. Și iată că îndată, trei oameni trimiseși din Cezarea la mine, au stătut la poarta casei, în care eram.

12. Duhul mi-a spus să plec cu ei, fără să fac vreo deosebire. Acești** șase frați m'au însoțit și ei, și am intrat în casa omului.

*^o Ioan 16. 13. Cap. 10. 19; 15. 7. **^o Cap. 10. 23.

13. El* ne-a istorisit cum a văzut în casa lui pe inger stînd înaintea lui, și zicîndu-i: „Trimete la Iope, și cheamă pe Simon, zis și Petru,

*^o Cap. 10. 30.

14. care-ți va spune cuvinte prin care vei fi mîntuit tu și toată casa ta.“

15. Și, cum am început să vorbesc, Duhul Sfînt S'a pogorit peste ei ca* și peste noi la început.

*^o Cap. 2. 4.

16. Și mi-am adus aminte de vorba Domnului, cum a zis: „Ioan* a botezat cu apă, dar voi** veți fi botezați cu Duhul Sfînt.“

*^o Mat. 3. 11. Ioan 1. 26, 33. Cap. 1. 5; 19. 4. **^o Isa. 44. 3. Ioel 2. 28; 3. 18.

17. Deci*, dacă Dumnezeu le-a dat același dar, ca și nouă, cari am crezut în Domnul Isus Hristos, cine** eram eu să mă împotrivesc lui Dumnezeu?*

*^o Cap. 15. 8, 9. **^o Cap. 10. 47.

18. După ce au auzit aceste lucruri, s'au potolit, au slăvit pe Dumnezeu, și au zis: „Dumnezeu a dat deci* și Neamurilor pocăință, ca să aibă viața.“

*^o Rom. 10. 12, 13; 15. 9, 16.

Barnaba și Saul la Antiohia.

19. Ceice* se împrăstiaseră, din pricina prigonirii întimplate cu prilejul lui Ștefan, au ajuns pînă în Fenicia, în Cipru și în Antiohia, și propovăduiau Cuvîntul numai Iudeilor.

*^o Cap. 8. 1.

20. Totuși printre ei au fost cîțiva oameni din Cipru și din Cirena, cari au venit în Antiohia, au vorbit și Grecilor*, și le-au propovăduit Evanghelia Domnului Isus.

*^o Cap. 6. 1; 9. 29.

21. Mîna* Domnului era cu ei, și un mare număr de oameni au crezut și s'au** întors la Domnul.

*^o Luc. 1. 66. Cap. 2. 47. **^o Cap. 9. 35.

22. Vestea despre ei a ajuns la urechile Bisericii din Ierusalim, și au trimis pe Barnaba* pînă la Antiohia.

*^o Cap. 9. 27.

23. Cînd a ajuns el, și a văzut harul lui Dumnezeu, s'a bucurat, și i-a îndemnat* pe toți să rămînă cu inimă hotărîtă alipiți de Domnul.

*^o Cap. 13. 43; 14. 22.

24. Căci Barnaba era un om de bine, plin* de Duhul Sfînt și de credință.

Și** destul de mult norod s'a adăos la Domnul.

*^o Cap. 6. 5. **^o Vers. 21. Cap. 5. 14.

25. Barnaba s'a dus apoi la Tars*, ca să caute pe Saul;

*^o Cap. 9. 30.

26. și, cînd l-a găsit, l-a adus la Antiohia. Un an întreg, au luat parte la adunările Bisericii, și au învățat pe mulți oameni. Pentru înțiaș dată, ucenicilor li s'a dat numele de creștini în Antiohia.

O foamete proorocită de Agab.

27. În vremea aceea, s'au pogorit niște prooroci* din Ierusalim la Antiohia.

*^o Cap. 2. 17; 13. 1; 15. 32; 21. 9. 1 Cor. 12. 28. Efes. 4. 11.

28. Unul din ei, numit Agab*, s'a sculat și a vestit, prin Duhul, că va fi o foamete mare în toată lumea. Și a și fost, în adevăr, în zilele împăratului Claudiu.

*^o Cap. 21. 10.

29. Ucenicii au hotărît să trimeată, fiecare după puterea lui, un ajutor* fraților, cari locuiau în Iudea,

*^o Rom. 15. 26. 1 Cor. 16. 1. 2 Cor. 9. 1.

30. ceea ce* au și făcut; și au trimis acest ajutor la presbiterii* prin mîna lui Barnaba și a lui Saul.

*^o Cap. 12. 25.

Petru izbăvit din temniță.

12. 1. Cam pe aceeași vreme, împăratul Irod a pus minile pe unii din Biserică, pentru că să-i chinuiască;

2. și a ucis cu sabia pe Iacov, fratele* lui Ioan.

*^o Mat. 4. 21; 20. 23.

3. Cînd a văzut că lucrul acesta place Iudeilor, a mai pus mîna și pe Petru. — Erau zilele* praznicului Azimilor. —

*^o Exod. 12. 14, 15; 23. 15.

4. După ce l-a prins*, și l-a băgat în temniță, l-a pus supț paza a patru cete de cite patru ostași, cu gînd ca după Paște să-l scoată înaintea norodului.

*^o Ioan 21. 18.

5. Deci Petru era păzit în temniță, și Biserica nu înceta să înalțe rugăciuni către Dumnezeu pentru el.

6. În noaptea zilei cînd avea de gînd Irod să-l înfățișeze la judecată, Petru dormea între doi ostași, legat de mîni cu două lanțuri; și niște păzitori păzeau temnița la ușă.

7. Și iată, un inger al Domnului a stătut lîngă el pe neașteptate, și o lumină a strălucit în temniță. Ingerul* a deșteptat pe Petru, lovindu-l în coastă, și i-a zis: „Scoală-te, iute!“ Lanțurile i-au căzut jos de pe mîni.

*^o Cap. 5. 19.

8. Apoi îngerul i-a zis: „Încinge-te, și leagă-ți încălțămintele.“ Și el a făcut așa. Îngerul i-a mai zis: „Îmbracă-te în haină, și vino după mine.“

9. Petru a ieșit afară, și a mers după el, fără * să știe dacă ce făcea îngerul este adevărat. I se părea că are * o vedenie.
* Ps. 126. 1. * Cap. 10. 3, 17; 11. 5.

10. După ce au trecut de straja înția și a doua, au ajuns la poarta de fer, care dăin cetate, și ea * li s'a deschis singură; au ieșit, și au trecut într'o uliță. Îndată, îngerul a plecat de lângă el.
* Cap. 16. 26.

11. Când și-a venit Petru în fire, a zis: „Acum văd cu adevărat că Domnul a * trimis pe îngerul Său, și m'a * scăpat din mîna lui Irod și dela tot ce aștepta poporul Iudeu.“
* Ps. 34. 7. Dan. 3. 28; 6. 22. Evr. 1. 14. * Io 5. 19. Ps. 33. 18, 19; 34. 22; 41. 2; 97. 10. 2 Cor. 1. 10. 2 Pet. 2. 9.

12. După ce și-a dat bine seama de cele întimplate, s'a * îndreptat spre casa Mariei, mama lui * Ioan, zis și Marcu, unde erau adunați mulți loalaltă, și se rugau Ț.

* Cap. 4. 23. * Cap. 15. 37. † Vers. 5.

13. A bătut la ușa care dădea în pridvor; și o slujnică, numită Roda, a venit să vadă cine e.

14. A cunoscut glasul lui Petru; și, de bucurie, în loc să deschidă, a alergat înăuntru să dea de veste că Petru stă înaintea porții.

15. „Ești ne bună! * i-au zis ei. Dar ea stăruia și spunea că el este. Ei, dimpotrivă, ziceau: „Este * îngerul lui.“
* Fac. 48. 16. Mat. 18. 10.

16. Petru însă bătea mereu. Au deschis, și au rămas încremeniți cînd l-au văzut.

17. Petru le-a făcut * semn cu mîna să tacă, le-a istorisit cum îl scosese Domnul din temniță, și a zis: „Spuneți lucrul acesta lui Iacov și fraților.“ Apoi a ieșit, și s'a dus într'alt loc.
* Cap. 13. 16; 19. 33; 21. 40.

18. Cînd s'a făcut ziua, ostașii au fost într'o mare fierbere, ca să știe ce s'a făcut Petru.

19. Irod, după ce l-a căutat în toate părțile, și nu l-a aflat, a luat la cercetare pe păzitori, și a poruncit să-i omoare. În urmă s'a pogorît din ludea la Cezarea, ca să rămînă acolo.

Moartea lui Irod.

20. Irod era foarte mîniat pe cei din Tir și din Sidon. Dar aceștia au venit

toți într'un gînd la el; și după ce au cîștigat de partea lor pe Blast, care era mai mare peste oada de dormit a împăratului, au cerut pace, pentru că țara * lor se hrănea din țara împăratului.
* 11 Reg. 5. 9, 11. Ezech. 27. 17.

21. Într'o zi anuntă, Irod s'a îmbrăcat cu hainele lui împărătești, a șezut pe scaunul lui împărătesc, și le vorbea.

22. Norodul a strigat: „Glas de Dumnezeu, nu de om! *

23. Îndată l-a * lovit un înger al Domnului, pentru că nu * dăduse slavă lui Dumnezeu. Și a murit mîncat de viermi.
* 1 Sam. 25. 38. 2 Sam. 21. 17. * Ps. 116. 1.

24. Însă Cuvîntul * lui Dumnezeu se răspîndea tot mai mult, și numărul ucenicilor se mărea.

* Isa. 55. 11. Cap. 6. 7; 19. 20. Col. 1. 6.

25. Barnaba și Saul, după ce și-au împlinit însărcinarea, s'au întors din Ierusalim, luînd * cu ei pe Ioan *, zis și Marcu.
* Cap. 13. 5, 13; 15. 37. * Vers. 12.

Barnaba și Saul. Elima.

13. 1. În * Biserica din Antiohia erau niște prooroci și învățători: Barnaba *, Simon, numit Niger, Luciu † din Cirena, Manaen, care fusese crescut împreună cu cîrmuitorul Irod, și Saul.

* Cap. 11. 27; 14. 26; 15. 35. * Cap. 11. 22—26. † Rom. 16. 21.

2. Pe cînd slujeau Domnului și poșteau, Duhul Sfînt a zis: „Puneți-Mi deoparte * pe Barnaba și pe Saul pentru lucrarea la * care i-am chemat.“

* Num. 8. 14. Cap. 9. 15; 22. 21. Rom. 1. 1. Gal. 1. 15; 2. 9. * Mat. 9. 38. Cap. 14. 26. Rom. 10. 15. Efes. 3. 7, 8. 1 Tim. 2. 7. 2 Tim. 1. 11. Evr. 5. 4.

3. Atunci, după ce au postit * și s'au rugat, și-au pus mîinile peste ei, și i-au lăsat să plece.
* Cap. 6. 6.

4. Barnaba și Saul, trimiși de Duhul Sfînt, s'au coborît la Seleucia, și de acolo au plecat cu corabia la Cipru.

* Cap. 4. 30.

5. Ajunși la Salamina, au vestit * Cuvîntul lui Dumnezeu în sinagogile Iudeilor. Aveau de slujitor pe Ioan *.

* Vers. 46. * Cap. 12. 25; 15. 37.

6. După ce au străbătut toată insula pînă la Pafos, au întîlnit pe un * vrăjitor, prooroc mîncinos, un Iudeu, cu numele Bar-Isus,
* Cap. 8. 9.

7. care era cu dregătorul Sergius Paulus, un om înțelept. Acesta din urmă a chemat pe Barnaba și pe Saul, și și-a arătat dorința să audă Cuvîntul lui Dumnezeu.

8. Dar Elima*, vrăjitorul, — căci a-
șa se tilcuiește numele lui — le stătea
împotriva, și căuta să abată pe dre-
gător dela credință. *Exod. 7.11. 2Tim. 3.8.

9. Atunci Saul, care se mai numește
și Pavel, fiind plin* de Duhul Sfint,
s'a uitat țintă la el, *Cap. 4.8.

10. și a zis: „Om plin de toată vi-
clenia și de toată răutatea, fiul* dracu-
lui, vrăjmaș al oricărei neprihăniri, nu
mai încetezi tu să strimbi căile drepte
ale Domnului?”

*Mat. 13.38. Ioan 8.44. 1Ioan 3.8.

11. Acum, iată că mina* Domnului
este împotriva ta: vei fi orb, și nu
vei vedea soarele pînă la o vreme.“
Îndată a căzut peste el ceață și întune-
rec, și căuta bijbiind niște oameni, ca-
ri să-l ducă de mină. *Exod. 9.3. 1Sam. 5.6.

12. Atunci dregătorul, cînd a văzut ce
se întimplase, a crezut, și a rămas ui-
mit de învățătura Domnului.

Pavel în Perga și în Antiohia Pisidiei.

13. Pavel și tovarășii lui au pornit
cu corabia din Pafos, și s'au dus la
Perga în Pamfilia. Ioan* s'a despărțit
de ei, și s'a întors la Ierusalim.

*Cap. 15.38.

14. Din Perga și-au urmat drumul
înainte, și au ajuns la Antiohia din Pi-
sidia.

În ziua Sabatului, au intrat* în sina-
goga și au șezut jos. *Cap. 16.13; 17.2; 18.4.

15. După* citirea Legii și a Prooro-
cilor, fruntașii sinagogii au trimis să
le zică: „Fraților, dacă aveți un cu-
vînt** de îndemna pentru norod, vorbiți“,
*Luc. 4.16. Vers. 27. *Evr. 13.22.

16. Pavel s'a sculat, a făcut* semn
cu mina, și a zis: „Bărbați Israeliti
și voi cari** vă temeți de Dumnezeu,
ascultați! *Cap. 12.17. *Cap. 26.42, 43. Cap. 10.35.

17. Dumnezeu acestui popor Israel
a* ales pe părinții noștri. A ridicat la
cîinste pe norodul acesta**, în timpul
șederii lui în țara Egiptului, și ț l-a
scos din Egipt cu brațul Său cel pu-
ternic. *Deut. 7.6, 7. *Exod. 1.1. Ps. 105. 23, 24.
Cap. 7.17. †Exod. 6.6; 13.14, 16.

18. Timp* de aproape patruzeci de
ani, le-a suferit purtarea în pustie.

*Exod. 16.35. Num. 14.33, 34. Ps. 95. 9, 10. Cap. 7.36.

19. Și, dupăce a nimicit* șapte po-
poare în țara Canaanului, le-a** dat
de moștenire pămîntul lor, pentru a-
proape patrusute cincizeci de ani.

*Deut. 7.1. *Jos. 14.1, 2. Ps. 78.65.

20. După aceste lucruri le-a* dat ju-
decători, pînă** la proorocul Samuel.
*Iudc. 2.16. *1Sam. 3.20.

21. Ei au cerut atunci* un împărat.
Și, timp de aproape patruzeci de ani,
Dumnezeu le-a dat pe Saul, fiul lui
Chis, din seminția lui Beniamin;

*1Sam. 9.5; 10.1.

22. apoi l-a înlăturat*, și le-a** ridi-
cat împărat pe David, despre care a
mărturisit astfel: „Am ț găsit pe Da-
vid, fiul lui Iese, om ț ț după inima
Mea, care va împlini toate voile Mele.“
*1Sam. 15. 23, 26, 28; 16.1. Osea 13.11. *1Sam. 16.13.
2Sam. 2.4; 5.3. †Ps. 89.20. †1Sam. 13.14. Cap. 7.46.

23. Din* sămînța lui David, Dumne-
zeu, după făgăduința** Sa, a ridicat
lui Israel un Mîntuitor ț, care este I.
SUS. *Iea. 11.1. Luc. 1.32, 69. Cap. 2.30. Rom. 1.3.
*2Sam. 7.12. Ps. 132.11. †Mat. 1.21. Rom. 11.26.

24. Înainte* de venirea Lui, Ioan pro-
povăduise botezul pocăinței la tot no-
rodul lui Israel. *Mat. 3.1. Luc. 3.3.

25. Și Ioan, cînd era la sfîrșitul în-
sărcinării lui, zicea: „Cine* credeți că
sînt eu? Nu sînt Acela; ci iată că
după mine vine Unul, căruia eu nu
sînt vrednic să-i desleg încălțămintea
picioarelor.“

*Mat. 3.11. Marc. 1.7. Luc. 3.16. Ioan 1.20, 27.

26. Fraților, fii ai neamului lui A-
vraam, și ceice vă temeți de Dumne-
zeu, vouă* v'a fost trimes Cuvîntul
acestei mîntuiri.

*Mat. 10.6. Luc. 24.47. Cap. 3.26. Vers. 46.

27. Căci locuitorii din Ierusalim și
mai marii lor n'au cunoscut* pe Isus;
și prin faptul că L-au osîndit, au îm-
plinit** cuvintele proorocilor, cari ț se
citesc în fiecare Sabat. *Luc. 23.34. Cap. 3.17.
1Cor. 2.8. *Vers. 14, 15. Cap. 15.21. †Luc. 24.20, 47.
Cap. 26.22; 26.23.

28. Măcarcă* n'au găsit în El nicio
vină de moarte, totuș** ei au cerut
lui Pilat să-L omoare. *Mat. 27.22. Marc. 15.
13, 14. Luc. 23.21, 22. Ioan 19. 6, 16. *Cap. 3.13, 14.

29. Și*, dupăce au împlinit totceste
scris despre El, L-au dat jos** depe
lemn, și L-au pus într'un mormînt.
*Luc. 18.31; 24.44. Ioan 19. 28, 30, 36, 37. *Mat. 27.68.
Marc. 15. 46. Luc. 23.63. Ioan 19.38.

30. Dar* Dumnezeu L-a înviat din
morți. *Mat. 28.6. Cap. 2.24; 3.13, 15, 26; 5.30.

31. El* S'a arătat, timp de mai multe
zile celorce se suiseră cu El din**
Galilea la Ierusalim, și cari ț acum
sînt martorii Lui înaintea norodului.

*Mat. 28.16. Cap. 1.3. 1Cor. 15. 6-7. *Cap. 1.11.
†Cap. 1.8; 2.32; 3.15; 5.32.

32. Și noi vă aducem vestea aceasta

bună că făgăduința* făcută părinților
noștri,

*Fac. 3. 15; 12. 3; 22. 18. Cap. 26. 6. Rom. 4. 13. Gal. 3. 16.

33. Dumnezeu a împlinit-o pentru noi, copiii lor, înviind pe Isus; după cum este scris în psalmul al doilea: „Tu ești Fiul Meu, astăzi Te-am născut.”

*Ps. 2. 7. Evr. 1. 6; 5. 6.

34. Că L-a înviat din morți, așa că nu Se va mai întoarce în putrezire, a spus-o cînd a zis: „Vă voi* împlini cu toată credincioșia făgăduințele sfinte, pe cari le-am făcut lui David.”

*Isa. 55. 3.

35. De aceea mai zice și în alt psalm: „Nu* vei îngădui ca Sfîntul Tău să vadă putrezirea.”

*Ps. 18. 10. Cap. 2. 31.

36. Și David, după ce a slujit celor din vremea lui, după planul lui Dumnezeu, a murit*, a fost îngropat lingă părinții săi, și a văzut putrezirea.

*1 Reg. 2. 10. Cap. 2. 29.

37. Dar Acela, pe care L-a înviat Dumnezeu, n'a văzut putrezirea.

38. Să știți dar, fraților, că în El* vi se vestește iertarea păcatelor;

*Ier. 31. 34. Dan. 9. 24. Luc. 24. 47. 1 Ioan 2. 12.

39. și oricine crede, este iertat prin El* de toate lucrurile de cari n'ați putut fi iertați prin Legea lui Moise.

*Isa. 63. 11. Rom. 3. 28; 8. 3. Evr. 7. 19.

40. Astfel, luați seama să nu vi se împlințe ce se spune în proroci*:

*Isa. 29. 14. Hab. 1. 5.

41. „Uitați-vă, disprețuitorilor, mirați-vă și pieriți; căci în zilele voastre, am să fac o lucrare, pe care n'o veți crede nicidecum, dacă v'ar istorisi-o cineva.”

Prigonirile Iudeilor.

42. Cînd au ieșit afară, Neamurile i-au rugat să le vorbească și în Sabatul viitor despre aceleași lucruri.

43. Și după ce s'a împrăștiat adunarea, mulți din Iudei și din prozelitii evlavioși au mers după Pavel și Barnaba, cari stăteau de vorbă cu ei, și-i îndemneau să stăruiască în harul** lui Dumnezeu.

*Cap. 11. 23; 14. 22. **Tit. 2. 11. Evr. 12. 15. 1 Pet. 5. 12.

44. În Sabatul viitor, aproape toată cetatea s'a adunat ca să audă Cuvîntul lui Dumnezeu.

45. Iudeii, cînd au văzut noroadale, s'au umplut de pizmă, vorbeau împotriva celor spuse* de Pavel, și-l batjocoreau.

*Cap. 18. 6. 1 Pet. 4. 4. Iuda 10.

46. Dar Pavel și Barnaba le-au zis cu

îndrăzneală: „Cuvîntul lui Dumnezeu trebuia* vestit mai întîi vouă; dar** fiindcă voi nu-l primiți, și singuri vă judecați nevrednici de viața vecinică, iată că ne întoarcem† spre Neamuri.”

*Mat. 10. 6. Cap. 3. 26. Vers. 26. Rom. 1. 16. **Exod. 32. 10. Deut. 32. 21. Isa. 55. 5. Mat. 21. 43. Rom. 10. 19. †Cap. 18. 6; 28. 28.

47. Căci așa ne-a poruncit Domnul: „Te-am* pus ca să fii Lumina Neamurilor, ca să duci mîntuirea pînă la marginile pămîntului.”

*Isa. 42. 6; 49. 6. Luc. 2. 32.

48. Neamurile se bucurau cînd au auzit lucrul acesta și preamăreau Cuvîntul Domnului. Și* toți cei ce erau rînduiți să capete viața vecinică, au crezut.

*Cap. 2. 47.

49. Cuvîntul Domnului se răspîndea în toată țara.

50. Dar Iudeii au întărit pe femeile cucernice cu vază și pe frunțașii cetății, au stîrnit* o prigonire împotriva lui Pavel și Barnaba, și i-au izgonit din hotarele lor.

*2 Tim. 3. 11.

51. Pavel* și Barnaba au scuturat praful de pe picioare împotriva lor, și s'au dus în Iconia,

*Mat. 10. 14. Marc. 6. 11. Luc. 9. 5. Cap. 18. 6.

52. În timp ce ucenicii erau plini* de bucurie și de Duhul Sfînt.

*Mat. 5. 12. Ioan 16. 22. Cap. 2. 46.

Pavel în Iconia.

14. 1. În Iconia, Pavel și Barnaba au intrat în sinagoga Iudeilor, și au vorbit în așa fel că o mare mulțime de Iudei și de Greci au crezut.

2. Dar Iudeii cari n'au ascultat, au întărit și au răzvrătit sufletele Neamurilor împotriva fraților.

3. Totuș au rămas destul de multă vreme în Iconia și vorbeau cu îndrăzneală în Domnul, care* adeverea Cuvîntul privitor la harul Său, și îngăduia să se facă semne și minuni prin minile lor.

*Marc. 16. 20. Evr. 2. 4.

4. Multimea din cetate s'a desinat: unii erau cu Iudeii, alții cu apostolii*.

*Cap. 13. 3.

5. Neamurile și Iudeii, în învoire cu mai marii lor, s'au pus în mișcare, ca să-i* batjocorească și să-i ucidă cu pietre.

*2 Tim. 3. 11.

6. Pavel și Barnaba au înțeles lucrul acesta, și au fugit* în cetățile Licaoniei: Lистра și Derbe, și în tînutul de primprejur.

*Mat. 10. 23.

7. Și au propovăduit Evanghelia acolo.

Vindecarea unui olog.

8. În* Lистра era un om neputincios de picioare, olog din naștere, care nu umblase niciodată. *Cap. 3. 2.

9. El ședea jos și asculta pe Pavel cînd vorbea. Pavel s'a uitat țintă la el, și fiindcă a văzut* că are credință ca să fie tămăduit, *Mat. 8. 10; 9. 28, 29.

10. a zis cu glas tare: „Scoală-te* drept în picioare.” Și el s'a sculat dintr'o săritură, și a început să umble. *Isa. 35. 6.

11. La vederea celor făcute de Pavel, noroadele și-au ridicat glasul, și au zis în limba licaoneană: „Zeii* s'au pogorit la noi în chip omenesc.” *Cap. 3. 10; 28. 6.

12. Pe Barnaba îl numeau Jupiter, iar pe Pavel Mercur, pentru că minuia cuvîntul.

13. Preotul lui Jupiter, al cărui temple era la intrarea cetății, a adus tauri și cununi înaintea porților, și voia* să le aducă jertfă, împreună cu noroadele. *Dan. 2. 46.

14. Apostolii Barnaba și Pavel, cînd au auzit lucrul acesta, și-au* rupt hainele, au sărit în mijlocul norodului, și au strigat: *Mat. 26. 65.

15. „Oamenilor, de* ce faceți lucrul acesta? Și noi sintem** oameni de aceeaș fire cu voi; noi vă aducem o veste bună, ca să vă întoarceți dela aceste lucruri deșerte ț la ț Dumnezeu cel viu, care*ț a făcut cerul, pămîntul și marea, și tot ce este în ele. *Cap. 10. 26. *Iac. 5. 17. Apoc. 19. 10. †1 Sam. 12. 21. 1 Reg. 16. 13. 1er. 14. 22. Amos 2. 4. 1 Cor. 8. 4. ††1 Tes. 1. 9. ††Fac. 1. 1. Ps. 33. 6; 146. 6. Apoc. 14. 7.

16. El*, în veacurile trecute, a lăsat pe toate Neamurile să umble pe căile lor, *Ps. 51. 12. Cap. 17. 30. 1 Pet. 4. 3.

17. măcar că*, drept vorbind, nu s'a lăsat fără mărturie, întrucît v'a făcut bine, v'a trimes** ploii din cer, și timpuri roditoare, v'a dat hrană din belșug, și v'a umplut inimile de bucurie. *Cap. 17. 27. Rom. 1. 20. *Lev. 26. 4. Deut. 11. 14; 28. 12. 1ov. 10. Ps. 65. 10; 68. 9; 147. 8. 1er. 14. 22. Mat. 5. 45.

18. Abia au putut să împiedice, cu vorbele acestea, pe noroade, să le aducă jertfă.

Pavel în Derbe și Antiohia.

19. Atunci au venit pe neașteptate din* Antiohia și Iconia niște Iudei, cari au ațîțat pe noroade. Aceștia, după ce au improșcat** pe Pavel cu pietre, l-au tirat afară din cetate, crezînd că a murit. *Cap. 13. 45. *2 Cor. 11. 25. 2 Tim. 3. 11.

20. Cînd l-au înconjurat însă ucenicii, Pavel s'a sculat și a intrat în cetate. A doua zi, a plecat cu Barnaba la Derbe.

21. După ce au propăvădui Evanghelia în cetatea aceasta, și* au făcut mulți ucenici, s'au întors la Lистра, la Iconia și la Antiohia, *Mat. 28. 19.

22. întărînd sufletele ucenicilor. El îi îndemna* să stăruie în credință, și spunea că în împărăția lui Dumnezeu trebuie** să intrăm prin multe necazuri. *Cap. 11. 23; 13. 43. *Mat. 10. 38; 16. 24. Luc. 22. 28, 29. Rom. 8. 17. 2 Tim. 2. 11, 12; 3. 12.

23. Au* rînduit presbiteri în fiecare Biserică, și după ce s'au rugat și au postit, i-au încredințat în mina Domnului, în care crezuseră. *Tit. 1. 5.

24. Au trecut apoi prin Pisidia, au venit în Pamfilia,

25. au vestit Cuvîntul în Perga, și s'au pogorit la Atalia.

26. De* acolo au mers cu corabia la Antiohia, de unde fuseseră încredințați** în grija harului lui Dumnezeu, pentru lucrarea, pe care o săvîrșiseră. *Cap. 13. 1, 3. *Cap. 16. 40.

27. După venirea lor, au adunat Biserica, și au* istorisit tot ce făcuse Dumnezeu prin ei, și cum deschisese** Neamurilor ușa credinței. *Cap. 15. 4, 12, 21. 19. *1 Cor. 16. 9. 2 Cor. 2. 12. Col. 4. 3. Apoc. 3. 8.

28. Și au rămas destul de multă vreme acolo cu ucenicii.

Adunarea Bisericii din Ierusalim.

15. 1. Cîțiva* oameni, veniți din Iudea, învățau pe frați și ziceau: Dacă** nu sînteți tăiați împrejur după ț obiceiul lui Moise, nu puteți fi mîntuiți. *Gal. 2. 12. *Ioan 7. 22. Vers. 5. Gal. 2. Filip. 3. 2. Col. 2. 8, 11, 16. † Fac. 17. 10. Lev. 12. 3.

2. Pavel și Barnaba au avut cu ei un viu schimb de vorbe și păreri deosebite; și frații au hotărît ca Pavel și Barnaba, și cîțiva dintre ei, să* se suie la Ierusalim la apostoli și presbiteri, ca să-i întrebe asupra acestei neînțelegeri. *Gal. 2. 1.

3. După ce au fost petrecuți* de Biserică pînă afară din cetate, și-au urmat drumul prin Fenicia și Samaria, istorisînd** întoarcerea Neamurilor la Dumnezeu; și au făcut o mare bucurie tuturor fraților.

*Rom. 15. 24. 1 Cor. 16. 6, 11. *Cap. 14. 27.

4. Cînd au ajuns la Ierusalim, au fost primiți de Biserică, de apostoli

și de presbiteri, și au * istorisit tot ce făcuse Dumnezeu prin ei.

• Vers. 12. Cap. 14. 27; 21. 19.

5. Atunci unii din partida Fariseilor, cari crezuseră, s'au ridicat, și au zis că * Neamurile trebuie să fie tăiate împrejur, și să li se ceară să păzească Legea lui Moise.

• Vers. 1.

6. Apostolii și presbiterii s'au adunat laolaltă, ca să vadă ce este de făcut.

7. După ce s'a făcut multă vorbă, s'a sculat Petru și le-a zis:

„Fraților * , știți că Dumnezeu, de o bună bucată de vreme, a făcut o alegere între voi, ca, prin gura mea, Neamurile să audă cuvântul Evangheliei, și să creadă.

• Cap. 10. 20; 11. 12.

8. Și Dumnezeu, care cunoaște * inimile, a mărturisit pentru ei, și le-a dat * Duhul Sfânt ca și nouă.

• 1 Cron. 28. 9. Cap. 1. 24. • Cap. 10. 44.

9. N'a făcut nici * o deosebire între noi și ei, întrucît le-a curățit * inimile prin credință.

• Rom. 10. 11. • Cap. 10. 15, 28, 43. 1 Cor. 1. 2. 1 Pet. 1. 22.

10. Acum dar, de ce ispitiți pe Dumnezeu, și * puneți pe grumazul ucenicilor un jug, pe care nici părinții noștri, nici noi nu l-am putut purta?

• Mat. 23. 4. Gal. 5. 1.

11. Ci credem * că noi, ca și ei, sîntem mîntuiți prin harul Domnului Isus.

• Rom. 3. 24. Efez. 2. 8. Tit. 2. 11; 3. 4, 5.

12. Toată adunarea a tăcut *, și a ascultat pe Barnaba și pe Pavel, cari au istorisit toate semnele și minunile, pe cari le făcuse Dumnezeu prin ei în mijlocul Neamurilor.

• Cap. 14. 27.

Hotărîrea Bisericii.

13. Cînd au încetat ei de vorbit, Iacov a * luat cuvîntul, și a zis:

„Fraților, ascultați-mă!

• Cap. 12. 17.

14. Simon * a spus cum mai întîi Dumnezeu Și-a aruncat privirile peste Neamuri, ca să aleagă din mijlocul lor un popor, care să-l poarte Numele.

• Vers. 7.

15. Și cu faptul acesta se potrivesc cuvintele proorocilor, după cum este scris:

16. „După * aceea, Mă voi întoarce, și voi ridica din nou cortul lui David din prăbușirea lui, îi voi zidi dărîmăturile, și-l voi înălța din nou:

• Amos 9. 11, 12.

17. pentruca rămășița de oameni să caute pe Domnul, ca și toate Neamurile peste cari este chemat Numele Meu,

18. zice Domnul, care face aceste lu-

cruri, și căruia li sînt cunoscute din vecinicie.”

19. De aceea, eu * sînt de părere să nu se pună greutatea acelora dintre Neamuri cari se * întorc la Dumnezeu;

• Vers. 25. • 1 Tes. 1. 9.

20. ci să li se scrie doar să se ferească de * pingăririle idolilor, de * curvie, de dobitoace zugrumate și t de sînge.

• Fac. 35. 2. Exod. 20. 3, 23. Eze. 20. 30. 1 Cor. 8. 1; 10. 29, 26. Apoc. 2. 14, 20. • 1 Cor. 6. 9, 18. Gal. 5. 19. Efez. 5. 3. Col. 3. 5. 1 Tes. 4. 3. 1 Pet. 4. 3. • Fac. 9. 4. Lev. 3. 17. Deut. 12. 16, 23.

21. Căci încă din vechime, Moise are în fiecare cetate oameni, cari-l propovăduiesc, fiindcă este citit * în sinagogi în toate zilele de Sabat.

• Cap. 13. 15, 27.

22. Atunci apostolii și presbiterii * și întreaga Biserică au găsit cu cale să aleagă vreo cîțiva dintre ei, și să-i trimeată la Antiohia, împreună cu Pavel și Barnaba. Și au ales pe Iuda, zis și Barsaba *, și pe Sila, oameni cu vază între frați.

• Cap. 1. 23.

23. Și au scris astfel prin ei:

„Apostolii, presbiterii * și frații: către frații dintre Neamuri, cari sînt în Antiohia, în Siria și în Cilicia, pleacăciune!

24. Fiindcă am auzit că unii *, plecați dintre noi, fără vreo însărcinare din partea noastră, v'au turburat prin vorbirile lor, și v'au zdruncinat sufletele, zicînd să vă tăiați împrejur și să păziți Legea;

• Vers. 1. Gal. 2. 4; 6. 12. Tit. 1. 10, 11.

25. noi, după ce ne-am adunat cu toții laolaltă, cu un gînd, am găsit cu cale să alegem niște oameni, și să-i trimetem la voi, împreună cu prea iubiții noștri Barnaba și Pavel,

26. oamenii * aceștia, cari și-au pus în joc viața pentru Numele Domnului nostru Isus Hristos.

• Cap. 12. 50; 14. 19. 1 Cor. 15. 30. 2 Cor. 11. 23, 27.

27. Am trimes dar pe Iuda și pe Sila, cari vă vor spune prin viu grai aceleași lucruri.

28. Căci s'a părut nimerit Duhului Sfînt și nouă, să nu mai punem peste voi nicio altă greutate decît ceace trebuie,

29. adică: să * vă feriți de lucrurile jertfite idolilor, de sînge **, de dobitoace zugrumate, și de curvie, lucruri de cari, dacă vă veți păzi, va fi bine de voi. Fiți sănătoși.”

• Vers. 20. Cap. 21. 25. Apoc. 2. 14, 20. • Lev. 17. 14.

1. Sau: băuturi.

Hotărîrea adusă în Antiohia.

30. Ei deci, și-au luat rămas bun dela Biserică, și s'au dus la Antiohia, unde au dat epistola mulțimii adunate.

31. După ce au citit-o, frații s'au bucurat de îmbărbătarea, pe care le-o aducea.

32. Iuda și Sila, cari și ei erau prooroci, au * îndemnat pe frați, și i-au îndărît cu multe cuvinte. *Cap. 14. 22; 18. 23.

33. După cîteva vreme, frații i-au * lăsat să se întorcă în pace la aceia de cari fuseseră trimiși. *1 Cor. 16. 11. Evr. 11. 31.

34. Totuși Sila a găsit cu cale să rămînă acolo.

35. Pavel * și Barnaba au rămas în Antiohia, și învățau pe norod și povăduiau, cu mulți alții, Cuvîntul Domnului. *Cap. 13. 1.

Pavel cercetează Bisericile.

36. După cîteva zile, Pavel a zis lui Barnaba: „Să ne întoarcem, și să mergem pela frații din * toate cetățile, în cari am vestit Cuvîntul Domnului, ca să vedem ce mai fac.“

*Cap. 13. 4, 13, 14, 51; 14. 1, 6, 24, 25.

37. Barnaba voia să ia cu el și pe Ioan *, numit Marcu;

*Cap. 12. 12, 25; 13. 5. Col. 4. 10. 2 Tim. 4. 11. Film. 24.

38. dar Pavel socotea că nu este bine să ia cu ei pe acela, cari îi * părăsise din Pamfilia, și nu-i însoțise în lucrarea lor. *Cap. 13. 13.

39. Neînțelegerea aceasta a fost destul de mare, ca să-i facă să se despartă unul de altul. Barnaba a luat cu el pe Marcu, și a plecat cu corabia la Cipru.

40. Pavel și-a ales pe Sila, și a plecat, după ce a fost încredințat * de frați în grija harului Domnului. *Cap. 14. 26.

41. El a străbătut Siria și Cilicia, întărînd * Bisericile. *Cap. 16. 5.

Timotei. — Vedenia lui Pavel.

16 1. În urmă, Pavel s'a dus la Derbe * și la Listra. Și iată că acolo era un ucenic, numit ** Timotei, fiul unei iudeice credincioase și al unui tată Grec. *Cap. 14. 6. **Cap. 10. 22. Rom. 16. 21. 1 Cor. 4. 17. Filip. 2. 19. 1 Tes. 3. 2. 1 Tim. 1. 2. 2 Tim. 1. 2. †2 Tim. 1. 6.

2. Frații * din Listra și Iconia i-au vorbeau de bine. *Cap. 6. 3.

3. Pavel a vrut să-l ia cu el; și, după ce l-a luat *, l-a tăiat împrejur, din

pricina Iudeilor, cari erau în acele locuri; căci toți știau că tatăl lui era Grec. *1 Cor. 9. 20. Gal. 2. 3. Gal. 6. 2.

4. Pe cînd trecea prin cetăți, învăța pe frați să păzească hotărîrile * apostolilor și presbiterilor din Ierusalim. *Cap. 16. 25, 29.

5. Bisericile * se întăreau în credință, și sporeau la număr din zi în zi. *Cap. 15. 41.

6. Fiindcă au fost oprîți de Duhul Sfînt să vestească Cuvîntul în Asia, au trecut prin țînutul Frigiei și Galatiei.

7. Ajunși lingă Misia, se pregăteau să intre în Bitinia; dar Duhul lui Isus nu le-a dat voie.

8. Au trecut atunci prin Misia, și s'au * pogorit la Troa.

*2 Cor. 2. 12. 2 Tim. 4. 13.

9. Noaptea, Pavel a avut o vedenie: un om * din ** Macedonia sta în picioare și i-a făcut următoarea rugăminte: „Treci în Macedonia, și ajută-ne!“

*Cap. 10. 30. **2 Cor. 2. 13.

10. După vedenia aceasta a lui Pavel, am căutat îndată să ne ducem în Macedonia, căci înțelegeam că Domnul ne cheamă să le vestim Evanghelia.

Pavel la Filipi. — Lidia.

11. După ce am pornit din Troa, am mers cu corabia drept la Samotracia, și a doua zi ne-am oprit la Neapolis.

12. De acolo ne-am dus la Filipi *, care este cea dintîi cetate dintr'un ținut al Macedoniei, și o colonie romană. În cetatea aceasta am stat cîteva zile. *Filip. 1. 1.

13. În ziua Sabatului am ieșit afară pe poarta cetății, lingă un râu, unde credeam că se află un loc de rugăciune. Am șezut jos, și am vorbit femeilor, cari erau adunate laolaltă.

14. Una din ele, numită Lidia, vînzătoare de purpură, din cetatea Tiatira, era o femeie temătoare de Dumnezeu, și asculta. Domnul i-a * deschis inima, ca să ia aminte la cele ce spunea Pavel. *Luc. 24. 46.

15. După ce a fost botezată, ea și casa ei, ne-a rugat și ne-a zis: „Dacă mă socotiți credincioasă Domnului, intrați și rămîneți în casa mea.“ Și ne-a * silit să intrăm.

*Fac. 19. 3; 33. 11. Jude. 19. 21. Luc. 24. 29. 13. 2.

O slujnică

ghicitoare — Temnicherul din Filipi.

16. Pe cînd ne duceam la locul de rugăciune, ne-a ieșit înainte o roabă, care avea un duh de ghicire¹. Prin ghicire, ea aducea mult cîștig² stăpînilor ei.

¹ 1 Sam. 28. 7. ² Cap. 19. 24.

17. Roaba aceasta s'a luat după Pavel și după noi, și striga: „Oamenii aceștia sînt robii Dumnezeului Celui Prea Înalt și ei vă vestesc calea mîntuirii.“

18. Așa a făcut ea timp de mai multe zile. Pavel, necăjit*, s'a întors, și a zis duhului: „În Numele lui Isus Hristos îți poruncesc să ieși din ea.“ Și³ a ieșit chiar în ceasul acela.

³ Marc. 1. 25, 34. ⁴ Marc. 16. 17.

19. Cînd au văzut* stăpînii roabei că s'a dus nădejdea cîștigului lor, au pus mina⁴ pe Pavel și pe Sila și i-au tîrît în piață înaintea frunțașilor.

⁵ Cap. 19. 25, 26. ⁶ 2 Cor. 6. 5. ⁷ Mat. 10. 18.

20. I-au dat pe mina dregătorilor, și au zis: „Oamenii aceștia ne tulbură* cetatea; sînt niște ludei,

⁸ 1 Reg. 18. 17. Cap. 17. 6.

21. cari vestesc niște obiceiuri, pe cari noi, Romanii nu trebuie nici să le primim, nici să le urmăm.“

22. Norodul s'a ridicat și el împotriva lor, și dregătorii au pus să le smulgă hainele de pe ei, și au* poruncit să-i bată cu nuiiele.

⁹ 2 Cor. 6. 6; 11. 23, 25; 1 Tes. 2. 2.

23. După ce le-au dat multe lovituri, i-au aruncat în temniță, și au dat în grijă temnicherului să-i păzească bine.

24. Temnicherul, ca unul care primise o astfel de poruncă, i-a aruncat în temnița din lăuntru, și le-a băgat picioarele în butuci.

25. Pe la miezul nopții, Pavel și Sila se rugau, și cîntau cîntări de laudă lui Dumnezeu; iar cei închiși îi ascultau.

26. Deodată*, s'a făcut un mare cutremur de pămînt, așa că s'au clătinat temeliele temniței. Îndată, s'au deschis toate ușile, și s'au¹⁰ deslegat legăturile fiecăruia.

¹¹ Cap. 4. 31. ¹² Cap. 6. 19; 12. 7, 10.

27. Temnicherul s'a deșteptat; și, cînd a văzut ușile temniței deschise, a scos sabia, și era să se omoare, căci credea că cei închiși au fugit.

28. Dar Pavel a strigat cu glas tare:

1. Grecește: Un duh al lui Piton.

„Să nu-ți faci nici un rău, căci toți sîntem aici.“

29. Atunci temnicherul a cerut o lumină, a sărit înlăuntru, și, tremurînd de frică, s'a aruncat la picioarele lui Pavel și ale lui Sila;

30. i-a scos afară, și le-a zis: „Domnilor*, ce trebuie să fac ca să fui mîntuit?“

¹³ Luc. 3. 10. Cap. 2. 37; 9. 6.

31. Pavel și Sila i-au răspuns: „Crede* în Domnul Isus, și vei fi mîntuit tu și casa ta.“

¹⁴ Ioan. 3. 16, 36; 6. 47. 1 Ioan. 5. 10.

32. Și i-au vestit Cuvîntul Domnului, atît lui cit și tuturor celor din casa lui.

33. Temnicherul i-a luat cu el, chiar în ceasul acela din noapte, le-a spălat rănile, și a fost botezat îndată, el și toți ai lui.

34. După ce i-a dus în casă, le-a* pus masa, și s'a bucurat cu toată casa lui că a crezut în Dumnezeu.

¹⁵ Luc. 5. 29; 19. 8.

Pavel și Sila slobozi.

35. Cînd s'a făcut ziuă, dregătorii au trimis pe cei ce purtau nuiiele¹, să spună temnicherului: „Dă drumul oamenilor acelora.“

36. Și temnicherul a spus lui Pavel aceste cuvinte: „Dregătorii au trimis să vi se dea drumul; acum dar, ieșiți afară, și duceți-vă în pace.“

37. Dar Pavel le-a zis: „După ce ne-au bătut cu nuiiele în fața tuturor, fără să fim judecați, pe noi, cari* sîntem romani, ne-au aruncat în temniță, și acum ne scot afară pe ascuns! Nu merge așa! Să vină ei singuri să ne scoată afară!“

² Cap. 22. 25.

38. Cei ce purtau nuiiele, au spus aceste cuvinte dregătorilor. Aceștia s'au temut, cînd au auzit că sînt romani.

39. Dregătorii au venit să-i potolească, i-au scos afară din temniță, și i-au* rugat să părăsească cetatea.

³ Mat. 8. 14.

40. Ei au ieșit din temniță, și au* intrat în casa Lidiei; și, după ce au văzut și mingiati pe frați, au plecat.

⁴ Vers. 14.

Pavel la Tesalonic.

17 1. Pavel și Sila au trecut prin Amfipoli și Apolonia, și au venit în Tesalonic, unde era o sinagogă a ludeilor.

2. Pavel, după obiceiul său, a* intrat

1. Grecește: Uctori.

în sinagogă. Trei zile de Sabat a vorbit cu ei din Scripturi,

◊ Luc. 4. 16. Cap. 9. 20; 13. 5, 14; 14. 1; 16. 13; 19. 8.

3. dovedind și lămurind, că * Hristosul trebuia să pătimească și să învieze din morți. „Și acest Isus, pe care vi-L vestesc eu”, zicea el, „este Hristosul.”

◊ Luc. 24. 26, 46. Cap. 18. 28. Gal. 3. 1.

4. Unii * din ei, și o mare mulțime de Greci temători de Dumnezeu, și multe femei de frunte au crezut, și au trecut de partea lui Pavel și a lui Sila **.

◊ Cap. 28. 24. ◊ Cap. 15. 22, 27, 32, 40.

5. Dar Iudeii cari nu crezuseră, de pizmă, au luat cu ei niște oameni fără căpătii din mulțime, au făcut gloată, și au întărit cetatea. Sau năpustit asupra casei lui Iason, și căutau pe Pavel și pe Sila, ca să-i aducă afară la norod.

6. Fiindcă nu i-au găsit, au tîrît pe Iason * și pe vreo cîțiva frați înaintea dregătorilor cetății, și strigau: „Oamenii aceștia”, cari au răscolit lumea, au venit și aici,

◊ Rom. 16. 21. ◊ Cap. 16. 20.

7. și Iason i-a găzduit. Ei totși lucrează împotriva poruncilor Cezarului, și spun * că este un alt împărat: Isus.”

◊ Luc. 23. 2. Ioan 19. 12. 1 Pet. 2. 13.

8. Prin aceste vorbe, Iudeii au turburat norodul și pe dregătorii cetății, 9. cari au dat drumul lui Iason și celorlalți, numai după ce au căpătat dela ei un zălog.

Pavel la Berea.

10. Frații * au trimis îndată, noaptea, pe Pavel și pe Sila la Berea. Cînd au sosit, au intrat în sinagoga Iudeilor.

◊ Cap. 9. 25. Vers. 14.

11. Iudeii aceștia aveau o inimă mai aleasă decît cei din Tesalonic. Au primit Cuvîntul cu toată rîvnă, și cerceau * Scripturile în fiecare zi, ca să vadă dacă ce li se spunea, este așa.

◊ Isa. 34. 16. Luc. 16. 29. Ioan 5. 39.

12. Mulți dintre ei și din femeile au vază ale Grecilor, și mulți bărbați au crezut.

13. Dar Iudeii din Tesalonic, cînd au aflat că Pavel vestea Cuvîntul lui Dumnezeu și în Berea, au venit acolo, ca să turbure și să ațite noroadele.

14. Atunci frații au pornit îndată * pe Pavel spre mare; Sila și Timotei au rămas în Berea.

◊ Mat. 10. 23.

Pavel la Atena. — Cuvîntarea.

15. Cei ce însoțeau pe Pavel, l-au dus pînă la Atena. Apoi s'au întors,

cu însărcinarea * să ducă lui Sila și lui Timotei porunca să vină cît mai curînd la el.

◊ Cap. 18. 5.

16. Pe cînd îi aștepta Pavel în Atena, i se * întărita duhul la vederea acestei cetăți pline de idoli.

◊ 2 Pet. 2. 8.

17. În sinagogă stătea deci de vorbă cu Iudeii și cu oamenii temători de Dumnezeu, iar în piață stătea de vorbă în fiecare zi cu aceia pe cari-i înfilnea.

18. Unii din filosofii epicurieni și stoici au intrat în vorbă cu el. Și unii ziceau: „Ce vrea să spună Palavragiul acesta?” Alții, cînd l-au auzit că vestește pe Isus și învierea, ziceau: „Pare că vestește niște dumnezei străini.”

19. Atunci l-au luat, l-au dus la Areopag, și au zis: „Putem să știm care este această învățătoră nouă, pe care o vestești tu?”

20. Fiindcă tu ne aduci ceva ciudat la auz. Am vrea dar să știm ce vrea să zică aceasta.”

21. Căci toți Atenienii și străinii, cari stăteau în Atena, nu-și petreceau vremea cu nimic altceva decît să spună sau să asculte ceva nou.

22. Pavel a stat în picioare în mijlocul Areopagului, și a zis:

„Bărbați Atenieni! În toate priverile vă găsesc foarte religioși.

23. Căci, pe cînd străbăteam cetatea voastră și mă uitam de aproape la lucrurile la cari vă închinați voi, am descoperit chiar și un altar, pe care este scris: „Unui Dumnezeu necunoscut!” Ei bine, ceea ce voi cinstiți, fără să cunoașteți, aceea vă vestesc eu.

24. Dumnezeu *, care a făcut lumea și tot ce este în ea, este Domnul ** cerului și al pămîntului, și nu Ț locuiește în temple făcute de mîni.

◊ Cap. 14. 15. ◊ Mat. 11. 25. † Cap. 7. 48.

25. El nu este slujit de mîni omenești, ca * și cînd ar avea trebuință de ceva, El **, care dă tuturor viață, suflarea și toate lucrurile.

◊ Ps. 50. 8.

◊ Fac. 2. 7. Num. 16. 22. Iov. 12. 10; 27. 3; 33. 4. Isa. 42. 5; 57. 16. Zab. 12. 1.

26. El a făcut ca toți oamenii, ieșiți dintr'unul singur, să locuiască pe toată fața pămîntului; le-a așezat anumite vremi și a pus anumite hotare * locuințelor lor,

◊ Deut. 32. 8.

27. ca * ei să caute pe Dumnezeu, și să se silească să-L găsească bijbînd,

măcar** că nu este departe de fiecare din noi.

◊ Rom. 1. 20. ◊◊ Cap. 14. 47.

28. Căci în • El avem viața, mișcarea și ființa, după cum** au zis și unii din poezii voștri: „Sîntem din neamul lui...”

◊ Col. 1. 17. Efr. 1. 3. ◊◊ Tit. 1. 12.

29. Astfel dar, fiindcă sîntem de neam din Dumnezeu, nu* trebuie să credem că Dumnezeirea este asemenea aurului sau argintului sau pietrei cioplite cu meșteșugirea și iscusința omului.

◊ Isa. 40. 18.

30. Dumnezeu nu ține seama de vremurile • de neștiință, și poruncește acum** tuturor oamenilor de pretutindeni să se pocăiască;

◊ Cap. 14. 16. Rom. 3. 25. ◊◊ Luc. 24. 47. Tit. 2. 11, 12. 1 Pet. 1. 14; 4. 3.

31. pentrucă a rînduit o zi, în care va* judeca lumea după dreptate, prin Omul, pe care L-a rînduit pentru aceasta și despre care a dat tuturor oamenilor o dovadă netăgăduită prin** faptul că L-a înviat din morți...

◊ Cap. 10. 42. Rom. 2. 16; 14. 10. ◊◊ Cap. 2. 24.

32. Cînd au auzit ei de învierea morților, unii își băteau joc, iar alții au zis: „Asupra acestor lucruri te vom asculta altădată.”

33. Astfel, Pavel a ieșit din mijlocul lor.

34. Totuș unii au trecut de partea lui, și au crezut; între aceștia era Dionisie Areopagitul, o femeie numită Damaris, și alții împreună cu ei.

Pavel la Corint.

18. 1. După aceea, Pavel a plecat din Atena, și s'a dus la Corint.

2. Acolo a găsit pe un Iudeu, numit Acuila*, de neam din Pont, venit de curînd din Italia, cu nevastă-sa Priscila, de oarece Claudiu poruncise ca toți Iudeii să plece din Roma. A venit la ei.

◊ Rom. 16. 3. 1 Cor. 16. 19. 2 Tim. 4. 19.

3. Și, fiindcă avea același meșteșug, a rămas la ei, și* lucrau: meseria lor era facerea corturilor.

◊ Cap. 20. 34. 1 Cor. 4. 12. 1 Tes. 2. 9. 2 Tes. 3. 8.

4. Pavel* vorbea în sinagoga în fiecare zi de Sabat, și îndupleca pe Iudei și pe Greci.

◊ Cap. 17. 2.

5. Dar cînd au venit* Sila și Timotei din Macedonia, Pavel s'a** dedat în totul propovăduirii, și dovedea Iudeilor că Isus este Hristosul.

◊ Cap. 17. 14, 16. ◊◊ Iov. 32. 18. Cap. 17. 3. Vers. 28.

6. Fiindcă Iudeii i se împotriviau* și-l batjocoreau, Pavel și-a scuturat** hainele, și le-a zis: „Sîngele Ț vostru

să cadă asupra capului vostru; eu Ț sînt curat. De acum* Ț incolo, mă voi duce la Neamuri.”

◊◊ Neem. 5. 18. Mat. 10. 14. Cap. 13. 45. 1 Pet. 4. 4. 2 Sam. 1. 16. Ezech. 16. 13, 33. 4. Ț Ezech. 3. 18, 10; 33. 9. Cap. 20. 26. Ț Cap. 13. 46; 28. 28.

7. Și după ce a ieșit de acolo, a intrat în casa unui om temător de Dumnezeu, numit Iust, a cărui casă era vecină cu sinagoga.

8. Dar* Crisp, fruntașul sinagogii, a crezut în Domnul împreună cu toată casa lui. Și mulți dintre Corinteni, cari auziseră pe Pavel, au crezut și ei, și au fost botezați.

◊ 1 Cor. 1. 14.

9. Noaptea, Domnul* a zis lui Pavel într'o vedenie: „Nu te teme; ci vorbește și nu tăcea,

◊ Cap. 23. 11.

10. căci* Eu sînt cu tine; și nimeni nu va pune mîna pe tine, ca să-Ți faci rău: vorbește, fiindcă am mult norod în aceste cetate.”

◊ 1er. 1. 18, 19. Mat. 28. 20.

11. Aici a rămas un an și șase luni, și învăța printre Corinteni Cuvîntul lui Dumnezeu.

Rîscoala Iudeilor.

12. Pe cînd era Galion cîrmuitor al Ahaiei, Iudeii s'au ridicat cu un gînd împotriva lui Pavel, l-au dus înaintea scaunului de judecată,

13. și au zis: „Omul acesta aȚișă pe oameni să se închine lui Dumnezeu într'un fel care este împotriva Legii.”

14. Pavel voia să înceapă vorba, cînd Galion a zis Iudeilor:

„Dacă* ar fi vorba de vreo faptă rea sau de vreo blestemăție, v'aș asculta după cuviință, Iudeilor!

◊ Cap. 23. 29; 25. 11, 18.

15. Dar dacă este vorba de neînțelegeri asupra unui cuvînt, asupra unor nume și asupra Legii voastre, treaba voastră: eu nu vreau să fiu judecător peste aceste lucruri.”

16. Și i-a alungat dela scaunul de judecată.

17. Atunci au pus toți mîna pe Sossten*, fruntașul sinagogii, și-l băteau înaintea scaunului de judecată, fără ca lui Galion să-i pese.

◊ 1 Cor. 1. 1.

Pavel la Ierusalim și Antiohia.

18. Pavel a mai rămas destul de multă vreme în Corint. În urmă, și-a luat ziua bună dela frați, și a plecat cu corabia spre Siria, împreună cu Priscila și Acuila, după ce și-a tuns* capul în Chencrea**, căci făcuse o jurîință.

◊ Num. 6. 18. Cap. 21. 24. ◊◊ Rom. 16. 1.

19. Au ajuns în Efes; și Pavel a lăsat acolo pe însoțitorii lui. A intrat în sinagogă, și a stat de vorbă cu Iudeii,

20. cari l-au rugat să rămână la ei mai multă vreme. El însă n'a voit,

21. ci și-a luat rămas bun dela ei, și a zis: „Trebuie* numaidecît ca sâr-bătoarea care vine, s'o fac în Ierusalim. Dacă** va voi Dumnezeu, mă voi întoarce iarăș la voi.“ Și a plecat din Efes.

Cap. 19. 21; 20. 16. * 1 Cor. 4. 10. Evr. 6. 3. Iac. 4. 15.

22. S'a dat jos din corabie în Cezarea, s'a suit la Ierusalim, și, după ce a urât de bine Bisericii, s'a pogorît în Antiohia.

A treia călătorie — Apolo.

23. După ce a petrecut cităva vreme în Antiohia, Pavel a plecat, și a străbătut din loc în loc ținutul Galatiei* și Frigiei, întărind** pe toți ucenicii.

Gal. 1. 2; 4. 14. * Cap. 14. 22; 15. 32, 41.

24. La Efes, a venit un* Iudeu numit Apolo, de neam din Alexandria. Omul acesta avea darul vorbirii și era tare în Scripturi.

* 1 Cor. 1. 12; 3. 5, 6; 4. 6. Tit. 3. 13.

25. El era învățat în ce privește Calea Domnului, avea un duh înfocat*, și vorbea și învăța amănunțit pe oameni despre Isus, măcar că nu cunoștea** decît botezul lui Ioan.

* Rota. 12. 11. * Cap. 19. 3.

26. A început a vorbi cu îndrăzneală în sinagogă. Acuila și Priscila, cînd l-au auzit, l-au luat la ei, și i-au arătat mai cu deamăruntul Calea lui Dumnezeu.

27. Fiindcă el voia să treacă în Ahaia, frații l-au îmbărbătat să se ducă, și au scris ucenicilor să-l primească bine. Cînd a ajuns, a* ajutat mult, prin harul lui Dumnezeu, pe cei ce crezuseră;

* 1 Cor. 3. 6.

28. căci înfrunta cu putere pe Iudeii înaintea norodului, și le dovedea* din Scripturi că Isus este Hristosul.

* Cap. 9. 22; 17. 3. Vers. 5.

Ucenicii lui Ioan se fac creștini.

19. 1. Pe cînd era Apolo* în Corint, Pavel, după ce a trecut prin ținuturile de sus ale Asiei, a ajuns la Efes. Aici a întîlnit pe cîțiva ucenici,

* 1 Cor. 1. 12; 3. 5, 6.

2. și le-a zis: „Ați primit voi Duhul Sfînt cînd ați crezut?“ Ei i-au răspuns: „Nici n'am* auzit măcar că a fost dat un Duh Sfînt.“

* 1 Sam. 3. 7. Cap. 8. 16.

3. Dar cu ce botezați fost botezați?“ le-a zis el. Și ei au răspuns: „Cu* botezul lui Ioan.“

* Cap. 18. 25.

4. Atunci Pavel a zis: „Ioan* a botezat cu botezul pocăinței, și spunea norodului să creadă în Celce venea după el, adică în Isus.“

5. Cînd s. 11. Ioan 1. 15, 27, 30. Cap. 1. 5; 11. 16; 13. 24, 26. Mat. 3. 11. Au auzit ei aceste vorbe, au fost botezați în* Numele Domnului Isus.

* Cap. 8. 16.

6. Cînd* și-a pus Pavel minile peste ei, Duhul Sfînt S'a pogorît peste ei, și vorbeau** în alte limbi, și prooroceau.

* Cap. 6. 6; 8. 17. * Cap. 2. 4; 10. 46.

7. Erau cam doisprezece bărbați de toți.

Pavel învață pe norod la Efes.

8. În urmă*, Pavel a intrat în sinagogă, unde vorbea cu îndrăzneală. Timp de trei luni a vorbit cu ei despre lucrurile privitoare la** Împărăția lui Dumnezeu, și căuta să înduplece pe cei ce-l ascultau.

* Cap. 17. 2; 18. 4. * Cap. 1. 3; 28. 23.

9. Dar, fiindcă* unii rămîneau împietriți și necredincioși, și vorbeau de rău** Calea Domnului înaintea norodului, Pavel a plecat dela ei, a despărțit pe ucenici de ei, și a învățat în fiecare zi pe norod în școala unuia numit Tiran.

* 2 Tim. 1. 15. 2 Pet. 2. 2. Iuda. 10.

* Cap. 9. 2; 22. 4; 24. 14. Vers. 23.

10. Lucrul acesta* a ținut doi ani, așa că toți cei ce locuiau în Asia, Iudei și Greci, au auzit Cuvîntul Domnului.

* Cap. 20. 31.

11. Și Dumnezeu făcea* minuni ne-maipomenite prin minile lui Pavel;

* Marc. 16. 20. Cap. 14. 3.

12. pînă acolo* că peste cei bolnavi se puneau basmale sau șorțuri, cari fuseseră atinse de trupul lui, și-i lăsa boalele, și ieșeau afară din ei duhurile rele.

* 2 Reg. 4. 29. Cap. 8. 15.

Exorciștii Iudei.

13. Niște* exorciști Iudei, cari umblau din loc în loc, au** încercat să cheme Numele Domnului Isus peste cei ce aveau duhuri rele, zicînd: „Vă jur pe Isus, pe care-L propovăduiește Pavel, să ieșiți afară!“

* Mat. 12. 27. * Marc. 9. 38. Luc. 9. 49.

14. Cei ce făceau lucrul acesta, erau șapte feciori ai lui Sceva, un preot Iudeu din cei mai de seamă.

15. Duhul cel rău le-a răspuns: „Pe Isus îl cunosc, și pe Pavel îl știu; dar voi, cine sînteți?“

16. Și omul, în care era duhul cel rău, a sărit asupra lor, i-a bîrîuit pe amîndoi, și i-a schingiuit în așa fel, că au fugit goi și răniți din casa aceea.

17. Lucrul acesta a fost cunoscut de toți Iudeii, de toți Grecii cari locuiau în Efes, și * i-a apucat frica pe toți: și Numele Domnului Isus era proslăvit.
* Luc. 1. 65; 7. 16. Cap. 2. 43; 5. 6, 11.

18. Mulți din cei ce crezuseră, veneau să mărturisească * și să spună ce făcuseră.
* Mat. 3. 6.

19. Și unii din cei ce făcuseră vrăjitorii, și-au adus cărțile, și le-au ars, înaintea tuturor: prețul lor s'a socotit la cincizeci mii de arginți.

20. Cu atîta * putere se răspîndea și se întărea Cuvîntul Domnului.
* Cap. 6. 7; 12. 24.

Răscoala argintarului Dimitrie.

21. Dupăce * s'au petrecut aceste lucruri, Pavel și-a ** pus de gînd să se ducă la Ierusalim, trecînd prin Macedonia și Ahaia. „Dupăce voi merge acolo”, își zicea el, „trebuie Ț să văd și Roma.”
* Rom. 15. 26. Gal. 2. 1. ** Cap. 20. 22. † Cap. 18. 21; 23. 11. Rom. 15. 24—28.

22. A trimis în Macedonia pe doi din * ajutoarele lui, pe Timotei și Erast **, iar el a mai rămas cităva vreme în Asia.
* Cap. 13. 5. ** Rom. 16. 23. 2 Tim. 4. 20.

23. Pe vremea aceea *, s'a făcut o mare turburare cu privire la Calea ** Domnului.
* 2 Cor. 1. 8. ** Cap. 9. 2.

24. Un argintar, numit Dimitrie, făcea temple de argint de ale Dianei, și aducea lucrătorilor săi nu puțin * câștig cu ele.
* Cap. 16. 16, 19.

25. I-a adunat la un loc, împreună cu cei de aceeași meserie, și le-a zis: „Oamenilor, știți că bogăția noastră atîrnă de meseria aceasta;

26. și vedeți și auziți că Pavel acesta, nu numai în Efes, dar aproape în toată Asia, a înduplecat și a abătut mult norod, și zice că zeii făcuți de mină nu * sînt dumnezei.
* Ps. 115. 4. Isa. 44. 10—20. Ier. 10. 8.

27. Primejdia, care vine din acest fapt, nu este numai că meseria noastră cade în dispreț; dar și că templul marei zeițe Diana este socotit ca o nimica, și chiar măreția aceleia, care este cinstită în toată Asia și în toată lumea, este nimicită.”

28. Cuvintele acestea i-au umplut de minie, și au început să strige: „Mare este Diana Efesenilor!”

29. Toată cetatea s'a tulburat. Au năvălit cu toții într'un gînd în teatru, și au luat cu ei pe Macedonenii Gaiu * și Aristarh **, tovarășii de călătorie ai lui Pavel.
* Rom. 16. 23. 1 Cor. 1. 14. ** Cap. 20. 4; 27. 2. Col. 4. 10. Filim. 24.

30. Pavel voia să vină înaintea norodului, dar nu l-au lăsat ucenicii.

31. Chiar și unii din mai marii Asiei, cari-i erau prieteni, au trimis la el să-l roage să nu se ducă la teatru.

32. Unii strigau una, alții alta, căci adunarea era în învălmășală, și cei mai mulți nici nu știau pentru ce se adunaseră.

33. Atunci au scos din norod pe Alexandru, pe care Iudeii îl împingeau înainte. Alexandru * a făcut ** semn cu mîna, și voia să se apere înaintea norodului.
* 1 Tim. 1. 20. 2 Tim. 4. 14. ** Cap. 12. 17.

34. Dar cînd l-au cunoscut că este Iudeu, au strigat toți într'un glas, timp de aproape două ceasuri: „Mare este Diana Efesenilor!”

35. Totuș logofătul a potolit norodul, și a zis: „Bărbați Efeseni, cine este acela care nu știe că cetatea Efesenilor este pămîntul templului marei Diane și a chipului ei căzut din cer?”

36. Fiindcă nimeni nu poate să tăgăduiască lucrul acesta, trebuie să vă potoliți, și să nu faceți nimic cu pornire nechibzuită.

37. Căci ați adus aici pe oamenii aceștia, cari nu sînt vinovați nici de jăfuirea templului, nici de hulă împotriva zeiței noastre.

38. Deci, dacă în adevăr, Dimitrie și meșterii lui au să se plîngă împotriva cuiva, sînt zile de judecată, și sînt dregători; să se pirosască unii pe alții.

39. Dar dacă umblați după altceva, se va hotărî într'o adunare legiuită.

40. Noi, de fapt, sîntem în primejdie să fim învinuiți de răscoală pentru cele întîmplate astăzi, căci n'avem nici un temei, ca să putem îndreptăți zarva aceasta.”

41. După aceste cuvinte, a dat drumul adunării.

Pavel în Macedonia.

20. 1. Cînd a încetat zarva, Pavel a chemat pe ucenici, și, după ce le-a dat sfaturi, și-a luat ziua bună de la ei, și a * plecat în Macedonia.
* 1 Cor. 16. 5. 1 Tim. 1. 3.

2. A străbătut Ținutul acesta, și a dat

ucenicilor o mulțime de sfaturi. Apoi a venit în Grecia,

3. unde a rămas trei luni. Era gata să plece cu corabia în Siria, dar * ludeii i-au întins curse. Atunci s'a hotărât să se întoarcă prin Macedonia.

†Cap. 9. 23; 23. 12; 25. 3. 2 Cor. 11. 26.

4. Avea ca tovarăși până în Asia pe: Sopater din Berea, fiul lui Pir, Aristarh * și Secund din Tesalonic, Gaius din Derbe, Timotei †, precum și Tihic †† și Trofim †† cari erau din Asia.

†Cap. 19. 29; 27. 2. Col. 4. 10. ††Cap. 19. 29. †Cap. 16. 1. ††Efes. 6. 21. Col. 4. 7. 2Tim. 4. 12. Tit. 3. 12. ††Cap. 21. 29. 2Tim. 4. 20.

5. Aceștia au luat-o înainte, și ne-au așteptat la Troa.

6. Iar noi, după zilele * praznicului Azimilor, am plecat cu corabia din Filipi, și, în cinci zile, am ajuns la ei în ** Troa, unde am stat șapte zile.

†Exod. 12. 14, 15; 23. 15. ††Cap. 16. 8. 2 Cor. 12. 2 Tim. 4. 13.

Învieria lui Eutih.

7. În ziua dintii * a săptămîinii, eram adunați la oaltă ca să** frîngem pînea. Pavel, care trebuia să plece a doua zi, vorbea ucenicilor, și și-a lungit vorbirea pînă la miezul nopții.

†1Cor. 16. 2. Apoc. 1. 10. ††Cap. 2. 42; 46. 1 Cor. 10. 16; 11. 30, etc.

8. În * odaia de sus, unde eram adunați, erau multe lumini. *Cap. 1. 13.

9. Și un tinăr, numit Eutih, care ședea pe fereastră, a adormit deabinele în timpul lungii vorbiri a lui Pavel; biruit de somn, a căzut jos din capul al treilea, și a fost ridicat mort.

10. Dar Pavel s'a pogorît, s'a * repezit spre el, l-a luat în brațe, și a zis: „Nu** vă tulburați, căci sufletul lui este în el.” †1Reg. 17. 21. 2Reg. 4. 34. ††Mat. 9. 24.

11. După ce s'a suit iarăși, a frînt pînea, a cinat, și a mai vorbit multă vreme pînă la ziuă. Apoi a plecat.

12. Flăcăul a fost adus viu, și lucrul acesta a fost pricina unei mari min-glieri.

Pavel la Milet.

13. Noi am venit înaintea lui Pavel la corabie, și am plecat cu corabia la Asos, unde ne învoiserăm să ne întîlnim din nou; pentru că el trebuia să facă drumul pe jos.

14. Cînd s'a întîlnit cu noi în Asos, l-am luat în corabie, și ne-am dus la Mitilene.

15. De aici am mers pe mare, și a doua zi am ajuns în fața insulei Chios. În ziua următoare, deabea am atins

Samos, ne-am oprit în Troghilion, și a doua zi am venit la Milet.

16. Pavel se hotărîse să treacă pe lângă Efes, fără să se oprească aici, ca să nu peardă vremea în Asia; căci * se grăbea ca, dacă-i va fi cu putință, să** fie în Ierusalim de ziua † Cincizecimii. †Cap. 18. 21; 19. 21; 21. 4. 12. ††Cap. 24. 17. ††Cap. 2. 1. 1Cor. 16. 8.

Cuvîntarea de rămas bun.

17. Însă din Milet, Pavel a trimis la Efes, și a chemat pe presbiterii Bisericii.

18. Cînd au venit la el, le-a zis: „Știți cum m'am purtat cu voi în toată vremea, din * ziua dintii, în care am pus piciorul pe pămîntul Asiei.

†Cap. 18. 19; 19. 1. 10.

19. Am slujit Domnului cu toată smerenia, cu multe lacrimi, și în mijlocul încercărilor, pe * cari mi le ridicau u-neltirile Iudeilor. †Vers. 3.

20. Știți că n'am * ascuns nimic din ce vă era de folos, și nu m'am temut să vă propovăduiesc și să vă învăț înaintea norodului și în case, †Vers. 27.

21. Și să vestesc * Iudeilor și Grecilor: pocăința** față de Dumnezeu și credința în Domnul nostru Isus Hristos. †Cap. 18. 5. ††Marc. 1. 15. Luc. 24. 47. Cap. 2. 38.

22. Și acum, iată că, împins * de duhul, mă duc la Ierusalim, fără să știu ce mi se va întîmpla acolo. †Cap. 19. 21.

23. Numai, Duhul Sfînt * mă înștiințează din cetate în cetate că mă așteaptă lanțuri și necazuri. †Cap. 21. 4. 11. 1 Tes. 3. 3.

24. Dar eu nu * țin numai decît la viața mea, ca și cum mi-ar fi scumpă, ci ** vreau numai să-mi sfîrșesc cu bucurie calea și † slujba, pe †† care am primit-o dela Domnul Isus, ca să vestesc Evanghelia harului lui Dumnezeu. †Cap. 21. 13. Rom. 8. 35. 2Cor. 4. 16. ††2Tim. 4. 7. †Cap. 1. 17. 2Cor. 4. 1. ††Gal. 1. 1. Tit. 1. 3.

25. Și acum, știu * că nu-mi veți mai vedea fața, voi toți aceia, în mijlocul cărora am umblat propovăduind împărăția lui Dumnezeu. †Vers. 38. Rom. 16. 23.

26. De aceea vă mărturisesc astăzi, că sint curat de singele * tuturor.

†Cap. 18. 6. 2Cor. 7. 2.

27. Căci * nu m'am ferit să vă vestesc tot planul** lui Dumnezeu.

†Vers. 20. ††Luc. 7. 30. Ioan. 15. 15. Efes. 1. 11.

28. Luați seama * dar la voi înșivă și la toată turma peste care v'a** pus Duhul Sfînt episcopi¹, ca să păstoriți

1. Sau: priveghetori.

Biserica Domnului, pe care Ț a cîștigat-o cu ȚȚ însuș singele Său. * 1 Tim. 4.16. 1 Pet. 5. 2. * 1 Cor. 12. 28. * Efes. 1. 7. 14. Col. 1. 14. Evr. 9. 12. 1 Pet. 1. 19. A poc. 5. 9. * Evr. 9. 14.

29. Știu bine că, după plecarea mea, se vor * viri între voi lupi răpitori, cari nu vor cruța turma;

30. și se vor scula din * mijlocul vostru oameni, cari vor învăța lucruri stricăcioase, ca să tragă pe ucenicii de partea lor. * Mat. 7. 15. 2 Pet. 2. 1. * 1 Tim. 1. 20. 1 Ioan 2. 19.

31. De aceea vegheați, și aduceți-vă aminte că, timp de trei * ani, zi și noapte, n'am încetat să sfătuiesc cu lacrimi pe fiecare din voi. * Cap. 19. 10.

32. Și acum, fraților, vă incredințez în mina lui Dumnezeu și a Cuvintului * harului Său, care vă * poate zidi suflătește, și vă poate da moștenirea Ț împreună cu toți cei sfințiți. * Evr. 13. 9. * Cap. 9. 31. Ț Cap. 26. 18. Efes. 1. 18. Col. 1. 12; 3. 24. Evr. 9. 15. 1 Pet. 1. 4.

33. N'am rivnit nici la argintul *, nici la aurul, nici la hainele cuiva. * 1 Sam. 12. 3. 1 Cor. 9. 12. 2 Cor. 7. 2; 11. 9; 12. 17.

34. Singuri știți că * minile acestea au lucrat pentru trebuințele mele și ale celor ce erau cu mine. * Cap. 18. 3. 1 Cor. 4. 12. 1 Tes. 2. 9. 2 Tes. 3. 8.

35. În toate privințele v'am dat o pildă, și v'am arătat că *, lucrînd astfel, trebuie să ajutați pe cei slabi, și să vă aduceți aminte de cuvintele Domnului Isus, care însuș a zis: „Este mai ferice să dai decît să primești.” * Rom. 16. 1. 1 Cor. 9. 12. 2 Cor. 11. 9, 12; 12. 13. Efes. 4. 28. 1 Tes. 4. 11; 5. 14. 2 Tes. 3. 8.

36. După ce a vorbit astfel, a îngemănă *, și s'a rugat împreună cu ei toți. * Cap. 7. 60; 21. 5.

37. Și au izbucnit cu toții în lacrimi, au căzut * pe grumazul lui Pavel, și l-au sărutat. * Fac. 45. 14; 46. 29.

38. Căci erau întristați mai ales de vorba, pe care * le-o spusese el, că nu-i vor mai vedea fața. Și l-au petrecut pînă la corabie. * Vers. 25.

Pavel își ia rămas bun dela ucenicii din Tir.

21. După ce ne-am smuls din brațele lor, am plecat pe apă, și ne-am dus drept la Cos, a doua zi la Rodos, și de acolo la Patara.

2 Am găsit o corabie, care avea să treacă în Fenicia, ne-am suit în ea, și am plecat.

3. Am trecut prin fața insulei Cipru, am lăsat-o la stînga, și ne-am urmat drumul spre Siria; apoi ne-am dat jos în Tir, unde avea să se descarcă corabia.

4. Acolo am găsit pe ucenici, și am rămas șapte zile. Ucenicii *, prin Duhul, ziceau lui Pavel să nu se suie la Ierusalim. * Cap. 20. 23. Vers. 12.

5. Dar cînd s'au împlinit zilele, am plecat, și ne-am văzut de drum; și ne-au petrecut toți, cu nevestele și copiii, pînă afară din cetate. Am îngemănă * pe mal, și ne-am rugat.

6. Apoi ne-am luat ziua bună unii dela alții, și noi ne-am suit în corabie, iar ei s'au întors acasă *. * 1 Ioan 1. 11.

Pavel la Ptolemaida și la Cezarea. — Proorocia lui Agab.

7. După ce ne-am isprăvit călătoria pe mare, din Tir am plecat la Ptolemaida, unde am urat de bine fraților, și am stat la ei o zi.

8. A doua zi, am plecat și am ajuns la Cezarea. Am intrat în casa lui Filip evanghelistul *, care * era unul din cei șapte, și am găzduit la el. * Efes. 4. 11. 2 Tim. 4. 5. * Cap. 6. 5; 8. 26, 40.

9. El avea patru fete fecioare cari * proorociau. * 1 Ioel 2. 28. Cap. 2. 17.

10. Fiindcă stăteam de mai multe zile acolo, un prooroc, numit Agab *, s'a pogorit din Iudea, * Cap. 11. 28.

11. și a venit la noi. A luat briul lui Pavel, și-a legat picioarele și minile, și a zis: „Iată ce zice Duhul Sfînt: „Așa * vor lega Iudeii în Ierusalim pe omul acela al cui este briul acesta, și-l vor da în minile Neamurilor.” * Cap. 20. 23. Vers. 13.

12. Cînd am auzit lucrul acesta, atît noi cît și cei de acolo am rugat pe Pavel să nu se suie la Ierusalim.

13. Atunci Pavel a răspuns: „Ce * faceți de plingeți așa, și-mi rupeți inima? Eu sînt gata nu numai să fiu legat, dar chiar să și mor în Ierusalim pentru Numele Domnului Isus.” * Cap. 30. 24.

14. Dacă am văzut că nu-l putem îndupleca, n'am mai stăruit, și am zis: „Facă-se voia * Domnului!” * Mat. 6. 10; 26. 42. Luc. 11. 2; 22. 42.

15. După zilele acelea, ne-am pregătit de plecare, și ne-am suit la Ierusalim.

16. Cîțiva ucenici din Cezarea au ve-

nit și ei cu noi, și ne-au dus la unul numit Mnason, din Cipru, vechi ucenic, la care aveam să găzduim.

Pavel la Ierusalim în Templu.

17. Când * am ajuns la Ierusalim, frații ne-au primit cu bucurie. * Cap. 15. 4.

18. A doua zi, Pavel a mers cu noi la Iacov *, și toți presbiterii s'au adunat acolo. * Cap. 15.13. Gal.1.19; 2.9.

19. După ce le-a dat ziua bună, le-a istorisit * cu deamăruntul ce făcuse Dumnezeu în mijlocul Neamurilor prin ** slujba lui.

* Cap. 15. 4, 12. Rom. 15. 18, 19. * Cap. 1. 17; 20. 24.

20. Când l-au auzit, au proslăvit pe Dumnezeu. Apoi i-au zis: „Vezi, frate, cite mii de Iudei au crezut, și toți sint plini de rîvnă * pentru Lege.

* Cap. 22.3. Rom. 10.2. Gal.1.14.

21. Dar ei au auzit despre tine că înveți pe toți Iudeii, cari trăiesc printre Neamuri, să se lepede de Moise, că le zici să nu-și taie copiii împrejur, și să nu trăiască potrivit cu obiceiurile.

22. Ce este de făcut? Negreșit, mulțimea are să se adune, căci vor auzi că ai venit.

23. Deci, fă ce-ți vom spune noi. Avem aici patru bărbați, cari au făcut o juruință.

24. Ia-i cu tine, curățește-te împreună cu ei, și cheltuiește tu pentru ei, ca să-și radă * capul. Și astfel vor cunoaște toți că nu este nimic adevărat din cele ce au auzit despre tine, ci că și tu umbli întocmai după rînduială, și păzești Legea. * Num. 6.2, 13, 18. Cap. 18.18.

25. Cu privire la Neamurile, cari au crezut, noi * am hotărît și le-am scris că trebuie să se ferească de lucrurile jertfite idolilor, de sînge, de dobitoace zugrumate și de curvie. * Cap. 15.20, 29.

26. Atunci Pavel a luat pe oamenii aceea, s'a curățit, și a * intrat cu ei a doua zi în Templu, ca să vestească ** sfîrșitul zilelor curățirii și pînă se va aduce jertfă pentru fiecare din ei.

* Cap. 24.18. ** Num. 6. 13.

Prinderea lui Pavel.

27. Către sfîrșitul celor șapte zile, Iudeii * din Asia, cînd au văzut pe Pavel în Templu, au întăritat tot norodul, au ** pus minile pe el,

* Cap. 24. 18. ** Cap. 26. 21.

28. și au început să strige: „Bărbați Israeliti, dați ajutor! Iată omul, ca-

re * pro ovăduiește pretutindeni și în toată lumea împotriva norodului, împotriva Legii și împotriva locașului acestuia; ba, încă a virit și pe niște Greci în Templu, și a spurcat acest locaș sfînt.“

* Cap. 24. 6, 8.

29. În adevăr, văzuseră mai înainte pe Trofim * Efeseanul, împreună cu el în cetate, și credeau că Pavel îl băgase în Templu.

* Cap. 20. 4.

30. Toată cetatea s'a pus în mișcare *, și s'a strîns norodul din toate părțile. Au pus mîna pe Pavel, și l-au scos afară din Templu, ale cărui uși au fost încuiate îndată.

* Cap. 26. 21.

31. Pe cînd cercau să-l omoare, s'a dus vestea la căpitanul oastei că tot Ierusalimul s'a turburat.

32. Acesta * a luat îndată ostași și sutași, și s'a alertat la ei. Cînd au văzut pe căpitan și pe ostași, au încetat să mai bată pe Pavel.

* Cap. 23. 27; 24. 7.

33. Atunci căpitanul s'a apropiat, a pus mîna pe el, și a poruncit să-l lege cu două lanțuri. Apoi a întrebât cine este și ce a făcut.

* Cap. 20.23. Vers. II.

34. Dar unii strigau într'un fel, alții într'alt fel prin multe; fiindcă nu putea deci să înțeleagă adevărul, din pricina zarvei, a poruncit să-l ducă în cetățuie.

35. Cînd a ajuns pe trepte, Pavel a trebuit să fie dus de ostași, din pricina îmbulzelii norodului întăritat;

36. căci mulțimea norodului se ținea după el, și striga: „La moarte * cu el!“

* Luc. 23. 18. Ioan 19. 15. Cap. 22. 22.

Pavel cere voie să vorbească.

37. Tocmai cînd era să fie băgat în cetățuie, Pavel a zis căpitanului: „Îmi este îngăduit să-ți spun ceva?“ Căpitanul a răspuns: „Știi grecește?”

38. Nu cumva * ești Egipteanul acela, care s'a răscolat acum în urmă, și a dus în pustie pe cei patru mii de tilhari?“

* Cap. 5. 36.

39. „Eu * sint Iudeu“, a spus Pavel, „din Tarsul din Cilicia, cetățean al unei cetăți nu fără însemnătate. Te rog, dă-mi voie să vorbesc norodului.“

* Cap. 9. 11; 22. 3.

40. După ce i-a dat voie căpitanul, Pavel a stat în picioare pe trepte, și a * făcut semn norodului cu mîna. S'a făcut o mare tăcere, și Pavel le-a vorbit în limba evreiască astfel: * Cap. 12. 17.

Cuvîntarea lui Pavel.

22. 1. „Fraților* și părinților, ascultați acum cuvîntul meu de apărare față de voi!” ^{Cap. 7.2.}
2. Cînd au auzit ei că le vorbește în limba evreiască, au ținut și mai multă liniște. Și Pavel a zis:
3. „Eu* sînt Iudeu, născut în Tarsul Ciliciei; dar am fost crescut în cetea aceasta, am învățat la** picioarele lui Gamaliel† să cunosc cu țî deamă-runtul Legea părinților noștri, și am fost*† tot atît de plin de rivnă pen-tru Dumnezeu, cum †* sînteți și voi to-ți azi. ^{Cap. 21.39. 2Cor. 11.22. Filip. 3.5. Deut. 33.3. Reg. 4.38. Luc. 10.39. †Cap. 5.34. ††Cap. 26.5. ††Cap. 21.20. Gal. 1.14. ††Rom. 10.2.}
4. Am* prigonit pînă la moarte acea-stă Cale, am legat și am pus în tem-niță bărbați și femei: ^{Cap. 8.3; 26.9-11. Filip. 3.6. 1Tim. 1.13.}
5. Marele preot și tot* soborul bătri-milor imi sînt martori. Am luat chiar și scrisori dela** ei către frații din Da-masc, unde m’am dus să aduc legați la Ierusalim pe ceice se aflau acolo, ca să fie pedepsiți. ^{Luc. 22.66. Cap. 4.5. Cap. 9.2; 26.10,12.}
6. Cînd eram* pe drum și mă apro-piam de Damasc, deodată, pela amia-ză, a strălucit împrejurul meu o mare lumină din cer. ^{Cap. 9.3; 26.12,13.}
7. Am căzut la pămînt, și am auzit un glas, care-mi zicea: „Saul, Saul, pentru ce Mă prigonești?”
8. „Cine ești, Doamne?” am răspuns eu. Și El mi-a zis: „Eu sînt Isus din Nazaret, pe care-L prigonești.”
9. Cei* ce erau cu mine, au văzut bine lumina, și s’au înfricoșat; dar n’au auzit glasul Celui ce vorbea. ^{Don. 10.7. Cap. 9.7.}
10. Atunci am zis: „Ce să fac, Doam-ne?” „Scoală-te”, mi-a răspuns Dom-nul, „du-te în Damasc, și acolo ți se va spune ce trebuie să faci.”
11. „Fiindcă nu puteam să văd nimic, din pricina strălucirii luminii aceleia, ceice erau cu mine, m’au luat de mînă, și așa am ajuns în Damasc.
12. Și a venit la mine un* om, nu-mit Anania, bărbat temător de Dum-nezeu, după Lege, și pe care toți lu-deii**, cari locuiesc în Damasc, îl vor-beau † de bine. ^{Cap. 9.17. Cap. 10.22. 1Tim. 3.7.}
13. El mi-a zis: „Frate Saul, ca-pătă-ți din nou vederea!” Chiar în

clipa aceea, mi-am căpătat vederea, și m’am uitat la el.

14. El mi-a zis: „Dumnezeu* pă-rinților noștri te-a** ales să cunoști voia Lui, să † vezi pe †† Cel Nepri-hănit, și să † auzi cuvînte din gura Lui; ^{Cap. 3.13; 5.30. Cap. 9.15; 26.16. 1Cor. 9.1; 15.8. ††Cap. 3.14; 7.62. ††1Cor. 11.23. Gal. 1.12.}
15. căci* li vei fi martur, față de to-ți oamenii, pentru lucrurile, pe cari** le-ai văzut și auzit.

16. Și acum, ce zăbovești? Scoală-te, primește botezul, și fii spălat* de păcatele tale, chemînd** Numele Dom-nului.” ^{Cap. 23.11. Cap. 4.20; 26.16.}

17. Și mi s’a* întîmplat că, după ce m’am întors la Ierusalim, pe cînd mă rugam în Templu, am căzut într’o ră-pire sufletească; ^{Cap. 9.26. 2Cor. 12.2.}

18. și am* văzut pe Domnul care-mi zicea: „Grăbește-te”, ieși iute din Ierusalim, căci nu vor primi mărturi-sirea ta despre Mine.” ^{Ver. 14. Mat. 10.14.}

19. Și am zis: „Doamne, ei* știu că eu băgam în temniță și băteam** prin sinagogi pe ceice cred în Tine: ^{Cap. 8.3. Vers. 4. Mat. 10.17.}

20. și că*, atunci cînd se vărsa sin-gele lui Ștefan, marturul Tău, eram și eu de față, imi uneam** incuviin-țarea mea cu a celorlalți, și păzeam hainele celor ce-l omorau.” ^{Cap. 7.58. Luc. 11.48. Cap. 8.1. Rom. 1.32.}

21. Atunci El mi-a zis: „Du-te, că-ci* te voi trimite departe la Neamuri.” ^{Cap. 9.15; 13.2,46,47; 18.6,26,17. Rom. 1.5; 11.13; 15.16. Gal. 1.16,16; 2.7,8. Efes. 3.7,8. 1Tim. 2.7. 2Tim. 1.11.}

Pavel: cetățean roman.

22. Ei l-au ascultat pînă la cuvîntul acesta. Dar atunci și-au ridicat glasul, și au zis: „Ia* de pămînt pe un ast-fel de om! Nu este vrednic să** tră-iască!” ^{Cap. 21.36. Cap. 25.24.}

23. Și scoteau strigăte, își aruncau hainele, și asvirleau cu țărînă în vîz-duh.

24. Căpitanul a poruncit să ducă pe Pavel în cetățuie și să-l cerceteze, bă-tîndu-l cu biciul, ca să afle din ce pri-cină strigau așa împotriva lui.

25. Pe cînd îl legau cu curele, Pavel a zis sutașului, care era de față: „Vă* este îngăduit să bateți pe un Roman, care nu este osîndit?” ^{Cap. 16.5.}

26. La azul acestor cuvinte, sutașul

s'a dus să dea de știre căpitanului, și a zis: „Ce ai de gând să faci? Omul acesta este cetățean roman.“

27. Și cînd a venit căpitanul, a zis lui Pavel: „Spune-mi, ești roman?“ „Da“, i-a răspuns el.

28. Căpitanul a zis: „Eu cu o mare sumă de bani am dobîndit cetățenia aceasta.“ „Și eu“, a zis Pavel, „sînt chiar născut Roman.“

29. Numai decît, cei ce aveau să-l cerceteze prin bătaie, au încetat să-l mai necăjească: ba căpitanul, cînd a aflat că Pavel este roman, s'a temut, pentru că-l legase.

Pavel înaintea Sinedriului.

30. A doua zi, fiindcă voia să știe bine pentru ce este pîrit de ludei, l-a deslegat, și a poruncit să se adune laolaltă preoții cei mai de seamă și tot Soborul; apoi, a adus pe Pavel jos, și l-a pus înaintea lor.

23 1. Pavel s'a uitat tîntă la Sobor, și a zis: „Fraților, eu * am viețuit cu toată curăția cugetului meu înaintea lui Dumnezeu, pînă în ziua aceasta...“

* Cap. 24, 16. 1 Cor. 4, 4. 2 Cor. 1, 12; 4, 2. 2 Tim. 1, 3. Ebr. 13, 18.

2. Marele preot Anania a poruncit celor ce stăteau lîngă el să-l * lovească peste gură.

* 1 Reg. 22, 24. Ier. 20, 2. Ioan 18, 22.

3. Atunci Pavel i-a zis: „Te va bate Dumnezeu, părete vîrui! Tu șezi să mă judeci după Lege, și poruncești * să mă lovească, împotriva Legii!“

* Lev. 19, 35. Deut. 25, 1, 2. Ioan 7, 51.

4. Cei ce stăteau lîngă el, i-au zis: „Îți bați joc de marele preot al lui Dumnezeu?“

5. Și Pavel a zis: „N'am * știut, fraților, că este marele preot; căci este scris: „Pe * mai marele norodului tău să nu-l grăiești de rău.“

* Cap. 24, 17. Exod. 22, 28. Ecl. 10, 20. 2 Pet. 2, 10. Iuda 8.

6. Pavel, ca unul care știa că o parte din adunare erau Saduchei, iar alta Farisei, a strigat în plin Sobor: „Fraților, eu * sînt Fariseu, fiu de Fariseu; din pricina nădejdiei * în învierea morților sînt dat în judecată.“

* Cap. 26, 5. Filip. 3, 5. * Cap. 24, 15, 21; 26, 6; 28, 20.

7. Cînd a zis vorbele acestea, s'a stîrnit o neînțelegere între Farisei și Saduchei, și adunarea s'a desbinat.

8. Căci * Saduchei zic că nu este înviere, nici înger, nici duh, pe cînd Fariseii le mărturisesc pe amîndouă.

* Mat. 22, 23. Marc. 12, 18. Luc. 20, 27.

9. S'a făcut o mare zarvă; și cîțiva cărturari din partida Fariseilor, s'au sculat în picioare, au început o ceartă aprinsă, și au zis: „Noi nu găsim nici * o vină în omul acesta; dar dacă * i-a vorbit un duh sau un înger?“

* Cap. 25, 25; 26, 31. * Cap. 22, 7, 17, 18. † Cap. 5, 30.

10. Fiindcă gilceava creștea, căpitanul, se temea ca Pavel să nu fie rupt în bucăți de ei. De aceea a poruncit ostașilor să se pogore să-l smulgă din mijlocul lor, și să-l ducă în cetățuie.

11. În * noaptea următoare, Domnul S'a arătat lui Pavel, și i-a zis: „Îndrăznește, Pavele; căci, după cum ai mărturisit despre Mine în Ierusalim, tot așa trebuie să mărturisești și în Roma.“

* Cap. 18, 9; 27, 23, 24.

Pavel este dus la Cezarea.

12. La ziuă, ludeii au * uneltit și s'au legat cu blestem că nu vor minca, nici nu vor bea, pînă nu vor omori pe Pavel.

* Vers. 21, 30. Cap. 25, 3.

13. Cei ce făcuseră legămîntul acesta, erau mai mulți de patruzeci.

14. Ei s'au dus la preoții cei mai de seamă și la bătrîni, și le-au zis: „Noi ne-am legat cu mare blestem să nu gustăm nimic pînă nu vom omori pe Pavel.“

15. Acum dar, voi, împreună cu Soborul, dați de știre căpitanului, și rugați-l să-l aducă mine jos înaintea voastră, ca și cum ați vrea să-i cercetați pricina mai cu deamăruntul; și pînă să ajungă el, noi sîntem gata să-l omorîm.“

16. Fiul sorei lui Pavel a auzit de această cursă, s'a dus în cetățuie, și a spus lui Pavel.

17. Pavel a chemat pe unul din sutași, și a zis: „Du pe tinerelul acesta la căpitan, căci are să-i spună ceva.“

18. Sutașul a luat pe tînar cu el, l-a dus la căpitan, și a zis: „Pavel cel întemnițat m'a chemat și m'a rugat să aduc la tine pe acest tinerel, care are să-ți spună ceva.“

19. Căpitanul l-a apucat de mină, l-a luat deoparte, și l-a întrebat: „Ce ai să-mi spui?“

20. El a răspuns: „Iudeii * s'au sfătuit să te roage să aduci mine pe Pavel înaintea Soborului, ca și cum ai avea să-l cercetezi mai cu deamăruntul.“

* Vers. 12.

21. Tu să nu-i ascuți, pentru că mai mulți de patruzeci dintre ei îl pîndesc, și s'au legat cu blestem să nu mîncească și să nu bea nimic pînă nu-l vor omori; acum stau gata, și n'așteaptă decît fagăduiala ta."

22. Căpitanul a lăsat pe tinerel să plece, și i-a poruncit să nu spună nimănui că i-a descoperit aceste lucruri.

23. În urmă, a chemat pe doi sutasi, și le-a zis: „La ceasul al treilea din noapte, să aveți gata două sute de ostași, șaptezeci de călăreți și două sute de sulitari, ca să meargă pînă la Cezarea."

24. Le-a poruncit să aducă și dobitoace pentru Pavel, ca să-l pună călare, și să-l ducă sănătos și teafăr la dregătorul Felix.

25. Lui Felix i-a scris o scrisoare cu următorul cuprins:

26. „Claudius Lisias către prea aleșul dregător Felix: plecăciune!

27. Acest om, pe care l-au prins ludeii, era să fie omorît de ei; și eu m'am dus repede cu ostași, și l-am scos din mina lor, căci am aflat că este Roman.

28. Am vrut să aflu pricina pentru care-l pîrau, și l-am adus înaintea Sobilorului lor.

29. Am găsit că era pîrit pentru lucruri privitoare la Legea lor, dar că nu săvîrșise nicio nelegiuire, care să fie vrednică de moarte sau de lanțuri.

30. Mi s'a dat însă de știre că ludeii îl pîndesc ca să-l omoare; l-am trimis îndată la tine, și am făcut cunoscut și celor ce-l învinuiesc, să-ți spună ție ce au împotriva lui. Fii sănătos.

31. Ostașii, după porunca, pe care o primiseră, au luat pe Pavel, și l-au dus noaptea pînă la Antipatrida.

32. A doua zi au lăsat pe călăreți să-și urmeze drumul înainte cu el, iar ei s'au întors în cetățuie.

33. Ajunși în Cezarea, călăreții au dat scrisoarea în mina dregătorului, și au adus pe Pavel înaintea lui.

34. Dregătorul, după ce a citit scrisoarea, a întrebat din ce ținut este Pavel. Cînd a aflat că este din Cilicia,

35. „te voi asculta“, a zis el, „cînd vor veni pîrișii tăi.“ Și a poruncit să fie păzit în palatul lui Irod.

Pavel la Cezarea.

24. După cinci zile, a venit mabătrîni și cu un vorbitor, numit Tertul. Au adus înaintea dregătorului plîngere împotriva lui Pavel.

2. Pavel a fost chemat, și Tertul a început să-l pîrască astfel:

„Prea aleșule Felix, tu ne faci să ne bucurăm de o pace mare; și neamul acesta a căpătat îmbunătățiri sănătoase prin îngrijirile tale.

3. Lucrul acesta îl mărturisim cu toată mulțămia, în toată vremea și în tot locul.

4. Dar, ca să nu te țin prea mult, te rog să ascuți, în bunătatea ta, cîteva cuvinte.

5. Am găsit pe omul acesta, care este o ciumă: pune la cale răzvrătiri printre toți ludeii de pe tot pămîntul, este mai marele partidei Nazarinilor,

6. și a cercat să spurce chiar și Templul. Și am pus mina pe el. Am vrut să-l judecăm după Legea noastră:

7. dar a venit căpitanul Lisias, l-a smuls din minile noastre cu mare silă,

8. și a poruncit pîrișilor lui să vină înaintea ta. Dacă-l vei cerceta, tu însuși vei putea afla de la el toate lucrurile de cari îl pîrim noi.

9. Ludeii s'au uniți la învinuirea aceasta, și au spus că așa stau lucrurile.

Apărarea lui Pavel.

10. După ce i-a făcut dregătorul semn să vorbească, Pavel a răspuns:

„Fiindcă știu că de mulți ani ești judecătorul neamului acestuia, voi răspunde cu încredere pentru apărarea mea.

11. Nu sînt mai mult de douăsprezece zile, — te poți încredința de lucrul acesta — de cînd m'am suit să mă închin la Ierusalim.

12. Nu m'au găsit nici în Templu, nici în sinagogi, nici în cetate, stînd de vorbă cu cineva, sau făcînd răscoală de norod.

13. Așa că n'ar putea dovedi lucrurile de cari mă pîrăsc acum.

14. Îți mărturisesc că slujesc Dumnezeuului părinților mei după Căleă, pe care ei o numesc Cată;

eu cred tot ce este scris în Lege† și în Prooroci,

• Amos 8, 14. Cap. 9, 2. • 2 Tim. 1, 3. † Cap. 26, 22; 28, 23.

15. și am* în Dumnezeu nădejdea aceasta, pe care o au și ei înșiși, că** va fi o înviere a celor drepti și a celor nedrepti.

• Cap. 23, 6; 26, 8, 7; 28, 20. • Dan. 12, 2. Ioan 5, 28, 29.

16. De aceea mă* silesc să am totdeauna un cuget curat înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor.

• Cap. 23, 1.

17. După o lipsă de mai mulți ani, am* venit să aduc milostenii neamului meu, și să aduc daruri la Templu.

• Cap. 11, 29, 30; 20, 16. Rom. 15, 25, 2 Cor. 8, 4. Gal. 2, 10.

18. Tocmai atunci* niște ludei din Asia m'au găsit curățit în Templu, nu cugloată, nici cu zarvă.

• Cap. 21, 26; 27, 26, 21.

19. Ei înșiși* ar trebui să se înfățișeze înaintea ta, și să mă pîrască, dacă au ceva împotriva mea.

• Cap. 23, 30; 25, 16.

20. Sau să spună aceștia singuri de ce nelegiuire m'au găsit vinovat, cînd am sat înaintea Soborului,

21. afară numai doar de strigătul acesta, pe care l-am scos în mijlocul lor: „Pentru* învierea morților sint dat eu în judecată astăzi înaintea voastră.”

• Cap. 23, 6; 28, 20.

22. Felix, care știa destul de bine despre „Calea“ aceasta, i-a aminat zicînd: „Am să cercetez pricina voastră cînd ca veni căpitanul* Lisias.”

• Vers. 7.

23. Și a poruncit satașului să păzească pe Pavel, dar să-l lase puțin mai slobod, și să nu oprească pe* nimeni din ai lui să-i slujească sau să vină la el.

• Cap. 27, 3; 28, 16.

Pavel stă de vorbă cu Felix.

24. După citeva zile, a venit Felix cu nevastă-sa Drusila, care era ludeică; a chemat pe Pavel, și l-a ascultat despre credința în Hristos Isus.

25. Dar, pe cînd vorbea Pavel despre neprihănire, despre înfrînare și despre judecata viitoare, Felix, îngrozit, a zis: „De astădată, du-te; cînd voi mai avea prilej, te voi chema.”

26. Totodată el trăgea nădejde că Pavel are să-i* dea bani; de aceea trimetea și mai des să-l cheme, ca să stea de vorbă cu el.

• Exod. 23, 8.

Pavel înaintea lui Festus.

27. Doi ani au trecut astfel; și în locul lui Felix, a venit Porcius Festus.

Felix a vrut* să facă pe placul ludeilor, și a lăsat pe Pavel în temniță.

• Exod. 23, 2. Cap. 12, 3; 25, 14.

25 1. Festus, cînd a venit în ținutul său, după trei zile s'a suit dela Cezarea în Ierusalim.

2. Preoții cei mai de seamă* și fruntașii ludeilor i-au adus plîngere împotriva lui Pavel. L-au rugat cu stăruință,

• Cap. 24, 1. Vers. 15.

3. și i-au cerut, ca un hatir pentru ei, să trimeată să-l aducă la Ierusalim. Prin aceasta îi întindeau* o cursă, ca să-l omoare pe drum.

• Cap. 23, 12, 13.

4. Festus a răspuns că Pavel este păzit în Cezarea, și că el însuși are să plece în curînd acolo.

5. „Deci“, a zis el, „cei mai de frunte dintre voi să se coboare împreună cu mine, și, dacă* este ceva vinovat în omul acesta, să-l pîrască.”

• Cap. 18, 14. Vers. 19.

6. Festus n'a zăbovit între ei decît opt sau zece zile; apoi s'a coborît la Cezarea.

A doua zi, a șezut pe scaunul de judecător, și a poruncit să fie adus Pavel.

7. Cînd a sosit Pavel, ludeii, cari veniseră dela Ierusalim, l-au înconjurat, și au adus împotriva lui multe* și grele învinuiri, pe cari nu le puteau dovedi.

• Marc. 15, 3. Luc. 23, 2, 10. Cap. 24, 5, 13.

8. Pavel a început să se apere, și a zis: „N'am păcătuit cu nimic, nici împotriva Legii ludeilor, nici împotriva Templului, nici împotriva Cezarului.”

• Cap. 6, 13; 24, 12; 28, 17.

9. Festus, care voia* să capete bunăvoința ludeilor, drept răspuns, a zis lui Pavel: „Vrei** să te sui la Ierusalim, și să fii judecat pentru aceste lucruri înaintea mea?”

• Cap. 24, 27. • Vers. 20.

10. Pavel a zis: „Eu stau înaintea scaunului de judecată al Cezarului; acolo trebuie să fiu judecat. Pe ludei nu i-am nedreptățit cu nimic, după cum știți și tu foarte bine.

11. Dacă* am făcut vreo nedreptate sau vreo nelegiuire vrednică de moarte, nu mă dau înlăturî dela moarte; dar, dacă nu este nimic adevărat din lucrurile de cari mă pîrasc ei, nimeni n'are dreptul să mă dea în minile lor. Cer** să fiu judecat de Cezar.”

• Vers. 25. Cap. 18, 14; 23, 29; 26, 31. • Cap. 26, 32; 28, 19.

12. Atunci Festus, după ce s'a chibzuit cu sfetnicii lui, a răspuns: „De

Cezar ai cerut să fii judecat, înaintea Cezarului te vei duce."

Împăratul Agripa la Cezarea.

13. După câteva zile, împăratul Agripa și Berenice au sosit la Cezarea, ca să ureze de bine lui Festus.

14. Fiindcă au stat acolo mai multe zile, Festus a spus împăratului cum stau lucrurile cu Pavel; și a zis: „Felix a lăsat în temniță pe un * om,

*Cap. 24. 27.

15. împotriva * căruia, cînd eram eu în Ierusalim, mi s'au plîns preoții cei mai de seamă și bătrînii Iudeilor, și i-au cerut osîndirea.

*Vers. 2. 3.

16. Le-am * răspuns că la Romani nu este obiceiul să se se dea niciun om, înainte ca cel pîrit să fi fost pus față cu pîrișii lui, și să fi avut puțința să se apere de lucrurile de cari este pîrit.

*Vers. 4. 5.

17. Ei au venit deci aici; și, fără întîrziere *, am șezut a doua zi pe scaunul meu de judecător, și am poruncit să aducă pe omul acesta.

*Vers. 6.

18. Pîrișii, cînd s'au înfățișat, nu l-au învinuit de nici unul din lucrurile rele, pe cari mi le închipuiam eu.

19. Aveau împotriva lui numai * niște neînțelegeri, cu privire la religia lor și la un oarecare Isus, care a murit, și despre care Pavel spunea că este viu.

*Cap. 18. 15; 23, 29.

20. Fiindcă nu știam ce hotărîre să iau în neînțelegerea aceasta, l-am întrebât dacă vrea să meargă la Ierusalim, și să fie judecat acolo pentru aceste lucruri.

21. Dar Pavel a cerut ca pricina lui să fie ținută ca să fie supusă hotărîrii împăratului, și am poruncit să fie păzit pînă ce-l voi trimite la Cezar."

22. Agripa * a zis lui Festus: „Aș vrea să aud și eu pe omul acela."

*„Mine", a răspuns Festus, „îl vei auzi."

*Cap. 9. 16.

23. A doua zi, deci, Agripa și Berenice au venit cu multă fală, și au intrat în locul de ascultare împreună cu căpitanii și cu oamenii cei mai de frunte ai cetății. La porunca lui Festus, Pavel a fost adus acolo.

24. Atunci Festus a zis: „Împărate Agripa, și voi toți cari sinteți de față cu noi; uitați-vă la omul acesta, despre care toată * mulțimea Iudeilor

m'a rugat în Ierusalim și aici, strigînd că nu trebuie să ** mai trăiască.

*Vers. 2, 3, 7. *Cap. 22. 22.

25. Fiindcă am înțeles că n'a făcut * nimic vrednic de moarte, și fiindcă singur ** a cerut să fie judecat de Cezar, am hotărît să-l trimet.

*Cap. 23. 9, 29; 26. 31. *Vers. 11, 12.

26. Eu n'am nimic temeinic de scris domnului meu cu privire la el; de aceea l-am adus înaintea voastră, și mai ales înaintea ta, împărate Agripa, ca, după ce se va face cercetarea, să am ce scrie.

27. Căci mi se pare fără noimă să trimet pe un întemnițat, fără să arăt de ce este pîrit."

Pavel înaintea lui Agripa.

26 1. Agripa a zis lui Pavel: „Ai voie să te aperi!"

Pavel a întins mîna, și a început să se apere astfel:

2. „Mă socotesc fericit, împărate Agripa, că am să mă apăr astăzi înaintea ta, pentru toate lucrurile de cari sînt pîrit de Iudei;

3. căci tu cunoști foarte bine toate obiceiurile și neînțelegerile lor. De aceea, te rog să mă ascuți cu îngăduință.

4. Viața mea, din cele dintîi zile ale tinereții mele, este cunoscută de toți Iudeii, pentrucă am petrecut-o în Ierusalim, în mijlocul neamului meu.

5. Dacă vor să mărturisească, ei știu dela început că am trăit, ca Fariseu, după cea mai îngustă partidă * a religiunii noastre.

*Cap. 22. 3; 23. 6; 24. 15, 21. Filip. 3. 5.

6. Și * acum, sînt dat în judecată, pentru nădejdea făgăduinței **, pe care a făcut-o Dumnezeu părinților noștri,

*Cap. 23. 6. *Fac. 3. 15; 22. 18; 26. 4; 49. 10. Deut. 18. 15. 28. 40. 7. 12. Ps. 132. 11. Isa. 4. 2; 7. 14; 9. 6; 40. 10. Jer. 23. 5. 33. 14—16. Ezech. 34. 23; 37. 24. Dan. 9. 24. Mic. 7. 20. Cap. 13. 32. Rom. 15. 8. Tit. 2. 13.

7. și a cărei împlinire o așteaptă cele douăsprezece * seminții ale noastre, cari slujesc necurmat lui Dumnezeu, zi ** și noapte. Pentru această nădejde ț împărate, sînt pîriteu de Iudei!

*Iac. 1. 1. *Luc. 2. 37. 1 Tes. 3. 10. 1 Tim. 6. 5. †Filip. 3. 11.

8. Ce? Vi se pare de necrezut că Dumnezeu înviază morții?

9. Și * eu, ce-i drept, credeam că trebuie să fac multe lucruri împotriva Numelui lui Isus din Nazaret,

*Ioan 16. 2 1 Tim. 1. 13.

10. și așa * am și făcut în Ierusalim. Am aruncat în temniță pe mulți sfinți, căci am primit puterea aceasta dela ** preoții cei mai de seamă; și, cînd erau osîndiți la moarte, îmi dădeam și eu votul împotriva lor.

° Cap. 8, 3. Gal. 1, 13. °° Cap. 9, 14, 21; 22, 5.

11. I-am pedepsit adesea în toate sinagogile * și îmi dădeam toată silința ca să-i fac să hulească. În pornirea mea nebună împotriva lor, îi prigoneam pînă și în cetățile străine.

° Cap. 22, 19.

12. În * acest scop, m'am dus la Damasc, cu putere și învoire dela preoții cei mai de seamă.

° Cap. 9, 3; 22, 6.

13. Pela amiază, împărate, pe drum, am văzut strălucind împrejurul meu și împrejurul tovarășilor mei o lumină din cer, a cărei strălucire întrecea pe a soarelui.

14. Am căzut cu toții la pămînt; și eu am auzit un glas, care-mi zicea în limba evreiască: „Saule, Saule, pentru ce Mă prigonești? Îți este greu să arunci cu piciorul înapoi în virful unui țepuș.“

15. „Cine ești, Doamne?“ am răspuns eu. Și Domnul a zis: „Eu sint Iisus, pe care-L prigonești.“

16. Dar scoală-te, și stai în picioare; căci M'am arătat ție, ca * să te pun slujitor și martor atît al lucrurilor, pe cari le-ai văzut, cît și al lucrurilor, pe cari mă vei vedea făcîndu-le.

° Cap. 22, 15.

17. Te-am ales din mijlocul norodului acestuia și din mijlocul Neamurilor, la * cari te trimet,

° Cap. 22, 21.

18. ca să * le deschizi ochii, să ** se întoarcă dela întunec la lumină, și de supt puterea Satanei la Dumnezeu; și să ți primească, prin credința în Mine, iertare de păcate și moștenirea ții împreună cu cei * sfințiți. ° Ier. 35, 5; 47, 1. Luc. 1, 79. Ioan. 8, 12. 2 Cor. 4, 4. Efes. 1, 18. 1 Tes. 5, 5. °° 2 Cor. 6, 14. Efes. 4, 18; 5, 8. Col. 1, 13. 1 Pet. 2, 9, 26. † Luc. 1, 77. †† Efes. 1, 11. Col. 1, 12. °† Cap. 20, 32.

19. De aceea, împărate Agripa, n'am vrut să mă împotrivesc vedeniei ce-rești.

20. Ci am * propovăduit întîi celor din Damasc, apoi în Ierusalim, în toată ludea, și la Neamuri, să se pocăiască și să se întoarcă la Dumnezeu, și să facă fapte ** vrednice de pocăința lor.

° Cap. 9, 20, 22, 29; 11, 26; 13, 14, 16—21. °° Mat. 3, 8.

21. Iată de ce au pus ludeii * mîna pe mine în Templu, și au căutat să mă omoare.

° Cap. 21, 30, 31.

22. Dar, mulțămită ajutorului lui

Dumnezeu, am rămas în viață pînă în ziua aceasta; și am mărturisit înaintea celor mici și celor mari, fără să mă depărtez cu nimic dela ce * au spus proorocii și Moise ** că are să se în-imple;

° Luc. 24, 27, 44. Cap. 24, 14; 28, 23. Rom. 3, 21. °° Ioan. 5, 46.

23. și anume, că * Hristosul trebuie să pătimească, și că **, după ce va fi cel dintîi din învierea morților, va ți vesti lumină norodului și Neamurilor.

° Luc. 24, 26, 46. °° 1 Cor. 15, 20. Col. 1, 18. Apoc. 1, 5. † Luc. 2, 32.

24. Pe cînd vorbea el astfel ca să se apere, Festus a zis cu glas tare: „Pavele, ești * nebun! Învățătura ta cea multă te face să dai în nebunie.“

° 2 Reg. 9, 11. Ioan. 10, 20. 1 Cor. 1, 23; 2, 13, 14; 4, 10.

25. „Nu sint nebun, prea alesule Festus,“ a răspuns Pavel; „dimpotrivă, rostesc cuvinte adevărate și chibzuite.“

26. Împăratul știe aceste lucruri, și de aceea îi vorbesc cu îndrăzneală; căci sint încredințat că nu-i este nimic necunoscut din ele, fiindcă nu s'au petrecut într'un colț!

27. Crezi tu în Prooroci, împărate Agripa? ... Știi că crezi.“

28. Și Agripa a zis lui Pavel: „Curînd mai vrei tu să mă îndupleci să mă fac creștin!“

29. „Fie curînd *, fie tîrziu“, a răspuns Pavel, „să dea Dumnezeu ca nu numai tu, ci toți ceice mă ascultă astăzi, să fiți așa cum sint eu, afară de lanțurile acestea.“

° 1 Cor. 7, 7.

Nevinovăția lui Pavel recunoscută.

30. Împăratul, dregătorul, Berenice, și toți cei ce se ședeau împreună cu ei, s'au sculat.

31. Și cînd au plecat, ziceau * unii către alții: „Omul acesta n'a făcut nimic vrednic de moarte sau de închi-soare.“

° Cap. 23, 9, 29; 26, 27.

32. Și Agripa a zis lui Festus: „Omului acestuia i s'ar fi putut da drănul, dacă * n'ar fi cerut să fie judecat de Cezar.“

° Cap. 25, 11.

Plecarea lui Pavel la Roma.

27 1. După ce s'a hotărît * să ple-căm cu corabia în Italia, pe Pa-vel și pe alți cîțiva întemnițați i-au dat pe mîna unui sufaș al cetei de ostași Augusta, numit Iuliu.

° Cap. 25, 12, 25.

2. Ne-am suit într'o corabie dela Adramit, care avea să meargă pe coa-sta Asiei, și am pornit. Aveam cu noi

pe Aristarh * Macedoneanul din Te-salonie. ^{Cap. 19, 29.}

3. A doua zi, am ajuns la Sidon; și Iuliu, care se purta * omenos cu Pavel, i-a dat voie să meargă pe la prietenii săi, și să fie îngrijit de ei. ^{Cap. 21, 23; 28, 16.}

4. După ce am plecat de acolo, am plutit pe lângă Cipru, pentru că vinturile erau potrivnice.

5. După ce am trecut marea care scal-dă Cilicia și Pamfilia, am ajuns la Mi-ra în Licia.

6. Acolo sutașul a găsit o corabie din Alexandria, care mergea în Italia, și ne-a suit în ea.

7. Timp de mai multe zile, am mers încet cu corabia, și nu fără greutate am atins înălțimea Cnid, unde nu ne-a lăsat vântul să ne oprim. Am trecut pe la capătul Cretei, alături de Sal-mona.

8. De abia am mers cu corabia pe marginea insulei, și am ajuns la un loc numit „Limanuri bune“, de care era aproape cetatea Lasea.

9. Trecuse destul de multă vreme, și călătoria pe mare se făcea primejdioa-să, pentru că * trecuse chiar și vremea „postului“. De aceea Pavel a înștiințat pe ceilalți, ^{Lev. 23, 27, 29.}

10. Și le-a zis: „Oamenilor, călătoria văd că nu se va face fără primejdie și fără multă pagubă, nu numai pen-tru încărcătură și pentru corabie, dar chiar și pentru viețile noastre.

11. Sutașul a ascultat mai mult de cîrmaci și de stăpînul corăbiei de cît de vorbele lui Pavel.

12. Și fiindcă limanul nu era bun de iernat, cei mai mulți au fost de părere să plece cu corabia de acolo, ca să încerce să ajungă la Fenix, liman din Creta, așezat spre miazăzi-apus și spre miazănoapte-apus, ca să ierneze acolo.

13. Începuse să sufle un vînt ușor de miazăzi; și, ca unii cari se credeau stăpîni pe țintă, au ridicat ancorele, și au pornit cu corabia pe marginea Cretei.

14. Dar nu după multă vreme, s'a des-lănțuit asupra insulei un vînt furtu-nos, numit Eurachilon.

15. Corabia a fost luată de el, fără să poată lupta împotriva vîntului, și ne-am lăsat duși în voia lui.

16. Am trecut repede pela partea de jos a unui ostrov, numit Claudia, și a-bia am putut să punem mina pe luntre.

17. După ce au ridicat-o în sus, au

întrebuințat mijloace de ajutor, au în-cins corabia cu frînghii; și, de teamă să nu cadă peste Sirta, au lăsat pinzele în jos. Astfel s'au lăsat minaiți de vînt.

18. Fiindcă eram bătuți foarte tare de furtună, a doua zi am început să arunce în mare încărcătura din corabie,

19. și a treia zi, noi, cu minile noa-stre, am * lepădat uneltele corăbiei.

20. Soarele și stelele nu s'au văzut mai multe zile, și furtuna era așa de puternică în cît la urmă pierdusem o-rică nădejde de scăpare. ^{Iona 1, 5.}

21. Oamenii nu mîncaseră de multă vreme. Atunci Pavel s'a sculat în mij-locul lor, și a zis: „Oamenilor, tre-buia să mă ascultați, și să nu fi por-nit cu corabia din Creta, ca să fi scă-pat de această primejdie și de această pagubă.

22. Acum vă sfătuiesc să fiți cu voie bună; pentru că nici unul din voi nu va pieri; și nu va fi altă pierdere decît a corăbiei.

23. Un înger * al Dumnezeuului, al că-ruia * sînt eu, și căruia li slujesc, mi-s'a arătat azi noapte,

24. și mi-a zis: „Nu te teme, Pavle; tu trebuie să stai înaintea Cezarului; și iată că Dumnezeu ți-a dăruit pe toți cei ce merg cu corabia împreună cu tine.“ ^{Cap. 23, 11. Dan. 6, 16. Rom. 1, 9. 2 Tim. 1, 3.}

25. De aceea, oamenilor, liniștiți-vă, căci * am încredere în Dumnezeu că se va întîmpla așa cum mi s'a spus.

26. Dar trebuie să dăm peste * un ostrov.“ ^{Luc. 1, 45. Rom. 4, 20, 21. 2 Tim. 1, 12. Cap. 28, 1.}

27. În noaptea a patrusprezecca, pe cînd eram împinși încoace și încolo cu corabia pe marea Adriatică, pela miezul nopții, marinarii au bănuț că se apropie de pămînt.

28. Au măsurat adîncimea apei, și au găsit douăzeci de stinjeni; au mers puțin mai departe, au măsurat-o din nou, și au găsit cincisprezece stinjeni.

29. De teamă să nu se lovească de stînci, au aruncat patru ancore înspre cîrma corăbiei, și doreau să se facă ziuă.

30. Dar deoarece corăbierii căutau să fugă din corabie, și slobozeau lun-trea în mare, supt cuvînt că ar vrea să arunce ancorele în spre partea di-nainte a corăbiei,

31. Pavel a zis sutașului și ostașilor:

„Dacă oamenii aceștia nu vor rămânea în corabie, nu puteți fi scăpați.”

32. Atunci ostașii au tăiat funiile luntrei, și au lăsat-o să cadă jos.

33. Înainte de ziua, Pavel a rugat pe toți să mănince, și a zis: „Astăzi sînt patruzecizeci zile, decînd stați mereu de veghe, și n'ați luat nimic de mîncare în gură.

34. Deaceia vă rog să mîncăți, căci lucrul acesta este pentru scăparea voastră; și nu vi se va pierde nici* un păr din cap.” 1 Sam. 9.13. Mat. 10.30. Luc. 12.7; 21.18.

35. După ce a spus aceste vorbe, a luat pine, a* mulțămît lui Dumnezeu, înaintea tuturor, a frînt-o, și a început să mănince.

* 1 Sam. 9.13. Mat. 15.36. Marc. 8.6. Ioan 6.11. 1 Tim. 4.3; 4.

36. Toți s'au îmbărbătat atunci, și au luat și ei de au mîncat.

37. În corabie eram de toți: două sute șaptezeci și șase de su suflete*.

* Cap. 2.41; 7.14. Rom. 13.1. 1 Pet. 3.20.

38. După ce s'au săturat, au ușurat corabia, aruncînd griul în mare.

39. Cînd s'a făcut ziua, n'au cunoscut pămîntul; dar au văzut de departe un golf, care avea maluri nisipoase, și au hotărît să împingă corabia într'acolo, dacă va fi cu putință.

40. Au tăiat ancorele, ca să le sloboadă în mare, și au slăbit în acelaș timp funiile cîrmelor; apoi au ridicat ventrila cea mică după suflarea vîntului, și s'au îndreptat spre mal.

41. Dar au dat peste o limbă de pămînt, unde s'a* înfipt corabia; și partea dinaintea a corăbiei s'a împlîntat și stătea neclintită, pe cînd partea dinapoi a început să se rupă de izbitura valurilor.

* 2 Cor. 11.28.

42. Ostașii au fost de părere să omoare pe cei întemnițați, ca să nu scape vreunul prin înot.

43. Sutașul însă, care voia să scape pe Pavel, i-a oprit dela gîndul acesta. A poruncit ca cei ce pot înota, să se arunce de pe corabie în apă, și să iasă cei dintîi lă pămînt;

44. iar ceilalți să se așeze unii pe scînduri, iar alții pe frînturi de corabie, și așa s'a făcut că au* ajuns toți teferi la uscat.

* Vers. 22.

Trei luni în insula Malta.

28 1. După ce am scăpat de primejdie, am aflat că ostrovul* se cheama Malta.

* Cap. 27.26.

2. Barbarii* ne-au arătat o bunăvoin-

ță puțin obicinuită; ne-au primit pe toți la un foc mare, pe care-l aprinseseră din pricină că ploua, și se lăsase un frig mare. * Rom. 1.14. 1 Cor. 14.11. Col. 3.11.

3. Pavel strinsese o grămadă de mărăcini, și-i pusese pe foc; o năpîrcă a ieșit afară din pricina căldurii, și s'a lipit de mîna lui.

4. Barbarii, cînd au văzut năpîrcă spinzurată de mîna lui, au zis unii către alții: „Cu adevărat omul acesta este un ucigaș, căci „Dreptatea“ nu vrea să-l lase să trăiască, măcar că a fost scăpat din mare.”

5. Pavel a scuturat năpîrcă în foc, și n'a simțit niciun rău.

6. Oamenii aceia se așteptau să-l vadă umflîndu-se sau căzînd deodată mort; dar, după ce au așteptat mult, și au văzut că nu i se întîmplă niciun* rău, și-au schimbat părerea, și ziceau** că este un zeu.

* Marc. 16.18. Luc. 10.19. ** Cap. 14.11.

Vindecarea tatălui lui Publius.

7. În împrejurimi erau moșiile mai marelui ostrovului, numit Publius. El ne-a primit și ne-a ospătat cu cea mai mare bunăvoință trei zile.

8. Tatăl lui Publius zăcea atunci în pat, bolnav de friguri și de urdinare. Pavel s'a dus la el, s'a rugat*, a pus** minile peste el, și l-a vindecat.

* Iac. 5.14, 16. ** Marc. 6.5; 7.32; 16.18. Luc. 4.40. Cap. 19.11, 12. 1 Cor. 12.9, 28.

9. Atunci au venit și ceilalți bolnavi din ostrovul acela, și au fost vindecați.

10. Ni s'a dat mare cinste*; și, la plecarea noastră cu corabia, ne-au dat tot ce ne trebuia pentru drum.”

* Mat. 15.6. 1 Tim. 5.17.

Sosirea la Roma.

11. După o ședere de trei luni, am pornit cu o corabie din Alexandria, care iernase în ostrov și care purta semnul Dioscurilor.

12. Am ajuns la Siracusa, și am rămas acolo trei zile.

13. De acolo, am mers înainte pe lîngă coastă, și am venit la Regio; iar a doua zi, fiindcă sufla vîntul de miazăzi, după două zile, am venit la Puzole,

14. unde am dat peste niște frați, cari ne-au rugat să mai rămînem șapte zile cu ei. Și așa am ajuns la Roma.

15. Din Roma ne-au ieșit înainte, pînă în „Forul lui Apui“, și pînă la „Cele trei Cîrciumi“, frații, cari au-

ziseră despre noi. Cînd i-a văzut Pavel, a mulțămît lui Dumnezeu, și s'a îmbărbătat.

16. Cînd am ajuns la Roma, sutașul a dat pe cei întemnițați căpitanului străjerilor palatului, iar lui Pavel i s'a îngăduit să rămînă într'un loc deosebit cu un ostaș care-l păzea.

Cap. 24. 25; 27. 3.

Pavel propovăduiește la Roma.

17. După trei zile, Pavel a chemat pe mai marii ludeilor; și, cînd s'au adunat, le-a zis: „Fraților, fără să fi făcut ceva împotriva norodului sau obiceiurilor părinților noștri, am fost băgat la închisoare în Ierusalim, și de acolo am fost dat în minile Romanilor.

Cap. 24. 12, 13; 25. 8. Cap. 21. 33.

18. După ce m'au supus la cercetare, ei aveau de gînd să-mi dea drumul, pentru că nu era în mine nici o vină vrednică de moarte.

Cap. 22. 24; 24. 10; 25. 8; 26. 31.

19. Dar ludeii s'au împotrivit, și am fost silit să cer să fiu judecat de Cezar, fără să am dealtfel niciun gînd să pîrăsc neamul meu.

Cap. 25. 11.

20. De aceea, v'am chemat să vă văd, și să vorbesc cu voi; căci din pricina nădejdiu lui Israel port eu acest lanț.

Cap. 26. 6, 7. Cap. 26. 29. Efes. 3. 1; 4. 1; 6. 20. 2 Tim. 1. 16; 2. 9. Film. 10, 13.

21. Ei i-au răspuns: „Noi n'am primit din Iudea nici o scrisoare cu privire la tine, și n'a venit aici nici un frate, care să fi spus sau să fi vorbit ceva rău despre tine.

22. Dar am vrea să auzim părerea ta, pentru că știm că partida aceasta pretutindeni stîrnește împotrivire.

Luc. 2. 34. Cap. 24. 5, 14. 1 Pet. 2. 12; 4. 14.

23. I-au hotărît o zi, și au venit mai

mulți la locuința lui. Pavel le-a vestit împărăția lui Dumnezeu, le-a adus dovezi, și a căutat să-i încredințeze, prin Legea lui Moise și prin Prooroci, despre lucrurile privitoare la Isus. Vorbirea ținea de dimineață pînă seara.

Luc. 24. 27. Cap. 17. 3; 19. 8. Cap. 26. 6, 22.

24. Unii au crezut ce le spunea el, iar alții n'au crezut.

Cap. 14. 4; 17. 4; 19. 9.

25. Fiindcă ei au plecat acasă în neînțelegere unii cu alții, Pavel n'a adăugat decît aceste vorbe: „Bine a spus Duhul Sfînt prin proorocul Isaia către părinții voștri,

26. cînd a zis: „Du-te la poporul acesta, și zi-i: „Veți auzi cu urechile voastre, și nu veți înțelege; cu ochii voștri veți privi, și nu veți vedea.

Isa. 6. 9. Jer. 5. 21. Ezech. 12. 2. Mat. 13. 14, 16. Marc. 4. 12. Luc. 8. 10. Ioan. 12. 40. Rom. 1. 8.

27. Căci inima acestui norod s'a împietrit; ei aud greu cu urechile, și-au închis ochii, ca nu cumva să vadă cu ochii, să audă cu urechile, să înțeleagă cu inima, să se întoarcă la Dumnezeu, și să-i vindec.

28. Să știți dar că mintuirea aceasta a lui Dumnezeu a fost trimisă Neamurilor, și o vor asculta.

Mat. 21. 41, 43. Cap. 13. 46, 47; 18. 6; 22. 21; 26. 17, 18. Rom. 11. 11.

29. Cînd a zis aceste vorbe, ludeii au plecat, vorbind cu aprindere între ei.

Pavel stă și propovăduiește doi ani la Roma.

30. Pavel a rămas doi ani întregi într-o casă, pe care o luase cu chirie. Primea pe toți cari veneau să-l vadă,

31. propovăduia împărăția lui Dumnezeu, și învăța pe oameni, cu toată îndrăzneala și fără nicio pedică, cele privitoare la Domnul Isus Hristos.

Cap. 4. 31. Efes. 6. 19.

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE ROMANI

Urarea.

1. Pavel, rob al lui Isus Hristos, chemat să fie apostol, pus deoparte ca să vestească Evanghelia lui Dumnezeu,

Fapt. 22. 21. 1 Cor. 1. 1. Gal. 1. 1. 1 Tim. 1. 11; 2. 7. 2 Tim. 1. 11. Cap. 9. 15; 13. 2. Gal. 1. 15.

2. pe care o făgăduise mai înainte prin proorocii Săi în Sfintele Scripturi. Fapt. 26. 6. Tit. 1. 2. Cap. 3. 21; 16. 26. Gal. 3. 8.

3. Ea privește pe Fiul Său, născut din sămînța lui David, în ce privește trupul, Mat. 1. 6, 16. Luc. 1. 32. Fapt. 2. 30. 2 Tim. 2. 8.

4. iar în ce privește duhul sfințeniei dovedit cu putere că este Fiul lui Dumnezeu, prin învierea morților; adică pe Isus Hristos, Domnul nostru, Ioan. 1. 14. Gal. 4. 4. Fapt. 13. 33. Evr. 2. 14.

5. prin care am primit harul și a-

postolia, ca să aducem, pentru** Numele Lui, la ascultarea Ț credinței pe toate Neamurile,

* Cap. 12.3; 15.15. 1 Cor. 15.10. Gal. 1.15; 2.9. Efes. 3.6. * Fapt. 6.7. Cap. 16.26. † Fapt. 9.15.

6. între cari sinteți și voi, cei chemați să fiți ai lui Isus Hristos.

7. Deci, vouă tuturor, cari sinteți prea iubiți ai lui Dumnezeu în Roma, chemați* să fiți sfinți: Har** și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnul Isus Hristos!

* Cap. 9.24. 1 Cor. 1.2. 1 Tes. 4.7. * 1 Cor. 1.3. 2 Cor. 1.2. Gal. 1.3.

Pavel și creștinii din Roma.

8. Mai întâi mulțămesc* Dumnezeului meu, prin Isus Hristos, pentru voi toți, căci credința** voastră este vestită în toată lumea.

* 1 Cor. 1.4. Filip. 1.3. Col. 1.3, 4. 1 Tes. 1.2. Film. 4. * Cap. 16.19. 1 Tes. 1.8.

9. Dumnezeu*, căruia îi slujesc** în duhul meu, în Evanghelia Fiului Său, îmi este martor că vă pomenesc neîncetat Ț în rugăciunile mele,

* Cap. 9.1. 2 Cor. 1.23. Filip. 1.8. 1 Tes. 2.5. * Fapt. 27.23. 2 Tim. 1.3. † 1 Tes. 3.10.

10. și cer totdeauna* ca, prin voia** lui Dumnezeu, să am înșfîșit fericirea să vin la voi.

* Cap. 15.23, 32. 1 Tes. 3.10. * Luc. 4.15.

11. Căci doresc să vă văd, ca să* vă dau vreun dar duhovnicesc pentru întărirea voastră,

* Cap. 15.29.

12. sau mai degrabă, ca să ne îmbărbătam laolaltă în mijlocul vostru, prin credința*, pe care o avem împreună, și voi și eu.

* Tit. 1.4. 2 Pet. 1.1.

13. Nu vreau să nu știți, fraților, că, de* mulțori am avut de gînd să vin la voi, ca să culeg vreun rod** printre voi, ca printre celealte neamuri, dar Ț am fost împiedicat pînă acum.

* Cap. 15.23. * Filip. 4.17. Fapt. 16.7. † 1 Tes. 2.18.

14. Eu* sînt dator și Grecilor și Barbarilor, și celor învățați și celor neînvățați.

* 1 Cor. 9.16.

15. Astfel, în ce mă privește pe mine, am o vie dorință să vă vestesc Evanghelia vouă celor din Roma.

Neprihănirea se capătă prin credință.

16. Căci* mie nu mi-e rușine de Evanghelia lui Hristos; fiindcă** ea este puterea lui Dumnezeu pentru mîntuirea fiecăruia care crede: întîi a Ț Iudeului, apoi a Grecului;

* Ps. 40.9, 10. Marc. 8.38. 2 Tim. 1.8. * 1 Cor. 1.18; 15.2. † Luc. 2.30—32; 24.47. Fapt. 3.26; 13.26, 46. Cap. 2.9.

17. deoarece în* ea este descoperită o neprihănire, pe care o dă Dumnezeu, prin credință și care duce la credință, după cum este scris: „Cel neprihănit** va trăi prin credință.“

* Cap. 3.21. * Hab. 2.4. Ioan. 3.36. Gal. 3.11. Filip. 3.9. Evr. 10.38.

Starea de păcat a omenirii.

18. Minia* lui Dumnezeu se descopere din cer împotriva oricărei necinstiri a lui Dumnezeu și împotriva oricărei nelegiuiri a oamenilor, cari înădușe adevărul în nelegiuirea lor.

* Fapt. 17.30. Efes. 5.6. Col. 3.6.

19. Fiindcă* ce se poate cunoaște despre Dumnezeu, le este descoperit în ei, căci le-a fost arătat de Dumnezeu**.

* Fapt. 14.17. * Ioan. 1.9.

20. În adevăr, însușirile nevăzute* ale Lui, puterea Lui vecinică și dumnezeirea Lui, se văd lămurit, dela facerea lumii, cînd te uiți cu băgare de seamă la ele în lucrurile făcute de El. Așa că nu se pot desvinovați;

* Ps. 19.1, etc. Fapt. 14.17; 17.27.

21. fiindcă, măcar că au cunoscut pe Dumnezeu, nu L-au proslăvit ca Dumnezeu, nici nu L-au mulțămît; ci s'au dedat la gîndiri deșarte*, și inima lor fără pricepere s'a întuneceat.

* 2 Reg. 17.15. Ier. 2.5. Efes. 4.17, 18.

22. S'au* fălit că sînt înțelepți, și au înebunit;

* Ier. 10.14.

23. și au schimbat slava Dumnezeului* nemuritor într-o icoană care seamănă cu omul muritor, păsări, dobitoace cu patru picioare și tiritoare.

* Deut. 4.16, etc. Ps. 106.20. Isa. 40.18, 25. Ier. 2.11. Ezech. 8.10. Fapt. 17.29.

24. De aceea*, Dumnezeu i-a lăsat pradă necurăției, să urmeze poftele inimilor lor; așa că** își necinstesc singuri Ț trupurile;

* Ps. 81.12. Fapt. 7.42. Efes. 4.18, 19. 2 Tes. 2.11, 12. * 1 Cor. 6.18. 1 Tes. 4.4. 1 Pet. 4.3. † Lev. 18.22.

25. căci au schimbat în minciună adevărul* lui Dumnezeu, și au slujit și s'au închinat făpturii în** locul Făcătorului, care este binecuvîntat în veci! Amin.

* 1 Tes. 1.9. 1 Ioan. 5.20. * Isa. 44.20. Ier. 10.14; 13.25. Amos 2.4.

26. Din pricina aceasta, Dumnezeu i-a lăsat în via unor patimi* scrboase; căci femeile lor au schimbat întrebuițarea firească a lor într'una care este împotriva firii;

* Lev. 18.22, 23. Efes. 5.12. Iuda 10.

27. tot astfel și bărbații, au părăsit întrebuițarea firească a femeii, s'au aprins în poftele lor unii pentru alții,

au săvîrșit parte bărbătească cu parte bărbătească lucruri scirboase, și au primit în ei înșiși plata cuvenită pentru rățacirea lor.

28. Fiindcă n'au căutat să păstreze pe Dumnezeu în cunoștința lor, Dumnezeu i-a lăsat în voia minții lor blestimate, ca să facă lucruri neîngăduite*.

* Efes. 3. 4.

29. Astfel au ajuns plini de ori ce fel de nelegiuire, de curvie, de viclenie, de lăcomie, de răutate; plini de pizmă, de ucideri, de ceartă, de înșelăciune, de porniri răutăcioase; sînt șoptitori,

30. birfitori, uritori de Dumnezeu, obraznici, trufași, lăudăroși, născocitori de rele, neascultători de părinți,

31. fără pricepere, călcători de cuvînt, fără dragoste firească, neînduplecați, fără milă.

32. Și, măcar că știu* hotărîrea lui Dumnezeu, că cei ce fac asemenea lucruri, sînt** vrednici de moarte, totuși, ei nu numai că le fac, dar și găsesc de bunîț pe cei ce le fac.

* Cap. 2. 2. ** Cap. 6. 21. + Ps. 50. 18. Osea 7. 3.

Nepocăința Iudeilor.

2. Așa dar, omule, oricine ai fi tu, care, judeci pe altul, nu te poți desvinovăți*; căci** prin faptul că judeci pe altul, te osîndești singur; fiindcă tu, care judeci pe altul, faci aceleași lucruri.

* Cap. 1. 20. ** 2 Sam. 12. 5—7. Mat. 7. 1. 2. Ioan 8. 9.

2. Știm, în adevăr, că judecata lui Dumnezeu împotriva celor ce săvîrșesc astfel de lucruri, este potrivită cu adevărul.

3. Și crezi tu, omule, care judeci pe cei ce săvîrșesc astfel de lucruri, și pe cari le faci și tu, că vei scăpa de judecata lui Dumnezeu?

4. Sau disprețuiești tu bogățiile* bunătații, îngăduinței** și îndelungei† Lui răbdări? Nu vezi†† tu că bunătaatea lui Dumnezeu te îndeamnă la pocăință? * Cap. 9. 23. Efes. 1. 7; 2. 4, 7. ** Cap. 3. 25. † Exod. 34. 6. †† Isa. 30. 18. 2 Pet. 3. 9, 15.

5. Dar, cu împietrirea inimii tale, care nu vrea să se pocăiască, îți* aduni o comoară de minie pentru ziua miniei și a arătării dreptei judecăți a lui Dumnezeu, * Deut. 22. 34. Iac. 5. 3.

6. care* va răsplăti fiecăruia după faptele lui. * Iov 34. 11. Ps. 62. 12. Prov. 24. 12. Ier. 17. 10; 32. 19. Mat. 16. 27. Cap. 14. 12. 1 Cor. 3. 8. 2 Cor. 5. 10. Apoc. 2. 23; 20. 12; 22. 12.

7. Și anume, va da viața vecinică ce-

lor ce, prin stăruința în bine, caută slava, cinstea și nemurirea;

8. și va da minie și urgie celor ce, din duh de gilceavă, se împotrivesc* adevărului și ascultă de nelegiuire.

* Iov 24. 13. Cap. 1. 18. 2 Tes. 1. 8.

9. Necaz și strimtorare va veni peste orice suflet omenesc care face răul: întii* peste Iudeu, apoi peste Grec.

* Amos. 1. 2. Luc. 12. 47. 48. 1 Pet. 4. 17.

10. Slavă*, cinste și pace va veni însă peste oricine face binele: întii peste Iudeu, apoi peste Grec.

* 1 Pet. 1. 7.

11. Căci* înaintea lui Dumnezeu nu se are în vedere fața omului. * Deut. 10. 17. 2 Cron. 19. 7. Iov 31. 19. Fapt. 10. 34. Gal. 2. 6. Efes. 6. 9.

12. Toți ceice au păcătuit fără lege, vor pieri fără lege; și toți ceice au păcătuit avînd lege, vor fi judecați după lege.

13. Pentrucă nu* cei ce aud Legea, sînt neprihăniți înaintea lui Dumnezeu, ci cei ce împlinesc legea aceasta, vor fi socotiți neprihăniți.

* Mat. 7. 21. Iac. 1. 22; 23. 25. 1 Ioan 3. 7.

14. Cînd Neamurile, măcar că n'au lege, fac din fire lucrurile Legii, prin aceasta ei, cari n'au o lege, își sînt singuri lege;

15. și ei dovedesc că lucrul Legii este scris în inimile lor; fiindcă despre lucrul acesta mărturisește cugetul lor și gîndurile lor, cari sau se învinovătesc sau se desvinovătesc între ele.

16. Și faptul acesta se va vedea în* ziua cînd, după Evanghelia** mea, Dumnezeu va judeca, prin† Isus Hristos, lucrurile ascunse ale oamenilor.

* Ecl. 12. 14. Mat. 25. 31. Ioan 12. 48. Cap. 3. 6. 1 Cor. 4. 5. Apoc. 20. 12. ** Ioan 5. 22. Fapt. 10. 42; 17. 31. 2 Tim. 4. 1, 8. 1 Pet. 4. 5. + Cap. 16. 25. 1 Tim. 1. 11. 2 Tim. 2. 8.

Iudeii nu se pot desvinovăți.

17. Tu*, care te numești Iudeu, care te** reazimi pe o Lege, care† te lauzi cu Dumnezeul tău, * Mat. 3. 9. Ioan 8. 33. Cap. 9. 6, 7. 2 Cor. 11. 22. ** Mic. 3. 11. Cap. 9. 4. + Isa. 6. 25. 48. 2. Ioan 8. 41.

18. care cunoști* voia Lui, care știi să faci deosebire** între lucruri, pentrucă ești învățat de Lege;

* Deut. 4. 8. Ps. 147. 19, 20. ** Filip 1. 10.

19. tu, care te* măgulești că ești călăuza orbilor, lumina celor ce sînt în întunec,

* Mat. 15. 14; 23. 16, 17. 19. 24. Ioan 9. 34. 41. 41.

20. povătuitorul celor fără minte, învățătorul celor neștiutori, pentrucă în Lege ai* dreptarul cunoștinței depline și al adevărului; — * Cap. 6. 17. 2 Tim. 1. 13; 3. 5.

21. tu deci, care înveți pe alții, pe tine însuși tu te înveți? Tu, care propovăduiești: „Să nu furi,” furi?

22. Tu * care zici: „Să nu preacurvești,” preacurvești? ** Tu, cărui a ție scribă de idoli, le făluiești templele?

†Ps.50. 16, etc. Mat.23.3, etc. **Mal.3.8.

23. Tu *, care te fălești cu Legea, necinstești pe Dumnezeu prin călcarea acestei Legi?

†Vers.17.

24. Căci „din pricina voastră este hulit Numele lui Dumnezeu între Neamuri”, după cum este * scris.

†2Sam.12.14. Isa.52.5. Ezech.36.20,23.

Adevărata tăiere împrejur.

25. Tăierea împrejur *, negreșit, este de folos, dacă împlinești Legea; dar dacă tu calci Legea, tăierea ta împrejur ajunge netăiat împrejur. †Gal.5.3.

26. Dacă * deci, cel netăiat împrejur păzește poruncile Legii, netăierea lui împrejur nu i se va socoti ea ca o tăiere împrejur?

†Eapt.10.31,35.

27. Cel netăiat împrejur din naștere, care împlinește Legea, nu te * va osindi el pe tine, care o calci, măcar că ai slova Legii și tăierea împrejur?

†Mat.12.41,42.

28. Iudeu nu * este acela care se arată pe dinafară că este Iudeu; și tăiere împrejur nu este aceea care este pe dinafară, în carne.

†Mat.3.9. Ioan8.39. Cap.9.6,7. Gal.6.15. Apoc.2.9.

29. Ci Iudeu este acela * care este Iudeu înlăuntru; și tăiere împrejur ** este aceea a inimii, în duh Ț, nu în slovă; un astfel de Iudeu își scoate lauda Ț nu dela oameni, ci dela Dumnezeu.

†1Pet.3.4. ** Filip.3.3. Col.2.11.

†Cap.7.6. 2Cor.3.6. ††1Cor.4.5. 2Cor.10.18. 1Tes.2.4.

Întîietatea Iudeului.

31. Care este deci întîietatea Iudeului, sau care este folosul tăierii împrejur?

2. Oricum, sint mari. Și mai întii de toate, prin faptul că * lor le-au fost încredințate cuvintele lui Dumnezeu.

†Deut.4.7,8. Ps.147.19,20. Cap.2.18;9.4.

3. Și ce are a face dacă unii * n'au crezut? Necredința ** lor va nimici ea credințioșia lui Dumnezeu? †Cap.10.16. Evr.4.2. ** Num.23.19. Cap.9.6;11.29. 2Tim.2.13.

4. Nicidecum *! Dimpotrivă, Dumnezeu ** să fie găsit adevărat și toți Ț oamenii să fie găsiți mincinoși, după cum este scris: „Ca Ț să fii găsit ne-

prihănit în cuvintele Tale, și să ieși biruitor cînd vei fi judecat.”

†Iov.40.8. ††Ioan3.33. †Ps.62.9;116.11. ††Ps.51.4.

5. Dar, dacă nelegiuirea noastră pune în lumină neprihănirea lui Dumnezeu, ce vom zice? Nu cumva Dumnezeu este nedrept cînd își deslănuiește minia? (Vorbesc * în felul oamenilor.)

†Cap.6.19. Gal.3.15.

6. Nicidecum! Pentrucă, altfel, cum * va judeca Dumnezeu lumea?

†Fac.18.25. Iov8.3;34.17.

7. Și dacă, prin minciuna mea, adevărul lui Dumnezeu strălucește și mai mult spre slava Lui, de ce mai sint eu însumi judecat ca păcătos?

8. Și de ce să * nu facem răul ca să vină bine din el, cum pretind unii, cari ne vorbesc de rău, că spunem noi? Osînda acestor oameni este dreaptă.

†Cap.5.20;6.1,15.

Iudeii și Neamurile sint la fel.

9. Ce urmează atunci? Sintem noi mai buni decît ei? Nicidecum. Fiindcă am dovedit că toți *, fie Iudei, fie Greci, sint supt păcat,

†Vers.23. Gal.3.22.

10. după cum este scris: „Nu este nici un om neprihănit, niciunul măcar.

11. Nu * este nici unul care să aibă pricepere. Nu este nici unul care să caute cu tot dinadinsul pe Dumnezeu.

†Ps.14.1—3;53.1.

12. Toți s'au abătut, și au ajuns niște netrebnici. Nu este niciunul care să facă binele, niciunul măcar.

13. Gitlejul * lor este un mormînt deschis; se slujesc de limbile lor ca să înșele; supt buze au venin ** de aspidă;

†Ps.5.9. Ier.5.16. ††Ps.140.3.

14. gura * le este plină de blestem și de amărăciune;

†Ps.10.7.

15. au picioarele grabnice * să verse sînge;

†Prov.1.16. Isa.50.7,8.

16. prăpădul și pustiirea sint pe drumul lor;

17. nu cunosc calea păcii;

18. frica de Dumnezeu nu * este înaintea ochilor lor.”

†Ps.36.1.

19. Știm însă că tot ce * spune Legea, spune celor ce sint supt Lege, pentruca orice * gură să fie astupată, și toată Ț lumea să fie găsită vinovată înaintea lui Dumnezeu.

†Ioan10.34;15.25.

††Iov5.16. Ps.107.42. Ezech.16.63. Cap.1.20;2.1.

†Cap.2.2. Vers.9,23.

20. Căci nimeni nu va fi socotit neprihănit înaintea Lui, prin * faptele ne-

gii, deoarece prin** Lege vine cunoștința deplină a păcatului.
 *Fapt. 143. 2. Fapt. 13. 39. Gal. 2. 16; 3. 11. Efes. 2. 8, 9.
 11. 3. 5. **Cap. 7. 7.

Iertarea prin credință.

21. Dar acum s'a arătat o neprihănire*¹, pe care o dă Dumnezeu, fără lege — despre ea mărturisesc** Legea și proorocii —

*Fapt. 13. 11. Cap. 1. 17. Filip. 3. 9. Evr. 11. 4, etc. **Ioan 5. 16. Fapt. 26. 22.
 †Cap. 1. 2. 1 Pet. 1. 10.

22. și anume, neprihănirea dată de Dumnezeu, care vine prin* credința în Isus Hristos, pentru toți și peste toți cei ce cred în El. Nu** este nici o deosebire.

*Cap. 4. **Cap. 10. 12. Gal. 3. 28. Col. 3. 11.
 23. Căci toți* au păcătuit, și sint lipsiți de slava lui Dumnezeu.

*Vers. 9. Cap. 11. 32. Gal. 3. 22.
 24. Și sint socotiți neprihăniți, fără plată, prin* harul Său, prin** răscumpărarea, care este în Hristos Isus.

*Cap. 4. 16. Efes. 2. 8. Tit. 3. 5, 7. **Mat. 20. 28. Bs. 1. 7. Col. 1. 11. 1 Tim. 2. 6. Evr. 9. 12. 1 Pet. 1. 18, 19.

25. Pe El Dumnezeu L-a rinduit mai dinainte să fie*, prin prin credința în singele** Lui, o jertfă de ispășire, ca să-și arate neprihănirea Lui; căci trecuse cu vederea păcatele dinainte, în vremea în delungei răbdări a lui Dumnezeu; *Lev. 16. 16. 1 Ioan 2. 2; 4. 10. **Col. 1. 20. †Fapt. 13. 38, 39. 1 Tim. 1. 16. Fapt. 17. 30. Evr. 9. 15.

26. pentruca, în vremea de acum, să-și arate neprihănirea Lui în așa fel în cit, să fie neprihănit, și totuși să socotească neprihănit pe cel ce crede în Isus.

27. Unde este dar* pricina de laudă? S'a dus. Prin ce fel de lege? A faptelor? Nu; ci prin legea credinței.

*Cap. 2. 17, 23; 4. 2. 1 Cor. 1. 29, 31. Efes. 2. 9.
 28. Pentrucă noi credem că omul este socotit neprihănit prin* credință, fără faptele Legii.

*Fapt. 13. 38, 39. Vers. 20—22. Cap. 6. 3. Gal. 2. 16.
 29. Sau, poate, Dumnezeu este numai Dumnezeuul Iudeilor? Nu este și al Neamurilor? Da, este și al Neamurilor;

30. deoarece Dumnezeu este unul* singur și El va socoti neprihăniți, prin credință, pe cei tăiați împrejur, și tot prin credință și pe cei netăiați împrejur.

*Cap. 10. 12, 13. Gal. 3. 8, 20, 28.

Pilda lui Avraam.

31. Deci, prin credință desființăm noi Legea? Nicidecum. Dimpotrivă, noi înțărăm Legea.

1. Grecește: dreptate, adică o stare a omului după voia lui Dumnezeu

4 1. Ce vom zice dar că a căpătat, prin puterea lui, strămoșul nostru Avraam*?

*Ioa. 51. 2. Mat. 3. 9. Ioan 8. 39, 2 Cor. 11. 22.

2. Dacă Avraam a fost socotit neprihănit* prin fapte, are cu ce să se laude, dar nu înaintea lui Dumnezeu.

3. Căci ce zice Scriptura? „Avraam* a crezut pe Dumnezeu, și aceasta i s'a socotit ca neprihănire.”

*Fec. 15. 6. Gal. 3. 6. Iac. 2. 23.
 4. Înșă, celui* ce lucrează, plata cuvenită lui i se socotește nu ca un har, ci ca ceva datorat;

*Cap. 11. 6.
 5. pe cînd, celui ce nu lucrează, ci crede în Cel ce socotește pe păcătoșii neprihăniți*, credința pe care o are el, îi este socotită ca neprihănire. *Ios. 24. 2.

6. Tot astfel, și David numește fericit pe omul acela, pe care Dumnezeu, fără fapte, îl socotește neprihănit.

7. „Ferice”, zice el, „de aceia ale căror fără de legi sint iertate, și ale căror păcate sint acoperite!”

*Ps. 142. 1, 2.
 8. Ferice de omul, căruia nu-i ține Domnul în seamă păcatul!”

9. Fericirea aceasta este numai pentru cei tăiați împrejur sau și pentru cei netăiați împrejur? Căci zicem că lui Avraam credința „i-a fost socotită ca neprihănire.”

10. Dar cum i-a fost socotită? După, sau înainte de tăierea lui împrejur? Nu cînd era tăiat împrejur, ci cînd era netăiat împrejur.

11. Apoi a* primit ca semn tăierea împrejur, ca o pecete a acelei neprihăniri, pe care o căpătase prin credință, cînd era netăiat împrejur. Și aceasta, pentru ca să** fie tatăl tuturor celor cari cred, măcar că nu sint tăiați împrejur; ca, adică, să li se socotească și lor neprihănirea aceasta;

*Fec. 17. 10. **Luc. 19. 9. Vers. 12. 16. Gal. 3. 7.

12. și pentru ca să fie și tatăl celor tăiați împrejur, adică al aceluia cari, nu numai că sint tăiați împrejur, dar și calcă pe urmele credinței aceleia, pe care o avea tatăl nostru Avraam, cînd nu era tăiat împrejur.

Moștenirea vine prin credință.

13. În adevăr, făgăduința făcută lui Avraam sau seminței lui, că va moșteni* lumea, n'a fost făcută pe temeiul Legii, ci pe temeiul acelei neprihăniri, care se capătă prin credință.

*Fec. 17. 4, etc. Gal. 3. 29.

14. Căci*, dacă moștenitori sînt cei ce se țin de Lege, credința este zădărnică, și făgăduința este nimicită; *Gal. 3.18.

15. pentrucă Legea* aduce minie; și unde nu este o lege, acolo nu este nici călcare de lege. *Cap. 3.20; 5.13, 20; 7.8, 10, 11. 1 Cor. 15.56. 2 Cor. 3.7, 9. Gal. 3.10, 19. 1 Ioan 3.4.

16. Deaceia moștenitori sînt cei ce se fac prin credință, pentrucă să fie prin har*, și pentrucă* făgăduința să fie cheazăuită pentru toată sămînța lui Avraam: nu numai pentru sămînța aceea care este supț Lege, ci și pentru sămînța aceea care ă are credința lui Avraam, tatăl nostru al tuturor,

*Cap. 3.24. *Gal. 3.22. †Isa. 51.2. Cap. 9.6.

17. dupăcum este scris: „Te-am* rînduit să fii tatăl multor neamuri.“ El, adică, este tatăl nostru înaintea lui Dumnezeu, în care a crezut, care* înviază morții, și care cheama lucrurile ă cari nu sînt, ca și cum ar fi. *Fac. 17.5. *Cap. 8.11. Efe. 2.1, 5. †Cap. 9.26. 1 Cor. 1.28. 1 Pet. 2.10.

18. Nădăjduind împotriva oricărei înădejdi, el a crezut, și astfel a ajuns tatăl multor neamuri, dupăcum i se spusese: „Așa* va fi sămînța ta.“ *Fac. 15.5.

19. Și, fiindcă n'a fost slab în credință, el nu s'a* uitat la trupul său, care era îmbătrînit, — avea aproape o sută de ani, — nici la faptul că Sara nu mai putea să aibă copii.

*Fac. 17.17; 18.11. Ebr. 11.11, 12.

20. El nu s'a îndoit de făgăduința lui Dumnezeu, prin necredință, ci, întărit prin credința lui, a dat slavă lui Dumnezeu,

21. deplin încredințat că El ce făgăduiește, poate* să și îplinească.

*Ps. 115.3. Luc. 1.37, 45. Ebr. 11.19.

22. De aceea credința aceasta „i-a fost socotită ca neprihănire.“

23. Dar nu* numai pentru el este scris că „i-a fost socotită ca neprihănire“;

*Cap. 15.4. 1 Cor. 10.6, 11.

24. ci este scris și pentru noi, cărora de asemenea ne va fi socotită, nouă celor ce credem în Cel* ce a înviat din morți pe Isus Hristos, Domnul nostru,

*Fapt. 2.24; 13.30.

25. care* a fost dat din pricina fărădelegilor noastre, și a înviat* din pricină că am fost socotiți neprihăniți.

*Isa. 53.5, 6. Cap. 3.25; 5.6; 8.32. 2 Cor. 5.21. Gal. 1.4. Ebr. 9.28. 1 Pet. 2.24; 3.18. *1 Cor. 15.17. 1 Pet. 1.21.

Roadele acestui fapt.

5. 1. Deci, fiindcă sîntem socotiți neprihăniți, prin credință*, avem i pace* cu Dumnezeu, prin ă Domnul nostru Isus Hristos.

*Isa. 32.17. Ioan 16.33. Cap. 3.28, 30. *Efe. 2.14. Col. 1.20. †Ioan 10.9; 14.8. Efe. 2.18; 3.12. Ebr. 10.19.

2. Lui li datorăm faptul că, prin credință, am intrat în această stare de har, în* care sîntem; și ne bucurăm* în nădejdea slavei lui Dumnezeu.

*1 Cor. 15.1. *Ebr. 3.6.

3. Ba mai mult, ne* bucurăm chiar și în necazurile noastre; căci știm* că necazul aduce răbdare, *Mat. 5.11, 12. Fapt. 5.41. 2 Cor. 12.10. Filip. 2.17. Iac. 1.2, 12. 1 Pet. 3.14, *Iac. 1.3.

4. răbdarea* aduce biruință în încercare, iar biruința aceasta aduce nădejdea.

*Iac. 1.12.

5. Însă nădejdea* aceasta nu înșală, pentrucă* dragostea lui Dumnezeu a fost turnată în inimile noastre prin Duhul Sfînt, care ne-a fost dat.

*Filip. 1.20. *2 Cor. 1.22. Gal. 4.6. Efe. 1.13, 14.

6. Căci, pe cînd eram noi încă fără putere, Hristos, la vremea cuvenită a* murit pentru cei nelegiuiți.

*Cap. 4.25. Vers. 8.

7. Pentru un om neprihănit cu greu ar muri cineva; dar pentru binefăcătorul lui, poate că s'ar găsi cineva să moară.

8. Dar Dumnezeu* își arată dragostea față de noi prin faptul că, pe cînd eram noi încă păcătoși, Hristos a murit pentru noi.

*Ioan 15.13. 1 Pet. 3.18. 1 Ioan 3.16; 4.9, 10.

9. Deci, cu atît mai mult acum, cînd sîntem socotiți neprihăniți, prin* singele Lui, vom fi mîntuiți prin El de minie*.

*Cap. 3.25. Efe. 2.13. Ebr. 9.14. 1 Ioan 1.7. *Cap. 1.18. 1 Tes. 1.10.

10. Căci, dacă* atunci cînd eram vrămași, am fost împăcați* cu Dumnezeu, prin moartea Fiului Său, cu mult mai mult acum, cînd sîntem împăcați cu El, vom fi mîntuiți prin ă viața Lui.

*Cap. 8.32. *2 Cor. 5.18, 19. Efe. 2.16. Col. 1.20, 21. †Ioan 5.26; 14.19. 2 Cor. 4.10, 11.

11. Și nu numai atît, dar ne* și bucurăm în Dumnezeu, prin Domnul nostru Isus Hristos, prin care am căpătat împăcarea.

*Cap. 2.17; 3.29, 30. Gal. 4.9.

Păcatul și harul.

12. De aceea, după cum printr'un* singur om a intrat păcatul în lume, și

prin** păcat a intrat moartea, și astfel moartea a trecut asupra tuturor oamenilor, din pricină că toți au păcătuit...

13. (Căci înainte de Lege păcatul era în lume. Dar păcatul* nu este ținut în seamă cită vreme nu este o lege.

Cap. 4, 15. 1 Ioan 3, 4.

14. Totuș moartea a domnit, dela Adam pînă la Moise, chiar peste ceie nu păcătuiseră printr'o călcare de lege asemănătoare cu a lui Adam, care* este o icoană preînchipuitoare a Celui-ce avea să vină.

1 Cor. 15, 21, 22, 45.

15. Dar cu darul fără plată nu este ca și cu greșala; căci, dacă prin greșala unuia singur, cei mulți au fost loviți cu moartea, apoi cu mult mai mult harul lui Dumnezeu și darul, pe care ni l-a făcut harul acesta într'un singur om, adică în Isus Hristos, s'au dat din belșug celor* mulți.

Isa. 53, 11. Mat. 20, 28; 26, 28.

16. Și darul fără plată nu vine ca printr'acel unul care a păcătuit; căci judecata venită dela unul, a adus osîndă; dar darul fără plată venit în urma multor greșeli a adus o hotărîre de iertare.

17. Dacă deci, prin greșala unuia singur, moartea a domnit prin el singur, cu mult mai mult ceie primesc, în toată plinătatea, harul și darul neprihănirii, vor domni în viață prin acel unul singur, care este Isus Hristos!

18. ... Astfel dar, după cum printr'o singură greșală, a venit o osîndă, care a lovit pe* toți oamenii, tot așa, printr'o singură hotărîre de iertare a venit pentru toți oamenii o hotărîre de neprihănire care dă viața.

Ioan 12, 32. Evr. 2, 9.

19. Căci, după cum prin neascultarea unui singur om, cei mulți au fost făcuți păcătoși, tot așa, prin ascultarea unui singur om, cei mulți vor fi făcuți neprihăniți.

20. Ba încă și Legea* a venit pentru-ca să se înmulțească greșala; dar unde s'a înmulțit păcatul, acolo harul s'a înmulțit** și mai mult;

Ioan 15, 22. Cap. 3, 20; 4, 15; 7, 8. Gal. 3, 19, 23. Luc. 7, 47. 1 Tim. 1, 14.

21. pentruca, după cum păcatul a stăpînit dînd moartea, tot așa și harul să stăpînească dînd neprihănirea, ca să dea viața vecinică, prin Isus Hristos, Domnul nostru.

Harul

ne izbăvește de stăpînirea păcatului.

6. 1. Ce vom zice dar? Să păcătuiem* mereu, ca să se înmulțească harul?

Cap. 3, 8. Vers. 15.

2. Nicidecum! Noi, cari am* murit față de păcat, cum să mai trăim în păcat?

Vers. 11. Cap. 7, 4. Gal. 2, 19; 6, 14. Col. 3, 1. 1 Pet. 2, 24.

3. Nu știți că toți ciți* am fost botezați în Isus Hristos, am fost botezați în** moartea Lui?

Gal. 3, 27. 1 Cor. 15, 29.

4. Noi deci, prin botezul în moartea Lui, am fost îngropați* împreună cu El, pentruca, după cum** Hristos a înviat din morți, prin slava Tatălui, tot așa și noi să trăim o viață nouă.

Col. 2, 12. Cap. 8, 11. 1 Cor. 6, 14. 2 Cor. 13, 4. 1 Ioan 2, 11; 11, 40. Gal. 6, 15. Efes. 4, 22-24. Col. 3, 10.

5. În adevăr, dacă* ne-am făcut una cu El, printr'o moarte asemănătoare cu a Lui, vom fi una cu El și printr'o înviere asemănătoare cu a Lui.

1 Pet. 3, 10, 11.

6. Știm bine că omul* nostru cel vechi a fost răstignit împreună cu El, pentrucă trupul** păcatului, să fie desbrăcat de puterea lui, în așa fel ca să nu mai fim robi ai păcatului;

Gal. 2, 20; 5, 21; 6, 14. Efes. 4, 22. Col. 3, 5, 9. Col. 2, 11.

7. căci cine* a murit, de drept, este izbăvit de păcat.

1 Pet. 4, 1.

8. Acum, dacă* am murit împreună cu Hristos, credem că vom și trăi împreună cu El,

2 Tim. 2, 11.

9. întrucît știm că Hristosul* înviat din morți, nu mai moare: moartea nu mai are nici o stăpînire asupra Lui.

Apoc. 1, 18.

10. Fiindcă prin moartea de care a murit, El a* murit pentru păcat, odată pentru totdeauna; iar prin viața pe care o trăiește, trăiește** pentru Dumnezeu.

Evr. 9, 27, 28. Luc. 20, 38.

11. Tot așa și voi înșivă, socotiți-vă morți* față de păcat, și vii** pentru Dumnezeu, în Isus Hristos, Domnul nostru.

Vers. 2. Gal. 2, 19.

12. Deci*, păcatul să nu mai domnească în trupul vostru muritor, și să nu mai ascultați de poftele lui.

Ps. 19, 13. 119, 131.

13. Să nu mai dați în stăpînirea păcatului mădulările* voastre, ca niște unelte ale nelegiuirii; ci dați-le-vă** pe voi înșivă lui Dumnezeu, ca vii, din morți cum erăți; și dați lui Dumnezeu

mădularile voastre, ca pe niște unelte ale neprihănirii.

◊ Cap. 7. 5. Col. 3. 5. Iac. 4. 1. ◊ Cap. 12. 1. 1 Pet. 2. 24; 4. 2.

14. Căci * păcatul nu va mai stăpîni asupra voastră, pentru că nu sînteți supți Lege, ci supți har. ◊ Cap. 7. 4, 6; 8. 2. Gal. 5. 18.

Harul nu îndreptățește păcatul.

15. Ce urmează de aici? Să păcătuiți pentru că * nu mai sînteți supți Lege ci supți har? Nicidecum. ◊ 1 Cor. 9. 21.

16. Nu știți că, dacă * vă dați robi cuiva, ca să-l ascultați, sînteți robii aceluia de care ascultați, fie că este vorba de păcat, care duce la moarte, fie că este vorba de ascultare, care duce la neprihănire?

◊ Mat. 6. 24. Ioan 8. 34. 2 Pet. 2. 19.

17. Dar mulțămiri fie aduse lui Dumnezeu, pentru că, după ce ați fost robi ai păcatului, ați ascultat acum din inimă de dreptarul * învățurii, pe care ați primit-o. ◊ 2 Tim. 1. 13.

18. Și prin chiar faptul că ați fost izbăviți * de sub păcat, v'ați făcut robi ai neprihănirii. —

◊ Ioan 8. 32. 1 Cor. 7. 22. Gal. 5. 1. 1 Pet. 2. 16.

19. Vorbesc omeneste, din pricina neputinței firii voastre pămîntești: după cum odinioară v'ați făcut mădularile voastre roabe ale necurăției și fărădelegii, așa că săvîrșeați fărădelegea, tot așa, acum trebuie să vă faceți mădularile voastre roabe ale neprihănirii, ca să ajungeți la sfîntirea voastră!

20. Căci, atunci cînd erați robi * ai păcatului, erați slobozi față de neprihănire. ◊ Ioan 8. 34.

21. Și ce * roade aduceați atunci? Roade, de cari acum vă este rușine: pentru că sfîrșitul * acestor lucruri este moartea. ◊ Cap. 7. 5. ◊ Cap. 1. 32.

22. Dar acum, odată ce ați fost izbăviți * de păcat și v'ați făcut robi ai lui Dumnezeu, aveți ca rod sfîntirea, iar ca sfîrșit: viața vecinică. ◊ Ioan 8. 32.

23. Fiindcă plata * păcatului este moarte: dar darul * fără plată al lui Dumnezeu este viața vecinică în Isus Hristos, Domnul nostru. ◊ Fac. 2. 17. Cap. 5. 12. Iac. 1. 15. ◊ Cap. 2. 7; 5. 17, 21. 1 Pet. 1. 4.

Creștinul izbăvit de Lege.

7 1. Nu știți, fraților, — căci vorbesc unor oameni cari cunosc Legea — că Legea are stăpînire asupra omului cită vreme trăiește el?

2. Căci femeia * măritată este legată

prin Lege de bărbatul ci cită vreme trăiește el;

dar dacă-i ** moare bărbatul, este deslegată de legea bărbatului ei.

◊ 1 Cor. 7. 39. ◊ Mat. 6. 32.

3. Dacă deci, cînd îi trăiește bărbatul, ea se mărită după altul, se va chema preacurvă; dar dacă-i moare bărbatul, este deslegată de Lege, așa că nu mai este preacurvă, dacă se mărită după altul.

4. Tot astfel, frații mei, prin trupul lui Hristos, și voi ați * murit în ce privește Legea, ca să fiți ai altuia, adică ai Celuia care înviat din morți; și aceasta, ca să aducem roadă pentru Dumnezeu.

◊ Cap. 8. 2. Gal. 2. 19; 5. 18. Efes. 2. 15. Col. 2. 14. Gal. 5. 22.

5. Căci, cînd trăiam supți firea noastră pămîntească, patimile păcatelor, ațîțate de Lege, lucrau * în mădularile noastre, și ne făceau să ** aducem roadă pentru moarte.

◊ Cap. 6. 13. ◊ Cap. 6. 21. Gal. 5. 19. Iac. 1. 15.

6. Dar acum, am fost izbăviți de Lege, și sîntem morți față de Legea aceasta, care ne ținea robi, pentru că slujim lui Dumnezeu într'un * duh nou, iar nu după vecheslovă. ◊ Cap. 2. 29. 2 Cor. 3. 6.

Legea dă cunoștința păcatului.

7. Deci ce vom zice? Legea este ceva păcătos?

Nici de cum! Dimpotrivă, păcatul nu l-am * cunoscut decît prin Lege. De pildă, n'aș fi cunoscut pofta, dacă Legea nu mi-ar fi spus: „Să ** nu poftesti!“

◊ Cap. 3. 20. ◊ Exod. 20. 17. Deut. 5. 21. Fapt. 20. 33. Cap. 13. 9.

8. Apoi păcatul * a luat prilejul, și a făcut să se nască în mine tot felul de pofte; căci fără Lege, păcatul este mort. ◊ Cap. 4. 15; 5. 20.

9. Odinioară, fiindcă eram fără * Lege, trăiam; dar cînd a venit porunca, păcatul a înviat, și eu am murit.

◊ 1 Cor. 15. 56.

10. Și porunca, ea, care * trebuia să-mi dea viața, mi-a pricinuit moartea.

◊ Lev. 18. 5. Ezech. 20. 11, 13, 21. 2 Cor. 3. 7.

11. Pentru că păcatul a luat prilejul, m'a amăgit, și prin însăși porunca aceasta m'a lovit cu moartea.

12. Așa că Legea *, negreșit, este sfîntă, și porunca este sfîntă, dreaptă și bună. ◊ Ps. 19. 8; 119. 38, 137. 1 Tim. 1. 8.

13. Atunci, un lucru bun mi-a dat moartea? Nicidecum. Dar păcatul, tocmai ca să iasă la iveală ca păcat, mi-a dat moartea printr'un lucru bun, pen-

truca păcatul să se arate afară din cale de păcătos, prin faptul că se slujea de aceeași poruncă.

Lupta firii pămîntești împotriva Duhului.

14. Știm, în adevăr, că Legea este duhovnicească: dar eu sint pămîntesc, vîndut* rob păcatului.

15. Căci nu știu ce fac: nu* fac ce vreau, ci fac ce urăsc.

16. Acum, dacă fac ce nu vreau, mărturisesc prin aceasta că Legea este bună.

17. Și atunci, nu mai sint eu cel ce face lucrul acesta, ci păcatul care locuiește în mine.

18. Știu, în adevăr, că nimic bun nu locuiește în* mine, adică în firea mea pămîntească, pentrucă, ce-i drept, am voință să fac binele, dar n'am puterea să-l fac.

19. Căci binele, pe care vreau să-l fac, nu-l fac, ci răul, pe care nu vreau să-l fac, iacă ce fac!

20. Și dacă fac ce nu vreau să fac, nu mai sint eu cel ce face lucrul acesta, ci păcatul care locuiește în mine.

21. Găsesc dar în mine legea aceasta: cînd vreau să fac binele, răul este lipit de mine.

22. Fiindcă, după omul din lăuntru îmi* place Legea* lui Dumnezeu;

23. dar vîd în* mădularele mele o altă* lege, care se luptă împotriva legii primite de mintea mea, și mă ține rob legii păcatului, care este în mădularele mele.

24. O, nenorocitul de mine! Cine mă va izbăvi de acest trup de moarte?..

25. Mulțămiri* fie aduse lui Dumnezeu, prin Isus Hristos, Domnul nostru!... Astfel dar, cu mintea, eu slujesc legii lui Dumnezeu; dar cu firea pămîntească, slujesc legii păcatului.

Creștinul trăiește după Duh.

81. Acum dar nu este nici o osîndire pentru cei care sint în Hristos Isus, cari nu* trăiesc după îndemnul firei pămîntești, ci după îndemnul Duhului.

2. În adevăr, legea* Duhului* de viață în Hristos Isus, m'a izbăvit de Legea* păcatului și a morții.

†Cap. 7.24.25

3. Căci—lucru* cu neputință Legii, intrucît firea pămîntească¹ o făcea fără putere — Dumnezeu* a osîndit păcatul în firea pămîntească, trimetînd, din pricina păcatului, pe însuși Fiul Său într'o fire asemănătoare cu a păcatului, ^{o Fapt. 13.39. Cap. 3.20. Evr. 7.18,19; 10.1, 2, 10,14. o 2 Cor. 5.21. Gal. 3.13.}

4. pentruca porunca Legii să fie împlinită în noi, cari* trăim nu după îndemnul firei pămîntești, ci după îndemnul Duhului.

5. În adevăr, cei* trăiesc după îndemnul firei pămîntești, umblă după lucrurile firei pămîntești; pe cînd cei* ce trăiesc după îndemnul Duhului, umblă după lucrurile Duhului.

6. Și umblarea* după lucrurile firei pămîntești, este moarte, pe cînd umblarea după lucrurile Duhului este viață și pace.

7. Fiindcă umblarea* după lucrurile firei pămîntești este vrăjmășie împotriva lui Dumnezeu, căci, ea nu se supune Legii lui Dumnezeu, și nici* nu poate să se supună.

8. Deci, cei* sint pămîntești, nu pot să placă lui Dumnezeu.

9. Voi însă nu mai sinteți pămîntești, ci duhovnicești, dacă Duhul* lui Dumnezeu locuiește în adevăr în voi. Dacă n'are cineva Duhul* lui Hristos, nu este al Lui.

10. Și dacă Hristos este în voi, trupul vostru, da, este supus morții, din pricina păcatului; dar duhul vostru este viu, din pricina neprihănirii.

11. Și dacă Duhul Celui* ce a înviat pe Isus dintre cei morți locuiește în voi, Cel* ce a înviat pe Hristos Isus din morți, va învia și trupurile voastre muritoare, din pricina Duhului Său, care locuiește în voi.

†Cap. 6.4,5. 1Cor. 6.14. 2Cor. 4.14. Efes. 2.5.

Creștinul trăiește în așteptarea mîntuirii.

12. Așa dar*, fraților, noi nu mai datorăm nimic firei pămîntești, ca să trăim după îndemnul ei.

13. Dacă trăiți* după îndemnul ei, veți muri; dar dacă, prin Duhul, faceți să moară* faptele trupului, veți trăi.

1. Grecește: curbes, aici și peste tot unde e „fira pămîntească”.

14. Căci toți ceice sînt călăuziți* de Duhul lui Dumnezeu sînt fii ai lui Dumnezeu. Gal. 5, 18.

15. Și voi n'ați* primit un duh de robie, ca să mai aveți frică*; ci ați primit un duh* de înfiere, care ne face să strigăm: „Ava țî! adică: Tată!“ 1 Cor. 2, 12. Evr. 2, 15. 2 Tim. 1, 7. 1 Ioan 4, 18. Isa. 56, 6. Gal. 4, 5, 6. 1 Marc. 14, 36.

16. Insuș* Duhul adeverește împreună cu duhul nostru că sîntem copii ai lui Dumnezeu. 2 Cor. 1, 22; 5, 5. Efes. 1, 13; 4, 30.

17. Și, dacă sîntem copii, sîntem și moștenitori*: moștenitori ai lui Dumnezeu, și împreună moștenitori cu Hristos, dacă suferim* cu adevărat împreună cu El, ca să fim și proslăviți împreună cu El. Fapt. 26, 18. Gal. 4, 7. 2 Tim. 2, 11, 12.

18. Eu socotesc că suferințele* din vremea de acum nu sînt vrednice să fie puse alături cu slava viitoare, care are să fie descoperită față de noi. 2 Cor. 4, 17. 1 Pet. 1, 6, 7; 4, 13.

19. De asemenea, și firea* așteaptă cu o dorință înfocată descoperirea* fiilor lui Dumnezeu. 2 Pet. 3, 13. 1 Ioan 3, 2. Fac. 3, 10.

20. Căci firea* a fost supusă deșertăciunii — nu de voie, ci din pricina celui ce a supus-o — cu nădejdea însă, 1 Pet. 1, 6, 7.

21. că și ea va fi izbăvită din robia stricăciunii, ca să aibă parte de slobozenia slavei copiilor lui Dumnezeu.

22. Dar știm că pînă în ziua de azi, toată firea suspină* și suferă durerile nașterii. 1 Pet. 1, 11.

23. Și nu numai ea, dar și noi, cari avem cele dintîi roade* ale Duhului, suspinăm* în noi, și așteptăm* înfierea, adică răscumpărarea trupului ță nostru. 2 Cor. 5, 5. Efes. 1, 14. 2 Cor. 5, 2, 4. Luc. 20, 36. Luc. 21, 28. Efes. 4, 30.

24. Căci în nădejdea* aceasta am fost mîntuiți. Dar o nădejde care se vede, nu mai este nădejde; pentru că se vede, se mai poate nădăjdui?

25. Pe cînd, dacă nădăjdum ce nu vedem, așteptăm cu răbdare.

26. Și tot astfel și Duhul ne ajută în slăbiciunea noastră: căci nu știm cum trebuie să ne rugăm. Dar însuș* Duhul mijlocește pentru noi cu suspine negrăite. Mat. 20, 22. Luc. 4, 3. Zab. 12, 10. Efes. 6, 18.

27. Și Cel* ce cercetează inimile, știe care este năzuința Duhului; pentru că

El mijlocește pentru sfinți după* voia lui Dumnezeu. 1 Cron. 28, 9. Ps. 7, 9. Prov. 17, 3. Ier. 11, 20; 17, 10; 20, 12. Fapt. 1, 24. 1 Tes. 2, 4. Apoc. 2, 23. 1 Ioan 5, 14.

Pe creștin nimic nu-l poate despartî de dragostea lui Dumnezeu.

28. De altă parte, știm că toate lucrurile lucrează împreună spre binele celorce iubesc pe Dumnezeu, și anume, spre binele celorce* sînt chemați după planul Său. Cap. 9, 11, 23, 21. 2 Tim. 1, 9.

29. Căci pe aceia, pe cari i-a cunoscut mai* dinainte, i-a și hotărît mai* dinainte să ță fie asemenea chipului Fiului Său, pentru că ță El să fie cel întîi născut dintre mai mulți frați.

Exod. 33, 12, 17. Ps. 1, 6. Ier. 1, 5. Mat. 7, 23. Cap. 11, 2. 2 Tim. 2, 19. 1 Pet. 1, 2. Efes. 1, 5, 11. 1 Ioan 17, 22. 2 Cor. 3, 18. Filip. 3, 21. 1 Ioan 3, 2. Col. 1, 15, 13. Evr. 1, 6. Apoc. 1, 5.

30. Și pe aceia pe cari i-a hotărît mai dinainte, i-a și chemat*; și pe aceia pe cari i-a chemat, i-a și socotit neprihăniți*; iar pe aceia pe cari i-a socotit neprihăniți, i-a și proslăvit.

Cap. 1, 6; 9, 24. Efes. 4, 4. Evr. 9, 15. 1 Pet. 2, 9. 1 Cor. 6, 11. 1 Ioan 17, 22. Efes. 2, 6.

31. Deci, ce vom zice noi în fața tuturor acestor lucruri? Dacă* Dumnezeu este pentru noi, cine va fi împotriva noastră?

32. El*, care n'a cruțat nici chiar pe Fiul Său, ci L-a* dat pentru noi toți, cum nu ne va da fără plată, împreună cu El, toate lucrurile?

Cap. 5, 6, 10. Cap. 4, 25.
33. Cine va ridica pîră împotriva aleșilor lui Dumnezeu? Dumnezeu* este Acela, care-i socotește neprihăniți!

Isa. 50, 8, 9. Apoc. 12, 10, 11.

34. Cine-i* va osîndi? Hristos a murit! Ba mai mult, El a și înviat, stă* la dreapta lui Dumnezeu, și ță mijlocește noi! Iov 34, 29. Marc. 16, 19. Col. 3, 1. Evr. 1, 3; 8, 1; 12, 2. 1 Pet. 3, 22. Evr. 7, 25; 9, 24. 1 Ioan 2, 1.

35. Cine ne va despartî pe noi de dragostea lui Hristos? Necazul, sau strîmtoarea, sau prigonirea, sau foametea, sau lipsa de îmbrăcăminte, sau primejdia sau sabia?

36. După cum este scris: „Din* pricina Ta sîntem dați morții toată ziua; sîntem socotiți ca niște oi de tăiat.“

Ps. 44, 22. 1 Cor. 15, 30, 31. 2 Cor. 4, 11.

37. Totuș* în toate aceste lucruri noi sîntem mai mult decît biruitori, prin Acela care ne-a iubit.

1 Cor. 15, 57. 2 Cor. 2, 14. 1 Ioan 4, 4; 5, 4, 5. Apoc. 12, 11.

38. Căci sînt bine încredințați că nici

moartea, nici viața, nici ingerii, nici stăpînirile*, nici puterile, nici lucrurile de acum, nici cele viitoare,

* Efes. 1. 21; 6. 12. Col. 1. 16; 2. 25, 1 Pet. 3. 22.

39. nici înălțimea, nici adîncimea, nici o altă făptură¹, nu vor fi în stare să ne despărță de dragostea lui Dumnezeu, care este în Isus Hristos, Domnul nostru.

Pavel și mîntuirea Israelitilor.

01. Spun* adevărul în Hristos, nu mint; cugetul meu, luminat de Duhul Sfînt, îmi este martor,

* Cap. 1. 9, 2 Cor. 1. 23; 11. 34; 12. 19. Gal. 1. 20. Filip. 1. 8, 1 Tim. 2. 7.

2. că* simt o mare înfrîstare, și am o durere necurmată în inimă. *Cap. 10. 1.

3. Căci aproape să* doresc să fiu eu însumi anatema, despărțit de Hristos, pentru frații mei, rudele mele trupești.

* Exod. 32. 32.

4. Ei* sînt Israeliti, au** înfierea, slava†, legămintele††, darea Legii*†, slujba dumnezeiască†, făgăduințele**†,

* Deut. 7. 6. * Exod. 4. 22. Deut. 14. 1. Jer. 31. 9. † 1 Sam. 4. 21. † Reg. 8. 11. Ps. 63. 2; 78. 61. †† Fapt. 3. 25. Evr. 8. 8—10. *† Ps. 147. 19. †† Evr. 9. 1. *†† Fapt. 13. 32. Cap. 3. 2. Efes. 2. 12.

5. patriarhii*, și din** ei a ieșit, după trup, Hristosul, care† este mai pe sus de toate lucrurile, Dumnezeu binecuvîntat în veci. Amin!

* Deut. 10. 15. Cap. 11. 28. *† Luc. 3. 23. Cap. 1. 3. † 1 Ier. 23. 6. Ioan. 1. 1. Fapt. 20. 28. Evr. 1. 8. 1 Ioan. 5. 20.

Dumnezeu este stăpîn să aleagă.

6. Dar aceasta nu* înseamnă că a rămas fără putere Cuvîntul lui Dumnezeu. Căci nu** toți cei ce se coboară din Israel, sînt Israel; *Num. 23. 19. Cap. 3. 3. * Ioan. 8. 30. Cap. 2. 28; 29; 4. 12, 16. Gal. 6. 16.

7. și, măcar că sînt sămînța lui Avraam, nu* toți sînt copiii lui Avraam; ci este scris: „În Isaac** vei avea o sămînță, care-ți va purta numele.“

* Gal. 4. 23. *† Fapt. 21. 12. Evr. 11. 18.

8. Aceasta înseamnă că nu copiii trupești sînt copii ai lui Dumnezeu; ci copiii* făgăduinței sînt scotiți ca sămînță.

* Gal. 4. 28.

9. Căci cuvîntul acesta este o făgăduință: „Pe vremea aceasta* Mă voi întoarce, și Sara va avea un fiu.“

* Fapt. 18. 10, 14.

10. Ba mai mult; tot așa a fost cu Rebeca*. Ea a zămîslit doi gemeni numai dela pîrintele nostru Isaac.

* Fapt. 25. 21.

11. Căci, măcar că cei doi gemeni nu se născuseră încă, și nu fuseseră nici bine nici rău, — ca să rămînă în pîcioare hotărîrea mai dinainte a lui Dumnezeu, prin care se făcea o alegere, nu prin fapte, ci prin* Cel ce cheamă, —

* Cap. 4. 17; 8. 28.

12. s'a zis Rebecii: „Cel* mai mare va fi rob celui mai mic“,

* Fapt. 25. 26.

13. după cum este scris: „Pe Iacov* l-am iubit, iar pe Esau l-am urît.“

* Deut. 21. 15. 1 Iov. 13. 21. Mal. 1. 2, 3. Mat. 10. 35. Luc. 14. 26. Ioan. 12. 25.

Dumnezeu se îndură de cine-l place.

14. Deci ce vom zice? Nu cumva* este nedreptate în Dumnezeu? Nici de cum!

* Deut. 32. 4. 2 Cron. 19. 7. Iov. 8. 3; 34. 10. 1 Ps. 92. 15.

15. Căci El a zis lui Moise: „Voi avea* milă de oricine-Mi va plăcea să am milă; și Mă voi îndura de oricine-Mi va plăcea să Mă îndur.“

* Exod. 33. 19.

16. Așa dar, nu atrîmă nici de cine vrea, nici de cine aleargă, ci de Dumnezeu care are milă.

17. Fiindcă Scriptura* zice lui Faraon: „Te-am ridicat inadins**, ca să-Mi arăt în tine puterea Mea, și pentruca Numele Meu să fie vestit în tot pămîntul.“

* Gal. 3. 8, 22. * Exod. 9. 16.

18. Astfel, El are milă de cine vrea și împietrește pe cine vrea.

19. Dar îmi vei zice: „Atunci de ce mai bagă vină? Căci* cine poate sta împotriva voiei Lui?“

* 2 Cron. 20. 6. Iov. 9. 12; 23. 13. Dan. 4. 35.

20. Dar, mai de grabă, cine ești tu, omule, ca să răspunzi împotriva lui Dumnezeu? Nu cumva vasul de lut va* zice celui ce l-a făcut: „Pentru ce m'ai făcut așa?“

* Is. 29. 16; 45. 6; 64. 8.

21. Nu este olarul* stăpîn pe lutul lui, ca din aceeaș frămîntătură de lut să facă un** vas pentru o întrebuințare de cinste, și un alt vas pentru o întrebuințare de ocară?

* Iov. 16. 4. Ier. 18. 6. * 2 Tim. 2. 20.

22. Și ce putem spune, dacă Dumnezeu, fiindcă voia să-Și arate minia și să-Și descopere puterea, a suferit cu multă răbdare niște vase* ale miniei, făcute** pentru peire;

* 1 Tes. 5. 9. * 1 Pet. 2. 8. Iuda 4.

23. și să-Și arate bogăția* slavei Lui față de niște vase ale îndurării, pe cari le-a pregătît** mai dinainte pentru slavă (despre noi vorbesc)?

* Cap. 2. 1. Efes. 1. 7. Col. 1. 27. * Cap. 5. 28—30.

24. Astfel, El ne-a chemat nu * numai dintre Iudei, ci și dintre Neamuri,
* Cap. 3. 29.

25. după cum zice în Osea: „Voi * numi „popor al Meu“, pe cel ce nu era poporul Meu, și „prea iubită“, pe cea care nu era prea iubită.”
* Osea 2. 23. 1 Pet. 2. 10.

26. Și * acolo unde li se zicea: „Voi nu sinteți poporul Meu“, vor fi numiți fiii ai Dumnezeului celui viu.”
* Osea 1. 10.

27. Isaia, de altă parte, strigă cu privire la Israel:

„Chiar * dacă numărul fiilor lui Israel ar fi ca nisipul mării, numai rămașița * va fi mintuită.”
* Isa. 10. 22, 23. * Cap. 11. 5.

28. Căci Domnul va împlini pe deplin * și repede pe pământ cuvântul Lui.
* Isa. 28. 22.

29. Și, cum zisese Isaia mai înainte: „Dacă * nu ne-ar fi lăsat Domnul Savaot o sămînță, am fi ajuns ca * Sodoma, și ne-am fi asemănat cu Gomora.”
* Isa. 1. 9. Plin. 3. 22. * Isa. 13. 19. Ier. 50. 40.

Neamurile au căpătat mîntuirea.

30. Deci ce vom zice? Neamurile *, cari nu umblau după neprihănire, au căpătat neprihănirea și anume neprihănirea care * se capătă prin credință;
* Cap. 4. 11; 10. 20. * Cap. 1. 17.

31. pe cînd Israel, care umbla * după o Lege, care să dea neprihănirea, n'a * ajuns la Legea aceasta.
* Cap. 10. 2; 11. 7. * Gal. 5. 4.

32. Pentruce? Pentru că Israel n'a căutat-o prin credință, ci prin fapte. Ei s'au * lovit de piatra de poticnire,
* Luc. 2. 34, 1 Cor. 1. 23.

33. după cum este scris: „Iată * că pun în Sion o Piatră de poticnire, și o stîncă de cădere: și * cine crede în El, nu va fi dat de rușine.”
* Ps. 118. 22. Isa. 8. 14; 28. 16. Mat. 21. 42. 1 Pet. 2. 6-8. * Cap. 10. 11.

Mîntuirea este aproape.

10 1. Fraților, dorința inimii mele și rugăciunea mea către Dumnezeu pentru Israelii, este să fie mîntuiți.

2. Le mărturisesc că * ei au rîvnă pentru Dumnezeu, dar fără pricepere:

* Fapt. 21. 20; 22. 3. Gal. 1. 14; 4. 17. Cap. 9. 31.

3. pentrucă, intrucît n'au cunoscut neprihănirea, pe care o dă Dumnezeu *, au căutat să-și pună înainte o neprihănire a lor înșiși *, și nu s'au supus astfel neprihănirii, pe care o dă Dumnezeu.
* Cap. 1. 17; 9. 30. * Filip. 3. 9.

4. Căci Hristos * este sfîrșitul Legii, pentruca oricine crede în El, să poată căpăta neprihănirea.
* Mat. 5. 17. Gal. 3. 21.

5. În adevăr, Moise scrie că omul * care împlinește neprihănirea, pe care o dă Legea, va trăi prin ea.

* Lev. 18. 5. Neem. 9. 29. Ezech. 20. 11, 13, 21. Gal. 3. 12.

6. Pe cînd iată cum vorbește neprihănirea, pe care o dă credința: „Să * nu zici în inima ta: „Cine se va sui în cer?” (Să pogoare adică pe Hristos din cer).
* Deut. 30. 12, 13.

7. Sau: „Cine se va pogori în Adînc?” (Să scoale adică pe Hristos din morți).

8. Ce zice ea deci? „Cuvîntul este aproape * de tine: în gura ta și în inima ta.” Și cuvîntul acesta este cuvîntul credinței, pe care-l propovăduim noi.
* Deut. 30. 14.

9. Dacă * mărturisești deci cu gura ta pe Isus ca Domn, și dacă crezi în inima ta că Dumnezeu L-a înviat din morți, vei fi mîntuit.

* Mat. 10. 32. Luc. 12. 8. Fapt. 8. 37.

10. Căci prin credință din inimă se capătă neprihănirea, și prin mărturisirea cu gura se ajunge la mîntuire,

11. după cum zice Scriptura: „Oricine * crede în el, nu va fi dat de rușine.”
* Isa. 28. 16; 49. 23. Ier. 17. 7. Cap. 9. 33.

12. În adevăr, nu * este nici o deosebire între Iudeu și Grec; căci toți au acelaș * Domn, care Ț este bogat în îndurare pentru toți cei ce-L cheamă.

* Fapt. 15. 9. Cap. 3. 22. Gal. 3. 28. * Fapt. 10. 36. Cap. 3. 29. 1 Tim. 2. 5. Țes. 1. 7; 2. 4, 7.

13. Fiindcă * „oricine va chema Numele * Domnului, va fi mîntuit.”

* Ioel. 2. 32. Fapt. 2. 21. * Fapt. 9. 14.

Lucrul acesta a fost vestit.

14. Dar cum vor chema pe Acela în care n'au crezut? Și cum vor crede în Acela, despre care n'au auzit? Și cum vor auzi despre El fără propovădător?

15. Și cum vor propovădui, dacă nu sint trimiși? După cum este scris: „Cît * de frumoase sint picioarele celor ce vestesc pacea, ale celor ce vestesc Evanghelia!”
* Isa. 52. 7. Nah. 1. 15.

16. Dar nu * toți au ascultat de Evanghelie. Căci Isaia zice: „Doamne *, cine a crezut propovăduirea noastră?”
* Cap. 3. 3. Evr. 4. 2. * Isa. 53. 1. Ioan 12. 38.

17. Astfel, credința vine în urma auzirii; iar auzirea vine prin Cuvîntul lui Hristos.

18. Dar eu întreb: „N'au auzit ei?“
Ba da; căci „glasul lor a răsunat
prin* tot pământul, și* cuvintele lor
au ajuns pînă la marginile lumii.“
*Ps. 19. 4. Mat. 24. 14; 28. 19. Marc. 16. 15. Col. 1. 6, 23.
*1 Reg. 18. 10. Mat. 4. 8.

19. Dar întreb iarăș: „N'a știut Is-
rael lucrul acesta?“ Ba da; căci Moise,
cel dintîi, zice: „Vă* voi întărița la
pîmî prin ceea ce nu este neam, vă voi
așîta minia printr'un neam* fără pri-
cepere.“
*Deut. 32. 21. Cap. 11. 11. *Tit. 3. 3.

20. Și Isaia nîerge cu îndrăzneala
pînă acolo că zice: „Am fost* găsit
de ceice nu Mă căutau; M'am făcut cu-
noscut celor ce nu întrebau de Mine.“
*Isa. 65. 1. Cap. 9. 30.

21. Pe cînd, despre Israel zice:
„Toată* ziua Mi-am întins minile spre
un norod răzvrătit și împotrivor la
vorbă.“
*Isa. 65. 2.

Orbirea lui Israel.

11. 1. Întreb dar: „A lepădat Dumne-
zeu pe poporul Său?“ Nicidecum!
Căci și* eu sint Israelit, din sămînța
lui Avraam, din semînția lui Beniamîn.
*1 Sam. 12. 22. Ier. 31. 37. *2 Cor. 11. 22. Filip. 3. 5.

2. Dumnezeu n'a lepădat pe poporul
Său, pe care l-a* cunoscut mai dinainte.
Nu știți ce zice Scriptura, în locul
unde vorbește despre Ilie? Cum se
plînge el lui Dumnezeu împotriva lui
Israel, cînd zice:
*Cap. 8. 29.

3. „Doamne*, pe proorocii Tăi i-au
omorît, altarele Tale le-au surpat; am
rămas eu singur, și caută să-mi ia via-
ța?“
*1 Reg. 19. 10, 14.

4. Dar ce-i răspunde Dumnezeu?
„Mi-am* păstrat șapte mii de bărbați,
cari nu și-au plecat genunchiul înain-
tea lui Baal.“
*1 Reg. 19. 18.

5. Tot așa*, și în vremea de față,
este o rămășiță datorită unei alegeri,
prin har.
*Cap. 9. 27.

6. Și dacă* este prin har, atunci nu
mai este prin fapte; altmîntrelea, ha-
rul n'ar mai fi har. Și dacă este prin
fapte, nu mai este prin har; altmîn-
trelea, fapta n'ar mai fi faptă.
*Cap. 4. 4, 5. Gal. 5. 4. Deut. 9. 4, 6.

7. Deci, ce urmează? Că Israel* n'a
căpătat ce căuta, iar rămășița aleasă
a căpătat; pe cînd ceilalți au fost im-
pietriți,
*Cap. 9. 31; 10. 9.

8. după cum este scris: „Dumnezeu*
le-a dat un duh de adormire, ochi* ca
să nu vadă, și urechi ca să n'audă, pî-
nă în ziua de astăzi.“
*Isa. 29. 10. *Deut. 29. 4.
Isa. 6. 9. Ier. 5. 21. Ezech. 12. 2. Mat. 13. 14. Ioan 12. 40.
Fapt. 28. 27.

9. Și David zice: „Masa lor să* li se
prefacă într'o cursă, într'un laț, într'-
un prilej de cădere și într'o dreptă
răsplătire.“
*Ps. 69. 22.

10. Să* li se întunece ochii ca să nu
vadă, și spinarea să le-o ții mereu gir-
bovită.“
*Ps. 69. 23.

Înștiințarea Neamurilor.

11. Întreb dar: „S'au poticnit ei ca
să cadă? Nicidecum! Ci, prin* alu-
necarea lor, s'a făcut cu putîntă min-
tuirea Neamurilor, ca să facă pe Israel
gelos;
*Fapt. 13. 46; 18. 6; 22. 18, 21; 28. 24, 29. Cap. 10. 19.

12. dacă, deci, alunecarea lor a fost
o bogăție pentru lume, și paguba lor
a fost o bogăție pentru Neamuri, ce
va fi plinătatea întoarcerii lor?
13. V'o spun vouă, Neamurilor: „În-
trucit sint* apostol al Neamurilor, îmi
slăvesc slujba mea,
*Fapt. 9. 15; 13. 2; 22. 21.
Cap. 15. 16. Gal. 1. 10; 2. 2, 7-9. Efes. 3. 8. 1 Tim. 2. 7.
2 Tim. 1. 11.

14. și caut, ca, dacă este cu putîntă,
să stîrnesc gelozia celor din neamul
meu, și să* mintuiesc pe unii din ei.
*1 Cor. 7. 16; 9. 22. 1 Tim. 4. 16. Iac. 5. 20.

15. Căci, dacă lepădarea lor a adus
împăcarea lumii, ce va fi primirea lor
din nou, decît viață din morți?
16. Iar dacă cele dintîi roade* sint
sfinte, și plămădeala este sfîntă; și
dacă rădăcina este sfîntă, și ramurile
sint sfinte.
*Lev. 23. 10. Num. 15. 18-21.

17. Iar dacă unele* din ramuri au fost
taiate, și dacă tu*, care erai dintr'un
măslin sălbatic, ai fost altoit în locul
lor, și ai fost făcut părtaş rădăcinii
și grăsimii măslinului,
*Ier. 11. 16. *Fapt. 2. 39. Ios. 2. 12, 13.

18. nu* te fâli față de ramuri. Dacă
te fâlești, să știi că nu tu ții rădăcina,
ci rădăcina te ține pe tine.
*1 Cor. 10. 12.

19. Dar vei zice: „Ramurile au fost
taiate, ca să fiu altoit eu.“
20. Adevărat: au fost taiate din pri-
cina necredinței lor, și tu stai în pi-
cioare prin credință: Nu* te îngîmfa
dar, ci teme-te*!
*Cap. 12. 16. *Prov. 28. 14. Isa. 66. 2. Filip. 2. 12.

21. Căci dacă n'a cruțat Dumnezeu
ramurile firești, nu te va cruța nici
pe tine.
22. Uită-te dar la bunătatea și aspri-
mea lui Dumnezeu: asprime față de
ceice au căzut, și bunătate față de tine,
dacă* nu încetezi să rămîi în bună-
tea aceasta; altmîntrelea, vei fi tăiat
și* tu.
*1 Cor. 15. 2. Ebr. 3. 6, 14. *Ioan 15. 2.

23. Și chiar ei: dacă * nu stăruiesc în necredință, vor fi altoiți; căci Dumnezeu poate să-i altoiască iarăși. ² 2 Cor. 3. 16.
24. Fiindcă, dacă tu, care ai fost tăiat dintr'un măsline, care din fire era sălbatec, ai fost altoit, împotriva firii tale, într'un măsline bun, cu cât mai mult vor fi altoiți ei, cari sînt ramuri firești, în măslinele lor?

Tot Israelul va fi mintuit.

25. Fraților, pentruca să nu vă socotiți singuri înțelepți*, nu vreau să nu știți taina aceasta: o parte din Israel a căzut într'o împietrire**, care va ținea pînă ț va intra numărul deplin al Neamurilor.

¹ Cap. 12. 10. ² Vers. 7. 2 Cor. 3. 14. ³ Luc. 21. 24. Apoc. 7. 9.

26. Și atunci tot Israelul va fi mintuit, dupăcum este scris: „Izbăvitorul va veni din Sion, și va îndepărta toate nelegiuirile dela Iacov.” ¹ Isa. 60. 20. Ps. 14. 7.

27. Acesta* va fi legămîntul, pe care-l voi face cu ei, cînd le voi șterge păcatele.”

¹ Isa. 27. 9. Ier. 31. 31, etc. Ebr. 8. 8; 10. 16.

28. În ce privește Evanghelia, ei sînt vrăjmași, și aceasta spre binele vostru; dar în ce privește alegerea, sînt iubiți*, din pricina părinților lor.

¹ Deut. 7. 8, 9; 10. 15.

29. Căci lui Dumnezeu nu-l pare rău de darurile și de chemarea făcută*.

¹ Num. 23. 19.

30. Dupăcum voi odinioară* n'ați ascultat de Dumnezeu, și dupăcum prin neascultarea lor ați căpătat îndurare acum,

¹ Ebr. 2. 2. Col. 3. 7.

31. tot așa, ei acum n'au ascultat, pentruca, prin îndurarea arătată vouă, să capete și ei îndurare.

32. Fiindcă Dumnezeu* a închis pe toți oamenii în neascultare, ca să aibă îndurare de toți.

¹ Cap. 3. 9. Gal. 3. 22.

33. O, adîncul bogăției, înțelepciunii și științei lui Dumnezeu! Cît* de nepătrunse sînt judecățile Lui, și cît de neînțelese** sînt căile Lui!

¹ Ps. 36. 6. ² ³ Iov 11. 7. Ps. 92. 5.

34. Și în adevăr*, „cine a cunoscut gîndul Domnului? Sau cine** a fost sfetnicul Lui?”

¹ Iov 15. 8. Isa. 40. 13. Ier. 23. 18. 1 Cor. 2. 16. ² ³ Iov 36. 22.

35. Cine* l-a dat ceva întîi, ca să aibă de primit înapoi?” ¹ ² ³ Iov 35. 7; 41. 11.

36. Din El*, prin El, și pentru El sînt toate lucrurile. A Lui** să fie slava în veci! Amin.

¹ 1 Cor. 8. 6. Col. 1. 16. ² ³ Gal. 1. 5. 1 Tim. 1. 17. 2 Tim. 4. 18. Ebr. 13. 21. 1 Pet. 5. 12. 2 Pet. 3. 18. Iuda 25. Apoc. 1. 6.

Predarea în slujba lui Dumnezeu.

12. 1. Vă îndemn* dar, fraților, pentru îndurarea lui Dumnezeu, să aduceți trupurile voastre ca o jertfă ț ț vie, sfîntă, plăcută lui Dumnezeu: aceasta va fi din partea voastră o slujbă duhovnicească.

¹ 1 Pet. 2. 5. ² ³ Ps. 50. 13, 14. Cap. 6. 13, 16, 19. 1 Cor. 6. 13, 20. ⁴ 2 Cor. 10. 1.

2. Să* nu vă potriviți chipului vechiului acestuia, ci să vă prefaceți**, prin înnoirea minții voastre, ca să puteți deosebi ț bine voia lui Dumnezeu: cea bună, plăcută și desăvîrșită. ¹ 1 Pet. 1. 14. 1 Ion. 2. 15. ² ³ Ebr. 1. 18; 4. 23. Col. 1. 21, 22; 3. 10. ⁴ ⁵ Efes. 5. 10, 17. 1 Tes. 4. 3.

3. Prin harul*, care mi-a fost dat, eu spun fiecăruia dintre voi, să** nu aibă despre sine o părere mai înaltă decît se cuvine; ci să aibă simțiri cumpătate despre sine, potrivit cu măsura de credință, pe care a împărțit-o Dumnezeu fiecăruia ț.

¹ Cap. 1. 5; 15. 15. 1 Cor. 3. 10; 15. 10. Gal. 2. 9. Efes. 3. 2, 7, 8. ² ³ Prov. 25. 27. Ecl. 7. 16. Cap. 11. 20. ⁴ 1 Cor. 10. 17, 11. Efes. 4. 7.

4. Căci, dupăcum* într'un trup avem mai multe mădulare, și mădularele n'au toate aceeași slujbă,

5. tot așa, și noi*, cari sintem mulți, alcătuim un singur trup în Hristos; dar, fiecare în parte, sintem mădulare unii altora. ¹ 1 Cor. 10. 17; 12. 20, 27. Efes. 1. 23; 4. 25.

6. Deoarece avem* felurite daruri, după** harul care ne-a fost dat: cine are darul proorociei ț, să-l întrebuințeze după măsura credinței lui. ¹ 1 Cor. 12. 4. Pet. 4. 10, 11. ² ³ Vers. 3. ⁴ ⁵ Fapt. 11. 27. 1 Cor. 12. 10, 28; 13. 2; 14. 1, 6, 29, 31.

7. Cine este chemat la o slujbă, să se țină de slujba lui. Cine* învață pe alții, să se țină de învățatură.

¹ Fapt. 13. 1. Gal. 6. 6. Efes. 4. 11. 1 Tim. 5. 17.

8. Cine* îmbărbătează pe alții, să se țină de îmbărbătare. Cine** dă, să dea cu inimă largă. Cine ț cirmuiește, să cirmuiască cu rîvnă. Cine face milostenie, s'o facă cu ț ț bucurie. ¹ Fapt. 15. 32. 1 Cor. 14. 3. ² ³ Mat. 6. 1—3. ⁴ ⁵ Fapt. 20. 28. 1 Tim. 5. 17. Ebr. 13. 7, 24. 1 Pet. 5. 2. ⁶ ⁷ 2 Cor. 9. 7.

Dragostea să se arate în toate.

9. Dragostea* să fie fără prefăcătoare. Fie-vă groază** de rău, și lipiți-vă tare de bine. ¹ 1 Tim. 1. 5. 1 Pet. 1. 22. ² ³ Ps. 34. 14; 36. 4; 97. 10. Amos 5. 15.

10. Iubiți-vă unii pe alții cu* o dragoste frățească. În cîinste**, fiecare să dea înțietate altuia. ¹ Ebr. 13. 1. 1 Pet. 1. 2; 2. 17; 3. 8. 2 Pet. 1. 7. ² ³ Filip. 2. 3. 1 Pet. 5. 5.

11. În sîrguință, fiți fără preget. Fiți

plini de rivnă cu duhul. Slujiți Domnului.

12. Bucurați-vă* în nădejde. Fiți răbdători** în necaz. Stăruiiți în rugăciune.
 * Luc. 10, 20. Cap. 5, 2; 15, 13. Filip. 3, 1; 4, 1. 1 Tes. 5, 16. Ebr. 3, 6. 1 Pet. 4, 13.
 * Luc. 21, 19. 1 Tim. 6, 11. Ebr. 10, 36; 12, 1. Iac. 1, 4; 5, 7. 1 Pet. 2, 19, 20.
 * Luc. 18, 1. Fapt. 2, 42; 12, 5. Efez. 6, 18. Col. 4, 2. 1 Tes. 5, 17.

13. Ajutați* pe sfinți, când sint în nevoie. Fiți primitori** de oaspeți.
 * 1 Cor. 10, 1. 2 Cor. 9, 1, 12. Ebr. 6, 10; 13, 16. 1 Ioan 3, 17.
 * 1 Tim. 3, 2. Tit. 1, 8. Ebr. 13, 2. 1 Pet. 4, 9.

14. Binecuvântați* pe cei ce vă prigonesc: binecuvântați și nu blestemați.
 * Mat. 5, 44. Luc. 6, 28; 23, 34. Fapt. 7, 60. 1 Cor. 1, 12. 1 Pet. 2, 23; 3, 9.

15. Bucurați-vă* cu cei ce se bucură; plingeți cu ceice pling.
 * 1 Cor. 12, 26.

16. Aveți* aceleași simțiminte unii față de alții. Nu** umblați după lucrurile înalte, ci rămîneți la cele smerite. Să nu ț* vă socotiți singuri înțelepți.
 * 1 Cor. 1, 10. Filip. 2, 2; 3, 16. 1 Pet. 3, 8.
 * Cap. 13, 5. 1 Cor. 1, 10. Filip. 2, 2; 3, 16. 1 Pet. 3, 8.
 * Ps. 131, 1, 2. Ier. 45, 5. 1 Prov. 3, 7; 26, 12. Isa. 5, 21. Cap. 11, 25.

Răzbunarea este a Domnului

17. Nu* întoarceți nimănui rău pentru rău. Urmăriți** ce este bine, înaintea tuturor oamenilor.
 * Prov. 20, 2. Mat. 5, 39. 1 Tes. 5, 15. 1 Pet. 3, 9. * Cap. 1, 16. 2 Cor. 8, 11.

18. Dacă este cu puțință, întrucît atîrnă de voi, trăiați* în pace cu toți oamenii.
 * Mirc. 9, 50. Cap. 14, 19. Ebr. 12, 14.

19. Prea iubiților, nu* vă răsbunați singuri; ci lăsați să se răzbune minia lui Dumnezeu; căci este scris: „Răzbunarea** este a Mea; Eu voi răsplăti“, zice Domnul.
 * Lev. 19, 18. Prov. 24, 29. Vers. 17. * Deut. 32, 35. Ebr. 10, 30.

20. Dimpotrivă*: dacă îi este foame vrăjmașului tău, dă-i să mănînce; dacă-i este sete, dă-i să bea; dacă vei face astfel, vei grămădi cărbuni aprinși pe capul lui.“
 * Exod. 23, 4, 5. Prov. 25, 21, 22. Mat. 5, 41.

21. Nu te lăsa biruit de rău, ci biruiește răul prin bine.

Supunerea față de stăpînire.

131. Oricine să* fie supus stăpînirilor celor mai înalte; căci nu este stăpînire care să nu vină dela Dumnezeu. Și** stăpînirile cari sint, au fost rînduite de Dumnezeu.
 * Tit. 3, 1. 1 Pet. 2, 13. * Prov. 8, 15, 16. Dan. 2, 21; 4, 32. Ioan 19, 11.

2. Deaceea, cine se împotrivesc stăpînirii*, se împotrivesc rînduiei lui Dumnezeu; și ceice se împotrivesc, își vor lua osînda.
 * Tit. 3, 1.

3. Dregătorii nu sint de temut pentru o faptă bună, ci pentru una rea. Vrei dar să nu-ți fie frică de stăpînire? Fă* binele, și vei avea laudă dela ea.
 * 1 Pet. 2, 14; 3, 13.

4. El este slujitorul lui Dumnezeu pentru binele tău. Dar, dacă faci răul, teme-te, căci nu degeaba poartă sabia. El este în slujba lui Dumnezeu, ca să-L războne și să pedepsească pe cei ce face rău.

5. Deaceea trebuie* să fiți supuși nu numai de frica pedepsei, ci** și din îndemnul cugetului.
 * Ecl. 8, 2. * 1 Pet. 2, 14.

6. Tot pentru aceasta să plătiți și birurile. Căci dregătorii sint niște slujitori ai lui Dumnezeu, făcînd necurmat tocmai slujba aceasta.

7. Dați* tuturor ce sinteți datori să dați: cui datorați birul, dați-i birul; cui datorați vama, dați-i vama; cui datorați frica, dați-i frica; cui datorați cîstea, dați-i cîstea.

* Mat. 22, 21. Marc. 12, 17. Luc. 20, 25.

Dragostea este împlinirea Legii.

8. Să nu datorați nimănui nimic, decît să vă iubiți unii pe alții: căci cine* iubește pe alții, a împlinit Legea.
 * Vers. 10. Gal. 5, 14. Col. 3, 14. 1 Tim. 1, 5. Luc. 2.

9. De fapt: „Să* nu precurvești, să nu furi, să nu faci nici o mărturisire mîncinoasă, să nu poftesti“, și orice altă poruncă mai poate fi, se cuprind în porunca aceasta: „Să** iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși.“
 * Exod. 20, 13, etc. Deut. 5, 17, etc. Mat. 19, 18.
 * Lev. 19, 18. Mat. 22, 39. Mirc. 12, 31. Gal. 5, 14. Ebr. 2, 8.

10. Dragostea nu face rău aproapei: dragostea* deci este împlinirea Legii.
 * Mat. 22, 40. Vers. 8.

Veghere și curăție.

11. Și aceasta cu atît mai mult, cu cît știți în ce împrejurări ne aflăm: este ceasul să vă* treziți în sfîrșit din somn; căci acum mintuirea este mai aproape de noi decît atunci cînd am crezut.
 * 1 Cor. 15, 51. Efez. 5, 14. 1 Tes. 5, 5, 6.

12. Noaptea aproape a trecut, se apropie ziua. Să* ne desbrăcăm dar de faptele întunecului, și să** ne îmbrăcăm cu armele luminii.

* Efez. 5, 11. Col. 3, 8. * Ebr. 10, 6, 13. 1 Tes. 5, 8.

13. Să* trăim frumos, ca în timpul zilei, nu** în chefuri și în beții; nu ț* în curvii și în fapte de rușine; nu ț* în certuri și în pizmă;
 * Filip. 4, 8. 1 Tes. 4, 12. 1 Pet. 2, 12. * Prov. 23, 20. Luc. 21, 34. 1 Pet. 4, 3.
 * 1 Cor. 6, 9. Efez. 5, 5. * Iac. 3, 14.

14. ci îmbrăcați-vă* în Domnul Isus Hristos, și nu purtați grija** de firea pămîntescă, pentruca să-i treziți poftele.

Gal. 3. 27. Efes. 4. 24. Col. 3. 10. Gal. 5. 16. 1 Pet. 2. 11.

Îngăduința creștinească.

14. 1. Primiți bine pe cel slab* în credință, și nu vă apucați la vorbă asupra părerilor îndoielnice.

Cap. 15. 1, 7. 1 Cor. 8. 9, 11; 9. 22.

2. Unul crede că poate* să mănînce de toate; pe cînd altul, care este slab, nu mănîncă decît verdețuri.

Vers. 14. 1 Cor. 10. 25. 1 Thro. 4. 4. Tit. 1. 15.

3. Cine mănîncă să nu disprețuiască pe cine* nu mănîncă; și cine nu mănîncă, să nu judece pe cine mănîncă, fiindcă Dumnezeu l-a primit.

Col. 2. 16.

4. Cine ești tu*, care judeci pe robul altuia? Dacă stă în picioare sau cade, este treaba stăpînului său; totuși, va sta în picioare, căci Domnul are putere să-l întărească pentru ca să stea.

Iac. 4. 12.

5. Unul* socotește o zi mai pe sus decît alta; pentru altul, toate zilele sînt la fel. Fiecare să fie deplin încredințat în mintea lui.

Gal. 4. 10. Col. 2. 16.

6. Cine* face deosebire între zile, pentru Domnul o face. Cine nu face deosebire între zile, pentru Domnul n-o face. Cine mănîncă, pentru Domnul mănîncă; pentrucă aduce mulțămiri** lui Dumnezeu. Cine nu mănîncă, pentru Domnul nu mănîncă; și aduce și el mulțămiri lui Dumnezeu.

Gal. 4. 10. 1 Cor. 10. 31. 1 Tim. 4. 3.

7. În adevăr, niciunul* din noi nu trăiește pentru sine, și nici unul din noi nu moare pentru sine.

1 Cor. 6. 19, 20. Gal. 2. 20. 1 Tes. 5. 10. 1 Pet. 4. 2.

8. Căci dacă trăim, pentru Domnul trăim; și dacă murim, pentru Domnul murim. Deci, fie că trăim, fie că murim, noi sîntem ai Domnului.

9. Căci Hristos* pentru aceasta a murit și a înviat ca să aibă stăpînire** și peste cei morți și peste cei vii.

2 Cor. 5. 15. Fapt. 10. 36.

10. Dar pentruce judeci tu pe fratele tău? Sau pentruce disprețuiești tu pe fratele tău? Căci toți* ne vom înfățișa înaintea scaunului de judecată al lui Hristos.

Mat. 25. 31, 32. Fapt. 10. 42; 17. 31. 2 Cor. 5. 10. Iuda 14, 15.

11. Fiindcă este scris: „Pe viața* Mea Mă jur, zice Domnul, că orice

genunchi se va pleca înaintea Mea, și orice limbă va da slavă lui Dumnezeu.”

Isa. 45. 23. Filip. 2. 10.

12. Așa că fiecare* din noi are să dea socoteală despre sine însuși lui Dumnezeu.

Mat. 12. 36. Gal. 6. 5. 1 Pet. 4. 5.

Să nu jignim pe fratele nostru.

13. Să nu ne mai judecăm dar unii pe alții. Ci mai bine judecați să* nu faceți nimic, care să fie pentru fratele vostru o piatră de poticnire sau un prilej de păcătuire.

1 Cor. 8. 9, 13; 10. 32.

14. Eu știu și sînt încredințat în Domnul Isus, că* nimic nu este necurat în sine, și că un lucru nu este necurat de cît pentru cel* ce crede că este necurat.

Fapt. 10. 15. Vers. 2. 20. 1 Cor. 10. 25. 1 Tim. 4. 4. Tit. 1. 15. 1 Cor. 8. 7, 10.

15. Dar dacă faci ca fratele tău să se mîhnească din pricina unei mîncări, nu mai umblî în dragoste! Nu* nimici, prin mîncarea ta, pe acela pentru care a murit Hristos!

1 Cor. 8. 11.

16. Nu* faceți ca binele vostru să fie grăit de rău.

Cap. 12. 17.

17. Căci* Împărăția lui Dumnezeu nu este mîncare și băutură, ci neprihănire, pace și bucurie în Duhul Sfînt.

1 Cor. 8. 8.

18. Cine slujește lui Hristos în felul acesta, este plăcut* lui Dumnezeu și cinstit de oameni.

2 Cor. 8. 21.

19. Așa dar*, să urmărim lucrurile, cari duc la pacea și zidirea noastră*.

Ps. 91. 14. Cap. 12. 18. Cap. 15. 2. 1 Cor. 14. 12. 1 Tes. 5. 11.

20. Să nu nimicești, pentru* o mîncare, lucrul lui Dumnezeu. Drept vorbind, toate* lucrurile sînt curate. Totuși, a mîncă din ele, cînd faptul acesta ajunge pentru altul un prilej de cădere, este rău.

Vers. 16. Mat. 15. 11. Fapt. 10. 15. Vers. 14. Tit. 1. 15. 1 Cor. 8. 9-12.

21. Bine este să nu mănînci carne*, să nu bei vin și să te ferești de orice lucru, care poate fi pentru fratele tău un prilej de cădere, de păcătuire sau de slăbire.

1 Cor. 8. 13.

22. Încredințarea pe care o ai, păstrează-o pentru tine, înaintea lui Dumnezeu. Ferice* de cel ce nu se osîndește singur în ce găsește bine.

1 Ioan 3. 21.

23. Dar cine se îndoiește și mănîncă, este osîndit, pentrucă nu mănîncă din încredințare. Tot* ce nu vine din încredințare, e păcat.

Tit. 1. 15.

Cei tari să îngăduie pe cei slabi.

15. Noi*, cari sîntem tari, sîntem datori să răbdăm slăbiciunile** celor slabi, și să nu ne plăcem nouă în sine.

2. Fiecare* din noi să placă aproape-lui, în ce este bine, în vederea zidirii** altora.

3. Căci* și Hristos nu și-a plăcut Lui însuși; ci, după cum este scris: „O-cările** celor ce Te ocărăsc pe Tine, au căzut peste Mine.“

4. Și tot ce a fost* scris mai înainte, a fost scris pentru învățătura noastră, pentruca, prin răbdarea și prin mîngîierea pe care o dau Scripturile, să avem nădejde.

5. Dumnezeu* răbdării și al mîngîierii să vă facă să aveți aceleași simțiminte, unii față de alții, după pilda lui Hristos Isus;

6. pentruca toți împreună, cu* o inimă și cu o gură, să slăviți pe Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Isus Hristos.

7. Așa dar, primiți-vă* unii pe alții, cum** v'a primit și pe voi Hristos, spre slava lui Dumnezeu.

8. Hristos* a fost, în adevăr, un slujitor al tăierii împrejur, ca să dovedească credințioșia lui Dumnezeu, și să** întărească făgăduințele date părinților;

9. și ca Neamurile să slăvească* pe Dumnezeu, pentru îndurarea Lui, după cum este scris: „De aceea** Te voi lăuda printre Neamuri, și voi cînta Numelui Tău.“

10. Este zis iarăș: „Veseliți-vă* Neamuri, împreună cu poporul Lui.“

11. Și iarăș: „Lăudați* pe Domnul, toate Neamurile; slăviți-L, toate noroadele.“

12. Tot astfel și Isaia zice: „Din le-se va* ieși o Rădăcină, care se va scula să domnească peste Neamuri; și Neamurile vor nădăjdui în El.“

13. Dumnezeu* nădejdiei să vă umple

de toată bucuria* și pacea, pe care o dăcredință, pentruca, prin puterea Duhului Sfînt, să fiți tari în nădejde!

Pavel despre slujba lui.

14. În ce vă privește pe voi, fraților, eu însumi sint* incredințat că sînteți plini de bunătațe, plini** și de orice fel de cunoștință, și astfel sînteți în stare să vă sfătuiți unii pe alții.

15. Totuș, ici colea v'am scris mai cu îndrăzneală, ca să vă aduc din nou a-minte de lucrurile acestea, în puterea harului*, pe care mi l-a dat Dumnezeu,

16. ca să* fiu slujitorul lui Isus Hristos între Neamuri. Eu îmi împlinesc pe scumpătate slujba Evangheliei lui Dumnezeu, pentruca Neamurile să-l fie o jertfă** bine primită, sfințită de Duhul Sfînt.

17. Eu dar mă pot lăuda în* Isus Hristos, în slujirea lui Dumnezeu.

18. Căci n'aș îndrăzni să pomenesc nici un lucru, pe* care să nu-l fi făcut Hristos prin mine, ca** să aduc Neamurile la ascultarea de El: fie prin cuvîntul meu, fie prin faptele mele,

19. fie prin* puterea semnelor și a minunilor, fie prin puterea Duhului Sfînt. Așa că, de la Ierusalim și țările de primprejur, pînă la Iliric, am răspîndit cu prisosință Evanghelia lui Hristos.

20. Și am căutat să vestesc Evanghelia acolo unde Hristos nu fusese vestit, ca* să nu zidesc pe temelia pu-să de altul,

21. după cum este scris: „Acea, că-
rora* nu li se propovăduise despre El, El vor vedea, și cei ce n'auziseră de El, El vor cunoaște.“

Planurile apostolului.

22. Iată ce m'a* împedecat de multe ori să vin la voi.

23. Dar acum, fiindcă nu mai am nimic care să mă țină pe aceste meleaguri, și* fiindcă de ani de zile doresc fierbinte să vin la voi,

24. nădăjduiesc să vă văd în treacăt, cînd mă voi duce în Spania, și* să fiu însoțit de voi pînă acolo, după ce

imi voi implini, macar in parte, do-
rința de a fi stat la voi. ¹ Fapt. 15. 3.

25. Acum mă duc * la Ierusalim să
duc niște ajutoare sfinților.

² Fapt. 19. 21; 20. 22; 24. 17.

26. Căci cei din Macedonia și Ahaia
au * avut bunătața să facă o strângere
de ajutoare pentru săracii dintre sfin-
ții, cari sînt în Ierusalim.

³ 1 Cor. 16. 1, 2. 2 Cor. 8. 1.

27. Negreșit, au avut bunătața; dar
era și o datorie față de ei; pentrucă,
dacă * Neamurile au avut parte de bi-
necuvîntările lor duhovnicești, este **
de datorita lor să-i ajute și ele cu bu-
nurile lor pămîntești.

⁴ 2 Cor. 9. 2, 12. Cap. 11. 17. ⁵ 1 Cor. 9. 41. Gal. 6. 6.

28. După ce-mi voi implini dar în-
sărcinarea aceasta, și le voi încredința
aceste daruri *, voi pleca în Spania,
și voi trece pe la voi.

⁶ Filip. 4. 17.

29. Știu * că dacă vin la voi, voi
veni cu o deplină binecuvîntare dela
Hristos.

⁷ Cap. 1. 11.

30. Vă îndemn dar, fraților, pentru
Domnul nostru Isus Hristos, și pen-
tru * dragostea Duhului, să ** vă lup-
tați împreună cu mine, în rugăciunile
voastre către Dumnezeu pentru mine,

⁸ Filip. 2. 1. ⁹ 2 Cor. 1. 11. Col. 4. 12.

31. ca să * fiu izbăvit de răzvrătiții
din Iudea, și pentruca slujba **, pe ca-
re o am pentru Ierusalim, să fie bine
primită de sfinți;

¹⁰ 2 Tes. 3. 2. ¹¹ 2 Cor. 8. 4.

32. și astfel să ajung la voi cu bucu-
rie, cu voia * lui Dumnezeu, și să **
mă răcoresc puțin în mijlocul vostru.

¹² Cap. 10. ¹³ Fapt. 18. 21. 1 Cor. 4. 19. Iac. 4. 15. ¹⁴ 1 Cor. 16. 18.

2 Cor. 7. 13. 2 Tim. 1. 16. Filip. 7. 20.

33. Dumnezeu! * păcii să fie cu voi
cu toți! Amin.

¹⁵ Cap. 16. 20. 1 Cor. 14. 33. 2 Cor. 13. 11. Filip. 4. 9. 1 Tes. 5. 23. 2 Tes. 3. 16. Evr. 13. 20.

Urări de sănătate.

16 1. Vă dau în grijă pe Fivi, sora
noastră, care este diaconită ¹ a Bi-
sericii din Cheneza *;

² Fapt. 18. 18.

2. s'o * primiți în Domnul, într'un
chip vrednic de sfinți, și s'o ajutați
în orice ar avea trebuința de voi; căci
și ea s'a arătat de ajutor multora și în-
deosebi mie.

³ Filip. 2. 29. 3 Ioan. 5. 6.

3. Spuneți sănătate Priscilei * și lui
Acuila, tovarășii mei de lucru în
Hristos Isus,

⁴ Fapt. 13. 2, 18, 26. 2 Tim. 4. 19.

4. cari și-au pus capul în joc, ca să-
mi scape viața. Le mulțămesc nu nu-
mai eu, dar și toate Bisericile ieșite
dintre Neamuri. —

1. Sau: slujitoare.

5. Spuneți sănătate și Bisericii * care
se adună în casa lor. — Spuneți sănă-
tate lui Epenet, prea iubitul meu, care
a fost cel dintîi rod ** al Asiei pentru
Hristos.

⁵ 1 Cor. 16. 19. Col. 4. 15. Filip. 2. ⁶ 1 Cor. 16. 13.

6. Spuneți sănătate Mariei, care s'a
ostenit mult pentru voi. —

7. Spuneți sănătate lui Andronic și
lui Iunia, rudele mele și tovarășii mei
de temniță, cari sînt cu vază între a-
postoli. Ei au * venit la Hristos mai
înainte de mine chiar. —

⁷ Gal. 1. 22.

8. Spuneți sănătate lui Ampliat, prea
iubitul meu în Domnul. —

9. Spuneți sănătate lui Urban, tova-
rășul nostru de lucru în Hristos, și lui
Stache, prea iubitul meu. —

10. Spuneți sănătate lui Apele, în-
cercatul slujitor al lui Hristos. — Spu-
neți sănătate celor din casa lui Aristo-
bul. —

11. Spuneți sănătate lui Ierodion, ru-
da mea. — Spuneți sănătate celor din
casa lui Narcis, cari sînt ai Domnu-
lui. —

12. Spuneți sănătate Trifenei și Tri-
fosei, cari se ostenesesc pentru Dom-
nul. — Spuneți sănătate Persidei prea
iubite, care s'a ostenit mult pentru
Domnul. —

13. Spuneți sănătate lui Ruf, cel a-
les * în Domnul, și mamei lui, care s'a
arătat și mama mea. —

⁸ 2 Ioan. 1.

14. Spuneți sănătate lui Asincrit, lui
Flegon, lui Hermes, lui Patroba, lui
Herma, și fraților cari sînt împreună
cu ei. —

15. Spuneți sănătate lui Filolog și lu-
liei, lui Nereu și surorii lui, lui Olim-
pa, și tuturor sfinților cari sînt în-
preună cu ei. —

16. Spuneți-vă * sănătate unii altora
cu o sărutare sfîntă.

Toate Bisericile lui Hristos vă trimet
sănătate.

⁹ 1 Cor. 16. 20. 2 Cor. 13. 12. 1 Tes. 5. 26. 1 Pet. 5. 14.

Ferirea de desbinări.

17. Vă îndemn, fraților, să vă feriți
de ceice * fac desbinări și tulburare
împotriva învățaturii, pe care ați pri-
mit-o. Depărtați-vă ** de ei. ¹ Fapt. 15. 1,
5, 24. 1 Tim. 6. 3. ² 1 Cor. 5. 9, 11. 2 Tes. 3. 6, 14. 2 Tim. 3. 5.
Tit. 3. 10. 2 Ioan. 10.

18. Căci astfel de oameni nu slujesc
lui Hristos, Domnul nostru, ci pînte-
celui * lor; și, prin ** vorbiri dulci și
amăgitoare, ei înșală inimile celor les-
ne crezătoare. ³ Filip. 3. 19. 1 Tim. 6. 5. ⁴ Col. 2. 24.

2 Tim. 3. 6. Tit. 1. 10. 2 Pet. 2. 3.

19. Cît despre voi, ascultarea * voastră este cunoscută de toți. Mă bucur dar de voi, și doresc să fiți înțelepți * în ce privește binele, și proști în ce privește răul. ^{Cap. 1.8. Mat. 10.16. 1 Cor. 14.20.}

20. Dumnezeu * păcii va * zdrobi în curînd pe Satana supt picioarele voastre. Harul * Domnului nostru Isus Hristos să fie cu voi! Amin. ^{Cap. 15.33. Fac. 3.16. 1 Tes. 24.1 Cor. 16.23. 2 Cor. 13.14. Filip. 1.25. 1 Tes. 5.28. 2 Tes. 3.18. Apoc. 2.21.}

Incheiere.

21. Timotei *, tovarășul meu de lucru, vă trimete sănătate; tot așa și Luciu *, Iason * și Sosipater **, rudele mele. — ^{Fapt. 16.1. Filip. 2.19. Col. 1.1. 1 Tes. 3.2. 1 Tim. 1.2. Evr. 13.23. Cap. 13.1. Fapt. 17.5. Fapt. 20.2.}

22. Vă trimet sănătate în Domnul eu, Terțiu, care am scris epistola aceasta. —

23. Gaiu *, gazda mea și a întregii Biserici, vă trimete sănătate. — Erast **,

vistiernicul cetății, vă trimete sănătate; tot așa și fratele Cuart. ^{1 Cor. 1.14. Cap. 19.22. 2 Tim. 4.20.}

24. Harul * Domnului nostru Isus Hristos să fie cu voi cu toți! Amin. ^{Vers. 20. 1 Tes. 5.28.}

25. Iar Aceluia * care poate să vă întărească, după * Evanghelia mea și propovăduirea lui Isus Hristos, — potrivit cu * descoperirea tainei, care * a fost ținută ascunsă timp de veacuri, ^{Efes. 3.2. 1 Tes. 3.13. 2 Tes. 2.17. 3.1. 1 Tim. 2.1. 2 Cor. 2.16. 1 Tes. 1.9. 3.3-5. Col. 1.27. 1 Tim. 2.7. Efes. 3.3. Col. 1.26.}

26. dar * a fost arătată acum prin scrierile prorocilor, și, prin porunca Dumnezeului celui vecinic, a fost adusă la cunoștința tuturor Neamurilor, ca să asculte * de credință, — ^{Efes. 1.9. 2 Tim. 1.10. Tit. 1.2. 3.1 Pet. 1.10. Cap. 6.7. Cap. 1.5. 16.18.}

27. a lui Dumnezeu, care singur * este înțelept, să fie slava, prin Isus Hristos, în vecii vecilor! Amin. ^{1 Tim. 1.17. 1 Tes. 1.10. 2 Tes. 1.10.}

ÎNȚÎIA EPISTOLĂ A LUI PAVEL CĂTRE CORINTENI

Urare.

1. Pavel, chemat * sa fie apostol al lui Isus Hristos, prin * voia lui Dumnezeu, și fratele Sosten **, ^{Rom. 1.1. 2 Cor. 1.1. Efes. 1.1. Col. 1.1. Fapt. 18.17.}

2. către Biserica lui Dumnezeu care este în Corint, către cei * ce au fost sfințiți * în Hristos Isus, chemați * să fie sfinți, și către toți cei ce cheamă în vreun loc Numele lui Isus Hristos, Domnul * lor și * al nostru: ^{Juda 1. Ioan 17.19. Fapt. 15.9. Rom. 1.7. 2 Tim. 1.9. Fapt. 9.14. 21. 22. 16. 2 Tim. 2.22. Cap. 8.6. Rom. 3.22. 10.12.}

3. Har * și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnul Isus Hristos! ^{Rom. 1.7. 2 Cor. 1.2. Efes. 1.2. 1 Pet. 1.2.}

Mulțămiri și îndemn la unire.

4. Mulțămesc * Dumnezeului meu totdeauna, cu privire la voi, pentru harul lui Dumnezeu, care v'a fost dat în Isus Hristos. ^{Rom. 1.8.}

5. Căci în El ați fost îmbogățiți în * toate privințele, cu orice vorbire și cu orice cunoștință. ^{Cap. 12.8. 2 Cor. 8.7.}

6. În felul acesta mărturia * despre

Hristos a fost bine întărită în mijlocul vostru; ^{Cap. 2.1. 2 Tim. 1.8. Apoc. 1.2.}

7. așa că nu duceți lipsă de niciun fel de dar, în așteptarea * arătării Domnului nostru Isus Hristos. ^{Filip. 3.20. Tit. 2.13. 2 Pet. 3.12.}

8. El * vă va întări pînă la sfîrșit, în așa fel ca * să fiți fără vină în ziua venirii Domnului nostru Isus Hristos. ^{1 Tes. 3.13. Col. 1.22. 1 Tes. 5.24.}

9. Credincios * este Dumnezeu, care v'a chemat la părăsirea * cu Fiul Său Isus Hristos, Domnul nostru. ^{Isa. 40.7. Cap. 10.13. 1 Tes. 6.24. 2 Tes. 3.3. Evr. 10.21. Ioan 15.4. 17.21. 1 Ioan 1.3. 4.13.}

10. Vă îndemn, fraților, pentru Numele Domnului nostru Isus Hristos, să * aveți toți același fel de vorbire, să n'aveți desbinări între voi, ci să fiți uniți în chip desăvîrșit într'un gînd și o simțire. ^{Rom. 12.16. 15.5. 2 Cor. 13.11. Filip. 2.2. 3.16. 1 Pet. 3.8.}

11. Căci, fraților, am aflat despre voi dela ai Cloei, că între voi sint certuri.

12. Vreau să spun că fiecare * din voi zice: „Eu sint al lui Pavel!” — „Și

eu, al lui Apolo!"" — „Și eu, al lui Chifa!"" — „Și eu, al lui Hristos!"" —
 *Cap. 3. 4. *Fapt. 18. 24; 19. 1. Cap. 16. 12. †Ioan 1. 42.

13. Hristos * a fost împărțit? Pavel a fost răstignit pentru voi? Sau în numele lui Pavel ați fost voi botezați?
 *2Cor. 11. 4. Efes. 4. 6.

14. Mulțămesc lui Dumnezeu că n'am botezat pe niciunul din voi, afară de Crisp * și Gaiu **, *Fapt. 18. 8. *Rom. 16. 23.

15. pentruca nimeni să nu poată spune că ați fost botezați în numele meu. 16. Da, am mai botezat și casa lui Stefana*; incolo, nu știu să mai fi botezat pe altcineva. *Cap. 16. 17.

Înțelepciunea

lumii și înțelepciunea lui Dumnezeu.

17. De fapt, Hristos m'a trimes nu să botez, ci să propovăduiesc Evanghelia: nu * înțelepciunea vorbirii, ca nu cumva crucea lui Hristos să fie făcută zadarnică. *Cap. 2. 1, 4, 13. 2Pet. 1. 10.

18. Fiindcă propovăduirea crucii este o nebulie * pentru cei ** ce sînt pe calea pierzării: dar pentru noi, cari † sîntem pe calea mîntuirii, este puterea †† lui Dumnezeu. *2Cor. 2. 15. *Fapt. 17. 18. Cap. 2. 14. †Cap. 15. 26. ††Rom. 1. 16. Vers. 24.

19. Căci este scris: „Voi prăpădi * înțelepciunea celor înțelepți, și voi nimici priceperea celor pricepuți.“

*Iov 6. 12, 13. Isa. 29. 14. Ier. 8. 9.

20. Unde * este înțeleptul? Unde este cărturarul? Unde este vorbărețul veacului acestuia? N'a ** prostit Dumnezeu înțelepciunea lumii acesteia?

*Isa. 33. 18. *Iov 12. 17, 20, 24. Isa. 44. 25. Rom. 1. 22.

21. Căci * intrucît lumea, cu înțelepciunea ei, n'a cunoscut pe Dumnezeu în înțelepciunea lui Dumnezeu, Dumnezeu a găsit cu cale să mîntuiască pe credincioși prin nebulia propovăduirii crucii. *Mat. 11. 25. Luc. 10. 21. Rom. 1. 20, 21, 28.

22. Iudeii *, într'adevăr, cer minuni, și Grecii caută înțelepciune;

*Mat. 12. 38; 16. 1. Marc. 8. 11. Luc. 11. 16. Ioan 4. 48.

23. dar noi propovăduim pe Hristos cel răstignit, care pentru Iudei * este o pricină de poticnire, și pentru Neamuri o nebulie **: *Isa. 8. 14. Mat. 11. 6; 13. 57. Luc. 2. 34. Ioan 8. 60, 66. Rom. 9. 32. Gal. 5. 11. 1Pet. 2. 8. *Vers. 18. Cap. 2. 14.

24. dar pentru cei chemați, fie Iudei, fie Greci, este puterea * și înțelepciunea ** lui Dumnezeu.

*Rom. 1. 4, 16. Vers. 18. *Col. 2. 3.

25. Căci nebulia lui Dumnezeu, este mai înțeleaptă decît oamenii; și slă-

biciunea lui Dumnezeu, este mai tare decît oamenii.

26. De pildă, fraților, uitativă la voi, cari ați fost chemați: printre voi nu * sînt mulți înțelepți în felul lumii, nici mulți puternici, nici mulți de neam ales.

*Ioan 7. 48.

27. Dar Dumnezeu a ales lucrurile * nebulie ale lumii, ca să facă de rușine pe cele înțelepte. Dumnezeu a ales lucrurile slabe ale lumii, ca să facă de rușine pe cele tari. *Mat. 11. 25. Iac. 2. 5. Ps. 8. 2.

28. Și Dumnezeu a ales lucrurile joșnice ale lumii, și lucrurile disprețuite, ba încă lucrurile cari * nu sînt, ca ** să nimicească pe cele ce sînt;

*Rom. 4. 17. *Cap. 2. 8.

29. pentruca * nimeni să nu se laude înaintea lui Dumnezeu. *Rom. 3. 27. Efes. 2. 9.

30. Și voi, prin El, sînteți în Hristos Isus. El a fost făcut de Dumnezeu pentru noi înțelepciune *, neprihănire **, sfințire † și răscumpărare ††, *Vers. 24. *Ier. 23. 5, 6. Rom. 4. 25. 2Cor. 5. 21. Filip. 3. 9. †Ioan 17. 19. ††Efes. 1. 7.

31. pentruca, după cum este scris: „Cine * se laudă, să se laude în Domnul.“

*Ier. 9. 23, 24. 2Cor. 10. 17.

Propovăduirea lui Pavel.

21. Cit despre mine, fraților, cînd am venit la voi, n'am * venit să vă vestesc taina ** lui Dumnezeu cu o vorbire sau înțelepciune strălucită.

*Cap. 1. 17. Vers. 4. 13. 2Cor. 10. 10; 11. 6. *Cap. 1. 8.

2. Căci n'am avut de gînd să știu între voi altceva decît * pe Isus Hristos și pe El răstignit. *Gal. 6. 14. Filip. 3. 8.

3. Eu însumi, cînd am * venit în mijlocul vostru, am ** fost slab, fricos și plin de cutremur. *Fapt. 18. 1, 6, 12. *2Cor. 4. 7; 10. 1, 10; 11. 30; 12. 5, 9. Gal. 4. 13.

4. Și învățătura și propovăduirea mea nu * stăteau în vorbirele înduplecătoare ale înțelepciunii, ci ** într'o dovadă dată de Duhul și de putere,

*Vers. 1. Cap. 1. 17. 2Pet. 1. 16. *Rom. 15. 19. 1Tes. 1. 5.

5. pentruca credința voastră să fie întemeiată nu pe înțelepciunea oamenilor, ci pe puterea * lui Dumnezeu.

*2Cor. 4. 7; 6. 7.

Înțelepciunea creștină.

6. Totuș ceea ce propovăduim noi printre cei * desăvîrșiți, este o înțelepciune **: dar nu a veacului acestuia, nici a frunțașilor veacului acestuia, cari vor fi nimiciți.

*Cap. 14. 20. Efes. 4. 13. Filip. 3. 15. Evr. 6. 14. *Cap. 1. 20; 3. 19. Vers. 1, 13. 2Cor. 1. 12. Iac. 3. 15. †Cap. 1. 28.

7. Noi propovăduim înțelepciunea lui Dumnezeu, cea tainică și ținută ascunsă, pe care* o rînduise Dumnezeu, spre slava noastră, mai înainte de veci. ^{o Rom. 16. 25, 26. Efes. 3. 3, 9. Col. 1. 26. 2 Tim. 1. 9.}

8. și pe care* n'a cunoscut-o niciunul din frunții veacului acestuia; căci, dacă** ar fi cunoscut-o, n'ar fi răstignit pe Domnul slavici. ^{o Mat. 11. 25. Ioan 7. 48. Fapt. 13. 27. 2 Cor. 3. 14. o Luc. 23. 34. Fapt. 3. 17. Ioan 10. 3.}

9. Dar, după cum este scris: „Lucruri*, pe cari ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit, și la inima omului nu s'au suit, așa sint lucrurile, pe cari le-a pregătit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc.” ^{o Isa. 64. 4.}

10. Nouă însă Dumnezeu ni* le-a descoperit prin Duhul Său. Căci Duhul cercetează totul, chiar și lucrurile adînci ale lui Dumnezeu.

^{o Mat. 13. 11; 16. 17. Ioan 14. 26; 16. 13. 1 Ioan 2. 27.}

11. În adevăr, cine dintre oameni cunoaște lucrurile omului, afară* de duhul omului, care este în el? Tot așa** nimeni nu cunoaște lucrurile lui Dumnezeu afară de Duhul lui Dumnezeu.

^{o Prov. 20. 27; 27. 19. Ier. 17. 9. o Rom. 11. 33, 34.}

12. Și noi n'am primit duhul lumii, ci Duhul* care vine dela Dumnezeu, ca să putem cunoaște lucrurile, pe cari ni le-a dat Dumnezeu prin harul Său.

^{o Rom. 8. 15.}

13. Și vorbim* despre ele nu cu vorbiri învățate dela înțelepciunea omenească, ci cu vorbiri învățate dela Duhul Sfînt, întrebuintînd o vorbire duhovnicească pentru lucrurile duhovnicești.

^{o 2 Pet. 1. 16. Cap. 1. 17. Vers. 4.}

14. Dar* omul firesc nu primește lucrurile Duhului lui Dumnezeu, căci**, pentru el, sînt o nebulie; și ț nici nu le poate înțelege, pentru că trebuie să judece de duhovnicește.

^{o Mat. 16. 23. o Cap. 1. 18, 28. † Rom. 8. 5—7. Iuda 10.}

15. Omul duhovnicește*, dimpotrivă, poate să judece totul, și el însuș nu poate fi judecat de nimeni.

^{o Prov. 28. 6. 1 Tes. 5. 21. 1 Ioan 4. 1.}

16. Căci*, „cine a cunoscut gîndul Domnului, ca să-L poată da învățătură?”

Noi** însă avem gîndul lui Hristos.

^{o Iov. 18. 19. Isa. 40. 13. Ier. 23. 18. Rom. 11. 34. o Ioan 16. 15.}

Desbîndările din Corint.

31. Cît despre mine, fraților, nu v'am putut vorbi ca unor oameni duhovnicești*, ci a trebuit să vă vorbesc ca unor oameni lumești**, ca unor prunci în Hristos. ^{o Cap. 2. 15. o Cap. 2. 14 † Evr. 5. 13.}

2. V'am hrănit cu lapte*, nu cu bucate tari, căci** nu le puteați suferi; și nici acum chiar nu Ț puteți suferi, ^{o Evr. 6. 12, 13. 1 Pet. 2. 2. o Ioan 16. 12.}

3. pentru că tot lămești sînteți. În adevăr, cînd* între voi sînt zavistii, certuri și desbînări, nu sînte Ț voi lumești și nu trăiți voi în felul celorlalți oameni? ^{o Cap. 1. 11; 11. 18. Gal. 5. 20, 21. Iac. 2. 16.}

4. Cînd unul zice: „Eu* sînt al lui Pavel!” Și altul: „Eu sînt al lui Apolo”: nu sînteți voi oameni de lume? ^{o Gal. 1. 12.}

5. Cine este Pavel? Și cine este Apolo? Niște slujitori* ai lui Dumnezeu, prin cari ați crezut; și fiecare după puterea** dată lui de Domnul.

^{o Cap. 4. 1. 2 Cor. 3. 3. o Rom. 12. 1, 6. 1 Pet. 4. 11.}

6. Eu* am sădit, Apolo** a udat, dar Ț Dumnezeu a făcut să crească:

^{o Fapt. 18. 4, 8, 11. Cap. 4. 15; 9. 1; 15. 1. 2 Cor. 10. 14, 15. o Fapt. 18. 24, 27; 10. 1. † Cap. 1. 30; 15. 10. 2 Cor. 3. 5.}

7. așa că nici* cel ce sădește, nici cel ce udă nu sînt nimic; ci Dumnezeu, care face să crească. ^{o 2 Cor. 12. 11. Gal. 6. 3.}

8. Cel ce sădește și cel ce udă, sînt tot una; și* fiecare își va lua răsplata după osteneala lui.

^{o Ps. 62. 12. Rom. 2. 6. Cap. 4. 5. Gal. 6. 4. 5. Apoc. 2. 23; 22. 12.}

9. Căci noi* sîntem împreună lucrători cu Dumnezeu. Voi sînteți ogorul lui Dumnezeu, clădirea** lui Dumnezeu.

^{o Fapt. 16. 4. 2 Cor. 6. 1. o Efes. 2. 20. Col. 2. 7. Evr. 3. 3, 4. 1 Pet. 2. 5.}

Inercarea focului.

10. După* harul lui Dumnezeu, care mi-a fost dat, eu, ca un meșter-zidar înțelept, am pus temelia**, și un altul clădește deasupra. Dar fiecare Ț să ia bine seama cum clădește deasupra.

^{o Rom. 1. 5; 12. 3. o Rom. 16. 20. Vers. 6. Cap. 4. 15. Apoc. 21. 14 † 1 Pet. 4. 11.}

11. Căci nimeni nu poate pune o altă temelie decît cea* care a fost pusă, și care** este Isus Hristos.

^{o Isa. 28. 16. Mat. 16. 18. 2 Cor. 11. 4. Gal. 1. 7. o Efes. 2. 20.}

12. Iar dacă clădește cineva pe această temelie, aur, argint, pietre scumpe, lemn, fin, trestie,

13. lucrarea fiecăruia* va fi dată pe față: ziua Domnului o va face cunoscut, căci se va descoperi** în foc Ț. Și focul va va dovedi cum este lucrarea fiecăruia. ^{o Cap. 4. 5. o 1 Pet. 1. 7; 4. 12. † Luc. 2. 35.}

14. Dacă lucrarea zidită de cineva pe temelia aceea, rămîne în picioare, el va* primi o răsplată.

^{o Cap. 4. 5.}

15. Dacă lucrarea lui va fi arsă, își

va pierde răsplata. Cît despre el, va fi mintuit, dar * ca prin foc. ◄Iuda. 23.

Templul lui Dumnezeu.

16. Nu * știți că voi sînteți Templul lui Dumnezeu, și că Duhul lui Dumnezeu locuiește în voi? ◄Cap. 6.19. 2 Cor. 6.16. Efes. 2.21, 22. Evr. 3.6. 1 Pet. 2.5.

17. Dacă nimicește cineva Templul lui Dumnezeu, pe acela îl va nimici Dumnezeu; căci Templul lui Dumnezeu este sfînt: și așa sînteți voi.

18. Nimeni * să nu se înșele: Dacă cineva dintre voi se crede înțelept în felul veacului acestuia, să se facă nebun, ca să ajungă înțelept. ◄Prov. 3.7. Isa. 5.21.

19. Căci * înțelepciunea lumii acesteia este o nebulie înaintea lui Dumnezeu. De aceea este scris: „El * prinde pe cei înțelepți în viclenia lor.”

◄Cap. 1.20; 2.6. ◄Iov. 5.13.

20. Și iarăș: „Domnul * cunoaște gîndurile celor înțelepți. Știe că sînt deșarte.”

◄Ps. 94. 11.

21. Nimeni * să nu se fălească dar cu oameni, căci toate lucrurile sînt ale voastre:

◄Cap. 1.12; 4.6. Vers. 4-6.

22. fie Pavel, fie Apolo, fie Chifa, fie lumea, fie viața, fie moartea, fie lucrurile de acum, fie cele viitoare; toate * sînt ale voastre,

◄2 Cor. 4.5, 15.

23. și * voi sînteți ai lui Hristos, iar Hristos este al lui Dumnezeu.

◄Rom. 11.8. Cap. 11.3. 2 Cor. 10.7. Gal. 3.29.

Ce sînt apostolii.

4. 1. Iată cum trebuie să fim priviți noi: ca niște * slujitori ai lui Hristos, și ca niște ispravnici * ai tainelor lui Dumnezeu.

◄Mat. 24. 45. Cap. 3. 59. 17. 2 Cor. 1. 6. 4. Cor. 1. 25. ◄Luc. 12. 42. Tit. 1. 7. 1 Pet. 4. 10.

2. Incolo, ce se cere dela ispravnici, este ca fiecare să fie găsît credincios în lucrul încredințat lui.

3. Cît despre mine, prea puțin îmi pasă dacă sînt judecat de voi sau de un scaun omenesc de judecată. Ba încă, nici eu însumi nu mă mai judec pe mine;

4. Căci n'am nimic împotriva mea; totuș * nu pentru aceasta sînt socotit neprihănit: Cel ce mă judecă, este Domnul.

◄Iov. 9. 2. Ps. 130. 3; 143. 2. Prov. 21. 2. Rom. 3. 20; 4. 2.

5. De aceea * să nu judecați nimic înainte de vreme, pînă va veni Domnul, care * va scoate la lumină lucrurile ascunse în întunec, și va descoperi

gîndurile inimilor. Atunci *, fiecare își va căpăta lauda dela Dumnezeu.

◄Mat. 7. 1. Rom. 2. 1, 16; 14. 4, 10, 13. Apoc. 20. 12. ◄Cap. 13. † Rom. 2. 29.

6. Fraților, pentru voi am spus aceste lucruri *, în icoană de vorbire, cu privire la mine și la Apolo, ca * prin noi înșine, să învățați să nu treceți peste „ce este scris”: și nici unul din voi să * nu se fălească de loc cu unul împotriva celuilalt.

◄Ioan. 1. 12; 3. 4. ◄Rom. 12. 3. † Cap. 3. 21; 5. 2, 6.

7. Căci cine te face deosebit? Ce * lucrui ai, pe care să nu-l fi primit? Și dacă l-ai primit, de ce te lauzi ca și cum nu l-ai fi primit?

◄Ioan. 3. 27. Iac. 1. 17. 1 Pet. 4. 10.

Priveștiștea apostolilor.

8. O, iată-vă sături! Iată-vă * ajuși bogati! Iată-vă împărățind fără noi! Și măcar de ați împărățit cu adevărat ca să putem împărăți și noi împreună cu voi!

◄Apoc. 3. 17.

9. Căci parcă Dumnezeu a făcut din noi, apostolii, oamenii cei mai de pe urmă, niște * osindiți la moarte; fiindcă * am ajuns o priveștiștea pentru lume, ingeri și oameni.

◄Ps. 44. 22. Rom. 8. 36. Cap. 15. 30, 31. 2 Cor. 4. 11; 6. 6. ◄Evr. 10. 33.

10. Noi * sîntem nebuni * pentru Hristos: voi, înțelepți în Hristos! Noi *, slabi: voi, tari! Voi, puși în cinste: noi, disprețuiți!

◄Cap. 2. 3.

◄Fapt. 17. 18; 26. 24. Cap. 1. 18, etc; 2. 14; 3. 18. 2 Reg. 9. 11. † 2 Cor. 13. 9.

11. Pînă * în clipa aceasta suferim de foame și de sete, sîntem goi **, chinuți, umblăm din loc în loc,

◄2 Cor. 4. 8; 11. 23-27. Filip. 4. 12. ◄Iov. 22. 6. Rom. 8. 35. † Fapt. 23. 2.

12. ne * ostenim și lucrăm cu minile noastre; cînd sîntem ocăriți **, binecuvîntăm; cînd sîntem prigonii, răbdăm

◄Fapt. 13. 3; 20. 34. 1 Tes. 2. 9. 2 Tes. 3. 8. 1 Tim. 4. 10. ◄Mat. 5. 44. Luc. 6. 28; 23. 34. Fapt. 7. 60. Rom. 12. 14, 20. 1 Pet. 2. 23; 3. 9.

13. cînd sîntem vorbiți de rău, ne rugăm. Pînă în ziua de azi am ajuns ca * gunoii lumii acesteia, ca lepădătura tuturor.

◄Fil. 3. 45.

14. Nu vă scriu aceste lucruri, ca să vă fac rușine; ci ca să vă sfătuiască ca * pe niște copii prea iubii ai mei.

◄1 Tes. 2. 11.

15. Căci chiar dacă ați avea zece mii de învățători în * Hristos, totuș n'aveți mai mult părinți; pentru că v'am născut în Hristos Isus, prin Evanghelie.

◄Fapt. 18. 11. Rom. 15. 20. Cap. 3. 6. Gal. 4. 19. Film. 10. Iac. 1. 18.

16. Deaceea vă rog să călcați pe urmele * mele.

Cap. 11. 1. Filip. 3. 17. 1 Tes. 1. 6. 2 Tes. 3. 9.

17. Pentru aceasta v'am trimis pe Timotei *, care ** este copilul meu prea iubit și credincios în Domnul. El vă va aduce aminte de felul meu de purtare în Hristos și de felul cu în-vățăt cu pe oameni pretutindeni în toate Bisericile.

Cap. 19. 22. Cap. 16. 10. Filip. 2. 19. 1 Tes. 3. 2. Tim. 1. 2. 2 Tim. 1. 2. Cap. 11. 2. Cap. 7. 17. Cap. 14. 33.

Impărăția lui Dumnezeu.

18. Unii * s'au îngîmfat, și și-au închipuit că n'am să mai vin la voi.

19. Dar * dacă va voi Domnul **, voi veni în curînd la voi, și atunci voi vedea nu vorbele, ci puterea celorce s'au îngîmfat.

Cap. 19. 21. Cap. 16. 5. 2 Cor. 1. 15. 23. Cap. 18. 21. Rom. 15. 32. Evr. 6. 3. Iac. 4. 15.

20. Căci Impărăția * lui Dumnezeu nu stă în vorbe, ci în putere.

Cap. 2. 4. 1 Tes. 1. 5.

21. Ce voiți? Să vin la voi cu * nuiaua, sau cu dragoste și cu duhul blîndeței?

2 Cor. 10. 2; 13. 10.

Curvarul din Corint.

5. Din toate părțile se spune că între voi este curvie; și încă o curvie de acelea, cari nici chiar la * păgîni nu se pomenesc; pînă acolo că ** unul din voi trăiește cu nevasta tatălui său.

Efes. 5. 3. Lev. 18. 8. Deut. 22. 30; 27. 20. 2 Cor. 7. 12.

2. Și * voi v'ați fîlît! Și nu v'ați ** mîhnit mai degrabă, pentru că cel ce a săvîrșit fapta aceasta, să fi fost dat afară din mijlocul vostru!

Cap. 4. 18. 2 Cor. 7. 10.

3. Cît despre mine *, măcar că n'am fost la voi cu trupul, dar fiind de față cu duhul, am și judecat, ca și cînd aș fi fost de față, pe celce a făcut o astfel de faptă.

Col. 2. 5.

4. În Numele Domnului Isus, voi și duhul meu, fiind adunați la olaltă, prin * puterea Domnului nostru Isus,

Mat. 16. 19; 18. 18. Ioan. 20. 23. 2 Cor. 2. 10; 13. 3, 10.

5. am hotărît ca un astfel de om să fie dat pe mîna Satanei **, pentru nimicirea cărnii, ca duhul lui să fie mîntuit în ziua Domnului Isus.

1 Cor. 2. 6. Ps. 109. 6. 1 Tim. 1. 20. Cap. 26. 18.

Hristos — Mielul nostru de Paște.

6. Nu vă lăudați * bine. Nu știți că puțin ** aluat dospește toată plămă-deala?

Vers. 2. Cap. 3. 21; 4. 19. Iac. 4. 16. Cap. 15. 33. Gal. 5. 9. 2 Tim. 2. 17.

7. Măturați aluatul cel vechi, ca să fiți o plămădeală nouă, cum și sinteți, fără aluat; căci Hristos *, Paștele ** noastre, a fost jertfit.

Isa. 53. 7. Ioan. 1. 29. Cap. 15. 3. 1 Pet. 1. 19. Apoc. 5. 6, 12. Ioan. 19. 14.

8. Să * prăznuim dar praznicul nu ** cu un aluat vechi, nici cu ț un aluat de răutate și viclenie, ci cu azelele curăției și adevărului.

Exod. 12. 15; 13. 6. Deut. 10. 3. Mat. 16. 6, 12. Marc. 8. 15. Luc. 12. 1.

Creștinii și curvarii.

9. V'am scris în epistola mea să * n'aveți nicio legătură cu curvarii.

Vers. 2. 7. 2 Cor. 6. 14. Efes. 5. 11. 2 Tes. 3. 14.

10. Însă * n'am înțeles cu curvarii lumii ** acesteia, sau cu cei lacomî de bani, sau cu cei răpăreți, sau cu cei ce se închină la idoli, fiindcă atunci ar trebui să ieșiți din ț lume.

Cap. 10. 27. Cap. 1. 20. Ioan. 7. 18. 1 Ioan. 19.

11. Cî v'am scris să n'aveți niciun fel de legături cu * vreunul care, măcarcă își zice „frate“, totuș este curvar, sau lacom de bani, sau închinător la idoli, sau defăimător, sau belșiv, sau răpăreț; cu un astfel de om nu trebuie nici ** să mîncăți.

Mat. 18. 17. Rom. 16. 17. 2 Tes. 3. 6, 14. 2 Ioan. 10. Gal. 2. 12.

12. În adevăr, ce am eu să judec pe cei * de afară? Nu este datoria voastră să judecați pe cei * dinăuntru?

Marc. 4. 11. Col. 4. 5. 1 Tes. 4. 12. 1 Tim. 3. 7. Cap. 6. 1-4.

13. Cît despre cei de afară, îi judecă Dumnezeu. Dați afară * din mijlocul vostru pe răul acela.

Deut. 13. 5; 17. 21; 21; 22; 23, 24.

Judecățile în Biserica din Corint.

6. Cum! Cînd vreunul din voi are vreo neînțelegere cu altul, îndrăznește el să se judece cu el la cei nelegiuți și nu la sfinți?

2. Nu știți că sfinții * vor judeca lumea? Și dacă lumea va fi judecată de voi, sinteți voi nevrednici să judecați lucruri de foarte mică însemnatate?

Ps. 40. 14. Dan. 7. 22. Mat. 19. 28. Luc. 22. 30. Apoc. 2. 26; 3. 21; 20. 4.

3. Nu știți că noi vom judeca * pe ingeri? Cu cît mai mult lucrurile vieții acesteia?

2 Pet. 2. 1. Iuda. 6.

4. Deci *, cînd aveți neînțelegeri pentru lucrurile vieții acesteia, voi puneți judecători pe aceia pe cari Biserica nu-i bagă în seamă?

Cap. 5. 12.

5. Spre rușinea voastră zic lucrul acesta. Astfel, nu este între voi nici măcar un singur om înțelept, care să fie în stare să judece între frate și frate?

6. Dar un frate se duce la judecată cu alt frate, și încă înaintea necredincioșilor!

7. Chiar faptul că aveți judecăți între voi, este un cusur pe care-l aveți. Pentruce * nu suferiți mai bine să fiți nedreptățiți? Dece nu răbdați mai bine paguba? * Prov. 20. 22. Mat. 5. 39, 40. Luc. 6. 29. Rom. 12. 17, 19. 1 Tes. 5. 15.

8. Dar voi singuri sinteți aceia cari nedreptățiți și păgubiți, și * încă pe frați! * 1 Tes. 4. 6.

9. Nu știți că cei nedrepti nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu?

Nu vă înșelați în privința aceasta: nici * curvarii, nici închinătorii la idoli, nici precurvarii, nici malahii, nici sodomiții, * Cap. 15. 50. Gal. 5. 21. Efes. 5. 5. 1 Tim. 1. 9. Evr. 12. 14; 13. 4. Apoc. 22. 15.

10. nici hoții, nici cei lacomi, nici bețivii, nici defăimătorii, nici răpăreții nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu.

11. Și așa erăți unii * din voi! Dar ** ați fost spălați, ați fost sfințiți, ați fost socotiți neprihăniți, în Numele Domnului Isus Hristos, și prin Duhul Dumnezeului nostru. * Cap. 12. 2. Efes. 2. 2; 4. 22; 5. 8. Col. 3. 7. Tit. 3. 3. * Cap. 1. 30. Evr. 10. 22.

Despre curvie.

12. Toate * lucrurile îmi sînt îngăduite, dar nu toate sînt de folos; toate lucrurile îmi sînt îngăduite, dar nimic nu trebuie să pună stăpînire pe mine. * Cap. 10. 23.

13. Mîncările * sînt pentru pîntece, și pîntecele este pentru mîncări. Și Dumnezeu va nimici și pe unul și pe celelalte. Dar trupul nu este pentru curvie: el este pentru ** Domnul, și Ț Domnul este pentru trup. * Mat. 15. 17. Rom. 14. 17. Col. 2. 22, 23. * Vers. 15. 19. 20. 1 Tes. 4. 3, 7. † Efes. 5. 23.

14. Și Dumnezeu *, care a înviat pe Domnul, ne va învia și pe noi cu ** puterea Sa.

* Rom. 6. 5, 8; 8. 11. 2 Cor. 4. 14. * Efes. 1. 19, 20.

15. Nu știți că trupurile * voastre sînt mădulare ale lui Hristos? Voi lua eu mădularele lui Hristos, și voi face din ele mădulare ale unei curve? Nicidecum! * Rom. 12. 5. Cap. 12. 27. Efes. 4. 12, 15, 16; 5. 30.

16. Nu știți că cine se lipește de o curvă, este un singur trup cu ea? Căci este zis: „Cei doi se vor * face un singur trup“. * Fac. 2. 24. Mat. 19. 6. Efes. 5. 31.

17. Dar * cine se lipește de Domnul, este un singur duh cu El.

* Ioan. 17. 21-23. Efes. 4. 4; 5. 30.

18. Fugiți * de curvie! Orice alt păcat, pe care-l face omul, este un păcat săvîrșit afară din trup; dar cine curvește, păcătuiește ** împotriva trupului său.

* Rom. 6. 12, 13. Evr. 13. 4. * Rom. 1. 24. 1 Tes. 4. 4.

19. Nu * știți că trupul vostru este Templul Duhului Sfînt, care locuiește în voi, și pe care L-ați primit dela Dumnezeu? Și ** că voi nu sinteți ai voștri? * Cap. 3. 16. 2 Cor. 6. 16. * Rom. 14. 7, 8.

20. Căci * ați fost cumpărați cu un preț. Proslăviți dar pe Dumnezeu în trupul și în duhul vostru, cari sînt ale lui Dumnezeu. * Fapt. 20. 28. Cap. 7. 23. Gal. 3. 13. Evr. 9. 12. 1 Pet. 1. 19, 19. 2 Pet. 2. 1. Apoc. 5. 9.

Despre căsătorie.

71. Cu privire la lucrurile despre cari mi-ați scris, eu cred că este bine * ca omul să nu se atingă de femeie. * Vers. 8. 26.

2. Totuș, din pricina curviei, fiecare bărbat să-și aibă nevasta lui, și fiecare femeie să-și aibă bărbatul ei.

3. Bărbatul * să-și împlinească față de nevastă datoria de soț; și tot așa să facă și nevasta față de bărbat.

* Exod. 21. 10. 1 Pet. 3. 7.

4. Nevasta nu este stăpînă pe trupul ei, ci bărbatul. Tot astfel, nici bărbatul nu este stăpîn peste trupul lui, ci nevasta.

5. Să * nu vă lipsiți unul pe altul de datoria de soți, decît doar prin bună învoială, pentru un timp, ca să vă în-delețniciți cu postul și cu rugăciunea; apoi să vă împreunați iarăș, ca să ** nu vă ispitească Satana, din pricina nestăpînirii voastre. * Ioel 2. 16, Zah. 7. 3. Exod. 19. 15. 1 Sam. 21. 4, 5. * 1 Tes. 3. 5.

6. Lucrul acesta îl spun ca o îngăduință; nu * fac din el o poruncă.

* Vers. 12, 25. 2 Cor. 6. 8; 11. 17.

7. Eu aș * vrea ca toți oamenii să fie ca ** mine; dar Ț fiecare are dela Dumnezeu darul lui: unul într'un fel, altul într'altul.

* Fapt. 26. 29. * Cap. 9. 5. † Mat. 19. 12. Cap. 12. 11.

8. Celor neînsurați și văduvelor, le spun că este bine * pentru ei să rămînă ca mine. * Vers. 1. 26.

9. Dar dacă * nu se pot infrina, să se căsătorească; pentru că este mai bine să se căsătorească decât să ardă.

1 Tim. 5. 14.

10. Celor căsătoriți, le poruncesc nu * eu, ci Domnul, ca nevastă * să nu se despartă de bărbat. * Vers. 12, 25, 40. * Mal. 2. 14, 16. Mat. 5. 32; 19. 6, 9. Marc. 10. 11, 12. Luc. 16. 18.

11. (Dacă este despărțită, să rămână nemăritată, sau să se împace cu bărbatul ei.) Și nici bărbatul să nu-și lase nevasta.

Despărțirea între

soții credincioși și cei necredincioși.

12. Celorlalți le zic eu, nu * Domnul: Dacă un frate are o nevastă necredincioasă, și ea voințe să trăiască înainte cu el, să nu se despartă de ea.

* Vers. 6.

13. Și dacă o femeie are un bărbat necredincios, și el voințe să trăiască înainte cu ea, să nu se despartă de bărbatul ei.

14. Căci bărbatul necredincios este sfințit prin nevasta credincioasă și nevasta necredincioasă este sfințită prin fratele; altminterlea, copiii voștri ar * fi necurați, pe cînd acum sînt sfinți.

* Mal. 2. 15.

15. Dacă cel necredincios vrea să se despartă, să se despartă; în împrejurarea aceasta, fratele sau sora nu sînt legați: Dumnezeu ne-a chemat să trăim în * pace. * Rom. 12. 18; 14. 19. Cap. 14. 33. Ebr. 12. 14.

16. Căci ce știi tu, nevastă, dacă îți vei mintui * bărbatul? Sau ce știi tu, bărbate, dacă îți vei mintui nevasta?

* 1 Pet. 3. 1.

Fiecare la locul lui.

17. Incolo, fiecare să rămână în starea în care l-a așezat Domnul, și în care l-a chemat Dumnezeu. Aceasta * este rînduiala pe care am așezat-o în toate Bisericele.

* Cap. 4. 17. 2 Cor. 11. 28.

18. Dacă cineva a fost chemat pe cînd era tăiat împrejur, să rămână tăiat împrejur. Dacă cineva a fost chemat pe cînd era netăiat împrejur, să nu se taie împrejur *.

* Fapt. 15. 1, 5, 19, 24, 28. Gal. 5. 2.

19. Tăierea împrejur * nu este nimic, și netăierea împrejur nu este nimic, ci * păzirea poruncilor lui Dumnezeu.

* Gal. 5. 6; 6. 15. * Ioan. 15. 14. 1 Ioan. 2. 3; 3. 24.

20. Fiecare să rămână în chemarea pe care o avea cînd a fost chemat.

21. Ai fost chemat cînd erai rob? Să nu te neliniștești de lucrul acesta; dar

dacă poți să ajungi slobod, folosește-te.

22. Căci robul chemat în Domnul, este un * slobozit al Domnului. Tot este un rob * al lui Hristos. * Rom. 6. 18, 22. Film. 18. * Cap. 9. 21. Gal. 3. 13. Etes. 6. 6. 1 Pet. 2. 16.

23. Voi ați fost cumpărați cu * un preț. Nu vă faceți dar robi oamenilor.

* Cap. 6. 20. 1 Pet. 1. 18, 19. Lev. 25. 42.

24. Fiecare *, fraților, să rămână cu Dumnezeu în starea în care era cînd a fost chemat.

* Vers. 20.

Despre fetele fecioare.

25. Cît despre fecioare, n'am * o poruncă din partea Domnului. Le dau însă un sfat, ca unul care * am căpătat dela Domnul harul să fiu * vrednic de crezare.

* Vers. 6, 10, 40. 2 Cor. 8. 8, 10. * 1 Tim. 1. 16. † Cap. 4. 2. 1 Tim. 1. 12.

26. Iată dar ce cred eu că este bine, avînd în vedere strîmtoarea de acum: este * bine pentru fiecare să rămână așa cum este.

* Vers. 1, 8.

27. Ești legat de o nevastă? Nu căuta să fii deslegat. Nu ești legat de o nevastă? Nu căuta nevastă.

28. Însă dacă te însoří, nu păcătuiești. Dacă fecioara se mărită, nu păcătuiește. Dar ființele acestea vor avea necazuri pămîntesti, și eu aș vrea să vi le cruț.

29. Iată ce vreau să spun, fraților: de acum vremea s'a scurtat. Spun lucrul acesta *, pentru că ce au neveste, să fie ca și cum n'ar avea;

* Rom. 13. 11. 1 Pet. 4. 7. 2 Pet. 3. 8, 9.

30. cei ce plîng, ca și cum n'ar plînge; cei ce se bucură ca și cum nu s'ar bucura; cei ce cumpără, ca și cum n'ar stăpîni;

31. cei ce se folosesc de lumea aceasta, ca și cum nu s'ar * folosi de ea; căci * chipul lumii acestea trece.

* Cap. 7. 18. * Ps. 39. 6. Iac. 1. 10; 14. 1 Pet. 1. 24; 1. 7. Ioan. 2. 17.

32. Dar eu aș vrea ca voi să fiți fără griji. Cine * nu este înșurat, se îngrijește de lucrurile Domnului, cum ar putea să placă Domnului.

* 1 Tim. 5. 5.

33. Dar cine este înșurat, se îngrijește de lucrurile lumii, cum să placă nevestei.

34. Tot așa, între femeia măritată și fecioară este o deosebire: cea nemăritată se * îngrijește de lucrurile Domnului, ca să fie sfință și cu trupul și cu duhul; iar cea măritată se îngri-

jește de lucrurile lumii, cum să placă bărbatului ei.

◊ Luc. 10, 40, etc.

35. Vă spun lucrul acesta pentru binele vostru, nu ca să vă prind într'un laț, ci pentru ceeace este frumos, și ca să puteți sluji Domnului fără piedici.

36. Dacă crede cineva că este rușinos pentru fata lui să treacă de floarea virstei, și nevoia cere așa, să facă ce vrea: nu păcătuiaște; să se mărite.

37. Dar cine a luat o hotărâre tare, și nu este nevoit ci este slobod să lucreze cum vrea, și a hotărât în inima lui să-și păstreze pe fiică-sa fecioară, face bine.

38. Astfel *, cine își mărită fata, bine face, și cine n'o mărită, mai bine face.

◊ Evt. 13, 4.

39. O femeie * măritată este legată de lege cită vreme îi trăiește bărbatul; dar dacă-i moare bărbatul, este slobodă să se mărite cu cine vrea; nu-mai în ** Domnul.

◊ Rom. 7, 2. ◊ 2 Cor. 6, 14.

40. Dar, după * părerea mea, va fi mai fericită dacă rămîne așa cum este. Și cred** că și eu am Duhul lui Dumnezeu.

◊ Vers. 25. ◊ 1 Tes. 4, 8.

Carnea rămasă dela jertfe.

8. 1. In ce privește * lucrurile jertfite idolilor, știm că toți avem cunoștință **.

Dar cunoștința ȱngimfă pe cind dragostea zidește.

◊ Fapt. 15, 20, 29. Cap. 10, 19.

◊ Rom. 14, 14, 22. † Rom. 14, 9, 10.

2. Dacă * crede cineva că știe ceva, încă n'a cunoscut cum trebuie să cunoască.

◊ Cap. 13, 8, 9, 12. Gal. 6, 3. 1 Tim. 6, 4.

3. Dar dacă iubește cineva pe Dumnezeu, este * cunoscut de Dumnezeu.

◊ Exod. 33, 12, 17. Nah. 1, 7. Mat. 7, 23. Gal. 4, 9. 2 Tim. 2, 19.

4. Deci, cit despre mincarea lucrurilor jertfite idolilor, știm că în lume un idol * este tot una cu nimic, și ** că nu este decit un singur Dumnezeu.

◊ Isa. 41, 24. Cap. 10, 19. ◊ Deut. 4, 39; 6, 4. Isa. 44, 8.

◊ Marc. 12, 29. Vers. 6. Efes. 4, 6. 1 Tim. 2, 5.

5. Căci chiar dacă ar fi așa numiți *, „dumnezei“, fie în cer, fie pe pământ (cum și sint în adevăr mulți „dumnezei“ și mulți „domni“),

◊ Ioan 10, 34.

6. totuș pentru noi * nu este decit un singur Dumnezeu: Tatăl, dela ** care vin toate lucrurile și pentru care trăim și noi, și un ȱ singur Domn: Isus Hristos, prin ȱ care sint toate lucrurile și prin El și noi.

◊ Mal. 2, 10. Efes. 4, 6.

◊ Fapt. 17, 28. Rom. 11, 36. † Ioan 13, 13. Fapt. 2, 36. Cap. 12, 5. Efes. 4, 6. Filip. 2, 11. †† Ioan 1, 3. Col. 1, 16. Evt. 1, 2.

7. Dar nu toți au cunoștința aceasta. Ci unii, fiind obicinuți pna acum cu idolul, mănincă un lucru ca fiind jertfit unui idol; și cugetul lor, care este slab, este intinat *.

◊ Cap. 10, 28, 29. Rom. 14, 14, 21.

8. Dar nu carnea * ne face pe noi plăcuți lui Dumnezeu: nu cîștigăm nimic dacă mîncăm din ea, și nu perdem nimic dacă nu mîncăm.

◊ Rom. 14, 17.

9. Luați seama * însă ca nu cumva această slobozenie a voastră să ajungă o piatră de poticnire** pentru cei slabi.

◊ Gal. 5, 13. ◊ Rom. 14, 13, 20.

10. Căci dacă te veți cerea pe tine, care ai cunoștință, că ȱezi la masă într'un templu de idoli, cugetul * lui, care este slab, nu-l va împinge pe el să mînce din lucrurile jertfite idolilor?

◊ Cap. 10, 28, 32.

11. Și astfel, el, care este slab, va pieri din * pricina acestei cunoștințe a ta: el, fratele, pentru care a murit Hristos!

◊ Rom. 14, 15, 20.

12. Dacă păcătuiești astfel * împotriva fraților, și le răniiești cugetul lor slab, păcătuiești împotriva lui Hristos.

◊ Mat. 25, 40, 43.

13. De aceea, dacă * o mincare face pe fratele meu să păcătuiască, nu voi minca niciodată carne, ca să nu fac pe fratele meu să păcătuiască.

◊ Rom. 14, 21, 2 Cor. 11, 20.

Dreptul lucrătorului creștin.

9. 1. Nu * sint eu slobod? Nu ** sint eu apostol? N'am văzut eu pe Isus, Domnul nostru? Nu † sinteți voi lucrul meu în Domnul?

◊ Fapt. 9, 11; 13, 2; 26, 7. 2 Cor. 12, 12. Gal. 2, 7, 8. 1 Tim. 2, 7. 2 Tim. 1, 11. ◊ Fapt. 9, 3, 17; 18, 9; 22, 14, 18; 23, 11. Cap. 15, 8. † Cap. 3, 6; 4, 15.

2. Dacă nu sint apostol pentru alții, sint măcar pentru voi; căci voi sinteți pecetea * apostoliei mele în Domnul.

◊ 2 Cor. 3, 2; 12, 12.

3. Iată răspunsul meu de apărare împotriva celor ce mă cercetează.

4. N'avem * dreptul să mîncăm și să bem?

◊ Vers. 14. 1 Tes. 2, 6. 2 Tes. 3, 9.

5. N'avem dreptul să ducem cu noi o soră, care să fie nevasta noastră, cum fac ceilalți apostoli, și frații * Domnului, și Chifa? **

◊ Mat. 13, 65. Marc. 6, 3. Luc. 6, 15. Gal. 1, 19. ◊ Mat. 8, 14.

6. Ori numai eu și Barnaba n'avem * dreptul să nu lucrăm?

◊ 2 Tes. 3, 8, 9.

7. Cine merge * la război pe chel-tuiala sa? Cine sădește ** o vie, și nu mîncă din rodul ei? Cine paște † o

turmă, și nu mănincă din laptele turmei? » 2 Cor. 10. 4. 1 Tim. 1. 18; 6. 12. 2 Tim. 2. 3; 4. 7. » Deut. 20. 6. Prov. 27. 18. Cap. 3. 6-8. † Ioan 21. 15. 1 Pet. 5. 2.

8. Lucrurile acestea le spun după felul oamenilor? Nu le spune și Legea?

9. În adevăr, în Legea lui Moise este scris: „Să * nu legi gura boului care treieră griul!“ Pe **boi** îi are în vedere Dumnezeu aici? » Deut. 25. 4. 1 Tim. 5. 18.

10. Sau vorbește El inadins pentru noi? Da, pentru noi a fost scris astfel; căci cine * ară, trebuie să are cu nădejde, și cine treieră griul, trebuie să-l treiere cu nădejdea că va avea parte de el. » 2 Tim. 2. 6.

11. Dacă * am sămănat printre voi bunurile duhovnicești, mare lucru este dacă vom secera bunurile voastre vremelnice? » Rom. 15. 27. Gal. 6. 6.

12. Dacă se bucură alții de acest drept asupra voastră, nu ni se cade cu mult mai mult nouă? Dar * noi nu ne-am folosit de dreptul acesta; ci răbdăm totul, ca ** să nu punem vreo piedică Evangheliei lui Hristos. » Fapt. 20. 33. Vers. 15, 18. 2 Cor. 11. 7, 9; 12. 13. 1 Tes. 2. 6. » 2 Cor. 11. 12.

13. Nu * știți că cei ce îndeplinesc slujbele sfinte, sint hrăniți din lucrurile dela Templu, și că cei ce slujesc altarului, au parte dela altar? » Lev. 6. 16; 26; 7. 6, etc. Num. 5. 9, 10; 18. 8-20. Deut. 10. 9; 18. 1.

14. Tot așa, Domnul * a rînduit ca ** cei ce propovăduiesc Evanghelia, să trăiască din Evanghelie. » Mt. 10. 10. Luc. 10. 7. » Gal. 6. 6. 1 Tim. 5. 17.

Pavel nu s'a folosit de dreptul lui.

15. Dar eu nu m'am * folosit de niciunul din aceste drepturi. Și nu vă scriu aceste lucruri ca să cer să se facă așa cu mine; căci așa vrea ** mai bine să mor decît să-mi ia cineva pricina mea de laudă. » Vers. 12. Fapt. 18. 3; 20. 34. Cap. 4. 12. 1 Tes. 2. 9. 2 Tes. 3. 8. » 2 Cor. 11. 10.

16. Dacă vestesc Evanghelia, nu este pentru mine o pricină de laudă, căci trebuie * s'o vestesc; și vai de mine, dacă nu vestesc Evanghelia! » Rom. 1. 14.

17. Dacă fac lucrul acesta de bună voie, am * o răsplată. Chiar dacă-l fac de silă, este o isprăvnicie care mi-a ** fost încredințată. » Cap. 3. 8, 14. » Cap. 4. 1. Gal. 2. 7. Filip. 1. 17. Col. 1. 25.

18. Care este atunci răsplata mea? Este * să vestesc fără plată Evanghelia, pe care o vestesc, și să nu ** mă

folosesc de dreptul meu în Evanghelie. » Cap. 10. 31. 2 Cor. 4. 5; 11. 7. » Cap. 7. 31.

19. Căci, măcar * sînt slobod * față de toți, m'am făcut robul tuturor **, ca ț să cîștig pe cei mai mulți. » Vers. 1. » Gal. 5. 13. » Mt. 18. 15. 1 Pet. 3. 1.

20. Cu ludeii *, m'am făcut ca un ludeu, ca să cîștig pe ludei; cu ceice sînt supț Lege, m'am făcut ca și cînd aș fi fost supț Lege (măcar ca și cînd supț Lege), ca să cîștig pe ceice sînt supț Lege; » Fapt. 16. 3; 18. 18; 21. 23, etc.

21. cu ceice * sînt fără Lege **, m'am făcut ca și cum aș fi fost fără lege (măcar că nu sînt fără o lege a lui Dumnezeu, ci sînt supț legea lui Hristos), ca să cîștig pe cei fără lege. » Gal. 3. 2. » Rom. 2. 12, 14. » Cap. 7. 22.

22. Am fost slab cu cei * slabi, ca să cîștig pe cei slabi. M'am făcut tuturor ** totul, ca ț, oricum, să mintuiesc pe unii din ei. » Rom. 1. 1. 2 Cor. 11. 29. » Cap. 10. 33. » Rom. 15. 14. Cap. 7. 16.

23. Fac totul pentru Evanghelie, ca să am și eu parte de ea.

Felul de luptă al lui Pavel.

24. Nu știți că ceice aleargă în locul de alergare, toți aleargă, dar numai unul capătă premiul? Alergați dar în așa * fel ca să căpătați premiul! » Gal. 2. 2; 5. 7. Filip. 2. 16; 3. 14. 2 Tim. 4. 7. Ebr. 12. 1.

25. Toți ceice se luptă * la jocurile de obște, se supun la tot felul de înfrînări. Și ei fac lucrul acesta ca să capete o cunună, care se poate vesteji: noi să facem lucrul acesta pentru o cunună, care nu se poate vesteji **. » Efes. 6. 12. 1 Tim. 6. 12. 2 Tim. 2. 5; 4. 7. » 2 Tim. 4. 8. Iac. 1. 12. 1 Pet. 1. 4; 5. 4. Apoc. 2. 10; 3. 11.

26. Eu, deci, alerg, dar nu ca și cum n'aș * ști încotro alerg. Mă lupt cu pumnul, dar nu ca unul care lovește în vînt. » 2 Tim. 2. 5.

27. Ci * mă port aspru cu trupul meu, și-l țin în stăpînire **, ca nu cumva, dîpăce am propovădui altora, eu însumi să fiu lepădat ț. » Rom. 8. 13. Col. 3. 8. » Rom. 6. 18, 19. 1 Ter. 6. 30. 2 Cor. 13. 5, 6.

Pilde din Vechiul Testament.

10. Fraților, nu vreau să nu știți că părinții noștri toți au fost supț nor *, toți au trecut prin mare **, » Exod. 13. 21; 40. 34. Num. 9. 18; 14. 14. Deut. 1. 31. Neem. 9. 12, 19. Ps. 78. 14; 106. 38. » Exod. 14. 22. Num. 33. 8. Ios. 4. 23. Ps. 78. 13.

2. toți au fost botezați în nor în și mare, pentru Moise;

3. toți au mâncat aceeaș mincare * duhovnicească,

° Exod. 16. 15, 35. Neem. 9. 15, 20. Ps. 78. 24.

4. și toți au băut aceeaș băutură * duhovnicească, pentru că beau dintr'o stincă duhovnicească ce venea după ei; și stinca era Hristos.

° Exod. 17. 6. Num. 20. 11. Ps. 78. 15.

5. Totuș cei mai mulți dintre ei, n'au fost plăcuți lui Dumnezeu, căci au * pierit în pustie.

° Num. 14. 29, 32, 35; 26. 64, 65. Ps. 106. 26. Evr. 3. 17. Judea.

6. Și aceste lucruri s'au întâmplat ca să ne slujească nouă drept pilde, pentru ca să nu poftim după lucruri rele, cum * au poftit ei.

° Num. 11. 4, 33, 34. Ps. 106. 14.

7. Să * nu fiți închinători la idoli, ca unii dintre ei, după cum este scris: „Poporul * a șezut să mănince și să bea; și s'au sculat să joace.”

° Vers. 14. °° Exod. 32. 6.

8. Să * nu curvim, cum au făcut unii din ei, așa că într'o singură zi au * căzut douăzeci și trei de mii.

° Cap. 6. 18. Apoc. 2. 14. °° Num. 25. 1, 9. Ps. 106. 29.

9. Să nu ispitim pe Domnul, cum L-au ispitit unii * din ei, cari au * pierit de serpi.

° Exod. 17. 2, 7. Num. 21. 5. Deut. 6. 16. Ps. 78. 18, 36; 95. 9; 106. 14. °° Num. 21. 6.

10. Să nu clătiți, cum au clătit unii * din ei, cari au * fost nimiciți de Nimicitorul Ț.

° Exod. 16. 2; 17. 2. Num. 14. 2, 29; 16. 41. °° Num. 14. 37; 16. 49. † Exod. 12. 23. 2 Sam. 24. 16. 1 Cron. 21. 15.

11. Aceste lucruri li s'au întâmplat ca să ne slujească drept pilde, și au * fost scrise pentru învățătura noastră, peste cari * au venit sfârșiturile veacurilor.

° Rom. 15. 4. Cap. 9. 10. °° Cap. 7. 29. Filip. 4. 5. Evr. 10. 25, 37. 1 Iosu 2. 18.

12. Astfel dar, cine * crede că stă în picioare, să ia seama să nu cadă.

° Rom. 11. 20.

13. Nu v'a ajuns nici o ispită, care să nu fi fost potrivită cu puterea omească. Și Dumnezeu *, care este credincios, nu * va îngădui să fiți ispitiți peste puterile voastre; ci, împreună cu isпита, a pregătit și mijlocul să ieșiți din ea, ca s'o puteți răbda.

° Cap. 1. 9. °° Ps. 125. 3. 2 Pet. 2. 9. † Ier. 29. 11.

Despre cina Domnului.

14. De aceea, prea iubiții mei, fugiți * de închinarea la idoli.

° Vers. 7. 2 Cor. 6. 17. 1 Iosu 5. 21.

15. Vă vorbesc ca unor oameni ce judecați *: judecați voi singuri ce spun.

° Cap. 8. 1.

16. Paharul * binecuvîntat, pe care-l binecuvîntăm, nu este el împărțirea cu singele lui Hristos? Pinea **, pe care o frîngem, nu este ea împărțirea cu trupul lui Hristos?

° Mat. 26. 26—28. °° Fapt. 2. 42, 46. Cap. 11. 23, 24.

17. Avînd în vedere că este o pine, noi *, cari sintem mulți, sintem un trup; căci toți luăm o parte din aceeaș pine.

° Rom. 12. 5. Cap. 12. 2.

18. Uitați-vă la Israelul * după trup **: cei ce mănîncă jertfele, nu sint ei Ț în împărțire cu altarul?

° Rom. 4. 12. Gal. 6. 16. °° Rom. 4. 1; 9. 3, 5. 2 Cor. 11. 18. † Lev. 3. 3; 7. 15.

19. Deci ce zic eu? Că * un lucru jertfit idolilor, este ceva? Sau că un idol este ceva?

° Cap. 8. 4.

20. Dimpotrivă, eu zic că ce jertfesc * Neamurile, jertfesc dracilor, și nu lui Dumnezeu. Și eu nu vreau ca voi să fiți în împărțire cu dracii.

° Lev. 17. 7. Deut. 32. 17. Ps. 106. 37. Apoc. 9. 20.

21. Nu * puteți bea paharul Domnului și paharul * dracilor; nu puteți lua parte la masa Domnului și la masa dracilor.

° 2 Cor. 6. 15, 16. °° Deut. 32. 38.

22. Sau * vrem să întărim pe Domnul la gelozie? Sintem ** noi mai tari decît El?

° Deut. 32. 21. °° Ezech. 22. 14.

Cugetul nostru și al altuia.

23. Toate * lucrurile sint îngăduite, dar nu toate sint de folos. Toate lucrurile sint îngăduite, dar nu toate zidesc.

° Cap. 6. 12.

24. Nimeni * să nu-și caute folosul lui, ci fiecare să caute folosul altuia.

° Rom. 15. 1, 2. Vers. 33. Cap. 13. 5. Filip. 2. 4, 21.

25. Să mîncăți din tot ce * se vinde pe piață, fără să cercetați ceva din pricina cugetului.

° 1 Tim. 4. 4.

26. Căci „al * Domnului este pămîntul și tot ce cuprinde el.”

° Exod. 19. 5. Deut. 10. 14. Ps. 24. 1; 50. 12. Vers. 28.

27. Dacă vă pofteste un necredincios la o masă, și voiți să vă duceți, să mîncăți din tot ce * vă pune înainte, fără să cercetați ceva din pricina cugetului.

° Luc. 10. 7.

28. Dar dacă vă spune cineva: „Lucrul acesta a fost jertfit idolilor”, să nu mîncăți, din pricina * celui ce v'a înștiințat și din pricina cugetului; căci „al * Domnului este pămîntul și tot ce cuprinde el.”

° Cap. 8. 10, 12. °° Deut. 10. 14. Ps. 24. 1. Vers. 26.

29. Vorbesc aici nu de cugetul vostru, ci de cugetul altuia. Căci de ce * să fie

judecată slobozenia mea de cugetul altuia? ^{• Rom. 14. 16.}

30. Dacă mâinile, aducând mulțămiri, de ce să fiu vorbit de rău pentru un lucru, pentru * care mulțămesc? ^{• Rom. 14. 6. 1 Tim. 4. 3, 4.}

31. Deci *, fie că mincați, fie că beți, fie că faceți altceva: să faceți totul pentru slava lui Dumnezeu. ^{• Col. 3. 17. 1 Pet. 4. 11. 1 Pet. 14. 1.}

32. Să nu * fiți pricină de păcătuire nici pentru Iudei, nici pentru Greci, nici pentru Biserica* lui Dumnezeu. ^{• Rom. 14. 13. Cap. 8. 13. 2 Cor. 6. 3. •• Fapt. 20. 28. Cap. 11. 22. 1 Tim. 3. 5.}

33. După cum mă silesc și eu * în toate lucrurile să plac tuturor, căutând nu * folosul meu, ci al celor mai mulți, ca să fie mințuiți. ^{• Rom. 15. 2. Cap. 9. 9, 22. •• Vers. 24.}

Ținuta femeii în adunări.

11. Călcați pe urmele* mele, întrucât și eu calc pe urmele lui Hristos.

^{• Cap. 4. 16. Efes. 5. 1. Filip. 3. 17. 1 Tes. 1. 6. 2 Tes. 3. 9.}

2. Vă laud că * în toate privințele vă aduceți aminte de mine, și că țineți* învățăturile întocmai cum vi le-am dat. ^{• Cap. 4. 17. •• Cap. 7. 17.}

3. Dar vreau să știți că Hristos * este Capul oricărui bărbat; că bărbatul este capul * femeii, și că Dumnezeu este capul † lui Hristos. ^{• Efes. 5. 23. •• Fac. 3. 16. 1 Tim. 2. 11. 1 Pet. 3. 1, 5, 6. † Ioan. 14. 28. 1. 12, 15, 27. 28. Filip. 2. 7—9.}

4. Orice bărbat, care se roagă sau proorocește * cu capul acoperit, își necinstește Capul său. ^{• Cap. 12. 10, 28; 14. 1, etc.}

5. Dimpotrivă, orice femeie *, care se roagă sau proorocește cu capul descoperit, își necinstește capul ei, pentru că este ca una care ar fi rasă*. ^{• Fapt. 21. 9. •• Deut. 21. 12.}

6. Dacă o femeie nu se învălește, să se și tundă! Iar, dacă este rușine* pentru o femeie să fie tunsă ori rasă, să se învălească. ^{• Num. 15. 18. Deut. 22. 5.}

7. Bărbatul nu este dator să-și acopere capul, pentru că el este* chipul și slava lui Dumnezeu, pe când femeia este slava bărbatului. ^{• Fac. 1. 26, 27; 5. 1; 9. 6.}

8. În adevăr, nu * bărbatul a fost luat din femeie, ci femeia din bărbat; ^{• Fac. 2. 21, 22.}

9. și nu * bărbatul a fost făcut pentru femeie, ci femeia pentru bărbat. ^{• Fac. 2. 18, 21, 23.}

1121

10. De aceea femeia, din pricina însemn al stăpînirii ei. * aibă pe cap un

11. Totuși*, în Domnul, femeia nu este fără bărbat, nici bărbatul fără femeie. ^{• Gal. 3. 28.}

12. Căci dacă femeia este din bărbat, tot așa și bărbatul prin femeie, și toate* sint dela Dumnezeu. ^{• Rom. 11. 36.}

13. Judecați voi singuri: este cuviincios ca o femeie să se roage lui Dumnezeu desvălîtă?

14. Nu vă învăța chiar și firea că este rușine pentru un bărbat să poarte părul lung,

15. pe cînd pentru o femeie este o podoabă să poarte părul lung? Pentru că părul i-a fost dat ca învălitoare a capului.

16. Dacă * iubește cineva cearta de vorbe, noi n'avem un astfel de obicei și nici* Biserica lui Dumnezeu. ^{• 1 Tim. 6. 4. •• Cap. 7. 17; 14. 35.}

Despre cina Domnului.

17. Vă dau aceste învățături, dar nu vă laud pentru că vă adunați laolaltă nu ca să vă faceți mai buni, ci ca să vă faceți mai răi.

18. Mai întîi de toate, aud * că atunci cînd veniți la adunare, între voi sint desbinări. Și în parte o cred, ^{• Cap. 1. 10—12; 3. 3.}

19. căci trebuie * să fie și partide între voi, ca ** să iasă la lumină cei gâsiți buni. ^{• Mat. 18. 7. Luc. 17. 1. Fapt. 20. 31. 1 Tim. 4. 1. 2 Pet. 2. 1, 2. •• Luc. 2. 35. 1 Ioan. 2. 19. Deut. 13. 3.}

20. Cînd vă adunați dar în același loc, nu este cu putință să mincați cina Domnului.

21. Fiîndcă atunci cînd stați la masă, fiecare se grăbește să-și ia cina adusă de el, înaintea altuia; așa că unul este flămînd, iar altul * este beat. ^{• 2 Pet. 2. 13. Iuda. 12.}

22. Ce? N'aveți case pentru că să mincați și să beți acolo? Sau disprețuiți Biserica* lui Dumnezeu, și vreți să faceți de rușine* pe cei ce n'au nimic? Ce să vă zic? Să vă laud? În privința aceasta nu vă laud. ^{• Cap. 10. 32. •• Fac. 3. 6.}

23. Căci am * primit dela Domnul ce v'am învățat; și anume că **, Domnul Isus, în noaptea în care a fost vîndut, a luat o pine. ^{• Cap. 15. 3. Gal. 1. 1, 14, 12. •• Mat. 26. 26. Marc. 14. 22. Luc. 22. 19.}

24. Și, după ce a mulțămît lui Dumnezeu, a frînt-o, și a zis: „Luați, mincați; aceasta este trupul Meu, care se frînge pentru voi; să faceți lucrul acesta spre pomenirea Mea.”

25. Tot astfel, după cină, a luat paharul, și a zis: „Acest pahar este legămîntul cel nou în singele Meu; să faceți lucrul acesta spre pomenirea Mea, oricînd ori veți bea din el.”

26. Pentrucă, oricînd mincați din pinea aceasta și beți din paharul acesta, vestiți moartea Domnului, pînă* va veni El. ◊ Ioan 14, 3; 21, 22. Fapt. 1.11. Cap. 4.6; 15, 23. 1 Tes. 4.16. 2 Tes. 1.10. Iuda 14. Apoc. 1.7.

27. De aceea*, oricine mănîncă pinea aceasta sau bea paharul Domnului în chip nevrednic, va fi vinovat de trupul și singele Domnului.

◊ Num. 9.10,13. Ioan 6.51,63,64; 13.27. Cap. 10.21.

28. Fiecare* să se cerceteze dar pe sine însuș, și așa să mănînce din pinea aceasta și să bea din paharul acesta.

◊ 2 Cor. 13.5. Gal. 6.4.

29. Căci cine mănîncă și bea, își mănîncă și bea osînda lui însuș, dacă nu deosebește trupul Domnului.

30. Din pricina aceasta sînt între voi mulți neputincioși și bolnavi, și nu puțini dorm.

31. Dacă* ne-am judeca singuri, n'am fi judecați. ◊ Ps. 32.5. 1 Ioan 1.9.

32. Dar cînd sîntem judecați, sîntem* pedepsiți de Domnul, ca să nu fim osîndiți odată cu lumea.

◊ Ps. 94.12,13. Evr. 12.5—11.

33. Astfel, frații mei, cînd vă adunați să mincați, așteptați-vă unii pe alții.

34. Dacă-i este foame* cuiva, să mănînce acasă*, pentrucă să nu vă adunați spre osîndă.

Celelalte lucruri le voi ț rîndui cînd voi ț veni.

◊ Vers. 21. ◊ Vers. 22. † Cap. 7.17. Tit. 1.5. † Cap. 4.19.

Darurile duhovnicești.

12 1. In ce privește* darurile duhovnicești, fraților, nu voiesc să fiți în necunoștință. ◊ Cap. 14.1, 37.

2. Cînd erați păgîni, știți că* vă duceați la idoli* cei muți, după cum erați călăuziți. ◊ Cap. 6.11. Efes. 2.11,12. 1 Tes. 1.9. Tit. 3.3. 1 Pet. 4.3. ◊ Ps. 115.6.

3. De aceea vă spun că* nimeni, dacă vorbește prin Duhul lui Dumnezeu, nu zice: „Isus să fie anatema!” Și nimeni* nu poate zice: „Isus este Domnul”, decît prin Duhul Sfînt.

◊ Mat. 9.31 1 Ioan 1.2,3. ◊ Mat. 16.17. Ioan 15.26. 2 Cor. 3.5.

4. Sint* felurite daruri, dar este acelaș* Duh;

◊ Rom. 12.4, etc. Evr. 2.4. 1 Pet. 4.10. ◊ Efes. 4.4.

5. sint* felurite slujbe, dar este acelaș* Domn;

◊ Rom. 12.6—8. 1 Tes. 4.11.

6. sint felurite lucrări, dar este acelaș* Dumnezeu, care* lucrează totul în toți.

◊ Efes. 1.23.

7. Și* fiecăruia i se dă arătarea Duhului spre folosul altora.

◊ Rom. 12.6—8. Cap. 14.26. Efes. 4.7. 1 Pet. 4.10,11.

8. De pildă, unuia îi este dat, prin Duhul, să vorbească* despre înțelepciune; altuia, să vorbească* despre cunoștință, datorită aceluiaș* Duh;

◊ Cap. 2.6,7. ◊ Cap. 1.5; 13.2, 2 Cor. 8.7.

9. altuia* credința, prin acelaș* Duh; altuia, darul* tămăduirilor, prin acelaș* Duh;

◊ Mat. 17.19, 20. Cap. 13.2. 2 Cor. 1.13.

◊ Marc. 16.18. Iac. 5.14.

10. altuia*, puterea să facă minuni; altuia, proorocia*; altuia ț, deosebirea duhurilor; altuia, felurite ț limbi; și altuia, tîlmăcirea limbilor.

◊ Vers. 28, 29. Marc. 16.17. Gal. 3.5. ◊ Rom. 12.6. Cap. 13.2; 14.1, etc. † Cap. 14.29. 1 Ioan 4.1. † Fapt. 2.4; 10.46. Cap. 13.1.

11. Dar toate aceste lucruri le face unul și acelaș* Duh, care dă* fiecăruia în parte, cum* voiește.

◊ Rom. 12.6. Cap. 7.7. 2 Cor. 10.13. Efes. 4.7. ◊ Ioan 3.8. Evr. 2.4.

Mădularele trupului.

12. Căci, după cum* trupul este unul și are multe mădulare, și după cum toate mădularele trupului, măcar că sînt mai multe, sînt un trup, — tot așa* este și Hristos.

◊ Rom. 12.4,5. Efes. 4.4,16. ◊ Vers. 27. Gal. 3.16.

13. Noi toți, în adevăr, am fost botezați de un* singur Duh, ca să alcătuim un singur trup, fie* ludei, fie Greci, fie robi, fie slobozi; și toți ț am fost adăpați dintr'un singur Duh.

◊ Rom. 6.6. ◊ Gal. 3.28. Efes. 2.13,14,16. Col. 3.11. † Ioan 6.63:7. 37—39.

14. Astfel, trupul nu este un singur mădular, ci mai multe.

15. Dacă piciorul ar zice: „Fiindcă nu sînt mină, nu sînt din trup”, — nu este pentru aceasta din trup?

16. Și dacă urechea ar zice: „Fiindcă nu sînt ochi, nu sînt din trup” — nu este pentru aceasta din trup?

17. Dacă tot trupul ar fi ochi, unde ar fi auzul? Dacă totul ar fi auz, unde ar fi mirosul?

18. Acum dar Dumnezeu a pus* mă-

dularele în trup, pe fiecare așa cum** a voit El. ^oVers.28. ^oRom.12.3. ^oCap.3.5, Vers.11.

19. Dacă toate ar fi un singur mădular, unde ar fi trupul?

20. Fapt este că sînt mai multe mădulare, dar un singur trup.

21. Ochiul nu poate zice minii: „N'am trebuință de tine“; nici capul nu poate zice picioarelor: „N'am trebuință de voi.“

22. Ba mai mult, mădularele trupului, cari par mai slabe, sînt de neapărată trebuință.

23. Și părțile trupului, cari par vrednice de mai puțină cinste, le îmbrăcăm cu mai multă podoabă. Așa că părțile mai puțin frumoase ale trupului nostru capătă mai multă frumuseță,

24. pe cînd cele frumoase n'au nevoie să fie împodobite. Dumnezeu a întocmit trupul în așa fel ca să dea mai multă cinste mădularelor lipsite de cinste:

25. pentru ca să nu fie nici o desbinare în trup: ci mădularele să îngrijească deopotrivă unele de altele.

26. Și dacă suferă un mădular, toate mădularele sufăr împreună cu el; dacă este prețuit un mădular, toate mădularele se bucură împreună cu el.

27. Voi* sînteți trupul lui Hristos, în fiecare, în parte, mădularele** lui.

^oRom.12.5. ^oFil.1.23; 4.12; 5.23,30. ^oCol.1.24. ^oEfes.5.30.

28. Și Dumnezeu* a rinduit în Biserică, întii, apostoli*; al doilea, prooroci; al treilea, învățători; apoi, pe cei ce au darul* țămăduirilor, ajutorărilor†, cîrmuirilor**†, și vorbirii în felurite limbi.

^oEfes.4.11. ^oEfes.2.20; 3.5. ^oFapt.13.1. ^oRom.12.6. ^o††Vers.10. ^o†Vers.9. ^o†Num.11.17. ^o†††Rom.12.8. ^o1Tim.5.17. ^oEvr.13.17, 24.

29. Oare toți sînt apostoli? Toți sînt prooroci? Toți sînt învățători? Toți sînt făcători de minuni?

30. Toți au darul țămăduirilor? Toți vorbesc în alte limbi? Toți tălmăcesc?

31. Umblați dar* după darurile cele mai bune. Și vă voi arăta o cale nespus mai bună. ^oCap.14.1,39.

Dragostea.

13. Chiar dacă ai vorbi în limbi omenesti și înțerești, și n'aș avea dragoste, sînt o aramă sunătoare sau un chimval zîngănit.

2. Și chiar dacă aș avea darul proorocii*, și aș cunoaște toate tainele și toată știința; chiar dacă aș avea toată credința așa încît** să mut și munții, și n'aș avea dragoste, nu sînt nimic. ^oCap.12.8-10,28; 14.1, etc. ^oMat.7.22. ^oMat.17.20. ^oMar.11.23. ^oLuc.17.8.

3. Și chiar dacă* mi-aș împărți toată averea pentru hrana săracilor, chiar dacă mi-aș da trupul să fie ars, și n'aș avea dragoste, nu-mi folosește la nimic. ^oMat.6.1,2.

4. Dragostea* este îndelung răbdătoare, este plină de bunătațe: dragostea nu pizmăște; dragostea nu se laudă, nu se umflă de mîndrie,

5. nu se poartă necuviincios, nu* caută folosul său, nu se minie, nu se gîndește la rău, ^oProv.10.12. ^o1Pet.4.8.

6. nu* se bucură de nelegiuire, ci se** bucură de adevăr, ^oCap.10.24. ^oFilip.2.4.

7. acopere totul, crede totul, nădăjduiește totul, suferă totul*. ^o1Ts.10.3. ^oRom.1.32. ^oo2Ioan.4.

^oRom.15.1. ^oGal.6.2. ^o2Tim.2.24.

8. Dragostea nu va pieri niciodată. Proorociile se vor sfîrși; limbile vor înceta; cunoștința va avea sfîrșit.

9. Căci* cunoaștem în parte, și proorocim în parte; ^oCap.8.2.

10. dar cînd va veni ce este desăvîrșit, acest „în parte“ se va sfîrși.

11. Cînd eram copil, vorbeam ca un copil, simțeam ca un copil, gîndeam ca un copil; cînd m'am făcut om mare, am lepădat ce era copilăresc.

12. Acum, vedem* ca într-o oglindă, în chip întunecos; dar atunci, vom vedea față** în față. Acum, cunosc în parte; dar atunci, voi cunoaște deplin, așa cum am fost și eu cunoscut pe deplin.

^o2Cor.3.18; 5.7. ^oFilip.3.12. ^oMat.18.10. ^o1Ioan.3.2.

13. Acum dar rămîn aceste trei: credința, nădejdea și dragostea; dar cea mai mare dintre ele este dragostea.

Darul limbilor și al proorocii.

14. Urmăriți* dragostea. Umblați și după darurile duhovnicești, dar** mai ales să proorociți.

^oCap.12.31. ^oNum.11.25,29.

2. În adevăr, cine vorbește* în altă limbă, nu vorbește oamenilor, ci lui Dumnezeu; căci nimeni nu-l înțelege, și, cu duhul, el spune taine. ^oFapt.2.4; 10.46.

3. Cine proorocește, dimpotrivă, vor-

bește oamenilor, spre zidire, sfătuire și mângiere.

4. Cine vorbește în altă limbă, se zidește pe sine însuși; dar cine proorocește, zidește sufletește Biserica.

5. Aș dori ca toți să vorbești în alte limbi, dar mai ales să proorociți. Cîne proorocește, este mai mare decît cine vorbește în alte limbi; afară numai dacă tîlmăcește aceste limbi, pentru că capete Biserica zidire sufletească.

6. În adevăr, fraților, de ce folos v'as fi eu, dacă aș veni la voi vorbind în alte limbi, și dacă cuvîntul meu nu v'ar aduce nici descoperire*, nici cunoștință, nici proorocie, nici învățătură? *Vers. 26.

7. Chiar și lucrurile neinsuflăte, cari dau un sunet, fie un fluier sau o a-lută: dacă nu dau sunete deslușite, cine va cunoaște ce se cîntă cu fluierul sau cu alăuta?

8. Și dacă trîmbița dă un sunet încurcat, cine se va pregăti de luptă?

9. Tot așa și voi, dacă nu roștiți cu limba o vorbă înțeleasă, cum se va pricepe ce spuneți? Atunci parcă ați vorbi în vînt.

10. Sînt multe feluri de limbi în lume, totuși niciuna din ele nu este fără sunete înțelese.

11. Dar dacă nu cunosc înțelesul sunetului, voi fi un străin pentru cel ce vorbește, și cel ce vorbește, va fi un străin pentru mine.

12. Tot așa și voi, fiindcă rîvniți după daruri duhovnicești, să căutați să le aveți din belșug, în vederea zidirii sufletești a Bisericii.

13. De aceea, cine vorbește în altă limbă, să se roage să aibă și darul s'o tîlmăcească.

14. Fiindcă, dacă mă rog în altă limbă, duhul meu se roagă, dar mintea mea este fără rod.

15. Ce este de făcut atunci? Mă voi ruga cu duhul, dar mă voi ruga și cu mintea; voi* cînta cu duhul, dar voi cînta și cu** mintea.

*Ezec. 5.19. Col. 3.16. *Ps. 47. 7.

16. Altmintrelea, dacă aduci mulțămiri cu duhul, cum va răspunde „Amin“ la* mulțămirile, pe cari le aduci tu, cel lipsit de daruri, cînd el nu știe ce spui? *Cap. 11.24.

17. Negreșit, tu mulțamești lui Dumnezeu foarte frumos, dar celălalt nu rămîne zidit sufletește.

18. Mulțamesc lui Dumnezeu că eu vorbesc în alte limbi mai mult decît voi toți.

19. Dar în Biserică, voiesc mai bine să spun cinci cuvinte înțelese, ca să învăț și pe alții, decît să spun zece mii de cuvinte în altă limbă.

20. Fraților*, nu fiți copii la minte; ci, la răutate, fiți prunci**; iar la minte, fiți oameni mari. *Ps. 131. 2. Mat. 11. 25; 18. 3; 19. 14. Rom. 61. 19. Cap. 3. 1. Efes. 4. 14. Evr. 5. 12, 13. **Mat. 18. 3. 1 Pet. 2. 2.

21. În* Lege este scris** : „Voi vorbi norodului acestuia prin altă limbă și prin buze străine; și nici așa nu Mă vor asculta, zice Domnul.“

*Ioan 10. 34. **Isa. 28. 11. 2.

22. Prin urmare, limbile sînt un semn nu pentru cei necredincioși, ci pentru cei necredincioși. Proorocia, dimpotrivă, este un semn nu pentru cei necredincioși, ci pentru cei credincioși.

23. Deci, dacă s'ar aduna toată Biserica la un loc, și toți ar vorbi în alte limbi, și ar intra și de cei fără daruri, sau necredincioși, n'ar* zice ei că sînteți nebuni? *Fapt. 2. 13.

24. Dar dacă toți proorocesc, și intră vreun necredincios sau vreunul fără daruri, el este încredințat de toți, este judecat de toți.

25. Tainele inimii lui sînt descoperite, așa că va cădea cu fața la pămînt, se va închina lui Dumnezeu, și va mărturisi că*, în adevăr, Dumnezeu este în mijlocul vostru. *Isa. 45. 14. Zab. 8. 23.

26. Ce este de făcut atunci, fraților? Cînd vă adunați laolaltă, dacă unul din voi are o cîntare, altul o învățătură*, altul o descoperire, altul o vorbă în altă limbă, altul o tîlmăcire, toate** să se facă spre zidirea sufletească.

*Vers. 6. Cap. 12. 8—10. **Cap. 12. 7. 2 Cor. 12. 19. Efes. 4. 12.

27. Dacă sînt unii, cari vorbesc în altă limbă, să vorbească numai cîte doi sau cel mult trei, fiecare la rînd: și unul să tîlmăcească.

28. Dacă nu este cine să tîlmăcească, să tacă în Biserică, și să-și vorbească numai lui însuși și lui Dumnezeu.

29. Cît despre prooroci, să vorbească doi sau trei, și* ceilalți să judece.

*Cap. 12. 10.

30. Și dacă este făcută o descoperire unuia care șade jos, cel* dintîi să tacă.

*1 Tes. 5. 19, 20.

31. Fiindcă puteți să proorociți toți, dar unul după altul, pentru că toți să

capete învățătură și toți să fie îmbărbătați.

32. Duhurile * proorocilor sint suse proorocilor;

33. căci Dumnezeu nu este un Dumnezeu al neorînduiei, ci al păcii, ca în toate Bisericile sfinților.

34. Femeile * să tacă în adunări, căci lor nu le este îngăduit să ia cuvîntul în ele, ci să * fie suse, cum zice și Legea.

35. Dacă voiesc să capete învățătură asupra unui lucru, să întreb pe bărbaii lor acasă; căci este rușine pentru o femeie să vorbească în Biserică.

36. Ce? De la voi a pornit Cuvîntul lui Dumnezeu? Sau numai pînă la voi a ajuns el?

37. Dacă * crede cineva că este prooroc sau insuflat de Dumnezeu, să înțeleagă că ce vă scriu eu, este o poruncă a Domnului.

38. Și dacă cineva nu înțelege, să nu înțeleagă!

39. Astfel, deci, fraților, rivniți * după proorocire, fără să împedeți vorbirea în alte limbi.

40. Dar toate * să se facă în chip cuvințios și cu rînduială.

Invierea și arătările lui Hristos.

15. Vă fac cunoscut, fraților Evangelia, pe care v'am propovăduit-o, pe care ați primit-o *, în care ați rămas,

2 și prin * care sînteți mîntuiți, dacă o țineți așa după cum v'am propovăduit-o; altfel, degeaba ați * crezut.

3. V'am * învățat înainte de toate, așa cum * am primit și eu: că Hristos a murit pentru păcatele noastre, după Scripturi;

4. că a fost îngropat și a înviat a treia zi, după Scripturi;

5. și * că S'a arătat lui Chifa, apoi celor 48; doisprezece.

6. După aceea S'a arătat la peste cinci sute de frați deodată, dintre cari cei mai mulți sint încă în viață, iar unu au adormit.

7. În urmă s'a arătat lui Iacov, apoi tuturor * apostolilor.

8. După * ei toți, ca unei stîrpituri, mi s'a arătat și mie.

9. Căci eu sint cel mai * neînsemnat dintre apostoli; nu sint vrednic să port numele de apostol, fiindcă am * prigonit Biserica lui Dumnezeu.

10. Prin * harul lui Dumnezeu sint ce sint. Și harul Lui față de mine n'a fost zădarnic; ba încă am * lucrat mai mult decît toți: totuși * nu eu, ci harul lui Dumnezeu, care este în mine.

11. Astfel dar, ori eu, ori ei, noi așa propovăduim, și voi așa ați crezut.

Insemnătatea învierii lui Hristos.

12. Iar dacă se propovăduiește că Hristos a înviat din morți, cum zic unii dintre voi, că nu este o înviere a morților?

13. Dacă nu este o înviere a morților, nici * Hristos n'a înviat.

14. Și dacă n'a înviat Hristos, atunci propovăduirea noastră este zădarnică, și zădarnică este și credința voastră.

15. Ba încă noi sîntem descoperiți și ca martori mincinoși ai lui Dumnezeu; fiindcă, am mărturisit * despre Dumnezeu că El a înviat pe Hristos, cînd nu L-a înviat, dacă este adevărat că morții nu înviază.

16. Căci, dacă nu înviază morții, nici Hristos n'a înviat.

17. Și dacă n'a înviat Hristos, credința voastră este zădarnică, voi sînteți încă * în păcatele voastre.

18. Și prin urmare și cei ce au adormit în Hristos, sint pierduți.

19. Dacă * numai pentru viața aceasta ne-am pus nădejdea în Hristos, atunci sîntem cei mai nenorociți dintre toți oamenii!

20. Dar acum, Hristos * a înviat din morți, pîrgă * celor adormiți.

21. Căci dacă * moartea a venit prin om, tot prin * om a venit și învierea morților.

22. Și după cum toți mor în Adam, tot așa, toți vor învia în Hristos;

23. dar fiecare * la rîndul cetei lui. Hristos este cel dintîi rod; apoi, la venirea Lui, cei ce sint ai lui Hristos.

24. În urmă, va veni sfîrșitul, cînd

El va da Împărăția * în minile lui Dumnezeu Tatăl, după ce va fi nimicit orice domnie, orice stăpînire și orice putere. ^{☞ Dan. 7. 14, 27.}

25. Căci trebuie ca El să împărătească pînă * va pune pe toți vrăjmașii supt picioarele Sale. ^{☞ Ps. 110. 1. Fapt. 2.34, 35. Efes. 1. 22. Evr. 1. 13; 10, 13.}

26. Vrăjmașul * cel din urmă, care va fi nimicit, va fi moartea. ^{☞ 2 Tim. 1. 10. Apoc. 20. 14.}

27. Dumnezeu, în adevăr, „a” pus totul supt picioarele Lui”. Dar cînd zice că totul l-a fost supus, se înțelege că afară de Cel ce l-a supus totul. ^{☞ Ps. 8. 6. Mat. 28. 18. Evr. 2. 9. 1 Pet. 3. 22.}

28. Și cînd * toate lucrurile îi vor fi supuse, atunci chiar” și Fiul Se va supune Celui ce l-a supus toate lucrurile, pentruca Dumnezeu să fie totul în toți. ^{☞ Filip. 3. 21. ☞ Cap. 3. 23; 11, 3.}

29. Altfel, ce ar face cei ce se botează pentru cei morți? Dacă nu înviază morții nicidecum, de ce se mai botează ei pentru cei morți?

30. Și de ce * sîntem noi în primejdie în orice clipă? ^{☞ 2 Cor. 11. 26. Gal. 5. 11.}

31. În fiecare zi eu * sînt în primejdie de moarte; atît este de adevărat lucrul acesta, fraților, cît este de adevărat că am de ce să mă laud” cu voi în Hristos Isus, Domnul nostru. ^{☞ 1 Tes. 2. 19. ☞ Rom. 8. 36. Cap. 4. 9. 2 Cor. 4. 10; 11, 23.}

32. Dacă, vorbind în felul oamenilor, m'am * luptat cu fiarele în Efes, care-mi este folosul? Dacă nu înviază morții, atunci „să” mîncăm și să bem, căci mine vom muri”. ^{☞ 2 Cor. 1. 9. ☞ Eccl. 2. 24. Isa. 22. 13; 56. 12. Luc. 12. 19.}

33. Nu vă înșelați: „Tovărășiile * rele strică obiceiurile bune”. ^{☞ Cap. 5. 6.}

34. Veniți-vă * în fire, cum se cuvine, și nu păcătuți! Căci” sînt între voi unii, cari nu cunosc pe Dumnezeu: spre ț. rușinea voastră o spun. ^{☞ Rom. 13. 11. Efes. 5. 14. ☞ 1 Tes. 4. 5. ☞ Cap. 6. 5.}

Cum vor învia morții.

35. Dar va zice cineva: „Cum * înviază morții? Și cu ce trup se vor întoarce?” ^{☞ Ezech. 37. 3.}

36. Nebun ce ești! Ce * sameni tu, nu înviază, dacă nu moare mai întîi. ^{☞ Ioan 12. 24.}

37. Și cînd sameni, sameni nu trupul care va fi, ci doar un grăunte, cum se întîmplă: fie de grîu, fie de altă sămînță.

38. Apoi Dumnezeu îi dă un trup, după cum voiește; și fiecărei semințe îi dă un trup al ei.

39. Nu orice trup este la fel; ci altul este trupul oamenilor, altul este trupul dobitoacelor, altul este trupul păsărilor, altul al peștilor.

40. Tot așa, sînt trupuri cerești și trupuri pămîntesti; dar alta este strălucirea trupurilor cerești, și alta a trupurilor pămîntesti.

41. Alta este strălucirea soarelui, alta strălucirea lunii, și alta este strălucirea stelelor; chiar o stea se deosebește în strălucire de altă stea.

42. Așa * este și învierea morților. Trupul este sămănat în putrezire, și înviază în neputrezire; ^{☞ Dan. 12. 3. Mat. 13. 49.}

43. este * sămănat în ocară, și înviază în slavă; este sămănat în neputință, și înviază în putere. ^{☞ Filip. 3. 21.}

44. Este sămănat trup firesc, și înviază trup duhovnicesc. Dacă este un trup firesc, este și un trup duhovnicesc.

45. De aceea este scris: „Omul dinții Adam a fost * făcut un suflet viu.” Al doilea Adam” a fost făcut un duh” dătător de viață. ^{☞ Fac. 2. 7. ☞ Rom. 8. 14. † Ioan 5. 21; 6. 33, 39, 40, 54, 57. Filip. 3. 21. Col. 3. 4.}

46. Dar întîi vine nu ce este duhovnicesc, ci ce este firesc; ce este duhovnicesc, vine pe urmă.

47. Omul * dinții este din pămînt”, pămîntesc; omul al doilea este din ț. cer. ^{☞ Ioan 3. 31. ☞ Fac. 2. 7; 3. 19. † Ioan 3. 13, 31.}

48. Cum este cel pămîntesc, așa sînt și cei pămîntesti; cum * este Cel ceresc, așa sînt și cei cerești. ^{☞ Filip. 3. 20, 21.}

49. Și după cum * am purtat chipul celui pămîntesc, tot așa vom * purta și chipul Celui ceresc. ^{☞ Fac. 5. 3. ☞ Rom. 8. 29. 2 Cor. 3. 18; 4. 11. Filip. 3. 21. † Ioan 3. 2.}

50. Ce spun eu, fraților, este că nu poate carnea * și singele să moștenască Împărăția lui Dumnezeu; și că, puțrezirea nu poate moșteni neputrezirea. ^{☞ Mat. 16. 11. Ioan 3. 3, 5.}

51. Iată, vă spun o taină: nu * vom adormi toți, dar” toți vom fi schimbați, ^{☞ 1 Tes. 4. 15—17. ☞ Filip. 3. 21.}

52. într'o clipă, într'o clipeală din ochi, la cea din urmă trîmbiță. Trîmbița * va suna, morții vor învia nesupuși putrezirii, și noi vom fi schimbați. ^{☞ Zah. 9. 14. Mat. 24. 31. Ioan 5. 26. 1 Tes. 4. 16.}

53. Căci trebuie ca trupul acesta, supus putrezirii, să se îmbrace în neputrezire, și trupul * acesta muritor să se îmbrace în nemurire. ^{☞ 2 Cor. 5. 4.}

54. Cînd trupul acesta supus putre-

zirii, se va îmbrăca în neputrezire, și trupul acesta muritor se va îmbrăca în nemurire, atunci se va împlini cuvîntul care este scris: „Moartea* a fost înghițită de biruință.

◦ Iac. 25. 8. Evr. 2. 14, 15. Apoc. 20. 14.

55. Unde îți este biruința, moarte* ? Unde îți este boldul, moarte* ?

◦ Osea 13. 14.

56. Boldul morții este păcatul; și puterea* păcatului este Legea.

◦ Rom. 4. 15; 5. 13; 7. 5, 13.

57. Dar* mulțămiri fie aduse lui Dumnezeu, care ne dă biruința* prin Domnul nostru Isus Hristos!

◦ Rom. 7. 25. ◦ 1 Ioan 5. 4, 5.

58. De aceea*, prea iubiții mei frați, fiți tari, neclintii, sporii totdeauna în lucrul Domnului, căci știți că* osteneala voastră în Domnul nu este zadarnică.

◦ 2 Pet. 3. 14. ◦ Cap. 3. 8.

Stringerea de ajutoare.

16. Cit privește stringerea* de ajutoare pentru sfinți, să faceți și voi cum am rînduit Bisericii Galatiei.

◦ Fapt. 11. 29; 24. 17. Rom. 15. 26. 2 Cor. 8. 4; 9. 12. Gal. 2. 10.

2. În* ziua dintii a săptămînii, fiecare din voi să pună deoparte acasă ce va putea, după cîștigul lui, ca să nu se stringă ajutoarele cînd voi veni eu.

◦ Fapt. 20. 7. Apoc. 1. 10.

3. Și cînd voi veni, voi trimite cu epistole pe* cei ce îi veți socoti vrednici, ca să ducă darurile voastre la Ierusalim.

◦ 2 Cor. 8. 19.

4. Dacă* va face să mă duc și eu, vor merge cu mine.

◦ 2 Cor. 8. 4, 19.

5. La voi am să vin după ce* voi trece prin Macedonia, căci prin Macedonia voi trece.

◦ Fapt. 19. 21. 2 Cor. 1. 16.

6. Poate mă voi opri pe la voi, sau poate chiar voi ierna la voi, ca apoi să mă însoțiți* acolo unde voi avea să mă duc.

◦ Fapt. 15. 3; 17. 15; 21. 5. Rom. 15. 24. 2 Cor. 1. 16.

7. De data aceasta nu vreau să vă văd în treacăt, ci trag nădejde să mai rămîn cu voi cităva vreme, dacă* va îngădui Domnul.

◦ Fapt. 18. 21. Cap. 4. 19. Iac. 4. 15.

8. Voi mai rămînea totuș în Efes pînă la Cincizecime,

9. căci mi* s'a deschis aici o ușă mare și largă, și sînt* mulți protivnici.

◦ Fapt. 14. 27. 2 Cor. 2. 12. Col. 4. 3. Apoc. 3. 8. ◦ Fapt. 19. 9.

10. Dacă* sosește Timotei, aveți grija să fie fără frică la voi; căci el este prins ca și mine la lucrul* Domnului.

◦ Fapt. 19. 22. Cap. 4. 17. ◦ Rom. 16. 21. Filip. 2. 20, 22. 1 Tes. 3. 2.

11. Nimeni* dar să nu-l disprețuiască. Să-l petreceți în* pace, ca să vină la mine, pentru că il aștept cu frații.

◦ 1 Tim. 4. 12. ◦ Fapt. 15. 38.

12. Cit pentru fratele Apolo*, l-am rugat mult să vină la voi cu frații, dar n'a voit nicidecum să vină acum; va veni însă cînd va avea înlesnire.

◦ Cap. 1. 12; 3. 5.

Indemnuri.

13. Vegheați*, fiți tari în credință, fiți* oameni, întăriți-vă ț!

25. 13. 1 Tes. 5. 6. 1 Pet. 5. 8. ◦ Cap. 15. 1. Filip. 1. 27; 4. 1. 1 Tes. 3. 8. 2 Tes. 2. 15. ◦ 1 Tes. 6. 10. Col. 1. 11.

14. Tot ce* faceți, să fie făcut cu dragoste!

◦ Cap. 14. 1. 1 Pet. 4. 8.

15. Încă un indemn, fraților. Cunoașteți casa* lui Ștefana; știți că ea este cel dintîi rod* al Ahaiei, și că s'a pus cu totul în slujba sfinților.

◦ Cap. 1. 16. ◦ Rom. 16. 5. 12 Cor. 8. 4; 9. 1. Evr. 6. 10.

16. Fiți și voi supuși* unor astfel de oameni și fiecăruia care ajută a lucru și se* ostenește.

◦ Evr. 13. 17. ◦ Evr. 6. 10.

17. Mă bucur de venirea lui Ștefana, lui Fortunat și lui Ahaic; ei* au împlinit ce lipsea din partea voastră,

◦ 2 Cor. 11. 9. Filip. 2. 30. Film. 13.

18. căci* mi-au răcorit duhul meu și al vostru. Să* știți dar să prețuiți pe astfel de oameni.

◦ Col. 4. 8. ◦ Filip. 2. 29. 1 Tes. 5. 12.

Urări de sănătate.

19. Bisericile din Asia vă trimet sănătate. Acuila și Priscila, împreună* cu Biserica din casa lor, vă trimet multă sănătate în Domnul.

◦ Rom. 16. 5, 15. Film. 2.

20. Toți frații vă trimet sănătate. Spuneți-vă sănătate* unii altora cu o sărutare sfîntă.

◦ Rom. 16. 16.

21. Urările* de sănătate sînt scrise cu mîna mea: Pavel.

◦ Col. 4. 18. 2 Tes. 3. 17.

22. Dacă nu* iubește cineva pe Domnul nostru Isus Hristos, să* fie anatema! „Maranata ț“ (Domnul nostru vine!).

◦ Elee. 6. 24. ◦ Gal. 1. 8, 9. ◦ Iuda 11. 13.

23. Harul* Domnului Isus Hristos să fie cu voi.

◦ Rom. 16. 20.

24. Dragostea mea este cu voi cu toți în Hristos Isus. Amin.

A DOUA EPISTOLĂ A LUI PAVEL CĂTRE CORINTENI

Urare.

1 Pavel, apostol * al lui Isus Hristos, prin voia lui Dumnezeu, și frațele Timotei, către Biserica lui Dumnezeu care este în Corint, și ** către toți sfinții, cari sînt în toată Ahaia:

• 1 Cor. 1.1. Efes. 1.1. Col. 1.1. 1 Tim. 1.1. 2 Tim. 1.1.
• Filip. 1.1. Col. 1.2.

2 Har * și pace vouă dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnul Isus Hristos!

• Rom. 1.7. 1 Cor. 1.3. Gal. 1.3. Filip. 1.2. Col. 1.2. 1 Tes. 1.1. 2 Tes. 1.2. Filim. 3.

Mîngîierile apostolului.

3 Binecuvîntat * să fie Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Isus Hristos, Părintele îndurărilor și Dumnezeuul oricărei mîngîieri,

• Efes. 1.3. 1 Pet. 1.3.

4 care ne mîngîie în toate necazurile noastre, pentruca, prin mîngîierea cu care noi înșine sîntem mîngîiați de Dumnezeu, să putem mîngîia pe ceie se află în vreun necaz!

5 Căci, după cum avem parte din belșug de suferințele * lui Hristos, tot așa, prin Hristos avem parte din belșug și de mîngîiere.

• Fapt. 9. 4. Cap. 4.10. Col. 1.24.

6 Așa că, dacă sîntem în necaz, sîntem pentru mîngîierea și mintuirea voastră; dacă sîntem mîngîiați, sîntem pentru mîngîierea voastră, care se arată prin faptul că răbdați aceleași suferințe * ca și noi.

• Cap. 4.15.

7 Și nădejdea noastră pentru voi, este neclintită, pentrucă știm că, dacă * aveți parte de suferințe, aveți parte și de mîngîiere.

• Rom. 8.17. 2 Tim. 2.12.

8 În adevăr, fraților, nu voim să vă lăsăm în necunoștință despre necazul * care ne-a lovit în Asia, de care am fost apăsați peste măsură de mult, mai pe sus de puterile noastre, așa că nici nu mai trăgeam nădejde de viață.

• Fapt. 19. 23. 1 Cor. 15. 32; 16. 9.

9 Ba încă ne spunea gîndul că trebuie să murim; pentrucă să ne punem încrederea nu * în noi înșine, ci în Dumnezeu care înviază morții.

• Ier. 17. 6, 7.

10 El * ne-a izbăvit și ne izbăvește dintr'o astfel de moarte, și avem nădejde că ne va mai izbăvi încă.

• 2 Pet. 2. 9.

11 Voi înșivă ne veți * ajuta cu rugăciunile voastre, pentruca binefăcerea ** făcută nouă prin rugăciunile multora să fie pentru mulți un prilej de mulțămiri lui Dumnezeu pentru noi.

• Rom. 15. 30. Filip. 1. 19. Filim. 22. • Cap. 4. 15.

Mărturia cugetului apostolului.

12 Lauda noastră este mărturia, pe care ne-o dă cugetul nostru că ne-am purtat în lume, și mai ales față de voi, cu o sfințenie și curăție * de inimă date de Dumnezeu, bizuindu-ne nu * pe o înțelepciune lumească, ci pe harul lui Dumnezeu.

• Cui. 2. 17; 4. 2. • 1 Cor. 2. 4, 13.

13 Nu vă scriem altceva decît ce citiți și cunoașteți. Și trag nădejde că pînă la sfîrșit veți cunoaște,

14 cum ați și cunoscut în parte, că * noi sîntem lauda voastră, după cum și voi * veți fi lauda noastră în ziua Domnului Isus.

• Cap. 5. 12. • Filip. 2. 16; 4. 1. 1 Tes. 2. 19, 20.

15 În această încredințare, voiam * să vin mai înainte la voi, ca să aveți un ** al doilea har.

• 1 Cor. 4. 19. • Rom. 1. 11.

16 Voiam să trec pe la voi ca să mă duc în Macedonia; apoi * din Macedonia să mă întorc la voi, și să fiu petrecut de voi în Iudea.

• 1 Cor. 16. 5, 6.

17 În luarea hotărîrii acesteia, am lucrat eu în chip ușuratic? Sau hotărîrile mele sînt niște hotărîri, pe cari le iau în felul lumii *, ca să fie în mine „Da, da” și „Nu, nu”?

• Cap. 10. 2.

18 Credincios este Dumnezeu că vorbirea noastră față de voi n'a fost și „Da”, și „Nu”.

19 Căci Fiul * lui Dumnezeu, Isus Hristos, care a fost propovăduit de noi în mijlocul vostru, prin mine, prin Silvan, și prin Timotei, n'a fost „da” și „nu”, ci ** în El nu este decît „da”.

• Marc. 1. 1. Luc. 1. 35. Fapt. 9. 20. • Evr. 13. 8.

20 În adevăr *, făgăduințele lui Dumnezeu, oricite ar fi ele, toate în El sînt „da”; de aceea și „Amin”, pe care-l spunem noi, prin El, este spre slava lui Dumnezeu.

• Rom. 15. 8, 9.

21 Și Cel ce ne întărește împreună cu voi, în Hristos, și care ne-a * uns, este Dumnezeu.

• 1 Ioan. 2. 20, 27.

22. El ne-a* și pecetluit, și ne-a**
pus în inimă arvuna Duhului.
*Efez. 1. 13; 4. 30. 2 Tim. 2. 19. Apoc. 2. 17. **Cap. 5. 5.
Efez. 1. 14.

Pricina amânării venirii.

23. Iau* pe Dumnezeu martor față
de sufletul meu, că n'am mai venit
pînă acum la Corint tocmai ca** să vă
cruț.
*Rom. 1. 9. Cap. 11. 31. Gal. 1. 20. Filip. 1. 8.
**1 Cor. 4. 21. Cap. 2. 9; 12. 20; 19. 2, 10.

24. Nu doar că* am avea stăpînire
peste credința voastră; dar vrem să
lucrăm și noi împreună la bucuria voa-
stră; căci stați tari în** credință.
*1 Cor. 3. 5. 1 Pet. 5. 3. **Rom. 11. 20. 1 Cor. 15. 1.

2. Am hotărît dar în mine, să* nu
mă întorc la voi cu întristare.
*Cap. 1. 23; 12. 20, 21; 13. 10.

2. Căci, dacă vă întristez, dela cine
să mă aștept la bucurie, dacă nu dela
cel întristat de mine?

3. Și v'am scris cum v'am scris, ca,
la venirea mea, să* n'am întristare din
partea celor ce trebuiau să-mi facă bu-
curie; și sînt** încredințat, cu privire
la voi toți, că bucuria mea este bucuria
voastră a tuturor.
*Cap. 12. 21. **Cap. 7. 16; 9. 22. Gal. 5. 10.

4. V'am scris cu multă mîhnire, și
stringere de inimă, cu ochii scăldați în
lacrămi, nu* ca să vă întristați, ci ca
să vedeți dragostea nespun de mare,
pe care o am față de voi. *Cap. 7. 8, 9, 12.

Iertarea celui pedepsit.

5. Dacă* a fost cineva o pricină de
întristare, nu m'a** întristat numai pe
mine, ci pe voi toți; cel puțin în parte,
ca să nu spun prea mult.
*1 Cor. 5. 1. **Gal. 4. 12.

6. Este destul pentru omul acesta pe-
deapsa, care i-a fost dată de* cei mai
mulți;
*1 Cor. 5. 4, 5. 1 Tim. 5. 20.

7. așa că acum*, este mai bine să-l
iertăți, și să-l mîngăiați, ca să nu fie
doborit de prea multă mîhnire. *Gal. 1. 6.

8. De aceea, vă rog, să vă arătați iarăș
dragostea față de el;

9. căci v'am scris și cu gîndul ca să
vă pun la încercare și să văd dacă sin-
teți* ascultători în totul. *Cap. 7. 16; 10. 6.

10. Dar pe cine iertați voi, îl iert și
eu. În adevăr, ce am iertat eu, — dacă
am iertat ceva — am iertat pentru
voi, în fața lui Hristos,

11. ca să nu lăsăm pe Satana să aibă
un câștig dela noi; căci nu sîntem în
neștiință despre planurile lui.

12. Cînd am ajuns* la Troa pentru
Evanghelia lui Hristos, măcar că mi se
deschisese acolo o ușă** în Domnul,
*Fapt. 18. 8; 20. 6. **1 Cor. 16. 9

13. n'am* avut liniște în duhul meu,
fiindcă n'am găsit pe fratele meu Tit;
de aceea, mi-am luat ziua bună dela
frați, și am plecat în Macedonia.
*Cap. 7. 5, 6.

Slujba apostolului.

14. Mulțămiri fie aduse lui Dumne-
zeu, care ne poartă totdeauna cu carul
Lui de biruință în Hristos, și care ră-
spîndește prin noi în orice loc mireas-
ma* cunoștinței Lui.
*Cînt. 1. 3

15. În adevăr, noi sîntem, înaintea lui
Dumnezeu, o mireasmă a lui Hristos
printre* cei ce sînt pe calea mîntuirii
și printre** cei ce sînt pe calea pier-
zării;
*1 Cor. 1. 18. **Cap. 4. 2

16. pentru aceștia*, o mireasmă dela
moarte spre moarte; pentru aceia, o
mireasmă dela viață spre viață. Și ci-
ne** este de ajuns pentru aceste lu-
cruri?
*Luc. 2. 34. Ioan. 9. 20. 1 Pet. 2. 7, 8. **1 Cor. 15. 10.
Cap. 3. 5, 6.

17. Căci noi nu stricăm* Cuvîntul
lui Dumnezeu, cum fac cei mai mulți;
ci vorbim cu inimă curată, din par-
tea lui Dumnezeu, înaintea lui Dum-
nezeu, în Hristos. *Cap. 4. 2. 11. 13. 2 Pet. 2. 3.

Destoinicia Apostolului.

3. 1. Începem* noi iarăș să ne lău-
dăm singuri? Sau nu cumva avem
trebuință, ca unii, de epistole* de
laudă, către voi sau dela voi?

*Cap. 5. 12; 10. 8, 12; 12. 11. **Fapt. 18. 27.

2. Voi* sînteți epistola noastră, scri-
să în inimile noastre, cunoscută și ci-
tită de toți oamenii.
*1 Cor. 9. 2

3. Voi sînteți arătați ca fiind epistola
lui Hristos, scrisă* de noi, ca slujitori
ai Lui, nu cu cerneală, ci cu Duhul
Dumnezeului celui viu; nu pe niște**
table de piatră, ci pe niște † table cari
sînt inimi de carne. *1 Cor. 3. 5. **Fapt. 24. 12.

34. 1. † Ps. 40. 8. 1er. 31. 33. Eze. 11. 19. 36. 26. Eze. 4. 10

4. Avem încrederea aceasta tare în
Dumnezeu, prin Hristos.

5. Nu* că noi prin noi înșine sîntem
în stare să gîndim ceva ca venind dela
noi. Destoinicia** noastră, dimpotrivă,
vine dela Dumnezeu,

*Ioan. 15. 5. Cap. 2. 16. **1 Cor. 15. 10. Filip. 2. 13

6. care ne-a și făcut în stare să fim
slujitori* ai unui legămînt** nou, nu

al slovei ț, ci al Duhului; căci slova Ț omoroară, dar Ț Duhul dă viața.

* 1 Cor. 3. 5; 15. 10. Cap. 5. 18. Efes. 3. 7. Col. 1. 25. 29. 1 Tim. 1. 11, 12. 2 Tim. 1. 11. * Jer. 31. 31. Mat. 26. 28. Evr. 8. 6, 8. † Rom. 2. 27, 23; 7. 6. † Rom. 3. 30; 4. 15; 7. 9-11. Gal. 3. 10. * Ioan 6. 63. Rom. 8. 2.

Legământul cel nou și cel vechi.

7. Acum, dacă slujba* aducătoare de moarte, scrisă** și săpată în pietre, era cu atita slavă încît Ț fiii lui Israel nu puteau să-și pirolească ochii asupra feței lui Moise, din pricina strălucirii feței lui, măcar că strălucirea aceasta era trecătoare, * Rom. 7. 10, * Exod. 34. 1, 28. Deut. 10. 1, etc. † Exod. 34. 29, 30, 85.

8. cum n'ar fi cu slavă mai degrabă slujba* Duhului? * Gal. 3. 5.

9. Dacă slujba aducătoare de osîndă, a fost slăvită, cu cît mai mult o întrece în slavă slujba* aducătoare de neprihănire? * Rom. 1. 17; 3. 21.

10. Și în privința aceasta, ce a fost slăvit nici n'a fost slăvit, din pricina slavei care o întrece cu mult.

11. În adevăr, dacă ce era trecător, era cu slavă, cu cît mai mult va rămînea în slavă ce este netrecător!

12. Fiindcă avem dar o astfel de nădejde, noi lucrăm* cu multă îndrăzneală; * Cap. 7. 4. Efes. 6. 19.

13. și nu facem ca Moise, care* își punea o măhramă peste față, pentruca fiii lui Israel să nu-și pirolească ochii asupra sfîrșitului a ceace era trecător**. * Exod. 34. 33, 35. * Rom. 10. 4. Gal. 3. 23.

14. Dar ei au rămas greoi la minte*: căci pînă în ziua de astăzi, la citirea Vechiului Testament, această măhramă rămîne neridicăată, fiindcă măhrama este dată la o parte în Hristos.

* Isa. 6. 10. Mat. 13. 11, 14. Ioan 12. 40. Fapt. 28. 26. Rom. 11. 7, 8, 25. Cap. 4. 4.

15. Da, pînă astăzi, cînd se citește Moise, rămîne o măhramă peste inimile lor.

16. Dar oridecîteori* vreunul se întoarce la Domnul, măhrama este luată**. * Exod. 34. 34. Rom. 11. 23, 26. * Isa. 25. 7.

17. Căci Domnul* este Duhul; și unde este Duhul Domnului, acolo este slobozenia. * 1 Cor. 15. 45. Vers. 6.

18. Noi toți privim cu față descoperită, ca* într'o oglindă, slava** Domnului, și sîntem schimbați în acelaș chip al Lui, din slavă în slavă, prin Duhul Domnului. * 1 Cor. 13. 12. * Cap. 4. 4, 6. 1 Tim. 1. 11. + Rom. 8. 29. 1 Cor. 15. 49. Col. 3. 10.

Propovăduirea Evangheliei.

4. Deaceea, fiindcă avem slujba aceasta*, după îndurarea** pe care am căpătat-o, noi nu cădem de oboseală. * Cap. 3. 6. * 1 Cor. 7. 25. 1 Tim. 1. 13.

2. Ca unii, cari am lepădat meșteșugurile rușinoase și ascunse, nu umblăm cu vicleșug și nu stricăm* Cuvîntul lui Dumnezeu. Ci**, prin arătarea adevărului, ne Ț facem vrednici să fim primiți de orice cuget omenesc, înaintea lui Dumnezeu.

* Cap. 2. 17. 1 Tes. 2. 3, 5. * Cap. 6. 4, 7; 7. 14. † Cap. 5. 11.

3. Și dacă Evanghelia noastră este acoperită*, este acoperită pentru cei ce sînt pe calea pierzării,

* 1 Cor. 1. 18. Cap. 2. 15. 2 Tes. 2. 10.

4. a căror* minte necredincioasă a orbit-o dumnezeul* veacului acestuia, ca să nu vadă strălucind lumina Ț Evangheliei slavei lui Hristos, care Ț este chipul lui Dumnezeu. * Ioan 12. 31; 14. 30; 16. 11. Efes. 6. 12. * Isa. 6. 10. Ioan 12. 40. Cap. 3. 14. † Cap. 3. 8, 9, 11, 18. Vers. 6. † Ioan 1. 18; 12. 4; 14. 9. Filip. 2. 6. Col. 1. 15. Evr. 1. 3.

5. Căci* noi nu ne propovăduim pe noi înșine, ci pe Domnul Hristos Isus. Noi** sîntem robii voștri, pentru Isus, * 1 Cor. 1. 13, 23; 10. 33. * 1 Cor. 9. 19. Cap. 1. 24.

6. Căci Dumnezeu, care* a zis: „să lumineze lumina din întunec“, ne-a** luminat inimile, pentruca să facem Ț să strălucească lumina cunoștinței slavei lui Dumnezeu pe fața lui Isus Hristos. * Fac. 1. 3. * 2 Pet. 1. 19. † Vers. 4. 1 Pet. 2. 9.

Greutățile slujbei.

7. Comoara aceasta o purtăm în niște vase* de lut, pentruca** această putere nemai pomenită să fie dela Dumnezeu și nu dela noi.

* Cap. 5. 1. * 1 Cor. 2. 3. Cap. 12. 9.

8. Sîntem încolțiți* în toate chipurile, dar nu la strîmtoare; în grea cumpănă, dar nu desnădăjduiți; * Cap. 7. 5.

9. prigonîți, dar nu părăsiți; trîniți jos*, dar nu omorîți. * Ps. 37. 24.

10. Purtăm întotdeauna* cu noi, în trupul nostru, omorîrea Domnului Isus, pentruca** și viața lui Isus să se arate în trupul nostru. * 1 Cor. 15. 31. Cap. 1. 5, 9. Gal. 6. 17. Filip. 3. 10. * Rom. 8. 17. 2 Tim. 2. 11, 12. 1 Pet. 4. 13.

11. Căci noi cei vii, totdeauna* sîntem dați la moarte din pricina lui Isus, pentruca și viața lui Isus să se arate în trupul nostru muritor.

* Ps. 44. 22. Rom. 8. 36. 1 Cor. 15. 31, 49.

12. Astfel că, în noi lucrează moartea*, iar în voi viața. * Cap. 13. 9.

13. Însă fiindcă avem același duh de credință, potrivit cu ceea ce este scris: „Am crezut”, de aceea am vorbit! „Am noi credem, și de aceea vorbim.”

◦ Rom. 1.12. 2Pet. 1.1. ◦ Ps. 110.10.

14. Și știm că Cel* ce a înviat pe Domnul Isus, ne va învia și pe noi împreună cu Isus, și ne va face să ne înfățișăm împreună cu voi.

◦ Rom. 8.11. 1Cor. 6.14.

15. Căci toate* aceste lucruri se petrec în folosul vostru, pentru că harul** mare, câpătat prin mulți, să facă să sporească mulțămirea spre slava lui Dumnezeu.

◦ 1Cor. 3.21. Cap. 1.6. Col. 1.24. 2Tim. 2.10. ◦ Cap. 1.11, 8.19; 9.11, 12.

Pricinile de încredere.

16. De aceea, noi nu cădem de oboseală. Ci chiar dacă omul nostru de afară se trece, totuși omul nostru din lăuntru* se înnoiește din zi în zi.

◦ Rom. 7.22. Efes. 3.16. Col. 3.10. 1Pet. 3.4.

17. Căci întristările noastre ușoare* de o clipă lucrează pentru noi tot mai mult o greutate vecinică de slavă.

◦ Mat. 5.12. Rom. 8.18. 1Pet. 1.6; 5.10.

18. Pentru că noi nu ne uităm* la lucrurile cari se văd, ci la cele ce nu se văd; căci lucrurile cari se văd, sint trecătoare, pe cînd cele ce nu se văd, sint vecinice.

◦ Rom. 8.24. Cap. 5.7. Evr. 11.1.

5 1. Știm, în adevăr, că, dacă se desface casa pămîntescă a cortului nostru* trupeș, avem o clădire în cer dela Dumnezeu, o casă, care nu este făcută de mină ci este vecinică.

◦ Iov 4.19. Cap. 4.7. 2Pet. 1.13, 14.

2. Și gemem* în cortul acesta, plini de dorința să ne îmbrăcăm peste el cu locașul nostru ceresc,

◦ Rom. 8.23.

3. negreșit dacă atunci cînd vom fi îmbrăcați* nu vom fi găsiți desbrăcați de el.

◦ Apoc. 3.18; 16.15.

4. Chiar în cortul acesta deci, gemem apăsăți; nu că dorim să fim desbrăcați de trupul acesta, ci să fim îmbrăcați* cu trupul celalt peste acesta, pentru că este muritor în noi, să fie înghițit de viață.

◦ 1Cor. 15.63, 64.

5. Și Cel* ce ne-a făcut pentru aceasta, este Dumnezeu, care ne-a** dat arvana Duhului.

◦ Isa. 29.23. Efes. 2.16. ◦ Rom. 8.23. Cap. 1.22. Efes. 1.14; 4.30.

6. Așa dar, noi întotdeauna sintem plini de încredere; căci știm că, dacă

sintem acasă în trup, pribegim departe de Domnul, —

7. pentru că umblăm* prin credință, nu prin vedere. —

◦ Rom. 8.24, 25. 1Cor. 13.12. Cap. 4.18. Evr. 11.1.

8. Da, sintem plini de încredere, și ne place* mult mai mult să părăsim trupul acesta, ca să fim acasă la Domnul.

9. Deaceea ne și silim să-l fim plăcuți, fie că rămînem acasă fie că sintem departe de casă.

10. Căci* toți trebuie să ne înfățișăm înaintea scaunului de judecată al lui Hristos, pentru că** fiecare să-și primească răsplată după binele sau răul, pe care-l va fi făcut cînd trăia în trup.

◦ Mat. 25.31, 32. Rom. 14.10. ◦ Rom. 2.6. Gal. 6.7. Efes. 6.9. Col. 3.24, 25. Apoc. 22.12.

Făptura cea nouă.

11. Ca unii cari cunoaștem deci frica* de Domnul, pe oameni, căutăm să-i încredințăm; dar Dumnezeu** ne cunoaște bine, și nădăduiesc că și voi ne cunoașteți bine în cugetele voastre.

◦ Iov 31.23. Evr. 10.31. Iuda 23. ◦ Cap. 4.2.

12. Cu aceasta nu* ne lăudăm singuri iarăș înaintea voastră, ci vă dăm un temei de laudă** cu privire la noi, ca să aveți cu ce răspunde aceluia cari se laudă cu ce este în înfățișare și nu cu ce este în inimă.

◦ Cap. 3.1. ◦ Cap. 1.14.

13. În adevăr, dacă* ne-am ieșit din minți, pentru Dumnezeu ne-am ieșit; dacă sintem întregi la minte, pentru voi sintem.

◦ Cap. 11.1, 16, 17; 12.6, 11.

14. Căci dragostea lui Hristos ne stringe; fiindcă socotim că, dacă Unul singur a murit* pentru toți, toți deci au murit.

◦ Rom. 5.13.

15. Și El a murit pentru toți, pentru că* cei ce trăiesc, să nu mai trăiască pentru ei înșiși, ci pentru Cel ce a murit și a înviat pentru ei.

◦ Rom. 6.11, 12; 14.7, 8. 1Cor. 6.19. Gal. 2.20. 1Tes. 5.10. 1Pet. 4.7.

16. Așa că*, de acum încolo, nu mai cunoaștem pe nimeni în felul lumii; și chiar dacă am cunoscut pe Hristos în felul lumii, totuș** acum nu-L mai cunoaștem în felul acesta.

◦ Mat. 12.50. Ioan 15.14. Gal. 5.6. Filip. 3.7, 8. Col. 3.11. ◦ Ioan 6.63.

17. Căci, dacă este* cineva în Hristos, este o făptură** nouă. Cele vechi s'au dus: iată că toate lucrurile s'au făcut noi.

◦ Rom. 8.9; 16.7. Gal. 6.15. ◦ Gal. 5.6; 6.15. † Isa. 43.18, 19; 65.17. Efes. 2.15. Apoc. 21.5.

18. Și toate lucrurile acestea sint dela

Dumnezeu, care * ne-a împăcat cu El prin Isus Hristos, și ne-a încredințat slujba împăcării;

° Rom. 6.10. Efes. 2.16. Col. 1.20. 1 Ioan 2.2; 4.10.

19. că adică, Dumnezeu * era în Hristos, împacînd lumea cu Sine, neîndu-le în socoteală păcatele lor, și ne-a încredințat nouă propovăduirea acestei împăcări.

° Rom. 3.24, 26.

20. Noi dar, sîntem trimeși * imputerniciți ai lui Hristos; și, ca și cum * Dumnezeu ar îndemna prin noi, vă rugăm fierbinte, în Numele lui Hristos: Împăcați-vă cu Dumnezeu!

° Iov 33.23. Mal. 2.7. Cap. 3.6. Efes. 6.20. ° Cap. 6.1.

21. Pe * Cel ce n'a cunoscut niciun păcat, El L-a făcut păcat pentru noi, ca noi să fim neprihănirea lui Dumnezeu în El *.

° Isa. 53.6, 9, 12. Gal. 3.13. 1 Pet. 2.22, 24. 1 Ioan 3.5. ° Rom. 1.17; 5.19; 10.3.

Rîvna lui Pavel pentru slujba lui.

6 1. Ca unii cari lucrăm împreună cu Dumnezeu *, vă * sfătuim să * faceți așa ca să nu fi primit în zădar harul lui Dumnezeu.

° 1 Cor. 3.9. ° Cap. 5.20. † Evr. 12.16.

2. Căci El zice: „La * vremea potrivită, te-am ascultat, în ziua mîntuirii, te-am ajutat. Iată că acum este vremea potrivită; iată că acum este ziua mîntuirii.”

° Isa. 49.8.

3. Noi * nu dăm nimănui nici un prilej de poticnire, pentruca slujba noastră să nu fie defăimată.

° Rom. 14.13. 1 Cor. 9.12; 10.32.

4. Ci, în toate privințele, arătăm că sîntem niște vrednici slujitori * ai lui Dumnezeu, prin multă răbdare, în neazuri, în nevoi, în strîmtoări,

° 1 Cor. 4.1.

5. în * bătaie, în temnițe, în răscoale, în osteneli, în vegheri, în posturi;

° Cap. 11.23, etc.

6. prin curăție, prin înțelepciune, prin îndelungă răbdare, prin bunătate, prin Duhul Sfînt, printr'o dra oste neprefăcută,

7. prin * cuvîntul adevărului, prin puterea * lui Dumnezeu, prin armele † de lovire și de apărare, pe cari le dă neprihănirea;

° Cap. 4.2; 7.14. ° 1 Cor. 2.4. † Cap. 10.4. Efes. 6.11, 13. 2 Tîm. 4.7.

8. în slavă și în ocară, în vorbire de rău și în vorbire de bine. Sîntem priviți ca niște înșelători, măcar * că spunem adevărul;

° Cap. 4.2; 5.11; 11.6.

9. ca niște necunoscuți, măcar că sîntem bine cunoscuți; ca * unii cari mu-

rim, și iată că trăim; ca * niște pe-depsiți, măcar că nu sîntem omorîți;

° 1 Cor. 4.9. Cap. 1.9; 4.10, 11. ° Ps. 118.18.

10. ca niște întristați, și totdeauna sîntem veseli; ca niște săraci, și totuș îmbogățim pe mulți; ca neavînd nimic, și totuș stăpînind toate lucrurile.

Dragostea apostolului pentru ei.

11. Am dat drumul gurii față de voi, Corintenilor! Ni s'a lărgit inima *.

° Cap. 7.3.

12. Voi nu sînteți la strîmtoare în noi; dar inima * voastră s'a strîns pentru noi.

° Cap. 12.15.

13. Faceți-ne și voi la fel: vă vorbesc * ca unor copii ai mei — lărgiți-vă și voi!

° 1 Cor. 4.14.

Credincioșii și necredincioșii.

14. Nu * vă înjuțați la un jug nepotrivit cu cei necredincioși. Căci ce * legătură este între neprihănire și fără-delege? Sau cum poate sta împreună lumina cu întunecul?

° Deut. 7.2, 3. 1 Cor. 5.9; 7.39. ° 1 Sam. 5.2, 3. 1 Reg. 18.21. 1 Cor. 10.21, Efes. 5.7, 11.

15. Ce înțelegeare poate fi între Hristos și Belial? Sau ce legătură are cel credincios cu cel necredincios?

16. Cum se împacă Templul lui Dumnezeu cu idolii? Căci noi * sîntem Templul Dumnezeului celui viu, cum a zis Dumnezeu: „Eu voi * locui și voi umbla în mijlocul lor; Eu voi fi Dumnezeul lor, și ei vor fi poporul Meu.”

° 1 Cor. 3.16; 6.19. Efes. 2.21, 22. Evr. 3.6. ° Exod. 29.45. Lev. 26.12. Ier. 31.33; 32.38. Ezech. 11.20; 36.28; 37.26, etc. Zah. 6.8; 13.9.

17. Deaceia *: „Ieșiți din mijlocul lor, și despărțiți-vă de ei, zice Domnul; nu v'ă atingeți de ce este necurat, și v'ă voi primi.”

° Isa. 62.11. Cap. 7.1. Apoc. 18.4.

18. Eu v'ă * voi fi Tată, și voi lmi veți fi fii și fiice, zice Domnul Cel Atotputernic.

° Ier. 31.1, 9. Apoc. 21.7.

7 1. Deci *, fiindcă avem astfel de făgăduințe, prea iubiților, să ne curățim de orice întinaciuare a cărnii și a duhului, și să ne ducem sfințirea pînă la capăt, în frica de Dumnezeu.

° Cap. 6.17, 18. 1 Ioan 3.3.

Bucuria lui Pavel.

2. Înțelegeți-ne bine! N'am nedreptățit pe * nimeni, n'am vătămat pe nimeni, n'am înșelat pe nimeni.

° Fapt. 20.33. Cap. 12.17.

3. Nu spun aceste lucruri ca să vă osindesc, căci* am spus mai înainte că sînteți în inimile noastre pe viață și pe moarte.

*Cap. 6.11, 12.

4. Am o mare* încredere în voi. Am tot dreptul să mă laud cu voi. Sînt plin** de mîngiere ț, îmi saltă inima de bucurie în toate necazurile noastre.

*Cap. 3.12. **1 Cor. 1. 4. Cap. 1.14. †Cap. 1.4. Filip. 2.12. Col. 1.24.

5. Căci și după venirea* noastră în Macedonia, trupul nostru n'a avut nicio odihnă. Am** fost necăjiți în toate chipurile: de ț afară lupte, dinlăuntru temeri.

*Cap. 2.13. **Cap. 4.8. †Deut. 32.25.

6. Dar Dumnezeu*, care mîngie pe cei smeriți, ne-a mîngiat prin venirea lui Tit.

*Cap. 1.4.

7. Și nu numai prin venirea* lui, ci și prin mîngierea cu care a fost mîngiat și el de voi. El ne-a istorisit despre dorința voastră arzătoare, despre lacrimile voastre, despre rivna voastră pentru mine, așa că bucuria mea a fost și mai mare.

*Cap. 2.13.

8. Măcar* că v'am întristat prin epistola mea, nu-mi pare rău; și chiar dacă mi-ar fi părut rău — căci văd că epistola aceea v'a întristat (măcarcă pentru puțină vreme) —

*Cap. 2.4.

9. totuși, acum mă bucur, nu pentru că ați fost întristați, ci pentru că întristarea voastră v'a adus la pocăință. Căci ați fost întristați* după voia lui Dumnezeu, ca să n'aveți nicio pagubă din partea noastră.

*2 Sam. 12.13. Mat. 26.75.

10. În adevăr, cînd întristarea este după voia lui Dumnezeu, aduce o pocăință care duce la mîntuire, și de care cineva nu se căiește niciodată; pe cînd* întristarea lumii aduce moartea.

*Prov. 17.22.

11. Căci uite, tocmai întristarea aceasta a voastră după voia lui Dumnezeu, ce frămîntare a trezit în voi! Și ce cuvinte de desvinovățire! Ce minie! Ce frică! Ce dorință aprinsă! Ce rivnă! Ce pedeapsă! În toate voi ați arătat că sînteți curați în privința aceasta.

12. Așa că, dacă v'am scris nu v'am scris nici din pricina celui ce a făcut ocara, nici din pricina celui ce a suferit ocara, ci* ca să se arate marea noastră purtare de grijă pentru voi înaintea lui Dumnezeu.

*Cap. 2.4.

13. De aceea am fost mîngiați. Dar, pe lingă mîngierea aceasta a noastră, ne-am bucurat și mai mult de bucuria

lui Tit, al cărui duh a* fost răcorit de voi toți.

*Rom. 5.32.

14. Și dacă m'am laudat puțin cu voi înaintea lui, n'am fost dat de rușine. Cî, după cum în orice lucru v'am spus adevărul, tot așa și lauda noastră cu voi înaintea lui Tit, s'a adevărit.

15. El are o și mai mare dragoste pentru voi, cînd își aduce aminte de ascultarea* voastră a tuturor, și de primirea pe care i-ați făcut-o, cu frică și cu cutremur.

*Cap. 2.9. Filip. 2.12.

16. Mă bucur că mă pot încrede în voi în* toate privințele.

*2 Tes. 3.4. Filip. 8.21.

Dărnicia Macedonenilor.

8. 1. Fraților, voim să vă aducem la cunoștință harul, pe care l-a dat Dumnezeu în Bisericele Macedoniei.

2. În mijlocul multelor necazuri prin cari au trecut, bucuria lor peste măsură de mare și sărăcia lor lucie*, au dat naștere la un belșug de dărnicie din partea lor.

*Marc. 12.44.

3. Vă mărturisesc că au dat de bună voie, după puterea lor, și chiar peste puterile lor.

4. Si ne-au rugat cu mari stăruințe pentru harul și părtășia la această stringere* de ajutoare pentru sfinți.

*Fapt. 11.29; 24.17. Rom. 15.25, 26. 1 Cor. 16.1, 3, 4. Cap. 9.1.

5. Și au făcut aceasta nu numai cum nădăjduisem, dar s'au dat mai întîi pe ei înșiși Domnului, și apoi nouă, prin voia lui Dumnezeu.

6. Noi dar*, am rugat pe Tit să isprăvească această stringere de ajutoare, pe care o începuse.

*Verb. 17. Cap. 12.18.

7. După cum sporiți în* toate lucrurile: în credință, în cuvînt, în cunoștință, în orice rivnă, și în dragostea voastră pentru noi, căutați să** sporiți și în această binefacere.

*1 Cor. 1.5, 12.13. **Cap. 9.8.

8. Nu* spun lucrul acesta ca să vă dau o poruncă; ci pentru rivna altora, și ca să pun la încercare curăția dragostei voastre.

*1 Cor. 7.4.

9. Căci cunoașteți harul Domnului nostru Isus Hristos. El*, măcar că era bogat, s'a făcut sărac pentru voi, pentru că prin sărăcia Lui, voi să vă îmbogățiți.

*Mat. 8.20. Luc. 9.55. Filip. 2.4.7.

10. În această privință v'a dau* un sfat. Și sfatul** acesta v'a este de folos vouă, cari, de acum un an, cei dintîi ați

început nu numai să faceți, ci să și ț
voii. ¹Cor. 7. 25. ²Prov. 19. 17. Mat. 10. 42.

¹Tim. 6. 18, 19. Evr. 13. 16. †Cap. 9. 2.

11. Isprăviți dar acum de făcut; pen-
truca, după graba voinței să fie și în-
făptuirea, potrivit cu mijloacele voastre.

12. Pentrucă *, dacă este bunăvoință,
darul este primit, avându-se în vedere
ce are cineva, nu ce n'are.

³Marc. 12. 43, 44. Luc. 21. 3.

13. Aici nu este vorba ca alții să fie
uşurați, iar voi strîmtoși;

14. ci este vorba de o potrivire: în
împrejurarea de acum, prisosul vostru
să acopere nevoile lor, pentrucă și pri-
sosul lor să acopere, la rîndul lui, ne-
voile voastre, așa ca să fie o potrivire;

15. după cum este scris: „Cel * ce
strînsese mult, n'avea nimic de prisos,
și cel ce strînsese puțin, nu ducea lip-
să.“ ⁴Exod. 16. 18.

A doua trimitere a lui Tit.

16. Mulțămiri fie aduse lui Dumne-
zeu, care a pus în inima lui Tit a-
ceeașă rîvnă pentru voi.

17. Căci el a primit îndemnul * no-
stru; ba încă, stăpînit de o rîvnă ar-
zătoare, a pornit de bună voie spre
voi. ⁵Vers. 6.

18. Am trimes cu el și pe fratele * a
cărui laudă în Evanghelie este răspîn-
dită prin toate Bisericile. ⁶Cap. 12. 18.

19. Mai mult, el a fost ales * de Bise-
rici să meargă împreună cu noi în a-
ceastă lucrare de binefacere, pe care
o săvîrșim spre ** slava Domnului și
ca o dovadă de bunăvoința noastră.

⁷1 Cor. 16. 3, 4. ⁸Cap. 4. 15.

20. În chipul acesta, vrem ca nimeni
să nu ne defaime cu privire la acest
belșug de ajutoare, de care îngrijim.

21. Căci căutăm * să lucrăm cinstit
nu numai înaintea Domnului, ci și în-
aintea oamenilor.

⁹Rom. 12. 17. Filip. 4. 8. 1Pet. 2. 12.

22. Am trimes cu ei pe fratele no-
stru, a cărui rîvnă am încercat-o de
atîtea ori în multe împrejurări, și care,
de data aceasta, arată mult mai multă
rîvnă, din pricina marelui încredere
în voi.

23. Astfel, fie avînd în vedere pe Tit,
care este părtaşul și tovarășul meu de
lucru în mijlocul vostru; fie avînd în
vedere pe frații noștri, cari sînt trime-
șii * Bisericilor și fala lui Hristos:

¹⁰Filip. 2. 23.

24. dați-le înaintea Bisericilor dovă-

dă de dragostea voastră, și arătați-le
că avem dreptul să ne lăudăm * cu voi.

¹¹Cap. 7. 14; 9. 2.

Răsplata dărniceii creștine.

9. Este de prisos să vă mai scriu
cu privire la stringerea * de aju-
toare pentru sfinți. ¹²Fapt. 11. 29. Rou. 15. 26.
¹³1 Cor. 16. 1. Cap. 8. 4. Gal. 2. 10.

2. Cunosc, în adevăr, bunăvoința *
voastră, cu care mă laud cu ** privire
la voi către Macedoneni, și le spun că
Ahaia † este gata de acum un an. Și
rîvna voastră a îmbărbătat pe foarte
mulți din ei.

¹⁴Cap. 8. 19. ¹⁵Cap. 8. 24. †Cap. 8. 10.

3. Am * trimes totuș pe frați, pentru-
că lauda noastră cu voi să nu fie ni-
micită cu prilejul acesta, ci să fiți ga-
ta, cum am spus. ¹⁶Cap. 8. 6, 17, 18, 22.

4. Dacă vor veni vreunii din Mace-
donia cu mine, și nu vă vor găsi gata,
n'aș vrea ca noi (ca să nu zicem voi)
să fim dați de rușine în încrederea
aceasta.

5. De aceea, am socotit de trebuință,
să rog pe frați să vină mai înainte
la voi, și să pregătească stringerea
darurilor făgăduite de voi, ca ele să
fie gata, făcute cu dărnicie nu cu zgîr-
cenie.

6. Să * știți: cine samănă puțin, pu-
țin va secera; iar cine samănă mult,
mult va secera.

¹⁷Prov. 11. 24; 19. 17; 22. 9. Gal. 6. 7, 9.

7. Fiecare să dea după cum a hotărît
în inima lui: nu * cu părere de rău,
sau de silă, căci „pe cine dă cu bucu-
rie, îl iubește Dumnezeu **.“ ¹⁸Deut. 15. 7.
¹⁹Exod. 25. 2; 35. 5. Prov. 11. 25. Rom. 12. 8. Cap. 8. 12.

8. Și Dumnezeu poate * să vă umple
cu orice har, pentrucă, avînd totdeauna
în toate lucrurile din destul, să pri-
sosiți în orice faptă bună,

²⁰Prov. 11. 24, 25; 28. 27. Filip. 4. 19.

9. după cum este scris: „A împră-
știat *, a dat săracilor, neprihănirea
lui rămîne în veac.“ ²¹Ps. 112. 9.

10. „Cel ce dă * sămînță sămînăto-
rului și pîne pentru hrană“, vă va da
și vă va înmulți și vouă sămînța de
sămănat și va face să crească roadele
neprihănirii ** voastre.

²²Isa. 55. 10. ²³Osea 10. 12. Mat. 6. 1.

11. În chipul acesta veți fi îmbogățiți
în toate privințele, pentru orice dăr-
nicie, care *, prin noi, va face să se
aducă mulțămiri lui Dumnezeu.

²⁴Cap. 1. 11; 4. 16.

12. Căci ajutorul dat de darurile acestea, nu numai că acopere* nevoie sfîinților, dar este și o pricină de multe mulțămiri către Dumnezeu. *Cap. 8. 14.

13. Așa că dovada dată de voi prin ajutorul acesta, îi face să slăvească* pe Dumnezeu pentru ascultarea pe care mărturișiți că o aveți față de Evanghelia lui Hristos, și pentru dărniciia ajutorului vostru** față de ei și față de toți; *Mat. 5. 16. *Evr. 13. 16.

14. Și-i face să se roage pentru voi, și să vă iubească din inimă, pentru harul* nespus de mare al lui Dumnezeu față de voi. *Cap. 8. 1.

15. Mulțămiri fie aduse lui Dumnezeu pentru* darul Lui nespus de mare! *Iac. 17. 1.

Pavel își apără slujba lui.

10. 1. Eu*, Pavel, vă rog, prin blîndeț și bunătatea lui Hristos, — eu, cel** „smerit cînd sint de față în mijlocul vostru, și plin de îndrăzneală împotriva voastră, cînd sint departe“, *Rom. 12. 1. *Vers. 10. Cap. 12. 5, 7, 9.

2. — vă rog, dar, să nu mă faceți ca, atunci cînd voi fi de față, să* alerg cu hotărîre la îndrăzneala aceea, pe care am de gînd s'o întrebuițez împotriva unora, cari își închipuiesc că noi sintem minăți de firea pămîntească. *1 Cor. 4. 21. Cap. 13. 2, 10.

3. Măcar că trăim în firea pămîntească, totuș nu ne luptăm călăuziți de firea pămîntească.

4. Căci* armele cu cari ne luptăm** noi, nu sint supuse firii pămîntești, ci sînt puternice, întărite de Dumnezeu ca să țî surpe întăriturile. *Efes. 6. 13. 1 Tes. 5. 8. *1 Tim. 1. 18. 2 Tim. 2. 3. *Fap. 7. 22. 1 Cor. 2. 5. Cap. 6. 7; 13. 3, 4. *1 Ier. 1. 10.

5. Noi răsturnăm* izvodirile minții și orice înălțime, cari se ridică împotriva cunoștinței lui Dumnezeu; și orice gînd îl facem rob ascultării de Hristos. *1 Cor. 1. 19; 3. 19.

6. Îndată* ce se va săvîrși** ascultarea aceasta din partea voastră, sintem gata să pedepsim orice neascultare. *Cap. 13. 2, 10. *Cap. 2. 9; 7. 16.

7. La* înfățișare vă uitați? Dacă** cineva crede că „este al lui Hristos“, să aibă în vedere că, după cum el este al lui Hristos, tot așa sintem și noi ț. *Ioan 7. 24. Cap. 6. 12; 11. 18. *1 Cor. 14. 37. Ioan 4. 6. *1 Cor. 3. 23; 9. 1. Cap. 11. 23.

8. Și chiar dacă m'aș lăuda ceva mai mult cu* stăpînirea, pe care mi-a dat-o

Domnul pentru zidirea voastră, iar nu pentru dărîmarea voastră, tot nu** mi-ar fi rușine. *Cap. 13. 10. *Cap. 7. 14; 12. 6.

9. Zic așa, ca să nu se pară că vreau să vă înfricoșez prin epistolele mele.

10. „De fapt“, zic ei, „epistolele lui sint cu greutate și pline de putere; dar* cînd este de față el însuș, este greutate.“ *1 Cor. 2. 3, 4. Vers. 1. *Cap. 12. 5, 7, 9. Gal. 4. 13. *1 Cor. 1. 17; 2. 1, 4. Cap. 11. 6.

11. Cine judecă așa, să fie incredințat că, așa cum sintem în vorbă, în epistolele noastre, cînd nu sintem de față, tot așa vom fi și în faptă, cînd vom fi de față!

Pavel și protivnicii lui.

12. Negreșit*, n'avem îndrăzneala să ne punem alături sau în rîndul unora din aceia cari se laudă singuri. Dar ei, prin faptul că se măsoară cu ei înșiși și se pun alături ei cu ei înșiși, sint fără pricepere. *Cap. 1. 1; 5. 12.

13. Noi*, însă, nu ne lăudăm dincolo de măsura noastră, ci în măsura marginilor, pe cari le-a însemnat Dumnezeu cîmpului nostru ca să ajungem pînă la voi. *Vers. 15.

14. Nu ne întîndem prea mult, ca și cînd n'am fi ajuns pînă la voi, căci*, în adevăr, pînă la voi am ajuns în Evanghelia lui Hristos. *1 Cor. 3. 5; 10. 4; 15. 9, 1.

15. Nu ne lăudăm peste măsura noastră, adică, nu ne lăudăm cu* ostenele altuia; ci avem nădăjdea că, dacă credința voastră crește, va crește și cîmpul nostru de lucru între voi, nespun de mult, după măsura noastră. *Rom. 15. 20.

16. Așa că vom putea propovădui Evanghelia și în ținuturile cari sint dincolo de al vostru, fără să intrăm în cîmpul de lucru al altuia, ca să ne lăudăm cu lucrări făcute deagata.

17. Ci, „oricine* se laudă, să se laude în Domnul.“ *Ioa. 6. 16. Ier. 9. 24. 1 Cor. 1. 31.

18. Pentrucă nu* cine se laudă singur, va fi primit, ci acela pe** care Domnul îl lăudă. *Prov. 27. 2. *Rom. 2. 29. 1 Cor. 4. 5.

Apostolii mincinoși.

11. 1. O, de ați putea suferi puținică nebulie* din partea mea! Ei, haide, suferiți-mă! *Vers. 16. Cap. 5. 13.

2. Căci sint gelos de voi* cu o gelozie după voia lui Dumnezeu, pentrucă v'am** logodit cu un bărbat, ca să vă

înfățișez înaintea Ț lui Hristos ca pe o fecioară curată ȚȚ. ^{Gal. 4.17,18. ȚȚ Osea 2. 19,20. 1 Cor. 4.15. ȚȚ Col. 1.28. ȚȚ Lev. 22.13.}

3. Dar mă tem ca, după cum șarpele * a amăgit pe Eva cu șiretlicul lui, tot așa și gindurile voastre să nu se strice ** dela curăția și credincioșia care este față de Hristos. ^{ȚȚ Fac. 3.4 Ioan 8.44. ȚȚ Eres. 6.24. Col. 2.4,8, 18. 1 Tim. 1.3; 4.1. Evr. 13.9. 2 Pet. 3.17.}

4. În adevăr, dacă vine cineva să vă propovăduiască un alt Isus pe care noi nu l-am propovăduit, sau dacă este vorba să primiți un alt duh pe care nu l-ați primit, sau o altă Evanghelie *, pe care n-ați primit-o, oh, cum îl îngăduiți de bine! ^{ȚȚ Gal. 1.7,8.}

5. Dar socotesc că nici eu nu sînt cu * nimic mai pe jos de apostolii aceștia „nepsus de aleși!” ^{ȚȚ 1 Cor. 15.10. Cap. 12.11. Gal. 2.6.}

6. Chiar dacă sînt * un necioplit în vorbire, nu sînt însă și în * cunoștință; și am arătat lucrul acesta printre voi, în tot felul și în toate Ț privințele. ^{ȚȚ 1 Cor. 1.17; 2.1,13. Cap. 10.10. ȚȚ Efes. 3.4. ȚȚ Cap. 4.2; 6.11; 12.12.}

7. Sau, am făcut un păcat, cînd m'am smerit pe mine însumi *, ca să fiți înălțați voi, și v'am vestit fără plată Evanghelia lui Dumnezeu? ^{ȚȚ Fapt. 18.3. 1 Cor. 9.6,12. Cap. 10.1.}

8. Am despoiat alte Biserici, primind dela ele o plată, ca să vă pot sluji vouă.

9. Și cînd eram la voi, și m'am găsit în nevoie, n'am * fost sarcină nimănu; căci de nevoile mele au îngrijit frații **, cînd veniseră din Macedonia. În toate m'am ferit, și mă voi feri să Ț vă îngreuez cu ceva. ^{ȚȚ Fapt. 20.33. Cap. 12.13. 1 Tes. 2.9. 2 Tes. 3.8,9. ȚȚ Filip. 4.10,15,16. ȚȚ Cap. 12.14,16.}

10. Pe adevărul lui Hristos care este în * mine, nimeni ** nu-mi va răpi această pricină de laudă în Țînturile Ahaiei! ^{ȚȚ Rom. 9.1. ȚȚ 1 Cor. 9.15.}

11. Pentruce *?... Pentrucă nu vă iubesc?... Știe Dumnezeu!

12. Dar lucrez și voi lucra astfel, pentru ca * să tai orice prilej celor ce caută un prilej, ca să poată fi găsiți deopotrivă cu mine în lucrurile cu cari se laudă. ^{ȚȚ Cap. 6.11; 7.3; 12.15. ȚȚ 1 Cor. 9.12.}

13. Oamenii aceștia sînt * niște apostoli mincinoși, niște lucrători ** înșelători, cari se prefac în apostoli ai lui Hristos. ^{ȚȚ Fapt. 15.24. Rom. 16.18. Gal. 1.7; 6.12. Filip. 1.15. 2 Pet. 2.1. ȚȚ Ioan 4.1. Apoc. 2.2. ȚȚ Cap. 2.17. Filip. 3.2. Tit. 1.10,11.}

14. Și nu este de mirare, căci chiar Satana se prefacă într'un inger * de lumină. ^{ȚȚ Gal. 1.8.}

15. Nu este mare lucru dar, dacă și slujitorii lui se prefac în slujitori * ai neprihănirii. Sfirșitul lor ** va fi după faptele lor. ^{ȚȚ Cap. 3.9. ȚȚ Filip. 3.19.}

Necazurile apostolului.

16. Iarăș * spun: să nu mă creadă nimeni nebun. Sau altmîntrelea, suferiți-mă măcar ca nebun, ca să mă laud și eu puțințel. ^{ȚȚ Vers. 1. Cap. 12.6,11.}

17. Ce spun în * această îndrăzneală, ca să mă laud, nu ** spun după Domnul, ci ca și cum aș spune din nebulie. ^{ȚȚ 1 Cor. 7.6,12. ȚȚ Cap. 9.4.}

18. De vreme ce * mulți se laudă după firea pămîntească, mă voi lauda și eu. ^{ȚȚ Filip. 3.3,4.}

19. Doar voi suferiți cu plăcere pe nebuni, voi *, cari sînteți înțelepți!

20. Dacă * vă robește cineva, dacă vă mîncă cineva, dacă pune cineva mîna pe voi, dacă vă privește cineva de sus, dacă vă bate cineva peste obraz, suferiți! ^{ȚȚ 1 Cor. 4.10. ȚȚ Gal. 2.4; 4.9.}

21. Spre rușinea mea o spun, că am * fost slabi! Totuș, orice ** poate să pună înaintea cineva — vorbesc în nebulie — pot pune și eu înainte.

22. Sînt ei Evrei? Și eu sînt! — Sînt ei Israeliti? Și eu sînt! — Sînt ei sămîntă a lui Avraam? Și * eu sînt! — ^{ȚȚ Cap. 10.10. ȚȚ Filip. 3.4.}

23. Sînt ei slujitori ai lui Hristos? —

vorbesc ca un ieșit din minți — eu sînt și mai mult. În ostenele * și mai mult; în temnițe, și mai mult; în lovituri **, fără număr; de multe ori în primejdii de moarte ȚȚ! ^{ȚȚ 1 Cor. 15.10. ȚȚ Fapt. 9.16; 20.23; 21.11. Cap. 6.4,5. ȚȚ 1 Cor. 15.30—32. Cap. 1.9,10; 4.11; 6.9.}

24. De cinci ori am căpătat dela ludei patruzeci * de lovituri fără una;

25. de trei ori am fost bătut * cu nuiele; odată am fost împroșcat ** cu pietre; de trei ori s'a sfărîmat Ț corabia cu mine; o noapte și o zi am fost în adîncul mării. ^{ȚȚ Deut. 25.3.}

26. Deseori am fost în călătorii, în primejdii pe riuri, în primejdii din partea tilharilor, în * primejdii din partea celor din neamul meu, în ** primejdii din partea păgînilor, în primej-

dii în cetăți, în primejdii în pustie, în primejdii pe mare, în primejdii între frații mincinoși. ^oFapt. 9. 23; 13. 50; 14. 5; 17. 5; 20. 3; 21. 31; 23. 10, 11; 25. 3. ^oFapt. 14. 5; 19. 28.

27. În ostenele și necazuri, în priveghiuri * adesea, în foame * și sete, în posturi adesea, în frig și lipsă de îmbrăcăminte!

^oFapt. 20. 31. Cap. 6. 5. ^o1 Cor. 4. 11.

28. Și, pe lângă lucrurile de afară, în fiecare zi mă apasă grija * pentru toate Bisericele. ^oFapt. 20. 18, etc. Rom. 1. 14.

29. Cine * este slab, și să nu fiu și eu slab? Cine cade în păcat, și eu să nu ard?

¹ Cor. 8. 13; 9. 22.

30. Dacă e vorba să mă laud, mă * voi lauda numai cu lucrurile privitoare la slăbiciunea mea. ^oCap. 12. 5, 9, 10.

31. Dumnezeu * și Tatăl Domnului nostru Isus Hristos, care ** este binecuvântat în veci, știe că nu mint!...

^oRom. 1—9; 9. 1. Cap. 1. 23. Gal. 1. 20. 1 Tes. 2. 5. ^oRom. 9. 6.

32. În * Damasc, dregătorul împăratului Areta păzea cetatea Damascenilor, ca să mă prindă. ^oFapt. 9. 24, 25.

33. Dar am fost dat jos pe o fereastră, într-o coșniță, prin zid, și am scăpat din minile lor.

Descoperirile lui Pavel.

12. E nevoie să mă laud, măcarcă nu este de folos. Voi veni totuși la vedeniile și descoperirile Domnului.

2. Cunosc un om în * Hristos, care, acum patrusprezece ani, a fost ** răpit pînă în al treilea cer (dacă a fost în trup nu știu; dacă a fost fără trup, nu știu: Dumnezeu știe).

^oRom. 16. 7. Cap. 5. 17. Gal. 1. 22. ^oFapt. 22. 17.

3. Și știu că omul acesta (dacă a fost în trup sau fără trup, nu știu: Dumnezeu știe),

4. a fost răpit în rai *, și a auzit cuvinte, cari nu se pot spune, și pe cari nu-i este îngăduit unui om să le rostească. ^oLuc. 23. 43.

5. Cu un astfel de om mă voi lauda; dar * intrucît mă privește pe mine însumi, nu mă voi lauda decît cu slăbiciunile mele. ^oCap. 11. 30.

6. Chiar dacă aș vrea * să mă laud, n'aș fi nebun, căci aș spune adevărul; dar mă feresc, ca să n'aibă nimeni despre mine o părere mai înaltă decît ce vede în mine, sau ce aude dela mine.

^oCap. 10. 8; 11. 16.

7. Și ca să nu mă umflu de mîndrie,

1137
din pricina strălucirii acestor descoperiri, mi-a fost pus un țepuș * în carpalmușcă, și să mă împedecă să mă îngîmf.

^oEzec. 28. 24. Gal. 4. 13, 14. ^oIoan 2. 7. Luc. 13. 16.

8. De trei * ori am rugat pe Domnul să-mi-l ia.

^oDeut. 3. 23—27. Mat. 26. 44.

9. Și El mi-a zis: „Harul Meu îți este de ajuns; căci puterea Mea în ci mă * voi lăuda mult mai bucuros de slăbiciunile mele, pentruca ** puterea lui Hristos să rămînă în mine.

^oCap. 11. 30. ^o1 Pet. 4. 14.

10. De aceea sînt plăcere * în slăbiciuni, în defăimări, în nevoi, în prigoniri, în strîmtorări, pentru Hristos; căci ** cînd sînt slab, atunci sînt tare.

^oRom. 6. 3. Cap. 7. 4. ^oCap. 13. 4.

Slujba lui Pavel.

11. Am ajuns nebun *: voi m'ați silit. Dar voi trebuia să mă laudați; căci, măcar că nu sînt nimic **, totuși cu nimic ț n'am fost mai pe jos de acești apostoli așa de minunați. ^oCap. 11. 1, 14, 17.

^oCap. 11. 5. Gal. 2. 6—8. † 1 Cor. 3. 7; 15. 8, 9. Efes. 3. 8.

12. Semnele * unui apostol le-ați avut printre voi în toată răbdarea, prin semne, puteri și minuni cari au fost făcute între voi.

^oRom. 15. 18, 19. 1 Cor. 9. 2. Cap. 4. 2; 6. 4; 11. 6.

13. În adevăr *, în ce ați fost voi puși mai pe jos decît celelalte Biserici, afară doar că numai eu ** singur nu v'am fost o sarcină? O, iertați-mi nedreptatea aceasta!...

^o1 Cor. 1. 7. ^o1 Cor. 9. 12. Cap. 11. 9. † Cap. 11. 7.

14. Iată * că sînt gata să vin a treia oară la voi; și tot nu ** vă voi fi o sarcină; căci nu caut bunurile voastre, ci pe voi înșivă. Ce-i drept, nu ț copiii sînt datori să agonisească pentru părinții lor, ci părinții pentru copiii lor.

^oCap. 13. 1. ^oFapt. 20. 33. 1 Cor. 4. 14, 15. † 1 Cor. 4. 14.

15. Și eu, voi * cheltui prea bucuros din ale mele, și mă voi cheltui în totul și pe mine însumi pentru ** sufletele voastre. Dacă vă iubesc mai mult, sînt iubit cu atît mai puțin ț?

^oFilip. 2. 17.

¹ Tes. 2. 8. ^oIoan 10. 11. Cap. 1. 6. Col. 1. 24. 2 Tim. 2. 10

† Cap. 6. 12, 13.

16. Fie și-așa! Nu * v'am fost sarcină de loc. „Dar“, zic ei, „ca un om isteț ce sînt, v'am prins prin șiretlic.“ — ^oCap. 11. 9.

17. Dar *, am tras eu oare vreun fo-

los dela voi prin vreunul din aceia, pe cari i-am trimis la voi? ^{Cap. 7.2.}

18. Am * rugat pe Tit să vină să vă vadă; și împreună cu el am trimis și pe * fratele: a cerut Tit ceva dela voi? N'am fost noi călăuziți de acelaș Duh, și n'am călcat noi pe aceleași urme? ^{Cap. 8.6, 16, 22. Cap. 8.18.}

19. De multă vreme * voi vă închipuiți că, vrem să ne apărăm înaintea voastră! Noi vorbim înaintea * lui Dumnezeu în Hristos; și toate * aceste lucruri, le spunem, prea iubiților, pentru zidirea voastră.

^{Cap. 5.12. Rom. 9.1. Cap. 11.31. 1 Cor. 10.33.}

20. Fiindcă mă tem ca nu cumva, la venirea mea, să vă gădesc așa cum n'aș vrea să vă gădesc, și eu * însumi să fiu găsit de voi așa cum n'ați vrea. Mă tem să nu gădesc gilceavă, pizmă, minii, desbinări, vorbiri de rău, birfeli, îngîmfări, tulburări.

^{1 Cor. 4.21. Cap. 10.2; 13.2, 10.}

21. Mă tem ca, la venirea mea la voi, să * nu mă smerească din nou Dumnezeu cu privire la voi, și să trebuiască să plîng pe mulți din cei ce * au păcătuit mai înainte, și nu s'au pocăit de necurăția, curvia * și spurcăciunile, pe cari le-au făcut.

^{Cap. 2.1, 4. Cap. 12.21. 1 Cor. 5.1.}

Cele din urmă înștiințări.

13. „Orice vorbă să fie sprijinită pe mărturia a doi * sau trei martori.”

^{Cap. 12.14. Num. 35.30. Deut. 17.6; 19.15. Mat. 18.16. Ioan. 8.17. Evr. 10.28.}

2. Cum am spus *, cînd am fost de față a doua oară, tot așa * și azi, cînd nu sînt de față, spun iarăș mai dinainte * celor ce au păcătuit mai înainte, și tuturor celorlalți, că, dacă mă voi întoarce la voi, n'am * să cruț deloc;

^{Cap. 10.2. Cap. 12.21. 1 Cor. 1.23.}

3. căci căutați o dovadă că Hristos vorbește * în mine: El care nu este slab față de * voi, ci este plin de putere între voi.

^{Mat. 10.20. 1 Cor. 6.4. Cap. 2.10. 1 Cor. 9.2.}

4. În adevăr * El a fost răstignit prin slăbiciune; dar trăiește * prin puterea lui Dumnezeu. Tot astfel și noi * sîntem slabi în El, dar, prin puterea lui Dumnezeu, vom fi plini de viață cu El față de voi.

^{Filip. 2.7, 8. 1 Pet. 3.8. Rom. 6.4. 1 Cor. 10.3, 4.}

5. Pe voi înșivă încercați-vă * dacă sînteți în credință. Pe voi înșivă cercați-vă. Nu recunoașteți voi că * Isus Hristos este în voi? Afară numai dacă sînteți lepădați *.

^{1 Cor. 11.28. Rom. 8.10. Gal. 4.19. 1 Cor. 9.27.}

6. Dar trag nădejde că veți recunoaște că noi nu sîntem lepădați.

7. Totuș ne rugăm lui Dumnezeu să nu faceți nimic rău; nu pentru ca să ne * putem arăta noi înșine primiți, ci ca să faceți ce este bine, chiar dacă noi am trece drept lepădați. ^{Cap. 6.9.}

8. Căci n'avem nici o putere împotriva adevărului ci pentru adevăr.

9. În adevăr, ne bucurăm cînd * noi sîntem slabi, iar voi sînteți tari; și ne rugăm pentru desăvîrșirea * voastră.

^{1 Cor. 4.10. Cap. 11.30; 12.5, 9, 10. 1 Tes. 3.10.}

10. Tocmai de aceea * vă scriu aceste lucruri, cînd nu sînt de față, pentruca, atunci cînd voi fi de față, să * nu mă port cu asprime, potrivit cu * puterea pe care mi-a dat-o Domnul pentru zidire, iar nu pentru dărimare. ^{1 Cor. 4.21. Cap. 2.3; 10.2; 12.20, 21. Tit. 1.13. 1 Cor. 10.8.}

Urări de sănătate.

11. Incolo, fraților, fiți * sănătoși, desăvîrșiți-vă, îmbărbătați-vă, fiți cu un cuget, trăiți în * pace, și Dumnezeu dragostei și al păcii va fi cu voi.

^{Rom. 12.16, 18; 15.5. 1 Cor. 1.10. Filip. 2.2; 9.16. 1 Pet. 3.8. Rom. 15.33.}

12. Spuneți-vă unii altora sănătate *, cu o sîrutare sfîntă.

^{Rom. 16.16. 1 Cor. 16.20. 1 Tes. 5.26. 1 Pet. 5.14.}

13. Toți sfinții vă trimet sănătate.

14. Harul * Domnului Isus Hristos, și dragostea lui Dumnezeu, și împărtășirea * Sfîntului Duh, să fie cu voi cu toți! Amin. ^{Rom. 16.24. Filip. 2.1.}

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE GALATENI

1139

Urare.

1. Pavel, apostol nu dela oameni, nici* printr'un om, ci prin** Isus Hristos, și prin Dumnezeu Tatăl, careț l-a înviat din morți, «Vers. 11, 12. «Fapt. 9. s. 22, 10, 15, 21; 26, 16. Tit. 1, 3. † Fapt. 2, 24.

2. și toți frații cari* sînt împreună cu mine, către Bisericile** Galatiei:

« Filip. 2, 22; 4, 21. « 1 Cor. 16, 1.

3. Har* și pace vouă dela Dumnezeu Tatăl, și dela Domnul nostru Isus Hristos!

« Rom. 1, 7. 1 Cor. 1, 3. 2 Cor. 1, 2. Efes. 1, 2. Filip. 1, 2. Col. 1, 2. 1 Tes. 1, 1. 2 Tes. 1, 2. 2 Ioan 3.

4. El* S'a dat pe Sine însuș pentru păcatele noastre, ca să ne smulgă din acest** veac rău, după voia Dumnezeu-lui nostru și Tatăl.

« Mat. 20, 28. Rom. 4, 25. Cap. 2, 20. Tit. 2, 14. « Isa. 65, 17. Ioan 15, 19; 17, 14. Evr. 2, 5; 6, 5. 1 Ioan 5, 19.

5. A Lui să fie slava în vecii vecilor! Amin.

Nestatornicia Galatenilor.

6. Mă mir că treceți așa de repede dela Cel ce v'a chemat prin harul lui Hristos, la o altă Evanghelie*.

« Cap. 5, 8.

7. Nu doar că* este o altă Evanghelie; dar sînt unii oameni cari** vă tulbură, și voiesc să răstoarne Evanghelia lui Hristos.

« 1 Cor. 11, 4. « Fapt. 15, 1, 24. 2 Cor. 2, 17; 11, 13. Cap. 5, 10, 12.

8. Dar chiar dacă noi* înșine sau un inger din cer ar veni să vă propovăduască o Evanghelie, deosebită de aceea pe care v'am propovăduit-o noi, să fie anatema!

« 1 Cor. 16, 22.

9. Cum am mai spus, o spun și acum: dacă vă propovăduiește cineva o Evanghelie, deosebită* de aceea pe care ați primit-o, să fie anatema!

« Deut. 4, 2; 12, 32. Prov. 30, 6. Apoc. 22, 18.

10. Caut* eu oare**, în clipa aceasta, să capăt bunăvoința oamenilor, sau bunăvoința lui Dumnezeu? Sau caut* să plac oamenilor? Dacă aș mai căuta să plac oamenilor, n'aș fi robul lui Hristos.

« 1 Tes. 2, 4. « 1 Sam. 24, 7. Mat. 23, 14. 1 Ioan 3, 19. † 1 Tes. 2, 4. Iac. 4, 4.

Evanghelia lui Pavel.

11. Fraților*, vă mărturisesc că, Evanghelia propovăduită de mine, nu este de obîrșie omenească;

« 1 Cor. 15, 1.

12. pentrucă, n'am primit-o, nici*

n'am învățat-o dela vreun om, ci prin** descoperirea lui Isus Hristos.

« 1 Cor. 15, 1, 3. Vers. 1. « Efes. 3, 3. Fapt. 9, 1; 22, 4; 26, 11.

13. Ați auzit, în adevăr, care era purtarea mea de altădată, în religionea ludeilor. Cum, adică, prigoneam peste* măsură de mult Biserica lui Dumnezeu, și făceam prăpăd** în ea;

« 1 Tim. 1, 13. « Fapt. 8, 3.

14. și cum eram mai înaintat în religionea ludeilor de cît mulți din neamul meu, de o vîrstă cu mine. Eram insufletit de o rivnă* nespus de mare pentru datinile strămoșești**.

« Fapt. 22, 3; 26, 9. Filip. 3, 6. « Ier. 9, 14. Mat. 15, 2. Marc. 7, 3.

15. Dar cînd Dumnezeu — care* m'a pus deoparte din pîntecele maicii mele, și m'a chemat prin harul Său, — a găsit cu cale

« Isa. 49, 1, 5. Ier. 1, 5. Fapt. 9, 15; 13, 2; 22, 14, 15. Rom. 1, 1.

16. să* descopere în mine pe Fiul Său, ca să-L vestesc** între Neamuri, îndată, n'am întreat pe niciun om ț,

« 2 Cor. 4, 6. « Fapt. 9, 15; 22, 21; 26, 17, 18. Rom. 11, 13. Efes. 3, 8. † Mat. 16, 17. 1 Cor. 15, 50. Efes. 6, 12.

17. nici nu m'am suit la Ierusalim la cei ce au fost apostoli înainte de mine, ci m'am dus în Arabia. Apoi m'am întors din nou la Damasc.

18. După trei ani, m'am suit* la Ierusalim să fac cunoștință cu Chifa, și am rămas la el cincisprezece zile.

« Fapt. 9, 26.

19. Dar n'am văzut pe* niciunul altul dintre apostoli, decît pe** Iacov, fratele Domnului.

« 1 Cor. 9, 5. « Mat. 13, 15. Marc. 6, 3.

20. În cele ce vă scriu, iată*, înaintea lui Dumnezeu, nu mint.

« Rom. 9, 1.

21. După aceea* m'am dus în ținuturile Siriei și Ciliciei.

« Fapt. 9, 30.

22. Și eram încă necunoscut la față Bisericii* lui Hristos**, cari sînt în Iudea.

« 1 Tes. 2, 14. « Rom. 16, 7.

23. Ele auzeau doar spunîndu-se: „Cel ce ne prigonea odinioară, acum propovăduiește credința, pe care căuta s'o nimicească odinioară.“

24. Și slăveau pe Dumnezeu din pricina mea.

Incuviințarea apostolilor.

21. După patrusprezece ani, m'am* suit din nou la Ierusalim împreună cu Barnaba; și am luat cu mine și pe Tit.

« Fapt. 15, 2.

2. M'am suit, în urma unei desco-

periri, și le-am * arătat Evanghelia, pe care o propovăduiesc eu între Neamuri, în deosebi celor mai cu vază, ca nu cumva să alerg** sau să fi alergat în zădar. *Fapt. 15.12. **Filip. 2.16. 1 Tes. 3.5.

3. Nici chiar Tit, care era cu mine, măcar că era Grec, n'a fost silit să se taie împrejur,

4. din pricina fraților * mincinoși, fu-rișai și strecurăți printre noi, ca să plindească slobozenia**, pe care o avem în Hristos Isus, cu gând să Ț ne aducă la robie; *Fapt. 15.1.24. 2Cor. 11.26. **Cap. 3.25; 5.1.13. †2Cor. 11.20. Cap. 4.3.9.

5. noi nu ne-am supus și nu ne-am potrivit lor nicio clipă măcar, pentruca adevărul * Evangheliei să rămână cu voi. *Vers. 14. Cap. 9.1; 4.16.

6. Cei * ce sînt socotiți ca fiind ceva — orice ar fi fost ei, nu-mi pasă: Dumnezeu** nu caută la fața oamenilor — aceștia, zic, ei cei cu vază nu Ț mi-au adaus nimic.

*Cap. 6.3. **Fapt. 10.34. Rom. 2.11. †2Cor. 12.11.

7. Ba dimpotrivă, cînd au văzut * că mie îmi** fusese încredințată Evanghelia pentru cei nețiați împrejur, după-cum lui Petru îi fusese încredințată Evanghelia pentru cei tăiați împrejur, — *Fapt. 13.46. Rom. 1.5; 11.13. 1 Tim. 2.7. 2 Tim. 1.11. **1 Tes. 2.4.

8. căci Cel ce făcuse din Petru apostolul celor tăiați împrejur, făcuse * și din mine apostolul Neamurilor! —

*Fapt. 9.15; 13.2; 22.21; 26.17, 18. 1 Cor. 15.10. Cap. 1.16. Col. 1.20. **Cap. 3.5.

9. și cînd au cunoscut harul *, care-mi fusese dat, Iacov, Chifa și Ioan, cari sînt priviți ca stîlpi**, mi-au dat mie și lui Barnaba, metina dreptă de însoțire, ca să mergem să propovăduim: noi la Neamuri, iar ei la cei tăiați împrejur.

*Mat. 16.18. Efes. 2.20. Apoc. 21.14.

**Rom. 1.5; 12.3, 6; 15.16. 1 Cor. 15.10. Efes. 3.8.

10. Ne-au spus numai să ne aducem aminte de cei săraci, și chiar așa * am și căutat să fac. *Fapt. 11.30; 24.17. Rom. 15.25. 1 Cor. 16.1. 2 Cor. 8; 9 Capite.

Pavel înfruntă pe Petru.

11. Dar * cînd a venit Chifa în Antiohia, i-am stătut împotriva în față, căci era de osîndit. *Fapt. 15.36.

12. În adevăr, înainte de venirea unora dela Iacov, el * minca împreună cu Neamurile; dar cînd au venit ei, s'a ferit și a stat deoparte, de teama celor tăiați împrejur. *Fapt. 10.28; 11.3.

13. Împreună cu el au început să se

prefacă și ceilalți ludei, așa că pînă și Barnaba a fost prins în lațul fățarniei lor.

14. Cînd i-am văzut eu că nu umblă drept după adevărul * Evangheliei, am spus lui Chifa în fața** tuturor: „Dacă Ț tu, care ești Iudeu, trăiești ca Neamurile, și nu ca ludeii, cum silești pe Neamuri să trăiască în felul Iudeilor?“ *Vers. 5. **1 Tim. 5.20. †Fapt. 10.28; 11.3.

15. Noi * sîntem Iudei din fire, iar nu păcătoși** dintre Neamuri.

*Fapt. 15.10, 11. **Mat. 9.11. Efes. 2.3. 12.

16. Totuș, fiindcă știm * că omul nu este socotit neprihănit, prin faptele Legii, ci** numai prin credința în Isus Hristos, am crezut și noi în Hristos Isus, ca să fim socotiți neprihăniți prin credința în Hristos, iar nu prin Ț faptele Legii; pentrucă nimeni nu va fi socotit neprihănit prin faptele Legii.

*Fapt. 13.38. 39. **Rom. 1.17; 3.22, 28; 8.3. Cap. 3.24. Evr. 7.18, 19. †Ps. 143.2. Rom. 3.20. Cap. 3.11.

17. Dar dacă, în timp ce căutăm să fim socotiți neprihăniți în Hristos, și noi înșine am fi găsiți ca păcătoși*, este oare Hristos un slujitor al păcatului? Nicidecum!

*1 Ioan 3.9. 9.

18. Căci, dacă zidesc iarăș lucrurile, pe cari le-am stricat, mă arăt ca un călător de lege.

19. Căci eu, prin * Lege, am** murit

față de Lege, ca să trăiesc Ț pentru Dumnezeu. *Rom. 8.2. **Rom. 6.14; 7.4, 6.

†Rom. 6.11. 2 Cor. 5.15. 1 Tes. 5.10. Evr. 9.14. 1 Pet. 4.2.

20. Am fost răstignit * împreună cu Hristos, și trăiesc... dar nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine. Și viața, pe care o trăiesc acum în trup, o trăiesc** în credința în Fiul lui Dumnezeu, care m'a iubit Ț și S'a dat pe Sine însuș pentru mine. *Rom. 6.6. Cap. 5.24; 6.14. **2 Cor. 6.15. 1 Tes. 5.10. 11 Pet. 4.2. †Cnp. 1.4. Efes. 5.2. Tit. 2.14.

21. Nu vreau să fac zădarnic harul lui Dumnezeu; căci dacă * neprihănirea se capătă prin Lege, degeaba a murit Hristos. *Cap. 3.21. Evr. 7.11. Rom. 11.6. Cap. 5.4.

Legea și credința.

31. O, Galateni nechibzuți! Cine* v'a fermecat**, pe voi, înaintea ochilor cărora a fost zugrăvit Isus Hristos ca răstignit?

*Cap. 5.7. **Cap. 2.14; 5.7.

2. Iată numai ce voiesc să știu dela voi: prin faptele Legii ați primit voi Duhul*, ori** prin auzirea credinței?

*Fapt. 2.38; 8.15; 10.47; 15.8. Vers. 14. Efes. 1.13. Evr. 6.4. **Rom. 10.16, 17.

3. Sinteți așa de nechibzuți? După ce ați început prin Duhul, vreți acum să sfinșiți prin firea pămîntescă**?

•Cap. 4.8. •Evr. 7.16; 9.10.

4. În zădar* ați suferit voi atît de mult? Dacă, în adevăr, e în zădar!

•Evr. 10.36, 38. 2Ioan 8.

5. Cel ce* vă dă Duhul și face minuni printre voi, le face oare prin faptele Legii sau prin auzirea credinței?

•Cor. 3.8.

6. Tot așa și „Avraam* a crezut pe Dumnezeu, și credința aceasta i-a fost socotită ca neprihănire.“

•Fac. 15.6. Rom. 4. 3, 9, 21, 22. Iac. 2. 23.

7. Înțelegeți și voi dar, că fii ai lui Avraam sînt cei* ce au credință.

•Ioan 8.39. Rom. 4. 11, 12, 16.

8. Scriptura, de asemenea, fiindcă prevedea* că Dumnezeu va socoti neprihănite pe Neamuri, prin credință, a vestit mai dinainte lui Avraam această veste bună: „Toate neamurile vor fi binecuvîntate în* tine.“

•Rom. 9. 17. Vers. 22. •Fac. 12. 3; 18. 18; 22. 18. Fapt. 3. 25.

9. Așa că cei ce se bizuiesc pe credință, sînt binecuvîntați împreună cu Avraam cel credincios.

10. Căci toți cei ce se bizuiesc pe faptele Legii, sînt supt blestem; pentru că este scris: „Blestemat* este oricine nu stăruiește în toate lucrurile scrise în cartea Legii, ca să le facă.“

•Deut. 27. 26. Ier. 11. 3.

11. Și că* nimeni nu este socotit neprihănit înaintea lui Dumnezeu, prin Lege, este învederat, căci „cel** neprihănit prin credință va trăi.“

•Cap. 2. 16. •Hab. 2. 4. Rom. 1. 17. Evr. 10. 38.

12. Însă* Legea nu se întemeiază pe credință; ci ea zice: „Cine** va face aceste lucruri, va trăi prin ele.“

•Rom. 4. 4, 5, 10, 16; 11. 6. •Lev. 18. 5. Neem. 9. 29. Ezech. 20. 11. Rom. 10. 6.

13. Hristos* ne-a răscumpărat din blestemul Legii, făcîndu-Se blestem pentru noi, — fiindcă este scris: „Blestemat* e oricine este atîrnat pe lemn“ —

•Rom. 8. 3. 2Cor. 5. 21. Cap. 4. 6. •Deut. 21. 23.

14. pentru că* binecuvîntarea vestită lui Avraam să vină peste Neamuri, în Hristos Isus, așa ca, prin credință, noi să primim Duhul** făgăduit.

•Rom. 4. 9, 16. •Iac. 2. 15; 4. 3. Ier. 31. 33; 32. 40. Ezech. 11. 19; 36. 27. Ioi. 2. 28, 29. Zah. 12. 10. Ioan 7. 39. Fapt. 2. 33.

Făgăduința și Legea.

15. Fraților, (vorbesc în felul oamenilor), un testament*, chiar al unui om,

odată întărit, totuș nimeni nu-l desființează, nici nu-i mai adaugă ceva.

•Evr. 9. 17.

16. Acum, făgăduințele au fost făcute „lui* Avraam și seminței lui“. Nu zice: „Și semințelor“ (ca și cum ar fi vorba de mai multe), ci ca și cum ar fi vorba numai de una: „Și seminței tale“, adică Hristos**.

•Fac. 12. 3, 7; 17. 7. Vers. 8. •1Cor. 12. 12.

17. Iată ce vreau să zic: un testament, pe care l-a întărit Dumnezeu mai înainte, nu poate fi desființat*, așa ca făgăduința să fie nimicită, de Legea venită** după patru sute trei zeci de ani.

•Exod. 12. 40. 41. •Rom. 4. 3, 14. Vers. 21.

18. Căci dacă moștenirea* ar veni din Lege, nu** mai vine din făgăduință; și Dumnezeu printr-o făgăduință a dat-o lui Avraam.

•Rom. 8. 17. •Rom. 4. 14.

19. Atunci pentru ce este Legea? Ea* a fost adăugată din pricina călcărilor de lege, pînă cînd avea să vină „Sămînța***“, căreia îi fusese făcută făgăduință; și a fost dată† prin ingeri, prin mina unui mijlocitor††.

20. Dar mijlocitorul nu este mijlocitorul unei singure părți, pe cînd* Dumnezeu, este unul singur.

•Rom. 3. 29, 30.

21. Atunci oare Legea este împotriva făgăduințelor lui Dumnezeu? Nicicum! Dacă* s'ar fi dat o Lege care să poată da viața, într'adevăr, neprihănirea ar veni din Lege.

•Cap. 2. 21.

22. Dar Scriptura a* închis totul** supt păcat, pentru că† făgăduința să fie dată celor ce cred, prin credință în Isus Hristos.

•Vers. 8. •Rom. 3. 9, 19, 23; 11. 32. †Rom. 4. 11, 12, 16.

23. Înainte de venirea credinței, noi eram supt paza Legii, închiși pentru credința care trebuia să fie descoperită.

24. Astfel, Legea* ne-a fost un îndrumător 1 spre Hristos, ca** să fim socotiți neprihăniți prin credință.

25. După ce a venit credința, nu mai sîntem supt îndrumătorul acesta.

26. Căci toți* sinteți fii ai lui Dumnezeu, prin credință în Hristos Isus.

•Ioan 1. 12. Rom. 8. 14—16. Cap. 4. 5. 1Ioan 2. 1, 2.

27. Toți* cari ați fost botezați pentru Hristos, v'ați îmbrăcat cu** Hristos.

*Rom. 6.3. **Rom. 13.14.

28. Nu* mai este nici ludeu, nici grec; nu mai este nici rob nici slobod; nu mai este nici parte bărbătească, nici parte femeiască, fiindcă toți sînteți una** în Hristos Isus. *Rom. 10.12. 1Cor. 12.13. Cap. 5.6. Col. 3.11. **Ioan 10.16; 17.20, 21. Efes. 2.14-16; 4.4, 15.

29. Și dacă* sînteți ai lui Hristos, sînteți „sămînța“ lui Avraam, moștenitori** prin făgăduință. *Fac. 21.10, 12. Rom. 9.7. Evr. 11.18. **Rom. 8.17. Cap. 4.7, 28. Efes. 3.6.

Moștenitorul și credința.

4. 1. Dar cită vreme moștenitorul este nevrîstnic, eu spun că nu se deosebește cu nimic de un rob, măcar că este stăpîn pe tot.

2. Ci este supt epitropi și îngrijitori, pînă la vremea rînduită de tatăl său.

3. Tot așa și noi, cînd eram nevrîstnici, eram* supt robia învățăturilor începătoare ale lumii.

*Vers. 9. Cap. 2.4; 5.1. Col. 2.8, 20. Evr. 9.10.

4. Dar cînd* a venit împlinirea vîrîi, Dumnezeu a trimes pe Fiul Său, născut** din femeie ț, născut supt ț ț Lege, *Fic. 49.10. Dan. 9.24. Marc. 1.15. Efes. 1.10. **Ioan 1.14. Rom. 1.3. Filip. 2.7. Evr. 2.14. †Fac. 3.15. Ier. 7.14. Mic. 5.3. Mat. 1.23. Luc. 1.31; 2.7. ††Mat. 5.17. Luc. 2.27.

5. ca să* răscumpere pe cei ce erau supt Lege, pentru ca** să căpătăm înfierea. *Mat. 20.28. Cap. 3.13. Efes. 1.7. Tit. 2.14. Evr. 9.12. 1Pet. 1.18, 19. **Ioan 1.12. Cap. 3.26. Efes. 1.5.

6. Și pentru că sînteți fii, Dumnezeu ne-a trimes în inimă Duhul* Fiului Său, care strigă: „Ava“, adică: „Tată!“

*Rom. 5.5; 8.15.

7. Așa că nu mai ești rob, ci fiu; și dacă* ești fiu, ești și moștenitor, prin Dumnezeu.

*Rom. 8.16. 17. Cap. 3.29.

Galatenii și învățătorii mincinoși.

8. Odinioară, cînd nu cunoșteai* pe Dumnezeu, erați robiți** celor ce din firea lor, nu sînt dumnezei. *Efes. 2.12. 1Tes. 4.5. **Rom. 1.25. 1Cor. 12.2. Efes. 2.11, 12. 1Tes. 1.9.

9. Dar acum, după ce* ați cunoscut pe Dumnezeu, sau mai bine zis, după ce ați fost cunoscuți de Dumnezeu, cum** vă mai întoarceți iarăși la acele învățături ț începătoare, slabe și sărăcăcioase, căroră vreți să vă supuneți din nou? *1Cor. 8.3; 13.12. 2Tim. 2.19. **Cap. 3.3. Col. 2.20. †Rom. 8.3.

10. Voi păziți zile*, luni, vremi și ani.

*Rom. 14.5. Col. 2.16.

11. Mă tem să* nu mă fi ostentit degeaba pentru voi. *Cap. 2.2; 5.2, 4. 1Tes. 3.5.

12. Fraților, vă rog să fiți ca mine, căci și eu sînt ca voi. Nu* mi-ați făcut nicio nedreptate. *2Cor. 2.6.

13. Dimpotrivă, știți că*, în neputința trupului v'am propovăduit Evanghelia pentru înția** dată.

*1Cor. 2.3. 2Cor. 11.30; 12.7, 9. **Cap. 1.6.

14. Și, n'ați arătat nici dispreț, nici desgust față de ceea ce era o ispită pentru voi în trupul meu; dimpotrivă, m'ați primit ca* pe un inger al lui Dumnezeu, ca** pe însuș Hristos Isus.

*2Sam. 19.27. Zah. 12.8. Mal. 2.7. **Mat. 10.40. Luc. 10.16. Ioan 13.20. 1Tes. 2.13.

15. Unde este dar fericirea voastră? Căci vă mărturisesc că, dacă ar fi fost cu puțință, v'ați fi scos pînă și ochii și mi i-ați fi dat.

16. M'am făcut oare vrăjmașul vostru, pentru că* v'am spus adevărul?

*Cap. 2.5, 14.

17. Nucu gînd bun* sînt plini de rîvnă ei pentru voi, ci vor să vă deslipească de noi, ca să fiți plini de rîvnă față de ei.

*Rom. 10.2. 2Cor. 11.2.

18. Este bine să fii plin de rîvnă totdeauna pentru bine, nu numai cînd sînt de față la voi.

19. Copilașii mei*, pentru cari iarăși simt durerile nașterii, pînă ce va lua Hristos chip în voi!

*1Cor. 4.15. Film, 10. Iac. 1.18.

20. O, cum aș vrea să fiu acum de față la voi, și să-mi schimb glasul; căci nu știu ce să mai cred!

Pilda Agarei și a Sarei.

21. Spuneți-mi voi, cari voiți să fiți supt Lege, n'ascultați voi Legea?

22. Căci este scris că Avraam a avut doi fii: unul* din roabă, și unul** din femeia slobodă. *Fac. 16.15. **Fac. 21.2.

23. Dar cel din roabă s'a* născut în chip firesc, iar** cel din femeia slobodă s'a născut prin făgăduință.

*Rom. 9.7, 8. **Fac. 18.10, 14; 21.1, 2. Evr. 11.11.

24. Lucrurile acestea trebuiesc luate într'alt înțeles: acestea sînt două legăminte: unul depe muntele Sinai* naște pentru robie și este Agar, — *Deut. 32.2.

25. căci Agar este muntele Sinai din Arabia; — și răspunde Ierusalimului de acum, care este în robie împreună cu copiii săi.

26. Dar Ierusalimul* cel de sus este slobod, și el este mama noastră.

*Isa. 2.2. Evr. 12.22. Apoc. 3.12; 21.2, 10.

27. Fiindcă este scris: „Bucură-te*, steapo, care nu naști de loc! Izbucnește de bucurie și strigă, tu, care nu ești în durerile nașterii! Căci copiii cei părașite vor fi în număr mai mare decît copiii celei cu bărbat.“ ^{16a. 64. 1.}

28. Și voi, fraților, ca și Isaac, voi sînteți copii* ai făgăduinței.

^{16a. 64. 1.} ^{Fapt. 3. 25. Rom. 9. 8. Cap. 3. 29.}

29. Și cum s'a întîmplat atunci, că cel* ce se născuse în chip firesc prigo-nea pe cel ce se născuse prin Duhul tot așa** se întîmplă și acum.

^{Fapt. 3. 25. Rom. 9. 8. Cap. 3. 29.} ^{Fac. 21. 9. Cap. 5. 11; 6. 12.}

30. Dar ce zice Scriptura*? „Izgo-nește** pe roabă și pe fiul ei; căci fiul* t'roabei nu va moșteni împreună cu fiul femeii slobode.“

^{Cap. 3. 8. 22. Fac. 21. 10. 12. 1 Ioan 8. 35.}

31. De aceea, fraților, noi nu sîntem copiii celei roabe, ci* ai femeii slobode. Hristos ne-a izbăvit ca să fim slobози.

^{1 Ioan 8. 36. Cap. 5. 1, 13.}

5. Rămîneți dar tari*, și nu vă ple-
cați iarăș supt** jugul robiei.

^{1 Ioan 8. 32. Rom. 6. 18. 1 Pet. 2. 16. Fapt. 15. 10. Cap. 2. 4; 4. 9.}

Slobozenia creștină.

2. Iată, eu, Pavel, vă spun că, da-că* vă veți tăia împrejur, Hristos nu vă va folosi la nimic.

^{Fapt. 15. 1; 16. 3.}

3. Și mărturisesc iarăș încă odată o-ricărui om care primește tăierea îm-prejur, că* este dator să îplinească toată Legea.

^{Cap. 3. 10.}

4. Voi, cari voiți să fiți socotiți nepri-hăniți prin Lege, v'ați* despărțit de Hristos; ați căzut din** har.

^{Rom. 9. 31, 32. Cap. 2. 21. Evr. 12. 15.}

5. Căci noi, prin Duhul, așteptăm* prin credință nădejdea neprihănirii.

^{Rom. 8. 24, 25. 2 Tim. 4. 8.}

6. Căci* în Isus Hristos, nici tăie-rea împrejur, nici netăierea împrejur n'au vreun preț, ci credința** care lucrează prin dragoste.

^{1 Cor. 7. 19.}

^{Cap. 3. 28; 6. 16. Col. 3. 11. 1 Tes. 1. 3. Iac. 2. 18, 20, 22.}

7. Voi alergați* bine: cine** v'a tă-iat calea ca să n'ascultați de adevăr?

^{1 Cor. 9. 24. Cap. 3. 1.}

8. Induplecarea aceasta nu vine dela Cel ce* v'a chemat.

^{Cap. 1. 6.}

9. Puțin* aluat face să se dospească toată plămădeala.

^{1 Cor. 5. 6; 15. 33.}

10. Eu*, cu privire la voi, am, în Domnul, încrederea că nu gîndiți alt-

fel. Dar cel** ce vă tulbură, va ț purta osînda, oricine ar fi el.

^{2 Cor. 2. 3; 8. 22. Cap. 1. 7. 2 Cor. 10. 6.}

11. Cît despre mine*, fraților, dacă mai propovăduiesc tăierea împrejur, de ce** mai sînt prigonit? Atunci pri-cina de poticnire a crucii s'a dus ț.

^{Cap. 6. 12. 1 Cor. 15. 30. Cap. 4. 29; 6. 17. 1 Cor. 1. 23.}

12. Și*, schilodească-se odată cei ce** vă tulbură!

^{1 Ioan 7. 25. 1 Cor. 6. 13. Cap. 1. 8, 9. Fapt. 15. 1, 2, 24.}

Indemn să trăiască în dragoste.

13. Fraților, voi ați fost chemați la slobozenie. Numai, nu faceți din slo-bozenie* o pricină ca să trăiți pentru firea pămîntescă, ci** slujiți-vă unii altora în dragoste.

^{2 Pet. 2. 19. Iuda 4. 1 Cor. 9. 10. 1 Pet. 2. 16.}

14. Căci toată* Legea se cuprinde in-tr'o singură poruncă: „Să** iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși.“

^{Mat. 7. 12; 22. 40. Iac. 2. 8. Lev. 19. 18. Mat. 22. 39. Rom. 13. 8, 9.}

15. Dar dacă vă mușcați și vă min-cați unii pe alții, luați seama să nu fiți nimiciți unii de alții.

Faptele firii pămîntesti și Duhul.

16. Zic dar: umblați* cîrmuiți de Du-hul, nu în împliniți poftele firii pămîntesti.

^{Rom. 6. 12; 8. 1, 4, 12; 13. 14. Vers. 2. 1 Pet. 2. 11.}

17. Căci firea* pămîntescă pofteste împotriva Duhului, și Duhul împotriva firii pămîntesti: sînt lucruri protivnice unele altora, așa că** nu puteți face tot ce voiți.

^{Rom. 7. 23; 8. 6, 7. Rom. 7. 14, 19.}

18. Dacă* sînteți călăuziți de Du-hul, nu sînteți supt Lege.

^{Rom. 6. 14; 8. 2.}

19. Și faptele* firii pămîntesti sînt cunoscute, și sînt acestea: preacurvia, curvia, necurăția, desfrinarea,

^{1 Cor. 3. 3. Efes. 5. 3. Col. 3. 5. Iac. 3. 14, 15.}

20. închinarea la idoli, vrăjitoria, vrăjbele, certurile, zavistiile, miniile, neînțelegerile, desbinările, certurile de partide,

21. pizmele, uciderile, bețiile, îmbui-bările, și alte lucruri asemănătoare cu acestea. Vă spun mai dinainte, cum am mai spus, că cei* ce fac astfel de lucruri, nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu.

^{1 Cor. 6. 9. Efes. 5. 5. Col. 3. 6. Apoc. 22. 15.}

22. Roadă* Duhului, dimpotrivă, este: dragostea, bucuria, pacea, îndeu-lunga răbdare, bunătatea**, facerea de bine ț, credincioșia ț ț.

^{1 Ioan 15. 2. Efes. 5. 9. Col. 3. 12. Iac. 3. 17. Rom. 15. 14. 1 Cor. 13. 7.}

23. blindețā, înfrinarea poftelor. Im-
potrivi* acestor lucruri nu este lege.

• 1 Tim. 1. 9.

24. Cei ce sînt ai lui Hristos Isus,
și-au răstignit* firea pămîntească im-
preună cu patimile și poftele ei.

• Rom. 6. 6; 13. 14. Cap. 2. 20. 1 Pet. 2. 11.

25. Dacă* trăim prin Duhul, să și
umblăm prin Duhul.

• Rom. 8. 4, 5. Vers. 16.

26. Să* nu umblăm după o slavă de-
șartă, întăritindu-ne unii pe alții, și
pizmuindu-ne unii pe alții.

• Filip. 2. 3.

6. 1. Fraților, chiar dacă* un om ar
cădea deodată în vreo greșală, voi,
cari sînteți duhovnicești*, să-l ridica-
ți cu ț duhul blindeței. Și ia seama la
ține însuși, ca ț ț să nu fii ispitit și tu.

• Rom. 14. 1; 15. 1. Evr. 12. 13. Iac. 5. 19. • 1 Cor. 2. 15; 3. 1.
† 1 Cor. 4. 21. 2 Tes. 3. 15. 2 Tim. 2. 25. † 1 Cor. 7. 5, 10; 12.

2. Purtați-vă* sarcinile unii altora,
și veți împlini astfel legea* lui Hri-
stos.

• Rom. 15. 1. Cap. 5. 13. 1 Tes. 5. 14.
• Ioan 13. 14, 15, 34; 15. 12. Iac. 2. 8. 1 Ioan 4. 21.

3. Dacă* vreunul crede că este ceva,
măcar că nu este nimic*, se înșală
singur.

• Rom. 12. 3. 1 Cor. 8. 2. Cap. 2. 6. • 2 Cor. 3. 5; 22. 11.

4. Fiecare* să-și cerceteze fapta lui,
și atunci va avea cu ce să se laude
numai în ce-l privește pe el, și nu*
cu privire la alții;

• 1 Cor. 11. 28. 2 Cor. 13. 5. • Luc. 18. 11.

5. căci fiecare* își va purta sarcina
lui însuș.

• Rom. 2. 6. 1 Cor. 3. 8.

6. Cine* primește învățătura în Cu-
vînt, să facă parte din toate bunurile
lui și celui ce-l învață.

• Rom. 15. 27. 1 Cor. 9. 11, 14.

7. Nu* vă înșelați: „Dumnezeu* nu
Se lasă să fie batjocorit.“ Ce ț samănă
omul, aceea va și secera.

• 1 Cor. 6. 9;
15. 38. • Ioan. 13. 9. † Luc. 16. 25. Rom. 2. 6. 2 Cor. 9. 6.

8. Cine* samănă în firea lui pămîntească,
va secera din firea pămîntească

• Gal. 1. 3. Tit. 1. 4.

putrezirea; dar cine samănă în Duhul,
va secera din Duhul viața vecinică.

• Ioan. 4. 8. Prov. 11. 18; 22. 8. Osea 8. 7; 10. 12. Rom. 8. 13.
Iac. 3. 18.

9. Să* nu obosim în facerea binelui;
căci la vremea potrivită, vom secera,
dacă* nu vom cădea de oboseală.

• 1 Cor. 15. 58. 2 Tes. 3. 13. • Mat. 24. 13. Evr. 3. 4, 14;
10. 36; 12. 3. 5. Apoc. 2. 10.

10. Așa* dar, cît avem prilej, să*
facem bine la toți, și mai ales frați-
lor ț în credință.

• Ioan 9. 4; 12. 35.
• 1 Tes. 5. 15. 1 Tim. 6. 18. Tit. 3. 8. † Efes. 2. 19. Evr. 36.

11. Uitați-vă* cu ce slove mari v'am
scris, cu însăș mina mea!

12. Toți ceice umblă după plăcerea
oamenilor, vă* silesc să primiți tăie-
rea împrejur, numai* ca să nu sufe-
re ț ei prigonire pentru crucea lui Hri-
stos.

• Cap. 2. 3, 14. • Filip. 3. 18. † Cap. 5. 11.

13. Căci nici ei, cari au primit tăie-
rea împrejur, nu păzesc Legea; ci vo-
iesc doar ca voi să primiți tăierea im-
prejur, pentruca să se laude ei cu tru-
pul vostru.

14. În ce mă privește*, departe de
mine gîndul să mă laud cu altceva de-
cît cu crucea Domnului nostru Isus
Hristos, prin care lumea este răstigni-
tă* față de mine, și eu față de lume!

• Filip. 3. 3, 7, 8. • Rom. 6. 6. Cap. 2. 20.

15. Căci în* Hristos Isus nici tăierea
imprejur, nici netăierea împrejur nu
sînt nimic, ci a fi o făptură* nouă.

• 1 Cor. 7. 19. Cap. 5. 6. Col. 3. 11. • 2 Cor. 5. 17.

16. Și* peste toți ceice vor umbla du-
pă* dreptarul acesta și peste Israe-
lul ț lui Dumnezeu să fie pace și în-
durare!

• Ps. 125. 5. • Filip. 3. 16. † Rom. 2. 29;
4. 12; 9. 6—8. Cap. 3. 7, 9, 29. Filip. 3. 3.

17. De acum încolo nimeni să nu mă
mai necăjească, pentrucă port* sem-
nele Domnului Isus pe trupul meu.

• 2 Cor. 1. 5; 4. 10; 11. 23. Cap. 5. 11. Col. 1. 24.

18. Fraților, harul* Domnului nostru
Isus Hristos să fie cu duhul vostru!
Amin.

• 2 Tim. 4. 22. Film. 25.

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE EFESANI

1. Pavel, apostol al lui Isus Hristos,
prin* voia lui Dumnezeu, către sfin-
ții* cari sînt în Efes și ț credincioșii
în Hristos Isus:

• 2 Cor. 1. 1.
• Rom. 1. 7. 2 Cor. 1. 1. † 1 Cor. 4. 17. Cap. 6. 21. Col. 1. 2.

2. Har* și pace dela Dumnezeu, Ta-
tăl nostru, și dela Domnul Isus Hri-
stos.

• Gal. 1. 3. Tit. 1. 4.

3. Binecuvîntat* să fie Dumnezeu, Ta-
tăl Domnului nostru Isus Hristos, care
ne-a binecuvîntat cu tot felul de bine-
cuvîntări duhovnicești, în locurile ce-
rești, în Hristos.

• 2 Cor. 1. 3. 1 Pet. 1. 3.

4. În El, Dumnezeu ne-a* ales înain-
te* de întemeierea lumii, ca să fim ț

sfinți și fără prihană înaintea Lui, după, în dragostea Lui, ♦ Rom. 8.28. 2 Tes. 2.13. 2 Tim. 1.9. 1 Cor. 2.5. 1 Pet. 1.2; 2.9. ♦ 1 Pet. 1.20. † Luc. 1.75. Cap. 2.10; 5.27. Col. 1.22. 1 Tes. 4.7. Tit. 2.12.

5. ne-a rînduit mai* dinainte să fim înfiați** prin Isus Hristos, după† buna plăcere a voiei Sale, ♦ Rom. 8.29,30. Vers. 11. ♦♦ Ioan 1.12. Rom. 8.16. 2 Cor. 6.18. Gal. 4.5. 1 Ioan 3.1. † Mat. 11.26. Luc. 12.32. 1 Cor. 1.21. Vers. 9.

6. spre lauda slavei harului Său, pe* care ne l-a dat în Prea Iubitul Lui** ♦ Rom. 9.24; 5.16. ♦♦ Mat. 3.17; 17.5. Ioan 3.35; 10.17.

7. În* El avem răscumpărarea, prin singele Lui, iertarea păcatelor, după bogățiile** harului Său, ♦ Fapt. 20.28. Rom. 3.24. Col. 1.14. Evr. 9.12. 1 Pet. 1.18,19. Apoc. 5.9. ♦♦ Rom. 2.4; 3.24; 9.23. Cap. 2.7; 3.8,16. Filip. 4.19.

8. pe care l-a răspîndit din belșug peste noi, prin orice fel de înțelepciune și de pricepere;

9. căci a binevoit să ne descopere* taina voiei Sale, după planul pe care-l** alcătuiase în Sine însuși, ♦ Rom. 16.25. Cap. 3.4,9. Col. 1.26. ♦♦ Cap. 3.11. 2 Tim. 1.9.

10. ca să-l aducă la îndeplinire la plinirea* vremilor, spre** a-Și uni iarăș într'unul în Hristos, toate† lucrurile: cele din ceruri, și cele de pe pămînt.

♦ Gal. 4.4. Evr. 1.2; 9.10. 1 Pet. 1.20. ♦† 1 Cor. 3.22,23; 11.3. Cap. 2.15; 3.15. † Filip. 2.9,10. Col. 1.20.

11. În El* am fost făcuți și moștenitori, fiind rînduiți mai** dinainte, după† hotărîrea Aceluia, care face toate după sfatul voiei Sale, ♦ Fapt. 20.32; 26.18. Rom. 8.17. Col. 1.12; 3.24. Tit. 3.7. 1ac. 2.5. 1 Pet. 1.4. ♦♦ Vers. 5. † 1ss. 46.10,11.

12. ca* să slujim de laudă slavei Sale, noi, cari** mai dinainte am nădăjduit în Hristos.

♦ Vers. 6, 14. 2 Tes. 2.13. ♦♦ 1ac. 1.18.

13. Și voi, după ce ați auzit cuvîntul* adevărului (Evangelhia mîntuirii voastre), ați crezut în El, și ați fost pecetluiti cu** Duhul Sfînt, care fusese făgăduit,

♦ Ioan 1.17. 2 Cor. 6.7. ♦♦ 2 Cor. 1.22. Cap. 4.30.

14. și care* este o arvună a moștenirii noastre, pentru** răscumpărarea celor† cîștigați de Dumnezeu, spre†† lauda slavei Lui. ♦ 2 Cor. 1.22; 5.5. ♦♦ Luc. 21.28. Rom. 8.32. Cap. 4.30. † Fapt. 20.28. †† Vers. 6.12. 1 Pet. 2.9.

15. De aceea și eu, de cînd am auzit* despre credința în Domnul Isus care este în voi, și despre dragostea voastră pentru toți sfinții,

♦ Col. 1.4. Filip. 5.

16. nu* încetez să aduc mulțămiri pentru voi, cînd vă pomenesc în rugăcunile mele.

♦ Rom. 1.9. Filip. 1.3,4. Col. 1.3. 1 Tes. 1.2. 2 Tes. 1.3.

17. Și mă rog ca Dumnezeu* Domnului nostru Isus Hristos, Tatăl slavei, să** vă dea un duh de înțelepciune și de descoperire, în cunoașterea Lui,

18. și să vă lumineze ochii* inimii, ca să pricepeți care este nădejdea** chemării Lui, care este bogăția slavei moștenirii†† Lui în sfinți,

19. și care este față de noi, credincioșii, nemărginita mărime a puterii Sale, după* lucrarea puterii tăriei Lui,

20. pe care a desfășurat-o în Hristos, prin faptul că L-a înviat* din morți, și L-a pus** să șadă la dreapta Sa, în locurile cerești,

♦ Fapt. 26.18. ♦♦ Cap. 2.12; 4.4. † Vers. 11. Cap. 3.7. Col. 1.20; 2.12.

21. mai* pe sus de orice domnie**, de orice stăpînire, de orice putere, de orice dregătorie și de orice nume, care se poate numi, nu numai în veacul acesta, ci și în ce lviitor.

♦ Fapt. 2.21,31. Col. 2.10. Evr. 1.4. ♦♦ Rom. 8.30. Col. 1.16. 2.13.

22. El l-a pus totul* supt picioare, și L-a dat căpetenie** peste toate lucrurile, Bisericii,

♦ Ps. 8.6. Mat. 28.18. 1 Cor. 15.27. Evr. 2.8. ♦♦ Cap. 4.15,16. Col. 1.18. Evr. 2.7.

23. Care este trupul Lui, plînătatea** Celui ce† plinește totul în toți.

♦ Rom. 12.6. ♦♦ 1 Cor. 12.12,27. † Cap. 4.12; 5.23,30. Col. 1.18,24.

2 1. Voi* erați** morți în greșelile și în păcatele voastre,

♦ Ioan 5.24. Col. 2.13. ♦♦ Vers. 5. Cap. 4.18.

2. în* cari trăiați odinioară, după mersul lumii acesteia, după domnul** puterii văzduhului, a duhului care lucrează acum în fiii neascultării†.

♦ 1 Cor. 8.11. Cap. 4.22. Col. 1.21,3. † 1 Ioan 1.19. ♦♦ Cap. 6.12. † Cap. 5.6. Col. 3.6.

3. Între* ei eram și noi toți odinioară, cînd trăiam în poștele** firii noastre pămîntești, cînd făceam voile firii pămîntești și ale gîndurilor noastre, și eram†† din fire copii ai minciiei, ca și ceilalți.

♦ Tit. 3.3. 1 Pet. 4.3. ♦♦ Gal. 5.16. †† 1ss. 5.12,14.

4. Dar Dumnezeu, care este bogat* în îndurare, pentru dragostea cea mare cu care ne-a iubit,

5. măcar* că eram morți în greșelile noastre, ne-a** adus la viață împreună cu Hristos (prin har sînteți mîntuiți).

♦ Rom. 5.6,8,10. Vers. 1. ♦♦ Rom. 4.4,5. † 1ss. 5.12,13.

6. El ne-a înviat împreună, și ne-a pus să ședem împreună în locurile cerești*, în Hristos Isus.

† Cap. 1.20.

7. ca să arate în veacurile viitoare nemărginita bagăție a harului Său, în bunătatea* Lui față de noi în Hristos Isus.
*Tit. 3.4. Rom. 3.24.

8. Căci* prin har ați fost mântuiți, prin** credință. Și aceasta nu vine dela voi; ci este darul* lui Dumnezeu.
*Yer. 5. *Rom. 4. 16. 2Tim. 1.9. †Mat. 16. 17. Ioan. 6. 44, 65. Rom. 10. 14, 15, 17. Cap. 1.19. Filip. 1.29.

9. Nu* prin fapte, ca să nu se laude nimeni.
*Rom. 3.20, 27, 28; 4.2; 9.11; 11.6. 1Cor. 1.29-31. 2Tim. 1.9. Tit. 3.5.

10. Căci noi sintem lucrarea* Lui, și am fost zidiți în Hristos Isus pentru faptele bune, pe cari le-a** pregătit Dumnezeu mai dinainte, ca să umblăm în ele.
*Deut. 32.6. Ps. 100.3. Isa. 19.25; 29.23; 44.21. Ioan. 3.3, 5. 1Cor. 3.9. 2Cor. 5.5, 17. Cap. 4.24. Tit. 2.14. *Cap. 1.4.

11. De aceea voi, cari altădată erați Neamuri din naștere, numiți netăiați împrejur de către aceia cari se cheamă tăiați împrejur, și cari sint tăiați împrejur în trup* de mina omului:

*1Cor. 12.2. Cap. 5.8. Col. 2.21; 2.13.

12. aduceți-vă aminte* că în vremea aceea** erați fără Hristos, fără† drept de cetățenie în Israel, străini de legămintele†† făgăduinței, fără*† nădejde și fără†* Dumnezeu în lume.

*Rom. 2.23, 29. Col. 2.11. **Cap. 4.18. Col. 1.21. †Ezec. 13.9. Ioan 10.16. ††Rom. 9.4, 8. *†1Tes. 4.13. †Gal. 4.8. 1Tes. 4.5.

13. Dar acum*, în Hristos Isus, voi, cari odinioară erați depărtați**, ați fost apropiați prin singele lui Hristos.

*Gal. 3.28. **Fapt. 2.39. Vers. 17.

14. Căci El* este pacea noastră, care din doi a** făcut unul, și a surpat zidul dela mijloc care-i despărtea,
*Mic. 5.5. Ioan 16.33. Fapt. 10.36. Rom. 5.1. Col. 1.20. **Ioan 10.16. Gal. 3.28.

15. și, în trupul Lui, a înlăturat* vrăjmășia** dintre ei, Legea poruncilor, în orînduirile ei, ca să facă pe cei doi să fie în El însuș un singur om † nou, făcînd astfel pace; *Col. 2.14, 20. **Col. 1.22. †2Cor. 5.17. Gal. 6.15. Cap. 4.24.

16. și a împăcat* pe cei doi cu Dumnezeu într'un singur trup, prin cruce, prin care a nimicit** vrăjmășia.

*Col. 1.20-22. **Rom. 6.6; 8.3. Col. 2.14.

17. El a venit astfel* să aducă vestea bună a păcii vouă celor ce erați de parte, și pace celor** ce erau aproape.
*Isa. 57.19. Zah. 9.10. Fapt. 2.39; 10.36. Rom. 5.1. Vers. 13, 14. **Ps. 148.14.

18. Căci prin* El și unii și alții avem intrare la Tatăl, într'un** Duh.

*Ioan 10.9; 14.6. Rom. 5.2. Cap. 3.12. Evr. 4.16; 10.19, 20. 1Pet. 3.18. **1Cor. 12.13. Cap. 4.4.

19. Așa dar, voi nu mai sinteți nici străini, nici oaspeți ai casei, ci sinteți împreună cetățeni* cu sfinții, oameni din casa** lui Dumnezeu,

*Filip. 3.20. Evr. 12.22, 23. **Gal. 6.10. Cap. 3.15.

20. fiind zidiți* pe** temelia apostolilor† și proorocilor, piatra†† din capul unghiului fiind Isus Hristos.

*1Cor. 3.9, 10. Cap. 4.12. 1Pet. 2.4, 5. **Mat. 16.18. Gal. 2.9. Apoc. 21.14. †1Cor. 12.28. Cap. 4.11. ††Ps. 118.22. Isa. 28.16. Mat. 21.42.

21. În El* toată clădirea, bine încheagată, crește ca să fie un Templu** sfînt în Domnul.

*Cap. 4.15, 16. **1Cor. 3.17; 6.19. 2Cor. 6.16.

22. Și prin* El și voi sinteți zidiți împreună, ca să fiți un lăcaș al lui Dumnezeu, prin Duhul.

*1Pet. 2.5.

3. Iată de ce eu, Pavel, întemnițatul* lui Isus Hristos pentru* voi, Neamurilor... *Fapt. 21.33; 28.17. 20. Cap. 4.1; 6.20. Filip. 1.7, 13, 14, 16. Col. 4.3, 18. 2Tim. 1.8; 2.9. Film. 1.11. **Gal. 5.9. Col. 1.24. 2Tim. 2.10.

2. (Dacă cel puțin ați auzit de isprăvnicia* harului lui** Dumnezeu, care mi-a fost dată față de voi. *Rom. 1.5; 11.13. 1Cor. 4.1. Cap. 4.7. Col. 1.25. **Fapt. 9.15; 13.2. Rom. 12.3. Gal. 1.16. Vers. 6.

3. Prin* descoperire** dumnezeiască am† luat cunoștință de taina aceasta, despre care țu† să scrie în puține cuvinte.

*Fapt. 22.17, 21; 26.17, 18. **Gal. 1.12. †Rom. 16.25. Col. 1.26, 27. ††Cap. 1.9, 10.

4. Citindu-le, vă puteți închipui pricereea pe care o am eu despre* taina lui Hristos,

*1Cor. 4.1. Cap. 6.19.

5. care* n'a fost făcută cunoscut fiilor oamenilor în celelalte veacuri, în felul cum** a fost descoperită acum sfinților apostoli și prooroci ai lui Hristos, prin Duhul.

*Fapt. 10.28. Rom. 16.25. Vers. 9. **Cap. 2.20.

6. Că adică Neamurile sint* împreună moștenitoare cu noi, alcătuiesc** un singur trup cu noi și iau parte† cu noi la aceeași făgăduință în Hristos Isus, prin Evanghelia aceea,

*Gal. 3.28, 29. Cap. 2.14. **Cap. 2.15, 16. †Gal. 3.14.

7. al cărei* slujitor am fost făcut eu, după** darul harului lui Dumnezeu, dat mie prin lucrarea† puterii Lui.

*Rom. 15.16. Col. 1.23, 25. **Rom. 1.5. †Rom. 15.18. Cap. 1.19. Col. 1.29.

8. Da, mie*, care sint cel mai neînsemnat dintre toți sfinții, mi-a fost dat harul acesta să** vestesc Neamurilor bogățiile† nepătrunse ale lui Hristos,
*1Cor. 15.9. 1Tim. 1.13, 15. **Gal. 1.16; 2.8. 1Tim. 2.7. 2Tim. 1.11. †Cap. 1.7. Col. 1.27.

9. și să pun în lumină înaintea tuturor care este isprăvnicia acestei taine*, ascunse** din veacuri în Dumnezeu, care Ța făcut toate lucrurile; * Vers. 3. Cap. 1.9. ** Rom. 16. 25. Vers. 5. 1 Cor. 2. 7. Col. 1. 26. † Ps. 33. 6. Ioan 1. 3. Col. 1. 16. Evr. 1. 2.

10. pentruca* domniile și stăpîni- rile** din locurile cerești să Ț cunoască azi, prin Biserică, înțelepciunea ne- spus de felurită a lui Dumnezeu.

* Pet. 1. 12. ** Rom. 8. 38. Cap. 1. 21. Col. 1. 6. 1 Pet. 3. 22. † Cor. 2. 7. 1 Tim. 3. 16.

11. după* planul vecinic, pe care l-a făcut în Hristos Isus, Domnul nostru.

12. În El avem, prin credința în El, slobozenia și apropierea* de Dumne- zeu cu** încredere. * Cap. 2. 18. ** Evr. 4. 16.

13. Vă vog iarăș* să nu vă pierdieți cumpătul din pricina necazurilor mele pentru** voi: aceasta este Ț slava voa- stră). * Fapt. 14. 22. Filip. 1. 14. 1 Tes. 3. 3. ** Vers. 1. † 2 Cor. 1. 6.

14. ... Iată dece, zic, îmi plec ge- nunchii înaintea Tatălui Domnului no- stru Isus Hristos,

15. din care își trage numele orice* familie, în ceruri și pe pămînt,

16. și-L rog ca, potrivit cu* bogăția slavei Sale, să** vă facă să vă întăriți în putere, prin Duhul Lui, în omul Ț din lăuntru, * Rom. 9. 23. Cap. 1. 7. Filip. 4. 19. Col. 1. 27. ** Cap. 6. 10. Col. 1. 11. * Rom. 7. 22. 2 Cor. 4. 16.

17. așa încît* Hristos să locuiască în inimile voastre prin credință; pen- truca**, avînd rădăcina și temelia pu- să în dragoste,

18. să* puteți pricepe împreună cu toți sfinții, care** este lărgimea, lun- gimea, adîncimea și înălțimea;

19. și să cunoașteți dragostea lui Hri- stos, care întrece orice cunoștință, ca să ajungeți plini de* toată plinătatea lui Dumnezeu. * Ioan 1. 16. Cap. 1. 23. Col. 2. 9, 10.

20. Iar a Celui* ce, prin** puterea care lucrează în noi, poate să facă ne- spus Ț mai mult decît cerem sau gîn- dim noi,

21. a Lui* să fie slava în Biserică și în Hristos Isus, din neam, în neam, în vecii vecilor! Amin.

* Rom. 11. 36. 16. 27. Evr. 13. 21.

41. Vă sfătuiesc dar eu*, cel întem- nițat pentru Domnul, să vă purta- Ț într'un chip vrednic de chemarea, pe care ați primit-o,

* Cap. 3. 1. Filip. 1. 9. ** Filip. 1. 27. Col. 1. 10. 1 Tes. 1. 12.

2. cu* toată smerenia și blîndeța, cu îndelungă răbdare; îngăduiți-vă unii pe alții în dragoste,

3. și căutați să păstrați unirea Du- hului, prin legătura păcii*.

4. Este un* trup, un* Duh, după cum și voi ați fost chemați la o nă- dejde Ț a chemării voastre.

5. Este un* Domn, o** credință, un botez Ț.

6. Este un* Dumnezeu și Tată al tuturor**, care este mai pe sus de to- Ți, care lucrează prin toți și care este în toți.

7. Dar fiecareia* din noi harul i-a fost dat după măsura drului lui Hri- stos.

8. De aceea este zis: „S'a suit* sus, a** luat robia roabă, și a dat daruri oamenilor.“

9. Și* acest: „S'a suit“, ce înseamnă decît că înainte Se pogorise în pârte mai de jos ale pămîntului?

10. Cel se S'a pogorit, este acelaș cu cel ce s'a* suit mai pe sus de toate cerurile, ca** să umple toate lucruri- le.

11. Și El* a dat pe unii apostoli Ț pe alții, prooroci; pe alții, evanghelis- Ți; pe alții, păstori Ț și învățători Ț,

12. pentru* desăvîrșirea sfinților, în vederea lucrării de slujire, pentru** ză- direa trupului Ț lui Hristos,

13. pînă vom ajunge toți la unirea credinței și* a cunoștinței Fiului lui Dumnezeu, la starea de om mare. la înălțimea staturii plinătății lui Hri- stos;

14. ca să nu mai fim copii, plutind** încoace și încolo, purtați de orice vînt Ț de învățătură, prin viclenia o- menilor și prin șiretenia lor în Ț mij- loacele de amăgire;

15. ci, credincioși* adevărului, în dra- goste, să** creștem în toate privintele, ca să ajungem la Cel Ț ce este Capul.

16. Din* El tot trupul, bine inche- gat și strîns legat, prin ceiace dă fie-

* 1 Cor. 12. 7. ** 1 Cor. 14. 26. * Cap. 1. 23. Col. 1. 24.

* 1 Cor. 12. 28. Cap. 2. 20. ** Fapt. 21. 9. Ț Tim. 4. 1. † Fapt. 20. 28. †† Rom. 12. 7.

* 1 Cor. 12. 28. Cap. 2. 20. ** Fapt. 21. 9. Ț Tim. 4. 1. † Fapt. 20. 28. †† Rom. 12. 7.

* 1 Cor. 12. 28. Cap. 2. 20. ** Fapt. 21. 9. Ț Tim. 4. 1. † Fapt. 20. 28. †† Rom. 12. 7.

* 1 Cor. 12. 28. Cap. 2. 20. ** Fapt. 21. 9. Ț Tim. 4. 1. † Fapt. 20. 28. †† Rom. 12. 7.

* 1 Cor. 12. 28. Cap. 2. 20. ** Fapt. 21. 9. Ț Tim. 4. 1. † Fapt. 20. 28. †† Rom. 12. 7.

* 1 Cor. 12. 28. Cap. 2. 20. ** Fapt. 21. 9. Ț Tim. 4. 1. † Fapt. 20. 28. †† Rom. 12. 7.

care încheitură, își primește creșterea, potrivit cu lucrarea fiecărei părți în măsura ei, și se zidește în dragoste.

Col. 2.19.

17. Iată dar ce vă spun și mărturisesc eu în Dumnul: să* nu mai trăiți cum trăiesc păgînii, în* deșertăciunea gîndurilor lor,

Cap. 2. 1-3. Vers. 22. Col. 3. 7. 1 Pet. 4. 3. Rom. 1. 21.

18. avînd mintea întunecată*, fiind străini* de viața lui Dumnezeu, din pricina neștiinței în care se află în urma împietririi inimilor.

Fapt. 26. 18. Cap. 2. 12. Gal. 4. 8. 1 Tes. 4. 5. Rom. 1. 21.

19. Ei* și-au pierdut orice pic de simțire, s'au* dedat la desfrîinare, și săvîrșesc cu lăcomie orice fel de necurăție.

1 Tim. 4. 2. Rom. 1. 24, 26. 1 Pet. 4. 3.

20. Dar voi n'ați învățat așa pe Hristos;

21. dacă*, cel puțin, L-ați ascultat, și dacă, potrivit adevărului care este în Isus, ați fost învățați,

Cap. 1. 13.

22. cu privire la felul vostru de viață din trecut, să* vă desbrăcați de omul* cel vechi care se strică după ț poftele înșelătoare;

Col. 2. 11; 3. 8, 9. Evr. 12. 1. 1 Pet. 2. 1. Rom. 6. 6. Cap. 2. 2. 3. Vers. 17. Col. 3. 7. 1 Pet. 4. 3.

23. și să vă înouiți* în duhul minții voastre,

Rom. 12. 2. Col. 3. 10.

24. și să* vă îmbrăcați în omul cel nou, făcut* după chipul lui Dumnezeu, de o neprihănire și sfințenie pe care o dă adevărul.

Rom. 6. 4. 2 Cor. 5. 17. Gal. 6. 15. Cap. 6. 11. Col. 3. 10. Cap. 2. 10.

25. De aceea, lăsați-vă de minciună: „Fiecare dintre voi să spună* aproapelui său adevărul“, pentru că sintem* mădulare unii altora.

Zah. 8. 16. Vers. 15. Col. 3. 9. Rom. 12. 5.

26. „Miniati-vă* și nu păcătuți“. Să n'apună soarele peste minia voastră,

Ps. 4. 4; 37. 8.

27. și să nu* dați prilej diavolului.

2 Cor. 2. 10, 11. Iac. 4. 7. 1 Pet. 5. 9.

28. Cine fura, să nu mai fure; ci mai de grabă să lucreze* cu minile lui la ceva bun, ca să aibă ce să dea celui* lipsit.

Fapt. 20. 35. 1 Tes. 4. 11. 2 Tes. 3. 8, 11, 12. Luc. 3. 11.

29. Niciun* cuvînt stricat să nu vă ia-să din gură, ci unul* bun, pentru ț zidire, după cum e nevoie, ca să dea har celor ce-l aud.

Mat. 12. 36. Cap. 5. 4. Col. 3. 8. Col. 4. 6. 1 Tes. 5. 11. Col. 3. 16.

30. Să* nu intristați pe Duhul Sfînt al lui Dumnezeu, prin* care ați fost pecetluiti pentru ziua răscumpărării ț.

Iac. 7. 13; 63. 10. Esec. 16. 43. 1 Tes. 5. 19. Cap. 1. 13. Luc. 21. 28. Rom. 8. 28. Cap. 1. 14.

31. Orice* amărăciune, orice iuțime, orice minie, orice strigare, orice clewetire* și orice fel ț de răutate să piară din mijlocul vostru.

Col. 3. 8, 19. Tit. 3. 2. Iac. 4. 11. 1 Pet. 2. 1. Tit. 3. 3.

32. Dim potrivită, fiți* buni unii cu alții, miloși, și iertați-vă* unul pe altul, cum v'a iertat și Dumnezeu pe voi în Hristos.

2 Cor. 2. 10. Col. 3. 12, 13. Mat. 6. 14. Marc. 11. 25.

5. Urmați* dar pilda lui Dumnezeu ca niște copii prea iubiți.

Mat. 6. 45, 48. Luc. 6. 36. Cap. 4. 22.

2. Trăiți* în dragoste, dupăcum* și Hristos ne-a iubit, și S'a dat pe Sine pentru noi „ca un prinos și ca o jertfă de bun miros“ ț, lui Dumnezeu.

Ioan. 13. 34; 15. 12. 1 Tes. 4. 9. 1 Ioan. 3. 11, 23; 4. 21. Gal. 1. 4; 2. 20. Evr. 7. 27; 9. 14, 26; 10. 10, 12. 1 Ioan. 3. 16. Fac. 3. 21. Lev. 1. 9. 2 Cor. 2. 15.

3. Curvia*, sau orice altfel de necurăție, sau lăcomia de avere, nici* să nu fie pomenite între voi, așa cum se cuvine unor sfinți.

Rom. 6. 13. 1 Cor. 6. 18. 2 Cor. 12. 21. Cap. 4. 19, 20. Col. 3. 5. 1 Tes. 4. 3, etc. 1 Cor. 5. 1.

4. Să nu se audă nici* cuvinte porcoase, nici vorbe nechibzuite, nici glume proaste, cari* nu sînt cuvințicioase ț; ci mai de grabă cuvinte de mulțămire.

Mat. 12. 35. Cap. 4. 29. Rom. 1. 28. 1 Cor. 6. 9. Gal. 5. 19, 21.

5. Căci știți bine că niciun curvar, niciun stricat, niciun lacom de avere, care este un închinător la idoli*, n'are* parte de moștenire în Impărăția lui Hristos și a lui Dumnezeu.

Col. 3. 5. 1 Tim. 6. 17. Gal. 5. 21. Apoc. 2. 15.

6. Nimeni* să nu vă înșele cu vorbe deșerte; căci din pricina acestor lucruri vine* minia lui Dumnezeu peste ț oamenii neascultători.

Ier. 23. 8. Mat. 24. 4. Col. 2. 4, 8, 18. 2 Tes. 2. 3. Rom. 1. 18. Cap. 2. 2.

7. Să nu vă întovărășiți dar deloc cu ei.

8. Odinioară erați* întunerec; dar acum sînteți* lumină în Domnul. Umblați deci ca niște copii ț ai luminii.

Isa. 9. 2. Mat. 4. 16. Fapt. 26. 18. Rom. 1. 21. Cap. 2. 11, 12; 4. 18. Tit. 3. 1. 1 Pet. 2. 9. Ioan. 8. 12; 12. 46. 2 Cor. 3. 18; 4. 6. 1 Tes. 5. 5. Ioan. 2. 9. Luc. 16. 8. Ioan. 12. 36.

9. Căci roada* luminii stă în orice bunătațe, în neprihănire și în adevăr.

Gal. 5. 22.

10. Cercetați* ce este plăcut înaintea Domnului,

Rom. 12. 2. Filip. 1. 10. 1 Tes. 5. 21. Tim. 2. 3.

11. și nu* luați deloc parte la lucru-

rile** neroditoare ale întinerirecui, ba încă mai de grabă osîndi-le-[†].

* 1 Cor. 6. 9, 11; 10. 20. 2 Cor. 6. 14. 2 Tes. 3. 6, 14. [†] Rom. 6. 21; 13. 12. Gal. 6. 8. [†] Lev. 19. 17. 1 Tim. 5. 20.

12. Căci* e rusine numai să spunem ce fac ei în ascuns. * Rom. 1. 24, 26. Vers. 3.

13. Dar toate* aceste lucruri, cînd sînt osîndite de lumină, sînt date la iveală; pentru că ceia ce scoate totul la iveală, este lumina. * Ioan 3. 20, 21. Ebr. 4. 13.

14. De aceea zice: „Deșeptă-te* tu, care dormi, scoală-te** din morți, și Hristos te va lumina.“ * Isa. 60. 1. Rom. 13. 11, 12. 1 Cor. 15. 34. 1 Tes. 5. 6. * Ioan 5. 25. Rom. 6. 4, 6. Cap. 2. 5. Col. 3. 1.

15. Luați seama* deci să umblați cu băgare de seamă, nu ca niște neînțelepți, ci ca niște înțelepți. * Col. 4. 6.

16. Răscumpărați* vremea, căci** zilele sînt rele. * Cap. 6. 10. Col. 4. 5. [†] Ecl. 11. 2; 12. 1. Ioan 12. 35. Cap. 6. 13.

17. De aceea* nu fiți nepricepuți, ci înțelepți** care [†] este voia Domnului. * Col. 4. 5. * Rom. 12. 2. [†] 1 Tes. 4. 3; 5. 18.

18. Nu* vă îmbătați de vin, aceasta este destrăbălare. Dimpotrivă, fiți plini de Duh.

* Prov. 20. 1; 23. 20, 30. Isa. 5. 11, 22. Luc. 21. 34.

19. Vorbiți între voi cu* psalmi, cu cîntări de laudă și cu cîntări duhovnicești, și cîntați și aduceți din toată inima laudă Domnului.

* Fapt. 16. 25. 1 Cor. 14. 26. Col. 3. 16. Inc. 5. 13.

20. Mulțamiți* totdeauna lui Dumnezeu Tatăl, pentru toate lucrurile, în** Numele Domnului nostru Isus Hristos.

* Ps. 34. 1. Isa. 63. 7. Col. 3. 17. 1 Tes. 5. 18. 2 Tes. 1. 3. [†] Ebr. 13. 15. 1 Pet. 2. 5; 4. 11.

21. Supuneți-vă* unii altora în frica lui Hristos.

* Filip. 2. 3. 1 Pet. 5. 5.

22. Nevestelor*, fiți supuse bărbatilor voștri ca** Domnului; * Fac. 3. 16. 1 Cor. 14. 34. Col. 3. 18. Tit. 2. 5. 1 Pet. 3. 1. * Cap. 6. 5.

23. căci bărbatul* este capul nevastei, după cum și Hristos** este capul Bisericii, El, Mîntuitorul trupului.

* 1 Cor. 11. 3. * Cap. 1. 22; 4. 15. Col. 1. 18.

24. Și după cum Biserica este supusă lui Hristos, tot așa și nevestele să fie supuse bărbatilor lor în* toate lucrurile.

* Col. 3. 20, 22. Tit. 2. 9.

25. Bărbatilor*, iubiți-vă nevestele cum a iubit și Hristos Biserica și S'a** dat pe Sine pentru ea, * Col. 3. 19. 1 Pet. 3. 7.

* Fapt. 20. 28. Gal. 1. 4; 2. 20. Vers. 2.

26. ca s'o sfințească, după ce a curățit-o prin* botezul cu apă prin Cuvînt**, * Ioan 3. 5. Tit. 3. 5. Ebr. 10. 22. 1 Ioan 5. 6. [†] Ioan 15. 3; 17. 17.

27. ca* să înfățișeze înaintea Lui

această Biserică, slăvită, fără pată**, fără sîbircitură sau altceva de felul acesta, ci [†] stîntă și fără prihană.

* 2 Cor. 11. 2. Col. 1. 22. * Cînt. 4. 7. * Cap. 1. 4.

28. Tot așa trebuie să-și iubească și bărbatii nevestele, ca pe trupurile lor. Cine își iubește nevasta, se iubește pe sine însuși.

29. Căci nimeni nu și-a urît vreodată trupul lui, ci îl hrănește, îl îngrijește cu drag, ca și Hristos Biserica;

30. pentru că noi* sîntem mădulare ale trupului Lui, carne din carnea Lui și os din oasele Lui.

* Fac. 2. 23. Rom. 12. 6. 1 Cor. 6. 15, 12, 27.

31. De aceea* va lăsa omul pe tatăl său și pe mamă-sa, și se va lipi de nevastă-sa, și cei doi** vor fi un singur trup.

* Fac. 2. 24. Mat. 19. 5. Marc. 10. 7, 8. * 1 Cor. 6. 16.

32. Taina aceasta este mare — (vorbesc despre Hristos și despre Biserică). —

33. Incolo fiecare din* voi să-și iubească nevasta ca pe sine; și nevasta să** se teamă de bărbat.

* Vers. 25. Col. 3. 19. * 1 Pet. 3. 6.

6 1. Copii, ascultați* în Domnul de părinții voștri, căci este drept.

* Prov. 23. 22. Col. 3. 20.

2. „Să cinstești* pe tatăl tău și pe mama ta“ — este cea dintîi poruncă însoțită de o făgăduință — * Exod. 20. 12. Deut. 5. 16; 27. 16. Ier. 35. 13. Ezech. 22. 7. Mal. 1. 6. Mat. 15. 4. Marc. 7. 10.

3. „ca să fii fericit, și să trăiești multă vreme pe pămînt.“

4. Și voi, părinților*, nu întăritați la minie pe copiii voștri, ci creșteți-i**, în mustrarea și învățătura Domnului.

* Col. 3. 21. * Fac. 18. 19. Deut. 4. 9; 6. 7; 10. 11. Ps. 78. 4. Prov. 19. 18; 22. 6; 29. 17.

5. Robilor*, ascultați de stăpîni voștri pămîntești, cu** frică și cutremur, în [†] curăție de inimă, ca de Hristos.

* Col. 3. 22. 1 Tim. 6. 1. Tit. 2. 9. 1 Pet. 2. 18. * 2 Cor. 7. 15. Filip. 2. 12. [†] 1 Cron. 29. 17. Col. 3. 22.

6. Slujiți-le nu* numai cînd sînteți sub ochii lor, ca și cum ați vrea să plăceți oamenilor, ci ca niște robi ai lui Hristos, cari fac din inimă voia lui Dumnezeu.

* Col. 3. 22. [†] [†]

7. Slujiți-le cu bucurie, ca Domnului, iar nu oamenilor,

8. căci știți* că fiecare, fie** rob. fie slobod, va primi răsplată dela Domnului, după binele pe care-l va fi făcut.

* Rom. 2. 6. 2 Cor. 5. 10. Col. 3. 24. * Gal. 3. 28. Col. 3. 11.

9. Și voi, stăpînilor*, purtați-vă la

fel cu ei; feriți-vă de amenințări**, ca unii cari știți că Stăpînul lor și al Ț vostru este în cer, și Ț că înaintea Lui nu se are în vedere fața omului.

◦ Col. 4.1. ◦ Lev. 25. 43. † Ioan. 13.13. 1Cor. 7.22. † Rom. 2.11. Col. 3.25.

10. Incolo, fraților, întăriți-vă în Domnul și în * puterea tăriei Lui.

◦ Cap.1.19; 3.16. Col. 1.11.

11. Imbrăcați-vă * cu toată armătura lui Dumnezeu, ca să puteți ținea pept împotriva uneltirilor diavolului.

◦ Rom.13.12. 2Cor. 6.7. Vers.13. 1Tes. 5.8.

12. Căci noi n'avem de luptat împotriva cărnii * și singelui, ci împotriva căpeteniilor**, împotriva domniilor, împotriva stăpînitorilor † întunecului acestui veac, împotriva duhurilor răutății cari sînt în locurile cerești.

◦ Mat. 16.17. 1 Cor. 15.60. ◦ Rom. 8.38. Cap. 1. 21. Col. 2.15. † Luc. 22. 53. Ioan. 12.31; 14.30. Cap. 2.2. Col. 1.13.

13. De aceea *, luați toată armătura lui Dumnezeu, ca să vă puteți împotrivi în * ziua cea rea, și să rămîneți în picioare, după ce veți fi bîruiți totul.

◦ 2Cor.10.4. Vers.11. ◦ Cap.5.16.

14. Stați gata dar, avînd mijlocul în-cins * cu adevărul, imbrăcați ** cu plătoșa neprihănirii,

◦ Isa. 11.6. Luc. 12.35. 1Pet. 1.13. ◦ Isa. 59.17. 2Cor. 6.7. 1Tes. 5.8.

15. avînd picioarele încălțate * cu rîvna Evangheliei păcii. ◦ Isa. 52.7. Rom. 10.15.

16. Pe deasupra tuturor acestora, luați scutul * credinței, cu care veți putea stinge toate săgețile arzătoare ale celui rău.

◦ 1 Ioan 5.4.

17. Luați * și coiful mintuirii și sabia ** Duhului, care este Cuvîntul lui Dumnezeu.

◦ Isa. 60.17. 1 Tes. 5.8. ◦ Evr. 4.12. Apoc. 1.16; 2.16; 19.15.

18. Faceți în toată vremea, prin Duhul, tot felul de rugăciuni * și cereri. Vegheați ** la aceasta, cu toată stăruința, și rugăciune † pentru toți sfinții,

◦ Luc. 18.1. Rom. 12.12. Col. 4.2. 1 Tes. 5.17. ◦ Mat. 26.41. Marc. 13.33. † Cap. 1.16. Filip. 1.4. 1Tim. 2.1.

19. și pentru * mine, ca, oricîteori îmi deschid gura, să mi se dea cuvînt, ca să fac cunoscut cu ** îndrăzneală taina Evangheliei,

◦ Fapt. 4.20. Col. 4.3. 2Tes. 3.1. ◦ 2Cor. 3.12.

20. al cărei sol în * lanțuri sînt **, pentruca, zic, să vorbesc cu † îndrăzneală, cum trebuie să vorbesc.

◦ 2Cor. 5.20. ◦ Fapt. 26.29; 28.20. Cap. 3.1. Filip. 1.7; 13.14. 2Tim. 1.16; 2.9. Filip. 10. † Fapt. 28.31. Filip. 1.20. 1Tes. 2.2.

21. Acum, ca * să știți și voi despre mine, Tihic **, prea iubitul frate și slujitor credincios în Domnul, vă va face cunoscut totul.

◦ Col. 4.7. ◦ Fapt. 20.4. 2Tim. 4.12. Tit 3.12.

22. Vi l-am * trimes înadins, ca să luați cunoștință despre starea noastră, și să vă îmbărbăteze inimile.

◦ Col. 4.8.

23. Pace * fraților, și dragoste împreună cu credința, din partea lui Dumnezeu Tatăl, și din partea Domnului Isus Hristos!

◦ 1Pet. 3.14.

24. Harul să fie cu toți cei ce iubesc pe Domnul nostru Isus Hristos în curăție. Amin.

◦ Tit 2.7.

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE FILIPENI

1. Pavel și Timotei, robi a i lui Isus Hristos, către toți sfinții în * Hristos Isus, cari sînt în Filipi, împreună cu episcopi † și diaconii:

◦ 1Cor. 1.2.

2. Har * voua și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnul Isus Hristos!

◦ Rom. 1.7. 2Cor. 1.2. 1Pet. 1.2.

3. Mulțămesc * Dumnezeului meu pentru toată aducerea aminte, pe care o păstrez despre voi.

◦ Rom. 1.8; 9. 1 Cor. 1.4. Efes. 1.15,16. Col. 1.3. 1 Tes. 1.2. 2Tes. 1.3.

4. În toate rugăciunile mele mă rog pentru voi toți, cu bucurie

5. pentru * partea, pe care o luați la Evanghelie, din cea dintîi zi pînă acum.

◦ Rom. 12.13; 15.26. 2 Cor. 8.1. Cap. 4.14,15.

8 au: priveghetori.

6. Sînt încredințat că Acela care a început în voi această bună lucrare *, o va isprăvi pînă ** în ziua lui Isus Hristos.

◦ Ioan 6.29. 1 Tes. 1.3. ◦ Vers.10.

7. Este drept să gîndesc astfel despre voi toți, fiindcă vă port în inima mea, intrucît, atît în lanțurile * mele cît și în apărarea ** și întărirea Evangheliei †, voi Ț sînteți toți părtaș acelui aș har.

◦ Vers.17. ◦ 2Cor. 3.2; 7.3. † Efes. 3.1; 6.20. Col. 4.3,18. 2Tim. 1.8. † Cap. 4.14.

8. Căci martor îmi este Dumnezeu * că ** vă iubesc pe toți cu o dragoste nespūsă în Isus Hristos.

◦ Rom. 1.9; 9.1. Gal. 1.20. 1 Tes. 2.5. ◦ Cap. 2.26; 4.1.

9. Și mă rog ca * dragostea voastră

FILIPENI 1, 2.

1151

să crească tot mai mult în cunoștință și orice pricepere,

1 Tes. 3.12. Film. 6.

10. ca să* deosebiți lucrurile alese, pentruca** să fiți curați și să nu vă poticniți până în ziua venirii lui Hristos,

Rom. 2.18; 12.2. Efes. 5. 10. 1 Cor. 1.8. 1 Tes. 3.13; 6.23. 1 Cor. 1.8.

11. plini de roada neprihănirii, prin* Isus Hristos, spre slava** și lauda lui Dumnezeu.

Ioan 15.4,5. Efes. 2. 10. Col. 1.6. 1 Cor. 1.6.

12. Vreau să știți, fraților, că împrejurările în cari mă găsesc, mai degrabă au lucrat la înaintarea Evangheliei.

13. În adevăr, în* toată curtea împărătească, și pretutindeni aiurea, toți știu că sint pus în lanțuri din pricina lui Isus Hristos.

Cap. 4.22.

14. Și cel mai mulți din frați, îmbărbătați de lanțurile mele, au și mai multă îndrăzneală să vestească fără teamă Cuvîntul lui Dumnezeu.

15. Unii, este adevărat, propovăduiesc pe Hristos din pizmă și din duh de ceartă*; dar alții din bunăvoință.

Cap. 2.3.

16. Aceștia din urmă lucrează din dragoste, ca unii cari știu că eu sint însărcinat* cu apărarea Evangheliei;

Vers. 7.

17. cei dintîi, din duh de ceartă vestesc pe Hristos nu cu gînd curat, ci ca să mă aداuge un necaz la lanțurile mele.

18. Ce ne pasă? Oricum: fie de ochii lumii, fie din toată inima, Hristos este propovăduit. Eu mă bucur de lucrul acesta și mă voi bucura.

19. Căci știu că lucrul acesta se va întoarce spre mîntuirea mea prin rugăciunile voastre* și prin ajutorul Duhului** lui Isus Hristos.

2 Cor. 1.11. 1 Cor. 9.9.

20. Mă aștept și nădăjduiesc cu tărie* că nu voi fi dat de rușine** cu nimic; ci că țî acum, ca totdeauna, Hristos va fi proslăvit cu îndrăzneală în trupul meu, fie prin viața mea, fie prin moartea mea.

Rom. 8.19. Rom. 5.5. 1 Cor. 6.19,20.

21. Căci pentru mine a trăi este Hristos și a muri este un cîștig.

22. Dar dacă trebuie să mai trăiesc în trup, face să trăiesc; și nu știu ce trebuie să aleg.

23. Sint strîns* din două părți: aș dori să mă mut** și să fiu împreună

cu Hristos, căci ar fi cu mult mai bine;

2 Cor. 5.8. 1 Tim. 1.6.

24. dar, pentru voi, este mai de tre-

buintă să rămîn în trup.

25. Și sint incredințat* și știu că voi rămînea și voi trăi cu voi toți, pentru înaintarea și bucuria credinței vo-

Cap. 2.24.

stre;

26. pentruca, prin întoarcerea mea la voi, să aveți în mine o mare pricină de laudă* în Isus Hristos.

2 Cor. 1.14; 5.12.

27. Numai, purtați-vă* într'un chip vrednic de Evanghelia lui Hristos, pen-

truca, fie că voi veni să vă vad, fie că voi rămînea departe de voi, să aud despre voi că** rămițeți tari în ace-

laș duh, și că luptați cu un suflet țî pentru credința Evangheliei,

Col. 1.10. 1 Tes. 2.12; 4.1. 1 Cor. 4.1. 1 Cor. 1.10.

28. fără să vă lăsați înspăimîntați de protivnici; lucrul acesta* este pentru ei o dovadă de perzare, și** de min-

tuirea voastră, și aceasta dela Dumne-

2 Tes. 1.5. Rom. 8.17; 2 Tim. 2.11.

zeu.

29. Căci cu privire la Hristos, vouă* vi s'a dat harul nu** numai să credeți în El, ci să și pătimiți pentru El,

Fapt. 5.41. Rom. 5.3. 1 Cor. 2.8.

30. și să și duceți* cum și faceți, aceeași luptă, pe care** ați văzut-o la mine, și pe care auziți că o duc și acum.

Col. 2.1. 1 Cor. 16.19, etc. 1 Tes. 2.2.

21. Deci, dacă este vreo îndemnare în Hristos, dacă este vreo mîngiere în dragoste, dacă este vreo legătură* a Duhului, dacă este vreo milostivire și vreo îndurare**,

2 Cor. 13.14. 1 Cor. 13.12.

2. faceți-mi* bucuria deplină, și aveți o simțire, o dragoste, un suflet și un gînd**.

Ioan 3.29. Rom. 12.16; 15.8. 1 Cor. 1.10. 2 Cor. 13.11. Cap. 1.27; 3.16; 4.2. 1 Pet. 3.8.

3. Nu faceți nimic* din duh de ceartă sau din slavă deșartă; ci în smerenie** fiecare să prevească pe altul mai pe sus de el însuș.

Gal. 5.26. Cap. 1.13; 6. Inc. 3.14. Rom. 12.10. Efes. 5.21. 1 Pet. 5.5.

4. Fiecare din voi să se uite nu la foloasele lui, ci* și la foloasele altora.

1 Cor. 10.24; 13.5.

5. Să* aveți în voi gîndul acesta, care era și în Hristos Isus:

Mat. 11.29. Ioan 3.15. 1 Pet. 2.21. Ioan 2.6.

6. El, măcar că* avea chipul lui Dumnezeu, totuș n'a** crezut cu un lucru de apucat să fie deopotrivă cu Dumnezeu,

Ioan 1.1,2; 17.5. 2 Cor. 4.4. Col. 1.15. Evr. 1.1.

Ioan 5.18; 10.33.

7. ci * S'a desbrăcat pe sine însuș și a luat un chip de rob**, făcându-Se ȋ asemenea oamenilor.

◦ Ps. 22. 6. Isa. 53. 3.
 1. Marc. 9. 26. Marc. 9. 12. Rom. 15. 3. ◦ Isa. 42. 1; 49. 3, 6; 52. 13, 14. 11. Ezech. 34. 23, 24. Zah. 3. 8. Mat. 20. 28. Luc. 22. 27.
 ȋ Ioan. 1. 14. Rom. 1. 3; 8. 3. Gal. 4. 4. Evr. 2. 14, 17.

8. La înfățișare a fost găsit ca un om, S'a smerit și S'a făcut* ascultător pină la moarte, și încă moarte de cruce.

◦ Mat. 26. 29. 42. Ioan. 10. 18. Evr. 5. 8; 12. 2.
 9. Deaceia și Dumnezeu L-a* înălțat nespuse de mult, și l-a** dat Numele, care este mai pe sus de orice nume;
 ◦ Ioan. 17. 1, 2, 5. Fapt. 2. 33. Evr. 2. 9. ◦ Efes. 1. 20, 21.
 Evr. 1. 4.

10. pentruca*, în Numele lui Isus, să se plece orice genunchi al celor din ceruri, de pe pământ și de supt pământ,

11. și orice* limbă să mărturisească, spre slava lui Dumnezeu Tatăl, că Isus Hristos este Domnul.

◦ Ioan. 13. 13. Fapt. 2. 36. Rom. 14. 9. 1 Cor. 8. 6; 12. 3.

12. Astfel dar, prea iubiților, după cum* totdeauna ați fost ascultători, duceți pină la capăt mintuirea voastră, cu frică** și cutremur, nu numai cind sint eu de față, ci cu mult mai mult acum, în lipsa mea.

13. Căci Dumnezeu* este Acela care lucrează în voi, și vă dă, după plăcere Lui, și voința și înfăptuirea.

14. Faceți toate lucrurile fără* cirtiri și fără șovăieli**,

15. ca să fiți fără prihană și curați, copii* ai lui Dumnezeu, fără vină, în** mijlocul unui ț neam ticălos și stricat, în care străluciți ȋ ca niște lumini în lume,

16. ȋnind sus Cuvintul vieții; așa ca, în ziua lui Hristos, să mă pot lăuda* că n'am** alergat, nici nu m'am ostentit în zădar.

17. Și chiar dacă va* trebui să fiu turnat ca o jertfă de băutură peste jertfa și** slujba credinței voastre, eu mă ȋ bucur și mă bucur ca voi toți.

18. Tot așa și voi, bucurați-vă, și bucurați-vă împreună cu mine.

19. Nădăjduiesc, în Domnul Isus, să vă trimet în curind pe Timotei*, ca să fiu și eu cu inimă bună cind o să am știri despre voi.

20. Căci n'am pe nimeni*, care să-mi împărtășească simțirile ca el, și să se

ingrijească într'adevăr de starea voastră.

21. Ce-i drept, toți umblă* după foloasele lor, și nu după ale lui Isus Hristos.

22. Știți rivala lui încercată; cum, ca* un copil cu tatăl lui, a lucrat ca un rob împreună cu mine pentru înaintarea Evangheliei.

23. Pe el dar, nădăjduiesc să vi-l trimet, de îndatăce voi vedea ce întorsătură vor lua lucrurile cu privire la mine.

24. Și am* încredere în Domnul că în curind voieni și eu.

25. Am socotit de trebuință să vă trimet pe Epafrodit*, fratele și tovarășul meu de lucru** și de luptă, trimisul și slujitorul ȋ vostru pentru ȋ nevoile mele.

26. Căci* dorea ferbinte să vă vadă pe toți; și era foarte mihnit, pentru că aflaseră ȋ că a fost bolnav.

27. Ce-i drept, a fost bolnav, și foarte aproape de moarte, dar Dumnezeu a avut milă de el. Și nu numai de el, ci și de mine, ca să n'am întristare peste întristare.

28. L-am trimes dar cu atit mai în grabă, ca să-l vedeți și să vă bucurați iarăși, și să fiu și eu mai puțin mihnit.

29. Primiți-l deci în Domnul, cu toată bucuria; și prețuiți* pe astfel de oameni.

30. Căci pentru lucrul lui Hristos a fost el aproape de moarte, și și-a pus viața în joc, ca* să îplinească ce lipsea slujbei voastre pentru mine.

31. Incolo, frații mei, bucurați-vă* în Domnul.

Mie nu-mi este greu să vă scriu mereu aceleași lucruri, iar vouă vă este de folos.

2. Păziți-vă* de cinii aceia; păziți-vă de lucrătorii** aceia răi; păziți-vă ȋ de scrijilații aceia!

3. Căci cei tăiați împrejur* sintem noi, cari** slujim lui Dumnezeu, prin Duhul lui Dumnezeu, cari ne ȋ lăudăm în Hristos Isus, și cari nu ne punem încrederea în lucrurile pămîntești.

4. ȋ Deu. 10. 16; 30. 6. Ier. 4. 4. Rom. 2. 29; 4. 11, 12. Col. 2. 11.

5. ȋ Ioan. 4. 23, 24. Rom. 7. 6. ȋ Gal. 6. 14.

4. Măcar că eu * aş avea pricină de încredere chiar în lucrurile pămînteşti. Dacă altul crede că se poate încrede în lucrurile pămînteşti, eu şi mai mult;

5. eu, care sînt tăiat împrejur * a opoziţiei, din neamul lui Israel, din seminţia lui Beniamin, Evreu şi din Evrei; în ce priveşte Legea, Fari-
seu *†; * Fac. 17, 32. * 2 Cor. 11, 22. † Rom. 11, 1.
* 2 Cor. 11, 22. † Fapt. 23, 6; 26, 4, 5.

6. în ce priveşte * rivna, prigonitor * al Bisericii; cu privire la neprihănire, pe care o dă Legea, fără *† pri-
hană. * Fapt. 22, 3. Gal. 1, 13, 14. * Fapt. 8, 3; 9, 1.
* Rom. 10, 5. † Luc. 1, 6.

7. Dar lucrurile *, cari pentru mine erau cîştiguri, le-am socotit ca o pier-
dere, din pricina lui Hristos. * Mat. 13, 44.

8. Ba încă, şi acum privesc toate ace-
ste lucruri ca o pierdere, faţă de preţul nespus de mare al * cunoaşterii
lui Hristos Isus, Domnul meu. Pen-
tru El am perdut toate şi le socotesc
ca un gunoi, ca să cîştig pe Hristos,
* Is. 53, 11. Ier. 9, 23, 24. Ioan 17, 3. 1 Cor. 2, 2. Col. 2, 2.

9. şi să fiu găsit în El, nu avînd o
neprihănire a mea *, pe care mi-o dă
Legea, ci aceea * care se capătă prin
credinţa în Hristos, neprihănirea, pe
care o dă Dumnezeu, prin credinţă.
* Rom. 10, 3, 5. * Rom. 1, 17; 3, 21, 22; 9, 30; 10, 3, 8.
Gal. 2, 16.

10. Şi să-L cunosc pe El şi puterea
învierii Lui şi părăsirea * suferinţelor
Lui, şi să mă fac asemenea cu moartea
Lui; * Rom. 6, 3, 4, 5; 8, 17. 2 Cor. 4, 10, 11. 2 Tim. 2,
11, 12. 1 Pet. 4, 13.

11. ca să ajung * cu orice chip, dacă
voi putea, la învierea din morţi.

12. Nu că am şi cîştigat premiul,
sau că am şi ajuns * desăvîrşit *; dar
alerg înainte, căutînd să-l apuc, intru-
cit şi eu am fost apucat de Hristos
Isus. * 1 Tim. 6, 12. * Evr. 12, 23.

13. Fraţilor, eu nu cred că l-am apu-
cat încă; dar fac un singur lucru:
uitînd * ce este în urma mea, şi arun-
dîndu-mă * spre ceeste înainte, * Ps. 45, 10.
Iac. 9, 62. 2 Cor. 6, 16. * 1 Cor. 9, 24, 26. Evr. 6, 1.

14. alerg * spre ţintă, pentru premiul
chemării * cereşti a lui Dumnezeu, în
Hristos Isus. * 2 Tim. 4, 7, 8. Evr. 12, 1. * Evr. 3, 1.

15. Gîndul acesta dar să ne însufe-
lească pe toţi, cari sîntem desăvîrşi-
ti; şi dacă în vreo privinţă sinteţi
de altă părere *, Dumnezeu vă va lu-
mina şi în această privinţă.

* 1 Cor. 2, 6; 14, 20. * Gal. 5, 10.

16. Dar în lucrurile * în cari am a-
juns de aceea * părere, să umblăm la
fel. * Rom. 12, 16; 15, 6. * Gal. 6, 16. † Cap. 2, 2.

17. Urmaţi-mă pe mine *, fraţilor,
şi uitaţi-vă bine la cei ce se poartă du-
pă pilda, pe care o aveţi * în noi.

18. Căci v'am spus de multe ori, şi
vă mai spun şi acum, plîngînd: sînt
mulţi, cari se poartă ca vrăjmaşi *
ai crucii lui Hristos.

19. Sfirşitul lor * va fi pierzarea.
Dumnezeul lor * este pintecele şi ş-
lava lor este în ruşinea lor, şi se gin-
desc *† la lucrurile de pe pămînt.

20. Dar cetăţenia * noastră este în
ceruri, de * unde şi aşteptăm *† ca Min-
tuitor pe Domnul Isus Hristos.

21. El * va schimba trupul stării no-
astre smerite, şi-l va face asemenea tru-
pului slavei Sale, prin lucrarea pu-
terii * pe care o are de a-Şi *† supune
toate lucrurile.

* 1 Cor. 15, 49, 48, 49. Col. 3, 4.
1 Ioan 3, 2. * Efes. 1, 19. † 1 Cor. 15, 26, 27.

4. De aceea, prea iubiţii şi mult
doriiţi * mei fraţi, bucuria * şi cu-
nuna mea, rămîneţi *† astfel tari în
Domnul, prea iubiţilor!

2. Indemn pe Evodia şi în indemn pe
Sintichia să fie cu un gînd * în Dom-
nul.

3. Şi pe tine, adevărat tovarăş de jug,
te rog să vii în ajutorul femeilor ace-
stora, cari au lucrat * împreună cu mi-
ne pentru Evanghelie, cu Clement şi
cu ceilalţi tovarăşi de lucru ai mei,
ale căror nume sînt scrise în cartea *
Vieţii. * Rom. 16, 3. Cap. 1, 27. * Exod. 32, 32. Ps. 68,
28. Dan. 12, 1. Luc. 10, 20. Apoc. 3, 5; 13, 8; 20, 12; 21, 27.

4. Bucuraţi-vă * totdeauna în Dom-
nul! Iară; zic: Bucuraţi-vă!

5. Blîndeţa voastră să fie cunoscută
de toţi oamenii. Domnul este aproa-
pe *.

6. Nu * vă îngrijoraţi de nimic; ci în
orice lucru, aduceţi cererile voastre la
cunoştinţa lui Dumnezeu, prin rugă-
ciuni şi cereri, cu mulţămiri.

7. Şi pacea * lui Dumnezeu, care în-

trece orice pricepere, vă va păzi inimile și gândurile în Hristos Isus.

o Ioan 14.27. Rom. 5.1. Col. 3.15.

8. Incolo, frații mei, tot ce este adevărat, tot ce este vrednic de cinste, tot ce este drept, tot ce este curat, tot ce este vrednic de iubit, tot ce este vrednic de primit, orice faptă bună, și orice laudă, aceea să vă însuflețească.

* 1 Tes. 5.22.

9. Ce* ați învățat, ce ați primit și auzit dela mine, și ce ați văzut în mine, faceți. Și Dumnezeu** păcii va fi cu voi.

* Cap. 3.17. o Rom. 15.33; 16.20. 1 Cor. 14.33. 2 Cor. 13.11. 1 Tes. 5.23. Evr. 13.20.

10. Am avut o mare bucurie în Domnul, că, în sfârșit, ați putut să vă înouiți iarăși simțimintele* voastre față de mine. Vă gîndeaiți voi la așa ceva, dar vă lipsea prilejul.

* 2 Cor. 12.9.

11. Nu zic lucrul acesta avînd în vedere nevoile mele; căci m'am deprins să fiu* mulțumit cu starea în care mă găsesc.

* 1 Tim. 6.6.9.

12. Știu* să trăiesc smerit, și știu să trăiesc în belșug. În totul și pretutindeni m'am deprins să fiu sătul și flămînd, să fiu în belșug și să fiu în lipsă.

* 1 Cor. 4.11. 2 Cor. 6.10; 11.27.

13. Pot totul* în Hristos, care mă întărește.

* Ioan 15.5. 2 Cor. 12.9.

14. Dar bine ați făcut că ați* luat parte la strîmtoarea mea.

* Cap. 1.7.

15. Știți voi înșivă, Filipenilor, că, la

începutul Evangheliei, cînd am plecat din Macedonia, nicio* Biserică n'a avut legătură cu mine în ce privește „darea“ și „primirea“ afară de voi.

* 2 Cor. 11.8,9.

16. Căci mi-ați trimis în Tesalonic, odată, și chiar de două ori, ceva pentru nevoile mele.

17. Nu că umblu după daruri. Dimpotrivă, umblu după ciștigul* care prisosește în folosul vostru.

* Rom. 15.28. Tit. 3.14.

18. Am de toate, și sînt în belșug. Sînt bogat, de cînd am primit prin Epafrodit* ce mi-ați trimis, ... un miros* de bună mireasmă, o jertfă* bine primită și plăcută lui Dumnezeu.

* Cap. 2.25. o Evr. 13.16. † 2 Cor. 9.12.

19. Și Dumnezeuul meu să îngrijească* de toate trebuințele voastre, după bogăția Sa, în slavă, în Isus Hristos.

* Ps. 23.1. 2 Cor. 9.8. o E[es. 1.7; 3.16.

20. A lui* Dumnezeu și Tatăl nostru să fie slava în vecii vecilor! Amin.

* Rom. 16.27. Gal. 1.5.

21. Spuneți sănătate fiecărui sfinț în Hristos Isus.

Frații, cari* sînt cu mine, vă trimet sănătate.

* Gal. 1.2.

22. Toți sfinții vă trimet sănătate, mai* ales cei din casa Cezarului.

* Cap. 1.13.

23. Harul* Domnului Isus Hristos să fie cu voi cu toți! Amin.

* Rom. 16.24.

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE COLOSENI

1. Pavel, apostol* al lui Isus Hristos, prin voia lui Dumnezeu, și frațele Timotei,

* Efes. 1.1.

2. către sfinții și frații credincioși în* Hristos, cari sînt în Colose: Har și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnul Isus Hristos.

* 1 Cor. 4.17. Efes. 6.21. Gal. 1.3.

3. Mulțumim* lui Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Isus Hristos, căci ne rugăm neîncetat pentru voi,

* 1 Cor. 1.4. Efes. 1.16. Filp. 1.3; 4.6.

4. și am auzit despre credința voastră în Hristos Isus, și despre dragostea*, pe care o aveți față de toți sfinții,

* Efes. 1.15. Vers. 9. Filp. 6. Evr. 8.10.

5. din pricina nădejdiei care vă așteaptă* în ceruri și despre care ați auzit mai înainte în cuvîntul adevărului Evangheliei,

* 2 Tim. 4.8. 1 Pet. 1.4.

6. care a ajuns pînă la voi și* este în toată lumea, unde dă** roade și merge crescînd, ca și între voi. Și aceasta, din ziua în care ați auzit și ați cunoscut harul† lui Dumnezeu, în adevăr,

* Mat. 24.14. Marc. 16.15. Rom. 10.18. Vers. 23.

** Marc. 4.8. Ioan 15.16. Filp. 1.11. † 2 Cor. 6.1. Efes. 3.2.

Tit. 2.11. 1 Pet. 5.12.

7. cum ați învățat dela Epafra*, prea iubitul nostru tovarăș de slujbă. El este un credincios slujitor** al lui Hristos pentru voi,

* Cap. 4.12. Filp. 23. * 2 Cor. 11.23. 1 Tim. 4.6.

8. și ne-a vorbit despre dragostea* voastră în Duhul.

* Rom. 15.30.

9. De aceea* și noi, din ziua cînd am auzit aceste lucruri, nu încetăm să ne rugăm pentru voi, și să cerem să** vă umpleți de cunoștința† voiei Lui, în

orice fel de înțelepciune și și price-
pere duhovnicească; * Efe. 1.15.16. Vers. 3,4.
* 1 Cor. 1.6. † Rom. 12.2. Efe. 10.17. † Efe. 1.8.

10. pentruca * astfel să vă purtați în-
tru chip vrednic de Domnul, ca**
să-l fiți plăcuți în orice lucru: adu-
când roade în tot felul de fapte bune,
și înscind în cunoștința lui Dumne-
zeu: * Efe. 4.1. Filip. 1.27. 1 Tes. 2.12. * 1 Tes. 4.1.
1 Tim. 15.16. 2 Cor. 9.8. Filip. 1.11. Tit. 3.1. Ebr. 13.21.

11. întăriți *, cu toată puterea, potri-
vit cu tăria slavei Lui, pentru orice
răbdare ** și îndelungă răbdare, cu bu-
curie †,
* Efe. 3.16; 6.10. * Efe. 4.2. † Fapt. 5.41. Rom. 6.3.

12. mulțămind * Tatălui, care v'a în-
vrednicit să aveți parte de moștenirea
sfinților, în lumină.
* Efe. 5.20. Cap. 3.15. Fapt. 26.16. Efe. 1.11.

13. El ne-a izbăvit de supt puterea *
întunecului, și ** ne-a strămutat în
împărăția Fiului dragostei Lui,
* Efe. 6.12. Ebr. 2.14. 1 Pet. 2.9. * 1 Tes. 2.12. 2 Pet. 1.11.

14. în * care avem răscumpărarea,
prin singele Lui, iertarea păcatelor.
* Efe. 1.7.

15. El este chipul * Dumnezeuului ce-
lui nevăzut, cel întâi născut ** din toa-
tă zidirea. * 2 Cor. 4.4. Ebr. 1.3. * Apoc. 3.14.

16. Pentrucă prin El * au fost făcute
toate lucrurile cari sînt în ceruri și pe
pămînt, cele văzute și cele nevăzute:
fie scaune de domnii **, fie dregătorii,
fie domnii, fie stăpîniri. Toate au fost
făcute prin El † și pentru El.
* Ioan. 1.3. 1 Cor. 8.6. Efe. 3.6. Ebr. 1.2. * Rom. 8.38.
Efe. 1.21. Cap. 2.10. 15. 1 Pet. 3.22. † Rom. 11.36. Ebr. 2.10.

17. El * este mai înainte de toate lu-
crurile, și toate se țin prin El.
* Ioan. 1.1. 3; 17.5. 1 Cor. 8.6.

18. El * este Capul trupului, al Bi-
sericii. El este începutul, cel întâi nă-
scut ** dintre cei morți, pentruca în toa-
te lucrurile să aibă întîietatea.
* 1 Cor. 11.3. Efe. 1.10, 22; 4.16; 5.23. * Fapt. 26.23.
1 Cor. 15.20. 23. Apoc. 1.6.

19. Căci Dumnezeu a vrut ca toată
plinătatea să locuiască în * El,
* Ioan. 1.16; 3.34. Cap. 2.9; 3.11.

20. și să împace totul * cu Sine ** prin
El, atît † ce este pe pămînt cît și ce
este în ceruri, făcînd pace, prin sin-
glele crucii Lui.
* Efe. 2.14-16. * 2 Cor. 5.18. † Efe. 1.10.

21. Și pe voi, cari * odioasă erați
străini și vrăjmași prin gîndurile vi
prin faptele voastre rele **, El v'a îm-
păcat acum * Efe. 2.1, 2, 12, 19; 4.18. * Tit. 1.16.16.

22. prin * trupul Lui de carne, prin

moarte, ca** să vă facă să vă înfăți-
șați înaintea Lui sfinți, fără prihană și
fără vîră; * Efe. 2.15.16. * Luc. 1.75. Mate. 1.
41; 6.27. 1 Tes. 4.7. Tit. 2.14. Iuda. 24.

23. negreșit, dacă rămi-neți și mai de-
parte întemeiați * și neclintii în cre-
dință, fără să vă abateți ** dela năde-
dea Evangheliei, pe care ați † auzit-o,
care a fost propovăduită oricărui †
făpturi de supt cer, și al cărei * † slu-
jitor am fost făcut eu, Pavel. * Efe. 3.1.
Cap. 2.7. * Ioan. 15.6. † Rom. 10.18. † Vers. 8. † Fapt. 1.
17. 2 Cor. 3.6; 4.1; 6.18. Efe. 3.7. Vers. 25. 1 Tim. 2.7.

24. Mă bucur acum * în suferințele
mele pentru ** voi; și în trupul meu,
împlinesc ce lipsește † suferințelor lui
Hristos, pentru † trupul Lui, care este
Biserica.
* Rom. 6.3. 2 Cor. 7.4. * Efe. 3.1, 13.
12 Cor. 1.5, 6. Filip. 3.10. 2 Tim. 1.8; 2.10. * Efe. 1.29.

25. Slujitorul ei am fost făcut eu,
după isprăvnicia *, pe care mi-a dat-o
Dumnezeu pentru voi ca să întregesc
Cuvîntul lui Dumnezeu.

* 1 Cor. 9.17. Gal. 2.7. Efe. 3.2. Vers. 21.
26. Vreu să zic: taina * (înută ascun-
să din vecinici) și în toate veacurile,
dar ** descoperită acum sfinților Lui,
* Rom. 16.25. 1 Cor. 2.7. Efe. 3.9. * Mat. 13.11. 2 Tim. 1.10.

27. căroa * Dumnezeu a voit să le fa-
că cunoscut care este bogăția ** slavei
tainei acesteia între Neamuri, și anu-
me: Hristos în voi, nădejdea † slavei.
* 2 Cor. 2.14. * Rom. 9.23. Efe. 1.7; 3.8. * 1 Tim. 1.1.

28. Pe El † propovăduim noi, și sfă-
tuim * pe orice om, și învățăm pe orice
om în toată înțelepciunea, ca ** să în-
fățișăm pe orice om, desăvîrșit în Hri-
stos Isus.

* Fapt. 20. 20, 27, 31. * 2 Cor. 11.2. Efe. 5.27. Vers. 22.
29. Iată la * ce lucrez eu, și mă lupt **
după lucrarea puterii † Lui, care lu-
crează cu tărie în mine.
* 1 Cor. 15.10. * Cap. 2.1. † Efe. 1.19; 3.20.

2 l. Vreau, în adevăr, să știți cît de
mare luptă * duc pentru voi, pen-
tru cei din Laodicea și pentru toți cei
ce nu mi-au văzut fața în trup;
* Filip. 1.30. Cap. 1.29. 1 Tes. 2.2.

2. pentruca * să li se îmbărbăteze ini-
mile, să fie uniți ** în dragoste, și să
capete toate bogățiile plinătății de pri-
cepere, ca să cunoască † taina lui Dum-
nezeu Tatăl, adică pe Hristos,
* 2 Cor. 1.6. * Cap. 8.14. † Filip. 3.8. Cap. 1.9.

3. în * care sînt ascunse toate como-
rile înțelepciunii și ale științei.
* 1 Cor. 1.24; 2.6. 7. Efe. 1.8. Cap. 1.9.

4. Spun lucrul acesta, pentruca * ni-

meni să nu vă înșele prin vorbiri amăgitoare.

◦ Rom. 16, 18. 2 Cor. 11, 13. Efes. 4, 14; 5, 6. Vers. 8, 18.

5. Căci măcarcă* sînt departe cu trupul, totuș cu duhul sînt cu voi, și privesc cu bucurie la buna rînduială** care domnește între voi și la tăria† credinței voastre în Hristos.

◦ 1 Cor. 5, 3. 1 Tes. 2, 17. ◦ 1 Cor. 14, 40. † 1 Pet. 5, 9.

6. Astfel dar, după cum* ați primit pe Hristos Isus, Domnul, așa și umblați în El,

◦ 1 Tes. 4, 1. Iuda 3.

7. fiind înrădăcinați și zidiți în El, întăriți prin credință, după învățăturile cari v'au fost date, și sporind în ea cu mulțămiri către Dumnezeu.

8. Luați seama* ca nimeni să nu vă fure cu filosofia și cu o amăgire deșartă, după datina** oamenilor, după învățăturile începătoare ale lumii†, și nu după Hristos.

◦ 1 Cor. 2, 8. Rom. 16, 17. Efes. 5, 6. Vers. 18. Evr. 13, 9. ◦ Mat. 15, 2. Gal. 1, 14. Vers. 22. † Gal. 4, 3, 9. Vers. 20.

9. Căci în El* locuiește toată plinătatea Dumnezeirii.

◦ Ioan. 1, 14. Cap. 1, 19.

10. Voi aveți totul deplin* în El, care** este Capul oricărei domnii† și stăpînirii.

◦ Ioan. 1, 16. ◦ Efes. 1, 20, 21. 1 Pet. 3, 22. † Cap. 1, 16.

11. În El ați fost tăiați împrejur*, nu cu o tăiere împrejur, făcută de mină, ci cu tăierea împrejur a lui Hristos, în desbrăcarea** de trupul poftei firii noastre pămîntești,

◦ Deut. 10, 16; 30, 6. Ier. 4, 4. Rom. 2, 29. Filip. 3, 3. ◦ Rom. 6, 6. Efes. 4, 22. Cap. 3, 8, 9.

12. fiind îngropați* împreună cu El, prin botez, și înviați** în El și împreună cu El, prin credința† în puterea lui Dumnezeu, care†† L-a înviat din morți.

◦ Rom. 6, 4. ◦ Cap. 3, 1. † Efes. 1, 10; 3, 7. †† Fapt. 2, 24.

13. Pe voi*, cari erăți morți în greșelile voastre și în firea voastră pămîntească netăiată împrejur, Dumnezeu v'a adus la viață împreună cu El, după ce ne-a iertat toate greșalele.

◦ Efes. 2, 1, 6, 6, 11.

14. A șters* zapisul cu poruncile lui, care stătea împotriva noastră și ne era protivnic, și l-a nimicit, pironindu-l pe cruce.

◦ Efes. 2, 15, 16.

15. A desbrăcat* domniile și stăpîni-rile**, și le-a făcut de ocară înaintea lumii, după ce a ieșit biruitor asupra lor prin cruce.

◦ Fac. 3, 15. Ps. 68, 18. Isa. 53, 12. Mat. 12, 28. Luc. 10, 18; 11, 22. Ioan. 12, 31; 16, 11. Efes. 4, 8. Evr. 2, 14. ◦ Efes. 6, 12.

16. Nimeni dar să* nu vă judece cu

privire la mîncare** sau băutură, sau cu† privire la o zi de sărbătoare, cu privire la o lună nouă, sau cu privire la o zi de Sabat,

◦ Rom. 14, 3, 10, 17. ◦ Rom. 14, 2, 17. 1 Cor. 8, 8. † Rom. 14, 5. Gal. 4, 10.

17. cari* sînt umbra lucrurilor viitoare, dar trupul este al lui Hristos.

◦ Evr. 8, 5; 9, 9; 10, 1.

18. Nimeni* să nu vă răpească premiul alergării, făcîndu-și voia lui însuș printr'o smerenie și închinare la îngeri, amestecîndu-se în** lucruri pe cari nu le-a văzut, umflat de o mîndrie deșartă, prin gîndurile firii lui pămîntești,

◦ Vers. 4. ◦ Ezech. 13, 3. 1 Tim. 1, 7.

19. și nu se ține strîns de Capul*, din care tot trupul, hrănit și bine încheagat, cu ajutorul încheieturilor și legăturilor, își primește creșterea pe care i-o dă Dumnezeu.

◦ Efes. 4, 15, 16.

20. Dacă ați murit* împreună cu Hristos față de învățăturile începătoare** ale lumii, de ce, ca și cum ați trăi încă în lume, vă supuneți la porunci ca acestea:

◦ Rom. 6, 3, 5, 7, 4, 6. Gal. 2, 15. ◦ Vers. 8.

21. „Nu* lua, nu gusta, nu** atingi cutare lucru†“

◦ Gal. 4, 3, 9. ◦ 1 Tim. 4, 3.

22. Toate aceste lucruri, cari pier odată cu întrebuițarea lor, și sînt întemeiate pe* porunci și învățături omenești,

◦ Isa. 29, 13. Mat. 15, 9. Tit. 1, 14.

23. au*, în adevăr, o înfățișare de înțelepciune, într'o închinare** voită, o smerenie și asprime față de trup, dar nu sînt de nici un preț împotriva gîdilării firii pămîntești.

◦ 1 Tim. 4, 8. ◦ Vers. 13.

3 1. Dacă deci ați* înviat împreună cu Hristos, să umblați după lucrurile de sus, unde Hristos șade** la dreapta lui Dumnezeu.

◦ Rom. 6, 5. Efes. 2, 6. Cap. 2, 12. ◦ Rom. 8, 34. Efes. 1, 20.

2. Gîndiți-vă la lucrurile de sus, nu la cele de pe pămînt.

3. Căci* voi ați murit, și** viața voastră este ascunsă cu Hristos în Dumnezeu.

◦ Rom. 6, 2. Gal. 2, 20. Cap. 2, 20. ◦ 2 Cor. 5, 7. Cap. 1, 5.

4. Cînd* Se va arăta Hristos, viața** voastră, atunci vă veți arăta și voi împreună cu El în† slavă.

◦ Ioan. 3, 2. ◦ Ioan. 11, 25; 14, 6. † 1 Cor. 15, 43. Filip. 3, 21.

5. Deaceia, omoriți* mădularele** voastre cari sînt pe pămînt; curvia†,

necurăția, patima, pofta rea^{††}, și lăcomia, care [†]este o închinare la idoli.
◦ Rom. 8.13. Gal. 24. ◦ Rom. 6.13. †Efes. 5.3. ††1 Tes. 4.5. ††Efes. 5.5.

6. Din pricina^{*} acestor lucruri vine minia lui Dumnezeu peste fiii neascultării^{**}.
◦ Rom. 1.18. Efes. 5.6. Apoc. 22.15. ◦ Efes. 2.2.

7. Din^{*} numărul lor erați și voi odioasă, cind trăiați în aceste păcate.
◦ Rom. 6.19,20; 7.5. 1 Cor. 6.11. Efes. 2.2. Tit. 3.3.

8. Dar^{*} acum lăsați-vă de toate aceste lucruri: de minie, de vrăjmășie, de răutate, de clevetire, de vorbele rușinoase^{**}, cari v'ar putea ieși din gură.
◦ Efes. 4.22. Evr. 12.1. Iac. 1.21. 1 Pet. 2.1. ◦ Efes. 4.29; 5.4.

9. Nu^{*} vă mințiți unii pe alții, întrucât^{**} v'ați desbrăcat de omul cel vechi, cu faptele lui,
◦ Lev. 19.11. Efes. 4.25. ◦ Efes. 4.22, 21.

10. și v'ați îmbrăcat cu omul cel nou, care se^{*} înnoiește spre cunoștință, după^{**} chipul Celui ce l-a[†] făcut:
◦ Rom. 12.2. ◦ Efes. 4.23, 24. †Efes. 2.10.

11. Aici nu mai este nici Grec^{*}, nici Iudeu, nici tăiere împrejur, nici neătăiere împrejur, nici Barbar, nici Schit, nici rob, nici slobod, ci^{**} Hristos este totul și în toți.
◦ Rom. 10.12. 1 Cor. 12.13. Gal. 3.2; 5.6. Efes. 6.8. ◦ Efes. 1.21.

12. Astfel dar^{*}, ca^{**} niște aleși ai lui Dumnezeu, sfinți și prea iubiți, îmbrăcați-vă cu o inimă[†] plină de îndurare, cu bunătațe, cu smerenie, cu blindeță, cu îndelungă răbdare.
◦ Efes. 4.24. ◦ 1 Tes. 1.4. 1 Pet. 1.2. 2 Pet. 4.10. †Gal. 5.22. Efes. 4.32. Filip. 2.1.

13. Îngăduiți-vă^{*} unii pe alții, și, dacă unul are pricină să se plîngă de altul, iertați-vă unul pe altul. Cum v'a iertat Hristos, așa iertați-vă și voi.
◦ Marc. 11.25. Efes. 4.2, 32.

14. Dar^{*} mai pe sus de toate acestea, îmbrăcați-vă^{**} cu dragostea, care este legătura[†] desăvîrșirii.
◦ 1 Pet. 4.8. ◦ Ioan. 13.34. Rom. 13.6. 1 Cor. 13. Efes. 5.2. Cap. 2.2. 1 Tes. 4.9. 1 Tim. 1.5. 1 Ioan. 3.23; 4.21. †Efes. 4.3.

15. Pacea^{*} lui Hristos, la^{**} care ați fost chemați, ca să alcătuiți un singur trup[†], să stăpînească în inimile voastre, și^{††} fiți recunoscători.
◦ Rom. 14.17. Filip. 4.7. ◦ 1 Cor. 7.15. †Efes. 2.16, 17; 4.4. ††Cap. 2.7. Vers. 17.

16. Cuvîntul lui Hristos să locuiască din belșug în voi în toată înțelepciunea. Învățați-vă și sfătuiți-vă unii pe alții cu psalmi, cu cîntări de laudă^{*} și cu cîntări duhovnicești^{**}, cîntînd lui Dumnezeu cu mulțămire în inima voastră.
◦ 1 Cor. 14.26. Efes. 5.19. ◦ Cap. 4.6.

17. Și orice^{*} faceți, cu cuvîntul sau cu fapta, să faceți totul în Numele El, lui Dumnezeu Tatăl.
◦ Rom. 1-8. Efes. 5.20. Cap. 1.12; 2.7. 1 Tim. 5.15. Evr. 13.12. ◦ 1 Cor. 10.31.

18. Nevestelor^{*}, fiți supuse bărbaților voștri, cum^{**} se cuvine în Domnul.
◦ Efes. 5.22. Tit. 2.5. 1 Pet. 3.1. ◦ Efes. 5.3.

19. Bărbaților^{*}, iubiți-vă nevestele, și nu țineți necaz^{**} pe ele.
◦ Efes. 5.25, 28, 33. 1 Pet. 3.7. ◦ Efes. 4.31.

20. Copii^{*}, ascultați de părinții voștri în^{**} toate dîcrurile, căci lucrul acesta place Domnului.
◦ Efes. 6.1. ◦ Efes. 5.21. Tit. 2.9.

21. Părinților^{*}, nu întăriți pe copiii voștri, ca să nu-și piardă nădejdea.
◦ Efes. 6.4.

22. Robilor^{*}, ascultați în^{**} toate lucrurile pe stăpînii voștri pămîntești[†]; nu numai cînd sinteți supt ochii lor, ca cei ce caută să placă oamenilor, ci cu curăție de inimă, ca unii cari vă temeți de Domnul.
◦ Efes. 6.5, 6. 1 Tim. 6.1. Tit. 2.9. 1 Pet. 2.18. ◦ Vers. 20. ◦ Filip. 16.

23. Orice^{*} faceți, să faceți din toată inima, ca pentru Domnul, nu ca pentru oameni,
◦ Efes. 6.6, 7.

24. ca unii cari știți că^{**} veți primi dela Domnul răsplată moștenirii. Voi slujiți^{**} Domnului Hristos.
◦ Efes. 6.8. ◦ 1 Cor. 7.22.

25. Căci cine umblă cu strîmbătate, își va primi plata după strîmbatarea, pe care a făcut-o; și nu^{*} se arc în vedere fața omului.
◦ Rom. 2.11. Efes. 6.9. 1 Pet. 1.17. Deut. 10.17.

4. 1. Stăpînilor, dați^{*} robilor voștri ce le datorăți, și ce li se cuvine, căci știți că și voi aveți un Stăpîn în cer.
◦ Efes. 6.9.

2. Stăruiti^{*} în rugăciune, vegheați în ea cu^{**} mulțămiri.

◦ Luc. 18.1. Rom. 12.12. Efes. 6.18. 1 Tes. 5.17, 18. ◦ Cap. 2.7; 3.16.

3. Rugați-vă^{*} totodată și pentru noi, ca Dumnezeu să ne deschidă^{**} o ușa pentru Cuvînt, ca să putem vesti taina[†] lui Hristos, pentru^{††} care iată, mă găsesc în lanțuri.
◦ Efes. 6.19, 20. 1 Cor. 4.1. 1 Cor. 16.9. 2 Cor. 2.12. †Mat. 13.11. 1 Cor. 4.1. Efes. 6.19. Cap. 1.20; 2.2. ††Efe. 6.20. Filip. 1.7.

4. ca s'o fac cunoscut așa cum trebuie să vorbesc despre ea.

5. Purtați-vă^{*} cu înțelepciune față de cei ce de afară; răscumparați^{**} vremea.
◦ Efes. 5.15, 1 Tes. 4.12. ◦ Efes. 5.16.

6. Vorbirea voastră să fie totdeauna

cu mîna mea: Pavel. Acesta este semnul în fiecare epistolă; așa scriu eu.

©1Cor. 16.21. Col. 4.18.

18. Harul * Domnului nostru Isus Hristos să fie cu voi cu toți! Amin.

©Rom. 16.24.

EPISTOLA ÎNTÎI A LUI PAVEL CĂTRE TIMOTEI

1. Pavel, apostol al lui Isus Hristos, prin * porunca lui * Dumnezeu, Mîntuitorul nostru, și a Domnului Isus Hristos, nădejdea * noastră, ©Fapt. 9.15. Gal. 1.1, 11. ©Cap. 2.3; 4. 10. Tit. 1.3; 2.10; 13. 4. Iuda 25. †Col. 1.27.

2. către Timotei *, adevăratul * meu copil în credință: Har †, îndurare și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Hristos Isus, Domnul nostru!

©Fapt. 16.1. 1Cor. 4. 15. Filip. 2.19. 1Tes. 3.2. ©Tit. 1.4. †Gal. 1.3. 2Tim. 1.2. 1Pet. 1.2.

3. Dupăcum te-am rugat la plecarea * mea în Macedonia, să rămii în Efes, ca * să poruncești unora să nu învețe pe alții altă învățătură,

©Fapt. 20. 1, 3. Filip. 2.24. ©Gal. 1. 6, 7. Cap. 6.3, 10.

4. și să nu * se țină de basme și de înșirări de neamuri fără sfîrșit, cari dau * naștere mai mult la certuri de vorbe, decît fac să înainteze lucrul lui Dumnezeu prin credință, așa fac și acum.

©Cap. 4.7; 6. 4, 20. 2Tim. 2.14; 16. 23. Tit. 1.14; 3.9. ©Cap. 6.4.

5. Ținta * poruncii este dragostea, care * vine dintr'o inimă curată, dintr'un cuget bun, și dintr'o credință neprefăcută.

©Rom. 13.8; 10. Gal. 5. 14. ©2Tim. 2.22.

6. Unii, fiindcă s'au depărtat de aceste lucruri, au rătăcit și s'au apucat de flecării *.

©Cap. 6.4, 20.

7. Ei vor să fie învățători ai Legii, și nu știu nici măcar ce spun *, nici ce urmăresc.

©Cap. 6.4.

8. Noi știm că Legea * este bună dacă cineva o întrebuițează bine, ©Rom. 7. 12.

9. căci știm * că Legea nu este făcută pentru cel neprihănit, ci pentru cei făra-delege și nesupuși, pentru cei nelegiuți și păcătoși, pentru cei fără e-
vlavie, necurați, pentru ucigătorii de
dată și ucigătorii demamă, pentru uci-
gătorii de oameni,

©Gal. 3.19; 5.23.

10. pentru curvari, pentru sodomiți, pentru vînzătorii de oameni, pentru cei mincinoși, pentru cei ce jură strîmb, și pentru orice este împotriva învățăturii * sănătoase: —

©Cap. 6.3. 2Tim. 4. 3. Tit. 4.9; 2. 1.

11. potrivit cu Evanghelia slavei fericitului * Dumnezeu care * mi-a fost încredințată mie.

©Cap. 6.15. ©1Cor. 9.17. Gal. 2.7. Col. 1.25. 1Tes. 2.4. Cap. 2.7. 2Tim. 1.11. Tit. 1.3.

12. Mulțămesc lui Hristos Isus, Domnul nostru, care * m'a întărit, că * m'a socotit vrednic de încredere, și m'a pus † în slujba Lui,

©2Cor. 12.9. ©1Cor. 7.25. †2Cor. 3.5; 6; 4.1. Col. 1.25.

13. măcară * mai înainte eram un hulitor, un prigonitor și batjocoritor. Dar am căpătat îndurare, pentru că lucrăm din neștiință **, în necredință!

©Fapt. 8.3; 9.1. 1Cor. 9.19. Filip. 3.6. ©Luc. 23.34. Ioan. 9.30, 41. Fapt. 3.17; 26.9.

14. Și harul * Domnului nostru s'a înmulțit peste măsura de mult împreună cu * credința și † cu dragostea care este în Hristos Isus.

©Rom. 5.20. 1Cor. 15.10. ©2Tim. 1.13. †Luc. 7.47.

15. O, adevărat * și cu totul vrednic de primit este cuvîntul, care zice: „Hristos * Isus a venit în lume ca să mîntuiască pe cei păcătoși“, dintre cari cel dintîi sînt eu.

©Cap. 3.1; 4.9. 2Tim. 2.11. Tit. 3.8. ©Mat. 9.13. Marc. 2.17. Luc. 5.32; 19.10. Rom. 5.8. 1Ioan 3.5.

16. Dar am căpătat * îndurare, pentru că Isus Hristos să-Și arate în mine, cel dintîi, toată îndelunga Lui răbdare, ca * o pildă celor ce ar crede în El, în urmă, ca să capete viața vecinică.

©2Cor. 4.11. ©Fapt. 13.39.

17. A Impăratului * vecinicilor, a nemuritorului **, nevăzutului și singurului †† Dumnezeu, să fie *† cîntea și slava în vecii vecilor! Amin. ©Pa. 10.16; 145.13. Dan. 7.14. Cap. 6.15, 16. ©Rom. 1.23. †Ioan 1.18. Evr. 11. 27. 1Ioan 14. 12. ††Rom. 16. 27. Iuda 25. ©†1Cron. 29.11.

18. Porunca pe care ți-o * dau, fiule Tmotei, după * proorociile făcute mai înainte despre tine, este ca, prin ele să te † lupti lupta cea bună, ©Cap. 6.13, 14, 20. 2Tim. 2.2. ©Cap. 4.14. †Cap. 6.12. 2Tim. 2.3; 4.7.

19. și să păstrezi * credința și un cuget curat, pe care unii l-au pierdut, și au căzut * din credință.

©Cap. 3.9. ©Cap. 6.9.

20. Din numărul lor sînt Imeneu * și

1 TIMOTEI 2, 3.

1165

Alexandru **, pe cari i-am ȋ dat pe mi-
na Satanei, ca sǎ se ȋnveȋe sǎ nu hu-
leascǎ ȋȋ.

2 Tim. 2.17. 2 Tim. 4.14. 1 Cor. 5.5. 1 Fapt. 13.45.

2. Vǎ ȋndemn dar, ȋnainte de toate,
sǎ faceȋi rugǎciuni, cereri, mijlo-
ciri, mulȋamiri pentru toȋi oamenii,
2. pentru * ȋmpǎraȋi și pentru ** toȋi
cei ce sȋnt ȋnǎlȋaȋi ȋn dregǎtorii, ca sǎ
putem duce astfel o viaȋǎ pǎcinoǎ și
ȋnȋștǎ, cu toatǎ evlavia și cu toatǎ
cȋnștea. 2 Eŋra 6.10. 1 Ier. 29.7. 1 Rom. 13.1.

3. Lucrul acesta este bun * și bine
primit ȋnainteai lui ** Dumnezeu, Min-
tuitorul nostru,

4. care * voieș te ca toȋi oamenii sǎ fie
mȋntuiȋi și ** sǎ vinǎ la cunoșȋinȋa ade-
vǎrului. 2 Eŋec. 18.23. Ioan 3.16, 17. Tit 2.11.

2 Pet. 3.9. 1 Ioan 17.3. 2 Tim. 2.25.

5. Cǎci * este un singur Dumnezeu,
și este un ** singur mijlocitor ȋntre
Dumnezeu și oameni: Omul Isus Hri-
stos,

1 Rom. 3.29, 30; 10.12. Gal. 3.20. 1 Eŋr. 8.6; 9.15.

6. care * S'a dat pe Sine ȋnsuș, ca
preȋ de rǎscumpǎrare pentru toȋi: fap-
tul acesta trebuia adevǎrit ** la vremea
cuvȋnitǎi, 1 Mat. 20.28. Mare. 10.45. Eŋes. 1.7.
Tit 2.14. 1 Cor. 1.6. 2 Tim. 1.10. 2 Tim. 1.8.
1 Rom. 5.5. Gal. 4.4. Eŋes. 1.9; 3.5. Tit 1.3.

7. și * propovǎduitorul și apostolul
lui am fost pus eu — spun ** adevǎ-
rul ȋn Hristos, nu mint — ca sǎ ȋnvȋȋ ȋ
pe Neamuri credinȋa și adevǎrul.

1 Eŋes. 3.7, 8. 2 Tim. 1.11. 1 Rom. 9.1. 1 Rom. 11.13;
15.18. Gal. 1.16.

8. Vreau dar ca bǎrbaȋii sǎ se roage
ȋn * orice loc, și sǎ ridice ** spre cer
mini curate, fǎrǎ mȋnie și fǎrǎ ȋndoieli.

1 Mal. 1.11. Ioan 4.21. 1 Ps. 134.2. Isa. 1.15.

9. Vreau, deasemenea, ca femeile * sǎ
se roage ȋmbrǎcate ȋn chip cuviȋncios,
cu rușine și sfialǎ; nu cu ȋmpletituri
de pǎr, nici cu aur, nici cu mǎrgǎri-
tare, nici cu haine scumpe, 1 Pet. 3.3.

10. ci * cu fapte bune, cum se cuvine
femeilor cari spun cǎ sȋnt evlavioase.

1 Pet. 3.4.

11. Femeia sǎ ȋnveȋe ȋn tǎcere, cu toa-
tǎ supunerea.

12. Femeii * nu-i dau voie sǎ ȋnveȋe
pe alȋii, nici ** sǎ se ridice mai pe sus
de bǎrbat, ci sǎ stea ȋn tǎcere.

1 Cor. 14.34. 1 Eŋes. 5.24.

13. Cǎci ȋntȋi a fost ȋntocmit Adam *,
și apoi Eva. 1 Fac. 1.27; 2.18, 22. 1 Cor. 11.8, 9.

14. Și nu Adam * a fost amǎgit; ci fe-

meia, ȋ fiind amǎgitǎ, s'a fǎcut vinovatǎ
de cǎlcarea porunci. 1 Fac. 3.6. 2 Cor. 11.3.

15. Totuș ea va fi mȋntuitǎ prin na-
șterea de fii, dacǎ stǎruiesc cu smer-
ȋenie ȋn credinȋa, ȋn dragoste și ȋn sfin-

3. 1. Adevǎrat este * cuvȋntul acesta:
„Dacǎ rȋvnește cineva sǎ fie epis-
cop 1 **, dorește un lucru ȋ bun.”

1 Cap. 1.15. 1 Fapt. 20.28. Filip. 1.1. 1 Eŋes. 4.12.

2. Dar trebuie ca episcopul 1 * sǎ fie
fǎrǎ prihanǎ, bǎrbaȋul ** unei singure
neveste, cumpǎtat, ȋnȋlept, vrednic de
cȋnște, primitor de oaspeȋi, ȋn stare ȋ
sǎ ȋnveȋe pe alȋii.

1 Tit 1.6, etc. 1 Cap. 5.9. 1 Tim. 2.24.

3. Sǎ nu fie nici beȋiv *, nici bǎtǎuș **,
nici ȋ doritor de cȋșȋg mȋrșav, ci sǎ
fie blǎd ȋȋ, nu gilceviȋor, nu iubitor
de bani; 1 Vers. 8. Tit 1.7. 1 Tim. 2.24. 1 Pet. 3.2.

4. sǎ-și chiverniseascǎ bine casa, și
sǎ-și ȋnǎ * copii ȋn supunere cu toatǎ
cuvȋinȋa.

1 Tit 1.6.

5. Cǎci dacǎ cineva nu șȋtie sǎ-și cir-
muiascǎ bine casa lui, cum va ȋngriji
de Biserica lui Dumnezeu?

6. Sǎ nu fie ȋntors la Dumnezeu de
curȋnd, ca nu cumva sǎ se ȋngimfe și
sǎ * cadǎ ȋn osȋndǎ diavolului. 1 1 Tim. 12.

7. Trebuie sǎ aibǎ și o bunǎ mǎrturie
din * partea celor de afǎrǎ, pentruȋa
sǎ nu ajungǎ de ocǎrǎ, și ** sǎ cadǎ ȋn
cursa diavolului.

1 Fapt. 22.12. 1 Cor. 5.12.

8. Diaconii *, deasemenea, trebuie sǎ
fie cȋnșȋi, nu cu douǎ feȋe, nu ** bǎu-
tori de mult vin, nu doritori de cȋșȋg
mȋrșav:

1 Fapt. 6.3. 1 Lev. 10.9. Eŋec. 44.21. Vers. 3.

9. ci sǎ pǎstreze * taina credinȋei ȋn-
tr'un cuget curat. 1 Cap. 1.15.

10. Trebuieș cercetaȋi ȋntȋi, și numai
dacǎ sȋnt fǎrǎ prihanǎ, sǎ fie diaconi.

11. Femeile, de asemenea *, trebuie
sǎ fie cȋnște, neclevetitoare, cumpǎ-
tate, credȋncioase ȋn toate lucrurile.

1 Tit 2.3.

12. Diaconii sǎ fie bǎrbaȋi ai unei
singure neveste, și sǎ șȋtie sǎ-și cir-
muiascǎ bine copii și casele lor.

13. Pentruȋa ceice * sluješ bine ca
diaconi, dobȋndesc un loc de cȋnște și
o mare ȋndrǎznealǎ ȋn credinȋa care
este ȋn Hristos Isus. 1 Gal. 25.21.

1. Snu priveshetor.

14. Îți scriu aceste lucruri cu nădejdea că voi veni în curând la tine.

15. Dar dacă voi zăbovi, să știi cum trebuie să te porți în casa lui Dumnezeu, care este Biserica Dumnezeului celui viu, stîlpul și temelia adevărului.
o Efes. 2, 21, 22. 2 Tim. 2, 20.

16. Și fără îndoială, mare este taina evlaviei... „Celce” a fost arătat în trup, a fost dovedit neprihănit în Duhul, a fost văzut de îngeri, a fost propovăduit printre Neamuri, a fost crezut în lume, a fost înălțat în slavă.”
o Ioan. 1, 14. 1 Ioan. 1, 2. o Mat. 3, 19. Ioan. 1, 32, 33; 15, 26; 16, 8, 9. Rom. 1, 4. 1 Pet. 3, 19. 1 Ioan. 5, 6 etc. Mat. 28, 2. Marc. 16, 5. Luc. 2, 13; 21, 4. Ioan. 30, 12. Efes. 3, 10. 1 Pet. 1, 12. Fapt. 10, 34; 13, 48. Rom. 10, 18. Gal. 2, 6. Efes. 3, 5, 6, 9. Col. 1, 27, 28; Cap. 2, 7. o Col. 1, 6, 23. o Luc. 24, 51. Fapt. 1, 9. 1 Pet. 3, 22.

4. 1. Dar Duhul spune lămurit că în vremile din urmă, unii se vor lepăda de credință, ca să se alipească de dăhuri înșelătoare și de învățăturile dracilor,
o Ioan. 16, 13. 2 Tes. 2, 3. 2 Tim. 3, 1 etc. 2 Pet. 3, 3. 1 Ioan. 2, 18. Iuda. 4, 18. o 1 Pet. 1, 20. o 2 Tim. 3, 13. 2 Pet. 2, 1. Apoc. 16, 14. o Dan. 11, 35, 37, 38. Apoc. 9, 20.

2. abătută de fătărnicia unor oameni cari vorbesc minciuni, însemnați cu ferul roș în însușușugetul lor.
o Mat. 7, 15. Rom. 16, 18. 2 Pet. 2, 3. o Efes. 4, 19.

3. Ei opresc căsătoria și întrebuințarea bucatelor, pe cari Dumnezeu le-a făcut ca să fie luate cu mulțămiri de către cei ce cred și cunosc adevărul.
o 1 Cor. 7, 28, 36, 39. Col. 2, 20, 21. Evr. 13, 4. o Rom. 14, 3, 17. 1 Cor. 8, 8. Fac. 1, 29; 9, 3. o Rom. 14, 6. 1 Cor. 10, 30.

4. Căci orice făptură a lui Dumnezeu este bună: și nimic nu este de lepădat, dacă se ia cu mulțămiri;

5. pentru că este sfânt prin Cuvîntul lui Dumnezeu și prin rugăciune.

6. Dacă vei pune în mintea fraților aceste lucruri, vei fi un bun slujitor al lui Hristos Isus, fiindcă te hrănești cu cuvintele credinței și ale buneii învățături, pe care ai urmat-o pînă acum.
o 2 Tim. 3, 14, 15.

7. Ferește-te de basmele lumești și băbești. Caută să fii evlavios.
o Cap. 1, 4; 6, 20. 2 Tim. 2, 16, 23; 4, 4. Tit. 1, 14. o Evr. 5, 14.

8. Căci deprinderea truască este de puțin folos, pe cînd evlavia este folositoare în orice privință, întrucît ea are făgăduința vieții de acum și a celei viitoare.
o 1 Cor. 8, 8. Col. 2, 23. o Cap. 6, 6. o Ps. 37, 4; 84, 11; 112, 2, 3; 145, 19. Mat. 6, 33; 19, 29. Marc. 10, 30. Rom. 8, 28.

9. Iată un cuvînt adevărat și cu totul vrednic de primit!
o Cap. 1, 15.

10. Noi muncim, în adevăr, și ne luptăm, pentru că ne-am pus nădejdea în Dumnezeu cel viu, care este Mîntuitorul tuturor oamenilor, și mai ales al celor credincioși.
o 1 Cor. 4, 11, 12. o Cap. 6, 17. o Ps. 36, 6; 107, 2, 6 etc.

11. Poruncește, și învață aceste lucruri.
o Cap. 6, 2.

12. Nimeni să nu-ți disprețuiască tinerețea; ci fii o pildă pentru credincioși: în vorbire, în purtare, în dragoste, în credință, în curăție.
o 1 Cor. 16, 11. Tit. 2, 15. o Tit. 2, 7. 1 Pet. 5, 3.

13. Pînă vei veni, ia seama bine la citire, la îndemnare, și la învățătura pe care o dai altora.

14. Nu fi nepăsător de darul care este în tine, care ți-a fost dat prin proorocie, cu punerea minilor de către ceata presbiterilor.
o 2 Tim. 1, 6. o Cap. 1, 19. o Fapt. 6, 6; 8, 17; 13, 3; 9, 6. Cap. 5, 22. 2 Tim. 1, 6.

15. Pune-ți pe inimă aceste lucruri, indeletnicește-te în totul cu ele, pentru ca înaintarea ta să fie văzută de toți.

16. Fii cu luare aminte asupra ta însuși și asupra învățăturii, pe care o dai altora: stăruiește în aceste lucruri, căci dacă vei face așa, te vei mintui pe tine însuși și pe cei ce te ascultă.
o Fapt. 20, 28. o Ezech. 33, 9. o Rom. 11, 14. 1 Cor. 9, 22. Iac. 5, 20.

5. 1. Nu mustra cu asprime pe un bătrîn, ci sfătuește-l ca pe un tată; pe tineri sfătuește-i ca pe niște frați;
o Lev. 19, 32.

2. pe femeile bătrîne, ca pe niște mame; pe cele tinere, ca pe niște surori, cu toată curăția.

3. Cînstete pe văduvele cari sînt cu adevărat văduve.
o Vers. 5, 16.

4. Dacă o văduvă are copii sau nepoți dela copii, aceștia să se deprindă să fie evlavioși întîi față de cei din casa lor, și să răsplătească ostenele părinților, căci lucrul acesta este plăcut înaintea lui Dumnezeu.
o Fac. 45, 10, 11. Mat. 15, 4. Efes. 6, 1, 2. o Cap. 2, 3.

5. Cea cu adevărat văduvă, care a rămas singură, și-a pus nădejdea în Dumnezeu, și stăruiește, zi și noapte, în cereri și rugăciuni.
o 1 Cor. 7, 32. o Luc. 2, 39; 18, 1. o Fapt. 26, 7.

6. Dar * cea dedată la plăceri, măcar
că trăiește, este moartă. ^{o Tac. 5.5.}

7. Poruncește și aceste * lucruri, ca
să fie fără vină. ^{o Cap. 1.3; 4.11; 6.17.}

8. Dacă nu poartă cineva grijă de ai
lui, și * mai ales de cei din casa lui,
s'a * lepădat de credință, și * este mai
rău decît un necredincios. <sup>o Isa. 58.7.
Gal. 6.10. o 2 Tim. 3.5. Tit. 1.16. + Mat. 18.17.</sup>

9. O văduvă, ca să fie înscrisă în
lista văduvelor, trebuie să n'aibă mai
puțin de șaizeci de ani, să nu fi avut *
de cit un bărbat; ^{o Luc. 2.36. Cap. 3.2.}

10. să fie cunoscută pentru faptele
ei bune; să fi crescut copii, să fi fost
primitoare * de oaspeți, să fi spălat *
pictoarele sfinților, să fi ajutat pe cei
nenorociți, să fi dat ajutor la orice
faptă bună. <sup>o Fapt. 16.15. Evr. 13.2. 1 Pet. 4.9.
o Fac. 18.4; 19.2. Luc. 7.36, 43. Ioan 13.5, 14.</sup>

11. Dar pe văduvele tinere să nu le
primești: pentrucă atunci cînd le de-
sparte pofța de Hristos, vor să se mă-
rite din nou,

12. și se fac vinovate de faptul că își
calcă credința dintîi.

13. Totodată *, se deprînd să umble
fără nici o treabă din casă în casă; și
nu numai cî sînt leneșe, dar sînt și
limbute și iscoditoare, și vorbesc ce
nu trebuie vorbit. ^{o 2 Tes. 3.11.}

14. Vreau * dar ca văduvele tinere
să se mărite și să aibă copii, să fie go-
spodine la casa lor, ca să * nu dea
protvînicului niciun prilej de ocără,
^{o 1 Cor. 7.9. o Cap. 6.1. Tit. 2.8.}

15. căci unele s'au și întors să urmeze
pe Satana.

16. Dacă vreun credincios, fie băr-
bat, fie femeie, are văduve în familie,
să le ajute, și să nu fie împovărată cu
ele Biserica, pentru ca să poată veni în
ajutor celor * cu adevărat văduve.
^{o Vers. 3, 5.}

17. Presbiterii *¹ cari cîrmuiesc bine,
să * fie învredniciți de îndoită cinste,
mai ales ceice se ostenesc cu propovă-
duirea și cu învățătura, pe care o dau
altora. <sup>o Rom. 12.8. 1 Cor. 9.10, 14. Gal. 6.6.
Pup. 2.29. 1 Tes. 5.12, 13. Evr. 13.7, 17. o Fapt. 28.10.</sup>

18. Căci Scriptura zice: „Să nu legi
gura boului * cînd treieră bucate“: și:
„Vrednic * este lucrătorul de plata
lui.“ <sup>o Deut. 25.4. 1 Cor. 9.9. o Lev. 19.13. Deut. 24.
14, 15. Mat. 10.10. Luc. 10.7.</sup>

19. Impotriva unui presbiter¹ să nu

1. Bzo: bătrîni.

primești învinuire de cit din gura a
doi * sau trei martori. ^{o Deut. 19.15.}

20. Pe * cei ce păcătuiesc, muștră-i
înaîntea tuturor, ca * și ceilalți să aibă
frică. ^{o Gal. 2.11, 14. Tit. 1.13. o Deut. 13.11.}

21. Te * rog ferbinte, înaîntea lui
Dumnezeu, înaîntea lui Hristos Isus
și înaîntea îngerilor aleși, să păzești
aceste lucruri, fără vreun gînd mai
dînaînte, și să nu faci nimic cu parti-
nire. ^{o Cap. 6.13. 2 Tim. 2.14; 4.1.}

22. Să nu-ți pui minile * peste ni-
meni cu grabă: și să nu * te faci păr-
taş păcatelor altora: pe tine însuși pă-
zește-te curat.

23. Să nu mai bei numai apă, ci să
iei și cite puțin vin, din pricina * sto-
mahului tău, și din pricina deselor
tale în bolnăviri. <sup>o Fapt. 6.6; 13.3. Cap. 4.14. 2 Tim. 1.6. o 2 Tim. 11.
o Ps. 104.15.</sup>

24. Păcatele * unor oameni sînt cuno-
scute și merg înaîntea la judecată, iar
ale altora vin pe urmă. ^{o Gal. 5.19.}

25. Tot așa și faptele bune sînt cu-
noscute: și cele ce nu sînt cunoscute,
nu pot să rămîină ascunse.

6. 1. Toți cei ce sînt supt jugul ro-
biei *, să socotească pe stăpînii lor
vrednici de toată cinstea, ca * Numele
lui Dumnezeu și învățătura să nu fie
vorbite de rău. <sup>o Efes. 6.5. Col. 3.22. Tit. 2.9.
1 Pet. 2.18. o Isa. 62.6. Rom. 2.24. Tit. 2.5, 6.</sup>

2. Iar cei ce au stăpîni credincioși,
să nu-i disprețuiască, supt cuvînt * că
sînt „frați“, ci să le slujească și mai
bine, tocmai fiindcă cei ce se bucură
de binefacerile slujbei lor, sînt credin-
cioși și prea iubiți. Învăță pe oameni
aceste * lucruri, și spune-le apăsător.
^{o Col. 4.1. o Cap. 4.11.}

3. Dacă învață * cineva pe oameni în-
vățătura deosebită, și nu * se ține de
cuvintele sănătoase ale Domnului no-
stru Isus Hristos și * de învățătura
care duce la evlavie, <sup>o Cap. 1.3. o Cap. 1.10.
2 Tim. 1.13; 4.3. Tit. 1.9. + Tit. 1.1.</sup>

4. este plin de mindrie, și nu știe
nimic *: ba încă are boala cercetări-
lor fără rost * și a certurilor de cu-
vînte, din cari se naște pizma, certu-
rile, clevetirile, bănuielile rele.

5. zădarnicile ciocniri de vorbe * ale
oamenilor * stricăți la minte, lipsiți de
adevăr și cari * cred că evlavia este
un izvor de ciștig. Ferește-te * de
astfel de oameni. <sup>o 1 Tim. 1.16. Cap. 1.6.
o 2 Tim. 3.8. + Tit. 1.11. + 2 Pet. 2.3.</sup>

6. Negreșit, evlavia * însoțită de mulțămire este un mare câștig.

◊ Rom. 16. 17. 2 Tim. 3. 5.

7. Căci noi n'am adus nimic * în lume, și nici nu putem să luăm cu noi nimic din ea.

◊ Ps. 37. 16. Prov. 15. 16; 16. 9. Evr. 13. 6.

8. Dacă avem *, dar, cu ce să ne hrănim și cu ce să ne îmbrăcăm, ne va fi de ajuns.

◊ 1 Iov. 1. 21. Ps. 40. 17. Prov. 27. 24. Ecl. 5. 15.

9. Cei * ce vor să se îmbogățească, dimpotrivă, cad în ispită, în laț * și în multe pofte nesăbuite și vătămătoare, cari ț cufundă pe oameni în prăpad, și pierzare.

◊ Fac. 28. 20. Evr. 13. 5. ◊ Prov. 15. 27; 20. 12; 28. 20. Mat. 13. 22. Iac. 5. 1. 1 Cap. 3. 7.

10. Căci * iubirea de bani este rădăcina tuturor relelor; și unii, cari au umblat după ea, au răticit dela credință, și s'au străpuns singuri cu o multime de chinuri.

◊ Cap. 1. 19.

11. Iar * tu, om * al lui Dumnezeu, fugi de aceste lucruri, și caută neprihănirea, evlavie, credință, dragostea, răbdarea, blîndeț.

◊ Exod. 23. 8. Deut. 16. 19. ◊ 2 Tim. 2. 22.

12. Luptă-te * lupta cea bună a credinței; apucă * viața vecinică la care ai fost chemat, și pentru care ai ță făcut aceea frumoasă mărturisire înaintea multor marturi.

◊ Deut. 33. 1. 2 Tim. 3. 17. ◊ 1 Cor. 9. 23, 26. Cap. 1. 16. 2 Tim. 4. 7. ță Filp. 3. 12, 14. Vers. 19.

13. Te indemn *, înaintea lui Dumnezeu, care * dă viață tuturor lucrurilor, și înaintea lui Hristos Isus, care ță a făcut acea frumoasă mărturisire înaintea lui Pilat din Pont,

◊ Evr. 10. 23. ◊ Cap. 5. 21. ță Deut. 32. 39. 1 Sam. 2. 6. Ioan. 5. 21.

14. să păzești porunca, fără prihană și fără vină pînă * la arătarea Domnului nostru Isus Hristos,

◊ Mat. 27. 11. Ioan 18. 37. Apoc. 1. 5; 3. 14.

15. care va fi făcută la vremea ei de fericitul * și singurul Stăpînitor, Împăratul * împăraților și Domnul domnilor,

◊ Filp. 1. 6, 10. 1 Tes. 3. 13; 5. 23. ◊ Cap. 1. 11, 17.

16. singurul care * are nemurirea, care locuiește într'o lumină, de care * nu poți să te apropii, pe care niciun om nu l-a văzut, nici nu-l poate vedea, și care ță are cîntea și puterea vecinică! Amin.

◊ Apoc. 17. 14; 19. 16. ◊ Cap. 1. 17. ță Exod. 33. 20. Ioan 6. 46.

17. Indeamnă pe bogații vechiului acestuia să nu se îngîmfe, și să nu-și * pună nădejdea în niște bogații * nestătornice, ci în ță Dumnezeu, care ță ne dă toate lucrurile din belșug, ca să ne bucurăm de ele.

◊ Efes. 3. 21. Filp. 4. 20. Iuda 25. Apoc. 1. 6; 4. 11; 7. 12. ◊ 1 Iov. 31. 24. Ps. 32. 7; 62. 10. Marc. 10. 24. Luc. 12. 21. ță Prov. 23. 5. ță 1 Tes. 1. 9. Cap. 3. 15; 4. 10.

18. Indeamnă-i să facă bine, să fie bogați * în fapte bune, să fie darnici *, gata să simtă ță împreună cu alții,

◊ Fapt. 14. 17; 17. 25. ◊ Luc. 12. 21. Cap. 5. 10. Tit. 3. 8. Iac. 2. 5. ță Rom. 12. 13.

19. așa ca să-și strîngă * pentru vremea viitoare drept comoară o bună temelie pentru ca să apuce * adevărata viață.

◊ Gal. 6. 6. Evr. 13. 16. ◊ Mat. 6. 20; 19. 21. Luc. 12. 33; 16. 9.

20. Timotee, păzește * ce ți s'a încredințat; ferește-te * de flecăriile lumesti și de împotrivirile științei, pe nedrept numite astfel,

◊ Vers. 12. ◊ 2 Tim. 1. 14. Tit. 1. 9. Apoc. 3. 3.

21. pe care au mărturisit-o unii și au răticit * cu privire la credință.

Harul * să fie cu voi! Amin.

◊ Cap. 1. 4, 6; 4. 7. 2 Tim. 2. 14. 16. 23. Tit. 1. 14; 3. 9.

◊ Cap. 1. 6, 19. 2 Tim. 2. 18.

EPISTOLA A DOUA

A LUI PAVEL CĂTRE TIMOTEI

1. Pavel, apostol * al lui Hristos Isus, prin voia lui Dumnezeu, după făgăduința vieții * care este în Hristos Isus,

◊ 2 Cor. 1. 1. ◊ Efes. 3. 6. Tit. 1. 2. Evr. 9. 15.

2. către * Timotei, copilul meu prea iubit: Har, îndurare și pace dela Dumnezeu Tatăl, și dela Hristos Isus, Domnul nostru!

◊ 1 Tim. 1. 2.

3. Mulțămesc * lui Dumnezeu, că-

ruia * li slujesc cu un cuget curat, din moși strămoși, că neîntrerupt ță te pomenesc în rugăciunile mele, zi și noapte.

◊ Rom. 1. 8. Efes. 1. 16. ◊ Fapt. 22. 3; 23. 1; 24. 14; 27. 23. Rom. 1. 9. Gal. 1. 14. ță 1 Tes. 1. 2; 3. 10.

4. Căci mi-aduc aminte * de lacrimile tale, și doresc să te văd, ca să mă umplu de bucurie.

◊ Cap. 4. 9, 21.

5. Imi aduc aminte de credința * ta neprefăcută, care s'a sălășluit întii în

2 TIMOTEI 1, 2.

bunica ta Lois și în mama** ta Eunice, și sint încredințat că și în tine.

1 Tim. 1.6; 4.6. 1 Fapt. 16.1.

6. De aceea îți aduc aminte să înflăcărezi* darul lui Dumnezeu, care este în tine prin punerea minilor mele.

1 Tes. 5.19. 1 Tim. 4.14.

7. Căci Dumnezeu* nu ne-a dat un duh de frică, ci** de putere, de dragoste și de chibzuință.

Rom. 8.15. 1 Cor. 13.4. 1 Fapt. 1.8.

8. Să nu-ți fie rușine dar* de mărturisirea** Domnului nostru, nici de mine, întemnițatul Ț. Lui. Ci ȚȚ suferă împreună cu Evanghelia, prin puterea lui Dumnezeu.

Rom. 1.16. 1 Tim. 2.6. Apoc. 1.2. 1 Efeș. 3.1. Filip. 1.7. ȚȚ Col. 1.24. Cap. 4.5.

9. El* ne-a mintuit și ne-a** dat o chemare sfântă, nu Ț pentru faptele noastre, ci ȚȚ după hotărîrea Lui și după harul care ne-a fost dat în Hristos Isus, înainte ȚȚ de vecinicii,

1 Tim. 1.1. Tit. 3.4. 1 Tes. 4.7. Ebr. 3.1. ȚȚ Rom. 3.20; 9.11. Tit. 3.5. ȚȚ Rom. 8.28. ȚȚ Rom. 16.25. Efeș. 1.4; 3.11. Tit. 1.2. 1 Pet. 1.20.

10. dar care a fost* descoperit acum prin arătarea Mintuitoarei lui nostru Hristos Isus, care** a nimicit moartea și a adus la lumină viața și neputrezirea, prin Evanghelia.

Rom. 16.28. Efeș. 1.9. Col. 1.26. Tit. 1.3. 1 Pet. 1.20. 1 Cor. 15.54. 55. Ebr. 2.14.

11. Propovăduitorul și apostolul ei* am fost pus eu și învățător al Neamurilor.

1 Fapt. 9.15. Efeș. 3.7. 8. 1 Tim. 2.7. Cap. 4.17.

12. Și din pricina aceasta* sufăr aceste lucruri; dar nu mi-e rușine, căci** știu în cine am crezut. Și sint încredințat că El are putere să păzească Ț ce l-am încredințat pînă în ȚȚ ziua aceea.

Efeș. 3.1. Cap. 2.9. 1 Pet. 4.19. 1 Tim. 6.20. ȚȚ Vers. 18. Cap. 4.8.

13. Dreptarul învățăturilor* sănătoase, pe cari le-ai auzit dela mine, Ține-l** cu Ț credința ȚȚ și dragostea care este în Hristos Isus.

Cap. 3.14. Tit. 1.9. Ebr. 10.23. Apoc. 2.25. 1 Cor. 2.20; 6.17. ȚȚ Cap. 2.2. 1 Tim. 1.14.

14. Lucrul acela bun* care ȚȚ s'a încredințat, păzește-l prin Duhul Sfînt, care** locuiește în noi.

1 Tim. 6.20. 1 Cor. 8.11.

15. Știi că cei ce sint în Asia toți* m'au părăsit**; între alții și Figel și Ermogen.

1 Fapt. 19.10. 1 Cor. 4.10, 16.

16. Domnul să-și verse* îndurarea peste casa** lui Onisifor; căci Ț de multe ori m'a mîngîiat, și nu ȚȚ i-a fost rușine de lanțul ȚȚ meu.

Mat. 5.7. Cap. 4.19. ȚȚ Falm. 7. ȚȚ Vers. 8. ȚȚ Fapt. 28.20. Efeș. 6.20.

1169

17. Nu numai atît, dar, cînd a fost în Roma, m'a căutat cu multă grijă și m'a găsit.

18. Dea Domnul să* capete îndurare dela Domnul „în** ziua aceea”. Tu el în Efeș.

Mat. 25.34-40. 1 Tim. 1.10. Vers. 12. ȚȚ Ebr. 6.10.

2. 1. Tu dar, copilul* meu, întărește-te** în harul care este în Hristos Isus.

1 Tim. 1.2. Cap. 1.2. ȚȚ Efeș. 6.10.

2. Și* ce-ai auzit dela mine, în fața multor marturi, încredințează** la oameni de încredere, cari să fie în stare Ț să învețe și pe alții.

1 Tim. 1.18. ȚȚ Tim. 3.2. Tit. 1.9. ȚȚ Cap. 1.13; 3.10, 14.

3. Suferă* împreună cu mine, ca** un bun ostaș al lui Hristos.

Cap. 1.8; 4.5. 1 Tim. 1.18.

4. Nicîjun* ostaș nu se încurcă cu treburile vieții, dacă vrea să placă celui ce l-a scris la oaste.

1 Cor. 9.25. ȚȚ Cor. 9.25.

5. Și* cine luptă la jocuri, nu este încununat, dacă nu s'a luptat după rînduiei.

1 Cor. 9.25. 26.

6. Plugarul* trebuie să muncească înainte ca să strîngă rodurile.

1 Cor. 9.10.

7. Înțelege ce-ți spun; Domnul îți va da pricepere în toate lucrurile.

8. Adu-ți aminte de Domnul Isus Hristos, din* sămînța lui David, înviat** din morți, după Ț Evanghelia mea,

1 Fapt. 2.30; 13.23. Rom. 1.3, 4. ȚȚ 1 Cor. 15.1, 4, 20. ȚȚ Rom. 2.16.

9. pentru* care sufăr pînă** acolo că sint legat ca un făcător de rele. Dar Ț Cuvîntul lui Dumnezeu nu este legat.

1 Fapt. 9.16. Cap. 1.12. ȚȚ Efeș. 3.1. Filip. 1.7. ȚȚ Col. 4.3, 18. ȚȚ Fapt. 28.31. Efeș. 6.19, 20. Filip. 1.13, 14.

10. De aceea rabd totul* pentru cei aleși, pentruca** și ei să capete mîntuirea care este în Hristos Isus, împreună cu slava vecinică.

Efeș. 3.13. Col. 1.24. ȚȚ 2 Cor. 1.6.

11. Adevărat* este cuvîntul acesta: dacă** am murit împreună cu El, vom și trăi împreună cu El.

1 Tim. 1.15. 1 Cor. 6.5. ȚȚ 2 Cor. 4.10.

12. Dacă* răbdăm, vom și împărăli împreună cu El. Dacă** ne lepădam de El, și El Se va lepăda de noi.

Rom. 8.17. 1 Pet. 4.13. ȚȚ Mat. 10.33. Marc. 8.36. Luc. 12.9.

13. Dacă* sintem necredincioși, totuș El rămîne credincios, căci nu Se poate tăgădui singur.

Rom. 3.3, 9, 6. ȚȚ Num. 23.19.

14. Adu-le aminte de aceste lucruri, și roagă-i fierbinte* înaintea lui Dum-

nezeu, să** se ferească de certurile de cuvinte, cari nu duc la alt folos decît la pieirea celor ce le ascultă. ^{o 1 Tim. 5.21; 6.13. Cap. 4.1. o 1 Tim. 1.4; 6.4. Tit. 3.0, 11.}

15. Caută să te înfățișezi înaintea lui Dumnezeu ca un om încercat, ca un lucrător care n'are de ce să-i fie rușine, și care împarte drept Cuvîntul adevărului.

16. Ferește-te de* vorbărilor goale și lumești; căci cei ce le țin, vor înainta tot mai mult în necinstirea lui Dumnezeu. ^{o 1 Tim. 4.7; 6.20. Tit. 1.14.}

17. Și cuvîntul lor va roade ca gangrena. Din numărul acestora sînt Imeneu* și Filet, ^{o 1 Tim. 1.20.}

18. cari s'au abătut dela* adevăr. Ei zic** că a și venit învierea, și răstoarnă credința unora. ^{o 1 Tim. 6.21. o 1 Cor. 15.12.}

19. Totuș temelia* tare a lui Dumnezeu stă nezguduită, avînd pecetea aceasta: „Domnul cunoaște** pe ceice sînt ai Lui“; și: „Oricine rostește Numele Domnului, să se depărteze de fărâdelege!“ ^{o Mat. 24.24. Rom. 8.35. 1 Ioan. 2.19. o Naum 1.7. Ioan 10.14, 27. Num. 16.5.}

20. Într'o* casă mare nu sînt numai vase de aur și de argint, ci și de lemn și de pămînt. Unele** sînt pentru o întrebuițare de cinste, iar altele pentru o întebuițare de ocară. ^{o 1 Tim. 3.15. o Rom. 9.21.}

21. Deci* dacă cineva se curățește de acestea, va fi un vas de cinste, sfințit, folositor stăpînului său, destoinic** pentru orice lucrare bună. ^{o Isa. 62.11. o Cap. 3.17. Tit. 3.1.}

22. Fugi de poftele tinereții, și urmărește* neprihănirea, credința, dragostea, pacea, împreună cu cei ce cheamă** pe Domnul dintr'o inimă curată. ^{o 1 Tim. 6.11. o Fapt. 9.14. 1 Cor. 1.2. † 1 Tim. 1.5; 4.12.}

23. Ferește-te de întrebările* nebune și nefolositoare, căci știi că dau naștere la certuri. ^{o Tit. 3.1. o 1 Tim. 1.4; 4.7; 6.4. Vers. 16. Tit. 3.9.}

24. Și robul* Domnului nu trebuie să se certe; ci să fie blind cu toți, în stare să învețe pe toți**, plin de îngăduința răbdătoare, ^{o Tit. 3.2. o Tim. 3.2, 3. Tit. 1.0.}

25. să îndrepte cu* blîndeță pe protivnici, în nădejdea** că Dumnezeu le va da pocăința, ca să ajungă la cunoștința adevărului; ^{o Gal. 6.1. 1 Tim. 6.11. 1 Pet. 3.15. o Fapt. 8.22. † 1 Tim. 2.4. Cap. 3.7. Tit. 1.1.}

26. și, venindu-și în fire, să se desprindă din* cursa diavolului, de care au fost prinși ca să-i facă voia. ^{o 1 Tim. 3.7.}

31. Să știi că în* zilele din urmă vor fi vremuri grele.

2. Căci oamenii vor fi iubitori de sine*, iubitori de bani**, lăudăroși, trufași, hulitori*, neascultători de părinți, nemulțămitori, fără evlavie, ^{o Filip. 2.21. o 2 Pet. 2.3. † Iuda 16. † 1 Tim. 6.4. o 1 Tim. 1.20. 2 Pet. 2.12. Iuda 10. o Rom. 1.30.}

3. fără* dragoste firească, neînduplecați, clevețitori**, neînfrinați, neîmblinziți, neiubitori de bine, ^{o Rom. 1.31. o Rom. 1.31. † 2 Pet. 3.3.}

4. vinzători*, obraznici, îngîmfați; iubitori* mai mult de plăceri decît iubitori de Dumnezeu;

5. avînd doar o formă de evlavie dar tăgăduindu-i puterea*. Depărtează-te de oamenii acestia**.

6. Sînt* printre ei unii, cari se viră prin case, și momeș pe femeile ușurate îngreuiate de păcate și frămîntate de felurite pofte, ^{o 1 Tim. 5.8. Tit. 1.10. o 2 Tes. 3.6. 1 Tim. 6.3.}

7. cari învață întotdeauna și nu pot ajunge* niciodată la deplina cunoștință a adevărului. ^{o 1 Tim. 2.4.}

8. După cum* lane și lămbre s'au împotrivit lui Moise, tot așa și oamenii** acestia se împotrivesc adevărului, ca unii cari sînt stricați la minte și osîndiți în ce privește credința. ^{o Exod. 7.11. o 1 Tim. 6.5. † Rom. 1.28. 2 Cor. 13.5. Tit. 1.16.}

9. Dar nu vor mai înainta; căci nebulia lor va fi arătată tuturor, cum* a fost arătată și a celor doi oameni. ^{o Exod. 7.12; 8.18; 9.11.}

10. Tu, însă*, ai urmărit de aproape învățătura mea, purtarea mea, hotărîrea mea, credința mea, îndelunga mea răbdare, dragostea mea, răbdarea mea, ^{o Filip. 2.22. 1 Tim. 4.6.}

11. prigonirile și suferințele cari au venit peste mine în* Antiohia, în* Iconia și în* Lистра. Știi ce prigoniri am răbdat; și totuș Domnul m'a izbăvit din toate. ^{o Fapt. 13.45, 50. o Fapt. 14.2, 5. † Fapt. 14.19, etc. † Ps. 34.19. 2 Cor. 1.10. Cap. 4.17.}

12. De altfel, toți* ceice voiesc să trăiască cu evlavie în Hristos Isus, vor fi prigoniti. ^{o Ps. 34.19. Mat. 16.24. Ioan 17.14. Fapt. 14.22. 1 Cor. 16.19. 1 Tes. 3.3.}

13. Dar* oamenii răi și înșelători vor merge din rău în mai rău, vor amăgi pe alții, și se vor amăgi și pe ei înșii. ^{o 2 Tes. 2.11. 1 Tim. 4.1. Cap. 2.18.}

14. Tu* să rămii în lucrurile, pe cari

le-ai învățat și de cari ești deplin încredințat, căci știi dela cine le-ai învățat:

15. din pruncie cunoști Sfintele * Scripturi, cari pot să-ți dea înțelepciunea care duce la mintuire, prin credința în Hristos Isus.

16. Toată * Scriptura este însoțită de Dumnezeu și de folos * ca să învețe, să mustră, să îndrepte, să dea înțelepciune în neprihănire,

17. pentruca * omul lui Dumnezeu să fie desăvârșit și cu totul destoinic * pentru orice lucrare bună.

4. Te rog ferbinte *, înaintea lui Dumnezeu și înaintea lui Hristos Isus, care * are să judece viii și morții, și pentru arătarea și împărăția Sa:

2. propovăduiește Cuvîntul, stăruieste asupra lui la timp și ne la timp, mustră *, ceartă, îndeamnă * cu toată blîndețea și învățătura.

3. Căci * va veni vremea cînd oamenii nu vor putea să sufere învățătura * sănătoasă; ci îi vor gîdila urechile să audă lucruri plăcute, și își vor da învățători după * poftă lor.

4. Își vor întoarce urechea dela adevăr, și se vor îndrepta * spre istorisiri închipuite.

5. Dar tu fii treaz în toate lucrurile, răbdă * suferințele, fă lucrul unui evanghelist *, și împlinește-ți bine slujba.

6. Căci eu * sînt gata să fiu turnat ca o jertă de băutură și clipa plecării * mele este aproape.

7. M'am luptat * lupta cea bună, mi-am isprăvit alergarea, am păzit credința.

8. Deacum mă așteaptă cununa * neprihănirii, pe care mi-o va da, în * ziua aceea *, Domnul, Judecătorul cel drept. Și nu numai mie, ci și tuturor celor ce vor fi iubit venirea Lui.

9. Caută * de vino cîrînd la mine.

10. Căci * Dima, din dragoste * pentru lumea de acum, m'a părăsit, și a plecat la Tesalonie. Crescenț s'a dus în Galatia, Tit în Dalmatia.

11. Numai * Luca * este cu mine. la mi este de folos pentru slujbă.

12. Pe Tihic * l-am trimis la Efes.

13. Cînd vei veni, adu-mi mantaua, pe care am lăsat-o în Troia la Carp, și cărțile, mai ales pe cele de piele.

14. Alexandru *, căldărarul, mi-a făcut mult rău. Domnul îi va răsplăti * după faptele lui.

15. Păzește-te și tu de el, pentrucă este cu totul împotriva cuvîntelor noastre.

16. La întîiul meu răspuns de apărare, nimeni n'a fost cu mine, ci * toți m'au părăsit. Să * nu li se țină în socoteală lucrul acesta!

17. Însă * Domnul a stat lîngă mine, și m'a întărit, pentru ca * propovăduirea să fie vestită pe deplin prin mine, și s'o audă toate Neamurile. El am fost izbăvit din gura leului.

18. Domnul * mă va izbăvi de orice lucru rău, și mă va mîntui, ca să intru în Împărăția Lui cerească. A Lui * să fie slava în vecii vecilor! Amin.

19. Spune să nătate Priscilei * și lui Acuila, și casei * lui Onisifor.

20. Erast * a rămas în Corint, iar pe Trofim * l-am lăsat bolnav în Mileț.

21. Caută * de vino înainte de iarnă. Eubul și Pudens, Linus, Claudia și toți frații îți trimet sănătate.

22. Domnul * Isus Hristos să fie cu duhul tău! Harul să fie cu voi! Amin.

1 Cor. 9.25. Iac. 1.12. 1 Pet. 5.4. A poc. 3.10. Cap. 1.12.

Cap. 1.13; 2.2. 1 Ioan 5.30.

2 Pet. 1.20, 21. Rom. 15.4. Col. 4.10.

Col. 4.14. Film. 24. 1 Tim. 2.15.

1 Tim. 2.15. 1 Tim. 3.12.

1 Tim. 3.12. 1 Tim. 3.12.

1 Tim. 3.12. 1 Tim. 3.12.

1 Tim. 3.12. 1 Tim. 3.12.

1 Tim. 3.12. 1 Tim. 3.12.

1 Tim. 3.12. 1 Tim. 3.12.

1 Tim. 3.12. 1 Tim. 3.12.

1 Tim. 3.12. 1 Tim. 3.12.

1 Tim. 3.12. 1 Tim. 3.12.

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE TIT

1. Pavel, rob al lui Dumnezeu, și apostol al lui Isus Hristos, potrivit cu credința aleșilor lui Dumnezeu și cunoștința adevărului, care este potrivit cu evlavia**;

2 Tim. 2.25. 1 Tim. 3.16; 6.3.

2. în nădejdea * vieții vecinice, făgăduite mai înainte de vecinicii** de Dumnezeu, care nu poate să mintă Ț,

2 Tim. 1.1. Cap. 3.7. 1 Num. 23.19. 2 Tim. 2.13. 1 Rom. 16.25. 2 Tim. 1.9. 1 Pet. 1.20.

3. ci * Și-a descoperit Cuvîntul la vremea Lui, prin propovăduirea care** mi-a fost încredințată, după Ț porunca lui Dumnezeu, Mintuitorul nostru; —

2 Tim. 1.10. 1 Cor. 2.4. 1 Tim. 1.11. 1 Tim. 1.1; 2.3; 4.10.

4. către Tit*, adevăratul** meu copil în credința Ț noastră a amindorora: Har Ț și pace dela Dumnezeu Tatăl, și dela Isus Hristos, Mintuitorul nostru!

2 Cor. 2.13; 7.13; 8.6.16.23; 12.18. Gal. 2.9. 1 Tim. 1.2. 1 Rom. 1.12. 2 Cor. 4.13. 2 Pet. 1.1. 1 Efez. 1.2. Col. 1.2. 1 Tim. 1.2. 2 Tim. 1.2.

5. Te-am lăsat în Creta, ca să pui în rînduială* ce mai rămîne de rînduit, și să așezi** presbiterii în fiecare cetate, după cum Ț-am poruncit:

1 Cor. 11.34. 1 Fapt. 14.23. 2 Tim. 2.2.

6. Dacă* este cineva fără prihană, bărbat** al unei singure neveste, avînd Ț copii credincioși, cari să nu fie învinuiți de destrăbălare sau neascultare.

1 Tim. 3.2. etc. 1 Tim. 3.12. 1 Tim. 3.4, 12.

7. Căci episcopul*, ca* econom al lui Dumnezeu, trebuie să fie fără prihană; nu încăpățînat, nici minios, nici datat** la vin, nici bătuș, nici lacom de ciștig mirșav Ț;

1 Cor. 4.1, 2. 1 Lev. 10.9. Efez. 5.18. 1 Tim. 3.3, 8. 1 Tim. 3.3, 8. 1 Pet. 5.2.

8. ci* să fie primitor de oaspeți, iubitor de bine, cumpătat, drept, sfînt, înfrînat;

1 Tim. 3.2.

9. să se țină* de Cuvîntul** adevărat, care este potrivit cu învățătura, pentru că să fie în stare să sfătuiască în învățătura sănătoasă Ț, și să înfrunte pe protivnici.

2 Tes. 2.15. 2 Tim. 1.13. 1 Tim. 1.15, 2; 4.9; 6.3. 2 Tim. 2.2. 1 Tim. 1.10; 6.3. 2 Tim. 4.3. Cap. 2.1.

10. În adevăr, mai ales printre cei tăiați împrejur, sint* mulți nesupuși, flecari și amăgitori**;

1 Tim. 1.6. 1 Rom. 16.18.

11. cărora* trebuie să li se astupe gura. Ei buimăcesc** familii întregi, învățînd pe oameni, pentru Ț un ciștig urît, lucruri, pe cari nu trebuie să le învețe.

1 Fapt. 15.1. 1 Mat. 23.14. 2 Tim. 3.6. 1 Tim. 6.5.

12. Unul* dintre ei, chiar proroc al lor, a zis: „Cretanii sint totdeauna niște mincinoși, niște fiare rele, niște pîntece leneșe.“

1 Fapt. 17.28.

13. Mărturia aceasta este adevărată. De aceea* mustră-i aspru, ca să fie sănătoși în credință**;

2 Cor. 13.10. 2 Tim. 4.2. 1 Cap. 2.2.

14. și să nu* se țină de basme evreiești, și de porunci** date de oameni, cari se întorc dela adevăr.

1 Tim. 1.4; 4.7. 2 Tan. 4.4. 1 Isa. 29.13. Mat. 15.9. Col. 2.22.

15. Totul* este curat pentru cei curați: dar pentru cei** necurați și necredincioși, nimic nu este curat: pină și mintea Ți cugetul le sint spurcate.

1 Luc. 11.39—41. Rom. 14.14. 20. 1 Cor. 6.12; 10.23, 25. 1 Tim. 4.3, 4. 1 Rom. 14.33.

16. Ei se laudă că cunosc pe Dumnezeu, dar cu* faptele îl tăgăduiesc, căci sint o scirbă: nesupuși, și netreb-nici pentru** orice faptă bună.

2 Tim. 3.5. Iuda 4. 1 Rom. 1.28. 2 Tim. 3.8.

2. Tu însă, vorbește lucruri cari se potrivesc cu învățătura* sănătoasă.

1 Tim. 1.10; 6.3. 2 Tim. 1.13. Cap. 1,9.

2. Spune* ce cei bătrîni trebuie să fie treji, vrednici de cinste, cumpătați, sănătoși în credință*, în dragoste, în răbdare.

1 Cap. 1.13.

3. Spune* că femeile în vîrstă trebuie să aibă o purtare cuvincioasă, să nu fie nici clevețitoare, nici date la vin; să învețe ce este bine,

1 Tim. 2.9, 10; 3.11. 1 Pet. 3.3, 4.

4. ca să învețe pe femeile mai tinere să-și* iubească bărbații și copiii;

1 Tim. 5.14.

5. să fie cumpătate, cu viața curată, să-și vadă de treburile casei, să fie bune, supuse* bărbaților lor, pentru că** să nu se vorbească de rău Cuvîntul lui Dumnezeu.

1 Cor. 14.34. Efez. 5.22. Col. 3.18. 1 Tim. 2.11. 1 Pet. 3.1, 5. 1 Rom. 2.24. 1 Tim. 6.1.

6. Sfătuieste de asemenea pe tineri să fie cumpătați,

7. și dă-te pe tine însuți pildă de fapte bune, în* toate privințele. Iar în

învățătură, **dă dovadă de curăție, de vrednicie**, * 1 Tim. 4.12. 1 Pet. 5.3. * Efes. 6.24.
 8. **de vorbire** * sănătoasă și fără cusur, ca * protivnicul să țină rămină de rușine, și să nu poată să spună nimic rău de noi. * 1 Tim. 6.3. * Neem. 5.9.

9. **Sfătuiește pe robii** * să fie supuși stăpînitorilor lor, să le fie pe plac în toate lucrurile, să nu le întoarcă vorba, * Efes. 6.5. Col. 3.22. 1 Tim. 6.1,2. 1 Pet. 2.18. * Efes. 6.24.

10. **să nu fure nimic, ci totdeauna să dea dovadă de o desăvîrșită credincioșie, ca** * să facă în totul cinste învățăturii lui Dumnezeu, Mîntuitorul nostru. * Mat. 5.16. Filip. 2.15.

11. **Căci harul** * lui Dumnezeu, care aduce mîntuire pentru toți oamenii, a fost * arătat, * Rom. 5.15. Cap. 3.4,5. 1 Pet. 5.12. * Luc. 3.6. Ioan. 1.9. 1 Tim. 2.4.

12. **și** * ne învață **să o rupem cu păgînatatea și** * cu poftele lumești, și să trăim în veacul de acum cu cumpătare, dreptate și evlavie, * Luc. 1.75. Rom. 6.19. Efes. 1.4. Col. 1.22. 1 Tes. 4.7. * 1 Pet. 4.2. Ioan. 2.16.

13. **așteptînd** * fericita noastră nădejde * și arătarea țin slavei marelui nostru Dumnezeu și Mîntuitor Isus Hristos. * 1 Cor. 1.7. Filip. 3.20. 2 Pet. 3.12. * Fapt. 24.15. Col. 1.5,23. Cap. 1.2; 3.7. * Col. 3.4. 2 Tim. 4.1,8. 1 Tes. 3.20. 1 Pet. 1.7. Ioan. 3.2.

14. **El S'a** * dat pe Sine însuș pentru noi, ca să ne răscumpe de orice fărîdelege, și să-Și curățească * un norod țin care să fie al Lui, plin de rîvnă țin pentru fapte bune. * Gal. 1.4; 2.20. Efes. 5.2. 1 Tim. 2.6. * Efr. 9.14. * Exod. 15.16; 19.5. Deut. 7.6; 14.2; 28.18. 1 Pet. 2.9. * Efes. 2.10. Cap. 3.8.

15. **Spune lucrurile acestea, sfătuiește și mustră** * cu deplină putere. **Nimeni** * să nu te desprețuiască. * 2 Tim. 4.2. * 1 Tim. 4.12.

3. **Adu-le aminte să** * fie supuși stăpînitorilor și dregătorilor, să-i asculte, să * fie gata să facă orice lucru bun, * Rom. 13.1. 1 Pet. 2.13. * Col. 1.10. 2 Tim. 2.3. Efr. 13.21.

2. **să nu vorbească de rău pe** * nimeni, să nu fie gata de ceartă *, ci cumpătați țin, plini de blîndeță țin fața de toți oamenii. * Efes. 4.31. * 2 Tim. 2.24,25. * Filip. 4.5. * Efes. 4.2. Col. 3.12.

3. **Căci și noi eram** * altă dată fără mințe, neascultători, rătăciți, robiți de tot felul de pofte și de plăceri, trăind în răutate și în pizmă, vrednici să fim urțiți și urîndu-ne unii pe alții.

* 1 Cor. 6.11. Efr. 2.1. Col. 1.21; 3.7. 1 Pet. 4.3.

4. **Dar, cînd s'a arătat bunătatea** * lui Dumnezeu *, Mîntuitorul nostru, și dragostea Lui de oameni,

5. **El ne-a mîntuit, nu** * pentru faptele, făcute de noi în neprihănire, ci pentru îndurarea Lui, prin spălarea nașterii * din nou și prin înnoirea făcută de Duhul Sfînt, * Rom. 3.24; 9.11; 11.8. Gal. 2.16. Efes. 2.4,8,9. 2 Tim. 1.9. * Ioan. 3.8,6. Efes. 5.26. 1 Pet. 3.21.

6. **pe care L-a** * vărsat din belșug peste noi, prin Isus Hristos, Mîntuitorul nostru; * Ezech. 36.25. Ioel 2.15. Ioan. 1.16. Fapt. 2.23; 10.45. Rom. 5.6.

7. **pentruca** *, odată socotiți neprihăniți prin harul Lui, să ne facem *, în nădejde țin, moștenitori ai vi țin vecimiei. * Rom. 3.24. Gal. 2.16. Cap. 2.11. * Rom. 8.23,24. * Cap. 1.2.

8. **Adevărat** * este cuvîntul acesta, și vreau să spui apăsît aceste lucruri, pentruca cei ce au crezut în Dumnezeu, să caute să fie cei dîntii * în fapte bune. **Îată ce este bine și de folos pentru oam țin**!

9. **Dar de** * întrebările nebune, de înșirările de neamuri, de certuri și cirovăjeli privitoare la Lege, ferește-te, **căci** * sînt nefolositoare și zădărnice. * 1 Tim. 1.4. 2 Tim. 2.23. Cap. 1.14. * 2 Tim. 2.14.

10. **După** * întîia și a doua mustrare, **depărtează-te** * de cel ce aduce dezbinări, * 2 Cor. 13.2. * Mat. 18.17. Rom. 16.17. 2 Tes. 3.6,14. 2 Tim. 3.5. 2 Ioan. 10.

11. **căci știm că** un astfel de om este un stricat și păcătuiește, dela sine fiind osîndit *. * Fapt. 13.46.

12. **Cînd voi trimite la tine pe Artema sau pe Tihic** *, grăbește-te să vii la mine în Nicopol, căci acolo m'am hotărît să iernez. * Fapt. 20.4. 2 Tim. 4.12.

13. **Ai grijă de legiuitorul Zena și Apolo** * să nu ducă lipsă de nimic din ce le trebuie pentru călătoria lor.

14. **Trebuie ca și ai noștri să se deprimă să** * fie cei dîntii în fapte bune, pentru nevoile grabnice, și sa nu * stea neroditori. * 1 Cor. 8. * Rom. 13.2. Filip. 1.11; 4.17. Col. 1.10. 2 Pet. 1.5.

15. **Toți cei ce sînt cu mine** țin trimet sănătate. **Spune sănătate celor** ce ne iubesc în credință.

Harul să fie cu voi cu toți! Amin.

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE FILIMON

1. Pavel, intermniat* al lui Isus Hristos, și fratele Timotei, către prea iubitul Filimon, tovarășul* nostru de lucru,
°Efes. 3.1; 4.1. 2Tim. 1.8. Vers.9. °Filip. 2.25.
2. către sora Apfia și către Arhip*, tovarășul nostru** de luptă, și către Biserica † din casa ta:
°Col. 4.17. °°Filip. 2.25. †Rom. 16.5. 1. Cor. 16.19.
3. Har* și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnul Isus Hristos!
°Efes. 1.2.
4. Mulțămesc* totdeauna Dumnezeu-lui meu, oride câte ori îmi aduc aminte de tine în rugăciunile mele,
°Efes. 1.10. 1Tes. 1.2. 2Tes. 1.3.
5. pentru că am auzit* despre credința pe care o ai în Domnul Isus și dragostea față de toți sfinții.
°Efes. 1.15. Col. 1.4.
6. Îl rog ca această părtășie a ta la credință să se arate prin fapte, cari să dea la iveală* tot binele ce se face între noi în Hristos.
°Filip. 1.9, 11.
7. În adevăr, am avut o mare bucurie și mângiere, pentru dragostea ta, fiindcă, frate, inimile sfinților au fost înviorate* prin tine.
°2Cor. 7.13. 2Tim. 1.16. Vers.20.
8. De aceea, măcar că* am toată slobozenia în Hristos să-ți poruncesc ce trebuie să faci,
°1Tes. 2.6.
9. vreau mai de grabă să-ți fac o rugămintă în numele dragostei, eu, așa cum sînt, bătrînul Pavel; iar* acum intermniat pentru Hristos Isus. °Vers. 1.
10. Te rog pentru copilul meu, pe care l-am născut* în lanțurile mele: pentru Onisim**
°Col. 4.9. °°1Cor. 4.15. Gal. 4.19.
11. care altă dată ți-a fost nefolositor, dar care acum îți va fi folositor și ție și mie.
12. Ți-l trimet înapoi, pe el, inima mea.
13. Aș fi dorit să-l țin la mine, ca*
- să-mi slujească în locul tău cît sînt în lanțuri pentru Evanghelie.
°1Cor. 16.17. Filip. 2.30.
14. Dar n'am vrut să fac nimic fără învoirea ta, pentru că* binele, pe care mi-l faci, să nu fie silit, ci de bună voie.
°2Cor. 9.7.
15. Poate* că el a fost despărțit de tine, pentru o vreme, tocmai că să-l ai pentru vecinicie,
°Fac. 45.5.8.
16. dar nu ca pe un rob, ci mult mai pe sus de cît pe un rob: ca pe un frate* prea iubit, mai ales de mine, și** cu atît mai mult de tine, fie în chip firesc, fie în Domnul!
°Mat. 23.8. 1Tim. 6.2. °°Col. 3.22.
17. Dacă mă socotești dar ca prieten* al tău, primește-l ca pe mine însumi.
°2Cor. 9.23.
18. Și dacă ți-a adus vreo vătămare sau îți este dator cu ceva, pune aceasta în socoteala mea.
19. Eu, Pavel, „voi plăti“ — scriu cu mîna mea — ca să nu-ți zic că tu însuși te datorezi mie.
20. Da, frate, fă-mi binele acesta în Domnul, și înviorază-mi* inima în Hristos!
°Vers.7.
21. Ți-am scris bizuît* pe ascultarea ta, și știu că vei face chiar mai mult de cît îți zic.
°2Cor. 7.18.
22. Tot odată, pregătește-mi un loc de găzduire, căci trag nădejde* să vă fiu dăruit, datorită* rugăciunilor voastre.
°Filip. 1.25; 2.24. °°2Cor. 1.11.
23. Epafra*, tovarășul meu de temniță în Hristos Isus, îți trimete sănătate;
°Col. 1.7; 4.12.
24. tot așa și Marcu*, Aristarh*, Dima†, Luca††, tovarășii mei de lucru.
°Fapt. 12.12, 25. °°Fapt. 19.29; 27.2. Col. 4.10. †2Tim. 4.11. ††2Tim. 4.11.
25. Harul* Domnului nostru Isus Hristos să fie cu duhul vostru! Amin.
°2Tim. 4.22.

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE EVREI

1. După ce a vorbit în vechime părinților noștri prin prooroci, în multe rînduri* și în multe chipuri, Dumnezeu,
°Num. 12.6, 8.
2. la sfîrșitul* acestor zile, ne-a vor-

bit** prin Fiul, pe † care L-a pus moștenitor al tuturor lucrurilor, și prin †† care a făcut și veacurile.
°Deut. 4.30. Gal. 4.4. Efes. 1.10. °°Ioan 1.17; 15.16. Cap. 2.3. †Ps. 2.9. Mat. 21.38; 28.18. Ioan 3.35. Rom. 8.17. ††Ioan 1.3. 1Cor. 8.6. Col. 1.16.

3. El, care* este ogîndirea slavei

Lui și împărțirea Ființei Lui, și care ține toate lucrurile cu Cuvîntul puterii Lui, a făcut și curățirea păcatelor, și a șezut în dreapta Măririi în locurile prea înalte, * Ioan 1.14; 14.9. 2 Cor. 4.4. Col. 1.15. * Ioan 1.4. Col. 1.17. Apoc. 4.11. * Cap. 7.27; 14.26. * Ps. 110.1. Efes. 1.20. Cap. 8.1; 10.12; 12.2. 1 Pet. 3.22.

4. ajungînd cu atît mai pe sus de îngeri, cu cît a * moștenit un Nume mult mai minunat decît al lor.

* Efes. 1.21. Filip. 2.9,10.

5. Căci, căruia dintre îngeri a zis El vreedată: „Tu ești Fiul * Meu; aștăzi Te-am născut?” Și iarăși: „Eu * li voi fi Tată, și El îmi va fi Fiul?”

* Ps. 2.7. Fapt. 13.33. Cap. 5.6. * 2 Sam. 7.14. 1 Cron. 22.10.28.6. Ps. 89.26,27.

6. Și, cînd duce iarăși în lume pe Cel întîi născut*, zice: „Toți * ingerii lui Dumnezeu s'îl se închine!”

* Rom. 8.29. Col. 1.16. Apoc. 1.5. * Deut. 32.43. Ps. 97.7. 1 Pet. 3.22.

7. Și despre îngeri zice: „Din vînturi face * îngeri ai Lui; și dintr'o flacără de foc, slujitori ai Lui”; *

* Ps. 104.4.

8. pe cînd Fiului l-a zis: „Scaunul * Tău de domnie, Dumnezeu, este în veci de veci; toiagul domniei Tale este un toiag de dreptate:”

* Ps. 45.6,7.

9. Tu ai iubit neprihănirea și ai urît nelegiuirea: de aceea, Dumnezeu, Dumnezeul Tău Te-a * uns cu un untdelemn de bucurie mai pe sus decît pe tovarășii Tăi.”

* Isa. 61.1. Fapt. 4.27; 10.38.

ne, ai întemeiat pămîntul; și cerurile

10. și iarăși: „La * început, Tu, Doam-sînt lucrarea minilor Tale. * Ps. 102.25, etc.

11. Ele * vor pieri, dar Tu rămîi; toate se vor învechi ca o haină;

* Isa. 34.4; 51.6. Mat. 24.35. 2 Pet. 3.7,10. Apoc. 21.1.

12. le vei face sul ca pe o manta; și vor fi schimbate; dar Tu ești același; și anii Tăi nu se vor sfîrși.”

13. Și căruia din îngeri i-a zis El vreedată: „Șezi * la dreapta Mea, pînă voi pune pe vrăjmașii Tăi așternut al picioarelor Tale?”

* Ps. 110.1. Mat. 22.44. Marc. 12.36. Luc. 20.42. Vers. 3. Cap. 10.12.

14. Nu sînt oare * toți duhuri slujitoare trimise să îndeplinească o slujbă pentru cei ce vor moșteni * mîntuirea?

* Fac. 19.16; 32.1,2,24. Ps. 34.7; 91.11; 103.20,21. Dan. 3.23; 10.10,11. Mat. 18.10. Luc. 1.19; 2.9,13. Fapt. 12.7, etc.; 27.23. * Rom. 8.17. Tit. 3.7. Iac. 2.5. 1 Pet. 3.7.

2. De aceea, cu atît mai mult trebuie să ne ținem de lucrurile, pe care le-am auzit, ca să nu fim depărtați de ele.

2. Căci, dacă Cuvîntul vestit * prin îngeri s'a dovedit nezezduit, și dacă

orice * abatere și orice neascultare și-a pri mîto dreaptă răsplatire, * Deut. 32.2. Deut. 4.3; 17.2, 5,12; 27.26.

3. cum * vom scăpa noi, dacă stăm nepăsători față de o minuire așa de în în de Domnul, ne-a fost adevărită de cei ce au auzit-o,

* Mat. 4.12 Marc. 1.14. Cap. 1.2. * Luc. 1.2.

4. în timp ce Dumnezeu întărea * mîntuirea lor cu * semne, puteri și felurite minuni, și cu darurile Duhului Sfînt, împărțite * după * voi Sa!

* Marc. 16.20. Fapt. 14.3; 19.11. Rom. 15.18, 19.1 Cor. 2.4. * Fapt. 22.13. * 1 Cor. 12.4,7,11. * Efes. 5.9.

5. În adevăr, nu unor îngeri a supus El lumea * viitoare, despre care vorbim.

* Cap. 6.5. 2 Pet. 3.13.

6. Ba încă, cineva a făcut undeva următoarea mărturisire: „Ce * este omul, ca să-ți aduci aminte de el, sau fiul omului, ca să-l cercetezi?”

* Iov 7.17. Ps. 8.4 etc.; 144.3.

7. L-ai făcut pentru puțină vreme mai pe jos de îngeri, l-ai încununat cu slavă și cu cinste, l-ai pus peste lucrările minilor Tale:

8. toate * le-ai supus sup picioarele lui.”

În adevăr, dacă i-a supus toate, nu i-a lăsat nimic nesupus. Totuși, acum, încă nu * vedem că toate îi sînt supuse.

* Mat. 28.18. 1 Cor. 15.27. Efes. 1.22. Cap. 1.13. * 1 Cor. 15.25.

9. Dar pe Acela *, care a fost făcut „pentru puțină vreme mai pe jos decît ingeri”, adică pe Isus, îl vedem „încununat” cu slavă și cu cinste”, din pricina morții, pe care a suferit-o; pentruca, prin harul lui Dumnezeu, El să guste moartea pentru * toți.

* Filip. 2.7-9. * Fapt. 2.33. * Ioan 3.16; 12.32. Rom. 3.18; 8.32. 2 Cor. 5.15. 1 Tim. 2.6. 1 Ioan 2.2. * Apoc. 5.9.

10. Se cuvenea, în adevăr *, ca Acela pentru * care și prin care sînt toate, și care voia să ducă pe mulți fii la slavă, să desăvîrșească, prin suferințe, pe Căpetenia mîntuirii * lor.

* Luc. 24.46. * Rom. 11.36. * Fapt. 3.15; 31. Cap. 12.2. * Luc. 13.32. Cap. 5.9.

11. Căci Cel * ce sfințește și cei ce sînt * sfințiți, sînt dintr'unul. De aceea, Lui nu-l este rușine să-l numească „frățî”,

* Cap. 10.14. * Fapt. 17.3. * Mat. 28.10. Ioan 20.17. Rom. 8.29.

12. cînd zice: „Voi vesti * Numele Tău fraților Mei; și voi cînta lauda” în mijlocul adunării.”

* Ps. 22.25,26. * Ps. 18.2. Isa. 12.2.

13. Și iarăș: „Imi voi pune încrederea în El.” Și în alt loc: „Iată-Mă*, Eu și copiii, pe cari** Mă i-a dat Dumnezeu!”

• Isa. 8.19. • Ioan 10.29; 17.6, 9, 11, 12.

14. Astfel dar, deoarece copiii sint părtași singelui și cărnii, tot așa și* El însuș a fost deopotrivă părtaș la ele, pentruca**, prin moarte, să nimicească pe cel ce are puterea morții, adică pe diavolul,

• Ioan 1.14. Rom. 8.3. Filip. 2.7. • 1 Cor. 15.54,56. Col. 2.15. 2 Tim. 1.10.

15. și să izbăvească pe toți aceia, cari prin frica morții* erau supuși robiei toată viața lor.

• Luc. 1.74. Rom. 8.15. 2 Tim. 1.7.

16. Căci negreșit, nu în ajutorul inșelului vine El, ci în ajutorul semenilor lui Avraam.

17. Prin urmare, a trebuit să Se asemene* fraților Săi în toate lucrurile, ca să poată fi, în ce privește legăturile cu Dumnezeu, un mare preot milos** și vrednic de încredere, ca să facă ispășire pentru păcatele norodului.

• Filip. 2.7. • Cap. 4.15; 5.1, 2.

18. Și* prin faptul că El însuș a fost ispitit în ceeace a suferit, poate să vină în ajutorul celor ce sint ispițiți.

• Cap. 4.15, 16; 5.2; 7.25.

3.1. Deaceia, frați sfinți, cari aveți parte de chemarea* cerească, ațintiți-vă privirile la Apostolul** și Marele Preot al mărturisirii noastre, adică Isus,

• Rom. 1.7. 1 Cor. 1.2. Efes. 4.1. Filip. 3.14. 2 Tes. 1.11. 2 Tim. 1.9. 2 Pet. 1.10. • Rom. 15.8. Cap. 2.17; 4.14; 5.5; 6.20; 8.1; 9.11. 10.21.

2. care a fost credincios Celuice L-a rinduit, cum și Moise* a fost „credincios în toată casa lui Dumnezeu.”

• Num. 12.7. Vers. 5.

3. Căci El a fost găsit vrednic să aibă o slavă cu atât mai mare decît a lui Moise, cu cît celce* a zidit o casă are mai multă cinste decît casa însăș. —

• Zab. 6.12. Mat. 16.18.

4. Orice casă este zidită de cineva, dar Celce* a zidit toate lucrurile, este Dumnezeu. —

• Efes. 2.10; 3.9. Cap. 1.2.

5. Cît despre Moise*, el a fost „credincios în toată casa lui Dumnezeu”, ca slugă**, ca să mărturisească ț desprec lucrurile, cari aveau să fie vestite mai tirziu.

• Vers. 2. • Exod. 14.31. Num. 12.7. Deut. 3.24. Ios. 1.2; 8.31. † Deut. 18.15, 18.19.

6. Dar Hristos este credincios ca Fiu*, peste** casa lui Dumnezeu. Și casa Lui sintem noi, dacă ț păstrăm pi-

nă la sfîrșit încrederea nezguduită și nădejdea cu care ne lăudăm.

• Cap. 1.2. • 1 Cor. 3.16; 6.19. 2 Cor. 6.16. Efes. 2.21, 22. 1 Tim. 3.13. 1 Pet. 2.5. † Mat. 10.22; 24.13. Rom. 5.2. Col. 1.23. Vers. 14. Cap. 6.11; 10.35.

7. Deaceia, cum zice Duhul* Sfînt: „Astăzi**, dacă auziți glasul Lui,

• 2 Sam. 23.2. Fapt. 1.16. • Ps. 95.7. Vers. 15.

8. nu vă împietriți inimile, ca în ziua răzvrătirii, ca în ziua ispitirii în pustie,

9. unde părinții voștri M'au ispitit, și M'au pus la încercare, și au văzut lucrările Mele patruzeci de ani!

10. De aceea M'am desgustat de neamul acesta, și am zis: „Ei totdeauna se rătăcesc în inima lor. N'au cunoscut căile Mele!

11. Am jurat dar în minia Mea că nu vor intra în odihna Mea!”

12. Luați seama dar, fraților, ca niciunul dintre voi să n'aibă o inimă rea și necredincioasă, care să vă despartă de Dumnezeu cel viu.

13. Ci îndemnați-vă unii pe alții în fiecare zi, cîtă vreme se zice: „Astăzi, pentruca niciunul din voi să nu se împietrească prin înșelăciunea păcatului.

14. Căci ne-am făcut părtași ai lui Hristos, dacă* păstrăm pînă la sfîrșit încrederea nezguduită dela început,

• Vers. 8.

15. cîtă vreme se zice: „Astăzi*, dacă auziți glasul Lui, nu vă împietriți inimile, ca în ziua răzvrătirii.”

• Vers. 7.

16. Cine* au fost, în adevăr, ceice s'au răzvrătit după ceice au ziseră? N'au fost oare toți aceia, cari ieșiseră din Egipt prin Moise?

• Num. 14.2, 4, 11, 24, 30. Deut. 1.34, 36, 38.

17. Și cine au fost aceia de cari S'a desgustat El patruzeci de ani? N'au fost oare ceice păcătuiseră, și ale* căror trupuri moarte au căzut în pustie?

• Num. 14.22, 29, etc.; 26.65. Ps. 106. 26. 1 Cor. 10.5. Iuda 5.

18. Și cui* S'a jurat El că n'au să intre în odihna Lui? Nu S'a jurat oare celorce nu ascultaseră?

• Num. 14.30. Deut. 1.34, 35.

19. Vedem* dar că n'au putut să intre din pricina necredinței lor.

• Cap. 4.6.

4.1. Să* luăm dar bine seama, ca, atîta vreme cît rămîne în picioare făgăduința intrării în odihna Lui, niciunul din voi să nu se pomenească venit prea tirziu.

• Cap. 12.15.

2. Căci și nouă ni s'a adus o veste bună ca și lor; dar lor cuvîntul care le-a fost propovăduit, nu le-a ajutat la nimic, pentrucă n'a găsit credință la cei ce l-au auzit.

3. Pe cînd noi*, fiindcă am crezut, intrăm în „odihna“, despre care a vorbit El, cînd a zis: „Am** jurat în mînia Mea, că nu vor intra în odihna Mea!“ Măcarcă lucrările Lui fuseseră isprăvite încă dela întemeierea lumii.

4. Căci într'un loc a vorbit astfel despre ziua a șaptea: „Dumnezeu S'a* odihnit în ziua a șaptea de toate lucrările Lui.“

5. Și aici este zise iarăși: „Nu vor intra în odihna Mea!“

6. Deci, fiindcă rămîne ca să între unii în odihna aceasta, și pentrucă aceea* căroră li s'a vestit întîi vestea bună n'au intrat în ea, din pricina neascultării lor,

7. El hotărăște din nou o zi: „Astăzi“, — zicînd, în David, după atîta vreme, cum s'a spus mai sus: „Astăzi, dacă auziți glasul Lui, nu vă împietriți inimile!“

8. Căci, dacă le-ar fi dat Iosua odihna, n'ar mai vorbi Dumnezeu după aceea de o altă zi.

9. Rămîne dar o odihnă ca cea de Săbăt pentru poporul lui Dumnezeu.

10. Fiindcă cine intră în odihna Lui, se odihnește și el de lucrările lui, cum S'a odihnit Dumnezeu de lucrările Sale.

11. Să ne grăbim dar să intrăm în odihna aceasta, pentrucă nimeni să nu cadă în aceeaș* pildă de neascultare.

12. Căci Cuvîntul lui Dumnezeu este viu* și lucrător, mai** tăietor decît orice sabie* cu două tăișuri: pătrunde pînă acolo că desparte sufletul și duhul, încheieturile și măduva, judecă simțirile și gîndurile inimii.

13. Nișio* făptură nu este ascunsă de El, ci totul este gol și descoperit** înaintea ochilor Aceluia, cu care avem a face.

14. Astfel, fiindcă avem un Mare Preot* însemnat, care** a străbătut cerurile — pe Isus, Fiul lui Dumne-

zeu — să ț răminem tari în mărturisirea noastră.

15. Căci n'avem un Mare Preot, care să n'aibă milă de slăbiciunile noastre; ci unul care în toate lucrările a fost ispitit* ca și noi, dar ț fără păcat.

16. Să* ne apropiem dar cu deplină încredere de scaunul harului, ca să căpătăm îndurare și să găsim har, pentrucă să fim ajutați la vreme de nevoie.

5. În adevăr, orice mare preot, luat din mijlocul oamenilor, este pus* pentru oameni în** lucrurile privitoare la Dumnezeu, ca ț să aducă daruri și jertfe pentru păcate.

2. El* poate fi îngăduitor cu cei neștiutori și rătăciți, fiindcă și** el este cuprins de slăbiciune.

3. Și, din pricina* acestei slăbiciuni, trebuie să aducă jertfe atît pentru păcatele lui, cît și pentru ale norodului.

4. Nimeni* nu-și ia cîntea aceasta singur, ci o ia dacă este chemat de Dumnezeu, cum a fost Aaron*.

5. Tot așa* și Hristos, nu și-a luat singur slava de a fi Mare Preot, ci o are dela Cel ce l-a zis: „Tu ești Fiul* Meu, astăzi Te-am născut.“

6. Și, cum zice iarăși într'alt loc: „Tu* ești preot în veac, după rînduiala lui Melchisedec.“

7. El este Acela care, în zilele vieții Sale pămîntești, aducînd* rugăcuni și cereri cu** strigăte mari și cu lacrimi către Cel ce ț putea să-L izbăvească dela ț moarte, și fiind ascultat, din pricina evlaviei Lui,

8. măcar* că era Fiul, a învățat să asculte** prin lucrurile pe cari le-a suferit.

9. Și după ce a fost făcut desăvîșit*, S'a făcut pentru toți cei ce-L ascultă, urzitorul unei mințiri veci-

nice,

10. căci a fost numit de Dumnezeu: Mare Preot „după” rânduiala lui Melhisedec.”

° Ver. 6. Cap. 6. 20.

11. Asupra celor de mai sus avem multe* de zis, și lucruri grele de tilcuit; fiindcă v'ați făcut greoi* la pricepere.

° Ioan 16. 12. 2 Pet. 3. 16. ° Mat. 13. 15.

12. În adevăr, voi cari de mult trebuia să fiți învățători, aveți iarăș trebuință de cineva să vă învețe cele* dintîi adevăruri ale cuvintelor lui Dumnezeu, și ați ajuns să aveți nevoie de lapte*, nu de hrană tare.

° Cap. 6. 1. ° 1 Cor. 3. 1—3.

13. Și oricine nu se hrănește decît cu lapte, nu este obicinuit cu cuvîntul despre neprihănire, căci este un prunc*.

° 1 Cor. 13. 11; 14. 20. Efes. 4. 14. 1 Pet. 2. 2.

14. Dar hrana tare este pentru oame-nii mari, pentru aceia a căror judecată s'a deprins, prin întrebuințare, să deosebească* binele și răul.

° Isa. 7. 15. 1 Cor. 2. 14, 15.

6 1. De aceea, să lăsam* adevărurile începătoare ale lui Hristos, și să mergem spre cele desăvîrșite, fără să mai punem din nou temelia pocăinței de faptele moarte*, și a credinței în Dumnezeu,

° Filip. 3. 12—14. Cap. 5. 12. ° Cap. 9. 14.

2. învățătura despre* botezuri, despre* punerea minilor, despre învie-rea morților† și despre †† judecata vecinică.

° Fapt. 19. 4, 5. ° Fapt. 8. 14—17; 19. 6. † Fapt. 17. 31, 32. †† Fapt. 2. 4. 25. Rom. 2. 16.

3. Și vom face lucrul acesta, dacă* va voi Dumnezeu.

° Fapt. 18. 21. 1 Cor. 4. 19.

4. Căci cei ce au fost luminați* oda-tă, și au gustat darul* ceresc, și s'au făcut părtași† Duhului Sfînt,

° Mat. 12. 31, 32. Cap. 10. 26. 2 Pet. 2. 20, 21. 1 Ioan 5. 16. ° Cap. 10. 32. † Ioan 4. 10; 6. 32. Efes. 2. 3.

5. și au gustat Cuvîntul cel bun al lui Dumnezeu și puterile veacului vii-tor* —

° Gal. 3. 2, 5. Cap. 2. 4.

6. și cari totuș au căzut, este cu nepu-tință să fie înoiți iarăș*, și aduși la pocăință, fiindcă** ei răstignesc din nou pentru ei, pe Fiul lui Dumnezeu, și-L dau să fie batjocorit.

° Cap. 2. 5. ° Cap. 10. 29.

7. Cînd un pămînt este adăpat de ploaia care cade adesea pe el, și ro-dește o iarbă folositoare celor pentru cari este lucrat, capătă binecuvîntare* de a Dumnezeu.

° Ps. 65. 10.

8. Dar* dacă aduce spini și mără-cini, este lepădat și aproape să fie ble-

stemat, și sfîrșește prin a i se pune foc.

° Isa. 5. 8.

9. Măcar că vorbim astfel, prea iu-biților, totuș dela voi așteptăm lucruri mai bune și cari însoțesc mîntuirea.

10. Căci* Dumnezeu* nu este ne-drept ca să uite osteneala† voastră și dragostea, pe care ați arătat-o pentru Numele Lui, voi, cari ați ajutat-o†† și ajutați pe sfinți.

° Prov. 14. 31. Mat. 10. 42; 26. 40. Ioan 13. 29. ° Rom. 3. 4. 2 Tes. 1. 6, 7. † 1 Tes. 1. 3, †† Rom. 15. 25. 2 Cor. 8. 4; 9. 1, 12. 2 Tim. 1. 19.

11. Dorim însă ca fiecare* din voi să arate aceeași rivnă, ca să păstreze pînă la sfîrșit o** deplină nădejde,

° Cap. 3. 6, 14. ° Col. 2. 2.

12. așa încît să nu vă leneviți, ci să călcați pe urmele celor ce, prin credin-ță și răbdare, moștenesc* făgăduin-tele.

° Cap. 10. 36.

13. Dumnezeu, cînd a dat lui Avraam făgăduința, fiindcă nu putea să Se jure pe unul mai mare decît El, s'a* jurat pe Sine însuș,

° Fac. 22. 16, 17. Ps. 105. 9. Luc. 1. 73.

14. și a zis: „Cu adevărat te voi binecuvînta, și îți voi înmulți foarte mult sămînța.”

15. Și astfel, fiindcă a așteptat cu răbdare, a dobîndit făgăduința.

16. Oamenii, ce-i drept, obicinuesc să jure pe cineva mai mare; jurămîntul* este o cheazăie, care pune capăt orîșicării neînțelegeri dintre ei.

° Exod. 22. 11.

17. Deaceia și Dumnezeu, fiindcă voia să dovedească cu mai multă tărie moștenitorilor* făgăduinței nestrămu-tarea** hotărîrii Lui, a venit cu un jurămînt;

° Cap. 11. 9. ° Rom. 11. 29.

18. pentruca, prin două lucruri cari nu se pot schimba, și în cari este cu neputință ca Dumnezeu să mintă, să găsim o puternică îmbărbătare noi, a căror scăpare a fost să apucăm nădej-de care ne era pusă* înainte,

° Cap. 12. 1.

19. pe care o avem ca o ancoră a su-fletului; o nădejde tare și neclintită, care* pătrunde dincolo de perdeaua dinlăuntru Templului,

° Lev. 16. 15. Cap. 9. 7.

20. unde* Isus a intrat pentru noi ca înainte mergător, cînd a fost făcut** „Mare Preot în veac, după rânduiala lui Melhisedec”.

° Cap. 4. 14; 8. 1; 9. 24. ° Cap. 3. 1; 5. 6, 10; 7. 17.

7 1. În adevăr, Melhisedec* acesta, împăratul Salemului, preot al Dum-nezeului Prea Înalt, — care a întîm-pinat pe Avraam cînd acesta se întor-

cea dela măcelul împăraților, care l-a binecuvîntat,

• Fac. 14, 18, etc.

2. care a primit dela Avraam zeciuială din tot, — care, după însemnarea numelui său, este întâi, „Împărat al neprăhării”, apoi și „Împărat al Salemului”, adică „Împărat al păcii”; 3. fără tată, fără mamă, fără spîță de neam, neavînd nici început al zilelor, nici sfîrșit al vieții, — dar care a fost asemănat cu Fiul lui Dumnezeu, — rămîine preot în veac.

4. Vedeți bine dar cît de mare a fost el, dacă* pînă și patriarhul Avraam l-a dat zeciuială din prada de război!

• Fac. 14, 20.

5. Aceia* dintre fiii lui Levi, cari îndeplinesc slujba de preoți, după Lege, au poruncă să ia zeciuială dela norod, adică dela frații lor, cu toate că și ei se coboară din Avraam.

• Num. 18, 21, 26.

6. Iar el, care nu se coboara din familia lor, a luat zeciuială dela Avraam, și* a binecuvîntat pe** cel ce avea făgăduințele.

• Fac. 14, 19. • Rom. 4, 13. Gal. 3, 18.

7. Dar fără îndoială că cel mai mic este binecuvîntat de cel mai mare.

8. Și apoi aici, cei ce iau zeciuială, sînt niște oameni muritori; pe cînd acolo, o ia cineva, despre* care se mărturisește că este viu. • Cap. 5, 6; 6, 20.

9. Mai mult, însuși Levi, care ia zeciuială, a plătit zeciuiala, ca să zicem așa, prin Avraam;

10. căci era încă în coapsele strămoșului său, cînd a întîmpinat Melhisedec pe Avraam.

11. Dacă*, dar, desăvîrșirea ar fi fost cu putință prin preoția Leviților, — cîci supt preoția aceasta a primit poporul Legea — ce nevoie mai era să se ridice un alt preot „după rînduiala lui Melhisedec”, și nu după rînduiala lui Aaron? • Gal. 2, 21. • Vers. 18, 19. • Cap. 8, 7.

12. Pentru că, odată schimbată preoția, trebuia numaidecît să aibă loc și o schimbare a Legii.

13. În adevăr, Acele despre care sînt zise aceste lucruri, face parte dintr'o altă seminție, din care nimeni n'a slujit altarului.

14. Căci este vădit că Domnul nostru a ieșit din* Iuda, seminție, despre care Moise n'a zis nimic cu privire la preoție.

• Im. 11, 1. Mat. 1, 3. Luc. 3, 33. Rom. 1, 3. Apoc. 5, 6.

15. Lucrul acesta se face și mai lu-

minos cînd vedem ridîcîndu-se, după asemănarea lui Melhisedec, un alt preot,

16. pus nu prin legea unei porunci pămîntești, ci prin puterea unei vieți neperitoare.

17. Fiindcă iată ce se mărturisește despre El: „Tu* ești preot în veac, după rînduiala lui Melhisedec”.

• Ps. 110, 4. • Cap. 5, 6; 10, 6, 20.

18. Astfel, pe deoparte, se desființează aici o poruncă de mai înainte, din pricina neputinței* și zădărnici ei —

• Rom. 8, 3. Gal. 4, 9.

19. căci Legea* n'a făcut nimic desăvîrșit — și pe de altă, se pune în loc o nădejde** mai bună, prin care ne apropiem de Dumnezeu.

• Fapt. 13, 39.

Rom. 3, 20, 21, 28; 8, 3. Gal. 2, 16. • Cap. 9, 9. • Cap. 6, 15; 5, 6.

20. Și fiindcă lucrul acesta nu s'a făcut fără jurămint, —

21. căci, pe cînd Leviții se făceau preoți fără jurămint, Isus S'a făcut preot prin jurămintul Celui ce l-a zis: „Domnul a jurat”, și nu Se va căi: „Tu ești preot în veac, după rînduiala lui Melhisedec”, —

• Ps. 110, 4.

22. prin chiar faptul acesta, El s'a făcut* chezașul unui legămint mai bun.

• Cap. 8, 6; 9, 15; 12, 24.

23. Mai mult, acolo au fost preoți în mare număr, pentru că moartea îi împiedecă să rămîină pururea.

24. Dar El, fiindcă rămîne „în veac”, are o preoție, care nu poate trece dela unul la altul.

25. Da aceea și poate să mintuiască în chip desăvîrșit pe cei ce se apropie de Dumnezeu prin El, pentru că trăiește pururea ca să mijlocească* pentru ei.

• Rom. 8, 34. 1 Tim. 2, 5. • Cap. 9, 24. 11, 14; 2, 1.

26. Și tocmai un astfel de Mare Preot ne trebuia: sînt*, nevinovat, fără pată, despărțit de păcătoși, și** înălțat mai pe sus de ceruri,

• Cap. 4, 15. • Efre. 1, 20; 4, 10. • Cap. 8, 1.

27. care n'are nevoie, ca ceilalți mari preoți, să aducă jertfe în fiecare zi, întîi* pentru păcatele sale, și** apoi pentru păcatele norodului, căci lucrul acesta l-a făcut odată pentru totdeauna, cînd S'a adus jertfă pe Sine însuș.

• Lev. 9, 7; 16, 6, 11. • Cap. 5, 3; 9, 7. • Lev. 16, 15. • Rom. 6, 10. • Cap. 9, 12, 28; 10, 12.

28. În adevăr, Legea pune mari preoți pe niște oameni* supuși slăbiciunii; dar cuvîntul jurămintului, făcut după ce a fost dată Legea, pune pe Fiul, care** este desăvîrșit pentru vecinicie.

• Cap. 6, 1, 2. • Cap. 2, 10; 3, 5.

8. 1. Punctul cel mai însemnat al celor spuse este că avem un Mare Preot, care* S'a așezat la dreapta scaunului de domnie al Măririi, în ceruri,

°Efes. 1.20. Col. 3.1. Cap. 1.3; 10.12; 12.2.

2. ca slujitor al Locului prea sfânt* și al adevăratului cort*, care a fost ridicat nu de un om, ci de Domnul.

°Cap. 9.8, 12.24. °°Cap. 9.11.

3. Orice mare preot* este pus să aducă lui Dumnezeu daruri și jertfe. De aceea era** de trebuință ca și celalt Mare Preot să aibă ceva de adus.

°Cap. 5.1. °°Efes. 5.2. Cap. 9.14.

4. Dacă ar fi pe pământ, nici n'ar mai fi preot, fiindcă sint ceice aduc darurile după Lege.

5. Ei fac o slujbă, care este chipul și umbra* lucrurilor cerești, după poruncile primite de Moise dela Dumnezeu, cînd avea să facă cortul: „la sea-ma**“, i s'a zis, „să faci totul după chipul care ți-a fost arătat pe munte“.

°Col. 2.17. Cap. 9.23; 10.1. °°Exod. 25.40; 26.30; 27.8; Num. 8.4. Fapt. 7.44.

6. Dar acum Hristos a căpătat* o slujbă cu atît mai înaltă cu cît legămîntul al cărui mijlocitor este El, e mai bun, căci este așezat pe făgăduințe mai bune.

°2 Cor. 3.6, 8, 9. Cap. 7.22.

7. În* adevăr, dacă legămîntul dintîii ar fi fost fără cusur, n'ar mai fi fost vorba să fie înlocuit cu un al doilea.

°Cap. 7.11, 18.

8. Căci ca o mustrare a zis Dumnezeu lui Israel: „lată*, vin zile, zice Domnul, cînd voi face cu casa lui Israel și cu casa lui Iuda un legămînt nou;

°Ier. 31.31—34.

9. nu ca legămîntul, pe care l-am făcut cu părinții lor, în ziua cînd i-am apucat de mină, ca să-i scot din țara Egiptului. Pentru că n'au rămas în legămîntul Meu, și nici Mie nu Mi-a păsă de ei, zice Domnul.

10. Dar iată* legămîntul, pe care-l voi face cu casa lui Israel, după acele zile, zice Domnul: voi pune legile Mele în mintea lor și le voi scrie în inimile lor; Eu** voi fi Dumnezeuul lor, și ei vor fi poporul Meu.

°Cap. 10.10. °°Zah. 8.8.

11. Și nu* vor mai învăța fiecare pe vecinul sau pe fratele său, zicînd: „Cunoaște pe Domnul!“ Căci toți Mă vor cunoaște, dela cel mai mic pînă la cel mai mare dintre ei.

°Isaia 43.13. Ioan 6.45. 1 Ioan 2.27.

12. Pentru că le voi ierta nelegiuirile,

și* nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatele și fărădelegile lor**.

°Rom. 11.27. Cap. 10.17.

13. Prin faptul că zice*: „Un nou legămînt“, a mărturisit că cel dintîii este vechi; iar ce este vechi, ce a îmbătrînit, este aproape de peire.

°2 Cor. 5.17.

9. 1. Legămîntul dintîii avea și el porunci privitoare la slujba dumnezeiască și la un locaș* pămîntesc de închinare.

°Exod. 25.8.

2. În adevăr*, s'a făcut un cort. În** partea dinainte, numită „Locul Sfînt“, era sfeșnicul †, masa †† și pinile pentru punerea înaintea Domnului;

°Exod. 26.1. °°Exod. 26.35; 40.4. †Exod. 25.31. ††Exod. 25.23, 30. Lev. 24.5, 6.

3. după* perdeaua a doua se afla partea cortului care se chema „Locul prea sfînt“ †. †Exod. 26.31, 33; 40.3, 21. Cap. 6.19.

4. El avea un altar de aur pentru tămîie, și* chivotul legămîntului, ferecat peste tot cu aur. În chivot era un vas** de aur cu mană, toiagul lui Aaron †, care înfrunzește, și tablele †† legămîntului.

°Exod. 25.10; 26.36; 40.321. °°Exod. 16.33, 34. †Num. 17.10. ††Exod. 25.16, 21; 24.23; 40.20. Deut. 10.2, 5. 1 Reg. 8.9, 21. 2 Cron. 5.10.

5. Deasupra* erau heruvimii slavei, cari acopereau capacul ispașirii † cu umbra lor. Nu este vremea să vorbim acum cu deamăruntul despre aceste lucruri.

°Exod. 25.18, 22. Lev. 16.2. 1 Reg. 8.6, 7.

6. Și după ce au fost întocmite astfel lucrurile acestea, preoții* cari fac slujbele, intră totdeauna în partea dintîii a cortului.

°Num. 28.3. Dan. 8.11.

7. Dar în partea a doua intră numai marele preot, odată* pe an, și nu fără singe, pe** care îl aduce pentru sine însuși și pentru păcatele din neștiință ale norodului.

°Exod. 30.10. Lev. 16.2, 11, 12, 15, 34. Vers. 25. °°Cap. 5.3; 7.27.

8. Prin aceasta, Duhul Sfînt* arată că** drumul în Locul prea sfînt, nu era încă deschis cită vreme sta în picioare cortul dintîii.

°Cap. 10.19, 20. °°Ioan 14.8.

9. Aceasta era o asemănare pentru vremurile de acum, cînd se aduc daruri și jertfe, cari* nu pot duce pe cel ce se închină în felul acesta, la desăvîrșirea cerută de cugetul lui.

°Gal. 3.21. Cap. 7.18, 19; 10.1, 11.

10. Ele sînt doar niște porunci pămîntești, date, ca toate cele privitoare

1. Sau Sfînta Sfîntelor. 2. Sau scaunul îndurării.

la mîncări* băuturi și felurite** spălături, pînă Ț la o vreme de îndreptare.
* Lev. 11. 2. Col. 2. 16. ** Num. 19. 7, etc. † Eze. 2. 15. Col. 2. 20. Cn. p. 16.

11. Dar Hristos a venit ca Mare Preot* al bunurilor** viitoare, a trecut prin Ț cortul acela mai mare și mai desăvîrșit, care nu este făcut de mini, adică nu este din zidirea aceasta;

* Cap. 3. 1. ** Cap. 10. 1. † Cap. 8. 2.

12. și a intrat, odată pentru totdeauna, în Locul prea sfînt, nu cu* singe de Țapi și de viței, ci** cu însuș singele Său, după ce a căpătat Ț o răscumpărare vecinică ȚȚ.

* Cap. 10. 4. ** Fapt. 20. 28. Efe. 1. 7. Col. 1. 14. 1 Pet. 1. 19. Apoc. 1. 5; 5. 9. † Zab. 3. 0. Vers. 28. Cap. 10. 10. † Ț Dan. 9. 24.

13. Căci dacă singele* taurilor și al Țapilor și** cenușa unei vaci, stropită peste cei întinați, îi sfințește și le aduce curățirea trupului,

* Lev. 16. 14, 16. ** Num. 19. 2, 17, etc.

14. cu cît mai mult singele* lui Hristos, care**, prin Duhul cel vecinic, S'a adus pe Sine Ț însuș jertfă fără pată lui Dumnezeu, vă va ȚȚ curăți cugețul vostru de faptele* Ț moarte, ca să slujiți Ț Dumnezeu lui viu!

* 1 Pet. 1. 19. 1 Ioan 1. 7. Apoc. 1. 6. ** Rom. 1. 4. 1 Pet. 3. 18. † Efe. 5. 2. Tit. 2. 14. Cap. 7. 27. †† Cap. 1. 3; 6. 22. †† Cap. 6. 1. †† Luc. 1. 74. Rom. 6. 13, 22. 1 Pet. 4. 2

15. Și tocmai* de aceea este El mijlocitorul** unui legămînt nou, pentru ca Ț, prin moartea Lui pentru răscumpărarea din abaterile făptuite supt legămîntul dintii, cei ȚȚ ce au fost chemați, să capete vecinica moștenire, care le-a fost făgăduită.

* 1 Tim. 2. 5. ** Cap. 7. 22; 8. 5; 12. 24. † Rom. 3. 25; 5. 6. 1 Pet. 3. 18. †† Cap. 3. 1.

16. În adevăr, acolo unde este un testament, trebuie neapărat să aibă loc moartea celui ce l-a făcut.

17. Pentrucă un testament* nu capătă putere decît după moarte. N'are nici o putere cită vreme trăiește cel ce l-a făcut.

* Gal. 3. 15.

18. De aceea* și întiul legămînt n'a fost sfințit fără singe.

* Exod. 24. 6, etc.

19. Și într'adevăr, Moise, după ce a rostit înaintea întregului norod toate poruncile Legii, a luat* singe de viței și de Țapi, cu** apă, lînă stacojie și isop, a stropit cartea și tot norodul,

* Exod. 24. 5, 6, 8. Lev. 16. 14, 15, 18. ** Lev. 14. 4, 6, 7, 49, 51, 52.

20. și a zis: „Acesta* este singele legămîntului, care a poruncit Dumnezeu să fie făcut cu voi.“

* Exod. 24. 8. Mat. 26. 28.

21. De asemenea, a stropit cu singe cortul* și toate vasele pentru slujbă.

* Exod. 29. 12. 30. Lev. 8. 15. 19. 16. 14. 15, 16, 18, 19.

22. Și, după Lege, aproape totul este curățit cu singe; și* fără vărsare de singe, nu este iertare.

23. Dar, deoarece chipurile* lucrurilor cari sînt în ceruri, au trebuit curățite în felul aces Ț, trebuia ca înseși lucrurile cerești să fie curățite cu jertfe mai bune decît acestea.

* Cap. 8. 5.

24. Căci* Hristos n'a intrat într'un locaș de închinare făcut de mină omenească, după chipul** adevăratului locaș de închinare, ci a intrat chiar întru noi, înaintea lui Dumnezeu.

* Cap. 8. 20. ** Cap. 8. 2. † Rom. 8. 34. Cap. 7. 25. 1 Ioan 2. 1.

25. Și nu ca să Se aducă de mai multe ori jertfă pe Sine însuș, ca marele preot*, care intră în fiecare an în Locul prea sfînt cu un singe, care nu este al lui;

* Vers. 7.

26. fiindcă atunci ar fi trebuit să pătimească de mai multe ori dela înțemeierea lumii; pe cînd acum, la sfîrșitul* veacurilor, S'a arătat o singură dată**, ca să șteargă păcatul prin jertfa Sa.

* Vers. 12. Cap. 7. 27; 10. 10. 1 Pet. 2. 14. ** 1 Cor. 10. 11. Gal. 4. 4. Efe. 1. 10.

27. Și*, după cum oamenilor le este rînduit să moară o singură dată, iar** după aceea vine judecata,

* Fnc. 3. 19. Ecl. 9. 20. ** 2 Cor. 5. 10. Apoc. 20. 12, 13.

28. tot așa, Hristos*, după ce S'a adus** jertfă o singură dată, ca să poarte păcatele multora Ț, Se va arăta a doua oară, nu în vederea păcatului, ca să aducă mîntuirea celor ȚȚ ce-l așteaptă.

* Rom. 6. 10. 1 Pet. 3. 18. ** 1 Pet. 2. 24. 1 Ioan 3. 5. † Mat. 26. 28. Rom. 5. 15. †† Tit. 2. 13. 2 Pet. 3. 12.

10. În adevăr, Legea, care are umbra* bunurilor** viitoare, nu înfățișarea adevărată a lucrurilor, nu Ț poate niciodată, prin aceleași jertfe, cari se aduc neîncetat în fiecare an, să facă desăvîrșiți ȚȚ pe cei ce se apropie.

* Col. 2. 17. Cap. 8. 5; 9. 23. ** Cap. 9. 11. † Cap. 11. 9

2. Altfel, n'ar fi încetat ele oare să fie aduse, dacă cei ce le aduceau, fiind curățiți odată, n'ar mai fi trebuit să mai aibă cunoștința de păcate?

3. Dar* aducerea aminte a păcatelor este înoită din an în an, tocmai prin aceste jertfe;

* Lev. 16. 21. Cap. 9. 7.

4. căci este cu neputință* ca singele taurilor și al Țapilor să șteargă păcatele.

* Mic. 6. 6, 7. Cap. 9. 13. Vers. 11.

5. De aceea, cînd intră în lume, El zi-

ce: „Tu n'ai voit nici jertfă, nici prinos; ci Mi-ai pregătit un trup;

6. n'ai primit nici arderi de tot*, nici jertfe pentru păcat. *Ps. 40. 8, etc.; 50. 8, etc. Isa. 1. 11. Ier. 6. 20. Amos 6. 21, 22.

7. Atunci am zis: „Iată-Mă (în sulul cărții este scris despre Mine), vin să fac voia Ta, Dumnezeule!“

8. După ce a zis întâi: „Tu n'ai voit și n'ai primit nici jertfe, nici prinoase, nici arderi de tot, nici jertfe pentru păcat“, (lucruri aduse toate după Lege),

9. apoi zice: „Iată-Mă, vin să fac voia Ta, Dumnezeule“. El desființează astfel pe cele dintii, ca să pună în loc pe a doua.

10. Prin* această „voie“ am fost sfințiți noi, și anume prin** jertfirea trupului lui Isus Hristos, odată pentru totdeauna. *Ioan 17. 19. Cap. 13.12. **Cap. 9.12.

11. Și, pe cînd orice preot face slujba în fiecare* zi, și aduce de multe ori aceleași jertfe, cari** niciodată nu pot șterge păcatele, *Num. 28. 3. Cap. 7. 27. **Vers. 4.

12. El*, dimpotrivă, după ce a adus o singură jertfă pentru păcate, S'a așezat pentru totdeauna la dreapta lui Dumnezeu, *Col. 3. 1. Cap. 1. 3.

13. și așteaptă de acum ca vrăjmașii* Lui să-l fie făcuți așternut al picioarelor Lui. *Ps. 110. 1. Fapt. 2. 35. 1 Cor. 15. 25. Cap. 1. 13.

14. Căci printr-o singură jertfă El a făcut* desăvîrșiți pentru totdeauna pe cei ce sînt sfințiți. *Vers. 1.

15. Lucrul acesta ni-l adevărește și Duhul sfînt. Căci, după ce a zis:

16. „Iată legămîntul* pe care-l voi face cu ei după acele zile, zice Domnul: voi pune legile Mele în inimile lor, și le voi scrie în mintea lor“ *Jer. 31. 33, 34. Cap. 8. 10, 12.

17. adaugă: „Și nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatele lor, nici de fărâdelegile lor.“

18. Dar acolo unde este iertare de păcate, nu mai este nevoie de jertfă pentru păcat.

19. Astfel dar, fraților, fiindcă prin singele* lui Isus avem o intrare sloboadă** în Locul prea sfînt,

20. pe calea* cea nouă și vie, pe care ne-a deschis-o El, prin** perdeaua din lăuntru, adică trupul Său: — *Ioan 10. 9; 14. 6. Cap. 9. 8. **Cap. 9. 3.

21. și fiindcă avem un Mare preot* pus peste casa** lui Dumnezeu, *Cap. 4. 14. **1 Tim. 3. 15.

22. să* ne apropiem cu o inimă curată, cu credință deplină**, cu inimile stropite și curățite de ț un cuget rău, și cu trupul spălat ță cu o apă curată. *Cap. 4. 16. **Efes. 3. 12. Iac. 1. 6. 1 Ioan 3. 21. 1 Cor. 9. 14. 1 Tim. 3. 25. 2 Cor. 7. 1.

23. Să* ținem fără șovăire la mărturisirea nădejzii noastre, căci credincios** este Cel ce a făcut făgăduința. *Cap. 4. 14. **1 Cor. 1. 9; 10. 13. 1 Tes. 5. 24. 2 Tes. 3. 3. Cap. 11. 11.

24. Să veghem unii asupra altora, ca să ne îndemnăm la dragoste și la fapte bune.

25. Să nu părăsim* adunarea noastră, cum au unii obicei; ci să ne îndemnăm unii pe alții, și cu** atît mai mult, cu cît vedeți că ziua se apropie ț. *Fapt. 2. 42. Iuda 19. **Rom. 13. 11. 1 Filip. 4. 5. 2 Pet. 3. 9, 11, 14.

26. Căci, dacă* păcătuiți cu voia, după** ce am primit cunoștința adevărului, nu mai rămîne nici o jertfă pentru păcate, *Num. 15. 30. Cap. 6. 4. **2 Pet. 2. 20, 21.

27. ci doar o așteptare înfricoșată a judecării, și văpaia* unui foc, care va mistui pe cei răzvrățiți. *Ezec. 36. 6. Tef. 1. 18; 3. 8. 2 Tes. 1. 8. Cap. 12. 29.

28. Cine* a călcat Legea lui Moise, este omorît fără milă, pe mărturia** a doi sau trei martori. *Cap. 2. 2. *Deut. 17. 2, 6; 19. 15. Mat. 18. 16. Ioan 8. 17. 2 Cor. 13. 1.

29. Cu cît* mai aspră pedeapsă credeți că va lua cel ce va călca în picioare pe Fiul lui Dumnezeu, va pîngări** singele legămîntului, cu care a fost sfințit, și va batjocori ț pe Duhul harului? *Cap. 2. 3; 12. 25. **1 Cor. 11. 29. Cap. 13. 20. 1 Mat. 12. 31, 32. Efes. 4. 30.

30. Căci știm cine este Cel ce a zis: „A* Mea este răzburarea, Eu voi răsplăti!“ Și în altă parte: „Domnul* va judeca pe poporul Său.“

*Deut. 32. 35. Rom. 12. 19. **Deut. 32. 36. Ps. 60. 4; 135. 14.

31. Grozav* lucru este să săzi în minile Dumnezeului celui viu! *Luc. 12. 5.

32. Aduceți-vă* aminte de zilele dela început, cînd, după ce ați fost luminați**, ați dus o mare ț luptă de suferințe:

*Gal. 3. 4. 2 Ioan 8. **Cap. 6. 4. 1 Filip. 1. 29, 30. Col. 2. 1.

33. pe de o parte, erați puși ca privesc în mijlocul ocărilor și necazurilor, și pe de alta, văți făcut părtași** cu aceia cari aveau aceeași soartă ca voi. *1 Cor. 4. 9. **Filip. 1. 7; 4. 14. 1 Tes. 2. 14.

34. În adevăr, ați avut milă de cei din temniță* și ați primit cu bucurie răpirea** averilor voastre, ca unii ca-

ri știți că aveți ȋn ceruri o avuție mai bună, care ȋȋ dăinuiește.

• Filip. 1. 7. 2 Tim. 1. 16. • Mat. 5. 12. Fapt. 5. 41. Iac. 1. 2. • Mal. 3. 20; 19. 21. Luc. 12. 30. 1 Tim. 6. 19. ȋȋ Mat. 6. 12; 10. 32.

35. Să nu vă părăsiți dar încrederea voastră, pe care o așteaptă o mare răsplătire!

36. Căci* aveți nevoie de răbdare, ca, după ce ați ȋmplinit voia lui Dumnezeu, să puteți căpăta** ce v'a fost făgăduit. • Luc. 21. 19. Gal. 6. 9. Cap. 12. 1. • Col. 3. 24. • 1 Pet. 1. 9.

37. „Încă* puțină, foarte puțină vreme“, și „Cel** ce vine va veni, și nu va zăbovi.

• Luc. 18. 8. 2 Pet. 3. 9. • Hab. 2. 3. 4.

38. Și cel neprihănit* va trăi Prin credință: dar dacă dă înapoi, suflul Meu nu găsește plăcere în el.“

• Rom. 1. 17. Gal. 3. 11.

39. Noi însă nu sintem din aceia cari dau înapoi ca să se peardă, ci din aceia cari au credință** pentru mintuirea sufletului.

• 2 Pet. 2. 20, 21. • Fapt. 16. 30, 31. 1 Tes. 5. 9. 2 Tes. 2. 14.

11. Și credință este o încredere neclintită în lucrurile* nădăjduite, o puternică încredințare despre lucrurile cari nu se văd. • Rom. 8. 24, 25. 2 Cor. 4. 18; 5. 7.

2. Pentrucă* prin aceasta, cei din vechime au căpătat o bună mărturie.

• Vers. 39.

3. Prin credință pricepem că lumea* a fost făcută prin Cuvîntul lui Dumnezeu, așa că tot ce se vede n'a fost făcut din lucruri cari se văd.

• Fac. 1. 1. Ps. 33. 6. Ioan. 1. 3. Cap. 1. 2. 2 Pet. 3. 5.

4. Prin credință a adus Abel* lui Dumnezeu o jertfă mai bună decît Cain. Prin ea a căpătat el mărturia că este neprihănit, căci Dumnezeu a primit darurile lui. Și prin ea vorbește el încă**, măcar că este mort.

• Fac. 4. 4. 1 Ioan. 3. 12. • Fac. 4. 10.

5. Prin credință a fost mutat Enoh* de pe pămînt, ca să nu vadă moartea. Și n'a mai fost găsit, pentrucă Dumnezeu îl mutase. Căci înainte de mutarea lui, primise mărturia că este plăcut lui Dumnezeu.

• Mat. 23. 36. Cap. 12. 24. Fac. 5. 22, 24.

6. Și fără credință este cu neputință să fim plăcuți Lui! Căci cine se apropie de Dumnezeu, trebuie să creadă că El este, și că răsplătește pe cei ce-L caută.

7. Prin credință Noe*, cînd a fost înștiințat de Dumnezeu despre lucruri

cari încă nu se vedeau, și, plin de o teamă sfîntă, a** făcut un chivot ca să-și scape casa; prin ea, el a osîndit lumea, și a ajuns moștenitor al neprihănirii ȋ care se căpăta prin credință.

8. Prin credință Avraam*, cînd a fost chemat să plece într'un loc, pe care avea să-L ia ca moștenire, a ascultat, și a plecat fără să știe unde se duce.

• Fac. 12. 1, 4. Fapt. 7. 2-4.

9. Prin credință a venit și s'a așezat el în țara făgăduinței, ca într'o țară care nu era a lui, și a locuit în* corturi, ca și Isaac și Iacov, cari erau împreună moștenitori** cu el ai aceleiaș făgăduințe.

• Fac. 12. 8; 13. 3, 18; 19. 1. • Cap. 6. 17.

10. Căci el aștepta ceteata* care are temelii tari, al** cărei meșter și ziditor este Dumnezeu.

• Cap. 12. 22; 13. 14. • Cap. 3. 4. Apoc. 21. 2, 10.

11. Prin credință și Sara*, cu toată vîrsta ei trecută, a** primit putere să zămislească, fiindcă a crezut în credincioșia ȋ Celui ce-i făgăduise.

• Fac. 17. 19; 18. 14; 21. 2. • Luc. 1. 36. ȋ Rom. 4. 21. Cap. 10. 23.

12. De aceea, dintr'un singur om, și încă un om* aproape mort, s'a născut o sămînță în mare număr, ca* stelele cerului, ca nisipul de pe malul mării, care nu se poate număra.

• Rom. 4. 19. • Fac. 22. 17. Rom. 4. 18.

13. În credință au murit toți aceștia, fără să fi căpătat* lucrurile făgăduite: ci** doar le-au văzut și le-au urat de bine de departe, mărturisind ȋ că sint străini și călători pe pămînt.

• Vers. 27. Ioan. 8. 56. ȋ Fac. 23. 4; 47. 9. 1 Cron. 2. 15. Ps. 39. 12; 119. 19. 1 Pet. 1. 17; 2. 11.

14. Cei ce vorbesc în felul acesta, arată* deslușit că sint în căutarea unei patrii.

• Cap. 13. 14.

15. Dacă ar fi avut în vedere pe aceia din care ieșiseră, negreșit că ar fi avut vreme să se întoarcă în ea.

16. Dar doreau o patrie mai bună, adică o patrie cerească. De aceea lui Dumnezeu nu-l este rușine să* Se numească Dumnezeul lor, căci le-a** pregătit o cetate.

• Exod. 3. 4, 15. Mat. 22. 32. Fapt. 7. 32. • Filip. 3. 20. Cap. 13. 14.

17. Prin credință a adus Avraam* jertfă pe Isaac, cînd a fost pus la încercare: el, care primise făgăduințele** cu bucurie, a adus jertfă pe singurul lui fiu!

• Fac. 22. 1, 9. • Iac. 2. 21.

18. El căruia i se spusese: „În* Isaac

vei avea o sămînță care-ți va purta numele!"

° Fac. 21.12. Rom. 9.7.

19. Căci se gîdea că Dumnezeu poate* să învieze chiar și din morți: și, drept vorbind, ca înviat din morți l-a primit înapoi.

° Rom. 4. 17, 19, 21.

20. Prin credință a dat Isaac* lui Iacov și Esau o binecuvîntare, care avea în vedere lucrurile viitoare.

° Fac. 27. 27, 39.

21. Prin credință Iacov, cînd a murit, a binecuvîntat* pe fiecare din fiii lui Iosif, și „s'a* închinat, rezemat pe virful tolagului său."

° Fac. 48. 6, 16, 20. ° Fac. 47. 31.

22. Prin credință a pomenit Iosif*, cînd i s'a apropiat sfîrșitul, de ieșirea fiilor lui Israel din Egipt, și a dat porunci cu privire la oasele sale.

° Fac. 50. 24. 25. Exod. 13. 19.

23. Prin credință a fost ascuns Moise* trei luni de părinții lui, cînd s'a născut: pentru că vedeau că era frumos copilul, și nu s'au lăsat înspăimîntați de porunca* împăratului.

° Exod. 2. 2. Fapt. 7. 20. ° Exod. 1. 16, 22.

24. Prin credință Moise*, cînd s'a făcut mare, n'a vrut să fie numit fiul fiicei lui Faraon,

° Exod. 2. 10, 11.

25. ci a vrut* mai bine să sufere împreună cu poporul lui Dumnezeu decît să se bucure de plăcerile de o clipă ale păcatului.

° Ps. 81. 10.

26. El socotea ocara* lui Hristos ca o mai mare bogăție decît comorile Egiptului, pentru că avea ochii pironiți spre răsplătire*.

° Cap. 13. 13. ° Cap. 10. 35.

27. Prin credință a* părăsit el Egiptul, fără să se teamă de minia împăratului; pentru că a rămas neclintit, ca și cum ar** fi văzut pe Cel ce este nevăzut.

° Exod. 10. 28, 29; 12. 37; 13. 17, 18. ° Vers. 13.

28. Prin credință a* prăznuit el Paștele și a făcut stropirea singelui, pentru că Nimicitorul celor întîi născuți să nu se atingă de ei.

° Exod. 12. 21, etc.

29. Prin credință au* trecut ei marea Roșie ca pe uscat, pe cînd Egiptenii, cari au încercat s'o treacă, au fost înghițiți.

° Exod. 14. 22, 29.

30. Prin credință au căzut zidurile* Ierihonului, după ce au fost ocolite șapte zile.

° Jos. 6. 20.

31. Prin credință n'a perit curva Rahav* împreună cu cei răzvrătiți, pentru că găzduise** iscoadele cu bunăvoință.

° Jos. 6. 23. Iac. 2. 23. ° Jos. 2. 1.

32. Și ce voi mai zice? Căci nu mi-ar ajunge vremea, dacă aș vrea să vor-

besc de Ghedeon*, de Barac** de Samson†, de Ieftaie††, de David†, de Samuel†* și de prooroci!

° Judc. 6. 11. ° Judc. 4. 6. + Judc. 13. 21. ++ Judc. 11. 1; 12. 7. °† 1 Sam. 16. 1, 13; 17. 45. †† 1 Sam. 1. 20; 12. 20.

33. Prin credință au cucerit ei împărății, au făcut dreptate, au* căpătat făgăduințe, au** astupat gurile leilor,

° 2 Sam. 7. 11, etc. ° Judc. 14. 5, 6. 1 Sam. 17. 34, 35.

34. au* stins puterea focului, au** scăpat de ascuțișul săbiei, s'au vindecat de boli†, au fost viteji în războaie, au pus†† pe fugă oștirile vrăjmașe.

° Dan. 3. 25. ° 1 Sam. 20. 1. 1 Reg. 19. 3. 2 Reg. 6. 16. † 2 Reg. 20. 7, etc. Iov 42. 10. Ps. 6. 8. †† Judc. 15. 8, 15. 1 Sam. 14. 13, etc.; 17. 61, 62. 2 Sam. 8. 1, etc.

35. Femeile* și-au primit înapoi pe morții lor înviați; unii, ca să dobîndească o înviere mai bună, n'au vrut să primească izbăvirea, care li se dădea, și au fost chinuți**.

° 1 Reg. 17. 22. 2 Reg. 4. 35. ° Fapt. 22. 25.

36. Alții au suferit batjocuri, bătaii, lanțuri* și închisoare;

° Fac. 30. 20. Ier. 20. 2; 37. 13.

37. au* fost uciși cu pietre, tăiați în două cu fereastră, chinuți; au murit uciși de sabie, au pribegit** îmbrăcați cu ț coajoace și în piei de capre, lipsiți de toate, prizonieri, muncii, —

° 1 Reg. 21. 13. 2 Cron. 24. 21. Fapt. 7. 58; 14. 19. ° 2 Reg. 18. Mat. 3. 4. † Zah. 13. 4.

38. ei, de cari lumea nu era vrednică — au rățacit prin pustiiri, prin munți, prin* peșteri și prin crăpăturile pămîntului.

° 1 Reg. 18. 4; 19. 9.

39. Toți aceștia, măcar că au fost lăudați* pentru credința lor, totuși n'au primit ce le fusese făgăduit;

° Vers. 2. 13.

40. pentru că Dumnezeu avea în vedere ceva* mai bun pentru noi, ca să n'ajungă ei la** desăvîrșire fără noi.

° Cap. 7. 22; 8. 6. ° Cap. 5. 9; 12. 23. Apoc. 6. 11.

12. 1. Și noi, dar, fiindcă sintem înconjurați cu un nor așa de mare de martori, să* dăm la o parte orice pedică, și păcatul care ne înfășoară așa de lesne, și să** alergăm cu stăruință† în alergarea care ne stă înainte.

° Col. 3. 8. 1 Pet. 2. 1. ° 1 Cor. 9. 24. Filip. 3. 13, 14. † Rom. 12. 12. Cap. 10. 36.

2. Să ne uităm țintă la Căpetenia și Desăvîrșirea credinței noastre, adică la Isus, care*, pentru bucuria care-l era pusă înainte, a suferit crucea, a disprețuit rușinea, și șade** la dreapta scaunului de domnie al lui Dumnezeu.

° Luc. 24. 26. Filip. 2. 8, etc. 1 Pet. 1. 11. ° Ps. 110. 1. Cap. 1. 3, 13; 8. 1. 1 Pet. 3. 22.

3. Uitați-vă **dar** * cu luare aminte la Cel ce a suferit din partea păcătoșilor o împotrivire așa de mare față de Sine, pentruca ** nu cumva să vă pierdeți inima, și să cădeți de oboseală în suflelele voastre.

4. Voi nu v'ați împotrivit încă * pînă la singe, în lupta împotriva păcatului.

5. Și ați uitat sfatul, pe care vi-l dă ca unor fii: „Fiule, nu * disprețui pedeapsa Domnului, și nu-ți pierde inima cînd ești muștrat de El.

6. Căci Domnul pedepsește pe * cine-l iubește, și bate cu nuiaua pe orice fiu pe care-l primește.

7. Suferiți * pedeapsa: Dumnezeu Se poartă cu voi ca și cu niște fii. Căci care este fiul pe care nu-l pedepsește tatăl? * Deut. 8. 5. 2 Sam. 7. 14. Prov. 13. 24; 19. 18; 23. 13.

8. Dar dacă sînteți scutiți de pedeapsă, de care * toți au parte, sînteți niște feciori din curvie, iar nu fii.

9. Și apoi, dacă părinții noștri trupești ne-au pedepsit, și tot le-am dat cinstea cuvenită, nu trebuie oare cu atît mai mult să ne supunem Tatălui * duhurilor, și să trăim? * Num. 16. 22; 27. 16. Iov. 12. 10. Ecl. 12. 7. Isa. 42. 5; 57. 16. Zab. 12. 1.

10. Căci ei în adevăr ne pedepseau pentru puține zile, cum credeau ei că e bine; dar Dumnezeu ne pedepsește pentru binele nostru, ca * să ne facă părtași sfințeniei Lui.

11. Este adevărat că orice pedeapsă, deocamdată pare o pricină de întristare, și nu de bucurie; dar mai pe urmă aduce celor ce au trecut prin școala ei, roada * dătătoare de pace a neprihănirii.

12. Întăriți-vă * dar minile oboseite și genunchii slăbănogiți; * Iov. 4. 3. 4. Isa. 35. 3.

13. croiți * cărări drepte cu picioarele voastre, pentruca cel ce schiopătează să nu se abată din cale, ca * mai de grabă să fie vindecat.

14. Urmăriți * pacea cu toți și sfințirea, fără ** care nimeni nu va vedea pe Domnul. * Ps. 34. 14. Rom. 12. 18; 14. 19. 2 Tim. 2. 22. * Mat. 5. 8. 2 Cor. 7. 1. Efe. 5. 5.

15. Luați seama * bine ca ** nimeni să nu se abată dela harul lui Dumnezeu, pentruca † nu cumva să dea lăstari vreo rădăcină de amărăciune, să

vă aducă turburare, și mulți să fie inținați de ea.

16. Vegheați să * nu fie între voi nimeni curvar sau lumesca ca Eșau, care ** pentru o mîncare și-a vindut dreptul de înțînă.

17. Știți că mai pe urmă, cînd a vrut * să capete binecuvîntarea n'a ** fost primit; pentrucă, măcar că o cerea cu lacrimi, n'a putut s'o schimbe.

18. Voi nu v'ați apropiat de un munte * care se putea atinge și care era cuprins de foc, nici de negură, nici de întunec, nici de furtună.

19. nici de sunetul de trîmbiță, nici de glasul, care vorbea în așa fel ca ceice l-au auzit, au cerut * să nu li se mai vorbească, * Exod. 20. 19. Deut. 5. 22; 18. 16.

20. (pentrucă nu puteau suferi porunca aceasta: „Chiar * un dobitoac dacă se va atinge de munte, să fie ucis cu pietre, sau străpuns cu săgeta”).

21. Și * priveștița aceea era așa de înfricoșătoare incît Moise a zis: „Sînt îngrozit și tremur!”).

22. Ci v'ați apropiat de * muntele Sionului, de ** cetatea Dumnezeului celui viu, Ierusalimul ceresc, de țările de mii, de adunarea în sărbătoare a îngerilor,

23. de Biserica celor înțînă născuți, cari ** sînt scriși în ceruri, de Dumnezeu, Judecătorul ă tuturor, de duhurile celor neprihăniți, făcuți †† desăvirșiți,

24. de Isus, Milocitorul * legămintului celui nou, și de singele ** stropirii, care vorbește mai bine decît † singele lui Abel. * Cap. 8. 6; 9. 15. * Efe. 2. 13. Cap. 10. 22. 1 Pet. 1. 2. † Fac. 4. 10. Cap. 11. 4.

25. Luați seama cu nu cumva să nu voiați să ascultați pe Cel ce v'a vorbește! Căci dacă * n'au scăpat ceice n'au vrut să asculte pe Cel ce vorbea pe pămînt, cu atît mai mult nu vom scăpa noi, dacă ne întoarcem dela Cel ce vorbește din ceruri,

26. al * cărui glas a clătînat atunci pămîntul, și care acum a făcut făgăduința aceasta: „Voi mai clătîna în-

căodată** nu numai pământul, ci și cerul!"

27. Cuvintele acestea, încă odată arată că schimbarea* lucrurilor clătinate, adică a lucrurilor făcute, este făcută tocmai ca să rămână lucrurile cari nu se clatină.

28. Fiindcă am primit dar o împărăție, care nu se poate clătina, să ne arătăm mulțumitori, și să aducem astfel lui Dumnezeu o închinare plăcută, cu evlavie și cu frică;

29. fiindcă Dumnezeu* nostru este „un foc mistuitor“. •Exod.24.17. Deut.4.24; 9.3. Ps.50.3; 97.3. Isa.66.15. 2Tes.1.8. Cap.10.27.

13 1. Stăruți în dragostea* frățească. •Rom.12.10. 1Tes.4.9. 1Pet.1.22; 2.17; 3.8; 4.8. 2Pet.1.7. 1Ioan.3.11, etc.; 4.7, 20, 21.

2. Să nu dați uitării* primirea de oaspeți, căci unii*, prin ea au găzduit, fără să știe, pe ingeri. •Mat.25.35. Rom.12.13. 1Tim.3.2. 1Pet.4.9. ••Fac.18.3; 19.2.

3. Aduceți-vă* aminte de cei ce sint în lanțuri, ca și cum ați fi și voi legați cu ei; de cei chinuți, ca unii cari și voi sunteți în trup.

•Mat.25.36. Rom.12.15. 1Cor.12.26. Col.4.18. 1Pet.3.8.

4. Căsătoria să fie ținută în toată cinstea, și patul să fie nepurcat, căci Dumnezeu va judeca pe curvari și pe preacurvari.

•1Cor.6.9. Gal.5.19, 21. Efes.5.5. Col.3.5, 6. Apoc.22.15.

5. Să nu fiți iubitori de bani. Mulțumiți-vă* cu ce aveți, căci El însuș a zis: „Nicidecum n'am** să te las, cu nici un chip nu te voi părăsi.“

•Mat.6.25, 34. Filip.4.11, 12. 1Tim.6.6, 8. ••Fac.28.15. Deut.31.6, 8. Isa.1.5. 1Gron.28.20. Ps.37.26.

6. Așa că putem zice plini de încredere: „Domnul* este ajutorul meu, nu mă voi teme: ce mi-ar putea face omul?“

•Ps.27.1; 56.4, 11, 12; 118.6.

7. Aduceți-vă* aminte de mai marii voștri, cari v'au vestit Cuvîntul lui Dumnezeu; uitați-vă cu băgare de seamă la sfîrșitul felului lor de viețuire, și urmați-le** credință! •Vers.17. ••Cap.6.12.

8. Isus Hristos este acelaș* ieri și azi și în veci!

•Ioan.8.58. Cap.1.12. Apoc.1.4.

9. Să nu vă lăsați amăgiți de orice fel de învățături străine; căci este bine ca inima să fie întărită prin har, nu prin mincări, cari n'au slujit la nimic celorle le-au păzit. —

•Efes.4.14; 5.6. Col.2.4, 8. Ioan.4.1. ••Rom.14.17. Col.2.16. 1Tim.4.3.

10. Noi avem* un altar, din care n'au drept să mănince ceice fac slujbă în cort.

•1Cor.9.13; 10.18.

11. În adevăr, trupurile dobitoacelor, al* căror sînge este adus de marele preot în Locul prea sfînt, pentru păcat, „sint arse de tot afară din tabără.“

•Exod.29.14. Lev.4.11, 12, 21; 6.30; 9.11; 16.27. Num.19.3.

12. De aceea și Isus, ca să sfințească norodul cu însuș sîngele Său, a* pămîtit dîncolo de poartă.

•Ioan.19.17, 18. Fapt.7.58.

13. Să ieșim dar afară din tabără la El, și să suferim ocară* Lui.

•Cap.11.26. 1Pet.4.14.

14. Căci* noi n'avem aici o cetate stătătoare, ci sintem în căutarea celei viitoare. •Mic.2.10. Filip.3.20. Cap.11.14, 16; 12.22.

15. Prin* El, să aducem totdeauna lui Dumnezeu o jertfă** de laudă, adică, rodul ță buzelor cari mărturisesc Numele Lui. •Efes.5.20. 1Pet.2.5. ••Lev.7.12. Ps.50.14, 23; 69.30; 31; 107.22; 116.17. ••Osea.14.2.

16. Și să* nu dați uitării binefacerea și dărnicia; căci lui Dumnezeu jertfe** ca acestea îl plac.

•Rom.12.13. ••2Cor.9.12. Filip.4.18. Cap.6.10.

17. Ascultați* de mai marii voștri, și fiți-le supuși, căci ei** priveghează asupra sufletelor voastre, cu unii cari au să dea socoteală de ele; pentruca să poată face lucrul acesta cu bucurie, nu suspîind, căci așa ceva nu v'ar fi de niciun folos. •Filip.2.29. 1Tes.5.12. 1Tim.5.17. Vers.7. ••Ezec.3.17; 33.2, 7. Fapt.1.20, 26, 28.

18. Rugați-vă* pentru noi; căci sintem incredințați că avem un cuget bun**, dorînd să ne purtăm bine în toate lucrurile. •Rom.15.30. Efes.6.19. Col.4.3.

1Tes.5.25. 2Tes.3.1. ••Fapt.23.1; 24.16. 2Cor.1.12.

19. Mai ales* vă rog cu stăruință să faceți lucrul acesta, ca să vă fiu înăpoiāt mai curînd.

•Filip.2.

20. Dumnezeu* pacii, care**, prin sîngele ță legămîntului celui vecinic, a sculat din morți pe Domnul nostru Isus, marele Păstor al oilor ță,

•Rom.15.33. 1Tes.5.23. ••Fapt.2.24, 32. Rom.4.24; 8.11. 1Cor.6.14; 15.15. 2Cor.4.14. Gal.1.1. Col.2.12. 1Tes.1.10. 1Pet.1.21. ••Isa.40.11. Ezec.34.23; 37.24. Ioan.10.11, 14. 1Pet.2.25; 5.4. ••Zah.9.11. Cap.10.29.

21. Să* vă faci desăvîrșiți în orice lucru bun, ca să faceți voia Lui, și să lucreze** în noi ce-l este plăcut, prin Isus Hristos. A Lui ță să fie slava în vecii vecilor! Amin. •2Tes.2.17. 1Pet.5.10. ••Filip.2.13. ••Gal.1.5. 2Tim.4.18. Apoc.1.6.

22. Vă rog, fraților, să primiți bine acest cuvînt de sfătuire, căci* v'am scris pe scurt.

•1Pet.5.12.

23. Să știți că fratelui* Timotei i s'a

EFREI 13. IACOV 1.
drumul*. Dacă vine curind, voi veni
împreună cu el să vă văd.

24. Spuneți sănătate tuturor mai ma-
rilor* voștri și tuturor sfinților. Cei
din Italia vă trimeț sănătate. *Vero. 7. 17.
Amin. *Tit. 3. 15.

EPISTOLA SOBORNICEASCĂ A LUI IACOV

1. Iacov*, rob** al lui Dumnezeu
și al Domnului Isus Hristos, către
cele† douăsprezece seminții cari††
sint împrăștiate: sănătate! *Fapt. 12. 17;
15. 13. Gal. 1. 19; 2. 9. Iuda 1. *Tit. 1. 1. †Fapt. 26. 7.
†Deut. 32. 26. Ioan 7. 35. Fapt. 2. 6; 8. 1. 1 Pet. 1. 1.

2. Frații mei, să* priviți ca o mare
bucurie cînd treceți prin felurite** în-
cercări, *Mat. 5. 12. Fapt. 5. 41. Evr. 10. 34. 1 Pet. 4.
13. 16. *1 Pet. 1. 6.

3. ca unii cari știți* că încercarea
credinței voastre lucrează răbdare.
*Rom. 5. 3.

4. Dar răbdarea trebuie să-și facă
desăvîrșit lucrarea, pentruca să fiți de-
săvîrșiți, întregi, și să nu duceți lipsă
de nimic.

5. Dacă* vreunuia dintre voi îi lipsește
înțelepciunea, s'o** ceară dela
Dumnezeu, care dă tuturor cu mină
largă și fără mustrare, și ea îi† va fi
dată. *1 Reg. 3. 9, 11, 12. Prov. 2. 3. *Mat. 7. 7; 21. 22.
Marc. 11. 24. Luc. 11. 9. Ioan 14. 13; 16. 7; 16. 23. †Ier. 29.
12. 1 Ioan 5. 14, 15.

6. Dar* s'o ceară cu credință, fără
să se îndoiască deloc: pentrucă cine
se îndoiește, seamănă cu valul mării,
turburat și împins de vînt încoace și
încolo. *Marc. 11. 24. 1 Tim. 2. 8.

7. Un astfel de om să nu se aștepte
să primească ceva dela Domnul,

8. căci este un om* nehotărît și nestă-
tornic în toate căile sale. *Cap. 4. 8.

9. Fratele dîntro stare de jos să se
laude cu înălțarea lui.

10. Bogatul, dimpotrivă, să se laude
cu smerirea lui: căci* va trece ca
floarea ierbii. *Iov. 14. 2. Ps. 37. 2; 90. 5, 6; 102.
11; 103. 15. Isa. 40. 6. 1 Cor. 7. 31. Cap. 4. 14. 1 Pet. 1. 24.
1 Ioan 2. 17.

11. Răsare soarele cu căldura lui
arzătoare, și usucă iarba: floarea ei
cade jos, și frumusețea înfățișării ei
piere: așa se va vesteji bogatul în
umbletele lui.

12. Ferice* de cel ce rabdă ispita.
Căci dupăce a fost găsit bun, va primi
cununa** vieții, pe care† a făgăduit-o
Dumnezeu celor ce-L iubesc. *Iov. 5. 17.
Prov. 3. 11, 12. Evr. 12. 5. Apoc. 3. 19. *1 Cor. 9. 25.
2 Tim. 4. 8. Cap. 2. 5. 1 Pet. 5. 4. Apoc. 2. 10. †Mat. 10. 22;
19. 28, 29. Cap. 2. 5.

13. Nimeni, cînd este ispitit, să nu
zică: „Sînt ispitit de Dumnezeu“. Că-
ci Dumnezeu nu poate fi ispitit ca să
facă rău, și El însuș nu ispitește pe
nimeni.

14. Ci fiecare este ispitit, cînd este
astras de pofta lui însuș și momit.

15. Apoi pofta*, cînd a zămislit, dă
naștere păcatului; și păcatul odată
făptuit, aduce** moartea.

16. Nu vă înșelați prea iubiții mei
frați:

17. orice* ni se dă bun și orice dar
desăvîrșit este de sus, pogorîndu-se
dela Tatăl luminilor, în** care nu este
nici schimbare, nici umbră de mutare.
*Ioan 3. 27. 1 Cor. 4. 7. *Num. 23. 19. 1 Sam. 15. 29.
Mal. 3. 6. Rom. 11. 29.

18. El*, de bună voia Lui, ne-a născut
prin Cuvîntul adevărului, ca** să fim
un fel de pîrgă† a făpturilor Lui.

*Ioan 1. 13; 3. 3. 1 Cor. 4. 15. 1 Pet. 1. 23. *Ier. 2. 3. Apoc. 14. 4.

19. Știți bine lucrul acesta, prea iu-
biții mei frați! Orice om să† fie grab-
nic la ascultare, încet** la vorbire, za-
bavnic la minie†; *Ecl. 5. 1. *Prov. 10. 19, 17.
27. Ecl. 5. 2. †Prov. 14. 17; 16. 32. Ecl. 7. 9.

20. căci minia omului nu lucrează
neprihănirea lui Dumnezeu.

21. De aceea lepădați* orice neură-
ție și orice revărsare de răutate și pri-
miți cu blîndeță Cuvîntul sădit în voi,
care** vă poate mintui sufletele.
*Col. 3. 8. 1 Pet. 2. 1. *Fapt. 13. 25. Rom. 1. 16. 1 Cor. 15. 2.
Efez. 1. 13. Tit. 2. 11. Evr. 2. 3. 1 Pet. 1. 9.

22. Fiți implinitori* ai Cuvîntului, nu
numai ascultători, înșelîndu-vă singuri.
*Mat. 7. 21. Luc. 6. 46; 11. 29. Rom. 2. 13. 1 Ioan 3. 7.

23. Căci dacă* ascultă cineva Cuvîn-
tul, și nu-l împlinește cu fapta, sea-
mănă cu un om, care își privește fața
firească într-o oglindă;

24. și, dupăce s'a primit, pleacă și
uită îndată cum era.

25. Dar cine* își va adînci privirile
în legea** desăvîrșită, care este legea
slobozeniei, și va stărui în ea, nu ca un

ascultător uituc, ci ca un împlinitor cu fapta, va fi ȕ fericit în lucrarea lui.

2Cor. 3.18. 2Cap. 2.12. 1Ioan 13.17.

26. Dacă crede cineva că este religios, și nu-și * înfrinează limba, ci își înșeală inima, religionea unui astfel de om este zădarnică. * Ps. 31.13; 39.1. 1Pet. 3.10.

27. Religionea curată și neîntinată, înaintea lui Dumnezeu, Tatăl nostru, este să * cercetăm pe orfani și pe văduve în necazurile lor, și ** să ne păzim neîntinați de lume.

* Isa. 1.16, 17; 68.6, 7. Mat. 25.36. 2Rom. 12.2. Cap. 4.4. 1Ioan 5.18.

2 1. Frații mei, să nu ȕineți credinȕa Domnului nostru Iisus Hristos, Domnul slavei, căutind * la faȕa omului **. * 1Cor. 2.8. 2Lev. 19.16. Deut. 1.17; 16.19. Prov. 24.23; 29.21. Mat. 22.16. Vers. 9. Iuda 16.

2. Căci, de pildă, dacă intră în adunarea voastră un om cu un inel de aur și cu o haină strălucitoare, și intră și un sărac îmbrăcat prost;

3. și voi puneți ochii pe cele poartă haina strălucitoare, și-i ziceți: „Tu ȕezi în locul acesta bun!“ Si apoi ziceți săracului: „Tu stai colo în picioare!“ Sau: „ȕezi jos la picioarele mele!“

4. Nu faceți voi oare o deosebire în voi înșivă, și nu vă faceți voi judecatori cu gânduri rele?

5. Ascultați, prea iubiții mei frați: n'a * ales Dumnezeu pe cei ce sînt săraci în ochii lumii acesteia, ca să-i facă bogați **. în credinȕa și moștenitori ai împărăȕiei, pe care ȕ a făgăduit-o celor ce-L iubesc? * Ioan 7.48. 1Cor. 1.26, 28. 2Luc. 12.21. 1Tim. 6.18. Apoc. 2.9. ȕ Exod. 20.6. 1Sam. 2.30. Prov. 8.17. Mat. 5.3. Luc. 6.20; 12.32. 1Cor. 2.9. 2Tim. 4.8. Cap. 1.12.

6. Și voi * înosiți pe cel sărac! Oare nu bogații vă asupresc și vă ** tirăsc înaintea judecătorilor?

* 1Cor. 11.22. 2Fapt. 13.60; 17.6; 18.12. Cap. 5.6.

7. Nu batjocoresc ei frumosul nume pe care-l purtați?

8. Dacă împliniți Legea împărătească, potrivit Scripturii: „Să * iubești pe aproapele tău ca pe tine însuȕi“, bine faceți.

* Lev. 19.18. Mat. 22.39. Rom. 13.8, 9. Gal. 5.14; 6.2.

9. Dar dacă aveți * în vedere faȕa omului, faceți un păcat, și sînteți o-sinȕiți de Lege ca niște călcători de lege.

* Vers. 1.

10. Căci, cine păzește toată Legea, și greșește într'o singură poruncă, se face * vinovat de toate.

* Deut. 27.26. Mat. 5.19. Gal. 3.10.

11. Căci, Cel ce a zis: „Să * nu prea-

curvești“, a zis și: „Să nu uȕizi“. A-cum, dacă nu precurvești, dar uȕizi, te faci călcător al Legii.

* Exod. 20.13, 14.

12. Să vorbiți și să lucrați ca niște oameni cari au să fie judecați de o lege * a slobozeniei:

* Cap. 1.23.

13. căci judecata * este fără milă pentru cele n'a avut milă; dar mila ** biruiește judecata.

* Iov 22.6. etc. Prov. 21.13.

Mat. 6.16; 18.33; 25.41, 42. 2Ioan 4.17, 18.

14. Frații mei, cei * folosește cui va să spună că are credinȕă, dacă n'are fapte? Poate oare credinȕa aceasta să-l mintuiască?

* Mat. 7.26. Cap. 1.23.

15. Dacă * un frate sau o soră sînt goi și lipsiți de hrana de toate zilele,

* Iov 31.13, 20. Luc. 3.11.

16. și unul dintre voi le * zice: „Duceți-vă în pace, încălziți-vă și saturați-vă!“ fără să le dea cele trebuincioase trupului, la ce i-ar folosi?

* 1Ioan 3.18.

17. Tot așa și credinȕă: dacă n'are fapte, este moartă în ea înșas.

18. Dar va zice cineva: „Tu ai credinȕă, și eu am faptele.“ „Arată-mi credinȕa ta fără fapte, și * eu îți voi arăta credinȕa mea din faptele mele.“

* Cap. 1.3.

19. Tu crezi că Dumnezeu este unul, și bine faci; dar și * dracii cred... și se înfioară!

* Mat. 8.29. Marc. 1.24; 5.7. Luc. 4.34. Fapt. 16.17, 19.15.

20. Vrei dar să înȕelegi, om nesocotit, că credinȕa fără fapte este zădarnică?

21. Avraam, părintele nostru, n'a fost el socotit neprihănit prin fapte, cînd * a adus pe fiul său Isaac jertfă pe altar?

* Fac. 22.9, 12.

22. Vezi că * credinȕă lucra împreună cu faptele lui, și, prin fapte, credinȕa a ajuns desăvîrșită.

* Evr. 11.12.

23. Astfel s'a împlinit Scriptura care zice: „Avraam a * crezut pe Dumnezeu, și i s'a socotit ca neprihănit“; și el a fost numit „prietenul ** lui Dumnezeu.“

* Fac. 15.6. Rom. 4.3. Gal. 3.6. 22Cron. 20.7. Isa. 41.8.

24. Vedeți dar că omul este socotit neprihănit prin fapte, și nu numai prin credinȕă.

25. Tot așa, curva Rahav *: n'a fost socotită și ea neprihănită prin fapte, cînd a găzduit pe soli și i-a scos afară pe altă cale?

* Ios. 2.1. Evr. 11.31.

26. După cum trupul fără duh este mort, tot așa și credinȕă fără fapte este moartă.

3. Frații mei, să nu * fiți mulți în-vățători, căci știți** că vom primi o judecată mai aspră.

Mat. 23. 8. 10. Rom. 2. 20. 21. 1 Pet. 5. 3. Gal. 6. 37.

2. Toți greșim în * multe feluri. Dacă nu greșește cineva în vorbire, este 1 un om desăvârșit, și poate să-și țină în friu tot trupul.

1 Cron. 6. 36. Prov. 20. 9. Eccl. 7. 20. 1 Ioan. 1. 8. 1 Reg. 8. 40. 13. Cap. 1. 26. 1 Pet. 3. 10. 1 Mat. 12. 37. Ps. 34.

3. De pildă, dacă punem cailor * friul în gură, ca să ne asculte, le cirmuim tot trupul.

Ps. 32. 9.

4. Iată, și corăbiile, cit de mari sînt, și măcar că sînt minate de vînturi iuți, totuș sînt cirmuite de o cîrmă foarte mică, după gustul cîrmaciului.

5. Tot așa și limba *, este un mic mîdular, și se fălește cu lucruri mari**. Iată, un foc mic ce pădure mare aprinde!

Prov. 12. 18; 15. 2. Ps. 12. 3; 73. 8. 9.

6. Limba * este și ca un foc, este o lume de nelegiuiri. Ea este aceea dintre mîdularele noastre, care întinează** tot trupul și aprinde roata vieții, cînd este aprinsă de focul gheenei.

Prov. 16. 27. Mat. 15. 11, 18. 19, 20. Marc. 7. 15, 20, 21.

7. Toate soiurile de fiare, de păsări, de fititoare, de viețuitoare de mare se îmblinzesc, și au fost îmblinzite de neamul omenesc,

8. dar limba niciun om n'o poate îmblinzi. Ea este un rău, care nu se poate înfrina, este plină * de o otravă de moarte.

Ps. 140. 3.

9. Cu ea binecuvîntăm pe Domnul, și Tatăl nostru, și tot cu ea blestemăm pe oameni cari * sînt făcuți după asemănarea lui Dumnezeu.

Fac. 1. 26; 6. 1; 9. 6.

10. Din aceeaș gură iese și binecuvîntarea și blestemul! Nu trebuie să fie așa, frații mei!

11. Oare din aceeaș vină a izvorului țîșnește și apă dulce și apă amară?

12. Frații mei, poate oare un smochin să facă măsline, sau o viță să facă smochine? Nici apa sărată nu poate da apă dulce.

13. Cine * dintre voi este înțelept și priceput? Să-și arate, prin purtarea lui bună, faptele** făcute cu blîndeță înțelepciunii!

Gal. 1. 6. 4. Cap. 2. 18. 1 Cap. 1. 21.

14. Dar dacă aveți în inima voastră pizmă * amară și un duh de ceartă, să nu** vă lăudați și să nu mințiți împotriva adevărului.

Rom. 13. 13. Rom. 2. 17, 23.

15. Înțelepciunea aceasta * nu care vine de sus, ci este pămîntescă, fi-rească¹, drăcească.

Philp. 3. 19. Cap. 1. 17.

1. Grecește: sufletească.

16. Căci acolo unde * este pizină și duh de ceartă, este tulburare și tot felul de fapte rele.

17. Înțelepciunea * care vine de sus, este, întii, curată, apoi pînica, blîndă, ușor de înduplecat, plină de îndulcătornică**.

1 Cor. 2. 6, 7. Rom. 12. 9. 1 Pet. 1. 22, 23. 1 Ioan. 3. 18.

18. Și * roada neprihănirii este sîmănă-tă în pace pentru cei ce fac pace.

Prov. 11. 18. Oseai. 12. Mat. 5. 9. Philp. 1. 11. Eccl. 3. 11.

4. 1. De unde vin luptele și certurile între voi? Nu vin oare din pof-tarele voastre, cari * se luptă în mîdu-larele voastre?

Rom. 7. 28. Gal. 5. 7. 1 Pet. 2. 11.

2. Voi poștiți, și nu aveți; ucideți, pizmuți, și nu izbutiți să căpătați; vă certați, și vă luptați; și nu aveți, pen-trucă nu cereți.

3. Sau cereți * și nu căpătați, pen-trucă** cereți rău, cu gînd să risipiți în plăcerile voastre.

Prov. 1. 28. Isa. 1. 15. Ier. 17. 11, 12. Mic. 3. 4. Zab. 7. 13.

Ps. 60. 18. 1 Ioan. 2. 22; 5. 14.

4. Suflete prea curvare * Nu știți ca prietenia** lumii este vrăjmășie cu Dumnezeu? Așa că cine ț vrea sa fie prieten cu lumea se face vrăjmaș cu Dumnezeu.

Ps. 73. 27. 1 Ioan. 2. 15. 1 Ioan. 13. 17, 14. Gal. 1. 10.

5. Credeți că degeaba vorbește Scrip-tura? Duhul *, pe care L-a pus Dum-nezeu să locuiască în noi, ne vrea cu gelozie pentru Sine.

Fac. 6. 7; 8. 21. Num. 11. 29. Prov. 21. 10.

6. Dar, în schimb, ne dă un har și mai mare. De aceea zice: „Dumnezeu * sta împotriva celor mîndri, dar dă har celor smeriți.“

1 Ioan. 2. 29. Ps. 138. 6. Prov. 1. 34. 29. 23. Mat. 23. 12. Luc. 1. 62; 14. 11; 14. 14. 1 Pet. 5. 5.

7. Supuneți-vă dar lui Dumnezeu. Impotriviți-vă * diavolului, și el va fu-gi dela voi.

Eccl. 4. 27; 6. 11. 1 Pet. 5. 9.

8. Apropiati-vă * de Dumnezeu, și El Se va apropia de voi. Curățiți-vă** mi-nile, păcătoșilor; curățiți-vă ț inima, oamenilor cu inima împărțită!

Eccl. 1. 16. 1 Pet. 1. 22. 1 Ioan. 3. 3. 1 Cor. 1. 10.

9. Simțiți-vă * ticăloșia; tinguiți-vă și plîngeți! Risul vostru să se prefacă în tînguire, și bucuria voastră în intri-stare:

Mat. 5. 4.

10. Smeriți-vă * inaintea Domnului, și El vă va înălța.

1 Ioan. 2. 29. Mat. 13. 12. Luc. 14. 11. 1 Pet. 5. 5.

11. Nu * vă vorbiți de rău unii pe alții, fraților! Cine vorbește de rău pe

un frate, sau** judecă pe fratele său, vorbește de rău Legea sau judecă Legea. Și dacă judeci Legea, nu ești împlinitor al Legii, ci judecător.

◦ Efez. 4. 31. 1 Pet. 2. 1. ◦ Mat. 7. 1. Luc. 6. 37. Rom. 2. 1. 1 Cor. 4. 5.

12. Unul singur este dătătorul și judecătorul Legii: Acela care * are putere să mintuiască și să piardă. Dar tu** cine ești de judeci pe aproapele tău?

◦ Mat. 10. 28. ◦ Rom. 14. 4, 13.

13. Ascultați *, acum, voi cari ziceți: „Astăzi sau mine ne vom duce în cutare cetate, vom sta acolo un an, vom face negustorie, și vom câștiga!“

◦ Prov. 27. 1. Luc. 12. 18, etc.

14. Și nu știți ce va aduce ziua de mine! Căci ce este viața voastră? Nu sunteți decît un abur*, care se arată puțințel, și apoi pierе. —

◦ Iov 7. 7. 1^a 102. 3. Cap. 1. 10. 1 Pet. 1. 24. 1 Ioan 2. 17.

15. Voi, dimpotrivă, ar trebui să ziceți: „Dacă va * vrea Domnul, vom trăi și vom face cutare sau cutare lucru.“

◦ Fapt. 18. 21. 1 Cor. 4. 19; 16. 7. Eyr. 6. 3.

16. Pe cînd acum vă făliți cu lăudăroșiile voastre! Orice * laudă de felul acesta este rea.

◦ 1 Cor. 5. 6.

17. Deci, cine * știe să facă bine și nu face, săvîrșește un păcat!

◦ Luc. 12. 47. Ioan 9. 41; 15. 22. Rom. 1. 20, 21, 32; 2. 17, 18, 23.

5 1. Ascultați acum * voi, bogaților! Plîngeți și tînguți-vă, din pricina nenorocirilor, cari au să vină peste voi.

◦ Prov. 11. 25. Luc. 6. 24. 1 Tim. 6. 9.

2. Bogățiile voastre au putrezit, și hainele * voastre sînt roase de molii.

◦ Iov 13. 28. Mat. 6. 20. Cap. 2. 2.

3. Aurul și argintul vostru au ruginit; și rugina lor va fi o dovadă împotriva voastră: ca focul are să vă mănînce carnea! V'ați * strîns comori în zilele din urmă!

◦ Rom. 2. 5.

4. Iată că plata * lucrătorilor, cari v'au secerat cîmpiile, și pe care le-ați oprit-o, prin înșelăciune, strigă! Și strigătele** secerătorilor au ajuns la urechile Domnului oștirilor.

◦ Luc. 19. 13.

Iov 24. 10, 11. Ier. 22. 13. Mat. 3. 5. ◦ Deut. 24. 15.

5. Ați * trăit pe pămînt în plăceri și în desfătări. V'ați săturat inimile chiar într'o zi de măcel.

◦ Iov 21. 13. Amos 6. 1, 4. Luc. 16. 19, 25. 1 Tim. 5. 6.

6. Ați * osîndit, ați omorît pe cel neprihănit, care nu vi se împotriva!

◦ Cap. 2. 6.

7. Fiți dar îndelung răbdători, fraților, pînă la venirea Domnului. Iată că

plugarul așteaptă roada scumpă a pămîntului, și o așteaptă cu răbdare, pînă primește ploaie * timpurie și tirzie.

◦ Deut. 11. 14. Ier. 5. 24. Osea 6. 3. Ioiel 2. 23. Zah. 10. 1.

8. Fiți și voi îndelung răbdători, în-tăriți-vă inimile, căci * venirea Domnului este aproape.

◦ Filip. 4. 5. Eyr. 10. 25, 37. 1 Pet. 4. 7.

9. Nu * vă plîngeți unii împotriva altora, fraților, ca să nu fiți judecați: iată că Judecătorul este * chiar la ușă.

◦ Cap. 4. 11. ◦ Mat. 24. 33. 1 Cor. 4. 5.

10. Frații mei, luați * ca pildă de suferință și de răbdare pe proorocii, cari au vorbit în Numele Domnului.

◦ Mat. 5. 12. Eyr. 11. 35, etc.

11. Iată, noi numim fericiți * pe cei ce au răbdat. Ați auzit vorbindu-se despre răbdarea * lui Iov, și ați văzut ce s'îrșit i-a dat Domnul, și cum Domnul Ț este plin de milă și de îndurare.

◦ Ps. 94. 12. Mat. 5. 10, 11; 10. 22. ◦ Iov 1. 21, 22; 2. 10. † Iov 42. 10, etc. † Num. 11. 18. Ps. 103. 8.

12. Mai pe sus de toate, frații mei, să * nu vă jurați nici pe cer, nici pe pămînt, nici cu vreun altfel de jurămint. Ci „da“ al vostru să fie „da“; și „nu“ să fie „nu“, ca să nu cădeți supt judecată.

◦ Mat. 5. 34, etc.

13. Este vreunul printre voi în suferință? Să se roage! Este vreunul cu inimă bună? Să cînte cîntări de laudă *!

◦ Efez. 5. 19. Col. 3. 16.

14. Este vreunul printre voi bolnav? Să cheme pe presbiterii¹ Bisericii; și să se roage pentru el, după ce-l vor unge * cu untdelemn în Numele Domnului.

◦ Marc. 6. 13; 16. 18.

15. Rugăciunea făcută cu credință va mîntui pe cel bolnav, și Domnul îl va însănătoșa; și * dacă a făcut păcate, îi vor fi iertate.

◦ Ios. 33. 24. Mat. 9. 2.

16. Mărturisiti-vă unii altora păcatele, și rugați-vă unii pentru alții, ca să fiți vindecați. Mare * putere are rugăciunea fierbinte a celui neprihănit.

◦ Fac. 20. 17. Num. 11. 2. Deut. 9. 18—20. Ios. 10. 12.

1 Sam. 12. 18. 1 Reg. 13. 6. 2 Reg. 4. 33; 19. 15; 20. 2, 4, etc. Ps. 10. 17; 34. 15; 145. 18. Prov. 15. 29; 28. 9. Ioan 31. 1 Ioan 3. 22.

17. Ilie era un om supus aceluiași slăbiciuni ca și noi; și * s'a rugat cu stăruință să nu ploaie, și Ț n'a plouat deloc în țară trei ani și șase luni.

◦ Fapt. 14. 15. ◦ 1 Reg. 17. 1. † Luc. 4. 25.

18. Apoi s'a rugat din nou*, și cerul a dat ploaie, și pămîntul și-a dat rodul.

◦ 1 Reg. 18. 42, 45.

19. Fraților, dacă* s'a rătăcit vreunul dintre voi dela adevăr, și-l întoarce un altul,
20. să știți că cine întoarce pe un

păcătos dela rătăcirea căii lui, va*
mintui un suflet dela moarte, și va*
acoperi o sumedenie de păcate. *Rom. 11.
14. 1 Cor. 9. 22. 1 Tim. 4. 16. *Prov. 10. 12. 1 Pet. 4. 5.

ÎNȚIA EPISTOLĂ SOBORNICEASCĂ A LUI PETRU

1. petru, apostol al lui Isus Hristos, către aleșii cari trăiesc ca străini, împrăștiati prin* Pont, Galatia, Capadocia, Asia și Bitinia,

*Ioan 7. 35. Fapt. 2. 5, 9, 10. Iac. 1. 1.

2 după* știința mai dinainte a lui Dumnezeu Tatăl, prin* sfințirea lucrată de Duhul, spre ascultarea și stropirea Ț cu sîngele lui Isus Hristos: Harul Ț Ț cu pacea Ț să vă fie înmulțite!

*Efez. 1. 4. Cap. 2. 9. *Rom. 8. 29; 11. 2. Ț 2 Tes. 2. 13. Ț Evr. 10. 22; 12. 24 Ț Rom. 1. 7. 2 Pet. 1. 2. Iuda 2.

3. Binecuvîntat* să fie Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Isus Hristos, care, după* îndurarea Sa cea mare, ne-a Ț născut din nou prin Ț învierea lui Isus Hristos din morți, la o nădejde vie,

4. și la o moștenire nestricăcioasă*, și neîntinată, și care nu se poate vesteji, păstrată* în ceruri pentru voi.

*Cap. 5. 4. *Col. 1. 5. 2 Tim. 4. 8.

5. Voi* sinteți păziți de puterea lui Dumnezeu, prin credință, pentru mintuirea gata să fie descoperită în vremurile de apoi!

*Ioan 10. 28, 29; 17. 11, 12, 15. Iuda 1.

6. În* ea voi vă bucurați mult, măcar că acum, dacă trebuie, sineteți întristați pentru* puțină vreme, prin felurite încercări,

*Mat. 6. 12. Rom. 12. 12. 2 Cor. 6. 10. Cap. 4. 13. *2 Cor. 4. 17. Cap. 5. 10.

7. pentruca încercarea* credinței voastre, cu mult mai scumpă decît aurul care pierie și care totuș este cercat* prin foc Ț, să aibă ca urmare lauda Ț, slava și cinstea, la arătarea lui Isus Hristos,

*Iac. 1. 2. *Iac. 1. 3, 12. Cap. 4. 12. Ț Iov 23. 10. Ps. 66. 10. Prov. 17. 3. Isa. 48. 10. Zah. 13. 9. 1 Cor. 3. 13. Ț Rom. 2. 7, 10. 1 Cor. 4. 5. 2 Tes. 1. 7—12.

8. pe* care voi îl iubiți fără să-L fi văzut, credeți în* El, fără să-L vedeți, și vă bucurați cu o bucurie negrăită și strălucită,

*Ioan 4. 20. *Ioan 20. 29. 2 Cor. 5. 7. Evr. 11. 1, 27.

9. pentrucă veți dobîndi, ca sfîrșit*

al credinței voastre, mintuirea sufletelor voastre.

10. Proorocii, cari au proorocit despre harul care vă era păstrat vouă, au făcut din* mintuirea aceasta ținta ceretărilor și căutării lor stăruitoare.

*Fap. 49. 10. Dan. 2. 44. Hag. 2. 7. Zah. 6. 12. Mat. 13. 17. Luc. 10. 24. 2 Pet. 1. 19—21.

11. Ei cercetau să vadă ce vreme și ce împrejurări avea în vedere Duhul* lui Hristos, care era în ei, cînd vestea mai dinainte patimile* lui Hristos și slava de care aveau să fie urmate.

*Cap. 3. 19. 2 Pet. 1. 21. *Ps. 22. 6. Isa. 53. 3 etc. Dan. 9. 26. Luc. 24. 25, 26, 44, 46. Ioan 12. 41. Fapt. 26. 22, 23.

12. Lor* le-a fost descoperit că nu* pentru ei înșiși, ci pentru voi spuneau ei aceste lucruri, pe cari vi le-au vestit acum cei ce v'au propovăduit Evanghelia, prin Duhul Ț Sînt trimis din cer și în cari Ț chiar îngerii doresc să privească.

*Dan. 9. 24; 12. 9, 13. *Evr. 11. 13, 14, 16. Ț Fapt. 2. 4. Ț Exod. 25. 20. Dan. 3. 13; 15. 5, 6. Efez. 3. 10.

13. De aceea, înceteți-vă* coapsele minții voastre, fiți* treji, și puneți-vă toată nădejdea în harul, care vă va fi adus, la arătarea Ț lui Isus Hristos.

*Luc. 12. 35. Efez. 6. 14. *Evr. 21. 34. Rom. 13. 13. 1 Tes. 5. 6, 8. Cap. 4. 7; 5. 8. *Luc. 17. 30. 1 Cor. 1. 7. 2 Tes. 1. 7.

14. Ca niște copii ascultători, nu* vă lăsați tirii în poftele, pe cari le aveți altădată, cînd erați în* neștiință.

*Rom. 12. 2. Cap. 4. 2. *Fapt. 17. 30. 1 Tes. 4. 5.

15. Ci*, după cum Cel ce v'a chemat este sînt, fiți și voi sfinți în toată purtarea voastră.

*Luc. 1. 74, 75. 2 Cor. 7. 1. 1 Tim. 4. 3, 4, 7. Evr. 12. 14. 2 Pet. 3. 11.

16. Căci este scris: „Fiți* sfinți, căci Eu sînt sînt“.

*Lev. 11. 44; 19. 2, 30, 37.

17. Și dacă chemați ca Tată pe Cel ce* judecă fără părtinire pe fiecare după faptele lui, purtați-vă* cu frica în timpul pribegiei Ț voastre;

*Deut. 10. 17. Fapt. 10. 34. Rom. 2. 11. *2 Cor. 7. 1. Filip. 2. 12. Evr. 12. 28. Ț Cor. 5. 6. Evr. 1. 13. Cap. 2. 11.

18. căci știți că* nu cu lucruri peritoare, cu argint sau cu aur, ați fost

răscumpărați din felul deșert de viațuire, pe care-l moșteniserăți** dela părinții voștri,

◦1 Cor.6.20; 7.23. ◦Exod.20.18. Cap.4.3.

19. ci cu* single scump al lui Hristos, Mielul** fără cusur și fără prihană. ◦Fapt.20.28. Efes.1.7. Evr.9.12,14. Apoc.5.9. ◦Ezec.12.5. Isa.53.7. Ioan1.29,36.1 Cor.5.7.

20. El* a fost cunoscut mai înainte de întemeierea lumii, și a fost arătat la** sfârșitul vremurilor pentru voi,

◦Rom.3.25; 10.25,26. Efes.3.9,11. Col.1.26. 2 Tim.1.9,10. Tit.1.2,3. Apoc.13.8. ◦Gal.4.4. Efes.1.10. Evr.1.2; 9.26.

21. cari, prin El, sînteți credincioși în Dumnezeu, care L-a* înviat din morți, și L-a* dat slavă, pentruca, credința și nădejdea voastră să fie în Dumnezeu.

◦Fapt.2.24. ◦Mat.28.18. Fapt.2.33; 3.13. Efes.1.20. Filip.2.9. Evr.2.9. Cap.3.22.

22. Deci*, ca unii cari, prin ascultarea de adevăr, v-ați curățit sufletele prin Duhul, ca să aveți o dragoste** de frați neprefăcută, iubiți-vă cu căldură unii pe alții, din toată inima;

◦Fapt.15.9. ◦Rom.12.9,10. 1 Tes.4.9. 1 Tim.1.5. Evr.13.1. Cap.2.17; 3.8; 4.8. 2 Pet.1.7. 1 Ioan3.15; 4.7,21.

23. fiindcă* ați fost născuți din nou nu dintr'o sămînță, care poate putrezi, ci dintr'una care nu poate putrezi, prin** Cuvîntul lui Dumnezeu, care este viu și care rămîne în veac.

◦Ioan1.13; 3.5. ◦Iac.1.18. 1 Ioan3.9.

24. Căci* orice făptură este ca iarba, și toată slava ei, ca floarea ierbiilor. Iarba se usucă și floarea cade jos,

◦Ps.108.15. Isa.40.6; 51.12. Iac.1.10.

25. dar* Cuvîntul Domnului rămîne în veac. Și** acesta este Cuvîntul, care v'a fost propovăduit prin Evanghelie.

◦Ps.102.12,26. Isa.40.8. Luc.16.17. ◦Ioan1.1,14. 1 Ioan1.1,3.

2 1. Lepădați* dar orice răutate, orice vicleșug, orice fel de prefăcătorie, de pizmă și de clevetire; ◦Efes.4.22,25,31. Col.3.8. Evr.12.1. Iac.1.21; 5.9. Cap.4.2.

2. și, ca* niște prunci născuți de curînd, să doriți laptele** duhovnicesc și curat, pentruca prin el să creșteți spre mîntuire, ◦Mat.18.3. Marc.10.15. Rom.6.4. 1 Cor.14.20. Cap.1.22. ◦1 Cor.3.2. Evr.5.12,13.

3. dacă ați gustat* în adevăr că bun este Domnul.

◦Ps.34.8. Evr.6.5.

4. Apropiati-vă de El, piatra vie, lepădată* de oameni, dar aleasă și scumpă înaintea lui Dumnezeu.

◦Ps.108.22. Mat.21.42. Fapt.4.11.

5. Și* voi, ca niște pietre vii, sînteți zidiți ca să fiți o casă** duhovnicesc-

că, o preoție† sfîntă, și să aduceți jertfe†† duhovnicesci, plăcute*† lui Dumnezeu, prin Isus Hristos.

◦Efes.2.21,22. ◦Evr.3.6. + Isa.61.6; 66.21. Vers.9. †† Osea 14.2. Mal.1.11. Rom.12.11. Evr.13.14,16. ◦† Filip.4.18. Cap.4.11.

6. Căci este scris în Scriptură: „Iați* că pun în Sion o piatră din capul unghiului, aleasă, scumpă; și cine se încrede în el, nu va fi dat de rușine.”

◦Isa.28.16. Rom.9.32.

7. Cîntea aceasta este dar pentru voi cari ați crezut! Dar pentru cei necredincioși, „piatra”, pe care au lepădat-o zidarii, a ajuns să fie pusă în capul unghiului!”

◦Ps.118.22. Mat.21.42. Fapt.4.11.

8. și „o piatră” de poticnire, și o stîncă de cădere“. Ei** se lovesc de ea, pentrucă n'au crezut Cuvîntul, și la† aceasta sînt rinduiți.

◦Isa.8.14. Luc.2.34. Rom.9.33. ◦1 Cor.1.23. † Exod.9.16. Rom.9.22.

1 Tes.5.9. Iuda.4.

9. Voi însă sînteți o semîntie* aleasă, o preoție** împărătească, un neam† sfînt, un popor††, pe care Dumnezeu Și L-a cîștigat ca să fie al Lui, ca să vestiți puterile minunate ale Celui ce v'a chemat din întinunec†† la lumina Sa minunată; ◦Deut.10.15. Cap.1.2. ◦Exod.19.5,6. Apoc.1.6; 5.10. † Ioan17.19. 1 Cor.3.17. 2 Tim.1.9. †† Deut.4.20; 7.6; 14.2; 26.18. 19. Fapt.20.28. Efes.1.14. Tit.2.14. ◦† Fapt.26.18. Efes.5.8. Col.1.13. 1 Tes.3.4,5.

10. pe voi, cari* odinioară nu erăți un popor, dar acum sînteți poporul lui Dumnezeu; pe voi, cari nu căpătaserăți îndurare, dar acum ați căpătat îndurare.

◦Osea 1.9,10; 2.23. Rom.9.25.

11. Prea iubiților, vă sfătuiesc ca* pe niște străini și călători, să** vă feriți de poftele firii pămîntiești cari† se războiesc cu sufletul. ◦1 Cron.29.15. Ps.39.12; 119.19. Evr.11.13. Cap.1.17. ◦Rom.13.14. Gal.5.16. † Iac.4.1.

12. Să aveți* o purtare bună în mijlocul Neamurilor, pentruca în ceiace vă vorbesc de rău ca pe niște făcători de rele, prin** faptele voastre bune, pe cari le vād, să slăvească pe Dumnezeu în† ziua cercetării. ◦Rom.12.17. 2 Cor.8.21. Filip.2.15. Tit.2.8. Cap.3.16. ◦† Mat.5.16. † Luc.19.44.

13. Fiți supuși* oricărei stăpîniri omenești, pentru Domnul: atît împăratului, ca înalt stăpînitor,

◦Mat.22.21. Rom.13.1. Tit.3.1.

14. cit și dregătorilor, ca unii cari sint trimise de el să** pedepsească pe făcătorii de rele și să** laude pe ceice fac bine.

◦Rom.13.4. ◦Rom.13.3.

15. Căci voia lu Dumnezeu este, ca*,

facind ce este bine, să astupați gura oamenilor neștiutori și proști.

† Tit. 2.8. Vers. 12.

16. Purtați-vă ca * niște oameni slobozi, fără să faceți din slobozenia această o haină a răutății, ci ca niște robii * a lui Dumnezeu.

† Gal. 5.1, 13. † 1 Cor. 7.22.

17. Cinstiți * pe toți oamenii, iubiți * pe frați; temeți-vă de Dumnezeu; dați cinstire împăratului! † Rom. 12.10. Filip. 2.23. † Ebr. 13. 1. Cap. 1. 22. † Prov. 24. 21. Mat. 22. 21. Rom. 13. 7.

18. Slugilor *, fiți supuse stăpînitor voștri cu toată frica, nu numai celor care sint buni și blinzi, ci și celor greu de mulțămît. † Efes. 6.5. Col. 3.22. 1 Tim. 6. 1. Tit. 2. 9.

19. Căci este un lucru plăcut *, dacă cineva, pentru cugetul lui față de Dumnezeu, suferă întristare, și suferă pe nedrept. † Mat. 5.10. Rom. 13. 5.

20. În adevăr, ce * fală este să suferiți cu răbdare să fiți palmuiți, cînd ați făcut rău? Dar dacă suferiți cu răbdare, cînd ați făcut ce este bine, lucrul acesta este plăcut lui Dumnezeu. † Cap. 3.14. Cap. 3.14; 4.14. 15.

21. Și la * aceasta ați fost chemați; fiindcă și Hristos * a suferit pentru voi, și v'a lăsat o pildă *, ca să călcați pe urmele Lui. † Mat. 16.24. Fapt. 14.22. 1 Tes. 3. 3. 2 Tim. 3.12. † Cap. 3. 18. † Ioan 13. 15. Filip. 2.5. 1 Ioan 2.6.

22. „El * n'a făcut păcat, și în gura Lui nu s'a găsit viclesug.” † Isa. 53.9. Luc. 23.41. Ioan 8.46. 2 Cor. 5.21. Ebr. 4.15.

23. Cînd * era batjocorit, nu răspundea cu batjocuri; și, cînd era chinuit, nu amenința, ci Se * supunea dreptului Judecător. † Isa. 53.7. Mat. 27.39. Ioan 8.48, 49. Ebr. 12.3. † Luc. 23.46.

24. El * a purtat păcatele noastre în trupul Său, pe lemn, pentruca * noi, fiind morți față de păcate, să trăim pentru neprihănire; prin * rănile Lui ați fost vindecați. † Isa. 53. 4, 5, 6, 11. Mat. 8.17. Ebr. 9.28. † Rom. 6.2, 11; 7.6. † Isa. 53.5.

25. Căci erați * ca niște oi rătăcite. Dar acum v'ați întors la * Păstorul și Episcopul ¹ sufletelor voastre. † Isa. 53.6. Ezech. 34. 6. † Ezech. 34.23; 37.24. Ioan 10.11, 14, 16. Ebr. 13.20. Cap. 5.4.

31. Tot astfel, nevastelor *, fiți supuse și voi bărbaților voștri; pentruca, dacă unii nu ascultă Cuvîntul, să fie cîștigați fără cuvînt *, prin purtare * a nevastelor lor, † 1 Cor. 14.34. Efes. 5.22. Col. 3.18. Tit. 2.5. † 1 Cor. 7.16. † Mat. 18.15. 1 Cor. 9.19-22.

1. Sau: priveghetorul.

2. cînd vă vor vedea * felul vostru de trai: curat și în temere. † Cap. 2.12.

3. Podoaba * voastră să nu fie podoaba de afară, care stă în împletitura părului, în purtarea de scule de aur sau în îmbrăcarea hainelor, † 1 Tim. 2.9. Tit. 2.3. etc.

4. ci să fie omul * ascuns al inimii, în curăția neperitoare a unui duh blînd și liniștit, care este de mare preț înaintea lui Dumnezeu. † Ps. 45.13. Rom. 2.29; 7.22. 2 Cor. 4.16.

5. Astfel se împodobeau odinioară sfințele femei, cari nădăjduiau în Dumnezeu, și erau supuse bărbaților lor; 6. ca Sara, care asculta pe Avraam, și-l numea *, „domnul ei”. Fiicele ei v'ați făcut voi, dacă faceți binele fără să vă temeți de ceva. † Fac. 18.12.

7. Bărbaților, purtați-vă și voi *, la rîndul vostru, cu înțelepciune cu nevastele voastre, dînd cinstire femeii ca * unui vas mai slab, ca * unele cari vor moșteni împreună cu voi harul vieții, ca să nu fie împiedecate rugăciunile voastre. † 1 Cor. 7.3. Efes. 5.23. Col. 3.19. † 1 Cor. 12.23. 1 Tes. 4.4. 1 Iov 42.8. Mat. 5.23, 24; 18.19.

8. Incoloi, toți * să fiți cu aceleași gînduri, simțind cu alții, iubind ca frații *, miloșiți, smeriți. † Rom. 12.16; 15.3. Filip. 3.16. † Rom. 12.10. Ebr. 13.1. Cap. 2.17. † Efes. 4.32. Col. 3.12.

9. Nu întoarceți * rău pentru rău, nici ocară pentru ocară; dimpotrivă, binecuvîntați, căci la aceasta ați fost chemați: să * moșteniți binecuvîntarea. † Prov. 17.13; 20.22. Mat. 5.39. Rom. 12.14, 17. 1 Cor. 4.12. 1 Tes. 5.15. † Mat. 25.34.

10. „Căci cine * iubește viața, și vrea să vadă zile bune, să-și * înfrîneze limba dela rău, și buzele dela cuvinte înșelătoare. † Ps. 34.12, etc. † Iac. 1.26. Cap. 2.1, 22. Apoc. 14.5.

11. Să se depărteze * de rău și să facă binele, să * caute pacea, și s'o urmărească. † Ps. 37; 27. Isa. 1.16, 17. 3 Ioan 11. † Rom. 12.18; 14.19. Ebr. 12.14.

12. Căci ochii Domnului sint peste cei neprihăniți, și * urechile Lui iau aminte la rugăciunile lor. Dar Fața Domnului este împotriva celor ce fac răul. † Ioan 9.31. Iac. 5.16.

13. Și * cine vă va face rău, dacă sin-teți plini de rivnă pentru bine? † Prov. 16.7. Rom. 8.29.

14. Chiar * dacă aveți de suferit pentru neprihănire, ferice de voi! „N'aveți * nicio teamă de ei, și nu vă tulburați!” † Mat. 5.10-12. Iac. 1.12. Cap. 2.19; 4.14. † Isa. 8.12, 13. Ier. 1.8. Ioan 11.1, 27.

15. Ci sfințiți în inimile voastre pe Hristos ca Domn. " Fiți totdeauna gata " să răspundeți oricui vă cere socoteală de nădejdea care este în voi; dar cu blindeță și teamă,

Ps.119.46. Fapt.4.8. Col.4.6. 2Tim.2.25.

16. avînd * un cuget curat; pentru-ca** cei ce birfesc purtarea voastră bună în Hristos, să rămîna de rușine tocmai în lucrurile în cari vă vorbesc de rău.

Evr.13.18. Tit.2.8. Cap.2.12.

17. Căci este mai bine, dacă așa este voia lui Dumnezeu, să suferiți pentrucă faceți binele decît pentrucă faceți răul!

18. Hristos, de asemenea, a suferit odată * pentru păcate, El, Cel neprihănit, pentru cei nelegiuîți, ca să ne aducă la Dumnezeu. El a fost omorît** în trup†, dar a fost înviat†† în duh,

Rom.5.6. Evr.9.26, 28. Cap.2.21; 4.1. 2Cor.13.4. †Col.1.21, 22. ††Rom.1.4; 8.11.

19. în care S'a dus să propovăduiască * duhurilor din** închisoare,

Cap.1.12; 4.6. Isa.42.7; 49.9; 61.1.

20. cari fuseseră răzvrătite odinioară, cînd îndelunga răbdare a lui Dumnezeu era în așteptare *, în zilele lui Noe, cînd se făcea corabia**, în ț care au fost scăpate prin apă un mic număr de suflete, și anume opt.

Fac.6.3, 5, 13. Evr.11.7. †Fac.7.7; 8.18. 2Pet.2.5.

21. Icoana * aceasta închipuitoare vă mintuiește acum pe voi, și anume bottezul, care nu este o curățire de învinăciunile** trușești, ci† mărturia u-nui cuget curat înaintea lui Dumnezeu, prin învierea†† lui Isus Hristos,

Efes.5.26. Tit.3.5. †Rom.10.10. ††Cap.1.3.

22. care * stă la dreapta lui Dumnezeu, după ce S'a înălțat la cer, și Și-a supus** îngerii, stăpînirile și puterile.

Ps.110.1. Rom.8.34. Efes.1.20. Col.3.1. Evr.1.3. Rom.6.38. 1Cor.15.24. Efes.1.21.

4 1. Astfel dar, fiindcă Hristos * a pățimit în trup, înarmați-vă și voi cu același fel de gîndire. Căci Cel** ce a pățimit în trup, a sfîrșit-o cu păcatul; †Cap.3.18. ††Rom.6.2, 7. Gal.5.24. Col.3.3, 5.

2. pentruca *, în vremea care-i mai rămîne de trăit în trup, să nu mai trăiască** după poftele oamenilor, ci† după voia lui Dumnezeu.

Cap.2.1. Ga.1.2.20. Cap.1.14. †Ioan.1.13. Rom.6.11. 2Cor.5.15. Iac.1.18.

3. Ajunge *, în adevăr, că în trecut ați** făcut voia Neamurilor, și ați trăit în desfrînări, în pofte, în beții, în os-

pețe, în chefuri și în slujiri idolești neîngăduite.

Ezec.44.6; 45.9. Fapt.17.30. Efes.2.2; 4.17. 1Tes.4.5. Tit.3.3. Cap.1.14.

4. Deaceea se miră ei că nu alergați împreună cu ei la același potop de desfrîu, și vă batjocoresc *.

Fapt.13.45; 18.6. Cap.3.16.

5. Dar au să dea socoteală înaintea Celuice este gata să * judece viii și morții.

Fapt.10.42; 17.31. Rom.14.10, 12. 1Cor.15.51, 52. 2Tim.4.1. Iac.5.9.

6. Căci tocmai în vederea aceasta a fost vestită* Evanghelia și celor morți, pentruca să fie judecați ca oameni în trup, dar să trăiască după Dumnezeu, în duh.

Cap.3.19.

7. Sfîrșitul * tuturor lucrurilor este aproape. Fiți** înțelepți dar, și vegheați în vederea rugăciunii.

Mat.24.13, 14. Rom.13.12. Filip.4.5. Evr.10.25. Iac.5.8. 2Pet.3.9, 11. 1Ioan.2.18. †Mat.26.41. Luc.21.34. Col.4.2. Cap.1.13; 5.9.

8. Mai * pe sus de toate, să aveți o dragoste ferbinte unii pentru alții, căci** dragostea acopere o sumedenie de păcate.

Col.3.14. Evr.13.1. †Prov.10.12. 1Cor.13.6. Iac.5.20.

9. Fiți * primitori de oaspeți între voi, fără** cîrtire.

Rom.12.13. Evr.13.2. †2Cor.9.7. Filip.2.14. Film.14.

10. Ca niște * buni ispravnici ai harului felurit al lui Dumnezeu, fiecare din voi** să slujească altora după darul†, pe care l-a primit.

Rom.12.6. 1Cor.4.7. †Mat.24.45; 25.14, 21. Luc.12.42. 1Cor.4.1, 2. Tit.1.7. †1Cor.12.4. Efes.4.11.

11. Dacă * vorbește cineva, să vorbească cuvintele lui Dumnezeu. Dacă** slujește cineva, să slujească după puterea, pe care i-o dă Dumnezeu: pentruca în† toate lucrurile să fie slăvit Dumnezeu prin Isus Hristos, a căruia†† este slava și puterea în vecii vecilor! Amin.

Ier.23.22. †Rom.12.6-8. 1Cor.3.10. †Efes.5.20. Cap.2.5. ††1Tim.6.16. Cap.5.11. Apoc.1.6.

12. Prea iubiților, nu vă mirați de încercarea * de foc din mijlocul vostru, care a venit peste voi ca să vă încerce, ca de ceva cuitat, care a dat peste voi:

1Cor.3.13. Cap.1.7.

13. dimpotrivă*, bucurați-vă, întrucît aveți parte** de patimile lui Hristos, ca† să vă bucurați și să vă veseliți și la arătarea slavei Lui.

Fapt.5.41. Iac.1.2. †Rom.8.17. 2Cor.1.7; 4.10. Filip.3.10. Col.1.24. 2Tim.2.12. Cap.5.1, 10. Apoc.1.9. †Cap.1.5, 6.

14. Dacă * sînteți batjocoriți pentru Numele lui Hristos, ferice de voi!

Fiindcă Duhul slavei, Duhul lui Dumnezeu, Se odihnește peste voi**.

o Mat. 6. 11. 2 Cor. 12. 10. 1ac. 1. 12. Cap. 2. 19, 20; 3. 14.

o Cap. 2. 12; 316.

15. Nimeni* din voi să nu suferă ca ucigaș, sau ca hoț, sau ca făcător de rele, sau** ca unul care se amestecă în treburile alțiua.

o Cap. 2. 20. o Tes. 4. 11. 1 Tim. 5. 13.

16. Dimpotrivă, dacă suferi pentru că este creștin, să nu-i fie rușine, ci* să proslăvească pe Dumnezeu pentru numele acesta.

o 1 Pet. 5. 41.

17. Căci sîntem în clipa cînd* judecata stă să înceapă dela casa lui Dumnezeu. Și dacă** începe cu noi, care ț va fi sfîrșitul celorlor nu ascultă de Evanghelia lui Dumnezeu?

o Isa. 10. 12.

o Jer. 25. 29; 42. Ezech. 9. 6. Mal. 3. 5. o Luc. 23. 31.

o Luc. 2. 12, 14.

18. Și* dacă cel neprihănit scapă cu greu, ce se va face cel nelegiuit și cel păcătos?

o Prov. 11. 13. Luc. 23. 31.

19. Așa că cei ce sufar după voia lui Dumnezeu, să-și* încredințeze sufletele credinciosului Ziditor, și să facă ce este bine.

o Ps. 31. 5. Luc. 23. 46. 2 Tim. 1. 12.

5. 1. Sfătuiesc pe presbiterii* dintre voi, eu, care sînt un presbiter* ca și ei, un martur** al patimilor lui Hristos, și pârtaș al slavei care va fi descoperită: o Filim. 9. o Luc. 24. 48. Fapt. 1. 8, 22; 5. 32; 10. 39. o Rom. 8. 17, 18. Apoc. 1. 9.

2. Păsto iți* turma lui Dumnezeu, care este supt paza voastră, nu** de silă, ci de bună voie, după voia lui Dumnezeu; nu ț pentru un cîștig mirșav, ci cu lepădare de sine.

o Ioan 21. 15-17. Fapt. 20. 28. o 1 Cor. 9. 17. o 1 Tim. 3. 3, 8. Tit. 1. 7.

3. Nu ca și cum ați* stăpîni peste cei ce v'au căzut la împărșeală**, ci făcîndu-vă ț pilde turmei.

o Ezech. 34. 4.

o Mat. 20. 26, 28. 1 Cor. 3. 9. 2 Cor. 1. 24. o Ps. 33. 12; 74. 2.

o Filim. 3. 17. 2 Tes. 3. 9. 1 Tim. 4. 12. Tit. 2. 7.

4. Și cînd Se va arăta Păstorul* cel mare, veți căpăta cununa**, care ț nu se poate vesteji, a slavei.

o Evr. 13. 20. o 1 Cor. 9. 25. 2 Tim. 4. 8. 1ac. 1. 12. o Cap. 1. 4.

1. Sau: bătrîn.

5. Tot așa și voi, tinerilor, fiți surile celor bătrîni. Și toți* în legătură. Căci, „Dumnezeu** stă împotriva celor mîndri, dar celor smeriți le dă har.“

o Tes. 5. 21. Filim. 2. 3. o 1ac. 4. 6. o 1ac. 57. 15; 66. 2.

6. Smeriți-vă* dar supt mina tare a lui Dumnezeu, pentru ca, la vremea Lui, El să vă înalțe.

o 1ac. 4. 10.

7. Și aruncați asupra Lui toate* grijarile voastre, căci El însuș îngrijește de voi.

o Mat. 6. 25. Luc. 12. 11, 22. Filim. 4. 6. o 1ac. 4. 10.

8. Fiți* treji, și vegheați! Pentru că** protivnicul vostru, diavolul, dă tircoale ca un leu care răcnește, și caută pe cine să înghită.

o Cap. 4. 7. o 1ac. 1. 7; 2. 2. Luc. 22. 31. o 1ac. 4. 10.

9. Impotriviti-vă* lui tîrî în credință, știînd** că și frații voștri în lume trec prin aceleași suferințe ca voi.

o Fapt. 6. 11, 13. 1ac. 4. 7. o Fapt. 11. 22. 1 Tes. 3. 3. 2 Tim. 3. 12. Cap. 2. 21.

10. Dumnezeu! oricîrui har, care* v'a chemat în Hristos Isus la slava Sa vecinică, după ce veți suferi puțină** vreme, vă va desăvirși ț, vă va întări ț, vă va da putere și vă va face neclintîți.

o 1 Cor. 1. 9. 1 Tim. 6. 12. o 2 Cor. 4. 17.

Cap. 1. 6. o Evr. 13. 21. Iuda 24. o 2 Tes. 2. 17; 3. 3.

11. A Lui* să fie slava și puterea în vecii vecilor! Amin.

o Cap. 4. 11. Apoc. 1. 6.

12. V'am scris* aceste pîline rînduri prin Silvan**, care cred că ț este un frate credincios, ca să vă sfătuiesc și să vă adevăresc că adevărul har al lui Dumnezeu este harul acesta, de care v'ați alipit.

o 2 Cor. 1. 19. o Evr. 13. 22. o Fapt. 20. 24. 1 Cor. 15. 1. 2 Pet. 1. 12.

13. Biserica aleasă cu voi, care este în Babilon, vă trimete sănătate. Tot așa și Marcu*, fiul meu.

o Fapt. 12. 12, 21.

14. Spuneți-vă sănătate* unii altora cu o sîrutare de dragoste.

o Rom. 16. 16. 1 Cor. 16. 20. 2 Cor. 13. 12. 1 Tes. 5. 26.

Pacea* să fie cu voi cu toți cari sințeti în Hristos Isus! Amin.

o Ezech. 6. 21.

A DOUA EPISTOLĂ SOBORNICEASCĂ A LUI PETRU

1 1. Simon¹ Petru, rob și apostol al lui Isus Hristos, către ceice au căpătat o credință de același preț cu a noastră, prin dreptatea Dumnezeului și Mîntuitorului nostru Isus Hristos:

¹ Rom. 1.12. 2 Cor. 4.13. Efes. 4.5. Tit. 1.4.

2. Harul* și pacea să vă fie înmulțite prin cunoașterea lui Dumnezeu și a Domnului nostru Isus Hristos!

² Dan. 4.1; 6.25. 1 Pet. 1.2. Iuda 2.

3. Dumnezeiasca Lui putere ne-a dăruit tot ce privește viața și evlavia, prin cunoașterea Celui care ne-a chemat prin slava și puterea Lui,

³ Ioan 17.3. ⁴ 1 Tes. 2.12; 4.7. 2 Tes. 2.14. 2 Tim. 1.9. 1 Pet. 2.9; 3.9.

4. prin* cari El ne-a dat făgăduințele Lui nespuse de mari și scumpe, ca prin ele să vă faceți părtași* firii dumnezeiești, după ce ați fugit de la stricăciunea, care este în lume prin pofte.

⁵ 2 Cor. 7.1. ⁶ 2 Cor. 3.18. Efes. 4.24. Ev. 12.10. 1 Ioan 3.2. ⁷ Cap. 2.18, 20.

5. De aceea, dați-vă* și voi toate simlurile ca să uniți cu credința voastră fapta; cu fapta, cunoștiți**;

⁸ Cap. 3.18. ⁹ 1 Pet. 3.7.

6. cu cunoștința, înfrinarea; cu înfrinarea, răbdarea; cu răbdarea, evlavia;

7. cu evlavia, dragostea de frați; cu dragostea de frați*, iubirea de oameni.

¹⁰ Gal. 6.10. 1 Tes. 3.12; 5.15. 1 Ioan 4.21.

8. Căci, dacă aveți din belșug aceste lucruri în voi, ele nu vă vor lăsa să fiți nici leneși, nici* neroditori în ce privește deplina cunoștință a Domnului nostru Isus Hristos.

¹¹ Ioan 15.2. Tit. 3.14.

9. Dar cine nu are aceste lucruri, este* orb, umblă cu ochii închiși, și a uitat că a fost curățit** de vechile lui păcate.

¹² 1 Ioan 2.9, 11. ¹³ Efes. 5.26. Evr. 9.14. 1 Ioan 1.7.

10. De aceea, fraților, căutați cu atât mai mult să* vă întăriți chemarea și alegerea voastră; căci, dacă faceți lucrul acesta, nu veți** aluneca niciodată.

¹⁴ 1 Ioan 3.19. ¹⁵ Cap. 3.17.

11. În adevăr, în chipul acesta vi se va da din belșug intrare în împărăția vecinică a Domnului și Mîntuitorului nostru Isus Hristos.

12. De aceea voi* fi gata să vă aduc totdeauna aminte de lucrurile acestea,

1. Sau: Simeon.

măcar** că le știți, și sinteți tari în adevărul pe care-l aveți. ¹⁶ Rom. 15.14,15. ¹⁷ Filip. 3.1. ¹⁸ Cap. 3.1. 1 Ioan 2.21. Iuda 5. ¹⁹ 1 Pet. 5.12, Cap. 3.17.

13. Dar socotesc că este drept, cit* voi mai fi în cortul acesta, să** vă țin treji aducindu-vă aminte;

²⁰ 2 Cor. 5.1, 4. ²¹ Cap. 3.1.

14. căci știu* că desbrăcarea de cortul meu va veni deodată, după cum mi-a arătat Domnul* nostru Isus Hristos.

²² Deut. 4.21, 22; 31.14. 2 Tim. 4.6. ²³ Ioan 21.18,19.

15. Imi voi da osteneala dar, ca, și după moartea mea, să vă puteți aduce totdeauna aminte de aceste lucruri.

16. În adevăr, v'am făcut cunoscut puterea și venirea Domnului nostru Isus Hristos, nu întemeindu-ne pe niște basme* meșteșugit alcătuite, ci ca unii cari am văzut** noi înșine cu ochii noștri mărirea Lui. ²⁴ 1 Cor. 1.17; 2.1,5. 2 Cor. 2.17; 4.2. ²⁵ Mat. 17.1,2. ²⁶ Marc. 9.2. ²⁷ Ioan 1.14. 1 Ioan 1.1; 4.14.

17. Căci El* a primit dela Dumnezeu Tatăl cinste și slavă, atunci cînd, din slava minunată, s'a auzit deasupra Lui un glas, care zicea: „Acesta este Fiul Meu prea iubit, în care Imi găsesc plăcerea.“

²⁸ Mat. 3.17; 17.5. ²⁹ Marc. 1.11; 9.7. ³⁰ Luc. 3.22; 9.35.

18. Și noi înșine am auzit acest glas venind din cer, cînd eram cu El pe muntele* cel sfînt.

³¹ Exod. 3.5. ³² Ios. 5.15. ³³ Mat. 17.6.

19. Și avem cuvîntul proorociei făcut și mai tare; la care bine faceți că luați aminte, ca la o* lumină care strălucește într'un loc întunecos, pînă se va crăpa de ziua și va răsări luceafărul** de dimineață în inimile voastre. ³⁴ Ps. 119.105. ³⁵ Ioan 5.35. ³⁶ 2 Cor. 4.4,6. ³⁷ Apoc. 2.28; 2.16.

20. Fiindcă mai întîi de toate, să știți că nicio* proorocie din Scriptură nu se tilcuiește singură. ³⁸ Rom. 12.6.

21. Căci nici* o proorocie n'a fost adusă prin voia omului; ci** oamenii au vorbit dela Dumnezeu, minăți de Duhul Sfînt.

³⁹ 2 Tim. 3.16. 1 Pet. 1.10. ⁴⁰ 2 Sam. 23.2. ⁴¹ Luc. 1.70. ⁴² Fapt. 1.16; 3.18.

2 1. În norod s'au ridicat* și prooroci mincinoși, cum că** între voi vor fi învățători mincinoși, cari vor strecura pe furis erezii nimicioare, se vor lepăda de Stăpinul, care ții

i-a răscumpărat, și vor face*† să cadă asupra lor o pierzare năpraznică.

*Deut. 13. 1. **Mat. 24. 41. Fapt. 20. 30. 1 Cor. 11. 19. 1 Tim. 4. 1. 2 Tim. 3. 1-5. 1 Ioan 4. 1. Iuda 18. † Iuda 4. † 1 Cor. 6. 20. Col. 3. 1. Efes. 1. 7. Evr. 10. 29. 1 Pet. 1. 18. Apoc. 5. 9. *† Filip. 3. 19.

2. Mulți îi vor urma în destrăbălările lor. Și, din pricina lor, calea adevărului va fi vorbită de rău.

3. În* lăcomia lor vor căuta ca, prin cuvântări înșelătoare, să aibă un câștig** dela voi. Dar osînda† îi paste de multă vreme, și pierzarea lor nu dormitează. *Rom. 16. 18. 2 Cor. 12. 17, 18. 1 Tim. 6. 5. Tit. 1. 11. **2 Cor. 2. 17. Cap. 1. 16. † Deut. 32. 35. Iuda 4. 15.

4. Căci dacă n'a cruțat Dumnezeu pe* ingerii cari** au păcătuit, ci i-a aruncat în Adînc†, unde stau înconjurați de întunec, legați cu lanțuri și păstrați pentru judecată; *Iov 4. 18. Iuda 6. *† Ioan 8. 44. 1 Ioan 3. 8. † Luc. 8. 31. Apoc. 20. 2, 3.

5. dacă n'a cruțat El lumea veche, ci a scăpat pe Noe*, acest propovădător** al neprihănirii, împreună cu alți șapte inși, cînd a trimis† potopul peste o lume de nelegiuți; *Fac. 7. 1, 7, 23. Evr. 11. 7. 1 Pet. 3. 20. **1 Pet. 3. 19. † Cap. 3. 6.

6. dacă a osîndit El la peire și a prefăcut în cenușă cetățile* Sodoma și Gomora, ca să slujească** de pildă celor ce vor trăi în nelegiuire,

*Fac. 19. 24. Deut. 29. 23. Iuda 7. **Num. 26. 10.

7. și* dacă a scăpat pe neprihănitul Lot, care era foarte întristat de viața destrăbălată a acestor stricați;

*Fac. 19. 16.

8. (căci neprihănitul acesta, care locuia în mijlocul lor, își chinuia în toate zilele sufletul lui neprihănit, din pricina celor ce vedea* și auzea din faptele lor nelegiuite;) — *Ps. 119. 139, 158. Ezech. 9. 4.

9. însemnează că Domnul știe* să izbăvească din încercare pe oamenii cucernici, și să păstreze pe cei nelegiuți, ca să fie pedepsiți în ziua judecării;

*Ps. 34. 17, 19. 1 Cor. 10. 13.

10. mai ales pe* ceice, în pofta lor necurată, umblă poftind trupul altuia, și dîsprețuiesc stăpînirea.

*Iuda 4, 7, 8, 10, 16.

Ca niște îndrăzneți* și încăpățînați ce sînt, ei nu se tem să batjocorească dregătoriile,

*Iuda 8.

11. pe cînd ingerii*, cari sînt mai mari în tărie și putere, nu aduc înaintea Domnului nicio judecată batjocoritoare împotriva lor.

*Iuda 9.

12. Dar aceștia, ca* niște dobitoace fără minte, din fire sortite să fie prinse și nimicite, batjocorind ce nu cu-

nos, vor pieri în înșăș stricăciunea lor,

13. și* își vor lua astfel plata cuvenită pentru nelegiuirea lor. Fericea lor este să trăiască în plăceri** ziua spurcați, se pun pe cheful la mesele lor de dragoste, cînd ospătează†† împreună cu voi.

*Filip. 3. 19. **Rom. 13. 13. † Iuda 12. †† 1 Cor. 11. 20, 21.

14. Le scapără ochii de preacurvie, și nu se satură de păcătuit. Momesc sufețele nestatornice, au* inima deprinsă la lăcomie, sînt niște blestemați!

*Iuda 11.

15. După ce au părăsit calea cea dreaptă, au rătăcit, și au urmat calea lui Balaam*, fiul lui Bosor, care a iubit plata fărădelegii.

*Num. 22. 5, 7, 21, 23, 28. Iuda 11.

16. Dar a fost mustrat aspru pentru călcarea lui de lege: o măgarilă necuvîntătoare, care a început să vorbească cu glas omenesc, a pus friu nebuniei proorocului.

17. Oamenii aceștia* sînt niște fintini fără apă, niște nori, alungați de furtună: lor le este păstrată negura întunerecului.

*Iuda 12, 13.

18. Ei vorbesc* cu trufie lucruri de nimic, momesc, cu poftele cărnii și cu desfrînări, pe cei ce de abia** au scăpat de cei ce trăiesc în rătăcire.

*Iuda 16. Fapt. 2. 40. **Cap. 1. 4. Vers. 20.

19. Le fîgăduiesc slobozenia*, în timp ce ei înșiși sînt robi** ai stricăciunii. Căci fiecare este robul lucrului de care este biruit.

*Gal. 5. 13. 1 Pet. 2. 16. **Ioan 8. 34. Rom. 6. 16.

20. În adevăr, dacă*, după ce au** scăpat de întinăciunile lumii, prin† cunoașterea Domnului și Mîntuitorului nostru Isus Hristos, se încurcă iarăș și sînt biruiți de ele, starea lor de pe urmă se face mai rea decît cea dintîi.

*Mat. 12. 45. Luc. 11. 26. Evr. 6. 4. etc. 10. 26, 27.

**Cap. 1. 4. Vers. 18. † Cap. 1. 2.

21. Ar fi fost mai* bine pentru ei să nu fi cunoscut calea neprihănirii, decît, după ce au cunoscut-o, să se întoarcă dela porunca sfîntă, care le fusese dată.

*Luc. 12. 47, 48. Ioan 9. 41: 13. 22.

22. Cu ei s'a întîmplat ce spune zicala adevărată: „Cînele* s'a întors la ce vîrsase“, și „scroafa spălată s'a întors să se tăvălească iarăș în mocirlă.“

*Prov. 26. 11.

3. Prea iubitorilor, aceasta este a doua epistolă, pe care v'o scriu. In amindouă, caut să vă trezesc* mintea sănătoasă, prin înștiințări, *Cap. 1. 13.

2. ca să vă fac să vă aduceți aminte de lucrurile vestite mai dinainte de sfinții prooroci, și* de porunca Domnului și Mîntuitorului nostru, dată prin apostolii voștri. *Iuda 17.

3. Înainte* de toate, să știți că în zilele din urmă vor veni batjocoritori plini de batjocuri, cari vor trăi* după poftele lor, *1 Tim. 4. 1. 2 Tim. 3. 1. Iuda 18. *Cap. 2. 10.

4. și vor zice: „Unde* este făgăduința venirii Lui? Căci de cînd au adormit părinții noștri, toate rămîn așa cum erau dela începutul zidirii!“ *Iuda 4. 10. 1er. 17. 16. Ezech. 12. 22, 27. Mat. 24. 48. Luc. 12. 46.

5. Căci înadins se fac că nu știu că odinioară erau ceruri și un pămînt scos* prin* Cuvîntul lui Dumnezeu din apă și cu ajutorul apei, *Fac. 1. 6, 9. Ps. 89. 6. Ebr. 11. 8. *Ps. 24. 2; 136. 6. Col. 1. 17.

6. și că* lumea de atunci a perit tot prin ele, înecată de apă. *Fac. 7. 11; 21. 23. Cap. 2. 6.

7. Iar cerurile* și pămîntul de acum sint păzite și păstrate, prin același Cuvînt, pentru focul* din ziua de judecată și de peire a oamenilor nelegiuîți. *Vers. 10. *Mat. 26. 41. 2 Tes. 1. 8.

8. Dar, prea iubitorilor, să nu uitați un lucru: că, pentru Domnul, o zi este ca o mie de ani, și o mie de ani sint ca o zi. *Ps. 90. 4.

9. Domnul nu* întîrzie în împlinirea făgăduinței Lui, cum cred unii; ci are o îndelungă** răbdare pentru voi, și dorește* ca nici unul să nu piară, ci* toți să vină la pocăință. *Iub. 2. 3. Ebr. 10. 37. *Iona 3. 18. 1 Pet. 3. 20. Vers. 15. *Ezech. 18. 23, 32; 39. 11. †† Rom. 2. 4. 1 Tim. 2. 4.

10. Ziua Domnului însă va* veni ca un hoț. În ziua aceea, cerurile** vor trece cu troznul, trupurile cerești se

vor topi de mare căldură, și pămîntul, cu tot ce este pe el, va arde.

*Mat. 24. 43. Luc. 12. 39. 1 Tes. 5. 2. Apoc. 3. 3; 16. 16. *Ps. 104. 26. Iona 3. 1. Mat. 24. 33. Marc. 13. 30. Rom. 8. 12. Ebr. 11. 1. Apoc. 20. 11; 21. 1.

11. Deci, fiindcă toate aceste lucruri au să se strice, ce fel de oameni ar trebui să fiți voi, printr'o* purtare sfîntă și evlavioasă, *1 Pet. 1. 15.

12. așteptînd* și grăbind venirea zilei lui Dumnezeu, în care cerurile a-prinse vor** pieri, și trupurile cerești se* vor topi de căldura focului? *1 Cor. 1. 7. Tit. 2. 13. *Ps. 50. 3. Iona 3. 4. *Mic. 1. 4. Vers. 10.

13. Dar noi, după făgăduința Lui, așteptăm ceruri* noi și un pămînt nou, în care va locui neprihanirea. *Iona 3. 17; 36. 22. Apoc. 21. 1, 27.

14. De aceea, prea iubitorilor, fiindcă așteptați aceste lucruri, siliți-vă să* fiți găsiți înaintea Lui fără prihană, fără vină, și în pace. *1 Cor. 1. 8; 15. 58. Filip. 1. 10. 1 Tes. 3. 13; 5. 23.

15. Să credeți că îndelunga* răbdare a Domnului nostru este minuire, cum v'a scris și prea iubitul nostru frate Pavel, după înțelepciunea dată lui, *Rom. 2. 4. 1 Pet. 3. 20. Vers. 9.

16. ca și în toate epistolele lui, cînd vorbește* despre lucrurile acestea. În ele sint unele lucruri grele de înțeles, pe cari cei neștiutori și nestatornici le răstîlmăcesc ca și pe celelalte Scripturi, spre pierzarea lor. *Rom. 8. 19. 1 Cor. 15. 21. 1 Tes. 4. 15.

17. Voi deci, prea iubitorilor, știind mai dinainte aceste* lucruri, păziți-vă** ca nu cumva să vă lăsați tirii de rătăcirea acestor nelegiuîți, și să vă pierdeți tăria; *Marc. 13. 23. Cap. 1. 12. *Ezech. 4. 14. Cap. 1. 10; 11. 2. 18.

18. ci* creșteți în harul și în cunoștința Domnului și Mîntuitorului nostru Isus Hristos. A Lui** să fie slava, acum și în ziua vecinicii. Amin. *Ezech. 4. 15. 1 Pet. 2. 2. *2 Tim. 4. 18. Apoc. 1. 6.

ÎNȚÎIA EPISTOLĂ SOBORNICEASCĂ A LUI IOAN

1. Ce* era dela început, ce am auzit, ce am văzut cu ochii noștri, ce** am privit și ce am pipăit cu mîinile* noastre, cu privire la Cuvîntul vieții, —

*Iona 1. 1. Cap. 2. 18. *Iona 1. 14. 2 Pet. 1. 16. Cap. 4. 14. †Luo. 24. 39. Iona 20. 27.

2. pentru că viața* a fost arătată**,

și noi am văzut-o, și* mărturisim despre ea, și*țt* vă vestim viața vecinică, viață care** era la Tatăl, și care ne-a fost arătată; — *Iona 1. 4; 11. 25; 14. 6.

*Rom. 16. 26. 1 Cor. 10. 16. Cap. 3. 5. †Iona 21. 24. Fapt. 2. 32. †† Cap. 5. 20. *†Iona 1. 1, 2.

3. deci, ce* am văzut și am auzit, a-

19. Ei au ieșit din * mijlocul nostru, dar nu erau dintre ai noștri. Căci dacă ** ar fi fost dintre ai noștri, ar fi rămas cu noi; ci au ieșit, ca ț să se arate că nu toți sînt dintre ai noștri. ^{Deut. 13. 18. Ps. 41. 9. Fapt. 20. 30. ¹Ioan 6. 37; 10. 28; 20. 2 Tim. 2. 19. ¹ Cor. 11. 19.}

20. Dar voi * ați primit ungerea din partea ** Celui sfînt, și știți ț orice lucruri. ^{2 Cor. 1. 21. Evr. 1. 9. Vers. 27. ¹ Marc. 1. 24. Fapt. 3. 14. ¹ Ioan 10. 4, 5; 14. 26; 16. 13. Vers. 27.}

21. V'am scris nu că n'ați cunoaște adevărul, ci pentru că îl cunoașteți, și știți că nicio minciună nu vine din adevăr.

22. Cine * este mincinosul, dacă nu cel ce tăgăduiește că Isus este Hristosul? Acela este Anticristul, care tăgăduiește pe Tatăl și pe Fiul.

^{Cap. 4. 3. 2 Ioan 7.}

23. Oricine * tăgăduiește pe Fiul, n'are pe Tatăl. Oricine ** mărturisește pe Fiul, are și pe Tatăl.

^{1 Ioan 15. 23. 2 Ioan 9. ¹ Ioan 14. 7, 9, 10. Cap. 4. 15.}

24. Ce * ați auzit dela început, aceea să rămîna în voi. Dacă rămîne în voi ce ați auzit dela început, și voi veți ** rămînea în Fiul și în Tatăl.

^{2 Ioan 6. ¹ Ioan 14. 23. Cap. 1. 3.}

25. Și * făgăduința, pe care ne-a făcut-o El, este aceasta: viața vecinică.

^{1 Ioan 17. 3. Cap. 1. 2; 5. 11.}

26. V'am scris aceste lucruri în * vederea celor ce caută să vă rătăcească.

^{Cap. 3. 7. 2 Ioan 7.}

27. Cît despre voi, ungerea *, pe care ați primit-o dela El, rămîne în voi, și n'aveți ** trebuință să vă învețe cineva; ci, după cum ungerea Lui vă ț învață despre toate lucrurile și este adevărată, și nu este o minciună, rămîneți în El, după cum v'ă învățat ea.

^{Vers. 20. ¹ Ier. 31. 33, 34. Evr. 8. 10, 11. ¹ Ioan 14. 26; 16. 13. Vers. 20.}

28. Și acum, copilașilor, rămîneți în El, pentru că atunci cînd * Se va arăta El, să ** avem îndrăzneală, și, la venirea Lui, să nu rămînem de rușine și depărtați de El.

^{Cap. 3. 2. ¹ Cap. 4. 17.}

29. Dacă * știți că El este neprihănit, să știți și că oricine ** trăiește în neprihănire este născut din El.

^{Fapt. 14. 22. ¹ Cap. 3. 7, 10.}

3. 1. Vedeți ce dragoste ne-a arătat Tatăl, să * ne numim copii ai lui Dumnezeu! Și sîntem. Lumea nu ne cunoaște, pentru că ** nu L-a cunoscut nici pe El. ^{1 Ioan 1. 12. ¹ Ioan 15. 18, 19; 16. 3; 17. 25.}

2. Prea iubiților, acum * sîntem copii

ai lui Dumnezeu. Și ce vom fi, nu s'a arătat încă **. Dar știm că atunci cînd Se va arăta El, vom ț fi ca El; pentru că ll țț vom vedea așa cum este. ^{1 Isa. 56. 5. Rom. 8. 15. Gal. 3. 26; 4. 6. Cap. 3. 1. ¹ Rom. 8. 18. 2 Cor. 4. 17. ¹ Rom. 8. 29. 8 Cor. 15. 49. Filip. 3. 21. Col. 3. 4. 2 Pet. 1. 4. ¹ Iov 19. 26. Ps. 16. 11. Mat. 5. 8. 1 Cor. 13. 12. 2 Cor. 5. 7.}

3. Oricine * are nădejdea aceasta în El, se curățește, după cum El este curat.

^{Cap. 4. 17.}

4. Oricine face păcat, face și fărădelege *; și păcatul este fărădelege.

^{Rom. 4. 15. Cap. 5. 17.}

5. Și știți că * El S'a arătat ca să ** ia păcatele; și în El ț nu este păcat.

^{Cap. 1. 2. ¹ Isa. 53. 5, 6, 11. 1 Tim. 1. 15. Evr. 1. 3; 9. 26. 1 Pet. 2. 24. ¹ 2 Cor. 5. 21. Evr. 4. 15; 9. 18. 1 Pet. 2. 21.}

6. Oricine rămîne în El, nu păcătuiește; oricine * păcătuiește, nu L-a văzut, nici nu L-a cunoscut.

^{Cap. 2. 4; 4. 8. 3 Ioan 11.}

7. Copilașilor, nimeni * să nu vă înșele! Cine ** trăiește în neprihănire, este neprihănit, cum El însuș este neprihănit.

^{Cap. 2. 26. ¹ Ezech. 18. 5—9. Rom. 2. 13. Cap. 2. 29.}

8. Cine * păcătuiește, este dela diavol, căci diavolul păcătuiește dela început. Fiul lui Dumnezeu S'a arătat ca ** să nimicească lucrările diavolului. ^{Mat. 13. 38. 1 Ioan 8. 44. ¹ Fac. 3. 15. Luc. 10. 18. 1 Ioan 16. 11. Evr. 2. 14.}

9. Oricine * este născut din Dumnezeu, nu păcătuiește, pentru că sămînța ** Lui rămîne în el; și nu poate păcătui, fiindcă este născut din Dumnezeu.

^{Cap. 5. 18. ¹ 1 Pet. 1. 23.}

10. Prin aceasta se cunosc copiii lui Dumnezeu și copiii diavolului. Oricine * nu trăiește în neprihănire, nu este dela Dumnezeu; nici ** cine nu iubește pe fratele său.

^{Cap. 2. 29. ¹ Cap. 4. 8.}

11. Căci vestirea, pe care ați auzit-o dela început, este aceasta *: să ne iubim ** unii pe alții;

^{Cap. 1. 5; 2. 4.}

^{1 Ioan 13. 34; 15. 12. Vers. 23. Cap. 4. 7, 21. 2 Ioan 5.}

12. nu cum a fost Cain *, care era dela cel rău, și a ucis pe fratele său. Și pentru ce l-a ucis? Pentru că faptele lui erau rele, iar ale fratelui său erau neprihănite.

^{Fac. 4. 4, 8. Evr. 11. 4. Iuda. 11.}

13. Nu vă mirați, fraților, dacă vă * urăște lumea,

^{1 Ioan 15. 18, 19; 17. 14. 2 Tim. 3. 12.}

14. Noi * știm că am trecut din moarte la viață, pentru că iubim pe frați. Cine ** nu iubește pe fratele său, rămîne în moarte.

^{Cap. 2. 10. ¹ Cap. 2. 9, 11.}

15. Oricine * urăște pe fratele său, este un ucigaș; și știți că niciun uci-

gaș** n'are viața vecinică rămânind în el.

Mat. 5. 21, 22. Cap. 4. 20. Gal. 5. 21. Apoc. 21. 8.

16. Noi am cunoscut dragostea Lui prin aceea că El Și-a dat viața pentru noi; și noi deci trebuie să ne dăm viața pentru frați.

Ioan 3. 16; 5. 113. Rom. 5. 8. Efes. 5. 2, 25. Cap. 4. 9, 11.

17. Dar cine are bogățiile lumii acesteia, și vede pe frațele său în nevoie, și își închide inima față de el, cum rămâne în el dragostea de Dumnezeu?

Deut. 15. 7. Luc. 3. 11. Cap. 4. 20.

18. Copilașilor, să nu iubim cu vorba, nici cu limba, ci cu fapta și cu adevărul.

Ex. 33. 31. Rom. 12. 9. Efes. 14. 5. Iac. 2. 15, 16. 1 Pet. 3. 22.

19. Prin aceasta vom cunoaște că sintem din adevăr, și ne vom liniști inimile înaintea Lui,

Ioan 18. 37. Cap. 1. 8.

20 ori în ce ne osindește inima noastră; căci Dumnezeu este mai mare decît inima noastră, și cunoaște toate lucrurile.

1 Cor. 4. 4.

21. Prea iubiților, dacă nu ne osindește inima noastră, avem îndrăzneală la Dumnezeu.

1 Iov 22. 26. Ebr. 10. 22. Cap. 2. 28; 4. 17.

22. Și orice vom cere, vom căpăta dela El, fiindcă păzim poruncile Lui, și facem ce este plăcut înaintea Lui.

Ps. 34. 15; 145. 18. Prov. 15. 29. Ier. 29. 12. Mat. 7. 8; 21. 22. Marc. 11. 24. Ioan 14. 13; 15. 7; 16. 23, 24. Iac. 5. 16. Cap. 5. 14. Ioan 8. 29; 9. 31.

23. Și porunca Lui este să credem în Numele Fiului Său Isus Hristos, și să ne iubim unii pe alții, cum ț ne-a poruncit El.

Ioan 6. 29; 17. 3. Mat. 22. 39. Ioan 31. 34; 5. 12. Efes. 5. 2. 1 Tes. 4. 9. 1 Pet. 4. 8. Vers. 11. Cap. 4. 21. Cap. 2. 8, 10.

24. Cine păzește poruncile Lui, rămîne în El, și El în el. Și ț cunoaștem că El rămîne în noi prin Duhul, pe care ni l-a dat.

Ioan 14. 23; 15. 10. Cap. 4. 12. Ioan 17. 21, etc. Rom. 8. 9. Cap. 4. 13.

1. Prea iubiților, să nu dați crezare oricărui duh; ci să cercetați duhurile, dacă sînt dela Dumnezeu; căci în lume au ieșit mulți prooroci mincinoși.

Ier. 29. 8. Mat. 24. 4. 1 Cor. 14. 29. 1 Tes. 5. 21. Apoc. 2. 2. 1 Pet. 24. 5, 24. Fapl. 20. 30. 1 Tim. 4. 1. 2 Pet. 2. 1. Cap. 2. 18. 2 Ioan 7.

2. Duhul lui Dumnezeu să-L cunoașteți după aceasta: Orice duh, care mărturisește că Isus Hristos a venit în trup, este de la Dumnezeu;

1 Cor. 12. 3. Cap. 5. 1.

3. și orice duh, care nu mărturisește pe Isus, nu este dela Dumnezeu, ci este duhul lui Antihrist, de a cărui ve-

nire ați auzit. El chiar este în lume acum.

Cap. 2. 22. 2 Ioan 7. 2. Tre. 2. 7. Cap. 2. 15. 22. 4. Voi, copilașilor, sinteți din Dumnezeu; și i-ați biruit, pentru că Cel ce este în voi, este mai mare decît cel ce este în lume. Cap. 5. 4. Ioan 12. 31; 14. 30.

5. Ei sînt din lume; de aceea vorbesc ca din lume, și lumea îi ascultă.

Ioan 3. 31. Ioan 15. 19. 17. 14.

6. Noi însă sintem din Dumnezeu; cine cunoaște pe Dumnezeu, ne ascultă; cine nu este din Dumnezeu, nu ne ascultă. Prin aceasta cunoaștem duhul adevărului și duhul rătăcirii.

Ioan 8. 47; 10. 27. 1 Cor. 14. 37. 2 Cor. 10. 7. Isa. 8. 20. Ioan 14. 17.

7. Prea iubiților, să ne iubim unii pe alții; căci dragostea este dela Dumnezeu. Și oricine iubește, este născut din Dumnezeu, și cunoaște pe Dumnezeu.

Cap. 3. 10; 11. 21.

8. Cine nu iubește, n'a cunoscut pe Dumnezeu; pentru că Dumnezeu este dragoste.

Cap. 2. 4; 2. 6. Vers. 16.

9. Dragostea lui Dumnezeu față de noi s'a arătat prin faptul că Dumnezeu a trimis în lume pe singurul Său Fiul, ca noi să trăim prin El.

Ioan 3. 16. Rom. 5. 8; 8. 32. Cap. 3. 16. Cap. 5. 11.

10. Și dragostea stă nu în faptul că noi am iubit pe Dumnezeu, ci în faptul că El ne-a iubit pe noi, și a trimis pe Fiul Său ca jertfă de ispășire pentru păcatele noastre.

Ioan 15. 16. Rom. 5. 8, 10. Tit. 3. 4. Cap. 2. 2.

11. Prea iubiților, dacă astfel ne-a iubit Dumnezeu pe noi, trebuie să ne iubim și noi unii pe alții.

Mat. 18. 33. Ioan 15. 12, 13. Cap. 3. 16.

12. Nimeni n'a văzut vreodată pe Dumnezeu; dacă ne iubim unii pe alții, Dumnezeu rămîne în noi, și dragostea Lui a ajuns desăvîrșită în noi.

Ioan 1. 18. 1 Tim. 6. 16. Vers. 3. Cap. 2. 5. Vers. 15.

13. Cunoaștem că rămînem în El și că El rămîne în noi prin faptul că ne-a dat din Duhul Său.

Ioan 14. 30. Cap. 3. 21.

14. Și noi am văzut și mărturisim că Tatăl a trimis pe Fiul ca să fie Mîntuitorul lumii.

Ioan 1. 14. Cap. 1. 1, 2. Ioan 1. 1.

15. Cine va mărturisi că Isus este Fiul lui Dumnezeu, Dumnezeu rămîne în el, și el în Dumnezeu.

Rom. 10. 9. Cap. 5. 1, 5.

16. Și noi am cunoscut și am crezut dragostea pe care o are Dumnezeu față de noi. Dumnezeu este dragoste;

și cine** rămâne în dragoste, rămâne în Dumnezeu, și Dumnezeu rămâne în el.

°Vers.3. °°Cap.3.24. Vers.12.

17. Cum este El, așa sintem și noi în lumea aceasta: astfel se face că dragostea este desăvârșită în noi, pentru că** să avem deplină încredere în ziua judecării.

°Iac.2.13. Cap.2.26;19,21.

18. În dragoste nu este frică; ci dragostea desăvârșită izgoneste frica; pentru că* frica are cu ea pedeapsa; și cine se teme, n'a** ajuns desăvârșit în dragoste.

°Cap.3.3. °°Vers.12.

19. Noi Il iubim pentru că El ne-a iubit întâi.

20. Dacă* zice cineva: „Eu iubesc pe Dumnezeu“, și urăște pe fratele său, este un mincinos; căci cine nu iubeste pe fratele său, pe care-l vede, cum poate să iubească pe Dumnezeu, pe** care nu-l vede?

°Cap.2.4;3.17. °°Vers.12.

21. Și aceasta este porunca*, pe care o avem dela El: cine iubeste pe Dumnezeu, iubeste și pe fratele său.

°Mat.22.37,39. Ioan13.34;15.12. Cap.3.23.

5 1. Oricine crede* că Isus** este Hristosul, este născut† din Dumnezeu; și†† oricine iubeste pe Celce L-a născut, iubeste și pe cel născut din El.

°Ioan 1.12. °°Cap.2.22,23; 4.2,15. †Ioan 1.13. ††Ioan 15.23.

2. Cunoaștem că iubim pe copiii lui Dumnezeu prin aceea că iubim pe Dumnezeu și păzim poruncile Lui.

3. Căci* dragostea de Dumnezeu stă în păzirea poruncilor Lui. Și** poruncile Lui nu sînt grele;

°Ioan 14.15,21,23; 15.10. 2Ioan 6. °°Mic.6.8. Mat.11.30.

4. pentru că oricine* este născut din Dumnezeu, biruiește lumea; și ceea ce cîștigă biruința asupra lumii, este credința noastră.

°Ioan 16.33. Cap.3.9;4.4.

5. Cine este celce a biruit lumea, dacă nu celce* crede că Isus este Fiul lui Dumnezeu?

°1Cor.15.57. Cap.4.15.

6. El, Isus Hristos, este Celce a venit cu* apă și cu singe; nu numai cu apă, ci cu apă și cu singe; și Duhul** este Celce mărturisește despre lucrul acesta, fiindcă Duhul este adevărul.

°Ioan 19.34. °°Ioan 14.17; 15.26;16.13. 1Tim.3.16.

7. (Căci trei sînt cari mărturisesc în cer: Tatăl, Cuvîntul* și Duhul Sfînt, și** acești trei una sint.)

°Ioan 1.1. Apoc.19.13. °°Ioan 10.13.

8. Și trei sînt cari mărturisesc (pe pămînt): Duhul, apa și singele, și acești trei sînt una în mărturisirea lor.

9. Dacă primim mărturisirea* oame-

nilor, mărturisirea lui Dumnezeu este mai mare; și** mărturisirea lui Dumnezeu este mărturisirea, pe care a făcut-o El despre Fiul Său.

°Ioan 8.17,18. °°Mat.3.16,17;17.5.

10. Cine* crede în Fiul lui Dumnezeu, are mărturisirea aceasta în el; cine nu crede pe Dumnezeu, Il** face mincinos, fiindcă nu crede mărturisirea, pe care a făcut-o Dumnezeu despre Fiul Său.

°Rom.8.16. Gal.4.6. °°Ioan 3.33;5.38.

11. Și* mărturisirea este aceasta: Dumnezeu ne-a dat viața vecinică, și** această viață este în Fiul Său.

°Cap.2.25. °°Ioan 1.4. Cap.4.9.

12. Cine* are pe Fiul, are viața; cine n'are pe Fiul lui Dumnezeu, n'are viața.

°Ioan 3.36;5.24.

13. V'am scris aceste* lucruri ca** să știți că voi, cari credeți în Numele Fiului lui Dumnezeu, aveți viața vecinică.

°Ioan 20.31. °°Cap.1.1,2.

14. Indrăzneala, pe care o avem la El, este că, dacă* cerem ceva după voia Lui, ne ascultă.

°Cap.3.22.

15. Și dacă știm că ne ascultă, orice i-am cere, știm că sîntem stăpîni pe lucrurile pe cari l le-am cerut.

16. Dacă vede cineva pe fratele său săvîrșind un păcat care nu duce la moarte, să se roage; și Dumnezeu* îi va da viața, pentru ceice n'au săvîrșit un păcat care duce la moarte. Este** un păcat care duce la moarte; nu-i† zic să se roage pentru păcatul acela.

°Iov 42.8. Iac.5.14,15. °°Mat.12.31,32. Marc.3.29. Luc.12.10. Evr.6.4,6; 10.26. †Ier.7.16;14.11. Ioan 17.9.

17. Orice* nelegiuire este păcat; dar este un păcat, care nu duce la moarte.

°Cap.3.4.

18. Știm că oricine* este născut din Dumnezeu, nu păcătuiește, ci Cel născut din Dumnezeu îl păzește**, și cel rău nu se atinge de el.

°1Pet.1.23. Cap.3.9. °°Iac.1.27.

19. Știm că sîntem din Dumnezeu și că toată* lumea zace în cel rău.

°Gal.1.4.

20. Știm că Fiul lui Dumnezeu a venit, și ne-a* dat pricepere să** cunoaștem pe Celce este adevărat. Și noi sîntem în Celce este adevărat, adică în Isus Hristos, Fiul Lui. El† este Dumnezeul adevărat și†† viața vecinică.

°Luc.24.45. °°Ioan 17.3. †Ier.9.6; 44.6;54.5. Ioan 20.28. Fapt.20.28. Rom.9.5. 1Tim.3.16. Tit.2.13. Evr.1.8. ††Vers.11-13.

21. Copilașilor, păziți-vă* de idoli. Amin.

°1Cor.10.14.

A DOUA EPISTOLĂ A LUI IOAN

1203

1. Presbiterul¹ către aleasa Doamnă și către copiii ei, pe* cari-i iubesc în adevăr — și nu numai eu, ci toți cei ce cunosc adevărul*, —

¹Ioan 3.18. ²Ioan 1. ³Ioan 8.32. Gal. 2.5,14; 3.1,5,7. Col. 1.5. 2 Tes. 2.13. 1 Tim. 2.4. Evr. 10.26.

2. Pentru adevărul acesta care rămâne în noi, și care va fi cu noi în veac:

3. Harul, îndurarea și pacea să fie* cu voi din partea lui Dumnezeu Tatăl și din partea Domnului Isus Hristos, Fiul Tatălui, în adevăr* și în dragoste!

4. M'am bucurat foarte mult când am aflat pe unii din copiii tăi umblînd* în adevăr, după porunca pe care am primit-o dela Tatăl.

5. Și acum, te rog, Doamnă, nu* ca și cum ți-aș scrie o poruncă nouă, ci cea, pe care am avut-o dela început: să** ne iubim unii pe alții!

6. Și dragostea stă* în viețuirea după poruncile Lui. Aceasta este porunca în care trebuie să umblați, după cum** ați auzit dela început.

7. Căci în lume s'au răspîndit mulți*

amăgitori, cari** nu mărturisesc că Isus Hristos vine în trup. Iată ț amăgitorul, iată Antihristul!

8. Păziți-vă* bine să** nu perdeți rodul muncii voastre, ci să primiți o răsplată deplină.

9. Oricine* o ia înainte, și nu rămâne în învățătura lui Hristos, n'are pe Dumnezeu. Cine rămâne în învățătura aceasta, are pe Tatăl și pe Fiul.

10. Dacă vine cineva la voi, și nu vă aduce învățătura aceasta, să nu-l primiți în casă, și să nu-i* ziceți: „Bun venit!”

11. Căci cine-i zice: „Bun venit!” se face părtaş faptelor lui rele.

12. Aș avea să vă spun multe* lucruri; dar nu voiesc să vi le scriu pe hirtie și cu cerneală; ci nădejduiesc să vin la voi, și să vă vorbesc gură către gură, pentruca** bucuria noastră să fie deplină.

13. Copiii surorii tale alese îți* trimet sănătate. Amin.

A TREIA EPISTOLĂ A LUI IOAN

1. Presbiterul¹ către prea iubitul Gaiu, pe* care-l iubesc în adevăr.

2. Prea iubitele, doresc ca toate lucrurile tale să-ți meargă bine, și sănătatea ta să sporească tot așa cum sporește sufletul tău.

3. A fost o mare bucurie pentru mine, cînd au venit frații și au mărturisit că ești credincios adevărului și că umblî* în adevăr.

4. Eu n'am bucurie mai mare decît să aud despre copiii* mei că umblă în adevăr.

5. Prea iubitele, nu lucrezi cu credințioșie în tot ce faci pentru frați; și pentru străini totodată.

6. Ei au mărturisit despre dragostea ta înaintea Bisericii. Vei face bine să îngrijești de călătoria lor, într'un chip vrednic de Dumnezeu;

7. căci au plecat pentru dragostea

Numelui Lui, fără să primească ceva* dela Neamuri.

8. Este datoria noastră dar, să primim bine pe astfel de oameni, ca să lucrăm împreună cu adevărul.

9. Am scris ceva Bisericii, dar Diotref, căruia îi place să aibă înfrîntă înfrîntă ei, nu vrea să știe de noi.

10. De aceea, cînd voi veni, îi voi aduce aminte de faptele pe cari le face, căci ne clevește cu vorbe rele. Nu se mulțamește cu atît; dar nici el nu primește pe frați, și împiedecă și pe cei ce voiesc să-i primească, și-i da afară din Biserică.

11. Prea iubitele, nu* urma răul, ci binele. Cine** face binele, este din Dumnezeu: cine face răul, n'a văzut pe Dumnezeu.

12. Toți, chiar și Adevărul, mărturisesc bine despre* Dimitrie; și noi

mărturisim despre el: și ** știți că mărturisirea noastră este adevărată.

☞ 1 Tim. 3.7. ☞ Ioan 21.24.

13. Aș avea să-ți spun multe * lucruri, dar nu voiesc să ți le scriu cu cerneală și condei.

☞ 2 Ioan 12.

EPISTOLA SOBORNICEASCĂ A LUI IUDA

1. Iuda, rob al lui Isus Hristos, și fratele * lui Iacov, către cei ** chemați, cari sînt iubiți în Dumnezeu Tatăl, și păstrați ♯ pentru Isus Hristos: ☞ Luc. 6.6. Fapt. 1.13. ☞ Rom. 1.7. ♯ Ioan 17.11, 12, 16. 1 Pet. 1.5.

2. Îndurarea, pacea * și dragostea să vă fie înmulțite.

☞ 1 Pet. 1.2. 2 Pet. 1.2.

3. Prea iubiților, pe cînd căutam cutot dinadinsul să vă scriu despre mîntuirea * noastră de obște, m'am văzut silit să vă scriu ca ** să vă îndemn să luptați pentru credința, care a fost dată sfinților odată pentru totdeauna.

☞ Tit 1.4. ☞ Filip. 1.27. 1 Tim. 1.18; 6.12. 2 Tim. 1.13; 4.7.

4. Căci * s'au strecurat printre voi unii oameni, scriși ** de mult pentru osînda aceasta, oameni neevlavioși, cari schimbă ♯ în desfrîinare harul ♯♯ Dumnezeului nostru, și tăgăduiesc ♯ pe singurul nostru Stăpîn și Domn Isus Hristos.

☞ Gal. 2.4. 2 Pet. 2.1. ☞ Rom. 9.21, 22. 1 Pet. 2.8. ♯ 2 Pet. 2.10. ♯ Tit 2.11. Evr. 12.15. ☞ Tit 1.16. 2 Pet. 2.1. 1 Ioan 2.22.

5. Vreau să vă aduc aminte, măcar că știți odată pentru totdeauna toate aceste lucruri, că Domnul *, după ce a izbăvit pe poporul Său din țara Egiptului, în urmă a ** nimicit pe cei ce ♯ n'au crezut.

☞ 1 Cor. 10.9. ☞ Num. 14.29, 37; 26.64. Ps. 106.26. Evr. 3.17, 19. ♯ Ioan 8.44.

6. El a păstrat pentru judecata zilei celei mari, puși în lanțuri vecinice, în întunec, pe * ingerii cari nu și-au ** păstrat vrednicia, ci și-au părăsit locuința.

☞ 2 Pet. 2.4. ☞ Apoc. 20.10.

7. Tot așa, Sodoma * și Gomora și cetățile împrejurul lor, cari se dăduseră ca și ele la curvie și au pofțit după trupul altuia, ne stau înaintea ca o pildă, suferind pedeapsa unui foc vecinic.

☞ Fac. 19.24. Deut. 29.23. 2 Pet. 2.6.

8. Totuș * oamenii aceștia, tiriți de visărele lor, își pingăresc la fel trupul, nesocotesc stăpînirea și batjocoresc ** dregătorii.

☞ 2 Pet. 2.10. ☞ Exod. 22.28.

9. Arhanghelul Mihail *, cînd se împotriva diavolului și se certa cu el pentru trupul lui Moise, n'a îndrăz-

nit ** să rostească împotriva lui o judecată de ocară, ci doar a zis: „Domnul să te mustre ♯!”

☞ Dan. 10.13; 12.1. Apoc. 12.7. ☞ 2 Pet. 2.11. ♯ Zab. 3.2.

10. Aceștia *, dîmpotriva, batjocoresc ce nu cunosc, și se pierd singuri în ceea ce știu din fire, ca dobitoacele fără minte.

☞ 2 Pet. 2.12.

11. Vai de ei! Căci au urmat pe calea lui * Cain! S'au aruncat ** în răstăcirea lui Balaam, din dorința de cîștig! Au pierit într-o răscoală ca ♯ a lui Core! ☞ Fac. 4.5. 1 Ioan 3.12. ☞ Num. 22.7, 21. 2 Pet. 2.15. ♯ Num. 16.1, etc.

12. Sînt * niște stînci ascunse la mesele ** voastre de dragoste, unde se ospătează fără rușine împreună cu voi, și se îndoapă deabinele; niște nori ♯ fără apă, minaiți ♯ încoace și încolo de vînturi, niște pomi tomanatici fără rod, de două ori morți, desrădăcinați ♯;

☞ 2 Pet. 2.13. ☞ 1 Cor. 11.21. ♯ Prov. 25.14. 2 Pet. 2.17. ♯ Efes. 4.14. ☞ Mat. 15.13.

13. Niște valuri * înfuriate ale mării, cari își spumegă ** rușinile lor, niște stele rătăcitoare, cărora ♯ le este păstrată negura întunerecului pentru vecie.

☞ Isa. 57.20. ☞ Filip. 3.19. ♯ 2 Pet. 2.17.

14. Și pentru ei a proorocit Enoh, al * șaptea patriarh dela Adam, cînd a zis: „Iată că a venit ** Domnul cu zecile de mii de sfinți ai Săi,

☞ Fac. 5.8.1. ☞ Deut. 33.2. Dan. 7.10. Zab. 14.5. Mat. 25.31. 2 Tes. 1.7. Apoc. 1.7.

15. ca să facă o judecată împotriva tuturor, și să încredințeze pe toți cei nelegiuți, de toate faptele * nelegiuite, pe cari le-au făcut în chip nelegiuit, și de toate cuvintele de ocară, pe cari le-au rostit împotriva Lui acești păcătoși nelegiuți.”

☞ 1 Sam. 2.3. Ps. 31.18; 94.4. Mal. 3.13.

16. Ei sînt niște cîrtitori, nemulțumiți cu soarta lor; trăiesc după poftele lor; gura * le este plină de vorbe trufase, și slăvesc ** pe oameni pentru cîștig.

☞ 2 Pet. 2.18. ☞ Prov. 28.21. Fac. 2.1, 9.

17. Dar * voi, prea iubiților, aduce-

ți-vă aminte de vorbele vestite mai dinaintea de apostolii Domnului nostru Isus Hristos. *2Pet.3.2.

18. Cum vă spuneau că în vremurile din urmă vor* fi batjocoritori, cari vor trăi după poftele lor nelegiuite.

*1Tim.4.1. 2Tim.3.1; 4.3. 2Pet.2.1; 3.3.

19. Ei sînt aceia cari* dau naștere la dezbinări, oameni supuși poftelor firii*, cari n'au Duhul. *Prov.18.1. Ezech.14.7. Osea.4.14; 9.10. Evr.10.25. *1Cor.2.14. Iac.3.15.

20. Dar voi, prea iubitorilor, zidiți-vă* sufletește pe credința voastră prea sfîntă, rugați-vă** prin Duhul Sfînt,

*Col.2.7. 1Tim.1.4. *Rom.8.26. Efes.6.18.

21. Țineți-vă în dragostea lui Dumnezeu, și așteptați* îndurarea Domnului nostru Isus Hristos pentru viața vecinică.

*Tit.2.13. 2Pet.3.12.

22. Mustrați pe cei ce se despart de voi;

23. căutați să mîntuiți* pe unii, smulgîndu-i** din foc; de alții iarăș fie-vă milă cu frică, urînd pînă și cămașa* mînjită de carne. *Rom.11.14. 1Tim.4.16. *Amos.4.11. Zab.3.2.1Cor.3.15. †Zah.3.4,5. Apoc.3.4.

24. Iar* a Aceluia, care poate să vă păzească de orice cădere, și să vă facă să** vă înfățișați fără prihană și plini de bucurie înaintea slavei Sale,

*Rom.16.25. Efes.3.20. *Col.1.22.

25. singurului* Dumnezeu, Mintuitorul nostru, prin Isus Hristos, Domnul nostru, să fie slavă, măreție, putere și stăpînire, mai înainte de toți vecii, și acum și în veci. Amin.

*Rom.16.27. 1Tim.1.17; 2.3.

APOCALIPSA LUI IOAN

1. Descoperirea lui Isus Hristos, pe care* l-a dat-o Dumnezeu, ca să arate robilor Săi lucrurile cari au să se întîmple** în curînd. Și le-a făcut-o cunoscut, trimetînd† prin îngerul Său la robul Său Ioan, —

*Ioan.3.32; 8.26; 12.49. *Vers.3. Cap.4.1. †Cap.22.16.

2. care* a mărturisit despre Cuvîntul lui Dumnezeu și despre mărturia lui Isus Hristos, și a spus tot** ce a văzut.

*1Cor.1.6. Vers.9. Cap.6.9; 12.17. *1Ioan.1.1.

3. Ferice* de cine citește, și de cei ce ascultă cuvintele acestei proorocii, și păzesc lucrurile scrise în ea! Căci vremea** este aproape!

*Luc.11.28. Cap.22.7. *Rom.13.11. Iac.5.8. 1Pet.4.7. Cap.22.10.

4. Ioan, către cele șapte Biserici, cari sînt în Asia: Har și pace vouă din partea Celui* ce este, Celui ce era** și Celui ce vine, și† din partea celor șapte duhuri, cari stau înaintea scaunului Său de domnie, *Exod.3.14. Vers.8. *Ioan.1.1. †Zah.3.9; 4.10. Cap.3.1; 4.5; 5.6.

5. și din partea lui Isus Hristos, martorul* credincios, cel** întîi născut din morți, Domnul† împăraților pămîntului!

A Lui, care ne iubește††, care ne-a*† spălat de păcatele noastre cu sîngele Său, *Ioan.8.14. 1Tim.6.13. Cap.3.14. *1Cor.15.20. Col.1.18. †Efes.1.20. Cap.17.14; 19.16. ††Ioan.13.34; 15.9. Gal.2.20. *†Evr.9.14. 1Ioan.1.7.

6. și a făcut* din noi o împărăție și preoți pentru Dumnezeu, Tatăl Său:

a Lui** să fie slava și puterea în vecii vecilor! Amin.

*1Pet.2.6,9. Cap.5.10; 20.6. *1Tim.6.16. Evr.13.21. 1Pet.4.11; 5.11.

7. Iată* că El vine pe nori. Și orice ochi îl va vedea; și cei** ce L-au străpuns. Și toate semînțiile pămîntului se vor boci din pricina Lui! Da, Amin.

*Dan.7.13. Mat.24.30; 26.64. Fapt.1.11. *Zah.12.10. Ioan.19.37.

8. „Eu* sînt Alfa și Omega, Inceputul și Sfirșitul“, zice Domnul Dumnezeu, Cel ce** este, Cel ce era și Cel ce vine, Cel Atotputernic. *Ioa.4.1; 44.6; 48.12. Vers.11.17. Cap.2.8; 21.6; 22.13. *Vers.4. Cap.4.8; 11.17; 6.5.

9. Eu, Ioan, fratele vostru, care sînt părtaş* cu voi la necaz, la** împărăție și la răbdarea în Isus Hristos, mă aflu în ostrovul care se cheamă Patmos, din pricina† Cuvîntului lui Dumnezeu și din pricina mărturiei lui Isus Hristos. *Filip.1.7; 4.14. 2Tim.1.18. *Rom.8.17. 2Tim.2.12. †Vers.2.

10. În ziua* Domnului eram în Duhul**. Și am auzit înăpoeia mea un glas† puternic, ca sunetul unei trâmbițe, *Fapt.10.10. 2Cor.12.2. Cap.4.2; 17.3; 21.10. *Ioan.20.26. Fapt.20.7. 1Cor.16.2. †Cap.4.1; 19.8.

11. care zicea: „Eu* sînt Alfa și Omega, Cel** dintîi și Cel de pe urmă. Ce vezi, scrie într-o carte, și trimete-o celor șapte Biserici: la Efes, Smirna, Pergam, Tiatira, Sardes, Fi-ladelfia și Laodicea.“ *Vers.8. *Vers.17.

12. M'am întors să văd glasul care-

mi vorbea. Și cînd m'am întors, am * văzut șapte sfeșnice de aur.

◊ Exod. 26. 37. Zah. 4. 2. Vers. 20.

13. Și * în mijlocul celor șapte sfeșnice pe cineva, care semăna cu Fiul * omului, îmbrăcat Ț cu o haină lungă pînă la picioare, și încins ȚȚ la piept cu un briu de aur. ◊ Cap. 2. 1. ◊ ◊ Ezech. 1. 20. Dan. 7. 13; 10. 10. Cap. 14. 14. Ț Dan. 10. 5. Ț Cap. 15. 6.

14. Capul și părul * Lui erau albe ca lîna albă, ca zăpada; ochii * Lui erau ca para focului;

◊ Dan. 7. 9. ◊ Dan. 10. 6. Cap. 2. 18; 19. 12.

15. picioarele * Lui erau ca arama aprinsă, și arsă într'un cuptor; și glasul * Lui era ca vuietul unor ape mari. ◊ Ezech. 1. 7. Dan. 10. 6. Cap. 2. 18. ◊ Ezech. 43. 2. Dan. 10. 6. Cap. 14. 2; 10. 6.

16. În * mina dreaptă ținea șapte stele. Din * gura Lui ieșea o sabie ascuțită cu două tăisuri, și Ț fața Lui era ca soarele, cînd strălucește în toată puterea lui. ◊ Vers. 20. Cap. 2. 1; 3. 1. ◊ Isa. 49. 2. Ezech. 6. 17. Ț Ezech. 4. 12. Cap. 2. 12; 16; 19. 15; 21. Ț Ezech. 26. 13. Cap. 10. 1.

17. Cînd L-am văzut *, am căzut la picioarele Lui ca mort. El Și-a pus * mina dreaptă peste mine, și a zis: „Nu te teme! Eu Ț sint Cel dintii și Cel de pe urmă, ◊ Ezech. 1. 28. ◊ Dan. 8. 18; 10. 10. Ț Isa. 41. 4; 44. 6; 48. 12. Cap. 2. 8; 22. 13. Vers. 11.

18. Cel * viu. Am fost mort, și iată că sint viu * în vecii vecilor. Eu Ț in Ț cheile morții și ale Locuinței morților.

◊ Rom. 6. 9. ◊ Cap. 4. 9; 5. 14. Ț Ps. 98. 20. Cap. 20. 1.

19. Scrie dar lucrurile *, pe cari le-ai văzut, lucrurile * cari sint și cele cari Ț au să fie după ele.

◊ Vers. 12, etc. ◊ Cap. 2. 1, etc. Ț Cap. 4. 1, etc.

20. Taina celor * șapte stele, pe cari le-ai văzut în mina dreaptă a Mea și a celor * șapte sfeșnice de aur: cele șapte stele sint îngerii Ț celor șapte Biserici; și cele ȚȚ șapte sfeșnice, sint șapte Biserici. ◊ Vers. 16. ◊ Vers. 12. Ț Mat. 2. 7. Cap. 2. 1, etc. Ț Zah. 4. 2. Mat. 5. 16. Filp. 2. 16.

21. Ingerului Bisericii din Efes scrie-i: „Iată ce zice Cel * ce ține cele șapte stele în mina dreaptă, și Cel ce umblă * prin mijlocul celor șapte sfeșnice de aur: ◊ Cap. 1. 10; 20. ◊ Cap. 1. 13.

2. „Știu * faptele tale, osteneala ta și răbdarea ta, și că nu poți suferi pe cei răi; că ai * pus la încercare pe cei ce Ț zic că sint apostoli și nu sint, și i-ai găsit mincinoși. ◊ Ps. 1. 6. Vers. 9, 19. Cap. 3. 1, 8, 18. ◊ 1 Ioan 4. 1. Ț 2 Cor. 7. 1. Ezech. 2. 1.

3. Știu că ai răbdare, că ai suferit din pricina numelui Meu, și că n'ai * oboșit. ◊ Gal. 6. 9. Ezech. 12. 3, 5.

4. Dar ce am împotriva ta, este că Ț-ai părăsit dragostea dintii.

5. Adu-Ți dar aminte de unde ai căzut; pocăiește-te, și întoarce-te la faptele tale dintii. Altfel *, voi veni la tine, și-Ți voi lua sfeșnicul din locul lui, dacă nu te pocăiești. ◊ Mat. 21. 41, 43.

6. Ai însă lucrul acesta bun: că urăști faptele Nicolaiților *, pe cari și Eu le urăsc. ◊ Vers. 15.

7. Cine * are urechi, să asculte ce zice Bisericii Duhul: „Celui ce va birui, îi voi da să * mănince din Ț pomul vieții, care este în raiul lui Dumnezeu.” ◊ Mat. 11. 16; 13. 9, 43. Vers. 11. 17, 29. Cap. 3. 6, 13, 22; 13. 9. ◊ Cap. 22. 2, 14. Ț Fac. 2. 9.

8. Ingerului Bisericii din Smirna scrie-i:

„Iată ce zice Cel * dintii și Cel de pe urmă, Cel ce a murit și a înviat: ◊ Cap. 1. 8, 17, 18.

9. „Știu * necazul tău și sărăcia ta (dar ești bogat) **, și batjocurile, din partea celor Ț ce zic că sint ludei și nu sint, ci ȚȚ sint o sinagogă a Satanei. ◊ Vers. 2. ◊ Luc. 12. 21. 1 Tim. 6. 18. Iac. 2. 5. Ț Rom. 2. 17, 29; 9. 6. Ț Cap. 3. 9.

10. Nu te teme nicidecum * de ce ai să suferi. Iată că diavolul are să arunce în temniță pe unii din voi, ca să vă încerce. Și veți avea un necaz de zece zile. Fii * credincios pînă la moarte, și-Ți voi da cununa Ț vieții.

◊ Mat. 10. 22. ◊ Mat. 24. 13. Ț Iac. 1. 12. Cap. 3. 11.

11. Cine * are urechi, să asculte ce zice Bisericii Duhul: „Cel ce va birui, nicidecum nu va fi vătămat de a ** doua moarte.”

◊ Vers. 7. Cap. 11. 9. ◊ Cap. 20. 14; 21. 8.

12. Ingerului Bisericii din Pergam scrie-i:

„Iată ce zice Cel * ce are sabia ascuțită cu două tăisuri: ◊ Cap. 1. 16.

13. „Știu * unde * locuiești: acolo unde este scaunul de domnie al Satanei. Tu Ții Numele Meu, și n'ai lepădat credința Mea nici chiar în zilele acelea cînd Antipa, marturul Meu credincios, a fost ucis la voi, acolo unde locuiește Satana. ◊ Vers. 2. ◊ Vers. 9.

14. Dar am ceva împotriva ta. Tu ai acolo niște oameni cari Ț in de învățătura lui Balaam *, care a învățat pe Balac să pună o piatră de poticnire înaintea copiilor lui Israel, ca să *

mănince din lucrurile jertfite idolilor, și Ț să se dedea la curvie. * Num. 24.14; 26.1; 31.16. 2Pet. 2.16. Iuda 11. * * Fapt. 15.29. 1Cor. 8.9,10; 10.19,20. Vers. 20. * 1Cor. 6.13, etc.

15. Tot așa, și tu ai cițiva cari, deasemenea, țin învățătura Nicolaiților*, pe care Eu o urăsc. * Vers. 6.

16. Pocăiește-te dar. Altfel, voi veni la tine curind, și* Mă voi război cu ei cu sabia gurii Mele."

* Isa. 11.4. 2Tes. 2.8. Cap. 1.16; 19.16, 21.

17. Cine* are urechi, să asculte ce zice Bisericii Duhul: „Celui ce va birui, îi voi da să mănince din mana ascunsă, și-i voi da o piatră albă; și pe piatra aceasta este scris un nume* nou, pe care nu-l știe nimeni decît acela care-l primește."

* Vers. 7.11. * * Cap. 3.12; 10.12.

18. Ingerului Bisericii din Tiatura, scrie-i:

„Iată ce zice Fiul lui Dumnezeu, care* are ochii ca para focului, și ale cărui picioare sînt ca arama aprinsă:

* Cap. 1.14, 16.

19. „Știu* faptele tale, dragostea ta, credința ta, slujba ta, răbdarea ta și faptele tale depe urmă, că sînt mai multe decît cele dintîi. * Vers. 2.

20. Dar iată ce am împotriva ta: tu lași ca lezabela*, femeia aceea, care se zice proorociță, să învețe și să amăgească pe robii Mei să** se dedea la curvie, și să mănince din lucrurile jertfite idolilor. * 1Reg. 16.31; 21.25. 2Reg. 9.7. * * Exod. 34.16. Fapt. 15.20, 29. 1Cor. 10.19, 20. Vers. 14.

21. I-am dat vreme să* se pocăiască, dar nu vrea să se pocăiască de curvia ei!

* Rom. 2.4. Cap. 9.20.

22. Iată că am s'o arunc bolnavă în pat; și celor ce preacurvesc cu ea, am să le trimet un necaz mare, dacă nu se vor pocăi de faptele lor.

23. Voi lavi cu moartea pe copiii ei. Și toate Bisericile vor cunoaște că „Eu* sînt Cel ce cercetez rărunchii și inimă“: și voi** răsplăti fiecăruia din voi după faptele lui. * 1Saru. 16.7. 1Cron. 28.8; 29.17. 2Cron. 6.10. 1P. 7.9. Ier. 11.20; 17.10; 29.12. Iuan 2.24, 26. Fapt. 1.21. Rom. 8.27. * * Ps. 63.12. Mat. 16.27. Rom. 2.0; 14.12. 2Cor. 5.10. Gal. 6.5. Cap. 20.12.

24. Vouă, însă, tuturor celorlalți din Tiatura, cari nu aveți învățătura aceasta, și n'ați cunoscut „adîncimile Satanei“, cum le numesc ei, vă zic: „Nu* pun peste voi altă greutate.

* Fapt. 16.28.

25. Numai Țineți cu tărie ce* aveți, pînă voi veni!

* Cap. 3.11.

26. Celui ce va birui și celui ce va

păzi pînă la sfîrșit lucrările* Mele, îi voi da** stăpînire peste Neamuri.

* Iuan 6.29. 1Iuan 3.23. * * Mat. 19.28. Luc. 22.29, 30. 1Cor. 6.3. Cap. 3.21; 20.4.

27. Le* va cîrmui cu un toiag de fer, și le va zdrobi ca pe niște vase de lut, cum am primit și Eu putere dela Tatăl Meu.

* Ps. 2.8, 9; 49.14. Dan. 7.22. Cap. 12.5; 19.15.

28. Și-i voi da luceafărul* de dimineață."

* 2Pet. 1.19. Cap. 22.10.

29. Cine* are urechi, să asculte ce zice Bisericii Duhul. * Vers. 7.

3.1. „Ingerului Bisericii din Sardes, scrie-i:

„Iată ce zice Cel ce* are cele șapte Duhuri ale lui Dumnezeu și cele șapte stele:

„Știu* faptele tale: că Ți merge numele că trăiești, dar Ț ești mort.

* Cap. 1.4,10; 4.6; 5.6. * * Cap. 2.2. * * Efes. 2.15. 1Tim. 5.6.

2. Veghează, și întărește ce rămîne, care e pe moarte, căci n'am găsit faptele tale desăvîrșite înaintea Dumnezeului Meu.

3. Adu-Ți* aminte dar cum ai primit și auzit! Ține, și pocăiește-te**! Dacă Ț nu veghezi, voi veni ca un Haț, și nu vei ști în care ceas voi veni peste tine. * 1Tim. 6.20. 2Tim. 1.13. Vers. 11. * * Vers. 19. * * Mat. 24.42, 43; 25.13. Marc. 13.33. Luc. 12.39, 40. 1Tes. 5.2, 6. 2Pet. 3.10. Cap. 16.15.

4. Totuș ai în Sardes citeva* nume, cari nu și-au mînjit hainele**. Ei vor umbla împreună cu Mine, îmbrăcați în Ț alb, fiindcă sînt vrednici.

* Fapt. 1.15. * * Iuda 23. * * Cap. 4.4; 6.1; 7.9, 13.

5. Cel ce va birui, va fi* îmbrăcat astfel în haine albe. Nu-i voi șterge** nicidecum numele din cartea Ț vieții, și voi ȚȚ mărturisii numele lui înaintea Tatălui Meu și înaintea Ingerilor Lui."

* Cap. 19.8. * * Exod. 32.32. Ps. 36.28. * * Filip. 4.3. Cap. 13.8; 17.8; 20.12; 21.27. * * Mat. 10.32. Luc. 12.8.

6. Cine* are urechi, să asculte ce zice Bisericii Duhul. * Cap. 2.7.

7. Ingerului Bisericii din Filadelfia scrie-i:

„Iată ce zice Cel* Sfînt, Cel* Adevărat, Celce ține cheia Ț lui David, Celce ȚȚ deschide, și nimeni nu va închide, Celce închide*Ț, și nimeni nu va deschide: * Fapt. 3.14. * * 1Iuan 5.20. Vers. 14. Cap. 1.5; 1.10; 19.61. * * Isa. 22.22. Luc. 1.32. Cap. 1.18. * * Mat. 16.19. * * Iov 12.14.

8. „Știu* faptele tale: iată Ț-am pus înainte o ușă* deschisă, pe care nimeni n'o poate închide, că ai puțină

putere, și ai păzit Cuvîntul Meu, și n'ai tăgăduit Numele Meu.

◊Vers. 1. ◊1Cor.16.9. 2Cor.2.13.

9. Iată că îți dau* din ceice sînt în sinagoga Satanei, cari zic că sînt Iudei și nu sînt, ci mint; iată că îi** voi face să vină să se închine la picioarele tale, și să știe că te-am iubit.

◊Cap.2.9. ◊Isa.49.23; 60.14.

10. Fiindcă ai păzit cuvîntul răbdării Mele, te* voi păzi și Eu de ceasul încercării, care are să vină peste lumea întreagă**, ca să încerce pe locuitorii pămîntului†.

◊2Pet.2.9. ◊Luc.2.1. †Isa.24.17.

11. Eu vin* curînd. Păstrează** ce ai, ca nimeni să nu-ți ia cununa†. ◊Filip. 4.5. Cap.1.3; 22.7, 12, 20. ◊Vers.3. Cap.2.25. †Cap.2.10.

12. Pe celce va birui, îl voi face un stilp* în Templul Dumnezeului Meu, și nu va mai ieși afară din el. Voi** scrie pe el Numele Dumnezeului Meu și numele cetății Dumnezeului Meu, noul Ierusalim†, care are să se poare din cer dela Dumnezeu†, și†† Numele Meu cel nou, ◊1Reg.7.21. Gal.2.9. ◊Cap.2.17; 14.1; 22.4. †Gal.1.26. Evr.12.22. Cap.21.2, 10. ††Cap.22.4.

13. Cine* are urechi, să asculte ce zice Bisericii Duhul.◊

◊Cap.2.7.

14. Ingerului Bisericii din Laodicea scrie-i:

„Iată* ce zice Celce este Amin, Marturul** credincios și adevărat, începutul† zidirii lui Dumnezeu:

◊Isa.65.16. ◊Cap.1.5; 19.11; 22.6. Vers.7. †Hol.1.16.

15. „Știu* faptele tale: că nu ești nici rece, nici în clocot. O, dacă ai fi rece sau în clocot!

◊Vers.1.

16. Dar, fiindcă ești căldicel, nici rece, nici în clocot, am să te vărs din gura Mea.

17. Pentrucă zici: „Sînt bogat*, m'am îmbogățit, și nu duc lipsă de nimic†, și nu știu că ești ticălos, nenorocit, sărac, orb și gol,

◊Esa.12.8. 1Cor.4.8.

18. te sfătuiesc să* cumperi dela Mine aur curățit prin foc, ca să te îmbogățești; și haine** albe, ca să te îmbraci cu ele, și să nu ți se vadă rușinea goliciunii tale; și doftorie pentru ochi, ca să-ți ungi ochii, și să vezi.

◊Isa.55.1. Mat.13.44; 23.9. ◊2Cor.5.3. Cap.7.13; 16.15; 19.8.

19. Eu muștru* și pedepsesc pe toți acela, pe cari-i iubesc. Fii plin de rivnă dar, și pocăște-te!

◊Iov.6.17. Prov.3.11, 12. Evr.12.5, 6. Iac.1.12.

20. Iată Eu stau* la ușă, și bat. Da-

că** aude cineva glasul Meu și deschide ușa, voi† intra la el, voi cina cu el, și el cu Mine.

◊Cint.5.2. ◊Luc.12.37. †Ioan.14.23.

21. Celui ce va birui, îi* voi da să șadă cu Mine pe scaunul Meu de domnie, după cum și Eu am biruit și am șezut cu Tatăl Meu pe scaunul Lui de domnie.

◊Mat.19.28. Luc.22.30. 1Cor.6.2. 2Tim.2.12. Cap.2.26, 27.

22. Cine* are urechi, să asculte ce zice Bisericii Duhul.

◊Cap.2.7.

4 1. După aceste lucruri, m'am uitat, și iată că o ușă era deschisă în cer. Glasul* cel dintîi, pe care-l auzisem ca sunetul unei trîmbețe, și care vorbea cu mine, mi-a zis: „Suie-te** aici, și-ți† voi arăta ce are să se întîmple după aceste lucruri!“

◊Cap.1.10. ◊Cap.11.12. †Cap.1.19; 22.6.

2. Numaidecît am* fost răpit în Duhul. Și iată că în cer era pus un scaun** de domnie, și pe scaunul acesta de domnie ședea Cineva.

◊Cap.1.10; 17.3; 21.10. ◊Isa.6.1. Ier.17.12. Ezecl.1.26; 10.1. Dan.7.9.

3. Cel ce ședea pe el, avea înfățișarea unei pietre de iaspis și de sardiu; și scaunul de domnie era înconjurat cu un curcubeu* ca o piatră de smaragd la vedere.

◊Ezecl.1.28.

4. Împrejurul* scaunului de domnie stăteau douăzeci și patru de scaune de domnie; și pe aceste scaune de domnie stăteau douăzeci și patru de bătrîni, îmbrăcați** în haine albe; și† pe capete aveau cununii de aur.

◊Cap.11.16. ◊Cap.3.4, 5; 6.11; 7.9, 13, 14; 19.14. †Vers.10.

5. Din scaunul de domnie ieșeau fulgere*, glasuri și tunete.

Înaintea scaunului de domnie ardeau** șapte lămpi de foc, cari sînt cele† șapte Duhuri ale lui Dumnezeu. ◊Cap.8.6; 16.18. ◊Exod.37.23. 2Cron.4.20. Ezecl.1.31. Zah.4.2. †Cap.1.4; 3.1; 5.6.

6. În fața scaunului de domnie, mai este un fel de mare* de sticlă, asemenea cu cristalul. În** mijlocul scaunului de domnie și împrejurul scaunului de domnie stau patru făpturi vii, pline cu ochi pe dinainte și† pe dinapoi.

◊Exod.36.8. Cap.15.2. ◊Ezecl.1.6. †Vers.8.

7. Cea* dintîi făptură vie seamănă cu un leu; a doua seamănă cu un vitel; a treia are fața ca a unui om; și a patra seamănă cu un vultur care zboară.

◊Num.2.2, etc. Ezecl.1.10; 10.14.

8. Fiecare din aceste patru făpturi vii avea cîte șase* aripi, și erau pline cu

ochi de jur împrejur și pe dinlăuntru **. Zi și noapte, ziceau fără încetare: „Sfint Ț, Sfint, Sfint, este Domnul Ț Dumnezeu, Cel Ț Atotputernic, care era, care este, care vine !”

Isa. 6.2. Vers. 6. Isa. 6.3. ȚCap. 1.8.

9. Când aceste făpturi vii aduceau slavă, cinste și mulțămiri Celui ce ședea pe scaunul de domnie, și care * este viu în vecii vecilor, Cap. 1.18; 5.14; 15.7.

10. cei * douăzeci și patru de bătrâni cădeau înaintea Celui ce ședea pe scaunul de domnie, și ** se închinau Celui ce este viu în vecii vecilor, își Ț aruncau cununile înaintea scaunului de domnie, și ziceau :

Cap. 5.8, 14. Vers. 9. ȚVers. 4.

11. „Vrednic * ești Doamne și Dumnezeu nostru, să primești slava, cinstea și puterea, căci ** Tu ai făcut toate lucrurile, și prin voia Ta stau în ființă și au fost făcute !” Cap. 5.12.

Fac. 1.1. Fapt. 17.24. Efes. 3.9. Col. 1.11. Cap. 10.6.

5 1. Apoi am văzut în mîna dreaptă a Celui ce ședea pe scaunul de domnie o * carte, scrisă pe dinlăuntru și pe dinafară, pecetluită ** cu șapte pecetei.

Ezec. 2.9, 10. Isa. 29.11. 1Dan. 2.4.

2. Și am văzut un înger puternic, care striga cu glas tare: „Cine este vrednic să deschidă cartea și să-i rupă pecetele ?”

3. Și nu se găsea nimeni nici în cer *, nici pe pămînt, nici supt pămînt, care să poată deschide cartea, nici să se uite în ea. Vers. 13.

4. Și am plîns mult, pentru că nimeni nu fusese găsit vrednic să deschidă cartea și să se uite în ea.

5. Și unul din bătrîni mi-a zis: „Nu plînge: iată că Leul * din seminția lui Iuda, Rădăcina ** lui David, a biruit ca să deschidă cartea, și Ț cele șapte pecetei ale ei. Fac. 49.9, 10. Evr. 7.14. Isa. 11.1, 10. Rom. 15.12. Cap. 22.16. ȚVers. 1. Cap. 6.1.

6. Și la mijloc, între scaunul de domnie și cele patru făpturi vii, și între bătrîni, am văzut stînd în picioare un * Miel. Părea jungheat, și avea șapte coarne și șapte ** ochi, cari sînt cele Ț șapte Duhuri ale lui Dumnezeu, trimise în tot pămîntul. Isa. 53.7. Ioan 1.29, 36. 1Pet. 1.19. Cap. 13.6. Vers. 9, 12. ȚZah. 3.9; 4.10. ȚCap. 4.5.

7. El a venit, și a luat cartea din mîna dreaptă a Celui ce ședea pe scaunul de domnie. Cap. 4.2.

8. Cînd a luat cartea, cele patru făpturi vii și cei * douăzeci și patru de bă-

trîni s'au aruncat la pămînt înaintea Mielului, avînd fiecare cite o alăută ** și potire de aur, pline cu tămîie, cari Ț sînt rugăciunile sfinților.

Cap. 4.8, 10. Cap. 14.2; 15.2. ȚPs. 141.2. Cap. 8.3, 4.

9. Și cîntau * o cîntare nouă, și ziceau: „Vrednic * ești tu să iei cartea și să-i rupi pecetele: căci Ț ai fost jungheat, și ai Țrăscumpărat pentru Dumnezeu, cu singele Tău, oameni din Ț orice seminție, de orice limbă, din orice norod și de orice neam.

Ps. 40.3. Cap. 14.3. Cap. 4.11. ȚVers. 6. ȚFapt. 20.28. Rom. 3.24. 1Cor. 6.20; 7.23. Efes. 1.7. Col. 1.14. Evr. 9.12. 1Pet. 1.18, 19. 2Pet. 2.1. 1Ioan 1.7. Cap. 14.4. ȚDan. 4.1; 6.25. Cap. 7.9; 11.9; 14.6.

10. Ai * făcut din ei o împărăție și preoți pentru Dumnezeu nostru, și ei vor împărăți pe pămînt !”

Exod. 19.6. 1Pet. 2.5, 9. Cap. 1.6; 20.6; 22.5.

11. M'am uitat, și împrejurul * scaunului de domnie, în jurul făpturilor vii și în jurul bătrînilor am auzit glasul multor îngeri. Numărul lor era de zece mii ** de ori zece mii și mii de mii.

Cap. 4.4, 6. Ps. 68.17. Dan. 7.10. Evr. 12.22.

12. Ei ziceau cu glas tare: „Vrednic * este Mielul, care a fost jungheat, să primească puterea, bogăția, înțelepciunea, tăria, cinstea, slava și lauda !”

Cap. 4.11.

13. Și pe toate * făpturile, cari sînt în cer, pe pămînt, supt pămînt, pe mare, și tot ce se află în aceste locuri, le-am auzit zicînd: „A Celui ce ** șade pe scaunul de domnie, și a Mielului să fie lauda Ț, cinstea, slava și stăpînirea în vecii vecilor !”

Filip. 2.10. Vers. 3.

Cron. 29.11. Rom. 9.5; 16.27. 1Tim. 6.16. 8Pet. 4.11; 5.11. Cap. 1.6. ȚCap. 6.16; 7.10.

14. Și * cele patru făpturi vii ziceau: „Amin !”

Și cei douăzeci și patru de bătrîni s'au aruncat la pămînt, și s'au închinat Celui ce ** este viu în vecii vecilor !

Cap. 19.4. Cap. 4.9, 10.

6 1. Cînd a rupt mielul cea dintîi din cele șapte pecetei, m'am * uitat, și am auzit pe una ** din cele patru făpturi vii zicînd cu un glas ca de tunet: „Vino Ț vezi !”

Cap. 5.5-7. Cap. 4.7.

2. M'am uitat, și iată că s'a arătat un * cal alb. Cel ce ** sta pe el, avea un arc; i Ț s'a dat o cunună, și a pornit biruitor, și ca să biruiască.

Zah. 6.3. Cap. 9.11. Ps. 45.4, 5. ȚZah. 6.11. Cap. 14.14.

3. Cînd a rupt Mielul a doua pecete, am * auzit pe a doua făptură vie zicînd: „Vino Ț vezi.” Cap. 4.7.

4. Și* s'a arătat un alt cal, un cal roș. Cel ce sta pe el a primit puterea să ia pacea de pe pământ, pentru ca oamenii să se junghie unii pe alții, și i s'a dat o sabie mare.

☞ Zah. 6. 2.

5. Când a rupt Mielul pecetea a treia, am* auzit pe a treia făptură vie zicînd: „Vino și vezi!“ M'am uitat, și iată că s'a arătat un** cal negru. Cel ce sta pe el, avea în mînă o cumpănă.

☞ Cap. 4. 7. ☞ Zah. 6. 2.

6. Și în mijlocul celor patru făpturi vii, am auzit un glas care zicea: „O măsură de grîu pentru un leu¹. Trei măsuri de orz pentru un leu! Dar să nu vatămî untdelemnul* și vinul!“

☞ Cap. 9. 4.

7. Când a rupt Mielul pecetea a patra, am* auzit glasul făpturii a patra zicînd: „Vino și vezi!“

☞ Cap. 4. 7.

8. M'am uitat*, și iată că s'a arătat un cal gălbui. Cel ce sta pe el, se numea Moartea, și împreună cu el venea după el Locuința morților. Li s'a dat putere peste a patra parte a pămîntului, ca să** uclă cu sabia, cu foamete, cu molimă și ȫ cu fiarele pămîntului.

☞ Zah. 6. 8. ☞ Ezech. 14. 21. ☞ 1. Ev. 26. 22.

9. Când a rupt Mielul pecetea a cincea, am văzut supt altar* sufletele** celor ce fuseseră junghiați din pricina ȫ Cuvîntului lui Dumnezeu, și din pricina mărturisirii ȫȫ, pe care o ȫnuseră.

☞ Cap. 8. 3; 9. 13; 14. 18. ☞ Cap. 20. 4. ȫ Cap. 1. 9. ȫ 2 Tim. 1. 8. Cap. 12. 17; 19. 10.

10. Ei strigau cu glas tare, și ziceau: „Pînă* cînd, Stăpîne, Tu, care** ești sfînt și adevărat, zăbovești să ȫ judeci și să răzbuni singele nostru asupra locuitorilor pămîntului?“

☞ Zah. 1. 12. ☞ Cap. 3. 7. ȫ Cap. 11. 18; 9. 2.

11. Fiecăruia din ei i s'a dat o haină* albă, și li s'a spus să** se mai odihnească puțină vreme, pînă se va împlini numărul tovarășilor lor de slujbă și al fraților lor, cari aveau să fie omorîți ca și ei.

☞ Cap. 3. 4; 5; 7. 9, 14. ☞ Evr. 11. 40. Cap. 14. 13.

12. Când a rupt Mielul pecetea a șasea, m'am uitat, și iată* că s'a făcut un mare cutremur de pămînt. Soarele** s'a făcut negru ca un sac de păr, luna s'a făcut toată ca singele,

☞ Cap. 16. 16. ☞ 1. Cor. 12. 30, 31; 1. Cor. 15. 52. Mat. 24. 29. Psal. 2. 20.

13. și* stelele au căzut din cer pe pămînt, cum cad smochinele verzi din pom, cînd este scuturat de un vînt puternic.

☞ Cap. 8. 10; 9. 1.

1. Grecește: dinaur.

14. Cerul* s'a strîns ca o carte de piele, pe care o faci sul. Și toți** munții și toate ostroavele s'au mutat din locurile lor.

☞ Ps. 102. 26. Isa. 34. 4. Evr. 1. 12, 13. ☞ 1. Cor. 3. 23; 4. 24. Cap. 16. 20.

15. Împărații pămîntului, domnitorii, căpitanii oștilor, cei bogați și cei puternici, toți robii și toți oamenii slobozi s'au* ascuns în peșteri și în stîncile munților.

☞ Isa. 2. 19.

16. Și* ziceau munților și stîncilor: „Cădeți peste noi, și ascundeți-ne de Fața Celui ce șade pe scaunul de domnie și de mînia Mielului;

☞ Osea 10. 8. Luc. 23. 30. Cap. 9. 8.

17. căci* a venit ziua cea mare a miniei Lui, și** cine poate sta în picioare?“

☞ Isa. 13. 6, etc. ȫ 1. Cor. 1. 14, etc. Cap. 16. 14. ☞ Ps. 70. 7.

7 1. După aceea am văzut patru îngeri, cari stăteau în picioare în cele patru colțuri ale pămîntului. Ei ȫneau* cele patru vînturi ale pămîntului, ca** să nu sufle vînt pe pămînt, nici pe mare, nici peste vreun copac.

☞ Dan. 7. 2. ☞ Cap. 9. 4.

2. Și am văzut un alt înger, care se suia dinspre răsăritul soarelui, și care avea pecetea Dumnezeului celui viu. El a strigat cu glas tare la cei patru îngeri, cărora le fusese dat să vatăme pămîntul și marea,

3. zicînd: „Nu* vătămăți pămîntul, nici marea, nici copacii, pînă nu vom pune pecetea** pe fruntea ȫ slujitorilor Dumnezeului nostru!“

☞ Cap. 6. 6; 9. 4. ☞ Ezech. 9. 4. Cap. 14. 1. ȫ Cap. 22. 4.

4. Și* am auzit numărul celor ce fuseseră pecetluiti: o** sută patruzeci și patru de mii, din toate semînțiile fiilor lui Israel.

☞ Cap. 9. 16. ☞ Cap. 14. 1.

5. Din semînția lui Iuda, douăsprezece mii erau pecetluiti; din semînția lui Ruben, douăsprezece mii; din semînția lui Gad, douăsprezece mii;

6. din semînția lui Așer, douăsprezece mii; din semînția lui Neftali, douăsprezece mii; din semînția lui Manase, douăsprezece mii;

7. din semînția lui Simeon, douăsprezece mii; din semînția lui Levi, douăsprezece mii; din semînția lui Isahar, douăsprezece mii;

8. din semînția lui Zabulon, douăsprezece mii; din semînția lui Iosif, douăsprezece mii; din semînția lui Beniamin, douăsprezece mii, au fost pecetluiti.

9. După aceea m'am uitat, și iată că era o mare* gloată, pe care nu putea s'o numere nimeni, din** orice neam, din orice seminție, din orice norod și de orice limbă, care stătea în picioare înaintea scaunului de domnie și înaintea Mielului, îmbrăcați în haine albe, cu ramuri de finic în mini;

◊Rom. 11.26. ◊◊Cap.5.9. †Cap.3.6,18; 4.4; 6.11. Vers.14.

10. și strigau cu glas tare, și ziceau: „Mintuirea* este a Dumnezeului nostru, care** șade pe scaunul de domnie, și a Mielului!“

◊Ps.3.8. Isa.43.21. Ier.3.23. Osea 13.14. Cap.10.1. ◊◊Cap.5.13.

11. Și* toți îngerii stăteau împrejur scaunului de domnie, împrejurul bătrînilor și împrejurul celor patru făpturi vii. Și s'au aruncat cu fețele la pămînt în fața scaunului de domnie, și s'au închinat lui Dumnezeu,

12. și au zis*: „Amin.“ „A Dumnezeului nostru, să fie lauda, slava, înțelepciunea, mulțămirea, cinstea, puterea și țaria, în vecii vecilor! Amin.“

◊Cap.5.13,14.

13. Și unul din bătrîni a luat cuvîntul, și mi-a zis: „Aceștia, cari sînt îmbrăcați în haine* albe, cine sînt oare? Și de unde au venit?“

◊Vers.9.

14. „Doamne“, i-am răspuns eu, „Tu știi!“ Și el mi-a zis: „Aceștia* vin din necazul cel mare; ei și-au spălat** hainele, și le-au albit în singele Mielului.“

◊Cap.6.9; 17.6. ◊◊Isa.1.18. Ebr.9.14. 1 Ioan 1.7. Cap.1.6. Zah.3.3-5.

15. Pentru aceasta stau ei înaintea scaunului de domnie al lui Dumnezeu, și-l slujesc zi și noapte în Templul Lui. Cel ce șade pe scaunul de domnie, își va întinde* peste ei cortul Lui.

◊Isa.4.5,6. Cap.21.3.

16. Nu* le va mai fi foame, nu le va mai fi sete; nu-i va mai doborî nici** soarele, nici vreo altă arșiță.

◊Isa.49.10. ◊◊Isa.121.6. Cap.21.4.

17. Căci Mielul, care stă în mijlocul scaunului de domnie, va fi Păstorul lor*, îi va duce la izvoarele apelor vieții, și** Dumnezeu va șterge orice lacrimă din ochii lor.“

◊Ps.23.1; 30.8. Ioan 10.11, 14. ◊◊Isa.25.8. Cap.21.4.

8. Cînd a rupt* Mielul pecetea a șaptea, s'a făcut în cer o tăcere de aproape o jumătate de ceas.

◊Cap.6.1.

2. Și* am văzut pe cei șapte îngeri, cari stau înaintea lui Dumnezeu; și** li s'au dat șapte trîmbițe.

◊Mat. 18.10. Luc. 1.19. ◊◊2 Cor. 12.2, 28.

3. Apoi a venit un alt inger, care s'a oprit în fața altarului, cu o cădelniță de aur. I s'a dat tămîie multă, ca s'o aducă, împreună cu rugăciunile* tuturor sfinților, pe altarul** de aur, care este înaintea scaunului de domnie.

◊Cap.6.8. ◊◊Exod.30.1. Cap.6.9.

4. Fumul* de tămîie s'a ridicat din mîna ingerului înaintea lui Dumnezeu, împreună cu rugăciunile sfinților.

◊Ps.149.2. Luc.1.10.

5. Apoi ingerul a luat cădelnița, a umplut-o din focul de pe altar, și l-a aruncat pe pămînt. Și s'au* stîrnit tunete, glasuri, fulgere și un cutremur** de pămînt.

◊Cap.16.18. ◊◊2 Sam. 22.8. 1 Reg.19. 11. Fapt. 4.31.

6. Și cei șapte îngeri, cari aveau cele șapte trîmbițe, s'au pregătit să sune din ele.

7. Ingerul dintii a sunat din trîmbiță. Și* a venit grindină și foc amestecat cu sînge, cari au fost aruncate pe** pămînt: și a treia parte a pămîntului a fost arsă, și a treia parte din ț copaci au fost arși, și toată iarba verde a fost arsă.

◊Ezec. 38. 22. ◊◊Cap.6. 2. †Ezec. 2. 13. Cap. 9. 4.

8. Al doilea inger a sunat din trîmbiță. Și* ceva ca un munte mare de foc aprins a fost aruncat în mare; și** a treia parte din mare s'a* făcut sînge;

◊Jer. 51. 25. Amos 7. 4. ◊◊Cap. 16. 3. †Ezec. 14. 19.

9. Și* a treia parte din făpturile, cari erau în mare și aveau viață, au murit; și a treia parte din corăbii au pierit.

◊Cap. 16. 3.

10. Al treilea inger a sunat din trîmbiță. Și* a căzut din cer o stea mare, care ardea ca o făclie; a** căzut peste a treia parte din riuri și peste izvoarele apelor.

◊Isa. 14. 12. Cap. 8. 1. ◊◊Cap. 16. 4.

11. Steaua* se chema „Pelin“; și** a treia parte din ape s'au prefăcut în pelin. Și mulți oameni au murit din pricina apelor, pentru că fuseseră făcute amare.

◊Rut. 1. 20. ◊◊Exod. 15. 23. Ier. 9. 15; 23. 15.

12. Al* patrulea inger a sunat din trîmbiță. Și a fost lovită a treia parte din soare, și a treia parte din lună, și a treia parte din stele, pentru ca a treia parte din ele să fie întunecată, ziua să-și piardă a treia parte din lumina ei, și noaptea de asemenea.

◊Isa. 13. 10. Amos 8. 9.

13. M'am uitat, și am* auzit un vul-

tur, care zbura prin mijlocul cerului, și zicea cu glas tare: „Vai**, vai, vai de locuitorii pământului, din pricina celorlalte sunete de trîmbiță ale celor trei îngeri, cari au să mai sune.“

° Cap. 14. 6; 19. 17. ° Cap. 9. 12; 11. 14.

9 1. Ingerul al cincelea a sunat din trîmbiță. Și* am văzut o stea care căzuse din cer pe pămînt. I s'a dat cheia fîntînii** Adîncului,

° Luc. 10. 18. Cap. 8. 10. ° Luc. 8. 31. Vers. 2. 11. Cap. 17. 8; 20. 1.

2. și a deschis fîntîna Adîncului. Din fîntînă s'a* ridicat un fum, ca fumul unui cuptor mare. Și soarele și văduhul s'au întunecat de fumul fîntînii.

° Ioel 2. 2, 10.

3. Din fum au ieșit niște lăcuste* pe pămînt. Și li s'a dat o putere, ca** puterea pe care o au scorpionele pămîntului.

° Exod. 10. 4. Judec. 7. 12. ° Vers. 10.

4. Li s'a zis să* nu vatăme iarba** pămîntului, nici vreo verdeață, nici vreun copac, ci numai pe oamenii, cari n'aveau pe frunte pecetea* lui Dumnezeu.

° Cap. 6. 6; 7. 3. ° Cap. 8. 7. Exod. 12. 23. Ezech. 9. 4. † Cap. 7. 3.

5. Li s'a dat putere nu să-i omoare, ci* să-i chinuiască cinci luni; și chinul lor era cum e chinul scorpiei, cînd înțepă pe un om.

° Vers. 10. Cap. 11. 7.

6. În acele zile, oamenii vor căuta* moartea, și n'o vor găsi; vor dori să moară, și moartea va fugi de ei.

° Iov 3. 21. Isa. 12. 9. Ier. 8. 3. Cap. 6. 16.

7. Lăcustele acelea semănau* cu niște cai pregătiți de luptă. Pe** capete aveau un fel de cununii, cari păreau de aur. Fetele * lor semănau cu niște fețe de oameni.

° Ioel 2. 4. ° Naum. 3. 17. † Dan. 7. 8.

8. Aveau părul ca părul de femeie, și dinții* lor erau ca dinții de lei.

° Ioel 1. 6.

9. Aveau niște platoșe ca niște platoșe de fer; și vuietul, pe care-l făceau aripile lor, era ca* vuietul unor care trase de mulți cai, cari se aruncă la luptă.

° Ioel 2. 5—7.

10. Aveau* niște cozi ca de scorpioni, cu bolduri. Și în cozile lor stătea puterea, pe care o aveau ca să vatăme pe oameni cinci luni.

° Vers. 5.

11. Peste ele aveau ca împărat* pe ingerul** Adîncului, care pe evreiește se cheamă Abaddon iar pe grecește Apolion.

° Efea. 2. 2. ° Vers. 1.

12. Cea dinții* nenorocire a trecut. Iată că mai vin încă două nenorociri după ea.

° Cap. 8. 13.

13. Ingerul al șaselea a sunat din

trîmbiță. Și am auzit un glas din cele patru coarne ale altarului de aur, care este înaintea lui Dumnezeu,

14. și zicînd ingerului al șaselea, care avea trîmbița: „Deslegă pe cei patru îngeri, cari sint legați la* riul cel mare Eufrat!“

° Cap. 16. 12.

15. Și cei patru îngeri, cari stăteau gata pentru ceasul, ziua, luna și anul acela, au fost deslegați, ca să omoare a treia parte din oameni.

16. Oștirea* lor era în număr de douăzeci de mii de ori zece mii de călăreți**;

° Ps. 68. 17. Dan. 7. 10. ° Ezech. 38. 4. † Cap. 7. 4.

17. Și iată cum mi s'au arătat în vedenie caii și călăreții: aveau platoșe ca focul, iacîntul și pucioasa. Capetele* cailor erau ca niște capete de lei, și din gurile lor ieșea foc, fum și pucioasă.

° 1 Cron. 12. 8. Isa. 5. 28, 29.

18. A treia parte din oameni au fost uciși de aceste trei urgii: de focul, de fumul și de pucioasa, cari ieșeau din gurile lor.

19. Căci puterea cailor stătea în gurile și în cozile lor. Cozile* lor erau ca niște șerpi cu capete, și cu ele vătămau.

° Isa. 9. 15.

20. Ceilalți oameni, cari n'au fost uciși de aceste urgii, nu* s'au pocăit de faptele minilor lor, ca să nu se închine dracilor** și idolilor † de aur, de argint, de aramă, de piatră și de lemn, cari nu pot nici să vadă, nici să audă, nici să umble.

° Deut. 31. 29. ° Lev. 17. 7. Deut. 32. 17. Ps. 106. 37. 1 Cor. 10. 20. † Ps. 115. 4; 135. 15. Dan. 5. 23.

21. Și nu s'au pocăit de uciderile lor, nici de vrăjitoriile* lor, nici de curvia lor, nici de furtişagurile lor.

° Cap. 22. 15.

10 1. Apoi am văzut un alt inger puternic, care se pogora din cer, învăluit într'un nor. Deasupra capului lui era curcubeu*; fața* lui era ca soarele, și picioarele * lui erau ca niște stîlpi de foc.

° Ezech. 1. 28. ° Mat. 17. 2. Cap. 1. 16. † Cap. 1. 15.

2. În mîna ținea o cîrtică deschisă. A pus piciorul* drept pe mare, și piciorul stîng pe pămînt,

° Mat. 26. 18.

3. și a strigat cu glas tare, cum răcnește un leu. Cînd a strigat el, cele șapte* tunete au făcut să se audă glasurile lor.

° Cap. 8. 5.

4. Și cînd au făcut cele șapte tunete să se audă glasurile lor, eram gata să mă apuc să scriu; și am auzit din cer

un glas, care zicea: „Pecetluiește* ce au spus cele șapte tunete, și nu scrie ce au spus!“
• Dan. 8. 26; 12. 4. 9.

5. Și îngerul, pe care-l văzusem stînd în picioare pe mare și pe pămînt, și-a* ridicat mina dreaptă spre cer,
• Exod. 6. 8. Dan. 12. 7.

6. și a jurat pe Cel ce este viu în vecii vecilor, care* a făcut cerul și lucrurile din el, pămîntul și lucrurile de pe el, marea și lucrurile din ea, că nu va mai fi nicio zăbavă*,
• Neem. 9. 6. Cap. 4. 11. 14. 7. • Dan. 12. 7. Cap. 16. 17.

7. ci că în* zilele în cari îngerul al șaptelea va suna din trîmbița lui, se va sfîrși taina lui Dumnezeu, după vestea bună vestită de El robilor Săi proorocilor.
• Cap. 11. 15.

8. Și glasul*, pe care-l auzisem din cer, mi-a vorbit din nou, și mi-a zis: „Du-te de ia cîrticica deschisă din mîna îngerului, care stă în picioare pe mare și pe pămînt!“
• Vers. 4.

9. M'am dus la înger, și i-am cerut să-mi dea cîrticica. „Ia-o*“, mi-a zis el, „și mîncă-o; ea îți va amări pîntecele, dar în gura ta va fi dulce ca mierea.“
• 1er. 15. 16. Ezech. 2. 8; 3. 1-3.

10. Am luat cîrticica din mîna îngerului, și am mîncat-o: în gura* mea a fost dulce ca mierea; dar, după ce am mîncat-o, mi s'a umplut pîntecele de amărăciune*.
• Ezech. 3. 3. • Ezech. 2. 10.

11. Apoi mi-au zis: „Trebuie să proorocеști din nou cu privire la multe noroade, neamuri, limbi și împărați.“

11. Apoi mi s'a dat o trestie* asemenea unei prăjini, și mi s'a zis: „Scoală-te* și măsoară Templul lui Dumnezeu, altarul și pe cei ce se închină în el.“

• Ezech. 40. 3. Zah. 2. 1. Cap. 21. 15. • Num. 23. 18.
 2. Dar curtea* de afară a Templului lasă-o la o parte nemăsurată; căci* a fost dată Neamurilor, cari vor călca* în picioare sînta cetate patruzeci* și două de luni.
• Ezech. 40. 17, 20. • Ps. 79. 1. Luc. 21. 24. • Dan. 8. 10. • Cap. 13. 5.

3. Voi da celor doi marturi* ai mei să proorocеască*, îmbrăcați în saci, o* mie două sute șasezeci de zile.
• Cap. 20. 4. • Cap. 19. 10. • Cap. 12. 6.

4. Aceștia sînt cei doi* măslini și cele două sfeșnice, cari stau înaintea Domnului pămîntului.
• Ps. 52. 8. 1er. 11. 16. Zah. 4. 3, 11, 14.

5. Dacă umblă cineva să le facă rău, le iese din gură un foc*, care mistuie

pe vrăjmașii lor; și dacă* vrea cineva să le facă rău, trebuie să piară în felul acesta.
• 2 Reg. 1. 10, 12. 1er. 1. 10. 5. 14. Ezech. 43. 3. Osea 6. 5. • Num. 16. 29.

6. Ei au* putere să închidă cerul, ca să nu cadă ploaie în zilele proorociei lor; și au* putere să prefacă apele în sînge, și să lovească pămîntul cu orice fel de urgie, oridecîteori vor voi.
• 1 Reg. 17. 1. Iac. 5. 16, 17. • Exod. 7. 19.

7. Cînd își vor* isprăvi mărturisirea lor, fiara*, care se ridică din* Adînc, va* face război cu ei, îi va birui și-i va omorî.
• Luc. 13. 32. • Cap. 13. 1, 11; 17. 8. • Cap. 9. 2. • Dan. 7. 21. Zah. 14. 2.

8. Și trupurile lor moarte vor zăcea în piața cetății* celei mari, care, în înțeles duhovnicesc, se cheamă „Sodoma“ și „Egipt“, unde* a fost răstignit* și Domnul lor.
• Cap. 14. 8; 17. 1, 5; 18. 10. • Evr. 13. 12. Cap. 18. 24.

9. Și* oameni din orice norod, din orice seminție, de orice limbă și de orice neam, vor sta trei zile și jumătate, și vor privi trupurile lor moarte, și* nu vor da voie ca trupurile lor moarte să fie puse în mormînt.
• Cap. 17. 15. • Ps. 79. 2, 3.

10. Și* locuitorii de pe pămînt se vor bucura și se vor veseli de ei; și își vor trimite daruri* unii altora, pentrucă* acești doi prooroci chinuieră pe locuitorii pămîntului.
• Cap. 12. 12; 13. 8. • Est. 9. 19, 22. • Cap. 16. 10.

11. Dar* după cele trei zile și jumătate, duhul* de viață dela Dumnezeu a intrat în ei, și s'au ridicat în picioare, și o mare frică a apucat pe cei ce i-au văzut.
• Vers. 9. • Ezech. 37. 5, 9, 10, 14.

12. Și au auzit din cer un glas tare, care le zicea: „Suiți-vă aici!“ Și* s'au suit într-un nor* spre cer; iar* vrăjmașii lor i-au văzut.
• Isa. 14. 13. Cap. 12. 5. • Isa. 60. 8. Fapt. 1. 9. • 2 Reg. 2. 1, 5, 7.

13. În clipa aceea s'a* făcut un mare cutremur de pămînt, și s'a prăbușit a* zecia parte din cetate. Șapte mii de oameni au fost uciși în cutremurul acesta de pămînt. Și cei rămași, s'au îngrozit și au* dat slavă Dumnezeului cerului.
• Cap. 6. 12. • Cap. 16. 19. • 1 Ios. 7. 19. Cap. 14. 7; 15. 4.

14. A doua* nenorocire a trecut. Iată că a treia nenorocire vine curînd.
• Cap. 8. 13; 9. 12; 15. 1.

15. Ingerul*, al șaptelea a sunat din trîmbiță. Și* în cer s'au auzit glasuri puternice, cari ziceau: „Împărăția* lui mii a trecut în minile Domnului no-

stru și ale Hristosului Său. Și ȚȚ El va împărăți în vecii vecilor.” ^oCap.10.7.
^oIoa.27.13. Cap.16.17;19.6. †Cap.12.10. ††Dan.2.44; 7.14,18,27.

16. Și cei* douăzeci și patru de bătrâni, cari stăteau înaintea lui Dumnezeu pe scaunele lor de domnie, s’au aruncat cu fețele la pământ, și s’au închinat lui Dumnezeu, ^oCap.4.4; 5.8; 19.4.

17. și au zis: „Ți mulțămim Doamne, Dumnezeule, Atotputernice, care* ești și care erai și care vii, că ai pus mîna pe puterea Ta cea mare, și** ai început să împărățești.

^oCap.1.4,8; 4.8; 16.5. ^oCap.19.6.

18. Neamurile* se miniaseră, dar a venit minia Ta; a venit** vremea să judeci pe cei morți, să răsplătești pe robii Tăi prooroci, pe sfinți și pe cei ce se tem de Numele Tău, mici Ț și mari, și să ȚȚ prăpădești pe cei ce prăpădesc pămîntul!” ^oVers.2.9. ^oCap.7.9,10. Cap.6.10. †Cap.19.5. ††Cap.13.10;18.6.

19. Și Templul* lui Dumnezeu, care este în cer, a fost deschis: și s’a văzut chivotul legămîntului Său, în Templul Său. Și au** fost fulgere, glasuri, tunete, un cutremur de pămînt, și Ț o grindină mare.

^oCap.15.5,8. ^oCap.8.5; 16.18. †Cap.16.21.

12 1. În cer s’a arătat un semn mare: o femeie învîlăuită în soare, cu luna supt picioare, și cu o cunună de douăsprezece stele pe cap.

2 Ea era însărcinată, Țipa în durere la nașterii, și avea un mare chin* ca să nască.

^oIoa.66.7. Gal.4.13.

3. În cer s’a mai arătat un alt semn: iată, s’a văzut un* mare balaur roș, cu** șapte capete, zece coarne, și Ț șapte cununi împărățești pe capete.

^oCap.17.3. ^oCap.17.9,10. †Cap.13.1.

4. Cu coada* trăgea după el a treia parte din** stelele cerului, și Ț le arunca pe pămînt.

Balaurul a stătut înaintea ȚȚ femeii, care sta să nască, pentruca* Ț să-i mănînce copilul, cînd îl va naște. ^oCap.9.10, 19. ^oCap.17.18. †Dan.8.10. ††Vers.2. ^o†Exod.1.16.

5. Ea a născut un fiu, un copil de parte bărbătească. El* are să circumiască toate neamurile cu un toiag de fer. Copilul a fost răpit la Dumnezeu și la scaunul Lui de domnie.

^oIa.2.9. Cap.2.27; 19.15.

6. Și femeia* a fugit în pustie, într’un loc pregătit de Dumnezeu, ca

să fie hrănită acolo o** mie două sute șase zeci de zile.

^oVers.4. ^oCap.1.3.

7. Și în cer s’a făcut un război. Mihail* și îngerii lui s’au luptat cu** balaurul. Și balaurul cu îngerii lui s’au luptat și ei,

^oDan.10.13,21; 12.1. ^oVers.3. Cap.20.2.

8. dar n’au putut birui; și locul lor nu li s’a mai găsit în cer.

9. Și balaurul cel mare, șarpele cel vechi*, numit Diavolul și Satana, acela care** înșală întreaga lume, a fost aruncat pe pămînt; și împreună cu el au fost ȚȚ aruncați și îngerii lui.

^oLuc.10.18. Ioan.12.31. ^oFac.3.1,4. Cap.20.2. †Cap.20.3. ††Cap.9.1.

10. Și am auzit în cer un glas tare, care zicea: „Acum* a venit mintuirea, puterea și împărăția Dumnezeului nostru, și stăpînirea Hristosului Lui; pentrucă pirișul fraților noștri, care zi și noapte îi** pira înaintea Dumnezeului nostru, a fost aruncat jos.

^oCap.11.13; 19.1. ^oIov.1.9; 2.5. Zab.3.1.

11. Ei* l-au biruit, prin singele Mielului și prin cuvîntul mărturisirii lor, și nu** și-au iubit viața chiar pînă la moarte.

^oRom.8.33,34,37; 16.20. ^oLuc.14.26.

12. De aceea bucurați-vă*, ceruri, și voi cari locuiți în ceruri! Vai** de voi, pămînt și mare! Căci diavolul s’a pororit la voi, cuprins de o minie mare, fiindcă Ț știe că are puțină vreme.

^oPs.96.11. Isa.49.13. Cap.18.20. ^oCap.8.13; 11.10. †Cap.10.6.

13. Cînd s’a văzut balaurul aruncat pe pămînt, a început să urmărească pe* femeia, care născuse copilul de parte bărbătească.

^oVers.5.

14. Și* cele două aripi ale vulturului celui mare au fost date femeii, ca** să zboare cu ele în Ț pustie, în locul ei unde este hrănită o ȚȚ vreme, vremi, și jumătatea unei vremi, departe de fața șarpelui.

^oExod.19.4. ^oVers.6. †Cap.17.3. ††Dan.7.25; 12.7.

15. Atunci șarpele a* aruncat din gură apă, ca un rîu, după femeie, ca s’o ia riul.

^oIoa.50.19.

16. Dar pămîntul a dat ajutor femeii. Pămîntul și-a deschis gura, și a înghițit riul, pe care-l aruncase balaurul din gură.

17. Și balaurul, miniat pe femeie, s’a* dus să facă război cu rămășița semînelor ei, cari** păzesc poruncile lui Dumnezeu, și Țin mărturia Ț lui Isus Hristos. ^oFac.3.15. Cap.11.7; 13.7. ^oCap.12.13. †1Cor.2.1. 1Ioan.5.10. Cap.1.2,9; 6.9; 20.4.

13 1. Apoi am stăut pe nisipul mărilor. Și am văzut ridicându-se din mare o * fiară cu ** zece coarne și șapte capete; pe coarne avea zece cununi împărătești, și pe capete avea nume de hulă. *Dan. 7.2, 7. **Cap. 12.8; 7.3, 9, 12.

2. Fiara *, pe care am văzut-o, semăna cu un leopard; avea labe ** ca de urs, și gură ca o gură de leu. Balaurul i-a ținut puterea lui, scaunul * lui de domnie * și o stăpînire mare. *Dan. 7.6. **Dan. 7.5. †Dan. 7.4. ††Cap. 12.9. ††Cap. 16.10. ††Cap. 12.14.

3. Unul din capetele ei părea rănit * de moarte; dar rana de moarte fusese vindecată. Și tot * pămîntul se mira după fiară. *Vers. 12, 14. **Cap. 17.8.

4. Și au început să se închine balaurului, pentru că dăduse puterea lui fiarei. Și au început să se închine fiarei, zicînd: „Cine se poate asemăna cu fiara, și cine se poate lupta cu ea?” *Cap. 18.18.

5. I s'a dat o gură *, care rostea vorbe mari și hule. Și i s'a dat putere să lucreze patruzeci ** și două de luni. *Dan. 7.8; 11.25; 11.36. **Cap. 11.2; 12.6.

6. Ea și-a deschis gura, și a început să rostească hule împotriva lui Dumnezeu, să-l hulească Numele, cortul * și pe cei ce locuiesc în cer. *Ioan 1.14. Col. 2.9.

7. I s'a dat să facă * război cu sfinții, și ** să-i biruiască. Și i s'a dat stăpînire peste orice semînție, peste orice norod, peste orice limbă și peste orice neam. *Dan. 7.21. Cap. 11.7; 12.17. **Cap. 11.18; 17.15.

8. Și toți locuitorii pămîntului i * se vor închina, toți aceia al căror nume n'a fost scris, dela ** întemeierea lumii, în cartea vieții Mielului, care a fost junghat. *Exod. 32.32. Dan. 12.1. Filip. 4.2. Cap. 3.5; 12.15; 21.27. **Cap. 17.8.

9. Cine * are urechi, să audă! *Cap. 2.7.

10. Cine * duce pe alții în robie, va merge și el în robie. Cine ** ucide cu sabia, trebuie să fie ucis cu sabie. Aici * este răbdarea și credința sfinților. *Isa. 33.1. **Ecc. 9.6. Mat. 23.32. †Cap. 14.12.

11. Apoi am văzut ridicându-se * din pămînt o altă fiară, care avea două coarne ca ale unui miel, și vorbea ca un șarpe. *Cap. 11.7.

12. Ea lucra cu toată puterea fiarei dinții înaintea ei; și făcea ca pămîntul și locuitorii lui să se închine fiarei dinții, a * cărei rană de moarte fusese vindecată. *Vers. 3.

13. Săvîrșea * semne mari, pînă acolo ** că făcea chiar să se pogoare foc din cer pe pămînt, în fața oamenilor. *Deut. 13.1-3. Mat. 24.24. 2 Tes. 2.9. Cap. 16.14. **1 Reg. 18.38. 2 Reg. 1.10, 12.

14. Și amăgea * pe locuitorii pămîntului prin ** semnele, pe cari i se dăduse să le facă în fața fiarei. Ea a zis locuitorilor pămîntului să facă o icoană fiarei, care avea rana de sabie și țină trăia. *Cap. 12.9; 19.20. **2 Tes. 2.9, 10. †2 Reg. 20.7.

15. I s'a dat putere să dea suflare icoanei fiarei, ca icoana fiarei să vorbească, și * să facă să fie omorîți toți cei ce nu se vor închina icoanei fiarei. *Cap. 16.2; 19.20; 20.4.

16. Și a făcut ca toți: mici și mari, bogați și săraci, slobozi și robi, să * primească un semn pe mîna dreaptă sau pe frunte, *Cap. 14.9; 19.20; 20.4.

17. și nimeni să nu poată cumpăra sau vinde, fără să aibă semnul acesta, adică numele * fiarei, sau ** numărul numelui ei. *Cap. 14.12. **Cap. 15.2.

18. Aici * e înțelepciunea. Cine are pricepere, să socotească numărul ** fiarei. Căci * este un număr de om. Și numărul ei este: șase sute șasezeci și șase. *Cap. 17.9. **Cap. 16.2. †Cap. 21.17.

14 1. Apoi m'am uitat, și iată că Mielul * stătea pe muntele Sionului; și împreună cu El stăteau o ** sută patruzeci și patru de mii, cari țină aveau scris pe frunte Numele Său și Numele Tatălui Său. *Cap. 5.6. **Cap. 7.4. †Cap. 7.3; 13.16.

2. Și am auzit venind din cer un glas ca * un vuiet de ape mari, ca vuietul unui tunet puternic; și glasul, pe care l-am auzit, era ca al celor ce cîntă cu alăuta **, și cîntau țin alăutele lor. *Cap. 1.15; 19.6. **Cap. 5.8. †Cap. 5.5; 15.3.

3. Cîntau o cîntare * nouă înaintea scaunului de domnie, înaintea celor patru făpturi vii și înaintea bătrînilor. Și nimeni nu putea să învețe cîntarea, afară de cei o sută patruzeci și patru de mii, cari fuseseră răscumpărați de pe pămînt. *Vers. 1.

4. Ei nu s'au întinat cu femei, căci * sînt verguri și ** urmează pe Miel oriunde merge El. Au fost răscumpărați dintre oameni, ca cel dinții rod țin pentru Dumnezeu și pentru Miel. *2 Cor. 11.2. **Cap. 3.4; 7.15; 17; 17.14. ††Cap. 6.9. ††Iac. 1.18.

5. Și în * gura lor nu s'a găsit min-

ciună, căci sînt ** fără vină înaintea scaunului de domnie al lui Dumnezeu.

◊ Ps. 32. 2. Tef. 3. 13. ◊ Efes. 5. 26. Iuda 24.

6. Și am văzut un alt înger care sbura * prin mijlocul cerului, cu o ** Evanghelie vecinică, pentruca s'o vestească locuitorilor pămîntului, oricărei limbi și ori cărui norod.

◊ Cap. 8. 13. ◊ Efes. 3. 3—11. Tit. 1. 2. † Cap. 13. 7.

7. El zicea cu glas tare: „Temeți-vă * de Dumnezeu, și dați-l slavă, căci a a venit ceasul judecății Lui; și închinați-vă ** Celui ce a făcut cerul și pămîntul, marea și izvoarele apelor!“

◊ Cap. 1. 18; 15. 4. ◊ Necem. 9. 6. Ps. 33. 6; 124. 8; 146. 5, 6. Fapt. 14. 15; 17. 24.

8. Apoi a urmat un alt înger, al doilea, și a zis: „A * căzut, a căzut Babilonul, cetatea ** cea mare, care a adăpat toate neamurile din vinul miniei curviei ei!“

◊ Isa. 21. 9. Ier. 51. 8. Cap. 18. 2.

◊ Ier. 51. 7. Cap. 11. 8; 16. 19; 17. 2, 5; 18. 3, 10, 18, 12; 19, 2.

9. Apoi a urmat un alt înger, al treilea, și a zis cu glas tare: „Dacă se închină cineva * fiarei și icoanei ei, și primește semnul ei pe frunte sau pe mină,

◊ Cap. 13. 14—16.

10. va bea * și el din vinul miniei lui Dumnezeu, turnat ** neamestecat în ț paharul miniei Lui; și va fi chinuit țin în foc * și în pucioasă, înaintea sfinților îngerilor și înaintea Mielului. ◊ Ps. 75. 8. Isa. 51. 17. Ier. 25. 15. ◊ Cap. 18. 6. † Cap. 16. 19. † Cap. 20. 10. † Cap. 19. 20.

11. Și fumul * chinului lor se suie în sus în vecii vecilor. Și nici ziua, nici noaptea n'au odihnă cei ce se închină fiarei și icoanei ei, și oricine primește semnul numelui ei!

◊ Isa. 34. 10. Cap. 19. 3.

12. Aici * este răbdarea sfinților, cari ** păzesc poruncile lui Dumnezeu și credința lui Isus.

◊ Cap. 13. 10. ◊ Cap. 12. 17.

13. Și am auzit un glas din cer, care zicea: „Scrie: Ferice * de acum încolo de morții, cari ** mor în Domnul!“ — „Da“, zice Duhul; „ei țin se vor odihni de ostenelile lor, căci faptele lor îi urmează!“

◊ Ecl. 4. 1, 2. Cap. 20. 6. ◊ 1 Cor. 15. 18. 1 Tes. 4. 16. † 2 Tes. 1. 7. Evr. 4. 9. 10. Cap. 6. 11.

14. Apoi m'am uitat, și iată un nor alb; și pe nor ședea cineva care semăna * cu un fiu al omului; pe cap avea * o cunună de aur; iar în mînă, o secere ascuțită.

◊ Ezech. 1. 26. Dan. 7. 13. Cap. 1. 13. ◊ Cap. 6. 2.

15. Și un alt înger a * ieșit din Templu, și striga cu glas tare Celui ce ședea pe nor: „Pune secerea ** Ta și

seceră: pentrucă a venit ceasul să seceri, și secerișul pămîntului țin este copt.“

◊ Cap. 16. 17. ◊ Ioe. 3. 13. Mat. 13. 39. † Ier. 51. 33. Cap. 13. 12.

16. Atunci Celce ședea pe nor, Și-a aruncat secerea pe pămînt. Și pămîntul a fost secerat.

17. Și din Templul, care este în cer, a ieșit un alt înger, care avea și el un cosor ascuțit.

18. Și un alt înger, care avea stăpînire asupra focului, a ieșit * din altar, și a strigat cu glas tare către cel ce avea cosorul cel ascuțit: „Pune ** cosorul tău cel ascuțit, și culege strugurii viei pămîntului, căci strugurii ei sînt copti.“

◊ Cap. 16. 8. ◊ Ioe. 3. 13.

19. Și îngerul și-a aruncat cosorul pe pămînt, a cules via pămîntului, și a aruncat strugurii în teasc * cel mare al miniei lui Dumnezeu.

◊ Cap. 19. 15.

20. Și teasc * a fost călcat în picioare afară ** din cetate; și din teasc a ieșit sînge, pînă țin la zăbalele cailor, pe o întindere de o mie șase sute de stadii.

◊ Isa. 63. 3. Plin. 1. 15. ◊ Evr. 13. 12. Cap. 11. 8. † Cap. 19. 14.

15 1. Apoi am * văzut în cer un alt semn mare și minunat: șapte ** îngerii, cari aveau șapte urgii, cele din urmă, căci țin cu ele s'a isprăvit minia lui Dumnezeu.

◊ Cap. 12. 1, 3. ◊ Cap. 16. 1; 21. 9. † Cap. 14. 10.

2. Și am văzut ca o * mare de sticlă amestecată ** cu foc; și țin pe marea de sticlă, cu țin alăutele lui Dumnezeu în mînă, stăteau biruitoarii fiarei, ai icoanei ei, și ai numărului numelui ei.

◊ Cap. 4. 6; 21. 18. ◊ Mat. 3. 11. † Cap. 13. 15-17. † Cap. 5. 8; 14. 2.

3. Ei cîntau cîntarea * lui Moise, robul lui Dumnezeu, și cîntarea Mielului. Și ziceau: „Mari ** și minunate sînt lucrările tale, Doamne Dumnezeule, Atotputernice! Drepte țin și adevărate sînt căile Tale, Impărate al Neamurilor!“

◊ Exod. 15. 1. Deut. 31. 30. Cap. 14. 3. ◊ Deut. 32. 4. Ps. 111. 2; 139. 14. † Ps. 145. 17. Oseia 14. 9. Cap. 16. 7.

4. Cine * nu se va teme, Doamne, și cine nu va slăvi Numele Tău? Căci numai Tu ești Sfinț, și toate ** Neamurile vor veni și se vor închina înaintea Ta, pentrucă judecățile Tale au fost arătate!“

◊ Exod. 15. 14—16. Ier. 10. 7. ◊ Isa. 66. 23.

5. După aceea, am văzut deschizîndu-se în cer Templul * cortului mărturie.

◊ Num. 1. 50. Cap. 11. 19.

6. Și * din Templu au ieșit cei șapte

îngerii, cari ținneau cele șapte urgii. Erau îmbrăcați** în în curat, strălucitor, și erau încinși împrejurul pieptului cu brîie de aur.

* Vers. 1. **Exod. 28. 6, 8. Ezech. 44. 17, 18. Cap. 1. 13.

7. Și* una din cele patru făpturi vii a dat celor șapte îngeri șapte potire de aur, pline de mînia lui Dumnezeu, care** este viu în vecii vecilor.

o Cap. 4. 6. **1 Tes. 1. 9. Cap. 4. 9; 10. 6.

8. Și Templul* s'a umplut de fum, din** slava lui Dumnezeu și a puterii Lui. Și nimeni nu putea să intre în Templu, pînă se vor sfîrși cele șapte urgii ale celor șapte îngeri. o Exod. 40. 34. 1 Reg. 8. 10. 2 Cron. 5. 14. Isa. 6. 4. **2 Tes. 1. 9.

16. 1. Și am auzit un glas tare, care venea din Templu, și care zicea celor* șapte îngeri: „Duceți-vă, și vărsați pe pămînt cele șapte potire ale miniei** lui Dumnezeu!“

o Cap. 15. 1. **Cap. 14. 10; 15. 7.

2. Cel dintîi s'a dus și a vărsat potirul lui pe* pămînt. Și o rană rea și dureroasă a lovit** pe oamenii, cari ț aveau semnul fiarei și cari țin se închinau icoanei ei.

o Cap. 8. 7. **Exod. 9. 9—11. *Cap. 13. 16, 17. †Cap. 13. 14.

3. Al doilea a vărsat potirul lui în* mare. Și marea s'a** făcut singe, ca singele unui om mort. Și ț a murit orice făptură vie, chiar și tot ce era în mare.

o Cap. 8. 8. o Exod. 7. 17, 20. †Cap. 8. 9.

4. Al treilea a vărsat potirul lui în* riuri și în izvoarele apelor. Și apele s'au** făcut singe. o Cap. 8. 10. o Exod. 7. 20.

5. Și am auzit pe îngerul apelor zicînd: „Drept* ești Tu, Doamne, care** ești și care erai! Tu ești Sfînt, pentru că ai judecat în felul acesta.

o Cap. 15. 3. **Cap. 1. 4, 8; 4. 8; 11. 17.

6. Fiindcă aceștia au* vărsat singele sfinților** și al proorocilor, le-ai dat și Tu s'a bea singe ț. Și sînt vrednici.“

o Mat. 23. 34, 35. Cap. 13. 15. o Cap. 11. 18; 18. 20. † Isa. 49. 26.

7. Și am auzit altarul zicînd: „Da, Doamne* Dumnezeule, Atotputernice, adevărate** și drepte sînt judecățile Tale!“

o Cap. 15. 3. o Cap. 13. 10; 14. 10; 19. 2.

8. Al patrulea a vărsat potirul lui peste* soare. Și** soarelui i s'a dat să dogorească pe oameni cu focul lui.

o Cap. 8. 12. o Cap. 9. 17, 18; 14. 18.

9. Și oamenii au fost dogoriți de o arșită mare, și au* hulit Numele Dumnezeului care are stăpînire peste aceste urgii, și** nu s'au pocăit ca să-l ț dea slavă.

o Cap. 9. 20. † Cap. 11. 13; 14. 7. o Vers. 11. 21. o Dan. 5. 22, 23.

10. Al cincilea a vărsat potirul lui peste* scaunul de domnie al fiarei. Și** împărăția fiarei a fost acoperită de întunec. Oamenii își ț mușcay limbile de durere.

o Cap. 13. 2. o Cap. 9. 2. † Cap. 11. 10.

11. Și au* hulit pe Dumnezeu cerului, din pricina durerilor lor și din pricina rănilor** lor rele, și ț nu s'au pocăit de faptele lor.

o Vers. 9. 21. o Vers. 2. † Vers. 9.

12. Al șaselea a vărsat potirul lui peste* riul cel mare, Eufrat. Și** apa lui a secat, ca ț să fie pregătită calea împărăților, cari au să vină din Răsărit.

o Cap. 9. 14. o Jer. 50. 38; 51. 36. † Isa. 41. 2, 25.

13. Apoi am văzut ieșind din gura balaurului*, și din gura fiarei, și din gura proorocului mincinos** trei duhuri necurate ț, cari semănau cu niște broaște.

o 1 Ioan. 4. 1—3. o Cap. 12. 3, 9. † Cap. 19. 20; 20. 10.

14. Acestea sînt* duhuri de draci, cari fac** semne nemaipomenite, și cari se duc la împărății pămîntului întreg ț, ca să-i strîngă pentru războiul ț zilei cele mari a Dumnezeului Celui Atotputernic. —

o 1 Tim. 4. 1. Iac. 3. 15. o 2 Pet. 2. 9. Cap. 13. 13, 14; 19. 20. † Luc. 2. 1. o Cap. 17. 14; 19. 19; 20. 8.

15. „Iată*, Eu vin ca un hoț. Ferice de celce veghează și își păzește hainele, ca** să nu umble gol și să i se vadă rușinea!“ —

o Mat. 24. 43. 1 Tes. 5. 2. 2 Pet. 3. 10. Cap. 3. 3. o 2 Cor. 6. 3. Cap. 3. 4, 15.

16. Duhurile* cele rele i-au strîns în locul care pe evreiește se cheamă Armaghedon.

o Cap. 19. 19.

17. Al șaptelea a vărsat potirul lui în văzduh. Și din Templu, din scaunul de domnie, a ieșit un glas tare, care zicea: „S'a* isprăvit!“

o Cap. 21. 6.

18. Și au urmat* fulgere, glasuri, tunete, și s'a** făcut un mare cutremur de pămînt, așa de tare, cum ț, de cînd este omul pe pămînt, n'a fost un cutremur așa de mare.

o Cap. 4. 5; 8. 5; 11. 19. o Cap. 11. 13. † Dan. 12. 1.

19. Cetatea* cea mare a fost împărțită în trei părți, și cetățile Neamurilor s'au prăbușit. Și Dumnezeu Și-a** adus aminte de Babilonul cel mare, ca să-ț dea potirul de vin al furiei miniei Lui.

o Cap. 14. 8; 17. 15. o Cap. 18. 5. † Isa. 51. 17, 22. Jer. 25. 15, 16. Cap. 14. 10.

20. Toate* ostroavele au fugit, și munții nu s'au mai găsit.

o Cap. 6. 14.

21. O* grindină mare, ale cărei boabe cîntăreau aproape un talant, a căzut din cer peste oameni. Și oamenii**

au hulit pe Dumnezeu din pricina urgiei grîndinii, pentru că această urgie era foarte mare.

Cap. 11. 19. Vers. 9. 11. † Exod. 9. 23-25.

17 1. Apoi unul * din cei șapte îngeri, cari țineau cele șapte potire, a venit de a vorbit cu mine, și mi-a zis: „Vino să-ți arăt judecata curviei * celei mari, care ți șade pe ape mari.

Cap. 21. 9. Cap. 16. 19; 18. 16, 17, 19. † Naum. 3. 4. Cap. 19. 2. † Ier. 51. 13. Vers. 15.

2. Cu * ea au curvit împărații pămîntului; și locuitorii pămîntului s'au îmbătat de vinul curviei ei!

Cap. 18. 3. † Ier. 51. 7. Cap. 14. 8; 18. 5.

3. Și m'a dus, în Duhul, într-o * puștie. Și am văzut o femeie, șezînd pe * o fiară de culoare stacojie, plină cu numeț de hulă, și ți avea șapte capete și zece * coarne.

Cap. 12. 6, 14. Cap. 12. 3. † Cap. 13. 1. † Vers. 9. † Vers. 12.

4. Femeia aceasta era * îmbrăcată cu purpură și stacojiu; era împodobită * cu aur, cu pietre scumpe și cu mărgăritare. Ținea * în mînă un potir de aur, plin ți de spurcăciuni și de necurățiile curviei ei. Cap. 18. 12. 16. † Dan. 11. 38. † Ier. 51. 7. Cap. 18. 6. † Cap. 14. 8.

5. Pe frunte purta scris un nume, o taină *: „Babilonul cel * mare, mama ți curvelor și spurcăciunilor pămîntului.“

2 Tes. 2. 7. Cap. 11. 8; 14. 8; 16. 10; 18. 2, 10, 21. † Cap. 18. 9; 19. 2.

6. Și am văzut pe * femeia aceasta, îmbătată de * singele sfinților și de singele mucenicilor ți lui Isus. Cînd am văzut-o, m'am mirat minune mare.

Cap. 18. 24. Cap. 13. 13; 16. 6. † Cap. 6. 9; 10; 12. 11.

7. Și îngerul mi-a zis: „De ce te miri? * Îți voi spune taina acestei femei și a fiarei care o poartă, și care are cele șapte capete și cele zece coarne.

8. Fiara, pe care ai văzut-o, era, și nu mai este. Ea are * să se ridice din Adînc, și are să * se ducă la perzare. Și locuitorii pămîntului, ale ți căror nume n'au fost scrise dela întemeierea lumii în cartea vieții, se ți vor mira cînd vor vedea că fiara era, nu mai este, și va veni. — Cap. 11. 7; 13. 1. Cap. 13. 10. Vers. 11. † Cap. 13. 3. † Cap. 13. 8.

9. Aici * este mîntea plină de întelepciune. — Cele * șapte capete sînt șapte munți, pe cari șade femeia.

Cap. 13. 18. † Cap. 13. 1.

10. Sînt ți șapte împărați: cinci au căzut, unul este, celalt n'a venit încă, și cînd va veni, el va rămînea puțină vreme.

11. Și fiara, care era, și nu mai este; ea însăș este al optulea împărat: este din numărul celor șapte, și * merge la perzare.

Vers. 8.

12. Cele * zece coarne, pe cari le-ai văzut, sînt zece împărați, cari n'au primit încă împărăția, ci vor primi putere împărătească timp de un ceas împreună cu fiara.

Dan. 7. 20. Zeb. 1. 18, 19, 21. Cap. 13. 1.

13. Toți au acelaș gînd, și dau fiarei puterea și stăpînirea lor.

14. Ei * se vor război cu Mielul; dar Mielul îi va birui, pentru că * El este Domnul domnilor și Împăratul împăraților. Și ți cei chemați, aleși și credincioși, cari sînt cu El, de asemenea îi vor birui.

Cap. 16. 14; 19. 19. Deut. 10. 17. 1 Tim. 6. 15. Cap. 19. 16. † Ier. 50. 44, 45. Cap. 14. 4.

15. Apoi mi-a zis: „Apele *, pe cari le-ai văzut, pe cari șade curva, sînt * noroade, gloate, neamuri și limbi.

Isa. 8. 7. Vers. 1. Cap. 13. 7.

16. Cele zece coarne, pe cari le-ai văzut, și fiara, vor * urî pe curvă, o vor pustii, și o vor lăsa goală *. Carnea i-o vor minca, și o ți vor arde cu foc.

Ier. 50. 41, 42. Cap. 16. 12. † Ezec. 16. 37-44. Cap. 18. 16. † Cap. 18. 8.

17. Căci * Dumnezeu le-a pus în inimă să-l aducă la îndeplinire planul Lui: să se învoiască pe deplin și să dea fiarei stăpînirea lor împărătească, pînă * se vor îndeplini cuvintele lui Dumnezeu.

2 Tes. 2. 11. Cap. 10. 7.

18. Și femeia, pe care ai văzut-o, este * cetatea cea mare, care * are stăpînire peste împărății pămîntului.

Cap. 16. 19. Cap. 12. 4.

18 1. După * aceea, am văzut pogorîndu-se din cer un alt înger, care avea o mare putere; și * pămîntul s'a luminat de slava lui.

Cap. 17. 1. † Ezec. 43. 2.

2. El a strigat cu glas tare, și a zis: „A * căzut, a căzut, Babilonul cel mare! A * ajuns un locaș al dracilor, o închisoare a oricărei duh necurat, o închisoare ți a oricărei păsări necurate și urite;”

Isa. 13. 19; 21. 9. Ier. 51. 8. Cap. 14. 8.

Isa. 13. 21; 21. 8; 34. 14. Ier. 50. 38; 51. 37. † Isa. 14. 28; 34. 11. Marc. 5. 2, 3.

3. pentru că toate neamurile au * băut din vinul miniei curviei ei, și împărății pămîntului au curvit cu ea, și negustorii * pămîntului s'au îmbogățit prin risipa desfătărilor ei.

Cap. 14. 8; 17. 2. Vers. 11. 15. Isa. 47. 15.

4. Apoi am auzit din cer un alt glas, care zicea: „Ieșiți* din mijlocul ei, poporul Meu, ca să nu fiți părtași la păcatele ei, și să nu fiți loviți cu urgiile ei!
* Isa. 48.20; 52.11. Ier. 50.3; 51.6, 45. 2 Cor. 6.17.

5. Pentrucă* păcatele ei s'au îngrămădit, și au ajuns pină în cer; și Dumnezeu** Și-a adus aminte de nelegiuirile ei.
* Fac. 18.20; 21. Ier. 51.9. Iona 1.2. ** Cap. 16.19.

6. Răsplătiți-i* cum v'a răsplătit ea, și întoarceți-i de două ori cît faptele ei. Turnați-i** indoit în potirul în care a amestecat ea!
* Ps. 137.8. Ier. 50.15, 19; 51.24, 49. 2 Tim. 4.14. Cap. 13.10. ** Cap. 14.10. † Cap. 16.19.

7. Pe cit* s'a slăvit pe sine însăși, și s'a desfătat în risipă, pe atît dați-i chin și tinguire! Pentrucă zice în inima ei: „Sed ca împărăteasă**, nu sînt văduvă, și nu voi ști ce este tinguirea!“
* Ezech. 28.2, etc. ** Isa. 47.7, 8. Tef. 2.15.

8. Tocmai pentru aceea, într'o* singură zi vor veni urgiile ei: moartea, tinguirea și foamea. Și va fi arsă de tot în** foc, pentrucă† Domnul Dumnezeu, care a judecat-o, este tare.
* Isa. 47.9. Vers. 10. ** Cap. 17.16. † Ier. 50.34. Cap. 11.17.

9. Și împărații* pămîntului, cari au curvit și s'au dezmiardat în risipă cu ea, cînd** vor vedea fumul arderii ei, o† vor plînge și o vor boci.
* Ezech. 26. 16, 17. Cap. 17.2. Vers. 3. ** Ier. 50.46. † Vers. 18. Cap. 19.3.

10. Ei vor sta departe, de frică să nu cadă în chinul ei, și vor zice: „Vai!* vai! Babilonul, cetatea cea mare, cetatea cea tare! Într'o** clipă ți-a venit judecata!“ —
* Isa. 21.9. Cap. 14.8. ** Vers. 17.19.

11. Negustorii* pămîntului o plîng și o jălesc, pentrucă nimeni nu le mai cumpără marfa:
* Ezech. 27.27—36. Vers. 3.

12. marfă* de aur, de argint, de pietre scumpe, de mărgăritare, de in supțire, de purpură, de mătăasă și de stacojiu; nici felurile lor soiuri de lemn de tîn, tot felul de vase de fildeş, tot felul de vase de lemn foarte scump, de aramă, de fer și de marmoră;
* Cap. 17.4.

13. nici scortșoara, nici mirodeniile, nici miroznel, nici mirul, nici tămîia, nici vinul, nici untdelemnul, nici făina bună de tot, nici grîul, nici boii, nici oile, nici caii, nici căruțele, nici robii, nici suflitele* oamenilor.
* Ezech. 27.13.

14. Și roadele atît de dorite sufletului tău s'au dus dela tine. Toate lucruri-

le alese, strălucite, sînt pierdute pentru tine, și nu le vei mai găsi.

15. Ceice fac negoț* cu aceste lucruri, cari s'au îmbogățit de pe urma ei, vor sta departe de ea, de frica chinului ei. Vor plînge, se vor tînguî,
* Vers. 3. 11.

16. și vor zice: „Vai! vai! Cetatea cea mare, care* era îmbrăcată cu in foarte supțire, cu purpură și cu stacojiu, care era împodobită cu aur, cu pietre scumpe și cu mărgăritare!
* Cap. 17.4.

17. Atîtea bogății într'un* ceas s'au prăpădit!“ — Și** toți cîrmacii, toți ceice merg cu corabia pe mare, marinarii, și toți ceice cîștigă din mare, stăteau departe;
* Vers. 10. ** Isa. 23.14. Ezech. 27.20.

18. și*, cînd au văzut fumul arderii ei, strigau: „Care** cetate era ca cetatea cea mare?“
* Ezech. 27.30, 31. Vers. 9. ** Cap. 13.4.

19. Și își aruncau* țărîna în cap, plîngeau, se tînguiau, țîpau și ziceau: „Vai! Vai! Cetatea cea mare, al cărei belșug de scumpeturi a îmbogățit pe toți ceice aveau corăbii pe mare, într'o clipă** a fost prefăcută într'un pustiu!“
* Ios. 7.6. 1 Sam. 4.12. Iov 2.12. Ezech. 27.30. ** Vers. 8.

20. „Bucură-te de ea, cerule!* Bucurați-vă și voi, sfinților, apostolilor și proorocilor! Pentrucă** Dumnezeu v'a făcut dreptate, și a judecat-o.“
* Isa. 44.23; 49.13. Ier. 51.48. ** Luc. 11.49, 50. Cap. 19.2.

21. Atunci un înger puternic a ridicat de jos o piatră ca o mare piatră de moară, a aruncat-o în mare, și a zis: „Cu* așa repeziune va fi aruncat Babilonul, cetatea cea mare, și nu** va mai fi găsit!“
* Ier. 51.64. ** Cap. 12.8; 16.20.

22. Și* nu se va mai auzi în tine nici sunet de alăute, nici cîntece din instrumente, nici cîntători din fluiere, nici cîntători din trîmbițe; nu se va mai găsi la tine niciun meșter în vreun meșteșug oarecare. Nu se va mai auzi în tine viuetul morii.
* Isa. 24.8. Ier. 7.34. 16.9; 25.10. Ezech. 26.13.

23. Lumina* lămpi nu va mai lumina în tine, și nu se va mai auzi în tine glasul mirelui** și al miresei, — pentrucă negustorii† tăi erau mai marii pămîntului, pentrucă† toate neamurile au fost amăgite de vrăjitoria ta,
* Ier. 25.10. ** Ier. 7.34; 16.9; 25.10; 33.11. † Isa. 23.8. † 2 Reg. 9.22. Naim. 3.4. Cap. 17.2, 5.

24. și pentrucă* acolo a fost găsit singele proorocilor și al sfinților și al

tuturor celor ce au fost jungheați** pe pământ.“

*Cap. 17. 6. **1er. 51. 49.

19 1. După aceea, am auzit* în cer ca un glas puternic de gloată multă, care zicea: „Aliluia! A Domnului, Dumnezeului nostru, este mîntuirea**, slava, cîntea și puterea!

*Cap. 11. 15. **Cap. 4. 11; 7. 10, 12; 12. 10.

2. Pentrucă judecățile Lui sînt adevărate* și drepte. El a judecat pe curva cea mare, care strica pămîntul cu curvia ei, și a răzbunat** singele robilor Săi, din mîna ei.“

*Cap. 15. 3; 16. 7. **Deut. 32. 43. Cap. 6. 10; 18. 20.

3. Și au zis a doua oară: „Aliluia!.. Fumul* ei se ridică în sus în vecii vecilor!“

*Isa. 34. 10. Cap. 14. 11; 8. 9. 18.

4. Și cei* douăzeci și patru de bătrîni și cele patru făpturi vii s'au aruncat la pămînt și s'au închinat lui Dumnezeu, care ședea pe scaunul de domnie. Și au zis: „Amin**! Aliluia!“

*Cap. 4. 4, 6, 10; 6. 14. **1 Cron. 16. 36. Neem. 5. 13; 8. 6. Cap. 5. 14.

5. Și din scaunul de domnie a ieșit un glas, care zicea: „Lăudați* pe Dumnezeul nostru, toți robii Lui, voi cari vă temeți de El, mici și mari!“

*Ps. 134. 1; 135. 1. **Cap. 11. 18; 20. 12.

6. Și* am auzit, ca un glas de gloată multă, ca vuietul unor ape multe, ca bubuitul unor tunete puternice, care zicea: „Aliluia! Domnul**, Dumnezeul nostru Cel Atotputernic, a început să împărătească.

*Ezec. 1. 24; 43. 2. Cap. 14. 2. **Cap. 11. 15, 17; 12. 10; 21. 22.

7. Să ne bucurăm, să ne veselim, și să-l dăm slavă! Căci a* venit nunta Mielului; soția Lui s'a pregătit,

*Mat. 22. 2; 25. 10. 2 Cor. 11. 2. Efes. 5. 32. Cap. 21. 2, 9.

8. Și i s'a dat* să se îmbrace cu în suptire, strălucitor, și curat. — (I-nul** subțire sînt faptele neprihănite ale sfinților.)

*Ps. 46. 13, 14. Ezech. 16. 10. Cap. 3. 18. **Ps. 132. 9.

9. Apoi mi-a zis: „Scrie: Ferice* de cei chemați la ospățul nunții Mielului!“ Apoi mi-a zis: „Acestea** sînt adevăratele cuvinte ale lui Dumnezeu!“

*Mat. 22. 2, 3. Luc. 14. 15, 16. **Cap. 21. 5; 22. 6.

10. Și m'am* aruncat la picioarele lui ca să mă închin lui. Dar el mi-a zis: „Ferește-te** să faci una ca aceasta! Eu sînt un împreună slujitor cu tine și cu frații tăi, cari păstrează mărturia lui Isus. Lui Dumnezeu închi-

nă-te! (Căci mărturia lui Isus este duhul proorocii.“)

*Cap. 22. 8. **Fapt. 10. 26; 14. 14, 15. Cap. 22. 9. †1 Ioan 6. 10. Cap. 12. 17.

11. Apoi* am văzut cerul deschis, și iată că s'a arătat un** cal alb! Cel ce sta pe el, se cheamă „Cel credincios† și „Cel adevărat“, și El judecă†† și Se luptă cu dreptate.

*Cap. 15. 5. **Cap. 6. 2. †Cap. 3. 14. ††Isa. 11. 4.

12. Ochii* Lui erau ca para focului; capul** îl avea încununat cu multe cununi împărătești, și† purta un nume scris, pe care nimeni nu-l știe, decât numai El singur.

*Cap. 1. 14; 2. 18. **Cap. 6. 2. †Cap. 2. 17. Vers. 16.

13. Era* îmbrăcat cu o haină muiată în sînge. Numele Lui este: „Cuvîntul** lui Dumnezeu.“

*Isa. 63. 2, 3. **Ioan 1. 1. 1 Ioan 5. 7.

14. Oștile* din cer îl urmau călări pe cai albi, îmbrăcate** cu în suptire, alb și curat.

*Cap. 14. 20. **Mat. 28. 3. Cap. 4. 4; 7. 9.

15. Din* gura Lui ieșea o sabie ascuțită, ca să lovească Neamurile cu ea, pe cari** le va cîrmui cu un toaig de fer. Și† va călca cu picioarele teascului vinului miniei aprinse a atotputernicului Dumnezeu. *Isa. 11. 4. 2 Tes. 2. 8. Cap. 1. 16. Vers. 21. **Ps. 2. 9. Cap. 2. 27; 12. 6. †Isa. 63. 3. Cap. 14. 19, 20.

16. Pe haină și pe coapsă avea* scris numele acesta: „Împăratul** împărăților și Domnul domnilor.“

*Vers. 12. **Dan. 2. 47. 1 Tim. 6. 15. Cap. 17. 14.

17. Apoi am văzut un înger, care stătea în picioare în soare. El a strigat cu glas tare, și a zis tuturor* pășărilor, cari sburau prin mijlocul cerului: „Veniți*, adunați-vă la ospățul cel mare al lui Dumnezeu,

*Vers. 21. **Ezec. 39. 17.

18. ca* să mîncăți carnea împăraților, carnea căpitanilor, carnea celor viteji, carnea cailor și a călăreților, și carnea a tot felul de oameni, slobozi și robi, mici și mari!“

*Ezec. 39. 18, 20.

19. Și* am văzut fiara și pe împărații pămîntului și oștile lor, adunate ca să facă război cu Cel ce ședea călare pe cal și cu oastea Lui.

*Cap. 16. 16; 17. 13, 14.

20. Și* fiara a fost prinsă. Ei împreună cu ea, a fost prins proorocul mincinos, care făcuse înaintea ei semnele, cu cari amăgise pe cei ce primiseră semnul fiarei, și** se închinaseră icoanei ei. Amîndoi aceștia† au fost aruncați de vii în iazul de foc, care †† arde cu pucioasă.

*Cap. 16. 13, 14. **Cap. 13. 12, 15. †Dan. 7. 11. Cap. 20. 10. ††Cap. 14. 10; 21. 8.

21. Iar ceilalți au fost uciși* cu sabia, care ieșea din gura Celui ce ședea călare pe cal. Și toate** păsările s'au ț săturat din carnea lor.
*Vers. 15. **Vers. 17, 18. †Cap. 17. 16.

20. 1. Apoi am văzut pogorându-se din cer un inger, care* ținea în mină cheia Adîncului și un lanț mare.
*Cap. 1. 18; 9. 1.

2. El a pus mîna pe balaur*, pe sarpele cel vechi, care este Diavolul și Satana, și l-a legat pentru o mie de ani.
*2Pet. 2. 2, 4. Iuda 6. Cap. 12. 9.

3. L-a aruncat în Adînc, l-a închis acolo, și a pecetluit* intrarea deasupra lui, ca** să nu mai înșele Neamurile, pînă se vor împlini cei o mie de ani. După aceea, trebuie să fie deslegat pentru puțină vreme.
*Dan. 6. 17. **Cap. 16. 14, 16. Vers. 8.

4. Și am văzut niște scaune* de domnie; și celorce au șezut pe ele, li s'a dat judecata**. Și am văzut suflelele ț celorce li se tăiasă capul din pricina mărturiei lui Isus și din pricina Cuvîntului lui Dumnezeu, și ale celorce ț nu se închinaseră fiarei și icoanei ei*†, și nu primiseră semnul ei pe frunte și pe mină. Ei au înviat, și au ț împărătit cu Hristos o mie de ani.
*Dan. 7. 9, 22, 27. Mat. 19. 28. Luc. 22. 30. **1Cor. 6. 2, 3. †Cap. 6. 9. ††Cap. 13. 12. ††Cap. 13. 15, 16. ††Rom. 8. 17. 2Tim. 2. 12. Cap. 5. 10.

5. Ceilalți morți n'au înviat pînă nu s'au sfîrșit cei o mie de ani. Aceasta este întîia înviere.

6. Fericii și sfinții sint ceice au parte de întîia înviere! Asupra lor a doua moarte* n'are nicio putere; ci vor fi preoți** ai lui Dumnezeu și ai lui Hristos, și ț vor împărăți cu El o mie de ani.
*Cap. 2. 11; 21. 8. **Isa. 61. 6. 1Pet. 2. 9. Cap. 1. 6; 5. 10. †Vers. 4.

7. Cînd se vor împlini cei o mie de ani, Satana* va fi deslegat; *Vers. 2.

8. și va ieși din temnița lui, ca să* înșele Neamurile, cari sint în cele patru colțuri ale pămîntului, pe Gog** și pe Magog, ca să-i ț adune pentru război. Numărul lor va fi ca nisipul mării. *Vers. 3, 10. **Ezec. 38. 2; 39. 1. †Cap. 16. 14.

9. Și* ei s'au suit pe fața pămîntului, și au înconjurat tabăra sfinților și cetatea prea iubită. Dar din cer s'a pogorit un foc care i-a mistuit.
*Isa. 8. 8. Ezec. 38. 9, 16.

10. Și* diavolul, care-i înșela, a fost aruncat în iazul de foc și de pucioasă, unde** este fiara și proorocul min-

cios. Și vor fi muncii ț zi și noapte în vecii vecilor.
*Vers. 8. **Cap. 19, 20. †Cap. 14. 10. 11.

11. Apoi am văzut un scaun de domnie mare și alb, și pe Celce ședea pe el. Pămîntul și cerul au* fugit dinaintea Lui, și** nu s'a mai găsit loc pentru ele. *2Pet. 3. 7, 10, 11. Cap. 21. 1. **Dan. 2. 35.

12. Și am văzut pe morți, mari* și mici, stînd în picioare înaintea scaunului de domnie. Niște** cărți au fost deschise. Și a fost deschisă o altă ț carte, care este cartea vieții. Și morții au fost judecați după ț faptele lor, după cele ce erau scrise în cărțile acelea. *Cap. 19. 5. **Dan. 7. 10. †Ps. 69. 28. Dan. 12. 1. Filp. 4. 3. Cap. 3. 5; 13. 8; 21. 27. ††Ier. 17. 10; 32. 19. Mat. 16. 27. Rom. 2. 6. Cap. 2. 23; 22. 12. Vers. 13.

13. Marea a dat înapoi pe morții cari erau în ea; Moartea* și Locuința morților au dat înapoi pe morții cari erau în ele. Fiecare a fost judecat după** faptele lui.
*Cap. 6. 9. **Vers. 12.

14. Și Moartea* și Locuința morților au fost aruncate în iazul de foc. Iazul** de foc este moartea a doua.
*1Cor. 15. 26, 54, 55. **Vers. 6. Cap. 21. 8.

15. Oricine n'a fost găsit scris în cartea vieții, a fost aruncat* în iazul de foc.
*Cap. 19. 20.

21. 1. Apoi am* văzut un cer nou și un pămînt nou; pentru că** cerul dintîi și pămîntul dintîi pieriseră, și marea nu mai era.
*Isa. 65. 17; 66. 22. 2Pet. 3. 13. **Cap. 20. 11.

2. Și eu am văzut* coborînduse din cer dela Dumnezeu, cetatea sfîntă, noul Ierusalim, gătită** ca o mireasă împodobită pentru bărbatul ei.
*Isa. 52. 1. Gal. 4. 26. Evr. 11. 10; 12. 22; 13. 14. Cap. 3. 12. Vers. 10. **Isa. 54. 5; 61. 10. 2Cor. 11. 2.

3. Și am auzit un glas tare, care ieșea din scaunul de domnie, și zicea: „Iată cortul* lui Dumnezeu cu oamenii! El va locui cu ei, și ei vor fi poporul Lui, și Dumnezeu însuș va fi cu ei. El va fi Dumnezeul lor.
*Lev. 26. 11, 12. Ezec. 43. 7. 2Cor. 6. 16. Cap. 7. 15.

4. El* va șterge orice lacrimă din ochii lor. Și** moartea nu va mai fi. Nu va mai fi nici ț tînguire, nici ț pîd, nici durere, pentru că lucrurile dintîi au trecut.”
*Isa. 26. 8. Cap. 7. 17. **1Cor. 16. 20, 54. Cap. 20. 14. †Isa. 35. 10; 61. 3; 66. 19.

5. Celce* ședea pe scaunul de domnie a zis: „Iată**, Eu fac toate lucrurile noi.” Și a adăugat: „Scrie,

fiindcă aceste ț cuvinte sînt vrednice de crezut și adevărate.“

Cap. 4.2,9; 5.1; 20.11. Isa. 43.19. 2Cor. 5.17. †Cap. 19.9.

6. Apoi mi-a zis: „S'a * isprăvit! Eu** sînt Alfa și Omega, Începutul și Sfirșitul. Celui ce îi este sete, îi voi ț da să bea fără plată din izvorul apei vieții.

Cap. 16.17. Cap. 1.8; 22.13. †Isa. 12.3; 55.1. Ioan 4.10,14; 7.37. Cap. 22.17.

7. Cel ce va birui, va moșteni aceste lucruri. Eu* voi fi Dumnezeuul lui, și el va fi fiul Meu.

Zah. 8.8. Evr. 8.10.

8. Dar * cit despre fricoși, necredincioși, scirboși, ucigași, curvari, vrăjitori, închinătorii la idoli, și toți mincinoșii, partea lor este în iazul **, care arde cu foc și cu pucioasă, adică moartea a doua.

1 Cor. 6.9,10. Gal. 5.19—21. Efes. 5.6. 1 Tim. 1.9. Evr. 12.14. Cap. 22.15. Cap. 20.14,16.

9. Apoi unul din cei * șapte îngeri, cari țineau cele șapte potire, pline cu cele din urmă șapte urgii, a venit și a vorbit cu mine, și mi-a zis: „Vino să-ți arăt mireasa**, nevasta Mielului!“

Cap. 15.1, 6,7. Cap. 19.7. Vers. 2.

10. Și m'a dus, în * Duhul, pe un munte mare și înalt.

Și mi-a arătat cetatea** sfîntă, Ierusalimul, care se pogora din cer dela Dumnezeu,

Cap. 1.10; 17.3. †Ezec. 48. Vers. 2.

11. avînd * slava lui Dumnezeu. Lumina ei era ca o piatră prea scumpă, ca o piatră de iaspis, străvezie ca cristalul.

Vers. 23. Cap. 22.5.

12. Era înconjurată cu un zid mare și înalt. Avea douăsprezece * porți, și la porți, doisprezece îngeri. Și pe ele erau scrise niște nume: numele celor douăsprezece seminții ale fiilor lui Israel.

Ezec. 48. 31—34.

13. Spre * răsărit erau trei porți; spre miazănoapte, trei porți; spre miazăzi, trei porți; și spre apus trei porți.

Ezec. 48. 31—34.

14. Zidul cetății avea douăsprezece temelii, și pe ele * erau cele douăsprezece apostoli ai Mielului.

Mat. 16.18. Gal. 2.9. Efes. 2.20.

15. Îngerul, care vorbea cu mine, avea * ca măsurătoare o trestie de aur, ca să măsoare cetatea, porțile și zidul ei.

Ezec. 40. 3. Zah. 2.1. Cap. 11.1.

16. Cetatea era în patru colțuri, și lungimea ei era cît lărgimea.

A măsurat cetatea cu trestia, și a găsit aproape douăsprezece mii de prăjini. Lungimea, lărgimea și înălțimea erau deopotrivă.

17. I-a măsurat și zidul, și a găsit o sută patruzeci și patru de coți, după măsura oamenilor, căci cu măsura aceasta măsura îngerul.

18. Zidul era zidit de iaspis, și cetatea era de aur curat, ca sticla curată.

19. Temeliile * zidului cetății erau împodobite cu pietre scumpe de tot felul: cea dintîi temelie era de iaspis; a doua, de safir; a treia de halchedon; a patra, de smaragd;

Isa. 54. 11.

20. a cincea de sardonix; a șasea, de sardiu; a șaptea, de hrisolit; a opta, de beril; a noua, de topaz; a zecea, de hrisopraz; a unsprezecea, de iacint; a douăsprezecea, de ametist.

21. Cele douăsprezece porți erau douăsprezece mărgăritare. Fiecare poartă era dintr'un singur mărgăritar. Ulița cetății * era de aur curat, ca sticla străvezie.

Cap. 22.2.

22. În cetate n'am văzut niciun * Templu; pentru că Domnul Dumnezeu, Cel Atotputernic, ca și Mielul, sînt Templul ei.

Ioan 4.23.

23. Cetatea * n'are trebuință nici de soare, nici de lună, ca s'o lumineze; căci o luminează slava lui Dumnezeu, și făclia ei este Mielul.

Isa. 24. 23; 60.19,20. Vers. 11. Cap. 22.5.

24. Neamurile * vor umbla în lumina ei, și împărății pămîntului își vor aduce slava și cinstea lor în ea.

Isa. 60. 3,5, 11. 66.12.

25. Porțile * ei nu se vor închide ziua, fiindcă în ea nu va mai fi ** noapte.

Isa. 60.11. Isa. 60. 20. Zah. 14.7. Cap. 22.5.

26. În ea vor aduce * slava și cinstea Neamurilor.

Vers. 24.

27. Nimic întinat nu * va intra în ea, nimeni care trăiește în spurcăciune și în mincună; ci numai cei scrși în cartea** vieții Mielului.

Isa. 35.8; 52.1; 60.21. Ioel 3.17. Cap. 22.14,15. † Filip. 4.3. Cap. 3.5; 13.8; 20.12.

22 1. Și mi-a arătat un riu * cu apă vieții, limpede ca cristalul, care ieșea din scaunul de domnie al lui Dumnezeu și al Mielului.

Ezec. 47.1. Zah. 14.8.

2. În * mijlocul pieții cetății, și pe cele două maluri ale rîului, era pomul** vieții, rodind douăsprezece feluri de rod, și dînd rod în fiecare lună; și frunzele pomului slujesc la ț vindecarea Neamurilor.

Ezec. 47. 12. Cap. 21.21. † Fac. 2.9. Cap. 2.7. †Cap. 21.24.

3. Nu * va mai fi nimic vrednic de blestem acolo. Scaunul** de domnie

al lui Dumnezeu și al Mielului vor fi în ea. Robii Lui îi vor sluji.

☞ Zab. 14. 11. ☞ Ezech. 48. 35.

4. Ei vor* vedea fața Lui, și** Numele Lui va fi pe frunțile lor.

☞ Mat. 5. 8. 1 Cor. 13. 12. 1 Ioan 3. 2. ☞ Cap. 3. 12; 14. 1.

5. Acolo nu va mai fi noapte*. Și nu vor mai avea trebuință nici de lampă, nici de lumina soarelui, pentru că Domnul** Dumnezeu îi va lumina. Și Ț vor împărăți în vecii vecilor.

☞ Cap. 21. 23, 25. ☞ Ps. 36. 9; 84. 11. † Dan. 7. 27. Rom. 5. 17. 2 Tim. 2. 12. Cap. 3. 21.

6. Și îngerul mi-a zis: „Aceste* cuvinte sînt vrednice de crezare și adevărate. Și Domnul, Dumnezeul duhurilor proorocilor, a** trimis pe îngerul Său să arate robilor Săi lucrurile, cari au să se întîmple în curînd. —

☞ Cap. 19. 9; 21. 5. ☞ Cap. 1. 1.

7. Și iată*, Eu vin curînd! — Ferice** de cel ce păzește cuvintele proorociei din cartea aceasta!“

☞ Cap. 3. 11. Vers. 10, 12, 20. ☞ Cap. 1. 3.

8. Eu, Ioan, am auzit și am văzut lucrurile acestea. Și după ce le-am auzit și le-am văzut, m'am* aruncat la picioarele îngerului, care mi le arăta, ca să mă închin lui.

☞ Cap. 19. 10. Cap. 19. 10.

9. Dar el mi-a zis: „Ferește-te* să faci na ca aceasta! Eu sînt un împreună slujitor cu tine, și cu frații tăi, proorocii, și cu cei ce păzesc cuvintele din cartea aceasta. Închină-te lui Dumnezeu.“

☞ Dan. 8. 26.

10. Apoi* mi-a zis: „Să nu pecețuiești cuvintele proorociei din cartea** aceasta. Căci vremea este aproape.

☞ Dan. 12. 4, 9. Cap. 10. 4. ☞ Cap. 1. 3.

11. Cine* este nedrept, să fie nedrept și mai departe; cine este întinat, să se întineze și mai departe; cine este fără prihană să trăiască și mai departe fără prihană. Și cine este sfînt, să se sfîntească și mai departe!

☞ Ezech. 3. 27. Dan. 12. 10. 2 Tim. 3. 13.

1. Sau: repede.

12. Iată*, Eu vin curînd; și răsplăta** Mea este cu Mine, ca să Ț dau fiecărui după fapta lui.

☞ Vers. 7. ☞ Isa. 40. 10; 62. 11. † Rom. 2. 6; 14. 12. Cap. 20. 12.

13. Eu* sînt Alfa și Omega, Cel dinții și Cel de pe urmă, Începutul și Sfîrșitul.

☞ Isa. 41. 4; 44. 6; 48. 12. Cap. 1. 8, 11; 21. 6.

14. Ferice* de cei ce își spală hainele, ca să aibă drept la** pomul vieții, și Ț să intre pe porți în cetate!

☞ Dan. 12. 12. 1 Ioan 3. 24. ☞ Cap. 2. 7. Vers. 2. † Cap. 21. 27.

15. Afară* sînt cîinii**, vrăjitorii, curvarii, ucigașii, închinătorii la idoli, și oricine iubește minciuna și trăiește în minciună! —

☞ 1 Cor. 6. 9, 10. Gal. 5. 19—21. Col. 3. 6. Cap. 9. 20, 21; 21. 8. ☞ Filip. 3. 2.

16. Eu*, Isus, am trimis pe îngerul Meu să vă adeverească aceste lucruri pentru Biserici. Eu** sînt Rădăcina și Sămînța lui David, Luceafărul Ț strălucitor de dimineață.

☞ Cap. 1. 1. ☞ Cap. 5. 5. † Num. 24. 17. Zab. 6. 12. 2 Pet. 1. 19. Cap. 2. 28.

17. Și Duhul și Mireasa* zic: „Vino!“ Și cine aude, să zică: „Vino!“ Și** celui ce este sete, să vină; cine vrea, să ia apa vieții fără plată!

☞ Cap. 21. 2, 9. ☞ Isa. 55. 1. Ioan 7. 37. Can. 21. 6.

18. Mărturisesc oricui aude cuvintele proorociei din cartea aceasta că, dacă* va adăuga cineva ceva la ele, Dumnezeu îi va** adăuga urgiile scrise în cartea Ț aceasta.

☞ Dent. 4. 2; 12. 32. Prov. 30. 6. ☞ Exod. 32. 33. Ps. 69. 28. Cap. 3. 5; 13. 8. † Cap. 21. 2.

19. Și dacă scoate cineva ceva din cuvintele cărții acestei proorocii, îi va scoate Dumnezeu partea lui dela pomul vieții și din cetatea sfîntă, scrise în cartea aceasta.“

20. Cel ce adeverește aceste lucruri, zice: „Da*, Eu vin curînd.“ Amin**! Vino Ț, Doamne Isuse!

☞ Vers. 12. ☞ Ioan 21. 25. † 2 Tim. 4. 8.

21. Harul* Domnului Isus Hristos să fie cu voi cu toți! Amin.

☞ Rom. 16. 20, 24. 2 Tes. 3. 18.